This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

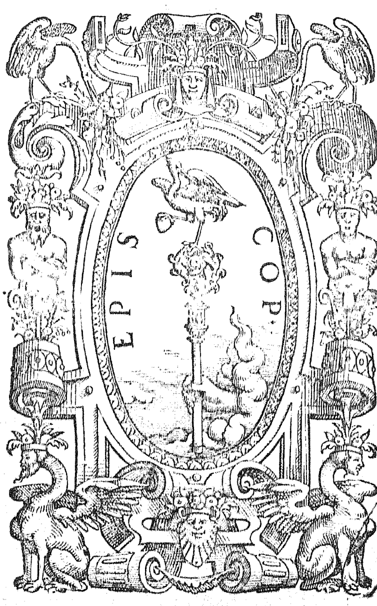
ANTIDOTARIVM SPECIALE

à Io. Iacobo Vveckero *auctore damnato* Baſilienſe

EX OPT. AVTHORVM TAM VETErum quàm recentiorum ſcriptis fideliter congeſtum, methodicè digeſtum, & ampliùs triente auctum.

CVM DVOBVS ELENCHIS locupletiſſ.

Del Collegio de la Comp. de IHS de Alcala Libreria año 1705

Esta Confor. me el Expurgo del año 1632

Juan Anto. ...
No tiene nada de lo q. manda expurgar el expurgatorio 1707

CVM PRIVILEGIO AD AN. DECEM.

BASILEAE

PER EVSEBIVM EPISCOPIVM, & Nicolai Frat. hæredes.

M D XXCIIX.

CL. VVV.

HIERON. BAVMGARTNERO, BARTHOL.
BOEMERO, ANTONIO
GAYTERO
SEPTEMVIRALI ET SENATORIA
DIGN. IN REP. NORIMB.
FLORENTIB.
ALTORFIANAE ACADEMIAE
COLVMINIB.
EXTREMAS HASCE IO. IACOBI
VVECKERI VIGILIAR.
RELIQ.
CONIVGALI FIDE CONSERVATAS
GENERI DILIGENTIA
EXORNATAS
ANNA KELLERA
MAR. EHEV ORBATA
INCOMP.
GRATA BENIGNAE HOSPITAL.
MEM.
D D D

IO. IACOBI VVECKERI

BASILIENSIS

In Antidotarium ſpeciale

ad Medicinæ ſtudioſos

PRÆFATIO.

ETSI multa ac uaria Antidotaria (uulgò Diſpenſatoria dicta) ab antiquis ſimul & recentioribus Medicis in lucem emiſſa ſunt, rei medicæ ſtudioſe LECTOR: tamen, quod pace tantorum uirorum dictum uelim, ordinis diuerſitas in multis ſuſpecta, eiuſdem interturbatio non paucos neglectæ methodi accuſare uidetur: cùm medicamenta nec promptè inueniri, nec commodè adminiſtrari poſſint. Inter Græcos primum meritò locum obtinet Galenus, qui medicamẽtorum hiſtoriam diuerſis libris, pro occaſione temporis, hortatu amicorum complexus eſt. Vndecim ſanè de ſimplicium medicamentorum facultatibus: duos de Antidotis: ſeptem de compoſitione medicamentorum per genera: de Theriaca ad Piſonem, unum: decem de compoſitione medicamentorum ſecundum locos edidit, non ea tantùm quæ ad Sanitatem pertinent, uerumetiam quæ ad Ornatum faciũt, comprehendens. Paulus Aegineta, quem Galeni ſimiam quidam appellare non uerentur, in medicamentorum tractatione uel nullum, uel ſaltem alphabeticum ordinem obſeruauit. Oribaſius ingenio diligentiaq́; magnus, non multam in diſpoſitione medicamentorum curam impendit. Inter Arabes, inuentione præſtantiſſimorum medicaminum inſignes, tanquam Hybrida quidam Io. Meſue, ut ex Græcis & Arabibus multa collegit medicamenta, ita Galeni ordinem imitari uoluit. Proinde quemadmodum Galenus de medicamentorum tum generalium, tum cuique parti affectæ familiarium compoſitione, peculiares commẽtationes, inſuper etiam de Antidotis ſcripſit: ita Meſueus libro de Antidotis, medicamenta generalia, ſectionibus duodecim ueluti claſsibus comprehẽdit: ſubinde uerò cuique ſingularium partium affectui propria medicamenta, libro quem ob id medicorum uulgus, De appropriatis appellat, perſecutus eſt. Auicenna libro primo de uniuerſalibus, libro ſecundo de ſingularibus medicinis ordine alphabetico diſſeruit: Antidotarium deniq; libro quinto ſubiunxit. Serapio librum de Antidotis, librum de temperamentis ſimplicium congeſsit uerius, quàm digeſsit. Nicolaus de compoſitis medicamentis Antidotarium edidit eo ordine, quem multi inueſtigare, pauci inuenire poſsint. Ex recentioribus quamplurimi in hoc ſtadiũ deſcẽdentes, uti ſtudium uoluntatemq́; ſuam Reipubl. comprobarunt, ita nunc particularia generalibus, nunc artificialia naturalibus, nunc ornantia curantibus commiſcentes, à methodo exorbitaſſe uidentur. Ergo cùm etiamnum in medio Antidotaria palma, ut ita loquar, propoſita eſſet, cum medicis præſtantiſsimis, iiſdẽ & ciuibus & collegis meis, conſilio communicato, hoc Antidotariũ magno animo ſum aggreſſus, illudq́; diuino auxilio ad finem perduxi. De cuius methodo ſi fortè quæras, in tres illud libros partiti ſumus, quorum priores duo de medicamentis tum ſimplicibus, tum compoſitis ſiue arrificialibus, ad ſanitatem conferẽtibus agunt: tertius uerò parerga medica (ne quid huic tractationi uideretur deeſſe) ad ornatũ ſpectantia continet. Nam cùm & Priſci, Archigenes, Aſclepiades, Crito, Cleopatra, Heras, Soranus, quod apud Galenum libro de compoſitione medicamentorum ſecundum locos uidere licet, hac de materia ſcripſerint: Neotericorum quinetiam non pauci, Itali potiſsimùm & Galli, gentis ſuæ in ornandis corporibus morem ſecuti, Coſmetica tractauerint: nihil me ab officio medici alienum, ſi illos certa methodo ſequerer, facturum putaui. In ſingularium medicamentorum enarra-

tione cauſas, effectus & accidentia, quanta potuimus diligentia examinauimus & declarauimus ex præſtantiſſimis quibuſq;, nõ ſolũ Græcis & Arabibus, uerumetiã Latinis, Italis, Gallis, Hiſpanis & Germanis (quorũ catalogũ paulò pòſt ſubnectemus) optima quæq; & ſeligendo & digerendo: quorũ uſus & Medicis & Pharmacopœis maximus eſſe poſſit: Medicis quidem, ob remediorũ copiam, methodicamq; rationem, ut qui ſine labore ex hoc Opere, medicamenta ad quæuis corporis mala, tãquam ex promptuario facilè inuenire queant: Pharmacopœis uerò ad meliorem & diligẽtiorem præparationem, tractationemq;. Et hæc de reipſa. Nunc quo ad nomen. Antidotarij Specialis appellationem commentario huic indere placuit, quòd in eo de Antidotis tractetur: hoc eſt, de iis medicamentis, quæ certa ratione inuenta, adminiſtrata & exhibita, corporis humani noxas uel mitigant, uel abigunt, uel præcauent. Qua quidem uniuerſali ſignificatione nominis ante nos & Galenus & Meſueus & Nicolaus uſi ſunt. Speciale, differentiæ cauſa addidimus: ut illud à Generali, quod etſi natura prius, tempore tamen poſterius, non multò pòſt à nobis edetur, ſi conatibus noſtris Deus opt. max. fauerit, diſtingueremus. Differt enim Speciale à generali, ut multa paucis complectar, ſicut praxis ſeu Hiſtoria à Theoria, uel ut exempla ſingularia à præceptis uniuerſalibus. Præcepta uniuerſalia ſunt, & conceptus uniuerſales, ex ſingularium rerum obſeruatione natos exprimunt: exempla uerò ſingularem hiſtoriam perſequuntur. Proinde etiam in hoc genere Antidotarium Generale medicamentorum Theoriam, Speciale uerò Praxin ſiue Hiſtoriam medicamentorum complectetur. Hæc ſunt, amice Lector, quæ tecum de noſtro hoc Opere conferre uolui. Quod ſi tuis uſibus ulla ratione inſeruiet, ut mihi id gratiſſimum erit, ita operam deinceps dabo, ut ocij noſtri inter media negocia rationem in Generali Antidotario perficiendo Aſclepiadarum ampliſſimo ordini comprobem. Tu interea hiſce fruere: & ſi noſtrum hunc laborem Reip. utilem putas, generoſo heroi LAZARO SVENDIO, Cæſ. M. Polemarcho, belli pacisq; artibus clariſſimo gratias habe: cuius hortatu animus ſæpe, quantumuis languentibus corporis uiribus, nobis ad hæc conficienda reſtitutus uel ſaltem excitatus fuit. Cuius itidem ſuaſu tantum nobis acceſſit audaciæ, ut inuicto Cæſari uigilias haſce noſtras dedicaremus, eiq; uni præ cæteris ſtudia noſtra comprobare niteremur, cui placuiſſe non ultima, ſed ſoliſſima, laus eſt. Vale. Colmariæ, Idibus Auguſt. M. D. LXXIIII.

AD LECTOREM.

Quid non prompta ſuo manus labore,
Vel uirtute ſua domat uoluntas?
Quid non ingenij uigore tandem
Mens, aut aſſiduo faceſſit uſu?
Si ſpectes animum (Benigne lector)
Vueckeri pietas, amor, fidéſque,
Vt curſus medicæ iuuetur artis,
Spectantur uario polita cultu.
Sin mens ipſa ſuum uelit decorem,
Et quaſcunq; fouet referre dotes:
Vueckerum medicos uidebis inter
Effulgere graues, & eruditos.
Doctas ingenio manus, & uſu,
Virtuti famulas, & obſequentes,
Si ſpectare libet: Reguntur arte,
Et nullos fugiunt manus labores.
Cùm ſit mentis Honos: manuſq; merces,
Et uirtutis amor: uidentur eſſe
Vueckero ſtabili probata iure,
Laus, merces, & amor remuneranda.

NIC. TAVRELLVS M. D.

AVCTORES EX QVIBVS
HOC OPVS CONCINNATVM EST.

Actuarius.
Adamus Lonicerus.
Adolphus Occo.
Aetius. Aelianus.
Albertus Magnus.
Alchindus.
Alexander Benedictus.
Alexius.
Aloiſius Bellocatto.
Altomarus.
Ambroſius Iung.
Americus de Aleſto.
Ammonius. Andernacus.
Andreas à Glauuen.
Andreas à Lacuna.
Andromachus.
Angelus Bononienſis.
Angelus de Tarento.
Anshelmus de Ianua.
Antonius Chalmeteus.
Antonius de Scarparia.
Antonius Muſa.
Aparitius de Zubia.
Apollo.
Apulcius.
Archelaus. Archigenes.
Arnoldus de Villa noua.
Aſclepiades.
Auicenna.
Barthol. Maranta.
Baſſanus.
Benedictus Victorinus Fauentinus.
Bernardini.
Bertapalia.
Bertholdus.
Bieſius.
Braſſauolus. Bruſſonius.
Cardanus.
Carolus Cluſius.
Carpenſis. Carpus.
Chriſtophorus à Vega.
Carpus. Cleopatra.
Conradus de Sindelſingen.
Conſtantinus.
Cordus. Coſmus.
Creſcentius. Crito.
Cronenburgius.
Damianus. Democrates.
Democritus. Dioſcorides.
Dodonæus.
Dynus Florentinus.
Euonymus.
Fallopius.
Felix Platerus.
Fernelius.
Fiaſcus Ferrarienſis.
Florauantus.
Fœnon.
Fœſius.
Fontanus.
Franciſcus de Gozadinis.
Franciſcus Pedemontanus.
Fuchſius.
Fumanellus.
Gabriel. Galenus.
Garcias ab Horto.
Geber.
Gentilis Fulginas.
Geſnerus.
Gilbertus de Anglia.
Gordonius. Guainerius.
Guido.
Halienus.
Heben Zezar.
Helideus. Hera.
Hermes.
Hieronymus Brunſuicenſis.
Hieronymus Fracaſtorius.
Hieronymus Herold.
Hieronymus Mercurialis.
Hieronymus Rubeus.
Hippocrates. Hollerius.
Hugo Bauhinus.
Iacobus Carpenſis.
Iacobus de Manliis.
Iacobus Theodorus.
Ioannes Agricola.
Ioannes Baptiſta Porta.
Ioannes Bauhinus.
Ioannes Crato.
Ioannes de Sancto Amando.
Ioannes de Thenis.
Ioannes de Vigo.
Ioannes Langius.
Ioannes Mag.
Ioannes Marinellus.
Ioannes Moibanus.
Io. Schenckius.
Ioan. Stockſtal.
Io. Iacobus Vueckerus.
Ioſephus Quercetanus.
Iſabella Corteſe.
Iſaac. Lanfrancus.
Lemnius.
Leonardus de Prædapalia.
Luminare maius.
Leonellus. Leo Suauius
Lucas Ghinus.
Lumen Apothecariorum.
Manardus.
Magenbuch.
Marſilius Ficinus.
Martinus Rulandus.
Matthæus de Gradis.
Matthiolus Senenſis.
Mechingerus.
Medici Auguſtani.
Medici Baſilienſes.
Medici Bononienſes.
Medici Colonienſes.
Medici Ferrarienſes.
Medici Florentini.
Meſue.
Mizaldus.
Montagnana.
Montanus.
Muraltus.
Nerus.
Nicodemus.
Nicolaus Monardus.
Nicolaus Myrepſus.
Nicolaus Taurellus.
Nicolaus Florentinus.
Nicolaus Stocker.
Nicolaus de Graßis.
Oribaſius.
Orpheus.
Paulus Aegineta.
Paracelſus.
Petrus Aponenſis.
Petrus Bayrus.
Petrus Bellonius.
Petrus de Bonanto.
Petrus Hiſpanus.
Phædron.
Philagrius.
Philippus Vlſtadius.
Philoſtratus.
Philoxenus.
Placotomus.
Platearius.
Plinius.
Priſcianus de Corduba.
Rabi Moſes.
Rhaſis.
Ranzouius.
Reg. Maria Caroli V. ſoror.
Rogerius.
Rondeletius.
Ruffus.
Saladinus.
Sauanarola.
Scarpella.
Scribonius Largus.
Serapio.
Seruitor.
Syluius.
Tarentinus.
Thadæus Florentinus.
Theodorus Zuingerus.
Theophraſtus.
Theſaurus Aromatariorum.
Thomas Eraſtus.
Trincauellius.
Trotula.
Tryphon.
Varignana.
Vlricus ab Angelburg.
Xenocrates.
Zezar.

ELENCHVS ET SERIES SECTIONVM HOC OPERE contentarum.

ANTIDOTARII SPECIALIS, LIBER I.

De IGNE. Sectio I. fol. 1

De AERE. Sectio II. 2

De AQVA. Sectio III. 3

Thermarũ differentiæ à metallis ibid.

Thermæ Germaniæ 6

Fontes acidi 9

Thermæ Italiæ 12

De TERRIS. Sectio IIII. 13

De METALLIS. Sectio V. 16

De metallis temperatis 17 calefacientibus & ſiccantibus in gradu ſecũdo ibid. calefacientibus & ſiccantibus in gradu tertio, ibid. calidis & ſiccis in gradu quarto 19 figidis in primo 20 frigidis in ſecundo, ibid. aſtringentibus 21 uenenoſis ibid.

De LAPIDIBVS. Sect. VI. 22

De lapidibus precioſis, ſeu gemmis frigidis in gradu primo, 23 ſecundo, 24 quarto 25

De gemmis amuletis ibid.

De lapidibus precioſis, alterantibus qualitate occulta, ibid. minus precioſis: ac primùm de calidis 26 frigidis 27 aſtringentibus 28 emollientibus, obſtupefacientibus ibid. abſtergentibus 28 glutinantibus, cicatricem inducentibus, calculum comminuentibus, fœtum retinentibus, menſes cientibus, amuletis, minus precioſis, alterantibus qualitate occulta, ibid. purgantibus 30

De MARINIS. Sect. VII. 30

De marinis calidis 31 frigidis 32 aſtringentibus 33 emollientibus ibid. abſtergentibus 34 qualitate occulta alterantibus 35

De ANIMATIS SINE SENSV, i terreſtribus, hoc eſt, ex plantis & arboribus ſumptis: & primò de foliis. Sectio VIII. 35

De foliis temperatis 40

De foliis ſeu herbis calidis in gradu primo, 41 ſecundo, 44 tertio, 47 quarto 54

De foliis frigidis in primo, 55 ſecundo, 56 tertio, 58 quarto, 59

De foliis humidis in primo 60 ſecundo ibid.

De foliis ſiccis in primo, ibid. ſecũdo, ibid. tertio, 61 quarto 62

De folijs aſtringentibus 62 aperientibus 63 emollientibus, indurantibus, extenuantibus, ibid. diſcutientibus 64 extrahentibus, ſuppurantibus, abſtergentibus, glutinantibus, & cicatricem ducẽtibus, ibid. flatus diſcutientibus 66 ſemen generantibus 67 menſes mouentibus, menſes ſiſtentibus, uenenis reſiſtentibus, ibid. ſtrumas diſcutientibus 68 dolorem mitigantibus, uenenoſis, ibid. alterantibus qualitate occulta 69

De foliis purgantibus bilem flauã 69 bilem atrã ibid. pituitam 70 ſeroſos humores ibid.

De FLORIBVS. Sect. IX. 72

De floribus calidis in primo, 75 ſecundo, ibid. tertio 76

De floribus frigidis in primo, 76 ſecundo, 77 tertio, ibid. quarto, ibid.

De floribus humidis in primo 77 ſecundo ibid.

De floribus ſiccis in primo, ibid. ſecundo, ibid. tertio ibid.

De floribus calefacientibus caput, 77 pectus, ibid. reliquas corporis partes, 78 humectantibus pectus & cor, ibid.

De floribus ſiccantibus cor & pectus, aſtringentibus, diſcutientibus, abſtergentibus, extenuantibus, emollientibus, ſuppurantibus, glutinantibus, & cicatricem inducentibus, menſes mouentibus & ſiſtentibus, flatus diſcutientibus, qui ambuſtis medentur, ibid.

De floribus uenenis reſiſtentibus, ibid. dolorem mitigantibus, ibid.

De floribus purgantibus bilem flauam, ibid. pituitam 79

De FRVCTIBVS. Sect. X. 79

De fructibus temperatis 81

De fructib. calidis in primo 82 ſecũdo 83 tertio, ibid. quarto 84

De fructibus frigidis in primo 85 ſecundo, ibid. tertio 86 quarto 87

De fructibus humidis in primo, ibid. ſecundo, ibid.

De fructibus ſiccis in primo, ibid. ſecundo, ibid. tertio, ibid.

De fructibus calfacientibus caput, ibid. thoracem, ibid. cor 98 ſtomachum, ibid. renes & ueſicam, ibid. uterum ibid.

De fructibus refrigerantibus thoracem & cor, ibid. ſtomachum, ibid. hepar, ibid. renes & uterũ 89

De fructiusb aſtringentibus, ibid. diſcutientibus, ibid. extenuantibus, ibid. glutinantibus, ibid. flatus diſcutientibus, ibid. ſemen generantibus, ibid. urinam cientibus, ibid. menſes mouentibus, ibid. menſes ſiſtentibus, ibid. uenenis reſiſtentibus, ibid. dolorem mitigantibus, ibid.

De fructibus purgantibus bilem flauam, ibid. bilem atram 90 pituitam 91

De SEMINIBVS. Sect. XI. 92

De ſeminibus calidis in primo 95 ſecundo ibid. quarto 98

De ſeminibus frigidis in primo, ibid. ſecundo ibid. tertio ibid.

De ſeminibus humidis in primo ibid.

De ſeminibus ſiccis in primo 99. ſecundo, ibid. tertio ibid.

De ſeminibus excalfacientibus iecur, ibid. ſplenem, ibid. renes & ueſicam, ibid. uterum, ibid. artus 100

De ſeminibus refrigerãtibus caput, ibid. thoracem, cor, & ſtomachum, hepar, ſplenem, renes & ueſicam, artus ibid.

De ſeminibus aſtringentibus, ibid. diſcutientibus, abſtergentibus, emollientibus, indurantibus, ſuppurantibus, glutinantibus, flatus diſcutientibus, generantibus ſemen, ibid. menſtrua prouocantibus 101 menſes ſiſtentibus, calculum frangentibus, uenenis reſiſtentibus, mitigantibus dolorem, diſcutientibus ſtrumas, uenenoſis, ibid.

De ſeminibus purgantibus bilem, ibid. pituitam 102

De RADICIBVS. Sectio XII. 102

De radicibus calidis in primo 105 ſecundo, ibid. tertio 106 quarto ibid.

De radicibus frigidis in primo 108 ſecundo, ibid. tertio, ibid.

De radicibus humidis in primo, ibid.

De radicibus ſiccis in primo ibid. ſecundo 110 tertio ibid.

De radicibus excalfacientibus caput, ibid. thoracem 111 cor 112 ſtomachum, ibid. hepar 113 ſplenem ibid. renes 114 uterum & iuncturas, ibid.

De radicibus refrigerantibus ſtomachum, hepar & ſplenem, ibid.

De radicibus aſtringentibus, ibid. diſcutientibus 115 abſtergentibus, ibid. aperientibus, extenuantibus, adurentibus, & emollientibus ibid. ſuppurantibus, glutinantibus, ibid. flatus diſcutientibus 116 ſemen generantibus

ELENCHVS SECTIONVM.

bus, menſes mouentibus, ibid. menſes ſiſtentibus 118 ſudorem prouocantibus, uenenis reſiſtentibus, ibid. ambuſtis conferentibus 119 dolorem ſedantibus, diſcutientibus ſtrumas, uenenoſis, ibi. alterātib. qualitate occulta 120
De radicibus purgantibus bilem flauam, ibid. bilem atram, ibid. pituitam, ibid.
De LIGNIS. Sect. XIII. 122
De lignis calidis, ibid. frigidis 124 alterantibus qualitate occulta 125
De CORTICIBVS. Sectio XIIII. 125
De corticibus calidis in primo, ibid. ſecundo 126 tertio 127
De corticibus aperientibus 128 dolorem mitigantibus, purgantibus, ibid.
De corticibus fructuum calidis, ibid. aſtringentibus ibid.
De corticibus radicum calidis, & frigidis, ibid.
De corticibus purgantibus bilem, ibid.
De SVCCIS. Sect. XV. 128
De ſuccis temperatis herbarum 129
De herbarum ſuccis calidis in primo, ibid. ſecundo, tertio ibid.
De ſuccis herbarum frigidis in primo, ibid. ſecundo, tertio, quarto, ibid.
De ſuccis fructuum calidis, ibid. frigidis ibid.
De ſuccis ſeminum calidis, ibid. frigidis ibid.
De LIQVORIBVS. Sect. XVI. fol. 130
De liquoribus frigidis 131 calidis, ibid.
De liquoribus pinguibus calidis 132 frigidis 133
De liquoribus concretis calidis moderatè, ibid.
De liquoribus concretis calidis in primo, ſecundo, tertio ibid.
De liquoribus concretis frigidis in primo 134 tertio, ibid. quarto 135
De liquoribus concretis, purgantibus bilem, ibid. pituitam 136
De GVMMI & RESINIS. Sectio XVII. 137
De gummi & reſinis calidis temperatè, ibid.
De gummi & reſinis calidis in primo 138 ſecundo, ibid. tertio 140 quarto 141
De gummi & reſinis frigidis, emollientibus, aſtringentibus ibid. calculos pellentibus 142 purgantibus pituitam ibid.
De ANIMALIBVS aquatilibus. Sectio XVIII. 142
De ANIMALIBVS integris. Sectio XIX. 143
De animalibus terreſtribus, aquatilibus, aereis & uolatilibus, ibid.
De ANIMALIBVS uenenoſis. Sectio XX. 144
De ANIMALIVM partibus. Sectio XXI. 147
De OSSIBVS. Sect. XXII. 148
De MEDVLLIS. Sect. XXIII. fol. 149
De SANGVINE. Sect. XXIV. fol. 149
De PINGVEDINE, Adipe, & Seuo. Sectio XXV. ibid.
De EXCREMENTIS utilibus. Sectio XXVI. 150
De EXCREMENTIS inutilibus primæ coctionis. Sectio XXVII. fol. 151
De STERCORE. Sect. XXVIII. fol. 152
De EXCREMENTIS ſecundæ coctionis. Sectio XXIX. ibid.
De EXCREMENTIS tertiæ coctionis. Sectio XXX. 153

ANTIDOTARII SPECIALIS LIBER II.

De AQVIS DISTILLATIS. Sectio I. 154
De aquis diſtillatis refrigerantibus ſanguinem 156 refrigerantibus ſeu concoquentibus bilem in capite, ibid. concoquentibus bilem in thorace, ibidem.
De aquis diſtillatis refrigerantibus cor, ſtomachum, hepar, renes & ueſicā, ibid. matricem 157
De aquis diſtillatis excalfacientibus caput, ſeu concoquentibus pituitam in capite 157 thoracem, cor, ibid. ſtomachum 158 hepar, ſplenem, renes & ueſicam, matricem, ibid.
De aquis alterantibus & concoquentibus bilem atram in capite, pectore, corde, hepate, ſplene ibid.
De aquis alterantibus qualitate occulta, fol. 159
De aquis purgantibus 160
De aquis compoſitis confortantibus 161 alterantibus 162
De SYRVPIS. Sectio II. 175
De ſyrupis officinalibus, concoquentibus bilem flauam in capite 176 thorace 177 ſtomacho, ibid. corde 179 hepate, ibid.
De ſyrupis concoquentibus pituitam in capite 180 thorace, ibid. corde 181 ſtomacho, ibid. hepate 182 matrice 183
De ſyrupis concoquentibus melancholiam in corde 183 hepate & liene, ibid.
De ſyrupis purgantibus bilem 184 pituitam 185 humores mixtos 185. & 188
De ſyrupis minus uſualibus 186
De ſyrupis alterantibus pituitam, ibid. bilem atram 187 purgantibus, ibid. educentibus urinam 189
De IVLAPIIS. Sectio III. 189
De SVCCIS, ſeu ROB. Sectio IIII. 190
De EMVLSIONIBVS. Sectio V. ibid.
De VINIS artificialibus. Sectio VI. 191
De uinis excalfacientibus caput 192 cor, thoracem, ibid. uentriculum 193 hepar 196 ſplenem, renes & ueſicam, ibid.
De uinis aſtringentibus, ſudorem prouocantibus, ibid. reſiſtentibus uenenis 197
De uinis purgantibus pituitam, ibid. bilem flauam 198 bilem atram, aquam, humores mixtos, ibid.
De DECOCTIS. Sect. VII. 199
De decoctis officinalibus reficientibus fol. 200
De decoctis alterantibus communibus 201 caput, pectus, cor, uentriculum, ibid.
De decoctis ſudorem prouocātibus 202
De decoctis purgantibus ſanguinē 203 bilem flauam, ibid. pituitam 204 bilem atram, humores mixtos, ibid.
De decoctis minus uſualibus, ibid.
De decoctis alterantibus pectus, cor, ibid. bilem 205. pituitam, bilem atram, ibid.
De decoctis purgantibus bilem flauam 206 pituitam, atram bilem, humores mixtos, ibid.
De INFVSIONIBVS. Sectio VIII. 207
De dilutis, ſeu infuſis, purgantibus bilem 208 pituitam 209 bilem atram 210
De infuſis, ſanguinem puriorem reddentibus, ibid.
De CLYSTERIBVS. Sectio IX. 210
De clyſteribus nutrientibus 211 calfacientibus, refrigerantibus, ibid. emollientibus 212 aſtringentibus, detergentibus, ibid. conſolidantibus 213 urinam prouocantibus, cōminuentibus calculum, uermes necantibus, dolorem ſedantibus, ibid. purgantibus 214 purgantibus aquam 215 flatus diſcutiētibus, ibid.
De GARGARISMATIS. Sectio X. 216
De gargariſmatis aſtringentibus, ibid. diſcutientibus 217 detergentibus, conſolidantibus, dolorem ſedantibus, ibid. odoratis 218
De ERRHINIS. Sectio XI. 218
De errhinis purgantibus bilem, pitui-

tam,melancholiam, 218

De errhinis detergentibus. ibid. dolorem mitigantibus 219 aſtringentibus,odoratis, ibid.

De FOMENTIS. Sectio XII. fol. 219

De fomentis aſtringentibus 220 aperientibus,diſcutientibus, ibid. emollientibus 221 dolorē ſedantibus,ibi.

De EPITHEMATIBVS. Sectio XIII. 222

De epithematibus ad omnes partes, ib.

De epithematibus alterantibus cerebrum, ibid. cor 223 pectus 224 ſtomachum, hepar, ibid. corpus per arterias iuxta manū 225

De EMBROCHIS. Sectio XIV. 225

De embrochis calfacientibus caput, alterantibus ſtomachum, ibid. refrigerantibus caput 226

De INSESSIONIBVS. Sectio XV. ibid.

De inſeßionibus aſtringentibus, emollientibus, aperientibus, diſcutientibus,frangentibus calculum, ibid. dolorem mitigantibus 228

De BALNEIS. Sectio XVI. ibid.

De balneis excalfacientibus, ibid. refrigerantibus 229 aſtringentibus, emollientibus, aperientibus, abſtergentibus cutem, ibid. dolorem mitigantibus 230

De LOTIONIBVS. Sectio XVII. 231

De lotionibus capitis, axillarum, manuum,pedum, ibid.

De OLEIS. Sectio XVIII. 233

De oleis excalfacientibus uentriculum 236 hepar,lienem, ibid. uterum 237 articulos, ibid. neruos 238

De oleis refrigerantibus caput 239 corroborantibus uentriculum, ibid. pectus 240 hepar,uterum, ibid.

De oleis ſiccantibus, humectantibus, aſtringentibus,emollientibus, ibid. laxantibus 241 rarefacientibus, digerentibus,detergentibus, glutinātibus, ibid. ſomnum inducentibus 243 frangentibus calculum, iuuantibus coitum, ſedantibus dolorem, ibid. purgantibus 244

De oleis ſubtili modo paratis,ſeu diſtillatis 245

De oleis herbarum & florum, ex fructibus, ibid. ex ſeminibus 246 ex radicibus 247 ex lignis,ex corticibus, ibid. ex aromatibus 248 ex reſinis & gummi 249 ex liquoribus 251 ex metallicis, ibid. ex animalibus, & eorundem partibus 260

De BALSAMIS. Sect. XIX. 263

De PVLVERIB. Sect. XX. 270

De pulueribus calfacientibus & ſiccantibus caput 272

De pulueribus excalfacientibus pectus, cor, ibid. ſtomachū 273 hepar 276

De pulueribus refrigerantibus uentriculum,hepar ibid.

De pulueribus aſtringentibus 277 menſes mouentibus,mouentibus urinam, calculum frangentibus, uenerem ſtimulantibus, partū prouocantibus,conſolidantibus, ibid. diſſoluentibus ſanguinem concretum,impinguantibus 278 ſedantibus dolorem ibid.

De pulueribus purgantibus bilem 278 pituitam per nares, item per aluum, bilem atram, ibid. aquam 279 humores mixtos, ib. fæces 281

De pulverib.extrinſecus applicādis, ib.

De pulueribus capitis temperatis, ibid.

De pulueribus excalfacientib.caput,ibi. cor 282 uentriculum,hepar, ibid.

De pulueribus refrigerantibus caput, cor, ibid. hepar 283

De pulueribus aſtringentibus, ibid.

De pulueribus abſtergentibus dentes, ibid. cutem 284

De pulueribus incarnantibus, cicatricem inducentibus, carnem auferentibus, ibid. ſtrumas diſſoluentibus 285 mitigantibus dolorem,ibi.

De ELECTVARIIS. Sectio XXI. 286

De electuariis calefaciētibus caput 289 pectus 291 cor 293 uentriculū 295 hepar 298 ſplenem,matricem 299

De electuariis refrigerantib.caput 300 pectus,cor, ibid. ſtomachum 301 hepar,ſplenē, & matricem,iuncturas, ibid.

De electuariis aſtringentibus, ibid. calculū frangentibus 302 uenerē ſtimulantib. 303 cōtra uenena 304

De electuariis officinalib.leniciuis 307 ſolutiuis 309

De electuariis officinal.ſolutiuis, purgātibus bilem, ibid. pituitam 311 bilem atram 313 aquam 314 humores mixtos, ibid.

De electuariis minus uſualibus 317

De electuariis excalfacientibus caput, cor, ibid. pulmonem,uentriculum 318 hepar 319 ſplenem, ibid.

De electuariis refrigerantibus uentriculum, ibid. hepar 320

De electuariis aſtringentibus,urinas & menſes mouētibus,frangentibus calculum, ibid. uenerem ſtimulantibus 321 uenerem minuentibus 322 dolorem mitigantibus, ibid.

De electuariis purgantibus bilem, ibid. aquam 323 humores pituitoſos & mixtos, ibid.

De OPIATIS. Sect. XXII. 323

De CONSERVIS. Sectio XXIII. 330

De conſeruis calefacientibus caput 331 pectus 332 cor,uentriculum,hepar, ibid. ſplenem,uterum 333 iuncturas ibid.

De conſeruis refrigerantibus caput, pectus,cor,uentriculum,hepar, ſplenē, renes,uterum,iuncturas, ibid.

De ECLEGMATIS, ſiue LOCH. Sectio XXIIII. 334

De eclegmatis aſtringentibus, ibid. abſtergentibus 335

De eclegmatis minus uſualibus aſtringētibus 336 abſtergentibus 337

De CONDITIS. Sectio XXV. fol. 338

De Conditis calfacientibus & roborātibus cor 339

De conditis excalfacientibus uentriculum, ibid. renes 340

De conditis refrigerantibus uentriculū, temperatis, ibid. excalfacientibus 341

De conditis cōpoſitis refrigerātibus,ibi.

De conditis purgantibus 342

De EXTRACTIS. Sect. XXVI. fol. 342

De extractis ſimplicibus alterantibus, ibid. purgantibus 343

De LINIMENTIS. Sectio XXVII. 347

De linimentis temperatis 348 calidis, frigidis,humidis,aſtringentibus,glutinantibus, ibid. carnem generantibus 349 dolorem ſedantibus, uermes necantibus, ibid. ambuſta extinguentibus 350

De VNGVENTIS. Sectio XXVIII. 350

De unguentis excalfacientibus 353 refrigerantibus 354 aſtringentibus,emollientibus 355 abſtergentibus, ibid. carnem generantibus 358 glutinantibus, & cicatricem inducentibus,erodentibus, extrahentibus 359 dolorem ſedantibus, ibid. ſomniferis,ad ambuſta 360 purgantibus 361

De unguentis minus uſualibus 362

De unguentis excalfacientibus caput, pectus, ſtomachum, ibid. hepar, 363 ſplenem,renes & ueſicam, uterum ibid.

De unguentis refrigerantibus uterum, ſtomachum, 364 hepar ibid.

De unguentis minus uſualibus aſtringētibus, ibid. emollientibus 365 digerentibus 366 abſtergentibus 368 carnem generantibus 369 conſolidantibus 370 glutinantib. 371 cicatricem ducentibus, ibid. carnem auferentibus 377 dolorē ſedantibus, ibid. ſomnum conciliantibus,uenerem excitantib. ibid purgantibus 373

De

ELENCHVS SECTIONVM.

De EMPLASTRIS. Sectio XXIX. 374

De emplaſtris calidis 375 frigidis, aſtringentibus, ibid. emollientibus 376 abſtergentibus 378 diſcutientibus 380 conſolidantib. & glutinantibus, ibid. cicatricē inducentibus 383 dolorem ſedantibus 384

De emplaſtris minus uſualibus, ibid.

De emplaſtris minus uſualibus, aſtringentibus, emollientibus, ibid. concoquentibus 385 diſcutientibus, abſtergentibus, ibid. conſolidantibus 386 extrahentibus, erodentibus, ambuſta extinguentibus, ibid.

De CATAPLASMATIS. Sectio XXX. 387

De cataplaſmatis aſtringentibus, ibid. emollientibus, conſolidantibus, abſtergentibus, concoquentibus 388 diſcutientibus 389 attrahētibus, dolorem mitigantibus, ibid.

De CERATIS. Sectio XXXI. fol. 390

De ceratis calidis 391. frigidis emollientibus, ibid. aſtringentibus 392 conſolidātibus & glutinātibus 393 abſtergentibus, attrahentibus 394

De DROPACIBVS. Sectio XXXII. 394

De SINAPISMIS. Sectio XXXIII. ibid.

De CERIS tingendis, ſeu colorandis. Sectio XXXIV. ibid.

De SALIBVS. Sect. XXXV. 395

De ſalibus purgantibus per tuſsim 395 per aluum, per urinam 396 per uterum, ibid. per ſudorem 397

De ſalibus dolorem ſedantibus, detergentibus, erodentibus 398

De ANTIMONII præparatione. Sectio XXXVI. ibid.

SVLPHVR ſublimatum, ſeu flores Sulphuris. Sect. XXXVII. 399

De PILVLIS, ſeu Catapotiis. Sect. XXXVIII. ibid.

De pilulis aſtringētibus 401 aperientibus, abſtergentibus 402 mouentibus urinam & menſtrua, ibid. calculum comminuentibus 403 dolorem mitigantibus, ibid. uenerē excitātibus, ueneno reſiſtentib. 404

De pilulis purgantibus bilem flauam ex capite 404 bilem ex hepate, ibid.

De pilulis purgantibus pituitam ex capite 405 ex pectore 406 ex ſtomacho, ibid. ex iuncturis 408

De pilulis purgantibus melancholiam ex hepate & ſplene 409 humores ſeroſos 410

De pilulis purgantibus humores mixtos à capite, ibid. à ſtomacho 411 ab hepate 412 à toto ibid.

De CONFECTIONIBVS aromaticis ſolidis, Tabulis & Rotulis. Sect. XXXIX. 413

De tabulis excalfacientibus caput 414 pectus, uentriculum, ibid. hepar 415 matricem, ibid.

De tabulis refrigerantib. caput, pectus, cor, hepar, ibid.

De tabulis purgantibus bilem, pituitam 416

De confectionibus ſolidis minus uſualibus, ibid.

De tabulis minus uſualib. calfacientib. caput, ſtomachum, ibid.

De tab. minus uſual. refrigerantibus ſtomachum, hepar 417

De tab. minus uſual. purgantib. bilem, pituitam, ibid. melancholiam, humores mixtos 418

De tabulis uermes necantibus, ibid.

De TROCHISCIS. Sect. XL. ib.

De trochiſcis calidis 419 frigidis 420 aſtringentibus, ibid. emollientib. 421 aperientibus, ibid. abſtergentibus 422 uenena fugantib. dolorem ſedantibus, ibid.

De trochiſcis purgantibus bilem, pituitam 423 humores mixtos, ibid.

De trochiſcis, compoſitiones aliorum medicamētorum ingredientib. ibid.

De trochiſcis extrinſecus applicandis fol. 427

De COLLYRIIS, ſiue Sief. Sectio XLI. ibid.

De collyriis abſtergentibus 428 excreſcentias auferentibus 429 dolorem mitigantibus ibid.

De APOPHLEGMATISMIS. Sectio XLII. 430

De CONFECTIS. Sect. XLIII. ibid.

De colorando ſaccharo, in concinnandis confectis 432

De GLANDIBVS & Suppoſitoriis. Sectio XLIV. 433

De glandulis & globulis lenibus 433 lenioribus, mediocribus, acribus, ib. flatus diſcutientibus 434 dolorem mitigantibus, ibid.

De PESSIS. Sectio XLV. 434

De peſsis aſtringentibus, aperientibus, ibid. abſtergentibus & conſolidantibus 435 emollientibus, dolorem ſedantibus, purgantibus, ibid.

De SACCVLIS. Sectio XLVI. fol. 435

De Sacculis conferentibus capiti, ibid. cordi 436 uentri, ibid.

De DENTIFRICIIS. Sectio XLVII. 437

De ODORAMENTIS. Sectio XLVIII. ibid.

De SVFFIMENTIS. Sectio XLIX. 439

De ſuffimentis conferentib. capiti, ibi. cordi 440 pulmoni, utero, ibid. Iuncturis 441

De ſuffimentis odoratis, ibid.

ANTIDOTARII SPECIALIS LIBER III.

De MEDICAMENTIS ornantibus 442

De AQVIS ornantibus. Sectio I. fol. 443

De aquis odoratis, ibid. maciem inducentibus 444

De aquis capillos longos reddentibus, tingentibus, ibid. augentibus, prohibentibus 445

De aquis oculorū uitia tollentibus, ibid. dentes dealbantibus 446 faciem illuſtrantibus, ibid. tingentibus & dealbantibus faciem 448 rubricantibus faciem 450 faciem denigrantibus 452 faciem iuuenilem reddentibus, faciei maculas tollentibus, ibid.

De POTIONIBVS ornantibus corpus. Sectio II. 453

De BALNEIS mundantibus corpus. Sectio III. ibid.

De LOTIONIBVS ſeu Lixiuiis, ornantib. capillos. Sect. IV. ib.

De lixiuiis capillos tingentib. flauos, ibi. nigros, rubros, albos 455

De lixiuiis capillos prolongantibus, augentibus 456 prohibentibus, criſpos reddentibus, ibid.

De OLEIS ornantibus faciem. Sectio V. ibid.

De oleis faciem illuſtrantibus, ibid. tingentibus 457

De oleis faciei rugas tollentibus, ibid. maculas delentibus. ibid.

De oleis capillos conſeruantib. & augentibus, tingentibus, ibid. longos reddentibus 458

De VNGVENTIS capillos defluos conſeruantibus. Sect. VI. ibid.

De unguentis capillos reſtituentib. 459 prohibentib. 461 auferentib. 462

De unguentis capillos tingentibus flauos 463 nigros, albos, rubros 464

De unguentis capillos reddentibus criſpos, ſuperciliorū uitia tollentib. ibi. palpebrarū oculorumq́; liuorem tollentibus 465 oculorum lachrymas ſiſtentib. ibid. cutis capitis uitia curantib. 466 ad ſcabiem 470 faciem illuſtrantib. 471 manus dealbantibus, ibid. pectus ornantibus 473 ornātib. uentrē & pedes 474

De SMEGMATIS ornantibus. Sectio VII. ibid.

De PVLVERIBVS ornantibus dentes. Sectio VIII. 475

De pulueribus ornantibus manus, ibid.

ELENCHI SECTIONVM FINIS.

ANTIDOTARII SPECIALIS PRAECIPVARVM ſectionum diſpoſitio.

- **Medicamentorũ differentiæ in ſpecie à cauſis deducuntur.** *Primã ergo differẽtiã ſumimus à fine: & quẽlibet rurſus diſtinguimus ex materia: quam materiã formæ etiam diuerſitas ſequitur. Forma rurſus ex Efficientis uarietate diſtinguenda. Medicamenta igitur alia conferũt ad*
  - Sanitatẽ, *uel conſeruandã, uel præſeruandam, uel reſtituendã. Hæc autẽ medicamẽta cùm ſint corpora mixta, mixtio ipſorum fit uel*
    - Natura, *quamuis leuis præparatio ab artifice adhibeatur, ita tñ, ut ſuam formã retineat. Sic Medicus adipẽ præparat. Et de his* LIBER PRIMVS *Antidotarij noſtri diſputabit. Diuiditur rurſus, qñ colliguntur uel ex corporibus*
      - Simplicibus *dictis: non quòd reuerà ſint ſimplicia, ſed ſenſu, aut certè reſpectiuè, quòd comparatione aliorum, minimum habeant admiſtionis. Talia ſunt, quæ ſumuntur ab*
        - Igne. *Sect.* I. *fol.* 1.
        - Aere. *Sect.* II. 2.
        - Aqua. III. 3.
        - Terra. IIII. 13.
      - Mixtis
        - Inanimatis, *quæ reperiuntur uel in*
          - Terra: *ut*
            - Metalla. V. 16.
            - Lapides. VI. 22.
          - Aqua, *ſeu Mari.* VII. 30.
        - Animatis: *uel*
          - Sine *ſenſu: tum*
            - Terreſtrib9: *nimirum plantis & arboribus: ut*
              - Folia. *Sect.* VIII. 35.
              - Flores. IX. 72.
              - Fructus. X. 79.
              - Semina. XI. 91.
              - Radices. XII. 102.
              - Ligna. XIII. 122.
              - Cortices. XIIII. 125.
              - Succi. XV. 128.
              - Liquores. XVI. 130.
              - Gummi XVII. 137.
            - Aquatilibus: *ut* Spongia, *&c.* XVIII. 142.
          - Cum *ſenſu: ab animalib.*
            - Integris
              - Alterantibus: *Sectio* XIX. *fo.* 143. *tum*
                - Terreſtri*bus cũ Greſſilibus, tum Reptilibus: ut ſunt*
                  - *Cimices.*
                  - *Millepedæ.*
                  - *Scorpiones.*
                  - *Vermes terreni.*
                  - *Cochleæ.*
                  - *Formicæ.*
                  - *Viperæ.*
                - Aquatili*bus: ut*
                  - *Scincus.*
                  - *Cancer fluuiatilis.*
                  - *Rana.*
                - Aereis *& uolatilibus, tã integris quàm inſectis: ut ſunt*
                  - *Hirundo.*
                  - *Gallus.*
                  - *Galerita.*
                  - *Locuſta.*
                  - *Cicada.*
                  - *Cantharides.*
              - Corrumpentibus, *hoc eſt Venenoſis.* XX. 144.
            - Partibus *eorundem. Vide in ſeq. ſign. A.*
    - Arte. *Vide in ſequentibus ſignum B.*
  - Ornatum *& pulchritudinem. In quibus* LIBER TERTIVS *noſtri Antidotarij conſumetur.*

A. Medi-

DISPOSITIO.

A. Medicamentorum differētiæ à partibus animaliū deſumptæ, ſiue partes illæ

- Sentiāt: & ſunt uel
  - Principes XXI. 147.
    - Cerebella
      - Paſſerum.
      - Leporis, &c.
    - Pulmo
      - Agninus.
      - Suillus.
      - Vrſinus.
      - Vulpinus, &c.
    - Hepar
      - Erinacei.
      - Lupinum.
      - Aſininum.
      - Caprinum.
      - Caninum.
      - Mergi, &c.
    - Teſtes
      - Gallorum.
      - Fibrorum, &c.
  - Non principes: atq; uel alterantes qualitate
    - Prima. *Sic calida ſunt*
      - Ventriculi gallinæ.
      - Inteſtina lupi, &c.
    - Secunda. *Sic Venerem excitant*
      - Genitale
        - Cerui.
        - Tauri, &c.
      - Renes *ſcincorum, &c.*
- Non ſentiāt: & ſunt uel partes
  - Propriè dictæ
    - Oſſa. XXII. 148. *ut*
      - Vnicornu.
      - Ebur.
      - Cornu ceruinum.
      - Os de corde cerui.
      - Cranium hominis.
      - Oſsiculum uerticis, &c.
    - Medulla. *Sect.* XXIII. 149.
      - Ceruina, Vitulina.
      - Bubulina.
      - Hircina, &c.
    - Sanguinis. XXIIII. 149.
  - Impropriè dictæ
    - Pinguedo. XXV. 149. Seuum.
    - Vngula
      - Aſini.
      - Capræ.
      - Vaccæ, Mulæ, &c.
    - Excrementa
      - Vtilia. *Sect.* XXVI. 150.
        - Lac, Butyrum,
        - Serum, Mel,
        - Cera, Propolis,
        - Oua, Sericum, &c.
      - Inutilia coctionis
        - Primæ. XXVII. 151.
          - Coagulum
            - Leporis.
            - Hœdi.
            - Vituli, &c.
          - Stercus. XXVIII. 152.
        - Secundæ. XXIX. *fol.* 152.
          - Fel
            - Capræ.
            - Hirci, &c.
          - Vrina
            - Humana.
            - Aprina, &c.
        - Tertiæ. XXX. 153
          - Sudores,
          - Sordes, ſeu Strigmenta,
          - Moſchus, Oeſypus,
          - Spolium ſerpentis,
          - Zibettum, &c.

B. Arte

ANTIDOTARII SPECIALIS DISPOSIT.

- B. Arte, *quæ figurã naturalẽ auſert, & artificialem nouam indit. de quibus* LIBER SECVNDVS *Antidotarij noſtri aget. Sic ergo figuram habet medicamentũ uel*
  - Fluidam: *et uel*
    - Non *pinguem, quibus ars indit figurã rei uel*
      - Naturalis
        - Aquæ. *Sect.* I. 154.
        - Mellis: *ut*
          - Syrupi. II. 175.
          - Iulapia. III. 189.
          - Succi, *ſeu Rob, &c.* IV. 190.
        - Lactis. V. 190. *ut*
          - *Lac amygdalarum dulcium.*
          - *Emulſiones, &c.*
        - Vini. VI. 191.
      - Non *naturalis*
        - Potiones
          - Decocta, *ſeu Apozemata.* VII. 199.
          - Diluta. VIII. 207.
        - Clyſteres. IX. 210.
        - Gargariſmi. X. 216.
        - Errhina. XI. 218.
        - Fomenta. XII. 219.
        - Epithemata. XIII. 222.
        - Embrochæ. XIV. 225.
        - Inſeſſus. XV. 226.
        - Balnea. XVI. 228.
        - Lotiones, *&c.* XVII. 231.
    - Pinguem: *cuiuſmodi ſunt Olea præparata modo uel*
      - Craſſo. XVIII. 233.
      - Subtili, *&c.* XIX. 263.
  - Nõ *fluidã: eamque uel*
    - Diſsipatam: *ut*
      - Pulueres.
      - Tragemata, *&c.* XX. 270.
    - Coa*ctã: uel*
      - Humi*dam*
        - Actu: *ut*
          - Electuaria. XXI. 286.
          - Opiatæ. XXII. 323.
          - Conſeruæ. XXIII. 330.
          - Eclegmata. XXIV. 334.
          - Condita. XXV. 338.
          - Extracta, *&c.* XXVI. 342.
        - Potentia, *medio calore, ut ea quæ ex pinguibus: ut*
          - Linimenta. XXVII. 347.
          - Vnguenta. XXVIII. 350.
          - Emplaſtra. XXIX. 374.
          - Cataplaſmata. XXX. 384.
          - Cerata. XXXI. 390.
          - Dropaces. XXXII. 394.
          - Sinapiſmi. XXXIII. ibid.
          - Ceræ *coloratæ.* XXXIV. ibid.
      - Siccã, *eamq́ acquirunt arte rei uel*
        - Naturalis: *uidelicet Metalli: ut*
          - Salia *ex rebus diuerſis.* XXXV. 395.
          - Vitrum *Stibij.* XXXVI. 398.
          - Flores *Sulphuris, &c. Sect.* XXXVII. *fol.* 399.
        - Non *naturalis: quales ſunt*
          - Pilulæ. XXXVIII. 399.
          - Tabulæ, *Orbiculi.* XXXIX. 413.
          - Trochiſci. XL. 418.
          - Collyria. XLI. 427.
          - Apophlegmatiſmi. XLII. 430.
          - Confecta. XLIII. ibid.
          - Glandes. XLIV. 433.
          - Peſsi. XLV. 434.
          - Sacculi. XLVI. 435.
          - Dentifricia. XLVII. 437.
          - Odoramenta. XLVIII. ibid.
          - Suffimenta. XLIX. 439.

ANTIDOTARII SPECIALIS PER Io. Iacobum Vveckerum emendati & locupletati

LIBER I.

De Igne Sectio I.

Ignis in medicinæ uſum uenit. Sumuntur enim medicamenta tum ab

- Igne *ipſo uel*
  - Cum *flamma depaſcente*
    - Ligna.
    - Seuum, Oleum, Butyrum.
  - Sine *flãma: ut ab ignitis*
    - Carbonibus.
    - Metallis.
    - Lapidibus.
- Recrementis *ipſius: ut à*
  - Fuligine.
  - Cinere.
  - Calce.

A IGNIS eligendus eſt flammæ eleuatæ, ex quercu, uel ilice, uel ſubere, uel fago, uel ſali-
ce, uel ſarmentis uitium, non corruptis & putridis, non uiridibus, & fumum facienti-
bus, non uallosis, ſed montanis & ſiccis factus. Talis namq; corpora ſana, maximè tem-
pore frigidiore, conſeruat, refrigerata calefacit, humectata ſiccat, denſata laxat, aſtricta
& clauſa rarefacit & aperit, aeris malitiam corrigit, &c. Hippocr. & Galenus.

CANDELAE & LVCERNAE. In cubiculis ſanorum uel ægrorum tempore no-
cturno primum locum habent candelæ, ex cæra flaua, recenti, munda, deinde ex ſeuo
taurino recenti, moderato calore liquato, & colato, ellychnioq́ue puro, albo & æquali,
confectæ. Sic etiam lucernæ ex oleo communi ſeu oliuarum recenti, claro, mundo, & el
lychnio bombacino, puro ac ſubtili, meliores habentur. Huiuſmodi enim ad aerem tenebroſum illuminan-
dum, uigilias producendas, cucurbitulasq́; affigendas, &c. accommodatiores habentur. Quæ uerò ex pingue
dine ouina, uel porcina, rancida, antiqua, aduſta, impura, uel ex oleo nucum, uel ueteri, rancido & immundo
ſunt confectæ, prorſus ſunt uitandæ. Quoniam odorem ſpirant grauem, uitalemq́; ſpiritum corrumpũt, &c.

CARBONES IGNITI tum ad alimentorum tum medicamentorũ præparationem competũt. Eligun-
tur qui ex quercu, uel ilice, uel fago ſunt confecti, non humidi, non ſemiuſti, & fumum uel ſtrepitum redden-
tes. Cæteri uerò ex ſalice, picea, uel pino, inutiliores. Galenus.

METALLA IGNITA meliora habentur primò ex auro, deinde ex argento, poſtremò ex ferro. Condu
cunt ad cauteria facienda, carnem putridam conſumendam, ſanguinem promanantem ſiſtendum. Ex lapidib.
uerò ignitis, præferuntur ſilicei. tales namq; ad ſudores eliciendos ſunt aptiores. Galenus.

FVLIGO omnis exiccatoria eſt, ac proinde terreſtris eſt eſſentiæ, habens quaſdam etiam ignis, qui mate-
riam combuſsit, reliquias: ſed id puſillum eſt. Porrò tota eius natura terrena eſt, tenuium partium. Sed quæ
ſpeciatim in ea differentiæ ſunt, eæ pro uſta materia eueniunt: ex acriore & calidiore, tali etiam proueniente
fuligine: ex dulciore ſimili quoq; & hinc fuligine proueniente. Galenus.

B *Fuliginem Thuris* ſic facito. Forcipicula lucernis accenſas ſingulatim thuris glebas, in nouam ficti-
lem ollam concauam imponito: & æreo uaſe, in medio perforato, deterſa diligenter ſorde, obtegito: alte-
ram admoueto, ex altera eius parte, aut utraque, ſubiectis quaternûm digitorum altitudine lapillis, quò faci
liùs perſpici queat, ſi urantur: & quà locus capax fuerit, glebulas alias ſupponito, & antequam prorſus pri-
or gleba reſtinguatur, aliam imponito, donec ſufficientem fuliginem uidearis coegiſſe. Continuò tamen ex-
ternæ æramenti partes ſpongia, aqua frigida madefacta, abſtergantur: ita enim temperato æris feruore, fuli-
go omnis inhærebit, quæ alioqui per leuitatem decidua thuris cineribus admiſcetur. Deraſa itaque fuligine,
cinis cremati thuris ſeorſum ſubtrahendus eſt. Idem opus quoad ſatisfactum tibi uidebitur, obeundũ.* Ocu
lorum inflammationes mitigat, fluxiones ſuſpendit, ulcera purgat, caua explet, carcinomata ſiſtit. Simili mo-
do è myrrha, reſina, ſtyrace, reliquisq́; lacrymis fuligo excipitur ad eadem conueniens. Dioſcorides.

Fuligo è liquida pice fit hoc modo. In lucerna noua, quæ ellychnium habeat, nonnihil picis incendito,
lucernamq́; fictili uaſe in clibani ſpeciem conformato, ſuperius in anguſtum fornicato, inferius perforato,
ut clibani eſſe ſolent, operito, & adoleri ſinito: conſumptoq́; liquore nouum infundito, quoad ſufficientem
uſui fuliginem collegeris. * Vis ei aſtringens, acrisq́;. Vſui eſt ad pigmenta, quibus palpebras linunt, & uenu-
ſtant, & ad circumlitiones. Item ubi glabris genis pilos reſtitui oportet, ad imbecilles lacrymoſosq́; oculos:
inſuper ad eorundem ulcera non inutilis eſt. Dioſcorides.

Fuligo pictoria, qua pictores utuntur, ex uitrariis officinis colligi ſolet: ſiquidem ei palma tribuitur. * Vis
ei ad aſtringendum & erodendum efficax: fracta, cum roſaceo cerato ad cicatricem perducit. Dioſcorides.

CINIS combuſtorum lignorum reliquiæ ſic nuncupantur, compoſitæ ex contrariis tum qualitatibus,
tum ſubſtantiis. Habet enim in ſe partim terrenum, partim uelut fuliginoſum, quod Græcè dicitur æthalo-
des, ſiue lygniodes, ſiue quomodocunq; quis appellare uolet: atque hæ ſanè partes ſunt tenues, & quæ mace-

ratis aqua cineribus,& percolatis, unà aſportantur atq; abeunt. Quod uerò reliquum eſt,terrenum eſt, inſi- A
mum,& morſu carens,calida facultate in lixiuium depoſita. Sed non omnis cinis eâdem temperatura præditus eſt,ſed pro combuſtæ materiæ diuerſitate uariatur. Galenus.

SARMENTORVM CINIS urendi uim habet: cum axungia autem uel oleo illitus, fractis neruis, articulorum colliſionibus,& neruorum nodis prodeſt: cum nitro & aceto excreſcentias carnis in ſcroto reprimit. Serpentium canumq; morſibus illitus ex aceto medetur. Cruſtas obducentibus medicamentis admiſcetur. Fit ex eo lixiuium contra præcipitationes & fungorum uenena,cum aceto,ſale & melle. Dioſcorides.

CALX cineris quædam ſpecies eſt: fit hoc modo. Marinorum buccinorum teſtas igni condito, aut feruenti clibano nocte dimittito: poſtera die, ſi candidiſsimæ fuerint, extrahito: ſin aliter, iterum urito, uſque dum uehementer inalbuerint. Dein ubi in aquam frigidam demerſæ fuerint, in fictile nouum conicito, & exactè pannis operiens,noctem unam conquieſcere ſinito: mane eam extrahens,ubi perfectò omni opere elaborata fuerit calx,recondito. Fit & è litoralibus calculis igne crematis,nec non è uili & fuſaneo marmore, & lapide calcario,* Vis omni calci in commune ignea, mordens, adurens, & cruſtas inducens: quibuſdam aliis immiſta,ut adipi,oleo, concoquendi uim aſſumit, mollit, & diſsipat: ulcera ad cicatricem perducit. Efficacior exiſtimatur recens,nec aſperſa aquis. Porrò calx elota,medicamen eſt, citra morſum deſiccans,magisque ſi bis térue lauetur. Dioſc. & Galenus.

Calx teſtarum ouorum, & limacum.

TESTAE ouorum, aut limacum reuerberentur igne acerrimo per triduum, donec reducantur in calcē candidiſsimam. Si dum calcinantur,aſpergantur aceto, calx leuior reddetur, & ad uires ſuas exercendas aptior. Quercetanus.

De Aere Sectio II.

Aer ad uitam tum conſeruandam, tum morbos profligandos maximè eſt neceſſarius: tum
- Naturalis, *qui uel agit ſua*
  - Qualitate: *uel*
    - Prima. *Sic alius*
      - Temperatus: *ut*
        - Orientalis.
        - Occidentalis. B
      - Intemperatus: *ut*
        - Meridionalis.
        - Septentrionalis, *&c.*
    - Secunda. *Sic alius*
      - Rarefacit: *ut* Meridionalis.
      - Condenſat: *ut* Septentrionalis.
  - Subſtantia: *ut*
    - Purus, Clarus, Subtilis, *&c.*
    - Impurus, Craſſus, Nebuloſus, *&c.*
- Artificialis. *Sic arte conficitur aer*
  - Frigidus.
  - Calidus, *tum ad*
    - Contemperandum.
    - Sudorem eliciendum: *ut* Laconicum, *&c.*

AER tum corporum tum ſpirituum noſtrorum elementum eſt. Eligendus eſt purus, lucidus, nō qui ſtagni, nec paludis halitu eſt perturbatus, nec ex profundo ſpecu peſtilentem auram ſpirat: nec qui ex cloacis, quæ magnam aliquam urbem aut numeroſum exercitum purgant, uitium contraxit: nec qui ex animalium, olerum, leguminumq; putredine aut fimo coinquinatur: nec qui ob ſtagnū, C
uel flumen uicinum nebuloſus eſt: nec qui editis undique montibus in cauo loco clauſus nullum recipit perflatum: nec qui uicinus eſt aquis, in quibus linum & canabis macerantur: ſed qui purus omnino eſt, temperatis quidem hominibus, & temporibus temperatis, ab oriente, æſtate, & calidioribus temperaturis à ſeptentrione, uel occidente, hyeme uerò & frigidioribus naturis à meridie uel oriente ſpirans. Quòd ſi aliquando ſua qualitate excedat, uel ſubſtantia uariet, ita ut nobis fuerit aduerſus, frigidus quidem corrigendus eſt tum ignibus ex quercu uel ilice, tum aquis, uel decoctis rerum calidarum, uel ſuffumigiis, ex ladano, thure, ſandaracha, ſtyrace, gallia moſchata, &c. Calidus uerò contemperādus, uel foliis ſalicis, uitium, quercus, floribus roſarum, uiolarum, nenupharis, per cubicula ſtratis: uel aqua roſarum, nenupharis, & aceto & ſantalis: uel aqua & aceto aſperſis. Quòd ſi corruptus uel putris fuerit aer, emendandus eſt tum ignibus maioribus ex quercu, uel lignis iuniperi, uel roriſmarini, uel citri, citonij, uel myrrhi, &c. tum ſuffumigiis odoratis, ex citro, iunipero, uel aceto roſaceo, uel caphura, &c. * Cæterùm frigidus aer, cuiuſmodi eſt ſeptentrionalis, condenſat, corroborat, indurat, concoctionem iuuat, aerem peſtilentem ſanat. Calidus uerò rarefacit, laxat, poros aperit, humores agitat, ſpiritus reſoluit, ſudorem prouocat, concoctionem impedit, uirtutem deiicit, febres ardentes gignit, &c. Humidus, ut meridionalis, humectat, ſenſus grauat, recidiuationem facit, febres putridas & peſtiferas generat. Siccus cutim exiccat, &c. Hippocr. Galenus & Auicenna.

BALNEVM aereum, quod Laconicum, & Calidarium uel Sudatorium uocatur, fit uel à uaporibus calidis & ſiccis ab igne accenſo ſublatis, (Barbaris ſtufa ſicca dictum) uel à uaporibus calidis & humidis, ab herbis in uaſe aliquo decoctis, aut aqua ſupra ignitos lapides reſperſa (ſtufa humida Barbaris appellatum.)* Sordes corporis abſtergit, materias per totum corpus tum calefacit, tum uerò fundit: præterea quæ inæqualia ſunt, æquat, & cutim laxat, & multa quæ detenta ſub hac fuerunt, uacuat, ut meritò ſanè exercitij interdum neglecti uicem ſupplere queat. Valet præterea contra humidos & frigidos morbos, tumores laxos, podagram frigidam, ſcabiem humidam, morbum Gallicum, craſsitiem & pinguedinem, hydropem, inflationem, calefacit, exiccat, extenuat, conſumit, ſenibus prodeſt, ſudorem euocat. At nocet laconicum capiti, oculis, pulmoni & pectori, neruis, frigidis & ſiccis, calidis & ſiccis, gracilibus, conſumptis, iecori, uulneribus, & ulceribus, digeſtiuæ facultati: item ſitim auget, & uentrem conſtipat. Fuchſius, & alij.

De Aqua Sectio III.

AB aqua *quoque medicamenta ſumũtur, tum*

- Superiore: *ut* Aqua pluuia.
- Inferiore
  - Non *medicata: ut*
    - Aqua Fontana.
    - Aqua putealis.
    - Lacus Triſaqua.
    - Aqua Fluuialis, *&c.*
  - Medicata, *ſiue minerali. Balnearũ differẽtiæ ſumũtur uel à*
    - Metallis, *quorum uires aſſumunt. Sic aliæ*
      - Salſæ, nitroſæ.
      - Aluminoſæ, ſulphureæ.
      - Bituminoſæ, ferreæ.
      - Aereæ, cupreæ.
      - Aureæ.
      - Gypſeæ, *&c.*
    - Locis, *in quibus ſcaturiunt, ut puta in*
      - Germania:
        - Thermæ
          - Curienſes.
          - Lotharingiæ:
          - Badeniæ, Ferinæ.
          - Cellenſes, Acidæ.
          - Au, Embs.
          - Alſatiæ, Boemiæ.
          - VVisbaden.
          - Gaſtein.
          - Abach, *&c.*
        - Balneæ
          - VVembdingenſes.
          - Huberbadenſes.
          - Sultzenſes.
          - Badenuuilenſes.
          - VVatuuilenſes.
          - Villingenſes.
          - Brintzbachenſes.
          - Glotterbad.
          - Zuckenthalenſes, *&c.*
      - Italia:
        - Balneum Aponi.
        - Balneum Porretanum.
        - Balneum de Corſeno.
        - Balneum ſanctæ Mariæ.
        - Balneum de Aquis.
        - Balneum de Petriolo.
        - Balneum de Grota.
        - Balneum urbis ueteris.
        - Balneum montis alti.
        - Balneum Aquenſe.
        - Balnea Sicula.
        - Balneum de Aquario.
        - Balneum Carpenſe, *&c.*

EIVS ITAQVE CAPITA HÆC SVNT.

De aqua potabili.
De balneo aquæ dulcis calido.
De balneo aquæ dulcis frigido.
De aquis mineralibus ſiue thermis.
De balneis ſalſis.
De balneis nitroſis.
De balneis aluminoſis.
De balneis ſulphureis.
De balneis bituminoſis.
De balneis ferreis.
De balneis cupreis.
De balneis aureis.
De balneis gypſeis.
De balneis mixtis.
De balneis Curienſibus, ſiue piperinis.
De balneis Lotharingijs ſiue plumbarijs.
De Badenijs Heluetiorum.
De Badenijs inferioribus in Marchionatu Badenſi.
De Badenijs Auſtriacis.
De balneis Ferinis in Ducatu Vuirtenbergenſi.
De balneis Cellenſibus.
De balneis Geppingenſibus.
De balneis Auuenſibus.
De balneis Embſenſibus.
De balneis Geberſuilenſibus.
De balneis Carolinis, ſiue Ellenbogenſibus.
De balneis Vuisbadenſibus.
De balneis Caſteinenſibus.

De balneis Abudiacis.
De balneis Abechenſibus.
De balneis Vuendingenſibus.
De Hubbad, ſiue Haberbad.
De balneis Sultzenſibus.
De Sultzbergenſibus.
De balneo Sultzbrun.
De balneis Badenuilerſibus.
De balneis Vuattenuilenſibus.
De balneis Villingenſibus.
De balneis Brintzbachenſibus.
De balneis Kibbadenſibus.
De Glotterbad.
De balneo Zuckenthalenſi.
De balneo Vogiſpergenſi.
De balneo Sultzenſi.
De balneis Aegrinis.
De balneis Vberkingenſibus.
De balneis Niderauuenſibus.
De balneis Deynachenſibus.
De balneis Federinis.
De balneis Antigaſtrenſibus.
De balneis Birckenfeldenſibus.
De balneis Treuirenſibus.
De Niderborn & Oberborn.
De Conderthal.
De Baſſenheim.
De Keſſelbrun.
De Ponterborn.
De Heylborn.
De Abr.
De balneis Annæbergenſibus.
De balneis Aquenſibus.
De Bellerthal.
De balneis Bertringenſibus.
De balneis Brugenſibus.
De Bretzheim.
De balneis Dalſingenſibus.
De Dunckelbrun.
De Ebenhauſen.
De balneis Etingenſibus.
De balneis nominatis, Fliecken.
De Iungbrun.
De Kerlich.
De Keeſuuaſſer.
De Kiſsingen.
De Kronenberg.
De Leonſtein.
De balneis Laubacenſibus.
De balneis Leucenſibus.
De balneis Leunigenſibus.
De balneis Loſſingenſibus.
De balneis Lonquich.
De balneis Mertesdorf.
Do balneis Montenbaur.
De Neubad.
De balneo Saurenthal.
De balneo Spiegelbergenſi.
De balneo Schuenningenſi.
De balneo Sylueſtri.
De balneis Teplicis.
De balneis Vberlingenſibus.
De balneo Villachenſi.
De balneo Vualdsborn.
De balneo Vueringenſi.
De balneo Vuolckenſteinenſi.
De Zollerbad.
De balneis Patauinis.
De balneo Porretano.
De balneo Corſeno.
De Sancta Maria in bagno.
De balneis de Aquis.
De balneo Petriolo.
De thermis Gretinis.
De thermis apud urbem ueterem.
De balneis Peruſinis.
De balneis montis Catini.
De balneis Aquenſibus.
De balneis Siculis.
De balneis Aquarijs.
De balneo Carpenſi.

De Aqua potabili.

AQVA optima eſt, quæ pura, limpida, omnis ſaporis expers, guſtu iucundo, clara, pellucida, tenuis, leuisque reperitur: necnon quæ igni admota citò caleſit, remota uerò ocyſsimè frigeſcit: & in qua carnes & legumina celerrimè coquuntur: quæ denique æſtate frigida, hyeme uerò tepida exiſtit, celeriterque præcordia pertranſit, & ſine ulla uentriculi moleſtia labitur, & ſecedit. Talis autem ea eſſe ſolet, cuius fons ad orientem ſolem erumpit, curritque ſuper lapides, aut arenam, aut puriſsimam terram. Omnium tamen præſtantiſsima eſt pluuialis, eaque præſertim quæ in fine æſtatis, uel principio autumni, uel etiam media æſtate pluit, ſilente cœlo. Huic ferè illa reſpondet, quæ eodem tempore cum tonitruis deſcendit. At ea, quæ maxima aëris ac uentorum procella, terrifico tonitruum, fulgurum, & grandinis impetu, ex uelociter concitatis nubibus cœlo demittitur, in humanæ uitæ uſum admitti non debet. Porrò aqua ciſternarum non æquè commendatur, tum quòd miſcella quædam ſit diuerſarum aquarum, quæ in diuerſis anni temporibus inibi colliguntur ex pluuia, ex grandine, & niuibus hyemali tempore in tectis colliquatis: tum quòd aquæ omnes ſtationariæ, putrefactioni facilè ſint obnoxiæ. Putealis præterea aqua tertium in bonitate locum habet: grauis quidem eſt, ægreque conficitur, nec omnis putredinis expers: ueruntamen tanto minus fuerit damnanda, quanto frequentius hauritur, uel ſi è ſubterraneo fonte ſcaturiat. Sequuntur lacuſtres & paluſtres: quæ omnino ſunt improbandæ, niſi coctæ, uel igne fuerint deſtillatæ. Fluuiatilis denique probatur, in qua nulla animalia putrefacta, nulla excrementa, nullæ urbium ſordes ineſſe ſentiuntur, &c. Galenus. A

De balneo aquæ dulcis calido.

BALNEVM calidum aquæ dulcis confert alopeciæ, appetitui canino, aluo obſtructæ, capitis dolori, calori externo, cholericis, & morbis clidis, colicæ, phthiſi, pulmonis uitiis, pleuritidi, hecticis, hæmorrhoidibus obſtructis, laſsitudini membrorum, extenuatis, conſumptis, morbis ſiccis, ſpleniticis, melancholicis, ſiti, uigiliæ, uentris fluxui, ulceribus, tertianis, quartanis, fluxibus omnibus, menſibus obſtructis, mulieribus, infantibus, ſenibus, ſcabiei, pruritui, omnibus cutis uitiis, nephriticis: emollit corpus, & membra, humores liquat, & euacuat: corpus & membra humectat: indurata reſoluit, impinguat: uocem clarificat, urinam mouet: calorem natiuum & humorem auget: ſomnum conciliat: carnem & cutem reſtituit naturali temperamento: cibum diſtribuit: mundificat, & abſtergit. Sed uſus eius immoderatus cordi nocet, ſyncopem inducit, appetitum deiicit, nauſeam mouet, iuncturas laxat, & debilitat, calorem naturalem reſoluit: corpus & membra laxat, humores mouet, & ulceribus nocet, &c. Galenus, & alij.

A *De balneo aquæ dulcis frigido.*

BALNEVM aquæ dulcis frigidum ualet contra morbos calidos & ſiccos, febres omnes ſiccas, conuulſionem, ſpaſmum, ſanguinis profluuia quæcunque, cutis ſordes, menſtruorum fluxum nimium, & rubeum, & cholericum, articulorum dolores, & podagram. Prodeſt iuuenibus, & carnoſis: totum corpus refrigerat: cutem denſat: digeſtionem confortat: uires roborat. Sed frigidum balneum nocet maximè pueris, & creſcentibus, gracilibus, mulieribus, ſenibus, imbecillis, neruis & iuncturis debilibus, pectori, cordi, ſtomacho frigido, & imbecillo, inteſtinis, renibus, matrici, hominibus frigidis & humidis, morbis omnibus frigidis & humidis: calori natiuo, uulneribus & ulceribus, hecticæ: item oppilat, & conſtipat. Iidem.

De aquis mineralibus ſiue thermis.

AQVAE minerales ſeu THERMAE. Balnea naturalia dicuntur, quæ per ſe aut ſponte, uel naturaliter ſcaturiunt: alioq; nomine, eo quòd illis inſit calefaciendi facultas, thermæ uocantur. Sunt autem quædam ſalſa, quædam nitroſa, quædam aluminoſa, quædam ſulphurea, nonnulla bituminoſa, aliqua ferrea, aliqua ærea, aliqua cuprea, aliqua aurea, quædam ex pluribus horum mixta, &c.

De balneis ſalſis.

BALNEA ſalſa ad frigidas & humidas intemperies, & ad eiuſdem generis morbos conferunt. Proinde medentur hydropicis, frigidis neruorum doloribus, podagræ, reſolutioni, aſthmaticis: pectoris fluxiones cohibent: uentriculo frigido & humido conferunt, & tumoribus laxis, pituitoſis, ſcabie infectis, capiti thoracique fluxionibus obnoxio, &c. Valent præterea contra ſpaſmum & conuulſionem, matricem frigidam & humidam, ueſicam & neruos, renum ægritudines, teſticulorum inflationem, menſtrua alba, ſterilitatem, ulcera, tormina, flatus & dolores uentris, laxitatem membrorum, calculum, articulorum dolores, humorum putrefactionem, neruorum cõtritionem, caſum, epilepſiam, aurium dolorem, uuluæ caſum, ſplenis duritiem, ſtomachi dolores frigidos, carnem ſuperfluam, ſcabiem, impetiginem, &c. Galen. & alij.

De balneis nitroſis.

NITROSA balnea à Salſis facultatibus non differunt, niſi quòd in omnibus illis ualentiores ſunt, non adeò tamen adſtringunt, ſed ualenter abſtergunt, quare & ſcabioſos mundant, & aurium ulceribus medentur, incertosque earum ſonos atque tumores diſcutiunt. Conferunt præterea capiti, thoraci, fluxibus, uentriculo pituitoſo ac humido, hydropi, tumoribus laxis, neruorum uitiis, defluxionibus ad pectus, pruritui,
B furfuribus, uiſui, paralyſi, neruorum torſionibus, ſurditati, uentris doloribus, uermibus, carni excreſcenti, ulceribus, uenenis. Gal. & alij.

De balneis aluminoſis.

ALVMINOSA balnea, ad ſanguinis reiectiones, uentriculum uomiturientem, hæmorrhoidas immodicè profluentes, mulieres, quæ inordinatè purgantur, & quæ frequenter abortiunt: ad eos denique qui immodico ſudore reſoluuntur, & tibiarum uarices proſunt: Exiccant ualdè, calefaciunt, conſolidant, coagulant. Valent aduerſus ructus, hydropem, tormina, ulcera maligna & putrida, articularem morbum, ſputum ſanguinis, ſudores ſuperfluos, dyſpepſiam, uarices, ulcera ueſicæ, tumores laxos; item ualent contra fluxum ſanguinis, & aliarum ſuperfluitatum, uiſus obſcuritatem, ſtomachica, teſticulorum dolorem, herpetem, Eſthiomenum, apoſtema corroſiuum, ignis aduſtionem, carnem ſuperfluam, & omnes morbos frigidos & humidos. Galenus, & alij.

De balneis ſulphureis.

SVLPHVREA balnea calefaciunt, neruos emolliunt, dolores mitigant, ſtomachum eneruant & ſubuertunt, omnia cutis uitia exterunt: hydropicis, alphis, leucis, impetiginibus, ulceribus antiquis, articulorum defluxioni, lieni indurato, iecori, utero, reſolutionibus, coxendicibus & ſcabiei ſubueniunt. Siccant præterea uehementer, & in quarto gradu, reſoluunt, aperiunt, attrahunt, conſumunt, attenuant. Proſunt uentriculo, neruis frigidis & humidis, ſcabiei, ſpleni, calculo, teneſmo, iecori, matrici, lumborum doloribus, morbis frigidis & humidis, reſolutis, paralyticis, contractis, tremulis, & neruorum doloribus, tumoribus articulorum, & eorum morbis aliis, epilepticis, lethargicis, ſurditati, & obliuioni, & coryzæ, apoplexiæ, tuſſi, pectoris ſaniei, aſthmati, uentoſitatibus, hydropi, ictericiæ, uenenatis, &c. Iidem.

De balneis bituminoſis.

BITVMINOSA balnea caput replent, ſenſuum inſtrumenta lædunt, enixè tamen calefaciunt, & prolixè molliunt, ſi quis diutius immoretur, præſertim uterum, ueſicam & colum. præterea aqua intercute affectis peridonea ſunt. Galenus.

C *De balneis ferreis.*

INFRIGIDANT, exiccant, ſtypticant. Proſunt calidis & humidis morbis, aſthmati, podagræ, & articulorum dolori, uentriculi debilitati & molliciei, aurium ſaniei, fluxui ſtomachico, hydropi, colicę, fluxui menſium, & urinæ, hæmorrhoidibus, ani egreſsioni, uenenis, &c. Fuchſius, & alij.

De balneis Cupreis, & æreis.

BALNEA cuprea & ærea calefaciunt, ſiccant, abſtergunt, reſoluunt, incidunt, ſtypticant, incarnant, mundificant, conſolidant, conſtringunt. Proinde articulorum doloribus, podagricis, aſthmaticis, nephriticis, ulceribusq; malignis, oculis, ori, tonſillis, & uuæ auxiliantur: conferunt morbis frigidis & humidis, laxitati, & rupturæ membrorum, contuſis membris, uulneribus malè curatis, cutis malis, carbunculo, carni excreſcenti, uiſui, carni ſuperfluæ in naribus, uel ano, hydropi, aluo conſtipatæ, &c. Fuchſius, & alij.

De balneis aureis.

BALNEA aurea calefaciunt, & ſiccant. Proinde doloribus colicis, uoluulo, fiſtulis, podagræ ac malignis ulceribus ſuccurrunt. Proſunt item uentriculo frigido, calculo, rupturis, oculorum uitiis, ſcabiei & lepræ, cutis malis, cordi, eiusq; tremori, & affectibus, oris fœtori, &c. Fuchſius, & alij.

De balneis gypſeis.

BALNEAE gypſeæ infrigidant, exiccant, conglutinãt, oppilant. Proſunt fluxui ſanguinis è naribus, ophthalmiæ, menſtruorum fluxui, & aliis omnibus fluxionibus, calidis & humidis morbis, &c.

De balneis mixtis.

BALNEA quæ ex mixtis qualitatibus conſtant, pro cuiuſque uincentis qualitatis ratione agunt. Proinde ex iam commemoratis facillimè omnium Germaniæ noſtræ thermarum facultates diiudicare licebit, modò mixturam ac conſtitutionem illarum perſpectam habeamus. Quare ne quid hac in parte deſiderari poſſit, breuiter earundem, potiſsimùm earum, quæ cæteris antecellere uidentur, mixturæ & uires exponendæ ſunt. Fuchſius.

De thermis Germaniæ, & primò de balneis Curienſibus, ſiue Piperinis. A

In CVRIENSI diœceſi thermæ ſitæ ſunt, quæ Germanis Pfeffersbad dicuntur: hoc eſt, piperina balnea. Conſtant mixtura auri, ſulphuris ferri, æris, & nitri. Harum aqua non continuò manat, ſed tertio die Maij erumpit, decimo uerò quarto Septembris iterum ſeſe ſubducit. * Mirificè doloribus capitis confert, memoriã roborat, uiſum auditumq́; acuit: cerebri obſtructiones ac neruorum aufert, articulorum doloribus, ulceribus, fracturisq́; oſsium ſuccurrit. Valent præterea ad articulorum reſolutionem, tremorem artuum, manuum, pedumq́;, laſsitudinem membrorum, phthiſim, febres inueteratas, apoplexiam, paralyſim, reſolutiones linguæ, ac oris, ſpaſmum, podagram, lateris dolores, cordis palpitationem, ictus, percuſsiones, ophthalmiam, ſurditatem, maniam, ueternum, chiragram, artuum dolores, membra fracta, luxata, contracta, conuulſa, & ſugillata, ulcera maligna, & malè curata, ſcabiem, impetiginem, elephantiaſim, lepram recentem, uulnera malè curata, calculos renum & ueſicæ, uteri affectus uarios, & inueteratos, renum uitia diuturna, ueſicæ mala uetera, cancrum, fiſtulam, anthracem, ficos, ſcirrhos, luxationes uertebrarum, mammillarũ ulcera, epilepſiam, menſium intemperiem, conſumptos à morbò, obſtructiones cerebri, iecoris, lienis, & neruorum, ictericiam quartanam, hydropem, &c. Fuchſius, & alij.

De balneis Lotharingijs, ſiue Plumbarijs.

In LOTHARINGIAE montanis balnea ſunt, quæ Plumbers / quaſi plumbea, ob nimirũ copioſam plumbi mixturam, uocantur. Conſtant ex plumbi, ſulphuris, & aluminis mixtione.* Auxiliantur malignis & curatu difficilibus ulceribus, cancro, phagedænis, fiſtulis, elephantiæ recens cœptæ, & omnibus cutis uitiis. Valẽt præterea contra capitis fluxiones, ſcabiem, pruritum, impetiginem, intertriginem, uulnera malè curata, membra rupta, contuſa, & reſoluta, torporem membrorum, artuum dolores, laſsitudinem membrorum, imbecillitatem, panaricium, fluxiones partium corporis, paralyſim, contuſionem, inflammationes, uteri affectus frigidos humidos, ſtrangulatum, renum morbos, ueſicæ ægritudines, fluxiones, febres inueteratas, & recentes, menſes albos, ſterilitatem, hæmorrhoidas obſtructas, & humidos morbos omnes. Fuchſius, & alij.

De Badenijs Heluetiorum.

Haud procul à BADENIIS Heluetiorum ſalubres thermæ habentur, quarum mixtura conſtat ex copioſo ſulphure, & exiguo alumine. * Proſunt ad frigidas ac humidas capitis & cerebri paſsiones, lethargum ſcilicet, amiſſam memoriam, & ſimiles. Calefaciunt & exiccant uentriculum, eiusq́; concoctionem iuuant, iecoris & lienis obſtructiones tollunt. Detentos menſes euocant, & ſterilitatem auferunt. Mulieribus præterea magis quàm uiris conferunt: Item pectoris anguſtiis proſunt, aſthmati, dyſuriæ, ſtomachi affectibus phlegmaticis, inteſtinorum obſtructionibus, colicæ paſsioni, catarrhis frigidis, coryzæ, reumati, defluxionibus ex capite, ſenſibus roborandis & curandis omnibus, uiſui, uertigini, oculorum ſuffuſioni, & fluxioni, auditui, & odoratui, concoctioni malæ, cibi faſtidio, renum uitiis, calculo, defluxionibus hæmorrhoidum immodicis, neruorum, muſculorum, tendinum, & ligamentorum affectibus, uiſcerum obſtructionibus, ſuffocationi matricis, & præcipitationi, ac emotæ è loco ſuo, doloribus matricis in grauidis, mulierum omnibus morbis, dolori articulorum, chiragræ, podagrę, iſchiadicis, membris infrigidatis, contractis, dolentibus, ſcabiei, pruritui, impetigini. Nocet contrà calidis & ſiccis temperamentis, & morbis. Fuchſius, & alij. B

De Badenijs in Marchionatu Badenſi.

In inferiori BADENIA, ubi Marchio Badenſis reſidet, ſunt balnea miræ efficaciæ, quorum mixtura ex ſulphure, ſale & alumine exiſtit.* Conferunt difficilè ſpirantibus, & aſthmaticis, doloribus articulorum, & podagræ, à frigidis humoribus ortis, hydropicis, uteri morbis frigidis, albis potiſsimùm menſibus: conceptionẽ promouent, ſterilitatemq́; remouent: & in ſumma, uteri malis frigidis & humidis, præ cæteris balneis mirificè conueniũt: ulcerib. & cutis uitiis medẽtur. Proſunt præterea cõtra deſtillationes & defluxiones à capite ad pectus, fluxiones auriũ, & oculorũ, tinnitũ auriũ, hydropẽ, matricis frigidos affectus, uulnera, mãmillarũ ulcera, podagrã, chiragrã, iſchiada, tremorẽ membrorũ, torpida mẽbra, ſpaſmũ, articulorũ dolores, neruorũ rigores, humiditates, ſtupores & tremores, uentriculi frigidã & humidã intẽperiẽ, iecoris & lienis infirmitates frigidas, abortum, uteri, & ani procidentiam, inteſtinorũ dolores, crurum inflationes, ſcabiem, impetiginem, cutis uitia, pruritum, ſquamas, impetiginem, excoriationem, morbum Gallicum, cachexiam, renum dolores, urinæ difficultatem, colicam, catarrhũ, omnes frigidos ac humidos morbos hepatis, lienis, & uentriculi: proſunt item omnibus hominibus frigidis & humidis. Iidem.

De Badeniis Auſtriacis.

In BADEN oppido Auſtriæ ſcaturiunt aquæ calidæ multum ſulphuratæ, parũ nitroſæ, ac aluminoſæ, Antegaſtæ nominatæ. Valent autem ad frigidos, humidos, & pituitoſos morbos, thoracis phlegma, iecoris ſcirrhum, ſtomachi, inteſtinorum & matricis mala, colicam, lumbricos, hydropem, menſes retentos, mẽſes albos, capitis dolorem, ueternum, memoriam amiſſam, uertiginem, reſolutionem neruorum, aurium flatus, & ſonitum, ſurditatem, podagram frigidam, articulorum imbecillitatem, cancrum, eryſipelas, ulcera maligna, & ſerpentia, & erodentia, ani rimas, & ulcera, ruptis & contuſis membris. Rulandus. C

De balneis Ferinis in ducatu Vuirtembergenſi.

In ducatu VVIRTENBERGENSI haud procul à Chalb oppidulo, ſunt thermę, q̃ à Martiana ſylua Wildbad / hoc eſt, ferinæ nominantur: ex eadem qua priores mixtura conſtant. Sunt tamen qui cupri & nitri mixtionem accedere putent.* Viuè capitis paſsionibus frigidis, paralyſi, conuulſioni, ſtupori, & ſimilibus auxiliantur, inſtrumẽta ſenſuũ roborant, tinnitũ auriũ, iecoris & lienis obſtructiones tollunt, hydropicis & ictero laborantibus, renũ & ueſicæ calculis, uentriculoq́; ſuccurrunt, appetentiam excitant, & ferè omnia, q̃ Marchionis thermæ, poſſunt. Viris tamen magis, quàm mulieribus competunt. Sunt præterea ſalubres fluxionib. & humiditati capitis, obliuioni, pectoris anguſtiæ, aſthmati, ſputo ſanguinis, empyemati, oculorum lippitudini: proſunt calculis mirificè tam renum, quàm ueſicæ, obſtructionibus iecoris & lienis, hemicraniæ, contractis, tremulis, uentriculi ardoribus, & flatibus, uentriculo & inteſtinis craſsis & pituitoſis humoribus repletis, laſsitudini, faſtidio cibi, urinæ retentioni, ſtranguriæ, colicæ, podagræ, ſcabiei, ulceribus doloroſis, cutis uitiis, & externis corporis uitiis omnibus. Fuchſius, & alij.

De balneis Cellenſibus.

Haud ꝓcul à Martiana ſylua CELLENSES ſunt thermę. quarũ mixtura ex modico ſulphure, alumine & cupro cõſtat.* Succurrũt diuturnis febrib. ex pituitoſis ſimul & bilioſis humorib. ortis, ulcerib. diuturnis & malignis, articulorũ dolorib. appetẽtię caninę: ac ꝑ cęteris thermis cõueniũt calidis & ſiccis temperamẽtis. Valẽt cõtra calculos, dyſenteriã, fluxusq́; alios uẽtris, maraſmũ, pectoris anguſtiã, pleuritidẽ, peripneumoniã, tuſſim ſiccã, & aſperã, urinę ardores, defluxiones, bilẽ utranq́;, maniã, melancholiã, icterũ, quartanã, hydropẽ, uomitũ, uẽtriculi intemperiẽ frigidã & humidã, eiuſq́; humores, mordicãtes, uteri & renũ inflãmationes, arthritin, nariũ ſanguinis fluxũ, mẽſes immoderatos, obſtructiones iecoris & lienis, cholerica mala, uulnera incurabilia, laſsitudinẽ, & cutis uitia. Iidem.

De

A *De balneis Geppingenſibus.*

In VVIRTENBERGENSI ducatu ad Geppingã oppidũ thermæ ſunt, quæ Germanicè Saurbrunn/ hoc eſt, acidus fons appellãtur. Ex acidis, quibus exigua ſulphuris acceſsit portio, harũ mixtura cõſtat.* Proſunt partibus corporis luxatis, ideoq; uẽtriculũ ac iecur potiſsimùm corroborãt. Hydropicis & regio morbo correptis, humoribus putrefactis, uoluuloq; opitulãtur. Lumbricos quoque ſi bibantur, enecant. Proſunt pretęrea contra omnes obſtructiones renum, & ueſicæ, putrefactiones, inflãmationi hepatis, ſplenis ardores, teſtium inflãmationes & tumores, febres tertianas, iliacam, fluxus uentris, mẽnſtruorum fluxum ſuperfluum, colicã bilioſam, inappetentiã, lũbricos, ulcera, ſcabiẽ, pruritũ, ſpirandi difficultatẽ, pectoris cõpreſsionẽ, ſitim, ſanguinis fluxũ ex naribus, aliiſque locis, uentriculi imbecillitatem, omnes morbos cholericos, omnes morbos tam internos, quàm externos, ortos ex putrefactione: ſemen auget, & Venerẽ ſtimulat. Fuchſius, & alij.

De balneis Auuenſibus.

THERMAE, quæ in AV ſunt, prope Rotenburgum ad Nicerum ſitum, ſimilem cum modò dictis mixturã obtinent: copioſiore tamen ſulphuris portione conſtant, ideoque minus prioribus acidæ: quo etiam nomine calidiores exiſtunt, maiorique exiccandi eorum quæ in partium cauitatibus deliteſcunt, facultate prædítæ. Proinde proſunt tremulis conuulſis, contractis, podagræ, chiragræ, iſchiadæ, omnibus obſtructionibus iecoris & lienis, hepaticis, ſpleniticis, ictericis, febribus cholericis putrefactionibus, omnibus morbis ex putredine ortis, hydropicis, ructui, inappetentię, uomitui, uentriculo uitioſo, catarrhis, nephriticis, ueſicę malis, apoſtemati matricis, eiuſque tumori, dolori, & aliis uitiis. Conferunt quoque matrici aſcendenti, uel deſcendenti, obſtructæ, refrigeratæ, ſterilitati, neruis induratis, refrigeratis, colicæ, iliacæ, lumbricis, torminibus, ulceribus, tumorib⁹ pituitoſis, ſcabiei, pruritui, & cutis uitiis aliis, omnibus deniq; morbis phlegmaticis. Fuchſius, & alij.

De balneis Embſenſibus.

IN FINIBVS lacus Podmici, quem Conſtantienſem uocant, thermæ habentur, EMBS dictæ, aluminis & nitri mixtura participantes.* Conferunt doloribus capitis, neruorum reſolutionibus à coli doloribus factis, & ulceribus malignis. Valent præterea contra hepatis & renũ, uentriculiq; feruorem, neruorum, & articulorum dolorem, & duritiem, menſes inordinatos, ſterilitatem, abortũ, ſcabiem, & cutis uitia. Porrò non procul
B à Lanſtein oppido ultra Rhenum profluũt aquæ calidæ, Ems appellatæ: Conſtant autẽ ex ſulphure, alumine, chalcantho, & nitro: quæ faciunt contra ſenſuũ defectus, aſthma, humores craſſos, pituitoſos ac tenaces, ſpirandi difficultatẽ, colicã, ani rhagadias, rimáſue: ualent præterea contra rimas pudendi muliebris, uentriculi flatus, & fluxiones, reſoluta membra, renum lapides, matricis mala frigida, ſterilitatem, ulcera uetuſta. Proſunt quoque abſceſsibus frigidis, podagræ, arthriticis, fluxui uentris, impotentiæ naturali, infixis corpori, ſcabiei, pulmonis uitiis, neruorum contractioni, & cutis uitiis, &c. Iidem.

De balneis Geberſuilenſibus.

IN ALSATIA propè Gebersweiler thermæ ſunt, quæ ex mixtura aluminis, nitri & ferri conſtant.* Opitulantur lienoſis, quartana laborantibus, ulceribus ſordidis, & omnibus uitiis cutis. Sanant præterea melancholiam, uigilias, uentriculi imbecillitatem, menſes albos, capitis mala, leprã recentẽ, morpheã, uerrucas, herpetẽ, tuſsim antiquã, impetiginem, ſerpiginem, puſtulas paruas, nodos, cancrum, & ſcabiem. Fuchſius, & alij.

De balneis Carolinis, ſiue Ellenbogenſibus.

Apud ELENBOGIVM in Bohemia oppidum thermæ, ſulphuris & aluminis mixturam obtinent. Curant glandulas, ſtrumas, genuum tumores, paronychias, coxarum dolores, unguium ſciſſuras, paralytica & cõtracta membra, capitis dolorẽ frigidum & humidum, lethargum, carum, memoriæ corruptionem, dolorẽ ſpinæ, uertiginẽ, renũ & ueſicæ calculos, ſtuporem, morbum arthriticũ. Proſunt quoq; catarrhis, ſpaſmo, epilepſiæ apoplexiæ, uẽtriculo frigido, obſtructionib. pulmonis, iecoris, & liènis. Sanãt nephriticos, renũ ueſicæq; exulcerationes, colicã, uermes, morbos pituitoſos: maciẽ inducunt: apoſtemata, œdemata, & ſcirrhos curant. Valẽt præterea cõtra panaritiũ, mẽſes albos, matricis affectus frigidos, ſterilitatẽ, tumores crurũ: ſanant ulcera magna, putrida atq; erodẽtia, leprã, impetiginẽ, ſcabiem, puſtulas, alphos, & cutis ſordes. Fuchſius, & alij.

De balneis Vuisbadenſibus.

VVISBADENSES thermæ ex ſulphure, alumine & exiguo nitro conſtant. Fuchſius. À Moguntia ultra Rhenum unum miliare diſtant Vuisbadenſes thermæ, calidæ: quæ cõſtant ſulphure, alumine, & pauco nitro. Proinde optimè ualent contra refrigerata & debilitata membra, neruorum rigores, ſcabiem omnẽ, cutis uitia, impetiginem, ſerpiginem, uitiliginem, maculas cutis, exulcerationem. Curant aſthmata, ſpirandi difficultatem, ambuſtionem, hydropem, urinæ retentionem, dolores articulorũ frigidos & humidos, paralyſim, cõ-
C tractionem, leprã incipientẽ, contractionem rugarũ: ſenſus acuunt, corruptam rationem perſanant. Proſunt præterea tuſsi, phthiſi, ſingultui, bulimo, podagræ & chiragræ: lapidem renum, & ueſicæ expellunt, matricis frigidos morbos tollunt. Valent denique aduerſus menſium fluorem, defluxiones capitis, & omnes frigidos & humidos morbos. Rulandus.

De balneis Caſteinenſibus.

IN BAIOARIA ſunt thermæ, quas Gaſtein nominant, quibus uehemens adſtrictoria facultas ineſt, ideoq; omnia corporis excrementa diſsipant & abſumunt. Impрægnandi facilitatem pariunt, & ne abortiãt grauidæ, prohibent. Fuchſius. In Diœceſi Saltzburgica Bauariæ ſunt thermæ calidæ, quas Gaſtein, ſiue Caſtein nominant: inficiuntur calce pyritum, antimonij, ſale, nitro, auro, item argento, ac ære. Valent autem cõtra uertiginem, carum, lethargum, coma, obſcuritatem uiſus, alopeciam, ſplenis duritiẽ, icteritiam, & flatus. Sanant uterum uitioſum, ſterilitatem, ozænam narium, menſes retentos, nimium fluentes, & albos. Proſunt colicis, imbecillis à morbo, podagricis, paralyticis, calculoſis, & leproſis. Curant præterea ſpermatis defectũ, & impotentiam, mammillarum duritiem ac tumorem, alphos, papulas, cutis uitia, ulcera putrida & erodentia, abortum, fluxiones, omneſquè morbos humidos. Idem.

De balneis Abudiacis.

THERMAE ſunt etiam apud Abudiacum Baioariæ caſtellum ſupra Reginoburgum, quæ ſulphuris, aluminis & nitri mixturam obtinent. Odore oua frixa referunt.* Facultates earundem, ut reliquarum, ex iis quę dicta ſunt abundè conſtant. Fuchſius.

De balneis Abechenſibus.

Apud ABECH in Bauaria prope Ratisbonã ſunt thermæ calidæ, imbutæ ſulphure, alumine ac nitro: quarũ uſus eſt ualere cõtra calculũ ueſicæ ac renũ, catarrhũ, melãcholiã cordis tremorẽ, ſyncopẽ, cardiacã paſsionẽ, hydropẽ. Curant quoq; ulcera, fiſtulas, ſcorbutũ, oĩs generis ſcabiem, oculorũ lippitudinẽ, gingiuarũ putredinẽ, dentiũ dolores, uteri uitia, tumores & ſcirrhos. Proſunt p̃terea iſchiadicis, podagricis, apoplecticis, paralyticis, ſanguini cõcreto, uomitui, morbo Gallico. Secundas & fœtum mortuũ expellũt: ſurditatem, cõtractionẽ mẽbrorũ & auriũ uẽtoſitatẽ curãt, ualẽt deniq; aduerſus uenena, frigoreq; affecta mẽbra. Rulãdus.

De balneis Vuendingenſibus. A

HAVD procul à Vuembdinga Bauariæ oppido in pratis aqua ſcaturit ſulphure, alumine & nitro conſtãs: * probatis ad renum & ueſicæ calculos uiribus, cuius rei hoc exemplũ eſt notabile. Quidam enim ubi à lithotomo malè tractatus fuiſſet, his uſus balneis ueſicæ calculos emiſit quadraginta: mulieribus menſes mouet: tumores & hydropicorum aquas abſumit: inueteratis ulceribus aliisq; cutis uitiis competit huius balnei uſus: podagram & iſchiadem curat, paralyticos item & conuulſos: aurium tinnitus tollit: ſtomachum imbecillum roborat: ad morbum gallicum ualet. gibbosq; depellendos, iisq; conducit optimè qui urinam continere nequeunt, cuiuſmodi eſt ſtillicidium urinæ, & diabetes. Valet quoq; contra catarrhum, tumores, fiſtulas, arthritidem, lepram incipientem, ſcabiem omnem, ſurditatem, morbum Gallicum, bubones, clauos, abſceſſus: flatus diſsipant: uomitiones compeſcunt: ualent præterea contra fluorem alui, dyſenteriam, lienteriam, diarrhœam, hæmorrhoidum dolores, ſanguinem concretum, & omnia cutis uitia. Fuchſius, & alij.

De balneo Hubbad.

BALNEAE (quas Huberbad nominant) ſeſquimiliare diſtantes à thermis Badænicis ſulphur produnt cũ cupro, & pauco alumine: ſunt qui exiſtiment quidpiam ſalis admixtum eſſe. * Aqua hæc pota uiſcerum obſtructiones expedit: renum & ueſicæ calculos conterit: menſes ſiſtit. Eaſdem uires præſtat ipſius balnei uſus, & maximè deſtillationibus ex capite conuenit, ſcabiei, cæterisq; cutis uitiis, ut & difficultati ſpirandi. Salutares præterea ſunt febribus inueteratis, aſthmati, ſpirandi difficultati, urinæ difficultati, conuulſis, reſolutis, colicis. Sanant quoque menſes albos, gonorrhœam, hæmorrhoides immodicos, ſerpiginem, uitiliginem, impetiginem, acrochordones, neruos humidos, pruritum. Fuchſius, & alij.

De balneis Sultzbergenſibus.

SVLTZBERGENSE balneum cupri, ſulphuris, & ſalis petræ mixturam prodit: aqua hæc quodammodo tepida eſt & potui grata. * Membris reſolutis uires reſtituit: podagram, colicosq; dolores curat: iis tamen huius balnei uſus eſt infenſiſsimus, qui ueneri nihilominus indulgent. Porrò ſanat hoc balneum matricis uitia phlegmatica, ſterilitatẽ tã in mulierib⁹, q̃ in uiris, tumores pituitoſos, hydropes, uẽtriculi uitia, anorexiã, inappetentiam, tormina, calculum renum, neruorum imbecillitatem, ſcabiem, puritũ, & alia cutis mala. Idẽ.

De balneo Sultzbrun. B

EST acidula quoq; in ditione Treuirenſi prope oppidũ Meyen, quæ nominatur Sultzbrun: & conſtat ſale, alumine atq; chalcãtho. Vtilis aũt eſt cerebro, capitis defluxionib⁹, uẽtriculo imbecillo, uẽtri indurato, difficultati ſpirãdi, calculoſis, mẽſibus albis, fœcũditati mulierũ, podagræ, neruorũ duritiei, ſcabiei, & cutis uitiis. (Rulandus.

De balneis Badenuilenſibus.

BADENVVEILENSE balneũ, quod intra Friburgũ & Baſileã ſitũ eſt, multũ ſulphuris, ſalis aũt petræ & aluminis modicũ obtinet: in ſcaturigine quodãmodo tepet, ſed calor hic aliarum aquarũ influxu deperditur. * Potu uiſcerũ tollit obſtructiones, longasq; pellit febres, mẽſtrua mouet, aſthmaticis competit, & imbecillis ex frigore uẽtriculis: eius lotio contuſis & luxatis medetur, ſcabiem, pſoram, aliasq; cutis maculas emendat: ulcera maligna & phagedænas curat. Doloribus præterea uẽtriculi, iecoris, lienis, inteſtinorũ & uteri cõfert, tumoribusq; eorum: itẽ cachexiæ, lentigini, uitiligini, articulorum imbecillitati, & doloribus proſunt: curãt denique podagram, inteſtina refrigerata, neruorũ frigida & humida uitia, & calculum, &c. Fuchſius, & alij.

De balneis Vuattenuilenſibus.

VVATVVEILENSES balneæ in Alſatia ſuperiori ſulphuris & ſalis petræ naturam obtinent: * quò fit ut aſthmaticis conducant & iis qui frigidiore ſunt uentriculo: neruos humidiores confirmant, renibus etiam arenoſis medentur. Sanant præterea aſthma, dyſpnœam, anorexiam, laſsitudinem membrorum, calculum renum, tumores, ulcera, ſcabiem, pruritum, cutis uitia, morbos phlegmaticos, & humidos. Iidem.

De balneis Vuillingenſibus.

VVILLINGENSES ad Herciniam ſyluam ſitæ (quod Nouum balneum appellatur) ſulphur, & alumen ſuis produnt uiribus: * ſiquidem & defluxiones exſiccãt, ſtomachumque & imbecillia membra corroborãt.

De balneis Brintzbachenſibus.

BRINTZBACHENSES cupro conſtant & ferro: * hinc earum aqua ſi bibatur, febres abſumit quartanas, & lienis obſtructiones liberat. Externa lotio uiſum acuit, calculo renum utilis, ulcera maculasque terget, leprasque incipientes. Sanat præterea quartanam, abſceſſus ueteres, pruritum, ſcabiem, & impetiginem.

De balneis Kibbadenſibus.

BALNEVM (quod Kibbad nominatur) unum diſtans à Friburgo miliare ſuas à cupro & pauco ſulphure uires habet: * oculis eſt accommodatiſsimum, calculos renum expellit, & malignas curat ſcabies, pruritumque compeſcit. Sanat præterea aſthma, raucedinem, uocis nocumenta, thoracis frigidos affectus, hydropem, ulcera maligna, tumores, œdemata, fiſtulas, gangrænas, puſtulas, cancrum, ſtupores, conuulſiones, uentriculũ imbecillẽ, articulorũ morbos, mollificationẽ neruorũ & mẽbrorũ, oẽs deniq; affect⁹ frigidos & humidos. C

De balneo (Glotterbad.)

QVOD uerò Glotterbad dicitur intra Friburgum & Vualdkirchen ſitum ſua ſcaturigine cuprũ profert cum pauco ſulphure: * ictericis utiliſsimum eſt, lienis etiam obſtructiones expedit, frigido & tumido uentriculo & bulimiæ conducit, ut & febribus diuturnis. Curat præterea oculorum caliginem, oris, glandularum & uuæ uitia, narium & ſedis excreſcentias, ulcera ſordida, iecineroſos, & ſcabiem.

De balneo Zuckenthalenſi.

BALNEVM Zuckenthaler dictum non procul à Friburgo & Vualdkirchen diſtans, ſulphur in ſe cõtinet, alumen, ſal & halinitrum: * quo fit ut hydropicis, aſthmaticis, utero refrigerato & albis menſtruorum profluuiis conducat: competit etiam ſcabioſis & laſsitudini. Confert præterea conuulſionibus, ſtupori, oculorum caligini, aurium tinnitui, congelationi, ſubeth, mollificationi neruorũ, paralyſi, oſcitationi, ructui, ſcrophulis, pruritui, puſtulis, polypo, acrochordonibus, maculis, tumoribus flatuoſis, difficultati ſpirandi, omnibus morbis frigidis & humidis, ulceribus malignis & ſerpentibus, omnibus deniq; cutis uitiis.

De balneo Vogtſpergenſi.

VOGTSPERGENSE proximum oppido quod Burcken dicitur in Alſatia ſitum copioſum prodit halinitrum, aluminis parum & ſulphuris. * ad ſcabiem, pruritum & laſsitudinem ualet: aqua pota uiſcerum tollit obſtructiones, icterum curat, & febribus adeò conducit, ut qui hac in cibis & potu aſsiduè utuntur, à febribus immunes exiſtant.

De balneo Sultzenſi.

SVLTZENSE balneum à Friburgo miliaria duo diſtans prope oppidum Sultzberg dictum ſale conſtat, & bitumine: * tumefactis conducit genitalibus uteroq; & neruis imbecillis, & quibus à colica uires deiectæ ſunt,

(ſatur.
A ſunt. Hoc habet incommodi: nam ſi caput hac aqua madefiat, nimia humiditate intumeſcit.
SVLZTENSE à pago Sultz dictũ, à Moltzhemio mediũ diſtans miliare, uires Huberenſiũ balnearũ æmu-

De Fontibus acidis & primò de balneis Aegrinis.

ACIDI fontes hi ſunt in Germania notiſsimi: in ſylua Bohemica in urbe Aegera fons eſt qui Acidulus no-
minatur, & in uicinia plures quos Feroces appellant: mixtum in his eſt cuprum & ferrum chalcantho. * Po-
ta horum aqua, uiſcerũ calorem, febresq́; fugat, internasq́; tollit obſtructiones, & quicquid in corpore pra-
uum delitescit, euocat: uentriculum roborat, deiectamq́; reſtituit appetendi facultatem, mulierum menſtrua
ſiſtit, aliasq́; præter naturam factas hæmorrhagias: lotio ſcabiem, maculas & alia cutis uitia emendat.

De balneis Vberkingenſibus.

VBERKINGENSE balneum in Vlmenſium ditione propè oppidum Geyslingen in uico Vberkingen re-
ſpondet uiribus Geppingenſi balneo.

De balneis Niderauenſibus.

NIDERAVENSIS fons prope Rotenburgũ ciuitatem ad Neccarũ ſitam ferrum ſua ſcaturigine pro-
dit ſulphurq́; copioſius quàm Gæppenſis, quibus etiam chalcanthum eſt admixtum: gratus eſt huius aquæ
potus, quòd clara ſit & translucens. Haud procul ab hoc alij duo fontes ſcaturiunt prioribus efficaciores,
ad inhærentes internis uiſceribus humores euocandos.

De balneis Deynachenſibus.

DEYNACHENSIS in Hercinia ſylua paſſus mille diſtans ab oppido Kalb ob aciditatem potui acce-
ptus eſt, ſuas à ferro, cupro, & chalcantho uires ſortitur: * ad uiſcerum obſtructiones expediendas utilis, ſi-
tim ſedandam, febresque, & icterum, ſtomachumque roborandum: externa lotio externos cutis affectus e-
mendat: ibidem alius quoque paulo altior conſpicitur earundem uirium.

De balneis Federinis.

IN RHAETIA fons eſt acidus quem Federis nominant, alumen continens & cuprum cum pauco ſulphu-
re: uinum acidulum claro colore & ſapore imitatur: * uentriculi concoctionem iuuat, & ſanguinis ſputo cõ-
ducit, diuturnas febres, podagram & nimios mulierum fluxus curat, calidis & bilioſis affectibus utilis exi-
B ſtens. Spuma quã huius aquæ decoctio producit exiccata & ulcerib. aut abſceſsib. inſperſa plurimũ cõducit.

De balneis Antigaſtrenſibus.

AD HERCINIAE ſyluæ introitum prope oppidum Oppenacum dictum fons exilit acidus alumẽ pro-
ducens, ſulphur & chalcanthi parum, qui Antigaſtrenſis dicitur. * Caput, renes, aliaq́; uiſcera expurgat: uen-
triculum non tamen ex quauis cauſa imbecillum roborat, ſed ſi ſit prauis refertus humoribus. Ad cutis ui-
tia plurimum quoque ualet, ruptaque & contuſa membra.

De balneis Birckenfeldenſibus.

IN PALATINATV fontes duo ſunt quos Hundsruck nominant: ex ferro, cupro & chalcantho pro-
deunt: alter à planicie Byrckenfeld dicta mille paſſus diſtat in ſylua Ebersuuald. Alter propè Leuningã haud
procul ab urbe Symmern maior eſt, & acidior: * calidiori uentriculo, & hepati competens, lienis obſtructio-
ni, & artuum doloribus. Ad cutis uitia plurimum ualeret, ſi modò medicis notior exiſteret.

De balneis Treuirenſibus.

APVD TREVIRENSES tres ſunt aciduli fontes: unus prope monaſterium S. Matthiæ. Terram luteam
(Germanis Berggeel dicitur) & ferrum præterfluit. Oppletum prauis humoribus uentriculum expurgat, &
roborat, & appetentiam excitat: lotio externos diſcutit tumores, & alia curat cutis uitia. Alter prope pa-
gum eſt quem Lonquich nominant chalcanthum & ferrum prodens. Hic priore purior eſt & clarior. Ter-
tius hiſce ſimilis in Mettersdorff eſt.

De balneo Niderborn, & Oberborn.

AD MOSERAM fluuium duo fontes acidi iiſdem penè uiribus ex ferro, cupro & pauco chalcantho erũ-
pũt, quorũ unus, Oberborn, alter uerò Vnderborn aut Iudenborn uocatur. * Viſcerum iuuant concoctionẽ,
& cibi faſtidia diſcutiunt, obſtructum lienem & renes expediunt, & calculos expellunt. Ad alios etiam cutis
affectus ualent. Salutares preterea ſunt capitis defluxionibus, membris paralyticis, conuulſis, aut ruptis, ner-
uis induratis, dolentibus, oculorum caligini, excreſcentiis carnoſis, carni ſuperfluæ, ſanguinis fluxionibus q-
buſcunque: ſudores immodicos compeſcunt: ſterilitatem amouent: item tumoribus omnibus, prurituí,
ſcabiei, impetigini, uitiligini, lichenibus, ulceribus, & externis uitiis aliis conferunt.

De Conderthal.

C IN VALLE quam Conderthal uocant prope oppidum Memmingen fons ſcaturit alumẽ referens, hali-
nitrum, & ſulphur, cum pauco chalcantho. * Pituita uentriculum potu purgat, eundemq́; roborat: lotione
uerò neruos ex pituita induratos emollit, & depaſcentia curat ulcera.

De Baſſenheim.

FONS BASSENHEIMER dictus, haud procul ab arce nobilis Anthonij Vualdbot, alumen præterlabi-
tur, halinitrum & ſulphur. * Potu uiſcoſos uentriculi humores exterget, & uiſcerum tollit obſtructiones, li-
enis & uteri tumores diſcutit, ſcabiem & lepram lotione curat.

De Keſſelbrun.

PROPE pagum Mendich dictum fons eximius inſtar feruentis in aheno aquæ (unde nomen Keſſelborn
obtinuit) ex ferro, chalcantho & cupro ebullit. * Calorem & ſitim ſapore grariſsimo cõpeſcit, & uentriculũ
roborat, hepar cõcalefactum refrigerat, lienis & renũ obſtructiones ſoluit, bilem purgat, hinc febres diutur-
nas excutit: nephriticis cõducit & neruos articuloſque lotione roborat, ſcabiem & alia cutis uitia emendat.

De Ponterborn.

FONS PONTERBORN paſſus ab Andernacho mille diſtat. Mixtũ habet ferro chalcanthum & alumen.
* Senibus & membris laſsitudine oppreſsis eſt cõmodiſsimus: iis item quos & calor & ſitis infeſtat. Hepatis,
lienis, & renũ obſtructiones liberat, bilioſos educit humores febresq́; domat contumaces: uentriculum im-
becillum terget ac roborat, hydropem curat, & lubricos confirmat uteros: externis quoq; cõpetit affectibus.

De Heylborn.

HAVD procul ab hoc alius exilit Rhenum uerſus, qui à ſuis (quas obtinet eximias ad reſtituendam ægris
ſanitatem) uiribus HAILBRVN dicitur. Multum ſalis obtinet (unde non abſque cauſa ueteribus Halbrun,
quaſi ſalis fons dictus fuit) at ſulphuris, & ferri modicum. Id huic eſt peculiare, quòd nihil impuri uelut pul-
ueres, aliasq́; ſordes tolerat, ſed ebullitione ſubitò eructat. * Hepatis, lienis, & renum obſtructiones aperit,
febres tertianas, & quartanas curat, urinas mouet, ſanguinem expurgat, hydropicorum aquas ducit, & uterũ
pituita refertũ exterget. Viribus etiã pollet ad externos tumores, ad iſchiadẽ, podagrã, aliosq́; cutis affectus.

De

De balneo Abr.

PROPE Aruueil & Syntzig oppida, ſunt acidæ ex ferro, & ſulphure compoſitæ. Proſunt uẽtriculo, ſple- A
ni, arthriticis, paralyticis, colicæ, & iliacæ affectioni. Rulandus.

De balneis Annæbergenſibus.

EFFERTVR fons ab Annæbergo iuxta Viſam pagum in Miſnia apud Hermunduros ſubtepidus ex terra
aluminoſa, cui uena cuprea pyritẽ gignẽs, iungitur. Proſunt huius aquę catarrho, rheumati, cephalalgię, capi-
tis grauitati, lethargo, epilepſiæ, paralyſi, ſpaſmo, ſtupori, oculorũ ſuffuſionibus, ophthalmiæ, aurium tinni-
tui, aſthmati, dyſpnœę, ſputo ſanguinis, tuſsi, phthiſi, mammis laxis, uomitionibus, nauſeæ, colicæ, fluxioni-
bus alui, ictero, hydropi, ſpleniticis, nephriticis, ſtranguriæ, renum & ueſicæ ulceribus, ſanguinis mictui, uteri
morbis frigidis & humidis, menſibus inordinatè fluentibus, & albis, abortientibus, uteri procidentiæ, hæ-
morrhoidibus immodicis, teſtium tumoribus, ſeminis profluuio & articulorum doloribus. Conferunt prę-
terea arthriticis, chiragræ, podagricis, iſchiadicis, ſcabioſis & ambuſtis. Valent quoque aduerſus artuum tre-
mores, neruorum rigores, & reſolutiones, tumores pituitoſos, ſudore reſolutos, uarices tibiarum, ſtrumas,
febres phlegmaticas & diuturnas, ulcera, exanthemata, elephantiaſim, pruritum, impetiginem, uitiliginem,
abſceſſus, contuſiones, perniones, & alia cutis uitia. Porrò noxię ſunt calidis & ſiccis, ſanguineis, cholericis, &
melancholicis, ac harum complexionum morbis. Rulandus.

De balneis aquenſibus.

IVXTA Aquiſgranum ciuitatem Belgicæ emanant aquæ calidæ, ſulphure, ſale, ac alumine infectæ: quæ
proſunt uertigini, apoplexiæ, epilepſiæ, paralyſi, arthritidi, chiragræ, podagræ, iſchiadi, melancholiæ, obſtru-
ctionibus, & inflammationibus hepatis, lienis, renum, & pulmonum, matrici frigidæ, morbis frigidis & hu-
midis: præterea calculum ueſicæ ac renum curant, nec nõ ſcorbutum, oris uitia, hydropem, tumores artuum,
menſtrua alba: ſuppreſſa euocãt. Valent aduerſus uirgam exulceratã, mariſcas, intertrigines, morbum Galli-
cum, morſum ſerpentum: conceptionem adiuuant: conferunt neruorum malis, ſpaſmo, & conuulſioni, mem
bris ruptis, contuſis, torpidis, diſtortis, & reſolutis, ſcabiei denique, & omnibus uitiis cutis. Idem.

De balneo Bellerthal.

ACIDVLA eſt in ualle Bellerthal, ex ferro, chalcantho, & ſulphure pauco profluens. Vſus eius eſt ad ie-
coris morbos, renum affectus, ſtomachi imbecillitatem, articulorum mala, hydropem, colicam, ſcabiem, B
& cutis uitia. Idem.

De balneis Bertringenſibus.

NON longè ab oppido Treuirenſi Vuitlich, ſcatent aquæ Bertringenſes tepidæ, alumine, ferro, ac modi-
co ſulphure imbutæ. Vtuntur autem iis contra flatus, articulorum dolores, ueſicam exulceratam, dolores co-
licos, urinæ incontinentiam, menſes immoderatos, dolores dorſi, renes refrigeratos, ſtomachi & lienis imbe-
cillitatẽm, febres chronicas, tympanitem incipientem, ſcabiem, ulcera incurabilia, pruritum, impetiginem, &
alia cutis uitia. Idem.

De balneis Brigenſibus.

AQVAE calidæ Valeſiorum, ſulphure multo, & alumine pauco effluunt ad Brixantam urbem. Vſus
harum eſt aduerſus ſpaſmum, capitis tremorem, & deſtillationes, uertiginem, aurium tinnitum, thoracis ui-
tia humida, pulmonis mala humida, reſolutionem, uteri humiditates, renum arenas, & pituitoſa uitia, hy-
dropem, ſterilitatem à frigiditate, lepram, ſcabiem, ulcera, rupta, & contuſa. Porrò noxium eſt hoc balneum
cholericis: item affectis morbo Gallico. Idem.

De balneo Buretzheim.

IVXTA Buretzheim caſtellum acida eſt, ſulphuris & nitri particeps. Sanat neruos induratos, articulorum
tumores, ſcabiem, & cutis mala. Idem.

De balneis Dalfingenſibus.

PROPE Vlmam ciuitatem fons ſcaturit, quem appellant Dalfingerbad, & Gſundbrun: conſtat ipſius mi-
xtura ex ſulphure, atque alumine. Proinde ualet contra omnes morbos phlegmaticos, aſthma, capitis humi-
ditates, & deſtillationes, catarrhos, uentriculi intemperiem frigidam & humidam, capitis mala omnia frigi-
da & humida: curat lethargum, apoplexiam, paralyſim, uertiginem, ſtuporem, neruos debiles, iecoris lieniſq́;
obſtructiones, colicam, iliacam: uaria uitia matricis, menſes retentos, ſterilitatem mulierum, podagram, ar-
thritidem, pruritum, ſcabiem, & omnia cutis uitia. Calculos in renibus & ueſica frangit, expellitq́;: oculorũ
lippitudinem ſanat: ualet contra aurium fluxum, & tinnitum: contra tumores, hydropem, ſciaticam, tremo-
rem membrorum, iecoris, ſplenis, matricis, aliorumq́; uiſcerum frigiditatem: cachexiam tollit, ſtranguriam & C
urinæ ſtillicidium perſanat: memoriæ debili confert: nec non uiſui, & auditui: appetitum excitat, omnia ui-
tia mulierum, & chiragram perſanat. Idem.

De balneo Dunckelbrun.

IVXTA Brubach oppidum ad Rhenum, acida eſt, quæ uocatur Dunckelbrun, imbuta ferro, chalcantho,
& nitro. Prodeſt calori ſtomachi, iecoris, & renum: confert & ulceribus, nec non ſcabiei, & cutis uitiis. Idem.

De balneo Ebenhauſen.

FONS acidus Ebenhauſanus prope Geppingam oppidum ſcaturiens, qualitate & uiribus æquiparatur
acidulæ Geppingenſi. Idem.

De balneis Etingenſibus.

NON longè ab urbe Baſilea circa Erigium pagum proſiliunt aquæ, infectæ multo ære, & pauxillo bitu-
mine. Succurrũt aũt capitis tineis, alopeciæ, hecticis, ictericis, uẽtriculo imbecilli, & præhumido, cachexiæ, ul-
cerib9 putridis, carbũculo, anthraci, cõuulſionibus, mẽbris rigidis, neruorum molliciei, ſcabiei, & cutis uitiis.

De balneis Fliechen.

CIRCITER mille paſſus à Baſilea ciuitate ſunt balneæ: q̃ proſunt cõtra humores ſuperfluos, cõtractio-
nẽ membrorum, uteri mala frigida, uomicas, ulcera putrida, neruorũ imbecillitatẽ, ſcabiem, & alia cutis uitia.

De balneo Iungbrun.

PROPE Rotuueil oppidũ balneũ Iungbrun nominatũ à multis cõmendatur, aduerſus oĩa uitia matricis,
conſumptos ex morbo. reficit enim: ulcera ſanat: curat morbos capitis, pruritũ, ſcabiem, & omnia uitia cutis.

De balneo Kerlich.

ACIDA in Kerlich uico, ex alumine & ferro profluit. Vtilis eſt uentriculo, membris nutritoriis, ſangui-
nis fluxui ſiſtendo, lieni extenuando, ſcabiei, & aliis cutis malis.

De balneo Keſuuaſſer.

PROPE oppidũ Ehingen exiſtit balneũ, quod incolæ nominant Keſuuaſſer: imbuitur ſale, nitro, ſulphu-

A re,& pauco ære. Vtile eſt capitis defluxionib⁹,catarrhis, oculorũ lippitudini, ophthalmiæ,auriũ humiditati, auditui debili, artuum dolori, articulari morbo, podagræ, chiragræ, nephriticis, calculo renum & ueſicæ: obſtructiones iecoris, lienis tollit, ictero ſuccurrit: uentriculi uitio opem fert: confert appetitui proſtrato, ulceribus, ſcabiei, pruritui, fluxionibus omnibus, & morbis phlegmaticis, ſed uiris potius quàm mulieribus.

De balneo Kißingen.

ACIDA iuxta Kiſsingen erumpit, infecta ſale multo, alumine ac chalcantho. Confert cerebro, capitis defluxionibus, uentriculo imbecillo, conſtipationi uentris, difficultati ſpirandi, calculoſis: menſtruis albis, fœcunditati mulierum, podagræ, neruis induratis, ſcabiei, & aliis cutis uitiis. Rulandus.

De balneo Kronenberg.

IVXTA Kronenberg oppidum eſt fons acidus, ferro, nitro, & ochra imbutus. Valet cõtra obſtructiones uiſcerum, calculos renum, & ueſicæ, cibi faſtidium, ſcabiem, & cutis uitia. Idem.

De balneo Leonſtein.

IN comitatu Leonſtein aquæ frigidæ profluunt ex alumine, ſulphure, ac ære. Vſus earum eſt aduerſus febres antiquas, obſtructiones uiſcerum, ſudorem ſuperfluum, icterum, menſes albos rubroſque inordinatos, cholericos morbos, hydropem, abortum, calculum, cachexiam, artuum dolores, uomitiones, ſputum cruentum, ulcera, laſsitudinem, impetiginem, uitiliginem, pruritum, ſcabiem, & alia cutis uitia. Idem.

De balneis Laubacenſibus.

AD ſpatium duorum milliarium ab Vlma ciuitate propè Vrſpring cœnobium ſitum eſt hoc balneum ſulphuratum, ac nitroſum. Confert omni temperamento, omni ætati, omnibus uulneribus, & compũctionibus malè curatis: auxiliatur oſsium fracturis, capitis dolori, memoriæ imbecilli, uiſus obſcuritati, omnibus defluxionibus, obſtructionibus cerebri, atque neruorum: confert apoplexiæ, paralyſi, ueterno, ſtupori, laſsitudini, auditui imbecillo, ſpaſmo, articulorum dolori, pruritui, ſcabiei, omnibus cutis uitiis, ulceribus, tumoribus, omnibus morbis matricis, & mulierum, menſibus albis, menſibus retentis, ſterilitati, aliisq́; malis corporis, quæ ſanant Cellenſes, & Piperinæ aquæ. Idem.

De balneo Leuck.

B AD oppidum Valeſiorum nomine Leuck aquæ calidæ extant copioſo ære, & modico ſulphure. Valent aduerſus conuulſiones, ſpaſmum, pulmonis uitia, oculorum lachrymas & obſcuritatem, imbecillitatem ſtomachi ex intemperie frigida & humida. Conferunt dyſpepſiæ, cibi faſtidio, iecoris, & lienis obſtructionibus, uitiis oris, glandularum & uuæ: ſterilitatem remouent: contra abortum, uulnera incurabilia, catarrhos, & faucium mala ualent: proſunt & frigidis humidiſque morbis: nec non membris fractis, conuulſis & ruptis, calculo renum, & ueſicæ, hydropi: matricis intemperiem frigidam humidamq́; curant: item alui duritiem, ulcera maligna, uel malè curata ad ſanitatem ducunt: contra narium defluxiones, neruorum ægritudines, colicam, renum dolores mirificè auxiliantur: laſsitudinem membrorum tollunt, ſcabiem, & alia corporis externa egregiè perſanant. Idem.

De balneis Leuningenſibus.

IVXTA Leuningẽ ad oppidũ Simmerẽ in ditione Hũdſruck, fons acidus inficit͏̃ ferro, ære, atq; chalcantho. Prodeſt uẽtriculi, ac iecoris inflãmationi, obſtructiõi ſplenis, renib⁹ calculoſis, ſcabiei, & cutis uitiis. Idẽ.

De balneis Loffingenſibus.

AQVAE frigidæ, ſale, nitro, ac alumine conſtant in Loffingen oppido Furſtenbergenſi: quæ ualent contra menſes albos, matricis ſtrangulationes, alui conſtipationes, ſterilitatem, ſanguinis fluxum, defluxiones, capitis morbos frigidos: uiſus obſcuritatem & aurium tinnitum tollunt: flatus internos diſcutiunt, humores corporis ſuperfluos conſumunt, pectoris anguſtiam & pulmonis ægritudines phlegmaticas perſanant: proſunt quoque ſplenis inflationi, infirmo ſtomacho, febribus antiquis, laſsitudinibus, dolori ſpinæ, ſcabiei, & cutis corporis externis uitiis.

De balneis Lonquich.

PROPE Treuiros acidi fontes ſunt, unus in Lonquich, alter in Merteſdorff uicis. Vſus horum eſt contra uentriculum humidum, faſtidium cibi, tumores, ſcabiem, & cutis uitia.

De balneis Merteſdorff.

ACIDVS in Merteſdorff uirtute æquiparatur ſuperiori accidulæ Lonquichicæ. Idem.

De balneis Montebaur.

C IN ditione Treuirenſi non longè à Montebaur oppido acidula emanat ferrata, ſulphurata, & aluminata: quæ confert uentriculo, iecori, lieni & inteſtinis: febribus, ulceribus, torminibus, ſcabiei, & reliquis cutis uitiis auxiliatur. Idem.

De balneo Neubad.

AD oppidum Villingen in Hercinia ſylua, balneæ ſunt frigidæ, ſulphure, & alumine imbutæ: quæ proſunt laſsitudini membrorum, neruis humidis, rigidis, & diſtentis, iecineroſis, ſpleniticis, uentriculo imbecilli, ſpaſmo, fluxionibus, articulis imbecillis, morbis humidis, & cutis uitiis. Idem.

De balneo Saurenthal.

CIRCA oppidum Baccharach acidula erumpit in ualle, à cuius nomine uocatur Saurenthal: ferri, aluminis, ac nitri particeps. Vtilis eſt uentriculo, iecori, lieni, articulis, tumorib. laxis, ſcabiei, & cutis uitiis. Idẽ.

De balneo Spiegelbergenſi.

IN comitatu Spiegelberg, non longè ab Hamel, acida exiſtit, ochra infecta: quæ efficax eſt contra chiragram, podagram, tumores, œdemata, tophos articulorum, reſolutionem membrorum, torporem, & ulcera caua: ſiſtit fluxiones: excreſcentias carnis cohibet: uiſum acuit: curat lepram, impetiginem, ſcabiem, morbum Gallicum, uulnera: prodeſt dæmoniacis, ictericis, ſurdis, & mutis. Idem.

De balneo Suenningenſi.

MILLE paſſus ab oppido Villingen in uico Vuirtenbergico, nomine Schuuenningen, frequentatur balneum, particeps ſulphuris atque aluminis: quod ſanat membra contracta, conuulſa ex colica, calculum renum, laſsitudinem, uentriculi mala, tumores, uteri affectus, pruritum, ſcabiem, & alia uitia cutis. Idem.

De balneo ſylueſtri.

BALNEAE ſylueſtres, uulgò Vuildbad, in ducatu Vuirtẽbergẽſi nõ longè à Pfortzheim, oppido effluũt calidę, infectę ſulphure, ſale, & alumine: uel ut aliis placet, ære, & nitro, de quib. uide ſupra in balneis Ferinis.

De balneis Teplicis.

MANANT hæ thermæ in Teplitz Bohemiæ propè Graupum, & inficiũtur ſulphure, nitro, bitumine, alumine,

alumine,ſaxoque calcario : quæ ſanant uertiginem dolorem capitis, ſtuporem, tremorem, contractionem, A
neruorum contuſionem, paralyſim, articulorum morbos, tumores artuum, ſtranguriam : uermes necant : menſtrua prouocant: albos ſiſtunt : curant matricem humidam,coxarum affectus,tumores inguinum, bubones,gonorrhœam,uulnera, ulcera ſerpentia, atque erodentia, hepatis intemperiem, ſcabiem, lentiginem, uitiliginem,impetiginem,maculas,& alia uitia cutis.Idem.

De balneis Vberlingenſibus.

FONS frigidus, plumbo, ære, ac ſulphure erumpit iuxta Vberlingam ciuitatem: qui confert nephriticis, ueſicæ ac renum calculis,fluxionibus,phlegmoni, hydropi incipienti, ardori urinæ, & ambuſtis : appetitum excitat,concoctionem iuuat:prodeſt lepræ incipienti,uentriculo malo, membris imbecillis, impetigini, alphis,ſcabiei, & aliis cutis uitiis. Idem.

De balneo Villacenſi.

MANANT hæ aquæ in Norico propè Villachum, participes gypſi, plumbi & ſulphuris : quæ ſanant icterum,uentriculum uitioſum, & inteſtinorũ mala : obſtructiones uiſcerũ reſerant:curant uigilias,ſcorbutum,puſtulas,guttam roſaceam,uerrucas,rimas,ulcera omnia,ſcabiem, & cutis uitia alia, &c. Idem.

De balneo Vualdsborn.

SYLVESTRIS fons, uulgò Vualdsborn,erumpit iuxta ſyluam Bithſcheruuald, in comitatu Bitſch, & imbuitur bitumine.Vtilis eſt capitis fluxionibus,catarrhis,aurium dolori frigido,capillorum defluuio,epilepſiæ,raucedini,& grauedini: dentium dolorem tollit:oculorum albuginem, & hypochyſin curat : prodeſt tuſsi recenti,& ueteri,diſpnœæ,uentriculi dolori,& frigidis malis: flatus inteſtinorum diſsipat:curat tormina,& inteſtinorum exulcerationes,uentris frigidam intemperiem, obſtructiones uiſcerum, indurata membra,ulcera maligna,uulnera difficilia:prodeſt calculoſis,tumidis,ueſicæ inflationibus, matricis ſuffocationi, & p̃cipitationi,& flatibus : itẽ menſib⁹ retentis,podagræ,chiragræ,iſchiadi, articulorũ dolori, lũbricis, uulneribus,lepræ,morſui ſerpentũ,frigidis morbis,& doloribus,licheni,pruritui,ſcabiei,& aliis cutis uitiis.Idẽ.

De balneo Vueringenſi.

BALNEAE Vueringenſes, tribus ab Auguſta Vindelicorum milliaribus ſitæ ſunt, in loco plano, ſpa-
tioſo,amœno,campeſtri, & paluſtri, iuxta collem, quem accolæ appellant Leute, indeque balneæ Leute- B
bad,ab aliis Vueringerbad, à pagi uicini nomine nomen accepere. Sunt ſulphuratæ, bituminoſæ, & ſalſæ aquæ. Valent contra appetitus amiſsionem plurimum, articulorum immobilitatem, & dolores, apoplexiam, paralyſin. Siquidem pituitam è capite, pectore, uentriculo & inteſtinis euacuant : ſanant relaxationem,ſtomachi dolores,inflationes,& cruditates,oculorum lachrymas,uentris paſsiones,inteſtinorum lubricitatẽ, matricis mala, & dolores, hepatis intemperiem calidam, dolores renum, dyſuriam, ſtranguriam,menſes retentos, ſterilitatem,colicam,hydropem, iecoris,& ſplenis frigiditatem: fluores ſiſtunt : ficum, ſynanchen, & uuæ paſsiones curant proſunt chiragræ,podagræ iſchiadi,apoſtematis laxis,& tumidis,umbilico eminenti,calculo,aſthmati,canino appetitui, teneſmo, ſcrophulis,ulceribus, furfuribus, & ſquamis capitis.Valent præterea aduerſus aurium dolores,tumores ani,ulcera purulenta, inflammata & indurata, ſcabiem, oris torturam, fœtorem axillarum, uermes, partus difficultatem, ſecundinæ retentionem,pleuritidem,& morbos omnes frigidos atq; humidos.Idem.

De balneo Vuolckenſteinenſi.

AQVAE iſtæ propè Vuolckenſtein in Miſnia apud Hermunduros tepidæ ſcaturiunt, imbutæq; ſunt permulto alumine, pauxillo pyrite atq; bitumine : quæ conferunt furfuribus capitis, lendibus, pediculis, catarrhis,oculorum lachrymis,& pterygiis, aurium fluxionibus & doloribus: tonſillas ſuppuratas, & oris ulcera curant:proſunt & columellæ laxatæ & pendenti,gingiuis carne ſuperflua repletis,præhumidis, tumidis & inflatis:aduerſus dentium dolores,morpheam, lentiginem,anheloſos, ſanguinis ſputum, dyſpepſiam.& anorexiam,auxiliantur:uomitiones compeſcunt:ſanant uentriculum refrigeratũ, hepatis & lienis obſtructiones,& inflammationes,hydropem,diarrhœam,& colicam pituitoſam. Conferunt præterea nephriticis, calculoſis,ueſicæ ulceribus, apoſtematibus, & ſciſſuris uteri,ſterilitati,menſtruis albis,uel immodicis,uel inordinatis: hæmorrhoides ſuperfluos ſiſtunt:alarum, & inguinum ſudores, & fœtores tollunt,ſudores immodicos prohibent:medentur unguium ſcabriciei,coli exulcerationibus,doloribus teſticulorum,ambuſtis,pedum tumoribus,pernionibus,ſtrumis, uaricibus, & ſurarum tumoribus:auxiliantur podagræ, arthritidi,coxarum doloribus, neruorum reſolutionibus, neruis frigidis, contractis, tremulis, pruritui, ſcabiei, impetigini, ſerpigini, & aliis cutis uitiis. Valent præterea aduerſus humores,& dolores,
in muſculis retentos,tumores phlegmaticos,præduros,& flatulẽtos:aduerſus ulcera rebellia,maligna, pu- C
trida, depaſcentia, & phagedænica : duritiem ſanant: pus reſoluunt: excreſcentias carnis tollunt, cicatricem uulneribusinducunt, &c. Idem.

De balneo Zollersbad.

PROPE oppidum Veldkirch ad Rhenum ſcaturiunt aquæ ſulphuratę:quę ſanant uentriculum imbecillum, uomitũ,anorexiã,tumores,ulcera,frigidos & humidos morbos,ſcabiẽ,pruritũ,& alia cutis uitia.Idẽ.

De Thermis Italiæ,ac primùm de balneis Patauinis.

IN COMITATV Patauino ſeptem habentur thermæ, quarum præcipuum ac famoſius eſt balneum Ebani,à Padua quinque milliaribus diſtans in confinibus ruris,Ebanum dicti,quod ex ſulphuris,aluminis, nitri,ſalis & calcis mixtura conſtat. * Vnde capitis dolori antiquo confert, pectori humido auxilium præſtat:tinnitui & ſibilationi antiquis medetur:uentriculum humidum,hydropem,articulorum dolores,podagram, & ulcera corroſiua curat. Sauonarola.

De balneo Porretano.

IN COMITATV Bononienſi,thermæ habẽtur(*della Porretta* dicto) quadraginta milliaribus à Bononia diſtantes,quæ ex alumine,pauco ſulphure,ſale & nitro conſtant. * Omnem cerebri debilitatem remouent: oculorum ægritudinibus ſubueniunt:auditum reparant:paralyſi linguæ opitulantur:aſthmaticis conferũt: menſtrua prouocant:ſplenis & hepatis obſtructiones tollunt:hydropem curant: calculos & arenulas ex renibus pellunt:imprægnationi conferunt:matricis humiditatem reſoluunt: paſsionibus neruorum, doloribus iuncturarum,podagræ,ſcabiei antiquæ,tertianę,& quartanæ conferunt. Idem.

De balneo Corſeno.

IN COMITATV Lucano tria reperiuntur balnea,quorum primum ac præcipuum balneum de Corſeno nominatur,à ciuitate XVI. miliaribus diſtans. Conſtat ex ſulphure,alumine,& nitro. * Quare calefacit & exiccat:calorem reſoluit: capitis frigidis & humidis ægritudinibus opitulatur : aſthmaticis & iuncturarum doloribus confert:ſterilitati ſuccurrit:ulcera curatu difficilia curat atq; exiccat.Sauonarola.

De

A *De Sancta Maria in Bagno.*

IN ROMANDIOLA Caſtrum eſt, (Sancta Maria in Bagno nuncupatum) apud quod tria ſunt balnea, quorum mixtura ex ſulphure, alumine, ferro ac ære participat. * Hæc catarrho humido, ſibilo, tinnitui, paralyſi, epilepſiæ, matricis humiditatibus, iuncturarum doloribus, ſcabioſis, leproſis, & ulceroſis conferunt. Idē.

De balneis de Aquis.

IN PISARVM comitatu quinque habentur balneæ, quarum præcipuæ ſunt Balneæ de Aquis, à ciuitate ſedecim miliaribus diſtantes, quarum minera ferrea & aluminoſa exiſtit. * Omnem membrorum nutritiuorum diſcraſiam calidam tollunt, hydropicis, & ictericis conferunt: renes mundificant: matricis humiditates compeſcunt: hepaticis & ſtomachicis auxiliantur. Idem.

De balneo Petriolo.

IN DVCATV Senenſi plura habentur balnea, quorum famoſius Balneum de Petriolo nominatur, à ciuitate quindecim miliaribus diſtans: cuius minera eſt ſulphurea multum, & alumine participat. * Valde calefacit, reſoluit, & exiccat: confert paralyſi, ſpaſmo, tremori, epilepticis, capitis dolori ex frigido: ſtomachum laxat: calido hepati nocet: ſplenem durum mollificat: inteſtinorum uentoſitates diſſoluit: uuluæ duritiei medetur: ſcabioſis, ulceribus, podagræ, & ſciæ opitulatur. Idem.

De thermis Grotinis.

IN COMITATV Viterbij complures reperiuntur thermæ, quarum primum locum habere uidentur Thermæ de Grota dictæ, miliare unum à ciuitate diſtantes, quæ ex ferro & ære conſtant. * Membra relaxata, digeſtiuam, cerebrum & uiſum corroborant: appetitum prouocant: ſplenicis, hepaticis, nephriticis, podagricis & matrici conferunt. Idem.

De thermis apud urbem ueterem.

APVD urbem ueterem, nouem habentur balnea, omnia à prædominio aluminoſa ferro participantia. * Vnde matricis, & iuncturarum paſsionibus frigidis & humidis conferunt: paralyticis, ſpaſmo, hydropi,
B ſodæ, podagræ, catarrho, ulceribus ſordidis, neruis contractis auxiliantur: appetitum excitant: ſtomacho, hepati, & ſpleni ſuccurrunt. Sauonarola.

De balneis Peruſinis.

AD ciuitatem Peruſij balneum habetur, Montis alti nuncupatum, cuius minera ſulphure non multo, & aſphalto participat: * ægritudinibus frigidis & humidis confert. Idem.

De balneis montis Catini.

APVD Caſtrum montis Catini, tria habentur balnea, ſalſa, quorum unum antiquiſsimum, circa cuius circumferentiam naſcitur tamariſcus in magna quantitate. * Doloribus iuncturarum, & dorſi, podagræ, & ſciæ confert. Alterum in duo diuiſum eſt balnea: in altero uiri, in altero mulieres lauantur. * Podagrę, Iſchię, & ſcabiei auxiliatur. Tertium balneum nouum, per communitatem Florentiæ ordinatum. * Renum obſtructiones aperit, lapides frangit: ſoluit uentrem, & uomitum prouocat, bibita aqua. Idem.

De balneis Aquenſibus.

IN ciuitate Aquenſi ſunt balnea duo ſuper plateam, quæ conſtant ſulphure, alumine, & nitro. * Paſsionibus iuncturarum, articulotum doloribus, capitis & ſtomachi paſsionibus conferunt. Idem.

De balneis Siculis.

IN Inſula Siciliæ, quæ plurib. gloriatur balneis diuerſis in locis ſituatis, à prædominio maximè ſulphurea. * Paralyſi, ſpaſmo, tremori, podagræ, ſciæ, ulceribus, epilepſiæ conferũt: uẽtoſitates inteſtinorũ diſſoluũt. Idē.

De balneis Aquariis.

APVD Aquarium terra eſt à Regio Longobardo 25. miliaribus diſtans, balneum de Aquario nuncupatum: alumine participat. Viribus ſimile eſt balneo *della Porretta*. Idem.

De balneo Carpenſi.

APVD caſtrum Brandulæ 34. miliaribus balneum Carpenſe habetur, quod conſtat exiguo ſulphure, alumine & pauco ſale. * Catarrhum ſiſtit, capitis humiditates exiccat, oculorum humiditates tollit, lachrymas eorum compeſcit: ſtomacho humido, debilitati renum, renum & ueſicæ ulceribus auxiliatur: menſtrua al-
C ba tollit & corrigit: podagræ à cauſa frigida confert. Idem.

De Terris Sectio IIII.

Terra *non minus ac prædicta elementa in uſum medicinæ uenit. Siquidem alia*

- Venena *arcet: ut*
  - Terra Armenia.
  - Terra Lemnia.
- Aſtringit: *ut*
  - Terra Ochra.
  - Rubrica Sinopica.
  - Rubrica fabrilis.
  - Terra omnis.
  - Terra Erethria.
  - Terra Samia.
  - Terra Chia.
  - Terrra Selinuſia, *&c.*
- Diſcutit: *ut*
  - Terra Cimolia.
  - Terra ampelitis.
  - Teſtæ fornaceæ, *&c.*
- Abſtergit: *ut* Terra Melia, *&c.*

TERRA ſeu BOLVS ARMENIA Galeni tempore, in graui illa peſtilentia primùm in lucem uenire cœpit colore pallido, hodie duorum eſt generum: alterum Orientale, alterum noſtras, quod multis locis naſcitur, ubi ſunt ferri fodinæ: utraq; rubricæ ſpecies eſt. Exiſtimant nonnulli bolum orientalem ex Armenia aduehi, eſſeq; illam ipſam, quam Galenus colore pallido, Arabes luteo, croco ſimilem deſcribunt. Cæterùm cum illa ſit rubra, non abs re dubitatur, an ſit bolus Armenia. Alij putant ueram eſſe terram Lemniam, quæ olim capræ imagine ſignabatur: aut eam potius, quæ Galeno rubrica Lemnia uocatur, à terra Lemnia differens. Nam rubrica manus inficit, terra uerò minimè. Vtut ſit, exiſtimamus alteram alterius loco uſurpari poſſe. Noſtrate uti poſſumus in medicamentis foris applicandis: imò & intus, ſi ritè præparetur, hoc modo: Abluatur uulgaris noſter bolus aceto acerrimo, ut quàm puriſsimus ab arenoſa commiſtione reddatur, & iterum puratus exiccetur. Deinde quod ſiccatum eſt, ponderetur, tantundemq; ponderis aceti capiatur cum quinta eiuſdem ponderis parte olei: atq; ita in maſſam ſubigatur totus bolus. qui ita paratus, in fictili Sigburgico reponatur, quoad ſubfoſſum in uino uel terra aſſeruetur per aliquot menſes pro fermentatione: imò quò diutius ita fermentetur, eò melior reddetur. * Huius boli ita parati uſus non incongruus erit tempore peſtilentiæ, quam miſericorditer auertat Deus. Medici Colonienſes. A

Boli Armeniæ præparatio.

BOLVS Armenia in puluerem tenuiſsimum redacta, diſſoluatur in phlegmate acido aluminis: tũ ſeparetur phlegma per balneum: & aliud ſuperinfundatur. Id ter facito. Tum bolus in oleum perpingue conuertitur: quod igne lentiſsimo exiccetur, & in puluerem reducatur ad cohibendum ſanguinem undecunque fluentum aptiſsimum. Quercetanus.

SIGILLVM LEMNIVM, ſiue TERRA SIGILLATA officinarum, terra Lemnia Dioſcoridis & Galeni eſſe debebat. Hodie duo terrarum genera Conſtantinopoli adferuntur: una rubeſcens, in placentulas exiguas formata, characteribus Turcicis ſignata: altera ex cinericio colore candicans, maioribus formata placentulis, characteribus item ſignata Turcicis. Magno in precio ſunt apud Turcas, maximeq; commendantur aduerſus uenena: neque facilè earum copia haberi poteſt. Quæ Conſtantinopolim adferuntur, non è Lemno, ſed aliis ex locis, multoque longius diſsitis aduehuntur. Itaque arbitrandum non eſt, ullam ex iam dictis terram Lemniam eſſe. Rufa quibuſdam è Lemno aduehi, ueraque terra Lemnia eſſe creditur. Plerique bolum Armeniam Orientalem ueram eſſe terram Lemniam crediderunt. Sed nihil certi ſtatuere poſſumus: B magis tamen illi quadrare uidentur terræ Lemniæ notæ, quàm duabus prædictis. Reperta eſt etiam in Melita terræ quoddam genus candidum leue, quod à circumforaneis impoſtoribus uenditur, aduerſus uenena efficax. Itaque terræ Lemniæ loco commodè aut bolus Armenia ex Oriente petita, aut prædictarum aliqua ſumi poteſt, tametſi Turcicæ aduerſus uiperæ morſus non admodum efficaces ſint, multoq; minus, quæ ex Melita adfertur. Verùm ſi bolus Armenia aduerſus uiperæ morſus eam haberet uim, quam terræ Lemniæ tribuunt: terra Lemnia legitima ſine controuerſia eſſet, aut ſaltem illi ſecurè ſubſtitui poſſet, & facilè eſſet experimentum, quemadmodum de Turcicis terris in canibus à uipera demorſis periculum fecimus. nam quibus alliũ cum uino datum eſt, hi liberati ſunt: quibus uerò terræ ſuprà recitatæ, hi mortui ſunt, aut magna cum difficultate liberati. Terræ ſigillatæ officinarum, cum ne una quidem nota Lemniæ quadret, nullus uſus eſſe poteſt, niſi in iis duntaxat medicamentis, quæ foris adhibentur. hæ enim nihil præter manifeſtarum qualitatum operationem deſiderant. Medici Florentini & Colonienſes.

Lemnia terra, quam alij perperam Rubricam Lemniã uocant, ut docet Galenus 1. de Antidot. cap. 14. (Nam Rubrica Lemnia alia res eſt in Lemno proueniens, ad alios uſus idonea quàm eſt ſigillum Lemnium) putatur communiter eſſe ea, quæ in officinis uocatur Bolus Armenus orientalis: quòd nomen illi à mercatoribus Venetis impoſitum fuit, itemq; ab iſtis qui Venetias eam apportant: tametſi uerus Bolus Armenus Orientalis alia res ſit, hæcq; opinio approbata fuit ab omnibus ſimplicium peritis: cum certum ſit, eam non ex Armenia, ſed ex Inſula Lemno afferri, de eodem planè loco, quem Galenus 9. lib. de ſimplicibus Medic. deſcribit. Quodq; uerus Bolus Armenus eſſe nequeat, color etiam in cauſa eſt, qui nimis ruber eſt, cum Bolus ſit colore pallido: & elapſi ſunt octo anni, quòd quidam Græcus ſatis magnam copiam attulerit Neapolim, unde longo tempore officinas ſuas pharmacopœi inſtruxerunt. Quanquam ſuſpicio quædam acceſſerit, de impoſtura eiuſdem medici Materatenſis, qui multas ciſtas Materato ex regno Neapolitano Venetias aduexit & aſſeuerãs eſſe uerum Bolum allatum ex Armenia, multis mercatoribus eum uendidit, qui poſtea in idem regnum rurſum attulerunt: utq; omnia ueritati magis eſſent conſentanea, opera cuiuſdam Græci ad eam rem adhibita curauit illum diſtrahi. Cum nihil aliud reuera eſſet quàm Bolus qui reperitur prope Materatam: & iſte locus poſtea mandato regio fuit occluſus. Quæ ſuſpicio eò magis confirmatur quòd Bolus ille à Græco diuenditus alteri qui hodie Materatæ effoditur ita planè aſsimiletur, ut etiã exercitatiſsimi in hac parte inter utramque nullam differentiam reperire queant. Sed relicto Bolo Armeno uero loquentes de uulgari altero dicto C Orientali, conſtat eum ferè ab omnibus non ſolùm accipi pro ſuccedaneo Terræ Lemniæ, ſed etiam pro ipſa uera Terra Lemnia. Quanquam multi uiri præſtantes in arte Medica aſſerant hunc uulgarẽ Bolum eſſe Rubricam, & non terram Lemniam: idq; ſe ſcire aiunt, ab omnibus fide dignis qui ipſum locum conſpexerint, & qui ſciunt quoque in quo loco ipſa terra Lemnia colligatur, quæ olim nullo alio quàm ſacerdote tractabatur, & qui inſuper norunt ubi Rubrica effodiatur, quam dicunt eſſe illum Rubrum Bolum Armenum, quem Orientalem uocamus. Quod ſi illis fides non adhibeatur, addunt aliud argumentum, quòd ſcilicet nemo auſus fuerit affirmare, experientia comprobatum eſſe, hunc Bolum, dictum Orientalem, ſanare eos qui à ſerpentibus ſunt demorſi. Nec ſatis eſt dicere, ex Lemno Inſula afferri, nam in ipſa tres differentiæ terrarum reperiebantur: prima erat præſtantiſsima, contra omnia uenena remedium certum: altera Rubrica, quam uſurpabãt fabri, & perhibent iſti eſſe Armenum Bolum Orientalem: de quo loquimur. Tertia eſt qua utebantur ad pannos lauandos, quia abſtergendi uim habebat. Ex his poſtremæ duæ in Medicamentis nullum uſum habebant, ideoq; concludunt, Bolum uulgarem Orientalem non ſolum non eſſe Terram Lemniam, ſed ipſius loco quoque non eſſe accipiendum. At cum in hoc Bolo deprehendatur nonnullus odor, & ſapor aromaticus, multi imò maior pars doctorum, non ita facilè iſtorum ſententiæ aſſentiri uoluerunt, ſed potius exiſtimarunt, eius uſum eſſe in Medicina idoneum, & quod reuera ſit terra Lemnia. Quod tamen nemo niſi qui propriis oculis locum uiderit, certò affirmare poteſt. Sed & nos cum maiore parte doctorum hominum ponamus hunc loco Terræ Lemniæ. Non tamẽ ſilentio prætereundum eſt, quòd aliqui impoſtores, quò eum uendibiliorẽ reddant, imbuant prius inſtar paſtæ cum aqua aromatica, quæ in ea quantitate additur, quò fraus facilè occultetur, cùm non ſit uerisimile, tantùm odorem & facultatem per ſe eſſe in iſta terra: quæ interdum ex Cinnamomo quoque illi conciliatur: quemadmodum uidi Romæ ante biennium, tale fruſtum miſſum à Cardinale Granuellano ad Caſtilioneum Cardinalem, propter aduerſam eius ualetudinem, qui tamen paulò poſt obiit, cui itaque hic Bolus ſuſpectus eſſet, tutius ſubſtituere poſſet Terram iſtam albam quæ ex Malta affertur, quoniam ſæpiſsimè non ſolum à Circulatoribus, ſed etiam Medicis experientia probatum eſt, eum mirificè cõtra uenena ſerpentum & aliorum animalium ualere; cum propter eandem cauſam Terra Lemnia quoque

A que aſſumatur. Nec forſitan errabit,qui eius loco uerũ Bolum Armenum acciperet, modò de legitimo eum haberi poſſe certi eſſemus:nam ſicuti ad peſtis malignam uim prodeſt,ſic etiam non abs re dici poſſet contra maligna alia uenena quoque omnia utilem eſſe. Cuius tamen rei,cum nondum experientiam habeamus certam,ſecurius erit interea accipere Melitenſem terram:in qua opinione,quoad uixit,præceptor meus piæ memoriæ Lucas Ghinus fuit.

De Sigillo ſiue terra Sigillata uulgari non dicam plura,cum iam omnibus manifeſta ſit fraus quæ cum illa committitur, atque unuſquiſque iam ſciat,nullo modo eam eſſe uſurpandam. Neque etiam poſſum probare uſum Boli Materatenſis, nam tametſi propter ſuas qualitates manifeſtas procul dubio utilis ſit, nimirũ in conſtringendo corpus,& in omnibus illis affectibus,in quibus opus eſt exiccatione,aut facultate emplaſtica & aſtringẽte,non tñ certi ſumus quòd in malignis morbis ſit efficax:cũ hæc uirtus ab ipſo Climate ꝓficiſcatur: nec poſsit ſupficialis ſimilitudo in Materatẽſi Bolo polliceri quoq; occultas & interiores ꝓprietates.

Ochram leuiſsimam,& omnino luteam eligere oportet,ſaturatam, non lapidoſam, friabilem, natione Atticam. Vritur hæc,& lauatur cadmiæ modo. * Vis eius adſtringere,erodere,collectiones & tubercula diſsipare. Excreſcentia in carne reprimit,caua cum cerato explet,& articulorum tophos cõminuit. Dioſcorides.

Rubrica Sinopis maximè probatur grauis, denſa, ad iecinoris imaginem uergens, calculorum expers, concolor,cùm diluitur,impendiò fuſilis. Effoditur in Cappadocia,ſpeluncis quibuſdam, expurgataq́; defertur in Sinopem urbem,in qua uenditur:unde cognomentum accepit. * Vim habet exiccatoriam, quaſi inducendo obſtruentem,& adſtrictoriam, quapropter uulnerariis emplaſtris, & paſtillis exiccantibus, & adſtrictoriis cõmiſceri ſolet. Aluũ ſiſtit,in ouo ſumta, aut clyſtere infuſa. Datur iecinoris uitio laborantibꝰ. Dioſc.

Rubrica fabrilis ad omnia Sinopide inferior eſt. Optima Aegyptia & Carthaginenſis, lapidum expers, friabilis. Gignitur etiam in Iberia,quæ ad Occidentem ſpectat,ochra exuſta, & degenerãte in rubricã. Dioſc.

Omnis terra, ad medendi uſum recepta, ſummam & primam uim habet refrigerandi, meatuſque obducendi, occludendique: ſed ſpecie diſtat, cùm alia adiunctis quibuſdam ad alia ſit utilis. Dioſcorides.

Eretriades duæ ſunt: una uehementer alba eſt, altera cinericia. Optima habetur ad cinereum colorem uergens, perquàm mollis: quæ ſi per æramenta tractim ducatur, lineam uiolaceam refert. Lauatur ut ceruſſa, aut in hunc modum. Teritur ſeorſum, & cum aqua, ubi peſſum ierit, humor leuiter excolatur: B ſiccata ſolibus, iterum teritur interdiu, adiecta aqua, ut ueſpere conſidat: antelucanis colo excernitur, & demum in ſole trita,ſi fieri poteſt, digeritur in paſtillos. Quòd ſi toſta deſideretur, paſtilli magnitudine ciceris in fictile perforatum coniiciuntur, oreque uaſis diligenter obturato, ſupra carbones candentes continenter follibus perflantur: ubi uerò cinis in fauillas ſe conuertit, aut æreum colorem contraxit, exempti reconduntur. * Vim habet aſtringentem, & refrigeratoriam, leuiter mollientem: caua explet, & ſanguinolenta conglutinat. Dioſcorides.

Samia præfertur candida, leuis,tangenti linguæ glutinis modo adhæreſcens, mollis, ſuccoſa, friabilis: cuiuſmodi eſt, quam aliqui collyrion uocant. Duæ enim ſpecies eius: unam antè diximus: altera Aſter appellatur, cruſtacea, & cotis modo prædenſa. Vritur ac lauatur,ut Eretria,uimq́; conſimilem habet. *Sanguinis reiectiones ſiſtit:fœminis fluxione uuluæ laborantibus, cum flore ſylueſtris punicæ datur. Teſtium & mammarum inflammationes,illita ex roſaceo & aqua,refrigerat:ſudores arcet:contra ſerpentium morſus,& uenena,pota ex aqua auxiliatur. Quòd ſi nõ ſit in prõptu,eius loco ſubſtituatur lapis hematites. Dioſcorides.

Chia eligi debet candida,uergens ad cinerem,Samiæ ſimilis. Eſt autem cruſtoſa,albaque,ſed fictitus formis differens.* Vis eadem,quæ & Samiæ:extendit faciem,& erugat,atque ſplendidam reddit: colorem in facie,& corpore toto commendat. in balneo pro nitro deterget. Dioſcorides.

Eadem præſtat Selinvsia. maximè laudatur,quæ uehementer reſplendet,candida,friabilis,& humore dilui celerrima. Dioſc.

Cimoliae duo genera, candida,& ad purpureum inclinans. Optima exiſtimatur, quæ innatam habet pinguitudinem,tactuque frigida ſentitur.* Vtraque aceto diluta,parotidas,& alia tubercula diſcutit. Ambuſta igne,ſi ſtatim cimolia oblinantur,puſtulas non ſentiunt: teſtium duritias,& totius corporis collectiones cohibet: igni ſacro imponitur. In ſumma,utraque multum in medicina commendatur, ſi incorruptæ originis,nec ſpuria aſſumatur. Dioſcorides.

Quæ Pnigitis dicitur,colore ferè Eretriæ ſimilis eſt, grandioribus tantùm glebis: manum ſi quis admoueat, refrigerabit: tactu linguæ uſque adeò glutinoſa, ut penſilis hæreat. Cui effectus idem qui cimoliæ, paulo tamen infirmior. Hanc aliqui pro eretriade uendunt. Dioſcorides.

Melia colore cinereã eritream imitatur, aſpera tactu: ea digitis friata, deraſi pumicis modo crepitat. C * Vim habet aluminoſam,ſed remiſsiuſculam,id quod guſtu deprehenditur: modicè linguam ſiccat: purum corpus reddit,& colorem commendat: pilos extenuat:uitiligines & lepras abſtergit. Pictoribus uſum præbet,ut colores diutius perennent. Emplaſtris uiridibus, quæ chloræ dicuntur, efficaciter inſeritur. Ex omni Melia terra,& omni alia in uniuerſum,eligi debet recens,mollis,non lapidoſa, friabilis, quæ cum humorem attigerit,facilè reſoluatur. Dioſcor.

Ex Ampelitide terra, quæ pharmacitis nomine in Seleucia Syriæ naſcitur, laudatur imprimis nigra,piceæ longos carbones referens,modicè alluoſa, æquabili ſplendore: quæ detrita, accepto oleo, ſtatim eliqueſcit. Vitioſa cenſetur candida, & cinerea, quæ in liquorem non reſoluitur. * Vim diſsipandi & refrigerandi habet. ad calliblephara additur,tingendis capillis idonea. Vſus eius ad illinendas uites, ſub germinationis tempus,utpote cum innaſcentes uermiculos enecet. Dioſcorides.

Fornaceae teſtæ uehementer toſtæ,cruſtas ulceribus obducunt: quare prurigio,& papularum eruptionibus medentur. Podagricis proſunt: ſtrumas diſcutiunt,cerato exemptæ. Dioſcorides.

Fornacvm terra,quæ retorrida fulueſcit,eiuſdem cum teſta effectus. Dioſcorides.

De Metallis Sectio V.

- Metallorum alia alterant
  - Conſeruando: & uel qualitate
    - Manifeſta
      - Prima. Sic alia
        - Temperata: *ut* Aurum.
        - Intemperata
          - Calida & ſicca in gradu
            - Secundo: *ut*
              - Ferrum.
              - Crocus Martis.
              - Cinnabaris, &c.
            - Tertio: *ut*
              - Flos æris.
              - Aes uſtum.
              - Squama æris.
              - Aerugo raſilis.
              - Aerugo ſcolecia.
              - Diphryges.
              - Alumen.
              - Sal.
              - Nitrum.
              - Sulphur.
              - Chalcitis, &c.
            - Quarto: *ut*
              - Chalcanthum.
              - Auripigmentum.
              - Sandaracha.
              - Chryſocolla.
              - Miſy.
              - Sory.
              - Melanteria.
          - Frigida: in
            - Primo: *ut* Stimmi.
            - Secundo: *ut*
              - Argenti ſcobs.
              - Spuma argenti.
              - Argentũ uiuum.
              - Plumbum.
              - Plumbago.
              - Plumbũ uſtum.
              - Plumbũ elotum.
              - Plumbi ſcobs.
              - Ceruſſa.
      - Secũda. Sic alia
        - Aſtringunt: *ut*
          - Cadmia, Thutia.
          - Pompholyx.
          - Spodium.
          - Antiſpodium.
          - Alumen, Aerugo.
          - Chalcanthum.
          - Cinnabaris, &c.
        - Glutinant & cicatricem inducunt: *ut*
          - Plumbum elotum.
          - Gypſum, Alumen.
          - Cadmia, Aes uſtum.
          - Stimmi, &c.
    - Occulta: *ut* Alumen, &c.
  - Corrumpendo: *ut Venena*
    - Argentum uiuum.
    - Argenti ſpuma.
    - Auripigmentum.
    - Ceruſſa.
    - Calx.
    - Gypſum.
    - Sandaracha.

De

A

De metallis temperatis.

AVRVM (Ital. & Hiſp. *Oro.* Gal. *Or.* Germ. Goldt) omnium metallorum præſtantiſsimum eſt, ductile, colore lucido, illique perſimili, quo cuncta à ſole illuſtrantur. Inſuper propria quadam attractrice ui pollet, qua reſpicientium animos allicit, & diſponit, ut ab ipſis illicò deſideretur. Vnde quidam exiſtimarunt, auro proprias quàm plurimas ineſſe dotes. In Italia propriæ ſinceri auri fodinæ (quod ſciam) nullibi extant. Atqui in Germania, Pannonia ac Tranſyluania eæ pluribus in locis habentur. Auri uenam iis omnibus locis crediderim gigni, ubi cœlum id cauſæ elementaris influat, ac diſponat. Huius uena uariis lapidibus impacta uiſitur in aſperrimorum montium uiſceribus. Verùm ea omnium præſtantiſsima auri uena cenſetur, cui cæruleus lapis fuerit admixtus. tanto enim melior hæc, quanto ponderoſior, & colore uigentior: adeò ut illa cæteras præcellat, quæ pluribus auri guttis ſcintillet, uel in aqua plures auri lineæ intercurſantes conſpiciantur. Eſt etiam auri ferax diuerſorum fluminum arena. Siquidem proculdubio conſtat in Hiſpania Tagum, in Thracia Ebrum, in India Gangen & Pactolum, in Pannonia Iſtrum, in Germania Rhenum, in Italia Padum & Ticinum, aureas ducere arenas, à quibus arte quadam aurum omnium probatiſsimum elicitur. Veruntamen non omnibus eorum litoribus aureæ eædem ſunt arenæ. * Aurum in omnibus ſuis partibus æquale eſt, cor & uitalem facultatem mirum in modum corroborat: inſeritur medicamentis, quæ atrabiliariis competunt morbis. Adhæc ubi actuali cauterio ſit opus, ignitum aurum cæteris præſtat metallis, quòd ulcus inde exortum citius conſaneſcat. In ore contentum, anhelitus graueolentiam tollit. Auri ſcobs porphyrite lapide læuigata, in ea medicamenta additur, quæ ad alopecias & lichenas parantur, tam intus in corpus ſumptum, quàm extrà medicamentis exceptum. Hæc item eodem modo diutius læuigata, adeò ut tactum ferè effugiat, oculis immittitur ad roborandam eorum aciem. Bibitur autem & ad cordis affectus, & animi mœrores. Cardiacæ, melancholiæ, cordis palpitationi, morbo attonito, comitali, elephantiaco medetur: adhæc ſpiritus animales, uitaleſque recreat. Vtendi ratio eſt, cum uel candens iuſculis, aliiſue ſuccis, uel deſtillatis intingitur, uel in puluerem redigitur, uel in oleum conuertitur. Si liquidum eſt, duæ, tres, aut plures guttæ ex uino maluatico aſſumuntur: ſi puluerem eius exhibere uoles, ſcrupuli dimidium ſatisfaciet: humoris candente auro imbuti cyathus. Eligitur puriſsimum quodque, ſiue ex aſperrimorum montium uiſce-
B ribus, ſiue ex fluminum arenis colligatur. Auicenna, Mathiolus, Andernacus.

De metallis calefacientibus & ſiccantibus in gradu ſecundo.

FERRVM (Ital. *Ferro.* Gal. *Fer.* Hiſp. *Hirro.* Germ. Eiſen.) extenuat, ſiccat, reſoluit: ſcobes ipſius candens uino & aqua extincta, ſtomachi imbecillitati, cœliacis, dyſentericis, lieniſq; abſceſſui auxiliatur: profluuio urinæ, menſtruorumque, & ſputo ſanguinis, aqua cui ferrum candens intingitur, potu conducit. Squama ferri ex ferro decidens dum aqua extinguitur ad eius indurationem, aliamue ob cauſam in fabrorum officinis reperitur. De croco Martis, uide ſuo loco. Andernacus.

CINNABARIS (Germ. Cinnober.) uera (quę res mineralis erat) hodie ignoratur. Cinnabaris uerò neotericorũ factitia, eſt quiddã ex ſulphure uiuo & argento uiuo ſimul uſtis., pinde nulla ratione ſubſtitui debet pro cinnabari Græcorũ, quæ uires habebat eaſdem cum hæmatite lapide, & tã rara erat, etiã ętate Dioſcoridis, ut uerſicoloribus pictorum lineis uix ſatisfaceret: unde eam incognitam eſſe fateri cogimur. Medici Colonieſes.

De metallis calefacientibus & ſiccantibus in gradu tertio.

FLOS æris grana quædam ſunt minutiſsima, panici effigie, rubentia æris modo, quæ exiliunt ac erumpũt, quando æs per cola funditur, & aqua pura & frigidiſsima affunditur. Facilè reperiri poteſt in ærariis officinis. Optimus eſt friabilis, in attritu fuluecẽs, milij effigie & numero, breuis, põderoſus, modicè ſplendens atq; conſtringens, qui delimatã æris ſcobẽ non recipit, qua ſæpe adulteratur. Sed id facilè deprehenditur, cùm dentium illiſu dilatantur ramenta. Fit autem cum æs fornacibus fuſum, in receptacula delabitur, per cola fiſtularum ad ea pertinentium. tum huic negocio addicti miniſtri, ſordes expurgantes, aquam clariſsimam infundunt, refrigerandi propoſito: itaq; repentino concretu, ac addenſatione, uelut expuitur, & erumpit ante dictus flos. * Adſtringit, & excreſcentia coercet: offuſam oculis caliginem emendat, ſed magnopere mordet, Quaternûm obolorum pondere datus, craſſum humorem extrahit. carnoſa narium, & ſedis uitia abſumit: eruptiones papularum cum uino cohibet. Candidius contra diuturnas aurium grauitates tritus, in eas per fiſtulam flatu impellitur: uuam, tonſillaſq; reprimit, farina eius cum melle admota. Dioſcorides.

C AES uſtum probatur rubrum, & quod contritu colore cinnabarim imitetur: nigrum uerò plus quàm deceat, exuſtum eſt. Fit autem è clauis ſolutarum nauium, fictili crudo compoſitis: ſubſperſo ſulphure cum ſale pari, omnibus uiciſsim inſperſis, fictile, circumlito figulari creta ſpiramento, fornacibus inditur, donec figlinum percoquatur. Quidam pro ſulphure & ſale alumen inſpergunt. Alij ſine ſulphure ac ſale, fictili multos dies urunt. Alij ſulphure ſolo utuntur, fuliginem tamen excutiunt. Alij oblitos ſciſsili alumine clauos cum ſulphure & aceto, fictili crudo cremant. Alij in ænea olla aceto reſperſos urunt, ac iterum & tertiò idem efficiunt, poſtea recondunt. Principem locum tenet, in Memphide combuſtum: proximum, in Cypro. * Aſtringit, exiccat, reprimit, extenuat, attrahit: ulcera purgat, & ad cicatricem perducit: uitia oculorum emendat, excreſcentia in carne conſumit, nomas cohibet: uomitus ciet cum hydromelite potum, aut cum melle delinctum, illitúmue. Lauatur ut Cadmia, mutata quater die aqua, donec nulla prorſus ſordes emergat. Dioſcorides.

SQVAMA æris excuſſa ex Cypriis officinarum clauis, craſſa quidem ipſa præſtantior, quæ helitis, id eſt, clauaris nominatur. Sed ex uili promiſcuoq; ære, aut candido, uitioſa intelligitur: quam, utpote tenuem & inualidam, damnamus maximè approbantes craſſam, rufam, præſertim ſi aceti reſperſu æruginem contrahat. * Vim habet adſtrictoriam, , extenuantem, reprimentem & erodentem: nomas coercet, ulcera ad cicatricem perducit. pota ex aqua mulſa, aquam trahit. Aliqui farina ſubactum dant in catapotio. Additur ad oculorum medicamenta: genarum namque ſcabritiam abſumit, & fluxiones exiccat. Dioſcorides.

AERVGO (Germ. Spongrün.) raſa fit iis modis. In cadũ aut aliud conſimile uas, acetũ quàm acerrimũ infunditur: ſuperponitur inde inuerſum æneum uas præſertim concameratum: ſin minus, planum: ſitque obſtructum, nullumque habeat ſpiramentum: exempto, quo doliolum obturaueris, operculo, decimam poſt diem inſidens ærugo deraditur. Aut æris lamina in cadis ſuper acetum ita ſuſpenditur, ne ipſum attingat, & totidem poſt dies raditur. Aut maſſula æris, aut lamina una pluréſue uinaceis non recentibus, ſed iam aceſcentibus conduntur, & ſimili modo uerſantur. Quin etiam ex delimata æris ſcobe æruginem facere licet: necnon è laminis, quibus bracteæ auri concluſæ malleo ducuntur, ſi quis eas aceto reſpergat, & ter aut quater uerſet, donec æruginem contrahant. Tradunt æruginem in Cypriis metallis gigni, lapidibus quibuſdam nonnihil æris habentibus, quibus ærugo effloreſcit: adduntque per Caniculæ æſtus è quodam ſpecu manare: ſed illam paucam, & optimam eſſe: hanc ſpeluncis effluentem, copioſam quidem & boni coloris, ſed uitioſam, quòd lapides multos collegerit. Pluribus autem modis adulterant: aliqui pumice admiſto, alij marmore, alij atramento ſutorio. Sed deprehendemus pumicem, aut marmor, dum pollice ſiniſtræ ma-

nus madefacto, æruginis portiunculam altero atterimus: ſiquidem eam diffundi conſtat: marmoris autem, A pumiciſq; partes coeunt non diſsipatæ, demumq; tractatione crebra & humoris complexu dealbeſcuut. quin & dentium appreſſu: ſiquidem ſincera cedit, læuis, & ſine aſperitate. Atramentum uerò ſutorium igne coarguitur: namque ſi fictile, aut lamina adulterata æruginе illinatur, & feruenti cinere, aut carbonibus incaleſcat, alterutrum mutabitur, rubeſcetque id, quod atramentum ſutorium acceperit: quòd id uſtum ſuapte natura talem ſortitur colorem. Dioſcorides.

Aervginis, quam uocant ſcoleciam, duo ſunt genera, quædam foſsilis eſt, altera factitia ad hunc modum. In mortario Cyprij æris dimidiam heminam aceti albi acriſque, piſtillo cupreo conterito, donec ſtrigmenti craſsitudinem imitetur: deinde aluminis rotundi drachmam unam, cum ſalis foſsitij tranſlucentis, aut marini quàm albiſsimi, ſolidique, aut certè cum nitri pari pondere teritur in ſole æſtuoſiſsimis diebus, ſub ſidus caniculæ. donec colorem æruginis contrahat, & concretu ſtrigmentoſum fiat: ubi autem ſe in uermiculorum Rhodiacis ſimilium ſpeciem coegerit, recondito. Efficax, & ualde boni coloris redditur, ſi duas partes ueteris, cum una aceti adieceris, & alia, quæ dicta ſunt, peregeris. Sunt: qui æruginem raſilem, quæ in apparatu non reſpondit gummi miſto digerant in formas, & ita uendant. quod genus, ut uitioſum, improbatur. Fit & quædam ærugo ab aurificibus, mortario & piſtillo Cyprij æris, cum urina pueri impubis, qua aurum ferruminant. Antedicta æruginum genera uſto æri omnino reſpondent, ſed magis effectu ualent. Sciendum, foſsilem ſcoleciam præſtantiſsimam eſſe: deraſam ſequi: poſtremo loco factitiam. mordaciſsima tamen eſt hæc, & magis aſtringens. Aurificum autem ærugo raſę reſpondet. *Aerugines omnes aſtringunt, extenuant, excalfaciunt, oculorum cicatrices emendant, lachrymas cient, nomas ſiſtunt, uulnera ab inflammatione tuentur. Vlcera ex oleo ceraque ad cicatricem perducunt: callos, & ſordida ulcera purgant, cum melle coctæ: callum fiſtularum erodunt cum ammoniaco, collyrij modo in eas adactæ. ad gingiuarum autem excreſcentias, & extuberationem utiles. Magnopere extenuant genarum craſsitiem, cum melle illitæ: uerùm poſt illitionem ſpongia ex aqua calida locus fouendus eſt. reſina therebinthina exceptæ, cum ære & nitro lepras abigunt. Vritur ærugo, quamcunque uelis, minutiſsimè fracta, comminutaque, in fictili patina, flagrantibus prunis ſuperpoſita: uerſaturque, donec ſe mutet, & colorem cinereum concipiat: poſtea refrigerata reponitur ad uſum. Sunt, qui cruda olla eam urant, uti dictum eſt: ſed non prorſus B eundem colorem cremata reddit. Dioſcorides. Porrò æruginem, quòd colore ſit uiridi, officinæ ac medici in Italia æs uiride nuncupant, & uulgari ſermone Verde rame. Verùm quamuis officinę eo in uniuerſum abundant: ſinceri tamen parum oſtendunt. Scolecia æruginе, ac foſsitia deſtituimur: quòd altera (quod ſciam) hoc tempore non paretur, altera uerò ab ærariis fodinis, ubi fortaſſe plurima reperitur à foſſoribus nõ deferatur. Proinde cũ harũ copia nõ ſit, eâ tantũ utimur, quæ ære in acetariis cadis demiſſo, aut uinaceis iã aceſcentib. obruto, cõficitur. Hallucinãtur, qui credũt, ęruginẽ & æris florem, unã & eandẽ rẽ eſſe. Mathiolus.

Diphryges quaſi bis toſtum, eſt perfecti ęris ueluti fex ſubſidens, & coherens imę fornacum parti: ablato ære poſt aquæ frigidę effuſionem uiſitur. acre eſt, ut ęs uſtum. Prefertur, quod ſaporem ęris & ęruginis habet, aſtringens & uehementer ſiccans linguam, quod exuſta ochra ſibi non uendicat, quę tamen diphrygis uice uenditur: adulteratur enim ochra uſta, quę uti diphryges rubeſcit. Eſt etiam aliud genus factitium, quod ex pyrite eroſo lapide fit, multos dies, ut calx, cremato, donec rubeſcat, ut rubrica: deinde ſublatum reponitur. Fiebat etiam è luti cuiuſdam Cyprij genere, hodie inuſitatum: priora uerò duo genera facilè reperiri poſſunt. *Vis eius aſtringere, purgare, extergere, ſiccare, excreſcentia conſumere, ulcera ſerpentia, & quę cacoethe uocant, ad cicatricem perducere. Suppurationes, therebinthina aut cerato exceptum, diſcutit. quod ſi ad manus non ſit, eius loco marchaſita uſtus, aut ęs uſtum ſubſtitui poterit. Dioſcorides.

Alvmen, Ital. *Alume*. Gal. *Alun*. Hiſp. *Alumbre*. Germ. Alaun dicitur: huius apud ueteres tria fuerunt genera, liquidum, rotundum, ſciſsile: quo duntaxat utimur ſub nomine uulgari aluminis plumę. Ceterùm quotieſcunque in medicamenti alicuius compoſitione alumen ſimpliciter reperitur, ſciſsile intelligendum eſt ueluti omnium efficaciſsimum. Optimum eſt candidiſsimum, ualde aſtringens, graui odore, non lapidoſum, non compactum, ſed plerumque in capillamenta quædam caneſcentia dehiſcens. Ex Aegypto adfertur. Adulteratur lapide Amiantho, ſed guſtu dignoſcitur, quod non aſtringat. Præter iam recitata aluminum genera, factitia tria reperiuntur: nempe alumen fęcum, quod fit ex uini fęcibus ſole ſiccatis, donec albeſcant, deinde uſtis. Alumen catinum, quod fit è cineribus herbæ kali, ſeu Sodæ uulgaris. Alumen ſcariolę: idque fit è lapide ſpeculari, quem uulgò Speculum aſini uocant. E factitiis etiam ſunt alumen Rocę, & Zuccarinum: illud ex lapide candido, interdum ſubrubro ſępius pręparato: hoc uerò ex alumine rocæ, zaccharo, & oui albumine paratur. Aluminis liquidi & rotundi loco ſatis commodè uſurpare poſſumus alumen C rocę. Alumen craſſarum partium eſt. * Vim habet excalfaciendi, aſtringendi & expurgandi. Vlcera putrida emendat humida exciccat: carnem ſuperexcreſcentem coercet: pruritum tollit, & ſcabiem ſanat, &c. Galenus, Dioſcorides, & Florentini Medici.

Sal, Germ. Saltz, Gal. *Du Sel*. Ital. *Sale*. Hiſp. *Sal*, natiuus eſt & factitius. Natiuus uel in terra, uel ad mare ex aqua marina, uel in lacubus, uel in fluminibus, aut in fontibus. Natiui quamuis uariæ ſint differentiæ, diuerſiſque locis reperiantur, in uſum tamen medicum tres recepti ſunt: uidelicet ſal Ammoniacus, uulgò Armeniacus dictus, ſal gemmę, & ſal Indus. Ex his uerò ſalem gemmę duntaxat habemus, candidum, tranſlucentem cryſtalli modo, eſtque ſal foſsilis. Sal Armeniacus hodie dictus, non eſt natiuus, ſed factitius. Ex eorum genere, qui ſponte in aquis generantur, multę ſunt differentię. Qui in mari naſcitur, & in ſcopulis reperitur, ex ſpuma maris conflatus, ſpuma ſalis appellatur. Qui in Iudęę lacu gignitur, in quo & aſphaltus naſcitur, Sodomeus uocatur, ab Arabibus ſal naphticus, amarus eſt. Hoc caremus, quemadmodum & reliquis natiuis in lacubus aut fluminibus repertis. Factitiorum uaria ſunt genera, ſecundum materiam, ex qua fiunt, differentia. Nam alia ex aquis ſalſis generantur, ueluti marinus: & qui ex fontibus fiunt, ut ſal communis: alij ex cineribus (de quibus ſuo loco) aliáue materia, quemadmodum ſal Alkali, qui fit ex herba kali, & uulgaris Armeniacus, qui in Alexandria fit in balneis. Ceterùm hodie pro efficaciſsimo in medicina ſale gemmæ utimur, qui foſsilis eſt, ut diximus, & in Germania, aliiſq; locis eruitur. Præfertur deinde marinus. omnium infirmiſsimus eſt uulgaris. Saccharũ candi tametſi Auicenna interdũ ſalem Indũ appellet, inter ſales tñ referendus nõ uidetur. Is præterea quẽ Dioſcorides ſalis florẽ, aut rectius maris florẽ nominat, ſali multũ diſsimilis eſt: nihil enim aliud eſt quàm pinguedo quædã crocei coloris mari, Nilo, & aliis lacubus innatans: eo tamen hodie etiam caremus. Qui propriè flos ſalis dicitur in ſalis fodinis reperitur, & in ipſis etiam ſalignis, uelut pollen quidam craſsiorem ſalem ambiens: tenuiorum multò eſt partium quàm ſal, colore candidiſsimo, interdum cinereo, qui inferior eſt. *Porrò ſal omnis digerit, aſtringit, calefacit, ſiccat, abſtergit, reſoluit, & quicquid humidum eſt, conſumit, diſsipat: miſcetur medicamentis purgantibus & aliis, quæ intrinſecus adhibentur: nec non glandibus & clyſteribus. Medici Florentini.

Nitrvm, Germ. Salpeter. Gal. *Nitre*. Ital. *Nitro*. Hiſp. *Salitre* nominatur: huius apud ueteres multæ erant differentiæ: natiuum, factitium, & aphronitrum, quod ueluti nitri flos erat. Hodie unicum habemus nitri genus,

A genus, nempe boracem non excoctam, quæ quibuſdam nitrum foſsile eſt: eoque nitri loco uti poſſumus. Sal nitri, tametſi proximè ad nitri naturam accedat, nullus tamen eius in medicina uſus eſſe poteſt, præſertim in his, quæ intrò aſſumuntur. Medici Colonienſes.

SVLPHVR, Germ. Schwebel. Gal. *Soulfre*. Ital. *Solfo*. Hiſp. *Piedre cufre* uocatur: huius duo ſunt genera: uiuum, quod ſponte & per ſe naſcitur: & ignem expertum, quod arte in fornacibus fit. Optimum exiſtimatur uiuum, quod apyron uocant, nitedulæ modo ſplendidum, perlucens, minimè lapidoſum. Probatur in genere ſulphuris ignem experti, quod uiret, ac præpingue ſpectatur. Plurimum in Melo & Lipara gignitur. Supradictum ſulphur calefacit, diſcutit, & celeriter concoquit. * Prodeſt tuſsibus, ſuſpirioſis, purulenta extuſsientibus, in ouo ſumptum, aut ſuffitum: præterea partus uſti nidore extrahit. Lepras, lichenas, ſcabros ungues, cum reſina terebinthina miſtum, aufert: cum aceto autem illitum, ad lepras efficax eſt: uitiligines tollit. Scorpionis ictibus addita reſina, medetur: cum aceto uerò, draconis marini, ſcorpioniſque plagas ſanat. Pruritus toto corpore erumpentes, cum nitro deterſum ſedat: regium morbum emendat, inſperſum fronti cochlearis menſura, aut in ſorbili ouo ſumptum. Facit ad grauedinem & deſtillationes, ſudores quoque conſperſum inhibet: podagricis cum aqua & nitro illitum, conducit: grauitatem auditus, ſuffiti nidore raptim per fiſtulam hauſto, ſanat. Lethargicos ſuffitu excitat: erumpentem undecunque ſanguinem ſiſtit. Contuſis auribus, cum uino & melle illitum, medetur. Chymici oleum ſeu balſamum ex eo adeò efficax conficiunt ut neque uiuum corpus, neque mortuum ad putredinem tranſire ſinat: ſed adeò integrum tueatur, ut neq; ulla cœleſtis impreſsio, uel ab elementis profecta corruptio, uel ab ipſo iam ortu inducta obeſſe ei poſsit. de quo uide ſuo loco. Dioſcorides, Andernacus.

CHALCITIS metallica res eſt, in uenis ærariis nata, mediæ inter Miſy & Sory facultatis, mediique ſitus. Præfertur ſimilis æri, friabilis, nec lapidoſa, nec inueterata, intercurſantibus oblongis uenis, ſplendentibuſque: cuiuſmodi eſt, quæ in Tuſcia Italiæ parte inuenitur. In Germania etiam Chalcitidis genus reperitur, lapidoſum, ponderoſum, rubrum cum ſcintillis aureis. Præfertur Italica, potiſsimùm ad Theriacæ compoſitionem: ad reliquorum uerò medicamentorum compoſitionem Germanica uti poſſumus. * Cæterùm Chalcitidi abſterſoria uis ineſt, excalefaciens, & cruſtas ulceribus obducens: purgat, quæ oculis & eorundem angulis hærent. In genere leuiter erodentium eſt, &c. Dioſcorides, Medici Florentini.

B *Chalcitis* raró Neapoli reperitur, quanquam Puteolis quoque reperiatur, ſed in pauca quantitate. Quod ſi quis Chalcanthum admodum uetuſtum nactus fuerit, is in eo inueniet efforeſcens Miſy, & Chalcitidem, quæ Chalcitis cognoſcitur, quòd colorem habeat æris, eumque lucidum. Suntque penes me multa fruſta Chalcanthi, quæ iam quaſi uniuerſa mutata ſunt in chalcitin, itemque alia in Miſy, de qua mutatione Galenus in multis locis diſſerit. Hæc Chalcitis tametſi in ſe contineat adhuc reliquias aliquot Chalcanti, nondum omnino tranſmutati, nihilominus accipi poteſt illa tota pars, quæ iam mutata eſt, relicta ea quæ in medio integra remanſit. Præterea Venetiis de natiua Chalcitide, & non tranſmutata haberi poterit, ab iis qui amicitiam contrahunt cum peritis huius rei hominibus, qui illam à diuerſis locis ad ipſorum uſum ſolent curare afferri.

De metallis calidis & ſiccis in gradu quarto.

VITRIOLVM: Germ. Victriol. Ital. *Victriolo*. Gal. *Victriol*. Hiſp. *Copparoſa*. Græcis Chalcanthum, Latinis Atramentum ſutorium appellatur, duplex eſt: factitium & natiuum. Natiuum in terræ uenis, aut ſaxorum commiſſuris concretum reperitur: aut dum ex iis guttatim diſtillat, partim ex iis ſtiriarum inſtar dependet, partim in canalium fundum decidit. Hodie aliud item genus in terræ ſuperficie concretum reperitur, quod uulgo Copparoſa uocatur. Factitium etiam duplex eſt. Vnum, quod in Cypro peculiariter fiebat, ex aqua quadam manante ex ſoryos, chalcitidis, & miſyos fodinis, atque in piſcinas quadratas effuſa, ibi ſponte concreſcebat. Alterum fit decocta aqua, in qua maduerit terra quædam atramentoſa: ut hodie moris eſt in multis locis. Natiuum factitio præſtantius eſt: ideò in eorum numerum Copparoſa Cypria referri poteſt, cum ſit aliorum penuria. E' factitij generibus, Cyprium excellebat: cùm uerò deſit, uitriolum Romanum, aut Siculum uſurpari poteſt, ueluti præſtantiſsimum inter factitiorum genera * Inſigniter calefacit, maximeque aſtringit: ideò totius carnis naturam ſiccat, & in ſe contrahit. Medici Florentini.

AVRIPIGMENTVM, Germ. Operment/Arſenick. Gal. *Orpin, Arſenie*. Ital. *Oprimento*. Hiſp. *Oropimente* dicitur, aurum colore imitatur. Eius apud Dioſcoridem duo genera. Vnum è multis ſquamis, ut altera alteri impoſita uideatur, conſtat: id ſi purum fuerit, nec ulli materiæ permixtum, optimum exiſtimatur. Alterum colore ſandarachæ, hoc eſt rubrum, glandis effigie. Deligendum ergo aureo colore micans, è tenuibus ſquamis compactum, quod facilè finditur, & lapillis aut terræ permiſtum non eſt. Ex auripigmento
C natiuo fit artificiale, Arſenicum uidelicet & Reagal uulgò uocatum. *Vim habet ad ſtrictoriam & erodentem. Cruſtas cum uehementi uredine, & uiolento morſu excitat: reprimit quæ excreſcunt, & capillos euellit. De oleo, quod ex eo conficitur, uide infrà ſuo loco. Medici Florentini.

SANDARACHA, Germanis Bergrot dicitur, lapis eſt in metallicis uenis, plerunque cum auripigmento naſcens, rufa eſt, cinnabaris colore, nonnihil ad luteum uergens. quæ cum uritur, fumum exhalat pallidum ſulphuriſque uirus redolet, tametſi non conſumatur. Facilè hodie legitima haberi poteſt: factitia tamen etiam geri poteſt, ſi auripigmentum coquatur, donec cinnabaris colorem contrahat, poteſtque ueræ ſandarachæ loco ſubſtitui. Sed animaduertendum eſt, Sandarachæ uocabulo apud Arabes uernicem intelligi, quæ nihil aliud eſt, quàm gummi iuniperi, non autem prædictum lapidem. Itaque curam adhibeant Medici, ne altera alterius loco indifferenter utantur. * Vis eadem, & uſtio, quæ auripigmento. Explet alopecias, reſina excepta, & ſcabros ungues cum pice eximit. Contra phthiriaſin ex oleo efficax eſt: tubercula cum adipe diſcutit. Prodeſt ad narium, oriſque ulcera, & cæteras papularum eruptiones cum roſaceo: item, condylomata. Datur ex mulſo, purulenta extuſsientibus, ſuffitur quoque cum reſina, aduerſus ueterem tuſsim, rapto per fiſtulam nidore: uocem expedit cum melle delincta: ſuſpirioſis cum reſina in catapotio optimè datur. Dioſcorides, & Florentini.

CHRYSOCOLLA ſiue borax natiuum, genus nitri foſsilis eſt, ab Armenia, & Macedonia, & Cypro tranſlatum, in aurariis, argentariis & ærariis fodinis repertum. præſtantiſsimum eſt Armenium, ærarium praſsini coloris: ſaporis nitroſi cum aliquali amaritudine, & ſubſtantia dura. Iiſdem in locis reperitur, arenæ per ſe ſimile, aut materiæ metallicæ permiſtum, ſed quod abraſum arenæ ſimilitudinem gerit. Huius uſus eſt in medicammentis & aurifabrorum officinis, quemadmodum apud ueteres Chryſocollæ. Factitia Chryſocolla German. Burris. Gal. *Colle à or, ſouldure d'or, borax*. Ital. *Borras*. Hiſp. *Borrax à atincar* dicitur, ex pueri urina in æreo mortario trita piſtillo æreo fiebat. Hæc Medicis in uſu fuit. Sunt etiamnum aliæ factitiæ, quę pictoribus tantùm ſeruiunt. * Vis Chryſocollę ad purgandas cicatrices: excreſcentem carnem coercet, aſtringit, purgat, excalfacit, & modicè corpus mordendo exeſt. Inter medicamenta intelligitur, quę uomitiones concitant, & necem inferre poſſunt. Dioſcorides.

MISY aſſumendum natione Cyprium, auri ſimile, durum, quod friando auri colorem imitatur, & ſtellæ

modo ſplendet. * Vim habet & uſtionem, cum chalcitide eandem, præterquàm quòd pſoricum ex eo non A
conficitur, exceſſus, defectuſque ratione tantùm differens. Aegyptium autem cæteris præſtat, utpote quod efficacius habeatur, ſed ad ocularia medicamenta multò ſupradicto inferius. Quòd ſi deficiat, eius loco ſumi poterit uitriolum uetuſtum, uſtum. Dioſcorides.

SORY exiſtimarunt aliqui melanteriam eſſe, aberrantes: ſiquidem ſui generis eſt ſory, ei non abſimile. Verùm ſorei uirus ineſt graue, & nauſeam mouens. Inuenitur etiam in Aegypto, & aliis quibuſdam regionibus, ut in Libya, Hiſpania, & Cypro. Præfertur Aegyptium, quodq; frianti nigrius apparet, in multa foramina dehiſcens, ſuppingue, inſuper aſtringens, & olfactu deuorationeque magnum uirus olens, ita ut ſtomachus in uomitiones effundatur. Quod autem friatum ſcintillas miſyos modo non emittit, & alterius generis eſſe, & inualidum, cenſendum eſt. * Vim & uſtionem ſupradictis ſimilem habet. Dolori dentium cauernis inditum medetur, eoſq; labantes firmat: iſchiadicis ex uino infuſum auxiliatur: illitum cum aqua, uaros extinguit. Medicamentis admiſcetur, quæ capillos denigrant. Hęc autem ferè omnia, & alia, quę uſtionem experta non ſunt, peruſtis ualidiora eſſe exiſtimantur: præter ſalem, & uini fæcem, nitrum, calcem, & conſimilia, quæ cruda remiſsiora ſunt: combuſta enim uiribus efficaciora redduntur. Dioſcorides.

MELANTERIA geminæ eſt originis: quædam in faucibus cuniculorum, quibus æs eruitur, ſalis modo concreſcit. Alia uerò in ſumma facie ſupradictorum locorum coit, quæ terrena eſt. Quinetiam inuenitur in Cilicia, & aliis quibuſdam regionibus, foſsilis quædam. Præſtat, quæ ſulphuris colorem trahit, lęuis, pura, æquabilis, & quæ contactu aquæ confeſtim nigreſcit. * Vim cauſticam eam obtinet, quam & myſi. Si deficiat, eius loco accipiatur uitriolum, aut copparoſa dicta. Dioſcorides.

De metallis frigidis in primo.

STIMMI, uel STIBIVM, uulgò ANTIMONIVM, Germ. Spießglaß. Gal. *Antimoine*. Ital. *Antimonio*. Hiſpan. *El alchol* dicitur, optimum, quod ſplendidiſsimum eſt, modoq; nitedularum emicat, confractu cruſtoſum, nihil terræ aut ſordidi habens, friabile: * Vis eius aſtringere, meatus obſtruere, refrigerare, excreſcentia in carne cohibere, ulcera ad cicatricem perducere, ſordes & ulcera oculorum expurgare: ſiſtit & ſanguinem è cerebri membrana profluentem. & ut in uniuerſum dicatur, uis uſto plumbo ſimilis eſt, &c. Ex ſtibio paratur oleum, & uitrum, medicamentum purgatorium, de quibus ſuo loco. Dioſcorides. B

De metallis frigidis in ſecundo.

ARGENTI ſcobs ſeu ramentũ, quod Limatura uocatur, aut ſcoria, aut helcyſma, aut encauma, molybdænæ uim habet. * Confert humoribus uiſcoſis, ſcabiei, pruritui, ulceribus, tremori cordis, & oris fœtori. De liquore, qui ex argento chymicè conficitur, uide infra ſuo loco. Dioſcorides, Andernacus.

SPVMA argenti, uulgò LITHARGYRIVM, Germanis Glet / Silberſchaum dicitur, lapis eſt è plumbo factus: plumbum enim dum ſecunda fornace excoquitur, aut ſolum, aut metallo aliquo permiſtum, partim in lithargyron, partim in plumbaginem uertitur. Duo ſunt eius genera: unum colore aureo, alterum argenteo: quo ſit, ut illud lithargyros auri, hoc lithargyros argenti nominetur. Inde uerò hæc differentia nata eſt, quòd alterũ altero maiorẽ uim ignis paſſum ſit. Lithargyriũ auri præfertur: hodie notiſsimũ. * Vis aſtringere, mollire, caua explere, excreſcẽtia in carne reprimere, ad cicatricẽ ducere, refrigerare, & occludere, &c. Medici Flor.

ARGENTVM uiuum, Germ. Queckſilber. Gal. *Vif argent*. Ital. *Argento uiuo*. Hiſp. *Azogue*, duplex eſt, natiuum & factitium. Fit ex minio, quod abuſiuè Cinnabaris dicitur, patinis fictilibus impoſita, ferrea concha cinnabarim continente, & calice cooperta argilla ſuperlita, carbonibus ſuccendunt. Siquidem deterſa fuligo, qua calici inſidet, refrigerata in argentum uiuum coit. Quinetiam inuenitur in argentifodinarum tectis ſtillatim concretum. Alij per ſe in metallis inueniri tradunt. Seruatur in uitreis, aut plumbeis, aut ſtanneis, aut argenteis uaſis: ſiquidem aliam materiam omnem exedit, & defluere facit. * Potum uim pernicialem habet: ſuo enim pondere interna exeſt. Remedio eſt lac multum ſubinde potum, & uomitionibus reiectum, aut uinum cum abſynthio, aut apij decoctum, aut ſemen hormini, aut origanum, aut hyſſopum cum uino. Auri limata ſcobs, id eſt, ramentum quàm tenuiſsimum epotum, mirabili eſt auxilio. Cæterùm ex argento uiuo conficitur Mercurius ſublimatus & præcipitatus, & oleum: de quibus ſuo loco. Dioſcorides.

PLVMBVM, Germ. Bley. Gal. *Plomb*. Ital. *Piombo*. Hiſp. *Plombo* nominatur, humida conſtat natura, frigore congelatum: item aerea & terreſtri, ſed pauca. fit ex illo pila, ſeu mortarium, & piſtillum, ad uſum medicum. Quicunquè enim humor in eo aliquandiu reſidet, multò euadet frigidior, quàm antea fuerit. Ideo oleum omphaceum, aut roſaceum, aut melinum, aut myrtinum, ſi illi infundatur, remedium optimum aduerſus inflammationes. & ulcera contumacia, tum aliarum partium, tum naturalium, ſeu teſticulorum, cancroſque, & articulorum fluxiones præparatur. C Quòd ſi refrigerans aliquis ſuccus, ut ſemperuiui, cotyledonis, intybi, lactucæ, chondrillæ, pſillij, omphacij, portulacæ, mortario eiuſmodi imponatur, ſubigaturq; in ſole, aut aere, aliáſue calefacto, præſtantiſsimum efficitur medicamentum ad feruorem & calidas fluxiones reſtinguendas. Quinetiam plumbum in laminas deducitur, quæ lumbis admotæ, genituræ fluorem per inſomnia prohibent, inſigniter refrigerantes. Bractea quoque tenuis ex eo facta ganglium diſsipat, propius ei alligata. Ex eo fit oleum, de quo ſuo loco. Andernacus.

PLVMBAGO, quæ Græcis Molybdæna. Germ. Bleyertz uocatur, optima eſt flaua, argenteæ ſpumæ æmula modicè ſplendens: cùm teritur rufa, cocta cum oleo iecinoris colorem trahit. Vitioſa eſt, quæ aerem, aut colorem plumbeum refert. Gignitur ex auro & argento. Eſt enim quædam foſsilis, ad Sebaſtiam & Corcyrum inuenta. Quo in genere probatur, quæ lapidoſa non ſit, aut recrementoſa, ſed nitens, & flaua. * Vim habet ſpumæ argenti, aut recremento plumbi ſimilem. Vritur, lauaturque eodem modo. Miſcetur conuenientiſsimè medicamentis, quę liparas uocant, atque emplaſtris minimè mordentibus. Carnem recreat, & ulcera ad cicatricem perducit: glutinantibus tamen medicamentis aut abſtergentibus non conuenit. Si deficiat, lithargyros eius loco ſumi poteſt. Dioſcorides.

LOTVRA plumbi ſic fit. In mortarium plumbeum aquam iniiciens, piſtillo plumbeo terito, donec nigreſcat aqua, & limi modo craſſeſcat, aut lutulenta reddatur: linteo deinde colato, aquam ſuperinfundens, quò faciliùs quicquid eſt reſolutum, incerni poſsit. hoc iterum facito, uſque dum ſatis tibi habuiſſe uideatur. Vbi conſederit priore aqua effuſa, nouam adiiciens ut cadmiam lauato, donec nulla extet nigritia: poſtea in paſtillos cogens reponito. Quidam ſcobem mundi plumbi lima quæſitam, mortario piſtilloque lapideis terunt, aut manibus cum aqua paulatim adiecta fricant, donec nigreſcat: mox ubi id peſſum ierit, effuſa aqua, colligunt in paſtillos. nam tritum uehementer, ceruſſæ ſimile redditur. Alij elimatę ſcobi modicam plumbaginem adiiciunt, affirmantes ita elotum plumbum preſtantius eſſe. * Poteſt refrigerare, adſtringere, inducere, mollire, caua explere, ſiſtere oculorum fluxiones, & ulcerum excreſcentia. Sanguinem ſupprimit: prodeſt contra ſedis ulcera, condylomata & hæmorrhoidas, ex roſaceo: item ad ea, quæ ægrè cicatricem ducunt: & in totũ ſpodij effectus præbet, niſi quòd non obducit cruſtas. Sincerum plumbum affrictu marini ſcorpionis, draconiſq; plagis auxiliatur. Dioſcorides.

A VRITVR plumbum ſic. Super quàm tenuiſsimas plumbi laminas, fictili nouo inditas, ſulphur inſpergito: additiſq; aliis rurſus laminis, interiecto ſemper ſulphure uſquedum uas expleueris, ſuccendito. flagrante au- tem plumbo, ferrea rude uerſato, donec perfectè redigatur in cinerem, nihilq; è plumbo non uſtum hæſerit. tum demum obſtructis naribus eximito: alioquin halitus plumbi noxius ſentitur. Aut elimatam plumbi ſco- bem in olla ſulphure urito. Alij laminas in fictili crudo, ut dictum eſt, imponunt fornaci, aut foco, & cir- cumlinentes operculum, dato exili ſpiramento, urunt. Alij pro ſulphure ceruſſam, aut hordeum inſpergunt. Alij integras laminas imponentes, acri igne utuntur, & rudicula ferrea continuè mouent, dum in cinerem ſoluantur. Sed difficilis huiuſmodi uſtio, & ſi uehementius uratur, contrahit ſpumæ argenti colorem. Ma- gis tamen nobis placet prima urendi ratio. Plumbum uſtum lauatur, ut cadmia, & reconditur. * Eoſdem effectus habet, quos plumbum elotum, ſed multò acriores. Dioſcorides.

RECREMENTVM plumbi, quod ſcoriam uocant, optimum eſt, denſum, fractu contumax, ceruſſam pla nè repræſentans, nihil plumboſi habens, quod ad luteum colorem accedit, & urit, ſplendorem imitatur. * Ea- dem, quæ plumbum exuſtum poteſt, ſed magis aſtringit. Lauatur in mortario infuſa aqua, & refuſa ſumma aquæ parte, quæ luteum colorem duxit: idque ſæpius, dum recrementum abſumatur. Dein ubi conſederit craſſamentum, aqua effuſa, digeritur in paſtillos. Dioſcorides.

CERVSSA (Germ. Bleyweiß. Bel. *Lootueruue*. Gal. *De la Ceruſſe*. Ital. *Biacca*. Hiſp. *El aluayalde* appellatur,) fit hoc modo. Infuſo in urceum oris lati, aut fictile labellum, quàm acerrimo aceto, laminam plumbeam ſu- pra fictilis ſpiraculum, ſubiecta prius arundinea tegete, firmato: ſuperiectiſque uelaminibus, ne halitum ex- piret acetum, ubi reſoluta fuerit, defluenſque deciderit, humorem purum ad ſumma delatum colato, craſ- ſamentumque transfundito. debet quoque ſiccari in ſole, mox truſatili mola teri, aut aliàs tritum cribrari. poſteà quod ſupereſt duri, in tenues partes redigendum, cribrandumque, uiciſsim eadem tertiò, quartoque facienda. Melior, quæ primò cribrata eſt, & medicamentis oculorum aſſumenda. Secundum locum tenet ſequens, & reliquæ ſuo ordine. Nec deſunt qui ligneas rudes in medio uaſe appendant: & deraſo ceu ſitu impoſito, ita ut acetum non contingat, inditoque operculo circumlinentes dimittunt. Poſt dies decem la- xato obturamento uiſunt: cumq; reſoluta materia fuerit, reliqua, ut ſuprà diximus, exequuntur. Si autem
B quis in paſtillos uelit digerere, aceto acri ſubacta, diuiditur in paſtillos, qui in ſole ſiccantur. Aeſtate tamen ſupradictum opus obeundum eſt: ita enim candida atque efficax redditur. Quinetiam hyeme paratur, urceis ſupra furnos, balnea aut fornaces impoſitis: aſcendens enim calor idem, quod ſol, præſtat. Laudatiſsi- ma fieri putant Rhodi, & Corinthi, aut Lacedæmone: proximam Puteolis. Torretur hoc modo. Flagran- tibus igni carbonibus, fictili nouo, maximè Attico, tritam ceruſſam imponito, & aſsiduè uerſato: cumque cinereum colorem traxit, eximens refrigerato, & utitor. Eſt & aliud urendi genus. Trita patinis nouis ſu- pra prunas imponitur, & ferulacea rude mouetur, donec colore ſimilis ſandarachæ fiat, exactaque ad uſus miniſtratur. Quæ uerò ita parata eſt, Sandyx à quibuſdam dicitur. Lauatur Ceruſſa cadmiæ modo. * Ce- ruſſa frigida eſt & ſicca ſecundo ordine: occludit, emollit, explet, extenuat: inſuper excreſcentia leniter re- primit, & ad cicatricem perducit. Miſcetur ceratis & emplaſtris, quæ liparæ uocantur, paſtilliſque. Eſt autem lethalis eius potus. Dioſcorides.

De metallis aſtringentibus.

CADMIA fornacaria melior eſt botrytis, item racemoſa, in ſummo fornacis ærariæ affixa, denſa, mo- dicè grauis, in leuitatem magis inclinans, colore ſpodij, & quæ fracta cinerulenta & æruginoſa eſt. Cad- mia lapis, calaminaris uulgò dicitur, cuius puluere æs rubrum pallore tingunt, & augent etiam hodie fa- bri ærarij. Is alieno ſapore mandenti eſt, & in farinam tritus, aceto ſubactus, in ſole ſiccatus coit in lapi- dem, in igne manet, & fuliginem edit luteam uel æream: quæ lapidi cuidam in lapidum fodinis inuento, à nonnullis malè pro Cadmia ſuppoſito, conueniunt. Reperitur itaque aliud Cadmiæ genus, lapidis ſimi- litudine, in ærariis fodinis, teſte Gal. tametſi Dioſcorides neget: imò hodie adhuc reperitur, hiſque uſui eſt, qui aurichalcum conficiunt. Medici Colonienſes.

POMPHOLYX uera Arabum Thutia eſt. fit è tenuiſsima fauilla quæ in altum euolat, & tecto fornacique adhærens: principiò cum fit, aquarum bullis ſimile prodit, quæ per pluuias inter ueris initia erumpunt: co- lore albo, quæ in tenuiſsimum pollinique ſimilem puluerem diſſoluuntur: ſimiles habent facultates, ſed pompholyx eſt tenuiorum partium. Pompholyga pharmacopolæ Nihil album, Germani Weyß nicht/ ap- pellant. Probatur, quæ Norinbergæ conficitur. Hodie itaque cognitum, & facilè ex ærariis officinis habe- ri poſſet: ſed his ſubſtitui poſſunt Dioſcoridis antiſpodia, aut officinarum thutia. * Vim habet adſtringen-
C di, refrigerandi, explendi, purgandi, obſtruendi, & aliquantum exciccandi. Inter medicamenta numeratur, quæ leniter cruſtas obducunt. Medici Colonienſes.

SPODIVM in æris fornacibus inuenitur, ubi & pompholyx, quæ Arabum Thutia eſt (nam officinarum thutia, ueterum Cadmia eſt, ut mox dicetur) fiunt ex fauillis è metallo, dum coquitur, emicantibus, & ſpecie differunt. nam ſpodium fit è partibus craſsioribus, & in ærarium officinarum pauimẽtis reperitur. Ideo mul tum terræ colligit, & ſpurcitia reficitur. Hoc hodie in pharmacopoliis Nihili griſeum, & à Germanis Graw nicht appellatur. Spodium Auicennæ fit ex arundinis radicibus, eiuſq; uſus eſt in ab Auicenna præſcriptis me- dicamentis: nam antiſpodij genus eſt. Illud uerò quod ex boum, ſimiliumq; animalium cruribus confectum officinæ uſurpant, præſtat reiicere, eiuſq; loco, aut Auicennæ, aut Dioſcoridis aliquo antiſpodij genere uti, in his præſertim, quæ intrò ſumenda ſunt, medicamentis: in his uerò quæ foris adhibentur, aut uero ſpodio, aut pompholyge, aut thutia officinarum præparata. Medici Colonienſes.

THVTIA officinarum ueterum cadmia eſt, fornicaria ſcilicet. Gignitur in fornacibus ærariis, fuligine fla- tu egeſta, ueluti ſpodium & pompholyx, quæ uera eſt Arabum thutia. Medici Colonienſes.

GYPSVM (Germ. Gyps. Bel. *Leem, mortel*. Ital. *Geſſo*. Gal. *Du plaſtre*. Hiſp. *Yeſſo* nominatur) è quodã cãdido lapide fit, in laminas facilè ſciſsili: qui tñ non longa igniũ ui torretur, & excoquitur. Fit etiã gypſum è ſpecu- lari lapide, qui Græcis σελωίτης dicitur. Item ex alio quodam lapide niuei candoris, è quo in Hetruria torno patinæ & alia uaſorum genera conficiuntur. Hunc Alabaſtrum appellant, ſed perperam. Gypſum & ipſum ad communem omnium terrenorum, lapidoſorumq; corporum facultatem, qua deſiccare dicta ſunt, inſuper hoc adiunctum habet, quòd eſt facultatis emplaſticæ. * Habet uim adſtringendi, obſtruendi: ſanguinis eru- ptiones, ſudoreſq; cohibet: ſed potum, ſtrangulationis modo iugulat. Galenus, Dioſcorides, Mathiolus.

De metallis uenenoſis.

ARGENTVM VIVVM potum, ſtomacho, uentri, & interaneis grauitatem cum magnis torminibus ad- fert, & nonnunquam pondere ſuo inteſtina uulnerat: urinamq; ſupprimit: corpus intumet, plumbeamque deformitatem concipit. Lac copioſè potum auxiliari conſtat: ſed poſtea euomant, qui hauſerunt. Dioſcor.

ARGENTI SPVMA pota eadem quę argentum uiuum infert. Quibus ſubuenit ſecundum uomitionem, potum ſylueſtris hormini ſemen, myrrhæ drachmæ octo, abſinthium, hyſſopum, apij ſemen, aut piper, aut li- guſtri flos ex uino: aridum palumbis fimum, cum nardo & uino. Dioſcorides.

AVRI-

AVRIPIGMENTVM, CALX, & SANDARACHA, pota, aluum & inteſtina cum uehementi eroſione excruciant. Præbenda cuncta quę ſuo admiſtu illorum acrimoniam hebetant ac ſoluunt, & facilem lubricamq́ue aluum reddunt, cuiuſmodi ibiſci & maluæ ſuccus eſt. Dandum decoctum ſeminis lini, uel ſemen tragi herbæ uel oryzæ, lacq́; cum aqua mulſa copioſum, iura pinguia, & boni ſucci. Dioſcorides. A

CERVSSA ſuo colore proditur: ſumpta enim, mox palatum, gingiuæ, lingua & commiſſuræ dentium, candore quodam inficiuntur: ſingultus, tuſſim, ac linguæ ariditatem excitat: iis extrema frigeſcunt, mens labat, membra torpeſcunt. Quibus dare conuenit aquam mulſam, aut ficuum aut maluæ decoctum, aut lac calidum, aut ſeſamam ex uino tritam, uel lixiuium ex ſarmentis factum, amaracinum oleum, aut irinum, perſicorum oſſa cum hordei decocto: columbina oua cum thure, aut hordei decocto, aut prunis: aut gummi, quod ulmus plorauit: aut humorem, quem ulmea folia reddiderunt, cum aqua tepida: ſed tum quoq; nouant. Conuenit etiam thapſiæ ſuccus, aut ſcammoniæ, cum aqua mulſa potus. Dioſcorides.

LAPIDESCENS GYPSVM ſtrangulationem creat. Quare eadem proferenda ſunt, quæ manſis fungis, auxilia: & ad hæc maluæ decoctum, quod etiam olei uicem penſat: utpote cum pingue ſit, euomendo lubricas uias & faciles reddit, deradiq́ue corpora non ſinit. quod ubi duratur in lapidem, gypſum efficit. Quinetiam prodeſt oleum ex aqua mulſa, aut ficorum decocto & lixiuia è ficulneo cinere, aut ſarmentis facta, cum uino copioſiore pota: & origanum, aut thymum cum lixiuio, aut aceto, aut paſſo: hiq́ue decocto maluæ proluendi. Dioſcorides.

De metallis alterantibus qualitate occulta.

ALVMINE ligna & tabulata ignita illita non ardeſcũt, ut nec poſtes, fores aut lacunaria ære uiridi imbuta, modò cruſta durior iis obducatur, & alumen plũbiq; albi cineres, pigmentis copioſè miſceãtur. Mizaldus.

De Lapidibus Sectio VI.

- Lapides
  - Precioſi, *alterantes qualitate*
    - Manifeſta
      - Prima. *Sic frigidi in*
        - Primo
          - Hiacynthus.
          - Sapphyrus.
          - Smaragdus.
        - Secundo
          - Rubinus, Carbunculus.
          - Granatus.
          - Sardonius, *&c.*
        - Quarto: Adamas.
      - Secunda. *Sic amuleti*
        - Belzoarticus.
        - Hiacynthus.
        - Sapphyrus.
        - Smaragdus.
        - Carbunculus.
        - Granatus.
        - Sardonius.
        - Amethyſtus, *&c.*
    - Occulta: *ut*
      - Lapis Bezoarticus.
      - Topaſius.
      - Colubrinus.
      - Bufonius.
      - Smaragdus.
      - Alectorius.
      - Chalcedonius.
      - Amethyſtus.
      - Sapphyrus.
      - Iaſpis.
      - Lapis Nephriticus.
      - Lapis Tiburonum, *&c.*
  - Minus *precioſi*
    - Alterantes *qualitate. Vide ſignum A.*
    - Purgantes
      - Humores *craſſos: ut* Magnes.
      - Melancholiam: *ut*
        - Armenus.
        - Cyaneus, *ſeu* Lapis Lazuli.

A, Alte-

A

- *A.* Alterantes qualitate
  - Manifeſta
    - Prima. *Sic,*
      - Calidi
        - Hæmatites, Pyrites.
        - Lapis Aſius.
        - Thyites, Smyris.
        - Schyſtus, *&c.*
      - Frigidi,
        - Cryſtallus.
        - Lapis Phrygius.
        - Lapis Samius, *&c.*
      - Sicci, Arena, *&c.*
    - Secunda. *Sic,*
      - Aſtringentes
        - Lapis Aſius.
        - Naxeus, Geodes.
        - Pumex, *&c.*
      - Emollientes,
        - Alabaſtrites.
        - Gagates.
        - Lapis Thracius, *&c.*
      - Obſtupefacientes,
        - Memphites.
        - Iaſpis.
        - Ophites.
      - Abſtergentes, Arabicus.
      - Glutinantes,
        - Galactites.
        - Melites.
      - Cicatricem *inducentes,* Morochtus.
      - Calculum *comminuentes,*
        - Lapis lyncis.
        - Iudaicus.
        - Lapis ſpongiæ.
      - Fœtum *retinentes,*
        - Aetites.
        - Iaſpis.
      - Menſes *cientes,* Oſtracites.
      - Amuleti,
        - Selenites,
        - Lapis Amianthus.
        - Myexis.
  - Occulta: *ut,*
    - Lapis ſpongites, Pantarbes.
    - Chelidonius, Magnes.
    - Lapis piſcium. Limacum lapilli.
    - Lapis uulturis, Merlucius.
    - Lyncurius, Corallus.
    - Gagates, Aetites.
    - Lapis cancrorum, Succinum.
    - Criſtallus, *&c.*

B

C

De lapidibus precioſis, frigidis in gradu primo.

HYACINTHORVM duæ ſunt ſpecies: rubra, quæ nobilior eſt: & carbunculo ſimilis, quæ ab igne illicò mutatur: uixq; qui lentem magnitudine excedat, inuenitur. Sed gemmarij ſæpe Granatum Aethiopicum pro eo oſtendunt. Naſcuntur uerò ex quibuſdam Luſitaniæ locis, ut in Belas non procul Olyſipone & multis Hiſpaniæ locis. Pro conſtanti creditur, hominem tutum reddere à fulminibus, peſteque: & ſi peſte quis laboret, nitorem amittere, coloremque dilutiorem ac languidiorem induere. * Cor etiam confirmat, ebibitus & geſtatus: ſomnum conciliat, & honores auget, tum diuitias atque prudentiam: quæ omnia etiam facit, qui colorem habet florum garyophylli Turcici, id eſt luteum, quaſi lutei oui, ſed ſplendidum & perſpicuum. Venuſtus eſt, ac non facilè uitiatur: eſt enim corneolo aliquantulum durior. non eſt tamen adeò efficax, ut ille. Cardanus.

SAPPHYRVS (Germ. Sapphyr. Ital. *Zaffiro.* Gal. *Sapphyr.* Hiſpan. *El Zafir piedrá pretioſa.* Arab. *Nilaa.*) Gemmarum

marum omnium pulcherrima eſt, cœli colorem refert miro ſplendore, & perſpicuitate ſumma: non tamen A
margaritas, carbunculos, adamantes, neque ſmaragdos precio uincit. omnium duriſsima, preter adamantem.
Eius duo ſunt genera. Vnum enim obſcurius eſt. alterum uerò ſplendẽs, quod genus uulgo Sapphirum aqueũ
uocant. Vilior hic eſt, & interdum coloris cuiuſdam admixtione Adamantem ita æmulatur, ut nonnullos
plerumque fefellerit. Inuenitur utrumque genus in Calecut, Cananor, & uariis regni Biſnagua locis. Præſtan-
tiores ex Zeilan adferuntur: omnium uerò laudatiſsimi ex Pegu. Omnibus in morbis cutis geſtando utilis
eſt, ut ego expertus ſum: anthraces enim naſci uetat peſtifero tempore, & ſcabiem ſemper minuit, caſtum &
pudicum etiam ob id reddit, & ſudores eadem ratione comprimit. Et ex ſecundis quaſi uiribus corpus con-
firmat, & colorem bonum facit. terrores uanos tollit: atræ bili aduerſatur, cohibet, & iuxtà etiam pellit. Mo-
res in melius mutat, tanquam ex tertiis uiribus: unde pios facit, & tranquillos oculos, ſi tangat ſæpius, à ua-
riolis præſeruat: & anthraces eodem modo impoſitus mitigat & ſedat. * Creditur necromantiæ auxiliari:
ſed prius conſtituere oportet, quomodo ſit, an naturalis ſcilicet, idque difficile uidetur: nam animam ab erro-
re liberat. hæc autem conſtat uiolata mentis & ſenſuum acie uel à diuino numine: non par autem eſt, lapidi
tantum tribuere. Malim tamen in dubiis experimento cedere. Ob duritiem qui acerbus eſt, ſi per tres horas in
auro excoquatur, in ſpeciem tranſit adamantis, candidiſsimuſq; euadit, ac ſplendidus. Vnde patet exhalatio-
ne terrea tingi. antea enim non adeò perſpicuus eſt: propterea etiam tincturam recipit nigram, cum reliquæ
omnes gemmæ quæ adamantem referunt, tincturam non tangant, ne obſcurentur, ſed ſolùm ab ea circum-
dentur. Cæterùm Sapphyrus percuſsis à ſcorpione, potu prodeſſe exiſtimatur. Contra inteſtinas exulceratio-
nes bibitur. Excreſcentia in oculis, uuaſque & puſtulas inhibet, & ruptas membranas cogit. Additur hoc tem
pore in medicamenta ad cor facientia, & in antidota, quæ aduerſus uenena & peſtiferos effectus parantur.
Cardanus, Dioſcorides, Galenus, & Garcias.

SMARAGDVS (Germ. ein Smaragt. Ital. *Smeraldo*. Gal. *Eſmeraude*. Hiſp. *Eſmeralda*. Perſis & Indis, *Pachee*. A-
rabibus uerò *Zamarut*.) gemmarum omnium pretioſiſsima, & fermè tenerrima. eiuſq; locus natalis uix agno-
ſcitur, nullis remanentibus fragmentis, ſed propter raritatem, etiam ea auferentibus negotiatoribus. Vulga-
re autem eſt in Balagate & Biſnager, ut fictitias Smaragdos ex uitrearum lagenarum craſsioribus fragmentis
conflent. Sed & Smaragdi quæ ex Peru noui orbis prouincia aduehuntur, adulterationis ſuſpicione non ca- B
rent. Verùm Scythicos præferri omnibus creditum eſt, inde Britannicos: tum alij ſubſequuntur primi generis.
Secundi autem ſunt ex Peru, duriores, alacriores, ſed non adeò preſsi coloris, atque herbacei, ſed ſolùm uiri-
des, ideoq; magis perſpicui. Tertium genus uile & abiectum, occidentalis etiam Indiæ, primis durius: ſed uix
perſpicui, & hebetes. luce propria gaudent: ideo noctu pulchriores. An omnibus ſimiles uires, & an ſmarag-
dorum è genere ſint, ſatis mihi dubium eſt. Praſsium aliquando habui ſmaragdo proximiorem, ſmaragdis
Peru & S. Marthæ. Qui ex Peru ſunt, uix unus eſt ſine macula aut uitio. Plerique etiam dilutum nimis habent
colorem: alij paululum nigricant, quod omnem decorem aufert. Nullæ gemmæ tutius feruntur ſmaragdo,
ſapphyro & hiacyntho. Sed ſmaragdus facillimè frangitur, cum tamen precium ſit ingens. Quoniam uerò
nulla gemma colorem aliquem ſuſcipit in regreſſu, ut in fructibus, & aliis uilioribus rebus accidit, neceſſe eſt
ut frigida ſit, & exuſtionis omnis expers: ideoque uenerem cohibet. Ferunt etiam in uirginum defloratione
egregias ſmaragdos frangi. Hæ ſunt, quæ puræ ſunt, & preſsi coloris herbacei, cum tanto fulgore, ut aerem
ipſum circumſtantem, ac proximas res colore inficiant. quod experimentum licet euidens, rarum ſit, frequẽs
tamen eſt ſubobſcurè, propter coloris ipſius robur innatum. * Porrò ſmaragdus comitiales & uertigines ſa
nat, & memoriam confirmat. Sedat affectus animi, & ad diuinandum utilis eſt, ſub lingua cõtenta. Viſui per-
quàm utilis, & cordis affectibus, facundiam & amorem erga ſtudia adauget. Elephanticis utilis geſtatus: ſed
magis ebibitus. & omnibus uenenis aduerſatur: tũ etiam dyſentericis plurimùm prodeſt. Inanes terrores di-
ſcutit, quos Dæmonũ uocat uulgus illuſiones. bonos mores ob id præſtat: nã improbitas nil aliud eſt, quàm
inſcitia, atq; ſtultitia, iraq;. Auget opes deferentis. Cardanus, Albertus Magnus, Garcias.

De lapidibus precioſis ſeu gemmis frigidis in gradu ſecundo.

RVBINVS ſeu CARBVNCVLVS (Germ. Ein Rubyn. Ital. *Vn Rubino, Carbunculo*. Gal. *Eſcarboncle*. Hiſp. *El
Caruoncol piedra*. Græce ἄνθραξ.) gẽma eſt, quæ ignibus diu reſiſtit: cuius tres ſunt ſpecies propriæ, omiſſo Gra-
nato, Balaſioq;, tanquã ſui generis. Gemma eſt rubri coloris, ac micantis, ut ignis: uiolaceus color in eo etiã
ſi gratiam addat, uitium tamen eſt, & precium minuit. Eius tria ſunt genera: Orientalis, rubit ſeu rubin, id eſt
ſpinella (ut dicunt) & Germanicus, durus, ſed nigricans, ideo parui admodum precij, etſi gemma uera ſit, ſed
neque ad latitudinem piſi perueniunt hi unquam. cum uerò tenues ſint, Gemmarij etiam tenuiores reddunt,
ut meliùs lumen excipiant, nec obfuſcentur adeò. Spinella clarior eſt, & iucundior aſpectu, ſed tenera: pre-
cium ob id uilius, duricies tamen in eis diuerſa eſt. tenerrimæ quædam enim ſunt, aliæ prope duriciem ueri C
carbunculi, quæ paulo inferior eſt ſapphyri duritie. Omnis autem gemma durior teneriorem ſecat, adeò ut
etiam cryſtallus durior uitrum ſecet, ſi præacutus ſit. Adulterantur carbunculi ſandaraci, id eſt, auripigmen-
to rubro excocto, atque ita uenenum datur pro alexipharmaco. Dignoſcuntur adulterini, interpoſito colo-
re: ut ſi albus carbunculus interpoſito minio aut cynnabari, cryſtallo ſupponatur ex angulis: quoniam co-
lorem recipere non poſſunt tranſuersè inſpiciendo. Orientalis carbunculi præterea duæ ſunt ſpecies. nam qui
ardens omnino eſt, ut ſuperfuſa noctu aqua ſplendeat ut ignis, propriè carbunculus dici meretur, Græceq;
Pyropus. alij autem inſtar fœminæ ſunt. * Vires carbunculi ſunt, libidines coercere, peſtilentiæ reſiſtere: idq;
maximè epoti: incolume corpus ſeruare, malas auferre cogitationes: nam hæcq; omnia hoc ipſo conſtant,
quod uitalem ſpiritum confirmet. Ex ſecundis uiribus eſt, ut promptum & alacrem faciat hominem, at-
que ideò bene fortunatum. Cardanus.

GRANATVS, Germ. Ein Granat. Ital. *Granato*, dictus eſt, ꝙ fulgeat, ſimiliſq; ſit grano mali punici. Duæ
ſpecies mihi notæ: Hiſpanus & Orientalis. Hiſpanus dilutioris eſt coloris: attamen ſi magnus ſit, & egregius,
flammam coruſcantem æmulatur. Sine dubio collo ſuſpenſus, & ebibitus, etiam triſtitiæ multum reſiſtit, ſi
quid aliud. Sed ſomnum ualde minuit, ut nil ſit ex quaque parte beatum. Eſt enim terreæ, igneæq; ſubſtantię.
* Cor confirmat, & tantundem cerebro nocet. Facit hominem iracundum, & ſanguinem exagitat. Quæ uerò
in Aethiopia inuenitur, Sorianamq; uocant Gemmarij, longè pulchrior eſt: quoniam denſiorem habet ſub-
ſtantiam, ad hyacinthiq; colorem accedit, adeò ut ab illa uix diſtinguatur. uerùm non coruſcat, ut prima. ideo
neq; ad iram, neq; ad uigilias ita hominem pronum efficit, ut prima ſpecies. Sed nec exhilarare tãtum poteſt.
Exiſtimant Occidentales, ignibus diu reſiſtere, nec deturbari. Cardanus.

SARDA nomẽ cum ſardonyche cõmunicauit. Ipſa gemma uulgaris, & primùm Sardibus reperta. Sed lau-
datiſsima circa Babyloniam cùm lapidicinæ quædam aperirentur, hærens in ſaxi corde. Hocq; modo metal-
lum apud Perſas defeciſſe traditur. Sed inueniuntur compluribus aliis locis, ſicut in Ephyra & Aſſo. In India
trium generum, rubrum, & quod demium uocant à pinguedine: tertium, quod argenteis bracteis ſublinitur.
Indicæ perlucent, craſsiores ſunt Arabicæ. Inueniuntur & circa Leucada Epiri, & circa Aegyptum, quæ bra-
ctea aurea ſublinuntur, Et in his autem mares excitatiùs fulgent. Fœminæ pinguiores ſunt, & craſsiùs nitent.

Nec

A Nec fuit alia gēma apud antiquos uſu frequētior.* Geſtata animū exhilarat, ſomnia mala prohibet, ingeniū
acuit,ſanguinē & ipſe cōpeſcit.Vnde ex his fit,ut uictores reddat in litib⁹,& diuitias augeat. Plin.Cardanus.

De gemmis frigidis in quarto.

ADAMAS,Ger.Adamant/Ital. & Hiſp.*Diamante*, Gal. *Diamant*. Arab. Almatz. Ab indigenis ubi naſcitur
Iraa:in Malayo,ubi etiam inuenitur, Itam. Cæterū tribus aut quatuor locis inueniūtur Adamātes, uidelicet
in Biſnager prouincia,duabus uel tribus rupibus. Magnum quęſtū adferūt hæ fodinæ illius prouinciæ Regi,
magnaq; ſunt eius iura.Nam quēadmodū in Hiſpaniis Rex in Thynnorū captura ſua habet iura,ita ut ſi uni-
cus Thynnus capiatur,Regi cedat oportet.Sic in his fodinis magni ſunt Regis reditus. Nam quotquot Ada-
mantes inueniuntur, duas drachmas excedentes, Regi cedunt. Præterea diligentiſsimè obſeruantur operæ.
Quoniā ſi quis unicum Adamantē ſuſtuliſſe depræhendatur, illico ipſe cū oībus facultatibus Regis fiſco ad-
dicitur.Alia eſt rupes in Decan, non procul ab ditione Imadixa, quē nos Madre Maluco nuncupamus. Alia
quædā rupes eſt in dñio cuiuſdā Reguli indigenæ,in qua præſtantiſsimi Adamātes inueniūtur, ſed minores.
Iſti à uulgo de Rupe ueteri cognomen ſortiuntur:& uænū exportantur in urbē quandā regionis Decam, Li-
ſpor nuncupatā,ubi celebris eſt mercatus. Iſtic emtos Guzaratenſes huc nobis adferunt emendos. Sed etiam
in Biſnager deferunt, magnitudine precij eos inuitante. Nam magno apud eos habentur in precio Adaman-
tes de Rupe ueteri cognominati,præſertim quos natura ipſa elaborauit.Naifes ab incolis appellantur. Nam
quēadmodū inquiunt,uirgo præferēda eſt iam corruptæ mulieri,ſic etiam Adamas à natura elaboratus,præ-
ferendus eſt ei,quē hominū induſtria expoliuit.Contra ſentientibus Luſitanis, qui induſtria hominū expo-
litos longè pluris æſtimare ſolent.Alia eſt rupes ad fretū Taniā in Malacæ tractu,quę etiā de Rupe ueteri co-
gnominatos profert.Exigui quidē ſunt,ſed laudati:unū tamen habent uitiū, ꝙ ponderoſi ſint, quo nomine
gratiores ſunt uenditoribus, quàm emtoribus.Refert Plinius, & in Arabia naſci. Verū id nec uidere, nec au-
dire mihi licuit:quēadmodū nec in Cypro,nec in Macedonia.Scribit Franciſcus de Tamara, in Peru Adaman
tes reperiri.Sed huic authori exiguā fidem adhibeo. Non deſunt, qui in Hiſpaniis inueniri putent, quorū o-
pinioni ſubſcribere non poſſum:quoniā nullis probatæ auctoritatis ſcriptoribus fulciatur. Inueniuntur hic
auellanę nucleo interdū maiores.Accepi à uiro fide digno qui affirmaret,ſe Adamantē uidiſſe in Biſnager ma-
gnitudine exigui oui gallinacei.Sed miraculi inſtar id mihi uidetur,huiuſmodi gēmas,quæ altiſsimè in terrę
B uiſceribus,multiſque annis perfici debebant,in ſummo ferè ſolo generari,& duorum aūt trium annorū ſpa-
cio perfici.Nam ſi in ipſa fodina,hoc anno ad cubiti altitudinem fodias,Adamantes réperies. Pòſt bienniū,
rurſus illic excauato,ibidem inuenies Adamantes.Sed certū eſt grandes non niſi ſub infima rupe naſci.Eſt ue-
rò Adamantis nitor uiuax,candidus,nitidiſsimus & perſpicuus, maximam etiam habet duritiem & luminis
copiam.Vnde efficaciſsimus eſt,quacunque uirtute præditus ſit.Confricatus paleas trahit, ualenterque pro
magnitudine coercet nocturnos timores:quare neceſſe eſt,ut melancholiam & atram bilem ſiſtat, animam-
que confirmet.Eſt ex eo uitioſus ruber,& rarus: citrei uerò coloris frequens ac durus,qui animum non adeò
reddit purum.Veriſimile autem eſt hoc agere,mutando uitalem ſpiritum.nam terrores in corde fiunt: indi-
cio eſt cordis palpitatio in timore. Frangitur malleis etiam paruis faciliter, ſed non tingitur niſi ſua ſcobe,
qua etiam expoliri ſolet. Eius autem fragmenta ob duritiem gemmas omnes incidunt. unde qui gēmas cæ-
lant,illis utuntur, poſtquam ære ac ſmiride craſsiore Minerua figuram effinxerint. * Infelicem creditur effi-
cere geſtantem.Sic enim ad animum ſe habet,ut Sol ad oculum: ille enim potius obfuſcat,quàm illuſtrat ui-
ſum.Facit etiam intrepidum.At nihil eſt, quod nos magis ſecuros reddat, prudentia & timore. ideo timidis
melior.Sed neque his conuenit,cum ea parte, qua non oportet, quandoque audaces faciat, qua opus eſt,ti-
morem non adimat.hoc enim diſcrimen eſt affectuum naturalium & ex philoſophia acquiſitorum,& ui ex-
terna: ueluti lapidum geſtatione.Ignibus per aliquot dies reſiſtit. Cardanus & Garcias.

De gemmis amuletis.

AMETHYSTVS (Germ. Ein Amethyſt.)eiuſdem ferè molliciei eſt cum cryſtallo, ſimulque ſæpe unà in-
uenitur:albusque à cryſtallo uix diſcerni poteſt.Colore uiolæ purpureæ, uiſuique gratus. Indicus præfer-
tur.* Efficit ſedatum, uigilantem. Ebrietatem reprimere, alligatum ſuper umbilicum, teſtantur:ad pugnas
quoque & uenationes utilem eſſe.acuit ingenium, & ſomnum minuit: uapores enim à capite arcet. lotio e-
ius fœcundos efficit:& uenenis reſiſtere creditur. Cardanus.

De lapidibus precioſis alterantibus qualitate occulta.

TRADVNT ſeduli rerum naturalium indagatores, coaceruari uermes in inuolucris inteſtinorum cerui,
& ſerpentium eſu necari, quos ſpiritu narium ex cauernis elicit. Ne uerò illorum uirus ei obſit, ad fontes a-
quarum properat.in quibus dum ad labra uſque mergitur, ex oculis lentæ ſtillant lachrymæ, quæ uiſcedine
C ſua in maioribus canthis ad nucis iuglandis magnitudinem concreſcunt,& quodam modo lapideſcunt. Vbi
uerò ſeſe ueneno exoneratum ſentit,aqua egreſſus,attritu oculorum ad arbores,tophum illum,uiſus obſta-
culum(lapidem,ſi placet,appella)excutit:quem efficaciſsimū eſſe aduerſus uenena, teſtes ſunt magnæ autho
ritatis & antiquitatis Medici quamplurimi.Talem gloriātur ſe uidiſſe Iulius Scaliger, & Amatus Luſitanus:
traduntque, peſte correptis efficaciter dari cum uini momento. Nam tantus illius ui & præſidio cietur ſu-
dor, ut penè totum corpus eliquari credas: quo uno peſtilens uirus foras truditur. Lapidem hunc Arabes
BEZOARTICVM uocant.Mizaldus. A' lapide Bezar nomen inuenerunt medicamenta uenenis reſiſtentia,
quæ per excellentiam Bezardica dicuntur.Eſt enim hic lapis eximiæ aduerſus uenena facultatis: naſciturque
hoc modo:Eſt in Coraſone,& Perſia Hirci quoddā genus,quod Pazam lingua Perſica uocant, rufi aut alte-
rius coloris (ego rufum,& prægrandem Goæ uidi)mediocri altitudine,in cuius uentriculo fit hic lapis Be-
zar,circum tenuiſsimā quandam paleam ſemper augeſcens, & ueluti multis è tunicis contextus: columellæ,
aut glandis plerunq;,interdū alia,& alia forma,læuis magna ex parte, colore ueluti ex uiridi nigricante. In-
ueniuntur exigui,& magni.Magni,qui rariores ſunt,ab earum regionū illuſtribus uiris expetuntur. Quo e-
nim maiores ſunt,eo ualentioris eſſe facultatis ſibi perſuadēt.Memini unū habuiſſe,qui ferè quinq; drachmas
penderet.Is in Luſitaniā delatus,uix ſexaginta quatuor Luſitanicis aureis uænit, cùm tamē aliquanto plu-
ris hic emtus fuiſſet.Hunc uerò lapidem ea ratione generari quam modo retulimus,tum his oculis obſerua-
ui(lapidē enim contritū huiuſmodi tenuē paleā in meditullio cōtinere inueni)tum à uiris fide dignis accepi,
oēs in Perſia natos ſimili modo circū paleolam efformatos inueniri. Cæterū non ſolum generatur hic lapis
in Perſia,ſed etiam nōnullis Malacæ locis,& in inſula,quæ à Vaccis nomen ſumpſit, haud procul à promon-
torio Comorim. Nam cū in exercitus annonā mactarentur iſtic multi prægrandes hirci,in eorū uentriculis
magna ex partè hi lapides reperti ſunt.Hinc factū eſt,ut quotquot ab eo tempore in hāc inſulā appellūt, hir-
cos obtruncent, lapideſq; ex iis tollant.Verū nulli Perſicis bonitate cōparari poſſunt. Dextri aūt adeò ſunt
Mauritani,ut facilè qua in regione nati ſint ſinguli lapides,diſcernere,& diiudicare poſsint. Vt uerò adulte-
rinos à legitimis dignoſcant,manibus comprimunt, deinde ſpiritū inflant. Nam ſi aër aliquis permeat,adul-
terini indiciū eſt.Vocatur aūt hic lapis, Pazar à Pazan,id eſt hirco, cū Arabibus, tū Perſis & Coraſone inco-

lis:nos corrupto nomine Bezar,atq; Indi magis corruptè Bazar appellant,quaſi dicas lapidẽ forenſem. Nam A
Bazar eorũ lingua forũ ſonat. Vtuntur eo Indi,nos ſequuti,aduerſus deleteriæ facultatis medicamenta. Or-
muzuerò & Coraſone incolæ, non modo aduerſus uirulentorũ animaliũ morſus utuntur, ſed etiã aduerſus
oẽs melãcholicos morbos. Opulentiores bis ſe purgant ſingulis annis, Martio uidelicet, & Septẽbri. A purga-
tione,quinq; ſubſequẽtib. dieb. cõtinuis hauriũt in ſingulas doſes, decẽ huius lapidis grana, macerata in ſtil-
latio roſarũ liquore. Hoc remedio iuuentã,& mẽbrorũ robur ſibi conſeruari dicũt. Solẽt interdũ nõnulli ad
triginta uſq; grana ſumere,nimis ſanè magna quantitate. Nam tametſi nullas noxias facultates in ſe cõtineat
hic lapis, tutior tñ eſt eius exigua quantitas. Atq; etiã parua quantitate exhibere ſolent in Ormutz: nec ſine
periculo liberalius ſumi dicũt. Eo utor in inueteratis morbis melãcholicis, ueluti in mala ſcabie, lepra, pru-
riginibus, impetiginibusq;. Hac etiã ratione quartanis cõuenire poſſe arbitror. Viros ſanè planè deploratos,
atq; à Medicis derelictos, huius lapidis uſu priſtinæ ſanitati reſtitutos fuiſſe intelligo. Porrò puluis eius uul-
neri impoſitus,à mortiferis animalibus ictos liberat. Iiſdem uiribus pollet, apertis carbunculis in Peſte im-
poſitus: etenim uenenũ exugit. Tabellæ ex eo, & aqua roſacea parant̃ ad oẽ genus ueneni. Garcias ab Horto.

TOPASIVS, Ger. ein Topaſʒ/Ital. *Topazzio*, Gal. *Topaſſe*, Hiſp. *Topazte*, gẽma eſt uiridis coloris, q cote medica
attritus, ſuccũ reddit ad oculorũ morbos apprimè utilẽ, ſi eo illinant̃. Ille idẽ hydropi aduerſat̃, ac tabeſcen-
tib. medetur. Expertũ eſt noſtro tẽpore, uerũ Topaſiũ in aquã feruentẽ demiſſum, illius æſtũ & feruorẽ adeò
conſopiuiſſe, ut ſtatim iniecta manu hinc abſtrahi potuerit abſq; ulla læſione. Epiphanius, & Albertus.

COLVBER fluuiatilis funiculo à cauda præligatus, & ſuſpenſus, ſubiecto uaſe aqua pleno, in quod de-
hiſcat, aliquot pòſt horis, uel diebus, ore lapidẽ (Germ. Schlangenſtein uocatũ) eructat, qui exceptus uaſe, qđ
ſubiacet, totã aquã ebibit. Alligatur lapis hic hydropicorũ uẽtri, atq; in totũ exhauſta aqua liberat. Hollerius.

BVFONIVS lapis, (Germ. Krottenſtein/ Gallis uerò *Crapaudine* dictus) ſuo cõtactu & blando attritu in-
flatiões à uenenatis beſtiis illatas, diſcutit, ac uirus omne elicit. Vnde ſi ſorex, aranea, ueſpe, ſcarabei, glires, aut
aĩal aliud uenẽatũ, parti alicui dãnũ intulerit, admoto lapide eo, dolor miteſcit, ac tumor oĩs ſubſidit. Lẽni⁹.

SMARAGDVS collo adalligatus, epilepſiã impedit, & qñq; penitùs curat. Hinc fit, ut nobiles collo nato-
rũ ſuorum hunc lapidem libenter appẽdant, ne epilepſia tentẽtur. Idem caſtũ hominẽ reddit. Ariſtot. & Alber.

ALECTORIVS (Germanis Kappaunenſtein) lapis magnitudine fabæ repertus in uẽtriculo decrepiti gal-
li, fertur reddere geſtantem gratioſum, conſtantem, & audacem: nec non ad Veneris tractanda ſacra ad unguẽ B
factum. Idem ſub lingua detentus, ſitim ſedat, ut multis experimentis compertum eſt. Idem robur uirile in ge
niali thoro adauget, fortitudinemque, & in rebus aggrediendis cõfidentiam adfert. Viris præterea fauorem
conciliat, & geſtantes gratioſos reddit apud mulieres. Lemnius, & Albertus. (Albertus.

CHALCEDONIVS collo appẽſus, ualere traditur cõtra illuſiones, & phãtaſmata ex melãcholia oborta.

AMETHYSTVS contra ebrietatem ualet, & Chelonites in corpore teſtudinis inuentus, ad diuinationẽ,
ſi ſub lingua geſtetur, præſertim creſcente Luna: nam alio tempore inefficax cenſetur. Albertus.

SAPPHYRVS uerus aqua frigida intinctus, & oculo circumductus, ſordes ex illo ſecum excludit. Adhæc
anthraces fugat, & loco dimouet. Falſumque eſt omnino, quòd expulſo & extincto uno anthrace, unà etiam
uirtutem omnem cum colore perdat Sapphyrus. Nam uidi unum (inquit Albertus) qui quatuor annorum
interiecto ſpatio, duos anthraces expulerat. Albertus.

IASPIS (Gal. Hiſp. & Ital. *Iaſpe.*) ſanguinis fluorem cohibet: aiunt etiam partum iuuare, ac geſtantem
caſtum reddere, & cor exhilarare. Porrò inuenitur Iaſpidis genus uiride, ex quo uaſa Murrhina conflantur
(Porcellanas uocant) adeò uirẽtia, ut ex Smaragdo conflata uideantur. Ex eius fortè genere erit id quod Ge-
nuę oſtenditur, quodq́; ex Smaragdo eſſe cõtendunt, rarius id uidendũ proponentes, quo maiorẽ auctorita-
tem lapidi concilient. Huiuſmodi uas Murrhinum aliquando mihi propoſitũ fuit uenale ducentis Pardaons
ſiue aureis Hiſpanicis: cuius ſi ex Smaragdo conflatum fuiſſet, milleſimam partem eo precio uix nanciſci po-
tuiſſem. Garcias ab Horto, & Albertus.

Lapis NEPHRITICVS in Nephritide maximè laudatus, ex noua Hiſpania defertur. Praſio ſimilis eſt, q
ad uiridẽ colorẽ lacteo permixtũ tendit, præfertur uiridior. Eum geſtant uariis formis effigiatũ, ut antiqtùs
ſolebãt Indi, alios piſciũ forma, alios auiũ capitibus, alios pſittaci roſtris ſimiles, nõnullos rotundos ſphæru-
larũ modo, atq; oẽs perforatos, quoniã Indi eos appẽſos geſtare ſolebãt aduerſus Nephritidis, aut ſtomachi
dolores, in quib. morbis ualde cõmendatur. Sed eius præcipua laus eſt ad Nephriticos dolores, & ad calculũ
expellendũ, & arenulas. Nobilis mihi notus, unũ habet, cui nullũ aliũ cõparandũ uidi: nam eum brachio ge-
ſtans, tanta arenularũ quantitate liberatur, ut, metuens ne ei noceat tanta eiectio, interdũ eũ deponat, nullũ-
que amplius calculũ eiicit. Sed cùm dolor eũ premit, denuò eum geſtat, & ſtatim leuatur, aut minuitur dolor,
multarũ arenularũ, atq; etiã calculorũ expulſione. Ea etiã occulta facultate præditus eſt, ut ab eiuſmodi do- C
lore præſeruet, geſtatus, renũ calorẽ mitigãdo. Duciſſa Beiar ter breui temporis interuallo Nephriticis dolo-
ribus afflicta, armillã ex eo lapide ſibi confecit, quã perpetuò geſtat: ex eo tẽpore quod decẽnium ſuperat) eo
dolore nũquã uexata eſt. Alij multi ſenſerunt idem leuamen, eamq́; ob cauſam magno in pretio ſunt huiuſ-
modi lapides, nec, ut initio, tam facilè adquiri poſſunt, quòd ſoli earum prouinciarum reguli & domini eos
poſſideant: nec immeritò, cùm tam admirandæ ſint illorum facultates. Nicolaus Monardis.

Lapis TIBVRONVM. In mari Indico ferreis hamis capiuntur piſces Tiburones dicti, maximi, ualidiſſi-
mi, pugnaciſſimi, & truci aſpectu, qui cum lupis marinis aſsiduè præliantur. In eorum capite terni, aut qua-
terni lapides, interdum plures inueniuntur, ualde albi, magni, ponderoſique (ut interdum libras duas pen-
dãt) & qui facilè abradi poſſunt. Huius lapidis puluis utiliſſimus fertur nephriticis, & aduerſus urinæ diffi-
cultates, & renum, ueſicæque calculos, ut in Indis, Hiſpaniſque experientia comprobauit. eum guſtatum, in-
ſipido eſſe guſtu deprehendi: facultates nondum expertus ſum. Idem.

De lapidibus minus precioſis: ac primò de calidis.

Lapis CAYMANVM. Ex nomine Dei, Carthagine, aliiſq; cõtinentis oris, lapides interdũ adferuntur cal-
culis fluuiatilibus ſimiles, qui in uentriculis prægrandiũ Lacertorũ (Caymanes appellant) inueniũtur: fero-
ciſſimi ſunt, ingenti ore, ut integrũ hoĩem deglutire poſſint, multiplici dentiũ ordine, adeò magni, ut trigin-
ta duorũ pedum longitudine inueniantur. Viuunt ij magna ex parte in fluminũ ripis, nõnunquam in mari,
ad fluuiorũ oſtia: pariunt oua in terra, & ſuos catulos iſtic excludunt, teſtudinũ more: capiuntur hamis fer-
reis. Quia eorũ cutis prædura, oẽs ictus, etiã minorũ tormentorũ æneorũ, reſpuit. Hos lapides colligunt In-
di, & Hiſpani, atq; adeò ſibi ſeruant, ad quartanã tollendã utile remedium. Siquidem bini ex eis temporibus
utrinque alligati, in quartanarum paroxyſmo, illas tollere, aut earum calorem manifeſto infringere tradun-
tur. Bis eum lapidem temporibus cuiuſdam puellæ quæ quartana laborabat, exhibui, & certè febris calorem
nonnihil remiſiſſe animaduerti: an uerò febrem omnino tollat, ignoro. Nic. Monardis.

Lapis SANGVINALIS ex noua Hiſpania delatus, Iaſpidis genus eſt, uarij coloris, ſed obſcurioris, macu-
lis, ſeu punctis diſtinctus ſanguineis. Ex his lapidibus Indi quaſdam cordium formas, magnas, & paruas cõ-
ficiunt,

A ficiunt. Valet ad fluxum ſanguinis narium, menſium, hæmorrhoidum, uulnerum, ac oris. Lapidem aqua frigida intinctum æger dextra comprimit, & ſubinde id facit. Sic eo Indi & noſtri utuntur. Perſuaſum habēt Indi, imò firmiſsimè credunt, ſi hoc lapide pars ſanguine manans contingatur, ſanguinem ſiſti, idq́; uerum eſſe experientia probatum eſt. Vtilis etiam eſt ſuſpenſus, aut alligatus eidem parti, unde ſanguis effluit, modo carnem contingat. Vidimus nonnullos hæmorrhoidum fluxu afflictos, remedium ſenſiſſe: annulos ex hoc lapide confectos in digito continuè geſtando: nec non & menſtruum fluxum ſiſti. Idem.

HAEMATITES, Germ. ein blutſtein/ optimus habetur friabilis, ſaturato colore, niger, durus, & ſuapte natura æqualis, nulla ſorde admiſta nulloque zonarum diſcurſu. Vim habet aſtringentem, & excalfactoriam aliquantum, extenuantemq́ue. Oculorum cicatrices, & ſcabritiem cum melle purgat: cum lacte autem muliebri, lippitudini, fractis, & oculis cruore ſuffuſis conuenit. Bibitur contra difficultatem urinæ, & fluxiones mulierum, in uino: & ab iis, qui ſanguinem reiecerunt, cum ſucco punici mali. Vritur ut Phrygius, ſine uino duntaxat. Modus uſtionis eſt, ut modicè leuis fiat, & bullis quibuſdam intumeſcat. Sunt, qui eum ſic adulterinum faciant. Denſam rotundamq́ue Schiſti lapidis glebam, quales ſunt, quæ radices eius appellantur, in fictilem urceum, qui cinerem feruētem contineat, obruunt. ubi paululum dimiſerint, eximunt: attritúque in cote probant, ſi hæmatitæ colorem duxit. ſi ita ſit, reponunt: ſin minus, iterum in cinere condunt, & ſubinde conſpiciunt, & periculum faciunt. nam ſi diutius in eo cinere relinquatur, colorem mutat, moxque diffunditur. Vitiatus deprehenditur, primùm lineis, quas pectinum modo per longitudinem diuiſas habet: hæmatites uerò eas habet, ut ſors tulit: tum colore, quem hic floridum reddit, hæmatites uerò profundiorem, & cinnabari ſimilem. Inuenitur etiam in Sinopica rubrica: itemq́ue in Magnete lapide permultum cōbuſto, hæmatites fit. qui uerò per ſe naſcitur, in Aegypto inter metalla prouenit. Dioſcorides.

PYRITES lapidis genus eſt, à quo æs conflatur. Eligi debet æris ſimilitudine, facilè ſcintillas edens. Vritur ſic. Melle irrigatus, molli pruna continuè flatur follibus, donec rufeſcat. Alij in multos carbones igni candentes lapidem copioſo melle perfuſum deiiciunt, & ubi ad fuluum colorem uergere cœperit, extrahunt, efflatoq́ue cinere, rurſus madefactum cremant, donec æquabiliter aſiccatus, friabilis reddatur: ſiquidem ſæpe facies ſumma ſolùm uritur. ita crematus, ſiccatusq́ue reconditur. Si eloto opus ſit, lauari debet, ut Cadmia.
B * Tam crudi, quàm uſti uis eſt excalfacere, abſtergere, offuſam oculis caliginem expurgare, duritias concoquere, & concoctas diſcutere. Reſina exceptus excreſcentia in carne cohibet, ſed calorem quendam & adſtrictionem parit. Ita uſtum, nonnulli Diphyges appellant. Dioſcorides.

Lapis ASIVS probatur, qui pumicis colore, fungoſus, leuis & friabilis ſit, uenasq́ue in profundo luteas habet. Eius flos eſt ſalſugo ſummo lapide inſidens, tenui compage, colore cùm albo, tum punici ſimili, ad luteum uergente. Linguæ autem admotus, eam leniter mordet.* Vim habet uterque adſtrictoriam, & modicè erodentem, admiſtus liquidæ pici, aut therebinthinæ, tubercula diſcutit. Longè ualidior flos exiſtimatur. De cætero ſiccatus flos uetera ulcera, & cicatrici repugnantia ſanat, excreſcentia cohibet: tetra ulcera & fungis ſimilia, cum melle expurgat: ulcerum caua explet, & expurgat cum melle: depaſcentiaq́ue cum cerato ſiſtit. Fit cataplaſma ex eo podagris, miſto fabæ lomento: & lienoſis ex aceto, & uiua calce. Prodeſt flos ex melle phthiſicis linctu. Fiunt ex hoc lapide ſolia, in quæ podagrici pedes mittentes iuuantur. fiunt etiam pulueres carnem exedentes corporaq́ue carne onuſta, craſſaq́ue extenuat in balneo, pro nitro illiti. ſi lauare hos quiſpiam uelit, cadmiæ modo lauabit. Dioſcorides.

Ladis THYITES in Aethiopia gignitur, ſubuiridi colore iaſpidem imitatus: cùm diluitur tamē, lacteum ſuccum reddit.* Vehementer mordet: tenebras, quæ pupillis obuerſantur, expurgat. Dioſcorides.

SMYRIS (Ger. Smergel.) lapis eſt, quo gemmas annularij ſcalptores extergunt. is in Samia terra inuenitur.* Ad erodendum & urendum utilis: gingiuis, quas humor uexat, prodeſt: dentifricio commendatur. Si deficiat, eius loco ſubſtitui poteſt pumex. Dioſcorides.

Lapis SCHISTOS, hoc eſt ſciſsilis, in Iberia Hiſpaniæ gignitur. Laudatiſsimus eſt, qui croci colorem æmulatur, eſtq́ue friabilis, & ſuapte natura benè ſciſsilis. concretione uerò & mutuo linearum, quas pectinum modo habet, diſcurſu, Ammoniaco ſali ſimilis uidetur.* Vim exhibet hæmatitæ, ſed ad omnia inferiorem. qn & caua replet muliebri lacte perfuſus. ad procidentia, rupta, item genarū craſsitiem, & uuas oculorum, magnopere efficax eſt. Si deficiat, pro eo ſumi poteſt lapis hæmatites. Dioſc.

De lapidibus frigidis.

CRYSTALLVS (Germ. Cryſtal. Ital. *Cryſtallo.* Gall. & Hiſpan. *Cryſtal.*) gignitur ex humore omnium puriſſimo, in terræ uiſceribus condito: unde etiam beryllus, adamas, & alij id genus lapides proueniunt, necnon
C in marinorum, aliorumq́ue lapidum & metallorum fodinis Germaniæ. Scythiæ, Cypri, Hiſpaniæ, ſæpe in agris, ubi coloni aratro ipſius glebas effodiunt.* Idem facit, quòd ferè gypſum aſtringendo: eoq́ue in puluerem tenuiſsimum tritum, ex uino auſtero dyſentericis opitulatur: nec non alba uteri profluuia compeſcit: lac nutricibus auget, quinetiam cauterium ex pila cryſtalli fieri ſolet: quo delicati homines, qui ferrum candens reformidant, uruntur. Notandum eſt, ex eodem cryſtallo oleum arte chymica præſtantiſsimum fieri, (ut ſuo loco dicetur) quod drachmæ ſemiſsis, uel integræ ad calculum ex aqua cardui benedicti datur: necnon ad lac muliebre augendum ex lacte amygdalarum. quamuis idem etiam crudus, in tenuiſsimum puluerem redactus, eodem pondere, ex eademq́; aqua utiliter exhiberi poſsit. Matthiolus & Andernacus.

PHRYGIVS lapis, quo infectores in Phrygia utuntur, à qua nomen accepit, naſcitur in Cappadocia. Optimus habetur pallidus, modicè grauis, non ſolida corporis compage, intercedentibus albis ſegmentis, ut in Cadmia. Vritur autem uino optimo perfuſus, uiuisq́ue carbonibus obrutus: perflatur aſsiduè follibus, donec mutato colore rufeſcat: rurſus extractus eodem uino reſtinguitur. Hoc iterum & trinis uicibus faciendū: attendendum tamen ne minutim confringatur, & in fulginem euaneſcat. * Vis crudo uſtoq́ue adſtrictoria, expurgans: ulceribus cruſtas quadantenus inducit: ambuſtis cum cerato medetur. Lauatur ut Cadmia. Si nō ſit ad manus, eius loco Marchaſita ſumi poteſt. Dioſc.

SAMIVS lapis in Samia terra inuenitur, quo aurifices utuntur poliendo auro, ut reſplendeat. Probatur candore, & duritia. * Vis ei adſtrictoria, & refrigerans. Prodeſt ſtomachicis potus, ſenſus hebetat: uerùm ad fluxiones oculorum, & ulcera, cum lacte efficax eſt. Partus, ut tradunt, adligatus accelerat, & conceptus fœminarum cuſtodit. Dioſcorides.

ARENA (Ger. Sand/ Ital. *Sabbione,* Gal. *Sable, arena, ſablon,* Hiſp. *Arena*) è littoribus ſole ferueſacta, hydropicorum tumores exugit, ſi capite tenus in ea obruātur. Torreri ſolet ad aridos fotus, ꝑ milio, aut ſale Dioſc.

OCVLVS Catti laudatiſsimus in Zeilan inuenitur. Nonnulli etiam ex Pegu aduehuntur, quos eò deferri rumor eſt ex regione Bramaa. Multo maioris is eſt apud Indos precij, quàm in Luſitania. Memini enim quendam eò miſiſſe, qui hic ſexcentis Luſitanicis aureis æſtimabatur. Sed cum in Luſitania duntaxat nonaginta aureos æſtimarent, huc relatus, &, quod nunc dixi, precio uenditus eſt. Perſuadent ſibi Indi, eius qui hanc gemmam poſsidet, facultates non poſſe imminui, ſed ſemper incrementum facere, & augeri. Ego uerò, quod

expertus ſum referam: Lineus pannus ita compreſſus ut ipſius gemmæ meditullium ſiue oculum tangat, A
nullo igne uri poſſe. Garcias ab Horto.

De lapidibus aſtringentibus.

E COTE NAXIA, quod exacuendo ferro deteritur, illitum, alopecias ad pilum reducit: uirginum mãmas cohibet, nec increſcere patitur. Potum ex aceto, lienem abſumit, & comitialibus prodeſt. Dioſc.

GEODES lapis naſcitur in Miſnia & Saxonia (ſecundum Agricolam.) *Aſtringit, ſiccat, caligines oculorũ diſcutit. Illitus autem ex aqua, teſtium, mammarumque inflammationes ſedat. Dioſc.

PVMEX (Germ. Bymsſtein/Ital. *Pomice*, Gal. *Piereponce*, Hiſp. *La piedra eſponia* dicitur) probatur, qui leuis, fiſtuloſus, ſciſſilis, & non calculoſus eſt, quique teri facilè poteſt, & candidus eſt. Vritur hoc modo. Cape eius quantum uelis, flagrantiſſimis carbonibus obrue. ubi igni candens ſit redditus, extrahe, uino odorato reſtingue: iterumque incenſum extingue: tertia uerò uſtione peracta, ſine, ut per ſe refrigeretur, & ad uſum repone. * Vis eius adſtringere, gingiuas abſtergere, purgat cum calfactione, quæ pupillis caliginem offundunt: explet ulcera, & ad cicatricem perducit: excreſcentia cohibet. Fit ex farina eius dentifricium. Corpori cruſtam obducit: auellendis capillis aptus. Theophraſtus author eſt, ſi quis in bulliens uini dolium pumicem coniecerit, feruorem ſtatim ſedari. Dioſcorides.

De lapidibus emollientibus.

ALBASTRITES uocatus onyx, notiſſimus lapis eſt iis, qui Romana inuiſerunt ædificia. Hallucinantur tamen, qui credunt, lapidem illum Alabaſtritem eſſe, è quo hac tempeſtate torno uaria finguntur uaſa, quibuſdam ſubnigricantibus uenis diſcurrentibus, pellucido læuore, materiæ uerò adeò imbecilli, ut parum colliſa facilè frangantur. Quandoquidem lapis hic Alabaſtritæ ſpecies non eſt, ſed potius gypſi materia. Alabaſtrites enim, quem antiqui ad uaſa unguentaria cauabant, quò diutius unguenta à rancore uindicarent: naſcitur (ut Plinius inquit) circa Thebas Aegyptias, & Damaſcum Syriæ. Hic cæteris candidior. Probatiſſimus uerò in Carmania, mox in India, iampridẽ & in Syria, Aſiaque. Viliſſimus autem, & ſine ullo nitore, in Cappadocia. Probantur quàm maximè mellei coloris in uertice maculoſi. * Crematus, reſina aut pice exceptus, duritias diſcutit: ſtomachi dolores cum cerato leuat: gingiuas comprimit. Matthiolus. Dioſc.

GAGATES (Germ. Schwartzer agſtein. Gal. *Agathe*. Hiſp. *Elazauaie.*) probatur, qui celeriter accenditur, & B
odorem bituminis reddit. niger plerunque eſt, ſqualidus, cruſtoſus, & ualde leuis. * Vis ei molliendi, & diſcutiendi. deprehendit ſonticum morbum ſuffitus: recreatque uuluæ ſtrangulationes: fugat ſerpentes nidore. Podagricis medicaminibus, & acopis additur. Naſcitur in Lycia, inueniturque prope oſtia fluminis in mare exeuntis. flumen autem Gagas nominatur. Dioſcorides.

THRACIVS in Scythia naſcitur, in fluuio, qui Pontus uocatur. * Eadem ei uis, quæ Gagatæ, traditur, aqua accendi, oleo reſtingui: quod etiam in bitumine accidit. Dioſc.

De lapidibus obſtupefacientibus.

Lapis MEMPHITES in Aegypto ad urbem Memphin inuenitur, calculorum magnitudine, pinguis, uerſicolorque. * Aiunt, hunc tritum, & illitum locis, quæ urenda aut ſecanda ſunt, ſine periculo ſenſum eis adimere. Dioſcorides.

IASPIDVM genera longè plura recenſentur, quàm quæ à Dioſcoride deſcribuntur. Quandoquidem quedam uiſitur cœruleo copioſo, aut glauco pingui ſimilis, id eſt uiridis, lacte ſuffuſa. Alia purpurea: qualis naſcitur in Phrygia. Alia roſea, & quaſi floribus tincta: qualis in Ida monte profundiſſimis ſpecubus foditur. Alia ex purpura cœrulea: qualis inuenitur in Cappadocia. Alia ex rubro nigra. Alia iecoris imitatur colorem: quæ ſi ſaturatiore colore reperiatur, lineis eiuſdem coloris diluti & nigri cingi ſolet. Quædam niuem imitata rutilis punctis reſpergitur. Quædam onyche pungitur, aut ex altera parte iaſpis eſt, ex altera onyx, proinde Iaſponix uocata. Alia, cuius altera parte ſit purpurea, altera uiridis, nec utrinque pellucens, ſed qua parte uireſcit. In ſumma, uaria eſt iaſpidum natura. * Suſpenſas ad plura ualere aiunt: nempe ad omnem ſanguinis fluorem, ad protegendum conceptum, & partum iuuandum, uenerem q; inhibendam, & febrem, & hydropem fugandam. Nec deſunt ſuperſtitioſi qui dicant, iaſpidas homines reddere gratos, potentes, ac tutos, ſi quibuſdam magicis uerbis admurmurentur priuſquam ſuſpendantur. Matthiolus.

OPHITES lapis alius eſt grauis, & niger: alius cinerei coloris: alius punctis uariatus: alius lineas candidas habet. omnes allegati contra ſerpentum morſus, & capitis dolores proſunt. qui uerò candidas habet lineas, * priuatim lethargo, & capitis doloribus auxiliari perhibetur. Dioſc.

De lapidibus abſtergentibus.

ARABICVS lapis maculoſo ebori ſimilis eſt. * Is tritus illitus hæmorrhoidas exiccat. Eius cinis dentifri- C
cio optimus. Dioſcorides.

De lapidibus glutinantibus.

GALACTITES dicitur, quòd lacteum ſuccum ex ſe mittat: cinerei tamen coloris eſt, ac guſtu dulcis. * Ad oculorum fluxiones & ulcera utiliter illinitur, is in aqua tritus pyxide plumbea reconditur, ob uim glutinoſam quæ in eo eſt. Dioſcorides.

MELITES eſt in omnibus Galactitæ ſimilis. hoc tantùm differt, quòd dulciſſimum ſuccum emittit. * Facit ad eadem, ad quæ Galactites. Dioſcor.

De lapidibus cicatricem inducentibus.

MOROCHTVS, quem aliqui Galaxiam, aut Leucographida uocãt, in Aegypto naſcitur. hoc lapide quoniam mollis eſt, & facilè diluitur, linteorum artifices ad candorem linteis indendum utuntur. * Spiracula corporis obſtruere uidetur: conueniens iis, qui ſanguinem expuunt, cœliacis & ueſicæ doloribus, cum aqua potus. Itidem fluxionibus uuluæ, & impoſitus uelleri. Mollibus oculorum collyriis miſcetur: explet enim caua, atque delachrymationes ſiſtit. Idem cerato exceptus, ulcera, quæ fiunt in teneris partibus corporis, ad cicatricem perducit. Dioſcorides.

De lapidibus calculum comminuentibus.

Lapis LYNCIS ex genere ſuccini eſt, quòd ſuæ proprietate naturæ pennas ad ſe trahat, quemadmodum & cætera ſuccini genera paleas, feſtucas, ac leuiſſima quæque alliciunt. Quantum uerò à legitimo lyncurio uulgaris ille lapillus differat, qui officinis lapis lyncis appellatur, & cuius eſt uſus apud ſeplaſiarios, & medicos, qui ſimplicium medicamentorum ſcientiam negligunt, ij diiudicent, qui ſimplicium hiſtorias & facultates optimè norunt. Matthiolus.

IVDAICVS lapis in Iudæa exoritur, glandis effigie, candidus, forma quàm elegantiſſima, lineis inter ſe æqualibus, ueluti torno factis, diſtinguitur, is ſolutus nullam qualitatem guſtu affert. * Poteſt ciceris magni-

tudine

A tudine tritus ad cotem, ut collyrium, cum calidæ aquæ cyathis tribus, potu difficultati urinæ auxiliari, & calculos in ueſica comminuere. Dioſcorides.

LAPIDES in ſpongiis reperti, omnibus notiſsimi ſunt: quòd rariſsimè ſint ſpongiæ, quæ his lapidibus uacent.* Cum uino poti, lapides qui in ueſica ſunt, rumpunt. Dioſcorides.

De lapidibus fœtum retinentibus.

AETITES (Germ. Ein Adlerſtein.) lapis eſt ueluti prægnans, cùm quatitur, alio in utero ſonante. Huius genera ſunt quatuor. In Aphrica naſcens puſillus, & mollis intra ſe, ac uelut in aluo habens argillam ſuauem, candidam: friabilis, quem fœminei ſexus putant. Mas, qui in Arabia naſcitur, durus, gallæ ſimilis, aut ſubrutilis, in aluo habens durum lapidem. Tertius in Cypro inuenitur, colore illis in Aphrica naſcentibus ſimilis, amplior tamen, atq; dilatatus. cæteris enim gibboſa facies. Habet in aluo arenam iucundam, & lapillos: ipſe tamen mollis, ut etiam digitis frietur. Quarti generis Taphiuſius appellatur, naſcens iuxta Leucadem in Taphiuſa: qui locus eſt dextera nauigantibus ex hac ad Leucadem. Inuenitur in fluminibus candidus, & rotundus. Huic eſt in aluo lapis, qui uocatur callimus, nec quicquam tenerius. Præfertur Aphricus, & qui è nido aquilæ decerpitur. Peſsimi rotundi, in fluminum alueis inuenti, * Grauidis continet partus, cùm lubricæ ſunt uuluæ, & parum tenaces, ſiniſtro brachio adalligatus: ſed parturientibus è brachio amoueatur, & feminibus alligetur, ut ſine doloribus pariant. Furem deprehendit, ſi quis in pane conditum offerat: fur enim manſum deuorare non poterit. Quinetiã concoctus furem coarguit: quippe decocta cũ eo deuorare nõ poterit. Tritus & cerato exceptus, cyprino, aut gleucino, aut alio excalfaciẽte, comitiales magnificè iuuat. Plin. & Dioſc.

De lapidibus menſes cientibus.

OSTRACITES teſtæ ſimilitudinem habet, cruſtoſus, & in laminas fiſsilis, quo mulieres ad detrahendos pilos, pro pumice utuntur. * Menſes drachmæ pondere potus ex uino ſiſtit. Si quatuor diebus à purgatione bibatur ſicilici pondere, fœminis præſtat ne concipiant. Cum melle autem impoſitus, mammarum inflammationes lenit, & nomas cohibet. Dioſcorides.

De lapidibus amuletis.

SELENITES lapis, quem aliqui aphroſelenon appellarunt, quoniam noctu inuenitur lunæ imaginem
B reddere: quæ cum ea quidem augetur, & decreſcit: naſcitur in Arabia, candidus, translucens, leuis.* Huius ramenta comitialibus in potu dari iubent. Eo ceu geſtamine ad amuleta mulieres utuntur. Arbores adalligato eodem frugiferæ redduntur. Dioſcorides.

AMIANTHVS in Cypro naſcitur: alumini ſciſsili æqualis: ex quo, utpote flexili, & telas faciunt. coniectus autem in ignem ardet, ſed minimè crematus exit ſplendidior.* Hic ueneficiis reſiſtit omnibus, priuatim magorum. Dioſcorides & Plinius.

MYEXIS lapis eſt, qui in capite bufonis inuenitur, magnitudinis miræ. eſt enim (ut Braſauolus author eſt) craneum illius animalis. Color eſt ferrugineus, in uiridi: nitet tamen. Pars exterior plana: eſt enim ipſum os. interior autem uerè lapis eſt, ſeu potius lapidea terra; quaſi concreta diu. Rotundus eſt plerunque, & magnitudine latitudinis fabæ. Ego autem habeo longiorem faba multò & craſsiorem: neſcio quomodo craneo bufonis conuenire poſsit, propter formam, cum tamen ſit genuinus. * Vires eius expertæ ſunt, quòd geſtatus tollit renum dolores, etiam antiquos, & lapidis prohibet generationem Sed lotio illius etiam plurimum confert, & præſenti eſt auxilio. Ventriculi etiam affectibus & febribus eadem confert: ſed, ut exiſtimo, non omnibus. Venenatis etiam ictibus, ſed non magnum affert auxilium. Cardanus.

De lapidibus minus precioſis alterantibus qualitate occulta.

Lapis SPONGITES in uino albo, uel ſucco raphani ſolutus, & potus, lapidẽ in ueſica frangit. Mizaldus.

PENTARBEN lapidem ad ſe aurũ allicere, ut Magnes ferrũ, memoriæ proditũ eſt à Philoſtrato, ac Tzeze.

DISSECTIS ante plenilunium pullis hirundinum ex prima fœtura, duo lapilli reperiuntur in illorum uentriculis, quorum unus concolor, alter uerò diſcolor habetur. Hi priuſquam terram attigerint, ſi in buculæ, aut cerui aluta includantur, & brachio uel collo aptentur, comitiales ſanabunt, nedum iuuabunt. Ex relatione cuiuſdam Itali, qui ſe id expertum fuiſſe mihi aſſerebat. Cæterum Chelidonius lapis duplex in hirundine reperitur, rufus nimirum, & niger. Prior lineo panno, aut uitulino corio exceptus, & ſub axilla geſtatus, antiquos morbos, unà cum epilepſia perfectè ſanat, idque præſtantiùs efficit, ſi in pollinem tritus bibatur. Poſterior ualet aduerſus febres. Albertus.

C MAGNETIS puluis triobolari pondere epotus ex ſucco fœniculi, hydropicis aquas detrahit. Et magnes ipſe capiti admotus dolores, omneſque eius querelas obliterat. Quod ex ueterum commentariis ſe tranſtuliſſe, ſcribit Hollerius.

OMNIA genera lapidum, qui in capitibus piſcium reperiuntur, trita, & cum uino exhibita, colicum dolorem compeſcunt & calculum, qui in renibus defixus iacet, atterunt, & cõminuunt. Galenus & Auicenna.

LAPILLI ex capite limacum, & grandiorum cochlearum eruti, ſtrangurioſis urinam moliuntur, illius meatus lubricando, ſi comminuti ex uino exhibeantur. Auxiliantur etiam parturientibus laxando, & dilatando muliebres locos. Mizaldus,

LAPIS ex capite uulturis repertus ad quoſcunque noxios caſus utilis eſt. Et qui in nido upupæ inuenitur, ſecretorum proditor eſſe fertur, pectori dormientis ſuperpoſitus. Albertus.

LAPIS exemtus è capite piſciũ, qui aſelli, ſeu ὀνίσκοι uocantur, nobis uerò merlucij, febrẽ tollit adalligatus. Plinius.

Lapis LYNCVRII in carbones ignitos proiectus, illos extinguit: tantum abeſt, ut ab illis infumatur. Nec id ſolum habet rari miraculi: ſed ſi quis hanc gemmam panniculo obuolutam in eoſdem carbones detruſerit, non tantùm illa, ſed panniculus quoq; illæſus conſeruatur. Prodeſt etiã mulieribus in enixu. Epiphanius.

CVM primùm infantes ex utero prodeunt, ſi prius quàm aliquid guſtent, corallij ſcrupulum dimidium diligenter tritum cum lacte nutrito hauſerint, nunquam epilepſiam incurrent. Arnoldus.

GAGATES hydropicis confert, fluidos dentes firmat, & ſuffitu per inferna à mulieribus exceptus, uel etiam impoſitus, menſtrua prouocat. Albertus.

AETITES lapis uerus, in aquilarum nido repertus, ſi femori parturientium admoueatur, interna parte, non procul à pube, expeditum facilemque partum illis procurabit, nulla propemodum enitendi difficultate. Quod ſe expertum fuiſſe in quadam heroina tradit Lemnius. Idem collo ſi appendatur, aut pectori, uel brachio alligetur ea parte, qua à corde uerſus digitum annularem arteria decurrit, fœminis lubricum uterum habentibus, uim concipiendi adfert. Et ſi geſtationis tempore iis partibus incumbat, fœtum fulcit, ut nulla ſit illius excutiendi trepidatio. Lemnius.

LAPILLVS in capite cancrorum reperitur figura planus, qui acerrimo aceto immiſſus, motum manifeſtum habere deprehenditur. * Huius puluere audio multos fœliciter uti ad conterendos renum calculos. Mizaldus.

GAGATIS lapidis puluiſculus ſi in tenuiſsimum pollinem redactus, ieiunæ mulieri ex uino albo exhibeatur, ſtatim manifeſtabit, ſi ſit incorrupta, uel puerperio, aut aliter maculata. Nam ſi illico lotium ei promouerit, corruptæ uirginitatis indicium erit: ſin minus, contrarium pollicebitur. Idem etiam præſtabit ſuccinum album, ſeu ambra, quo dictum eſt modo parata, & exhibita. Cæterum globuli è ſuccino, ad oculorum defluxiones miro ſucceſſu auxiliantur, annexi occipitio. Iidem etiam collo geſtati præpediunt, ne deſtillationes in guttur ferantur. Io. Bapt. Porta & Matthiolus. A

CHRYSTALLINVS lapis in tenuiſsimum pollinem deductus, & ex iuſculo quopiam, aut uino, mulieri lactanti exhibitus, illius ubera lacte plurimo fœcundat. Mizaldus.

De lapidibus purgantibus.

MAGNES (Germ. Ein Magnet. Ital. *Calamita piedra.*) optimus eſt, qui ferrum facilè trahit, colore ad cœruleum uergente, denſus, & non admodum grauis.* Vim habet craſſos humores educendi, ſi cum aqua mulſa, pondere trium obolorum detur. Sunt, qui magnetem crematum pro hæmatite uendant. Dioſcor.

Lapis ARMENIVS, Italis *Verdazuro*, quaſi uiride cœruleum dicas. Arabibus Hager armini. Interrogati tamen Armeni, an apud eos naſceretur hic lapis, affirmare non potuerunt. Sed Turci & Perſæ medici dixerunt, exigua quidem quantitate apud ſe uidiſſe, uerum ignorare, num ex Armenia adferretur, necne. Aiunt multos inueniri in Vltabado urbe celebri regni Balaguate. Hic lapis tametſi ex Armenia non aduehatur: multi tamen exiſtimant, eo qui ex Germania adfertur, uti nos poſſe, eo delecto, qui eſt læuis, colore cœruleo, perquam æquabilis, & friabilis. Sed cùm nec eius ſit magna copia, eius loco lapidem Lazuli uſurpabimus.* Melancholiam purgat innoxiè & ualidè: ſed tamen uomitum excitat. cuius cauſa plerunque eſt puluis admiſtus, ideo ſæpe aqua pura lauari debet. Pondus eius eſt ſextula, hoc eſt, ſcrupuli quatuor, aut paulo plus minus ue, pro ſumentis uiribus. Quinetiam uſum habet ad pilos in palpebris alendos. Florentini, Dioſcorides, Cardanus, & Garcias ab Horto.

Lapis LAZVLI, quem Græci Cyaneum, Itali *Azuro oltramarino*, hoc eſt, cœruleum tranſmarinum appellant, lapis eſt cœrulei coloris, qui in ærariis, argentariis, & aurariis uenis reperitur. Optimus eſt, qui in aurariis oritur, ſaturi coloris, maculas quaſdam aureas ſtellarum modo radiantes habẽs, qualis is eſſe ſolet, è quo fit color ille cœruleus. Huius uſus eſſe debet, magna cura adhibita, ne factitij pro eo ſumantur: hos enim pi- B
ctoribus relinquere debemus, natiuoq́ue uti, poſtquam bene lotus erit. Lauatur, ut Cadmia: uritur, ut Chalcitis.* Vim habet reprimentem, & modicè erodentem, cruſtas gignit, & exulcerat. Purgat melancholiam egregiè, ſed magis turbat Armenio lapide. Doſis eſt, ut lapidis Armenij. Geſtatus confert uiſui communi ratione, & ſimiliter exhilarat hominem. Peculiariter autem, præcipuè ſtellatus efficit hominem comem, bene fortunatum & diuitem. Florentini, Dioſcorides & Cardanus. Inuenitur in Balagate lapidis quoddam genus quod Alaqueca, Arabes Quequi uocant, cuius libra minutis fragmentis expoliti, regali Caſtellano emi poteſt, tanta eſt uilitas. Huius tamen uirtus reliquarum facultates exuperat. Quippe qui ſanguinem undequaque fluentem illico ſiſtat. Garcias ab Horto.

De Marinis Sectio VII.

- Marina agunt uel qualitate
  - Manifeſta
    - Prima. *Sic*
      - Calida,
        - Alcyonium,
        - Flos Salis,
        - Sperma cœti,
        - Ambra odorata,
        - Vnguis odoratus, *ſeu* blatta Byzantia.
      - Frigida
        - Corallium,
        - Margaritæ, *ſeu* uniones.
    - Secunda. *Sic*
      - Aſtringunt, —— Succinum, *ſeu* Ambra citrina.
      - Emolliunt
        - Bitumen, Aſphaltum,
        - Naphtha,
        - Piſſaſphaltum, *&c.*
      - Abſtergunt
        - Teſta
          - Purpurarum,
          - Buccinarum,
          - Cionia,
          - Mitulorum,
          - Tellinarum,
          - Chamarum,
          - Cochlearum marinarum,
          - Cancrorum, *&c.*
        - Os Sepiæ, *&c.*
  - Occulta: *ut*
    - Vniones,
    - Bitumen,

A

De marinis calidis.

ALCYONII, quod uulgò SPVMA MARIS dicitur, quinq; ſunt genera. Vnum ſpiſſum, acerbi ſapo-
ris, ſpongiæ facie, tetri odoris, ponderoſum, & piſcem olens, quod plurimum in litoribus inuenitur.
Alterum pinnulæ oculorum aut ſpongiæ ſimile, fiſtuloſum, & leue, odorem algæ referens. Tertium
uermiculi forma, & colore magis purpureum: quod Mileſium quidam uocant. Quartum ſuccidis uelleribus
non diſsimile, multis inanitatibus hians, leue. Quintũ figura fungi, ſine odore aſperũ, parte interna quodam-
modo pumicoſum, foris læue, acre: quod plurimum in Propontide iuxta inſulam Besbicon appellatam gignĩ
tur: patrio nomine halos achnen uocant.* Alcyonia omnia detergunt, ac digerunt qualitatem habentia acrẽ,
& calidam facultatem. Duo priora in fœminarum ſmegmata aſſumuntur, contra lentigines, lichenas, lepras,
uitiligines, nigritias, & maculas in facie, reliquoq; corpore. Tertium iis, qui difficili urina uexantur, aut arenu
las in ueſica colligunt, idoneum eſt: item renibus affectis, aquæ inter cutem, lieni. Vſtum autem, & ex uino illi-
tum, alopecias replet. Poſtremum dealbandis dentibus aptum eſt. in alia ſmegmata, pſilothraq; aſſumitur, cũ
ſale miſtum. Si quiſquam alcyonium cremare uelit, cum ſale in crudum fictile mittat, & oblinens uaſis ſpiracu
lum luto, ita fornaci mandet, & cùm figlinum percoctum fuerit, extrahens ad uſus recondat. Lauatur, ut Cad
mia. Dioſcorides, & Galenus.

FLOS SALIS, aut rectius maris flos, quem Dioſcorides ἁλὸς ἄνθος nominat, ſali multum diſsimilis eſt.
nihil enim aliud eſt, quàm pinguedo quædam crocei coloris, mari, Nilo, & aliis lacubus innatans, quem Vale
rius Cordus Sperma cœti uocatum eſſe non modò contendit, ſed etiam demonſtrat. Cæterùm flos ſalis fuca
tus rubrica, aut ſcrupuloſus, improbatur. Præterea ſincerus non niſi oleo reſoluitur: adulteratus nonnulla ex
parte, etiam aqua, diluente factitium colorem. * Ad ulcera, quæ cacoethe uocantur, & phagedænas, genitaliũ
nomas & purulentas aures, efficax eſt: oculorum hebetudines, cicatrices, albugineſq; tollit. Emplaſtris, un-
guentiſq; coloris cauſa, ut roſaceo miſcetur. Sudorem cit, aluum turbat, in uino aut aqua ſumtus: ſtomachum
malè habet. Additur acopis, & ſmegmatis, quæ albandi capilli gratia componũtur. Et in uniuerſum acris eſt,
& feruentis naturæ, ut ſal. Porrò qui propriè flos ſalis dicitur, in ſalis fodinis reperitur, & in ipſis etiam ſali-
gnis. Medici Colonienſes, & Dioſcorides.

AMBRA & AMBARVM Latinis, Ambar Arabibus dicitur: quo nomine omnibus, quas ſciam nationibus
notum eſt, aut uariato duntaxat paululum uocabulo. Varia autem circa huius generationem Scriptorum eſt
opinio. Siquidem alij ſperma Balenæ eſſe aſſerunt: alij beluæ cuiuſdam marinæ excrementum, aut maris ſpu-
B mam: (quæ ſanè opiniones ratione carent, quòd nullum Ambarum inueniatur, ubi frequentiſsimæ ſunt Bale-
næ, & ubi fluctuum reciprocatione ſpuma plurima excitatur) alij bituminis modo ex maris alueo emanare: q̃
opinio melior, & ueritati magis conſona pleriſq; uiſa eſt. Auicenna lib. 2. cap. 63. & Serapio lib. ſimp. cap. 196.
ſcriptum reliquerunt, fungorum in rupibus, & arboribus more Ambarum in mari generari, & tempeſtatibus
unà cum ſaxis interdum in littus eiici: quæ ſententia ueriſimilior eſt reliquis ab Auicenna productis. Nam mul
tum flantibus Euris, magna eius copia Sofalam, & in inſulas Comaro, Demgoxa, Moſambicam, totumq; eum
tractum eiicitur è Maldiuis inſulis, quæ ad Orientem ſpectant. Flantibus uerò Fauoniis, copioſè inuenitur in
inſulis, quæ uulgò de Maldiua nuncupantur corrupto uocabulo, cùm de Nalediua dicendum ſit: etenim Nale
lingua Malabarica ſignificat quatuor, & Diua, inſulam: Nalediua igitur pronunciandũ erat, quaſi dicas: Qua-
tuor inſulas, ſimili planè ratione, qua Angediua uocamus eas inſulas, quæ à Goa Orientalis Indiæ emporio,
12. leucis diſtant, quòd quinq; ſint numero conterminæ. Ange enim eorum lingua quinq; eſt. Sed hæc præter
inſtitutum: non potui tamen horum non meminiſſe, cùm in Maldiua mentionem incidiſſem. Scribunt iidem
locis ſuprà citatis, Ambarum deuorari à piſce quodam Azel nuncupato, ſed qui eo deuorato ſtatim extingua-
tur. Hunc deinde undis fluctuantem regionis illius incolæ uncis in ſiccum trahunt, eoq; exenterato Ambarũ
colligunt: uerùm omne improbari, præter id quod ſpinæ adhæſerit, id enim pro temporis diuturnitate purũ
& legitimum eſſe Sed hæc eorum opinio erronea mihi uidetur. Nam ueluti certum eſt animalia quærere ali-
mentum naturæ ſuæ conueniens, & minimè noxium, (niſi fortè cibis innoxiis admiſto decipiantur, quemad-
modum mures fallere ſolemus) ſic etiam haudquaquam uerisimile uidetur, hunc piſcem Ambarum uenari, ſi
eo deuorato ſit periturus. Imò cùm Ambarum ſit ex eorum numero, quæ maximè cordis uires reficiunt, dixe-
rim hunc piſcem præſentaneum eſſe uenenum, quandoquidem tam eximio medicamẽto deuorato perit. Scri
bit Auerrois 5. collig. cap. 56. Caphuræ genus inueniri natũ in maris alueo, quod deinde aquis ſupernatet: lau-
datiſsimum uerò id cenſeri, quod Arabibus Aſcap dicitur. Quàm uerò eius opinio à ueritate ſit aliena, & tan-
to uiro inſigniq; Philoſopho indigna, clarius eſt, quàm ut multis demonſtrari debeat: primum, quòd Caphu
ram in mari naſci dicat: deinde, quòd eandem quæ frigida eſt & ſicca tertio gradu, Ambari genus faciat, quod
calidum & ſiccum conſtituit ſecundo ordine. Subiiciemus uerò nonnulla uocabula, quæ apud Serapionem,
C & Auicennam occurrunt. Magnam eius copiam ex regione Zing Serapio lib. ſimp. cap. 196. adferri aſſerit.
Hæc eſt Sofala. Nam Zingue aut Zangue Perſis & Arabibus idem ſignificat, quod niger Latinis: & quoniam
totus ille maritimus Aethiopiæ tractus à nigris incolitur, Serapio eum Zingue uocat. Sic Auicenna lib. 2. cap.
63. epitheton illi addit Almendeli, quaſi de Melinda: item Salachiticum, à Zeilan fortè laudatiſsima totius o-
rientis inſula, quam falsò urbem eſſe Lacuna comment. in Dioſcor. lib. j. cap. 20. exiſtimauit, cùm ſit inſula mul
tis urbibus exculta. Hæc ſunt quæ ab Arabibus traduntur: nullus autem Græcorum, præter Aetium huius
meminit. Cæterùm hæc mea eſt opinio. Veluti pro regionum natura terra interdum rubra eſt, ut bolus Ar-
menus: interdum candida, ut creta: nonnunquam nigricans: ſic uerisimile eſt, aut inſulas, aut terras ſimilis
cum Ambaro formæ inueniri, quòd terra ſit aut fungoſa, aut alterius generis. Quod uerum eſſe teſtatur ma-
gna eius, quæ reperitur, quantitas. Siquidem inuenta ſunt interdum fragmenta humanæ magnitudinis, in-
terdum nonaginta palmorum longitudinis, duodeuiginti uerò latitudinis. Affirmarunt nonnulli ſe inſulam
ex puro Ambaro uidiſſe, quam cum poſtea requirerent, nuſquam comparuerit. Anno MDLV. circa promon
torium Comorim, quod è regione inſularum de Maldiua eſt, fragmentum trium ferè milium pondo, reper-
tum eſt: ſed cum is, qui inuenerat, picem, aut bituminis genus eſſe exiſtimaret, uili admodum uendidit. Maxi-
mum uerò quod unquam uiderim fragmentum, quindecim libras pendebat. Sed qui in Aethiopiam commer
cij cauſa nauigant, multò maiora fragmenta ſe uidiſſe affirmant: totus enim ille Aethiopię tractus à Sofala ad
Braua uſq;, Ambaro abundat. Inuenitur etiam interdum, ſed raro, in Timor, & in Braſil. Et anno MDXXX.
inuentum eſſe fragmentum audio in Setubal Luſitaniæ portu. Refertum uerò eſt plerunque auium roſtris,
quas in eo nidulari credibile eſt: interdum conchyliis teſtiſque oſtreorum permixtum inuenitur, quæ conta-
ctu Ambaro adhæret. Porrò optimum Ambarum cenſetur, quod à ſordibus maximè repurgatum eſt, quodq;
plurimum ad candorem accedit, uidelicet quod cinerei ſit coloris, aut quod ex uenis, nunc cinereis, nunc can-
dicantibus conſtet, leue, quodque acu perfoſſum, multum oleacei liquoris reſudet. Nigrum improbatur,
præterea candidiſsimum, teſte Serapione, quod gypſo adulteratum eſſe exiſtimo. Eſt etiam factitium ex mo-
ſcho, zibetto, ligno aloes, ſtyrace, & ladano: odor autem rerum, ex quibus fit, & color, qui plerunq; niger
eſt, illum prodit: præterea aquæ impoſitum citiùs molleſcit, quàm natiuum. Magna uerò in æſtimatione eſt

apud opulentiores Indos,eo enim cibis permixto frequenter utuntur medicamenti loco. Eius autem precium A intenditur pro fragmentorum magnitudine.quantò enim maius eſt fragmentum,tantò eius intenſius eſt precium,non ſecus,atque in gemmis.Sed nuſquam maiori in precio eſt,quàm in Chinarum regione.Cùm enim à noſtris Luſitanis eius exigua copia eò delata eſſet, eius precium fuit mille quingenti aurei in ſingula Cate, quod apud eos ponderis genus eſt pendens uiginti uncias.Huius lucri cupiditate deinde alij mercatores allecti,tantam Ambari detulerunt eò copiam,ut nunc multò uilioris æſtimetur. Porrò de Ambra Nicolaus Monardis ſic ſcriptum reliquit: Nunc mittit nobis Florida nouis orbis prouincia Ambar, quod uocãt Griſeum, idq; in littus eiectum inuenitur à Canaueral ad promontorium uſque D.Helenæ. Varia eſt circa eius originẽ opinio,ſed ueriſsimum eſt,Bituminis genus eſſe ex fontibus, in alto mari manans,quod aeri expoſitum, ilico denſatur,ut ſolent pleraque, quæ ſub marinis aquis tenella,& mollia ſunt,at aqua exempta durantur, ut Corallium,Succinum.Solus Simeon Sethi,& Aetius inter Græcos eius meminerunt, è quibus prior,Bituminis modo è fontibus ſuis manare aſſerit,peſsimumq; id eſſe, quod à piſcibus deuoretur. Inde conuellitur eorum opinio,qui Balenarum ſperma eſſe aſſerunt,ex eo decepti,quod interdum in Balenarum uentriculis inueniatur,quæ illud aquis innatans nonnunquam deuorant,alimentum eſſe exiſtimantes. Verum eſt, meo tempore Balenam circa Canarias captam,in qua inuentæ ſunt plus quàm quatuor Ambari libræ: poſtea tamen infinitas Balenas cum ſuis catulis interfecerunt, ſed nihil Ambari in eis inuentum eſt. Non deſunt, qui Ambar ex fructu quodam ad maris littus naſcente fieri dicant,qui Aprili & Maio menſibus matureſcit, & odoratus eſt, quem decidentem uorant Balenæ,quaſi fructus in alimentum cedens, aliud quam ſanguinem, & carnem generare poſsit.Optimi delectus eſt,ut nonnihil ad rubedinem tendat,album non æquè bonum,nigrum deterrimum. Excalefacit,reſoluit,roborat,quocunque tandem modo applicetur: nam calidi eſt temperamenti, & ſicci,cum pinguedine quadam,quæ illi facultatem emolliendi tribuit.Variæ ſunt Ambari facultates: Nam cũ oleo florum mali Arantij in calente mortario permixtum,& unguenti modo capiti illitum, illius dolorem leuat,cerebrum roborat, & neruos, & frigidos, qui infarcti ſunt humores reſoluit: ad eadem efficax,emplaſtri modo cum Alipta muſcata aſsiduè geſtatum. Eius ſolius, aut cum moſcho, & ligno aloes permixtæ olfactu, cerebrum roboratur, memoria augetur, ſpiritus uigor, & cordis uires reficiuntur: ideoq; in peſtis contagiis eius odor apprimè utilis eſt,nec minus his, qui frigidis defluxionibus uexantur, conuenit, ſi capitis tegmina,atque etiam cubiculum,ubi dormiunt,per hyemem eo ſuffiantur. Maximè prodeſt ſenibus, quòd illorum B ſpiritus uegetet,cor & cerebrum roboret, & craſſos lentoſque humores extenuet, ſiue cibis indatur,ſiue ueſtes ſuffiantur,ſiue cerebro cordiſque regioni applicetur, ſiue uino, quo ſibi faciem & manus abluunt, permiſceatur.Scobi magnetis,galbanoq; miſcetur,& emplaſtri modo mulierum umbilico impoſitum,uterum ſuo loco retinet,& reliquos eius morbos profligat: eius autem aſsiduus odoratus prodeſt uteri procidentiis,ſuffocationibus uerò in Liquid ambar diſſolutum,& xylo exceptum,uteriq; ori inditum. Sterilitati à frigidis humoribus ortæ,hac compoſitione mederi ſoleo: quæ recipit Ambari partes duas,raſuræ eboris tenuiſsimè tritæ unã,pulueris ligni aloes partem dimidiam,cum algaliæ momento fiunt catapotia, quorum tria pendentia drachmam unam ſingulis triduis dabuntur, & emplaſtrum umbilico,peſſum uteri collo imponetur, purgatis tamen prius ut decet. Ex eo,alypta muſcata,& ſtyrace fit emplaſtrum ſcuti forma,quod ſtomacho appoſitum,eum doloribus liberat,& excalefacit. Ex eadem maſſa factæ pilulæ, & manè ſumptæ, flatus diſcutiunt, concoctionẽ iuuant,& appetentiam excitant,idem præſtat ex uino odorifero manè ſumpta hæc maſſa. Quin etiam epilepticis fumus illius, naribus exceptus, conuenit: ſiquidem eos excitat, & ſi aſsiduè id odorentur, non tam facilè,neque tam uehementer eo morbo corripiuntur. In ſumma Ambarum excalfacit & ſiccat,cerebrum,& cor olfactum roborat.Senibus,& natura frigidis opem mirificè præſtat. Quare iiſdem potius quàm iuuenibus, chirothecæ Ambra imbutæ concedi deberent: uino infuſa temulentos efficit. Garcias ab Horto,Nicolaus Monardis,Medici Florentini,& Matthiolus.

BLATTA BYZANTIA à Mauritanis,Vnguis odoratus à Græcis dictus, conchylij tegumentum eſt, odore caſtoreum referente,ad ſuffitus idoneum. Ipſa enim teſta mox liquatur igni, bituminis modo, quòd etiam improbè ipſa olet. Quidam albicantem odoratam magis commendant. * Iidem ſuffitu excitant fœminas uuluæ ſtrangulatu oppreſſas,comitialeſq;:poti uentrem molliunt.Crematum conchylium eadem efficit, quæ purpura,& buccinum. Medici Colonienſes,& Dioſcorides.

De marinis frigidis.

CORALLIVM (Germ.Coral. Ital.*Corallo.* Gal.*Du coral.* Hiſpan.*El coral.*) ſaxeus frutex eſt, in mari natus: triplici conſtat differentia:alba,rubra,& nigra,prima eſt precioſior:altera uſitatior: ultima rarior,quæ uocatur Græcè *ἀντιπαθές*. * Omne corallij genus refrigerat,ſiccatq;, & aſtringit:menſtrua nimis profluentia cohi- C bet potum:ſic dyſenterias iuuat: necnon ſeminis profluuium in uiris: album uteri fluorem in mulieribus reprimit: ſanguinem reiicientibus medetur:contra faſcinationes & uenerea in collo & brachiis geſtatur. quinetiam comitialibus rectè alligatur.Cinis ipſius oculorum medicamentis miſcetur:ulcera carne explet:& cicatrices extenuat. Oleum coralliorum chymico more(de quo ſuo loco)paratum rubicundiſsimum,ſcrupuli inſtar ex uino generoſo potum,ſummum eſt medicæ artis myſterium, ad omnem partium, tum interiores,tum exteriores affectus euellendos:comitialem ſanè quinque ſeptimanarum ſpacio, tum in pueris, tum in iuuenibus propellit.ſimiliter omnes alui,uteriqúe fluores,& ſanguinis quacunque parte manantes ſiſtit. Dioſcorides,& Andernacus.

MARGARITAE prægrandes Vniones Latinis dicuntur:minores Latinis Margaritę ſimpliciter: Germ. Perlin. Ital.*Perle.* Arabibus & Perſis Lulu: Indis Moti: in Malauar Mutu: Luſitanis Aliofar, quod Arabicè ſonat de Lulfar,id eſt,portus in mari Perſico,ubi laudatiſsimæ generantur. Nam tametſi Barem,Catifa,Camaran,aliiq; huius maris portus eas laudatas mittant:quia tamen noſtris notior fuit initio hic portus,ab eo,nomen Margaritæ indiderunt, lingua Arabica Aliofar. Hinc etiam fit,ut illæ Orientales appellentur. Quoniam hic ſinus Perſicus Orientalis ſit,ſi cum noſtra Europa conferatur. Generantur etiam Margaritæ à promontorio Comorim,ad inſulam uſque Zeilan(quæ captura & piſcatio Regis Luſitaniæ eſt)ſed minutiores maxima ex parte,nec cum ſuperioribus conferendæ(quæ magnæ ſunt,& omni dote abſolutiſsimæ)ideoq; etiam uiliori emuntur. Generantur & in inſula Burneo,quæ tametſi ſint grandes,formæ tamen elegantia à ſuperioribus uincuntur.Sic & nonnullas Chinarum regio mittit,ſed uiles.Certum eſt etiam in nouo orbe inueniri,uerùm nulla ratione cum Orientalibus ſunt conferendæ. Nam aut obſcuræ ſunt,& nubili coloris,aut nullo orbe leuoreq; commendantur. Origo atq; genitura eſt è conchis,haud multum ab oſtrearum conchis diſsimilibus. Conchæ autem quæ ſuperiori maris parte natant,grandiores Margaritas generant: quæ uerò in alto mari degunt,minutiores proferunt. Hæ conchæ aeri expoſitæ ſiccantur, & ſeſe pandunt,in quarum carne inueniuntur Margaritæ nunc multæ, nunc paucæ, pro concharum magnitudine. Inueniuntur & in noſtratibus conchyliis oſtreiſue, ſed minus nobiles. Omnium autem præſtantiſsimæ ad generandas Margaritas cenſentur eæ conchæ læues & candidæ, quas eius regionis incolæ Cheripo appellant, ex quibus cochlearia poculaque conficiuntur. Verum Cheripo non id eſt conchylium, quod uulgo Matrem perlarum

uoca-

A uocamus. Nam id Chanquo incolæ uocant, ex quo uidelicet menſæ, ciſtulæ, ſphærulæ precariæ fabricantur, quod licet parte externa ſcabrum ſit, & impolitum, interna tamen læuiſsimum eſt, & aſpectu pulcherrimum. Deuehitur id conchylium Bengala mercimonij gratia, ubi expolitur, & poculi uices ſupplet: maxima tamen ex parte conficiuntur ex eo armillæ, & alia opera. Fuit enim olim iſtic conſuetudo, ut nullæ nobiliores uirgines corrumpi poſſent, niſi huius generis armillis brachia exornata haberent. Nunc uerò deſiit iſta conſuetudo: eamq; ob cauſam uiliori emuntur hæc conchylia. Habēt mercatores huius regionis cuprea quædam inſtrumenta multis foraminibus pertuſa, quibus precia Margaritis imponere ſolent. Nam quæ per inſtrumentum minoribus foraminibus pertuſum tranſeunt Margaritæ, unius ſunt precij, ucnduntur q; per drachmas. Quæ per inſtrumentum maiora paulum foramina habens, maioris ſunt precij: & ita deinceps pro foraminum, quibus inſtrumenta prædita ſunt, quibusq; Margaritæ tranſmittuntur, magnitudine, precia incendentes. At quæ adeò ſunt minutæ, ut perforari non poſsint (arte enim perforantur, non natura, ut fabulantur quidam) cedunt officinis, qua de cauſa in Europam exportantur. Harum uncia duobus fortè aſsibus Gallicis uænit. Maximæ, quæ ad promontorium Comorim generantur Margaritæ, pendebant centum frumenti grana. Talium precium mille quingentorum aureorum in ſingulas eſſe ſolet. Multo maiores ego uidi, quas in inſula Burneo captas afferebant: ſed non erant eius elegantiæ, cuius ſuperiores. Vidi aliam hîc captam, quæ centum ſexaginta grana tritici penderet. Senectute pondus earum minui, & coloris elegantia immutari creditur. Diu autem oryza leuiter cōfracta, & ſale uerſatas, priſtinum uigorem, & fulgorem recuperare, expertus ſum. Certum eſt, Margaritas poſt plenilunium captas cum tempore minui, & decreſcere. Quæ uerò ante plenilunium capiuntur, huic uitio nequaquam ſunt obnoxiæ. Cæterum rarò in Medicū uſum uenit Margarita apud Indos. Mauritani uerò frequenter, noſtro more, Margaritas cordialibus medicamentis iniiciunt. Porrò Margaritæ, ſiue uniones ſint candidi, corpulenti, orbiculares, ponderoſi, integri, non perforati, quia dum ferri acie perforantur, ære inficiuntur, uireſque earum immutantur. * Ad cordis affectus præcipuam opem ferunt. Quinetiam collyriis admixti oculorum nubeculas detergunt, & aquam eò defluentem abſumunt. In antidota, uel pulueres cor roborantes recipiuntur. Oleum ex iis paratum (de quo ſuo loco) ad neruorum reſolutionem, conuulſionem, marcorem ſenilem & phrenitidem conducit, ſi grana ſena ex humore aliquo ſumantur. Corpus ſanum conſeruat: læſum priſtinæ ſanitati reſtituit: lac muliebre emendat, augetq; , &c. Andernacus, & Matthiolus.

De marinis aſtringentibus.

B AMBRA CITRINA (Lat. Succinum. Græc. ἤλεκτρον. Germ. Augſtein. & Arab. *Cárabe* dicta.) ex quorundam ſententia naſcitur è liquido bitumine, quod è littoribus defluēs in mare, concreſcit eo quo uidemus modo. Reperitur in Germaniæ maritimis, procellis in litus protioluta. Eius ſunt aliquot genera: fulua, quæ pellucida eſt: candida, & ſimilibus aliis coloribus prædita. Candida uerò, quòd leuior ſit, & odoratior, optima cenſetur. Probatur ea, quæ attritu calefacta, illicò paleas, aliasq; res minutas ad ſe trahit, & quæ accenſa bituminis odorem reddit. * Exiccat leuiter calefaciendo: ideo etiam ad humidos capitis morbos ualet. Fumus eius comitiales reſtituit: tuſsi immoderatæ, & capitis defluxionibus medetur: dentium dolores mitigat: menſes prouocat, uteri ſtrangulatum ſingulariter compeſcit: grauidis geſtationem leuiorem reddit. In puluerem redactum ex uino propinatur, ad album uteri fluorem, naturaliaq; corroboranda: ſanguinem reiicientibus, & tabidis conuenit: profluuio ſeminis ex ouo molli, uel ſucco portulacæ, quotidie drachmæ inſtar aſſumptū ſuccurrit: inteſtinorum difficultati, & ſanguinis ex naribus fluori ſubuenit: parturientibus drachmæ ſemiſsis pondere ex uino albo potui datur, ad fœtum maturandum, partumq; accelerandum utile: quod ſæpe experientia didicimus. ad urinæ difficultatem, ſimili pondere, ex aqua ſaxifragiæ bibitur. Quidam nuper ea cum ſemine paliuri ex uino epota, urinam quindecim diebus retentam excreuit. Articulari morbo conducit, ſi eius drachma ſemiſsis ex ligni Indici decocto, unciis duabus exhibeatur. Oleum, quod inde (de quo ſuo loco) per chymiam ſingulari induſtria paratur, incidit, extenuat, aperit, & diſcutit: unde ex uino maluatico, uel alio liquore exhibitum, calculos, urinamq; educit. In ſtrangulatu uteri efficaciſsimum eſt, ſi naturalia, & os eius ipſo inungantur. Medici Florentini, & Andernacus.

De marinis emollientibus.

BITVMEN (Græc. ἄσφαλτος. Germ. Bech. Gal. *Terre limoneuſe*. Ital. *Bitume*. Hiſpan. *El Betun*. dictum) eſt ueluti terræ adeps, qui facillimè ignem concipit. Duûm eſt generum. Quod liquidum eſt, ut oleum, uulgò petroleum uocatur, omnibus notum. Aliud denſum picis modo, quod, antequam concreſcat, liquidum aquis ſupernatare ſolet. Huius generis eſt, quod in Iudæa naſcens peculiariter aſphaltos dicitur: uidetur autem id eſſe, quod uulgò ſic hodie uocatur. Eius uerò probatio eſt, ut purpuræ modo ſplendeat, ſitq; ponderoſum, & C ualidum odorem uibret. Nigrum autem & ſordidum, uitioſum eſt. Adulteratur pice: quod color niger indicat, & picis odor. * Bitumen omne diſcutit, glutinat, emollit, ab inflammatione tuetur, uuluarum procidentias, ſtrangulationesq; olfactu, ſuffitu, impoſitu emendat, &c. Dioſc. & Florentini.

Bitumen Iudaicum aliis omnibus præfertur: colligiturq; in mari mortuo: quod Galeni tempore adulterari non poterat, ſicuti in lib. de Antidot. ſcribit: forſitan quia in tanta copia afferebatur, & propter ſplendorē ipſius ita erat notum, ut quicquid illi commiſtum fuiſſet, facilè illius uiuidum quamuis nigrum colorem immutare potuiſſet: ideoq; cum Dioſc. quod pice ſolebat adulterari, dicat, hos duos auctores manifeſtè inter ſe diſcrepare uidebitur, niſi eo pacto quo diximus, eos intellexerimus. Imò relicto Galeno hac in parte potius Dioſcoridi erit adhærendum. Cum uideamus noſtro quoq; tempore ita adulterari, ut admodum parum boni & legitimi aduehatur: idq; ex eo patet, quod non colore illo ſplendido inſtar purpuræ, ſicuti uult Dioſc. ſed potius nimium nigro, & quaſi emortuo præditum ſit. Animaduertendum aūt eſt quando Dioſcorides iſtud laudat quod ſplendet inſtar purpuræ, non accipiendum eſſe quaſi Bitumē eſſet purpureum: ſed quod tantum habeat illam uiuacitatem coloris: & quod ita ſplendeat quemadmodum purpura. Nam purpureū propriè ſignificat illam gratiam & uiuacitatem, quæ in unoquoq; colore qui gratus eſt oculis, & delectat uiſum ineſſe poteſt, & uulgò nunc Chremeſinus color uocatur. Quæ uox non uni tantum colori deſtinata eſt, ſed multis & fortaſſe omnibus. Habemus etiam nos Chremeſinum rubrum purpureum, quod Pauonazzo uulgò uocant, & incarnatum: & non diu eſt quod chremeſinum etiam albo & uiridi colori ſit attributum, tam in pannis quàm ſerico ipſo: & ſi modum reperirent, etiam aliis colorib. poterit adiungi hoc uocabulum, ut dicatur luteū Chremeſinum, nigrum Chremeſinū. Et ſic poſſumus dicere Purpureū rubrū, purpureū ruſſum, ſiue (ut uulgò uocant) incarnatū, Purpureū phœnicium, & purpureū nigrum, nimirū ſi iſtis coloribus concilietur ille ſplendor gratus oculis: quem hac uoce exprimere uoluerunt. Vnde Horatius Cygnos uocat purpureos, nam præter iſtam albedinem, accedit illa ſplendoris uenuſtas, qua ſimul oculos, & animam oblectant, & ab aliis nix purpurea uocatur, & Vergilius dicit crines purpureos: item Cicero in ſuis Academ. quæſtionibus ait, Mare eſſe Cæruleū: ſed qñ aqua remis agitetur fieri purpuream: cuius rei in promtu ratio eſt: quia aqua cōmota ex illa parte luminis aliquid, quo antea carebat, recipit: & ita illuminata hoc nomen ſortitur. Non tamen

men

men eſt negandum, ut plurimum hoc nomen purpuræ attribui rubro, & pauonaceo, ut Itali loquuntur, quia A
hi duo colores tam arte quam natura expreſsi obtinent illam gratiam. Hocq́; nonnihil à propoſito diuertentes pluribus exponere uolui, ne dubius lector remaneret, quomodo Bitumen uocaretur Purpureũ, & fortaſſe coniiceret eſſe uiolaceum, aut rubrum, ideoq́; pice nigra adulterari non poſſe. Redeuntes itaq; ad Bitumen, uidemus communiter non reperiri laudabile, qui tamen diligens fuerit Venetiis quod Dioſcor. deſcriptioni planè conueniat, comparare poterit.

QVOD Babylone natum NAPHTHA uocatur, bituminis candidi aut etiam nigri colatura eſt. Vis ei ignium rapax. Huius loco, quia ad nos non adfertur, noſtro petroleo uti poſſumus: quemadmodum etiam aſphalti loco, ſi dubium eſſet, an aſphaltus ſit bitumen Iudaicum. Si quis autem aſphalti modo denſare uolet, uaſe æneo aut ferreo illud coquet, & quia facilè flammam concipit, flamma, panno lineo madente in uas, ubi percoquitur, demiſſo, extinguetur. Hac ratione concretum petroleum pro naphtha & aſphalto uſurpari poteſt. * Extenuat, penetrat, ſiccat, digerit, omnemq́; materiam frigidam ex quauis corporis parte abſumit: morbum comitialem, membrorum reſolutionem, conuulſionem neruorum, articulorumq́; dolores mitigat: lienis, renum, ueſicæ, uteriq́; frigidiores affectus ſanat. Medici Florentini, Dioſc. & Andernacus.

PISSASPHALTVS in Apollonia Epirotarum naſcitur: appellatur autem ſic, quòd miſtam bitumini picem redoleat: & Mumia Arabum eſſe creditur: tametſi mumiam etiam appellent, cõfectionem quandam, qua cadauera condiuntur. Factitia etiam eſt piſſaſphaltos, admixta pice bitumini. * Secundo ordine tum ſiccat, tũ excalfacit: capitis dolores frigiditate obortos abſq; humorum præſentia mulcet. Medetur hemicraniæ, paralyſi, oris diſtractionibus, comitialibus, uertiginoſisq́;, ſi ex amaraci aqua naribus immittatur. Leucoij oleo, ſiue hyoſcyamo graui pondere ſubacta, ad aurium dolores frigidos utiliter in earum concauitatem infunditur. Prodeſt quatuor granorum pondere ex thymbræ decocto reſoluta, gulæ cruciatibus. Epota ex zizipharum, hordei, & myxorum decocto tribus diebus continuis, tuſsientibus opem non modicam præſtat. Granorum item quatuor pondere ſumpta ex aqua menthæ, cordis affectus remouet: cum decocto uerò cumini, ammi, & cari, tum uentriculi, tum inteſtinorum flatus diſcutit. Bibitur utiliter ab alto deuolutis ex ſiliquæ Aegyptiæ medulla, additis Lemnia ſphragide, & rubiæ radice. Hauſtà trium uel quatuor granorum pondere ſingultum inhibet: ſi tamen ex cumini & apij decocto aſſumatur. Errhinis impoſita, additis moſcho, caſtoreo, caphura, & oleo balanino, naribus commodè inditur ad diuturnos capitis dolores, præſertimq́; cum ad- B
hibitis aliis contumax morbus non ſoluitur. Gargarizatur cum oxymelite aduerſus anginam: & ad lienis affectus ex cari decocto, utiliter bibitur: & contra lethalia uenena ex decocto tribuli marini, & fœtidi laſerpitij gummi iuuamento non modico ſumitur. item ex mero contra ſcorpionum ictus bibitur, ictisq́; locis cum recenti bubulo butyro utiliſsimè imponitur. Adſtringit mumia illita externa ſanguinis profluuia, pota uerò interna: proinde perutilis ad cruentas excreationes. Ex caprillo lacte pota opitulatur exulceratæ ueſicę, internis penis deſquamationibus, & urinam ægrè continentibus. Non deſunt, qui credant, humanorum cadauerũ oſſa in puluerem redacta, & in potu exhibita, uariis corporis languoribus prodeſſe, os ſuum unicuiq; membro tribuentes. Si deficiat, eius loco Aſphaltum officinarum, aut picem cum bitumine mixtam ſumemus. Medici Florentini, Dioſcorides, Matthiolus, & Arabes.

De marinis abſtergentibus.

PVRPVRAE (Germ. Meerſchnecken. Ital. *Porpore*. Gal. *Paurpre*. Hiſp. *Le conche de carmeſie color*.) ſunt piſces marini, eius ſanè generis, quæ teſta integuntur, Hæ illum magni precij florem retinent, purpureum propriè dictum, tingendis regum ueſtibus expetitum. Hunc in mediis faucibus gerunt, candida quadam uena concluſum, colore nigricantis roſæ pellucidum. Viuas capere contendunt, quia cum uita ſua ſuccum illum euomũt. Latent circa canis ortum tricenis diebus. Congregantur uerno tempore, mutuoq́; attritu lentorem cuiuſdã ceræ ſaliuant. Lingua purpuræ digitali longitudine, qua paſcitur perforando reliqua conchylia: tanta duritia aculeo eſt. Capiuntur autem purpuræ paruulis, rarisq́; textu ueluti naſsis, in alto iactis. Ineſt iis eſca, cluſiles, mordacesq́; conchæ, quales mitulos uidemus. has ſemineces, ſed redditas mari auido hiatu reuiuiſcentes, appetunt purpuræ porrectisq́; linguis infeſtant. At illæ aculeo extimulatæ claudunt ſeſe, comprimuntq́; mordentia: ita pendentes auiditate ſua purpuræ tolluntur. Aqua dulci necantur, & ſicubi flumini immerguntur: alioqui captæ diebus quinquagenis uiuunt ſaliua ſua. Anno magnitudinem implent, celerrimeq́; creſcunt, quemadmodum conchylia omnia. * Purpura uſta exiccat, dentes abſtergit, excreſcentias in carne cohibet, ulcera purgat, & ad cicatricem perducit. Dioſc. Plinius, & Matthiolus. C

BVCCINVM in purpurarum genere eſt, ad ſimilitudinem eius buccini, quo ſonus editur: unde & cauſa nomini, ex rotunditate oris in margine inciſa. Sed maior eſt purpura, cuniculatim procurrente roſtro, & cuniculi latere introrſus tubulato, qua proferatur lingua. Cui circum orbes aculeati, qui buccino non inſunt, ſed utriſq; orbes totidem, quot habent annos. Buccinum non niſi petris adhæret, circaq; ſcopulos legitur. Eadem præſtant concremata buccina, ſed uehementius urunt. Si quis ſalis plena fictili crudo adurat, dentifricio conueniunt: ambuſtis utiliter illinuntur, quibus ſolui medicamentum non oportet: nam poſteaquam uulnus cicatricem duxerit, ipſum in teſtæ modum induratum, ſponte ſua decidet. Fit etiam calx è buccinis. Buccinorũ carnes ori gratæ ſunt, & ſtomacho utiles, ſed aluum non molliunt. Dioſc. & Matthiolus.

CIONIA uocantur purpurarum, buccinorumq́; mediæ partes, circa quas teſtæ uolumen clauiculatim intorquetur. Cremata ſimili modo, maiorem purpuris, buccinisq́; facultatem urendi conſequuntur: quoniã apprimendi naturam obtinent. Dioſcorides.

Quales MITVLI ſint in Italia, qui hac noſtra tempeſtate explicauerit, hactenus inueni neminem, præter unum Maſſarium Venetum, qui eos mitulos putat, quos Adriatici accolæ uulgò appellant Muſcioli, quaſi muſculos dixerint. Cuius opinio nobis maximè probatur: quippe quòd & forma, & nomine conchylia ita uocata legitimos referant mitulos. Sunt enim tellinis paulo maiores, teſta exterius lineis quibuſdam ſcabra: intus uerò pellucida, & tota pondere leuis. Cæterùm Mituli in Ponto laudatiſsimi. * Cremati eundem buccinis effectum præbent. priuatim plumbi more eloti, oculorum medicamentis cum melle utiles habentur: palpebrarum craſsitudines abſumunt, albugines purgant, & cætera, quæ oculis caliginem offundũt. Carnes eorum ad canis morſus utiliter imponuntur. Dioſc. & Matthiolus.

TELLINAE in Italia, præſertim Romæ, notiſsimæ ſunt, ubi plurimæ uenales circumferuntur, quòd edendo ſint, & ori admodum gratæ, ſi tamen ab arena optimè repurgentur. * Recentes Tellinæ aluo utiles, ſed maximè ius eorum. Salitæ uruntur, tritæq́; in cinerem, & cum cedria inſtillatæ, auulſos palpebrarum pilos renaſci non patiuntur. Dioſc. & Matthiol.

CHAMAE præter cæteras conchas id ſibi peculiare aſciuêre, quòd plerunq; in litore hiantes inueniuntur. Idcirco eas rectè chamas dici poſſe putauerim, quæ in marinis oris, pandentes ſeſe læui teſta contectæ reperiuntur. Harum quamplurimæ in Adriatici litore ſunt. * Chamarum, aliarumq́; conchularum in exigua aqua decoctarum ius, aluum ciet, id cum uino aſſumitur. Iidem.

A Cochleae marinæ in Italia mediterraneis perquàm raro in cibis ueniunt: quanquam iis, qui maris litora inhabitāt, frequentiori ſint uſui.* Stomacho caro idonea, & facilè aluo excernitur. Crematæ oſium teſtę excalefaciendi & urendi naturam ſortiuntur: purgant lepras, uitiligines, dentesq́;: emendant oculorum cicatrices, & uitia cutis in facie, albugines, ac uiſus hebetudines, ſi cum carne ſua uſtæ, tritæq́; ex melle illinantur. Crudæ cum tegumentis impoſitæ, aquæ inter cutem tumores exigunt: ſed non antè ſoluantur, quàm omnis hauriatur humor. Podagricas inflammationes leniunt: impactos corpori aculeos illitæ euocant: menſes tritę & admotæ ciunt. Carnes earum cum thure & myrrha illitæ, cùm uulnera alia, tum maximè quæ nerui acceperunt, conglutinant: tritæ in aceto, ſanguinem naribus erumpentem infrenant. Viuæ corpus, & præſertim Aphricanæ, cum aceto deuoratum, ſtomachi dolores mitigat. trita cum teſta, uino & myrrha, ſi exiguum inde bibatur, coli, ueſicæq́; cruciatus ſanat. Terreſtris pilos incommodos replicat, ſi quis abraſo acu, lentore eius, pilum attingat. Dioſcor. & Matthiolus.

Cancrorvm exuſtorũ cinis, qui duo cochlearia expleat, adiecto dimidio radicis gentianæ modo, triduo potus cum uino, magnopere prodeſt canis rabioſi morſibus: rimas pedum ſedisq́;, perniunculos, & carcinomata, cum decocto melle lenit. Triti crudi, potiq́; ex aſinino lacte, auxiliantur contra ſerpentium phalangiorumq́; morſus, atq; ſcorpionum ictus. Decocti autem, & cum iure eſitati, iis proſunt, qui tabe conficiũtur, aut leporem marinum hauſerunt. Necant ſcorpiones triti, & cum ocimo admoti. Poſſunt eadem marini: uerùm inefficaciùs omnia præſtant. Dioſcorides.

Eſt Sepiis in dorſo os candidum, ſuperiori parte durum ac læue: inferiori autem fungoſa quadam medulla repletum, quæ & leuiter aſpera, & ligni modo frequentibus uenis diſtincta uiſitur. * Expetuntur Sepię oſſa aurifabris: facilè enim in partem illam fungoſam annulorum, cæterarumq́; rerum formas imprimas, quę metallis igne colliquatis expleri ſolent. Matthiolus.

De marinis qualitate occulta alterantibus.

Vnionvm puluis contra cardiacum affectum ualde pollet, modò ueri, & Orientales fuerint uniones. Mizaldus.

Bitvminis ſuffitu, experimento certiſsimo compertum eſt, ſiue crudum ſit, ſiue uratur, mulieres utero ſtrangulatas extemplò reuocari. Quamobrem nonnulli fœminarum collo, quæ ei morbo ſunt obnoxiæ, lana exceptum appendunt, ut crebro olfactu paroxyſmum arceat. Idem.

De Animatis ſine ſenſu à terreſtribus, hoc eſt, ex plantis & arboribus ſumptis: & primò de Foliјs Sectio VIII.

Folia *ſunt latiores et tenuiores plantarum parteſ: eaq; aut*

- Alterant *qualitate uel*
  - Manifeſta: *uel*
    - Conſeruando. *Vide in ſequentibus ſignum A.*
    - Corrumpendo: *ſunt uenena: ut* Aconitum, Cicuta, Dorycnium, Hyoſcyamus, Papauer corniculatum, Pharicum, Sardonia, Taxus, Thapſia, Toxicum.
  - Occulta: *ut* Perſonatia, Braſsica, Hedera, Hyoſcyamus, Ebulus, Trifolium, Aconitum, Pentaphyllum, *&c.*
- Purgant
  - Bilem
    - Flauam: *ut* Abſinthium, Centaurium, Lupus ſalictarius, Mercurialis, Malua, Perſici folia, &c.
    - Atrã: *ut* Sena, Fumaria, Cuſcuta, Epithymum.
  - Pituitam: *ut* Gratiola, Peplion, Daphnoides, *&c.*
  - Aquam, *ſeu humores ſeroſos: ut* Cyclaminus, Ebulus, Sambucus, Chamelæa, Eſula, Tithymalli omnes, Pithyuſa, *&c.*

A. Con-

A. Conſeruādo: *& uel qualitate*

- Prima. *Vide in ſeqq. ſignum C.*
- Secunda
  - Aſtringūt: *ut*
    - Abſynthium, Amomum, Agnus.
    - Burſa paſt. Braſsica cocta, Cypreſſus.
    - Equiſetum, Ebulus, Hypocyſtis.
    - Hedera, Helxine, Hieracium.
    - Intybum, Lauri folia, Lyſimachium.
    - Melilotum, Myrthus, Mentha.
    - Oxalis, Polygonum, Pentaphyllum.
    - Pſillium, Plantago, Portulaca.
    - Folia quercus, Ruta, Rhu obſon.
    - Semperuiuum, Salix, Verbaſcum.
    - Vitex, Vitis, Aſperula odorata, *&c.*
  - Aperiunt: *ut*
    - Allium.
    - Cepa.
    - Cyclaminus, Dulcamara, *&c.*
  - Emolliunt: *ut*
    - Atriplex, Althęa,
    - Cupreſſus, Laurus,
    - Malua, Pſillium, *&c.*
  - Indurant: *ut*
    - Portulaca, Pſillium.
    - Lenticula paluſtris,
    - Semperuiuum, Solanum, *&c.*
  - Extenuant: *ut*
    - Arthemiſia, Chamæmelum,
    - Hyſſopus, Iuniperus,
    - Pulegium, Stœchas, *&c.*
  - Diſcutiūt: *ut*
    - Abrotanum, Althęa, Anethum,
    - Adianthum, Atriplex, Braſsica,
    - Chamæmelum, Lilij folia, Malua,
    - Mentha, Melilotum, Origanum,
    - Ruta, Stœchas, Sampſuchum, *&c.*
  - Extrahunt: *ut*
    - Anagallis, Ariſtolochia,
    - Cyclaminus, Dictamnus,
    - Porrum, Thapſia, *&c.*
  - Suppurant. / Abſtergunt. / Glutinant. / Flatus diſcutiunt. / Semen generant. / Menſes mouent. — *Vide in ſequentibus ſignum B.*
  - Menſes *ſiſtunt: ut*
    - Burſa paſtoris, Fragaria,
    - Hyoſcyamus, Limonium,
    - Lyſimachia, Myrtus,
    - Nymphęa, Plantago,
    - Rubus, Semperuiuum,
    - Symphytum, Solanum, *&c.*
  - Venenis *reſiſtūt: ut*
    - Abrotonum, Abſynthium, Allium, Adianthum,
    - Apium, Braſsica, Betonica, Carduus benedictus,
    - Chamędrys, Cyclaminus, Calamintha, Eupatoriū,
    - Eryſimum, Fœniculum, Iuniperus, Lybiſticum,
    - Carlina, Marrubium, Origanum, Pulegium,
    - Polium, Ruta, Scordium, *&c.*
  - Strumas *diſcutiunt: ut*
    - Adianthum, Aparine, Althęa, Lupinum,
    - Lapathum, Meliſſa, Galiopſis, Naſturtium,
    - Pentaphyllum, Scordium, *&c.*
  - Dolorē *mitigant: ut*
    - Anethum, Abſynthium, Aſclepias,
    - Atriplex, Chamæmelum, Calamintha,
    - Centaurium maius, Chamæpitys, Hyoſciamus,
    - Lybiſticum, Lupulus, Peucedanum,
    - Petroſelinum, Roſmarinus, Ruta,
    - Siſymbrium, Serpillum, Sampſuchus, *&c.*

B. Folia

B. Folia *alterantia qualitate ſecunda, aut*

- Suppurant: *ut,*
  - Amomum,
  - Althea,
  - Smyrnium, *&c.*
- Abſtergunt: *ut*
  - Anagallis, Abrotanum,
  - Aſparagus, Aſplenos,
  - Atriplex, Abſinthium,
  - Betha, Chamæpitys,
  - Caſſutha, Liche,
  - Marrubium, Parietaria,
  - Salicis folia, *&c.*
- Glutinant, *& cicatricem ducunt: ut*
  - Althea, Anagallis,
  - Centaurium,
  - Chamæpitys,
  - Chamædrys, Equiſetum,
  - Eupatorium, Ebulus,
  - Fragaria, Iſatis,
  - Myrthus, Plantago,
  - Quinquefolium,
  - Symphytum maius,
  - Sanicula, Tormentilla,
  - Verbenaca, Herniaria,
  - Nicotiana, *&c.*
- Flatus *diſcutiunt: ut*
  - Abſinthium, Allium,
  - Anethum, Apium,
  - Chamæmelum,
  - Epithymum,
  - Fœniculum, Iuniperus,
  - Maiorana, Origanum,
  - Petroſelinum, Ruta,
  - Squinanthum, Spica nardi,
  - Smyrnium, Seſeli, *&c.*
- Semen *generant: ut*
  - Horminum.
  - Eruca, *&c.*
- Menſes *mouent: ut,*
  - Aſarum, Abrotanum,
  - Allium, Adianthum,
  - Amomum, Abſinthium,
  - Arthemiſia, Aliſma,
  - Ammi, Braſsica ſat.
  - Betonica, Centaurium,
  - Chamæmelum, Calamintha,
  - Chamædrys, Caſſutha,
  - Cyclaminus, Dictamnus,
  - Daucus, Gingidium,
  - Fœniculum, Hypericum.
  - Heliochryſos, Lapathum,
  - Maiorana, Marrubium,
  - Meliſſa, Naſturtium,
  - Origanum, Ocymum,
  - Pulegium, Polium,
  - Petroſelinum, Oreoſelinum,
  - Raphanus, Ruta,
  - Roſmarinus, Smyrnium,
  - Saluia, Sabina,
  - Seſeli, Serpillum,
  - Scordium, Thymus,
  - Trifolium, Vitex,
  - Vrtica, *&c.*

C. Prima: & uel ſecundum

- Quantitatem. *Vide in ſeqq. ſignum D.*
- Locum
  - Calefaciunt
    - Caput: Betonica, Chamomilla, Calamintha, Fœniculum, Folium, Folia lauri, Maiorana, Melilotum, Pulegium, Pœonia, Ruta, Satureia, Saluia, Serpillum, Siler montanus, Stœchas, *&c.*
    - Pectus: Betonica, Capillus ueneris, Hyſſopus, Meliſſa, Praſsium, Serpentaria, Vrtica, Scabioſa, *&c.*
    - Cor: Borrago, Bugloſſa, Meliſſa, Folia citri, Enula, Ocimum, Roſmarinus, *&c.*
    - Stomachum: Abſinthium Fœniculum, Mentha, Serpillum, Saluia, *&c.*
    - Hepar: Abſinthium, Aſarum, Eupatorium, Fœniculum, Fumus terræ, Hyſſopus, Spica, Origanum.
    - Splenem: Abſinthium, Aſarum, Calamintha, Cuſcuta, Thymus, Eupatorium, Naſturtium, Scolopendria, Epithymum, *&c.*
    - Renes *& ueſicam*: Eruca, Parietaria, Pentaphyllum, Saxifragia, Spica nardi, Vrtica, *&c.*
    - Matricem: Arthemiſia, Calamintha, Pulegium, Ruta, Sabina, *&c.*
    - Iuncturas: Coſtum, Eupatorium, Chamomilla, Hypericum, Melilotum, Naſturtium, Roſmarinum, Ruta, Saluia, Stœchas, *&c.*
  - Frigefaciunt
    - Caput: Fumus terræ, Folia ſalicis, Iuſquiamus, Lactuca, Lupulus, Nenuphar, *&c.*
    - Pectus: Mora Celſi, Papauer, *&c.*
    - Cor: Acetoſa, Nenuphar, Borrago, *&c.*
    - Stomachum: Myrtus, Portulaca, Prunella, Solatrum, Semperuiuum, *&c.*
    - Hepar: Cichorium, Endiuia, Lactuca, Portulaca, Solatrum. Nenuphar, Lupulus, Fumus terræ, *&c.*
    - Splenem: Lactuca, Endiuia, Cichorium, *&c.*
    - Renes *& ueſicam*: Endiuia, Lactuca, Portulaca, Plantago, Nenuphar, Semperuiuum, *&c.*
    - Matricem: Endiuia, Lactuca, Nenuphar, Portulaca, Semperuiuum, *&c.*
    - Iuncturas: Endiuia, Lactuca, Hyoſcyamus, Pſyllium, Semperuiuum, Solatrum, Myrtus, Gramen, Folia ſalicis, Folia uitis, *&c.*

D. Quantitatem

- Temperata
  - Adianthum,
  - Aſparagus,
  - Attractylus, *&c.*
- Intemperata
  - Calida *in gradu*
    - Primo
      - Abſinthium, Althæa, Borrago,
      - Bugloſſum, Betá, Braſsica,
      - Chamomilla, Caſſutha,
      - Eupatorium, Melilotus,
      - Malabathrum, Linaria,
      - Spica nardi, Scolopendrium,
      - Symphytum, Tuſsilago.
    - Secundo
      - Anethum, Angelica,
      - Apium, Arthemiſia,
      - Betonica, Chamæpitys,
      - Hypericum, Hedera,
      - Lupulus, Meliſſa,
      - Marrubium, Myrrhis,
      - Ocymum, Pimpinella,
      - Peucedanum, Roſmarinus,
      - Saluia, Scabioſa,
      - Scordium, Stœchas,
      - Parthenium.
    - Tertio
      - Abrotanum, Anethum aridum,
      - Aſarum, Agnus caſtus, Arum,
      - Amomum, Ammi, Baccharis,
      - Dictamnum, Caryophyllata,
      - Chamædrys, Cartamus, Centaurium,
      - Chelidonium, Calamintha, Conyza,
      - Fœniculum, Iuniperus, Helenium,
      - Hyſſopum, Laurus, Maiorana,
      - Mentha, Mentaſtrum, Nigella,
      - Oenanthe, Origanum,
      - Periclymenum, Petroſelinum,
      - Ptarmica, Pulegium, Ruta,
      - Sabina, Serpillum, Siſymbrium,
      - Thymus, Trifolium,
      - Verbenaca, Vrtica.
    - Quarto
      - Allium, Lepidium,
      - Naſturtium, Porrum,
      - Strutium, Thapſia.
  - Frigida *in gradu*
    - Primo: *ut*
      - Atriplex, Fumaria,
      - Lapathum, Malua,
      - Myrtus, Parietaria, *&c.*
    - Secundo
      - Blitum, Chondrilla,
      - Lactuca, Intybum, *ſeu* Endiuia,
      - Cichorea, Hiacynthus,
      - Oxalis, *ſeu* Acetoſa,
      - Plantago, Polygonum,
      - Pſyllium, Rhus obſoniorum,
      - Solanum, *&c.*
    - Tertio
      - Portulaca,
      - Mandragora,
      - Semperuiuum,
      - Hioſcyamus, *&c.*
    - Quarto
      - Cicuta.
      - Papauer.
  - Humida / Sicca — *Vide in ſeqq. ſignum E.*

- E. Folia
  - Humida, in
    - Primo
      - Bugloſſum,
      - Intybum, Malua,
      - Helxine, *&c.*
    - Secundo
      - Atriplex, Lactuca,
      - Blitum, Portulaca,
      - Viola, Nenupharis, *&c.*
  - Sicca, *in*
    - Primo
      - Beta, Braſsica, Chamomilla,
      - Fœniculum, Hiacynthus,
      - Malobathrum, Myrtus,
      - Verbaſcum, *&c.*
    - Secundo
      - Arthemiſia,
      - Anethum uiride,
      - Braſsica marina,
      - Burſa paſtoris,
      - Caſſutha,
      - Equiſetum,
      - Gingidium,
      - Intybum,
      - Plantago,
      - Mentha,
      - Menthaſtrum,
      - Spica nardi,
      - Roſmarinus,
      - Verbenaca,
      - Virga paſtoris.
    - Tertio
      - Abrotanum uſtum,
      - Anethum uſtum,
      - Apium, Aſarum, Ammi,
      - Abſinthium, Calamintha,
      - Chamædrys, Filix,
      - Hyſſopum, Iuniperus,
      - Maiorana, Marrubium,
      - Millefolium, Origanum,
      - Peucedanum, Petroſelinum,
      - Pentaphyllum, Polium,
      - Ptarmica, Rhu obſoniorum,
      - Ruta, Sabina, Salix,
      - Siſymbrium, Trifolium.
    - Quarto
      - Allium,
      - Naſturtium,
      - Ruta ſylueſtris,
      - Sinapi, *&c.*

De folijs temperatis.

ADIANTHI duo ſunt genera, candidius & nigrum. Candidum (officinæ Capillum Veneris: German. A
Frawen oder Venushaar. Hiſpan. *Cantillo de pozo* appellant) puſilla gerit folia, ſimilia Coriandri, in
ſummo inciſuris diuiſa: cauliculi, quibus exoriuntur, nigro colore nitent, prætenues, palmum alti: ra-
dice ſuperuacua: neq; caulem, neq; fructum, neq; florem profert. Nigrum (officinis Polytrichon & Trichoma-
nes dictum) filici ſimile, ſed exilius: foliis lenticulæ, tenuibus, in ordinem utrinq; digeſtis, aduerſis in ſe, in ra-
mulis tenuibus acerbis, fuſco colore ſplendentibus. Ambo umbroſis & paluſtribus, circa parietũ aſpergines,
& fontium ſpecus enaſcuntur. Colligitur menſe Septembri. Conſeruatur uix per annum. * Aluum ſubducit,
bilem & pituitam deiicit, craſſaq; excrementa quæ diu interioribus inhæſerunt. Pectus & pulmonem deter-
git, ſanguinem clarificat, bonum facit habitum, animam dilatat, & iecur & uentriculum purgat, præſertim ſi
obſtructione laborent, tametſi ad eorum infarctus potentius ſit eius dilutum ex apij, aut endiuiæ aqua para-
tum, aut ex cicerum nigrorum iure, aut caprino ſero. Sed ſi addatur ſaccharum, lateris inflammationes ſanat,
& urinam trahit. Eius præterea decoctum frequẽtius potum calculos frangit, & fœminas à partu purgat. Hos
autem effectus præbet calida tantùm facultate, quæ illi ineſt. At aſtringente ui, qua etiamnum pollet, defluxio-
nes inhibet: fluentem ſanguinem ſiſtit, uentriculum roborat, & capillorum defluuium uſqueadeò emendat,
ut non modò eos cohibeat, ſed & renaſci faciat, præſertim emplaſtri modo impoſitum, myrthino oleo, lada-
no, & auſtero uino additis. Idem præſtat & combuſti cinis: quinetiam eius ex uino decoctum furfures reite-
ratis lotionibus depellit. Eius cinis hæc omnia poteſt, & ægilopas curat. Ipſius diluti libra epota commodiſ-
ſimè aluus ſubducitur. Dioſc. Meſues, Saladinus, & Matthiolus.

ASPA.

A ASPARAGI (Germ. Spargen/Gal. *des Aſperges* dicunt) genera duo ſunt, ſatiuus & ſylueſtris. Sylueſtris Corruda dicitur: uulgaris eſt notitiæ. Satiuus, multis ramis fruticat, foliis fœniculi, longis, numeroſis: radice rotunda, grandi, ſpongiam habente. In hortis ſeruntur, & plantãtur, inq; nonnullis locis lapidoſis ſpõte proueniunt. Colliguntur menſe Aprili. Non ſeruantur diu, ſed uirides tantùm in uſum ueniunt. *Abſtergunt, iecur infarctu liberant, & maximè radices: dentium dolores ſanant. Stomacho utiles ſunt, urinam cient, & parum præbent alimenti. oculis claritatem adferunt: pectoris & ſpinæ doloribus proſunt. Venerem ſtimulant, & uentrem leniter molliunt: urinam fœtidam trahunt: regium morbum ſanant. Dioſc. Galenus, & Plinius.

ATTRACTYLIS (Germ. Wilderfeldſaffran.) ſpina eſt cnico ſimilis, folia multo longiora ferens in ſummis uirgis, magna parte nuda, aſperaque qua fœminæ pro fuſis utuntur. capitula in cacumine ſpinis horrent: flos luteus, quibuſdam in locis purpureus inuenitur: radix tenuis, ſuperuacua. * Coma, ſemen, & folia cum pipere & uino teruntur utiliſsimè contra ſcorpionum ictus. Percuſſos tradunt quandiu ea teneatur herba, nullum experiri dolorem, ipſumq; depoſita ſtatim recrudeſcere. Dioſc.

De folijs ſeu herbis calidis in gradu primo.

ABSINTHII genera tria ſunt: uulgare, marinum, & ſantonicũ. Vulgare ab aliquibus bathypicron (German. Wermutkraut. Gall. *Aluine*. Ital. *Aſſentio*. Hiſpan. *Eucenſios* uocatur) herba uulgò cognita. Marinũ, quod aliqui Serephium uocant, copioſiſsimum in Tauro monte, iuxta Cappadociam gignitur. Herba eſt tenuis, abrotani parui ſimilitudine, referta minutulis ſeminibus, ſubamara, ſtomacho inimica. grauiter olet, & cum quadam calfactione adſtringit. Santonicum, quo Gallia alpibus finitima ſcatet, abſinthio uulgari non diſsimile: uerùm ſubamarum eſt, non adeò ſeminis fœcundum. Eligitur uulgare, & potiſsimùm Ponticum & Romanum. Colligitur in uere, uel principio æſtatis, & autumno, ante ſolis ortum. Conſeruatur autem per annum. Doſis eius decocti aut infuſi potio eſt à ℥ v. uſque ad vij. Et pulueris eius à ʒ ij. uſque ad ʒ iij. *Abſinthium calefacit & adſtringit. Bilem expurgat, quæ & ſtomacho, & uentri inhæſit: urinam cit, & crapulam præſumptum arcet. ad inflationes uentris & ſtomachi dolores prodeſt: faſtidia diſcutit, arquatos ſanat, & febres diuturnas: menſes cit potum, &c. Dioſc. Meſue, & Saladinus.

ALTHAEA, quam alij Ibiſcum, alij Biſmaluam, German. Eibiſchkraut. Gall. *Guimauue*. Itali uerò *Maluauiſco* uocant, in ſylueſtrium maluarum genere eſt cui folia ut cyclamino rotunda, lanugine caneſcunt: flore roſaceo: bicubitali caule: radice lenta, intus alba. Althæa appellatur, quòd inter primas ſit utilis, & pluribus polleat remediis. Colligitur cum floret, locis humentibus pinguibusq;. Conſeruatur autem per annum. *De-
B cocta in uino aut aqua mulſa, & per ſe cum imponitur tuſa, efficax eſt contra uulnera: item ad ſtrumas, parotidas, abſceſſus, mammarum inflammationes, fracta ſedis, inflationes, neruorum rigores: ſiquidem diſcutit, & excoquit, rumpit, & ad cicatricem perducit. Cocta (ut dictum eſt) adiecto ſuillo adipe, aut anſerino, terebinthináue, ut malagmatis lentor fiat, facit ad uuluæ inflammationes, præcluſionesq;, in peſsis ſubdita. Decoctum eodem fungitur munere: onera uuluæ, reliquiasque à partu extrahit. Decoctæ radicis ſuccus ex uino potus, ſuccurrit urinæ difficultati, calculoſorum cruditatibus, dyſentericis, iſchiadicis, tremulis, ruptis, dentium mulcet dolorem, cum aceto decocta, colluto inde ore. Viride ſemen ſiccumque tritum, uitiligines in ſole cum aceto perunctas emendat. Eodem cum oleo & aceto peruncti, à uenenatis non feriuntur. Valet contra dyſenteriam, & ſanguinis reiectiones, aluiq; profluuium. In poſca aut uino decoctum bibitur, contra omnes ueſparum, apum, ſimiliumq; aculeatos ictus. Folia cum olei momento morſibus, & igni ambuſtis illinũtur. Conſtat aquam, trita radice addita ſub diuo addenſari. In ſumma, facultatem habet digerendi, laxandi, phlegmone leuandi, mitigandi, concoquendi difficilia coctu tubercula. Dioſc. & Galen.

BORRAGO, officinarum quaſi Corago, Bugloſſum uerum ſatiuum eſt: (Germanis Borretſch. Gall. *Burroches*. Ital. *Borrana*. Hiſpan. *Borraia* dicitur.) Verbaſco ſimilis, folium in terra ſparſum, nigrius, aſperum, bubulas imitans linguas. Naſcitur in campeſtribus & ſabuloſis locis. Iulio menſe colligitur. Herba non conſeruatur. * Humidæ calidæq; temperiei eſt. Itaq; uinis iniecta, lætitiæ ac hilaritatis cauſa eſſe creditum eſt. Sed & iis, qui ob faucium aſperitatem tuſsiunt, coctum in melicrato conuenit. Aiunt eam quæ tres thyrſos emittit, cum ſemine & radice tritam, potamq;, contra tertianos horrores prodeſſe: quæ quatuor, ad quartanos: ea in uino decoquitur. Herbam abſceſsibus utilem eſſe uolunt: cor confortat: ſanguinẽ bonum generat, &c. Dioſcorides, & Galenus.

BVGLOSSVM VVLGARE (Germ. Ochſenzung. Gall. *Bugloſe*.) folia habet longa, echio ſimilia, non uſque adeò lata, ut bubulas referant linguas, minusq; humi depreſſa, quæ potius è toto fermè ceſpite ſurſum aſpiciunt, nec aliqua ex parte uerbaſcum, aut ſymphytum alterum repræſentant. Naſcitur iiſdem in locis, quibus Borrago, eodemq; colligitur tempore, &c. Matthiolus.

BETA (Germ. Mangoldt. Gall. *Iotte, bette*. Hiſpan. *Aſelgas*.) duorum generum eſt, candida & nigra: ubique
C in hortis naſcitur frequentiſsima. In Germania tamen habetur & rufa, non modò foliis, ſed etiam radice, quę illi raporum oblongorum magnitudine extuberat: colore adeò rufeſcente, ut eius ſuccus uiuum ſanguinem referat. Iulio menſe & Auguſto fert tum flores, tum ſemina. Colligitur recens. Non conſeruatur. * Nigra coquitur cum lenticula, ut uentrem ſiſtat: quod magis radice eius præſtatur. Candida aluo utilis eſt. Vtraq; tamen propter nitroſum humorem, quem habet in ſe, noxij ſucci eſt. Vnde ſuccus earum, cum melle naribus inditus, caput purgat, aurium doloribus auxiliatur. Decoctum radicis & foliorum, furfures, lendesq; deterget: perniones fotu mitigat. Crudis foliis uitiligines nitro antea perfrictas, alopeciarũ inanitates ſcalpello prius exaſperatas, atq; depaſcentia ulcera illini prodeſt. Eruptionibus papularum, igni ſacro, ambuſtisq; cocta medetur. Dioſcorides, & Matthiolus.

BRASSICA (Germ. Kól. Gall. *Choux*. Ital. *Cauoli*. Hiſpan. *Verca*.) ſatiua & ſylueſtris eſt. Satiua in multiplici recenſetur genere. Eſt enim criſpa & capitata, &c. ubiq; in hortis naſcitur. Non conſeruatur. * Aluo idonea eſt, ſi modò leniter feruefacta edatur. nam percocta aluum ſiſtit, ſed multo magis bis cocta, aut quæ in lixiuio coquitur: ſtomachum autem malè habet. acrior eſt æſtiua. In Aegypto propter amaritudinem non eſtur. Cæcutientibus & tremulis eſſe prodeſt. Summo cibo ſumpta, crapulam diſcutit, & uini noxam reſtinguit. Melior ſtomacho cyma, ſed acrior, & ad ciendum urinam ualidior. ea condita, ſtomacho inimica eſt: aluum conturbat. Crudus ſuccus cum nitro & iri deuoratus, aluum emollit: cum uino quoq; epotus, uiperarum morſibus auxiliatur: cum fœnigræci farina, podagris, & articulorum uitiis illinitur: prodeſt & ſordidis ulcerib⁹, & uetuſtis illitus: caput purgat, naribus infuſus: menſes extrahit, cum loliacea farina inditus. Folia per ſeſe illita, aut cum polenta trita, conferunt inflammationibus, tumoribusq;: epinyctidas, ignem ſacrum, leprasque ſanant: carbunculos ex ſale rumpunt: fluentes capillos retinent. Cocta addito melle aduerſus depaſcentia ulcera, gangrænasq; ualent. Lienoſisq; ex aceto cruda proſunt. Manſa, deuorato ſucco, retuſam uocem inſtaurant. Decoctum eius potu, aluum & menſes ciet. Flos poſt conceptionem in peſſo ſubditus partum abortu uitiat. Semen eius, præſertim quæ in Aegypto naſcitur, potum tineas repellit. In antidota theriaca additur. Faciei cutem, lentiginesq; expurgat. Virentes cauliculi cum radice cremati & adipe porci uetuſto excepti, diuturnos laterum dolores mitigant. Sylueſtris uerò braſsica, maritimis, præruptisq; locis, magna ex parte gi-

gnitur: ſatiuæ ſimilis, ſed candidior, hirſutiorq́;, amara. Cuius cyma in lixiuio cocta, ori non inſuauis. Fo- A
lia illitu uulnera conglutinant, & inflammationes, tumoresq́; diſcutiunt. Dioſc.

Chamaemelon, & Anthemis dicitur: (Germ. Camillen. Hiſpan. *Mançanilla yerna conoſcida.*) Eius gene
ra tria ſunt, tantùm flore diſtantia: rami dodrantales, fruticoſi, alis multis concaui: tenuibus foliolis, paruis,
numeroſis: rotundis capitulis: floribus in medio aureis, forinſecus orbiculato ambitu candidis, melinis, aut
purpureis, magnitudine foliorum rutæ. Naſcitur in aſperis, & iuxta ſemitas. Colligitur uere. Conſeruatur
per annum. * Vim habent radices, flores, & herba, excalfaciendi, extenuandiq́;, potu & inſeſsione: pelliunt
menſtrua, partus, urinam, calculosq́;: aduerſus inflationes & ilei tormenta bibuntur: bilem ſuffuſam expur-
gant: iecinorum uitia ſanant. Decocto earum ueſicæ fouentur. Ex omnibus his generibus ad calculos effica-
ciſsima eſt, quæ florem purpureum habet, cuius amplitudo maiuſcula eſt. Hanc propriè heranthemon uocãt.
Ea cui leucanthemo nomen eſt, item quæ chryſanthemon dicitur, uehementius urinam ciunt. Aegilopiis illi-
tæ medentur: commanducatæ ulcerum eruptiones in ore ſanant. Nonnulli in clyſteribus ex oleo utuntur, te-
runturq́; in farinam, ad abigendos febrium circuitus. Flores & folia recondi debent, & priuatim tuſa, in pa-
ſtillos digeri: radix quoq; ſiccari, dumq́ue ingruit neceſsitas, binæ partes herbæ dari, modò floris aut radicis
pars una, modò contrà floris partes duæ, & herbæ una, permutatim duplicato pondere, alternis diebus. bibe-
re autem oportet in uino mulſo diluto. Dioſcorides.

Cvscvta, Græcis & recentioribus Caſſutha, German. Flachs ſeiden/Filtz kraut. Gall. *Goute de lin, ou a-
goure de lin*, dicta, planta eſt capillaris, ſine foliis, reliquas plantas inuoluens & enecans. Flores edit albos quàm
plurimos, à quibus ſemen tenue prodit. Cirri rufeſcunt, uitium capreolis craſsitudine & facie pares. Nota
eſt. Deligenda eſt, quæ in geniſta reperitur. Colligitur menſe Iunio, Iulio, & Auguſto. Conſeruatur per an-
num, & ultrà. * Excalfacit ordine primo, ſiccatq́; ſecundo. Abſtergit, & quadam cum adſtrictione roborat.
Iecoris obſtructiones aperit, infarcti lienis uitia expedit: uenas pituitoſis atq; biliosis exonerat humoribus:
urinam pellit, & regio morbo ſubuenit. Puerorum febribus auxiliatur: ſed diuturno uſu uentriculum gra-
uat. quæ tamen noxa tollitur, ſi aniſi momentum adiiciatur. Bilem deiicit, præſertim abſinthio admiſta. In
quem uſum decoquitur, bibiturq́; eius decocti ſelibra, cum ſacchari ſeſquuncia. Matthiolus.

Evpatorivm Græcorum, uulgaris agrimonia eſt. Germ. Odermenig. Gall. *De lampatoire ou agremoi-
ne.* Eupatorium Auicennæ id eſſe creditur, quod uulgò eupatorium appellant, foliis canabis ſylueſtris, & ſe- B
cundum aquas creſcit: uulgò nota eſt. Eupatorium Meſuæ herba eſt amara, quibuſdam camphorata, aliis her
ba giulia dicta, quæ Dioſcoridis ageratum putatur. Cum itaq; omnes hæ plantæ eupatorium appellentur, a-
nimaduertendum eſt, ne indifferenter altera pro altera uſurpetur: ſed in Græcis compoſitionibus, agrimonię
uſus eſt: in Auicennæis, Auicennæ: in Meſuæis, Meſuæ eupatotium uſurpandum eſt: ſinguli enim ſuo Eupa-
torio peculiares ac diuerſas facultates tribuunt. Cæterùm eupatorium Dioſcoridis enaſcitur in uliginoſis
locis, & in ſcrobium marginibus: Auicennæ uerò & Meſuæ in campeſtribus. Colliguntur in fine ueris, uel
principio æſtatis. Conſeruantur uerò per annum, tam herba, quàm ſuccus. Decoctionis potio eſt ab ℥ iiij. uſ-
que ad ℥ vj. & pulueris eius à ʒ ij. uſq; ad ʒ iij. Et loco eius ponitur in defectu ipſius abſinthij & aſari ana me-
dium ponderis ipſius. * Calidum eſt in primo, ſiccum in ſecundo: eſt partium tenuium, incidendi extergendi-
q́ue facultatem obtinet. quocirca obſtructiones iecoris expurgat, hepar roborat Medici Florentini, Galenus,
& Saladinus.

Melilotvs ſiue Sertula Campana, (Guldenklee Germanis, oder vnſer frawen ſchüchlin. Gal. *du Melilot.*)
flore eſt luteo, colore uicino croco, odorato. Laudatiſsima foliis conſtat minutiſsimis, pinguiſsimisq́;: ſemen
in ſiliquis teretibus profert rarum, rotundum, ſinapi minus, colore luteo. Ex his manifeſtum eſt, eam quę ho
die in uſu eſt, non eſſe ueram melilotum. non enim eſt odorata: niſi ex eius genere ſit, quæ in Campania naſci-
tur, odore infirmo, ut ait Dioſcorides. Diligentia itaq; adhibenda eſt, ut uera habeatur. Hanc nonnulli trifo-
lium illud eſſe arbitrantur, quod locis montoſis, ſterili ſolo, ad meridiem ſpectante naſcitur: foliis ciceri ſimi-
libus, minoribus, maculis quibuſdam ſtellarum modo diſtinctis: flore luteo fulueſcente: ſemen exili ſiliqua,
in cuſpidem deſinente, flauum continetur. Tota planta grauiſsimo eſt odore, theriacæ proximo, quam He-
truriæ incolæ herba bachia appellant, quòd ea infantium uermes enecant. Colligitur menſe Aprili. Conſer-
uatur per annum. * Miſtæ eſt facultatis: habet enim quiddam aſtringens, ſed & digerit & concoquit: copio-
ſior enim in eo eſt ſubſtantia calida, quàm frigida. Inflammationem omnem emollit, præſertim quæ in ocu-
lis, uulua, ſede, aut teſtibus erumpat, ſi ex paſſo cocta illinatur: interdum autem addito oui luteo aſſato, aut
fœnigræci farina, lini ſemine, aut polline, aut capitulis papaueris, intybóue. Recentes meliceridas per ſe cum C
aqua & ulcera manantia in capite illita cum creta Chia, uino, aut galla ſanat: ſtomachi dolores, & cruda, &
cocta cum aliquo ex antè dictis leuat: doloribus aurium mitigandis cruda ex paſſo inſtillatur: in aceto, aut ro
ſaceo madefacta, capitis dolorem lenit. Galen. Dioſcor. & Medici Floren.

Malabathrvm arbitrantur aliqui eſſe Indici nardi folium, falſi quadam odoris cognatione: permul
ta enim nardum olent, quemadmodum phu, aſarum, iris. Secus autem res ſe habet: namq; Malabathrum fo-
lium ſui generis eſt, quod Indicæ gignunt paludes, lentis paluſtris modo innatans aquis, ſine radice. Id colle-
ctum ſtatim lino tranſuitur, & ſiccatum reconditur. Tradunt ſiccatis æſtiuo feruore aquis, humum aridis fru
ticibus uri: quod ubi non euenerit, ne amplius quidem renaſci. Laudatur recens, ex candido nigricans, inte-
grum, nec fragile, odore caput feriens, quòd diu inſuaui odore permaneat, & nardum ſapore imitetur, nullo
ſalis guſtu. Infirmum uerò, & minutim contuſum, præſertim ſi carioſum uirus olet, uitioſum eſt. * Eaſdẽ cũ
nardo ſortitur uires: ſed efficacius omnia præſtat. Vrinam uehementius ciet, ac ſtomacho magis prodeſt ma-
labathri uis. Lippitudinibus, inflammationibusq́; tritum, & in uino feruefactum commodè illinitur. Subdi-
tum linguæ, oris halitum & ſuauitatem commendat. Veſtium quoq; odorem interpoſitum ſeruat, & ab ero-
ſione tuetur. Dioſcorides.

An *Folium* & *Malabathrum* ſit una atq; eadem res, pluribus poſſet diſputari: Nam ſi deſcriptionem Dioſco-
ridis inſpiciamus, nullam eſſe differentiam inter hæc duo apparet. Ait enim Malabathrum eſſe frondem quan-
dam quæ innatans aquæ in paludibus Indiæ ſine radice, quemadmodum Lens paluſtris uiuat. Vnde cum tota
planta nihil aliud ſit, quàm frondes, uidetur potuiſſe abſolutè appellari foliũ & hac ratione Medici nunc hoc
nunc illud nomen uſurparũt, idq́; eò magis, ꝗ neq; Dioſcorides neq; Galenus peculiarẽ de Folio mentionẽ fe
cerint, ꝗ patet ex deſcriptione Theriacæ: nam in ea quã exponit Galen. in 17. cap. lib. j. de Antidot. uerſib. hexa
metris, accipitur Foliũ, in aliis nõnullis folia Malabathri, & in ea quæ ſecundũ Andromachi iunioris ſententiã
deſcribitur, abſolutè Malabathrũ nominatur. At cùm in Dioſcor. lib. 2. cap. de uiperis reperiã, ad conciliandum
odorẽ uiperis adiici aliquid Folij uel Malabathri, dubiũ me reddidit an ſint res diuerſæ: cũ præſertim Galen.
lib. 7. & 8. de ſimpl. Medicamẽtis, in duobus locis uocet Folia Malabathri. Sæpius quoq; uidemus in cõpoſitis
Medicamẽtis ueterũ, aſſumi frõdes Malabathri. Vnde ſatis certũ eſſe uidetur, alias etiã partes præter frõdes ha
bere, quemadmodũ patet ex multis cõpoſitionib. Theriacæ, & peculiariter ex illa, quæ eſt Andromachi ſenio
ris, itẽ Damocratis, & Aetij, in quarũ unaquaq; accipiũtur frondes Malabathri. Sed hîc nõ eſt locus ut hãc dubi
tationem

A rationem ſoluamus, nam quicquid ſit hac ratione nec Foliũ neq; Malabathrũ inueſtigabimus: quoniam nec
unũ nec plura ſimplicia afferuntur ad nos, quæ indicare nobis uerũ Foliũ aut Malabathrũ poſſent. Ac tametſi
uideo eſſe quoſdã excellentiſsimos uiros noſtro tẽpore, in ea opinione, ꝙ iſtæ frondes, quæ afferuntur inſtar
plantaginis, ſed cũ tribus ſolũmodò neruis, ſapore & odore aromatico, ſint ueræ Malabathri frondes, addu-
cti non leuibus rationibus, q̃ cõfirmãtur autoritate iſtius Garziæ, qui nuper librũ de Aromatibus Indiæ com-
poſuit, qui & ipſe hoc aſſeuerat, & ſeipſum uidiſſe recẽtes ipſius plantas dicit: nihilominus ego huic opinio-
ni aſſentiri nequeo, nam guſtus neceſſe eſt ut ſit uerus huius rei iudex. Cũq; Dioſc. uelit, Malabathrũ eſſe odo-
re & ſapore ſimili Nardi Spicæ, & Galenus quoq; dicat ſimilimã facultatẽ cũ Nardo habere, 7. & 8. lib. de ſim
plic. Medicamẽtis, imò tãta ſit eius cũ Nardo ſimilitudo, ut nõnulli (ſicuti Dioſc. uult) hãc ſolã ob cãm exiſti-
mauerint hæc folia eſſe ex plãta Nardi Indici. Sed ſi uerũ fateri uolumus, cũ nõ reperiat̃ in hiſce Foliis triner
uiis, ut ita dicã, q̃ uulgò ſub noĩe Folij Indici circũferũtur, neq; ſapor, nec odor Nardi, non uideo quo pacto
mihi perſuadere poſsint, has frondes eſſe ueri Malabathri dicẽdas. Qđ uerò Garzias ſuã interponat fidẽ, uolo
qđẽ ipſius cauſa hoc non negare, ſed tñ hac rõne, ut de mea ſnĩa non recedã. Nam cũ depingat̃ ille frõdes Caſ-
ſiæ eadẽ forma ꝑſus, cũ illis Malabathri frondibꝰ, dicã ꝓpterea eas q̃ huc afferũtur eſſe Caſsiæ, ꝙ cõfirmat ſa-
por illarũ, planè ſimilis ſaporis Cinamomi uulgaris, quẽadmodũ anteà in Cinamomi expoſitione indicaui-
mus, & ꝙ frõdes Malabathri, q̃ debẽt ſaporẽ & odorẽ Nardi referre, remaneãt adhuc in finib. natalis Soli, &
cõmuniter ad nos nõ afferant̃. Garziã uero, q̃ eas in Hiſpania uel Italia uidẽs, poſteà in India frondes Mala-
bathri quoq; cõſpexerit, deceptũ iſta ſimilitudine, exiſtimaſſe, eas quæ in Italiã apportantur, prouenire ex iſta
planta. De qua tñ re cogitabo diligentius, ſi librũ ipſum Garziæ, quẽ nondũ uidere licuit, nactus fuero. Fer-
dinãdus Imperatus mihi monſtrauit duo genera iſtarũ frondiũ, quæ uulgò Foliũ Indicũ nominãtur: quorũ
unũ, ut diximus, ſaporẽ habebat Cinamomi uulgaris: alterũ diuerſum planè ab illo priore, quanquã & ipſum
aromaticũ: formã aũt habebant ſimilimã. Nec tñ dici põt, alterũ genus eſſe Malabathrũ, cũ ſapor Nardi non
adſit, quare puto potius eſſe ſpeciem Cinamomi minus boni. Cùm itaq; careamus & Folio & Malabathro (ſi
fortè ſint res diuerſæ) neceſſe eſt nos ad ſuccedaneũ cõfugere: & ponẽtes modò eſſe res diuerſas, cũ Galneo di
camus, rectè illius loco accipi Nardũ ob maximã ſimilitudinẽ, q̃ habent in ſapore, odore, & facultatib. cæte-
ris, ex quib. oẽs neceſſariæ cõditiones in ſubſtituẽdis Medic. hauriũtur. Liber de ſuccedaneis Galeno adſcri-
B ptus rectè putat pro Malabathro Nardũ accipi: quãquã poſtea qđã omittit. Nam cũ dicat Dioſc. Malabathrũ
quidẽ habere facultatẽ Nardi, attamẽ eſſe in oĩb. ualidius, ac inprimis ad uentriculũ roborãdũ, & ꝓprouocan-
dũ urinã: (ꝙ procul dubio ex ipſius caliditate maiore oritur) ideò melius ſuccedaneũ, q̃ Nardũ celticã habere
non poterimus: cũ idẽ Dioſc. illi attribuat in corroborãdo uẽtriculo, & prouocãda urina eaſdẽ uires, & Gal.
quoq; aſſerat eſſe nõnihil calidiorẽ. Vnde colligi põt celticã eſſe calidã & ſiccã in 2. gradũ in quo etiã Malaba-
thrum ab Auicen. collocatur. Prætereà eò rectius in Trochiſcis Hedychrois Nardus celtica uſurpatur, quia ſi
Indica acciperetur, bis in hac cõpoſitione illa quoq; poneretur. At in Theriaca, quoniã Malabathrũ quoq; re-
peritur, accipi poſſet Nardus, addẽdo tñ aliquid ponderis, ut exæquetur ꝙ in Malabathro magis eſt efficax: &
hoc eſſet fortaſſe tertia inſuper eius pars. Et quanquã hic Nardus rurſum aſſumatur, neceſſe eſt tñ nos facere
ut poſſumus, nam aliud nihil rectè ſubſtitui põt niſi Nardus mõtana fortaſſe inueniretur, quæ loco celticæ,
cũ ſit eiuſdẽ facultatis ſecũdũ Dioſc. accipi poſſet: q̃ ſi eſſet nonnihil debilior (ut ait Gal.) nihilominus addi
poſſet dupla, tertia, aut quarta inſuper eius pars, ut par eſſet eorũ uis, ſicuti fieri ſolet in Caſsia loco Cinamo-
mi. Nec impedit nos ꝙ frondes unius, alterius uerò radices ſint, nã utrũq; põt teri, & de celtica quoq; in uſu
ſunt cauliculi (ut Dioſc. ſcribit) unà cũ foliis eiuſdẽ naturæ. Fieri etiã põt, ut pro Malabathro ſubſtituatur ea-
dẽ ratione Phu: nam ita refert Nardũ, ut nõnulli propterea Nardũ Syluẽſtrẽ uocauerint, calidumq; & ſiccum
ſit in 2. gradu, quẽadmodũ & Malabathrũ ſicuti nos manifeſtis argumẽtis declarauimus in noſtris cõment. in
Dioſc. ad quas remittimus lectores. Vnũ hoc addamus, Gal. 8. de ſimpl. Med. uoluiſſe facultates Phu colligi de
iis quæ dicta eſſent de Nardo Indica, ſimili planè facultate prædita, nec in alio differente, niſi ꝙ Phu ſit uali-
dius. Vnde colligitur Phu, & Nardũ celticã, eſſe eiuſdẽ gradus, & ſimilis naturæ, & pariter pro Malabathro
poſſe accipi. Superiorib. annis Veneti, & Bononienſes loco Malabathri acceperũt Macim, illud reticulũ ꝙ in-
uoluit Nucem Muſcatã: quæ tñ ſubſtitutio non ita uidetur eſſe approbanda, quia multũ hæc inter ſeſe diffe-
rũt. Malabathrũ.n. multas habet partes terreſtres, quæ ſi leuiter coquantur, omnẽ odorẽ amittũt: Macis uerò
eſt oleagmoſum & pingue, & bulliendo parum uel nihil de illo abſumitur. unde uidetur, ꝙ in ſubſtitutione
planè non ſint eiuſdẽ generis. Omitto aliorũ opinionẽ, qui affirmant Macim eſſe calidum & ſiccum in tertio
ordine, idq; ex ſua acrimonia coniiciunt: quare uno gradu ſuperabit Malabathrũ: cùm inſuper Macis habeat
C neſcio quid Nardini, id eſt, ſaporem & odorem iucũdum, cõmiſtum cũ aliqua tñ ingrata qualitate, ut in Phu
& Nardo celtica, Indica, & Montana quoq; deprehenditur: unde proximè ad Malabathri naturam accedunt.
Ideo illos quoq; non probamus, qui pro Malabathro ſubſtituunt Caſsiam Græcorum, quam tamen ipſam
non ita facilè reiiceremus, ſi aliter facere non poſſemus.

OSYRIS, ꝙ foliis & caule lini faciẽ repræſentat, officinis LINARIA, Germ. Flachskraut/harnkraut appel-
latur: frutex eſt niger, ramulos ferens tenues, lentos, fractuq; cõtumaces: & in his folia quaterna, quina, ſenáue,
ceu lini, nigra in initio, dein colore mutato rubeſcentia. Huius flores numeroſi à medio uſq; ad ſummũ ui-
ſuntur, ſylueſtris cumini ſecundi generis modo: uerùm in hoc purpurei ſunt, in illa ſublutei. Paſsim in campe-
ſtribus prouenit. Floret æſtate tota, & autũno.* Decoctũ eius potũ, iuuat arquatos. Dioſc. & Matthiolus.

NARDVM officinæ NARDIS SPICAM appellant. Eius genera duo: unũ Indicũ, alterũ Syriacũ uocatur:
non quòd in Syria proueniat, ſed quòd mõtis in quo oritur, pars una ad Syrios, pars altera ad Indos flectitur.
Nota eſt. Eligitur Syriaca dicta: cuius hæ ſunt notæ, ut ſit breui ſpica, largã gerens comam, colore flaua, odò-
rata, aliquantulum redolens cyperum, amaro ſapore, linguam ſiccante, quæ diu in ſua odoris gratia perma-
neat. Adulteratur ſtibio cum aqua aut palmeo uino ponderis cauſa inſpirato. Sed ex præcedentibus notis di-
gnoſcitur. Madefacta etiam uendi ſolet: quod uitium ex eo deprehenditur, quòd candida ſit ſpica, ſqualida,
nulloque puluere obſita.* Excalefacit exceſſu primo, & deſiccat ſecũdo iam completo. Cõpoſita eſt ex aſtrin-
gente ſufficiẽnter ſubſtantia, & acri calida non multa, & quadam leuiter amara.* Vrinam mouet, aluum po-
tu ſiſtit: uuluæ profluuia, ſaniemq; appoſita ſupprimit. Nauſeæ ex aqua frigida auxiliatur, & ſtomachi roſio-
nibus inflationi, iecinori, regio morbo, renum uitiis. Aquæ autem incocta fotu ad inſeſſum, uuluæ inflãma-
tionibus medetur: ad glabras oculorum genas ualet: ſiquidem eas ad denſiorẽ pilum reducit. perfuſis humo-
re corporibus inſpergitur. Miſcetur antidotis, & in fictili nouo non picato ad ocularia medicamenta recon-
ditur, trita in farinam, aut cũ uino in paſtillos coacta. Cæterùm longè ab omnia Nardo diſtat noſtra Nardus
uulgaris (Spicanardi uocata) cuius etiam generis ea eſt planta, quam aliqui uulgò appellant Lauanda, alij ue-
rò Lauendula: adeò ut hæc fœmina, illa uerò mas in eo genere à quàm plurimis uocitentur. Mas folio con-
ſtat latiore, longiore, craſsiore, robuſtiore, albidioreque, quàm fœmina. Sed utraque planta fruticoſa,
& roſmarini modo innumeris referta eſt foliis: è quorum medio iuncei exeunt cauliculi, quadranguli,
tenues, dotrantalem longitudinem excedentes: in quorum cacumine flores exeunt ſpicati, colore purpureo,

quamuis in fœmina dilutiores, patentioresq́ue, odore fragrantes, uerùm uſque adeò acuto,ut nares feriat. A
Colliguntur ambo menſe Maio,uel Iunio.Conſeruantur uerò per annum.*Excalefaciunt & exiccant ordi-
ne ſecundo completo,uel tertio inchoante,uiribus à nardis omnibus non longè recedentibus.Conferunt o-
mnibus cerebri ægritudinibus à frigido prouenientibus:conuulſis,reſolutisq́ue auxiliantur : uẽtriculum ro-
borant,& iecur ab infarctu liberant:quin & obſtructos lienes iuuant:uterum calefaciunt,& mẽſes, & ſecun-
das educunt.Fit è floribus ſtillatitium oleum uitreis organis,quod propriè unguentarij uocant Oleum Spi-
cæ,odoris adeò acerrimi,ut cætera odoramenta ſuperet.Dioſcorides,Galenus,& Matthiolus.

Nardus Indica,tã per ſe quàm Succedanei loco in Theriacã accipitur, quare opus eſt conſideratione hac in
parte diligẽti,& uidendũ an Spica Nardi,q̃ in officinis habetur,ſit uera nec ne: q̃ tametſi radix ſit,propter ſimi
litudinẽ tñ uocat̃ Spica ſecũdũ Gal.lib.1.de Antidotis,obſeruandũ quoq; ne coctione de ſua integritate aliqd
deceſſerit,& adulterata ad nos afferatur. Nã olim unguẽtarij quoq; per decoctionẽ id ꝙ optimũ erat, extra-
hebant, reliquũ uerò rurſum planè expers ſaporis & odoris uendebãt, idq; noſtro tẽpore facilè etiam poſſet
contingere. Quàpropter tutius erit de eo accipere, ubi adhuc aliquid terræ odoratæ adhæret, nam tametſi
ad illud coctũ quoq; aliquid item terræ addi q̃at, ea tñ omni odore deſtituta eſt. Dubitari etiã põt, an Nar-
dus una eadẽq; res ſit cũ Spica,quia à Galen.9.lib.de cõpoſitione Med.ſecũdũ loca, cap.4. ubi tractat de Me-
dicamentis colicis Andromachi,in unam eandẽq; cõpoſitionẽ accipitur Nardus & Spica, tanquã res diuerſæ.
Et in principio 8.lib.de cõpoſitione Medic.ſecundũ loca,Vnguentũ Spicatũ & Nardinũ,tanquam inter ſe di-
uerſa ponuntur. Sed propter unum uel alterum hunc locum, ab eo,quod tamen multorum aliorum autori-
tate receptum eſt,recedere non debemus,quanquam non improbandum ſit, talibus quæſtionbus excitari in-
genia, & offerri occaſionem cogitandi de multis utilibus rebus accuratius.

Nardus Celtica iam aduehitur ad nos,quãquã à multis nondũ cognoſcatur. Obſeruãdũ aũt eſt tantũ radi-
ces & ſtipites accipiẽdas abiectis frondib.tanquã inutilibus,ut Dioſc. docet.Præſtãtius quoq; eſt magis recẽs,
odoratũ, multis radicib.cohærens,fractu contumax,& plenũ.Quod ut diutius aſſeruari poſsit,Dioſc.tẽpore
ita p̃parabatur.Radices & caules contũdebantur & cum uino in paſtam redigebãtur,unde Trochiſci facti in
fictili recẽti benè cooperto ſeruabãtur. Hoc tñ non ſolũ hodie non obſeruatur, ſed etiã frondes & radices q̃
magna ex parte ſunt fragiles & flaccidæ unà accipiũtur. Et credibile eſt ideò in paſtillos fuiſſe redactũ,ut ui-
res ipſius quæ alioqui facilè, & celeriter exhalabãt diutius integre ſeruarẽtur,ideoq́; uinũ addebant. At ſi re- B
centes radices haberi poſſent,illæq́; ſtatim uſurparentur, non opus eſſet prius Trochiſcos formari. His itaq;
de cauſis magna diligentia,quã huc uſq; non puto eſſe adhibitam,in hac planta colligenda opus eſſe uidetur.

SCOLOPENDRIVM uerum,Aſplenum, Ceterah & Hemionitis uocatur: Ger. Miltzkraut. Hiſp.*Doradilla*:
uulgaris uerò Phyllitis & lingua ceruina eſt. Eligitur uerum & legitimum, quod foliis eſt multis ſcolopen-
dræ animali ſimilibus,ab radice una prodeuntibus.Naſcitur in parietibus, ſaxisq́; ſiliceis & opacis : nec cau-
lem,nec florem,nec ſemen habet.Folia polypodij modo diuiduntur,ſubterflaueſcentia hirſutaq́;,ſupernè ui-
ridia.Colligitur menſe Septembri.Conſeruatur per annum. * Vim hanc habent folia,in aceto feruefacta, ut
per dies quadraginta pota lienem abſumant : quibus etiam contritis lienem ex uino illini oportet. Strangu-
riæ & regio morbo prodeſt, ſingultum ſedat, calculos in ueſica comminuit. Conceptum adimere creditur,
per ſeſe,aut cum muli liene appenſa. Tradunt noctu,ſilente luna, huius rei gratia effodiendam.Dioſc.

SYMPHYTI duo ſunt genera:primum petræum,alterum conſolida maior. Ger.Wallwurtz. Gal.*de la Con-
ſyre* nuncupatur. Petræum naſcitur in petris,ramis tenuibus,paruis, origano ſimilibus:capitulis & foliis thy-
mi:lignoſum totum,odoratum, guſtu dulce,ſaliuam ciens: longa radice,ſubrufa, digitali craſsitudine.* De-
coctum in aqua mulſa & potum,pulmonis uitia purgat:ſanguinem reiicientibus,& renum malis ex aqua da-
tur: ad dyſenteriam, rubraq́; fœminarum profluuia in uino decoctum : ad conuulſa uerò & rupta, ex aceto
mulſo bibitur.Quin & commanducatum ſitim ſedat,faucibus aſperis ſubuenit, uulnera recentia, enteroce-
lasq́; conglutinat & illitu cohibet. Carnes autem cum ſymphyto decoctæ coaleſcunt.Alterum quod Conſo-
lida maior uocatur,caulem emittit bicubitalem,aut maiorem,craſſum,leuem,anguloſum,ut ſonchi,inanem:
circa quem breui interuacante ſpacio,folia exeunt anguſta,bugloſſo proxima,oblonga,hirſuta: caule ſecun-
dum angulos quoſdam ſtriato:foliis tenuibus,ex alarum ſinu prodeuntibus: in quibus flores lutei, & circa
caulem uelut uerbaſci ſemina emicant. Tam caulis,quàm folia aſpera lanugine horrent, tactuq́ue pruritum
concitant.Radices demittuntur foris nigræ,intus candidæ,uiſcoſæ.quarum eſt uſus. Tritæ & potæ cruentis
excreationibus,ruptisq́ue proficiunt:recentia uulnera illitæ conglutinant.carnes quoq; ſi cõcoquantur, co-
gunt additæ.Inflammationibus,præſertim ſedis,cum ſenecionis foliis,utiliter illinuntur.Colliguntur ambo
menſe Auguſto & Septembri. Conſeruantur per annum. Dioſc.

TVSSILAGO Hetruſcis uulgò dicitur Farfara,& Farfarella, Germanis Hufflattich. Gal.*Pas d'aſne*.Hiſpan.
Vnna de aſno,farfaro. Ei folia ſunt maiuſcula, quàm hederæ, ſex aut ſeptem à radice, ſubalbida à terra, ſupernè C
uirentia, in plures angulos exeuntia.Caulis palmum altus,flos luteus,uere prodit,quo unà cum caule confe-
ſtim exuitur: inde nonnulli his uacare exiſtimarunt. Radix tenuis eſt, & ſuperuacua. Naſcitur in amœnis &
riguis.*Folia ex melle trita igni ſacro,& omnibus inflammationibus illitu medentur.Arida ſuffitu,ita ut fu-
mus per infundibulum hianti ore rapiatur,hos ſanant, qui ſicca tuſsi, atque orthopnœa infeſtantur : pecto-
ris uomicas rumpunt. Eundem effectum præbet ſuffita radix. decocta in hydromelite, & pota, emortuos
partus eiicit. Dioſcorides.

De foliis ſeu herbis calidis in ſecundo.

ANETHVM (Germ. Dillkraut. Gal.*Anet*. Hiſp.*Aneldo*.Ital. *Anetho*.) hortis omnibus frequentiſsimum,
omni ex parte fœniculum æmulatur, excepto guſtu. * Calidum eſt in ſecundo, & ſiccum in primo. Digerit,
dolorem ſedat,ſomnum conciliat, & crudos & incoctos humores concoquit.Aridi anethi comæ,ſeminisq́ue
decoctum,potu lac euocat:inflationes & tormina ſedat : aluum uomitionesq́ue ſiſtit : urinas ciet, ſingultus
lenit : oculorum aciem hebetat, genituram reſtinguit, aſsiduè potum. Decoctum eius fœminis uuluæ malo
oportunis, ad deſeſsiones utile. Condylomata illitus ſeminis cremati cinis tollit. Colligitur menſe Maio.
Conſeruatur uerò per annum. Galen. & Dioſc.

ANGELICA (Germ. Angelick. Gal.*Angelic*.)cubitalem excedit altitudinem,caule geniculato, inani mul-
tis alarum cauis referto : folia profert oblonga,per ambitum ſerrata, in nigrum uireſcentia : flores albos, in
umbellam cohærentes : è quibus ſemen prodit tenue, lentium modo compreſſum. Radix ei ſubeſt craſſa ra-
phani modo, quæ in plures diuaricatur ramos,guſtu acris, & ſuauiter odorata. * Excalefacit,pariterq́ue de-
ſiccat ordine ſecundo completo,aut tertio incipiente. Proinde aperit, attenuat, & diſcutit. Venenis mirificè
aduerſatur : quare peſtilentiam arcet hauſta,aut frequenter commanſa.Ipſa per ſe ſumpta,pituitoſos,lentos-
q́ue humores digerit.Idem præſtat & radicis decoctum.quod etiam celerius ex frigore tuſsientibus auxilia-
tur : expectorat enim efficaciter craſſam, lentamq́ue pituitam. Sanantur eodem ex aqua aut uino interna ui-
ſcerum ulcera, concretusq́ue ſanguis diſſoluitur, & roboratur uentriculus. Radix in puluerem trita animi
deliquiis, & cæteris cordis affectibus opem unicè præſtat. Valet ad rabioſorum & uenenoſorum morſus,
exterius

A exterius cum ruta impoſita, & intrò in corpus aſſumpta. Hinc fit, ut recentiores quidam magna opinione hanc ſuis inſerant antidotis. Matthiolus.

APIVM uulgare à Dioſcoride Eleoſelinum dicitur. Germ. Eppich/ Gal. *Perſil.* Ital. *Petroſemolo.* Hiſp. *Perexil*, petroſelino grádius. In humidis naſcitur locis. Menſe Iunio & Iulio tum flores, tū ſemina profert.* Calidū eſt in ſecūdo. Vrinas & menſes ciet. Flatus quoq; diſcutit, & magis ſemen, quàm herba ipſa. Galenus & Dioſc.

ARTEMISIA (Germ. Beifuß/ Bucken. Gal. *Armoiſe.* Hiſp. *Artemiſa.*) mágna ex parte in maritimis, item in locis incultis aſperiſque naſcitur; abſinthij modo fruticoſa, maioribus & pinguioribus foliis, ramiſque. Huius quidem genera duo: unum lætius, habitiuſque, foliis, uirgiſq; latioribus: alterū tenuius, flore paruo, tenui, candido, graueolente. Aeſtate floret. Sunt, qui in mediterraneis unicaulis nomine appellent tenuē herbulam, ſimplici caule & minuto, floribus ſcatente tenuibus, flauo colore. hæc iucundiorem, quàm præcedens efflat odorem. Colliguntur ambo cœlo ſereno, in meridie uel antè, menſe Iunij. Conſeruantur per annum in ſaccis lineis.* Vtraq; excalefacit, extenuat, feruefactæ conuenienter in muliebres deſeſſus adiiciuntur, ad detrahendos menſes partus, ſecundaſque: item ad præcluſiones uuluæ & eiuſdē inflammationes: calculos comminuunt, remoratam urinam cient: menſes pellunt pube illitæ. Succus uuluæ inditus ex myrrha eadem, quæ inſeſſio trahit. Coma tribus drachmis eorundem educendorum gratia bibitur. Dioſc.

CESTRON Pſychotrophon (Germ. Betonien. Gal. *Betoine, ou Vetoine.*) uocitatur; quoniam frigidis locis inueniatur: Latini BETONICAM appellant. Herba eſt caulem ferens tenuem cubiti altitudine aut maiorem, quadratum: folia quercus, mollia, longa, in ambitu diuiſa, odorata, prope radicem maiora: in ſummis caulibus ſemen ueluti ſatureiæ, ſpicatum eſt. Decerpta huius folia ſiccantur plurimos ad uſus. Radicibus nititur, ut ueratri, tenuibus, quæ ex hydromelite in potu, pituitoſam uomitionem euocant. Folia dari debent ruptis, conuulſis, mulieribus uuluæ malo oportunis, & ad laxandos uteri ſtrangulatus, denarij pondere cum hydromelite: tres in uini ſextario drachmæ contra ſerpentium morſus ebibuntur. Herba magna utilitate illatis à ſerpente uulneribus illinitur. aduerſus etiam uenena drachma ex uino pota conuenit: præſumpta ea, ſi uenenum hauriatur, nihil nocebit. Vrinam ciet, aluum ſubducit. Medetur comitialib. & inſanis, pota ex aqua: & iecinoris, lieniſque uitiis drachmæ pondere in aceto mulſo. concoctionem adiuuat, ſi quis cum fabæ magnitudine ſecundum cœnam cum melle cocto deuorauerit: modo conſimili acida ructantibus propinatur. ſto-
B machicis eam manducare, & ſuccum deuorare proderit, ſi poſtea dilutum uinum ſorbeatur. Datur ſanguinem excreantibus, tribus obolis cum diluti uini cyatho: iſchiadicis, renum & ueſicæ doloribus, ex aqua: aquæ inter cutem binis drachmis ex hydromelite, ſi febricitant: ſin aliter, ex mulſo. regio morbo laborantes recreat: menſes pellit, drachmæ pondere cum uino pota. aluum purgant drachmæ quatuor potæ in hydromelitis decem cyathis. facit cum melle ad tabem, & purulentam excreationem. Pariendi celeritatem affert, uteriſque cruciatus à frigiditate conceptos mulcet, ſi ex aqua calida, aut mulſo duarum drachmarum pondere propinetur. Naſcitur in pratis & montibus mundis, & opacis, circa frutices. Colligitur mēſe Iunij. ſiccatur in umbra. conſeruatur per annum. Dioſcor.

AIVGA (quam Græci CHAMAEPITYN, uulgus herbariorum IVAM ARTHRITICAM, Ger. Feldcypreſſen. Hiſp. *Pinillo.* Ital. *Iua.* appellant) herba in terra repens, ſubcurua: foliis ſemperuiui minoris multo tenuioribus, hirſutis & pinguioribus, circum ramos frequentibus, odore pinus: flore tenui, luteo, uel candido: radicibus cichorij.* Expurgat, abſtergitq; uiſcera plus quàm calefacit. Folia ſeptem diebus in uino pota regio morbo medentur: & quadraginta diebus ex hydromelite iſchiadicos ſanant. Dantur peculiariter urinæ difficultatibus, iecinoris, & renum uitiis: torminoſis proſunt. Eā apud Heracleam Ponticam, perinde atque antidoto, contra aconitum utuntur, bibentes decoctum. Ad antedicta illinitur, cum poléta iure decocti ſubacta. Trita in farinam, & cum fico in pilulis ſumpta, aluum emollit: excepta melle cum æris ſquama & reſina deiicit appoſita ex melle, uuluæ uitia extrahit: mām̄arum duritias diſcutit: uulnera glutinat: ulcera quæ ſerpunt, cum melle illita, cohibet. Alterum eſt genus aiugæ cubitalibus ramis, in anchoræ ſpeciem incuruatis, prætenuibus: coma ſupradictæ, flore candido, ſemine nigro. hæc etiam pinum redolet. Tertia mās nominatur, paruula foliis exilibus, albis, ſcabris, caule aſpero, candido: luteis floſculis, ſemine iuxta alas. reſipit & hæc pinum. Hæ duæ uim ſuperioris obtinent, ſed non uſque adeò efficacem. Colliguntur omnia tria genera menſe Iunij, conſeruanturque per annum. Dioſc.

Chamæpitys uulgò Iua notiſs. eſt: nec ſollicitè ex Creta eſt quærenda. Nam Galenus quoq; affirmat, eam quæ prope Romā creſcat, Cretica eſſe odoratiorē, & Theriacam pro Cæſare paraturi eam accipiebant: neq; dubiū eſt in aliis apud nos locis æque præſtantē atq; Romanā reperiri poſſe: modò nō ſit de crebris & cōtinuis plu-
C uiis nimis madefacta. Neq; diu eſt ꝙ ego in Apulia eandē perfectiſsimi odoris & ſaporis collegerim: Vnde eiꝰ maxima copia haberi poteſt. In uſu eſt planta uniuerſa, quādo floruerit, abiectis radicib. & ſtipitib. durioribus.

HYPERICVM (Germ. Sanct Johans kraut. Gal. *Mille pertuis.*) alij androſæmon, alij corion, alij chamæpityn appellant, quoniam ſemen odore reſinam imitatur: ſurculaceo frutice, dodrantali, rubeſcente: folio rutæ, flore luteo leucoio ſimili, qui digitis attritus ſanguineum ſuccum remittit, qua ex cauſa androſemon cognominatur: ſubhirſuta ſiliqua, & in rotundo oblonga, hordei magnitudine: ſemine intus nigro reſinoſi odoris.
* Vrinam cit, menſtrua pellit appoſitum: tertianis, quartaniſq; cum uino potum liberat. Semen quadraginta diebus hauſtum, iſchiadicis medetur. Folia cum ſemine illita, ambuſta ſanant. Naſcitur in locis cultis & aſperis. Colligitur menſe Iunij: conſeruatur autem per annum. Dioſcorides.

De *Hyperico*, ꝙ uulgò uocant perforatā, ſecundū Galeni ſententiam cap. 15. lib. 1. de Antidot. accipiendū eſt ſemen unà cum uirgultis, foliis & floribus, quod idem dicit 8. de ſimplicibus Medicamentis. Hæc herba ab omnibus cognoſcitur, & paſsim obuia eſt, & electio tantum conſiſtit in ætate, de qua diximus antea.

HEDERA (Germ. Epheu. Gal. *Lierre.* Hiſp. *Yedra.*) differentias multas in ſpecie ſortitur, ſummas aūt genere tres. Nam quædā candida eſt, altera nigra: tertia helix. Candida fructū fert candidū: nigra nigrū, aut croci æmulum, quam uulgus Dionyſium uocat. Helix fructum non gignit, ſed tenues habet uiticulas, & folia parua, anguloſa, & rubra. Nigra hedera in Italia, Germania, Belgio, Gallia circa parietes, & arbores frequēs eſt. Candida in Græcia reperitur. Minor paſsim in ſyluis & opacis locis gignitur. Hanc ſerpentibus gratiſsimā, & ſub hac hybernis menſibus eos latitare Matthiolus ſcribit. Flores hedera ſub Autumnū producit: baccæ poſt hyemis ſolſtitium perficiuntur.* Hedera omnis acris eſt, & aſtringens: neruos tentat. Flos trium digitorū carptu, facit ad dyſentericos, in uino bis die potus: ambuſtis cū cerato tritus illinitur. Recētia folia ex aceto cocta, aut cruda cū pane detrita, lienes ſanant. Foliorū & corymborū ſuccus, cū irino unguento, melle aut nitro naribꝰ infunditur: & cōtra ueteres capitis dolores, caput eo cū aceto & roſaceo perfundi utile eſt: purulentis auribus, aut dolentibus, cum oleo medetur. Nigræ hederæ ſuccus, aut epoti corymbi, corpus infirmāt, mentēq; turbāt largius ſumti. Acini quinq; triti, calfactiq; in punici mali cortice cū roſaceo, ſi inſtillentur à contraria aure, dolorem dentium mitigant. Denigrant capillū illiti corymbi. Folia in uino decocta illinuntur omnium ulcerū generi, etiāſi cacoethe ſint: uitia cutis in facie, & ambuſta ſanāt, ut antea diximus, decocta. Mouēt mēſes triti, & ſubditi corymbi: iidē poti, poſt purgationes fœminarū, drachmæ pōdere, cōcipiendi ſpē adimunt.

Pedicu-

Pediculus foliorum melle irrigatus, ac uuluæ inditus, menſtrua & partus extrahit. Inſtillatus ſuccus putrida A
tædia narium, graueolentiamq́ue emendat, & ſanitati reſtituit. Lachryma hederæ pſilothrum eſt: illitu pedi-
culos enecat. Succus radicum in aceto potus, contra phalangia prodeſt. Dioſc.

LVPVLVS ſeu lupus ſalictarius, (Ger. Hopffen. Gall. *du Haublon.*) caulibus aculeatis, longiſsimisq́ue, in ue-
pribus & ſalictis, reptat, foliis uitis albæ, hiſpidis & nigrioribus, flore cinereo ac multis exilibus folliculis
ſquammante compactili: caulis eius ſpinis horret, cacuminibus tani & corrudæ modo in torulos turbinatis.
Flores habet foliaceos, candicantes, qui ferè allium, uinumq́; ſuboleant. Herba, præſertim germen eius æqua-
lis temperamenti eſt, ad frigiditatem declinantis: flos uerò calidus in ſecundo, &c. * Educit bilem flauam, &
mundificat ſanguinem ab ea, & clarificat ipſum, & ſedat ipſius inflammationem, & affert ei iuuamentum ma-
gnum infuſio eius in aqua caſei. Et ſyrupus eius remouet icteritiam: confert febribus bilioſis & ſanguineis.
Doſis infuſionis in ſero lactis eſt circiter ℔ j. Naſcitur inter uepres circa agrorum margines. Flores Auguſto
ac Septembri colliguntur, & ad ceruiſiæ uſum reponuntur. Herba uerò Martio & Aprili colligitur. Meſue.

MELISSOPHYLLON, Latinis Apiaſtrum & Citrago, Hetruſcis Cedronella & Meliſſa dicitur, uulgaris
eſt notitiæ. Cauliculi & folia ballotæ ſimilia ſunt, ſed maiora, tenuioraq́ue, nec ita hirſuta: citreum malum
olent. * Folia cum uino pota, aut illita, proſunt contra ictus phalangiorum, ſcorpionumq́ue: item aduerſus
canis morſum. Decocto eorundem gratia, foueri prodeſt: defeſsionibus fœminarum ad ciundos menſes con-
uenit: dentes eodem in dolore colluuntur, dyſentericis infunditur. Fungorum ſtrangulationibus folia, ad-
dito nitro, potu auxiliantur: torminibus, & orthopnoicis delinctu. Illitu cum ſale ſtrumas diſcutiunt, ulcera
purgant: articularios dolores illitu ſedant. Cæterùm meliſſophylli proprium eſt, animum hilarem reddere,
humenti ac frigido uentriculo auxiliari, concoctionem adiuuare, cerebri obſtructiones reſerare, deficientem
animum reuocare, cordis imbecillitatem roborare, eamq́ue præſertim, qua ſomnus frequentius nocte inter-
cipi ſolet: quin & eius pulſum reprimere, animi ſolicitudines fugare, ac ſolicitas imaginationes tollere, quæ
tum ab atra bile, tum ab exuſta pituita gignuntur. Excalefacit ſiccatq́; ordine ſecundo. Cor exhilarat, uitales
facultates roborat, odoris fragrantia, ſaporis auſteritate, partiumq́ue tenuitate. Colligitur menſe Apri-
li, uel Maio, uel Iunio. Siccatur primò in ſole, deinde in umbra. Conſeruatur per annum. Dioſcorides,
Auicenna & Serapio.

MARRVBIVM ſeu Praſsium (Germ. Andorn.) frutex eſt radice ramoſus, candicans, ſubhirſutus, quadran- B
gularibus ramis: folium pollicem æquat, ſubrotundum hiſpidum, rugoſum, guſtu amaro: ſemen in caulibus,
& ex interuallis: flores uerticillato ambitu, aſperi. * Huius folia ſicca cum ſemine decocta in aqua, aut uiri-
dium ſuccus datur cum melle ſuſpirioſis, tuſsientibus, & ad tabitudinem redactis. Craſſam è pectore pituitã
cum ſicca iri eiicit. Mulieribus à partu non purgatis datur, ut menſtrua & ſecundas extrahat: item in difficili
partu, & his qui uenena hauſerunt, aut à ſerpentibus demorſi ſunt. Veſicam, renesq́ue lædit. Folia cum melle
illinuntur ſordidis ulceribus purgandis: pterygia nomasq́ue ſiſtunt, laterum dolores mitigant. Succus foliis
contuſis expreſſus, & ſole coactus, ad eadem pollet: cum uino & melle illitus oculorum claritatem adiuuat:
naribus regium morbum expurgat. aurium doloribus conuenienter inſtillatur per ſe, aut cum roſaceo. Na-
ſcitur prope ædificia, ruinas, & rudera. Colligitur menſe Iunij. Seruatur per annum. Dioſc.

Marrubium apud Andromachum uiride accipitur, quod ob quam cauſam factum fuerit, equidem non ha-
beo dicere, cum Galenus non meminerit uiridis, & Dioſcorides uelit eas frondes eſſe ſiccas accipiendas unà
cum ſemine aut ſuccum è uiridi collectum. Fortaſsis exiſtimandum eſt, Andromachum uiridis nomine recẽs,
id eſt, non obſoletum, ſed ſtatim exiccatum uoluiſſe intelligere: quanquã hoc non adeò multum referat. Da-
mocrates accipit uerticillos, in quibus ſemen continetur. Sed ego quaſi ſecundum regulam uniuerſalem ac-
ciperem de omnibus plantis fruticoſis totam herbam, quando ſemine eſt referta, abiectis radicibus, & magis
lignoſis partibus & cum ſemen protulerit forſitan frondes paucæ aderunt, ſed maiore ex parte tantum uer-
ticilli in circuitu caulis, ideoq́; Damocrates uoluit, illos tantum ſumendos eſſe, exiſtimans Caulem utpote li-
gnoſum eſſe nullius uſus, quanquam ideò frondes non improbet.

MYRRHIS (Ger. Wilder Korbel.) ſimillima eſt cicutæ, caule, foliisq́;: radix ei oblonga, mollis, rotunda, o-
dorata, cibo non inſuauis, Naſcitur paſsim in hortis, & pratis nonnullis. Maio menſe huius flores candicant.
* Quæ pota in uino phalangiorum morſibus auxiliatur: cit menſtrua, & partus ſecundos, purgatq́ue à puer-
perio fœminas: ſubuenit & phthiſicis cocta in ſorbitione. Aiunt quoque eandem bis die terue potam ex ui-
no, in peſtilentia ſalutarem eſſe, & ne morbi contagia ſentiantur, obſtare. Dioſc.

OCIMVM (Germ. Baſilienkraut. Gal. *Baſilio.* Ital. *Baſilico.* Hiſp. *Albahaca.*) uulgò cognitum. * Id copioſiore
cibo oculorum aciem hebetat, aluum mollit, ſpiritum mouet, urinam pellit, lac euocat: ægrè tamen confici-
tur. Illitum cum polline polentæ, aceto & roſaceo, pulmonum inflammationibus auxilio eſt. Draconis mari- C
ni, & ſcorpionis ictibus per ſe prodeſt: & cum uino Chio, oculorum doloribus. Succus uiſus caliginem ab-
ſtergit: deſtillationes exiccat. Semen potum conuenit atram bilem gignentibus, difficili urinæ, inflatisq́; na-
ribus hauſtum, ſubinde mouet ſternutamenta. quod idem herba efficit. Sed oculos premi neceſſum eſt, cum
ſternutamentũ urget. Sunt, qui in cibis abdicandum cenſeant: quandoquidẽ mãducatũ, & in ſole poſitũ uer-
miculos creat. Aphri aũt adiiciunt, ſi feriantur à ſcorpione, qui ocimũ ederint, nullo cõflictari dolore. Dioſc.

PIMPINELLAE (Ger. Bibinellen. Gal. *Pimpinelle.* appellant) duo habentur genera. Maior radice nititur
longa: foliis circumquaque ſolo procumbentibus, diſſectis, per ambitumq́ue ſerratis: caule quadrangulari:
floribus in umbellam cohærentibus, tenuibus, albicantibusq́ue. Minor caule exit rubenti: foliis minoribus,
minus diſſectis, minutiuſq́ue ſerratis. Vtraq́; tamen hircum redolet. Opacis locis minus, in pratis autem ma-
ius affatim citra cultum erumpit. Aeſtate in autumnum uſque floret. Radix, in qua uirtus tota conſiſtit, exca-
lefacit, ſiccatq́; ordine ſecundo completo, aut ſanè tertio incipiente. * Præſtat hæc ad renum & ueſicę morbos,
quorum calculus eſt cauſa. Ob id enim renes à calculis expedit, & urinam remoratam pellit. Prodeſt expreſ-
ſus è radicibus ſuccus ex uino hauſtus, deleteriis medicamentis, & uenenoſorum animalium morſibus. Qua
ratione non deſunt, qui ad peſtilentiam, radicem hanc miris laudibus efferant. Eſt & alia Pimpinella, quæ ab
Italis *Solbalſtella* nominatur, nullis non cognita, utpote quæ acetariis frequentiſsimè inſeratur. Verùm hęc ab
antedictis longè diſtat uiribus, etſi foliorum facie ſatis inter ſe conueniant. Siquidem ultima hæc guſtata nõ
leuiter adſtringens percipitur, & lentoris copiam præbet. Vnde facilè coniicitur, eam eſſe adſtrictoriæ facul-
tatis. Hinc itaque fit, ut muliebre profluuium efficaciſsimè ſiſtat: dyſenteriam, & cæteros alui fluxus cohibeat:
quin & bilioſas uomitiones reprimat: Herba ipſa uulnera & ulcera ſanat: miſceturq́ue unguentis, quæ tum
ad capitis uulnera, tum ad carcinomata parantur contagioſis, peſtilentibusq́; febribus maximè commenda-
tur. Sunt, qui eam Elatinen eſſe putent. Matthiolus.

PEVCEDANVM (Germ. Harſtrang/oder Schwefelwurtz/oder Sawfenchel. Gal. *Peucedame.*) caulem emit-
tit tenuem, gracilentum, fœniculo ſimilem: comam habet ſtatim ab terra copioſam, ſpiſſamq́;: flore luteo: ra-
dice nigra, craſſa, graui odore, ſuccoſa. Tenera radix cultello conciditur, profluensq́; è plaga ſuccus umbræ
mãdatur: in ſole ſiquidẽ cõfeſtim euaneſcit. Colligitˀ capite prius & narib. roſaceo perfuſis, ne capitis dolor
premat,

A premat, & uertigo ſentiatur. Aſſatione radix inutilis fit. Tam lac, quàm ſuccus radice & caulibus extrahi ſolet, ſicuti è mandragora: uerùm inefficacior ſucco lachryma habetur, & uelociùs expirat. Interdum etiam concreta inuenitur lachryma, thuris ſimilitudine, caulibus radicibusq́; adhærens. Præfertur ſuccus è Sardinia, & Samothrace, colore rufo, odore graui, feruens guſtu. * Ex oleo & roſaceo illitum Peucedanum prodeſt lethargicis, phreniticis, uertiginoſis, comitialibus & longis capitis doloribus, reſolutis, iſchiadicis, conuulſis: omnibus in uniuerſum uitiis neruorum, ex oleo & aceto illitum, prodeſt. Eius olfactu reſpirant uuluæ ſtrãgulatus, & ueternoſi reuocantur. Incenſum ſerpentes abigit. Aurium doloribus conuenienter ex roſaceo inſtillatur; cauernis dentium inditum, mitigat dolorem, contra tuſsim efficaciſsimè ex ouo aſſumitur: ſuſpiriis, torminibus, & inflationibus ſubuenit. Ventrem leniter emollit, lienem abſumit, difficiles partus mirè adiuuat. Facit ad ueſicæ cruciatus, & renum diſtentiones potum: uuluam aperit. Radix ad eadem utilis eſt, ſed inefficacior: eius decoctum bibitur. Farina eius ſordida ulcera purgat, & uetera cicatrice obducit: ſquamas oſſium extrahit. In cerata & calfacientia malagmata additur. Radix eligi debet recens, quæ cariem non ſenſerit, firma, odoris plena. Succus ad potiones amaris amygdalis, aut ruta, aut pane calido, aut anetho reſoluitur. Gignitur in montibus opacis. Colligitur menſe Septembri. Dioſcorides.

ROSMARINVM (Ger. Roſzmarin. Gal. *Rommarin.* Hiſp. *Romero mata.* Ital. *Roſmarino.*) quo coronarij utuntur, ramos mittit tenues, & circa eos folia minuta, denſa, longa, exilia, ſubter incaua, ſupernè uirentia, grauiter odorata. * Excalfactoria ui præditum eſt. Regium morbum ſanat, ſi decoctum in aqua, ante exercitationes bibatur: & ubi laborans exercitationi ſe crediderit, in balnea deſcendat, & merum potet. Acopis, gleucinoq́; unguento admiſceri ſolet. Flores fert bis in anno, uere ſcilicet & autumno. Colligitur à menſe Maio uſque in autumnum. Conſeruatur per annum. Dioſc.

SALVIA, ſiue elelisphacon. (Ger. Salben. Gal. *Saulge.*) frutex eſt ramoſus, longus, uirgas habens quadrangulas, & canas: folia mali cotonei effigie, ſed longiora, aſperiora, craſsiora, & quæ ſenſim attritarũ quaſi ueſtium ſcabritiem referant, hirſuta, ſubalbida, perquàm iucundo odore, ſed graui: ſemen ſummis in caulibus ſyluestri hormino ſimile gerit. * Menſes cit, & urinas decoctum foliorum, ramorumq́; potum, & partus extrahit, & paſtinacæ marinæ ictibus auxiliatur. Capillos denigrat, uulnerum ſanguinem cohibet, tetra ulcera purgat Teſtiũ pruritus ſedãt rami foliaq́;, ſi eorũ decocto cũ uino foueãtur. Naſcitur in locis aſperis, incultis
B montibus, & ubiq; in hortis. Colligitur menſe Iunij & Iulij, cum profert flores. Cõſeruatur per annũ. Dioſc.

SCABIOSA conſtat foliis laciniatis, ſubhirſutis: caulibus tenuibus, cubitali altitudine, atque etiam maiore: in quorum cacumine flores emicant in cæruleo albicantes. * Pollet aduerſus ſcabiem, decoctum potatum. Prodeſt omnibus pectoris uitiis & reſpirationi inſeruientibus organis: ſiquidem eorum inflammationes purulentas diſiicit, & omnia pectoris excrementa expurgat. Anthracibus, ſiue carbunculis peſtiferis utiliter illinitur: adeò ut illita hos lethales abſceſſus trium horarum ſpacio prorſus abolere exiſtimetur. Naſcitur in campeſtribus, & pratis. Colligitur menſe Iunij. Seruatur per annum. Matthiolus.

SCORDIVM (Germ. Lachenknoblauch / Waſſerbathenig. Gal. *Scordeon, ouchamaras.* Ital. & Hiſp. *Scordio.*) planta chamædry ſimilis, hodie cognita. Huius in medicina uſus eſſe debet, non allij ſyluestris. * Herba uim excalfactoriam habet: urinam cit. Cocta recens, aridáue cum uino, aduerſus uenenatos ſerpentium morſus bibitur: ad ſtomachi quoq; roſiones, dyſenteriam, & urinæ difficultatem, binis drachmis cum hydromelite: craſſamen purulentum pectore expellit. Facit aridæ farina ad ueterem tuſsim, rupta, conuulſa, ſi cum naſturtio, melle, & reſina miſceatur in eclegmate. Inflammata modicè præcordia, cerato excepta, recreat: cum aceto acri, aut aqua, podagris conuenienter illinitur: menſes impoſita mouet, uulnera cõglutinat, uetera ulcera purgat, & ex melle ad cicatricẽ perducit. Siccas excreſcentias in carne cohibet. Succus ad eadem uitia bibitur. Inter prima efficax Ponticũ natione, Creticũq́;. Naſcitur in montib. & paluſtribus. Cõſeruat͂ per annũ. Dioſc.

Scordium ſi ex Creta & Ponto haberi poſſet, eſſet ualde bonum, attamen in aliis regionibus quoque illo nõ multò deterius creſcit, modò eligatur id, quod in montibus, non paluſtribus locis prouenit, & in regionibus ſiccioribus, quemadmodum eſt Apulia. Colligatur autem quando floribus eſt refertum, & iam incipit ſemen producere, eſtq; uniuerſa planta in uſu præter radices, & lignoſam partem quandam illis proximam: & quò magis allium redolet, eò melius eſt.

STOECHAS (Ger. Stechaskraut. Gal. *Stechas.* Ital. *Steca.* Hiſp. *Cantueſſa.*) iuxta Galliam in inſulis eiuſdem nominis è regione Maſsiliæ gignitur & in Arabia. Herba tenuibus ſurculis, coma thymi, longiore folio, ſubamara guſtu, & aliquantum acris. * Cuius decoctum, hyſſopi modo, ad pectoris uitia efficax eſt. Antidotis utiliter miſcetur. Viſcera omnia, & uniuerſum animantis habitum extenuat, confirmat, & ab obſtructionibus & infarctu liberat. Decoctionis eius potio eſt ab ℥.v. uſque ad ℥.vij: & pulueris eius à ʒ.iij. uſque ad v. Præfer-
C tur Arabica. Conſeruatur per annum, uel annos duos. Dioſc. & Meſue.

Stœchas præferebat͂ aliis, q̃ proueniebat in Inſulis Stœchadib. dictis Galliæ, unde etiã nomẽ accepit: ſimiliter & Cretica cõmẽdabatur, quanquã hãc magis q̃ illã Gal. 1. de Antid. lib. probauerit. Nũc præſtãtiſsima habetur Arabica, unde etiã cõſueuerunt Medici noſtro tẽpore in ſuis cõpoſitionib. eam uocare ſemper Stœchadem Arabicã. Quare ſi hæc ex Arabia recens, odorata, ſubamareſcens & acris quo ad guſtũ haberi poterit, potius hanc, quàm aliam, uſurpare debemus. At ſi eiuſmodi ad manus non ſit, ſaltẽ aliam paribus conditionibus accipiamus. Vtimur autẽ ſpicis ipſius, quando inter flores & ſemina matureſcũt: itemq́; frondibus & ramuſculis tẽuiorib⁹, quẽadmodũ fieri ſolet in aliis oĩb. fruticoſis plãtis. Eſt aũt ubiq; cognita & paſsim repit͂.

PARTHENIVM (Ger. Krottendil. Gal. *Cotula fœtida.* Ital. *Bruſaculo.* Hiſp. *Magaza.*) folio eſt coriãdri, amaro ſapore, odore graui: florib. per ambitũ albis, intus melinis. Hetruſci matricariã uocãt. Siccatũ cũ aceto mulſo, aut ſale potũ, non ſecus atq; epithymũ, & bilẽ, & pituitã detrahit: ſuſpirioſis prodeſt, & melãcholicis. Herba ſine flore à calculoſis & anhelatorib. magna utilitate bibitur. Valet decoctũ ad inſidendũ in duritia uuluarũ, & inflammationibus. Illinitur ſacro igni, & collectionibus cũ flore. Nec deſunt, qui uelint marem Partheniũ appellare Athanaſiã, quam & Tanacetũ uocant ſeplaſiarij. * Vtuntur tanaceto recentiores ad uentriculi & alui flatus diſcutiendos, itẽ ad lũbricos ex uentre pellendos. Vtuntur & ad frangendos renũ calculos, & ad ciendã urinã. Sed id uiris magis, quàm mulieribus cõmendant: contrà uerò Matricariã dictam fœminis tantùm exhibendam præcipiũt. Naſcuntur ambo in omnibus ferè hortis: neque modò in iis ſata, ſed in aliis quoq; locis ſponte proueniunt. Colligũtur menſe Iunij. Conſeruantur per annum. Dioſc. & Matthiolus.

De herbis ſeu foliis calidis in gradu tertio.

ABROTANVM (Germ. Stabwurtz. Ital. *Abrotano.* Gal. *Aurons, ou garderobbe.* Hiſp. *Abrotono, hierua lombriguerra.*) duorum eſt generum. Fœmina quadam arboris ſpecie fruticans, candicat, circum ramulos foliis, ſeriphi modo, minutim inciſis: floribus referta eſt, comantibus in ſummo, fulgore auri, corymbis. quod per æſtatem prodiit, ſuauiter olet, cum grauitate quadam, & amaro guſtu. Alterum mas uocatus, ſarmentoſum gracilibus ramulis, uti abſinthium. * Vtriuſque ſemẽ crudũ tritũ, & feruefactũ ex aqua, in potu auxiliatur orthopnoicis, conuulſis, ruptis coxendicibus, urinæ anguſtiis, menſib. ſuppreſsis, aut remorãtibus. In uino potum exitialiũ uenenorũ antidotũ eſt: horrorib. ex oleo illinitur. Serpẽtes & ſubſtratu, & nidore fugat; cõtra ictus

eorum cum uino potum prodeſt, priuatim efficax contra ſcorpionum & phalangiorum uenena. Oculorum A inflammationibus commodè illinitur cum cotoneo coɫto, aut pane. tritum cum farina hordeacea, decoɫtūque tubercula diſcutit. Irini compoſitionibus admiſcetur. Naſcuntur ambo in hortis & campeſtribus. Colliguntur menſe Iunij: conſeruantur autem per annum. Dioſcorides.

ASARVM, quod & ipſum aliqui ſylueſtre nardum (Germ. Haſelwurtz. Gal. *Cabaret.*) appellant, hederæ foliis, minoribus multò, rotundioribusq́; : floribus cytino hyoſcyami ſimilibus, purpureis, inter folia proximè radicem emicantibus, odoratis: in quibus ſemen acinoſum. Cauliculos habet anguloſos, aſperos & molles: radices numeroſas, geniculatas, tenues, obliquas, gramini non diſsimiles, longè tamen graciliores, odoratas, excalfacientes, & quæ linguam uehementer mordent. * Excalfactoriam uim habet: urinam cit: hydropicis, & uetuſto coxendicum dolori prodeſt. Radices ſenis drachmis ex aqua mulſa potæ, menſes trahunt, & ueratri albi modo purgant. In unguenta additur. Vmbroſis montibus prouenit: ſed plurimum in Ponto, Phrygia, Illyrico, & Italiæ Iuſtinienſi agro. Perpetuò uiret herba, noua tamen unà cū floſculis folia Vere promit. Conſeruatur autem per annum. Doſis eius infuſionis eſt ab aur. ij uſque ad aur. iiij. & pulueris eius à ʒ. j. uſque ad aur. ij. Dioſcorides & Meſue. Aſarum notum eſt: de quo radices ſolùm accipiantur, abiectis frondibus: quod multi cum non obſeruent, plurimùm errant: nam Galenus quoque uult frondes eſſe nullius momenti. Sint autem radices firmæ, odoratæ, acutiſsimæ quo ad guſtum, & non obſoletæ: reperiuntur autem quouis loco.

VITEX, ſiue ſalix Amerina, quam uulgus Herbariorum Agnum caſtum appellat, frutex eſt in arborem aſſurgens: ramos gerit longos, fractu peruicaces: folia oliuæ, ſed molliora. Duo genera eius: una harum album florem mittit cum purpureo: altera tantùm purpureum, & ſemen, ut piper. * Excalfactorias uires habet, & aſtrictorias. Semen eius potum, uenenatis ictibus, aquæ quæ cutem ſubiit, lienoſisq́; auxiliatur: lac euocat: menſes ciet, drachmæ pondere in uino potum: genituram exoluit: caput tentat, & ſoporem affert. Decoctum herbæ & ſeminis in deſeſsione, mulieribus uuluæ malo opportunis opitulatur: item inflammationibus. Purgationes mouet ſemen cum pulegio potum, etiam ſuffitu, uel appoſitu: capitis dolorem diſſoluit illitum: inſtillatur cum aceto & oleo capiti in lethargo, & phrenitide. Folia ſuffitu aut ſubſtratu fugant uenenata: illita quoq; ſerpentiū morſibus auxiliantur: teſtium duritias, cum butyro & foliis uitium emolliunt. Rimas ſedis ſemen cum aqua illitum mitigat: & cum foliis medetur luxatis, uulneribusq́;. Virgam qui manu teneat, dum iter facit, negatur intertriginem ſentire. Agnum quaſi dicas caſtum, uocant Græci: quoniā matronæ in Theſ- B mophoriis Athenienſium caſtitatē cuſtodientes foliis huius cubitus ſibi ſternunt. & lygon, quaſi uimē, ꝓpter inuictā ferè ramorū flexilitatē. Naſcitur in fluminū ripis, aſperiſq́; locis, ac torrentiū alueis. Dioſcorides.

ARVM (Ger. Pfaffenbint. Gall. *Vit de Prebstre.*) apud Syros lupha uocitatū, folia emittit dracūculi, ſed lōgiora, & paucioribus diſtincta maculis: caulem ſubpurpureum, dodrantalem, piſtilli ſpecie, à quo croceum ſemē exit: radice dracunculi alba. quæ decocta eſtur, utpote cum minus acris ſit. Folia ad eſum condiuntur, & arida per ſe, decocta manduntur. Arum terrena eſſentia conſtat, ſed calida: * proinde extergendi uim poſsidet, uerùm non ualentem, ſicut dracontium. Radices eius maximè ſunt utiles: ſiquidem comeſæ craſsitiem humorum mediocriter incidunt, adeò ut & excreationibus ex pectore idoneæ ſint: ſed magis tamen aptum eſt dracontium. Naſcitur in campeſtribus, in uineis, in ſcrobium marginibus, & paſsim in ſemitis prope ſepes. Conſeruatur per annum, præſertim radix. Dioſcorides & Galenus.

AMOMVM exiguè fruticat, ex ligno ſe conuoluens in racemi modū: flore, ceu cādidæ uiolæ, paruo: foliis bryoniæ ſimilib. Laudatur quā maximè Armeniacum, colore ad aurū uergens, ligno ſubrufo, abundè odorato. Medicum, quoniam in cāpeſtrib. & aquoſis enaſcitur, infirmius eſſe conſtat: eſt autem magnum, ſubuiride, tactu tenerū, frutice uenoſo, odore origani. Ponticum uerò ſubrufum, paruum, fragile, racemoſum, fructu turgens, & odore nares feriens. Deligito recens, candidum, uel ſubrubrum, quod nec aſtrictum cohæreat, nec conuoluatur, ſed ſolutum diffundatur: ſemine plenum, uuis ſimile, graue, ualde odoratum, modò cariem nō contraxerit: acre, guſtu mordens, ſimplici colore non euariante. * Vim habet calfaciendi, adſtringendi, exiccandi. Somnum allicit: & illitum fronti, doloris ſenſum aufert: inflāmationes & meliceridas concoquit, diſcutitq́; : iuuat quos ſcorpius percuſsit, ex ocimo illitum: & podagricis confert: inflāmationes oculorum, uiſcerumq́; lenit ex uua paſſa: ad uuluarum uitia in peſsis, aut inſeſsionibus utile eſt. Decoctum iecinori, renibus, podagræ, potu conuenit. Antidotis immiſcetur, & precioſiſsimis unguentis. Adulteratur Amomum herba ſimili, quæ Amomis uocatur, ſed ſine odore, ſine fructu. Naſcitur in Armenia, flore origani. Quare in huiuſmodi rerum probationibus fragmenta fugienda ſunt: eligenda autem, quæ ab una radice ſuos integros ſurculos emittunt. Planta hæc apud nos incognita eſt. Quare ſuccedaneum erit aſarum, aut calamus aromaticus officinarum. Dioſc. Amomi planta eſt ignota, cuius loco collocabimus Acorum. nam Galenus 6. lib. ſimplicium Medic. hæc ſimilis eſſe facultatis ſcribit: niſi quod Acorus ſit illo ſiccior, hoc uerò magis concoquat: C quanquàm in exigua differentia hæc præſtent: cunq; nullum aliud magis conueniat, cogimur interea hoc uſurpare. At quid ſit Acorus, non parum inter ſe diſſentiunt periti ſimplicium: ego tamen exiſtimo eſſe eam radicem quam Seplaſiarij uocant Galangam maiorem, quia acuta eſt quoad guſtum. & non nihil amara, & alias quoque notas habet quas illi Dioſc. attribuit. Alij putant eſſe Calamum aromaticum uulgarem: ſed anteà unà cum illis concluſimus pro Calamo odorato, hunc calamum uulgarem eſſe accipiendum, qui etſi non eſſet ille antiquorum Calamus, gradibus tamen & uiribus ſatis ſimilis: quare hac in parte illis conſentire non poſſum: nam cum Acorum ſit calidum & ſiccum in 3. gradu, Calamus uero non ultra ſecundum, neceſſe eſt fateri, aut ſubſtitutionem non eſſe probam, aut Acorum non eſſe iſtum calamum. At hoc quia unà cum ipſis pro uera ſubſtitutione idque Veris rationibus probauerimus, relinquitur Calamum uulgarem non eſſe Acorum. Quare ſubſtituamus pro Acoro Galangam maiorē. Et ſi forſitan aliquis diceret, hāc eſſe radicem, Amomum fructum, in hoc quoque iungi poterimus autoritate Galeni. Sed & nos dicemus fructus quoque habere in ſe aliquid duri & terreſtris pariter atque illa radix habet: quāquam ego in ea ſum opinione quod lignū Amomi, quando nondum fructus aut racemi ſeſe explicuerint, ſit uſurpandum, quod ex Dioſc. colligitur & rationes expoſui in 3. lib. Methodi noſtræ de ſimplicibus, quas tamen non abs re erit hic repetere. Prima itaq; eſt, quod Dioſc. ſcribit, adulterari amomum cum ſimili quadam herba, quæ nullum habeat fructum: iam ſi fructus in uſu fuiſſet quare cum eiuſmodi planta ſine fructu falſificari potuiſſet? unde colligi poteſt lignum & ſtipitem fuiſſe in uſu. Deinde non uult accipi fragmenta ſed ſurculos integros & uegetos, quod de fructib. intelligi nequit. Præterea eligitur odoratius & quod non ſit carioſum. Caries uerò magis propria eſt lignis quàm fructibus. Erant autem uuæ quoque Amomi in uſu, ſicuti ex multis locis Galeni apparet. Et Damocrates in ſua Theriaca Amomi racemos accipit. Sed Andromachus Amomum racemoſum, non racemos, quia inter ſe differunt, habet. Nam intelligi poteſt de ſurculis, qui in notam bonitatis haberent ſemen, uel uuas appenſas: quare in Græco legitur βοτρυόεντος: & latino racemiferi: quanquam propriè magis racemoſi dicatur. Quod ſi ita eſt, ſimilitudo ſubſtantiæ magis inter ea confirmabitur, cum & Galanga maior, & ſurculi de Amomo ſint lignoſæ naturæ.

AMMI (Germ. Amey.) hodie à nonnullis oſtenditur foliis fæniculo tenuioribus, caule gracili, umbella, in qua

A in qua candidi flores & ſemen minutiſsimum, cumino ſimilis, non per omnia reſpondens ueterum deſcriptioni. Plerique exiſtimant ſemen quoddam ex Hiſpaniis ſub amomi nomine allatum, uerum eſſe Ammi, aut ſaltem eius loco uſurpari poſſe. Huius ſuccedaneum eſt aniſum, cuminum. Florentini.

Ammi paucis cognitum eſt: nec diu eſt quòd Venetiis primum ceptum eſt afferri. Antea propter ſimilitudinem ſaporis cum Origano aliud minutiſsimum ſemen accipiebatur odoratum & acre, cuius magna copia undique in Apulia creſcit, eſtque ea planta quam doctiſsimus Andræas Matthiolus in ſuis primis libris depinxit, quanquam ipſemet non habeat pro uero Ammi: quemadmodum etiam non eſt. Sed legitimum admodum ſimile eſt ſemini Saxifragæ Hircinæ dictæ, & cimino quoq; quanquam ſatis ſit minus. Odoratum eſt & ſapore tã ꝓximè ad Origanũ accedit, ut uix ab eo diſcerni poſsit. Hocq; ad Theriacã, nõ aliud accipiendũ eſt.

BACCHARIS herba fruticoſa, quæ in coronas additur, cuius folia aſpera ſunt, media uiolæ & uerbaſci magnitudine: caulis anguloſus, cubiti altitudinem petens, aliquantulum aſper, non ſine appendicibus adnatis: flore purpureo, ſubalbicante, odorato: radicibus ueratro nigro ſimilibus, quibus odor ineſt cinnamomo proximus. Aſperum ſqualidumq; ſolum amat. * Radix in aqua decocta, ruptis, uulſis, ex alto præcipitatis, ſpirandi difficultati, ſalutaris: item diuturnæ tuſsi, & urinæ difficili: menſes pellit: contra ſerpentium morſus utiliſsimè datur in uino. Recens radix appoſita partum extrahit. Puerperis eius decoctum in defeſsionibus prodeſt. In diapaſmata utiliter inſeritur iucundi odoris gratia. Folia, utpote quæ aſtringant, capitis doloribus illitu proſunt: oculorum inflammationibus, mammis tumentibus à partu, ægilopiis incipientibus, ignibuſque ſacris auxiliantur. Odor ſomnum gignit. Dioſcorides.

DICTAMNVM, herba eſt in ſola Creta naſcens, pulegio ſimilis, ſed maioribus foliis, cana lanugine pubeſcentibus. Florem nullum aut ſemen profert, inquit Dioſcorides. Theophraſtus uerò cæteriqúe auctores & caulem illi tribuunt, & florem, & ſemen, ut manifeſtè uidere licet in dictamno, quod hodie ex Creta affertur: cui quidem conueniunt reliquæ Dioſcor. notæ, ſed florem & ſemen profert. Alia eſt planta, dictamnum album uulgò uocata, aliàs fraxinella, planè à dictamno Cretenſi diuerſa: quæ quamuis ualde efficax ſit, dictamno Cretenſi ſubſtitui tamen non poteſt: hoc enim ueteres intelligunt, cùm abſolutè dictamnum ſcribunt. * Cæterùm dictamnum legitimum præſtat omnia, quæ ſatiuum pulegium, ſed efficacius multò: nam B non potum modò, ſed appoſitum quoque, aut ſuffitum, defunctos partus eiicit. Produnt in Creta capras ſagittis percuſſas, huius herbæ paſtu eas excutere. Purgandi uim habet ſuccus illitus, aut cum polenta tritus. Herba impactos pedibus, reliquóue corpori aculeos, illitu refigit. Ad lienis dolorem efficax habetur: ſiquidem ipſum imminuit. Metunt æſtate & autumno. Radix eius guſtu calfacit: partus accelerat. Succus cum uino potus, contra ſerpentium morſus præſidio eſt. Tanta herbæ facultas eſt, ut olfacta abigat beſtias, quæ uenenato ictu ſæuiant, appenſaque contactu exanimet. Vulneribus ferro illatis, & uenenatis morſibus infuſus ſuccus præſentaneo eſt remedio, ſi etiam ab inſtillatione ſtatim in potu aſſumatur. Huius ſuccedaneum pulegium eſt. Dioſcorides & Medici Florentini.

Dictamnum ex Creta ante paucos annos ceptum eſt copioſè cum omnibus illis notis, quas Dioſcorides illi attribuit apportari: detecto errore iſto Pharmacopæorum, qui eius loco ſumebant Dictamnum album uulgò dictum, quo utimur intra corpus ad Vermes necandos. Afferuntur autem ex uera planta tam frondes quàm folia. Nec nos moueat quòd Dioſcorides ſcribat Dictamnum nec florem neque ſemen producere: quia locus ille mendoſus eſt ut nos probauimus 2. lib. noſtræ Methodi cap. 16. & cum Theophraſto diximus legendum eſſe Dictamnum quoad flores, & ſemina in Medicina non uſurpari. Quod nos admonet de hac planta eſſe ſumendas frondes: & ſic pharmacopœi facere ſolent.

CARYOPHYLLATA (Germ. Benedictenwurtz. Gal. *L'herbe benoitte.*) planta eſt non uulgaris, gignitur in montibus, & in uiis iuxta ſepta. Radix tenuis, nigra, & caryophylli ſpirans odorem. * Ea recentiores utuntur pota ad thoracis interna uulnera. Quin & eius ſuccum admixta ærugine cuniculoſis, contumacibuſque ulceribus utiliter iniiciunt. Eadem olfactu ſpiritus recreat, & frigidum roborat cerebrum. Epota prodeſt cœliacis, dyſentericis, fœminarum profluuiis, & cruenta expuentibus. Tam intus ſumpta, quàm foris illita enterocelis auxilio eſt. Temperamentum eius excalfaciens & exiccans, ut manifeſto ſunt indicio eius radices: quippe quæ guſtu odoratæ, aſtringenteſque deprehendantur. Quibus qualitatibus non modò attenuare, diſcutere, & aſtringere ualẽt, ſed etiã roborare. Colligitur mẽſe Martij & Auguſti. Cõſeruatur p annũ. Matth.

CHAMAEDRYS Græcis, aliis Chamedrops, Latinis Triſſago, Germ. Bathengel/ Vergiß mein nit/ dicitur. Sunt, qui eam teucrion appellauêre, propter eam, quam cum teucrio ſeruat ſimilitudinem. Frutex eſt dodrantalis, folia habens exigua, amara, effigie & diuiſura quercus: flore paruo, penè purpureo. * Recens in aqua C decocta, potu tuſsibus, indurato lieni, urinæ difficultati, incipientibus hydropicis, auxiliatur: cit menſes, partus extrahit: lienem ex aceto pota conſumit: aduerſus ſerpentium uenena ex uino, potu, illituq; efficaciſsima. Trita digeritur in paſtillos, ad ſupradicta. Purgat uetera ulcera, cum melle: cum oleo illita, caliginem oculorum diſcutit. Natura eius eſt calefacere. Naſcitur in petroſis & aſperis. Colligitur menſe Iunij, ſemine prægnans. Conſeruatur per annum. Dioſcorides.

Chamædrys ubiq; nota eſt, & reperitur iiſdem locis in quibus diximus Chamæpytin prouenire, quæ præſtantior eſt, magiſq; odorata, & melioris ſaporis quàm Cretica: quare illam quoq; nobis in noſtris regionibus naſcentem tanquam bonam comparabimus. In uſu eſt integra herba poſteaquam flores emiſerit, & ſemen affuerit, excepta radice, & cauliculis durioribus. Naſcitur quoq; in monte Gargano propè Neapolin, laudabilis & preſtans. Nec nos impedire debet, quod dicit Andromachus, accipiendam eſſe ſemen Chamędryos: nam ita more poetico locutus eſt: intelligit enim Chamædryn ſemine plenã, eo modo quo antea diximus. Quod Galenus explicando Andromachi deſcriptionem confirmat.

CNICVS, officinis CARTAMVM (Germ. Wilden ſaffran. Gal. *Saffran ſauuage.* Ital. *Zaffarano, Saracineſco, & Zaffarano ſyluatico.* Hiſp. *Alazor, & ſemente de papagaios*) uocatur, foliis conſtat oblongis, per ambitum diuiſis, aſperis, ſpinoſis: caule ſeſquipedali: capitulo magnitudine grandis oliuæ: flore croci: ſemine candido, alioqui rufo, longo, anguloſo. Huius flore in obſoniis utuntur. * Seminis tuſi & expreſsi ſuccus, cũ aqua mulſa, uel iure gallinacei, aluum purgat: ſed ſtomacho aduerſatur. Seminis ſuccus lac cogit, & magis ipſum reſoluẽdæ alui facultate donat. Seritur nonnullis Italiæ, Galliæ, & in hortis & in agris. Flores Iulio & Auguſto, ſemen interea perficitur, & eodem quo ſeritur anno, exinde inareſcit. Doſis eius eſt à ʒ iij. uſq; ad aur. v: & floris eius à ʒ j. uſq; ad aur. ij. Conſeruatur autem, & maximè ſemen, annis tribus. Dioſcorides, & Saladinus.

CENTAVRIVM MAIVS, folia iuglandis habet, oblonga, uiridi braſsicarum colore, in ambitu ſerrata, caulem ceu rumicis, binûm a ut ternûm cubitorũ, multis ab radice adnatis, in quibus capita ceu papaueris in rotunditate oblonga, flos ex cæruleo candicans, cyanio flori perquàm ſimilis, uerùm maior: ſemen in floribus compactum, quale in floribus in pappos euaneſcentibus eſſe ſolet: radix craſſa, grauis, ſeſquicubitum longa, rubeſcens, ſucco prægnans rubeſcente, & cum adſtrictione quadam & dulcedine, acri. Huius radix ſub rhapontici nomine officinis notiſsima eſt. * Radix (quæ in uſu eſt) conuenit ruptis, conuulſis, pleuriticis, ſpirandi difficultati, ueteri tuſsi: ſanguinem expuentibus, drachmis duabus trita datur, ſi febris ſit, in aqua, cæte-

ris in uino:item ad tormina, & uuluæ dolores. Ramenta eius in collyrij formam uuluæ ſubdita, menſes atq; A partus extrahunt. Succus eadem præſtat. Vulneribus prodeſt:nam recẽs tuſa, aut arida antè madefacta, ea glutinat & coniungit. Carnes coaleſcunt, ſi tuſa ſimul decoquatur. In Lycia ſuccum exprimunt, quo pro lycio utuntur. Amat ſolum pingue, & apricum, ac ſyluas & colles. Copioſiſsimum, inquit Dioſcorides, in Lycia, Peloponneſo, Arcadia, Helide, Meſſenia, pluribuſq; circa Pholoẽn, Lyciam ac Smirnam locis. Reperitur & in Apuliæ Gargano, nec non in Baldo agri Veronenſis monte:ſed quòd in Baldo monte, ut Matthiolus ſcribit, Apulo cedit. Simplicis folij centaurium maius Hiſpania mittit, atq; hinc aduectæ Antuerpiam radices, terræq; commiſſæ ſubinde in hortis reuireſcunt. Aeſtate huiuſmodi Centauria florent, radices autem Autumno legi expedit. Conſeruatur per annum. Dioſcorides, & Dodonæus.

CENTAVRIVM MINVS (Germ. Tauſendtguldenkraut. Gal. *Cẽtaure, ou Fiel de terre*. Ital. *Biondella*. Hiſp. *Hiel de terra*.) origano aut hyperico ſimile, caule anguloſo, palmum excedente:flore lychnidis, è puniceo in purpuram uergente:foliis rutæ, prælongis & paruis:fructu tritico ſimili: radice puſilla, læui, & ſuperuacua, quæ guſtanti amaritudinem adfert. Amat loca herboſa, aratro non proſciſſa, aliquantulum, ſed tamen non omnino rigua. Eſt non modò in Italiæ prouinciis, uerùm & in Germania, ac Belgo abundè frequens. Iulio & Auguſto unà cum floribus ac ſiliquis legitur, Conſeruatur autem per annum. * Herba recens tuſa ſuo illitu uulnera conglutinat:uetera ulcera purgat, & cicatrice obducit. Bilem craſſoſq; humores per aluum exigit, ſi decocta deuoretur. Ius decocti iſchiadicis conuenientiſsimè infunditur:trahit enim ſanguinem, & dolorem leuat. Succus oculorum medicamentis perquàm utilis: ſiquidem cum melle caliginem oculorum expurgat. in uellere appoſitus, menſes & partus extrahit:epotus peculiariter neruorum uitiis ſuccurrit. Doſis eſt à tertia parte drachmæ unius uſq; ad ʒ.j.ß. Et in decoctionibus à drachma uſq; ad ʒ.iiij. Dioſcorides, & Dodon.

Centaurium minus herba eſt notiſsima, & accipiuntur, ut Galenus tradit, flores, frondes, & cimæ caulium ſimul, idq; ſtatim quando florere cœpit. Radix eſt nullius uſus. Notãdum tamen quòd in freto Neapolitano quædam alia herba naſcatur, quæ ita penitus Centaurium minus refert, ut qui non diligenter diſtinguat, facilè decipiatur, imò multi Pharmacopæi loco Centaurei uſurpant. Differunt tamen in eo, quòd in uero ſit caulis quadrangularis, in altero rotundus, & ſicuti uerum eſt amariſsimum, atq; eam ob cauſam Fel terræ uocatur, ita in altero nihil planè apparet amaritudinis.

CHELIDONIVM MAIVS (Germ. Schellkraut/oder groß Schwalbenkraut. Gall. *Chelidoine*. Hiſp. *Celiduenna*.) caule eſt gracili, cubitali, aut altiore, agnatis folioſis: foliis ranunculi, molliorib. tñ, & colore cæſiis:flore B uiolæ albæ, ſecundum ſingula folia prodeunte. In eo ſuccus croci, mordax, acris, & aliquantulum ſubamarus, grauiter olens. Radix ſupernè ſingularis, infernè in multa crocea capillamenta fibratur. Siliqua, ceu corniculati papaueris, tenuis in metæ figuram longa: in qua ſemen papauere maius recluditur. Naſcitur prope ſepes, in ſcrobium ripis, ſecus uias, inter rudera, & in ædificiorum ruinis ſeu parietinis. Colligitur in principio æſtatis. Conſeruatur autem per annum. * Succus in æreo uaſe, cum melle, prunis decoctus, oculis claritatem adfert. Foliis, caule, radice, ſuccus exprimitur ineunte æſtate, & ſiccatus in umbra digeritur in paſtillos. Radix cum aniſo & uino albo pota, medetur regio morbo, & ulceribus quæ ſerpunt: impoſita cum uino, aut manducata, dentium dolorem ſedat. Hoc nomen uidetur ſibi uendicaſſe, quòd aduentu hirundinum exoriatur, & diſceſſu emarceſcat. Sunt, qui narrant, hirundines matres excæcatis pullis, admota herba, uiſum reſtituere. Dioſcorides.

CALAMINTHAE tres ſunt ſpecies: una montibus familiaris. (German. Katzenmüntz. Gall. *Calament, ou Poliot ſauuage, ou herbe au Chat*. uocitatum) folia ocimi habens, incana: ſurculos & caules anguloſos, purpureum florem. Altera pulegio ſimilis eſt, ſed maior: (Germ. Wilden Polei) quam ſylueſtre pulegium ideo appellarunt, quòd odore ipſum æmuletur. nepetam Latini uocant. Tertia (Germ. Feelmüntz.) mentaſtro cognata eſt, foliis oblongioribus, caule & ramis maioribus, quàm ſuperiora, ſed uiribus inefficacior. Omnium folia guſtu impensè feruentia, & acria:radix ſuperuacua. Ex calaminthæ generibus frequentior eſt uſus, quæ Latinis Nepeta uocatur. Naſcitur in campeſtribus, aſperis, & aquoſis. Colligitur menſe Iunij & Iulij. Conſeruatur per annum. * Potu aut illitu demorſis à ſerpente opitulatur. Decoctum potu, menſes & urinas expellit: ruptis, conuulſis, orthopnœæ, torminibus, choleris, horroribuſq; auxiliatur:regium morbum expurgat. Præſumpta in uino uenenis reſiſtit:tineas, cæteraſq; interaneorum animalia cum ſale & melle pota, enecat: nec ſecus cocta, crudáue ſi teratur. Elephanticos eſitata adiuuat, ſi poſtea ſerum lactis ebibatur. Folia detrita ſi in uellere ſubiiciantur, menſes extrahunt, & partus enecant:accenſa, aut ſubſtrata, ſerpentes fugant:nigris cicatricibus candorem reddunt in uino cocta & illita:ſugillata tollunt. Calamintha iſchiadicis imponitur, ut ex alto humores euocet, ſummam cutem exurens. Vermes necat ſuccus auribus inſtillatus. Dioſcorides. C

Calamenthum tametſi tres ſpecies habeat, nihilo minus indifferenter quæcunq; ex illis in promptu ſit, uſurpari poterit:ac propterea Dioſc. confusè facultates omnium trium exponit, ſicuti Galenus quoq; facit: unde contigit, ꝙ Andromachus ſenior aſſumit Calamenthum, & iunior retinens Latinã denominationẽ uocat Nepetam, nam nulla eſt inter hæc differentia, & quia paſsim Nepeta ſeſe offert, accipi debet collecta in locis ſiccis, & ſuo tempore, nimirum quando floret, & ſemen incipit producere. In uſu eſt planta uniuerſa, excepta radice & lignoſo ſtipite, quæ abiiciuntur.

CONYZAE tria genera ſunt: maior, minor, & media. Maior uulgò pulicaria dicitur, frutice altior, & foliis latioribus, quàm minor, graui odore. Minor odore præſtãtior eſt. Vtriuſq; folia oliuæ ſimilia, hirſuta, pinguia. in maiore caulis binûm cubitorũ altitudine attollitur: in minore pedẽ æquat. flos fragilis, lutei coloris, qui in pappũ abit. radices ſuperuacuæ. Naſcũtur paſsim. Media conyza, caule craſsiore ac molliore: foliis mediæ inter maiorem & minorem amplitudinis: minimè pinguis, multò tñ grauioris odoris, & iucũdioris, ſed inefficacior. Prouenit locis humẽtibus. Priora duo genera eliguntur. * Suffitu, ſubſtratuq; frutex totus ſerpẽtes fugat, culices abigit, & pulices necat. Folia cõuenienter illinũtur ſerpentiũ plagis, & tuberculis ac uulneribus. Flores & folia cũ uino ad mẽſes, partuſq; eiiciendos bibũtur: itẽ cõtra urinæ ſtillicidia, arquatũ morbũ, & tormina: comitiales pota ex aceto adiuuãt. Decoctũ in deſeſsionib. medetur uuluæ malis. Impoſitus ſuccus abortum facit. Herba ex oleo efficaciter horroribus oblinitur. Capitis dolores tenuis illita ſanat. Dioſcor.

FOENICVLVM (German. Fenckel. Ital. *Finocchio*. Gall. *Fenouil*. Hiſpan. *Hinojo*.) omnibus notum eſt. Naſcitur paſsim in hortis. Colligitur caule turgeſcente. Floreſcit menſe Iunij & Iulij. Seritur Februario menſe, locis apricis & modicè ſaxoſis. * Si herba edatur, aut ſemen cum priſana bibatur, mammas lacte replet. Comæ decoctum in renum doloribus ſubditum proficit, quippe quod urinam excitet. Contra ſerpentium ictus in uino conuenienter bibitur: menſes ciet: in febribus nauſeam, & ſtomachi feruorem ex aqua frigida potum ſedat. Contritæ radices, & cum melle illitæ, morſibus canum medentur. Succus caule & foliis exprimitur, & in ſole ſiccatus, in medicamenta adiicitur, quæ ad excitandam oculorum aciem commodè temperantur. Extrahitur ſuccus ad eadem ualens, etiam ſemine uiridi, ramuliſque & radicibus prima germinatione inciſis. In Iberia, quæ ad Occidentem ſpectat, ſuccum reddit gummi ſimilem. Caulem medium, dum herba floret, ruſtici demetunt, ignique admouent, quò faciliùs ui caloris exudans, gummi remittat:

quod

A quod efficacius ſucco eſt ad medicamenta oculorum. Dioſcorides.

Fœniculi quaſi omnes partes in uſum aſſumuntur, attamē ſemen ſiccū & recens magis eſt efficax & uſitatius: de quo etiam ad Theriacam accipiatur. Hoc intellexit Galenus lib. 7. de ſimplicib. Medic. ubi conſtituit calidum in 3. gradu. Nam ſemen eius aliis omnibus partibus eſt acrius. Ac tametſi Andromachus ſenior in hac cōpoſitione id non explicet, iunior tamen & Damocrates, & Aetius, in ſuis Theriacis hoc manifeſtè dicunt. Debet autem ſemen eſſe bene maturum non furfuroſum, granorum æqualium, odoratorum & in guſtu acrium. Obſeruandū quoq; ne accipiamus eā ſpeciē quæ ſaporē miſtū habet cū Aniſo: unde dicitur Fœniculo aniſum: ſed alterū ꝙ & ipſum ſeminatur, & uulgo uocant Fœniculum amarū: quo etiā utimur in multis condimentis.

IVNIPERI (Germ. Weckolder/Krammerbeer. Gal. *du Geneure*. Ital. *Ginepro*. Hiſp. *El enepro*. genera duo: altera maior, altera minor. utraque acris eſt. Naſcitur in montibus, locis maritimis & incultis. Colligitur & maximè fructus in autumno. * Excalfacit & urinam mouet: accenſa ſerpentes fugat. Baccarum nonnullæ nucis iugulandis magnitudine nonnunquam grandeſcere, aliæ nucem Ponticam æquare inueniuntur, rotundæ, odoratæ, in mandendo dulces, ſubamaræ, quæ arceuthides etiam, id eſt, baccæ iuniperi, nominantur. Modicè calfaciunt & aſtringunt, ſtomacho utiles: contra pectoris uitia, tuſsim, inflationes, tormina, & ſerpentium ictus efficaciſsimè bibuntur: urinam cient. unde ruptis conuulſis, & uuluæ ſtrangulatui ſubueniunt. Folia acrimoniam habent: ideo tam ipſa, quàm eorum ſuccum ex uino contra uiperarum morſus illini aut bibi prodeſt. Corticis cinis cum aqua illitus, lepras eximit. Dioſcorides.

HELENIVM (Germ. Alantwurtz. Gal. *Enulæ Campana, aulnee*. Ital. *Lelle, enola*. Hiſp. *Raiz de ella*.) folia habet uerbaſci anguſtioris foliis aſperiora, oblonga: caulem quibuſdam in locis non emittit: radicem ſubalbidam, interdum ſubrufam, odoratam, ſubacrem, uegetam, magnam: ex qua agnatæ propagines liliorum, aut ari modo ſerūtur. Montanis umbroſis, & ſiccis locis prouenit. Foditur æſtate radix, particulatimq; diſſecta ſiccatur. * Potum radicis decoctum mēſes & urinas ciet. Ipſaq; in eclegmate ex melle prodeſt tuſsi, orthopnœæ, ruptis, conuulſis, inflationibus, & ſerpentium morſibus. In ſumma, excalfaciens eſt. Folia eius ex uino cocta utiliter iſchiadicis illinuntur. Helenij radix & ſtomacho utilis eſt in paſſo cōdita: ſiquidem ſalgamarij paululū ſiccatā eam, mox decoctā, & frigida aqua madefactam, in ſapam coniiciunt, & ad uſus recondunt. Trita, potaque ad cruentas excreationes efficax eſt. Alterū Helenij genus in Aegypto gigni Crateuas tradit. Herba eſt cubita-
B libus ramulis, ſerpylli modo per humū repentibus: foliis lēticulæ circa ramos, ſed longioribus, crebriſq;: radice pallida, digiti minoris craſsitudine, per ima tenui, ſupernè craſsiore, corticenigro, Naſcitur in maritimis, collibuſque. Radix una in uino epota, contra ſerpentium ictus auxiliatur. Dioſcorides.

HYSSOPVM (Germ. Jſpen/oder Jſop. Gall. *de l'Hyſope*. Ital. *Hyſopo*. Hiſp. *Hyſſopo*.) Græcorū herba eſt, foliis & floribus origano ſimilibus, hodie incognitum. Hyſſopum Meſuæ domeſticum, eſt hyſſopum uulgare, quod in hortis colitur. Syluestre naſcitur in montibus, thymumq; uulgare eſt. Vtrumq; thymbræ ſpecies eſt, & hyſſopo ſubſtitui poteſt, præſertim ſyluestre, thymum dictum. Colligitur menſe Iunij. Conſeruatur per annum. * Vim habet extenuandi & calfaciendi. Decoctum cum ficis, aqua, melle & ruta, potumq; peripneumonicis, diuturnæ tuſsi, ſuſpirioſis, deſtillationibus, & orthopnoicis auxiliatur: tineas enecat. Idem facit, ſi cum melle delingatur, craſſum humorem per aluum extrahit; decoctum ex aceto mulſo epotum. Ad ſubducendam aluum cum ficis uiridibus detritis manditur: uehementiuſq; addita iri, cardamomo, aut irione, deiicit: colorem in corpore fouet. Lieni & aquæ inter cutem, cum fico nitroq;, inflammationibus quoq; ex uino illinitur: cum feruente aqua impoſitum, ſugillata diſcutit, cum decocto ficorum optimè anginis gargarizatur. Decoctum cum aceto dentium dolorem in collutione ſedat: inflationes auricularum uaporis ſuffitu diſcutit. Doſis eius decoctionis eſt à ℥.v. uſq; ad ℥.x. & pulueris eius à ʒ.ij. uſq; ad ʒß. Dioſcorides & Saladinus.

LAVRVS (Germ. Lorbeerbaum. Gal. *Laurier*. Ital. *Lauro, alloro*. Hiſp. *Laurel arbol*.) quædam tenui folio conſtat, altera latiore. * Vtraque excalfactoriam naturam habet, & emollientem. Vnde decoctum earum in muliebres inſeſſus additum, uuluæ & ueſicæ uitiis conuenit. Virentia folia ſenſim ſubſtringunt: illita quoque ac trita, ueſparum apiumq; ictibus opitulantur: eadem cum polenta & pane illita inflammationem omnem mitigant: ſed pota ſtomachum effundunt, & uomitiones mouent. Lauri baccæ magis quàm folia calfaciunt. Ergo in eclegmate tritæ cum melle & paſſo, proſunt tabi, orthopnœæ, & omnibus thoracis rheumatiſmis: contra ſcorpionum ictus ex uino bibuntur: uitiligines emaculant. Succus baccarum utiliſsimè aurium dolori & grauitati inſtillatur cum uino uetere, & roſaceo. In medicamenta autem adiiciuntur, quæ neruorum laſsitudines reficiunt, acopa uocant: & ad unguenta quæ calfaciunt & diſcutiunt. Cortex radicis calculos rumpit, partus necat, hepaticis prodeſt, tribus obolis in uino odorato potus. Dioſc.

C MAIORANA, Amaracus, Sampſuchus. (Germ. Maioran uel Meyran. Gal. *Mariolaine, ou Marone*.) herba eſt ramoſa, per terram repens: foliis eius calaminthæ, quæ tenui folio conſtat, hirſutis & rotundis, ſuauiſsimum odorem ſpirat: ideo coronis inſeritur. Naſcitur paſsim in hortis. Colligitur menſe Aprilis & Maij. Conſeruatur autem per annum. * Vis eius excalfaciens. Succus decocti potus, conuenit incipientibus hydropicis, & iis quos urinæ difficultas, aut tormina excruciant. Illita ex melle arida folia, ſugillata tollunt: menſes ſubdita in peſſo trahunt: contra ſcorpionis ictum ex aceto & ſale illinuntur: laxatis, tumoribuſque cerato excepta imponuntur: aduerſus oculorum inflammationes, cum polline polentæ, illini prodeſt. Acopis, malagmatiſque calefaciendi gratia commiſcetur. Dioſcorides.

Amaracus, & Maiorana uulgaris, una herba eſt: cuius pariter Cimæ cum floribus & ſeminibus ſiccatis ad umbram ſumuntur, uocatur adhuc paſsim uulgò, *ſanſico* quia Latinè Sampſuchum dicitur.

MARVM ſpecies eſt Maioranæ iſtius, quam uulgo Gentilem uocamus: Alij Perſam gentilem. Neapoli in fictilibus ante feneſtras culta reperitur: cuius Cimæ ſumuntur, quando plenæ ſunt ſeminibus, cum nonnullis etiam adhuc floribus, & in umbra per aliquot dies ſiccantur.

MENTHA (Germ. Müntz/Krauſzviſchmüntz. Gal. *de la Mente*. Hiſp. *La yerua buena*.) cognita herba eſt. Naſcitur paſsim in hortis. Colligitur menſe Aprilis uel Maij. Siccatur in umbra. Conſeruatur per annum. * Calfaciendi, adſtringendi, atq; exiccandi uim habet. Siſtit ſanguinem, poto ex aceto ſucco: tineas in uentre teretes enecat: uenerem ſtimulat. Singultus, uomitiones, choleraſq; ſedant terni ramuli cum acidi granati ſucco poti. Suppurationes diſcutit, ſi cum polenta illinatur. Impoſita fronti capitis dolores mulcet: mãmas, ſi tendantur, aut lacte turgeant, compeſcit: cum ſale canum morſibus illinitur: aurium doloribus cum aqua mulſa ſubuenit: uuluæ ante coitum admota conceptioni reſiſtit: linguæ ſcabritiem confricta læuigat. Lac coire, denſariq; in caſeum non patitur, ſi folia potionibus lactis immergantur. In ſumma ſtomacho utilis eſt, & in condimentis peculiarem gratiam habet. Sylueſtris mentha (Latini mentaſtrum uocant) hirſutiore eſt folio, & prorſus maiore, quàm ſiſymbrij grauiori odore. quare minus ad ſanorum uſus expetitur. Dioſc.

NIGELLA, Gith, Melanthium. (Germ. Schwartz Coriander. Gal. *Poyurette*.) exilibus ſurculis fruticat, ſæpe binos dodrantes excedens: foliis, ut ſenecionis minutis, ſed multò tenuioribus: capitulo in cacumine tenui, paruo. ceu papaueris, oblongo, intercurſantibus intus membranis: quibus ſemen includitur nigrum, acre, odoratum, quod panibus inſpergitur. Naſcitur in hortis & uiridariis. Colligitur menſe Iulij. * Capitis dolo-

ribus illitum fronti, ſubuenit. diſcutit recentes oculorum ſuffuſiones, tritum ex irino, & infuſum naribus: A tollit lepras, lentigines, duritias, tumoreſq; uetuſtos, cum aceto illitum: circumſcarificatos clauos excutit, cũ uetere urina impoſitum. dentium doloribus, cum aceto & teda decoctum & collutum prodeſt. Teretes uentris tineas expellit, perũcto ex aqua umbilico. Deſtillatione laborantes adiuuat, tritum in linteo, & olfactum. Vrinam & menſtrua ciet, multis diebus ſumptum, & lac extrahit: difficultatem ſpirandi cum uino potum, leuat: phalangiorum morſibus ex aqua, drachmæ pondere, hauſtum auxiliatur. Incenſo ſerpentes fugãtur. Tradunt largius epotum enecare. Dioſcorides.

OENANTHE (uulgò Rot Steinbrech) folia habet paſtinacæ: florẽ candidũ: caulẽ craſſum, palmi altitudine: ſemẽ atriplicis; radicẽ magnã, in multa rotũda capitula extuberantẽ. Naſcitur in petris. Iunio mẽſe floret. *Huius ſemẽ, caulis, & folia cũ mulſo uino pota, ſecũdas eiiciũt. Radix è uino urinæ ſtillicidio cõuenit. Dioſc.

ORIGANVM (Germ. Wolgemut/Doſten. Ital. *Origano*. Gal. *Mariolaine d'Angleterre*. Hiſp. *Oregano*.) trium eſt generum: heracleoticum, onitis, & ſylueſtre. Heracleoticum folium habet hyſſopo non diſsimile: umbellã autem non in rotæ ſpeciem orbiculatam, ſed ueluti multifidam: ſemine in ſummis uirgis haudquaquam denſo. Onitis candidiore eſt folio, & hyſſopo ſimilior. Semen ueluti coniunctos corymbos habet. Sylueſtre uerò origanum aliqui Panaces Heraclion, alij cunilam uocant: foliis eſt origani: ramulis tenuibus dodrantem altis in quibus umbellæ anethi inſunt, flores candidi: radix tenuis, ſuperuacua. Horum poſtremum in maritimis naſcitur: reliqua duo cognita quidem ſunt, ſed rara. Tragoriganum eſt incognitum. Quod hodie in uſu eſt, ad nullum origani genus referri poteſt: primùm, ꝙ in maritimis nõ naſcatur, ubi duntaxat cætera creſcunt origana: deinde, quòd guſtatum, linguam non uellicat, ut reliqua origana. Adulterinum igitur erit origanum, quia reliquis notis ita cum origano conuenit, ut guſtu ſolo ferè diſtingui poſsit. Danda eſt opera, ut legitimum habeatur, atq; hoc reiiciendum. Verum hodie ex Creta copioſè Venetias adfertur. *Cæterùm origanum excalfacit: unde decoctum cum uino potum demorſis à ſerpente conuenit. qui autem cicutam, aut meconium hauſerunt, iis ex paſſo: ſi uerò gypſum, aut ephemeron, ex aceto mulſo propinatur. ruptis, conuulſis, hydropicis cum fico eſui datur. Aridum acetabuli menſura potum in aqua mulſa, atros humores per aluum extrahit: menſes ciet, & tuſsi cum melle linctum medetur. Ad pruriginem, pſoras, regiumq; morbum, decocti ius in balneis prodeſt. Succus uirentis, tonſillas, uuam, & oris ulcera ſanat, & per nares ex oleo irino infuſum B trahit. Dioſcorides, & Medici Florentini.

PERICLYMENI ſeu Caprifolij duo ſunt genera: unum Germanicum, alterum Italicum dicere licebit. Vterq; frutex amplexicaulis, uicinis adminiculis circumligatur. Germanicum longis tenuibus, ſed tamen lignoſis, & in ramulos partitis ſurſum repit cauliculis, circa quæ ex interuallis folia bina ex aduerſo poſita, oblonga, mollia, dilutè uirentia, inferiore tamen parte magis incaneſcentia, flores in ſummis ramulis complures pariter emicant, oblongi, candidi, ſuaueolentes, interiùs caui, una parte prominentiores, ſtaminibus aliquot è medio exeuntibus. fructus acinis ſimilis in exiguarum uuarum modum compactus: per maturitatem rubet, in qua ſemen duriuſculum. radix lignoſa non abſq; adnatis. Italicum lignoſis quoq;, & in longitudinem prorepentibus cauliculis, priori omnino ſimile eſt: conueniunt etiam folia, niſi quòd ex aduerſo poſita ſubinde uniantur, & circa ramulorum præſertim faſtigia ita coaleſcant, ut acetabulorum profundiorum ſpeciem exhibeant, è quibus floſculi enaſcuntur ſimiles ſuperioris, breuiores tamen, ac paulo minores: baccæ ſequuntur ſimiles, & rubentes, ſed tamen dilutius. Naſcitur in ſyluis, & in ſenticetis fruticibus nouelliſq; arbuſtis, ita ſæpenumero tenaciter, & arctè ſe obuinciens, ut ſui ueſtigia ipſis impreſſa relinquat. Vere folia exeunt, uti aliis lignoſis. Flores quandoque Aprili, crebrius Maio ac Iunio conſpiciuntur: fructus ſub Autumni tempus maturi. Græci Periclymenon, Latini Volucrum maius: Scribonius Largus Syluæ matrem appellat: officinæ Caprifolium, Matriſyluam, pleriq; Lilium inter ſpinas: Itali *Vincibosco*, Germani Geiſsblat/Specrgilgen/Waldgilgen/ Galli *Cheureſeuille*. Hiſpani *Matreſelua*. Matthæus Syluaticus Pandectarum author, Caprifolium, & Syluarum matrem cap. cxxxvij. rectè quidem Periclymenon, ſed perperam Lycium & Pyxacantham interpretatur: Periclymenon cum Pyxacantha ineptè confundens. peius uerò etiam facit Caprifolio uires Pyxacanthæ aſcribens. Sed cap. dxxxj. Matriſyluam Periclymenon & Caprifolium rectè aſſerit, ac legitimas ei ex Dioſcoride uires refert. Præbuiſſe hic grauiſsimi erroris pharmacopœis occaſionem uidetur, qui ſucco foliorum, & fructuum Periclymeni denſato, pro Lycio, maximo cum periculo utuntur. Natus hinc & alius error, quòd uidelicet foliorum Periclymeni decoctum, uel ex his, aut etiam ex floribus ſtillatitius liquor, oris fauciumque inflãmationibus incipientibus, ueluti aſtringentia ac refrigerantia prodeſſe temerè exiſtimẽtur. Periclymeni enim haudquaquã frigida, aut aſtringens, ſed calida & attenuans eſt facultas. Vt enim Galenus ſcribit Periclymeni cum fructus, tum folia adeò uehementer incidentis pariter & excalfacientis facultatis ſunt, ut ſi pluſculum bibantur, urinam ſanguinolentam efficiant: principio tamen urinam duntaxat mouentia. C Dioſcorides ait: Huius ſemen poſtquam ematuruit collectum, ac in umbra ſiccatum, drachmæ pondo quadraginta diebus datum, lienem abſumit: laſsitudinem diſcutit: orthopnœæ, & ſingultui prodeſt: urinam cit à ſexto die cruentam. Idem & partus accelerat. Eandem uim & folia habent, quæ triginta diebus pota ſterilitatem efficere narrantur. Eadem cum oleo illita periodicarum ſiue intermittentium febriũ horrores abigunt. Dodon.

PETROSELINVM hortis omnibus frequentiſsimum eſt: *urinam cit & menſtrua: contra ſtomachi & coli inflationes, & tormina prodeſt. Laterum, renum & ueſicæ doloribus, in potu ſubuenit. Admiſcetur antidotis urinam cientibus. Dioſcorides.

Petroſelinum commendabatur allatũ ex Macedonia, quòd à natiuo loco uocabatur Eſtreaticũ, & ſub hac appellatione ad omnia loca deferebatur, quanquã ex Epiro, in quo copioſiſsimè creſcit, in Macedoniã apportaretur, & inde tanquã Macedonicũ & Eſtreaticum omnib. diſtribueretur, nã cum exiguus locus eſſet in Macedonia, ubi colebatur, non potuit ſufficere omnibus aliis regionibus. Etſi aũt uero Eſtreatico careamus, nihilo tamen deteriorẽ fore Theriacã exiſtimabimus, ſi alio uſi fuerimus: nam, ut Galenus cap. 14. lib. 1. de Antidotis tradit, quanquam ad uenena, & ſerpentum morſus Eſtreaticum ſit efficacius, alterum tamen ad alios morbos non minus eſt utile, ad uentriculi debilitatem, hydropem, tormina uentris, colicos dolores & ſimiles alios, quos ſecundariò quoq; Theriaca promittit curare. Cùm inſuper Eſtreaticũ tam amarum & acre ſit, ut etiam alia omnia ſimplicia medicamenta Theriacæ ſuperet, atq; eam ob rem compoſitionem reddat nimis amaram, & guſtui ingratam: potiſsimum ſi ſemen eius (quòd quidem in uſu eſt) recens, & non ſiccum imponatur: nam tametſi frondes & radices eàndem habeant facultatem, ſunt tamen nimis debiles. At quidnam uerum ſit Petroſelinum, hucuſq; apud peritos ſimplicium fuit incertum. Veruntamẽ ante paucos annos in multis hortis colere cœperũt quandã plantam, quæ multorum iudicio uerũ Petroſelinum repreſentat, & Neapoli copioſè floret in horto, quem excoluit multis & uariis ſimplicibus refertum in monaſterio S. Seuerini Vincentius Lucenſis, & in fictilibus quoq; Ferdinando Imperato prouenit, ſeminaq; acceperat à Marco Emario pharmacopœo Veneto: reperitur nunc etiã Patauij, Veronæ, Romæ, Venetiis & in aliis locis. Et certè ſi conſideremus diligenter omnes eius partes, nihil dubitationis nobis relinquitur, niſi quod ſemen eius non adeò ſit acre atq; amarũ quemadmodum Dioſcorides uult, & Galenus quoq; in commemorato loco ſcribit eſſe

amariſ-

A amariſsimum & acerrimum:quod etſi ipſe de Eſtreatico dixit,tamen & alia quoq;, quanquã non tam ualidè,
acria & amara eſſe debent. Cumq; hoc ſemen (quod iam pro uero habetur) ideo fortaſſe minus acris ſaporis
ſit,quòd alia culturæ ratio adhibita fuerit, nõ audeo tamen me opponere ſẽtẽtiæ tot doctorũ uirorũ, atq;
ideò una cum illis ſuadeo pharmacopœis,ut intereà ad Theriacam accipiant. Non prætermittam etiã in me-
dium afferre quandam meam opinionem quam ante multos annos de Petroſelino concepi: nam non exiſti-
maui eos errare,qui pro Petroſelino uulgarem acciperent ſaxifragã,habentẽ omnes eas notas,quas Dioſcori-
des & Galenus Petroſelino attribuunt: Nam folia ſunt Petroſelino ſimilia, & naſcitur in petris, unde & no-
men obtinuit:ſemen quoq; conuenit cum ſemine Ammi ueri,atq; inſuper eſt amariſsimum,acre & odoratũ.
Quanquã omnes plantas quas ego uiderim montanis locis allatas Neapolim deprehenderim in hiſce duo-
bus ſaporib. fuiſſe ualidiores,quo ad radices quàm ſemina: tametſi in Macedonia contrariũ accidat,cuius rei
cauſa eſt,quòd ibi nunquã planè perfectũ eius ſemen uiderim,ſed ut plurimũ carioſum. Vnde eius imperfe-
ctio apparet,& fortaſsè in noſtris regionibus ad ſummam perfectionem perueniri nequit,ideoq; cum ſemen
hoc tam efficax non reperitur, eius loco collocari poterunt illius radices quæ ſecundũ Galenũ eiuſdem ſunt
facultatis:quamuis ſemen ipſum ſi haberi poſſet, propter rationem in regulis ſubſtitutionis enumeratis eſſet
melius. Accedit præter haſce notas & hoc,quòd hodie ſaxifraga in doloribus colicis exhibetur, itẽq; ad pro-
uocandam urinã, & calculum frangendũ,admodũ feliciter,quemadmodum olim Petroſelinum præbeba-
tur. Quod ſi aliquis exquiſitius hæc diſcutere, & nõ pro uero Petroſelino accipere uellet,ſaltẽ pro illo ſubſti-
tuere poſſet, quoniã ex ſapore cõiicitur in 3. gradu eſſe calidũ & ſiccũ. Vnde quoq; in aliã deueni coniecturã,
ſaxifragã nimirũ eã quã uulgò ꝓpter odorẽ Hircinã uocamus,eſſe Dioſcoridis Oreoſelinũ:ſemper enim pro-
uenit in montibus & ipſa quoq; inter ſaxa:in quibus ait Dioſcorides hoc creſcere: quare nonnulli ſtatuerũt
eſſe Petroſelinum, ꝙ tamẽ Dioſc. reprehendit. Hæc ſaxifraga ſemen profert ita ſimile Ammi ſemini, ut uix in-
ter ſe diſcernatur, & niſi loco boni odoris Hircũ oleret, poſſet hoc Petroſelinũ & illud Oreoſelinũ appellari.
Quod ſi hoc regioni in qua naſcitur imputaretur (quod tamen ego non affirmauero) hæc opinio eò melius
conſiſtet,quamuis magis ad alteram inclinẽ. Hæc Saxifraga Hircina folia habet Apii,acris eſt & amara, & mi-
rabilis in frangendo calculo & prouocanda urina, quemadmodũ multorũ recentiũ experientia id teſtatur.
B Nonnulla collegia celebrium ciuitatum pro Petroſelino ſubſtituerunt Petroſelinũ uulgare, quemadmodũ
aliquando Bononiæ factũ eſt, & ni fallor collegium Patauinũ eiuſdem fuit opinionis. Sed hic modus ſubſti-
tuendi uidetur in diſputationem cadere. Nam ſicuti Serapio ſentit ex ſententia Aſclepiadum, & Apium cali-
dum & ſiccum eſt in ſecundo gradu, & Petroſelinum Galeni in tertio. At non conuenit ſubſtituere medica-
menta,quæ in primis qualitatibus non ſint eiuſdem gradus.

PTARMICA exiguus frutex eſt,ſurculos habens paruos,multos & rotundos,abrotano non diſsimiles: &
circa eos folia oleæ,longa,multa: & in cacumine capitulum,uti anthemidis, paruum,rotundum: * quod ſuo
acri odore ſternutamentum excitat:unde nomen accepit. Naſcitur in montibus & petroſis. Folia cum flori-
bus illita,ſugillationes rapiunt. Flores ſternutamenta efficaciſsimè mouent. Dioſcor.

PVLEGIVM (Germ. polen. Gal. *du Poul ot.* Hiſp. *Pol o.* Ital. *Pulegio.*) herba eſt uulgaris notitiæ. Naſcitur in lo
cis cultis & aquoſis. Colligitur menſe Iunij, Iulij & Auguſti, dum floret. Siccatur in umbra. Conſeruatur
per annum. * Extenuat, calfacit, decoquit: potum menſtrua, ſecundas ac partus eiicit. Pulmonis uitia ex mel
le & aloe potum extrahit, & conuulſis auxiliatur. nauſeas, ſtomachique eroſiones ex poſca permulcet. atram
bilem per aluum exigit. Bibitur in uino utiliſsimè contra ſerpentium morſus: defectos animo recreat, cum a-
ceto naribus obiectum: gingiuas arefacti cinere corroborat. Illitum cum polenta inflammationes omnes ſe-
dat, podagris per ſe ſubuenit, impoſitum uſquedum rubeſcat locus: cum cerato uaros extinguit: lienoſis cum
ſale utiliter illinitur. Decoctum eius ablutas prurigines mitigat: conuerſas uuluas corrigit: contra inflatio-
nes, duritiaſque uuluæ in deſeſsiones conuenienter adiicitur. Dioſcorides.

RVTA (Germ. Rauten. Gal. *de la Rue.*) tam ſatiua, quàm ſylueſtris, uulgaris eſt notitiæ. Naſcitur paſsim in
hortis. Amat ſolum ſiccum & apricum. Floret æſtate. Colligitur autumno. Siccatur in umbra, & conſer-
uatur per annum. * Vtraque urit, calfacit, exulcerat, urinam ciet, menſtrua pellit, aluum ſiſtit potu, cibóue.
Lethalium medicamentorum antidotum eſt; ſi ſemen ex uino acetabuli menſura ebibatur. Folia per ſe
præſumpta, aut cum nucibus iuglandibus, aridiſque ficis, inefficaces uenenorum uires reddunt: contra ſer-
pentes ſimili modo ſumere conuenit. Genituram cibo, potúue extinguit: cum anetho ſicco decocta, tor-
C mina ſedat. Facit ad pectoris, laterumque dolores, difficultatem ſpirandi, tuſſes, pulmonis inflammatio-
nem, coxendicum, articulorumque cruciatus, & horrores febrium circuitu repetentes, pota, ut antè di-
ctum eſt. Item ad inflationes coli, uuluæ, rectique inteſtini cum oleo decocta & infuſa. Fœminas uuluæ
ſtrangulatu liberat, ſi à genitali ſedérenus cum melle ſubiiciatur. Feruefacta ex oleo, & pota, uentris tineas
excutit: articularijs doloribus ex melle, aquæ inter cutem cum ficis illinitur: eiſdem in potu auxiliatur, de-
cocta in uino ad dimidias partes, & oblita. Cruda conditaque cibo, uiſus aciem excitat: dolores oculo-
rum illita cum polenta lenit: doloribus capitis cum roſaceo & aceto illita auxiliatur: profluentem nari-
bus ſanguinem ſiſtit trita, & indita. Teſtium inflammationibus cum laureis foliis impoſita, & eruptioni-
bus papularum cum myrto & cerato prodeſt. cum pipere autem, uino & nitro affricta, albæ uitiligini mede-
tur: cum eiſdem illita formicationes tollit, & uerrucas, quæ thymi florem repræſentant. Contra impetigines
cum alumine & melle utiliſsimè imponitur. Succus in mali punici calyce calfactus, aurium dolori efficaciter
infunditur. Idem oculis, qui hebetudinem ſenſere, cum fœniculi ſucco ac melle inunctus, opitulatur. Ignem
ſacrum, ulcera quæ ſerpunt, aut in capite manant, cum aceto, roſaceo, & ceruſſa illitus perſanat; manſa allio-
rũ, ceparumq; acrimoniam domat. Sylueſtris ſi copioſius eſtur, interficit. Dum florẽ promit, & ad murias colli
gitur, cutem inflat & rubore quodam inficit, cum pruritu ac uehementi inflammatione, oportet itaq; eam un
ctis antea manibus & facie colligere. Tradunt ſuccum gallinaceis pullis inſperſum, feles arcere. Adiiciũt eam,
quæ in Macedonia circa Haliacmon amnẽ prodeat, comedentes interimere. Montoſus aũt is locus, uiperis ſca
tet. Semen eius potum contra inteſtina uitia efficax eſt. In antidota commodè additur. Contra incõtinentiam
urinæ toſtum ſemen ſeptenis diebus potui datur. Radix huius montanum moly uocatur. Sylueſtris ruta ſali-
uæ ſimilis eſt. Prodeſt comitialibus, & coxendicum doloribus: menſtrua mouet, partus enecat. Acrior eſt ui-
ribus, quàm hortenſis, & ualidior. Sylueſtris, utpote noxia, cibis abdicatur. Dioſcorides.

SABINA (Germ. Seuenbaum. Gal. *Sauinier.* Ital. *Sauina.* Hiſp. *Sabina yerua.*) duorum generum eſt. Vna fo-
liis cupreſſo ſimilis, ſpinis horridior, grauiter olens, acris, & feruens. arbor eſt coactæ breuitatis, quæ ſeſe
magis in latitudinem fundit, huius foliis nonnulli pro ſuffitu utuntur. Altera tamarici folio ſimilis eſt. Na-
ſcitur paſsim in hortis. Colligitur autumno. Conſeruatur autem per annum. * Vtriuſque folia nomas ſi-
ſtunt. collectiones illitu mitigant: quin & cum melle illita nigritias, ſordeſq; repurgant, & carbunculos rum
punt: cum uino pota ſanguinem per urinam eliciunt: partus appoſita extrahunt, & ſuffitu idem præſtant. Vn
guentis calfacientibus immiſcentur, & priuatim gleucino. Dioſcorides.

SERPILLVM (Germ. Quendel. Gal. *Du Sarpolet.*) duorum generum eſt. Hortenſe odore ſampſuchum imi

tatur,atq; in coronas addi ſolet. cui à ſerpendo nomẽ inditũ eſt: quoniã ſi qua eius particula terrã attingat, ibi radices demittit. A Folia & ramulos origani habet,ſed cãdidiores,in maceriis multò ꝓcerius aſſurgit. Naſcitur paſsim in hortis: locis apricis. Colligitur mẽſe Iunij & Iulij. Siccatur in umbra, & cõſeruatur per annũ. Syl neſtre, Zygis appellatũ, nõ ſerpit, ſed in altitudinẽ increſcit, ramulos edẽs tenues, ſurculos, foliis refertos longioribus, quàm rutæ, & durioribus, anguſtis. Flores iucundè olẽt, guſtãti acres. Radicis nullius uſus. Naſcitur in petris, tota eſtate floret: ſatiuo efficacius, atq; magis excalfaciens, & ad medendi uſum aptius. *Mẽſes trahit, & urinã potu ciet: torminibus, ruptis, uulſis, & iecinoris inflãmationibus auxiliatur: & aduerſus ſerpẽtes potu, illitúue prodeſt. Capitis dolores mulcet coctũ, adiecto roſaceo, & madefactũ in aceto: maximè uerò phreneticis & lethargicis conuenit. Cruentos uomitus ſedat ſuccus, drachmis quatuor ex aceto potus. Dioſcor.

SISYMBRIVM (alij ſerpillum ſylueſtre uocant) Germ. Wilder Quendel. Gal. *Creſſon.* Ital. *Balſamita*, menthe hortenſis ſimilitudine, odoratius, latiore folio. Inſeritur coronis. Naſcitur in ſolo inculto. Colligitur mẽſe Iunii, uel Iulij. Conſeruatur per annum. * Calfaciendi uim habet. contra ſtillicidia urinæ, calculoſque, ſemen ex uino bibitur: tormina & ſingultus ſedat. Folia in capitis dolore, fronti, aut temporibus illinuntur: item contra ueſparum, apumq; ictus. Vomitiones potu cohibet. Alterum ſiſymbrij genus, aliqui cardaminam, alij Sion appellant. Ea herba riguis gaudet, & eiſdem in locis, quibus Sion prouenit: quæ ideo nõnullis Cardamina nominatur, quòd guſtu cardamum, id eſt naſturtium repræſentet. Folia primùm rotunda prodeunt, adulta erucæ modo finduntur. Id excalfacit, urinas mouet. crudum eſtur. Purgat lentigines, cutiſque uitia in facie, noctibus impoſitum, matutiniſq; detractum. Dioſcorides.

THYMVM (Germ. Thym, & Römiſcher Quendel. Gal. *du Thin, ou Thim.* Ital. *Thimo.* Hiſp. *Tomillo yerua.*) ab omnibus cognoſcitur, ſurculoſus frutex, exilibus foliis, multis & anguſtis circumdatus: capitulis in cacumine flore purpuraſcente refertis. Gracili ſolo & petroſo prouenit. Colligitur menſe Iunij. Conſeruatur per annum. *Vim habet hanc, ut cum ſale & aceto potum, pituitam per aluum detrahat. Decocti ius prodeſt orthopnoicis & anhelatoribus: tineas uentris exigit: menſes, partus, & ſecundas pellit: urinas ciet. Cum melle in eclegmate faciles facit excreationes: recentes tumores diſcutit, cum aceto illitum: concretum ſanguinem diſſoluit. uerrucas thymi colorẽ reddentes penſileſq; tollit. Iſchiadicis cũ uino, & polenta impoſitũ ſubuenit: hebetib. oculis in cibo prodeſt. Perquàm utile pro condimento, duntaxat ad uſus eorum qui rectè ualent. Dioſcor.

TRIFOLIVM, quod Germ. Klee Ital. *Trifoglio.* Gal. *Treffle.* Hiſp. *Trebol.*) Græci Oxytriphyllõ, aut Alphation B appellant, ꝙ bitumen redoleat, multas habet uirgas tenues, cubitũ aut amplius longas: folia magna, acuminata, terna ſingulis germinationibus exeuntia, quib. recenter enatis rutæ odor ineſt: ubi aũt adoleuerũt, bitumẽ olent: florẽ edit purpureũ, ſemen latum, hirſutũ, ex altera extremitate exertũ corniculi modo: radix lõga, tenuis, dura. Copioſè naſcitur circa Elbã & Petrã ſantam Hetruriæ. Huius uſus eſſe debet, non trifolij pratenſis, quod a uero trifolio maximè differt à Græcis deſcripto. * Semen & folia in aqua pota pleuriticis, urinæ difficultati, comitialibus, & iis qui aquæ inter cutem principia ſentiunt, fœminis quoq; uuluæ uitiis opportunis auxiliantur: menſes ciunt. ternæ drachmæ è ſemine dari debent, è foliis uerò quaternæ. Contra ſerpentium ictus trita folia, & ex aceto mulſo pota, præſidio ſunt. Tradunt aliqui, totius fruticis, radicis, foliorumque decoctum fotum dolores eorum finire, quos ſerpentes percuſſerint. qua autem aqua ſanatus quis fuerit, ſi ea quiſpiam alius foueatur, qui ulcus habuerit, perinde afficitur, ut à ſerpente demorſus. Quidam terna folia aut ſemina, in tertianis, cum uino potui dedêre: & in quartanis quartana, ut quæ febrium circuitus diſcuterent. Radix antidotis inſeritur. Dioſcorides & Medici Florentini.

VERBENACA (Germ. Eiſenkraut. Gal. *Veruaine.* Ital. *Herbena.* Hiſp. *La grama yerua.*) Grecis Periſtereon,) dodrantis altitudine, & interdum amplius adoleſcit. Folia è caule prodeunt inciſa, & ſubalbida. ea ſingulari ramo, radiceq; ſola, conſtare ſæpius inuenitur. Naſcitur in aquoſis. * Folia cum ſuilla adipe recenti, aut roſaceo impoſita, uuluarum dolores finire putantur: ignem ſacrum illita ex aceto reprimunt: putrida ulcera cohibent: uulnera glutinant, ueteraq; ex melle ad cicatricem perducunt. Dioſcorides.

VRTICA (Germ. Neſſel. Gall. *Ortie* Ital. *Ortica.* Hiſp. *Hortiga.*) adeò uulgaris eſt noticiæ, ut non modò interdiu, ſed etiam noctu in tenebris ſolo tactu ab omnibus facillimè cognoſcatur. Eius genera duo. Altera ſyluestrior, aſperior: latioribus, nigrioribuſque foliis: ſemine lini, ſed minore. Altera non æquè aſpera, minuto ſemine. Paſsim in dumetis ac ſepibus gignuntur. Semen meſsibus colligi oportet. *Folia utriuſq; illita, canis morſibus, addito ſale, medentur: gangrænas, carcinomata, ſordida ulcera, & quæ cacoethe uocãtur, item luxata panos, tubercula, parotidas ſuppurationeſq; ſanant: lienoſis cum cerato imponuntur: faciunt ad profluuia narium cum ſucco trita, & naribus indita: menſes ciunt eadem detrita cum myrrha, & impoſita: procidentes uuluas recentia contactu reſilire cogunt. Semen potum ex paſſo uenerem ſtimulat, & uuluæ ora pa- C tefacit: cum melle delinctum orthopnϾ, lateris & pulmonum inflammationibus prodeſt: thoracem expurgat, erodentibus medicamentis admiſcetur. Cocta cum conchis folia, aluum emolliunt, urinas mouent, inflationes diſcutiunt: decocta cum ptiſana uitia pectoris extrahunt: mulierum menſes euocant, cum myrrhæ modico pota. Inflammatione turgentem uuam gargarizatus ſuccus reprimit. Dioſc.

De foliis calidis in quarto.

ALLIVM quoddam ſatiuum atq; hortenſe habetur. (Germ. Knoblauch. Gal. *Ail, ou Aux.* Ital. *Aglio.* Hiſp. *Aio.*) quod in Aegypto, ſingulari ut porrum capite conſtat, dulce, in purpureum uergens, paruum: reliqua uerò magna & candida, & pluribus coagmentantur nucleis, quos aglithas, id eſt ſpicas, Græci nominant. Aliud eſt ſylueſtre, quod ophioſcorodon, id eſt anguinum, uocant. Germ. Wilder knoblauch. * Vis allij acris eſt, excalfacit, mordet, excernit, aluum turbat, inflationes facit, ſtomachum exiccat. ſitim gignit, flatum permouet, ſummam corporis cutem exulcerat, aciem oculorum eſu hebetat. Eoſdem effectus præbet anguinum, quod & elaphoſcorodon dicitur: latas uẽtris tineas in cibo ſumptum abigit, urinas detrahit: contra uiperarum ictus, & priuatim hæmorrhoi prodeſt, ita ut non aliud magis, ſi cum uino iugiter aſſumatur, aut tritum in eodem ebibatur: contra rabioſorum morſus, & illitu, & cibo ualet. Magnæ & allio utilitates contra aquarum mutationes: uocem clarificat: ueterem tuſsim crudum, coctúmue lenit: potum autem cum origani decocto, pediculos & lendes enecat: cremati cinis illitus ſugillationibus cum melle & alopeciis cum nardino unguine medetur: eruptiones papularum cum oleo & ſale ſanat: uitiligines, lichenas, lẽtigines, ulcera capitis manantia, lepras, & furfures, cũ melle eximit: cũ thure & theda decoctũ, dentiũ dolorẽ leuat, ſi in ore cõtineatur: contra uenenatos muris aranei morſus, cũ ficulneis frondibus, & cumino illinitur. Feruefactæ come ius, fœminarum deſeſsionibus additũ, menſes & ſecundos partus extrahit. Allium eiuſdem gratia ſuffitur. Factũ ex eo, & nigra oliua intritum, quod myttoton uocant, eſu cit urinam, ora uenarum patefacit, hydropicis utile. Dioſc.

LEPIDIVM (Germ. Pfefferkraut/Hauchblům/Wilderkreß. Gall. *Paſſoraige ſauuage.*) uulgò notum eſt. muria cum lacte ſeruatur. * Vis foliorum acris & exulcerans, quapropter iſchiadicis trita, præſentiſsimum eſt auxilium, ſi cũ helenij radice, quarta parte horæ illinatur: lienoſis ſimili modo ꝓdeſt: lepras eximit. Radix appenſa collo, dolore dentium liberare exiſtimatur. Naſcitur paſsim in hortis. Verno tempore apparet. Dioſc.

NASTVRTIVM SATIVVM (Germ. Gartenkreß. Gal. *Chreſſon alenoys, ou naſitort,* Ital. *Agreto,* Hiſp. *Naſtur-*

cio,

A *cio,malpica.*)hortis familiaris,& frequẽs herba eſt,tenuis:foliis paruis,laciniatis : caule tenui,ſeſquipedali:flore albo:ſemine in rubeum nigricante,folliculis rotundis ac preſsis contento,thlaſpi modo.Floret æſtate, Iunio potiſsimum menſe.Sequenti tempore ſemine prægnans eſt. * Omnium ſemen eſt acre: excalfacit, ſtomacho aduerſatur,aluum turbat,tineas excutit,lienem imminuit,partus exanimat,menſes cit,uenerem ſtimulat, ſinapis & erucæ ſimile intelligitur:lepras & impetigines abſtergit. Illitum cum melle lienem extenuat, fauos expurgat:pulmonum uitia extrahit,ſorbitionibus incoctum:ſerpentium uenenis potum reſiſtit, atq; eas ſuffitu fugat: capillorum defluuia cohibet: carbunculos ad ſuppurationem perducit. & rumpit: coxendicibus cum polenta commodè ex aceto illinitur: tumores, collectioneſq; diſcutit: emittit furunculos illitum cum muria.Herbæ ad omnia idem effectus,licet minor.Dioſcor.

PORRVM capitatum(Germ.Lauch.Gall.*Poureau.*Ital.*Porro.*Hiſp.*Puerro.*)inflationem parit,noxium ſuccum creat,tumultuoſum ſomniũ parit,urinam ciet,aluo accommodatur,extenuat,oculorũ aciem hebetat, menſes pellit:ſed lædit exulceratã ueſicã,reneſq;.cum ptiſana uerò coctũ,eſu pectoris uitia extrahit. Coma eius in aqua maris,& aceto cocta, in deſeſsionibus ad præcluſiones uuluæ,& duritias, utilis habetur. Porrum bis aquà mutata coctum,tum frigida maceratum, dulceſcit,& multò minus inflat. Semen acrius eſt, & quandam aſtrictoriam uim habet,quare ſuccus cum aceto,addito thure,aut manna, ſanguinis profluuia ſiſtit, maximè ſi naribus erumpat.Venerem ſtimulat:contra omnia thoracis uitia,tabemq;,pro delinctu efficax eſt:arteriam eſu purgat:ſed ſi aſsiduè eſtur,uiſus obſcuritatem inducit:ſtomacho aduerſatur. Succus ex melle potus, aut illitus, contra beſtiarum morſus auxilio eſt. Ipſum quoq; cum aceto aut thuris polline, lacte,aut roſaceo, utiliter aurium doloribus & ſonitui inſtillatur.Varos tollunt folia illita cum rhoe, qua ad obſonia utuntur: epinyctidi medentur:cruſtas ex ſale illita rumpunt. Veteres ſanguinis reiectiones cohibent, ſeminis drachmæ binæ,cum æquali baccarum myrthi pondere potæ.Læto ſolo gaudet,odit rigua.Dioſcorides.

STRVTHIVM,(Germ.Seyffen kraut.Gal.*L'herbe à foulon.*Ital.*Herba da tintori.*Hiſp.*Yerua ſabonera.*Latinis radicula,ſeu lanaria herba, uulgò nota:qua purgandis lanis utuntur,qui eas eluunt. * Huius radix eſt acris,urinam ciet:prodeſt tuſsi,iecinoroſis,orthopnœæ ex melle ſumpta,cochlearis menſura:aluum ſoluit. Eadem cum panace & capparis radice,calculos frangit,& cum urina exturbat:duritiem lienis abſumit:menſes impo-
B ſita trahit:partus efficaciter enecat.Cum polenta autem & aceto illita, lepras tollit : tubercula diſcutit, cum farina hordeacea & uino decocta. Miſcetur & malagmatis,& ocularibus collyriis, claritatis cauſa. Sternutamenta mouet:per os purgat,trita cum melle,& naribus infuſa.Naſcitur in ſaxoſis & aſperis locis.Nunc in hortis quibuſdam plantatur.Floret æſtate,Iunio maximè menſe.Dioſcorides.

THAPSIA nomen ideo accepit,quòd in Thapſo eiuſdem nominis inſula, primùm inuenta ſit. Tota uerò natura ferulæ ſimilis eſt: graciliore caule:foliis fœniculi : umbella anethi in cacumine, à ſingulis ſurculis erumpente: flore luteo : ſemen quale ferulæ, latiuſculum, ſed aliquantò minus : radix foris nigra, intus candida, longa,acris, craſsiore libro ueſtita. * Tam cortex radicis, quàm ſuccus purgandi uim habent, & lacteus ſuccus in aqua mulſa potus:nam utrinque bilem extrahunt.Radicis modus,quaterni oboli, cum tribus ſeminis anethi drachmis:ſucci,terni oboli : lactis obolus unus, quod eo amplius aſſumitur, periculoſum eſt. Huiuſmodi purgatio conuenit ſuſpirioſis,& diuturnis laterum doloribus,reiectionibuſq; datur in cibis,aut obſonio,quibus difficile ſit uomere.Tam radix,quàm ſuccus omnium maximè,quæ pares cum eis uires adepta ſunt,uim habent extractoriam ex alto, ubi ex imo aliquid euocandum eſt,aut meatuum laxitas aliò tranſferenda eſt. unde ſuccus illitione,aut radix recens affrictu alopecias explent. Radix, ſuccuſque cum æquis ceræ,thuriſque portionibus,ſugillata, liuoreſq; tollunt : ſed non plus binis horis dimittantur : locus deinde aqua maris calida foueatur.Vitia cutis in facie emendat,cum melle illitus ſuccus:lepras tollit: tubercula diſcutit,perunctus cum ſulphure.In diuturnis pulmonum,laterum, pedum, articulorumq; ualetudinibus utiliter illinitur. Valet ad integendam colis glandem iis,qui natura,non circunciſione curti ſunt: tumorem enim excitat,qui pinguium fotu emollitus,præputij iacturam reſarcit.Dioſcorides.

De foliis frigidis in primo.

ATRIPLEX(Germanis Milten Gallicè *Des Arroches,ou Des bonnes dames.*Ital.*Arnola trapeſe,reppeſe.*Hiſpan.*Los Armuelles yerua.*) cognitum olus eſt. Duo eius genera, ſylueſtre & ſatiuum. Satiuum paſsim in hortis gignitur. Floret menſe Iunio & Iulio. Coctum eſtur, ut olus: * aluum mollit. Panos diſcutit,ſiue crudum, ſiue coctum illinatur.Semen cum aqua mulſa potum,regium morbum ſanat.Dioſcorides.

FVMVS TERRAE, ſeu FVMARIA(Germ.Erdrauch/Daubenkropff.Gal.*Fume terre, ou pied de Geline.*) fruticoſa herbula eſt,præterea coriandro ſimilis:foliis candidioribus, undiq; numeroſis,cineracei coloris: flore
C purpureo. Naſcitur paſsim in hortis & campeſtribus. Colligitur in uere & autumno. Conſeruatur per annum. *Huius ſuccus acris eſt: claritatem facit oculis, delacrymationemq; unde nomen traxit. Illitus cum gummi euulſas palpebras renaſci prohibet.Commanducata herba,bilioſam trahit urinam,Dioſc.

Ex generibus rumicis OXYLAPATHVM uocãt German.Grindwurtz/Streiffwurtz/Mengelwurtz/Wild ampffer. Gall.*De la Parelle,ou de la Pacience.*quod in acutum tendit,duo habens extrema,in paluſtribus naſcens. Alius eſt ſatiuus,illi diſsimilis.Tertium genus ſylueſtre,paruum,plantagini proximũ, humile & molle. Ger. Guter Henrich. Quartum eſt: quod alij oxalida:alij anaxyrida, aut lapathon uocant. Ger.Saur ampffer.Folia eius ſylueſtri ac exiguo rumici ſimilia:caule non magno: ſemine ſubacuto, rubente, acri, in caule, & agnatis appendicibus emicante.* Omnium decocto olere aluus emollitur. Crudi illitu,melicerides,roſaceo aut croco adiecto,diſcutiuntur. Sylueſtris & oxylapathi, & eius quam oxalida nominant, ſemen ex aqua aut uino utiliter bibitur contra dyſenterias,& cœliacorum affectus,ſtomachi faſtidia, ſcorpionum ictus.Quod ſi quis in potu præſumat,nihil moleſti ex ictu patietur.Radices ex aceto coctæ,aut illitæ crudæ,lepras, impetigines, & ſcabroſos ungues perſanant:ſed antea locus aceto & nitro in ſole perfricandus eſt.Pruritus corporis,decoctũ earũ ſedat,ſi foueatur,aut in foliis balnearum confricetur.Coctæ in uino, & inſtillatæ, aurium dentiumque dolorem mulcent:ſtrumas,parotidaſq; diſcutiunt:lienem cum aceto extenuant. Aliqui amoliendis ſtrumis radicum geſtamine utuntur, eas collo appendentes.Tritæ,& admotæ fœminarum profluuia ſiſtũt: cum uino autem potæ, regio morbo medentur, calculos ueſicæ comminuunt,menſes cient, ſcorpionum ictibus auxiliantur.Hippolapathon olus eſt magnum,in paludibus naſcens.Eaſdem habet uires,quas ſupradicta rumicis genera. Dioſcorides.

MALVA (Germ.Pappeln.Gal.*Maulue.*Ital.*Herba malua.*Hiſp.*La malua.*) uulgaris noticiæ eſt: eius genera duo,ſylueſtris & ſatiua. Satiua naſcitur paſsim in hortis. Sylueſtris autem locis incultis, pinguibus potiſsimùm & humidis. Colligitur uere & autumno. Conſeruatur per annum. Malua ſatiua eſui longè aptior eſt ſylueſtri. * Stomacho aduerſatur:aluum iuuat,ſed multò magis caules:interaneis,& ueſicæ utilis. Cruda folia cum ſalis exiguo manducata, ægilopas ex melle ſanant: uerùm cùm cicatricem trahere cœperint, ea demum citra ſalem utendum eſt. Contra aculeatos apum ueſparumq; ictus, illita efficax eſt: eadem cruda cum oleo trita peruncti non feriuntur:ulcera manantia in capite,furfureſq; cũ urina ſanat.Sacris ignibus,& ambuſtis decocta folia, tritaq; utiliſsimè ex oleo imponuntur. Eius decoctum uuluas inſeſsione mollit: prodeſt

eroſionibus ueſicæ,& inteſtinorum,uuluæ, ſediſq;, clyſtere infuſum.Ius decoctæ cum radice ſua, contra om- A
nia uenena auxiliatur,ſi continuò à bibentibus reuomatur.Contra phalangiorum morſus remedio eſt:lac e-
uocat.Semen in uino potum,addito loti ſylueſtris ſemine,ueſicæ cruciatus lenit.Dioſc.

MYRTVS (Germanicè Mirtenbaum· Gall. *Vn arbre appellú Meurte.* Ital. *Mirto.* Hiſpanicè *Arraihan moriſco que
ſe labra.*) arbor frequens in Italia naſcitur. Cuius duo genera: ſatiuum, quod in candidum & nigrum diui-
ditur:& ſylueſtre, quo uniuerſa ferè Tyrrheni litora uireſcunt ac redolent. Satiuæ in arbores facilè adole-
ſcunt, ramis flexilibus ac lentis: rubro cortice: foliis longiuſculis, perpetuoque uirentibus, punicæ æmu-
lis: quanquam in nigris nigriora, in candidis candidiora ſpectantur. Flores omnibus inſident candidi, odo
rati: ideoque aqua ex iis confecta, odoris ſuauitate unguentariis plurimum expetitur. Satiuarum utrunque
genus baccas fert oblongas, agreſtes oleas quadantenus referentes, multò ſanè ſylueſtribus maiores. Inter
ſylueſtres alba quoque & nigra reperitur, quemadmodum & inter urbanas. Myrti montes non amant, quin
& frigidos odêre tractus: tamen cùm in mediterraneis, nempe in hortis, uiridariis, uinetis & campis ma-
ximè proueniunt, tum in maritimis præcipuè, atque amœnis ſtagnorum & lacuum ripis à natura nullo ſtu-
dio editæ, mirificè proficiunt, uitamque lætam agunt. Myrtus ſatiua nigra utilior eſt medicinæ, quàm can-
dida, & in hoc genere multò magis montana: ſemen tamen imbecillius parit. * Vis & myrti, & ſeminis,
aſtringit. Semen uiride aut aridum in cibo datur ſanguinem excreantibus, & ueſicæ eroſionibus. Succus ui-
rentibus baccis expreſſus, eoſdem effectus exhibet: ſtomacho utilis, urinam cit: prodeſt contra phalangij
morſum, & ſcorpionis ictus, in mero. Seminis decoctum capillum tingit. Ius decocti in uino ulcera in ex-
tremis membris nata ſanat: oculorum inflammationes illitum cum polline polentæ lenit: contra ægilopas
illinitur: crapulam arcet præſumptum uinum, quod feruefacto aliquantùm eius ſemine exprimatur: aliàs
enim acorem contraheret. Præſtat idem ſeminis effectus: utile procidentiæ uuluarum in deſeſsionibus, ſe-
dis uitiis, & fœminis fluxione uuluæ laborantibus: purgat furfures, ulcera capitis manantia, atque eru-
ptiones papularum: fluentes capillos continet. Additur quoque in medicamenta, quas liparas uocant, uti
oleum, quod ex foliis eius factum eſt. Decoctum foliorum ad deſeſsiones balnearum conuenit,& contra la-
xatos artus, & malè ſolideſcentes: eo fracta ferruminationi repugnantia utiliſsimè fouentur: uitiliginem
emendat,purulentis auribus infunditur & capillos denigrat. Succus eorum eadem efficit. Trita folia, & ex B
aqua illita humidis ulceribus, & partibus omnibus fluxione laborantibus, cœliaciſque proſunt:& admiſto
omphacino oleo,aut exiguo roſaceo cum uino,ad ulcera ſerpentia, ignem ſacrum, teſtium inflammationes,
epinyctidas, & condylomata. Arentium foliorum farina utiliter inſpergitur paronychiis, pterygiis, & con-
tra alarum, feminumque perfuſiones: cardiacorum ſudores cohibet. Folia cruda, ſeu cremata cum cerato,
ambuſtis,paronychiis, pterygiiſq; medentur. Exprimitur foliis ſuccus, adfuſo uetere uino, aut aqua cœleſti,
cuius recentis uſus eſt:nam exiccatus planè cariem ſentit, & uires amittit.Myrtidanum dicitur,adnatum inæ-
quabile,uerrucoſum, intumeſcenſq;, & concolor: quod perinde quaſi manus, myrti caudicem amplectitur,
coactumq; in paſtillos ſiccatur in umbra:multò efficacius & folio,& ſemine,cerato, peſsis, inſeſsionibus, ca-
taplaſmatis admiſtum,ubi adſtringendum aliquid eſt.Dioſcorides & Matthiolus.

PARIETARIA(Germ. Tag und nacht/ Sant Peterskraut/ oder Glaßkraut. Gall. *Parietaire.* Ital. *Parietaria.* Hi-
ſpan. *Albaracha de rio,ò yerua de uidrio*, Græcis Helxine dicitur) naſcitur in parietinis, ſepibus & maceriis. Iulio
menſe floret. Folia ei mercurialis inſunt, hirſuta: cauliculi ſubrubentes, & circa eos ueluti ſemina aſpera,
adhærentia ueſtibus. * Folia refrigerandi, ſpiſſandique naturam habent. qua ex cauſa ſanant illitu ſacros i-
gnes, aduſta condylomata,panos incipientes,tumores,inflammationeſq;.Succus eius cum ceruſſa,ignibus ſa-
cris,& ulceribus quæ ſerpunt,commodè illinitur:imponiturq; podagris cum hircino adipe,aut cerato cypri-
no:ueterem tuſsim emendat,inſtar cyathi hauſtus: tonſillis inflammationem ſentientibus utiliter & gargari-
zatur,& oblinitur:aurium dolorem cum roſaceo,inſtillatus leuat.Dioſcorides.

De foliis frigidis in ſecundo.

BLITVM (Germ. Maier. Gal. *De la Blete.* Ital. *Biedoni, Blito.* Hiſp. *Beedos.*) duorum eſt generum, rubrum & al-
bum.Vtrunq; notum,in hortis & campis naſcens. Floret æſtate,& autumno, ſemineq; prægnans eſt. Rubro
caulis & folia adeò rubeſcunt, ut coccineo colore infecta uideantur, etſi temporis tractu tandem purpure-
ſcant.Folia amarantum referunt, ſicut etiam caulis. Quin & radix ſanguineo ſucco madet. Album prouenit
iiſdem foliis, latioribus tamen, & colore ſubalbidis.Flores & ſemen racematim cohærentes, tenuibus inſi-
dent ramuſculis,ex alarum cauis prodeuntibus panicularum effigie,ſylueſtris panici modo. * Olus eſt eſcu-
lentum,humidæ frigidæq; temperaturæ,in ſecundo maximè exceſſu.Matthiolus.

CHONDRILLA ſylueſtris cichorij ſpecies nimirum eſt:gracilioribus tamen foliis,caule,floribus,ac ſemi- C
ne.Naſcitur in locis cultis,ſcrobium aggeribus, & ſecus uias. In huius ramulis, gummi maſticis ſimillimum,
magnitudine fabæ inueniri ſolet: * quod cum myrrha tritum, & linteo appoſitum, inſtar oliuæ, fœmina-
rum menſes trahit.Fuſa cum radicibus herba,adiecto melle, diuiditur in paſtillos: qui nitro admiſti uitiligi-
nes emaculant. Gummi inordinatos pilos replicat. Quod item tenera radix efficit, ſi intincta ſucco acus pilis
admoueatur:contra uiperas in uino pota proficit.Succus decoctæ,in uino,aut per ſe potus,aluũ ſiſtit. Aliud
habetur chondrillæ genus,folium ferens oblongum,circumroſum, humi ſparſum: caulem ſucco madentem
lacteo:radice tenui rotunda,leui,uegeta,flaueſcente,ſuccoſa:cuius & caulis,& folia,concoquendi uim habẽt.
Succus incommodos palpebrarum pilos reflectit.Dioſcorides & Matthiolus.

LACTVCA ſatiua. (Germ. Lattich. Gal. *Laictue* Ital. *Lattuca* Hiſp. *Lechuga.*) omnium herbarum uulgò notiſ
ſima eſt: * cui natura refrigeratrix ineſt,ſtomacho grata:ſomnum conciliat,aluum emollit,lac euocat: uerùm
decocta magis alit.Stomachicis illotas eſſe prodeſt. Epotum ſemen, aſsiduas libidinũ imaginationes in ſom-
no compeſcit,& ueneri refragatur.Ipſæ uerò frequentiores in cibo, claritati oculorum officiunt: inflamma-
tionibus, & ignibus ſacris opitulantur. Muria condiuntur. Cum in caulem exierunt, uim quandam nanci-
ſcuntur ſucco, aut lacti ſylueſtris lactucæ ſimilem. Sylueſtris lactuca ſatiuæ ſimilis eſt: ſed longior caulis, &
candidiora folia, graciliora, & aſperiora. Naſcitur in campeſtribus. Amaro guſtu eſt & uiribus aliquantum
papaueri ſimilis:unde lacteum eius ſuccum aliqui meconio permiſcuerunt.Aquam per aluum elicit,potus in
aceto mulſo ſuccus ad duos obolos,argema,caliginemq; repurgat:contra aduſtiones efficaciter illinitur,cum
lacte mulierum.In ſumma,ſomnum allicit,doloris leuamentum præſtat,menſes trahit:contra ſcorpionum &
phalangiorum ictus bibitur.Semen non aliter quàm ſatiuæ,libidinum imaginationes in ſomno amolitur,ac
uenerem arcet. Succus ad eadem ualet, ſed uiribus infirmior. Reponitur in fictili nouo lac eius, antea, ut in
aliis liquaminibus moris eſt,inſolatum.Florent lactucæ Iulio menſe,atq; ſubinde ſemen proferunt.Dioſc.

INTYBVS duûm generum eſt:ſylueſtris,& hortenſis.Sylueſtris quidem (German. Wegwarten dicta) du-
plex: altera picris, quæ & Cichorium uocatur: altera ſatiua latioribus foliis conſtat, ſtomacho quàm hor-
tenſis utilior. Hortenſis uerò (quæ Germanis Endiuien dicitur) duplex genus: una folio latiore prodit, la-
ctucarum ſimillima:altera anguſtiore eſt folio, & guſtu amara. Vtraq; colligitur menſe Iunio & Iulio,quo tẽ-
pore maximè floret.Conſeruatur autẽ per annũ. * Refrigerat & aſtringit,ſtomacho utiliſsima:aluũ ſiſtit co-

A ϲta, ſi cum aceto adſumatur, Syluestres ſtomacho meliores: quandoquidem æſtuantem ipſum, & quem im-
becillitas uexet, cibo leniunt. Cardiacis per ſe, aut cum polenta, utiliter illinuntur: podagris, & oculorum
inflammationibus auxilio ſunt. Herba cum radice illita, percuſsis à ſcorpione ſubuenit: igni ſacro cum polen
ta medetur. Succus cum ceruſſa, & aceto, ualet ad illitus eorum, quæ refrigerationem deſiderant. Dioſc.

HYACINTHVS (Germ. Blaw Mertzen blümelin. Gall. *Vne Iacinthe, ou Vaciet*. Ital. *Cipola canina*. Hiſp. *Los Ma
ios flores*.) folia habet bulbi: dodrantalem caulem, læuem, minimo digito tenuiorem, herbacei coloris: comam
procumbentem, florum purpureorum plenam, incuruam: radicem quoque bulbaceam. Naſcitur in uniuer-
ſum in campeſtribus inter ſegetes, & in ſyluis prouenit. Floret cum uiolis circa finem Martij, & Aprilis initiũ.
* Radix (ut creditur) pueris cum uino albo illita, pubertatem coercet, & non patitur erumpere: ſiſtit aluum
pota, & urinam impellit: phalangiorum morſibus auxiliatur. Semen aſtringentius eſt, theriacis expeditum:
regium morbum emendat, cum uino potum. Dioſcorides.

OXALIS, ſeu ACETOSA (Germ. Saurampffer. Gal. *Oſeille, Surelle*. Ital. *Acetoſa*. Hiſp. *Azederilla, Romaza*.)
duorum eſt generum: maius nimirum, & minus. Illi folia ſunt hortenſi ſimilia: huic uerò ſagittarum figura,
mollia, læuia, quibuſdam ueluti capillamentis ſubrubentibus inſperſa, ſuccoſa, foliiſq; maioris acidiora. Se-
men utriq; idem, preterquam quòd maiori maius, minori uerò minus. Naſcitur in hortis & pratis. Aeſtate an-
tequam prata demetantur, omnium copia haberi poteſt. Matthiolus & alij.

PLANTAGO, Germ. Wägrich. Gal. *Plantain*. Ital. *Piantagine*. Hiſpan. uerò dicitur *La Ilanten*. Duo eius ge-
nera. Minor, Germ. Spitzer wägrich / folia habet anguſtiora, minora, molliora, leuiora & tenuiora: cauliculo-
lo anguloſo, in terram inclinato: floribus pallidis: ſemine ſummis caulibus emicante. Altera maior, Germ.
Breyter wägrich / lætior, uirentiorque, latis conſtans foliis, oleracei generis: cuius caulis cubiti altitudinem
petit, anguloſus, ſubruber, à medio ad uerticem tenui ſemine circumdatus: radicibus nititur teneris, hirſutis,
candidis, digitum craſsitudine æquantibus. Naſcitur in lacunoſis, ſepibus, & locis humidis. Vtraq; autem cir-
ca ſepes, aggeres, prata, & lacunoſa loca. Herba & flores in æſtatis initio, Maio & Iunio menſibus, ſemen
uerò Auguſto carpitur menſe. Multò utilior magna eſt. * Vim habent folia exiccatoriam, conſtringentem.
quare omnibus malignis ulceribus, & fluxioni opportunis, atque elephanticis, ſordidiſq; illita proſunt: pro-
B fluuia ſanguinis, ulcera quæ ſerpunt, epinyctidas, carbunculos nomaſq; cohibent: uetera ulcera, & inæqualia,
cicatrice obducunt: chironia ſanant, ſinus conglutinant: morſibus canis, ambuſtis igni, inflammationibus, pa
nis, parotidibus, ſtrumis, ægilopiis, illita cum ſale proſunt. Coctum cum aceto & ſale olus dyſentericis, cœlia-
ciſque, ſumptum ſubuenit. Datur & in locum betæ cum lenticula coctum & ad aquam inter cutem, cui leuco
phlegmatiæ nomen eſt, datur & herba decocta poſt aridas epulas, ſic ut media antecedat. comitialibus & ſu-
ſpirioſis data proficit. Foliorum ſuccus, colluta ſubinde oris ulcera purgat: cum cimolia aut ceruſa igni ſa-
cro medetur: fiſtulis infuſus prodeſt: lippitudinibus & aurium doloribus idem ſuccus inſtillatur. additur
quoque in oculorum collyria: gingiuis cruore ſuffuſis, & ſanguinis reiectionibus, potu confert: clyſtere dy-
ſentericis infunditur: contra tabem datur in potu: aduerſus ſtrangulationes uuluæ, in uellere ſubiicitur, e-
tiamſi uulua fluxione laboret. Semen ex uino potum alui fluxiones, & ſanguinis excreationes ſiſtit. Decocta
radix, & manducatu, & collutione, dentium dolores ſedat: eadem cum foliis, ulceribus renum, & ueſicæ in
paſſo datur. Ferunt tres radices, cum tribus uini cyathis, & pari aquæ modo, tertianis auxiliari: & quatuor,
quartanis. Sunt qui radicis geſtamine, diſcutiendis ſtrumis utantur. Dioſcorides.

POLYGONVM (Germ. Wegdrit / Weggraß. Gal. *L'herbe ſaint Innocent*. Ital. *Corrigiola, Centinodia*. Hiſpan. *Cicut
unudos, Correola*.) mas, ramos habet teneros, & exiles, copioſos, geniculis cinctos, qui per terram, ut gramen re-
punt: folia rutæ, ſed molliora, longioraq;: ſemine ſub omnibus foliis turgeſcente, unde marem appellari uo
lunt: flos ei candidus aut puniceus. Naſcitur in campis, ædificiorum areis, & uiis publicis. * Vis epoti ſucci eſt,
ſpiſſare, ac refrigerare, prodeſt cruentæ excreationi, choleræ, alui fluxionibus, & urinæ ſtillicidio: nam uri-
nam apertè ciet. cum uino potus, contra ſerpentium morſus auxiliatur: datur in febribus per horam ante ſi-
gnificationes. fœminarum profluuia impoſitu ſiſtit. Idem ſuccus aurium doloribus, iiſdemq; purulentis in-
ſtillatur. Facit eximiè ad genitalium ulcera, cum uino, adiecto melle decoctus. Stomachi feruori, ſanguinis re-
iectionibus, ulceribus quæ ſerpunt, ignibus ſacris, collectionibus, tumoribus, & recentibus uulneribus folia
illinuntur. Sanguinaria fœmina fruticat uno caule, arundini teneræ ſimili, denſis geniculis, & in ſe tubarum
modo farctis: articulos in orbem cingunt apices, foliolis ſimiles: radicis nullus uſus. Naſcitur in riguis, Huic
quoque ſpiſſandi, refrigerandiq; natura ad eadem ualens, ſed inefficacior. Dioſcorides.

PSYLLION (Germ. Psyllenkraut. Gal. *Herbe à Puces* nominatur.) foliis eſt coronopo nõ diſsimilibus hirſu
C tis longioribus: ſarmentoſa, fœni modo in totũ herbula, ramis dodrantalibus: coma à medio caule exoritur,
duobus tribúſue conuolutis in cacumine capitulis: in his ſemine duro, nigro, pulicum ſimili, unde & nomẽ,
in aruis & incultis naſcitur. Nuſquam tamen, quod ſciam, in Germania, niſi ſatum prouenit. Flores tota
ferè æſtate ex capitulis eius, quæ ſpicæ formam obtinent, erumpentes dependent. Semen uerò Autumno
profert. * Vis ei ad refrigerandum, inſpiſſandum, & molliendum conueniens: articulorum morbis, paroti-
dibus, tuberculis, tumoribus, luxatis illitum auxiliatur: imponitur in dolore capitis, cum roſaceo, aqua, aut
aceto: enterocelis infantium, & prominenti umbilico, illitum ex aceto medetur. Teritur acetabuli men-
ſura, & in aquæ ſextario madefactum, ubi conuenit aqua, illinitur: ſiquidem uehementer refrigerat, & in
feruentem aquam deiectum calorem reprimit. Contra ignes ſacros efficax eſt. Fama eſt, ſi uirens domum im-
portetur, non ſinere in ea pulices gigni. Cum adipe tuſum ſordida ulcera, & quæ cacoethe uocantur, expur-
gat. Succus uermiculoſis auribus, aut fluxione laborantibus, ex melle prodeſt. Dioſcorides.

RHVS, quæ obſoniis aſpergitur, ab aliquibus Erythros, à Gallis *Viurna* appellata, ſemen eſt coriarij fru-
ticis, ſic uocati, quoniam coriorum infectores eo utuntur ad inſpiſſandas pelles. Arbuſcula eſt in petris na-
ſcens binûm ferè cubitorum altitudine: foliis oblongis, ſubrubentibus, in ambitu ſerratis, ilicis modo: a-
cino uuarum gracilium, denſo, magnitudine terebinthi, quadantenus lato: cuius corticoſa tunica per quàm
utilis eſt. Naſcitur in Syria, Aegypto, & Italia. * Folia uim habent aſtringendi, & acaciæ effectus præbent. De-
coctũ capillos denigrat: dyſentericis infunditur, & in potus eorũ, inſeſſuſq; adiicitur: inſtillatur auribus pu-
rulentis. gangrænas & pterygia cohibent folia ex aceto aut melle illita Liquamentũ fit ex aridis foliis, ad craſ
ſitudinem mellis in aqua decoctis, ad eadem, ut lycium, conueniens. Semen eoſdẽ effectus exhibet: cœliacorũ,
dyſentericorumq; obſoniis inſpergitur: fracta, deſquamata, liuidaq; illitum ex aqua, ab inflammatione uindi-
cat: linguæ aſperitates cum melle abſtergit: candida fœminarum profluuia ſiſtit: hæmorrhoidas ſanat, cum
querno carbone intrito admotum. Aqua, in qua ſemen maduit, decocta cogitur, coitq; efficacior quodammo
do ipſo ſemine. Gummi defert quod dentium cauis imprimitur ad dolores finiendos. Dioſcorides.

SOLANVM quatuor generum eſt: hortenſe, halicacabum, ſomniferum, & furioſum. Hortenſe ſolanum
(German. Nachtſchatt Hiſpan. Gal. & Ital. *Morella*: officinis Solatrum.) frutex eſt cibis idoneus, exilis, puſillus,
multis cõcauus alis: folio nigro, maiore quàm ocimi, & latiore: fructu rotũdo, uiridi, qui poſt maturitatẽ ni-
gricat, aut fulueſcit, herba innocẽtis guſtus. Naſcitur in hortis, ſecus uias, agrorũ margines: ſepimenta, ueteres
parie-

parietes,ruinas:& in aſperis locis. Aeſtate,& in multum quandoque Autumnum floret. & tunc quidem fructus maturi. A * Natura ei refrigerandi: quare folia ulceribus quæ ſerpunt, & ignibus ſacris, conuenienter cũ polline polentæ illinuntur,ægilopia,capitiſq; dolores,trita & impoſita per ſe ſanant: æſtuanti ſtomacho auxiliantur:parotidas cum ſale detrita illitu diſcutiunt. Valet ſuccus eius aduerſus ignem ſacrum, atque ulcera quæ ſerpunt,cum ceruſſa, roſaceo, & argenti ſpuma: ad ægilopas cum pane: infantium aduſtioni, quam ſyriaſin uocant, cum roſaceo perfuſus proficit: in collyriis, aquæ uel oui uicem exhibet, contra acutas fluxiones illitus: aurium dolori inſtillatus prodeſt,menſium abundantiam ſiſtit in uellere ſubditus. Succus fuluo gallinarum cortalium fimo ſubactus,& linteo appoſitus ægilopiis præſentaneo eſt remedio. Solanum halicacabon,aut phyſalida,id eſt,ueſicaria,Germ. Schlutten/ Judenkirſen. Gall. *Alquequenges, Baguenaudes*. Hiſpan. *Accareador de ſuenno, Bexiga de Perro*, foliis antedicto ſimilibus, uerùm latioribus: cuius caules poſteaquam adoleuerunt, prona terram ſpectant:folliculis orbiculatis,ueſiculis ſimilibus, in quibus ſemen continet fuluum, rotundum, læue acinorum uuæ figura: quo coronarij utuntur, corollis intexentes. Naſcitur in parietinis, locis umbroſis, aliquantulum humentibus, quandoque circa agrorum margines. * Vim uſumque hortenſis ſolani habet: uerùm cibis nequaquam expetitur. Regium morbum purgat, ſemine poto, & urinam pellit.Ex utraque herba ſuccus extrahitur: qui ſiccatus in umbra reconditur,ad eadem ualens.Solanum ſomniferum, aliqui etiam Halicacabon, & Apollinarem minorem, & Vlticanam herbam, & Obſaginem uocant: fruticat multis ramis, denſis, candicoſis, fractu contumacibus, pinguium foliorum, cotoneæque mali ſimilium plenis: flore grandi, rubro: fructu in folliculis crocato: radice grandi, ſubrubro cortice ueſtita. Naſcitur in ſaxis, non procul à mari. Radicis cortex in uino drachmæ pondere potus, ſomnificam uim habet, opio mitiorem. Semen uehementer urinam cit. Corymbi duodecim hydropicis dantur: ſi quid numero adiiciatur, alienationem mentis faciunt. Remedio eſt aqua copioſa mulſa, potui data. Succus paſtillis inſeritur, & medicamentis, quæ doloris leuamentum præbent. Decoctus in uino, ſi in ore contineatur, dentium doloribus auxiliatur. Radicis ſuccus, cum melle illitus, oculorum hebetudines tollit. Solanum furioſum aliqui Perſion, alij Thryon, alij Dorycnion, nonnulli Solanum manicum appellauêre. Huic folium erucæ ſimile, maius aliquantò, ſatis acantho, quem pæderota uocant, accedens: caules à radice proceros emittit decem aut duodecim, ulnæ altitudine adoleſcentes: caput in cacumine oliuæ figura, B ſed ut platani pilulæ hirſutius, uerùm maius latiuſque: florem nigrum. poſtquam eo exuitur, racemus exit rotundus, niger, denis aut duodenis acinis conſtans, ſimilibus hederæ corymbis, ut uuæ mollibus: radice firmatur candida, craſſa, caua, cubitali, gignitur in montibus, uento perflatis, & plataneatis. Radix drachmæ unius pondere pota ex uino, facit ſpecies uanas, imagineſque non iniucundas obuerſari: ſed duplicatus hic modus, ad tres uſque dies mentis alienationem affert: quadruplicatus interimit. Remedio eſt aqua mulſa copioſiùs pota, & uomitione reiecta. Duo poſteriora genera apud nos non reperiuntur. Eſt & aliud genus Solani, recentioribus Lethale Solanum uocatum, cui caules ſurgunt bicubitales, aut altiores, rotundi, mediocris craſſitudinis, ramoſi, è ſubrubro colore nigricantes, quos conueſtiunt oblonga, lata, mollia, & nonnihil lanuginoſa folia, maiora latioraque, quàm Solani, flores oblongi, caui, è foliorum alis, obſcuriore purpura nigricant. bacca acino uuæ ſimilima, ſuccedit ſingulis unica, ſplendidè nigricans, magnitudine ferè mediocris ceraſi, exiguo ſemine grauida, radix longa, magna, inalbicans, diuturna ac uiuax, in propagines plures diſtribuitur. Circa ſyluas,iuxta parietes,ſepimentaq; agrorum, aliiſq; perinde parum cultis ac deſertis reperitur locis:umbroſa amat.Auguſto arrident maturæ baccę:flores & antè & eodẽ reperiũtur tempore. Germ. Dollwurtz/ Dollkraut/ Schlaffbeer. Ital. *Bella donna* appellatur. Sunt qui putent Fabã inuerſam dici. Ad Mandragorã Theophraſti(qui differt à Dioſcoridis Mandragora)plurimũ accedit, ſi nõ ipſiſſimus eſt. Theophraſtus hũc caulem habere ait, & fructũ ferre nigrũ, acino uuæ ſimilem, & ſucco uinoſum. Reſpondent quoq; facultates. Nã Solanũ iſtud ſomniferũ eſt, mentẽ cõturbat, inſaniã facit, ſi pauciores baccæ ſumãtur:plures uerò etiã interficiunt, citã feſtinamq; mortẽ inferentes. Dioſcor. & Dodonæus.

De foliis frigidis in tertio.

PORTVLACA (Germ. Burtzelkraut. Gall. *Du Pourpier, ou de la Pourcelaine*. Ital. *Porcelana*. Hiſp. *Serdolága*.) omnibus uulgariſsima eſt. Duo eius habentur genera: unum ſatiuum, cui folia inſunt latiora, & caulis craſsior, in altum ſe attollens:alterum uerò ſylueſtre,humi repens,minoribus,tenuioribus,ac crebrioribus foliis. Prouenit in hortorum areolis,uineis,& aliis cultis locis,hortenſis. Sylueſtris in petroſis, & incultis etiam naſcitur. Iunio & Iulio potiſsimùm menſibus carpenda folia & flores: ſemen uerò ſequentibus. * Harum uis aſtringit. Capitis doloribus,inflammationibus oculorum,cæteriſq; cum polenta imponitur:ardoribus ſtomachi,ſacro igni,ueſicæ doloribus auxilio eſt: commanducata dentium ſtupores ſedat: ſtomachi & inteſtinorum C æſtuationem,fluxioneſq; mulcet:renes & ueſicam adiuuat,etiamſi eroſionem ſentiant: ueneris impetus exoluit. Succus epotus ſimili effectu prodeſt,in febribus ualens. Contra teretes uentris tineas, cruentam excreationem,dyſenteriam,hæmorrhoidas, & profluuia ſanguinis,percocta efficax eſt: item contra ſepis morſus. Ocularibus medicamentis utiliſsimè commiſcetur:interaneis fluxione laborantibus, atq; uuluarum eroſionibus infunditur:contra dolores,quos æſtus excitauit,caput ex roſaceo & oleo fouetur:eruptiones papularũ in capite,cũ uino emendat:uulneribus,quę ad ſyderationẽ ſpectant,ex polenta illinitur. Dioſc.& Matth.

MANDRAGORAM aliqui antimelum, alij circæam uocant, quoniam uideatur radix ad amatoria conducere. Latinis Terræ malum, Terreſtris malus, Canina malus: Germanis Alraun appellatur. Duo eius genera:niger,quę fœmina exiſtimatur, Thridacias appellatus,anguſtioribus foliis, ac minoribus quàm lactucę, uiroſis ac graueolentibus, in terra ſparſis:mala gerit ſorbis ſimilia, pallida, odorata, in quibus ſemen ueluti pyrorum: radicibus inhæret bene magnis, binis,terniſue, inter ſe conuolutis, nigris foris, intus albis, craſſo cortice ueſtitis: caulem non fert. Alter candidus,qui mas dicitur, nonnullis Morion uocitatur, huius folia magna, alba, lata, læuia, ut betæ: mála quàm interius duplo maiora, colore in crocum inclinante,iucundè cum grauitate quadam olentia, quorum pomorum cibo aliquantum opiliones ſoporantur: radix alterius ſimilis,maior & candidior,orbata & hæc caule. Naſcitur in calidis regionibus,in ſylueſtribus,montoſis, ueluti in Gargano Apuliæ monte. At in Germaniis ſatus tantummodo reperitur, & fœmina quidẽ perquàm rariſsimè. Succus fit è cortice recentis radicis tuſo, & prælis ſubiecto: qui inſolatus, ubi concreuit, fictili reconditur. Malis quoque ſuccus depromitur ſed aliquantò ignauior. Delibratur radix, & traiectus lino cortex,ad uſum ſuſpenditur. * Aliqui radices in uino ad tertias coquunt, & defæcatum ius ſeruant, cyathoq; uno utuntur in peruigiliis, & doloribus,& ante ſectiones, uſtioneſque,ne ſentiantur. Succus duobus obolis ex mulſo potus, ut ueratrum, per uomitiones bilem atram, pituitamque extrahit: uerùm potu largiore uita adimitur. Medicamentis ocularibus, & his quæ dolores finiunt, peſsis quoque emollientibus, admiſcetur: ſemioboli pondere inditus, per ſe menſes & partus expellit, ſubditus ſedi pro balano ſomnificus eſt. Radix ebur emollire fertur, quæ ſenis horis cum eo decocta ſit: & ad accipiendam quam effingere optaueris formam, ipſum facilè præſtat. Folia recentia conuenienter oculorum inflammationibus & collectionibus, quas ulcera citarunt, cum polenta illinuntur: duritias omnes, ſuppurationes, ſtrumas, & tubercula diſcutiunt:

A tiunt:ſtigmata ſine exulceratione delent,ſi quinis, ſeníſue dieb.ſenſim perfricentur. Folia ſeruantur in muriis
eoſdem ad uſus. Trita radix ignibus ſacris ex aceto,& ſerpentium ictibus ex melle,aut oleo medetur:ſtrumas
atque tubercula cum aqua diſsipat: articulorum cruciatus, cum polenta ſedat. Fit citra coctionem uinum è
cortice radicis, ad hunc modum. Ternæ minæ in uini dulcis metretam coniiciuntur. Dantur ex eo terni
cyathi, iis qui ſecari aut amburi debent,ut antè dictum eſt: ſiquidem nullo tunc afficiuntur dolore, ſed ue-
terno quodam preſsi torpeſcunt. Mala ſoporem afferunt olfactu, & etiam ſi mandantur: item expreſſus ex
eis ſuccus.nimio tamen odore percuſsi obmuteſcunt. Semen malorum potum uuluas purgat: appoſitum-
que cum ſulphure ignem non experto, rubra fœminarum profluuia ſiſtit. Scarificata, punctiſque multifa-
riam aperta radicee,rumpens lacryma, cauo uaſe recipitur. Liquamentum autem ſucco lacteo præſtantius
eſt.ſed non ubique, ut experientia docet, radices lacteum ſuccum delacrymant. Aliam tradunt eſſe mandra-
goram,nomine Morion, in opacis iuxta ſpecus enatum: foliis albæ mandragoræ minoribus, albis, dodran-
talibus, radicem ambientibus: quæ mollis eſt, & candida, paulo maior palmo, pollicemque craſsitudine
æquat. Tradunt eam in pane, offa, obſonióue drachmæ pondere deuoratam,uſum rationis intercipere: ob
dormiſcit enim homo,eo ferè quo comederit habitu,ſenſus impos, ternis quaterníſue, ex quo data eſt, horis.
Hac medici utuntur, cum ſcindendi, urendíue neceſsitas adeſt. Antidotum eſſe uolunt radicem, cum ma-
nico ſolano potam. Dioſcorides.

SEMPERVIVVM,ſeu SEDVM,(Germ.Haußwurtz. Gal.*Iaubarbe*. Ital.*Semperuiua*. Hiſp. *Yerua pontera* dici-
tur) trium eſt generum: maius, minus, & andrachnis. Magnum ideo nominatur, quoniam perpetuò fo-
lia uireant: cuius caules cubiti altitudinem implent, interdum excedunt, pingues, craſsitudine pollicari, ui-
rentes, characiæ tithymali modo infecti: folia pinguia, carnoſa, longitudine pollicari, in cacumine linguæ
ſimilia,alia in terram conuexa,alia in capite ſtantia inuicem, ita ut ambitu effigiem imitentur oculi. Naſcitur
in montibus,& teſtaceis:ſupra domicilia etiam ſeritur. * Eius uis refrigerare & aſtringere. Medentur igni ſa
cro, nomis, ulceribus quæ ſerpunt, oculorum inflammationibus, ambuſtis igni, podagris per ſe, & cum po-
lenta illita folia. Succus capiti in doloribus, cum polenta, aut roſaceo perfunditur: datur in potu cõtra pha-
langiorum ictus, dyſenteriam,aluiqúe profluuia:teretes tineas potus in uino excutit:ſubditus in uellere,mu-
B lierum abundantiam ſiſtit. Succus oculorum lippitudinibus, ſanguinis uitio conceptis inungitur. Semperui-
uum paruum in petris, parietinis, & maceriis, nec non ſcrobibus opacis naſcitur, caulibus ab una radice
multis,tenuibus,crebrò foliatis: exilibus foliis, rotundis, pinguibus, mucronatis: caule à medio emicante,
palmum alto,umbellam herbidoſq; flores,& tenues gerente. Folia eiſdem cum priore uiribus prædita ſunt.
Florent maius & minus Maio & Iunio menſibus. Tertium uidetur ſemperuiui genus, quam aliqui andra-
chnem agriam, aut telephium uocauerunt, Romani illecebram, puſillis, craſsioribuſq; foliis, hirſutis, por-
tulacæ proximis. Floribus in Maio tantùm ornatur luteis. Naſcitur in ſaxis, ſepulchris umbroſis, oppido-
rumq; foſsis. Vis ei excalfactoria, acris, exulcerans: illita cum axungia ſtrumas diſcutit. Dioſcorides.

HYOSCYAMVS, Iuſquiamus, herba Apollinaris, ſeu Altercum, (Germ. Bilſenkraut. Gall. *Hanebane*. Ital.
Hyoſquiamo. Hiſp. *Velenno, Meimendro*.) frutex eſt caules emittens craſſos, folia lata, oblonga, diuiſa, nigra, hir-
ſuta: flores è latere caulis ordine prodeunt, tanquam punicorum cytini, ſcutulis ſepti feminum plenis, ut
papaueris. Tres eius differentiæ. Vna ſemine nigro, floribus penè purpureis, ſmilacis foliis, cytinis prædu
ris & ſpinoſis. Secus uias ubique ferè gignitur in ſabuloſis, & locis haud incultis. Alterius ſemen ſubflauum,
ut irionis: flores lutei, folia & ſiliquæ ſimpliciores. in hortis aliquando inuenitur. ambo inſaniam gignunt,
& ſoporem: ideoque in communi uſu damnantur. Tertium genus, ut quod mitiſsimum eſſet, medici rece-
pêre, pingue, lanuginoſum, molle, candidi floris ſeminiſque, in maritimis ruderibuſque naſcens. cuius oc-
caſio ſi non adſit, rufum uſurpari oportet. niger ut deterrimus, improbatur. Recenti ſemine, caulibus, foliiſ-
que tuſis ſuccus in ſole exprimitur, & exciccato humore, uſus ad annum uſque prorogatur: nam facilè cor-
ruptionem ſentit. Extrahitur etiam ex ſicco ſemine ſeparatim in aqua calida tuſo & expreſſo. Liquamentum
autem ſucco lacteo præſtantius eſt, & magis dolores finit. Contuſa herba recens, addita trimeſtri farina, di-
geritur in paſtillos, & reconditur. Liquamentum primum, & quod à ſicco ſemine exemptum eſt, collyriis,
quæ doloris ſenſum auferunt, commodiſsimè inſeri ſolent. * Contra acutas, calidaſque fluxiones, dolores
aurium atque uuluæ mala proſunt: cum farina autem, aut polenta, oculorum, pedum, cæterarumq; partium
inflammationes placant. Semen eadem præbet tuſsi, deſtillationibus, oculorũ fluxioni, & dolorib: efficax con
tra menſiũ abundantiã, & erumpentẽ aliunde ſanguinẽ, oboli pondere cũ papaueris ſemine, & aqua mulſa bi
C bitur: podagris ſubuenit: teſtib. inflatis, mãmiſq; tumentibus à partu, tritũ ex uino illinitur. Aliis quoq; cata-
plaſmatis, quæ doloris leuamentum præſtant, admiſceri ſolet. Folia omnib. medicamẽtis dolorẽ ſedantibus,
per ſeſe, & ex polenta utiliſsimè imponuntur. recentia ad mitigandos omne genus dolores oblinuntur: cũ ui-
no terna, quaternáue pota ſanant algidas febres quas epialos uocant. Cocta olerũ modo folia, ſi acetabuli
menſura manduntur, mediocrẽ inſaniã gignunt. Idẽ efficere tradũt, ſi colo ulcus ſentiente, infundãtur. Radice
in aceto decocta, dẽtes in dolore colluũtur. Colligitur menſe Maij uel Iunij. Conſeruatur per annũ. Dioſcor.

De foliis frigidis in quarto.

CICVTA (Germ. Schirling/Wutzerling. Gal. *Cigue*. Hiſp. *Ceguta canabeia*.) uulgaris noticiæ eſt planta: cau-
lem edit geniculatum, ut fœniculi, grandẽ: folia ferulæ, anguſtiora graui odoratu: rami, mox umbellæ in ſum-
mo prodeunt: flores quoque albicantes, & ſemen aniſo candidius: radice non alta, concaua. Naſcitur plerum
que prope urbium & oppidorum mœnia, locis umbroſis & pinguibus. Cum floribus Iulio, ſemine prægnan
tem Auguſto, ac ſerius uidere eſt. * Cicutæ lethale uenenum ineſt, ſuaque ui refrigeratoria necat. Remedio
eſt uini meraculi potus. Succus exprimitur contuſis cacuminibus, priuſquam ſemina & comæ ſicceſcant: qui
ſole denſatur in paſtillos. Multus ad medendi rationem uſus eſt aridi: commodè miſcetur collyriis, quæ le-
uandi doloris gratia temperantur: ignes ſacros, & ulcera quæ ſerpunt, illitu reſtinguit. Herba cum coma tri-
ta, & teſtibus circumlita, libidinum imaginationes in ſomno compeſcit, ſed genitale reſoluit: lac puerpera-
rum mammis appoſita extinguit: in uirginitate mammas coercet, & increſcere non patitur. pueris præſtat,
ut eorum teſticuli cibum non ſentientes intabeſcant. Efficaciſsima uis Creticæ, Megarenſi, mox Atticæ, & in
Chio & Cilicia naſcenti. Dioſcorides.

PAPAVER Germ. dicitur Magſaamen. Gal. *Du Pauot*. Ital. *Papauero*. Hiſpan. *La dormidera*. Huius apud Dio-
ſcoridem ſex ſunt genera. Primum ſylueſtre, rheas dictum, omnibus notum. Alterum candidum, capitibus
oblongis, candidis, ſemine albo: hoc etiam notum. Tertium & quartum, nigrum, è quibus colligitur opium:
ſemine nigro: utrunq; à Dioſcoride papauer ſylueſtre etiam dicitur: & illud notum. Quintum papauer cor-
niculatum: ſic dictum, quòd caput non proferat: ſed ſiliquam oblongam & rotundã in corniculi modum, flo
rem luteũ, uulgò notum. Sextum papauer ſpumeum uocatur: hoc incognitum eſt. Quoties papaueris ſimpli-
citer & ſine adiectione mentio fit, ſemper domeſticũ, hoc eſt albũ intelligendũ eſt. Naſcitur ſylueſtre in campe
ſtribus. Colligitur menſe Maij. Reliqua genera in uiridariis & campeſtribus gignuntur. * Omnium (excepto
corniculato & ſpumeo) in commune natura refrigeratrix. Quare ſi capita ipſa & folia decoquantur in aqua,

ſomnum

ſomnum fotu conciliabunt. Bibitur decoctum contra uigilias Calyces cum polenta triti, & cataplaſmatis ad A miſti, ignibus ſacris, & inflammationibus proſunt. Tunduntur quoq; uirides, & digeruntur in paſtillos, qui ſiccati ad uſum reconduntur. Capita quoque per ſe in aqua coquuntur ad dimidias, iterumque adiecto melle, dum humor coeat in eclegmatis lentorem. Id medicamentum in tuſsi, arteriæ fluxionibus, & cœliacorum affectu, doloris leuamentum præbet, efficacius tamen redditur, addito hypociſtidis ſucco, & acacia. Papaueris nigri ſemen tritum cum uino bibitur, contra citam aluum, & fœminarum profluuia in peruigiliis fronti, temporibuſq; illinitur ex aqua. Dioſcorides & Medici Florentini.

De foliis humidis in primo.

HVMIDA in primo ſunt, Bugloſſum, Intybum, Malua, Helxine, &c. de quibus ſuprà quære.

De foliis humidis in ſecundo.

VIOLA purpurea (Germ. Mertzen violen. Gal. *Violette de Mars.* Ital. *Viola.* Hiſp. *Violeta.*) folium habet hedera minus, tenuius, ac nigrius, nec multò diſsimile: cauliculus à radice medius prodit, in quo floſculus ſuauiſsimè olens, purpureus. Opacis & aſperis naſcitur. Colligitur menſe Martio & Aprili. * Refrigerandi naturam habet. Folia per ſe, & ex polenta illinuntur aptiſsimè ſtomacho æſtuanti, & oculorum inflammationibus, ſedique procidenti. Dioſcorides.

NYMPHAEA ſeplaſiariis Maurinano nomine Nenuphar, Ger. Seeblumen/Waſſermahen. Gal. *Blanc d'eau, ou Iaulne d'eau* appellatur. Eius genera duo. Primum foliis fabæ Aegyptiæ, minoribus & longioribus, aliis in ſumma aqua, aliis demerſis, pluribus ex radice eadem prodeuntibus: flore lilio ſimili, albo, & in medio crocos habente, cum defloruerit, ut rotundum malum, aut papaueris caput, extuberans nigro ſemine, denſo, & lato, lenti guſtus. Caulis eſt læuis, niger, minimè craſſus, Aegyptiæ fabæ cognatus: radix nigra, ſcabra clauæ ſimilis, quæ autumno ſeratur. * Sicca cum uino pota cœliacis, dyſentericiſq; auxiliatur, & lienem abſumit. Radix ſtomachi ac ueſicæ doloribus illinitur: uitiligines ex aqua emendat: impoſita cum pice, alopeciis medetur. eadem contra ueneris inſomnia bibitur: ſiquidem ea prorſus adimit. pota aſsiduè aliquot diebus, genitale infirmat. Idem ſemen potum efficit. Alterum genus nymphææ, cuius flos blephara dicitur, foliis antè dictæ: radice alba, ſcabra: flore luteo, nitente roſæ ſimili. Huius ſemen & radix contra fœminarum profluuia efficaciter ex uino nigro bibuntur. Naſcitur utrunq; genus in paludibus, lacubus & aquis ſtagnantibus. Flo- B res in fine Maij, & Iunio menſe colliguntur. Radices autem in Autumno effodiuntur. Dioſc.

SVNT & HVMIDA in ſecundo, Atriplex, Blitum, Lactuca, Portulaca, &c. de quibus omnibus uide ſuprà.

De foliis ſiccis in primo.

VERBASCVM, ſeu Tapſum barbatum (Germ. Wullkraut/Kertzenkraut. Gal. *Bouillon blanc, ou bouillon noir.* Ital. *Taſſo barbaſſo.* Hiſp. *Verbaſco, ò gordobolo.*) differentias ſummas habet duas: hoc nigrum, illud album: in quo mas & fœmina intelligitur. Fœminæ igitur folia ſunt braſsicæ, piloſiora multò, & latiora, candida: caulis albus, cubitalis, aut amplior, ſubhirſutus: flores albi, aut ex luteo palleſcentes: ſemen nigrum: radix longa, guſtu acerba, craſsitudine digiti. Naſcitur in campeſtribus. Verbaſcum, qui mas appellatur, oblongius, albis foliis, & anguſtioribus, tenuiori caule. Sed nigrum prorſus albo ſimile eſſet, niſi nigriore, latioreq; conſtaret folio. Syluestre folia refert ſaluiæ: altas uirgas, & lignoſas, & circa èas ramulos, quales marrubium: flores luteos, auri æmulos. Sunt & Phlomides duæ, hirſutæ rotũdis foliis humiles. Tertia lychnitis appellatur, ab aliis autem thryallis, foliis ternis aut quaternis, uel paulo pluribus, hirſutis, craſsis, pinguibuſq;: apta ad lucernarum lumina. *Radix priorum duarum aſtringit: quare quòd magnitudine ludicrum talum æquet, in alui profluuio conuenienter ex uino datur. Decoctum ruptis, conuulſis, fractis, antiquæ tuſsi auxiliatur: dentium dolorem collutione mitigat. Verbaſcum, cui flos aureus capillos tingit & quocunq; abiiciatur, blattas in ſe contrahit. Cocta in aqua folia, aduerſus tumores & oculorum inflammationes illinuntur: ſyderatis ulceribus ex uino & melle, cum aceto autem uulneribus medentur: contra ſcorpionum ictus ſunt auxilio. Syluestris folia ambuſtis igni ſunt cataplaſmata. Aiunt in foliis eius, quam fœminam dicimus, aridos ficus omnino non putreſcere. Dioſcorides.

SICCA in gradu primo etiam ſunt Beta, Braſsica, Chamomilla, Fœniculũ, Hyacinthus, Malobathrũ, Myrtus, &c. de quibus omnibus uide ſuprà.

De foliis ſiccis in ſecundo.

MARINA braſsica, officinis Soldanella, Belg. Zeewind. id eſt conuolulus marinus uocatur. ſpargit per terram graciles uiticulos, ſubrubentes cauliculos, circa quos in longioribus pediculis folia hederacea, læuia, ſplendentia, ſed lata, & ſubrotunda. Flores calathi formam ſimiliter referunt, diluto purpureo colore ſubru- C bent. ſemen in rotundis folliculis nigricat. radix oblonga, tenuis. Saporem herba amarum ac ſubſalſum à natali contrahit ſolo. Naſcitur enim in maritimis. Reperitur uerò non modò in Italia, aut Gallia, uerùm & in Zelandiæ inſulis, Flandriæ, ac Hollandiæ littoribus. Aeſtiuis menſibus floret. Calida autem & ſicca temperie eſt, & tertio quidem exceſſu, uti amara ſalſilaginem cum acredine quadam referens, guſtabilis eius qualitas oſtendit. * Aluum purgat: cruda & aquoſa detrahit: hydropicis cenſetur utilis: aduerſatur tamen uentriculo: torſiones & moleſtias adfert: plus ſubinde incommodi, quàm auxilij confert. Teſtatur hæc quoq; Dioſcorides: Tota, inquit, herba ſtomacho incommoda eſt, acris, aluum maximè ſoluit cocta in ciboq; ſumpta. Coquunt cum ea quidam, ad obtundendam acrimoniam, pingues carnes. Conſeruatur per annum. Dodonæus.

BVRSA PASTORIS (Germ. Teſchelkraut/& Hirtenſeckel uocant.) planta omnibus uulgò notiſsima eſt. Naſcitur prope uias, & in parietinis. Iunio & Iulio menſibus legitur. * Ex refrigerantium, exiccantium & adſtringentium genere eſt. Quapropter prodeſt attrita, & emplaſtri more impoſita, inflammationibus & ſacris ignibus. Decoquitur pluuiali aqua cum plantagine, & Armenio luto, bibiturq; eius decoctum ad inteſtinorum difficultatem, & ad cruentas excreationes. Herbæ ſuccus recentia uulnera glutinat, & auribus purulentis infuſus medetur. Siſtit menſium abundantiam, ſi eius, & perſicariæ decocto inſideant mulieres. Eſturq; ad idem, & contra deniq; omnes ſanguinis fluxiones efficax eſt, tenui pulticula circumlita, & in oleo frixa. Additur in emplaſtris, quæ ad capitis ulcera componuntur, & in unguentis compluribus. Matthiolus.

EQVISETVM, officinis cauda equina. Germ. Schaffthew. Gal. *Queue de cheual.* Ital. *Coda di cauallo, aſprella.* Hiſp. *Cola de mula, rabo de mula.*) nominatur: in riguis & ſcrobibus naſcitur. cauliculi prodeunt inanes, geniculati, in ſe farcti, rubeſcentes, leniter ſcabri: & iuncea circa eos folia, crebra, exilia. In ſublime attollitur uicinos arborum caudices ſcandens, obuolutumq; dependet, comis multis, nigris, ut equorum cauda: radix lignoſa, dura. * Vis herbæ, ſpiſſare: quare ſanguinem naribus erumpentem ſuccus ipſe ſiſtit: prodeſt dyſentericis in uino potus: urinam cit. Sanguinolenta uulnera glutinãtur, tritis foliis, & illitis. Radix cum ſua herba tuſsim, orthopnœam, ruptaq; adiuuat. Foliis in aqua potis, diſſectiones ueſicæ & inteſtinorum, enterocelæq; in unum coaleſcere, cogiq; feruntur. Alterum equiſetum caulis eſt rectus, cubito maior, inanis: comis per interualla breuioribus, candidioribus, & mollioribus. Id cum aceto tritum, uulneribus remedio eſt, eademque fungitur facultate. Vtrunq; æſtate ſuis in locis copioſè prouenit, Dioſcorides.

GIN-

A GINGIDIVM (Germ. Kerbelkraut. Gal. *Du cerfueil.*) in Syria & Cilicia plurimum naſcitur. Apud nos hodie paſsim in hortis colitur. Herbula eſt ſylueſtri paſtinacæ ſimilis, tenuior, & amarior: radice parua, candicante, ſubamara. Maio menſe floret, & ſubinde ſemen profert.* Olus hoc crudum, coctum conditúmue eſtur, magna ſtomachi utilitate: urinam cit. Decoctum ex uino potum ueſicæ prodeſt. Dioſc.

VIRGA PASTORIS, ſeu Dipſacus, Germ. Kartendiſtel / Weber karten. Gal. *Chardon à carder, Verge à Berger, ou Chardon à Faulon* nominatur,) aculeatarum generis eſt. Caulem habet altum, ſpinis horridum: foliis lactucæ, ſpinoſis, binis, genicula ſingula complectentibus, prælongis, ceu quaſdam bullas intus & extrà aculeatas, in dorſi medio habentibus, concauo alarum ſinu, in quo imber aut ros aſſeruetur: unde dipſaci, quaſi ſitientis, nomen traxit. In cacumine caulis, ſingula ſurculis capitula inſunt, oblonga, echinata ſpinis: quæ arefacta, candida ſpectantur, diſſectaq; medulla tenus, uermiculos oſtendunt.* Sanat rimas ſedis, fiſtulasq;, ſi tuſa & decocta in uino radix, uſq; dum ſit craſsitudo ceræ, immittatur. Medicamentum ærea pyxide recondendum. Aiunt formicationibus, uerrucisq; penſilibus remedio eſſe. Vermiculi capitulorum in folliculo alligati collo, aut brachio appenſi, produntur quartanis febribus remedio eſſe. Dipſaci ſpinę radix ſecundo ordine exiccatoria eſt, habetque nonnihil abſterſorium. Naſcitur in campeſtribus, in agrorum & ſcrobium aggeribus, in uiis iuxta ſepes. Colligitur tempore autumni. Dioſcorides & Galenus.

SICCANT quoque in ſecundo Arthemiſia, Anethum uiride, Caſſutha, Intybum, Plantago, Mentha, Menthaſtrum, Spica nardi, Verbenaca, &c. de quibus uide ſuprà.

De foliis ſiccis in tertio.

FILIX (Germ. Farnkraut / Waldtfarr. Gal. *Feuchiere.* Ital. *Filice, felce.* Hiſp. *Helecho* dicitur) mas, foliis ſine caule, ſine fructu, ſine flore, ex uno pediculo cubitali longitudine exeuntibus, multifidis, & lateribus pinnatis, ſubgraui odore: radice per ſumma ceſpitum, nigra, oblonga, filices multas fundente, ſubaſtringente guſtu. * Radix latas tineas excutit, ſumpta drachmis quatuor ex aqua mulſa: melius, ſi cum ſcammoniæ aut ueratri nigri totidem obolis detur: ſed qui ſumunt, allia prægustare debent. laborantes lienis incremento recreat. Radix & potu, & illitu cum axungia, uulneribus ſagitta harundinea factis, eſt auxillo. cuius rei probatio talis fertur. Peribit filix, quam per ambitum ſata copioſior harundo coronet: & contrà, euaneſcens abibit harundo, quam obſepiens multa filix in orbem cinxerit. B Filix fœmina foliis eſt filicis, ſurculoſis, altioribusque, & quæ non ſingulari, ut illa, pediculo fulciantur: radicibus longis, pluribus, obliquis, quæ ex nigro in luteum flaueſcunt: aliquæ etiamnum rubræ inueniuntur. Pellunt lata interaneorum animalia, cum melle, eclegmate ſumpto: potæ cum uino drachmis tribus teretes tineas eiiciunt. Datæ fœminis ſterilitatem faciunt: & prægnantibus abortum, ſi ſupergrediantur. Farina humidis ulceribus, & cicatrici repugnantibus inſpergitur: iumentorum ceruicibus medetur. Folia recentia in oleribus cocta manduntur, ut uentrem emolliant. Naſcuntur ubique, ſed maximè frigido ſolo, ut in montibus, ſyluis & ſaxoſis. Effodi debent radices Vergiliis occidẽtibus, hoc eſt Autumno. Siccari autem eas ſole oportet. Conſeruantur per annum. Dioſc.

MILLEFOLIVM, Stratiotes, Myriophyllon, Germ. Garben / Schaffgarben / Schaffripp / Tauſentblat. Gal. *Mille fueille, ou Cumin, ou Aneth ſauuago* nominatur: caulis eſt tener, ſingularis, unica nixus radice: plurimis foliis, læuibus, fœniculo ſimilibus, unde nomen accepit. Caulis flaueſcit, uarius, ac ueluti ex induſtria delineatus.* Vulnera recentia ab inflammatione uindicat, ſi uel uiride, uel ſiccum ex aceto oblinatur: præcipitatis in potu cum aqua & ſale datur. Naſcitur in paluſtribus & agris aſperis. Per integram floret æſtatem, quo tempore etiam colligitur. Conſeruatur autem per annum. Dioſc.

QVINQVEFOLIVM, Græcis Pentaphyllon, Germ. Fünff finger kraut. Gal. *Quinte fueille* uocatur: ramulos fert feſtucarum ſimilitudine, tenues, dodrantales, in quibus ſemen: folia menthæ, quina ſingulis pediculis, rarò plura, in ambitu ſerrata: florem ex candido palleſcentem, auri æmulum. Subrubram habet radicem, oblongam, ueratro nigro craſsiorem. Plurimis pollet remediis. * Ius radicis decoctæ ad tertias, ſi in ore contineatur, dentium dolores ſedat: putrida oris ulcera, collutione ſiſtit: arteriæ ſcabritias, gargarizatu læuigat: contra alui profluuia & dyſenterias auxiliatur: item articulorum, coxendicumque cruciatibus potum. Cocta in aceto, & illita, ſerpentia ulcera cohibet: ſtrumas, tumores, duritias, abſceſſus, & collectiones diſcutit: ignes ſacros, reduuias, condylomata, pſorasque ſanat. Teneræ radicis ſuccus, contra iecinoris, pulmonumque uitia prodeſt: item aduerſum uenena. Cum hydromelite autem, uel diluto uino, & piperis exiguo, bibuntur folia contra febrium circuitus: in quartana quidem, quaternũm ramulorum folia: in tertiana uerò, ternũm: in quotidiana, unius. Ea quoque folia tricenis pota diebus, comitialibus proſunt. Foliorum ſuccus tribus cyathis aliquot diebus potus, celerrimè regio morbo medetur. Illita cum melle & ſale, tam uulneribus, quàm fiſtulis, remedio ſunt: enterocelicis auxilium præſtant. Quinquefolium ſanguinis profluuia & potu, & illitu ſiſtit. Ad C expiationes, caſtimonias, & incantamenta inciditur. Naſcitur in riguis & aquariis ductibus. Floret Maio & Iulio menſibus potiſsimum, quo tempore etiam carpitur. Conſeruatur autem per annum. Dioſc.

Quinquefolium uulgaris eſt notitiæ: neque fraudem admittit: niſi quod fortaſſe aliquis peculiariter Tormẽtillam uſurpare pro eo uelit, exiſtimans uerum eſſe quinquefolium: cum dubiũ non ſit, uſitatum illud eſſe legitimum. Eligitur collectum in montibus aut collibus, & in uſu eſt radix eius in umbra ſiccata, quanquam & folia quoque utilia ſint.

POLII duo genera. Montanum, cui teuthrio nomen eſt, & cuius eſt uſus. tenuis frutex eſt, candidus, dodrantalis, ſemine refertus: capitulo in cacumine quandam corymborum ſpeciem præ ſe ferente, paruo, cano hominis capillo ſimili, grauiter olente, non ſine quadam ſuauitate. Alterum fruticoſius, non uſqueadeò ualẽs odore, & uiribus infirmius.* Potum feruefacti ius auxiliatur ſerpentium ictibus, hydropicis, morbo regio: & lienoſis ex aceto: ſtomachum malè habet, caput doloribus afficit: aluum & menſes ciet. ſubſtratum, ſuffitúmue ſerpentes abigit: illitum uulnera conglutinat. Amarum eſt guſtantibus, & modicè acre. Itaque uiſcera omnia obſtructione liberat: urinamque ciet. Vtrunque polij genus, in pluribus Italiæ locis prouenit. Colligitur menſe Iunio. Conſeruatur autem per annum. Dioſc. & Galenus.

Polium montanum quoque ab omnibus cognoſcitur, in uſu ſunt Cymę cum frondibus, quando ſeminibus refertæ ſunt una cum floribus cõmiſtis. Neque adulterari poteſt: de montibus tamen ſiccis, & petroſis, & regione pariter ſicca & calida eſt colligendum. Amaro & acri ſapore, & odore ualido debet eſſe præditum.

TRIFOLIVM, quod Græci oxytriphyllon, aut aſphaltion appellant, quòd bitumen redoleat, Germanis Siben gezeit / wolriechender klee / multas habet uirgas tenues, cubitum aut amplius longas: folia magna, acuminata, terna ſingulis germinationibus exeuntia, quibus recenter enatis rutæ odor ineſt: ubi autem adoleuerunt, bitumen olent: florem edit purpureum, ſemen latum, hirſutum, ex altera extremitate exertum corniculi modo: radix longa, tenuis, dura. Copioſè naſcitur circa Elbam & Petram ſanctam Hetruriæ. Vſus huius eſſe debet, non trifolij pratenſis, quod à uero trifolio maximè differt, à Græcis deſcripto. * Semẽ & folia in aqua pota pleuriticis, urinæ difficultati, comitialibus, & iis qui aquæ inter cutem principia ſentiunt, fœminis quoque uuluæ uitiis opportunis auxiliantur: mẽſes ciunt: ternæ drachmæ è ſemine dari debent, è foliis uerò quaternæ. Contra ſerpentium ictus trita folia, & ex aceto mulſo pota, præſidio ſunt. Tradunt aliqui, totius fru-

ticis,radicis,foliorumq́ue decoctum fotu dolores eorum finire, quos ſerpentes percuſſerint.qua autem aqua
ſanatus quis fuerit, ſi ea quiſpiam alius foueatur, qui ulcus habuerit,perinde afficitur,ut à ſerpente demorſus. A
Quidam terna folia aut ſemina,in tertianis, cum uino potui dedére:& in quartana quaternis,ut quæ febrium
circuitus diſcuterent.Radix antidotis inſeritur. Dioſc.& Medici Florentini.

SICCANT quoque ordine tertio, Abrotanum uſtum, Anethum uſtum, Apium, Aſarum, Ammi, Abſinthiũ,
Calamintha, Chamædrys, Hyſſopum, Iuniperus, Maiorana, Marrubium, Origanum, Peucedanum, Petroſeli-
num, Ptarmica, Rhus obſoniorum, Ruta, Sabina, Salix, Syſimbrium, &c.de quibus omnibus uide ſuprà.

De foliis ſiccis in quarto,

VOCANT etiamnum SYLVESTREM RVTAM, quod in Cappadocia, & Galatia Aſię finitima moly di-
citur. Frutex eſt, qui ab una radice multos emittit cauliculos : foliis multò quàm alterius rutæ longioribus,
tenerioribuſq́ue, odore graui; flore candido: capitulis in cacumine paulo maioribus, quàm ſatiuæ rutæ, quæ
tribus maximè partibus conſtant: in quibus triangulum ſemen, ſubrufum, guſtu amarum recluditur.cuius eſt
uſus. Semen autumno matureſcit.* quod cum melle, uino, croco, & fœniculi ſucco, ac gallinaceo felle, teritur
contra retuſam oculorum aciem. Sunt, qui eam harmalam uocent, Syri beſahan: qui Cappadociam incolunt,
moly, quoniam quandam cum moly ſeruet ſimilitudinem : radice nigra, flore candido. In collibus, & læto
ſolo prouenit. Dioſcorides.

SICCANT quoque in quarto, Allium, Naſturtium, Sinapi, &c.

De foliis aſtringentibus.

CVPRESSVS Germ. Cypreſſ. Gal. *Cypres*. Ital. *Cipreſſo*. Hiſp. *El cypres* dicitur. Huius genera duo: mas ſcilicet,
& fœmina: hæc meta in faſtigium conuoluta: ille uerò ramos in latus ſpargens. Harum patria, ac propriũ na-
tale ſolum Creta inſula eſt. In Idæis etiam montibus, qui ad Troadem ſpectant, cupreſſus numeroſa ſponte
proſilit: alibi non niſi tempore, & perquàm diligenti cultura proueniens, & cultorem magnopere faſtidiens.
Mira eſt cupreſsi fœcũditas: etenim trifera eſt. Colliguntur eius coni menſibus Ianuario, Maio & Septembri.
Semen iis innaſcitur, granis adeò puſillis ac minimis, ut atomis comparari poſsit. Tradiderunt ueteres, cu-
preſſum Diti ſacram: & ideo funebri ſigno eius ramos ante domos ponere ſolebãt, ubi aliquis defunctus ia-
cêret.*Cupreſſus refrigerat & aſtringit. Cuius folia ex paſſo, & exiguo myrrhæ pota, ueſicæ rheumatiſsimis,
& urinæ difficultati auxiliantur. Pilulæ autem ex uino tuſæ in dyſenteria, alui fluxione, tuſsi, & orthopnœa, B
aut ſi reiiciatur ſanguis, conuenientiſsimè bibuntur. Earum decoctum eoſdem præbet effectus: tuſæ cum fico
duritias emolliunt, nariumq́ue polypo medentur : in aceto coctæ & cum lupinis detritæ ſcabros ungues eii-
ciunt: hernias inteſtinorum prolapſu erumpentes illitu reprimunt. Folia eadem præſtant. Pilulæ cum arboris
coma ſuffitæ, culices abigere exiſtimantur. Folia trita, & impoſita, uulnera conglutinant, ſanguinem ſuppri-
munt: trita ex aceto capillum tingunt: illinuntur per ſe, aut cum polenta ignibus ſacris, ulceribus quæ ſerpũt,
carbunculis & oculorũ inflãmationib. admota cum cerato ſtomachum corroborant. Dioſc. & Matthiolus.

EBVLVS (Germ. Attich. Gal. *Hyebles*. Ital. *Ebulo*. Hiſp. *Tezgo yerua nota*.) longè humilius eſt ſambuco, magis-
q́ue herbaceo generi aſsignandum: caule quadrangulo, geniculato : foliis amygdalæ, ex interuallo longiori-
bus, geniculatim expanſis, pinnatiſq́ue, graueolentibus, in ambitu ſerratis : muſcario ſambuci, flore & acino
eiuſdem: radice nititur longa, craſsitudine digitali.* Vis & uſus exiccans, aluo detrahens aquam, ſtomacho
inutilis. Folia olerum more coquuntur, ad pituitam, bilemq́ue detrahendam. Caules teneri in patinis cocti,
eadem efficiunt. Radix in uino decocta, & in cibis data, hydropicos adiuuat: prodeſt uiperarum morſibus,
eodem pota modo. uuluas emollit inſidentium decocto: patefacit eorum ſpiracula, & uitia corrigit. Acini in
uino poti, eodem funguntur munere: denigrant capillos illiti. Folia, ſi prætenera ac mollia ex polenta illinan-
tur, inflammationem mitigant: ambuſtis, & canum morſibus illitu proſunt : ulcera quæ dehiſcunt in fiſtulã,
agglutinant. iis qui podagra tentantur, cum ſeuo taurino aut hircino proſunt illita folia. Naſcitur in opacis,
aſperis & campeſtribus. Colligitur menſe Iunio & Iulio, in Auguſto uerò baccas ſuas profert. Conſeruatur
per annum. Dioſcorides.

CISTVS, quem aliqui citharon, aut ciſſaron, Itali uerò *Ciſto*. Gal. *Ciſte*. Hiſp. *Cergacos* uocant, ramoſus fru-
tex eſt, ſed improcerus, folioſus: rotundis foliis, acerbis, hirſutis. flos maſculo ut mali punicæ, fœminæ albet.
Naſcitur in ſaxoſis, aſperis, & præſertim in monte Apennino Hetruriæ. Conſeruatur per annum. * Vis aſtrin-
gens: unde flores in uino auſtero bis in die poti, proſunt dyſentericis, & nomas per ſe illiti cohibent: uetuſta-
ti ulcerum, & igni ambuſtis cum cerato medentur. Hypociſtis rhobethron, aut Cytinus à nonnullis cogno-
minata, iuxta ciſti radices naſcitur, floris punici ſimilitudine. Quædam rufa, altera herbacea, tertia candida.
Præfertur ſubrufa. Liquatur acaciæ modo. Aliqui tamen exiccant, fractamq́ue macerant, & incoquunt, reli-
quaq́ue ut in lycio proſequuntur. Animaduertendum eſt, ne hypociſtidis loco, colligatur planta aliquantu- C
lum ei ſimilis, quæ uulgò cauda leonis uocatur: eſt enim orobanche Dioſcoridis. Vires acaciæ habet, uerùm
aliquantum magis ſiccat, & aſtringit.* Prodeſt dyſentericis, cœliacis, ſanguinem excreantibus: fœminarum
profluuio & pota, & indita. Dioſcorides.

HIERACIVM (Germ. Habichkraut. Gal. *Cichoree iaulne*.) magnum caulem emittit aſperum, ſubrubrum, ſpi-
noſum, cauum: folia ex interuallis rariuſculè diuiſa, ſimilia ſoncho per ambitum: luteos flores, in oblongis ca-
pitulis.* Vim refrigerandi habet, & modicè ſubſtringendi: unde illitum, ſtomacho æſtuanti, inflammationi-
buſq́ue prodeſt. Succus eroſionem ſtomachi ſorbitione mitigat. Herba cum radice illita, uibratis à ſcorpio-
ne ictibus auxiliatur. Hieracium paruum, folia ex interuallis habet, diuiſa in ambitu : caulicolos teneros, ui-
rentes: in quibus lutei flores, orbem circinantes, emicant. Vim ſuam ad eadem, ad quæ ſuperior, impendit. V-
trunque ubique naſcitur. Floret Iulio & Auguſto menſibus. Dioſc.

LYSIMACHIA, quam aliqui Lytron appellant, caules emittit cubitales, altioréſue, fruticoſos, tenues:
prodeuntibus geniculatim foliis, tenuibus, ſalicis figura, guſtu aſtringentibus: flore rufo, aut aureo. Gignitur
in aquoſis & paluſtribus.* Foliorũ ſuccus adſtringente ſua ui, ſanguinis reiectionem ſupprimit : dyſentericis
potui datur, aut infunditur: menſium abundantiam ſiſtit, in peſſo. ſanguinis profluuio ſubuenit, ſi nares ea
herba obturentur: uulnerum cruorem cohibet. Acerrimum nidorem ſuffita reddit: qua de cauſa ſerpentes
fugat, & muſcas interficit. Dioſcorides.

QVERCVS, Germ. Eychbaum. Gal. *Cheſne*. Ital. *Quercia, Rouere*. Hiſp. *Enzina arbol* dicitur: omnis adſtricto-
riam uim habet, præſertim liber, qui cortici & ligno intercedit: quinetiam tunica putamini glandis ſubiecta.
Decoctum ex iis datur dyſentericis, cœliacis, ſanguinem excreantibus. Trita in peſſo fœminis fluxione uuluæ
laborantibus ſubiicitur. Glandes eoſdem effectus exhibent: urinam ciunt: capitis dolorem, & flatus in cibum
ſumptæ pariunt : reſiſtunt eſitatæ uenenatorum ictibus. Decoctum earum, & corticis cum lacte uaccino po-
tum, prodeſt contra toxica. Intritæ crudæ inflammationes illitu leniunt: ad duritias, quas cacoethe uocant,
& malefica ulcera cum ſalſa axungia conueniunt. Iligneæ glandes uiribus quernas antecellunt. Fagus & Ilex
quercus generi aſsignantur, & conſimile munus obeunt. Iligneę radicis cortex cum aqua coctus, dũ mollitus
intabe-

A intabeſcat, & tota nocte illitus, denigrat capillos, prius cimolia terra purgatos. Folia omnium tuſa & trita tumoribus proſunt, & imbecillas membrorum partes corroborant. Dioſc.

ASPERVLA ODORATA, quibuſdam Cordialis & Stellaria: Germ. Hertzfreud/Waldmeiſter/Leberkraut/ id eſt, Iecoraria ſiue Hepatica dicitur: Rubiæ, & Aparinæ hæc ſimilis eſt, ſed humilior ac odoratior. cauliculi eius breues, & pede uix altiores. folia è ſingulis geniculis ſena ſeptenáue ſtellatim radiata, aliquantulum ſcabra, ſed non perinde tamen, ut Aparines. flores albidi. ſemen paruum, rotundum. radix tenuis, ſerpens, & ſtirpem ipſam facilè multiplicans. Tota herba gratum ſuauemque expirat odorem, præſertim in atriis cœnaculisque pedibus attrita. Apud Germanos in ſyluis, locis opacis, pingui ſolo gignitur. Apud Belgas hortenſis. Iunio ac ſeriùs floret.* Facultatem Gallio aliquatenus ſimilem habet, ſed tamen imbecillior. Fertur in uinum coniecta hilaritatem efficere, cordi ac iecori prodeſſe. Dodonæus.

ASTRINGVNT quoque Abſynthium, Amomum, Agnus caſtus, Burſa paſtoris, Braſsica cocta, Equiſetũ, Hedera, Helxine, Intybum, Lauri folia, Melilotum, Myrthus, Mentha, Oxalis, Polygonum, Pentaphyllum, Pſyllium, Plantago, Portulaca, Ruta, Rhu obſoniorum, Semperuiuum, Salix, Verbaſcum, Vitex, Vitis, &c. de quibus ſingulis uide in ſuperioribus, ſuis locis.

De foliis aperientibus.

CYCLAMINVS uulgò panis porcinus dicitur, Italis *Pan porcino*. Hiſpanis nõnullis *Maçam de porco*, Germ. *Schuueinbrot, Erdapffel*, Belgis *Verckensbrot, Sueghenbrot*, Gal. *Pain de pourceau*: folia habet hederæ. purpurea, uaria, in quibus ſuprà infraque albicant maculæ: caule nudo, quaternos digitos æquante: floribus in eo purpureis, roſarum effigie: radice nigra, & aliquantum lata, ut rapum uideri poſsit. * Quæ cum hydromelite pota, pituitam, aquamque detrahit: menſes potu, appoſituúe ciet. Tradunt, ſi prægnans radicem tranſgrediatur, abortum fieri. Partum appenſa accelerat: contra uenena, præſertim leporis marini ex uino bibitur: illita contra ſerpentium ictus remedio eſt: immiſta uino, inebriat: regium morbum diſcutit, tribus drachmis pota, cũ paſſo, aut diluto mulſo. Sed oportet eum qui ebibit, multis ueſtibus contectum loco calido, & à perfrictionibus tuto, recumbere, quò faciliùs exudet: eiecti autem ſudores fellei colore inueniuntur. Succus eius ad purgandum caput, naribus infunditur: ad deiicienda quoque alui excrementa, in uellere ſedi ſubiicitur: illito
B umbilico, & imo uentre coxarum tenus, aluum emollit, & abortum facit: ſuffuſionibus, & retuſæ oculorum aciei, oblitus cum melle ſuccus prodeſt. medicamentis abortum inferentibus admiſcetur. Succus cum aceto illitus, prociduam ſedem reſtituit. Exprimitur tuſa radice ſuccus, & ad mellis craſsitudinem decoquitur. Radix cutem purgat, eruptiones papularum reprimit: uulneribus ex aceto per ſe, aut cum melle medetur, lienẽ abſumit: uitia cutis in facie, & alopecias emendat. Eius decocto luxata, podagras, & capitis ulcuſcula, perniones que fouere congruum eſt: ipſaque in oleo uetere ferueſacta, illito oleo ulcera ad cicatricem perducit. Cauata radix oleo expletur, & cinere feruenti imponitur, adiecto interdum Tyrrhenicæ ceræ momento, ut ſtrigmenti craſsitudinem unguentum contrahat, cum primis utile pernionibus. Radix, ſcyllæ modo, conciſa reponitur. Narrant, ad amatoria aſſumi contuſam, & in paſtillos diuiſam. Naſcitur paſsim in ſyluis & umbroſis. Colligitur menſe Octobris. Conſeruatur per annum. Dioſcorides.

DVLCAMARA uitis modo lignoſa promit ſarmenta, & ab iis ramulos complures, quibus ſcandendo uicinis ſepibus fruticibusq; innititur. cortex nouellorũ ramulorum uiret, ſed uetuſtiorum ipſorumq; caudicũ aſperior cineritio ſubcandicat colore, extrinſecus quidem: nam interiùs pulchrè etiam uiret. lignum fragile, medullam fungoſam habet. foliis ueſtitur oblongis, læuibus, mucronatis, ſmilaceis minoribus, circa pediculum appendices utrinque paruas ferẽtibus. Floſculi in muſcariis exiguis, haud magni, ex quinque foliolis anguſtis, colore quandoque albidi, Geſnero teſte: in Belgio utplurimum in cœruleo purpurei, in quorum medio luteus prominet apex: baccæ oblongioris formæ, molles, lenti, & ingrati guſtus, eleganti corallij colore rubent: radix modica multis fibris committitur. Aquoſa & rigua amat, circa ſcrobes, & foſſas frequenter reperitur. Folia Vere erumpunt: flores Iulio exeunt: Auguſto baccæ ſiue acini maturi. Poſterior ætas Amaram dulcem, Amaro dulcem, & Dulcamaram, & Græci γλυκύπικρον, ἢ γλυκυπικρίδα nominant, Ger. *Ie lenger, je lieber, Hynskraut*. Belgæ *Alfrance*. Sunt, qui Vitem ſylueſtrem Dioſcoridis eſſe exiſtiment: alij Solani ſpeciẽ faciunt, Solanum lignoſum, aut fruticoſum cognominantes. Sed uitem quidem ſylueſtrem ſuo loco oſtendimus eſſe Tamum: Solano autem ſimile nihil habet. Falluntur idcirco maximè, qui Solanum rubrum, aut Solanum fruticoſum appellãt: ac eius baccis loco acinorum Solani unguentorum nonnullorum refrigerantiũ compoſitionibus admiſcent. Eſt enim fructus huius nequaquam frigidus ut Solani, ſed calidus, ut mox dicetur. Plus ſimilitudinis cum Cyclamino altera habet, folium reſpondet, caules licet non manifeſtè articulati,
C non tamen abſq; geniculorum ſpecie, in flore alicubi candido, & fructu acinaceo corymborum hederæ modo dependente nihil deſideratur, neque in ipſis ſimiliter radicibus uerè ἀχρήστοις. Nam præter quòd tenues, nullam quoque utilitatem conferunt. Deſcribitur Cyclaminus altera à Dioſcoride, his uerbis: Folia habet hederæ ſimilia, ſed minora: caules craſſos, γονατώδεις, id eſt geniculatos, uicinis ſe arboribus ἑλικοειδῶς, id eſt, modo capreolorum uitis, circumligantes: flores candidi, odorati: fructus ut acini uuæ, ſimilis hederæ, mollis, ſapore leuiter acris, & uiſcoſus: radix inutilis. Dicitur autem Cyclaminus altera, Dioſc. teſte κισσόφυλλον & κισσάνθεμον, conuenit utraque appellatio Dulcamaræ. nam foliis, floribus & fructibus hederam æmulatur.* Ceterum facultate, & foliis & fructu calida reſiccans, abſtergens, & digerens eſt. Fertur foliorum decoctum iecinoris fellisque obſtructiones reſerare, & aduerſus regium morbum utiliter bibi. Ruptis uerò, & ex alto p̃cipitatis, aut cæſis etiam ſuccus utilis habetur. Creditur ſiquidem concretum alicubi in uiſceribus ſanguinem diſſoluere, & partium læſarum ſanitatem procurare. Hieronymus Tragus è ligno minutim conciſo uini decoctum conficere docet, quod ictericos, & per urinam, & per inferiorem uentrem clementer purgare refert. Haud diſsimiles iſtis Dioſcorides quoque Cyclamino alteri facultates adſcribit. Fructus, inquit, drachmæ unius pondere potus, cum uini albi cyathis duobus, ad dies quadraginta, ſplenem liquat, ita ut per urinam, & aluum abſumatur. Bibitur ad orthopnœam: reliquias à partu purgat. Dodonæus.

APERIVNT quoque Cepa & Allium, &c. de quibus uide ſuprà.

De foliis emollientibus.

EMOLLIVNT Atriplex, Althæa, Cupreſſus, Laurus, Malua, Pſyllium, &c. de quibus uide ſuprà.

De foliis indurantibus.

LENS paluſtris (Ger. Waſſerlinſen.) inuenitur in aqua non fluente, muſcus lenticulæ ſimilis, refrigeratoriæ naturæ.* Propter quod conuenienter collectionibus, igni ſacro, & podagris illinitur per ſe, & cum polenta: glutinat & procidentia puerorum interanea. Dioſc.

INDVRANT quoque Portulaca, Pſyllium, Semperuiuum, Solanum, &c. de quibus uide ſuprà.

De foliis extenuantibus.

EXTENVANT Artemiſia, Chamomilla, Hyſſopum, Iuniperus, Pulegiũ, Stœchas, &c. de quib. uide ſuprà.

De foliis diſcutientibus.

A

DISCVTIVNT Abrotanum, Althea, Anethum, Adiantum, Atriplex, Braſsica, Chamomilla, Lilij folia, Malua, Mentha, Melilotum, Origanum, Ruta, Stœchas, Sampſucum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De foliis extrahentibus.

ANAGALLIS officinis Morſus gallinæ, Germ. Gauchheil. Gall. *Mauron.* Ital. *Anagallo.* Hiſpan. *Muruges*, dicitur. Eius duo ſunt genera, quæ tantùm flore diſtant. nam quæ cœruleo flore eſt, fœmina dicitur: mas, quæ phœniceo. Frutices ſunt parui, in terra iacentes: foliis in quadrangulo caule puſillis, ſubrotundis, ad helxinæ folia accedentibus: ſemine rotundo. herba uulgatiſsima, ita ut pedibus in aruis uineiſque ubique calcetur: in uliginoſis tamen lætior. Per æſtatem utriuſque prouentus maximus eſt, potiſsimùm autem menſe Auguſto. Florent autem à Maio menſe uſque in Autumnum. * Vtraque uim habet mitigandi, inflammationem arcet, adactos corpori aculeos extrahit, nomas cohibet. Succus earum gargarizatus, capitis pituitam purgat: & naribus infuſus, dolorem dentium lenit, ſi in aduerſam narem iniiciatur: argema cũ melle Attico emẽdat: retuſæ oculorũ aciei auxiliatur: cõtra uiperarũ morſus, iecinoris, & renum uitia, ſi ex uino bibatur, prodeſt. Tradunt eam, quæ cœruleum edit florem, prociduam ſedem reprimere: quæ uerò phœniceum, illitu euocare. Dioſc.

EXTRAHVNT quoque Ariſtolochia, Dictamnus, Porrum, Thapſia, Cyclaminus, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De foliis ſuppurantibus.

SMYRNIVM caulem habet apij, & ſtolones multos: folia latiora, ſuppinguia, ad terram infracta, robuſta, odore medicato, cum quadam acrimonia iucunda, colore in luteum langueſcente: capitibus caulium orbiculatis, ut anethi: ſemine braſsicæ, rotundo, nigro, acri myrrhæ ſapore, ita ut alterum alterius loco cedat. * Radix quoque odorata, guſtu acri, fauces mordet, ſuccoſa, mollis. Cortex eius foris niger, intus uiridis, aut ſubalbidus. Naſcitur in ſaxoſis, & collibus, atque ſqualidis, & limitibus terrenis, & hortis. Colligitur menſe Iunio, uel Iulio. Cõſeruatur per annum. Vis radicis, herbæ & ſeminis, excalfacere. Foliis muria maceratis ad obſonia utuntur: aluum ſiſtunt. Radicem contra ſerpentium ictus bibere conuenit: tuſſes, & orthopnœas mitigat: urinæ difficultati medetur. Illita recentes tumores, collectiones, duritiaſque diſcutit: uulnera ad cicatricem perducit, partus abortu uitiat, ſi feruefacta ſubiiciatur: tumores ſuppurat. Semen lienis, renum & ueſicæ uitiis prodeſt: menſes & ſecũdas pellit. commodè datur iſchiadicis in uino: inflationes ſtomachi lenit: ſudores ciet, & ructus. Peculiariter datur hydropicis in potu, & contra febrium circuitus. Dioſc. B

SVPPVRANT quoque Althea, Amomum, &c. de quibus uide ſuprà.

De foliis abſtergentibus.

LICHEN, qui ſaxis eſt familiaris, aliquibus Bryon, Germanis *Stein, oder Brunnen leberkraut* appellatur: aſperginoſis petris adhæret, ut muſcus. Iulio menſe ea qua picta eſt forma decerpitur. * Is illitus ſanguinis profluuia ſiſtit, inflammationes arcet, impetigini medetur. Iuuat regio morbo correptos, cum melle illitus: oris & linguæ defluxiones inhibet. Abſtergentem, ac modicè refrigerantem facultatem habet, utramque uerò reſiccantem. Dioſcorides & Galenus.

ABSTERGVNT quoque Anagallis, Abrotanum, Aſparagus, Aſplenos, Atriplex, Abſinthium, Beta, Chamæpitys, Caſſutha, Marrubium, Parietaria, Salicis folia, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De foliis glutinantibus & cicatricem ducentibus.

FRAGARIA (Germ. *Erdbeerkraut*, Gal. *Fraiſes, ou herbe portant fraiſes*) planta nemini ferè non cognita. In ſyluis, dumetis, & in opacis montibus, ac ſecus uias ſponte naſcitur. In hortis interdum colitur. Floret Vere & tota æſtate. Fructus tamen eius fugax, rarò niſi æſtatis initio inueniri poteſt. * Refrigerat ordine primo, ſiccatque ſecundo. Folia & radix uulnera & ulcera ſanant: muliebres fluxus, & dyſenterias cohibent, urinam cient, & lieni conferunt. Herbæ & radicum decoctum potum, auxiliatur iecinoris inflammationibus, mundatque renes, & ueſicam. Idem ore contentum, collutioniſque modo agitatum, gingiuas roborat, dentes cõmotos firmat, & deſtillationes ſiſtit. At fraga præter id quòd guſtui æſtate in cibis arrideant, bilioſis, æſtuantibuſque uentriculis proſunt, ſiticuloſiſque ſitim ſedant. Vinum quod ex iis elicitur, ulcuſculis, quæ in facie à caliditate proueniunt, mirificè medetur: itemque uaros, & oculorum nubeculas calidaſque defluxiones impoſitum tollit. Matthiolus.

ISATIS ſeu Glaſtum (Germ. Weydt. Gal. *du Gueſde, ou paſtel.* Ital. *Guado.* Hiſpan. *Paſtel.*) ſatiuum, quo infectores lanarum utuntur, folium habet plantagini ſimile. uerùm pinguius, nigriuſque: cuius caulis duûm cubitorum altitudinem excedit. Copioſè in Germania prouenit. * Illita folia tumores omnes diſcutiunt, cruenta uulnera glutinant, ſanguinis profluuia ſiſtunt: ignem ſacrum, phagedænas, putreſcentia ulcera, & quæ ſerpunt, ſanant. Syluestre glaſtum ſatiuo ſimile eſt. Folia fert maiora, lactucaceis proxima: caules tenuiores, multifidos, quadantenus rubentes, in quorum cacumine folliculi multi dependent, quãdam linguarum effigiem referentes, in quibus ſemen: flore tenui, luteo. In quibuſdam Germaniæ locis naſcitur. Eadem, quæ & ſuprà dicta, præſtat: potu & illitu lienoſis auxiliatur. Maio ac Iunio menſe florent, ac ſubinde ſemẽ proferũt. Dioſc. C

SANICVLA (Ger. Sanickel. Gall. *Sanicle* dicitur.) exit foliis pentaphylli maioribus: radice candida, tam miro naturæ ipſius artificio nodulis ac laciniis quibuſdam elaborata, ut non parum admirentur, qui tãtum naturæ opus diligenter intuentur. * His utuntur in potionibus ad enterocelas, & ad interna uulnera, præſertim ad ea quæ in thoracis cauitatem penetrauerint. Plura inſuper ſaniculæ oſtendunt genera, quorum unum folium fert plantaginis magnitudine ſed craſsiora, ueluti fabariæ uulgò uocatæ, laciniis circùm magno artificio factis à natura, colore in album flaueſcente. Hoc cæteris præferunt ad enterocelas, & thoracis uulnera, ſi quotidie in potu ſumatur: quin & ad alia uulnera, tam intus ſumptum, quàm exterius illitum. Naſcitur in campeſtribus, ſyluis, montibus. Carpenda cum ſuis capitulis Maio, & Iunio menſibus, &c. Matthiolus.

TORMENTILLA Germ. Tormentil. Gal. *Tormentille* dicitur: folio pentaphylli minore, ſeptenis inciſuris diuiſo: radice breui, nodoſa, compacta, rubeo colore, ſapore adſtringenti: cauliculis tenuibus, ſubrubentibus: flore melino, adeò ut in pentaphylli genere ſit reponenda. Sunt, qui à ſeptenis foliorum diuiſuris Heptaphyllon hanc uocent. Naſcitur in ſyluis ac locis montoſis. Serò ac cum iam uites florent, herba hæc apparere incipit. * Herbarij compertum habent, hanc iiſdem pollere facultatibus, quibus Biſtorta prædita eſt. Quamobrẽ utræque urinæ incontinentiam ſupprimunt: ſiſtunt menſes, ſi in earum decocto ad umbilicum uſque conſederint fœminæ. Idem præſtant, (de radicibus tamen intellige) ſi tritæ, & ex melle atque ſpica ſubactæ uentri ac pubi illinantur. Sanguinem è uulneribus manantem cohibent ſuperaſperſo earum puluere. Qui item potus bilioſas coercet uomitiones, ſi ouorum albo exceptus ſuper fictili tegula inaſſetur, mox comedatur. Aqua quæ ex his duplici organo elicitur, ſiue è radicibus decoctum, uenenis omnibus remedio eſt. Ex quo tantum apud nõnullos tormentillæ inualuit uſus ut ex eius radicibus etiam medicamenta componant aduerſus peſtilentiam. Vtræque dyſentericos ſanant, & uulnera glutinant, præſertim quæ in inteſtinis & uiſceribus fuerint illata, non modò ipſis uulnerib. illitæ, ſed & in potionib. hauſtæ. Rebellia, cõtumaciaq; ulcera curant, & ea ſiſtunt, quæ ſerpendo corpora erodunt. Matthiolus.

HER-

A HERNIARIA, herbula eſt in ſabuloſis naſcens: ramulos multos in terram ſpargit, foliis minimis, & rotundulis, alis follicatis ex uiridi flaueſcentibus, per ramulos ſparſis, aſtringente guſtu, ex qua ſuccus expreſſus ſubinde affuſo uino albo, certiſsimum & aliquoties probatum remedium contra deſcenſum inteſtini. Nam nouem diebus ita percurat, ut poſtea non redeat malum. Facilis inuentu Autumno. Hollerius.

NICOTIANA, Gallis, Hiſpanis *Tabaco*. Braſilianis *Petum*, antiquitùs in uſu fuit Indis, Hiſpaniæ præſertim nouæ accolis, ad uulnera curāda. Paucos ante annos in Hiſpanias delata, magis ad ornādos hortos, quàm ob eius facultates: nūc uerò multò celebrior eſt ob facultates, quàm propter elegantiā. Nomen legitimum apud Indos eſt Picielt: nam Tabaco nomē ab Hiſpanis illi inditū ab inſula quadā eius nominis, ubi frequentiſsimè naſcitur: Magna altitudine aſſurgit & interdū malū Aſſyriam, quā Limonē uocant, æquat, caule recto, multis prægrandibus ramis brachiato: folio mali Aſſyriæ ferè, ſed ampliore ueluti oxylapathi, colore uiridi dilutiore, & aliquantulū hirſuto, uti tota planta eſt. Florē fert in ſummis ramis cāpanulæ modo, cādidū, medio purpuraſcentē, quibus continetur ſemen ualdè exiguū, colore ex cinereo nigricante: Radix craſſa eſt, & multifida, & lignoſa, intus crocea, & amara, quæ facilè cortice ſuo delibratur: non intelleximus tñ aliqua facultate præditā eſſe. Naſcitur pleriſq; Indiæ locis, humidis præſertim & umbroſis, & exculto leuiq; ſolo. Seritur omni tempore: cùm uerò prodiit, à frigore præſeruanda eſt, & ſecundum parietes plantanda ad eorū ornatū: ſiquidem toto anno uiret, citriorū modo. Foliorū duntaxat eſt uſus, (tametſi eorū defectu quidā ſemine utantur) eaq; ut aſſeruari poſsint, filo traiecta in umbra ſuſpenduntur, & ſiccantur: deinde iis, aut integris, aut in puluerem tritis, utuntur. Calida & ſicca eſt in ſecūdo gradu: itaq; calfacit, reſoluit, mundificat, & aliquantulū adſtringit, ut ex ſequentibus facultatibus iudicare licebit. Folia huius plantæ calfacta & impoſita, præſens in Cephalæa & Hemicrania ſunt remediū, ſi morbus ex cauſa frigida, aut flatibus ortus ſit: ſæpius uerò ſunt repetenda, donec morbus tollatur: ſunt, qui caput oleo florū mali arantij prius inungant. Idem remedium rigidis ceruicibus ſiue tetano utile eſt, & in totius corporis doloribus ab eadem cauſa ortis. Dolores dentiū à cauſa frigida non modo finit, dente prius deterſo aliquo linteo eius ſucco delibuto, & pilula ex eius folio confecta denti indita, ſed etiam, ne corruptio ſerpat, prohibet. Pectoris uitiis, tuſsi ueteri, aſthmati, & ſimilibus, ex frigido humore ortis morbis foliorū decoctū ex aqua, & eclegma ex eius decocto, utilia ſunt. Serapiū ex ſaccharo, & foliorū eius decocto paratū, paucaq; quātitate ſumtū, putres humores pectoris eiicit. B Aſthmaticis interdū fumus eorum ore exceptus opitulatur: ſed neceſſarias euacuationes præcedere opus eſt, ſi mora ferri poſsit. Sub cineribus calefacta folia, & ſordida non excuſsis cineribus, calidaq; ſæpius impoſita, uentriculo perfrictionibus, & flatibus laboranti auxilio ſunt. Viridia folia alij manibus oleo inunctis confringūt, & ſic imponunt. Ventriculi & lienis obſtructionibus folia pauxillo aceto intrita, diuq; illita, utilia ſunt: quibus deinde folia calefacta, aut lineus pānus ſucco foliorum calenti intinctus, ſuperimponuntur. Foliorū defectu, puluis cōmmuni unguēto obſtructiones aperiente, excipitur, & pars obſtructa, aut tumore affecta diu inungitur. Indicæ mulieres ualdè cōmendant in puerorū, & etiā grandiorū ſtomachi cruditatibus: nam uētre inferiore prius inūcto oleo lucernarū, & foliis ſub cineribus calefactis altero uentriculi regioni, altero tergori qua uentriculū ſpectat, poſitis, eas cōcoquunt, & aluū emolliunt, ſi quoties opus erit, renouentur. Latas & teretes uentris tineas expellit foliorū ſuccus cū ſaccharo coctus, & depuratus, pauca quantitate ſumptus: umbilico tñ etiam imponendū foliū tritū, & aluus deinde clyſtere eluendus. Nephriticis doloribus, folia ſub cineribus, ut antè, calefacta, & quàm calidè fieri poteſt, adpoſita, magnum adferūt leuamen, idem remedium quoties opus erit repetendo. Cōmodè etiam clyſteribus iniiciētur, atq; etiam fomentationibus & emplaſtris admiſcebuntur. In ſuffocationibus uteri folia probè calefacta, & umbilico, uteriq; regioni impoſita, præſens adferunt remediū: quòd ſi (ut fit interdum) animi deliquiū ſubſequatur, fumus illorum naribus obiiciatur, illico liberabitur: quod remediū Indicis mulieribus adeò uulgare eſt, ut eadem cauſa Tabaci folia diligenter adſeruent, & magni faciant. Sunt uerò, qui odorata umbilico prius admouent, deinde folium. Maximè autē conferunt aut Tacamahaca, aut oleū de Liquidambar, aut Balſamum, aut Caranna, aut ex his omnibus emplaſtrum conſtans, & in umbilico aſsiduè geſtatum. Articulorum doloribus (modò humores frigidi ſint, uel ſaltem non nimium calidi) (efficaciſsimè folia calida adhibentur, aut eorum ſucco pannus lineus intinctus: etenim humores reſoluunt, & digerunt, ideoq; etiam tumoribus œdematodis foliorum ſucco calido prius elotis, utiliſsimè imponuntur. Perniones ſanare, ſi ter aut quater huius plantæ foliis fricentur, deinde pedes, & manus aqua calida cum ſale abluantur, experientia docuit. Venenis, & toxico pernicioſiſsimo, quo Canibales ſuas ſagittas illinunt, reſiſtere, paucis ab hinc annis experti ſunt nonnulli: nam antè ſublimatum uulneribus inſpergere ſolebant. Toxici autem uires infringere hac ratione ſciuerunt Hiſpani. Contigit, ut quidam Canibales in ſuis cymbis ad D. Ioannem de Portu diuite nauigarent, Indorū atq; etiam Hiſpanorum (ſi quos reperiſſent) telis ſuis uenenatis conficiendorum cauſa. C Eò appellentes, Indos & nonnullos Hiſpanos conficiunt, pleroſq; autē uulnerant: cum uerò ſublimato carerent, à quodam Indo edocti ſunt, ut Tabaci ſuccum expreſſum, ſuis uulneribus imponerent, & ipſa deinde folia trita: ſedati ſunt illico dolores, & ea ſymptomata, quæ huiuſmodi uenena ſubſequi ſolent, uenenū ſuperatum, uulnera deinde curata. Ex eo foliis huius plātæ aduerſus uenena uti cœptū eſt. Rex ipſe catholicus, eius uires experiri uolens, cani uulnus infligi iuſsit in gutture, & toxico, quo uenatores utuntur, illini, & paulo pòſt foliorum Tabaci ſuccum ſatis copioſè inſtillari, & ipſa folia trita ſupra uulnus ligari, liberatus eſt canis non ſine omnium admiratione. Eodem modo uenenatis peſtiferiſque carbunculis impoſita, cruſtas inducunt, deinde curationem adferunt: & ad ictus morſuſq; uirulentorū animaliū præſens ſunt remedium. Recentibus uulneribus impoſita, ilico ſanguinē ſiſtunt, eaq; glutinant: quòd ſi maiuſcula ſint, uino prius eluentur, & labiis uulnerum cōiunctis, ſuccus foliorum inſpergetur, & ipſa folia trita ſupra uulnus alligabuntur: poſtridie reliquiſq; ſubſequentibus diebus idem ordo ſeruabitur, uictuſq; ratio neceſſaria. Vetera ulcera, Gangrænaſq; ſuccus inſtillatus, & folia trita impoſita detergent, curant, & ad cicatricem perducunt, purgato uidelicet prius corpore ex medici conſilio, & miſsione etiam ſanguinis, ſi neceſſaria ſit, facta: deinde obſeruata quæ conuenit uictus ratione. Porrò non modò in hominibus eiuſmodi ulcera curare, ſed etiam in animalibus ipſa experientia docuit: nam per uniuerſam Indiam frequentia ulcera uaccas, boues, & alia animalia infeſtant, quæ facilè ob regionis humiditatem extremam, putreſcunt, & uermibus ſcatent: quibus ſolebant inſpergere ſublimatum, melioribus remediis deſtituti: ſed cū magno iſtic uæneat, plerumq; quod ulceribus inſpergebatur, pluris conſtabat, quàm animal, quod curabatur, æſtimari potuiſſet. Itaq; Tabaci facultates in hominibus experti, illius etiam uſum ad putrida, fœtida, uermibuſq; ſcatentia animalium ulcera tranſtulerunt, atq; adeò compererunt, ſuccum eius inſtillatum, non modò uermes necare, ſed etiam ulcera mundare, deinde ad cicatricem perducere: prodeſt etiam iumentorum exulcerationibus: ideoq; Indi Tabaci puluerem ſemper circumferunt. Quēdam noui narium ulcere laborantem, è quo ſanies manabat, non ſine contagij ſuſpicione: meo conſilio inſtillauit foliorum Nicotianæ ſuccum, à ſecunda inſtillatione, multi uermes exciderunt, deinde pauciores, & poſt aliquot dies ſanatum eſt ulcus, ſed quæ eroſa erant, non reſtituta. Illius etiam foliis impetigines, & capitis ſabies uiliter confricantur. Hæc eſt celebrata illa Indicis ſacerdotibus planta, qua uti ſolebant ad reſponſa danda. Etenim apud Indos

dos moris erat Sacerdotes de bellorum euentu,aliiſq; magni momenti negociis conſulere. Conſultus ſacer- A
dos iſtius plantæ folia ſicca urebat, & eorum fumum tubulo ſeu cannula quadam in os excipiebat, deinde
quaſi in ecſtaſin quandam raptus,cadebat,omni motu priuatus, ſicque permanebat aliquandiu: Diſcuſſa e-
ius fumi facultate, ad ſe redibat, referebatque negocium: cum dæmone contuliſſe, & reſponſa dabat ambi-
gua,ut,utcumque euentus ſuccederent, illis facilè perſuaderet, ſic ſe prædixiſſe: eoque modo barbaros illos
homines miſerè decipiebant. Cæterùm uulgus etiam Indorum eum fumũ per os & nares recipit animi gra-
tia,cùm inſomnia uidere interdum,& extra ſe quaſi rapi uolunt.& etiam de ſuorum negociorum euentu,ex
ſomniis,quæ illis apparuerint,pronunciaturi.At non eſt recens,plantas quaſdam inueniri, quæ manducatæ,
aut intrò aſſumptæ,uanas ſpecies,& imagines obuerſari faciant.Siquidem Dioſcorides cap. de Solano mani-
co ſeu furioſo, eius radicem drachmæ pondere ex uino potam, facere ſpecies uanas imaginesque non iniu-
cundas obuerſari ſcribit,ſed duplicatum eius modum ad tres uſque dies, mentis alienationem afferre, qua-
druplicatum interimere. Aniſum ſi quis dormiturus edat,ſomnia excitari iucunda & ſuauia: contra Raphani
eſu,grauia,& turbulenta,& ſic de pleriſque aliis. Garcias ab Horto refert Bangue plantæ ſuccum aliis admi-
xtum,mentis alienationem facere,inſomnia excitare,& omni ſolicitudine liberare ueluti etiam opium, quod
Orientalibus Indis admodum familiare eſt.Sic & noſtri Indi, oneribus ferendis,aut aliis laboribus defatiga-
ti,Tabaci fumum hauriunt,& ilico,quaſi mente alienati,corruunt: excitati uerò, refocillatos eo ſomno, &
uires recuperatas ſentiunt. Eorum exemplum ſecuti Aethiopes pro mancipiis eò deducti, nimis frequenter
eum hauriunt:quò fit,ut eorum domini egregiè eos caſtigent,& illorum Tabacum exurant, quo illis anſam
auferant ſæpius illo utendi.Vſus eſt etiam Tabaci apud Indos,famis ſitiſque ſedandæ gratia hoc modo.Con
chylia quædam cochlearum fluuiatilium urunt, deinde atterunt calcis modo: huius & foliorum Tabaci æ-
quas partes ſumunt,manduntque, donec ex utriſque maſſa quædam fiat,quam in pilulas piſo maiores con-
fingunt,atque in umbra ſiccant,& in uſum reponunt.Facturi iter per deſerta, ubi neque cibum neque potum
inuenturos ſe putant,eas pilulas ſecum deferunt,ex iis unam inter labrum inferius,& dentes reponentes, e-
ius liquorem aſsiduè ſorbent:ea abſumpta,aliam reponunt,atque ita aliam, donec peregrinationem abſolu-
ant,triduanam interdum,aut quatriduanam: atque ea ratione toto eo tempore neque famem ſibi moleſtam
eſſe,neque ſitim afferunt: cuius cauſam eſſe puto,quòd ſorbentes aſsiduè pilulas illas, etiam humores pitui- B
toſos è cerebro eliciunt,qui deglutiti,& in uentriculum demiſsi,naturalem eius calorem humectant, ſed ab
eo tandem abſumuntur, aliorum ciborum defectu:ut in multis animalibus obſeruare licet,quæ tota hyeme
in ſuis latibulis ſe continent ſine alicuius alimenti copia, quia calor naturalis occupatus eſt in pinguedine
abſumenda,quam æſtatis tempore collegerunt.Hæc ſunt,quæ de celeberrima hac planta, eiusque facultati-
bus ſcripſit Nicolaus Monardus. At Carolus Cluſius de Nicotiana hæc habet uerba. Eſt uerò Petum ſiue
Nicotiana trium aut quatuor cubitorum altitudine,interdum amplior,multis alis, craſsiſque ramis conca-
ua,folia numeroſa,ampla,denſa ſeu carnoſa,pinguia,graui odore,feruido,& acri guſtu. Flos extremis ramis
naſcitur copioſus,ex albo purpuraſcens,oblongus,& tubæ in modum concauus,extrema parte latus,& pen-
tagonus,cuius color frigoribus magis intendi ſolet.Huic ſuccedunt ſiliquæ Bigitali ferè ſimiles, ſemine ple-
næ,ex ruffo nigricante,puſillo papaueris modo minore.Eius duo ſunt genera.Nam unum amplo latoque eſt
folio,interdum cubitali longitudine,pedalique latitudine,ſine pediculo,caulem amplectente.Id altius aſſur-
git,& flos ordine per ramulorum longitudinem illi naſcitur,dilutior aliquantulum.Alterum paulo minore
eſt folio.Solano,quod Bellam donnam uulgò uocant,ſimili,ſed acutiore,longoque pediculo ramis inhærẽs:
flores huic ueluti per umbellas naſcuntur ſaturatiores aliquanto. Vtriuſque radix lignoſa eſt, & multifida.
Floret calidioribus regionibus Iunio & Iulio, ſemẽ ſeptembri matureſcit:(uidi in Luſitania tota hyeme flo-
rentem)at hîc à menſe Auguſto in hyemem uſque floret,& ſubinde ſemen profert,deinde primo gelu flacceſ-
ſit,peritque tota,neque hyeme aſſeruari poteſt,niſi nouella admodum,idque difficulter.Naſcitur omni ſolo,
& ſemel ſata,ſemenque ad maturitatem perducens,ſeipſam deinde ſerit,nec opus habet alia ſatione. Si tamẽ
ſerenda erit, Auguſto aut Septembri id fiat, quoniam ſemen exiguum, diutiſsimè ſub terra latet, antequam
germinet:& Martio,aut uere ſata primùm Auguſto germinat.Apud nos diligenter colitur, non tam ornatus
gratia,quàm ob inſignes facultates, præſertim à nobilibus quibuſdam matronis rei herbariæ ſtudioſis, quæ
foliis eius recentibus, aut in umbra ſiccatis, & ſtillatitio illorum liquore uitreis organis extracto; frequẽter
ũtuntur ad ulcera antiqua,putrida,maligna,gangrænas,ſcabiem,impetiginem,lichenes, oculorum nebulas,
felici cum ſucceſſu,multiſque miſeris ruſticis auxilio ſunt. Sunt, qui eius folia ſingulis diebus manè à ieiunis
mandi iubent,ut podagra liberentur,quoniam multam pituitam in os attrahat, eamque in partes inferiores
defluere prohibeat. Carolus Stephanus in prædio ruſtico Gallico lib. 2. cap. 76. experientia comprobatum
eſſe ſcribit, eius folia ſtrumis utiliter illini,eiusque ſtillatitium liquorem aſthmaticis auxilio eſſe. In ſumma, C
Panacea quædam eſt ad omnes generis morbos. Aliud eius genus, per omnia minus, folio rotundiore, nec
hirſuto,pinguiũe,licet ſucculento,flore minore,& per extremum rotũdo,palleſcente,ante uiginti annos Eu-
ropæ innotuit.Dodon. Hyoſcyamum luteum nuncupauit. Ad pleraque conferre etiam exiſtimatur, uerùm
ſuperiore longè imbecillius.Hæc Cluſius.

GLVTINANT quoque Althea, Anagallis, Centaurium, Chamæpitys, Chamædrys, Equiſetum, Eupato-
rium, Ebulus, Myrthus, Plantago, Quinquefolium, Symphytum maius, Verbenaca,&c.de quibus ſingu-
lis uide ſuprà ſuo loco.

De foliis flatus diſcutientibus.

SESELI Maſsilienſe folia fœniculi habet craſsiora: caulem uegetiorem, umbellam anethi, in qua ſemen
oblongum, anguloſum, deguſtanti ſtatim acre: radix longa eſt, iucundi odoris. Optimum iuxta Maſsiliam
Galliæ urbem naſcitur. Prouenit autem aliis quoque in locis calidioribus, nunc in pleriſque Germaniæ hor-
tis,ſed non niſi ſatum,& cultum. Floret æſtate, & ſemen ſubinde producit. * Calefacit & deſiccat ordine ſe-
cundo.Semen & radix excalfaciendi uim habent.Potu ſtranguriæ & orthopnœæ medentur:ſuffocationibus
mulierum,comitialibusque proſunt:menſes & partus trahunt:ad omnia interna mala pollent: tuſsim ueterẽ
ſanant.Semen cum uino potum,concoquit, & tormina diſcutit: epialis febribus utile. contra perfrictiones
in itineribus,cum pipere & uino bibitur. Capris cæteriſque pecudibus datur in potu, quò faciliùs ſuos fœ-
tus enitantur.Aethiopicum ſeſeli,folia habet hederæ minora,& ad periclymeni modum oblonga, frutex ni-
gricat,palmitibus in bina cubita extenſis:ramis ſeſquipedalibus:capitulo anethi: ſemine in tritici morẽ den-
ſo,nigro,amaro,Maſsilienſi odoratiore & acriore, multum ſuaui.Peloponnenſe folia habet cicutæ,latiora &
craſsiora: caulem ſupra Maſsilienſis magnitudinem, ferulaceum: & latam in cacumine umbellam, in qua
ſemen latius, odoratum, & carnoſius pendet. Eiſdem uiribus præditum eſt. Naſcitur in aſperis, riguis, &
collibus. inuenitur etiamnum in inſulis. Creticum ſeſeli, iuxta Ciliciam in Amano monte naſcitur, herbula
ſurculoſa,ſemine duplici rotundo,ſcutulorum effigie,odorato,ſubacri. Contra urinæ difficultatem bibitur:
potu cit menſes. Succo ſeminis,caulisque uirentis,ternis obolis ex paſſo decem diebus hauſto, renes ſanãtur.

Efficax

A Efficax eſt radix ad ciendas pectoris excreationes, in delinctu cum melle. Dioſcorides.

Seſelis radices in uſu ſunt & ſemen, ſecundũ Dioſc. Noſtra tamen ætate ſemen potius uſurpatur: qñ ita ſimpliciter reperitur ſcriptũ. Liberũ autem eſt unicuiq; ſumere ex quacunq; ſpecie quæ in promtu fuerit, excepto Cretico, quod etiam Tardylium uocatur: nam Maſsilienſe, Aethiopicum & Peloponenſe eiuſdem ſunt naturæ. Quiq; ſtudioſè inueſtigabit, is Maſsilienſe ſemen facilè habere poteſt. quare de eius ſuccedaneo non eſt neceſſe loqui: cum iſtud in multis officinis legitimum reperiatur. Aetius nominatim Maſsilienſe accipit, addens debere eſſe incorruptum.

DISCVTIVNT quoque flatus, Abſinthium, Anethum, Apium, Chamomilla, Epithymum, Fœniculum, Iuniperus, Allium, Maiorana, Origanum, Petroſelinum, Squinanthum, Spica nardi, Smyrnium, Ruta, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De foliis ſemen generantibus.

HORMINVM, Sclarea, Matriſaluia, German. Scharlach kraut dicitur, ſatiua herba eſt, foliis marrubio ſimilis: caule ſemicubitali, quadrangulo, circa quem eminentiæ ſiliquis ſimiles prodeunt, quæ ad radicem ſpectãt. in quibus diuerſum ſemen recluditur. Siquidem in ſylueſtri rotundum, fuſcumq; inuenitur: in altero nigrum & oblongum, cuius eſt uſus. Naſcitur in hortis. Colligitur menſe Iunij. Conſeruatur per annum. * Ad uenerem ſtimulandam, cum uino bibi uolunt. Purgat cum melle argemas, albuginesque: illitum ex aqua tumores diſcutit: eo etiam extrahuntur aculei ex corpore. Idem effectus eſt illitæ herbæ. Sylueſtre Gallitricum officinæ uocant: magis uiribus pollet. quare unguentis, præſertim gleucino, permiſcetur. Naſcitur paſsim in pratis. Dioſcorides, & Matthiolus.

ERVCA tam ſatiua, quàm ſponte naſcens (Germ. Weiß ſenff. Gall. *de la Roquette.* Ital. *Eruca, Rucula.* Hiſp. *Oruga yerua.*) uulgaris admodum planta eſt, quòd frequentiſsimè in cœnis acetariis inſeratur. Satiua in hortis naſcitur. Sylueſtris Italiæ & Hiſpaniæ familiaris, prope tamen aquas prouenit magna copia. Satiua tota æſtate floret: ſylueſtris autem circa Calendas Iunij potiſsimum erumpit. * Excalfacit manifeſtè. Venerem largiore cibo concitat. Semen eius idem præſtat, urinam cit, concoctioni prodeſt, aluo perquàm accommodata. Semine ad condimenta utũtur: muris aranei morſib. medetur. Ventris tineas enecat, lienemq; extenuat. Tritũ & cum felle bubulo miſtum, nigras ulcerũ cicatrices ad candorẽ reducit. Cum melle uerò perunctum, uitia cutis B in facie emendat, & lentigines emaculat. Herba, ſi ſola edatur, caput magis dolore afficiet. Dioſc. & Galenus.

De foliis menſes mouentibus.

ALISMA, Germ. Waſſer wegerich, & Froſchoffel, Gall. *Plantain aquatique*, alij Damaſion appellant: folia ei plantaginis, niſi anguſtiora eſſent, laciniosa, conuexaq; in terram: caule ſimplici, tenui, cubito altiore: capitib. thyrſi: flore tenui, candido, palleſcente: radicibus tenuibus, ut ueratri nigri, acribus, odoratis, modicè pinguibus: aquoſos amat tractus. Aeſtate colligitur, tum enim floribus abundat * Radix, ſi drachma una aut altera bibatur, his conuenit, qui leporem marinum deuorarunt, aut à rubetis ranis demorſi ſunt, aut opium hauſerunt: torminibus atq; dyſenteriæ per ſe, aut cum pari modo ſeminis dauci, potui datur. conuulſis, & contra uitia uuluæ prodeſt. Herba ſiſtit aluum, menſtrua pellit, tumores illita mitigat. Dioſcor.

HYPERICVM, German. Sanct Johanskraut, alij Androſæmon, alij Corion, alij Chamæpityn appellant, quoniam ſemen odore reſinam imitatur: ſurculaceo frutice, dodrantali, rubeſcente: folio rutæ: flore luteo: leucoio ſimili, qui digitis attritus ſanguineum ſuccum remittit, qua ex cauſa androſæmon cognominatur: ſubhirſuta ſiliqua, & in rotundo oblonga, hordei magnitudine: ſemine intus nigro, reſinoſi odoris, gignitur in locis cultis & aſperis. Aeſtate floret. Colligitur menſe Iunio & Iulio potiſsimũm. Conſeruatur per annum. * Vrinam cit, menſtrua pellit appoſitum: tertianis quartanisq; cum uino potum liberat. Semen quadraginta diebus hauſtum, iſchiadicis medetur. Folia cum ſemine illita, ambuſta ſanant. Dioſc.

HELICHRYSON, quidam Chryſanthemon, nonnulli & id amaranton uocant, quo deorum ſimulacra coronant. Ramulum habet candidum uirentem, rectum, firmum: folia intercedentibus ſpaciis anguſta, abrotono ſimilia: comam aureæ lucis in orbem: umbella rotunda, ueluti ſiccis corymbis dependentibus: radice tenui. Naſcitur in aſperis, & torrentium alueis.* Contra ſerpentium ictus, coxendicum dolores: urinæ ſtillicidia, ruptaq;, coma è uino pota opitulatur: ciet menſes. Sanguinem concretum uentris ac ueſicæ abſumit, pota cum mulſo: ieiunis trium obolorum pondere, ſiſtit deſtillationes, data in uino albo diluto. Veſtibus inſeritur, ut eas ab erodentium iniuriis tueatur. Dioſc.

C MENSES quoque mouent, Aſarum, Abrotonum, Allium, Adiantum, Amomum, Abſinthium, Arthemiſia, Ammi, Braſsica ſatiua, Betonica, Centaurium, Chamomilla, Calamintha, Chamædrys, Caſſutha, Cyclaminus, Dictamnus, Daucus, Gingidium, Fœniculum, Lapathum, Maiorana, Marrubium, Meliſſa, Naſturtium, Origanum, Ocimum, Pulegium, Polium, Petroſelinum, Oreoſelinum, Raphanus, Ruta, Roſmarinus, Smyrnium, Saluia, Sabina, Seſeli, Serpyllum, Scordium, Trifolium, Vitex, Vrtica, Thymus, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De foliis menſes ſiſtentibus.

LIMONION, (Germ. Wintergrün/Holtzmangold/oder Waldmangold/oder Waldkol. Gall. *Limoine, ou Bette de pré,* dicitur) folia habet betæ, tenuiora & longiora, decem, ſæpe plura: caulem tenuem, rectum, lilio æqualem ſeminibus rubris ſcatentem, quæ guſtata aſtringunt. * Semen tritum, & ex uino acetabuli menſura potũ, dyſentericis, cœliacisq; prodeſt: rubra fœminarum profluuia ſiſtit. Naſcitur in pratis, & paluſtribus. Iunio menſe floret. Dioſcorides.

RVBVS (Germ. Brambeer, Gall. *Ronce.* Ital. *Rubo, Rogo.*) notitiæ uulgaris eſt. * Vim habet ſiccandi & aſtringendi: capillum tingit. Ramorum decoctum, potu aluum ſiſtit, & fœminarum profluuia. præſteris morſui accommodatiſsimum. Gingiuas firmat, & oris uitiis medentur folia commanducata: cohibent ulcera quæ ſerpunt: ulceribus in capite manantibus, oculisq; procidentibus, remedio ſunt: condylomatis & hæmorrhoidibus folia illinuntur. cardiacis & ſtomachi doloribus, trita conuenienter imponuntur. Caules cum foliis tunduntur, exprimiturq; ſuccus, mox ſole cogitur, ſingulari remedio contra omnia, quæ modò dicta ſunt. Mori in rubo naſcentis quàm optimè maturi ſuccus, ad oris medicamenta conuenit. Siſtitur aluus prematuri cibo, nec non flore in uino poto. Paſsim in dumis prouenit. Folia in uere: flores æſtatis initio: fructus, ubi iam maturuerint, per meſſes & extrema æſtate decerpitur. Dioſc.

SISTVNT quoq; menſes Burſa paſtoris, Fragaria, Hioſcyamus, Lyſimachia, Myrthus, Nymphea, Plantago, Semperuiuum, Symphytum, Solanum, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De foliis uenenis reſiſtentibus.

ERYSIMON, Latini IRIONEM, Germ. Hederich, & Wildenſenff. Gall. *Velar, ou de la Tortelle* uocant: iuxta urbes, rudera, hortosq; naſcitur: foliis erucæ ſylueſtris: cauliculis in lori modum lentis, & obſequioſis: florib. luteis: ſiliquis in cacumine gracilibus, ut fœnogræco, corniculatis: ſemine naſturtij, exiguo, urentis guſtus. Per integram æſtatem floret, autumno autem ſemen in ſiliquis profert. * Contra thoracis fluxiones efficax eſt, &

ſi purulenta extuſsiuntur:regio morbo,& coxendicibus prodeſt:contra uenena in delinctu cum melle datur. A
Illinitur ex aqua aut melle utiliter cæcis carcinomatis,parotidibus, duritiis mammarum, & teſtium inflam-
mationibus. In totum extenuat,& excalfacit. Mitius multò ad clyſteres fiet, ſi aqua madeſcat, atq; torreatur,
uel linteo illigatum,pinſita farina oblitum peraſſetur. Dioſc.

LEVISTICVM,quod Dioſcorides LIGVSTICVM,Galenus LIBISTICVM,Germ. Liebſtockel, Gall.
Leueſſe,ou Liueſche nominant. Quamuis pleræq; plantæ multis partibus ſunt ſimiles: nulla tamen adhuc reper-
ta eſt,quæ eius omnibus notis reſpondeat. Itaq; loco eius Leuiſticus uulgaris, aut Cuminum accipiendũ eſt.
Naſcitur paſsim in hortis uulgaris.Floret æſtiuo tempore. Colligitur menſe Iulio.* Radicis ſeminiſq; ueri li-
guſtici uis excalfactoria,concoquens.Prodeſt ad inteſtinos dolores,tumores,concoctiones: item ad inflatio-
nes,præſertim quibus ſtomachus turgeat:& contra ſerpentium ictus : urinas & menſes potu trahit. Eoſdem
præſtat effectus appoſita radix.Semen cum radice oxyporis, & medicamentis decoquentibus admiſcetur. ori
perquàm utile: quare pro pipere utuntur eo indigenæ ad obſonia. Adulteratur ſemine quodam ſimili : quod
facilè guſtu diſcernitur: amarum enim eſt. Alij ſemen fœniculi aut ſeſeli admiſcentes,liguſticum dolo uitiant.
Dioſcorides, & Florentini.

VENENIS quoq; reſiſtunt Abrotonum,Abſinthium, Allium,Adiantum,Apium,Braſsica,Betonica, Car-
duus benedictus,Chamædrys,Cyclaminus, Calaminthæ, Eupatorium, Fœniculum, Iuniperus, Marrubium,
Origanum,Pulegium,Polium,Ruta,Scordium,&c. de quibus ſingulis uide ſuprà.

De foliis ſtrumas diſcutientibus.

APARINE(Germ.Klebkraut.Belg.Kleefkrupt.Gall.*Keble,ou grateron.*Ital.*Speronella.*Hiſp.*Preſera.*)ramis mul
tis & paruis fruticat,aſperis,quadrangulis,per interualla orbiculato foliorum ambitu,ut in rubia:flos albus:
ſemen durum,rotundum, concauum, album, umbilici figura, aſperitate ueſtium tenaci. Exit Aparine iuxta
margines agrorum,& quandoq; in ipſis agris frugibus permixta : item ſecus uias, ſcrobes , ſepes, & inter ſen-
tes. Aeſtiuis menſibus ubiq; frequens. * Ea paſtores coli uice utuntur ad eximendos è lacte pilos. Seminis,cau
lium,ac foliorum ſuccus,potu contra uiperarum, phalangiorumq; morſus auxiliatur : infuſu aurium dolori
medetur. Herba cum axungia trita,ſtrumas diſcutit. Dioſc.

GALLIOPSIS, ſeu urtica fœtida,frutex in totum caulem & folia habet urticæ læuiora, & quæ grauem
odorem trita reddant: flore purpureo,tenui. Naſcitur circa ſepes,ædificiorum areas,ac ſemitas ubiq;. Colli-
gitur Iunio,& Iulio menſibus.* Folia,caules, ſemen,ſuccuſq;, duritias & carcinomata diſsipant : ſtrumas,pa- B
nos,& parotidas diſcutiunt. Oportet bis die tepidum ex aceto cataplaſma imponere, & eius decocto fouere:
ad putreſcentia,gangrænas,& nomas cum ſale efficaciter illinuntur. Dioſc.

DISCVTIVNT quoq; ſtrumas,Adiantum. Althæa,Lupinum,Lapathum,Meliſſa,Naſturtium,Pentaphyl
lum,Scordium,&c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De foliis dolorem mitigantibus.

ASCLEPIAS, Latini Hirundinariam, Germ. Schwalbenwurtz appellant,ramos emittit longos: folia he
deræ longa:radices numeroſas,tenues,odoratas: floris uirus graue: ſemen ſecuridacæ. Naſcitur in montibus
aſperis & arenoſis.Auguſto menſe floribus abundat. * Radices ex uino potæ torminibus auxiliantur, & con
tra ſerpentium ictus. Folia aduerſus uuluæ,mammarumq; ulcera,quæ cacoethe uocant,illinuntur. Dioſc.

DOLOREM quoq; mitigant ſeu leniunt,Anethum, Abſinthium, Atriplex, Chamæmelum, Calamintha,
Centaurium maius,Chamæpitys,Hioſcyamus,Libiſticum,Lupulus,Peucedanum,Petroſelinum, Roſmarin9,
Ruta,Siſymbrium,Serpyllum,Sampſucum,&c. de quibus ſingulis uide ſuo loco.

De folijs, ſeu herbis uenenoſis.

ACONITVM (Germ. Wolwurtz/Wolffskraut dicitur) ſtatim in lingua inter bibendum, cum aſtrictione
quadam dulceſcit : & ſubinde,potiſsimum cum exurgere conantur,uertigines offundit:lacrymas ciet : graui-
tatem pectori & præcordiis adfert,ſimulq; cerebri ſpiritus difflantur. Quare uenenum uomitione abigi,aut
clyſtere per aluum egeri opus eſt.Vtimur inter propinandum origano,ruta,marrubio,uel abſinthij decocto,
cum uino abſinthite,uel ſemperuiuo,uel abrotano,chamelæa,aut aiuga.Prodeſt etiamnum opobalſami dra-
chma,cum melle aut lacte,cum caſtoreo,pipere,& ruta, æquis ponderibus ex uino : coagulum hœdi,leporis,
aut hinnuli cum aceto:ferri quoq; ſtercus,item uinum in quo aurum,ferrum, argentúmue candens reſtingua
tur,potum,lixiuiaq; cum gallina & uino decocta,aut carnium bubularum præpinguium iura,cum uino ſum-
pta. Fertur & aiuga priuatim ipſis ſubuenire. Dioſc.

CICVTA (Germ.Schirling.Gall.*Cigue.*Ital.*Cicuta.* Hiſp.*La cecuta*,appellatur) pota uertiginem excitat,ocu
liſq; caliginem offundit,ita ut ne minimum cernatur: ſingultus ciet,mentem turbat, extremi artus gelantur:
deniq; conuulſi,ſuppreſſo arteriæ ſpiritu,ſtrangulantur. * Quare inter initia, cicutam uomitu excutiemus: C
poſtmodum deiectionem moliemur, ut quod ad inteſtina prolapſum ſit,excernamus:tum demum in meracã
potionem,quæ maximo eſt auxilio,deueniemus: repetendum per interualla, in quibus proderit lac aſininum
aut bubulum potui datum,ut abſinthium cum pipere & uino,caſtorio, ruta, mentha cum uino, aut amomi,
cardamomi,aut ſtyracis uncia,aut piperis,cum ſemine urticæ & uino,aut lauri folia. Item laſer ex oleo & paſ
ſo,& paſſum per ſeſe largius potum proficit. Dioſc.

DORYCNIVM,quod aliqui manicon Solanũ appellarunt,epotum,lactis ſaporem in guſtu refert: * con-
tinentes ſingultus ciet,humor linguam uexat,ſanguis confertim reiicitur:mucoſa quædam perinde quaſi dy-
ſentericis,aluo egeruntur.Itaq; antequam aliquid ex iis eueniat,auxilio ſunt uomitus,clyſter,& quæcunq; po
tum uenenum expellere poſſunt. Priuatim iis opitulatur aqua mulſa,lac caprillum,aut aſininum,dulce uinũ,
quod tepidum cum aniſo bibatur,amygdalæ amaræ , gallinacea pectora decocta. Quinetiam conchylia om-
nia,tam cruda quàm toſta eſſe,ſalutare eſt. Conueniunt & locuſtæ marinæ, & gammari, & pota eorundem
iuſcula. Dioſcorides.

HYOSCYAMVM(Germ. Bilſamkraut.Gall.*du Iuſquiame.*) potum aut comeſum,ſimilem ebriis abaliena-
tionem mouet:ſed facilè medicamentis cedit.*Auxiliatur aqua mulſa copioſè data,lacq;, præſertim aſininũ:
ſi id deſideratur,caprillũ,uel bubulũ, uel aridarũ ficuũ decoctũ. Faciunt ad id etiam nuclei pinei, aut cucumis
ſemen ex paſſo ſumtum,& uinũ ſalſum,cũ adipe ſuilla recenti,paſſoq;:itidem urticæ ſemen, aut nitrũ ex aqua,
& intubus erraticus,& ſinapis,& naſturtiũ,radix, cepa,& allium:& hæc ſingula cum uino ſumantur. Poſtea
ſinendi quieſcere,quemadmodum qui uinum biberunt,ut excoquant. Dioſcorides.

Quod CORNICVLATVM PAPAVER, Germ.Gelb ölmagen appellant,& potu,& cibo eadem inferre
conſueuit,quæ papaueris ſuccus ſeu meconium: nec aliis expugnatur auxiliis. Quare uide in Meconio.

Quod PHARICON uocant,ſapore ſylueſtre nardũ imitatur.* Reſolutionem neruorũ potum adfert, cũ
conuulſione & delirio.Oportet aũt poſt uacuationes uinũ abſinthiten potui dare,cum cinnamomo,aut myr
rha,aut nardo Gallico:aut ſpicæ nardi duas drachmas, & myrrhæ totidem obolos,cum paſſo:aut irim cũ cro
co ex uino:deraſúmq; caput illinire hordeacea farina cum aceto,& trita ruta, Dioſcorides.

A SMILAX arbor, à quibuſdam tithymalum, à Latinis taxus appellatur. * Frigus uniuerſo corpori ſtrangulatus, & celerem interitum infert: cui eadem quæ cicutæ conueniunt. Dioſc.

THAPSIA ſtrangulatus concitat, aut immodicas deiectiones. * Nimios deiectionum impetus, medicamentis, quæ excrementa ſupprimunt, coercebimus. Neq; negligenda quæ parum quidem nocere uidentur, interim uerò uitam in diſcrimina agunt. Quò in numero ſunt ſylueſtris ruta, gith, nouæ glacies, pappi recentes: flores autem ſunt eius ſpinæ, quæ cactos dicitur. Eos qui ſumpſerint, ſola uomitio recreat. Strangulatibus autem ea medentur, quæ infrà in fungorum mentione retulimus. Dioſc.

TOXICVM ex eo nominari uidetur, quòd barbarorum ſagittæ eò illinebãtur. Qui biberint, labiorum & linguæ inflammatione torquentur. Incoercitus furor uarias iis imagines obuerſat: quare uix medicinæ locus eſt, raroq; qui hauſerunt, euadent. * Vinculis ergo cohibendi, aut uinum dulce cum roſaceo bibere, & reuomere cogantur: rapi ſemen bibendum cum uino. Priuatim iis conuenit quinquefolij radix, & hircinus ſanguis, aut caprillus, eodem modo ſumptus: roboris, fagi, aut ilicis cortex cum lacte tritus: malaq; cotonea trita eſſe, aut cum pulegio & aqua bibere, conueniet: amomum & balſami ſemen ex uino. Sed qui periculis defuncti ſunt, diu lecticis decumbunt: & ubi ſurrexêre, ſtupidi reliquum uitæ tempus degunt. Dioſc.

De foliis alterantibus qualitate occulta.

BARDANAE maioris folium (quæ & Arction, & Perſonatia dicitur) ſummo capite geſtatum, matricem ſurſum tollit, ſub planta pedis, deorſum. Quod remedium præſtantiſsimum habetur aduerſus ſuffocationes, præcipitationes, ac diſlocationes matricis. Mizaldus.

BRASSICAE folium uertici capitis impoſitum, uuluam ex defluxu pendulam, uel aliter affectam, ſurſum rapit. M. Cato.

HEDERAE uis ac natura eſt caput ab heluco, hoc eſt pridiani uini oſcitantia, & ſemiſomno, defenſare, ui nimirum diſcuſſoria, atq; exſiccante. Quâ etiam à crapula tutos reddere creditur capiti admota, uel præſumptis eius acinis aliquot. Atque hinc factum crediderim, ut Bacchus foliatis uuis hederæ coronaretur, & ob id Corymbifer diceretur. Tertullianus.

HIOSCYAMVS peſtiferis bubonibus admotus, illos fertur diſperdere, uel, ut quibuſdam placet, diſper-
B gere. Et ſi quis ante illorum emerſum plantam eam ſecum habuerit, nuſquam à bubonibus corripietur. Radix trita, & podagræ iſchiadiue (calidæ) apposita, maximoperè iuuare fertur, quòd ſit Ioui mancipata, qui unus coxas ob Sagittarium, & pedes propter Piſces ſibi uendicat. Ex uetuſtiſsimo ſecretorum libro.

EBVLI folia cum uino cocta, arthriticorum cruciatus ualde mitigant, ſi dolenti loco admoueantur. Sunt, qui præferant, & miris laudibus extollant ſuccum expreſſum ex foliis, radicibuſq; eiuſdem coctis in uino, & butyro menſis Maij exceptum, ac uice liniméti affecto membro identidem inunctum, nimirum ter, quaterue in die. Ab experto hæc didicit Mizaldus.

TRIFOLIVM herba hyacintho ſimilis, quando flores uere emittit, & ſemen habet κνίκῳ ἀγρίᾳ ſimile, decocta multùm, & morſibus phalangij, aut uiperæ ex aque fotu admota, illis medetur, & dolores ſtatim ſedat. Eodem uerò fotu in alio non morſo, parti ſanæ ſenſum ſimilem, & dolores ſimiles his quos morſus inuehit, omnes excitat: morſus itaq; ſanat, & ferarum modo partem affligit. Syluius.

ACONITVM ex uino tepido datum percuſsis à uipera aut ſcorpione, ſalutiferum eſſe expertum eſt à non nullis medicis expertiſsimis. Adeò uenena plerunq; uenenatis ſunt uenena.

PENTAPHYLLVM Iouiali poteſtate uenenis reſiſtit: cuius folium unum, bis quotidie, manè nimirũ, & ueſperi ex uino bibitum, ephemeram febrim curare traditur, tria tertianam, & quatuor quartanam. Marſilius Ficinus.

De folijs purgantibus bilem flauem.

LVPVS SALICTARIVS, ſeu lupulus, Germ. Hopffen / Gallis, *du Houblon* dicitur: folia habet aſpera, cucumeris modo: flores exilibus folliculis ſquamatim compactos, racematimque dependentes, colore ſubcinereo. Naſcitur in ſepibus. Colligitur menſe Martio, uel Aprili. Auguſto menſe floret & Septembri. Doſis decoctionis magnæ eſt circiter ℥ iiij. Et infuſionis eius in aqua caſei potio eſt circiter ℔ j. * Flauam bilem detrahit, ſanguinem ab ea expurgat, & eius inflammationes extinguit. Sero caprino maceratus, ualentior redditor. Succus cum ſaccharo decoctus ſyrupi modo, regio morbo laborantibus medetur. Iecinoris & uentriculi æſtus mitigat. Syrupus ex ſaccharo & eius ſucco paratus, utiliſsimè exhibetur in febribus à bile & ſanguine excitatis. Meſue.

C MERCVRIALIS, Græcis Linozoſtis, German. Bingelkraut / Gallis *Mercurialle*, Italis *Mercorella*, Hiſpanis *Mercuriales, origa muerta*, aliquibus Parthenion appellatur. foliis conſtat ocimi, helxinæ cognatis, ſed minoribus: ramulis duplici geniculorum modo cinctis, alarum cauis multis. fructu fœminæ copioſo, quandam racemorum ſpeciem præbente: mari è foliorum ſinu dependente, paruo, rotundo, ceu binis teſticulis unà cohærentibus: frutice dodrantali, aut maiore. Naſcuntur paſsim in campeſtribus cultis uinetiſque. Colligitur æſtate. Conſeruatur per annum. * Vtraque in oleribus manditur, ad aluum ciendam. cocta in aqua, epoto iure, bilem aquamque detrahit. Conſtat, ut mares gignantur, hunc facere: ut fœminæ, illam, ſi à purgatione bibantur, & trita folia genitalibus admoueantur. Menſes ſecundaſque ciunt, uuluæ cum melle, uel roſaceo, uel irino admotæ. Epiphoris, ſtranguriæ, & ueſicæ, folia aluo impoſita conueniunt. Aluo quidem ſoluendæ, uel in febri, decoquitur, quantum manus capiat, in duobus ſextariis aquæ ad dimidias, bibitur ſale & melle admixto, nec non cum ungula ſuis, aut gallinaceo decoctum ſalubrius. Thoracem purgant, bilem detrahunt, ſed ſtomachum lædunt. Dioſcorides, & Plinius.

PERSICA arbor notiſsima: * cuius folia & flores, in aqua calida, ſicut roſarum & uiolarum macerati, in zulapium, uel ſerapium rediguntur, ad uentrem ſubducendum, & bilem expurgandam efficaces, unciarum duarum inſtar. Andernacus.

PVRGANT quoq; bilem flauam, Abſinthium, Centaurium, Malua, &c. de quibus uide ſuprà.

De foliis purgantibus bilem atram.

SENA foliis conſtat glycyrrhizæ, craſsis, ſubpinguibus, fabarum ſapore, caule cubitali, à quo ramuli exeunt, in lori modum flexibiles. Flores emicant aurei, ueluti braſsicæ, purpureis intercurſantibus uenulis: quibus ſuccedunt folliculi falcati, adeoq; natura compreſsi, ut ſuperior membrana inferiori cohæreat, in quibus ſemen continetur in nigro ſubuireſcens, uuarum uinaceis uſqueadeò ſimile, ut non facilè primo oculorum intuitu alterum ab altero diſcernatur: folliculi è ramuſculis prominent, tenui pediculo appenſi: quò fit, ut matureſcentes paruo uentorum flatu facilè decutiantur. Planta eſt frigoris impatiens, ob idq; ſeri uult Maio, nec ultra autumnum perdurat: ſiquidem prius ſata facilè frigore deperditur, ſerius uerò hyemem ſimiliter non tolerat. Præſtat quæ ex Alexandria Aegypti, uel ex Syria affertur. Folia autem uiridia ſunt præſtantiora ſubalbidis & tenuibus. * Calefacit initio ſecundi ordinis, ſiccat primo. Terget, expurgat, digerit. Educit per inferna bilem tum atram, tum flauam, & pituitam. Mundat cerebrum, cor, iecur, lienem, pulmonem, & omnes

nes corporis ſenſus,confertq́; omnibus eorum incommodis. Viſcerum obſtructiones aperit, auget iuuentu- A
tem,ſeniumq́; retardat,& animi hilaritatem affert. Folia in capitis perfuſionibus utiliter decoquuntur, præ-
ſertim addita anthemide. Roborat enim hoc modo cerebrum,neruos,oculorum aciem,& auditoriam facul-
tatem. Optima eſt medicina morbis omnibus diuturnis,& melancholicis, ut delirio, amentiæ,ſciſſuris totius
corporis,reſolutioni neruorum,phthiriaſi,cephalalgiæ,ſcabiei,puſtulis,pruritui & epilepſiæ. Cor etiam ro-
borat: ſi tamen iis potiſsimùm commiſceatur medicamentis, quæ ipſum maximè confirmant, ueluti uiola.
Datur commodè prægnantibus,& pueris, & cuiuſcunq; ætatis hominibus. Dilutum tamen magis præſtat,
quàm decoctum,quòd nulla ex parte exhalet:cuius unciæ quinque,uel ſex,aluum modeſtiſsimè,& ſine mole-
ſtia ſoluunt. Redditur medicamentum hoc in deiicienda aluo præſtantius, atque ualentius, ſi caſsiæ nigræ,
aut mannæ,aut rhabarbaro,aut roſarum diluto, aut ſyrupo roſato ſolutiuo commiſceatur, aut ſi maceretur
ſena caprino ſero. Corrigitur zingibere,uel ſale gemmę. Doſis eius diluti eſt ab ℥ ß. uſque ad ℥ j.pulueris ue
rò à ʒ j.uſque ad ʒ ij. Matthiolus,& Meſue.

FVMARIA, German.Erdtrauch/Daubenkropff. Gall. *Fumeterre,ou pied de Geline*, appellatur,herba uulgaris
admodum notitiæ,officinis paſsim uocatur Fumus terræ: cuius deſcriptionem uide ſuprà. Præſtat, quæ ui-
rentior, foliis extenſis,non criſpis,& quæ uiolaceo ſit flore. Naſcitur in hortis & ſegetibus. Colligitur uerno
tempore,& ex ea ſuccus exprimitur. Conſeruatur autem per annum. Potio ſucci ipſius eſt ab uncia ſemi uſq;
ad ℥ ij. & decoctionis eius ab ℥ x.uſque ad ℥ xv.& pulueris eius à ʒ iij.uſque ad ʒ v. *Aluum ſoluit leuiter abſ
que ulla noxa,bilem trahit atque humores aduſtos. Eius uis non modò ad hepar, ſed ad uenas diffunditur.
Quamobrem ſanguinem expurgat, omnibusq́; incommodis medetur, à bile, aut exuſtis humoribus proue-
nientibus. Medetur elephantiaſi,aduerſus carcinomata efficax eſt: lichenas, & alia cutis uitia, mirificè emen-
dat:quin & omnibus morbis auxiliatur, qui ex uiſcerum infarctu originem ducunt. Roborat fumaria uentri
culum,iecur,& cætera interna uiſcera,bilioſasq́; finit febres,quemadmodum & eas, quæ ex uaſorum obſtru-
ctione excitantur. Roboratur deiectoria eius facultas, quòd non admodum ſit ualentior,additis myrobala-
nis,ſena,caprino ſero,infectorio cocco,aut uuis paſsis. Meſue,& Matthiolus.

EPITHYMVM planta eſt caſſuthæ ſimilis,aut caſſutha in thymo naſcens,& illud cincinnis ſuis ambiēs.
Cum autem hoc tempore thymi copiam non habeamus, caremus etiam epithymo. Illud autem quod uulgò
in uſu eſt,epithymbra eſt,quòd in thymbra,quæ thymi nomine uſurpatur,creſcat. Hac autem hodie ueri epi-
thymi loco uti poſſumus:nam eaſdem facultates habet,aliquantò tamen debiliores. Quod ex Creta adfertur,
epithymbra etiam uidetur:epithymum enim non eſt,tametſi noſtrate melior. Seruatur per annum. Potio e-
ius in decoctione eſt à drachmis quinque uſq; ad uiginti: & pulueris eius à drachmis tribus uſq; ad ſeptem. B
* Atram bilem cæteris medicamentis ualentiùs excernit,idq́; facilè, & citra ullam moleſtiam præſtat. Efficax
eſt ad morbos cerebri, nempe melancholiam, epilepſiam, diuturnos capitis dolores, aliasq́; atrabiliarias æ-
gritudines. Confert cordis tremoribus,& animi deliquiis.Præterea cunctis lienis affectibus mirè opitulatur:
item renum uitiis,& hypochondriaca melancholia uexatis. Frequens epithymi uſus: datur enim utiliſsimè
aduerſus carcinomata, elephantiaſin, & ad ulcera maligna & atra. quin & quartana febre detentos liberat.
Corroboratur eius operatio, multiplicatione quantitatis ipſius,& additis myrobalanis Indis, aut hellebori
nigri momento,aut ſero caprino. Meſue,Matthiolus, & Medici Florentini.

PVRGANT quoq; atram bilem, Cuſcuta,&c. de qua uide ſuprà ſuo loco.

De foliis purgantibus pituitam.

GRATIOLA nihil aliud eſt, quàm Meſuæ Eupatorium: herba eſt cubitalis,eximiæ amaritudinis, foliis
centaurij parui,uiridibus,aſperis,inciſis,caule tenui,quæ ſiccata flaueſcit,floribus ſubluteis,oblongis.Quibuſ
dam herba pulicum dicta,ob lentorem ei adhærentem: * calida eſt gradu primo,ſicca ſecundo, duplici quo-
que conſtans ſubſtantia:calida tenui,qua bilem & pituitam facilè purgat,tenuat,incidit,terget, expurgat,pu
tredinem prohibet,reſoluit ſine attractione,obſtructiones tollit,& morbos ab his natos ſanat, febribus diur
nis mirè ſubuenit. Altera eſt terrea, adſtringens, qua uentriculum,hepar,& cætera uiſcera cogendo roborat.
Cum ſero lactis efficacius purgat: per ſe enim eſt imbecillum. Naſcitur ſpontè in Italiæ pleriſq; paluſtribus,
humidis ac uliginoſis pratis. Belgis hortenſis eſt, ubi Iulio ac Auguſto cum flore reperiri poteſt. Herba colli-
gitur,ſuccus exprimitur,ut ex abſinthio,ſine ueris. Decoctum eius datur ab unciis iiij. ad ℥ vj. puluis à ʒ ij.
ad ʒ iij. Eius penuria abſinthij & aſari ana pondus dimidium. Meſue.

PEPLVS Germ. Teuffelsmilch. Gall. *Reueill-matin des uignes*, appellatur. frutex eſt lactei ſucci plenus, foliis
paruis,ut rutæ,paulo latioribus: rotunda coma,ferè dodrantali,humi reſperſa: ſemine ſub foliis paruo, ro-
tundo,minore quàm candidi papaueris. Pluribus ſcatet auxiliis. Vnicam radicem habet, ſuperuacuam,ex qua
fruticat. Naſcitur inter uites,& in hortis. Aeſtate uiget,in hyemem uſq; perdurat. Colligitur meſsibus:ſicca-
tur in umbra,& continuè uerſatur. Fructus tuſus,& feruefactus reconditur.* Bilis ac pituita detrahitur ace- C
tabulo eius in hydromelitis cyatho poto. Obſoniis inſperſa conturbat aluum, muria conditur. Dioſcorides.

DAPHNOIDES, officinis laureola, Germ. Zeilant/& Zeidelpaſt/ Gall. *de la Laureolle*, dicitur,cubiti altitu-
dine fruticat,ramis flexilibus,obſequioſisq́;,multis, à medio ſurſum uerſus folioſis:cortex ſupra modum ui-
ſcoſus ramos ueſtit: folia lauri,graciliora & molliora,fractu contumacia, quorum guſtatu os & fauces incen
duntur:flores candidi:bacca cùmematuruerit,nigra:radix inutilis. Naſcitur in montoſis,incultis, aſperis,um
broſis,ac ſyluoſis tractibus, ut apud Lemanum lacum, & non paucis iuxta Rhenum ac Moſam locis. Flores
præmaturè germinant,paulò poſt Autumni æquinoctium:hyeme aut primo uere perficiuntur: fructus Maio
ac Iunio. ſtirps eſt perpetuò uirens, & aduerſus frigora hyemisq́; iniurias obdurans. * Pituitam extrahit fo-
lium recens,uel aridum in potu:menſes ciet,& uomitum:caput inanit commanducatum: ſternutamenta mo
uet. Baccæ quindecim potæ aluum reſoluunt. Dioſc.

De foliis ſeroſos humores purgantibus.

SAMBVCI duo genera. Vnum in arborem aſſurgit, Germ. Holder. Gall. *du Sus*, ſurculos ſpargens arundi-
naceos,teretes,cauos,candicantes, proceros:folia iuglandis,terna quaternáue, ex interuallis circa ramos exe-
unt,grauia odore,minutim in ambitu ſecta: & in ramulorum cacuminibus, cauliculisq́; circinatæ umbellæ:
quæ florem candidum pariunt:mox acinum terebintho ſimilem, in nigredine ſubpurpureum, racemoſum,
ſucco madentem,uinoſumq́;. Alterum genus Chameacte uocatur, Romanis Ebulus, Germ. Attich: de quo ui-
de ſuprà. Naſcitur in hortorum & uinearum ſepibus.* Vis eadem ac Ebuli. Dioſcorides.

CHAMELAEA ſurculoſa fruticat,ramis dodrantalibus: folia oleæ ſimilitudinem habent, tenuiora, &
amara,quæ guſtatu linguam mordent, & arteriam deradũt. In Italiæ & Galliæ Narbonenſis pleriſq; incultis,
aſperis & deſertis reperitur. perpetuò uiret. Semen Autumno maturitatem aſſequitur. * Detrahit pituitam, bi
lemq́;, foliis præſertim in catapotio deuoratis. namq; duæ abſinthij partes, adiecta chamelææ una, hydrome
lite excipiuntur,& in catapotia coguntur. ea aũt in uentre non liqueſcunt: ſiquidem quotquot fuêre deuora-
ta,regeruntur. Foliis cum melle tritis,ſordida ulcera & cruſtoſa repurgantur. Dioſc.& Dodonæus.

A CHAMELAEA GERMANICA, frutex eſt ſurculoſus, & lignoſus, bicubitalis aut altior, ſi cultura ac-
ceſſerit: lentis ac dodrantalib. ramulis: foliis oblongis, latiuſculis, mollibus & pallidè uirentib. floſculi ſecun-
dum ramulos exeunt, odorati, colore dilutæ rubentis purpuræ. baccæ rotundæ ochri ferè magnitudine, cùm
maturuêre rubentes: reſiccatæ nigricant. interior harũ nucleus canabis ſemini ſimilis, medulla refertus candi-
da. radix longa, altè demittitur. In pleriſq; Germaniæ ſyluis reperitur umbroſis, aſperis, & deſertis locis. De-
mittit hæc folia ut plurimæ arbores aduentante hyeme. florum uerò gemmina ſtatim poſt Autumnũ promit,
qui primo mox Vere, & ſubinde ipſa hyeme (ſi clemens fuerit) panduntur. folia poſt flores exeunt. baccæ æſta
te maturantur. Vulgo Germanorum Zeilant/ Zeidelbaſt/ Leüßkraut/ & Kellerhals appellatur. officinæ noſtrates
Mezereon uocant. nos aũt Chamelæã Germanicã dicere maluimus. Italorũ nonnullos fructũ eius Piper mon
tanum nuncupare accepimus. Sunt qui Laureolã & hanc ſtirpẽ nominant: ſed alia eſt Laureola, de qua in Da-
phnoide dictũ eſt. Quo autẽ nomine à ueterib. appellata, & an ipſis cognita, explicare non eſt facile. Videtur
quidẽ Cneoron albũ Theophraſti eſſe, ſed propter breuitatẽ huius nihil affirmare licet. κνέωρε, inquit, duo ge
nera: candidum & nigrũ. Candidum foliũ habet δερματῶδες, oblongũ, figura quodãmodo oleagino ſimile.
Nigrum, ut Tamarix, carnoſum. Humile aũt magis candidũ eſt, eſtq; ὀσμῶδες, hoc eſt, odoratum: nigrum uerò
ἄοσμον, id eſt, abſq; odore. radix ambobus quæ altè deſcendit, grandis: ramuli permulti, craſſi, lignoſi, protinus
ab ipſa tellure, aut paulò ſuperius ſparſi, lenti: quamobrẽ hiſce ad colligandũ iunci modo utuntur. germinãt
florentq; poſt æquinoctium Autumni, & multum deniq; temporis florent. hæc Theophraſtus. Et Chamelæa
quidem Germanica folio non multũ diſsimili eſt oleæ: flos odoratus, cuius, ut ſcripſimus, mox poſt Autum-
num germina apparent: rami lignoſi, obſequioſi, radix prolixa, altè deſcendẽs. Quæ omnia magnam eius cum
Cneoro albo coniunctionem & affinitatem (ſi non ipſum eſt) oſtendũt. Eſt aũt ſtirps hæc in uniuerſum etiam
uehementer excalfactoria: fructus, folia & cortices acria admodũ ſunt, guſtata linguam mordicãt, & aduſtio-
nis ſenſum in faucib. excitant. Officinæ Germaniæ & Belgij huius foliis (ſi quando opus eſt) pro Chamelææ
utuntur. Quod citra errorẽ fieri poteſt. Nam Chamelæa iſta uiribus & potentia alteri ſimilis eſt: quamobrẽ
eius loco ſubſtitui poteſt, & eodem ſimiliq; modo præparari. Dodonæus.

ESVLA, Germ. Teüfelsmilch herbarum lactariũ ſpecies, ruſticorũ purgatoriũ. Huius una eſt magna, radi
cibus rotundis, magnis, denſis, & graui cortice intectis. Altera parua, radiculis exiguis, cortice tenui intectis.
Maior uiſcera ulcerat, ob id pernicioſa. Parua eſt præſtantior, preſertim cortice radicis tenui, leui, fragili, ſub-
rubro caſsiæ modo, ante ſex menſes collecto. Nam recens, quo menſe collecta, mala eſt, uti & niger, & orta lo
B co aliquo prope thermas. Colligenda eſt ueris initio. Lac autẽ, quod calidius, acrius, ac ualentius, fine ueris.
* Calida & ſicca principio tertij gradus ſubſtantia conſtat tenui, ignea, acri, incidente, tenuante, fundente, ſic-
cante, aperiente, & terrea ſtyptica, etiam ſiccante materias altius immerſas: purgat ualenter pituitam, aquas, a-
tram bilem etiam à iuncturis: ob id harũ dolorib. confert, & hydropi inſigniter: ſed nocet cordi, ſtomacho, he
pati: uiſcera excoriat, uenarũ ora diſrumpit, corpus immodicè ſiccat, ſemen abſumit, febres inflãmando exci-
tat, lacte ſuo maximè. Ob id miſcenda ei ſunt cardiaca, ſtomachica, hepatica: ad hæc glutinoſa, cogentia, & a-
ſtringentia, glutinantia, ut gummi, tragacanthũ, bdelliũ, muccago pſyllij, ſuccus portulacæ: poſtremò refrige
rantia, & calorẽ illum extinguentia. Infundatur ergo in acetũ, præſertim quo cydonia ſunt macerata, aut de-
cocta, & ſuccũ intybi, uel ſonchi, uel portulacæ uel ſolani: additis aũt myrobalanis, abſinthio, aloe, præſtãtior
euadit. Iudæus infundendo in acetũ, aut lac ſæpe mutando, & ſiccãdo corrigebat. Si te aũt immodicè purgat,
ſede in aqua frigida, ex Rufi cõſilio. Frigus enim ambiens & medicamenti uirtutẽ in unum cogit, ipſumq; ro-
borat, & per accidens iuuat, protruſis à ſe materiis ad meatus, per quos ſunt uacuandæ, ſuccurrendũq; eſt. Ca
tapotia ex ea facta idem poſſunt. Recipiunt aũt eſulæ preparatæ, myrobalanorũ citrinorũ ana drachmas qua-
tuor: aloes drachmas quinq; cum ſucco fœniculi, aut intybi miſce. Dãtur à drachma una & dimidia ad drach-
mas tres. Quidam ex lacte eius, & farina, faciunt oblatas purgatorias. Alij ex lacte, aceto, ſaccharo: alij carne cy
doniorum, & maſtiche. Datur autem cortex radicis à ſiliquis duabus, uſque ad ſiliquas ſeptem: lac uerò à ſili-
qua una uſque ad tres. Meſue.

TITHYMALI (Germ. Wolffsmilch. Gall. *du Tuhimale, ou herbe à laict.*) genera ſeptẽ: quorum maſculus Cha
racias appellatur, ab aliquibus amygdaloides: alter myrtites, qui fœmina exiſtimatur, eumq; myrſinitem, aut
caryitem uocant: tertius paralius, quem tithymalida appellarũt: alius helioſcopius: quintus cypariſsias: ſextus
dendroides: ſeptimus platyphyllos dicitur. Characiæ caules ſupra cubiti altitudinẽ attolluntur, rubri, lacteo
ſucco, atq; acri madentes: foliis oleæ circum ramos, anguſtioribus, & longioribus: radice craſſa, lignoſa: pen-
det in cacuminibus cauliũ coma iunci, ſub qua caueolæ foliolis balnearũ ſimiles, in quib. ſemen cõtinetur. Na
ſcitur in aſperis & montib.* Succus aluũ purgat, trahit pituitã, bilemq; binis obolis in poſca ſumtis, & cum
C aqua mulſa uomitiones mouet. Appetẽte uindemiarũ tempore ſuccus, congeſtis ramulis, mox diſſectis, & ua-
ſe concluſis, excipitur. Aliqui adiiciunt farinã erui, & in paſtillos digerunt, qui erui magnitudinem impleant.
Alij in aridas ficos ternas quaternáſue guttas inſtillant, ut cũ his increſcant, quas ad uſus recondunt. Per ſe etiã
tuſus in pila, & in paſtillos coactus reponitur. Porrò cùm extrahitur lac, neq; quò uentus aſpiret, ſtare quen-
quam, neq; manus oculis admouere conuenit: ſed antequã colligas, corpus, præſertim faciem, collũ, ſcrotũq;
genitalis, adipe aut oleo cũ uino perungere. Fauces aũt exaſperat: quapropter catapotia cera, aut decocto mel
le oblini par eſt, & hoc modo dari. binas tamen ternáſue ficos purgationis gratia ſumſiſſe, ſatis eſt. Recens lac
ex oleo, perunctos in ſole capillos euellit, renaſcentesq; flauos & exiles efficit, deniq; oẽs perimit. Dentiũ cauer
nis incluſum; leuat dolores: ſed cera dentes oblinendi, ne ſuo delapſu fauces & linguã uitiet. Tollit illitum im
petigines, formicantes uerrucas, penſiles, & quæ thymi florem repræſentant. Valet aduerſus pterygia, carbun
culos, phagedænas ulcerum, gangrænas, fiſtulaſq;. Legitur ſemen autumno, & ſiccatũ ſole leuiter tunditur, fer
uefactumq; loco mundo reponitur. Folia item ſiccantur. Semen & folia lactei ſucci effectũ præbent, dimidio
acetabulo pota. Sunt, qui inueterant, admiſto cum lacte lepidio, & caſeo contuſo. Radix drachmæ pondere in
hydromelite pota, per inferna trahit. Decocta cũ aceto, dentiũ dolori auxiliatur, colluto ore. Fœmina, quam
myrſiniten, aut caryiten uocant, ſimilis ſuapte natura daphnoidi: foliis myrti, ſed maioribus, firmis, in cacumi
ne acutis, & pungentibus: ramulos ab radice mittit dodrantales: fructũ fert alternis annis, nuci ſimilem, mor
daci guſtu. Naſcitur in aſperis. Succus, radix, ſemen, folia, conſimilem antedicto ſortiuntur facultatem: ſed ad
citandas uomitiones inualidior hæc eſt. Aliud tithymali genus dicitur Paralios, quem tithymalida, aut meco-
na aliqui appellauêre. Naſcitur in maritimis, ramis ſubrubẽtibus, palmum altis, quinis ſeniſue à radice exeun-
tibus: foliis lini, anguſtis, paruis, oblongis, in uerſus quoſdam digeſtis: capite in cacumine orbiculato, in quo
ſemen, ut eruum, uario colore emicat: flos albus. Frutex totus cum radice lacteo ſucco turget. Similes ad uſus
reconditur. Helioſcopius dicitur, foliis portulacæ, tenuioribus, rotundioribuſq;: ramulis prodeuntib. à radi
ce quatuor aut quinq;, rubentibus, dodrantali altitudine, tenuibus, lactis copioſi plenis: capite anethi: ſemine
uelut in capitulis incluſo. Helioſcopij nomẽ accepit, quoniam comas cum ſole circumagat. Circa oppida na-
ſcitur, potiſsimũ in ruderibus. Colligitur ſuccus, ſemenq;, ut aliorum. Eædem, quæ ſuperioribus, uires, non ta
men uſqueadeò ualidæ. Cypariſsias in caulem exit dodrantalem, uel maiorem, ſubrubrum: ex quo folia pini
ſimilitu-

ſimilitudine exoriuntur,molliora tamen,& tenuiora:& in totũ naſcentem pinum ęmulatur,unde nomẽ traxit.Candido ſucco madet: cui eadem uis,quæ ſuperioribus. In petris naſcens dendroides cognominatur amplíter opacat,in cacumine frondoſam ſpargens comam,ſucco lacteo prægnans,cauliculisq́; rubentibus,foliis myrti tenuioris,fructu characiæ. Eiuſdem effectus,cuius ſuperiores: ſimiliq́; modo reconditur. Platyphyllos uerbaſco ſimilis eſt. Radix,ſuccus,& folia per inferna trahunt aquas. Piſces necat,tuſus & aquæ inſperſus.Reliqua tithymalorum genera,quæ ſuprà ſcribuntur,idem efficiunt. Dioſcorides. A

PITYVSAM ſpecie à Cypariſsia differre conſtat,etſi tithymalorum generi aſsignetur.Caulis ſupra cubiti altitudinem aſſurgit,geniculatus:foliis piceæ,acutis,exilibus:flore paruo,uelut purpureo: ſemine inſtar lenticulæ lato:radice craſſa,candida,ſucco referta.quibuſdam in locis frutex hic prægrandis inuenitur. * Detrahit per aluum radix drachmis duabus,data in aqua mulſa:item ſeminis drachma. Succi cum farina ſubacti cochlearium in catapotio datur.modus foliorum drachmæ tres. Dioſcor.

PVRGANT quoq; ſeroſos humores,Cyclaminus,Ebulus,&c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De Floribus Sectio IX.

- FLores
  - Alterãtes *qualitate*
    - Prima. *Vide in ſeqq. ſignum A.*
    - Secunda
      - Adſtringunt: *ut* — Balauſtiæ, Croci, Cichorij, Meliloti, Roſarum, Verbaſci, Viticis, *&c.*
      - Diſcutiunt — Aneti, Chamomillæ, Maluæ, Meliloti, Stœchados, *&c.*
      - Abſtergunt — Fabarum, Tiliæ, *&c.*
      - Extenuant: *ut* — Chamomillæ, Iridis Illyricæ, Stœchados, *&c.*
      - Emolliunt — Croci, Liliorum, Maluæ, *&c.*
      - Suppurant — Croci, Liliorum alborum, *&c.*
      - Glutinant *& cicatricem ducunt* — Balauſtiæ, Centaurij.
      - Menſes *mouent* — Betonicæ, Centaurij, Chamomillæ, Iunci odorati, Leucoij, Meliſſæ, Pæoniæ, Roriſmarini, Saluiæ, Viticis, *&c.*
      - Menſes *ſiſtunt* — Balauſtiæ, Hioſcyami, Nymphææ, *&c.*
      - Flatus *diſcutiunt* — Anethi, Chamomillæ, Iunci odorati, Spica nardi, *&c.*
      - Ambuſtis *medentur* — Liliorum alborum, Maluæ, Verbaſci, *&c.*
      - Venenis *reſiſtunt* — Betonicæ, Citri, *&c.*
      - Dolorem *mitigant* — Anethi, Chamomillæ, Centaurij, Hioſcyami, Meliloti, Roriſmarini, *&c.*
  - Purgantes
    - Bilem — Perſicorum, Ceraſorum, Roſarum, Violarum, *&c.*
    - Pituitam *& ſerum* — Carthami, Geniſtæ, Sambuci.

A. Prima:

- *A.* Prima: *atq; uel ſecundũ*
  - Quantitatem. *Sic*
    - Calidi *in*
      - Primo
        - Borraginis,
        - Bugloſſæ,
        - Betonicæ,
        - Buphthalmi, *ſeu* herbæ Chriſpulæ,
        - Meliloti,
        - Chamomillæ,
        - Stœchadis, *&c.*
      - Secundo
        - Amomi, Croci,
        - Cariophyllorum,
        - Ericæ,
        - Meliſſæ, Spica nardi,
        - Lauendulæ, Lupulorum,
        - Iunci odorati, Iaſmini,
        - Roriſmarini, *&c.*
      - Tertio
        - Agni caſti,
        - Epithymi,
        - Leucoij,
        - Oenanthæ,
        - Periclymeni, *&c.*
    - Frigidi *in*
      - Primo
        - Maluæ,
        - Roſarum,
        - Violarum, *&c.*
      - Secundo
        - Anemonæ, Hiacynthi,
        - Intybi,
        - Nymphææ, *&c.*
      - Tertio, — Balauſtiæ, *&c.*
      - Quarto, — Hioſcyami, *&c.*
    - Humidi *in*
      - Primo
        - Bugloſſæ,
        - Maluæ,
        - Cichorij, *&c.*
      - Secundo
        - Nymphææ,
        - Violarum, *&c.*
    - Sicci *in*
      - Primo
        - Buphthalmi,
        - Chamomillæ, Croci,
        - Hyacinthi,
        - Meliloti,
        - Roſarũ, *&c.*
      - Secundo
        - Anemone, Amomi,
        - Croci, Cariophyllorum,
        - Ericæ, Iunci odorati,
        - Lauendulæ, Lupuli,
        - Meliloti, Peoniæ,
        - Roriſmarini,
        - Spicanardi, *&c.*
      - Tertio
        - Balauſtiæ,
        - Epithymi,
        - Iaſmini,
        - Chamæpytheos,
        - Periclymeni, *&c.*
  - Locum. *Vide in ſequentibus ſignum B.*

- *B.* Flores *ſecundum locum alterantes qualitate prima, aut*
  - Calefaciūt
    - Caput
      - Anthos, Brunellæ, Chamomillæ,
      - Betonicæ, herbæ Paralyſis, Lauendulæ,
      - Meliloti, Pæoniæ, Saluiæ, Stœchados, Tiliæ, *&c.*
    - Pectus
      - Betonicæ, Iunci odorati,
      - Meliſſæ,
      - Scabioſæ.
    - Cor
      - Anthos, Borraginis,
      - Bugloſſæ, Croci,
      - Meliſſæ, Spicanardi, *&c.*
    - Stomachum
      - Anthos,
      - Iunci odorati, *&c.*
    - Hepar
      - Centaurij, Iunci odorati,
      - Sambuci, Betonicæ,
      - Chamomillæ, Spicæ, *&c.*
    - Splenem
      - Betonicæ,
      - Leucoij,
      - Viticis, *&c.*
    - Renes *& ueſicam*
      - Betonicæ, Iunci odorati,
      - Maluæ, Meliloti,
      - Spicæ, *&c.*
    - Matricem
      - Betonicæ, Iunci odorati,
      - Ireos, Saluiæ,
      - Spicanardi, *&c.*
    - Iuncturas
      - Anthos, herbæ Paralyſis,
      - Chamomillæ,
      - Meliloti, *&c.*
  - Refrigerant
    - Caput
      - Nenupharis, Papaueris albi,
      - Roſarum,
      - Violarum, *&c.*
    - Pectus
      - Papaueris,
      - Violarum, *&c.*
    - Cor
      - Nenupharis,
      - Roſarum,
      - Violarum.
    - Stomachum
      - Roſarum,
      - Violarum, *&c.*
    - Hepar
      - Cichorij,
      - Nenupharis,
      - Roſarum, *&c.*
    - Splenem
      - Cichorij,
      - Nenupharis, *&c.*
    - Renes *& ueſicam* — Nenupharis, *&c.*
    - Matricem
      - Nenupharis,
      - Roſarum, *&c.*
    - Iuncturas
      - Roſarum,
      - Violarum, *&c.*
  - Humectant
    - Pectus, — Violarum.
    - Cor
      - Borraginis,
      - Bugloſſæ, *&c.*
  - Siccant
    - Cor
      - Anthos,
      - Meliſſæ.
    - Pectus
      - Meliſſæ,
      - Betonicæ,
      - Scabioſæ, *&c.*

De flo-

A *De floribus calidis in primo.*

FLORES BORRAGINIS & BVGLOSSAE (Germ. Burretſch vnd Ochſenzungen blümlin.) naſcuntur paſsim in hortis, campeſtribus, & ſabuloſis. Colliguntur uere, & principio æſtatis: ex quibus conſerua, ſerapium, & aqua ſtillatitia parantur. Exiccantur etiam in umbra, & conſeruantur per annum in ligneis arculis.* Corroborãt cor, eiusq; affectib. maximè opitulantur, conducunt ad febres humoresq; aduſtos, &c.

BETONIAE flores idem, quod herba ipſa, efficiunt.

FLORES Buphthalmi, Germ. Rindsaugblümlin, lutei ſunt, anthemide maiores, oculi ſimilitudine, unde nomen traxerunt. Folia fœniculi. Circa oppida naſcuntur, & in campeſtribus. Colliguntur uere & æſtate: ſiccantur in umbra, & conſeruantur per annum.* Cum cerato triti, tumores, duritiasq; diſcutiunt. Dioſc.

MELILOTVS flore eſt luteo, colore uicino croco, odorato. Naſcitur locis montoſis, ſterili ſolo. Colligitur in uere: ſiccatur & ſeruatur per annum.* Vim habet adſtrictoriam & diſcutientem, &c. Dioſc.

CHAMAEMELI flores (Germ. Chamillenblümen.) in medio aurei, forinſecus orbiculato ambitu candidi, melini, aut purpurei, magnitudine foliorum rutæ. Naſcuntur in aſperis, & iuxta ſemitas. Colliguntur uere: ſiccantur in umbra, & ſeruantur per annum.* Excalfaciunt, diſcutiunt, laxant, & rarefaciunt. Decoctum eorum febres citra uiſcerum inflammationẽ ortas concoquit, diſcutit, ac reſoluit: præſertim quæ ex cutis denſitate, & humoribus bilioſis proueniunt: præcordiis gratiſsimi, laſsitudini conferunt: dolores ſedant: tenſa remittunt & reſoluunt: modicè indurata emolliunt: denſata rarefaciunt. Dioſcorides, & Andernacus.

STOECHADOS ſummi apices, hoc eſt flores in officinis ſtœchados Arabici amari. Iuxta Galliam in inſulis eiuſdem nominis è regione Maſsiliæ gignuntur: nec non in Arabia, quæ Gallica præſtat.* Leuiter aſtringunt, extenuantq;, abſtergunt, uiſcera obſtructione liberant: eoq; etiam totum corpus corroborant. Dioſc.

De floribus calidis in ſecundo.

AMOMI, hoc eſt flores pomi Hieroſolymitani, quia rarò & parcè admodum, ſicut etiam tempore Galeni, ad nos feruntur: acorus eadem facultate præditus, in uicem illorum ſubſtitui poteſt. Quidam illud, uuam odoratam, alij aliud eſſe prodiderunt. Andernacus.

CROCVS Germ. Saffran. Gall. *Safran*. Ital. *Zaffarano*. Hiſpan. *Azafran* dicitur. Huius cum multus ſit uſus & ſanis, & in Medicina, cura adhibenda eſt, ut optimus, recens, & ſincerus deligatur. Nã uariis modis adul- B teratur: ſed maleficium ex colore, odore & pondere deprehenditur: ſiquidem nec adulteratus, nec uetus eam coloris gratiam habet, ſed obſcurior eſt, neq; odoratus ut recens, ſed ſitum redolet, & ponderoſus eſt. Cæterùm qui luteos quoſdam flores admiſtos habet, odore & guſtu dignoſcitur, tum etiam quòd eam coloris uenuſtatem in tingendo non habet, quam ſincerus. Qui ſapa ſublitus eſt, ſapore dulci, & colore obſcuro eſt. Cui permixta lithargyros, iuſto ponderoſior eſt. Naſcitur in Coryco monte Ciliciæ optimus. Proxima nobilitas ei, qui in Olympo Lyciæ monte prouenit. Deinde ei qui ex Argis Aetoliæ urbe affertur. Nunc in pleriſq; Germaniæ locis plantari cœpit haud infeliciter, quòd uiribus è locis iam commemoratis allatis haud cedat. Florem ante folium edit: per Autumnum namq; Vergiliarum occaſu floret, neq; ultra menſis ſpacium flores durant. Poſtquam autem hi décidunt, ſtatim folia anguſta & oblonga prodeunt, uirentque tota hyeme. * Vim coquendi, emolliendi, atq; ſubſtringendi habet: urinam cit: elegantem colorem præſtat: qui ex paſſo biberint, crapulam non ſentient: oculorum fluxiones illitum cum humano lacte cohibet: additur in potiones, quæ interaneorum cauſa temperantur: ad uuluæ etiam, ſedisq; cataplaſmata, utiliter inditur: uenerem ſtimulat: uergentes ad ignem ſacrum inflammationes mulcet: auriculariis collectionibus utile. Quò facilius conteratur, in calido fictili ſole ſiccari oportet, celeriterq; uerſari. Vrinam mouet radix ex paſſo pota. Dioſcorides, Medici Florentini, & alij.

Quanquam nos non habemus *Crocum Corycium*, id tamen non parum refert: nam tametſi Galenus dicat, ꝙ ſit illud magis uegetum, non tamen quoq; odoratius aliis: propterea ſi Crocum habuerit odorem perfectũ, & longo tempore durantem, parum intereſt an ſit uegetum uel aridum: quod ſi iſtud etiam adfuerit, eò erit melius, ſi itaq; ſit recens, coloratum, & habeat in ſuis filamentis nonnihil albicantis, ſitq; longum, integrum, non fragile, plenum, & quod madefactum bene tingat manus, non ſitum oleat, neq; ſit humidum & nonnihil acutum, erit optimum. Quod ſi has notas non habuerit, aut erit exoletum, aut madefactum: cumq; ita ſoleat ingenioſè adulterari, ut uix deprehendi fraus poſsit, ideò per aliquot dies prius neceſſe eſt ad uſum transferamus: & ſi tum uiderimus illud retinere colorem & odorem, quem primum habebat, tenebimus pro bono: ſin minus pro adulterato, nam tale neq; odorem neq; colorem diu retinere poteſt.

CARYOPHYLLORVM flores Germ. Graſsnegelin dicuntur: æſtate colliguntur: quo tempore ex eis ace- C tum conficitur, peſtilentiæ accommodatum. Conditum quoq; ex eis cum ſaccharo paratur.* Iecur, cor, & ſtomachum corroborant. Venerem augent, quatuor ſcrupulorum pondere cum lacte antè aſſumti. Andernacus.

ERICA fruticoſa arbor, myricæ ſimilis, longè minor, cuius flore apes reprobum mel efficiunt. * Strumas diſcutiunt, aliasq; duritias per habitum digerunt diſsipantq;. Dioſc. & Andernacus.

SQVINANTHVM, ſeu ſchœnu anthos, id eſt, iunci odorati flos, in Africa & Arabia naſcitur. Laudatiſsimum ex Nabathea: proximum Arabicum, quod aliqui Babylonium cognominant, alij Teuchitin: peſsimum ex Africa. Eligendum rufum, intento colore, recens, tenue, rubentibus fragmentis, quod manibus confricatũ roſæ odorem emittit, igneæ mordacitatis ad linguam. Floris, culmorum, radicisq; eſt uſus. Olim planta ipſa cum floribus aduehebatur, unde ſchœnu anthos nomen ſumpſit: ideoq; eligebatur floribus refertum. Hodie tamen ad nos culmi duntaxat & radix adferuntur. Itaq; cura adhibenda eſt, ne alij culmi his admiſceantur: quod ex iam dictis notis deprehendi poteſt.* Vim urinæ ciundæ habet: menſes pellit, diſcutit inflationes, caput aggrauat, modicè aſtringit, comminuit, excoquit, ac uenarum ſpiracula laxat. Flos eius in potu utilis ſanguinem reiicientibus: doloribus ſtomachi, pulmonis, iecinoris, & renum miſcetur antidotis. Radix adſtringentior eſt: ideo faſtidiis ſtomachi, hydropicis, conuulſis, drachma una cum pari pondere piperis, per dies aliquot datur. Decoctum uuluæ inflammationibus, ad deſidentium fotus utilis eſt. Medici Florentini ex Dioſc.

Schœnanthos eſt res nota: apud ueteres in uſu erant flores eius, & ſummitates iunci, atque etiam radix, ut Dioſcorides docet. Flores tamen in maiore erant precio, cum rarius haberi potuerint, non ideò quod olim Cameli in Arabia eos depaſcerent, ſicuti uult Galenus lib. j. de Antid. cap. 14. ſed quia non erat uſitatum illos ad alia loca deferri. Nunc uerò copioſè afferri cœperunt, qui tamen deprehenduntur eſſe exigui odoris & reſpectu ipſius iunci quaſi nullius: quare ſimplicium periti omnes potius uſurpant iuncos quàm flores, quanquam illorum copia in promptu ſit. Galenus quoq; laudat Cimas eorum: ſed uidendum ut ſint odorati: nam ſi nonnihil ueteres ſint, amittunt odorem: quod non difficulter deprehenditur. Ad nos quoq; ex Arabia, quales Andromachus commendat, afferuntur.

LAVENDVLA, Nardi Italicæ ſpecies eſt: adeò ut illa fœmina, hæc uerò mas (uulgò ſpica nardi appellata) uocitetur. Mas folio conſtat latiore, longiore, craſsiore, robuſtiore, albidioreq;, quàm fœmina. Sed utraq; planta fruticoſa, & roriſmarini modo, innumeris referta eſt foliis: è quorum medio iuncei exeunt cauliculi, quadranguli, tenues, dodrantalem longitudinem excedentes: in quorum cacumine flores exeunt ſpicati, colo-

re purpureo, quamuis in fœmina dilutiores, patentioresq́; odore fragrantes, uerùm uſqueadeò acuto, ut na- A
res feriat. Naſcitur paſsim in hortis. Colliguntur ambo initio æſtatis: ſiccantur in umbra, & conſeruantur per
annum.* Excalfaciunt & exiccant ordine ſecundo completo. Conferunt omnibus cerebri affectibus frigidis,
conuulſis, & reſolutis: uentriculum frigidum corroborant: iecur obſtructum liberant: lienis infarctus ape-
riunt: uterum calefaciunt: urinam, menſtrua, & ſecundas educunt. Aqua ex illis deſtillatur, oleumq́; confici-
tur, quod oleum ſpicæ uocant. Matthiolus.

LVPVLI flores naſcũtur in ſepibus: colligũtur autumno: ſiccantur & conſeruãtur per annũ.* Obſtructio
nes uiſcerũ ſoluunt. Serapium ex uiridibus confectum, & aqua ſtillatitia, febribus conueniunt. Andernacus.

MELISSAE flores naſcuntur paſsim in hortis, colliguntur æſtate, ſiccantur in umbra, & ſeruantur per
annum.* Excalfaciunt ſiccantq́; ordine ſecundo. Cor exhilarant, uitalesq́; facultates roborãt; odoris fragran
tia deficientem animum reuocant, animi ſolicitudines fugant. Auicenna, & Serapio.

RORISMARINI flores colliguntur uere: ſiccantur & conſeruantur per annum.* Emolliunt, incidunt,
digerunt, & abſtergunt. Conditum ex eis uiridibus & ſaccharo paratũ, conſerua anthos officinis dicitur, uen-
triculum roborat, & utero accommodatur. Herbæ & radicis eius ſuccus melle miſtus, hebetudinem oculorũ
à craſsis humoribus ortam emendat. Decoctum eius regio morbo ſiue arquato auxiliatur. Galenus, Dioſco-
rides, & Andernacus.

IASMINVM ex earum quoq; ſtirpium eſt numero, quæ adminiculis fulciuntur, non tamen amplexicau-
lis, aut uicinis ſe circumuoluens, ſed aliis tantummodò innitens, ueluti pergulis, hortenſibusq́; ſcenis, quibus
facili opere innectitur. Cauliculi eius prolixi, teretes, ramoſi, flexibiles, geniculati, uirentes, candida fungo-
ſaq́; interius medulla: folia è ſingulis geniculis bina, ampla, alarum inſtar expanſa, cõpoſita uidelicet ex quin-
que aut ſeptem aliis læuibus, oblongis, ſaturatè uirentibus, faſtigio acuminatis, eminẽte in cacumine reliquis
maiore. Flores in ſummis uirgulis, rari, in muſcarij ſpecie cohærent, ſuaueolentes, colore albidi, ſemen latum
lupinis quadantenus ſimile, quod tamen rarò ſuccreſcit: radix fibris firmatur. Fertur huius eſſe ſpecies flori-
bus luteis: & alia cœruleis. Sunt aũt, qui pro Iaſmino luteo, Trifolium fruticans in frumentorum hiſt. cap. 89.
depictum, & pro cæruleo Clematidem alterum oſtendant. Quod ſi autem non aliæ quàm hæ pro Iaſmini cę-
teris ſpeciebus oſtendi queant, temerè plures eius ſpecies affirmantur. Vtraq; enim harum multum à Iaſmino
abeſt. Colitur in hortis, topiariis operibus expetitur, non modò in Belgio, uerum & in Italia ac alibi: ex Africa
creditur aduectum. Flores æſtate uigent. Inter Arabes Serapio primi nominis hanc Zambach, interpres uerò
Ieſemin nominat: atq; inde paſsim Iaſminum, Ieſeminum, aut etiam Gelſeminum. Apud Dioſcoridem cõpo- B
ſitio eſt Iaſmini olei, quod apud Perſas ex albis uiolæ floribus fieri refert, quod non ex alterius ſtirpis, quàm
ex huius florib. conficiendũ apparet. * Qualitate aũt Iaſminum, ac eius potiſsimùm flores calidi ſunt in ini-
tio ſecundi ordinis, ut Meſues apud Serapionem ait. Oleum ex his confectum crudos diſcutit humores: frigi-
dis ac catarrhoſis confert: & hyberno utile tempore. Quibus aũt temperatura contigit calidior, his dolorem
excitat capitis, & ſi diutius odoretur, periculũ adfert ſanguinis è narib. profluuij: in cõuiuiis, ait Dioſc. & poſt
eum Aetius, odoris cauſa apud Perſas uſurpatur. Prodeſt & lotis à balneo corporibus, quæ laxari calefieriq́;
expedit. grauiorem autem ſuaueolentiam habet: ita ut multi eo idcirco nõ libenter utantur. Dodonæus.

De floribus calidis in tertio.

AGNI CASTI, ſeu uiticis flores, quidam albi cum purpureo, quidam purpurei ſunt. Naſcuntur in palu-
ſtribus campis. Calidi & ſicci in tertio.* Flatus uentris diſcutiunt. Veneris impetus cohibent. Galenus.

EPITHYMI flores eandem uim, quam herba ipſa, obtinent. de quibus uide ſuprà.

LEVCOION (Germ. Negelin violen/geel viol. Gall. *Gyroflée*. Ital. *Viola*.) uulgaris eſt notitiæ, ſed in floribus
differentia quædam: namq; aut cœrulei, aut albi, aut purpurei, aut lutei inueniuntur. Luteorum uerò præci-
pui in medicina uſus. Naſcuntur in hortis ac uiridariis, in ædium feneſtris, & parietib. Colliguntur uere: quo
tempore oleum ex eis (keyrinum) paratur. * Aridi flores ferueſacti in deſeſsionibus, ualent contra uuluæ in-
flammationes, & menſtrua expellunt: ſanant oris ulcera, cum melle: cum cerato, rimas ſedis, &c. Dioſc.

OENANTHAE, officinis labruſcæ flos, fructus eſt uitis ſylueſtris, & floreſcentis: * aſtringit, & ſtoma-
cho familiaris. Dioſcorides.

PERICLYMENI flores ſuperiùs deſcripti ſunt. Naſcuntur in aruis ac ſepibus, planta conuoluens ſe ad-
miniculis propè aſsidentibus. * Incidunt, urinamq́; mouent: diutius poti, ſicut etiam fructus eius, & folia,
urinam ſanguinolentam cient, lienoſos & difficulter ſpirantes drachmæ unius pondere cum uino aſſumpta
iuuant. Dioſcorides.

De floribus frigidis in primo.

MALVAE flores, Germ. Herbſtroſen nominantur, effigie, floribus roſarum rubentibus, candidis, uel ſub- C
rubeis, nullo tamen odore fragrantibus. Naſcuntur in hortis ac uiridariis. Colliguntur menſe Maij, uel prin-
cipio æſtatis: * quo tempore ex eis fit mel maluatum, bonum pro aſthmate & tuſsi. Saladinus.

ROSA Germ. Roſen. Gall. *Roſe*. Ital. & Hiſp. *Roſa* nominatur. Harum genera multa ſunt. At uulgatiſsimæ
ſunt albicantes, puniceæ, & quæ ex albo ruſeſcunt, quas Itali appellant *Incarnate*. Præſtantiſsimæ, quæ puni-
ceo colore rubent: proxima laus eſt iis, quæ in ruſum candicant: uiliſsimæ albicantes: in quarum tamen gene-
re eæ odoratiſsimæ excipiuntur, quæ Hetruſcis Damaſcenæ, & aliis Moſchette uulgò dicuntur. Naſcũtur paſ-
ſim in hortis ac uiridariis. Colliguntur uerò menſe Maij, nondum penitùs explicati: quo tempore dilutũ iula
pium, ſyrupus, conſerua, mel roſarũ, aqua ſtillatitia, & oleũ ex eis conficiuntur. Siccantur etiam in umbra, folia
continuò uerſata, ne muceant, néue ſitus in iis inſideant: & conſeruantur per annũ in arculis ligneis.* Refrige
rant, aſtringunt, corroborantq́; uires, tum uitales, tum animales. Aridis roſis, & in uino decoctis expreſſus li-
quor, facit ad dolores capitis, auriũ, oculorum, gingiuarũ, ſedis, recti inteſtini, ac uuluæ, penna illitus, aut infu
ſus. Eadem ſine expreſsione tuſa, præcordiorũ inflammationibus, humidis ſtomachi uitiis, igni ſacro illini p-
deſt: ſiccis ac tritis ſemina aſpergũtur. Miſceri ſolent uulnerariis antidotis, atq; compoſitionibus, quas anthe
ras uocant. Folia urũtur in calliblephara. Flos, qui in mediis roſis inuenitur, ſiccatus, gingiuarũ fluxionib. effi-
caciter inſpergitur. Capita pota citam aluũ, & cruentas reiectiones ſiſtunt. Succus recentib. foliis exprimitur,
deſectis forfice unguibus: (ſic appellantur candidæ foliorũ partes) reliquũ in pila premi & teri debet in um-
bra, donec cogatur, & ita ad oculorum circumlitiones recondi. Dioſc. & Matthiol.

Roſæ optimæ haberi poſſunt Neapoli, aut Salerni. Sunt autem præſtantiſsimę rubeæ, quinq; foliis conſtan-
tes, coloris uiuidi, nonnihil in purpureo nigreſcentis: ſuntq́; omniũ primæ quæ aperiũtur. Debent autem à ca-
lycibus mundari, & cum forcipe ablata parte illa prius albicante, quam unguem uocamus, in umbra ſiccari,
ſæpius uertendo: nam facilè mucorem contrahunt.

VIOLA purpurea (Germ. Mertzenveiol. Gall. *Violette de Mars*.) folium habet hedera minus, tenuius, ac ni-
grius, nec multò diſsimile: cauliculus à radice medius prodit, in quo floſculus ſuauiſsimè olens, purpureus.
Naſcitur in opacis, aſperis, pratis, & iuxta ſepes. Colligitur primo uere, tempore ſereno, quo tempore dilutũ,
ſerapium,

A ſerapium, iulapium, conſerua, aqua ſtillatitia, atq; oleum uiolaceum ex eo conficiuntur. Siccantur etiam in umbra, & conſeruantur per annum, in uaſis ligneis.* Violæ recētes refrigerant & humectāt ordine primo. in ſumma ſoporiferæ ſunt, calidos dolores mulcent, inflāmationes extinguūt, leniunt, & ſoluūt. Bilem educunt, eiusq; feruorē mitigant. Conferunt capitis doloribus, quos caliditas excitauerit: ſomnū conciliant: pectoris & aſperæ arteriæ ſcabritiem leniūt: medentur anginis, & columellæ uitiis: præcipuo aūt auxilio ſunt pectoris & lateris inflāmationibus, ſitimq; arcēt. Siccæ uiolę minus refrigerant, & humectāt: iecoris obſtructiones aperiunt: regio morbo ſuccurrūt: inflāmationes diſcutiūt. In puluerem redactę drachmę pondere, ex galli gallinacei, uel piſorū modicè coctorum iure, etiam uentrem ſubducunt paulo ante cibum dati. Dioſc. & Meſues.

De floribus frigidis in ſecundo.

ANEMONES (Ger. Kuchenſchell/klein oder groß klapperroß. Ital. *Anemone.* Gall. *Coquelourdes, ou paſſefleur.* Hiſp. *Amapollas de flor chiquita.*) duo genera, unū ſyluestre, alterū in cultis naſcēs. Cuius multæ ſpecies: una phœniceum florem profert: altera candicantem, aut lacteū, aut purpureū. Harū folia coriandro ſimilia, cæterùm ſciſſa tenuius in terram inclinantur: caules lanuginoſi, tenues, in quib. flores, ut papaueris, & in medio capitula nigra, aut cœrulea: radix oleæ magnitudine, aut amplius paulò grandeſcit, ac ueluti geniculis quibuſdā cingitur. Syluestrí amplitudo prorſus maior, latioraq; folia, & duriora: oblongius caput: flore puniceo: tenuib. & multis radicum capillamentis. Acrior eſt, quæ nigra habet folia.* Vis utriuſq; acris. ea de cauſa ſuccus naribus infuſus purgat caput. Commanducata radix pituitam trahit. decocta in paſſo, & illita, medetur oculorū inflammationibus: cicatrices eorundem, & hebetudines emendat: ſordida ulcera abſtergit. Folia & caules, ſi cum ptiſana decocti edantur, copiam lactis præbent: menſtrua ciunt, uellere appoſita: illita quoq; lepras eximunt. Flores eandem uim habent, quam herba ipſa. extrahunt humores, & ora uaſorum aperiunt. Dioſc.

HYACINTHVS Ger. Blaw Mertzenblümlin. Gall. *Vne Iacinthe, ou Vaciet*, nominatur: in uniuerſum in campeſtribus inter ſegetes, & in ſyluis prouenit: foliis & radicibus bulbaceis: caule dodrantali, uiridi, tenui, læuiq;: floret cum uiolis circa finem Martij, & Aprilis initium: florentem emittit comam, ab ipſo caulis medio uſq; ad ſummum purpureis circumdatam floribus, qui matureſcentes ad terram incuruantur: perdurantque diu, antequam contabeſcant.* Refrigerant ordine ſecundo, ſiccant uerò primo. Matthiolus.

CICHORII flores (Germ. Wägwartenblümlin.) naſcuntur in campeſtribus, iuxta ſemitas. Colliguntur æſtate:* ex quibus conficitur conſerua, ad refrigerandum, corroborandumq; & potiſsimùm hepar.

B NYMPHEAE, ſeu nenupharis flores (Germ. Seeblümen.) lutei ſunt, nitentes, roſæ ſimiles. Naſcuntur in paludibus, lacubus, & aquis ſtagnantibus. Colliguntur circa finem ueris, uel principium æſtatis:* quo tempore aqua ſtillatitia conficitur, fronti uel naribus admota, capitis ex bile dolorem lenit: ſomnūm inducit, omnemq; ardorem extinguit. Serapium ex eis, febribus peſtilentibus & acutis pectoriſq;, columellę, gutturiſq; uitiis aptiſsimum. Condítum cum ſaccharo ex eis factum ſemunciæ inſtar ſomnum affert: item unguentū inde paratum cordis regioni, inſtar epithematis, cum opus eſt, ad refrigerium illinitur. Andernacus.

De floribus frigidis in tertio.

FLORES mali punicæ ſylueſtris BALAVSTII uocantur, cytino ſimiles. Quorum complura genera reperiuntur, candidi, fului, colore roſaceo. Naſcuntur in Italia, Granata Hiſpaniæ regno. Colliguntur menſe Iunij: ſiccantur & conſeruantur per annum.* Aſtringunt, ſiccant, cohibent: ſanguinolenta glutinant. Dioſc.

De floribus frigidis in quarto.

FLORES HYOSCYAMI (Germ. Bilſenblümlin.) naſcuntur in campeſtribus, ruderibus: colliguntur prima æſtate, uel circa finem ueris: ſiccantur, & conſeruantur.* Vis eadem, quæ herbæ ineſt.

De floribus humidis in primo.

FLORES HVMIDI in primo, ſunt Buglosſæ, Maluæ, Intybi, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De floribus humidis in ſecundo.

FLORES humidi in ſecundo, ſunt Nymphææ, Violarum, &c. de quibus uide ſuprà.

De floribus ſiccis in primo.

FLORES ſicci in primo, Buphthalmi, Chamomillæ, Croci, Hyacinthi, Meliloti, Roſarum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De floribus ſiccis in ſecundo.

FLORES PAEONIAE (Germ. Beonienroß, Gall. *Piuoine.*) colliguntur menſe Aprilis:* ex quibus condítum cum ſaccharo paratur, epilepſiæ accommodatum.

C SICCANT quoq; in ſecundo, flores Anemonæ, Amomi, Croci, Ericæ, Iunci odorati, Lauendulæ, Lupuli, Meliloti, Roriſmarini, Spicanardi, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De floribus ſiccis in tertio.

SICCANT in tertio, flores Balauſtij, Epithymi, Chamępithyos, Periclymeni, &c. de quib. uide ſ. ſuo loco.

De floribus calefacientibus caput.

FLORES PRVNELLAE naſcuntur in pratis, riguis: colliguntur uere:* ex quibus aqua ſtillatitia conficitur, ad oris ulcera idonea.

FLORES HERBAE PARALYSIS, German. Schlüſſelblümlin, naſcuntur in pratis: colliguntur uerò primo uere: quo tempore condítum cum ſaccharo ex eis conficitur, nec non aqua ſtillaritia.* Conuulſionibus medentur.

TILIA, Germ. Linden. Gall. *Tillet* dicitur: quædam mas eſt, quædam fœmina. Diſtant inter ſe tum materię, tum totius corporis forma, & quòd altera ſit fructifera, altera uerò ſterilis. Nam materies mari dura, flaua, nodoſior, ſpiſsiorq;: fœminæ candidior: & mas ſterilis, nulloq; flore eſt: fœmina & florem & fructum gignit. Flos calycula intectus præter folij pediculum, amentumq; futurum, pediculo altero annexus, uiridis, dum in calycula eſt, detectus autem leuiter flauus: floret cum urbanis. Fructus oblongus, orbiculatus, magnitudine fabæ, ſimilis hederæ acino, quinis angulis, ueluti neruis eminentibus, inq; acutum, cum ſeſe contrahentibus partitus, qui ſcilicet maiuſculus eſt, minutiuſculus autem confuſior conſtat. Folium & cortex dulcia, ſuauiaque: folium forma hederaceū, niſi quòd in angulum acutiorem rotundatur. Naſcitur in campeſtribus, & aſperis montibus. Colliguntur flores æſtate:* ex quibus aqua ſtillaritia paratur, apoplexiæ idonea. Theophraſtus.

CAPVT quoq; calefaciunt, atq; in eo pituitam concoquunt, flores anthos, Betonicæ, Chamomillæ, Lauendulæ, Meliloti, Pæoniæ, Saluiæ, Stœchados, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De floribus calfacientibus pectus.

SCABIOSA foliis conſtat laciniatis, ſubhirſutis: caulibus tenuibus, cubitali altitudine, atq; etiam maiore: in quorum cacumine flores emicant in cœruleo albicantes. Naſcuntur in pratis & campeſtribus. Colliguntur in fine Maij, uel initio æſtatis: ſiccantur in umbra, & ſeruantur per annum. * Pollent aduerſus ſcabiem.

Proſunt omnibus pectoris uitiis, & reſpirationi inſeruientibus organis, &c. Matthiolus.

PECTVS quoq; calefaciunt flores Betonicæ, Iunci odorati, Meliſſæ, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà.

De floribus calfacientibus reliquas corporis partes.

COR calfaciunt flores anthos, Borraginis, Bugloſſæ, Croci, Meliſſæ, Spicæ nardi, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

STOMACHVM calfaciunt flores anthos, Iunci odorati, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

FLORES CENTAVRII ſuprà deſcripti ſunt. Naſcuntur in riguis. Colliguntur menſe Iunij: ſiccantur, & conſeruantur per annum.* Bilem & craſſos humores per aluum expurgant: iecoris obſtructiones aperiũt: duratam lienem emolliunt, menſtrua & fœtum euocant.

FLORES SAMBVCI (Germ. Holderblüſt.) naſcuntur in hortorum ſepibus. colliguntur menſe Maij.* Emolliunt pectus: conferunt hydropicis: obſtructiones hepatis, lienis, & renum auferunt: tertianæ medentur: ſanguinem mundant, &c.

HEPAR quoq; calfaciunt flores Betonicæ, Iunci odorati, Origani, Chamomillæ, Spicæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

SPLENEM calefaciunt flores Betonicæ, Leucoij, Viticis, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

VESICAM & RENES calfaciunt flores Betonicæ, Iunci odorati, Maluæ, Meliloti, Spicæ, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

MATRICEM calefaciũt flores Betonicę, Iunci odorati, Ireos, Saluię, Spicę nardi, &c. de quib. uide ſuprà.

IVNCTVRAS calefaciunt flores ànthos, Herbæ paralyſis, Chamomillæ, Meliloti, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De floribus refrigerantibus ſingulas corporis partes.

CAPVT refrigerant flores Nenupharis, Papaueris albi, Roſarũ, Violarũ, &c. de quib. uide ſuprà ſuo loco.

PECTVS refrigerant flores Papaueris, Violarum, &c. de quibus uide ſuprà.

COR refrigerant flores Nenupharis, Roſarum, Violarum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

VENTRICVLVM refrigerant flores Roſarum, Violarum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

HEPAR refrigerant flores Cichorij, Nenupharis, Roſarum, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà.

SPLENEM refrigerant flores Cichorij, Nenupharis, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco. B

RENES & VESICAM refrigerant flores Nenupharis, &c. de quibus ſuprà ſuo loco.

MATRICEM refrigerant flores Nenupharis, Roſarum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

IVNCTVRAS refrigerant flores Violarum, Roſarum, &c. de quibus ſuprà ſuo loco.

De floribus humectantibus pectus, & cor.

PECTVS humectant flores Violarum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

COR humectant flores Borraginis, Bugloſſæ, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De floribus ſiccantibus cor, & pectus.

COR ſiccant flores Anthos, Meliſſæ, &c. de quibus uide ſuprà.

PECTVS ſiccant flores Meliſſæ, Betonicæ, Scabioſæ, &c. de quibus ſuprà ſuo loco.

De floribus aſtringentibus.

VERBASCI flores (Germ. Wulſtrautblümlin.) naſcuntur in campeſtribus, aſperis, & hortis: colliguntur æſtate & autumno.* Morbis ſedis ſubueniunt mirificè: adſtringunt, & exiccant: aſperas uerrucas delent, &c Matthiolus, & Fuchſius.

ADSTRINGVNT quoque flores Cichorij, Balauſtij, Croci, Meliloti, Roſarum, Viticis, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De floribus diſcutientibus.

DISCVTIVNT flores Anethi, Chamomillæ, Maluæ, Meliloti, Stœchados, &c. de quibus ſuprà ſuo loco.

De folijs abſtergentibus.

FABARVM flores (Germ. Bonenblüſt.) in hortis & campis naſcuntur: colliguntur uerò menſe Maij:* ex quibus aqua ſtillatitia conficitur ad faciem abſtergendam & uenuſtandam: fluxiones oculorum ſiſtit.

ABSTERGVNT quoq; flores Tiliæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De floribus extenuantibus.

EXTENVANT flores Chamomillæ, Iridis Illyricæ, Stœchados, &c. de quibus uide ſuo loco. C

De floribus emollientibus.

EMOLLIVNT flores Liliorum, Croci, Maluæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De floribus ſuppurantibus.

SVPPVRANT flores Liliorum alborum, Croci, &c. de quibus uide ſuprà.

De floribus glutinantibus & cicatricem inducentibus.

GLVTINANT & cicatricem inducunt flores Balauſtij, Centaurij, &c. de quibus ſuprà ſuo loco.

De floribus menſes mouentibus & ſiſtentibus.

MENSES mouent flores Betonicæ, Centaurij, Chamomillæ, Iunci odorati, Leucoij, Meliſſæ, Pæoniæ, Roriſmarini, Saluiæ, Viticis, &c de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

MENSES ſiſtunt Balauſtiæ, flores Hyoſcyami, Nymphææ, &c. de quibus ſuprà ſuo loco.

De floribus flatus diſcutientibus.

FLATVS diſcutiunt flores Anethi, Chamomillæ, Iunci odorati, Spica nardi, &c. de quibus uide ſuprà.

De floribus quæ ambuſtis medentur.

AMBVSTIS medentur flores Liliorum alborum, Maluæ, Verbaſci, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà.

De floribus uenenis reſiſtentibus.

VENENIS reſiſtunt flores Betonicæ, Citri: de quibus ſuo loco.

De floribus dolorem mitigantibus.

DOLOREM mitigant flores Anethi, Chamomillæ, Centaurij, Hyoſcyami, Meliloti, Roriſmarini, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De floribus purgantibus bilem flauam.

PERSICAE arboris flores, & folia in aqua calida, ſicut roſarũ & uiolarũ macerati, in zulapiũ uel ſerapiũ rediguntur, ad uentrem ſubducendũ, & bilem expurgandam efficaces, unciarũ duarum inſtar. Andernacus.

Ex CERASI arboris, quæ dulcia profert ceraſa, floribus dilutum fit, ſicut roſarum & uiolarum: *aluum deiicit. Serapium ex iis confectum, per totum annum aſſeruari poteſt. Andernacus.

Ex Ro-

A Ex Roſarvm perſicarum floribus, quas incarnatas uulgò appellant, ſuccus cōficitur:* duarum unciarū
inſtar, cum aqua ſaccharata potus, bilem cum alui excrementis detrahit. ad hæc ſerapium ex roſis in aqua ca-
lente maceratis paratur, quod unciæ unius, uel duarum inſtar, aluum mouet, bilemq; educit. Andernacus.
Ex Violarvm floribus ſuccus paratur, unius uel duarum unciarum inſtar: uel decoctum ipſarum ad-
huc recentium, copioſiore menſura potum, uuis paſsis, ſacchari momento adiectis: item confectum inde, mi-
nimo pondere, unciis duabus: ſummo, quatuor, alui excrementa, & bilem educunt. Sic uiolæ ipſæ, cum ſac-
charo & melle conditæ ſeſcunciæ modo: uel in puluerem redactæ, drachmæ inſtar ſumptæ, idem præſtant.
Eôdem pertinet ſerapium ex uiolis: quò etiam ex roſis in aqua dilutis factum tendit. Andernacus.

De floribus purgantibus pituitam.

Flores Genistae (Germ. Ginſt/oder Genſtblümlin.) naſcuntur in campeſtribus, collibus: colli-
guntur menſe Maij & Iunij.* Aluum ſoluunt: ſuccus uirgarum ualenter extrahit: herba ipſa arida, & in pul-
uerem redacta in uino maceratur, potuique ad aquam inter cutem eliciendam datur: nec non puluis cum ui-
no ad idem bibitur: ſicut etiam lixiuium ex ipſo & uino paratum eidem confert. Andernacus.
Pitvitam quoque purgant flores Carthami, Sambuci, &c. de quibus uide ſuo loco.

De Fructibus, Sectio X.

Fructus *eſt id, quod ultimò plāta profert ad ſpeciei conſeruationē & propagationem, conſtans ut plurimum carne & ſemine. Horum autem alij*

- Alterantes *qualitate*
  - Prima: *Vide in ſequentibus ſignum A.*
  - Secunda, *aut*
    - Aſtringunt — Baccæ Myrti, Berberis, Caſtanea, Cornus, Coronea, Galla, Glans, Meſpila, Mala punica, Nux Moſchata, Oliuæ, Omphacium, Palmulę, Pyra, Perſica, *etc.*
    - Diſcutiunt — Cappares, Piper, *&c.*
    - Extenuant — Amygdalæ dulces, Baccæ iuniperi, *&c.*
    - Glutinant — Glans, Palmulæ, *&c.*
    - Flatus *diſcutiunt* — Baccæ lauri, Baccæ iuniperi, Nux moſchata, Piper, *&c.*
    - Semen *generant* — Ficus, Nux pinea, Nux Indica, *&c.*
    - Vrinam *ciunt* — Halicacabus, *&c.*
    - Menſes *mouent* — Baccæ hederæ, Cappares, Nuclei Perſicorum, Piper, *&c.*
    - Menſes *ſiſtunt* — Berberis, Vua paſſa cū nucleis, *&c.*
    - Venenis *reſiſtunt* — Baccæ iuniperi, Iuglans, Mala Citria, Piper, *&c.*
    - Dolorem *mitigant* — Baccæ iuniperi, Baccæ hederæ, Ficus, Iuglans, Piper, *&c.*
- Purgan*tes*
  - Bilem
    - Flauam — Caſsia fiſtula, Myrobalana Citrina, Pruna, Sebeſten, Tamarindi, ſeu Oxyphœnica, Vua paſſa, *&c.*
    - Atram, Myrobalana Inda.
  - Pituitam
    - Colocynthis, Cucumis aſininus.
    - Myrobalana — Chebula, Bellerica, Emblica, *&c.*

- **A.** Prima: *atque uel ſecundum*
  - Quanitatem. *Sic*
    - Temperati
      - Ficus, Nux pinea, Palmulæ,
      - Sebeſten, ſeu myxaria,
      - Vuæ paſſæ, *&c.*
    - Intemperati
      - Calidi *in*
        - Primo
          - Amygdala dulcia,
          - Iuiubæ, ſeu zizyphæ,
          - Nux cupreſsi,
          - Nux uiridis,
          - Vua matura, *&c.*
        - Secundo
          - Ben, Ficus, Capparis,
          - Nux Moſchata,
          - Nuces ſiccæ, Piſtachia, *&c.*
        - Tertio
          - Baccæ iuniperi,
          - Caryophylli,
          - Carpobalſamum,
          - Anacardus, *&c.*
        - Quarto, Piper
          - Longum,
          - Album,
          - Nigrum.
      - Frigidi *in*
        - Primo
          - Citri caro,
          - Cotonea,
          - Pira, Pruna, *&c.*
        - Secundo
          - Cucurbita,
          - Cucumis, Galla.
          - Mala
            - Aurea.
            - Citria,
            - Granata.
          - Limones,
          - Pepones, Melones,
          - Perſica, Pruna, *&c.*
        - Tertio
          - Mala aurea,
          - Mala inſana.
        - Quarto: *ut* Stramonia.
      - Humidi *in*
        - Primo
          - Citri caro,
          - Zizyphæ, *ſeu* iuiubæ, *&c.*
        - Secundo
          - Cucurbita, Melones,
          - Pepones, Perſica,
          - Pruna Damaſcena,
          - Vua matura, *&c.*
      - Sicci *in*
        - Primo, Baccæ iuniperi.
        - Secundo
          - Ben, Capparis,
          - Cotonea,
          - Nux cupreſsi,
          - Nux Moſchata,
          - Pyra, Piſtachia, *&c.*
        - Tertio
          - Caryophylli,
          - Carpobalſamum,
          - Galla, *&c.*
  - Locum. *Vide in ſequentibus ſignum B.*

B. Fru-

B. Fructus, ſecundum locū, alterantes

- Calefaciunt
  - Caput
    - Anacardi,
    - Cubebæ,
    - Nux moſchata, &c.
  - Thoracem
    - Amygdalæ amaræ, Auellanæ,
    - Caricæ, Cubebæ,
    - Ficus, Nux pinea,
    - Palmulæ, ſeu dactyli,
    - Vuæ paſſæ, &c.
  - Cor
    - Mala Citria,
    - Nux indica,
    - Nux Moſchata, &c.
  - Stomachum
    - Amygdalæ dulces,
    - Ben,
    - Caryophylli,
    - Nux Moſchata,
    - Pineæ.
  - Splenem
    - Amygdalæ amaræ,
    - Cappares, &c.
  - Renes & ueſicam
    - Amygdalæ amaræ,
    - Baccæ iuniperi,
    - Cubebæ,
    - Nuclei pini,
    - Vua paſſa, &c.
  - Vterū
    - Baccæ lauri,
    - Baccæ iuniperi,
    - Iuglans,
    - Nux moſchata, etc.
- Refrigerant
  - Thoracem
    - Iuiubæ, ſeu zizyphæ,
    - Sebeſten, ſeu myxa, ſiue myxaria, &c.
  - Cor
    - Cotonea,
    - Pira, &c.
  - Stomachum
    - Cotonea,
    - Citrulli,
    - Cucumeres,
    - Cucurbita, Cornus,
    - Ceraſa, Limones, Mala,
    - Melones, Meſpila,
    - Mala aurantia, Granata,
    - Oliuæ, Pira, Ribes,
    - Sorbæ.
  - Hepar
    - Berberis,
    - Cucurbita,
    - Cucumeres, &c.
  - Renes, fraga.
  - Vterum, Cucumeres, &c.

C

De fructibus temperatis.

FICVS Germ. Feygen/Gall. *Figue*. Ital. *Fici*. Hiſp. *Higo fruta* dicuntur: in Gallia, Italia, & Hiſpania naſcuntur. Colliguntur autumno, ſiccantur & conſeruantur. Ficus paſſæ ſeu caricæ habentur præſtantiſsimæ, quæ in calatho ſpartaceo digitis aut pugnis utrinque preſſæ, ſic illis mollicie ſua cedunt, ut mutuos partium dictarum motus ſibi propè occurrentes ſentias: odore ſunt iucundo, nō calorem putredinoſum, aut uermiculoſum referente. Hæ uerò ſi particulatim explorentur, pediculo ſunt breuiſsimo, colore in candidum uergente, molles, tractanti facilè cedentes, cute tenui, molli, ſucco intus & ſemine flauo, & planè melleo ſapore, odore ante eſum & inter edendum iucundo: graues, paruæ: ſi Maſsiliotides (quæ etiam ſaporis gratia cæteras longè antecellunt, ſiue albicantes tantùm ſint, ſiue intus & foris albæ, ſed flauo ſemine) maximæ: ſi externæ ſint, quales Hiſpania mittit, muſto merſas, ut dulciores ſint, pòſt ne cohæreant, farina aſperſas. Vitioſæ ſunt duræ, tum in maſſa, tum per ſe ſingulæ uermiculoſæ, graueolentes, foris nigræ, intus rubentes, uel alio præter naturam colore præditæ, cortice craſſo, duro, ſicco, intus alieno colore, ſapore. Quædam tamen ſunt nigræ, Prouincialibus & Narbonenſibus dictæ, foliis nigricantes, intus ruberrimæ, omnium delicatiſsimæ, dum recentes ſunt: nam ſiccatæ liqueſcunt. Aliæ iiſdem cinericiæ, aquoſiores, quàm ut ſiccari poſsint: hominibus ingratæ, auibus expetitæ. * Porrò recentes ficus minus mali ſucci ſunt, quàm reliqui fructus autumnales: facilè in corpus diſtribuuntur, & penetrant: eoque renum calculos expellunt: flatus gignunt, ſed minus durabiles: abſtergunt etiam & incidunt: thoracē precipuè purgant: tuſsi ueteri, diuturniſq; pulmo-

pulmonum uitiis proſunt: arteriæ aſperæ, & ſuſpirioſis idoneæ. Siccatæ, quæ caricæ dicuntur, incídunt, uen- A
trem ſoluunt: renes expurgant: iecori autem & lieni inflammatis obſunt, ſicuti alia dulcia. Extrinſecus tumo
res concoquunt, & diſcutiunt. magis autem cum farina triticea. ſi concoquere ſtudeas: hordeacea, ſi magis
diſcutere, cum cera & roſaceo ſubacta: cicatricem ambuſtis obducit. Matthiolus & Medici Colon.

NVX PINEA, nuclei pinei, Germ. Tannüſʒlen. Græcis ϛροβιλοὶ uocantur: præſtant recentiores, pleni, albi,
ſicci, uitentur flaui, aut pallidi, oleoſi, rancidi.* Boni ac craſsi ſunt ſucci: multum nutriunt, uireſque reficiunt,
& facilè coquuntur: pectoris & pulmonis uitiis accommodantur. Reſoluunt & concoquunt pituitam: ad
dolores capitis non conueniunt: quia illud uaporibus replent. Linctus inde fit, quem officinæ loch appellãt.
Galenus & Dioſcorides.

DACTYLI, fructus palmæ: in Creta & Iudæa naſcuntur. Probantur quæ in Iudæa proueniunt, & inter
has maximè, quæ in Hiericunte naſcuntur, magni, flaui, parum rugoſi, molles, pleni tamen, & carne intus mul
ta, ſubdura, ad nucleum candicante, ad corticem rubeſcente, non pertuſi, non uermiculoſi: & qui concuſsi ni-
hil aut minimum ſonent, ſapore uinoſo. Deteriores ſunt graciles, flaccidi, duri, quia excarnes, excuſſo pedicu-
lo pertuſi: iidem fermè uermiculis ſcatentes. * Vis eorum adſtrictoria: ſiſtunt ulcera, quæ depaſcunt: laxatos
artus committunt: triti miſcentur cataplaſmatis & malagmatis: proſunt præcordiis, imbecilli ſtomacho, &
iecinori affecto, miſti conferentibus cataplaſmatis. Eorum decoctum ſubinde deterſum, capillos denigrat:
datur bibendum congruè renum, ueſicæ & uiſcerum uitiis: uuluæ ac uentris fluxiones ſiſtit. Concoctu ſunt
difficiles, capitiſque dolorem inferunt. Dioſcorides & Medici Colonienſes.

SEBESTEN, ſeu Myxa, ſiue Myxaria in Syria & Aegypto naſcuntur. Arbor eſt pruno ualde ſimilis, ei tamẽ
magnitudine cedens. Cortex caudici candicat, ramis uerò uiret. Foliis comatur rotundis ac firmis. Fructus a-
doleſcunt exigui pruni magnitudine, nucleo intus triangulari forma, qui ſatis baccæ proportione reſpon-
det. Fructus maturitatem adepti, in atrum uireſcunt, guſtu ſunt prædulci, ac lenta, tenaciſque pulpa. Præferũ-
tur acuminata, parum rugoſa, grauia, nigra, carne multa ex rubro nigricante, firmiore, glutinoſa, dulci & ſub-
acida, oſſe prunorum Damaſcenorum inæquali, nucleo intus exiguo dulci. * Ventrem molliunt, ut pruna.
Dantur utiliter ex bile febricitantibus, atque linguæ aſperitatem mirificè leniunt: quin & pectori atque tuſ-
ſi opitulantur: uentris tineas pellunt: urinæ ardoribus à bile, uel ſalſa pituita prouenientibus maximam o-
pem præſtant. Matthiolus & Medici Colonienſes. B

VVAE PASSAE naſcũtur in Creta, Cypro, Damaſco, Corintho, &c.* Ad thoracis & iecoris affectus, ſpe-
ciali quadam facultate, uel (ut ita dicam) à tota eſſentia ualent: modò acinis, qui frigidi & ſicci, exutæ ſint. nã
hi pectus aſtringunt, obſtructioneſque pariunt: ob quod Medici huius temporis uuas paſſas Corinthiacas,
abſque acinis natas ægris præſcribunt: quæ aqua aut uino elotæ, trium unciarum uel etiam minori, uel duo-
rum aut trium cochlearium inſtar ſumptæ ante cibum, aluum mouent, & purgant. quæ uerò acinos adhuc
habent, ſtomachum corroborant, & aluum à cibo integræ comeſtæ ſoluunt. Quinetiam eædem ſiue per ſe, ſi-
ue cum pipere comeſtæ caput leuiter purgant: nec non leniendo, detergendoque thoracis & pulmonis affe-
ctibus probè ſubueniunt. Andernacus.

De fructibus calidis in primo.

AMYGDALAE dulces Ger. Mandelnüſʒ/Mandeln Ital. *Mandorla*, Gall. *Amandæ*, Hiſp. *Almendra* nomi-
nantur: probantur flauiſsimæ, plenæ, integræ, non confractæ, neque eroſæ, tamen læues, duræ & ſiccæ, quan-
tum illis datum eſt, ob id fragiles, intus albiſsimæ: ſapore delicatæ propè indicibili, in caſtaneam toſtam, &
panis puriſsimi bene cocti qualitatem inclinantes, odore ante eſum nullo aut perquàm exiguo, inter edendũ
autem iucundo. Improbantur albeſcentes, nigreſcentes, rugoſæ, molles, tortiles, oleoſæ, rancidę, ſapore ingra-
to. Calidæ & humidæ in primo.* Extenuant & abſtergunt, atque uiſcera purgant: ex pulmone & thorace
ſputa educunt. Sed quia omnia amygdala ob pinguedinem æſtuoſa ſunt, eoque bilem cõmouent, febricitan-
tibus, aut certè iis qui uentriculum habent bilioſum, offerri non debent: quia in bilem conuertuntur. adhæc
caput replent, neque lac, neque ſuccus eorum illi prodeſt. Ideo ex cremore hordei, & lacte amygdalarum, ci-
bus liquidior in febribus parari debet, ut in Gallia ſolet. Viridia integra cum inuolucro comeſta bonum red-
dunt uentriculum: humidum & frigidum emendant. Galenus, Andernacus, & Medici Colonienſes.

IVIVBAE, Zizipha, uel Zinzipha Græcis recentioribus dictæ, naſcuntur in Syria: laudantur recentes, am-
plæ, oblongæ, paſſæ, tamen tenſæ, carne intus multa, ſucculenta, laxa, dulci, uinoſa: plenæ, graues, ſapore dulci
& delicato, nucleo paruo, foris rufo, ac uerius rubentes, intus pallidę aut albentes, (nam foris albæ nobis nõ-
dum uiſæ) oſſe prunorum rotundiore, paruo intus nucleo dulci. Improbantur uetuſtate nigricantes, læues,
ſiccæ, pulueruIentæ, friabiles, excarnes. * Sanguinem bilioſum inſpiſſant: denſantque humorem tenuiorem, C
ad pectus deſcendentem. Cõtra huiuſmodi affectus etiam ſerapium ex Ziziphis, & decoctum cum aliis qui-
buſdam pectori accommodatis, conficitur. Andernacus & Medici Colonienſes.

NVCES CVPRESSI, ſeu pilulæ, in Creta naſcuntur: laudantur perfectæ, recentes, ob id molles, ſeminis
plenæ, etiam in ipſis hiatibus.* Vlcera glutinant: in duris corporibus inteſtinorum ramices iuuant, roburq;
partibus præ humore laxatis addunt. Pilulæ ex uino tuſæ, in dyſenteria, alui fluxione, tuſsi, & orthopnœa, aut
ſi reiiciatur ſanguis, conuenientiſsimè bibuntur: earum decoctum eoſdem prębet effectus: tuſę cum fico du-
ritias emolliunt, nariumque polypo medentur: in aceto coctæ, & cum lupinis detritę ſcabros ungues eiiciũt.
Dioſcorides & Medici Colonienſes.

NVCES IVGLANDES Ger. Nuſʒ/Ital. *Noce*, Gal. *Noix*, Hiſp *Nuez* nominantur: ſunt concoctu difficiles,
ſtomacho inutiles, bilioſæ, capitis dolorem inferentes, tuſsientibus inimicæ: * ieiuno tamen ſtomacho co-
meſtæ, latos lumbricos pellunt: cum ficubus uerò & foliis rutæ, & grumo ſalis contra uenenum & peſtilen-
tiam manè aſſumptæ ualent. Recentes ſtomacho innocentiores ſunt, utpote ſuauiores: itaque allio miſtæ e-
ximunt acrimoniam. Liuores in corpore illitu tollunt. Cæterùm iuglandes uirides decerptæ menſe Maio, uel
Iunio appetente, antequam earum putamina obduruerint, ſaccharo uel melle aſſeruatæ ſtomacho utiles eua-
dunt, & ori non ingratæ. Dioſc. & Matthiolus.

VVAE Ger. Weintrauben/Ital. *Vua*, Gal. *Grappe de Raiſin*, Hiſp. *Vua* dicuntur. recentes aluum turbant, & ſto-
machum inflant. innocentiores, quæ decerptæ diu pependêre, ideo quòd in eis copia humoris exiccatur, uti-
leſque fiunt ſtomacho, ægriſque, atque cibi auiditatem excitant. In uinaceis & ollis ſeruatæ, ori & ſtomacho
gratæ ſunt.* Aluum ſiſtunt, ſed ueſicam & caput tentant: & ſanguinem excreantibus conueniunt Simileſque
quæ in muſto fuêre. Sapa aut paſſo condîtæ, ſtomachum magis infeſtant. At quæ ſolem prius paſſæ, in aqua
cœleſti condiuntur, minus uinoſæ ſunt, ſiticuloſis, ardentibus & longis febribus ſalubres. Reconditi uinacei
inflammatis mammis, rigentibus, ac præduris, cum ſale illinuntur. Decoctura eorum dyſentericos, cœliacos,
& fœminas fluxione uuluæ laborantes iuuat infuſa: ad deſeſsiones ac fotus aſſumitur. Nuclei acinorum ad-
ſtringendi uim obtinent: ſtomacho utiles ſunt. Inſpergitur farina toſtorum, polentæ modo, dyſentericis, &
cœliacis, & ſolutis ſtomacho. Dioſc.

De

A *De fructibus calidis in ſecundo.*

BEN, BALANVS MYREPSICA, nux unguentaria, auellanæ magnitudinis, alba & triangularis utplurimùm, & cortice tenui prædita: intus autem nucleum pinguem continet, fungoſa & alba tunica contectum. Laudatur ampla, uetus, cortice læui, tenui, pleno, medulla læui, pingui. Parua uerò ex albo nigricans, uetus, plena, medulla alba, læui, pingui, eſt innocentior. Naſcitur in Aethiopia, Aegypto, Arabia. * Ex nucleo oleum parari ſolet, quod Balaninum appellatur: aperit, mollit, & digerit. Andernacus & Medici Colonienſes.

CAPPARIS, Germ. Kappren. Ital. *Caparri.* Gal. *Des Capres.* Hiſp. *Accaparra* dicitur: aculeatus frutex eſt, qui in terra ſtratus magis in orbem euagatur. Spinas, ut rubus, habet in hami modum aduncas: folia mali cotoneæ, rotunda: fructum oleæ ſimilem, qui cum dehiſcens panditur, florem candidum promit: quo excuſſo nonnihil glandis oblongæ figura inuenitur: quod apertum grana acinis punicorum ſimilia oſtendit, parua, rubicunda: radices lignoſas ſpargit, grandes, numeroſasque. Tenui plerumq; ſolo, aſperisque locis, in inſulis, & iuxta rudera naſcitur. Præſtantiſsimæ cappares ex Alexandria Aegypti Venetias aduehuntur. Caulis & fructus, cibi gratia condiuntur. * Aluum turbat, ſtomacho aduerſatur, ſitim gignit: cocta tamen ſtomacho, quàm cruda utilior eſt. Fructus drachmis duabus in uino potus, quadraginta diebus, lienem abſumit, & urinā cruentumque excrementum emittit: bibitur utiliſsimè in coxarum doloribus, & neruorum reſolutione, item ruptis & conuulſis: menſes ciet, caput purgat. Dioſc.

NVX MOSCHATA, Ger. Muſcatnuß/ arboris Indicæ fructus eſt perſicæ arbori (ut ſcribunt) ſimilis. In hac enim nux Moſchata naſcitur, maci ſuò inuoluta, ueluti auellana, membrana illa ſua exteriori. Macis inuolucro tegitur, quemadmodum & in aliis nucibus, putamen durum, quod in ſe nucem Moſchatam continet, qua utimur. Eligenda eſt recens, non exeſa, grauis, ſucci plena, oleoſa, odorata. * Excalfacit ordine ſecundo completo. Adſtringit, oris ſuauitatem cōmendat, & fœtentis animæ uirus commanſa abolet: lentigines in facie emendat, uiſum acuit, uentriculum & iecur roborat: lienem abſumit, urinam ciet, fluentem aluum ſiſtit, flatus diſcutit, & frigidis uteri affectibus mirificè prodeſt: maximè ſaccharo condita recens, qualis ex India adfertur, mane & ueſperi ante cibum ſumpta, ſcrupuli inſtar. E' recentibus priùs contuſis, & in cacabo cale factis prælo exprimitur liquor, qui refrigeratus ceræ nouæ inſtar concreſcit, fragrantiſsimum ſpirans odorē,
B neruorum & articulorū diuturnis doloribus à frigore excitatis utiliſsimus. Matthiolus & medici Florentini.

PISTACIA ex Syria Venetias importari ſolent. Eliguntur recentia, nucleo intus herbaceo, ſapore iucundo. * Stomacho ſunt amica. Iecinoris obſtructiones auferunt: uentriculum & hepar roborant: ad uenerem incitant: impinguant. Dioſcorides & Matthiolus.

CALIDA quoque in ſecundo ordine ſunt ficus, nuces ſiccæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus calidis in tertie.

BACCAE IVNIPERI, Germ. Weckholderbeer/ in ſyluis aſperis naſcuntur, rotundæ, nigræ, odoratæ, in mandendo dulces, ſubamaræ. Colliguntur menſe Decembri. * Modicè calfaciunt & aſtringunt, ſtomacho utiles: contra pectoris uitia, tuſsim, inflationes, tormina, & ſerpentium ictus efficaciſsimè bibuntur: urinam cient, unde ruptis, conuulſis, & uuluæ ſtrangulatui ſubueniunt: ſed caput tentant. Oleum ex baccis fit longè præſtantiſsimum, cuius guttæ paucæ ex uino potæ, calculos è renibus pellunt: ore calidum retentum, dentium dolores tollit, ſi ex frigida defluxione contracti ſunt: reſolutionibus neruorum, extrinſecus adhibitum confert. Dioſc. & Andernacus.

CARIOPHYLLORVM arbor prouenit in Orientali plaga, quibuſdam Indici pelagi inſulis, non longè à Badan. Huius caudex buxo ſimillimus eſt, eademque materies. Folia uerò cinnamomi inſtar habet, ſed rotundiora. Fructu eſt paruo, ex atro rufeſcente, in claui modum capitato, exertis in aduerſum quatuor denticulis, ſeſe ſtellatim decuſſantibus prominulo apice, quadrati alueoli ſinu medio umbilicatim prodeunte. Cultores hirundinibus flagellant arborem, conſtrato prius circumquaque tegetibus palmeis ſolo. * Calidi & ſicci in tertio: iocinori, ſtomacho & cordi auxiliantur. Concoctionem adiuuant, & alui fluxiones cohibent. Quin etiam eorum puluis quatuor drachmarum pondere cum lacte ſumptus, uenereas uires adauget. oculorum uiſum exacuunt, & eorum nubeculas, argemasque exterunt. Oleum ex eis, ſicut ex cinnamomo, multò eſt efficacius. Matthiolus. Garçias uerò ab Horto de Caryophyllis ſic ſcriptū reliquit. Caryophyllum uocatur Arabibus, Perſis, Turcis, & pleriſque omnibus ferè Indis Calafur: in Maluccis uerò, ubi ſolum gignitur, tum etiā in his regionibus dicitur Chanque. Nomina autem quæ in pandectario ſunt Armufel, & Carrumfel, aut imperitia librarij Arabici corrupta ſunt, aut ætatis uitio. Naſcitur duntaxat Caryophyllon in Maluccis inſulis, quæ ſunt quinque numero (quarum primaria eſt Giloulo) nec procul nimium à mari, nec etiam locis mari
C nimis uicinis. Naſcitur etiam in Zeilan, nonnullisque aliis locis, ſed nullibi fructifera eſt arbor, quàm in Maluccis. Porrò arbor eſt lauri forma, & magnitudine, foliis etiam laurinis, ſed anguſtioribus, multis prædita ramis, copioſo flore, primum candido, deinde uireſcente, poſtremū rufeſcente, qui induratus, eſt Caryophyllum ipſum, (Clauum uocant) quod capitatus ſit in modum claui, exertis in aduerſum quatuor denticulis ſeſe ſtellatim decuſſantibus. Prouenit in extremis ramulis Myrti modo. Eſt autem flos hic uiridis (ut à fide dignis uiris accepi) adeò odoratus, ut reliquos flores odoris ſuauitate ſuperet. Cultores flagellant altiores ramos arboris, emundato prius circa arborem ſolo: ſiquidem nullum genus graminis ſub hac arbore naſcitur, omnem ſuccum ſiue humorem ad ſe attrahēte arbore. Decuſsi Caryophylli biduum, aut triduum ſiccantur, deinde aſſeruantur, & Malacam aliasque prouincias mittuntur. Ij Caryophylli, qui in arbore hærent, craſsiores fiunt, neque ab aliis, niſi uetuſtate differunt, tametſi falſo exiſtimarit Auicenna lib. 2. cap. 318. craſsiorem hunc marem eſſe. Magni prouentus augurium eſt, ſi arbor plures flores produxerit, quàm folia: idcirco non debent nimium flagellari arbores: quia uehemens, & nimia flagellatio ſteriliores efficit. Pediculi oblongi è quibus dependent flores uulgo Fuſti uocantur. Folia tanta odoris ſuauitate non fragrant, ut ipſum Caryophyllum, ſed neque ipſi rami odori ſunt, niſi aliquantulum ſiccati. Naſcitur autem ipſa arbor ſponte ex Caryophyllis decidentibus. Nam cum nunquam huic deſit pluuia, quæ fructui alimentum præbeat, qui in terram decidit, enaſcuntur arbuſculę, quæ intra octennium quidem adoleſcunt, in annum uerò centeſimum perdurant, queadmodū ipſi incolæ teſtātur. Collectio Caryophylli fit à 15. Septēb. uſq; in Ianuariū & Februariū, non manu, ut nōnulli uolūt, ſed uiolēta flagellatione. Falſa eſt eorū opinio, qui Caryoph. arborē cū Moſchatæ nucis arbore eandē eſſe putant. Nam nux folia ferè rotūda habet, pyri foliis ſimilia. Caryophyllum uerò folio eſt Lauri. Præterea Caryophyllum defertur in Bandā inſulam procul inde diſsitam, quæ nucem profert. Nullius autem precij fuiſſe Caryophyllos intelligo apud Maluccanos, donec eò delati nauibus Chinēſes, inde magnam eorum copiam in ſuam regionē exportarūt, & inde in Indiā, Perſiā, & Arabiā. Conſeruari autē in ſua bonitate audio Caryophyllos, ſi marina aqua aſpergātur, alioq; teredinē ſentire. Multiplicis uſus ſunt Caryophylli tū ad obſonia, tū ad medicamēta, magis tn̄ expetitur in Iaua craſsiores illi, & annotini Caryophylli: à nobis uerò tēuiores q; adhuc uirides aceto, & ſale apud Maluccanos cōdiūtur, ſed his teneriores ſaccharo aſſeruātur: hi mirum in modum palato grati ſunt. Luſitanicæ mulieres, quæ iſtic habitant è Caryophyllis uiridi-

uiridibus aquam ſtillatitiam organis eliciunt mira odoris ſuauitate fragrantem, & cordis affectibus utilem. A
Nonnulli ſudores mouent iis, qui lue uenerea diuexantur, Caryophyllis, nuce moſchata, maci, pipere longo, & nigro. Alij Caryophyllorum puluerem capiti admouent aduerſus capitis dolores à frigida cauſa prouenientes. Mulieres Indicæ tum etiam Luſitanicæ eos mandunt cõmendandi halitus gratia. Naſcũtur flores, qui à Caryophyllorum odore Caryophyllati nuncupantur, etiam in Chinarum regione, ſed nequaquam odoris ſuauitate ita cõmendati, ut qui apud nos aſſeruantur.

CARPOBALSAMVM fructus balſami eſt. Ab Alexandria comportatur. Optimum legitimumq́ue flauũ, farctum, ponderoſum, guſtu mordens, & feruens in ore: non autem nigrum, leue, inane, non acre, & nullum ſpirans odorem, quale, quod circumfertur, deprehenditur. Quòd ſi uerum carpobalſamum haberi nequeat, cubebæ, uel grana iuniperi eius loco ſubſtitui poſſunt. Matthiolus.

ANACARDIA, ſunt fructus cuiuſdam arboris, auicularum corculis non diſsimiles, unde & nomen: colore etiamnum cordis modo ruſeſcente, cùm ſcilicet ab arbore decerpuntur. Ineſt iis liquor mellis craſsitie, ſub cortice reſidens, ſanguinis modo rubicundus: ſub quo eſt & nucleus paruæ amygdalæ effigie. Præſtant pleniores & habiliores, fuſci, reſina in cortice multa, acri, nigra, nucleo intus albo: quo in melle cocto fit mel anacardinum. Hoc etiam tuſo, poteſt oleum exprimi: ſed longè diuerſum ab eo, quod coctis in aqua corticibus ſupernatat, & conchis colligitur, ad confectionem anacardinam. Cæterùm liquoris in medicina uſus eſt, etſi myropolæ communi errore, & cortice & nucleo utantur. Naſcuntur in Siciliæ montibus, qui continuè igneas eructant flammas. Magna eius eſt in Cananor copia, tũ in Calicut & reliquis Indiæ prouinciis, ueluti in Cambaya, & Decan.* Excalfaciunt & exiccant tertio exceſſu. Labantes ſenſus reuocant, memoriæ iacturam reſarciunt, & neruorum & cerebri affectibus, quos frigida cauſa attulerit, auxiliantur. Serapio, Actuarius, Paulus, Matthiolus, & Garcias.

De fructibus calidis in quarto.

PIPER (Germ. Pfeffer. Gal. *Poiure*. Ital. *Pepe*. Hiſp. *Pimienta, ò Peure*, nominatur) arbuſculæ in India naſcentis fructus eſt: quæ inter initia (ut ait Dioſcorides) prælongum fructum, ueluti ſiliquam, quod piper longum uocamus, profert: habet intus aliquid tenui milio ſimile, quod dehiſcentibus ſiliquis racemorum in modum prodit. Eorum grana acerba candidum piper uocantur: matura uerò, piper nigrum. Qui uerò in Indiam na- B
uigarunt, piperiſq́ue plantam uiderunt, piper in planta bryoniæ ſimili naſci aſſerunt, diuerſiſq́ue ex plantis longum & rotundum colligi. Nihil tamen intereſt. Nigrum eligi debet recens, grauiſsimum, plenum. Candidum præfertur, non rugoſum, candidum & graue. Longum optimum, quod, dum frangitur, ſolidum intus conſpicitur, & compactum, guſtu acerrimo, linguamq́ue mordens. Adulteratur longum herba ſimili: ſed fucus deprehenditur, ſi in aquam immittatur: nam adulterinum liqueſcit, legitimum uerò ſolidum manet. * Omnia piperis genera aduerſus uenenum ualent. Longum præcipuè colicæ medetur: eo quòd calefaciat, & craſſos humores incidat. Album magis aſtringit, & ſtomachum confirmat, ſed rarò apparet. Nigrum ad condimenta utilius. Medici Florentini. Porrò maxima piperis quantitas prouenit in Malauar, tota eo maritima regione, quæ à promontorio Comorim ad Cananor uſque pertingit. Naſcitur etiam in Malacæ maritimis, ſed bonitate ſuperiori cedens, & magna ex parte inane. Prouenit ſimiliter & in inſulis Iauæ uicinis, & Sunda, & Cuda, aliiſq́ue locis. Sed id totum in Chinarum regionem deportatur, & loco natali conſumitur, præter id, quod in Pegu & Martaban exportatur. Potiſsima etiã eius pars, quod in Malauar gignitur, in uſum incolarum cedit, tametſi regio admodum ampla non ſit nonnihil etiam à maritimis eius regionis populis abſumitur. Pars eius defertur in Balagate bubulis coriis. Et magna copia à Mauritanis per mare Erythræum exportatur, id ſuffurantibus ipſis incolis. Eæ ſunt regiones, quæ Piper gignunt, quanquam & inuenitur ſupra Cananor, qua Septentrionem ſpectat: ſed adeò exigua quantitate, ut ipſis incolis non ſufficiat, & externo importato opus habeant. Etenim non gaudet hæc planta locis deſertis, & mediterraneis. Quam uerò procul à Caucaſo monte diſsitæ ſint hæ regiones, ex topographicis chartis ſatis patet. Nomen eſt Malauarica lingua Molanga, Malacitana uerò Lada, Arabibus Medicis tum uulgo Filfil, tametſi Auicenna Fulful, & Piper longũ Darfulful appellet, & Fulfel. quem ſequutus eſt Serapio. In Guzarate & Decan Meriche, & in Bẽgala Morois: longum uerò, quod ſolũmodo iſtic prouenit, Pimpilim. Seritur autem Piperis planta ad radices alterius arboris (magna certè ex parte iuxta Fauſel arborem, aut Palmam plantatum uidi) ad cuius uſque faſtigium ſeſe conuoluendo ſcandere ſolet: foliis raris, mali Aſſyrij effigie, ſed minoribus, & per extremum acutis, uirentibus, guſtu calidis aliquantulum, & folium Betre ſiue Betle, ſapientibus. Fructus uuarum modo racematim cohæret, minores tamen ſunt Piperis racemi, & ipſe fructus minor, ſemperq́ue uirens, donec ſiccetur, & plenã maturitatem conſequatur, quæ incidit circa medium Ianuarium. Radix puſilla, non coſto ſimilis, ut uoluit C
Dioſcorides. quandoquidem Coſtus radix non eſt, ſed lignum. Inter uerò eam plantam, quæ Piper nigrũ fert, & eam, quæ candidum, tam exigua eſt differentia, ut à nemine, quam ab incolis dignoſci poſsint: quemadmodum uitem, quæ uuam fert nigram ab ea, quæ candidum fert, non dignoſcimus, niſi cum uuas habent, & eas quidem maturas. Quæ autem longum piper profert, longè alia eſt planta: etenim non plus habet ſimilitudinis cum ſuperioribus, quam faba cum ouo. Præterea Piper longum in Bengala naſcitur, quæ regio quingentarum leucarum ſpacio à Malauar diſtat, ubi candidum, & nigrum gignuntur. Precium longi piperis in Bengala eſt unius Luſitanici aurei cum ſemiſſe, in ſingulas centenas libras. In Couchin uerò ubi plurimum Nigrum naſcitur, quinque Luſitanicis aureis emi ſolebant centenæ libræ: ſed abhinc quadriennium, aut quinquennium, quod in alias etiam regiones importari cœperit, quindecim, aut uiginti Luſitanicis aureis emendæ ſunt. Piperis autem nigri precium in centenas libras eſt duorum Luſitanicorum cum ſemiſſe natali loco: at in Bengala duodecim Luſitanicis emuntur totidem libræ Nigri. Candidi plantæ rariores ſunt, nec niſi certis Malauar, & Malacæ locis raræ naſcuntur. Solet Magnatum menſis inferri: eo enim utuntur quemadmodũ nos ſale. Venenis reſiſtere & ocularibus medicamentis utile eſſe aſſerunt. Condiuntur aceto & ſale uirentes adhuc & immaturi Piperis nigri racemi, & uſui aſſeruantur. Arabes & Perſæ medici Piper calidum tertio ordine conſtituunt. Sed Empirici, cuiuſmodi ſunt maxima pars Indicorum medicorum, frigidum Piper faciũt, ut & pleraque alia aromata, quæ excalfaciunt. Oratos autem omnes Medicos uolo, ut Piperis candidi loco (quod calidius eſt & odoratius) Nigrum non præſcribant, niſi candidi ſit penuria. Similiter ne longum Piper candidi, aut nigri loco ſubſtituant, cum prorſus diuerſæ ſint plantæ, & nigrum cum candido magis conueniat. Garcias. Toto Continentis tractu in quo Nata, Carthago, & etiam Nouo regno, magnus eſt uſus Piperis cuiuſdam oblongi. quod maiori acrimonia præditum eſt Orientali, magiſq́ue aromaticum, & iucundiore odore ſpirat, quàm Capſicum, quinetiam præfertur Piperi nigro, cùm ſaporis tum ſuauitatis cauſa. Altæ cuiuſdam plantæ fructus eſt oblongus, craſsitie quidem funiculi, at dimidij pedis longitudine, conſtans ueluti multis granulis, circa pediculum oblongum, continuo, & coniuncto ordine diſpoſitis, ſeminis plantaginis modo. quibus ademptis, pediculus nudus conſpicitur. Recens uiridis eſt, Sole matureſcit, & nigreſcit. Calidum eſt tertio gradu. Nic. Monardis.

A Nec prætermittendum eſt Piper ex Indiis noſtris miſſum, quandoquidem non modo in medicum uſum receptum eſt, ſed planta eſt excellentiſsima, & totæ Hiſpaniæ notiſsima. Nam nullus eſt hortus, in quo non ſeratur ob fructus pulchritudinem. Vidi aliquando in hac urbe plantam ad arboris altitudinem excreſcentem. Folio eſt uiridi, ocymo latifolio ſimili, flore albo, ex quo pullulat fructus diuerſæ formę, oblongus, rotundus, Melopenis forma, aut ceraſorum, ſed immaturus uiridis eſt, maturus uerò colore rubro gratiſsimo. Particulatim conciſum, & iuſculo maceratum, meliorem ſaporem eduliis conciliat, quam Piper uulgare, idemq; eius uſus eſt in omnibus, in quibus aromata ex Maluccis inſulis, & Calecutto delata commendantur, in eo ſolum differens, quod illa multis aureis emuntur, hoc ſola ſatione adquiritur. Nam in una planta colliguntur aromata in totius anni uſum, minore diſpendio, & maiore commodo. Flatus diſcutit, utile pectori, & perfrictionib. calefacitq; & roborat partes internas. Caliditatis & ſiccitatis in quarto ferè gradu particeps. Idē.

Piper longum tempore Galeni dupliciter adulterari ſolebat ut tradit quarto libro de conſeruanda bona ualetudine cap. 5. & 6. qua ratione hoc noſtro ſeculo facilè quoque poterit adulterari. Quare animaduerſione diligenti opus eſt. Primo modo adulterabatur Alexandriæ neſcio qua miſtione, quæ proximè accedebat ad legitimum Piper, nam & longitudinè & craſsitie planè erant ſimilia, ad ſaporem uerò acrem illi conciliandum, miſcebant aliquid Pyrethri, aut ſeminis Napi. Alter modus erat, quod pro eo aliud germen cuiuſdam herbæ ex regionibus longinquis allatum formam quidem planè referens Piperis, ſed non ſaporem eius, uendebant. Ratio dignoſcendi hæc erit. Primùm guſtu diligenter eſt deprehendendum, an ſaporem habeat Piperis: nam facilè internoſcitur an acrimonia eius ſit à Pyrethro, aut alia herba acris ſaporis, aut ab ipſo Pipere, cuius ob continuum uſum in ciborum condimentis ſapor omnibus eſt cognitus. Neque hac nota contenti in aquam inſuper infundamus: Nam uel primo uel ſecundo modo adulteratum, non unum integrum diem in ea perdurat, ſed ſtatim liqueſcet, quod in uero pipere non accidit. Præterea pediculi conſiderentur, nam facilè apparet an naturaliter uel artificio aliquo parati adhæreant. Eligantur itaque pro legitimo integrum, & uegetum, boni odoris & non carioſum. Nam facilè ſolet exedi. Piper nigrum, quod ab Actuario uocatur Piper commune, debet eſſe ponderoſum, craſsius, cortice ſubtili, non nimis criſpum, plenum, non friabile, nigerrimum, & ſelectum ab illis granulis marcidis & leuibus, quæ in illo reperiuntur quæ apud ueteres Braſnie nominabantur, ut Dioſcorides tradit. Noſtro tempore inueni-
B tur quaſi perfectum, ſine omni ruga, & facilè comparari poteſt.

De fructibus frigidis in primo.

CITRIA MALA nemini non cognita. Arbor ipſa omnibus anni temporibus pomifera, aliis deciduis, aliis ſubnaſcentibus, Malum oblongum eſt, rugoſum, colore aurum imitans, cum grauitate odoratum. Semen habet pyri. Principem locum obtinent, quæ in lacus Benaci ripis proueniunt. quæ uerò ex Liguriæ uiridariis, & Adriatici & Aegæi pelagi inſulis, aliiſque locis, in cibis non æquè ac illa, præſtant. Seruantur diutius incorrupta, ſi hordei uel milij aceruis obruantur. * Venenis aduerſantur, maximeque ſemen eorum. Citrij decoctum collutione, oris halitum commendat, ſuauitatemque accerſit. Ipſa autem integra ueſtiariis condita, ueſtes non modò gratiſsimo odore perfundunt, ſed eas etiam à tineis & blattis uindicant. Cruda commanſa, non facilè coctioni obediunt: quin & craſſum generant ſuccum: ob hoc ueſci iis melle aut ſacchari conditis ſatius eſt, quòd uentriculum commodè calfaciant, ac roborent. * Aduerſus atram bilem, & morbos mœſtos, quos illa excitat, opitulantur. Semen priuatim ſcorpionum ictibus & potum, & appoſitum mirificè medetur. Acidus eorum ſuccus flauam reprimit bilem, arcetq; peſtis contagia. Dioſcor. & Matth.

MALA COTONEA German. Quittenapffel. Ital. *Pomo cotogno*. Gall. *Pome de coing*. Hiſpan. *Membrillo*, nominantur. * ſtomacho utilia, urinam cient: uerùm toſta mitiora habentur. Proſunt cœliacis, dyſentericis purulenta extuſsientibus, cholericis, præſertim cruda. Maceratorum liquor commodè in ſtomachi aut uentris fluxionibus, potui datur. Succus crudorum aſſumptus orthopnoicis ſalutaris eſt. Decocto fouentur uuluæ, & ſedes, ſi procidant. Cotonea, quæ melle condiuntur, urinam mouent: mel autem ſibi conſtringentem illorum uim, & inſpiſſantem adſciſcit. Quæ cum melle coquuntur, ſtomacho atque ori gratiora ſunt, ſed minus inſpiſſant. Cruda cataplaſmatis adiiciuntur, ad cohibendum aluum, aut ſi ſtomachus æſtuet, aut in uomitiones effundatur, ad mammarum inflammationes, præduros lienes, & condylomata. Fit uinum ex ipſis tuſis, expreſsiſque, ſed quò perduret, quindecim ſextariis ſucci unus mellis adiungitur, alioquin in acorem degenerat. Prodeſt ad omnia, quæ dicta ſunt. Fit & oleum ex eis, quod melinum uocatur: quo utimur, quoties adſtringenti oleo eſt opus. Eliguntur uera, rotunda, parua & odorata. quæ uerò Struthia dicuntur, magna quidem ſunt, ſed minus utilia. Dioſcorides.

C PYRA, German. Byrn. Ital. *Peri*. Gall. *Poire*. Hiſp. *le Pere*, nominantur: horum multa genera, quorum facultates ex ſaporibus guſtu dignoſcuntur: cùm dulcia natura diſtent ab acerbis, acidis, auſteris, & ab his, quæ unum uel plures præ ſe ferunt ſapores: & contrà, hæc deinceps ab illis ſunt diuerſa. * Pyra eſu ſtomacho grata ſunt: quin & uim habent exiccandi. Atqui ſylueſtribus magis adſtringendi facultas ineſt: ob id etiam magis præſtant contra fluxiones. Galenus & Matthiolus.

PRVNA (Germ. Pflaumen. Gall. *Prune*. Ital. *Soſini*. Hiſpan. *Ciruele*.) dulcia * aluum ſoluunt, bilis feruorem reſtinguunt, ſed ſtomachum malè habent. Acida ſtomacho utilia ſunt, & aluum aſtringunt. Preferuntur Damaſcena, Vngarica, grandia, & oblonga. Matthiolus.

De fructibus frigidis in ſecundo.

CVCVRBITA German. Kürbiſs. Gall. *une Courge*, Ital. *Zucca*. Hiſpan. *Calabaza*, dicitur. * Refrigerat & humectat ordine ſecundo: ſitim ſedat, phlegmonas refrigerat, febres reſtinguit. Cruda, trita illitu tumores & abſceſſus mitigat. Ramenta eius infantibus contra capitis ardorem, quam ſyriaſin uocant, in ſyncipite illinuntur: oculorum inflammationes, podagraſque refrigerant. Succus è ramentis tuſis, per ſe, aut cum roſaceo infuſus, aurium doloribus auxiliatur: aduſtiones cutis in ardenti febre illitu adiuuat. Totius feruefactæ & expreſſæ ſuccus, cum melle exiguo & nitro potus, aluum leniter reſoluit. Vinum in cucurbitam recentem excauatam infuſum, ſi miſtum ſub diuo teneatur, potum aluum læuigabit. Amat rigua & aquoſa loca. Dioſcorides.

CVCVMIS, Germ. Cucumer. Ital. *Cucumero*. Gal. *Concombro*. Hiſpan. *Cohombro* dicitur: ſatiuus * aluo & ſtomacho perquàm utilis habetur: refrigerat, qui corruptionem nō ſentit: ueſicæ prodeſt: olfactu reuocat, quos animus liquerit. Semen modicè urinam mouet: cum lacte aut paſſo, ueſicæ exulcerationib. ſubuenit. Illita cum uino folia, morſus canum ſanant: & epinyctidas, cum melle. Dioſc.

GALLA (Germ. Eychapffel/oder Gallapffel. Gall. *Noix de galle*. Ital. *Galla*. Hiſpan. *Elagalla para tintar*, nominatur.) fructus eſt quercus. Aliqua omphacitis, id eſt, immatura appellatur: altera plana, leuis perforata. Eligitur omphacitis, parua, nodoſa, grauis, ſolida, non perforata: minus utilis magna, rotundiſsima, polita, leuis, laxa, perforata, flaua, aut ſaltem rufa. Gallia Narbonenſis & Lugdunenſis præfert roſmarinas uulgò dictas omnium minimas, graues, ſolidas, aſperas, precioſiſsimas. * Vtriuſque uis, uehementer aſtringere.

Tritæ excreſcentia in carne,fluxiones gingiuarum , & uuæ atq; oris ulcerationem cohibent. Nucleus dentiũ A
cauernis inditus,dolorem ſedat.Crematæ carbonibus,donec igne flagrent,& uino,aut aceto,aut acida muria
extinctę,ſanguinem ſupprimunt.Decoctum quibus inſidere expedit,efficax eſt,& contra uuluas procidentes,
fluxioneſq́ue. Capillos denigrant,aceto,aut aqua maceratæ:dyſentericis, cœliaciſq́ue cum uino aut aqua tri-
tæ conuenienter illinuntur,aut bibuntur: obſoniis addi debent , aut integræ in aqua præcoqui , in qua non-
nihil excoquendum eſt , quod his affectibus conferat. In ſumma his utendum ad aſtringenda , aut ſiſtenda,
aut ſiccanda,quæ opus ſunt.Dioſcorides.

AVRANTIORVM malorum tria in Italia obſeruantur genera:dulcia,acida,& uinolenta,ſiue mixta.*Dul
cia in omnibus partibus excalfaciunt. Aliorum uerò ſuccus refrigerat, prout maiore ſeu minore referta ſunt
aciditate. Quocirca febricitantibus ad reſtinguendam ſitim,acida quidem & uinoſa,non autem dulcia ſunt
exhibenda. Cortex amara eſt,ob id calidior limoniorum cortice cenſenda.Matthiolus.

LIMONIA mala guſtu Citriis & Aurantiis malis acidiora ſunt : ob id ſucco & frigidiora & ſicciora eſſe,
argumento duci poſsit. * Fit ex ſucco , ſicut & citriorum , ſerapium ad reſtinguendum bilis feruorem non
inutile. Item & ad peſtilentes febres, & eas , quæ contagione non uacant. Aqua quæ è Limoniorum ſucco
calentis aquæ balneo, & uitreis organis extrahitur, præterquam quòd mulieribus expetitur pro fuco ad fa-
ciem expoliendam uitiligines ubicunque ſint , & totius corporis maculas emendat , uaros delet , & acaros
interimit. Serapiis admixta , febribus acutis & contagioſis mirè ſuccurrit. Epota uentris tineas enecat : id
quod etiam præſtat ſuccus recenter expreſſus,unciæ pondere potus.Matthiolus.

MALA PVNICA (German.Granat apffel.Ital.*Pomi granati*. Gall. *Pome de granade.*) in Italia , Hiſpania,in
hortis,uinetis & uiridariis naſcuntur. Triplici diſtinguuntur ſpecie : alia namque dulcia , alia acida , alia ui-
noſa ſunt. Eliguntur cortice ſeu corio integro, rufo, duro,& denſo , grauia,matura, granis intus rubris, uel
roſeis,ſucco prægnantibus uinoſo pleniſsima. * Malum Punicum omne boni ſucci eſt,ſtomacho utile,pere-
xiguum ſufficiens alimentum . Dulcia ſtomacho utiliora habentur, ſed aliquantulum in eo calorem gi-
gnunt , inflationes pariunt, unde in febri abdicantur. Acida adſtringunt , æſtuanti ſtomacho auxiliantur, &
multò magis contrahunt, ac urinam cient : ora , gingiuaſq́ue lædunt. Vinoſa uerò mediam ſortiuntur na-
turam. Nuclei acinorum acidi punici in ſole ſiccati , & obſoniis inſperſi,concoctiúe,fluentem aluum, ſtoma B
chumq́ue ſiſtunt : cœleſti aqua madeſcunt, bibunturq́ue commodè ſanguinem excreantibus : ad deſeſſus dy-
ſentericorum , fœminarumq́ue fluxione uuluæ laborantium utiles ſunt. Expreſſus nucleorum ſuccus coqui-
tur cum melle , ad oris , uirilitatis , & ſedis ulcera, nomas, reduuias , & ea quæ in corpore extuberant, au-
rium dolores , & narium uitia : præſertim acidorum. Huius flores cytini uocantur : qui aſtringunt , ſiccant,
cohibent: ſanguinolenta glutinant: quas punicum , præſtant utilitates. humida gingiuarum uitia , mobi-
leſq́ue dentes decocto colluuntur: herniam prolapſu inteſtini erumpentem, cataplaſmate repellunt.Memo-
riæ tradunt, qui tres quàm minimos cytinos deuorauerit , nullam in eo anno lippitudinem paſſurum. Eli-
quatur hypociſtidis exemplo. Malicorium aſperum eſt mali punici putamen : quod aliqui Sidion appellant.
Id ſpiſſandi uim habet, & quos cytini, præbet uſus. Decoctum radicis potu latas uentris tineas expellit,& eaſ
dem euocat. Balauſtium ſylueſtris punicæ flos eſt: de quo ſuprà ſuo loco.Dioſcorides.

PEPONIS * caro in cibis , urinam cit : inflammationes oculorum illita ſedat. Ramenta eius contra ad-
uſtionem infantium, quam ſyriaſin uocant , ſyncipiti imponuntur : fronti admota oculorum fluxiones a-
uertunt. Succus cum ſemine adiecta farina , ſiccatus in ſole cogitur in ſmegmata , quæ faciem repurgant , &
nitorem afferunt. Radix ſicca , & ex hydromelite pota , drachmæ pondere , uomitionem mouet. Si quiſ-
quam moderatè ſecundùm cœnam uomere cupiat , geminis obolis ſit contentus. Sanat quoque illita cum
melle , ulcera concreta in modum faui , quæ ceria uocant. Eaſdem quoque uires obtinent Melones. Dioſc.

PERSICORVM plurimæ reperiuntur ſpecies. nam quædam rubent, alia aureo colore fulgent, alia uire-
ſcunt, alia candida ſunt , alia ſanguinea,alia duracina,alia cotonea uocantur. Ad hæc quædam habentur dul-
cia , quædam acida , quædam uinoſa , quædam amariuſcula , & quædam etiam auſtera. Prima laus in ci-
bis duracinis , ſic ex re dictis,quòd caro tam pertinaciter hæreat oſsi,ut nullo pacto ab eo auelli queat. Præ-
cipua autem in hoc genere illis laus , quæ ab aurei coloris nitore , odoreq́ue perquàm iucundo cotonea co-
gnominant. Secundas ſibi uendicant partes , quæ cortice detracto ſanguineum ſuccum fundunt , non pro-
pterea modò , quòd ſint guſtu reliquis ſuauiora : ſed etiam , quia magnitudine & colore ſunt ſpecioſa.Pro-
xima ſunt , nec prædicto generi fortaſſe cedunt , quæ à nucis ſimilitudine Nuciperſica cognominantur. hæc
enim cùm colore & ſapore non refragentur perſicis cotoneis , tum etiam non ingrata dentibus duritie. gu-
ſtum mira afficiunt uoluptate.Sunt præterea Armeniaca, quæ à Latinis præcocia dicuntur,minora prædictis. C
*Perſica poma matura tam ſtomacho , quàm uentri utilia ſunt. acerba aluum cohibent , ſed ſicca uehemen-
tius. Decoctum è ſiccis alui , ſtomachiq́ue fluxiones ſiſtit. Armeniaca ſtomacho ſunt utiliora. Matthio-
lus & Dioſcorides.

De fructibus frigidis in tertio.

MALA AVREA caules habenr rotundos , bicubitales , aut ampliores , multis alis ramoſos , ſucci ple-
nos, facilè collabentes. foliis luxuriant multis , multipliciter diſſectis , agrimoniæ ferè foliorum modo, ſin-
gularibus eorum inciſis. floſculi lutei ſub foliis prodeunt : excipiunt hos fructus rotundi , profundis crenis
ſtriati, mediocris mali magnitudine, per maturitatem aut pulchrè rubentes , aut auri luteo relucentes colo-
re, in quibus copioſa humens medulla ſucci inſtar, qua ſemen conditur. Tota herba grauem fœtidumq́ue
odorem ſpirat , è uiridi colore inalbicat , & aliquantulum hirſuta eſt. Seritur ſubinde in hortis. Eodem quo
ſata eſt anno fructum, & quidem Autumno perficit. Noſtra ætas Aurea mala appellat , Itali *Pomi d'oro*, Ger-
mani Goldtapffel, Galli *Pomme d'amours*,id eſt,amoris poma. Alia ſunt aurea mala, de quibus fabulantur Poe-
tæ, hortorum filiarum Heſperi, quibus cuſtos adhibitus fuit Draco , quem ab Hercule interfectum ferunt.
Facultate autem hæc mala aurea cum uniuerſa ipſa herba refrigerant , aliquanto tamen minus , quàm Man-
dragoras. Poma à nonnullis cum pipere , ſale , & oleo præparata ac cocta eduntur. Præbent autem corpori
alimenti quidem perquàm exiguum, & hoc ipſum prauum ac uitioſum.Dodonæus.

MALA INSANA appellata humilis producit herba, cauliculus breuis eſt, pauci ramuli , ſed lata ſunt fo
lia , maiora, craſsiora , candidioraque , quàm Solani , ambitu nonnihil ſinuata , ad Xanthij nonnihil acce-
dentia. floſculi albicante, aut purpuraſcente colore ſpecioſi , ſtellæ modo radiati , luteis in medio ſtamini-
bus. fructus calyci inhærens à mediocris longitudinis pediculo dependet, ſubinde oblongus gallinacei o-
ui forma & magnitudine , quandoque mali inſtar rotundus , nonnunquam candidus, ſæpius purpuraſcens.
Annua & hæc ſtirps. Sata Vere, Autumno fructifera eſt. Peregrina quoque Germaniæ ac Galliæ. Sed in Ae-
gypto paſsim in arenoſis campis uel ſponte gignitur, fructus adferens duplo aut triplo maiores, quàm in
Gallia, aut Germania: ut quidem Petrus Bellonius in ſingularium ſuorum libro undecimo ſcriptum reli-
quit. Iudicauit idem Theophraſti Malinathallam eſſe. Apud Inſubres Melongena : ab Hetruſcis uerò Pe-

tranciani,

A tranciani, ut quidem ait Matthiolus, dicuntur. alij Malanzana uocant; Latinè Mala inſana: Germani Melanzan / Doll apffel. Galli *Pommes d'amours, & Verangenes.* poſterior appellatio Hiſpanis & Belgis innotuit. De Malinathalla autem ſic Theophraſtus: locis arenoſis (in Aegypto) haud procul à fluuio naſcitur terrenum, quod μαλιναθάλλω appellant, figura rotundum, magnitudine meſpili, ſine nucleo: folia ut Cypeiros mittit. hæc (radicem nempe Loti Corſium appellatam & Malinathallam) incolæ legentes in βρύτῳ hordeaceo coquunt, dulcia admodum redduntur, hiſque pro bellariis utuntur. Quæ ſanè uerba, Mala inſana, haudquaquam Malinathallam, ſed differentem omnino eſſe ſtirpem oſtendunt. Malum etenim ipſum Meſpilum magnitudine excedit: folia autem herbæ non ſunt Cypeiri. Cæterum mala inſana apud Aegyptios, teſte Bellonio, cocta ſub cineribus, uel in aqua, aut etiam fricta ſingulis ferè diebus & menſis inferuntur, & eduntur. Hermolaus Barbarus ex oleo, ſale, & pipere fungorum modo coqui, & mandi refert. Qualicunque autem tandem uel cocta, uel præparata modo eſitentur, mali ſunt ſucci, & nullum aut omnino exiguum præbent alimentum. Dodonæus.

De fructibus refrigerantibus in quarto.

STRAMONIAE caulis cubito non rarò altior, digitum craſſus, in pauculos ramulos diuiditur: folia eius lata, ſinuata & acuminata, maiora longioraque quàm Solani, aut Malorum inſanorum. flos ex oblongo denticulato calyce exit, magnus, candidus, calathi effigie, conuoluuli maioris floris æmulus, ſed tamen omnino maior ac amplior, & per oras anguloſus, ſtaminibuſque aliquot albidis in medio fructus ſuccedit ſingulis rotundus, breuibus, craſsis, non tamen acutis ſpinis aſper, magnitudine ferè nucis regiæ, putamine ſuo nondum exutæ, aut maior, in quibus ſemina, & magnitudine, & forma Mandragoræ. Odor herbæ caput nonnihil aggrauat: floris gratior Lilio accedit, ſed tamen & ſoporiferus. Rara & peregrina ſtirps eſt. Vere ſeritur: ſi feruens ſerenaque æſtas fuerit, fructus Autumno in Belgio Germaniaque perficitur; ſecùs non facilè. Stramoniam nuncupant, & Pomum ſiue Malum ſpinoſum: nonnulli Coronam regiam: alij Meloſpinum. Græci noſtri temporis παρονόκηκαλον, aut potius βαρυνοκήκαλον, quaſi nucem grauantem, & torporem ac moleſtiorem ſomnum inducentem: Itali hinc, ut quidem apparet, *Paracoculi.* Germ. Stechapffel uocant, Belgæ *Doren appel.* Gall. *Pommè de Peru*: Valerio Cordo Hyoſcyamus Peruuianus: Matthiolo uerò at-
B que aliis Nux Methel Arabum eſſe uidetur. Nucem autem Methel Serapio cap. 375. fructum eſſe ſcribit ſimilem Nuci uomicæ, cuius ſemen ſit ueluti Mandragoræ: cortex aſper, ſapore gratus, ac uirtuoſus: qualitas quarto ordine frigida. Aloyſius Anguillara Stramoniam Hippomanes illud Theocriti eſſe ſuſpicatur, quo in Pharmaceutria equos in furorem agi refert. Crateuas ſiquidem, quē eius citat interpres, Hippomanis plantam fructum habere ſcribit, ut Cucumeris ſylueſtris ſpinoſum. Facultate autem Stramonia ſoporifera ac narcotica, frigida etiam quarto ordine, Mandragora non inferior. Dodonæus.

De fructibus humidis in primo.

HVMIDI in primo ſunt caro Citri, Ziziphæ, &c. de quibus uide ſupra ſuo loco.

De fructibus humidis in ſecundo.

HVMIDI in ſecundo ordine ſunt Cucurbita, Melones, Pepones, Perſica, Pruna Damaſcena, uua matura, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus ſiccis in primo.

SICCI in primo ſunt Baccæ Iuniperi, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus ſiccis in ſecundo.

BALANVS Myrepſica, glans unguentaria, Arabes Ben appellant: auellanæ magnitudinis, alba, & triangularis: laudatur ampla, uetus, cortice lœui, tenui, pleno, medulla læui, pingui: parua uerò ex albo nigricans, uetus, plena, medulla alba, læui, pingui, eſt innocentior. * Ex hac oleum parari ſolet, quod Balaninum appellatur: aperit, mollit, & digerit. Colonienſes.

SICCI quoque in ſecundo receſſu ſunt Capparis, Cotonea, Nux Cupreſsi, Nux Moſchata, Pyra, Piſtacia, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus ſiccis in tertio.

SICCI in tettio gradu ſunt Caryophylli, Carpobalſamum, Galla, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus calfacientibus caput.

C CVBEBAE, quarum in officinis uſus, ſunt fructus piperi ſimiles, ex Orientali plaga, nobis peregrini allatæ: Appellatur hic fructus ab Arabibus Medicis Cubebe, & Quabeb, à uulgò Quabebechini: in Iaoa, ubi frequens naſcitur Cumuc, à reliquis Indis, præter quam in Malayo, Cubabchini. Non eſt autem ſortitus hanc appellationem, quod in China naſcatur, quandoquidem ex Cunda, è Iaoa, ubi plurimus eſt, in Chinam perferatur: ſed quoniam Chinenſes, qui Oceanum Indicum nauigabant, hunc fructum, quem in iam enumeratis inſulis emerant, cum aliis mercibus in alios maris Indici portus & emporia deferebant. Cæterum ſimilis eſt hæc planta Malo uulgari, minor tamen, foliis Piperis ſed anguſtioribus, per arbores hederæ modo repit, aut, ut uerius dicam, Piperis modo: non eſt Myrti effigie, aut foliis ſimilibus Myrto. Fructus racematim cohæret, non quidem ut in uua coniunctim, ſed ſingulis granis ex ſuis pediculis dependentibus. Flos eſt odoratus. Sylueſtris eſt hæc planta, & ſponte naſcens, non domeſtica, neque multorum generum, uti falsò Monachi commentatores in Meſuem putarunt. Tanta autem in æſtimatione eſt fructus hic etiam ubi naſcitur, ut eum incolæ decoquant, antequam afferri ſinant, metuentes ne alibi ſatus, enaſcatur. Hinc fieri puto, ut corruptioni magis ſit obnoxius, cùm hîc, tum in Europa. Hæc à Luſitanis fide dignis accepi, qui longo tempore in Inſula Iaoa habitauerunt. Porrò eliguntur corpulentæ, plenæ, graues, acres, minus tamen quàm piper, ſubamaræ, admodum aromaticæ, ſubdulces: annis decem ſeruantur. Non ſunt autem Cubebæ Arabum, neque earum loco in Arabum præſcriptionibus uſurpari debent, ſed canella: arbitratur enim Serapio, cubebas eſſe carpeſium: ex Galeni ſententia eas facultates cubebis tribuens, quas Galenus carpeſio tribuit, corticem cinnamomo ſimilem eſſe aſſerens: imò cinnamomi loco carpeſium maiore quantitate ſubſtitui uoluit. * Cæterùm excalfaciunt cubebæ initio ordinis tertij, ſiccant uerò in fine eius. Quamobrem languentem ex pituita uentriculum, uel etiam ex flatu roborant: pectus à lentis, craſsiſque humoribus expurgant. Lienem iuuant, flatus diſcutiunt, & frigidis uteri affectibus auxiliantur. Diu cum maſtiche manſæ, pituitam à capite trahunt, & cerebrum roborant. Apud Indos præterea magnus earum in uino maceratarum eſt uſus ad excitandam uenerem: tum etiam in Iaoa ad calefaciendum uentriculum Garcias, Medici Florentini & Matthiolus.

CALEFACIVNT quoq; caput, Anacardia, Nux Moſchata, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus calfacientibus thoracem.

AVELLANAE (Ger. Haſelnuß, Ital. *Noccinola, Noſella.* Gal. *Noiſette, Aueline, Noix de haie.* Hiſpan. *El auelana.*)

ſunt aut ſyluestres, aut domeſticæ. Ex domeſticis aliæ oblongæ, aliæ rotundæ ſunt: ueruntamen oblongas A
& præſtantiores, & guſtui gratiores eſſe conſtat: & illæ præſertim, quæ putamine uehementer rubent, & fractu minimè ſunt contumaces. * Auellanæ plus habent eſſentiæ terreſtris, ac frigidæ, quàm iuglãdes. quin & plus præbent alimenti: minus tamen amygdalis alunt, cibis in uentriculo ſupernatant, largius eſitatæ caput tentant: innocentiores tamen uirides, quàm aridæ. Ipſæ tamen aridæ tritæ, & in aqua mulſa potæ, tuſſi ueteri medentur: toſtæ, & cum exiguo piperis potæ, deſtillationem concoquunt. Crematarum cinis cum axungia, aut adipe urſi perunctus, alopeciis capillum reddit. Aiunt nonnulli, uſta earum putamina, & in cineris ſpeciem redacta, cum oleo, cæſiorum oculorum pupillas infantibus denigrare, perfuſo ſyncipite. Matthiolus, Dioſcorides & Galenus.

AMYGDALAE amaræ (German. Bittermandel.) probantur flauiſsimæ, plenæ, integræ, duræ & ſiccæ. * Calida in primo, & ſicca in ſecundo: magis abſtergunt, quàm dulcia: meatuſque uiſcerum expurgant, aperiuntque: humores extenuant: craſſos lentoſque ex pectore & pulmone mirè educunt: coli & renum dolores ex ſimilibus creatos perſanant.

ZIBIBAE ſunt uuæ paſſæ grandiores, quæ ex Damaſco, Cypro & Creta apportantur. * Eiuſdem facultatis ſunt cum minoribus uuis paſsis dulcibus.

CALEFACIVNT quoque thoracem Caricæ, Ficus, Nux pinea, Palmulæ ſeu Dactyli, Vuæ recentes, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus calefacientibus cor.

NVCES INDICAE myropoliis omnibus uulgatiſsimæ, fructus ſunt arboris cuiuſdam, palmæ effigie, prægrandes, magnorum melonum inſtar, ab arbore dependentes: namque magna inuolucrorum mole obteguntur, Cortex iis extimus colore conſtat in atrum rufeſcente, ſubdurus, tenax, calloſuſque: intus uerò uilloſa materie compactus, quæ in capillamenta manibus exteriùs fatiſcit. Subtus eſt putamen triquetrum, uilloſum, barbatumque, cornu inſtar prædurum, eiuſdem ferè coloris nucleum continens, oui anſerini magnitudine, intus concauum: ſubſtantia illi pinguis, craſsitudine ſemidigitali, duriuſcula, tenax, calloſaque, albicans, ſapore dulci, butyrum referens, tenui, ſed aſpero obtecta cortice, putaminis colore. Probantur recentes, eæque præſertim in quarum concauitate liquor quidam dulcis includitur: ſiquidem hoc argumento recentiores facilè cognoſcuntur. * Excalfaciunt ſecundo exceſſu, humectant uerò primo. In cibis ſumptæ, etſi noxium admodum ſuccum non gignant, uentriculo tamen laborem inferunt: ſemen augent, & uenerem excitant. Nux Indica lætiore ſagina corpora reficit. Idcirco ſtrigoſas mulieres mirum in modum impinguat, & ad craſsitiem reducit. Matthiolus. B

CALEFACIVNT quoq; cor, Mala Citria, Nux Moſchata, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus calfacientibus ſtomachum.

STOMACHVM calefaciunt Amygdalæ dulces, Ben, ſeu Balanus Myrepſica, Caryophylli, Nux moſchata, Pineæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus renes & ueſicam calfacientibus.

RENES & ueſicam calefaciunt Amygdalæ amaræ, Baccæ iuniperi, Cubebæ, Nuclei pini, Vua paſſa, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus calfacientibus uterum.

LAVRI baccæ menſe Decembri colliguntur. Magis quàm folia calfaciunt.

VTERVM calefaciunt Baccæ iuniperi, Iuglans, Nux moſchata, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus refrigerantibus thoracem & cor.

THORACEM refrigerant Iuiubæ ſiue Ziziphæ, Sebeſten, ſeu Myxa, ſiue Myxaria: de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

COR refrigerant Cotonea, Mala aurantia, Pyra, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus refrigerantibus ſtomachum.

CERASA (Germ. Kirſchen. Gal. *Ceriſe* Ital. *Ciregie.* Hiſpan. *Cereze*, dicuntur) dulcia magis quæ in inteſtinis ſunt, ſubducunt, ſed minus utilia ſtomacho ſunt. Contrà auſtera. Quæcunque uerò acida ſunt, ea pituitoſis, excrementoſiſque ſtomachis conueniunt: ſiquidem auſteris magis deſiccant, & nonnihil etiam incidunt. Iunio ac Iulio potiſsimum menſibus fructus maturitatem conſequitur. Gal.

MALA *acerba aſtringunt: matura uerò longè ſecus. Melimele ſiue dulcia uentrem emolliunt, & ab eo animalia expellunt: ſtomacho negocium exhibent: æſtuationem faciunt. Epirotica mala, quæ Latinè orbiculata dicuntur, ſtomacho utilia, ſiſtunt aluum, urinas euocant: malis tamen cotoneis inualidiora. Syluestria mala ſimilia ſunt uernis, & aſtringunt. Verna bilem gignunt, neruos omnes lædunt, inflationes pariunt. Dioſ. C

MESPILVS, quæ à nonnullis aronia uocatur, ſpinoſa arbor eſt, folio pyracanthæ, ſiue oxyacanthæ. Fert pomum ſuaue, quod Germ. Neſpel Gal. *Meſle, meſſle.* Ital. *Neſpolo.* Hiſpan. *Meſpero* dicunt: exiguo malo non diſſimile, tribus intus oſsiculis: qua ex cauſa id nonnulli tricoccôn appellauêre. Tardè matureſcit: *eſu adſtringit, ſtomacho gratum eſt, aluumq; ſupprimit. Dioſcorides.

OLIVIS muria aſſeruatis utũtur in cibis. Laudatiſsimæ ex Hiſpania apportãtur. *Aſtringũt & refrigerãt.

RIBES fruticoſa eſt, folio paruo, uitigineo, perinde ac albæ populo. Ramuli ſunt ei lenti ac flexibiles, è quibus fructus, Ger. Sanct Johans trübel. paruarum uuarum modo, racematim dependent rotundis, ſimulque cohærentibus acinis magnitudine piperis, qui maturitatem adepti, maximè rubent, ſapore ſubacido admixto etiam dulci. Vulgaris eſt planta, in hortiſque frequens. * Febribus acutis opitulatur, æſtuantem uentriculum refrigerat, ſitim reſtinguit, nauſeam & uomitiones ſiſtit, cibi appetentiam incitat, cœliacos & lientericos iuuat, & bilioſis defluxionibus uexatos: ſanguinis feruorem demulcet, bilis acrimoniam retundit, impetumque domat. Matthiolus.

CORNVS arbor uulgaris eſt notitiæ. * Fructus, German. Thierlin/oder Herten Kirſen. Ital. *Cornola.* Gall. *Le fruit d'un Cornoillet, cornoille.* Hiſpan. *La cerixa ſyluestre*, in cibo adſtringit: profluuio alui, atque dyſenteriæ ſalutares, ſiue in edulio, ſiue in defruto exhibeantur. Dioſcor.

SORBA Germ. Spierling/Sperbierlin/Sorböpffell. Gal. *Vn Cormier.* Ital. *Sorbo.* Hiſp. *Vne Corme*, fructus ſunt uulgatiſsimi, nulliſque non cogniti. * Eandem aſtringendi naturam præſtant quam meſpila, ſed imbecilliore effectu. Vtraque tamen in medico uſu magis, quàm in cibis expetuntur. Galenus.

REFRIHERANT quoque uentriculum Cotonea, Citrulli, Cucumeres, Cucurbita, Limones, Melones, mala aurantia, Punica, Pyra, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà.

De fructibus refrigerantibus hepar.

BERBERIS Germ. Saurich/Erbſel. Gal. *Eſpine uinette, ou du Berberis*, fructus eſt fruticis, acinis oblongis, racemo

A cemo pendulis,qui maturitate maximè rubent, punicæ mali acinis haud quaquam abſimiles, quanquam figura longiores,guſtu acido,& ſubauſtero,paruis reconditis intus nucleis. Naſcitur in ſyluis, frutetis, campeſtribus, montanis, ſiccis & aquoſis locis. Septembri atque Octobri menſibus colligitur. * Sitim reſtinguit, ſed bilioſas,peſtilenteſque exhalationes ſupprimit. Datur utiliter cœliacis, cibum reiicientibus & dyſentericis,& ubi bilis à iecinore in uentriculum regurgitans cholericos excitauerit affectus. menſium profluuia cohibet. tineas uentris enecat, prodeſt cruentis excreationibus:firmat commotos dentes, ſi eo ſæpius foueantur:gingiuas roborat,&c. Matthiolus.

HEPAR quoque refrigerant Cucurbita,Cucumis,&c.de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus refrigerantibus renes & uterum.

FRAGA Germ. Erdtbeer. Gal.*Fraiſes* uocantur:fructus ſunt nemini non cogniti. * Aeſtate in cibis arridet, bilioſis, æſtuantibuſque uentriculis proſunt,ſiticuloſiſque ſitim ſedant.Vinum quod ex iis elicitur, ulcuſculis quæ in facie à caliditate proueniunt, mirificè medetur: itemque uaros, & oculorum nubeculas, calidasq; defluxiones impoſitum tollit. In ſyluis dumetis,& in opacis montibus, ac ſecus uias ſponte & in hortis naſcuntur. Aeſtatis initio colliguntur. Matthiolus.

VTERVM refrigerant Cucumeres, Cucurbita,&c.de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus aſtringentibus.

MYRTI baccæ probantur recentes, plenæ, ſucculentæ,odoratæ,grandes,& bene nutritæ. * Reſtringendi uim habent.

ASTRINGVNT quoque Berberis, Caſtanea, Cornus,Cotonea,Galla,Glans,Meſpila, Mala punica, Nux Moſcata,Oliuæ,Omphacium,Palmulæ,Pyra,Perſica,&c. de quibus ſingulis uide ſupra ſuo loco.

De fructibus diſcutientibus.

DISCVTIVNT Cappares, Piper,&c.de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus extenuantibus.

EXTENVANT Amygdalæ dulces,Baccæ iuniperi:de quibus ſuprà ſuo loco.

B

De fructibus glutinantibus.

GLVTINANT Glans,Palmulæ,&c.de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus flatus diſcutientibus.

FLATVS diſcutiunt Baccæ lauri,Baccæ iuniperi,Nux moſchata Piper,&c.de quibus ſuprà ſuo loco.

De fructibus ſemen generantibus.

SEMEN generant Ficus,Nux pinea, Nux Indica,Piſtacia,&c.de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus urinam cientibus.

HALICACABVM, ſeu ueſicaria (Germ. Judenhütlin/Judenkirſen/Schlutten/Boberellen/Rot Nachtſchatten. Gall.*Baganaudes* dicitur) ſolani ſpecies eſt: foliis hortenſi ſolano ſimilibus, uerùm latioribus : cuius caules,poſteaquam adoleuerunt, prona terram ſpectant, folliculis orbiculatis, ueſiculis ſimilibus, in quibus ſemen continet fuluum,rotundum,læue,acinorum uuæ figura: quo coronarij utuntur corollis intexentes. In Vineis copioſiſsimè prouenit. Veſicas ſuas in fine Auguſti, & inter initia Septembris menſis colore primùm uiridi mox paulatim rubeſcente profert. * Vim uſumq; hortenſis ſolani habet:uerùm cibis nequaquam expetitur. Regium morbum purgat ſemine poto, & urinam pellit. Matthiolus.

De fructibus menſes mouentibus.

NVCLEI perſicorum, Germ. Pferſichkernen/incidunt, extenuant, reſoluunt,& digerunt: * unde uiſcerum obſtructiones aperiunt, renes affectos iuuant, hæmorrhoidum dolores ſedant: tum in cibo, tum potu ex uino aſſumpti. Andernacus.

MENSES quoq; mouent Baccæ hederæ, Cappares, Piper,&c.de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De fructibus menſes ſiſtentibus.

MENSES ſiſtunt Berberis, Vua paſſa cum nucleis, &c.de quibus ſuprà ſuo loco.

De fructibus uenenis reſiſtentibus.

VENENIS reſiſtunt Baccæ iuniperi,Iuglans,Mala Citria,Piper,&c.de quibus ſuprà ſuo loco.

C

De fructibus dolorem mitigantibus.

DOLOREM mitigant Baccæ iuniperi,Baccæ hederæ,Ficus,Iuglans,Piper,&c.de quibus ſuprà ſuo loco.

De fructibus purgantibus bilem flauam.

CASSIA Arabũ,eſt caſsia illa nigra ſolutiua,uulgò notiſsima. Vulgariter dicitur Arabibus Hiarxamber, tametſi Auic. Chiarſamdar corrupto nomine uocet: in Malauar Comdaca: in Canara, cuius prouincia eſt Goa, Bauaſimga: in Decan,& à Bramenis Bauaſimgua : in Guzarate & à Mauritanis regnum Decan incolentibus Gramalla : arbor ipſa in Canara Bahoo. Eſt autem hæc arbor Pyri magnitudine, foliis mali Perſicæ,anguſtioribus tamen aliquantum,& uireſcentibus, floribus Geniſtæ perquàm ſimilibus,luteis, Caryophyllum odore æmulantibus, quibus decidentibus, exiliunt oblongæ ſiliquæ uirentes admodum ante maturitatem (non autem rubentes, ut ſcripſit Lacuna) quæ per maturitatem nigreſcunt, longitudine interdum quinque palmorum, nunquam uerò inter infra binos palmos. Naſcitur per uniuerſas has prouincias, præſtantiſsima tamen, & durabilior locis ad Septentrionem magis uergentibus, ut in Cambaya. Inuenitur & in Cayro, & & in Malaca, & in Sion, totoque eo tractu. Naſcitur & apud Luſitanos tanta copia, ut unius Candil, hoc eſt, quingentarum & uiginti duarum librarum precium non excedat decem regales caſtellanos, qui conſtituunt aureum Indicum Pardoan nuncupatum. Eligatur Alexandrina, amplis ſiliquis, grauis, plenior, quæ concuſſa, clauſis intus granis non ſtrepat, cortice læui, & purpuraſcente : pulpa intus pingui, ſplendente, ſucculenta, non ſitulenta, nec putri, ſapore prunorum delicato. Vtendi tantùm tempore extrahenda: nam extra cannas promptè corrumpitur, & in uaſis ſeruata peior euadit. In Græcorum medicamentis, ſi caſsia præſcribatur, eius loco canella ſumenda eſt: tum etiam in Arabum ſcriptis, ubi Græcorum remedia recenſent,& iis etiam medicamentis, quæ corpus non ſoluunt. Sin autem remedia ab Arabibus deſcripta ſint: aut in eum uſum præſcripta, ut corpus purgent, caſsia nigra uti debemus. Datur omni ætati:imbecillioribus quidem drachmæ duæ uel quatuor : robuſtioribus autem & adultis uncia, uel ſeſcuncia, uel drachmæ decem, cum ſacchari momento, mane, uel ante cœnam. Calido frigido temperata eſt, niſi quòd paulò eſt calidior, humida primo gradu : * clementer & innoxiè à uentriculo bilem & pituitam purgat leniendo, febribus inde ortis confert, ſanguinem hac ratione puriorem reddit, ac eius ſanguinis, & bilis fla-

uæ acrimoniam frangit, reſoluit thoracis & pulmonis & aſperę arterię phlegmonas, eaſque partes leniti- A
pſa morſus expers, ſitim ſedat, preſertim ſumpta cum ſucco intybi, uel cichorij, uel ſolani arte depurato.
Intemperiem denique renum calidam mitigat, cum diureticis ſumpta, & glycyrrhizæ decocto, ob idque cal-
culum in his gigni prohibet. Quòd ſi uiſcera fuerint ſicciora, caſsiæ lubricitas augenda eſt oleo amygdala-
rum dulcium. ſi debilia & lubrica ſint, minuenda myrobalanis, uel rhabarbaro, uel aqua cum maſtice cocta,
uel ſpica addita: ſi ad uias urinarias ferri eam uolumus, uretica miſceantur. Quoniam uerò tardius & imbe-
cillius purgat, acre aliquid (quale thymum, hyſſopum) actionem eius intendens miſceatur, aut potius ali-
quid medicamentorum ualenter purgantium: efficaciuſque purgat hæc, ſi ex ſero lactis propinetur. Garcias,
Meſues, & Medici Florentini.

MYROBALANI Arabum fructus quidam prunis ſimiles, callo corporis compactili, oſſe intus lignoſo,
differunt à Balano Myrepſica, hoc eſt, nuce unguentaria Dioſcoridis, quam uulgus Ben appellat. Quinque
generibus diſtinguuntur: uidelicet in Citrinas ſeu flauas, Chebulas, Indas, Emblicas, & Bellirícas. Citrinæ
laudantur multum flauæ, in uiride inclinantes, denſæ, graues, gummoſæ, cortice craſſo os paruum com-
plectente. Doſis in ſubſtantia eſt à drachmis duabus, uſque ad drachmas quinque: in infuſione à drachmis
quinque uſque ad uiginti. Sunt frigidæ in primo, ſiccæ uerò in ſecundo. * Purgant uentriculum bile, ab ea-
que tertianam, & reliquas febres bilioſas, & ardorem extinguunt: calidis & bilioſis naturis ſalubres. Ca-
uendus tamen earum uſus in uiſcerum obſtructionibus eſt. Siquidem harum decoctum ualenter obſtruit. Aſ-
ſæ item ipſæ minus purgant, potentius conſtipant, & aſtringunt, & his magis uſtæ. Harum quoq; tritarum
puluis, quò tenuior, eò uehementius aſtringit. Quapropter maceratione ſeu infuſione harum (ex ſero capri-
no) nobis eſt utendum, præſertim cum ſolam euacuationem expetimus. Meſues.

Myrobalana Auic. uocat Delegi: ſic etiam Serapio, tametſi librariorum uitio Halilig corruptè legatur. O-
mnes enim Medici Arabes mihi affirmarunt, omnia myrobalana Delegi uocari. Peculiariter uerò flaua Az-
far, Indica ſiue nigra Aſuat, quebulà quebulgi: bellirica beleregi: & emblica embelgi, ſub quo nomine
haudquaquam nota fuere hæc poſteriora Auicennæ, & Meſuæ: ſed ſub nomine Seni, ut patet ex Serapio-
ne, qui Seni tenuiſsimo cortice prædita eſſe ſcribit, quæ nota emblicis conuenit. Sunt igitur in uniuerſum
quinque eorum genera, quorum nomina magna ex parte mutuati ſumus. Nam quod genus quoddam Sera- B
pio Damaſcenum appellat, melancholicis morbis perutile: id facit, non quod in Damaſco proueniat hic
fructus, ſed quod hinc ex India Myrobalana Inda eò deferrentur. Falluntur autem tam ij, qui omnia My-
robalanorum genera in eadem arbore naſci putant, quam qui flaua, & quebula tantum. Nam quinque ſunt
diuerſa arborũ genera: &, quod magis mireris, in regionibus ſexaginta aut centũ leucis inter ſe diſtãtibus na
ſcuntur. Proueniunt enim nonnulla in Goa, & Batecala, alia in Malauar, & Daltul. In toto regno Camba-
yę quatuor eorum genera inueniuntur: Chebula uerò in Biſnager, Decan, Guzarata, & Bengala. Cæterum
quæ in Luſitaniam ſicca deportantur, magna ex parte ſumpta ſunt in regione, quæ eſt inter Dabul, & Cam-
baya. Nam experientia compertum habemus, eos fructus, quos regio Septentrioni uicinior producit, mi-
nus putredini obnoxios eſſe. Inuenio autem apud eos tria Myrobalanorum genera, quorum uſus eſt in pur-
gationibus leuibus, & ſine moleſtia: hæc uocant tria genera: horum primum genus, quod rotundum eſt,
& bilem purgat, indigenæ Arare, Medici Aritiqui uocant, nobis ſunt flaua: alterum genus incolis Rezanua-
le dictum, noſtra ſunt Indica, ſiue nigra: tertium genus Gotim incolis nuncupatum, rotundum, nobis bel-
lerica ſunt. Chepula uerò noſtra, quæ pituitam purgant, illis Areca appellantur. Hæc ſunt quatuor Myro-
balanorum genera, quæ illis ſunt in uſu medico. Nam quinto genere, Anuale iis nuncupato, nobis uerò em-
blica dicto (tametſi apud eos reperiatur) non utuntur, niſi denſandis coriis, Rhois coriariorum loco, & a-
tramento conficiendo. Sunt tamen etiam nonnulli, qui iis uiridibus ueſcuntur excitandæ appetentiæ cau-
ſa. Porrò Arare rotundum eſt, & Sorbi folia profert. Anuale foliis eſt minutim inciſis Palmæ magnitudi-
ne. Rezanuale octogenum eſt, & folia Salici ſimilia habet. Guti foliis eſt Lauri, ſed pallidioribus, & ſubci-
nericiis. Areca magna ſunt, & rotunda, oblongiora tamen, dum ad perfectam maturitatem peruenerunt,
& anguloſa folia eius Perſicis ſimilia. Sunt autem ſingulæ arbores Pruni magnitudine, omneſque ſylueſtres,
& ſponte naſcentes, non domeſticæ. Cum autem guſtu ſint aſtringente & acido, Sorborum immaturorum
modo, ex frigidorum & ſiccantium claſſe eſſe dixerim. Præparationis modus apud Indos non inualuit, ut-
pote qui iis non utantur purgationis, ſed aſtrictionis duntaxat gratia. Nam ſi purgare uelint, eorum deco-
cto utuntur, & maiore doſi quàm nos in Europa. Solent autem iis ſaccharo conditis uti magno cum ſuc-
ceſſu, nec quiſquam Medicorum uſu iſtorum famam unquam eſt periclitatus. Chepulorum autem maior C
eſt gloria: condiuntur hæc in Aiſnager, Bengala, & Cambaya: flaua & Indica, in Batecala & Bengala. Iu-
beo ergo ex his immaturis ſtillatitium liquorem organis elici, quem poſt ſumptam aliquam conſeruam ad-
ſtringentem propino, & ſyrupis admiſceo, ſi quando opus eſt. Flaua & Bellirica præſcribere ſoleo initio
menſæ, iis qui aut alui profluuio, aut ſtomachi relaxatione laborant: talibus enim conuenit huiuſmodi ci-
bus propter adſtrictionem cum pauca aciditate coniunctam. Præterea immaturorum Myrobalanorum ſuc-
cum, in alui profluuiis apprimè efficacem eſſe expertus ſum. Garcias ab Horto.

PRVNA (Ger. Pflaumen. Ital. *Suſini.* Gal. *Prune.* Hiſp. *Le ciruele.*) dulcia, quæ hodie Vngarica uocant, conſer-
uantur per annũ. *Modicè elixa, eorumq; iuſcula unius libræ cum ſaccharo bibita, uentrem laxant. Meſues.

SEBESTEN, ſeu myxa, ſunt fructus arbuſti, cuius fructus auellanæ nucis, quam ponticam uocant, magni
tudine in racemo dulcis, dum matureſcit potiſsimùm palleſcens, candido lentore plenus, cum interiore nu-
cleo quaſi oliuæ ſiccatur: quo priuatim utimur in medicina. * Conſeruantur per annum. Febrientium uen-
trem laxant, ſitim ſedant, linguæ ariditatem & ſcabritiem tollunt, pectoris uitia adimunt: humida in primo.
Dantur in decoctione laxante. P. xx. in alterante P. ij. uel P. iij. Pulpa uerò datur ab ℥ j. ad ℥ j. S. Meſues.

TAMARINDI dactyli ſunt acidi, fructus palmæ ſylueſtris Indicę. Eius folia ad hyperici folia multum ac-
cedere conſpecta ſunt, etiamſi à quibuſdam ſalicis folia illi tribuantur. Fructus, cuius hodie uſus, notus eſt.
Probantur colore à nigro in rufum langueſcente, teneri, multis uillis intertexti, recentes, pingues, non re-
torridi, ex dulcibus acidi, & uinoſo ſapore. Adulterantur prunorum carne, ſed in his nigredo eſt obſcura,
humentiores ſunt, & prunorum odor & ſapor illis ineſt. Seruantur in fictile uitratum coacti, loco frigido
& ſicco, per annos tres. Potio eorum eſt ab unciis duabus uſque ad uncias quinque. Eſt medicamentum
excellens atque innocens, frigidum ſiccum ordine ſecundo. * Ob id humorum acrimoniam reprimit, bilem
purgat, eiuſque & ſanguinis feruorem furoremq; compeſcit, febres acutas lenitione egentes, & regium mor
bum ſanat, ſitim ac omnem uentriculi hepatiſq; ardorem extinguit, uomitum ſiſtit. Meſues & Medici Florent.

VVAE paſſæ acinis exemptis, è uino aut aqua lotæ, unciæ unius, uel alterius inſtar, uentrem laxant. Andern.

De fructibus purgantibus bilem atram.

MYROBALANI Indæ optimæ ſunt nigrę, magnę, carne denſa, graues ſine oſsibus. Doſis pulueris à drach
mis duabus ad unciam ſemis, Infuſionis uerò ab uncia dimidia ad drachmas decem, Sunt frigidæ in primo,
ſiccæ

A ſiccæ in ſecundo. * Bilem utramq; præſertim exuſtam purgant:tremoribus membrorum conferunt:colorem
nitidum pariunt:elephanticos iuuant:mœrores auferunt:& quartanam fugant.Meſues.

De fructibus purgantibus pituitam.

COLOCYNTHIS (Germ. Wilde Kürbs. Gall. *Des Coloquintes.*) eſt cucurbitæ ſyluestris fructus, mali inſtar
rotundus.Huius medulla in uſu eſt. Laudatur pilæ mediocris in ſpeciem conglomerata, uehementer ama-
ra, matura, ampla, rara,ob id leuis:& quantò leuior,tantò melior, alba admodum,lenis, eadem fœmina.Im-
matura, & his notis deſtituta, mala. In calidis regionibus ſeritur & perficitur: ſed in Germania ac Belgio
ægrè ad maturitatem peruenit. Colligitur autumno cum flaueſcit, abeunte iam uirore. Conſeruatur per
annos tres. Datur ſaltem robuſtis, & ætate florentibus, à ſiliquis ſex ad decem, frigus & æſtum uitantibus.
Corrigitur eius malitia, maſtiche, gummi, tragacantho, uel bdellio. Calida & ſicca ordine tertio. * Pitui-
tam & alios humores craſſos & glutinoſos, magis ex profundis partibus & diſtantibus, ut cerebro, neruis,
muſculis, iuncturis, pulmone,thorace, quàm ex uenis attractos, purgat, ac etiam bilem flauam. Quapro-
pter cephalalgiæ, dolori cranei totius, hemicraniæ, epilepſiæ, apoplexiæ, uertigini, aquæ fluxioni in oculum,
podagræ frigidæ, iſchiadi, ac reliquis neruorum iuncturarumque affectibus mirificè ſubuenit: item
aſthmati, ac tuſsi antiquæ, diſpnœæ ex thoracis repleti anguſtia. Ac præterea ſummè omnium prodeſt co-
lico dolori tàm è pituita, quàm flatibus & hydropi. Omnia autem hæc ſiue ſumpta, ſiue clyſtere, aut bala-
no inteſtinis immiſſa præſtat:utero autem impoſita, fœtum necat. Eadem cum aceto forti affricta, alphos,
pſoram ſanat. Oleum denique ſuper cineres calidos incoctum cortici eius inanito, capillos illitu nigrat, eoſ-
que ne cadant,firmat, canitiem tardat. Idem auri inſtillatum eius dolorem ac tinnitum ſanat. Acetum autem
ſimiliter incoctum collutione dolorem dentium ſanat:incidit enim,tenuat,terget ac digerit.Meſues.

Colocynthis ſarmenta foliaque ſatiui cucumeris emittit, per terram repentia,diuiſa, fructum in ſpeciem me-
diocris pilæ conglomeratum, uehementer amarum: quem legere oportet, cùm cœperit in pallidum colo-
rem permutari. Medulla fructus purgatoriam uim habet, ſi quatuor oboli cum aqua mulſa, melle cocto,
myrrha & nitro excipiantur,& cogantur in catapotium. Areſactæ pilæ teruntur, & infuſæ clyſteribus pro-
ſunt neruorum reſolutioni, coxendicum doloribus, & coli uitiis,ut quæ bilem, pituitam & ſtrigmenta, in-
B terdum etiam cruorem eliciant: fœtus admotæ enecant: dentium dolorem tollit, ſi una repurgetur & luto
oblita cum aceto & nitro inferueſcat, hocque iure decoctis dentes colluantur: ſi aqua mulſa aut paſſum in
eadē incoquatur, & ſub diuo refrigeſcat,potu craſſum humorē & ſtrigmenta alui detrahet: ſtomacho ſupra
modū aduerſatur: ſubdita ex ea balano,alui excremēta eiiciūtur. Virētis ſucco utiliſsimè iſchiadici pfricātur.

CVCVMIS ſylueſtris, ſeu aſininus, Germ. Wildt Cucumer/uel Eſels Cucumer. Gall. *Cocombre ſauuage* ap-
pellatur: fructu ſolo diſtat à ſatiuo cucumere,quem longè minorem parit, oblongis glandibus non diſsimi-
lem,folia atque ſarmenta ſatiui refert,radice candida, magna.Naſcitur in ſabuletis,& ruderibus, frutice in to
tum amaro.Colligitur ſuccus ex fructibus per maturitatem pallentibus, exeunte æſtate: ſiccatur, ut ſcam-
monium: & triennio ſeruatur. Datur à granis decem uſque ad ſcrupulum unum. Corrigitur bdellio, aut tra
gacanthi lachryma, aut aqua mulſa cum ſalis modico adiecto, aut lactis portione. Calidus eſt & ſiccus or-
dine tertio, ſubſtantia ignea & terrea uſta conſtat. * Purgat potenter pituitam uomitu, & deiectione, &
interdum bilem, ſi uacuari parata eſt: ſeroſum quoque excrementum, etiam euulſu contumax, atque adeò
à iuncturis mirificè trahit.Meſues & Dioſcorides.

MYROBALANI Chebuli quò maiores, eò meliores, ſubnigræ, in rubrum inclinantes, graues, quæ a-
quæ impoſitæ ſtatim merguntur, cortice craſſo. Ex Memphiticis nundinis adferuntur. Doſis pulueris eſt à
drachmis duabus ad quatuor. Infuſionis uerò à drachmis quatuor ad decem. Humectati ſaccharo condiun-
tur. * Pituitam expurgant: mentem exacuunt: uiſum reddunt clariorem. Saccharo uerò conditi uentri-
culum tum purgant,tum corroborant:hydropi & febribus diuturnis conducunt.Meſues.

MYROBALANI Emblici præſtantiores ſunt magni,carnis multæ, denſi, graues, oſsium paruorum. Ex
Syria apportantur.Doſis pulueris eſt ab aureo uno uſque ad tres. Infuſionis uerò ab aureis tribus uſq; ad ſex.
*Purgant pituitam,cerebrum,neruos,uentriculum & cor corroborant:intellectum augent:ſtomachum à pi-
tuita & putrefactione mundificant: cordis tremori conferūt:appetitum excitant,& uomitū ſedant. Meſues.

MYROBALANI Bellerici meliores ſunt magni, denſi graues,& cortice craſſo. Quæ his notis carent, aut
uetuſtate exoleti ſunt,aut aliud incommodum paſsi ſut. Ex nundinis Memphiticis feruntur. Doſis,ut Embli
corum. * Frigidi ſunt primo, ſicci uerò ſecundo:cætera emblicis uiribus proximi. Meſues.

C

De Seminibus Sectio XI.

Semen *eſt ea pars plantæ,ex qua in terram proiecta ſimilis planta producitur. Horum autem alia uel*

- Alterant
  - Conſeruando. *Vide ſeq. ſignum* A.
  - Corrumpendo: *ſunt uenena: ut*
    - Coriandrum.
    - Pſillium.
- Purgant
  - Bilem
    - Pſillij.
    - Thymeleæ, *ſeu* Cocci Gnidij.
    - Thlaſpi, *&c.*
  - Pituitam
    - Carthami, *ſeu* Cnici.
    - Geniſtæ.
    - Lathyris.
    - Ricini, *&c.*

A. Semina *alterantia conſeruando, faciunt id uel qualitate*

- Prima: *atque uel ſecundum*
  - Quanti-*tatem. Sic*
    - Calida *in*
      - Primo
        - Coriandrum.
        - Fœnumgræcum.
        - Lini.
        - Lithoſpermon.
        - Lupini, Oriza, *&c.*
      - Secundo
        - Anethi, Apij.
        - Eruum, Erucæ.
        - Ocymi, Vrticæ, *&c.*
      - Tertio
        - Ammios, Aniſi.
        - Anethi, Amomi.
        - Carei, Cardamomum.
        - Fœniculi, Cumini.
        - Dauci, Nigellæ.
        - Napi, Petroſelini.
        - Seſeleos, Staphidis, Agriæ.
        - Viticis, *&c.*
      - Quarto
        - Naſturtij.
        - Sinapi, *&c.*
    - Frigida *in*
      - Primo
        - Hordeum.
        - Milium, *&c.*
      - Secundo
        - Acetoſæ.
        - Cichorij.
        - Solani, *&c.*
      - Tertio
        - Cicutæ.
        - Hyoſcyami.
        - Papaueris, *&c.*
    - Humida *in* Primo
      - Maluæ.
      - Seſami, *&c.*
    - Sicca *in*
      - Primo
        - Faba, Fœnumgræcum.
        - Fœniculi.
        - Hordeum, *&c.*
      - Secundo
        - Eruum, Lens.
        - Oryza, Papaueris.
        - Solani, *&c.*
      - Tertio
        - Aneti, Apij.
        - Ammi, Aniſum.
        - Careum.
        - Cuminum.
        - Coriandrum.
        - Granum tinctorium.
        - Nigellæ.
        - Milium.
        - Petroſelini, *&c.*
  - Locum. *Vide in ſequentib. ſignum B.*
- Secunda. *Vide in ſequentibus ſignum C.*

B. Semi-

B. Semina *ſecundum locum alterantia, aut*

- Calefaciũt,
  - Caput,
    - Fœniculi.
    - Maioranæ, *&c.*
  - Thoracem, — Vrticæ, *&c.*
  - Cor, — Ocimi, *&c.*
  - Stomachum
    - Aniſi, Cumini.
    - Ameos, Cardamomum.
    - Grana Paradyſi, *&c.*
  - Iecur
    - Aniſi, Ammeos.
    - Amomi, Apij.
    - Aſparagi, Cumini.
    - Carei, Dauci.
    - Fœniculi, *&c.*
  - Splenem
    - Aniſi.
    - Carei.
    - Naſturtij, *&c.*
  - Renes & Veſicam
    - Ciceres, Erucæ.
    - Saxifragiæ.
    - Vrticæ, *&c.*
  - Vterum, — Rutæ, *&c.*
  - Artus
    - Naſturtij.
    - Rutæ.
    - Sinapi, *&c.*
- Refrigerãt,
  - Caput
    - Lactucæ.
    - Iuſquiami.
    - Papaueris albi, *&c.*
  - Thoracem, — Papaueris albi, Violarum, *&c.*
  - Cor
    - Coriandrum.
    - Semen Citri.
    - Acetoſæ, *&c.*
  - Stomachum, — Coriandrum *præparatum, &c.*
  - Iecur,
    - Cucurbitæ, Cucumeris.
    - Citrulli, Endiuiæ.
    - Lactucæ, Melonum.
    - Portulacæ, Scariolæ, *&c.*
  - Splenem,
    - Citrulli, Cucurbitæ.
    - Cucumeris, Endiuiæ.
    - Lactucæ, Melonum.
    - Portulacæ, Scariolæ, *&c.*
  - Renes & Veſicam
    - Cucurbitæ.
    - Citrulli.
    - Cucumeris.
    - Melonum.
    - Endiuiæ.
    - Portulacæ.
    - Lactucæ.
    - Scariolæ, *&c.*
  - Artus
    - Cucurbitæ, Citrulli.
    - Cucumeris, Endiuiæ.
    - Lactucæ, Melonum.
    - Portulacæ, Scariolæ, *&c.*

C. Semina *qualitate ſecunda alterantia, aut*

- Aſtringunt
  - Anthera, Berberorum.
  - Burſæ paſtoris.
  - Granum tinctorium.
  - Milium, Nuclei acinorum.
  - Portulacæ, *&c.*
- Diſcutiunt
  - Aneti, Dauci.
  - Fœnumgræcum, Lini.
  - Nigellæ, Seſami, *&c.*
- Abſtergunt
  - Faba, Eruum.
  - Hordeum, Lupini.
  - Vrticæ, *&c.*
- Emolliunt
  - Fœnumgræcum.
  - Lini, Maluæ.
  - Nigellæ, *&c.*
- Indurant — Portulacæ, *&c.*
- Suppurant
  - Fœnumgræcum.
  - Hordeum, Lini.
  - Lolium, *&c.*
- Glutinant
  - Eruum, *ſeu* Orobus.
  - Lolium.
  - Lupinus, *&c.*
- Flatus *diſcutiunt*
  - Aniſi, Anethi, Apij.
  - Carei, Cumini.
  - Dauci, Fœniculi.
  - Nigellæ, Petroſelini.
  - Seſeleos, Santonici, *&c.*
- Semen *generant*
  - Cicer, Faba.
  - Erucæ, Lini.
  - Fraxini, *&c.*
- Menſes *mouent*
  - Amomi, Aſparagi.
  - Aniſi, Ammi.
  - Cicer, Dauci.
  - Apij, Fœniculi.
  - Petroſelini.
  - Seſeleos.
  - Leuiſtici, *&c.*
- Calculum *frangunt*
  - Maluæ.
  - Milij Solis, *&c.*
- Menſes *ſiſtunt*
  - Anthera.
  - Cuminum.
  - Pæoniæ, Lappæ, *&c.*
- Venenis *reſiſtunt*
  - Ammij, Aniſi, Apij.
  - Cardamomum, Citrij mali.
  - Fœniculi, Rapæ, *&c.*
- Dolorem *mitigant*
  - Anethi, Amomi.
  - Cardamomum, Cuminum.
  - Dauci, Eruum, Fœnumgræcum.
  - Lini, Hyoſcyami, Milium.
  - Panicum, Petroſelini, *&c.*
- Strumas *diſcutiunt*
  - Altheæ, Coriandrum.
  - Hordeum, Lentes, Lupini.
  - Lolium, Lithoſpermum, *&c.*

De ſemi-

A *De ſeminibus calidis in primo.*

SEMEN CORIANDRI, Germ. Coriander. Gal. *Coriandre*, nominatur: nodoſum eſt, intus cauum: naſci-
tur in hortis: colligitur Autumno: ſeruatur repurgatum, & exiccatum in loco ſicco, non calido, per an-
nos duos. * In quibus parum calefaciendum, magis autem ſiccandum eſt, conuenit, ut in puluere ad ca
put & uentriculum, ſic ut in tragematis à cibo ſumatur. Quia uerò exhalationes ad caput excitat, aceto ma-
cerari debet. quod ſeſplaſiarij præparari dicunt. In uertigine & doloribus capitis, ex conſenſu factis, uitare
prorſus oportet. Meſues, & Andernacus.

FOENIGRAECI ſemen Germ. Bocksħorn/oder Kühorn. Gal. *Fenegrei, ou Fenegres*, dicitur, profert planta
trifolio ſimilis, corniculis, quibuſdam incluſum. Naſcitur paſsim in campeſtribus. colligitur ſemen menſe Iu-
lio, uel Auguſto. Seruatur à feſtucis & paleis repurgatum & exiccatum, per annos duos, in loco ſicco. * Fœ-
nigræci farina uim habet emolliendi, diſcutiendiq́; : in aqua mulſa decocta aduerſus tam internas, quàm ex-
ternas inflammationes, efficaciter illinitur: lienem cum aceto & nitro trita extenuat. Succus decocti eius fœ-
minarum malis ſubuenit : & ſiue tumor, ſiue præcluſio ſit uuluæ, fouentur, & inſident. Fœnigræci in aqua
decocti cremor expreſſus, capillos, furfures, & manantia capitis ulcera purgat : locos dilatat, & emollit,
ſi cum anſerino adipe peſsi uice ſubiiciatur. Viride cum aceto utiliſsimum imbecillibus locis, & ulcera ſen-
tientibus. Decoctum eius prodeſt aduerſus teneſmos, fœtidamq́; dyſentericorum proluuiem. Oleum quod
ex eo exprimitur, & myrto capillos & genitalium cicatrices abſterget. Meſues & Dioſcor.

LINI ſemen, uulgò Flachsſamen. Gal. *Semence de Lin*, notum eſt. Naſcitur in campeſtribus, cultis, & pingui-
bus. Colligitur æſtate, cùm maturum eſt. Seruatur repurgatum & exiccatum in loco ſicco per annos duos.
* Eaſdem, quas fœnugræcum uires habet. Diſcutit & emollit omnem intus, foriſq́; inflammationem, cum mel
le, oleo, exiguaq́ue aqua decoctum, aut melle cocto exceptum: uitia cutis in facie, uaroſq́; crudum tollit : illi-
tum cum nitro & ficulneo cinere, parotidas, duritiaſq́; diſcutit: ulcera quæ ſerpunt, fauoſq́ue cum uino de-
coctum expurgat : ungues ſcabros eximit, cum pari modo naſturtij & mellis : uitia pectoris extrahit, ſi ex
melle in eclegmatis uicem ſubſtituatur: tuſsim lenit : uenerem ſtimulat, ſi farina piperis & melle exceptum,
pro placenta largius adſumatur. Huius decoctum interaneorum, uuluæq́; eroſionibus immittitur, alui ex-
B crementa euocat, ad uuluæ inflammationes in deſeſsionibus perquàm utile. Dioſcorides.

LITHOSPERMVM, Germ. Meerhirß. Gal. *du Gremil*. à ſeminis duritie nomen accepit. Foliis eſt oleæ lon-
gioribus & latioribus, mollioribus, iacent humi, quæ ab radice exiliunt: ramulis rectis, tenuibus, firmis, craſ-
ſitudine acuti iunci, lignoſis: in quorum cacumine bifidi exortus caulicorum ſpeciem exhibent : foliis longis,
inter quæ paruum ſemen rotundum, erui magnitudine, duritia lapidea. Naſcitur in aſperis & editis locis. Col
ligitur menſe Iunio & Iulio. Conſeruatur per annos duos in loco ſicco. * Vim hanc habet ut ſemine cum ui
no albo poto calculos frangat, pellatq́ue urinam. Dioſcorides.

SATIVVS LVPINVS, Germ. Feigbonen. Gal. *Lupin*, appellatur: notus eſt. Naſcitur in campeſtribus, &
hortis. Colligitur menſe Iulio, uel Auguſto, cùm maturum eſt. Seruatur per annos duos. * Huius farina cum
melle delinctu, aut potu, uentris animalia expellit. Ipſi quoque macerati, & cum ſua amaritudine eſitati, ea-
dem efficiunt. Decoctum eorum idem munus præſtat, cum ruta & pipere potum: quare lienoſis prodeſt. Eo-
dem ulcera tetra, quæ theriomata uocant, gangrænas, incipientem ſcabiem, eruptiones puſtularum, ulcera in
capite manantia, uitiligines, maculaſq́; fouere utiliſsimum : menſes & partus extrahit, cum myrrha & melle
ſubditum in uellere. Eorum farina cutem, liuoreſq́; corrigit : inflammationes cum polenta & aqua mitigat:
tubercula & coxendicum cruciatus, ex aceto lenit: ſtrumas in aceto cocta, illitaq́ue diſsipat: carbunculos rum-
pit. Decocti cœleſti aqua, donec in cremorem lenteſcant, faciem abſtergunt : medentur pecorum ſcabiei, cum
radice nigri chamæleontis, ita ut tepente decocto abluantur. Lupini triti, ubi macerata dulceſcere cœperint,
cum aceto poti, faſtidium detrahunt, & cibi auiditatem faciunt. Gignuntur & ſylueſtres lupini, ſatiuis ſimi-
les, ſed omnino minores: qui eadem quæ ſatiui poſſunt. Dioſcorides.

ORYZA, Germ. Riß. Gall. *Rizum* : frugum generis eſt, in paluſtribus, riguiſq́ue naſcens. * Mediocriter
alit: ſed aluum ſupprimit. Dioſcorides.

De ſeminibus calidis in ſecundo.

ANETHVM, Ger. Dyllen/& Hochkraut. Gall. *Anet*, hortis omnibus frequentiſsimum, omni adeò ex par-
te fœniculum æmulatur. Colligitur ſemen menſe Iulio uel Auguſto, cum maturum eſt. Seruatur expurgatum
C in loco ſicco, per annos tres. * Huius decoctũ potu lac euocat: inflationes & tormina ſedat: aluum, uomitio-
neſq́; ſiſtit: urinas ciet, ſingultus lenit, oculorũ aciẽ hebetat, geniturã reſtinguit, aſsiduè potũ. Fœminis uuluæ
malo oportunis, ad deſeſsiones utile. Condylomata illitus ſeminis cremati cinis tollit. Dioſcor.

APII ſemen, Germ. Epffich ſaamen/naſcitur paſsim in hortis, & riguis. Colligitur menſe Iulio. Conſerua-
tur expurgatum & ſiccatum, per annum unum in loco ſicco. * Vrinas & menſtrua mouet, flatuſq́ue diſcutit.
Venenis reſiſtit, & dolores internos ſedat: uenarum, arteriarum, & renum obſtructiones, detergendo, extenuã
do diſcutit: comitialibus, grauidis & fœtui inimicum. Dioſcorides & Galenus.

OROBVS, ſiue ERVVM, Germ. Eruen. Gal. *Noer ueſſe, ou des ers*: in Hetruria *Moco* uocatur, uulgoq́; cùm ſit
notiſsimum, ſeritur. Hoc itaq; utendum, non alio. Aliud ſupradicto ſimile Creta adfertur. Orobus illic nomi-
natum, hoc nonnulli uerum eſſe exiſtimant: foliis eſt phaſioli uulgaris, ſed anguſtioribus & minoribus: ſemi-
ne ſubflauo: quod cum difficilè reperiatur, ſupradicto utendum eſt. Colligitur Iunio & Iulio menſibus. * A-
marum eſt, incidit, extergit, atq; obſtructiones uiſcerum expedit. Si ſumatur copioſè, ſanguinem per urinas e-
uocat. ex linctu cum melle craſſos pulmonis thoraciſq́; humores educit. cutis aſperitatem læuigat, pruritum,
lenticulas, maculas & ulcera cum melle detergit. Galenus, Dioſcorides, & Medici Florentini.

ERVCAE ſemen, Ger. Weiß ſenff ſaamen. Gal. *ſemence de la Roquete*: in hortis naſcitur. Colligitur Iulio men
ſe, cõſeruatur uerò per annum. * Vrinã cit, uenerẽ cõcitat, ſemenq́; auget. Vẽtris tineas enecat, lienẽq́; extenuat.
Sylueſtris erucæ ſemine ꝓ ſinapi quidã utuntur. Vrinã uehementius pellit, & multò ſatiuo acrius. Dioſ. & Gal.

OCIMI ſeu BASILICONIS ſemen, Ger. Baſilien ſaamen: nigrum eſt. Naſcitur in uiridariis. Colligitur
menſe Iulio: cõſeruatur autẽ per annũ. * Cor exhilarat: eius defectionẽ tollit: humidũ ſtomachũ corroborat:
Potum conuenit atram bilem gignentibus, difficili urinæ, inflatiſq́; naribus: hauſtum, ſubinde mouet ſternu-
tamenta. Sed oculos premi neceſſum eſt, cum ſternutamentum urget. Dioſcorides. & Creſcentius.

VRTICAE ſemen, Ger. Neſſel ſaamen: Iulio menſe colligitur : repurgatur, & conſeruatur per annum loco
ſicco. * Potũ ex paſſo uenerẽ ſtimulat, & uuluæ ora patefacit: cũ melle delinctũ orthopnœæ, lateris & pulmo
num inflammationibus prodeſt: thoracem expurgat. Erodentibus medicamentis admiſcetur. Dioſcorides.

AMMI hodie à nonnullis oſtenditur foliis fœniculo tenuioribus, caule gracili, umbella in qua candidi
flores, & ſemen minutiſsimum, cumino ſimilis, non per omnia reſpondens ueterum deſcriptioni. Plerique e-
xiſtimant ſemen quoddam ex Hiſpaniis ſub Amomi nomine allatum, uerum eſſe Ammi, aut ſaltem eius loco
uſurpari poſſe. Quòd ſi Ammi in promptu non ſit, eius loco cuminum uel aniſum accipiendum eſt. * Vis ei
excalfactoria, feruens & exiccans. Facit ad tormina, urinæ difficultatem, ſerpentium ictus, cum uino potum:
men-

menſtrua ciet.Miſcetur derodentibus cantharidum medicamentis, quæ Ecdoria uocant, ut inde exortis urinæ difficultatibus reſiſtat.Sugillata cum melle tollit. colorem potu aut illitu mutat in pallorem. Suffitum cum uua paſſa,aut reſina,uuluas purgat. Dioſcorides & medici Florentini. A

ANISI ſemen, Ger.Aniß. Gal.*de l'Anis*,appellatur:uulgo notum eſt. Melius ſemper recens, plenum, non furfuroſum,odore præſtans.Paſsim in hortis prouenit.Colligitur menſe Iunio,uel Iulio:expurgatur à pediculis,feſtucis:ſiccatur & conſeruatur per annum in loco ſicco.Excalfacit & ſiccat. oris halitum iucundiorem facit,doloris leuamentum præſtat.Vrinam ciet,diſcutiendi uim habet: hydropicis potum ſitim extinguit. Animalium uenenis aduerſatur: ualet ad inflationes: aluum, & alba fœminarum profluuia ſiſtit: lac ad mammas elicit: uenerem ſtimulat: dolores capitis leuat, ſuffitum naribus. cum roſaceo tritum, inſtillatumq́ue fractis auribus medetur.Dioſcorides.

Aniſi ſemen uſurparur ſiccum,ſed recens:plenum optimi odoris,ſapore acri & dulci,nō furfuroſum:præſtautiſsimum creſcit in Creta:poteſt tamen commemoratis iam notis præditum aliud ex noſtris accipi.

AMOMVM hodie paſsim deſideratur, uidelicet ſemen candidum uel fuluum, ſimplici tamen colore, non uario,&c.Quod autem officinæ oſtendunt,nigrum eſt ſemen,& cenſetur eſſe Sion Dioſcoridis. Proinde eius loco,Aſarum aut Calamus aromaticus ſubſtituendus eſt.Medici Colonienſes.

CARVM,Germ.Mattkümich/oder Weiſſenkümel. Gal.*des Carotes*,dicitur ſemen eſt uulgaris noticiæ. Naſcitur in pratis & collibus. Colligitur menſe Iunio:mundatur, exiccatur, & ad uſum ſeruatur in loco ſicco per annum. * Excalfacit,urinam concitat,ſtomacho utile,os commendat,concoctionem adiuuat.Vtiliter miſceetur antidotis & oxyporis:aniſi uicem præbet.Dioſcorides.

CARDAMOMVM Græcorum, quod eſt cordumeni Arabum, tametſi multi dubitent quidnam ſit: illud tamen quod officinæ cardamomum maius appellant, cardamomi Græcorum loco uſurpari poſſe uidetur, quia aromaticam quandam acrimoniam, nec non amaritudinem, quamuis obſcuram, habet. Aliud uerò eſt cardamomum Arabum à Græcorum cardamomo:eiuſq; duo genera conſtituunt,maius & minus, utrumque nobis incognitum: niſi maius illud intelligatur, quod Melligetam, aut granum Paradiſi nuncupant. Semen eſt anguloſum,acre,linguam uellicans, non admodum aromaticum. Cardamomum minus officinarum nullo modo conuenit cum cardamomo minori Arabum,neque ad aliquod cardamomi genus referri poteſt: ſed eſt melanthij genus. * Calefacit,diſcutit, lumbricos enecat: ſcabiem ex aceto ſanat:ex uino ſumptum, renibus & urinæ difficultati medetur.Dioſcorides & Medici Florentini. B

Cardamomum aroma eſt iis in regionibus probè cognitum,in quibus magnus eius uſus eſt. Eius etiam magna pars in Europam, Africam,& Aſiam euehitur.Ab Auic.Saccolaa nominatur,quod duûm eſt generum: alterum Saccolaa quebir.i. magnum: alterum uerò Saccolaa ceguer. i.minus. His nominibus cognitum eſt utrumque Cardamomum, cùm medicis Arabibus,tum Mercatoribus.In Malauar uocatur Etremelli:in Zeilan Encal,in Bengala uerò Guzarate, & Decan, interdum Hil,interdum Elachi, idq́; inter Mauritanos. Nam ab gentilibus indigenis omnium prouinciarum enarratarum Dore nuncupatur.Quæ diuerſitas ſummam illam nominum confuſionem inter Arabes ſcriptores peperit.Etenim nonnulli Indicis uocabulis uſi ſunt,alij uerò Arabicis,& multis errandi occaſionem præbuit.Nam quod alterum Serapio Saccolaa, alterum Hilbane uocat,mēdoſum eſt exemplar,& Hil duntaxat ſcribendum erat. Etenim ſi Bane omnino adiiciendum uolumus, potius Bara dicendum erat, quod lingua Canarina magnum ſonat. Nihil igitur aliud eſt Saccolaa omnibus Arabibus nuncupatum,aut Saccule Auicennæ,aut Elachi,quàm quod Cardamomum uulgo appellant, ueteribus cùm Græcis, tum Latinis planè incognitum, ut ex eorum monumentis colligere licet. Siquidem Gal. lib.7.ſimpl.Med.Cardamomum ſcribit non eſſe tam calidæ facultatis, quàm Naſturtiū, ſed ſuauius,& magis fragrans,cum quadam amaritudine:quæ omnes notæ noſtro Cardamomo nō conueniunt,ut experientia docet. Dioſcorides uerò lib.1.cap.5.commendat,quod ex Comagene, Armenia, Boſphoroq́; deuehitur (tametſi in India quoq; & Arabia prouenire dicat)eligendumq́; ſcribit plenum,frangenti contumax, guſtu acre, ſubamarum,odore caput tentans. Noſtrum contrà Cardamomum in illas regiones defertur, è quibus Dioſcorides ſuum deuehi ſcribit.Sed neq; id frangenti cōtumax eſt,neq; caput tentat,neq;, amarum,neq; guſtu adeò acri, ut Caryophylli.Plin.lib.12. cap.13. quadruplex eſſe Cardamomi genus ſcribit, ſic inquiens. Simile his & nomine, & frutice Cardamomum, ſemine oblongo.Metitur & eodem modo in Arabia. Quatuor eius genera. Viridiſsimum,ac pingue, acutis angulis,contumax fricanti,quod maximè laudatur.Proximum è rufo candicans.Tertium breuius atque nigrius.Peius tamen uarium,& facile tritu, odoriſq́; parui: qui uerus, Coſto uicinus eſſe debet.Hoc & apud Medos naſcitur.Hæc Plinius,tametſi tam Dioſcoridi,quàm cæteris Grecis unicum tantum extet Cardamomi genus. Sed nullum ex prædictis cum noſtro quicquā commune habet, quod fragile eſſe debet,ſiliqua candicante,granis intus nigris. Seritur uerò id leguminum modo, altitudine,quando ſumma,cubiti,in quo dependent ſiliquulæ granula interdum uſq; ad uiginti continentes, non ut Cardus in lib.1.Diſc.ſcripſit,glandis,aut auellanæ magnitudine. Huic aūt errori occaſionem præbuit Dauus ille Terentianus,omnia perturbans, Gerardum Cremonenſem interpretem intelligo,qui cum hoc medicamentum ignoraret,nomen illi ex Græcis pro arbitrio indidit,tametſi legitimum Arabicum nomen in integro, & non mutatum reliquiſſe præſtitiſſet.Quam Ruellij lib.2.cap.5.opinio ſit erronea,qui nobis Capſicon,aut Siliquaſtrum pro Cardamomo Mauritanorum proponit, omnibus notiſsimum eſt. Ad ea uerò, quæ Lacuna lib.1. cap.5.commentariis ſuis in Dioſ.ſcribit ſatis proteruè in Arabes inuectus,ſic reſponſum uolo. Neq; eius Meleghetam Cardamomum eſſe Dioſcoridis, ſiquidem ignota fuit Dioſcoridi: neque Cardamomum maius coloris eſt cinerei: neq; nigella tertium id genus quod in officinis aſſerit haberi, quandoquidem Nigella totis his prouinciis non naſcatur. Cæterùm non multum fortè refragabor iis, qui Cordumeni Arabum, Cardamomum Græcorum eſſe putant:quandoquidem Serapionis,& Auicennæ Saccolaa Græcis eſt ignota, ut ſupra diximus.Quod uerò Saccolaa utendum negent:quoniam Græci de eo nihil ſcripſere,non concedo:multis enim experimentis comprobatum eſt pleriſq; morbis perutile eſſe:eoq́; utendum cenſeo in omnibus compoſitionibus Arabum, & Recentiorum,qui Arabes ſequuti ſunt.Quod uerò Melegheta Cardamomum minus non ſit,ſatis ex utroq; genere, quod in his regionibus naſcitur, manifeſtum eſt: quorum alterum Cardamomum, ut uocant,maius eſt: aliud minus, eiuſdem tamen formæ, & duntaxat magnitudine differentia. Optimum autem cenſetur minus,quod odoratius eſt altero, & ſecundum facultatem maius dici poteſt. Prouenit utrumq; in India, præſertim uerò ab emporio Calecut uſq; ad Cananor, tametſi aliis etiam locis Malauar & in Iaoa naſcatur,nō tamen adeo copioſum,neq; cortice adeò candido. Multus eius uſus eſt in his prouinciis, ſiquidem unà cum Betre(ueluti ſupra diximus)manditur,pituitaq́;, caput & ſtomachum expurgat, & Serapiis admiſcetur. Falſum autem eſt, quod Mattheus Syluaticus cap.117. ſcripſit: Indos eius radice aduerſus febris circuitus uti, naſciq́; in tuberibus quarundam arborum. Nam exili eſt admodum radice, nec niſi ſatum prouenit,ſolo antè ignibus peruſto, ut facilius enaſcatur. Garcias ab Horto. Cardamomum arbitror apud Græcos eſſe ſiliquam quandam forma & magnitudine inſtar ficus, pediculo craſsiore & duro, cortice anguloſo & ſolido,interius ſemine nonnihil rotundo,colore in ſuperficie, inter rubeſcentem & fuſcum medio, &

albo

A albo in parte interiore, acri guſtu cum nonnulla amaritudine, ſuaui odore & non ingrato ſapore, cui ſemina
in membranis unà cum medulla fungoſa & alba adhærente inſunt. Cùm itaque ex pluribus locis Galeni col
ligatur, Cardamomum folliculis uel Siliquis eſſe incluſum, & huic iam à me deſcripto conueniãt omnes no-
tæ à Dioſc. allatæ, uidetur mihi, rectè nos aſſerere poſſe, hoc eſſe uerum Cardamomũ, & alias ſpecies eſſe Car-
damomum Arabum, cum iſtud Græcorum Cardamomum ab ipſis uocetur Cordumeni. Primi quidem ge-
neris nullum uidi niſi duas aut tres Siliquas apud Ferdinandum Imperatum, quæ illi reliquæ adhuc erant de
aliis quas ad Theriacam uſurpauerat: quæ ſatis magnam ſimilitudinem habent cum Nigella, alio nomine
Melegetta dicta, & de aliis grana Paradiſi: quæ non in folliculis, ſed extra illos in granis afferuntur. Vnde ali-
quis concludere poſſet, quod illa ſit ſemen huius Cardamomi. Qui tamen cautius agere uelit, ſtudere debet
ut ipſas ſiliquas ſi fieri poſsit, cuiuſmodi iam deſcripſimus, acquirat, modò copia earum ad manus ſit, in quo
rum tamen penuria è duabus ſpeciebus officinarum, (quas credo eſſe Arabum Cardamomum, quéadmodũ
alibi prolixius demonſtrauimus) minus uocatum Cardamomum aſſumatur, quod alij granum Paradiſi uo-
carunt (quanquam in officinis hoc nomen confusè & huic attribuatur, & Nigellæ, alio nomine Melegettæ
dictæ, quæ nos putamus ſemina eſſe, ut diximus, ueri cardamomi) quæ eſt Siliqua alba, nonnihil rotunda, &
anguloſa: in reliquis maiori ſimilis. Sed quia acrius eſt & ualidius maiore, & inter guſtandum aliquid amari
quoque ſaporis depræhenditur, magis uidetur conuenire, quàm maius.

FOENICVLI, Germ. Fenchel/ Gal. *du Fenouil*, Ital. *Finocchio*, Hiſp. *Hinoio*, ſemen uulgaris eſt noticiæ. Naſci-
tur paſsim in hortis. Colligitur menſe Septembri: exiccatur, mundatur, & ſeruatur per annum, in loco ſicco.
* Excalfacit ordine tertio, exiccat uerò primo. Lac procreat: ſuffuſis auxiliatur: urinas, menſesq́; ciet. Galen.

CVMINVM, Germ. Kümich/ Gal. *du Coumin*, Ital. *Cumino*, Hiſp. *Cominos*: ſatiuum omnibus notum eſt: ori
gratum. Colligitur menſe Iunij. Seruatur per annum.* Excalfacit, aſtringit, exiccat. ad tormina, inflationesq́;
conuenit, coctum, & cum oleo inditum, aut cum hordeacea farina illitum. orthopnoicis datur in poſca: de-
morſis à ſerpente, in uino. teſtium collectionibus auxiliatur, impoſitum cum uua paſſa, aut loliĵ farina, cera-
toúe: menſium abundantiam inhibet. Contritum autem in aceto, & naribus obiectum, ſanguinis profluuia
ſiſtit. Colorem bibentium aut perunctorum mutat in pallorem. Dioſc.

DAVCI tria ſunt genera: primum Italicum, Weiſs Hirtzwurtz/ quod ſylueſtrem paſtinacam imitatur: alte-
B rum Creticum, Germ. Beerwurtz/ Gal. *Carotte ſauuaige*, quod legitimum eſt. Id creſcit etiam in Delphinatu. fo-
lia fœniculi habet, & radicem ualde odoratam. huius loco paſtinaca ſylueſtri uti poſſumus. Tertium corian-
dri foliis apparet, Ger. Schwartze Hirtzwurtz. Gal. *Ces deus autres*.* Omnia uenerem irritant, quanquam ſyluc-
ſtris ſemen flatu careat, eoq́ue urinam & menſtrua ciet. Commune officinarum, ſpecies quędam ſylueſtris pa-
ſtinacæ exiſtit. Quodlibet adeò menſtrua promouet, ut etiam ſecundas, fœtumq́ue pellat, & ſtrangulatum ſe-
det, calculosq́ue expellat. Foris impoſitum, multum diſcutit, & œdemata diſſoluit. Iunio & Iulio menſibus
florent. Andernac. ex Dioſc. & aliis.

Daucus non eſt Paſtinaca ſylueſtris, quemadmodum uulgus Pharmacopæorum & Medicorum exiſtimat, &
decepti fuerunt eò quod Galen. dicit, Daucum à nonnullis uocatum eſſe paſtinacam, non enim propterea re
ipſa eſt Paſtinaca, quamuis à quibuſdam ita fuerit uocatus, idque confirmatur ex eo, quod Dioſc. & Gal. ſe-
orſim de utraque herba loquantur: imò Dauci tres ſpecies Dioſc. conſtituit, cum paſtinacæ ſylueſtris tantum
una reperiatur: Abiiciendum itaque ſemen eſt paſtinacæ ſylueſtris, quæ paſsim Neapoli creſcit, & tantum la-
boris ſubeundum, ut Venetiis aut aliis ex locis uerum ſemen Dauci conquiratur, quod ſæpius habui commu
nicatum mihi à Luca Ghino, puſillum, album, hirſutum, acri ſapore, & inter mandendum ſuauiſsimi odoris.
Semen eius in uſu eſt, quanquam ſecundum Dioſc. radix Cretici quoque Dauci accipiebatur.

NIGELLA, quam Dioſcorides Gith, aut Melanthium Ger. Swartz Coriander, Swartz kümich, Gal. *Nelle, ou
Poiurette*, nominant, herbula eſt exilibus ſurculis fruticans, binos dodrantes aut amplius altis: foliis minutis,
aliquantulum ad ſenecionis ſimilitudinem accedentibus, ſed multò tenuioribus: capitulo in cacumine tenui,
paruo, ceu papaueris, oblongo, intercurſantibus intus membranis, quibus ſemen includitur nigrum, acre, o-
doratum. Qua hodie utuntur nigella, non eſt uerum melanthium, ſed cumini fortè ſylueſtris apud Dioſcori-
dem genus. Verum hodie reperitur, ſed non paſsim: itaque adhibenda eſt diligentia. Melãthij genus, eſt, quod
uulgo cardamomum minus creditur, nigellaq́ue citrina uocatur, quæ præter colorem, omnino cum melan-
thio ſuprà deſcripto conuenit. eius itaque uſus eſſe poterit ueri melanthij loco, potius quàm uulgari nigella,
quæ non eſt odorata, ut uera eſſe debet. Naſcitur melanthium uerum in hortis, uiridariis, atque etiam in aliis
locis ſatum. Sylueſtre autem in agris ſua ſponte prouenit. Colligitur æſtate: ſiccatur, & ſeruatur per annos
duos.* Capitis doloribus illitum fronti, ſubuenit: diſcutit recentes oculorum ſuffuſiones, tritum ex irino, &
infuſum naribus: tollit lepras, lentigines, duritias, tumoresq́ue uetuſtos, cum aceto illitum: circumſcariſica-
C tos clauos excutit, cum uetere urina impoſitum. Dentium doloribus, cum aceto & teda decoctum & collu-
tum prodeſt: teretes uentris tineas expellit, peruncto ex aqua umbilico. Deſtillatione laborantes adiuuat, tri-
tum in linteo, & olfactum. Vrinam & menſtrua ciet multis diebus ſumptum, & lac extrahit: difficultatem ſpi
randi cum uino potum, leuat: phalangiorum morſibus ex aqua, drachmæ pondere hauſtum auxiliatur. Incen
ſo ſerpentes fugantur. Tradunt largius epotum enecare. Dioſcor.

NAPI, Ger. Steckrub, Gal. *Nauet, au Naueau*, Ital. *Nauoni*, Hiſp. *Naui*, non ubique naſcuntur. Colligitur ſemen
menſe Iunio: ſiccatur & ſeruatur per annos duos.* Potum ſemen uenenorum uires hebetat: antidotis admi-
ſcetur: decoctum eius purgationibus fœminarum, & ueſicæ conuenit: menſtrua & urinas prouocans. Dioſc.

PETROSELINI ſemen, Germ. Peterlin ſaamen, Gallis *Semence de Perſil*, Ital. *Seme di Petroſelinò*, paſsim in hor
tis naſcitur, guſtu acre, cum amaritudine. Colligitur menſe Iunio & Iulio: exiccatur, & ſeruatur per annum.
* Excalfacit ordine tertio: incidit. Hinc menſes & urinam largè prouocat. Flatus quoque diſcutit. Galenus.

SESELIOS, uulgò Sileris montani ſemen, hoc eſt Maſsilienſis: nã aliud ad nos nõ conuehitur. Inuenitur
Pariſiis, Monſpeſſuli, & alibi, quod eſt Peloponneſiacum & Aegyptiacum, Maſsilienſe uerò præcellit: proxi-
mum huic, quod in montibus calidis & ſiccis naſcitur. Quando autem in compoſitionibus Seſeli citra adie-
ctionem ponitur, Maſsilienſe intelligi debet. Colligitur menſe Iulio: & conſeruatur per annum. * Optimum
medicamentum in diſcutiendis flatibus: urinas mouet, extenuat: eoq́ue comitialibus & orthopnoicis opitu-
latur. Andernacus.

Seſelis radices in uſu ſunt & ſemen, ſecundum Dioſc. Noſtra tamen ætate ſemen potius uſurpatur: quando
ita ſimpliciter reperitur ſcriptum. Liberum autem eſt unicuique ſumere ex quacunque ſpecie quæ in prom-
tu fuerit, excepto Cretico, quod etiam Tardylium uocatur: nam Maſsilienſe, Aethiopicum & Peloponenſe ei-
uſdem ſunt naturæ. Quique ſtudioſè inueſtigabit, is Maſsilienſe ſemen facilè habere poteſt: quare de eius ſuc-
cedaneo non eſt neceſſe loqui: cum iſtud in multis officinis legitimum reperiatur. Aëtius nominatim Maſsi-
lienſe accipit, addens debere eſſe incorruptum.

STAPHYS AGRIA, ſiue herba pedicularis, Ger. Leüſſkraut, Biſsmüntz, Gal, *L'Herbe au poulx*, Ital. *Staphu-
ſaria, Semenza de fratri*, Hiſpan. *Fabax, Hauarraz*: folia habet labruſcæ, diuiſa: & cauliculos rectos, molles, nigros-

que: fert florem glaſti: & folliculos uirides, ſimiles ciceri, & in his ſemen triangulum, ſcabrum, ex nigro ſubfuluaſcens, intus album, guſtu acre. In Iſtria, Dalmatia, Apulia & Calabria frequentiſsima prouenit. Nunc paſſim in hortis plantatur. Colligitur ſemen menſe Iulio.* Grana quindecim ſi trita in aqua mulſa dentur, craſſum humorem per uomitum purgant: ſed qui hauſerunt, ambulare debent. Prudenter tamen attendere oportet, & aquam mulſam continuò potui dare: quoniam pericula ſtrangulationis inferunt, & fauces adurunt. Trita, & ex oleo illita, phthiriaſi prodeſt, item prurigini & pſoris. Cit plurimam pituitam commanducata: decocta in aceto, dentium dolori, colluto ore ſubuenit: rheumatiſmum gingiuarum ſiſtit: ulcera oris manantia cum melle ſanat. Vrentibus malagmatis imponitur. Dioſcorides.

SEMEN VITICIS colligitur menſe Septembri: conſeruatur autem per annum.* Flatus diſcutit, uenerémque cōpeſcit: uenenatis ictibus, aquæ quæ cutem ſubiit lienoſiſque auxiliatur: lac euocat, menſes ciet drachmæ pondere in uino potum: caput tentat, & ſoporem affert. Dioſcorides.

De ſeminibus calidis in quarto.

NASTVRTII ſemen, Ger. Kreſſich ſaamen/ Gal. *Semence de Creſſon*, Ital. *Semenza d' Agreto*, uulgò notum eſt. Naſcitur paſsim in hortis. Colligitur menſe Iun. & Iulio: ſiccatur, mundatur & conſeruatur per annum in loco ſicco.* Semen eſt acre: excalfacit, ſtomacho aduerſatur, aluum turbat, tineas excutit, lienem imminuit, partus exanimat, menſes cit, uenerem ſtimulat, ſinapis & erucæ ſimile intelligitur: lepras & impetigines abſtergit. Illitum cum melle lienem extenuat, fauos expurgat: pulmonum uitia extrahit, ſorbitionibus incoctum: ſerpentium uenenis potum reſiſtit, atque eas ſuffitu fugat: capillorum defluuia cohibet: carbunculos ad ſuppurationem perducit, & rumpit: coxendicibus cum polenta commodè ex aceto illinitur: tumores, collectionesq́; diſcutit: emittit furunculos illitum cum muria. Dioſc.

SINAPI (Ger. Senff Gal. *Seneue*, Ital. *Senaura*, *Sonape*, Hiſp. *Moſtaza*,) colligitur menſe Iulio. Eligi debet adultum, ualde rufum, non magnopere ſiccum, ſed quod fractum internè uireſcat & ueluti quodā ſucco madeat, cæſium colore: ſiquidem recens id genus, tempeſtiuum habetur.* Ad calefaciendum, extenuandum, extrahendum efficax eſt. Ad eliciendam capitis pituitam manditur: contra præduros tonſillarum tumores, ac ueterem, calloſamq́; arteriæ ſcabritiem, ſuccus ex aqua & melle conuenienter gargarizatur: ſternutamēta ciet, tritum, & naribus admotum: comitialibus quoque auxiliatur: fœminas uuluæ ſtrangulatu oppreſſas excitat: B
lethargicis deraſo capite illinitur. Cum ficis admiſtum donec rubeſcat locus, & ad coxendicum cruciatus impoſitum ad lienes, & omne genus dolores confert, cum permutandæ ualetudinis cauſa ex alto uitia extrahēda ſunt: alopeciis illitum medetur: faciem purgat: ſugillata cum melle, adipe, aut cerato rapit: feræ impetigines & lepræ eo cum acero perunguntur: contra febrium circuitus aridum bibitur, aut potui, polentæ modo inſpergitur: extrahentibus emplaſtris, ſcabiemq́; extenuantibus utiliter admiſceri ſolet: tritum grauitati aurium, & ſonitui, cū fico impoſitum prodeſt. Succus ad hebetudines oculorum, & genarum ſcabritias magna utilitate illinitur. Expreſſus recenti ſemine ſuccus in ſole ſiccatur. In hortis ſatum prouenit. Dioſc.

De ſeminibus frigidis in primo.

HORDEVM Ger. Gerſten/ Ital. *Orzo*, Gal. *Orge*, Hiſp. *Cenada* dicitur: uulgaris eſt notitiæ. Eſt candidum, purumq́;. Id minus quàm triticum alit. Ptiſana tamen ob cremorem in decoctione redditum, plus alimenti præbet, quàm polenta ex hordeo facta.* Contra acrimonias, atque gutturis ſcabricias, exulcerationesq́; pollet: quibus etiam triticea ptiſana præſidio eſt: ſed plus alit, magisq́; urinam mouet. Lac abundè ſuppeditat, ſi cū fœniculi ſemine cocta ſorbeatur. Hordeum abſterget, urinam ciet, inflationem parit, ſtomacho aduerſatur, tumores concoquit. Farina hordeacea decoquitur in mulſa aqua cum fico, ut inflammationes, collectionesq́; diſcutiat: duritias cum reſina & fimo columbarum concoquit: cum meliloto autem, & papaueris calyce dolores finit, qui latus excruciant: aduerſus inteſtinorum inflationes cum lini ſemine, fœnogræco, & ruta illini iuuat: ſtrumas cum pice liquida, cera, oleo, & impubis pueri urina, ad concoctionem perducit: & cum myrto, aut uino, aut malicorio, aut ſylueſtribus pyris, aut rubo, alui profluuia ſiſtit: podagricis inflāmationibus cū cotoneis aut aceto prodeſt: decocta in acri acero, modo quo hordeaceum cataplaſma, & calida impoſita, lepris medetur. Cremor uerò farinæ ex aqua, atq; cū pice & oleo decoctus, puri mouēdo eſt: cū aceto ſubactus, itidē & cū pice cōtra articulorū fluxiones ꝓdeſt. Farina ex his aluū cohibet, inflāmationesq́; mitigat. Dioſco.

MILIVM (Ger. Hirß Gall. *Du Millet*, Ital. *Miglio*, Hiſp. *El mijo*.) uulgaris eſt notitiæ. Frigidum in primo, ſiccum uerò in tertio. In panes coactum, minus cæteris frugibus alit: * ſiſtit pulte ſua aluum, urinam cit. Torretur milium, feruensq́; in ſacco ponitur, ut torminibus, reliquisq́; doloribus ſi foueatur, auxilio ſit. Satum in aruis prouenit. Auguſto menſe demetendum. Dioſc. & Gal.

De ſeminibus frigidis in ſecundo. C

ACETOSAE ſemen, Ger. Saur ampffer ſamen paſsim in hortis & pratis naſcitur. Colligitur mēſe Iunio, uel Iulio.* Ex aqua aut uino utiliter bibitur, contra dyſenterias & cœliacorū affectus, ſtomachi faſtidia, ſcorpionum ictus. Quòd ſi quis in potu præſumat, nihil moleſti ex ictu patietur. Dioſc.

CICHORII ſemen paſsim in campeſtribus naſcitur. Colligitur menſe Iulio, uel Auguſto, ſiccatur, mundatur, & ſeruatur per annum, in loco calido.* Feruorem ſanguinis & aliorum humorum lenit, ac ueneris appetentiam extinguit: uiſcera, præſertim iecur obſtructione liberat: bilioſamq́; materiam in illis collectam diſcutit, uiuidumq́; faciei colorem reſtituit: eo quòd amarum ſit, & detergens. Præterea ſtomachum, magis autem iecur & renes aſtrictione quadam corroborat. Cichorij uerò ſemen adeò eſt ſalutare, ut etiam ſi aſsiduò uel edatur, uel bibatur, nihil incommodi adferat. Andernacus.

SOLANI VESICATORII ſemen, quod Græci HALICACABVM, Arabes ALKAKENGI, Germani Schlutten ſaamen uocant,* urinæ ciendæ efficax eſt miſceturq́; medicamentis, ad iecur, renes & ueſicam idoneis. In uineis copioſiſsimè prouenit. Colligitur Auguſto uel Septemb. menſibus. Andernacus.

De ſeminibus frigidis in tertio.

CICVTAE ſemen aſtringens eſt, & uenenoſum. * Porrò internis remediis non additur: in externis liberius, ubi ſtupefacere oportet, ut in mammis indurandis. Andernacus.

SEMEN IVSQVIAMI, ſeu ALTERCI, Germ. Bilſen ſaamen, menſe Iulio colligitur: ſiccatur, mundatur, & conſeruatur per annum, in loco ſicco.* Stuporem inducit, & colicis medicamentis admiſcetur. Dioſc.

SEMEN PAPAVERIS, albi, rubri & nigri, menſe Maio colligitur: ſiccatur, mundatur à feſtucis, pulueribus, & per annum ſeruatur, in loco ſicco.* Album familiare magis eſt, dolores obtundit, & ſomnum mediocriter conciliat. Dioſcorides.

De ſeminibus humidis in primo.

MALVAE ſemen menſe Auguſto, uel Septembri colligitur: ſeruatur autem per annum, in loco ſicco.* In uino potum, addito loti ſylueſtris ſemine, ueſicæ cruciatus lenit. Dioſc.

SESAMI ſemen ex Græcia & Peloponneſo ad nos conuehitur. * Seſamum ſtomacho inutilis cibus. hali-

tus gra-

A tus grauitatem facit, quoties inter mandendum, commiſſuris dentium inhæſit: neruorum craſsitiem illitu diſcutit: medetur auribus fractis, ambuſtis, inflammationibus, coli doloribus & ceraſtæ morſibus: capitis dolores, qui æſtuatione concitantur, ex roſaceo lenit. Dioſc.

De ſeminibus ſiccis in primo.

FABA (Ger. Bonen/ Gal. *Febue*, Ital. *Faua*, Hiſp. *La haua.*) uulgaris noticiæ eſt. Paſsim in hortis ſata prouenit. Floret æſtate.* Inflationem excitat, ægrè concoquitur, tumultuoſa ſomnia facit, tuſsi confert, carnem gignit, media calidi frigidiq; natura. Decocta in poſca, & cum ſuo cortice eſitata, dyſenterias & cœliacorum profluuia ſiſtit: contra uomitiones conuenienter manditur. Inflatio leuior contrahitur, ſi aqua prior inter coquendum abiiciatur. Viridis plus negocij ſtomacho exhibet, maioremq; flatum parit. Lomentum eius & per ſe, & cum polenta illitum, inflammationes, quas uulnus excitauit, mitigat: cicatrices concolores facit: turgentes grumoſo lacte mammas, etiam ſi inflammatione tententur, adiuuat: lac reſtinguit: furunculos, ſugillata parotidasq; cum fœnigræci farina & melle diſcutit: cum roſa autem, thure, & oui candido, procidentes oculos, tumores, uuasq; reprimit: ſubactum uino, ſuffuſiones, & ictus oculorum recreat. Manducata ſine cortice faba, ad auertendas fluxiones, fronti illinitur: decocta in uino, teſtium collectiones ſanat: quò tardius pubes erumpat, pueris imo uentri illinitur: uitiliginem purgat. Fabarum cortice illiti capilli qui poſt euulſionem renaſcuntur, gracileſcunt, & minus alimenti capeſſunt: cum polenta, ſciſſo alumine, & uetere oleo impoſiti cortices ſtrumas diſcutiunt. Decocto earum lanæ inficiuntur. Faba dempto cortice in illas partes diuiſa, in quas ſuapte natura ſcinditur, imponi ſolet ſanguinis defluxionibus ab hirudine concitatis: namq; eas ſupprimit, ſi ſemiſecta apprimatur. Dioſcorides.

SICCANT quoq; in primo ſemen Fœniculi, Fœnigræci, Hordeum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus ſiccis in ſecundo.

LENTES (Germ. Linſen/ Gal. *Lentille*, Ital. *Lenticchre*, *Lente*, Hiſp. *Lentero.*)* ualenter aſtringunt, corpus deſiccant, uentrem ſiſtunt: ſed decoctum earum reſoluit: ideo ipſarum iuris prior aqua abiicitur, ubi retentionis cauſa adhibentur. Somnia tumultuoſa excitant: capiti, neruis, ac pulmoni inutiles. Contra ſubuerſionem ſtomachi, triginta grana lentis delibata deuorari proderit. Decocta cum polenta, & illita, podagras lenit: ſinus cum melle glutinat, cruſtas rumpit, ulcera purgat. Decocta in aceto duritias & ſtrumas diſcutit. Paſsim in a-
B gris ſatæ proueniunt: Iulio & Auguſto colliguntur. Dioſc. & Galenus.

SICCANT quoque in ſecundo, Eruum ſeu Orobus, Milium, Oryza, ſemen Papaueris, Solani, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus ſiccis in tertio.

COCCVM, GRANVM TINCTORIVM, KERMES, (Ital. *Granæ* Cocco, Gal. *La graine d quoy on fait l'eſcarlate*, Hiſp. *La Grana para tenir.*) quo infectores utuntur, frutex eſt ſurculoſus, paruus, cui grana ceu lentes adhærent, quæ electa congeruntur. Optimum gignitur in Galatia & Armenia: deinde Aſia & Cilicia: ultimũ ex omnibus Hiſpanicum.* Vis huic ſpiſſandi: uulneribus, neruisq; præciſis, conuenienter ex aceto tritum illinitur. Naſcitur quoq; in Cilicia è quercubus, cochlearum exilium ſimilitudine: quod illius regionis mulieres ore legunt, & coccum uocitant. Dioſc.

SICCANT quoque in tertio, ſemen Anethi, Apij, Ammi, Aniſi, Cari, Cumini, Coriandri, Nigellæ, Petroſelini, Milium, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus calfacientibus caput, thoracem, cor, & ſtomachum.

CAPVT excalfaciunt ſemen Fœniculi, Maioranæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

THORACEM excalfaciunt ſemen Vrticæ, &c. de quo uide ſuprà.

COR excalfaciunt ſemina Ocimi, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

STOMACHVM, uel VENTRICVLVM excalfaciunt ſemen Aniſi, Cumini, Ameos, Cardamomum, Grana paradiſi, &c. de quibus ſingulis uide ſ. ſuo loco.

De ſeminibus excalfacientibus iecur.

SEMINA ASPARAGI uulgaris ſunt notitiæ. Naſcuntur paſsim in hortis. Colliguntur æſtate: & conſeruantur per annum, in loco ſicco. * Vrinam ciunt: regium morbum, renum uitia, & coxendicum cruciatus perſanant. Dioſcorides.

HEPAR quoque excalfaciunt ſemen Aniſi, Ameos, Amomi, Apij, Cumini, Cari, Dauci, Fœniculi, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus excalfacientibus ſplenem.

SPLENEM excalfaciunt ſemen Aniſi, Cari, Naſturtij, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

C *De ſeminibus caleſacientibus renes & ueſicam.*

CICER ſatiuum (Ger. Kichern/ Ziſſererbs, Gal. *Pois cices*, Ital. *Cece*, Hiſp. *Garuanco.*) uulgò notum eſt. Colligitur in fine æſtatis, uel principio autumni: ſiccatur, & conſeruatur per annum. * Aluo idoneum eſt, urinam ciet, inflationem parit, colorem cõmendat, menſes ac partus expellit: lac auget: uenerem excitat: calculos in renibus frangit. dato cum roremarino hydropicis, aut regio morbo laborantibus, eorum decocto. Cum eruo decoctum, illinitur ad inflãmationes teſtium, uerrucoſas informicationes: ad ſcabiem, ulcera capitis manantia, impetiginesq;: item contra carcinomata, & ulcera quæ cacoethe uocantur, cũ melle & hordeo prodeſt. Alterum genus nigrum, cæteris minus, quod Arietinum uocant. Idem quod album uel rubeum præſtat. Dioſcorides & Galenus.

SEMINIS SAXIFRAGAE albæ planta, menſe Maio prouenit, ſaxoſis, arenoſis, aſperis, ſitientibusq; locis: foliis humi procumbentibus, exiguis, rotundis, in ambitu ſerratis, uulgaris terreſtris hederæ modo: pinguioribus tamen, & mollioribus. Caulem profert tenuem, iunci modo, hirſutum, cubitalem: in cuius cacumine flores prodeunt albi, candidis uiolis non abſimiles, qui menſe Iunio abſque ſemine dêcidũt. Radix huic exilis, granulis quibuſdam cohærens, coriandri magnitudine, quæ partim albicant, partim uerò rufeſcunt, & pro ſemine feruntur, amaro guſtu. * Tuſa & deuorata urinam ciẽt, renum & ueſicæ calculos pellũt. Matth.

RENES & VESICAM quoq; excalfaciunt ſemen Erucæ, Vrticæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus excalfacientibus uterum.

RVTAE ſemen uulgaris eſt notitiæ. Colligitur menſe Iulio, uel autumno. * Potum contra inteſtina uitia efficax eſt. In antidota cõmodè additur. cõtra incontinentiam urinæ toſtum ſemen ſeptenis diebus potui datur. Eſt & aliud rutæ genus, Harmel ſeu Harmala dictum, & Dioſcoridi deſcriptũ in ruta Galatica. Quibuſdã dictamnũ album uulgare creditur: non conuenit tamen illi ſemen ſubrufum & triangulare. Hanc ob cauſam eius loco, dictamno albo uulgari, aut ſemine rutæ ſylueſtris uti licebit, donec præſtantius aliud reperiatur. Matureſcit ſemen Harmalæ, autumno:* quod cum melle, uino, croco, & fœniculi ſucco, ac gallinaceo felle, teritur contra retuſam oculorum aciem. In collibus & læto ſolo prouenit. Dioſc. & Florentini.

De ſeminibus calfacientibus artus.

ARTVS calefaciunt ſemen Naſturtij, Rutæ, Sinapi, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco. A

De ſeminibus refrigerantibus caput.

LACTVCAE ſemen notũ eſt. Colligitur menſe Iulio uel Auguſto: ſiccatur, mũdatur, & ſeruatur per annũ, in loco ſicco.* Epotum, aſsiduas libidinum imaginationes in ſomno compeſcit, & ueneri refragatur. Dioſc.

CAPVT quoque refrigerant ſemen Hyoſcyami, Papaueris albi, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus refrigerantibus thoracem, cor, & ſtomachum.

THORACEM refrigerant ſemen Papaueris albi, Violarum purpurearũ, &c. de quib. uide ſuprà ſuo loco.

CITRI ſemen uulgaris eſt notitiæ. refrigerat & ſiccat ordine tertio.* Contra uenena plurimũ ualet: ſcorpionum ictibus & potum, & appoſitum mirificè medetur. Galenus.

COR quoque refrigerant ſemen Acetoſæ, Coriandrum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

STOMACHVM refrigerat Coriandrum præparatum, ſecundũ Auicẽnam, &c. de quo uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus refrigerantibus hepar.

CVCVRBITAE ſemen notum eſt. Colligitur circa principium hyemis, cucurbita in uite ſua ad hyemen uſq; ſeruata, deinde inſolata, aut in calido hypocauſto poſita, donec penitùs fuerit ſiccata, ſeruatur per annum in loco ſicco. Frigidum & humidũ in ſecundo:* ſanguinis & bilis feruorem, febriumq; extinguit. Galenus.

CVCVMERIS & CITRVLLI ſemen colligitur menſe Iulio, uel autũno: ſiccatur, & conſeruatur per annum. Refrigerat & humectat ordine ſecundo:* aluo & ſtomacho utile: urinã mouet modicè: cum lacte, aut paſſo ueſicæ exulcerationibus ſubuenit: bilem & ſitim extinguit. Dioſc. & Galenus.

MELONIS ſemen menſe Iulio uel Auguſto colligitur: mundatur, ſiccatur, & ſeruatur per annum, in loco ſicco. Refrigerat & humectat exceſſu ſecundo:* ſitim, & febrium calorem extinguit: urinam cit: abſtergit: ueſicæ ac renum exulcerationibus ſubuenit. Dioſcorides & Galenus.

PORTVLACAE ſemen Iulio menſe, & autumni principio colligitur: ſiccatur, & conſeruatur per annum. Frigidum in tertio.* Fluxiones repellit, & maximè bilioſas & calidas, &c. Galenus.

SCARIOLAE ſemen Iulio menſe colligitur: ſiccatur, & conſeruatur per annum. Refrigerat atque exiccat exceſſu ſecundo:* hepatis calorem extinguit, bilemq;, &c. Galenus.

HEPAR quoque refrigerant ſemen Endiuiæ, Lactucæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco. B

De ſeminibus refrigerantibus ſplenem.

SPLENEM refrigerant ſemen Citrulli, Cucurbitæ, Cucumeris, Endiuiæ, Lactucæ, Melonum, Portulacæ, Scariolæ, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus refrigerantibus renes & ueſicam.

RENES & VESICAM refrigerant ſemen Cucurbitæ, Citrulli, Cucumeris, Melonum, Endiuiæ, Lactucæ, Portulacæ, Scariolæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus refrigerantibus artus.

ARTVS refrigerant ſemen Citrulli, Cucurbitæ, Cucumeris, Melonum, Endiuiæ, Lactucæ, Portulacæ, Scariolæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus aſtringentibus.

ANTHERA ſemen roſarum eſt. Colligitur autumno: ſiccatur & ſeruatur per annum. Aſtringit: * uomitiones, aluique fluores cohibet.

BERBERORVM ſemen colligitur autumno, uel hyemis principio: ſiccatur, & conſeruatur per annum, ad uſum.* Sitim reſtinguit, bilioſas peſtilenteſque exhalationes ſupprimit. Datur cœliacis, dyſentericis, & ubi bilis à iecore in uentriculum regurgitans, cholericos excitauerit affectus. Matthiolus.

BVRSAE paſtoris ſemen colligitur menſe Maio, uel Iunio: ſiccatur, & conſeruatur per annum. Refrigerat, exiccat, & aſtringit: * cruentas excreationes ſiſtit: uulnera glutinat: menſium abundantiam ſiſtit: contra omnes ſanguinis fluxiones efficax eſt, &c. Matthiolus.

NVCLEI ACINORVM aſtringendi uim obtinent: * ſtomacho utiles ſunt. Inſpergitur farina toſtorum, polentæ modo, dyſentericis, & cœliacis, & ſolutis ſtomacho. Dioſc.

ASTRINGVNT quoque Granum tinctorium, ſeu coccũ, Miliũ, ſemen Portulacæ, &c. de quib. ſ. ſuo loco.

De ſeminibus diſcutientibus.

DISCVTIVNT ſemen Anethi, Dauci, Fœnigræci, Lini, Nigellæ, Seſami, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus abſtergentibus. C

ABSTERGVNT Faba, Eruum ſeu Orobus, Hordeum, Lupini, ſemen Vrticæ, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus emollientibus.

EMOLLIVNT Fœnumgræcum, ſemen Lini, Maluæ, Nigellæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus indurantibus.

INDVRANT ſemina Portulacæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus ſuppurantibus.

LOLIVM Ger. Ratten, oder korn negele, Gal. *Yuraye, ou Gaſſe* appellaẽ: in aruis è tritico & hordeo corruptis uligine ſeminibus naſcitur.* Molitũ nomas, putreſcentia ulcera, gangrænaſque cõpeſcit, cum raphanis, & ſale illitum: & ex aceto & ſulphure uiuo feros lichenas, & lepras ſanat: ſtrumas quoque diſcutit, cum fimo columbino, & lini ſemine decoctum in uino. Decoctum ex aqua mulſa, utiliſsimè iſchiadicis illinitur: ſi cum polenta, thure, myrrha, aut croco ſuffiatur, conceptionem adiuuat. Dioſc.

SVPPVRANT quoque Fœnumgræcum, Hordeum, Lini ſemen, &c. de quibus ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus glutinantibus.

GLVTINANT Eruum ſeu Orobus, Lolium, Lupinus: de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus flatus diſcutientibus.

SANTI, SANTONICI, ſeu ZEDOARIAE ſemen, Ger. Wurmſaamen, è Sinarum regione ultra extremas Indiæ oras adfertur. Excalefacit: * flatus diſcutit, alui tineas necat, &c. Matthiolus.

FLATVS quoque diſcutiunt ſemen Anethi, Aniſi, Apij, Cari, Cumini, Dauci, Fœniculi, Nigellæ, Petroſelini, Seſeleos, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus generantibus ſemen.

FRAXINI ſemen, ſeu lingua auis, * iecinoris & lateris doloribus in uino ſumptum medetur: aquam, quę ſubit cutem, extrahit: corpus obeſum onere leuat, & ipſum ſenſim ad maciem reducit; uenerẽ ſtimulat. Plin.

SEMEN

A SEMEN quoque generant Cicer, Faba, ſemen Erucæ, Lini, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus menſtrua prouocantibus.

LIGVSTICI ſemen naſcitur in altiſsimis, aſperisq́; montibus, & hortis: colligitur menſe Iulio: ſiccatur, & conſeruatur per annum in loco ſicco.* Excalefacit, concoquit, flatus diſcutit, menſes mouet, &c. Dioſc.

MENSTRVA quoque prouocant, Amomi, ſemen Aſparagi, Aniſi, Ammi, Dauci, Apij, Fœniculi, Petroſelini, Seſeleos, Cicer, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus menſes ſiſtentibus.

PAEONIAE ſemen uulgaris eſt notitiæ. Naſcitur in hortis, & montibus altiſsimis. Colligitur menſe Auguſto: ſiccatur & ſeruatur per annum.* Auxiliantur grana nigra ſuppreſsionibus nocturnis, uuluæ ſtrangulationibus, & matricis doloribus, quindecim numero pota, in aqua mulſa aut uino. Rubra uerò grana menſes ſiſtunt, decem uel duodecim pota in uino auſtero, & nigro: ſtomachicis & eroſionibus ea eſſe prodeſt: à pueris pota, initia calculorum eximunt. Dioſc.

MENSES quoque ſiſtunt, Anthera, Cuminum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus calculum frangentibus.

SEMEN Lappæ minoris in pilulis & globulis inuentum, & in leuiſsimum puluerem redactum, cum pauco uino albo, eoq́; generoſo exhibitum renes ab arenulis efficaciſsimè repurgabit: ſed aliquantò celerius, ſi cum aqua uitæ hauriatur. Ab experto accepit Mizaldus.

CALCVLVM in renibus frangunt, Milium ſolis, ſemen Maluæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus uenenis reſiſtentibus.

RAPAE ſemen uulgaris eſt noticiæ: colligitur æſtate, ſeruatur per annum.* Antidotis & theriacis, præſertim quæ ſenſum doloris auferunt (anodyna uocant) idoneum eſt: potum contra uenena ſalutare eſt: uenerem concitat. Dioſcorides.

VENENIS quoque reſiſtunt Ammi, ſemen Aniſi, Apij, Citrei mali, Fœniculi, Cardamomum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus mitigantibus dolorem.

B PANICVM, Ger. Fench/oder Pfenich/Heidelkorn/Ital. *Panico.* Gal. *Du panis, ſemblable à millet*, Hiſp. *El panizo*, milio ſpecie ſimile, facultate exiccatoria.* Siſtit nonnihil uentris fluxus: aſtringit minus quàm miliũ. Galen.

DOLOREM quoque mitigant ſemen Anethi, Amomi, Cumini, Cardamomi, Dauci, Eruum, Fœnumgræcum, Hyoſcyami, Lini, Petroſelini, Milium, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus diſcutientibus ſtrumas.

STRVMAS diſcutiunt ſemen Altheæ, Coriandrum, Hordeum, Lentes, Lupini, Lolium, Lithoſpermum, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De ſeminibus uenenoſis.

CORIANDRVM ob odorem latére non poteſt.* Epotum autem uocem exaſperat: inſaniam adfert, à temulentiis non abhorrentem. qui ſumpſerunt, pudenda dictu blaterant, totiusq́; corporis odore uenenũ famuria, & ius ſalſum ex gallina & anſere: paſſum quoque cum lixiuia ſumptum. Dioſc.

PSYLLION epotúm,* corpori toti frigus, & torporem cum exolutione, & mœrore quodam adfert, ita ut animum deſpondeant. Cui omnia, quæ exhauſto coriandro auxiliantur. Dioſc.

De ſeminibus purgantibus bilem.

PSYLLION, Ger. Pſilienkraut/Gal. *Herbe à Puces*, foliis eſt coronopo non diſsimilibus, hirſutis, longiorib. Sarmentoſa fœni modo in totũ herbula, ramis dodrantalibus: coma à medio caule exoritur, duobus tribusúe conuolutis, in cacumine capitulis: in his ſemine duro, nigro, pulicum ſimili: cuius eſt uſus in medicina. Eligitur abſolutum, amplum, tam graue, ut aqua mergatur. Naſcitur in aruis & incultis. Colligitur Autumno ſemen. Seruatur ab uno anno uſque ad duos. Doſis uerò à drachma una uſque ad tres. * Aqua frigida maceratũ purgat choleram: febribus bilioſis eſt ſalubre, & inflammationibus thoracis. Thoracem quoque lenit, ſitim extînguit. Cum aceto autem agitatum, phlegmonas, eryſipelata, herpetas, & cæteros tumores calidos extinguit, & horum dolorem ſedat, præſertim cataplaſmate impoſitum. Sic & cephalalgiam calidam mitigat. Frixum uerò, & conquaſſatum, fluorem bilioſum, dyſentericum, à medicamento acri, ut ſcammonio, excitatum, ſedat cum oleo roſaceo ſumptum uel iniectum. Et pſyllio ſic macerato cum aqua fontana frigida, & quaſſa-
C to, mucoſa potio, præcipuè cum oleo uiolato, aut ſyrupo uiolato, aluum ſubducit. Non ſumendum autem, quibus uiſcera ſunt imbecilla, neque etiam tritum. Dioſc. & Meſues.

THYMELAEAE ſeminis, ſeu grani Gnidij planta, uirgas edit pulchras, multas, tenues, binûm cubitorũ: foliis chamelææ, anguſtioribus & pinguioribus, uiſcoſis, gummoſisq́ue, ſi mordeantur: flore candido: fructu myrti in modum rotundo, qui inter initia uiret, & tandem rubeſcit: inuolucrum fructus durum, foris nigrũ, intus album. Naſcitur in montanis aſperis, & incultis calidiorum regionum locis. Quouis anni tempore uiret, ſed fructus Autumno perficitur. Conſeruatur per annos duos. Doſis à granis quatuor uſque ad uiginti. Datur robuſtis ac fortioribus hominibus: imbecillioribus nequaquam. * Hoc per inferna, bilem, pituitam, aquasq́ue detrahit: uerùm fauces adurit. Itaq; cum farina, aut polenta, aut in uuæ acino dari debet, aut melle cocto obductum deuorari. Dioſc.

THLASPI herbula eſt anguſtis foliis, digitali longitudine, in terram uerſis, ſubpinguibus: binûm dodrantum cauliculo, tenui, non ſine adnaſcentibus ramis: fructu circa ipſum totum, ab extremo in latius ſe pandente: ſemine naſturtij, incluſo uaſis in cacumine diuiſis, lenticulæ effigie, niſi quòd infringitur: unde nomen accepit. Flos albicat. Naſcitur in ſemitis, & ſepibus, foſsisq́;. Semen aſperi guſtus, excalfaciens: * bilem utrinque extrahit, potum acetabuli menſura: prodeſt iſchiadicis infuſum: ſanguinem potu educit, internas ſuppurationes rumpit: menſes ciet, ſed partus enecat. Dioſc.

Thlaſpi ſemen eſt in uſu: cuius tempore Galeni ex Creta quædam ſpecies, formæ rotundæ, colore inter rubeſcentem, & flauum medio, minor, quàm eſt milium, afferebatur. Quod tamen paſsim etiam creſcebat, & arbitror eſſe illud ipſum, quod hodie ab omnibus pharmacopœis accipitur, quoniam omnes eiuſmodi notas habet. Sed Galen. multo magis laudat illud, quod colore nigricante ex Cappadocia habebatur, & non ita rotundum erat, ſicuti prius: præcipuè quod in mõte Tauro naſcebatur: non parum diſsimile à Cretico, quod ubique proueniebat, & ex aliis Cappadociæ partibus quoq; afferebatur. Sed iſtud ex Tauro erat grandius, & ex uno latere habebat neſcio quid compreſsi, unde etiam nomen Thlaſpi obtinuit: & eiuſmodi Thlaſpi (qui diligentiam adhibent) in regno Neapolitano quoque haberi poteſt: & ego ex monte Polino Calabriæ, atque etiam ex montibus in eo latere, quod Amaſi uocatur, accepi, cum omnibus notis, quas illi Galenus at-

tribuit, quod initio mihi à Luca Ghino felicisſimæ memoriæ, dum Bononiæ eſſet, fuit tranſmiſſum. Sapore A
eſt amaro, & acerrimo, & cum terræ mandatur, facilè prouenit: quanquam non ita ſit ualidum, quemadmodum quod ſua ſponte in montibus naſcitur.

De ſeminibus purgantibus pituitam.

CARTHAMI, ſeu Cnici ſemen, Ger. Wilder ſaffran ſaamen/ eligitur amplum, plenum, medulla pingui, album, anguloſum, læue. Naſcitur in hortis. Colligitur æſtate. Conſeruatur autem per annos tres. Doſis eſt à drachmis quatuor ad aureos quinque. Corrigitur eius malitia aniſo, galanga, macere & cardamomo. * Pituitam per uentrem & uomitum purgat, & aquas. Ob id morbis inde natis, ut colico affectui, & ſimilibus confert. Thoracem quoque & pulmonē expurgat. Stomacho noxiū. Vnde eius noxa, ut ſ. corrigēda. Meſues.

GENISTA arbor eſt montana, è cuius caudice quamplurimæ funduntur uirgæ, rectæ, flexiles, fractu contumaces, quibus uites & alia ligantur. Flores edit flauos, lunari figura: è quibus ſiliquæ prodeunt, erui magnitudine: & ſemina in eis lenti ſimilia, interuallis diſtincta. Doſis ſeminis à drachmis duabus ad quatuor. Corrigitur aniſo, ſemine fœniculi & dauci.* Epotum ſemen pituitam utrinque ualentisſimè purgat, & ab articulis quoque humores trahit. Renum excrementa pellit, urinam cit efficacisſimè, & calculos diſrumpit tam in renibus, quàm in ueſica: neque in his materias figi, & in calculum dureſcere ſinit. Meſues.

LATHYRIS ſeminis planta, quam aliqui tithymalum appellant, uulgus Cataputiam minorem, Germ. Springkörner/ Treibkörner Ital. *Catapunzza*, Gal. *Eſpurge*, Hiſp. *Tartago*, caulem emittit cubiti altitudine, & digitali craſsitudine, inanem. Gignuntur in cacumine alæ, & folia in caule oblonga, amygdalinis proxima, latiora, & læuiora: quæ autem in ſummis ramulis exierunt, minora conſpiciuntur, ariſtolochiæ, aut oblongæ hederæ figura. In cacumine fructum ſummis ſurculis gerit, triplici loculamento inſignem, rotundum, ceu capparin, in quo grana intercurſantibus membranis, inter ſe diſtincta continentur, eruis maiora, rotunda: quæ dum corticibus exuuntur, candida ſunt, & guſtu dulcia. Nullus radicis uſus.* Totus frutex lacteo ſucco turget, uti tithymalus. Grana ſex, aut ſeptem in catapotio, aut cum ficis aut palmulis deuorata, aluum purgant: ſed aqua frigida poſtea ſorbenda. trahunt autem bilem, pituitam, & aquas. Dioſc.

RICINI ſeminis arbor, uulgo Palma Chriſti, itē Cataputia maior, Ger. Wunderbaum/ Gal. *Palme de Chriſt*, Ital. *Giraſole*, Hiſp. *Figuerta de l'inferno*, dicitur: prouenit paruæ ficus altitudine, folio platani maiore, læuiore, & nigriore, ramis caudicibusque cauis, in arundinis morem: ſemine in uuis aſperis, quod corticibus exutum, ricinum animal repræſentat. ex quo oleum nomine Ricinum exprimitur, cibis fœdum, lucernis, emplaſtriſque utile.* Grana triginta numero purgata, trita potu pituitam, bilem, aquamq; per aluum extrahunt, uomitioneſque mouent. ſed iniucunda admodum eſt, & moleſta purgatio: ſiquidem ſtomachum uehementer ſubuertit. Tuſa & impoſita, uitia cutis in facie, uaroſque expurgat. Dioſcorides.

De Radicibus, Sectio XII.

- Radices *aut*
  - Alterant *qualitate*
    - Manifeſta
      - Conſeruando *qualitate uel*
        - Prima: *Vide in ſequentibus ſignum A.*
        - Secunda. *Vide in ſequentibus ſignum B.*
      - Corrumpendo: *Venena, ut*
        - Mandragora,
        - Fungi,
        - Ephemerum,
        - Veratrum album.
    - Occulta: *ut*
      - Bryoniæ,
      - Pæoniæ.
  - Purgant
    - Bilem
      - Flauam
        - Rhabarbarum,
        - Rhaponticum,
        - Filicis, *&c.*
      - Atram
        - Helleborus niger,
        - Polypodium, *&c.*
    - Pituitam
      - Agaricum, Cucumeris ſylueſtris.
      - Eſulæ
        - Maioris,
        - Minoris.
      - Ebuli, Hermodactylus,
      - Sambuci, Turpetum,
      - Rad. Mechoacan, *&c.*

A. Prima:

- *A.* Prima: *atq; uel ſecundū*
  - Quantitatem:
    - Calidę *in*
      - Primo — Althææ, Acanthi, Betæ, Bugloſſæ, Glycyrrhizæ, *&c.*
      - Secundo — Apij, Capparorum, Peucedani, Pimpinellæ, Rapæ, Scillæ, Zedoariæ, Rhodiæ, *&c.*
      - Tertio — Acori, Aſari, Ari, Dictamni, Doronici, Fœniculi, Galangæ, Helenij, Petroſelini, Raphani, *&c.*
      - Quarto — Allium, Cepa, Coſti, Porri, Pyrethri, *&c.*
    - Frigidæ *in*
      - Primo, — Maluæ, *&c.*
      - Secundo, — Cichorij, *&c.*
      - Tertio, — Mandragoræ, *&c.*
    - Humidę *in*
      - Primo — Bugloſſæ, Cichorij, Glycyrrhizæ, Maluæ, Rapæ, Satyrium, *&c.*
      - Secundo.
    - Siccæ *in*
      - Primo — Althææ, Ari, Bryoniæ, Fœniculi, Oenanthæ, Rubiæ tinctorum, Tamaricis, *&c.*
      - Secundo — Capparorum, Cichorij, Raphani.
      - Tertio — Acori, Apij, Aſari, Carnabadij *ſeu* Doronici, Petroſelini, Radix caua, Pentaphylli, Trifolij, *&c.*
  - Locum:
    - Calefaciunt *uel*
      - Caput — Fœniculi, Pæoniæ, *&c.*
      - Thoracem — Ariſtolochiæ, Enulæ, Bedeguar, Glycyrrhizæ, Ireos, *&c.*
      - Cor — Ben album, Ben rubrum, Bugloſſæ, Zedoariæ.
      - Stomachum — Fœniculi, Calami aromatici, Caryophyllatæ, Galanga, Raphanus, Zingiber, *&c.*
      - Hepar — Apij, Aſparagi, Curcumæ, Fœniculi, Petroſelini, Rhaponticum, Ruſci, *&c.*
      - Splenem — Acori, Apij, Aſparagi, Ariſtolochiæ rotundæ, Fœniculi, Capparorum, Fraxini, Gentianæ, Petroſelini, *&c.*
      - Renes — Pentaphylli, Apij, Petroſelini, Fragariæ, Saxifragæ, *&c.*
      - Vterum, — Rubiæ tinctorum, *&c.*
      - Iuncturas — Coſti, Zingiber, *&c.*
    - Refrigerant
      - Ventriculum, — Sonchi, *&c.*
      - Hepar *& ſplenem*, — Cichorij, *&c.*

B. Radices *alterantes qualitate ſecunda aut*

- Aſtringunt
  - Cyperi, Biſtortæ,
  - Gentianæ, Pentaphylli,
  - Rhapontici, Bolbocaſtani, *&c.*
- Diſcutiunt
  - Ariſtolochiæ,
  - Aſphodeli, Bryoniæ,
  - Capparorum, *&c.*
- Abſtergunt
  - Ariſtolochiæ, Ari,
  - Aſparagi, Aſphodeli,
  - Bulbi, Chelidoniæ, *&c.*
- *Aperiunt*
  - Allium, Cepa,
  - Curcuma,
  - Rhaponticum, *&c.*
- Extenuant — Iridis Illyricæ, *&c.*
- Adurunt
  - Allium,
  - Pyrethrum, *&c.*
- Emolliunt
  - Althææ,
  - Maluæ, *&c.*
- Suppurant
  - Althææ,
  - Bryoniæ,
  - Liliorum alborum, *&c.*
- Glutinant
  - Ariſtolochiæ, Dracunculi,
  - Gentianæ, Sigilli Salomonis,
  - Symphyti, *&c.*
- Flatus *diſcutiunt*
  - Apij, Acori, Allij, Coſti,
  - Carnabadij, Dauci, Enulæ, Eryngij,
  - Fœniculi, Galangæ, Petroſelini,
  - Peucedani, Zedoariæ, Zurumbeth,
  - Spica Celtica, Spica nardi, *&c.*
- Semen *generant*
  - Acori, Bulbi,
  - Eryngij, Galangæ,
  - Satyrij, Secacul, *&c.*
- Menſes *mouent*
  - Aſari, Ari, Acori, Ariſtolochiæ,
  - Aſphodeli, Allij, Bryoniæ,
  - Centaurij maioris, Cyperi, Coſti,
  - Capparorum, Calami aromatici,
  - Dauci, Dictamni, Eryngij,
  - Filipendulæ, Fœniculi, Graminis,
  - Helenij, Lilij, Oſtrutij *ſeu* Mei,
  - Petroſelini, Pæoniæ, Raphani, Rubiæ,
  - Ruſci, Valerianæ, Fraxinellæ, *&c.*
- Menſes *ſiſtunt*
  - Symphyti,
  - Tormentillæ, *&c.*
- Sudorem *prouocant*
  - Cinæ,
  - Sarſæ Pariliæ, *&c.*
- Venenis *reſiſtunt*
  - Angelicæ, Apij, Allij, Ariſtolochiæ longæ,
  - Bryoniæ, Cyperi, Carnabadij *ſeu* Doronici,
  - Coſti, Fœniculi, Gentianæ, Carlinæ, *&c.*
- Ambuſtis *medentur*
  - Aſphodeli, Bulbi,
  - Hyacinthi,
  - Liliorum alborum, *&c.*
- Dolorem *mitigant*
  - Acori, Dauci,
  - Eryngij, Ireos,
  - Mandragoræ, Ononis, *&c.*
- Strumas *diſcutiunt*
  - Capparorum,
  - Ireos,
  - Plantaginis, *&c.*

De ra-

A

De radicibus calidis in primo.

ALTHAEAE radix, Germ. Eybiſch wurtz, uulgaris eſt notitiæ. Naſcitur paſsim in hortis. Colligitur autumno: ſiccatur in umbra, ſeruaturq́; in arca lignea per annum. * Magis quàm herbæ ipſius folia diſcutit, extenuat, mitigat: difficiles affectus concoquit. Decoctum ad tormina inteſtinorū, uentris profluuium, & ſanguinis reiectionem conuenit. Galenus.

ACANTHI, ſeu BRANCAE VRSINAE radicis planta, Ger. Bärenklaw, folia habet multò lactucaceis latiora & longiora, erucæ diuiſura, nigricantia, pinguia, læuia: caulem binûm cubitorū, digitali craſsitudine, læuem, prope uerticem ex interuallis circundatū foliolis, ceu nucamenta quædam oblonga referentibus, ſpinoſis, è quib. flos prodit albus: ſemen oblongū, luteum: caput thyrſi ſpecie: radicib. nititur longis, mucoſis, rubris, & glutinoſis. Naſcitur in hortis, petroſis, & riguis. Colligitur Auguſto uel Septembri: mundatur, ſiccatur ad ſolem, conſeruaturq́; per annum unum uel duos.* Radix uſtis igni, & luxatis artubus illita ſubuenit: pota urinam cit, ſed aluum cohibet: ruptis, conuulſis, tabem ſentientibus, mirè prodeſt. Dioſcor.

BETAE radix. Germ. Mangoldwurtz, nota eſt: *cuius decoctum, & foliorum furfures, lendesq́; deterget: perniones fotu mitigat. Radix abſtergit, digerit. Dioſc.

BVGLOSSAE radix naſcitur in campeſtribus: colligitur Autumno. * Vino impoſita, animi uoluptates auget. Dioſcorides.

GLYCYRRHIZA, ſeu radix dulcis, Germ. Süßholtz, Ital. *Regolitia*, Gall. *Rigoliſſe*, Hiſp. *Regaliza*, fruticoſa eſt, ramis binûm cubitorum altitudine aſſurgentibus: foliis lentiſci, denſis, pinguibus, tactuq́; gummoſis: flore hyacinthi: fructu pilularum platani magnitudinis aſperiore, qui ſiliquas lentium modo habet rufas & paruas: radicibus longis, ut gentianæ, coloris buxei, ſubacerbis & dulcibus: quæ denſatur in ſuccum, lycij exemplo. Naſcitur plurima in Cappadocia, Ponto, & Apulia. Viſitur etiamnum in uiridariis pluribus locis, in Italia, Gallia, & Germania. Colligitur menſe Auguſto, uel Autumno: ſiccatur ad ſolem, ſeruaturq́; per annos duos.* Arteriæ ſcabritiam lenit: æſtuanti ſtomacho, thoraci, ac iecinori conuenit: ueſicæ ſcabiem & renum dolores ſanat: ſitim extinguit. Dioſc.

Glycyrrhizæ ſuccum, ſi quis dubitaret, an eſſet adulteratus qui aliò affertur, ipſemet parare poſſet, acceptis radicibus quæ creſcunt in Apuliæ aridis locis in magna copia. Extrahitur autem hac ratione: Primum radices tunduntur, deinde aliquot dierum ſpacio aqua macerantur, & coquuntur, poſt coctionem eximuntur, & liquor ille rurſum tamdiu coquitur, donec inſtar mellis craſſeſcat.

B

De radicibus calidis in ſecundo.

APII ſatiui, ſeu uulgaris petroſelini radix, German, Peterlin wurtz, nulli non cognita: colligitur menſe Auguſto, uel Autumno: mundatur, ſiccatur in umbra, & conſeruatur per annum. Recens ſuauis eſt, & ſtomacho grata: *urinas menſtruaq́; mouet: flatus diſcutit, &c. Galenus.

CAPPARVM radix naſcitur in Alexandria Aegypti & Apulia. Præſtantiſsimæ Alexandrinæ. Colligūtur menſe Septembri, ſiccantur in umbra, & ſeruantur in arcis ligneis per annum. * Abſtergit, expurgat, incidit, diſcutitq́; tum amaritudine, tum acrimonia: acerbitate uerò contrahit, ſtringit, & denſat. quapropter lienes induratos, & pota, & extrinſecus iuuat: menſtrua prouocat. pituitam per os educit: maligna ulcera ſanat: dentium dolores mitigat: tumores digerit: & uitiligines diſcutit: auriumq́; uermes enecat. Galenus.

PEVCEDANVM, (Germ. Harſtrang/ Sawfenchel/ Gal. *Poucedame, ou queue de porceau.*) caulem emittit tenuem, gracilentum, fœniculo ſimilem: comam habet ſtatim ab terra copioſam, ſpiſſamque: flore luteo: radice nigra, craſſa, graui odore, ſuccoſa. Eligitur recens, quæ cariem non ſenſerit, firma, odoris plena. Gignitur in montibus opacis. Colligitur radix menſe Septēbri, ſiccatur in umbra, & ſeruatur per annos duos, uel tres. * Digerit, extenuat, abſumitque lienem, præſertim induratum, ex aceto, aut oxymelite pota: perforatorum dentium dolores ſanat, cauitati impoſita: foris ſquamas celerrimè ab oſsibus detrahit: & arida illita ulceribus contumacibus medetur. Dioſc. & Galenus.

PIMPINELLAE (Ger. Bibernellen/ Gal. *Pimpinelle, ou Pimprenelle.*) duo habentur genera. Maior radice nititur longa: foliis circumquaque ſolo procumbentibus, diſſectis, per ambitumque ſerratis: caule quadrangulari: floribus in umbellam cohærentibus, tenuibus, albicantibusque. Minor caule exit rubenti: foliis minoribus minus diſſectis, minutiusque ſerratis. Vtraque tamen hircum redolet. Naſcitur in campeſtribus & ſyluis. Colligitur menſe Auguſto: ſiccatur, & conſeruatur per annum. * Radix, in qua uis tota eſt, excalfacit, ſiccatque ordine ſecundo completo, aut ſanè tertio incipiente. Præſtat hæc ad renum & ueſicæ morbos, quorum calculus eſt cauſa. Ob id enim renes à calculis expedit, & urinam remoratam pellit. Matthiolus.

RAPVM (Ger. ein Rüb/ Gal. *Raberaue*, Ital. *Raua Rapa*, Hiſp. *El naboredondo.*) uulgò notiſsimum eſt. * Decocta radix alit, inflammationem parit, humentem ac fluxam carnem creat, uenerem ſtimulat. Decocto

C

podagræ, pernionesque fouentur: contritoque rapo, atque impoſito iuuantur. Si excauatæ radici roſaceum ceratum adigatur, & feruenti cinere eliqueſcat, exulceratis pernionibus proficiet. Dioſc.

SCILLA (Germ. Meerzwübel/ Gall. *Supoule, ou Charpentaire*, Ital. *Squillæ*, Hiſp. *La Cebolla albarana.*) uulgaris eſt notitiæ: ſit bonæ habitudinis, (non tamen adeò magna & enormis) bene habita, & nutrita, alba, recens ex terra ſumpta, cum folia eius & caulis exactè aruerint, ſeu quando triticum metunt, quia tunc potiſsimùm uiget. Alba eſt maſculus, eaq́; utilior, quàm fœmina nigra. Scillæ albæ ſegmenta ſeu taleolæ cultello ligneo ſeparatæ, lino traiectæ, modicis interuallis, ne ſe mutuo contingant, in umbra ſiccantur diebus ſexaginta, ut ex his fiat acetum ſcilliticum.* Scilla uim acrem atq; feruentem habet: calida in ſecundo. Incîdit: urinam mouet: ſtomachicis, hydropicis, ſuſpirioſis, torminibus, & regio morbo ſubuenit. Dioſc. & Medici Colonienſes.

ZEDOARIA, Germ. Zittwen/ faciem zingiberis repræſentat: odoratior tamen, amariuſcula, neq; adeò ut zingiber acris. Conuehitur è Sinarum regione, ultra extremas Indiæ oras. * Excalfacit & ſiccat ordine ſecundo. Flatus diſcutit, & pinguedinem auget propria quadam facultate, non quidem elementari. Pòſt ſumpta, graue uirus animæ, quod allium, cepa, uel uinum excitauit, abigit: uenenoſorum animalium morſibus opitulatur: alui fluxiones ſiſtit, uteri abſceſſus reſoluit, uomitiones reprimit, & coli cruciatus tollit, itemq́; uentriculi. Alui tineas quaſcunq; enecat, & in antidotis additur. Matthiolus, ex Serapione.

RHODIAE radici cauliculi ſunt dodrantales aut altiores paulò, rotundi, nonnihil concaui, foliis circūueſtiti plurimis, oblongis, latis, acuminatis, uirentibus, carnoſis, glabris, per ambitum ſerratis. Craſſulæ herbæ aliquatenus ſimilibus, attamen minoribus, in cacuminibus umbellæ paruæ apparent, in quibus floſculi exigui è luteo pallentes, tandemq́; rubeſcentes: radix craſſa, inæqualis, & tuberoſa, quæ recens candida, & ſuccoſa trita roſarum odorem ſatis refert. In Apennino, & Gargano Italiæ montibus, nec non in Germaniæ alpibus ſpontè gignitur: &, ut Dioſc. in Macedonia quoq;. In Belgiæ hortis colitur, ubi æſtate uiret, & aliquando floret: hyeme latet, ſola radice uiuaci, frigoriſq́; patiente. Græci Ροδίαν ῥίζαν nuncupant, Ger. Roſenwurtz, Hiſpan. *Rayz Rhodia.* haudquaquam à Rhodo inſula, ſed à roſis nomen accepit, quarum odorem attrita ſpirat. Cæterùm utilis hæc herba eſt, auctore Dioſcoride, capitis doloribus, ſi madefacta fronti, & temporibus cum

modico

modico roſaceo imponatur. Galeno tenuium eam partium digerentisq; facultatis, & in calefaciendo ſecun- A
di ordinis cenſendam eſſe, aut tertij incipientis: at nobis refrigerans & Roſis uti odore, ita & temperatura af-
finis uidetur, & aduerſus capitis ex calida cauſa dolores, efficacem eſſe poſſe. Dodonæus.

De radicibus excalfacientibus in tertio.

ACORVS folia fert iridis, radices non diſsimiles, ſummo ceſpite ſparſas complicatas, geniculis interce-
ptas, in obliquũ actas, albicantes, guſtu acres, &, ut Galenus ait, modicè amaras & odoratas. Optima eſt den-
ſa, candida, carie non exeſa, plena, odorata: cuiuſmodi eſt Colchidica & Galatica. Cæterùm omnes has ferè no
tas habet ea radix, quæ hodie uocatur Calamus aromaticus. Hanc ob cauſam, hęc ſemper pro acoro ſumenda
eſt, uel aſari radix.* Acori radici uis excalfactoria. Decoctum potu urinam cit: prodeſt lateris doloribus, &
iecinoris atq; thoracis: item torminibus, uulſis, ruptis. lienem abſumit: urinæ ſtillicidio, & ſerpentum ictibus
auxiliatur: inſidentibus ad muliębres affectus, iridis modo, utiliter imponitur. oculorum caligines ſucco diſ-
cutit. Antidotis radix magno uſu commiſcetur. Dioſc. & Medici Florentini.

ASARVM Germ. Haſelwurtz, Ital. *Aſaro*, Gall. *Cabaret*, Hiſp. *Aſarabaccara* dicitur: hederæ foliis, minorib.
multò, rotundioribusq;: floribus cytino hyoſcyami ſimilibus, purpureis, inter folia proximè radicem emican-
tibus, odoratis: in quibus ſemen acinoſum. Cauliculos habet anguloſos, aſperos, & molles: radices numero-
ſas, geniculatas, tenues, obliquas, gramini non diſsimiles, longè tamen graciliores, odoratas, excalfacientes, &
quæ linguam uehementer mordent. Vmbroſis montibus prouenit. Auguſto menſe colligitur, uel autumno:
ſiccatur in umbra, & ſeruatur per annum in arcis ligneis. * Ad ſolutionem uentris, doſis infuſionis eſt ab au-
reis duobus ad quatuor: pulueris uerò à drachma una uſq; ad aureos duos. Excalfactoriam uim habet: urinã
cit: hydropicis, & uetuſto coxendicum dolori prodeſt. Radices ſenis drachmis ex aqua mulſa potæ, menſes tra
hunt: & ueratri albi modo purgant. In unguenta additur. Dioſc. & Meſues.

ARON apud Syros Lupha uocatur: nonnulli Serpentariam minorem uocant: Germ. Pfaffenpint, & Teut-
ſchen Jngber, Ital. *Gigneo*, Hiſp. *Yaro*, Belg. Calfsvoet, Gal. *Pied de Veau*. folia emittit dracunculi, ſed longiora, &
paucioribus diſtincta maculis: caulem ſubpurpureum, dodrantalem, piſtilli ſpecie, à quo croceum ſemen exit:
radice dracunculi alba. Naſcitur in campeſtribus, ſyluis, iuxta urbium foſſas, ſub ſepibus, locis ubiq; umbro-
ſis. Erumpunt mox poſt hyemem folia: piſtillus uerò è uaginula Iunio exit, foliis marceſcentibus: quibus cor- B
ruptis, uuæ Iulio & Auguſto maturantur. Colligitur menſe Auguſto: ſiccatur, & ſeruatur per annum. Terre-
na eſſentia conſtat, ſed calida:* proinde extergendi uim poſsidet, uerùm non ualentem, ſicut dracontium. Ra-
dices comeſæ craſsitiem humorum mediocriter incidunt, adeò ut excreationibus ex pectore idoneæ ſint. Ex
fimo bubulo podagris illinitur. Dioſc. Galenus, & Dodonæus.

DICTAMNVM, herba eſt in ſola Creta naſcens, pulegio ſimilis, ſed maioribus foliis, cana lanugine pube
ſcentibus. Florem nullum aut ſemen profert, inquit Dioſc. Theophraſtus uerò, cæteriq; auctores & caulem il-
li tribuunt, & florem & ſemen: ut manifeſtè uidere licet in dictamno, quod hodie ex Creta adfertur: cui qui-
dem conueniunt reliquæ Dioſcoridis notæ, ſed florem & ſemen profert. Alia eſt planta, dictamnum albũ uul-
gò uocata, aliàs fraxinella, planè à dictamno Cretenſi diuerſa: quæ quamuis ualde efficax ſit, dictamno Creten
ſi ſubſtitui tamen non poteſt: hoc enim ueteres intelligunt, cùm abſolutè dictamnum ſcribunt.* Calfacit: par
tus accelerat. Omnia præſtat, quæ ſatiuum pulegium: quod eius loco ſubſtituendum eſt. Medici Florentini,
ex Dioſcoride & Matthiolo.

DORONICVS, radices Ornithogali repræſentat. Affertur ex Alexandria Aegypti. * Ad cordis affectus
commendatur: contra uenena, & deleteria medicamenta. Dilutum, colatum pectoris & laterum humores ex-
purgat, tuſsi confert. Doronicus Actuario Carnabadium dicitur. Eius loco Galanga, uel caryophylli ſubſti-
tuendi ſunt. Matthiolus.

FOENICVLI radix uulgaris notitiæ eſt. Naſcitur paſsim in hortis. Colligitur Auguſto menſe uel autu-
mno. Lauantur, finduntur, & à medulla intrinſeca mundantur, deinde in umbra ſiccantur, conſeruanturque
per annum in arcis ligneis.* Menſtrua & urinas prouocat: arquatis auxiliatur.

GALANGA eſt radix nodulis ſcatens, intus & foris rubra, per internodia contorta, odorata, & acerrimi
ſaporis, odore & figura quadam cyperi: unde quibuſdam Cyperus Babylonicus putatur. Eligenda grauis, ru-
bra, ſapore acerrimo linguam uellicans. Adulteratur Cyperi uulgaris radicibus repurgatis, & in aceto cum pi
pere maceratis: ſed abraſo cortice fucus deprehenditur: nam pars interior neq; galangæ acrimoniam neq; ſa-
porem habet. Calefacit & ſiccat ordine tertio.* Proinde uentriculum roborat, & eius dolores tollit: ſi tamen
à frigore uel flatu proueniant. Naribus admota frigefacto cerebro utilis eſt: ore retenta anhelitum commen- C
dat. Facit & ad cordis palpitationem, ſi è plãtaginis ſucco bibatur: cœliacos ſanat, & coli dolores mulcet, qui
à flatu oriuntur. Prodeſt flatuoſis uteri affectibus: uenerem roborat: renes refrigeratos calefacit: & frigidis
morbis omnibus præſtat. Medici Florentini, ex Matthiolo.

HELENIVM, officinis Enula, German. Alantwurtz, folia habet uerbaſci anguſtioris folij aſperiora, ob-
longa: caulem quibuſdam in locis non emittit: radicem ſubalbidam, interdum ſubrufam, odoratam, ſubacrẽ,
uegetam, magnam: ex qua agnatæ propagines liliorum aut ari modo ſeruntur. Montanis, umbroſis, & nõ om
nino ſiccis locis prouenit. Frequens non modò apud Belgas, uerùm & alibi, ut in Italia, Gallia, Germania, &c.
Flores Iunio ac Iulio uigent. Radices Autumno, & non rarò Aprili, & Maio menſibus leguntur, particulatimq;
diſſectæ ſiccantur, & conſeruantur ab anno uno uſq; ad tres, in loco ſicco.* Potum radicis decoctum, menſes
& urinas ciet. Ipſaq; in eclegmate ex melle prodeſt tuſsi, orthnopnœæ, ruptis, conuulſis, inflationibus & ſer-
pentium morſibus. In ſumma excalfaciens eſt. Helenij radix & ſtomacho utilis eſt in paſſo condita. Trita po-
taq; ad cruentas excreationes efficax eſt. Dioſc.

PETROSELINI, ſeu APII HORTENSIS radix nota eſt, cum paſsim ubiq; in hortis proueniat.*V-
rinam & menſes prouocat: ſtomacho non ingrata.

RAPHANVS (Germ. Rettich, Gall. *Raue, ou Refort.*) nemini nõ cognitus.* Excalfacit, flatus gignit, ori ſua-
uis eſt: ſed ſtomacho aduerſatur, ructus ciet, urinã pellit, aluo aptior: ſummo tamen cibo ſumi debet, quò ma
gis eius diſtributionem adiuuet: cùm aũt præſumitur, cibũ ſuſpendit. quare uomituris commodiſsimè datur
ante cibũ. ſenſuũ aciem excitat. Decocta contra ueterem tuſsim, & pituitæ craſsitiẽ in pectore, efficax eſt. Cor
tex ex aceto mulſo, celerius uomitiones mouet: hydropicis commodiſsimè illinitur: lienoſis utilis: ſugillata
cũ melle rapit, & nomas amolitur: contra uiperarũ ictus auxiliatur: alopecias ad pilũ reducit: lentigines cum
loliacea farina emendat: his qui fungis ſtrangulantur, tam cibo quàm potu ſalutaris eſt. Sylueſtris Raphani, q̃
Romani armoraciã nominant, folia ſatiuo ſimilia, ſed magis lampſanam imitantur: radix gracilis, tenera, ſub-
acris. Tam folium, quàm radix in olera recipitur: ſed hæc excalfacit, urinam concitat, æſtuoſa eſt. Dioſc.

De radicibus calidis in quarto.

ALLIVM (Ger. Knoblauch, Ital. *Aglio*, Gal. *Ail*, Hiſp. *Aio* dicitur) quoddã ſatiuũ atq; hortenſe habetur.
quod

A quod in Aegypto,ſingulari ut porrum,capite conſtat,dulce,in purpureum uergens,paruum: reliqua uerò magna & candida,ex pluribus coagmentantur nucleis,quos aglithas,id eſt ſpicas, Græci nominant. Aliud eſt ſylueſtre,quod ophioſcorodon,id eſt anguinum uocant. * Vis allij acris eſt: excalfacit, mordet, excernit,aluum turbat,inflationes facit,ſtomachum exiccat,ſitim gignit,flatum permouet, ſummam corporis cutem exulcerat:aciem oculorum eſu hebetat. Eoſdem effectus præbet anguinum,quod & elaphoſcorodon dicitur: latas uentris tineas in cibo ſumptũ abigit,urinas detrahit: contra uiperarum ictus, & priuatim hæmorrhoidi prodeſt,ita ut non aliud magis, ſi cum uino iugiter aſſumatur, aut tritum in eodem ebibatur: contra rabioſorum morſum,& illitu,& cibo ualet.Magnę & allio utilitates contra aquarũ mutationes:uocem clarificat: ueterem tuſsim crudum,coctúmue lenit:potum autem cum origani decocto,pediculos & lendes enecat: cremati cinis illitus ſugillationibus cum melle, & alopeciis, cum nardino unguine, medetur : eruptiones papularum cum oleo & ſale ſanat:uitiligines,lichenas,lentigines,ulcera capitis manantia,lepras & furfures,cum melle eximit: cum thure & teda decoctum, dentium dolorem leuat, ſi in ore contineatur : contra uenenatos muris aranei morſus,cum ficulneis frondibus & cumino illinitur. Ferueſactæ comæ ius, fœminarum defeſsionibus additum,menſes & ſecundos partus extrahit. Allium eiuſdem gratia ſuffitur. Factum ex eo, & nigra oliua intritũ, quod myttoton uocant,eſu cit urinam,ora uenarum pateſacit,hydropicis utile. Dioſcorides.

Cepa Germ. Zwiblen, Gall. *Oignon*, Ital. *Cipolla*, Hiſp. *Cebolla* nominatur : longa acrior eſt quàm rotunda, item flaua quàm candida,& ſicca quàm uiridis,& cruda quàm cocta, aut ſale condita. * Omnes tamen mordent,flatus gignunt,appetentiam inuitant,ſitim mouent & extenuant,faſtidium pariunt & expurgant: aluo utiles ſunt. Eæ detractis purgamentis in oleum coniectæ,hæmorrhoidas, reliquosq; excretionum exitus reſerant,ſubditæ pro balanis. Succus cum melle illitus,oculorum hebetudinibus,argemis, nubeculis & incipientibus ſuffuſionibus auxiliatur: anginæ eodem perunguntur. ſuppreſſos menſes pellit: caput purgat, naribus infuſus: canis morſibus cum aceto,ruta & melle illinitur:cum aceto autem perunctas in ſole uitiligines ſanat: & cum pari ſpodio,ſcabras lippitudines ſedat:uaros cum ſale reprimit:contra calceamentorum attritus, cum gallinaceo adipe utilis eſt:citæ aluo prodeſt:in auribus ſonitum ac grauitatem emendat:ad purulentas aures, & eliciendam earundem aquam,ualet:alopecię earum ſucco perfricantur,qui celerius quàm alcyonium pilos euocat.Largiore cibo cepa capitis dolores ciet, coctaq; uehementius urinam pellit:eos lethargicos efficit,qui
B ualetudinibus aduerſis,ea etiam cocta,plus æquo ueſcantur. Elixa & cum paſsis uuis & fico illita, tubercula concoquit,& celerrimè rumpit. Dioſcorides.

Costvs (Ital. *Coſto*, Hiſp. *El Coſto, eſpecia oloroſa.*) Dioſcoridi radix eſt candida,leuis,eximia odoris ſuauitate, qualem Arabicum eſſe dicit: hic præcellit. Secundum locum ſibi uendicat Indicus, craſſus, leuis, ut ferula niger. Tertius eſt Syriacus,grauis,colore buxeus, & odore nares feriens. Optimus eſt recẽs,albus, abundè plenus,denſus,aridus,à teredinibus non eroſus, ſine graueolentia,guſtu acuto,ac linguã uellicans, & (ut ait Galenus) aliquantulum amaro. Omnes ferè optimi coſti notæ in angelicæ radice,quæ ſatis nota eſt, reperiuntur. Hinc fit,ut nonnulli putent,eam pro uero coſto ſubſtitui poſſe. Vt uerum fateamur,præſtat eam coſti loco uſurpare,quàm coſtum uulgare officinarum,quod à iam dictis notis alieniſsimum eſt. * Vis ei excalfactoria: urinam ciet: menſes pellit:uitiis quæ uuluam malè habent, tam impoſitu,quàm fotu & ſuffitu auxiliatur. Contra uiperarum morſus ſextantem bibere prodeſt : item aduerſus pectoris dolores , conuulſa, inflationesq; ex uino & abſinthio:uenerem ex mulſo ſtimulat: latas uentris tineas ex aqua pellit: horroribus ex oleo ante febrium acceſsiones,& neruorũ reſolutionibus oblinitur : uitia cutis in facie, cum aqua uel melle illitus,emendat. Additur in antidota & malagmata. Sunt, qui admiſtis helenij Comageni præduris radicib. adulterent. Quod deprehenſu facile eſt : ſiquidem neq; guſtu feruet helenium, neq; ualidũ odorem uibrat,ut caput tentare poſsit. Medici Florentini ex Dioſc. & Matthiolo.

Coſtus,quo uulgò in officinis utuntur,falſus eſt,cuius loco antè aliquot annos Bononiẽſes, & Patauini Zedoariam officinarum acceperunt: quæ olim quoq; non pro zedoaria,quia oblonga eſt,habebatur, nam zedoaria ſecundũ Serapionem erat rotunda,ſimilis Ariſtolochiæ. Sed quantum ego ſciam,nondum experientia cognitum eſt, an exteriorib. membris appoſita exulceret carnes,quod Coſtus,ut Galenus tradit,ſolet facere. Inde enim graduum conformatio conſtitui poſſet. Veruntamen cùm in uulgari zedoaria appareat ſatis magna acrimonia, & notabilis amaritudo, uidetur ſatis propè accedere ad qualitatẽ Coſti, & credibile eſt apud me, quòd applicata exterius exulcerare etiam poſſet carnes: Cumq; ſit ſimiliter radix ut Coſtus & pariter odorata,ſubſtitutio hæc non caret ratione. Sed hæc dubitatio ſola relinquitur,quod poſtea cognitum eſt, longam
C zedoariam eſſe ueram. Quanquam enim longa eſt radix, appendices tamen illius rotundę ſunt, quemadmodũ apparuit in quibuſdam fruſtis,in quibus adhuc ſimul colligatæ erant, partim longæ, partim rotundę,cum rotunda zedoaria,quæ paulò ante hæc tempora afferri cœpta eſt,pro uera haberetur, ut diuerſam ſpeciẽ à uulgari longa minimè eſſe certum ſit. At dubium eſt,quòd Serapion dicat zedoariam eſſe calidam & ſiccam in ſecundo ordine : ſed Coſtus cum exulceret carnem,erit potius in numero eorum, quæ excedunt gradum tertiũ, quare dici poſſet,quòd de uera hoc intelligatur & non de uſitata,quæ tanquã diuerſa ſoleret ſubſtitui,quemadmodum aliqui dicebant; quanquam nos indicauimus eſſe unam eandemq; rem. Sed hîc etiã reſponderi poſſet,regulam illam, quod ea quæ exulcerant carnem, ſint calida in quarto gradu, non eſſe ſemper ueram , cum ſæpè illa qualitas calida ſit aliis partibus,quæ ſaporem dulcem & aromaticum in ſe continent,contemperata: ſicuti poſſum pluribus,ſi locus hîc eſſet,demonſtrare. Sed cum uerus Coſtus haberi queat,non opus eſt diſputare de ſuccedaneo : hunc ego primùm uidi apud Ferdinandum Imperatum omnibus illis ſignis præditum, quæ Galenus & Dioſcorides illi attribuunt, & præſertim Arabico, quem Ferdinandus aiebat ſe nactum eſſe opera amicorum Patauinorum. Quod ſi aliquis diligentiam adhibeat, Venetiis,quò ſub nomine Coſti affertur,habere poterit: cuius etiam ante paucos menſes excellens Melchior Guilandinus ſpecimen miſit.

Porrvm capitatũ,Germ. Lauch, Gall. *Paureau*,* inflammationem parit,noxium ſuccum creat, tumultuoſum ſomnium parit,urinam ciet,aluo accommodatur,extenuat,oculorum aciem hebetat,menſes pellit: ſed lędit exulceratam ueſicam,renesq;: cum priſana uerò coctum,eſu pectoris uitia extrahit. Coma eius in aqua maris,& aceto cocta,in defeſsionibus ad præcluſiones uuluæ, & duritias,utilis habetur. Porrum bis aqua mutata coctum,tum frigida maceratum,dulceſcit, & multò minus inflat. Semen acrius eſt,& quandam adſtrictoriam uim habet. quare ſuccus cum aceto, addito thure,aut manna , ſanguinis profluuia ſiſtit, maximè ſi naribus erumpat. Venerem ſtimulat : contra omnia thoracis uitia, tabemq;, pro delinctu efficax eſt : arteriam eſu purgat: ſed ſi aſsiduè eſtur,uiſus obſcuritatem inducit : ſtomacho aduerſatur. Succus ex melle potus,aut illitus,contra beſtiarum morſus auxilio eſt. Ipſum quoq; cum aceto, aut thuris polline,lacte,aut roſaceo,utiliter aurium doloribus & ſonitui inſtillatur. Varos tollunt folia illita cum rhoe,qua ad obſonia utuntur: epinyctidi medentur: cruſtas ex ſale illita rumpunt. Veteres ſanguinis reiectiones cohibent,ſeminis drachmæ binæ, cũ æquali baccarum myrti pondere potæ. Dioſcorides.

Pyrethrvm officinis omnibus notum (præſertim radix) Romani ſaliuarem uocant: Germ. Bertram, à nonnullis Geiſſerwurtz, Ital. *Pyrethro*, Hiſp. *Pelitre*, aut *Piletre*, Gal. *Pied d'Alexandre* dicitur. Folia caulemq; emit

tit

tit,ut daucum ſylueſtre,& fœniculum:umbellamq; anethi,circinnatæ rotunditatis. Radix longa eſt, pollicis craſsitudine.guſtu feruidiſsimo.Naſcitur in Orientalibus regionibus,ex quibus Venetias aduehitur.* Pituitam elicit: ideo in dolore dentium,decocta in aceto,colluto inde ore,auxiliatur:manſa pituitam extrahit.Sudores ciet, perunćto ex oleo corpore:diuturnis horroribus efficax.contra perfrictiones membrorum,reſolutionesq; eximiè conducit. Dioſcorides. A

De radicibus frigidis in primo.

MALVAE radix,Germ.Papelnwurtz,uulgò nota eſt.* Huius decoctum uuluas inſeſsione mollit: prodeſt eroſionibus ueſicæ & inteſtinorum,uuluæ ſediq; clyſtere infuſum. Contra omnia uenena ius decoctę cum radice ſua auxiliatur,ſi continuò à bibentibus reuomatur,contra phalangiorum morſus remedio eſt. Digerentis paululum,& leuiter emollientis facultatis eſt. Dioſcorides.

De radicibus frigidis in ſecundo.

CICHORII radix, Germ.Wegwartenwurtz, uulgaris eſt notitiæ, quòd noſtratibus menſis frequentiſsimè in acetariis apponatur.* Refrigerat ſiccatq; ordine ſecundo,& moderatè aſtringit.quapropter hepar roborat:uenarum hepatis oſcula extergit,obſtructionesq; aperit. Galenus.

De radicibus frigidis in tertio.

MANDRAGORAM(Germ.Alraun, Gall.*Mandragore*, Ital.*Mandragora*,Hiſp.*Mandragola.*)aliqui antimelum,alij circeam uocant,quoniam uideatur radix ad amatoria conducere. Duo eius genera:niger,quæ fœmina exiſtimatur,thridacias appellatus,anguſtioribus foliis,ac minoribus,quàm lactucæ, uiroſis ac graueolentibus,in terra ſparſis,mâla gerit ſorbis ſimilia,pallida,odorata,in quibus ſemen ueluti pyrorum, radicibus inhæret bene magnis,binis,terníſue,inter ſe conuolutis,nigris foris,intus albis,craſſo cortice ueſtitis:caulem nõ fert. Alter candidus,qui mas dicitur,nonnullis morion,colore in croceum inclinante, iucundè cum grauitate quadam olentia,quorum pomorum cibo aliquantum opiliones ſoporantur: radix alterius ſimilis, maior & candidior,orbata & hæc caule. Naſcitur in montibus & uiridariis. Colligitur menſe Auguſto,uel autumno. Delibratur radix, & traiectus lino cortex,ad uſum ſuſpenditur. * Ex hoc uinum paratur,iisq; exhiberi ſolet, quibus membrũ aliquod præcidere aut urere cogitant.in ſomnum namq; altiſsimum ægros deducit. Dioſc.

De radicibus humidis in primo. B

SATYRII nomen apud Arabes omnibus orchios generibus commune eſt, eaq; diſtinguunt in teſticulos canis,& teſticulos uulpis:per uulpinos intelligentes,quæ propriè à Græcis ſatyria, Germ.Stendelwurtz, Gall. *du Satyrium*,uocantur,radice bulboſa,mali magnitudine,foris fulua,intus candida. Naſcitur in montoſis, & apricis locis Iunio menſe potiſsimum apparet. Hodie teſticuli canini pro uulpinis,Dioſcoridisq; ſatyrio ſunt in uſu: nam uero ſatyrio carere uidemur: aut ſi habeamus, nondum tamen dignoſci poſſunt inter tam multas teſticulorum differentias,cum omnes,ſi cum deſcriptione conferantur,teſticuli canis uideantur: eis pro uero ſatyrio uti nos poſſe arbitramur. Hodie noti ſunt.* Radix ſuperior,quæ maior & plenior eſt, uenerem ſtimulare: inferior uerò,quæ mollior ac rugoſior eſt,inhibere creditur. Medici Florentini.

HVMECTANT quoq; in primo ordine,radix Bugloſſæ,Cichorij,Glycyrrhizæ,Maluæ,Rapæ,&c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus ſiccis in primo.

BRYONIAE duæ ſunt: (præter ſylueſtrem nonnullis dictam Bryoniam)una alba: altera nigra cognominatur. Alba Bryonia multa longa,& tenuia ſarmenta promit: clauiculos ſiue capreolos habet inſtar uitis: folia eius lata ſunt,quinquangularia,& ad ſimilitudinem uitium diuiſa,ſed aſperiora, hirſutiora, candidioraq;: flores exigui, candidi,racemoſi : fructus in uuis paruis,quarum acini initio uirent, maturi rubent: radix prægrandis eſt,longa,& craſſa,altè deſcendens,ex albido ſubluteі coloris,guſtu perquàm amaro,& ingrato. Sepimenta,dumos,frutices ſcandit,& ſuperat, non tamen aliorum modo circumplicando ſe,ſed clauiculis ſuis uicina omnia apprehendendo,iisq; ſe diuerſimodè innectendo ac implicando.Similis huic Bryonia eſt nigra.tenuibus ſiquidem, & uiticuloſis cauliculis,foliis,capreolis,floribus,uuarum acinorumq; figura, radicis mole, & quantitate priorem refert.Sed acini per maturitatem nigricant.radix quoq; foris ſubnigra,interiùs buxeo pallet colore. Arbuſtorum hæc ſepium dumorumq; ramulos faſtigiaq; capreolis ſuis quoq; tantùm comprehendit,in omnes partes latè ſeſe ueluti prior explicans. Alba Bryonia multis in Belgio locis reperitur, & paſſim in Italia,ſecus uias ac agrorum margines:ſimiliter in Sueuia ac Rhenana Germaniæ prouincia. Nigram gignunt Heſsia, Saxonia, Vueſtphalia,Pomerania,Miſnia,ubi candida non prouenit,ut Valerius Cordus ſcriptũ reliquit. Vtriuſq; flores Maius,uuas uerò Autumnus ſuppeditat. Prior Græcis ἄμπελος λευκή, id eſt Vitis alba. C & ἄμπελος quidem dicitur,non modò quòd foliis uitem referat,uerum etiam quia fructum in exiguæ uuę,acinis licet raris,ſimilitudinem conformatum producat. Dicitur & βρυωνία λευκή, ὀφιοστάφυλον,χελιδόνιον,μήλωθρον,ψίλωθρον,ἀρχέζωστις ἄγρωστις,ἢ κέδρωστις: à Plinio etiam Madon:ab Arabibus Alpheſera:à Matthæo Syluatico Viticella: in Theſauro pauperum Roraſtrum. Apuleius Apiaſtellum,Vuam Taminiam,Agrifolium & Dentariam appellat: Germ.Stichwurtz/hundskürbß/hundsräben/teufelskirſen: noſtri uulgarem appellationẽ ſequentes,Bryoniæ: Gall. *Couleuree*,Ital.*Zucca ſaluatica*, Hiſp.*Nueza blanca*,& *Norca blanca*. Altera Græcis ἄμπελος μέλαινα,ἢ βρυωνία μέλαινα: Latinis Vitis nigra, Bryonia nigra, à nonnullis χειρώνειος ἄμπελος,βουκράνιον. Galenus propriè βρυωνίαν uocari ait. Idem Plinius affirmat,qui & à nonnullis Chironiam, γυναικάνθην,ac ἀπρωνίαν dici refert.Chironia autem cognominatur à Chirone inuentore. Eſt Chironis,inquit Plinius, inuentum ampelos, quæ uocatur Chironia.* Facultate autem Bryonia alba omnibus ſuis partibus calida & ſicca eſt, tertium gradum,præſertim caloris excedens,cum expurgandi potentiſsima ui,per quam non modò bilioſos, ac pituitoſos,ſed & aquoſos humores educit. Aſparagos, qui prima germinatione prodeunt, ſi decocti edantur,aluum & urinam ciere Dioſcorides ſcribit. Galenus uerò ab omnibus pro more perVer edi ait,eduliumq; eſſe ſtomacho propter adſtrictionem gratum.Quod de uitis ſylueſtris,ſiue Tami quidem,ſed nequaquam de huius germinibus ueritatem habet. Nam albæ Bryoniæ aſparagi, ſiue prima germina nequaquam aſtringunt,ſed aluũ uehementiùs commouent,ſtomachoq; grauem moleſtiam inferũt. Dioſcorides item radicis ſuccum Vere exprimi,bibiq; cum aqua mulſa,pituitamq; ducere,ait.Ducit autem non modò ſuccus,ſed & radicis decoctum, pituitam,bilem flauam, ac ſeroſos aquoſosq; humores, & quidem ualidiſsimè, unà uentriculum ita ſæpenumerò perturbans,ut & eoſdem uomitione reddi procuret.Conferre huiuſcemodi uehemens purgatio hydropicis poſſe ſperatur:& quos comitialis morbus,aut capitis diuturnæ, & pertinaces uertigines detinent. Sed tamen epilepticis non quotidie, ut Dioſc.monet,exhibendæ: ſubinde etenim dediſſe ſatis erit moleſtum. Validum enim,ut diximus,eſt remedium,uiolenter purgans,& naturæ uim inferens. Extrahit eadem radix mortuos fœtus,& ſecundas ſubdita, idemq; in inſeſsibus decocta poteſt.Cutim eadem extergit & erugat:maculas ſolares,uaros,lentigines,cicatrices nigras,cum eruo & Chia terra ac fœnogræco depurgat,aut in oleo decocta uſq; dum colliqueſcat. Tollit ſugillata: digitorũ pterygia compeſcit:cum uino impoſita inflammationes

diſcutit,

A diſcutit, ac abſceſſus rumpit: educit & oſſa trita & impoſita: miſcetur & commodè erodentibus medicamentis: auctor Dioſcorides. Fructus ad ſcabiem & lepram facit illitus, & impoſitus, eodem auctore. Galenus iis, qui coria denſant, utilem perhibet. Plinius lactis abundantiam facere ſcribit. Videtur tamen magis lactis generationi aduerſari. Nam acris eſt, & eo uellera ac coria, Dioſcoride teſte, depilantur. Nigra Bryonia ſupradictæ, ut Galenus ait, ad omnia ſimilis, niſi quòd imbecillior. Dodonæus.

BRYONIA ſylueſtris, ſeu Vitis ſylueſtris, longos, lignoſos, mediocris craſsitudinis, rimoſi corticis, inſtar ſarmētorum uitis, obſcurè ſubrubentes uiticuloſos promit cauliculos, quibus uicinis quibuſuis multis ſe amplexibus circumuoluit, ac crebris intorquet circuitionibus ab imis ad faſtigium ſcandens: capreolis ſiue uiticulis caret: folia hederacea, mollia, ſplendentia, Smilacis læuis haud abſimilia: flores candidi, exigui, muſcoſi, odorati, racematim dependent: uuæ paruæ ſunt: acini uirent, maturi cocci modo rubent: radix craſſa, longa & magna, ſucco glutinoſo & lento plena, adeò ut friata digitis adhæreat. In ſyluis opacis, & ſimilibus locis aſperis, præſertim ubi aquæ ſubſunt, gignitur: reperitur & ſub Corylis prope Argentinam, ut Kyberus prodidit. Martio menſe aſparagi ſiue prima erumpunt germina: flores Maio: uuæ circa uindemiæ tempus maturantur. Græci hanc ἄμπελον ἀγρίαν, id eſt, uitem ſylueſtrem dicunt. Differt tamen non parum à Labruſca ſiue uite uinifera ſylueſtri, quæ & ἄμπελος ἀγρία. Præbuit utriuſque ὁμωνυμία Plinio occaſionem, ut ſatis de his ſe explicare non potuerit, libro uigeſimotertio, capite primo: & utramque inter ſe confuderit. in quo ſunt & Arabes notandi. Dicitur uerò & hæc ſylueſtris Bryonia, Latinis Tamus, fructuſque eius Vua Taminia: Italis *Tamaro*. Vua Taminia autem, etiam Staphyſagria eſt: ſed hanc falsò ita nuncupatam, Plinius inquit. Germanis eſt Schmärwurtzel. Allobroges Latinam uocem retinent, & Tamum quoque, aut Tanum appellant. Plinius Salicaſtrum etiam uocat: Ruellius Sigillum beatæ Mariæ, in officinis quibuſdam nominari refert: Non eſt hoc loco refellenda eorum ſententia, qui Cyclaminum alteram hanc eſſe uolunt. Vel ſola enim radicis magnitudo facilè hos redarguit. Cyclamini ſiquidem radix ἄχρηστος, id eſt, nullius uſus ac exigua, huic autem magna & multi uſus. Cum eo magis uideretur agendum, qui ἄμπελον ſiue βρυώνιαν μέλαιναν eſſe pertinaciùs tuetur: niſi reperta, & ab eo conſpecta legitima Bryonia nigra, ſententiam mutaturum ſperaremus. Sed tamen quid uetat, & in huius errorem animaduertere, & Tamum non eſſe Bryoniam docere? Caret capreolis Tamus: fructum non nigrum, ſed pulchrè rubentem gignit. Bryonia uerò nigra B capreolos habet inſtar uitis, & acinos profert nigros. Oſtendunt hæc differentiam ſatis euidentem. * Sunt autem Tami ſiue ſylueſtris Bryoniæ radices calidæ & ſiccæ ordine tertio: fructus adſimiles, facultate attamen mitiore. Vtraque abſtergunt, & digerunt. Dioſcorides radices ait aquoſa detrahere, & hydropicis utiles, ſi in uino, quod aquam marinam admixtam habeat, ferueſiat, & cum aquæ cyathis duobus bibantur: fructus ſiue acinos, cum à Sole, tum & alias cutis maculas expurgare. Abſtergit autem non modò maculas, uerùm & ſugillatarum partium liuores citiſsimè idem digerit, ac reſoluit: quod & radices impoſitæ poſſunt. Recenter enata germina, muria condiri, atque inter cibaria recipi, Dioſcorides refert. Inferri menſis & noſtra ætate in Hetruria, Matthiolus ſcribit. Idem quoque in Hiſpania Betica fieri alij aſſerunt. Dicuntur à porcis huius radices quæri, erui, ac cum uoluptate mandi, neque minùs eſſe gratæ, quàm Cyclamini orbicularis, quæ inde panis porcini nomen indeptæ ſunt. Si quis autem hanc ob cauſam Cyclaminum alteram eſſe contenderit, hunc & plures alias Cyclaminis annumerare oportebit. Neque enim huius tantummodò, ſed & multarum aliarum ſtirpium radices quærunt, eruunt, auidiſsimeque deuorant porci, quarum nullæ ad Cyclamini genera pertinent. Temerarium idcircò fuerit, Tamum Cyclamini ſpeciem aſſerere, quòd eius radices porcino generi gratæ ſint. Dodonæus.

OENANTHE folia habet paſtinacæ: florem candidum: caulem craſſum, palmi altitudine: ſemen atriplicis: radicem magnam, in multa rotunda capitula extuberantem. Naſcitur in petris. Colligitur autumno: ſiccatur ad ſolem, & conſeruatur per annos duos.* Radix è uino urinæ ſtillicidio conuenit.

RVBIA Græcis Erythrodanum, officinis Rubia tinctorum: German. Rotte/ Belgis *Mee*, & ubi comminutæ ſunt radices *Mee crappen*, Italis *Rubbia* & *Robbia*, Hiſpan. *Ruuia*, *Roya*, & *Granza*, Gall. *Garance* uocatur. Huius quidem propriè ſpecies nullæ ſunt. Sed ſi omnes illi foliis ſimiles, ad eam referantur, multæ occurrent, ut Aparine, Mollugo, Gallium, Aſperula, Cruciata, quæ omnes foliis Rubiam referunt, & idcirco ſylueſtres eius ſpecies uidentur. Ramulis autem Rubia exit quadrangularibus, geniculatis, aſperis, craſsioribus, maioribuſque, quàm Aparines: foliis anguſtis, oblongis, aſperis quoque, è ſingulis geniculis quinque ferè, in radiantis ſtellæ modum diſpoſitis. flores in ſummis ramulis parui dilutè lutei. Semen rotundum, paruum, C initio uirens, inde rubens, poſtea nigrum, radices prælongæ, tenui medio neruo, cortice uerò carnoſiore ac rubente, quo cùm lanæ, tum & alia rubro inficiuntur colore. Seritur Rubia non paucis Italiæ, Hiſpaniæ & Galliæ, plurimis etiam Belgij locis, pingui fœcundoque ſolo. Dioſcor. quandam ſuæ ſpontis eſſe tradit: alteram uerò in Thebana Galliæ, & Rauenna Italiæ, nec non in Caria inter oleas ſeri. Valerius Cordus Rubiam etiam iuxta Germaniæ Spiram ſpontaneam in ſepibus naſci refert, ſatiuæ per omnia ſimilem, maiore tantùm radice. Aeſtate floret ſemenque facit. Auguſto radices leguntur, quæ reſiccatæ, & attritæ, in uſum & tinctorum, & medicinæ ueneunt. Rubiæ autem radices, ut potentiam ac uim haud obſcurè aſtringentem obtinent, ita quoque natura ac temperamento frigidæ ſunt ac ſiccæ. Guſtatæ ſiquidem acerbum ſaporem referunt, cum exigua tamen quadam dulcedine primò occurrente, quam acerba & adſtringens mox excipit qualitas. Quod non modò à nobis, ſed & ab expertiſsimo ſui ſeculi medico Gulielmo de Saliceto compertum & obſeruatū quoque eſt: qui pontici eam eſſe ſaporis ſcriptum reliquit.* Commendatur uerò paſsim Rubiæ radicum decoctum, ruptis, cæſis, uulneratis, & ex alto præcipitatis. ſanguinis fluores reprimere: inflammationes mitigare: offenſas quaſſataſque partes ad ſanitatem perducere creditur. Miſcentur his de cauſis potionibus, quas uulnerarias recentiores appellant. In quibus tantam earum uim ac efficaciam, & Matthiolus quoque eſſe refert, ut etiam thoracis, & inteſtinorum lethalia uulnera his curari poſſe ſperetur. Accedit noſtræ ſententiæ expertiſsimus ac clariſsimus olim Louanij medicus Ioannes Spiringus, qui in Rhapſodiis ſuis ſcriptum reliquit, Rubiæ decoctum cum Tryphera magna exhibitum ualere aduerſus fluxum menſtruorum, hæmorrhoidum, & dyſenteriam: idque euidentibus experimentis compertum. quod Rubiam adſtringentem eſſe confirmat. At Dioſcor. Rubiæ radicem urinam ciere, ac multam craſſamque, & nonnunquam ſanguinem ducere tradit: & tantam ei aperiendi uim adeſſe, ut appoſita etiam menſes, ſecundas, & fœtus extrahat. Fefellit autem eum urinæ intenſus rubor, uſum Rubiæ mox conſequens, quem à permixto ſanguine eſſe exiſtimauit, qui tamen non aliunde eſt, quàm ab ipſo colore Rubiæ. Radix etenim huius quouis modo aſſumpta, mox urinam rubicundo inficit colore, nec ſecus ac Rhabarbarum eandem tingit luteo: ſubſtantiam interim eius non permutans, nec craſsiorem, quàm antea fuerat, reddens: in iis ſcilicet, qui integra ſanitate fruuntur: quod non aperire eam, ſed aſtringentis quoque facultatis participem eſſe, non minùs quàm Rhabarbarum, citiùs commonſtrat. Propter adſtringendi ſiquidem ipſius potentiam, colorem ſeroſi humores aliquandiu retinent. Adſtringentibus enim permixti colores, diutius coloratis inhærent, nec ita citò euaneſcunt. Probè iſtud norunt, qui ex florum herbarumq; ſuccis colores colligunt. alumen etenim unà cum ipſis permiſcent, quo in lon-

gius tempus coloris ſpecies alioqui citò peritura retineri ac conſeruari poſſet. Ex his autem ſatis conſtat, extergendi aut aperiendi potentiam Rubiæ nullam eſſe, & Dioſcoridem huiuſcemodi uim ei temerè tribuiſſe: A ac poſt eum Galenum, & poſteriores reliquos, in eius uerba iuratos. Plinius contra ſerpentes Rubiæ ramos cum foliis imponi ait, & inuenire ſe apud quoſdam (quod uaniſsimum) morbum regium ſanari hoc frutice, etiam ſi adalligatus ſpectetur tantùm. Dodonæus.

MYRICAE, ſeu Tamaricis radix uulgò cognita eſt. * Elephantiaſim ex lienis uitio obortam, huius decoctum, & cum paſsis uuis epotum ſanare tradidit Alcanzius Arabs. id quod ſe uidiſſe ait in duabus mulieribus. Matthiolus.

SICCANT quoq; in primo exceſſu, radix Altheæ, Ari, Fœniculi, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus ſiccis in ſecundo.

SICCANT ordine ſecundo, radix Capparum, Cichorij, Raphani, &c. de quibus ſuprà ſuo loco.

De radicibus ſiccis in tertio.

RADICES cauæ duæ ſunt: una maior, altera minor. Maiori folia ſunt Coriandri modo diſſecta, tenuia, dilutè uirentia, cæſio uidelicet Aquileiæ foliorum colore: quorum & formam aliquatenus referunt, minora tamen: pediculi teretes, tenues & leues, palmum longi: circa quos ſuperiore parte floſculi ordine digeſti, oblongi, in corniculum deſinentes, Linariæ floribus conformes, dilutè in rubro purpurei, ſubinde albidi. ſemen in ualuulis latiuſculis exiguisq;, nigrum, paruum & ſplendens. radix tuberoſa, inferiore parte ſeſsilis, & excauata, pulpa, dum recens ſublutea, ubi uerò exaruit in uirore ſubnigricante, guſtu cum amaritudine quadam auſtera. Minor ſpecies foliis, pediculis, purpuraſcentibus oblongisque floſculis, ſiliquulis, & ſemine maiori ſimilis eſt: humilior tantùm, ac minor. radix huius non caua, uerùm ſolida, globoſa, uerticilli ſpecie, colore ſubluteo, ſapore cum amaritudine adſtringente. Exit utraque circa ſepes, uepres, agrorum, & uinearum margines, humilioribus locis ac ſolo pingui lætoque. Vnaque in Germania, minor Belgis frequentior. Primo ſtatim Vere utraque erumpit: florem mox facit, ſemenque breui perficit. Menſe Maio eius præter radices nihil ſupereſt: ita paucis hebdomadis apparet. Germani Holwurtz/ Belgæ Hoolwortele, id eſt radicem cauam appellant. Officinas perperam hac pro Ariſtolochia rotunda uſas notius eſt, quàm referri, aut refelli debeat: & ſimiliter eorum manifeſtus error, qui temerè Piſtolochiam iudicarunt. Quo autem nomine dici debeat, (ſi modò ueteribus cognita fuerit) non parum ambigendum uidetur. Sunt, qui Leontopetali B ſpeciem faciant: alij Eriphion: nonnulli Theſium: plerique Capnon Chelidoniam. Cùm Leontopetalo autem tuberoſis radicibus, & quadantenus foliis conuenire uidetur: ſed cauliculorum alæ plurimæ, floresque Anemones in radice caua deſiderata, diſcrimen adferunt. Leontopetali etenim caulis ramoſus in alas multas diuiditur, flos uerò qualis Anemones, ut quidem Dioſcorides, & Plinius referunt. Eriphion autem ſi utique ἀπὸ τοῦ ἦρος, id eſt, à Vere nomen habet, ἠρίφυον, aut citius ἠρίφυλλον, Verisque planta non impropriè hæc radix nuncupari poterit. Veris ſiquidem tempore tantummodo apparet, ac uiret. Sed tamen ἐρίφιον ab hœdo dictum ea propter non eſt. Eriphion ſiquidem iſtud, longè aliud eſt: ut quidem deſcribitur tum ab Apuleio, cum in libro ad Paternianum Galeno attributo. Apuleius, Eriphion, ait, naſcitur in Gallia, in monte Soracti: figuram habet apij: florem purpureo ſimilem: naſcitur ſeptem radicibus totidemque ramulis: ipſa autem patula humo omni florens tempore, ſemen habet tanquam faba. In libro autem ad Paternianum hæc uerba leguntur: Eriphion herba eſt, quæ in ſummis montibus inuenitur: folia habet ſimilia Apio, & thyrſulū oblongum, in cuius ſummo floſculum quaſi uiolaceum, & ſemen in medio: radicem quoque ad magnitudinem, & ualetudinem cepæ oblongæ, habet & radices alias, quæ radiculas alias è radicibus emittunt, nigro cortice ueſtitas. Ex quibus manifeſtum, radicem hanc nequaquam huiuſmodi Eriphion eſſe. De Theſio ſeu θησέιω, pauca apud ueteres extant. Theophraſtus radicem eius amaram eſſe, & tuſam aluum purgare ait. Plinius libro 21. cap. 17. radicem quæ Theſium appellatur, bulboſis non diſsimilem, & guſtu aſperam refert. Athenæus Timachidam citans auctorem, Theſium florem tradit, ex quo Ariadnes corona compoſita fuit. Conuenire hæc ſatis radici cauæ apparent. tuberoſa ſiquidem radix, guſtu non abſq; amarore auſtera, quæ ad purgationes facere creditur. Sed in tanta ueterum breuitate quid affirmandum? Capnos Chelidonia, quæ iuxta ſepes enaſcitur, atque hinc φραγμίτης cognominatur, qualis ſit, Aetius non exponit. ſolum nomen eius reperitur Tetrab. 2. lib 3. cap. 110. in collyrio Marciani: & Tetrab. 3. lib. 2. cap. 1. inter calefacientia, & firmitatem iecinori conferentia. Quòd ſi autem Capnos chelidonia illa eſt, quæ à Plin. lib. 25. cap. 13. prima Capnos nominatur, & ad oculorum caligines commendatur, ſatis manifeſtum, Cauam radicem non eſſe Capnon Chelidoniam. Prima etenim Plinij Capnos ramoſa eſt, & uicinis ſepimentis ſeſe implicat: caua uerò radix ramulis C adnatis caret, humilisq; nullis ſuſtinetur, neq; eget adminiculis. Si autem alia eſt, Aetij Capnos Chelidonia, quàm Plinij, (quod fortaſſe Chelidoniæ cognominatio innuit) non citra aliquam occaſionem Capnos Chelidonia appellari poteſt. Fumariam etenim foliis, tametſi maioribus, aliquatenus refert: & Vere quidem primo, circa uidelicet χελιδονῶν, id eſt, hirundinum aduentum. Sed tamen idcircò ueram & legitimam Capnon Chelidoniam eſſe non conſequitur. Sunt ſiquidem & aliæ eodem tempore prodeuntes, breuiq; pòſt pereuntes, quæ tamen Chelidoniæ non appellantur. Cæterùm Caua radix calida & ſicca potentia eſt, magis tamen ſicca quàm calida: utpote tertio reſiccans, ſecundo uerò ordine excalfaciens. adſtringit autem, & abſtergit, nonnihilq; digerit. Vtilis ad ueteres diuturnosq; tonſillarum fauciumue tumores. ualet etiam aduerſus hæmorrhoidum cum tumore dolores cum unguento ex populo nigra, aut alia ſimili facultate permixta. Ferunt & hanc drachmæ unius pondo ſumptā aluum ducere, pituitamq; detrahere. Dodonæus.

PENTAPHYLLI, ſeu QVINQVEFOLII radix, Ger. Fünffingerkrautwurtz. Gall. *Racine de Cinquefeuille*, eſt ſubrubra, oblonga, ueratro nigro craſsior. Naſcitur in riguis & aquariis ductibus. Colligitur Auguſto menſe: ſiccatur in umbra, & ſeruatur per annum. * Ius radicis decoctæ ad tertias, ſi in ore contineatur, dentium dolores ſedat: putrida oris ulcera collutione ſiſtit: arteriæ ſcabritias gargarizatu læuigat: contra alui profluuia & dyſenterias auxiliatur: item articulorum, coxendicumq; cruciatibus potum. Cocta in aceto, & illita, ſerpētia ulcera cohibet: ſtrumas, tumores, duritias, abſceſſus, & collectiones diſcutit: ignes ſacros, reduuias, condylomata, pſorasq; ſanat. * Teneræ radicis ſuccus, contra iecinoris, pulmonumque morbos prodeſt: item aduerſum uenena. Illita cum melle & ſale, tam uulneribus, quàm fiſtulis remedio ſunt: enterocelicis auxilium præſtant. Dioſcorides.

TRIFOLII, OXYTRIPHYLLI, uel ASPHALTII radix longa, tenuis, & ualida eſt. Antidotis inſeritur. * Laterum dolores ab obſtructione natos iuuat: urinam, menſesq; prouocat. Dioſc. & Galenus.

SICCANT etiam in ordine tertio, radix acori, aſari, apij, doronici, ſeu carnabadij, petroſelini, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus excalfacientibus caput.

PAEONIAE radix, Germ. Peonienwurtz, Gall. *Racine de Penoiſne*, Ital. *Radice di Peonia*, maris digitali craſsitudine, & palmi longitudine, guſtu aſtringens, alba. fœminæ radicibus ceu glandes circiter ſeptem aut octo

inhærent,

A inhærent, ut in haſtula regia. Naſcitur in altiſsimis montibus, & præruptis. Colligitur menſe Auguſto ſiccatur & conſeruatur per annos II. uel III.* Fœminis à partu non purgatis ſicca radix datur, ciet menſes amygdalæ magnitudine pota: uentris doloribus cum uino pota auxiliatur. ualet contra regium morbum, & renũ, ac ueſicæ dolores. decocta in uino aluum ſiſtit. Alligata radix, puerorum epilepſias ſanat. Dioſc.

CAPVT quoq; excalfaciũt, ſeu pituitã in capite concoquũt, radix Fœniculi, &c. de qua uide ſ. ſuo loco.

De radicibus excalfacientibus thoracem.

ARISTOLOCHIAE, auctore Dioſcoride, tres ſunt: longa, rotunda, & clematitis. Plinius Piſtolochiã ſpeciem annumerauit quartam. Poſterior ætas quintam, Sarracenicã dictam, adinuenit. Longa ariſtolochia multis à radice tenuibus ac uiticuloſis germinat cauliculis: circa quos folia hinc inde mollia, odorataque: flores iuxta folia oblongi, caui, una parte lõgiores, coloris purpurei, odoris grauis: fructus turbinati, ſtriati, exiguis pyris conformes, qui ſemine maturato in quinq; ut plurimum partes diſsiliunt, quod triangulum, ac nigricantis eſt coloris. radix ſubeſt dodrantalis, aut breuior, digitalis craſsitudinis, buxei flaueſcentis coloris, odorata, ſed perquàm amara, ac ori ingrata. Rotunda ariſtolochia cauliculis, foliiſq; priorem refert, ſunt tamẽ paulo rotundiora folia eius, cuius fructus turbinatur. flos unius (differentia etenim in hoc nonnihil) oblongior & anguſtior, colore ſubluteus: alterius breuior, & qua reflectitur parte, in purpura ſubnigricans. fructus huius pyri modo è latiore ſede faſtigiatur: illius in rotundo oblongus: utriuſque ſtriatus. ſemina qualia longæ. radices orbiculatæ ac tuberoſæ, guſtu & odore longæ. Clematitis longis, prætenuibus, uiticuloſiſq; ſuis cauliculis, ac non raro ramoſis, uicina quæuis adminicula comprehendit, quibus ſe Smilacis modo implicat, ac circumuoluit. folia longiori pediculo hærent, læuia, lata, acuminata, uti aliarum. flos ſimiliter cauus, oblongus, luteus, aut ex purpura nigricans, fructus haud differentes. tenues autem radices ſunt, & prælongæ, modò per ſumma ſerpentes, mox altiùs demiſſæ, colore præcedentium. Dioſcoridis exemplaria, Clematitem foliis eſſe, habent, ἀειζώῳ μικρῷ ἐοικόσι, ſed legendum eſt ἀστέρι ἐοικόσι, μικρῷ. Deprauatus eſt de Clematite & Theophraſti locus. nam ubi legitur: τῇ χροιᾷ δὲ μέλαινα. & mox: φύλλον δὲ ἔχει περιφερὲς τῇ ἀλσίνῃ: reſtituendum eſt: τῇ χροιᾷ δὲ μήλινα, id eſt, colore melina, & φύλλον δὲ ἔχει περιφερὲς τῇ ἑλξίνῃ. Ariſtolochias autem naſci pinguibus & campeſtribus locis, Plinius refert. Hiſpaniæ agri harum trium feraces ſunt. Longam & rotundam in Italia, ac Narbonenſi Gallia reperire quoq; eſt. Clematitem Petrus Bellonius in Ida Cretæ monte à ſe inuentã ſcribit. Carolus Cluſius circa Hiſpalim, plurimiſq; aliis Beticæ Hiſpaniæ locis, in dumetis, & uepribus offendiſſe ſe hanc refert. Florent ariſtolochiæ in Belgio quidem Maio, aut Iunio: alibi & in calidioribus regionibus **B** priùs. Colligũtur autumno: ſiccantur ad ſolem, & ſeruantur per annos duos, uel tres. Nuncupatur Ariſtolochia, Græcis ἀριστολοχία: quoniam ἀρίστη τοῖς λόχοις, id eſt, optima puerperis ſit. Priorem ἀριστολοχίαν μακράν, id eſt, Ariſtolochiam longam, ab ipſius radicis forma, item & δακτυλῖτιν, μηλόκαρπον καὶ πεύξινον nuncupant, & Ariſtolochiam quoq; marem. Altera fœmina exiſtimatur, & ἀριστολοχία στρογγύλη, ſiue rotunda Ariſtolochia dicitur: à nonnullis etiam χαμαιμῆλον, ceu terræ malum. Cyclaminus tamen, & terræ malum appellatur, ab Ariſtolochiis multùm differens. Tertia Ariſtolochia κληματῖτις, ueluti ſarmentitia cognominatur. Reperiuntur porrò & apud Apuleium Ariſtolochię & aliæ appellationes: ut ἀδραρίζα, ἐφέσια, πυξίονος, δάρδανος, ὀπητις, quæ cui ſpeciei propriæ ſint, non ſatis apparet, ac omnibus cõmunes uidentur. Facultate autem omnes hæ Ariſtolochiæ excalfaciunt, reſiccantq;, & ad tertium utriuſq; qualitatis ordinem pertinent, extergendi potentiam unà habentes. Dioſcorides longam aduerſus ſerpentes, & mortifera, drachmæ pondo cum uino bibi, & utiliter imponi refert: ac cum myrrha pipereq; potum, expellere omnia in uteris à partu relicta, item & menſes, & fœtus: idemq; cum peſſo impoſitam poſſe. Rotunda cùm ad hæc omnia, tum ad alia reliqua uenena facit: item ad aſthma, ſingultum, rigorem, ſplenem, rupta, conuulſa, laterum dolores, cum aqua pota: aculeos, & ſpicula extrahit: oſsium ſquamas in cataplaſmatis permixta adimit: putredines remouet: ulcera ſordida expurgat, & caua cum iride melleq; implet: gingiuas & dentes purgat. Clematitem Galenus fragrantiorem eſſe ait: itaq; ea ad unguenta unguentarios uti, ſed ad ſanationes infirmiorem. Cæterum Piſtolochiam hanc ſpeciem nuncupari, πολύρριζον uerò cognominari, Plinius lib. 25. cap. 8. ſcribit. Eſt, ait, & quæ Piſtolochia uocatur quarti generis, tenuior quàm proximè dicta (nempe clematitis) denſis radicum capillamentis, iunci plenioris craſsitudine: hanc quidam Polyrrhizon cognominant. At facultate, & uiribus hæc aliis reliquis haud abſimilis uidetur, excalefaciens ſimiliter, & exſiccans, non adeò tamen intensè. Conuulſis, contuſis, ex alto præcipitatis, ex aqua potam utiliſsimam tradi, Plinius auctor eſt. Sarracenica deniq; Ariſtolochia tenuibus foliis frondoſiſq; ramulis, reliquis ſimilis eſt, altior tamen, ac procerior, quàm longa aut rotunda. folia eius maiora, quàm Aſari flores, concaui, oblongi, una parte prominentes, colore ſublutei. fructus pyrorum inſtar turbinantur: ſemina in his interſepta, triangularia, ſordidè nigricantia. radix longiuſcula, mediocris ſubinde craſsitudinis, lutea, buxi ligno colore ſimilis, amaritudine nec longa, nec rotunda inferior. Eſt autem has **C** interdum exiguas tenueſq; reperiri, ubi uidelicet quandoq; & non ita dudum collectæ, & ſublatæ. Ex relictis ſiquidem radicum particulis nouellæ plantæ, tenellas initio ac ſarmentitias radiculas promunt. Multis in Germania, ac Belgio, nec non in Italia, & alibi, locis huiuſmodi Ariſtolochia reperitur, iuxta uineas margineſque agrorum læto, ac reſtibili ſolo. In hortis feliciter quoq; adoleſcit. Quem ſemel occupauit locum, ægrè deſerit. Quantacunq; etenim radiculæ pars, licet altè, atq; in profundo abdita, germen tamen emittit: adeò pertinacis eſt uitæ. Huius æſtate flores: autumno fructus colligi poſſunt. Vulgò Sarracenicam nuncupant: Galli *Saraſine*, Belgæ *Saraſyn cruyt*, Germ. Oſterlucei, officinæ Ariſtolochiam longam. Atque pro hac olim ab omnibus habita fuit. tandem Clematitis appellari cœpit. Sed iam legitima Clematide reperta, quo hanc nomine alio quàm quintæ Ariſtolochiæ compellabimus? niſi fortè Clematitem alteram, uel Ariſtolochiam longam maiorem eam nuncupari magis placeat. Vi autem & potentia hæc Ariſtolochia reliquis etiam ſimilis, inſigniter amara, & calida, longa non inferior: proinde & pro hac in omnibus compoſitionibus ſuccedere, & recipi abſque ullo errore poteſt. Dodonæus.

IRIS (Germ. Blaw gilgen/ Violwurtz, Gall. *Flambe ou glayeul*, Ital. *Iride, giglio azzuro, lilio celeſte*, Hiſp. *Lirio cardeno.*) à cœleſtis arcus ſimilitudine nomen accepit. Folia fert gladioli, ſed maiora, latiora, & pinguiora. Flores in ſummitate cuiuſque caulis, equalibus inter ſe ſpaciis diſtant, incurui, uarij: ſiquidem candidi, pallentes, lutei, purpurei, aut cœrulei conſpiciuntur: qua diuerſi coloris ſpecie, quędam cœleſtis arcus imago repręſentari uidetur. Radices ſubiacent geniculatę, ſolidę, odoratę: quę fruſtatim diſſectę, in umbra ſiccantur, & traiectę lino reconduntur. Paſsim in hortis prouenit. Melior eſt Illyrica & Macedonica: & inter has laudatiſsima, quę mutila ferè, & denſa conſtat radice, frangenti contumax, ſubrufo colore guſtu amaro, odore perquã grato & ſincero; ita ut nullum prorſus ſitum redoleat: quę dum tunditur, ſternutamenta mouet. Secundum locum habet Africana, candicans, guſtu amara. Teredines in uetuſtate ſentiunt: tunc tamen odoratiores reddi ſolent. Floret uere, Maio potiſsimùm menſe, quo ſanè tempore flores colligi debent. Radices autem autumno.* Vis omnibus excalfactoria, extenuãs, contra tuſsim efficax: humorum, qui ęgrè reiiciuntur, craſsitiem digerunt: bilem, craſſamq; pituitam ex hydromelite drachmis ſeptem epotę, purgant: ſomnum conciliant, lachrymas ciunt, torminibus medentur. Eędem potę ex aceto auxiliantur ſerpentium ictibus, lienoſis, con-

uulſis,perfrictionibus,horroribus,& quibus genitura effluit: menſes ex uino potæ pellunt. Decoctum earũ A
fœminarum fotibus utiliter imponitur, ad emolliendos locos,laxandaq; in eis uenarum ſpiracula:iſchiadi-
cis infunditur:fiſtulas ac ſinus carne explet. Radices ex melle glandis modo ſubditæ,partus extrahunt: quin-
etiam coctæ & illitæ, ſtrumas,ueteresque duritias emolliunt. Siccæ quoque ulcera replent, & cum melle pur
gant: nudata oſſa corpore operiunt: doloribus capitis cum aceto & roſaceo magna utilitate illinuntur. Ad-
motæ cum albo ueratro, & duabus mellis partibus, lentigines & uitia cutis in facie à ſole contracta emacu-
lant. Peſsis, malagmatis,& acopis inſeruntur. Succus hydropicis propinandus, quoniam recenti Illyrica deſti
tuimur,è noſtrate elicitur,ducitq; abundè aquas. Manſa oris halitum commendat: dentium dolores mulcet,
ſi radicis decocto iidem foueantur. Coquit item,abſtergit,digerit, reſoluit,lenit, reſerat, expurgat, & deiicit:
uulnerariis medicamentis immixta ſarcotica eſt. Radicis expreſſus ſuccus bilem flauam,pituitam, & aquas cu
tem ſubeuntes pellit: hæmorrhoidas fotu elicit. Radix ipſa contrita, & ex aceto bibita, omnibus aduerſatur
uenenis. Succus naribus infuſus cerebrum à pituita mirificè purgat: uentriculo tamen nocet, cùm per ſe tan-
tùm bibitur. Dioſcorides,& Matthiolus.

Iridem ex Illyria accipi uult Andromachus non ſine ratione: nam ſi eam conferamus cum altera quæ in A-
frica creſcit, reperietur ſecundum Galenum 1.lib. de Antid. unam alteri præſtare, quantùm uiuum corpus ca-
daueri. Quanquam quæ creſcit in aliis quibuſdam locis, non multùm Illyrica eſt inferior, & ex noſtris Floren
tina eſt præſtantiſsima: nec in Illyriam eam ob cauſam neceſſe eſt nos mittere, cum alibi quoq; laudabilis re-
periatur. Quod ſi quis eam diligentiam adhibeat, ut ex Illyria afferendam curet, proculdubio multum pro-
derit: at ſi ex aliis regionibus eam accipere neceſſe ſit, operam det, ut haſce notas habeat, nimirum, ut ſit den-
ſa, dura, rubeſcens, breuis, odorifera, guſtu mordax, ſine mucore, & quæ inter terendum ſternutationem ex-
citet, quòd de Iride abſolutè ita dictum intelligendum eſt. Sciendum quoq;, quantum ad colorem, Florenti-
nam eſſe albam, quemadmodum & aliæ, quas huc uſque in Italia uidi, unde non nimis ſolicitè colorem rube-
ſcentem, qualis in ſola Illyrica apparet, nos requirere oportet. Neq; refert ꝙ Galenus cap.23. lib.4. de ſimplic.
Medic. quaſi generalem regulam tradat, omnia, quæ colore fuluo, aut flauo, aut rubro ſint prædita, eſſe cali-
diora albis: & exemplum affert de Iride, quoniam Damocrates, ut patet ex eodem Galeno lib.8. de comp. Me
dic. ſecundum loca, cap.10. ad quoddam Malagma ꝙ pro Epate conficitur, accipit Iridem albam.

BEDEGVAR, Dioſcoridi SPINA ALBA, Germ. Weiß diſtel/oder Stechkraut/ Gall. *Cardon noſtre Dame*, B
dicta, ex quarundam ſententia ea eſt planta ſpinoſa, quæ folia habet longa, anguſta, maculis albis diſtincta, ca-
pitula ſpinoſa & in his flores purpuraſcentes. Naſcitur in montanis. Colligitur radix autumno: ſiccatur &
conſeruatur per annum. * Pota cœliacis, ſtomachicis, & iis qui cruenta extuſsiunt, efficax eſt: urinam cit, tu-
moribus illinitur. Decocto eius dentes in dolore collui prodeſt. Dioſc.

THORACEM etiam excalfaciunt, ſeu pituitam in thorace coquunt, radix Enulæ, Glycyrrhizæ, &c. de
quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus excalfacientibus cor.

BEEN album ſecundum quoſdam polemonium eſt Dioſcoridis: ea, inquam, planta, quæ radice conſtat
cubitali, candida, caule geniculato, betonicæ altili uocatæ non diſsimili, ex quo dependent ueſiculæ, ſeu fol-
liculi quidam rotundi & candidi, folia polygono mari ſimilia, maiora tamen & longiora, & ex interuallis bi-
na. Notiſsima eſt per Hetruriam. Been rubrum, aliqui Dioſcoridis tripolium eſſe uolunt: pro hac oſtendunt
plantam quandam in maritimis naſcentem, foliis glaſti, magis uirentibus, longioribusq;: caule per ſumma di-
uiſo, floſculisque purpureis onuſto: radice rubra, palmum longa & contorta. Been rubrum cum hac deſcri-
ptione magis quadrat, quàm album cum polemonia: donec tamen certius de ea iudicium ſtatuatur, radice
paſtinacæ ſylueſtris, aut ſatyrij, aut terebinthi ſummitatibus utemur. * Ad cordis affectus conducunt. Me-
dici Florentini.

COR etiam excalfaciunt, radix Bugloſſæ, Zedoaria: de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus ſtomachum excalfacientibus.

CALAMVS odoratus in India naſcitur. Melior eſt fuluus, denſè geniculatus, & qui aſſuloſè frangitur,
plena araneorum fiſtula, albicatus, lentus in mandendo, & aſtringens, cum aliquanta acrimonia. Is hodie in-
cognitus eſt: uulgaris autem calamus aromaticus, Acorum fortè eſt, ut ſuprà diximus. De eo nunc plura non
dicemus, ſed pro eo Schœnantho utemur. * Calamus aromaticus urinam potu ciet: quare cum graminis,
aut apij ſemine coctus, in aquæ ſubter cutem fuſæ morbo, renum uitiis, ſtillicidio urinæ, ruptiſq; commo-
dè bibitur: menſes & pota, & appoſita pellit: tuſsi ſuffitu medetur per ſe, aut ex reſina terebinthina, hauſto C
per arundinem fumo: ad muliebres inſeſſus decoquitur, & clyſteribus imponitur. Malagmatis & ſuffitioni-
bus odoris gratia commiſcetur. Dioſc.

Calamus odoratus non affertur: utendum itaq; eius ſuccedaneo. Diximus autem ſuprà, cum ageremus de
regulis ſuccedaneorum de quibuſdam ſimplicibus, quę non ſine errore illius loco aſſumuntur. Nunc uero
hoc addendum, in eodem libro de ſuccedaneis, qui Galeno attribuitur, loco Agallochi ſumi calamum odora
tum: contrarium itaq; fieri etiam poteſt, ſumendo Agallochum pro Calamo, quę ſubſtitutio cęteris pręferen
da, tanquam melior: Nam Agallochum quoque calidum & ſiccum eſt in ſecundo gradu, ut ex Serapione col-
ligitur, & pariter aſtringens, amarum & odoratum, quemadmodum etiam Calamus: pręterea ut plurimum
eſt lignoſum, quare omnes partes ſimiles ſunt: & tametſi neſcio, quid acrimonię in ſe Calamus contineat, ꝙ
in Agallocho non deprehenditur, nihilo tamen minus, cum propterea gradus non mutentur, & tantum hoc
augeat ſubtilitatem partium, inque aliis omnibus proprietas ſit eadem, hoc non multùm curandum eſt, do-
nec aliud ſimplex ſeſe offerat, ꝙ hac in parte illi adhuc magis ſimile ſit: nam raro admodum omnia ſimul in-
ueniuntur. Poteſt equidem augeri nonnihil pondus, ut ęquetur id ꝙ in Calamo uirium pręterea reperitur,
quemadmodum cum Caſsia fieri ſolet pro Cinamomo: At non duplum accipiatur (quoniam non ita longè
differunt ſuis facultatibus) ſed tertia pars tantum, quod etiam fecit Aetius in ſua Theriaca, ſumendo nouem
drachmas Piperis nigri, loco ſex drachmarum albi. Bononienſes pro uero calamo receperunt in ſuam The-
riacam, Calamum uulgarem: Nam iudicarunt, quanquam non ipſemet ſit calamus, obtinere tamen in calido
& ſicco, gradum quoq; ſecundum, & alias de quibus diximus, proprietates, ꝙ ſanè à me quoque non impro-
batur, non ſolùm, quia ueris rationibus innititur, ſed etiam quò facilius Agallochum pro Xilobalſamo ſubſti
tuere poſsimus, ut paulò poſt dicetur. Nam non conuenit, ut bis unum ſimplex accipiatur, cum pręſertim id
neceſsitas minimè requirat, quemadmodum etiam multi pręſtantiſsimi Medici ſentiunt.

CARYOPHYLLATAE radix, Germ. Benedictenwurtz, caryophylli ſpirat odorem, tenuis, nigra, & bene
olens. Naſcitur in montibus, & in uiis iuxta ſepta. Colligitur menſe Martio: ſiccatur & conſeruatur per annũ.
* Hac recentiores utuntur pota ad thoracis interna uulnera. Quin & eius ſuccum admixta ęrugine cunicu-
loſis, contumacibusq; ulceribus utiliter iniiciunt. Eadem olfactu ſpiritus recreat, & frigidum roborat cere-
brum. Epota prodeſt cœliacis, dyſentericis, fœminarum profluuiis, & cruenta expuentibus. Tam intus ſum-
pta,

A pta, quàm foris illita, enterocelis auxilio eſt. Temperamentum ei excalfaciens & exiccans, ut manifeſto ſunt indicio eius radices: quippe quæ guſtu odoratæ, aſtringenteſq́; deprehendantur. Quibus qualitatibus nõ modò attenuare, diſcutere, & aſtringere ualent: ſed etiam roborare. Matthiolus.

GINGIBER, ZINGIBER, Germ. Jngwer / Gall. *Gingembre*, Ital. *Gengero*, Hiſp. *Gengibre* nominatur: planta eſt in Troglodytica Arabia magna ex parte naſcens. Radix eſt herbæ graminis modo ſerpentis, candida, odorata, piperis ſapore & uiribus, niſi quòd tardiùs, ſed diutiùs calefacit, ut longum piper. Damnatur teredinibus exeſum, puluerulentum, tectorio quouis circumlitum ad pondus, & magis ad exeſionem tegendam. Cibo conueniens eſt, & cum condimento aſſumitur.* Excalfactoriam uim, & excoquentem habet: aluum leniter emollit: ſtomacho utilis eſt: efficax aduerſus ea, quæ oculis caliginem offundunt. in antidota addi ſolet. Viride in India ſaccharo conditũ, ſenibus pituitoſis, ac frigidis, maleq́; concoquentibus accommodatũ eſt. Dioſc.

Zingiber quidem notum eſt, ſed quòd bonitatem ſummam præ ſe ferat, in exigua copia ad nos affertur: ſed eſt penitus carioſum, & infectum pallida uel rubra aliqua terra, qualis eſt Bolus Armenus falſus, ꝙ non tàm fit conſeruandi ſui cauſa (facilè enim propter humiditatem excrementitiam cariem & teredinem ſuſcipit) q̃ occultandi eius defectum, & obturandi illius foramina. Eligendum itaq; eſt album, ſine carie, & ꝙ ſapore & odore admodum ſit acre. Quod ſi ita perfectum haberi non queat, laudarem illud ꝙ conditum ad nos affertur: modò certi ſimus ꝙ uiride ſit collectum, & ſtatim Saccharo impoſitum, non quòd prius ſiccum & coquendo emollitum fuerit, nam propter coctionem melior eius facultas in aqua remanet.

STOMACHVM quoque excalfaciunt, ſeu in eo pituitam concoquunt, radix Fœniculi, Galangæ, Raphani, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus excalfacientibus hepar.

CVRCVMA Arabum, radix eſt officinis nota. Creditur Cyperi genus eſſe, quod Dioſcorides in India naſci aſſerit: gingiberis effigie:* quod manducatum, croci uim reddit: guſtu amaro ſentitur, & illitum præſentem pſilothri uim exhibet.

RADIX ASPARAGI uulgò nota eſt. Naſcitur in hortis. Colligitur autumno: ſiccatur, & ſeruatur per annos duos.* Cum uino aut aceto cocta, luxatos artus mulcet. Decocta cum ficis aut ciceribus, ſumpta, regiũ B morbum ſanat: coxendicis cruciatus, ſtranguriamq́; leuat. Alligata radix, aut hauſtum eius decoctum, conceptum adimit, & ſterilitatem adfert. Dioſc.

RHAPONTICVM, quod uulgò Rheuponticum dicitur, radix eſt nigra, centaurio magno ſimilis, ſed minor, & rufior, ſine odore, fungoſa, leuis: quæ trita, manducataq́;, colorem reddit pallidum, ad crocum inclinantem, à Rhabarbaro duntaxat (ut nonnulli putant) ſolo loco, in quo naſcitur, differens: nam rheum barbarum ex regione Meridionali aduehitur, rheum uerò ponticum ex Septentrionali. Ad hæc rheum ponticum radice conſtat longa & tenui: rhabarbarum autem craſſa & breui. Aliquorum præterea opinio eſt, eam plantam quæ hodie in hortis ſeritur, rumici ſimilis, quæq́; rhabarbarum exiſtimata eſt, uerum eſſe rhaponticum: ſeſeq́; expertos aſſerunt, eaſdem quas rhabarbarum habere facultates, ſi detur dupla quantitate. Adfertur ad nos uerum rhaponticum, non eſt autem centaurium maius. Optimum habetur, quod teredines non ſenſit, quod guſtatu cum remiſſa adſtrictione leneſcat. Adulteratur decoctione: dignoſcitur uerò, quòd partes externæ non ſint denſæ & compactæ, uerùm rara ſubſtantia, & guſtu nihil, aut minimum adſtringens. Colligitur menſe Auguſto: ſiccatur ad ſolem, & ſeruatur per annos tres.* Id epotum, facit ad inflationes, ſtomachi imbecillitatem, & omne genus dolores, ad conuulſa, rupta, lienoſos, hepaticos, tormina, & renum, ueſicæ & pectoris uitia, aduerſus intenta præcordia, & uuluæ mala, coxendicum dolores, ſanguinis excreationes, ſuſpiria, ſingultus, dyſenterias, & cœliacorum affectus, contra febrium circuitus, & uenenatorum morſus. Datur in ſingulis ualetudinibus eodem, quo agaricum, pondere, & cum eiſdem liquoribus: ſi febri careant, in mulſo: ſi diſſolutio eſt ſtomachi, id eſt, cum cibi tenax non eſt, manditur, & ſine ſorbitione ulla deuoratur. Liuentia, lichenaſq́; tollit, cum aceto illitum. Inflammationes omnes ueteres ex aqua óblitum diſsipat. Summa eius uis adſtringens, cum aliquanto calore. Dioſc. & Medici Florentini.

In *Rhapontico*, cuius radix ſola in uſu eſt, ait Galenus quoque fraudem committi ſolere: Nam in locis illis ubi creſcit, quam primùm ex terra erutum fuerit, excoquunt ad extrahẽdum ſuccum, quo facto ſuccum quaſi ex Rhapontico ſine adiecta aqua per ſe extractum, & radicem ita coctam antea, tanquam adhuc crudam & bonam uendunt: unde opus eſt magno iudicio, quo natiuam à cocta diſcernere queamus. Quod facilè po- C teſt ab illo fieri, qui ſemel tantum crudam diligenter contemplatus fuerit: cocta enim per totam ſubſtantiam magis rara, nec ita denſa & compacta eſt, & in guſtu non præbet tam ualidam aſtrictionẽ qualem habet cruda. Præterea breui tempore ſolet foraminibus exedi. Idem de Rhabarbaro Meſues dicit: Vnde nonnulli exiſtimarunt Rhaponticum Græcorum, & Rhabarbarum Arabum eſſe unam eandemq́; plantam. Sed hîc locus nõ eſt ut hanc controuerſiam diſcutiamus. Satis eſt ſcire, Rhaponticum legitimum ceptum eſſe afferri cum illis notis omnibus, quæ Dioſcorides illi aſsignat, & differre à Rhabarbaro uſitato. An uerò illa differentia inde tantum oriatur, quòd diſtent ratione ſoli, & alioqui ſint eiuſdem generis, aut quòd ſane ſpecie ſint differẽtes, nunc tanquam nimis longam diſputationem omittamus. Neq; opus eſt hîc de ſuccedaneo loqui, quandoquidem uerum ſine multo labore, qui modò uelit, Venetiis inueſtigare poterit. Quòd ſi eius loco Rhabarbarum etiam ſubſtitueretur, parum meo quidem iudicio aberraremus. Nam tametſi magis aluum ſoluat quàm Rhaponticum, non tamen in tanta copia hîc accipitur, ut hanc ſuam facultatem exercere poſsit, quemadmodũ in Agarico quoq; accidit. Hæc aliàs ſecundum Paulum & Auicennam, magnam inter ſe ſimilitudinem habent. Optimum eſt non carioſum, & quod inter mandendum ſit mucilaginoſum, & leniter aſtringens, colore pallido, aut quod propè accedat ad colorem Croci. Crudum Rhaponticũ affertur radicibus oblongis, non adeò craſsis ut Rhabarbarum, ſed colorem ferme ſimilem obtinet. Vulgus Pharmacopœorum pro Rhapontici radice accipiunt centaurium maius Dioſcoridis: quod idem fit apud nõnullos, qui nimis pertinaciter Barbarorum ſententiæ inhærent, Neapoli, ſed eò magis reprehendendi ſint, quò minus peritorum Medicorum hac in parte monitis obtemperare uolunt.

SYLVESTRIS MYRTVS, aliquibus OXYMYRSINE, aut MYRTACANTHA, Latinis RVSCVM appellatur. Folium fert myrti, latius, in formam lanceæ mucronatum. baccæ per maturitatem rubeſcunt, rotundæ, à medio folio dependentes, oſſeo intus nucleo: cubitales ramuli ab radice exeunt, uitilium modo lenti, fractu contumaces, folioſi, radice graminis ſimili, acerba, & ſubamara. In aſperis & præcipitibus locis enaſcitur. Colligitur radix autumno: ſiccatur & conſeruatur per annos duos.* Pota urinam cit: menſes pellit, ueſicæ calculos frangit, ſtillicidio urinæ medetur, dolores capitis ſanat, & regium morbum. Dioſcor.

HEPAR etiam excalfaciunt, ſiue pituitam in eo concoquunt, radix Apij, Fœniculi, Petroſelini, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus excalfacientibus ſplenem.

FRAXINVS arbor nota eſt.* Cuius radices in uino potæ, lienis dolores auferunt.

GENTIANA Germ. Enzian, Gall. *Gentiane* nominatur: huius inuentio prima aſsignatur Gentio, Illyricorum regi, à quo cognomentum habuit. Foliis partim proximè radicem, iuglandi, plantaginiue ſimilibus, ſubrubris: partim à medio caule, & præſertim iuxta cacumen paulum diſſectis, caule cauo & leui, digiti craſsitudine, geniculato, ex interuallis maioribus foliato, binûm cubitorum altitudine. ſemine in calicibus lato, læui, glumoſo, ſatis ad ſpondilij ſemen accedente. radice longæ ariſtolochiæ, longa, craſſa, amara. Locis gaudet umbroſis, frequens in Italiæ, Illyrici, Germaniæ, Galliæq́; montibus. Flores æſtate, ſemen autumno non rarò perficit. Colligitur menſe Auguſto, uel autumno: ſiccatur ad ſolem, & ſeruatur per annos tres. Eligitur foris colore buxeo, intus crocante, amariſsima, dura, parum rugoſa, frangi contumax.* Vis excalfactoria & adſtringens: contra morſus ſerpentium, duabus drachmis, cum pipere, ruta, & uino pota auxiliatur. Extracti ſucci drachma, laterum doloribus, & ex ſublimi deturbatis, ruptis & conuulſis prodeſt: hepaticis & ſtomachicis, pota cum aqua ſubuenit. Radix collyrij modo ſubdita, partus eiicit: impoſita, ut lycium: uulneraria eſt, & ulcerum cuniculatim depaſcentium medela. Succus præcipuè eodem effectu prodeſt: oculis inflammatione laborantibus illinitur: pro meconio collyriis acribus immiſcetur. Radix uitiliginem abſterget. Dioſcorides. A

Gentiana eſt notiſsima, cuius radice utimur, quę debet eſſe plena, denſa, non rugoſa, & ſapore amariſsimo: quæ ſit collecta in montibus, non in paluſtribus locis: Talis ab unoquoq; Herbario facile haberi poterit.

SPLENEM quoq; excalfaciunt, ſeu in eo pituitam concoquunt, radix Acori, Apij, Aſparagi, Ariſtolochiæ rotundæ, Fœniculi, Capparorum, Petroſelini, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus excalfacientibus renes.

FRAGARIAE radicis & herbæ * decoctum, potum iecoris inflammationibus confert: renes & ueſicam purgat: uulnera & ulcera ſanat: muliebres fluxus, & læuitates inteſtinorum cohibet: cordis affectibus ualde ſuccurrit. Andernacus.

SAXIFRAGAE radix in petris & aſperis locis naſcitur. * Stranguriæ prodeſt: urinam cit, renum & ueſicæ calculos pellit. Dioſcorides.

RENES & VESICAM excalfaciunt quoq; radix Apij, Petroſelini, Pentaphylli, &c. de quibus uide ſuprà.

De radicibus excalfacientibus uterum & iuncturas.

MATRICEM excalfacit, ſeu in ea pituitam concoquit, radix Rubiæ: de qua uide ſuprà ſuo loco. B

IVNCTVRAS calefaciunt radix Coſti, Zingiberis, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus refrigerantibus ſtomachum, hepar, & ſplenem.

SONCHI radix refrigerat, modicè aſtringit. * Vnde æſtuanti ſtomacho & inflammationibus illiti proſunt. Succus eorum ſtomachi roſiones ſorbitione mitigat: lac elicit. in uellere appoſitus, ſedis ac uuluæ collectionibus opitulatur. Dioſcorides.

STOMACHVM, HEPAR, & SPLENEM quoq; refrigerat radix Cichorij, &c. de qua uide ſ. ſuo loco.

De radicibus aſtringentibus.

CYPERVS iuncus eſt triangularis, interdũ quadrangularis, cubitalis aut maior: folia fert porracea, longiora & anguſtiora, in ſummo caule minuta, ſemen complectentia: radices, quarum in medicina uſus, inter ſe cohærentes, oleis oblongis ſimiles, uel rotundæ, nigræ ſuaui odore, & amaro guſtu. Naſcitur in paluſtribus. Duorum generum in Italia reperitur. Vnum exiguum, cui radices oleæ ſimiles: hoc præfertur. Alterum maius, cuius radices inæquales, & contortæ. Optima ea eſt radix, inquit Dioſc. quæ grauior eſt, denſa, plena, dura, aſpera, odorata cum quadam acrimonia, qualis eſt Cilicia, Syriaca, & quæ à Cycladibus inſulis petitur. Sic & hodie, quæ ex Oriente aduehitur, melior eſt noſtrate. Aliud Cyperi genus in India naſci Dioſcorides dicit, zingiberis effigie: quod croci modo tingit. Illud ueterum Curcuma eſſe, non abs re pleriq; exiſtimant.* Cypero uis calida ineſt. Venarum ſpiracula laxat: urinam ciet: ad calculos, aquamq́; ſubter cutem utiliſsimè bibitur: aduerſus ſcorpionum ictus remedio eſt: perfrictionibus uuluæ, & præcluſionibus fotu prodeſt: pellit menſes. Contra ulcera oris, etiam ſi depaſcant, uorentque, farina eius efficax eſt. Malagmatis calfacientibus, & unguentorum ſpiſſamentis bene adiici ſolet. Medici Florentini, ex Dioſcoride.

BISTORTA folia in longiuſculis pediculis promit oblonga, lata ac acuminata Lapathi ſimilia, uerùm uenenoſa, & ſupernè quidem uirentia, inferiùs uerò in cæſio colore candicantia: inter quæ medij exeunt caules pede altiores, rotundi, minoribus aliquot foliis circumueſtiti, ſpica in faſtigio exiguis floſculis è dilutiore rubore purpuraſcente, ſemina in qua tandem triangularia, ſplendentia, ueluti oxalidis. radix ſubeſt craſſa, oblongior, geniculata, nonnunquam retorta, multis fibris capillata, foris nigricans, interiore uerò pulpa non intensè rubeſcens, guſtu adſtringens. Fuchſius duas huius ſpecies facit: unam foliis rugoſioribus, aliam leuioribus: & radice hanc magis in ſe contorta, illam uerò maiore, & minus complicata, multumq́; fibroſa. Reperitur Biſtorta locis humentibus, in opacis ſyluis, pingui ac lutoſo ſolo. Matthiolus in montibus exire refert. Adoleſcit etiam feliciter in hortis: perenni radice nititur. Maio ac Iunio flores ſpicati uigent: ſemen poſtea matureſcit. Ab intortis, & conuolutis radicibus nomen Biſtorta habet. Germani Naterwurtz. Belgæ *Hertzhonge*, Galli *Biſtorte* appellant. Colubrina & ſerpentaria à Germanica uoce etiam dicitur: & à quibuſdam Dracunculus. Sed à Dioſcoridis Dracontio multùm differt. Plinianorum autem Dracunculorũ aliqua fortaſsis ſpecies eſt. Plinius ſiquidem lib. 24. cap. 16. id quod Græci Dracontion uocant, triplici ſibi effigie demonſtratum refert: foliis betæ, non ſine thyrſo, flore purpureo: alios radice longa, ſignata, articuloſaq́; monſtraſſe: tertiã demonſtrationem fuiſſe folio maiore quàm cornus, radice arundinacea. Deinde infrà lib. 25. cap. 2. in agro hoſpitis repertum ait, Dracunculum appellatum, caule pollicari craſsitudine, uerſicoloribus uiperarum maculis, quem ferebant contra omnium morſus eſſe remedium. Atq; primus horum Dracunculorum Aro, auctore ipſo Plinio, ſimilis eſt. Tertium aquatilem eſſe Dracunculũ. Poſterior, Dracontion maius Dioſcoridis eſſe uidetur. & Plinius hunc à reliquis tribus differentem etiam oſtendit. Alius eſt, inquit lib. 25. cap. 2. quam nos in priore uolumine eiuſdem nominis diximus, ſed huic alia figura. Supereſt ſecundus Dracunculus, qui ſi idem eſt cum eo, cui cap. 16. lib. 24. ſtatim initio, radicem tradit eſſe ſubrutilam, & draconis conuoluti modo, multũ cum Biſtorta conuenit. Nam Biſtortæ radix intorta, & cõuoluta eſt, ac colore, quem ſubrutilum dicere liceat. C Eſt eadem & ueluti geniculis articulata, ut ſecundi Dracontij. quod coniecturam & ſuſpicionem auget. Sunt tamen ex recentioribus, qui Biſtortam omnino aliam eſſe uolunt. Matthiolus ſiquidem in epiſtolis medicinalibus Behen rubrum eſſe ſcribit. Geſnerus ad Limonium refert. aliis placet Britãnicam eſſe. Sed Behen tam rubrum quàm album (duplex etenim eſt) radices ſunt odoratæ, potentia calidæ, ad uenerea facientes: ut Auicenna, & Serapio memoriæ prodiderunt. Biſtortæ uerò radix odore caret, refrigerans, adſtringensq́;, ueneris aduerſatur. Limonium autem folia habet, Dioſcoride teſte, Betæ tenuiora, & longiora, ſemenq́; rubrum. Contrà Biſtortæ minora durioraq́; ſunt folia, & ſemen oxalidis. Britannica uerò folio eſt Lapathi nigriore, & hirſutiore, radice tenui, & breui; Dioſcoride & Plinio auctoribus. Biſtortæ læuia folia, & inferna parte candidula, radixq́; multo maior quàm tenuis ac breuis appellanda ſit. Iam & Britannicæ ſuccum, & folia in

hyemeq;

A hyemem reponēda Apuleius ſuadet: cauſam addens, quòd non ſemper appareat. At Biſtorta uiuax radice eſt, & nullo non anni tempore reperiri poteſt. Quæ Biſtortam, & ab Arabum Behen, & à Dioſcoridis Limonio, nec non à Britannica differentem eſſe ſatis manifeſtè oſtendunt. At facultate Biſtorta frigida, & cum reſicca-tione ualidè aſtringens. Radix menſes, & undequaque profluentem ſanguinem ſupprimit: aluum ſiſtit: uomi-tum compeſcit: dyſenteriis medetur, quouis modo aſſumta. Tonſillarum, faucium, & oris inflammationibus ſuccurrit: gingiuas firmat, decocto aut ſucco eius ore colluto. Idem poſſunt folia, & ſemen, ſed tamen minus efficaciter. Dodonæus.

BOLBOCASTANO folia ſunt tenuia, diſſecta, atq; diuiſa, Apij tenuiora ac minora, Crithmi, aut potius Anethi ſimilia: cauliculus tenuis, & dodrantalis: floſculi parui in umbellis candicantes: ſemen non magnum, oblongum, anguſtius quàm fœniculi, odoratum, obſoleto Cymini colore nigricant. radix rotunda, exigui rapi forma, foris nigra, & ubi inaruerit, rugoſa, intus pulpa, candida, ſapore inter caſtaneam & paſtinacā me-dio. In aruis & agris nonnullis Zelandiæ ac Hollandiæ Bolbocaſtanon reperitur: item & in Græcia, Chio ac Rhodo, authore Guilandino. Fertur & in Britannia ſiue Anglia prouenire. Nec deſtituitur eo quoq; Germa-nia, ſi non fallimur. Nam radices, quas ad Rhenū Moguntiæ in aruis & hortis inueniri Lonicerus tradit, Bol-bocaſtani ſunt, non autem, ut ipſe opinatur, Ornithogali. Scribit autem has eſſe rotundas, caſtanearum ma-gnitudine, pullo extrinſecus cortice, intus carne candida, guſtū dulci, crudas toſtasq; in aqua edi: cauliculum eſſe ſingularem, tenerum, ab imò nudum, folia cumini, flores in umbellis ueluti Anethi, quale Bolbocaſtanum eſſe iam diximus. Vigent Bolbocaſtani flores Iunio: ſemen poſtea ad perfectionem uenit. Meminit Bolboca-ſtani Alexander Trallianus lib. 7. inter ea, quæ purulentis utilia ſunt, cibaria: ipſum referens Guinterius di-ctionem exiſtimauit corruptam, legendumq; eſſe βαλανοκάστανον: ſed tam peregrina hæc uox eſt, quàm βολβο-κάστανον. Bolbocaſtanum autem à forma bulbi, & ſapore caſtaneæ nomen inuenit ſuum. Noſtra ætate pleriq; ἀγελοκάστανον nuncupant: Zelandi Klein erdtnooten, Germani Klein erdnuſz. Eſt autē Bolbocaſtani radix mo-deratè calida, & ſicca, ſimul & adſtringens: ſemen uerò calidius & ſiccius. Editur illa cruda, ſed ſuauius cocta: ſanguinem ſpuentibus & mingentibus utilis. Semē aperiendi ui præditū, & diureticū eſſe uidet̃. Dodonæus.

ASTRINGVNT quoq; radix Gentianæ, Pentaphylli, Rhapontici, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus diſcutientibus.

B ASPHODELVS, haſtula regia, Gall. *Haſte Royalle*, Ger. Goldwurtz, uulgaris eſt notitiæ: foliis maioris por-ri: caule leui, ferente in cacumine florem, quem anthericon appellant: radices ſubiacent oblongæ, rotundæ, glandibus ſimiles, guſtu acres. Naſcitur in montibus, ſyluis, nec non hortis ſatus. Colligitur radix autumno.

* Excalfacit: urinas & menſes cit: lateris doloribus, ruptis, conuulſis, & tuſsibus drachmæ pondere pota ex uino medetur. Eā uerò uomitiones adiuuat, ludicri tali magnitudine commanducata: à ſerpente demorſis datur aptiſsimè, trium drachmarum pondere, uerùm foliis, floribus, & radice ex uino morſus illinire opor-tet: item ulcera ſordida, & depaſcentia: mămarum quoque, & teſtium inflămationes, tubercula, furunculosq; que: decoctis in fæce uini bulbis, recentibus inflămationibus ex polenta auxiliatur. Radicis ſuccus adiecto ue-tere uino dulci, myrrha & croco, decoquitur, fitq; per quàm utile oculis medicamentum: ad purulentas aures per ſe, & cum thure, melle, uino, & myrrha tritus, prodeſt in contrariam aurem infuſus: dentium dolorem mitigat. Cinis è radice illitus, alopecias ad pilum reducit. oleum in excauatis radicibus igni decoctum, illitu exulceratis pernionibus & ambuſtis igni, conducit: & ſurditati inſtillatum in aurem auxiliatur. Candidam uitiliginem, linteo antea perfrictam in ſole, illita radix emendat. Dioſc.

DISCVTIVNT etiā radix Ariſtolochiæ rotundæ, Bryoniæ, Capparorū, &c. de quibus uide ſ. ſuo loco.

De radicibus abſtergentibus.

BVLBVS ESCVLENTVS, uulgò cognitus, à nobis eſtur. Stomacho & aluo utilis, rufus, & qui ex Africa defertur. Amarus uerò, & ſcyllinus, ſtomacho aptior eſt, & concoctionem adiuuat. * Bulbi omnes acrimoniā habent, excalfaciunt, uenerem ſtimulant, linguam tonſillasque exaſperant, multum alimenti præbent, carnes creant, inflationem pariunt. luxatis, fractis, articulorum doloribus efficaciter illinuntur: ſpicula extrahunt: gangrænas, & podagras ex melle, aut per ſeſe hydropicorum tumores, & canum morſus cum melle, & pipe-ris polline illiti cohibent: ſudores compeſcunt: ſtomachi dolores mitigant: furfures & ulcera, quæ in capite manant, cum toſto nitro abſtergunt, ſugillata, uarosq; per ſe, aut ex oui luteo, & lentigines cum melle, uel a-ceto, emendant: fractis auriculis, unguibusque, ex polenta medentur. Iidem calidis cineribus torrefacti, tol-lunt ficus: item cum cinere è mœnarum capitibus, impoſiti. Cremati uerò & cum alcyonio miſti, uitia cutis in facie, atrasque cicatrices, in ſole illiti emaculant: faciunt ad rupta, ſi cum aceto cocti edantur. Sed copioſiore eorum cibo abſtinendum, quoniam neruos tentant. Dioſc.

C CHELIDONIAE radix ſupernè ſingularis, infernè in multa crocea capillamenta fibratur, in qua ſuccus croci. * Abſtergit: cum aniſo & uino albo pota, medetur regio morbo, & ulceribus quæ ſerpunt: impoſita cū uino, aut manducata, dentium dolorem ſedat. Dioſc.

ABSTERGVNT quoq; radix Ariſtolochiæ rotūdæ, Ari, Aſparagi, Aſphodeli, &c. de quib. uide ſ. ſuo loco.

De radicibus aperientibus, extenuantibus, adurentibus, & emollientibus.

APERIVNT, Allium, Cepa, Curcuma, Rhaponticum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

EXTENVANT, radix Iridis Illyricæ, &c. de qua uide ſuprà ſuo loco.

ADVRVNT Allium, Pyrethrum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

EMOLLIVNT radix Altheæ, Maluæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus ſuppurantibus.

LILIORVM alborum radix, Ger. Weiß Gilgen zwibel, colligitur quouis tempore, ſed maximè autumno.

* Inaſſata, & ex roſaceo trita, igni ambuſta ſanat, uuluam emollit, menſes ciet, ulcera cicatrice obducit. Cum melle detrita neruis præciſis, luxatisq; medetur: uitiligines, furfures, & lepras emendat: ulceraq; in capite ma-nantia expurgat: abſtergit faciem, & erugat. teritur in aceto cum hyoſcyami foliis, & farina tritici mulcendis teſtium inflammationibus. Dioſcorides.

SVPPVRANT quoque radix altheæ, bryoniæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus glutinantibus.

DRACVNCVLVS maior, Ger. Schlangenkraut, Gall. *Serpentail, ou Serpentine*, uocatur: caulē habet rectū, læ-uē, duûm cubitorum, baculi craſsitudine, uerſiculoribus draconum maculis, purpureis tn̄ euincentibus: folia rumicis, ſibi inuicē implicita. Fructū ſummo caule facit, racemoſum, coloris primùm cineracei, mox per ma-turitatem in crocum & purpuram uergentis: radicem prægrandem, rotundam, candidam, cortice tenui ueſti-tam. Naſcitur in ſepibus umbroſis. Colligitur, dum matureſcit, & ſuccus exprimitur, ſiccaturque in umbra. Radix quoque meſsibus effoditur, elotaque particulatim conciditur, & funiculo transfixa ſiccatur in umbra.

* Vis ei calfaciendi cum diluta uini potione. Crudam, coctamúe cū melle delingi prodeſt cōtra orthopnœas,

rupta, conuulſa, tuſsim & deſtillationes, pota cum uino uenerem ſtimulat: ulcera, quæ cacoethe uocantur, atque phagædenica expurgat, præſertim cum uite alba. ex ea & melle, collyria ad fiſtulas, & partus euocandos A
componuntur. ad uitiligines cum melle, efficaciter illinitur: polypos & carcinomata abſumit, &c. Dracunculus minor folio conſtat hederaceo, magno, candidis notis inſigni: caule recto, bicubitali, uerſicolore, maculis reſperſo purpureis, ita ut anguem planè referat, baculi craſsitudine: fructus ſummo caule racematim cohæret, colore primùm herbaceo, & cùm ematuruit, croceo, guſtu feruẽs, mordaxq́;: radice aliquátulũ rotũda, bulboſa, aro nõ abſimili, tenui obducta cortice. Naſcit̃ iiſdẽ in locis, eaſdẽq́; uires cũ maiore obtinet. Dioſc.

POLYGONATVM, SIGILLVM SALOMONIS, Ger. Weißwurtz/ Hetruſcis *Fraxinella*, Gal. *Seau de Salomon*: naſcitur in montibus, ſyluis, locis umbroſis, & iuxta margines, frutice cubito altiore, foliis lauri latioribus, & læuioribus, ſapore mali cotonei, aut punici, cum quadam adſtrictione. Flores per ſingulos foliorum exortus promit candidos, foliis numeroſiores, incepta à radice ſupputatione. Radicem habet albam, mollẽ, longam, crebrò geniculatam, denſam, graueolentem, digitum craſsitudine æquantem. Maio ac Iunio flores, Auguſto fructus colligi poſſunt.* Radix uulnerib. efficaciter illinitur: quinetiã maculas in facie delet. Dioſc.

SYMPHYTVM, CONSOLIDA MAIOR, Ger. Walwurtz/ Schmärwurtz/ Gal. *de la Conſyre*, caulem emittit bicubitalem, aut maiorem, craſſum, lęuem, anguloſum, ut ſonchi inanem: circa quem breui interuacante ſpacio, folia exeunt anguſta, bugloſſo proxima, oblonga, hirſuta: caule ſecundum angulos quoſdam ſtriato: foliis tenuibus, ex alarum ſinu prodeuntibus: in quibus flores lutei, & circa caulem uelut uerbaſci ſemina emicant. Tam caulis, quàm folia aſpera lanugine horrent, tactuque pruritũ concitant. Radices demittuntur foris nigræ, intus candidæ, uiſcoſæ: quarum eſt uſus. Locis aquoſis paluſtribusq́ue prouenit. Per integram æſtatem floret. Radix tamen in autumno carpenda uenit.* Tritæ & potæ cruentis excreationibus, ruptisq́; proficiũt: recentia uulnera illitæ, conglutinãt. carnes quoque ſi concoquantur, cogunt additæ. Inflammationibus præſertim ſedis, cum ſenecionis foliis utiliter illinuntur. Dioſcorides.

GLVTINANT quoque radix ariſtolochiæ, gentianæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus flatus diſcutientibus.

ERYNGION, Ger. Manßtrew/ Radiſtel. Gal. *Chardon nomme centteſtes*, nominatur: aculeatarum generis eſt. Cuius folia in principio, ſale condita, in cibos recipiuntur. Lata autem ſunt, & extremo ambitu aſpera, guſtu aromatica: ſed ubi adoleuerunt, circa complures caulium eminentias in ſpinas aculeantur. in quorum ſummi B
tatibus globoſa capitula, durarũ, acutiſsimarumq́; ſpinarũ ambitu ſtellatim circumuallantur, quorum color aliàs uiridis, aliàs albus, interdum cœruleus inuenitur. Radix oblonga, lata, foris nigra, internè candida, pollicis craſsitudine, odorata. Naſcitur in aſperis & campeſtribus. * Vim habet excalfactoriam. Pota menſes & urinas pellit: tormina inflationesq́ue diſcutit: contra iecinorum uitia, ſerpentum morſus, & hauſta uenena, cũ uino prodeſt: bibitur aduerſus plurima, cum ſeminis paſtinacæ ℨ.j, appenſa, illitáue, tubercula diſcutere proditur. Pota cum hydromelite radix, opiſthotonicis, & comitialibus medetur. Dioſc.

ZVRVMBETH apud Arabes nihil aliud deſignat, quàm Arnabo apud Græcos. Eſt autem Arnabo, arbor procera, in Oriente prouenieñs: foliis longis, colore uiridi, in luteum langueſcente, ſalicis modo, ficuti & ramorum cortex. Infrugifera eſt, citreum odorem ſpirans. Matthiolus.

SPICA CELTICA exigua planta eſt, folia habens oblonga, in extremo lata, florem luteum: ad radices multa exigua habet adnata, ſpicis minutis ſimilia: hæc cum radiculis, abiectis foliis, in uſu ſunt, & ualde odorata. Adulterantur impoſita herba ſimili: ſed facilis cognitio: nam folia adnataq́ue breuiora habet, candidor eſt, neq; amara, neque odorata, ut uera Celtica eſt. Laudatur maximè recens, iucundi odoris, radice numeroſa cohærens, non fragilis & plena. * Vrinam mouet uehementer, & ſtomacho utilis eſt. Inflãmationibus iecineris, & felle ſuffuſis auxiliatur. Contra ſtomachi inflationes, cum abſinthij decocto bibitur: item aduerſus lienem, renum & ueſicæ uitia, & uenenatos ictus ex uino. Additur in malagmata, potiones, & calfacientia unguenta. Medici Florentini ex Dioſcoride.

SPICA NARDI teſte Galeno, radix eſt, non ſpica. Nota eſt. Eligitur Syriaca dicta: cuius hæ ſunt notæ: ut ſit breui ſpica, largam gerens comam, colore flaua, odorata, aliquantulum redolens cyperum ſapore, linguam ſiccante, quę diu in ſua odoris gratia permaneat. Adulteratur ſtibio cum aqua, aut palmeo uino põderis cauſa inſpirato. Sed ex præcedentibus notis dignoſcitur. Madefacta etiam uendi ſolet: quod uitium ex eo deprehenditur, quòd candida ſit ſpica, ſqualida, nulloq́ue puluere obſita. Vim habet exiccantem & excalfactoriam. urinam mouet. Nauſeæ, ſtomachi roſionibus, inflationi, iecinori, regio morbo, renum uitiis auxiliatur, &c. Medici Florentini ex Dioſcoride.

FLATVS quoque DISCVTIVNT, radix apij, acori, allij, coſti, carnabadij, dauci, enulę, fœniculi, galangæ, petroſelini, peucedani, zedoariæ, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco. C

De radicibus ſemen generantibus.

SECACVL non eſt eryngiũ, neque Iringus, qui habet folia Cretami marini, neque Sigillum Salomonis: ſed uerum Secacul eſt ueterum Siſer, hoc eſt, radix illa, quæ Germ. dicitur Klingelmorn/ Grinnelmorn/ Rudlen/ & Genlen/ Gall. *Eſcheruis & Seruilles.* * Semen generat, & uenerem ſtimulat. Si in promptu non ſit, eius loco radix paſtinacæ ſylueſtris accipienda eſt. Cordus.

SEMEN quoq; GENERANT, radix acori, bulbi, eryngij, galangæ, ſatyrij, &c. de qbus ſingulis uide ſ. ſuo (loco.

De radicibus menſes mouentibus.

CENTAVRIVM magnũ folia habet iuglandis, oblonga, uiridi braſsicarũ colore, ſerrata in ambitu: caulem, ceu rumicis, binúm, aut ternúm cubitorum, multis ab radice adnatis, in quibus capita, ceu papauerum, in rotunditate oblonga. Flos cœruleus: ſemen Cnico ſimile, ceu laneis floccis quibuſdam inuolutum. Radix craſſa, grauis, ſolida, tripedalis, ſucco prægnans, cum adſtrictione aliqua & dulcedine acris, & rubeſcens. Amat ſolum pingue & apricũ, ac ſyluas & colles. Colligitur autumno: ſiccatur & conſeruatur per annos duos. * Radix conuenit ruptis, conuulſis, pleuriticis, ſpirandi difficultati, ueteri tuſsi: ſanguinẽ expuentibus, drachmis duabus trita datur, ſi febris ſit, in aqua, cæteris in uino: item ad tormina & uuluæ dolores. Ramenta eius in collyrij formam uuluæ ſubdita, menſes atque partus extrahunt. Dioſcor.

FILIPENDVLAE radix urinæ ſtillicidió auxiliatur: item renum tum calculis, tum doloribus: ſtomachi inflationes diſcutit. Medetur ſuſpirioſis & anhelantibus, omnibusq́; in uniuerſum morbis, quos cauſa frigida excitauerit. Prodeſt comitialibus, inſperſo cibis radicum puluere. Matthiolus.

GRAMEN uulgaris eſt noticiæ: cuius radix dulcis, articulis præcincta. * Hæc trita illitu uulnera conglutinat. Decoctum eius in potu, torminibus medetur, & urinæ difficultatibus: calculoſa etiam ueſicę excrementa comminuit. Dioſcorides.

MEON, OSTRVTIVM, MAGISTRANTIA, in Macedonia & Hiſpania plurimum gignitur, anetho foliis & caule ſimile, ſed eo craſsius: binúm fermè cubitorum altitudine attollitur: ſparſis in obliquũ, rectũq́ue radicibus, longis, tenuibus, odoratis, linguam excalfacientibus. Colliguntur Auguſto menſe. * Quæ feruefactæ ex

A ctæ ex aqua, uel tritæ citra coctionem, præcluſorum renum, ueſicæque farctæ uitia potu leniunt: urinæ difficultati medentur: ſtomachi inflationes diſcutiunt. Torminibus, affectæ uuluæ, articulorum doloribus, atq; fluxionibus pectoris, tritæ cum melle in eclegmate auxiliantur. Sanguinem per menſtrua pellunt, deſeſsionibus feruefactæ: infantibus autem illitæ imo uentri, urinas mouent. Quòd ſi plus quàm deceat, ex his bibatur, caput dolore afficiunt. Dioſcorides.

Meum ex ſententia plurium peritorum in ſimplicium cognitione exiſtimatur ea planta eſſe, quam Herbarij Calabrenſes appellant Imperatricem: cuius copia in monte Calabriæ Polino prouenit. Radix nigricãs eſt, numeroſa, & ſubtilis, boni odoris, & ſapore, ut ego quidem obſeruaui, initio dulci, deinde amaro, & in fine acri: Folia habet Anethi & in ſumma, omnes notas à Dioſcor. illi aſsignatas. Videtur mihi quidem eadem eſſe planta, quam depingit Matthiolus, modò non ſit malè repræſentata. Vtimur radicibus ſiccatis in umbra, non marcidis aut leuibus, nec carioſis, ſed plenis, grauibus & odoratis.

VALERIANAE tria genera paſsim occurrũt: unũ hortenſe, ſyluestria duo. Reperiuntur uerò & aliæ quædam, ſed nomine, non effigie reliquis ſimiles, ut quam Rubram cognominant: & quã Græcã. Satiua ſiue hortenſis ualeriana, prima, folia edit oblonga, lata, læuia, uirentia, atq; indiuiſa: quæ uerò ſecundum caules maiora, longiora, utrinq; profundiùs laciniata. Elaphoboſci ſiue Paſtinacæ maioris foliorũ æmula, ſed tamen minora: caulis cubito altior, læuis, & concauus, & interuallis rarioribus articulatus, è cuius geniculis bina exeunt folia, & in faſtigio flores in umbellis aceruati, parui, ab oblongiore, & anguſtiore exiguo ueluti collo ſeſe pendentes, narciſsi quidem effigiem aliquatenus exprimentes, ſed tamen multo tenuiores, & magnitudine ipſis plurimũ cedentes, colore è rubente diluta purpura albicantes. radix digitalis craſsitudinis, obliqua, fibris multis ſummæ terræ adhæret, plurima parte eminens: quæ dum reſiccatur, pinguis ac oleoſa efficitur, & odore eſt ſuauiore, quàm recens. Syluestrium quæ maior, foliis cùm prioribus, tum iis, quæ circa cauliculos, eſt diuiſis, ac laciniosis, maioribus, & nigricantioribus quàm ſatiuæ. caulis huius læuis quoque, inanis, & geniculatus, cubitoq; procerior. flores in umbellis ſimiles & dilutè purpurei. radices tenues, & ueluti multis capillamentis fibroſæ, odore non omnino deſtitutæ. Altera ſyluestris forma hortenſem ſatis refert, ſed longè minor eſt. prima eius folia indiuiſa, reliqua in partes, ac lacinias diſſecta. cauliculus dodrantalis. flores in umbellis aliarum ſimiles ex læui purpura albicantes. radices tenues, obliquæ, repentes, & tenuibus fibris capilla-
B tæ, odoris exigui. Seritur hortenſis apud Germanos & Belgas. In Creta autem & Ponto ſuæ ſpontis eſſe fertur. Syluestres humentibus locis, iuxta riuulos, foſſas, & ſcrobes aquas habentes, reperiuntur, maior harum in hortos translata luxuriat: minor uerò ægrè coaleſcit. Florent hæ Maio, Iunio, & Iulio æstiuis menſibus. Valerianæ paſsim appellantur, & Græcè Phu. Et prima quidem Phu apud Dioſcoridem deſcriptioni reſpondet: neque obſtat flos paruus, & Narciſſo minor. Quod ſi quidem maior ſcribatur, errore fit Græci exemplaris, in quo ſic habetur: ἄνθη πρὸς τὰ ναρκίσσου μείζω ἢ καὶ τελφώτερα. Sed pro μείζω, id eſt maior, reſtituendum eſt ἥσσω, ſiue ἥττω, id eſt minor, ut ante nos Ruellius quoq; annotauit. Id quod mox ſubſequens dictio τελφώτερα, hoc eſt tenerior, non modò innuit, uerùm & palam oſtendit. Neq; enim maiora, ſed minora teneriora eſſe ſolent. Atq; ſic ſe habente Dioſcoridis lectione, omnis adimitur ſcrupulus. Sunt nãq; Valerianæ flores ἥττους καὶ τελφώτερας, quàm Narciſsi. Appellatur præterea Valeriana ſatiua à Dioſcoride νάρδος ἀγρία, id eſt ſyluestris, aut ruſtica nardus: à Plinio Nardus Cretica: hac ætate à quibuſdam Marinella, Genicularis herba benedicta, & Theriacaria: in officinis Valeriana domeſtica: Theophraſto Paracelſo Terdina: Ger. Groß Baldrian. Gall. *Valeriane*. Altera ſpecies Valeriana ſyluestris nuncupatur, & Ger. Wilde Baldrian / Katzenwurtz / Augenwurtz / Wendwurtz / Denmarck. Tertia Valeriana minima nominari ferè ſolet. * Excalfacit autem Phu legitimum, ut Dioſcorides ait, ſed tamen non intenſè, neque ipſa recens radix, ſed areſcens tantum. Recentem ſiquidem exiguum omnino caloris habere facilè deprehenditur. areſcentem uerò calidiorem eſſe, & guſtus & odor uterq; intenſior oſtendunt. Mouet autem, authore Dioſcoride, ſicca radix urinas: menſes cit: prodeſt ad laterũ dolores, & antidotis permiſcetur. Syluestrem autem Valerianam, ruptis, conuulſis, ex alto præcipitatis, recẽtiores utilem cenſent. folia huius, tum & ſatiuæ ad oris, & gingiuarum cum inflammatione exulcerationes, decocta, & gargarizata prodeſſe ferunt. Cæterum Valeriana rubra duorum dodrantum caulibus, aut longioribus, iiſq; rotundis, læuibus & geniculatis aſſurgit. folia habet lata, longa, acuminata, læuia, & diluti uiroris: è faſtigiis caulium Valerianæ propemodum ſimiles umbellas, ſed laxiores, & magis inconditas, in quibus flores oblongi, tenues, rubentes, & ſemen inde exiguum, oblongum, quandoque ſumma parte barbatulum, radix ſubeſt candida, mediocris craſsitudinis, & longitudinis. Huic ſimilis alia reperitur, foliis quoque oblongis, cauliculis circa ſuperiorem partem in ramulos complures diuiſis: floſculis è diluto cœruleo purpuraſcentibus, breuioribus, quàm ſuperioris: radice mediocris craſsitudinis. Vtraque Belgis hortenſis, & altera quidẽ
C rarior. florent æstiuis menſibus. Valerianæ rubræ à florum umbellarumq; ſimilitudine pleriq; nomen dedere, quod huic permittere maluimus, quàm impropriam appellationem temere attribuere. Sunt etiam, qui Behen recentiorum ſpeciem eſſe uelint, idipſum Behen rubrum nuncupantes, ad differentiam alterius Behen albi dicti, quæ quidem eſt herba multùm à Behen Arabum differens, ueluti & præſens. Alij inter Limonij genera referunt. Matthiolus etiam ſecundam ſpeciem pro Limonio depingit. Atque hanc ipſam aridã ad nos pro Limonio miſit præclariſsimus uir, & in notitia ſtirpium, omniumq; ſimplicium uerſatiſsimus Iacobus Antonius Cortuſus Patritius Patauinus. Et reſpondet ſatis cum Limonij deſcriptione poſterior. Sed Valeriana rubra non æquè: non modò quòd folia eius ſint longè quàm Betæ minora, uerùm potiſsimum, quòd ſemen eius rarò perficiatur, & hoc ipſum nequaquam rubeat. Nam Limonio folia ſunt Betæ ſimilia, tenuiora tamẽ, & minora: caulis tenuis, rectus, refertus ſemine rubicundo, ut Dioſcorides refert. Quod autem ad facultates harum attinet, nullas quidem compertas habemus. Videtur autem utraque unà cum radicibus refrigerantis eſſe naturæ. Porrò Valeriana Græca coliculos tres, aut quatuor promit rectos, cõcauos, inanes, tenues & cubitales, foliis circumueſtitos compluribus, oblongis, alatis, ex aliis multis, medio intercurrente neruo, compoſitis, uiciæ foliis ferè conformibus, ſed tamen uirentioribus, quorum ſingula paruula ſunt, latiuſcula, oblonga, acuminata, dorſoq; aliquantulum eminente. flores nequaquã in umbellis, neq; etiã in alis foliorũ, ſed in faſtigiis cauliculorum ſparſi prodeunt, pulchri, colore cœruleo, ſed dilutiore ſplendentes, ex quinque foliolis, ſtaminibus aliquot exiguis, & candidis in medio, à quibus apices parui ſublutei dependent. ſequuntur capitula parua, in quibus ſemen minutum. pro radicibus multæ tenuiſsimæ ſunt fibræ. Nuſquam ſuæ ſpontis in Belgio eſt, ſed aliunde illata. plurima æſtatis parte floret. Valerianam, ut diximus Græcam, & Valerianam peregrinam, necnon Pſeudophu appellant, tametſi nullam cum Valeriana ſimilitudinem habeat. Nullius eſt uſus, niſi quòd hortorum exornet margines. Dodonæus.

Phu uerum creſcit in regno Neapolitano, in Polino monte Calabriæ & aliis locis, & Romæ, ubi in multis hortis colitur, abundè haberi poteſt. Radix eſt longa, & craſſa unum digitum, & in circuitu uilloſa ex obliquo, inſtar Hellebori, & in uno loco reperiuntur multæ radices interdum ad 30. inuicem ſeſe obliquè contingentes: odore planè refert Valerianam, attamen multò efficaciore. Andromachus Ponticum eligit. Quod ſi ad manus noſtras peruenerit ſolida, non exeſa, odore fragrantiſsimo, perfectiſsima erit, æque ac ea, quæ in

Ponto

Ponto creſcit. Vulgaris Valeriana non debet illius loco accipi : cùm ueræ copiam modo diligentia medio- A cris præſtetur, haberi poſsit.

FRAXINELLAE complures exeunt cauliculi, rotundi, cubitales, aut altiores, inferiùs foliis, ſuperiùs uerò floribus ſuprà inuicem digeſtis exornat: folia oblonga ex pluribus ad unũ pediculum unita, Glycyrrhizæ ſimilia, multò quàm fraxini minora. Singularia tamen eorum breuiora, duriora, magisque acuminata, quàm Glycyrrhizę, florum color dilutè eſt rubentis purpuræ, quaſi uti ſylueſtris maluæ: ſed forma diſsimilis. A' quis etenim ut plurimum ſtriatis oblongisque ſuperioribus foliolis, ſtamina aliquot recuruata barbæ inſtar dependent. Odor horum grauis eſt, ac hircinum olet, & ſimiliter earum, quæ ſequuntur ſiliquarum. Succedũt autem ſingulis floribus quinque ſimul, aſperæ, ſcabræ, & ſubrubentes: in quibus ſemen gignitur rotundum, nigrum, ſplendens, minus quàm Pæoniæ, aut etiam Lentiſci, radices ab uno capite plures diuaricantur longæ, candidæ, carnoſæ, tenui in medio neruo, cum obſcura acredine aliquantulum amaricantes. Videntur autem huius duæ eſſe ſpecies, non tamen ualdè differentes. Vnius folia maiora, uirentiora, duriora, magisq; acuminata, alterius uerò nigriora, minus dura, ac non æquè in acumen deſinentia, flores quoque huius aliquantò dilutiores: illius uerò paulò rubicundiores. In Italiæ ac Germaniæ montibus, ac collibus, lutoſo ac ſaxoſo reperitur ſolo. apud Belgas hortenſis eſt. Flores Iunio: ſemen ſeriùs prouenit. Recentiores Fraxinellam plerique χαμαιμελίον quaſi humilem Fraxinum appellant. officinæ Diptãnum, & pro legitimo Diptãno, radicibus huius ſubinde utuntur, unde & à nõnullis Pſeudodictamnum, & Dictamnum album nominatur. Non eſſe autem legitimum Dictamnum notius modò eſt, quàm ullis uerbis refelli opus ſit. Et Pſeudodictamnũ quoq; Dioſcoridis nequaquam eſſe, non minùs manifeſtum. Sed non eſſe Tragij ueterum ſpeciem, non æquè expeditum uidetur. Nam cum Tragio, & quidem priore conuenire poſſe apparet. Habet autem iſtud prius Tragium (duo ſiquidem ſunt) authore Dioſcoride, folia, uirgas & fructus Lentiſco ſimilia, ſed minora omnia & ſuccum fert gummi ſimilem: & in Creta tantùm naſcitur. Idem Plinius lib. xxvij. cap. xiij. Tragonis ſiue Tragium, ait, naſcitur in Cretæ tantùm inſulæ maritimis. Lentiſco (exemplaria perperam Iunipero habent) ſimilis, & ſemine, & folio, & ramis. ſuccus eius lacteus in gummi ſpiſſatus, uel ſemen, impoſitione ſpicula è corpore eiicit. Et Fraxinella quidem Lentiſcum non minus quàm Glycyrrhiza folio refert, & odorem τράγυ, id eſt hirci ſpirat: quæ huius cum Tragio ſimilitudinem quandam oſtendunt. Sed tamen quia frutex non eſt, non baccas, quales Lentiſcus, ſed ſiliquas ferat, adnatis ramulis careat, adhæc neque lachrymã fundat, haud- B quaquam Tragium, ſed aliam, atque ab eo differentem ſtirpem eſſe conſequitur, quam ueriſimile eſt ueteres non obſeruaſſe, uel in nullo uſu, aut ſaltem negligentiùs habuiſſe. Facit huc, quod Bellonius lib. 1. Singularium refert, Tragium in Creta iuxta fluenta naſci, & flore eſſe luteo. Nam Fraxinella montes amat & flore rubet. Ex quibus Fraxinellæ cum Tragio diſcrimen ſatis apparet.* At Fraxinellæ radix excalfacit, & reſiccat ordine ſecundo, digerentis, attenuantis, & aperientis eſt facultatis. Menſes & urinas mouet: partus adiuuat: ſecũdas educit: uteri frigidioribus morbis auxiliaris eſt. conferre & ſtomachicis, & anheloſis fertur. Tradunt etiam aduerſus ictus morſusque ferarum, lethalia medicamenta, & peſtilentium morborum contagia prodeſſe, antidotisque utiliter permiſceri. Dodonæus.

MENSTRVA quoque PROVOCANT, radix aſari, ari, acori, ariſtolochiæ longæ, aſphodeli, allij, bryoniæ, cyperi, coſti, capparorum, calami aromatici, dauci, dictamni, eryngij, fœniculi, helenij, lilij, petroſelini, pæoniæ, raphani, rubiæ, ruſci, &c. de quibus ſingulis uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus menſes ſiſtentibus.

TORMENTILLA folio pentaphylli minore, ſeptenis inciſuris diuiſo: radice breui, nodoſa, compacta, rubeo colore, ſapore aſtringenti: cauliculis tenuibus, ſubrubentibus: flore melino, adeò ut in pentaphylli genere ſit reponenda. Sunt, qui à ſeptenis foliorum diuiſuris Heptaphyllon uocent. * Vrinæ incontinentiam ſupprimit: ſiſtit menſes, ſi in earum decocto ad umbilicum uſque conſederint fœminę: uel ſi tritæ, & ex melle atque ſpica ſubactæ, uentri, ac pubi illinantur. Sanguinem è uulneribus manantem cohibent, ſuperaſperſo earum puluere. Matthiolus.

MENSTRVA quoque SISTVNT radices Symphyti, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus ſudorem prouocantibus.

CHINA ex occidentali India defertur, (quandoquidem uulgo Luſitani ex Orientali India eam adferant) eſt arundinis maioris radici ſimilis, nodoſa, intus alba, interdum rubeſcens, foris rubra. Optima eſt recens, ponderoſa, ſolida, pinguis, non carioſa, ſapore inſipida. Naſcitur in China, Orientalis Indiæ prouincia, Scythiæ atq; Sericaniæ finitima, maritimis locis, arundinis, aut uluæ paluſtris modo. Solius radicis eſt uſus apud Indos, ad curandos difficiles morbos, apud quos magno in precio eſt. Propinatur eius aqua, in diuturnis & acutis morbis, febribus præſertim: etenim ſudores prouocat, cuius rei gratia multi ſanantur. Triginta ſunt C circiter anni, quod Luſitani primum in has regiones eam intulerint, præclara de eius facultatibus prædicantes aduerſus omnis generis morbos, ſed maximè Luem Veneream, in qua mirabiles effectus præſtitit. * Valde extenuat: ſudorem mouet & exiccat, ideoq; putredini reſiſtit: iecur confirmat: hydropi auxiliatur: ulcera maligna ſanat, lepram & elephantiaſin curat: Gallico morbo ſuccurrit: corpus alimento deſtitutum reficit: ſcirrhis iecoris maximè prodeſt: ligno Guaiaco tamen à Sarſa infirmius exiſtit. Nicolaus Monardis, & Ander.

SARSA PARILLA ex Peru, ſiue Hiſpania noua defertur, planta multis radicibus nitens, glycyrrhizæ non diſsimilibus, duos cubitos, aut eo ampliùs longis, colore cinereo dilutiore, quæ interdum tam altè demittũtur, ut qui integras eruere uolet, ei profunda foſsione opus ſit: ramis nodoſis, & lignoſis, qui facilè deſiccantur: floréſne an fructum proferat, ignoramus. Illa multo meliorem & efficaciorem nobis deinde protulit prouincia Honduras, à ſuperiore differens, quod illa candidior eſt, ad pallorem tendens, & gracilior, hæc uerò cinerea, nigrior, atque craſsior. Deligitur nigrior, recens, non carioſa, fractu contumax, quæq; aſſulatim frangitur, & ponderoſa. Nam quæ cariem ſenſit, & dum frangitur puluerulenta eſt, inutilis exiſtimatur. Cum eã Hiſpani primum uiderunt, Sarſæ Parillæ nomen indiderunt, propter cognationem, quam cum noſtra Sarſa Parilla (quæ ſmilax aſpera eſt) habet. Certè noſtratem expertus ſum ſimili facultate præditam, cum ea, quæ ex Hiſpania noua adfertur, ad quam magis accedit, quàm ad eam, quæ in Honduras inuenitur. Guſtu inſipido eſt, & ſine acrimonia, nec eius aqua hordeacea ſapidior eſt. * Vncia eius in duabus libris aquæ cocta, uini rubri turbidioris colorem refert, tenuemq; eſſentiam habet, & ſummè prouocat ſudorem. Decoctum eius cum tenui uictu potum, per dies triginta, luem ueneream, plus quàm lignum Indicum ſanat, prodeſt morbis articulariis, ulceribus, laxis ex pituita & defluxione tumoribus: cerebri & capitis uitia emendat: iecur confirmat: lienem extenuat: incipientem elephantiaſin diſcutit. Nicol. Monardis, & Andernacus.

De radicibus uenenis reſiſtentibus.

ANGELICA cubitalem excedit altitudinem, caule geniculato, inani, multis alarum cauis referto: folia profert oblonga, per ambitũ ſerrata, in nigrum uireſcentia: flores albos, in umbellam coherentes: è quibus ſemen prodit tenue, lentiũ modo cõpreſſũ. Radix ei ſubeſt craſſa, raphani modo, q̃ in plures diuaricat ramos, guſtu

acris,

A actis, & ſuauiter odorata. Naſcitur in hortis. Colligitur autumno : ſiccatur, & conſeruatur per annos duos,
uel tres.* Excalfacit, pariterq́; deſiccat ordine ſecundo completo, aut tertio incipiente. Proinde aperit, atte-
nuat, & diſcutit. Venenis mirificè aduerſatur: quare peſtilentiam arcet hauſta, aut frequenter commãſa. Ipſa
per ſe ſumpta, pituitoſos, lentoſq́; humores digerit. Idem præſtat & radicis decoctum: quod etiam celerius
ex frigore tuſsientibus auxiliatur: expectorat enim efficaciter craſſam, lentamq́ue pituitam. Sanantur eodem
ex aqua aut uino interna uiſcerum ulcera, concretusq́ue ſanguis diſſoluitur, & roboratur uentriculus. Radix
in puluerem trita, animi deliquiis, & cæteris cordis affectibus opem unicè præſtat. Valet ad rabioſorum &
uenenoſorum morſus, exterius cum ruta impoſita, intrò in corpus aſſumpta. Matthiolus.

CARLINAE, ſiue Cardopatij duæ ſpecies : una humilis & abſque caule: altera caulem promit. Vtriuſque
florem candidum uidere contigit. Geſnerus purpureum reperiri ſcribit, quod & Franciſcani fratres teſtan-
tur. Humili folia ſunt ſpinoſa, & oblonga, inter quæ medius emicat orbiculatus flos, amplus, magnus, exte-
riore parte inſtar echini caſtaneæ ualde ſpinoſus: ſuperiùs planus, & latè patens, cuius medium multis capil-
laceis ſtaminibus farctum, oblonga, anguſta ambiunt foliola, candida, aut purpurea. ſereno hic explicatur
cœlo, nubilo uerò & per noctem ueluti ſe recludens contrahitur. radix huius oblonga, & mediocris craſsitu-
dinis. Altera ſpecies folia ſimiliter ualdè habet ſpinoſa, non raro aſperiora: caulem dodrantalem, aut altiorẽ:
florem in capitulo uti prioris, ſed minorem multò : radicem digitalis ferè craſsitudinis odoratam, & utplu-
rimum rimoſam. De utriuſq; nomine inter recentiores non ſatis conuenit. Sunt, qui uelint priorem Chamæ-
leonem album eſſe: alterum uerò Chamæleonem nigrum: alij utrunque à Chamæleonibus differre aſſerũnt.
Chamæleonem autem album Dioſcorides folia habere Scolymo ſimilia ait, caulem non promere : è medio
ſpinas erigere echini marini aut Cinaræ modo: flores edere purpureos, ueluti pilos pappoſos : ſemen Cnici :
radicem interiùs albam, aliquatenus aromaticam, grauis odoris, & dulcem, circa quam uiſcum reperitur. Ni-
grum uerò Chamæleonem, idem inquit, foliis quoque eſſe Scolymi, ſed minoribus, tenuioribus, ac rubro di-
ſtinctis: caule dodrantali, digitalis craſsitudinis, ſubrubente, & umbellam habere, in eaq́ue florem tenuem
Hyacinthi æmulum, uerſicolorem, radicem uerò craſſam, nigram, denſam, interdum exeſam, quæ diſſecta ſub-
lutea ſit, & manducata mordeat. Et cum Chamæleone quidem albo Carlinam humilem conuenire poſſe ap-
pareret, ſi fructus, aut capitulum reſponderet. Caule ſiquidem, & foliis ſpinoſa, ſed fructus non eſt ueluti Ci-
B naræ. Pini conum ſiquidem Cinaræ capitulum refert, ex ſquamis multis faſtigio acuminatis, ac ſpinoſis coas
ctus, quale non eſt Carlinæ. Neque enim ſatis eſt, quòd caule careat, aut quòd uiſcum ferat, ſed reliquas etiam
adeſſe notas refert. Nam ut Franciſcani fratres tradunt, plures Carduorum ſpecies reperiuntur caule uiduæ:
poſſunt & aliæ uiſcum ac gummi præbere. Plinius lib. XXI. cap. XVI. ixinem raram uiſu & radice folioſam
eſſe inquit, ex qua medium ueluti malum extuberat. Eſt autem Ixine Chamæleon albus. Exemplaria Helxine
perperam habent. Idem de Carlina altera dicendum: tametſi enim folia fortè habeat Scolymi, & caulem do-
drantalem, cùm tamen flos non ſit hyacinthi, id eſt, cœrulei coloris, deſideratis & aliis, Chamæleon niger di-
ci non poteſt. Accedit noſtræ ſententiæ in lib. Singularium ſuorum primo, diligentiſsimus P. Bellonius, qui
ambas Carlinas à Chamæleonibus differre oſtendit, & utrumque Chamæleonem Italiæ, Germaniæ, & Gal-
liæ incognitum eſſe ſcribit. Albi Chamæleonis radicem per quàm craſſam eſſe ait, & pedalis, aut cubitalis lõ-
gitudinis, multumq́ue odoratam, atque ex ea lachrymam manare : Chamæleonis uerò nigri florem eſſe pul-
cherrimi, cœrulei, ac planè cœleſtis coloris, quam Dioſcorides ὑακινθίζοντα appellat, ab Hyacintho non ſcri-
pto, qui creberrimè cœruleus eſt. Dodonæus.

VENENIS etiam RESISTVNT, radix Apij, Allij, Ariſtolochiæ longæ, Bryoniæ, Cyperi, Carnabadij, ſeu
Doronici, Coſti, Fœniculi, Gentianæ, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus ambuſtis conferentibus.

HYACINTHI radix bulbacea eſt.* Hæc pueris cum uino albo illita, pubertatem coercet, & non patitur
erumpere: ſiſtit aluum pota, & urinam impellit: phalangiorum morſibus auxiliatur. Dioſc.

AMBVSTIS quoq; medentur, radix Aſphodeli, Bulbi, Liliorum alborum, &c. de quibus uide ſ. ſuo loco.

De radicibus dolorem ſedantibus.

ANONIS ſeu ONONIS ramos habet fruticoſos, dodrantales, aut maiores, frequentibus geniculis cin-
ctos, cauis alarum multis, capitibus rotundis: foliis lenticulæ, tenuibus, puſillis, ad rutæ aut pratenſis loti fo-
lia accedentibus, ſubhirſutis, odoratis, non iniucundè olentibus. Muria conditur, antequam ſpinoſa fiat, cibis
gratiſsima. Rami acutioribus ſpinis, & ueluti ſpiculis firmioribus horrent. Radicem mittit candidam. * Quæ
excalfacit, & extenuat. Huius cortex ex uino potus urinam ciet, calculos comminuit, margines ulcerum ero-
dit. Radix cum decoquitur in poſca, dolorem dentium collutione mitigat. Decoctum eius potu hemorrhoi-
C das ſanare creditur. Dioſcorides.

DOLOREM quoq; ſedant, radix Acori, Dauci, Eryngij, Ireos, Mandragoræ, &c. de quibus uide ſ. ſuo loco.

De radicibus diſcutientibus ſtrumas.

PLANTAGINIS radix* & manducatu, & collutione, dentium dolores ſedat: eadem cum foliis, ulceri-
bus renum, & ueſicæ in paſſo datur. Fertur tres radices, cum tribus uini cyathis, & pari aquæ modo, tertianis
auxiliari: & quatuor, quartanis. Sunt, qui radicis geſtamine, diſcutiendis ſtrumis utantur. Dioſc.

DISCVTIVNT quoque STRVMAS, radix Capparorum, Ireos: de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus uenenoſis.

MANDRAGORA ſi bibatur, cõfeſtim ſopor inſequitur, exolutio, ac uehemens ueternus, nihil temerè di-
ſtãs à lethargo.* Cui, antequã aliquid ex iis accidat, uomitus & aqua mulſa proderit: poſtea nitrũ & abſin-
thiũ ex uino dulci aut paſſo ſumat̃. caput roſaceo & aceto ꝑfundat̃. Proficit excitatio & motus corporis &
olfactus eupatorij, & piperis, ſinapis, caſtorij, & rutæ, tritorũ in aceto: & liq̃de picis, & odor è lucernarũ exu-
ſtione, & extinctu. Quòd ſi ægrè ij reuocẽtur, ſternutamẽta mouere, aliiſq́; cõib. auxiliis uti cõueniet. Dioſc.

FVNGORVM alij genere, alij copia lædunt: omnes tamen ſtrangulatus ſuſpendio ſimiles cõcitant.* Qui-
bus confeſtim ſuccurendum : communiter ex oleo uomere cogendi : mirificè iuuat lixiuia ex ſarmentis, aut
pyraſtri ſurculis, epota cum ſale, poſca & nitro. Fructus aut folia pyraſtri cum fungis decocta, ſtrangulantem
illam uim auferunt, eſitataq́; eiſdem auxiliantur. Aduerſus fungos gallinacea oua cum poſca proficiunt, adie-
cta ariſtolochiæ drachma. item abſinthium cum uino melleq́ue ſumptum, & ex aqua potum : apiaſtrum ex
nitro: panacis radix, & ſemen in uino: fæx uini cremata, cum aqua: atramentum ſutorium ex aceto : radix uel
ſinapis, aut naſturtium eſu proſunt. Dioſc.

SVMPTO EPHEMERO, quod aliqui ſylueſtrem bulbum appellant, * pruritus in toto corpore excita-
tur, non ſecus atque iis qui urtica aut ſcylla laceſſuntur : interna roſionem ſentiunt, ſtomachus cum ingenti
grauitate exæſtuat. cæterùm inualeſcente morbo, cruor ſtrigmentis admiſtus, per aluum exigitur. Quibus, ut
iis qui ſalamandram hauſerunt, uomitione aut clyſteribus auxiliari conueniet : ſed antea quàm uenenum in-
ualeſcat, dandum eſt decoctum frondium quercus, aut glãdium, aut malicorij: lac bibere prodeſt, in quo ſer-
pillum

pillum ſit decoctum : item ſuccum ſanguinalis herbæ, aut ramorum uitis, aut rubi, aut medullæ recentis fe- A
rulæ, aut myrthi cum uino. Baccæ autem myrthi tuſæ tritæque, & aqua maceratæ, ut liquor inde ſumatur, o-
pem ferunt. Media caſtanearum tunicula ſimilem effectum præbet, ſi cruda in aliquo ſupradictorum ſucco
ſumatur: origanum quoque cum lixiuio epotum. eximiè iuuantur aſinini lactis, aut bubuli calidi potu, etiã ſi
in ore contineant: ita ut quibus copia lactis huius adſit non aliud deſiderent. Dioſc.

VERATRVM ALBVM * ſtrangulatus concitat, aut immodicas alui deiectiones mouet. Quibus ea me-
dentur, quæ in fungorum mentione retulimus. Nimios autem deiectionum impetus, medicamentis quæ ex-
crementa ſupprimunt, coercebimus. Dioſc.

De radicibus alterantibus qualitate occulta.

NOVI mulierem, quotidie ferè per annos multos uuluæ ſtrangulationi obnoxiam, quæ ex illo morbo
optimè conualuit hauriendo ſemel per hebdomadam ſub lecti ingreſſum, uinum album, in quo uncia radi-
cis BRYONIAE efferbuiſſet. Et hoc medicamento per annum integrum uſa, hinc nihil amplius incommo-
di ſenſit, inquit Matthiolus.

PAEONIAE radix, quòd ſolaris ſit, eruta Sole tenente Leonem, die & hora Solis, nec non Lunæ creſcen-
te lumine, portantem ab Epilepſia liberat. Marſilius Ficinus.

De radicibus purgantibus bilem flauam.

RHABARBARVM radix eſt inæqualiter craſſa, non admodum longa, rheopontico perquàm ſimilis co-
lore & ſubſtantia. Eius tres ſunt differentiæ: unum Indicum ex Sinarum regione omnium præſtantiſsimum:
alterum Barbarum, ſecundum locum obtinens: tertium Turcicum, omnium ignauiſsimum. Laudatur ſub-
nigrum in rubrum inclinans, recens, graue, pro raritate ſua, confractum, ex rufo & glauco alternans, & croci
modo tingens. Adulteratur, ſi aliquot diebus in aqua maceratur, ut facultas eximatur: fucus uerò deprehen-
ditur, ſi in confracto ea uarietas, quæ ſuprà dicta eſt, non conſpicitur, nec croci modo tingit ſed leuius eſt, &
magis adſtringit. Conſeruatur annos tres aut quatuor integrum incorruptumque, ſi cera ſola, uel cera cum
terebinthina liquata circumlinatur, aut melle albo, aut pſyllio, aut milio mergatur. Corrigitur tertia parte
ſpicæ, uel ſquinanthi, uel cinnamomi. Doſis infuſionis à drachma una cum dimidia, uſque ad decem: pulueris
uerò à drachma una, uſque ad quatuor. Calidum & ſiccum ordine ſecundo. * Purgat clementer bilem flauã,
pituitamque, præcipuè à uentriculo & hepate, & inde ſanguinem purgat: obſtructiones liberat, & affectus B
inde ſanat, icterum, hydropem, ſplenis tumorem, febres putridas, etiam diuturnas, dolorem hypochondrio-
rum punctorium, &c. Medici Florentini ex Meſue.

FILICI folia ſine caule, ſine fructu, ſine flore, ex uno pediculo cubitali longitudine exeunt, multifida, &
lateribus pinnata, ſubgraui odore: radice per ſumma ceſpitum nigra, oblonga filices multas fundente, ſuba-
ſtringente guſtu. Naſcitur in montibus & ſaxoſis. Colligitur autumno, ſiccatur & conſeruatur per annum.
* Radix latas tineas excutit, ſumpta drachmis quatuor ex aqua mulſa: melius ſi cum ſcammoniæ, aut ueratri
nigri totidem obolis detur: ſed qui ſumunt, alia prægustare debent, &c. Dioſc.

PVRGANT quoque bilem flauam Rhaponticum &c. de quo uide ſuprà ſuo loco.

De radicibus purgantibus bilem atram.

* ELLEBORVM NIGRVM, uulgò à Germ. Chriſtwurtz/ folia habet uiridia, platani ſimilia, minora, foliis
ſphondilij proxima, pluribus diuiſuris inciſa, nigriora, & craſsiora, ſubaſpera: caulis aſper: flores ex candido
purpurei, cotoneis ſimiles, racematim cohærentes, in quibus eſt ſemen cnico ſimile: radicibus nigris, tenui-
bus, elleboro albo ſimilibus, quarum duntaxat eſt uſus. Reperitur in Germaniæ plerifque montibus, & aliis
incultis, ac aſperis locis. In hortis uiuax eſt. Floret circa natalem Dominicum, ſi hyems clemens mitiſq; fuerit:
aliàs mox ſoluto gelu. Eligi debet bene nigrum, corpulentum, plenum, in quo tenuis ſit medulla, acre guſtu,
feruenſque. Helleborum nigrum quo hodie plerunque utuntur, non eſt iam deſcriptum: uerumtamen etiam
in Hetruria reperitur cum prædictis notis, tametſi raro. Itaq; cura adhibenda eſt, ut id ſumatur: quamuis nõ
multum errent, qui in ueri loco utuntur uulgari. Colligitur in uere uel æſtate: ſeruatur uerò per annos duos
uel tres. Corrigitur cinnamomo, fœniculo, aniſo, maſtiche, oxymelite, & paſſo. Solis animoſis & robuſtis da-
tur. Doſis pulueris à ſiliquis ſex, uſque ad ſcrupulum unum uel duos, cum paſſo, uel oxymelite. * Bilem utrã-
que, & pituitam euacuat non citra difficultatem. Itaque febribus circuitu repetentibus, & diuturnis conue-
nit: item furore percitis: altera capitis parte dolentibus: & quos cephalea diu infeſtauit: inſania & melan-
cholia laborantibus, &c. Medici Florentini ex Meſue.

ELLEBORVM ALBVM (Germ. Weißnießwurtz/ Gal. *Ellebore blanche*, Ital. *Elleboro bianço.*) radicibus niti-
tur multis, tenuibus, candidis, ab oblongo & exiguo capite exeuntibus ceparum modo: folia fert plantagi- C
nis: caulem palmo altiorem, cauum, tunicis conuolutum: gaudet montanis, & aſperis, & non modò in Græ-
cia, Italia, aut aliis calidioribus regionibus, uerùm & in Germaniæ ac Heluetiorum montibus uiret. uiuit &
in hortis. Floret Aeſtate, meſsibus, aut ſub Autumnum legendum eſt. Deligendæ ſunt radices ſummis monti-
bus collectæ, candidæ, mediocriter extentæ, friabiles, carnoſæ, nullum in frangendo puluerem emittentes,
quæque ſint medulla tenui, guſtu feruente, nec tamen id uehementer: quæ enim nimium acres ſunt, ſtrangu-
lant. Calidum & ſiccum in tertio. * Vomitu multo purgat, & ſternutamenta uiolenter mouet. Vitandum au-
tem hoc eſt, quod ſtrangulet. Medici Florentini ex Dioſcoride.

POLYPODIVM radice dulci, auſtera, digiti parui magnitudine, multum ſiccante, ſed ſine morſu. Proba-
tur ſubdulce, ſubauſterum, guſtatu ad poſtremum ſubamaro, & nonnihil aromatico, ſolidum, cirrhis ſeu no-
dis plenum, ex rubro nigreſcens, colore intus herbaceo piſtacij modo, recens, quercuum & arborum aliarum
glandiferarum truncis adnatum. Seruatur per annum. Corrigitur aniſo, fœniculo, zingibere, uel ſimili odo-
rato aliquo. Doſis à drachmis duabus, ad aureos quatuor. Calidũ eſt in tertio: ſiccũ uerò in ſecũdo. * Humo-
res craſſos & lentos terget, digerit, ſiccat, bilẽ atrã, & pituitã uel craſsã uel lentã purgat etiã à iuncturis. Affe-
ctibus ob hæc melancholicis prodeſt, ut quartanis, præſertim cum mulſa, &c. Medici Colonienſes ex Meſue.

De radicibus purgantibus pituitam.

AGARICVM oritur in magnarum arborum truncis, uetuſtate iam putreſcentium, & eroſarum, tanquam
earum uel apoſtema, uel fungus. Eſt duplex, mas & fœmina. Mas eſt malus, præſertim qui longus, niger, du-
rus, denſus, grauis, & in fragmentis ceu uillos neruorum oſtendit. Fœmina ſi rotundior, alba, poroſa, & rara
ualde, & frangi facilis, leuis, dulcis primo guſtatu, mox amara & ſtyptica, eſt melior, præcipuè ſumma corpo-
ris ſui parte. Conſeruatur per annos quatuor. Corrigitur tertia parte zingiberis, uel ſalis gemmæ. Doſis à
drachma una uſque ad duas: infuſionis uerò à drachmis duabus uſque ad quinque. Calidum ordine primo,
ſiccum uerò tertio. * Pituitam craſſam, lentam, putridam, & bilem flauam & atram purgat à cerebro, neruis,
muſculis, ſenſoriis, ſpina dorſi, thorace, pulmone, uentriculo, hepate, liene, renibus, utero, iuncturis. Vrinam
quoq; mouet, ac menſes utrumque expurgat. Cutis colorem floridum reddit, lumbricos necat: iſchiadi, &
cæterorum articulorum doloribus confert, & febribus diuturnis, ex materia uaria natis, &c. Meſues.

A *Agaricum*, ut Galenus experientia docet, non admittit fucum. Hoc unum itaque obſeruandum eſt, ut ſeligatur illud, quod intus habet uenas rectas: ſitque leue, raræ contextionis, tenerum, friabile, album & ſplendens, quale eſt, quòd fœmina uocatur. Denſum, ponderoſum, lignoſum, rotundum, durum & nigrum, non ſolum laudabile non eſt, ſed potius à Dioſcoride inter uenena in 6. lib. recenſetur. Quod medium eſt inter hæc duo, quantò pluribus notis uel ad hoc, uel illud accedit, tantò maiores habebit uires. Dioſc. ait, quod in Galatia, Aſia, & Cilicia in cedris creſcit eſſe infirmum & friabile, quod tamen antea, ut bonum elegimus. Itaque hæc uox friabilis rectè intelligi debet: ut ſcilicet Agaricum ſit tenerum, non tamen eo modo, ut quaſi aliquod marcidum per ſeipſum, aut leuiter manum admouendo in multa fruſta decedat. Debet ergo hoc modo compactum eſſe in ſeipſo, ut digito aut piſtillo, aut lima facilè in puluerem reducatur: maiorq́; illius pars conſtet ex pulpa, non neruis & uenis, hoc enim durius & grauius: & inſuper, ne paucæ iſtæ uenæ, quæ in medio illius apparent, ſint quoq; flaccidæ, uel friabiles, quia hanc ob cauſam quoq; Agaricus facile diuellitur: & ita Dioſcor. & Galenus intelligi debent. Atque ideò non ſine ratione ex ſententia Galeni ſuperiùs diximus in præparatione Theriacæ, Agaricum per ſe ſolum terendum eſſe, quò iſtæ uenę tanquam nullius uſus abiici poſsint. At tametſi illi, qui Agaricum propterea tundunt cum uino illum irrorando, ne ſubtiliores eius partes euaneſcant, non ſint improbandi, nihilo tamen minus hallucinari mihi uidentur, quòd poſtea ſimul accipiant partes quoque lignoſas & inutiles, quæ hac terendi ratione non abiiciuntur, ſed ibi remanent, ut bonæ. Nec ſatis eſt dicere, quòd ſi accipiamus Agaricum fœminam, non adeſſe iſtas uenas: nam etſi Galenus eligat fœminam, uult tamē in ea ſeparari iſtas fibras: imò ſi non adeſſent, Agaricum non eſſe probū, quēadmodū diximus eius probationis indicium eſſe. Ne uerò perdantur particulæ ſubtiliſsimæ inter terendum, cauere id poſſumus eo modo, quem Crito docet, de quo antea locuti ſumus.

CVCVMERIS SYLVESTRIS radix in pleriſq; calidis regionibus in ruderibus, ſabuloſis aliiſq́; incultis locis reperitur: apud Germanos hortenſis: autumno colligitur: ſiccatur in umbra, & conſeruatur per annos ſex. Doſis deiectionis eſt à drachma una uſque ad quatuor: pulueris uerò à granis quindecim uſque ad drachmam ſemis. * Pituitam & bilem deiicit, præſertim in hydropicis: deiectiones autem citra ſtomachi iniuriam mouet. Meſues & Dioſcorides.

B ESVLA Græcis tithymallus dicitur. Sed ueluti eſulæ nomine tres plantæ intelliguntur, maior uidelicet, minor, & rotunda: ſic etiam tithymali genera ſeptem à Dioſcoride aliiſq́; pluribus deſcribuntur. Eſula maiore pytiuſa Dioſcoridis intelligenda eſt, & Alſcebram maius Meſuæ: eſula minore, tithymallus cypariſsias & alſcebram minus: eſula rotunda, peplos: quæ omnes plantæ hodie ſunt cognitæ. Cognoſcendæ ſunt etiam reliquæ tithymalli ſpecies, præſertim characias, qui reliquis præferebatur, & Græcis erat in uſu, hodie cognitus eſt, quemadmodum & reliqua tithymallorum genera, his præſertim, qui in his inueſtigandis diligentiam aliquam adhibent: nam omnes in Hetruria reperiuntur. Eorum deſcriptio cum ſit admodum prolixa, ex Dioſcoride petenda eſt. Cæterùm ex omnibus eſulæ generibus minoris radicis cortex eligitur tenuis, lenis, fractu facilis, rubeſcens, Caſsiæ fiſtulæ modo, poſt ſex à collectu menſes, ex loco libero collecta initio ueris. Conſeruatur autem per annum. Corrigitur tragacantho. Doſis à ſiliquis duobus uſq; ad tres. * Purgat ualenter pituitam, aquas, atram bilem, & à iuncturis. Medici Florentini.

EBVLI radix (Germ. Attich. Gal. *Hieble*. Hiſp. *Yezgos*.) longa eſt, craſsitudine digitali. Nota eſt. Naſcitur in montibus, ſyluis, locis humentibus, incultis, & campeſtribus, ſecus uias. Flores æſtate, baccæ autumno maturantur. * In uino decocta, & in cibis data, hydropicos iuuat. Dioſcor.

HERMODACTYLVS radix eſt officinis nota. Variæ ſunt opiniones, cuiúſnam plantę radix ſit à ueteribus deſcriptæ. Veriſimilior tamen eſt eorum ſententia, qui colchi radicem eſſe exiſtimant, tametſi Dioſcorides uenenoſam eſſe affirmet: nam medicamentorū purgantium magna pars ferè eſt eiuſmodi. Hermodactylum unū idemq́; eſſe & Gręcis & Arabibus credimus: itaq; huius noſtræ radicis facultatibus freti, ea utemur hermodactyli ueterum loco. Probatur candidus, corpulentus, plenus, grauis, non carioſus. Naſcitur in montibus. Colligitur uere: ſiccatur in umbra, & conſeruatur per annos tres. Corrigitur cinnamomo, maſtice, zingibere, pipere longo, &c. Doſis ab aureo uno uſq; ad duos. Calidus & ſiccus ordine ſecundo, cum humiditate excrementoſa, flatulēta, nauſeabunda. * Pituitā craſſam, præſertim à iuncturis trahit: ob id podagrę, & aliis arthridis differentiis confert. Medici Florentini & Meſues.

SAMBVCI radix uulgaris eſt notitiæ. Naſcitur in hortorum ſepibus. * Aquam detrahit: ſtomacho
C inimica: hydropicos adiuuat, &c. Dioſcorides.

TVRBITH planta eſt radice neque magna, neq; longa, caulis dodrantalis, ſubinde longior, digitalis craſsitudinis, hederæ modo per ſolum repit: folia profert Altheæ: flores etiam ſimiles è candido rubentes, nonnunquam omnino exalbidos. Vtilis autem medicinæ caulis duntaxat pars inferior, radici proxima, quæ gummoſa. Atq; huius cortex eſt, quem officinæ oſtendunt, craſsior uidelicet quidam ac inanis, caudicis inferioris exterior cortex, medio exempto. Laudatur uacuum, arundinoſum, fragile & plani corticis Turbith: deinde cui gummi adhæret concretum, quod gummoſum dicitur, & albidum. At gummoſum non eſt ſemper ſua natura, ſed Indi, quia uiderunt à gummoſitate optimi Turbith notas à noſtris peti, ſolent eius ſtirpem, ac cauliculos prius quàm colligant, aut contorquere, aut leuiter uulnerare, ut liquor efflueret. quo tandem denſato atque concreto, cauliculos gummoſos auferunt. Reperitur uerò & quandoq; abſq; contorſione gummoſum factum, ſed tamen, quò facilius liquor emanare poſſet, uulnerari, ac contorqueri ſolet. Candidum etiam fit, in Sole reſiccatum: in umbra etiam nigreſcit. Prouenit in maritimis, uerùm non adeò mari uicinis locis, ut unda eius allui queant, ſed duabus aut tribus interdum à mari leucis, ſiue milliaribus diſtantibus, & quidem in incultis, & potiùs humētibus quàm ſiccis. Naſcitur aūt in Cambaya, Surrate, Dio inſula, Bazaim lociſq́; uicinis, & in Guzarate, ubi plurimum, atq; unde magna copia in Perſiam, Arabiam, Aſiam minorem, & Luſitaniam effertur. Præfertur autem in Cambaya natum. Arabibus, Perſis, & Turcis Turbith appellatur: in Guzarate uerò Barcaman: in Canara prouincia, cuius ciuitas Goa, Tignar. Habetur ab Indis Medicis pituitam deiiciens, ac expurgans medicamentum: cui ſi febris abeſt, adiicere ſolent Zingiber, alioqui abſq; hoc ex decocto pulli gallinacei, aut cum aqua exhibent. Meſues Turbith calidum eſſe refert ordine tertio, & craſſam lentamq́; pituitam uacuare: atq; hanc è uentriculo, thorace, neruis, atq; remotioribus artubus educere: ſed tardioris facultatis eſſe, & uentriculum ſubinde eo ſubuerti perturbariq́;: quocirca Zingiber, maſtichen, aliaq́; aromata ei permiſcenda: addi & oleum amygdalorum dulcium, uel ipſa amygdala, aut ſaccharum, ne corpus huius uſu extenuaretur, aut emacreſceret: ab aliis item cum palmulis, amygdalis dulcibus, aliiſq́; contemperari, inde componentibus antidotum (electarium, aut electuarium officinæ appellant) quod Διαφοινικῶν dicitur, officinis ipſis, & Medicis exercitatis in uſu frequens. Datur ipſius Turbith drachma (plus minus) una, ad ſummum duæ. In decocto uerò aut diluto tres, quatuórue admittuntur. Garcias ab Horto.

MECHOACAN radix eſt ante uiginti annos primùm reperta in prouincia Mechoacan dicta, quadraginta miliaribus ſupra Mexico, quam deuicit Ferdinandus Corteſius, Anno 1524. Iam uidimus apud Franciſcanos huius urbis naſcentē ex ipſa prouincia Mechoacan naui delatam, multis ramis luxuriantem ſupra terram ex-

expanſis, colore cinereo, qui uicinas perticas, aut pergulas ſcandũt, & multiplici nexu amplectuntur, foliis ro- A
tundis, in mucronem deſinentibus, ſecundum pediculum amplis, fibroſis, adeò uerò delicatis, ut humiditate carere uideantur: fructu coriandri ſicci magnitudine, racematim cohærente, qui Septembri matureſcit: radice craſſa uitis albæ ſeu Bryoniæ modo, ut non defuerint, qui eandem plantam eſſe putarent, aut ſaltem ei congenerem: ſed multum differunt. Nam Bryoniæ radix uiridis & ſicca, admodum acris eſt: Mechoacan uerò inſipida, & ſine acrimonia. Milij ſemine obruta ſeruatur hæc radix, aut lino picato, ſeu reſinato inuoluta. Cæterum nunc ex continenti aduehitur Mechoacan, natum circa Nicaragua, & in Quito (ubi diligenter colitur, & magno in uſu eſt, ob eius mirabiles effectus) longè præſtantius eo, quod ex noua Hiſpania adferri conſueuit: cuius flos, ſemen, & ramuli etiam allati ſunt. Erat uerò is flos quaſi mali aureæ, quinque foliis conſtans maioribus. è cuius umbilico protuberat calyx, ſiue ueſicula quædam auellanæ magnitudine, membrana conſtans tenui, albicante, quæ in duas cellulas tenuiſsima pellicula ſecretas diuiditur, & in ſingulis bina grana, ciceris exigui magnitudine, colore per maturitatem nigro, guſtu inſipido continebantur, quæ molli & ſpongioſa terra excepta, commodè naſcuntur. Ex huius radice fit conſerua uarij generis, Cydoniorum modo, ſed etiam gelatina ex ſaccharo, & illius ſucco, quæ in delitiis eſſe poſſunt: nam ut radix eſt inſipida, facilè ſaccharum recipit, quocunq; tandem modo paretur. Moleſta non eſt huius radicis ſumptio, quia nullius mali ſaporis eſt particeps, ideoq; pueris, ſenibus, aliiſq;, qui uetera medicamenta reſpuunt, utilis eſt. * Pituitam præſertim, & aquas educit. Icterum, Cephalæam, ſtrumas, & epilepſiam curat, ueterеſq; defluxiones ſiſtit, articulorum, coli, & renum doloribus utilis eſt: conuenit etiam uteri doloribus, aſthmati, tuſsi ueteri, febrientibus, & lue uenerea uexatis: huius autem radicis ſumendæ ratio talis eſt. Purgato prius corpore ſerapiis, clyſteribus, aut ſanguinis miſsione, & diæta, pro Medici iudicio: huius radicis leuiter contuſæ puluis uino albo maceratus, aut aqua fœniculi, aniſi, aut cinnamomi (ſi quis uinum non fert) ſummo mane propinatur, dimidiæ drachmæ pondere pueris, unius drachmæ iuuenibus & adoleſcentibus, duarum uerò drachmarum uiris & mulieribus. Nec inutiliter datur ex ſyrupo nouem infuſionum. Dimidia poſt ſumptum hoc medicamentum hora, ſomnus conceditur, iis præſertim, qui uomitibus obnoxij ſunt. Facta purgatione, datur iuſculum, & paulo pòſt cibus, qualis his dari ſolet, qui ſeſe purgant. Fiunt nonnunquam ex eodem puluere catapotia coriandri ſicci magnitudine. Mittit nobis promontorium d. Helenæ, quod in eodem, quo Nicaragua tractu eſt, aliud
Mechoacan genus ſylueſtris, quod grauia ſymptomata excitat, ut uomitus immodicos, tormina, & alui pro- B
fluuia: quam ob cauſam Scammonea nuncupatur, ſed nemo (periculo ſemel facto) utitur. Simile eſt alteri cùm folio, tum ſarmentis, tum radice, ſed per omnia minoribus: & ipſa etiam radix acrimoniæ nonnihil habet. Nicolaus Monardes.

De Lignis Sectio XIII.

Ligna *ſunt partes plantarum firmiſsima, tanquam oſſa in animalibus, duriſsimæ: horum alia alterant qualitate*

- Manifeſta
  - Calida
    - Agallochum, Xyloaloe, Lignum aloes.
    - Aſpalathus.
    - Buxus.
    - Guaiacum, Sanctum, Indicum.
    - Ebenum.
    - Iuniperi lignum.
    - Naſcaphthum.
    - Viſcum quercinum.
    - Xylocaſia.
    - Saſſafras.
    - Lignum aromaticum.
    - Lignum ad renum affectiones, *&c.*
  - Frigida
    - Cypreſsi, Loti arboris.
    - Santalum album.
    - Santalum rubrum.
    - Santalum citrinum.
    - Tamaricis.
- Occulta: *ut*
  - Lignum Laricis.
  - Lignum Ficus.
  - Viſcum Quercinum.

De lignis calidis.

LIGNVM ALOES, Agallochum, Xyloaloes, Germ. Paradeiß holtz/lignum eſt, quod ex India atque Arabia deportatur, uarium, maculatum, odoratum, guſtu adſtringens, cum quodam amarore: cortex eius corio ſimilis, colore aliquantulum uerſicolore. Arabibus præfertur id, quod ex India adfertur, craſſum, nigrum, uarium, ſolidum, graue, ſine candore, & quod ignibus impoſitum diu perdurat. *Manſum animæ ſuauitatem commendat, pro thure ad ſuffimenta ſubſtituitur. Ramenta eius pota drachmæ pondere, languidum ex humore uentriculum, reſolutumq́ue confirmant: adhæc iocineroſis, dyſentericis, pleuriticiſq́ue opitulatur. Hæc Medici Florentini ex Dioſcoride. Cæterùm Garcias ab Horto Agallochi hiſtoriam ſic deſcribit: Arbor eſt oleæ inſtar, interdum maior, fructum, aut florem uidere non contigit, ob difficilem & periculoſam huius arboris diuturnam obſeruationem, frequenter iſtic graſſantibus Tigribus. Allati uerò mihi ſunt à Malaca rami cum foliis. Ferunt autem recens diſſectum Agallochum nulla odoris fragrantia gratum eſſe, nec niſi ſiccatum odoratum eſſe: imò eum odorem per uniuerſam ligni materiem non diffundi, ſed in ipſo arboris corde ſiue matrice coaceruari. Craſſus eſt enim cortex, & ligni materies odoris expers. Haud negauerim tamen, quin putreſcente cortice, & ligno, oleoſus ille, & pinguis humor fugiat, & ad matricem recedat, illamq́ue odoratiorem faciat, ſed ut odor Agallocho concilietur, mi-

nimè

A nimè putredine opus eſt. Multi enim ſunt adeò experti, & dextri in Agallocho dignoſcendo, ut etiam recens ſectum iudicare poſsint, ſit'ne odoratum futurum, an nulla odoris iucunditate ſpiraturum. Etenim in omni lignorum genere, aliud alio præſtantius eſt. Solent autem Malacæ incolæ Agallochum repurgare antè quàm negotiatoribus uendant. Cæterùm lignum Aloes, licet hîc natum, tres aureos pendit in ſingulas libras.

ASPALATHVM officinis incognitum eſſe creditur, eiq; ſubſtituitur lignum aloes. Syluio contraria eſt ſententia, qui cenſet, lignum aloes officinarum, aſpalathum uerius eſſe, quàm agallochum. Optimus eſt grauis, detracto cortice rubeſcens, aut in purpuram uergens, denſus, odoratus, guſtatu amarus. Eſt & alterum eius genus candidum, lignoſum, ſine odore: quod deterius habetur. Naſcitur in Iſtro, Syria, & Rhodiorum inſula. * Vim calefaciendi cum adſtrictione obtinet. Vnde decoctum cum uino, ad tetra oris ulcera colluenda conuenit: ad nomas genitalium, & ſordida ulcera infunditur: ſubiectum in peſſo, partum extrahit. Aluum ſiſtit eius decoctum: & ſanguinis reiectionem potu cohibet: urinæ difficultatem inflationeſque diſcutit. Dioſcorides & Medici Colonienſes.

Aſpalathum uerum exiſtimarunt hucuſque eſſe lignum quoddam coloris flaui, quod Venetiis & Florentia fuit apportatum, in quibus locis ex eo globuli pro recitandis precibus parantur, atque interdum Neapolim quoque afferunt, ubi uocarunt Santalum nonnulli, alij lignum Aloes, quanquam ab utroque multum differat. Imò aliqui uolunt lignũ eſſe Thuris. Sunt præterea, qui pro Aſpalatho accipiunt ſpeciem illam ligni Aloes, quæ ex Rhodo affertur, quod quidem arbitror, ſi non legitimum fuerit lignum Aſpalathi, illius tamen loco ſaltem rectè accipi poſſe. Non diu quoque eſt quòd ad me Melchior Guilandinus, peritiſsimus, ſi quis alius, rerum ſimplicium, fruſtum ligni Aſpalathi ad me miſerit præditum omnibus notis, quibus illud authores deſcribunt, idque peculiariter ſpirabat neſcio quid odoris de Caſtoreo, ſicuti Plinius quoque uult: idque ſi haberi ubique poſſet, non nobis de ſuccedaneo eſſet multum laborandum. Neque dubito, quin alij quoque ab iſto præſtante inueſtigatore ſimplicium impetrare poſsint, nam ego priùs quoque ſpecimen eius uidi apud Imperatum.

BVXVS, German. Buchsbaum. Gall. *du Bouis*, planta eſt notiſsima: gaudet frigidis & apricis: ſpiſsiſsima, denſiſsima, atque ponderoſiſsima, adeò ut in aquis non fluitet, nec cariem ſentiat. Hæc etſi nullius ſit in B medicina uſus, ut ueteres prodidêre: non deſunt tamen è recentioribus, qui uelint, non aliud eſſe Italis Buxum, quàm Indis lignum, quod Guaiacum appellant: ea tantùm ratione ducti, quòd pluries experimento compertum ſit, eius decocto etiam feliciùs eos ſanatos eſſe, qui Gallica lue affecti erant. Quod etſi experientiæ concedi poſsit, illud buxi lignum præſtare: attamen quòd buxus in Italia naſcens, & Guaiacum ab Indis petitum, una & eadem ſint planta, nunquam profectò crediderim. Matthiolus.

LIGNVM GVAIACVM Sanctum, Indicum, ebeni genus eſſe creditur. Optimum eſt graue, denſum, interiore parte nigra, exteriore, & illam ambiente, ſubflaua: cortice læui, firmiter hærente, ligni ſcobe, ſi manibus comprimatur, ſimul cohærente (quod pinguedinis eius indicium eſt:) quod denique in ſua decoctione multum odorem, ſaporem atque colorem relinquit: magnitudo autem, aut paruitas fragmentorum non ſunt tam magni momenti, quàm notæ ſuprà dictæ: ſed in hac parte mediocritas laudari poteſt. Aduertendum eſt, cortice nos uti ſeorſim: quem plerunque fraxini cortice adulterari contingit aut ſimilibus, qui tamen dignoſcuntur ſapore & odore quodam peculiari. * Exiccat, attenuat, liquefacit, expurgat, ſudorem mouet: contagioni atque putredini reſiſtit: quapropter morbo Gallico mirè ſubuenit. Eius decoctum uetuſtis ulceribus, ſcabiei, & impetigini conuenit, decenti uictus ratione adhibita. Hodie per Chymiam, in aquam, in oleum, & in ſalem redigitur: quæ illius ſtudioſi Mercurium, ſulphur, & ſalem nominant: quibus multò tutius & celerius lues Venerea curatur. Medici Florentini & Andernacus.

EBENVS optima habetur Aethiopica, & nigra, nullos habens uenarum diſcurſus, factitij cornus læuore: cum frangitur, denſa apparet, mordens guſtu, atque adſtringens. Suffitur iucundo odore ſupra carbones ſine fumi tædio. Recens autem ad ignem prolata, ob pinguedinem accenditur, & trita ad cotem ruſeſcit. Altera eſt Indica, internatis ſegmentis candicantibus, & modicè fuluis, item frequentibus maculis. cæterùm prior bonitate antecedit. Apud quoſdam ſeſamina, aut ſpinea ligna conſimilia pro ebeno ueneunt. quod diſcernitur ex eo, quòd fungoſa ſunt, & in purpureas aſſulas reſoluuntur, nihil mordacitatis in guſtu, nec redolentiæ in ſuffitu præ ſe ferentia. * Caliginem oculorum abſterget: ad ueteres deſtillationes, puſtulaſque mirum in modum pollet: ſi quiſpiam facta ex eo coticula collyriis utatur, melius proficiet. Ad oculorum medicamenta efficax eſt, ſi ſcobes, ramentáue uino Chio die noctuque macerata, in collyria digerantur. Nonnulli præterita ipſa excolant, reliquaque eundem in modum peragunt. Alij pro uino aqua C utuntur. Vritur in fictili nouo, donec in carbones redigatur. Lauatur plumbi uſti modo: & ita ſiccis, ſcabriſque lippitudinibus conducit. Dioſcorides.

IVNIPERI lignum ad centenarios annos incorruptum perdurat: eiuſque carbo accenſus, & ſuo cinere obrutus, ignem integro anno fouet. * Accenſum ſerpentes fugat. Corticis cinis cum aqua illitus, lepras eximit. Matthiolus.

NARCAPHTHVM ex India defertur. lignum eſt corticoſum, ſimile ſycomori libro: & uelut putridum, antiquitatem nimiam præ ſe ferens: quod iucundi odoris gratia ſuffitur. Miſcetur thymiamatis compoſitis. * Conſtrictionibus uuluæ ſuffitu prodeſt. Dioſcorides.

VISCVM, German. Miſtel. Gall. *du Guy, ou de la Glu*, per ſe non eſt arbor, ſed in arboribus naſcitur, fronde plerunque perpetua. Laudatiſsimum, quod in quercu prouenit, recens, intus porraceum, extrà fuluum, quod aſperi nihil, aut furfuroſi conceperit. Fit acinis in quercu naſcentibus buxeo fruticis folio. * Lignum tritum, potatum, comitialibus prodeſt. Dioſcorides.

XYLOCASSIA, XYLOCINNAMOMVM, Caſsia Græcorum creditur eſſe cinnamomum ſiue canella craſsior rudiórue ex annoſis arboribus cinnamomi arboris, lauro ſimilis, aut ſaltem ex trunco potius, quàm ex tenerioribus eius ramis decerptus cortex. Quemadmodum enim cerdones coriarij ad operas ſuas grauatim admittunt cortices quercuum annoſarum craſsiores, expetunt uerò tenellos tenellarum & nouellarum quercuum cortices: ita conſtat tenellos & ſubtiliores cortices cinnamomi lõgè magis aromaticos eſſe craſsioribus. Vnde tale cinnamomum Reges Portugaliæ ægrè etiam dimittunt, adeò ut præſtantiſsimum cinnamomum etiamnum uix habeamus: imò & Actuario leptocinnamomum, id eſt, tenue cinnamomum pro optimo habetur. Caſsia itaque nobis allata, præfertur longa, odorata, guſtu cum acrimonia grato, rufeſcens. Medici Colonienſes.

SASSAFRAS ligni quoddam genus ex Florida noui orbis prouincia, quæ uigintiquinque graduum altitudine polum habet, nunc recens in Hiſpaniam inuehitur, cuius ante paucos annos notitiam Gallus quidam mihi dedit, eius facultates mirum in modum prædicans, aduerſus uarios morbos, ut ipſe & alij Galli experti erant, ab eius regionis incolis edocti. Profligatis ex ea regione Gallis, noſtri Hiſpani in ſimiles morbos incidere cœperunt, ob praui ſucci alimenta, aquarum crudarum potationem, & ſub dio dormitiones: at à quibuſdam, qui remanſerant, Gallis de huius ligni facultatibus moniti, eo uſi ſunt, & ſanitati

reſtituti. Dicitur hæc arbor Indis Pauame, Gallis (quos imitati ſunt Hiſpani) neſcio quam ob cauſam, Saſ- A
ſafras. Arbor eſt magna, Pini mediocris magnitudine & forma, (tametſi minores inueniantur) unico trun-
co nudo, ramis in cacumine expanſis, ut Pinus repurgata, cortice, quem integit tenuis cinerea quædam pel-
lis, ex cinereo nigricante, guſtu aliquantulum acri, ſed aromatico, nonnihil ad fœniculi ſaporem tendente,
odorato, ita ut pauca eius quantitas cubiculum ſuo odore impleat: materia trunci, & ramorum alba ad ci-
nereum colorem tendente, non adeo aromatici ſaporis, & odoris, uti cortex: folio ficulneo, in tres angu-
los deſinente, nouello uerò folio pyri folium æmulante, ſed quod ueſtigia angulorum habeat, ſemper ui-
rente, hoc eſt foliis nouellis ſemper eis, quæ decidunt, ſuccedentibus, colore uiridi obſcuriore, odorato, præ-
ſertim ſi ſiccum ſit: an florem fructumúe ferat, incertum: radicibus nunc craſsis, nunc tenuibus, pro arbo-
rum magnitudine, leuibus, ſed non adeò, ut lignum, per ſummos terræ ceſpites expanſis, ut facilè euelli
poſsint, quod ferè commune eſt omnibus arboribus Indicis: (imò referunt Hiſpanicas arbores eò delatas,
ſteriles fieri, niſi in ſuperficie terræ plantentur) cortex radici firmius inhæret cinereus, ipſiuſque arboris cor
tice magis aromaticus, ideoque radicis decoctum odoratius & præſtantius eſt, & ab Hiſpanis iſtic uſurpa-
tur. Naſcitur in maritimis, & locis temperatis, hoc eſt neque nimium ſiccis, neque nimium humidis, ut in
portubus ſanctæ Helenæ, & ſancti Matthæi: nam alibi per uniuerſam Floridam haud facilè inuenias: iſtic
uerò ſunt integræ ſyluæ, quæ ob ſuauiſsimum, quem ſpirant odorem, ab Hiſpanis primùm eò uenientibus,
arborum Canellæ eſſe exiſtimabantur: nec immeritò, nam adeò odoratus eſt, & acris huius arboris, atque
Canellæ Cortex, & eoſdem effectus præbet eius decoctum, quos Canellæ. Omnium optima eſt radix, dein-
de rami, tertiò truncus, ſed cortex omnibus præfertur. Arboris & ramorum temperamentum calidum &
ſiccum eſt in ſecundo gradu, cortex aliquantum calidior, ad initium tertij gradus in calore, & ſiccitate ac-
cedens: quibuſdam calidus in fine primi, ſiccus in tertio gradu. Licet corticis & ligni uſus duntaxat in Me-
dicina receptus ſit, Indi tamen recentia folia trita, uulneribus imponunt, & ſicca in alios medicos uſus ſer-
uant. Eius decoctum commendatur in omni morborum genere, præſertim uerò in obſtructionibus, & par-
tibus internis roborandis: ad tertianas, & febres antiquas. Commodè ex ſaccharo propinatur defluxione
laborantibus, aſthmate, pectoris uitiis ex frigiditate prouenientibus, & conſequenter doloribus nephri-
ticis, & renum, è quibus calculum eiicit, & flatus diſcutit: quam etiam ob cauſam uterum ad conceptio- B
nem præparat, & menſes prouocat. Vomitus cohibet, concoctionem iuuat, aluumque ſubducit. Illius
fragmentum aſsiduè geſtare, & odorari maximè prodeſt aduerſus peſtis contagia, præſertim non neglectis
aliis remediis. Denique ob ingentem ſiccitatem, & moderatum calorem, eſt remedium excellens ad omnis
generis defluxiones, quoniam eas abſumit: ſed iis qui extenuati ſunt, & imbecilles, non conuenit. Deco-
cti uerò ſeu aquæ præparandæ hæc eſt ratio. Radicis cum ſuo cortice aſſulatim confractæ uncia dimidia, in
tribus aquæ ſextariis, fictili nouo duodecim horis maceratur: lento igne ad duorum ſextariorum conſum-
ptionem decoquitur: colatur, & in fictili uitrato adſeruatur. Poſtmodum ſupra ea fragmenta tantum a-
quæ ſuperinfunditur, & decoquitur ad dimidij ſextarij conſumptionem. Ea eſt ſecunda aqua, quæ ordinarij
potus loco erit. Illud uerò obſeruandum eſt, plus aut minus ligni in decoctionem iniici, uiribus, & tem-
peramento egrorum conſideratis: etiam minore quantitate, & minus cocta propinatur hæc aqua, bilioſis,
quàm pituitoſis. Sed uulgariter quarta ſextarij pars aquæ tepidæ ſumitur manè, deinde ſudatur, & ueſtis
mutatur, nec quiſquam eorum, qui hoc medicamentum ſumpſerit, lecto ſe continere cogitur. Prandium
ſit media gallina aſſa, cum aliquot uuis paſsis, & amygdalis, & auellanis toſtis: cœna ſit è conſeruis con-
uenientibus morbo qui curatur, potus ſecunda aqua. Singulariter experimento didici, hoc decoctum, ut
dixi, propinatum, utiliſsimum iis fuiſſe, qui pedes & manus podagra ſic contortos habebant, ut iis uti non
poſſent. Ad luem item Veneream non minus utile, quàm aqua Guaiaci, aut Chinæ. Ligni fragmentum
præmanſum eo dente, qui dolet, & iſtic retentum, dolorem ſedat. Porrò qui tam exquiſita uictus ratione
uti nolunt, aquam ſimplicem hac ratione decoquant. Ligni aſſulatim confracti ſemuncia, plúſue aut minus,
pro conditionibus iam enumeratis, in tribus aquæ ſextariis ad dimidias coquitur: ea aqua diu utendum
cùm in prandio, tum in cœna, & interdiu. Qui uino abſtinere non norunt, ea aqua diluere poterunt, ete-
nim ſaporis & odoris gratiam uino conciliabit. Nicolaus Monardus.

LIGNVM AROMATICVM. Bernardinus de Burgos pharmacopola, mihi oſtendit ligni cuiuſdam frag
mentum, ligno ſancto ferè ſimile, cuius corticis odor, & ſapor adeò aromaticus, & excellens eſt, ut macis,
aut nucem myriſticam longè ſuperet, imo Canellam odoris ſuauitate, piper acrimonia. Magna huius ligni
quantitas in monte quodam cæſa fuerat, & in nauem ſeu liburnicam delata, ignis ſtruendi cauſa. Vnde per-
ſpicere licet, quàm multæ arbores, & aliæ plantæ in noſtris Indiis inueniuntur, inſigni facultate præditæ,
quandoquidem ignis ſtruendi gratia odoratis, & aromaticis arboribus utuntur, quarum cortice in pulue- C
rem redacto, cor & uentriculus roborari, reliquaque membra foueri poſſent, & aromatum ex Maluccis in-
ſulis, Arabiaq; & Perſide uſq; petitorum, uices ſupplere. Sed nos accuſandi ſumus, qui eas diligentiùs non in-
quirimus, & inueſtigamus, quandoquidem ſpontè montibus, lociſq; incultis naſcuntur. Idem.

LIGNVM ad renum affectiones, & urinæ incommoda. Nobis etiam mittit noua Hiſpania ligni quod-
dam genus craſſum, & enode, materie piri: cuius uſus iam diu receptus fuit in his regionibus ad renum ui-
tia, & urinæ difficultates, & incommoda. Poſtea expertum eſt, eius aquam in iecoris & lienis obſtructioni-
bus utilem eſſe. Fit autem hac ratione. Lignum aſſulatim & minutim conciſum in optima & limpidiſsima
aqua fontana maceratur, atque in ea relinquitur, donec aqua à bibentibus abſumpta ſit. Dimidia hora poſt
iniectum lignum, aqua cœruleum dilutiorem colorem contrahit, qui ſenſim intenditur pro temporis diu-
turnitate, tametſi lignum candidum ſit: cœruleum ideo dico, quoniam adulteratur alio ligno ſimili, quod
aquam croceo colore inficit, ne quis fallatur. Hac aqua aſsiduè utuntur, ea uinum diluunt, & mirabiles ex-
periuntur effectus, ſine ulla humorum commotione: neque enim opus eſt alia uictus ratione, quàm tempe-
rata: ſiquidem aquæ ſapor non magis immutatur ligni iniectione, quàm ſi pura eſſet, & nihil in ea macera-
tum. Calidum & ſiccum eſt in primo gradu. Idem.

De lignis frigidis.

CVPRESSI patria Creta inſula eſt. Perpetua coma uiret, eiuſq; materies nec cariem, nec uetuſtatē ſentit,
ut etiam cedri, ebeni, taxi, buxi, & oleæ. Lignum nulla tēporis diuturnitate ſuaueolentiam exuit. Matthiolus.

LOTI arboris lignum dyſentericis utile eſt, in ſcobem redactum, & in aqua ferrariorum maceratum, co-
ctumq;, & per clyſteres iniectum, cum uariis oleis, quæ eiuſmodi affectibus proſunt. Andernacus.

SANTALVM in utraque India ſyluis denſiſsimis, ingentiſsimiſque naſcitur. Cuius tria numerantur ge-
nera: quorum præfertur pallidum, ſecundum locum habet album, poſtremum rubrum, quod nullo com-
mendetur odore, priora duo ſuauiter ſpirant. Refrigerat exceſſu tertio, ſiccat uerò ſecundo. * Rubrum
priuatim defluxiones prohibet: incandeſcentibus inflammationibus podagriſque ex ſucco ſolani, aut ſedi,
uel portulacæ utiliter illinitur. Candidum ac pallidum, ex roſarum aqua fronti impoſita, capitis dolores
mulcent. Aduerſantur omnia calidis febribus: epota æſtuanti uentriculo mirificè auxiliantur. Fiunt ex iis &

aqua

A aqua roſarum epithemata, quæ uentriculo illita eius feruorem in ardentiſsimis febribus extinguunt. At hæc ſantalum non modò cordi efficaciſsimè læticiam affert, ſed & robur non paruum addit. Quare his immiſcetur medicamentis, quæ cordi, & cordis palpitationi maximam opem præſtant. Matthiolus ex Auicenna.

TAMARIX, ſeu MYRICA, arbor uulgò cognita eſt, cum apud pigras & ſtagnantes aquas enaſcatur, fructum quaſi florem ferens, compage muſcoſum. * Potorios calices è caudice lienoſis moliuntur, quò datus in his potus proficiat. Cinis huius omnia ulcera ignis exuſtione contracta, efficaciter exiccat. Dioſcorides & Serapio.

De lignis alterantibus qualitate occulta.

LIGNVM LARICIS alumine illitum non comburitur. Cuius rei ſpecimen edidit Archelaus Mithridatis præfectus in lignea turri contra Syllam, quam fruſtra incendere conabatur, eo modo quo Cæſar caſtellum ex larigna materia conſtructum circa Padum. Plinius.

EX LIGNO FICVLNEO cochlearia facta hoc habent peculiare, quòd carnes ad celerem coctionem adigunt, ſi elixationi earum ſæpius admoueantur, uel cum illis unà elixentur. Mizaldus.

EX VISCO QVERNO orbiculi, uulgari filo transfixi, idem præſtant in amolienda & præcauenda epilepſia, quod Pæoniæ maſculæ radix, aut Smaragdus è collo pendens. Hollerius.

De Corticibus, Sectio XIIII.

Cortices *uel*
- Arborum *& fruticũ: quorum alij*
  - Alterantes *qualitate*
    - Prima. *Sic calidi in*
      - Primo
        - Macer.
        - Guaiaci *cortex.*
        - Tamaricis, *&c.*
      - Secundo
        - Cinnamomum, Canella.
        - Thuris, *&c.*
      - Tertio, — Macis.
    - Secunda. *Sic*
      - Aperiunt, Thymiama, *&c.*
      - Dolorem *leniunt*, Fraxini, *&c.*
  - Purgantes, — Sambuci.
- Fructuum: *& uel alterantes qualitate*
  - Prima. *Sic*
    - Calidi
      - Mali Citri.
      - Mali Aurantij, *&c.*
    - Frigidi, Glandium *calyculi, ſeu* Cupulæ, *&c.*
  - Secunda. *Sic adſtringunt*
    - Granatorum.
    - Iuglandium *uiridium, &c.*
- Radicum: *quarum alij*
  - Alterantes. *Sic*
    - Calidi *in ſecundo*, Cortex Capparum, *&c.*
    - Frigidi *in tertio*, Mandragoræ, *&c.*
  - Purgantes
    - Bilem *& pituitam*
      - Eſulæ.
      - Cucumeris *ſyluestris, &c.*
    - Aquam
      - Sambuci.
      - Ebuli, *&c.*

De corticibus calidis in primo.

MACER, Germ. Muſcatbluſt/ ex Barbaria aduehitur: interior nucis moſcatæ cortex cenſetur, qui nucleum ipſum proximè ambit: lignoſus, flaueſcens, craſſus, & guſtu perquàm adſtringens: ſtomacho ſuauis. * Contra cruentas excreationes, dyſenterias & alui fluxiones bibitur. Dioſcorides.

CORTEX GVAIACI, annoſis niger, iuuenibus uerò ſubrutilus melior atque præſtantior eſt, qui ex optimo ligno colligitur. * Vires eaſdem, quas lignum obtinet. A

TAMARICIS cortices cultello abraduntur: ſiccantur diligenter: & conſeruantur in arculis ligneis, per annum. * Dantur cruentæ excreationi in potu, & cœliacis, & contra profluuia fœminarum, regium morbũ, phalangiorum morſus: illiti tumores inhibent. Decoctum cum uino, lienem abſumit, &c. Dioſcor.

De corticibus calidis in ſecundo.

CINNAMOMVM, ſeu Canella, ſiue Caſsia tam longa difficilique uia olim petebatur, ut perfectam eius notitiam conſequi ueteribus haud facilè fuerit. Hinc factum, ut innumeræ fingerentur fabulæ, quas Herodotus pro ueris refert. Et quoniam ingens huius erat precium, maiorque in hominibus lucri cupiditas, adulterabantur aromata huiuſmodi, & hac ratione fiebat, ut diuerſa illis inderentur nomina, tametſi plerunque eiuſdem eſſent generis. Propter locorum igitur diſtantiam, & minus frequentatas has regiones à negotiatoribus, probè cognita Caſsiæ hiſtoria ueteribus non fuit. Nam qui eam Ormuz & Arabiam deuehebant, Chinenſes erant. Ex Ormuz deinde in Alep emporium totius Syriæ nobiliſsimum ab aliis negotiatoribus transferebatur. Qui uerò inde eam ad Græcos deportabant, aut apud ſe naſci, aut in Aethiopia dicebant, multiſque cum ſuperſtitionibus cædi, diuidique à ſacerdote in ternas partes, quarum unam Deo poneret, alteram Regi, tertiam Sacerdotibus. Cæterum neque Caſsiam, neque Cinnamomum apud Aethiopes, aut Arabes naſci, noſtrorum Luſitanorum nauigatione palàm factum eſt, qui totam illam oram circumiegerant, magnaque ex parte terreſtri itinere peragrarunt, nullam autem caſsiam, aut Cinnamomum uidiſſe affirmant. Huc adde, quòd ipſimet Arabes Canellam dictam hinc petunt, eiuſque precium apud eos intenditur, quoties hinc eò non defertur. Dicet aliquis, Canellam quidem apud eos non naſci, & propterea ab Indis petere, ſed legitima Caſsia & uero Cinnamomo eos non carere, fortè autem à Barbaris, & inconditis populis ignorari. Familiares habeo eruditos uiros Medicos Arabes, Turcos, & Corazones, qui omnes Canellam craſsiorem, Caſsiam ligneam appellant. Præterea nonnulli ex noſtris totam Aethiopiam ſub Aegypto (quam nunc Guineam uocant) non ſolum ſecundum mare, ſed & in Mediterraneis peragrarunt, alij ab inſula d. Thomæ nuncupata uſq; ad Sofala, & Mozambique, & inde Goam penetrantes, alij plerique à promontorio Bonæ ſpei (cum naufragium paſsi eſſent) uſque ad Mozambique, & Melindam, ita ut utramque Aethiopiam ſuprà & infrà Aegyptum perluſtrarint: nulla tamen his conſpecta eſt Canella uel Caſsia. B Cum igitur orbis nunquam ita fuerit cognitus, præſertim Luſitanis, uериſimile eſt non defutura huiuſmodi aromara, & celebria medicamenta, qualia ſunt Cinnamomum & Caſsia: ſed abundantiam ipſam, hanc nobis dubitationem párere. Neq; enim (tametſi noſtri minimè curioſi fuiſſent) credendum eſt, ipſos incolas tam nobilia aromata tacituros. Nam quemadmodum barbariſsima gens, quæ inſulam d. Laurentij incolit, mercatoribus, qui eò interdum deuehuntur, fructum quendam Auellanæ magnitudine oſtendit, quod Caryophyllos redolet: eadem ratione credendum eſt Aethiopes Cinnamomum & Caſsiam adeo odorata medicamenta noſtris demonſtraturos fuiſſe. Porrò Caſsia lignea Arabibus, Perſis & Indis Salihacha uocatur: à uulgo autem Indorum eodem nomine dicitur, quo Canella: nullam enim inter Canellam & Caſsiam differentiam faciunt. Neque, ut uerum dicam, quiſpiam Caſsiam à Canella differentem uidit. Cæterum quòd Canellæ diuerſa Cinuamomi & Caſsiæ nomina indita fuerint, occaſionem præbuiſſe puto Mercatores Chinenſes, (nam annales urbis Ormuz produnt olim quadringentas naues è China uno eodemque tempore eò appuliſſe) qui cum è ſua regione aurum, ſericum, porcellanas, moſchum, cuprum, margaritas, aliaſque huiuſmodi merces eueherent, nonnullas ex eis in Malaca uendebant, ſandalum, nucem myriſticam, macerem, caryophyllos, lignum aloes, contrà in ſuas naues inferentes, quæ rurſus in Zeilan, & Malauar diuendebant, indeque ſumebant Canellam, ex Zeilan uidelicet laudatiſsimam, & ex Malauar minus ſelectam: ſimiliter & ex Iaoa, unde etiam Piper, Cardamomumque euehebant, eaque omnia deinde Ormuz, aut in Arabiæ oram maritimam perferebant. Interrogati autem iſti Chinenſes, quænam eſſent hæc aromata, & unde ea adueherent, fabulas illas narrabant, quas recenſet Herodotus, ut his commentis earum mercium precia augerent. Cum autem quæ in Zeilan nata eſſet Canellam, ab ea, quam in Iaoa, & Malauar ſumpſerant, differre conſpicerent, diuerſa illis indidère nomina, cùm tamen eiuſdem generis eſſent cortices, pro ſoli cœlique uarietate ſolùm differentes, ut plerunque idem fructus pro regionum & ſoli uarietate ſuauior fieri, aut à naturali bonitate degenerare ſolet. Ementes ergo Ormuz incolæ eam Canellam à Chinenſibus, idcirco eam Darchini, quod Perſis lignum Chinenſe ſonat, appellarunt: deinde Alexandriam uehentes, ut eam Græcis eò confluentibus cariùs uenderent, Cinnamomum uocarunt, quod ſignificat lignum odoratum, quaſi Amomum ex China delatum. C Deteriori autem Canellæ, quæ ſcilicet ex Malauar, & Iaoa delata eſſet, idem nomen quo in Iaoa appellatur, indiderunt, ſcilicet *Caſsmanis*, quod lingua Malaya dulce lignum ſonat, (hanc corrupto uocabulo Caſsiam Græci dixerunt) duo diuerſa nomina eidem rei imponentes. Vſus eſt autem Auicenna lib. 2. cap. 128. cum Rhaſe, & reliquis Arabibus, uocabulo Perſico *Darchini*, ut pleriſque aliis Perſicis ſolet. Nam canella cuiuſcunque generis Arabicè *Querfaa*, & *Querfe* dicitur. Reliqua uerò nomina Arabibus prodita corrupta ſunt, ut Darſihahan & ſimilia. Vocatur in Zeilan Cuurdo: in Malyo, uti dixi, Caismanis: in Malauar, Cameaa. Nam quod Serapio Darchini arborem de China interpretatur, corruptum eſt exemplar, & hæc interpretatio ab interprete addita. Cæterùm rogatos uolo omnes cum Medicos, tum Pharmacopœos, ut poſthac Caſsiæ loco Canellam deteriorem præſcribere deſinant, & ſelectiſsima utantur, quandoquidem tanta nunc eſt eius copia. Tum etiam ne Caſsiam duplici pondere pro cinnamomo in compoſitionibus iniiciant, tametſi freti Dioſcoridis & Galeni auctoritate. Scribunt nonnulli, canellam noſtram ueterum Caſsiam non eſſe, quòd (ut aiunt) nigricans ſit, & inodora: aut ſi ſit, Pſeudocaſsiam Dioſcoridis eſſe potius, quàm legitimam. Fit interdum, ut etiam hîc in India Caſsiam admodum deprauatam cum alia inueniamus non exigua quantitate, (quoniam aut non bene parata fuit, aut non ſuo tempore cæſa) quandoquidem uix Aroma reperias corruptioni magis obnoxium, quàm Canella eſt, præſertim ſi diu in naui perſtiterit. Eſt enim hæc regio putredini admodum obnoxia, maritimis præſertim locis, imò quotidiana experientia uidemus, Canellam ſingulis annis multum de ſua odoris & ſaporis ſuauitate deperdere. Si quis plura de Caſsia requiret, legat Manardum lib. Epiſt. 8. epiſt. 1. & commentarios Matthioli, lib. 1. cap. 12. & 13. qui multis argumentis demonſtrant, noſtram Canellam, legitimam Caſsiam eſſe. Sed quod Cinnamomum inueniri negent, in eo falluntur, cùm Caſsia, Cinnamomum, & noſtra Canella unum idemque ſint medicamentum. Annotauit Lacuna lib. 1. cap. 13. in ædibus Indicis Vlyſsipone ſe omnia Cinnamomi genera à ueteribus deſcripta obſeruaſſe. Sed ego hîc in India plura duobus non obſeruaui, uidelicet quod in Zeilan naſcitur, & quod in Iaoa, & Malabar. Nam quod in Luſitaniam deuehi ſolet, Zeilaniticum omnino eſt. Poterit autem fieri, ut quinque genera bonitate diſcreta inuenerit, non autem genera diuerſa. Quod uerò deinde addit de Cinnamomo cum Maria Stiliconis uxore reperto ſub Paulo III. fabuloſum prorſus uidetur. Fatentur nonnulli, Cinnamomum quidem nos habere, ſed non illud Moſyliticum, quod à Dioſcoride lib. 1. cap. 13. cæteris generibus præfertur, quodque Theophraſtus lib. 9. cap. 5. multis nodis conſtare ſcribit. Sed his abundè ſatiſ-

A ſatisfactum puto iis argumentis, quæ antè protulimus. Porrò Cinnamomum ſiue Canellæ arbor magnitudine eſt oleæ, interdum minor, multis ramis prædita, non iis quidem contortis, ſed rectis fermè: foliis Lauri quidem colore, ſed forma ad Citri folia accedente, (non uerò foliis Iridis, ut fabulosè quidam ſcripſere) floribus candidis, fructu nigro, & rotundo, auellanæ ferè magnitudine, aut exiguis oliuis ſimili. Eſt autem Canella nihil aliud niſi ſecundus & interior arboris cortex. nam hæc arbor duplici cortice munita eſt, ueluti ſuberis arbor, non eo tamen adeò craſſo, & diſtincto. Exemptus ergo cortex craſſo illo, & exteriori libro repurgatur: deinde in laminulas quadrangulas ſectus, humi abiicitur, atque ita per ſe conuoluitur, ut trunci unius rami integer cortex uideatur, cùm tamen duntaxat partes ſint corticis in tubulos digiti craſsitie conuolutæ, truncus uerò interdum femoris craſsitudine reperiatur. Roſeum autem illum, ſiue ex cinereo uinoſum colorem Solis calore contrahit: qui non probè paratus, candicans, ſiue cinerei coloris fit: nimiis uerò Solis ardoribus aduſtus, niger. Exempto cortice, tribus poſtea annis ab ea arbore abſtinetur. Frequentes ſunt hæ arbores in Zeilan, ſolebatque uili emi Canella: ſed triginta ab hinc annis, nemo eam emere potuit, præter procuratorem regiorum negotiorum: factorem uocant. Zeilanicis minores ſunt eæ, quæ ignobiliorem Canellam præbent in prouincia Malauar, & in Iaoa ſiue Iaua, non tamen adeò puſillæ, ut eas Plinius lib. 12. cap. 19. & Galenus lib. 1. de Antidotis eſſe cenſent. Sunt uerò omnes ſylueſtres, & ſponte naſcentes. Nuſquam alibi, quod ſciam, naſcitur Canella, tametſi Franciſcus de Tamara ſcribat in freto maris Erythræi Cinnamomi arbores & Lauros maris æſtu interdum opertas inueniri: quoniam noſtri ſingulis annis per mare Erythræum nauigant, nullam tamen huiuſmodi arborem uiderunt. Nam quod ad Occidentalis, quam uocant Indiæ hiſtoriam attinet, non ueriſimile uidetur Canellam iſtic naſci, quandoquidem eam dicit calices glandeſq; ſuberis modo ferre, cum legitima Canella ueluti oliuas ferat: ſed alia erit ſui generis arbor. Nec, uti eadem refert, in China naſcitur. nam è Malaca Chinam cum aliis mercibus defertur. Intelligo uerò plurimam etiam Canellam, in inſula Mindanao naſci, & uicinis inſulis, ſed procul eæ à China abſunt. Putarunt etiam nonnulli in Alep naſci Canellam, quod apud aliquot ſcriptores præſcriptum inuenerint, Cinnamomum Alipitinum: ſed ſciant, non magis iſtic, quàm in Hiſpaniis naſci. Verum cum ex his regionibus Ormuz, & inde Alep deueharur, factum eſt, ut incorruptam Canellam inde in Europam aduectam, ab ipſa urbe Alep denominarint. Tametſi
B autem Zeilanitica reliquis præferatur, inuenitur etiam interdũ ignobilis, qualis eſt, quę craſsiori cortice conſtat, minuſq; in tubulos conuoluitur, quòd non ſit eiuſdem anni: quo enim uetuſtior cortex, eò deterior. Quæ uerò in Malauar naſcitur, tota ferè eſt ignobilis, tantumq; à Zeilanitica differt, ut centenæ Zeilaniticæ libræ, decem aureos pendant, Malauaricæ uerò libræ quadringentæ unum duntaxat aureum. Extillat ipſa radix liquorem Caphuram redolentem. Sed Rex uetuit radices uulnerari, ne arbores pereant. Elicitur aqua plumbeis, aut uitreis inſtrumentis ex ipſis floribus, ſed quæ fragrantia & odoris ſuauitate ei cedat, quæ ex corticibus nondum exiccatis elicitur, tametſi ex ſolis floribus elici auctor ſit Lacuna lib. 1. cap. 12. * Vtilis eſt ſtillatitius hic liquor ad plurima: nam ſtomachi imbecillitatem roborat, coli dolores ex cauſa frigida prouenĩetes illico lenit, ut plerunq; ſum expertus, faciei colorem commendat, & oris halitum, præterea ad condiendos ſuauioreſq; efficiendos cibos perquàm idoneus. Ex Canellæ baccis oleum extrahitur, quemadmodum ex oliuis, ſeuaceum quodammodo, & ſaponi Gallico ſimile, inodorum, niſi calefactum ſit, tunc enim Cinnamomum aliquantulum olet. Eo utuntur aduerſus uentriculi & neruorum frigidam intemperiem. Cæterùm excalfacit Cinnamomum, emollit, & cõcoquit: urinam ciet, tam menſes, quàm partus potum, aut ex myrrha impoſitum pellit: contra beſtias, quæ uirus eiaculantur, ueneraq; conuenit: caliginem pupillis oculorum obuerſantem diſcutit: craſsitiem extenuat: lentigines, & uitia cutis, in facie, ex melle illitum detergit: contra tuſſes, defluxiones, aquam ſubter cutem fuſam, renum uitia, & urinæ difficultatem efficax eſt. Vnguentis precioſis inſeri ſolet. Et in ſumma, magni ad omnia uſus. Garcias ab Horto, & Dioſcorides.

Cinnamomum aut quia nõ affertur ad nos, aut in tã exigua copia, unà cum Caſsia aduehitur, ideo fit, ut non ita cognoſcatur. Cũ uero Caſsiæ magna copia in prõptu ſit, optimã facilè eligere, & ipſius duplũ accipere poſſumus, propter eam rationẽ, quã ſupra attulimus: eligenda uerò eſt ſubtilior, modò ſit guſtatu acuta admodum, & odorem roſarũ referat, colore in purpureo nigreſcente, quale illud facit, ꝙ olim ab incolis Zigir appellabatur. Bona etiam illa eſt, quæ nonnihil habet rubeſcentis coloris, uel potius coloris elegantis inſtar Corallij, uini odorem referens. Debet autem omnis Caſsia eſſe cortice craſſo, ſed anguſta per ſe, & ſubtilis & benè contorta, habens plures quàm unam cannulam, læuis, non aſpera, aromatica, modicæ aſtrictionis, & inprimis ſapore acutiſsimo prædita. Faciamus autem Cinnamomi quoq; nonnullam mentionem, quò lectores eò maiorem habeant occaſionem de eo cogitandi: unde fortaſſe aliquando continget, ut uerum tandem exploC retur. Galenus 1. lib. de Antidotis cap. 13. inquit, Adrianum Imperarorem iuſsiſſe uaria genera Cinnamomi ex Arabia cum integris plantis apportari, & quòd tẽpore Seueri, qui & ipſe Theriacã parari uoluit, ipſe coactus fuerit propter penuriã alterius, illud antiquius Cinnamomũ accipere, cuius formã deſcribens ait, ſimile eſſe Helleboro, uel potius Damaſonio, ꝙ etiam Aliſma uocatur. Vnde coniici poteſt, illum de albo Helleboro locutũ eſſe, quia tam huius quàm Aliſmatis frondes Dioſcoridi repræſentant plantaginẽ. Imò ambæ plantę, Helleborus & Aliſma caules ferunt admodum ſimiles. Vnde arbitror rectè nos poſſe affirmare, quod frõdes iſtæ, quę à pharmacopœis uocantur Folium Indum, aut Malabathrum, ſint Cinnamomi, cùm ſatis ſimiles ſint foliis Hellebori albi, Damaſonij, aut Aliſmatis, uel Plantaginis. Quod confirmatur quoq; ex ſapore tam frondium quàm pediculorum, potiſsimũ, ubi trunco annectuntur: cùm planè guſtu Cinnamomum uulgare referant, niſi nelimus dicere, eſſe frõdes Cinamomi, hoc antea ponẽtes, ꝙ Caſsia frondib. & fructu ſimilis ſit Cinamomo, quemadmodum etiam ſapore & uiribus. Et cũ Galenus dicat Cinamomum mutari in Caſsiã, intelligẽdo hoc de ſimilitudine uirgultorũ, intelligit in aliis quoq; ſimilia inter ſeſe eſſe. Quæ cõiectura quoq; cõfirmatur ex eo, ꝙ uideamus de folio iam dicto copiã afferri, quemadmodũ etiã Caſsiæ: & ſi Cinnamomi folium eſſet, uériſimile eſſet in tanta abundantia frondiũ ſimul etiam uirgultorũ aliquid aduehi. Quicquid ſit, hæc nota certè nos in cognitionẽ Cinnamomi perducere poterit, ſpẽq; aliquã facere, ut illud aliquãdo inueſtigemus. Galenus etiã ait, unãquamq; Cinnamomi plantã inſtar parui fruticis producere, ex una radice ſex aut ſeptem, plura pauciorаq; uirgulta, inter quæ maximum non excedat menſuram pedis Romani.

THVRIS cortex, qui ex arbore thurifera detrahitũr, præfertur pinguis, odoratus, recens, læuis, craſſus, ſine membranis. Adulteratur admiſto pini aut nucis eius cortice: ſed horũ index ignis eſt: ſiquidem thuris cortex legitimus paulatim ardet, & cum odoris fragrãtia uaporem eiaculatur: adulteratus uerò nequaquam incenditur, ſed totus in fumum ſine odore conſumitur. Vis eadem quæ thuris, ſed ualidior, adſtringentiorque. Quare potu cruentis excreationibus, uuluis fluxione laborantibus in peſſo confert: ad cicatrices oculorum, & caua, ſordeſq; efficax eſt. toſtus ſcabris lippitudinibus auxiliatur. Dioſcorides.

De corticibus calidis in tertio.

MACIS, Germ. Muſcatblüſt/nucis moſchatæ exterior cortex eſt, in quo nux latet, quemadmodum auellana in ſuo putamine. Huius arbor Pyri magnitudine eſt, foliis eiuſdem, ſed breuioribus, & ſubrotundis, ſiue, ut uerius dicam, arbor eſt Perſicæ malo haud abſimilis, breuioribus tamen foliis. Maturo fructu, &

dehiſcente, primo illo operimento calycum echinatorum, qui caſtaneas amplectuntur, modo, Macis Cocci modo rubeſcens conſpicitur, pulcherrimo aſpectũ, bene onuſtis præſertim arboribus. Exiccata nuce, dehiſcit etiam Macis, & flacceſcente rubore, aureum quodammodo colorem adquirit. Eius precium triplo maius quàm Nucis myriſticæ. Naſcitur autem hæc arbor in inſula Banda. Inueniri etiam tradunt in Maluccis, ſed non eſt fructifera, quemadmodum nec ea, quæ in Zeilan prouenit. Præfertur craſſum, plenum, odoratum, ſapore ſubacri: hodie notum. * Ventriculum roborat, & coctionẽ adiuuat. Medici Florẽtini, & Garcias. A

De corticibus aperientibus.

THYMIAMA ex India defertur, corticoſum: ſimile ſycomori libro: quod iucundi odoris gratia ſuffitur. * Conſtrictionibus uuluæ ex ſuffitu prodeſt. Dioſcorides.

De corticibus dolorem mitigantibus.

FRAXINI cortex cultello abſcinditur, ſiccatur & conſeruatur per annũ. *Lateris, lienis dolorib. medetur.

De corticibus purgantibus.

SAMBVCI cortex medius abraditur cultello: ſiccatur & ſeruatur per annum. * Aquas detrahit: hydropicos iuuat.

De corticibus fructuum calidis.

MALI CITRI cortex cultello abſcinditur, ſiccatur in umbra diligenter, & ſeruatur in arculis ligneis. *Venenis aduerſatur. Decoctũ collutione, oris halitũ cõmendat, ſuauitatẽq; accerſit: uentriculũ roborat, &c.

AVRANTII MALI cortex in umbra ſiccatur, conſeruaturque per annum in arculis ligneis. Calidior quàm mali citri uel Limonij cortex.

De corticibus fructuum adſtringentibus.

GLANDIS CALYCVLVS, qui uulgò cupula dicitur, *ad fluorẽ muliebrem, & ſanguinis ſputũ ualet.

MALICORIVM eſt mali punici putamen, quod aliqui Sidion appellant. * Spiſſandi uim habet: ſanguinolenta glutinat: humida gingiuarum uitia mobileſque dentes decocto colluuntur: herniam prolapſu inteſtini erumpentem, cataplaſmate repellit. Dioſcorides.

IVGLANDES uirides decerptæ menſe Iunio appetente, * antequam earum putamina obduruerint, ſaccharo uel melle aſſeruatæ, ſtomacho utiles euadunt, & ori non ingratæ. Putamen combuſtum, tritumque in oleo & uino, infantium capite perunctō, nutrit capillum, alopecias replet. Dioſcorides & Matthiolus. B

De radicum corticibus calidis.

CAPPARIS cortex amarus, acer, acerbus, * abſtergit, purgat, incidit, digerit, adſtringit: ob quas uires lienem induratum, & coxarum affectus adiuuat, tum intro aſſumptus, tum extrinſecus, tum idoneis remediis admotus.

De corticibus radicum frigidis.

MANDRAGORAE radix delibratur, & traiectus lino cortex ad uſum ſuſpenditur. * Vinum, in quo cortex fuerit infuſus, ualet in peruigiliis & doloribus, & ante ſectiones, uſtioneſq;, ne ſentiantur. Dioſc.

De corticibus purgantibus bilem.

ESVLAE cortex * educit phlegma uehementer, & aquam citrinam, & humores melancholicos, & materias à iuncturis. Doſis eſt à ſiliquis duabus uſque ad ſeptem.

CVCVMERIS ſylueſtris cortex * purgat potenter pituitam uomitu & deiectione, & interdum bilem, ſi uacuari parata eſt, ſeroſum quoque excrementum, etiam euulſu contumax, atque adeò à iuncturis mirificè trahit, ob id earum dolores ſanat, iſchiadem etiam iuuat apertè cataplaſmate impoſitus, uel clyſtere iniectus. Doſis eſt à granis quindecim ad drachmam ſemiſſem. Meſues.

SAMBVCI cortex idem præſtat, quod ſambucus ipſa: * nec non pituitam craſſam & uiſcoſam purgat. Ebuli cortex eandem uim cum ſambuci cortice habet.

De Succis, Sectio XV.

Succus *eſt, qui contuſione & quaſſatione exprimitur: & uel*

- Herbarum: *quarum alij alterant qualitate*
  - Manifeſta
    - Temperati
      - Betæ.
      - Bugloſſæ, *&c.*
    - Intemperati. *Vide ſeq. ſignum A.*
  - Occulta: *ut*
    - Succus polygoni.
    - Humor *in folliculis ulmi.*
- Fructuum: *quorum alij*
  - Calidi, — Malorum dulcium, *&c.*
  - Frigidi
    - Cotoneorum.
    - Malorum punicorum.
    - Berberorum, Ribes, *&c.*
- Seminum: *quorum alij*
  - Calidi, Cremor *ſeminis*
    - Lini.
    - Fœnigræci, *&c.*
  - Frigidi, — Cremor Pſyllij, *&c.*

A. In-

- *A.* Intemperati
  - Calidi *in*
    - Primo
      - Abſinthij.
      - Braſsicæ.
    - Secundo
      - Apij.
      - Calaminthæ.
      - Echij, Lupuli.
      - Menthæ, Rutæ.
      - Scordij, *&c.*
    - Tertio, — Chelidoniæ, *&c.*
  - Frigidi *in*
    - Primo
      - Fumariæ.
      - Intybi, Roſarum.
      - Violarum, *&c.*
    - Secundo
      - Acetoſæ.
      - Cothyledonis.
      - Lactucæ.
      - Plantaginis.
      - Solani, *&c.*
    - Tertio
      - Cicerbitæ.
      - Portulacæ.
      - Semperuiui, *&c.*
    - Quarto, — Papaueris, *&c.*

De ſuccis temperatis herbarum.

BETAE ſuccus recens parari poteſt: fit foliis uiridibus tritis atq; expreſsis. * Diſcutit, detergit, & per nares purgat: ſummatim omnia præſtat, quæ herba ipſa.

BVGLOSSAE ſuccus ægrè exprimitur: parua coctione & reſidentia purgatur ante repoſitionem, in uaſe pleno, uel oleo ſuperfuſo reponitur. * Confirmare & exhilarare dicitur.

De herbarum ſuccis calidis in primo.

ABSINTHII ſuccus fit in uere uel autumno, foliis tritis atq; expreſsis, deinde parua coctione & reſidentia purgatus ante repoſitionem, in uaſi anguſti oris, ſuperfuſo oleo digiti craſsitudine, uel in ueſica inſpiſſatus: ſeruatur per annum. * Succus differt ab herba: hæc enim adſtringit: ille uerò magis aquoſus detergit.

BRASSICAE ſuccus fit recens, ut Betæ. * Vim habet purgatoriã: coctus cũ melle, linctu cõuenit arteriacę.

De herbarum ſuccis calidis in ſecundo.

APII ſuccus adſeruatur expreſſus liquidus ſuperaffuſo oleo, in uaſe uitreo anguſti oris. * Obſtructiones aperit: menſes & urinas mouet.

CALAMINTHAE ſuccus eodem modo, quo apij, paratur, & conſeruatur. * Ad anhelationem, tuſsim antiquam, frigidam uiſcerum intemperiem: & lienoſis cum ſaccharo coctus exhibetur. Andernacus.

C ECHII ſuccus fit addita aqua, aut alio liquore illi facultatibus ſimili, inter terendum, & expreſsione extrahitur, conſeruaturq;, ut abſinthij. * Confortat atq; exhilarat.

LVPVLI ſuccus menſe Aprili extrahitur, & conſeruatur, ut apij. * Sanguinem purgat: obſtructiones uiſcerum aperit: febribus compoſitis confert.

MENTHAE ſuccus eodem modo, quo apij ſuccus, extrahitur, conſeruaturque. * Ventriculum frigidum corroborat: nauſeam & uomitum ſedat.

RVTAE ſuccus eodem modo paratur. * Humores lentos incidit, digerit, ſiccat, aperit: idque magis quàm herba ipſa acida. Andernacus.

SCORDII ſuccus compoſitionibus additur: quia purgat uiſcera, obſtructiones aperit, urinas & menſtrua citat: extrahitur & conſeruatur, ut apij ſuccus. Anderhacus.

De herbarum ſuccis calidis in tertio.

CHELIDONIAE ſuccus foliis, caule, radice exprimitur ineunte æſtate: ſeruatur, ut apij, uel in umbra ſiccatur, & in paſtillos digeritur. * Oculis claritatem affert. Dioſcorides.

De ſuccis herbarum frigidis in primo.

FVMARIAE ſuccus menſe Aprili uel Maio exprimitur, ſeruaturq; in uaſe uitreo anguſti oris, oleo ſuperaffuſo. * Melancholiam, & ſeroſa excrementa purgat.

INTYBI ſuccus uere exprimitur, foliis ac radicibus tritis: ſeruatur in uitreo uaſe oris anguſti, ſuperfuſo oleo, digiti craſsitudine. * Ad iecoris calorem immoderatum ualet.

ROSARVM ſuccus menſe Maio, uel principio Iunij exprimitur foliis tuſis: aſſeruatur liquidus ſuperaffuſo oleo, quod, tempore uſus, lana bombacea aufertur. * Ventrem laxat: ſtomachum roborat: iecoris calorem extinguit.

VIOLARVM Martio uel Aprili exprimitur, ſeruaturque, ut roſarum. * Bilis acrimoniam lenit: thoracis affectus calidos reſtinguit.

De ſuccis herbarum frigidis in ſecundo.

ACETOSAE ſuccus ſimili modo extrahitur & ſeruatur, ut roſarum. * Ad febres bilioſas, & obſtructiones uiſcerum ualet.

COTHYLEDONIS ſuccus * æſtuanti uentriculo commodè imponitur: item ad eryſipelata conducit: exprimitur & ſeruatur, ut roſarum. Andernacus.

LACTV-

LACTVCAE ſuccus * ad ſtomachum bilioſum ualet: ardorem reſtinguit: ſomnum prouocat. Vt roſarum extrahitur, conſeruaturque. A

PLANTAGINIS ſuccus * aſtringit, refrigerat, omnem calorem præter naturam extinguit. Exprimitur & conſeruatur, ut roſarum.

SOLANI hortẽſis ſuccus * ad refrigerandũ & aſtringendũ utilis eſt. Extrahitur & cõſeruatur ut precedẽs.

De ſuccis herbarum frigidis in tertio.

CICERBITAE ſuccus ſtomachi roſiones lenit, & lactis copiam mulieribus ſuppeditat. Paratur & conſeruatur, ut roſarum.

PORTVLACAE ſuccus æſtate exprimitur, affuſa aqua inter terendum, ut expreſsione unà cũ ipſo humore extrahatur: aut tuſa calatho imponitur loco frigido, ut paulatim ſuccus in ſubiectũ catinum defluat: deinde ſeruatur, ut roſarum. * Pueris, quos uermes & febris infeſtant, magno commodo exhibetur.

SEMPERVIVI ſuccus eodem conficitur modo, quo portulacæ ſuccus: * ad eryſipelata, herpetas, inflammationes à fluxione ortas accommodatur.

De ſuccis herbarum frigidis in quarto.

PAPAVERIS nigri ſuccus, ſeu meconium, fit ex foliis, caulibus, herbaq; ipſa tritis expreſsiſque, ac in paſtillos redactus. * Reliquorum medicamentorum uim obtundit, quando eis admiſcetur.

POLYGONI ſuccus cum ſeptem granis piperis ante acceſsionem quartanæ hauſtus, eam abolet. Sed aiunt, colligendam eſſe plantam, & exprimendum eius ſuctum die Iouis, Luna decreſcente. Ex quodam libro Secretorum.

HVMOR in folliculis ulmi naſcens faciem reddit gratiſsimam, & perpolitam, ſi eo detergeatur. Confert etiam mirum in modum pueris enterocelitis, duplicatis linteolis in illo madefactus, & ſub perizomate, ſeu femorali coaptatis. A quodam Chirurgo.

De ſuccis fructuum calidis.

MALORVM dulcium ſuccus fit, contuſis & expreſsis, deinde ſaccharo conditus ſeruatur ad uſum. * Cor imbecillum roborat. B

De ſuccis fructuum frigidis.

CITONIORVM ſuccus extrahitur, ut Citriorum: conſeruatur autem, ut roſarum. * Aduerſus bilioſa alui profluuia ex melle uel ſaccharo ualet: uentriculum roborat.

MALORVM PVNICORVM ſuccus * calidam intemperiem corrigit: uomitum compeſcit: & ſtomachum firmat. Fit, ut malorum dulcium.

BERBERORVM ſuccus * uomitum ac fluorem alui ſiſtit: ſaccharo conditus, concluſuſq; cotoneati modo delicatus eſt: contra capitis defluxiones calidas accommodatus. Andernacus.

RIBES ſuccus frigidus, acidus & acerbus eſt, * ſitimq; extinguit. Contra ſitim in febribus ardentibus cum Iulapio roſaceo, aut uiolaceo potiſsimum exhibetur: nec non ad bilioſum uomitum coercendum, fluoremq; ſtomachicum reſtinguendum: ſed frigidis, & pectoris anguſtiis aduerſatur. Andernacus.

De ſuccis ſeminum calidis.

LINI cremor fit, aqua ſeminibus priùs maceratis, deinde in eadem coctis, expreſsiſque. * Dolores ex acri humore ortos mitigat, inflammationeſque partium corporis lenit. Andernacus.

FOENIGRAECI cremor ſimili modo ac lini cremor conficitur. * Inflammationes minus calidas, ſed duras magis ſanat, magnas irritat & auget. Andernacus.

De ſuccis ſeminum frigidis.

PSYLLII cremor * omnibus membris ardore infeſtatis auxiliatur: eoque refrigerantibus medicinis conuenit. Eodem modo, quo lini cremor, paratur. Andernacus.

De Liquoribus, Sectio XVI.

C

Liquor *eſt, qui inciſa, uel ſcarificata, aut terebrata plantæ alicuius parte extillat, ſiue emanat. Liquores autem uel ſunt*

- Liquidi
  - Non *pingues*
    - Frigidi
      - Agreſtæ *ſeu* Omphacium.
      - Acetum.
    - Calidi
      - Sapa.
      - Vinum, *&c.*
  - Pingues
    - Calidi: Oleum
      - Oliuarum.
      - Amygdalarum
        - Dulcium.
        - Amararum.
      - Balaninum.
      - Nucum.
      - Auellanarum.
      - E baccis lauri.
      - Lini, Seſaminum.
    - Frigidi: Oleum
      - Papaueris.
      - Hyoſcyami, *&c.*
- Concreti. *Vide ſignum A.*

A. Con-

- *A.* Concreti, *ſeu inſpiſſati: quorum alij*
  - Alterãtes: *ſcilicet*
    - Calidi,
      - Moderatè
        - Amylum.
        - Glycyrrhizæ ſuccus.
        - Lycium, *&c.*
      - Immoderatè *in*
        - Primo, —— Saccharum, *&c.*
        - Secundo, —— Ladanum, *&c.*
        - Tertio
          - Aſſa dulcis.
          - Aſſa fœtida, *&c.*
    - Frigidi *in*
      - Primo
        - Acacia.
        - Sanguis draconis, *&c.*
      - Tertio, —— Hypociſtidis, *&c.*
      - Quarto
        - Meconium.
        - Opium, *&c.*
  - Purgantes,
    - Bilem
      - Aloe.
      - Manna.
      - Scammonium *ſeu* Diagridium, *&c.*
    - Pituitam, —— Elaterium, Opponax, *&c.*

De liquoribus frigidis.

OMPHACIVM, Germ. Agreſt. Gal. *Du uerius.* Ital. *Agreſta.* Hiſp. *Cumo de agraz*, dicitur: ex omni immaturarum uuarum genere paratur: pluribus diebus expreſſus inſolatur ſuccus cum ſuis uinaceis, in cado craſſo linteamine cooperto, donec excrementa ſubleuentur, fæx uerò ſubſidat, & inclareſcat: deinde abſq; ſale ſeruatur per annum, tam ad ciborum, quàm ad medicamentorum uſum. * Calidis morbis omnibus magno iuuamento adhibetur. Refrigerat, uniceq; ardoribus prodeſt, ſiue ori uentris impoſitum, ſiue totis hypochondriis, ſiue cuilibet alij, quod refrigerare uelimus. Matthiol.

ACETVM, Ger. Eſſig. Gal. *Vinaigre.* Ital. *Aceto.* Hiſp. *El uinagre*, nominatur: fit ex uino, uel ceruiſia putreſcente. Quod ex uino acerbo, crudoq; fit, magis aſtringit: quod ex optimo uino conficitur, magis aperit: quod ex ceruiſia apud inferiores Germanos paratur, magis refrigerat. Acetum omne miſtæ eſt ſubſtantiæ, nempe frigidæ pariter & calidæ, eiuſq; utriuſq; tenuium partium: cæterùm calidam frigida exuperat. * Exiccat ordine tertio, aſtringit: ſtomacho utile, appetẽtiam excitat: erumpentem undecunq; ſanguinem, potu inſeſſúue ſiſtit. Prodeſt alui fluxionibus, coctũ cũ cibis: cruẽtis uulneribus inditur: inflãmationes arcet, in ſuccidis lanis, aut ſpõgia impoſitũ: reprimit procidentia ſedis, uuluæq;: itẽ abſcedentes gingiuas, & ſanguine manãtes. Ad nomas & ignẽ ſacrũ, ulcera quæ ſerpunt, lepras, impetigines, pterygia, cum aliquo conueniẽti efficax eſt: phagedænas ulcerum, nomasq; fotu continuo cohibet: podagricis calido fotu, cum ſulphure auxiliatur: ſugillationes rapit cum melle illitum. Contra capitis ardores cum roſaceo in ſuccidis uelleribus, aut ſpongia imponitur. Ad aquam inter cutem, grauitatem aurium, & ſonitus, ſibilosq; feruẽtis uapor proficit: inſtillatũ quo-
C que aurium uermes necat. Panos coercet tepidi fotus, aut ſi imbuta aceto ſpõgia admoueatur: pruritus permulcet. Contra uenenatos ſerpentium ictus, qui refrigerando nocent, calidum commodè fouetur: & frigidũ iis, quæ exurẽs uirus eiaculantur. Calidum potũ atq; uomitionib. redditũ, aduerſus omnia uenena efficax eſt, præſertim contra meconiũ, & hauſtã cicutã, conglobatũ in uentre ſanguinẽ, lac coagulatũ, fungos, ixiã, taxũq; cũ ſale: hauſtu uoratas hirudines, ſi ſorbeatur, eiicit, tuſsim ueterẽ mitigat, & recentẽ laceſsit. In orthopnœa calidũ cõmodè ſorbetur: gutturis fluxiones gargarizatũ inhibet: anginis, & uuæ ꝓcidenti conuenit: contra dentium dolorẽ calidũ colluitur. Doſis in perfuſionib. capitis ad dolorẽ ℥ S. pro ℥ iij. olei roſati. Dioſc. & Galen.

De liquoribus calidis.

SAPA, Ger. Geſottenerwein. Gal. *Du uin cuit.* Ital. *Vin cotto, Sapa.* Hiſp. *La meloxa ò arrope*, uocatur: fit muſto igni decocto. * Detergit leniter: ſerapiis pectori idoneis accommodatur: nec non compoſitionibus Diacodion, ad defluxiones capitis ſiſtendas, eadem menſura, qua ſaccharum, admiſcetur.

VINO uetere * nerui læduntur, & reliqui ſenſus: quod tamen guſtu ſuauius eſt: quare cauendum iis, qui inteſtinæ alicuius partis imbecillitatem ſentiunt. attamen in ſecunda ualetudine paucum cum aqua dilutum, innoxiè ſumitur. Nouum inflat, ægrè coquitur, inſomnia parit grauia, & urinam ciet. Aetate medium utraque uitia fugit: quare ad uictus ſanorum, ægrorumq; uſurpatur. Album, tenue, ſtomacho utile eſt ac facilè in membra diſtribuitur. Nigrum uerò craſſum eſt, & concoctu difficile, carnem alit, & ebrietatem creat. Giluum, utpote quod medium eſt, medias inter utrunq; uires habet. In ſecunda tamen, & ſiniſtra ualetudine, cũ primis laudatur album. Quin & uina ſapore diſtant. ſiquidẽ dulce craſsis partibus conſtat, & difficiliùs à corpore expirat: ſtomachum inflat, aluum & interanea ut muſtum turbat, ſed minus inebriat: renibus & ueſicæ aptiſsimum. Auſterum per urinam celeriùs tranſit: ſed capita dolore tentat, & temulentiam gignit. Acerbum ad ciborum per membra digeſtionem accommodatiſsimum aluũ & cæteras fluxiones cohibet, minuſq; urinam expellit. Nouum neruos minus tentat. Vinum aqua marina factum, ſtomacho aduerſatur, ſitim ſtimulat, neruos infeſtat, alno aptum, à ualetudine ſe recolligẽtibus inutile. Paſſum, quod uuis ſole ſiccatis in area, aut in ſarmento torrefactis exprimitur, Creticum cognomine. Inter Italica uina Falernum principem locum obtinet: quod inueteratum perquàm facilè coquitur, pulſus exuſcitat, aluum adſtringit, ſtomacho utile: ſed ueſicæ nocet, atque iis, qui uiſus hebetudinem ſentiũt, & ad potus crebros minimè idoneum. Albana craſsioribus

conſtant

conſtant partibus,dulcia:ſtomachum inflant,uentrem emolliunt, ſed concoctionem non æquè adiuuant, & A neruoſa minus infeſtant:uetuſtate eadem auſterum ſaporem concipiunt.Cecubum,cum ſit dulce, eſt & Albano craſsius:corpus & colorem alit:ægrè tamen coquitur. Surrentinum ualde auſterum eſt: quare inteſtinorum,& ſtomachi fluxiones cohibet, & cum tenue ſit,caput minus tentat: inueteratum ſuauius redditur, & ſtomacho utile. Adrianum,& Mamertinum in Sicilia æquè craſsis partibus gignuntur:modicè aſtringunt,& ocyſsimè inueterantur, minuſque ob ſuam tenuitatem neruos tentant. Paratypianum,quod ex Adriatico ſinu defertur,odoratum ac tenuius eſt:quare liberaliter epotum fallit,diu ſeruat ebrietatem, & ſoporem adfert. Iſtricum Paratypiano ſimile eſt, ſed urinam uehementius pellit. Chium tamen antedictis mollius, & aptum potui eſt.bene alit,& minus inebriat,fluxiones cohibet, oculorum medicamentis utile. Lesbium facilè membra ſubit,Chio leuius,& aluo idoneum.Epheſium eandem uim habet,quod Phygelites nominatur.Verùm Aſianum è Tmolo monte, Meſogites appellatum, capitis dolores ciet, & neruos lædit. Coum uerò, & Clazomenium,quoniam multam ſibi maris aquam uendicant, facilè corrumpuntur: flatus mouent, aluum turbant,neruis officiunt.Vinum omne (ut reliqua in commune dicantur) merum,ac ſincerum, & ſua natura auſterum,excalfacit,facilè in membra diſtribuitur,ſtomachum adiuuat, appetentiam ciborum inuitat: uires alit,ac robur auget:ſomnum conciliat, & commendat calorem. Potum liberaliùs auxilio eſt contra aſſumptam cicutam, coriandrum,pharicum,ixiam,meconium,argenti ſpumam, taxum, aconita, fungóſue: contra ſerpentium morſus,& omnium ictus, quæ refrigerando necant, aut ſtomachum in uomitiones effundunt. Facit ad longas inflationes, roſioneſq; præcordiorum, ac diſtentiones,ſtomachi reſolutionem, & ſi uenter, aut interanea rheumatiſmum ſentiant. Conueniunt ſudatoribus, & quibus corpus immodico ſudore digeritur,maximè alba, uetera, & odorata. Quæ tamen uetuſtate dulceſcunt, renibus ac ueſicæ accommodatiora redduntur:uulneribus,inflammationibuſq; in ſuccida lana imponuntur:tetra ulcera,& phagedænica,& fluxionibus obnoxia commodè perfunduntur. Quæ marinam non receperunt, auſtera, & alba ad ſanorum uictus uſurpantur. In his præſtant Italica,Falernum,Surrẽtinum,Cecubum,Signinum,& permulta Campaniæ, & Paratypianum ab Adriatico ſinu,& Siculum,quod Mamertinum appellatur.Ex Græcis Chium, Lesbium, & Phygelites ex Epheſo. Craſſa uerò & nigra ſtomacho negocium exhibent,inflationem pariunt, corpus augent. Tenuia tamen & auſtera ſtomacho proſunt & minus carnes alunt. Vetera ualde tenuia & candida uehementius urinam ciunt, & dolores capitis mouent, neruoſq; largius pota tentant. In media ætate, ut à B ſeptimo anno, potui ſaluberrima ſunt.Modus autem pro ætate,& tempore anni,& conſuetudine, & qualitate uini definiatur.Non ſitire,& modicè cibos prolui,optimum eſt præceptum. Nocet ebrietas omnis, & maximè aſsidua:ſiquidem obſeſſos neruos quotidie remittit: largiorq; potus acutorum morborum adfert initia. Mediocris tamen uinolentia aliquot diebus, maximè poſt aquæ potus,utilis: namque modo quodam ex alto euocat, ſenſileſq; expurgat excretus, & per cæca corporis ducit ſpiracula. Sed aquam poſt uinolentiam bibere oportet:ſiquidem ualetudinis alicuius gratia factæ temulentiæ remedium adfert frigida. Dioſcorid.

De liquoribus pinguibus calidis.

OLEVM, Germ. Oel. Gal. *Huille*. Ital. *Oglio*. Hiſp. *Azeyte*, appellatur: ex oliuis maturis expreſſum, ſit colore ruſo,purum,perlucidum,tenue,odore exiguo ſed grato,ſapore dulci,ſubacri,& indicibili,recens, aut non ita uetuſtum,niſi uetuſto egeatur:in quo uidelicet uetuſto trigenarium trimo,& quadragenarium quadrimo eſt plurimò ualentius,ubiq; craſsius,graueolentius,calidius,acrius. * Calefacit omne oleum ex oliuis maturis, emollit uentrem,à perfrictionibus corpus tuetur, ipſumq; promptius ad obeunda munera reddit: aluum emollit,ulcerantium medicamentorum uires permiſtum hebetat: contra uenena datur, aſsiduè potum redditumq; uomitionibus: ſoluit aluum heminæ menſura, cum pari ptiſanæ ſucco, aut aqua potum: ad tormina calidum ſimul decocta ruta tribus ſextariis in potu datur:uentris animalia pellit: idem maximè ilii inteſtini morbo laborantibus infunditur. Vetus magis calfacit,& uehementiùs diſcutit: oculorum claritati ſublitũ confert. Si uetuſti non ſit occaſio, in uaſe decoquitur ad mellis craſsitudinem,ut uetuſtatem repræſentet. Oleum omphacinum ex immaturis oliuis expreſſum, ad uiride inclinat:recens ſit, odoratum, morſus expers, ſapore acerbum. Vnguentorum compoſitionibus idoneum eſt. Stomacho utile eſt, quod aſtringat: gingiuas contrahit, dentes firmat, ſi contineatur in ore:ſudores cohibet. Oleum quod ſylueſtres oliuæ fundunt,uehementer adſtringit,& ad ſanorum uſus ſecundum ſibi locum uendicat. In doloribus capitis utiliter pro roſaceo ſubſtituitur:ſudores arcet, defluentes capillos inhibet:furfures,ulcera capitis manantia,ſcabiem, lepraſq; abſtergit:tardiùs canitiem ſentiunt,qui eo quotidie perunguntur. Dioſcorides & Medici Colonienſes.

AMYGDALAE dulces ſiccæ,non tamen rancidæ,delibratæ,contunduntur minutiſsimè,poſtea in ſartagine aliquantulum torreſiunt,affuſo aquæ roſaceæ modico,poſtea prelo exprimuntur. * Lenit aſperitates pe C ctoris,gutturis & pulmonis,duritiam & ſiccitatem iuncturarũ:eſt ſuaue in cibis, & confert hecticis & phthiſicis:impinguat,auget ſperma. ſedat tuſsim,& ardorẽ urinę,ueſicę & uuluę excoriatę,cũ fiſtula iniectũ. Meſu.

OLEVM AMYGDALARVM amararũ eodem modo,quo ex dulcibus amygdalis fit. * Aperit oppilationes,& diſcutit uentoſitates & uapores, ſed potiſsimùm medetur ſurditati, ſibilo, & dolori aurium: lenit duritiem neruorum,& delet maculas faciei. Meſues.

OLEVM BALANINVM fit ex Balano Myrepſica, id eſt, glande unguentaria, quam Arabes uocant granum Ben:fit autem extuſo aſſatoq;, affuſa roſacea aqua,fructu iſto. * Repurgat maculas,uaros,lentigines, cicatricum nigritias,fucos:aluum ſoluit,ſed uentriculo aduerſatur:dolores aurium emendat: Item ſi ſonant aures,uel ſtrepitum,aut ſibilum edunt,cum adipe infuſum auxiliatur. Meſues.

OLEVM NVCVM fit,ut oleum amygdalinum. * Flatus craſſos diſsipat, tumores diſcutit, neruis attritis,uel punctis,præſertim cum calce lota confert,ſcabiem emarginat. Meſues.

OLEVM ex AVELLANIS fit,ut amygdalinum. * Dolores neruorum & arthriticos ſedat. Meſues.

OLEVM LAVRINVM fit ex baccis lauri maturis & recentibus tritis in pila,ex aqua in lebete coctis, pòſt torculari plano,non cauo expreſsis:& aqua ſupernatans oleum colligitur.Deinde affuſa calente aqua iterum tritis,& torculari cauato expreſsis, colligitur oleum,& reponitur. * Ad partium omnium, cerebri, neruorũ, articulorum,uentriculi, coli,hepatis,lienis,renum,uteri,affectus frigidos,& dolorem his ſuccedentẽ. Meſues.

OLEVM LINI fit,ut amygdalinũ. *Spaſmo, duritiei neruorũ & iuncturarũ,hemorrhoidibus,ſedis phlegmonis & rimis cõfert,ac dolori pulſatorio.Neruorũ dolores ſedat:uirib. ꝓximũ eſt oleo chamęmelino. Meſu.

OLEVM SESAMINVM extrahitur ex Seſami ſemine,ut amygdalinum, niſi quòd prius ſemen ſeſami excorticatum ſic eſt.Id ſemen ab excrementis purgatum, aqua parum ſalſa irrigetur, manibus fricetur: iterum irrigetur, donec madefiat: ſiccetur, modicè aſſetur, ſacculo aſpero multum diuq; confricando excorticetur, corticibus expurgetur,molatur in farinam,oleum exprimatur,ut ex amygdalis. Ex eodem ſemine non excorticato,ſed aſſato,& molito in farinam oleum quoque extrahitur,ut prius. Affertur autem ex Alexandria Aegypti Venetias, ubi ematur ſincerum. nam adulteratur oleo nucum & papaueris: ſed odore & ſapore facilè deprehenditur à peritis dolus. * Impinguat, ſemen auget, lenit guttur, & omnem aſperitatem & duritiem, & clarificat uocem. Meſues.

De li-

A
De liquoribus pinguibus frigidis.

Olevm Papaveris fit ex utriuſque papaueris ſemine, tam albi quàm nigri, eodẽ modo, quo ex amygdalis. * Impinguat, aſperam arteriam lenit, febrium ardorem mitigat, & in ſomnium. Meſues.

Olevm Hyoſcyaminum ſic fit. Semen candidum, recens, ac ſiccum tunditur, & calida aſpergitur aqua: dumq́; inſolatur, ſiccatæ, quæ ſub manu ſunt, partes cum reliqua maſſa permiſceantur: hoc autem fieri oportet, dum nigreſcat, & grauiter oleat: mox preſſum atque excolatum reconditur. Fit quoque eo modo, quo amygdalinum. Ad aurium dolores efficax eſt: peſsis miſcetur, ad emolliendum utile. Dioſc.

De liquoribus concretis calidis moderatè.

Amylvm, quod uulgò Amydum officinis uocatur, Ger. Ammelmäl / Ital. *Amido*, Gal. & Hiſp. *Amidon*, omnibus notum eſt. Ex tritico conficitur. Probatur autem leuitate, ac læuore, atque ut recens ſit, & cãdidum. * Vim obtinet læuigandi partes exaſperatas. Contra fluxiones oculorum, puſtulas, cauaque ulcera efficax eſt: ſanguinis reiectiones potu cohibet, exaſperatas fauces lenit: lacti, atque obſoniis admiſcetur. Dioſc. & Plin.

Glycyrrhizae ſuccus ex Creta inſula optimus, hoc eſt, dulciſsimus, mollis, recens, purus, tenax, & qui confractus ſplendeſcat, nigerrimus, & qui linguæ ſubditus tandem totus eliqueſcat. * In arteriæ ſcabritia efficax eſt: æſtuanti ſtomacho, thoraci, ac iecinori: ſanat ueſicæ ſcabiem, & renum dolores, cum paſſo potus: idem eliquatus ſitim ſedat: uulneribus illitus accommodatur: cõmanducatus ſtomacho prodeſt. Dioſcorides & Medici Colonienſes.

Lycivm ſuccus eſt arboris cuiuſdam Indiæ. Arbor autem ex qua hic ſuccus extrahitur, magnitudine eſt fraxini, folio minuto Ericæ uel Tamarici ſimilimo, perpetuò uirente: florere aiunt, ſed fructum ferre negãt: multis ſpinis horret: materies ligni robuſta, dura, denſa, ponderoſa, nec, ut aiunt, putredini obnoxia, ſiue ſolibus exponatur, ſiue aquis immergatur: quam ob cauſam ab incolis Lignum Semperuiuum nuncupatur. Ex eo propter duritiem & pondus piſtilla fiunt deglumandæ orizæ idonea, in mortariis ligneis ſex palmos in ambitu continentibus. Incolæ eam arborem Hacchic uocant. Porrò ſucci extrahendi hæc eſt ratio: Ramulos huius arboris minutim conciſos elixant, deinde contundunt, poſtmodum cum farina Nachani (ſementis eſt nigra & minuta ſapore ſecales, conficiendis panibus apta) & cuiuſdam nigri ligni, quod iſtic naſcitur, ſcobe,
B (interdum etiam ſine eo) paſtilli, aut tabellæ formantur, quas in umbra ſiccant, ne ſolis ardore earum facultas euaporet. Noſtri ſuccedaneum eius parant non ex periclymeno, ſed potius ex baccis pyracanthæ, id eſt, noſtræ uulgaris Hagendorn. Diuerſis partibus conſtat: tum iis quæ extenuent, diſcutiantq́;: tum craſsis, & modicè adſtringentibus: * Ideoque ad ſugillata, oris inflammationes, ulcera, herpetas, putredines, aures purulentas, intertrigines & paronychias ualet. Indicum ad omnia eſt ualentius. Huius loco Rhamnus ſylueſtris, aut polygoni ſuccus ſubſtituendus eſt. Dioſcorides, Medici Colonienſes, & Garcias.

De liquoribus concretis calidis in primo.

Saccharvm arundinum lachryma, ſeu liquor eſt, qui nimia ſucci copia aperto in latere calamo, perinde ac gummi, exterius concreuit. Vel ſaccharum fit ex ſacchari calamis minutim inciſis, ignisq́; calore tamdiu decoctis, donec uniuerſus liquor abſumpta igni aqua diu efferueſcens in ſaccharum ſalis modo, in uaſis fundo concreuerit. Præſtantiſsimum eſt, quod durum, ſolidum, & mutuo metarum alliſu ſonorum eſt, ligni ſicci & ſolidi modo: tñ ob ſiccitatem & imperceptã raritatẽ leue, dulciſsimum, candidiſsimum, & niuis in morem ſcintillans, cohærens: quale Valentinum in metas pyramidum æmulas (panes uocant) coactum paruas, ponderis libræ unius & dimidiæ, uel circiter, cariſsimum, & confecturis ſiccis aptiſsimum, penidiis ob ſiccitatem nimis friabilem, ineptum. Illi dotibus & precio eſt proximum, quod Madere appellant, ſed in metas ponderis librarum ſex, ſeptem, octo, nouem, decem formatur, confecturis expetitum: quia minus precioſum, non multò tamen imperfectius. Tertium ſtatuitur lentile, album quidem, ſed pinguius, ob id uilius, neque confecturis ſiccis aptum, ſed penidiis idoneum. Quartum ex Canariis nunc dictis inſulis, olim Fortunatis aduehitur, etiam intus albicans, bonitate inferius prædictis, præſtantius ſequenti, metis conſtat maximis, pondere librarum decem, duodecim. Quintũ ignobiliſsimum ſancti Audomari dictum, foris albidum, intus ſubrubrum, tanquam alio fartum, & foris dolo tectum, metis æqualibus, omnium glutinoſiſsimum, conditauris ſiccis ineptiſsimum: liquidis ſeruit & ſyrupis, opiatis, conſeruis, & ſimilibus, quia uiliſsimum, & uilitatem tegit aliorum miſtura. Id ſi mare ſentit, (nam eo naues ob grauitatem ſaburrant) rubrum uulgò dictum fit: quanquam ſunt, qui rubrum ſpumam & ſpurcitiam omnis ſacchari ſe coquendo purgantis exiſtimant. Ex micis horum colliſu eliſis etiam metas quidam cogunt, quæ ſimplicium naturas ſequuntur. Ex his quod generoſiſsimum, minimam coctionem ſuſtinet, ne puluereſcat: ignobiliſsimum contrà: cætera pro acceſſu aut receſſu uariant. * Aluo idoneum, & ſtomacho utile: detergit, digerit, linguæ aſperitatem, & ſiccitatem in febribus tollit: ue-
C xatæ ueſicæ renibusq́; auxiliatur. Illitum ea diſcutit, quæ tenebras oculorum pupillis offundunt. Cæterum ſacchari doſis in ſyrupis ferè æqualis quantitas tam ſacchari quàm ſucci. In electuariis uerò pro ʒ. j. pulueris ℥. j ſacchari communiter. Si autem puluis fuerit laxatiuus, pro ʒ. j. S pulueris. ʒ. j. ſacchari. In conditis additur ſacchari parum, ſi conſeruæ odoratæ ſint. Si uerò amaræ, uel acres, ℥. S. ſacchari pro ʒ. j. conſeruarum imponẽda. In pulueribus acribus, ut ex pipere, & Zingibere, pro ʒ. j. pulueris, ℥. j. ſacchari ponitur: in dulcibus uerò ℥. S. In clyſteribus ſaccharum rubrum ponitur ab ℥. S. ad ℥. ij, uel ℥. iij. Medici Colon.

De liquoribus concretis calidis in ſecundo.

Ladanvm liquor eſt, ex alterius cyſti ledon appellati foliis exudans. Hodie & liquor & planta nota ſunt. Optimum, minimeq́; adulteratum, odoratum eſſe debet, ſubuiride, facilè molleſcens, pingue, reſinoſum, arenularum aliarumq́; ſordium expers, quale in Cypro gignitur. * Natura ei ſpiſſandi, calfaciendi, molliendi: ora uenarum patefacit: capillum fluentem continet, addito uino, myrrha, & myrteo oleo: cicatricibus decorẽ reddit, cum uino illitum: medetur aurium doloribus, cum hydromelite aut roſaceo infuſum: ſuffitu ſecundas eiicit peſsis immiſtum, uuluæ duritiem ſanat. In medicamenta quæ dolorem, tuſsimque finiunt, & malagmata, utiliter inſeritur: aluum ſiſtit cum uino uetere potum, & urinam ciet, Dioſc.

De liquoribus concretis calidis in tertio.

Asa dulcis, aromatica ſeu odorata eſt Laſeris ſeu Sylphij opos ſiue liquor Cyrenaicus, ſeu potius Indicus hoc tempore. Etenim Indicus etiam à Meſue laudatur. Nam ex Taprobana inſula in mari Indico maxima, hodie à Luſitanis conuehitur, teſte Ludouico Romano patritio, Belzoe indigenis dictus, & nobis inde Belzoin, & corruptiùs Benzoin. Eſt autem Laſeris, ſeu Laſerpitij ſeu Sylphij herbæ liquor, caule ipſius ferulaceo aut radice ſcarificata defluens, acer, mordax, digerens, optimus, modicè rufus non porraceus, colore tranſlucens, myrrhæ æmulus, odoratus, ſuaui guſtu dilutus, citò albeſcens. Hæc quidem Syluio ita compilata ſunt, partim ex Dioſcoride & Galeno, partim ex Ludouici Romani nauigatione: ſatius enim eſt fateri Laſerem ſeu Laſerpitium, ſeu Sylphium, & proinde eius ſuccos ſeu lachrymas non extare amplius: quod prægnantibus rationibus docet Ioannes Langius Lembergus Sileſius in epiſtolis medicinalibus ſuis. Aſa itaque dulcis

ſeu Belzoin, quod apud Serapionem & Auicennam à Græcorum Laſerpitio nihil differat. Laſeris ſuccus eſſe A
nequit. Secundo Ludouicus Romanus refert Belzoin eſſe gummi arboris: atqui Laſer non arbor, ſed βοτανὴ ἢ
λάχανον ueteribus eſt. Tertiò in Belzoin officinarum nulla ferè comperitur acrimonia, nedum tanta, quantam
Galenus ei tribuit, dum Laſerpitij loco euphorbium non recens ſubſtituit. Quid uerò officinarum Belzoin
ſiue aſa dulcis ſit, indicabitur paulo pòſt inter gummi & reſinas ſub Belzoin. Medici Colonienſes.

ASA fœtida, plantæ peregrinæ lachryma aut ſuccus eſt. Sunt, qui exiſtiment, Sylphij ſuccum eſſe in Media
aut Syria naſcentis, qui, teſte Dioſc. grati odoris non erat, ut Armeniacus aut Libycus, quem nonnulli aſam
odoratam eſſe arbitrantur, & Belzoin officinarum: ſed non conuenit. Nam Dioſcorides hunc ut præſtantiſ-
ſimum & efficaciſsimum laudat: Arabes uerò Aſam fœtidam calidiorem & potentiorem aſſerunt: multò mi-
nus Belzoin eſſe poteſt, quod tanta excalfaciendi ui præditum non eſt, quantam illi tribuit Galenus, dum la-
ſerpitij loco euphorbium non recens ſubſtituit. Medici Florentini.

De liquoribus concretis frigidis in primo.

ACACIA in Aegypto naſcitur: planta eſt ſpinoſa, è cuius fructu ſuccus acacia exprimitur: quem cum non
habeamus, ſubſtituere poſſumus ſuccum hypociſtidis, aut pulpam rhois, aut ſuccum prunellorum uel baccas
pruni ſyluestris, in aqua maceratas. Fit menſe Iulio, uel Auguſto.* Refrigerat, adſtringit & repellit.

Acacia tametſi nondum ad nos afferatur, ideoque non cognoſcatur, uidendum tamen eſt ſi ipſius ſuccus
aut ſanè gummi, quod ſua ſponte ex trunco ſuæ arboris reſudat, ad Theriacam ſit accipiendum: cũ enim hæc
duo ſint diuerſa, quẽadmodũ ex Dioſc. colligitur, aliud ſuccedaneum pro ſucco, & aliud pro ipſo gummi eſ-
ſet reponendum. Et quantum ex Andromachi patris deſcriptione coniicitur, uidetur ipſum gummi eſſe ſu-
mendum, quod ipſe aliter uocat lacrymam in iſto uerſu. Atque atram lacrymam Nili quam ſpina remittit.
Liquor enim eiuſmodi qui aut ſolus per ſe, aut per inciſionem arboris effluit, uocari iam lacryma ſolet, iam
gummi. Quod etiam pariter ille qui uerſibus Heroicis Theriacam conſcripſit, quam Galenus expoſuit, in fi-
ne lib. 1. de Antidot. confirmauit, hoc modo: Atque Paratonium fudit quem ſpina liquorem. In quo loco ap-
paret illum intelligere eum liquorem, qui ſua ſponte ex ſpina Aegyptia exit, & non de ipſo ſucco, qui non per
ſe effluit, ſed arte uel tritura, aut igne condenſatur. Ex altera parte uidemus Damocratem in ſua Theriaca ac-
cipere ſuccum & non gummi ipſum, ſtatuimus tamẽ eſſe accipiendum ſuccum: nam uarias magis & ualidio-
res facultates quàm gũmi obtinet, ut patet unicuiq; ex Dioſcoride. Nec uerisimile eſt uoluiſſe Andromachum B
ad tam celebrem compoſitionẽ eligere plantæ alicuius debiliorem partem, & relinquere potentiorem. Idque
confirmatur ex Andromachi filij cõpoſitione, qui Acaciam ſimpliciter ita nominatam adhibet: quod ſi fit, nec
alia uox illi adiungitur, ſemper de ſucco eſt intelligendũ: quemadmodum ipſe quoque intellexit. Huic rei fidẽ
facit Plinius lib. 24. cap. 12. ſcribens Acaciam uocari ſuccum in paſtillos redactum: huc transferendo nomen
arboris, unde paratur: quanquã hoc in quibuſdã exẽplaribus non legatur. Præterea ſuccus ſemper in uſu fuit,
nec unquam uel rarò admodum gummi acceptum eſt: quod apparet in omnibus libris Galeni de compoſit.
Medic. ſecundum genera & loca, & nos in cõmentariis noſtris ad Dioſc. in Acacia notauimus. Quod cum o-
mnibus notiſsimum ſit, non laborandum in hoc eſt ulterius, quanquã & aliæ rationes in medium afferri poſ-
ſent: Tantùm reſpondebo ad duas illas autoritates uerſuum adductorum, qui uidẽtur expreſsè accipere gũ-
mi. At quæ melior reſponſio, ut uerum fatear afferi poteſt, niſi quod ratio carminis, aut, ut rectius dicam, ge-
nera poëtica Andromachum & alterũ quicũq; fuerit, mouerint obſcurè exponere hanc rem, nominando la-
crymã id quod uerius ſuccus erat dicendũ? Quæ licentia nõ ſolũ à poetis, ſed qui proſa quoq; oratione ſcri-
pſerunt, uidetur eſſe uſurpata, & peculiariter à Dioſc. nominando ſuccũ, quæ erat lacryma, & contrà lacrymã
qui erat ſuccus: ſicuti nos ex multis locis in lib. 1. noſtræ Methodi cap. 7. demonſtrauimus. At certè in cõpoſi-
tionib. magni momẽti non conuenit talibus dubiis implicari: ideoq; quanquã cõmoditatẽ ex eo genere ſcri-
bendi ꝙ uerſibus conſtat ſecundũ Galenũ iſtam recipiamus, ꝙ non facilè mendis deprauari poſsint, ſicuti fit
in proſa oratione, potiſsimũ quo ad pondera, tñ contra incõmoditas hæc illis ineſt, quod propter ſtylũ poe-
ticũ multæ res tã obſcurè ſæpè exponãtur, ut ſæpenumero Oedypo ad diuinandũ opus ſit, & interdũ dubiũ
prorſus quẽ dimittãt, imprimis ſi allegoricè uel per Metaphoras (ut poetis eſt peculiare) loquuntur. Quod in
ipſa Theriaca in multis rebus apparet: interque alia in Ariſtolochia, quæ cũ eligenda ſit ſarmentoſa aut ſubti-
lis, nihilominus Andromachus ſimpliciter nominat: quare potius de altera quauis ſpecie, quàm de illa intel-
ligi ſolet: & ſicuti alibi à me demonſtratum eſt, uideretur rotunda eſſe ſemper accipienda, quia non flectitur:
ideoq; qui non conſideraret alias compoſitiones Theriacæ, facile decipi poſſet in accipienda rotunda, cũ tñ
ſarmentoſa ſit accipienda. Idem apparet in Centaurio, ꝙ ſimpliciter ita nominat Andromachus (quẽadmodũ
ipſemet Galenus notauit) cum addi debuiſſet, minus: ſic idem dicit, eum obſcure locutum eſſe de Melle Ce-
cropio, cùm clariùs Atticum dici potuiſſet. Obſcuriſsima uerò eſt illa deſcriptio Acaciæ, quam indicauit dicẽ-
do lacrymam, quam fundit ſpina Nili, & alibi ſpinam quæ fundit liquorem Parætonium: qui locus eſt in Ae- C
gypto. Sed reuertentes ad rem ipſam concludamus ꝙ ſuccus Acaciæ ſit recipiendus in Theriacam, qui cũ non
afferatur, neceſſe eſt, ut aliud quippiam pro illo ſubſtituamus. Bononienſes loco illius poſuerunt ſuccũ Rhois
aut Sumach, quod & mihi plurimũ probatur, cùm Dioſc. dicat eandem uim cum Acacia habere Sumach, &
Galenus utriq; aſsignet tertiũ gradum ſiccitatis, & ſecundũ frigiditatis. Alij ſumunt Lentiſci ſuccum, at cùm
ille ſit in primis qualitatibus æqualis temperiei cum illa, ſed in ſiccitate minus efficax, alter erit illi præferen-
dus, quoniam eiuſmodi ſimplicia Medicamenta & ſimilia, non propter aliquã actionem occultam, uel aliam
præcipuam facultatem in Theriacã accipiuntur, ſed ob ipſorum manifeſtam aſtrictionem & refrigerationẽ:
& tametſi parum inter ſeſe diſtent, notabilem tñ mutationem propterea Theriacæ non introducunt: ideoq;
uiſum mihi eſt, cum Dioſc. pro ſuccedaneo Acaciæ uſurpare ſuccum Rhois: quanquam Gal. Acaciæ lotæ frigi-
ditatis ſecundum gradum, quẽadmodũ & Rhoi, ſed non lotæ, attribuat, quod quidem nonnullam affert ua-
rietatem: quia Acacia ſine lotione in Theriacam aſſumitur, & ita non erit ultra primum gradum frigida. Po-
terimus tamen donec melius quippiam inueniatur, hoc eſſe contenti: niſi ſi quis ſuccum prunorum ſylue-
ſtrium, quæ eſt Acacia uulgaris, uſurpare uelit: quod quidem non adeò improbo.

SANGVIS DRACONIS ueterum & eadem Cinnabaris uera (quæ res mineralis erat) hodie ignoratur.
Qui uerò ſanguis draconis oſtenditur, factitius eſt ex ſanguine hirci, bolo Armenia, & ſucco ſorborum & a-
lus: quo tamen pro ſanguine draconis dicto rectius uti poſsis. Florentini præter hunc factitium ſanguinem
draconis, ſtatuunt adhuc duo eius genera: nimirum lachrymam cuiuſdam arboris gummiam ſui generis, de
qua Aloyſius Cadamuſtus patritius Venetus nauigationis ſuæ lib. 1. cap. 4. dicens eſſe lachrymam proceræ
cuiuſdam arboris in inſula Africæ, Porto ſancto dicta, genitæ, quæ quidem lachryma colore eſt intentè rubro
ſanguineo, tranſparens, friabilis: alter ſanguis draconis illis eſt achilleæ ſyderitidis ſuccus defæcatus atque
ſiccatus.* Refrigerat, adſtringit & repellit. Medici Colonienſes.

De liquoribus concretis frigidis in tertio.

HYPOCISTIS quæ ſub ueris finem radicibus ciſti adnaſcitur, teritur, & ſuccus expreſſus ſole ſiccatur.
Nobis deſideratur, niſi ex emporiis adferatur.* Vires acaciæ habet.

A *Hypociſtidis* ſuccus ab uno quoque Pharmacopœo facilè acquiri poteſt: eiuſque in primis Neapoli magna eſt cōmoditas. Naſcitur enim Hypociſtis copioſiſsimè Puteolis in locis ſiccis, ad radices Ciſti fœminæ initio æſtatis. Modus uero extrahendi talis eſt: Hypociſtis tunditur, & ſuccus exprimitur, denſaturque in umbra, quemadmodum in Acacia fieri ſolet, aut ſicca & trita maceratur per biduum aut triduum in aqua, deinde parum ebullit aqua, quæ poſtea colatur, & fortiter exprimitur: quod reſedit rurſum coquitur, donec inſtar mellis, aut paulò durius craſſeſcat.

De liquoribus concretis frigidis in quarto.

MECONIVM ſuccus eſt papaueris nigri, ex foliis, caulibus, herbaq́ue ipſa tritis expreſsisq́ue collectus, ac in paſtillos redactus. Fit menſe Maio. Granorum tantùm pondere in colicis, arteriacis, & narcoticis præſcribitur.* Stuporem infert, doloremq́ue ſedat.

OPIVM ſuccus eſt è capitibus papaueris nigri. Duûm eſt generum: unũ ex capitibus & foliis expreſſum, Grecis meconium (de quo antè dictum) uocatur, quod ignauius: alterum ex capitibus paululum inciſis extillans, uerum eſt opium. Fit menſe Maio. Optimum eſt denſum, graue, amarum, odoratu ſoporiferũ, quod facilè aqua diſſoluitur, lene, candidum, neque aſperum, neque grumoſum, quod colatum non ſtatim ut cætera coeat, quod in ſole diffundatur, & admotum lucernis, clara, nō atra luceat flamma, & extinctum odoris uim conſeruet. Adulteratur glaucio, hoc eſt, mentha, aut gummi, aut ſylueſtris lactucæ ſucco. Verùm glaucio fucatum in dilutione croci colorem reddit: lactucaceo ſucco deprauatum, inodorum eſt, & aſperius: gummi uitiatum, infirmum eſt, & ſplendeſcit: nec deſunt, qui adipem admiſceant. * Granorum pondere præſcribitur in colicis & narcoticis. Mirum eſt, quod de Aſiaticis Turcis refertur, qui in Natolia ſua, id eſt, Aſia minore, magno ſtudio & frequentia papauer hodie colunt, & præparant Opium, quod uernacula lingua Maſslac uocant: cuius uſus illis frequens ſatis eſt ad piſi magnitudinem de eo ſumentibus, non pro ſomnolentia, ſed animoſitate comparanda: atque in prælia ruituri aliquanto copioſius ſumunt, unde ueluti inſani, diſturbato nimirum cerebro, feruntur in obuia quæque pericula, nihil quicquam timentes. Sed Ianniceri hæc plerunque faciunt, quibus ſumma militiæ uirtus commiſſa eſt. Medici Colonienſes & Florentini.

Opium quod cōmuniter in uſu eſt, potius Meconium, quàm uerum opium repſentat. Quæ autem ſit differentia inter hac duo, Diſc. exponit, uocans Meconium ſuccum papaueris extractum ex capitibus, & frondibus
B qui contundatur & exprimatur torculari, & rurſum in mortario contuſus in Trochiſcos formetur. Tametſi Plinius dicat, capita & frondes Papaueris coqui, & inde ſuccum denſatum nominari Meconium: At quocunque modo fiat, certum eſt eſſe multò infirmius Opio. Quod ſecundum Dioſc. hoc pacto paratur. Cum in eo ros euanuerit, cultro ſtellam in parte ſuprema capitis Papauerini, non tamen profundè incidamus: deinde ſuperficiem capitis decuſſatim quoque cultro aperiamus, & digito in cōcham liquorem reſudantem exprimamus: idque ſæpius paruo interiecto temporis ſpacio repetendum eſt propter humorem qui ſtatim congelatus reperitur: idemque ſequenti die factitandum: hocq́ue omnem tandem in mortario contundendum, & inde formandi Paſtilli: ſed quando papauera inciduntur, à tergo accedendum eſt, ne ueſtibus liquor erumpens auferatur. Cùm itaque maxima fruſta noſtro tempore Opij conſpiciantur, non aliter poſſumus dicere quam illud aut per expreſsionem, aut decoctionem eſſe factum: idque eò magis quod notas à Dioſc. illi aſsignatas non habeat. Nam optimum debet eſſe denſum, graue, amaro guſtu, ſomnifero odore, quod in aqua facilè diſſoluatur, læue, album, non grumoſum aut granis ſimilè: quod inter colandum non inſtar ceræ coeat, & ſoli expoſitum liqueſcat, atque accenſum non flammam atrām emittat, extinctumque retineat odoris priſtini uires. At uulgare nigrum eſt, & impurum, aſperum, inęquale, refertum frondibus, è quibus expreſſum uel decoctum eſt, & inſuper multæ aliæ notæ ſuæ perfectionis deſunt: præterea ſuſpicandum eſt, ne aliud inſuper quippiam, quàm ex papauere illi admiſtum ſit: nam tempore Dioſc. cum Glaucio, cum gummi, & ſucco Lactucæ ſylueſtris adulterabatur. Nonnulli eò quoq; dementiæ peruenerunt, ut ſeuum admiſcuerint. Vnde uidendum diligenter ut lachrymam papaueris, & non ſuccum, iam dictis modis extractum adipiſcamur, cum opium ſit unum ex præcipuis Medicamentis, quæ Theriacam conſtituunt, & ob eam cauſam attentionem magnam requirat. Quod ſi omnibus iam enumeratis notis præditum Opium haberi poterit, non multum de Thebaico ſoliciti ſimus, nam papauer quod in Apulia creſcit, regione ſicca & arida, in qua rarò pluuiæ cadunt, perfectiſsimum eſſet ad lacrymam parandam, modò diligenter ſecundum doctrinam Dioſc. colligeretur. Seritur autem copioſè ibi, potiſsimùm in ducatu Barcenſi, non quidem nigrum, unde uult Dioſc. fieri Opium laudabile, ſed album, unde lacrymam colligunt, quam tametſi ipſemet colligi non uiderim, nihilominus conſpiciuntur omnia capita albi papaueris, quibus in officinis noſtris utimur, eſſe notata quadam ſectione in quatuor partib. eo modo quo ſolent ſecari Pepones, ad lineas Parallelas. Vnde colligi poteſt inde ab-
C latum eſſe lacrymam. Cum uerò ex albo papauere ſit deſumtum, aliquæ notæ illi deeſſe uidētur, quas Dioſc. legitimo Opio attribuit, quanquam & ipſum ſit ualidum ſomniferum, ſicuti experientia teſtatur.

De liquoribus concretis, purgantibus bilem.

ALOE ſuccus plantæ eiuſdem nominis notiſsima eſt. Eius apud Dioſcoridem duo ſunt genera: quoddam arenoſum, quod ſedimentum puriſsimæ uidetur: alterum iecinoris modo concretum, ex quo nomen uulgare ſumpſit aloes hepaticæ. Eligi debet Indica, pinguis, ſincera, calculorum & arenularum expers, nitida, rufi coloris, friabilis, iecinoris modo coacta, facilè liqueſcens, & eximiæ amaritudinis. Improbatur nigra, difficilè liqueſcens. Adulteratur gummi, quod deprehenditur guſtu: nam non ualde amara eſt, neque tam ualidi odoris, neque digitis friata ad minima uſque fruſta reſoluitur. Nonnulli, teſte Dioſc. illam ſucco acaciæ adulterant, quod maleficium guſtu deprehenditur: minus enim amara eſt, magisq́ue adſtringit. Colligitur menſe Iunio. Conſeruatur uſque ad annos decem, in loco ſicco, & non humido, neque uentoſo, neque ad ſolem, &c. Doſis eſt ab aureo ſemiſſe ad drachmas duas: in infuſionibus uerò ab aureo uno uſq; ad drachmas tres. * Bilem & pituitam purgat: ob id affectibus uentriculi, & cerebri, & reliquarum partium, inde natis, ut dolori, inflammationi, ſic præcauet, ut eius creber uſus ſenſuum inſtrumenta & corpus reliquum, nullo inſanabili affectu tentari ſinat, ſed ſenſus acuat, cogitationem reddat meliorem. Hepati confert, icterum tollit, hæmorrhoidibus & ſedi nocet: ob id uitanda his, quibus iſtæ partes dolent: & aere frigido, quia tunc ſumta excorticatis ſanguinem educit. Meſues & Medici Florentini.

MANNA ros eſt, qui ex aere in arbores, herbas, lapides, terramq́ue decidens, denſatur & cogitur in grana minuta. Præfertur Calabra, præſertim quæ ex foliis arborum collecta eſt: quæ ex hoc dignoſcitur, quòd grano conſtet exiguo, tranſlucente, graui, ſimilis maſtiches granulis, candidis, & guſtu dulcibus & ſuauibus. Secundum locum obtinet, quæ è ramis colligitur. Tertium, quæ in lapidibus. Hæ craſsiores ſunt, & minus ſinceræ, colore turbido. Syriaca ſi ſit perfectè granulata, maſticheq; aſsimilis, ualde etiam probatur, dulcis & recens. Cum iam exoleuit, floccorum bombacis refert imaginem, leuis concauaq́ue eſt. Adulteratur amyli farina, rebusq́ue ſimilibus: ſed maleficium facilè deprehenditur. Inſuper & ea quæ ſimul concreuit, ſaccharo & ſena adulterata eſſe ſolet, ac croco, carthamiue flore tincta: uerùm guſtu deprehenditur, atque liqueſcit, &

tempore molleſcit. Colligitur menſe Maio. Durat & conſeruatur per annum, bene obturato uaſe. Doſis eius A
à drachmis ſex uſque ad quindecim.* Temperata eſt, aut paulo calidior: guttur, thoracem, uentriculum le-
nit, terget, bilem clemẽter purgat, ſitim ſedat. Quoniam uerò imbecilliter uacuat, thymo & hyſſopo, uel alio
uis eius intẽditur. Valentibus autem medicamentis miſta, eorum actionem reddit meliorem, cùm ſuo dulci
ſapore, illa naturæ magis familiaria reddat. Ob id eam Galenus ſcammonio miſcuit, quod à poſterioribus eſt
laudatum: alij deinde turbith, alij aliis. Meſues & Medici Florentini.

Mel roſcidum ſiue aerium, *Manna* appellatur, uires habens alendi, atque medicamentoſas: ſiquidem alit:
ſed minus ſaccharo, quo eſt medicamentoſior manna, maiorem habens uim detergendi. Emollit quoq; uen-
trem, qua in re mel atque ſaccharum ſuperat, quamuis in detergendi & abluendi facultate ſuperet ſaccharũ,
& ſuperetur à melle. Inuenitur in arboribus, fruticibus, herbis, & lapidibus, maximè in regionibus tẽperatis,
& diebus uernis ſerenis temporibus, ut æſtiuis, pro ratione tẽporis, frigidioribus. Calabricum mãna omni-
bus antefertur à Medicis, quo nos utimur ad purgandos uentres infantium, & utero gerentium, quantitate
unius aut duarum unciarum diſſoluto in iure pulli, aut aqua diſtillata, aut elixatione bugloſsi. Id ros cœli ſi-
ue aeris eſſe putat Gal. aut de eius genere. Nos tñ referemus quod uidimus, atque experimento agnouimus.
Anno ſalutis noſtræ 1532. & duobus ſequentibus in amœnioribus locis, æſtatis tempore, manna in ſalicibus
reperta eſt, copioſa atq; optima, albiſsima, ſacchari dulcedine, quã licebat colligere ex arboribus & lapidibus
cuiuis uolenti. Frã ego per id tẽpus huius diſciplinæ auditor, intellexerã tñ à præceptoribus meis mãnã eſſe:
q diligenter perquirens an uerũ eſſet quod ab ipſis & reliquis cũ Gal. ferebatur, locũ in quo mãna copioſior
habebatur cõſideraui, ſummo mane, Iulio menſe, ad id profectus adductis nõnullis ex amicis, quibus cũ ego
ſolebam de ſimilibus diſſerere. Inueni tñ paruarũ quarundã apũ numeroſam cogeriẽ: non erant quidem apes,
ſed culices craſsi, quos ob officiũ apes paruas dicerẽ, quibus inerant tria aut quatuor foramina, in partib. cor-
poris, quæ in eiſdẽ prominebant, ad paruarum ferrucarũ ſpeciem. Per hæc itaque foramina guttæ quædam
paruæ albiſsimæ, ſudoris modo eliciebantur, quæ ros eſſe dixiſſes, ſi copiam guttarũ cadentiũ ex loco ſalicis
in quo congeſtæ apes erant, cõſiderares. Erat aũt non unus tantũ earũ grex, ſed plures quàm quinquaginta. In
ſingulis aũt gregibus innumerabiles apes, quæ locũ unũ non ultra diem aut noctẽ tenebant, deinde in aliud
tranſuolabant: ſemper tñ arborib. inſidebant, cũ quodã bomboſo ſonitu apum, à quib. ſudor guttatim deflu-
ens, aut folia arborũ, aut ſubiectos lapides tegebat: quod uerò in arenã aut ſordida loca deſidebat, peribat, B
reliquũ colligebatur ad uſus: miro namq; modo ſoluebat uentrẽ. Erat aũt hæc puriſsima mãna, albedine, dul
cedine, conſiſtentia & efficacia probata. Hæc referre meritò placuit, ut intelligant naturaliũ cauſarũ indaga-
tores, mannæ generationem, & eiuſdem cauſas effectrices, antiquos etiã in eius generatione tradenda dece-
ptos. Quod ſi quis noſtro huic teſtimonio & experimento conſentire noluerit, non damnet ueritatem, niſi
prius quod teſtamur aut contrarium aſſequatur, locum generationis mannæ adiens, & ſingula probè perpen
dens, quæ nos uidiſſe affirmamus ſæpè in prædictis annis. Chriſtophorus à Vega.

Scammonio multi ab una radice exeunt longi, tenues & uiticuloſi cauliculi, quibus uicinos frutices,
pedamentáue iuxtà poſita conſcendit, ac multis circumuolutionibus amplectitur. Folia eius lata, & acumi-
nata, læuis ſmilacis æmula: flores ſimiles calathi quoq; forma, candicantes, paulò minores. Radix ſubeſt lon-
ga, craſſa, cãdidia interius, ex qua ſuccus colligitur, qui dẽſatus ad medicinæ uſus ſeruit. In caldis pingui exit
ſolo, ueluti in Aſiæ Myſia, Syria, aliiſq; ſimilibus. Reperitur & in Creta inſula. Veriſimile eſt, ubi ſuæ ſpontis
eſt, citò & plurima deinde æſtatis parte florere: nam & in Belgio æſtiuis menſibus ſubinde cum flore uideri
poteſt. Scammonium non modò ſtirpem ipſam, ſed & denſatum concretumq; ſuccũ Latini nominant. Lau-
datur nitidum, rarum, leue, colore quàm ſimillimum taurino glutini, fungoſum, tenuibus fiſtulis. Addunt
nonnulli, ut linguæ tactu albeſcat: huic notæ fidendum non eſt: hoc enim euenit adulterato, quod admiſto
fit tithymali lacte: hæc autem nota longè certior eſt, nempe ſi guſtatu linguam non urit, quemadmodum ti-
thymalus. Adulteratur tithymali lacte, & farina orobi, ſed ex notis prædictis dignoſcitur. Colligitur menſe
Iunio. Ad annos quatuor, & plures ſeruatur: ſed quò antiquius, eò imbecillius. Datur per ſe à granis quinque
ad duodecim. Sunt, qui ultra duodecim grana, & etiam ſcrupulum ſine noxa dederunt. * Quinque de cauſis
corporibus læſiones inferre poteſt. Prima eſt, quòd flatus quoſdam mordaces gignit, uſqueadeò uentriculũ
laceſſentes, ut ſumentibus nauſeam cõmoueat. Noxa hæc tollitur, ſi in excauato cydonio malo, clibano, aut
prunis inaſſetur, paſta undique circumlita: præſertim additis, aut fœniculi, aut dauci, aut apij ſemine, aut ga-
langa. Inflammat deinde acredinis exuperantia corporis ſpiritus: quò fit, ut facilè febres excitet, iis præcipuè
qui obſtructionibus uiſcerum, & humoribus putreſcentibus obnoxij ſunt. Sed id nocumenti aufertur, admi-
ſtis inter coquendum, quæ refrigerant, & feruorem extinguunt: cuiuſmodi eſt pſyllij ſeminis ſpiſſamentum,
prunorum decoctum, ſeu potius pulpa, roſarum & uiolarum ſuccus, aut dilutum, aut aqua: quinetiam ſi ante C
coctionem maceretur oleo roſaceo, aut uiolaceo, aut cotoneorum miſti ſaporis ſucco, aut admiſto rhoe, aut
factitio ſpodio. Adhæc, quòd magna tum attrahendi, tum aperiendi facultate ſit præditum, immoderatas al-
ui fluxiones facit: uaſorum enim oſcula plus quàm par ſit aperit. Hæc læſio adimitur admiſtis rebus adſtrin-
gentibus, cohibentibusq;: nempe maſtiche, cydoniis malis, ſuccoque ab eis expreſſo, & myrobalanis, præſer-
tim flauis. Abradit præterea acri ſucco, quo ſcatet, inteſtina: proinde & tormina, & dyſenteriam, & teneſmum
excitat. Sed deletur hoc incommodũ additis humidis pinguibus, lentiſq; medicamentis: cuiuſmodi ſunt tra-
gacanthum, bdellium, amygdalinum oleum aut roſaceum: item prunorum pulpa per ſe, & ſaccharo aſſerua-
ta, pſyllij ſpiſſamentum, maſtiche, cydonia mala pòſt ſumpta, & calida aqua pòſt bibita: utpote quæ medica-
mentum ocyus à uentriculo & inteſtinis expellant, & ita ſimul noxam prohibeant. Hinc eſt, quòd prudentes
medici, quò celerius ſcammonium à uentriculo, & inteſtinis deiiciant, hordei iuſculum cum ſaccharo ſuper-
bibendum præbent. Obeſt poſtremò ſcammonium cordi, iecori, ac uentriculo, ſubſtantiæ ſuæ totius proprie
tate. Vitium hoc aboletur, ſi illi tum calida, tum frigida admiſceantur medicamenta, quæ cordi, iecinori, uen-
triculoq; opem ſuam præſtant. Deiicit ſcammonium ualentiſsimè bilem, quam à uaſis & à ſanguine exhau-
rit. Eius deiiciendi facultas haud ſanè aliis medicamentis abſimilis eſt, quæ purgant cum labore & moleſtia.
Dioſcorides, Meſues, Dodonæus, & Matthiolus.

De liquoribus concretis, purgantibus pituitam.

Elaterivm ſuccus eſt è fructu cucumeris ſylueſtris, plantæ notiſsimæ. Optimum eſt leue, non ponde-
roſum, cum candore leniter humectum, guſtu amariſsimum, quodq; lucernarum luminibus obiectum facilè
flagrat. Improbatur ſcabrum, turbidum, porracei coloris, medium erui & ciceris colorem referens, & graue.
Sunt, qui amylum immiſceant, ut candorem ipſum imitentur, ponderoſiusque fit. Sic colligitur: Decerpti cir-
ca Autumnum cucumeres maturi, qui tacti protinus exiliunt, impoſito ſupra uas aliquod rariore cribro,
ſigillatim ſupino cultro ſurſum uerſus aciem habente finduntur, atque per cribrum humor in ſubiectum
uas exprimitur, ſimulque carnoſum, quod hæſit cribro, quò facilius excidat, eliditur: coaceruata autem
in cribro ſegmina, dulci aqua perfunduntur, & denuò preſſa abiiciuntur: humor in pelui agitatur, &
linteo opertus duplicato, ſoli exponitur: dumque ſteterit, tota ſupernatans aqua cum ſpuma identidem
effundi-

A effunditur: deinde conterendo cogitur in paſtillos, & ſeruantur ab annis tribus uſque ad duodecim. Doſis eſt à granis decem uſque ad drachmam unam. * Bilem ac pituitam extrahit. Optima ſuſpirioſis eſt purgatio. Menſes ciet, & partus enecat, in peſſo ſubditum, morbo regio medetur. Medici Florentini ex Dioſc.

OPOPANAX ſuccus eſt effluens ex inciſa radice aut caule panacis, quod Dioſcoridi heracleum dicitur. Hodie cognita eſt planta, & ipſe ſuccus, qui maximè probatur quàm amariſsimus, internè albus, aut ſubfuluus, foris colore croci, leuis, pinguis, friabilis, tener, ſtatim in aqua eliqueſcens, graui odore. Niger improbatur, ac mollis. Adulteratur ammoniaco, aut cera: ſed ſinceri experimentum eſt, ſi digitis in aqua friatus reſoluatur & lacteſcat. Conſeruatur annis quinque, uel ſex. Doſis eius eſt à drachma una uſque ad duas. Corrigitur maſtiche & ſpica. * Purgat phlegma craſſum & uiſcoſum à partibus remotis, & iuncturis, & propriè mundificat cerebrum & neruos. Et confert ægritudinibus neruorum frigidis: pectus mundificat: tuſsi antiquæ confert: potum cum aceto hora una ante acceſsionem, & cum ſucco apij & oleo anethino ſpinæ illitum, rigorem febrilem prohibet. Iſchiadi, podagræ, gonagræ confert. Medici Florentini ex Meſue.

De Gummi & Reſinis, Sectio XVII.

Gummi *eſt lachryma aquoſa: reſina uerò oleoſa et flagrabilis. Sūt autem uel*

- Alterantia *qualitate*
  - Prima. *Sic*
    - Calida
      - Temperatra
        - Cancamum, Lacca,
        - Gummi Elemi,
        - Tragacanthum, *&c.*
      - Intempe-*rata: atq; uel in*
        - Primo
          - Bdellium,
          - Gummi hederæ.
        - Secundo
          - Galbanum,
          - Myrrha,
          - Maſtix,
          - Thus, Olibanum,
          - Pix,
          - Reſina,
          - Styrax, *&c.*
        - Tertio
          - Ammoniacum,
          - Cedri liquor.
        - Quarto
          - Belzoin,
          - Euphorbium, *&c.*
    - Frigida
      - Caphura,
      - Gummi Arabicum, *&c.*
  - Secunda *Sic*
    - Molliunt
      - Colophonia,
      - Styrax, *&c.*
    - Aſtringunt
      - Gummi amygdalarum,
      - Tragacanthum,
      - Gummi Arabicum,
      - Manna thuris, Sandaraca,
      - Sarcocolla, *&c.*
    - Calculos *pellunt*, Gummi Ceraſorum.
    - Menſes *ciunt*, Styrax.
- Purgantia *pituitam*
  - Sagapenum, Serapinum,
  - Sarcocolla,
  - Opopanax, *&c.*

De gummi & reſinis calidis temperatis.

LACCA Arabum, Græcis Cancamum dictum, hodie non reperitur: ideóque eius loco Styrace utendum eſt.* Obœſos extenuat: urinam & menſtrua prouocat, &c. Medici Florentini.

GVMMI ELEMI, quibuſdam Cedri lachryma eſt, aut oleæ Aethiopicæ, aut arboris ignotæ. Melius eſt Scammonio ſimile, reſinoſum, fuluum, ſtillis exilibus conſtans, mordax. Damnatur Ammoniaco uel gummi Arabico ſimile, colore nigricans, morſus expers. Explora, an uerum ſit officinis: nam quod proferunt, eſt reſinæ piceæ, aut pinus, quam Burgundicam uocamus, colore & conſiſtentia ſimile, & odore primùm leui, deinde tamen ualentiſsimo, & multis graui. Seruatur in loco ſicco per aliquot annos. * In caluariæ fracturis, ac uulneribus mirificè unguentis & emplaſtris additur, adeò ut præſtantiſsimum ſit in his ſanandis medicamentum. Medici Colonienſes.

TRAGACANTHVM, Græcis Tragácantha, lachryma eſt, quæ à radice plantæ cuiuſdam ſpinoſæ einſdē nominis manans, concreuit. Laudatur alba, perlucens, gracilis, læuis, ſincera, ſubdulcis: ſaliua in ore diu lenteſcit. Quæ uerò eſt antiquata, magis palleſcit primùm, deinde rubeſcit, tandem etiam flaueſcit: (quod lachrymis propè omnibus commune eſt) fitq; tragacantha hæc annis amara, ob idq; calidior, dulcium cæterorum more. Ob id etiam multi tragacantham flauam antidoto aureæ Alexandri, antidoto Hadriani, & diacurcumæ

maiori,& aliis quibuſdam compoſitis,miſcent quæ calida ſunt,præſertim ubi cocta ſunt, & (ut dicunt) fer- A mentata,poſt annum ſcilicet dimidium:aliis uerò frigidis aut temperatis albam aut pallidam. Porrò Florentinis uidetur gummi Arabicum eſſe uera tragacantha. Et tragacantha dicta uidetur eis eſſe acacia : aiuntque proinde alteram alterius loco ſumi poſſe, cùm uires habeant ſimiles. * Cutis ſpiracula,ut gummi,obſtruit. Huius increbuit uſus ad oculorum medicamenta,ad tuſsim,exaſperatas fauces,retuſas uoces,cæteraſque deſtillationes,cum melle in delinctu : ſubdita quoque linguæ liqueſcit. In paſſo madefacta, drachmæ pondere bibitur contra renum dolorem,& ueſicæ roſiones,mixto cornu cerui uſto, & eloto, aut ſciſsi aluminis momento. Dioſcorides & Medici Colonienſes.

De gummi calidis in primo.

BDELLIVM lachryma eſt arboris Saracenicæ,uel Sembrachenicæ. Probatur guſtu amarum, translucidũ taurini glutinis modo, intus pingue,& ſi tactu ſubigitur, molleſcens,ligni ac ſordis expers,odore unguis marini incenſum. Facultate ſecundum,eſt ueluti ſiccum, reſinoſum, liueſcens. Tertium eſt Indicum, ſordidum, nigrum,grandioribus glebis in offas conuolutum. Adulteratur gummi : ſed id minus eſt amarum, & ſuffitu minus odoratum. Ex eo quod in uſu eſt, deligendum,quod maximè accedit ad prædicti notas,donec præſtantius aliquod aduehatur.* Calfacit & emollit: duritias,& turgentia guttura,humidasq; hernias diſcutit cum ieiuna ſaliua dilutum: uuluæ ſpiracula laxat appoſitu & ſuffitu: & partus,humiditateſque omnes extrahit : calculos potu cõminuit,urinam mouet:tuſsientibus,& à ſerpente percuſsis utiliſsimè datur : ualet ad rupta, uulſa,laterum dolores,& diſcurſantes ſpiritus. Malagmatis inſeritur, quæ contra duritias & neruorum nodos proſunt. Contuſum reſoluitur affuſo uino,aut aqua calida. Medici Florentini ex Dioſc.

GVMMI HEDERAE, lachryma eſt ipſius hederæ. Colligitur menſe Maio. Pſilothrum eſt. * illitu pediculos enecat.

De gummi calidis in ſecundo.

GALBANVM ferulæ Syriacæ liquor eſt : uulgò notum eſt. Laudatur multis granulis conſtans, merum, thuris effigiem præbens,pingue,non lignoſum,retinens nonnihil ſeminis è ſua ferula,graue odore,neque humidum neque aridum. Adulteratur reſina,fabæ farina,& ammoniaco : quod ex notis iam dictis deprehenditur.* Excalfacit,urit,extrahit,diſcutit: menſes ac partus trahit,appoſitu uel ſuffitu. Lentigines aceto & nitro B perunctas tollit. Deuoratur ad tuſsim ueterem,difficultatem ſpirandi, ſuſpiria, rupta, conuulſa. Aduerſatur toxicis,potum cum uino & myrrha : ſimili modo ſumptum mortuos partus extrahit. Imponitur lateris doloribus, & furunculis:comitiales,& uuluæ ſtrangulatus,& uertiginoſos olfactu ſuſcitat. Dioſc.

Galbanum ubiq; cognoſcitur:quanquam raro laudabile ſe offerat : ſed ferè eiuſmodi, quod omni lignorũ & lapillorum immundicie plenum eſt,& aliis quoque rebus immundum:quod in primis eius odore, qui nõ adeò eſt gra[illegible]is & ingratus,proditur.Sed & hoc Venetiis ſelectum conquiri poteſt : optimum autem eſt granulis refertum,ut alij omnes interpretes uerterunt,excepto Ruellio,qui Plinium imitatus cartilaginoſum interpretatus eſt. Sed quoniam Dioſc. addit, ſimile eſſe debere Thuri quod ipſe quoque Plinius adiungit, aut Ammoniaco,uidetur potius,granorum inſtar,legendum eſſe. Nam quo pacto poteſt eſſe Galbanum cartilaginoſum,& præterea ſimile Thuri,aut Ammoniaco(quod in lacrymis rotundis affertur) pingue,non lignoſum,quod in ſe retineat nonnihil ex ſuis ſeminibus, & ipſis ferulæ ſarmentis, grauis & ingrati odoris, non nimis humidum aut ſiccum,& ſapore, ut alij adiungunt tetro & ingrato. Hoc Dioſcoridis tempore adulterabatur faba freſa, reſina & Ammoniaco. Itaque Galbanum ab omnibus ſordibus tam natiuũ quàm arte factum purgari debet,ſi modò hoc poſtremum coacti fuerimus aſsumere,quod tamen neutiquam probo. Modus depurandi talis eſt: Galbanum in linteo mundo & raro ſuſpenditur in uaſe aliquo fictili,aut æneo, ne tũ fundum contingat : & poſtea uas benè coopertum in aquam feruentem collocatur, & hoc modo ſyncerum liquefactum extillabit, & lignoſum in ipſo linteo remanebit. Hoc Galenus tradidit 3. lib. de Medicamentis, ſecundum genera cap. 5. ubi dicit, Galbanum in duplici uaſe eſſe liquefaciendum, quod uulgò uocamus Balneum Mariæ:unde etiam aliud ſignum minimè fallax colligitur,ut uerum dignoſcamus : Nam Galbanum in nullo liquore frigido,ſiue aqua, ſiue uinum aut acetum fuerit, quemadmodum maior pars ſuccorum facit, atque potiſsimum Ammoniacum,Sagapenum,Opopanax,& Myrrha diſſoluitur:ſed ſemper indiget ignis opera,ut Propolis quoque, Ladanum, Cera,& Reſina. Hancque ob cauſam ſuprà diximus, Galbanum liquefieri debere in Balneo unà cum Styrace & Terebinthina, quæ exempli cauſa tum quaſi in uas aliquod collocauimus cæruleum : ſeorſim in uino reſoluentes Myrrham, ſuccum Hypociſtidis, Glycyrrhizam, Sagapenum, Opopanacem & Opium, quibus uas nigrum aſsignauimus. Ideoque Medici & Pharmacopœi diligenter obſeruent,ne ſuccum unum pro altero accipiant.

MYRRHA Arabicæ arboris lachryma eſt. Huic tametſi non quadrent omnes notæ à Dioſcoride deſcriptę, C cùm tamen multis ſit prædita bonis qualitatibus, exiſtimant nonnulli pro uera poſſe uſurpari. Eligenda eſt pinguis,reſinoſa,rubeſcens,denſa & ſplendens. Sunt,qui affirment ſtoracem liquidam, qua officinæ utuntur, ſtillatitium myrrhæ liquorem eſſe,qui ſtacte ueteribus dicebatur. Quod nullo modo conuenit : nam ſtorax liquida factitium potius quiddam uidetur,cuius nullus uſus pro myrrhæ ſtacte eſſe debet. Quod uerò de opocalpaſo ſcribit Galenus,quod myrrhæ ſimilitudinem gerat,ſed uenenoſum & exitiale ſit, multoſque ſua ætate mortuos eſſe,quòd in medicamentis opocalpaſum pro myrrha aſſumpſiſſent,nemini noſtra ætate contigiſſe audiuimus. Quod magnum argumentum eſt,nos uera myrrha carere.* Calfacit,cohibet,ſoporem gignit,glutinat,ſiccat, aſtringit, uuluam emollit, & præcluſam aperit : menſes & partus celeriter extrahit cum abſynthio,lupinorũ cremore,uel ſucco rutæ admota : tuberculo fabæ deuoratur in uetere tuſsi,orthopnœa, in laterum pectoriſque doloribus, in alui profluuio, & dyſenteria : horrores diſcutit duabus horis ante febrium acceſsiones, fabæ magnitudine pota cum pipere, & aqua: ſubdita linguæ liquataque, ſcabritiem arteriæ expolit: obtuſam uocem expedit,uentris tineas enecat: contra grauem oris halitum manditur, & aduerſus alarum tædia cum liquido alumine illinitur : gingiuas & dentes ſtabilit, colluto cum uino & oleo ore : uulnera capitis illitu glutinat : medetur fractis auribus, ac oſsibus nudatis, peruncta cum cochleæ carnibus: item purulentis auribus,inflammatiſque cum meconio,caſtorio,& glaucio:ad uaros cum caſsia & melle illinitur:impetigines ex aceto purgat: defluentes capillos cum ladano & uino myrteo illita firmat : diuturnas deſtillationes lenit,illitis penna naribus:oculorum ulcera complet,albugines tollit, caliginem diſcutit, ſcabritiem leuigat. Dioſcorides & Medici Florentini.

Myrrha & Bdellium quæ in uſu habentur, tam ſimilia inter ſe ſunt colore,& ſapore,& ſubſtantia, ut cõmuniter omnes utrũq; id unã ſpeciem faciant. Huius partes puriores ſub nomine Bdellij, minus uerò puras ſub Myrrhæ ad nos miſerant Mercatores. Vnde poſtea opinio fuit utrumque Myrrham eſſe,& Bdellium hoc tempore ad nos non afferri : cumque opus eſſet Myrrha, Medici puriorem partem Bdellij, falsò ita dicti, ſumebant. Et quanquam hoc legitimum fuiſſet, nihilò minus una atque altera ſpecies eſt arida, nec apparent in illo uenæ illæ albicantes per medium tranſeuntes inſtar unguium. Poſtea tamen ceptum eſt apportari aliquid

A liquid de Myrrha ſucculenta, pingui, & bona, cum omnibus illis notis, quas perfectæ aſsignat Dioſcorides.
Sapore enim eſt amaro & acri, bono odore prædita, quæ fracta interiùs habet uenas quaſdam albas inſtar un
guium, & color eſt ſplendens & pallidus, & hæc eſt ſeligẽdæ ipſius ratio. Nam quemadmodum Rondeletius
quoq; rectè annotauit in cap. de Gobio piſce, Græca dictio ὑπόχλωρος, intelligi poteſt de colore ſubuiridi, &
etiam palleſcente. Hîc autem in ſecunda ſignificatione accipi debet: nam ſi Myrrham ſubuiridẽ quæreremus,
nunquam eiuſmodi inueniremus. Talem ſpeciem bonæ Myrrhæ primùm uidi apud Ferdinandum Imperatũ,
qui pro ſuæ officinæ uſu, non ſine labore, Venetiis eam ſibi curauerat apportari: atq; idem quoq; mihi Opo-
carpaſum, repertum inter Myrrhæ fruſta monſtrauit. Ideoq; dicit Galenus 1. lib. de Antidotis cap. 11 Myrrham
transmutari in Opocalpaſum, ſuſcipiendo non ſolum ipſius figuram, ſed uenenatam quoq; ipſius qualitatẽ:
quare Dioſcor. de Opocarpaſo, hoc eſt de ſucco carpaſi (nam ita uocat illud, non Opocalpaſum, ut Galenus
loquitur) inter uenena agit 6. lib. Cùm uerò multi uidiſſent hanc Myrrhæ ſpeciẽ mirabiliter prodeſſe in mor-
bis oculorum, putantes eiuſdem facultatis eſſe in interioribus affectibus, in cauſa fuerunt, ut multi, qui illum
aſſumpſerint, inde mortui fuerint. Hanc itaque transmutationem Myrrhæ in Opocarpaſum, anteà non à me
uiſum fateor primùm Imperatum mihi monſtraſſe. Quanquam autem non ubique uerum Opocalpaſum ad
manus ſit, cum quo Myrrha conferri poſsit, nihilominus ſi in Myrrha animaduerterimus multas eſſe glebas
diuerſas admodùm, quo ad odorem & ſaporem, differentes à uera, non abſque ratione iudicabimus, eam mu
tatam eſſe in Opocalpaſum: nam etſi tam colore quàm ſubſtantia repræſentet ſpeciem præſtantiſsimæ Myr-
rhæ, cum uenulis quoque interioribus albis, inſtar unguium, tamen qui diligentius eam examinauerit, non
habebit amplius Myrrham: apparent tamen puncta quædam rubeſcentia & lucida. Et cùm non ſit Myrrha
quamuis primo intuitu eſſe uideatur, ſtatuatur eſſe ſuccus iſte per tranſmutationem ex Myrrha factus Opo-
calpaſum. Vnde diligenter eſt aduertendum, ne dum Myrrham probam exiſtimemus nos accipere, ſimilitudi-
ne hac decepti, eligamus hoc uenenum, quod antiquis temporibus ad ocularia medicamenta uſurpabatur,
propter facultatem conſumendi ſaniem, & quia initio ſuffuſiones curabat, quanquam intra corpus uenena-
tum planè eſſet. At certè magna uis eſt naturæ, quòd rem quandam ita efficacem contra uenenum, tranſmutet
in pernicioſiſsimum uenenum. Ita quoq; Galbanum mutatur in Sagapenum, & Caſsia in Cinamomũ, quem-
admodum Galenus dicit in loco iam commemorato: ubi diſſerit quo pacto nonnunquam ſpecies quędam in
alteram commutetur. De quibus admirandis certè transmutationibus uerboſiùs locutus ſum in 2. lib. meæ
Methodi, cap. 11. Vnde ad primum noſtrum propoſitum reuertentes, dicimus Myrrham ſucciplenam, & pin-
B guem ad Trochiſcos Hedychroi accipiendam, & adhibendum eſſe diligens ſtudium, ut Venetiis, ubi non ab
unoquoque cognoſcitur, poſsit comparari.

MASTICHE lentiſcina reſina eſt Optima & copioſiſsima in inſula Chio prouenit. Præfertur nitedulæ
modo, reſplendens, & candore Tyrrhenicæ ceræ ſimilis, adulta, retorrida, friabilis, odorata, ſtridorem edens.
Viridis autem inferior eſt. Adulteratur thuris, reſinæq; pineæ nucis miſtura. * Pota utilis eſt ſanguinem reii-
cientibus, & tuſsi ueteri: ſtomacho auxiliatur, ſed ructum mouet: additur in dentifricia, & illitiones faciei,
ad nitorem cuti conciliandum: palpebras oculis incommodas replicat: manducata halitum oris commen-
dat, gingiuas contrahit. Dioſcorides.

Maſtiche omnibus nota eſt: eligitur ea, quæ candida eſt inſtar ceræ uenetæ, pellucida, ſyncera, plena, ſicca,
fragilis, odorata, & ſtridens. nigra, uiridis, liuida, aut impura, nullius eſt momenti. Adulteratur, Thure, & re-
ſina ex Pini corticibus, ſed odore fraus ſtatim deprehenditur.

THVS, OLIBANVM, lachryma arboris Arabicæ, pinguius, albius, emplaſticum: flauius & ſiccius, & an
tiquatum magis. Quod fœmininum uocant, reſinoſum magis eſt ac molle, cito ardens: maſculum in thuris ge
nere prima tum tenet, ſuapte natura rotundum, guttarum formam retinens, indiuiduum, candidum, cum
frangitur intus pingue, in ſuffitu ſtatim ardens: primùm quidem candicat, tandem etiam rufeſcit. Adultera-
tur reſina piceæ, & gummi: ſed thus ardet: gummi non inflammatur: reſina in fumum abit: idem maleficiũ
odor prodit. * Ad calefaciendum & aſtringendum pollet: oculorum caliginem diſcutit, caua ulcera com-
plet, & ad cicatricem perducit: cruenta uulnera glutinat, infrænatq; cunctas ſanguinis eruptiones, etiamſi ce-
rebri membranis effluat: ulcera quæ cacoethe uocantur, & ſedis, & reliquarum partium permulcet tritum
cum eo & lacte linamentum: formicantes uerrucas inter initia, impetiginesq; ex aceto & pice illitum tollit:
ambuſta igni, pernionesq; cum ſuillo adipe, aut anſerino, & ulcera in capite manantia cum nitro, ſi infrice-
tur, ſanat: paronychiis cum melle, auribus fractis cum pice, medetur: ad reliquos aurium dolores cum dulci
uino infunditur: inflammatæ à partu mammæ cum cimolia & roſaceo magna utilitate perunguntur: addi-
tur ad arteriæ, uiſcerumq; medicamenta: prodeſt ſanguinis excreationi potum. Sed in ſecũda ualetudine hau
ſtum inſaniam mouet, & largius cum uino potum, interficit. Dioſc.

C *Thus* adulteratur cum reſina Pini & gummi. Quod tamen facilè dignoſcitur, quia gummi admotum igni
non præbet flammam, & reſina ſtatim in fumum diſsipatur. Deprehenditur præterea fraus ipſo odore diuer-
ſum aliquid redolente à Thure legitimo: præſtantiſsimum eſt maſculum, quod natura rotundis granis con-
cretum eſt: Tale eſt integrum, album, & ſi frangitur quaſi pingue: idq; ex Arabia affertur. Quod uero ex In-
dia uenit, rubeſcit, & aliquid liuidi coloris habet, atque arte quadam ita in rotunda grana formatum eſt: co-
gnoſcitur autem ex colore, quia inueteraſcens planè rubeſcit.

PIX è lignis pinguibus & reſinoſis fluit, præſertim è pino. Quibuſdam tamen in locis, propter pini penu-
riam ex picea, cedro, terebintho, cæterisq; ſimilibus congregatur. Pix naualis uulgò uocatur, eſtq; duorum ge
nerum: liquida & ſicca. Liquida duorum item eſt generum: una, quæ primùm effluit, aquæ perquàm ſimilis,
qua in Syria utuntur in condiendis corporibus, & cedriam appellant, quòd ex cedro fiat: nam pinos non ha-
bent: altera, ſecundus eſt qui effluit liquor, qui uaſculis collectis denſatur aceto, ſicq; coactus, pix brutia ap-
pellatur: in hoc ſolùm à priori differens, quòd concreta ſit, colore fuſco, & pinguior: hac picabantur utres ui
narij. Pix arida fit è liquida iterum cocta. huius ſunt itidem duo genera: unum, quod uiſci modo lenteſcit: al-
terum, ſiccum & friabile. Præter hæc, aliud quoddam genus reperitur, quod piſſelæon appellant: exprimitur
ex lana qua excepti ſunt uapores elati ſurſum, quandiu pix coquitur. Præfertur quod ex pice brutia fit. Aliud
picis genus Zopiſſam uocabant, ex deraſa nauibus reſina & cera conflatam. Omnes hæ picis differentiæ repe
riuntur. Liquida præfertur ſplendens, læuis, ſincera. Sicca probatur pura, pinguis, odorata, ſubrufa, & reſi-
noſa. Improbatur aduſta, fumum redolens, & acida. Probatur uerò ea, cuius fragmenta ſplendent, quæ den
tibus preſſa lenteſcit, & guſtu eſt ſuaui. * Pix liquida contra uenena, phthiſin, purulentam excreationem,
tuſſes, ſuſpiria, & pectoris humores, qui difficilè extuſsiuntur, efficax eſt eclegmate cyathi menſura cum
melle dato: tonſillarum & uuæ inflammationes, anginæque utiliter perunguntur: purulentis auribus in-
funditur cum roſaceo, & illinitur, cum trito ſale ſerpentium morſibus: adiecta uerò pari cera, ſcabros un-
gues extricat, impetiginesque emendat: uuluæ duritias, ac ſedis tubercula diſcutit: cum farinaque hordea-
cea, & pueri impubis urina decocta, ſtrumas rumpit: cohibet ulcera quæ ſerpũt, cum pineo cortice, aut ſulphu
re, aut furfuribus illita. Cum thuris manna & cerato profundos ulcerum ſinus cõglutinat: rimis ſedis & pedũ

magno auxilio illinitur: ulcera replet, & cum melle purgat: quin & cum uua paſſa & melle carbunculos & A
putrida ulcera emarginat, diſrumpitque. Erodentibus medicamentis, quas ſeptas uocant, probè immiſcetur.
Pix arida dura emollit, pus mouet, tubercula panoſq; diſcutit, ulcera replet: uulnerariis medicaminibus com
modè permiſcetur. Zopiſſa uerò diſsipandi naturam habet. Doſis in unguentis & emplaſtris ab ℥ S. ad ʒ j. uel
plures. Medici Florentini ex Dioſcoride.

Resina liquor eſt ex pinu, picea, abiete, aliiſq; ſimilibus ſponte profluens. Eius duplex eſt differentia.
Vna liquida, ueluti terebinthina ex terebintho, larigna è larice, quæ uulgus Italiæ terebinthina: nam eius quę
è terebintho profluit, copiam non habemus. Altera arida, ut quæ ex pinu exit, & è fructu arborum reſinifera-
rum, thuri ſimilis. Ex liquidis terebinthina reſinas omnes antecedit, candida, perlucida, uitreo colore & in
cœruleum uergente, odorata, terebinthum olens. In huius locum ſucceſsit, ut dictum eſt, larigna, quæ mellis
colore & odore eſſe debet. Ex aridarum genere eligi debet odoratiſsima, tranſlucens, non retorrida, neq; ni-
mium humida, friabilis, & quendam ceræ colorem præbens. Improbatur rubra & dealbata. Ex his reſinæ è
picea & abiete cæteras antecedunt, & thus odore imitantur. Omnes hæ reſinæ uno nomine pix Græca uocan
tur: de qua inferiùs. Datur à ℈ j. ad ʒ ij. uel iij. cum dolorem leuare, aut renes detergere cōſilium eſt: ſi aluum
ſubducere, à ʒ ij, ad ℥ S. In emplaſtris uel unguentis ab ℥ S. ad ℥ j. uel plures. * Natura omnibus calfacere,
mollire, diſcutere, expurgare. Tuſsi ac tabi conueniunt per ſe, aut in eclegmate ex melle: uitia pectoris expur-
gant, urinam cient, cruda concoquunt, uentrem emolliunt, palpebras commodiſsimè replicant: lepras tol-
lunt, cum ærugine ac ſutorio atramento, nitroq;: auribus ſaniem emanantibus cum melle & oleo, item in pru
ritu genitalium utiles, malagmatis, acopiſq; admiſcentur. Laterum doloribus per ſe, illitu & appoſitu auxi-
lio ſunt. Dioſcorides, & Medici Florentini.

Terebinthina uera Venetiis haberi poteſt, quò cœpit iam afferri: nec qui diligentiæ & ſumtibus non parcūt,
eam deſiderare amplius poſſunt. Quanquam ante annos paucos Epiſcopus Catanienſis Carracciolus, ex Si-
cilia quoq; attulerit, ubi ipſemet de Terebinthis, quib. abundat ea Inſula, collegit: quo nomine illi magnæ gra
tiæ ſunt habendæ: nam hoc modo conſuluit multis, ne ita ex longinquis regionib. illa ſola eſſet petenda. Co-
gnoſcitur aūt bona (quæ uulgò, ad differentiā uſitatæ, paſsim Terebinthus & nō Terebinthina uocatur) ſapo-
re & odore referente Terebinthū: quæ arbor apud nos multis in locis reperitur, inprimis uero circa Caſsilinū
Montē Viridē, & Mineruinū. Andromachus laudat Terebinthinā Africam uel Lybicā: Galeno uerò magis pla B
cuit Chia, quia odore & ſapore alias omnes ſuperabat. Nunc Sicula quoq; inter poſtremas non eſt habenda.

Styrax hodie duorum eſt generum: unum Styrax calamita appellatur, Græcis ſimpliciter ſtyrax: alterū
Styrax liquidus, qui myrrhæ ſtactæ, quæ pinguiſsima myrrhæ pars eſt, pleriſq; eſſe creditur. hoc tamen falſum
eſſe deprehenditur in eo, qui in officinis eſt. Styrax calamita gummi eſt arboris malo cotoneæ ſimilis. Præfer-
tur flauus, craſſus, reſinoſus, albicantibus grumis, quamplurimùm in ſua odoris gratia permanens, qui, dum
mollitur, melleum liquorem reddit. Deterior niger, friabilis, & furfuroſus. Adulteratur ligni ipſius ſcobe,
melle, cera, adipe odoribus imbuto, & quibuſdam aliis. Dignoſcitur, quòd adulteratus inualido ſit odore:
ſincerus uerò admodum acer ſit. Qui hodie officinis in uſu eſt, aliqua ex parte Dioſcoridis deſcriptioni con-
uenit, eoq; utendum arbitramur, donec melior proponatur. * Calefacit, emollit, & concoquit: medetur tuſ-
ſi, deſtillationibus, raucedini, grauedini, & interceptæ uoci: uuluæ præcluſæ, duritiáue laboranti conuenit:
cit menſes potu, appoſituq;: aluum leuiter mollit, ſi exiguum cum reſina terebinthina catapotij modo deuo-
retur. Miſcetur utiliter diſcutientibus malagmatis, acopiſque. Adoletur autem, & igni torretur, ut fiat ex eo,
ueluti ex thure, fuligo: ad eadem conueniens, ad quæ thuris fuligo. Ex eo etiam in Syria Styracinum oleum
componitur, quod calefacit uehementer, & emollit: uerùm caput dolore afficit, aggrauatq;, & ſoporem ad-
fert. Medici Florentini, & Dioſcorides.

Styrax qui communiter in uſu eſt, ſordibus planè eſt inuolutus, & in ſe bonitatis parum retinet. Tempo-
re Dioſc. furfuraceus Styrax pro malo habebatur: & noſtra ætate ſignum ex deteriore deſumentes accipimus
maſſam furfuraceam Styracis, quanquā ita puluerulentū olim quoq; facere ſolebant: nam cū rufus eſſet pro-
pter quædā, ut ſcribit Plinius, animalcula alata, in inſuperficie gummoſæ ipſius partis generabatur puluis, aut
aliquid furfuraceū: apparebat tamē magna ex parte eſſe gummi: cū alterū planè ex furfurib. conſtet, & tantùm
in interiore parte ſint exigua fruſtula gummi ipſius. Quare de iſta cruſta tantū interior pars, quæ uerum eſt
gummi uel lacryma, accipienda eſt: idq; colore pallido eſſe debet, eiuſmodi enim odoratius eſt, & ſaporem ua
lidiſsimum retinet. Taliſq; olim in Cannarum calamis ex Pamphylia apportabatur, ideoq; Styrax Calamites
uocabatur: quanquam exigua eius copia reperiebatur: & quemadmodū Galenus dicit, à uulgari tantū differe C
bat, quantum Falernum ab altero quòd in tabernis uenditur. Eligit Dioſc. pinguem, flauum, & reſinoſum, qui
granulis albicantibus, quæ diu bonitatem odoris retineant, præditus ſit, & inter emolliendum liquorem ſimi
lem mellis fundat: atq; talis fuit Caballites, Piſsidiacus, & Cilicius. Vituperatur niger, furfuraceus, friabi-
lis & ſitu obductus. Vidi equidem apud Ferdinandum Imperatum magna fruſta Styracis, quæ proculdubio
erant ex illius genere, quòd etiam tempore Galeni, & Dioſc. in pauca copia reperiebatur: eratq; pellucidum,
Myrrham ferè repreſentans, uel gummi aliquod. Quod à quodam mercatore Aleppino dicto Venetiis compa
rauerat. Et ſi alij quoq; uoluerint eſſe diligentes, fortaſſe in magnis ſaccis, qui Venetias aduehūtur pleni Sty-
race, talem etiam inuenient, priuſquam cum ſcobibus ligni aut carie ipſius adulteretur, quam egregiam ope-
ram nauare ſolent in eiuſmodi mercibus adulterandis illius loci Iudæi.

De gummi & reſinis calidis in tertio.

Ammoniacum, Armoniacum, ferulæ ſuccus eſt, quam iuxta Cyrenem Aphrica gignit: cuius fru-
ticem cum radice agaſyllim uocant. Probatur bene coloratum, ligni & calculorum expers, thuris ſimilitudi-
ne, minutis glebis, denſum, ſincerum, nulla ſorde ſpurcatum, caſtoreum odore imitans, guſtu amarum. Gigni-
tur in Aphrica iuxta Ammonis oraculum, ſuccum ſtillante ferulacea arbore. Colligitur menſe Iunio. * Mollit,
extrahit, calfacit: tubercula, duritiaſq; diſcutit: potum aluum ſoluit, partus extrahit: lienem conſumit, dra-
chmæ pondere hauſtū: articulorum, coxendicumq; doloribus liberat. Auxilio eſt anhelatoribus, orthopnoi-
cis, comitialibus: item quibus humor in pectore coit, ſi cum melle delingatur, aut cum ptiſanæ ſucco ſorbea-
tur. Cruentam urinam pellit, albugines oculorum abſterget, genarum ſcabritiam abſumit: tritum autem
cum aceto, & impoſitum, iecinoris, lieniſq; duritias ſedat. diſcutit tophos, qui in artubus concalluerunt, cum
melle aut cum pice illitum. Laſsitudines & coxendicum dolores eo perungi utile eſt, cum nitro & cyprino o-
leo, uice acopi. Dioſcorides.

Cedria pix eſt, ex arbore cedri collecta. Optima eſt craſſa, perlucida, grauis odoris: quæ dum effun-
ditur, guttatim non diſsipata coit. * Cui ea uis ineſt, ut defuncta corpora conſeruet, & uiuentia corrumpat:
qua ex cauſa mortuorum uitam aliqui eam appellauêre. Veſtimenta quoq; & pelles eximia calfaciendi & ſic-
candi dote, corrumpit: magni ad ocularia medicamenta uſus: quippe illita oculis claritatem affert, albugi-
nes, cicatriceſq; detergit: inſtillata autem cum aceto, uermes aurium necat: cum hyſſopi decocto infuſa ſoni-

tus,

A tus, ſibiloſque ſedat: cauis dentium indita eos frangit, & dolores leuat: idem facit, cum ex aceto colluitur: perunƈto ante coitum genitali, concipiendi uim adimit: anginæ ea perunguntur, tonſillarum inflammationibus auxilio eſt: lendes, pediculoſq; illitu enecat: ceraſtæ morſibus cum ſale impoſita ſubuenit: contra hauſta leporis marini uenena, in paſſo ſumpta, auxiliatur: in elephantia aut linƈtu, aut perunƈtione proficit: pulmonum ulcera purgat, & ſi cyathus eius abſorbeatur, perſanat: uermes & tineas ſubter indita necat, & partus extrahit. Dioſcorides.

De gummi & reſinis calidis in quarto.

BELZOIN gummi eſt arboris peregrinæ (non autem Laſerpitium) agallochi forſitan, ut quorundam eſt opinio, quod uulgare eſt lignum aloes. Optimum cenſetur tranſlucens, albis præditum glebulis, thuris æmulum, rubeſcens, odore grato, & quando uritur, xyloaloes odorem referens: hac enim ratione ab adulterino dignoſcitur. Medici Florentini.

EVPHORBIVM eſt ſuccus ex arbore Libyca ferulæ ſimili emanans. Duo eius genera: unum ſarcocollæ modo emicans, in granula concretum, orobi magnitudine: alterum ueluti fæx quædam eſt, imbecillius. Adulteratur ſarcocollæ & gummi Arabici miſtione, ſed difficile experimentum, quòd leui guſtu os accenſum diu detineat. Eligendum tranſlucens. Recenti, quia uiribus eſt uiolentis, non utendum, ſed annotino. Annis quatuor integrum ſeruari poteſt cum milio, fabis, aut lentibus, ne elangueſcat: quinto enim uel ſexto anno uis eius exoluitur. Cæterùm cum plerunq; contingat, ut ad nos magis aduehatur uetuſtate corruptum, quàm recens, maior cura in eo adhibenda eſt.* Illitu ſuffuſiones diſcutit: potus tota die exurit, quare melli, collyriiſque pro acrimoniæ ratione admiſceri debet. Coxarum doloribus prodeſt in odorifera potione hauſtus: ſquamas oſsium eadem die eximit: uerùm eo utentes, neceſſe eſt linimentis, aut ceratis communire corpus, quo oſſa conueſtiuntur. Aliqui memoriæ prodiderunt, percuſſos à ſerpente nihil moleſti paſſuros, ſi inciſa oſſe tenus capitis cute, intritus ſuccus infundatur, uulnusq; poſtea conſuatur. Dioſc. & Medici Florentini.

De gummi & reſinis frigidis.

CAMPHORA, uel CAPHVRA, Arabibus Indicæ arboris lachryma eſt: aliis uerò, Indici bituminis genus. Ferunt Indos id bitumen, quod ex Camphora natiua ſtillat excoquere, quodq; tenuiſsimarum eſt partium, albeſcere, & ſublatum operculo adhærere, caphuramq; in hunc modum conformari, ut illam uidemus. Hinc B fit, ut mercatores Caphuræ bitumen plerunq; admiſceant: ſed non ita candicat, ut caphura illa modo iam diƈto excoƈta. Eligatur alba, pellucida, ſincera, ualde odorata, quæ pani calido impoſita madeſcit. nam quę ſpurca eſt, areſcit. Semine lini, aut pſyllij, aut pipere ſepulta conſeruatur, ne aeri expoſita euaneſcat. Deterior eſt craſſa, fuſca, nigra, aſſulis ligni ſui implicita.* Refrigerat & ſiccat ordine tertio: tenuium adeò partium, ut ſępe per ſe in auram euaneſcat. Capitis dolores mulcet illita, incandeſcentes inflammationes reſtinguit, præſertimque iecinoris. Renes & ſeminaria uaſa refrigerat, ſanguinemque cogit. Circumlitionibus imponitur ad cutis nitorem conciliandum, & ad arcendas tam uulnerum, quàm ulcerum inflammationes. Eryſipelas extinguit, & aduerſus gonorrhœam, & albas uuluæ fluxiones efficax eſt cum ſuccino, & aqua nympheæ hauſta. Idem præſtat pubi, ſeu imo uentri, teſtibus, renibusq; illita: quæ tamen antea pſyllij ſeminis ſpiſſamento, aut omphacio, aut ſolani ſucco probè ſit macerata. Sanguinem è naribus profluentem ſiſtit, aut cum urticæ ſemine immiſſa, aut ex maioris ſedi, & plantaginis ſucco fronti circumlita. Collyriis ad calidas oculorum lippitudines utiliter imponitur. Renibus ac teſtibus illita uenerem extinguit. Corpora à putredine præſeruat: proinde commodè antidotis admiſcetur, quæ contra uenena, uenenoſorum animalium iƈtum, & peſtilentes affeƈtus conficiuntur. In uniuerſum uiribus innumeris pollet, quas breuitati conſulentes prætermittimus. Matthiolus, ex Auicenna & Serapione, & Medici Colonienſes.

GVMMI ARABICVM uulgò diƈtum, & gummi abſolutè, ex Acacia Aegypti ſpina: laudatur uermiculorum in ſpeciem contraƈtum, uitri modo perlucidum, purum: proximum eſt candidum: ſordidũ uerò ac reſinoſum inutile.* Vis ei ad ſpiſſandum, refrigerandumq; efficax. Cutis meatus obſtruit, & medicamentorum, quibus admiſcetur acrimoniam hebetat: ambuſtis ex ouo illitum, puſtulas non patitur erumpere. Dioſc.

Gummi illud, quod in officinis uocatur *Arabicum*, eſt quædam miſcella uarij gummi ex pluribus arboribus colleƈti, quòd ex coloris diuerſitate apparet, atq; etiam ex deſcriptione Galeni, qui abſolutè gummi uocat eam lacrymam, quæ exit ab illis arboribus omnibus, quæ ſunt reſiniferæ hocq; manifeſtum eſt, & à maxima parte peritorum rei herbariæ receptum, (nam pauci ſunt qui uulgare gummi Arabicum exiſtiment eſſe Acaciæ gummi) ut multis rationibus non indigeat.

De gummi & reſinis emollientibus.

C COLOPHONIA, ſeu PIX GRAECA, pini alteriúſue arboris reſina eſt, aqua coƈta, donec perdito natiuo odore, friabilis & arida reddatur: uocatur colophonia, quòd è Colophone aduéheretur. Per colophoniã igitur ſemper pix Græca intelligenda eſt: non quòd reſina incoƈta non etiam colophonia uocetur, ſed quòd in medico uſu huiuſmodi reſinis non utimur niſi coƈtis, aut rarò admodum, præſertim cum liquidæ ſunt. Medici Florentini.

De gummi & reſinis adſtringentibus.

GVMMI AMYGDALARVM notum eſt. * Calfacit & adſtringit: reiicientibus ſanguinem, potum auxilio eſt: impetigines, quæ ſummum corpus occuparunt, illitum cum aceto tollit: tuſsi uetuſtæ cum diluto uino potum medetur: calculoſis cum paſſo bibere prodeſt. Dioſcorides.

MANNA THVRIS ſunt minutiſsimæ thuris micæ, ex magnis faſciculis concuſſu eliſæ, à thure leuigato diuerſæ. Laudatur alba, pura, micarumq; frequentia prędita. Sunt, qui cribrata pini reſina, ac polline, ac gummi, aut cortice thuris contuſi adulterant: ſed hæc igne deprehenduntur. Nam adulterata non æqualiter flagrat incenſa, nec aereum uaporem, ſed fuliginoſum & imputum expuit, uariatumq; odorem habet, quia gummi non inflammatur, reſina in fumum abit. Hodie minutiſsimæ thuris micæ ſunt in uſu. * Vim habet candẽ, quam & thus, ſed inualidiuſculum. Medici Colonienſis, ex Dioſcoride.

SANDARACHA Arabum eſt gummi iuniperi, uulgò uernia, quia uerno tempore exudat, & rore uerno magis cõcreſcit, & legitur. Bonum eſt recens, perlucidum, pallidum: dum ueterauit, flaueſcit, & fit friabile maſtiches modo, quam toto habitu multum mentitur. In uſu frequentiori tamen eſt ſcriptoribus & piƈtoribus, quàm medicis, præterquam in ſuffitibus. Sandaracham autem Arabum euidenter diximus, propter ſandaracham Græcorum, quæ inter metallica enumerata eſt. Medici Colonienſes.

SARCOCOLLA lachryma eſt arboris in Perſide naſcentis, pollini thuris ſimilis, colore candido aut rufo, guſtu amaro. Præfertur rufa, guſtu amariſsima. Adulteratur gummi, ſed guſtu deprehenditur: adulterina enim amara non eſt. Vulnera glutinat, oculorum fluxiones inhibet: emplaſtris inſeritur. Medici Florentini, ex Dioſcoride.

ADSTRINGVNT quoq; gummi tragacanthum, Arabicum: de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De

De gummi calculos pellentibus.

GVMMI, quo ceraſi reſudarunt, cum uino diluto, tuſsi uetuſtæ medetur: colorem commendat, uiſum ex-
acuit, appetentiam inuitat: idem ex uino potum calculoſis auxilio eſt. Dioſcorides.

De gummi purgantibus pituitam.

SERAPINVM, quod Græcis Sagapenum nuncupatur, ferulaceæ herbæ ſuccus eſt. Optimum eſt tranſlu
cens, fuluo forinſecus colore, & intus albo, neſcio quid inter laſer & galbanum redolens, guſtu acri. His addit
Meſue, ut ſit ſpiſſum & leue, odore porri, facilè in aqua reſolubile: quia quod has notas non habet, adulteratū
aliis gummis cenſetur. Præſtantius eſt, quod ex Oriente aduehitur, quàm quod aliunde. Datur à drachma ſe-
miſſe ad drachmam unam. Corrigitur maſtiche & ſpica. * Purgat pituitam craſſam, & alios humores lentos,
& aquas à uentriculo, inteſtinis, cerebro, neruis, thorace, pulmone, iuncturis etiam longinquis & profundis.
Morbis harum partium & aliarum frigidis inde natis ſuccurrit, quouis modo uſurpatum: ut cephalalgiæ anti
quæ, hemicraniæ contumaci, epilepſiæ, paralyſi, uertigini, ſpaſmo cynico, tremori, dolori uentriculi, aut coli
pituitoſo, aut flatulento, cum ſucco rutæ & aceto dictis partibus illitum, & attritis muſculis, uel cum liquo-
re idoneo ſumptum, & clyſtere iniectum: cum aqua rutæ uerò, aut helenij nutritum & potum, craſſa & lenta
ex pulmonibus & thorace potenter educit. Illitum quoq; tuſsi antiquæ, difficultati ſpirandi, dolori laterum
prodeſt. Cum duplo item myrobalanorum citrearum in hydrope aquas ſeroſas mirè extrahit. Splenis quoq;
duritiem, & inflationem diſsipat potum, & cum ſucco capparis, & aceto illitum, item cheradas, nodos, & a-
lios tumores duros. Nutritum quoq; cum ſucco rutæ, aut fœniculi, & felle auis alicuius rapacis uiſum clario-
rem reddit. Fluxionem in oculum præcipuè factum ab ea cohol ſanat, hordeolum ex aceto illitum delet. Men
ſes quoq; potum & ſuppoſitum euocat, fœtum necat: dolori uteri, & præfocationi prodeſt, quoniam tenuat,
reſoluit, diſsipat, prouocat, ſoluit. Medici Florentini, ex Dioſc. & Meſue.

Ex *Sagapeno*, uulgò *Serapino*, in uſu eſt ſuccus, qui ita uocatur, ex planta eiuſdem nominis, unde colligitur,
tametſi, ut Galenus notat, conuenientiùs eſſet illud nominare ſuccum Sagapeni, & nomen ſimplex Sagape-
ni relinquere ferulæ ſuæ: ſed hoc aliis multis quoq; ſuccis accidit, qui ſibi uendicarunt ſimplex nomen ſuæ
plantæ. Verum Sagapenum Neapolim apportatur, modò qui curet emi, non parcat ſumptibus, nam admodū
crebro adulteratum affertur. Qui etiam diligenter inquiret, Venetiis habere poterit. Adulterabatur autē Ga- B
leni quoq; tempore Galbano, quemadmodum ipſe tradit cap. 2. lib. 1. de Antid. Imò dicit aliud pręterea quod
admiratione dignum eſt, Galbanum nimirum in Sagapenum tranſmutari. Sed facilè internoſcitur à uero Sa-
gapeno, cum, ſiue ſit tranſmutatum, ſeu adulteratum arte, aliquid odoris retineat olentis hircum, quod Gal-
bano proprium eſt. Nec poteſt uniuerſum Galbanum tranſmutari in Sagapenum: ſed tantùm pars eius ma-
gis ſpumoſa, leuior, & candidior, & quæ in aquam poſita facilè diſſoluatur. Hoc, uti diximus, odorem hirci
refert, & tametſi pro Sagapeno uſurparetur, non adeò multum noceret, in quamcunq; Antidotum adhibe-
retur. nam, ut Galenus ait, facultatē ſimili admodum prædita eſt cum uero: & tam Galbanum quàm Saga-
penum utiliter uſurpatur contra morſus ſerpentum & alia uenena: Noſq; de ſimili tranſmutatione locuti ſu-
mus in expoſitione Myrrhæ. Sed etiam cum aliis miſtionibus ſolebat adulterari, quod deprehendebatur ex
eo, quia in aquam uel uinum poſita non diſſoluebatur, ſicuti in uero fit, ſed integrum permanebat. Hoc equi
dem noſtro tempore diligenter eſt attendendum: nam tum ſumebant Galbanum, & formabant ex eo certas
pillulas inſtar lacrymæ, cuius magnitudinis ſolebant illas ex Sagapeno. Præſtantius itaq; Sagapenum erit du
rum, granulis minutis, colore Myrrhæ, ſapore acri, & quod digitis adhæreat, purum & mundum, foris ful-
uo, intus albo colore.

SARCOCOLLA eſt arboris fruticoſæ, ſpinoſæ, ramis nodoſis arbori appreſsis, gummi album, thuris
modo, uel pallidum, idq; amarius, & ob id ualentius. Datur à drachma una uſq; ad duas. Corrigitur zingibe
re & cardamomo.* Purgat pituitam crudam, & humores alios craſſos, præcipuè à cerebro, neruis, iunctu-
ris, ut iſchio, pulmonibus. Ob id ſenibus pituitoſis, aſthmaticis tuſsientibus prodeſt, ſed caluitium accerſit,
corpus impinguat, ſperma auget. Ophthalmiam, & lippitudinem, & alios oculorum morbos, mirè iuuat
nutrita in uaſe uitreo dies quinq; in lacte aſinæ, nouo quotidie affuſo. Aurium ulceri putrido & ſanioſo uti-
liter imponitur, linimentum mulſa merſum, & puluere huius inſperſum. Meſues.

OPOPANAX eſt liquor plantæ ſimilis ferulæ, caule cubitali uel bicubitali, pallido, foliis ferulæ, ſed mi-
noribus, floribus anethi modo in umbella diſpoſitis, odoratis, flauis. Secto autē caule digitis duobus, aut cir-
citer, ſupra radicē, liquor effluit. Flauus, qui coagulatus eſt opopanax optimus, ſi intus albus eſt, foris flauus,
amarus, fragilis, in aqua mox ſolubilis, odoris boni, ſed ſui. Adulterant ammoniaco, intectis ſcilicet ex ipſo C
granis opopanace uero. Dolum prodit odor & albedo in fracturis. Datur à drachma una uſq; ad duas. Corri
gitur maſtiche & ſpica. * Purgat pituitam craſſam & lentam clàm à remotis partibus, cerebro, neruis ſenſo-
riis, iuncturis, thorace. Ob id prodeſt harum partium affectibus frigidis inde natis, uiſui imbecillo, tuſsi anti-
quæ, difficultati ſpirandi, iſchiadi, gonagræ, podagræ. Vino muſteo incoctum poſt tres menſes potu hydro-
pem leuat, & lienis tumorem. Ex mulſa calente potum, ſtranguriam ſanat, menſes mouet, abortum facit, alio
qui ab utero præfocationi, & frigidis uteri affectibus ſaluber. Idem aceto ſolutum collutionis, dentium do-
lorem & eroſionem ſanat. Potum cum aceto hora una ante acceſsionem, & cum ſucco apij, & oleo anethino
ſpinæ illitum, rigorem febrilem prohibet. Ex ipſo autem, & ſucco apij, & aceto bono emplaſtrum lieni im-
poſitum ipſius duritiem diſsipat. Meſues.

De Animatis aquatilibus,

Sectio XVIII.

E SPONGIIS alias mares appellauêre, tenui fiſtula ſpiſſas: quarum duriores tragos nominarunt: fœmi-
nas autem, quę contrarias dotes habent. Vruntur eę, ut alcyonium.* Recentes ſine pinguitudine uulne
rarię ſunt, & tumores reprimunt, recentia uulnera ex aqua poſcáue conglutinant: ueteres ſinus ex deco
cto melle iungunt. Vetuſtę autem inutiles. Aridę ligatę lino, ſi penicilli modo adigantur, occluſa ulcera, cal-
loſáq; laxant. Siccę recentes, & uacuę, ſenilia ulcera, & quę fluxione laborant, aut cuniculatim exedunt, impo
ſitu ſiccant. ſanguinis profluuium ſiſtūt. Crematarum cinis ex aceto, aridę lippitudini auxiliatur: & ubi quid
abſtergere, aut adſtringere opus eſt. Vtilius in oculorum medicamentis lauare cinerem. Omnium cinis cum
pice crematarum, profluentem ſanguinem ſiſtit. Candidę cura fiunt, è molliſsimis recentes per ęſtus tinctę ſa
lis ſpuma, quę petris coheret: inſolantur inuerſę, hoc eſt, parte caua ſurſum ſpectante, & qua abſciſſę fuerunt,
deorſum. Si uerò ęſtiua ſerenitate ad lunam ſternantur, perfuſę ſalis ſpuma, aut maris aqua, maximum can-
dorem referent. Dioſcorides.

De Animalibus integris, Sectio XIX.

De terreſtribus.

CIMICES, qui in cubilibus enaſcuntur, * cauis fabarum incluſi, ſi ante febrium ſignificationes ſepteni
deuorentur, quartanis auxilio ſunt: & citra fabas ſumpti, percuſsis ab aſpide proſunt: uuluarum exa-
nimationes olfactu reuocant. Poti cum uino aut aceto, adhærentes ſanguiſugas abigunt: uiui urinariæ
fiſtulæ impoſiti, urinam ciunt. Dioſcorides.

VERMICVLI in medio echino plantæ dipſaci reperti, aduerſus quartanas plurimũ pollere traduntur, ſi
in aluta clauſi brachio alligentur, aut collo appendantur. Proſunt etiam aduerſus paronychia, ſi uiui affectis
unguibus circumligẽtur. Nam dolorem alioqui implacabilẽ, confeſtim tollunt. Expertũ intellexit Mizaldus.

VERMIVM terrenorum cineres, aut ſtercoris murium, uel ceruini dentis, dentium exeſorum cauernis im-
miſsi, illos abſq; ferro, & machinulis eradicant. Idem.

Vermium terreſtrium aqua deſtillata confert ad hydropem, & ad infantulorum uermes necandos: appoſi-
ti etiam uiui proſunt Panaritio. Quercetanus.

MILLEPEDAE, quæ ſub aquario uaſe ſtabulantur, animalia ſunt multis pedibus nitentia, quæ contacta
manu contrahuntur in orbem.* Hæ ex uino potæ, difficili urinæ, & regio morbo auxiliantur. Millepedę cum
melle anginis utiliter illinuntur: tritæ, & in cortice mali punici calfactæ, doloribus aurium addito roſaceo,
conuenienter inſtillantur. Dioſcorides.

Vermium millepedum puluis ad affectus oculorum ualet. Quercetanus.

SCORPIONES terreſtres, animalia ſunt: in Italia, & aliis in regionibus ſub meridie ſitis, nota ſunt, ꝙ in
quacunq; domo, non modò in cubiculis, & cellis uinariis, ſed ubiq; paſsim reperiantur. * Triti crudi, & impo
ſiti, ſuæ plagæ remedium ſunt. Quidam ſcorpionum cinere utuntur, qui uiui ſunt exuſti, ad urinam ciendam,
iis præcipuè, qui renum aut ueſicæ calculo obſtruuntur. Dioſc. & Matthiolus.

LVMBRICI, ſeu VERMES terreni impoſiti,* præciſos neruos glutinant: tertianas diſcutiunt. Decocti
cum anſerino adipe, infuſi affectis auribus medentur: cum oleo autem decocti, ſi in contrariam aurem inſtil-
lentur, dentium doloribus præſtant auxilium. Triti in potu ex paſſo urinam ciunt. Dioſc.

B COCHLEAE, ſeu LIMACES terreſtres præferuntur, quæ in locis apricis, odoratis uictitant herbis. E-
ruuntur è terra hyeme in ſepibus & fruticetis, uncis quibuſdam ferreis, prope fruticum radices terra circum-
foſſa.* Stomacho utiles ſunt, & non facilè corrumpuntur. Venerem, cum pipere, ſale, & butyro coctæ, excitãt.
Crudæ cum tegumentis impoſitæ, aquæ inter cutem tumores exugunt: ſed non antè ſoluantur, quàm omnis
hauriatur humor. Podagricas inflammationes leniunt: impactos corpori aculeos illitæ euocant: menſes tri-
tæ & admotæ ciunt. Cochleæ tritæ & fronti illitæ, ſanguinem è naribus immodicè fluentem ſiſtunt. Dioſco-
rides, Matthiolus, & Mizaldus.

Ex FORMICIS alatis oleum conficitur,* ad uenerem augendam idoneum.

VIPERINAE CARNES ſi coctæ edantur, * claritatem oculis afferunt: neruorum uitiis auxiliantur:
increſcentes ſtrumas reprimunt. Detracta autem cute, caput caudaq;, quoniã carne uacant, amputari debent.
Reliquum uerò corpus, exemptis interaneis, elotum, diſſectumq;, diſcoquitur cum oleo, uino, ſalis exiguo, &
anetho. Aiunt, eis, qui uiperas eſitent, pediculos procreari: quod planè à ueritate abhorret. Adiiciunt aliqui,
longam ſenectutem agere, qui eo cibo ueſcuntur. Dioſc.

De aquatilibus.

SCINCVS aut Aegypti, aut Indiæ, aut Rubri maris alumnus, quamuis inueniatur in Lydia Mauritaniæ.
Eſt autem terreſtris crocodilus, ſui generis, ſale inueteratus cum naſturtio. *Aiunt carnes, quæ renesample-
ctantur, id ſibi uirium uendicaſſe, ut ſi drachmæ pondere bibantur, uenerem accendant. Verùm decocto len-
tis cum melle, aut ſemine lactucæ cum aqua poto, ueneris cupiditates inhibentur. Additur in antidota. Siccati
ſeruantur, corpulenti, & non ſtrigoſi. Dioſc.

ANGVILLAE in uino ſuffocatæ, abſtemios reddunt homines, ſi ex eo bibant, qui plus ſatis mero indul-
gent, & hinc offenduntur, & delinquunt. Mizaldus.

OSTREA uiuã peſtiferos bubones loco transferunt, & uirus omne ad ſe trahunt: ſunt autem agglutinan
da brachio, quà axillaris decurrit, ſiquidem bubo in alis eſt: ſi uerò inguen obſederit, lineamẽtis femoris, quę
uena cruris deſcribit. Hollerius.

CANCRORVM fluuiatilium * exuſtorum cinis, qui duo cochlearia expleat, adiecto dimidio radicis gen
C tianæ modo, triduo potus cum uino, magnopere prodeſt canis rabioſi morſibus: rimas pedum ſedisq; per-
niunculos & carcinomata, cum decocto melle lenit. Triti crudi, potiq; ex aſinino lacte auxiliantur contra ſer-
pentium phalangiorumq; morſus, atq; ſcorpionum ictus. Decocti autem, & cum iure eſitati, iis proſunt, qui
tabe conficiuntur, aut leporem marinum hauſerunt. Triti, tela ac ſpicula è corporibus detrahunt, ſi illis ſu-
perponantur. Dioſc. & Mizaldus.

Cancrorum fluuiatilium calcinatorum ad albedinẽ cinis aduerſus morſum canis rabidi laudatur. Quercet.

RANAE uulgaris notitię ſunt.* Contra omnium ſerpentium uenena pro antidoto ſunt, ſi ex ſale & oleo
uel butyro edantur, iusq; earũ itidem ſorbeatur: contra inueteratos tendinum rigores pollent. Illitus earũ ci
nis, profluentis ſanguinis impetus ſiſtit: explendis alopeciarum inanitatibus ex liquida pice illinitur. Inducit
etiam uini faſtidium rana uiridis, ex iis, quæ in fontibus ſaliunt, ſi uiua in eo ſuffocetur. Dioſc. & Mizaldus.

De aeriis & uolatilibus.

HIRVNDINES, uti ficedulę,* in cibo, aciei uiſus medicamentum prębent. Tam pullorum, quàm matrũ
in fictili olla crematarum cinis cum melle oblitus, oculis claritatem adfert: anginæ eo commodè perungũtur:
uuæ & tonſillarum inflammationibus hoc cinere ſuccurritur. Et ipſæ, & pulli exiccati, ſi drachmæ pondere
ex aqua bibantur, hos iuuant, qui anginæ morbo conflictantur. Dioſc.

Hirundinum aqua epilepticis confert. Quercetanus.

GALLVS ad ius purgatorium eligatur rufus, plurimùm annoſus, ſed tamen adhuc ad motum, pugnam,
coitum alacer & in dimicando ualidus, macri & pinguis medius, hoc eſt, bene carnoſus. Talis aũt gallus fur-
fure Galeno nutritus, aliis etiam melle & pauco ſale, plurimùm fatigetur, uel à nobis uenantibus, uel potius
dimicando decapitatus, & exenteratus, cum ſale, aut ſale gẽmæ, igne lento, aqua ſufficiente coquatur ad duarũ
aquæ partiũ conſumtionem, aliis atq; aliis ſimul incoctis, pro uariis medicorum ſcopis. Medici Colonienſes.

GALERITA auicula eſt parua, apicem in uertice, pauonis modo geſtans. * Hæc aſſa, & in cibo ſumpta,
cœliacos adiuuat. Dioſcorides.

LOCVSTAE omnibus notæ.* Odoris ſuffitu urinæ difficultates adiuuant, præſertim quæ fœminas ma-
lè habent. Dioſcorides.

CICADAE paſsim in Italia cognoſcuntur, atq; adeò inibi uulgaris notitiæ ſunt, ut ſæpe æſtate aſsiduo A cantu meſſores, agricolas, ac uiatores in campeſtribus obtundant.* Quæ ſi inaſſatæ mandũtur, ueſicæ dolori- bus proſunt. Siccis quidam utuntur ad colicos affectus, cum paribus numero piperis granis, dantque aut tres, aut quinq;, aut ſeptem, per intermiſsionem ſcilicet, & ipſos etiam paroxiſmos. Dioſc. & Galenus.

CANTHARIDES officinis notæ ſunt. Probantur in frumento inuente, uerſicolores, & quæ luteas in alis tranſuerſas lineas habent, corpore oblongo. Cribro aut fictili uaſe conduntur, cuius os raro linteo ſubligatũ deorſum uertitur, ut excepto halitu aceti quàm acerrimi feruentis æſtu exanimentur. Poſtea ſiccantur, & pyxi dibus ligneis, aut fictilibus uitratis reponuntur. Biennium durant. *In remediis externis, tum iis quæ ueſicas excitant, tum aliis interdum totæ ſumuntur. Recentiores autem alas & pedes auferunt ſemper. Florentini.

COLVMBORVM pulli occulta proprietate renum dolori conferunt, & incorruptum ſanguinem emen- dant: ſed dum interficiuntur capite truncari debent. Eorundem carnes facultatem habent ſanandi teneſmũ, quem cucurbita frequenter comeſa generare ſolet. Rhaſis.

PASSERCVLVS troglodytes uocatus, qui omnium auicularum, excepto Regulo, minimus ſpectatur, & iuxta ſepes ac muros uictum quæritat, uolatumq; perbreuem facit, naturalem uim admiratione dignã ha- bet. Sale enim conditus, ac crudus in cibo acceptus, concretos calculos lotio expellit, & ne renaſcantur, prohi bet, ac morbum perfectè ſanat. Conditur optimè pennis euulſis, atq; inde largo ſale adobrutus, arefactus co- meditur. Si plures adfuerint, coqui poſſunt more aliarum auicularum. Poſſunt etiam non deplumes uri in ol la operta, & cinis unius uſti cum pauco pipere & cinnamomo exhiberi. Sunt, qui uiuum pennis præuulſis ſa- le condiant, quod melius eſt. Alij aſſatos edunt integros, ita ut nihil ex eis præter pennas abiiciant. Aetius, & Aegineta.

De Animalibus uenenoſis, Sectio XX.

QVIBVS datæ ſunt CANTHARIDES, ſigna eueniunt grauiſsima. Ab ore enim ad ueſicam uſq; cun- cta erodi ſentiuntur: picam aut ſimile quiddam cedriæ reſipiunt: dextra præcordia inflammantur: urinam ægrè reddunt, & ſubinde cum lotio ſanguinem emittunt: ſtrigmenta non ſecus, atq; dyſente B ricis, aluo deferuntur: faſtidia urgent: animo linquuntur, obortaq; uertigine côncidunt: poſtremò mente ab alienantur. *Ergo antequam tale nonnihil accidat, dato oleo, aut ſupradictorum aliquo, uomere cogantur: mox ubi uomitione plurima reiecerunt, halicæ, aut oryzæ, tragi aut ptiſanæ cremor, aut decoctum maluæ, aut ſeminis lini, aut fœnigræci, aut radicum altheæ clyſtere infundatur. Præterea nitrum eiſdem dandum, ex hy- dromelite, ut quæ ſtomacho adhuc, aut inteſtinis adhærent, eluendo excernantur, ac deſcendant. Quæ niſi ſic diſcutiantur, ingeſta in aluum ex nitro aqua mulſa uacuari debent. Detur deinde uinum, aut paſſum, in quo pineoli nuclei, aut cucumeris ſemina contrita ſint, aut ex lacte, aut mulſa, aut anſerinus adeps in paſſo liquefa- ctus. Inflammatæ autem partes, hordei farina cum mulſa decocta perunganṫur. Ab initio admota cataplaſma ta nocent, quòd citatus ab eis calor, illapſum uirus ita remoratur, citò in principes ſe partes inſinuet: ipſa ta- men interiecto tempore, moleſtiſsimis inflammationibus opitulantur, utpote quæ dolores & permulceant, & leniant. Tum ubi corpus calfaciente oleo inunctum fuerit, in ſolium deſcendere oportet, ac lauare, ut per cutem ſummam, quæ corpori noxia inhæſerunt etiam excernantur. Et deiectiones multiſariam moliri opor- tet, ne affectus infigatur, & ſtabilitatem capeſſat. Gallinaceis carnibus, & hœdinis aut ſuillis, catulis maximè pinguibus, & tenerrimis, ac cum lini ſemine coctis, ueſci debent: ſiquidem aluum cient, atq; uenenorum acri- monias hebetant. Vinum dulce liberaliùs ebibatur. Prodeſt thuris cortex, & Samia terra, ſi quaternæ ſingulo- rum drachmæ cum paſſo ſumantur: item pulegium ex aqua tritum: irinum aut roſaceum cum rutæ decocto: recentes uitis ramuli, cum paſſo detriti. Longè omnium potentiſsimè antidota auxiliantur, cum aqua mulſa, drachmis quatuor pota. Dioſcorides.

Iis qui ERVCAS PINORVM hauſerint, illicò dolor in ore & palato exoritur: uehemens alui, linguæ, ac ſtomachi inflammatio torquet: inteſtina dolor excruciat, ita ut pruriginem ſentire uideantur: corpus totũ exæſtuat: faſtidium urget.* Quibus eſt ſuccurrendum remediis, quæ deuoratis cantharidibus dantur. Pecu- liariter tñ pro ſimplici oleo & irino, melinũ, quod è cotoneis pomis & oleo temperatur, accipiemus. Dioſc.

Qui BVPRESTIN biberunt, non diſsimile nitro uirus ſapiunt: ſtomachi, uentriſq; uehemens dolor in- ſequitur: tam uenter, quàm ſtomachus mirum in modum, ut in aqua inter cutem difflatus, inturgeſcit. Vniuer ſa corporis facies contenditur: urina ſupprimitur.* Quibus eadem, quæ potis cantharidibus auxiliantur. Pri uatim poſt uomitus & uacuationes, quas clyſteribus molimur, aridæ ficus proſunt: item earum decoctum, ex C uino. Vbi uerò iam ferè pericula inclinantur, Thebaicarum palmularum cibo, aut earundem tritarum in mul ſo aut lactis potu iuuantur. Pyrorum etiamnum omne genus eſſe, & lac humanum bibere conuenit. Dioſc.

Si SALAMANDRAM hauſerunt, linguæ inflammatio conſequitur: mens & ſermo præpeditur: tremor cum torpore, aut horrore quodam, ac exolutione accedit: partes nonnullæ corporis liuoribus circumquaq; ſugillantur: ſæpeq; diutius immorante ueneno, putreſcentes defluunt.* Quibus præſtabimus cuncta, quæ po tis cantharidibus. Peculiaria uerò remedia, reſina pinus, aut galbanum ex melle linctum, & aiugæ decoctum, in quo nuclei pinei conterantur: urticæ quoq; folia, cum liliis & oleo decocta. Proſunt etiam oua teſtudinis marinæ, aut terreſtris cocta: item ranarum ius, cum quibus eryngij radix incocta ſit. Dioſcorides.

Qui LEPOREM MARINVM biberunt, piſcium uirus olent: procedente tempore, aluus dolore affi- citur, & urina ſiſtitur: & ſi quando eam reddere contingat, purpureum colorem referet: omne piſcis genus auerſantur, & odio habent: fœtido ac graui ſudore manant: bilioſus uomitus, interdum ſanguini promi- ſcuus, ſubſequitur.* His dandum lac aſininum, uel paſſum continuè, aut radicis maluæ foliorumq; decoctũ, aut trita cyclamini radix cum uino, aut ueratri nigri, aut ſcammonij ſucci drachma, cum aqua mulſa, puniciq; mali acinis. Cedria contrita cum uino efficax eſt: anſerinus ſanguis, ut tepebit, potus. Sed cum piſces omnes reſpuant, aſpernenturq;, ſolis fluuiatilibus cancris ueſci poſſunt, bibuntq; eos admiſto uino, adiutiq; ab his percoquunt: cumq; appetere & comeſſe piſces cœperint, ſuæ ſalutis indicium habent. Dioſcorides.

RVBETA, aut RANA PALVSTRIS aſſumpta tumores ciet: pallor corpus uehementer decolorat, ut planè buxeum ſpectetur: ſpirandi difficultas torquet: & grauis halitus oris, ſingultuſq;: inuita interdum ge nituræ profuſio conſequitur.*Adiuuantur ſecundum uomitionem, multo meri potu, & arundinis radicis bi- nis drachmis, aut cyperi totidem. Breuiter cogendi ſunt, ut ueheměti ambulationi & curſui ſe credant, ob tor porem, quo corripiuntur. quinetiam quotidie lauandi ſunt. Cæterum puluis rubetæ aridæ peſtilenti buboni impoſitus, uenenum mirè attrahit. Dioſc. & Geſnerus.

HIRVDINES cum aqua deuoratæ, ſi ori uentriculi adhærent, tractione partium nonnullam ſuctionis imaginem præbent: eo enim argumento hauſta hirudo deprehenditur.* Has muria ſorbitione excutit, & Cy renaicus ſuccus, aut laſerpitij folia, aut betæ, cum aceto, aut pota niuis glebula, cum poſca: nitrum ex aqua gargarizatur, aut atramentum ſutorium aceto dilutum. Si faucibus hæreant, in aquam calidam ingreſsis, a-

qua

A qua frigida ore contineatur, & ad eam hirudines exilient. Dioſcorides.

De RABIOSI CANIS morſu ſermonem aliis præpoſuimus, quòd id animal domeſticum ac frequens
eſſe conſueuit, & in rabiem ſæpius agitur, ac perit, ab eoq́; caueri difficile: inde periculum ineuitabile hominē
manet, niſi multis utatur auxiliis. Canis plerunq; flagrantiſsimis æſtibus in rabiem efferatur: interdum, quo-
ties frigora inceſſerunt. Rabioſus autem potum & eſcam auerſatur: largam ſpumantemq́; pituitam naribus
& ore proiicit: torué & ſolito triſtiùs intuetur: in omnes paſsim ſine latratu irruit, & æquè feras homineſq́;,
tam familiares quàm ignotos mordet: nec protinus infeſtum quicquam infligit, niſi, ut uulnus, dolorem: ex-
inde morbus ille, qui ab aquæ metu hydrophobicus Graia eſt uoce appellatus, cōtrahitur. Euenit autem cum
diſtenſione neruorum, totiuſq́; corporis rubore, præſertim faciei, cum ſudore & languore quodam. Aliqui au
ræ ſplendorem fugiunt: alij ſine ulla doloris intercapedine uexantur. Sunt etiam, qui canum more latratus e-
dant, & obuiàm factos morſu adoriantur, ac mordendo ſimili uitio labefactent. Proinde ex iis qui hoc uitiū
ſenſerint, neminem ſeruatum uidimus, niſi forſitan ex hiſtoria unum aut alterum euaſiſſe audiamus. ſiquidē
Eudemus ſuperaſſe quendam affirmat. Themiſonem aliqui demerſum in hunc furorem incidiſſe, & euaſiſſe
fatentur. Alij ipſum cùm amico aquam expaueſcenti morem gereret, & officium exhiberet, quadam naturarū
concordia, ſimilem contraxiſſe affectū: ſed poſt multos tandem cruciatus ſeruatū extitiſſe. Moleſtiſsimū itaq;
genus morbi, à quo multos, anteaquam ipſum experirentur, uindicauimus, & complures ab aliis medicis ſer-
uatos nouimus.* Ratio medendi duplex: una communis, qua utendum in omnes morſus, quos uirulentæ a-
nimantes impreſſerunt: alia peculiaris, priuataq́;, eorum duntaxat, quos rabioſi canes momorderint: quæ non
nullis quidem ſummam opem ferre conſueuit: aliis uerò inutilis, maximè qui ex multo iam tempore ictū ac-
ceperunt. Quæ ad hanc pertinent, primùm exponemus: deinde curſim perſtringemus, quæ ad communem me
dendi rationem pertinent. Cancros itaq; fluuiatiles in ſarmentis albæ uitis cremare oportet, & cinerem eorū
quàm minutiſsimè tritum habere reconditum: itidem gentianæ radicem tuſam, cribratamq́; reponere. Quo-
ties autem canis rabioſus morſum intulerit, in quaternos cyathos meraci uini, bina cineris cancrorū cochlea-
ria, unumq́; gentianæ coniiciantur: hæc in polentæ dilutioris modū ſubacta, quatriduo bibantur. Inter prin
cipia medicamentum hoc modo detur. Atq; ſi ab illato morſu bini terniue dies fluxerint, curationem auſpica
bimur à triplicato pondere, ſupra id quod ab initio retulimus. Optimum hoc aduerſus rabioſorum morſus
B auxilium: quod & pleriſq; unum ſatisfecit, eoq́; cum fiducia uti licet. Sed ut aliis etiamnū auxiliis contra ine-
uitabile periculum muniamur, nihil cæteris uti prohibet. Satius autem multò fuerit, etiamſi in uanū récidat,
medicamentorum inhumanos tolerare cruciatus, quàm per inertiam ac deſidiam in diſcrimen adduci. Nec
ita in demorſis à rabioſo animali maiora uulnera uereri oportet, uti minora, & ulcuſculis cutis ſimilia: quip-
pe maiori uulnere confertim copioſus ſanguis emanans, poteſt nonnihil uirulenti liquoris exhaurire: quod
in minoribus non accidit: quin à maioribus abſcedentes carnes hinc auferre, & labia acie ſcalpelli circumſcri
bere, & prehenſam hamulo aut uulſella carnem amputare oportet. In utriſq; circumſtantia loca altioribus
ulcuſculis ſcarificanda, ut copioſior ſanguinis uacuatio arceat, ne uenenum membratim inſinuetur. Cucurbi
tulæ cum multa flamma agglutinatæ id iuuamenti præſtant, ut ueneni uis extrahatur. Quæ uerò ad commu-
nem medendi rationem pertinent, uide apud Dioſcoridem lib. 6.

INTER ferientium uenenatorum notas, nihil de VESPIS & APIBVS particulatim digeſsimus, quòd
conſpicuæ omnibus ſint, & nihil excellens, aut notatu dignum in his obſeruetur: inter remedia tamen earum
meminiſſe non fuit alienum.* Igitur aduerſus utrarumq; ictus prodeſt illita malua, & hordeacea farina cum
aceto, ficulneum lac in uulnus inſtillatum, & muriæ aut aquæ marinæ fotus. Dioſcorides.

DEMORSIS à PHALANGIIS locus quidem ipſe quaſi ab impacto aculeo rubet, non intumeſcens, nec
per ambitum calidus eſt, ſed mediocriter humeſcit: ubi uerò contrariorum occurſu refrixit, conſequitur to-
to corpore tremor, diſtentiones poplitum & inguinum, conuulſionibus non diſsimiles: in lumbis collectio
exoritur, & perpetua urinæ libido laceſsit, multaq́; reddendis excremētis colluctatio. Vniuerſa cute frigidus
ſudor emanat, collachrymant oculi, offuſiſq́; nebulis caligant. * Horum ictibus ficulneum cinerem adiecto
ſale trito, & uino imponere oportet: aut radicem ſyluestris punicæ quàm tenuiſsimè tritam: aut ariſtolochiā
cum hordei farina & aceto ſubactam. Vlcera aquâ maris proluenda, aut apiaſtri decocto, foliaq́; eiuſdem illi-
nenda. Lauacris perpetim utendum, & propinandum abrotani ſemen, aniſum, ariſtolochia, cicer ſylueſtre, cu
minum Aethiopicum, cedrides tritæ, platani cortex & trifoliæ herbæ ſemen: priuatim autem ſingulorū ex iis
binas drachmas dare cum ulni hemina conuenit: item myricæ fructus, & chamæpityos, & uiridium cupreſsi
pilularum decoctum, admiſto uino. Sunt, qui fluuiatilis cancri expreſsi ſuccum cum lacte, aſſumpto apij ſemi
C ne, confeſtim moleſtiis liberare prodant. Dioſc.

Si SCOLOPENDRA, aut dicta ophioctene, morſum intulit, locus per ambitū liuore ſugillatur, & com
putreſcit: interdumq́;, licet rarò, fæculentus atq; ruber cernitur. A' morſu ipſo exulcerari locus incipit, ulcuſq́;
id negotium exhibet, ferè remediis inuictum: præterea toto corpore prurigo quoq; ſentitur.

*Hæc ubi morſum infixit, ſal quàm leuiſsimè tritus, ex aceto uulneri inſpergendus, aut ruta ſylueſtris ſu-
perponenda. Locus acida muria fouendus, & danda in potu ariſtolochia cum uino, aut ſerpillum, aut cala-
mintha, aut ruta ſylueſtris. Dioſcorides.

SCORPIONIS morſu inflammari ſtatim incipit locus, & indureſcit, ac intentus rubet, uiciſsimq́; dolo-
re premitur: modò ſiquidem exæſtuat, modò frigore occupatur. Labor repentè fatigat, & aliquando meliuſ-
culè habet, aliquando recrudeſcit. Conſequitur ſudor, horroris ſenſus, & tremor. Extremæ corporis partes re
frigeſcunt, inguina extollūtur, per ſedem flatus exeunt, capilli eriguntur, pallor membra decolorat, & dolor,
tanquam ex pungente acu, per uniuerſam cutem ſentitur. * Percuſsis præſenti eſt auxilio ficulneum lac in uul
nus inſtillatum. Scorpius ipſe, qui ictum uibrauit, tritus, & percuſſo loco impoſitus, ſuæ plagæ remedium eſt,
ob cæcam quandam naturarum (ut conſtat) diſcordiam: quæ antipathia appellatur. Præterea tritus, & impo
ſitus cum ſale, lini ſemine, & althea ſcorpius conuenit. Sulphur ignem non expertum, reſina terebinthina ex-
ceptum, & emplaſtri modo adiectum, auxiliatur. Itidem galbanum ad ſplenij formam ductū & calamintha, q̄
trita illinatur, & farina hordei in uino parata, in decocto rutæ. Semen trifoliæ herbæ tritum, & uulneri inie-
ctum opitulatur. Hæc ad affectum locum pertinent. Poſt hæc quàm efficaciſsimis potionibus utendum, cuiuſ-
modi ſunt ariſtolochiæ, præſertim corticis, binæ drachmę cum uino, tuſa gentiana, & pulegium decoctum, &
baccæ lauri pauco numero tritæ, & calamintha cum poſca, in qua magnopere diſcoqui debet: cupreſſus cum
uino & ruta, nec ſecus ficulneum lac: laſerpitium, ſi adſit: ſin deſideretur, peucedani ſucco utendum: efficax eſt
potum trifolij & ocimi ſemen. Horum autem omniū uicem etiam penſat iugis lauacri uſus, euocatus ſudor,
& dilutæ uini potiones. Dioſcorides.

SI MARINA PASTINACA percuſsit, protinus accidunt moleſti dolores aſsiduæ conuulſiones, laſ-
ſitudo, & imbecillitas: mens percuſsis labat, poſtea obmuteſcunt: oculi caligant. Percuſſus autem locus in am
bitu cum uicinis partibus denigratur, & ita obſtupeſcit, ut tangentem non ſentiat: hunc ſi quis premat, atra
ſanies, craſſa, & malè olens excernitur.* Ei qui à marina paſtinaca icitur, omnia quæ de uiperarum morſu pau

lo pòſt referemus,ſimili modo conueniunt. Peculiariter autem ictus à marino ſcorpione, & dracone inferun- A
tur,qui moleſtos cruciatus cient: interdum autem,ſed raro,nomas excitant. Quibus abſinthij, ſaluiæ,aut ſul-
phuris ex aceto triti potio ſubuenit. Ipſi etiam diſſecti,uulneribusq; impoſiti, ſui cuiuſq; ictus remedio ſunt.
Dioſcorides.

A'Mvre araneo percuſsis,circa morſum in orbem inflammatio exoritur, nigraq; puſtula, diluta ſa-
nie turgens exurgit. proximæ partes liuent. Rupta puſtula,depaſcens ulcus,non ei diſsimile quod ſerpit, oc-
cupat. Inteſtinorum quoq; tormina , difficultas urinæ,& frigidæ aſperginis offuſio conſequuntur. * Huius
morſibus auxiliatur ex galbano ſplenium,per ſe uulneri exteriùs impoſitum, ut medicamenti modo aceto tri
tum,& hordeacea farina cum aceto mulſo illita. Quinetiam mus ipſe, qui morſum intulit,ſi diſſectus appo-
natur,ictus ſui ueneficia luit. Reſiſtunt quoq; acini dulcis punici decocti,& illiti: item porri,& allia contrita,
nec non aquæ calidæ fotus:ſed hæc ad locum pertinent. Prodeſt potum abrotani decoctum,maximè ſi in ui-
no detur:præterea ſerpillum & galbanum,& eruca uino madefacta: recentes cupreſsi pilulæ cum aceto,& cy
claminus ex aceto mulſo, & pyrethrum cum uino,& chamæleonis herbæ radix.Nec deſunt, qui literarum mo
numentis tradiderunt,tritum murem araneum contra ſuos ictus commodè bibi.Quam hiſtoriam apud alios
inuentam, dignam duntaxat cenſuimus,quæ adnotaretur. Alij aſſeuerant, demorſum non aliàs exulcerari,ni-
ſi prægnans mus araneus fuerit:tum ſanè auxiliari ferunt. Dioſcorides.

Si Vipera momordit,corpus intumet,uehementer areſcit,ſubalbidumq; colorẽ concipit.Sanies à uul-
nere profunditur, primùm ſubpinguis,mox cruenta.puſtulæ aduſtis ſimiles erumpunt:& antea depaſcens ul-
cus,quod in proxima repens,non ſumma modò corporis,ſed intima quoq; corripit. Gingiuæ iis cruore ſuf-
funduntur:inflammatio circa iecur erumpit:tormina,& biliosi uomitus ſequuntur. Sopor,tremor,& urinæ
difficultas accedit,& frigidus ſudor offunditur. * Vbi uerò uipera morſum impreſsit, fimum caprinum cum
uino ſtudiosè impoſitum opitulatur. item laurus,& abrotanum,& galbanum ſplenij loco ſuperiectũ,& ori-
ganum uiride inditum:pulli gallinarum diſcerpti,& confeſtim admoti: erui farina uino ſubacta: radicis cor-
tex uſq; eò tuſus, ut in puluerem ſolutus abeat, & ſcilla toſta:detritum chamæmelum, hordeaceæ farinæ cata
plaſma in aceto mulſo præparatum:ſed locus antè eo calido foueatur. hæc loco imponuntur. Contra uiperi-
nos ictus rubus cum uino prodeſt. Aliqui anchuſam tenui folio conſtantem auxiliari produnt. Leporini coa
guli in uino terni oboli bibuntur, & porracei ſucci hemina in mero, & foliorum apiaſtri ſuccus , & ſylueſtris B
ruta. hæc in uino potari debent.Vinum frequenter bibendum,allia mandenda, & cepæ,& porri recentes,ſal-
ſamenta acerrima, & opipara. ſimplicia hæc ſunt. Percuſsis à uipera præclarè auxiliatur medicamentũ, quod
myrrhæ,piperis,caſtorij,floris portulacæ ſeminiſque dimidio acetabulo conſtat: hæc omnia in Cretico paſſo
teruntur,aut in alio probato. Eraſiſtrat⁹ in eo libro,qui de uiribus inſcribitur,pleraq; alia tradidit, quæ ictis
à uipera auxilium ferre poſſunt : inter quæ talia maximè laudantur. Gallinacea cerebella cum uino pota, ſe-
men ſatiuæ braſsicæ tritum,& acetabuli menſura cum uino potum. Quinetiam bonum eſt, digitum in liqui-
dam picem intingere,deinde uinum,quo digitus fuerit elutus,bibere. Dioſcorides.

Consimilia ſupradictis in uipera eueniũt iis,qui à Caecilia nomine,& Amphisbaena de-
morſi ſunt, eademq; ferè auxiliantur. quare hoc uenenum priuatam deſcriptionem ſortitum non eſt: neq; ui-
ſum eſt dignum,quod alio genere comprehendatur.De iis autem mentionem hoc loco fecimus, quoniam fe-
rè remediis ad uiperas ſcriptis, percuſsi ab eis adiuuari ſoleant. Dioſcorides.

A' Dryino morſis puſtulæ, moleſtiq; dolores incidunt, præſertim quà dilutæ ſaniei emiſſarium ſubeſt:
quinetiam eroſio,torminaq; conſequuntur.* Ab eo ictis conuenit ariſtolochia cum uino pota, trifolium her
ba, radix haſtulæ regiæ ſimiliter aſſumpta , & fructus ex omni glandiferarum arborum genere: & tuſæ ilicis
radices,& illitæ parti ictæ auxiliantur. Dioſcorides.

Ab Haemorrhoo ictis uehementes cruciatus accidunt,qui anguſta, contractaque corpora ex conti-
nuo dolore redddunt. Ex plaga copioſus ſudor effluit,& quacunq; parte corporis cicatrix ulla fuerit,ea ſan-
guine manat. Excrementa per aluum cruenta eiiciuntur,profluenſq; ſanguis in globo coit. A' pulmone ſan-
guinem extuſsiunt,& in uomitiones effuſi ſine remedio commoriuntur. Quos uerò dypſas percuſsit,ſolutus
ac non conſtrictus tumor premit,ſitiſq; uſq; eò pertinax, ut ſatiari non poſsit,ac ſine ulla intercapedine excru
ciet:& ſi potum pleno ore affatim trahant, illicò in eandem ſitim relabũtur: proinde toto habitu ſimiles ſunt
iis, qui antea potus nihil hauſerint. quare propter continuam ſitim, & preſter, & cauſon, aut dypſas appella-
tur. Hæmorrhoi,dypſadiſq; morſus uelut immedicabiles à pleriſq; maiorum deplorati relinquebantur. qua-
re ſi peculiaribus contra dypſadem remediis egeamus,communia experiri operæpreciũ erit. * Protinus autẽ C
ſcarificatione uri,uſtionem facere,& ſi locus patiatur,extremorũ amputatione opus erit: conſequenter quàm
acerrima cataplaſmata admouere, de quibus ſæpenumerò diximus.Nec me fugit,acres cibos,maximè à ſalſa-
mentis,utiles eſſe. Meracæ potiones,& lauacra proſunt,quæ ſubinde interiecto breui ſpacio aſſumenda ſunt,
priuſquam morbi genus emerſerit. quo ſemel erumpente, opem ferre non poteſt ulla medici opera.In ictu hę
morrhoi eadem proſunt. Inſuper quæ in commune opitulantur,ut ſcarificationes, uſtiones,acres cibi, meraci
potus,& quæ nunc in dypſade definiuimus. Quinetiam decocta uitis folia,& cum melle trita. Dioſc.

Ab Natrice demorſis ulcus dilatatur,& liuidum ac ingens euadit. Sanies ex eo multa,& atra,& malè
olens,non ſecus atq; iis quæ ſerpunt ulceribus,expuitur.* Si ergo morſum natrix adegit,prodeſt origanũ tri-
tum,& aqua ſubactũ:lixiuia cum oleo indita,aut ariſtolochiæ cortex, aut querna radix minutim contrita, &
hordei farina cum aqua & melle colliquata. Bibuntur etiam binæ ariſtolochiæ drachmæ in potione poſcæ
cyathis duobus, deinceps marrubij ſuccus,uel decoctũ alterius cum uino:fauus recens detur in aceto. Dioſc.

Cenchri morſum,qui uiperino ictui ſimilis eſt,putridum ulcus ſequitur. carnes antea, ut in aqua in-
ter cutem,prætumidæ defluunt: lethargo corripiuntur,& ueterno preſsi ſomnos captant. Eraſiſtratus eos ie-
cinore,inteſtino ieiuno,coloq; conflictari,auctor eſt. quippe diſſectis ipſis, omnes ferè partes corruptæ repe-
riuntur.* Morſis à cenchro auxiliatur lactucæ fructus cum lini ſemine illitus, & ſatureia trita,& ſylueſtris ru
ta,& ſerpillum,cum duabus haſtulæ regię drachmis,& tribus uini cyathis,aut ariſtolochię radix,item carda-
momum & gentiana. Dioſc.

A' Ceraste percuſsis locus attollitur,cum duritia puſtuloſus: è plaga ſanies profluit, modò atra,mo-
dò pallidior,ſed toto concretu uaricoſus,intumeſcit: genitale intenditur, mens labat,& oculorũ caligo exo-
ritur: deniq; rigore neruorum diſtenti commoriuntur. *Si ceraſtes percuſſerit,cita partis amputatio ſuffraga
tur. quare ſine mora ictam partem amputare,aut ſcalpro confeſtim circumcidere, & iis ſimilia proſequi opor
tet. Vrentia inſuper reliquiis admouenda:ſiquidem uirus hoc ueneno baſiliſci ſimile eſt. Dioſc.

Ab Aspide ictis uulnus exiguum prorſus, quaſi ab adacta acu citra tumorem conſpicitur : ſanguis exi-
guus ille quidem, ſed ater diſtillat: caligo uelox oculos obnubit : labor in totum corpus multiplex, omnino
leuis, & non ſine uoluptate conſequitur. Ideo Nicander perpulchrè cecinit: At uir perit abſq; labore, uirens
atq; diſcolor. mediocris ſtomachi dolor afficit : frons perpetuò refellitur: genę contremiſcũt, quaſi ſine ſenſu
in ſomno uellicent. hos mors tollit ad diei trientem non dilata. * Ceterùm iis qui ab aſpide feriuntur, quę de
ceraſte

A ceraſte ſcripta ſunt, auxilia dari debent. Nam uenenum hoc, quemadmodum baſiliſci celerrimè in arteriis ſanguinem cogit. Dioſcorides.

ERASISTRATVS in libro quem de medicaminibus & uenenis condidit, de uocato BASILISCO ſcitè ita refert: Cum baſiliſcus momorderit, uulnus ad auri colorem efflaueſcit. Itaq; in plurimis, quæ uirus eiaculantur, comites notæ ita ſe habent. *Ad baſiliſci morſum, ut idem Eraſiſtratus auctor eſt, auxiliatur caſtorij drachma in uino pota: item papaueris ſuccus. Ictuum remedia ita ſe habent. Dioſc.

TARANTVLAE in Apulia innumeræ uagantur. Icti ab his diuersè torquentur. ſiquidem alij perpetuò canunt, alij rident, alij plorant, alij clamitant, alij dormiunt, alij uigiliis afficiuntur: nonnulli ſaltant, plerique uomitionibus laborant, fiuntq; phreniticis ac maniacis ſimiles. *Huiuſce ueneni uis muſica mulcetur. Matthiolus.

De Animalium partibus,

Sectio XXI.

CEREBELLA paſſerum uere & autumno captorum reponũtur cum uitello oui & melle: uel ſole aut cinere ſiccata. Medici Colonienſes.

TERRESTRIS LEPORIS inaſſatum cerebrum manditur, * iuuandis tremoribus, qui ualetudine contracti ſunt: affrictu aut cibo facilem infantibus dentitionem præſtat: exuſtum caput, & cum adipe urſino aut aceto illitum, alopeciarum inanitatibus medetur. Dioſcorides.

CAPVT LACERTAE parietariæ, & rana ſecta tela ac ſpicula è corporibus detrahit. Mizaldus.

CAPVT CATI omnino nigri, in noua olla aduritur, & incineratur, ex eoq; ad læuorem, & tenuiſsimum pollinem deducto, nonnihil per tubulum pennæ mundæ, in oculum quotidie ter inſufflatur: ad oculorum uitia, unguem, nebulam, albuginem, & alia remedium præſtantiſsimum eſt. Si quis uerò ardor noctu maximè, oculum infeſtet, folia quercus aqua madentia, bina, uel terna ſimul oculo ſuperponuntur, & identidem inuertuntur. Dicebat ſecreti huius auctor, uiſum poſſe reſtitui hoc remedio poſt cæcitatem unius duntaxat anni. Mizaldus.

B CAPVT MILVI deplume uſtum, & quantum capi poteſt tribus digitis cum aqua ſumptum, podagricis auxiliatur. Galenus.

CANCRORVM oculi calcinati in reuerberio, exhibentur feliciter calculo laborantibus, & ad omnes pellendas uiſcerum obſtructiones conferunt. Quercetanus.

AGNINVS & Suillus, Vrſinusq; pulmo impoſitu, * attritus à calceamentis contractos ab inflammatione tuetur. Præferuntur ex animalibus pinguibus & robuſtis. Recentes & ſicci in uſum ueniunt. Siccantur exempta aſpera arteria in uaſe figulino impoſita clibano, & refrigerati, foliisq; abſinthij ſicci inuoluti reponuntur in loco ſicco per annum. Dioſcorides, & Medici Florentini.

PVLMO VVLPIS ſiccatur, & conſeruatur, ut antè dicti pulmones. * Ad articulorum affectus curandos ualet, item ad pulmonum uitia, & anguſtiam pectoris: unde eclegma, quod Arabes loch uocant, in officinis paratum paſsim habetur.

IECVR ERINACEI, cæterorumq; animalium ſumi debet ex ipſis animalibus nondum adultis, uinoq; odorato lauari: deinde uaſi impoſitum, furnoq; probè ſiccatum, ſed nõ exuſtum, uaſis uitratis reponitur, abſinthio ſicco inuolutum, ne putreſcat. Seruatur loco ſicco per annum.* Cum aceto mulſo potum, renum uitiis auxilio eſt: item aquæ, quæ cutem ſubiit: conuulſionibus, elephantiæ, & malè habitis: uiſcerum fluxiones exiccat. Dioſcorides, & Medici Florentini.

HEPAR LVPINVM eodem quo iam dictum eſt modo præparatur. * In puluerem tritum, confert iecinoris fluxionibus, aqua inter cutem laborantibus.

HEPAR ANATVM proprietatem habet ſiſtendi fluxum, qui ex debilitate hepatis naſcitur. Rhaſis.

ASINI IECVR inaſſatum * eſu comitialibus prodeſt, ſi ieiunis edendum detur. Capræ uerò inaſſatæ decidua ſanie, inungi luſcioſos prodeſt: & dum coquitur, apertos oculos halitu eius uaporari: prodeſt in cibo toſtum ad eadem. Tradunt hircini iecinoris cibo comitiales deprehendi. Aprinum recens ſi arefactum teratur, ex uino potum, contra ſerpentium, uolucrumq; morſus auxilio eſt. Iecur canis, qui rabie exagitatur, toſtum, & in cibo ab emorſis ſumptum, ne tententur metu aquæ, tueri creditur. Vtuntur autem ad arcendos aquæ pauores dente eo, qui caninus dicitur. hunc à cane, qui momordit, exemptum, & folliculo inditum, pro
C amuleto brachio annectunt. Inueteratum autem ſale mergi iecur, ex hydromelite binis ligulis potum ſecundas pellit. Eodem modo quo cætera præparantur. Dioſcorides.

IECORIS RANARVM puluis exiccatus, in acceſsione febrium quartanarum recte aſſumitur.

COR RANARVM, & maximè fluuiatilium, febricitantibus ſpinæ adalligatum, febriles algores minuit. Sunt, qui cordis regioni etiam admoueant, ad mitigandos cauſonum æſtus, & incendia. Mizaldus.

CORCVLVM GALERITAE femori adalligatum, ſummè prodeſſe fertur aduerſus colicum cruciatũ. Nec defuerunt, qui illud recens, eam in rem etiam deuorarint optato ſucceſſu.

TESTES GALLORVM nondum coeuntium,* deperditas in morbis uires mirificè reſtituunt: quam ob cauſam hecticis, & maraſmo laborantibus, morborumq; diuturnitate macrefactis utiliter exhibentur. Semen prolificum ſuppeditant, & uenereas uires roborant. Recentes uſurpantur. Galenus.

CASTORIVM, caſtoris ſeu fibri teſtes ſunt. Eligi debent, inquit Dioſcorides, qui ex uno principio committuntur, liquore intus ueluti ſeroſo, odore graui & uirus redolente, guſtu acri, mordente, friabili, ac multis naturalibus tunicis circundato. Adulteratur gummi ammoniaco, cum caſtoris ſanguine & caſtorio ſubacto, deinde in ueſiculam coniecto & ſiccato. Deprehenditur fraus ex notis prædictis, tum etiam quòd factitij teſtes, ipſis natiuis, qui plerunq; ſunt exigui, ampliores ſunt. * Caſtoriũ ſerpentiũ uenenis aduerſatur, ſternutamenta mouet: menſes ac partus ciet, duabus drachmis cum pulegio poti: partus, ſecundasq; eiicit: contra inflationes, tormina, ſingultus, uenena, ixiamq; ex aceto bibitur: lethargicos, & utcunq; ueterno obdormiſcentes excitat infuſum: cum aceto aũt & roſaceo olfactu, & odoris ſuffitu, idem facit: potũ & illitum prodeſt tremulis, conuulſis, & omnib. neruorũ uitiis. In ſumma, calfactoriam uim habet. Dioſc. & Florentini.

Caſtorium rarò & difficulter uerũ reperitur: ꝙ non ſit adulteratũ: Nam ꝙ affertur, quanquam odorem retineat, attamen ex aliis partibus, neq; tantũ ex teſtib. conſtat: aliqui dicũt ex renibus, nonnulli ex ſanguine, alij ex alia corporis parte: utq; maiorem ſimilitudinem cũ uero & legitimo ſeruet, quod colorem ceræ repræſentat, addunt gummi aut Ammoniacum: ſicuti quoq; Dioſcoridis tempore facere ſolebant, commiſcentes gummi priora, & aliquid ipſius ſanguinis cum exigua quantitate boni & perfecti Caſtorei, ſed neceſſe eſt nos eſſe hac in parte cautos, quod facilè illi conſequentur, qui uerum ſemel diligenter inſpexerint, aut ſaltem obſeruauerint notas illas, quas Dioſcorides plenius illi adſcribit, inter quas potior illa eſt, quòd oriantur ab uno eo-

demq; principio, quare ſi geminum erit principium & origo diuerſa; ſtatim ſuſpicio oritur, ne ſint illius animalis renes in ueſicas inuoluti: quod etiam ex magnitudine eorum apparet: nam teſticuli ſunt, ut Plinius tradit, multò minores. Quòd ſi non ita grandes eſſent, & tamen principium eſſet diuiſum, erunt & ipſi ita cõcinnati: ſed cum Gummi & Ammoniaco & ſanguine, ut antea diximus: non enim fieri poteſt, ut duę ueſicæ reperiantur, & unica tunica incluſæ, & præterea nullum animal reperitur, quod iſtius figuræ haberet teſticulos. Legitimi Caſtorei liquor eſt reſinoſus, grauis & ingrati odoris, ualidi & mordacis ſaporis, fragilis, & circumdatus pluribus tunicis natiuis. Fugiendum eſt nigrum & rancidum, nam (ſi uerum eſt quod Auicenna ſcripſit) hoc ſpacio unius diei, eum, qui intra corpus ſumpſit, interficit. Nonnulli perhibuerunt, genuinum tam acuti eſſe odoris, ut una tantum uice naribus appoſitum ſanguinem eliciat. Dioſcorides uero ſternutationem ciere dicit: quod etiam ſignum eſt eius uehementiæ, quemadmodum patet in Helleboro albo, dum contunditur. Nec mirari debemus, inter tam multa alia medicamenta hoc unicum, quod opij frigiditatem ſummam retunderet, fuiſſe ſelectum: nam præter id quod calidam habeat facultatem, partium quoq; eſt ſubtilium, ut forſitan magis quàm alia omnia medicamenta penetret, & opio in æquali efficacitate opponatur: quod ſi illi alia quædam calida & aperiens res adderetur, ut eſt crocum, piper, aut ſimile quippiam, tantum adiuuaret penetrationem, & dilataret uias opio, at non ita ualidum eſſet, ut opij uires euidenter frangeret: quod tamen utrunque Caſtoreum potenter præſtat: quanquam magis propter alteram cauſam, ut nimirum refrænet eius malignitatem illi addatur: ne aliàs (quod nonnulli faciunt) opium neceſſe ſit leuiter comburi, ut eius uis non nihil minuatur. Quod tamen etiam Galenus lib. 3. de comp. Medic. ſecundum loca reprehendit cap. 1. ubi examinat Apollonij compoſitionem ad dolores aurium. Cum itaq; Caſtoreum tanti momenti ſit, nec reperiatur aliud quippiam quod illi ſubſtitui poſſit, curandum, ut optimũ & maximè genuinum habeatur, ne ipſius reſpectu Antidotus non aſſequatur ſuam perfectionem. A

QVAE interiora uentriculi gallinæ ſinu reſidet membrana, ſecti in laminas cornus ſpecie ſimilis (ea uerò inter coquendum abiici ſolet) ſiccatur,* tritaq; in uino conuenientiſſimè ſtomachicis datur in potu. Dioſc.

INTESTINA LVPI per longum & per tranſuerſum digiti medij longitudine ſcindantur, & lauentur uino, aut aqua fœniculi, uel rutæ: inde in clibano, ut alia exiccentur.* Ad colicos efficax eſt. Colonienſes.

GENITALE CERVI, ſanguine prius probè expreſſo, uino aut aqua aliqua abluitur: deinde in furno probè exiccatur, reponiturq; in loco ſicco.* Tritum, & in uino potum, à uipera demorſis auxiliatur. remorantibus urinis ac coli cruciatibus affectis auxilio eſt, ſi, ubi aqua probè fuerit elotum, ipſa ſtatim ablutionis bibatur aqua. Aiunt, in puluerem tritum, & iis medicamentis inditum, quæ uenerem excitant, ea ualentiora efficere. Quin & dyſentericis mederi magno ſucceſſu à nonnullis expertum eſt. Dioſc. & Matthiolus. B

RENES SCINCORVM, q crocodili ſunt terreſtres, ſiccati ſeruantur.* Venerẽ excitant: ſperma augent.

VESICA SVIS, quæ terram non attigit, pubi impoſita, urinam ciere fertur. Plinius.

VMBILICI INFANTIS recenter nati, portiuncula in annulo geſtata, pollere fertur contra morbum caducum, & capitis, coliq; dolores. Albertus.

VESICA OVILLA, uel caprina, cremata, & ex poſca bibita, uel leporis teſticulus ex uino odoro coctus & potus, iis qui urinam inuiti reddunt, bene facit. Galenus.

De Oſsibus, Sectio XXII.

VNICORNV Græcis monoceros dicitur.* Huius animalis cornu ramentũ ex uino potum, iuuat partum, & ſecundas educendas: nec non ſudorem, ad uenena, peſtilentiamq;, abigendam, potu ſalubriter excitat. Datur à granis ſex ad drachmam ſemiſſem, uel integram. Andernacus.

EBVR nihil aliud eſt, quàm Elephantinorum dentium materies.* Vim aſtringendi obtinet. Scobs illita paronychia ſanat. Ad albas mulierum fluxiones præſtat, ſi in tenuiſsimum puluerem, lapide porphyreo redigatur, propineturq; ex lactucæ ſeminis cremore, aqua, in qua chalybs extinctus fuerit, priùs macerato ſemine. Raſura morbo regio laborantibus, ante cibum ex uino datur: ſi febris adeſt, ex aqua cichorij, & lupulorũ. Singulariter etiam ad uermes in febribus ualet: quia eos non, ut reliqua calfacientia, auget. Confert etiam diuturnis obſtructionibus, & ſtomachi dolores abigit: huius potu mulieres ad concipiendũ fœtum aptiſsimæ redduntur. Dioſc. Matthiolus, & Andernacus.

CERVINVM cornu* toſtum, & elotum, binis ligulis epotum, prodeſt dyſentericis, excreantibus ſanguinem, cœliacis, regio morbo, & ueſicæ doloribus cum tragacantha: fœminis fluxione uuluę laborantibus, cum liquore huic rei accommodato. Cerui cornu contuſum, crudo fictili, luto circumlito, & in furnum indito, uritur donec albeſcat. Id cadmiæ modo elotum, ulceribus oculorum, & defluxionibus ſalutare eſt: infrictũ dentes expurgat. Crudi cornu ſuffiti nidore ſerpentes fugantur: feruefactum in aceto, ſi eo gingiuæ colluantur, maxillarum à dentitione dolorem adimit. Dioſc. C

OS DE CORDE CERVI, *omnibus cordis affectibus confert. contra omnia uenena mirificè præſtat, antidotiſq; admiſcetur, quæ peſtilentiæ aduerſantur. Sed cauendum eſt, ne huius loco ſeplaſiarij bubulã tracheam arteriam accipiant in compoſitionibus, ut facere conſueuerunt. Matthiolus.

CRANII HOMINIS *in puluerem redacti drachma ex aqua betonicæ aſſumta comitialibus prodeſt. Primùm autem aqua elui, deinde uino debet, ut faciliùs ad partem affectam penetrare queat. In paralyſi ex aqua betonicæ, uel hyſſopi lauandum eſt detritum & paratum diligenter. Andernacus.

OSSICVLVM VERTICIS, triangulare, ad formam lapidis piſcis cyprini, uulgò carpionis dicti, in caluariæ uertice, ubi ſuturæ committuntur, intus ſubſiſtit. Id, ubi ſcalpello penetraueris, ſtatim foras proſilit, anatomicis hactenus incognitum.* Idem (inquam oſiculum) nummi Germanici cruciferi appellati magnitudine, diuinum epilepſiæ remedium eſt: quod morbum hunc adeò efficaciter curat, ut is nunquam reuertatur: ſiquidem Paracelſo fides adhibenda eſt. Andernacus.

ACCIPITRIS oſſa aurum attrahunt, ut Aelianus ſcribit. Ad hæc à Bruſonio, adnotante Georgio Fabritio, gallinarum oſſa auro liqueſcenti admiſta, illud in ſe conſumit.

OSSA LVPI exiccata, & in puluerem redacta ad morbum intercoſtalem, ad ictus, & puncturas ualent.

OSSA paruula, quæ inueniuntur in prioribus leporis pedibus, ad urinas potenter mouendas proſunt, ſi puluis illorum cum uino albo exhibeatur.

OS Sepiæ ad eundem affectum feliciter præſcribitur.

De OSSE brachij humani aliquid, & ſummitate alæ anſeris geſtatum, quartanam curat: item contra arthritidem & quoduis ulcus depaſcens, ſummè prodeſt humani brachij, uel tibiæ os combuſtum, facto puluere ex eo quod album intus manſit, & parti affectæ appoſito. Geber.

DENTIS apri puluis exceptus oleo linino, cynanchen prẹſentiſſimè curat, ſi locus affectus tangatur, cum extremitate pennæ tali miſtura imbutæ. Auicenna, & Arnoldus.

A Ex BVBALORVM cornibus annulus concinnatus, ac geſtatus, guttam grampam, ut uocant, hoc eſt muſculorum ſuræ conuulſionem impedit. Idem etiam præſtat, idq́; certo certius, ungulæ Alces portiuncula nuda, uel annulo incluſa, & geſtata. Mizaldus.

De Medullis, Sectio XXIII.

CERVINA MEDVLLA laudatiſsima eſt. Colligitur, præparatur, & reponitur, ut bubulina. * Ceruina perunctos uenenata fugiunt. Mollit, rarefacit, ulcera explet, &c. Dioſcorides.

VITVLINA ſecundum locum in bonitate obtinet. Colligitur eodem tēpore, eodemq́; modo conficitur, ut bubulina. * Vim habet indurata & ſcirrhoſa corpora emolliendi ſiue muſculis, ſiue tendonibus, ſiue ligamentis id accidat, ſiue etiam uiſceribus. Peſsi ex hac componuntur, uteros emollientes. Galenus.

BVBVLINA medulla tertium in bonitate locum habet: ex florenti tauro ſumitur, ex oſsibus, colligiturq́; æſtatis exitu, hyemis initio. Reponitur autem uel per ſe, lota tantùm, & ab omni immunditia repurgata, loco ſicco, in uaſe figulino uitreato, & obturato: uel lento admodum igne, uel uaſe duplici liquata: poſtea per pannum denſiorem colata, & in loco frigido ſeruata.* Calfacit, mollit, rarefacit, ulcera explet, &c. Dioſc.

HIRCINA medulla quartum in bonitate ordinem tenet: * acrior ac ſiccior eſt. Colligitur atq; præparatur, ut præcedentes, &c. Doſis omnium medullarum eſt ab ℥ ß ad ℥ ij, uel ℥ iij, pro remedij quantitate.

De Sanguine, Sectio XXIV.

SANGVIS cuius in medicina uſus, ex multis animalib. colligitur, dum adhuc ætate florenti ſunt. Sanguis HIRCINVS in hunc modum paratur. Matureſcente uua hircus quadrimus, bene habitus, iugulatur, mediusq́; effluēs ſanguis fictili bene cocto excipitur. (nam primus tenuior, poſtremus craſsior putatur)
B deinde coctus in aqua, donec concreſcat, arundine fiſſa ſecatur obliquè & tranſuerſim, ut quod in eo aqueum eſt, effluat: deinde linteo raro tectus ſoli exponitur, atq; ita ſiccatur: curandum interea, ne pluuiis aſpergatur: deinde tritus uaſe uitreo, aut fictili uitrato bene obturato reponitur. Alij hircum diebus canicularibus, herbis calculum frangentibus nutriunt, & uino albo odorato, donec urina nigreſcat: deinde iugulant, & in eum quem ſuprà diximus modum præparant. Hoc præparationis genus etſi inutile non uideatur, neceſſarium tamen non eſt, cum apud Græcos ſanguinis hirci non eo modo nutriti, etiam uſus fuerit: ſed medicamenta calculum frangentia admiſcebantur.* Sanguis anſeris, anatis, & hœdi, utiliſsimè in antidota miſcentur. Palumbi autem, turturis, & columbæ, nec non perdicis, oculis cruore ſuffuſis, & recentibus eorū uulneribus, luſcioſisq́, illinuntur. Peculiariter columbæ ſanguis, cruorem membranis cerebri erumpentem inhibet. Hirci, capræ, cerui, & leporis ſanguis inaſſatus ſartagine, dyſenterias, & cœliacorum profluuia ſiſtit: in uino potus contra toxica efficax eſt. Leporinus ſanguis ita ut tepet illitus, uitia cutis in facie, lentiginesq́; emaculat. Caninus commodè ab his bibitur, quos efferata in rabiem beſtia momorderit: contra epotum toxicum auxilio eſt. Teſtudinis terreſtris ſanguinem epotum tradunt prodeſſe comitialibus. Marinæ autem teſtudinis cum uino, & leporis coagulo, cuminoq́;, contra ſerpentium morſus, & hauſta rubetæ uenena conuenienter bibitur. Taurinus cum polenta illitus, duritias diſcutit, emollitq́;. Sanguis equarum quæ admiſſuram expertæ ſunt, in medicamenta additur quæ erodunt: ſeptica uocant. Sanguine chamæleonis genarum palpebras euelli creditum eſt. Hoc idem uiridium ranarum ſanguine præſtatur. Menſtruus ſanguis fœminarum, circumlitu conceptū inhibere exiſtimatur: aut ſi omnino mulier menſtrua ſupergrediatur, leuat podagræ dolores, & ignem ſacrum, illitus. Sanguis anatis & anſeris, teſtudinis marinæ & terreſtris & hœdi in remediis internis, ut antidoto, datur ad ʒ ij. Sanguis uerò hirci à ʒ j. ß. ad ʒ iij, uel vj. præſcribitur. Teſtudinis autem terreſtris, ad hecticam, imperatur recens & crudus ad ℥. j. In remediis quidem externis, menſuram quantitatemq́; definire nullo modo neceſſe eſt, ſed ea arbitrio & neceſsitati relinquenda. Vt cùm ad uulnera recentia oculorum, ſanguinē columbæ, uel turturis imperamus, guttas aliquas in oculum traiiciendas monemus. In emplaſtris autem uſurpamus eam quantitatem, quæ neceſſaria eſt ad puluerem excipiendū, ut in emplaſtro de pelle arietina. Cæterùm humanus ſanguis, morbo comitiali lapſos confeſtim liberat à conuulſione, ſi in paroxyſmo eorum labia eo fue-
C rint irrigata. Adeò eſt ſalutaris humanus ſanguis, ut elephantiaſi conſpurcati ſolia in balneis ex illo temperauerint. Dioſcorides, Florentini, Plinius, Rondeletius, Orpheus, & Archelaus.

De Pinguedine, adipe & ſeuo, Sectio XXV.

Pinguedo *ſeu adeps omnibus animalibus tribuitur, ſiue quatuor, ſiue duobus nitantur pedibus. Seuum uerò cornutis quadrupedibus tribuitur. Sunt autem calida & humida uel*

- Temperata: *ut*
  - Adeps
    - Humana, Suilla,
    - Anſerina, Caponis,
    - Gallinæ, Anatina, *&c.*
  - Seuum
    - Vitulinum, Hœdinum,
    - Taurinum,
    - Bubulum,
    - Hircinum,
    - Caprinum, *&c.*
- Intemperata: *uidelicet calida in*
  - Primo: *ut* Seuum
    - Capreoli,
    - Damæ,
    - Cerui, *&c.*
  - Secundo: Adeps
    - Leonina,
    - Pardi, Vrſina,
    - Vulpina, *&c.*

HVMANA ADEPS ex florentibus, autumno uel hyeme colligitur. Reponitur autem uel per [illegible]
tantùm, & ab omni cruento, aliisq; immundiciis repurgata, loco ſicco ad aquilones ſpectante, ſiue fi-
gulinis uaſculis uitreatis, foliis lauri uel nucum ſiccis conuoluta & obturata: uel exemptis membra-
nis diligentiſsimè trita, & duplici uaſe liquata, fictili uitrato bene obturato, locis ſiccis.* Ad ligationes ner-
uorum, membra emaciata, contracta, indurataq; à chirurgis applicari ſolet. Medici Florentini.

SVILLA adeps, quæ tùm Græcis, tum Latinis Axungia appellatur, eodem modo colligitur, præparatur,
ac reponitur, quo humana. Recens etiam & ſine ſale uſurpatur: & quando adipem abſolutè reperies, ſumes
adipem recentem illius anni, & ſine ſale conditum: quia poſt illud tempus mutat qualitatem, aliuſq; preditus
eſt facultatibus.* Contra uuluæ & ſedis uitia idonea eſt: ambuſtis igni medetur. E' ſue uetuſtiſsima, quæque
ſale condita, excalfacit, & emollit: elota uino pleuriticis prodeſt: cinere aut calce excepta, inflammationibus,
fiſtulis ac tumoribus ſuccurrit. Dioſcorides, & Medici Florentini.

ANSERINA adeps colligitur, præparatur & reponitur, ut humana & ſuilla. Calore ſuillam ſuperat, &
ob naturæ ſuæ ſubtilitatem magis penetrat:* eoq; rectè per anum iis iniici poteſt, qui roſionem in alto corpo
ris ſentiunt. Conuenit muliebribus malis. Dioſcorides, & Galenus.

GALLINARVM & CAPONVM adeps, ut præcedentes, præparatur ac reponitur. Media inter anſerinā
& ſuillam conſiſtit:* mollit, humorumq; acrimoniam obtundit. Ad labiorum rimas, ad mangonizandam fa-
ciem, & contra aurium dolores conuenit. Galenus, & Dioſcorides.

ANATVM & ANSERVM SYLVESTRIVM, ut ſuilla & humana, paratur & reponitur.* Efficacior eſt,
quàm domeſticorum, & aliorum animalium.

VITVLINVM & HOEDINVM ſeuum, ut adipes præcedentes præparantur & ſeruantur. *Aliquantum
aſtringunt, molliunt, &c. Dioſcorides.

TAVRINVM & BVBVLVM ſeuum conficitur & ſeruatur, ut adipes prænominatæ. Efficacius quàm ui-
tulinum eſt:* ad roſionem in recto inteſtino, aut colo, nec non difficultatem inteſtinorum, & teneſmum expe
riuntibus accommodatum. Galenus.

HIRCINVM ſeuum, ut prædictæ adipes, præparatur, eodemq; modo reponitur. * Validiſsimè diſcutit,
proinde podagricis auxiliatur, cum fimo capræ & croco impoſitū. Huic ꝓportione reſpondet ouillū. Dioſc.

SEVVM CAPRINVM, ut præcedentia, paratur, conſeruaturq;. Aſtringentius eſt:* qua ex cauſa decoctū B
cum polenta, rhoe, & caſeo, dyſentericis datur, & cum ptiſanæ ſucco infunditur. Ius decocti phthiſicis in ſor-
bitionibus prodeſt. datur quoque utiliter iis, qui cantharidum uenena hauſerunt. Cæterum ſeuum omne da-
tur in unguentis ab ℥ ß. ad ℥ j. Adeps uerò omnis in linimentis & unguentis ab ℥ ß. ad ℥ iij, uel ℥ iv. pro quan
titate remedij. Dioſcorides.

SEVVM CAPREOLI, DAMAE, & CERVI, eodem modo, quo præcedentia colliguntur, præparātur,
& reponuntur. Alia ſuperiùs enumerata uincunt, eoq; magis ſiccæ, terreæque naturæ, & ſcirrhoſis tumoribus
emolliendis ex uſu eſſe conſueuerunt. Andernacus.

LEONINA adeps colligitur, præparatur & conſeruatur, ut præcedentes. * In calore primas obtinet, &
magis digerit: ob quod ſi medicamētis ad ulcera & inflammationes idoneis ipſam admiſceas, plus offendes,
quàm iuuabis, maiore nimirum adhibita acrimonia. Inueteratis autem tumoribus, atq; ſcirrhis, induratiſque
neruorum tumoribus, ἀγκύλας Græci uocant, maximè conuenit. Andernacus.

PARDI & VRSI adeps præparantur, ut prædictæ. Minus quàm leonina ſunt efficaces. Eiſdem tamen ui-
tiis accommodari poſſunt.* Cæterum urſinam conſtat raptos uitio alopeciæ capillos reſtituere, pernionibus
ſubuenire. Dioſcorides.

VVLPINA adeps eodem modo colligitur, præparatur ac conſeruatur, quo præcedentes. * Medetur au-
rium doloribus. Dioſcorides.

VNGVLARVM ASINI combuſtarum * cinis per dies multos binis cochlearibus potus, proditur comi
tiales adiuuare. Eædem oleo ſubactæ ſtrumas diſcutiunt: & illitæ pernionibus medentur. Caprinarum cine-
re perunctæ ex aceto alopeciæ ſanantur. Dioſcorides.

VNGVLARVM VACCAE combuſtarum * cinis epotus, nutricibus lactis copiam præbet: mularum ue
rò, mulieres infœcundas reddit. Quinetiam mures earum ſuffitu fugantur, ipſis carbonibus impoſitis, & ac-
cenſis. Raſis.

VNGVLA ALCIS magna ui pollet aduerſus comitialem morbum. Nam eius particula annulo incluſa, C
& digito, qui proximus eſt minimo, ita commiſſa, ut in palmam conuertatur, collapſos, & in ipſo paroxyſmo
plurimum recreat, & confeſtim excitat. Idem efficit portiuncula eiuſdem nuda, & manui in pugnum compli
catæ inſerta: repentè enim morbum expellet, & proſtratos erigit. Quod uno & altero experimento ſe probaſ
ſe tradit Lemnius. Mizaldus uerò portiuncula eiuſdem in aurem ſiniſtram miſſa, & aliquandiu ueluti ſcalpen
do, mota, idipſum fœliciter eſt expertus, in uerè Epileptico, idq; miraculi loco habitum eſt. Ioannes Agricola,
Ammonius, idem effici tradit ſuſpenſa uel geſtata particula eiuſdem ungulæ, modò cutim attingat. Quod eti-
am amuletum ad præcautionem morbi plurimum ualere: preterea ramenta, uel ſcobem aduerſus eandem no
xam in Polonia propinari ſcribit Mizaldus. Cæterum eligenda eſt ungula dextri pedis poſterioris, cauēdumq;
ab impoſtoribus, qui bubulas pro Alcinis uendunt.

De Excrementis utilibus,

Sectio XXVI.

HVMANVM lac dulciſsimum eſt,* & maximè alit: mammis autem exuctum prodeſt tabi, & ſtomachi
roſionibus: contra hauſtum leporem marinum præſidio eſt: oculis cruore ex ictu ſuffuſis, cum thuris
polline inſtillatur: podagricis utile eſt, cum meconio & cerato illitum. Bibitur per ſe ad ℔. ß. Dioſc.

LAC omne probatur candidum, æquali craſsitudine, quod ungui inſtillatū cogitur. VACCINVM craſ-
ſum eſt,* corpus alit: ſtomachum & inteſtina inflatione uexat: renum & ueſicæ dolori conuenit. Nocet ſple-
niticis, hepaticis, comitialibus, uertiginoſis, febriculoſis, & capite dolentibus. Datur ad ℔. ß. Dioſc.

LAC ASINAE parum nutrit:* eoq; ad ulcus in tabido abſtergendum magis, quàm in aliis conuenit. I-
dem etiam morbis uentriculi, renum, ueſicæ prodeſt: nec non purgandi facultatem obtinet. Bibitur ab ℥ iv.
uſq; ad ℥ x. Collutos dentes, gingiuasq; ſtabilit. Galenus.

LAC CAPRINVM * febri hectica laborantibus, & phthiſicis, conſumtiſq;, ac emaciatis optimè conue-
nit. Poſt humanum, ſecundum in bonitate locum habet. Galenus.

OVILLVM LAC craſsius eſt caprino, minuſq; ſeroſum: & præpingue: * non autem uſq; adeò utile ſto
macho. Datur ad ℥ iv. Dioſcorides.

E' LACTE pinguiſsimo fit BVTYRVM, agitato in uaſis lacte, donec pingue ſeparetur. Butyrum naturā
oleoſum

A oleoſum eſt, & emolliens: * unde largius epotum, uentrem reſoluit: prodeſt, ubi oleum non adfuerit, contra uenena. Cum melle ſi infricetur, dentitiones adiuuat: gingiuarum pruritus, & oris ulcera infantibus emẽdat. Illitum foris capaciora alimentorum facit corpora, & ab albidis puſtulis per ſumma ſcatentibus aſſerit. Cõtra inflammationes & duritias uuluæ, quod nec uirus reſipit, nec uetuſtatem ſentit butyrum, efficax eſt: dyſentericis, & coli excruciationibus infunditur. In medicamenta addi ſolet, quæ pus mouent: utile præſertim cùm nerui, aut cerebri membranæ, ueſicæ ceruix uulnera acceperit. Id autem purgat, replet, carnem creat: ab aſpide percuſsis utiliſsimè imponitur. Recens obſoniis additum olei uicem penſat, & adipis uice fungitur in bellariis. Cæterum butyrum in remediis internis (ut in eclegmatis) præſcribitur ab ℥. ß. ad ℥. j. ß. In linimentis, unguentis, acopis, ſuppurantibus, mollientibus & laxantibus ab ℥. j. ad multas uncias apponi ſolet, pro remedij quantitate. Dioſcorides.

Servm Lactis macerationis materia eſt & per ſe quidem innocuum medicamẽtum. Præfertur, quod fit ex lacte nigrarum caprarum, in laudatis paſcuis uictitantium, recenterque fœtarum. * Excalfacit atque ſiccat ordine primo completo, & uſq; ad ſcdm. Quinetiam attenuat, abluit, abſtergit, & nitroſa, qua referta eſt facultate, aluum abſque aliqua mordacitate leniter ſubducit. Bilem tum flauam, tum atram ab exuſtis humoribus genitam deiicit: quo fit, ut mirificè conferat maniacis, & melancholicis. Præſtat item ad uiſcerum infarctus, & morbis inde prouenientibus opitulatur: nimirum aqua intercute laborantibus, felle ſuffuſis, & lienoſis. Datur utiliter febrientibus ex bile, & uiſcerum ac uaſorum obſtructionibus. Bibitur per ſe ab ℥. iiij. uſque ad ℥. x. Competit etiamnum uitiis in cute à bile, & peruſtis humoribus emergentibus. Quare lichenibus, uitiliginibus, alphis, pſoris, lepriſque admodum conuenit. Meſues.

Mel optimum flauum, odore & ſapore iucundo, acre, purum, ſincerum, totum pellucens, tam ſibi cohærens, ut continuitatem ſuam quaſi linea longiſsima non interciſum ſeruet, ſi digito attollitur. Idem coquendo paucam ſpumam emittit. Album etiam colore ſi fuerit, modò notarum bonitatis aliarum nulla deſit, nihilo deterius fuerit. Quin Hiſpani & Narbonenſes mittunt albiſsimum & longè præſtantiſsimum, idemque prædurum, quale etiam flauum præferunt liquido: quippe quod humore aliquo eſt uitiatum. * Aluo idoneũ, & ſtomacho utile, ſi aqua dilutum bibatur: uexatæ ueſicæ, renibuſque auxiliatur. Illitum ea diſcutit, quæ tenebras oculorum pupillis offundunt. Abſtergendi uim habet, ora uenarum aperit, humores euocat. qua ra-
B tione in ſordida ulcera, ſinuſque commodiſsimè infunditur. Primatum tenet uernum, deinde æſtiuum. Dioſcorides & Medici Colonienſes.

Cera notiſsima eſt. Optima eſt ſubfulua, modicè pinguis, pura, odorata, mellis habitum quadantenus referens. Secundum locum obtinet candicans, & ſuapte natura pinguis. Laudatur Pontica & Cretica. Eſtque alba uel natura, uel ablutione. Fit uiridis miſta ærugine: rubea immiſſa anchuſæ radice, cinabrio tamen ſæpe tingitur. * Cera omnis mollit, calfacit, modicè explet corpora: datur in ſorbitione dyſentericis: ac milij magnitudine decem grana ceræ hauſta, lac in nutricibus non patiuntur coagulari. Dioſc.

Propolis in alueariorum foribus & rimis, ceroſæ naturæ reperitur. eligi debet flaua, odorata, ſtyracẽ referens, mollis, & maſtiches more ductilis. * Magnopere calfacit, & euocat: aculeos, & omnia infixa corpori extrahit: in uetere tuſsi ſuffita proficit: impetigines admota tollit. Dioſc.

Ovvm molliculum plus alit ſorbili, & durum plus molli. * Luteum oui contra oculorum dolores utile eſt: inaſſatum ſedis inflammationibus prodeſt, cum croco & roſaceo: & condylomatis, cum meliloto: cum uua autem fruticis eius, quem rhoa dicunt, aut galla in patinis frigitur, ut cibo aluos ſiſtat: per ſe etiam offerri ſolet. Candidum oui crudum refrigerat: ſpiramenta cutis occludit: inflammationes oculorum infuſum lenit: ambuſta, ſi ſtatim eo perungantur, puſtulas non ſentiunt: faciem à ſolis aduſtione tuetur: fronti impoſitũ cum thure fluxiones arcet, auertitque: inflammationes oculorum lana exceptum addito roſaceo, melle & uino mitigat: utiliter contra hæmorrhoidis ſerpentis morſus crudum ſorbetur: ſummè tepidum prodeſt ueſicæ roſionibus, renum exulcerationibus, gutturis ſcabritiæ, reiectionibus ſanguinis, deſtillationibus, & thoracis rheumatiſmis. Cæterũ oua Noctuæ elixata, & infantibus pro cibo data, illos tota uita abſtemios reddunt. Dioſcorides & Philoſtratus.

Sericvm uermiculi, mori foliis ueſcentes conficiunt. Mirificè exhilarat. qua in re crudum eo longè præſtat, quod ignem fuerit expertum: tametſi coctum quandoque in uſum ueniat, uerùm antequam in infectorũ cortinis immerſum inficiatur. * Excalfacit ſericum, reſiccatque ordine primo: exiccat, & attenuat ea naturæ dote, ut cor recreet, lætumque efficiat. Quapropter laxat, firmat, purificat, & illuſtrat ſpiritus: neque eius facultas uni tantùm aſsignatur ſpirituum generi in una tantùm diſpoſitione, ſed ei proprium eſt, omnibus æquè ſpiritibus opem ferre, ita ut ſpiritus tam uitales & animales, quàm naturales referre ualeat. Matthiolus ex Auicenna.

C Spermatis Ranarvm aqua ad repellendum & ſiſtendum ſanguinis omne profluuium, & faciei ruborem efficax eſt. Quercetanus.

De excrementis inutilibus primæ coctionis, Sectio XXVII.

Coagvlvm Leporis omnium præſtantiſsimum eſt: deinde hœdi & hinnuli. Excipitur antequã ipſa animalia aliud quidquam præter lac maternum deguſtauerint. Vituli marini coagulum excipitur prius quàm cum matre ad prædam natare poſsit. Fumo aut ſole exiccata, & loco ſicco ſeruãtur. Annum unum, aut biennium durant. * Leporis coagulum tribus obolis ex uino, uenenatorum morſibus, cœliacis, dyſentericis, & fœminis fluxione uuluæ laborantibus, ac reiectionibus à pectore, auxiliatur, ſanguinem in grumos concretum diſcutit. Poſt menſtruas purgationes appoſitum uuluæ cum butyro, præſtat mulieribus, ut concipiant: potum uerò partus enecat, & à puerperio, pariendi ſpem adimit. Equi coagulum, quam hippacen aliqui uocant, priuatim cœliacis, dyſentericiſque conuenit. Hœdi, agni, hinnuli, capreæ laticornis, & dorci, apri, cerui, uituli, bubaliique coagula, ſimiles naturas ſortiuntur: contra aconiti potum in uino, & concretum lac in aceto conuenienter aſſumuntur. Hinnuli priuatim triduo à purgationibus admotum, partus ſpem intercipit. Vituli marini, caſtorei uires repræſentat: comitialibus, ſtrangulatis uuluis, potu conferre exiſtimatur. Sed ſi ſit uituli marini, hoc experimentum eſt: aqua inſpergitur, qua pauliſper cùm alterius animantis, tum præcipuè agni coagulum, maduerit: nam ſi erit ſincerum, ſtatim liqueſcit in aquam: ſin minus, conſimile permanet. In ſumma, coagulum omne diſsipata cogit, & coacta diſſoluit. Datur à G. j. ad G. xij. in morbis internis: in externis uerò à ℈. j. ad ʒ. j. Dioſcorides & Medici Florentini.

De Stercore, Sectio XXVIII.

Stercus *aut*
- Alterat *qualitate*
  - Prima. *Sic*
    - Calidum
      - Anſerinum,
      - Columbarum, *&c.*
    - Siccum, — Ciconiæ, *&c.*
  - Secunda. *Sic*
    - Aſtringit,
      - Aſininum,
      - Equinum,
      - Caninum, *&c.*
    - Aperit — Vulturinum, *&c.*
    - Mollit, — Caprinum.
    - Dolorem *mitigat*,
      - Humanum,
      - Bubulum,
      - Ouillum,
      - Lupinum,
      - Gallinarum,
      - Suillum *ſylueſt.etc.*
- Purgat, — Stercus Murium. B

STERCVS ANSERINVM excalfacit uehementer: * regium morbum curat, drachma una cum uino albo potum, per dies octo continuos ieiuno ſtomacho.

COLVMBARVM ſtercus uehementer excalfacit, & urit: cum hordeacea farina mixtum, ſtrumas ex aceto diſcutit: carbunculos emarginat, tritũ cũ melle, lini ſemine & oleo, ambuſtis igni medet̃. Dioſc.

CICONIAE ſtercus * ſi ex aqua hauriatur, comitialibus prodeſſe credunt. Dioſc.

ASININVM ſtercus, & EQVINVM ſiue crudũ, ſiue crematũ, * addito aceto, ſanguinis eruptiões cohibet.

CANINVM ſtercus, * quod flagrantiſsimo canis ſydere fuerit exceptum, cum uino aut aqua potum, aluũ ſiſtit: fiſtula gutturi inſufflatum, anginam curat: ſicuti & dyſenteriam ex lacte caprino hauſtum, in quo priùs igniti calculi fuerint extincti, aut ignitum ferrum. Quinetiã periodicas, circulareſue fugat febres, ſi cochlearis menſura in acceſſu ex uino præbeatur bibendum inſcio patiente. Præſtantius, quod candidius eſt, è canibus oſſa comedentibus. Galenus & Dioſcorides.

VVLTVRINI ſtercoris * nidore partus excuti produntur. Dioſc.

CAPRINVM ſtercus * ad ſanguinis fluorem prodeſt: cum pipere, cumino, & ſimilibus potum, ad morbũ regium conducit cum pipere & cinnamomo, menſtrua prouocat, & aquam inter cutem educit: ſplenis etiam duritiem diſcutit: ex aceto uenenis aduerſatur. Extrinſecus adhibitum ad alopeciam confert, & ambuſta ex aceto & oleo roſaceo curat: cum axungia autem coxendicum dolori medetur: uentri impoſitum hydropicis auxiliatur. Andernacus ex Galeno.

HVMANVM ſtercus * illitum, uulnera ab inflammatione uindicat, & obiter intumeſcere non patitur: ſed ea ſtatim glutinat: ſicco ex melle anginæ perungi commodiſsimè traduntur. Dioſc.

BVBVLVM ſtercus * ſi recens admoueatur, uulnerum inflammationes mitigat: foliis autem inuoluitur, & calfactum cinere feruenti ſuperponitur: coxendicis cruciatus fotu compeſcit: illitum ex aceto duritias, panos, & ſtrumas diſcutit. Exiccantis, attrahentiſque eſt facultatis: apum ueſparumque morſus iuuat. Humidũ uere collectum, cum boues herbas depaſcuntur, impoſitum aqua intercute laborantes iuuat. Priuatim ſuffitu fimi, quod à maſculo boue redditum eſt, procidentes uuluæ reprimuntur: accenſi nidore culices abiguntur. Noui, inquit Geſnerus, qui bubulum ſtercus aridum in iuſculo ignarus bibit, & à coli dolore ſtatim euaſit. Audiui etiam à uiris fide dignis, non paucos ruſticos eiuſdem potu liberatos. Quidam non ipſum excremen- C
tum, ſed expreſſum inde ſuccum bibunt, & meliùs habent. Dioſcorides, Galenus, & Geſnerus.

OVILLVM ſtercus * ex aceto illitum ſanat epinyctidas, clauos, pẽſiles uerrucas, thymos, & ambuſta igni, roſaceo cerato exceptum. Dioſcorides.

LVPINVM ſtercus * ex uino albo potum colicis confert. Galenus.

GALLINACEVM ſtercus * omnia eadem, quæ columbinũ præſtat, ſed inefficaciùs: priuatim tamen contra uenena fungorum & coli cruciatus ex aceto aut uino bibitur. Dioſc.

STERCVS SVIS SYLVESTRIS aridum, * in aqua aut uino potum reiectiones ſanguinis ſiſtit: uetuſtũ lateris dolorem mulcet: ad rupta & conuulſa ex aceto bibitur: luxatis cum aceto roſaceo medetur. Dioſc.

MVRINVM STERCVS * detritum cum aceto, & illitum, alopeciis medetur: cum thure & mulſo calculos expellit: ſubditæ infantibus muſcerdæ, alui deiectionem promouent. Dioſcorides.

CROCODYLI TERRESTRIS ſtercus * mulieribus colorem nutrit in facie, nitoremq; ſeruat. Optimũ eſt candidiſsimum, & friabile, amyli modo, minimè ponderoſum, in humore ſtatim eliqueſcens: quod cùm teritur, fermenti acorem quadantenus refert. Adulterant id ſturnorum ſtercore, quos captos oriza paſcunt, ipſumque non diſsimile uendunt. Alij amylum aut cimoliam miſcent & adſcito anchuſæ colore per rarum cribrum paulatim exprimunt, ut ſe contrahat in uermiculorum ſpeciem: qui ſiccati pro crocodylea uendunt. Dioſcorides.

De excrementis ſecundæ coctionis, Sectio XXIX.

FEL omne deſumendum eſt ab animalibus mediæ ætatis quæ neque famem, neque ſitim paſſa, neque exercitio nimium defatigata ſint, neque iræ nimium indulſerint. Detractum à iecore, & præligatis filo uiis, quibus & admittitur & egreditur bilis, in feruentẽ aquã demittitur aliquãto tẽpore, mox exẽptũ ſiccatur loco ſicco, & recõditur. Siccatur etiã camino ſuſpẽſum, nec aquæ feruẽti demiſsũ. Interdum eo

utimur

A utimur recenti, iam primùm ab animali exempto, ueluti felle gallorum, perdicum, piſcium, & ſimilium, quæ facilè comparari poſſunt, nec magno conſtant.* Eſt autem omnis fellis uis acris, & excalfaciens: intenſis tamen, & remiſsis uiribus differunt. Siquidem præſtantius in effectu eſſe uidetur fel marini ſcorpionis, & piſcis, qui Callionymus appellatur, marinæ teſtudinis, hyenæq́;: item perdicis, aquilæ, gallinæ candidæ, & ſylueſtris capræ: quod priuatim prodeſt contra ſuffuſiones incipientes, & oculorum caligines, argemas & genarum ſcabritias. Ouillo, ſuillo, hircino atq; urſino, taurinũ multò efficacius. Felle omni perfacilem, præſertim infantibus, deiectionẽ quis molietur, ſi intinctum eo tomentũ, aut fimbriam ſedi ſubiiciat. Priuatim taurino anginæ cum melle perunguntur: ſedis ulcera ſanat, & ad cicatricem uſq; perducit. Idem auribus fractis, & purulentis cum muliebri lacte, aut caprino inſtillatum, medetur: & ſibilo earundem ex porri ſucco. Admiſceri inſueuit uulnerariis emplaſtris, & circumlinitionibus, quæ contra uenenata parantur: phagedænicis ulceribus, colis, & ſcroti doloribus ex melle prodeſt: lepras, furfures cum nitro & terra cimolia quàm optimè purgat. Ouillum & urſinum contra eadẽ pollẽt, uerùm inefficaciùs hæc præſtant. Vrſinum eclegmate comitiales adiuuat. Fel teſtudinũ anginis, & in ore infantiũ nomis prodeſt: naribus inditum comitiales erigit. Syluestriũ caprarum felle peculiariter peruncti luſcioſi ſanantur. Hircinum idem obit munus: thymia abolet, & luxuriãtes elephanticorum extuberationes illitu reprimit. Suillum autem contra aurium ulcera, reliquaque omnia magno uſu aſſumitur. Dioſcorides & Medici Florentini.

VRINA CATI deſtillata, ad ſurditatem ualet. Quercetanus.

HVMANAM VRINAM * ſuam cuiq; bibere contra uiperæ morſus, ac uenena, incipientemq́; aquam intercutem proderit: ſcorpionis, uiperæ marinorũ, draconiſq́; morſus ea conuenientiſsimè fouentur. Canina ad perfundendos canis morſus idonea eſt: pruritus & lepras nitro addito expurgat. Sed uetus ulcera capitis manantia, furfures, pſoras, & feruidas eruptiones, multò magis abſtergit: nomas, & præcipuè genitalium, cohibet: auribus infuſa manans pus ſupprimit: decoctaq; in calice mali punici, earum uermiculos abigit. Pueri impubis reſorpta urina, orthopnoicis auxiliatur: decocta in æreo uaſe cum melle emẽdat cicatrices, argema, caliginesq́;: ex ea, & cupro, idoneum auri ferrumen conficitur. Quod in urina ſubſidit, illitu ignem ſacrũ mitigat: feruefactum cum cyprino, inditumq́; uuluæ dolores mulcet, ſtrangulatus leuat, genas deterget, oculorũ cicatrices expurgat. Taurina ſi cum myrrha inſtilletur, aurium dolores lenit. Aprina uiribus iiſdem prædita
B eſt: priuatim comminuit ueſicæ calculos, & potu expellit. Caprina ad aquam quæ cutem ſubiit, cũ nardi ſpica quotidie binis cyathis cum aqua bibitur, urinamq́; per aluum extrahit: aurium doloribus inſtillata medetur. Aſinina traditur renum uitiis mederi. Lyncis urinam, quam lyncurium appellant, ſimulac excernitur, glaciari coiréue in calculi duritiam uulgò creditum eſt. quare quod de ea proditum eſt, uanum eſſe conuincitur. Eſt enim, quod à nonnullis uocatur ſuccinum pterygophoron, ideo dictum, quòd pennas ad ſe alliciat. Id potum ex aqua, ſtomacho, aluoque fluxione laboranti conuenit. Dioſc.

De excrementis tertiæ coctionis,
Sectio XXX.

SVDOR omnis malus eſt, præſertim equi, aſini & muli.* Siquidem potus, uiridem tumidamq́; reddit faciem: ſudorẽ fœtidũ in uniuerſum excitat corpus, præſertim ſub alis. Perturbat præterea tum uentriculũ, tũ aluũ uniuerſam, genitis excitatiſq́; flatib⁹ in inteſtinis. Quòd ſi bibat̃ ex uino, deliriũ facit. Matth.

STRIGMENTA à balneis * calefaciunt, molliunt, diſcutiunt: ad ſedis rimas & condylomata illinuntur. Illa uerò quæ ex palæſtris puluerem ſibi aſciuerunt, in ſordis ſpeciem redacta, articulorum nodos impoſita adiuuant: iſchiadicis in fotus, aut malagmatis locum, calida commodè ſufficiuntur. Deraſæ gymnaſiorum parietibus, ſimulacriſque ſordes calefaciunt: tubercula quæ ægrè ad coctionem producuntur, diſsipant: deſquamatis, & ulceribus antiquis proſunt. Dioſcorides.

MOSCHVS excrementum eſt cuiuſdam animalis, certo anni tempore circa eius umbilicum ueluti in tumorem quendam concretum. Melior eſt Orientalis, ſubflauus. Adulteratur, quemadmodum & cætera, quæ rara ſunt: ſed ex colore, odore & ſaporé dignoſcitur, præterea etiam ex pondere: nam multa admiſcentur in eo adulterando. Verùm cui ſincerum & uerum experientia cognitum eſt, ex his notis facilè fucum deprehendet. Seruatur melius pyxide plumbea, cera obturata per ſe. Excalfacit ordine ſecũdo, ſiccat uerò tertio.* Cor frigidum ac tremulum roborat, & omnibus ipſius affectibus opem præſtat potus atque illitus. Deterget tenues oculorum albugines, & humidas defluxiones exiccat: cerebrum roborat, & diuturnum capitis dolorẽ mulcet, ſi tamen è pituitæ redundantia proueniat. Coles ex eo cicino oleo macerato perunctus, promptius
C in uenerem excitatur. Matthiolus ex Ruellio, & Medici Florentini.

OESYPVS eſt ſuccidarum lanarum pinguitudo, quam uulgò hyſſopum humidam appellant: cuius parandi ratio hæc eſt. Succidæ lanæ molles è collo feminibusq́; aqua feruente macerantur, in eaq́; lauantur, donec ſordibus bene expreſsis, purgatæ extrahuntur: deinde aqua magno impetu lignea rude agitatur: aut uaſculo excepta in aliam ex alto infunditur, quò largius ſordida ſpuma ſupernatet: qua diſſoluta, pingue ſupernatans aquæ, excipitur: rurſus aqua agitatur, pingueq́; excipitur: & hoc deinceps tantiſper fieri debet, dum conſumpta pinguitudine, nihil prorſus ſpumę extet. Collecta pinguitudo agitatur, & aqua pura reſpergitur, perpetuoq́; ad ſolem manibus miſcetur, donec candida ſpectetur, & aquam non amplius inficiat: tum in fictili uaſe denſo & bene cocto reconditur, & in cella loco uẽ frigido reponitur.* Emollit, reſoluit, calefacit, dolores ſedat. Medici Florentini ex Dioſcoride.

SPOLIVM SERPENTIS, ſeu ſenectus anguium * in uino decocta, dolori aurium, infuſu: & dentium, collutione auxilio eſt. Addunt eam in medicamenta oculorum, ſed præcipuè uiperinam. Dioſcorides.

ZIBETTVM in exteriori teſticulorum utriculo cuiuſdam animalis, feli, qui ueteribus ædificiorum ruinis oberrat, non abſimilis. Catos hæc animalia uocant, quos ſæpius Venetiis uidi ex Syria delatos. Eſt autem Zibettum, tanquam ſudor inter huiuſce animalis teſticulos concreſcens, calidæ humidæq́; facultatis. Id cauernulæ umbilici impoſitum, uuluæ ſtrangulationibus mirificè prodeſt: proinde nec mirum eſt, ſi eo uiri penĩ circumlito magnum mulieribus in coitu afferant ſolatium. Matthiolus.

ASPIDIS exuuium tritum cum melle, ſuffuſionibus multum conducit, ſi oculis illinatur. Sed præter id, uiſum acutiſsimum reddit. Galenus.

LAPILLI in bouis uentriculo menſe Martio inuenti, ſi aſſumantur cum uino albo calculum ſoluunt. Experientia ſæpius comprobatum.

LAPILLVS in ueſica, fellis tauri menſe Maio inuentus, qui ſi uino imponatur, colorem croceum, mutato paululum ſapore, contrahit. De hoc uino quotidie recenti affuſo ſingulis diebus ægri bibant, donec lapis uino impoſitus omnino conſumptus ſit. Hac ratione calculum comminui, & tandem conſumi, experientia multis conſtat. Quercetanus.

LIBRI PRIMI FINIS.

ANTIDOTARII SPECIALIS PER Io. Iacobum Vveckerum emendati & locupletati

LIBER II.

De Aquis diſtillatis, Sectio I.

ABSOLVTO primo libro, in quo de medicamentis natura procreatis egimus, ad ſecundum qui de artificialibus tractat, uenire tempeſtiuum eſt: initium ab aquis diſtillatis ſumentes. Itaque

- Aquæ diſtillatæ ex rebus
  - Simplicibus, hoc eſt, aut herbis, aut floribus, aut radicibus, etc. eæq́ue uel
    - Alterãt qualitate
      - Manifeſta: et uel
        - Frigefacientes
          - Sanguinem feruẽfactum
            - Lactucæ, Portulacæ,
            - Nymphæę, Violarum,
            - Oxalidis,
            - Intybi, ſeu Cichorij,
            - Fumariæ, &c.
          - Bilem in
            - Capite — Solani, Lactucæ, Nymphæę, Papaueris, &c,
            - Thorace — Violarum, Papaueris, Vngulæ caballinæ.
            - Corde — Acetoſæ, Cotoneorum, Nenupharis, Roſarum, Violarum, Corticum iuglandium.
            - Stomacho — Cotoneorũ, Cucurbitæ, Roſarum, Violarum, Portulacæ, Solatri, Semperuiui.
            - Hepate — Endiuiæ, Cichorij, Solatri, Portulacæ, Nenupharis, &c.
            - Renibus & Veſica — Endiuiæ, Halicacabi, Plãtaginis, Nenupharis, Melonum, Cucurbitæ, Citrulli, Fragorum, Semperuiui, Graminis, Ceraſorum nigrorũ, &c.
            - Matrice — Endiuiæ, Lactucæ, Nenupharis, Portulacę, Roſarum, &c.
        - Calefacientes. *Vide in ſequentibus ſignum A.*
      - Occulta: *ut* — Aqua ex ſtercore humano, Aqua perſicorum, Aqua tiliæ, &c.
    - Purgant — Ebuli, Sambuci, &c.
  - Compoſitis: & uel
    - Nutrientes, *ſeu* Confortantes: *ut* Aqua — Caponis, Cochlearum.
    - Alterantes: *ut* — Aqua uitæ.

A. Aquæ

A.
Aquæ *diſtillatæ calefacientes, ſeu concoquentes*

- Pituitam *in*
  - Capite
    - Betonicæ, Saluiæ,
    - Maioranæ, Chamomillæ,
    - Fœniculi, Calaminthæ,
    - Anthos, Liliorum conuall.
    - Primulæ ueris,
    - Euphragiæ,
    - Tiliæ, *&c.*
  - Thorace
    - Adianthi,
    - Betonicæ,
    - Hyſſopi,
    - Praſij,
    - Cardui benedicti,
    - Scabioſæ,
    - Ireos,
    - Herbæ Peti,
    - Meliſſæ,
    - Brunellæ,
    - Conſolidæ maioris, *&c.*
  - Corde
    - Cinnamomi,
    - Meliſſæ,
    - Roriſmarini, *&c.*
  - Stomacho
    - Abſinthij, Menthæ,
    - Fœniculi, Cinnamomi,
    - Cerefolij,
    - Serpilli,
    - Calendulæ.
  - Hepate
    - Abſinthij,
    - Origani,
    - Centaurij minoris,
    - Eupatorij,
    - Fœniculi.
  - Splene
    - Ariſtolochiæ, Naſturtij,
    - Abſinthij, Calaminthæ,
    - Gentianæ, *&c.*
  - Renibus & ueſica
    - Erucæ, Vrticæ,
    - Saxifragiæ, Parietariæ,
    - Quinquefolij, Raphani,
    - Enulæ,
    - Pimpinellæ, *&c.*
  - Matrice
    - Arthemiſiæ, Calaminthæ,
    - Pulegij, Sabinæ,
    - Leuiſtici, *&c.*
- Atram *bilem in*
  - Capite
    - Lupulorum,
    - Fumi terræ, *&c.*
  - Thorace
    - Meliſſæ,
    - Cardui benedicti, *&c.*
  - Corde
    - Boraginis, Bugloſſæ,
    - Meliſſæ,
    - Roriſmarini, *&c.*
  - Hepate
    - Cichorij, Fumi terræ,
    - Lupulorum,
    - Aſari, *&c.*
  - Splene
    - Cuſcutæ, Scolopendrij,
    - Tamariſci,
    - Thymi, *&c.*

Aqua

Aqua ſtillatitia quomodo ex herbis & floribus extrahatur. A

QVOD ſi quis ex herbis, & floribus aquam extrahere ſolummodò uelit, primò omnia contundat in marmore, deinde putrefactis prius per aliquot dies in fimo, diſtillet in Bal.M.uaporoſo per alembicum uitreum: aqua autem ad diuerſos uſus reſeruetur. Quercetanus.

De aquis refrigerantibus ſanguinem.

LACTVCA domeſtica Maio menſe colligitur, tunditur, & diſtillatur in balneo Mariæ, uaſis uitreis: deinde per aliquot dies ſoli exponitur uaſe obturato linteo, uel membrana perforata, ut quicquid excrementoſum eſt, reſoluatur, ſimulq́ue expiret empyreuma: demum ſeruatur per annum loco aliquo frigidiore, ſicco. * Refrigerat ſanguinem feruefactum, hepar, & caput: ſomnum inducit: lac generat: ſitim extinguit, &c.

PORTVLACA menſe Iunio in cineribus, uel uapore ſicco feruente diſtillanda eſt: deinde inſolanda, & ſeruanda in uaſe aliquo uitreo obturato, per annum.* Refrigerat ſanguinem & hepar: ſitim extinguit. Sanguinis ſputo, tuſsi calidæ, & peſtilentiæ confert, &c.

FLORES NENVPHARIS albi colliguntur, cùm ſunt in uigore, atque in balneo Mariæ deſtillantur: deinde inſolatur aqua: demum in uaſe uitreo conſeruatur per annum. * Refrigerat ſanguinem ſupercalefactũ, & uiſcera omnia interna: morbo regio, tuſsi calidæ, pleuritidi, & capitis dolori confert: ſitim & febrium peſtilentialium calorem extinguit: hecticæ medetur, &c.

VIOLARVM flores menſe Martio, in balneo feruentis aquæ, uaſis uitreis diſtillandæ ſunt: aqua in uaſe uitreo obſtructo inſolanda per aliquot dies: deinde conſeruanda per annum.* Sanguinis feruorem, & cordis, hepatis, & pulmonis calorem, ſitimq́; extinguit, &c.

OXALIDIS ſubſtantia uniuerſa contunditur menſe Maio, diſtillaturq́; uitreis organis in balneo feruentis aquæ. Inſolatur per aliquot dies. Conſeruatur per annum. * Sanguinem, cor, hepar & ſplenem refrigerat pota, & forinſecus ſuperpoſita. Cum theriaca bibita, peſtilentiæ medetur, &c.

ENDIVIA ſeu CICHORIVM unà cum radice tuſum menſe Maio diſtillatur in balneo Mariæ. Inſolatur & conſeruatur per annum.* Contra uentriculi calorem efficax eſt, pota per quatuor dies, mane & ueſperi ad quantitatem unciæ unius. Cor roborat, hepar refrigerat, foris appoſita, &c.

FVMARIA cum radicibus, floribus & herba contuſa, circa finem Maij diſtillanda eſt in balneo aquæ calentis: poſtea inſolanda: demum conſeruanda per annum. * Regio morbo, & ſcabiei conuenit. Sanguinem mundificat: ſudorem prouocat: uentriculum roborat: aduſtos humores educit, &c. B

De aquis diſtillatis, refrigerantibus, ſeu concoquentibus bilem in capite.

SOLANI folia cùm acini ſunt adhuc uirides, contuſa diſtillantur in balneo Mariæ: inſolatur aqua, & ſeruatur per annum.* Capitis dolori ex calido confert: calculum expellit, &c.

PAPAVERIS albi folia circa principium Iunij contundenda ſunt, atque in balneo feruentis aquæ diſtillanda uaſis uitreis: inſolanda poſtea: demum per annum conſeruanda.* Somnium inducit: capitis dolorem mitigat: calorem omnem præter naturam extinguit: uſtis à ſole prodeſt, &c.

IN CAPITE etiam bilem concoquunt, aqua Lactucæ, Nymphæę ſeu Nenupharis: de quibus uide ſuprà.

De aquis concoquentibus bilem in thorace.

TVSSILAGO ſeu VNGVLA CABALLINA menſe Maio, uel Iunio incipiẽte diſtillatur in balneo Mariæ, uel cineribus, moderato calore. Inſolatur, & conſeruatur ultra annum. * Contra uſtionem efficax eſt. Phthiſicis confert, &c.

IN THORACE etiam bilem concoquunt, aqua Violarum, Papaueris, &c. de quibus uide s̃. ſuo loco.

De aquis diſtillatis refrigerantibus cor.

MALA COTONEA matura, minutim conciſa, in balneo calentis aquæ diſtillanda ſunt: aquaq́ue poſtea ſeruanda ab anno uno uſque ad duos.* Cor & uentriculum confortat: cibum in uentriculo retinet, uomitum compeſcit: alui fluorem ſiſtit, &c.

ROSAE DAMASCENAE Maio menſe uitreis organis in balneo Mariæ diſtillandæ ſunt: poſtea aqua per aliquot dies inſolata conſeruatur ad annos duos uel tres, in uaſe uitreo, bene obſtructo.* Cor refrigerat & confortat: ſyncopi confert, ſomnum inducit, &c.

IVGLANDES ſeu NVCES VIRIDES circa finẽ Iunij colliguntur, cõtundũtur, atq; in uaſe duplici diſtillãtur organis uitreis: aqua conſeruatur ad annos duos.* Refrigerat, peſtillentiæ atq; hydropi medetur, &c.

COR etiam REFRIGERANT, aqua Acetoſæ, Nenupharis, Violarum: de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De aquis diſtillatis refrigerantibus ſtomachum. C

CVCVRBITAE maturæ, atque contuſæ, in balneo Mariæ ſunt diſtillandæ uaſis uitreis: deinde aqua per aliquot dies inſolata, conſeruanda ad annum.* Sitim, & calorem febrilem extinguit: ad calculum rennm utilis eſt: renes atque ueſicam mundat, urinamq́; mouet, &c.

SEMPERVIVVM ſeu SEDVM menſe Maio uel Iunio diſtillanda eſt in balneo calentis aquæ, uel cinerib9 calidis: poſtea inſolanda, ac per annum conſeruanda.* Refrigerat uehementer, &c.

STOMACHVM quoque REFRIGERANT, aqua Cotoneorum, Roſarum, Violarum, Portulacæ, Solatri: de quibus omnibus uide ſuprà.

De aquis refrigerantibus hepar.

HEPAR REFRIGERANT, aqua Endiuiæ, Cichorij, Solatri, Portulacæ, Nenupharis, &c. de quibus omnibus uide ſuprà ſuo loco.

De aquis refrigerantibus renes & ueſicam.

PLANTAGO, ſiue maior ſiue minor, menſe Maio in balneo Mariæ diſtillanda eſt: poſtea per aliquot dies ad ſolem poſita, conſeruanda ad annos duos.* Phthiſicis, hydropicis, dyſentericis confert: quartanæ medet̃: ulcera renum curat, &c.

MELONES maturi minutim ſcinduntur, & in balneo aquæ feruentis diſtillantur. * Renum calculo prodeſt: urinã mouet: renes mũdificat: hepar refrigerat: ſitim extinguit, &c. Eodẽ modo Citrulli diſtillãdi ſunt.

FRAGA matura in duplici uaſe, organis uitreis diſtillantur: aqua per aliquot dies ſoli exponitur: deinde conſeruatur per annum. * Refrigerat: ſitim extinguit: ſanguinem clarificat: morbo regio ſuccurrit: hepati prodeſt: calculos expellit, &c.

GRAMEN unà cum ſuis radicibus menſe Maio diſtillandum eſt, uitreis organis, in balneo Mariæ: deinde inſolanda aqua, & per annum ſeruanda.* Alui fluorem cohibet: renes mundificat: urinam ciet: obſtructiones tollit: uermes necat.

CERASA NIGRA matura in balneo aquæ calentis uitreis organis diſtillantur: ſoli exponitur aqua per dies aliquot: deinde ſeruatur per annum.* Hydropi medetur pota, pro potu ordinario: paralyſi linguæ, apoplexiæ conuenit: urinam ducit.

A Ex floribus PAPAVERIS rubri, uel ipſorum ſucco, aquã per alembicum elicies, ad refrigerandum aptiſſimam. Quercetanus.

De aquis refrigerantibus matricem.

MATRICEM REFRIGERANT aqua Endiuiæ, Lactucæ, Nenupharis, Portulacæ, Roſarum: de quibus omnibus uide ſuprà ſuo loco.

De aquis diſti llatis calfacientibus caput, ſeu concoquentibus pituitam in capite.

BETONICA menſe Maio colligenda atq; diſtillanda eſt, in uaſe duplici, uitreis uel ſtanneis organis: deinde ad ſolem per aliquot dies expoſita, cõſeruanda per annũ. * Contra hydropẽ, omne genus febriũ ualet. Hepati inſup calfacto, lieni, pulmoni, & capiti cõfert: partus accelerat: uenenatorũ animaliũ morſus pſanat, &c.

SALVIAM collige, dum flores profert, ac in balneo Mariæ diſtilla: ad ſolem expone & conſerua. Durat ad annos duos. * Apoplexiæ, paralyſi linguæ, ſpaſmo conuenit: cerebrum roborat: menſtrua prouocat, &c.

MAIORANAM menſe Maio uel Iunio collige: diſtilla in aquæ feruentis balneo, uaſis uitreis uel ſtanneis: & conſerua per annum. * Refrigerato cerebro confert: urinam mouet: uterum calefacit: menſes mouet: apoplecticos iuuat: paralyſi linguæ medetur: memoriam reſtaurat, &c.

CHAMOMILLAM circa finem Maij collige, ac diſtilla. * Dolores uentris, & maximè colicum mitigat: calculum in renibus frangit: menſes prouocat: fœtum mortuum expellit, capitis dolorem aufert, &c.

FOENICVLVM Maio menſe uitreis organis diſtillatur, & per annum ſeruatur. * Cerebrum & cor roborat: pectus dilatat: tuſsi medetur: menſes ciet: lac in mulieribus auget: uiſum clarificat, oculis impoſita, &c.

CALAMINTHAM Maio mẽſe collige, atq; in duplici uaſe diſtilla, & conſerua. * Matricem calfacit, mundificat: menſes prouocat: capitis dolorem mitigat, &c.

FLORES ANTHOS recentes collige, atq; diſtilla per ſe uel cum uino, in balneo Mariæ, uitreis organis: & ſerua ad annos duos, uel tres. Aſthmaticis, regio morbo laborantibus mirè opitulatur: concoctionem uentriculi adiuuat: ſanguinem mundat, &c.

FLORES LILIORVM CONVAL. menſe Maio collige: in uino optimo macera, donec fundum petant:
B deinde in balneo aquæ calentis, uitreis organis diſtilla: atque conſerua ad annos duos uel tres, &c. * Cere-
brum, cor, & ſenſus confortat. Epilepſiam, paralyſin linguæ perſanat, &c.

PRIMVLAE VERIS flores unà cum herba initio ueris collige, atque diſtilla, &c. * Paralyſin linguæ curat: dolores capitis à frigore mulcet: mulieribus grauidis conducit, &c.

EVPHRAGIAM florentem collige, atque in balneo uel duplici uaſe diſtilla, ac conſerua. * Oculos clarificat impoſita: uiſum exacuit, &c.

TILIAE flores recentes collige, atque in balneo Mariæ diſtilla moderato calore, & ſerua. * Apoplexiæ & paralyſi linguæ medetur. &c.

Aqua Panis.

℞. Medullam panis recentis, è furno extracti, adhuc calentis: atque uitreis organis deſtilla. Huius aquæ ℥ iiij. epilepticis magno uſu præbẽtur. Nonnulli puluerem addunt, quæ illi affectui propriè aduerſantur: cuiuſmodi aſſerunt lupinum dentem eſſe, ad drachmam exhibitum. Rubeus.

Aqua panis alia.

Medullam panis recenter ex fornace extractam, adhuc calidam pone in patina, uel alueolo, ſicut fundum non attingat, ligneæ crati ſuperponens: alio catino contege, & panno lineo, ne ſpiret, aut citò frigeſcat inuolue. Sic namque diſtillat aqua, cuius eſt ad ſurditatem uſus, & ad reſtituendas uires, cerebri præſertim & cordis, ſi nonnihil croci addatur. Poteſt & panis calens, ut dictum eſt, generoſo uino infundi, inde ſtatim uitreis organis, tepente Balneo, rimis optimè glutine ſtipatis, diſtillari liquor: quem plerique denuò eiuſdem calore balnei deſtillant: aſſeruntq; opportunum huius aquæ uſum, ſtomachum roborare, putredinem arcere, & ſanitatem tueri, quod ob ſubſtantiæ familiaritatem non eſt abſurdum: neceſſe autem eſt pauco fermento panem ad hos uſus adferre. Idem.

De herbis excalfacientibus thoracem.

ADIANTHVM menſe Maio diſtilla & conſerua. * Hepar & pulmones mundat: ſanguinem purum reddit: calculos frangit, &c.

C HYSSOPVM cum ſuis floribus menſe Auguſto contunde, atque diſtilla in aquæ feruentis balneo, & conſerua. * Aſthmaticis confert: tuſsi medetur: pulmones à phlegmate purgat, &c.

PRASSIVM, ſeu MARRVBIVM unà cum radicibus Maio uel Iunio collige, atque in balneo Mariæ uitreis organis diſtilla, & ſerua. * Ad tuſsim, pectoris anguſtiam ualet: pectus, uentriculum, pulmones, hepar & lienem corroborat: hydropicos iuuat, &c.

CARDVVS BENEDICTVS circa finem Maij eſt diſtillandus in balneo, uel uaſe duplici: deinde uaſe uitreo conſeruanda aqua per annum. * Capitis dolorem aufert: memoriam roborat: uertiginem & quartanam curat: ſudorem prouocat, &c.

SCABIOSAM unà cum radicibus collige circa finem Maij: contunde, & diſtilla in balneo aquæ feruentis: deinde per aliquot dies pone ad ſolem, & conſerua per annum. * Ad laterum punctiones, & apoſtemata interna, tuſsim, peſtem, & pectoris anguſtiam ualet.

FLORES IREOS menſe Maio, radices uerò Martio collige, atque diſtilla in balneo Mariæ uitreis organis: inſola, & conſerua. * Hydropicis & febricitantibus conuenit, pota quotidie, manè ſcilicet & ueſperi ad quantitatem unciæ unius. Dolorem uentris, & tormina ſedat, &c.

HERBAM PETI, ab inſula Florida nuper allatam collige menſe Iunio uel Iulio: contunde, atq; diſtilla in uaſe duplici, uitreis organis: mox inſola, ac conſerua per annum. * Hydropicis opitulatur mirificè pota quotidie ſtomacho ieiuno: aſthmaticos curat cum aqua euphragiæ pota: oris ulcera emendat: dentiumq́ue dolores mitigat, &c. Leo Suauius.

In MAIO ſume MELISSAM, contunde, atq; in uino odorato optimo macera per aliquot dies: deinde in balneo Mariæ diſtilla, atq; conſerua ad tres uel quatuor annos, uaſe uitreo optimè clauſo. * Memoriam lapſam reſtituit: ſenſus omnes acuit: caniciem arcet: cor, cerebrum & uentriculum corroborat: lætitiam inducit: paralyſi linguæ medetur: dentium dolores mitigat: atq; anhelitum bonum conciliat, &c.

BRVNELLA unà cum floribus circa finem Martij colligenda, contundenda atque diſtillanda eſt, deinde conſeruanda. * Linguæ nigricanti in febribus ardentibus conuenit gargarizata: pectus expurgat: febribus omnibus conducit, &c.

CONSOLIDAE maioris radix Maio menſe colligitur, & tuſa in balneo Mariæ diſtillatur. * Oſſa fracta conglutinat: ruptis medetur: ſanguinem ex uulneribus manantem ſiſtit, &c.

De aquis calfacientibus cor.

CINNAMOMVM craſsè contunditur: deinde in aqua fontana, uel cotoneorum, uel roſarum maceratur

ſuffi-

ſufficienti, per diem uel noctem, & in aquæ calentis uapore, uel balneo Mariæ diſtillatur: aquaq; ſeruatur ad A annos uſque quatuor. * Egregiè reficit uires.

CINNAMOMVM electiſsimum confringe in tenuiſsimas partes: deinde in ſacculum lineum indito: ſuſpendaturq; hic ſacculus in uaſe, in quo aqua ſit in fundo, ita tamen, ut aqua ſacculum non contingat: ac clauſo diligenter uaſe, immittatur hoc uas in cacabum, plenum aqua calefacta & feruida, ita ut aqua illa, quæ in eo uaſe continetur, in quo cinnamomum dependet, bulliat: maneat hoc modo aliquandiu cinnamomum in calido illo uapore, quoad bene attrahat. Deinde cinnamomum ſic madefactum uapore aquæ bullientis, contundatur, & fiat quaſi paſta quædam, & ſimul cum impreſſo liquore, quem aſſumpſit, infundatur in alembicum: ſi opus uidebitur, poteris adhuc aliquid calidæ aquæ affundere: ſed quanto minus aquæ affuderis; tanto habebis præſtantiorem aquam cinnamomi, ac etiam olei aliquid. Ioan. Crato, Medicus Cæſareus.

COR quoq; CALFACIVNT, aqua Meliſſæ, Roriſmarini, &c. de quibus uide ſuprà.

De aquis calfacientibus ſtomachum.

ABSINTHIVM circa finem Maij collige, contunde, atq; in uini pauca quãtitate macera per duos uel tres dies: deinde in aquæ feruentis uapore deſtilla: uel per ſe abſq; uino diſtilla, & conſerua. * Ventriculum excalfacit ac roborat, eius concoctionem iuuat, uomitum compeſcit: uermes in uentriculo & inteſtinis necat: dentium dolorem mitigat: ad febres quaſcunq; ualet, &c.

Aqua ex *abſinthio* uitreis organis, & tepente balneo elicita, ſtomachi, & iecinoris infarctus mediocriter expedit, quod in uenis bilioſum eſt, per urinas expurgat: iuuat arquatos, menſes morantes ciet: ſtomacho negotium non facit: capiti non nocet. Rubeus.

MENTHAM Maio menſe colligito, contundito, atque in balneo aquæ calentis, uitreis organis diſtillato, & conſeruato. * Ventriculum, hepar & ſplenem calefacit ac roborat: concoctionem adiuuat.

CEREFOLIVM circa Maij finem collige, contunde, diſtilla, atq; conſerua. * Ruptis ex caſu, & calculoſis prodeſt: ſanguinem concretum diſſipat: uentriculo & cordi confert.

SERPILLVM circa finem Iunij collige, contunde, atq; in balneo Mariæ, diſtilla, ac conſerua per annum. *Caput, cerebrum, & uentriculum corroborat: cibi appetentiã excitat: urinã mouet, calculos expellit, &c.

CALENDVLA unà cum floribus Iunio menſe diſtillanda eſt, atque per annum conſeruanda. * Oculis & B capitis ferè morbis omnibus conducit.

VENTRICVLVM quoq; EXCALFACIVNT, aqua Fœniculi, Cinnamomi, &c. de quibus uide ſuprà.

De aquis calfacientibus hepar.

ORIGANVM Maio menſe collige, contunde, atq; in feruentis aquæ balneo, uitreis organis diſtilla, ac conſerua per annum. * Tuſſi, hydropi, & quartanæ medetur, &c.

CENTAVRIVM minus Iunio menſe rurſum diſtilla in uaſe duplici, & conſerua in uitreo uaſe per annum. * Lumbricos interimit: febres curat: ſtomacho refrigerato competit: cibi appetentiam excitat, &c.

EVPATORIVM menſe Maio uel Iunio diſtilla in balneo aquæ calentis, & conſerua per annum. * Icteritiam curat: hepar corroborat, eiuſq; obſtructiones aperit, hydropem curat, &c.

HEPAR quoq; EXCALFACIVNT, aqua Abſinthij, Fœniculi, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De aquis ſplenem excalfacientibus.

ARISTOLOCHIAM circa Maij finẽ colligito, cõtundito, ac in duplici uaſe diſtillato, & ſeruato. * Ad ſpaſmum, podagrã ualet, ſuperpoſita: tormina uentris bibita curat, nec non epilepſiam, punctiones laterum, &c.

NASTVRTIVM Maio menſe diſtilla in balneo Mariæ, & per annum conſerua. Variolas curat cum melle ſuperpoſita: lumbricos expellit: urinam mouet, &c.

GENTIANAE radicem unà cum herba recenti, in Maio colligito, contundito atq; uitreis organis duplici uaſe diſtillato, ac conſerua Vel radices ſaltem Iulio menſe recẽtes minutatim incidito, atq; diſtilla, ut ſuprà. * Vitam prolongat, quotidie pota ſtomacho ieiuno ad ſeſcunciæ quantitatem: febres curat: prouocat menſtrua: appetitum excitat: ſtomachum mundificat, atq; hominem in ſanitate conſeruat.

SPLENEM quoq; EXCALFACIVNT, aqua Abſinthij, Calamenthi, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De aquis excalfacientibus renes & ueſicam.

ERVCAM Maio menſe collige, atque diſtilla. * Excalfacit: urinam mouet: ſemen generat: uentrem laxat: ſtomachum confortat.

VRTICAM Iulio menſe cùm floret, colligito, ac diſtillato. * Ad uentris tormina, calculum, tuſsim, aſthma, & lumbricos ualet. C

SAXIFRAGIAM menſe Maio collige, contunde, atque in balneo Mariæ diſtilla, & conſerua per annum. * Calculum frangit: arenas ex renibus & ueſica educit: urinam ciet, &c.

PARIETARIA in fine Maij colligitur, contunditur, ac uaſis uitreis in aquæ feruentis balneo diſtillatur, conſeruaturque per annum. * Hepatis & lienis obſtructiones reſerat pota per dies aliquot: renes & ueſicam mundat: menſtrua commouet: tormina uentris ſedat.

QVINQVEFOLIVM, ſeu PENTAPHYLLVM menſe Maio collige, contunde, atque in balneo diſtilla, & conſerua per annum. * Calculos expellit: renes mundificat: uentrem laxat: febres putridas radicitus expellit, pota per aliquot dies, &c.

RAPHANI radices menſe Septembri collige, contunde, atque in duplici uaſe, uitreis organis diſtilla, & conſerua per annum. * Calculos renum frangit: renes mundificat: urinam promouet: menſtrua ciet: regio morbo prodeſt.

ENVLAM unà cum herba & radicibus Maio menſe contunde, & diſtilla. * Vrinam cit: renes & ueſicam mundat: calculos & arenas educit: caput & uentriculum roborat, &c.

PIMPINELLA unà cũ radicibus & herba mẽſe Maio colligẽda eſt, cõtundenda, atq; in balneo Mariæ diſtillanda, & cõſeruanda per annũ. * Calculos expellit: renes mundificat: mẽſes ciet: peſtilentiæ medetur, &c.

De aquis excalfacientibus matricem.

ARTEMISIAM Maio menſe colligito, contundito, atque in balneo diſtillato. * Ad tuſsim, mẽſtruorum ſuppreſsionem ualet: ſomnum inducit: uentriculum excalfacit: hydropem curat per 40. dies pota, &c.

PVLEGIVM cùm flores profert, legito, contundito, ac diſtillato. * Vterum excalfacit: menſes commouet: ſecundinam expellit: craſſos in pectore humores incidit, tormina uentris ſedat: phlegma conſumit, &c.

SABINAM Septembri menſe collige, contunde, ac in balneo diſtilla, & per annum conſerua. * Retentos menſes prouocat: uertiginem aufert, fronti ſuperpoſita.

LEVISTICVM menſe Maio diſtilla, uitreis organis in balneo Mariæ: & conſerua per annum. * Calculos expellit: dolores capitis mulcet, ſuperpoſita: matricis ulcera curat, &c.

De aquis alterantibus bilem atram in capite.

LVPVLORVM ſummitates circa Aprilis finem legito, contundito, ac in balneo Mariæ diſtillato. * Sanguinem

A guinem ab aduſtis & melancholicis humoribus purgat:ſcabiei,lepræ confert:lienis obſtructiones aperit,&c. Cæterùm bilem quoque atram in capite concoquit,aqua fumi terræ: de qua uide ſuprà.

De aquis concoquentibus bilem atram in pectore.

IN PECTORE bilẽ atrã concoquunt,aqua Meliſſæ,Cardui benedicti,&c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De aquis alterantibus bilem atram in corde.

BORRAGO,cùm floret,legenda eſt,unà cum radicibus,herba & floribus: contundenda, ac in duplici uaſe,uitreis organis diſtillanda. * Cor & cerebrum roborat:ſanguinem mundat,&c.

BVGLOSSA mẽſe Iunio diſtillãda eſt.*Syncopẽ,mœrorẽ aufert:lætitiã parit: cor & cerebrũ cõfortat,&c

IN CORDE etiam bilem atrã concoquunt,aqua Meliſſæ,Roriſmarini,&c. de quibus uide ſuprà ſuo loco

De aquis concoquentibus bilem atram in hepate.

ASARVM menſe Auguſto, uel Septembri colligito, contundito, ac diſtillato. * Febres omnis generis pellit:partum uiuum expellit,&c.

IN HEPATE quoque atram bilem concoquunt, aqua Cichorij, Fumi terræ, Lupulorum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De aquis concoquentibus bilem atram in ſplene.

CVSCVTA,cum nodos uel ſemina profert, diſtillanda eſt. * Lienem,hepar & pulmones mundat:regium morbum curat:lapidem ex renibus pellit,&c.

SCOLOPENDRIVM menſe Maio colligito,ac diſtillato. * Splenis & hepatis obſtructiones tollit:ſanguinem mundificat:quartanam curat:cor corroborat.

CORTICES & folia TAMARICIS Maio menſe legito, ac uitreis organis, duplici uaſe diſtillato, & per annum ſeruato. * Lienis obſtructiones, & duritiem tollit.ſanguinem mundat:ſplenem roborat,&c.

THYMVM Iunio menſe diſtillandum eſt. * Cerebrum,uentriculum & ſplenem roborat:quotidianam febrem curat,cum abſynthij aqua pota,&c.

De aquis alterantibus qualitate occulta.

B AQVA ex ſanguine humano.Quod ad deſtillationem ſanguinis attinet, non unus eſt eius deſtillandi modus. Plerique enim accipiunt ſanguinem humanum, ex homine boni temperamenti, & carnoſi, ad annum trigeſimum ſextum,ex eoq́; aquam lento igne, & organis uitreis eliciunt:idq́; nonnulli ter repetunt. Alij ſanguinem ipſum recentem, cum aqua ardente commiſcent, indeq́; aquam extrahunt,& hunc modum aliis preferunt. Aliqui loco mundo ac pendenti ſanguinem locant,ut ab eo ſecum omne percoletur, ac ſeparetur: poſtea optimè conterunt,& lento igne deſtillant aquam:inde aucto nonnihil igne,non tamen admodum, deſtillare ſinunt id omne,quod deſtillare poteſt:mox frigefacto uaſe, quod reliquum eſt in fundo, ſiccum, ponunt in furno reuerberationis appellato, igneq́; non multum uiolento, in calcem redigunt, cui calci aquam ſuperiùs extractam infundũt, duabuſq́; horis feruere ſupra cineres ſinunt, & quod diſſolutum fuerit,in aliud uas demittunt:nouaq́; iterum ſuperfuſa aqua,idem efficiunt,ac repetunt,dum totum ſal detractum fuerit:tumq́; extracta,tepente balneo M. aqua,in fundo ſal candidiſsimum remanet,cuius mirabiles prædicant uires: quas non omnino à ueritate abhorrere,nature proprietas ac conſenſus ſuadet. Sanguinem alij exiccatum, ac in puluerem redactum in cucurbita,cuius collum ſit lõgum, ponunt,appoſitoq́; roſtrato pileo,cum recipiente uaſe,igne lento diſtillant,dum omnis exhalet humiditas:aucto mox igne,ſal in ſublime effertur albiſsimum, cuius nequaquam minores eſſe uires afferunt,in peſtilentia præſertim,malignisq́; febribus, & uiribus reſtituendis. Sunt qui cum ſanguine miſcent,medullam Tauri, & Sperma ceti,cuiuſq́; libram,moſchi ℥ j cineris oliuarum ℥ ij.aquæ uitæ optimæ ℔.ij.& cucurbita retorta aquam eliciunt,dum ſubſtantia omnis manauerit: quã denuò ter deſtillant calentis aquæ balneo,ut fœtorem omnem amittat, ſeruantq́; uitreo uaſe optimè clauſo, utunturq́; intus atq; extra,guttam unam,aut alteram cum iure,aut uino exhibentes. Sed rerum adeò diuerſarum, ac diſſentientium coniunctionem, nunquam probaui, præterquam quod deſtillationem ſuſtinere moſchum uix puto:Melius fieret, ſi in aqua ardente Diambram Meſuæ infunderemus, & Sanguinis ſal diſſolueremus,de quo dictum eſt. Gordonids ſpermaceti tantùm, & medullam bubulam addebat, & quatuor eliciebat liquores,album,pallidum,flauum,poſtremò rubrum,craſsiuſculum,cuius ad tuendas uires, reſtituendoſque ægrotos penè deſperatos,quique aliàs curari non poſſent, & ad alia complura, incredibiles uires predicat:eſt tamen incredibilius,quod ait,cum Luna creſcere,& decreſcere. His autem ſtillatitiis è ſanguine medicamentis rectè confectis, & interiùs exteriuſq́; adhibitis,melius iuuari elephantiaſi, & huiuſmodi morbis

C laborantes crediderim,quàm eo balneo,quod Galenus lib.10. de ſimp.med. facul. deridet. quod tamen ſi purgato diligenter corpore,ſuperataq́; interna uiſcerum malignitate,fiat, fortaſſe ob ſympathiam, qua tolli uenenata qualitas partium poſſet externarum,non omnino inutile uideretur. Scribit autem egregius Medicus Guainerius,de febre hectica loquens,in reſtituendis,alendiſque ægrotis huiuſmodi è ſanguine liquores plurimum facere: Bartholomeumque Montagnanam Patauij,eo, perinde ac maximo arcano uti maximè ſolitũ: cùm tamen parandi illius rationem ignoraret:quam ſic ipſe docet Guainerius: Sanguinem è ſanguineis iuuenibus,optima uictus ratione utentibus,nuper detractum, ubi quieſcere permiſeris, ſic ut enatans aqua abiiciatur,cum modico ſale trito agitabis:pòſt ubi 40. dies ſimo obrutus fuerit,uaſe accuratè clauſo,deſtilla:aliquot uicibus aquam fœcibus ſuperinfundens:aquam ſic tandem habueris,è qua,adiecto ſaccharo,Zulapium confici poteſt, maximo auxilio, his qui hectica febre laborant. Quòd ſi ſtillatitia eadem aqua, iterum ſimo 40. diebus maceretur,melior adhuc eſſet,fæcibus,ſi quæ in fundo remãſerint,reiectis. Fiat igitur in humo fouea,& triticea paſta circumliniatur:in ea ſimum,in ſimo uas locetur,ſic tamen, ut uaſis dimidium in aere extet. Vel loco ſimi,uinaceæ adhibeantur:aut ad Solem appone,diebus canicularibus. Quod ſi dictamnum,ſcordium,tormentillam,citria mala,cum radice borraginis,oxalidis,endiuiæ, & huiuſmodi iungeremus,mirabiles haberet in peſtilentia uires. Capitis etiam morbis auxiliari tradunt, & uirtutẽ uitalẽ roborare. Hier.Rub.

AQVA ex ſtercore humano,chymicis organis diſtillata,auro & argento pondus adauget Hermes.

Fit ex humano ſtercore uitreis organis,aqua,præſertimq́; ex eo,quod homo rufus excreuerit: quæ cuniculoſis,exedentibus,ſinuoſis, & contumacibus ulceribus mirificè opem fert: delet & oculorum argemas, ac nubeculas: quinetiã carcinomata ſanat exterius adhibita. Intus uerò ſumpta,comitiales iuuat, lapidem in renibus ac ueſica comminuit, aqua inter cutẽ laborantibus prodeſt: item & iis auxiliatur, qui non modò à cane rabido demorſi ſunt,ſed etiam ab omnibus aliis animalibus icti,quæ uenenum eiaculantur. Matthiolus.

AQVA Ceraſorum non multo antè ex arbore decerptorum,ui mediocris ignis extracta,ſi in os epileptici immittatur,quoties eum paroxyſmo corripi contigerit,impetum morbi uiolentiſsimi inhibebit. Doſis erunt ʒ. iv. Manardus.

AQVA ſtillatitia ex floribus tiliæ,epilepticis pueris mirandum in modum confert, quocunq; modo miniſtretur. Sunt,qui ei ſocient uiſcum quercinum,ſucceſſu admodum fœlici & optato. Caudex betulæ proceden

te uere inciſus,uel caſtratus,ingentem copiam aquæ reddit, cui uis ineſt maxima ad comminuendos renum calculos,ſi bibatur. Matthiolus. A

Aqua cancrorum.

CANCRI aut GAMMARI bulliant cum aqua ſemperuiui maioris in uaſe duplici, accuratè occluſo per diem integrum: pòſt deſtillentur igne ſubiecto. Aqua ter affundatur capiti mortuo: tum demum reſeruetur. Inflammationibus,ambuſtis,& carcinomati multum confert. Quercetanus.

Aqua ſpermatis ranarum.

SPERMA aut ſemen ranarum colligitur menſe Martio. Deſtillatur autem per alembicum uitreum. Elicitur aqua uredini,& inflammationi opportuniſsima. Quercetanus.

De aquis purgantibus.

EBVLVM, cùm flores profert,legito,contundito,ac in balneo Mariæ uitreis organis diſtillato: & conſerua per annum. *Ventrem laxat pota ad ℥ iij. quantitatem: hydropem curat: quotidianam febrem tollit.

AQVA CORTICVM SAMBVCI *uentrem laxat,hydropem curat,&c. Aqua foliorum ſambuci refrigerat,capitis dolorem mulcet. Aqua uerò florum ſambuci pectus dilatat,hydropicis confert,hepatis,lienis,ac renum obſtructiones aperit: tertianam febrem curat,uentriculum roborat,ſanguinem mundificat,&c.

DE AQVIS PVRGANTIBVS COMPOSITIS.

Aqua purgans.

℞. Florum Perſicorum, Scammonij, Turpeti, ana part. æquales.
Deſtillentur in Bal. M. & ſeruetur in uaſe uitreo ad uſum. Modicè admodum ſoluit. Hieron. Rubeus.

Aqua purgans,alia.

℞. Rad. Hellebori nigri, purpureos flores habent. q. ſ. eſt. Has recentes ardente aqua macera: inde igne primùm leui,mox auctiore, dum liquor aſcenderit omnis, deſtilla. Aquam ardentem deinde ab ellebori ſubſtantia ſepara igne leuiſsimo Balnei: in eo quod remanet,diſſolue ſacchari candi,quod ſatis eſſe uidebitur. Datur epilepticis ad grana tria cum aqua mulſa,uel communi,in qua hippogloſſum fuerit decoctum. Hieron. Rub. B

Aqua purgatoria,alia.

℞. Ligni aloes, Cinnamomi, Turpeti, Aloes hepaticæ, Colocynthidis, ana ʒ j.
Caryophyllorum ℈. j.
Croci ℈. j.
Moſchi opt. ʒ j.
Iulapij uiolati ℔. j.
Aquæ ardentis circulatæ ℔. ij.

Macera 12. dierum ſpatio, cola, & ad uſum uaſe uitreo optimè clauſo ſerua. Datur ad ʒ. ij. atq; etiã tres. Idem.

Turpetum minerale.

℞. Calcis uiuæ, Talci opt. calcinati, ana ℔. j.

Fiat ex his forte capitellum, cum quo bulliat ſeptẽ horarum ſpacio libra una Mercurij, quinquies prius exaltati,ac quaque uice reuiuificati,ut artis eſt: ſicque obtinebis perfectam mercurij purificationem,& fixationis ueræ initium ad omnia opera. Nam hæ calces adeò ſunt fixatiuæ, ut ſublimationibus ſuper ipſas reiteratis, tandem figatur Mercurius. Hunc præparatum Mercurium crudum ſolue cum regali fœtido ac proprio menſtruo. Solue etiam ſeorſim metallinæ Antimonij benè præparatæ ʒ. iij. Auri per ſtybium præparati, ut decet ℥. j. Has omnes ſolutiones in matratium uitreum impone, & obtenebrabitur uas, ſepeliantur in Athanore, dando lentiſsimum ignem, donec clareſcant. Tunc aucto igne, diſtilla per roſtratum alembicum aquam ex fæcibus ad ſiccitatem, reponendo ipſam quater ſuper caput mortuum. Tunc nouam aquam fixatoriam denuò affunde, quæ ſupernatet materiæ quatuor digitos: fac digerantur per duos, aut tres dies, tum demum deſtillentur bis, aut ter ſuper fæces, dando etiam ſub finem ignem ſublimationis, ut quę non ſunt uerè mortificata, reſurgant, ac exaltentur: quæ reſeruẽtur ſeparatim: non enim inſeruiũt noſtro operi. Maſſam illam mortuam cape, quam in puluerem reduc, huncq; in uaſe conuenienti in ſecundo gradu reuerberij per duodecim horas examinato, agitando, ac mouendo baculo puluerem, donec prodeat in Salamandram rubicundiſsimam, ex qua acrimoniam omnem ac totum uenenum ſic elicies.

℞. Phlegmatis uitrioli, & aluminis ana ℔. ij. S.
Aceti deſtillati ℔ ij.
Calcis terræ noſtræ pellucidæ, ac fixæ ℥. iiij.
Salis corneoli criſtallini ℥. j.
Ouorum album. num. xx.

Deſtillentur bis ſuper fæces per alembicum. Huius aquæ miſce ℔. iij. cum libra una pulueris tui Mercurij, ut ſuprà, præparati: & in alembico deſtilletur aqua à fæcibus quater: ultima uice pelle ad ſiccitatem. Hoc facto, puluerem contunde ſuper marmore, & noua aqua fixatoria iterum affuſa, diſtillẽtur adhuc quater, ut ſuprà: tum demum cum uini alcoole ſupra puluerem quinquies deſtillato, nouum ſemper affundendo, fixabis, & dulcorabis tuum Mercurium, quem præcipitatum, aut Turbith minerale, quod uiſcidos, & craſſos humores expurget, Chymiatri nuncupant. Huius exhibentur grana octo cum conſerua betonicæ, & aqua theriacali, debitis præcedentibus purgationibus, ad curationem luis Venereæ. Cum ʒ. ij. extracti Cucumeris agreſtis, ʒ. j. extracti hermodactylorum, & ℈. S. dicti præcipitati, fit mixtura: cuius ℈. S. miſcetur cum ʒ. ij. aquæ theriacalis, & fit potio, quæ exhibetur podagricis quater, & quinquies, pro uetuſtate, ſiue duritie morbi, & ægrotantis uiribus, Vere, & Autumno. Nam ſine ulla perturbatione, ſeroſa excrementa mirum in modum expurgat, & ex ipſis iuncturis educit. Si cum diaphoreticis permiſceatur, ſudores ſolummodo mouet, & multis etiam hac ratione affectibus medetur. Cum butyro ſolus permixtus, cancroſa, & phagedænica, præſertim luis Venereæ ulcera curat, quemadmodum & fiſtulas, & calloſitates omnes. Ex triapharmaco, & prædicto præcipitato fit emplaſtrum. quod ſi cum tenui cereo in ueſicæ collum imponatur, ut decet, curat ipſius ulcera, & caruncul am omnino ſine ullo dolore, & periculo aufert. Aqua fixatoria pro dicto opere fit ex Climia, lapide Sedenegi, lapide perlato, marchaſitarum ſulphure rubicundo, lacerta uiridi & rubra, halinitro, & ſale aluminoſo. ignis datur more ſtygiæ communis. Inter omnes gradationum aquas hæc eſt præcipua, & ualde fixatoria, ſi quis illam uerè aſſequatur. Quercetanus. C

Turpetum minerale.

℞. Mercurij uiui purificati ℔ S.
Olei uitrioli ℔. j.

Miſceantur & ponantur in cucurbita uitrea, & deſtillentur. Quod cum bis uel ter factum fuerit, mercurium in fundo inuenies induratum & album, quem exime, tere, ſpirituq; uini ablue, diſtillando tamdiu, donec acrimoniam prorſus exuat. Morbo Gallico unicè prodeſt. Innominatus.

Diacatholicum Theophraſti.

℞. Aloes ſuccocitrini ℥. j.
Colocynthidis ʒ. vj.

Agarici

A Agarici electi, Hellebori nigri, Scammonij, Spec. Diarrhod. Abb. ana ℥.ß.
Eliciatur ſuccus uino rectificatus, more chymico. Theophraſtus Paracelſus.

DE AQVIS COMPOSITIS CONFORTANTIBVS

Aqua ſacchari deſtillata.

℞. Sacchari ℔.iiij. Rhapontici ℔.j. Florum Mercurialis ℔.j.
Rhabarbari ℥.j. Vini generoſi tantum, ut emineat parum.

Contundantur omnia, & macerentur ſimul ſex diebus tepentis aquæ balneo, uel fimo: deinde eodem balneo uitreis organis deſtillentur: inde fæces diligenter prelo exprimantur, illiſque aquæ ſtillatitiæ, ſcabioſæ, fumi terræ, borraginis ana ℥. vj. affundantur: inde prælo denuò exprimantur: ſtillatitiæque huiuſmodi aquæ filtro excolentur, dum perſpicuæ ſint: cum prioríque aqua coniungantur. Ad multa morborum genera ualet, ſtomachi præſertim, & lienis imbecillitati, doloribuſque dentium, & capitis. Hæc autem eò efficaciora reddentur, ſi ad huius aquæ libram ℈ ß. Olei uitrioli adieceris. Rubeus.

Aqua ſacchari deſtillata, alia.

℞. Sacchari ℔.ß. Fragorum maturorum ℔.j.ß.

Terantur ſimul, & octo diebus tepentis aquæ balneo macerentur: inde eodem tepente balneo aqua extilletur: exibit aqua ad faciei ictus cum inflammatione, ad lacrymantes oculos, ad uiſus imbecillitatem admodum utilis. Rubeus.

Aqua Mellis.

E'Melle difficile aqua elicitur, quòd facile ignis ui ferueat, & totum aſcendat: quamobrem alij uitrũ commiſcent, alij arenam: pleriq; oleo cucurbitam interiùs inungunt, ſed melius ſincerum deſtillatur, præſertim ubi etiam fæcibus uti conſilium eſt, lineiſq; pannis aqua madentibus, pileo & cucurbitæ aſsiduè circumpoſitis, exiguoque igne inferiùs admoto, tumenti, feruentíque reſiſtimus, multum uacui in ipſa cucurbita relinquentes, ſic ut quinta ſolùm parte impleatur, aut ad ſummum quarta. Quoniam autem igne ſatis uehementi tandem opus eſt, idcirco optimè luto incruſtari debet cucurbita, quam nonnulli etiam curuam accipiunt.
B Primò autem aqua exit alba: auctiore mox igne, flaua: & tãdem rubra, quæ ſeorſim colligitur, cùm ignis odorem ſapiat, & ad alia adhibeatur, quàm duæ priores. Nam ad ulcera profunda, ſerpentia, ſordida, cũ unguentis utiliter miſcetur, & capillos tingit. Superiores uerò, alba & flaua, purgato iam corpore, ſuffuſiones, & albugines oculorum ſanant: lenior tamen ea putatur, quæ è melle roſaceo, deinde quæ ex melle cõmuni, pòſt etiam, quæ è ſcillitico. Quod ſi oculares herbas infuderis, nempe ſeſeli, euphragiam, chelidoniam, rutam, ſummitates atq; etiam ſemen fœniculi, ſagapenum, modicum ſacchari candi, ammoniacum, galbanum, multò efficacius medicamentum effeceris. Caſui pilorum, ipſiſq; producendis, ac ruffandis, optimè faciunt eędem aquę, & earum, quas illis infuderis, rerum uires ad ſe trahunt, perinde ac aqua ardens. Sunt qui aquas omnes deſtillantes unico uaſe recipiant, & ubi pars craſsior ad fundum uaſis, in quo ſeruantur, deſcenderit, perſpicuaq; aqua euaſerit, tepentis aquæ balneo iterum deſtillant: idq; ſexies aut ſepties repetunt. Rufo enim colore amiſſo, aureum acquiret hic liquor: cuius in tuendá ualetudine, producendaq; uita admirabiles penè uires prædicant: catarrho, tuſsi, lieni prodeſt: imbecillas uires reſtituit, ſtipationes reſerat: putredinem arcet, uenenis reſiſtit, ac urinam ciet. Rubeus.

De aqua caponis.

CAPO generoſus in aqua pura decoquitur cum
Foliis Borraginis, Bugloſſæ ana M.j. Bugloſſæ ana ℥.ij.
Conſeruæ Violarum, Roſarum, Borraginis, Addito modico ex pulueribus cordialibus.

Diſtillẽtur omnia in balneo M. deinde aromatiza cũ puluere triaſantali, & ꝓpina creberrimè. And. à Lacuna.

Aqua caponis alia.

PVLPA unius capi, detracta pinguedine & pelle, minutim incidatur, & cum aqua bugloſſæ abluatur. Deinde addita
Conſeruæ uiolarum, Borraginis Conſeruæ roſarum ℥.j.
Bugloſſæ ana ℥.j.ß. Foliorum auri num. vj.

Miſceãtur omnia diligenter, deinde in duplici uaſe reponãtur, & ſecundũ artẽ diſtillẽtur. *Huius liquoris frequenter cochlear unũ exhibitum per ſe, aut cum iuſculis diſſolutum, collapſas uires reſtaurat. Geſnerus.

C
Aqua caponis alia.

℞. PVLPAM unius capi curſu fatigati, & uenati antequam iuguletur, pelle & pinguedine detractis, & in aquis nenupharis & lactucæ abluatur, addendo
Conſeruæ Violarum, flor. Nenupharis ana ℥.j. Pul. diamargaritonis frig. ʒ.j.ß.
Conſeruæ Borraginis, Bugloſſæ ana ℥. j.ß. Succi pomorum odorat. ℥.ij.
Seminis Papaueris albi, Lactucæ ana ʒ.j. Miſceantur omnia ſimul, & in duplici uaſe reponantur: diſtillentur ſecundũ artem. Vtatur ut ſuprà. *Extremè diſſolutis uiribus à febre conueniens eſt. Geſnerus.

Aqua caponis alia.

℞. Caponem euiſceratum, atque in fruſta inciſum, depoſita pinguedine, decoquatur in ſufficiente quantitate aquæ ſecundum artem.
℞. Brodij colati ℔.ij.ß. Flor. Roſarũ, Violarũ, Bugloſſæ, Borraginis ana ʒ.ij.
Aquæ Borrag. Aquæ Bugloſſæ ana ℔.j.ß. Cinnamomi electi ℥.j.

Diſtillentur in alembico uitreo ſecundum artem. Auguſtani.

Aqua caponis alia.

CAPONI plurimùm à nobis fatigato & occiſo pennæ ſiccæ euellantur citra ullam aquæ immerſionem ſeu macerationem: eumq; caponem ita deplumatum, & exinde euiſceratum, minutim unà cum oſsibus, ſtomacho, hepate & corde conſcinde, atque ad macerandum affunde
Aquæ roſarum ℔.j.ß. Galangæ ʒ.ij.
Aquæ bugloſſæ ℔.j. Zingiberis, Nucis moſchatæ, Macis, Santali citrini ana ʒ.j.
Aquæ meliſſæ ℔ ß. Cort. citri ʒ.j.ß.
Vini maluatici ℔.j.℥.iij. Florum cordialium ana ʒ.j.
Cinnamomi electi ℥.ij. Coriandri præparati, Seminis melonum ana ʒ.ij.
Croci ʒ.j. Pinearum ℥.j.
Seminum endiuiæ ʒ.iij. Florum arantiorum conditorum ℥.ß.

Stent hæc omnia in infuſione per horas uigintiquatuor ſuper fornacem, uel in alio loco calido: exinde ſuper impoſito adaptato alembico diſtilla per balneum Mariæ, & in diſtillato liquore extingue aurũ candens, præſertim tempore uſurpationis. Colonienſes.

Aqua caponis alia. A

CAPONES duos generoſos ſumito, quorum unum tamdiu, donec ab oſsibus carnes ſeparentur, coquito: exprimito, atque ius ad uſum ſeruato: alterum uerò caponem una ſaltem bullitione coquito, deinde minutim ſcindito, quo facto, in ueſicæ, ſeu cucurbitæ uitreæ fundo foliorum borraginis M. iij. ponito: mox ſupra hæc tantum medullæ panis, in ſuprà dicto iure madefactæ, quantum ad ſorbendum totum ius ſufficiat, collocato: demum caponem indito, atque in cineribus, uel arena, uel balneo ſicco, leui calore diſtillato: ac conſeruato. Florentini.

Aqua cochlearum.

MENSE Martio uel Aprili cochleas quantum uoles ſumito: atque in loco aliquo per dies quatuor uel ſex ad purgandum ſinito: poſtea in aqua coquito: extrahito, atque primum cum aceto, deinde cum aqua, demum cum uino mundato. Quo facto, minutim ſcindito, & ut ſuprà diſtillato, ponendo prius in cucurbitæ fundo aliquot folia borraginis, ut antè dictum: abſque tamen pane. Florentini.

DE AQVIS ALTERANTIBVS COMPOSITIS

Aqua uitæ aurea.

℞. Florum liliorũ conuall. bonam partem: flores infundantur in uino bono ueteri, per octo dies, deinde diſtillentur per balneum Mariæ lentiſsimo igne: deinde

℞. Aquæ ſtillatitiæ ceraſorum nigr. ℔.j.ß. Miſce ſimul. Quibus aquis infunde

Florum lauendulæ M.j.ß.	Scillæ præparatæ ʒ.ij.ß.
Florum anthos M.j.	Diptamni albi ʒ.ij.
Caryophyllorum ʒ.j. uel ℈.ij.	Cubebarum ʒ.ß.
Macis ʒ.ß. uel ℈.ij.	Viſci quercini ʒ.ij. Rad. pæoniæ ℥.ij.

Incidenda incidantur, & conquaſſanda conquaſſentur, & in uapore aquæ calentis ter diſtillentur: aquaq; in uaſe uitreo optimè clauſo conſeruetur. * Eſt optima atq; expertiſsima contra epilepſiam. Ioannes Langius.

Aqua alia ualde bona.

℞. Aquarum Bugloſſæ, Betonicæ	Flor. anthos, Roſarum rub. Maioranæ B
Aquæ florum Tiliæ ana ℔.j.	Flor Bugloſſæ ana M.j.
Aquæ ardentis optimæ ℔.ß.	Spec. confectionis Anacardinæ ℥.ij.

Infundantur flores aliquantulum contuſi in aquis, quilibet recẽs, ſuo tempore, dum haberi poteſt, & tandem ſpecies: ſtent ita ſimul in ſole, uel loco digeſtionis per menſem, poſtea extrahatur aqua per alembicum in balneo. * Eſt medicina diuina ad memoriam confortandam. Langius.

Aqua mirabilis.

℞. Flor. Primulæ ueris, flor. Roriſmarini	Carpobalſami ana ʒ.j.
Maioranæ, Iuæ artheticæ ana M.j.	Rad. Acori, Ireos, Ariſtol. rotundæ ana ℥.j.ß.
Spec. Diamoſchi, Diapliris, Diambræ ana ℥.ß.	Sem. Silari montani, Pæoniæ, Fœniculi ana ʒ.j.
Spec. confect. Anacardi ℥.j.	Aquæ herbæ paralyſis, Saluiæ, Betonicæ ana ℔.j.
Cubebarum, Ligni aloes, Nucis moſchatæ	Aquæ florum tiliæ ℔.j.ß.
Caryophyllorum, Macropiperis	Serapini, Opopanacis, Myrrhæ, Gũmi iunipini ana ʒ. (j.ß.

Stent omnia ſimul mixta in infuſione per dies octo: poſtea extrahantur per alembicum ter, in cineribus calidis, uel uapore ſiue balneo ſicco. * Eſt mirabilis iuuamẽti in præſeruatione ab apoplexia, & omnib. ægritudinibus neruorũ frigidis, curãs paralyſim, torturã, ſpaſmum, & mirabiliter reſtituens loquelam, &c. Langius.

Aqua uitæ.

℞. Cinnamomi electi ℥.j.ß.	Florum roſarum rubrarum ʒ.ij.
Zinziberis ℥.j.	Citrariæ ℥.ß.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ	Corticum citri ʒ.vj.
Granorum paradiſi ana ʒ.ß.	Baccarum lauri ℥.ß.
Ligni aloes. Macis, Piperis longi ana ʒ.ij.	Stœchadis Arabici ℥.ß.
Florum ſaluiæ odoratæ ℔.j.	Roriſmarini, Maioranæ ana ℥.vj.
Cardamomi, Maſticis, Cubebarum	Lauendulæ, Meliſſæ, Betonicæ ana ʒ.vj.
Calami aromatici Galangæ ana ʒ.j.ß.	Rutæ ℥.ß. Caſtorei, Spicæ Indicæ ana ʒ.j.

Pulnerizentur omnia groſſo modo, & infundantur per decem dies in C

Vini maluatici deſtillati ℔.viij.	Vini ſublimati optimi ℔.ij.

Diſtillentur lento igne in alembico bene obturato, & infundantur in petia

Ambræ griſeæ, Moſchi Alexandrini ana ʒ.ß.	Seruetur optimè, ne euaporet. Auguſtani.

Aqua Bezoartica.

℞. Chelidoniæ cum rad. lotis M.iij.ß.	Cort. mali citri, Cort. limonum ana ʒ.ij.ß.
Rutæ M.j. Scordij M.ij.	Florum tunicæ, Roſarum ana ʒ.ij.
Dictamni Cretici, Cardui benedicti ana M.j.	Cinnamomi ʒ.ij.ß.
Zedoariæ, Rad Angelicæ ana ʒ.iij.	Caryophyllorum ʒ.ij.

Incidenda incidantur, & triduum macerentur in ℔.iij. uini ſublimati fortiſsimi

Vini maluatici, Aceti flor. tunicæ ana ℔.ß.

Tandem lento igne per balneum Mariæ deſtillentur. Cui adde

Theriacæ Alexand. ℥.iij.	Caryophyllorum ʒ.ij.ß.
Mithridatij ℥.j.ß.	Conſeruæ florum tunicæ ℥.ij.
Caphuræ ℈.ij.	Cardui benedicti ℥.j.
Trochiſcorum de uipera ʒ.j.	Specierum liberantis ℈.v.
Macis ʒ.j. Cinnamomi ʒ.iij.	Vnicorni uel ceruini cornu ℥.j.ß.

Macerentur in priore diſtillatione per biduum, & lentiſsimo igne per balneum Mariæ diſtillentur bis, uel ter. * Optima eſt atque probata contra peſtem. Ioannes Langius.

Elixir, ſiue aqua uitæ.

℞. Caryophyllorum, Nucis moſchatæ, Zingiberis, Galangæ, Piperis longi, Zedoariæ, Granorum iuniperi, Corticum arantiorum, Cort. citriorum, Maioranæ, Roriſmarini, Menthæ, Baccarum lauri, Pulegij, Ariſtolochiæ rotundæ, Stichados, Sigilli beatæ Mariæ, Cardui benedicti, Florum cheiri, Flor. primulæ ueris, Roſarum rubrar. Flor. ſambuci, Spicæ nardi, Ligni aloes. Cubebarum, Cardamomi, Cinnamomi electi, Calami aromatici, Saluiæ, Baſilici, Gentianæ, Calamenti, Santalorum omnium, Rad. acori, Rad. pæoniæ, Granorum pæoniæ, Macis, Nigellæ, Cornu ceruini, Raſuræ eboris, Chamædryos, Chamæpityos, Melligetæ, Maſticis, Thuris albi, Aloes hepaticæ, Myrrhæ, Florum chamomillæ, Anethi, Artemiſiæ, Betonicæ ana ʒ.iij.

Florum

A Florum borraginis, Florum bugloſſæ, Meliſſæ, Seminis aniſi, Fœniculi, Carui ana ʒ.ij.
Spec.elect.de gemmis, Diarrhodon, Triaſandali, Aromat.roſ. ana ʒ.ß.
Spec.Diamoſchi dulc. Diambræ, Diagemmæ, Theriacæ, Diacori, Dianthos ana ℥.ß.
Florum lychnidis altilis rubr. Florum calendulæ, Radicum bardanæ, Radicum filicis ana ℥.ß.
Chelidoniæ maioris cum radiculis à terreſtri immundicia repurgatis, & reſectis foliis marcidis ℥.j.

Rhabarbari electi ℥.j.ß.	Olei terebinthinæ ℔.j.

Omnia ſuprà dicta bene pulueriʒata ponãtur quælibet & ſingula ſuo tẽpore (incipiendo à uere cõtinuandoque per æſtatem) in aqua uitæ optima quæ facta ſit ex uino generoſiſsimo, per alembicum uitreum, fermenteturque in ea toto ſingulorum præſertim florum & herbarum colligendorum tempore, obturando quàm exquiſitiſsimè uas uitreum, operculo uitreo circumlutato. Aqua autem uitæ, in qua macerabuntur dictæ ſpecies, ſit ad pondus librarum uiginti ſex plus minus. Si in tres diuerſas botias diuideres aquam, ſimiliter ſpecies, & res ad ratam diuide: quia ſecuriùs diſtillabis in tribus uicibus, quàm in una Et pone botiam cum ſuper impoſito alembico in balneo Mariæ ſub moderato igne. Primùm exibit elixir uitæ: & ſerua illud per ſe, bene obturando uas uitreum, ne reſpiret. deinde ſtillabit aqua groſsior, quæ ſolùm ad uiliores uſus ualet. Fæces uerò, quæ remanebunt in alembico, cucurbita, uel ueſica, æquiualent theriacæ, & ſeruiunt pauperibus ad plures infirmitates. Colonienſes.

Liquor magnus magiſtralis, Fiorauanti.

℞. Olei communis ℔.xx.	Vini albi ℔.ij.

Coquantur ſimul uſque ad uini conſumptionem: deinde addantur,

Florum Roriſmarini ℔.iij.	Olibani
Ligni aloes ℥.vj.	Bdellij ana ana ℥.x.

Miſceantur in uaſe terreo uitreato, & menſe Auguſto ſub terra maneant ſepelita per ſex menſes: inde eximatur, addanturque

Saluiæ, Roriſmarini, Rutæ,	Sanguinis draconis, Maſticis ana ℥.ij.
B Betonicæ, Millefolij, Rad.conſolidæ maior.	Aloes hepaticæ
Tamaricis, Viticellæ ana M.j.	Reſinæ pini ana ℥.viiij.
Galangæ, Caryophyllorum	Picis Græcæ ℔.j.
Nucis moſchatæ	Ceræ flauæ, Axungiæ ſuillæ ana ℥.xviij.
Spicænardi, Croci ana ℥.j.	Hypericonis ℔.ij.
Sarcocollæ	Moſchi ʒ.j.

Miſceãtur bene, & balneo calẽtis aquæ coquãtur, uſq; ad herbarũ exiccationẽ: colaturæ adde ꝑ qualibet libra

Balſami artificialis noſtri ʒ.vj.	Fructuum, ſiue pomorum herbæ Balſaminæ q.ſatis eſt.

Et ſerua in uaſe uitreo optimè obturato ad uſum. Confert uulneribus omnibus, præſertim neruorum, uenarum, & oſsium: tineæ, catarrho, tuſsi: capillos auget, eoſque nigro colore tingit, &c.

Elixir uitæ, Leon. Fiorauanti.

℞. Caryophyllorum, Nucis moſchatæ	Calami aromatici, Stœchados
Zedoariæ, Zingiberis	Chamædryos, Chamæpityos
Galangæ, Piperis albi	Granorum paradiſi, Macis
Piperis nigri ana ʒ.ij.	Thuris maſculi, Aloes hepaticæ
Baccarum iuniperi, Cort.mali citri	Sem. arthemiſiæ
Cort.mali aurant. Saluiæ	Sem. maioranæ ana ʒ.ij.
Baſiliconis, Roriſmarini	Ficuum, Paſſularum
Menthæ, Maioranæ	Dactylorum, Amygdalarum
Baccarum lauri, Pulegij	Pinearum ana ℥.vj.
Calaminthæ, Fol.Sambuci	Mellis albi ℔.j.
Roſarum rub. & alb. Spicænardi	Moſchi ʒ.j.
Cubebarum, Ligni aloes	Sacchari albiſs. ℔.iiij.
Cardamomi, Cinnamomi	Aquæ uitæ optimæ circulatæ ℔.xv.

Terenda terantur, miſceantur, & macerentur per dies decem in cucurbita uitrea optimè clauſa: inde calore
C balnei deſtillentur: demum per menſes duos circuletur aqua: & habebis elixir. Quo facto, materia in cucurbita relicta eximatur: ac denuo deſtilletur calore cinerũ uehemẽtiſsimo, & emanabit aqua rubea, ſicut ſanguis fœtida, fumoſa, & turbida: quæ etiam circulanda eſt, ut prima. Eſt enim pars ignea, & tãtæ uirtutis, ut quaſi mortuos reſuſcitet. Atq; hæ duæ aquæ ſeorſim ſeruandæ ſunt in uaſis uitreis optimè obturatis. Prima à multis morbis hominem præſeruat, ſi bis in hebdomada ʒ.j. ſumpta fuerit. Valet ad uulnera: uiſum conſeruat: Venerem excitat: mulierum ſterilitatem remouet. Secunda uerò, quæ rubra eſt, conuenit dolori matricis, pleuritidi, doloribus colicis, dentium: curat & ſanat omnia genera febrium: loquelam amiſſam reſtituit, ſi ʒ.j. huius aquæ ſumatur.

Elixir uitæ.

℞. Caryophyllorum, Nucis moſchatæ, Macis,	Cinnamomi, Menthæ, Lauendulæ
Zedoariæ, Galangæ, Piperis longi, Pyrethri	Coſti, Pulegij, Origani, Calaminthæ
Cort.Citri, Maioranæ, Saluiæ, Ammi	Calami odorati, Stœchadis
Nardi Indici, Xyloaloes, Cubebarũ, Cardamomi	Chamædryos, Chamæpityos ana part. æquales.

In puluerem redacta, uino optimo macerentur, inde leuiſsimo igne, uitreis organis aqua excipiatur. Primus liquor perſpicuus, optimuſq; erit: quemadmodum & ſecundus: tertius abiicitur. Poteſt & nonnihil Moſchi lineo panno inuoluti, addi, aſsiduè autem in ipſa aqua moſchi nodulus appenſus maneat. Cochlearis menſura bibitur ieiuno ſtomacho: confert autem tremori, paralyſi, coli dolori, quem frigidus humor, aut ſpiritus genuerit. Tardat canitiem, iuuentutis robur conſeruat, calculum in renibus minuit, Thadæus Florentinus.

Aqua uitæ optima.

℞. Cinnamomi electi ℥.x.	Nucis moſchatæ
Ligni aloes ʒ.v.	Macis ana ʒ.ß.
Cardamomi, Cubebarum	Moſchi ʒ.j.
Caryophyllorum ana ʒ.iij.ß.	Ambræ.G.xl.
Galangæ ʒ.iij.	Aquæ uitæ circulatæ ℔ xij.
Santali citrini ʒ.ij.ß.	Syrupi de cort. mali citri
Roſ.rub.ſicc. ʒ.iij.ß.	Miuæ citoniorum ana ℔.j.

Pulueriʒanda pulueriʒentur, & miſceantur in uitro optime obturato, agitando quotidie bis, uel ter. Et cum per menſem ſic ſteterint, coletur, & ſeruetur ad uſum. Amiſſam memoriam reſtituit, ſenſus, cor, ſtomachum, &c-

& cerebrum corroborat: mœſtitiam fugat: præſeruat à peſte, & apoplexia: omnibus denique morbis frigidis ſubuenit. Lucas Ghinus. A

Aqua uitæ optima.

℞. Cubebarum, Cinnamomi, Galangæ, Nucis moſchatæ, Caryophyllorum, Zingiberis ana part. æquales.
Saluiæ, ſeu athanaſiæ, aut ambroſiæ, quadruplum.
Aquæ ardentis optimæ, circulatæ, quantum eſt pondus omnium.

Miſce, & diſtilla. Huius aquæ uſu M. Gallum Caroli Imp. Medicum annos centum uiginti quatuor uixiſſe refert Geſnerus.

Aqua uitæ, uitam prolongans.

℞. Cinnamomi electi, Cubebarum,
Galangæ, Caryophyllorum,
Nucis moſchatæ, Zingiberis ana ℥.iij.
Saluiæ ℔.j.℥.ij.

Hæc omnia macera in duabus ℔.& ℥.iiij. aquæ uitæ opt. & circulatæ, & deſtilla. Hac aqua M. Gallus Caroli v. Imp. Medicus uſus, uixit annos 129. Ranzouius.

Aqua ſtillatitia odorata ualde.

℞. Aquæ roſarum ſtillatitiæ ℔.vj.
Roſarum Damaſcenarum recent. ℔.iij.
Flor. Lauendulæ, recent.
Flor. Spicæ, recent. ana ℥.iiij.
Flor. Periclymeni, flor. Iaſmini,
Flor. Liguſtri ana ℔.j.ß.
Flor. mali aurantij ſicc. ℥.iij.
Cort. mali citri exicc. ℥.ß.
Caryophyllorum ʒ.j.ß.
Cinnamomi, Ireos optimi,
Styracis calamitæ,
Belzoini ana ℈.ij.
Nucis moſchatæ ℈.j.
Vini Cretici, cyathum j.

Quæ in puluerem redigi poſſunt, in pollinem adducantur omnia, aliquotq; dierum, nēpe unius, aut alterius, ſunt & qui plurium ſpacio, macerentur, inde calentis aquæ balneo educatur aqua, cui addunt Moſchi, Ambræ ana ℈.j.ß. ſeruantq; inde in Sole pleroſq; dies: inde utuntur. Cordi & cerebro prodeſt exteriùs, interiuſq; adhibita, nec non & ſtomacho. Sunt, qui ſantalos addant, & alia huiuſmodi, quæ uſus ipſe, & ſcopus utentium ſuadet. Hieron. Rubeus. B

Aqua uitæ precioſa Fuckeri.

℞. Radicum Oſtrutij, rad. Chamæleonis
Rad. Roſarum, rad. Valerianæ, rad. Rhapontici
Rad. Angelicæ, rad. Rhabarbari, rad. Chelidoniæ
Rad. Morſus Diaboli, rad. Pæoniæ, rad. Satyrij
Rad. Polypodij, rad. Petroſelini, rad. Fœniculi
Rad. Glycyrrhizæ, rad. Apij, ana ℥.ij.
Rad. Leuiſtici, rad. Enulæ
Rad. Priamiæ Indicæ (peti fortè)
Rad. Ranunculi (Maaßblům)
Rad. Dictamni, rad. Pimpinellæ, rad. Petaſites,
Rad. Ferulæ, rad. Anethi, ana ℥.j.
Rad. Gentianæ ℥.j.
Sem. Pæoniæ, ſem. Anethi ana ℥.j.
Rad. Ideos ℥.j.
Galangæ, Calami aromatici, Zedoariæ
Hermodactylorum, Turbith ana ℥.j.
Allij ʒ.vj.
Rad rub. tinctorum,
Akaram wurtz (Acori fortaſsis) ana ℥.j.
Agarici, Mithridatij ana ʒ.vj.
Succini albi pul. ʒ.ij.
Rad. Pyrethri ʒ.vj.
Ein wurtz Weyſchla genant ℥.j.
Been albi, Been rubri ana ʒ.vj.
Ein wurtz genant Graffeyi ℥.j.
Stall wurtz ℥.j
Nucis moſchatæ, Macis ana ʒ.vj.
Caryophyllorum ℥.ß.
Spicæ ℥.j
Croci ʒ.ij.
Flor. Carthami ʒ.ij.
Cinnamomi ℥.j.
Granorum iuniperi ℥.j.
Baccarum lauri ℥.ß.
Cumini Romani, Sem. Cinæ ana ʒ.vj.
Sem. Apij ℥.j. Sem. Aniſi ʒ.vj.
Sem. Fœniculi, ſem. Aquilegiæ
Die körner von den wein rauten ana ʒ.vj.
Abrauten ℥.j.
Sem. Flor. tiliæ ℥.j.
Carpobalſami, Santali rubri ana ʒ.vj.
Ligni aloes ℥.ß.
Lap. cancrorum crudorum ℥.j.
Cornu ceruini præparati, & pul. ℥.j.
Eboris ℥.j.
Margaritarum perforatarum
Coralli rubri, ana ʒ.vj.
Vnicorni ℥.ß.
Oſsis de corde cerui ℥.ß.
Flor. frumenti, flor. Tritici ana ℥.j.
Moſchi q.ſ.
Aquæ uitæ ter deſtillatæ ein halb Wiener ſchaff. C

Ponātur omnia in phiala magna per 40. dies, &c. cola, & ſerua. Peſti medetur mirificè, & ad omnia uenena ualet: pectus mundificat: pleuritidi medetur, &c. Capitur cum ſaccharo, uel tabularum forma.

Aqua ad iuuentutem conſeruandam, & ſenectutem tardandam.

℞. Ligni aloes
Caryophyllorum
Zingiberis, Galangæ
Cinnamomi, Macis
Nucis moſchatæ, Piperis longi
Calami aromatici, Cubebarum
Rhabarbari electi, Granorum Paradiſi
Cardamomi ana ʒ.ij.
Roriſmarini, Chelidonij
Mercurialis, Cardui benedictæ
Imperatoriæ, Dictamni albi ana ℥.j.
Aquæ uitæ optimæ ℔.vj.

Macerentur per dies octo: deinde deſtillentur. Aquæ deniq; adde pro qualibet libra Sacchari albiſsimi in aqua roſ. diſſol. ℥.ij. moſchi G.viiij. & ſerua in uaſe uitreo optime obturato. Fiorauantus.

Aqua Theriacalis.

℞. Theriacæ Alexandrinæ ℥.ij.ß.
Myrrhæ electæ ℥.j.ß.
Croci ʒ.ij.
Spiritus uini ℥.vj.

Miſceātur omnia, ac per cineres in alembico uitreo, ſubiecto igne lentiſsimo deſtillentur: deſtillata circulentur in baln. Mar. per octo dies, & rurſus deſtillentur. Hæc aqua ſummā contra peſtem, & omnia uenenata uim habet, & cor maiorem in modum roborat. Quercetanus.

Aqua theriacalis alia.

℞. Scobis ebeni ℔.ij. uino maluatico macera, & uino albo ana ℔.j. per duos dies in loco calido, clauſo uaſe, ſæpe agitando.
Adde Cinnamomi, Granorum paradiſi, Carui, Caryophyllorum, Piperis ana ℥.j.ß.
Rad. pæoniæ, Nigellæ, Iuniperi ana ℥.j.ß.
Zingiberis, Rad. angelicæ ana ℥.ij.
Aſari, Viſci recentis ana ʒ.ij.
Croci ʒ.ij.

Cort.

A Cort.rad.Capparorum, Cort.Tamaricis.Rad.Enulę,Rad.Gentianę,Polypodij,Lapathi, Cort.rad. Fraxini,Epithymi,Ceterach ana q.ſ.
Theriacæ Alexand.℔.ß.
Diſtilla.Da ℥.ij.pro doſi cũ ſero lactis caprini,purgato priùs corpore.* Valet plurimũ in morbo Gallico.Sylu.

Aqua uitæ precioſiſsima.

℞. Cardamomi,Piperis albi,
Piperis longi ana ℥.ß.
Galangæ,Macis,
Caryophyllorum,
Granorum paradiſi ana ℥.ß.℈.j.
Ligni aloes ℥.ij.
Zingiberis ʒ.iij.
Cinnamomi,Cubebarum ana ℥.ß.
Maioranæ,Roriſmarini,Menthæ,Pulegij,Rutæ
Saluiæ,Nardi Gallicæ,Aſparagi
Florum anthos,Roſ.rubrarum ana M ß.
Sem.cumini ſylueſtris ℥ ß.
Aniſi,Fœniculi ana ℥.j.
Coriandri,Sinapi ana ℥.ij.
Sem.pæoniæ ℥.j.
Sem.cumini Romani ℥.ij.
Rad.enulæ Camp.Rad.iridis ana ℥.j.
Rad.angelicæ ℥ ß.
Rad.Teucri,uulgò pimpinellæ ℥.ß.
Rad.pæoniæ,Doronici ana ℥ ß.
Dictamni albi ʒ.iij.
Sacchari candi albi ℔ ij.

Singula inciduntur,modiceq́; conteruntur, & ex uino generoſo quinquies diſtillato, correctoq́; macerantur in fimo,uel aqua calente,diebus quatuordecim,ampulla diligentiſsimè obſerata.* Deinde operculum roſtratum ſuperimponitur, & commiſſuris luto óblitis,ex balneo cum modico igne diſtillantur. Poſtea ampulla aperitur, & liquor qui effluxit,rurſus ſuper fæces funditur,iterumq́; euocatur, ut antea, iſq́; labor quinquies repetitur. Tandem aqua ardens diſtillata uitro conditur, & adiectis
Croci Orientalis ℈.j.
Moſchi,Ambræ ana ℥ j.
Fol.auri ℥.ß.
optimè clauditur, finiturq́; dum omnis uis extracta fuerit. * Præſtantiſsima eſt aqua uitę ad morbum attonitum,comitialem,uertiginem,paralyſim tum præcauendam,tum curandam: memoriam confirmat, roboratq́;:omnes facultates reficit,iuuat, & auget. Dantur guttæ tres, uel quatuor, ex aqua tiliæ,betonicæ,meliſ-
B ſæ,ceraſorum, aut ſimili peculiari.Andernacus.

Alia minus ſumptuoſa.

℞. Calami aromatici ℥.ij.
Cinnamomi,Ligni áloes,Zingiberis ana ʒ.j.
Caryophyllorũ, Cardamomi,Macis, Cort.citri ana ʒ ß.
Florum roriſmarini P.ij
Florum lauendulæ,Florum ſaluię ana P.ij.
Flor.ſtœchados P.iij.
Flor.lauri,ſaluiæ ana M ß.
Nardi ℈.j.
Croci ʒ.ß.
Moſchi optimi,Ambræ ana G.vij.

Omnia inciduntur, conteruntur q́;, & ex uini ſtillatitij optimi ℔ j ß macerantur diebus octo, poſtea diſtillantur,exceptis croco,moſcho, & ambra. hæc enim in ſindone ligata orificio operculi, aut uitro, in quo ſeruatur aqua diſtillata, imponere præſtat. * Valet ad apoplexiam, paralyſim, alioſque frigidos capitis morbos:podagræ, & articulorum doloribus ſalubris.Andernacus.

Aqua uitæ ad peſtem.

℞.Rad.Angelicæ,Carlinæ,Gentianæ,Tormẽtillæ,
Zedoariæ,Genitalis cerui ana ℥.ij.
Santalorum omnium ana ℥.j.
Theriacæ optimæ,Mithridati ana ʒ.iij.
Caphuræ ℈.ij.
Moſchi ℈.j.

Radices incidũtur,miſcenturq́; reliquis:deinde uitro impoſita,uini generoſi optimè diſtillati libris trib. perfunduntur, & uaſe diligẽter obſerato, macerantur per menſem, ſic ut quotidie cõmoueantur: poſtea colãtur per linteũ triplicatũ, & uaſi conduntur ad uſum. Pręſeruandi gratia ſumũtur guttę duę manè cum pane albo: curandi uerò datur uncia ex aqua cardui benedicti, hirundinarię,ſcordij,uel ſimili.Andernacus.

Alia.

℞. Rad.angelicę, Rad. tormentillę, Zedoariæ,
Pimpinellæ,Enulæ Campanæ,Dictamni ana ʒ.ij.
Cinnamomi ℥.j.ß.
Santali rubri & citrini,Cort.mali citri ana ʒ.j.

Hæc per biduum macerantur ex uini ſpiritus,uel aquæ fontanæ calentis libris duabus: deinde in duplici uaſe diſtillantur, conduntur q́;. Ex hac manè cochleare dimidium, uel per ſe, uel ex alio liquore ſumi poteſt: in
C curatione integrum.Andernacus.

Aqua ſudatoria ad peſtem.

℞. Pimpinellæ,Tormentillæ,Dictamni albi,
Serpẽtariæ,Gẽtianæ, Zedoariæ, Galangæ ana ℥.v.
Piperis longi,Caryophyllorum,Macis ana ʒ.j.
Theriacæ Alexandrinæ ℥.ij.
Caphuræ ℈.j.
Cornu ceruini ʒ ß.

Triduo ex uini generoſi, & aquæ ſcabioſæ æquis partibus macera: in duplici uaſe diſtillantur. Ex hac unciæ tres,aut plures,pro ægri uiribus & natura dantur.Andernacus.

Alia facilis.

℞. Angelicæ,Galangæ,Ligni Guaiaci,Zarzæ parillæ,Cinnamomi,Baccarum iuniperi contuſ.ana ʒ.iij.
In uini generoſi, & aquæ ſambuci ℔.j.ß.macerantur:deinde in balneo Mariæ diſtillantur.Andernacus.

Alia efficaciſsima.

℞. Aquæ theriacalis caphuratæ ℥.j.ß.
Liquoris tartari correcti ʒ.j.
Spiritus chalchantini ʒ ß.
Olei unionum G.vj.
Olei coralliorum rub.℈.j.
Olei terebinthinæ G.v.
Olei baccarum iuniperi G.iij.
Eſſentiæ chelidoniæ ʒ ß.
Aquæ rad.tuſſilaginis, Eryngij ana ℥.j.
Aquæ florum ſambuci, Violarum lutearum ana ℥ ß.
Vini rubri dulciſsimi ℥.ij.ß.
Omnia miſcentur,paraturq́; potio ſudorifera.

Vel

℞. Theriacæ optimæ ℥.ij.
Myrrhæ ʒ.ij.
Caryophyllorum,Zingiberis,Piperis ana ʒ.ß.
Cinnamomi,Croci,Euphorbij ana ʒ.j.
Vini ſtillatitij ℥.x.
Liquoris tartari ʒ.ij.

Miſcentur,maceranrur,colanturq́;.Huius liquoris cochlear ex coralliorum ſucci ℈.j.datur.Andernacus.

Liquor tartari.

℞. Tartari albi ℔ iv. In puluerem rediguntur: deinde retortæ induntur: hæc in fornacem locatur, & uaſe quod excipit amplo appoſito, iuncturæ luto occluduntur diligenter: poſtea igne per initia exiguo tandẽ auctiore urgetur, donec nulli amplius ſpiritus appareant. tũc refrigeratis uaſis liquor eximitur, infunditurq́;
ampul-

ampullæ uitreæ erectæ,& in balneo calente corrigitur,ſeparaturq́; aqua ab oleo.Extrahitur autem ab una libra tartari liquoris ℥.j.uel ℥.j.S.Hæc drachmæ inſtar ex aqua fumariæ,chelidoniæ, uel ſimili inſtituto conueniente, rectè ad puſtulas gallicas,exanthemata,eryſipelas,arquatum,aquam inter cutem,febres,menſes,alioſque meatus reſerandos datur.Andernacus. A

Aqua theriacalis.

℞. Calendulæ,Verbenæ,
Scabioſæ,foliorum recentium ana M.ij.
Rutæ,Saluiæ ana M.j.
Rad.perſonatæ recent.℥.ij.
Rad.enulæ campanæ recent.℥.j.

Incidentur omnia,affunde uini optimi antiquiſsimi fului ℔.ij. Eliciatur aqua Balneo Mariæ dicto, uel igne cinerum. Seruetur ad uſum.

℞. Huius liquoris ℔.ij.
Elect.peſtilentialis(Med.Baſilienſium)ſuo loco deſcripti,℥.ij.
Theriacæ optimæ ℥.j.

Stent in uaſe diligenter obturato uitreo,in loco tepido per dies aliquot, quotidie agitando,donec aqua aureo colore tincta, uim omnem medicamenti in ſe traxerit,tunc ſenſim à fæcibus ſubſidentibus effundatur in aliud uas uitreum,in quo obturato diligenter ad uſum ſeruetur. Vel materiam ſuprà dictam mox poſt commiſtionem in Balneo Mariæ uel cineribus diſtillato,& aqua ſeruetur uſui.Dantur uiris & mulieribus ℥.ij.pueris uerò ℥.j,ad ſudorem eliciendum.Medici Baſilienſes.

Aqua uitæ mirabilis contra graſſantem peſtem probata.

℞. Rutæ recentis,Saluiæ,Lauendulę,Libanotidis,
Roriſmarini,Rad.Tormentillæ,rad.Pimpinellæ,
Rad.Valerianæ,rad.Biſtortæ ana ʒ.ij.
Baccarum iuniperi,Baccarum lauri ana ʒ.j.
Terræ ſigillatæ,Boli Armeni ana ℈.iv.
Rad.Pſeudodictamni.Sem.Sancti, ſem.Benedictæ.
Caryophyllatæ rad. rad.Enulæ,rad.Gentianæ,
Rad. Rhapontici,rad.Ciambet(fortè Zurumbet)ana
Coriandri præparati,Acetoſæ,Baſilicæ, (℥.iij.S.
Pimpinellæ ana ℈.ij.ß.
Trium ſantalorum ana ʒ.j.
Flor.Borraginis,flor.Buglosſæ,
Flor.Roſarum rub.ana P.ij.
Been albi,Been rubri ana ʒ.j.

Contuſis & inciſis groſſo modo, deſtillentur ſecundum artem per alembicum in uino ſublimato & rectificato ad ſufficientiam,quantitatis ℔.viij.Poſtea B

℞. Piperis albi, Cinnamomi, Granorum paradiſi,
Maceris,Nucis moſchatæ,
Cardamomi ana ℥.ß.℈.iv.
Croci ʒ.ij.
Galangæ,Cubebarum,Caryophyllorum,
Calami aromatici ana ℈.iv.
Spec.Liberantis,ſpec.Cordialium,
Spec.Contra peſtem ana ʒ.iij.
Spec.Diamoſchi dulcis,
Spec.Diagemmæ ana ʒ.j.S.

Inciſis & contuſis,infundantur in præſcripto deſtillato uino,ſtent in loco tepido per horas 48. Deinde diſtillentur ſimul per alembicum ſapientiæ luto prælutatum.Aromatizentur poſtea

Ambræ griſeæ G.xij. Moſchi Alexandrini G.xvij. Croci ℈.v.

In rubra ſindone ligata,proiiciantur in uas, & bene obturentur,ad uſumq́; ſeruentur.Geſnerus.

Aqua uitæ alia contra peſtem.

℞.Caryophyllorum ʒ.S.
Cinnamomi,Zedoariæ,Rad.Valerianæ,
Rad.Pimpinellæ,rad.Tormentillæ,
Flor.Roſarum ana ʒ.j.
Santali citrini, & rubri,Spodij,Cort.citri,
Doronici,Terræ ſigillatæ,Dictamni,Seſeleos,
Meliſſæ,Maioranæ,Rad.Enulæ,Sem.Seſeleos,
Carabe,Rhabarbari,Nucis moſchatæ, Macis,
Scabioſæ ana ʒ.S.
Flor.Bugloſſæ,flor.Borraginis,flor.Anthos,
Cornu cerui uſti,Rutæ,
Coriandri præparati ana ʒ.j.
Specierum Diagemmę,ſpec.Liberantis,
Spec.Diacameron,ſpec.Letitiæ Almanſoris,
Spec.Diarrhodon Abbatis,
Spec.Diamargaritonis,Hiacynthi,
Smaragdi,Margaritarum ſplendidarum ana ʒ.j.
Mithridati,Theriacę Venetæ,
Boli Armeni ana ℈.S.
Folij auri,Folij argenti ana n.vij.
Vini ardentis optimi ℔.viij.

Contundantur omnia optimè,& miſceantur cum uino ſublimato,ponantur in uas uitreatum: obturetur eius orificium optimè,ne quid exhalet. Stent in infuſione tribus diebus, deinde diſtillētur lento igne ſecundū artē in balneo Mariæ.Detur de ea in peſte cū electuario appropriato. Geſnerus ex libro quodā manu ſcripto. C

Aqua cinnamomi contra peſtem.

℞.Cinnamomi optimi contuſi ℔.j.
Radicum Dictamni,Angelicæ ana q.ſ.
Vini Cretici odorati,
Aquę roſaceæ ſtillatitię ana ℔.iij.

Macerentur,ſtipatis optimè rimis:aqua balneo M.uitreis organis eliciatur.Hęc aqua peſtilentię pręcauendę, aduerſus item uenena,ac uenenatorum ictus,& ſtomachi cruditates maximè laudatur.Rubeus.

Aqua cinnamomi ſimplex.

℞. Cinnamomi electi,leuiter contuſi ℔.j.
Aquę roſaceæ,Vini Cretici ana ℔.iiij.

Macera,ea deſtilla balneo tepentis aquæ : manabit aqua frigidis omnibus affectibus idonea,ſi ad duas,tréſue uncias,pro ætatis,temperamenti,ac morbi ratione exhibeatur. Stomachum,iecur,lienem,pulmonem,cor,cerebrum,neruoſq́; roborat:uiſum acuit,cordis affectibus opitulatur,uenenis,uenenatiſq́; ictibus, ac morſibus prodeſt:halitus gratiam commendat : menſtrua ac lotium educit,nauſeam ſedat : & ſi cum ſucco citri bibatur,faſtidientem ſtomachum iuuat : omnibus tandem morbis auxiliatur, ubi calefacere, reſerare, attenuare, digerere,roborare uelimus.Matthiolus.

Aqua contra peſtem.

℞. Tormentillæ recentis ℔.j.
Rad.herbæ tunicæ,Dictamni ana ℔.S.
Enulæ campanæ ℥.iiij.
Oxalidis cum ſeminibus ℔.ij.
Fol.& flor.Borraginis,Bugloſſæ,
Roſarum rub.ſyl.ana ℔.j.
Theriacæ opt.℔.S.
Pimpinellæ,Scabioſæ ana ℔.S.
Succi Limonum ℔.j.
Aquæ ardentis optimæ & circulatæ ℔.ij.
Sigilli lemnij
Boli Armeni ana ℥.ij.
Santali Albi,Santali Rubri,
Spodij,Been albi & rubri,
Margaritarum ſplendidarum ana ℥.j.S.
Oſsis de corde cerui ℥.j.
Raſuræ eboris ℥.S.
Croci ʒ.iij.
Caphuræ ʒ.ij.
Fol.auri ℥.S.

Folia auri minutim forfice inciſa, uel melle in porphyrite lapide diligenter, & diu agitata.Nam in tenuiſsimum

mum

A mum puluerem redigentur,in aqua ardente,cucurbita optimè clauſa,per dies xv.macerentur. Margaritæ te-
nuiter tritæ in alia cucurbita ponuntur,cum ſucco limonum totidem diebus,optimè item clauſa.Radices ge-
neroſo uino abluantur:inde ſiccatæ in umbra,in mortario terantur, & ſimiliter herbæ, flores, & ſemina: om-
nia tamen in uaſe uitreo,cum theriaca miſceas,addaſq; ardentem aquam cum auri foliis, & ſuccum limonum
cum margaritis. Mox foſſa tribus pedibus profunda facta:in cuius ſit fundo, ad dimidium pedem,calx uiua,
in cuius medio uas optimè clauſum,ne reſpiret,equino fimo circumdatũ, & contectum locato:iaffunditoque
duas aquæ ſitulas:maneat ibidem per xij.dies,ſingulis tribus quatuórue diebus, mutato fimo. Poſtea omni-
bus in uitream cucurbitam transfuſis,appoſito roſtrato pileo,ſtipatiſq; accuratè rimis,igne leui, aquam eli-
cias,quam denuò fæcibus affundas, & deſtilles : tertiò uerò abſq; fæcibus in cucurbita colloces, & rurſus te-
pente balneo deſtillato, ſeruatoq; uitreo uaſe optimè clauſam. Huius cochlear ſatis paruum exhibetur, cum
guttis aliquot auri potabilis. Guainerus.

Aqua alia contra peſtem.

℞. Nucum recentium num.xxxv.
Rad.Helenij,rad.Tormentillæ
Rad.Chamæleonis albi,rad.Zedoariæ ana ℥.ij.
Cardui benedicti ℔.ß.
Scabioſæ,Hyperici,Rutæ ana M.ß.
Cinnamomi,Caryophyllorum,Macis ana ℥.ß.
Calendulæ,Dictamni ana P.ij.
Rad.Borraginis,rad.Bugloſſæ,Oxalidis ana ℥.j.ß.
Aquæ ardentis ℔.viij.
Vini Cretici ℔.vij.

Terantur,quæ terenda ſunt,macerentur,ore diligenter clauſo,per dies decem:inde aqua igne leui extillet,re-
petita ter deſtillatione, fæcibus ſemper extillatam aquam affundendo : quarta uice, reiectis fæcibus, earum
loco ponantur
Theriacæ optimæ ℔ ß.
Mithridati optimi ℥.iij.
Conſeruæ Roſarum,conſeruæ Borraginis
Conſeruæ E' nymphea,Conſ.Violarum ana ℥.j.

Inde deſtillet liquor:cuius æſtate ℥.ij.cum ℥.iiij.aquæ oxalidis:hyeme uerò ℥.iij.cum ℥.iiij.iuris pulli,præbe-
ri poſſunt,ſic tamen,ut ne ætatis,temperamenti,ac cæterarũ huiuſmodi rerũ ratio prætermittatur. Hier.Rub.

Aqua contra peſtem.

B ℞. Angelicæ,Carlinæ
Gentianæ, Tormentillæ
Boleti ceruini,Zedoariæ ana ℥.ij.
Trium ſantalorum ℥. .
Theriacæ opt.Mithridati ana ℥.iij.
Caphuræ ℈.j.
Moſchi ℈ j.
Spiritus uini circulati ℔.iij.

Miſce, & macerentur per menſem:coletur, & ſeruetur aqua ad uſum.Innominatus.

Aqua bezoartica,ſeu Alexipharmaca contra peſtem.

℞. Rad.Angelicæ,rad.Valerianæ ana ℥.iiij.
Granorum iuniperi,Dictamni albi
Rad.tormentillæ,rad.Serpentariæ,rad.Gentianæ
Rad.Pimpinellæ,rad Ariſtolochiæ rot.ana ℥.ij.
Rad.Enulæ,rad.Aſclepiadis ana ℥.j.ß.
Cort.citri,Boli Armeni ana ℥ j.
Croci,Zedoariæ,Doronici,Sigilli Lemnij ana ℥.ß.
Coralli albi, & rubri,Sem.Thlaſpi
Sem.Oxalidis ana ʒ.i
Myrrhæ electæ ʒ.ij.
Cornu ceruini uſti ℈.ij.
Saluiæ,Rutæ,Pulegij,Calaminthæ Italicæ
Scabioſæ,Baſilicæ,Veronicæ,Maioranæ ana M.ij.
Fumariæ,Scordij ana M.j.ß.
Flor.Borraginis,flor.Bugloſſæ,flor.Violarum
Flor.Roriſmarini ana P.j.

Terantur omnia in puluerem craſsiuſculum, & ponantur in uaſe uitreo mundo,addendo
Theriacæ Andromachi ℥.iiij.
Mithridati ℥.iij.

Miſceantur probè, & affunde
Vini ſublimati,rectificati ℔.viij.
Aquarum Oxalidis,Aquarum Cardui benedicti ana ℔.iiij.

Miſce & pone ad ſolem per dies xiiij.Deinde diſtillentur per ueſicã magna diligentia,uel in balneo M.Poſtea
℞. Cinnamomi electi ℥.ß.
Spec.Diamargaritonis frigidi,Macis
Nucis moſchatæ ana ʒ.ij.
Santali rubri,Santali citrini,Zedoariæ ana ʒ.j.
Caryophyllorum,Ligni aloes ana ℈.j.
Spec.Lætitiæ Galeni,ſpec.Lætitiæ Rhaſis
Spec.Diagemmæ ana ℈.j.
Moſchi,Ambræ ana G.ij.

Terenda terantur craſsiuſculè, & probè cum reliquis miſceantur, & in ſindone rubea colligata, cum filo in
prædictam aquam dimittantur. Doſis eius ℥.iij. per ſe.Miſcetur itẽ cũ aliis medicamentis.Iacobus Theodor.

Aqua theriacalis caphurata.

C ℞. Spiritus chalchantini ℥.j. Liquoris tartari correcti ℥.iij. Aquæ theriacalis ſequentis ℥.v.

Miſcentur, digerunturque in balneo calido per menſem. Datur ʒ. j. ex uino generoſo, uel alio humore ido-
neo. Ad iam dictos affectus uehementiùs ualet. Andernacus.

Aqua theriacalis.

℞. Theriacæ Alexandrinæ ℥.v. Myrrhæ rubræ ℥.ijß. Croci Orientalis ℥.ß.

Mixta ampullæ uitreæ induntur, perfunduntur; eſſentiæ, ſiue ſpiritus uini optimi ℥. x. operculo diligenter
ſuperimpoſito:ſimul macerantur:paraturq; aqua,quæ uitro probè reconditur.Andernacus.

Aqua theriacalis alia.

℞. Scobis ligni guaiaci ℔.j.
Theriacæ Alex.optimæ ℥.ij.
Conſeruæ roſarum,Bugloſſæ
Borraginis ana ℥.ij.
Conſeruæ helenij,Anthos ana ℥.j.
Spec.diagemmæ,lætitiæ Galeni ana ℥.ij.

Fiat infuſio in uaſe oppleto uini albi & aquæ bonæ ana quartariis iij.ſuper cineres calidos diſtillentur, in ua-
ſe duplici cum cinnamomo.Dilue in eo quod diſtillatum fuerit,ſacchari quantum ſatis eſt:cola per manicam
Hippocratis:dato bibendum his,qui conualeſcunt à morbo Gallico.Rondeletius.

Aqua theriacalis alia.

℞. Theriacæ ueteris ℔ j.
Acetoſæ M iij.
Florum Chamomillæ,Pulegij,Graminis
Cardui benedicti ana M.ij.

Temperentur in uino albo,diſtillenturque : aqua ſeruetur uſui : capiat æger ℥. ij. cum unciis tribus aquæ
quæ acetoſæ,bugloſſæ:& hoc cùm ingreditur lectum uel ſtupham. * Hæc aqua curat dolores morbi Gallici,
ſi per ſe detur,uel cum decocto milij ſolis, uel bardanæ. Ego,inquit, optimo ſucceſſu curaui multos pueros,
ſenes & debiles hac potione,uel addendo guttas aliquot decoctioni communi Guaiaci : propter tenuitatem
partium citò penetrat, & ad extra propellit. Hæc aqua cum aqua extinctionis auri omne uitium argenti ui-
ui emundat & caſtigat.Rondeletius.

Aqua theriacalis alia.

℞. Ligni Guaiaci ℔ ß.
Aquæ ℔.viij.

Vini albi ℔.ij. A
Macerentur ſimul per noctem ſuper cineres calidos. Adde
Polypodij quercini ℔.ß.
Epithymi ℥.ij.
Aſparagi ℥.vj.
Aquæ fumariæ, Aquæ cichorij, Aquæ chamomillæ ana ℔.j.
Conſeruæ roſarum, Cichorij, Borraginis
Bugloſſæ ana quart.ij.
Theriacæ bonæ, Conſeruæ enulæ ana quart.j.

Diſtillentur uaſe duplici bene obturato. Doſis ℥.ij. uel ℥.iij. Quòd ſi uelis, poteris unciis tribus aquæ theriacalis, addere ſacchari ℥.j. cinnamomi ʒ.j. & rurſus per manicam Hippocratis diſtillare. Datur in morbo Gallico manè in lecto ad ſudores prouocandos. Syluius.

Aqua contra uenena lethalia & peſtem.

℞. Antidoti Matthioli cõtra uenena lethalia ℔.j.
Syrupi de Cort. citri ℔.j.
Aquæ uitæ optimæ, in uitreis org. diſtil. ℔.v.

Miſce in uaſe uitreo optimè clauſo, magna cum dexteritate aquam in uaſe cum electuario tãdiu agita, donec totũ diſſoluatur. Tum in menſem integrũ reponito, bis tamen in hebdomada agitando. Exacto deniq; menſe clarã aquã aureoq; colore nitentem, electuario ſupernatare inuenies, & quæ iam omnem illius uim in ſe cõtraxerit. Tũ itaq; uas ipſum aperias & in uas aliud uitreum limpidã aquã paulatim effundas, cuius os cũ cera & mẽbrana accuratiſsimè obtures. Tanta hæc aqua uirtute pollet (quod millies expertus ſum) ut quatuor drachmarũ põdere pota uel per ſe, uel cũ pari odorati uini quantitate, uel cuiuſuis aquæ cordialis ubi quis ictus, uel demorſus à quocunq; uenenato animali, in tanto mortis diſcrimine uerſaretur, ut uocẽ, uiſum, ac reliquos ferè ſenſus amiſiſſet, ægrũ ingenti adſtantiũ admiratione à longo, ueluti ſomno excitet. Quin & uomitione plurimã infectorũ humorũ copiã exhaurit. Valet etiã cõtra uenena quę per os ſumũtur: & peſtẽ. Matth.

Aqua uitæ precioſa.

℞. Vini ſtillatitij, ſeu aquæ uitæ ℔.x.
Succi Mellis, Olei chalcanthini,
Liquoris tartari ana ℥.vj.
Meliſſæ, Chelidoniæ, Saluiæ, Roriſmarini
Maioranæ ana M.j.
Zingiberis, Caryophyllorum, Piperis albi
Piperis nigri, Piperis longi, Cubebarum
Cinnamomi, Macis, Myrrhæ rubræ
Maſticis ana ℥.ij.
Cinerum fabarum ℥v. B

Aromata leuiter conteruntur, herbæ inciduntur, omniaq; miſcẽtur, & ampullæ uitreæ indũtur, ipſaq; obſerata diebus duodecim in balneo macerantur: pòſt lentiſsimo igne ex eodẽ diſtillantur, ſeparanturq;. Deinde
Pulueris zingiberis ℥.j.ß.
Pul. zedoariæ ℥.ij.ß.
Pul. caryophyllorum ℥.ij.
Cubebarum ℥.j.ß.
Amomi ʒ.ij.
Granorum paradiſi ʒ.vj.
Nucis moſchatæ ℥ j.ß.
Cinnamomi electi, Macis ana ℥.ij.
Florum ſulphuris
Florum auri ana ʒ.ij.
Zibetti, Ambræ ana ʒ.ij.ß.
Moſchi G.v.

Hæc in puluerem rediguntur, & pomo ſub cineribus cocto imponuntur: poſtea hoc aquæ uitæ ſuprà diſtillatæ iniicitur, maceraturq; in calido loco per dies tres, aut quatuor: tum iterum ſeparatur, & aqua uaſe optimè recondita ſeruatur: dantur guttæ quinq;. * Corpus penetrat, roborat, & renouat. Andernacus.

Aqua uitæ optima.

℞. Chamomillæ, Meliloti, Flor. Lauendulæ, Sabinæ, flor. Anthos ana M.j.

Hęc in aquę uitæ ℔.iv. macerentur per horas uigintiquatuor: deinde ex balneo diſtillentur, ſeparenturq; ita, ut ſi libra exſtillarit, hæc peculiari uaſe cõdatur: atq; ſic reliquæ deinceps excipiãtur, reſeruenturq;. Prima omniũ eſt præſtãtiſsima: hinc ſecũda: poſtea tertia. *Multi feliciſsimè hac uſi ſunt in pręcauenda apoplexia & paralyſi, hoc pacto. Si quis in balneũ deſcendens, aquæ huius guttas tres ex aqua maioranæ uel ſaluiæ ſumat, is à morbis hiſce per menſem integrũ tutus erit: quin etiã eadẽ naribus admota, tutiorẽ reddit. ſecurè quoq; ſingulis menſibus ſemel guttæ tres, uel quatuor ex uino Cretico manè potui ſumuntur. Andernacus.

Liquor auri.

℞. Auri finiſsimi calcinati q.ſ.

Tantum ſpiritus uini ſuper hanc elotam calcem funditur, quantum ſex digitos tranſuerſos ſuperemineat: ac iuncturis uaſis probè oblitis, macerantur in aqua temperatè calida, ſiue balneo Mariæ, diebus uiginti aut triginta. Tum liquor citrinus, relicto in fundo uaſis puluere candido effunditur, & ſpiritus uini ex ampulla uitrea per operculum à flauo auri liquore, modicè ex balneo ſeparatur. Poſtremò idem liquor auri extractus, ad ſummum gradum uſque eleuari, hoc eſt, quinquies per ampullam incuruatam (retortulam appellant) urgeri debet: atq; tunc quinta auri eſſentia abſolutè parata dicitur, ſummum chemicorum myſterium. Andernacus. C

Elixir uitæ.

℞. Caryophyllorum, Nucis moſchatæ
Zedoariæ, Zingiberis, Galangæ
Piperis albi, Piperis nigri
Baccarum iuniperi, Corticum citri
Cort. arantiorum, Saluiæ, Baſiliconis
Roriſmarini, Menthæ, Maioranæ
Baccarum lauri, Pulegij, Gentianæ
Calamenthi, Foliorum ſambuci, Roſarũ albarum
Roſarum rubrarum, Spicæ nardi, Cubebarum
Aloes hepaticæ, Sem. arthemiſiæ
Sem. Maioranæ ana ʒ.ij.
Ficuum, Paſſularum, Dactylorum
Amygdalarum, Pinearum ana ℥.vj.
Mellis albi ℔.j.
Moſchi optimi ʒ.j.
Sacchari fini ℔.iv.

Miſce contuſis omnibus contundendis, & in aquæ uitæ ℔.xv. infundantur. Stent ita in boccia bene obturata, decẽ diebus, aut amplius: poſtea in balneo diſtillentur uſq; ad fæcũ exiccationẽ. Poſtea extrahe aquã è recipiẽte ponaturq; in pellicano, & circuletur in fimo equino per duos menſes continuos. Poſt circulationẽ tuum elixir habebis paratum. Poſthæc accipe bociam cum reliquiis fæcum, & diſtillentur in cineribus fortiſsimo igne, etiam extillabit aqua rubra inſtar ſanguinis, quæ admodum fœtet, & turbida eſt: quæ & ipſa circuletur, ut prior: & hæc eſt ignea ſubſtantia, quæ etiam ſemimortuos ſuſcitare poteſt. Poſt circulationem ſeruetur. * De priori aqua, quæ per balneum eſt extracta, ſi tertio quoq; die per os ʒ. j. accipiatur, corporis integritatem conſeruat, & à morbis tuetur. Si uulnera eã madefiant bis téue ad ſummum, curantur: oculorum morbis omnibus apprimè conuenit, gutta una inſtillata uiſum conſeruat. Facies & pectus ſæpius hac aqua lota, iuuentutem conſeruat. Per os aſſumpta uenerem ſtimulat, & mulieres infœcundas ad conceptum diſponit. Poſterior aqua rufo colore prædita, doloribus matricis medetur, per os ſumpta: pondere duarum drachmarum aſſumpta, pleuritidem ſoluit: colicos dolores inunctione curat: ſimiliter & lienis duritiem, dentium dolorem, anhelitus fœtorem, & alia huiuſmodi ſanat. Omnis generis febres tollit, quia potenter omnes humores diſcutit & diſsipat. Si cui ægroto uocis acciderit priuatio, dabis huius ʒ. j. cum altera drachma prioris aquæ intra os, & loquetur: quod ego millies, inquit author, expertus ſum. Fiorauantus.

A

Aqua precioſa.

℞.uini maluatici opt. menſ. vj. ponatur in bocia, & diſtilletur ſuaui igne per cineres ſeptem uel nouem uicibus: aquam uitæ ſic bene rectificatam pone in uitro cum ſequentibus

℞.Sperma ceti, Ambræ electæ, Rhabarbari optimi an.ʒ.ij. Moſchi fini ʒ.j.

Pone huiuſmodi res in ſacculum uel pilam de panno raro ſubtili & bene mundo. Huiuſmodi ſacculus poſtea ponatur ad uinum ſuprà rectificatum & bene claudatur orificium uitri: efficietur tale uinum aurei coloris. Poſſet & cinnamomi aliquid addi & erit magis delectabile * uirtutes huius aquæ: uenena curat & expellit. Ad præſeruandum contra peſtem datur gutta una manè cum modica medulla panis, factis prius aliis purgationibus & phlebotomia. Infecto uerò da teſtam nucis moſchatæ plenam cum mica panis albi: deglutiendo curat. Euonymus.

Aqua mirabilis.

℞. Terebinthinæ ℥.j.
Thuris maſculi ℥. ij.
Aloes hepaticæ, Maſticis, Caryophyllorum
Galangæ, Cinnamomi, Croci, Nucis moſchatæ
Cubebarũ ana ℥.j.
Gummi hederæ ℥. v.

Omnia ſubtiliſsimè pulueriꝫentur: deinde in alembico bene lutato diſtillentur lento igne. Prima aqua erit clara & alba, donec incipiat croceari & inſpiſſari: tunc remoue ipſam, & collige ſecundam, quæ erit crocea, ſpiſſa, & priori ſupernatat. Cùm autem color ille croceus magis intenditur, remoueatur ſecunda, quia uenit tertia: quæ eſt ſicut mel clarum, & propriè balſamum uocabitur, & eius facultates quoque obtinet. Si eius guttam cum cuſpide cultelli in fundo cyathi aqua pleni poſueris, non diſſoluitur, quemadmodum uerum balſamum: poſtquam ſteterit per unam horam, uenit in ſuperficie aqua ſine diſſolutione. Ardet quoque. Deinde congelat lac, ſi in una libra lactis ponatur una gutta tepida, ſtatim congelat illud, ſicut balſamum. * Prima aqua balſamum dicitur, & hæc curat fiſtulam, ſonitum aurium, ſi de ea duas uel tres guttas impoſueris. Secunda aqua uocatur oleum balſaminum: quæ curat oculos expalpebratos, leproſos & lacrymoſos ſubitò, ſi cum ea manè & ſerò laueris. Tertia uocatur balſaminum oleum artificiale, quod in facultatibus idem eſt, quod naturale. Curat & ſtringit omnem tineam, ſcabiem, & ſuperfluitatem, in quacunque parte humani corporis acciderit: omnia apoſtemata, & omnia ulcera recenter euenientia, omnemque tumorem oculorum, ſi
B cum ea laueris. Repercuſsiua eſt magis humorum frigidorum, quàm ulla alia medicina. Omnem dolorẽ dentium, uel ex uerme, uel ex humore fluente, ſi cum ea laueris, curat, reſtringit, & interficit. Et in omnibus uenenis frigidis, ſicut bufonis, araneæ, ſerpentis, ſcorpionis, optimè ualet: nec eſt poſsibile, ut hominem lædant, ſi aliquis ab illis punctus, guttam tepidam huius appoſuerit. Omnia ulcera, quantumcunque profunda ſint, ſiue in carne, ſiue in neruis & oſſe, & apoſtemata ſanioſa, ſi cũ ea laueris, ſine aliqua tenta curat intra nouẽ dies, quantumcunque terribilia, ſeu immunda, fiſtulata ſeu cancrata fuerint, etiam Noli me tangere, & morbum Aegidij: habet etiam mirabiles effectus in dulcificatione corporum metallicorum. Omnem guttam frigidã, ſi cum ea laueris, & cum panno lineo ſupra locum doloris emplaſtraueris, curat, & percuſsiones lapide, uel caſu, læſione loci facta, panno lineo in eo tincto & ſuperpoſito deſiccat & reſtringit, neruosq; fortificat uel confortat. Et ſcias, quòd eſt calidiſsima ſupra omnem gradum, & nulla res calidior reperiri poteſt: & eſt tantæ penetrationis & caliditatis, quòd ſi unam guttam tepidam poſueris ſuper manum, ſtatim penetrat ſine læſione, & non ſenties. Tumorem pedum, tibiarum, & dolorem iuncturarum læſione ibi facta ſuperpoſita curat ex frigida cauſa, uel ex ſanguine corrupto. Dicitur hic liquor Mater balſami: quem ſi probare uolueris, accipias pullum deplumatum, & mundatum à uiſceribus: poſtea calefac eum ad ignem tandiu, quòd uix poſſit teneri in manu: poſtea line eum cum dicto oleo, & expone ſoli per duas horas ad exiccandum, & iterum iteretur ungendo cum dicto oleo, & deſiccetur: poſtea ubi uis repone, quia nunquam putrefiet. & huius generis plures habet facultates. Bertapalia.

Aqua apoplectica, noſtra.

℞.Roriſmarini, Betonicæ, Saluiæ
Maioranæ ana M. j.
Flor. Anthos, flor. Stœchados, flor. Borraginis
Flor. Primulæ ueris, flor. Lauendulæ ana P.j.
Sem. Sinapis albi, ſem. Pęoniæ ana ℥.j.
Sem. Fœniculi ana ʒ. ij.
Nucleorum perſicorum ℥. j.
Rad. Pæoniæ ℥.j.
Scillæ ʒ.ij.
Viſci quercini ℥.ß.
Cubebarum ʒ. ij.
Nucis moſchatæ ʒ. ij.
Macis ʒ.j.
Spec. Diambræ, ſpec. Diamoſchi ana ℥.ß.
Confect. Anacardi ℥. j.
Aquæ uitæ optimæ, atque circulatæ ℔.iiij.

C Pulueriꝫanda pulueriꝫentur, macerentur, & per ueſicam deſtillentur, ut artis eſt.

Aqua epileptica.

℞. Fol. & flor. ſaluiæ minoris ℔.j.
Rutæ ℥.j.
Flor. Lauendulæ ℥. ij.
Nucis moſchatæ, Caryophyllorum, Zingiberis
Cinnamomi ana ℥.j.
Spicæ nardi, Caſtorei ana ʒ.j.
Granorum paradiſi, Olei laurini ana ℥. j.
Cort. mal. citri ʒ.iij.

Contundantur optimè omnia, uinoq; albo generoſo macerentur aliquot diebus, cucurbita accuratè clauſa: inde igne lento ſtillatitius liquor excipiatur. Rubeus.

Alia.

℞.Hirundinum num. lx.
Caſtorei ℥. ij.
Granorum pęoniæ ℥.ß.
Aquæ ardentis ℔.xv.

Macerentur cucurbita optimè occluſa: deinde adde
Liquoris primi è chalcantho educti
Aceti albi acerrimi ana ℔.j.

Macerentur quindecim diebus omnia: mox igne cinerũ moderato deſtillẽtur, dum liquor perſpicuus manauerit: cuius manè & ueſperi cochlear exhibeatur, dum totum ſumatur. Quod ſi caſtorei odor & ſapor ingratus ſit, G. xij. moſchi adiungantur, & totidem camphuræ, & ſacchari candi ℔ ß.

Aqua epileptica Eraſti.

℞. Flor. lilij conuallium ℔.j.ß.
Flor. Pęoniæ, flor. Lauendulæ
Flor. Betonicæ ana ℔.j.
Flor. Tiliæ, flor. Verbaſci odorati ana ℥.ij.ß.
Rad. Ariſtolochiæ longæ ℥.j.ß.
Viſci quercini ʒ.xiiij.
Viſci corylorum ʒ.iij.
Cubebarum ℥.j.
Piperis nigri, Caſtorei pontici ana ℥.ß.

Incidenda incidantur, miſceantur, infundantur in uini uel maluatici, uel alterius generoſiſsimi menſuris duabus Germanis, per tres hebdomadas, maneatque loco calido, uel Soli expoſito, & quotidie agitentur, demũ balneo Mariæ deſtillentur. Vſus eſt, ut in paroxyſmo diducto ore, cochlear plenum infundatur, fauces, tem-

pora, & nares ea confricentur. Deinde, ut quo tempore inſultus timetur, ſiue dum poſt breuia interualla ac- A
ceſsiones repetunt, ueſperi, & manè tantundem ægroto offeratur, unà cum duobus trochiſcis: quorum mentio fiet. Si mandere ægrotus nequeat, in aqua diſſoluti exhibentur. Poſtremò ut tempore præſeruationis ſingulis ſeptimanis, cum Luna uel quadrata, uel plena, uel noua efficitur, cochlear unum ſumatur, cum duobus trochiſcis manè, & ueſperi: & morbo remittente, manè tantùm: deinceps metu plenè ſublato, bis in menſe, plenilunij, & nouilunij temporibus accepiſſe ſufficit. Trochiſcorum autem deſcriptio huiuſmodi eſt.

℞. Cinnamomi ʒ.j.
Rad. pæoniæ, Sem. pæoniæ ana ℈.ij.
Zingiberis, Cubebarum
Caryophyllorum, Macis ana ℈. j.
Spec. Cordialium, ſpec. Aromat.
Spec. Caryophyll. ana ℈.ß.
Spec. Diambræ, ſpec. Diamoſchi ana G.v.
Nucis moſchatæ conditæ ʒ.j.
Sem. citri excort. ℈.ij.
Sacchari albiſs. ℥.viij. in aqua ſupradicta diſſoluti.

Ex his fiant iuxta artem trochiſci, inſtar eorum, quæ manus Chriſti uocantur. Pro ditioribus inaurari, & oleo ſtillatitio uel aniſorum, uel macis, uel alio ſimili aſpergi poterunt, cum funduntur ſupra lapidem.

Aqua epileptica Langij.

℞. Florum lilij conuallium M. viij.

Superfundatur menſura uini Cretici, aut moſcatelli, aut aliàs generoſi, in eoque per dies quinque infuſi maneant, mox uitreis organis tepentis aquæ balneo deſtillet. Mox

℞. Cinnamomi ʒ. vj.
Nucis moſchatæ ℥. ß.
Piperis longi ʒ.ij.
Flor. lauendulæ ℥.j.
Flor. Roriſmarini, flor. Stœchadis ana ℥.ß.
Cubebarum ʒ.ij.
Viſci quercini, rad. pæonię
Rad. Dictamni noſtratis ana ℥.ß.

Omnia craſsiuſculè contrita, rurſus in ſuperiore uino per dies octo macerētur, loco aprico, poſtmodum deſtillentur, ut ſuprà. Trochiſcorum hæc forma eſt.

℞. Sem. Pæoniæ excort. ℥.ß.
Margarit. præparat. ʒ.ß.
Macis ℈.j.
Fol. auri num. vj.
Sacchari albiſs. aquæ iam dictæ diſſoluti ℥.v.
Fiant trochiſci. Vſus ut in præcedente dictum. B

Aqua ad conuulſiones, optima.

℞. Aquarum lilij conuallij, Aquar. Iuniperi ana ℥.j. Olei ſuccini ℈.ß. Miſce. Quercetanus.

Alia ad idem.

℞. Aquæ cinnamomi, Aquæ flor. tiliæ ana ℥.j.
Ol. iuniperi per ebullitionē aquæ extracti gutt. iiij.
Ol. ſuccini ℈.ß.
Spiritus uitrioli gutt. ij.

Miſce, & potui exhibe. Idem.

Aqua ad melancholiam.

℞. Zedoariæ, Doronici, Cort. mali citri
Macis, Nucis moſchatæ ana ʒ.ij.
Coralli rubri, Succini, Limaturæ eboris ana ℈. ij.
Been albi, & rubri, Caryophyllorum
Zingiberis, Piperis longi
Spicæ, Folij, Croci
Heil, ſiue cardamomi ana ʒ.j.
Trochiſcorum Diarrhodónis, Agallochi ana ʒ.ß.
Cinnamomi, Galangæ, Zurumbet ana ʒ.j.ß.
Fol. auri, Fol. argenti contuſ. ana aur. j.
Margaritarum ʒ. iij.
Frag. Saphyri, frag. Hyacinthi, frag. Smaragdi ana ʒ.ß.
Moſchi ʒ.ß.
Ambræ ʒ.ij.
Myrobal. emblicorum ℥.v.
Roſarum ℥.j.

Hæc omnia optimo uino macerata octo horarum ſpatio, deſtillatione excipiuntur. Conuenit iis, qui abſque manifeſta cauſa triſtantur: qui capite tremunt, aut corde: quibus ſolitudo expetitur. Sauonarola.

Alia aqua ad melancholiam.

℞. Roſarum ʒ. xv.
Glycyrrhizæ mundæ ʒ. vij.
Agallochi, Santalorum ana ʒ.iij.
Cinnamomi ʒ v.
Macis, Caryophyllorum ana ʒ.ij.ß.
Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ʒ.ij. ℈.ij.
Nucis moſchatæ, Cardamomi, Galangæ ana ʒ.j.
Spicæ ℈.ij.
Ambræ ℈.ij.
Moſchi ℈.j.
Aquæ roſ. ſtillatitiæ
Vini optimi ana q.ſ. eſt.

Macerentur omnia, deinde lento igne excipiatur uitreis uaſis aqua. Quæ ſtomacho ieiuno, ob frigiditatem, ac humiditatem languentem egregiè ſuccurrit, & coctionem iuuat, appetentiã excitat, cordiq; mirificè opitulatur. Qui tamen calidiori ſunt temperamento, cordis præſertim, aut aliquarum in meſenterio, cæteriſùe C
locis partium inflammatione laborant, ea temerè non utantur. Rubeus.

Aqua ad loquelam deperditam.

℞. Aquarum Lauendulæ ℥. i.
Saluiæ, Pæoniæ, Pulegij, Maioranæ
Ceraſorum nigr.
Fol. quercus ana ℥.ß. Miſce & teneatur in ore.

Alia.

℞. Aquarum Lauendulæ ℥.i.
Saluiæ, Pæoniæ
Pulegij
Maioranæ ana ℥.ß.

Miſce. Retineatur in ore, non tranſglutiendo, uel tranſglutiendo.

Aqua ſomnifera.

℞. Muſci arborei, Flor. nympheæ
Papaueris albi, & nigri, Lactucarum ana M.j.
Cort. mandragoræ, ſem. lactucæ
Sem. Papaueris nigri ana ℥.ß.
Sem. Lolij ℥.ij.
Sem. Papaueris albi ℥.iij.
Sem. quatuor frig. ℥.ij.ß.
Cinnamomi, Nucis moſchatæ
Zingiberis, Caryophyllorum ana ℥.ß.
Ligni aloes, Macis ana ʒ.ij.
Myrrhæ
Thuris ana ʒ.ij.ß.
Croci ʒ.iij.
Opij ʒ.j. ß.

Aqua ex omnib. eliciatur: cuius uſus fuerit ab ℥.ß. ad ℥.j. uti uires, ac uigiliæ ægrotantis tulerint. Guainerius.

Aqua ad ſomnum alia.

℞. Succi papaueris utriuſque ana ℔.j.ß.
Succi hyoſcyami albi & nigri ana ℥. ij.
Succi portulacæ, ſucci lactucæ ana ʒ.iij.
Succi fabæ inuerſæ ℔.ß.
Succi Nenupharis ℥.iij.
Seminis papaueris cuiuſque,
Radic. fabæ inuerſæ ana ℥.ij.
Seminis Lolij ℔.ß.
Semin. hyoſcyami albi & rub. ana ℥.ij.
Xyloaloes, Nucis methel ana ℥.i.ß.

Portula-

A Portulacæ, Lactucæ ana ʒ.j. Scariolæ ʒ.j.ß. Endiuiæ ℥.j.

Contūdantur & reponātur per dies tres in uaſe uitreo, & diſtillētur. Detur ʒ.i. cū uino & aqua. Fumanellus.

Alia.

℞. Lolij, ſem. Hyoſcyami, Sem. Portulacæ an. ℔.ß.
Mandragoræ ℥.iij.ß.
Papaueris nigri, ſem. Craſſulæ maioris
Cicutæ, Papaueris rubri, Halicacabi ana ℥.iij.

Vnūquodq; ſeorſim in pollinem redigatur, inde in cucurbita diebus quinq;, aut ſex macerentur: poſtea adde
Succi Craſſulæ maioris
Suc. Fol. ſeu rad. hyoſcyami
Suc. Fol. papaueris rubris ana ℔.ß.
Opij ℥.j.

Omnia ſimul miſce, & deſtillet aqua: cuius eſt, ut ſuperioris, uſus. Rubeus.

Alia aqua ſomnifera.

℞. Opij, Sem. Hyoſcyami ana ʒ.ß.
Nucis moſchatæ, Galliæ moſchatæ
Agallochi ana ℈.j.
Succi coriandri uirentis ℥. iv.

Simul omnia quindecim diebus macerentur, poſtea addantur
Nucis metellæ ʒ.ß.
Lactucæ, per diem ac noctem uino albo generoſo infuſæ M. iij.
Cort. mandragoræ recent. ſem. lactucæ ana ℈.ß.

Vitreis organis aqua eliciatur. Rubeus.

Alia.

℞. Nucis metellæ ʒ.ß.
Sem. papaueris ʒ.ß.
Sem. Hyoſcyami albi ʒ.ß.
Opij G.j.
Sacchari opt. ʒ.iv.
Sem. Lactucæ
Sem. Papaueris nigri ana ʒ.ij.
Sem. lolij ʒ.ß.

Fiat aqua. Idem.

Alia.

℞. Succi fabariæ, ſeu fabæ inuerſæ
Lolij ſucci, Solani ſucci ana ℥.vj.
Sem. Hyoſcyami, ſem. Fabariæ
Sem. Endiuiæ, ſem. Lactucæ
Violarum, Roſarum ana ℥. ß.
Opij Thebaici ʒ.ii.ß.

B Quæ teri poſſūnt, terantur, infundanturq́ue in ℥. iix. aquæ ardentis: mox tepentis aquæ balneo pluribus uicibus liquor deſtillet: cuius exhibent ad ʒ. ij. Idem.

Aqua mirabilis ad uiſum.

℞. Succi Fœniculi, Chelidonij, Rutæ, Euphragiæ ana ℥.ij.
Mellis ʒ. x.
Sarcocollæ, Antimonij, Thutiæ, Aloes ana ℥.ß.
Fellis Caponum, Gallorum, Gallinarum ana ʒ.ij.
Nucis moſchatæ, Croci, Caryophyllorum ana ℥.i.
Sacchari candi de ſyrupo roſ. ℥.vj.
Hepatis hircini ſani ℥.ij.ß.
Anthos M.ß.

Contundenda contundantur ſubtiliſsimè, & hepar fruſtatim incidatur: deinde omnia miſceantur, & ponantur in alembico uitreo, & ſecundum artem bis diſtillentur.* Viſum caliginoſum mirabiliter clarificat, & ſanitatem oculorum conſeruat, intra oculos poſita. Iohannes de Vigo.

Aqua ad uiſum alia.

℞. Seminis Fœniculi, Petroſelini, Apij, Sileris montani, Aniſi, Carui, Seminis Gallitrici, Rad. Chelidoniæ, Rad. Acori, Betonicæ, Agrimoniæ, Tormentillæ, Rutæ, Verbenæ, ana part. æquales.

Terantur & ponantur prima die in urina pueri uirginis: ſecunda in uino albo: tertia in lacte mulieris, ſiue aſinæ: quarta die diſtillentur hæc omnia, & ſerua, ut balſamum, & obtura uas ne reſpirare poſsit. * Viſum acuit, & oculos clarificat, & maculas & panum delet. Petrus Hiſpanus.

Aqua uſualis ad oculos

℞. Aloes hepaticæ, Sarcocollæ ana ʒ. j.
Caphuræ, Croci orientalis ana ʒ.ß.

Pulucrizentur omnia per ſe minutiſsimè. adde
Vini maluatici, Aquæ roſarum ana ℥.vj.

Bulliant in duplici uaſe ſecundum artem. Auguſtani.

Aqua confortans uiſum.

℞. Margaritas q. u. quas in tenuiſsimas particulas contuſas excola per linteum cum aqua roſarum. Deinde aquæ iſtius aliquot guttas pluma oculis inſtilla. Ranzouius.

Alia.

C ℞. Aquarum Verbenæ, Betonicæ
Fœniculi ana ℥.j.ß.
Vini albi ℥.i.
Tutiæ præparatę ʒ.j.
Sacchari candi ʒ.ij.
Aloes hepaticæ ʒ.j.
Lactis mulieris ʒ.ij.
Caphuræ ℈.ß.

Pulucrizanda pulucrizentur, & 24. horis in infuſione permaneant, deinde colentur, & colatura oculi clauſi abluantur. Idem.

Aqua ad nebulas oculorum & ſuffuſiones.

℞. Piloſellæ part. x.
Chelidonij part. iij.
Fœniculi, part. ii.
Menſe Maio collect. dum rore adhuc madent.

Diſtilla calore cinerum. Sunt qui aloen addant. Rubeus.

Alia ad idem.

℞. Zingiberis, Cinnamomi, Caryophyllorum
Nucis moſchatæ, Granorum paradiſi ana ℥.ß.
Fol. ſaluiæ ℔.j.
Cardamomi, Cubebarum, Maſticis
Galangę, Roriſmarini, Maioranæ
Lauendulæ, Meliſſæ
Betonicæ ana ʒ.ij.
Vini optimi aut aquæ uitæ ℔.ix.

Omnia benè tuſa macerentur per dies decem: mox deſtillet aqua, cuius duæ treſúe guttæ oculis ſuffuſione laborantibus inſtillentur. Rubeus.

Aqua ad oculorum ulcera, ubi materia calida eſt.

℞. Aquarum roſaceæ, Flor. myrtillorum
Equiſeti ana ℥.ß.
Sacchari candi è ſyrupo roſaceo ʒ.ij.
Sieff albi abſq; opio, Sieff è plumbo ana ʒ. j.
Sieff è thure ʒ.ß.
Aloes hepaticæ ℈.ß.
Myrobalanor. citrin. ʒ.j.ß.
Album. ouorum num. iij.

Tritis terendis, quaſſentur & miſceantur omnia, inde uitreis organis, ſtipatis accuratè rimis, aqua deſtillet: quæ ulcera purgat, & ad cicatricem perducit. Ioan. de Vigo.

Alia ad idem, ubi materia frigida eſt.

℞. Sieff è thure ʒ.j. Sieff è plumbo ʒ.j.ß.
Myrobal. citrinorum ʒ.ij.
Cadmiæ, Stybij ana ʒ.j.ß.
Myrrhæ ℈.ß.
Sarcocoliæ, Aloes hepaticæ ana ʒ.j.
Aquæ Plantaginis, Roſarum ana ℥.j.ß.

Terantur, quę terenda ſunt, omnibuſq; mixtis, eliciatur aqua uaſe uitreo, qua perinde ac colyrio utare. Idē.

Aqua ad oculorum nebulas & ſuffuſiones.

℞. Succi fœniculi, ſuc. Chelidonij ana ℥.ij.
Mellis roſacei ℥.x.
Rutæ P.j. Euphragiæ M.ij.
Fellis uerueeis ℥.iv.
Sarcocollæ ʒ.ij.ß. Sagapeni ℥.j.
Caphurę ℈.ij. Miſce, ac deſtilla. Idem.

Alia optima Altomari.

℞. Fœniculi, Rutæ, Eupragię, Verbenæ
Tormentillæ, Betonicæ, Roſarum
Endiuiæ ſylueſtris, Callitrichi, Anagallidis
Pimpinellæ, Chelidonij, Papyri, Pæoniæ
Fol. uitis, Apij, Agrimoniæ, Caprifolij
ana part. æquales.

Terantur, & prima die ponantur in uino albo: ſecunda in urina pueri, uenerem non experti: tertia in lacte mulieris: quarta in melle optimo: quo tempore deſtillētur, & quod elicitur, uſui ſeruetur. Hæc autem omnia, purgato corpore exhibere oportet.

Aqua uiſum conſeruans.

℞. Vini albi ℔. xij.
Panis albi recentis ℔.iv.
Chelidonij, Fœniculi, Scillæ ana ℥.iv.
Caryophyllorum ℥.ß.

Miſce in alēbico, & balnei calore deſtillentur, donec libræ quinq; exierint: quā ſerua ad uſum. Fiorauantus.

Aqua ad oris halitum commendandum, atq; item narium.

℞. Aquæ roſaceę ℔.j.ß.
Aquæ uiolarum ℔ j.
Aquæ Maioranæ ℔ ß.
Nucis moſchatæ, Agallochi
Cinnamomi, Galangæ
Zedoarię ana ʒ ij.

In puluerem redigantur, quæ poſſunt redigi, & cum aquis miſceantur, deſtilletq́ue aqua, cui addito
Moſchi gran. iix. B

Nam purgato capite, ſi ipſa aqua quotidie, ſtomacho ieiuno, emunctiſq́ue naribus, trahatur, mirificè confert, dum è cerebro ortum habuerit malum. Hier. Rubeus.

Aqua ad ſputa cruenta, & phthiſim.

℞. Carnium limacum in uini auſteri, & aquæ
plantag. coct. ℔ ij.
Conſeruæ conſolidę maioris, Roſarum
ana ℔.j.

Cum limacum decoctione fiat deſtillatio in alembico. Hæc aqua per manicam Hipp. coletur, cum ſacchari diſſol. in aquę plantag. ℥.ij, ſantali, ſpicę ana ℈.ß. Exhibeatur. Hier. Rubeus.

Aqua noſtra ad phthiſim.

℞. Limach. ſeu cochlearum mundat. & incıſ. ℔ j.
Carnis Caponis inciſæ ℔.ß.
Caudarum cancrorum mund. & inciſ. ℥.iij.
Pinearum mundat. Amygdal dulcium ana. ℥.iij.
Seminum Melonum, Cucurbitæ, Citrulli, Cucumeris ana ℥.ß.
Seminum papaueris albi ʒ.ij.
Paſſularum, Ficuum, Sebeſten, Iuiubarum
Glycyrrhizę ana ℥.ß.
Gummi Tragacanthi, Gummi Arabici ana ʒ.ij.
Thuris, Maſticis, ana ʒ.j.
Boli Armeni, Terrę ſigillatę ana ʒ.vj.
Radicis conſolidę maioris ℔.ß.
Herbæ Nicotianę M.ij.
Conſerue Roſarum, uiolarum, Borraginis, Ireos,
Enulæ ana ℥.j.
Pulmonis uulpini ʒ.vj.
Sanguinis Draconis ʒ.ij.
Spec. Diagemmæ, Diamarg. frig. Lætitiæ
ana ʒ. ij.
Oſsis de Corde Cerui ℈.j.
Roſarum rubr ʒ.iij.
Aquę Conſolidę maioris, Tuſsilaginis, Nicotianę
ana ℔ ß.
Aquę Meliſſę Bugloſſę ana ℔.ß.
Aquę Capillorum ueneris ℔ ß.

Medullę panis albi in uino Maluatico infuſę. q. ſ. Contundēda contunde, miſce, & in balneo Marię, uel cineribus lento igne diſtilla: ac conſerua.

Alia ad idem cum uirium debilitate.

℞. Conſeruæ roſarum, Cornorum
Conſolidæ maior. ana ℥. ij.
Spec. Diarrhod. Abb. ſpec. Diamarg. frig.
Spec. Triaſantali, ſpec. Aromat. roſ. ana ʒ.ij.
Spicæ, Cornu cerui, Coralli rubri ana ʒ.j.ß.
Trochiſc. è terra lemnia, è Succino
E' Spodio ana ℈.iv. C
Sem. acetoſæ, ſem. Portulacæ, ſem. Plantaginis
Vini granatorum ana ℥.iv.
Decoctionis duarum turturum, & unius perdicis,
quarum uētres aſtringente materia infarcti ſint
℔. iv.

Cum mica panis albiſſ. infuſi in uino granatorum, & cum carne unius capi, fiat deſtillatio, quæ coletur per manicam Hipp. Hier. Rubeus.

Aqua pro phthiſicis & hecticis.

℞. Carnis Gallinæ iuuenis inciſi & cum oſsibus
contuſi q. ſ. eſt. Medullæ panis tantundem
Scabioſæ uiridis M j. Fol. auri ʒ.j.
Aquæ ſtillatitiæ myrti ad pondus omnium.

Omnibus contuſis & mixtis balneo calentis aquæ deſtillentur: pro qualibet libra aquæ adde
Aquæ ſiue quintæ eſſentiæ mellis ℥. j. Seruetur in uaſe uitreo optimè obturato ad uſum. Fioruantus.

Aqua ad phthiſim, alia.

℞. Conſeruæ borraginis, Violarum
Roſarum ana ℥. j.ß.
Ireos, Helenij ana ℥.ß.
Elect. de gemmis ſine ſpeciebus
Spec. Diarrhod. Abb.
Spec. Triaſandali abſque caphura
Spec. Diamarg. frigidi ana ʒ.ij.
Margaritarum perforatarum, Corallorum
Succini ana ʒ.j.
Paſſularum, Ficuum, Myxorum, Glycyrrhizę
ana ʒ.vj.
Pinearum mundat. Amygdal. dulc. ana ℥.ß.
Gummi tragacanthi, Gummi Arabici ana ʒ.ij.
Sem. Aniſi, ſem. Fœniculi, ſem. Vrticæ
Quatuor ſem. frig. com. ſem. papaueris albi ana ʒ. j.
Sigilli lemnij, Boli Armeni, Roſarum ſiccar. ana ʒ. iv.
Aquarum Pimpinellæ, Tuſsilaginis ana ℥.iv.
Decoctionis Limacum, Cancrorum
Gallinarum ana ℔ j.
Carnis unius capi iuuenis, Carnis unius perdicis
Micæ panis in uino odorato infuſi ana q. ſ.
Sacchari albiſſ. ℔.j. Fiat deſtillatio. Idem.

Aqua

A *Aqua ad hydropem, noſtra.*

℞. Liquoris tartari, Aquæ gentianæ
Aquæ theriacalis ana ℥.j.
Spiritus uitrioli, Olei ſulphuris
ana guttas xv. Miſce.
Capiat à ʒ.ij. uſque ad ℥.ß. cum uino ante ingreſſum laconici, & ſudet.

Aqua hydrotica, noſtra.

℞. Aquæ florum ſambuci ℔.iv. acinorum ſambuci immaturorum contuſ. ℔.iv. macerentur per horas 24. & deſtillentur. Huic poſtea aquæ adde acinorum ſambuci maturorum contuſorum ℔.iv. macerentur iterũ ut prius, & deſtillentur. Demum ℞. huius aquæ ℔.ij, Aquæ theriacalis ℔.j. liquoris tartari, correcti ℥.iix. olei ſalis ebulini, uel iuniperini ʒ.ij. Detur ℥.j. uel ℥.ij. ſtomacho uacuo ad ſudorem eliciendum.

Aqua alia ad hydropem, noſtra.

℞. Eupatorij, Endiuiæ, Scolopendrij ana M.j.
Herbæ peti M.iij.
Florum Ireos noſtrat. Florum Sambuci ana P.j.
Radicum Aſparagi, Apij, Fraxini, Rubiæ
Tormentillæ, Acori ana ℥.ß.
Ebuli, Ireos noſtr. ana ℥ j.ß.
Seminis Cucurbitæ, Melonum, Citrulli
Cucumeris, Endiuiæ, Scariolæ,
Lactucæ, Portulacę, Halicacabi, ana ʒ.ij.
Corticum Tamaricis, Capparorum ana ℥.ß.
Corticum Sambuci, Ebuli ana ℥.ij.
Hepatis Lupini ℥.ij.ß.
Ventriculorum gallinæ ſicc. ℥.ß.
Scyllæ ℥.ß.
Acinorum Sambuci M.ij.
Cantharidum ʒ.j.
Succi herbæ Peti ℔.j.
Aquæ flor. Sambuci, Ireos, rad. Ebuli,
Cort. Sambuci ana ℔.ß.
Aceti ℥.ij. Mellis ℥.iv.
Cinnamomi electi ℥.j.
Spicæ Indicæ ʒ.ij.
Contundenda contundantur bene, miſceantur & macerētur per horas 24. deinde in cineribus igne perquàm lento diſtillentur. Aquæ addatur ſalis Abſinthij ℥.ß. & ſeruetur. Datur quotidie ℥.j.ß. uel ℥.ij. mane ſtomacho ieiuno. Hac etiam uinum hydropicorum dilui poteſt.

Aqua Tartarea.

B ℞. Cinnamomi electi contuſi ℔.j. Aquæ Roſ. ℔.iv. Liquoris Tartari correcti ℥.j.ß.
Miſceanrur & macerentur in Balneo Mariæ per horas 24. & diſtillentur: propria ei facultas ineſt, abſtergendi, roborandi uentriculum & iecur: atque eorum compunctiones ſedandi. Theophr. Paracelſus.

Aqua ſtillatitia arthritidi utilis.

℞. Saluiæ, Rutæ, Hyſſopi ana M.j. Sulphuris, Salis ana ℥.j.ß. Vini optimi ℔.iix.
Macerentur, & deſtillentur: & panni in ea aqua imbuti ſæpe admoueantur. Anton. Chalmeteus.

Alia ad idem.

℞. Saponis Cyprij q. ſatis eſt. Deſtilletur in alembico uitreo: & eſt optima ad arthritidem. Idem.

Aqua ad uenena erodentia.

℞. Theriacæ ℥.ij.
Condit. Helenij, Ireos ana ℥.j.
Succi baccarum lauri, ſuc. Iuniperi
Succi Betonicæ, ſuc. Centaurij min.
Succi Verbaſci, ſuc. Marrubij ana ℥.iij.
Florum Nympheæ, flor. Violarum
Cort. rad. mandragoræ, ſem. alterci albi ana ℥.j.
Opij ℥.ij.
Excepta alembico, artificio reſoluuntur, ſed melius in diplomatis. Neq; ſolum prodeſt, ueneno læſis, quod urit corpus, ſed & internis doloribus, qui cum febre cruciant. Rubeus.

Aqua ad morbum Gallicum, deſtillata.

℞. Caryophyllorum, Cinnamomi ana ℥.ij. Colocynthidis ℥.j. Nucis moſchatæ num.j.
Eaque omnia in puluerem redacta, raroque linteo inuoluta, bulliant in uini albi optimi ℥.iix. aquæ fontis ℥.iv. ad cõſumptionẽ medietatis, clauſis optimè rimis, foramine in ſummo operculi recluſo, quo ſpirare poſſit. Vbi refrixit, expreſſo in uinum linteo, adde ligni Guaiaci, inciſi ℔.ß. macereturque horis xxiv: mox deſtillet, igne leui, aqua, qua tumores à Gallica lue, madeſcant, purgato prius corpore: & ſi robore uirium ualido ægrotus fuerit, ſumat manè ad ℥.ij. ſin infirmus ℥.j. Hoc eodem modo utere ad hydropem, & ad uenena. Sudorem enim ciet, neque admodum exquiſitam poſtulat uictus rationem. Hier. Rubeus.

Alia ad idem.

℞. Sem ebuli, Olei ſulphuris, uel chalcanthi
ana ℥.j.
C Aquæ ardentis ℥.iij.
Fœniculi cum rad. Petroſelini cum rad.
ana part. æquales.
Aſparagorum recent. cum rad. duplum.
Vitreis organis lentiſsimo igne deſtillet aqua: in cuius libra diſſolue ſacchari candi ℥.iij. manè quantum capere cortex nucis poteſt, ex hac aqua, & tantundem ſuperioris, ardentis, ſumitur, & per horam in horam in lecto quieſcendum: idque octo diebus: admirabiles celebrant huius remedij laudes. Quod ſi ad uiginti dies accipiatur, lapidem in ueſica, & renibus frangere aſſerunt: lieni item prodeſt, & induratis Gallici morbi tumoribus, ſi dolentia aut tumentia loca madeſcant. Idem.

Aqua Philoſophica ſiue theriacalis, ad morbum Gallicum.

℞. Raſuræ ligni guaiaci ℔.ß.
Vini albi ℔.ij.
Aquæ fontanæ ℔.iix.
Aquæ fumariæ, aquæ cichorij, aquæ chamæm.
ana ℔.j.
Polypodij quercini ℔.ß.
Macerentur ſimul horas 12. adde
Epithymi ℥.ij.
Aſplenij ℥.vj.
Baccarum iuniperi ℥.ij.
Corticis citri ℥.j.
Conſer. roſarum, Conſer. cichorij
Conſer. borrag.
Conſer. bugloſſæ ana ℔.ß.
Conſer. enulæ, Theriacæ ueteris ana ℥.iv.
Deſtillentur in diplomate: poſtea addes ſaccharum, & cinnamomum ad ſaporis ſuauitatẽ: dabiſq; huiuſmodi aquæ ℥.iij. aut iv. aut v. pro uiribus ægrotantis, ac morbi magnitudine, purgato prius corpore, iuxta humoris peccantis naturam. Nam ea ſua tenuitate humores tenuat, poros aperit, ſudores mouet, ac recondita facultate huic morbo aduerſatur. Cui poteris addere conſeruam acori, iridem, aut alia, quæ magis tuæ intentioni accõmoda uidebuntur. Liberum quoq; erit longè à cæna cùm ibit cubitum totidem uncias illius aquæ ſumere. Interea uerò dum ea utetur, cubiculo non egredietur, niſi à prandio, cæloq; ſereno, & aëre calido: uictu utetur tenui & exiccante: uinum bibet oligophorum: menſemq; integrum ita uiuet cũ huiuſmodi aqua, uel etiam diutius, pro uirium, & affectus magnitudine: cumq; aluus fuerit adſtricta, clyſtere molliente ſubducetur. Nonnulli in principio paſtus ℥.iij. huius aquæ exhibent cum tanta uini albi quantitate: nec eam ueſperi propinant. Antonius Chalmeteus.

Aqua pro leproſis ad faciem, noſtra. A

℞. Sulphuris, Salis toſti ana ℥.ß. Caphuræ, tuthiæ ana ʒ.j. Olei Tartari ℥.j. Aquæ Roſarum ℥. xiix. Miſce.

Aqua ad ſtrumas.

℞. Olei laurini ℔.ß. Olibani, Maſticis, Gummi Arabici, Terebinthinæ ana ℥.iij.

Deſtillet uitreis organis aqua, in qua cineres quercus ponas, denuoque omnibus rectè cõmixtis, deſtillatione liquor eliciat̃, quo utere, ꝓdeſt etiã acrochordonibus, & huiuſmodi morbis, ſi ex arte adhibeat̃. Rubeus.

Aqua ad ulcera corrodentia & ſordida.

℞. Ceruſſæ, Lithargyrij ana ℥.j.
Plumbi uſti, Lapidis calaminaris ana ℥.ß.
Boli Armeni ℥.j.ß.
Sanguinis draconis
Terræ ſigillatæ ana ℥.j.
Aluminis combuſti ℥.ß.
Calicum glandium, Gallarum uiridium
Baccarum myrti, Pſidiæ
Balauſtiorum, Sumach ana M.j.
Coriandri
Sem. plantaginis ana ℥.ß.
Roſarum rub. P.ij.

Bulliant omnia in aquæ fabrorum ſufficienti quantitate, & cum omnia ſubſederint, ulcus ea aqua lauetur, ac foueatur. Hæc aqua mirum in modum ſiccat. Fierouantus.

Alia ad idem.

℞. Aquarum Plantaginis
Aquarum roſarum ana quart.j.
Aluminis ℥.ij.
Sacchari ℥.j.

Bulliant ſimul, donec alumen & ſaccharum liquefiant, & lauetur ulcus. Idem.

Alia ad idem.

℞. Aquæ plantaginis ℥.vj.
Sublimati ʒ.j.
Salis ammoniaci ʒ.j.ß.
Salis communis ʒ.ij. Aluminis ʒ.j.

Bulliant in Phiala uitrea ad conſumtionem quartæ partis. Idem.

Aqua ſordidis, & corrodentibus ulceribus conferens.

℞. Succi rubi, ſuc. Sumach
Suc. Virgæ paſtoris
Suc. Plantaginis
Suc. Solani, ſuc. Acetoſæ ana quart.j. B
Albumina ouorum ſex
Aluminis triti ℥.iv.

Diſtillentur omnia in alembico plumbeo. Antonius Chalmeteus.

Aqua ad ulcera pudendi.

℞. Aluminis rochæ ℥.j. Viridis æris ʒ.j. Aquæ fabrorum, ferratæ q.ſ.

Coquantur ſimul per horas duas, deinde coletur, in qua panniculi linei intingantur & uirgæ ſuperponantur. A' quodam Medico Veneto.

Aqua ad ambuſta precioſiſſima.

℞. Phlegmatis Vitrioli
Phlegmatis aluminis ana ℔.ß.
Florum tapſi barbati
Foliorum hederæ nigræ ana M.j.
Limacum, Ranarum
Aſtacorum, aut cancrorum fluuialium ana nu.x.

Deſtillentur in alembico plumbeo, ſatis magno igne. Ex hac aqua foue aduſtum locum quinquies, aut ſexies in die. Aqua quoque ſpermatis ranarum mixta cum phlegmate uitrioli multum etiam confert. Quercetanus.

Aqua corrodens loco cauterij.

℞. Salis nitri ℥.ij. Vitrioli Romani ℔.j. Cinnabaris ℥.iv.

Quælibet per ſe terantur, deinde ſimul miſceantur, & per alembicum diſtillentur, & aquã collige. Bertapalia.

Alia.

℞. Vitrioli Romani ℥.vj.
Salis, Nitri ana ℥.ij.
Gallarum, Salis ammoniaci ana ℥.iix.
Vitrioli non rubefacti ℥. ij.

Omnia diſtillentur alembico, & in uaſe ſeruentur uitreo. * Eſt ruptorium, quo omnem contingit incidere tumorem, uel abſceſſum abſque ferro. Vſus quidem eſt, ut oliuæ ſarmento lignóue acuto in hac madente aqua, tumor incidatur: qua pariter & porri tolluntur. Fumanellus.

Aqua ad dentes.

℞. Salis ammoniaci, Salis gemmæ ana ℥.iij. Aluminis ſaccharini ℥.j.ß. Salis communis ℥.j.

Trita diſtillentur in alembico uitreo. Extracto inde liquore dentes cum petra fricentur: deinde abluatur os C modico uino albo. Euonymus.

Aqua fortis.

℞. Salis nitri, Vitrioli ana ℔.ij. Aluminis uſti ℥.iix.

Omnia ſubtiliſsimè terantur: poſtea ponantur in cucurbitam uitream bene lutatam: da ſibi ignem, per horas decem ſemper augendo. Euonymus.

Alia.

℞. Auripigmenti, Floris æris ana ℥.ij.
Vitrioli Romani ℔.j.ß.
Salis nitri ℔.ij.
Aluminis ℔.iij.

Omnia pulucrizentur, & fiat ſecundum artem diſtillatio. Euonymus.

Alia.

℞. Salis petræ, Vitrioli Romani ana ℔.ij. Aluminis uſti ℔.ß.

Puluerizentur omnia, & in cucurbita ponantur, & diſtillentur. Euonymus.

Alia.

℞. Aluminis rochæ ℔.ß. Vitrioli Romani, Salis nitri ana ℔.j.ß.

Contundantur, & in alembico bene lutato diſtillentur. Auguſtani.

Aqua cum Mercurio.

℞. Mercurij ſublimati ℥.j. Aquæ fontis ℔.j. Miſceantur. Auguſtani.

Lac uirgineum.

℞. Aluminis crudi ℥. iv.

Decoquantur ad tertias in aquæ fontanæ puræ libris duabus. Poſtea

℞. Lithargyrij ℔.ß. Aceti uini ℔.j.ß.

Decoquantur ad remanentiam libræ unius. Colentur & commiſceantur ambæ aquæ, ac ſpatula tamdiu agitentur, donec albeſcant. Auguſtani.

De Syrupis, Sectio II.

SYRVPVS eſt medicamenti forma liquidior, ex ſuccis uel aliis plantarum partibus, cum humore aliquo percoctis, & mellitis uel ſaccharatis ad ſaporis gratiam, & cuſtodiæ diuturnitatem.

- SYRVPI *ſunt uel ſimplices uel ex multis compoſiti, atque uel*
  - Vſuales *ſeu officinales*
    - Alterantes *ſeu cōcoquentes*
      - Bilem *in*
        - Capite
          - Syrupus de nymphæa.
          - Syrupus de papauere.
        - Thorace
          - Syrupus infuſion. uiolarum,
          - Syrupus de ſucco uiolarum,
          - Syrupus uiolarum,
          - Syrupus de iuiubis,
          - Granatorum dulcium.
        - Stomacho
          - Syrupus acetoſus S.
          - Syrupus granatorum acid.
          - Oxyſacchara ſimpl.
          - Oxyſacchara comp.
          - Syrupus de agreſta.
          - Syrupus infuſ. roſarum.
          - Syrupus de ſucco roſarum.
          - Mina cotoneorum.
          - Syrupus de ſucco myrtil.
          - Syrupus myrtinus.
        - Corde
          - Syrupus de ſucco Acetoſæ.
          - Syrupus
            - Acetoſit. Citri.
            - Arantiorum.
            - Limonum.
        - Hepate
          - Syrupus de ſucco endiuiæ.
          - Syrupus endiuiæ.
          - Cichorij.
      - Pituitam. } Vide *in ſequentibus ſignum A.*
      - Melancholiam. } Vide *in ſequentibus ſignum A.*
    - Purgantes *humores*
      - Simplices
        - Bilem
          - Infuſio roſarum.
          - Infuſio uiolarum.
          - Syrupus ex floribus perſicorum.
          - Syrupus de cichorio cum rhabarbaro.
          - Syrupus de rhabarbaro ſolutiuus.
          - Mel Mercuriale.
        - Pituitam
          - Syrupus de bryonia.
          - Syrupus de hermodactylis.
          - Oxymel Iuliani.
          - Oxymel Elleboratum.
      - Mixtos
        - Syrupus diaſereos.
        - Syrupus diacnicu.
  - Minus *uſuales*
    - Alterantes
      - Bilem.
      - Pituitam.
      - Melancholiam.
    - Educentes
      - Bilem, Pituitam.
      - Atram bilem, Aquas.
      - Mixtos humores: *ut* Syrupus domeſticus, *ſiue* de ſpina ceruina.
      - Vrinam: *ut* Oxymel diureticum.

A. Syrupi *ſimplices & compoſiti, alterantes ſeu concoquentes*
- Pituitam *in*
  - Capite
    - Syrupus de betonica.
    - Syrupus de ſtœchade — Compoſitus, / Simplex.
    - Mel anacardinum.
  - Thorace: Syrupus
    - De hyſſopo
    - De praſsio,
    - Capillorum Veneris,
    - De betonica,
    - Glycyrrhizæ,
    - De calamentho,
    - Scabioſæ, *&c.*
  - Corde, — Syrupus Biſantinus.
  - Stomacho
    - Aqua mulſa,
    - Syrupus de Abſinthio, de Mentha,
    - Mel roſarum colatum,
    - Oxymel ſimplex,
    - Oxymel compoſitum,
    - Oxymel ſcilliticum.
  - Hepate: Syrupus
    - Acetoſus ſimplex,
    - De duabus rad.
    - De quinque rad.
    - De Eupatorio, *&c.*
  - Matrice: Syrupus *de*
    - Artemiſia.
    - Calamentho, *&c.*
- Melancholiam *in*
  - Corde: Syrupus *de*
    - Pomis.
    - Succo borraginis.
    - Succo bugloſſæ.
  - Hepate *&* Splene —
    - Syrupus de Epithymo,
    - Syrupus lupulorum,
    - Syrupus ſplenicus,
    - Syrupus de fumo terræ.

DE SYRVPIS OFFICINALIBVS,
concoquentibus bilem in capite.

Syrupus de Nymphæa ſimplex.

FLORES Nymphææ, quot uoles, macerato, ac ter flores mutato. horum infuſionis accipies ℔. iv. ſacchari quod ſufficit. miſceantur, & coquantur uſq; ad ſyrupi conſiſtentiam: deinde in uaſe uitreo, uel figulino uitrato ſeruetur per annum. Doſis à ſeſcuncia, uſq; ad uncias duas, cum aquæ appropriatæ dupla quantitate.* Bilis flauæ feruorem extinguit, ideoq; mirificè ardentibus, aliisq; febribus acutis auxiliatur. Somnum quoq; conciliat. Nicolaus. C

Syrupus de nymphæa compoſitus.

℞. Florum nymphææ albæ ℥.ij.
Flor. Nymphææ luteæ, Seminum pſyllij integri
Sem. Acetoſæ ana ℥.j.
Sem. Cucurbitæ, Citrulli, Cucumeris
Melonum, Lactucæ ana ℥.ß.
Sem. Endiuiæ ſat. Endiuiæ ſyl.
Portulacæ ana ʒ.ij.
Radicum Fœniculi ℥.j.

Coquuntur in aqua hordei ſufficienti: & colaturæ adduntur
Sacchari ℔.j.
Vini granat. acidorum, Aceti albi ana ℥.ij.

Fit ſyrupus, & aromatizatur cum Santali citrini, Spicæ Indicæ ana ʒ.j. ß.

Conſeruatur in uaſe uitreo uel uitrato figulino ad annos duos. Doſis & actio, ut præcedentis. Franciſcus Pedemontanus.

Syrupus de papauere ſimplex.

℞. Capitum recentium papaueris albi, nigri & cum ſeminibus ana ʒ.lx. Aquæ pluuiæ ℔.iix.

Decoquantur ad remanentiam libræ unius & dimidiæ, cui adde
Sacchari, Penidiorum ana ℥.iv.

Fit ſyrupus. Conſeruatur in uaſe uitreato cooperto per annum unum. * Valet ad catarrhum & tuſsim, ſomnumq; conciliat. Meſues.

Syrupus de papauere compoſitus.

℞. Capitum cum ſeminibus Papaueris albi & nigri ana ʒ. quinquaginta.
Capillorum Veneris ʒ.xv.
Glycyrrhizæ ʒ.v.
Iuiubas numero xxx.
Seminis lactucæ ʒ.xl.
Seminis maluæ
Sem. Cydoniorum ana ʒ.vj.

Coquuntur in ℔.iv. aquæ, uſque ad duas, & cum
Penidiorum, Sacchari ana ℥.iix.

Fit

A Fit ſyrupus. Conſeruatur in uaſe uitreo, uel figulino uitreato ad annos duos. Datur à ſeſcuncia uſque ad uncias duas, cum dupla aquæ ſtillatitiæ appropriatæ quantitate. * Valet ad tuſsim ſiccam, phthiſim, catarrhum calidum & acrem, ſomnumq́; conciliat. Meſues.

DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS bilem flauam in thorace.

Syrupus infuſionis uiolarum.

℞. Infuſionis roſarum ℔.v. Sacchari clarificati ℔.iv.

Coquantur cum facilitate. Seruetur in uaſe uitreato per annum. Doſis ab ℥.j.ß. ad ℥.ij. * Eſt conueniens ad extinguendam ſitim in febribus acutis, & ad remittendum exceſſum caliditatis in eis, confortans ſtomachum relaxatum, & hepar ſupercalefactum, & cor, reſiſtens putredini, conueniens tempore peſtilentiæ, & reſiſtens uenenoſitati.

Syrupus de ſucco uiolarum.

℞. Violarum recentium iamiam lectarum quantitatem ſatis magnam, & decerpe ab iis purpurea foliola, & abiice uirides eorum cauliculos, quoniam herbaceam habent acrimoniam, & floridum colorem hebetant. Contunde deinde decerpta uiolarum folia in mortario marmoreo, & exprime. Mox

℞. Expreſsi ſucci ℔.ij. Sacchari ℔.iv.

Saccharum prius clarificetur, & ad iuſtam conſiſtentiam coquatur: amoto deinde ab igne ſaccharo, tepeſieri ſinito, & ſuccum infundito, & rurſum lento igne ad ſpiſsitudinem coquito, & emicantem in coquendo ſpumam continuò auferto. Quidam ſpumam non auferunt, ne color pereat: ſed citò corrumpitur, cum ſpuma repoſitus.

Conſeruatur per annum. Datur à ſeſcuncia ad ℥.ij.

* Bilis acrimoniam obtundit, ac ob lentorem thoracis uitiis eſt aptum.

Syrupus uiolarum.

℞. Violarum ℥.ij. Iuiubarum, Sebeſten ana num.xx.
Seminis Citoniorum Aquæ cucurbitæ ℔.vj. uel quantum ſufficit.
Sem. Maluæ ana ℥.j. Sacchari ℔ j ß.

B Coquantur ſecundum artem. Conſeruetur in uaſe uitreato per annum. Datur à ſeſcuncia uſq; ad ℥.ij. cum aqua ſtillatitia appropriata.* Prodeſt pleuritidi & tuſsi à cauſa calida. Meſues.

Syrupus de iuiubis.

℞. Iuiubarum num.lx. Sem. Papaueris albi
Violarum, Seminis maluarum ana ʒ.v. Sem. Melonum
Capillorum Veneris ℥.j. Sem. Lactucæ, Tragacanthæ ana ʒ.iij.
Sem. Cotoneorum Liquiritiæ, Hordei mundati ana ℥.j.

Decoquantur in libris quatuor aut ſex aquæ fontium ſecundum artem, uel aquæ pluuialis uſq; ad conſumptionem medietatis. Deinde colentur, & in colatura addantur zacchari clarificati ℔.iij. Et fiat ſyrupus debito modo decoquendo. Conſeruetur ad annos duos. Doſis, ut præcedentium.* Syrupus de iuiubis, confert ad raucedinem uocis, & tuſsim, & pleureſim, & in ulcere ueſicæ mirè prodeſt. Meſues.

Syrupus de iuiubis alius.

℞. Iuiubarum num. c. Aquæ ℔.iv.

Coque ad dimidias. adde Sacchari ℔.j.

Coque iterum ad ſyrupi conſiſtentiam. Valet ad aſperitatem gutturis, & tuſsim iuuat: ſputum tenue incraſſat & facilius expelli facit. Ob id raucitati & pleuritidi confert. Meſues.

Syrupus granatorum dulcium.

℞. Succi granatorum dulcium ℔.v. Sacchari albiſsimi ℔.iij.

Coquantur ſecundum artem. Conſeruetur in uaſe uitreo per annum. Doſis, ut præcedentium. * Sitim, tuſſim, & pleuritidem iuuat. Meſues.

ANNOTATIO.

Malè hodie faciunt Syrupum granatorum, indifferenter cum dulcibus acetoſa granata miſcentes: oportet enim utrunq́; Syrupũ, tam acetoſorum, quàm dulcium granatorum, ſeorſim conficere: nam diuerſis morbis, morborumq́; accidentibus medentur. Cordus.

C DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS bilem flauam in ſtomacho.

Syrupus acetoſus ſimplex.

℞. Aceti uini ℔.iij. Sacchari clarificati in aqua ℔.v.

Coquantur ſecundum artem.* Eſt communis ad omnem materiam: digerit choleram, phlegma, & melancholiam: rationeq́; aceti attenuat craſſos humores, incidit uiſcoſos, duros mollit, ineptos euellit, ubiq; penetrat, oppilationes aperit, prouocat urinam, putredini reſiſtit, & corrigit malitiam humorum. idcirco in febribus peſtiferis iuuat: ſed ratione remiſſæ frigiditatis, tenues & ſubtiles humorum partes inſpiſſat, adæquat calorem, refrigerat, uiſcera lenit, & ſitim ſedat. Meſues.

Syrupus acetoſus compoſitus.

℞. Radicum Fœniculi, rad. Apij Seminis Aniſi, Fœniculi, Apij ana ℥.j.
Rad. Endiuiæ ana ℥.iij. Seminis Endiuiæ ʒ.iv.

Coquantur lento igne in libris decem aquæ ad dimidias: adde colaturæ

Sacchari optimi ℔.iij. Aceti acerrimi ℔.ij.

Coquantur ſecundum artem. Conſeruatur ad annos duos. Doſis à ſeſcuncia ad uncias duas cum aqua aliqua conueniente. * Syrupus acetoſus cum radicibus: cuius operatio eſt ad choleram groſſam, difficilem, & ad phlegma: incidit enim & abſtergit, aperit oppilationes quæ ſunt in hepate, & ſplene, & in renibus. Meſues.

Syrupus acetoſus Diarrhodon.

℞. Succi Intybi, Apij ana ℔.ij.ß. Spicæ Nardi ʒ.ij ß.
Radic. Apij, Fœniculi, Intybi an. ℥.ij. Semin. apij, Fœniculi
Roſarum ℥.j. Aniſi ana ʒ.vij.
Glycyrrhizæ ℥.ß. Aquæ ℔.vj.

Coque ad duarum partium conſumptionem: adde aceti ℔.ij. ſacchari ℔.iij.

Coque iterum & fiat ſyrupus. Datur ab ℥.j. uſque ad iij. ualet ad febres complexas, & eas, quæ formam corporis corrumpunt: Obſtructiones epatis & lienis idem aperit. Meſues.

Syrupus

Syrupus acetoſus de ſuccis herbarum cum aromatibus. A

℞. Succorum Apij	Semin. Apij
Fœniculi, Intybi	Fœniculi, Aniſi
Lupuli coct. & purg. an. ℔.ij.	Rhabarb. Eupatorij
Bugloſsi ℔.ij.ß.	Abſinthij
Roſarum ℥.j.	Caſſuthæ an. ʒ.v.
Spicæ nardi ʒ.iij.	Sacchari ℔.ij.ß.
Glycyrrhizæ ℥.j.	Aceti ℔.ij.

Condiatur galliæ aromaticæ drachmis duabus. Obſtructiones aperit: ob id febres putridas, & implexas, & morbos alios obſtructionibus ſuccedentes curat. Meſues.

Syrupus granatorum acetoſorum.

℞. Succi granatorum acetoſorum ℔.v. Sacchari albiſsimi ℔.iij.

Coquantur ſecundum artem. *Febres bilioſas, & quæ ex pituitoſis flammã multam inuehunt, iuuat. Meſues.

Oxyſacchara ſimplex.

℞. Sacchari albi ℔.j. Succi malorum granatorum acetoſorum ℥.viij. Aceti ℥.iv.

Coquantur cum facilitate, dum Syrupi craſſamentum adſciſcat. * Digerit materias cholericas phlegmati miſtas, quæ grauant ſtomachum & præcordia, & faciunt tertianas duplas inordinatas, quas uocant erraticas, & ſimiles quartanis duplis. Nicolaus.

Oxyſacchara compoſita.

℞. Capillorum Veneris	Polytrichi, Lichenis ſeu Hepaticæ
Linguæ ceruinæ, id eſt, Phyllitidis	Violarum, Radicum Fœniculi, rad. Ruſci
Scolopendriæ, id eſt, Aſplenij.	Rad. Aſparagi, rad. Graminis ana ℔.j.

Hoc modo confice. In ſucco malorum granatorum herbas, radices triduum macerato, quarto die parum bullire ſinito, cum forti expreſsione percolato, poſtremò addito ſaccharo quod ſatis fuerit, ad iuſtam craſsitiem coquito, & conſeruato ad annos duos. Doſis, ut præcedentium.* Concalefacta corpora potum iuuat: longis febribus, quas ſanguis aut bilis creauit, & calori iecinoris auxilio eſt, & lienis obſtructiones tollit. Nicolaus. B

Syrupus de Agreſta.

℞. Agreſtæ ℔.v. Sacchari clarificati ℔.iij.ß.

Coquantur ſecundum artem. * In magnis æſtibus ad ſitim reſtinguendam mirificè confert, uomitum & alui profluuium bilioſum ſiſtit, febribus bilioſis ſuccurrit, grauidarum uomitum etiam reprimit, ac uentriculum earundem firmat, uenenisq; aduerſatur. Meſues.

ANNOTATIO.

Agreſta eſt ſuccus uuarum immaturarum, qui Græcè uocatur Omphacium; & inſpiſſatus ſeruatur: hoc autem loco recipienda eſt. Agreſta nondum ad ſpiſsitudinem decocta.

Agreſta exprimi debet ex generoſiſsimis uuis, apud nos paulò ante maturitatem. Cordus.

Syrupus infuſionis roſarum.

℞. Infuſionis roſarum ℔.v. Sacchari clarificati ℔.iv.

Coquantur cum facilitate, & conſeruentur per annum in uaſe uitreato cooperto. Doſis, ut præcedentium. * Eſt conueniens ad extinguendam ſitim in febribus acutis, & ad remittendum exceſſum caliditatis in eis, confortans ſtomachum relaxatum, & hepar ſupercalfactum, & cor; reſiſtens putredini; conueniens tempore peſtilentiæ, & reſiſtens uenenoſitati.

Syrupus de ſucco roſarum.

℞. Succi roſarum depuratarum ℔.j.ß. Zucchari clarificati ℔.j.ß.

Fiat ſyrupus ſecundum artem, ut decet.* Aluum compreſsione ſoluit, unciis tribus ſumtis: ſed multò clementiùs, quàm qui ex multis roſarum recentium infuſionibus paratus eſt. Meſues.

Miua Citoniorum ſimplex.

℞. Succi citoniorum depurat. ℔.xij.

Coquantur ad medietatem: & affunde uini albi ueteris opt. ℔.v. Sacchari ℔.iij.

Coquantur lento igne ſemper deſpumando, ad tertiæ partis conſumtionẽ. Poſtquam reſederit, cola, & adde Sacchari ℔.iij. Iterũ coquãtur ad iuſtam conſiſtentiã.* Ventriculũ roborat, & cibũ in eo cõtinet. Meſues. C

Miua Citoniorum aromatica.

℞. Succi Citoniorum acetoſorum ℔.xx. Vini ueteris optimi ℔.x.
Mellis deſpumati optimi ℔.vj.

Poteſt tamen etiam cum Saccharo fieri. Coquantur ad perfectionem, poſtea impone ſequentia aromata, in ſindone ligata:

℞. Cinnamomi electi	Zingiberis, Maſtiches ana ʒ.j.ß.
Cardamomi maioris ana ʒ.iij.	Croci ʒ.ij.
Caryophyllorum ʒ.ij.	Xyloaloes, Macis ana ʒ.j.ß.

Omnia præter crocum parum terantur, & nodulo ligata ſuſpendantur, identidem confricando in ipſo medicamento, donec craſſeſcat. Tolle ab igne, & aromatiza

Moſchi ℈.j. Galliæ Moſchatæ ueræ ʒ.ij.

Fiat ſecundum artem.* Ventriculum, hepar, & cætera uiſcera roborat, appetentiam excitat, coctionem iuuat, uomitum & lienteriam ſedat. Nicolaus.

Syrupus de ſucco Myrtillorum, ſeu Myrtinus ſimplex.

℞. Succi Myrtillorum depurati ℔.viij. Sacchari clarificati ℔.iv.

Coquantur ſecundum artem.

Curandum eſt, ut efferatur ex Italia, aut Narbonenſi Gallia Myrtillorum ſuccus, ſi quis uolet hunc Syrupum conficere.

* Syrupus Myrtillorum uentriculum & uiſcera roborat, ob id fluorem alui antiquatum ſiſtit, & tuſsim mitigat. Meſues.

Syrupus Myrtinus compoſitus.

℞. Myrtillorum ʒ.xx.	Meſpilorum ʒ.50.
Santali albi, Sumach	Succi Granatorum, uel cydoniorum
Balauſtiorum, Berberis ana ʒ.xv.	Pomorum agreſtium ana ℔.ß.

Omnia exceptis ſuccis coquantur in aquæ fontis libris octo, ad medias, coletur, & fiat ſyrupus cum ſacchari ℔.iij. additis in fine ſuccis.* Hic Syrupus ſiſtit uentris fluorem etiam antiquum, & ſcreatũ ſanguinis. Meſues.

A
DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS bilem flauam in corde.

Syrupus de ſucco acetoſæ.

℞. Succi acetoſæ depurati ℔.iij. Sacchari clarificati ℔.ij.
Coquantur ſecundũ artem. * Febribus bilioſis & peſtilentialibus ſaluber eſt, cordis & uentriculi flammeum calorem extinguit, ipſaq; roborat. Meſues.

Syrupus de acetoſitate citri.

℞. Succi acidi mali citri, per pannum rarum colati ℔.vj. Sacchari albiſsimi ℔.iij, uel ℔.iiij.
Coquantur ſecundum artem. * Ad omnes ægritudines bilioſas ex pura bile ualet, & peſtilentes, uel quæ ueneni naturam ſapiunt, & ad ſitim extinguendam: ebrietati reſiſtit, uertiginem iuuat. Meſues.

ANNOTATIO.

Raro habent pharmacopolæ ſyrupum acetoſitatis Citri uerum: nam plerunque uenditur pro eo ſyrupus citriorum conditorum. Porrò cum quis bene conficere uoluerit, oportet, ut per filtrum aut pannum deſtilletur acetoſitas citriorum, ſine ulla ui aut expreſſione: alioquin coagulatur, cum refrixerit, ſyrupus. Cordus.

De ſyrupo Aranciorum acetoſorum.

℞. Succi Aranciorum acetoſorum per pannum aut filtrum diſtillati ℔.vj.
Sacchari albiſsimi ℔.iij, uel ℔.iiij.
Coquantur ſecundum artem.
Ad hunc modum poteſt etiam fieri ex ſucco Aranciorum dulcium.

Syrupus acetoſitatis limonum.

℞. Acetoſitatis limonum maturorum, per filtrum deſtillatæ ℔.vj.
Sacchari albiſsimi ℔.iij, uel iiij.
Coquantur ſecundum artem. * Vehementiùs infrigidat, & penetrat, quàm ſyrupus acetoſitatis citri. & ualet
B contra putrefactionem, contra uermes, uehementiam caloris febrilis, & alios crudos humores.

DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS bilem flauam in hepate.

Syrupus de ſucco Endiuiæ, uel Endiuiæ ſimplex.

℞. Succi Endiuiæ depurati ℔.viij. Sacchari Tabarzeth ℔.v.ß.
Coquantur ſecundum artem.* Valet principaliter ad omnes ſupercalfactiones hepatis, & aliorum membrorum nutritiuorum: & in morbo laterali maximè conuenit.

Syrupus de Endiuia compoſitus.

℞. Endiuiæ recentis, Borraginis, Scariolæ
Seminum frigidorum maiorum ana ℥.j.
Hepaticæ, Meliſſæ, Bugloſſæ
Santali albi, rubri ana ʒ.j.
Lactucæ, Eupatorij ana M.j.
Florum cordialium ana ʒ.iij.
Coquantur ſecundum artem, in ſufficienti quantitate aquæ: deinde cola: & colaturæ adde
Succi Endiuiæ depurati ℔.v. Vini Granatorum ℥.iij. Sacchari albi ℔.iv.
Fiat Syrupus ſecundum artem. * Valet pręcipuè ad ſupercalefactiones hepatis, cordis, & aliorum membrorum nutritiuorum: & generaliter confert cuilibet complexioni calidæ, & eſt apertiuus oppilationum, & confortatiuus membrorum debilitatorum à mala complexione calida: eſt etiam digeſtiuus materiarum cholericarum acutarum. Gentilis.

Syrupus Endiuiæ compoſitus.

℞. Succi Endiuiæ, Succi Hepaticæ ana ℔.iij.
Clarificentur prædicti ſucci ad ignem, ut expedit: addantur
Roſarum, Violarum
Capillorum Veneris
Lenticulæ aquæ, Polytrichi
Hordei mundati
Flor. Nymphæę ana ℥.ß.
Sem. frig. maiorum ana ʒ.j.
Contuſa & per horas 12. in dictis ſuccis macerata coquuntur, & colaturæ adduntur
C Sacchari ℔.iij, uel quod ſufficit.
Fiat ſyrupus, & aromatizetur cum ſantalis albis & rubris.
Berberis, Sem. cotoneorum, Ligni aloes, Cinnamomi, Cort. citri ana ℈.j.
Tunde & aromatiza ſecundum artem.* Valet ad ſuprà dicta. Gentilis de Fulg.

Syrupus de Cichorea, ſiue rhabarbaro.

℞. Endiuiæ domeſticæ & ſylueſtris, Cichoreæ
Alkekengi, Liquiritiæ
Taraxaci, id eſt, ſeri ſylueſtris, ana M.ij.
Capillorum Veneris
Cicerbitę, Hepaticę
Ceterac, ſiue ſcolopendrię
Scariolę, Lactucę
Polytrichi, Adianthos, Cuſcutę ana ℥.vj.
Fumi terrę, Lupinorum ana M.j.
Radicum Fœniculi, Apij
Hordei non excorticati ʒ.ij.
Aſparagi ana ʒ.ij.
Ferueant in aqua ſufficienti, & colentur, & cum zaccharo albo ſolido fiat ſyrupus. Nicolaus.

Syrupus de Olibano Rhaſis.

℞. Aceti ueteris ℔.iij.
Berberis ana ℔.j.
Succi mal. granat. acet.
Lactucę
Acetoſitatis citri
Endiuię ſylueſt. ana ʒ.iij.
Agreſtę
Decoctionis Iuiubarum
Acidulę
Infuſionis lentium ana ℔.j.ß.
Mororum, in quo fumach fuerit decoct.
Sacchari ℔.iij.
Fiat ſyrupus. Deinde
℞. Spodij ℔.ß. Caphurę ʒ.j.
Terantur in mortario, & incorporentur cum ſyrupo, donec fiat unum corpus, & conſpergatur ter cum fruſto cucumeris. Oblatus ante originem uariolarum & morbillorum abſcindit eorum emerſionem, quod ſi fortè apparuerint 20, non perficientur decem, refrigerando calorem & putrefactionẽ prohibendo, niſi quod uideatur uehemens materię expulſio, quę tunc iuuetur. Idem datus cum calida, confert omnibus ęgritudinibus ſang. cholerę, bubonibus, anthraci, anginę, & conſimilibus.

DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS pituitam in capite. A

De ſyrupo de betonica.

℞. Succi betonicæ crudi partes tres. Sacchari boni partes duas.

Coquantur ſimul,& deſpumentur,quoad ſyrupi conſiſtentiam acquirant. Vires ipſius herbæ retinet.

Syrupus de Betonica compoſitus.

℞. Betonicæ M. iij. — Violariæ,Stœchadis,Saluiæ ana M.ß.
Maioranæ M.j.ß. — Sem.Fœniculi,Aniſi,ſem.Ammeos ana ℥.ß.
Thymi,Roſarum ana M. j. — Rad. Pęoniæ,Polypodij, rad. Fœniculi ana ʒ. v.

Fiat decoctio in ſ.q.aquæ ad medietatis conſumptionem colaturæ:adde Succi Betonicæ ℔.ij. Sacchari quantum ſatis eſt. Fiat ſyrupus.* Ad capitis,& uteri uitia confert,menſes mouet: & ſimplici potiùs utimur, quàm compoſito. Auguſtani.

Syrupus de ſtœchade ſimplex.

℞. Florum ſtœchadis ʒ.xxx. — Aniſi ʒ.vij.
Thymi,Calaminthæ,Origani ana ʒ. x. — Paſſularum purgatarum ʒ.iv.

Aquæ quod ſatis eſt.Coquantur ſecundũ artem,& colaturę adde mellis,aut ſacchari ℔.iv.ß. Condiatur cum
Cinnamomi, Calami aromatici, Zingiberis ana ʒ.j.ß.

Ligentur in ſindone,& in ſyrupo ſuſpendantur.* Iuuat omnes affectus frigidos cerebri & neruorum,ut paralyſim,epilepſiam,conuulſionem,ſpaſmum cynicum,tremorem: ac uentriculum firmat.

Syrupus de ſtœchade compoſitus.

℞. Florum ſtœchadis ʒ.xxx. — Zingiberis ʒ.ij.
Thymi,Calaminthæ,Origani ana ʒ.x. — Paſſularum enucleatarum ℥.iv.
Aniſi,Pyrethri ana ʒ. vij. — Aquæ quantum ſufficit.
Piperis longi ʒ.iij. — Mellis aut ſacchari optimi ℔.v. B

Coquantur ſecundum artem lento igne: & cum reponis,tum condias ſequentibus ſpeciebus, in ſindone rara & munda ſuſpenſis.

℞. Cinnamomi, Calami aromatici — Zingiberis, Piperis nigri
Spicæ nardi Indicæ, Croci — Piperis longi ana ʒ.j.ß.

Contundantur groſſo modo.* Idem quod præcedens efficit.Meſues.

Mel Anacardinum Azarauj.

Anacardios recentes tere,& in aqua decoque,donec melliginem quandam in rubeo colore fuſcam remittant,eam aquę innatantem auferto,& reponito.*Memorię iacturam reſarcit, labantes ſenſus refricat,obliuionem diſcutit,& mentẽ exacuit,morbis cerebri frigidis,& humidis confert, neruorũq; reſolutioni opitulatur.

DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS pituitam in thorace.

Syrupus de hyſſopo.

℞. Hyſſopi aridi,Rad. Apij, Fœniculi — Capil.Veneris ʒ. vj.
Petroſelini, Glycyrrhizæ ana ʒ. x. — Iuiubarum,Sebeſten ana n.xxx.
Hordei mundati ℥.ß. — Paſſularum enucleatarum ℥.j.ß.
Sem.Maluæ, ſem.citoniorum — Ficuum ſiccarum,Dactylorum pinguium ana n.x.
Tragacanthæ ana ʒ.iij. — Penidiarum albarum ℔.ij.

Confice ſecundum artem. Conſeruatur ad annos duos in uaſe uitreato.* Ad uitia thoracis & pulmonis efficax eſt, humoresq; excreatu difficiles extenuat & educit. Meſues.

Syrupus de Praſſio.

℞. Marrubij ℥.ij. — Sem.Maluæ,Fœnigræci,Ireos ana ʒ.iij.
Glycyrrhizæ ℥.j. — Sem.Cydoniorum,Lini ana ʒ.ij.
Capillor. Veneris, Hyſſopi — Vuarum paſſarum purgatarum ℥.ij. C
Cyclaminthæ, Aniſi ana ʒ. vj. — Ficus paſſas pingues n.xvj.
Rad. Apij , Fœniculi ana ʒ.v. — Penidiorum,Mellis ana ℔.ij.

Aquæ quod ſufficit. Fiat ſyrupus.* Thoracẽ & pulmones expurgat pituita craſſa,lenta,putri:hinc aſthmati, & antiquæ tuſsi prodeſt:quales affectus ſenibus & naturà frigidis ſunt frequentes. Meſues.

Syrupus capillorum Veneris ſimplex.

℞. Infuſionis capill.Veneris recentium ter factæ ſecundum artem ℔.iij. Sacchari albi ℔.ij.

Coque & fiat ſyrupus.

Syrupus capillorum Veneris compoſitus.

℞. Capillorum Veneris M.ij. — Polytrichi ana M.j.
Adianthi, Scolopendriæ — Iuiubarum, Glycyrrhizæ ana ℥.ij.

Fiat decoctio addendo Sacchari ℔.iij. Fiat ſyrupus.

Syrupus alius capillorum Veneris magiſtralis.

℞. Capillorum Veneris ℥.v. — Glycyrrhizæ raſæ ℥.ij.

Macerentur in aqua horis 24.deinde coque ad dimidij conſumptionem. Colaturæ adde
Sacchari clarificati,Penidiorum,Aquæ capill.Vener.ana ℥. viij.

Coque,fiat ſyrupus.* Ad thoracis affectus calidos, deſtillationes & obſtructiones efficax, uſu creberrimus. Pleuritidis initio conuenit, cum materia calida, aut calido & frigido miſta, ſua tenuitate gutturis tectorium eludit. Eo ſyrupo ad obſtructiones primorum uaſorum in purgatoriis tentationibus ſecuritatis gratia utimur. Antonius Muſa, & Anutius Fœſius.

Syrupus de Glycyrrhiza.

℞. Glycyrrhizæ raſæ ℥.ij. — Hyſſopi ℥.ß.
Capilli Veneris ℥.j. — Aquæ pluuiæ ℔.iv.

Macerentur horis xxiv. Deinde coquantur ad dimidias. Colaturæ adde
Mellis optimi, Penidiorum, Sacchari ana ℥. viij.

Aquæ

A Aquæ roſarum ℥.vj.

Fiat ſyrupus ſecundum artem. * Thoracem & pulmonem expurgat, ideoq; diuturnæ tuſsi & pleuritidi auxiliatur. Meſues.

Syrupus de Calamintha.

℞. Calaminthæ domeſticæ
Calaminthæ montanæ ana ℥.ij.
Sem. Leuiſtici
Sem. Dauci, Schœnu anthos ana ʒ.v.
Paſſularum enucleatarum ℔.ß.
Mellis ℔.ij.

Fiat ſyrupus. In hoc ſyrupo ſex aquæ libræ recipiantur, quæ bulliant: primò paſſulas, deinde alia ſecundum præſcriptum ordinem ponendo, uſque ad conſumptionem medietatis: denique addito melle fiat ſyrupus ſecundum artem. * Syrupus de calamintha, lienoſis plurimum confert, quibus durus eſt lien, & penè irreſolubilis, & his qui frigida uiſcera habent, & aſthmate laborant, præſertim in ſenibus, & in habentibus antiquas tuſſes: ſi quis enim uel pectus, uel uentriculum, uel inteſtina, craſſa, tenaci, & irreſolubili materia plena habeat, hoc ſyrupo ſanatur. Meſues.

Syrupus è ſcabioſæ ſucco.

℞. Succi ſcabioſæ crudi ℔.vj.
Sacchari, Mellis Hiſpanici puriſs. ana ℔.ij.

Coquatur initio cum ſucco media pars utriuſque, mellis ſcilicet & ſacchari: atque cola. Deinde reliqua pars mellis & ſacchari addatur, perficiaturque coctio ad ſyrupi formam. * Ad eadem, ad quæ herba ipſa, ualet. Medici Colonienſes.

DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS pituitam in corde.

Syrupus Dinarij, ſiue de Bizantijs ſimplex.

℞. Succi Endiuiæ
Succi apij ana ℔.ij.
Succi Lupuli, Succi Bugloſſæ ana ℔.j.
Succi depurentur & deſpumentur, dum maneant ℔.iv.
Sacchari optimi ℔.ij.ß.

B Coquantur cum facilitate, donec fiat ſyrupus. * Humores craſſos & lentos incidit atque extenuat, obſtructiones aufert, morboq; regio ſuccurrit. Meſues.

Syrupus de Bizantiis compoſitus.

℞. Succi Endiuiæ ueræ
Succi apij
Succi lupuli
Succi Bugloſſæ ana ℔.j.

In ſuccis decoquantur Flor. roſarum rubr. ℥.ij.

Glycyrrhizæ ℥.ß.
Sem. Aniſi, Fœniculi
Apij ana ʒ.iij.
Spicæ Nardi Indicæ ʒ.ij.

Colaturæ adde

Aceti ℔.ij.
Sacchari albiſs. ℔.iij.

Coquantur ſecundum artem diligenter. Interdum ad ſingulas ſucci clarificati libras addunt Aceti ℥.vj. Eſt efficacior ſimplici. Meſues.

DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS pituitam in ſtomacho.

Aqua mulſa, ſeu Hydromel.

℞. Mellis ℔.j.
Aquæ pluuiæ ℔.iix.

Coque lento igne, donec amplius non ſpumet: utere. Augetur quandoq; mellis quantitas, & decoquitur ad iulapij conſiſtentiam: nempe quando à Medico præſcribitur, aut quòd ita illi uiſum eſt, aut quòd diutius ſeruanda ſit: & aromatizatur cinnamomo, zingibere, maci, croco, & ſimilibus.

Aquæ mulſæ alter modus.

℞. Mellis boni partem j.
Aquæ fontanæ partes iix.

Fermenti pauxillum pauxillo eiuſdem aquæ mellitæ diſſolutum, uidelicet in ſingulas centenas factæ mulſæ libras indantur fermenti diſſoluti ℥.iij. quæ omnia ligneo uaſe, relicto trium digitorũ ſpacio uacuo, in quod, dum muſti modo feruebit, recipiatur: ubi feruere deſierit, obturato uaſe modo doliorum uini, tertio pòſt
C menſe fit potabile. Durat ad annos aliquot. * Affectus frigidos cerebri, neruorum & iuncturarum iuuat, ſitim ſedat, puris & pituitæ craſſæ expectorationem promouet, colicis prodeſt, & calculum in meatibus urinæ gigni prohibet. Medici Colonienſes.

Hydromel compoſitum.

℞. Aquæ fontis ℔.xx.
Mellis deſpumati ℔.j.
Saluiæ, Origani ana P.ß.
Aniſi, Coriandri ana ʒ.j.
Glycyrrhizæ ʒ.ij.
Cinnamomi ʒ.j.ß.

Bulliant ad conſumptionem quartæ partis, & colentur. Auguſt.

Syrupus de Abſinthio.

℞. Abſinthij Romani ℔.ß.
Roſarum rubrarum ℥.ij.
Spicæ Indicæ ʒ.iij.
Vini clari ueteris opt.
Succi Citoniorum ana ℔.ij.ß.

Macerentur in uaſe marmoreo, aut fictili denſo per noctem unam: deinde decoquantur. Colaturæ adde Sacchari ℔.ij.

Confice ſecundum artem. * Ventriculum roborat & iecur, aliaq; inſtrumenta nutritionis, appetentiamq; excitat: contra regium morbum prodeſt, flatus diſcutit, humoresq; per urinam pellit. Meſues.

Syrupus de mentha maior.

℞. Succi Citoniorum Muzorum
Citoniorum dulcium
Granatorum acetoſorum, Granatorum dulcium
Granatorum Muzorum ana ℔.j.ß.

In ſuccis macerentur per horas xxiv. ſequentia:

℞. Mentæ ſiccæ ℔.j.ß.
Roſarum rubearum ℥.ij.

Coquantur deinde cum facilitate, uſq; ad medietatis conſumptionem: colentur, & colaturæ adde
Mellis uel Sacchari ℔.ij.

Coquantur ad perfectionem: & quum reponis, aromatiza cum Galliæ Moſchatæ tritæ ueræ, & in ſindone ligatæ, atque ex orificio uaſi ſuſpenſæ, ʒ.iij. * Ventriculum frigidum roborat: ob id nauſeam, uomitum, ſingultum, fluorem alui ſedat. Meſues.

Syrupus de mentha minor. A

℞. Succi menthæ depurati ℔.j. Granatorum acetoſorum, ad medietatem coctorum,
Succi Granatorum dulcium Sacchari uel mellis ana ℔.j.
Coquantur ſenſim ſecundum artem.

In hoc quoque ſyrupo notandum eſt, quod in proximo ſyrupo de Mentha maiore diximus de melle.

* Eandem ferè cum ſuperiore facultatem habet. Meſues.

Mel roſatum.

℞. Roſarum rubearum nondum penitùs apertarum ℔.ij. Mellis optimi ℔.vj.
Coquantur lento igne ſecundum artem. * Stomachum confortat & mundificat, & eſt digeſtiuum materiarum phlegmaticarum in ſtomacho & meſeraicis contentarum. Meſues.

Mel roſatum aliud efficacius.

℞. Foliorum roſarum rubearum nondum explicitarum contuſorum ℔.ij.
Coquantur in aquæ cœleſtis ℔.iv. Colaturæ fortiter expreſſæ adde
Succi roſarum rubearum depurati, Mellis optimi deſpumati ana ℔.iv.
Coquantur ſecundum artem.

Oxymel ſimplex.

Mellis optimi deſpumati ℔.iv. Aceti uini acerrimi, Aquæ clariſsimæ ana ℔.ij.
Mel cum aqua deſpumetur iterum diligenter: & cùm aqua fuerit conſumpta, tunc adde acetum, & coque ſecundum artem.* Humores craſſos, lentos ac pituitoſos incidit, extenuat, & abſtergit, atque adeò obſtructiones aufert, ſputum educit, ſpiritumq́; faciliorem reddit. Meſues.

Oxymel compoſitum.

℞. Radicum Fœniculi, Apij Sem. Apij, Fœniculi
Rad. Petroſelini, Ruſci, Aſparagi ana ℥.ij. Petroſelini ana ℥.j.
Coquantur in aquæ claræ ℔.vj. aut quantum ſufficit. Colaturæ adde
Aceti acerrimi ℔.j.ß. Mellis optimi deſpumati ℔.iij.
Coquantur ſecundum artem. *Humores craſſos & pituitoſos incidit, extenuat & abſtergit: obſtructiones B
tollit iecinoris, lienis, ac renum urinam, mouet, ſudoremq́; euocat.

Oxymel Scylliticum ſimplex.

℞. Mellis deſpumati ℔.iij. Aceti Scyllitici ℔.ij.
Coquantur ſecundum artem.* Humores craſſos, lentos, auulſu contumaces ſeparat: ob id confert uentriculi, & aliorum uiſcerum affectibus hos humores ſequentibus: ructum acidum ſanat; & ueſicæ mollificationē, ſeu urinæ incontinentiam. Meſues.

Oxymel Scylliticum compoſitum.

℞. Radicum Apij, Fœniculi ana ℥.iv. Ruſci, Aſparagi
Radicum Petroſelini Sem. Apij, Fœniculi ana ℥.j.
Coquantur in aquæ ℔.vj. aut quantum ſufficit. Colaturæ adde
Aceti Scyllitici ℔.j. Mellis optimi deſpumati ℔.ij.
Fiat ſecundum artem. * Id potentiùs multo incidit, tenuat, terget, obſtructa aperit, in diuturnis quartanis, & quotidianis, quàm oxymel compoſitum de radicibus.

Oxymel Scylliticum Democriti.

℞. Origani, Hyſſopi Cardamomi, Stœchados ana ʒ.v.
Thymi, Liguſtici Aquæ ℔.iij.
Coque ad librarum duarum conſumptionem: adde
Mellis ℔.ij. Succi Bryoniæ ℥.v.
Mellis paſſul. ℔.ß. Aceti ſcyllini ℔.ß.
Coque iterum ſemper deſpumando. Epilepſiam, uertiginem, cephalalgiam, hemicraniam cerebri, & pulmonis obſtructiones ab humoribus ualenter impactis ſanat. Meſues.

Oxymel noſtrum, compoſitum.

℞. Radicum Fœniculi, rad. Petroſelini ana ℥.ß. Gentianæ tritæ ʒ.ij. C
Sem. Fœniculi, Aniſi, Petroſ. ana ʒ.j. Gingiberis ʒ.ij.
Coquantur in aqua ſufficienti uſque ad remanentiam ℥.v. Quibus adde
Mellis ℥.vj. Aceti Scyllitici ℥.iv.
Iterum coquantur ad ſyrupi uſque conſiſtentiam: ſanitatem conſeruat: febrientibus confert.

Oxymel ex Liguſtico.

℞. Rad. Apij, rad. Fœniculi, rad. Petroſel. Eupatorij, Aſari, Abſinthij ana ℥.ß.
Calaminthes, Dauci ana ℥.j. Caryophyllorum, Galangæ ana ʒ.iij.
Zingiberis, Sem. Liguſtici, ſem. Apij Spicæ Nardi ʒ.ij.
Sem. Fœniculi, ſem. Aniſi, ſem. Cari Aceti ℔.x.
Coque ad dimidias: adde Mellis ℔.v.
Coque iterum ad ſyrupi conſiſtentiam. Valet ad pituitam craſſam, lentam, putrē, obſtructiones epatis & ſplenis aperiendas, urinam mouendam. Meſues.

Oxymel ex Calamintha.

℞. Rad. Apij, rad. Fœniculi, rad. Intybi ana ℥.j. Dauci, Petroſelini ana ℥.ß.
Schœnanthi ʒ.ij. Caryophyllorum, Liguſtici
Sem. Apij, ſem. Fœniculi, ſem. Aniſi ana ʒ.vj. Zingiberis, Galangæ ana ʒ.ij.
Calaminthæ montanæ & domeſticæ Aceti ℔.iix.
Spicæ, Aſari, Caſsiæ, Maſticis Aquæ ℔.vj.
Coque ad duarum partium conſumptionem, adde Mellis deſpumati ℔.v.
Coque. Datur ab ℥.j. uſque ad ℥.ij. Calefacit, incidit, terget humores craſſos, lentos, putres: ob id intemperiem frigidam uentriculi & epatis corrigit, ſcirrhum lienis, & aliorum uiſcerum diſsipat, febres diuturnas iuuat. Meſues.

DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS pituitam in hepate.

Syrupus de duabus radicibus.

℞. Rad. Petroſelini, Fœniculi ana ℥.iv. Aquæ, quantum ſufficit. Sacchari clarificati ℔.ij.

Coquan-

A Coquantur ſecundum artem.

Syrupus de quinq; radicibus.

℞. Radicum Apij, Fœniculi
Petroſelini, Ruſci
Aſparagi ana ℥. ij.
Aquæ fontis ℔. vj.

Coquantur ad tertiæ partis conſumptionem, expreſſum coquatur denuo cum
Sacchari ℔. iij. Addendo ad finem Aceti albi ℥. iix.

* Confert febribus pituitoſis & bilioſis, & iis incipientibus.

Syrupus de Eupatorio.

℞. Rad. Fœniculi, Apij, Endiuiæ ana ℥. ij.
Glycyrrhizæ, Schœnanthi, Cuſcutæ
Abſinthij, Roſarum ana ʒ. vj.
Capilli Veneris, Bedeguaris, Suchahæ, (Spinæ Arab. aut Aegyptiæ) Flor. aut rad. Bugloſſæ
Aniſi, Sem. Fœniculi, Eupatorij ana ʒ. v.
Raued ſeni, id eſt, Rhabarbari Orientalis
Maſtiches ana ʒ. iij.
Spicæ nardi Indicæ, Aſari
Folij, pro folio pone Spicam Romanam ana ʒ. ij.
Aquæ quantum ſufficit, aut ℔. iix.
Succi Apij, Endiuiæ ana ℔. ß.
Sacchari ℔. iv.

Coquantur ſecundum artem. * Frigidis iecinoris uitiis, ac eiuſdem obſtructionibus, aquæ inter cutem, maloq; corporis habitui ſuccurrit: humores enim craſſos extenuat, roburq; iecinori adiicit. Vrinas mouet, & hypochondriorum tenſionem demolitur. Meſues.

DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS pituitam in matrice.

Syrupus de Arthemiſia.

℞. Arthemiſiæ M. ij.
Pulegij, Calaminthæ, Origani, Meliſſæ
Dictamni Cretici, Perſicariæ, Sabinæ
Amaraci, id eſt Maioranæ, Chamædryos
Chamæpityos, ſeu Iuæ arteticæ
Perforatæ, id eſt, Hypericonis
B Comarum Matricariæ, Centaureæ minoris
Rutæ, Betonicæ, Bugloſſæ, Rad. Fœniculi
Apij, Petroſelini, Aſparagi, Bruſci
Rad. Saxifragiæ (eius loco accipiantur radices Pimpinellæ,) Rad. Enulæ Campanæ, Cyperi
Rad. Rubeæ tinctor. Ireos, Rad. Pæoniæ ana M. j.
Baccarum Iuniperi, Sem. Liguſtici
Petroſelini, Apij, Aniſi, Nigellæ
Carpobalſami (aut ſuccedanei eius,) Coſti
Rad. Aſari, Rad. Pyrethri, Caſiæ ligneæ aromaticæ
Cardamomi, Calami aromatici
Phu, id eſt, radicis eius ana ℥. ß.
Aquæ quantum ſufficit. Sacchari ℔. iv.

Coquantur omnia magna diligentia, ſecundum artem, ne plus quàm neceſſe ſit aromata bulliant. * Medetur paſsionibus matricis, & retinet eam in proprio loco: reſoluit frigiditatem, uentoſitatem, & dolores, corroborat neruos, aperit poros, ſanguinem corrigit, menſtruis imperat, & prouocat. Matthæus de Gradibus.

DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS melancholiam in corde.

Syrupus de pomis.

℞. Succi pomorum dulcium, Succi pomorum acetoſorum ana ℔. v.
Coquantur, deſpumentur, & colentur: deinde adde Sacchari ℔. iij.
Coquantur ſecundum artem. * Cor imbecillum roborat: ob id ſyncopen & cordis tremorem ſanat. Meſues.

Syrupus de pomis aliter.

℞. Capill. Veneris, Ceterach
Bugloſſæ, Borraginis ana M. j.
Flor. Bugloſſæ, Flor. Borraginis
Fumariæ, Summitatum thymi ana P. ij.
Senæ, Chani, Stœchados ana ℥. j.
Chamed. Squinanthi, Ellebori albi
Flor. amaranthi, Semoidis ana ℥. ß.
Succi agrimoniæ, Fumi terræ ana ℥. iij.
Succi pomorum dulcium ℔. j.
Paſſularum, Polypodij ana ℥. ij.
Croci ʒ. j.

Fiat decoctio in aqua & aceto q. ſ. in qua diſſolue ſacchari q. ſ. Fiat ſyrupus perfectæ coctionis. Doſis ab ℥. j. ad ℥. iij. Prodeſt morbo comitiali, melancholiæ, morbo gallico, & omnibus affectibus, à melancholia & pituita, præſertim ſalſa. Rondeletius.

Syrupus è pomis regis Saporis.

C ℞. Succi pomorum dulcium ℔. ij.
Borraginis, Bugloſſæ ana ℔. j. ß.
Folliculorum ſenæ ℥. ij.
Croci ʒ. j.

Sena contrita horis xxiv. ſuccis maceretur, ſemel aut bis ferueſiat, coletur, expreſſum cum ſacchari libris duabus percoquatur in ſyrupum. Crocus panno lineo ligatus inter coquendum infricetur. Meſues.

Syrupus de ſucco Borraginis.

℞. Succi Borraginis depurati ℔. iij. Sacchari deſpumati ℔. ij.
Coquantur in ſyrupum.

ANNOTATIO.

Succus Borraginis priùs eſt clarificandus cum albuminibus ouorum: alioquin plus ſatis mucilaginoſus fieret Syrupus.

* Cor ipſum roborat, eiusq; tremorem & ſyncopen ſanat, maniacos & melancholicos iuuat.

Syrupus de ſucco Bugloſſæ.

℞. Succi Bugloſſæ depurati ℔. iij. Sacchari ℔. ij.
Coquantur uſque ad ſyrupi conſiſtentiam. * Cor confortat, lætitiamq; generat.

ANNOTATIO.

Succus Bugloſſæ difficulter exprimitur: nam fit mucilago, dum tunditur bugloſſa: ideo tuſa dimittenda eſt per noctem in frigido loco, & poſtridie exprimendus ſuccus, atque cum albuminibus ouorum clarificandus. Cordus.

DE SYRVPIS CONCOQVENTIBVS melancholiam in hepate & liene.

Syrupus de Epithymo.

℞. Epithymi ℥. xx.
Myrobalanorum Citrinorum, Indorum ana ʒ. xv.
Cuſcutæ, Fumiterræ ana ʒ. x.
Thymi, Bugloſſæ, Calaminthæ
Myrobalanorum, Emblicorum
Bellericorum, Glycyrrhizæ
Polypodij, Agarici, Stœchados ana ʒ. vj.
Roſarum, Fœniculi, Aniſi ana ʒ. ij. ß.

Prunorum num.xx.	Tamarindorum ℥.ij ß. A
Paſſularum enucleatarum ℥.iv.	Aquæ ℔. x. uel quantum ſufficit.

Bulliant ſecundum artem : colaturæ adde

Sacchari ℔.iv.	Sapæ ℔. ij.	Fiat ſyrupus.

Sapa eſt muſtum optimum ad tertias decoctum.

* Atram bilem, & alios humores uſtos uacuat : ob id morbos ex his naſcentes, elephantiam, cancrum, ulcera maligna, fiſtuloſa, pſoram, lepram præcauet, curatq;. Meſues.

Syrupus de lupulo.

℞. Succi lupuli depurati ℔.iv.	Sacchari ℔.vj.
Succi fumiterræ depurati ℔.ij.	Coquantur ſecundum artem.

* Refrigerat, & collectionum impetus lenit, bilem regio morbo laborantibus detrahit, pituitam in aqua inter cutem exigit per aluum.

Syrupus de Scolopendrio.

℞. Scolopendrij ueri, ſeu Ceterach	Sem. Communium frig. maiorum ana ʒ. ij.
Phyllitidis, id eſt Linguæ ceruinæ	Florum Borraginis
Endiuiæ, Hepaticæ	Flor. Bugloſſæ, Capillorum Veneris ana M.j.
Abſinthij, Cichorij ana M.ß.	Rad. Fœniculi, rad. Petroſelini
Cuſcutæ P.ß. ſeu ʒ.j.	Rad. Ruſci ana M.ß.

Cum ſufficiente quantitate aquæ & ſacchari, fiat ſyrupus ſecundum artem, qui aromatizetur cum Lacce, Caſſiæ ligneæ, Maceris pro Folio ana ʒ.ij. Ligentur in panno raro, & bulliant in ſyrupo. Prodeſt in affectibus iecoris, & lienis, eorundem obſtructionibus, & morbis inde enatis.

Syrupus ſplenicus.

℞. Epithymi, Cort. rad. Capparorum	Rad. Salicis, rad. Rubiæ tinctorum
Linguæ ceruinæ, Fructuum Tamariſci (pro quibus ſubſtitue cort. med. Fraxini) Cort. med.	Ireos Florentinæ, rad. Acori uulgaris
	Rad. Aſari, Sem. Aniſi, Fœniculi, Cymini ana ℥.j.

Macerentur ſimul omnia in ℔. iv. aquæ, & libris duabus aceti, horis 24. Deinde coquantur omnia ad conſumptionem tertiæ partis, reducendo ſcilicet ad libras quatuor. Expreſsioni colatæ adde mellis Hiſpanici deſpumati ℔.ij.ß. Coquantur ſecundum artem ad ſyrupi conſiſtentiam. Fran. Pedemontanus. B

Syrupus de ſucco fumiterræ maior.

℞. Myrobalanorum Citrinarum	Epithymi, Polypodij ana ʒ.vij.
Chebularum ana ʒ.xx.	Prunorum num.c.
Flor. Borraginis, Bugloſſæ, Violarum	Paſſularum enucleatarum ℔.ß.
Abſinthij, Cuſcutæ ana ℥.j.	Tamarindorum, Pulpæ caſsiæ fiſtulæ ana ℥.ij.
Glycyrrhizæ, Roſarum rub. ana ℥.ß.	Aquæ fontis ℔.x.

Coquantur omnia preter Caſsiam & Tamarindos ſecundum artem ad tertias: deinde cola, & colaturæ adde
Caſsiam & Tamarindos, & Succi fumiterræ depurati, Sacchari albiſsimi ana ℔. iij.
Coquantur lento igne ad iuſtam conſiſtentiam, & repone. * Syrupus fumariæ maior uentriculum & hepar roborat, obſtructiones aperit, cutis morbos, præcipuè ab humore ſalſo uel uſto natos, ut pſoram, lepram, impetiginem, ſerpiginem curat. Meſues.

Syrupus fumariæ minor.

℞. Myrobalanorum flauarum ℥.ij.	Aquæ ℔.vij.
Violarum, Caſſuthæ, Abſinthij ana ℥.j.	Succi fumariæ cocti & purgati, Sacchari ana ℔.ij.

Coque omnia uſque ad partem tertiam. Expreſſum cum ſucco fumariæ & ſaccharo percoque. Quidam ſcammonij ℥.ß. panno lineo raro ligatam, in eo ſuſpendunt. *Syrupus fumariæ minor hepatis obſtructionem aperit : ob id icterum ſanat, pituitam ſalſam & bilem uſtam uacuat: proinde pſoram, lepram, pruritum, & alia cutis uitia inde orta ſanat, & corporis colorem floridum reddit. Meſues.

Syrupus è ſucco fumariæ, ſimplex.

℞. Succi Fumiterræ crudi ℔.iij.	Sacchari boni ℔.ij. uel ℔.ij.ß.

Coquantur ſimul, & deſpumentur, quoad ſyrupi conſiſtentiam acquirant. * Ad eadem ualet, ad quæ ſupradicti. Medici Colonienſes. C

DE SYRVPIS PVRGANTIBVS BILEM.

Infuſio roſarum, ſeu ſyrupus roſatus ſolutiuus, ſiue Mucharum.

℞. Infuſionis roſarum ſecundum artem nonûm iteratæ ℔. x.	Sacchari tantundem.

Coquantur in Syrupi conſiſtentiam. Nonnulli cum Melle conficiunt. Doſis, ab unciis duabus ad ℥.iij. *Bilem purgat. Meſues.

Infuſio uiolarum.

Infuſio uiolarum eodem modo fit quo roſarum infuſio.

Syrupus ex floribus perſicis.

℞. Florum perſicorum recentium ℔. iij.

In aquæ uel roris maialis calefacti libris ſeptem, & dimidia, per horas octo, ſepties aut nouies macerantur: deinde huius diluti libræ duæ, cum ſacchari ſeſquilibra, aut duabus, ad ſyrupi ſpiſsitudinem incoquuntur. * Hic ſyrupus acres tenueſque humores in bilioſis febribus, uti roſarum trium unciarum, uel quatuor inſtar exhibitus, educit. Andernacus.

Syrupus de cichorio cum rhabarbaro.

℞. Endiuiæ domeſticæ	Hordei non excorticati ℥. ij.
Endiuiæ ſylueſtris	Veſicariæ, id eſt, Alkekengi
Cichorij, Taraxacon ana M.ij.	Glycyrrhizæ, Capillorum Veneris
Cicerbitæ, Epaticæ	Aſplenij, Polytrichi
Scariolæ, Lactucæ	Adianthi ana ʒ.vj.
Fumiterræ, Lupulorum ana M.j.	Rad. Fœniculi, Apij, Aſparagi ana ℥.ij.

Coquantur in aqua ſufficienti, & percolentur: deinde cum ſaccharo albo clarefacto fiat ſyrupus. pro cuius unaquaque libra inter coquendum adiiciantur

Rhabarbari optimi ʒ.ß.	Spicæ nardi ℈.iv.

Colligato in linteolo raro, quod ſæpe exprimatur, dum ſyrupus cõſiſtentiam iuſtam nanciſcatur. * Valet contra

A tra omnem materiam uenenoſam in alterando & mundificando eam, & propriè in anthrace, & ſimilibus: ualet & in febre peſtilentiali. Confortat cor & nutritiua, mundificat materias per urinam & ſeceſſum, & facit appetere cibum, ac inducit ſomnum. Nicolaus Florent.

Syrupus de Rhabarbaro ſolutiuus.

℞. Rhabarbari optimi ℥.ij.ß. | Zingiberis ʒ.ß.
Fol. Senæ ℥.j.ß. | Aquarum Betonicæ
Florum Violarum M.j. | Cichorij
Cinnamomi ʒ.j.ß. | Bugloſſæ ana ℔.j.ß.

Fiat omnium infuſio per noctem, mane ebullitione & expreſsione facta, colatura decoquatur in ſyrupū cum Sacchari albi libra, aut quantum ſufficit. adde Syrupi roſ. lax. ℥.iv.
Hic paratur Auguſtæ Vindelicorum ad prædicta omnia ualentior, citra moleſtiam in pueris, & delicatulis aluum ſubducens, utramq; bilem deturbans, & eſt in uſu propemodum quotidiano. Auguſtani.

Mel Mercuriale, è ſucco herbæ Mercurialis.

℞. Succi crudi Mercurialis ℔.iij. | Mellis puri Hiſpanici ℔.ij.

Simul coquendo, deſpumandoq; ad ſyrupum. Medici Colonienſes.

DE SYRVPIS PVRGANTIBVS PITVITAM.

Syrupus ex bryoniæ radicum ſucco.

℞. Succi crudi rad. Bryoniæ, Mellis Hiſpanici, uino generoſo deſpumati ana partes æquales.
Coquantur leniter in uaſe terreo uitreato, donec fluxilis ſyrupi conſiſtentiam habeat, continenter deſpumando. Exprimatur autem ſuccus tempore Maij, cœli conſtitutione ſicca: ſerius enim expreſſo in luxuriantem herbam transfuſa fuerit ſuccoſitas radicis.

Syrupus de bryonia compoſitus.

℞. Succi bryoniæ ℥.v. | Cardamomi, Stœchados ana ʒ.j.
Aquæ decoctionis Origani | Sapæ, Vuarum paſſarum ana ℔.ß.
B Hyſſopi ſicci, Libyſtici, Seſeleos | Mellis ℔.ij.

* Syrupus de Bryonia idem ualet, quod medicamentum. Dantur ℥.ij. Meſues.

Oxymel phlegmagogum.

Oxymel phlegmagogum fit ut oxymel de radicibus, ſi inter coquendum medulla ſeminis Cnici panno lineo raro ligata mergatur, & identidem confricetur. Potentiùs uacuabit, ſi etiam turbith cum Zingibere nodulo prædicto addatur. Meſues.

Syrupus de hermodactylis.

℞. Quinq; radicum ana ℥.j. | Chamomillæ ʒ.ij.
Sem. 4. frig. maiorum ana ℥.j.ß. | Paſſularum ℥.j.
Hyſſopi, Capillorum Veneris | Senæ ʒ.ij. (an potius ℥.ij.)
Aſpleni ana M.ß. | Hermodactylorum, Cuſcutæ ana ℥.ß.
Violarum M.j.ß. | Aniſi, Fœniculi, Carui ana ʒ.ij.ß.
Florum Roriſmarini, Borraginis ana M.j.ß. | Polypodij ℥.iij.
Cyperi ʒ.iij. | Agarici ʒ.ij.

Coquantur in aquæ ℔.iij. & colaturæ adde

Sacchari ℔.j.ß. | Rhabarbari ʒ.iv.ß.
Roſarum ℥.j. | Turbith ʒ.iij.

Hæc tenuiſsimè trita, inq; panno ligata ſuſpendes in ſyrupo cocto ſecundum artem. Nicolaus.

Oxymel uacuans melancholiam.

℞. Thymi, Calaminthes, Agarici | Stœchados, Spinæ albæ ana ʒ.v.
Bugloſsi hortenſ. & erratici | Paſſularum ℔.ß.
Glycyrrhizæ ana ℥.j. | Macera 24. horis: adde
Polypodij ℥.iij. | Aceti albi, Succi bugloſsi ana ℔.ij.ß.
Chamædryos, Chamæpityos | Aquæ ℔.ij.

C Coque igne lento ad dimidias, cola: & adde Mellis ℔.iij.
Percoque, inter coquendum autem epithymi ℥.j, Ellebori nigri aur.iij. nodulo ligata, merſaq; ſæpè confricentur. Meſues.

DE SYRVPIS PVRGANTIBVS HVMOres mixtos.

Syrupus diaſereos.

℞. Intybi latifolij, Cichorij ana M.j. | Sem. 4. frigid. maiorum ana ʒ.ij.
Adianthi albi, nigri, Agrimoniæ | Hordei non excorticati P.ij.
Scolopendrij, Lupuli, Fumariæ ana M.ß. | Sem. Endiuiæ, Cichorii ana ʒ.1.ß.
Veſicariæ, id eſt, Alkekengi ʒ.iij. | Vuarum paſſarum ℥.1.
Violarum P.j. | Pruna Damaſcena paria x.
Rad. Apij, Fœniculi, Aſparagi ana ℥.ß. | Florum Borraginis, Bugloſſæ
Polypodij quercini ℥.j. | Violarum ana P.1.
Glycyrrhizæ ʒ.vj. | Myrobalanorum Citrinorum
Sem. Cnici ℥.j.ß. | Chebulorum ana ℥.ß.

Omnia in aqua ad tertias decoquantur. & in huius decocti iure colati libra & ſemiſſe, macerentur ſeorſim

Rhabarbari electi ℥.ij.ß. | Foliorum ſenæ ℥.1.ß.
Agarici trochiſcati ℥.1. | Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ.1.

Expreſsis colatisq;, iterum adde Sacchari optimi ℔.1. Syrupi roſarum ſolutiui ℥.iij.
Mixta omnia rurſus modicè coquantur ad iuſtam ſpiſsitudinem. * Ex hoc ſyrupo interdum cochleare unum uel ſemunciam, cum modica hordei aqua, cui cinnamomi aliquid incoctum ſit, pueris bile ſuffuſis, uel obſtructionem & duritiem uiſcerum expertis, aut lumbricis infeſtatis ante cibum ſalubriter exhibuimus: prouectioribus, tum uiris, tum mulieribus, in ſimilibus affectibus duo cochlearia, cum ſyrupi uiolacei, aut roſacei ſolutiui uno & quaternis aquæ intybi, aut hordei, aut alterius, morbo conuenientis: ualentioribus uncias duas, cum una ſyrupi roſ. ſolutiui, & aquæ cichorii duabus. Quòd ſi æger delicatus ſit, & febri careat, aquæ ex cinnamomo diſtillatæ cochleare unum aut alterum admiſceatur. Andernacus.

Syrupus diacnicu.

℞. Adianthi, Hyſſopi, Thymi
Origani, Chamædryos, Chamæpityos
Scolopendrij, Bugloſſæ ana M.ß.
Cuſcutæ, Veſicariæ ana ℥.ß.
Rad. Angelicæ, Glycyrrhizæ
Fœniculi, Apij, Aſparagi ana ℥.j.
Cort. Tamaricis ℥.ß.
Polypodij ℥.j.ß.
Sem. Aniſi, Fœniculi, Ammeos, Dauci ana ℥.j.
Sem. Cnici contuſi ℥. iv. ß.
Paſſularum enucleatarum ℥.ij.

Decoquātur in aqua ad tertias, colentur: deinde adde
Senæ Alexandrinæ ℥. j.ß.
In iure decocti per noctem maceretur. ad hæc
Agarici trochiſcati ℥.ß.
Zingiberis ʒ.j.
Rhabarbari ʒ. vj.
Hæc ſequēti die colentur, ualideq́; exprimātur. poſtea
Sacchari albiſs. ℔.j.
Syrupi roſ. ſolutiui
Syrupi Violacei ſolutiui ana ℥.ij.
Syrupi acetoſi ſimpl. ℥.ij.

Miſceantur, atq; iterum modicè coquantur, dum ſatis ſpiſſeſcant. Ex hoc ſyrupo unciæ duæ adultis cum aqua ſtillatitia hyſſopi aut thymi, aut pulegij unciæ inſtar, cinnamomi ſemuncia, aut cochleari rectè exhibētur. Pue ris & delicatis mulieribus ℥. j. cū ſyrupi roſ. ſolutiui ſemuncia, & aqua cinnamomi ſtillatitia ex uino modica. * Idoneus eſt autumno, & hyemis uerisq́; initio: febrib. longis, quotidianis, quartanis, & obſtructionib. uiſce- rum, lienis & iecoris, ex pituita & craſsis humorib. creatis, nec nō & aqua inter cutē laborantib. Andernacus.

DE SYRVPIS MINVS VSVALIBVS, alterantibus.

Syrupus alterans bilem flauam.

℞. Scariolæ, Lactucæ, Roſtri porcini
Bugloſſæ, Borraginis ana M.j.
Prunorum, Sebeſten ana paria v.
Sem. 4. frig. maior. ana ʒ.ij.
Sem. Aniſi ʒ.j.
Flor. Borraginis, Violarum, Bugloſſæ ana P.j.

Fiat decoctio, & in ℔. j. diſſolue ſacchari quantum ſufficit: & fiat ſyrupus. Rondeletius.

Syrupus contra pleureſin & peripneumoniam, phthiſicos & becticos. B

℞. Aquæ ℔. iv.
Violarum ℥.ij.ß.
Glycyrrhizæ, papaueris albi ana ℥.ß.
Sem. Citoneorum, ſem. Maluæ
Medullæ ſem. bombacis
Medullæ ſem. Citoneorum
Melonum, Cucumeris, Cucurbitæ
Portulacæ, Tragacanthæ
Portulacæ
Gummi Arabici ana ʒ. iij.

Omnia in ſacculo bene trita ponantur, & ſacculus in prædicta aqua ponatur, & bulliat ad medietatem, & ſac culo abſtracto ab aqua ℔.ij. Sacchari ponantur, & fiat ſyrupus clarificatus. Nicolaus.

Syrupus Ambroſij prouocans ſudorem & ſitim extinguens, utilis in febribus.

℞. Milij excorticati quantitatem conuenientem, decoquatur, donec crepet. Deinde ℞. ℥.v. uel circa eius iuſculi bullientis & infunde uini albi odoriferi ℥. ij. & ſic calidum da patienti, ac benè eum cooperias, tunc mi rum in modum ſudabit.

Syrupus contra acutas & peracutas paſsiones.

℞. Succi portulacæ, Melonum ana ℔.j. Vel cum aqua decoctionis citrul. melon. & cucurb. uel cap. Ven. herbæ hepaticæ, polytrichi, adianti, Ceterach. In aqua iſta, uel in ſucco prædicto fac bullire
Liquiritiæ mundatæ & tritæ
Tragacanthæ, Violarum ana ℥.j.
Prunorum num.v.
Semperuiuæ aut Cotyledonis ℥.j.

Deinde coletur & colaturæ adde Sacchari ℔.j. & fiat ſyrupus, & clarificetur: deinde pſyllium & ſem. Citon. ana ℈.j. In Sacculo mitte ſantali albi & rub. ſpodij, berberis, roſ. portul. lact. Scariol. an. ʒ.ß. pulueriſato & ho rum puluerem in eodem ſacculo pone, & ibidem Rhabarb. puluer. ʒ.j. Hæc ſimul bullire facias uſque ad de- coctionem. Datur contra acutas & peracutas ſine Apoſtemate cum aqua frigida. Nicolaus.

Syrupus contra omnem fluxum uentris.

℞. Sacchari ℔.j.
Aquæ Roſarum, uel pluuialis ℔.j.ß.
Myrti ℥.j.
Roſarum, Sumach, Acaciæ, Balauſtiæ
Spodij, Hypociſtidis ana ℥.ß.
Sorbarum mundat. num.x.
Meſpilorum uiridium num.v. C
Cornarum, uel prunorum immatur. n.x.
Tragacanthæ, Glycyrrhizæ
Gummi Arabici ana ʒ.ß.

Terenda terantur, & bulliant in ſupra dicta aqua donec ad quantitatem unius libræ deueniant & colaturæ ponatur ſaccharum prædictum, & fiat ſyrupus: & clarificetur. Nicolaus.

Syrupus de papauere contra omnem uentris ſolutionem.

℞. Capita papaueris recent. num. CL.
Plantaginis
Balauſtiæ, Gallarum
Prunellarum immatur. ana ʒ.j.

Conficitur ſic: Omnia iſta in aquæ pluuiæ q. ſ. dimitte per biduum, in tertio uerò die coque aquam bene uſq; ad conſumptionem medietatis, poſtea cola per pannum fortiter. Cum autem colata fuerit, admiſce illi cola- turæ tertiam partem mellis & iterum coque, donec ad ſpiſsitudinem mellis redigatur, & tunc conde in uaſe uitreo. & cum opus fuerit, in ʒ.j. aquæ mitte ʒ. j. ſyrupi. Nicolaus.

DE SYRVPIS ALTERANTIBVS pituitam.

Syrupus ad Epilepſiam.

℞. Succi cardui benedicti, depurati, & ad ſpiſ- ſitudinem cocti ℥. iv.
Succi millefolij eodem modo parati ℥.ij.ß.
Sacchari albiſs. ℥.iv.

Decoquantur ſ.a. De quo ſumat in ſeptimana bis uel ter cochleariū unū: uel cū ℈.j. Theriacæ, uel ſine. Crato.

Syrupus alterans pituitam.

℞. Rad. Apij, Petroſelini
Fœniculi, Aſparagi ana ℥.j.
Hyſſopi, Betonicæ ana M.j.
Sem. Aniſi ʒ.iij.
Paſſularum, Ficuum ana paria xx.
Flor. Anthos, Sthœchados
Borraginis, Bugloſſæ ana P.j.
Glycyrrhizæ ℥.j.

Fiat decoctio, & in libra una & ſemiſſe, diſſolue mellis deſpumati uel roſ. quantum ſatis eſt. Rondeletius.

Syrupus

A *Syrupus ex quinta eſſentia Fiorauanti.*

℞. Aquæ uitæ optimæ & circulatæ ℥.xij. Olei Tartarei ℥.vj. Zulapij roſacei ℔.iv.
Olei ſulphuris ʒ.vj. Olei uitrioli ℥.ß. Moſchi ℈.ß.
Miſce & fiat Syrupus. Magnarum uirium eſt.

Syrupus Saccharatus.

℞. Vini optimi ℔.iij. Sacchari albiſs. ℔.j.
Coquatur ad lentum ignem more Syrupi: ſerua & utere cum duabus partibus aquæ decoctæ. Senibus frigidis & debilibus conuenit, & quibus humor natiuus, & calor naturalis imminuuntur. Nutrit enim & ſanguinem generat & replet partes principales ſpiritibus. Rabi Moiſes.

Syrupus de Cinnamomo, noſter.

℞. Miuæ Cotoneorum, uel Quintæ eſſentiæ Cinnamomi ℥.ß. uel
Syrupi de Cort. mali citri ℔.ß. Olei Cinnamomi ʒ.ij. Tincturæ auri ʒ.ij.
Miſce optimè. Ad eadem ualet, ut ſupradictus.

Syrupus de Cinnamomo, noſter.

℞. Syrupi de cort. mali Citri, uel miuæ cotoneorum ℥.iv. Quintæ eſſentiæ Cinnamomi, circulatæ ʒ.iij, uel ℥.ß. Tincturæ auri uel auri uitæ. ʒ.ij. Miſce. Senibus debilibus confert.

Syrupus ad menſes prouocandos.

℞. Rad. Apij, Fœniculi, Petroſelini Pulegij utriuſque, Calaminthæ, Origani ana M.j.
Aſparagi, Ruſci ℥.iij. Semin. 4. frig. maior. ana ʒ.j.
Radic. Rubiæ maior. ℥.ij. Florum Anthos, Leucoi ana P. ij.
Radic. Quinquefolij, Eryngij ana ℥.j. Flor. geniſtæ. P.j.
Fiat decoctio in aqua & uino, in quibus per noctem radices macerentur: & in colaturæ ℔. ij. diſſolue mellis deſpumati ℥.iv. Sacchari quantum ſatis eſt: fiat Syrupus aromat. cum Cinnamomi ℥.j. Datur paulo antè quàm fluant menſes, aut cum inſtat tempus purgationis. Rondeletius.

ANNOTATIO.

B *Notandum, quòd ſi huiuſmodi ſerapia non tam copioſum saccharum, ut ſyrupi ueri, recipiant, & non ad perfectam ſyrupi uſque conſiſtentiam coquantur, ſed dilutiora parentur, ea rectius apozemata appellari.*

DE SYRVPIS ALTERANTIBVS BILEM ATRAM.

Syrupus alterans bilem atram.

℞. Endiuiæ, Scariolæ, Bugloſſæ, Borraginis Sem. 4. frig. maior. ana ʒ. iij.
Violarum, Lactucæ, Portulacæ, ana M.j. Flor. Borraginis, Bugloſſæ ana P.j.
Paſſularum ℥. ij. Violarum P. ij.
Fiat decoctio, & in colatura diſſolue ſacchari quantum ſatis eſt: & fiat ſyrupus. Rondeletius.

Alius.

℞. Rad. Bugloſſæ, Enulæ, Glycyrrhizæ ana ℥.j. Calaminthę, Chamędryos, Chamæpityos ana M.ß.
Rad. Graminis, Aſparagi, Apij ana ℥.ß. Sem. 4. frig. maior. ana ʒ.j.
Rad. Satyrionis ʒ.vj. Sem. Bombacis ʒ. iij.
Paſſularum ℥.j. Sem. Apij, Petroſelini ana ʒ.ij.
Capillorum Veneris, Violarum, Meliſſæ Flor. Bugloſſæ, Borraginis, Anthos
Cichorij ana M.j. Violarum ana P.j.
Fiat decoctio, In colatura diſſolue ſacchari quantum ſatis eſt: & fiat ſyrupus. Rondeletius.

Syrupus ad atram bilem alius.

℞. Flor. Borraginis, flor. Bugloſſæ, flor. Meliſſæ Prunorum Damaſc. num. xx.
Flor. Violarum, Capillorum uen. Pomorum Odoratorum num. x.
Endiuiæ, Cuſcuthæ, Polypodij, Senæ Paſſularum ℥.j.
Epithymi ana M.j. Glycyrrhizæ ℥. ß.
Coquantur in aqua omnia præter Epithymum & aromata, donec pars tertia conſumatur. Decoctio expreſſa poſtea cum Saccharo iterum & Epithymo moderate coquatur: poſtremo infundantur aromata, ſcilicet cinnamomum atque crocus. Huius Syrupi aurora calfacti ℥. iij. bibantur ſimulque ℥.ij. ant ℥.iij. aquę Bugloſſæ. Marſilius Ficinus.

C *Syrupus ad Melancholiam.*

℞. Aquarum Fumiterræ, Lupulorum Flor. Borrag. Bugloſsi M.ij.
Abſinthij, Capill. uen. ana ℔. v. Capill. uen. M.j.
Polypodij Quercini ℔.j. Glycyrrhizæ, Paſſularum, Cinnamomi ana ℥. ij.
Fol. Senæ, Epithymi ana ℥. iv. Quatuor ſem. frig. ℥. ij.
Fiat decoctio ſ.a. de Colatura ℞. ℔. iv. quibus adde
Succi borraginis, ſucci Bugloſſæ, ſucci Lupulorum ana ℥.ij. Mellis ℥.vj. Sacchari albi q.ſ. eſt.
Fiat ſyrupus ſecundum artem: aromatizetur cum moſcho & ambra. Fierouantus.

DE SYRVPIS PVRGANTIBVS.

Syrupus purgans bilem.

℞. Rad. Cichorij ℥.j. Glycyrrhizæ raſæ ʒ.ij. Paſſularum paria x. Aniſi ʒ.ij.
Cichorij, Scariolæ, Bugloſſæ, Borraginis Thamarindorum ℥.j.
Roſtri porcini, id eſt, ſonchi, Dentis leonis ana M.j. Senæ Orient. Medullæ ſem. Cartami ana ʒ.iij.
Prunorum, Sebeſten ana paria xx. Flor. Borraginis, Bugloſſæ, Violarum ana P.j.
Fiat decoctio. In colatura diſſolue ſacchari quātū ſatis eſt: fiat ſyrupus, addēdo poſt clarificationē, uel in clarificatione ipſa, ſucci roſarū ʒ.ij. uel ſyrupi roſati laxatiui ℥.iv. cinnamomi ʒ.ij. Miſce, & fiat ſyrupus. Rondel.

Syrupus purgans pituitam ex thorace.

℞. Radicum Apij, Fœniculi, Apij, uel Paſſularum, Ficuum ana paria xx.
Aſparagi ana ℥.j. Hyſſopi, Betonicæ ana M.j. Florum Anthos, Stœchados, Borraginis
Marrubij M.ß. Sem. Aniſi ʒ.iij. Bugloſſæ ana P.j. Glycyrrhizæ ℥.j.
Fiat decoctio. In colaturæ ℔.ij. adde
Polypodij ℥.j. Agarici trochiſcati ʒ.ij.
Medullæ ſem. Carthami contuſi ℥.ij. Aniſi, Fœniculi ana ʒ.j.
Concoquantur. colaturæ adde Mellis uiolati, uel roſati, quantū ſatis eſt: & fiat ſyrupus. Rondeletius.

Syrupus purgans melancholiam.

℞. Radicum Bugloſſæ, Glycyrrhizæ raſę ana ℥.j. A
Cichorij, Scariolæ, Borraginis, Bugloſſæ
Fumiterræ, Violarum, Mercurialis ana M.j.
Paſſularum ℥.ij.
Seminis Cucurbitæ, Melonum, Citrulli
Cucumeris, Aniſi ana ʒ.iij.
Senæ Orientalis, Polypodij, Origani
Epithymi ana ℥.ij.
Thamarindorum ℥.ß.
Flor. Borraginis, Bugloſſæ, Violarum ana P.ij.

Miſce, & fiat decoctio. In colatura diſſolue ſacchari quantum ſatis eſt: & fiat ſyrupus. Addantur ſyrupi roſa-rum laxatiui ℥.iv.* Bilem & melancholiam purgat. Rondeletius.

Oxymel Elleboratum maius Iuliani, purgans Phlegma & Melancholiam.

℞. Rutæ, Thymi, Dictamni Cretici, Hyſſopi
Pulegij, Marrubij, Cardui benedicti, Spicæ
Celticæ, Cort. ſambuci interiorum ana M.j.
Calami montani P.ij.
Sem. aniſi, Ocimi, urticæ Romanæ, anethi ana ʒ.ij.
Rad. angelicæ, altheæ, ari, ſcillæ
Ariſtolochiæ longæ, rotundæ, Clematitidis, Turbith (an. ℥.j.
Iridis noſtrę, Coſti, Polypodij an. ℥.j.
Ellebori nigri, Eſulæ ana ʒ.ij.
Cort. rad. Ellebori albi ʒ.ij. Agarici ʒ.ij.

Omnia trita infunde in aceti acerrimi ℔. vj. uel quantum ſufficit: triduo in ſole, uel ad fornacem, in uitreo uaſe obturato. Tum decoquantur in olla uitreata ad dimidium ferè, tum colabis modicè exprimẽdo, addeſ-que mellis deſpumati, Sacchari ana ℔.j. & ad conſumptionem aceti decoques ad ſyrupi conſiſtentiam. Do-ſis, ad mouendam aluum, ab ℥.ß. uſque ad ʒ.vj. cum decoctione ſenæ & polypodij, uel ſyrupo uiolato, alióue ſolutiuo.* Confert Epilepſiæ, aſthmati, & omnibus morbis, à materia frigida, craſſa, tenaci, à phlegmate & melancholia dependente. Geſnerus.

Oxymel elleboratum, minus.

℞. Calamenthi, Thymi, Pulegij, Cardui benedicti
Roſarum rubr. Menthæ criſpæ ana P.j.
Sem. aniſi, Ocimi, Sem. Vrticæ Romanæ
Sem. Anethi ana ʒ.j.
Rad. Angel. rad. Fœniculi, Altheæ, Scillæ
Iridis noſtræ, Turbith, ana ℥.ß.
Ellebori albi, Eſulæ præparatæ ana ʒ.ij.
Rad. Aſari ʒ.j.ß.
Galangæ, Cinnamomi
Calami aromatici ana ʒ.j.

Infunde in aceti fortiſsimi ℔.ij.ß. ut prædictum eſt, & cum media pars bulliendo fuerit abſumpta, adde Sac-chari, Mellis deſpumati ana ℥.v. Fiat ſyrupus, qui aromatizetur, cum Croci, Cinnamomi, Macis, Zingiberis B ana ℈.j. in ſacculo intus ſuſpenſis. Doſis ac uires, ut in Maiore. Geſnerus.

Syrupus ad aſcitem.

℞. Paſſularum ℥.ij.
Fol. braſsicæ marinæ M.j.
Thymeleæ uel Chameleæ M.ß.
Seminis Hederæ, ſem. Seſeleos ana ʒ.iij.

Fiat decoctio. In libra una diſſolue
Syrupi Endiuiæ ſimplicis ℔.j. uel
Syrupi Endiuiæ comp. ℔.ß.

Fiat ſyrupus aromatizatus cum Cinnamomi ℥.ij. uel Spicæ Celticæ ʒ.j. Loco ſyrupi poni poſſunt ſpecies ci-chorij & herbæ capil. atque ſyrupus inde confici hoc modo.

Alius ad idem.

℞. Rad. Valerianæ, rad. Rubiæ maior.
Ciclaminis ana ℥.ij.
Rad. Apij, Petroſelini ana ℥.j.
Endiuiæ, Scariolæ, Capill. Veneris
Agrimoniæ ana M.j.
Seminis Hederæ ℥.j. Braſsicæ marinæ M.j.
Chameleæ, Thymeleæ ana ℥.j.
Paſſularum mundat. ℥.iv. Aniſi ʒ.iij.

Fiat decoctio: & in ℔.j.ß. diſſolue ſacchari quantum ſatis eſt, fiatque ſyrupus: aromat. cũ ſpicæ Celticæ ʒ.iij. uel cinnamomi. Dentur ℥.iv. per ſe, ſi ſit mediæ coctionis: uel cum aquis endiuiæ & cichorij, ſi ſit coctus ad perfectionem. Rondeletius.

Syrupus ad anaſarcam.

SI ſit anaſarca, prædictis adiungenda erunt medicamenta magis incidentia, attenuantia, & alterantia: ut Enulæ camp. rad. Apij, Petroſelini, Rubiæ maioris, in maiori quantitate: & pituitam purgantia: ut Agaricus, ſemen Carthami, Sena, Polypodium: aut prædicta medicamenta trahentia aquas, decoquenda in ſyrupis ad pituitam purgandam præſcriptis. Rondeletius.

Syrupus ad tympanitem.

℞. Paſſularum ℥.ij.
Sem. Petroſelini, Apij, Seſeleos ana ʒ.ij.
Radicum Aſari, Valerianæ ana ℥.ß.
Menthæ, Abſinthij, Betonicæ ana M.ß.
Marrubij M.j.
Mercurialis, Braſsicæ marinæ ana M.ß.
Senæ Orientalis, Seminis Carthami ana ʒ.vj. C
Florum Anthos, Geniſtæ ana P.j.

Fiat decoctio. In ℔.j.ß. diſſolue ſacchari quantum ſatis eſt: fiat ſyrupus aromat. cum diagalangæ ʒ.ij. uel aro-mat. roſ. ʒ.j. Detur alternis diebus. Rondeletius.

ANNOTATIO.

Ceterùm ſi hydrops eſt cum ſcirrho lienis, tunc incidentia & ſplenitica adiungimus: ut cort. rad. Capparorum, Sambuci, uel Fraxini, Populi, aut Tamaricis: ac in aceto macerentur, & decoquantur, ut ſuprà dictum. Rondeletius.

DE SYRVPIS PVRGANTIBVS MIXTOS HVMORES.

Syrupus domeſticus, ſiue de ſpina infectoria.

℞. Baccarum fruticis illius, quem ſpinam ceruinam uocant circa finem Septembris, aut Octobris initio collectarum, quantitatem ſufficientem. Contundantur in pila lapidea, deinde exprimendo colentur. Succus expreſſus coquatur lento igne, donec quarta pars abſumatur, atque iterum coletur.

℞. Huius colati ℔.ij.
Mellis deſpumati ℥.xvj.

Coquantur unà, donec ſyrupi bene cocti conſiſtentiam acquirat, adiiciendo in fine Maſticis ʒ.iij. ℈.j. Alij Zin-giber, Aniſum, Cinnamomũ addunt eodẽ pondere. Baccas ſemicontuſas quatuor diebus in fictili uitreato p ſe loco calido permittito, & efficacior ſuccus reddetur. Cuius libras duas ſacchari uel mellis libram unam & ſeminis decoquunt ad ſyrupi conſiſtentiam: demum linteolo rariore colato, addunt Cinnamomi, Zingibe-ris ana ℥.ß. Caryophyllorum ʒ.ij. Fiat ſyrupus. Hunc ita Matthiolus in Dioſcoridem, præparat. * Bilem, pi-tuitam & ſeroſos maximè humores purgat: unde eius uſus præcipuus in cachexia & hydrope. Auguſtani.

Syrupus ſolutiuus Fiorauanti.

℞. Saluiæ, Rutæ, Roriſmarini, Abſinthij, Cichorij
Cardui benedicti, Vrticæ, Origani ana M.j.
Ficuum, Paſſularum, Dactylorum
Amygdal. dul. ana ℥.iij. Salis gemmæ ℥.iv.
Colocynthidis, Aloes hepaticæ
Cinnamomi, Myrobal. citrinorum ana ℥.ij.
Mellis communis ℔.ij.
Aquæ fontanæ ℔.xiix.

Contun-

A Contundenda contundantur craſsè, miſceantur, & macerētur per noctem: deinde coquantur uſque ad medietatis conſumptionem: coletur, & aromatizetur cum Moſchi ℈.ß. aquæ roſ. ℔.j. & ſeruetur in uaſe uitreo, optimè clauſo. Doſis ℥.iv. uſque ad ℥.vj. Purgat humores craſſos. Confert febribus, morbo Gallico, podagræ, arthritidi, catarrho, tuſsi, capitis dolori, & omnibus infirmitatibus, ab humoribus corruptis & putridis generatis, præſertim ſi quis eo per xv. dies utatur.

Alius ſolutiuus.

℞. Fol. ſenæ ℥.ij. — Aloës hepaticæ, Myrob. Indorum ana ℥.j.
Fumiterræ, Capill. Ven. Scolopendrij, Hepaticæ — Prunorum Damaſc. num. xiv.
Epithymi, Polypodi quercini, Flor. borraginis — Sebeſten num. xij.
Flor. bugloſſæ, Glycyrrhizæ raſæ ana ℥. iij. — Tamaricis ℥.j.
Colocynthidis, Ellebori nigri — Aquæ fumiterræ ℔.x.

Contundenda contundantur, miſceantur, & relinquantur in infuſione per noctem, deinde coquantur uſque ad tertiæ partis conſumptionem: fiatque colatura, cui adde
Syrupi de ſtœchade ℔.j. — Mellis roſati col. ℥.vj. — Croci ℈.j.
Seruetur in uaſe uitreo obturato. Doſis ℥.ij. uſque ad ℥.iv. Purgat, & curat morbum Gallicum. Fiorauantus.

DE SYRVPIS EDVCENTIBVS VRINAM.

Oxymel diureticum.

℞. Mellis deſpumati ℥.xv. — Aſari, Leuiſtici ana ʒ.iij.
Aceti, Aquæ ana ℔.ij. — Sem. Fœniculi, Petroſelini, Aſparagi
Rad. raphani ℥.j. — Ruſci ana ʒ.ij.
Fœniculi, Apij, Petroſelini, Geniſtæ — Coriandri præparati, Cumini ana ʒ.ß.

Coquantur ſecundum artem. Noſtris non eſt uſui: *urinam tamen impeditam, & calculos renum promouet. Ambroſius Iung, ſenior.

Syrupus diureticus.

℞. Apij, Petroſelini, Fœniculi, Aniſi, Ameos — Semin. Citri, Lapidis, ſpongiæ
B Dauci, Bauciæ, Pentaphylli Alexandrini ana ʒ.iij. — Pul. Cicadarum, Amomi, Thymi
Aſparagi, Bruſci, Peucedani, Meu — Chamæpityos, Oſsium Ceraſorum, Pomorum
Scolopendriæ, Capill. Ven. Adianti — Oſsium perſicorum, Cardamomi, Ireos
Polytrichi, Splendilidon, Capparis — Spicæ Nardi, Caryophyllorum, Coſti
Tamariſci, Seſeleos, Fimerinæ — Nucis moſchatæ ana ʒ.iij.
Grana ſolis, ſem. Melonis — Galangæ, Thymi, Epithymi, Philipendulæ
Sem. Citrullorum, ſem. Cucumeris — Pimpinellæ, Ciceris nigri ana ℥.j.ß.
Sem. Cucurbitæ, Cretani, Saxifragiæ — Aquæ, Sacchari ana q.ſ. Fiat Syrupus ſ. artem

Syrupus ad calculum.

℞. Succi fol. & flor. anthemidis, Mellis colati ana q.ſ.eſt.
Miſce, & coquantur uſque ad ſyrupi conſiſtentiam. Doſis cochlearium unum, in introitu balnei aquæ dulcis ſtomacho uacuo. Regina Maria, Caroli v. ſoror.

De Iulapiis, Sectio III.

De iulapio roſaceo.

℞. Aquæ roſarum ℔.iv — Sacchari clarificati ℔.ij. uel ℔.iv.
Fiat Iulapium cum diligentia ſecundum artem. * Febrium, thoracis, & uentriculi incendium, caloremque flammeum extinguit, ſitim inexpletam ſedat.

Iulapium uiolatum.

℞. Aquæ uiolarum ℔.iv. — Sacchari clarificati ℔.ij. uel iv. (gat.
Coque ad iulapij cõſiſtentiã. * Febres, phlegmonas, pleuritidẽ, aſperitatẽ gutturis & thoracis, ac tuſſim miti-

Iulapium oxalidis.

Iulapium oxalidis fit ter coquendo herbam acetoſæ reiteratam ſeu renouatam ex aqua modica, quantum pro tegenda ſeu mergenda herba ſufficit: & poſtea decoque ad conſiſtentiam, cum æquali portione ſacchari. Hoc album permanet, & eſt iucundum & utile: ſiquidem ſub æſtiuis feruoribus aqua uel ſimplici uel diſtillata pro libitu diluitur, grateque bibitur. Colonienſes. C

Iulapium ad ſiſtendum ſanguinem.

℞. Aquæ pediculi roſ. — Aquæ burſæ paſtoris ana ℥.iv.
Aquæ ſanguinariæ, id eſt, centinodiæ — Sacchari albi ℔.ß. Fiat Iulapium. Rondeletius.

Iulapium ad hepatis refrigerationem.

℞. Aquę Cichorij, Lactucę, Endiuię, Solani an. ℥.iij. — Sacchari clarificati ℔.ß. uel j.
Coque ad iulapij conſiſtentiam. Rondeletius.

Iulapium ad pectus.

℞. Aquæ Violarum, Bugloſſæ ana ℥.iij. — Sacchari albi ℔.ß. Fiat iulapium. Rondeletius.

Iulapium ad phthiſim.

℞. Aquarum Petroſelini, aquarum Helenij, aquarum Althææ rad. ana ℔.j. Sacchari q.ſ.
Fiat Iulapiũ. Modus eſt, ut quolibet die, tribus ante cibũ horis ℥. iv. dentur Valẽtius redditur, ſi antea in ipſis ebullierint, gummi Arabici, Tragacanthæ ana ʒ.iij. amyli ℥.ß. Glycyrrhizæ ℥.j. deinde fiat Zulapium. Rubeus.

Iulapium ad hecticam febrem.

℞. Glycyrrizæ raſæ ℥.ß. — Tragacanthæ ana ʒ.ij.
Quatuor ſem. frigid. ana ℥.j. — Coriandrorum ℈ ij.
Trium ſantalorum ana ʒ.j. — Caryophyllorum, Cinnamomi ana ℈.iv.
Sem. citoniorum, Gummi Arabici — Caphuræ ℈.ß. Pomorum dulcium q.ſ.

Accipe deinde Carnem caponis, uel phaſiani, uel perdicis, uel teſtudinum nemoralium, q.ſ.eſt: eamque ubi uiſcera ex animali detracta fuerint, cum fructibus optimè terito, mox pulueribus commixtis atque agitatis, deſtillet aqua, è qua conficiatur Zulapium, ut lubet. Rubeus.

Iulapium Mercuriale.

℞. Menſe Maio, Succi herbæ, Mercurialis filtrati ℔.j. Zulapij ſimplicis ℥.iix. — Aquæ uitæ optimæ, circulatæ ℥.vj. Olei uitrioli ʒ.ij. Moſchi Orientalis ℈.ß.

Miſce,

Miſce, & in uaſe uitreo, optimè obturato ponantur ad ſolem, uel calore balnei circulentur: & erit factum. A
Doſis ℥. iv. manè quatuor horis ante paſtum, ſtomacho ieiuno, continuando per menſes duos, curat paralyticos. *Fiorauantus.*

De Succis, ſeu Rob, Sectio IV.

Rob de ribes ſimplex.

℞. Succi Ribes ℔.iix. Coquantur per ſe ad ſpiſsitudinem mellis.

Rob de ribes compoſitum.

℞. Succi Ribes ℔ iv.
Sacchari optimi ℔. ij.
Coquantur ſecundum artem.* Ventriculum firmat, uomitum bilioſum reprimit, ſitim reſtinguit, aliasque excretiones bilioſas ſiſtit.

Rob de berberis ſimplex.

℞. Succi Berberis ℔.iix. Coquantur per ſe uſque ad mellis ſpiſsitudinem.

Rob de berberis compoſitum.

℞. Succi Berberis ℔.iv.
Sacchari optimi ℔. ij.
Coquantur ſecundum artem.* Rob ex oxyacantha eaſdem quas præcedens facultates obtinet.

Rob de cornis.

℞. Succi pulpæ cornorum ℔.ij.
Sacchari ℔.j.
Coquantur ſecundum artem. Aſtringit: * unde in fluxibus uentris, dyſenteria, & cœliaca confert. Auguſtani.

Rob de agreſta.

Eodem modo paratur, ut Rob de cornis. Eiuſdem propemodũ facultatis eſt, ut Rob de cornis. Auguſtani.

Rob nucum.

℞. Succi corticum uiridium iuglandium ℔.iv. Mellis optimi ℔.ij.
Coquantur ſecundum artem. * Deſtillationi tenuium humorum à capite, & inflammationem excitantium confert. Meſues. B

Diamoron, uſitatum.

℞. Succi Mororum Celſi ℔.ß.
Succi Mororum rubi ℔.j.
Mellis optimi deſpumati ℔.j.
Sapæ ℥.iij.
Coquantur ſecundum artem.* Contra depaſcentia oris ulcera, ad dentium affectus, & gingiuarum noxas, atque ad omnia oris uitia gargarizatus proficit. Nicolaus.

Diamoron ſimplex Galeni.

℞. Succi mororum domeſticorum ℔.ß. Mellis ℔.j.
Clarificetur primùm ſuccus deinde cum melle coquatur ad iuſtam conſiſtentiam.

Diamoron compoſitum Galeni.

Præter ſupra dicta adde Myrrhæ, Croci ana ℥.j.ß. Omphacij ℥.j.
Coquatur omphacium cum ſucco, & melle, myrrha uerò & crocus ſub finem adiiciantur, cùm ſcilicet ab igne remotum fuerit medicamentum.

Diamoron Meſuæ.

℞. Succi mororum domeſticorum
Succi mororum rubi ana ℔. j.ß.
Mellis
Sapæ ana ℔.j.
Coquantur igne lento ad ſpiſsitudinem mellis. Reponãtur. Phlegmonas oris partium, ut columellæ, fauium, & eas, à quibus impendet ſuffocationis periculum, ſanat. Meſues.

De Emulſionibus, Sectio V.

Lac amygdalarum dulcium.

℞. Amygdalarum dulcium ℔. ß.
Mundentur à corticibus, contũdantur in mortario lapideo optimè: deinde diluantur cum aquæ hordei menſura una, & per pannum linteum mundum exprimantur. * Reficit, ſomnumque inducit. C

Emulſio ad renum & ueſicæ affectus.

℞. Seminis Melonum, Cucurbitæ, Citrulli, Cucumerum, recentium & mundatorum ana ℥.ß.
Amygdalarum dulcium mundatarum ℥.j.
Contundantur in mortario lapideo, ex aqua fontana priùs cocta: deinde colentur ad libram, quæ uitreo uaſe condatur. * Vrinæ ardorem reſtinguit triens huius, uel ſextans, tribus uel quatuor horis ante prandium aſſumptus. Andernacus.

Emulſio alia.

℞. Seminis Papaueris albi ℥.ß. Quatuor ſem. frig. maior. ana ℥.iij. Amygdalarum dulcium ℥.ß.
Omnia ex glycyrrhicæ decocti quadrãte in mortario lapideo terantur: ſyrupi uiolacei, adianthi, & myrtorum ſing. ℥. j. ß. in iure decocti colato diſſoluantur: ac emulſio duabus uicibus manè horis quatuor ante prandium exhibeatur. * Sitim compeſcit, pectoriſque & pulmonum inflammationes reſtinguit.
Andernacus.

De Vinis artificialibus, Sectio VI.

- Vina artificialia
  - Alterantia, qualitate
    - Prima: *hoc eſt, calfacientia*
      - Caput
        - Vinum è betonica,
        - Vinum euphragiæ,
        - Vinum roſmarinatum,
        - Vinum ſtœchadites,
        - Vinum ſaluiatum,
        - Vinum fœniculatum,
        - Vinũ ad memoriam & obliuionem, *&c.*
      - Cor
        - Vinum borraginatum,
        - Vinum meliſſatum, bugloſſatum,
        - Vinum ſaccharatum,
        - Vinum Hippocraticum,
        - Nectar, *&c.*
      - Thoracem
        - Vinum hyſſopites,
        - Vinum è marrubio,
        - Vinum enulatum,
        - Vinum ad aſthma,
        - Vinum paſſulatum,
        - Vinum Hippocraticum, *&c.*
      - Ventriculum
        - Vinum abſinthite,
        - Vinum ceraſorum nigr. acetoſ.
        - Vinum raſpatitium,
        - Vinum Hippocraticum,
        - Claretum, Nectar, aniſatum, *&c.*
      - Hepar & Lienem
        - Vinum chamædrytes,
        - Vinum tamaricis, *&c.*
      - Renes & Veſicam
        - Vinum alkekengi,
        - Vinum ſaluiatum, *&c.*
    - Secunda: *hoc eſt*
      - Aſtringentia
        - Vinum cydonites,
        - Vinum ex pyris,
        - Vinum œnanthinum,
        - Vinum ex punicis,
        - Vinum roſaceum,
        - Vinum myrtites,
        - Vinum palmeum,
        - Vinũ è prunis ſylueſtribus.
      - Sudorem *prouocantia:*—Vinum guaiacinũ.
      - Venenis *reſiſtentia*
        - Claretum,
        - Vinum zedoarticum.
  - Purgantia humores
    - Simplices
      - Pituitam
        - Vinum ſcillinum,
        - Acetum ſcillinum,
        - Claretum laxatiuum, *aliud.*
      - Bilem *flauam:*—Vinum ſcammonites.
      - Bilem *atram:*—Vinum è ueratro nigro.
      - Aquam
        - Vinum ebulatum,
        - Vinum ex thymælea,
        - Vinum ex chamælea,
        - Vinum Muralti,
        - Vinum ad hydropem, *&c.*
    - Mixtos
      - Vinum Hippocraticum laxatiuum,
      - Vinum guaiacum purgans,
      - Vinum purgans noſtrum.

DE VINIS CALEFACIENTIBVS CAPVT. A

Vinum è betonica.

HERBAM ſemine maturo prægnantem, cum ſuis ramulis minæ pondo, congiis duobus uini macerant, & poſt ſeptimum menſem transfundunt. * Ad multa interaneorum uitia, ut frutex ipſe, pollet. Dioſcorides.

Vinum euphragiæ.

℞. Euphragiæ quantum ſatis eſt.

Ponatur in doliolo muſti pleno, & fiat uinum euphragiatum.* Huius uſu oculi ſenum reiuueneſcunt, & aufert impedimentum eorum, & defectum uiſus in quocunque homine de quacunque ætate. Arnoldus.

Vinum roſmarinatum.

℞. Roriſmarini quantum uoles.

Pone in dolio, ſuperinfundendo muſtum crudum ſiue coctum & deſpumatum, & in uinaria cella conſerua. * Vtile eſt in omnibus ægritudinibus frigidis. Confortat cerebrum, cor & neruos: appetitum rectificat: conſumit phlegma: confortat dentes & gingiuas: cancrum ex eo ſæpe lotum ſanat: phthiſicis & hecticis prodeſt. item quotidianæ, quartanæ, lethargo, paralyſi & tremori mirificè confert: iuuentutem conſeruat, & faciem iuuenilem reddit, ſi cum eo lauetur. Arnoldus.

Vinum ſtœchadites.

Congiis ſex ſtœchadis minam addere oportet.* Craſsitiem, inflationes, laterum neruorumque cruciatus, & perfrictiones diſcutit: comitialibus commodè datur cum pyrethro & ſagapeno. Dioſc.

Vinum ſaluiatum.

Saluiatum uinum diuerſi diuerſimodè faciunt. Aliqui enim ſuſpendunt faſciculum ſaluiæ in uaſello: aliqui coquunt.* Quocunque modorum fiat, ita ut nec corruptum, nec alteratum, ſed in ſua permanens bonitate: reperitur mirabilis eius uſus in omni remollitione gingiuarum, & dolore dentium, & commotione eorum. Neruoſa membra roborat: laxa rectificat, ut paralytica: epilepſiæ confert: ſtomachum, matricem, renes & ueſicam confortat. Arnoldus.

Vinum fœniculatum. B

Fœniculatum uinum propriè fit ex ſemine eius.* Valet contra caliginem oculorum: excitat uenerem: hydropem ſoluit, & elephantiam: obuiat uenenis: multiplicat lac & ſperma: tuſsi medetur: lateris dolores ſedat, & menſtrua mouet. Arnoldus.

Vinum ad memoriam & obliuionem.

℞. Zingiberis, Piperis longi,	Caryophyllorum, Cubebarum ana ℥.ß.
Galangæ ana ℥.j.	Nucis Indicæ ℥.iij.ß.

Fiat puluis, qui ligetur lentè in ſacculo, & ponatur in uini boni bullientis ℔.iv. & cooperiatur ne reſpiret, & & permittatur clarificari: & cum opus eſt, aſsiduetur: nec ſacculus de uino remoueatur. Arnoldus.

DE VINIS CALEFACIENTIBVS COR.

Vinum borraginatum.

Vinum borraginatum & meliſſatum, cordialia ſunt uina.* Valent propriè contra cardiacam, maniam, melancholiam & tremorem cordis: mundificant ſanguinem: malas auferunt ſuſpiciones: utiliaque ſunt in omni ſpecie corruptionis & ſcabiei & lepræ: inducunt lætitiam, & uentrem ad lubricitatem inclinant. Et fiunt hoc modo. In ℔. ipſius ponantur muſti ℔.xiv. & bulliant donec reſideant & clareſcant. Arnoldus.

Vinum bugloſſatum.

℞. Rad. Bugloſſæ mundatarum quantum ſatis eſt.

Macerentur in muſto, uel uino, donec uinum ſaporem & uirtutem eius ſumat, & aſsiduetur bibere.* Humores melancholicos aduſtos per urinam educit: cerebrum rectificat: dementes & fatuos ſanat, & ad ſenſum & diſcretionem reducit. Arnoldus.

Vinum ſaccharatum.

℞. Vini optimi uel Cretici ℔.iij.	Sacchari albiſsimi ℔.ij.

Coquantur ad lentum ignem more ſyrupi. ſerua & utere cum duabus partibus aquæ, uel aliter, ut uſus poſtulabit. * Senibus, frigidis & debilibus conuenit, & quibus humor natiuus & calor naturalis imminuuntur. nutrit enim, & ſanguinem generat. Arnoldus.

Vinum Hippocraticum, C

℞. Vini auſteri odorati ſextarium.	Cinnamomi, Zingiberis ana ℥.ß.
Sacchari albi ℔.ß.	Galangæ ʒ.j.

Miſce, & cola ſecundum artem.

Sunt, qui cum lacte amygdalarum dulcium clarificant.* Valet ad cardiacos. Alexander Benedictus.

Nectar.

℞. Cinnamomi ℥.j.ß.	Piperis longi ʒ.iv.
Zingiberis ʒ.iij.	Caryophyllorum, Nucis moſchatæ
Cardamomi ʒ.ij.	Macis, Granorum paradiſi ana ʒ.ij.
Folij, Galangæ ana ʒ.j.	Mellis deſpumati, pintam.
Spicæ nardi, Carui ana ʒ.ß.	Vini boni lotum Burgenſe.

Et ſi potes, loco mellis, pone ſacchari libram.* Valet ad affectus frigidos: utiliſque ſenibus, ac illis qui imbecilliores ſunt ad uenerem. Conuenit phlegmaticis & melancholicis mirificè. Triſtitiam ſoluit, lætitiam confert. Splenis & hepatis obſtructiones aperit. Hydropem curat: & lapidem de renibus potenter educit, ſi addatur parum ſaxifragiæ & lapidis lyncis. Euonymus.

DE VINIS CALFACIENTIBVS THORACEM.

Vinum hyſſopites.

Vinum hyſſopi uirtutem habet diureticam, diſſoluendi, conſumendi, & attrahendi. Eſt uinum ſenum: * ualet in tuſsi humida, & epilepſia: pulmones & matricem ſanat: & aperit uias uocales, facitque uocem claram: aſthmati confert. Arnoldus.

Vinum è marrubio.

Marrubij adulti folia tundito, & ſextarios octo in muſti metretam demittito: & reliqua conſimiliter facito.* Conuenit pectoris uitiis, & omnibus quibus marrubium. Dioſc.

A

Vinum enulatum.

Inulæ radices teſſulatim inciſas in olla fictili noua uitreata coques, in muſti ſextariis duobus, aut amplius, donec partes aliquot conſumantur. Deinde muſti optimi dulcis ſextarios uigintiquatuor, aut amplius, in cacabo decoques donec dulceſcat: poſtea inulæ radices unà cum muſto in quo deferbuerunt, affundes, & cum adhuc aliquantulum ſimul bullierint, depones ac ſeruabis. *Aliter.* In muſto dulci deſpumato, & ad tertiæ partis conſumptionem decocto, cum iam ferè ſatis coctum fuerit, inulæ radices iniicies: (pro congiis uigintiquinque, uel circiter, uncias nouem) & cùm modicè adhuc bullierit muſtum, depoſitum & refrigeratum ſerua: & inulæ radices (eaſdem ſcilicet, colando ſeparatas) in ſacculo intra uas ſuſpende. Debēt autem radices colligi menſe Octobri, creſcente luna, aut ineunte æſtate, & ſiccari in ſole. * Confert cerebro, capiti, neruis: tuſsi medetur: ad affectus thoracis frigidos ualet: uentriculum roborat: concoctionem iuuat: menſtrua & urinam mouet. Euonymus.

Vinum ad aſthma.

Vinum in quod tranſiuit uirtus aniſi, fœniculi, & liquiritiæ, ita ut liquiritia in duplo aliorum ſit: * ualet contra uentoſitatem, raucedinem, tuſsim, & aſthma. Arnoldus.

Vinum paſſulatum.

Vinum paſſulatum fit paſſulis in uino uel muſto decoctis, donec dulceſcat, quod mox in uaſe conditur: & paſſulæ contuſæ in idem coniiciuntur. ſubſidunt autem illæ in fæces. Arnoldus.

Vinum Hippocraticum.

℞. Cinnamomi optimi ℥.j.
Caryophyllorum ʒ.j.ß.
Aniſi, Fœniculi ana ʒ.j.
Glycyrrhizæ ʒ.iij.
Macis, Cardamomi, Ireos ana ʒ.ß.
Sacchari albiſs. ℥.iij.

Singula diligenter trita infundantur cum ſequentibus:

℞. Vini maluatici ℥.ix.
Aquæ Borraginis ℔ j.
Aquæ roſaceæ ℥.j.ß.
Aquæ Meliſſæ ℥.iij.

Per tres horas iuxta fornacem relicta, tandem ſæpius per ſaccum filtri colato. fiat Hippocraticum uinum clarum. * Valet ad thoracis & pulmonis uitia. Euonymus.

B

DE VINIS EXCALFACIENTIBVS uentriculum.

Vinum abſynthite.

Abſynthium in dolio uini ſeu muſti pleno immitti debet, antequam ferueat, ut per eius feruorem in uaſe, herbæ uis ei commiſceatur, deinde per hyemem in uaſe relinqui, ſemper implendo iterum uas, ſi quod inde exhauſtum fuerit. Alij diuerſas herbas admiſcent: ut carduum benedictum, meliſſam, centaurium minus, hyſſopum, & borraginem. * Stomacho frigido prodeſt, flatus diſcutit, colicam phlegmaticam, & ex flatibus natam ſanat: febribus omnibus, & regio morbo confert: uentriculum confirmat: uermes necat, &c. Arnoldus.

Vinum pro ſenibus, noſtrum.

℞. Vini optimi defœcati Menſ. xv, Syrupi cotoneorum, cum melle facti, Menſ. ij. Vuarum paſſarum ℔. ij. Ponantur in dolio paruo.

Vinum ceraſorum nigrorum acetoſorum.

Alij per æſtatem nigra ceraſa acida integra, alij trita imponunt in uas, quartam partem relinquendo uacuum, ſuperfuſo ueteri uino albo, quod breui rubeum colorem trahit. Solent autem cùm aliquid inde hauſerint, mox iterum uas implere. * Cor & ſtomachum roborat, ſitim mitigat, refrigerat, ſiccat, aſtringit. Poteſt & quouis anni tempore ex aridis fieri. Euonymus.

Vinum raſpatitium.

Vinum raſpatitium (noſtri uocant Reppiß) id eſt, linguam quadam acuta ſtypticitate mordens, * prouocat appetitum, uillos ſtomachi aſtringendo. Medetur corpori ob calorem diſſoluto potiſsimum æſtate, cholericis, & ſanguineis utile. Fit autem ſic. Ponantur aliquæ uuæ acerbæ cum maturis in torculari, ut ſimul exprimantur. Vel, quod melius eſt, reſeruentur uuæ, & conterantur unà cum raſpatiis ſuis, & immittantur uaſi cum muſto. Contrahet autem muſtum illud à ſucco raſpatiorum illorum, & uinaceorum in uuis, quæ ſunt acetoſa, ponticitatem quandam & adſtrictionem. Arnoldus.

C

Aliud.

Noſtri racemis integris bene maturis dolia implent, & muſtum, uel uinum uetus ſuperinfundunt, & quotieſcunq; uinum inde hauſerint, rurſus implent. * Stomachum recreat, ſitim remittit. Euonymus.

Vinum Hippocraticum.

℞. Cinnamomi electi ℥.ij.
Zingiberis uel Galangæ ʒ.j.

Non quaſſentur, ſed itidem tenuiſsimè ceu laminatim conſcindantur, ſtentq; per noctem in infuſione duorũ ſextariorum uini, & inde percoletur per manicam Hippocratis, cui inſint ſacchari albi ℥.viij. ſubinde reaffunde percolatum. Colonienſes.

Aliud.

℞. Cinnamomi electi ℥.ß.
Zingiberis albi ʒ.ij.
Caryophyllorum, Piperis longi
Nucis moſchatæ ana obolos iiij.

Bene tuſa cum albi ſacchari ſelibra, in meri albi congio commiſceto, ac percolabis. * Summum diſſolutis ſtomacho remedium eſt. Alexander Benedictus.

Aliud.

℞. Cinnamomi ℥.j.
Zingiberis ℥.ß.
Galangæ ʒ.ij.
Granorum paradiſi ʒ.ij.
Caryophyllorum ʒ.j.
Sacchari albi ℥.viij
Vini optimi quantum ſufficit.

Miſce, cola, & cum lacte amygdalarum dulcium clarifica ſecundum artem. Euonymus.

Aliud.

℞. Cinnamomi electi ℥.j.ʒ.v.
Zingiberis ʒ.vj.
Caryophyllorum, Galangæ ana ʒ.j.
Macis, Nucis moſchatæ ana ℈ ij.
Granorum paradiſi, Cardamomi, Coriádri ana ℈.j.
Aniſi ℈.ß.
Sacchari ℔.ij.
Vini rubri menſuras ij.

Fiat ſecundum artem uinum Hippocraticum. Ioannes Langius.

Vinum Hippocraticum aliud.

℞. Cinnamomi electi ℥.j.
Galangæ ʒ.iij.
Gingiberis ʒ.j.
Caryophyllorum ℈.ij.
Nucis moſchatæ ℈.j.
Sacchari ℔.j.
Vini menſuram j.

Fiat uinum Hippocraticum, ut artis eſt. Ioannes Langius.

Potus Hippocraticus.

℞. Cinnamomi ℥.j.ß.
Zingiberis ℥.ß.
Caryophyllorum ʒ.ß.
Cardamomi, Macis, Granorum paradiſi ana ℥.j.
Galangæ ʒ.j.ß.
Sem. Aniſi ʒ.ß.
Vini ℔.x.
Sacchari albi ℔.j.ß.

Fiat potus ſecundum artem. Auguſtani.

Alius.

℞. Cinnamomi electi ℥.j.ß.
Zingiberis ℥.ß.
Caryophyllorum ʒ.ij.
Granorum paradiſi, Galangæ ana ʒ.j.
Sacchari ℔.j.ß.
Vini rubri menſuras ij.

Miſce, & fiat Hippocraticum. Euonymus.

Claretum.

℞. Zingiberis, Galangæ ana ℥.j.
Cinnamomi ℥.ij.
Caryophyllorum ʒ.ij.
Granorum paradiſi
Piperis longi ana ʒ.j.
Mellis ℔.j.ß.
Sacchari ℔.ij.
Vini albi menſuras iiij.

Alij cũ ſolo melle parãt, & aliquid ſpicę & nucis moſchatæ addũt, & cũ albumine oui clarificant. Euonymus.

Aliud. B

℞. Vini albi optimi ℔.iiij.
Sacchari albi ℥.iiij.
Cinnamomi ℥.j.
Coriandri præparati ʒ.iij.
Caryophyllorum ʒ.ij.
Granorum paradiſi, Zingiberis albi ana ʒ.j.ß.
Piperis longi ℈.ij.
Zedoariæ ʒ.ß.

Omnia trita ſubtiliſsimè, & colata reſeruentur in uaſe ſtanneo. Philippus Vlſtadius.

Aliud.

℞. Zingiberis ʒ.ij.
Cinnamomi ℥.ß.
Caryophyllorum ʒ.j.
Vini albi menſuras iij.
Mellis ℥.j.
Sacchari albi ℔.ß.

Fiat claretum ſecundum artem. Arnoldus.

Aliud.

℞. Zingiberis ℥.ij.
Cinnamomi ℥.iij.
Caryophyllorum ℥.ij.
Galangæ ℥.ij.

Singula ſubtiliter trita, cribrataq; miſceantur. Deinde croci Orientalis unciam bene tritam ſeorſim ſeruabis. Claretum facturus, mellis ℔.ij. ad ignem, in fictili nouo feruefacies: & cùm bullire cœperit, aufer ab igne, & parua mora interpoſita deſpumato. Deinde mẽſuras duas uini optimi accipies, & admiſcebis ei de ſpeciebus prædictis ℥ ij. & croci ʒ.j. aut amplius. Deinde per ſacculum colabis, cuius pars ſuperior linea ſit, inferior lanea per unam tertiam totius ſacci, aut paulò plus. Cum uinum ſatis colatum fuerit, fæces infundere poteris in hydromeli ſiue apomeli, ut uulgò paratur, ut quod reliquum uirium eſt in id deponat. Hoc uino ſi mulier uti debeat, aut delicatus aliquis, pro melle ſaccharum pones. Euonymus.

Species pro Clareto.

℞. Zingiberis ℥ vij.
Cinnamomi ℔.ß.
Caryophyllorum, Piperis longi
Nucis moſchatæ ana ℥.ß.
Cardamomi, Melegetæ ana ʒ.j.
Vini Menſ.ij.
Sacchari ℔.j.
Fiat Claretum.

Aliæ ſpecies pro Clareto. C

℞. Cinnamomi electi ʒ.x.
Nucis moſchatæ ʒ.ij.
Zingiberis albi ℥.j.
Caryophyllorum, Granorum paradiſi ana ʒ.j.
Macis, Galangæ ana ℈.j.
Cardamomi, Coriandri præparati ana ℈.ß.

Fiat puluis: De quo ℞. ʒ.x. ad Menſ.ij.ß. uel iij. uini boni.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Cinnamomi electi, Zingiberis albi ana ʒ.ij.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ ana ʒ.iij.
Granorum paradiſi ℥.ij aliàs ʒ.ij.
Macis, Cardamomi ana ʒ.ß.
Galangæ, Coriandri præparati ana ℈.j.
Fiat Puluis.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Cinnamomi electi ʒ.vj.
Zingiberis ʒ.iij.
Granorum paradyſi, Caryophyllorum
Nucis moſchatæ ana ʒ.ij.
Calami aromatici, Macis
Cardamomi ana ʒ.j.
Fiat puluis: de quo ℞. ʒ.vj.
Sacchari albi ℔.ß.
Vini boni ℔.ij.
Per manicam Hippocratis fiat Claretum.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Cinnamomi electi ℥.ij.
Zingiberis ʒ.ij.
Caryophyllorum, Galangæ ana ʒ.j.
Granorum paradiſi ʒ.ß.
Sacchari ℔.j.ß.
Vini Menſ.ij ß. Fiat Claretum.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Zingiberis ʒ.ij.
Cinnamomi ℥.j.ß.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ ana ʒ.j.
Granorum paradiſi ʒ.ß.
Galangæ ℈.ij.
Sacchari ℔.j.ß.
Vini opt. ℔.ij.ß.
Miſce & fiat Claretum.

Aliæ ſpecies pro Clareto.

℞. Cinnamomi electi ℥.ij.
Zingiberis ʒ.iij.

Galan-

A Galangæ ʒ.j.ß.
Caryophyllorum ʒ.iij.
Granorum paradiſi ʒ.ij.
Nucis moſchatæ ʒ.j.
Sacchari albi ℔.j.ß.
Vini opt. Menſ.iij.
Per manicam Hipp. fiat Claretum.

Claretum, uel nectar bonum.

℞. Cinnamomi ℔ j.
Galangæ, Zingiberis
Cardamomi, Granorum paradiſi
Caryophyllorum, Cubebarum
Macis ana ℥.j.
Piperis longi, nigri ana ℥.ß.
Spicæ nardi, Nucis moſchatæ ana ℥.iij.
Squinanthi, Croci ʒ.j.

Terantur omnia minutiſsimè, & miſceantur. Sic habes ſpecies, pro medietate oneris unius equi, id eſt pro barili uno. Nectar autem ſic facies. Pone uinum totum in uaſis. Deinde ſpecies pone in aliquo panno lineo ſatis amplo: & in barili, in quo nectar facere uolueris, pannum intromitte cum ſpeciebus, ita quòd latera panni ſupereemineant aliquantulum ſupra os barilis. Poſtea in aliquo uaſe pone ℔. iiij. mellis, & fortiter cum uino miſce, ita ut totum ſatis clarum ſit. Tum uinum ſupra ſpecies colando infunde, & poſtremò uinum cum melle. Demum clauſo barili ſpecies in eo relinque cum panno per biduum. Tandem aufer fortiter comprimendo: & habebis nectar optimum. Si uerò pro principe aut prædiuite aliquo parare uolueris, adde ſupradictis, ligni aloes optimi, folij, ana ℥. ß. moſchi ʒ. ß. & loco mellis pone ſaccharum minutiſsimè tritum in mortario, deinde ſolutum in uino. Euonymus.

Aliud nectar optimum.

℞. Cinnamomi ℔.ß.ʒ.ß.
Zingiberis, Galangæ
Granorum paradiſi
Caryophyllorum, Cubebarum
Macis, Cardamomi ana ʒ.ij.
Piperis longi ℈.j.
Spicænardi, Squinanthi ana ℈.ß.
Nucis moſchatæ ℈.ß.

Croci ad pondus denarij Turonenſis. Hæc omnia minutiſsimè trita miſce. & habebis ſpecies abundè pro loto nectaris ciuitatis Burgenſis. Deinde accipe libram mellis cum pinta aquæ fontanæ decoctum, uſque ad
B conſumptionem aquæ: & refrigerandam ſepone. Tunc accipe circiter lotum boni uini, & ſucco cum prædictis ſpeciebus in uas immiſſo, uinum percolando, infundito paulatim, mel etiam cum uini parte priùs mixtum paulatim infundendo, ita ut ſuccus non comprimatur. Quod ſi precioſius facere uoles, ſaccharum pro melle pones in uino diſſolutum, ſimiliter pondere libræ, aut amplius. Percolabis autem ter uel quater, ut fortius & melius euadat uinum. Addes etiam prædictis agallochi optimi, folij ana grana duo, & moſchi aliquantulum. Euonymus.

Nectar aliud.

℞. Cinnamomi ʒ.ix.
Zingiberis ʒ.iv.
Nucis moſchatæ, Piperis longi ana ʒ.iij.
Galangæ, Granorũ paradiſi, Macis, Cubebarũ ana (ʒ.ij.
Caryophyllorum ʒ.j.
Spicæ nardi ℈.j.
Croci ℈.ß.
Sacchari ℔.j. uel Mellis pintam j.

quod bullierit in pauca aqua ad conſumptionem aquæ, bene deſpumati. Miſce in ſeſquilotũ uini. Euonymus.

Aliud.

℞. Ariſtolochiæ rotundæ, Cinnamomi ana ℥.j.
Zingiberis ℥ ß.
Galangæ, Granorum paradiſi, Caryophyllorum
Cubebarum, Macis, Nucis moſchatæ ana ʒ.ij.
Piperis longi ʒ.iij.
Spicæ nardi ℈.j.
Croci ℈.ß.
Sacchari ℔.j. Vini, lotum.

Quod ſi pro diuite fuerit, adde agallochi optimi grana duo, & moſchi granum unum. Vel ſecundum alios:

℞. Cinnamomi electi ℥.ij.
Zingiberis ʒ.j.
Granorum paradiſi, Piperis longi ana ℥ ß.
Nucis moſchatæ, Caryophyllorum, Macis ana ʒ.ij.
Cubebarum, Cardamomi ana ʒ.j.
Spicæ nardi, Squinanthi, Calami aromatici ana ℈.j.

Trita commiſce cum ℔.iij. mellis, & loto uini, ut dictum eſt. Euonymus.

Claretum cum melle.

C ℞. Cinnamomi ℥.j.
Zingiberis, Granorum paradiſi ana ℥ ß.
Caryophyllorum, Cardamomi ana ʒ.ij.
Nucis moſchatæ ʒ.ij.

Fiat puluis: cuius ℞. ℥.j.ß. Mellis opt. ℥.xx. Vini ℔.iiij.
Miſce, & fiat Claretum per ſacculum.

Aliud Claretum cum melle.

℞. Zingiberis, Cinnamomi electi
Granorum paradiſi ana ʒ.ij.
Nucis moſchatæ
Caryophyllorum ana ʒ.j.
Macis, Cardamomi ana ʒ.ß.
Coriandri præparati ʒ.j.
Mellis ℥.x.
Vini boni ℔.ij.

Miſce & fiat Claretum, ut artis eſt.

Aliud cum ſaccharo.

℞. Cinnamomi electi ʒ.vj.
Zingiberis ʒ.ß.
Caryophyllorum ʒ.iij.
Nucis moſchatæ ʒ. ij.
Macis, Cardamomi ana ʒ.ß.
Coriandri præparati ʒ.j.ß.
Sacchari albi ℔.j.
Vini opt. ℔.iiij.

Miſce & ſ.a. fiat Claretum.

Aliud cum melle, & ſaccharo.

℞. Cinnamomi electi ℥.j.
Zingiberis ℥.ß.
Caryophyllorum
Piperis longi
Cardamomi ana ʒ.j.
Vini albi odoriferi ℔.vj.
Sacchari ℔.j.
Mellis albi deſpumati quart.iij.

Miſce, & fiat Claretum ſecundum artem.

Vinum aniſatum.

Vinum de aniſo * aperit oppilationes meatuum & uiarum interiorum: præſeruat à colica, à uentoſitate: & rectificat digeſtionem, & ructuationem uentoſam tollit uſus eius: & propriè competit mulieribus nutricibus: quoniam aperiendo poros, & ſubtiliando ſanguinem, atque calefaciendo multiplicat lac: & ipſum lac aquoſum rectificat: & quandoque maceratur, & eſt melius. Tollit dolorem renum: & ipſum quidem uinum poteſt fieri cum igne, & abſque igne. Arnoldus.

DE VINIS EXCALFACIENTIBVS HEPAR.

Vinum chamædrytes.

Foliorum chamædryos tuſorum libra in amphoram muſti coniecta, linteolo raro cum quibuſdam lapillis folia inuoluuntur, ut degrauatus ponduſculo faſciculus ſidat: uinum poſt quadraginta dies defæcatum elutriatur. * Excalfacit, diſcutit: conuulſis, regio morbo, uuluæ inflationibus, tardæ concoctioni, incipienti aquæ inter cutem ſubuenit. Inueteraſcens melius redditur. Dioſcorides.

DE VINIS EXCALFACIENTIBVS SPLENEM.

Vinum tamaricis.

Corticibus tamaricis in doliolo poſitis, muſtũ recens dulce ſuperinfunditur, atq; ad uſum ſeruatur. * Sanguinem à melancholia mundat: quartanæ, ictero nigro confert: hepatis & lienis obſtructiones tollit.

DE VINIS EXCALFACIENTIBVS RENES & ueſicam.

Vinum alkekengi.

Vinum alkekengi eodem modo fit, ut abſinthite, ſuper iis contritis uinum colando. Pro doſi una accipies à quinque ad decem. * Educit materiam calculoſam à renibus & ueſica manifeſtè, & urinam retentam ducit. Sunt, qui integra halicacabi grana in muſtum ponant uaſe paruo, ut ſimul bulliant: & ad uſum ſeruant. Euonymus ex Arnoldo.

Vinum ſaluiatum.

Saluiæ unciam unam in muſti amphoram, quod idem cum ceramio eſt, mittito. * Valet contra renum, ueſicæ & laterum dolores, reiectiones ſanguinis, tuſsim, rupta, uulſa, & ſuppreſſos menſes. Dioſc.

Vinum noſtrum, ad calculum.

℞. Rad. Ononidis ℥.ij.
Ruſci, Aſparagi, Rubiæ tinct. ana ʒ.j.
Fol. betonicæ, Fol. Saxifragiæ ana M.iij.
Flor. Ononidis, Flor. Saxifragiæ ana P.ij.
Sem. Alkekengi ℥.iij.
Sem. Vrticæ ʒ.j.
Baccarum iuniperi, Cicerum rub. ana M.j. B
Vini, uel muſti Menſ. xv. uel j.ß. Omen.

Incidenda incidantur, contundenda contundantur, & ferueant ſimul in dolio paruo. Doſis, hauſtus unius, ſtomacho ieiuno.

DE VINIS ASTRINGENTIBVS.

Vinum cydonites.

Mala cotonea exemptis ſeminibus, fruſtatim rapi modo ſcinduntur, & duodecim minarum pondo, in muſti metretam, triginta diebus macerantur: poſtea defæcatum uinum reponitur. * Aſtringit: prodeſt ſtomacho, dyſenteriæ, hepaticis, renum uitiis, & urinæ difficultati. Dioſc.

Vinum ex pyris.

Fit & è pyris perinde atq; cotoneis, uinum, apytes, nomine, ſed ut ita pyra non magnopere matureſcãt. Ex ſiliquis etiam, meſpilis, ſorbis, ſimili modo temperatur. *Omnia hæc genera acerba ſunt, & adſtringunt. Stomacho utilia ſunt, atq; inteſtinas fluxiones cohibent. Dioſcorides.

Vinum œnanthinum.

Fit è feraci uite ſylueſtri, quod uocatur Oenanthinum. Sicci flores minis duabus muſti cado macerati, poſt triginta dies mutantur: mox colatum uinum reconditur. * Facit aduerſus ſtomachi imbecillitatem, cibi faſtidia, cœliacos & dyſentericos. Dioſcorides.

Vinum ex punicis.

Fit è punicis malis maturis, ſucco expreſſo ab acinis eorum, quibus lignoſus núcleus abeſt, ac decocto ad tertias, & ita repoſito. * Efficax eſt contra fluxiones internas, & febrim cum alui profluuio exortam: ſtomacho utile, adſtringit aluum, & urinam mouet. Dioſcorides.

Vinum roſaceum.

Rhodites ſic fit. Roſarum ſiccarrum, tuſarumq; minam linteolo deligatam iu ſextarios octo muſti demergito: & poſt tres menſes defæcatum uinum transfundens, recondito. * Vtile iis qui febri carent, & ad ſtomachi coctiones, & dolores, à cibo potum: & contra humidas aluos, & dyſenterias. Dioſcorides.

Vinum myrtites. C

Myrtites uinũ fit, baccis nigris, quæ maturitatem exceſſerint, tuſis, & organo expreſsis. Aliqui ad tertias coquunt. Alij baccas prius ſole torrent, & quaternis ſextariis contuſarũ, ternas aquæ heminas adiiciunt, & uini ueteris parem modum: poſtea exprimunt, & ſeruant. *Magnopere adſtringit: ſtomacho utile: fluxionibus uẽtris ac ſtomachi prodeſt, & contra inteſtinas ulcerationes & profluuia: denigrãt capillos. Dioſc.

Vinum palmeum.

Palmulas maturas in urceolum in imo pertuſum, & obſtructum picata arundine, demittito: lino foramen ſit obturatum, & quadragenis ſextarij ternos aquæ congios infundito. Quòd ſi ipſum ita dulce eſſe non libeat, quinq; congios infudiſſe ſatis eſt. Poſt decem dies detracto ab arundine linteo, aſſumito uinum craſſum & dulce, & reponito. Suaue illud quidem, ſed capiti noxium. * contra fluxiones, propter adſtrictoriam uim efficax: ſtomachicis, cœliacis, ſanguinem expuentibus conuenit. Dioſcorides.

Vinum è prunis ſylueſtribus.

Vinum è prunis ſylueſtribus eodem modo fit, ut ceraſorum, per autumnum, ubi iam ſatis mollia & bene matura fuerint. * Aſtringit uehementer, alui fluxiones cohibet. Euonymus.

DE VINIS SVDOREM PROVOCANTIBVS

Vinum guaiacum.

℞. Ligni guaiaci præſtantiſsimi, lima in ſcobem tenuiſsimam attriti ℔.iv.
Corticum guaiaci ℔.ij.
Cardui benedicti ℔.j.ß.
Adianti, Aſpleni, Florum borraginis
Florum bugloſſæ ana ℔.j.
Caſsiæ odoratæ ℥.vj.
Seminis aniſi ℥.j.ß.
Sacchari ℔.v.

Coniiciantur omnia in cado uinario mundo aptæ capacitatis, déſuper affuſis uini albi quàm optimi & feruentis, bis centum & quinquaginta: mox diligenter uas operculetur, omniaque ſic macerari triduo dimittantur. Poſt triduum uerò linteo percolentur, aſſerueturque huiuſce macerationis uinum in alio uaſe ad ægrotantium potum. Siquidem bibitur hoc tam in prandio quàm in cœna, ſecundi guaiaci decocti loco: non manè neque ueſperi, ſerapij uice, quemadmodum temerè multi facere conſueuerunt. Hoc idem uinum longè

A etiam melius, & maiore quantitate uindemiarum tempore confici poteſt, admixtis ligno, cortice, cæteriſque aliis, recentibus uuis albis in muſtum compreſsis: ibiq; tamdiu dimiſsis, quouſque muſtum efferueſcere deſinat, & pellucidum clarumque reddatur: ueruntamen multiplicanda ſunt omnia, quæ conueniunt medicamenta, pro uuarum quantitate. * Hoc uinum non modò medetur cuique acerrimo Gallicæ peſtis incommodo: ſed etiam diuturnis articulorum, capitis, neruorum, uentriculi, iecinoris, lieniſque morbis à pituita genitis mirificè ſuccurrit. Nec minus etiam podagra laborantibus opem fert, modò diuturna admodum nō fuerit ægritudo. Iis tantùm exhibendum eſt, qui pituita abundant: uere uel autumno, temporibus: præcedentibus priùs euacuationibus decentibus. Matthiolus.

DE VINIS RESISTENTIBVS VENENIS.

Claretum.

℞. Vini optimi menſuram j.	Galangæ, Piperis longi, Coriandri ana ʒ.ß.
Angelicæ ℥.ß.	Zingiberis ʒ.j.ß.
Boli Armeni ʒ.j.	Cinnamomi ʒ.vj.
Nucis moſchatæ ʒ ij.	Sacchari ℔.ß.

Miſce, & fiat claretum, ſecundum artem. * Præſeruat à peſte. Euonymus.

Vinum zedoarticum.

℞. Zedoariæ, Cinnamomi ana ℥.ß.	Galangæ ʒ.ij.

Miſce, fiat puluis in ſacculo ligandus, atque in doliolo muſti cocti pleno ſuſpendendus. Euonymus.

Species pro uino zedoartico, quæ ſufficiunt pro menſura uini, quæ Oma uulgò in Alſatia uocatur.

℞. Cinnamomi ℥.iij.	Cardamomi ana ℥ ß.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ	Zedoariæ ʒ.vj.
Granorum paradiſi	Cubebarum, Piperis longi ana ʒ.ij.

B Contunde craſsiuſculè, miſce pro ſacculo. Euonymus.

Species pro uino zedoartico aliæ.

℞. Cinnamomi ℥.ij.	Cardamomi, Cubebarum
Zingiberis ℥ ß.	Zedoariæ ana ʒ.j.
Caryophyllorum, Piperis longi	Galangæ, Granorum paradiſi ana ʒ.ß.

Trita craſsiuſculè miſce pro ſacculo. Euonymus.

DE VINIS PVRGANTIBVS PITVITAM.

Vinum ſcilliticum.

Vinum ſcillinum potui datum * omnem ſanitatem adfert: humores enim attenuat, ſed maximè pituitam, neque ipſam in ſtomacho, aut uentre, aut capite, aut iecore, aut liene, aut neruis, aut oſsibus conſiſtere permitit, neque alium id genus humorem tenacem obſtructiones facientem: ſed omnia diſſoluit, & uentrem lenit, atque ita ſubducit, & urinam mouet, & per ipſam cauſas attenuat, excernitque. Adeò uerò caput purgat, ut nares humiditate uacent. Commodum eſt podagræ, articulari, & comitiali morbo: denique omnis ſanitatis eſt author. Ex his conſtat: Scillam albam, montanam, circiter canis ortum accipito in libræ pondere: per dies decem in umbra refrigera: deinde ſcillæ laminas refrigeratas in uitreum uas mitte, & uini albi ueteris ſextarios duodecim ſuperinfunde, & ſuſpenſum uas per quadraginta dies habeto: poſtea ſcillam exime, & abiice. & uino ad antedicta uitia utere, & eius uim percipies. Subinde ante cibum, uini duas uncias exhibe: ſin à cibo, unciam mediam. Quòd ſi ipſum potui commodum efficere uelis, ut magis delectet, mellis ſextarios duos aut tres admiſceto. Galenus.

Acetum ſcillinum.

Salubre optimum acetum Scillinum à Pythagora ſcribitur, quo omnes imperatores uſi ſunt. * Ab ipſius authore fertur, quicunque hoc utatur, longæ uitæ fore, & eius extrema integra, uſque ad finem permanſura. Et ipſe quidem Samius ſenex huiuſmodi extitit: quantum enim temporis uixerit, haud ignoras, de ipſo in libro traditum eſt, quòd cum ſuis conſanguineis hanc facultatem communicauit: cumque hoc medicamento uti incœpit, quinquageſimum annum natus erat, & uſque ad centeſimum decimum ſeptimum uitam pro-
C duxit integer, & nulla unquam aduerſa ualetudine tentatus. Hæc ſanè medicamenti author diſſeruit, quòd fortaſſe uir philoſophus erat, mentiri neſcius. Nos uerò uiri huius fidei periculum fecimus, ac firmam, conſtantemque huius medicamenti facultatem eſſe teſtamur. Oportet igitur ſumere Scillam montanam libræ unius ponderis, & dura circumcidere, & mollia minutatim concidere, & aceti acerrimi ſextarios octo in uitreum uas mittere, atq; obturare, ac per triginta dies in Caniculæ caloribus, ut maceretur, permittere: deinde ſcillam extractam exprimere. Id genus aceti parum mane ſorbeto. Tibi autem hæc euenient, ut ne faucium oriſque partes unquam remolleſcant, os uentriculi bene ualebit, facilè ſpiritum duces, uox rectè habebit, oculi acutiſsimè cernent, aures in officio manebunt, nulluſque flatuoſus uapor in uentre unquam excitabitur, nullum uiſcus ſuſpenſum erit, & bene ſpirans, bene coloratus deges. Ad ciuilia negocia rectè affectus, non acidum, non ſalſum ructabis, ſi aliquid aceti huius aſſumpſeris: & ieiunus ut aſſumas præcipio, ſeptemque poſtea ſtadios deambules, ita enim diſſoluetur. Hoc aceto qui utitur, in uictu quamuis licentioſus eſto: omnia enim cibaria conficiet, & à nullo unquam offenſam patietur: neque ualde implebitur, ſed in melius proficere uidebitur. nihil ſuperuacui in corpore reſidebit, non flatus, non bilis, non ſtercus, non urina, ſed omnia facilè excernit, atque educit. Aluus lubrica omnino eſt, totiuſque corporis purgatorium medicamentum. etiamſi in oſsibus ſordes inhæreant. Item phthiſicos ab omnibus deploratos, hoc medicamento ſanitati reſtitutos nouimus. Morbo comitiali diuturno efficaciter profuit, ut niſi poſt longa temporis interualla, non redierit: incipientem uerò ac nouum perfectè diſcutit, neque reuerti amplius hunc affectum permittit. Ad podagras præterea, & articulorum morbos, iecoris, lieniſq; duritias uehementer facit. Et particulares quidem aceti ſcillini effectus hi ſunt. Communes autem quàm plurimi: quibus nos commoti, ſalutare hoc medicamentum, ſanitatis, integritatiſq; cauſa, tibi tradidimus. Galenus.

Claretum laxatiuum.

℞. Galangæ ʒ.vj.	Turbith, Eſulæ, Cataputiæ
Cinnamomi ℥.j.	Hermodactylorum ana ʒ.ß.

Tere, fiat claretum cum melle & ſaccharo. * Pituitam purgat. Euonymus.

Aliud pro epilepticis.

℞. Radicis pæoniæ	Cinnamomi, Macis, Galangæ
Seminis pæoniæ decort. ana ʒ.j.ß.	Zingiberis, Caryophyllorum ana ʒ.j.

 A

Foliorum ſenæ ℥.j.
Turpeti ʒ.vj.uel
Rhabarbari ʒ.iij.uel Agarici ʒ.v.
Sacchari ℥.vj.
Vini ʒ.xij.
Aquæ ℥.viij.

Macerata per horas 24. deinde addito ſaccharo quantum ſatis per filtrum ſæpius colentur. Thomas Eraſtus.

Vinum purgatorium in epilepſia.

℞. Abſinthij, Cardui benedicti
Verbenæ, Betonicæ, uel Agrimoniæ
Eupatorij, Aſpleni
Tamariſci
Rad. Capparorum ana M.j.
Cinnamomi, Macis
Galangæ, Zingiberis ana ʒ.j.uel ʒ.ij.
Flor. pæoniæ, uel rad. & ſem. pæoniæ ana ʒ.j.ß.
Seminis citri ʒ.ß.
Foliorum ſenæ ℥.ij.
Turpeti inciſi, Agarici ana ℥.ß.
Vini ueteris menſ.iij.

Miſceantur in uaſe diligenter clauſo. Capiat æger alternis diebus poculum unum initio paſtus. Eraſtus.

DE VINIS PVRGANTIBVS BILEM flauam.

Vinum ſcammonites.

Scammonites uinum ſic fit: Radices ſcammoniæ per meſſes effoſſæ, tritæ, & linteo colligatæ drachmas quinque in muſti congium mittito ad dies triginta. * Aluum purgat: bilem & pituitam extrahit. Dioſcorides.

DE VINIS PVRGANTIBVS BILEM ATRAM.

Vinum è ueratro nigro.

℞. Veratri drachmas uiginti, iunci odorati uncias duodecim, ſpicæ Syriacæ uncias tredecim, cribratas, & linteolo colligatas, in ſeptem uini Coi ſextarios, diebus quadraginta macerandas indito, poſtmodum colato, dabis in potu ſeſquiheminam. * Partus enecat. Atram bilem purgat. Dioſcorides.

DE VINIS PVRGANTIBVS AQVAM. B

Vinum ebulatum.

Grana ebulorum quando ſunt matura, decoquantur, & propriè tempore uindemiarum cum muſto: & remoueatur ſpuma ebullitionis, donec tertia pars fuerit abſumpta. In nocte ponatur ad aerem: in craſtinum uerò per colatorium lineum diſtilletur, uel per filtrum: demum recipiatur quantitas iſtius colati, & ponatur in alio muſto albo, donec tibi placeat color & ſapor: & mittatur in uaſe, & expectetur donec deferueſcat: & tunc clarificetur cum malaxatione clari ouorum, & ſale, ſecundum artem. * Eſt ſimile in operationibus uino de radicibus ebulorum, & magis amabile: ſed non ſic operoſum. Ventrem laxat: aquam hydropicorum per inferna ducit. Arnoldus.

Vinum è thymelæa.

Ramorum thymelææ cum ſuis foliis & fructu triginta drachmas mittito in congios tres muſti, & leui igne coquito, donec congij duo ſuperſint: defæcatumque recondito. * Aquoſa purgat excrementa & lienem abſumit. Dioſcorides.

Vinum è chamelæa.

Chamelæa dum floret, cum foliis tuſa, & cribrata, decem drachmarum pondere in muſti congium additur: poſt duos menſes uinum in uas transfertur. * Aquæ inter cutem, hepaticis, & laſsitudine confractis, efficax eſt: item mulieribus, quæ à partu ægrè purgantur. Chamæpitylinum ſimili modo fit, ad eadem conueniens. urinam quoque ciet. Dioſcorides.

Vinum muralti ad hydropem.

℞. Rad. quinque aperientium
Glycyrrhizæ, Cort. rad. Cappar.
Cort. med. Fraxini ana ℥.j.
Rad. Iridis recent. Calami aromat.
Cinnamomi ana ℥ ß.
Capil. Veneris, Ceterach, Fol. Tamariſci
Flor. cordialium ana M.j.
Abſinthij Pontici, Cardui benedicti
Hyſſopi, Praſsij ana M.ß.
Sem. Aniſi, Apij, Ameos, Fœniculi ana ʒ.j.ß.
Senæ ℥.ij.
Ligni guaiaci, limati ℔.j.
Sacchari ℔.ij. C
Vini generoſi ℔.xl.

Miſce, & ſerua in uaſe obturato. Muraltus.

Vinum abſinthite purgans aquas.

℞. Abſinthij M.j.ß.
Cardui benedicti M.j.
Agrimoniæ M.j.
Aſpleni, Ericæ, Verbenæ ana M.ß.
Rad. Ireos Florent. ℥.j.ß.
Rad. Capparorum, Aſari, Polypodij ana ℥.ß.
Rad. Cichorij ℥ j ß.
Rad. Fœniculi ℥ j. Rad. Apij ℥ ß.
Sem. Fœniculi, Apij, Petroſelini, Aniſi ana ʒ.j.
Calami aromatici, Cinnamomi ana ʒ.ij.
Senæ ℥.j.ß.
Soldanellæ M.iij.
Rad. Iridis conciſæ ℥.iij.
Turpeti conciſi ʒ.v.
Vini albi generoſi, in quo chalybs ignitus ſæpius fuit extinctus ℔.xviij.

Miſce. Vtere alternis diebus, initio paſtus poculum unum. Eraſtus.

DE VINIS PVRGANTIBVS HVMORES MIXTOS.

Vinum Hippocraticum laxatiuum.

℞. Eſulæ ℔.j.
Epithymi ʒ.vj.
Polypodij, Cinnamomi, Paſſularum ana ℥.ß.
Maſticis, Zingiberis, Zedoariæ
Caryophyllorum ana ℥.j.
Sacchari quantum ſufficit.

* Contra quartanam, quotidianam & tertianam notham ualet: concoquit & præparat humores, & eoſdem mox per aluum educit. Arnoldus.

Nectar laxatiuum.

℞. Rhabarbari electi ℥ ß.
Agarici opt. ℥.j.
Cinnamomi electi ℥. iij.
Cubebarum ʒ.j.
Sem. Fœniculi, Aniſi ana ʒ.ij.
Spicæ Indicæ ℈.j.
Zingiberis ʒ.ß.
Vini optimi ℔.vij.

Ferueant omnia lege artis in duplici uaſe per horas ſex. Deinde permaneant in infuſione per horas 12. Po-

poſtea

A ſtea fiat fortis expreſsio, & colentur per ſaccum mundum ſexies, aut ſepties. Tandem adde ſacchari puri, & albi diſſoluti ℔. j. ß. & fiat in modum Nectaris. Doſis poteſt eſſe pro adultis ad ℥. iiij. Pro infantibus ad ℥. ij. Vna autem uncia huius ſyrupi ſumitur duobus cochlearibus mediocris magnitudinis. Ranzouius.

Vinum noſtrum guaiacum purgans.

℞. Ligni guaiaci inciſi ℔. iiij.
Cardui benedicti M. vj.
Adianti, Scolopendrij, Flor. Borraginis
Bugloſſæ, Rad. Cichorij ana M. iij.
Betonicæ, Lupulorum, Cort. Tamaricis
Epithymi ana M. j. ß.
Polypodij ℥. ij.
Seminis Carthami ℔. j.
Seminis Aniſi ℥. iij.
Foliorum ſenæ ℔. j.
Hellebori nigri ℥. j.
Turbith ℥. iij.
Cinnamomi electi ʒ. vj.
Macis ʒ. j.
Nucis moſchatæ, Caryophyllorum ana ʒ. ß.
Calami aromatici ʒ. ij.

Incidenda incidantur, contundenda contundantur craſsè, in ſacculo ligentur, ſuſpendantur in cado uinario mundo aptæ capacitatis, ſuperinfundendo muſti optimi ℔. c. omniaque ſic macerari ſinito, donec deferueſcat, clarumque euadat, &c. * Curat morbum Gallicum, & alios innumeros morbos. Dantur ℥. v. uel ℥. vj, manè ſtomacho ieiuno.

Vinum purgans noſtrum.

℞. Abſinthij M. j.
Centaurij, Cardui benedicti
Quinquefolij ana M. ß.
Gentianæ rad. ʒ. j. ß.
Senæ ℥. ij.
Rhabarbari ʒ. vj.
Agarici ℥. ß.
Rad. mecheacæ ℥. j.
Spicæ Indicæ ʒ. j.
Zingiberis ʒ. j.

Inciſa omnia in ſacculo linteo mundo ponantur, ſuperinfundendo uini albi boni menſuram unam. Capiat æger poculum dimidium, ſtomacho ieiuno. Febres tertianas ſpurias radicitus tollit.

B

Claretum purgans.

℞. Ruſci, Aſparagi, Acori
Fœniculi ana ʒ. iij.
Sem. 4. frig. maiorum ana ʒ. ij.
Sem. Endiuiæ. ſem. Cichorij, ſem. Scariolæ ana ʒ. j.
Turpeti ℥ ß.
Hermodactylorum ʒ. x.
Polypodij quercini, Fol. ſenæ ana ℥. ij.
Zingiberis ʒ. j.
Vini albi ℔. iij.
Sacchari, ad placitum.

Fiat claretum. Henricus Vvolfius.

Claretum laxatiuum.

℞. Fol. ſenæ Alex. mundat. ℥. j.
Rhabarbari electi ʒ. ij.
Agarici opt. ʒ. iij.
Cinnamomi electi ℥. j. ß.

Hæc omnia miſceantur in duobus ſextariis uini optimi, ac in loco calido ponantur per horas 12. Deinde colentur per laneum ſaccum ſepties, & poſtea addatur ſacchari albi ℔. ß. & bene miſceatur. Quotieſcunq; igitur quis ſe purgare uoluerit, ſumet dimidium ſextarium huius potionis. Reliquum in uitro bene obturato ſeruabit. Fridericus N. Medicus Regis Daniæ.

Claretum laxatiuum pro delicatis.

℞. Vini optimi ℔. iiij.
Polypodij
Mellis ana ℔. ß.
Galangæ, Caryophyllorum
Cinnamomi, Zingiberis ana ℥. ß.
Agarici ʒ. ij.
Senæ ʒ. iiij.
Piperis, Cardamomi ana ʒ. j.

Bulliat polypodium coctum cum uino & melle ad conſumptionem tertiæ partis: deinde alia purgantia addantur, colentur per ſaccum bis, uel ter.

C

De Decoctis, Sectio VII.

Decocta *ſeu apozemata, ex herbis, ſeminibus, fructibus, radicibus, & aliis quibuſdam paratur. Si abſq; ſaccharo, decocta: ſi cum ſaccharo, licet non tam copioſo, ut in ſyrupis, apozemata rectiùs dicũtur. Sunt autem hæc uel*

- Magis *uſualia ſeu officinalia: atque uel*
  - Reficientia
    - Aqua hordei.
    - Aqua cicerum.
    - Decoctum ptiſanæ.
  - Alterantia. *Vide ſeq. ſignum A.*
- Minus *uſualia: atq; uel*
  - Alterantia
    - Pectus: Decoctum pectorale.
    - Cor: Decoctum cordiale.
    - Bilem: Decoctum ex adianto.
    - Pituitam: Decoctum ex thymo.
    - Atram bilem: Decoctum ex fumaria, &c.
  - Purgãtia
    - Bilem: Decoctũ aluum emolliẽs, bilemq; educens.
    - Pituitam: Decoctum pituitam educens.
    - Atram bilem: Decoctum atram bilem educens.
    - Humores *mixtos: ut*
      - Decoctio aperitiua lenitiua maior.
      - Decoctio aperitiua lenitiua minor.
      - Decoctio aperitiua maior cum rhabarbaro.

A

- *A.* Alteran- *tia qualitate*
  - Prima. *Sic alia alterant*
    - Communi- *ter*
      - Temperatè
        - Decoctum florum & fructuum.
        - Decoctum commune magiſtrale.
      - Intemperatè — Decoctum commune refrigerans.
    - Particulariter
      - Caput, — Decoctum cephalicum.
      - Pectus
        - Decoctum pectorale primum.
        - Decoctum pectorale ſecundum.
        - Decoctum pectorale tertium.
      - Cor, — Decoctum cordiale.
      - Flatus, — Decoctum carminatiuum.
  - Secũda. *Sic alia*
    - Sudorem *mouent*
      - Decoctum guaiaci ex aqua.
      - Decoctum guaiaci ex uino.
      - Decoctum zarzæ parillæ.
      - Decoctum cinæ.
    - Purgant *humores*
      - Simplices
        - Sanguinem
          - Decoctum adianti.
          - Decoctum fumariæ.
        - Bilem, — Decoctum fructuum.
        - Pituitam
          - Decoctum thymi.
          - Decoctum ſtœchados.
        - Bilem *atram*
          - Decoctum epithymi.
          - Decoctum Senæ, *&c.*
      - Mixtos
        - Decoctum myrobalanorum.
        - Decoctum eupatorij.

B

DE DECOCTIS OFFICINALIBVS REFICIENTIBVS.

De aqua hordei.

℞. Hordei integri fricati cum panno aſpero uſq; ad excuſſionem tenuium corticum, id eſt palearum partem unã, uerbi gratia libram unam. Et ſit hordeum ſubſtantia laudabili, ætatis mediæ inter antiquũ & nouũ, ſuper quod non cécidit de odore corruptionis aliquid, nec de contagione fumi, aut pulueris, & cõſeruatum fuerit in loco aeris liberi, & iam habuerit perfectionẽ in maturitate ſua, & pone illud electũ in olla noua, mũdata, lota, & exquiſitè abſterſa, ut nõ remãſerit in illa de odore quidquã omnino: & proiice ſuper ipſum aquæ circiter partes uiginti: uerbi gratia ℔. uiginti: & ſit aqua fontana leuiſsima dulciſsima. Stet tamẽ prius hordeũ in aqua ꝑ quatuor horas infuſum: & inde facias cũ igne claro & ſuaui ipſam feruere, primã abiiciẽdo ſpumã. Et eſto hordeũ ſemper integrũ, leuiter quidẽ fricatũ panno aſpero, & quaſi depaleatum, ſi multã quæris abſterſionem, atq; exoppilationem ualentiorem: integrè uerò ab utroq; cortice mundatum, ſi aquã hordeaceam habere uolueris ad ſitim mitigandam, aſperitatemq́; leniendam, nec non inflammationem extinguendam. * Vnde talis aqua hordei conuenit in leniendo pectore atq; pulmone humectandiſq́; præcordiis. Coctio præterea continuetur ad crepaturam hordei, perfectam quidem in priore illa intentione: perfectiorem uerò & diuturniorem plus minus in poſteriore hac intentione. Colonienſes. C

Aqua cicerum.

Decoque libram unam cicerum conſeruantium adhuc nitroſitatem ſuam, cum libris uiginti aquæ facili decoctione, uſq; dum redeant ad libras decem. Tunc erit aqua eorum potus medicinalis. Et ſi ulteriorem excipiat coctionem, & quidem cum plurima aqua, uſq; dum acquirat mediocritatem inter tenue ſeu liquidum & unctum, eſt cibus bonus, præſertim colatus. Meſues.

Decoctum ptiſanæ hordei.

Sed quando ptiſana hordei, ad edulij uel ſorbitionis uſum decoqui debet, tunc ſemper accipere oportet hordeum exquiſitè excorticatum, quod uulgò mundatum dicitur: idq́ue uel integrum, uel confractum, quod far hordei Latinis dicitur. Satius tamen fuerit, integrum quàm confractum ſumere, ut euitemus metum Manardi: quandoquidem in hordeo integro abſolutam, perfectamq́ue coctionem animaduertere commodius eſt, quàm in confracto: quia coctio eius ſemper perfici debet, uſque ad diſperditionem & ueluti tabem ipſius hordei, nunc in largiore, nunc in pauciore aqua, pro uario intentionis medici ſcopo. Nam quando non admodum tenui uictu utendum erit, ſed aliquantulo plenius cibare licebit, quum ſcilicet totam ptiſanã exhibemus (nam ptiſana tota Galeno nõ eſt exquiſitè tenuis uictus, niſi omnino pauca aſſumpta fuerit) tunc uerbi gratia ſuffecerint ad partẽ unam hordei partes quinq; aquæ, ſecundum placitum Auenzoar: ſed ſi tenuius cibare propoſitum eſt, ut quando cremorem ſiue ſuccum exhibemus, colatorio manibus uel cochleario expreſſum: tunc copioſiore aqua ptiſanam decoquimus: uerbi gratia, decem partes aquæ ad unam hor-

dei

A dei accipiendo.plus autem aquæ accipimus, quando tenuiſsimè nutrire uolumus, aut ſaltem ſeruata proximè aſsignata aquæ quantitate, percoctam ptiſanam ſua ſponte ſenſim per colatorium eliquari ſinimus, ſine adminiculo expreſsionis.unde uulgus practicantium,hanc uocant ptiſanam colatam:illam uerò quæ expreſſa eſt,uocant ptiſanam hordei non colatam.Hac deciſione conſtituta,putamus omnem caliginem & nubem Arabicæ perplexitatis ſeu confuſionis diſcuſſam iri.Colonienſes.

DE DECOCTIS ALTERANTIBVS communibus.

Decoctio florum & fructuum.

℞. Caricarum num.v.	Flor.Roſarum,flor.Violarum
Prunorum Damaſcenorum num.xv.	Flor.Borrag.flor.Bugloſſæ ana ʒ.ij.
Iuiubarum,Sebeſten ana num.xx.	Capil.Veneris,Lupulorum,Endiuiæ ana M.ß.
Tamarindorum ℥.j.	Glycyrrhizæ ʒ.ij.

Incidantur,& contundantur pro uſu.Auguſtani.

Decoctum commune magiſtrale,ad medicamenta maceranda.

℞. Prunorum num.xij.	Glycyrrhizæ raſæ,Violarum
Sebeſten.num.x.	Folliculorum Senæ,Polypodij
Paſſularum ℥.j.	Epithymi,Carthami,Aniſi
Hordei decorticati ℥.ß.	Dauci,Cinnamomi ana ʒ.ij.

Coque in aquę communis ℔.ij.donec dimidium abſumatur:cola,& utere.Florentini.

Decoctum commune refrigerans.

℞. Prunorum num.xij.	Tamarindorum,Paſſarum ana ℥.ß.
Hordei mundi ℥.j.	Sem.communium maiorum,Violarum ana ʒ.ij.

Coque in ℔.ij.aquæ,ut ſuprà.

DE DECOCTIS ALTERANTIBVS CAPVT.

B *Decoctum cephalicum calefaciens.*

℞. Stœchadis,Betonicæ,Saluiæ ana M.ß.	Glycyrrhizæ,Aniſi,Dauci ana ʒ.iij.
Rad.Pæoniæ ʒ.ij.	Nucis moſchatæ ʒ.ß.
Paſſarum ℥.j.	Coque,ut ſuprà.

DE DECOCTIS ALTERANTIBVS PECTVS.

Decoctum pectorale.

℞. Paſſularum ℥.j.	Hordei purgati ʒ.j.
Sebeſten,Iuiubarum ana num.xv.	Glycyrrhizæ ℥.ß.
Dactylorum num.vj.	Adianti M.ß.
Caricorum pinguium num.iv.	Hyſſopi ʒ.ij.

Coque,ut ſuprà. * Valet in uitiis pectoris,Catarrho,tuſsi,aſthmate,pleuritide,& id genus aliis.Auguſtani.

Decoctum pectorale aliud.

℞. Hyſſopi ſicci,Adianti albi,Ficuum,Palmularum,Myxariorum,Ziziphorum,Vuarum paſſarum,Hordei mundi,Glycyrrhizæ raſæ ana partes æquales. In aqua fontana quanta conuenit,coquantur. *Horum ius ad excrementa pectoris,& defluxiones pituitoſas,ſputaq; educenda ſingulare eſt remedium.Andernacus.

Decoctum pectorale aliud.

℞. Aniſi,Fœniculi,Adianti ana partes æquales. Cinnamomi,Maſticis ana ʒ.j.

Omnia coquantur in aqua,donec quarta eius pars abſumpta fuerit. * Huius decocti ius, faucium & thoracis aſperitates lenit: excrementa ad excretionem promouet: necnon robur uiſceribus addit: uentriculi uires excitat,flatuſque inteſtinorum diſcutit.Andernacus.

DE DECOCTIS ALTERANTIBVS COR.

Decoctum cordiale.

℞. Prunorum num.xij.	Flor.Borraginis,Bugloſſæ,Violarum
Paſſularum ℥.j.	Meliſſophylli,Capill.Vener.ana M.ß.
C Sebeſten num.xvj.	Seminis Baſilici, Glycyrrhizæ
Iuiubarum num.x.	Dauci ana ʒ.ij.

Coque,ut ſuprà. DECOCTVM uerò cordiale refrigerans fit,additis ſeminibus communibus,iiſque ſeminibus quæ decoctum refrigerans ſuprà deſcriptum ingrediuntur.Florentini.

DE DECOCTIS ALTERANTIBVS VENTRICVLVM.

Decoctum flatus pellens,ſeu Carminatiuum.

℞. Aniſi,Dauci,Fœniculi,Cumini, Carui ana ʒ.iij.	Flor.Chamomillæ M.ß.
Glycyrrhizæ ℥.ß.	Paſſularum ℥.j.ß.

Coque in libris duabus aquæ ad medietatem ferè.Florentini & Auguſtani.

Potio muſcata maior.

℞. Spicæ,Folij,Piperis longi	Piperis albi,Oſsium dactylorum
Zingiberis,Zedoariæ,Confitæ rub.	Beliculi marini,Spodij
Confitæ muſcatæ,Caryophyllorum	Santali albi,& rub.Macis,Liquiritiæ
Ligni aloes,Roſarum,Violarum	Cinnamomi,Alyptæ,Aniſi
Anacardi,Acori,Corall.	Tragacanthi,Blactæ bizantiæ,Cardamomi
Coſti,Leuiſtici,Nucis moſchatæ	Ocymi,Limaturæ auri,& arg.ana ℈.ij.
Raſuræ eboris,Margaritarum	Moſchi, Ambræ,Caphuræ ana ℈.j.
Antofili,Rhabarbari,Amomi	Sacchari candi ʒ.ij.
Oſsis de corde cerui,Croci	Syrupi roſ.q.ſ.eſt.

Datur manè & meridie,& ſero,Stomachicis,& debilitatis cochlearium unum cum uino, patientibus in pulmone,cum aqua hordei.Nicolaus.

Potio moſchata.

℞. Moſchi,Caphuræ,Ambræ ana ℈.j.	Ligni aloes,Roſarum rub.Violarum
Spicænardi,Folij,Piperis longi	Anacardi,Rad.acori,Coralli rub.
Zingiberis,Zedoariæ,Styracis rubei	Coſti,Sem.leuiſtici,Nucis moſchatæ
Aliptæ moſchatæ,Caryophyllorum	Raſuræ eboris cum aqua roſ.lotæ

Marga-

Margaritarum perforatarum,& non perforat. Cinnamomi,Aniſi,Tragacanthi A
Peucedani,Rhabarbari,Amomi Blattæ byzantinæ,Cardamomi,Sem.baſiliconis
Oſsis de corde cerui,Croci, Piperis albi Limaturæ auri,Limaturæ argenti ana ℈.ij.
Oſsium dactylorum,Lapidis berillorum,Spodij Sacchari candi ʒ.ij.
Santali albi,& rub.Macis,Glycyrrhizæ raſæ Syrupi roſ.q.ſufficit.

Doſis eius eſt à ʒ.ij.uſq; ad ℥.ß. Seruatur annis duobus. Reſpicit propriè uirtutem naturalem primæ digeſtionis: confortat cor, & ſubtiliat materiam groſſam. Data cum uino remollitionis citri, confert cardiacis, & confert cardiacæ calidæ cum ſaccharo roſ. Datum cum decoct. praſsij, confert paſsioni pectoris frigidæ,& pulmonis. Data bis in die cum decoctione nucis moſchatæ, & caryophyllorum, confert ualde ſtomachicis,& ad omnem debilitatem ſtomachi ex cauſa frigida,& digerit materiam frigidam fœtoris oris,confert appetitui canino,& frigido.Arnold.Villanouanus.

DE DECOCTIS SVDOREM PROVOCANTIBVS.

Decoctum ligni guaiaci,abſq; cortice.

℞. Ligni guaiaci optimè inciſi ℔.j. Aquæ fontanæ ℔.xij.

Infundatur lignum in aqua calida per horas 24. in uaſe figulino uitreato obturato: deinde coquantur igne lento uſq; ad librarũ octo conſumptionẽ:coletur, & ſeruetur in uaſe uitreo pro ſyrupo, ad ſudorẽ mouendũ.

Decoctum ligni,pro potu.

℞. Lignum guaiacum prioris decoctionis. Aquæ fontanæ ℔.xij.

Iterum coque uſq; ad conſumptionem tertiæ partis:cola,& ſerua pro potu,in prandio & cœna ſumendo.

Decoctum ligni guaiaci cum corticibus.

℞. Ligni guaiaci optimè inciſi ℥.x. Aquæ fontanæ ℔.xij.
Cort.ligni guaiaci inciſi ℥.ij. Fiat,ut ſuprà.

Poteſt maior uel minor corticis quãtitas addi,& cũ aqua betonicæ uel fumiterræ,pro medici ſcopo decoqui.

Decoctum ligni guaiaci cum uino.

℞. Ligni guaiaci ℥.x. Cort.ligni guaiaci ʒ.iiij. Aquæ fontanæ ℔.xij. B

Infundantur,ut ſuprà:& decoquantur uſq; ad conſumptionẽ librarum nouem: deinde addantur uini optimi ℔.iij.& iterũ feruere modicè ſinito,poſtea refrigeratum colato,& in uaſe uitreo,pro ſyrupo ſeruato.Floren.

Decoctum ligni guaiaci cum uino,pro potu ordinario.

℞. Præcedentis decoctionis lignum. Aquæ fontanæ ℔,xij.

Coquantur uſq; ad conſumptionẽ ſeptẽ librarum:deinde addantur uini albi optimi ℔.iiij. & facta unica ſola bullitione,ab igne auferatur,coletur,& in uaſe uitreo ſeruetur,pro potu ordinario,cibis aſſociando. Flor.

Decoctum guaiaci Fiorauanti.

℞. Cortic. Ligni guaiaci triti ℔.j. Aquæ fontanæ ℔.xiiij.

Macerentur horis 24. deinde coquantur uſq; ad quatuor librarum conſumptionem:poſtea adde
Polypodij quercini ℥.ij. Cichorij M.j. Aloes hepaticæ ℥.ß.
His iterum per horam decoctis,adde
Fol. Senæ Colocynthidis ʒ.vj.
Epithymi ana ℥.j. Sacchari ℥.viij.

Denuò coquantur,dum pars dimidia fuerit conſumptã,& libræ octo remanſerint: coletur & ſeruetur in uaſe uitreo obturato,ad uſum.Doſis cyathus unus mane & ſero,& ſudet: ſicq; continuet per dies xx. & liberabitur.Pro potu autem utatur ſequenti decocto.

℞. Ligni Guaiaci inciſi ℔.j. Vini albi ℔.x. Macerentur per noctem:deinde cum per horam unam bullierint,adde aquæ ℔.xv.Denuo coquantur non diu: & erit factum.

Decoctum ligni guaiaci cum corticibus.

℞. Scobis ligni Indici ℔.j. Corticis eiuſdem ℥.iiij. Aquæ puriſsimæ ℔.x.

Macerentur in fictili uitreato horas 24.coquantur ad medias prunis luculentis quinq; aut ſex horas:& percolentur:poſtea quotidie in aurora illius aquæ dabis ℥.vj.& ægrũ cooperies ut ſudores moueantur:moderatè tamẽ,ne uis corporis diſſoluatur:ſubinde ſudor detergatur:corpus fricetur,& caput:cibũ non ſumat, niſi horis ſex à potu exactis.Eiuſdẽ aquæ totidẽ uncias afferes quinq; horis à cœna: ſudores tamẽ tunc nõ mouebis. C
Cæterum huiuſmodi potum poſt uniuerſales purgationes ſolemus exhibere.Antonius Chalmeteus.

Decoctum ligni guaiaci cum corticibus,pro potu ordinario.

℞. Remanentiam prioris decoctionis, Aquæ puriſsimæ ℔.xv.

Iterum coques ad tertias:ſub decoctionis finem addes
Glycyrrhizæ raſæ,& contuſæ ℥.ß. Paſſularum mundatarum ℥.ij. Abſoluta decoctione,addes
Cinnamomi ʒ.v. ad ſaporis iucunditatem.

Eoq; decocto utetur in paſtu.Nonnulli ſub finem primæ decoctionis addunt
Fumariæ,Lupulorum,Borraginis,Bugloſſæ ana M.j.
Alij uerò addunt
Cyclaminis,Cardui benedicti,Olibani ana ℥.j.

Alij rad.enulæ in pul.redactæ,mumiæ ſing.℥.ß. carabæ ʒ. ij.ß. pulueris hermodactylorum ʒ.ij, ſenæ orientalis ℥ ß. Alij mediam partem uini albi: alij tres partes uini, & unam aquæ iniiciunt: quod profuturum putauerim corporibus pituitoſis, ac robuſtis,atque cum nerui ac tendines non afficiuntur. Cum uerò corpora ſint imbecilla, ſatius duxerim, magiſque profuturum, ſi decoctio in ſola aqua fiat: imò cum corpus imbecillum, bilioſum, aut ad tabem propenſum, ſæpè guaiaci uſu ipſum contabeſcit: inflammantur urinæ, dolores augentur. Itaque cum corpus eſt bilioſum, loco aquæ communis, utor aquis cichorij, bugloſſæ, uiolarum, fumariæ in decoctione, quarum uſu ſæpe ſum expertus rem fœliciùs ſucceſsiſſe.Idem.

Decoctum ligni guaiaci,cum corticibus,aliter.

℞. Ligni ſancti ℔.j. Corticis eiuſdem ℔.ß. Aquæ puriſsimæ ℔.x.

Macerentur,ut dictum eſt 24.horas,atque coquantur ad tertiæ partis conſumptionem.Præterea
℞. Enulæ campanæ Senæ orientalis ℥.j.
Dactylorum ab oſsibus ſeparatorum ana ℥.j.ß. Vini albi ℔.vj.

Macerentur horas 24. ſuper cineres calidos, ita, ut propemodum uinum ferueat: deinde exprimantur: & huic uino miſceatur præcedens decoctio: poſtea adde ſacchari ℔.ß. cinnamomi ℥.j. & exactis quatuor horis ab ea mixtione, traiiciantur per colatorium uini aromatitis, ac ſingulis matutinis capiat ℥.v.aut ſex: & ante cœnam,uel cum ſe in lectum recipiat,tantundem. Idem.

Deco=

A

Decoctum ligni Guaiaci cum corticibus,pro potu ordinario.

℞. Præcedentis decocti remanentiam Aquæ puriſsimæ ℔.xv.

Bulliant ad tertias:adde ſacchari & cinnamomi,quantum uidebitur ad ſaporis gratiam. Animaduertendum uerò non unam eandemq; decoctionem omnibus temperaturis eſſe parandam , ſed interdum ualentiorem, interdum uerò imbecilliorem, habita uirium,ac morbi,& cæterarum rerum,tum naturalium, tum contra naturam,ratione.Idem.

Decoctum zarzæ parillæ.

℞. Rad.zarzæ parillæ ℥.iiij. Aquæ fontanæ ℔.xij.

Radices primò uino albo lauentur,deinde minutatim incidantur,& in ſupradicta aqua calida per horas duodecim infundantur, in uaſe figulino bene operculo & pannis obſtructo : mox coquantur igne lento , uſq; ad conſumptionem librarum octo:poſtea coletur,atq; in uaſe uitreo optimè cooperto pro ſyrupo ſeruetur. Secundum decoctum pro potu ordinario,fit,ut ligni guaiaci potus. Florentini.

Decoctum guaiaci cum zarza parilla pro ſyrupo.

℞. Zarzæ parillæ,Cort.ligni guaiaci ana ℥.ij. Cinnamomi electi ℥.j.
Polypodij quercini ℥.j.ß. Aquæ ℔.xij.

Coquantur uſque ad librarum octo conſumptionem,coletur,& ſeruetur pro ſyrupo. Incertus.

Decoctum zarzæ parillæ cum guaiaco,pro potu.

℞. Materiam prioris decoctionis, Aquæ Menſ.octo.

Coquantur uſque ad duarum menſurarum conſumptionem,coletur, & ſeruetur pro potu ordinario. In fine adde Cinnamomi electi ℥.ß.uel ℥.j.

Aliud,quo Hiſpani utuntur.

℞. Zarzæ parillæ ℥.iij.
Cort.ligni ℥.j.
B Rad.chinæ ʒ.ij.
Hermodactylorum ℥.j.
Polypodij,Rhapontici,Turbith,Cap.Ven.
Rad.liliorum alb.Apij,Aſparagi
Fœniculi,Petroſelini, Glycyrrhizæ ana ʒ.ij.
Fol.ſenæ ℥.ß.

Decoquantur omnia ſ.a.in ℔.xx.aquæ ad lib.v.& hoc pro ſyrupo. Capiat bis in die manè & ueſperi ℥.vj. calidè.In reſiduo infunde ℔.xx. aquæ, & decoquantur ad ℔. xij. Et iſtam aquam bibat loco uini. & de octo in octo dies purget humorem peccantem & debet ſumi per dies xv.ad minus. A quodam Hiſpano.

Decoctum radicis cinæ.

℞. Radicum cinæ opt.℥.j. Aquæ fontanæ ℔.xij.

Radices incidantur minutatim , & in prædicta aqua tepida per horas duodecim infundantur in uaſe terreo uitreato:deinde igne lento coquantur uſque ad conſumptionem tertiæ partis:poſtea cola, & ſerua pro ſyrupo.Aliqui uſq; ad librarum octo,aliqui ad medietatis conſumptionem coquunt. Florentini.

Decoctum radicis chinæ.

Alia ratione curatur morbus Gallicus,quæ non eſt præcedenti admodum diſsimilis.Fit autem decocto radicis chinarum,quæ apios dicitur.Itaque poſt uniuerſales purgationes,præſcribimus uictum tenuem, non tamen uſque adeò ſiccum atque cùm decocto guaiaci. Siquidem decoctum radicis chinarum uehementius ſiccat,quàm guaiaci,quod ex ſiti facilè deprehenditur. Sic autem parabitur.

℞. Radices chinarum,in tenues orbiculos ſectarum ℥.j.uel ℥.j.ß. Aquæ puriſsimæ ℔.x.

Coquantur in uaſe terreo uitreato ad medias. Vas uerò tam exactè cooperiatur,ut nihil exhalet. Deinde coletur decoctum,ac ſuper cineres continuò calidum ſeruetur. Huius decocti dentur ℥. viij, uel ix.pro uiribus ægrotantis,ac ſudet tres horas:ſudor diligenter abſtergatur:prandeat hora nona,uel decima. & rurſum hora tertia à meridie eandem decocti doſin ſumat:lectum ingrediatur, & ſudet:cœnabit autem hora ſexta: ac frugalior erit cœna,quàm prandium. Antonius Chalmeteus.

Decoctum radicis Chinæ,pro potu ordinario.

℞. Fæces ſuperioris decocti. Aquæ puriſsimæ ℔.xij.

Coquantur ad tertias.Poteſt tertium & quartum fieri decoctum,ſi addideris radicis chinæ ℥.ij. Si tamen uino abſtinere non poſsit,eo ſaltem decocto uinum diluatur.Idem.

C

DE DECOCTIS PVRGANTIBVS SANGVINEM.

Decoctum adianthi.

℞. Adianthi ueri recentis ℥.j.ß.
Summitatum fumariæ,Summitatum lupuli
Violarum ſiccarum ana ℥.j.
Prunorum Damaſc.n.xl.
Zizipharum num.x.
Iuiubarum num.xx.

Coque libris tribus aquæ lento igne ad duarum librarum conſumptionem:infunde tandem

Pulpæ caſsiæ ſolutiuæ ℥.iij. Mannæ ℥.j.
Tamarindorum ℥.ij. Rhabarbari boni ʒ.iij.

Frigidum manibus frica,cola,& propina. * Sanguinem purgat,clarumque reddit,ardoremq; ipſius ac flauæ bilis compeſcit. Meſues.

Decoctum fumariæ.

℞. Succi Cichorij, ſucci Endiuiæ,ſucci Lupulorum,ſucci Borraginis ana ℥.iiij.
Succi Fumiterræ ℥.viij.

Quibus coctis & purgatis,adde

Myrob.citrinorum,Mirob.Indorum ana ℥.ij. Paſſularum mundat.℥.j. Tamarindorum ℥.iij

Frica,cola,& ſerua. * Sanguinem bile flaua & aduſtis humoribus purgat , hepatis obſtructiones aperit, ac inde natum icterum ſanat. Meſues.

DE DECOCTIS PVRGANTIBVS BILEM FLAVAM.

Decoctum fructuum.

℞. Prunorum num.xl. Tamarindorum ℥.ij.
Sebeſten,ſiue myxariorum num.xxx. Caſsiæ recens extractæ ℥.iij.
Iuiubarum num.xxx. Mannæ ℥.j.

Macerentur fructus in aquæ libris tribus:deinde adde caſsiam,tamarindos,& mannam:fiat,ut ſuprà. * Sanguinis & bilis flauæ feruorem reprimit,ſanguinem clarum reddit,& bilem clementer educit. Meſues.

DE DECOCTIS PVRGANTIBVS PITVITAM. A

Decoctum thymi.

℞. Thymi, Caſſuthæ Hyſſopi ana ℥.j. Stœchados, Polypodij ana ʒ.v.
Paſſularum purg ʒ xx. Eupatorij Meſuæ ʒ.iij.
Mirobal. Emblicarum, Chebularum ana ℥.j. Rad. Apij, Fœniculi ana ʒ.vij.
Turbith ʒ iv. Abſynthij, Aniſi, Dauci ana ℥.iij.

Coque omnia in libris tribus aquæ, ad librarum duarum conſumptionem: cola. Colato adde
Turbith, Agarici ana ʒ j. Zingiberis ʒ.ß.
Macerari noctem ſine: poſtridie cola, & utere. * Phlegmagogum eſt: ob id ſenibus, & aliter pituitoſis ſalubre: uentriculum firmat, coctionem iuuat, flatus à uiſceribus & hypochondriis diſſoluit. Meſues.

Decoctum galli ad colicam.

Gallinaceum ueterem quatuor annorum interficito, exinanitoq;, & repleto ſalis foſsitij drachmis tribus ſem. cnici, polypodij, hyſſopi ana ℥.j. ſem. dauci, anethi, ameos ana ℥.ß. turpeti ʒ.iij. Deinde reſarto, uentre, in xij. aquæ libris ad dimidias coquito. iuris decocti ℥.iv. aut ſex potui exhibeto. Andernacus.

Decoctum ſtœchados.

℞. Stœchadis, Origani Cretici ana ʒ.iv. Schœnanthi, Hyſſopi ana ℥.ij.
Sem. Apij, Fœniculi, Eupatorij Meſuæ ana ʒ.iij. Paſſularum mund ʒ j. Turbith ʒ.iv.

Coque, ut ſuprà, & utere. * Confert pituitoſis affectibus, ut febribus quotidianis, iuncturarum & neruorum dolori, & frigidæ intemperiei. Meſues.

DE DECOCTIS BILEM ATRAM PVRGANTIBVS.

Decoctum epithymi.

℞. Myrobal. Indarum Folliculorum ſenæ ℥.j.
Stœchadis Arabici, Epithymi Polypodij ʒ vj.
Paſſularum mundat. ana ℥.j. Turbith ʒ.iv.
Myrobal. chebul. Summitatum fumariæ ana ʒ.iv. Agrimoniæ ʒ.v. B

Omnia præter epithymum coquantur in ſeri caprini libris tribus, ad duarum librarum conſumptionem: tunc adde epithymum, & ſemel feruefac: tolle ab igne, & adde
Hellebori nigri ʒ.j. Agarici ʒ ß. Salis Indi ʒ j ß.
Frica, cola, & utere. * Bilem atram uacuat: ob id affectibus melancholicis, ut cancro, elephantiaſi, & cæteris confert. Meſues.

Decoctio Senæ D. Gereonis.

℞ Folliculorum ſenæ ℥.j.ß. Roſarum rub. Arantiarum ana ʒ.ij.
Foliorum ſenæ ℥.j. Polypodij quercini ℥ ß.
Zingiberis ʒ.j. Paſſularum purgatarum ℥.ij.
Flor. Borraginis, Violarum Sebeſten, Prunorum ana n.xij. Aquæ fontis ℔.iv.

Fiat decoctio ſ.a. Modo ſena parum ebulliat, & uas optimè obturatum per ſex horas dimittatur, deinde exprimatur. * In affectibus Melancholicis, Quartanis, Cancro, Lue uenerea ualet. Auguſtani.

DE DECOCTIS PVRGANTIBVS HVMORES mixtos.

Decoctum myrobalanorum.

℞. Myrobal. Citrinarũ, Chebularũ, Indarũ ana ℥.j. Abſinthij ʒ.ij.
Tamarindorum ℥.j.ß. Prunorum num.xx.
Comarum fumariæ ℥.j. Paſſularum mundatarum ℥.j.

Coque in libris tribus aquæ, ad duarum librarum conſumptionem: cum imbecillum uoles medicamentum, reliquæ libræ dimidio adde
Pulpæ caſsiæ ℥.ij.
Cùm autem ualentius, adde
Pulpæ caſsiæ ℥.j. Turbith, Agarici ana ʒ ß.
Frica, cola. Præſtantius fiet, ſi in ſero lactis caprini coquantur. * Bilem utramq; & pituitam purgat. Meſues.

Decoctum eupatorij.

℞. Eupatorij, Abſinthij, Aſari, Nardi Indicæ Bedeguar, Secacul ana ʒ iv. C
Capill. Veneris, Cyperi, Rhabarbari, Myrobal Chebularum, Indarum ana ʒ.viij.
Comarum fumariæ ana ʒ.iv. Paſſularum purgatarum ℥.j.

Coque, & utere. *Hepatis & lienis obſtructiones & inde naſcẽtes dolores, & febres cõpoſitas iuuat. Meſues.

DE DECOCTIS MINVS VSVALIBVS.

DE DECOCTIS ALTERANTIBVS PECTVS.

Decoctum pectorale.

℞. Hyſſopi, Capil. Veneris ana M ß. Myxariorum ana num.iv.
Ficuum, Palmularum, Zizipharum Vuarum paſſarum, Hordei, Glycyrrhizæ, Aniſi ana ʒ.j.

Decoquantur in aquæ menſura, quanta conuenit ad tertias. Quincunx una uice datur * ad pectoris uitia, ut tuſsim, raucedinemq;, donec totum abſumatur. Andernacus

Potio pro phthiſicis noſtra.

℞. Cort. ligni guaiaci ℥.j. Paſſularum, Iuiubarum
Tuſs laginis, Virgæ aureæ Sebeſten, Glycyrrhizæ ana ℥.ß.
Plantaginis ana M.j. Cinnamomi electi ℥ ß.
Conſolidæ maioris ℥.j. Aquæ ferratæ Menſ.iv.

Coquantur ad conſumptionem quartæ partis, cui adde olei ſulphuris, quantum ad acorem inducendum ſufficit. Vſus in prandio & cœna, loco uini.

DE DECOCTIS ALTERANTIBVS COR.

Decoctum cordiale,

℞. Prunorum Damaſc. num.vj. Flor. Borrag. Bugloſſæ, Violarum
Palmularum Indicarum, Paſſarum ana ℥.ß. Hordei ana P.j
Glycyrrhizæ ʒ.j.ß. Sem.4.com.frig.ana ʒ.ß.

Aquæ

A Aquæ fontanæ, quantum alia medicamenta tres digitos ſuperare poſsit: in qua reliqua omnia coquuntur ad tertias: deinde ex iure colato datur triens, aut quincunx. Si ſæpius exhiberi debet, maior tum aquæ, tum medicamentorum modus adhibeatur. Andernacus.

DE DECOCTIS ALTERANTIBVS BILEM.

Decoctum adianthi.

℞. Adianthi albi, Fumariæ, Lupuli ana M. j.	Prunorum nu. xx.
Violarum ſiccarum P. j.	Zizipharum nu. x.

In aqua fontana, quanta ſufficit, ad tertias uſque coquuntur: unaque uice unciæ quinque exhibentur. Vel

Adianthi M. ß.	Fœniculi ana ℥. ß.
Seminis Aniſi	Cinnamomi, Maſticis ana ʒ. j.

Coquantur, ut ſuperiùs.* Hoc etiam uiſcera roborat. Andernacus.

Decoctum contra urinæ ardorem.

℞. Althææ, Maluæ, Petroſelini rad. ana part. j.

Coquantur in aqua fluminis uſque ad tertiæ partis conſumptionem: coletur. Doſis ℥. iv. cum butyro recenti, ſtomacho uacuo. Fiaſcus, Eques Ferrarienſis.

DE DECOCTIS ALTERANTIBVS PITVITAM.

Decoctum ex thymo.

℞. Thymi, Caſſuthæ	Sem. Aniſi, Dauci ana ʒ. ſ.
Hyſſopi ana ℥. ß.	Paſſularum enucleatarum ℥. ij.
Rad. Apij, Fœniculi ana ʒ. vj.	Glycyrrhizæ ʒ. ij.

In aqua ad dimidias coquantur. In iure decocti, zingiberis minutim inciſi drachma ſemiſsis maceretur: manè unciæ quinque ſingulis uicibus exhibeantur. Andernacus.

Decoctum prouocans menſtrua.

℞. Arthemiſiæ, Meliſſæ, Cardui benedicti, Pulegij, Serpilli ana M. j.

B Bulliant in una menſura uini, & manè bibatur hauſtus.

DE DECOCTIS ALTERANTIBVS BILEM ATRAM.

Decoctum ex fumaria.

℞. Succi fumariæ ℥. iij.	Cichorij ana ℥. ij.
Succi Bugloſſæ	Paſſularum enucleatarum contuſarumque ℥. 1.
Lupuli, Endiuiæ	Glycyrrhizæ ʒ. ij.

Coquantur ad tertias, colenturque. Iuris unciæ duæ cùm recens eſt, aut quatuor, cùm uetuſtior, propinantur. Andernacus.

DE DECOCTIS VVLNERARIIS.

Decoctio Vulneraria, noſtra.

℞. Virgæ aureæ, Saniculæ	Saluiæ minoris, Pulegij, Ariſtolochiæ rot.
Polygonati, Plantaginis	Centaurij min. ana M. 1.

Coquantur in uino & aqua ana Menſ. 1. ß. uſque ad conſumptionem duorum digitorum, coletur, & utatur manè ſtomacho ieiuno, hauſtu uno.

Potio uulneraria, qua uulnera mirum in modum curantur.

℞. Ceruiſiæ Menſ. 2.	Arthemiſiæ rub.
Clematis M. 1.	Peruincæ ana parum.

Decoque ad medietatem in uaſe fictili cooperto. Deinde excola in ollam lapideam, ſiue lagenam, ſic ut orificium eius probè obſtrui poſsit, ne aër ingrediatur, poſtea uſui ſerua. Ex hac potione dabis homini uulnerato manè ieiuno uentriculo, in meridie poſt ſumtum cibum, à ueſperi cum diſceſſurus eſt cubitum: ſingulis uicibus ad quantitatem trium cochlearium, iubebiſque ut læſus poſtea duabus aut tribus horis abſtineat à cibis: & quoties inde biberit, paululum inſtillet in uaſculum, & hoc uulnus abluat. Folium etiam braſsicæ rubrum liquore huius potionis imbutum uulneri imponat, ita tamen, ut aſperius folii latus uerſus uulnus ſit coaptatum, quod linteolo firmiter inuoluatur. Ranzouius.

Potio alia uulneraria.

C ℞. Limonij ſylueſtris	Saniculæ, Pedis leonis ana ʒ. ß.
Betonicæ ana ℥. 1.	Vini opt. Menſ. 2.

Coquantur in olla uitreata, bene obturata, per ſpacium duarum horarum. Ex hac potione homini ſauciato ſingulis diebus manè & ueſperi ad quantitatem unius cochlearis exhibe bibendum, & loco affecto braſsicæ folia, uel aliquod emplaſtrum uulnerarium impone. Ranzouius.

Potio uulneraria.

℞. Conſolidæ utriuſque	Aſtacorum expurgatorum nu. iv.
Veronicæ, Cyclamini ana M. 1.	Vini albi Menſ. 2.

Circulentur in balneo per triduum. Exhibeatur primis ſeptem diebus manè cochlear unum. Quercetanus.

Alia potio uulneraria.

℞. Oculorum cancri pulueriz. ℥. ß.	Herb. Agrimoniæ, Ophiogloſsi
Mumiæ ʒ. 2.	Veronicæ, Cyclamini ana M. 1.
Boli armeni ʒ. 1. ß.	Spermatis ceti ℥. 1.

Temperentur in uino albo per noctem in bal. Mariæ. Capiat huius cochlearia duo manè & ueſperi, ſi opus ſit. Inflammationes plurimum arcent, atque ambuſtis conueniunt. Idem.

Potio uulneraria, pro reliquis morbi temporibus.

℞. Macis, Oculorum cancri	Mumiæ, Galangæ minoris ana ʒ. 2.
Zedoariæ ana ʒ. iij.	Nucis Vomicæ ʒ. 1. ß.

Craſsiuſculè contuſa imponantur in uas uitreum, affundendo uini albi Menſ. 1. ß. macerentur lentiſsimo calore per biduum. Doſis eſt cochlear 1. manè, & ueſperi tantundem. Huius potionis uis tanta eſt, ut laudari uix ſatis poſsit. Idem.

Potio uulneraria.

℞. Herb. ſaniculæ, Virgæ aureæ	Pulegij, Centaurij minor.
Polygoni, Plantaginis, Saluiæ	Ariſtolochiæ ana M. 1.

Coquantur in uino & aqua ana Menſ.1. ß. uſque ad conſumptionem duorum digitorum, coletur, & utatur mane ſtomacho ieiuno. Innominatus. A

Potio uenenatis uulneribus ſclopetariis conueniens.

℞. Flor. Vincæ peruincæ
Flor. lilij conuallij ana P. 1.
Galangæ, Zedoariæ ana ʒ. ij.
Mumiæ, Boli Armeni ueri ana ʒ. 1.
Spermatis Ceti ʒ. ß.
Vini albi Menſ. 2.

Digerantur & circulentur in bal. Mariæ per 4. dies. Doſis eſt cochlear 1. manè, & ueſperi. Idem.

Potio uulneraria in fracto oſſe, ab ictu ſclopetario.

℞. Ariſtolochiæ, Cyclamini, Serpentariæ
Conſolidæ utriuſque, Geranij ana M. 1.
Sabinæ M. ß.
Macis, Zedoariæ
Oculorum cancri ana ℥. ß.
Mumiæ, Galangæ min. ana ʒ. j. ß.

Conquaſſatæ ac minutatim conciſæ herbæ, & reliqua in puluerem craſsiuſculum redacta coquantur in duplici uaſe horis quatuor cum Menſ. j. uini. Vtatur manè & ueſperi. Idem.

Potio uulneraria cephalica.

℞. Flor. lilij conuallij
Betonicæ ana P. 1.
Galangæ, Macis ana ʒ. iij.
Perſicariæ, Chelidoniȩ
Vincæ peruincæ, Veronicæ
Centaurij ana M. ß.

Macerentur ut ſupra, & ad uſum ſeruentur. Idem.

Potio, ſanguinem ex uulneribus erumpentem, cohibens.

℞. Olei croci Martis, Eſſentiæ coralliorum ana ℈. 1.

Cum aqua ſpermatis ranarum, uel roſarum fiat potio. Quercetanus.

Potio uulneraria pectoralis.

℞. Succi Verbenæ, Betonicæ, Veronicæ ana ℥. ij. Aquæ cinnamomi ℔. j. Macerentur. Idem.

Potio inferioris uentriculi uulneribus conducens.

℞. Boli Armeni ℥. ß. Conſolidæ utriuſque ana M. 1. Galangæ ʒ. ij. B

Temperentur cum uino ut ſuprà, & ad uſus ſeruentur. Idem.

Alia pro gregariis, ſed approbata.

℞. Croci Martis, noſtro modo præparati ℈. 1.
Calcis teſtarum ouorum ʒ. 1.
Syrupi roſarum ſiccarum
Syrupi myrtillorum ana ℥. 1.

Cum aqua florum papaueris rubri, fiat potio, aſſumenda tribus horis ante cibum: pro quo capiat hordeatũ cum aqua roſarum, & ſemine papaueris, præſertim hora ſomni. Idem.

Potio alexipharmaca, contra uulnera ſclopetica uenenata.

℞. Mithridatij, Theriacæ opt. ana ʒ. ß.
Marg. præparat.
Coralli rub. præpar. ana ℈. 1.
Boli Armeni ʒ ß.
Syrupi de limonibus ℥. 1.
Aquarum Bugloſſæ, Scabioſæ ana q. ſ.

Fiat potio. Reiteretur bis, uel ter, ſi opus uideatur. Quercetanus.

Alia pro ditioribus.

℞. Auri uitæ, Eſſentiæ margaritarum ana G. vj.
Eſſentiæ corallorum G. ix.
Terræ ſigillatæ electæ ℈. 1.
Aquæ theriacalis noſtræ ℥. ij.

Fiat potus, ſtatim ſumendus. Cor mirificè ab omni ueneno, & contagione tuetur. Quercetanus.

DE DECOCTIS PVRGANTIB. BIL. FLAVAM.

Decoctum bilem educens.

℞. Intybi, Cichorij
Eupatorij, id eſt, agrimoniæ ana M. ß.
Flor. Borraginis, Bugloſſæ, Violarum ana P. ß.
Tamarindorum ℥. j.
Prunorum Damaſc. nu. v.
Glycyrrhizæ raſæ ʒ. j. ß.

Decoquantur, ut ſuprà, in aqua ad tertias. Andernacus.

Aliud mixtos potius educens humores.

℞. Paſſularum ℥. ß. Galangæ inciſæ ʒ. j. Flor. Borraginis, Violarum ana ʒ. j. Senæ ʒ. vj.

Horum decoctio, & infuſio ſtet per noctem, & manè rurſus ebulliat, & fortiter exprimatur. Pòſt C

℞. Expreſsi ℥. iv.
Syrupi roſ. lax. Mannæ ana ℥. j.
Syrupi conſeruæ Zingiberis ʒ. j.
Aquæ Cinnamomi cochlearium unum.

Miſce, & fiat potus. Crato.

DE DECOCTIS PVRGANTIB. PITVITAM.

Decoctum pituitam educens.

℞. Hyſſopi, Thymi ana P. ß.
Sem. Cnici ℥. vj.
Sem. Aniſi, Fœniculi ana ʒ. j. ß.
Polypodij ℥. ß. Glycyrrhizæ raſæ ʒ. ij.

Decoquantur in aqua ad tertias, ut ſuprà. Andernacus.

DE DECOCT. PVRGANT. ATRAM BILEM.

Decoctum atram bilem uacuans.

℞. Bugloſſæ, Scolopendrij ana M. ß.
Senæ Alexandrinæ ℥ j.
Flor. Violarum, Thymi
Epithymi ana P. j.
Seminis Aniſi, Fœniculi ana ʒ. ß.
Zinziberis ℈ j ß.
Paſſularum ℥. ß.
Prunorum Damaſc. nu. x.

Decoquantur in aqua ad tertias. Ex iure hoc ſumantur unciæ quatuor. Andernacus.

Decoctum hellebori nigri.

℞. Cort. rad. Hellebori nigri præparati ʒ. ij.
Aniſi, Sem. Fœniculi ana ʒ j.
Cinnamomi
Caryophyllorum ana G. iij.

Fiat decoctio ſ. a. cuius doſis ℥. iij. cum confectionis Hamech ℥. ß. Auguſtani.

DE DECOCT. PVRGANT. HVMORES MIXTOS.

Decoctio aperitiua lenitiua maior.

℞. Herbarum Endiuiæ
Cichoreæ, Fumi terræ ana M. j.
Herbarum Eupatorij
Borraginis, Bugloſſæ, Cuſcutæ

Scolo-

A Scolopendrij ueri ana M.ß.
Glycyrrhizæ raſæ
Rad. Fœniculi
Rad. Apij, rad. Petroſel.
Paſſularum ana ℥.ß.
Sem. Aniſi, Fœniculi ana ʒ.ij.
Comarum thymi, Epithymi ana ʒ.j.ß.
Cort. radicum Tamariſci ʒ.ij.
Cort. rad. capparorum ʒ.ij.
Fol. ſenæ ℥.ij.
Polypodij quercini ℥.j.
Agarici electi ℥.ß.

Incidenda incidantur, & quæ contundi debent, conterantur, & miſceantur omnia ſimul, ſeruenturque pro uſu. * In uiſcerum obſtructionibus, & contumacibus eorum affectibus ualet. Auguſtani.

Decoctio aperitiua lenitiua minor.

℞. Herbarum Agrimoniæ
Lupulorum, Cichoreæ
Cuſcutæ, Betonicæ
Ceterach, Endiuiæ
Fumi terræ ana ℥. ij.
Radicum Apij, Fœniculi
Petroſelini, Acori
Glycyrrhizæ ana ℥. iv.
Aſari ℥ j.
Sem. Aniſi, Fœniculi ana ℥.j.
Polypodij quercini ℥.xij.
Prunorum Damaſcenorum
Ficuum pinguium ana nu.xxxij.
Paſſularum ʒ.iv.
Senæ Alexandrinæ ℥.j.
Florum Borraginis
Bugloſſæ, Violarum
Roſ. rubrarum ana ℥. j.

Incidantur & contundantur, & miſceantur omnia ſimul. Auguſtani.

Decoctio aperitiua maior cum rhabarbaro.

℞. Specierum decoctionis aperitiuæ maioris, Specierum decoctionis lenitiuæ minoris ana ℥. iij.
Decoquantur in aquæ libris ſex, ad conſumptionem duarum librarum. Colaturæ feruidæ infunde
Rhabarbari electi ℥.ß.
Cinnamomi ʒ.ij.
Salis gemmæ ℈.j.
Spicæ Indicæ ℈. ij.
Spec. Diarrhodon Abbatis ℈.iv.
Sacchari ℥.xij.

Miſceantur pro uſu. * Valet in hydrope, & cæteris morbis diuturnis, frigidis, pituitoſis, ac bilioſis, aut
B mixtis. Iidem.

Decoctum laxatiuum in Maio.

℞. Fumi terræ M.iij.
Lupulorum
Hyſſopi
Radic. Cichorij ana M.ij.
Abſinthij M.j.
Senæ ℥.j.ß.
Polypodij ℥.j.
Seri Caprini Menſ. ij.

Bulliant ad conſumptionem tertiæ partis. prodeſt ſcabioſis & delicatis.

Potio purgans pro delicatis.

℞. Cinnamomi
Zingiberis ana ʒ.ij.
Nucis moſchatæ ʒ.j.
Aniſi ℥.ß.
Fol. ſenæ ℥.j.ß. uel ℥. ij.
Sacchari ℥.iij. uel q. ſ.

Stent ſimul per noctem in uino antiquo q.ſ. pro tribus doſibus. poſtea bulliant parum, & fiat hauſtus.

Alia.

℞. Senæ pulucrizatæ ℥.j.ß.
Liquiritiæ
Zingiberis ana ℥. ß.
Aniſi ʒ. ij.

Contundantur, & bulliant in dimidia uini menſura parum, addaturque ſacchari q.ſ. D. Mechingerus.

Alia.

℞. Senæ ℥.ij.ß. uel ℥.iij.
Sacchari ℥.ij. uel liquiritiæ ℥. j.
Aniſi ʒ j.ß. Zingiberis ʒ.vj.
Vini, aquæ ana quart.ij.

Bulliant ad hauſtus quatuor ultra tertiam partem. Idem.

Potio purgatoria.

℞. Mannę Calab. opt. ʒ.vj.
Rhabarbari electi ℈.ij.
Spec. Hieræ ſimp. ℈.ß.
Aquæ endiuiæ ℥. iv.
Syrupi de bugloſſa ℥.ß.
Miſce diligenter. Ranzouius.

Potio uomitoria ſine moleſtia.

C ℞. Corticis mediani iuglandis iuxta radicem ʒ. ij. uel ʒ.iij.
Vini albi ſcyphum dimidium.

Macerentur per totam noctem. Bibatur mane poſt cibum, aut paulo ante cibum. Si uerò poſt dimidiam horam non eiicitur, tunc digitus, aut penna oleo tincta in fauces demittatur, & ſtatim ſequetur uomitus. Ranzouius.

De Infuſionibus, Sectio VIII.

Infuſio, *quæ & dilutio, & maceratio, & irrigatio nonnunquam appellatur. Infunduntur autem eædem materiæ, quæ in apozematib. cōcoquuntur pulueratæ confuſæ uel ſolidæ: idq; in humore ſimili, ſed ferè calfacto cinerib. calidis, uel ſole, uel ſuper fornacem, ut medicamenti uires promptius trahat. Sunt autem infuſa uel*

- Simplicia, *cùm materiæ ſimplices irrigantur, uel in*
  - Aqua: *ut*
    - Infuſio roſarum.
    - Infuſio uiolarum. — *De quibus uide ſuprà in tractatu ſyruporum & uinorum.*
  - Aceto: *ut*
    - Acetum ſcillinum,
    - Acetum roſarum,
    - Acetum ſaluiatum,
    - Acetum ſambucatum,
    - Acetum roſmarinatum,
    - Acetum lauendulæ.
- Compoſita. *Vide in ſequentibus ſignum A.*

A

- **Compoſita,** *quādo materiæ diuerſæ macerantur. Atque horum alia purgant*
  - Bilem: ut
    - Infuſum ſeri lactis,
    - Aliud ſerum lactis,
    - Infuſum ſucci herbarum,
    - Infuſio ad bilem prima,
    - Infuſio ſecunda,
    - Infuſio tertia,
    - Infuſio quarta,
    - Infuſio quinta, &c.
  - Pituitam: *ut*
    - Infuſio hieræ,
    - Infuſio ad pituitam prima,
    - Infuſio ad pituitam ſecunda,
    - Infuſio ad pituitam tertia,
    - Infuſio ad pituitam alia,
    - Infuſio ad colicam.
  - Melancholiam: *ut* Infuſio ad atram bilem.
  - Sanguinem: *ut* Infuſio ad ſanguinem mundandum.

DE ACETIS.

Acetum quomodo fiat ſtatim. B

℞. Ouorum aſſatorum uſque ad duritiem nu. ij. Hordei G. v.
Zingiberis, Spicæ, Piperis ana G. xx. Butyri ℥. ß.
Paſtæ de fermento acri iij, uel x. balotos ad quantitatem nucis communis, ponantur ſimul ad amphoram in uino, & ſtatim in acetum forte conuertitur.

Ad faciendum acetum ſtatim.

℞. Tartari, Zingiberis, Piperis ana part. *j.*
Pone per octo dies in aceto optimo: tunc ſicca. Et quādo uis habere acetū, pone in uino, & ſtatim erit acetū.

Aceti conficiendi ratio.

℞. Vini optimi, Farinæ ſiliginis ana q. ſ. eſt
Miſce & fiat paſta, ex qua fiant panes parui in clibano cocti. Poſtea extrahe, & infunde in aceto fortiſsimo, & acutiſsimo: iterum fiat paſta: iterumque coquantur in clibano: idque toties reiteretur, quouſque panes non amplius diſſoluantur in aceto. De iſtis panibus pone in uino, & ſtatim conuertetur in acetum.

Acetum deſtillatum.

Acetum contrario modo ac uinum deſtillatur. Quod enim è uino primum exit, tenuius & melius eſt: at ex aceto, nequaquam. Itaque priores duæ partes, quæ exeunt, reiiciuntur, quod minus habeant acrimoniæ, tertia pars colligitur, quę ut acrior, ita minus frigida, quàm acetū eſt. Tertiā partē, quàm collegerunt, quidā ter, aut quater ſupra fœces reponunt, ac deſtillant, ut euadat acrior, tum ipſarū fœcū, tū ignis ratione. Rubeus.

Acetum theriacale, deſtillatum.

Deſtillatur & acetum cum theriaca, addita aqua uitæ: exitque aqua multarum uirtutum, mirabilis ad ulcera faucium, & gutturis, cum ex prauis deſtillationibus, in morbo Gallico eroduntur: præcipuè autem ualens, ubi profundius deduci uis medicamenti debet. Quod ſi bolum Armenum, aut ſphragida in ea diſſolueris, ac eroſas partes tetigeris, ſeminaria eius contagionis abſumuntur, & ſanatur omnis eroſio. Valet optimè, ſi loca oblinantur, unde pili cadunt, barba præſertim, ſupercilia, & caput. Fracaſtorius.

Acetum deſtillatum uomitorium.

Acetum uomitorium fit, ſi pileo plumbeo, patinaque ærea, ut communis officinarum deſtillandi uſus inualuit, acetum deſtilletur, nulla reiecta parte, & eius aquę ſtillatitiæ, quæ dulcem ſaporem præ ſe fert, ad ℥. iv. exhibeatur, cùm uomitum ciere animus eſt. Mirificè enim & nullo labore, aut moleſtia id ciet: in pueris, ac debilioribus duæ unciæ ſatis ſunt: ſtomachum optimè purgat. Rubeus. C

Acetum roſaceum.

℞. Roſarum rubrarum mediæ maturitatis, præſectis & abiectis unguibus, hoc eſt imis foliorum partibus, abſque rore ſine pluuia lectarū, in umbra extra ſolem ad triduū aut quatriduū expanſarū, & reſiccatarū ℔. *j.*
Aceti ſextarios octo.
Inſolentur diebus quadraginta. Deinde reponantur, uel (quod melius eſt) abiectis foliis corruptis, acetum coletur ac reponatur. Quidam ſæpius mutant folia roſarum, nec ita diu ſtare in ſole ſinunt (uerbi gratia, ad dies triginta, uel pauciores (ut elegantius colore aſpectuque, & ſapore odoreque ualidius fiat acetum. Ad normam & exemplum aceti roſati parari etiam poſſent

ACETVM SALVIATVM, ex floribus ſiccatis ſaluiæ.
SAMBVCATVM, ex floribus ſiccatis ſambuci.
ROSMARINATVM, uulgò ANTHOSATVM dictum, ex floribus ſiccatis roriſmarini.
ACETVM LAVANDVLAE, ex floribus ſiccatis lauendulæ.
ACETVM CARYOPHYLLATVM, ex floribus caryophyllorum. Medici Colonienſes.

DE DILVTIS SEV INFVSIS PVRGANT. BILEM.

Infuſum ſeri lactis.

℞. Fol. roſarum recentium, completarum, mundatarum ℥. ij.
Rhabarbari electi ʒ. ij. G. xij. Nardi Indicæ ʒ. j. ß.
Rhabarbarum, & roſæ minutim incidantur, aut terantur, ſpica inciditur: macerentur per noctem, in ſeri lactis, præſertim caprini, libris duabus. Cola, leuiter exprime, & propina. * Bilem flauam clementer educendo, ſanguinem purgat. Meſues.

Aliud

Aliud ſerum lactis.

A ℞. Florum Borraginis, Bugloſſæ
Fumi terræ, Epithymi ana M. ß.
Polypodij quercini ʒ. vj.
Fœniculi ʒ.ij.
Folliculorum ſenæ ℥. ß.
Aquę lactis ℔. iij.

Fiat decoctio ad tertiæ partis conſumptionem, addantur
Mellis Roſati ℥.ij. Auguſtani.

Infuſum ſucci herbarum.

℞. Succi Intybi, Succi Lupuli, Succi
Borraginis, purgatorum ana ℥.iix.
Myrobalanorum citrinorum ℥.j.
Rhabarbari electi ʒ. iij.
Tamarindorum ℥.j.ß.
Pulpæ caſsiæ ſolutiuæ ℥. iij.

Myrobalanus & rhabarbarum teruntur, & per noctem in ſuccis macerantur: deinde manu compreſſum colatur, & propinatur. * Idem quod præcedens præſtat. Meſues.

Infuſio ad bilem prima.

℞. Rhabarbari electi ʒ.ij. Cinnamomi ʒ.ß Myrobalanorum citrinorum ʒ.ß.

Macerentur in aquarum ſtillatitiarum abſinthij, & fumariæ ana ℥.ij. In iure colato ſyrupi roſati laxat. ℥.j. additur, daturq; ægrotantibus potui. Andernacus.

Infuſio ad bilem ſecunda.

℞. Palmularum Indarum ℥.j.
Flor. Borraginis, Bugloſſæ, Violarum ana P.ß.
Glycyrrhizæ raſæ ʒ.j.ß.
Prunorum Damaſc. nu. vj.

Decoquantur in aquæ libra. Palmulæ è iure decocti ualidè exprimantur, & ubi id colatum fuerit, caſsiæ fiſtularis recentis uncia, uel drachmæ decem in eo diluantur, denturq; potui. Andernacus

Infuſio ad bilem tertia.

℞. Diaprunon ſimplicis ℥.ß. uel ʒ. vj. Diaprunon ſolutiui ʒ.j.ß. uel ʒ.ij. Syrupi adianthi ℥.j.

Sin autem metuas offenſionem ex diagrydio, rhabarbari expreſsi ʒ.j. uel ℈. iv. in locum illius ſurrogare poteris, & ex iure communi dilutum potui exhibere. Andernacus.

Infuſio ad bilem quarta.

B ℞. Caſsiæ fiſtularis recent. ℥.j. Rhabarbari minutim inciſi ℈.ij. Spicæ nardi G.iij.

Ex decocti communis, uel aquæ intybi unciis quatuor diluito, additoque ſerapij ex aceto ſimplicis ℥. j. & propinato. Andernacus.

Infuſio ad bilem quinta.

℞. Vuarum paſſarum ʒ.iij.
Glycyrrhizæ raſæ, Aniſi ana ʒ.j.
Prunorum Damaſc. nu. iij.
Palmularum Indarum ℥.ß.
Flor. Borraginis, Bugloſſæ, Violarum
Intybi recent. Latifolij, Cichorij ana P.j.

Decoquantur in aqua, colenturq;. In iuris huius decocti ℥.iv. Rhabarbari electi ʒ.j. uel ℈ iv. macerato per noctem: manè exprimito, ac in iure eodem caſsiæ fiſtularis recentis unciam, uel drachmas ſex diluito: cui ſyrupi uiolacei ℥.ß. uel ℥.ij. admiſceas. quinque uel ſex horis ante prandium exhibeto. Andernacus.

Infuſio ad bilem alia.

Catholici unciam ex aqua hordei, aut uiolarum ℥.iij· diluito, additoque ſyrupi uiolacei ℥. ij ac propinato. Interdum licet ſyrupum roſ. laxatiuum copioſiorem addere, ubi aluum ſoluere cogitamus. Andernacus.

DE INFVSIS PVRGANTIB. PITVITAM.

Infuſio hieræ ſimplicis.

℞. Hieræ ſimplicis, Aloes ana ʒ.v.

Macera decocto eupatorij uel epithymi ſuprà deſcripto ad ℔.j. In uaſe uitreo inſola ad dies decem. * Ventriculum & caput purgat: proinde amborum doloribus aſsiduis & hemicraniæ confert, ac febribus antiquis. Macerantur etiam decocto epithymi & thymi. Sic purgat humorem craſſum & melancholicum, & phlegmagogum eſt. Meſues.

Infuſio ad pituitam prima.

℞. Rad. Apij, Fœniculi, Petroſelini
Aſparagi, Ruſci ana ʒ.j.
Rad. Ebuli ʒ.ij.
Polypodij ʒ.v.
Chamæpityos M.ß.
Flor. Sambuci, Stœchados ana M.j.

C Decoquuntur in aquæ libra ad dimidias. In iure decocti ſeminis cnici ʒ.iij. foliorum ſenæ ʒ.ij. cinnamomi ʒ.j. zingiberis ʒ.ß. per noctem macerantur. Manè percolatis ſyrupi diacnicu ℥. j.ß. additur, & horis duabus ægro ante cibum propinatur. Andernacus.

Infuſio ad pituitam ſecunda.

Ex communi decocto glycyrrhizæ, uuarum paſſarum, aniſi, ſingulorum unciarum quatuor inſtar: diaphœnicon unciam ſemiſſem, uel (ſi ualentior aſſumet) drachmas ſex: ſyrupi uiolacei unciam diluito, datoque potui. Andernacus.

Infuſio ad pituitam tertia.

℞. Diaphœniconis ℥.ß. Syrupi uiolacei ℥.j.

In iure decocti communis, uel aquæ hyſſopi, uel menthæ, pro una doſi dilues, dabisque potui. Doſis autem iuris magna ex parte præter ſyrupum, & electuarium, unciarum quatuor eſſe debet. Andernacus.

Infuſio ad pituitam alia.

℞. Decocti ad pituitam educendam, quantum ſatis eſt.
Agarici trochiſcati ʒ.j. uel ℈.iv. uel ʒ.j.ß. macerato.

Ex eodem iure colato, diacnicu, uel diaphœnicon, uel benedictæ ʒ.iij. uel ℥.ß. cum ſyrupi uiolacei ℥. j. dilues, potuique propinabis. Andernacus.

Infuſio ad colicam.

℞. Hyſſopi, Calaminthæ ana M.j.
Paſſularum ℥.j.ß.
Aniſi, Fœniculi, Carui ana ℥.vj.
Sem. Cnici ℥.ij.
Polypodij ℥.j.ß.
Flor. Borraginis, Bugloſſæ
Violarum ana P.j.
Flor. Chamomillæ P.ß.

Omnia gallinacei curſu agitati defatigatique, & præparati, ut decet, uentri impoſita, ex aquæ ſextariis quinque ad tertias decoquito. In fine dum adhuc feruent, iniicito fol. ſenæ ℥.ij.ß. Agarici trochiſcati ʒ.x. finito per noctem macerari: deinde ius coletur, ſeruetur que uſui. Cùm neceſsitas poſtulat, ℥.iv. ſumito, additoque ſyru-

 pi uio-

pi uiolacei ℥.1.ac potui exhibeto. Si parum proficere medicina uidebitur, quòd æger fortè aluum habeat difficilem, diaphœniconis, aut benedictæ ʒ.j.ß. aut ʒ.ij adiicito.* Hæc potio ad m rbos, tum ex pituita, tum ex atra bile ortos plurimum ualet: uerùm præcipuus eius uſus eſt ad colicos dolores, partim ex pituita, partim ex flatuoſa materia creatos. Andernacus. A

DE INFVSIS PVRGANT. BILEM ATRAM.

Infuſio ad atram bilem prima.

℞. Confectionis Hamech ℥.ß.

In aquæ fumariæ, aut mercurialis, aut cyrſij unciis quatuor diluito, addito ſyrupi lupulorum ℥. j. & potui dato. Andernacus.

Infuſio ad atram bilem ſecunda.

℞. Catholici ℥.ß. uel ʒ.vj. In decocti proprij unciis quatuor dilues, addeſque ſyrupi uiolacei ℥. 1. & potui dabis. Confectio Hamech etiam ex aquis idoneis, uel decocto mercurialis aſſumi poteſt. Andernacus.

Infuſio ad atram bilem tertia.

℞. Fumiterræ, Lupulorum ana M.ß.
Flor. Borraginis, Buglosſæ, Violarum ana P. 1.
Paſſularum ʒ.iij. uel ℥.ß.
Polypodij ʒ.ij.
Caſſuthæ, Epithymi ana ʒ.iij.
Aniſi, Glycyrrhizæ ana ʒ.1.ß.

In aquæ libra ad dimidias incoquentur. In iure decocti fol. ſenæ ʒ.iij. catholici ℥.1. macerabuntur, ſyrupi uiolacei tantundem adiungetur. Tota potio una uice propinabitur. Andernacus.

Infuſio alia ad ſcabiem.

℞. Braſsicæ marinæ M.1.
Paſſularum ℥.1.

In iuſculo gallinacei, uel pulli coquito, & confectionis Hamech ʒ.iij. ſyrupi de fumo terræ ℥.1. in iuris prædicti triente diluito, datoque potui. Andernacus.

Infuſio alia ad atram bilem, ex ſero lactis.

℞. Foliorum ſenæ ℥.ß.

Macerentur in ſero lactis per noctem. In iure expreſſo colatoque, diluito Diacatholici ℥.1. uel ʒ.x. uel ℥.1. ß. ac potui aſſumantur. Andernacus. B

Infuſio alia ad idem.

℞. Epithymi Cretenſis ℥. 1.

Inferueſcat in ſero lactis caprini. Hoc deinde coletur, & exprimatur ualidè, addita ſyrupi uiolacei ℥. 1. quæ ſi parum ſoluere uentrem uideatur, nonnihil catholici reliquis adiici poterit. Andernacus.

DE INFVSIS SANGVINEM PVRIOREM reddentibus.

Infuſio purgans ſanguinem.

℞. Capill. Veneris M.1.
Violarum P.1.
Glycyrrhizæ raſæ ʒ. ij.
Paſſularum ℥.ß.
Ficuum nu. iix.
Myxariorum nu. vj.

In aqua decoquantur ad dimidias. In iure decocti per noctem macerentur
Rhabarbari electi ʒ.1.
Spicæ nardi ℈.1.
Senæ ʒ.iij.

Manè leuiter exprimantur, colenturq́;: addatur iulapij uiolacei ℥.1. potuique detur. Andernacus.

De Clyſteribus, Sectio IX.

Clyſter, *Latinus ablutio, Enema iniectio dicitur. Sunt autem alij*
- Nutrientes: *ut*
  - Clyſter ad nutriendum,
  - Clyſter ad nutriendum alius,
  - Alius, alius, *&c.*
- Alterantes *qualitate*
  - Prima. *Sic alij*
    - Calfacientes: *ut*
      - Clyſter ad morbos capitis calefaciēs,
      - Clyſter ad pituitam alterandam, *&c.*
    - Frigefacientes: *ut*
      - Clyſter refrigerans,
      - Enema humores bilioſos alterans, *&c.* C
  - Secunda. *Sic alij*
    - Emollientes: *ut*
      - Clyſter emolliens
        - Vnus,
        - Alter.
      - Clyſter ad ſcirrhum uteri, *&c.*
    - Aſtringentes: *ut*
      - Clyſter aſtringens & conſolidans,
      - Clyſter ad lienteriam,
      - Clyſter ad diarrhœam,
      - Clyſter aſtringens & ſiccans, *&c.*
    - Detergentes: *ut*
      - Clyſter detergens in dyſenteria,
      - Clyſter detergens & deſiccans,
      - Clyſter ad ulcus uteri, *&c.*
    - Conſolidantes: *ut* — Clyſter glutinatorius.
    - Vrinam *prouocantes: ut* — Clyſter ad retentionem urinæ.
    - Calculum *cōminuentes: ut* — Clyſter ad cōminuendū calculū.
    - Vermes *necantes*, Dolorem *ſedantes*, Purgantes, Flatus *diſcutientes* — *Vide in ſeq. ſignum A.*

Secun-

A

A. Secunda. *Sic alij*

- Vermes *necantes: ut*
  - Clyſter ad necandos uermes.
  - Clyſter ad aſcarides.
  - Clyſter ad uermes in uentriculo.
  - Clyſter ad uermes cum febri, *&c.*
- Dolorem *ſedantes: ut*
  - Clyſter ad colicum dolorem.
  - Clyſter ad colicum dolorem ex pituita uitrea.
  - Clyſter ex Hippocratico.
  - Clyſter ad dolorem nephriticum.
  - Clyſter ad paſsionem iliacam.
  - Clyſter ad dolorem coxendicum.
  - Clyſter ad dolores dyſentericos, *&c.*
- Purgantes
  - Bilem: *ut* — Enema ad bilem.
  - Pituitam: *ut* — Enema ad pituitam.
  - Bilem atram: *ut* — Clyſter ad humores melancholicos.
  - Aquam: *ut*
    - Clyſter ad aſciten.
    - Clyſter ad tympanitem.
    - Clyſter ad anaſarcam, *&c.*
- Flatus *diſcutientes: ut*
  - Clyſter ad flatus.
  - Clyſter ad flatus uteri, *&c.*

B

DE CLYSTERIBVS NVTRIENTIBVS.

Clyſter nutriens.

℞. Aquæ deſtillationis capi, uel decoctionis ℔.j.ß. Sacchari roſati ℥.ß.

Miſce, & iniiciatur poſt reiecta excrementa, uel cùm dormiturit: alioqui excrementa miſcerentur, & inficeretur id quod iniicitur. Rondeletius.

Clyſter nutriens alius.

℞. Lactis uaccini ℔.j.ß. Mellis ℥.iij. Iniiciatur, ut ſuprà. Rondeletius.

Alius nutriens.

℞. Decoctionis hordei mundati, in cremorem conuerſi ℔.j.ß. Vini quart.j.

Miſce, & iniiciatur, ut ſuprà. Vinum addendum eſt ad diſtribuendum cremorem hordei, tumq; augenda eſt ipſius uini quantitas, pro craſsitudine cremoris. Rondeletius.

Alius nutriens.

℞. Decoctionis pulli, uel hordei perfectè cocti ℔.j.ß. Vitellorum ouorum n.iij. Vini ℥.iij.

Miſce, iniiciatur, ut priùs admonui. Optimè ægrotos nutrit. Rondeletius.

ANNOTATIO.

Ad nutriendum clyſteres aliquando ſunt ex uſu, cum ægri ob imbecillitatem ætatis, uel morbi, uel teneram ætatem cibum deuorare, aut deuoratum retinere non poſſunt. Rondeletius.

DE CLYSTERIBVS CALFACIENTIBVS.

C

Clyſter ad morbos capitis frigidos & inteſtinorum.

℞. Mercurialis M.ij.	Stœchados, Chamomillæ ana P.j.
Origani, Calaminthæ, Rutæ ana M.j.	Agarici in panno ligati ʒ.ij. uel Colocynthidis ℥.ß.
Flor. Centaurij minoris, Anthos	Aniſi, Fœnigræci ana ʒ.iij.

Fiat decoctio in aqua maris uel fontis. In ℔.una ß. decoctionis diſſolue

Benedictæ ℥.j. Olei communis ℥.iij. Fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter ad pituitam alterandam.

℞. Rutæ, Pulegij, Calaminthæ	Cumini, Seſeleos ana ℥.j.ß.
Origani ana M.j.	Flor. Chamomillæ, Meliloti
Sem. Fœnigræci, Carui	Anthos, Stœchados ana P.ij.

Decoquantur ex iure pingui interaneorum ℔. huic uini maluatici, uel albi ueteris, aut rufi triens: olei anethini tantundem addatur, mixta aluo, quando opus eſt, iniiciantur. Andernacus.

DE CLYSTERIBVS REFRIGERANTIBVS.

℞. Maluæ, Violarum, Lactucæ	Citrulli, Melonum ana ℥.ß.
Fol. Cucurbitæ, uel Cucumeris, uel	Prunorum Damaſc. num.xx.
Peponum ana M.j.	Florum Violarum
Sem. Cucurbitæ, Cucumeris	Buglosſæ ana P.j.

Decoquuntur in aqua ad libram. In hac mellis uel ſacchari rubri ℥.j. diluitur: olei uiolacei ℥.iij. Miſce, & iniiciantur. Andernacus.

Clyſter ad bilem alterandam.

℞. Hordei excorticati, Seminis lini ana ℥.ij.

In aqua coquantur. Iuris huius decocti libræ, olei cõmunis ℥.iv. addantur, & per inferiora indantur. Andern.

Clyſter ad bilem contemperandam, alius.

℞. Maluæ, Violarum ana M.j. Hordei M.j.

Fiat decoctio in aqua, de qua accipe ℔. unam cui adde

 A

Sacchari rubri ℥.j.ß.
Vitell. ouorum num.j.
Olei uiolacei ℥.iij.
Salis parum. Miſce, & fiat clyſter.

DE CLYSTERIBVS EMOLLIENTIBVS.

Clyſter emolliens.

℞. Rad Maluæ, rad. Biſmaluæ
Rad. Liliorum ana quart.j.
Maluæ, Biſmaluæ ana M.j.
Sem. Lini ℥.j.
Ficuum paria xx.
Florum Meliloti
Violarum ana P.j.
Aniſi ʒ.iij.
Decoquantur in iure pingui, uel in aqua fontis, & in ℔.una diſſolue
Olei communis, uel Butyri recentis, uel axungiæ porci ℥.iij.
Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter emolliens alius.

℞. Parietariæ, Atriplicis
Mercurialis, Maluæ ana M.j.
Rad Liliorum alb. rad. Ebuli ana ℥.j.
Sem. Lini, Fœn græci ana ℥.ß.
Aniſi ʒ.ij.
Ficuum num.iv.
Flor. Chamomillæ, Violarum ana P.j.
Prunorum num.v.
Decoquuntur uſque ad libram. In iure diluuntur
Caſsiæ, Diaprunu S. ana ℥.j.
Hieræ picræ ʒ.v.
Mellis uiolacei, Butyri recentis ana ℥.j.ß.
Olei uiolacei, liliacei ana ℥.j.ß.
Iniiciatur clyſter tribus horis ante cibum. Andernacus.

Clyſter ad ſcirrhum uteri, emolliens.

℞. Rad. Altheæ ℥.iij.
Cort rad. Vlmi ℥.ij.
Maluæ M.ij.
Sem Lini, Fœnigræci ana ℥.ß.
Ficuum par.xx.
Sem. Apij, Petroſelini, Altheæ ana ʒ.ij.
Flor. Chamomillæ, Meliloti
Violarum, Maluæ ana P.j. B
Fiat decoctio in aqua, uel iure inteſtinorum porci, uel ueruecis, uel iure pingui. Decoctioni adde
Pinguedinis porci, uel Butyri recentis, uel Olei ℔.ß.
Iniiciatur ℔.ß. frequenter. Rondeletius.

DE CLYSTERIBVS ASTRINGENTIBVS.

Clyſter aſtringens & conſolidans.

℞. Hordei integri aſsi P.1.
Biſtortæ ℥.iij.
Plantaginis, Linguæ paſſerinæ
Sumach ana M.j.
Fiat decoctio. In ℔.una diſſolue
Seui hircini ℥.ij.
Miſce, & fiat clyſter. Detur poſt clyſteres deterſorios, uel purgationem excrementorum. Rondeletius.

Aliud aſtringens & conſolidans.

℞. Rad. Tapſi barbari ℔.ß.
Sumach, Plantaginis, uel Myrti, uel
Caudæ equinæ, uel Herniariæ, uel
Polygoni ana M.1.
Cort. Mali granati, Balauſtiorum ana ℥.1.
Roſ. rub. P.1.
Fiat decoctio in aqua ferrata. In ℔.una diſſolue
Succi Plantaginis ℥.ij.
Seui hircini ℥.1.ß.
Miſce. Rondeletius.

Clyſter ad lienteriam & diarrhœam.

℞. Rad. Tapſi barbati, rad. Biſtortæ ana ℥.iv.
Hypericonis, Myrti
Su mmitatum rubi ana M.1.
Pyrorum ſylueſtrium, uel Pomorum, uel
Caſtaneorum, paria xx.
Roſarum P.1.
Fiat extractio in aqua ferrata. In ℔.una diſſolue
Acaciæ, uel Hypociſtidos ℥.ß.
Miſce: Iniciatur poſt aliquam deterſionem, per medicamentum purgans & aſtringens, ut Rhabarbaro, uel Myrobalanis. Rondeletius.

Clyſter ad lienteriam.

℞. Rad. Cyperi, Tapſi barbati C
Biſtortæ ana ℥.1.
Abſinthij, Fol. Cupreſsi ana M.1.
Nucum cupreſsi num.iij.
Flor. Roſarum, Flor. Anthos, Stœchados
Saluiæ ana ʒ.1.
Fiat extractio in aqua ferrata, & uino aſtringente. In ℔.una diſſolue
Hypociſtidos, Ladani ana ℥.ß. Fiat clyſter. iniiciatur. Rondeletius.

Clyſter aſtringens & ſiccans.

℞. Hordei toſti P.ij.
Verbaſci, uel Polygoni, uel utriuſque Plantaginis, uel Myrti, uel Lentiſci P.ij.
Roſarum P.1.
Coquantur in aqua pluuiali, aut ferrata. In ℔.una diſſolue
Mellis roſacei colati ℥.1.
Seui hircini ℥.j.
Succi Plantaginis ℥.ij.
Miſce: & per inferiora infundantur. Andernacus.

DE CLYSTERIBVS DETERGENTIBVS.

Clyſter detergens in principio dyſenteriæ & teneſmi.

℞. Hordei integri P.ij.
Fiat decoctio in aqua. In ℔. una diſſolue
Sacchari rubri, uel Mellis communis ℥.1.
Miſce, ac fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter detergens & ſiccans.

℞. Hordei integri aſsi P.ij.
Roſarum rub. P.1.
Fiat decoctio. In ℔. una diſſolue
Mellis roſ. ℥.ß.
Sacchari roſat. tabulati ℥.1.
Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter detergens ualde.

℞. Lentium, Lupinorum ana P.1.
Fol. Myrti, Oleæ, Abſinthij ana M.1.
Florum Centaurij min.
Roſarum rubr. ana P.1.
Fiat extractio in aqua ferrata, uel lixiuio debili. In ℔. una diſſolue
Mellis roſ. ℥.iij.
Miſce: capiat manè. Rondeletius.

A DE CLYSTERIBVS CONSOLIDANTIBVS.

Clyſter glutinatorius.

℞. Succi utriuſque plantaginis
Succi portulacæ ana ℥.iv.
Boli Armeni, Sanguinis draconis
Amyli ana ʒ.ß.
Seui hircini uel caprilli ℥.j.
Mixta iniiciantur. Andernacus.

Clyſter conſolidans ulcera inteſtinorum.

℞. Rad. Verbaſci
Conſol. maior. ana ℥.ij.
Caudæ equinæ, Plantaginis ana P.j.
Roſarum rubrarum P.j.
Fiat decoctio in aqua ferrata. In libra una diſſolue
Seui hircini ℥.ij. Miſce: capiat redditis alui excrementis, & præcedente clyſtere deterſorio. Rondeletius.

Clyſter conſolidans.

℞. Hordei integri torrefacti P.j.
Plantaginis, Fol. Myrti ana M.j.
Flor. Roſarum P.j.
Fiat decoctio. In libra una diſſolue
Trochiſcorum alborum raſ. ℥.j.
Amyli ℈.ß.
Miſce, & iniiciatur. Rondeletius.

DE CLYSTERIBVS VRINAM PROuocantibus.

Clyſter ad urinæ retentionem.

℞. Rad. Altheæ ℥.iij.
Violarum M.ij.
Maluæ P.1.ß.
Paſſularum, Iuiubarum ana ℥.ß.
Sem. Melonum
Cucurbitæ, Citrulli
Cucumeris, contuſorum ana ʒ.iij.
Flor. Chamomillæ, Violarum ana P.1.
Coquantur in aqua hordei. In ℔.ß. diſſolue
Olei uiolacei ℥.iij.
Adipis cuniculi, uel butyri recentis ana ℥.1.
Miſce, & fiat clyſter. Andernacus.

B DE CLYSTERIBVS COMMINVENtibus calculum.

Clyſter ad comminuendum calculum.

℞. Rad. Graminis, Apii, Petroſel.
Aſparagi, Altheæ, Glycyrrhizæ ana ℥.ij.
Betonicæ, Saxifragiæ
Fœniculi marini, Lunariæ ana M.1.
Sem. Alkekengi, Milii ſolis
Sem. Palyuri ana ℥.1.
Fiat decoctio. In libra una diſſolue
Succi Parietariæ, uel Fœniculi marini, uel Raphani ℥.j.
Olei ſcorpionum ℥.iij.
Miſce, iniiciatur. Rondeletius.

DE CLYSTERIBVS VERMES NEcantibus.

℞. Abſinthii, Abrotani ana M.1.
Lupinorum P.ß.
Flor. Centaurii minoris P.1.
Fiat decoctio. In libra una diſſolue
Olei Amygdalarum amar.
Olei Laurini ana ℥.iij.
Miſce, iniiciatur. Rondeletius.

Clyſter ad aſcarides.

℞. Radicum Gentianæ
Ariſtolochiæ rotundæ
Clematitidis, uel Piſtolochiæ ana ℥.1.
Florum Marrubii, Foliorum Perſici
Abſinthii ana M.1.
Lupini, uel Orobi P.1.
Fiat decoctio in lixiuio & aqua, æquis partibus. Iniiciatur, ſed ſenſim & bis eadem hora. Rondeletius.

Ad uermes in uentriculo.

℞. Hordei mundati P.j.
Ficuum paria x.
C Aniſi ʒ.j.
Fiat decoctio. In ℔.ß. diſſolue
Mellis, uel Sacchari ℥.iij. uel Sapæ ℥.iv.
Fiat clyſter ſine oleo & ſale. Rondeletius.

Clyſter ad uermes cum febri.

℞. Endiuiæ, Cichorii, Scariolæ, Portulacæ ana M.1.
Fiat decoctio in ſero lactis, uel decoctione pulli. In libra una diſſolue
Mellis roſ. col. ʒ.ij. Succi roſarum ʒ.ß. Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter ad uermes cum alui fluore.

℞. Summitatum oleæ –
Myrti ana M.1.
Roſarum rubi P.1.
Centaurii minor. P.ß.
Fiat decoctio, & iniiciatur. Rondeletius.

Clyſter ad uermes cum alui fluxu, alius.

℞. Cort. mali granati ℥.1.
Myrobalan. citrinorum, chebulorum ana ℥.ß.
Fiat decoctio in aqua hordei perfectè cocti, & colaturæ libra una iniiciatur. Rondeletius.

Alius.

℞. Summitatum portulacæ M.ij. Cichorii M.1. Lentium P.1.
Fiat decoctio, de qua libra una iniiciatur. Rondeletius.

DE CLYSTERIBVS DOLOREM SEDANTIBVS.

Clyſter ad colicum dolorem.

℞. Rad. Altheæ ℔.ß.
Maluæ, Branchæ urſinæ, Abſinthii ana M.1.
Ficuum num. xx.
Sem. Lini, uel Fœnigræci ℥.1. uel ij.
Aniſi, Carui, Fœniculi, Cymini ana ʒ.ij. uel ℥.ß.
Flor. Chamomillæ, Meliloti, Sambuci ana P.1.
Fiat decoctio. In ℔.ß. diſſolue
Benedictæ ℥.1.
Olei Chamomillæ, uel Anethi ℥.iij. uel
Butyri ℥.ij.
Vini ℥.iij.
Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter

Clyſter ſedans dolorem colicum. A

℞. Sem.Aniſi, Fœniculi ana ℥.1.
Sem.Apij,Petroſelini, Anethi ana ʒ.ß.
Florum Chamomillæ
Meliloti,Sambuci ana P.ij.
Fiat decoctio in aqua & uino. In ℔.ß.diſſolue
Olei Chamomillæ,Rutacei ana ʒ.iij. Fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter ad dolorem colicum à pituita uitrea.

℞. Fol.Myrthi,Pulegii utriuſque, Marrubii
Calaminthæ ana M.1.
Fœnigræci ʒ.1.
Sem.Seſeleos, Carui, Cymini ana ℥.ß.
Flor.Chamomillæ,Lauendulæ,Sambuci
Anthos,Stœchados ana P.ß.
Fiat decoctio. In ℔.una uel ℥.x.decocti diſſolue
Vini maluatici, uel Vini albi ueteris ʒ.iij. Olei Anethini ʒ.iv.
Miſce, & fiat clyſter. Iniiciatur bis in die. Rondeletius.

Clyſter ex uino Hippocratico.

Mulier quædam nobilis,grauiſsimo dolore coli cùm teneretur,ut nihil aliud ad manum eſſet,uinum Hippocraticum iniiciendum imperaui:& paulo pòſt curata fuit.Ruſticus etiam,qui uinum emerat aromatites ex melle ad hylaria celebranda,curatus fuit.Vina autem hæc uel ſaccharum, uel mel ad deterſionem: Hippocraticum uerò uinum cinnamomum,aliud piper,zingiber,grana paradiſi recipit. Rondeletius.

Clyſter ad dolorem nephriticum.

℞. Rad.Altheæ,rad.Graminis,rad.Aſparagi
Glycyrrhizæ raſæ,uel Pedis columbini ana ℥.ij.
Betonicæ,Linariæ, Fol.Fœniculi marini ana M.1.
Aniſi,Sem.Lini,Fœnigræci ana ℥.ß.
Flor.Chamomillæ, Meliloti ana P.1.
Fiat decoctio. In huius libra una diſſolue
Butyri recentis,uel axungiæ porci recentis ℥.ij.
Olei ſcorpionum ʒ.ij.
Mellis communis ʒ.ij.
Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

Alius clyſter ad dolorem nephriticum.

℞. Maluarum cum rad.M.ij.
Ficuum, Paſſularum ana par. xxx.
Sem.Lini ʒ.j.
Sem. Maluæ, Sem.Alkekengi, Milii ſolis
Sem.Apii,Petroſelini ana ʒ. iij.
Baccarum Lauri,Iuniperi ana ʒ.ij. B
Flor.Hypericonis, Chamomillæ
Geniſtæ ana P.j.
Fiat decoctio in aquæ & uini æquis partibus. In ℔.ß. diſſolue
Olei Liliorum,Amygdal.amar.
Scorpionum ana ʒ.iij.
Terebinth.abietis ʒ.1.
Miſce,& fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter ad paſsionem iliacam.

℞. Rad.Altheæ ℔.ß.
Maluæ cum rad.M.ij.
Violarum M.j.
Flor.Violar. Chamomillæ ana P.1.
Fiat decoctio in aqua hordei. In ℔.una decoctionis diſſolue
Mel uiolarum,uel Caſsiæ nouiter extractæ,uel
Cymini cum ſaccharo ʒ.j.
Olei uiolacei ʒ.iij.
Miſce,& fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter ad paſsionem iliacam, ſi maximus ſentiatur æſtus.

℞. Maluæ, Violarum ana M.1.
Sem.Melonum, Cucumeris
Cucurbitæ, Citrulli ana ʒ.iij.
Pomorum acidorum part.x.
Flor.Violarum,Nenupharis,Bugloſſæ ana P.j.
Fiat decoctio. In ℔.una diſſolue
Mucilaginis ſem.Pſillii ʒ.j.
Olei Violar. uel Olei Nenupharis
Album. ouorum fortiter agitatorum ana ʒ.j.
Miſce,& fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter ad dolorem coxendicum.

℞.Pulegij utriuſque,Eryſimi,Iberidis ana M. j.
Fœnigræci,Rutæ, Aſari ana ℥.j.
Flor. Chamomillæ,Meliloti,Sampſuci
Lauendulæ ana P.j.
Fiat decoctio. In ℔.una decoctionis infunde
Agarici trochiſcati ʒ.iij.
Benedictæ laxat.ʒ.ß.
Olei Liliorum, Amygdal. ana ʒ.ij.
Olei de ſpica ʒ.ß. C
Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter ad dyſentericos magnosque dolores.

℞. Lactis uaccini ℔.ß.
Medullæ ʒ.ij.
Olei communis,uel Olei uiolacei ℥.iij.
Miſce,& fiat clyſter. Andernacus.

Alius ad dolores dyſentericos.

Cremorem ptiſanæ,aut lac tepidum,aut oleum roſaceum, & butyrum cum albumine ouorum, aut decoctum ſeminis lini ſubtèr dato.Si uigiliæ urgeant, decoctum roſarum foliorum cum uitellis ouorum aluo iniiciantur. Andernacus.

Alius clyſter dolores dyſentericos ſedans.

℞. Tragacanthi ʒ.ij.
In roſarum decocti ʒ.iv.ſoluuntur. His cremoris orizæ tantundem per clyſterem infundatur. Andernacus.

Alius.

℞. Lactis caprini cyathos vij.
Amyli ʒ.ß.
Lycij ʒ.ij.
Miſta omnia aluo indantur. Andernacus.

DE CLYSTERIBVS PVRGANTIBVS.

Enema ad bilem.

℞. Hordei excorticati, Sem.Lini ana ʒ.ij.
In aqua coquantur. Iuris huius decocti libræ adde
Olei communis ʒ. iv.
Miſce, & fiat clyſter. Andernacus.

Clyſter purgans pituitam.

℞. Rad. Enulæ, Pyrethri ana ʒ.j.
Marrubij,Pulegij,Calaminthæ,Rutæ ana M.j.
Agarici trochiſcati, in panniculo ligati ʒ.ß.
Flor. Chamomillæ,Roriſmarini ana P.j.
Fiat decoctio. In huius ℔. diſſolue
Benedictæ laxat. ʒ.j.
Mellis ſcillitici ʒ.ij.
Diaphœniconis,uel Indi maioris ʒ.ß.
Salis foſsitij ʒ.j.

Olei

A Olei nucum, uel olei rutæ ℥.iij.
Vini maluatici ℥.ij.

Miſce, & fiat clyſter. Andernacus.

Clyſter humores melancholicos purgans.

℞. Maluæ, Biſmaluæ
Parietariæ, Mercurialis ana M.j.
Epithymi, Scolopendrij, Betæ ana M.ß.
Rad. Apii, Petroſelini, Fœniculi
Aſparagi, Ruſci ana ʒ.ij.
Polypodii ℥.j.
Flor. Borraginis, Bugloſſæ
Lupulorum, Fumariæ, Meliloti
Chamomillæ, Anethi ana P.j.
Sem. Carthami, Aniſi, Fœniculi ana ℥.j.

Fiat decoctio. In huius libra una diſſolue

Hieræ Ruffi, uel Confectionis Hamech, uel
Diacatholiconis ℥.j.
uel Anthoſati ℥.j.
Sacchari rubri, uel Mellis uiolacei
Olei Anethini, Liliorum alborum
Violacei ana ℥.j.

Miſce, & fiat clyſter. Andernacus.

DE CLYSTERIBVS PVRGANTIBVS aquam.

Clyſter ad aſciten.

℞. Parietariæ, Pedis columbini, Rutæ
Fol. Sambuci, Ciclæ ana M.j.
Chamelææ, uel Braſsicæ marinæ, uel
Thymelææ ana M.ß.
Aniſi, Fœniculi ana ℥.ß.
Apii, Petroſelini ana ʒ.j.
Flor. Anthos, Geniſtæ ana P.j.
Aſari ℥.ß.

Fiat decoctio in aqua fontana. In libra una huius decocti diſſolue

Benedictæ laxat. ℥.j.
Vrinæ pueri ℥.ij.

Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

Alius ad aſciten.

℞. Rad. Apii, rad. Petroſelini
B Rad. Graminis, rad. Aſparagi
Rad. Rubiæ, rad. Pentaphylli ana ℥.ij.
Rad. Aſari, rad. Iridis recent. ana ℥.j.
Mercurialis
Braſsicæ marinæ, Rutæ
Ciclæ, uel Cucumeris ſylueſt. ana M.j.
Fol. Geniſtæ P.ij.

Fiat decoctio. In ℔ j. diſſolue

Vrinæ pueri ℥.iij. Benedictæ laxat. ℥.ß. Salis parum.

Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter ad tympanitem.

℞. Fol. Rutæ M.j.
Aniſi, Fœniculi
Carui, Cymini
Baccarum lauri ana ℥ ß.
Flor. Anthos, Stœchados ana P.j.
Aſari, uel Agarici ℥.ß.

Fiat decoctio. In libra una diſſolue

Benedictæ laxat. ℥.j. Olei Rutacei, uel Anethini ℥.iij. Vini ℥.iv.

Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

Clyſter ad anaſarcam.

℞. Pulegij utriuſque, Calaminthæ
Maioranæ ana M.j.
Agarici in panno ligati ℥.j.
Sem. Aniſi, Fœniculi
Sem. Rutæ ana ℥.ß.
Flor. Anthos, Stœchados ana P.j.

Fiat decoctio. In libra una diſſolue

Muriæ piſcium, uel Vrinæ pueri ℥.j. Benedictæ laxat. ℥.ij. Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

Alius ad anaſarcam.

℞. Rad. Enulæ camp. rad. Ireos recent. ana ℥.ij.
Aſari ℥. j.
Fœniculi, Carui, Maioranæ, Rutæ, Pulegij
Chamæpityos, Mercurialis ana M.j.
Sem. Apii, Petroſelini ana ʒ.ij.
Flor. Lauendulæ, Geniſtæ ana P.j.

Fiat decoctio. In ℔.j. diſſolue

C Benedictæ laxat. ℥.ß. Mellis roſ. col. ℥.ij. Salis communis ʒ.iij.

Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

DE CLYSTERIBVS FLATVS DISCVtientibus.

Clyſter ad flatus.

℞. Aniſi, Fœniculi, Apii
Petroſelini, Seſeleos ana ℥.ß.
Flor. Chamomillæ, Meliloti
Roriſmarini, Stœchados ana P.j.

Omnia ex uino & oleo decoquantur. Iuris libra aluo iniiciatur. Andernacus.

Clyſter ad flatus uteri.

℞. Mercurialis, Arthemiſiæ
Matricariæ ana M.j.
Flor. Anthos, Stœchados, Chamomillæ ana P.j.
Sem. Apii, Petroſelini ana ʒ.iij.

Fiat decoctio. In libra una diſſolue

Benedictæ laxat. ℥.j.ß. uel Hieræ ℥.j.ß. Olei nardini ℥.iij. Miſce, & fiat clyſter. Rondeletius.

DE INIECTIONIBVS IN VTERVM.

Iniectio in uterum menſes prouocans.

℞. Quinq; rad. aperient.
Rad. Rubiæ maioris ana ℥.ij.
Rad. Eryngij, Ciclaminis, Iuniperi ana ℥.iij.
Matricariæ, Sabinæ, Mercurialis ana M.j.
Cinnamomi, Spicæ utriuſque, Aſari ana ʒ.ij.
Seminis Nigellæ ℥.ß.

Fiat decoctio in aqua & uino albo, uel in uino & oleo chamomelino. Ex colatura fiat iniectio per metrenchytam. Rondeletius.

Iniectio in uterum, ad deterſionem ulceris poſt fœtum mortuum.

℞. Fol. Plantaginis
Agrimoniæ
Ceterach, Myrti
Lentiſci ana M. j.

Fiat

Fiat decoctio in aqua fontis, uel extinctionis plumbi, & in colatura diſſolue pro libra A
Sacchari rubri, Mellis roſ. col. uel Syrupi de roſis ſiccis ℥.iij.
Miſce, & fiat iniectio per metrenchytam. Rondeletius.

Iniectio in uterum ad ſcirrhum ipſius.

℞. Rad. Biſmaluæ, Liliorum ana ℥.iv. Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥.j.
Pulegii, uel Origani, uel Arthemiſiæ M.ß. Flor. Chamomillæ, Violarum ana M.j.
Fiat decoctio in iure pingui inteſtinorum, uel in aqua & uino albo dulci, non aſtringente, aut ſapa. Fiat iniectio per metrenchytam. Rondeletius.

Iniectio in uterum ad ſuffocationem eius.

℞. Galbani, Opopanacis ana ℥.1. Olei Violarum ana ℥.ß.
Olei Amygdal. dulc. Vini albi dulcis, uel Sapę ℥.1.ß.
Macerentur in ſapa, uel uino per noctem: deinde liqueſcant, & colentur: rurſus liqueſcant in oleis, & iniiciantur. Rondeletius.

Iniectio in ueſicam ad ulcus eius.

℞. Rad. Conſol. maioris ℥.1. Herniarię, Polygoni ana M.ß.
Caudæ equinæ, Plantaginis Flor. roſ. P.1.
Ceterach, Piloſellę Hypericonis P.ß.
Fiat decoctio in aqua hordei uel extinctionis plumbi, aut ferri: fiat iniectio per metrenchytam. Rondeletius.

De Gargariſmatis, Sectio X.

Gargariſmata *ex diuerſis rebus, pro uaria affectuum ratione inſtituuntur. Horum autem alia uel*

- Adſtringunt, B
  - Primum, ad oris inflammationē, per initia exhibendum.
  - Secundum.
  - Tertium.
  - Quartum.
  - Quintum.
  - Sextum.
  - Septimum.
  - Octauum.
- Diſcutiunt
  - Gargariſma ad inflammationem oris.
  - Aliud.
  - Gargariſma ad anginam, *&c.*
- Detergent
  - Gargariſma ad ulcerum oris deterſionem.
  - Gargariſma ad deterſionem pituitæ.
  - Gargariſma deterſorium commune, *&c.*
- Conſolidant
  - Gargariſma ad oris ulcera exiccanda.
  - Gargariſma ad oris ulcera in morbo Gallico.
  - Gargariſma ad putrida oris ulcera.
- Dolorem *ſedant*
  - Gargariſma ad dolorem dentium.
  - Aliud.
  - Aliud, *&c.*
- Odorem *oris gratum conciliant.* C

Gargariſma ad inflammatas tonſillas per initia exhibendum.

℞. Plantaginis, Oxalidis, Portulacę ana M.ß. Roſarum rubrarum P.1.
Cort. mali granati, Rhus ana ℥.ß. Cort. glandium ʒ.iij.
Decoquantur in aqua ad tertias. Iuri colato addantur
Diamoron ℥.ß. Syrupi de papauere ana ℥.1.
Syrupi myrthini Aceti ℥.1.
Miſce, & fiat gargariſma. Andernacus.

Aliud.

℞. Lentium, Roſarum, Palmularum ana quantum ſatis eſt.
Decoquantur in aqua, ut ſuprà, & fiat gargariſma. Andernacus.

Aliud.

℞. Aceti communis, uel Aceti roſati ℥.iv. Aquę ciſternę ℔.ß.
Miſce, & fiat gargariſma. Rondeletius.

Aliud.

℞. Aquę Solani Caprifolii ana ℥.iij.
Plantaginis Syrupi roſ. lax. ℥.ij.
Miſce, & fiat gargariſma. Rondeletius.

Aliud.

℞. Succi cotoneorum, uel Succi mali granati ℔.ß. Aquę communis ℥.iv.
Miſce, & fiat gargariſma. Rondeletius.

Aliud.

℞. Aquę peculi roſarum, uel Aquę plantaginis, uel aquę caprifolii ℥.3. Aceti roſati parum.
Miſce, & fiat gargariſma. Rondeletius.

Aliud

A

Aliud.

℞. Ceraſorum acidorum, uel Ceraſorum immaturorum M.ij.
Decoquantur in aquæ ciſternæ ℔.ij. Iuri colato adde — Aceti ℥.ij.
Miſce, & fiat gargariſma. Andernacus, ex Rondeletio.

Aliud.

℞. Summitatum Rubi, uel Myrti, uel — Piloſellæ, Ceterach, Plantaginis ana M.ß.
Vitis, uel Pyri ſylueſtris M.1. — Roſarum rub. P.1.
Fiat decoctio in aqua pluuiali. In ℔. una ß. diſſolue
Sacchari ℥.iij. uel Syrupi roſati, uel Mellis roſati, uel Diamoronis.
Miſce, & fiat gargariſma. Rondeletius.

DE GARGARISMATIS DISCVTIENTIBVS.

Gargariſma ad oris inflammationem.

℞. Hyſſopi, uel Satureiæ, uel Origani M.1. — Glycyrrhizæ raſæ ℥.1.
Flor. Anthos, Stœchados ana P.1. — Paſſularum, Ficuum ana paria xx.
Fiat decoctio in aqua hordei integri. In ℔.1.ß. diſſolue
Mellis roſati col. ℥.iv. — Miſce, & fiat gargariſma. Rondeletius.

Gargariſma ad anginam.

℞. Spinæ Aegyptiæ ʒ.1. — Furfuris frumenti P.ß.
Iridis ʒ.ß. — Palmularum num. vij.
Glycyrrhizæ ʒ.ß.
Ex ſapa uel aqua decoquantur. Iuri paululum mellis addatur. Andernacus.

Aliud.

℞. Diamoronis ℥.1.ß. — Aquæ plantaginis
Mellis roſati — Aquæ caprifolij ana ℥.iv.
Ex his mixtis fiat gargariſma: eoq; ſæpius æger quotidie utatur. Andernacus.

B

DE GARGARISMATIS DETERGENTIBVS.

Gargariſma ad ulcerum oris deterſionem.

℞. Agrimoniæ, Ceterach, Plantaginis — Fiat decoctio in aqua hordei. In ℔. una ß. diſſolue
Summitatum rubi, Fol. Arbuti — Mellis roſ. col. ℥.iv.
Fol. Pyri ſylueſt. Myrti, Lentiſci M.ß. — Miſce, & fiat gargariſma. Rondeletius.

Gargariſma ad deterſionem pituitæ, quæ partibus oris adhæret.

℞. Hyſſopi, Origani ana M.1. — Mellis ſcillitici, uel Oxymellis ſcillitici, uel
Glycyrrhizæ ʒ.iij. — Syrupi de glycyrrhiza, uel Syrupi de Stœchade ℥.iv.
Fiat decoctio in aqua. In ℔.j.ß. diſſolue — Miſce, & fiat gargariſma. Rondeletius.

Gargariſma deterſorium commune.

℞. Piſorum P. ij. — Mellis roſati ℥.1.
Decoquantur modicè. In ℔.ß. adde — Miſce, & fiat gargariſma. Andernacus.

Gargariſma ad pituitam lentam detergendam.

℞. Hyſſopi, Saluiæ, Thymi ana M.ß. — Oxymellitis ℥.iv.
Decoquantur in aqua ad tertias. In ℔.j. diſſolue — Miſce, & fiat gargariſma. Rondeletius.

Aliud.

℞. Maioranæ, Saluiæ — Ex aqua decoquantur ad tertias. In ℔.ß. adde
Hyſſopi, Origani ana M.1. — Sem. Nigellæ, Condyſi ana ℈.ij.
Paſſularum ℥.1. — Syrupi de praſsio
Cort. rad. Ebuli — Mellis roſati col. ana ℥.1.
Cort. capparorum ana ʒ.ij. — Miſce, & fiat gargariſma. Andernacus.

DE GARGARISMATIS CONSOLIdantibus.

C

Gargariſma ad oris ulcera putrida.

℞. Plantaginis utriuſque, Prunellæ — Roſarum rub. Maluæ
Fragariæ, Liguſtri — Flor. Intybi ſylueſt. ana æqualis modus.
Decoquantur omnia in uaſe fictili nouo ex aqua, fiatq; gargariſma. Andernacus.

Gargariſma ad oris ulcera exiccanda.

℞. Plantaginis — Roſarum rub.
Myrti — Pyri ſylueſtris ana M.1.
Fiat decoctio ad conſumptionem tertiæ partis. In libra una diſſolue
Aluminis ℥.1. uel ℥.ij. — Vini albi parum.
Miſce, & fiat gargariſma. Rondeletius.

Ad ulcera oris in morbo Gallico.

In morbo Gallico frequenter utimur emplaſtris aut unguentis ex argento uiuo paratis, unde dentes, lingua, aliæq; partes inficiuntur. Ad horum autem affectuum præcautionem utimur gargariſmatis ex oleo amygdalarum dulcium, butyro, aut iuſculo pingui. Prohibent enim hæc gargariſmata exulcerationem, & pituitæ defluxum non impediunt. Rondeletius.

DE GARGARISMATIS DOLOREM ſedantibus.

Gargariſma ad dolorem dentium in principio.

℞. Rad. Pentaphylli ℥.ij. — Radicum Cyperi
Hederæ M.1. — Nucum cupreſsi ana ℥.ß.
Fiat decoctio in aqua & aceto, fiatq; gargariſma: quod in ore retinendum eſt. Rondeletius.

Gargariſma ad dolorem dentium, fluxione iam facta.

℞. Pyrethri ℥.ß. — Radicum Quinquefolij ℥.1.

Caryophyllorum Piperis longi ʒ. ij. A
Cubebarum ana ʒ. ij. Hederæ M. ij.
Fiat decoctio in uino aſtringente, & aqua, fiatq; gargariſma: quo, ut priore, utendum eſt. Rondeletius.

DE GARGARISMATIS ODORATIS.

Gargariſma ad oris fœtorem.

℞. Hordei integri torrefacti P. 1. Corticis citri ℥. 1. ß.
Roſarum P. ß. Caryophyllorum, Cinnamomi ana ʒ. iij.
Fiat decoctio in aqua ciſternæ, & pauco aceto, qua colluatur os. Rondeletius.

Aliud.

℞. Rad. Cyperi ℥. 1. Santali citrini
Roſ. rub. P. 1. Cinnamomi ana ʒ. ij.
Fiat decoctio in aqua ciſternæ, uel chalybeata. Colluatur os. Rondeletius.

Alius ad oris fœtorem.

℞. Aquæ myrti, Aquæ roſarum ana ℥. ij. Moſchi, uel Ambræ G. vj.
Aquæ flor. Geniſtæ, uel Aquæ Citri ℥. ß. Salis parum.
Quòd ſi ditiori paretur gargariſma, maior portio moſchi uel ambræ poterit dari. Rondeletius.

De Errhinis, Sectio XI.

Errhina *ſunt, quæ naribus inſeruntur: uulgus caput-purgia uocat. Sunt autem uel*

- Purgantia
  - Bilem.
  - Pituitam.
  - Melancholiam.
- Detergentia: *ut* B
  - Errhinum detergens pituitam.
  - Errhinum ad ulceris eroſionis deterſionem.
  - Errhinum ad ulcera narium detergenda & exiccãda.
- Conſolidantia: *ut* — Errhinum ad ulcera purganda, & conſolidanda.
- Erodentia: *ut* — Errhinum carnem excreſcentem auferens.
- Dolorem mitigantia: *ut*
  - Errhinum ad capitis dolorem à pituita.
  - Errhinum ad uetuſtum capitis dolorem.
  - Aliud, Aliud.
- Aſtringentia: *ut* — Errhinum ad ſanguinem reprimendum.
- Odorata: *ut* — Errhina ad fœtorem narium.

DE ERRHINIS PVRGANTIBVS BILEM.

Errhinum purgans bilem.

℞. Succi roſarum ℥. ß. Mellis parum.
Diagridij ʒ. 1. Miſce.
Si nimium liquida ſint, adde ad inſpiſſationem farinæ lupinorum parum, aut hordei, aut orobi. Si autem ex ſyrupo roſ. laxatiuo parare uelis, mel erit ſuperfluum. Rondeletius.

DE ERRHINIS PVRGANTIBVS pituitam. C

Errhinum purgans pituitam.

℞. Rad. Pyrethri, Ireos ana ℥. 1. Agarici trochiſcati ʒ. iij.
Pulegij, Calaminthæ, Origani ana M. 1. Flor. Anthos, Stœchados ana P. 1.
Fiat decoctio. In libra una diſſolue
Mellis Anthoſati, Mellis Scillitici ana ℥. iij. Fiat caput-purgium. Rondeletius.

Aliud.

℞. Succi Ciclæ Vini albi ℥. iv.
Anagallidis depuratorum ana ℥. iij. Mellis ℥. ij. Miſce.
Quòd ſi efficaciora optes, adde
Diagridium, uel Agaricum, uel Colocynthidem, uel Veratrum. Rondeletius.

Aliud purgans pituitam.

℞. Succi Cucumeris aſinini, uel Ciclæ, uel Agarici trochiſcati ʒ. ij.
Mercurialis, uel Ciclaminis ℥. ij. Vini parum.
Fiat decoctio, quæ coletur. In colatura diſſolue
Mellis quantum ſatis ad inſpiſſationem: aut mel in decoctione ponatur ſine uino, contritumq; ſit agaricum, & decoquantur ſimul. Decoctio inſpiſſetur ad mellis conſiſtentiam. Rondeletius.

DE ERRHINIS PVRGANTIBVS MElancholiam.

Errhina ad melancholiam ex iiſdem parantur, quæ pituitam eliciunt: uerùm iis adduntur ſena, polypodium, thymum, epithymum, & ueratrum nigrum. Rondeletius.

DE ERRHINIS DETERGENTIBVS.

Errhinum detergens pituitam.

℞. Hordei integri P. j. Lentium, uel Lupinorum P. ß.

Marrubij,

A Marrubij, uel Pulegij M.1. Fiat decoctio. In ℔.j. diſſolue
Maioranæ M.ß. Mellis Anthoſati, Mellis Squillitici ana ℥.j.ß.
Miſceantur, & per nares attrahantur. Rondeletius.

Ad ulceris eroſionis deterſionem.

℞. Decoctionis hordei ℔.j. Mellis roſacei col. ℥.iij.
Miſce, & attrahantur per nares. Rondeletius.

Errhinum ad ulcera narium detergenda & exiccanda.

℞. Summitatum Myrti, uel Lentiſci M. j. Malorum punicorum integrorum, immaturorum, contuſorum num.ij.
Fiat decoctio cum aqua & uino, ſi non adſit inflammatio: quæ ſi adſit, cum aceto contundantur, deinde fortiter exprimantur. Colaturæ adde Mellis roſati col. ℥.iv.
Fiat errhinum, quo utatur in tumoribus & ulceribus malignis narium. Rondeletius.

Errhinum ad ulcera purganda & conſolidanda.

℞. Succi Plantaginis, Solani Roſarum ana ℥. iv. Vini albi, aut Succi mal. punicorum Mellis ana ℥.1. ß.
Miſceantur, fiatq; errhinum. Andernacus.

Errhinum ad carnem excreſcentem.

Omphacij in æneo uaſe parati quantum morbi magnitudo, & partis affectus ſenſus poſtulat, humoribus iam ſupradictis diluatur, adhibeaturque: * detergit, & carnem imminuit. Rondeletius.

DE ERRHINIS DOLOREM MITIgantibus.

Errhinum ad capitis dolorem ex pituita.

℞. Succi Betæ, uel Ireos, uel Helenij Succi Maioranæ ana ℥.1. ß. Vini albi ℥.j. Zingiberis, Pyrethri ana P.j.
Miſceantur diligenter, utitorque, ut ſuperioribus. Andernacus.

Errhinum ad uetuſtum capitis dolorem & lippitudinem.

B ℞. Nigellæ ʒ.ij.ß. Salis Ammoniaci ℈.j. Elaterij ℈.iv.
Trita excipiuntur oleo Sycionio, aut Irino, ut cerati ſpiſsitudinem habeant. Hoc medicamento nares ſubungentem attrahere ſurſum iubeto. Andernacus.

Aliud.

℞. Decocti Maioranæ ℥.1.ß. Mannæ granatæ ʒ.vj.
Mixta ante cibum per nares attrahantur. Andernacus.

Aliud.

℞. Succi Maioranæ ℥.j.ß. Nigellæ torrefactæ ʒ.j.
His tepefactis ante cibum manè utendum eſt. Quòd ſi narium ulcera ægrum infeſtent, eaque ſordida & fœdi odoris fuerint, commiſcebuntur ſucci anagallidis, aut betæ, aut ciclaminis quadrans, uini ℔.j. mellis anthos ℥. iv. Mixta naribus indentur. Andernacus.

Caputpurgium Auicennæ.

℞. Nigellæ, aur.ij. Salis ammoniaci, aur.ij. Succi cucum. aſinini, aur. j.
Terantur, & cum oleo nigellæ q.ſ. uel donec perueniat ad ſpiſsitudinem ceræ liquefactæ fiat caputpurgium, quo nares illinantur. Confert ophthalmiæ longe, dolori capitis. Ex ipſo namq; plurimam humiditatē trahit.

DE ERRHINIS ASTRINGENTIBVS.

Errhinum ad ſanguinem reprimendum.

℞. Thuris ℈.ij. Aloes ℈.j.
Contrita in puluerem, ex albumine oui ſubigantur, & molliſsimis pilis leporinis adiectis, in penicilli formulam redigantur. quod naribus indatur, tanquam peculiare parti affectæ remedium. Vel
℞. Succi Polygoni Plantaginis ana ℥.j.ß. Succi ſtercoris aſinini ℥.ij. Pollinis ℥.j.ß.
Penicillum ex panno lineo formetur, quod his imbutum naribus indatur. Andernacus.

C DE ERRHINIS ODORATIS.

Errhinum ad fœtorem narium.

℞. Succi roſarum, uel Maioranæ ℥.ij. Aquæ roſarum, uel flor. Aranciorum, uel Myrti ℥.j.
Mellis roſa. colati, ad adhæſionem, parum: uel adde modicum gummi tragacanthi & Arabici ad inſpiſſationem: naribus admoueantur. Quòd ſi fœtor narium ſit cum ulcere, ex ſucco roſarum tantùm, & aqua roſacea, uel aqua myrti parari debet. Si uerò à nimia humiditate, aqua ex floribus citri, ſuccus maioranæ, & alia calidiora ſunt uſurpanda. Rondeletius.

De Fomentis, Sectio XII.

Fomenta *à fouendo dicta ſunt, quòd ſcilicet ſuo calore partes corporis, quibus applicantur, foueant. His ſæpe utimur antequam uel cataplaſmate, uel unguentis utamur, quo pori aperiantur, partes relaxētur, & quodammodo uiam muniant alijs remedijs. Horum autem alia alterant uel qualitate*
- Prima. *Sic alia reſiſtūt*
  - Calori *uehementiori: ut*
    - Fomentum in febribus ardentibus.
    - Fomētum ad ſtomachum in febribus bilioſis, &c.
  - Frigori: *ut* Fomentum ad ſtomachi frigus, &c.
- Secunda. *Vide in ſequentibus ſignum A.*

A.

Secunda. Sic alia:

- Aſtringunt: *ut*
  - Fomentum ad alui fluxiones.
  - Fomentum pro uentriculo roborando, *&c.*
- Aperiunt: *ut*
  - Fomentum ad menſtrua prouocanda.
  - Fomentum ad urinæ retentionem, *&c.*
- Diſcutiunt: *ut*
  - Fomentum reſoluens, & flatus diſcutiens.
  - Fomentum ad lienis inflammationes.
  - Fomentum relaxans.
  - Fomentum ad ophthalmiam.
  - Fomentum diſcutiens pro œdemate, *&c.*
- Emolliunt: *ut*
  - Fomentum ad lienem induratum.
  - Fomentum ad tumores emolliendos, *&c.*
- Dolorem *leniunt: ut*
  - Fomentum ad dolorem pleuriticum.
  - Aliud.
  - Fomentum ad colicum dolorem ex frigido.
  - Fomentum ad dolorem nephriticum.
  - Fomentum ad dolorem lateris, *&c.*

Fomentum in febribus ardentibus.

REFRIGERATO lactucæ ſucco, uuæ acerbæ, portulacæ, ſolani, & umbilici Veneris, ſtomachum aut aliam partem inflammatam, præſertim in febri marcorem expertæ, linamentis tinctis foueto. Andernacus. B

Fomentum in febribus bilioſis.

℞. Olei Roſacei, Chamomelini ana ℥.ij. Succi malorum aranciorum ℥.iij. Vini auſteri ℥.j.ß.
His commixtis, calefactisq́;, ſtomachus per linteum aut ſpongiam expreſſam foueri debet. Andernacus.

Fomentum in febribus quotidianis.

℞. Olei Chamomelini, Maſtichini ana ℔.ß. Vini ℥.iv.
His calentibus ſtomachus foueatur. Andernacus.

Aliud ad ſtomachi frigus.

℞. Chamomillæ ʒ.ij.	Abſinthij
Maſticis, Nardi Gallicæ	Anethi ana ʒ.j.

Coquantur in quinq; unciis uini, olei omphacini unciis quatuor. Andernacus.

DE FOMENTIS ASTRINGENTIBVS.

Fomentum ad alui fluxiones.

℞. Gallæ, Malicorij	Rad. Baccarum cupreſſi ana ℥.ß.
Quinquefolij	Olei communis ℔.j.

Coquantur ad tertias. Spongia iure decocti madida ano admoueatur. Andernacus.

Fomentum ad uentriculum roborandum.

℞. Foliorum Altheæ,	Cort. Citri ℥.ß.
Menthæ,	Spicæ nardi, Squinanthi ana ʒ.ij.
Abſinthij ſiccorum ana M.j.ß.	Roſ. rub. P.ij.

Decoquantur omnia in uino ſtyptico, ex quibus uentriculi regio foueatur. Rondeletius.

Aliud.

℞. Menthæ, Abſinthij	Sem. Plantaginis, Portulacæ ana ʒ.ij.
Labruſcæ	Balauſtiorum, Roſarum ana P.ij.
Sumach ana M.j.	Cort. mali granati ℥.ß.

C

Fiat decoctio in uino ſtyptico, quo foueatur regio uentris inferioris. Rondeletius.

Fomentum pro ſtomacho eructuoſo.

℞. Roſarum, Abſinthij	Flor. Sambuci, Caryophyllorum
Menthæ, Serpilli	Zingiberis ana q. ſ. eſt.

Bulliant in uino rubro, fiatque fomentatio.

DE FOMENTIS APERIENTIBVS.

Fomentum ad menſtrua prouocanda.

℞. Rad. Rubiæ maioris, rad. Eryngij	Pulegij, Matricariæ ana M.j.
Rad. Fœniculi, rad. Apij	Sem. Apij, ſem. Petroſelini, ſem. Seſeleos, Fœnigræci
Rad. Petroſelini, rad. Graminis ana ℥.iv.	Sem. Altheæ ana ℥.j.
Rad. Liliorum, rad. Altheæ ana ℥.ij.	Flor. Chamomillæ, Leucoi ana P.ij.

Fiat decoctio in aquæ duabus partibus, & una uini albi. Foueatur uterus. Rondeletius.

Fomentum ad urinæ retentionem & calculum.

℞. Rad. Altheæ ℥.ij.	Sem. Apij, Petroſelini, Seſeleos ana ℥.ß.
Calamenthi, Origani ana M.j.	Flor. Chamomillæ, Meliloti ana P.j.
Sem. Fœnigræci, Lini ana ℥.j.	Rad. Apij, Petroſelini, Graminis, Aſparagi ana ℥.ij.

Fiat decoctio in aqua & uino uel oleo, fiatq́; fotus cum ſpongiis uel filtro macerato in decoctione. Rondelet.

DE FOMENTIS DISCVTIENTIBVS.

Fomentum reſoluens ac flatus diſcutiens.

℞. Maluæ cum rad. M.j.	Florum Chamæmeli, Meliloti ana P.j.

Sem. Lini

A Sem.Lini ℥.j. Aniſi ℥.ß. Ficuum num.xl.

Decoquantur in aqua ad tertias. Veſicam iure hoc calente repletam, lateri affecto ſemel atq; iterum admoueto. Andernacus.

Fomentum ad lienis inflammationes.

℞. Thymi, Origani ana M.ß.

Decoquantur ex oleo nardino, & uino: aut ex roſaceo cum uino, & aceto, aut auſtero uino, aut dulci, aut ſapa, ne caput offendatur. Quòd ſi ex frigido humore prodierit inflammatio, pulegium, thymum, & origanum in oleis & uino decoqui, & lienem ex iure illorum foueri oportet. Andernacus.

Fomentum relaxans.

℞. Rad.Liliorum, Altheæ ana ℥.iv.
Rad.Cucumeris ſylueſtris ℥. ij.
Ficuum num. xx.
Sem.Lini, Fœnigræci, Altheæ ana ℥.j.
Sem.Apij, Petroſelini ana ℥.ß.
Flor.Chamæmeli, Meliloti ana P.ij.

Fiat decoctio in aqua, qua foueatur pars affecta calida. Rondeletius.

Fomentum ad ophthalmiam.

℞. Fol.Euphragiæ M.j.
Paleæ auenæ M.ij.
Fœnigræc.in aqua fœniculi lot.ʒ.iij.
Sem.Aniſi
Fœniculi ana ʒ.j.ß.
Flor.Stœchados P.ß.

Fiat puluis: ex quo fiant duo ſacculi quadrati, qui infundantur in modico uini albi, & aquæ fœniculi: deinde foueantur oculi. Rondeletius.

Fomentum diſcutiens œdemata.

℞. Calamenthi, Origani, Betonicæ
Flor. Roriſmarini, Roſ.rubr.ana P.j.
Fol.Lauri, Saluiæ ana M.ß.
Lupinorum ʒ.ij.
Calami odorati, Squinanthi
Spicæ nardi ana ʒ.ij.
Flor.utriuſque Stœchados
Fol.Roriſmarini, Roſ.rub.ana P.j.

Fiat decoctio in aquâ pluuiali: deinde adde aceti modicum: ſpongia fiat fotus. Rondeletius.

B

DE FOMENTIS EMOLLIENTIBVS.

Fomentum ad lienem induratum.

℞. Florum Chamomillæ
Stœchados, Meliloti ana M.j.
Flor.Geniſtæ, Anethi
Scolopendrij ana M.j.ß.

Fiat decoctio in uino albo & aqua: fiatque fotus. Rondeletius.

Fomentum ad tumores emolliendos lienis.

℞. Rad.Altheæ ʒ.ij.
Rad.Ireos ℥.ß.
Fol.Altheæ, Maluæ ana M.j.
Abſinthij M.ß.
Sem.Lini, Fœnigræci ana ℥.ß.
Sem.Tamariſci, Stœchadis ana P.j.

Fiat decoctio in tribus aquæ partibus, una uini albi, addendo aceti modicum: deinde foueatur lien. Rondel.

DE FOMENTIS DOLOREM SEDANTIBVS.

Fomentum ad dolorem pleuriticum.

℞. Maluæ, Saluiæ, Abſinthij, Abrotani, Scabioſæ ana M.ß.

In ſextario aquæ ad tertias decoquito: ſpongia ex iure decocti expreſſa, partem affectam foueto. Andernacus.

Aliud ad dolorem lateris.

℞. Maluæ cum radice M.j.ß.
Ficuum num.xl.
Flor.Chamomillæ, Meliloti, Violarum ana P.j.
Sem.Lini, Fœnigræci ana ℥.j.
Aniſi ℥.ß.

Fiat decoctio in aqua pro fotu. Rondeletius.

Aliud in materia frigida.

℞. Maluæ cum rad. M.j.ß.
Calaminthæ M.1.
Sem.Lini, Fœnigræci ana ℥.j.
Aniſi, Fœniculi ana ℥.ß.
Flor.Anthos, Chamomillæ
Meliloti, Sambuci ana P.j.

C Fiat decoctio, quæ ueſicæ, aut cucurbitæ, aut uaſi æneo infundenda, deinde parti applicanda. Veſica commodius lateri applicatur, uel ſpongia mollis expreſſa, pannoq; raro ſicco inuoluta, ne odor ægrotantis nares feriat. Frequenter autem mutandi ſunt fotus, ne refrigerati lædant. Rondeletius.

Fomentum ad dolorem colicum.

℞. Radicum Altheæ ℥.ij.
Calamenthi, Origani ana M.j.
Sem.Lini, Fœnigræci ana ℥.j.
Sem.Apij, Petroſelini, Seſeleos ana ℥.ß.
Flor.Chamomillæ
Meliloti, uel Flor.Sambuci ana P.j.

Fiat decoctio in aqua & uino, uel oleo: fiatq; fotus cum ſpongiis, uel filtro macerato in decoctione. Rondel.

Fomentum ad dolorem nephriticum.

Fomentum ad dolores nephriticos ex panniculis laneis nunc oleo dulci, nunc chamæmelino madidis paratur, lumbisq; imponitur. Andernacus.

Aliud ad dolorem nephriticum.

℞. Rad. Altheæ ℥.ij.ß.
Parietariæ, Maluæ, Altheæ
Petroſelini Macedonici ana M.j.
Sem.Milij ſolis ℥.ß.
Sem.Lini, Fœnigræci ana ʒ.j.
Flor.Chamomillæ, Meliloti, Anethi ana P.j.

Fiat decoctio in tribus partibus aquæ, uel una uini albi: ex qua foueatur regio renum, & ureterũ dolentium. Rondeletius.

Aliud fortius.

℞. Rad. Saxifragiæ, rad.Raphani ana ℥.j.
Rad.Liliorum alborum, Altheæ ana ℥.j.
Senecionis, Parietariæ, Violariæ
Siſymbrij aquatici ana M.j.
Maluæ, Branchæ urſinæ, Altheæ ana M.ß.
Sem.Saxifragiæ, Milij ſolis ana ℥.ß.

Fiat decoctio, ut ſuprà. His enim ad frangendos calculos uis non mediocris ineſt. Rondeletius.

Fomentum emolliens, doloresq; ſedans.

℞. Foliorum uiſci pomorum, minutim conciſorum cum fructibus M.iij.
Rad.Altheæ cum foliis
Maluarum, Violarum ana M.ij.
Sem.lini, ſem.Fœnigræci ana ℥.ij.
Flor.Chamæmeli, flor. Meliloti ana P.ij.

Decoquantur cum lacte, fiatq́; fomentum. Inflammationes arcet, dolores mirum in modum ſedat, partisq́ue A
ſubſtantiam fouendo, pus exquiſitum citiſsimè mouet. Quercetanus.

De Epithematibus, Sectio XIII.

Epithemata, *malagmata dicuntur, quæ uiſceribus, alijsq́; partibus applicantur. Hodie irrigationem, uel humectationē uocant: ſotus modo ſupra cor, hepar & pectus totum accommodantur: in hecticis quidem & febribus ardentibus, peſtilentialibus palpitatione & cardiaca. Fiunt autem ex aquis ſtillatitijs & pulueribus: ita ut pro qualibet libra aquarum, ponātur ʒ.ij. pulueris ſeu ſpecierum, uel ʒ.j.ß. Horum autem alia alterant*

- Vniuerſaliter *partes omnes: ut* — Epithema commune omnium partium.
- Particulariter
  - Cerebrū: *ut*
    - Epithema *ad frontem*
      - Primum.
      - Secundum.
      - Tertium.
    - Epithema *ad ſomnum*
      - Primum.
      - Alterum.
    - Epithema ad capitis dolores.
    - Epithema ad faciei eryſipelata, *&c.*
  - Cor: *ut*
    - Epithema *in febri continua*
      - Primum.
      - Secundū.
    - Epithema ad uirium imbecillitatem. B
    - Epithema in febribus ardentibus.
    - Epithema ad febres ardētes & ſiccas.
    - Epithema ad palpitationē cordis ex bile.
    - Epithema ad frigidos cordis affectus, *&c.*
  - Pectus: *ut* Epithema ad hecticam
    - Primum.
    - Alterū, *&c.*
  - Ventriculum: *ut*
    - Epithema ad uentriculum corroborandum.
    - Epithema ad uentriculum bilioſum.
    - Epithema ad uētriculū pituitoſum.
    - Aliud.
    - Epithema ad dolorem ex frigido.
    - Epithema ad dolorem ex calore.
  - Hepar: *ut*
    - Epithema ad calidam iecoris intemperiem, *&c.*
    - Epithema ad hepatis obſtructionem & calorem. C
  - Arterias *iuxta manum: ut* Epithema in febri continua.
  - Teſticulos, *&c.*

DE EPITHEMATIBVS AD OMNES partes.

Epithema commune omnium partium.

℞. Succi Lactucæ, Vuæ immat. Portulacæ, Solani, Vmbil. Vener. ana ℥.iij.
His ſpongia aut linteum imbutum partibus, quæ febris ueluti fomites ſunt, imponi debet. Andernacus.

DE EPITHEMATIBVS ALTERANTIbus cerebrum.

Epithema ad frontem primum.

℞. Roſarum rub. P.ij.
Macerentur in uino, ponanturq́; inter duo linteola tres digitos lata, longitudine autem ab una aure ad alteram tendentia: & fronti applicetur. Galenus.

Secundum.

℞. Roſarum rubr. Flor. Nymphææ, Flor. Violarum ana P.j. Betonicæ, Meliloti ana P.ß.
Reponātur inter duos ſindones, uel duo linteola, fiatq́; ſplenium interſutum, quod fronti ac temporibus applicetur. Andernacus.

Tertium.

℞. Aquæ Roſarum ℔.ß.
Olei roſacei ℥.ß.
Albuminis ouorum num.j.
Aceti roſati ℥.j. Miſce, ac fiat epithema frontale.

Epithema

A *Epithema frontale, commune.*

℞. Olei roſacei ℥.j.
Aceti roſ.ʒ.iij.
Aquæ roſ.℥.ij.
Album.ouorum num.1.

Agitentur ſimul,& temporibus applica.

Epithema ad ſomnum primum.

℞. Florum nymphææ,Violarum
Meliloti ana P.1.
Fol.Lactucæ,Papaueris albi ana M.ß.
Sem.Papaueris,Lactucæ
Anethi ana ʒ.j.
Sem. Alterci ʒ. ß.

Contundantur omnia,& fronti inter duo lintea,uel pannos ſericos,interſutos, appoſitis ligaculis applicentur. Andernacus.

Alterum.

℞. Aquæ Roſarum ℥. iij.
Aquæ Lactucæ
Papaueris ana ℥. j.ß.
Olei uiolati,uel roſ.℥.ß.
Aceti roſati ℥. j.
Albumen oui unum.

Miſce,& fiat epithema,quo ſpongia uel linteum imbutum fronti applicetur tepidum.

Epithema ad capitis dolores à frigore.

℞. Saluiæ,Roriſmarini,Chamomillæ,Meliloti Betonicæ,Bryoniæ ana M.j.

Coquantur in aqua:& fronti applicetur cum linteo imbuto in ea decoctione. Andernacus.

Epithema ad faciei eryſipelata.

Epithemata ex aceto & aqua dulci,uel roſarum,uel plantaginis, uel myrti, uel nenupharis fiunt. Ex ſuccis permixtis aceto uel aqua ad augendam molem, uel ne nimis ſpiſsi ſint ſucci. Tinguntur panni rari, & applicantur. Rondeletius.

DE EPITHEMATIBVS ALTERANTIBVS COR.

Epithema in febri continua primum.

℞. Aquæ roſarum ℥. iix.
B Aquæ Acetoſæ,Nymphææ
Buglosſæ ana ʒ.iij.
Santalorum omnium
Coralli utriuſque ana ʒ.j.ß.
Croci ℈.ß.
Aceti ℥.ß.
Caphuræ G.iij.

Miſce,& fiat epithema,cordis regioni applicandum. Andernacus.

Epithema in febri continua ſecundum.

℞. Aquæ Roſarum,aquæ Intybi
Aquæ Buglosſæ ana ℥.ij.ß.
Aquæ Cichorij ℥.j.ß.
Spec Diamarg.frig.ʒ. ß.
Spec.Diagemmæ, Santali citrini
Coralli rubri ana ℈. j.
Ramenti eboris ℈.ß.
Marg.præparat.G.xij.
Croci G.ij.
Vini,Aceti roſati ana ℥. ß.

Linteum uel ſpongia his omnibus imbuta, hora una uel ſeſquihora ante cibum, cordis regioni applicetur, per æſtatem frigidum,ſæpiusque mutetur. Andernacus.

Epithema in febribus ardentibus.

℞. Aquæ Buglosſæ
Aquæ Roſarum ana ℥.iij.
Aquæ Violarum ℥.vj.
Spec.Diamarg.frig.ʒ.j.
Cryſtalli ʒ.j.ß.
Succi citri ℥.ß.

Miſce,& fiat epithema. Rondeletius.

Epithema aliud in uehementi febre.

℞. Aquæ Buglosſæ,aquæ Acetoſæ, ana ℥. iij.
Aquæ roſarum ℥.ij.
Vini albi ℥.ß.
Spec.Diamarg.frig.Oſsis myrobalani ana ʒ.j.
Cinnamomi G.v.

Miſce ſimul cum pauco ſcarlatæ granatæ:fiat epithema,quod tepidum admoueatur regioni cordis. Rondel.

Aliud in febribus ardentibus circa ſtatum.

℞. Aquæ Violarum, aquæ Acetoſæ
Aquæ Buglosſæ ana ℥. iv.
Aquæ Scabioſæ,Meliſſæ ana ℥.ß.
Spec.Diamarg.frig.Oſsis de corde cerui ana ℥.j.
Cinnamomi G.v.

C Fiat epithema,quod eo tempore admoueatur,quo maius incendium ab ægroto percipitur. Rondeletius.

Epithema ad uirium imbecillitatem.

℞. Aquæ Meliſſæ,aquæ flor.Aranciorum
Aquæ Buglosſæ ana ℥.iij.
Aquæ ex flor.Myrti,uel
Aquæ Roſarum ℥.ij.
Vini Cretici ℥.j.
Spec.Diagemmæ,uel
Spec.Diamarg.calid.℥.j.
Trochiſcorum de caphura ℈. 1.

Mixta cordi applicentur. Valet etiam ad palpitationem ex flatibus contractam. Rondeletius.

Epithema ad febres ardentes & ſiccas.

℞. Hordei mundati P.ß.
Sem.Melonum
Cucurbitæ, Citrulli
Cucumeris ana ℥.ij.
Flor.Violarum P.j.
Flor.Nenupharis P.ß.

Fiat decoctio.In colaturæ ℔.iij.diſſolue
Olei Amygdalar.dulc.Violarum ana ℥.iij.

Agitentur ſimul,& fiat epithema: ſupra totum thoracem applicetur. Maximè conuenit febribus hecticis & ſqualidis. Rondeletius.

Epithema ad palpitationem cordis ex bile.

℞. Roſarum rubrarum
Flor.Buglosſæ, Borraginis ana ʒ.j.
Santalorum omnium ana ʒ. ij.
Coralli rubri ʒ.j. ß.
Been albi,rubri ana ʒ.j.ß.

Hæc minutim contuſa,ſacculo ex ſerico panno raro, qui pyramidis formam referat,inſuuntur,& aqua roſarum & bugloſsi modicè irrigatur,cordique admouetur. Andernacus.

Epithema ad frigidos cordis affectus.

℞. Florum Roriſmarini
Stœchados ana ℥.ij.
Sem.Ocymi,Cort.Mali citri,Macis
Caryophyllorum ana ʒ. iij.
Spec. Diamarg.cal.uel Diagemmæ,uel
Diathamaron ʒ. ij.

Redacta in puluerem excipiuntur goſsipio. Hoc deinde ſacculo indatur ex ſerico panno interſuto. Hic poſtea A
uino & aqua meliſſæ irroretur, & tepidus cordi admoueatur: ſiccatus remoueri debet. In cordis palpitatione trochiſci de caphura addantur. Andernacus.

DE EPITHEMATIBVS ALTERANTIB. PECTVS.

Epithema ad hecticam febrem.

℞. Hordei mundi P.ß.
Flor. Violarum P.ij.
Fiat leuis decoctio, & in ℔.j. diſſolue
Olei uiolacei ℥.iv.

Agitentur ſimul, & fiat epithema: ſupra totum thoracem applicetur. Rondeletius.

Aliud.

℞. Hordei mundi P.ß.
Flor. Violarum P.j.
Quatuor ſem. frig. maior. ana ℥. ij.
Flor. Nenupharis P.ß.
Fiat decoctio. In ℔.iij. diſſolue
Olei Violati, Amygdal. dulc. ana ℥. iij.

Miſceantur bene, & fiat epithema ſupra totum thoracem Frequenter autem utendum ſerò & manè. Rondel.

DE EPITHEMATIBVS ALTERANTIBVS ſtomachum.

Epithema ad uentriculum corroborandum.

℞. Roſarum rubrarum P. ij.
Plantaginis utriuſque ana M.ß.
Comarum Abſinthij M. ß.
Santalorum omnium ana ʒ.ij.
Coralli rubri ℥.iij.

Omnia ſacculo impoſita ex aqua cum momento aceti, cui aliquid uini adiectum ſit, coquantur: linteum duplicatum hoc iure calido imbutum uentriculo admoueatur. Andernacus.

Epithema ad uentriculum bilioſum.

℞. Acetoſæ
Endiuiæ ſatiuæ ana M.j.
Altheæ cum rad. M.ß.
Abſinthij ſicci M.ß.
Roſarum rubrarum P. j.
Coriandri præparati ℥.ß.
Santalorum omnium ana ʒ.j.ß. B
Baccarum berberorum ʒ.ij.

Decoquantur ex aquæ libris duabus in ſacculo ad tertias: poſtea addantur ſucci cotoneorum ℥.iij. utitor, ut ſuperioribus. Andernacus.

Epithema ad uentriculum pituitoſum.

℞. Meliloti, Chamomillæ
Maluæ, Altheæ, Menthæ
Abſinthij ana M. j.
Nardi M.j.

Omnia ex aqua in ſacculo coquantur. Iuris decocti libræ addatur

Olei Roſacei ℥.j.
Olei Abſinthini
Maſtichini ana ℥.ß.
Adipis anſerinæ ʒ.ij.

His omnibus commixtis lintea aut ſpongiæ imbutæ uentri applicentur. Andernacus.

Aliud ad uentriculum pituitoſum.

℞. Origani, Calaminthæ
Siſymbrij ana M.j.
Menthæ, Abſinthij ana M.ß.
Sem. Cumini, Aniſi, Fœniculi ana ʒ.j.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ
Cinnamomi ana ʒ j.ß.

Decoquantur omnia in uino meraco, ac manè ueſperiq; ante cibum uentri imponantur, uel ſpongia, uel linteo. Andernacus.

Epithema ad dolorem ſtomachi ex frigido.

℞. Menthæ, Pulegij, Calaminthæ
Anethi ana M.j.
Flor. Chamomillæ
Meliloti ana P.ß.
Flor. Roſ. rubr. P.j.
Nardi, Iunci odorati ana ℥.ij.
Sem. Aniſi, Carui, Dauci
Anethi, Fœniculi ana ʒ. j.
Sem. Lini ʒ. iij.
Galangæ, Zedoariæ ana ʒ. j.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ
Ligni aloes ana ℈.j.

In aquæ & uini æquis partibus decoquantur. Iure ipſorum calido lintea duplicia imbuta, aut ſpongiæ madentes, expreſſæque ſtomacho applicentur. Andernacus.

Epithema ad dolorem ſtomachi ex calore. C

℞. Acetoſæ, Endiuiæ ana M.j.
Altheæ cum rad. M. ß.
Abſinthij P.ß. Roſarum rubr. P.j.
Coriandri præparati ℥.ß.
Santalorum omnium ana ʒ.j.ß.
Berberis ʒ.ij.

Decoquantur ex aquæ libris duabus ad dimidias. Spongiæ, aut lintea iure iſto madida, & expreſſa, uentriculo imponantur. Andernacus.

DE EPITHEMATIBVS ALTERANTIbus hepar.

Epithema ad calidam hepatis intemperiem.

℞. Aquæ Endiuiæ
Aquæ Scariolæ ana ℥.iij.
Aquæ Abſinthij ℥.j.ß.
Aceti, Vini albi ana ℥. ß.
Sem. Acetoſæ, Portulacæ ana ʒ.ß.
Pul. Santalorum omnium ana ʒ.j.

Miſce, & fiat epithema pro regione hepatis. Rondeletius.

Aliud ad calidam hepatis intemperiem.

℞. Aquæ Scariolæ
Aquæ Solatri ana ℥.j. ß.
Aquæ Acetoſæ, aquæ Endiuiæ
Aquæ Bugloſſæ ana ℥.iij.
Aceti, Vini albi ana ℥. I.
Trochiſcorum de ſpodio ℈.ij.
Spicæ Nardi ʒ.ß.
Santalorum omnium ana ℈.j.

Miſce, & fiat epithema, ut prius. Rondeletius.

Epithema ad hepatis obſtructionem & calorem.

℞. Cichorij cum rad. Intybi recentis
Agrimoniæ ana M.I.
Abſinthij M. ß.
Flor. Cichorij P.I.
Quatuor ſem. frig. maiorum & minorum ana ʒ.j.ß.

Cyperi

A Cyperi ʒ.ij.	Santalorum omnium ana ʒ.j.
Lupinorum ʒ.iij.	Iunci odorati ʒ.ß.

Hæc omnia in ſacculum coniecta ex octo aquæ unciis, uini & aceti utriuſque unciis duabus, in uaſe fictili cooperto ſimul ad ignem inferueſcant, & epithematis modo applicentur. Andernacus.

DE EPITHEMATIBVS ALTERANTIBVS CORpus per arterias iuxta manum.

Epithema in febri continua arteriis iuxta manum applicandum.

℞. Caryophyllorum, Nucis moſchatæ	Aquæ Roſarum, Cyrſij, Bugloſſæ ana ℥. j.
Ligni aloes, Cinnamomi ana ℈.j.	Aceti Roſati ʒ.ij.

His commixtis linteum, aut pannum ſericum duplex imbutum obducitur. Andernacus.

DE EPITHEMATIBVS TESTICVLOS alterantibus.

Epithema ad teſticulos refrigerandos.

℞. Aquæ Roſarum ℥.ij.	Vini albi ℥.j.
Aquæ Solani ℥.j.ß.	Trochiſcorum de caphura ℈ j.

Miſce, & fiat epithema: admoueatur teſticulis, & ex decocto refrigerantium & adſtringentium, uel decocto florum nympheæ, uel roſarum rubr. balauſtiorum, & ſimilium, quibus in aqua decoctis paretur epithema.
* Sanguinem & uniuerſum corporis habitum refrigerant: ſanguinem inhibent, & minus reddunt fluxilem: unde in profluuio ſanguinis immoderato competunt. Rondeletius.

Epithema contra ulcera uirgæ.

℞. Aluminis rochæ ℥.j. Aeris uiridis ʒ.j. Aquæ fabrorum q.ſ.

Coquantur ſimul per horas duas: fiat colatura in qua panniculi linei intinguntur, & uirgæ applicantur. A' quodam Italo.

Epithema ad coitum.

B ℞. Sammoneæ ʒ.vj. Euphorbij ʒ. j.ß. Ceræ albæ ʒ.ix.

Coque modicum, agita fortiter, repone: & cum opus fuerit, reductum in pannum, teſticulis & uirgæ ſuperpone: cum calefacta fuerit tollatur: & excitetur coitus. Arnol. Villan.

De Embrochis, Sectio XIV.

Embrocha, *Latinis irrigatio dicit̃: eſtq́ propriè, ubi ex alto, pluuiæ inſtar, in partẽ aliquã fit diſtillatio. Vtimur iis in capitis malis, aliarumq́ partiũ fracturis & cõtuſionib. Cõponũtur ex herbis, radicibus, ſeminib. florib. & id genus aliis, decoctis in aqua aut uino. Irrogationum autem aliæ alterant qualitate*

- Prima. *Sic aliæ*
  - Calefaciunt
    - Caput: *ut*
      - Embrocha ad lethargum,
      - Irrigatio alia ad morbos capitis frigidos.
    - Stomachum, *&c. ut*
      - Embrocha ad ſtomachum imbecillem.
  - Refrigerant
    - Caput: *ut*
      - Embrocha ad phrenitidem.
      - Embrocha ad conciliandum ſomnum, &c.
      - Aliud.
    - Alias partes.
- Secunda. *Sic*
  - Dolorem mitigant. Embrocha ad dolorem podagricum.

C DE EMBROCHIS CALFACIENTIB. CAPVT.

Embrocha ad lethargum.

℞. Hyſſopi, Origani, Calamenthi	Coriandri præparati ana ʒ. ij.
Pulegij ana M.ß.	Florum Stœchados
Sem. Aniſi, ſem. Fœnigræci	Roriſmarini ana P.j.

Decoquantur ad ℔ j. fiatque embrocha, qua irrigetur caput. Rondeletius.

Irrigatio alia ad morbos capitis frigidos.

℞. Rad. Acori, rad. Cyperi, rad. Ireos ana ℥.ij.	Sem. Aniſi ℥.j.ß.
Betonicæ, Maioranæ, Saluiæ	Coriandri præparati
Origani, Calamenthi ana M.ß.	Granorum tinctorum ana ʒ.j.ß.
Cort. Citri ſicci ʒ.iij.	Flor. utriuſque ſtœchados ana P. j.

Coquantur in ſufficienti quantitate aquæ, uſque ad conſumptionem partis dimidiæ, fiatque embrocha, qua caput irrigetur, addendo, ſi ſit contumax morbus, aquæ uitæ ℥.ß. Rondeletius.

Irrigatio calefaciens caput, alia.

℞. Betonicæ, Chamomillæ	Lauendulæ, Origani, Calaminthæ
Maioranæ, Serpylli ana M.ß.	Hyſſopi ana M.ß.

Coquantur in libris duabus aquæ fontanæ, donec dimidium abſumatur, fiatque embrocha. Fuchſius.

DE EMBROCHIS ALTERANTIBVS ſtomachum.

Embrocha ad ſtomachum imbecillem in febri quotidiana.

℞. Vini ℥.v.	Olei chamæmelini ℥. ij.
Omphacij ℥. iv.	Olei maſtichini ℥. j.

Miſce, & fiat embrocha. Andernacus.

DE EMBROCHIS REFRIGERANTIBVS CAPVT. A

Embrocha ad phrenitidem, in principio.

℞. Lactucæ, Violarum, Plantaginis	Flor. Violarum, Nenupharis
Solatri, Semperuiui	Roſarum ana P. j.
Portulacæ ana M j.	Fol. Myrti M.ß.

Fiat decoctio, quæ per clepſydram paruam in caput inſtilletur. Rondeletius.

Alia embrocha in augmento.

℞. Violarum, Lactucæ	Nenupharis ana P.1.
Solatri, Plantaginis	Fol. Myrti M.ß.
Portulacæ ana M.1.	Flor. Chamomillæ, Anthos
Roſarum, Flor. Violarum	Meliloti ana P. j.

Coquantur ad dimidium, fiatq; embrocha. In declinatione uerò additur huic decoctioni, betonica, ſpondylium, origanum, & calamenthum. Rondeletius.

Embrocha ad ſomnum conciliandum.

℞. Lactucæ, Violarum, Plantaginis	Flor. Myrti M.ß.
Solatri, Semperuiui, Portulacæ ana M. j.	Sem. Lactucæ, Papaueris albi ana ℨ.ij.
Flor. Violarum, Nenupharis, Roſarum ana P. j.	Cort. Mandragoræ ℨ.j.

Decoquantur in ℔.ij. aquæ uſque ad conſumptionem medietatis, fiatque embrocha. Rondeletius.

Embrocha ad ſomnum inducendum.

℞. Aquæ fontanæ q.ſ. eſt, pone in gutturnium, iuxta lectum, & uaſe alio ſuppoſito, aquam guttatim ſtillare permitte. * Somnum conciliat, ut ait Doctor im gieſſfas.

Embrocha ad dolorem podagricum.

℞. Thymi, Origani, Saluiæ, Calaminthæ ana M. j.

In aqua decoquantur, iure eorum partes affectæ perfundantur, aut foueantur. Andernacus.

De Inſeſsionibus, Sectio XV. B

Inſeſſus *eſt quaſi balneum uentris; partiumq́; infernarum. Fiunt ex decoctione herbarum, radicum, florum, ſeminum, quorum reſidentia ſacco imponitur, cui reſideat æger. Vtimur his in affectibus ueſicæ, coli, uteri, ani, renum, uentris, ob ægri imbecillitatem, uel balneorum defectum. Horum autem alij*

- Aſtringunt: *ut*
  - Inſeſſus ad anum prolapſum,
  - Inſeſſus ad nimium uteri fluorem,
  - Inſeſſus ad hæmorrhoidas,
  - Inſeſſus ad alui fluorem.
- Emolliunt: *ut* — Inſeſſus ad teneſmum.
- Aperiunt: *ut*
  - Inſeſſus ad menſtrua prouocanda,
  - Alius,
  - Alius.
- Diſcutiunt: *ut*
  - Inſeſſus ad inflammationes uteri,
  - Inſeſſus ad renes inflammatos.
- Calculum *frangunt: ut*
  - Inſeſſus ad calculos,
  - Alius,
  - Alius.
- Dolorem *ſedant: ut*
  - Inſeſſus ad dolores colicos,
  - Inſeſſus ad dolorem nephriticum & colicum.

DE INSESSIONIBVS ASTRINGENTIBVS. C

Inſeſſus ad anum prolapſum.

℞. Plantaginis M. j.	Roſarum rubrarum M.ß.

Decoquantur in aqua, cui chalybs antea extincta fuerit. Andernacus.

Inſeſſus ad nimium uteri fluorem & ani hæmorrhoidas.

℞. Plantaginis, Polygoni, Equiſeti	Malicorij ℥.ij.
Rubi foliorum ana M. j.	Radicis Symphyti ℥.j.
Roſarum P.iv.	Calycum glandium ℥.j.

Decoquantur in aqua chalybeata, fiatque inſeſſus. Andernacus.

Inſeſſus ad hæmorrhoidas.

℞. Verbaſci, Plantaginis ana M. j.	Cort. Malorum punicorum, Balauſtiorum
Florum Verbaſci P. j.	Rhus obſoniorum
Seminis Lini ℥.ij.	Baccarum Myrti ana ℥.j.ß.

In aqua & uino auſtero decoquantur ad inſeſſum. Andernacus.

Inſeſſus ad fluorem alui.

℞. Rad. Biſtortæ	Cort. mali granati ana ℥.ij.
Rad. Conſolidæ maior. ana ℥. ij.	Roſarum rubrarum, Balauſtiorum
Nucum cupreſsi, Nucum pini	Granorum myrti ana ℥.j.ß.

Decoquantur omnia in uino rubro aſtringente. Rondeletius.

Alius.

℞. Plantaginis, Polygoni	Aluminis rochæ ℨ.ij.
Burſæ paſtoris, Equiſeti ana M.ij.	Roſarum rubrarum
Fol. Rubi, Lentiſci, Sumach ana M. j. ß.	Balauſtiorum ana ℥.j.ß.

Deco-

A Decoquantur omnia ſimul in uino rubro, aut aqua chalybeata: deinde huic decocto inſideat æger. Rondelet.

Inſeſſus ad alui, uteriq; nimium fluorem, deſcenſum, hæmorrhoidas, exitum ani, aliaq; eius uitia.

℞. Fol. quercus M.v. Roſarum.rub.M.ij. Glandium quercus ℥.iij.

Decoquantur in aqua pluuiali, uel fontana. In decocta reſtinguatur chalybs, aut ferrum candens ter, uel ſæpius. Inſeſſus fiat manè ac ueſperi. Rulandus.

DE INSESSIONIBVS EMOLLIENTIBVS.

Inſeſſus ad teneſmum.

℞. Maluæ, Altheæ, Violariæ — Florum Verbaſci P. j.
Verbaſci ana M.j. — Seminis Lini ℔.ß.

In horum decocto ex aqua, æger ad umbilicum uſque ſedeat. Andernacus.

Inſeſſus ad teneſmum alius.

℞. Fol. tapſi barbati M.iv. — Calculorum ſem. lini ℔.ß.

Fiat ex his in ſ.q. aquæ decoctio, & inſeſſus. Rulandus.

DE INSESSIONIBVS APERIENTIBVS.

Inſeſſus ad menſtrua prouocanda.

℞. Artemiſiæ, Roriſmarini — Fol. Lauri P.iij.
Thymi, Marrubij — Flo. Roriſmarini, Sambuci ana P.ij.
Calaminthæ ana M. ij. — Rad. Cyperi ℥.ij.
Sabinæ M j. — Granorum iuniperi contuſ. ℥.j.ß.

Omnia inciſa, ſacculoq; condita, coquantur ex aqua fluuiali, quanta ad inſeſſum requiritur. Andernacus.

Alius ad eadem.

℞. Artemiſiæ, Saluiæ, Betonicæ, Calaminthæ — Hyperici, Abrotani ana M. ß.
Origani, Pulegij, Chamæmeli, Meliloti — Rad. Iridis, Petroſelini ana ʒ.j.

B Coquantur pro inſeſſu. Fuchſius.

Alius ad menſtrua prouocanda.

℞ Nepete, Artemiſiæ, Thymi — Florum Sambuci P.j.
Saluiæ ana M.j. — Rad. Valerianæ, rad. Apij, rad. Petroſelini
Fol. Lauri, Filicis ana M.ij. — Rad. Fœniculi ana ℥.ij.

Ex his in aqua decoctis fiat inſeſſus, quo manè & ueſperi ante cibum utendum eſt. Andernacus.

Alius ad menſtrua indurata, tumoresq; & dolores naturalium.

℞. Fœnigræci, Sem. Lini, Pulegij — Rad. Liliorum alb.
Artemiſiæ, Cucumeris ſylueſt. — Fol. Dendromalachæ ana q.ſ.

Decoquantur omnia in aqua, fiatq; inſeſſus, uel balneum ſimplex dulcis aquæ emolliens & humectans. Antea uerò quàm utaris, aluus ſubduci, leuariq; ueſica debet. nam his oppletis, & uterum qui medius inter illa conſiſtit, prementibus, menſtrua nimia anguſtia cohibentur, tardanturque. Andernacus.

Inſeſſus ad menſes ciendos.

℞. Pulegij, Sabinæ ana M. vj. — Rad. aſari ℥.iv.

In ſacculo incluſa coquantur ex aqua pluuiali, uel fontana, quantam poſtulat inſeſſus. Vtendum hoc ante cibum manè, ac ueſperi tempore menſtruationis.

DE INSESSIONIBVS DISCVTIENTIBVS.

Inſeſſus ad uteri inflammationes.

℞. Rutæ, Pulegij, Nepetæ, Marrubij, Thymi, Artemiſiæ, Altheæ, &c. ana q.ſ.

Decoquantur ad inſeſſum. Poſt huius uſum, uterus oleo laurino, uel nardino, uel anethino inungatur. Ander.

Inſeſſus ad renes inflammatos.

℞. Maluæ, Altheæ ana M.iv. — Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥.ij.

Decoquantur in aqua. Hæc poſteà uaſi ligneo altitudinis pedalis immittantur ad inſeſſum. Andernacus.

C

DE INSESSIONIBVS FRANGENTIBVS calculum.

Inſeſſus ad calculoſos.

℞. Fragmentorum Raparum, Fragment. — Betonicæ, Prunellæ, Aquilegij, Rutæ murariæ
Paſtinacæ. Siſeris, Chamomillæ, Flor. Verbaſci — Artemiſiæ ana M.j.

Coquantur in aqua pluuiali, quantum ad inſeſſum ſatis eſt. Andernacus.

Inſeſſus ad calculum.

℞. Saxifragiæ, Oenanthes, Helxines — Cicerum rub. ʒ.ij.
Maluæ, Altheæ ana M. j. — Sem. Petroſelini, Lini, Fœniculi ana ʒ.j.ß.

Coquantur in aqua iuſtæ quantitatis ad tertias pro inſeſsione. Fuchſius.

Alius ad calculum.

℞. Maluæ, Altheæ, Chamomillæ, Meliloti — Rad. Fœniculi ℥.iij.
Parietariæ, Scolopendrij ana M.ij. — Sem. Lini ℥.iij. Fœnigræci ℥.ij.
Rad. Maluæ ℔. ß. — Rubeæ tinctorum ℥.j.

Inciſa omnia, ſacculoque lineo indita, ad inſeſſum coquantur. Andernacus.

Alius ad calculum.

℞. Rad. Altheæ ℥.iv. — Abrotani, Artemiſiæ, Roriſmarini
Fol. Altheæ, Maluæ — Petroſelini ana P.ij.
Parietariæ ana M. ij. — Sem. Lini, Fœnigræci, Aniſi
Rad. Nardi M.ß. — Fœniculi ana ℥.ij.
Origani, Calamenthi, Betonicæ — Furfuris craſsi P. iv.

Sacculo indita ex aqua communi coquantur, quanta ad inſeſſum ſufficere poterit. Andernacus.

Inſeſſus ad arenam, renumque calculos.

℞. Raparum num.v. — Naſturtij aquatici, Polygoni ana M. iv.

Inciſa

Inciſa lineo ſacculo indantur, ac incoquantur aquę, quantum ſatis eſt inſeſſui. Vtatur æger tempore paroxyſmi, & ubi ingens urget dolor. Rulandus. A

Inſeſſus ad ueſicæ calculum, & ſtranguriam.

℞. Raphani num.x.

Incidantur, ſacculo imponantur, aquę, quanta neceſſaria eſt, incoquantur, ut fiat inſeſſus, cuius frequens ſit uſus.

DE INSESSIONIBVS DOLOREM MITIgantibus.

Inſeſſus ad dolores colicos mitigandos, curandosq́;.

℞. Altheæ, Rutæ, Maioranæ
Artemiſiæ ana M.ij.
Fol. Lauri ℥.ij. ß.
Seminis Apij, Aniſi, Cumini ana ℥.ij.

In aqua decoquantur, quanta ſolium dimidium repleat. Andernacus.

Inſeſſus ad colicam paßionem, uentrisq́; torſiones.

℞. Florum Chamomillæ, Meliloti
Anethi, ſem. lini ana M.ß.
Menthæ, Calamenthi, Abſinthij, Pulegij
Origani, Cumini, Granorum iuniperi
Baccarum lauri ana M.*j*.
Spicæ M.ß.
Sulphuris uiui ℥.1.
Salis nitri ℥. ß.

Sacculo indita coquantur in ſ.q. aquæ fluuialis ad tertias, ut fiat inſeſſus, quo utatur æger manè, ac ueſperi, & ſi opus ſit, noctu ac ſæpius, donec ex toto remittat dolor. Rulandus.

Inſeſſus ad colicum & nephriticum dolorem.

℞. Origani, Calaminthæ, Anethi
Chamomillæ, Sinonis, Lauri ana M.iv.
Fœnigræci, Sem. Carui, Cumini, Aniſi
Fœniculi ana ℥.ij. Baccarum lauri ℥.ß.

Quodſi uarij ſint affectus, eorumq́ue cauſæ diuerſæ, plura medicamenta inſtituto idonea adiicere licebit: ut ſi emollitione opus ſit, folia maluæ, altheæ, parietariæ, ac uiolarum addes. Sin autem inciſio quædam, aut meatuum apertio requiratur, radices aſparagi, ruſci, apij, adiungētur. Ad ueſicam calculoſam eiſdem utendū, ita tamen ut ruta addatur. Andernacus.

Inſeſſus ad uteri dolores & præfocationes. B

℞. Meliſſæ M.x. Pulegij M.iv. Roriſmarini M. iij.

Coquantur in ſ.q. aquæ fontanæ. Vſus eius eſt ante cibum manè atque ueſperi. Rulandus.

De Balneis, Sectio XVI.

Balneum remedium eſt totius corporis. Horũ alia alterant qualitate
- Prima. *Sic*
  - Calida: *ut* Balneum ad intemperiem frigidam, &c.
  - Frigida: *ut*
    - Balneum ad intemperiem calidam,
    - Balneum pro hecticis, &c.
- Secunda. *Sic alia*
  - Aſtringunt: *ut*
    - Balneum ad iuuandum conceptum,
    - Balneum ad inflammationem, cùm fluxus adeſt.
  - Emolliunt: *ut*
    - Balneum emolliens,
    - Balneum ad inflammationem & duritiem, &c.
  - Aperiunt: *ut* Balnea ad mouenda menſtrua.
  - Abſtergunt: *ut*
    - Balneum ad cutis affectus, C
    - Aliud,
    - Aliud,
    - Aliud,
    - Balneum pro leproſis, &c.
  - Dolorem mitigant: *ut*
    - Balneum ad dolorem colicum,
    - Balneum ad dolorem nephriticum,
    - Balneum ad laſsitudinem, &c.

DE BALNEIS EXCALFACIENTIBVS.

Balneum ad intemperiem frigidam.

℞. Pulegij, Origani, Hyſſopi, Thymi
Satureiæ ana M.*j*.
Saluiæ, Fol. Lauri, Roriſmarini, Chamæpityos
Pyrethri ana M.ß.

Hæc uel omnia, uel plura ex eis, in aqua fontana, uel uino mixta coquantur, quanta ad balneum ſatis ſunt. Andernacus.

Balneum ad paralyticos.

℞. Baccarum iuniperi, contuſarum M.xv.

Decoquantur in aqua fluuiali, quanta opus ſit ad lauacrum. In decocta aqua reſtinguatur ſepties chalybs candens, ac renouetur hoc modo tertio quoque die. Inſideat ægrotus in iſto balneo ad collum uſque tot horis, quot ferre manè & ueſperi quotidie poteſt. Rulandus.

Balneum ad contractos, & conuulſos.

℞. Sambuci M. xx.

Decoquantur (pro diuitibus) in uino, pro pauperibus uerò in aqua q. ſufficit. Inſideant quotidie diutius in hoc lauacro, & poſt egreſſum, in calido lecto benè contecti ſtragulis ſudent diu multumq́ue. Poſt ſudorem perungantur membra contracta iſto unguento.

℞. Pin-

A ℞. Pinguedinis taxi ℥.iij.
Pinguediuis Vulpis ℔.j.
Maſticis ℥.ß.
Euphorbij ʒ.ij.
Piperis utriuſq; ʒ.x.
Vini boni Menſ.ij.
Fiat decoctio iuxta artem. Rulandus.

DE BALNEIS REFRIGERANTIBVS.

Balneum ad intemperiem calidam.

℞. Florum Violarum, Bugloſſæ ana P.iiij.
Flor. Nymphææ P.ij.
In aqua coquantur, quanta pro balneo ſufficit. Rondeletius.

Aliud.

℞. Succi Solatri, ſucci Cucurbitæ, ſucci Melonum ana ℔.iiij.
Miſce aquæ balnei, quanta pro balneo ſatis eſſe poteſt. Rondeletius.

Balneum pro hecticis.

In febribus hecticis conueniunt balnea ex aqua tepida, humectantia: quæ ut magis humectent, addimus ℔.j. olei uiolati, aut butyrum recens in prædicta aqua diſſoluimus, quod humiditatem aeream partibus externis infundit. Rondeletius.

Aliud pro hecticis.

℞. Radicum Biſmaluæ ℔.ij.
Maluæ, Branchæ urſinæ, Bugloſſæ cũ rad. ana M.iv.
Flor. Violarum, Bugloſſæ, Borraginis ana P.iv.
Roſarum rub. P.ij.
Humectantibus balneis admiſceantur decocta pedum ueruecis, & inteſtinorum: quamuis illa ad remolliendum potius uſurpentur. Rondeletius.

DE BALNEIS ASTRINGENTIBVS.

Balneum ad iuuandum conceptum.

℞. Rad. Valerianæ ℔.j.ß.
Rad. Cyperi, Galangæ, Rad. Enulæ ana ℥.ij.
B Fol. Lentiſci, Artemiſiæ, Calamenthi
Origani, Lauendulæ, Maioranæ
Fol. Lauri ana M.iiij.
Summitatum Lentiſci, Myrti, Cupreſsi ana M.ij.
Sem. Ameos, Lentiſci, Fœniculi ana ℥.j.ß.
Cort. Mal. granat. ℥.ij.
Aluminis ℥.iij.
Roſ. rub. Stœchados, Flor. Sampſuci ana P.iij.
Coquãtur omnia in ſufficiẽti aquę quãtitate, addẽdo uini rubri ſtyptici modicũ: & utatur balneo. Rondelet.

Balneum ad conceptum perutile, calefaciens & roborans uterum.

℞. Arthemiſiæ, Abſinthij, Leuiſtici, Auenæ, Granorum iuniperi, Origani, Chamomillæ ana M.ij.
Decoquantur hæc ſimul in aqua pluuiali, quanta opus eſt. Inſideat in iſto balneo mulier ſterilis, ſtatim poſt fluxum menſtruorum quotidie bis, manè ſcilicet per horam, & tamdiu ueſperi, idq́ue continuet octo diebus, ac renouet tertio quoque die. Rulandus.

Balneum ad inflammationem, cùm fluxus adeſt.

℞. Plantaginis, Polygoni, Fol. Rubi ana M.iij.
Malicorij ℥.ij.
Coquantur in aqua, quantum ad balneum ſatis eſſe putas. Andernacus.

DE BALNEIS EMOLLIENTIBVS.

Balneum emolliens.

℞. Maluæ cum radicibus, Branchæ Vrſinæ
Violariæ ana M.iiij.
Mercurialis, Parietariæ, Betæ ana M.ij.
Sem. Lini ℥.j.
Flor. Chamomillæ P.ij.
Fiat decoctio pro balneo, in quo æger bis quotidie natet ad horam unam. Hoc balneum ualet etiam in affectibus cutis cruſtoſis, ſquamoſis, ſiccis & ſqualidis. Rondeletius.

Balneum ad inflammationem & duritiem membrorum.

℞. Maluæ domeſticæ, ſylueſtris
Meliloti ana M.ij.
Seminis Lini ℥.iij.
Fœnigræci ℥.ij.
Ex his in aqua coctis balneum paratur. Andernacus.

DE BALNEIS APERIENTIBVS.

Balneum menſtrua prouocans.

C ℞. Radicum Ireos ℔.ß.
Galangæ craſſæ, Rad. Rubiæ maior. ana ℥.ij.
Rad. Altheæ, Ciclamiuis ana ℥.iij.
Artemiſiæ, Nepetæ, Matricariæ
Origani, Mercurialis ana M.iiij.
Pulegij, Pſillij, Maioranæ
Fol. Lauri ana M.ij.
Sem. Petroſelini, Seſeleos
Ameos, Cinnamomi ana ʒ.j.ß.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥.iij.
Flor. Sampſuci, Anthos, Stœchados
Cicerum rub. Sabinæ ana P.iv.
Coquantur omnia in duabus partibus aquæ, & una uini albi: deinde ſedeat in balneo, frequenter admouendo uentri inferiori plantas in prædicto balneo decoctas. Rondeletius.

DE BALNEIS ABSTERGENTIBVS CVTEM.

Balneum primum, ad cutis affectus: hoc eſt, cruſtas & ſquammas duras emolliens, & detergens.

℞. Maluæ cum rad. Branchæ urſinæ
Violariæ ana M.iv.
Mercurialis, Parietariæ, Betæ ana M.ij.
Sem. Lini ℥.j.
Chamomillæ P.ij.
Decoquantur pro balneo, in quo bis quotidie ſedeat ad horam unam. Rondeletius.

Balneum ſecundum, cutis affectus detergens & exiccans.

℞. Rad. Bryoniæ, Lapati acuti
Cucumeris ſylueſt. Ari, Serpentariæ ana ℔.j.
Rad. Aſphodeli, uel Gentianæ, uel Squillæ ℔.ß.
Saponariæ, Parietariæ, Abſinthij
Scabioſæ, Fumariæ, Borraginis ana M.j.
Lupinorum, Fabarum ana ℥.ß.
Flor. Centaurij min. P.iij.
Roſarum P.ij.
Fiat decoctio pro balneo: de qua decoctione adde plus uel minus, pro morbi natura, uel corporis habitu & uiribus, & diutius utatur. Rondeletius.

Balneum tertium cutim detergens, ac leuiter aſtringens, ſeu corroborans.

℞. Fol. Myrti, uel Fol. Lentiſci, uel Plantaginis
Tapſi barbati, Piloſellæ, Hippuris
Polygoni ana M.ij.
Roſarum P.iv.
Rad. Iridis, Biſtortæ, Pentaphylli ana ℥.ij.
Fiat decoctio: in qua diſſolue

Salis communis ℔.iij.
Aluminis ℥.iij.

Miſce,& fiat balneum tepidum,& ſpongiis nouis detergatur diligenter.Ex lixiuio etiam fieri poſſunt, modò non ſit nimis acre.Hoc autem balneo non utendum,niſi prius materia per præcedentia balnea fuerit inſenſibiliter reſoluta, uel euacuata. Rondeletius.

Balneum ad maiores cutis affectus.

℞. Rad. Lapathi acuti ℔.ij.
Rad. Enulæ ℔.ß.
Fumariæ,Lupinorum,Borraginis,Bugloſſæ
Parietariæ,Betæ,Saponariæ ana M.iv.
Sem.Cucurbitæ,Cucumeris
Melonis,Citrulli ana ℥.ij.
Acetoſæ,Lapathi acuti
Lenticinis aquaticæ ana M.ij.

Miſce ſimul,& pro balneo decoquantur:in quo potes addere farinæ fabarũ ℔.ij. Sedeat in hoc balneo æger.

Aliud ad idem.

℞. Rad.Bryoniæ,Cucumeris ſylueſt.ana ℔.ß.
Rad.Aſphodeli ℥.iij.
Rad. Lapathi acuti,rad.Enulæ ana ℔.ß.
Mercurialis,Betæ cum rad.Saponariæ
Parietariæ ana M.iij.
Lupinorum,Fumariæ ana M.iij.
Sem.Raphani ℥.j.
Sem.Melonum,Citrulli,Cucurbitæ
Cucumeris ana ℥.j.ß.
Lumbricorum per media diſſectorum n.iv.
Fol.Senæ ℥.iij.
Fol.Borraginis,Violarum,Bugloſſæ ana P.iij.

Reponantur omnia pro balneo : in quo diſſolue farinæ lupinorum,& ciceris rub.ana ℔.ß. fiat balneum , ut dictum eſt. Rondeletius.

Aliud ad præduram prætumidamq́ ſcabiem.

℞. Rad. Bryoniæ,Cucumeris ſylueſtr. ana ℥.iij.
Rad.Altheæ,rad.Liliorum alb.
Rad.Lapathi acuti ana ℔.iij.
Rad.Serpentariæ,Haſtulæ regiæ ana ℥.ij.
Maluæ,Biſmaluæ,Branchæ urſinæ ana M.iiij.
Lupinorum,Fumariæ,Lapathi acuti,Saponariæ
Acetoſæ,Endiuiæ,Cichorij ana M.j.
Sem.Lini,Fœnigræci ana ℔.j.
Sem.Raphani ℥.j.
Sem.Cucurbitæ,Melonum
Citrulli,Cucumeris ana ℥.ij.
Flor.Chamomillæ,Meliloti ana P.ij.
Flor.Borraginis,Bugloſſæ,Nymphеæ,Hordei integri B
Cicerum rubrorum ana P.ij.

Miſce ſimul, & decoquantur in ſufficienti aquæ quantitate pro balneo: quo præſidio utimur ad diſcutiendam ſcabiem cruſtoſam & contumacem,& emolliend a tubercula elephanticorum, quibus tota cutis ſcatet. Poſt hoc balneum utendum erit tertio balneo,ſuperius deſcripto in cutis affectibus.Rondeletius.

Balneum ad morbum Gallicum.

℞. Florum Chamomillæ
Florum Meliloti ana ℔.j.
Caudæ equinæ,Lauendulæ,Maluæ
Ariſtoloch.longæ,Centaureæ ana M.iij.
Fœnigræci P.iiij.
Ligni Guaiaci,uel Iuniperini ℔.iij.

Bulliant in ſufficienti quantitate aquæ ſecũdum artem,deinde coletur , uſuiq́; ſeruetur.Poſt egreſſum ſcabies abluatur mixtura præſcripta, ex oleo ligni,& aqua plantaginis facta. Et ſic æger ſanabitur corpore priùs rectè purgato. Rulandus.

Balneum abſtergens,purgans,rarefaciens,digerens,pro leproſis.

℞. Bryoniæ,Cucumeris aſinini,Serpentariæ
Enulæ ana ℔.ß.cum radicibus.
Lapathi acuti, Acetoſæ,Borraginis, Bugloſſæ
Saponariæ ana M iij.cum radicibus
Fumariæ,Lupinorum,Endiuiæ
Cichorij Plantaginis ana M.iij.
Lupinorum, Cort.fabarum, Hordei integri ana P.ij.
Roſarum rub. Flor.Nenupharis, Trium flor.cordial.
Tamariſci ana M.iiij.
Flor.Chamomillæ.Flor.Meliloti ana M.ij.

Fiat decoctio in aqua fontana & pluuiali pro balneo , quod ingrediatur manè uentriculo uacuo. Bis aut ter in ſecunda uice ſumat tabellam unam Diamarg.frig.ſuperbibendo ℥. ij. aquæ borraginis. Item à prandio ingrediatur longè à cibo. Continuis tribus diebus peragat idipſum. Rondeletius.

Balneum ad ſcabiem,lepram,ulcera,& omnia cutis uitia,expertum.

℞. Fol.quercus,Piſorum ana M.x.

Coquantur in aqua fluuiali q.ſufficit.In hoc balneo inſideat æger quotidie manè & ueſperi.Et quando egreditur,cutis infectiones penna in ſequenti mixtura intincta lauentur,& per ſe ſiccentur

℞. Aquæ plantaginis ℔.j.ß.
Olei ligni Guaiaci ℥.ij.

Miſce.Vlcera uerò Emplaſtro Diaſulphuris uinciantur. Hoc enim modo ſanaui omnem ſcabiem,ulcera quæcunque,ac lepram recentem,non ex parentibus contractam,cutiſq́; uitia cuncta. Renouandum eſt autem tertio quoq; die,ut reliquæ artificiales balneæ.Rulandus. C

Balneum Theophraſti Paracelſi, certò ſanans (ut ipſemet edoctus experientia teſtatur) omnes morbos chirurgicos,eoſq́ qui per cathartica,abſtinentiam,ſudationes,& balneas curari ſolent aut poſſunt.

℞. Aluminis ℔.x. Salis lib.xx. Aceti ſtillatitij q.ſufficit.

Commiſceantur ſimul optimè,ſtentq́ue per quatuor dies in infuſione, poſtea decoquantur ad conſumptionẽ aceti. Cocta hæc maſſa, ſeu lapis incoquatur in aqua pluuiali,quãta ſufficit, quoad oleoſitas quædã appareat.Deinceps inſideat æger in hoc lauacro pro uulgari modo, & cõſuetudine, nec ulla alia utatur medicina.

DE BALNEIS DOLOREM MITIGANTIBVS.

Balneum ad dolorem colicum.

℞. Rad.Altheæ ℔.ij.
Mercurialis,Parietariæ,Violariæ
Branchæ urſinæ ana M.j.
Origani, Calamenthi,Pulegij,Rutæ ana M.iij.
Aniſi,Fœniculi,Petroſelini ana ℔.ß.
Flor.Anthos,Sãpſuci,Stœchados,Meliloti ana P.iij.
Cort. Citri ſicci ʒ.ij.
Lauendulæ, Fol.Lauri ana M.iij.

Decoquantur omnia in duabus partibus aquæ,& una uini.Quòd ſi uini maluatici copia ſuppetit , illius modicum permiſceri poterit. Rondeletius.

Balneum ad dolorem nephriticum.

℞. Rad.Liliorum alb.Biſmaluæ ana M.iiij.
Parietariæ, Saxifragiæ,Petroſelini
Fœniculi marini, Fœnigræci ana M.ij.
Sem.Lini,Fœnigræci ana ℔.ß.
Milij ſolis ℥.ij.
Fol.Syſimbrij,Violariæ,Borraginis
Bugloſſæ ana P.iiij.
Quibus addere potes
Rad.Raphani ʒ.iij. Fol.Senecionis M.ij.
Flor.Chamomillæ,flor.Sambuci ana P.ij.ß.

Deco-

A Decoquantur omnia in ſufficienti aquæ quantitate: deinde permiſceantur uini albi ℔. iiij. olei liliorum, & butyri ana ℔. iij. paretur balneum, in quo ſedeat æger, tantiſper dum uehementibus doloribus torquetur. Quo uti poſt alias euacuationes eſt ſaluberrimum: & eo ipſo tempore, quo æger in balneo reſidet, potiones calculum frangentes exhiberi poſſunt. Rondeletius.

Balneum ad laßitudinem.

℞. Hyſſopi, Origani, Pulegij Thymi, Satureiæ ana M.ß. Saluiæ, Fol. Lauri, Roriſmarini Chamæpityos, Pyrethri ana M.ß.

Coquantur in aqua fontana, quanta ad balneum ſatis eſt. Andernacus.

Aliud balneum ad laßitudinem.

℞. Origani, Pulegij, Chamomillæ ana M.iij. Saluiæ, Baccarum lauri ana M.ij.

Coquantur in aqua, quanta opus eſt. Rulandus.

Balneum ad dolorem.

℞. Raparum num.vj. Rutæ M.v. Salis M.iij.

Incoquãtur ſimul in aqua, quãta fuerit opus. Inſideat æger manè ac ueſperi, ubi nõ adeſt inflãmatio. Ruland.

Balneum ad podagram, chiragram, & ſciaticam.

℞. Salis ℔. ij. Aluminis ℔. j. Sulphuris uiui ℥. iij. Baccarum lauri ℔. ß.

Bulliant ſimul in aquæ duob. ſextariis. Atque ex hoc unicuique balneo tertio quoq; die renouando infundatur portio à ℔. ß. ad ℔. j. Ac inſideat in hoc lauacro æger quotidie per horam, manè & ueſperi. Rulandus.

De Lotionibus, Sectio XVII.

B

Partium quarũdam fiunt ablutiones, quæ balnei uicẽ gerũt, uidenturq; balnea particularia. Vnde lotiones

- Trunci: *uidelicet*
  - Capitis: *ut*
    - Lotio ad ſordes auferendas.
    - Lotio ad ulcera.
    - Lotio ad pediculos.
    - Lotio ad tingendos capillos.
    - Lotio ad alopeciam.
    - Lixiuium ad cerebrum memoriamq;.
    - Aliud in frigido affectu.
    - Aliud.
    - Lixiuium ad diſtillationem ſiſtendam, &c.
  - Axillarum: *ut* Lotio ad axillas.
- Artuum: *ſcilicet*
  - Manuum: *ut* Lotio ad manus.
  - Pedum: *ut*
    - Lotio ad ſomnum ciendum in febribus.
    - Lotio pedum polychriſtos.
    - Lotio ad podagram, &c.

DE LOTIONIBVS CAPITIS.

Lotio ad ſordes capitis auferendas.

Caput ad ſordes auferendas lixiuio, ex cineribus ſarmentorum facto lauatur, corpore recrementis uacuo, & manè ante cibum: ſic tamen: ut ſtatim caput abſtergatur linteis calidis, & exiccetur; capilli ſi adſint, extri-
C centur: non autem expectandum, donec caput, capilliq; per ſe exiccentur. Andernacus.

Lotio ad ulcera.

In capitis ulceribus lixiuiis deſiccantibus utimur: ut abrotani, betonicæ, &c. Rondeletius.

Lixiuium ad Achoras.

℞. Piſorum M.iiij.

Decoquantur in ſ.q. aquæ. Horum iuri admiſceatur tantundem lixiuij fortis: & facta ebullitione reſeruetur uſui. Caput eo lauetur quotidie ante cibum, & mox ſiccetur. Ruland.

Aliud ad pediculos.

℞. Agarici ℥. ß. Coquatur in lixiuij dulcis ℔. iij. Et ex ea irrigetur, aut lauetur caput indies. Si ulceratæ capitis partes illinantur parum oleo Balſami, commoriuntur uno die omnes pediculi. Idem.

Lotio ad pediculos.

In pediculari morbo, amaris, ut lupinis, nitro, & fellibus, ſtaphide agria, & ad uermes occidendos, & furfures detergendos, & pilos tingendos. In furfuribus, detergentibus: ut melle, ſuccis herbarum amararum, aut herbis ipſis decoctis, ut cicla, parietaria, ſaponaria. Rondeletius.

Lotio ad tingendos capillos.

Capillis tingendis palea auenæ utimur, cortice & ligno berberis, floribus geniſtæ, & hyperici. Rõdeletius.

Lotio ad alopeciam.

Ad alopeciã fit ex alcyonio potentiſsimũ lixiuiũ, quod ſiccat & digerit potenter, & morbũ curat. Rõdelet.

Lixiuium ad melancholiam, inſaniam ac uigilias.

℞. Maioranæ, Flor. betonicæ, Chamomillæ ana M.ß.

Condiantur ſacculo, & decoquantur in ſ.q. uini, quo crebrò lauetur caput. Rulandus.

Lixiuium roborans cerebrum, neruos, oculos, ſenſusq; reliquos.

℞. Fol. ſenæ ℥. j. Roſ. rubrarum P. j. Lauendulæ P. ij.

Fiat ex his decoctio in ſ.q. aquæ, qua caput mane lauetur. Rulandus.

Lixiuium ad cerebrum memoriamq́; iuuandam. A

℞. Chamomillæ, Saluiæ, Origani, Betonicæ ana M.j.

Submittantur cineri in fundum, & lixiuium ſuperfundatur, cum aqua pluuiali: & pridie quàm caput lauetur, madeſcat in eo ſacculus lineus ex

Roſarum rub. Maioranæ Betonicæ ana P.j. modicè inciſorum
Lauendulæ, Roriſmarini, Spicæ Agarici ʒ.ij.

Inter lauandum ſapo odorus in pomi figuram (pomatium uocant) addatur. Andernacus.

Aliud lixiuium ad frigidos affectus.

℞. Saluiæ, Roriſmarini, Origani Fol. Lauri M.ß.
Calaminthæ ana M.j. Florum Stœchados, Heliochryſi ana P.j.

Ex iure decocti caput irrigetur laueturq́ue. Andernacus.

Aliud ad memoriam.

℞. Maioranæ, Roriſmarini, Meliſſæ ana M.j.ß. Flor. Chamomillæ, flor. Stœchados
Fol. Lauri M.j. Pſeudonardi, ſeu Lauendulæ ana P.ij.

Coquantur in lixiuio, ſacculo condita. horum iure caput, manè ante cibum, corpore purgato, lauetur: mox ſiccetur, contegaturq́ue. Andernacus.

Aliud ad deſtillationem ſiſtendam.

℞. Maioranæ, Betonicæ, Meliſſæ ana P.j. Heliochryſi ana P.iij.
Flor. Chamomillæ, Stœchados, Anthos Nigellæ ʒ.ij.

Coquantur in lixiuio ex buxi cinere, & hoc caput rurſum lauetur.

Lixiuium ad aſthma, ſiccans & ſiſtens deſtillationes ex capite ad ſubiectas partes.

℞. Saluiæ, Betonicæ Flor. Chamomillæ, Roſ. rubrarum
Hyſſopi ana M.ß. Granorum myrti contuſ. ana M.j.

Bulliant in q. ſ. lixiuij dulcis, condita ſacculo. Ex hoc caput ſingulis ſeptimanis lauetur, ſemel aut bis ante cibum. Rulandus. B

DE LOTIONIBVS AXILLARVM.

Latio ad axillas.

Axillæ abluuntur lixiuio parato ex aſtringentibus, ut oleaſtro, lentiſco: additis quibuſdam odoratis conſtringentibus, ut roſis. Rondeletius.

DE LOTIONIBVS MANVVM.

Lotio ad manus.

Manus abluuntur aqua & ſapone odorato, uel aqua & medulla panis, uel aqua & furfure: additis quibuſdam odoratis, ut aqua roſarum, uel namphæ, uel oleo ſpicæ. Diuitum uerò manus abluuntur aqua, cui aqua roſata moſchata fuerit permixta.

DE PEDVM LOTIONIBVS.

Lotio ad ſomnum ciendum in febribus.

℞. Maluæ recentis, Lactucæ, Fol. Cucumeris, Cucurbitarum, Violariæ ana M.j.
Flor. Nenupharis, Violarum ana P.j.

Fiat decoctio, qua obluantur pedes, cum ibit dormitum: nec tergantur, aut panno humido inuoluantur. Rondeletius.

Lotio pedum polychriſtos.

℞. Chamomillæ, Roſarum rub. Betonicæ, Origani, Saluiæ, Rutæ, Aſari ana M.j.

Condita ſacculo coquantur in lauacro pedum: ubi uerò iam ſatis inferbuerint, ſextarius nitri, & ſalis P.j. addatur. Vtitor in ſeptimana ſemel uel bis, manè aut ueſperi ante cibum, uel etiam ante ſomnum, in uſum adhibito. Capiti, pedibus, ſanguini, & omnibus neruis ſalubris: multos morbos alioqui futuros arcet. Andern.

Lotio ad podagram.

IN multis uſitata podagricis ualdè profuit. Lixiuium ex fagi cineribus paratur, & ter aut quater colatur: deinde tantum uini admiſcetur: aluminis ℥. ij. adduntur: omnia in fictili uitreato coniuncta calefiunt ad ignem, ſed ita, ut non efferueſcant. C Deinde transfunduntur in uas, in quo pedes conſiſtere poterunt: hi autem tam altè lauacro inſiſtent, ut aqua ſupra talos excedat. Extrahit humidam pituitæ materiam in articulis hærentem: quam deinde linteo puro abſterges. Tam calidum autem erit lauacrum, quàm pedes ferre poſsint: manéque & ueſperi ante cibum adhiberi debet. Quinetiam cum malum hoc acceſsionem minatur, & poſt ipſam utile eſſe poteſt, idq́ue in ſeptimana quater aut quinquies: ne deterreat té, ſi pedes tumidos, rubenteſq́ue fieri conſpicias. Andernacus.

Lotio ad podagram, noſtra.

℞. Roſarum rub. Balauſtiorum Calamenthi, Saluiæ
Florum myrti, Plantaginis Thymi, Flor. Roriſmarini ana M.j.
Verbaſci, Fol. lauri, Baccarum iuniperi ℥.iij.
Origani, Pulegij Aluminis rochæ, Salis communis ana ℥.iij.

Bulliant omnia in aqua ſufficienti, fiatq́ue lotio. In hac immorandum ad horas duas, uel tres. Continuetur autem triduum uel quatriduum manè ſtomacho ieiuno.

Lotio pedum ad dolores, & podagram.

℞. Salis M.iij.

Decoquatur in ſ. q. aquæ: eaq́ue utatur æger manè, ac ueſperi ante cibum. Poſtea abſtergantur pedes linteo. Rulandus.

Alia ad laſsitudinem.

℞. Origani, Pulegij ana M.j.ß. Saluiæ M.j.

Decoquantur in aqua, quantum requiritur. Vſus eius eſto ante ſomnum. Idem.

Alia ad fœtorem pedum.

℞. Aluminis M.j.

Buliat in ſ. q. aquæ: in qua uſque ad talos immittantur pedes manè, atque ueſperi, & diu multumq́ue fricentur, lauenturq́ue.

DE

De Oleis, Sectio XVIII.

- Olea parantur modo
  - Craſſo: eaq; uel
    - Alterāt qualitate
      - Prima. Sic alia
        - Calefaciunt
          - Ventriculum: *ut* Oleum
            - Menthæ, De abſynthio.
            - Maſtichinum.
            - Nardinum, *&c.*
          - Hepar: *ut*
            - Amygda. amararũ, Nucleorũ perſicorũ.
            - De Abſinthio, Nardinum.
            - Maſtichinum. *&c.*
          - Lienem: *ut* Oleum
            - De capparibus.
            - De ſpica, De behen.
            - Liliorum, *&c.*
          - Vterum: *ut* Oleum
            - Irinum, Anethinum.
            - Cheyrinum, De croco.
            - Nardinnm, De caſtoreo, *&c.*
          - Articulos: *ut* Oleum
            - De ſulphure, Nardinum.
            - Rutaceum, Nucum.
            - De nuce Indica.
            - Nucis Moſchatæ, *&c.*
          - Neruos: *ut* Oleum
            - Coſtinum. De piperibus.
            - Maſtichinum, De euphorbio.
            - Enulatum, Lumbricorum.
            - Sampſuchinum. Liguſtrinum, *&c.*
        - Refrigerant
          - Caput: *ut* Oleum
            - De papauere.
            - Mandragoræ, *&c.*
          - Ventriculũ: *ut* Oleum
            - Citoniorum, Mirtinum.
            - Myrtillorũ, Lentiſcinum.
            - Omphacinũ. Roſaceũ, *&c.*
          - Pectus: *ut* Oleum
            - Violarum.
            - Nenupharinum.
          - Hepar: *ut*—Olea, *quæ uentriculo conueniunt.*
          - Renes: *ut*—Oleum Nenupharinum.
          - Vterum: *ut* Oleum
            - Citoniorum, Nymphex.
            - Lentiſcinum, Myrtillorum.
            - Cucurbitarum, *&c.*
          - Neruos: *ut*—Oleum Lentiſcinum, *&c.*
        - Siccant: *ut* Oleum
          - Nardinum.
          - Nucum.
          - Ricinum, *&c.*
        - Humectant: *ut* Oleum
          - Oliuarum recens.
          - Amygdal. dulcium.
          - Seſaminum, Violaceum, Cucurbitarum.
          - Melonum, Cucumeris, *&c.*
      - Secunda. *Vide in ſeq. ſignum A.*
    - Purgant: *ut*
      - Oleum Cnicinum.
      - Oleum Thymeleæ.
  - Subtili. *Vide in ſequentibus ſignum B.*

A. Olea *alterantia qualitate ſecunda, aut*

- Aſtringunt: *ut* Oleum
  - De abſinthio, De mentha.
  - Lentiſcinum, Maſtichinum,
  - Myrtinum, Myrtillorum, Oenanthinum, *&c.*
- Emolliunt: *ut*
  - Oleum Lini
  - Oleum Narciſsimum.
  - Styracis, *&c.*
- Laxant: *ut* Oleum
  - Amygdal. dulc.
  - Oliuarum, Iaſminum.
  - Seſaminum, *&c.*
- Rarefaciunt: *ut* Oleum
  - Anethinum.
  - Chamæmelinum, *&c.*
- Digerunt: *ut* Oleum
  - Amygdal. amararum.
  - Nucum, Oliuarum antiquarum.
  - Rutaceum, *&c.*
- Detergunt: *ut* Oleum
  - De myrrha. De tartaro.
  - De frumento.
  - Ouorum, Sambucinum.
  - Balaninum, Ricinum.
  - Raphaninum, *&c.*
- Glutinant: *ut* Oleum
  - Myrrhæ.
  - Nicotianæ.
  - Balſaminæ.
  - Liquidambar.
  - Balſamum, *&c.*
- Somnum *inducunt: ut* Oleum
  - Mandragoræ.
  - Malorum aureorum.
  - De papauere.
  - Nenupharinum.
  - Hyoſcyaminum, *&c.*
- Calculum *frangunt: ut* Oleum
  - E granis Citri.
  - Scorpionum.
  - De ceraſis, *&c.*
- Coitum *iuuant: ut* Oleum
  - Formicarum.
  - Ex piſtaciis, *&c.*
- Dolorem *ſedant: ut* Oleum
  - Sambucinum.
  - Cheyrinum.
  - Chamæmelinum.
  - Anethinum.
  - Liliorum alborum.
  - Laurinum.
  - Hyperici.
  - Liliorum conuallium.
  - Moſchelinum.
  - Popolinum, Vulpinum.
  - Ex granis ebuli, *&c.*

B. Olea

- **B.** Olea *præparata modo ſubtili, ſunt olea deſtillata, ex rebus uel*
  - Simplicibus: *ſcilicet*
    - Herbis.
    - Floribus: *ut* — Oleum Spicæ.
    - Fructibus: *ut* Oleum
      - E baccis iuniperi.
      - E baccis lauri.
      - E baccis hederæ.
      - E nucleis pineis, E cepa.
      - Ex nucibus cupreſsi.
    - Seminibus: *ut* Oleum
      - Aniſi, Fœniculi.
      - Cumini, Petroſelini.
      - Ex granis ebuli, *&c.*
    - Lignis: *ut* Oleum ex ligno
      - Guaiaco, Iuniperi.
      - Fraxini.
      - Hederæ, &c.
    - Corticibus: *ut* Oleum
      - Cinnamomi.
      - Ex cort. mali aurantij.
      - Ex cort. nucum, *&c.*
    - Aromatibus: *ut* Oleum
      - Caryophyllorum, Macis.
      - Nucis Moſchatæ.
      - Maceris, Piperis, *&c.*
    - Reſinis: *ut* Oleum
      - Maſticis, Thuris.
      - Myrrhæ, Succini.
      - Caphuræ, Belzoinum.
      - Ammoniaci, Ladani.
      - Terebinthinæ, *&c.*
    - Liquoribus
      - Vino.
      - Aceto.
    - Metallicis: *ut* Oleum
      - Auri, Argenti, Perlarum.
      - Coralliorum Salis, Sulphuris.
      - Vitrioli, Tartari, Stibij.
      - Cupri, Aeris, Stanni.
      - Plumbi, Ferri, Hydrargyri.
      - Lithargyri, Auripigmenti, Talci.
      - Calcinum, De lateribus, Cryſtallorum.
    - Animalibus, *& eorundem partibus: ut* Oleum
      - Ex ſanguine
        - Humano.
        - Ceruino.
      - Ex oſsibus humanis.
      - Ex maxillis equorum.
      - Ex cornibus ceruinis.
      - Ex caluaria humana.
      - Ex ſtercore humano.
      - Taxi, Caſtorei, Ex melle.
      - Scorpionum, Ceræ, *&c.*
  - Compoſitis: *ut* Balſama, *&c.*

DE OLEIS CRASSO MODO PARATIS.

Oleorum officinariorum uera præparandi methodus.

℞. Oleum omphacinum, quod ablue aqua communi diſtillata, ipſumque purifica in Bal. M. donec nullas amplius fæces ſeponat: deinde huius olei ſic præparati cape lib. j. roſarum rub. recent. unguibus expurgatarum, & tritarum in marmore ℔. j. ß. indantur omnia in matratio uitreo benè obturato, ut putreſiant in fimo præparato, & calenti per xij. dies: pòſt expreſsis omnibus, & abiecto magmate, recentia & trita in mar-

more folia oleo reſeruato, denuò immittantur, ac in matratio obturato putrefiãt, ut prius in putri utero calido per xij dies: idque reiterabis tertiò, ut perfectum & optimum oleum aſſequaris. Sic cætera olea refrigerantia pro topicis medicamentis optimè conficies. Sic olea cydoniorum, & myrtillorum, quæ refrigerant & aſtringunt, ano q̃ue, uentriculo, iecori, cerebro, & inteſtinis imbecillioribus accommoda ſunt. Eadem uia olea Chamæmeli, & Liliorum, quæ neruos corroborant, modicè reſoluunt, & dolores apprimè ſedant, niſi quod cum oleo dulci maturo, præparato, fiunt. Ex Mentha autem, Abſinthio, Nardo, Lentiſco, & reliquis, quæ modice calefaciunt, uentriculum, & alias partes illita corroborant, concoctionemque iuuant, cum omphacino extrahitur eodem modo oleum: ſed prius præparatur, cum propria ipſorum aqua, & uino aſtringente, & ab omnibus fæcibus depurari debet in Baln. Mar. per aliquot dies, ut dictum eſt. Quod ſi quis potentiùs per ipſa olea calefacere, attenuare, & digerere uelit, ſumat æquas partes olei in Baln. Mar. depurati, & ſpiritus uini. Sic ex baccis Lauri, & ſimilibus, præſtantiora elicies olea, ſi per menſem in fimo calido omnia digerantur, deinde exprimantur, & ad uſus reſeruentur. Conferunt autem frigidis cerebri, & neruorum affectibus, flatuſque diſcutiunt. Præſtantiora autem multò omnia hæc calidæ qualitatis olea fient, ſi per ſe cum ſolo uini ſpiritu per Baln. Mar. uaporoſum extrahantur, ſine olei additione. Quercetanus. A

DE OLEIS CALFACIENTIBVS uentriculum.

Oleum menthæ.

℞. Menthæ criſpæ ℥.iiij. Olei omphacini ℔.j.

Macera & inſola per dies octo: mentham exemptã bene exprime, atq; aliam recentem impone, ut ſuprà: atq; ita tertiũ facito, cola, & ſerua. Nõnulli in tertia infuſione menthã relinquunt. *Ventriculũ refrigeratũ & imbecillum calefacit: firmat, nauſeam, uomitumq; reprimit, appetentiam excitat, coctionemq; iuuat. Innominatus.

Oleum abſinthinum.

℞. Comarum abſinthij ℥.iiij. Olei omphacini ℔.j.

Inſolato in uaſe uitreo, abſinthiumq; permutato ter, ueluti de mentha in oleo menthæ dictum eſt. * Calfacit ac roborat ea quæ ſunt refrigerata, potiſsimùm uerò uentriculum: excitat appetentiam, obſtructiones aufert, lumbricoſque enecat. Innominatus. B

Oleum maſtichinum.

℞. Olei roſati omphacini ℔.j. Maſtiches ℥.iij. Vini odoriferi ℥.iiij

Omnia in uaſe uitreo impoſita coquantur in duplici uaſe ad uini conſumptionem. * Cerebrum, neruos, iuncturas, uentriculum, hepar corroborat, tumores duros lenit, dolores ſedat. Meſues.

Oleum nardinum ſimplex.

℞. Nardi Indicæ ℥.iij. Vini, Aquæ ana ℥.ij.ß. Olei loti ℔.j.ß.

Minutim inciſam macera, & coquantur in duplici uaſe, donec uinum & aqua, per uaporem reſoluantur: coletur deinde oleum, & reponatur. * Calfacit, tenuat, digerit, modicè adſtringit: proinde affectus omnes frigidos & flatulentos cerebri, uẽtriculi, hepatis, lienis, renum, ueſicæ, uteri, magnopere iuuat: naribus iniectum caput purgat, corporis colorem & odorem commendat. Meſues.

Oleum nardinum compoſitum.

℞. Nardi Indicæ ℥.iij.
Maioranæ ℥ ij.
Ligni aloes, Enulæ
Folij Indi, uel macis
Calami aromatici, Fol. Lauri, Cyperi
Schœnanthi, Cardamomi ana ℥.j.ß.

Contundantur omnia leuiter: & illis adfunde
Vini, Aquæ ana quantum ſufficit, id eſt utriuſq; circiter ℥.xiiij. Olei loti ℔.vj.

Macerentur horis duodecim: deinde coquantur in duplici uaſe, ſecundum artem. * Idem, quod præcedens poteſt. Meſues.

DE OLEIS EXCALFACIENTIBVS HEPAR.

Oleum amygdalarum amararum.

℞. Amygdalarum amararum, ſiccarum, non tamen rancidarum: contundantur minutiſsimè: poſtea in ſartagine aliquantulum torrefacias, affuſo aquæ roſaceæ modico: poſtea prælo exprime. * Aperit oppilationes, & diſcutit uentoſitates & uapores: ſed potiſsimùm medetur ſurditati, ſibilo, & dolori aurium: lenit duritiem neruorum, & delet maculas faciei. Innominatus.

HEPAR quoq; excalfaciunt, oleum abſinthinum, nardinum & maſtichinum: de quibus uide ſuprà.

Oleum nucleorum perſicorum.

Oleum nucleorum perſicorum eodem modo fit, quo ex dulcibus amygdalis. Obſtructa aperit, aurium, & ſedis hæmorrhoidibus dolores ac tumores ſanat, lumbricos necat. In renum affectibus iniectum & epotum ualere aſſerit Manardus. C

DE OLEIS EXCALFACIENTIBVS LIENEM.

Oleum de capparibus.

℞. Cort. radic. Capparis ℥.j.
Cort. Tamariſci, Fol. Tamariſci, Sem. Agni caſti
Ceterach, ſiue Aſplenij, Cyperi ana ʒ.ij.
Rutæ ʒ.j.
Olei oliuarum ℔.j.
Aceti albi fortis, Vini albi ana ℥.ij.

Trita leuiter coquantur in duplici uaſe, uſq; ad uini conſumptionem & aceti. * Ad duritiem, obſtructionem, & dolorem ſplenis utile eſt, & omnem eius ægritudinem. Innominatus.

Oleum de beben.

Oleum de Ben, ſeu Balaninum, fit ex tuſo, aſſatoque, affuſa roſacea aqua, fructu iſto. * Repurgat maculas, uaros, lentigines, cicatricum nigritias, fucos, aluum ſoluit, ſed uentriculo aduerſatur: dolores aurium emendat. Item ſi ſonant aures, uel ſtrepitum aut ſibilum edunt, cum adipe infuſum auxiliatur. Innominatus.

Oleum liliorum ſimplex.

℞. Flor. Liliorum alborum, abiecto quod croceum eſt, ℥.iv. Olei ueteris ℔.j.

Fit, ut oleum menthæ: ter lilia renouanda ſunt. * Calefacit, reſoluit, ob id à frigore dolores thoracis, uentriculi, coli, uteri, renum, ueſicæ ſedat, lenit & coquit. Innominatus.

Oleum liliorum compoſitum.

℞. Foliorum Liliorum alborum ℥.ix.
Maſticis, Calami aromatici
Coſti, Carpobalſami ana ℥.ß.
Caryophyllorum
Cinnamomi ana ℥.ß.
Croci ʒ.iij.

Omnia,

A Omnia,præter liliorum folia,aqua ſufficiente uiginti quatuor horis macerentur,deinde paululum coquantur,& additis liliis,oleiq; ueteris ℔.ij.aliquantulum bulliant: tunc omnia iniecta in uas uitreum inſola dies quadraginta:pòſt colatum & bene obſtructum reponatur.Innominatus.

LIENEM quoq; excalfacit oleum Spicæ,ſiue nardinum.

DE OLEIS EXCALFACIENTIBVS VTERVM.

Oleum irinum.

℞. Rad. Ireos ℔.j. Florum eiuſdem ℔.ij.

Macerentur in decoctione aliarum radicum ireos,quantum ſufficit.

Olei ueteris ℔.ij.

In uaſe duplici coque,exprime,radiceſq; nouas,& flores immitte,coquantur denuò,& tertiùm:colatum ſeruato,& obturato. * Terget,tenuat,coquit,reſoluit potenter:ob id à frigido dolores aurium, hepatis, ſplenis,uteri, articulorum ſedat, phlegmonas coquendo ſuppurat, materias thoracis & pulmonis coquit: ſtrumas diſsipat,& alios tumores duros:ſpaſmum emendat,& narium fœtorem.Meſues.

Oleum irinum aliud.

℞. Olei ueteris ℔.xiv. Rad.Cyperi recent.℥.vj.
Aquæ ℔.iv.℥.ij. Rad.Helenij ℥.iij.
Rad.Iridis ℔.iij.℥.iv. Rad.Bugloſſæ ℥.ij.
Flor.Liliorum alborum ℥.xv. Cinnamomi,Nardi Indicæ,Aſæ odoratæ ana ℥.j.

Contundantur radices,& alię ſpecies,& macerentur in oleo & aqua diebus quinq; ad ſolem, uel loco calido: poſtea in duplici uaſe coquito,donec aqua conſumpta fuerit.Refrigerare finito,colato,exprimito,& reponito. * Vſurpatur ad diuturnum catarrhum,naribus illitum.Ozænas & putredines nariū aufert,tinnitum aurium cum aceto & ruta ex amygdalis amaris commixtum, & auribus iniectum tollit,aſthmaticis gargariſmo adhibito opitulatur:hæmorrhoides ueteres inunctum ſiue colo iniectum educit. Nicolaus.

Oleum anethinum.

B ℞. Fol.& flor.Anethi contuſ.℥.iv. Olei ueteris ℔.j.

Macera ad ſolem,uel in loco calido aliquo,diebus quindecim:deinde in duplici uaſe coquito:& abiecto anetho,recēs iniicito,& iterum quindecim diebus macerato:poſtea ſimili modo coquito & exprimito, & tertiò recēs anethū iniice:macera,coque,& cola.*Sedat dolores,aperit poros,& reſoluit uapores & apoſtemata,tumores & durities:mitigat dolores & rigores febrium,prouocat ſomnum & ſudorem.Innominatus.

Oleum cheyrinum.

Oleū Cheyrinū fit ex leucoiis luteis,hoc eſt ex Cheyris citrinis,& oleo ueteri claro, ut oleum Anethinum. *Dolores neruorū,aliarūq; partiū corporis mitigat,eaq; quę in thoracę,renibus,ueſica & utero ſunt,diſcutit.

Oleum crocinum.

℞. Croci ℥.j. Cardamomi ʒ.ix.
Myrrhæ puræ ℥ß. Calami aromatici ʒ.viij.

Infundantur medicinæ in aceto diebus quinque, præter cardamomum. Die ſexto proiiciatur ſuper ea cardamomū.Et dimittatur die una.Deinde fundatur ſuper ea olei ℔.j.ß.& coquatur igne lento uſq; ad aceti conſumptionem.Et ſunt,qui loco aceti uinum ponunt. * Confert doloribus neruorum, & confortat eos, & lenit duritiem eorum:confert ſpaſmo,& dolori matricis:coloremq; efficit bonum.Meſues.

Oleum de caſtoreo.

℞. Caſtorei,Styracis calamitæ, Galbani Cyperi,Schœnanthi,Piperis longi,nigri
Euphorbij,Caſiæ ligneæ ueræ, Croci Sabinæ,Pyrethri ana ʒ.ij.ß.
Opopanacis,Carpobalſami,Spicæ nardi Indicæ Olei ℔.iv.
Coſti ana ʒ.ij. Vini ℔.ij.

Galbanum & opopanacem in uini parte ſeorſim diſſolues: deinde reliqua omnia contuſa cum oleo, & reliqua uini parte coques ad uini cōſumptionem in duplici uaſe:poſtea cola, & gummi diſſoluta oleo adfundes, & iterum coques in duplici uaſe,ad conſumptionem uini,& ſæpius miſcens repone. * Optimum eſt ad frigidos affectus partium omnium,præſertim neruoſarum:medetur paralyſi,ſpaſmo,tetano: & ſedat acerrimos
C rigores & frigora febrium,ſi ſpina dorſi liniatur. Iacobus de Manliis.

DE OLEIS EXCALFACIENTIBVS ARTICVLOS.

Oleum ſulphuris.

℞. Sulphuris flaui,Terebinthinæ ana ʒ.iij. Olei roſacei ℔.j. Vini boni ℥.iij.

Coquantur igne lento, uſque ad uini conſumptionem. * Extenuat & attrahit admodum: hydrargyron corpore demerſum foràs elicit, ſtatim à balneis illitum:ſcabiem,lepras, & cutis fœditates ſanat: morbo uenereo commodè adhibetur: fiſtulis, & malignis oris ulceribus, aliarumque partium uitiis primo aut ſecundo contactu prodeſt. Braſſauolus.

Aliud ad podagram.

℞. Sulphuris uiui ℔.ij. Vitellorum ouorum num.xxv.

Terantur ſimul,& ponantur in patella ferrea,& lento igne coquantur:& quando incipit ardere,inclina patellam ferream ad alteram partem,& quod liquidius eſt,effluet. Euonymus.

Aliud oleum ſulphuris.

Accipe lixiuium forte clauellatum,aut etiam ex calce extincta confectum,ita ut ouum ei innatet. In hoc lixiuio decoquatur ſulphur tandiu,quoad pinguedo in ſuperficie lixiuij apparuerit,& fæces fundum petierint: tum deſpumando quaſi,pinguedo auferatur. Euonymus.

Oleum rutaceum.

℞. Rutæ recentis,inciſæ & contuſæ ʒ.iv. Olei ueteris clari ℔.j.

Macera ad ſolem, aut in loco calido aliquo diebus quindecim, deinde in duplici uaſe coquito, & abiecta ruta recentem iniicito, & iterum quindecim diebus macerato, poſtea ſimili modo coquito, & exprimito, & tertiò recentem rutam iniice, macera, coque, & cola. * Eſt calidum aperitiuum, reſolutiuum, & mitigatiuum dolorum: calfacit renes, ueſicam, matricem: & ſedat dolores eorum, & maximè colicam, ſi uenter ungatur, & fiat ex eo ſolo clyſter: præterea opitulatur neruis, confert ſpaſmo, & expellit frigidos humores. Innominatus.

Oleum nucum.

Ex nucibus uetuſtis oleum prælo exprimitur,ut ex amygdalis. * Flatus craſſos diſsipat, tumores diſcutit, neruis attritis uel punctis,præſertim cum calce lota confert,ſcabiem emarginat. Meſues,

Oleum

Oleum de nuce Indica. A

Oleum ex nuce Indica, dolori neruorum confert, thoracem & pulmonem lenit, & inde claram uocem facit, impinguat etiam, & ſperma auget. Meſues.

Oleum nucis moſchatæ.

℞. Nucum moſchatarum ℔.j.

Contunde craſsè, eaſq; ita contuſas illiga arctè panno lineo, eumq; in uaſe uitreato appende: quod demittatur ſeu demergatur in ahenum feruentis aquæ, unde percalefiat aroma: deinde prælo ſubiectum fortiter exprime. nam hoc pacto copioſius emanat oleum. * Extrinſecus lentis aut piſæ inſtar ori uentriculi inunctum, mirificè ipſum corroborat. Colonienſes.

DE OLEIS EXCALFACIENTIBVS NERVOS.

Oleum coſtinnm.

℞. Coſti amari ℥.ij. Caſiæ ligneæ ueræ ℥.j. Vini, quantum ſufficit.
Summitatum Sampſuchi ℥.viij. Olei oliuarum, uel Seſamini ℔.iij.

Trita macerentur biduo: deinde coquantur in duplici uaſe, ad conſumptionem uini. * Calfacit, obſtructa aperit, nernoſum genus roborat, ut neruos, muſculos, tendones, ligamenta, uentriculum: præter hæc, hepar & capillos: canitiem ob id moratur, & corporis colorem ac odorem commendat. Meſues.

Oleum de piperibus.

℞. Piperis longi, nigri, albi, ana ℥.iij. Sagapeni, Opopanacis, Hyoſcyami albi ana ʒ.ij.ß.
Myrobalanorum Chebulorum, Belliricorum Turbith ʒ.ij.
Emblicorum, Indorum ana ʒ v. Zingiberis ʒ.iij.
Radicum Apij, Fœniculi ana ʒ.iij ß. Surculorum hyſſopi, Rutæ uiridis ana M.j,

Coquantur ſecundum artem in aquæ quantitate ſufficienti ad tertias. Colaturæ adde olei de Cherua ℔.ij. & iterum coque ad conſumptionē. * Iuuat morbos neruorum frigidos, ut paralyſim, ſpaſmum, ſpaſmum cynicum, tremorem, epilepſiam: ad hæc iſchiadem, & cæteras arthritidis differentias, & uteri, coli, renum, ueſicæ affectus frigidos, quia calefacit, tenuat, terget: ob id obſtructiones aperit, calculum frangit. Meſues. B

Oleum piperis, noſtrum.

℞. Piperis Indici contriti, Olei communis, uel amygd. dulcium ana q.ſ.eſt.

Miſceantur, & digerantur in loco aliquo calido per menſes duos. Partibus refrigeratis mirū in modū cōducit.

Oleum de euphorbio.

℞. Euphorbij ℥.ß. Olei Cheyrini ℥.v. Vini odoriferi ℥.v.

Coque ſecundum artem, uſque ad conſumptionem uini. * Iuuat maximè frigidos cerebri & neruorum affectus, cephalalgiam, hemicraniam, lethargum, naribus immiſſum: articulorum quoque, & hepatis, & ſplenis dolores illitum iuuat. Meſues.

Oleum enulatum.

℞. Rad. enulæ contuſarum, Succi eiuſdem, Olei ſeſamini ana ℔ ß. Vini odoriferi ℥.iij.

Fiat, ut oleum myrtinum. * Calfacit, tenuat, digerit, ob id affectibus neruorum, uteri, & ueſicæ frigidis prodeſt, & febrium rigori, ac colo à flatibus dolenti. Meſues.

Oleum lumbricorum.

℞. Lumbricorum terreſtrium ℔.ß. Olei roſati omphacini ℔.ij.
Probè lauentur in uino: deinde immittantur in Vini ℥.ij.

Coquantur in duplici uaſe ad uini conſumptionem: colatum repone. * Neruos infrigidatos confortat, & utile eſt doloribus iuncturarum.

Oleum ſampſuchinum.

℞. Foliorum Sampſuchi, id eſt Maioranæ M.iiij. Abrotani, Siſymbrij, ſeu Menthæ aquaticæ ana M.ß.
Serpilli M.ij. Caſiæ ligneæ ueræ ℥.ij.
Folior. Myrti M.j. Olei omphacini quantum ſufficit.

Concidito, & contundito omnia, & impone in uitreum uas, & inſola diebus octo: poſtea exprime, & alias ſpecies infunde: coque rurſus, & tertiùm idē facito: deinde colatū repone. * Laſsitudini utile eſt, & morbis cerebri & neruorū frigidis ꝓdeſt: ob id ſpinæ in balneo inunctū, paralyſin iuuat, & ſpaſmū cynicū, uulgò torturā oris, naribus iniectū: ut auribus immiſſum, à flatu tinnitū diſsipat, menſes ciet, morſui ſcorpionis prodeſt. C

Oleum liguſtrinum, ſiue de alcanna, ſiue cyprinum.

℞. Florum Liguſtri ℥.iiij. Olei ueteris ℥.x.

Macera & inſola per octo dies. Flores liguſtri exemptos bene exprime, atq; alios impone, ut ſuprà: atque ita tertiùm fac: cola, & ſerua. * Partes neruoſas roborat: capillos à canicie uindicat. Meſues.

Oleum, ad grauitatem auditus, noſtrum.

℞. Rutæ, maioranæ, hellebori albi ana part.j. Olei ſcyllini, olei de colocynthide ana q.ſ. uini q.ſ.

Miſceantur & coquantur, uſque ad conſumptionem uini. Vtere euacuato prius corpore.

Oleum Regis Dauid.

℞. Bdellij ʒ.x. Keſile; Sem. hyoſcyami albi, Siſeleos
Ammoniaci, Serapini, Opopanacis Olibani, Nigellæ, Semin. erucæ
Carpobalſami, Opij, Polypodij, Hellebori albi Sem. porri, Ameos, Coſti ana ʒ.v.
Zarur, Feliemati, Caſsiæ, Amyg. amar. ana ʒ.vj. Cyperi, Gran. Harmel, Gran. myrti
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ, Zingiberis Gran. uiridium, Gran. alkerua, Sampſuchi ana ʒ ß.
Galangæ, Cinnamomi, Ladani, Caſtorei ana ʒ.iij. Eupatorij, Vſneæ ana ʒ.v.

Terantur contritione groſſa, & proiiciantur in uaſe & fundantur ſuper eas ℔.vj. ſucci caulis & decoquantur igne leui, donec redeat ad ℔.ij. & remoueatur ab igne, & coletur & exprimatur ita, ut non remaneat in eo aliquid de uirtutibus harum medicinarum, & reducatur ad uas, & fundatur ſuper ipſum

Olei oliuarum ℔.vj. Olei de Lilio, Olei de eruca ana ʒ.v.
Butyri uaccini, Olei arazaki Gran. uiridium ʒ.x.
Olei de kerua ana ʒ.x. Olei Seſamini, aut arazaki, in quo decoctæ ſunt rutæ ʒ.iij.
Olei addemeſt, decocti cum ſpeciebus (& affertur hoc oleum de Aegypto) ʒ.x. Vſneæ ʒ.iij.
Farinæ amygd. amar. ℥.ij. Olei de Alkanna ʒ.v.
Granorum Lauri, Pinearum ana ʒ.vj. Mellis anacardi ʒ.iij.

Et addantur ſuper olea in uaſe, & diſſoluatur cum pauco illius aquæ de Sagzenea ʒ.x. Decoquātur lento igne, dones

A doneç romaneat aquæ quantitas ſacraiati j.& auferatur ab igne, & coletur cum mantili ſpiſſo, & reducatur ad uas,& proiiciantur

Ammoniaci ℥.x. Mellis ℥.x.

Et ponatur ſupra prunas,donec liquefiat,& miſceantur cum eo

Styracis liquidæ,Naphthæ albæ,Olei balſami ana ℥.x.

Ponantur in ampulla,optimè obturata. Doſis eius à quarta ʒ.j. uſque ad aur.j. cum aqua ciceris tepida. Eſt iuuatiuum ad paralyſin,torturam,podagram,tremorem,ad dolores iuncturarum,& dorſi, fiſtulas, hæmorrhoidas,colicam,& elephantiam. Auicenna.

DE OLEIS REFRIGERANTIBVS CAPVT.

Oleum de papauere.

℞. Capitum Papaueris — Flor.Papaueris ana partes æquales.
Fol.Papaueris — Olei quantum ſufficit.

Inſola in uaſe uitreo per octiduum:deinde cola, & noua rurſus immitte: idem tertiò facito : poſtremò colatum repone. * Intemperiem calidam ſanat,& inde ortum dolorem:ſomnum quoq; conciliat.Meſues.

Aliter.

E ſemine utriuſq; papaueris,tam albi quàm nigri,exprimitur oleum eodem modo quo ex Amygdalis, Balano Myrepſica & Cherua. * Impinguat,aſperam arteriam lenit,febrium ardorē mitigat,& inſomnia.Meſues.

Oleum mandragoræ.

℞. Olei communis ℔.ij. — Succi capitum Papaueris nigri ℥ iij.
Succi pomorum Mandragoræ ʒ.iiij. — Succi Violarum,ſucci Cicutæ ana ℥.j.
Succi Hyoſcyami albi ʒ.ij. — Opij,Styracis calamitæ ana ℥ ß.

Succi cũ oleo decē diebus ad ſolem macerentur, deinde coquantur in duplici uaſe ad ſuccorum conſumptionē:cola,& opium cũ ſtyrace diſſolutũ cũ pauculo oleo probè miſceto,& repone. * Ad nimios capitis dolores ualet,& phreneticis,malè dormiētibus,fronti illitũ,& naribus iniectũ, uehementer opitulatur: pulſibus bra-
B chiorũ & plantis pedum illitũ,quocunq; modo uigiliis fatigatum,celerrimè obdormiſcere facit.Nicolaus.

ANNOTATIO.

Quia non habentur apud nos Mandragoræ poma, ergo loco ſucci Mandragoræ pomorum, accipienda eſt corticum rad. Mandragoræ lib.j.qui contundendi & coquendi in aqua ſufficienti,& colato decocto, reliqua addenda.

Oleum mandragoræ,aliter.

℞. Olei ℔.v. — Succi Hyoſcyami albi ℥.iv.
Succi malorum Mandragoræ ℥.viij. — Succi Violarum,Cicutæ ana ℥.ij.
Succi capitum Papaueris ℥.vj. — Opij,Styracis ana ʒ.j.

Eodem modo,quo præcedens,conficitur. Nicolaus Alexandrinus.

DE OLEIS REFRIGERANTIBVS CORroborantibuſque uentriculum.

Oleum cytoniorum.

℞. Cytoniorum præmaturorum cum cortice, Succi Cytoniorum anà ʒ.vj.
Olei oliuarum immaturarum ℔.iij.

Omnia in uas uitreum obturatũ immittito, & diebus quindecim inſolato: deinde horis quatuor coquito in duplici uaſe. Cola,& exprime:in expreſsione caro & ſuccus mutetur: rurſum inſoletur, coquatur, & exprimatur,ut diximus:tertium ſic facito:poſtremò colatum reconde, ne perſpiret. * Refrigerat, adſtringit: ob id uentrem totum inferiorem,& neruos laxiores cogendo roborat,ſudores immodicos ſiſtit.Meſues.

Oleum myrtinum.

℞. Foliorum Myrti ʒ.iv. — Olei Omphacini ℔.j.

Macera ad ſolem,aut in loco aliquo calido diebus octo, deinde in duplici uaſe coquito, & abiectis foliis, recentia iniicito, & iterum diebus octo macerato, poſtea ſimili modo coquito, & exprimito, & tertiò recentia myrti folia iniice,macera,coque,& cola. * Cerebrum,neruos,cor,& uentriculum roborat.Actuarius.

Oleum myrtinum,aliter.

℞. Succi foliorum Myrti ℔.j. — Olei communis ℔.ij.
C Coquantur in duplici uaſe ad ſucci conſumptionem:& adde
Ladani ℥.j.

Miſce,& repone. * Idem,quod præcedens,poteſt. Meſues.

Oleum myrtillorum.

Oleum Myrtillorũ fit ex myrtillis,hoc eſt,baccis ueræ myrti, & oleo Omphacino,eodem modo, quo myrtinum. * Refrigerat & adſtringit,ideoque cœliacis affectibus ſubuenit:ſanat igne ambuſta: puſtulas erumpentes illitu emendat:attritus hyeme concitatos,& intertrigines illitum corrigit: ſedis rimas, condylomata, laxatos artus perſanat,& ſudores coercet.

Oleum lentiſcinum.

℞.Racemoſas lentiſci baccas,à putaminibus cunctis expurgatas,quot uoles : permittito aliquot diebus ſimul flacceſcere:deinde magnum in ahenum collocato,affuſa aqua:& igni tandiu feruere ſinito, donec baccæ dehiſcant:demum eas extrahito & ſaccis includito,præloq; ſubiicito, expreſſumq; oleum aſſeruato. * Oculorum aciem acuit,caligineſq; delet,cibis commixtum.Scabiem iumentorum,canumq; ſanat:utiliſsimum peſſis,acopis,& leprarum medicamentis:ſudores cohibet dyſentericos iuuat.Matthiolus.

Oleum omphacinum.

Oleum Omphacinum ex immaturis oliuis exprimitur. Præſtat recens, odoratum. * Stomacho utile eſt: gingiuas contrahit,dentes firmat,ſi in ore contineatur: ſupores cohibet. Dioſcorides.

Oleum roſaceum uulgare.

℞. Olei communis ℔.iv.Roſarum rubrarum purgatarum ℥.xvj.

Macera,& inſola per dies octo.Roſas exemptas bene exprime,atq; alias impone,ut ſuprà:atq; ita tertium fac: Cola, & ſerua. Nonnulli in tertia infuſione roſas relinquunt. * Refrigerat & adſtringit, inflammationibus præſidio eſt, æſtuantem uentriculum reſtinguit : eroſiones inteſtinorum clyſteribus inditum, & dolores dentium,ſi eo colluantur,ſanat.

Oleum roſatum completum.

℞.Olei ex oleis maturis,aqua fontana multoties loti,quantũ uoles : deinde immitte folia roſarũ rubrarũ apertarũ repurgata,quantũ ſatis eſt,in uitreum uas:obturetur uas, ac per dies ſeptē inſola:coque tribus horis in ua-

in uaſe duplici. Expreſsis foliis, & abiectis, noua immitte: inſola iterũ, coqueq́ in balneo, & exprime, ut prius: tertiò noua immitte roſarum folia, quibus addes aquæ infuſionis roſarum (eo modo confectæ, ut in ſyrupo roſato dictum eſt) quartam partem: miſce, inſola dies quadraginta, in uaſe uitreo obturato: pòſt excola, exprime, & addito roſarum ſucco, iterum diu inſola. Alij partem infuſionis ſumunt & ſucci roſarum partem alteram, & eo, quo ſuprà dictum eſt, modo conficiunt. * Roborat, reſoluit commodè, lenit & ſedat. Meſues. A

Oleum roſatum aliter.

℞. Roſarum exemptis unguibus ℥.iij. Olei Omphacini ℥.vj.

Immitte in uas uitreum obturatum, ne expiret: dies quadraginta inſolato. Alij non inſolant, ſed puteo imponunt, ſuſpenſum proximè aquam dies quadraginta. * Inflammationes extinguit, roborat, cogit, denſat, fluxiones ſiſtit, & materiarum per corpus fluxum cohibet. Paulus.

Oleum roſatum omphacinum.

℞. Olei oliuarum immaturarum loti ℔.j. Roſarum rubrarum purgatarum ℥.iiij.

Tritis roſis, & oleo impoſitis, fac, ut dictum eſt, ter roſas permutando. * Eiuſdem cum ſuperiori facultatis.

DE OLEIS REFRIGERANTIBVS PECTVS.

Oleum uiolaceum.

Oleum Violaceum paratur uere, ex floribus uiolarum, & oleo Omphacino, quemadmodum Roſaceum, & Rutaceum. * Refrigerat, incandeſcentibus inflammationum feruoribus utile eſt.

Oleum nymphæatum, ſeu nenupharis albi.

℞. Flor. Nymphææ alb. ℥.iiii. Olei Omphacini ℔.j.

Macerentur in ſole diebus decem: deinde exprime, & nouos flores immitte: tertiò idem facito. * Vires habet Violati: refrigerat tamen magis, quàm Violatum: minus, quàm Papauerinum: hypnoticis, & intemperiem partium, ut renum, calidam ſanantibus utiliter miſcetur, & Veneris tentiginẽ prohibet, genitali inunctum: ſomnum etiam conciliat.

Oleum nenupharis citrini.

Hoc oleum fit ex luteis, ſiue citrinis Nymphęæ, hoc eſt Nenupharis floribus, & oleo Omphacino, ut præcedens. * Ad eadem ferè, ad quæ præcedens, ualet. B

DE OLEIS REFRIGERANTIBVS HEPAR.

Hepar refrigerant oleum Citoniorum, Myrtinum, Myrtillorum, Lentiſcinum, Omphacinum, Roſaceum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE OLEIS REFRIGERANTIBVS VTERVM.

Oleum cucurbitarum.

Oleum hoc ex ſemine cucurbitæ fit excorticato, quemadmodum oleum Seſaminum. * Phlegmonis uiſcerum, & ab his febribus ardentibus confert: urinæ ardorem ualde mitigat. Meſues.

VTERVM quoq; refrigerant oleum Citoniorum, Nymphææ, Lentiſcinum, Myrtillorum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE OLEIS SICCANTIBVS.

Oleum ricinum, ſiue de cherua.

Oleum hoc fit ex pingui quodam ſemine, quod Arabes Cherua, Græci Crotona, Latini Ricinum uocant fit autem eodem modo, quo oleum Amygdalarum. * Prodeſt pſoris, ulceribus capitis erumpentibus, ſedis inflammationibus, uuluis, quæ occluſæ conuerſæq́ue ſtrangulant, cicatricibus fœdis, aurium doloribus: potu aluum ciet, quæ aquis grauatur: lumbricos eiicit. Dioſcorides.

SICCANT etiam oleum Nardinum, oleum Nucum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE OLEIS HVMECTANTIBVS.

Oleum oliuarum recens.

Oleum oliuarum ex maturis oliuis exprimitur. * Humectat, & moderatè calefacit. Datur in clyſteribus ab ℥.iij. ad plures. In unguentis pro ʒ.ij. ceræ, ℥.j. olei ponitur. In ceratis pro ℥.ij. ceræ, ℥.ß. olei. In emplaſtris uerò ferè æqualis menſura olei & ceræ. Dioſcorides & Galenus.

Oleum amygdalarum dulcium.

℞. Amygdalarum dulcium ſiccarum, non tamen rancidarum, quantum uoles: contundantur minutiſsimè: poſtea in ſartagine aliquantulum torrefacias affuſo aquæ roſaceæ modico, poſtea prælo exprime. * Le- C
nit aſperitates pectoris, gutturis & pulmonis, duritiem & ſiccitatem iuncturarum: eſt ſuaue in cibis, & con-
fert hecticis & phthiſicis: impinguat, auget ſperma, ſedat tuſsim, & ardorem urinæ, ueſicæ, & uuluæ excoria-
tæ, cum fiſtula iniectum.

Oleum ſeſaminum.

Oleum Seſaminum extrahitur, ut Amygdalinum, niſi quòd prius ſemen excorticandum ſic eſt. Id ſemen ab
excrementis purgatum, aqua parum ſalſa irrigetur, manibus fricetur: iterum irrigetur, donec madefiat: ſicce-
tur, modicè aſſetur, ſacculo aſpero multum diuq́; confricando excorticetur, corticibus expurgetur, molatur
in farinam, oleum exprimatur, ut ex amygdalis. Ex eodem ſemine non excorticato, ſed aſſato & molito in fa-
rinam, oleum quoque extrahitur, ut prius. * Impinguat, ſemen auget, aſperam arteriam lenit, & uocem ob
id claram reddit: multorum præterea oleorum aliorum eſt materia. Meſues.

De oleo melonum & cucumeris.

Hoc oleum ex ſemine exprimitur, ut ſeſaminum, &c. * Refrigerat atque humectat. Meſues.

HVMECTANT quoque oleum Violaceum, Cucurbitarum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE OLEIS ASTRINGENTIBVS.

Oleum œnanthinum.

Oenanthe è labruſca, optimè olens poſtquam emarcuit, deiecta in omphacinum oleum mouetur, uolui-
turq́;: & cum biduo manſerit, exprimitur, & reconditur. * Aſtringit, proximum roſaceo effectum præbens:
ſed aluum non reſoluit, aut mollit. Probatiſsimum eſt, quod odore Oenanthen reddit. Dioſcorides.

ASTRINGVNT quoque oleum Abſinthinum, Menthæ, Lentiſcinum, Maſtichinum, Myrtinum, Myrtillorum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE OLEIS EMOLLIENTIBVS.

Oleum lini.

Oleum lini fit, ut oleum Seſami: ſed lini ſemen non excorticatur. Paratur hodie à candelariis & oleariis moli-

A molitoribus,non à pharmacopolis.* Spaſmo, duritiei neruorum & iuncturarum, hæmorrhoidibus, ſedis phlegmonis & rimis confert, ac dolori pulſatorio. Pleuritidi, tuſsi & diſpnœæ medetur,ſi tres aut quatuor unciæ bibantur. Meſues.

Oleum narciſsinum.

Oleum Narciſsinum fit,primo uere ex recentibus floribus narciſsi, ut Roſaceum,uel oleum Menthæ.*Valet ad emolliendas uuluæ duritias,præcluſionesq́ue: ſed capitis dolores facit. Dioſc.

Oleum ex ſtyrace.

℞. Styracis ℥.iij. Olei communis ℔.j. Vini quantum ſufficit.
Coque in duplici uaſe ad uini conſumptionem. * Calfacit:ob id confert dolentibus à frigore renibus, ueſicæ,utero,neruis,muſculis,tendonibus,iuncturis.

DE OLEIS LAXANTIBVS.

Oleum iaſminum.

Oleum Iaſminum,quod Arabes uocant Ieſeminum,& oleum de Zambach, fit ex floribus Iaſminis ſiue Ieſeminis ſiue Zambachi,& oleo ueteri claro,ut oleum Roſaceum,uel Menthæ.* Opitulatur corporibus, quæ calfactionem laxationemq́ue deſiderant.

LAXANT quoq; oleum Amygdalarum dulcium,Oliuarum,Seſaminũ,&c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE OLEIS RAREFACIENTIBVS.

Oleum chamæmelinum.

℞. Florum Chamæmeli,demptis foliis albis ℥.iv. Olei oliuarum ℔.ij.ß.
Siccentur flores in umbra horis uigintiquatuor, deinde immitte cum oleo in uas uitreum anguſti oris, bene obturatum,& quadraginta dies inſolato.* Initio colici, arthritici, & aliorum dolorum, præſtantiſsimum eſt: parum enim repellit,& modicè digerit. Aperit poros, reſoluit uapores, ſiſtit fluentes humores, corrigit malas qualitates,confert neruis, & membris neruoſis. Paulus.

RAREFACIT quoque oleum Anethinum,&c.de quo uide ſuprà ſuo loco.

DE OLEIS DIGERENTIBVS.

B Digerunt oleum Amygdalarum amararum, Nucum, Oliuarum antiquum, Rutaceum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE OLEIS DETERGENTIBVS.

Oleum de myrrha.

℞. Oua per decoctionem indurata n.x.& ſcindantur per medium,& uitellum extrahe: & eius loco impone myrrham,quantum eſt medietas uitelli aut minus.Tum rurſus duas partes oui coniunge, & pone in uaſe uitreato,& reconde in cella uinaria,& ibidem permitte per dies quindecim, aut plus:& exibit liquor, quem ſerua in uaſe uitreo, pro inunctione. * Virtutes habet balſami: nam conſeruat & tuetur à putrefactione omnia ea,quæ ei imponuntur.ſimiliter faciei inunctum,pulcherrimam conſeruat, & faciem iuuenilem conciliat,uulnera citiſsimè conſolidat,&c. Euonymus.

Oleum tartari.

℞. Tartari puri ℔. iv.
Pone in ollam,& ure in fornace cum lateribus,aut tegulis,aut fictilibus, uel per ſe, donec omnino excandeſcat tartarum.Poſtea impone in ſacculum laneo panno factum, & ſuſpende in cellario: tum deſtillabit ex eo clarus quidam liquor, quem repone. * Valet ad faciem detergendam,& erugandam.

Oleum frumenti.

Frumento inter laminas ferreas modicè candentes preſſo, oleum excipitur: uel triticum cortice detractũ, in uaſe duplici deſtillatur. * Cutem impetigine & aſperitate infectam ſanat. Meſues.

Oleum ouorum.

℞. Oua recentia n.c.
Coquito,donec penitùs indurentur. Poſtea uitellos eorum exime, & comminutos aſſa in ſartagine, donec ruffeſcant, & pinguedinem quandam remittant: deinde offam feruentem inde in ſacculum pilis contextum, & exprime,quodq́ue expreſſum fuerit oleum,repone. * Experientia plurima probatum eſt, cutim expurgare,impetiginẽ,ſerpiginẽ,& alia cutis uitia perſanare,capillos regignere, & ulcera maligna & fiſtuloſa curare.

C *Oleum ſambucinum.*

℞. Olei ueteris ℔.j. Florum ſambuci ℥. iv.
Fit,ut oleum Roſatum,ter Flores innouando.*Lenit,abſtergit,& mundificat cutim,medetur icteritię,& maximè hepati infirmo,obſtructo:& plurimum confert doloribus iuncturarum.

Oleum raphaninum.

Oleum Raphaninum,è raphani ſemine fieri ſolet,cæterorum more.* Phthiriaſes mala ualetudine contractas tollit: ſcabritias cutis in facie emendat. Dioſcorides.

Oleum gentianæ,noſtrum.

℞. Pulu.rad.gentianæ,Olei communis ana q.ſ.eſt.
Macerentur in loco calido per menſem:deinde exprimatur oleum. Vermes necat, atque educit. Sic quoque oleum ſcyllinum & de colocynthide parari poterit.

DETERGVNT quoque oleum Balaninum, ſiue oleum de Been,Ricinum,&c.de quib.uide ſ.ſuo loco.

Oleum ad ſcabiem expertum.

℞. Succi Oleandri ℔.j. Olei roſati ℔.ß. Sulphuris puluerizati ℥ j.
Bulliant lentè,donec oleum remaneat,& coletur,& reſeruetur. Curat ſcabiem & pruritum. Arnol. Villan.

DE OLEIS GLVTINANTIBVS.

Oleum Nicotianæ.

℞. Succi Nicotianæ,Olei communis ana ℔.j.
Miſceantur, & coquantur uſque ad ſucci conſumptionem. * Scabiei,uulneribus & ulceribus confert. dolorem capitis aufert.

Oleum balſaminæ.

Fructus Balſaminæ, exempto ſemine, inſolantur diu in oleo Omphacino, aut macerantur eodem oleo in balneo calentis aquæ,aut equino calente fimo: fitq́ue inde oleum. * Oleum hoc eſt præſtantiſsimum ad arcendas uulnerum,mamillarumq́ue inflammationes, doloresq́ue mulcendos. Valet idem ad exulceratos, in-

flammatosq́ue uteros ſiphone iniectum. Doloribus hæmorrhoidum mirè auxiliatur: in quem uſum macerantur [A] fructus, oleo amygdalino dulci, aut è ſemine lini expreſſo, addita ad unam quamque olei libram, liquidæ uernicis uncia. Medetur hoc ambuſtis tam igne, quàm aqua. Punctis, ſauciatisq́ue neruis utiliter illinitur: quin & uulnerum cicatrices tum attenuat, tum etiam prorſus delet. Matthiolus.

Oleum liquidambar.

Liquidambar ex America Hiſpalim aduehitur ſubrufi coloris, cuius mirabiles prædicãt effectus, in omnibus uteri morbis: eius ſanè odoris ferè, qui ſtyracis odorem æmuletur. Id uerò ex eo liquore exprimitur, quẽ de Ocoſotl arbore ſtillare, Mexicana hiſtoria tradit in hunc modum. Inter arbores Mexicanas memoratur & Ocoſotl arbor prægrandis, & uenuſta, foliis hederæ ſimilibus. Huius liquor quem Liquidambar uocant, uulnera curat, atq; cũ corticis ipſius polline permixtus, elegans, odoratũq; ſuffimentũ præbet. Carolus Cluſius.

Balſamum.

LAVDATISSIMVS ille liquor, qui ob excellentes, & mirabiles effectus, Balſamum, ad ueri Balſami (qđ in Aegypto naſcebatur) imitationem, nuncupatur, in Hiſpania noua elicitur ex arbore Punica malo maiore, cuius folia urticæ ſimilia, ſerrata & tenuia ſunt, Indi Xilo (Gomora Zilo) uocant. Fit autem duobus modis. Vno, multis inciſuris uulnerato arboris cortice, qui tenuis eſt, è quibus liquor emanat, tenax, ſubalbidus, excellentiſsimus, & perfectiſsimus, ſed adeò pauca quantitate, ut ad nos non inferatur. Altero, Indis admodum familiari, in eliciendis ſuccis ex quauis arbore. Ramos, atque etiam truncos arboris aſſulatim & minutim cõciſos, in lebetem ampliſsimum iniiciunt, multa deſuper affuſa aqua: bulliunt omnia ac feruent, quantum ſatis eſſe putant, igne ſublato frigeſcere ſinunt, & conchyliis oleum ſupernatans colligunt. Id uerò eſt quod in has regiones aduehitur, & quo uulgò utimur, colore ex nigro rubente, odoris ſuauiſsimi. Vaſculis argenteis, uitreis, ſtanneis, aut fictilibus uitratis aſſeruatur, aliam omnem materiem penetrans. In medicina huius uſus receptus eſt, non nuperrimè, ſed ſtatim eo ferè tempore, quo Hiſpania noua nobis patefacta eſt: nam cùm Hiſpani Indos ſua uulnera hoc ſucco glutinare animaduerterent, illos ſtatim imitari cœperunt. Cùm primùm in Hiſpaniam allatum eſt, ob eius inſignes facultates magna fuit, ut decet, æſtimatione: eius uncia hũc uiginti, nunc decem ducatis æſtimabatur: at nunc temporis eius libra non pluris, quàm tribus aut quatuor ducatis æſtimari ſolet. Romam primùm delatum, eius uncia centum ducatis uæniit: poſtea, tanta eius quantitate illata, uileſcere cœpit, & etiam gratis quodammodo dari, ut ſolet in rerum abundantia ſiue raritate plerumque [B] contingere. Nam cùm magno uæniret, omnes eius uirtutes admirabantur, atque requirebant: poſtquàm uerò eius imminutum eſt precium, non æſtimatur, cùm tamen idem Balſamum ſit, quod fuit, cum cẽtum ducatis uncia uenderetur. Et ſanè, licet nihil aliud nobis intuliſſent Indiæ, quàm hoc mirabile Balſamum, Hiſpanorum tamen labor in illis inueſtigandis, non inutilis exiſtimandus eſt: etenim iam multis annis periit id Balſamum, quod in Aegypto naſci ſolebat, nec uſquam gentium ampliùs inuenitur: idcirco nobis Deus opt. max. eius loco Balſamum nouæ Hiſpaniæ dedit, quod meo iudicio inferius nõ eſt Aegyptiaca, ſi mirabiles eius effectus & utilitates conſideremus. Trifariam uerò in medicum uſum recipitur: nam aut interiùs aſſumitur, aut exteriùs inducitur, aut medicamentis Chirurgicis admiſcetur. Intus aſſumptum mane ieiuno uentriculo aſthmaticis utile eſt, & ueſicæ doloribus: menſes etiam ciet, ut & peſsi modo ſubditum. Eius quatuor aut quinque guttulæ, uino aut aqua roſaceo in cochleari exceptæ, & diluculo ſenſim in guttur inſtillatæ, ſic ut linguam non contingant (nam Balſami ſapor diutius in ore hærens forſitan nauſeam etiam moueret) ueteres ſtomachi dolores finiunt, eumq́ue roborant, coloremq́ue commendant, & anhelitum. Iocineri prodeſt, obſtructiones aperit, atque iuuentam conſeruat. Magnæ exiſtimationis uir mihi probè notus, ab eius uſu nullos dolores ſenſit, & tametſi ſenex, tam ualidus eſt, ut iuuenis uideatur. Phthiſicos leuat, & ſterilium uterum expurgat, peſsi modo adhibitum. Foris, calidum cum plumula illitum, omnes cruciatus ex humoribus frigidis prouenientes tollit, præſertim ſi linteum Balſamo delibutum adponatur. Tumores œdematodes diſcutit, & abſumit: quamlibet corporis partem roborat. Capiti illitum, cerebrum reficit, & fouet, omnemq́ue humorẽ noxium abſumendo, dolores tollit. Paralyticis ſuccurrit, cerebro, ceruice, ſpina & ea parte, quæ paralyſi tentata eſt, inunctis: eadem ratione, ad omnes neruorum morbos, & contractiones utile eſt. Stomacho illitum, eum roborat, concoctionem adiuuat, & flatibus obſtructionibusq́ue liberat, ſicuti & Lienem, quem etiam emollit. Nephritidem, nec non uentriculi dolores à cauſa frigida, aut flatibus ortos, calidum, loco dolenti impoſitum, ſedat: idem præſtat pani calido inditum, ſicq; appoſitum. Vrinam ciet, & expellit, illitum. Summè laudatur in articulorum doloribus, præſertim coxendicum, quòd omnem duritiam & tumorem reſiduum diſcutiat. Chirurgicis remediis inditum, ualdè utile eſt: & quia moleſtum eſſet omnia enumerarè, eius iudicio ea relinquo, qui eo utetur, ut id ſcilicet aliis medicamentis commiſceat, quæ ad rem utilia eſſe iudicabit. Vulgare ſanè admodum eſt eo in recentibus uulneribus uti: nam ſtatim ea ſine ſuppuratione glutinat. Quinetiã [C] in iis utile, ubi contuſio adglutinationem impedit, quòd ſtatim digerat, & reliqua præſtet, quæ ad uulneris uſque glutinationem neceſſaria ſunt, ut non abs re Pauperum Chirurgia cenſeri poſsit: eaq́; de cauſa paucæ ſunt in hac urbe ædes, in quibus non ſeruetur Balſamum. Neruorum, iuncturarumq́; uulnera præ reliquis medicamentis ad cicatricem perducit, contractionemq́; prohibet. Capitis uulnera curat, modò cranium illæſum ſit: ſic etiam omnia recentia uulnera in qualibet corporis parte, modò ſint ſimplicia. Antiqua uulnera per ſe, aut cum alio unguento impoſitum, mundificat, & ad cicatricem perducit. In diuturnis febribus, ſpina ea calente inuncta dimidia hora ante paroxyſmum, & illico quinque aut ſex guttis eius in uino ſumptis modo prædicto, horrores diſcutiuntur, ſi ter, aut quater id remedium repetatur. Guſtu eſt acuto, & aliquantulum amaro: unde colligere licet, adſtrictionis particeps eſſe, calidum & ſiccum in ſecundo gradu. Nunc ex noui orbis continenti magna quantitate inferri cœpit Balſamum per inciſionem extractum, ex arboribus iis ſimilibus, quæ in noua Hiſpania naſcuntur, ubi Balſamum decoctione colligitur. Sunt autem eæ arbores uaſtæ magnitudinis, & ad radicem uſque ramoſæ, duplici ſeptæ cortice, altero craſſo Suberini modo, altero tenui, interno materiem arboris amplectente. Ex eo quod inter utrumq; corticem eſt ſpacio, inciſione Balſamum educitur, alba limpidiſsimaq́ue lachryma, ſuauiſsimi odoris, qui inſignes eius facultates ſtatim prodit. Et certum eſt, eius guttulam potiorem eſſe, alterius quod decoctione extrahitur libra, tametſi miraculoſos uiderimus eius effectus. Huius fructus (qui penes me eſt) exiguus pro arboris magnitudine: etenim ciceris aut Piſi grano maior non eſt, amari guſtus aliquantulum, incluſus extrema ſiliqua anguſta, digitum longa, alba, & tenui. Eo fructu ſeſe ſuffiunt Indi, ad capitis dolores, & defluxiones. Nicolaus Monardus.

GLVTINAT etiam oleum Myrrhæ: de quo uide ſuprà ſuo loco.

Oleum balſaminum precioſum.

℞. Olei roſati ℥.ix. Rhabarbari minutim contuſi ℥.vj.

Hæc firmiter contecta in lagena ſtannea per tres dies ſtare facito. Deinde lagenam unà cum prædictis in balneum Mariæ immittito, & ad horæ medietatem probè bullire ſinito. Poſtea in lagenam iniice

Maſticis ſubtiliter contuſi ʒ.vj.

Thuris

A Thuris, Bdellij, Opopanacis, Caphuræ ana ℥.ß.

Poſtea illud oleum per mundum panniculum laneum excolato, ita ut omnis uirtus prædictarum ſpecierum inde exprimatur, habebiſq; in hunc uſum paratum oleum præſtantiſsimum ad uulnera, quæ non capiti, ſed alioqui corporis partibus ſunt inflicta. Ranzouius.

Oleum medicinale.

℞. Olei communis ueteris ℔.iij.	Frumenti purgati ℥.iv. uel ℥. vj.
Terebinthinæ Abietinæ ℔. ij.	Hypericonis ℔. ß.
Vini albi ueteris, & electi ℔.ß.	Valerianæ
Olibani triti ℔.ß.	Cardui benedicti ana ℥.iv.

Infundantur herbæ in uino per 6. uel 8. horas, deinde addatur frumentum & oleum, & coquantur lento igne uſque ad conſumptionem uini: poſtea coletur, & exprimatur: Huic demum expreſsioni addatur terebinthina, & olibanum, iterumque coquantur leuiter, donec omnia perfectè miſceantur: & ſeruentur in uaſe uitreo ad uſum. Ad uulnera & contuſiones plurimum ualet. Aparitius de Zubia, chirurgus Italus.

Oleum uulneri à machinis bellicis perutile.

℞. Olei uiolarum ℔. iv.	Caniculos recens natos nu. ij.

Coquantur ſimul perfectiſsimè, addito uermium terreſtrium præparatorum ℔.j. deinde percolato, & ad uſum ſeruato. Ant. Chalmeteus.

DE OLEIS SOMNVM INDVCENTIBVS.

Oleum malorum aureorum.

℞. Mala aurea, quæ Italis *Pomi d'oro* uocantur, quantum uoles: macera, & inſola in oleo Omphacino per dies quadraginta. * Somnum inducit, dolores omnes mitigat apprimè, modicè refrigerat, & digerit: ulcera antiqua, ſcabiem & impetiginem perſanat. Zuingerus.

Oleum hyoſcyami.

Hoc oleum exprimitur ex Hyoſcyami ſemine, eodem modo, quo ex papauere. * Febrium ardores mitigat, & inſomnium.

B SOMNVM etiam INDVCVNT, oleum Mandragoræ, de Papauere, Nenupharis: de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE OLEIS FRANGENTIBVS CALCVLVM.

Oleum è granis Citri.

Oleum è granis Citri eodem modo fit, quo ex dulcibus amygdalis. Dolori arthritico, & ſuccedenti tumori confert, calculum ueſicæ, & renum detrudit. In peſtilenti ſtatu, alexiterium optimum, lumbricos necat potum, antè illitum.

Oleum ſcorpionum ſimplex.

℞. Scorpiones num. xxx.	Olei Amygdal. amararum ℔. ij.

Macerentur in uaſe uitreo ſtricti orificij, probè obſtructo, & inſolentur per dies xxx. caniculares, uel aliàs tota æſtate calidiſsimis diebus: poſtea colatum ad uſus repone. * Lapidem renum & ueſicæ frangit & expellit, lumbis, pubi, perinæo illitum, aut per meatum urinarium iniectum. Meſues.

Oleum ſcorpionum compoſitum.

℞. Ariſtolochiæ rotundæ	Cort. rad. Capparis ana ℥.j.
Gentianæ, Cyperi	Olei Amygdal. amar. ℔.j.ß.

Macerentur in oleo contuſæ radices ad ſolem feruidum diebus uiginti, in uaſe uitreo probè obturato: deinde coquantur aliquantulum in duplici uaſe, iniectis ad ultimum ſcorpionibus uiuis nu. xx. Iterum ſerenis diebus xxx. inſolentur: poſtremò excolatum oleum reponatur.* Hoc efficacius eſt priore: præterea mirandarum eſt uirium contra uenena omnia & peſtilentiam. Meſues.

Oleum de ceraſis.

Oleum de Ceraſis eodem modo fit, quo oleum ex amygdalis dulcibus. Articulariis morbis confert, terget, & expurgat, calculum è renibus, & ueſica pellit, panos faciei, lentigines, & cætera fœdæ cutis uitia delet. Efficacius eſt, quod ex nucleis ceraſi ſylueſtris paratur.

DE OLEIS IVVANTIBVS COITVM.

Oleum formicarum.

C ℞. Formicarum alatarum quantum uoles.	Olei quantum ſufficit.

Macerētur æſtate ad ſolē diebus xl. poſtea excolatum oleū repone. * Valet ad confortandum coitum. Nicol.

Oleum ex Piſtaciis.

Oleum ex Piſtaciis eodem modo fit, quo ex amygdalis dulcibus. Hepatis, & renum dolores potenter lenit, impinguat, ſemen auget. Ventriculo non ingratum. Tuſsim, & thoracis dolorem mitigat, & intemperiem frigidam emendat.

DE OLEIS SEDANTIBVS DOLOREM.

Oleum ſambucinum.

Oleum Sambucinum fit ex floribus Sambuci, & oleo ueteri clariſsimo, quemadmodum etiam oleum rutaceum. Lenit, abſtergit, cutim expurgat, ictero, & hepati obſtructo confert, articulorum & neruorum doloribus utile, eos namque roborat. Epotum, aut iniectū, aluum irritat, ſeroſaque excrementa per inferna educit. Fit quoque ex medio ſambuci cortice ſimiliter macerato oleum, quod ad ambuſta Italis uſui eſt. Auguſt.

Oleum laurinum.

Oleum Laurinum apud nos non facilè fieri poteſt: quoniam uerò in magna copia affertur ex Italia & aliunde, ideo facilè emitur à materialiſtis. * Calidum eſt, & aperitiuum: mitigat colicam, & frigidos dolores uentris, ſtomachi, capitis, hepatis, ſplenis, renum, matricis, neruorum, iuncturarum: denique omnibus ægritudinibus frigidis confert.

Oleum hyperici.

℞. Summitatum Hyperici ℥.iij.

Macerentur in uino odorifero diebus tribus & noctibus: bulliant deinde in uaſe duplici, obturato orificio uaſis: poſtea exprime, & recentis hyperici ſummitatum bene tritarum par pondus iniice, & iterum macera dies tres ac noctes, coque, & exprime, tunc etiam tertiò recens Hypericum adde, & ſi uinum minuetur, adde aliquid. Poſtea adde,

Terebinthinæ ℥.iij.	Olei ueteris ℥.vj. Croci ℈.j.

A

Coquantur in duplici uaſe uſque ad uini conſumptionem : cola, & repone. * Calidum eſt, & ſiccum, & tenuium partium : uulnera inciſorum neruorum conſolidat, & combuſtionem ignis : ſedat dolores femoris & ueſicæ, & prouocat urinam.

Oleum hyperici magiſtrale.

℞. Olei ueteris ℔.iv.	Florum Hyperici cum ſemine recentium M.iv.
Vini albi potentis ℔.j.	

Tere, & macera in uaſe uitreo, obturato eius orificio, duos dies: coque in duplici uaſe, & fortiter exprime : in colaturã iniice alios flores, ut dictũ eſt, & tertiò idẽ facito: deinde colato, & ad ſingulas colaturæ libras adde

Terebinthinæ ℥.vj.	Tormentillæ, Carlinæ
Olei Abſinthij ℥.iij.	Calami aromatici ana ʒ.ij.
Dictamni, Gentianæ, Cardui benedicti	Lumbricorum in uino pluries lotorum ℥.ij.

Terantur omnia, & inſolentur, triginta aut quadraginta diebus: & bene obturatum reponas. * Ad eadem utile: ſuperiori tamen efficacius eſt. Medici Florentini.

Oleum liliorum conuallium.

Fit ex floribus Liliorum conuallium, & oleo ueteri claro, ut oleum Liliorum ſimplex. Priuatim commendatur ad puerulorum tormina. Auguſtani.

Oleum moſchellinum.

℞. Olei puri ℔.iix.	Cinnamomi, Caſiæ ligneæ ueræ ana ℥.j.ß.
Aquæ ℔ iij.	Carpobalſami, Caryophyllorum
Folij (pro eo Macis) Nardi Indicæ	Bdellij ana ℥.j.
Coſti, Maſticis ana ℥.iij.	Moſchi ʒ.vj.
Styracis calamitæ Croci, Myrrhæ	Nuces moſchatas n.iv.

Folium, myrrham caſiam, carpobalſamum, & bdellium tere, & per biduum in aqua & oleo macera : poſtea coque ſupra lentum ignem in duplici uaſe, uſque ad conſumptionem aquæ: deinde cola, & reliqua in tenuiſſimum puluerem redacta inſperge, præter moſchum : iterum macera & coque parumper : ultimò moſchum addito : probè omnia miſceto, & repone, & interdum uas agitato. * Eſt optimum ad omnem frigiditatem B corporis, potiſsimùm uentriculi, & ad dolorem lateris foris inunctum ſtranguria & colico uexatis, & ad omne neruorum uitium illitum optimè facit. miſcetur epithematibus & emplaſtris, quæ ad ſtomachi & renũ affectiones aſciſcuntur. Nicolaus Alexandrinus.

Oleum populinum.

℞. Olei communis ℔.vij.℥.ij.	Gemmarum populi arboris recentium, ueris initio collectarum ℔. iij.
Vini ℔.iv.	

Gemmæ populi diutiſsimè terantur, & macerentur in uino & oleo diebus ſeptem: pòſt coquantur in duplici uaſe uſque ad conſumptionem uini : deinde exprimatur oleum, & reponatur. * Expedit ad capitis dolorem, arthriticis, nephriticis, & podagricis, & ubicunque dolor fit. Nicolaus.

Oleum uulpinum.

℞. Vulpem integram, exemptis interaneis.	uel quantum ſufficit.
	Olei ueteris clari ℔.iv.
Aquæ fontanæ, aquæ marinæ ana ℔ j.ß.	Salis ℥.iij.

Coquantur, & inter coquendum adde

Anethi, Thymi ana ℔ j.

Coquantur autem, donec ab oſsibus recedat caro, & aqua conſumatur: deinde excoletur oleum, & reponatur. * Ad podagras, reliquaſque arthritidis ſpecies, ac dorſi, renumque dolorem eſt efficaciſsimum. Meſues.

Oleum ex ſemine ebuli.

Semen ſuis folliculis & ſordibus probè repurgatum, in mortario paſtæ inſtar contunditur, deinde in caldarium iuſtæ magnitudinis ponitur, tantumque aquæ fluuialis ſuperfunditur, quantum ad facilem ebullitionem ſatis fuerit Poſtea igne luculento coquitur tandiu, donec ſuper aquam bona quantitas ſpumæ apparuerit: quæ cochleari colligitur, & uaſi uitreo oblongo, quales ſunt calices uitrei baſin anguſtam habentes, inditur, relinquiturq; in loco tepido per triduum aut quatriduum, dum reſideat, & oleum à ſpuma paulatim ſeparetur. Quod ſi intra dies tres aut quatuor non fiat, ſignum eſt, ſemen non ſatis coctum fuiſſe. Tunc C itaque rurſus in uas conueniens ponetur, & aqua fluuialis affundetur, ac denuò per quartam horæ partem mediocriter ebullire ſinetur: atque ſic percocta, rurſus ab aqua cochleari remoueri reponique debet, ut dictum eſt, donec oleum à ſpuma ſeparatum ad fundum uaſis ſubſideat uiride, pellucidum, & pingue. Notandum uerò eſt, ſemen colligendum eſſe permaturum, & intra annum, poſtquam collectum illud eſt, oleum parare conuenit. Nam uetuſtate plurimum uirium amittit. * Præſtantiſsimum balſamum eſt ad dolores arthriticos. Incertus.

Oleum auellanarum.

Oleum Auellanarum fit eodem modo, quo ex dulcibus amygdalis.* Dolores neruorum, & arthriticos ſanat, teſte quoque Manardo, alij ad uenena, & morſus ſerpentum ualere contendunt. Auguſtani.

DE OLEIS PVRGANTIBVS.

Oleum cnicinum.

Cnicinum oleum fit ex ſemine carthami purgato, & tuſo. * Aqua intercute laborantibus, uiſcerum obſtructionibus, uentriculi & coli cruciatibus flatuoſitate genitis, efficax eſt. Suſpirioſis mirificè prodeſt, & uocem clarificat. Epotum pituitam tum uomitionibus elicit, tum per inferna ducit. Meſues.

Oleum thymelææ.

℞. Fol. Thymelœæ	Vini albi ℥.iij.
Succi Thymelœæ, ana ℥.iv.	Olei Amygdalarum amararum ℔.j.

Macerentur per horas uiginti quatuor : deinde coquantur uſque ad conſumptionem uini & ſucci : colatum reponatur. * Hydropi confert, ac ulceribus malignis : cutis fœditatem terget: ſudores elicit : urinam retentam prouocat. Rondeletius.

Meſues loco uini aquam, & loco olei amygdal, amararum, ponit oleum Seſaminum, & lac, &c.

De

A

De Oleis ſubtili modo paratis, ſeu diſtillatis.

DE OLEIS HERBARVM ET FLORVM.

HERBAE uel flores earum inciduntur, contundunturque: deinde induntur uitro, miſcenturq́; : poſtea ſi ſiccæ ualde ſunt, aqua fontana perfunduntur: ſin humidæ & aquoſæ fuerint, per ſe uaſe occluſo, in ſole, alióue loco calido macerantur, quoad in ſuperficie oleum appareat, quod inuerſo uitro, & cera perforata relictis fæcibus ſeiungitur. Hoc deinde cum aqua effluente ſimul, ampullæ imponitur, & ex feruefcente euocatur rurſus. Aliàs herbæ & flores ita macerati ex balneo pariter deſtillantur: poſtea oleum ſeparatur. * Eaſdẽ, quas herbæ unde fiunt, uires obtinent, ſed multò efficaciores. Andernacus.

Eſſentia ſiue oleum chelidoniæ, Meliſſæ, Saluiæ, Valerianæ.

Chelidoniam contuſam indas cucurbitæ uitreæ optimè obturatæ ad digerendum per quindecim dies, in putri calido utero: poſt appoſito roſtrato alembico, primò, lento igne, aquam ſeparabis ad ſiccitatem capitis mortui, quod contundes, ipſi reaffundendo elementum aquæ prius diſtillatum, ut ſupernatet quatuor digitis: obturato uaſe putrefiant omnia in Bal. M. per octo dies, poſt diſtillentur rurſus, dando ignem per gradus, donec nulli prorſus prodeant ſpiritus. Hanc autem ſecunda diſtillatione aquã & aërem obtinebis, phlegma, ſi uoles, ſeparabis per Bal. M. & deſtilla per alembicum, donec materia in lapillos albos prodeat: qui reiteratis ſolutionibus, & coagulationibus cum aqua propria, cryſtallini fiunt: ſicque terra optime purificata, quæ quamuis alba ſit, ignem tamen & tincturam intrinſecam continet. Huic ergo ſuperiniicito priora duo clementa, ut ſuprà reſeruata, & circulentur ſimul in Bal. donec appareat, & ſupernatet oleum, quod uera dicitur eſſentia, infinitis prædita facultatibus. Eadem methodo Meliſſæ, Saluiæ, Valerianæ, & reliquarum eiuſmodi omnium ueras poteris aſſequi præparationes. Quercetanus.

Oleum ſpicæ.

Oleum Spicæ ex maiori Lauendula fit, quæ Spica uocatur, in uino priùs macerata, deinde per alembicum deſtillata. * Renibus inunctum gonorrhœam ſanat: lumbricos expellit, guttæ duæ ex uino ſumptæ. In ſumma, multis facultatibus præditum eſt. Euonymus.

B

Oleum ex floribus, quomodo eliciatur.

Contuſas frondes, aut flores, ſimul ſeorſumúe, ut libuerit, ponimus in matula, cucurbitáue recta, aut curua: ad ſingulas florum libras, addimus olei amygdalarum dulcium recentis parum, nempe ut exempli cauſa dicam, ℥.j.ß. aquæ etiam ardentis, quãtum uidebitur: poterit autem apponi ℥.j. clauſoq́; optimè uaſe, macerentur omnia decem, quindecimúe horarum ſpatio, fimo equino, aut balneo tepentis aquæ: inde impoſito pileo, uaſeque ad cineres admoto, deſtillet lento igne. Nam aqua manabit, quæ ubi cœperit rubeſcere, uaſe, quod recipit, mutato, augebitur ignis: aquæ enim & oleum ſimul deſtillabunt: auctiore autem facto adhuc igne, alio uaſe recipies ſolum oleũ. Quod autem cum aqua ſimul deſtillauit, ſeparari facile poteſt. Oleo hac arte ex abſinthio, aut mentha, collecto mirificè congenitus, hepatis, & uentriculi calor, atque aliarum partium iuuatur. mirum enim in modum penetrat. Poſſemus etiam alio modo operari: Maceratis enim calentis aquæ balneo floribus, prius eodem balneo aquam ſolam elicere, inde quod remanet, ad cineres admouere: auctoq́; ſenſim igne, elicere aquam & oleum. Quanquam autem abſque aqua ardente elici huiuſmodi è floribus ac herbis oleum poſſet: tamen ſi addatur, magis odorem retinet: licet in floribus frigidis, cuiuſmodi ſunt uiolæ, nympheæ, papauerisque melius aqua ardente abſtineremus, ob qualitatem aduerſam naturæ, qua efficitur, ut aqua ipſa ardens, aut nihil, aut certè parum excipere, ac retinere earum uirium, odorisq́; poſsit. Hieron. Rub.

Oleum Chamæmeli, Meliloti, Anthos, Betonicæ, Menthæ, Abſinthij, &c.

Ex floribus omnibus eodem modo, quo ex Chelidonia eſſentiæ extrahantur: uel hac uia: Si addideris pro lib. florum. lib. 6. aquæ pluuialis, uel diſtillatæ, digerendo omnia per aliquot dies, poſtea illa diſtillando per alembicum cum ſuo refrigeratorio. Præſertim autem eſſentiam elicies, ex floribus, qui ſequuntur: Chamæmeli, Meliloti, quæ olea ualdè anodyna ſunt: Stœchados, Anthos, Betonicæ, hæc cerebri affectibus medẽtur: Abſinthij, Menthæ, iſta uentriculo proſunt: Geniſtæ, Tamaricis, quæ lienis affectibus conducunt: Thymi, Epithymi, Origani, quæ melancholiam domant: & ex ſimilibus prius ad Solem, ut decet, exiccatis, quorum proprietates omnes facilimè medicus aſſequetur. Quercetanus.

Oleum è Roſis præſtantiſsimum.

Roſarum folia, in umbra aliquandiu aſſeruata in matula uitrea magna ponuntur, cuius ſit fundus latus, & ad dimidium uas impletur: inde affunditur ipſis roſarum foliis tantũ aquæ roſaceæ ſtillatitiæ, quantũ ſatis

C fuerit, ut optimè madeant: appoſitoq́; pileo uitreo cæco, ſtipatisque optimè rimis cera gummata, quindecim diebus equino fimo macerantur: ſic tamen, ut mutato, cum frigeſcere cœperit, fimo, calor æqualis ſeruetur. Appoſito mox matulæ roſtrato pileo, igne moderato cinerum, aqua omnis elicitur: quæ rurſus in eadem matula, optimè prius à fæcibus mundata, ablutaq́; ponitur, & calentis aquæ balneo lentiſsimo igne, elicitur, dum tota in uas recipiens abeat. Nam in fundo matulæ remanebit oleum roſarum, colore rubrum, perſpicuum, & moſchi odore ſuauiter fragrans: uiribus cordis, ac cerebri roborandis apprimè utile. Hieron. Rub.

DE OLEIS EX FRVCTIBVS.

Olea fructuum.

Ex fructibus eodem modo olea, ut ex ſeminibus, uel herbis eliciuntur, ut ex nuce Cupreſsi, Baccis Lauri, Iuniperi, quæ moderatè calefaciunt & roborant. Ex amaris & dulcibus quoque amygdalis, idq́; per Baln. pro Aſthmaticis, Nephriticis Iliacis, & ardoribus urinæ curandis, ſi ipſius aur. ij. aut iij. exhibeantur. Quæ quidem olea noſtri pharmacopolæ præparant, uel ignis expreſsione, aut ſaltem cum aquæ uaporibus. Quercetanus.

Oleum è baccis iuniperi.

℞. Baccarum Iuniperi modium plenum: contundantur minutiſsiſsimè: iiſque affundatur aqua pura, ea quantitate, ut optimè cooperiantur: poſtea in ueſica cuprea, ut uinum ſublimatum, per aquam frigidam deſtillantur: poſtremò oleum ab aqua ſeparetur, ſeruetur q́;. * Valet ad multa: ad tormina, ad gonorrhœam, ad coli dolores ex catarrho. Hoc oleum balſamo comparatur. guttarum trium aut quatuor inſtar aſſumptum, reſolutionem neruorum, morbum attonitum, & alios cerebri affectus præcauet: corpus ab omni ueneno & peſtilenti aere tuetur: ſtomachum debilitatum ex frigore reſtituit: uomitiones cohibet: uiſcerum abſceſsibus medetur: renes purgat: calculos frangit: urinam promouet: colicos & uterinos dolores compeſcit: difficultati inteſtinorum, ſanguinisque reiectioni, & pectoris, pulmonumque uitiis conducit: morbo arquato, & aquę inter cutem prodeſt: uermes necat. In ſumma, omnibus membris læſis, ui ſua penetrandi medetur, foris inunctum: conuulſis, tremore & conuulſione infeſtatis ſubuenit: ſcabiem, ulcera inueterata, malignaque, nec non condylomata curat: dolores lumborum, coxarum, podagræ, & colicæ, umbilico illitum, ſedat: fiſſuras manuum ſanat. Euonymus & Andernacus.

Oleum è baccis lauri.

Oleum è baccis lauri, eodem modo, quo oleum ex baccis iuniperi, deſtillatur. Ex ℔. j. baccarum, ℈. j. olei communiter extrahitur. * Valet contra colicam & iliacam, & ſciaticam paſsionem. A

Oleum è baccis hederæ.

Oleũ è baccis hederæ, eodem modo quo oleũ è baccis iuniperi, deſtillatur. Vel etiã per deſcenſum ſic:

℞. Ligna ſicca hederæ, Granorum hederæ, Gummi hederæ ana q. ſ.

Fruſtratim decisa, ponantur in uas terreum perforatum in fundo, duobus uel tribus locis, & tunc ſupponatur alia olla, & ponatur in terra, & ligetur fundus ſuperioris cum orificio inferioris: bene ſigillabis cum argilla, uel paſta: & ita diſponantur, ut olla ſuperior tota ſit ſuper terram, cooperto orificio: & fiat ignis circũquaque, & deſtillabit oleum nigrum in uas interius.* Frigidis articulorum morbis ſingulariter prodeſt: mẽſtrua prouocat, calculos expellit, & ulcera expurgat, ſanatq́ue. Rogerius.

Oleum è nucleis pineis.

Oleum è nucleis pineis per deſcenſum, ut oleũ è baccis hederę deſtillatur.* Valet ad erugandã mulierũ cu- (tẽ. Manar.

Oleum è cepa.

Accipiatur cepa alba: in medio euacua: cuius uacuitas theriaca impleatur, & foramine obturato, circundata panno lineo madente, per horæ dimidium cineribus calidis obruta, alembico deſtilletur, & liquoris ſtillatitij dentur patienti ℥.ij. * Sudorem euocat in peſte. Fumanellus.

Oleum è nucibus cupreſsi.

Nuces primùm in puluerem rediguntur: deinde ex aqua betonicæ, uel aqua uitis diſtillantur: poſtea oleũ, quod inde manauit, in balneo Mariæ corrigitur, & ab aqua ſeparatur. * Hoc ceruici, uel capitis uertici inungitur ad catarrhos retinendos, quos ſpinam uerſus ſingulari quadam ui retrahit. quare etiam anteriùs oculis applicari non debet, ut quod illos, attrahendis humoribus, offendat. Andernacus.

DE OLEIS EX SEMINIBVS.

Olea ſeminum.

Seminum olea eadem methodo, ut olea ex floribus, eliciuntur, in puluerem prius redactorum: ut Aniſi ad flatus diſcutiendos: Fœniculi ad affectus oculorum, & ſuffuſiones. Quercetanus. B

Oleum aniſi.

℞. Aniſi ℔.j. uel ij. Aquæ fontanæ ℔ x. uel xx.

Contundatur aniſum minutiſsimè, & maceretur in aqua per horas aliquot: deinde in ueſica ærea, primò igne lento, deinde fortiori deſtilletur per aquam frigidam: poſtremò oleum ab aqua ſeparetur. Libra una aniſi dat communiter ʒ.ij. olei.* Ad uertiginem, anguſtiam pectoris, capitis defluxu natam, præfocationem, uomitionem, cruditatem ſtomachi ex flatibus, aquam inter cutem, alioſq́ue affectus, qui ex frigore & uentis proueniunt: præcipuè omnibus membris exanguibus & neruoſis opitulatur, ut ſtomacho, inteſtinis, ueſicæ, utero: cuius fluorem album exiccat, & omnes in totum actiones, quæ de aniſo dicuntur, obit: oris, halitusq́; fœtorem emendat. Vſus eius eſt, ſi aliquot guttarum inſtar ex uino, uel iuſculo manè aſſumatur, uel quando neceſsitas poſtulârit: quinetiam tabellis ad pectoris uitia rectè additur. Andernacus ex Euonymo.

Oleum fœniculi.

℞. Fœniculi contuſi ℔.ij. Aquæ fontanæ ℔.xx.

Miſce, macera, & in ueſica, balneo aereo ſicco deſtilla per aquam frigidam: deinde oleum ab aqua ſeparatum repone. Fit etiam à quibuſdam hoc oleum ex ſemine ſicco extractum, ſine ulla alia additione, perquàm odoratum & ſuaue: colore autem eſt album, quod primò deſtillat. Deſtillatur autem ex ℔. j. fœniculi, ℥. ß. olei. *Capiti conducit, præcipuè autem oculis, renibus ueſicæ: pectoris anguſtiæ, & difficultati ſpirandi ſuccurrit: ſtomachum iuuat: flatus diſsipat: calculos arenoſos comminuit: urinam & menſtra promouet. Fieri ex eo tabellæ poſſunt, ad eoſdẽ uſus, aut per ſe quocũq; tẽpore, manè & ueſperi aliquot guttę ſumi poſſunt. Euonym.

Oleum aniſi, & fœniculi.

Semina aniſorum cucurbita curua locantur, ad eorumq́; libram adduntur aquæ fontis puriſsimæ ℥. iij. & tepentis balnei calore macerantur: inde educitur oleum odoratum, quod ſtomacho roborando, flatibus diſcutiendis, oriſq́ue halitui commendando, plurimum præſtat. Huius ſi guttæ aliquot cum iis pharmacis miſceantur, quæ ad coli dolores, pro deiicienda aluo, adhibemus, multum proſunt. Quod ſi loco aquæ in deſtillando uinum addideris, calidius oleum euadet, ſed minus ſuaue, minuſq́ue odoratum. Sic quoque è ſemine fœniculi oleum extrahitur. Rubeus.

Oleum cumini. C

Cumini oleum eodem modo, quo aniſi oleum conficitur. Libra autem una cumini dat ℥.ß. olei. * Vtile eſt uulneribus ad lienem pertingentibus, inflationibus corporis ex frigiditate, quæ aliquando cauſa exiſtit, cur urina retineatur: tuſsi medetur: anhelationi conducit: colicis doloribus ſubuenit: urinæ ſtillicidium impedit. Ad hunc uſum gutta una aut altera, in aqua filicis ſumi poteſt, aut etiam in tabellis. Euonymus.

Oleum petroſelini.

℞. Sem. Petroſelini ℔. ij. Aquæ fontanæ ℔.xx.

Semina contunde, macera, atque in ueſica, balneo aereo ſicco, uel arena deſtilla. Ex libra autem una ſeminis petroſelini extrahitur communiter ℈.j. uel ʒ.ß. olei.* Obſtructiones aperit: menſtrua & urinam mouet.

Oleum ex granis ebuli.

Oleum ex granis ebuli quomodo fiat, uide ſuprà. * Podagricos dolores mirum in modum lenit, curatq́ue.

Oleum ex granis cataputiæ.

℞. Sem. Cataputiæ ℔.ij.

Contundantur, & in retorta per arenam deſtillentur. * Purgat mirabiliter. Idem facit oleum cnicinum.

Oleum frumenti.

Frumentum in retortam impoſitum cum ſpiritu uini diligenter per octo dies digeratur: tum demum igne uiolento pellatur. Quod deſtillatum eſt, capiti mortuo reddatur, denuo digeratur, ac deſtilletur. Id ſi ter iteraueris, prodibit oleum præſtantiſsimum ad gangrænam, & carcinomata. Quercetanus.

Oleum è ſemine lactucæ, & hyoſcyami.

Semina lactucæ, aut hyoſcyami cucurbita curua locantur, ad eorũq; librã adduntur aquæ roſarum ſtillatitiæ ℥.iij. uel paulò plus: & tepentis balnei calore macerantur: inde educitur oleum. Prodeſt autem lactucæ oleum, potum ad duas, uel tres drachmas, cum iure, aut uino, manè, ſex aut ſeptem diebus, gonorrhęæ. Hyoſcyminum idem facit, ſi eo inungantur renes: & ſi mulier eſt, peſsi modo ſubdatur. Rubeus.

A

DE OLEIS EX RADICIBVS.

Olea radicum.

Vna eademq́; prorſus uia,ut herbarum,florum & ſeminum,eſſentia radicum extrahitur, Angelicæ ſcilicet, Biſtortæ,Gentianæ,Tormentillæ,Caryophyllatæ,quæ peſtilentibus affectibus conferunt: Cyperi, Acori, Coſti,ad roborandum uentriculum : Dictamni ad ſedanda parturientium tormina: Helenij, Eryngij, Glycyrrhizæ,Iridis Illyricæ ad pulmonum affectus:Pæoniæ,epilepticis conducens. Quercetanus.

DE OLEIS EX LIGNIS.

Olea ex lignis & baccis.

E' lignis odoratis,ac reſinoſis,nec non ex eorum baccis, elici oleum poteſt, ipſis nonnihil contuſis, affuſo uini albi modico,aut etiam aqua: inde per noctem in cineribus calentibus,uitrea cucurbita maneant: augeatur manè ignis,quod deſtillabit oleum. Rubeus.

Oleum ligni Guaiaci.

Ex Guaiaco ligno oleum hoc modo elicitur. Guaiacum aqua ardente,in qua ſal Tartari diſſolutum fuerit,maceretur tandiu,dum colorem aqua contrahat:tunc enim ipſa in aliud uas transfuſa, noua adiiciatur,& maceretur,ut colorem contrahat:idq́; repetatur,dum non amplius coloretur aqua. Has omnes aquas coniunctas ſimul deſtillatione excipe:& in fundo cucurbitæ remanebit oleum. Vlceribus malignis, doloribusq́; probatur. E' Iunipero,eiuſque baccis ſimili modo educitur,ad eadem utile, & ad faciei uulnera ac maculas. E' Corno arbore,qui educitur,pari ratione liquor,per ſe ſolus ſtrumas diſcutit : maturat, aperit,purgat, glutinatque nulla alterius medicamenti ope: ſi pili barbæ capitisq́; cani, eo liquore calido madeſcant, præſertim ſi adiungatur ſecunda aqua,qua utuntur mulieres ad flauos reddendos capillos,eos tingit rubro colore, in obſcurum uergente:duratq́; color hic ſex menſes.

Idem, aliter.

℞. Ligni guaiaci quantum ſufficit.
Incide in fruſta,& imple ollam,uel dolium magnum uitreatum intus,cuius orificium ſit arctum: & fac foueā in terra,& præpara parietes eius cum terra figuli:deinde pone ollam uitreatam in fundo ex directo foueæ,habentem orificium magnum, & cooperiatur lamina ferrea ſubtiliter perforata : deinde præpara iſta duo uaſa
B cum terra figuli,ne ex utriuſq; orificiis reſpiret: deinde cooperi terra, & adde ignē per tres horas, uel amplius: finaliter reſudabit oleum de ligno guaiaco.* Ad ulcera & dolores ex morbo Gallico ortos ualet. Euonymus.

Oleum ex lignis iuniperi.

Oleum è lignis Iuniperi eodem modo fit, quo oleum è lignis Guaiaci. * Frigiditatis cauſas remouet uel reprimit,& typum quartanę. Sed magis ſingulare & ſpeciale, facta inunctione ab umbilico uſq; ad muliebria, eſt,renes & matricem confortare, & eius humiditatem exiccare, & ad conceptionem præparare. Rogerius.

Oleum è lignis fraxini.

Oleum è lignis Fraxini eodem modo fit,quo oleum è ligno Guaiaco. * Vſus eius eſt in arthetica frigida: excoriationes cicatrizat,morpheam albam propriè ſoluit, & ipſam denigrat. Curat præterea paralyticos.lienicis confert,non ſolùm inunctum,ſed etiam ebibitum. Rogerius, & Manardus.

Oleum è lignis hederæ.

Oleum è lignis Hederæ quomodo fiat, dictum eſt ſuprà, ubi docuimus oleum extrahere è baccis hederæ. * Contra artheticam frigidam ualet. Rogerius.

DE OLEIS EX CORTICIBVS.

Oleum Cinnamomi.

℞. Cinnamomi electi quantum ſufficit. Contunde craſsè: macera in aqua roſacea,uel citoniorum, uel uino albo,per horas uiginti quatuor: deinde in uapore aquæ calentis,uel in balneo,uel in ueſica per aquam frigidam diſtilla. Ex una libra cinnamomi extrahitur communiter ʒ.ß.olei. * Oleum cinnamomi, in uniuerſum balſamo naturali reſpondet,intus putrefactionem arcet, extrinſecus omnia recentia uulnera ſiue ulcera conſolidat. Huius guttæ ſingulæ uel duæ , per ſe ori inditæ in animi parturientis deliquiis præſentiſsimum ſunt remedium,ſicut etiam in accelerando partu,& ſenio debilibus reficiendis. Stomachi concoctionem iuuat,bonumq́; ſuccum generat.* Cæterùm è cinnamomo parum(ut antea dictum)olei diſtillatione extrahitur. qua-
C re eius loco,utplurimum utimur aqua eiuſdem,quæ primo loco extillauerit. Euonymus.

Aliter.

℞. Vini maluatici optimi menſ.iij.& bis diſtillato. Poſtea rurſus tertia uice diſtillato, ut tamen una tantùm menſura in cucurbita relinquatur. Rurſus diſtilletur alia uice, ut in cucurbita minus remaneat. Tum rurſus alia uice diſtilletur,ut menſura una tantùm ſuperſit : ſicq́; habebis uinum optimè rectificatum , quod ſeruandum. Quo facto,accipias de cinnamomo quantum uidebitur:concîdas minutim,& in cucurbitam ponas unà cum uino rectificato,ut excedat cinnamomum duobus digitis. Cucurbita cæco alembico diligenter claudatur,& in balneo Mariæ tribus diebus, lento igne ponatur. Peracto hoc termino,effunde uinum, cauendo ne quid fæcum unà effluat: & uinum ſeorſim ſerua. Tum aliud uinum rectificatum affundito, & ut prius pergito. His peractis,utramq; aquam uitæ, in cucurbita commiſce , & cum capitello claudatur diligenter, & in balneo lentiſsimè diſtillatio inchoetur,ut ad nouem tactus, guttæ diſtillent: idq́; continuabis,quoad uinum aſcenderit:tum in fundo alembici habebis oleum,quod ſerua. Euonymus ex ſchedis manuſcriptis.

Aliter.

Matula fictilis,uitro interiùs oblinita impletur ad dimidium aqua fontis ſtillatitia,inde cortex cinnamomi leui tritus imponitur, rimisq́; optimè ſtipatis, igne uehementi , ſic ut aqua bulliat, fumiq́; in ſublime tollantur,oleum educitur. Nam aquæ quæ deſtillauerit,innatabit oleum album,ut lac, dulceq́;, & admodum odoratum,& nonnihil acre. Cordi, cerebro,ac ſtomacho maximè ſalubre,halitumq́; oris commēdat. Rubeus.

Aliter.

Oleum cinnamomi etiam alia uia fieri poteſt: ut ſacchari candi,& cinnamomi æquas portiones accipiamus,terramusq́;,& in recurua cucurbita breui ponamus: inde ipſis affundamus aquæ roſaceæ ſtillatitiæ ℥.vj. ſi ſacchari,& cinnamomi cuiuſque acceperimus: macerentur per noctem,manè, moderato igne cinerum habebitur oleum triplex. Primum album eſt: ſecundum colore flauum, ſapore acerbum: pars eſt ſacchari tenuior cum aqua roſacea mixta: Tertium,quod eſt rubrum, acre, odore cinnamomi , licet exiguo : partes igneæ ſunt ſacchari,& cinnamomi. Idem.

Olea corticum & lignorum. A

Ex corticibus & lignis omnibus præſertim calidis, ut ex Guaiaco, Iunipero, Sambuco, & ſimilibus per deſcenſum oleum extrahitur, fœtidum tamen, quo utimur in externis affectibus. Quercetanus.

Oleum ex corticibus mali aurantij.

Cortices malorum aurantiorum priùs ex humore aliquo macerantur: deinde uitreis organis, uel in ueſica per aquam frigidam diſtillantur, ut oleum cinnamomi: demum oleum aqua ſeparetur, conſeruetur q́;. * Eſt albicans & odoratum ualde. Euonymus.

Oleum ex corticibus nucum.

℞. Cortices nucum aridas: contunde in mortario, pone in retortam bene perlutatam, illam impone igni non nimium magno, & extrahes oleum & aquam è corticibus. Deinde ſeparabis oleum ab aqua per balneũ Mariæ. Poſtremò ter aut quater purgabis oleum, in arena diſtillando in uitro paruo. * Hoc ferè melius eſt oleo uitrioli, maximè in peſte & ueneno. Euonymus.

DE OLEIS EX AROMATIBVS.

Olea aromatum.

Quemadmodum ex herbis uel floribus eliciuntur, ſic quoque ex Cinnamomo: cuius oleum cor roborat, proſtratas q́; uires reficit: ex Nuce moſchata, Pipere, quorum olea aſſumpta, uel admota, imbecilliori uentriculo conducunt, matricem q́; cõfortant: & ex Caryophyllis elicies olea, quæ una prorſus & eadem methodo cum aqua deſtillantur, ipſiq́; ſupernatant: ſeparantur autem per infundibulum: ſolum oleum Caryophyllorũ fundum petit. Quoniam eſt inter reliqua minus aereum: aquam tamen membrorum pellit, & melancholicum purificat ſanguinem, & conuenit imbecillitati uiſus, ſi huius guttula una, aut altera mane primo uini hauſtu aſſumatur. Quercetanus.

Oleum Caryophyllorum.

Oleum Caryophyllorum paratur, ut oleum de baccis Iuniperi. Multò citiùs & faciliùs oleum habebitur, ſi cum aquis diſtillatio fiat, ut pluuiali, uel lacuſtri, aut aliis mollioribus. * Calidum eſt & ſiccum, tertio gradu: confert ſtomacho, hepati, cordi, diarrhœæ à cauſa frigida, & ſtomachi morbis omnibus frigidis, Spiritus B melancholicos diſsipat, & clarificat craſſos. Omnes uirtutes habet balſami. Extrinſecus uulnera recentia ſanat: uulnerum ſanguinem fluentem & aquam ſiſtit. Intrinſecùs partes naturales confortat, ſanguinem melancholicum purgat, confortat cor & caput: præſertim conuenit uertigini, & debilitati uiſus, ſi manè tres uel quatuor guttæ à ieiunis in cochleari cum offa aut uino ſumantur: item colicæ & uteri paſsionibus, eodẽ modo ſumtũ. Tabellæ ex eo paratæ, maneq́; & ſerò comeſtæ, capiti conferũt robur, & catarrhos ſiſtũt. Euonym⁹.

Oleum macis.

℞. Macis quantum ſufficit.

Contunde, macera in aqua fontana quanta ſufficit: deinde in cucurbita uitrea uel ueſica ærea per aquam frigidam (ut uinum ſublimatum) deſtilla: & ita cum aqua aſcendet oleum, quod poſtea ſeparabis. * Calidæ eſt facultatis: ideoque commodus eius uſus eſt in colica à cauſa frigida, & à catarrho à capite deſcendente: confortat cor, uentriculum, & matricem. In tremoribus cordis ex timore, aut ex ueſicæ obſtructione, aut matrice maximum auxilium præſtat: ualet in ſtranguria, & quicunq; à frigiditate ortũ habuerint, morbis. Poſſunt eius tres uel quatuor guttæ per os ſumi, in cochleari ferreo cum offa, aut in primo hauſtu uini. Euonymus.

Oleum nucis moſchatæ.

Oleum nucis moſchatæ eodem modo fit, ut oleum macis. * Ventriculum frigidum calefaciendo roborat, ſuperfluos q́; eius humores conſumit, & inflationem tumorem q́ue prohibet: flatus diſcutit: colicos dolores ſedat: oris halitum commendat: ueſicæ affectibus ſuccurrit, trium aut quatuor guttarum inſtar ex primo cochleari iuſculi, aut uino Cretico aſſumptum. Andernacus.

Oleum nucis moſchatæ, aliter.

℞. Tertiam uel quartam partem aquæ uitæ diſtillatæ, & nuces moſchatas minutim conſcinde: imponantur襁 bociæ omnia, ita ut per tres digitos aquæ uitæ, nucis moſchatæ partes cooperiantur: relinquantur in infuſione horis uigintiquatuor, & aqua uitæ colorem flauum acquiret, quam in aliud uitrum effunde: tunc aliam aquam uitæ de nouo affunde, ut prius, idq́; repetito toties, quoad colore non inficiat aquam uitæ. Quo facto, aquam uitæ ſic coloratam omnem, in bocia, in balneo Mariæ ſecundum artem diſtilla, ut aſcendat aqua uitæ, & oleum nucis moſchatæ remaneat in priore bocia in fundo: & ſic habebis oleum nucis moſchatæ paratum. Eodem penitùs modo, poteſt ex omnibus aromatibus oleum diſtillari. Euonymus ex quodam incerto. C

Aliter.

℞. Nuces moſchatas quot uoles, pulueriza, & affunde duas menſuras aquæ ſimplicis: pone in cucurbita uitrea, luto ſapientiæ optimè perlutata, ut ſolent ij cucurbitas perlutare, qui aquam fortem parant: poſtea capitello impoſito, eodem luto perluta, ſimiliter & recipientem (tantùm in iunctura) ne ſpiritus euaneſcant. Tũ ita ad ignem pone, & primò fac ignem lentum, ſecundò maiorem, tertiò fortem, eo modo, quo ſolent aquam fortem diſtillare: & habebis oleum optimum, ſupernatans aquæ in recipiente, quod collige: & eſt magnæ uirtutis. Euonymus.

Oleum maceris.

℞. Maceris quantum uidebitur, piſtetur groſſo modo, & maceretur in aqua roſacea tamdiu, quoad facultates maceris penitùs aqua extraxerit. Tum accipe amygdalas decorticatas cultro: incide leniter, eas q́; in prædictam aquam impone, ut odorem & ſaporem maceris imbibant, tum exiccentur ſeorſim: quibus exiccatis rurſus in eandem aquam ponantur, denuo q́; exiccentur: idq́; eſt quater reiterandum. Tum demum oleum exprimẽdum: quod ubi expreſſum fuerit, in ſole rectificetur. Et hoc quoq; modo multa alia olea nõ incõmodè fieri põt, ut ex moſcho, ambra, belzoino, ſtorace, cinnamomo, caryophyllis. Euonymus ex lib. manuſcripto.

Oleum piperis.

Oleum Piperis eodem modo fit, quo oleum Macis, & Caryophyllorum. * Omnibus facultatibus, quibus & ipſum piper, præditum eſt: niſi quòd ignea illa uis, quam linguæ imprimit piper, in oleo eiuſmodi non ſentitur. Eſt enim oleum piperis nihil aliud, quàm elementum aereum, ſeparatum à reliquis elementis, quemadmodum etiam in oleo uitrioli & ſulphuris diſtillato, idem probauimus. Eodem planè modo oleum piperinum, à ſuo igne eſt ſeparatum, & maioribus facultatibus ipſo pipere conſtat: penetrandi facultatem habet eximiam. In colicis, & partib. multa tenaci pituita & lenta repletis, dantur duæ uel tres eius guttæ cum iuſculo, ad incidendam eam, & diſsipandam. Exhibui (inquit quidam) in tertiana febre, poſt purgationem, & uenæ ſectionem, dando huius olei guttas tres cum ſcrupulo uno minæ, duabus horis ante paroxyſmum, frigus &

tremo-

A tremorem, ipſamq; etiam febrem prohibuit inuadere, ſi non prima uice, at ſaltem ſecunda. Cæterùm ℔.j. piperis dat ℥.ß. olei. Euonymus.

Eſſentia ſiue oleum Croci, & Camphuræ.

Croci eſſentia, quæ ad omnes roborandos ſpiritus conducit, fit cum uini ſpiritu, qui ſuper ipſum iniici debet toties, donec tincturam totam attraxerit, & remaneat terra ſubalba, cui calcinatæ priùs, ut decet, indas eſſentiam extractam cum ſuo menſtruo, omniaq; circulato in Bal.M. tum demum pelle per cineres. Quo facto, ſepara uini ſpiritum in matratio, & in fundo remanebit croci eſſentia, infinitas habens proprietates, ſi guttula cum liquore aliquo, uel iuſculo, aut uino permiſceatur: ſpiritus proſtratos reficit, & roborat mirum in modum. Sic elicitur eſſentia Camphuræ. Quercetanus.

Olea aromatum, lachrymarum, lignorum & gummi.

℞. Caryophyllorum pulueratorum ℔ j. aquæ ſimplicis: uel quod melius eſt, aquæ uitæ ℔.vj. Infundantur in uas uitreum ad digerendum in Bal. uel fimo equino per quatuor dies: pòſt appoſito roſtrato alembico cum ſuo refrigerio deſtillentur ex artis præſcripto: oleum autem ab aqua ſeparetur per infundibulum, & ad uſus ſeruetur. Eadem methodo elicies olea Saluiæ, Iuniperi, Succini, Terebinthinæ, Myrrhę, Thuris, Sarcocollæ, Maſtiches, Euphorbij. Quercetanus.

DE OLEIS EX RESINIS ET GVMMI.

Oleum è Gummi.

Vt è gummi oleum eliciatur, accipito ad gummi libram, aquæ ardentis ℥.j.ß. & in uitrea cucurbita macerentur ſub fimo diebus quatuor, aut quinq;: inde lento igne pileo cucurbitæ impoſito, ſtillet oleum. Fieri etiam faciliùs poſſet cucurbita recurua. Alij ad libram gummi, addunt aquæ roſaceæ ſtillatitiæ lib. 2. inde lutatis optimè rimis, deſtillant: primò enim exit aqua: aucto mox igne, oleum, quod alio uaſe excipitur. Sunt, qui oleum tartari, cum aqua roſacea, pari pondere, miſcent. Hacque ratione ladani, belzoini, ſtyracis, & cæterorum huiuſmodi olea eliciuntur. In ſtyrace tamen calamita, non clauduntur uaſorum rimæ, cum in deſtil-
B lando reſpiratione indigeat. Quandoque etiam plura ſimul commiſcentur, & oleum optimum emanat. Nec deſunt, qui gummi tuſo, aquam ardentem addant, ſiue aquam mellis, acetúmue ſtillatitium, aut aquam communem ſexies deſtillatam, ſic ut quater digitis pulueres ſuperet: Duabus diebus aquæ tepentis balneo macerant: inde aquam, inclinato uaſis ore, excolant, aliamque ſuperfundunt, id toties repetentes, dum aqua nullum amplius colorem contrahat. Omnes hæ aquæ coloratæ ſimul commiſcentur in uitrea matula, pileoque roſtrato impoſito, eodem balneo deſtillat aqua, & in fundo uaſis oleum remanet: quod ſi forte tenacius eſſet, quàm uelles, ſuperfuſa denuò illi aqua, quam extraxiſti, deſtillet. Euadet enim fluidum, ceu oleum oliuarum. Cum gummi quouis miſcent alij ſal tartari æquis portionibus: inde fimo, aut balneo ad tres dies macerant: mox igne cinerum, uaſe recuruo oleum elicitur. His modis extractum, oleum thuris, uulneribus conducit partium neruoſarum, ac membranarum, ligamentorumque. Quod uerò ex aloe, uulneribus capitis, & pectoris optimum eſt. Ex ſuccino doloribus colicis, atque uteri, cæteriſque frigidis affectibus conducit. Eſt enim ut perſpicuum, aureoque colore, ita calidiſsimum, & cum tetro odore ſit, ad excitandos epilepticos & ſoporoſos utiliter adhibetur. Qui è Sagapeno, & Galbano deſtillat, liquorem, cicatricem extenuare, ut uix appareat, ſi in uulnere ponatur, ſcribunt. Qui omnium ſimul oleum cuperet, curandis uulneribus aptiſsimū, idque citò, ea contundat, agitetque cum quarta parte ceræ uirgineæ, retortaq; parua cucurbita, igne cinerum deſtillet. Mirificum enim oleum manabit ad omnia ulcera ferè ac uulnera. E myrrha, quod elicitur oleum, opobalſami uires ſupplet in conficienda theriaca Andromachi. Rubeus.

Oleum maſtichis.

Maſtiche primùm in uino coquitur: deinde reponitur, maceraturque ex eodem per dies aliquot: poſtea ampullæ erectæ, luto diligenter óblitæ inditur, oleumq; & aqua per operculum ex nudo igne proliciuntur. Hæc denuò cucurbitæ uitreæ imponuntur, & in balneo Marię diſtillantur, dum aqua ab oleo ſeiungatur: hoc deinde per cineres calidos à craſsiore materia ſeparatur, idemque effluit tenue, flauum & ſubtile: tandē quod craſsius exiſtit, à fæcibus ſuis in arena euocatur, & in ſolis calore corrigitur. * Nobile eſt oleum propter uim penetrandi, qua omnia membra reficit: ſtomachum corroborat, eiuſque concoctionem iuuat: uiſcerum inflammationibus conuenit: abſceſſus lenit: dolores ſedat: omnes denique neruos confirmat. Andernacus.

Aliter.

C Oleum è maſtiche fit per deſcenſum, in retorta, ita ut ignis ſuprà infraq; ſit, & habebis oleum maſtichis. quod poſtea rectificetur. Auguſtæ Vindelicorum quidam diſtillat, accipiendo maſtichen integram & ſolam in retorta lutata, uſq; ad partem eminentem extra fornacem, quę quatuor uentilia habet, & ſuperiùs tegatur, lento igne diſtilletur. * Balſamum eſt mirificum ad uulnera. Euonymus.

Oleum maſtichis, & thuris.

Reducatur ℔.j. maſticis in puluerem, quem indas uaſi uitreo ſuperfundendo aquæ communis diſtillatę, & aquæ uitæ añ. ut ſupernatent quatuor digitis, occluſo uaſe, putrefiant in fimo per aliquot dies, pòſt diſtillentur ſepeliendo alembicum intra arenam, aut battituram ferri, dando ignem per gradus: primò diſtillabit cum menſtruo oleum flaueſcens: illud ſeorſim reſerua, & augendo ignem prodibit oleum rubicundum: tum demum fortiori igne, craſſum & aduſtum ſapiens. Quod ſi cum uini ſpiritu à priori ſeparato circuletur, & rurſus diſtilletur, tum habebis uerum oleum, affectibus externis utiliſsimum, præſertim ad corroborandum uentriculum, & inteſtina imbecilliora. Oleum autem flaueſcens, quòd primò diſtillatum eſt, exhibetur cum uino, aut proprio decocto, ad eoſdem affectus, & ad defluxiones prohibendas. Separatur facilimè tota aqua uitæ, & poteſt ablui oleum, ſi uelis. Et ſi timeas empyreuma illius, cum aqua roſarum, aut ſimplici, præſtantiſsimum parabis medicamentum. Et ex ℔.j. elicies hac uia olei puri ℥. x. Sic ex Thure oleum facies uulnerarium. Quercetanus.

Oleum thuris.

℞. Thuris in puluerem redacti ℔.ß.

Ampullæ orificio magno præditæ indatur: deinde uitrum calicis modo formatum, quali in potu quotidiano uti conſueuimus, imponatur, ut in medio ampullæ conſiſtat, idemque aqua calida impleatur: poſtea operculum in uertice perforatum applicetur: cuius foramini infundibulum coaptetur, & oleum commiſſuris óblitis euocetur. Inter diſtillandum uerò aqua calida per illud in uitrum, quod dixi, guttatim ſtilletur: ita tamen, ne hoc repleto, illa effluat. atq; ſic cum aquæ uapore oleum ſimul aſcendit ſuauiſsimum, & odoriferum, odore thuris, quod alioquin ſine hoc uapore peſsimè olet. Andernacus, ex Euonymo.

Oleum myrrhæ.

A

℞. Myrrhæ electæ, & non adulteratæ ℥.vj. Aquæ uitæ ſine phlegmate ℥.xij.

Hæc duo in bocia uitrea coniunge, quæ in fimo equino calido, diebus ſex quieſcant. Poſtea diſtilla in balneo, uſquequò aqua tota aſcenderit, tum in fundo bociæ uidebis oleum myrrhæ: quod per pannum lineum eſt colandum, ſicque ſeruandum.* Virtutes habet balſami: nam conſeruat & tuetur à putrefactione omnia ea, quæ ei imponuntur. ſimiliter faciei inunctum, pulcherrimam conſeruat, & faciem iuuenilem conciliat: uulnera citiſsimè conſolidat, & omnes alios morbos internos curat, exhibendo per os ʒ.ij. ad aurium ſurditatem, &c. Ad faciei ſplendorem & colorem conſeruandum ſic eſt procedendum. Fiat decoctum urticæ in aqua communi, & dum ebullit, uapor in faciem recipiatur, ut ſudet: poſtea exiccetur optimè: & poſtea ſtatim unge faciem oleo myrrhæ. Et hic modus eſt ſeruandus in inungendis manibus, pectore, & aliis partibus. Fiorauantus.

Aliter.

Qui in theriaca, & cæteris antidotis uice opobalſami, oleo myrrhæ utuntur, ij ſic illud conficiunt: Myrrhā optimè tuſam, in maſſam cum ſucco roſarum cogunt, & loco calido, duobus diebus, totidemque noctibus macerant: inde uaſe uitreo, ſtipatis diligenter rimis, ſabulo optimè circundato, deſtillant, igne ſatis ualido: exit primò aqua, colore flauo, odore myrrhæ, & ubi interior ſiccari humiditas incipit, minuitur ignis, ne tetro odore inficiatur: ubi refrixerint uaſa, iterum tepentis aquæ balneo deſtillatur, & oleum elicitur, quoad ulcera colli ueſicæ, derugandamq; faciem utuntur. Rubeus.

Aliter.

℞. Myrrhæ, aloes, ſtyracis utriuſque, ana ℥.j. mumiæ, baccarum lauri ana ℥.ß. mediocriter terito, & in alembico uitreo lento igni deſtillato: eoque liquore utitor ad cicatrices, poſt uulnera, reparandas. Antonius Chalmeteus.

Oleum Myrrhæ, Sarcocollæ, Cancami, Styracis, Belzoini, & Euphorbij.

Ex Myrrha, Sarcocolla, & Cancamo, ſiue Lacca, quæ uulneribus conſolidandis, & carne replendis conducunt, parantur etiam præſtantiſsima, uariaque Balſama uulneraria, cum oleo Terebinthinæ, & Hypericonis. Item facies olea ex Styrace calamita, & Belzoino, quod prodeſt iſchiadicis. Eodem modo oleum Euphorbij, quod cerebri & neruorum affectibus multum conducit, ſurditati, aurium tinnitui, paralyſi, tremori, ſpaſmo: cuius præterea, ſi guttula cum conuenientibus immittatur naribus, pituitam elicit. Quercetanus.

B

Oleum ſuccini.

Succinum modicè conteritur, & ampullæ incuruatæ (retortam uocant) luto probè obductæ imponitur, filicibus paruulis interim commixtis: hæc deinde in fornace locatur deorſum uergens, & oleum igne mediocri extructo elicitur. hoc poſtea aceto calido perfunditur, & ex cineribus calidis, uel arena per retortulam rurſus euocatur. Alij panis cibarij cruſtam ueſicæ primùm indunt: deinde ſuccino iniecto acetum affundunt: poſtea ex igne diſtillant, & à fæcibus ſeiungunt. Alij ſuccinum in puluerem redactum ex uino ſtillatitio macerant in cineribus calidis, mox extillant: tum rurſus fundunt: idque tandiu repetunt, donec in fundo oleum appareat. Alij, licet nunc per deſcenſum, nunc his, nunc aliis inſtrumentis eliciant: tu tamen ſi diligentē ignis curam habueris, iuxta illum quem antea recitauimus modum, oleum odore, ſapore, & colore præſtantiſsimū parare potueris, quod ipſum ſuccinum longè uiribus ſuperat. Vnciæ ſedecim ſuccini dant ℥.x. olei. * Capitis affectibus, neruorum reſolutioni, morbo attonito, & comitiali occurrit, guttæ unius inſtar manè ex aqua betonicæ, lauendulę, uel tiliæ potui ſumptum: ab omni ueneno, & aere peſtilenti præſeruat, naribus inunctum, uel medicamentis in id idoneis commixtum: ſingulare eſt remedium in renum & ueſicæ morbis diſcutiendis, calculis educendis, urinariisq; meatibus reſerandis, ex uino maluatico, aqua petroſelini, uel ſimili humore exhibitum: colico morbo medetur: uteri ſtrangulatui prodeſt, naturalibus illitum: fœtum euocat, partúmque facilem reddit, ſi gutta eius ex aqua uerbenæ parturienti propinetur: omnes corporis facultates imbecilles reficit, roboratque: humores conſumit, & cerebrum confirmat, aperitque: unde oleum hoc, medicinis ad capitis defluxiones feliciter, ſicut & aliis corporis partibus inſcriptis, miſcetur. Andernacus.

Oleum caphuræ.

Caphura in aqua calida diſſoluitur, & oleum quod ſupernatat, ſeiungitur: hoc uitro imponitur, uinoq; ſtillatitio perfuſum in balneo digeritur: tandem igne diſtillatur. Alij oua ad duritiem uſque percoquunt, & uitellis exemptis, caphuram non adulteratam includunt, recunduntque, & in cella uinaria ſuſpendunt filo, ut oleum in uas ſubiectum defluat.* Datur ex humore idoneo ad febres ardentes, continuas, peſtilenteſque, & laterum inflammationes: extrinſecus expurgandis curandiſque ulceribus malignis cum oleo caryophyllorū, aut baccarum iuniperi utiliter adhibetur. Andernacus.

C

Oleum belzoinum.

℞. Aquæ uitæ, Belzoini pulnerizati ana partes æquales.

Ponantur in retortam latam, & unà cum ſuo capitello in iunctura clauſam, diſtillētur in cineribus lento igne, quoad extracta fuerit aqua: quæ reſeruanda eſt ad ſuos uſus. Poſtea fortificetur ignis paulatim, ubi oleum apparuerit, magis magisq;, uſquequò totum oleum extraxeris. Tandem in fine ſequetur gummi quoddam, inſtar mannæ: quod ualet ad faciendam aquam odoriferam, unà cum aqua puteali, aut roſarum. Fallopius.

Aliter.

℞. Belzoini ℔.j.

Pulueriza ſubtiliter: pone in alembicum ad diſtillandum: tunc affunde pulueri, aquæ roſarum ℔.ij. obtura diligenter alembicum, & lento igne ſubtus accenſo primò, quoad aqua cœperit diſtillare, deinde augmētetur paulatim, uſquedum oleum conſpexeris. Quo apparente, mutetur recipiens, & fortiori igne elice oleū, quod in ſole rectificandum. Eodem penitùs modo diſtillatur oleum ſtyracis calamitæ, & liquidæ. Euonymus.

Oleum ammoniaci.

℞. Gummi Ammoniaci quantum ſufficit.

Diſſolue ex uino ſtillatitio, uel ex aceto: deinde lapillis iniectis per cineres aut arenam diſtilla: poſtea corrige.
* Valet ad tophos podagricos diſcutiendos. Sic etiam paratur ex Colophonia, uel pice. Andernacus.

Oleum ladani.

℞. Ladani pulnerizati quantum ſufficit.

Pone in uas cupreum inſtagnatum: cui admiſce aquæ roſ. ℔.j. uel ℔.ß. pro quantitate ladani, & olei amygdalarum dulcium medietatem. Poſtea capitello eiuſdem materiæ cooperi uas, & claude iuncturam: & ſic in fornace ebulliat aliquandiu: id quod tuo relinquendum iudicio eſt. prout enim multa fuerit materia, ita etiam diutius erit coquendum. Antequam auferas materiam, refrigerare permittito, ac tandem ſerua. Quò autem melius conſeruetur, adde aliquid aluminis uſti, aut ambræ. Fallopius.

Oleum

Oleum terebinthinæ.

A Oleum Terebinthinæ per cineres ex ampulla erecta, non alta nimis, uel ex incuruata potius optimè diſtillatur, addita arena lota, ne ebulliat. Alij terebinthinæ libras tres, ſalis manipulum, & uini ſtillatitij modicum prius macerant: deinde diſtillant. * Frigidis neruorum affectibus, ac omnibus ægritudinibus frigidis ac flatuoſis conuenit: in aſthmate, & anhelitus difficultate mirificum eſt, ſi duæ drachmæ ſingulo mane ſumantur. Eſt & in empyemate proficuum, & in omni praua thoracis affectione ex pituita: colicis etiam doloribus & omnibus flatuoſis conuenit, cicatrices decorat, & corrigit. Penna illitum naribus ualet ad ſcabiem, & rimas earum: cerebrum hoc modo calefacit, & pituitam abſque ſternutamentis detrahit: ſanat & rimas uberum in mulieribus. Ad memoriam, ſurditatem & ſpaſmum principatum obtinet. Vt uulnera citiſsimè conſolidentur, recipe oleum terebinthinæ, & calefactum iuxta ignem, commiſce ei uiridis æris partem æqualem, & ſerua uſui. Andernacus, & Euonymus.

Oleum terebinthinæ, aliter.

℞. Terebinthinæ claræ, quantum uidebitur: & pro qualibet libra accipe cineris è ligno duro ℥.iij. & in retorta fornaci accommoda. A' principio fiat ignis lentus, ad humiditatis diſtillationē: poſtea augeatur ignis ad olei diſtillationem.* Vulnera ſimplicia intra horas 24. ſanat. Valet neruis contractis à frigiditate, accipiendo ʒ.j. cum uino: urinam mouet, & omnes diſſoluit corporis uentoſitates. Punctiones lateris curat: mirabiliter febribus peſtilentibus confert eodem pondere, per os accipiendo: & ungendo ſtomachi orificium, digeſtionem promouet. Fallopius.

Aliter.

Oleum Terebinthinæ elicitur leuiſsimo etiam calore, præſertim per Bal. uaporoſum, quem ego diſtillandi modum magnoperè probo. Hoc oleum eſt calidum, ac tenue alteq; penetrans, plus quàm ipſa Terebinthina: frigidisq; neruorum, & articulorum affectibus medetur. Quercetanus.

Oleum Colophoniæ, Picis, & Hederæ.

Olea quæ ex Colophonia, & Pice parantur, ualent ad eoſdem affectus, ut Terebinthinæ oleum. Fiunt autem, ut oleum Ceræ. Sic etiam ex hederæ lachrymis oleum elicies, ad urinas potenter mouendas. Idem.

Oleum Bdellij, & reliquorum gummi.

Ex Bdellio autem ſic oleum parabis. Bdellium temperetur in aceto diſtillato per XII horas, ut totum diſ-
B ſoluatur. Quo facto, per ſetaceum tranſcoletur, & ſeponantur ipſius fæces. Quod purum eſt, indas retortæ uitreæ, addendo pulueris ſilicum calcinatorum, mediam partem, & appoſito recipiente, dabis ignem per gradus XII. horarum ſpacio: atque inde prodibit oleum efficaciſsimum. Sic de Ladano, Galbano, Opopanaco, Sagapeno, & Ammoniaco, olea conficies, quæ podagricos tophos emolliunt, & durities omnes hepatis, lienis, & cæterorum membrorum potenter diſſoluunt, ſi ſimul omnia uel diſtillentur, uel per ſe ſingula præſcripta methodo parentur. Quercetanus.

Oleum ex gummi compoſitum, optimum.

℞. Belzoini contuſi ℥.vj.	Nucis Moſchatæ ℥.ij.
Styracis calamitæ ℥.j.	Moſchi gr.iv.
Ladani ℥.ß.	Aquæ ardentis ℥.ij.

Macerentur fimo: & inde eliciatur oleum, igne primùm moderatiſsimo, mox auctiore, quod odoratiſsimum eſt, cerebrumq; & cor, ac ſtomachum plurimum roborat, & ignauam excitat uenerem. Rubeus.

DE OLEIS EX LIQVORIBVS.

Oleum uini.

Albertus Magnus lib. 4. Meteor. ſcribit, quod ſcilicet, ubi pars aquea è uino educta eſt, remanent partes terreſtres uini, infuſæ humiditati pingui oleagineæ: & ſi ſubſtantia illa ultrà ſublimetur lento igne, egreditur oleum.

Oleum uini, aliter.

Ex uino per reiteratas deſtillationes, & phlegmatum ſeparationes oleum ſpiritui ſupernatans elicitur, multis rebus conducens, & corpora priùs, ut decet, calcinata ſoluens, ſi in proprio ſale ſeminetur, digeratur, & inde tandem diſtilletur. Aliud autem uel proprio etiam ſale, uel melle acuitur, aptiusq; ad ſoluendum redditur. Quercetanus.

Oleum aceti.

C Deſtillato aceto per alembicum, reſident fæces ipſius in fundo uaſis: quæ prius igne uiolentiſsimo exiccatæ, ſi pellantur per retortam, exibit oleum rubicundiſsimum, & acerrimum. Quercetanus.

Oleum Sacchari Mercuriale.

℞. Sacchari, Herbæ Mercurialis ana partes æquales.

Contundatur herba cum ſaccharo optimè: & in curua cucurbita octo diebus macerentur: inde duplici uaſe deſtillentur. Manat enim oleum album, quod optimùm colorem faciei cōciliat, epilepſiæ conducit, ſi XL diebus, quotidie manè ʒ.j. exhibeatur. Quod ſi cum Caſtoreo ſumatur, neruorum contractiones remouet cuiuſcunq; loci: ſanat quoq; ſtuporem membrorum, uiſûs hebetudini confert, in oculis poſitum. Rubeus.

DE OLEIS EX METALLICIS.

Oleum auri.

Aurum per acetum in ſuccum ſoluitur, ſeparaturque: deinde maceratur in ſucco chelidonij, & aqua uitæ præparata: poſtea per balneum extillatur, dum in fundo oleum craſſum reſideat. * Huius grana decem ex aqua uitæ dantur. Andernacus, ex Paracelſo.

Aliter.

Aurum per regale cæmentum ex plumbo in calcem redigitur: deinde purgatur, poſtea horis 24. in aqua uitæ digeritur: atque tunc oleum prouenit, præſtantiſsimum Chemiæ magiſterium. Paracelſus.

Oleum auri egregium.

Folia auri macerata in ſucco limonum (an & aceto, præſertim diſtillato?) & aqueo humore diſtillatione detracto (quid, ſi margaritæ & corallia addantur?) remanet in fundo quaſi butyrum. Id uino miſtum, aureū colorem ei conciliat, & aceroſum facit. * Mirificè putredini reſiſtit. Purgat etiam multos, & ſudorem mouet: prodeſt leproſis, & qui inunctionibus Mercurialibus ab iſtis hominibus, qui imperitia pecuniam lucrantur, ſunt perditi. Geſnerus.

Oleum auri, aliter.

Quod ad oleum auri attinet, poteſt & alio ingenio haberi. Nam in aqua ardente, quam acriorem efficacioremque

cioremq; reddiderit ſal è fæcibus uini, ſeu aque uitæ in ſublime elatus, diſſoluitur aurũ, in calcem redactum, A ſic ut aqua uideatur perſpicua: hanc tepentis aquæ balneo, aut fimo, per menſem coquunt, & circulo agunt, dum aurum in fundum aſcenderit perinde ac calx, quam, detracta aqua, fimo equino diſſoluunt, mox ad ignẽ cogunt: inde fimo diſſoluunt, id toties repetentes, dum non amplius cogatur, cuius non eſt dubium uires eſſe plurimas in tuenda ualetudine, roborandoq; corde & aduerſus uenena, ſi recte adhibeatur, aiuntq; his, qui elephantiaſi laborant, plurimum prodeſſe. Quercetanus.

Aurum potabile.

Aurum in folia redactum cum aceti ſpiritu diſtillatur, ſeparaturq;, & ex aqua uitæ præparata, per mẽſem digeritur, dum ſuccus appareat.* Huius ſcrupulus ex ſpiritu, uel humore alterius rei propinatur. Andern.

Idem, aliter.

Auri per regale cæmentum ſiue ſtibium purgati lamellæ, ex uiridi ſalis liquore in puluerem reſoluuntur: is deinde aqua pluuiali ſtillatitia tamdiu abluitur, donec nulla amplius ſalſedo ſubeſſe percipiatur. Aut ſi celeriùs idem expedire cupias, auri laminæ cum plumbo in lamellas redacto obteguntur, & per horas 24. cæmentantur, ut uocant, læuiganturq;, dum calx auri ſubtiliſsima fiat. Poſtea tantum ſpiritus uini ſuper elotũ puluerem, uel calcem repurgatam funditur, quantum ſex digitos tranſuerſos ſuperemineat: ac iuncturis uaſis probè óblitis, macerantur in aqua temperatè calida, ſiue balneo Mariæ, diebus uiginti, aut triginta. Tum liquor citrinus, relicto in fundo uaſis puluere candido, effunditur, & ſpiritus uini ex ampulla uitrea per operculum à flauo auri liquore, modicè ex balneo ſeparatur. Poſtremò idem liquor auri extractus, ad ſummum uſque gradum eleuari, hoc eſt, quinquies per ampullam incuruatam urgeri debet: atq; tunc quinta auri eſſentia abſolutè parata dicitur, ſummum Chymicorum myſterium. Andernacus, ex Paracelſo.

Aliter.

℞. Limaturam auri puriſsimi, & combure in furno reuerberationis in ſulphure, & argento uiuo, & extingue cum aceto uini deſtillato, & cola acetum. Hoc fac toties, donec totum ſoluatur, deinde deſtilla acetũ, & ſolue aurum in furno, & congela. Hoc fac toties, donec non congelatur. Et pone in unam unciam auri mellis lib. j. deſtillati, & miſce ut dictum eſt, & erit bonum ad omnes infirmitates corporis humani. Eodem modo fac de lapidibus precioſis, non ponendo argentum uiuum, ſed ſulphur tantum. Ex libro manu ſcripto B antiquiſsimo.

Aliter.

Sunt, qui ſuccum limonum perſpicuum cum melle ac ſale miſcentes, tandiu feruere ſinunt, dum ſpuma omnis è melle abierit, idque deſtillant, aucto ad extremum igne. Fæces uitrariorum igne, aut huiuſmodi fornacum, tribus diebus in calcem redigunt: mox conterunt, illiſque tertiam partem mannæ, & ſacchari candi addunt, ſuperfuſaque quam extraxerant aqua, & aquæ ardentis optimæ duplo, ſtipatis optimè rimis, moderato igne deſtillant: mox auctiore igne, quicquid elici poteſt, detrahunt. Huius aquæ ſtillatitiæ partem, auro in calcem redacto, affundunt, mox deſtillant: denuò partem aliam aquæ ſuperfundentes, & detrahentes, dum tota aqua deſtillatione excepta ſit: quo tempore tota ſimul ipſi auro imponitur, maceraturque tepente balneo ad uiginti dies: mox deſtillatur, & in fundo liquor auri uidebitur. Qui ſi forte craſsior fuerit, aqua eadem denuò ſuperfuſa, ac deſtillata, tenuior euadet, præſertim ſi id pluribus uicibus repetatur. Quod autem de auro dictum eſt, idem de argento dictum puta. Porrò ſi rectè conficiatur aurum potabile, mirabiles utilitates affert. Nam tenuitate ſubſtantiæ ſolidas fibrarum partes altiùs penetrare poteſt, & per omnes expandi: ſinceritate uerò temperamenti, calorem natiuum excitare, ac tueri: denſitate, ac tenacitate, humidum radicale, ac primogenium ſolidius, & fortius reddere, ne citò abſumatur. Cum enim longitudinis uitæ cauſa ſit calor multus, idemque temperatus, necnon & primigenium ipſum humidum, ſolidum, ac copioſum, nulla ratione iis conſuli meliùs poteſt, quàm ipſis auri qualitatibus. Quercetanus.

Aliter.

E' melle, cucurbita uitrea, pileoq; roſtrato, aquam elicias, ut moris eſt; fæces uerò in calcem redigas, mox in puluerem: inde aquam ardentem optimam, acrioremque redditam ſolutis in ea fæcibus uini, in ſublime elatis, ut inferiùs docebo, affundas ipſi pulueri, ſic ut quatuor digitorum ſpacio ſuperet: poſitaque in tepentis aquæ balneo cucurbita, totum diſſoluetur: quater aquam deſtilla, ſemper aquam denuò fæcibus, ſi in fundo remanſerint, affundens, habebiſque aquam optimam, quam cum aqua prima mellis coniunge, & denuò deſtillet. In hac deſtillatitia aqua ſolues aurum, in calcem cum hydrargyro adductum, ut dicemus: & cucurbi- C tam locabis in tepente balneo, aut fimo, quatuor dierum ſpacio: inde eodem balnei calore bis deſtillet, totidemque uicibus igne cinerum uocato: nam cum aqua deſtillabit aurum, quod cogi amplius nullo ingenio naturali poterit: quod ſummum hac in re quæritur. Nam ſi aqua cinnamomi, & endiuiæ ſtillatitia, cinnamomum, ac endiuiam partes ß. illorum tenuiores ſecũ deuehit: idemque de ea, in qua ferrum, aut aurum ſepius fuerit extinctum, quæ deſtillata, poſtea nunquam fæces aliquas derelinquit, & tamen eorum metallorum uires retinet, cur id in auro fieri non poterit, hac arte ad maximam tenuitatem adducto? Fæces autem uini magno artificio in ſublime attolluntur. Ipſe enim ſiue aquæ etiam uitæ, ſæpius deſtillantur: inde ignis adhibetur uehemens, ut quaſi in calcem adducantur: illis ſuperfunditur aqua ardens, ut ſoluantur: atque id ter repetitur. Deſtillata deinde aqua uitæ, augetur ignis, & fæces ipſæ in ſublime euolant, ad collum cucurbitæ, albæ, ut nix: è quibus parum ponas in aqua ardente, & maiores uires acquirit, poteritq; cum fæcibus mellis coniungi, & illæ diſſoluentur: indeque accipiatur, quod perfectius eſt. Sunt etiam, qui è tartaro ſalem hunc albiſsimum educant, dum tartarũ in calcem redactum, aquæ uitæ primæ deſtillationis ſoluunt, repetita ſæpius deſtillatione: oleoque quod tandem in matulæ fundo remanſerit, aquam ardentem ſuperfundunt, ac ter deſtillant, ſic ut puriſsima tantum pars accipiatur ſeorſum, quam deinde fæci ipſi, ac potius calci albiſsimæ paulatim combibendam infundunt, ut è ſiccata tandem fæce ſal ad collum, ac latera matulæ aſcendat ui ignis uehementioris. Sed de his tot dixiſſe ſatis ſit. Aurum in calcem reducitur, malagmate ex ipſius foliis & hydrargyro conflato, diu agitando in uaſe ligneo, aut uitreo, modico mellis addito: mox uaſe uitreo, luto incruſtato, ui ignis moderata, euolet hydrargyron, & in fundo remanebit calx auri. Hunc modum auri potabilis conficiendi, omnibus præſtare crediderim, ſed optimo artifice indiget, quique plura, quàm hic ſcripſerimus, cognoſcat: cum tamen omnia inuenerimus. Hieronymus Rubeus.

Aliter.

Aurum potabile aceto quoque ſtillatitio conficitur. Ipſum autem acetum, antequam deſtillet, bulliat, dum eius medietas abſumatur: poſtea bis térue deſtillet, mox addatur euphorbij in puluerẽ redacti, octaua pars, ac iterum deſtilletur. In hoc aceto extinguatur auri calx, igne reuerberatorio candens: ſtatimque uas, in quo acetum eſt, diligenter operculo contegatur, ne quid exhalet: ubi autem refrixerit, acetum detrahatur, mox auri calx candens denuò in eodem aceto extinguatur: idque toties repetatur, dum acetum optimè redditum

A ſit ipſo auro pregnans:tum nouum acetum capias in eoq; candentem calcem auri extinguas, donec eam auri partem ſolutam uideas,quam poſtulas. Acetum hoc omne in unum collectum,ac perſpicuum : ſi quid enim craſsioris fæcis in fundum demittetur,nequaquam accipiendum eſt: tepente balneo deſtilles: & in fundo cucurbitæ,remanebit aurum,inſtar mellis: cui communem aquam ſtillatitiam affundes, aut rorem deſtillatione exceptum,qui melior habetur,ea quantitate,ut totum aurum in ipſo diſſoluatur,quod noueris, cum nihil petit fundum:tunc deſtilles aquam balnei calore, & in fundo cucurbitæ reliquus erit ſal auri, qui in quocunque liquore facilè diſſoluetur,æquè ut ſal communis. Atque eadem ratione ex omnibus metallis,ac uitro fieri ſal poterit : cuius eſt in medicina uſus. Quod ſi ſalem hunc in oleum conuertere uelimus, ipſi denuò acetũ ſuum affunditur,mox detrahitur deſtillatione: qua peracta,aqua communis ſtillatitia affunditur, mox detrahitur: inde ad acetum reuertimur, mox ad aquam : hac ratione progredientes, nunc acetum alternis uicibus affundendo,ac deſtillatione detrahendo, dum in fundo oleum maneat, quod uerè oleum ſit : cuius fuerit ſignum,ſi argenteæ lamellæ candenti impoſitum,non concreſcat,ac potius fluat. Nam ſi concreuerit,repetundum eſt aceti,& aquæ negotium:quod idem in argento,atque in cæteris metallis contingit. Idem.

Aurum uitæ.

Aurum uitæ fit multis modis. Calcinatum enim more ſpagyrico , leuiſsimum, ſpongioſum, & quod reduci non poteſt,redditur: à quo cum aceto deſtillato elicitur ſemen, idque in baln. Mariæ : cuius uires circulationibus cum uini ſpiritu ita augentur, ut ad innumerabiles morbos ſanandos propè incredibiles uideantur. Quercetanus.

Idem,aliud.

Aurum in tenues bracteolas redactum calcinetur toties cum ſale præparato (calcinatione philoſophica) donec impalpabile reddatur. Salem ex alcoole Solis ſeparato ſolutionibus : tum ipſum rurſus calcinato ſale candidiſsimo,& ſaccharino: huic mixturæ affunde ſpiritus uini alcoliſati cum proprio ſale, ut ex artis præceptis traditur, tantum, ut quatuor digitos ſupernatet : fac deinde ut accendatur, & exardeſcat uini alcool: hocque ſæpius reiterabis. Deinde nouum affunde uini alcool, ac ritè & decenter omnia circulentur quatuor dierum ſpacio:tum demum ſeparetur deſtillatione competenti menſtruum:nouumq; rurſus affundendo,totieſque circulando, & deſtillando, ut factum eſt prius, donec auri tota ſubſtantia per alembicum efferatur. Separato menſtruo, ut decet, remanebit in fundo Aurum uitæ arcanorum omnium ſummum, & præſtan-
B tiſsimum. Quercetanus.

Tinctura auri.

Tinctura Auri eſt ipſius color à corpore ita ſeparatus,ut album omnino remaneat, fit autem ipſius præparatione per ſtybium,ut moris eſt,mortificatione reiterata per ſpiritum acerrimum, & ſanguinem hydræ,ut in furno reuerberij reddatur corpus leue,ac ſpongioſum,& irreductibile, quod rurſus reuerberatur , donec in purpureum prodeat colorem. Ex quo cum glaciati corneoli alchoole, ipſi quatuor digitos ſupernatante, in matratio hermeticè clauſo, & per menſem in Balneo digeſto,ſeparatur color,qui ſpiritui commiſcetur : illoque ſeparato,ut artis eſt, remanet in fundo optatus liquor, qui poſtea tandiu circulari debet, donec fixetur. Huius tincturæ drachma una, mixta cum uncia una aquæ theriacalis optimæ , ad ſcrupuli unius quantitatem manè ſtomacho ieiuno ſumitur, continuandumq; eſt decem dierum ſpacio : hoc medicamentum diaphoreticum eſt,per ſudores,ſuperfluos & noxios expurgans uniuerſi corporis humores. Quercetanus.

Oleum ſeu liquor argenti.

℞. Salis nitri ℔.ij. Terræ luteæ ℔.iv.

Miſcentur,diſtillanturq;, ut oleum ſalis uiride,igne primùm modico,deinde paulatim adaucto, donec ſpiritus promanare deſierint. Huius liquoris ℥. vj.ſuper argenti puriſsimi,in lamellas redacti uncias duas funduntur,& uitro occluſo in cinerem modicè calidum, uel ſolem ponuntur, dum illæ exoluantur : poſtea quod ſolutum eſt,fecibus relictis,in aliud uas percolando,effunditur, & cum aqua pluuiali ſtillatitia abluitur tandiu, quoad nulla amplius ſalis acrimonia percipiatur : hinc ſpiritu uini diluitur, rurſusq; ſeiungitur & exiccatur. Tandem aqua uitæ correcta perfunditur,& uaſculo bene obturato, in loco calido per dies quatuordecim digeritur,paraturq; liquor ea ratione,qua ex auro. Aliàs argentum ad calcem reducitur: deinde ex aqua uitæ in uiſcoſum ſuccum redigitur:poſtea is balneo per menſem digeritur, uſque dum liquor uiridiuſculus exurgat. * Singulare remedium in morbis ex cerebri inflammatione ortis, neruorum conuulſione, morbo attonito, mania,inſania: nec non lienis,iecoris,menſtruorumq; uitiis,ex obſtructionibus natis. Andernacus.

C

Oleum argenti,aliter.

℞. Argenti calcinati,quantum uolueris:pone in acetum diſtillatum,& intra aliquot dies ſoluetur, & fiet cœruleum,tum lentè in balneo Mariæ euaporet acetum,& fiet oleum pulcherrimum. Euonymus.

Aliter.

℞. Lunam fulminatam, quam calcina quater cum aqua ſalis metallici cryſtallini, donec in corpus rurſus reduci non poſsit: puluerem dulcoratum reuerbera, ex quo extrahe proprium Alcali in Baln. Mar. cum cœleſti menſtruo (nobis ſic dicto) & uini alcoole, omnia ſimul circula in pellicano quindecim dierum ſpacio ad perfectam uſque graduationem : ſeparato menſtruo in Balneo, remanet in fundo oleum Lunæ fixum : cuius exhibentur guttulæ duæ aut tres cum aqua florum betonicæ, ſaluiæ & meliſſæ, ad morbum caducum , & ad cerebri omnes affectus. Quercetanus.

Oleum perlarum.

Margaritæ primùm in puluerem rediguntur,& uitro oris anguſti induntur, perfunduntur aceto diſtillato optimo, ita ut hoc ad duos digitos ſupereminеat : deinde in cineres calidos ponuntur, donec ſoluantur: poſtea quod ſolutum eſt,in balneo extillatur ad ſiccitatem uſq;, & ſuper calcem hanc unionum aqua pluuialis ſtillatitia funditur,rurſusq; diſtillatur, dum omnis humor emanârit : tunc iterum affunditur recens aqua ſtillatitia,rurſusq; detrahitur,ut antea:atq; is labor ter quatérue repetitur,quoad nihil aceti ſubeſſe percipiatur. Tandem puluis,ſiue calx unionum, aut in loco humido ſuprà marmor diſſoluitur, aut ex ſpiritu uini maceratur,diſtillaturq;, dum in liquorem olei inſtar redigatur.* Huius grana ſena ex humore aliquo ad reſolutionem neruorum,conuulſionem,marcorem ſenilem,& phrenitidem dantur:corpus ſanum conſeruat:leſum priſtinæ ſanitati reſtituit : lac muliebre emendat,augetq; naturalium partium uitia, & ſemen corrigit:abſceſſibus,ulceribusq; exedentibus,cancro, & hæmorrhoidibus medetur. Andernacus.

Eſſentia Margaritarum.

Margaritas ſolues uera ſolutione cum prædicto menſtruo : ſed ſi eo careas, uteris acido menſtruo alcoliſato cum debita proportione uini ſpiritus etiam alcooliſati, ſucco etiam limonum, & berberis depuratis, fil-

tratis, & præparatis, ut decet, eadem enim præſtant. Ablutionibus auferes ex Margaritarum anima aciditatem, ſi aliqua remanſerit ratione menſtrui. Exhibentur autem huius eſſentiæ grana duo, aut tria cum iuſculo competenti, quod ſtatim lactis inſtar dealbatur, ad cordis corroborationem, & uires reficiendas. Earum etiam eſſentia putredini cor obſidenti, peſtiq; & ueneris obſiſtit. Eadem ratione ex hyacyntho, Saphyro, Smaragdo, Granatis, Sarda, id eſt, Corneola, & Iaſpide, eſſentiam propriam elicies, ueramq; ipſarum præparationem poteris aſſequi ad multos curandos morbos. Hoc etiam modo præparabis ſpongiarum lapillos, lapidē Iudaicum, Lyncis, & criſtallos, ad calculos renum conterendos. Quercetanus. A

Oleum coralliorum.

Corallia eodem modo, quo margaritæ in liquorē rediguntur. Alij uel uniones uel corallia minutim contuſa in aqua ardenti, ſiue uiridi ſalis liquore ſoluunt prius in calcem: deinde hanc abluūt ſtillando, donec nulla amplius ſalſedo percipiatur: poſtea puluerem uini ſpiritu excipiunt, & per balneum ſexies aut ſepties refundendo abſtrahunt. Alij corallia in calcem ſubigunt: hanc reſoluunt, & ex uini ſpiritu nouies extillare ſinunt, dum ſalis inſtar diſſoluantur: quicquid autem in fundo remanet, id recenti uini ſpiritu perfundunt, & priore modo euocant, uſq; dum tinctura coralliorum perueniat: quam ipſi animam appellant, ſummum medicæ facultatis myſterium. * Omnes interiorum partium affectus radicitùs euellit, & corpus cœleſti quadam ui in temperatum habitum abſolutamq; & exquiſitam commoderationem reſtituitur. Sic igitur quinta coralliorum eſſentia quemlibet morbum comitialem à pueris, & ætate prouectiorib. in quinq; ſeptimanis prorſus ſubtrahit. Sic etiam omne alui profluuium à quacunq; cauſa ortum, tam in pueris, quàm in adultis cohibet, etiamſi morbus ad extremum peruenerit. Ita ſanguinem à quacunq; parte manantem coercet, quouis modo adhibita. Sic deniq; fluores uterinos quoſcunque ſiſtit, & ad probam naturæ temperationem reducit, ne quid mali recidiui in reliquis corporis partibus unquam, quemadmodū ex aliis medicamentis omnibus, conſequatur. Ad hæc idem oculis ſuperimpoſitum, eorum dolores ſedat: defluxiones mirificè compeſcit, & puſtulas diſcutit. Intra corpus ſumptum eadem propemodum, ſed non tam efficaciter præſtat, ut tinctura. hæc enim decem guttarum inſtar ex liquore aliquo idoneo exhibita, mirabilia tam in uiris, quàm fœminis, iunioribus & adultis efficit. Andernacus.

Oleum coralliorum ad tremorem cordis.

℞. Coralliorum ℔.j. Salis communis M.ij. B

Conterantur in ſubtiliſsimum puluerem, & in uitrum ponantur luto munitum, ex ſequenti deſcriptione. Commune ſume lutum, uel argillam, cineres oſsium capitum animalium quadrupedum, limaturam ferri, uitrum pulverizatum, ſal commune, ceruſſam &c. quæ humectata miſceto ſimul, &c. Lutatum uitrum cum ſua materia ponas in cineres cupella contentos, ut noſti: ſuccende primo lentum ignem, & augeto ſenſim, donec & ſpiritus & fumi ſe recipiant in uas ſubmiſſum: & poſtmodum ignem urgeto uehementiùs, donec amplius nullus humor exeat. Hoc oleum eſt excellentiſsimum ad tremorem cordis remedium, per ſe ſumptum ſine quauis additione. Paracelſus.

Oleum ſalis.

℞. Salis communis ℔.iij. Terræ luteæ ℔.vj. Salis nitri purgati ℥.xij.

Simul miſcentur optimè, & ampullæ collo longiore præditæ, argillaq; probè óblitæ induntur: deinde hæc in fornace ad latus locatur, & uaſe, quod liquorem excipiat, ſatis amplo appoſito, commiſſuriſq; diligentiſsimè conglutinatis, ignis per initia exiguus extruitur, donec quod aquoſum ineſt, ſtillare, & ſpiritus colorati apparere cœperint: poſtea calore uehementiſsimo, repleto nimirum fornace carbonibus, in modum aquæ ualidę, quod reliquum eſt expellitur. Tandem uaſis refrigeratis, omnis eximitur liquor: qui infuſus cucurbitæ uitreæ, ex calidis cineribus diſtillatur, dum phlegma ab oleo ſiue ſpiritibus ſeparetur. Hoc uitro reconditur ad uſum. * Foris cum oleo terebinthinæ, ceræ, chamæmelino, uerbaſcino, & ſimilibus commixtum, dolores podagricos egregiè ſedat, tophoſq; diſcutit. Per os guttatim datur, ſicut etiam illud præcipuè, quod purpurei citriníue coloris per aquam roridam, ad ſoluendum aurum, morboſq; infinitos curandos paratur. Triū guttarum inſtar ex aqua uitæ ſingulis ſeptimanis aſſumptum, hominem renouat: aquam inter cutem conſumit, morbum comitialem diſcutit, febres abigit, arquatum ſanat, membra conuulſa ſi eo perfricentur, reſtituit, dolores podagricos mitigat, abſceſsibus medetur, ramices curat. Andernacus.

Idem, aliter.

Sal aceto ſtillatitio ſæpius irrigetur, moreq; olei chalcanthini deſtilletur. Vtile eſt ad diſſoluendū aurum pro auro ſcilicet potabili parando. Andr. à Glauuen.

Aliter. C

Sal igne liqueſcat, in quod laterum fragmenta candentia iniiciantur & cucurbita curua oleum deſtilletur. Plerique raphanum excauatum ſale replent, qui loco humido in aquam abit, in qua fragmenta laterum candentia extinguunt, & ſimul deſtillant. Admiſcent nonnulli cum ſale, æquis portionibus, ſal nitrum hæcq; exiccata, eliquataq; ſimul deſtillantur. Alij cum rore miſcent ſalem, quo ſtillatitio aurum ſoluunt, uariaque morborum genera curant. Rubeus.

Aliter.

Fac muriam ex ſale, in quam iniice calculos ignitos, ut ipſa imbibantur: eos autem ſic imbutos indas retortæ, & dando ignem per gradus, prodit oleum ſalis feruentiſsimum. Quercetanus.

Oleum ſulphuris.

Vitreum uas tintinnabuli non abſimile, illitum figulari luto, à terra unius cubiti menſura, æneo uel ferreo filo ſuſpendes, ſub quo metretam uitream maioris circumferētiæ, in cuius medio inuerſus fuerit cyathus, ſtatues. Porrò cyathi fundus ferream bracteam digitorum quatuor latitudinis ex igne candentem ſuſtineat, ex qua ſulphur accendatur. Hoc dum comburitur, recentius ſuperaddatur. Inde fiet ut ex fumo aſcendente ſuſpenſum uas breui temporis interuallo guttatim in inferiorem paropſidem diſtillet oleum: quod diligenter collectum, uitrea conſeruabis ampulla. ℔. j. ſulphuris dat ℥. j. olei. * Valet præcipuè ad fiſtulas, & ad curanda oris ulcera, quæ gangrænas appellant: in quibus curandis maximè excellit, &c. Matthiolus.

Idem, aliter.

Ad partem unam ſulphuris triti, addunt partem alteram ſilicum, in puluerem itidem redactorum. Hanc mixturam in retorta ad leuiſsimum ignem apponunt, & oleum optimum eliciunt. * Vſurpatur in morbis frigidis, quorū cauſa ſunt humores uel frigidi, uel putrefacti, aut in quibus flatuum eſt copia: ut in febribus putridis, tertianis, quotidianis, quartanis, in peſte, in uulnerib. in ulceribus maximè cauis & ſinuoſis, in affectib. pleriſq; cerebri, oris, dentiū, uentriculi, hepatis, lienis, matricis, ueſicæ, inteſtinorū & articulorū, iis uidelicet, q ex humoris abundantia, aut putrefactione proueniūt. Datur aūt pauxillū huius olei, cum deſtillatitio liquore, uel

re, uel

A re,uel decocto herbæ conuenientis,pro cuiuſq; partis & affectus qualitate. Menſuræ modus hic eſt. Gallinæ
penna in oleum intingitur,atq; inde mox extrahitur,& quod adhæret pinguedinis ſeu olei pennæ, id in liquo
re,ſeu decocto diluitur,& datur bibendũ ægroto. In febre quidem quotidiana,in uino decoctionis roriſma-
rini aut menthæ,paulò ante acceſsionẽ.In tertiana,cum decocto centaurij in uino.In quartana,cum aqua bu-
gloſsi.In peſte,cum uino decoctionis raphani,cui admixtũ ſit parum theriacæ & mithridati.In ulcerib.& pu-
ſtulis oris,penna aut goſipiũ oleo madens loco ulcerato admouetur leuiter:ita contactu olei aliquoties repe
tito,perſanatur malum.Epilepticis in decocto betonicæ & pæoniæ propinatur.Tuſsientibus,cũ ſemine urti-
cæ & hyſſopo coctis in uino.In anorexia,quæ redundantia phlegmatis exiſtit,cũ aqua abſinthij.In dolore uen
triculi & coli ex flatu,cũ aqua chamomillæ.In hepatis frigiditate & hydrope,cũ aqua iridis,chelidonię, & mel
le.In obſtructionib.& dolore lienis,cũ aqua tamaricis.In morbo Gallico,cũ aqua fumiterræ & florũ geniſtę.
Contra uermes,in aqua graminis aut abſinthij.In dolore matricis,cum uino decoctionis betonicę, & matri-
cariæ.In urinæ ſuppreſsione,cũ uino decoctionis allij.Ad podagram frigidam, cũ aqua chamæpityos. Atq; in
his omnib.idem utẽdi modus eſt:is uidelicet,qui ſuprà eſt expoſitus, de penna oleo imbuenda, & mox diluen
da in idoneo liquore. In uulneribus autem & ulceribus , locus affectus oleo linendus eſt cum penna leuiter.
Dens cum dolet,eodem leuiter attingendus. Sed ſi pariter omnes doleant,decoctum menthæ calidum,cui im
mixta ſit olei guttula una atq; altera,ore continendum eſt. Euonymus.

Idem,aliter.

Oleum Sulphuris facilè quidem & citò cum uitrea campana paratur , ſed melior modus & perfectior hic
eſt.Pulueri zetur ſulphur ſubtiliter,& de pumice tantundem piſtetur: quę duo miſceantur ſimul, & ponantur
in retortam,cui adiunctũ ſit ſatis amplũ & magnũ recipiens: & bidui ſpacio,leuiſsimo igne,oleũ ſulphuris di
ſtillabis,quod Ital.dicitur,*Oleum de grata,ouero De regeſtro.* Additur aũt pumex,ne ſulphur aſcendat,ac etiam ci-
tius uapores ſurſum mittat.* Eædem penè facultates aſsignantur ei, quas modò ſuprà recenſuimus : niſi ꝙ in
paucisſimis hanc diuerſitatem notauimus. Valet ad uulnera accipiendo puluerem ex foliis quercus, pimpinel
læ,agrimoniæ,conſolidæ maioris,hyperici:quibus omnibus bene contuſis, decoquantur in uino: & colaturę
admiſceatur pauxillũ huius olei,aut ſaltem quantum ſatis ſit pro malitia & magnitudine plagæ.Cum hoc de
cocto lauetur uulnus recens,aut inueteratum ulcus, & ſubitò curantur. In morbo Gallico poſt ſufficientem
B purgationem,ualet oleum eodem modo,quo ſuprà. Atq; hæc quidem,& alia ſuprà ſcripta,quæ huc referẽda,
perhibentur experta à Medico Imperatoris Bononiæ,& ab alio Romæ. Geſnerus à quodam Romano.

Ego ſulphuris oleum ſic parare ſoleo.

Pecciolas ſulphure obductas ferreo uel æreo filo affixas, atq; igne accenſas in uitream cucurbitã amplam
coniicio,ita tamen ne fundũ attingat ſulphur,mox alembicũ breui roſtro,cui recipiens uas amplũ, aqua uitæ
ſemiplenũ ſit appenſum,ſuperimpono,ut fumi partim in recipiente colligantur,partim in fundo & lateribus
cucurbitæ tanquam ſal ſiue calx adhæreſcant: idq; toties repeto, donec ſufficiens calcis quantitas fuerit colle-
cta. Quo facto,materiam in recipiente in cucurbitam infundo, ut omnem ſalem imbibat: mox per pannũ lin-
teum colo:deinde in retorta,primò quidem igne lento, poſtea uehemẽtiore deſtillo, quouſq; ſpiritus omnes
exierint: demũ aquam ab oleo per balneum Mariæ(ut in uitrioli oleo fieri ſolet) ſeparo,atq; ſic acerrimum &
non ingratum oleum(ex libra ſcilicet una ſulphuris, drachmas duas olei ad minus)colligo.

Idem, aliter.

℞. Sulphuris calcinati ℔.ij.
Infundatur in aceto,quod quatuor uel ſex digitis ſupernatet acetum in cucurbita : hinc in fimo equino ſepe-
liatur quatuor hebdomadis:pòſt diſtilletur igne forti,tunc aſcendit ſpiritus ſulphuris cũ aceto:quod iterum
ſepeliatur in fimo equino per duos aut tres dies:pòſt in uaſe lato,non ſtricti orificij euaporetur acetũ: tũc ma
nebit ſpiritus & oleũ ſulphuris in fundo. Idem oleum iterũ ſepeliatur in fimo ad octo dies, pòſt diſtilletur p
alembicum,& tunc ultimò in fine abſcondatur per menſem unum: & ſic purificabitur oleum ſulphuris. * Eſt
magnæ uirtutis. Exhibeantur guttæ tres ad ſummum. Idem fimus equi ſemper eſt renouandus. Euonymus.

Idem , aliter.

℞. Sulphuris triti ℥.ij. Fæcularum uini in puluerem contuſarum ℥.j. Calcis uiuæ & contuſæ ℥.iix.
Miſcentur ſimul,& in ampulla incuruata urgentur. Andernacus.

Aliter.

℞. Sulphuris ℔.j.ß. Salis Ammoniaci ℥.iv. Calcis uiuæ ℔.j.
C Miſcentur, & aqua in qua ſalis modicum ſolutũ ſit,perfundũtur, oleumq́; ex retorta diſtillatur:quod à phle-
gmate ſeiunctum,uitreo probè reconditur. Efficaciſsimum quoq; oleum ex ſulphure prouenit, quãdo totius
eſſentia per acetum ſtillatitium,& fæcularum uini in calcem redactarum ſalem,ita extrahitur, ut poſtea balſa
mi inſtar ex operculo diſtillet:* quod non ſolùm externis corporis uitiis, uerumetiam ad interna potu aſſum
ptum ſaluberrimum exiſtit. Andernacus.

Aliter.

Pleriq; oleum ſulphuris ita eliciunt,accipientes urinæ puerorum lib. xvj. antea deſpumatæ,calcis uiuę re-
centis ℔.iij. ſimul ferueant ad tertias : mox per filtrum excolentur : tum addentes ſulphuris uiui, optimè in
puluerem redacti ℔.j. ſimul ferueant,dum medietas abſumatur,in uaſe uitreo,aut uitro oblinito:inde per fil
trum percolatur:poſtea uaſe uitreo, pileoq́; roſtrato impoſito, deſtillat liquor , primò perſpicuus, deinde o-
leum aureo colore,quod ad neruos contractos,ad cancrum,malignaq́; & antiqua ulcera, & ad frigidos affe-
ctus exteriùs utuntur.

Aliter.

Sulphur ignem non expertũ cum urina pueri octo diebus in fimo equino calido macerato:habeas deinde
catinum magnum,ualde cauum,in quo collocetur cucurbita,ad latus, luto incruſtata, quæ ſulphur continet,
prius tamen inſtrato fundo catini cinere calidiſsimo,& prunæ addantur, dum tota humiditas egreſſa ſit: ad-
datur deinde recipiens uas,& rimæ ſtipentur glutine, ex farina,& candido oui, linteo circunducto. Poſtea car
bones flagrantiſsimi aſsiduè ſupra cinerem illum calidum aggregentur, donec ſpiritus atq; oleum egred ian-
tur,quod colligendum eſt:ut oleum chalcanthi & ſimilis eſt uſus. Fallopius.

Aliter.

Sulphur præparatum decoquatur cum oleo lini,lentiſsimo igne ſubiecto:& fiat cõcreti ſanguinis inſtar.
Refrigerata materia iniiciatur in retortam,& ſubiiciendo ignem deſtillabit oleum ſulphuris rubicundiſsimũ.
Fit etiam,ſi ſulphuri furfur commiſceatur,& deſtilletur. Quercetanus.

Oleum ſulphuris uitriolatum.

Cape ſulphuris uiui P.j,cum quo miſceas,lento igne, liquefacti uitrioli puri tantundẽ, ut unum fiat cor-

pus.Hoc depellatur per deſcenſum:& oleum rubicundum in receptaculum deſcendit. Quercetanus. A

Oleum ſulphuris terebinthinatum.

Si florum ſulphuris ℔.j.admiſceatur duabus,aut tribus olei terebinthinæ, in calore ſicco ſoluentur flores in oleum rubicundiſsimum:tum ritè & artificioſè ſeparato menſtruo, ſulphuris rubinus circuletur cum uini alcoole per octo dies:& habebis oleum ſulphuris,quod naturalis balſami uires obtinebit. Idem.

Oleum ſulphuris acidum.

Acidum autem ſulphuris oleum fit ipſo accenſo,& ſuperpoſita campana,aut uitro ſatis capaci, ad retinendos uapores,qui in oleum illud acidum conuertuntur. Idem.

Oleum uitrioli.

℞. Fæces ſiue caput mortuum,quod reſidet in fundo uaſis,à quo phlegma uitrioli extractū eſt:ipſo contuſo,ſi ſalices permiſcueris,igne uiolentiſsimo,oleum rubicundum emanabit.Fiat etiam cum ſimplici colcothare, pulſo igne uiolentiſsimo trium dierum ſpacio, ac prodibit oleum feruentiſsimum , quod dulcificatur circulatione cum uini ſpiritu tartariſato.Idem.

Oleum dulce uitrioli.

Separato phlegmate ex colchotare rubro, ui ignis fit oleum acidum , quod dulcoratur circulatione cum uini ſpiritu,febribusq; putridis cum aqua cichorij, aut ptiſana exhibetur. Aciditate enim putredinem arcet, quemadmodum & ſyrupus è ſucco limonum, & obſtructiones pellit partium tenuitate. Quapropter ad delendas uiſcerum obſtructiones,hepatis nempe,& lienis,ualdè efficax eſt. Miſcentur aliquando huius guttæ aliquot cum conſerua florum cichorij,fitq; gratiſsimi ſaporis medicamentum ad extinguendam ſitim immodicam.Febrium ardentium putredinem,peſtilentiumq; malignitatem cohibet aciditate.Idem.

Aliter.

℞. Vitrioli quantum uolueris.

Vaſi uitreo luto obducto inditur,& ex igne phlegma extillatur: deinde illud eximitur,cōtunditurq;,& phlegmate rurſus perfunditur,idemq; euocatur ut antea, uſq; dum nihil amplius emânet,& ſpiritus proſiliant:poſtea ab igne remouetur,& calx rubicunda,in puluerem redacta,uel per ſe ſola,uel laterū fruſtulis adiectis, ampullæ incuruatæ imponitur, & uaſe amplo,quod excipit adaptato, commiſſurisq; diligentiſsimè luto obſeratis,noctu dieq; luculentiſsimo igne urgendo oleum diſtillatur. (Ego ℔. v. uitrioli rubificati quinq; diebus B & noctibus perficio.)Vbi omnia refrixerint,totus liquor eximitur, infunditurq; ampullæ uitreæ, & ex arena calida primùm aqua inſipida,deinde acida acriſq;, quam oleum appellant, ſeparatur, purgaturq; à ſedimēto. Ex libra una uitrioli rubificati ℥. iij. ß. haberi poſſunt,ſi ritè paretur. Hoc oleū ſi ſæpius phlegmate perfuſum diſtilletur, dulce redditur.* Valet ad apoplexiam,paralyſim,epilepſiam,febres ardentes,peſtilentesq;: item ad ſitim,ſtomachum bile æſtuantem,morbos uterinos,aliosq; innumeros, ex humore idoneo guttarū inſtar potione aſſumptum.quinetiam medicamentis tum purgantibus,tum corroborantibus,immutantibusq;,uel illorum actionem promouendarum,uel ſaporis commendandi gratia rectè admiſcetur. Andern.& alij.

Aliter.

Chalcanthum(Romanum mitius eſt,Germanicum acrius) in olla exuritur igne fornacum , uel inter carbones,dum omnis exierit humiditas,& colore rubro euadat: inde ubi refrixit,in mortario optimè tunditur, moxq; in cucurbita,uel pomo uitreo,ſeu leuco appellato,luto ſapientum incruſtato, in reuerberatoria fornace,ſic ut collum deorſum parum uergat,ponitur : adhibetur ignis primò lentus , uel ex carbonibus, uel ex lignis ſicciſsimis, primùm tenuioribus,mox ſolidioribus, craſsioribusq;, dum omnis ſiccetur humiditas,ſi qua fuerit,aut niſi antea fortè fuerit ſiccata:cuius illud fuerit ſignum,ſi deterſum, ſiccatumque gladiolum ori cucurbitæ appones. Nam ſi adhuc quidquam fuerit humiditatis, reddetur gladioli ſuperficies humida : ſin uerò ſicca permaneat,nihil humiditatis inerit. Tunc apponatur uas recipiens ſatis magnum,ne uis uaporū,quæ uehemens eſſe ſolet,illud frangat : optimeque ſtipatis rimis, ignis augeatur , ut fumus ac ſpiritus ex chalcantho in recipiens uas tranſmittantur. Cumque egredi halitus cœperit, ſtatim eſt recipiens uas linteo, aqua frigidiſsima madente,contegendum:& cum ſiccatum fuerit,repetendum,donec egredi ſpiritus deſierit. Poteſt etiam lintei huius madentis uſus omitti, ſi metus ſit, ne fortè ob tenuitatem uas recipiens frangatur.Quamobrem qui oleum hoc conficiunt,furnum exigunt loco humido,& ſub diuo,ut ambiens aer, illud,abſque fractionis periculo,agat, quod linteum faceret,halitusq; denſet ac colligat.Vbi nullus amplius halitus, ſeu ſpiritus egredietur,quod aliquibus biduo contingit, ſubtrahendus ignis, dimittendaque ut frigeſcant omnia: C ſummaque diligentia diſiungenda uaſa, & colligendum oleum:quo inciduntur abſceſſus, & quæuis duriſsima caro.Vſus eſt,ut conficiamus gladiolum ex ligno oleæ, & cum illo,tacto uix oleo, ſecando, perforandoq; reliqua opportuna agamus. In peſtilentia, peſtilentibusq; febribus, ephemera excepta, egregium certè remedium habetur,atque ubi opus eſt corpora, phlegmate, maliſq; referta ſuccis,à morbis tueri, idq; cum purgata prius fuerint,ſic ut uix quidquam poſsit efficacius reperiri,ac ualentius. Sed liquore indiget, quo cum miſceatur,quiq; eius acrimoniam, ac uehementiam corrigat: ſtomachum roborat, appetentiam excitat, infarctus expedit,putredini reſiſtit, & renum affectibus prodeſt, qui ex ſtipatione ortum ducant. Pueris duæ, treſue guttæ cum aqua acetoſæ præberi conſueuerunt : grandioribus natu ad quinque , & ſex guttas exhibent. His qui ſeſe à morbo reficiunt,mirificè conuenit , caloremq; inſtaurat. Sunt qui oleum hoc aqua ardente ſæpius perfundant, & aquam abſtrahant,ut efficiatur minus acre, ac magis tenue. Plerique ad chalcanthi iam igne rubentis libram,aquæ uitæ optimæ libras quatuor addunt,& per tres dies balneo tepentè macerant:igne mox cinerum molli,aquam eliciunt : deinde auctiore,oleum,quod quinq;, aut ſex horarum ſpacio, niſi erraueris, prodibit. Rubeus.

Oleum tartari.

℞. Tartari albi,in puluerem redacti ℔.iv.

Ampullæ incuruatæ,uel etiam erectæ,argillaq; obductæ induntur: hæc in fornacem locatur, & uaſe quod excipit amplo appoſito,iuncturæ luto occluduntur diligenter (facilè enim expirare ſolet:) poſtea igne per initia exiguo,tandem actiore urgetur,donec nulli amplius ſpiritus appareant:tunc refrigeratis uaſis liquor eximitur,infunditurq; ampullæ uitreæ erectæ,& in balneo calente corrigitur,ſeparaturq; aqua ab oleo. Idem ex cineribus uel arena iterum euocatur à ſedimento craſſo, & oleum aurei coloris prouenit. Ex libra autem una tartari communiter extrahitur olei ℥. ß. * Ad curanda ulcera, præſertim ex lue Venerea orta, efficaciſsimū eſt:cui mumia ſiue oleum fæcularum dulce annumerari debet. hæc enim ulcera manantia ita curat, ut ipſorū malitia nocere amplius non poſsit. Ex uino hauſta calculos renum & ueſicæ conterit,expellitq;:urinam mouet : ulcera purgat. Andernacus.

Aliter.

Salem tartari cryſtallinum,ſi uitro imponas,& in cella uinaria aliſue humido loco colloces, intra perpaucos

A cos dies in oleum reſoluatur limpidum, & ad faciei maculas, & ulcera detergenda præſtantiſsimũ. Quercet.

Aliter.

℞. Tartarum crudum, aqua uitæ optima affuſum, & per uiginti quatuor horas ibidem maceratum, deſtilletur, uaſe recuruo, igne primùm leui, mox uehementi, ut in oleo chalcanthi extrahendo fieri conſueuit, ſeparando tamen, quæ primò exit, aquam. Hoc pacto oleum habebitur & copioſum, & pulcherrimo colore, phthiſicis maximè probatum, ſi in iure ranarum optimè coctarum, huius olei gutta exhibeatur. Curandis expurgandisq; ulceribus mirabile ſcribitur. Multum etiam facit, ut peſtilentiam præcaueamus, ſi ſummæ nares eo inungantur. Sunt etiam, qui tartarum in calcem redactum aqua communi calida diſſoluãt, quod facilè fit: diſſolutum igne lento exiccant: idq; quinquies repetunt, ſemper tamẽ, ubi diſſolutũ eſt, filtro colant: quodq; poſtremò ſiccum remanet, affuſa aqua ardente optima, tribus diebus equino fimo, aut tepentis aquæ balneo, macerant: inde aquam deſtillatione excipiunt, manente in fundo uaſis, oleo, quod urinæ ciendæ maximè probatur, ad drachmam exhibitum, cum ℥.ij. uini maluatici acerbioris. Tabidos etiam præſeruat. Alij Tartarum è uino albo perſpicuum accipiunt, adduntq; reſinæ terebinthinæ, & herbæ aloes, æquas portiones: conterũt, coniiciuntq; in matulam uitream: mox addito pileo roſtrato, aquam extrahunt, quam fæcibus tritis affundunt, inde deſtillant, igne ſemper uehementer aucto in fine deſtillationis: repetunt id uigeſies ferè, dum totã fæces aquam combiberint, nullusq; exeat humor, & ipſæ ſint fæces albiſsimæ: quæ loco humido ſupra marmor poſitæ, in aquam abeunt, cuius ingentes uires prædicant. Nam eius ℈.j. cum iulepi uiolati ℥.ij. potum, ualetudinem, uiresq; firmat, lumbricos enecat, iecoris ac lienis infarctus expedit, urinam ciet, deſtillationibus prodeſt. Quercetanus.

Oleum tartari fœtens.

Tartarum crudum in puluerem redactum, imponatur in retortam uitream, aut terream cum ſuo recipiente. Subiiciatur ignis per gradus, qualis ad aquam fortem conficiendam adhibetur. Producet magnam copiam ſpirituum alborum, qui & in aquam, & in oleum craſſum ac fœtens conuertuntur. Separetur oleum illud per infundibulum, atque ad uſum reſeruetur. Idem.

Oleum tartari.

℞. Tartari ad albedinem calcinati q. ſ. eſt.

Soluatur aqua ardente ſeptem dierum ſpacio balneo tepentis aquæ: inde igne primum leui, mox uehementiſ-
B ſimo, eliciatur cum aqua ardente oleum, quæ poſtea bal. M. inuicem ſeparentur. Quod reliquum eſt in fundo, in calcem iterum redigatur, mox diſtilletur, ut ſuprà: idque repetatur, dum totum tartarum in oleum abierit. Hoc autem oleum calore Solis in puluerem exiccatur, quamobrem tunc ſpiritum ab eo, uti ſuprà factum eſt, elicitur: & huius granũ unum cum ʒ.ß. Mithridati, & ℥.j. aquæ plantaginis, uel cichorij ſtillatitiæ omnes funditus ulcerum radices tollit. Sed quo labore tartarũ aqua ardente diſſoluatur, ſentient, qui experientur. Non deſunt, qui ut idem efficiant, illud diſtillent chalcanthi modo. Alij huic deſtillatitio oleo aquam uitæ addũt, labore penè immenſo, ne dicam inani, cùm faciliùs haberi res poſsit. Rubeus.

Spiritus tartari.

Tartarum crudum ſi pellatur per retortam uitream, cum ſuo recipiente more ſtygiæ, producit magnã copiam ſpirituum alborum, qui tandem in aquam, & oleum craſsiſsimum & fœtidum conuertuntur. Separatur autem oleum ab aqua per infundibulum: quod quidem ulceribus exiccandis & curandis confert. Aqua autẽ, ſi cum colchotare bis aut ter diſtilletur, ita purificatur, ut fœtorem prorſus amittat: ad pellendas autem omnium uiſcerum obſtructiones, lienis præſertim, & hepatis, atq; ad omnes morbos tartareos ualdè conducit. Cui medicamento, ſi uim & facultatem adaugeri uelis, ipſum circulabis cum uini ſpiritu in bal. M. per quatuor dies: deinde ſeparato menſtruo per Bal. remanebit tibi ſpiritus tartari, ad prædicta, optimus. Quercetanus.

Oleum ſtibij.

Antimonium in tenuiſsimum puluerem redactum, ac cucurbitæ uitreæ impoſitum, aceto uini acerrimo & diſtillato maceratur ſuper leui ignis calore tantiſper, donec rubro colore acetum inficiatur. Coloratum in aliud uitrum transfunditur, nouumq; fæcibus ſuperaffunditur, donec rurſum rufum colorem concipiat. Iſtæ autem transfuſiones & additiones noui aceti ſuper fæces, toties ſunt repetendæ, donec nullam amplius rubedinem pulueres ex ſe emittant. Acetum uerò collectum leui igne diſtillari debet, donec rubedo paulatim condenſari incipiens, alembicum petere uideatur. Tunc refrigerãda ſunt uaſa, ac liquor rubeus, quadraginta diebus fimo calido macerari debet, donec perfectam olei formã acquirat.* Illud ſacchari inſtar, dulce affirmant, omnesq; uulnerum dolores ſedare, ac perfectè ſanare dicitur: ac plures admirandas facultates in ulcerib. con-
C tumacibus ac cancroſis præſtare. Quidam ad Geſnerum.

Oleum, ſeu potius eſſentia ſtibij.

Stibium in puluerem contuſum, per dies decem læuigatur igne, donec primùm flos albus, mox luteus appareat: qui tandem è rubro in purpureum colorem tranſit. Huius ℥.ij. in uini ſpiritu, quantum uiginti digitos ſuperet, diebus duodecim, uaſe diligenter occluſo macerantur: poſtea ſeparantur per balneum: atq; tunc eſſentia ſtibij, inſtaurandis renouandisq; uiribus dicata, fundo uaſis ſubſternitur. * Huius grana quatuor ex aqua meliſſæ, chelidonij, aut uino generoſiſsimo dantur: febres curat: aquam inter cutem diſcutit: morbis uterinis, arquato, comitiali, & ſimilibus medetur: morbum Gallicum, omniaq; hinc orta uitia, mirabiliter ſanat: humores per aluum educit, ſuperfluos per cutis habitum expellit. Andernacus.

Oleum Antimonij, aliter.

Oleum Antimonij ex aqua rorida, uel cum ſulphure & ſale foſsitio paratur. * Huius grana tria ex uino uel liquore fæcularum uini & chalcanthi potui ſumptæ, aquam ſubter cutem intra dies paucos curant: grana duo ex theriacæ drachmis duabus deuorata peſti, morbisq; uenenatis medentur: trium guttarum inſtar, uel amplius, ex aqua uitæ ſumptum, conuulſioni, morbo attonito, aliisq; cerebri affectibus ſuccurrit: dolores podagricos, colicosq; ſedat: febres diſcutit: ueſicæ ulceratæ opitulatur: ulcera maligna, cancrum, fiſtulas, phagedænam, herpetem, omniaq; cutis uitia mirabiliter ſanat. Andernacus.

Aliter.

Ex pulueris ſtibij, ſalis foſsitij, utriuſq; libris tribus: hæc ſuper ignem in fictili uruntur ſemper agitando, uſquedum uireſcant: deinde tritis aceti ſtillatitij optimi additur, quantum ad uniendum ſatis eſt: poſtea macerantur, & per ampullam incuruatam igne acerrimo oleum rubrum extillatur, quod à phlegmate ex balneo ſeparatur. Vel ſtibij in puluerem detriti libra, cum ſalis communis torrefacti æquali portione conteritur, inditurq; retortæ luto obductæ, & ex igne uehementiſsimo oleum euocatur: quod licet externis corporis uitiis magis conueniat: non pauci tamen per os etiam exhibere, non dubitant. Andernacus.

Aliter.

Ex ipſo Antimonio extrahitur rubicundiſsimum ſulphur cum tartaro & uitro, aut cum ſolo capitello ex

calce uiua, & cineribus parato, eliciturq́; oleum multis modis, quæ omnia ad curanda cancroſa ulcera multum proficiunt. Quercetanus. A

Aliter.

Antimonium ſaccharo & alumine miſceatur, imponanturq́; omnia in retortam uitream. Subiicies ignem per quatuor aut quinq; horas lentiſsimum, quem poſtea augebis. Manabit oleum ſanguinis inſtar rubicundiſſimum. Fit etiam cum Mercurio ſublimato: ſed cautio adhibenda erit, ne quis in gradu ignis error admittatur. Quercetanus.

Idem, aliter.

℞. Sacchari Candi, Stibij ana part.j.

Terantur ſuper marmore ponanturq́; in retortam luto obductam deſtillenturq́; igne uehementiori, nullo cinere ſuppoſito, & manabit oleum rubrum ſanguinem referens. Epilepticis, omniq́; cerebri affectui prodeſt, bibitum. Rubeus.

Idem, aliter.

℞. Mercurij ſublimati, Antimonij crudi ana part.j.

Terantur ſubtiliſsimè, & deſtillentur in retorta. Oleum collige, & iterũ atq; iterum deſtilla, & habebis oleum optimum, ad ulcera maligna. Ex lib. manu ſcripto.

Oleum cupri.

℞. Aeris aduſti ℔.ij.

Subtiliſsimè teratur, & ponatur in uitream cucurbitam optimè lutatam, & aceto imbibatur fortiſsimo: fac diſtillare per horas xxiv. & habebis oleum fortiſsimũ coloris rubri & uiridis. Gallus quidam empiricus.

Oleum æris.

Oleum æris cõficitur, qñ illud in chalcanthũ redigitur, reſoluitur, & ex terra, colcothar uocāt, oleum rubicundũ paratur.* Ad cancrũ, phagedænã, gangrænam, fiſtulas, & reliqua ulcera maligna ualet. Andernacus.

Aliter.

Aes calcinetur communi modo, tum ex ipſo cum acida muria, ut decet preparata, & alcoliſata, extrahes uiridem animam in Bal. M donec amplius menſtruũ non uireſcat. Ipſum ſepara in Bal. quod relictum eſt, reſolue in humido, prodit in oleum Smaragdinum: ipſum circulato cum uini dulcedine, ut acrimoniã ipſius menſtrui totam abſtrahas, & habebis medicamentũ præſtantiſsimum ad ulcera phagedænica, chironica, cacoethica, putridaq́; omnia ulcera curanda, ſi cum butyro miſceatur. Quercetanus. B

Oleum ſtanni.

Oleum ex ſtanno trium guttarum inſtar ex uino potum, aluum ſine difficultate mouet, humoresq́; educit: oculis membrana obductis per pennam illitum opitulatur: morbum Gallicũ, ex eoq́; orta uitia: item uulnera curatu difficilia, ulceraq́; maligna ſanat. Quinetiam ſtannum per ignem in calcem reductũ læuigatumq́;, ſingularem efficaciam in arquato, aſcite, & uermibus curandis obtinet, ad hunc modum præſcriptum.

℞. Stanni præparati ℥.j. Sem. Colocynthidis, Plantaginis ana ʒ.vj.

In puluerem rediguntur, miſcenturq́;. huius uncia datur ad lumbricos enecãdos, expellendosq́;. In aſcite ſtanni læuigati ʒ.ß. ſanguinis draconis ʒ.ij. liquoris tapſi ℥.j. miſcentur, danturq́; ʒ.ß. pondere. Stanni in calcem redacti ℈.v. aliptæ moſchatæ ℈.j. bdellij ℈.ij. ſimul ſubiguntur, arquatoq́; infeſtatis exhibentur à ſcrupulo ad ſeſquiſcrupulum uſque. Andernacus.

Aliter.

Stannum in calcem ſiue cinerem redigitur, perfunditurq́; aqua ualida, & dum lapilli cryſtallini proſiliãt, in ampulla ſinitur: deinde humor omnis per arenam modicè extillatur: poſtea acetum diſtillatũ affunditur, & in balneo macerantur omnia, donec ſoluãtur, horisq́; decem aut duodecim coquuntur, & ubi refrixerint, quod clarum eſt, eximitur, deſtillaturq́;: materiæ exiccatæ aliud acetum admiſcetur, coquiturq́; ut antea, donec omnis eliqueſcat: atq; tunc acetum ſtillare ſinitur: idq́; iteratur, uſquedum illa olei modo in fundo ſubſiſtat: quod dum adhuc calet, eximi debet, ne mellis inſtar fiat ſpiſſum. * Singulari quadam facultate ulcera & uulnera recentia adhuc, intra horas xxiv. ſanare dicitur. Andernacus.

Oleum è ſtanno.

E' ſtanno oleum elicitur in calcem redacto, & aqua forti ſoluto, ea ratione, ut lapilli gignantur: quos aceto ſtillatitio macerant, in aquæ tepentis balneo: inde acetum deſtillant, aliudq́; ſuperfundunt: mox macerant, inde detrahunt, dum in fundo maneat, ceu oleum: ad uulnera recentia, & ulcera cito ſananda efficaciſsimum. Idem in plumbi calce effici poteſt, ſed acui acetum debet. Rubeus. C

Oleum plumbi.

Plumbũ in calcẽ uel in cinerẽ aduritur, & ſuper hunc aceti optimi ſtillatitij, quantũ ſatis eſt, funditur, maceraturq́; per biduũ in cinerib. calidis: deinde hoc relictis fecibus effunditur, & recens admiſcetur, ſiniturq́;, & eximitur ut antea: idq́; toties repetitur, donec omnis dulcedo extrãcta fuerit: poſtea acetũ quod collectũ eſt, ampullæ inditur, & ex balneo diſtillatur, uſquedũ in fundo materia, ſiue ſal plumbi albũ remaneat: quod in oleũ tandẽ ſic deducitur. Sal plumbi in puluerẽ redigitur tenuiſsimũ, ac in retorta uehementiori igne deſtillatur, quouſq; ſpiritus oẽs exierint, deinde aqua ab oleo per balneũ ſeparatur, ac oleũ in cucurbitæ fundo colligitur. Libra una ſalis dat circiter ℥.ß.* Vulnera & ulcera quæuis etiam deplorata intra dies paucos carne implet, ſanatq́;: oleo terebinthine permixtum, ac mẽbris conuulſis, reſolutisq́; inunctũ, breui ea reſtituit: tumorẽ ex calida intemperie natũ ex oleo chamomelino & oliuarũ diſcutit: inflãmationes quouis modo ortas, & ambuſta reſtinguit, ſi pannus cœruleus eo imbutus ſuperdetur. Sunt qui hoc oleũ granorũ trium aut quatuor pondere in colicis, aliisq́; inteſtinorum doloribus, ex humore aliquo potui propinare ſoleant.

Oleum & Balſamum Saturni.

℞. Plumbũ optimè calcinatũ, ex quo cum cœleſti acido alcoliſato, præparato, ut decet, extrahes eſſentiam in Bal. M. idq́; tantiſper facies, donec totũ plumbum ſoluatur, & à lepra, & omnibus ſuis impuritatib. hoc modo expurgetur. Separato per Bal. menſtruo, quod remanebit in fundo uaſis, rurſus ſolues in uino alcoole tartariſato, & circulabis omnia ſimul per aliquot dies, ut menſtrui acrimoniã tantum auferas: & hoc modo conficies ex plũbo dulciſsimũ ſaccharũ & temperatũ, ac noſtræ naturæ amiciſsimũ, infinitis affectib. inſeruiens. Id aũt ſoluitur in oleũ humidũ, ad quæuis ulcera maligna curanda præſtantiſsimũ medicamentũ. Ex ipſo etiã fit Balſamus precioſus ad ophthalmiã, & oculorũ inflammationes, dũmodo prius optimè dulcoretur. Sic facies de ſtanno: de Lithargyro: de Tuthia, de Cadmia uera: de Spodio & Põpholyge: quæ omnia ita rectè poſſunt præparari, atq; mitia adeò reddi, ut citra morſum, maculas, & excreſcentias etiam oculorum tollant, inflãmationes, doloresq́; ſummos ſedent: ulcera omnia ſine dolore ullo curent, eaq́; cicatrice obducant. Quercetan⁹.

Oleum ferri.

A ℞. Limaturæ ferri quãtum uis. Imbibe urina, poſtea calcina toties in fornace reuerberationis, donec impalpabilis reddatur, colorisq; ſanguinei: tunc pone in cucurbitam uitream optimè lutatam: imbibas quoque urina, & fac diſtillare more aquæ fortis per horas uigintiquatuor, ſemper ignem augendo: & habebis oleum ſpiſſum rubicundiſsimum.* Experientia illius olei: rubificentur laminæ cuiuſuis metalli, ſi extinguantur in iſto oleo, ſtatim accipient auri colorem. Gallus quidam empiricus.

Oleum ferri, aliter.

Ferrum uel Chalybs in reſinam ſiuè oleum rubicundiſsimum per aquam aluminis redigitur: uel ſi chalybs per acetum ſtillatitium læuigetur in puluerem, croco ſimilem: atque hinc ſal armeniacus octies aut nouies eleuetur: poſtea in oleum reſoluatur, idemq; aqua ſtillatitia diligenter lauetur, dum dulceſcat. * Hoc oleum etſi maiorem in Chymia, quàm in Medicina uſum habeat, feliciter tamen in alui profluuiis etiam trium aut quinque guttarum inſtar cum oleo nucis moſchatæ ſcrupulo dimidio ex uino rubro potui datur. Andernac.

Oleum Martis.

℞. Limaturam chalybis, quam ablues pluries cum muria, pòſt cum aqua dulci, tum demum ſuperfunde acetum acerrimum, ut ſupernatet quatuor digitos: ſtent omnia ad Solem per aliquot dies, nouum ſubinde infundendo acetum, quo limatura ſubtilietur: hanc reuerberabis per diem integrũ aperto uaſe, donec prodeat ui ignis in puluerem rubicundiſsimum, & leuiſsimum, quo poteris uti. Vel ex illo, cum menſtruo ſuo acerrimo, aut uini ſpiritu optimè præparato, elicies animam, ut ex ea conficias oleum: cuius guttula una tantum exhibetur cum decocto conuenienti, aut permiſcetur cum aliqua conſerua aſtringenti. Eſt præſtantiſsimum medicamentum ad diarrhœam, lienteriam, hepaticum fluxum, ad uentriculi corroborationem, & ad omnes hæmorrhagias internas, & externas. Quercetanus.

Oleum Martis, aliter.

Ex ipſo Martis balſamo, cum uini ſpiritu alcoliſato circulationibus conficies oleum rubicundum ad omnes hæmorrhagias interiores, & uiſcera nutritionis corroboranda præſtantiſsimum, ſi guttula conſeruæ roſarum, aut ſymphyti permiſceatur, aut cum uino exhibeatur. Hac etiam ratione conficies oleũ Veneris. Quer.

Oleum croci martis.

B ℞. Limaturæ martis q. ſ. ponatur in cucurbita uitrea cui adde olei ſulphuris part. j. aquæ fontanæ part. iij. quæ cùm in arena calida ſoluta fuerit, exiccetur, donec, rubicundiſsima fiat: mox oleo ſalis ſoluatur, rurſusque exiccetur: demum igne fortiori ſublimetur crocus. Quod ſublimatum eſt ſuper lapidem porphyrium in cella uinaria collocetur, donec in oleum tranſeat. A' quodam chymico.

Oleum ferri.

Soluunt aliqui ferri elimatã ſcobẽ aqua ſeparationis, ſeu quam fortem appellant, è chalcantho potiſsimũ educta, qua abſtracta calcem illam ferri aqua communi toties abluunt, dum omni prorſus acrimonia deſtituatur. Exiccatæ calci, affundunt acetum ſtillatitium, & tepente balneo macerant: inde deſtillant: iterum affundunt, macerant, deſtillant: idque toties repetunt, dum ferrum in fundo inſtar olei reſideat: ad ulcera manantia, & pleraque alia præſtantiſsimum: & ſi rectè temperetur, multò quàm ferrum ipſum efficacius, ad ea omnia, quæ à Dioſcoride, Gal. & Aetio de ferro ſcribuntur, præſertim languenti ſtomacho. Hieron. Rubeus.

Oleum hydrargyri.

Oleum hydrargyri fit, dum hydrargyrum ex calce fæcularum uini exiccatarum purgatur: deinde per chalcanthum, ſalem nitri, & alumen in altum eleuatur: poſtea à uini ſpiritu correcto digeritur, donec in mucoſam pinguedinem tranſeat: hinc liquor abſtrahitur, & in arena igne fortiſsimo urgetur, quoad humor lactis inſtar extillet: hic iterum affunditur, & oleum albiſsimum ſuauiſsimumque, omnis erodentis facultatis expers prouenit. * Omnium metallorum olea præſtantiſsima ſuperat: auri balſamo uiribus reſpondet: ulcera & uulnera quæuis purgat, implet & percurat: per os aſſumptum ueſicæ, faucium, aliarumque partium abditarum exulcerationes perſanat: adhæc ui ſua penetratoria renum morbos per ſudores, urinamque diſcutit. Andernacus ex Paracelſo.

Oleum Mercurij corporale.

Fac amalgama cum Mercurij crudi ℥. iv. & Iouis optimi ℥. j. Illud ipſum ſuper laminam Martis extendito, & in humido collocato. Totum in oleum diſſoluetur. Fit etiam cum ſolo Mercurio & lamina Iouis. Quercet.

Oleum Mercurij ſublimati.

C Mercurius cum chalcantho & ſale, ut moris eſt, ter ſublimatus, miſceatur ad extremum cum æquali portione ſalis ammoniaci, & rurſus ſublimentur ſimul ter aut quater. Totum illud ſublimatum in oleum reſoluitur, ex quo ſpiritus ſalis ammoniaci eximendus eſt, omnia circulando cum uini eſſentia: ipſaque tandiu deſtillando, donec oleum feruorem, & acrimoniam amittat, & ammoniacus ſeparetur. Reducitur etiam per ſe in oleum lentiſsimo calore Athanoris, longoque temporis interuallo. Idem.

Oleum lithargyri.

℞. Lithargyri puluerizati q. ſ.

Diſſolue per decoctionem in aceto forti, pluribus uicibus, ſucceſsiuè: deinde euapora acetum ad ignem, & remanet oleum nigrum in fundo, quod diſſoluatur cum aqua calida per agitationem cum baculo paruo & mundo: tunc diſtilla per linguam laneam, & remanet oleum in fundo, quod ab aqua ſeparatum, eſt ſingulare. * Mirabile eſt in delendis maculis, panis faciei, & ſubtiliat cicatricem, & rubedinem eorum delet. Geſnerus ex libro manuſcripto.

Oleum auripigmenti.

Auripigmentum cum duplo ſalis nitri pondere conteritur: deinde carbonibus ſub dio accenſis, catinus imponitur, ſiniturq; dum excandeſcat: huic poſtea Chymicus aſsidens, auripigmentũ immittit: quod lento igne liqueſcere ſinit, donec non amplius ebulliat: mox rurſus tantum iniicit, idemque ut prius exurere permittit: hoc tamdiu agit, uſque dum ſatis iniectum fuerit: atque tunc conſumpto iam ſale nitri, igne uehementiore per horas quatuor aut quinque urget, quoad auripigmentum in fundo butyri inſtar, liquefactum reſideat, refrigeratũq; aerio nitore inalbeſcat: pòſt conteritur, imponiturq; marmori, & in loco humidiore ad liquorẽ reſoluitur: qui tandẽ ſingulari artificio ex ampulla diſtillatur.* Hoc cũ melle illitũ craſsitiẽ extenuat: terebinthina exceptũ elephantiaſim abigit: ani ulceribus, & iis quæ cicatricẽ ægrè ducunt, prodeſt: purgat, extrahit, ſiccat, ſuppurationes diſcutit: adipi aut oleo cõmixtũ, concoquẽdi emolliendiq; uim obtinet: cruſtas urẽdo excitat: q̃ excreſcũt, reprimit: pilos euellit: reſina exceptũ, alopecias explet: phthiriaſi medet᷑: nariũ, oriſq; ulcerib⁹, & puſtularũ eruptioni cũ roſaceo cõducit: ulcera ſerpẽtia & maligna ad cicatricẽ ꝑducit: carnoſas partiũ excreſcentias abſumit; oculorũ cicatrices emẽdat, & lachrymas ciet: callos, ſordidaq; ulcera purgat: in-

ueterata, & manantia, quę cicatricem non admittunt, nec non fungis ſimilia, ſanat: luxuriantem carnem con- A
ſumit: caua explet: contra graueolentia narium ulcera auxiliatur. In ſumma fiſtulis, carbunculis, gangrænis, neruis præciſis, ramicibus humore contractis, carcinomati & fluxionibus ſubuenit, ſiue unguentis, ſiue linimentis & oleis miſceatur, uel ulcerum labra bis terúe eo circumlinantur: quòd ſi ulcus idipſum fluere incipiat, & cruſta obducatur: hæc unguento ex butyro maiali (quod calidum ſuper aquam fabarum, & decoctũ lupinorum ſigilliq́ue Salomonis effuſum ſit) peruncta reſoluitur. Quinetiam ad ulcera & uulnera hunc in modum uti licet: Olei auripigmenti, olei myrrhæ, terebinthinæ ſingulorum ℥.ij. ad ulcera quæuis purganda, & carne implenda miſcentur, applicanturq́;. Sic olei arſenici, hydragyri, utriuſque ʒ.ij.ß. olei ex uitellis ℥.j. terebinthinæ lotæ ℥.ij. lithargyrij acetoſi ℥. ß. ſubiguntur, & cancro, fiſtulis, ulceribusq́ue narium expeditè curandis bis quotidie adhibentur: uel olei auripigmenti ʒ.iij. olei uitellorum ʒ. x. terebinthinæ diſtillatæ ʒ.j. miſcentur, imponunturq́ue ulceribus. Andernacus.

Oleum Arſenici.

Arſenicum qualitate ſua maligna, & acrimonia uenenum eſt. Praua uerò illa qualitas in ſpiritu, ſiue in aura illa fœtida, & atro fumo, quem minimo calore emittunt, conſiſtit, at acrimonia in ſolo ſale. Igitur prorſus fixanda eſt. Fixatione enim ut etiam in capite de præcipitato diximus, uenenum omne ex ſpiritibus, ut Arſenico, Mercurio, Auripigmento, & reliquis adimitur: acrimonia uerò pellitur, ſalis extractione: quod propriis fit ablutionibus. Verum huius Arſenici præparatio huiuſmodi eſt. Arſenicũ ter ſublima cum ſale præparato, & lacerta rubra, & ſtomomatis ſcamate, ut ipſum purifices: quod deinde cum terrea muria fixabis, dando ignem per gradus, uiginti quatuor horarum ſpatio: fietq́ue maſſa niue candidior & perlarum referens colorem, quam in calida ſolues, ut alkali inde extrahas: remanebit autem in fundo puluis albiſsimus: quem exiccatum fixabis cum æquali pondere olei inceratiui ex talco confecti, eaq́ue omnia in reuerberio colloca per diem integrum: rurſus in calida ſolue, ut remaneat puluis albiſsimus, fixus, & dulcis, qui fluet in humido in oleum pingue, butyri inſtar, anodynum. Nam quemadmodum Arſenicum, ſi non præparetur, dolorificũ eſt, & qualitate ſua maligna uenenum: ſic contrà fixatione hanc amittit, & doloris eſt prorſus expers, ac uenenatis curandis uulneribus conducens medicamentum, ſi huius admiſceatur uncia una cum duabus unciis olei myrrhæ. Nonnulli etiam Arſenicum ter ſublimant cum calce fixa, & colchotare, idq́ue diſſoluunt in aqua ſtygia fixatoria, & conuenienti, diſtillantq́ue aquam à fæcibus multoties, tum demum caput mortuum reuerbe- B
rant: quod prodit in puluerem albiſsimum, & fixum: à quo extrahitur alkali cum uini alcoole, & ſic dulcoratur. Huius medicamenti uſus eſt ad fiſtulas, & cancros curandos. Quercetanus.

Oleum talci.

Talci libra catillo imponitur, & in igne luculento horis quatuor excandeſcere ſinitur: deinde ubi refrixerit, fornaci, in quo panis iam coctus eſt, immittitur, & refrigeſcere modicè permittitur: poſtea eximitur, humectaturq́ue oleo oliuarum, & fictili inditur, atque per deſcenſum oleum extillatur. * Valet ad ulcera putrida ſordidaq́ue curanda, eorumq́ue tumores diſcutiendos, & dolores leniendos. Andernacus.

Oleum talci, aliter.

Ex Talco ritè & artificioſè calcinato elicitur anima cum aceto deſtillato: hæc ipſa reſoluitur in oleum pretioſum, humido in loco collocatum. Quercetanus.

Oleum calcinum.

Calx integra oleo communi reſtinguatur, alembico uitreo diſtilletur, & manabit oleum. * Ad oſſa corrupta ualet. Syluius.

Idem aliter.

Calcis uiuæ fruſtum integrum infundatur in oleo communi, donec calx in puluerem reducatur: tum deſtilletur in alembico uitreo, & emanabit oleum calcinum. Leonardus de Prædapalia.

Oleum de lateribus.

℞. Laterem aut tegulam ruffam antiquiſsimam, ex ruffo luto ductam: eam confringe in fruſta mediocria, & in prunis urito, donec tota excanduerint: deinde è prunis exempta fragmenta reſtinguito in oleo claro ueteri, & dimittito quouſque ſe oleo impleuerint: poſtea oleo exempta in tenuiſsimum puluerem contundito, atque in retortam aut cucurbitam uitream indito, & ſecundum artem luto chymiſtico iuncturas uitrorum claudito, & ſubtus accenſis prunis oleum elicito, & elicitum reponito. * Conuenit omnibus morbis frigidis. Eſt enim calidum penetratiuum, reſolutiuum: mollit dura, & diſcutit tumida: opitulatur, qui patiuntur epilepſiam, uertiginem, obliuionem, paralyſim, ſpaſmum, dolorem dorſi, genuum, podagram, uel alios iuncturarum & neruorum morbos: medetur ſpleni, ueſicæ, & renibus. Meſues. C

Oleum cryſtallorum.

Cryſtalli ſubtiliſsimè conteruntur, & uel æquali nitri, uel duplo ſulphuris pondere commixti in calcem aduruntur: hæc deinde ex aqua pluuiali ſtillatitia lauatur aliquoties: rurſusq́ue ſiccatur: poſtea ſpiritu uini perfunditur, maceraturq́ue: tum extillatur rurſus, & quod in fundo remanet, iterum calcinatur, lauatur, deſtillaturq́ue toties, donec in uino eliqueſcat niuis inſtar: tandem incoquendo ſal prouenit, quod in loco humido reſoluitur in liquorem. * Huius drachma dimidia potui aſſumpta, ſingulare eſt remedium ad renum & ueſicæ calculos atterendos, comminuendos, expellendosq́ue, & urinam promouendam. Atque ad hunc modum oleum ex omnibus gemmis paratur. Ex Sarda quidem & hæmatite ad ſanguinis profluuia: ex Saphyro, ad inſaniam, peſtilentiam, carbunculum, cordis palpitationem: ex granatis autem, ad tremorẽ eius, ſputumq́ue ſanguinis. Andernacus.

Oleum è lapide Pyrite.

Lapidem Pyritem, ubi prunis incanduerit, in oleum uetus proiiciunt, idq́ue quinque, aut ſex uicibus repetunt: inde lapidem optimè tritum, uitreo uaſe deſtillant, & ubi manare liquor ceſſauerit, fæces conterunt, illiſq́ue eductum liquorem ſuperfundunt, mox deſtillant: & quò ſæpius id effecerint, eò efficacior reddetur, qui elicitur humor, ad offuſam oculis caliginem, & ſuffuſionem admodum laudatus: ſed non imprudenter adhibendus eſt, cùm ſit uehemens, & oleum oculis inimicum habeatur. Hier. Rubeus.

DE OLEIS EX ANIMALIBVS, ET EORVNdem partibus,

Oleum ex ſanguine humano, & ceruino.

Sanguis hominis ſani & iuuenculi, uel cerui iam capti dum adhuc calet, ampullæ incuruatæ inditur, & igne ex cineribus urgetur, quoad omnis extillarit aqua: deinde ampulla refrigeſcere ſinitur, lutoq́; obducta, in arenam locatur, & alio uaſe ꝙ excipit appoſito, ignis augetur, donec oleũ emanare deſierit: hoc poſtea in

aqua

A aqua calida corrigitur macerando, ſeparandoq́;. Sal quod inter diſtillandum lateribus uaſis adhæreſcit, cum oleo abluitur, & uitro conditur. Alij ſanguinem pellicano, quod appellant, infundunt, & in balneo digerũt, dum tertia pars uaſis adimpleatur: deinde ex eodem balneo aquam à ſubiecta materia abſtrahunt: poſtea ſedimentum ex ampulla incuruata diſtillant nouies. * Oleũ ſanguinis humani, ad comitialem morbum, alioſq́ue infinitos humani corporis affectus abigendos efficax. Oleum uerò ſanguinis ceruini, ſingulare in podagra diſcutienda eſt remedium. Andernacus.

Oleum ex oſsibus humanis.

Ex oſsibus magnis mortuorum hominum, concidantur fruſtatim: ſine, ut excandeſcant in igne: ignita pone in caſſula aut olla, in qua ſit oleum cõmune antiquiſsimum, & ea extingue: & quamprimùm inieceris fruſtum in ollam olei, mox illicò operculo claude, ut uidimus in oleo philoſophorum. Hæc oſſa aliquot horis imbibita contunde per ſe (abſque illo oleo quod ſuperfuit in olla) & pone in cornutam, & deſtilla ut oleum philoſophorum: ſerua, at utere. * Res magna eſt ad omnes dolores iuncturarum. Euonymus.

Oleum ex maxillis equorum.

Maxillæ equorum in puluerem rediguntur: is aqua modica humectatur, & igne luculento urgetur eouſque, donec oleum craſſum & fœtidũ effluat. Hoc aqua calida perfunditur, & ex cinere aliquoties extillatur: * peculiare in doloribus podagricis ſedandis remedium. Andernacus.

Oleum ex cornubus ceruinis.

Cornua in menſe Auguſto collecta, lima in ſcobes rediguntur, coquunturq́; ex aqua, quod ſatis eſt: deinde per balneum aqua detrahitur: poſtea illi eximuntur, laterumq́ue fruſtulis adiectis, ampullæ incuruatæ induntur, & ex arena oleum clariſsimum euocatur, quod ſingulari artificio colligitur. Andernacus.

Eſſentia cornu ceruini, monocerotis, oſsium de corde cerui, & Eboris.

Oſſa uel comburuntur, uel decoquuntur cum uehiculis conuenientibus, ut ex ipſis tandẽ elici poſsit purior eſſentia cum uini ſpiritu, quod fiet eadem methodo, quà Cranium humanum, ſuo loco, præparandum eſſe ſcripſimus. Igitur ſic extrahes eſſentiam ex oſſe cordis cerui, quod hominis cor quadam ſubſtantiæ ſimilitudine roborat, & ad cardiacam affectionem, ſyncopenq́ue in primis utile eſt. In eo differt eius præparatio B à ſuperioribus, quòd cum alcoliſato Chelidoniæ ſpiritu fiat, tanquam cum proprio menſtruo. Pro illo oſſe in eoſdem uſus cornu cerui ſubſtituitur, cuius eſſentia cum Hypericonis alcoole extracta, infantulis, lumbricis laborantibus exhibetur. Cornu Monocerotis, omnium præſtantiſsimum, eodem modo præparabis: tuetur enim cor & omnem ueneni uim obtundit: peſtilentibusq́ue morbis confert. Proprium ipſius menſtruum eſt alcool Meliſſæ. Ebur etiã ſic præparatur, cuius uires ſunt cordis robur tueri, & conceptionẽ iuuare. Quer.

Oleum ex caluaria humana.

Caluaria in puluerem contunditur: is uino ſtillatitio, uel aqua betonicæ irrigatur paululum: deinde uaſi fictili uitreato imponitur, quemadmodum ſuprà de lignis diſtillandis diximus: & per deſcenſum ſuper aquã pæoniæ, quæ ſubiecto uaſi infunditur, oleum extillatur. hoc poſtea in fimo digeritur, corrigiturq́;: & per cineres calidos rurſus euocatur, dum clarum fiat.* Peculiare ad morbum comitialem auxilium. Andernacus.

Oleum cranij humani.

Elimantur primo tria, aut quatuor oſſa cranij, aut conteruntur ferreo piſtillo, cum difficilè admodum terantur, & in recurua cucurbita ponuntur ſexq́ue diebus fimo equino aut balneo calentis aquæ obruuntur, deinde per retortam, igne primum mediocri: mox uehementi. Oleum poſt aquam exit, colore quidem aureo, ſed tetro odore: quod doloribus etiam uentris, colepræſentim, maxime laudatur. Rubeus.

Eſſentia Cranij humani.

℞. Raſuram Cranij hominis, non humati, cui affunde ſpiritum uini ſaluiati, ut ſupernatet ſex digitos, digerantur ſimul in balneo per dies quatuordecim, uaſe clauſo, deinde deſtillentur per retortam, dando ignem per gradus, more aquæ ſtygiæ, rurſus infunde diſtillationem capiti mortuo prius contuſo, putrefiant per dies octo, & deſtillentur, ut prius, idq́; ter facias. Demum circulentur omnia ſimul per aliquot dies, ſeparatoq́ue tuo ſaluiato menſtruo, in fundo remanebit cranei eſſentia, coaguli inſtar: cuius exhibeas ℈. ß. cum aqua florũ tiliæ in paroxyſmo, & ante paroxyſmum epilepticum. Quercetanus.

Eſſentia Cranei hominis, aliter.

C ℞. Raſuram non humati cranei: decoque cum meliſſæ ſpiritu, & betonicæ decocto, effunde ſeorſim aquã, iterumq́ue nouam affunde, donec nulla uis cranei amplius remaneat. Tum aquas omnes in Bal. M. euapora. Remanet in fundo coagulum, quod iterum reſolue; euapora, & coagula, tantiſper dum igne lentiſsimo materia in fundo remanens, ſublimari poſsit. Hoc ſublimatum multum confert epilepticis, & aluum ſine perturbatione (quamuis copioſè) mouet. Idem.

Tinctura Mumiæ ſiccæ.

℞. Mumiæ electæ, contuſæ, & in fruſtula diſſectæ ℔.j.

Spiritus uini alcooliſati, Therebinthinati clari menſtrui ana ut ſupernatet 4. digitos.

Indantur omnia conuenienti matratio hermeticè clauſo, & putrefiant in calore primi gradus per quindecim dies, donec menſtruum inſtar rubini tingatur: ſeparabis per balneum menſtruum, quod reſeruabis ad eoſdẽ uſus, & in fundo remanabit tibi mumiæ ſiccæ uera tinctura, quam circulare poteris, ſi uoles, cum uini ſpiritu per aliquot dies, & hac ratione puriorem ex ipſa mumia eſſentiam elicies: quæ ſummoperè conducit ad curationem omnium uenenorum per ſe: aut ſi cum theriaca permiſceatur in peſte præſtantiſsimum eſt remedium, quod ſatis laudari non poteſt. A' corruptione omnia corpora tuetur: commodè etiam ad curationem phthiſis, & Aſthmatis exhibetur, ſi cum conſerua helenij, & uiolarum permiſceatur: prodeſt etiam pluribus aliis affectibus. Fæces uerò quæ remanent, ad ſedandos dolores pro topicis in unguentis apponũtur. Querc.

Tinctura Mumiæ liquidæ.

℞. Mumiæ liquidæ puræ & electæ, Alcoolis uini ana ℔.j.

Mixtis optimè, & uitro inditis, digerantur in fimo calenti, aut Bal. M. per duodecim dies, pòſt diſtillentur, ut decet, reiterata bis deſtillatione: rurſum digerantur per xx. dies, & diſtillentur tertia uice, relinquatur deinde uas in calore Balnei, aut fimi, donec binæ eſſentiæ percipiantur, una aurei coloris, & albi altera. Hæ eſſentiæ eligantur, circulenturq́ue cum ſimili menſtruo, in pellicano per plures dies, ſeparando ſemper fæces, & impurum à ſubtili, & puro, reiteratis digeſtionibus, & rectificationibus, præſtantiſsimum medicamentum fiet. Huius exhibetur ℈.j. ſingulis menſibus in plenilunio Epilepticis. Morbum enim mitigat, & pellit, eſtq́ue illius proprium alexipharmacum: ſanguinem quoque purificat. Idem.

Tinctura

Tinctura Mumiæ recentis.

Mumiam autem recentẽ, & electã ſcinde per minima quantũ fieri poterit : indatur matratio oblongo col- A
lo, affundendo menſtruũ oliuarũ, putrefac oĩa per menſem integrũ, uaſe clauſo hermeticè, ut fiat ſolutio. De-
inde aperto uaſe, transfunde materiam cucurbitæ uitreæ, quam collocabis in Bal.M. ut uaſe aperto, exhalet
Mercurius, quod fit cum incredibili fœtore: ſic remaneat, donec nullus exeat fœtor, & Mumia tota diſſoluta
ſit. Solutionẽ infunde in aliud uas, quod ſupereſt, digeratur denuò in Bal.M. donec prodeat in oleum craſsũ,
& fuſcũ inſtar ſyrupi. Quo facto, circulabis omnia cum uini ſpiritu optimo in Bal. M. per xx. dies, ſeparato
tandẽ ſpiritu, remanebit in fundo rubicundũ, & odoriferũ oleum, oẽs Balſami naturalis habẽs proprietates,
quodq́; uenenatis omnibus, & peſtilẽtibus affectibus ualde conducit. Cape huius ſic præparatæ Mumiæ ℥.ij.
uini alcoolis optimi ℔.ij. Circulentur in uaſe circulatorio per mẽſem integrũ : Menſtruũ deſtilletur per alẽ-
bicũ: Denuò digerantur in uaſe hermeticè clauſo, atq; ut ſupra quater reitera, donec ſui corporis naturã o-
mnimodo materia prædicta amittat, & in tincturã prodeat: quæ quidẽ tanta pollet facultate uiuifica, ut nulla
ſit particula, quam ipſa non penetret, nullũ ulcus, nullaúe corruptio, quam non curet, ſi ipſius exhibeas bis
quotidie per aliquod tempus grana quatuor, aut quinque cum decocto conuenienti. Idem.

Oleum ex ſtercore humano.

℞. Stercoris puerorum, uel hominis rubei, q. ſ.

Diſtilla bis in alembico uitreo, & oleum emanabit : quod repone. * Curat cancrum, & mortificat fiſtulam :
confert alopeciæ, &c. Euonymus.

Oleum ex ſtercore humano, aliud.

Oleum, quod poſt ſtercoris ſtillatitiam aquam ab organo emanare ſolet, carcinomata, ſinus, aliaq́ue ulce-
ra, quæ Græcis cacoethe dicuntur, etiam ualentius ſanat. Mathiolus.

Oleum ex taxo.

℞. Taxum, cui corium detrahe, abſciſſoq́; capite & pedibus, & reiectis interioribus, in ollam inferiùs per-
foratam pone: quam alteri ollæ impones. Ollam inferiorem in terram abſcondas, & altera impoſita olla, u-
tramq; optimè claude in cõmiſſura, ne quid tranſpiret : idq́ue facies etiam parte ſuperiore ollæ ſuperioris.
Quo facto, ignis fiat ex carbonibus circumcircà, ita ut pinguedo omnis ex ſuperiori olla in inferiorem diſtil B
let: ubi totum diſtillarit, quod coniecturare licet : * ad membra contracta ex neruorum retractione ualet.
Geſnerus è libro Germanico.

Oleum de ranis.

Ranas uirides in arboribus, uel aquis puris degentes in uas fictile uitro illitum, multisq́; exiguis in fundo
foraminibus pertuſum, coniicito: earumq́; ora butyro impleto : uas ne quid exhalet, luto diligenter oblini-
to, & cooperito: cui alterum effoſſa terra concluſum ſupponito, ignem in ambitu ad diſtillandum accendi-
to: oleum ſeu liquorem illum ſtillatitium colligito: & cum puluere ranarum uiridium, ſi uis, ad linimentum
conficiendum miſceto. Cancrum abſumit. Ant. Chalmeteteus.

Eſſentia Viperarum.

Menſe Iunio cape quatuor, aut ſex uiperas, ex quibus & caudam, & caput abiicies, cutem inteſtinaq́; detra-
hes: carnem uerò minutim præciſam, indas cucurbitæ uitreæ, per tres, aut quatuor dies, ut in calore Balnei
uaporoſi, uel fimi calidiſsimi ſudorem ipſarum pellas: (caue tamen, ne fumi huius aërem è uiperarum exha-
latu uitiatum, & uenenoſum inſpires.) Quo facto, ſuperfunde ſpiritus uini alcoliſati, & terebinthinati ſolu-
tiui añ. ut ſupernatet octo digitis : digerantur uaſe occluſo hermeticè in Bal.M. uel fimo calidiſsimo xij. die-
rum ſpatio, donec tota caro uiperarum diſſoluatur in prædicto menſtruo : abiectis fæcibus, ſeparetur men-
ſtruum in calore Bal. & fiet coagulum, cui denuò affunde ſpiritum uini Caryophyllatum : fac circulentur in
pellicano x. dierum ſpatio: & ſeparato menſtruo, remanebit caro uiperarum optimè præparata, ac eſſenſifi-
cata, cui miſce ſub blandum ignem, olei anethini, & cinnamomi ana ℈. j. ß. eſſentiæ croci, & margaritarum
ana ℈. j. cum mucagine gummi tragacanthi finge pilulas: uel ſi uis cum pane trititio arido, & trito more ue-
terum paſtillos. Huius medicamenti exhibetur ℈. j. ad lepram, peſtem, & ad omnes uenenatos affectus. Ex ui-
perarum cute, aut etiam ſerpentium ſpoliis exiccatis, & præparatis ſecundum artem, puluis uulneribus ſer-
pentum, & beſtiarum uirulentarum appoſitus multum confert. Item uulneribus cancroſis, & malignis cu-
randis. Quercetanus.

Oleum ſcorpionum.

℞. Olei antiqui quantum ſufficit.

Pone in eo de ſcorpionibus, menſe Iulio collectis quot habere poteris. quibus adiunge

Diptamni albi, Abſinthij, Betonicæ, Verbenæ, Roriſmarini ana quantum ſufficit C

Stent omnia per plures dies ſimul in infuſione: poſtea in alembico diſtilla, & diſtillatum ſerua. Geſnerus.

Oleum caſtorei.

Caſtoreũ in aceto diſſoluitur, aut ex uino ſtillatitio maceratur, & igne lento oleum extillatur : hoc poſtea
ex aceto corrigitur. Inter diſtillandum interdum materia operculo adhæreſcere ſolet, caphuræ inſtar: hæc car
bone candente admoto, liquatur. * Egregium eſt oleum ad membra reſoluta, & ea quæ alimentum non ſen-
tiunt: uenerem excitat: colicos dolores ſedat: uteri ſtrangulatum diſcutit : partes naturales roborat. Ander-
nacus ex Euonymo.

Eſſentia Moſchi, Zibettæ, & Caſtorei.

Ex Moſcho, qui languidas partes firmat, & roborat, lipothymiamq́ue & uires reſolutas ſarcit, extrahitur
pretioſa quædam eſſentia cum uini ſpiritu terebinthinato, tanquam cum proprio ſuo diſſolutiuo. Sic ex Zi-
betta. Caſtorei quoque eſſentiam extrahes eadem ratione : cuius guttula, tremori, conuulſioni, & omnibus
neruorum uitiis, ſumma cum utilitate exhibetur, cum decocto florum anthos, ſaluiæ & betonicę. Et foris ap
ponitur in conuulſione, præſertim ſi fiat, non ex inanitione, ſed plenitudine, & quando, quæ in neruis conti-
nentur præter naturam, euacuare oportet. Cum aqua pulegij menſes mouet, partus & ſecundas eiicit: opiũq́;
aliàs mortiferum emendat. Quercetanus.

Oleum ex luteis ouorum.

Lutea ouorum centum prius cocta iniice in cucurbitam : ſubiice ignem per gradus. Primò aqua exibit,
pòſt oleum flaueſcens aquæ ſupernatans, poſtremò oleum craſsiuſculum. Aqua maculis omnibus prodeſt:
olea autem doloribus ſedandis conferunt. Idem.

De oleis piguedinum & axungiarum.

Ex animalium omnium axungiis Chymiatri, olea extrahunt per alembicum æneum igne lentiſsimo, in qui-
bus maior reperitur uis attenuandi, reſoluendi, & leniendi, quàm in ſolis axungiis non præparatis, quod ui-

delicet

A delicet ſubtilium, & tenuium partium magis reddantur. Sic extrahuntur olea ex axungiis hominis, Taxi, Vrſi, Vulpis, Cerui, Cati, Anguillæ, Capi, Gallinæ, Anſeris, Anatis, Vituli, Porci, & ex omnibus medullis, quæ omnia reſoluunt, leniunt & multis affectibus curandis proſunt. Ex Butyro eodem modo extrahitur oleum ualde anodynum ad eoſdem uſus, & dolores omnes ſedandos. Quercetanus.

Oleum butyri & lardi.

Butyrum prius in uino albo liquefactum iniiciatur in alembicum, ſubiiciaturq; ignis mediocris. Deſtillabit oleum ualde anodynum. Ex ℔.j. habebis ℥.x. Sic facies laridi, & axungiarum omnium. Quercetanus.

Oleum Butyri.

Butyrum deſtillatum maiorem tenuitatem acquirit, ac penetrationem, qua expectorare humores, pulmonemque expedire, & coquere etiam cruda poſsit. Deſtillatur autem cucurbita retorta, cum parũ poſsit aſcendere: faciliusque aſcendit, cum aliis rebus iungitur, ut ij faciunt, qui nimia macie extenuati pingueſcere ſtudent. Accipiunt enim butyri recentis ℔. ij. anatis & capi carnem, quæ in ℔. xiix. aquæ ad dimidias decocta fuerit, unà cum ipſo iure, in quo albiſsimi panis medulla infunditur, modicoq; ſacchari adiecto, uitreis organis aquam eliciunt: pleriq; plura addunt, ut res magis, minuúe poſtulat. Ipſæ etiam mulieres ſtillatitio butyro, faciem, manus, pectusque inungunt, ut ne rugas contrahant, cutemq; emolliant: tametſi ipſæ quoque oryzam in pedum uitulorum iure decoctam, panisque micam lacti infuſam, ouorumque candida cum corticibus, & huiuſce generis nonnulla adiungunt, ſimulque deſtillant, ut iuuentutis ſpeciem mentiantur. Plurimũ autem ſtillatitius butyri liquor, uenenis, præſertim erodentibus aduerſari creditur, quod ob tenuitatem penetret, facileque cum ueneno miſceatur, & eius acrimoniam, ac malignitatem, motumque ob pinguedinem, atque unctuoſitatem compeſcere poſsit. Ad neruorum ulcera, & uulnera utiliter etiam adhibetur. Rubeus.

Oleum mellis.

Mel cum fauis uaſi fictili imponitur, & in fimo equi calido maceratur, dum cera à melle ſeparata ſupernatet: qua ablata, melli ſilices minutiſsimi permiſcentur, & ampullæ induntur, diſtillaturque primùm aqua acerrima, deinde oleũ.* Singulare eſt ad podagricos dolores ſedãdos, uulneraq; curanda, remedium. Andern.

Oleum & aqua mellis.

B Ex melle in uitreum alembicum impoſito aquam eximiam primum elicies per Bal. M. Pòſt capiti mortuo, aut fæcibus relictis, arenam uel ſilices calcinatos addes, ne regurgitet materia, quam per retortam uitream pelles, ſubiiciendo ignem per gradus: ita deſtillabit oleum pellucidum & flaueſcens ſimul cum oleo craſſo, & impuro. Omnia digerantur per quatuor aut quinque dies: pòſt rurſus deſtillentur per alembicum intra arenam, manabitque oleum purum, & rubicundum aquæ ſuæ ſupernatans. Hæc aqua acidiſsima eſt propè ad inſtar aceti deſtillati: & plurimum aduerſus gangrænam conducit. Oleum autem, quod inſtar aquæ uitæ ardet, uires habet admirãdas, præſertim ſi per dies aliquot circuletur cum uini ſpiritu Separato enim illo poſtea, remanet oleum dulce & gratiſsimi ſaporis, uulneribus ſclopetariis, & phagedænicis ulceribus plurimum conducens. Quercetanus.

Aliud oleum mellis præſtantiſsimum.

℞. Mellis à ſua cera non ſeparati ℔. ij. Tartari in puluerem redacti ℔. j.

Putrefiant ſimul in fimo quindecim dierum ſpatio, & deſtillentur per retortam. Emanabit primò aqua candida, tum flaueſcens. Hanc redde capiti mortuo, & putrefiant rurſus per quindecim dies. Pòſt depelle iterum per retortam, idque ter facito: ac tum oleum mellis præſtantiſsimum conſequêris. Idem.

Oleum ceræ.

Ceræ nouæ odoratæ, in ſartagine liquatæ, permiſcetur arenæ à pulueribus repurgatæ quod ſatis eſt: ubi refrixerit, ampullæ erectæ imponitur, & igne primùm lento, poſtea auctiore urgetur dum nihil effluat.* Præſtantiſsimum eſt oleum, ad dolores præſertim podagricos ſedandos, uulnera ulceraque curanda. Ex gummi elemi, eodem modo quo ex cera oleum precioſiſsimum elicitur. Similiter etiam ex pinguetudinibus animalium olea parantur. Andernacus ex Euonymo.

Oleum ceræ, aliter.

Ceræ oleum ad reſoluendum, & attenuandum conducit, ſcirrhoſis, frigidiſque omnibus affectibus cõfert. Debet priùs liquari ad ignem, donec nullos amplius crepitus emittat, antequam uaſi imponatur. Si ad ſingulas ℔. addideris ſalſuginis terræ priùs exiccatæ lib. ß. extrahes prima uice oleũ cãdidũ aq̃ ſupernatãs. Querc.

Aliter.

C Liquefiat ad ignem cera, & decoquatur cum uino ad conſumptionem ipſius: idque tandiu, donec nullos crepitus amplius edat. Huius ſic præparatæ

℞. Ceræ ℔. j. Aluminis calcinati ℔. ß. Saluiæ M. j.

Iniiciantur omnia in alembicum cupreum, cui receptaculum ſit ſubiectum, & deſtilletur igne mediocri. Prodibit primò craſsiuſculum oleum quod rurſus deſtillandum eſt, ut antea, idq; ter iterandũ: atque ita fit oleum Ceræ præſtantiſsimum ad omnes neruorum affectus. Eodem modo ex reſina, & pice oleũ cõficitur Quercet.

Aliter.

Eliquata cera in aquam cõmunem proiiciatur, idq; ad octo aut decem uices repetatur, manib. ſemper agitando, macerandoq;: unde retorta cucurbita, abſque cineribus lento igne eliciatur oleum: quod cum primò exeat butyri modo, quinquies, ſexiesúe eſt repetenda deſtillatio, dum oleum exeat, quod non concreſcit, nec cogitur: atque id ſignum perfecti olei, repetitis deſtillationibus expectandum eſt. Confert doloribus ſtomachi, & præcordiorum, tuſsi, humoribus craſsioribus è pectore expurgandis, uulneribus quoque cruentis, & partium neruoſarum optimè conducit. Sunt qui, ubi mel, ac cera diligenter ex apibus expreſſa ſunt, apes ſiccant, & cum cera miſcent, oleumque deſtillatione eliciunt, podagricis utile. Vt tamen oleum è cera efficacius ad ulcera habeatur, plerique eliquatam ceram, uino albo generoſo ſepties, octiesque extinguunt: nam magis uinum extenuat, & ad partium ſeparationem conducit, eodemque, uti ſupra dictum eſt, modo oleum deſtillant. Ceram alij eadem ratione eliquatam, in urinam coniiciunt, laterumque puluerem addunt, ac recuruæ cucurbita, optimè ſtipatis rimis, deſtillant, moderato primùm igne, mox auctiore, uulneribuſque magno ſucceſſu imponunt, præſertim ubi ter repetita fuerit deſtillatio, ſingula deſtillatione, quod manat oleum, ſeorſim aſſeruantes. Alij ad ceram adiungunt thus, myrrham, & aloem, æquis portionibus, & oleum eliciunt ad ulcera, ac uulnera optimum. Rubeus.

De Balſamis, Sectio XIX.

Balſamum artificiale.

℞. Terebinthinæ finiſsimæ ℔. j. Olei laurini ℥. iv. Galbani ℥. iij.

Gummi

Gummi Arabici ℥.iv. A
Thuris, Myrrhæ, Gummi hederæ
Ligni aloes ana ℥.iij.
Galangæ, Caryophyllorum
Conſolidæ minoris, Nucis moſchatæ
Cinnamomi, Zedoariæ, Zingiberis
Dictamni albi ana ℥.j.
Moſchi, Ambræ ana ʒ.j.

Contundantur omnia ſimul, & retortæ imponantur. quibus adde Aquæ uitæ optimæ ℔.vj.

In aqua uitæ madefiat pannus, qui accenſus imponatur retortæ, ut aqua ardeat, commiſcendo materiam, ſicque relinquantur omnia in infuſione nouem diebus, ac tandem in cineribus fiat diſtillatio: ita diſtillabit aqua candida, unà cum oleo, ſemper procedendo cum igne lento, donec colorem olei mutatum animaduerteris ad nigredinem quandam. Quo uiſo mutetur recipiens, & adaucto igne diſtillatio perficiatur. Finita diſtillatione, aqua ab oleo ſeparanda, & ſingula ſeorſim ſeruanda: id quod etiam de prima aqua eſt intelligendum. Aqua prima candida, uocatur aqua balſami: & oleum primum ſeparatum, dicitur oleum balſami. Secunda aqua nigricãs, uocatur mater balſami: liquor uerò ſeparatus ab aqua nigra, eſt id quod balſamum artificioſum uocant: quod ceu precioſiſsimum, eſt diligenter cuſtodiendum.* Prima aqua clarificat oculos, & uiſum conſeruat. Facies lota ea aqua, reddit eam pulchram. & conſeruat iuuentutem, calculos renum rumpit, urinam propter carnoſitatem impeditam, mouet: omnis generis uulnera partium qualiumcunque ſanat mirabiliter, ſi ea lauentur & plumaceoli in eadem madefiant & imponantur. Hecticis, catarrhoſis, tuſsientibus ſubuenit: dolorem iſchiadicum aufert ſubitò fomenta. Altera aqua, mater balſami dicta, ſcabiem ſanat facillimè: idem facit in tinea, lepra, & omnibus ulceribus, modò ſine corroſione ſint. Oleum balſami infinitis morbis ſiccurrit, imprimis capitis uulneribus cum oſsium læſione, & membranarum, idoneum eſt. Mirabiliter pleuriticis prodeſt, ſi cum aqua bibatur ʒ.j. pro uice. Balſamum uerò ipſum, miraculum eſt huius mundi. Dolorem illorum, pondere duarum drachmarum ſumtum, ſubitò leuat, tuſsi, catarrho, capitis refrigerationi & ſtomachi, uulneribus capitis, ſemel in die peruncto toto capite, prodeſt: penetrat enim facilè etiam ad partes longiùs remotas. Tumores corporis omnes diſſoluit. Quartanã curat, unctione totius corporis, ita ut nulla pars intacta relinquatur. Infirmitates oẽs tum calidas, tum frigidas, propietate quadã occulta ſanat. Fiorauantus.

Balſamum artificiale aliud.

℞. Reſinæ Terebinthinæ, Abiegnæ ana ℔.j.
Thuris albi, Laudani ana ℥.vj.
Nardi Indicæ ʒ.ij.
Rad. Valerianæ, rad. Iridis, rad. Acori
rad. Aſari, Cyperi ana ʒ.j.
Maſticis, Galangæ, Caryophyllorum
Caſiæ odoratæ, Zedoariæ ana ʒ.vj.
Nucis moſchatæ ℥.iv.
Macis ℥.j.
Agallochi ℥.ij.
Lacrymæ oleæ Aethiopicæ ʒ.vj.
Aloes hepaticæ, Myrrhæ ana ℥.j.ß. B
Caſtorei ʒ.x.
Oſsium cariotarum, Styracis calamitæ
Laſeris odorati ana ℥.j.
Lacrymæ ſang. draconis ℥.j.ß.
Florum lauendulæ ℥.iv.
Olei glandis unguentariæ ℥.vj.

Arida in puluerem teruntur, liquoribusque miſcentur, & diligentiſsimè ui ignis commenſurati diſtillantur. Primùm aqua clariſsima effluit, admodum ſubtilis, quæ igni admota, admirabili quodam modo flagrat, atq; balſami aqua uocatur: mox oleum coloris aurei emanat, quod balſamũ appellant: deinde profluit, ruffo colore præditum:* Aqua quæ prius extillauit, hauſta, uentriculi imbecillitatem mirificè iuuat: nam tum pituitam, tum flatus ualenter conſumit: quia uerò acerrima exiſtit, ſola per ſe dari nequit, niſi ex uino, aut iuſculo aliquo. Liquor qui ſecundò diſtillauit, cæteris præfertur: neruorum uulneribus, articulorum cruciatibus, cõuulſis, reſolutis, comitialibusque mirabili modo ſuccurrit. Oleum poſtremò hæc omnia ſimiliter præſtat, ſed imbecillius. Andernacus.

Balſamum artificiale aliud.

℞. Terebinthinæ ℔.xiij. cum aqua ardente rectificata: & excipiatur illud oleum, quod per balneum aſcendit, clariſsimum, tenuiſsimum, & leuiſsimum.

℞. Huius olei ℔.j.℥.iij.
Florum Borraginis, Roſarum
Bugloſſæ, Stœchados, Spicæ
Roriſmarini, Lauendulæ
Chamomillæ ana P.j.
Sem. Fœniculi, Aniſi, ſem. Baſiliconis
Sem. Pæoniæ ana ʒ.ß.
Rad. Angelicæ, Enulæ, Phu, Ireos
Acori ueri, Dictamni, Glycyrrhizæ
Rad. Pæoniæ, Spicæ Ind. ana ʒ.j.
Corticis Citri, Arantiorum ana ℈.ij.
Saluiæ, Maioranæ, Lauendulæ
Roriſmarini, Hyſſopi, Menthæ, Betonicæ
Fol. Lauri ana P.j.

Hæc omnia contundantur, & incidantur ſecundum artem: proiiciantur in bociam uitream perlutatam, aut C
bociam cupream, unà cum diſtillato iam terebinthinę oleo: hisque omnibus affunde aquam aniſi, aut caryophyllorum, aut poſtremam illam in cinnamomi diſtillatione, ità ut repleatur quaſi bocia. Deinde huic capitellum impone, & iuncturam luto obline. Tum exiccato igne fiat diſtillatio eo modo, quo aniſum, aut aqua cinnamomi, tranſeunte canali per aquam, diſtillatur. Quo facto, hoc eſt, ubi aqua aſcenderit, auferantur fæces herbarum, florum, & radicum: & denuò in bociam immittatur ſtyracis liquidæ ℥.iij. eique affunde, quicquid proxima diſtillatione extraxeris: & rurſus diſtilletur ut prius. Quòd ſi aqua prioris diſtillationis, in quantitate fuerit imminuta, plus erit affundendum. Vbi iam ſecundò ità diſtillatio fuerit peracta, bocia rurſus mundetur, & imponantur.

Styracis calamitæ
Myrrhæ ana ℥.ij.
Laccæ, Succini albi ana ℥.j.ß.
Maſticis, Thuris, Aſſæ dulcis ana ℥.j.ß.

Quibus pulueriʒatis, & impoſitis, affundatur iam diſtillatum oleum & aqua. Si non ſufficiant, adde aquam, ut ſuprà, donec ſatis uidebitur, & fiat diſtillatio, ut ſuprà de herbis dictũ. Quo facto, auferantur quæ in bocię fundo fuerint, & ſequentia in locũ reponantur. Notandum tñ hoc obiter, quòd nonnulli ſtyracem liquidam ſimul cum gummis iam dictis commiſcent, ut peculiari diſtillatione non ſit opus. Sunt autem hæ ſpecies:

℞. Zingiberis, Zedoariæ, Galangæ ana ʒ.ij.
Rhabarbari ʒ.ß.
Gentianæ, Cubebarum ana ʒ.j.ß.
Croci ʒ.ß.
Cinnamomi ℥.j.
Nucis moſchatæ, Macis
Caryophyllorum ana ʒ.vj.
Calami odorati ℥.ß.

Puluerizentur, & cucurbitæ imponantur, unà cum oleo & aqua poſtremæ ſeparationis, & diſtillentur ut prima uice. Quo ſic peracto, ſepara oleum ab aqua, & ſerua oleũ balſami in uitro.* Vim habet confortandi omnes neruoſas & exangues partes, quales ſunt ſtomachus, inteſtina, ueſica, uterus. Peculiariter ſtranguriæ admodum confert, & calculoſis, ſi de eo octo uel decem guttæ, in aqua filicis, aut uino bibantur. Omnes internas oppilationes aperit, ſanitatem præſentem tuetur in ſtatu, qualibet ſeptimana bis, manè aliquot guttæ in brodio ſumptæ. Iohannes Mag.

Balſamum

A *Balſamum magiſtrale.*

℞. Terebinthinæ ℔.j. Olei ueteris ℥.vj. Cinnamomi, Spicæ nardi ℥.ij.
Olei laurini ʒ.iv. Tegularum recentium bene coctarum ℥.viij.

Tritis triturandis, per alembicum diſtilla. * Vrinam mouet, lapidem frangit, uermes enecat, aurium tinnitui à flatu craſſo, paralyſi, ſpaſmo cynico, iſchiadi, gonagræ, podagræ, & cæterarum iuncturarum doloribus prodeſt, potum aut inunctum: ſed parua eius portio, aquæ affectui aptæ miſta bibatur. Medici Florentini.

Oleum balſami.

℞. Myrrhæ, Aloes, Spicæ nardi — Gummi Arabici, Styracis liquidæ ana ʒ.ij.
Sanguinis draconis, Thuris, Mumiæ — Ladani, Caſtorei ana ʒ.ij.ß.
Opopanacis, Carpobalſami, Bdellij — Moſchi ʒ.ß.
Ammoniaci, Sarcocollæ, Croci, Maſticis — Terebinthinæ ad pondus omnium.

Tritis conterendis, miſceantur omnia, & alembico diſtillentur ſecundum artem. * Eadem poteſt, quæ præſcriptum, & efficacius. Petrus Aponenſis.

Aliud ſimile.

℞. Rad. Angelicæ, Chamæleonis albi, Valerianæ — Flor. Verbaſci, Hyperici, Centaurij min.
Chelidonij, Enulæ, Cichorij ana ʒ.j.ß. — Violarum lutearum, Betonicæ, Chamomillæ
Herb. Chelidonij, Meliſſæ, Adianti — Nardi Celticæ, Flor. Roſarum ana P.j.
Chamædryos, Maioranæ, Verbenæ — Sem. Aniſi, Ocymi, ſem. Card. benedicti
Roriſmarini, Saluiæ, Chamæpityos, Menthæ — Sem. Pæoniæ ana ʒ.j.
Hyſſopi, Stœchados, Fol. Lauri ana P.j. — Baccarum iuniperi, Cort. Citri ana ℥.ß.

Omnia inciduntur, & mixta induntur ampullæ, macerunturq; ex olei è reſina abiegna libra una, unciis quatuor: aquæ cinnamomi ſtillatitiæ ℔.iiij. deinde diſtillantur ut oleum è ſemine aniſi. poſtea

℞. Styracis liquidæ ℥.iij. Styracis calamitæ, Myrrhæ ana ʒ.ij. Thuris, Maſticis, Laſeris ana ℥.j.ß.

Hæc liquore ſuperiore ſtillatitio perfunduntur, urgenturq; ex ampulla. Tum

℞. Rhabarbari ʒ.j. — Cinnamomi ℥.j.
B Gentianæ ℈.iiij. — Nucis Moſchatæ, Caryophyllorum ana ʒ.vj.
Zedoariæ, Galangæ ana ʒ.ij. — Cubebarum ℈.iiij. Croci ʒ.ß.

Hæc conteruntur, imponunturq; ampullæ mundatæ, & oleo diſtillato permixta, iterum per operculum euocantur, tandem ſeparata aqua, oleum reconditur uaſi. * Dantur guttæ ſex uel octo, ex iure, manè aut ueſperi: in colicis, nephriticiſq; doloribus cochlearis dimidij inſtar ex uino generoſo, uel olei amygdalarum amararum uel dulcium recentis unciis tribus. interdum uomitum mouet: qui ſi, admoto ouo collo ſub mento, impediatur, aluum aliquoties ducit: uertigine, neruorum reſolutione infeſtatis cochlear ex aquæ uitæ ſemuncia, cum guttis aliquot liquoris chalcanthini exhibetur utiliter. humores namq; reſoluit, & per narium meatus expellit: membrum autem reſolutum balſamo perfricatur: hinc ſi cutis exulceretur, adipe taxi eam inungere prodeſt. In renum & ueſicæ calculo guttæ octo aut decem ex aqua raphani propinantur, dum æger inſeſſu fouetur. Andernacus.

Balſamum Romæ factum.

℞. Terebinthinæ ℥.ß. — Cinnamomi, Croci, Nucis moſchatæ
Olibani ʒ.vj. — Caryophyllorum, Cubebarum ana ℥.j.
Aloes ſuccocitrini, Maſticis, Galangæ — Gummi hederæ ℥.ij.

Pulnerizentur, & miſceantur cum terebinthina, exponantur in alembico uitreo: & addantur

Caphuræ, Ambræ griſeæ ana ʒ.ij.

& deſtillentur lento igne. Prima aqua eſt alba & clara, & uinum balſami: ſecunda crocea, & uocatur oleum: tertia magis crocea, & eſt balſamum uerum. Euonymus.

Balſamum aliud.

℞. Terebinthinæ ℔.j. — Gummi arabici ℥.j.
Mellis puri ℔ ß. — Nucis moſchatæ, Galangæ, Cubebarum
Aquæ uitæ ℔.ij. — Cinnamomi, Carui, Maſticis
Ligni aloes triti, Santalorum omnium ana ʒ.iij — Caryophyllorum, Spicæ nardi
Olibani, Gummi hederæ, Oſsis de corde cerui — Croci, Zingiberis ana ʒ.iij.℈.j.
C Zedoariæ, Piperis longi ana ʒ.iij. — Moſchi fini, pondus denarij.

Deſtillentur, ut lento igne elicias primam aquam, quæ clara eſt, ut aqua fontis: ſecunda erit ignita, ut carbo: & tum auge ignem, & tertia elicitur nigra. * Reuiuiſcere & iuueneſcere facit. Euonymus.

Balſamum aliud.

℞. Terebinthinæ abiegnæ ℥.xviij. Ceræ optimæ ℥.xij. Cinerum uitis ʒ.vj.

Ponantur ſingula in retortam lutatam, diſtillentur in cineribus, donec nihil amplius ſequatur. Vbi diſtillatio fuerit finita, uidebis ceram circa retortæ collum: & hoc ipſum ſignum eſt finitæ diſtillationis. Quòd ſi diſtillarit, ſeruetur in uitro diligentiſsimè clauſo. * Iuuentutem conſeruat, ſi quis bis in menſe hoc oleo fuerit inunctus: omnia impoſita à corruptione aut putredine cuſtodit. Vulnera qualiacunque, ter quaterq; eo illita ſanat. Cui urina fuerit retenta. drachmæ duæ datæ per os, urinam prouocant: & ſimili modo datur contra uermes, puncturas lateris, tuſsim, catarrhum, febres peſtilentes, & ſimilia. Fiorauantus.

Balſamum aliud.

℞. Terebinthinæ ℥.iv. — Maſticis, Caryophyllorum, Galangæ, Cinnamomi
Thuris ʒ.ß. — Zedoariæ, Nucis moſchatæ, Cubebarum ana ʒ.ij.
Ligni aloes ʒ.ij. — Gummi Elemi ℥.j.ß.

Miſce, & diſtilla ſecundum artem. * Lepram curat intrà & extrà ſumptum: & multos alios morbos incurabiles, ut cancrum & fiſtulas, &c. Euonymus à quodam empirico.

Balſamum aliud.

℞. Terebinthinæ ℔.ij. — Rad. Conſolidæ minor. ℥.j.
Myrrhæ, Caſtorei, Maſticis ana ℥ iij. — Tormentillæ, Gummi hederæ, Nucis Indicæ, Zedoariæ ana ℥.ß.
Olibani, Aloes ſucco citrini ana ℥.iv. — Cubebarum ʒ.j.

Macerentur ad ignem lentum per biduum: deinde diſtillentur. * Vulnera curat, cum linteo impoſitum, febres, uentriculum infra coſtas tumentem, aſthmaticos, phthiſicos, tumores. Contuſiones ſedat, ſpaſmum & paralyſim ex frigore, moribundos data gutta recreat. Euonymus à quodam Anglo.

Balſamum aliud.

℞. Galbani ℔.j. Gummi hederæ ʒ.iij.

Minutim conterantur, & miſceantur terendo ſimul, & mittantur in bociam uitreatam cum ſuo alembico, & diſtillentur in balneo Mariæ: hoc diſtillatum commiſce cum A

Olei Laurini ℥.j. Terebinthinæ ℔.j.

Diſtillentur, & aqua ab oleo ſeparetur. * Mirabiliſsimæ uirtutis eſt in tremoribus, paralyſi. Vſus eſt, ut collocetur patiens paralyſim, contractionem, ſpaſmum, & tremorem, reſupinus, & infunde de hoc oleo calido temperatè in fundo umbilici ſui: & uidebis mirabiliſsimam operationem, potius diuinam quàm naturalem: & confert ualde paralyſi pòſt colicam. Euonymus.

Balſamum aliud.

℞. Ligni aloes ℥.j.
Opopanacis, Reſinæ pineæ, Bdellij, Galbani
Myrrhæ, Maſticis, Sarcocollæ ana ℥.ß.
Olei benedicti ℥.j.ß.
Ladani ℥.j.
Carpobalſami, Xylobalſami, Opobalſami ana ℥.ß.
Olibani, Daphnelæi, Sanguinis drac.
Caſtorei, Spicæ nardi, Galangæ, Cubebarum
Maceris, Cinnamomi, Cardamomi
Melicetorum, Corticum Citri ana ℥.ß.
Olei terebinthinæ ad pondus omnium.
Olei ueteris ℔.j.ß.

Piſtentur gummi ſubtiliter: deinde ſuperinfunde tantum uini aduſti, ut alia obruat, aut obtegat: poſtea ponatur in balneo Mariæ per triduum ad digerendum: pòſt reliqua adde, pulueriza̅nda pulueriʐentur: & addito oleo terebinthinæ, & oleo communi, iterum digerantur in balneo, uel fimo equino per dies quatuordecim: demum diſtillentur in cineribus igne lento, ſecundum artem. * Precioſiſsimum eſt ad paralyſim, & alia permulta. Leonellus.

Balſamum ad morbos diuerſos.

℞. Vini albi optimi menſ.ij.ß.
Lactis recentis ℥.iij.
Mellis ℥.viij.
Rad. Gentianæ ℥.viij.
Aſtrantiæ ℥.iij.
Angelicæ ℥.ij.
Baccarum Lauri ℥.j.ß.
Rutæ, Iuniperi, Roſ. rubrarum ana M.j.
Enulæ campanæ ℥.j.
Caryophyllorum, Cort. Citri
Calami aromatici, Cinnamomi, Aniſi B
Fœniculi, Maſticis, Belzoini ana ℥.ß.

Conciſa & contrita macerentur in phiala uel phialis uitreis, lutatis, per dies 7. uel 8. loco calido. Deinde diſtillentur cum alembico lutato: cucurbitæ pars tertia aut amplius uacua ſit. Diſtillentur in cineribus cribratis, lento igne: demum augeatur ignis. Puto tamen in alio uaſe ſeorſim & primò uinum & lac ſimul diſtillanda. Ex hac diſtillatione tres quoque liquores colliguntur. * Valet contra uenena, peſtem, calculum, quartanam, quotidianam, ad ſudorem mouendum, &c. ad aſthma, & uiſcerum obſtructiones, ad omnes phlegmaticos, ad epilepſiam quoque, & præſeruandum ab apoplexia. Pro conficienda theriaca nō incommodè ſubſtitui poteſt. Geſnerus.

Balſamum aliud.

℞. Thuris, Maſticis ana ℥.ij.
Ligni aloes ℥.j.
Caryophyllorum, Galangæ, Cinnamomi
Zedoariæ, Nucis moſchatæ, Cubebarum ana ʒ.vj.
Myrrhæ, Aloes, Ladani, Sarcocollæ
Caſtorei ana ℥.ß.
Baccarum Lauri, Nucleorum Pini ana ℥.j.
Gummi Elemi, Opopanacis, Belzoini ana ℥.ij.
Succi Iuæ, ſucci Herbæ paralyſis ana ℥.iij.
Terebinthinæ ad pondus omnium.

Exibit primò aqua, ſecundò oleoſum quid, tertiò quaſi mel. Hollerius.

Balſamum mumiæ.

Pars humani corporis inciſa, ex oliuarum oleo per menſem digeri ſinitur: deinde ampullæ incuruatæ imponitur, ſeparaturque: poſtea huius liquoris libra j.

Theriacæ optimæ ℥.vj. Moſchi ʒ.j.

Miſcentur, macerantur q; diebus triginta: atq; tunc theriaca è mumia præſtantiſsima prouenit. * Huius uncia ex oleo amygdalarum feliciter datur iis, qui uenenum hauſerunt, aut peſte correpti ſunt, ſic ut in lecto ſudent: laterum inflammationibus, abſceſsibus, carbunculo, & ſimilibus medetur ad uenena præcauenda, manè drachmæ unius pondere ſumitur. Andernacus ex Paracelſo.

Balſamum Chriſti.

℞. Olei oliuarum ℔.j. Vini nigerrimi pontici ℔.iij. C

Diſtilla: deinde adde Hypericonis ℥.vj. Liquoris de mumia ℥.iv.

Iterum diſtilla ad menſem, & ſerua. * Valet articulorum uulneribus. Paracelſus.

Balſamum ad uulnera.

℞. Galbani, Ammoniaci
Maſticis, Myrrhæ
Gummi Elemi, Bdellij ana ℥.ß.
Terebinthinæ ℥.j.ß. uel ℥.ij.
Olei oliuarum ℔.ij.
Viridis æris ℥.ij.ß.

Pulueriʐentur omnia, & imbibantur in aceto fortiſsimo per ſex uel octo dies: pòſt diſtillentur per alembicum, prima die per balneum Mariæ, pòſt per arenam: & ſi uis fortius habere, & melioris ſaporis, tum adde ſubſcripta, & fiat eo modo, quo ſuprà.

℞. Storacis calamitæ, Gummi hederæ
Spicæ nardi, Carabæ, Colophoniæ
Tragacanthæ, Serapini, Opopanacis ana ℥.ß.
Euphorbij ʒ.ß.
Viridis æris ʒ.iij.
Terebinthinæ ℔.j.

* Curat omnia uulnera antiqua in cauſa frigida & calida. Valet etiam contra ariditatem membrorum, & contractionem, ſi hoc fuerint inuncta. Euonymus.

Aliud.

℞. Galbani ℥.ß. Gummi hederæ ℥.v.

Terito, & alembico diſtillato, & cum ℔.j. ſebeſten commiſta denuò diſtillato. * Expertum eſt ad neruorum mollificationem, ſeu paralyſin, & ipſorum contractionem, ſpaſmúmue, morbum comitialem, uel epilepſiam, tremorem, omnemque morbum frigidum: memoriam etiam auget, atque intellectum, ſi occiput, ceruixque ſomni tempore, eius momento liniatur. Fumanellus.

Balſamum ſeu oleum benedictum.

℞. Olei abietis ℔.j.
Albuminis ouorum ad duritiem coctorum ℔.j.
Reſinæ pini ℥.vj.
Gummi Elemi ℥.ij.

Ponantur omnia ſimul in retorta perlutata, & fiat in cineribus diſtillatio, quæ horis triginta ſex perficitur. * In uulneribus contuſis, maximè capitis, ualet. Fallopius.

A *Aliud.*

℞. Terebinthinæ claræ ℔.j.ß.
Ceræ flauæ ℔.j.
Nucis moſchatæ, Caryophyllorum ana ʒ.j.
Cineris communis ℥.vj.

Ponantur ſimul in retortam lutatam, & fiat lento igne diſtillatio. Poſt diſtillationem ponatur in bocia cum capitello & recipiente: eique impone de lateribus tritis ℥. iv. & rurſus diſtilla: & habebis oleum coloris rubini. * Mirabile eſt in uulneribus neruorum: curat omnes catarrhos frigidos: prodeſt tuſsientibus, pectori inunctum, &c. Fallopius.

Aliud.

℞. Galbani ℔.ß.
Gummi hederæ ʒ.iij.

Terantur & miſceantur ſimul, & in uaſe diſtillationis ponantur: & aquam & oleum, quæ inde diſtillauerint, collige, & miſce ea cum

Olei Laurini ℥.j.
Terebinthinæ ℔.j.

& iterum diſtilla oleum, & aquam: deinde ſepara oleum ab aqua, & ſerua. * Confert paralyticis, reſolutis, ſurditati, memoriæ, &c. Arnoldus Villanou.

Aliud.

℞. Terebinthinæ claræ ℔.ij.
Olei lini ℔.j.
Reſini pini ℥.vj.
Thuris, Myrrhæ, Aloes
Maſticis, Sarcocollæ ana ℥.ij.
Macis, Croci, Ligni aloes ana ℥.ij.

Ponantur hæc omnia in retortam, diſtillentur primò lentiſsimo igne, & exibit aqua clara: paulo pòſt uerò ſequetur oleum rubicundum: tum augmenta ignem ſemper magis magiſq; intendendo ad finem diſtillationis. Quo facto, ſepara oleum ab aqua, & utrumque ſeorſim ſerua. Aqua ſuccedente tempore rubeſcit, & oleum acquirit rubini colorem. * Oleum ualet uulneribus, pręcipuè uerò partium neruoſarum, oſsium, uenarum: citò enim & ſine dolore conſolidat. Fallopius.

Aliud.

B ℞. Terebinthinæ ℔.j. Thuris, Maſticis, Myrrhæ, Sarcocollæ ana ℥.j. Aquæ uitæ ℥.viij.

Ponantur omnia in retortam lutatam, & diſtillentur in cineribus: & oleum ab aqua ſepara. * Curat & conſolidat breuiſsimo tempore ſine dolore omnia uulnera, præſertim capitis, claudendo eo uulnus, & in ſuperficie imponendo, &c. Idem Fallopius.

Aliud.

℞. Terebinthinæ ℔.j.
Euphorbij, Sulphuris ana ʒ.ß.
Salis ℥.j.
Olei ℔.j.

Coquantur per horas duas lento igni, colentur, & eo oleo calenti uulnus fouebis. Vulnera glutinat. Anton. Chalmeteus.

Balſamum pro uulneribus conglutinandis.

℞. Terebinthinæ ℔.j.
Galbani ℥.ij.
Gummi elenij ʒ.ij.
Gummi hederæ ℥.ij.
Thuris, Maſticis, Myrrhæ ana ʒ.ij.
Aloes, Xyloaloes
Galangæ, Cinnamomi
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ
Cubebarum ana ʒ.j.
Aquæ uitæ ℥.iij.

Simul per diem macerentur & noctem: poſtea bis diſtillentur: & oleum illud ſtillatitium tanquã balſamum pretioſum ſeruabis. Idem.

Balſamum ad paralyſim.

℞. Rad. ireos, rad. Ariſtolochiæ ana ℥.ij.
Conſolidæ maioris, Iuæ artheticæ
Herbæ paralyſis, Pimpinellæ
Rutæ, Saluiæ ana M.j.
Baccarum lauri, Baccarum iuniperi ana ʒ. vj.
Florum ſtœchados, Flor. roriſmarini ana P.j ß.
C Galangæ, Zedoariæ, Zingiberis, Caryophyllorum
Nucis moſchatæ, Cinnamomi ana ʒ.iij.
Ligni aloes ʒ.j.
Thuris, Maſticis ana ʒ.x.
Myrrhæ, Aloes, Sarcocollæ, Bdellij
Galbani, Ammoniaci ana ʒ.j.ß.
Caſtorei ʒ.ß.
Gummi elenij ℥.ij.
Diachylonis ireati ʒ. iij.
Aquæ uitæ ʒ.iiij.

Coniiciantur omnia in alembicum, & deſtillentur lento igni, donec liquor craſſus effluat, ueluti balſamum. Anton. Chalmeteus.

Balſamum ad articulorum dolores.

℞. Reſinæ terebinthinæ ℔.j.
Opopanacis, Galbani, Sagapeni ana ℥.ß.
Granorum iuniperi M.ij.
Thymiamatis ℔.j.

Igne primùm leui: mox auctiore: tandem uehementi deſtillentur. Rubeus.

Balſamum aliud.

℞. Reſinæ terebinthinæ ℔.j.
Thuris, Maſticis, Myrrhæ ana ʒ.ß.
Ladani, Nucis moſchatæ, Caryophyllorum
Galangæ, Zedoariæ, Carpeſij ana ℥.ß.
Fol. Daphnoidis P.j.
Succi ebuli, Succi cucumeris agreſtis ana ʒ.iij.

Rediguntur in puluerem, quæ redigi apta ſunt, omnibus deinde mixtis, deſtillatione excipitur aqua. Apum, ueſparum, canum rabidorum, & reptilium uenenoſorum ictibus, ſi inunguntur, plurimum conducens: magna autem utilitate Hydropicorum uentres inungi tradunt. Hieron. Rubeus.

Aliud.

℞. Reſinæ terebinthinæ ℔.ij.
Olei laurini ʒ.iij.
Cinnamomi, Spicæ ana ʒ.ij.
Caryophyllos. 50.
Folij ℥.ij.
Euphorbij, Baccarum lauri, Gummi hederę ana ℥.ß.
Galbani, Caſtorei, Cyperi ana ℥.vj.
Tegularũ bis coctarũ, in oleo cõmuni extinct. ℔.ß.

Ponatur hic tegularum puluis in fundo cucurbitæ, reliqua miſceantur, & ſuperponantur illi pulueri, appoſitoq; roſtrato pileo, ac rimis accuratè ſtipatis, igne leui adhibito, primò exibit aqua, quam ſeorſim ſeruare debemus: aucto mox igne, habebitur oleum, quod Balſami uires æquare creditur. Calidum enim & ſiccum eſt, & mirificè penetrat, frigidiſque omnibus morbis, neruorum præſertim apprimè conducens. Nam linguæ paralyſim, & oris, ac uirgæ, ad hæc epilepſiam; membrorum tremorem frigida ortum cauſa, dolorem dorſi, renum, artuumque potum, & illitum, plurimum iuuare ſcribunt: aduerſus morſum ſcorpionum, ſerpentum, canis rabidi, & uenenatorum, quæ uirus eiaculãtur utiliter adhibetur: eadem ratione, ſi quis hyoſcyamum,

 opium,

opium, cicutam, & uenena huiuſmodi ſumpſerit, hoc oleum, uino tepido hauſtum, & illitum, conducet: uocem amiſſam reſtituit, ſtrumis, & carni in ulceribus ſupercreſcenti reſiſtit: memoriam auget, occipite opportunè inuncto: ad ſurditatem facit, ad uteri dolores, ac dentium, quos frigiditas, aut flatus craſsiores pepererint. Quæ primo loco manauit aqua, melior cenſetur potu, ſed ſola non exhibenda eſt, quemadmodum neq; oleum, ſed cum aliquo liquore, morbis, quorum quærimus curationem, proprio. Hieron. Rubeus. A

Balſamus ſulphuris.

Ex ſulphuris floribus & Terebinthinato proprio menſtruo, in calore ſicco per aliquot dies digeſtis, extrahitur color inſtar rubini. Menſtruum ſeparatur, & remanet oleum ſulphuris rubicundiſsimum, quod circulari debet cum uino diſtillato, & alcoolifato. Et hoc modo balſamus ex ſulphure extrahitur: cuius guttulæ tres, aut quatuor exhibentur cum aqua hyſſopi ſuſpirioſis, & purulenta extuſsientibus. Quercetanus.

Balſamus Tartari.

℞. Tartari crudi ℔.ij.	Salis fæcum aceti ana ℥.iiij.
Salis petræ, Salis fuliginis	Calcis uiuæ ℥.vj.

Omnia minutiſsimè contuſa, iniiciantur in uas non uitreatum, ac ritè obturatum. Calcinentur xij. horarum ſpatio: calcinata ſoluantur in calida, ac per filtrum deſtillentur, poſt coagulentur, & deinceps calcinentur: ter denique calcinationes, ſolutiones, & coagulationes fiant. Tum iniiciantur omnia in alembicum, ſimulq́ue acetum deſtillatum infundatur, ut digitos quatuor ſupernatet. Deſtilletur acetum in bal. Mariæ, ac liquor dulcis emanabit. Tum infunde iterum acetum, ut deſtilletur, idq́; tandiu, dum non amplius ſit dulce, ſed acidum fiat, & quale prius infudiſti, per alembicum efferatur. Tunc omnia ualido igne deſtillato per retortam: & prodibit oleum feruentiſsimum, cuius uix ſatis prædicari utilitas poſsit. Hoc eodem modo, ſi uoles totum ſalem tartari per alembicum pelles: ex quo præſtantiſsimum, & ſaluberrimum oleum efficies. Quercetanus.

Balſamus Mercurij.

Sublimetur Mercurius toties cum ſimplici calce ouorum optimè præparata, donec omnino ſit extinctus. Huic mixturæ affunde acetum deſtillatum alcoliſatũ, ut ſupernatet quatuor digitos. Deſtilletur liquor à fæcibus quater, aut quinquies, donec Mercurius in puluerem rubicundiſsimum euadat: quem cum uini alcoole circulabis in pellicano per octo dies. Separato uini alcoole per alembicum remanebit in fundo balſamus Mercurij pretioſiſsimus, & dulciſsimus. Deſperata omnia ulcera, atq; etiam carunculam in ueſica ſanat, & uulneribus iſtis ſclopetariis ſummoperè conducit. Quercetanus. B

Balſamus & oleum Mercurij.

Balſamus fit ex Mercurio cum aqua calcis teſtarum ouorum & tartari: itemq́; oleum, ad fiſtulas, ulcera omnia, & calloſitates præſtantiſsimum. Idem.

Balſamus Martis.

Limaturæ Martis lotæ pluries cum muria, ſuperfundes acetum acerrimum, ut ſupernatet quatuor digitos: ponantur ſuper cineres calidos octo dierum ſpatio, quotidie mouendo materiam, & ſeparãdo acetum, quod colorabitur: & iterum nouum affundendo: idq́; tamdiu, donec acetum non amplius coloretur. Quo ad ignẽ euaporato, puluerem, qui ſubſidebit, ſumito, eumq́ue cum æquali portione ammoniaci ſublimato. Eundem ſublimatum toties ſuper fæcibus repones, iterumq́ue ſublimabis, donec rubini appareat color. Poſtea totum in aquam feruentem iniice, ut ſal diſſoluatur: tum apponendo ſtatim frigidam, ſubſidebit in fundo Martis balſamus, calcis Solis inſtar. Aqua autem ſeparetur, ac denuo recens affundatur, ut dulcis balſamus efficiatur. Hac etiam methodo conficies balſamum Veneris. Quercetanus.

Balſamum artificiale Fiorauanti.

℞. Terebinthinæ puriſsimæ ℔.j.	Galangæ, Caryophyllorum
Olei laurini ℥.iiij.	Conſolidæ min. Cinnamomi
Galbani ℥.iij.	Nucis moſchatæ, Zedoariæ
Gummi Arabici ℥.iiij.	Zingiberis, Dictamni albi ana ℥.j.
Olibani, Myrrhæ	Moſchi, Ambræ ana ʒ.j.
Gummi hederæ, Ligni aloes ana ℥.iij.	Aquæ ardentis optimæ ℔.vj.

Terenda terantur, miſceantur, & macerentur per dies nouem: inde calore cinerum eliciatur liquor: primò igni mediocri, deinde aucto, quouſque omnis liquor emanauerit: oleum ab aqua ſeparetur, & ſeruetur ad uſum. Ad uulnera capitis potiſsimum ualet, aliaq́ue infinita.

Balſamum Vigonis. C

℞. Olei omphacini ℔.ij.	Nucis moſchatæ, Cubebarum ana ʒ.ij.
Styracis calamitæ, Ladani, Croci	Gummi eleni ℔.j.
Thuris maſculi, Gummi Arabici, Rubeæ tinctorum	Myrrhæ, Bdellij ana ℥.j.
Gummi hederæ, Aloes ſuccocitrini, Maſticis	Sagapeni, Ammoniaci
Caryophyllorum, Galangæ, Cinnamomi	Opopanacis ana ʒ.x.

Terantur omnia & cum oleo miſceantur, roſtrato pileo cucurbitæ impoſito, ſtipatiſq́; optimè rimis, initio ad horas xij. ignis ſit lentus: inde quibuſlibet ſex horis augendo, totus humor deſtillet: quem humorem fæcibus tritis denuò affundes, & deſtillabis: idq́; tertia uice. Hoc oleũ Balſami uires, ac notas omnes habet. Nam doloribus à morbo Gallico mirificè opitulatur: Epilepſiæ quoque, ſi ſutura coronalis ungatur, & triginta diebus cum modico uini, & pulueris pęoniæ, ad cochlearis menſuram ſumatur: quæ forte quantitas maior uideri poteſt, quàm deceat, tametſi eadem mẽſura, quartana laborãtibus præbeatur, quatuor uicibus, imò ad dimidiam unciam, cum uino generoſo, iis, qui cor, & pulmonem roborare, ac exhilarare ſtudent: frigidis omnibus affectibus conducit: & pannus purpureus hoc liquore madefactus, ſi ad tempora adhibeatur: hemicraniæ, uertigini, ſtipationi uenarum cerebri plurimum conducit: uulneribus item recentibus, ſurditati, conuulſioni, reſolutioni, & huiuſmodi frigidis morbis.

Balſamus Pæti pretioſus, ſarcoticus.

℞. Viſci herb. Pæti, Viſci conſol. maior ana ℥.iiij.	Pomorum Vlmi ʒ.iij.
Olei terebinthinæ ℔.j.	Acinorum populi arb. ℥.iiij.
Flor. Hyperici, flor. Verbaſci ana M.ij.	Spiritus uini ℔.j.ß.

Digerantur in fimo equino, uel relinquantur in calido hypocauſto, in uaſe uitreo optimè clauſo, per menſem integrum, deinde exprimantur, & colentur, adde

Thuris, Maſticis	
Myrrhæ ana ʒ.ij.	Mumiæ ʒ.vj.
Sanguinis drac. ʒ.ß.	Terebinthinæ ℔.ß.
	Benioini ʒ.j.

Circulentur ſimul in pellicano octo dierum ſpatio, deinde moderato calore deſtilletur uini ſpiritus, & remanebit in fundo pretioſus balſamus. Quercetanus.

Balſa-

A

Balſamum optimum.

℞. Myrrhæ, Aloes hepaticæ, Nardi Indicæ — Maſticis, Styracis calamitæ, Gummi Arabici ana ʒ.ij.
Thuris albi, Sanguinis draconis, Croci — Ladani, Caſtorei ana ʒ.ij.ß.
Mumiæ, Opopanacis, Bdellij — Moſchi ʒ *ß*.
Carpobalſami, Ammoniaci, Sarcocollæ — Reſinæ terebinthinæ ad pondus omnium.

Deſtillet oleum, ut ars poſtulat. Corroborat, ipſius uires reſtituendo: cadauera à putredine præſeruat: febrium rigores pellit, ſi ante acceſsionem, eo tepente, ungatur ſpina. In uteri ſtrangulatu, epilepſia, & huiuſmodi alijs morborum generibus cum uino odorato præbetur: melancholicis quoque, & iis, qui abſque cauſa triſtantur, languidiſq; ſunt uiribus, & bello debilitati, ac laſsitudine laborant. Petrus Aponenſis.

Balſamus Hypericonis ſimplex.

℞. Flor. Hypericonis minutatim conciſorum ℔.ij, Olei terebinthinæ ℔.j. Vitel. ouorũ, num. xx. aquæ uitæ ℔.ß. mixtis omnibus putrefiant in fimo calenti per menſem integrum: pòſt exprimantur, & ponantur ad Solem per duos menſes. Quercetanus.

Balſamus Hypericonis compoſitus.

℞. Flor. Hyperici ℔.j. — Olei terebinthinæ ana ℔.*ß*.
Viſci rad. ſymphyti maior. ʒ.iiij. — Aquæ uitæ ℔ j.
Florum chamæmeli — Thuris, Myrrhæ ana ℥.ij.
Florum Verbaſci ana P.ij. — Maſticis, Mumiæ ana ʒ.ij.
Olei ouorum — Sacchari rubri ℥.vj.

Putrefiant ſimul in uaſe accuratè occluſo in fimo per menſem: deinde exprimantur, & circulentur in Balneo per triduum: tum demum lentiſsimo calore decoquantur ad Balſami conſiſtentiam. Idem.

Balſamus Viſci pomorum.

Balſamus uiſci pomorum eadem methodo fiet, ut Balſamus Hypericonis ſimplex: uel cum oleo oliuarum priùs depurato in Balneo. Idem.

B

Balſamus Viſci pomorum compoſitus.

℞. Foliorum uiſci pomorum minutatim conciſorum ℔.ij. inijce in matratium uitreum, addendo
Acinorum populi arboris ℔.*ß*. — Olei Terebinthinæ ℥ vj.
Olei axungiæ taxi — Olei lumbricorum ℔ ij.ß.
Olei butyri ana ℥.iiij. — Vini albi generoſi ℔.ij.

Digerantur omnia rectè occluſa in fimo calidiſsimo per duos menſes: pòſt prælo exprimantur: tum circulentur, & ad ignem lentiſsimum decoquantur ad liquorum conſumptionem. Ad dolores ſedandos nullum præſtantius inueniri medicamentum poteſt. Quercetanus.

Oleum Diuinum.

℞. Sanguinis humani, Spermatis ceti — Moſchi ℥.j.
Medullæ tauri ana ℔.j. — Cineris oliuarum ℥.ij.

Miſce & deſtilla per retortam: & primùm manabit aqua alba: mox oleum citrinum: demum oleum rubrum, maximarum uirium: cuius guttula una aut altera exhibita ferè mortuos reſuſcitare facit. Fiorauantus.

Oleum ad capitis dolorem à cauſa frigida.

℞. Reſinæ terebinthinæ ℔.j. — Caryophyllorum, Galangæ
Maſticis, Cinnamomi — Zedoariæ, Ladani ana ʒ.j.ß.
Nucis moſchatæ ana ʒ.j. — Succi ebuli, ſucci Cucum. ſyl. ana ℥.j.

Terenda terantur, & uitreis organis deſtillentur ſ.a. Rubeus.

Oleum optimum ad memoriam augendam.

℞. Aquæ ex flor. Roriſmarini ℔.j. — Moſchi ℈ ß.
Nucis moſchatæ, Caryophyllorum — Piperis longi ℥.j.
Granorum Paradiſi, Cinnamomi — Croci ℥ iij.
Cubebarum, Macis, Zingiberis ana ℥ j. — Galangæ ʒ.ij.

C Terantur, quæ teri poſſunt, miſceantur & macerentur per dies tres in loco aliquo calido: inde calore cinerũ deſtillentur, augendo ignem donec fæces comburantur. Huic deinde aquæ adde aquæ ex foliis Roriſmarini ℔.j. & coquantur ſimul in uaſe uitreo ad ignem, donec dimidia pars fuerit conſumpta. Quo facto, adde
Olei ueteris ℔.j. — Sinapi ℥ vj.
Olei de Been ℥.j. — Olei ſeſamini, Olei hypericonis, Olei Citri
Euphorbij, Caſtorei ana ʒ.iiij. — Olei Spicæ, Olei de Zibetto ana ʒ.ß.

Miſceantur omnia in cucurbita uitrea optimè obturata, & macerẽtur ad Solem per menſes tres: & erit factũ. Amiſſam memoriam mirabiliter reſtituit, ungendo cum eo caput totum, & ſtomachum, ueſperi, cum itur dormitum. Fiorauantus.

Oleum ad paralyſin.

℞. Terebinthinæ ℔.ij. — Macis, Styracis ana ʒ.j.
Laterum antiquorum in oleo Iaſmino extinct. q.ſ. — Belzoini ʒ.ß.

Fiat deſtillatio in alembico uitreo. Tres fluent liquores, quorum tertius erit optimus. Rubeus.

Aliud cuiuſdam Eremitæ.

℞. Olei è coſto, è nucibus ana ʒ.iij.ß — Pinguedinis uiperarum ℥.iij.
Pinguedinis uulpis ℔.ß. — Primulæ Veris uirentis. Saluiæ uirentis ana ℔.ß.

Herbas contuſas cum pinguedinibus, miſce cum oleis, addendo
Caſtorei ʒ.ß. — Piperis, Pyrethri, Euphorbij ana ʒ.iij.
Reſinæ Terebinthinæ ℔.j. — Vini optimi ℔.ij.ß.

Macerentur omnia: inde deſtillentur, cumq; tres liquores emanent, poſtremus omnium efficaciſsimus habetur. Guainerius.

Aliud ad idem.

℞. Galbani, Gummi hederæ ana ℔.ß. — Terebinthinæ ℔.ij.
Olei Laurini ʒ.ij. — Deſtilla: & tertio liquore utere.

Oleum ad paralyſin & contracturas præcipuum.

℞. Olei hypericonis ℔.j. — Olei ſpicæ ʒ.j.ß.
Terebinthinæ ℔.ß. — Granorum iuniperi ℔.ß.
Olei Laurini ʒ.iiij. — Caſtorei ℥.j.

Euphorbij ℥.ij.
Caryophyllorum, Macis
Nucis moſchatæ, Cinnamomi ana ℥.j.ß.
Florum lauendulæ, flor. Saluiæ
Flor. lilij conuallij ana M.ij. A
Maſticis, Myrrhæ, Thuris ana ℥.ij.
Mumiæ ℥ j.ß.
Pingued. taxi ℥.iij.

Digerantur omnia per menſem in fimo, deinde deſtillentur in alembico æneo ſecũdum artem. Hoc oleo inungantur membra paralytica, & contracta. Eſt enim medicamentum efficaciſsimum. Quercetanus.

Oleum benedictum Fiorauanti.

℞. Albuminum ouorum ad duritiem coctorum ℥.xij. Terebinthinæ claræ ℥.xiiij. Myrrhæ electæ ℥.iij. Miſce & deſtillentur in retorta, primò calore leui, deinde aucto, quouſq; omnis liquor manauerit. Oleum ab aqua ſeparetur, & ſeruetur in uaſe uitreo, optimè obturato. Valet ad omnis generis uulnera, præſertim capitis, neruorum, &c.

Oleum philoſophorum.

℞. Terebinthinæ claræ ℥ xviij. Ceræ flauæ ℥.xij. Cineris titium ℥.vj.
Miſce & calore cinerum per retortam deſtillentur. Confert uulneribus: tuſsi, catarrho, uermibus: laterum puncturis. Fiorauantus.

Oleum ad fiſtulas, optimum.

℞. Antimonij ℥.iij. Mercurij ſublimati ℥.i.ß. Mellis ℥.vj.
Mixtis omnibus, ut artis eſt, deſtillentur per retortam uitream, mediocri igne: exibit oleum ad calloſa, & maligna omnia ulcera, fiſtulas, cancrum, & gangrænam curandam præſtantiſsimum. Quercetanus.

De Pulueribus, Sectio XX.

PVLVERES Arabibus Suffuf dicuntur. Quòd ſi puluis ex uariis aromaticis rebus (quas Species peculiariter uocant) conſtet, Tragea dicitur, ſiue illa ſit craſsius, ſiue tenuius trita. Differunt Species & B Pulueres, ſicut compoſitum & ſimplex. Sunt enim ſpecies, pulueres compoſitorum medicaminum mixti, ſed nondum humida aliqua materia uniti. Cæterùm

- Pulue*rum alij*
  - Intrinſecus, *Vide in ſeq. ſignum A.*
  - Extrinſe*cus applicãtur, q ex uariis commiſcentur medicamẽtis ſimplicibus: atq; uel alterantibus qualitate*
    - Prima. *Vide in ſeq. ſignum B.*
    - Secun*da. Sic alij*
      - Aſtringunt: *ut*
        - Puluis conſtringens, Galeni.
        - Puluis alius eiuſdem.
        - Crocus Martis, *&c.*
      - Abſtergũt
        - Dentes: *ut*
          - Puluis ad dentifricia.
          - Alius.
          - Alius, *&c.*
        - Cutim *in*
          - Toto: *ut*
            - Puluis cõtra ſcabiẽ commun.
            - Alius, Nicolai.
          - Parte, *uidelicet capite: ut*
            - Puluis cephalicus Lucij.
            - Alius Galeni.
            - Alius Xenocratis.
            - Alius Triphonis, *&c.*
      - Incarnant: *ut* Puluis incarnans.
      - Cicatricem *inducunt: ut*—Puluis ad cicatricem inducendam, *&c.*
      - Carnem *auferũt: ut*
        - Puluis cauſticus Galeni.
        - Alius eiuſdem.
        - Alius carnis excreſcentiàs minuens.
        - Præcipitatum Ioannis de Vigo.
        - Mercurius præcipitatus.
        - Aurum præcipitatum.
      - Strumas *diſſoluunt.* Puluis ad ſtrumam.
      - Dolorem *mitigãt: ut*
        - Puluis ad capitis dolorem ex frigore.
        - Puluis ad capitis dolorem ex calore.
        - Puluis ad capitis dolorem à uaporibus.
        - Puluis ad dolorem lateris, *&c.*

A. Intrin-

- *A.* Intrinſecus ſumuntur. atque horum alij
  - Alterãt qualitate
    - Prima. *Sic*
      - Calefaciunt
        - Caput: *ut*—Tragema ad morbum capitis.
        - Pectus: *ut*—Puluis ad Tuſsim.
        - Cor: *ut*
          - Puluis contra peſtem.
          - Puluis de bolo.
          - Puluis griſeus Cæſaris.
          - Puluis rubeus Cæſaris, *&c.*
        - Stomachum: *ut*
          - Tragema ad ſtomach. frig.
            - Primum.
            - Secundum.
            - Tertium.
          - Puluis imperialis.
          - Puluis ad iuuandam concoctionem.
          - Species inciſæ, ſaccharo obductæ.
          - Tragea groſſa.
          - Puluis ad flatus ſtomach.
            - Primus.
            - Secundus.
            - Tertius.
          - Puluis aromatum, *&c.*
        - Hepar: *ut*—Tragema ad hydropem, *&c.*
      - Refrigerãt
        - Stomachũ: *ut*—Tragema ſtomachũ adſtrigẽs, *&c.*
        - Hepar: *ut*—Tragema ad hepar calidum, *&c.*
    - Secũda. *Sic alij*
      - Aſtringunt: *ut*
        - Puluis ad conſtringendum os ſuperius uentriculi.
        - Puluis ad uomitum & fluxum uentris, *&c.*
      - Menſes *& urinã mouent: ut*
        - Puluis ad menſium prouocationẽ.
        - Puluis ad urinas mouendas, *&c.*
      - Calculum *frangunt.* Puluis ad calculum.
      - Venerem *ſtimulant: ut*—Tragema ad ſtimulandam Venerem.
      - Partum *prouocant.* Puluis partum prouocans. Alius.
      - Conſolidant: *ut*
        - Puluis pro ulceribus gutturis.
        - Tragema ad pnlmones exulceratos.
      - Diſſoluunt *ſanguinem concretum: ut*—Puluis contra caſum.
      - Impinguant: *ut*—Puluis impinguans.
      - Dolorem ſedant: *ut*—Puluis ad ſuppoſitoria dolorem ſedans.
  - Purgant
    - Humores
      - Simplices
        - Bilem: *ut*
          - Puluis rhabarbari.
          - Puluis uiolarum.
        - Pituitã: *per*
          - Nares: *ut*
            - Puluis ſternutatorius.
            - Puluis ad naſalia.
          - Aluũ: *ut*
            - Puluis è turbith.
            - Puluis alius Auicennæ.
        - Melancholiam: *ut*—Puluis ſenę præparatę, *&c.*
        - Aquam: *ut*—Puluis ad hydropem.
      - Compoſitos: *ut*
        - Puluis laxatiuus magiſtralis.
        - Puluis laxatiuus alius, *&c.*
        - Laudanum mercuriale.
        - Hydrargyrum coralliorum.
    - Fæces, *&c. ut*
      - Puluis contra lumbricos.
      - Puluis ad ſuppoſitoria communia.
      - Puluis ad ſuppoſitoria ſicca.
      - Puluis ad ſuppoſitoria auctior.

- ℞. Prima. *Sic alij*
  - Temperati
    - Capitales: *ut* Puluis capitalis temperatus, *&c.* A
    - Cordiales: *ut* Puluis pro epithemate cordis temperatus, *&c.*
  - Intemperati. *Sic*
    - Calefaciunt
      - Caput: *ut*
        - Puluis capitalis calidus.
        - Puluis ad calefaciendum caput, alius.
      - Cor: *ut*
        - Puluis pro epithemate cordis cal.
        - Puluis aduerſus peſtem.
      - Ventriculum: *ut*
        - Puluis ad uentriculum, calefaciendum.
        - Puluis ad uentriculum calefaciendum & conſtringendum, *&c.*
        - Puluis ad flatus diſcutiendum, *&c.*
      - Hepar: *ut*—Puluis pro epithemate hepatis calefaciens, *&c.*
    - Refrigerant
      - Caput: *ut*—Puluis ad phrenitidem, *&c.*
      - Cor: *ut*
        - Puluis pro epithemate cordis refrigerans. B
        - Puluis aduerſus peſtem refrigerans, *&c.*
      - Hepar: *ut*—Puluis pro epithemate hepatis refrigerans, *&c.*

De Pulueribus intrinſecus ſumendis.

DE PVLVERIBVS CALFACIENTIBVS & ſiccantibus caput.

℞. Cranei ℥ iv.
Cineris cuculi
Hirundinis ana ℥ ij.
Cineris priapi tauri, uel Caſtorei ℥ ß.
Galangæ ʒ. ß.
Sacchari, quantum ſatis eſt.
Miſce, & fiat puluis. * Detur manè ſorbendo parum uini albi diluti aqua betonicæ uel gallitrici. Rondelet.

Puluis epilepticus.

℞. Seminis pæoniæ
Viſci quercini ana ʒ. ij.
Cardamomi ʒ. j.
Cantharidum præparatarum ℈. ij.
Pulueriʒentur omnia, & cum melle conficiatur bolus. Hieronymus Mercurialis.

Puluis contra morbum caducum, regis Daniæ.

℞. Cranij hominis furis ſuſpenſi, toſti ac triti ʒ. j   Sem. Pæoniæ Gr. iij.
Miſce, & fiat puluis. Detur cum aqua lauendulæ ad quantitatem unius cochlearis ægroto tempore matutino. Poſtero & tertio die fac idem.

Puluis epilepticus noſter.

℞. Coriandri præparati, Sem. ſinapis
Nucis moſchatæ ana ℥ ß.
Sem. Pæoniæ ʒ. vij.
Diptamni albi ʒ. ij. C
Fiat puluis. Contra epilepſiam puerorum ualet.

Alius noſter.

℞. Cranei hominis, Coralli rubri, Sem. pæoniæ ana ʒ. j.
Miſce, & fiat puluis, de quo detur tribus uicibus, mane, meridie, & ueſperi, cũ brodio, uel aqua appropriata.

Alius.

℞. Cranei hominis, ſem. Pæoniæ, Sem. gallitrici, uel radic. eius, Radic. tormentillæ.
Miſce, & fiat puluis. Doſis ʒ. j. cum brodio pulli, ſemel in ſeptimana, præcedenti purgatione cum pilulis cochiis. Probatum. Angelus de Tarento.

DE PVLVERIBVS CALFACIENTIBVS PECTVS.

Puluis ad tuſſim.

℞. Amygdal. dulcium, Sacchari ana ℥. ij.   Semin. fœniculi ℥. j.
Tere. Da cum Iulapio uiolato, & aqua adianti. Confert tuſsi & thoracis dolori. Meſues.

DE PVLVERIBVS CALFACIENTIBVS COR.

Puluis contra peſtem.

℞. Rad. Tormentillæ, Dictamni, Tunicis
Scabioſæ, rad. Bugloſſæ ana ℥ ß.
Sem. Citri, Acetoſæ ana ℥ ß.
Coriandri præparati ʒ. ij.
Roſarum rubrarum ʒ. j.
Sem. Portulacæ ʒ. ij.
Raſuræ Eboris ʒ. ij.
Coralli albi, rubri, ana ʒ. j. ß.
Terræ ſigillatæ ℥ ß.
Boli Armeni ℥. ij.   Miſce, & fiat puluis.

Puluis beʒoarticus.

℞. Boli Armeni ℥ ij.
Roſarum rubrarum ʒ. j.
Seminis Acetoſæ, ſem. Citri mundati
Cornu cerui uſti, ſemin, Rutæ, Doronici Romani
Carabæ, Sem. Cardui benedicti ana ℈. iv.
Coralli utriuſque, Ligni aloes, Serici crudi
Omnium Santalorum, Margaritarum perforat.
Oſsis cordis ceruini ana ʒ. j.

Spec.

A Spec. diamarg. frigid. Tormentillæ, Dictamni
Tunicis, Scabioſæ, Coriandri
Terræ ſigillatæ ana ʒ.ij.
Caphuræ ℈ ij.
Ambræ ℈.ij.
Croci G.xv. Moſchi ℈.iv.

Fiat puluis. Meſues.

Puluis griſeus Cæſaris, contra peſtem.

℞. Rad. Pimpinellæ, rad. Gentianæ
Rad. Tormentillæ, rad. Serpentariæ ana ℥.j.
Rutæ, Abſinthij, Nucum iuglandium, Granorũ iuniperi, Aceti roſarum, Theriacæ electæ ana ℥.j.

Miſceantur omnia ſimul: quidam addunt Caſtorei ℥.ß. Datur ʒ.ß. ad præſeruandum. Auguſtani.

Puluis rubeus Cæſaris, contra peſtem.

℞. Myrrhæ electæ, Croci ana ʒ.j.
Oſsis de corde cerui ℈.ij.
Cornu cerui ʒ.ij. (ana ʒ.ij. ℈.ij.
Dictãni Cretici, Tormẽtillæ, Pimpinellæ, Gẽtianæ
Zedoariæ, Zingiberis ana ʒ. iij.
Sulphuris uiui, Boli armeni ana ℥.ß.
Caphuræ ℈. iiij.
Theriacæ Andromachi, Mithridatij opt. ana ʒ.vj.

Fiat omnium puluis aſpergendo aquæ uitæ modicum, ut eſt artis. Datur ut ſupra. Auguſtani.

Puluis electuarij de bolo.

℞. Santalorum omnium, Galangæ, Ligni aloes
Cinnamomi, Coralli rubri, Roſarum rubrarum
Sem. Melonum ana ʒ.ß.
Radicis Tunicis, Tormentillæ ana ʒ.iij.
Raſuræ Eboris, Cornu cerui ana ʒ.ß.
Nucis Moſchatæ n. j.
Maceris, Cubebarum ana ʒ.j.
Aniſi, Marathri, Zingiberis ana G.xv.
Sem. Acetoſæ, ſem. Citri, Iuniperi, ſem. Coti
Caryophyllorum ana ʒ.ß. Boli Armeni ʒ.ij.

Fiat puluis. * Doſis ad peſtem ʒ.ij. cum aquæ roſarum ℥.ij. Vini ℥ ß.

Puluis præſeruatiuus in peſte.

℞. Rad. Angelicæ, rad Gentianæ
Rad. Zedoariæ, rad. Tormentillæ
B Rad. Pimpinellæ, rad. Valerianæ, Rad. Oſtrutij
Rad. Ariſt. rot. rad. Dictamni Cretici
Rad Zingiberis, herb. Cardui benedicti
Herb. Scordij, herb. Rutæ, florum Calendulæ
Sem. Acetoſæ, ſem. Citri ana ʒ.iij.
Croci, Myrrhæ, Coralli rubri præparati
Cornu cerui præp. Caphuræ ana ʒ.ij.
Oſsis de corde cerui ʒ.j.
Boli Armeni, Terræ Sigillatæ
Flor. Sulphuris ana ℥.ß.
Theriacæ Andromachi ℥.ß.
Mithridati ℥. j.

Fiat puluis, cui aſpergatur modicum Aquæ uitæ, ſecundum artem. Doſis ad præſeruandum, quantitas auellanæ cum aceto, manè. Ad curandum datur à ʒ.j. ad duas. Adamus Lonicerus.

Puluis præſeruatiuus pro familia, eiuſdem.

℞. Rad. Gentianæ, rad. Valerianæ, rad. Ariſt. rot.
Rad. Oſtrutij, rad. Pimpinellæ, rad. Tormentillæ
Herb. Rutæ, herb. Cardui benedicti
Cubebarum ana ℥. j.
Granorum iuniperi ℥. ij.
Boli Armeni ℥. j. Aloes ʒ.ij.

Fiat puluis. Doſis manè, quantitas nucis moſchatæ cum aceto.

Antidotus Saxonica, uulgò Deß Hertzogs von Sachſen puluer.

℞. Rad. Valerianæ ℥.ß.
Rad. Vrticæ urentis, Enterneſſel ℥.j.
Rad. Vincetoxici ſeu Chelidoniæ ℥.j.
Rad. Polypodij, rad. Altheæ
Rad. Angelicæ ſatiuæ, & ſylueſtris ana ℥.ij.
Cort. rad. Laureolæ, Kellershals wurtzel ℥.j.ß.
Baccarum herbæ Paris dictæ, uulgò Wolffsbeer vnd Einbeer. Num. xxvj.

Radices incidantur, & affundatur iis acetum acerrimum, ut ſuperemineat, ad digiti unius altitudinem, in olla uitreata, bene lutata. Bulliant ad lentum ignem mediocriter. Hinc detecto operculo effundatur acetum reſiduum omne, & radices exiccentur. Exiccatæ radices pulnerizentur, additis granis herbæ Paris dictæ Num. xxvj. Fiat puluis, qui reſeruetur uſui per ſe uel cum melle. Doſis in adultis ʒ.j. In debilibus, & pueris ℈.ij. Antidotus hæc à Cl. Medicis Ioanne Moibano, Ioan. Cratone, & Geſnero deſcribitur. Nominis id habet, quia à Ruſtico quodam, qui eius uſum contra peſtem, & uenena ſecretiſsimum habuit, olim Duci Saxoniæ communicata fuit, qui poſtmodum in ſecretis eandem habuit, & aliis Principibus communem fecit.

C *Puluis contra periculoſos, & peſtiferos morbos puerorum.*

℞. Oſsis unicornis, Coralli rubri, Succini albi, Margaritarũ, Ramentorũ auri, Vngulę alcinę ana ęqual. port. Hæc omnia in mortario contrita miſceantur ſimul, in morbis calidis cum aqua roſacea, in frigidis uerò cum aqua lauendulæ detur. Exhibetur autem ad menſuram cochlearij. Ranzouius.

Puluis contra toxicum, & omne uenenum Medici antiquioris Regis Angliæ.

℞. Pimpinellæ, Rad. tormentillæ, Cinnamomi ana ℥.ß.
Ligni aloes, Granorum iuniperi, Zingiberis ana ʒ.j.

Interdum additur

Cardui benedicti, Angelicæ ana ʒ.ß.

Fiat ex his omnibus puluis ſubtilis, & occluſus in pixide uſui bene ſeruetur.

Puluis alexipharmacus præſtantiſsimus, & multis experimentis comprobatus, contra uulnera uenenata ſclopetica.

℞. Rad. Aſclepiadis ℥.j.
Valerianæ, Tormentillæ ana ℥.ß.
Polypodij querc. ℥.ij.
Angelicæ ſatiuæ ℥.iiij.
Angelicæ ſylu. Altheæ ana ℥.ij.
Vrticarum ℥.j.
Thymelęæ ℥.j.ß.
Scabioſæ, Valerianæ min. ana ℥.ß.

Radices omnes euellantur intra 15. Augusti, & 8. Septembris, quæ poſtea incidantur, ac reponantur in ollam uitream ſigillatam cum ſufficiente quantitate aceti: atq; ita 12. horas macerentur, pòſt coquantur ſpatio horæ unius cum dimidia. Effuſo tum aceto exiccentur, donec in puluerem redigi queant. Contuſis omnibus, adde acinos herbæ paris numero 12. cum eiuſdem foliis 36, fiatque puluis: cuius doſis eſt ʒ. j. cum uino albo, Ioſephus Quercetanus.

DE PVLVERIBVS CALEFACIENTIBVS ſtomachum.

Puluis ligni aloes.

℞. Ligni aloes ℥.ß. Galliæ aur. j.ß. Sacchari albi ℥.j.ß.

Potatur ʒ.iij. cum miua. Ventriculi humiditatem immodicã ſiccat, flatus diſſoluit, coctionem iuuat. Meſues.

Puluis

Puluis ligni Aloes alius. A

℞. Ligni aloes ʒ.iij.
Cardamomi, Menthæ ſiccæ, Spicæ
Marrubij, Cyperi, Corticis citri ana ʒ.ij.
Galliæ, Schœnanthi ana ʒ.j.
Maſtichis, Aniſi, Apij ana ʒ.ij.
Sacchari ad pondus omnium.

Cor & uentriculum roborat, oris odorem commendat, coctionem iuuat. Meſues.

Puluis Diarrhodon.

℞. Trochiſcorum Diarrhodon, Maſticis ana ʒ.iij.
Succi Menthæ ſiccæ, Ligni aloes ana ʒ.ij.ß.

Da ℥.j. cum uino odorifero. Intemperiem uentriculi frigidam corrigit: ob id dolorem inde natum ſanat, ipſumque roborat. Meſues.

Puluis optimus cum cibo ſumendus.

℞. Semin. Leuiſtici, ſem. Amomi
Sem. Ameos, ſem. Cardamomi
Sem. Aniſi, ſem. Apij, ſem. Rutæ
Flor. Origani, Semin. Anethi
Sem. Carui, ſem. Fœniculi
Zedoariæ, Semin. Cimini, Saluiæ
Calamenthi, Thymi, Betonicæ
Semin. ſileris montani, Piperis long. & nigri
Hyſſopi, Serpilli, Semin. Petroſelini ana ℥.ij.
Pyrethri, Liquiritiæ
Nucis moſchatæ ana ℥.ß.
Cinnamomi ℥.j.
Caryophyllorum, Galangæ, Croci ana ʒ.j.
Pulegij ℥.ij.ß.

Pulueriſentur omnia, & ſumantur cum omni cibo. Cerebrum purgat: contra uertiginem ualet: uiſum conſeruat: amiſſum reſtaurat: bonam digeſtionem facit: inteſtinorum uentoſitates expellit: appetitum amiſſum reſtaurat: conualeſcentibus & frigidis morbis mirificè ſubuenit: pectoralia confortat. Stockſtaldus.

Puluis pro condiendis cibis.

℞. Cinnamomi electi ʒ.ij.
Zingiberis ℥.j.
Piperis longi, Granorum paradiſi
Galangæ ana ʒ.ij.
Cardamomi, Nucis moſchatæ ana ℥.j.
Caryophyllorum, Macis ana ʒ.ß.
Croci orient. ʒ.iij.
Sandali rubri, Roſ. rub. ana ʒ.j.

Miſce, & fiat puluis. B

Species ad carnes, & piſces.

℞. Cinnamomi ʒ.j.
Zingiberis ℥.x.
Piperis longi, Granorum paradiſi
Galangæ ana ʒ.ij.ß.
Cardamomi ℥.j.℈.j.
Nucis moſchatæ, Macis ana ℥.j.
Croci ℥.ß.
Sacchari albi ℔.j.

Miſce, & fiat puluis. Bertholdus.

Tragea optima.

℞. Sem. Aniſi, ſem. Fœniculi
Sem. Carui, ſem. Cimini
Sem. Apij, ſem. Petroſelini
Betonicæ, Calamenthi
Hyſſopi, Pulegij ana ʒ.j.
Piperis longi
Spicæ, Maſticis
Olibani, Salis gemmæ ana ℥.ß.
Sem. Ruthæ, Euphraſiæ
Sem. Meliſſæ, ſem. Baſiliconis
Squinanthi ana ℈.ß.
Liquiritiæ, Cardamomi, Galangæ ana ℥.ß.

Fiat puluis. Vtatur in cibis, contra malam digeſtionem, uentoſitatem ſtomachi, uiſus defectum, uertiginem, oblinionem, & calculum. Si placet adde ſacchari q. ſ. eſt.

Alia.

℞. Cinnamomi, Zingiberis ana ℥.ß.
Coriandri præparati ʒ.j.
Nucis moſchatæ, Caryophyllorum
Macis, Galangæ
Santali rubri ana ʒ.ij.
Sacchari ℔.j.ß.

Fiat tragea.

Alia.

℞. Confect. fœniculi, confect. Aniſi
Confect. Carui, confect. Coriandri
Glycyrrhizæ raſæ, inciſæ
Semin. Siſami ana partes æquales.
Galangæ, Zingiberis
Piperis longi inciſorum ana parum.

Miſceantur. C

Alia.

℞. Confect. Aniſi ʒ. viij.
Confect. Fœniculi, confect. Coriandri
Confect. Carui ana ℥.iiij.
Glycyrrhizæ raſæ & inciſæ ʒ. viij.
Zingiberis inciſi ʒ.iiij.
Calami aromat. inciſi ʒ.ij.
Galangæ, Zedoariæ ana ʒ.j.

Miſce.

Alia communis.

℞. Sacchari ℔.v.
Zingiberis inciſi ℥.iij.ß.
Zingiberis pulueriʒati ℥.iij.ß.
Cinnamomi inciſi ℥.j.ß.
Caryophyllorum, Macis, Nucis moſchatæ ana ʒ.ß.
Confect. aniſi ℔.j.

Miſce & fiat tragea.

Tragea rubra.

℞. Cinnamomi ℔.j.
Zingiberis albi quart.j.
Caryophyll. ʒ.j.
Nucis moſchatæ, Macis ana ʒ.j.
Piperis longi, Galangæ ana ʒ.j.
Granorum paradiſi ʒ.ß.
Cardamomi ʒ.ß.
Sacchari ℔.iiij.
Croci in uino ſublimato per diem & noctem infuſi ʒ.j.

Miſce, & fiat puluis ſecundum artem.

Species pro Tragea ſimplici.

℞. Cinnamomi inciſi
Zingiberis inciſi ana ʒ.j.
Zingiberis pulueriʒati ʒ.ß.
Caryophyll. inciſorum ℥.j.ß.
Aniſi integri ʒ.ß.
Macis parum.
Sacchari ℔.j.
Miſce.

Puluis pro Tragea communi.

℞. Nucis moſchatæ, Coriandri præpar. ana ℥.ij.
Cinnamomi ʒ.j.

Caryo-

A Caryophyllorum ʒ.j.
Macis ʒ.ß.
Sacchari ℥.vj.
Miſce, & fiat tragea.

Tragea pro mulieribus in puerperio.

℞. Cinnamomi electi ʒ.ij.
Macis, Nucis moſchatæ ana ʒ.j.
Coriandri præparati ℈.j.
Spec. clareti ℥.ß.
Miſce: de quo ex ʒ.vj. uel viij Sacchari ℔.ß. addendo macis integræ ʒ.ij.

Tragea groſſa communis pro ſtomacho & capite.

℞. Confect. Fœniculi dulcis ℥.j.ß
Coriandri præparati ℥.ij.
Semin. Aniſi
Semin. Carui ana ℥.ß.
Piperis Longi ʒ.ij.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ ana ℥.ß.
Zingiberis ℥.iij.
Glycyrrhizæ raſæ & inciſæ q.ſ.
Incidantur ſpecies, & miſceantur. Poteſt addi cinnamomi ℥.j.

Tragea nobilis pro ſtomacho, capite, pectore, & hepate.

℞. Cinnamomi ℥.j.
Zingiberis, Galangæ, Aniſi ana ʒ.ij.
Caryophyllorum, Macis, Cubebarum ana ʒ.j.
Nucis moſchatæ ʒ.iij.
Liquiritiæ ʒ.iij.ß.
Sacchari q.ſ. Miſce, & fiat tragea.

Alia.

℞. Spec. Aromat. roſ.
Diagemmæ ana ʒ.j.
Diarrhod. Abbatis, Diapenidij ana ℈.ij.
Diambræ ʒ.ß.
Pinearum mundat.
Amygd. dulcium mundat. inciſ. ana ℥.j.ß.
Fiat confectio in Morſellis cum Saccharo & aqua Roſ. q.ſ.

Alia.

℞. Cinnamomi ℥.ß.
B Zingiberis
Caryophyllorum
Macis, Galangæ ana ʒ.ij.
Cubebarum ʒ.j.
Calami aromat. Zedoariæ ana ℈.ij.
Santali rubri ʒ.j.
Roſ rub. ℈ ij.
Spod. ℈.j.
Sacchari ℥.x. uel xij.
Miſce, & fiat tragea.

Tragea ſpecialis pro ſtomacho.

℞. Cinnamomi ʒ.iij.
Zingiberis, Caryophyllorum
Macis, Nucis moſchatæ, Galangæ ana ʒ j.ß.
Semin. Fœniculi, Carui ana ʒ.j.
Santali rubri ℈.ij.
Sacchari ℔.ß.
Miſce, & fiat tragea.

Tragea pro ſtomacho eructuoſo.

℞. Cinnamomi ℥.ß.
Galangæ, Zingiberis, Nucis moſchatæ
Zedoariæ, Cubebarum ana ʒ.ij.
Caryophyllorum, Macis ana ʒ.j ß.
Aniſi ℥.j.
Sacchari q.ſ. Fiat tragema.

Tragea groſſa.

℞. Cinnamomi electi ℥.ß.
Zingiberis ʒ.iij.
Nucis moſchatæ ʒ.j.ß.
Macis inciſæ ʒ.j.
Caryophyll. ʒ.ß.
Confect. aniſi integri ʒ.ij.
Miſce, & fiat tragea.

Tragema ad ſtomachum frigidum corroborandum.

℞. Coriandri præparati, uno operculo obducti,
Aniſi, Fœniculi, Carui, Maceris ana ʒ.ij.ß.
Cinnamomi ʒ.j.ß.
Zingiberis albi ʒ.j.
Caryophyllorum ℈.ij.
Nucis moſchatæ ʒ.j.
Omnia craſsiore modo incidantur, miſceanturq; : unde uulgò puluis groſſus dicitur. Andernacus.

Aliud.

C ℞. Sem. Aniſi, Ameos ana ʒ.ij.
Coriandri præparati, & ſimplici operculo obducti ℥ j.
Cort. Citri præparati ʒ.iij.
Cinnamomi, Maceris
Iunci odorati ana ℈.ij.
Incidantur omnia, miſceanturq; : & cochleare unum ex eis à cibo ſumatur. Andernacus.

Aliud.

℞. Semin. Aniſi, Fœniculi
Coriandri ana ſaccharo obductorum ℥.ij.
Seminis Carui confecti ℥.j.
Glycyrrhizæ purgatæ ℥.ij.ß.
Zingiberis
Calami aromatici ana ʒ.iij.
Galangæ, Nucis moſchatæ ana ʒ.j.ß.
Caryophyllorum ʒ.j.
Omnia, exceptis ſeminibus, craſsiore incidantur modo. miſceanturque. Andernacus.

Puluis ſeu ſpecies imperiales.

℞. Cinnamomi electi, Zingiberis ana ʒ.ij.
Macis, Galangæ, Nucis moſchatæ
Cardamomi, Granorum paradiſi
Piperis longi ana ℈.j.
Calami aromatici ʒ.j.
Cubebarum, Caryophyllorum inciſorum ana ℥ ß.
Fiat puluis.

Puluis ad iuuandam concoctionem.

℞. Aniſi conditi ʒ.ij.
Galangæ
Cinnamomi ana ʒ.iij.
Piperis longi ℈.ß.
Cort. Citri ſicci ʒ.j.
Sacchari ſolidi ℥.vj.
Fiat puluis, qui ſumi poſsit interdum ante, interdum poſt cibum, frequentiùs tamẽ ante, quàm poſt. Rondel.

Species inciſæ, ſaccharo obductæ.

℞. Glycyrrhizæ ℥.j.
Cinnamomi ʒ.vj.
Zingiberis ʒ v. ℈.j.
Calami aromat. ℥.ß.
Macis, Nucis moſchatæ ana ʒ.ij. ℈.ij.
Galangæ, Caryophyllorum ana ʒ.ij.
Cubebarum ℈ iiij.
Semin. Aniſi, ſemin. Carui
Semin. Fœniculi
Semin. Coriandri præparati ana ℥.ij.
Conficiantur omnia cum ſaccharo, ut artis eſt, fiatque tragea groſſa. Auguſtani.

Tragea groſſa pro ſtomacho, inciſa. A

℞. Calami aromatici, Glycyrrhizæ
Gentianæ ana ℥. iiij.
Rad. Tormentillæ, Zedoariæ
Granorum paradiſi, Galangæ ana ℥.j.
Zingiberis, Nucis moſchatæ
Piperis longi ana ʒ.ß.
Cinnamomi
Caryophyllorum ana ʒ.vj.
Sem. Aniſi, Fœniculi, Carui
Coriandri præparati ana ℥.j.

Inciſis incidendis fiat puluis, & miſce. Medici Colonienſes.

Alia.

℞. Glycyrrhizæ inciſæ, Aniſi confecti ana ℔.j.
Confecti ſem. Fœniculi, conf. Carui, conf. Coriandri præparati, Zingiberis albi ana ℥.viij.
Cinnamomi electi ℥.ij.
Calami aromatici ℥.j.
Nucis moſchatæ ℥.ß.

Concidantur groſſo modo, & miſceantur. Auguſtani.

Puluis aduerſus flatus, magiſtralis.

℞. Coriandri præparati
Aniſi purgati ana ℥.ij.
Cinnamomi ʒ.ij.
Caryophyllorum ʒ.j.
Macis ℈.ß.
Sacchari optimi ℥.iiij.

Miſce, & fiat puluis tenuiſsimus. Medici Florentini.

Alius ad idem, magiſtralis.

℞. Cinnamomi electi ℥.j.
Zingiberis ℥.ß.
Cymini, Piperis, Galangæ, Caryophyllorum ana ʒ.ij.
Sacchari optimi ℔.j.

Fiat puluis tenuiſsimus. Medici Florentini.

Alius ſimilis magiſtralis.

℞. Cinnamomi ʒ.j.ß.
Zingiberis ℥.j.
Macis ℈.ß.
Nucis moſchatæ G.viij.
Sacchari albi ℥.ij.
Fiat puluis tenuiſsimus. Florentini. B

Puluis aromatum.

℞. Aniſi aur. xij.
Sem. Fœniculi aur. iiij.
Glycyrrhizæ, Zingiberis ana aur. iij.
Caryophyl. Macis
Cinnamomi electi
Galangæ, Galliæ moſchatæ ana aur. ij.
Ligni aloes, Cort. Citri ana aur. j.ß.
Moſchi boni ʒ.j. quartam.
Sacchari albi ad pondus omnium.
Sacchari candefacti, dimidium pondus omnium.

* Ventriculum roborat, coctionem iuuat, flatus diſſoluit, halitus gratiam commendat. Dantur aur. ij. cum uino bono. Meſues.

Species dulces, pro cibariis.

℞. Cinnamomi ℥.ij.
Zingiberis albi, Sacchari ana ℥.j.
Croci orientalis ʒ.ij.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ
Galangæ, Macis ana ʒ.ß.
Miſce, fiat puluis.

Hic puluis, ut & ſequens Italis in cibariis magnoperè expetuntur, nobis non perinde familiares, etſi à noſtris pharmacopœis non parantur. Auguſtani.

Species fortes finæ.

℞. Piperis nigri ℥.ij.
Zingiberis ℥.j.
Croci orientalis ʒ.j.
Caryophyllorum, Galangæ ana ʒ.ij.

Puluerizentur omnia tenuiter. Iidem.

DE PVLVERIBVS EXCALFACIENTIBVS HEPAR.

Tragema ad hydropem & cachexiam.

℞. Inteſtinorum gallinæ, cum interna uentriculi tunica, à carne ſeparata, & uino albo abluta ℔.j. Vrantur in furno: deinde uino albo, & aqua abſinthij extinguantur: pro qualibet uncia ponatur
Galangæ, Cinnamomi ana ʒ.j.
Sacchari roſ. tab. ℥.j.

Miſce, & fiat puluis. * Datur manè ante paſtum, ut uentriculum exiccet. Rondeletius.

DE PVLVERIBVS REFRIGERANTIbus uentriculum. C

Tragema ſtomachum refrigerans & corroborans.

℞. Spec. Triaſandali, Diatrag. frig. ana ʒ.j.
Roſarum rubr. ſicc. Coriandri præparati
Coral. rub. ana ℈.j.
Sem. Portulacæ ℈.ß.
Sacchari roſ. tab. ℥.iij.
Miſce, & fiat puluis ſubtiliſsimus.

Puluis de granis myrti.

℞. Baccarum myrti
Granorum granatorum, toſt. ana ʒ.xx.
Cymini aceto infuſi per hor. 24. & ſicc.
Coriandri præparati, torref.
Polentæ, Succi meſpilorum
Cerationum, Rhois
Glandium ana ʒ.x.
Acaciæ, Hypociſtidos ana ℥.v.

Confice & da. Ad uentriculi & aliorum uiſcerum imbecillitatem. Meſues.

Puluis ſtomachum roborans.

℞. Coriandri præparati ℥.v.
Diacydonitis ſine aromat. ʒ.iij.
Cinnamomi ʒ.ij.ß.
Macis ʒ.ß.
Pul. roſatæ nouellæ ʒ.j.
Sacchari roſ. tabulati, ad pondus omnium.

Fiat puluis: quo utatur à paſtu. Anton. Chalmetens.

DE PVLVERIBVS REFRIGERANTIbus hepar.

Tragema hepar refrigerans, corroboransq́.

℞. Spec. Diarrhod. Abb. Tria ſantali ana ʒ.j.ß.
Sem. Endiuiæ, Cichorij ana ʒ.j.
Sem. Melonum, Citrulli, Cucurbitæ ana ʒ.j.ß.
Roſar. rubrarum ʒ.ß.
Santalorum omnium ana ℈.j.
Sacchari albiſsimi ℥.v.

Miſce, & fiat tragema. Fuchſius.

DE

A

DE PVLVERIBVS ASTRINGENTIBVS.

Puluis ad conſtringendum os ſuperius uentriculi.

℞. Coriandri præparati ℥.ij. Coralli rub.uſti & loti ℥.ß. Aniſi ʒ.ij.
Roſ.rub. Cort.Citri ſicci, Carnium Cytoniorum, uel Sorborum, uel Pyrorum agreſtium, exiccatorum, uel pul. Diacitonites ana ʒ.j.
Sacchari roſ.tab. quantum ſufficit.
Miſce, & fiat puluis.* Valet in affectibus cerebri per conſenſum uentriculi, & in uomitu facto à nimia relaxatione uentriculi. Rondeletius.

Tragema ad uomitum & uentris fluxum.

℞. Carnis Cytoniorum exiccatorum ℥.j. Flor. Labruſcæ ana ʒ. ij.
Coralli rubri ℥.ß. Cinnamomi craſsi ʒ.j.ß.
Cort. citri ſicci Roſ.rubr. P.j.
Sem. Vuarum, uel Sacchari roſ.tab. quantum ſufficit.
Miſce, & fiat tragema. * Ad fluxum uentris ſumitur per dimidiam horam ante paſtum. Ad uomitum uerò poſt cibum: neque ſuperbibi debet quicquam, neque in cibo liquido ſumendus eſt puluis. Rondeletius.

DE PVLVERIB. MENSES MOVENTIBVS.

Puluis ad menſium prouocationem.

R. Myrrhæ, Cinnamomi ana ʒ.j. Sem. Apij, Petroſelini, Spicæ nardi
Sabinæ ʒ. ß. Squinanthi, Aſari ana ℈.j.
Miſce, & fiat puluis. * Capiat ʒ.j. cum ſucco eryngij. Rondeletius.

DE PVLVERIBVS MOVENTIBVS VRINAM.

Puluis urinas mouens.

℞. Gummi prunorum, Carabæ Sem. Alkekengi ana ʒ.ß.
Cineris cancrorum ana ʒ.j. Cinnamomi, Squinanthi
B Seminis Apij, ſem. Petroſelini Aſari ana ℈. ij.
Miſce, & fiat puluis tenuiſsimus. * Sumatur manè cochlear unum ſuperbibendo cyathum uini albi, uel ex aquis prouocantibus urinas: quales ſunt aqua graminis & aſparagi. Rondeletius.

DE PVLVERIB. CALCVLVM FRANGENTIB.

Puluis ad calculum ex cineribus.

℞. Cinerum Vitri, cinerum Scorpionum, cinerum rad. Braſsicæ, cinerum Leporis, cinerum Putaminum ouorum, è quibus pulli fuerint excluſi, lapidis Spongiæ, ſanguinis Hirci præparati, Lapidis Iudaici, Gummi iuglandis, acori ana ʒ.j.
Petroſelini, Dauci, Pulegij, Gummi Arabici, ſeminis Altheæ, Piperis nigri ana ʒ.j.ß.
Terantur, & ſimul miſceantur. Hic puluis in officinis noſtris non proſtat, poteſt tamen parari neceſsitate exigente. Auicenna.

Puluis ad calculum, alius.

℞. Sem. Milij ſolis, ſem. Saxifragiæ ana ʒ.j. Glycyrrhizæ ℈.iv.
Sem. Lactucæ, ſem. Hyoſcyami Trochiſcorum halicacabi ʒ.j.ß.
Sem. Papaueris albi ana ℈.ij.ß. Rad. Pimpinellæ, ſem. Geniſtæ ana ʒ.ß.
Quatuor ſem. frig. maiorum ana ℈.ij. Sacchari ℥.ij. Fiat puluis. Auguſtani.

Puluis contra calculum, alius.

℞. Semin. Fœniculi, Raphani Cicerum rub. ʒ.j.
Petroſelini, Aniſi, Anethi Cardamomi, Oculorum cancri
Alkegengi, Saxifragiæ ana ʒ.ij. Dentium piſcis lupi, Macis ana ʒ.ij.
Fiat puluis. Doſis ʒ.j. cum uino. Innominatus.

Alius.

℞. Gummi ceraſorum, Milij ſolis ana ʒ.ij. Liquiritiæ raſæ ana ʒ.iij.
Sem. Petroſelini, Maluæ, Melonum Sacchari candi ʒ. x. Fiat puluis. Innominatus.

DE PVLVERIB. VENEREM STIMVLANTIB.

C

Tragema ad Venerem ſtimulandam, noſtrum.

℞. Cinnamomi electi ʒ.ij. Sem. Paſtinacæ ℈.j.
Macis, Caryophyllorum ana ℈.ß. Priapi tauri, uel cerui, Scincorum mar. ana. ʒ.j.
Piperis longi ℈.v. Boletorum cerui, ſicc. ʒ.j.ß.
Sem. erucæ ʒ.j.ß. Cantharidum Gran. vj.
Sem. Raparum ʒ. j. Sacchari albiſſ. ℥.v. Fiat tragema.

DE PVLVERIB. PARTVM PROVOCANTIB.

Puluis partum prouocans.

℞. Cinnamomi ʒ. j. Caſiæ ligneæ ℈.ij.
Croci ʒ.ß. Fiat puluis. Auguſtani.

Alius.

℞. Cinnamomi, Croci ana ℈.j. Boracis ℈.iv.
Fiat puluis. Detur ex aqua artemiſiæ. Helideus.

DE PVLVERIBVS CONSOLIDANTIBVS.

Puluis pro ulceribus gutturis.

℞. Sulphuris uiui ℥.iv. Pyrethri ʒ.vj. Fiat puluis.
Myrrhæ rubeæ, Aluminis ſaccharini ana ℥.ij. ℞. Huius pulueris ℥.j.
Maſticis, Thuris ana ℥.j. Vini ſublimati ℔.j. Miſce.
Hic puluis uſitatiſsimus eſt apud Auguſtanos in Xenodochio. Auguſtani.

Tragema ad pulmones exulceratos.

℞. Cineris cancrorum Gummi Tragacanthi
Priapi tauri, in aqua roſ. lotorum ana ʒ.ij. Gummi Arabici ana ʒ.j.
Boli Armeni, Terræ ſigillatæ Sem. Papaueris albi

A

Quat.ſem.frig.maior.inciſorum ana ℈.j.
Glycyrrhizæ raſ. ℈.ij.
Sacchari roſ.tab.ad pondus omnium.
Penidiarum ℥.j.
Miſce, & fiat puluis. * Capiat cum lacte aſinæ, aut capræ, aut uaccæ. Rondeletius.

DE PVLVERIB. DISSOLVENTIBVS SANGVInem concretum.

Puluis contra caſum.

℞ Mumiæ, Scabioſæ, Piloſellæ
Hyperici ana ℥.ß.
Coſti dulcis, Coſti amari
Nucis moſchatæ ana ʒ.j.ß.
Terræ ſigillatæ, Boli armeni ana ℈.iv.
Rubiæ tinctorum, Rhapontici
Sem. Nigellæ ana ʒ.vj.
Rhabarbari, Spermatis ceti ana ʒ.ij.
Trochiſcorum de agarico, cum ſale gemmæ præparatorum, Cymini præparati ana ʒ.j.
Fiat omnium puluis. Ioannes de Thenis.

Alius.

℞. Terræ ſigillatæ aut Boli armeni
Sanguinis draconis, Mumiæ ana ʒ.ij.
Spermatis ceti ʒ.j.
Rhabarbari ʒ.ß.
Miſce & fiat puluis. Propinatur præcipitatis, ruptis, contuſis, fractis, ex uino aſtringente, uel cui incoxerint, quæ ſtringendi uim habent, ut roſæ, balauſtia, cytini, malicorium, myrti, & rubi cacumina, ſumach, & id genus alia. Hoc uino intincta lintea, & expreſſa calida laboranti circumuoluta omnem ex ictu, & præcipitio offenſionem mirificè curant, eſtque celebre Hiſpanis nec contemnendum remedium. Auguſtani.

DE PVLVERIBVS IMPINGVANTIBVS.

Puluis impinguans.

℞. Farinæ Cicerum in lacte infuſ. & ſicc. ℥.vj.
Orizæ lotæ ℥.ij.
Tritici excort. lacti infuſ.
Hordei excort. lacti in fuſ. ana ℥.iij.
Amygdal. dulcium ℥.v.
Papaueris albi, panis bis cocti ana ℥.iv.
Sacchari albi ℔.j.
Tere. Da ſorbendas in die manè ℥ iij. coctas cum lacte, aut aqua cicerum Meſues. B

DE PVLVERIBVS SEDANTIBVS DOLOREM.

Puluis ſedans dolorem ad ſuppoſitoria.

℞. Cymini Rutæ, Caſtorij, Opij ana ʒ.j.
Miſce, & fiat puluis, qui melle excipiatur. Florentini.

DE PVLVERIBVS PVRGANTIBVS BILEM.

Puluis rhabarbari.

℞. Rhabarbari electi ʒ.ij.
Spicæ Indicæ, Maſticis ana G.vj.
Sacchari ℈.ij.
Miſceantur, fiatque puluis. * Bilem flauam purgat. Fuchſius.

Puluis alius, leniter purgans.

℞. Pulueris Violarum purpurearum ʒ.j.
Ex iure piſorum rubrorum modicè coctorum, tutò ad aluum adſtrictam exhibetur pueris, grauidis & imbecillis. Andernacus.

Alius.

℞. Senæ mundatæ
Violarum purpurearum ana ʒ.ß.
Glycyrrhizæ raſæ, Zingiberis ana ℈.j.
Tartari ℈.ß.
Singula in puluerem redigantur miſceanturque, & ex iuſculo ſumantur. Andernacus.

Alius.

℞. Rhabarbari
Diagridij ana ʒ.iij.
Zingiberis ʒ.ß.
Sacchari electi ℥.j.
Fiat puluis. Ex hoc quoque tenues placentulæ ſeu paſtilli cõfici poſſunt, addendo tritici pollinem & aquam roſarum. Fumanellus.

DE PVLVERIBVS PVRGANTIBVS PER NAres pituitam. C

Puluis ſternutatorius.

℞. Maioranæ ʒ.j.ß.
Betonicæ, Pyrethri ana ʒ.ß.
Hellebori utriuſque ana ʒ.j.
Pulegij ℈.j. Fiat puluis. Auguſtani.

Puluis ad naſalia.

℞. Calaminthæ, Maioranæ, Rad. Ireos
Caſtorei, Nigellæ, Staphiſagriæ ana ℈.j.
Hellebori albi, Pyrethri, Nucis moſch.
Myrrhæ rubeæ, Euphorbij ana ℈.ij.
Conterantur ſingula, deinde cum Ladani ʒ.vj. & melle modico formentur naſalia.

DE PVLVERIBVS PVRGANTIBVS PITVItam, per aluum.

Puluis è turbith magiſtralis.

℞. Turbith boni ʒ.j.
Zingiberis albi ℈.ij.
Hermodactylorum ʒ.ß.
Sacchari albi ℥.ß.
Fiat puluis. * Pituitam purgat. Florentini.

Alius.

℞. Zingiberis albi, Maſticis, Turbith electi ana ʒ.x. Sacchari ʒ.xxx.
Trita miſceantur. * Purgat humores phlegmaticos: datur pueris, mulieribus, ſenibus, & humidis, delicatis, & ocioſis. Auicenna.

DE PVLVERIBVS PVRGANTIBVS BILEM atram.

Puluis ſenæ præparatæ.

℞. Fol. Senæ ℥.ß. Zingiberis, Macis ana ʒ.iij. Cinnamomi, Tartari ana ʒ.j.ß.
Terantur tenuiſsimè. * Purgat caput mirabiliter. Montagnanus.

DE

A
DE PVLVERIBVS PVRGANTIBVS AQVAM.

Puluis ad hydropem.

℞. Pulueris foliorum Soldanellæ ʒ.j.ß.
Senæ ʒ.ij.
Turpeti, uel Rhabarbari ℈.j.
Sacchari ʒ.j.
Miſce, & fiat puluis. Eraſtus.

Alius eiuſdem, pro mulieribus.

℞. Turpeti ʒ.j.
Rhabarbari ʒ.ß.
Soldanellæ ℈.ij.
Zingiberis, Sacchari ana ʒ.j. Fiat puluis.

DE PVLVERIBVS PVRGANTIBVS HVMOres mixtos.

Puluis laxatiuus magiſtralis.

℞. Turbith. ℥.j.
Zingiberis, Cinnamomi
Maſticis, Galangæ, Cardamomi
Caryophyllorum, Aniſi
Hermodactylorum
Scammonij præparati ana ℥.ß.
Fol. Senæ ℥.ij.
Sacchari albi ℥.iv.
Terantur omnia, & commiſceantur.

Alius.

℞. Turbith electi ℥.ß.
Cinnamomi, Zingiberis ana ʒ.ij.
Caryophyllorum, Cardamomi
Galangæ, Maſticis ana ʒ.ß.
Aniſi ʒ.j.
Hermodact. Diagridij, Senæ ana ℥.ß.
Sacchari ℥.iij.
Fiat puluis. Stockſtaldus.

Alius.

℞. Senæ ℥.ix.
Diagridij ʒ.j.ß.
B Salis Indi ℥.ß.
Fæcum uini ℥.iv.
Maceris ℥.iij.
Cinnamomi ʒ.j.ß.
Miſce, & fiat puluis.* Humores melancholicos & aduſtos purgat, nec non pituitã & flauã bilem. Trincauell.

Puluis ſolutiuus de tribus.

℞. Senæ ʒ.vj.
Turbith ℥.ß.
Rhabarbari ʒ.ij.
Glycyrrhizæ, Aniſi, Sem. fœniculi ana ʒ.j.
Spicæ Indicæ ℈.ß.
Fiat puluis. Auguſtani.

Puluis paſſauant, cum Rhabarbaro, uſualis.

℞. Flor. Borraginis, Violarum ana ℈.ij.
Zingiberis, Spicæ nardi ana ʒ.j.
Glycyrrhizæ, Aniſi ana ʒ.ij.
Diagridij ʒ.iij.
Rhabarbari electi ʒ.vj.
Turbith gummoſi ℥.j.
Senæ ℥.ij.
Miſce, & fiat puluis. Colonienſes.

Laudanum mercuriale.

Hydrargyrum ex lixiuio coquitur, purgaturque cum ſale, aceto, & aqua, uſque dum cryſtalli inſtar pelluceat: deinde cum chalcanthi in calcem redacti, & ſalis nitri pari pondere miſcetur, excipitur aceto ſtillatitio fortiſsimo, & piſtillo ligneo diligenter ſubigitur: mox uaſi inditur, & in altum euehitur, ut ars docet: poſtea eodem modo per alumen in calcem reductum, & ſalem nitri eleuatur: atq; tunc euacuationis magiſteriũ maximum prouenit. Hoc tandem detritum uino optimè diſtillato perfunditur, digeriturq; uaſe diligẽter obſerato: hinc uinum extillatur, donec in fundo olei albiſsimi inſtar remaneat: deinde exiccatur, teriturq;, & ſupra marmor in loco liquido liqueſcere finitur, poſtremò exiccatum uitro conditur in uſum: atque ſic metallorum Theriaca præſtantiſsima abſoluta eſt: cuius granum unicum ex Mithridatio uel Theriaca optima, uel præclaro uino exhibetur. Andernacus.

Hydrargyrum metallorum.

Liquor hydrargyri exiccatur: deinde cum chalcantho in humorem redactum imbuitur: eaque ratione, qua
C fæcularum uini exiccatarũ ſpiritus ſolet, abſtrahitur tandiu, dum corallij inſtar rubeſcat. * Datur grani pondere ex Theriaca uel Mithridatio: idque pro ægri ac morbi ratione. Andernacus ex Paracelſo.

Puluis purgatorius.

℞. Fol. ſenæ, Sacchari ana ʒ.vj.
Zedoariæ, Zingiberis
Liquiritiæ ana ʒ.ij.
Tartari ad pondus omnium.
Fiat puluis. Doſis ʒ.j.ß. per duas horas ante prandium. Purgat caput, ſtomachum, ſplenem, & renes. Herman.

Alius.

℞. Violarum, Borraginis
Roſarum, Liquiritiæ, Aniſi
Fœniculi. Polypodij querc. ana ℥.ß.
Senæ ℥.ij.ß. Fiat puluis.

Alius.

℞. Senæ ʒ.iij.
Zingiberis ℈.ij.
Cinnamomi, Tartari ana ℈.j.
Miſce & fiat puluis.

Alius.

℞. Senæ ℥.j.
Tartari ℥.ß.
Zingiberis ʒ.ij.
Caryophyllorum ʒ.ß.
Diagridij G.x.
Miſce, & fiat puluis. Doſis ʒ.ij.

Alius.

℞. Cinnamomi, Zingiberis
Galangæ ana ʒ.j.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ
Croci, Macis ana ʒ.ß.
Tartari ℥.ß.
Senæ ℥.j.
Diagridij ʒ.j.
Roſ. rub. ʒ.ß.
Miſce, & fiat puluis. Doſis ʒ.j. uel ℈.iv. Francofordiæ in uſu. Baſſanus.

Alius.

℞. Turpeti electi ʒ.j.
Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ.ß.

Galangæ, Maſticis
Calami aromat. Caryophyllorum ana ʒ.j.
Aniſi ℈.j.
Hermodactyl. præparat. A
Diagridij, Senæ ana ʒ.j.
Sacchari ℥.j.
Miſce, & fiat puluis. Doſis ʒ.j. uel ℈.iv. Auguſtæ, & Vlmæ in uſu. Ioan. Stockſtal.

Alius.

℞. Senæ ʒ.ij.ß. Tartari ʒ.ij. Croci ʒ.ß.
Miſce, & fiat puluis. Doſis ʒ. ij. cum modico ſaccharo in brodio piſorum, caulium, uel uino. Conradus de Sindelſingen.

Puluis laxatiuus delectabilis.

℞. Turpeti electi, & confricati ʒ. j.
Cinnamomi, Zingiberis an ʒ.ß.
Galangæ, Maſticis, Calami aromat.
Caryophyllorum ana ʒ j.
Aniſi ℈.j.
Hermodactyl. præparat.
Diagridij, Senæ ana ʒ.j.
Sacchari ℥.j.
Miſce, & fiat puluis.

Puluis purgatorius.

℞. Fol. ſenæ ℥.j.ß.
Zingiberis ʒ. iij.
Tartari ʒ.vj.
Caryophyllorum ʒ. j.
Aniſi, Carui
Galangæ ana ʒ. ß.
Miſce, & fiat puluis. Doſis ʒ.ij. uel ʒ.iij.

Puluis laxatiuus.

℞. Senæ ℥.ß.
Turpeti ʒ. ij.
Zingiberis ʒ. j.
Tartari ʒ.iij.
Sacchari ℥.j.
Miſce, & fiat pulnis. Doſis ℥.ß.

Puluis laxatiuus ſine moleſtia.

℞. Diapenidij ℥. ij.
Turpeti electi ʒ.ij.
Spec. elect. de ſucco roſ. ʒ.iij.
Zingiberis ℥.j. Aniſi ʒ.ß. B
Miſce, & fiat puluis. Doſis ʒ.ij. uel iij. mane.

Puluis ſolutiuus ſine dolore.

℞. Turpeti opt.
Rhabarbari electi
Hermodactylorum ana ʒ. ß.
Diagridij G.ij.
Zingiberis, Galangæ
Aniſi, Spicæ, Macis ana ℈.ß.
Roſarum ℈.j.
Sacchari ʒ.ij.
Miſce, & fiat puluis.

Puluis laxatiuus.

℞. Eſulæ repreſſæ in aceto infuſionis tragacanthi ʒ vij.
Caryophyllorum, Macis
Nucis moſchatæ, Zingiberis
Galangæ, Aniſi, Cymini ana ʒ.j.
Sacchari ad placitum.
Pulerizentur, & detur unũ cochlear. Poteſt offerri omnibus de cauſa frigida laborantibus: ut delicatis, conſtipatis, & cholericis, ante prandium, in medio, & in fine abſque abominatione. Arnol. Villan.

Puluis laxatiuus alius.

℞. Turpeti electi ℈ iv. Zingiberis ʒ.ß. Sacchari ad pondus omnium.
Miſce, & fiat puluis. Sumatur cum uino calido, ſtomacho ieiuno.

Puluis laxatiuus.

℞. Turperi ʒ.j.
Cinnamomi, Zingiberis ana ʒ.ß.
Galangæ, Maſticis
Cardamomi, Caryophyllorum ana ʒ.j.
Aniſi ℈ j.
Hermodactylorum
Diagridij, Senæ ana ʒ.j.
Sacchari ℥.j.
Miſce, & fiat puluis. Doſis ʒ.j. uel ℈. iv. Stockſtaldus.

Puluis laxatiuus in cura retentionis menſtruorum à phlegmate.

℞. Turpeti boni, & electi ʒ.j. uel ℈.iv.
Zingiberis ʒ.ß.
Salis gemmæ G. v.
Sacchari ʒ. ij. C
Miſce, & fiat puluis. Sumatur cum ſero caprino, uel brodio pulli, uel cicerum.

Puluis laxatiuus noſter.

℞. Senæ mundatæ ℥.j. ß.
Zingiberis ʒ.iij.
Tartari ʒ. vj.
Caryophyllorum ʒ. j.
Aniſi, Carui
Galangæ ana ʒ. ß.
Miſce, & fiat puluis. Doſis ʒ. ij.

Alius ualde bonus, & poteſt dari in ferculo.

℞. Cinnamomi ℥. ß.
Macis, Croci ana ʒ j.
Senæ ʒ. vij.
Zingiberis ʒ.j.ß.
Tartari ad pondus omnium.
Miſce, & fiat puluis. Doſis ʒ.j.

Alius.

℞. Senæ mundatæ ʒ. iij.
Turpeti ʒ.j.
Tartari ʒ.j.ß.
Eſulæ præparatæ ʒ.j.
Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ. ß.
Sacchari ℥ j.
Miſce, & fiat puluis. Doſis à ʒ.j. uſque ad ʒ.ij. cum pane toſto, uel brodio piſorum, ſtomacho uacuo.

Tragea laxatiua.

℞. Cort. rad. eſulæ præparatæ & correctæ ℥.j.
Nucis moſchatæ, Liquiritiæ ana ʒ. ij.
Cinnamomi, Aniſi, Fœniculi ana ℈.ß. G.v.
Maſticis ʒ. j.
Sacchari q.ſ.
Fiat puluis. Educit aquam citrinam.

Tragea laxatiua, pro delicatis.

℞. Cinnamomi electi
Zingiberis, ſem. aniſi ana ℥. ß.
Senæ mundatæ ℥.ij.
Sacchari ℥. iij.

Fiat

A Fiat tragea. Huius cochlear unum bis uel ter mouet aluum.

Tragea laxatiua alia.

℞. Cinnamomi, Zingiberis ana ʒ.j.
Nucis moſchatæ, Galangæ
Maſticis, Caryophyllorum
Cardamomi ana ℈.j.
Xyloaloes ℈.ß.
Aniſi ʒ.ß.
Turpeti optimi ʒ.ij.
Hermodactylorum ʒ.v.
Senæ ʒ.ij.
Sacchari ℥.j.ß.
Fiat tragea. Doſis in principio ʒ.j. uel plus.

Tragea ſoluens uentrem.

℞. Turpeti ℥.j.
Cinnamomi, Zingiberis
Caryophyllorum, Macis ana ℥.ß.
Sacchari ad pondus omnium
Spec. aromat. roſat. ʒ.ij.
Fiat tragea. Doſis ad libitum.

Alia.

℞. Turpeti electi ʒ.ij.
Agarici, Polypodij ana ʒ.j.
Cinnamomi, Macis ana ʒ.ß.
Caryophyllorum ℈.j.
Zingiberis ℈.ß.
Sacchari ad pondus omnium. Fiat puluis.

DE PVLVERIBVS PVRGANbus fæces.

Puluis contra lumbricos.

℞. Comarum Centaurij min.
Lupinorum ana ℔.ß.
Abſinthij, Baccarum Lauri
Gentianæ ana ℥.iv.
Ariſtolochiæ rotundæ
B Pyrethri, Polypodij
Petroſelini Macedonici
Zedoariæ, Myrrhæ ana ℥.ij.
Abrotani ℥.j.
Sem. Athanaſiæ ℥.iij.
Flor. Perſicorum ℥.ij.ß.
Coriandri præparati ℥.j.ß.
Senæ Alexandr.
Sem. Santonici ana ℥.ij. ʒ.ij.
Aloes, Sem. Portulacæ
Rad. Dictamni albi ana ʒ.ij.
Miſce, & fiat puluis. Colonienſes.

Alius.

℞. Sem. contra lumbricos ℥.j.
Lupinorum ℥.ß.
Abſinthij ʒ.ij.
Cornu cerui uſti ʒ.j.ß.
Miſce, & fiat puluis.

Alius.

℞. Sem. Sancti ℥.iv.
Fol. Senæ ʒ.j.
Coriandri præparati
Cornu cerui ana ʒ.ß.
Fiat puluis. Auguſtani.

Puluis ad ſuppoſitoria communia, magiſtralis.

℞. Aloes, Cymini. Salis gemmæ, Rutæ ana ʒ.j.
Terantur, & fiat glans cum mellis q.ſ. Med. Florentini.

Puluis ad ſuppoſitoria ſicca.

℞. Spec. Hieræ picræ ℥.j.ß.
Colocynthidis ʒ.vj. Hellebori albi. ℥.j.
Salis communis ℥.iij.
Farinæ frumenti ℥.xiix.
Cum uitello ouorum & melle deſpumato, quantum ſatis eſt, fiant ſuppoſitoria. Auguſtani.

Alius acutior.

℞. Aloes, Hellebori nigri, Centaurij, Cymini, Rutæ ana ℈.ij.
Fiat puluis, ut ſuprà. Medici Florentini.

Alius adhuc acutior.

℞. Hellebori albi
Granorum Colocynthidos ana ℥.j.ß.
Eſulæ præparatæ, Hermodactylorum ana ℥.j.
Spec. Hieræ S. Galeni ʒ.ij.
Miſceantur puluerizata. Cordus.

C

De Pulueribus extrinſecus applicandis.

DE PVLVERIBVS CAPITIS TEMPERATIS.

Puluis capitalis temperatus.

℞. Roſarum, Santali albi, Labruſcæ
Betonicæ, Stœchadis, Rad. Pæoniæ
Saluiæ, Maioranæ, Caryophyllorum
Sandaracæ ana ʒ.j.
Terantur tenuiſsimè. Medici Florentini.

Puluis cordialis temperatus.

℞. Roſarum rub. Corallij rubri
Corticum Citri, Oſsis de corde cerui
Serici grano tinctorum infecti ana ʒ.j.
Santali albi, rubri, citrini ana ℥.ß.
Croci, Caryophyllorum
Cinnamomi, Ligni aloes ana ℈.j.
Ambræ ℈.ß.
Caphuræ ℈.ij.
Terantur ut ſuprà. Medici Florentini.

Puluis cordialis.

℞. Coralli utriuſque, Sigilli Lemnij ana ℥.ß.
Raſuræ eboris, Cornu cerui ana ʒ.ij.
Margaritarum ʒ.j.
Coriandri præparati, Spodij, Roſarum ana ℈.ij.ß.
Oxalidis, Frag. lap. pretioſ.
Oſsis de corde cerui ana ʒ.ß.
Sacchari ℥.iij.
Fol. auri. Fol. argenti ana num. xxv.
Per ſe trita probè ſerua. Syluius.

DE PVLVERIBVS CALFACIENTIBVS CAPVT.

Puluis Magiſtralis.

℞. Stœchadis, Nucis moſchatæ, Betonicæ
Rad. Betonicæ, Seſeleos, Maioranæ
Ligni aloes, Caryophyllorum ana ʒ.j.
Moſchi, Ambræ ana G.ij. Fiat puluis. Florentini.

Puluis ad calfaciendum caput, alius. A

℞. Nucis moſchatæ, Macis
Galangæ ana ʒ. ij.
Granorum tinctorum
Cinnamomi ana ʒ. j.
Flor. Stœchadis, Roſarum
Flor. Roriſmarini, Chamomillæ ana ʒ. j. ß.
Cort. Citri ℈. j.
Schœnanthi, Spicæ Celticæ ana ℈. ß.

Fiat puluis tenuiſsimus: quo utendum in declinatione lethargi, aut in ſomno profundo, maximè ſi addatur caſtoreum uel coſtus. Rondeletius.

DE PVLVERIBVS CALFACIENTIBVS COR.

Puluis pro epithemate cordis calidus.

℞. Santali albi, rubri, citrini ana ʒ. ij.
Been albi, rubri, Serici grano tinctorio infecti
Oſsis de corde cerui ana ʒ. j.
Croci, Cinnamomi, Caryophyllorum
Ligni aloes ana ℥. ß.
Ambræ, Moſchi ana ℈. j.

Fiat puluis. Florentini.

Puluis aduerſus peſtem, magiſtralis.

℞. Dictamni Cretenſis
Corallij albi, Tormentillæ
Boli, Gentianæ ana ℥. j.
Terræ Lemniæ ℥. ß.

Fiat puluis tenuiſsimus. Med. Florentini.

DE PVLVERIBVS EXCALFACIENTIBVS uentriculum.

Puluis ad uentriculum calfaciendum.

℞. Galangæ, Cyperi, Caryophyllorum ana ʒ. ij.
Abſinthij, Menthæ ana ℥. ß.

Miſce, & fiat puluis. Rondeletius.

Puluis ad calfaciendum & conſtringendum uentriculum.

℞. Abſinthij, Cyperi
Maſticis, Macis ana ℥. ß.
Coralli rubri, Balauſtiorum
Sumach, Myrtillorum ana ʒ. ij.
Piperis longi, Cinnamomi B
Sanguinis draconis ana ʒ. ij.

Fiat puluis tenuiſsimus, quo ſinapiſetur uenter, & ſtomachus, priùs facta inductione, cùm oleo maſtichino, aut lentiſcino, aut cytoniorum, & pauco aceto, uel uino. Rondeletius.

Puluis ad flatus diſcutiendos uentriculi.

℞. Galangæ maior. & minoris
Cinnamomi, Spicæ nardi
Squinanthi ana ʒ. iij.
Cymini, Carui, Apij
Petroſelini in aceto maceratorum ana ʒ. ij.
Sem. Rutæ ʒ. j.

Miſce, & fiat puluis, quo inſpergatur uenter melle perunctus, & pauco uino. Rondeletius.

DE PVLVERIB. EXCALFACIENTIB. HEPAR.

Puluis pro epithemate hepatis excalfaciens.

℞. Roſarum, Santali albi, rubri
Abſinthij, Schœnanthi, Spodij
Nardi Indicæ, Cinnamomi ana ℥. ß.
Moſchi ℈. j.

Miſce, & fiat puluis tenuiſsimus. Florentini.

DE PVLVERIBVS REFRIGERANTIBVS CAPVT.

Puluis ad phrenitidem.

℞. Coriandri ʒ. ij.
Flor. Nympheæ ʒ. iij.
Violarum, Roſarum ana ʒ. ij.
Sem. Lactucæ, Papaueris ana ʒ. j.
Coralli rubri ʒ. j. ß.
Santali rubri ℈. ij.

Fiat puluis tenuiſsimus, quo ſinapizetur pars capitis anterior. Rondeletius.

Alius.

℞. Flor. Violarum, Nymphææ ana ℥. j.
Roſarum ℥. ß.
Flor. Chamomillæ ʒ. ij.
Cap. Papaueris, uel Corticum Mandragoræ ℥. j.
Sem. Papaueris albi ʒ. ij.
Sem. Aniſi, Anethi
Granorum tinctorum ana ℈. j.

Fiat puluis. Rondeletius. C

DE PVLVERIBVS REFRIGERANTIBVS COR.

Puluis pro epithemate cordis refrigerans.

℞. Santali albi, rubri, citrini ana ℥. ß.
Been albi, rubri, Serici grano tinctorio infecti, Oſsis de corde cerui ana ℥. j.

Sericum minutim incidatur, reliqua per ſe terantur: miſce, conſerua in pyxide uitrea. Florentini Medici.

Alius, temperatus potius.

℞. Santali rubri ℥. j.
Cort. mali Citri, Santali albi
Roſarum, Coralli albi
Coralli rubri, Carabæ
Spodij ana ℥. ß.
Flor. Borraginis, Doronici
Oſsis de corde cerui, Croci ana ʒ. j.
Spec. Lætitiæ, ſpec. Diagemmæ
Spec. Diamarg. frig. ana ℈. iv.
Caphuræ ℈. j.

In puluerem redactæ ſpecies commiſceantur. Colonienſes Medici.

Alius.

℞. Flor. Bugloſſæ, flor. Borraginis
Flor. Meliſſæ ana M. ß.
Santalorum omnium
Roſarum rub. ana ʒ. ij.
Cort. Citri, Sem. Acetoſæ, Ligni aloes
Caryophyllorum ana ʒ. j ß.
Frag. lap. pretioſorum ana ʒ. j.
Doronici, Been utriuſque, Succini
Oſsis de corde cerui ana ℈. iv.
Marg. præparat. Corallij utriuſque
Spodij ana ʒ. ß.
Croci ℈. ß.
Caphuræ G. vj.
Moſchi G. iij.

Trita omnia probè, uſui reſeruentur. * Mirificè in cordis affectibus, palpitatione, ſyncope, & conciſis propemodum uitalibus facultatibus, Melancholicis, ſplenicis, triſtibus, & deſperantibus ſuccurrit, in peſtilitate cordis ſpiritus refocillat. Auguſtani.

Alius,

A

Alius.

℞. Flor. Bugloſſæ, Borraginis, Meliſſæ ana M.ß.
Santalorum omnium, Roſ. rub. ana ʒ.ij.
Doronici, Been albi & rub. Carabæ
Oſsis de corde Cerui ana ℈.iv.
Cort. Citri, Semin. Acetoſæ, Ligni aloes
Caryophyllorum ana ʒ.j.ß.
Croci ℈.j.
Margaritarum ʒ.ß.
Moſchi G.iij.
Caphuræ G.vj.
Frag. lapid. pret. omnium ʒ.j.
Coralli utriuſq;, Spodij ana ʒ.ß.
Trita per ſe miſce. Syluius.

Alius ad peſtem.

℞. Santali citrini, Terræ Lemniæ
Rad. Tormentillæ, Sacchari albi ana ʒ.ij.
Santali rubri, Dictamni Cretenſis
Cornu ceruini uſti, Margaritarum, Roſ. rub.
Boli, Ariſtolochiæ rot. Pimpinellæ
Myrrhæ, Zedoariæ ana ʒ.j.
Caphuræ, Sem. Citri, Croci, Hyacynthi ana ʒ.ß.
Miſce, & fiat puluis tenuiſsimus. Florentini.

DE PVLVERIBVS REFRIGERANTIBVS hepar.

Puluis pro epithemate hepatis refrigerans.

℞. Santali albi, rubri, citrini ana ℥.ß.
Roſarum, Coralli, Spodij ana ʒ.j.
Caphuræ ℈.j.
Terantur, ut ſuprà. Florentini.

DE PVLVERIBVS ASTRINGENTIBVS.

Puluis conſtringens.

℞. Aloes, Mannæ thuris, Corticis Pini
Terræ Lemniæ, Boli Armeni
Lapidis Hæmatitæ, Hypociſtidis
Croci, Gallæ omphacitidis ana ʒ.j.
Fiat puluis. Galenus.

B

Puluis emplaſticus & ſanguinem ſiſtens.

℞. Reſinæ frictæ, Pollinis farinæ triticeæ, Gypſi ana ʒ.iij. Miſce, & fiat puluis. Galenus.

Crocus Martis.

Limata ſcobes ferri, aqua calida ab omni ſpurcitia expurgatur, ſiccaturq;, & aquæ regali impoſita, ſoluitur: deinde acetum ualens additur: poſtea hinc inde circumagitata eximitur, ſoliq; exponitur, exiccaturque: poſt hæc rude ferrea reuerberata patellæ imponitur, additurq; aquæ plantaginis: & hæc in arena euaporare ſinitur. Idem rurſus fieri cum aliis aquis, ut roſarum, ſolani, & ſimilibus licet. *Ad immodicum & intempeſtiuum, longumq; menſtruorum fluorem ualet, dyſenteriam, omneq; aliud fluxionum genus, ſcrupuli unius uel plurium pondere, cum roſarum conditi drachma una, uel duplici. Datur etiam lienoſis, ex aqua tamarici, & enulæ campanæ. Cicatricem ulceribus inducit, &c. Andernacus.

Aliter.

Limaturam Martis prius optimè lotam calcinabis cum floribus ſulphuris, uel ipſam diſſolues cum aqua ſtygia. Deinde ſuperfunde acetum acerrimum: & in calore relinquantur per aliquot dies: tum demum reuerberentur igne aperto, ut ars præcipit, per integrum diem: colligendo ſemper flores, qui ſupereminebunt, donec totum conuertatur in puluerem rubicundiſsimum & leuiſsimum. Hac etiam methodo cõficies Crocum Veneris. Quercetanus.

Aliter.

Calcina limaturam ferri igne uiolento cum floribus ſulphuris, donec rubeſcat limatura, & euaneſcat tota terra fœtida. Hanc per diem integram reuerberato, tum prodit in puluerem purpureum, & tenuiſsimum: & habebis medicamentum laudabile ad omnes fluxus.

Puluis ad omnem hæmorrhagiam.

℞. Thuris ℥.j.
Aloes ℥.ß.
Fiat puluis, qui cum oui albumine ſubactus ad mellis craſsitiem, pilis molliſsimis leporis excipietur. Galen9.

DE PVLVERIBVS ABSTERGENTIBVS dentes.

C

Puluis ad dentifricia.

℞. Cornu ceruini uſti, Pumicis, Tuthię præparatę
Cinnamomi, Sideritidis toſtæ ana ʒ.j.
Moſchi G.vj.
Miſce, & fiat puluis. Florentini.

Alius.

℞. Salis communis ℥.iij.
Panis hordeacei ℥.j.
Cornu ceruini, uel Dentium equi, uel Elephantis ℥.ij.
Extinguantur uino & aqua roſarum, fiat puluis craſsiuſculus. Huic addi poſſunt caryophylli, cinnamomum, & moſchum. Rondeletius.

Alius.

℞. Cornu cerui uſti, Pumicis
Coralliorum rub. alborum, Tuthiæ præparatæ
Maſticis, Sandaracæ, id eſt Vernicis
Cinnamomi ana ʒ.j.
Rad. Ireos ℥.ß.
Moſchi ʒ.vj.
Miſce, & fiat puluis. Auguſtani.

Alius.

℞. Corall. rub. & alb. ana ℥.j.
Pyrethri, Maceris
Maſtichis ana ℥.j.
Pumicis, Boli armeni ana ℥.j.
Miſce, & fiat puluis ſubtiliſsimus. Ranzouius.

Alius.

℞. Corall. rub. Aluminis ana ʒ.ij.
Cornu cerui uſti
Santali citrini
Sanguinis draconis ana ℈.iv.
Margaritarum ʒ.ß.
Spumæ maris ʒ.iij.
Muſci G.iij.
Caphuræ G.v.
Fiat puluis ſubtiliſsimus, quo fricentur dentes aut in pilulas formetur cum ſyrupo aliquo, aut melle roſaceo. Ranzouius.

DE PVLVERIBVS ABSTERGENTIbus cutem. A

Puluis contra ſcabiem communis.

℞. Sulphuris flaui, Cymini, Baccarum Lauri, Staphidis agriæ ana ℥.j.
Fiat puluis, qui oleo roſato excipiatur. Florentini.

Alius efficacior.

℞. Lithargyri, Hellebori nigri ana ʒ.j. Sulphuris, Nitri, Maioranæ ana ʒ. ij.
Trita in puluerem excipiantur, ut ſuprà. Nicolaus.

Puluis cephalicus.

℞. Iridis ʒ.iv. Corticis rad. panacis ℥.ß.
Ariſtolochiæ rotundæ, Pollinis thuris ana ʒ.ij. Fiat puluis. Galenus ex Lucio.

Alius.

℞. Iridis, Ariſtolochiæ rotundæ, Erui, Pollinis thuris ana ʒ.j.
Reducantur in pollinem tenuem. Nonnulli addunt rad. panacis, & cadmiam lotam. Galenus.

Alius.

℞. Farinæ Erui, uel Orobi ʒ. iix. Thuris clari, Ariſtolochiæ rotundæ
Iridis ʒ.x. Squamæ æris ana ʒ. v.
Terantur ut ſuprà. Xenocrates.

Alius.

℞. Corticis Piceæ, Squamæ æris Reſinæ pini frictæ ana ℥.ß.
Pumicis combuſti ana ʒ.vj. Aloes, Myrrhæ ana ʒ.ij.
Thuris, Iridis, Ariſtolochiæ rotundæ Conterantur in puluerem, ut ſuprà.
* Aufert ſquamas oſsium. Tryphon.

DE PVLVERIBVS INCARNANTIBVS.

Puluis incarnans, & ſanguinem reſtringens.

℞. Aloes, Myrrhæ ana ʒ. j. Sanguinis draconis, Terræ Lemniæ ana ʒ.ij.ß.
Sarcocollæ ʒ.j.ß. Tuthiæ, Lithargyri, Tragacanthæ ana ʒ.j. B
Thuris, Pollinis farinæ ana ʒ.ij. Fiat puluis tenuis. Ioan. de Vigo.

Puluis incarnans Rhaſis.

℞. Olibani, Aloes, Sarcocollæ, Sanguinis Draconis, Rad. Ireos ana q.ſ. Terantur & fiat puluis.

Puluis incarnans Lanfranci.

℞. Thuris, Maſtichis, Fœni græci ana q.ſ. Miſce & fiat puluis.

Puluis contra diſſectionem nerui.

℞. Oculos cancri in ſubtiliſsimum puluerem comminutos in paruo linteolo. Hunc puluerem neruis inſperge, & ſiccis faſciis, ex linteolo cōfectis, locum obliga, ne humiditas aliqua ad neruos penetrare poſsit. Hāc ligaturam per ſpacium 24. horarum intactam relinquito. Elapſo prædicto temporis ſpacio, Chirurgus neruum inſpiciat, ipſiusq; conglutinationem exploret, & deinceps uulnus illud calidis uinculis deliget inſtar alterius uulneris recentis, & poſt diem unum, aut alterum ligaturam diſſoluat. Ranzouius.

DE PVLVERIBVS CICATRICEM INducentibus.

Puluis ad cicatricem inducendum.

℞. Cort. Thuris, Myrrhæ, Lithargyri, Cort. Mali granati ana partes æquales.
Fiat puluis tenuiſsimus, & inſpergatur modicè. Rondeletius.

Puluis epuloticus.

℞. Calcis teſtarum ouorum opt. calcinatarum ℥.ß. Boracis, Aluminis uſti ana ʒ. j.
Croci Martis ℥.j.
Fiat puluis. optimus eſt ad cicatricem obducendam. Quercetanus.

Puluis cicatricem inducens.

℞. Aluminis uſti ℥.j. Croci Martis
Cretæ uitrioli ʒ.iij. Croci Veneris ana ʒ. ij. C
Miſce & fiat puluis, quo uti poteris per ſe, uel excipiatur melle. Quercetanus.

DE PVLVERIBVS CARNEM AVFErentibus.

Puluis cauſticus.

℞. Chalcitidis ℈.c. Miſyos torrefacti, Aeris uſti ℈.xxv.
Chalcanthi ℈.l. Aeris uſti ℈.xij. ß. Fiat puluis. Galenus.

Alius.

℞. Chartæ combuſtæ, Plumbi uſti Sulphuris uiui ℥.ß.
Aeris uſti, Arſenici, Squamæ ferri ana ℥.j. Fiat puluis. Galenus.

Præcipitatum.

℞. Salis nitri ℔.j.ß. Vitrioli Romani, Aluminis ana ℔.j.
Ex his per alembicum diſtillatis (quò fortius autē, eò melius) ſumes ℔.j. Argenti uiui ℔.j. In uas uitreū pone cū capello bene lutato. ſic etiā recipiens lutabis, ne euaporet: & diſtillabis eouſq;, donec uas rubeſcat: aquā ſepones, & fracto uaſe argentū, quod ſupereſt, uſtū erit, quod Chymiſtę præcipitatū uocant. hoc tenuiſsimè terito in marmore, & cū aqua diſtillata, quā ſepoſueras, rurſus uaſi uitreo imponito, atq; diſtilla donec aqua diſtillata ſit: tum confracto uaſe, argentū quod ſupereſt, denuò teres in tabula marmorea, & ipſum in æneo uaſe repones: ſuppoſitoq; igne ualido, cū æneo baculo miſce, & agita per horæ ac dimidiæ ſpaciū: hoc enim pacto puluis melior efficitur, & ritè factus ipſum minium coloris elegantia ſuperat. Ioan. de Vigo.

Mercurius præcipitatus.

℞. Aquæ fortis ℔.j. Mercurij crudi ℥.iv.
Diſſoluantur in aqua: poſtea in arena euaporet aqua, aut diſtillatione ſepara fortiter, ut rubeſcat & exiccetur:

A tur: teratur deinde in porphyrio, & affunde ei aquam uitæ diſtillatam quinquies uel ſepties: accende etiam, & ſine, ut conſumatur. Poſtea rectificetur aqua roſacea optimè permiſcendo: ac tandem per filtrum aquam roſaceam ſepara, & relinque ut exiccetur. Tum rurſus de aqua uitæ, ut prius affunde, & accende ut exiccetur: idq; tertia uice repetatur: & habebis quod uoles.* Si corpus fuerit robuſtiſsimum, da G.x. ſi mediocre, da G.iix. ſi debile, G.iv, ſi puerile, fac tu conſiderationem bonam. Sed aduerte, quòd miſcere eum debes cum theriaca: poſtea dabis infirmo uenenato, & hydropico, & peſtilenti, uel alia infirmitate detento. Et plus, ſi ſanus annuatim, uel triennio, ut opus fuerit, hoc præcipitato utetur, cum prudenti humorum digeſtione, hoc eſt, præparatione purgationis. Euonymus.

Mercurius præcipitatus uulgi.

Mercurius priùs lotus, ac præparatus ex Geberi præſcripto, ſoluatur cum duplo pondere aquæ chryſulcæ communis: deinde quater deſtilletur, ac ſuper fæces toties effundatur: atq; ita reducitur in puluerem rubicundiſsimum, ex quo reuerberato ad ignem, eliciuntur aquæ fortis ſpiritus, qui alioqui ſummos dolores commouent. Satius erit ſi abluatur phlegmate aluminis, & aceto deſtillato, & ouorum aqua. Acrimonia enim hoc pacto eximitur. Quercetanus.

Mercurius præcipitatus fixus, & dulcificatus.

Sed præſtabit iteratis ſublimationibus Mercurium priùs præparare, ipſumq; rediuiuum, & à terra fæculenta, & humiditate ſuperflua depuratum fixare cum aqua forti, ſiue ſtygia uulgari, ter ipſi affuſa, & abſtracta: ac in puluerem rubicundum reducere: idq; igne ſatis uiolento, ut acrimonia, & uenenum menſtrui totum eliciatur. Quod melius multò fiet, ſi ſequens aqua ipſi commiſceatur, & deſtillatione repetita ſeparetur.

℞. Aceti deſtillati ℔.ij. ß.
Phlegmatis aluminis ℔.j. ß.
Calcis teſtarum ouorum ℥. vj.
Deſtillentur omnia ad ſiccitatem. Huius aquæ
℞. ℔ iij.
Præcipitati Mercurij, ut ſuprà, ℔.j.

Omnia optimè ex artis præſcripto mixta, deſtillentur per alembicum, ter aquam fæcibus reddendo. Poſtremò loco depellantur ad ſiccitatem: ac tum remanebit in fundo puluis, quem ſuper marmore priùs contuſum inijcies in alembicum, rurſus affundendo aquam præſcriptam, quam ter à fæcibus deſtillabis, ut ſuprà. Poſtremò Mercurius præcipitatus circuletur cum uini alcoole per 24 horas. Deſtillato uini ſpiritu ad materiæ ſiccitatẽ, denuò nouum affunde, circula, & deſtilla: idq; quater aut quinquies: ac tum perfectam Mercurij præparatio-
B nem aſſequêre: cuius uires in uariis depellendis morbis, præſertim in morbo Venereo, ſatis prædicari non poſſunt, ſiue per os aſſumatur, ſiue locis uulneratis applicetur. Quercetanus.

Mercurius præcipitatus cum auro.

Fit ex Mercurio prius præparato, ut decet, cũ Sole amalgama, quod inditur matratio oblongo collo, Hermeticè clauſo, atq; moderatiſsimo igne, uiginti dierum ſpacio præcipitantur, & in puluerem ſubcroceum fixumq; reducuntur. Signum perfectionis eſt, quando ui ignis non exhalat, nec in aqua animalis reuiuificatur. Medicamẽtum iſtud diaphoreticum eſt, quod exhibetur ad prædictos affectus, præſertim ad curandam luem Veneream ſolis ſudoribus. Quercetanus.

Mercurius ſublimatus.

Ex ℔ j. argenti uiui: libra altera uitrioli crudi, & tantundem ſalis communis, omnibus ad blandum ignẽ rectè mixtis, & ductis diu in marmore, aut mortario, ut benè incorporentur, redactiſq; in puluerem, ac inditis ſublimatorio uitreo, dando ignem per gradus 14 horarum ſpacio, fit Mercurius ſublimatus. Quercetanus.

Mercurius auri & quomodo præcipitetur.

Auri album corpus (à quo tinctura ſeparata eſt, quod eſt uera Luna fixa) cum ſalibus reſuſcitatis, & mellacida muria, ut artis eſt, præparata digeſtionibus, & exaltationibus ab experto Spagyro reducitur in Mercuriũ intra paucos dies. Illo in uaſe conuenienti impoſito, præcipitatur per ſe in furno Atanoris, febrili calore, proditq; in puluerem rubrum: cuius exhibentur G. iix. cum uino, aut aqua theriacali ad hydropem curandam, & luem ueneream, idq; ſolis ſudoribus. Si hunc auri Mercurium, proprij ſulphuris debitæ proportioni ſuperinjicias, ſemines, & philoſophicè decoquas, facies medicinam omnium preſtantiſsimam ad lepram ipſam curandam. Sanguinem enim corruptum purificat, & ab excrementis omnibus corpus uniuerſum ſolis ſudorib. expurgat, ipſumq; iuuenile quodammodo reddit. Quercetanus.

Aurum præcipitatum.

Hydrargyri per acetum & ſalem purgati unciæ duæ: auri Orientalis optimi in lamellas tenuiſsimas redacti drachma, in catino triãgulari calido ad mixturam ſubiguntur: hæc in aquam frigidam funditur, & ſi quid
C ex hydrargyro reliquum fuerit, illud per corium exprimitur, ipſaq; ex ſale & aceto lauatur, donec nullæ appareant ſordes: cura interim adhibita, ne hydrargyri quantitas imminuatur: quod ſi accidat, augeri debet ea ita, ut ad auri drachmam, illius drachmæ ſeptem uel octo remaneant: deinde ampullæ luto obductæ induntur, affunduntur q; aquæ ualidæ unciæ duæ: & operculo ſuperimpoſito, eadem rurſus euocatur per arenam calidã. omnibus refrigeratis, aqua prolecta iterum infunditur, diſtillaturq; ut antea: idq; repetitur quinquies: atque tunc puluis rubicundus prouenit, quem aurum uitæ, & aurum præcipitatum uulgò nuncupant. Poſtea idem in catillum ponitur, cooperiturq;, & inter carbones candentes ſinitur, dum excandeſcat: mox idem eximitur, & ubi refrixerit, aqua roſarum humectatur, rurſusq; exiccatur.* Iunioribus denarij dimidij, adultis uerò integri pondere datur: peſti medetur: morbum Gallicum curat: elephantiaſim, aquam inter cutem, aliosq; morbos difficiles abigit: uiſcerum obſtructiones reſerat: iis qui uenenum hauſerunt, opitulatur: ulcerib. malignis curandis tum intrò ſumitur, tum extrinſecùs unguentis & emplaſtris quæ purgant, feliciter ad ſordida cauernoſaq;, non autem ſerpentia curanda admiſcetur. Andernacus.

DE PVLVERIBVS STRVMAS DISſoluentibus.

Puluis ad Strumam.

℞. Spongiæ combuſtæ, Pilæ marinæ toſtæ
Oſsis ſepiæ, Piperis longi, Piperis nigri
Zingiberis, Cinnamomi, Salis gemmæ, Pyrethri
Gallarum, Lapidis ſpongiæ ana ℥.j.
Pulverizentur, & miſceantur. Arnoldus de Villa noua.

DE PVLVERIBVS MITIGANTIBVS dolorem.

Puluis ad capitis dolorem ex frigore.

℞. Coriandri, Roſarum ana ℥.ß.
Nucis moſchatæ, Macis
Caryophyllorum, Santalorum omnium
Granorum tinctorum ana ʒ.ij.
Fiat puluis tenuiſsimus: quo utendum in ſtatu doloris capitis, & cum caput corroborare uolumus, Rondel.

Alius

Alius. A

℞. Coriandri ʒ.ij. Flor. Nympheæ ʒ.iij. Flor. Violarum, Roſarum ana ʒ.ij. Sem. Lactucæ, Papaueris ana ʒ.j. Coralli rubri ʒ.j.ß. Santali rubri ℈.ij.

Fiat puluis tenuiſsimus: quo ſinapiſetur pars anterior capitis. Rondeletius.

PVLVIS AD CAPITIS DOLOREM à uaporibus.

℞. Flor. Nympheæ ℥.ß. Coralli rubri, Balauſtiorũ, Fol. Sumach ana ʒ.iij. Santali rubri, Corticum Citri ana ʒ.j. Fiat puluis tenuiſsimus. Rondeletius.

Alius.

℞. Cyperi ℥.ß. Flor. Anthos ℥.j. Cort. Citri ſicci, Granorum tinctorum Santali rubri, albi ana ʒ.ij.

Miſce, & fiat puluis tenuiſsimus. Rondeletius.

Alius.

℞. Cranij hominis ℔.j. Cornu cerui ℥.iij. Coralli rubri, Caryophyllorum Macis, Cinnamomi, Coſti ana ʒ.iij. Cyperi, Squinanthi, Stœchados Spicæ nardi ana ʒ.iij.

Vrantur omnia ſimul in furno uaſi crudo impoſita, id eſt, fictili crudo nouo: fiatq; puluis. Rondeletius.

Puluis ad dolorem lateris.

Ad lateris Dolorem parantur pulueres ex priapo tauri, cum defluxio ceſſauit. Nam ſic digerit humorem. Idem poteſt raſura dentis apri, ſumpta ex uino, & aqua cardui benedicti. Dabitur autem poſteaquam confluxit humor. Materiam enim exiccando, curat inflammationem. Rondeletius.

De Electuariis, Sectio XXI. B

Electuaria *ſunt, quæ Græcis antidota, & uulgò confectiones appellantur. Sic autem dicuntur, uel q. ex electis conſtent aromatis, uel quòd præ cæteris medicamentis, tam in bona ualetudine aſſeruãda, quàm mala abigenda, eligantur. Sunt autẽ electuaria, medicamina melle aut ſyrupo ſacchari excepta atque: uel*

- Vſitatiora *ſeu Officinalia*
  - Alterantia *qualitate. Vide in ſeqq. ſignum A.*
  - Purgantia
    - Leuiora *(Lenitiua:) ut*
      - Flores Caſsiæ,
      - Caſsia extracta ſine fol. ſenæ,
      - Caſsia extracta cum fol. ſenæ,
      - Caſsia extracta pro clyſteribus,
      - Diacaſsia,
      - Diacaſsia magiſtralis, Caſsia cõis,
      - Diacaſsia cũ Mãna, Pulpa Tamarind.
      - Diacatholicũ, Diaprunum ſimplex,
      - Diaprunum comp. lenitiuum,
      - Elect. lenitiuum, Elect. de ſebeſten,
      - Elect. lenitiuum de manna, *&c.*
      - Diamanna, Tryphera Perſica.
    - Fortiora *(Solutiua) Atque hæc purgãt uel humores*
      - Simplices
        - Bilem *flauam: ut*
          - Elect. de ſucco roſarũ
          - Elect. roſatũ Meſuæ,
          - Elect. de pſyllio.
          - Diaprun. ſolutiuũ, *etc.*
        - Pituitam: *ut*
          - Benedicta laxatiua,
          - Diaphœnicũ, Elect. Indum,
          - Elect. Eleſcoph,
          - Diaturbith maius,
          - Diaturbith minus,
          - Hiera picra S.
          - Hiera picra cum agarico,
          - Hiera picra compoſita,
          - Hiera Pachij,
          - Hiera Hermetis,
          - Hiera Diacolocynthidos,
          - Hiera Archigenis.
        - Melancholiam: *ut*
          - Diaſena
            - Gentilis,
            - Nicolai.
          - Confectio Hamech,
          - Diapolypodion,
          - Hieralogodium.
      - Mixtos: *ut*
        - Catharticum Imperiale,
        - Diacarthamum,
        - Diaturbith cum rhabarbaro,
        - Hiera Ruffi, Hiera Abbatis.
- Minus *uſitata, ſiue non Officinalia. Vide in ſeqq. C.*

A. Alte-

- *A.* Alterantia *qualitate* —
  - Prima. *Sic*
    - Calefacientia. *Vide in ſequentibus ſignum B.*
    - Frigefacientia —
      - Caput: — Diacodion.
      - Pectus —
        - Diapapauer,
        - Diatragacanthum frigidum,
        - Diapenidion ſine ſpeciebus calidis,
        - Electuarium reſumptiuum, *&c.*
      - Cor
        - Diarrhodon Abbatis ſine ſpec. calidis,
        - Triaſantalum,
        - Diamargariton frigidum, *&c.*
      - Stomachum
        - Diarrhodon Abbat. ſine ſpec. calidis,
        - Electuarium de ſorbis
        - Triaſantalum, *&c.*
      - Hepar
        - Diarrhodon Abbatis,
        - Triaſantalum, *&c.*
      - Lienem
        - Diatrion ſantalon,
        - Diarrhodon Abbatis ſine ſpec. calidis.
      - Matricem
        - Diarrhodon Abbatis,
        - Diatrion ſantalon, *&c.*
      - Iuncturas
        - Triaſantalum,
        - Diarrhodon Abbatis, *&c.*
  - Secunda
    - Aſtringunt: *ut*
      - Diacodion,
      - Micleta,
      - Tryphera minor, *&c.*
    - Calculum *frangunt: ut*
      - Electuarium Reginæ,
      - Electuarium Iuſtinum,
      - Electuarium de cineribus,
      - Electuarium diureticum,
      - Lithontribon, *&c.*
    - Venerem *ſtimulant: ut*
      - Diaſatyrium,
      - Diacorum,
      - Tryphera Saracenica, *&c.*
    - Venena *fugant: ut*
      - Diarceuthidon,
      - Electuarium de ouo,
      - Athanaſia,
      - Antidotum contra uenena lethalia,
      - Electuarium contra peſtem Ferdinandi Imperat.

B. Calefacientia

- **Caput,**
  - Confectio Anacardina,
  - Diambra,
  - Diamoſchum,
  - Diacorum,
  - Diacaſtoreum,
  - Elect. Diapæonias,
  - Pleris Arcoticon,
  - Theriaca Diateſſeron, *&c.*
- **Pectus**
  - Diairis,
  - Diapenidium,
  - Diatragacanthum calidum,
  - Diahyſſopum,
  - Diapraſsium,
  - Diacalamenthum,
  - Diathamaron, *&c.*
- **Cor:** *ut*
  - Aromaticum roſatum,
  - Aromaticum Caryophyllatum,
  - Diambra,
  - Dianthos,
  - Diaxyloaloes,
  - Diamargaritum calidum,
  - Elect. de gemmis,
  - Elect. lætificans,
  - Confectio liberantis.
  - Confectio cordialis,
  - Pleris Arcoticon, *&c.*
- **Ventriculum:** *ut*
  - Aromaticum roſatum,
  - Diagalanga,
  - Dianiſum,
  - Diaxyloaloes,
  - Diacyminum,
  - Diacinnamomum,
  - Diagingiber,
  - Diaſpoliticum,
  - Diatrion pipereon,
  - Elect. ex citro.
  - Elect. de baccis lauri.
  - Roſata nouella, *&c.*
- **Hepar:** *ut*
  - Dialacca,
  - Diacurcuma,
  - Cyphoides,
  - Diacoſtum,
  - Confectio Rauedſeni,
  - Diacinnamomum,
  - Diacalamenthum, *&c.*
- **Lienem**
  - Diacoſtum,
  - Diacapparis,
  - Diacalamenthum,
  - Elect. è ſcoria ferri, *&c.*
- **Matricem:** *ut*
  - Diambra,
  - Diacalamenthum,
  - Elect. de gemmis,
  - Elect. ducis,
  - Elect. ex aſa fœtida, *&c.*

C. Electua-

- C. Electuaria *minus uſitata, ſeu non Officinalia alterant aut qualitate*
  - Prima. *Sic*
    - Calefaciunt
      - Caput: *ut*
        - Electuarium ad morbos capitis frigidos,
        - Aliud,
        - Electuarium opticum.
      - Cor: *ut*
        - Electuarium pro corde & palpitatione,
        - Electuarium pro palpitatione à flatibus,
        - Electuarium pro palpit. ab aqua, *&c.*
      - Pulmonem: *ut* —— Electuarium pectorale.
      - Ventriculum: *ut*
        - Electuarium pro refrigerato uentriculo.
        - Electuarium ad uentriculi corroborationem.
      - Hepar: *ut*
        - Electuarium ad icterum,
        - Electuarium ad aquam intercutem, *&c.*
      - Splenem: *ut*
        - Electuarium pro ſplene.
        - Aliud, *&c.*
    - Refrigerant
      - Ventriculum: *ut*
        - Electuarium ad uentriculum refrigerandum,
        - Elect. ad humect. uentriculum.
      - Hepar: *ut* —— Elect. ad calefactum hepar.
  - Secunda *& tertia.* *Sic alia*
    - Aſtringunt: *ut*
      - Electuarium pro uentriculo laxato,
      - Electuarium pro lienteria,
      - Electuarium pro dyſenteria, *&c.*
    - Vrinas *mouent: ut* —— Electuarium ad urinas & menſes, *&c.*
    - Menſes *mouent: ut* —— Electuarium ad menſes mouendos.
    - Calculum *frangunt: ut* —— Electuarium ad calculum, *&c.*
    - Venerem
      - Augent: *ut*
        - Electuarium ad uenerem,
        - Aliud,
        - Electuariũ pro iis quibus ſemen eſt acre, *&c.*
      - Minuunt: *ut*
        - Electuarium ad ſeminis profluuium, & Venerem minuendam, *&c.*
    - Dolorem *mitigant: ut*
      - Electuarium ad dolorem colicum,
      - Electuarium pro dolore nephritico,
      - Electuarium pro dolore ueſicæ,
      - Electuarium pro dolore in fluxu uentris,
      - Electuarium ad uteri dolores, *&c.*
    - Purgant
      - Aquam: *ut* —— Electuarium Gordonij.
      - Pituitam, *uel potius humores mixtos: ut*
        - Electuarium uẽtrem ſoluens,
        - Electuarium uitæ.

DE ELECTVARIIS CALEFACIENTIBVS caput.

Confectio anacardina.

℞. Piperis nigri, longi	Coſti, Anacardij
Myrobal. Chebulorum	Sacchari Tabarzeth, Melanthij
Emblicorum, Belliricorum	Baccarum Lauri ana ʒ. vj.
Indorum, Caſtorei ana ʒ.ij.	Cyperi ℥.ß.

Anacardi per ſe terantur, & aliis tritis admiſceantur: deinde omnia conficiantur cum Butyri recentis non ſaliti, Mellis deſpumati ana quantum ſatis eſt.* Eſt confectio ſapientum, & eorum qui deſiderant ſcire: acuit enim intellectum, ſubtilizat ſenſum, memoriam recuperat, & confert dolori ſtomachi & uentris à frigiditate facto, & clarificat ſanguinem, colorem bonum facit. Conſeruatur ad annos duos, in uaſe fictili uitrato. Datur poſt ſex menſes ad ʒ. ij. cum aqua fœniculi & apij. quo ſumpto uitabis laborem, iram, coitum, ebrietatem. Meſues.

Alia.

℞. Aloes ℥. j. ß.	Zingiberis, Anacardij
Iridis, Caſiæ ana ʒ. vij.	Carpobalſami ana ʒ. iv. ß.

Folij, Spicæ nardi
Myrobal. Citrinorum
Chebulorum, Indorum
Belliricorum, Emblicorum
Mei, Epithymi ana ʒ. iij. ℈.j.
Caryophyllorum, Squinanthi A
Rhei Pontici
Maſticis ana ʒ.ij.
Cort.rad. Fœniculi lotorum ℔.j.
Aceti optimi ℔.ij.

Contuſa & macerata in prædicto aceto dies ſeptem coquantur, & colentur. Colaturæ bene expreſſæ, adde Mellis deſpumati ℔.ij.

Fiat electuarium ut artis eſt. Conſeruatur per annos duos.* Valet ad uertiginem, obliuionem. Rheuma capitis deſiccat: uiſum acuit, &c. Datur ʒ.j. uel ʒ.ij. cum aqua mulſa. Nicolaus.

Diambra.

℞. Cinnamomi, Doronici, ſeu Zedoariæ
Caryophyllorum, Macis, Nucis moſchatæ
Folij, aut ſuccedanei, Galangæ ana ʒ. iij.
Spicæ Indicæ, Cardamomi maioris, minoris ana ʒ j.
Zingiberis ʒ.j.ß.
Ligni aloes, Santali citrini, Piperis longi ana ʒ.ij.
Ambræ ʒ.j.
Moſchi ʒ.ß. Excipiantur
Syrupi roſati, Aquæ roſaceæ, Sacchari albi ana q. ſ.

Conſeruatur in uaſe fictili uitrato, ad annos duos. Dantur ʒ.iij. uel iv. * Cerebrum, cor, uentriculum, ac uentrem reliquum inferiorem calefacit & roborat, exhilarat, coctionem iuuat, affectibus uterinis, & omnibus aliis frigidis prodeſt, ſenibus ob id ac mulieribus ſalubre. Meſues.

Diamoſchum dulce.

℞. Croci, Doronici, Zedoariæ
Ligni aloes, Macis ana ʒ.ij.
Margaritarum albarum, Serici crudi uſti
Charabæ, Coralli rub. ana ʒ.ij. ß.
Baſilici citrati, Galliæ moſchatæ ana ʒ.j. ß.
Been albi, rubri, Folij, aut Cinnamomi
Spicæ Indicæ, Caryophyllorum ana ʒ. j.
Zingiberis, Cubebarum, Piperis longi ana ʒ. j.ß.
Moſchi ℈.ij. Excipe cum
Mellis crudi ℔.j.℥.vj.

Coque: fiat electuarium, in uaſe uitreo conſeruandum. Datur à ʒ.j. ad ʒ. ij. * Ad frigidos cerebri affectus ſine febre, melancholiam, & illi comitatã triſtitiam ſine cauſa manifeſta, uertiginem, epilepſiam, reſolutionem, oris torturam, cordis palpitationem, pulmonis affectus, & ſpirandi difficultatem conducit. Meſues. B

Diamoſchum amarum.

℞. Croci, Doronici, Zedoariæ
Ligni aloes, Macis ana ʒ. ij.
Margaritarum albarum, Setæ crudæ toſtæ
Charabæ, Coralli rubri ana ʒ.ij ß.
Galliæ moſchatæ, Ocymi citrati ana ʒ.j.ß.
Been albi, rubri, Folij, Spicæ Indicæ
Caryophyllorum ana ʒ.j.
Zingiberis, Cubebarum
Piperis longi ana ʒ j.ß.
Moſchi ℈.ij.
Abſinthij, Roſarum rub. ana ʒ. iij.
Aloes lotæ ʒ.iv.
Caſtorei, Liguſtici ana ʒ.j.
Cinnamomi ʒ j.ß.

Excipiuntur mellis quantitate ſufficienti.* Hæc confectio præcedenti efficacior eſt, & præterea uentriculi humores etiam putres potentiùs abſumit. Meſues.

Diacorum.

℞. Rad. Secacul, ſeu Siſeris, Acori ueri, id eſt, calami aromatici, Pinearum ana ℔. j.ß. Radices Secacul mundatæ & inciſæ coquantur in aqua clara, donec aqua conſumatur: poſtea optimè piſtentur, & in minutiſsimas partes conterantur, donec pulti ſimiles fiant. Deinde affunde eis, Mellis odorati & optimè deſpumati ℔.x. coquantur lento igne, donec tota aqua, quam radices Secacul imbiberunt, in uaporem reſoluta ſit, diligenter agitando, ne ad uaſis fundum adurantur radices: cum autem iuſtę ſpiſsitudinis conſiſtentiam acquiſiuerit, ab igne deponito, & adde radices Acori tenuiſsimè tritas, & pineas minutiſsimè inciſas, cum ſequenti puluere optimè mixtas:

℞. Piperis ℥.j.
Piperis longi, Caryophyllorum
Zingiberis, Macis ana ℥.ß.
Nucis moſchatæ
Galangæ
Cardamomi ana ʒ.iij.

Omnia ſimul cum melle & radicibus Secacul miſceto, & unito, diligẽter agitando, ne grumi aliqui relinquantur.* Confert mirum in modum ægritudinibus neruorum, acuit omnes ſenſus & ingenium, ſedat dolores capitis, eſt peculiare remedium frigidarum ægritudinum, ſenum, & maximè catarrhi. Meſues. C

Acorus conditus, uulgaris.

℞. Conſeruæ rad. acori ℔.j.ß.
Mellis deſpumati (uel eius loco, brodij Zingiberis conditi) ℔.j.
Amygdalarum inciſarum ℔.ß. piperis nigri
Nucis moſchatæ
Zingiberis albi ana ℥.j.

Miſce, & fiat conditum. Auguſtani.

Diacaſtorium.

℞. Caſtorij, Myrobal. Citrinorum ana ʒ.iij.
Aloes ʒ. j. ß.
Folij, Antimonij, Pyrethri
Glycyrrhizæ, Tragacanthæ
Calami aromatici, Nitri, Galbani
Spicæ Indicæ, Schœnanthi, Opopanacis
Caſsiæ ligneæ, Leucopiperis, Macropiperis
Melanopiperis, Xylobalſami, Carpobalſami
Colocynthidis, Sagapæni, Rheupontici
Styracis calamitæ, Zingiberis
Cinnamomi ana ʒ.j. G. ij.
Aſæ fœtidæ, Myrrhæ
Euphorbij ana ʒ. j. G. xvij.
Staphiſagriæ, Dauci, Fœniculi
Petroſelini, Apij, Sileris montani
Baccarum Lauri, Petrolei
Seminis Sinonis, Styracis calamitæ rubeæ
Sanguinis Draconis, Cardamomi
Thuris, Agarici, Maſticis
Salis Hammoniaci, Zedoariæ
Aniſi ana ℈.j. G.ij.
Thymbræ, Hyſſopi, Pulegij
Chamædryos, Origani, Balſamitæ
Ocimi, Radic. Branchæ urſinæ
Dictamni Cretenſis, Sem. Rutæ
Ariſtolochiæ longæ, rotundæ
Mabathematicon, Azari, Saluiæ min. Roſarum
Bdellij ana G. xvij.
Epithymi, Polypodij quercini
Opobalſami (loco eius oleum Caryophyllorum) ana G.xiv.
Alypiados, Rad. Capparorum ana G.xj.
Peucedani, Abſinthij ana G.vij.
Anacardij, Sabinæ, Gentianæ
Cort. rad. Mandragoræ ana G.xj.
Ireos G.*iij*. Mellis deſpumati triplum.

Fiat electuarium, in uaſe uitrato ſeruandum. Datur in modum auellanæ in paſsionibus capitis.* Confert cephalalgicis,

A phalalgicis,epilepticis,uertiginoſis,hemicranicis,paralyſi omnium membrorum,& omnibus frigidis ægritudinibus,tempore frigido nocentibus confert. Nicolaus.

Electuarium diapæonias.

℞. Rad. Pæoniæ ℥.j.	Folij(loco eius caſsiæ ligneæ ueræ) Zingiberis
Macis, Spicæ Indicæ, Croci	Piperis longi, Cardamomi, G.parad. ana ʒ. ij.
Coralli rubri, Margaritarum non perforat.	Glycyrrhizæ ʒ.v.
Maſticis ana ʒ.ß.	Anacardij ʒ.j.ß.
Myrtillorum uerorum ʒ.j.ß.	Moſchi, Ambræ ana G.vj.
Cinnamomi, Nucis moſchatæ, Caryophyllorum	Sacchari albiſsimi quantum ſufficit.

Fiat confectio in tabulis,in æſtate. In hyeme uerò adde ſpeciebus triplum mellis deſpumati,& conficiatur electuarium.* Confert epilepſiæ.

Pleres archonticon.

℞. Cinnamomi, Caryophyllorum	Piperis longi, albi , Seminis Baſilici
Ligni aloes, Galangæ, Spicæ Indicæ	Baccarum Myrti, Cort.Citri ana ℈. ij. G.v.
Nucis moſchatæ, Zingiberis, Spodij	Margaritarum, Been albi, rubri, Coralli rubri
Schœnanthi, Cyperi, Roſarum	Serici uſti ana ℈.j.G.ij.ß.
Violarum ana ʒ.j. G. xv.	Moſchi G. vij. ß.
Folij, ſeu Macis, Glycyrrhizæ, Maſticis	Caphuræ G. v.
Styracis, Maioranæ, Menthæ aquaticæ, id eſt	Syrupi roſati
Syſimbrij balſamines, Cardamomi	Sacchari albi ana ℥.iix.

Fiat electuarium. Seruatur in uaſe fictili uitrato per annos duos. * Triſtibus, melancholicis,imbecillo uentriculo,deliquio animi à corde nato ſuccurrit: eos qui ex diutino morbo extenuati & imbecilles ſunt, corroborat: memoriam amiſſam recuperat,ſenſus acuit,comitialibus & aſthmaticis prodeſt,omnemq; cerebri debilitatem aufert. Nicolaus.

Theriaca diateſſeron.

℞. Gentianæ	Ariſtolochiæ rotundæ ana ℥.ij.
Baccarum lauri, Myrrhæ	Mellis deſpumati ℔.ij.

B Miſce, & ſerua ut ſuprà. Datur ab aureo dimidio ad aureum unum.* Ad affectus frigidos, tum cerebri, ut epilepſiam,paralyſim,ſpaſmum Cynicum: tum uentriculi, ut inflationem,& ab ea dolorem, tardam coctionem: tum deniq; hepatis,ut hydropem,cachexiam, obſtructionem. Præterea morſus ſcorpionis, & potioni ueneni confert. Meſues.

Opopyra.

℞. Herbæ paralyſeos, Saluiæ	Dragonteæ, Aſari, Hellebori nigri
Raſuræ eboris ana ʒ.1. G.xiij.	Meu, Rad.Peoniæ, rad.Raphani domeſtici
Opij Thebaici ʒ.ij. G.iv.℈.ij.	Rad.Acori, Cort.Peucedani
Cinnamomi electi, Spicænardi	Cort.Mandragoræ, Betonicæ
Galangæ, Croci, Coſti, Zingiberis	Gentianæ, Chamædryos, Pulegij
Zedoariæ, Xylobalſami, Rheupontici	Centaur. maior.& min.Spicæ Celticæ
Pyrethri, Coralli rub. Caryophyllorum	Capill.Ven.recent.Abſinthij recent.
Tragacanthi, Myrrhæ, Caſtorei	Sponſæ ſolis, Hyperici, Tormentillæ
Opopanacis, Piperis longi	Praſsij uiridis, Millefolij, Sem. rutæ ſyl.
Piperis nigri ana ʒ. ij. G. vj.	Calamenthi, Fœniculi
Balſami, Moſchi, Ligni aloes	Sem.Hyoſcyami albi, Cardamomi
Schœnanthi, Medullæ caſsiæ fiſt.	Carpobalſami, Leuiſtici, Farinæ orobi
Styracis calamitæ, Styracis rubeæ	Sem. Petroſelini, Baccarum lauri
Maſticis, Galbani, Serapini	Sileris montani, Lupinorum
Aſſæ fœtidæ, Meliloti	Marathri ana ℥.ß. G.xiix.
Ariſtolochiæ longæ & rotundæ	Mellis deſpumati ℔.ij.℥.ij.

In cuius parte ſoluatur caſsia fiſt. & poſt pulueres cæterarum ſpecierũ, & ultimò imponatur balſamus in modico melle, uel uino diſſolutus, incorporentur, & reſeruentur, ut decet. Reſpicit propriè humores frigidos in remotis. Data cum decoct. primulæ ueris, & caſtorei, in modum auellanæ, aut membro inuncto cum ea, con-
C fert ualdè paralyſi, & ſanat paralyſim oculorum, oris, gutturis, manuum, & pedum; Confert etiam tremuloſis, uoci amiſſæ, epilepſiæ, maniæ, melancholiæ, pleuritidi, omnibus doloribus pectoris, & ſtomachi à frigiditate: item ſpleniticis, colicis, calculoſis, quotidianæ, & quartanæ, & pluribus aliis, ſudorem prouocando. Doſis eius à ʒ.1. uſq; ad ʒ.ij. Seruatur autem ad quinquennium, & ultra. Coſmus, & Damianus.

Hygiia Græca.

℞. Sem.Hyoſcyami ʒ.ij. ℈.ij.	Praſsij, Cardamomi ana ℈.ij.ß.
Opij ʒ.ij.℈.1.	Balſami, Nardi, Croci
Coſti ʒ.1. G.xv.	Schœnanthi, Thymiamatis, Ammoniaci
Myrrhæ, Opopanacis, Scordij	Terebinthinæ, Caſsiæ ligneæ, Mandragoræ
Origani ana ʒ.1. G.x.	Rad. Eryngij, Roſarum, Eupatorij
Styracis calamitæ, Galbani, Agarici	Euphorbij, Melanopiperis, Leuiſtici
Gentianæ, Pigani, Stœchados	Dauci, Fœniculi, Trifolii ſem.ana ℈.ij.

Mellis q.ſ.eſt. Datur cum uino calido ad modum auellanæ. Valet propriè ad rheuma gingiuarum, & dolorem dentium, fricata ſuper eos, ore ſæpe abluto cum aceto calido: & ſordidas nebulas ab oculis aufert.

DE ELECTVARIIS CALFACIENTIB. PECTVS.

Diaireos ſimplex, magiſtralis.

℞. Ireos ℥.ß.	Sacchari albiſsimi quantum ſufficit.
Sacchari candi, Spec.Diatragacanthi frig. ana ʒ.ij.	Fiat confectio.

Diaireos Salomonis.

℞. Ireos ℥.1.	Caricarum
Pulegii, Hyſſopi, Glycyrrhizæ ana ʒ. vj.	Paſſularum enucleatarum
Tragacanthæ, Amyli, Amygdal. amararum	Carnium Dactylorum ana ʒ.iij.ß.
Pinearum, Cinnamomi, Zingiberis	Styracis calamitæ rubeæ ʒ.ij.℈.1.
Piperis ana ʒ. iij.	Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Conſeruatur per annum.* Tuſsiculoſis, difficulter ſpirantibus auxiliatur, abſciſſæ uocis iacturam reſarcit, quæ refrigeratione contracta ſit. Nicolaus. A

Diaireos uſitata.

℞. Spec. Diatragacanthi frigidi ℥.i. Rad. Ireos ʒ.ij. Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ℥.ß.
Hæc compoſitio magis grata eſt, quàm Diaireos Salomonis, proinde frequentius in uſu eſſe ſolet. Auguſtani.

Diapenidion.

℞. Penidiarum ℥.ij.ʒ.ß.
Pinearum, Amygdal. mundatarum
Sem. Papaueris albi ana ʒ.iij.℈.j.
Cinnamomi, Caryophyllorum, Zingiberis
Succi Glycyrrhizæ, Tragacanthæ
Gummi Arabici, Amyli candidiſsimi
Sem. enucleati Cucurbitæ, Citrulli
Cucumeris, Melonis ana ʒ.i.ß.
Caphuræ G.vij.
Syrupi uiolati ℔.i.ß. uel quantum ſufficit.

Fiat electuarium, in uaſe fictili uitrato conſeruandum per annum. * Valet aduerſus omnem thoracis noxam, tuſsim à frigore contractam, uocis iacturam: tabidis deniq; & purulenta excreantibus ſuccurrit. Nicolaus.

Diatragacanthum calidum.

℞. Gummi tragacanthæ, Hyſſopi ana ℥.iv.
Pinearum nucleorum mundatorum
Amygdal. ambarum purgatarum ana ʒ.vj.
Sem. Lini, ſem. Fœnogræci
Cinnamomi ana ℥.ß.
Glycyrrhizæ raſæ, Succi Glycyrrhizæ
Zingiberis ana ʒ.ij.
Sacchari quantum ſufficit.

Fiat electuarium per annum conſeruandum.* Valet tuſsientibus ex frigido phlegmate, & non ualentibus eiicere, aſthmaticis, empycis anheloſis, ſuſpirioſis, peripneumonicis, phthiſicis, & ad omnem coarctationem pectoris: ſtomachum confortat, digeſtionem procurat. Nicolaus.

Diahyſſopum.

℞. Hyſſopi, Ireos, Thymi
Melanopiperis ana ʒ xxx.
Pulegij, Thymbræ (eius loco ſume Satureiam)
Rutæ, Cumini ana ʒ.xx.
Carnium Dactylorum, Tragacanthæ
Glycyrrhizæ, Caricarum pinguium
Paſſularum enucleatarum, Fœniculi ana ʒ.x.
Zingiberis, ſem. Aniſi, Carui
Sem. Liguſtici ana ʒ ij.ß.
Mellis uel ſacchari q. ſ.

Fiat electuarium, in uaſe fictili uitrato conſeruandum. * Hoc accommodatum eſt ad capitis querelam ex frigido: uuam exiccat, arterias purgat, tuſsim compeſcit, omnes frigiditates pectoris & ſtomachi emendat, digeſtionem procurat, pleuriticis & empycis mirabiliter opitulatur. Nicolaus. B

Diapraſsium.

℞. Praſsij ʒ. v. ß.
Tragacanthæ, Pinearum mundatarum
Amygdal. dulcium, Piſtaciorum
Carnium Dactylorum, Caricarum pinguium
Paſſularum enucleatarum ana ʒ. iij. ß.
Cinnamomi, Caryophyl. Nucis moſchatæ
Macis, Ligni aloes, Galangæ, Spicæ Indicæ
Zingiberis, Zedoariæ, Glycyrrhizæ
Rhapontici, Anacardi, Styracis calamitæ
Galbani, Terebinthinæ, Maſtiches, Myrrhæ
Rad. Ireos, Ariſtoloch. rotundæ
Cort. rad. Capparis, Gentianæ
Melanopiperis, Aniſi, ſem. Fœniculi
Sem. Anethi, ſem. Apij, ſem. Petroſ. Macedonici
Sem. Saxifragiæ ana ʒ.ij.
Hermodactylorum, Origani, Peucedani
Schœnanthi, Cardamomi, Leucopiperis, Carui
Liguſtici, Vincetoxici ana ʒ.i.ß. G.i.ß.
Balſamitæ, id eſt, menthæ aquaticæ, Pulegij
Dictamni Cretici, Coſti, Pyrethri, Satureiæ
Baſiliconis, Pæoniȩ radicum, uel ſeminis
Macropiperis, id eſt, Piperis longi, Amomi
Sinoni, Orobi, id eſt, erui ana ʒ.j. G. ij. & tertiam partem alterius.
Xylobalſami, id eſt, Ligni Balſami
Caſsiȩ ligneȩ, Corallij rubri
Raſurȩ Eboris, Carpobalſ. id eſt
Sem. Balſami, Dauci Cretici ana ʒ.ß.
Moſchi, Ambrȩ, Oſsis cordis ceruini ana G.xij.
Mellis deſpumati quod ſufficit.

Fiat electuarium. Seruatur in uaſe fictili uitrato, ad annos duos. * Sanat capitis uertigines, oculorum caligines abſtergit, palatum & arterias purgat, diſtillationem uuȩ aſtringit, dentium dolorem mitigat, aſthmaticis & ſuſpirioſis peculiariter opitulat': pectoris & pulmonis cauſas facilè amputat, ſtomachi & hepatis dolorē & debilitates ſedat, ſpleneticorum & pleuriticorum anguſtias paragorizat, omnium interaneorū uitiis prodeſt, inflationes & torſiones ab eis aufert. Nephriticos, calculoſos, ſtrangurioſos & colicos purgat, & dolorē releuat: ſępius autem ſumptum, colorem pallidum emendat, menſes deducit, & in ordinem debitum redigit. Typos quotidianarios & quartanarios reprimit. Qui autem hoc electuario uſus fuerit, à multis conſeruabitur morbis. Nicolaus. C

Diacalaminthon Galeni.

℞. Calaminthæ montanæ
Calaminthæ campeſtris
Seſelios (id eſt, Sileris montani)
Petroſelini Macedonici ana ʒ.vj.
Zingiberis ʒ. iij.
Apii, id eſt, ſem. Apii
Comarum Thymi ana ʒ. ij.
Liguſtici ʒ.vj.
Piperis, id eſt, Piperis nigri ʒ.xij.
Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Seruatur per annum.* Auxiliatur iis quos cibi faſtidium urget, appetentiam reuocans: ægrè quoq; ſpirantibus, uentriculo refrigerationem ſentienti, & flatibus diſtento confert.

Diacalaminthon aliud.

℞. Calaminthæ montanæ, Pulegii
Sem. Petroſelini, Seſelios ana ℥.i.
Sem. Apii, Cacuminum Thymi ana ℥. ij.
Libyſtici ſeminis ℥.iix.
Piperis ℥.xxiv.
Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium.* Craſſa & lenta attenuat & diſcutit, urinas mouet, ac muliebres menſes. Galenus.

Diacalamenthum Nicolai.

℞. Calamenthi, Pulegii, Hyſſopi, Melanopiperis
Seſeleos, Petroſelini ana ʒ.iij.℈.ij.
Leuiſtici ʒ.i. ℈.i.
Semin. Apii ℈.i.
Ameos, Thymi, Anethi, Cinnamomi
Zingiberis ana ℈.ij.

Confice. Datur poſt prandium & cœnam. Valet ad omne uitium pectoris ex frigiditate, maximè his, qui in ſenili ſunt ætate: ualet etiam tuſsientibus ex frigida cauſa, & quartanariis, ſi ex eo utantur poſt prandium & poſt cœnam, in ſero cum uino.

Diathamaron.

℞. Anthophyllorum (id eſt, grandium Caryophyllorum) Zingiberis ana ʒ.v.℈.i. G.xvj.

Cinnamo-

A Cinnamomi, Carnium Dactylorum
Caryophyllorum ana ʒ.iv.℈.ı. G.xvj.
Galangæ, Spicæ Indicæ, Zedoariæ
Coſti albi & aromatici, Pyrethri, Corall. rubei
Rheupontici (accipiatur rhabarbarũ ſic uocatũ)
Spicæ Celticæ, Tragacanthæ, Anacardii
Oſsium dactylorum, Carpobalſami ſeu
Cubebarum, Aniſi, Baccarum Iuniperi
Trium piperum ana ʒ.ı.℈.ij. G.iix.
Margaritarum integrarum, & perforatarum ana ℈.ij.
Blattæ Bizantiæ ℈.ij.
Limaturę auri puri, limat. argenti meri, aut foliorum
Oſsium de corde cerui ana ℈.ij.ß.
Raſuræ Eboris, Moſchi ana ℈.ı. G.vij.
Ambræ ℈.ı.
Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Dantur ʒ.iij. manè uel ueſperi cum uino. * Efficaciter prodeſt difficulter ſpirantibus, arteriacis, tuſsientibus, tabidis, & omni thoracis & ſtomachi offenſæ, aquæ ſubter cutem fuſæ, renum doloribus: uoluptatem parit, corporaq; ſaginat. Nicolaus.

Diaſulphur.

℞. Piperis albi & longi ana ʒ.vj.
Sulphuris flaui, Thuris, Mei
Hyoſcyami albi, Myrrhæ
Styracis, Cardamomi ana ℥.ı.
Rutæ, Coſti ana ℥.ı.
Caſsiæ ʒ.v.
Opii, Mandragoræ ana ʒ.iij.
Croci ʒ.ij.ß.

Melle deſpumato excipe. poſt ſex menſes utere. Confert febribus diuturnis, ut melancholicis, phlegmaticis, thoracem & pulmones purgat pituita craſſa, lenta, pure: ob id tuſsim antiquam, & difficultatem ſpirandi inde natam leuat. Splenis duritiem minuit, & inde natum hydropem: urinas mouet: calculum frangit: morſibus uenenatis, & poto iam ueneno prodeſt. Meſues.

Electuarium ſulphuratum.

℞. Sulphuris flaui, puri, & triti ℔.ı.
Olei tartari ℥.ij.
Cinnamomi ℥.ß.
Croci ℈.ı. Zingiberis ʒ.ij.
Moſchi in aqua roſ. diſſoluti ℈.ß.
Mellis albi, & crudi ℥.xiv.

Miſce abſq; igne, ac ſerua in loco ſicco. Doſis à ʒ.iv. ad ʒ.vij. ſtomacho ieiuno. Scabiem exiccat: urinam mouet,
B calculum in renibus frangit: tuſsim curat: oculorum lachrymas ſiccat: appetitum excitat. Fiorauantus.

Quadrimeron.

℞. Enulæ campanæ ℥.ı.ʒ.iij.
Cymini ʒ.iij.
Piperis ℥.ß.
Marathri, Mellis deſpumati ℔.ı.℥.ı.

Incorporentur. Doſis eius à ʒ.ij. uſq; ad ʒ.iij. manè & ſerò. Seruatur per triennium. * Reſpicit propriè ſpiritualia. Datum cum decoctione hyſſopi, confert aſthmaticis, & tuſsientibus, & catarrho frigido. Datum cum decoctione maſticis confert dolori ſtomachi à frigiditate. Datum cum decoctione nucis moſchatæ & caryophyllorum, confortat digeſtiuam, læſam à frigiditate. Datum cum uino rubro in decoctione Zingiberis & galangæ, confortat renes læſos à frigiditate. Arnol. Villanouanus.

Acbariſtum.

℞. Coſti, Galbani, Opii
Phœnici Indi, Hyſſopi
Sem. Lini ana ʒ.ı.
Spicæ, Croci, Coralli
Xylobalſami, Caſsiæ fiſt. Xylocaſsiæ
Calami arom. Rhapontici, Myrrhæ
Styracis calamitæ, Opopanacis, Bdellii
Ammoniaci, Olibani, Cicidon
Spicæ celticæ, Abrotani, Acori
Aſari, Brathyos, Roris Syriaci
Scillæ, Diaphiridon, Pyrethri
Amomi, Aniſi, Pſyllii
Ocymi, Dauci, Leuiſtici
Marathri, Meconis, Melanopiperis
Macropiperis, Leucopiperis, Floris Syriaci ana ʒ.ij.
Elenij ℈.ı.ß.
Hellebori nigri, Zingiberis ana ℈.ı.
Mellis q. ſ.

Sumatur cum uino calido in ſero. Datur contra catarrhum, & omne uitium pectoris. Nicolaus.

DE ELECTVARIIS CALEFACIENTIbus cor.

Aromaticum roſatum Gabrielis.

℞. Roſarum rubearum ʒ.xv.
Glycyrrhizæ raſæ ʒ.vij.
C Ligni aloes, Santali citrini ana ʒ.iij.
Cinnamomi electi ʒ.v.
Macis, Caryophyllorum ana ʒ.ij.ß.
Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ʒ.ij.℈.ij.
Nucis moſchatæ, Cardamomi minoris
Galangæ ana ʒ.ı.
Spicæ Indicæ, Ambræ griſeæ ana ℈.ij.
Moſchi ℈.ı.
Trita & in puluerem redacta permiſcentur cum
Syrupi roſati, Syrupi è cort. Citri, Sacchari albi ana ʒ.ix.

Coque, fiat electuarium iuſtæ conſiſtentiæ. Seruatur per annum, & ultrà in uaſe fictili uitrato. * Cerebrum, cor, uentriculum & omnia nutritioni famulantia membra roborat, appetentiam excitat, cõcoctionem iuuat, uiſcerum excrementoſam humiditatem abſumit, ac ex morbo conualeſcentibus auxiliatur.

Aromaticum roſatum.

℞. Roſ. rub. ʒ.ı.ß.
Ligni aloes, Macis, Galangæ
Caryophyllorum, Zingiberis
Trochiſc. diarrhod. Nucis moſchatæ
Galliæ moſchatæ ana ʒ.ij.ß.
Glycyrrhizæ raſæ ℥.ı.
Cinnamomi ʒ.iij.
Cardamomi, Spicæ nardi ana ʒ.ı.
Syrupi roſati
Syrup. cort. citri ana q. ſ.

Fiat electuarium. Doſis à ʒ.iij. uſq; ad ʒ.v. Cor, uentriculum roborat, appetentiam excitat, coctionem iuuat, nauſeam, & uomitum ſedat, uiſcerum humiditatem excrementoſam abſumit. Meſues.

Aromaticum roſatum minus.

℞. Roſ. rub. ʒ.x.
Ligni aloes
Santali citrini ana ʒ.ij.
Cinnamomi ℥.ß.
Maſticis ℈.iv.
Ambræ ℈.ij.
Moſchi ℈.ı.
Syrupi roſ. q. ſ.

Cor & uentriculum roborat, & eorum inflationes ſedat. Meſues.

Aromaticum moſchatum.

℞. Ligni aloes ʒ.vij.
Cinnamomi craſsi ʒ.x.

Ambræ ʒ.iij. Moſchi ℈. ij. Syrupi roſati q.ſ.

Cerebrum, cor, & uentriculum roborat: ob id confert epilepſiæ, palpitationi cordis, & ſyncopæ, ſuffocationi quoque ab utero, oris odorem commendat. Meſues. A

Aromaticum nardinum.

℞. Spicæ nardi ʒ.ij.
Roſ.rub. ℥.ß.
Cubebarum, Ligni aloes
Maſticis, Caryophyllorum
Cinnamomi
Folij Indi, Aniſi
Cort. mali citri
Trochiſc. diarrhodon
Galliæ Sebellinæ ana ℈.iv.
Pinearum mundat.
Amygdal. purgat. ana ʒ.v.
Gummi Arab. Tragacanthi ana ℥.ij.
Moſchi ℈.ß.
Syrupi roſ. q.ſ.

Cor, uentriculum, hepar, renes & cætera uiſcera roborat, & ueſicam: coctionem iuuat, ob id oris & ſudoris odorem commendat, flatus diſsipat: ueneris appetitum excitat, & reſpirationem liberiorem facit. Meſues.

Aromaticum caryophyllatum.

℞. Caryophyllorum ʒ.vij.
Macis, Zedoariæ
Galangæ, Santali citrini
Trochiſcorum diarrhodon
Cinnamomi, Ligni aloes
Spicæ Indicæ, Piperis longi
Cardamomi maioris ana ʒ.j.
Roſarum ʒ.iv.
Glycyrrhizæ raſæ, Galliæ Moſchatæ ueræ ana ʒ.ij.
Folij (ſumatur eius loco caſia lignea uera, aut duplex pondus Cinnamomi)
Cubebarum ana ℈.ij. G.v.
Ambræ ʒ.1.
Moſchi ℈.ß.

His tenuiſsimè tritis, & cum
Syrupi è citro, Sacchari albi ana quantum ſufficit

Permiſtis, fiat electuarium. * Cor, uentriculum, & reliqua nutritionis membra roborat, nauſeam & uomitũ reprimit, flatus diſsipat, putredinem humorum in uentriculo arcet. Meſues.

Dianthon. B

℞. Florum Roriſmarini ℥.1.
Violarum, Roſarum, Glycyrrhizæ ana ʒ.vj.
Caryophyllorum, Spicæ Indicæ
Nucis moſchatæ, Galangæ
Cinnamomi, Zingiberis, Zedoariæ
Macis, Ligni aloes, Cardamomi
Aniſi, Anethi (uidelicet ſeminis) ana ℈.iv.
Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Prodeſt pręter rationem tribulatis, cardiacis: animi lętitiam auget. Eos roborat, qui à longo morbo debiles adhuc ſeſe recolligunt: uentriculum perpulchrè emendat. Nicolaus.

Diaxyloaloes.

℞. Ligni aloes crudi, Roſarum ana ℥. 1.
Caryophyllorum, Spicæ Indicę
Macis, Nucis moſchatę
Gallię moſchatę Meſ. Cubebarum
Cardamomi maioris, minoris
Maſticis, Cinnamomi, Cyperi rotundi
Schœnanthi, Zedoarię
Been albi, rubri ana ℥.ß.
Folij, aut Macis, ſiue Spicę nardi
Serici crudi toſti, Margaritarum
Corallij rubei, Carabę
Foliorum Citri, Cort. Citrei mali
Ocymi caryophyllati, Siſymbrij
Menthę ſiccę, Sampſuci, id eſt
Maioranæ, Piperis longi
Zingiberis ana ʒ.iv.
Moſchi boni ℈.1.
Ambræ ʒ.1.ß.
Mellis Emblicorum
Miuæ aromaticæ ana q. ſ.

Fiat electuarium. Doſis à ʒ. 1. uſq; ad ʒ.iij.* Prodeſt malis uentriculi, cordis, & iecinoris frigidis, animæ defectioni, concoctioniq;. Oris fœtorem abigit, lætitiamq; parit. Meſues.

Diamargaritum calidum.

℞. Margaritarum non perforatarum
Pyrethri ana ʒ. 1.
Zingiberis, Maſtiches ana ʒ. iv.
Zedoariæ, Doronici, ſem. Apij
Capſici, id eſt, Cardamomi utriuſq;
Nucis moſchatæ, Macis ana ʒ.ij.
Been utriuſq;, Piperis nigri
Macropiperis ana ʒ.iij.
Cinnamomi ʒ.v. C
Sacchari quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Seruatur annis duobus uel tribus. * Valet mulieribus: rectificat enim diſpoſitionem matricis, & uentriculorum earum. Auicenna.

Electuarium de gemmis, calidum.

℞. Margaritarum albarum ʒ. iij.
Saphyri, Hyacinthi, Sardæ
Granatorum, Smaragdi ana ʒ. 1. ß.
Zedoariæ, Doronici, ſeu Galangæ
Corticum Citrei mali, Macis
Sem. Ocymi ana ʒ. ij.
Coralliorum rubeorum, Succini albi
Limaturæ Eboris ana ʒ. 1. ℈. ij.
Behen alb. & rub. Caryophyllorum
Zingiberis, Piperis longi
Spicæ Indicæ, Folij, Croci
Heyl, id eſt, Cardamomi maioris ana ʒ.j.
Trochiſc. Diarrhodon, Ligni aloes ana ʒ.v.
Cinnamomi, Galangæ, Zurumbet (id eſt, Zedoariæ rotundæ) ana ʒ.1. ß.
Foliorum auri & argenti ana ℈. ij.
Moſchi boni ʒ. ß.
Ambræ ʒ. ij.

Confice cum melle Emblicorum, & colato melle roſato ana quantum ſufficit. Datur ab aureo ſemiſſe ad aureum unum, cum aqua bugloſſę.* Malis cordis, uentriculi, cerebri, iecinoris, & uteri frigidis auxiliatur. Item palpitationi cordis, defectioni animæ, ac concoctioni: triſtitiam deniq; citra cauſam ortam amouet. Meſues.

Electuarium lætificans Galeni.

℞. Florum Ocymi caryophyllati, aut ſeminum, Croci, Zedoariæ, Ligni aloes
Caryophyllorum, Corticum Citrei mali
Galangæ, Macis, Nucis moſchatæ
Styracis Calamitæ ana ʒ. ij. ß.
Aniſi, Raſuræ Eboris
Thymi, Epithymi ana ʒ.1.
Camphoræ
Moſchi, Ambræ
Margaritarum perforatarum
Oſsium de corde cerui ana ʒ. ß.
Auri foliati meri, id eſt, puriſsimi, feingold/
Argenti foliati meri ana ℈.1.
Sacchari albiſsimi quantum ſufficit.

Fiat confectio ſolida. Si uerò uolueris facere in forma liquida, ſiue opiatæ, tunc adde

Succi

A Succi Cydoniorum, Pomorum odoratorum dulcium, Borraginis, Vini ueteris optimi, ana partes æquales, in tanta menſura, quanta deſpumando & decoquendo ſaccharo ſatis fuerit. Nulla enim aqua ſaccharum diſſolui aut decoqui ad ſpiſsitudinem debet in hac confectione. * Lætitiam, colorisque bonitatem efficit, concoctionem iuuat, & canitiem arcet.

Electuarium lætificans Rhaſis.

℞. Seminis Meliſſæ, Corticum Citrei mali, Caryophyllorum, Galliæ moſchatæ Meſuæ, Maſtiches, Croci, Cinnamomi, Nucis moſchatæ, Cardamomi maioris. Neremiſc. pro quo poteſt ſemen pæoniæ accipi, Been albi, rubei, Zedoariæ, Doronici, ſeu Galangæ, Seminis Ocymi garyophyllati ana ℥.ß.

Moſchi ℈.j. G.iv.	Sacchari albiſsimi quantum ſufficit.

Fiat confectio in tabulis. Si uerò uolueris forma electuarij, ea ſyrupo ſequenti excipies, qui

℞. Myrobal. Chebularum nu.xx.	Myrobal. Emblicarum nu.xxx.

Trita, & in ℔.iij. aquæ communis, ad duarum tertiarum conſumptionem, cocta percolabis. Colaturæ addes
Mellis deſpumati ℔.2.

Coque, fiat ſyrupus, quo prædicta excipies, & fiat electuarium.* Ad affectus cordis, uentriculi, iecoris, quas partes etiam roborat, admodum confert: palpitationem cordis emendat, ualenter exhilarat, & coctionem iuuat, coloremque uiuidum efficit.

Electuarium lætificans, aliud.

℞. Roſarum, Ligni aloes ana ʒ.vj.	Cyperi ʒ.v.
Macis, Nucis moſchatæ	Caryophyllorum, Maſtiches
Galliæ moſchatæ	Spicæ nardi, Aſari ana ʒ.iij.
Cardamomi utriuſque ana ʒ.ij.	Melle emblicarum excipe.
Cinnamomi, Croci ana ʒ.ij.	Moſchi G.xv. aromatiza.

Daturà ʒ j. ad ʒ.iij. * Ad eadem, ad quæ præcedens, ualet. Rhaſis.

Electuarium lætificans Meſuæ.

℞. Roſarum ʒ.ij.	Alſelengemiſch, Margaritarum
B Cyperi ʒ.iij.ß.	Foliorum Indorum, Macis, Cardamomi
Caryophyllorum, Maſticis	Heyl. Nucis moſchatæ, Corticũ citri, Gallię moſchatę
Ligni aloes, Spicæ, Aſari ana ʒ.j.ß.	Zedoariæ, Doronici, Ocymi maioris ana ʒ.1.
Cinnamomi, Croci, Meliſſæ	Moſchi boni ʒ.j. quartam.

Confice cum melle belliricorum, & melle emblicorum, quod ſit quadruplum ſpecierum. Sumatur ſicut tryphera, & eſt magis conueniens in hyeme. Generat gaudium, & reiuueneſcere facit: coloris pulchritudinem, & odoris bonitatẽ in toto corpore operat̃: digeſtionẽ promouet, canitiẽq; retardat. Meſues. cap. de Melanch.

Confectio liberantis.

℞. Radicum Tormentillæ, ſem. Acetoſæ	Been albi, rubei, Doronici, ſeu Angelicæ
Sem. Endiuiæ, Coriandri præparati	Cardamomi, Cinnamomi, Macis
Sem. Citrei mali ana ʒ.j.ß.	Ligni aloes, Caſiæ ligneæ, aut ſuccedanei eius
Santalorum omnium	Croci, Zedoariæ ana ʒ.ß.
Dictamni albi ana ʒ.j.	Smaragdi, Hyacinthi, Granati
Boli armeni præparati, Terræ ſigillatæ (loco eius, bolus leuanticus, id eſt, Orientalis ſumatur) ana ʒ.ij.	Serici crudi torrefacti & inciſi ana ℈.j.
	Penidij, Sacchari candi ana ℈.ij.
	Florum Nenupharis, flor. Bugloſſæ
Margaritarum, Corallij albi, rubei	Roſarum ana ℈.j.
Succini albi, Raſuræ Eboris	Caphuræ G.vij.
Spodij, id eſt, Eboris uſti	Moſchi, Ambræ ana G.iij.
Oſsium de corde cerui	Sacchari albi quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Contra peſtem plurimum ualet: tutatur corpus ne lædatur à peſtifero aere, & præſeruat humores à corruptione. Incertus.

Confectio cordialis.

℞. Margaritarum, Spodij, (id eſt Eboris uſti)	Ligni aloes ana ℥.j.
Granatorum uerorum, Cinnamomi	Terræ ſigillatæ ʒ.ij.℈.ij.
Tormentillæ, Boli Armeni ana ʒ.iij.	Serici crudi, torrefacti modicè ℈.ij.
C Santalorum omnium, Raſuræ Eboris	Oſsis de corde cerui ℈.j.ß.
Vnicornu ana ℥.ij.	Been albi, rubri ana ℈.ij.
Hyacinthorum, Saphyri	Fol. auri nu.v.
Coralli albi, rubri, Charabæ albi	Moſchi, Ambræ ana G.x.
Valerianæ ueræ, Dictamni, Zedoariæ	Sacchari albi quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Præſeruat cor in peſte. Alexander Benedictus.

Electuarium regium.

℞. Pinearum mundatarum ℥.iix.	Ligni aloes ℥.ß.
Amygdal. mundat. ℥.vj.	Ambræ ʒ.j.
Cinnamomi ℥.j.ʒ.ß.	Moſchi ℈.ß.
Caryophyllorum	Sacchari albi ℔.iv.
Santali citrini ana ʒ.iij.	Aquæ roſatæ ℔.j.ß.

Fiat electuarium. Cerebrum, cor, thoracem, & uentriculum roborat. Meſues.

Electuarium Regium alterum.

℞. Pinearum mundat. ℥.vj.	Roſarum rub. ℥.j.ß.	
Amygdal. dul. expurgat. ℥.iv.	Santali citrini ʒ.iij.ß.	Sacchari ℔.iv.
Aquæ roſatæ ℔.j.ß.	Ambræ ʒ.j.	Moſchi ℈.ß.

Fiat electuarium. Idem pollet. Idem.

COR quoque CALFACIVNT, roborantque, Diambra, Diamoſchum dulce & amarum, Pleriſarcoticum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE ELECTVARIIS EXCALFACIENtibus uentriculum.

Diagalanga.

℞. Galangæ, Ligni aloes ana ℥.vj.	Caryophyllorum, Macis, Liguſtici ana ʒ.ij.

 Zingiberis,

Zingiberis, Macropiperis
Leucopiperis, Calami aromatici
Cinnamomi ana ʒ.j.ß.
Calaminthæ ſiccæ, Menthæ ſiccæ
Cardamomi maioris, Spicæ Indicæ, ſem. Apij A
Sem. Fœniculi, ſem. Aniſi, ſem. Carui ana ʒ.j.
Sacchari albi ℥.x.
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Valet aduerſus craſsiores flatus, acidos ructus, prauamq; concoctionem: item actiones uentriculi & iecoris à frigiditate impeditas robuſtiores reddit, eaſdemque emendat. Meſues.

Dianiſum.

℞. Sem. Aniſi ℥.ij.ß.
Glycyrrhizæ raſæ, Maſticis ana ℥.j.
Sem. Carui, ſem. Fœniculi, Macis
Galangæ, Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ.v.
Piperis nigri, albi, longi
Caſiæ ligneæ ueræ, Pyrethri
Calaminthæ ana ʒ. ij.
Cardamomi maioris ana ʒ.j.ß.
Caryophyllorum, Cubebarum
Croci, Spicæ Indicæ ana ʒ.j.ß.
Sacchari albi ℥. ij.
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Intemperiem frigidam uentriculi à pituita cruda, uel etiam flatibus ſanat, & tuſsim diuturnam à frigida cauſa genitam. Meſues.

Diacuminum.

℞. Cymini pridie in aceto macerati, deinde ſiccati ʒ.x.
Zingiberis, Cinnamomi ana ℥.ß.
Caryophyllorum, Ligni aloes
Macis ana ʒ. ij.ß.
Galangæ, Piperis longi, Cardamomi ana ʒ.ij.
Moſchi ℈.ß.
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Fiat electuarium forma conuenienti. Conſeruatur annis duobus. * Ventriculum & uiſcera reliqua calefacit: concoctionem iuuat: flatus in dictis uiſceribus natos diſsipat. Meſues.

Diacyminum aliud.

℞. Cymini in aceto præparati ʒ.iix. ℈.j.
Cinnamomi, Caryophyllorum ana ʒ. ij. ß.
Zingiberis, Piperis nigri ana ʒ.ij. G.v.
Galangæ, Thymbræ, Calaminthes ana ʒ.1. ℈.2.
Ammi, Liguſtici ana ʒ.j. G.xiix.
Piperis longi ʒ.1.
Spicæ nardi, id eſt, Indicæ, Cardamomi B
Nucis moſchatæ ana ℈.2.ß.

Omnibus tritis, & in puluerem redactis, mellisque deſpumati q.ſ. exceptis, fit electuarium. Seruatur ad annos duos in uaſe fictili uitrato. Fit etiam forma ſolida cum ſaccharo, hoc eſt, ad ſingulas ſpecierum dimidias uncias, libram ſacchari commiſcendo. * Confert frigiditati thoracis, ſtomachi, inflatis, colicis, febre quartana laborantibus, & uentriculi coctionem iuuat. Nicolaus.

Diacyminum aliud.

℞. Cymini in aceto macerati, & ſiccat. ʒ.xx.
Zingiberis, Thymi ana ʒ.iij.
Piperis, Cinnamomi ana ʒ.2.
Ameos ʒ.1.ß.
Fol. rutæ ſicc.
Nitri ana ℥. ß.

Excipe melle deſpumato. Valet ad dolorem ſtomachi, & uentris à frigiditate aut à craſſa uentoſitate, aut ex pituita craſſa: & ad dolorem colicæ, ad ſingultũ, obſtructiones aperit: & mẽbra nutritionis calefacit. Meſues.

Diacinnamomum.

℞. Cinnamomi ʒ.xv.
Caſsiæ ligneæ, Cymini
Rad. Enulæ ana ℥. ß.
Galangæ ʒ.vij.
Caryophyllorum, Piperis longi
Cardamomi maioris, minoris
Zingiberis, Macis, Nucis moſchatæ
Ligni aloes ana ʒ. iij.
Croci ʒ. j.
Sacchari ℥.v.
Moſchi ℈.2.
Excepta mellis deſpumati ℔.2.ʒ. iix.

Coque, fiat electuarium. Doſis eius eſt à ʒ.j. uſque ad ij. * Concoctionem iuuat, etiam pituitæ putredinem prohibet, deſtributionem alimenti in corpus promouet. Meſues.

Diazingiber.

℞. Zingiberis, Galangæ, Caryophyllorum
Cinnamomi, Nucis moſchatæ,
Granorum paradiſi, Piperis longi, Macis
Cardamomi, Spicæ Indicæ, Rhabarbari
Roſarum rubrarum ana G. xv.
Pinearum mundatarum ℥.ß.
Piſtaciorum ʒ. ij.
Sem. Aniſi, ſem. Fœniculi
Glycyrrhizæ raſæ, Croci ana ʒ.ß.
Sacchari albi quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Conſeruatur per annum. * Stomachum confortat, digeſtiuam uirtutem adiuuat, uitiò pectoris ex frigiditate ualet, renes confortat, libidinem potenter incitat. Nicolaus. C

Diaſpoliticum.

℞. Cumini in aceto macerati & uſti, Piperis longi, Comarum rutæ ana ℥.j. Nitri ℥. ß.

Terantur craſsius, & cum mellis deſpumati, quod ſatis eſt, fiat electuarium in bona forma. * Aluum deiicit, cibos qui in uentre corrupti ſunt, educendo: iiſque conuenit, quibus uenter frigidus eſt, aut ad frigus propẽſior: ſiquidem pituitam extenuat, & ſpiritum flatulentum expellit. Galenus.

Diatrion pipereon.

℞. Piperis nigri, albi, longi ana ʒ.l.
Aniſi, Thymi
Zingiberis ana ℥.j.
Mellis quantum ſatis eſt.

Fiat electuarium. Recipit etiam uniuſcuiuſque generis piperum ℥. iij. * Ventriculi refrigerationibus, acido ructui, quartanis, reſolutis, iecinoroſis, & inflationibus auxiliatur. Galenus.

Aliud.

℞. Trium piperum ana ʒ. v.
Zingiberis, Thymi, Aniſi ana ʒ.ij.
Spicæ Indicæ, Ammi, Amomi
Cinnamomi ana ʒ.j.
Caſiæ ligneæ, Sem. Apij, Seſeleos
Aſari, Rad. Enulæ ana ʒ.ß,

Mellis quantum ſufficit. Fiat electuarium. * Hoc magis fluxionibus, quæ à capite ad thoracem deſcendunt, conuenit. Meſues.

Electuarium ex citro.

℞. Corticum Citri aur. xx.
Caryophyllorum, Ligni aloes
Cinnamomi, Macis, Galangæ ana ʒ. ij.
Cardamomi, Zingiberis ana ʒ.j.
Moſchi ʒ.ß.
Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Datur ad ℥.ß. * Cor & uentriculum roborat, coctionem iuuat, oris halitum commendat, flatus craſſos diſsipat. Meſues.

A

Electuarium de baccis lauri.

℞. Fol.Rutæ ʒ.x.
Sem.Ammi,ſem.Cymini
Sem.Nigellæ,ſem.Liguſtici
Sem.Carui,ſem.Dauci, Origani
Amygdal.amararum,Piperis nigri,longi
Menthaſtri,Baccarum Lauri
Caſtorij ana ʒ. ij.
Sagapeni ℥.ß.
Opopanacis ʒ.iij.
Mellis ℔ j.℥.iv.ʒ.vij.

Tritis diligenter quæ trituranda ſunt,fiat electuarium:additis circa finem lachrymis in uino diſſolutis.*Valet ad colicam & iliacam paſsionem,& doloribus inteſtinorum ex cauſa frigida,uel flatuoſa. Rhaſis.

Roſata nouella.

℞. Roſarum uiridium
Glycyrrhizæ ana ℥.j.℈.ij.ß.
Cinnamomi ʒ.ij.℈.ij.G.ij.
Caryophyllorum
Nari,id eſt,ſpicæ Indicæ
Zingiberis,Galangæ
Nucis moſchatæ,Zedoariæ
Styracis calamitæ,Cardamomi
Sem Apij ana ℈ j.G.iix.
Sacchari albiſsimi quantum ſufficit.

Fiat electuarium.Seruatur per annum.* Confert apprimè calori & ſiccitati ſtomachi, cordis, hepatis & pulmonis:ſitim compeſcit & uomitum:abſcindit debilitatem ſtomachi,aſtringit laxa: cardiacis ſubuenit, ſudorem diaphoreticum reprimit,ex chronica infirmitate debiles recreat. Nicolaus.

Electuarium de aromatibus.

℞. Ligni aloes crudi,Roſarum ana aur.xij.
Calami aromat.aur.iv.
Galliȩ moſchatæ, Macis, Doronici
Piperis longi,Nucis moſchatæ
Mentæ ſiccæ,Spicæ nardi,Caſsiæ
Maſticis, Cinnamomi
Caryophyllorum,Aſari ana aur.iij.
Croci,Cardamomi maioris,Card.minoris
Trium ſantalorum,Rhabarbari,Coſti
Cubebarum,Zingiberis,ſem.fœniculi
Sem.Aniſi,ſem.Liguſtici ana aur.ij.
Sacchari ℥.vj.
Miuæ aromaticæ ℥.xij.
Mellis deſpumati q. ſ.

B Fiat electuarium.Doſis à ʒ.ij.uſque ad aur. vj. Ad uentriculi, & hepatis affectus frigidos, ex pituita craſſa, & flatibus efficax:flatus enim diſsipat, coctionem iuuat, ob id acidos ructus, nauſeam, cibi faſtidium compeſcit,colorem cutis floridum affert,canitiem tardat, oris, & ſudoris odorem commendat: ſed hepar & renes immodicè calefacit, ac inde ſemen,ſiue coitum promouet. Galenus.

Electuarium Petri.

℞. Roſarum rubrarum ʒ.ij.ß.
Aniſi,Marathri,Maſticis
Schœnanthi,Caſsiæ ligneæ ana ʒ.ij.
Glycyrrhizæ mundæ, Reu
Spicænardi,Aſari ana ʒ.j.ß.
Sem.Apij, ſem.Scariolæ,Nenupharis
Sem.melonum mundat.Cinnamomi
Trochiſc.diarrhod.Cuſcuthæ,Polij ana ʒ.j.
Croci ℈.j. Caphuræ ℈. ß.
Sacchari ℔.iij.

Fiat electuarium cũ aqua decoctionis iſtorum: ℞.Rad.ſacchari ℥.iv.Bedegar ℥.iij.rad.fœnic. ℥.ij. roſ. rub.℥ j. Doſis eius à ʒ.ij.uſque ad iij.cum decoctione,uel ſucco dictorum.Seruatur per biennium.Propriè reſpicit uirtutem naturalem, quo plurimos curaui à febribus phlegmaticis, tertianis nothis chronicis, propriè quibus forma corrumpitur:oppilationes aperit & prouocat urinam,ſtomachum confortat,& hepar. Arnol.Villan.

Electuarium Meſuæ.

℞. Ligni aloes,Galliæ moſchatæ
Spicæ nardi, Cyperi
Calami aromatici ana ʒ.ij.
Cymini,aceto per 24.horas infuſi,& aſſati ʒ.iij. Sem.Porri torrefacti ʒ.i.ß.
Myrob.emblicarum,& belliricarum, ſucco intybi infuſarum,& toſtarum
Nucis moſchatæ ana ʒ. ij.ß.
Sem.naſturtij toſtorum ʒ.vj.
Sem.uuarum ʒ. v.
Sem.myrti tritorum ʒ.xxvj.
Balauſtij,Concharum uſtarum
Thuris,Fructus tamaricis ana ʒ.ij.ß.
Ameos ʒ. iij.

Tere omnia & frige in uino odorato,& ſicca: frige iterum aqua cydoniorum,aut baccarum myrti, & ſicca: iterum tere ſubtiliſsimè:excipe miua aromatica. Dantur ʒ.iij.cum ſyrupo cydoniorum,aut myrtino.Ventriculum,& cætera uiſcera roborat,& calefacit: ob id lienteriam, diarrhœam,dyſenteriam hepaticam, & alios dictarum partium affectus frigidos ſanat,& immodicam medicamenti purgantis uacuationem ſiſtit, & hæ-
C morrhoidas,flatus quoque diſcutit.

Electuarium aliud eiuſdem.

℞. Nucleorum myrti tritorum ℥.i.ß.
Roſarum,Spodij,Rhu
Trium piperum,Santali,Balauſtij
Gum.aſsi ana ʒ.j.ß.
Granorum granatorum aſſorum ʒ.vij.
Coriandri præparati & aſsi ℥. ß.
Semin.roſarum,ſemin. acetoſæ
Semin.Plantaginis ana ʒ.ij.

Trita probè omnia frigantur ex omphacio,uel ſuccomyrti,& aceto, ſiccenturque: excipiantur deinde miua acetoſa.Dantur ʒ.ij.uel iij.cum Syrupo cydoniorum.Cõfirmat uentriculum,& uiſcera alia roborat: fluorẽm alui à cauſa calida,uel medicamento nimis purgante ſiſtit:appetentiam excitat.

Electuarium Alcanzi.

℞. Roſarum,Coſti,Spicæ ana ℥.ij.
Flor.granati ſylueſtris ℥.j.
Nucis moſchatæ, Calami aromatici
Caryophyllorum,Macis
Cardamomi ana ʒ. iij. ß.
Zingiberis ʒ.ij.
Myrob.Indorum,Emblicorum,Belliricorũ ana ʒ.vj.
Granorum myrti ℔.j.
Balauſtij,Thuris,Cort.Citri
Fruſtus tamaricis ana ℥.ß.

Ferueſiant ſemel omnia in uino generoſo antiquo: pòſt ſiccentur:ferueſiant deinde ſemel in ſucco cydoneorum,exiccenturq; in uaſe terreo uitreato,terantur:& miua excipiantur. Dantur ʒ. iij. cum Syrupo cydoniorum.Ventriculum calefacit & roborat:ob id appetentiam excitat:coctionem iuuat,flatus diſsipat,uomitum pituitoſum,& ab eo uirium diſſolutionem emendat.

Electuarium uitæ.

℞. Vuarum paſſarum mundat.℔.ij. Glycyrrhizæ mundæ & contuſæ ℥.j. Aquæ ℔.ij. ß.

Coquantur bene,poſtea colentur,& exprimantur, colaturæ addantur
Myrob.Chebulorum,Citrinorum,Indorum enucleatorum & conquaſſatorum ana ℥.ij.
Emblicorum
Belliricorum ana ʒ.ij.

Coquan.

Coquantur,exprimantur,& colentur: poſt addatur A

Sacchari albiſs. ℔.j.

Coquatur ad decoctionem ſyrupi: tunc addatur

Cinnamomi electi ℥.ß.	Nucis moſchatæ nu.ij.
Caryophyllorum,Galangæ ana ʒ.ij.	Fœniculi,Aniſi ana ℥.j.

Fiat electuarium:& reponatur in pyxide lignea. Stomachum roborat,& aptat,& ſuperfluitates humorum ex nutrimento præterito remanentes,reprimendo purgat: uſus eius facit coloratos homines: canities per illud retardatur. Arnol. Villan.

Electuarium de ſeminibus.

℞. Semin.Cymini,Aniſi,Fœniculi	Seſeleos,Galangæ ana ʒ.v.
Cari,Dauci,Ameos,Apij	Cardamomi,Spicæ Nardi
Amomi aceto horis 24.macerat.& ſicc.ana ʒ.vj.	Caryophyllorum ana ℥.ß.
Cinnamomi,Zingiberis,Macropiperis	Libyſtici ʒ.iij.

Melle deſpumato excipiuntur,uel duplo ſacchari adiecto,puluis fit leuiſsimus. Coctionem iuuat,obſtructiones aperit,lienteriam ſanat: dolores uiſcerum à flatibus excitatos placat.

DE ELECTVARIIS EXCALFACIENtibus hepar.

Dialacca maior.

℞. Laccæ lotæ,Rhabarbari ana ʒ.iij.	Rad.Rubiæ,ſem.Fœniculi,Aniſi,Aſari
Spicæ nardi,id eſt,Indicæ,Maſticis	Rad. Ariſtolochiæ rotundæ
Sem. Apij, ſucci Abſinthij	Gentianæ,Croci, Cinnamomi
Succi Eupatorij Meſuæ,id eſt Agerati	Hyſſopi,Caſsiæ ligneæ ueræ
Sem.Ammi,Sabinæ, Amygdal.amararum	Schœnanthi, Bdellij ana ʒ.j.ß.
Coſti,ſeu Zedoariæ,Myrrhæ	Piperis,Zingiberis ana ʒ.j.

Myrrham & bdellium in uino infunde, cætera tenuiſsimè tere,& melle deſpumato quantum ſatis eſt,excipe: fiat electuarium. * Ventriculum & hepar roborat,hepatis obſtructiones aperit: eius ſcirrhum diſſoluit, & ex B his naſcentem cachexiam & hydropem ſanat,urinas mouet,lapidemque renum & ueſicæ frangit. Meſues.

Dialacca minor.

℞. Laccæ lotæ,Croci, Coſti	Glycyrrhizæ,Piperis ana ʒ.j.ß.
Scœnuanthos,Rubiæ	Rhabarbari ʒ.iij.
Ariſtolochiæ longæ	Myrrhæ, Bdellij ana ʒ.j.

Confice. Eadem poteſt,ut maior,ſed inefficacius. Meſues.

Dialacca Iſaac.

℞. Laccæ mundæ ʒ. xx.	Myrrhæ,Rubeæ tinct.Gentianæ
Coſti dulcis,Spicæ nardi,Xylobalſami	Marathri, Apij,mont.Caryophyllorum
Caſsiæ ligneæ,Aſari,Cinnamomi	Cymini,Abſinthij recent.Eupatorij
Flor.ſchœnanthi, Rhabarb.Maſticis ana ʒ.j.ß.	Nucis moſchatæ,Cardamomi, Cubebarũ ana aur. ij.
Ariſtoloch.longæ,& rotundæ ʒ.j.ß.	Mellis deſpumati ℔.iij.

Seruatur per biennium in pyxide ex ligno tamariſci. Doſis eius eſt ʒ. ij. uel iij. cum apozemate radicum. Reſpicit propriè uirtutem naturalem, ſecundariò humiditates, facientes opilationes hepatis ex frigida cauſa: tamen melius iſto, quàm cum alio aliquo antidoto curantur ſcirrhi, apoſtemata hepatis, ſtomachi & ſplenis:& ſtomacho confert infrigidato,& omni ſuſpectioni hydropiſis ſubuenit,de quo inquit Albucaſis: multoties fui expertus,& inueni magnam efficaciam: quod citius conſequitur ſuum effectum,quã alia medicina.

Diacurcuma magna.

℞. Tragacanthæ ʒ.j.	Rubiæ tinctorum,ſucci Abſinthij
Croci,Aſari,ſem.Petroſelini, ſem.Apij	Succi Eupatorij Meſuæ
Sem.Dauci,ſem.Aniſi ana ʒ.iv.	Olei Caryophyllorum ana ʒ.ij.
Rhabarbari optimi,Meu	Calami aromatici
Spicæ nardi,id eſt, Indicæ ana ʒ.vj.	Cinnamomi ana ʒ.j.ß.
Coſti ſeu Zedoariæ,Myrrhæ,Caſiæ ligneæ	Scordij,Ceterach,id eſt,Aſpleni
Schœnanthi,Carpobalſami ſeu Cardamomi	Succi Glycyrrhizæ ana ʒ.ij.ß.

Trita,& mellis deſpumati quantum ſufficit,excepta,fiat electuarium. * Ventriculi, iecoris, lienis morbos fri- C gidos,ob idque diuturnos ſanat:& hinc orta ſymptomata,ut hydropem,cachexiam,colorem corporis fœdũ, humorum in uentriculo corruptelam,renum & ueſicæ uitia frigida,urinamque euocat. Meſues.

Diacurcuma minor.

℞. Spicæ nardi,id eſt,Indicæ,Myrrhæ	Coſti,Cinnamomi ana ℥.j.
Caſiæ ligneæ, Croci,Schœnanthi	Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Fiat electuarium.* Idem pollet quod ſuperior,ſed imbecilliùs. Meſues.

Diamoruſia.

℞. Croci, Acori ana ʒ.ij.	Carpobalſami,Schœnu anthos
Myrrhæ ʒ.iij.	Semin.Apij,aniſi,Cardamomi, Spicænardi
Baccarum lauri ʒ.ij.ß.	Menthæ ſiccæ,Marrubij,Ameos ana ʒ.j.
Dauci,Cymini,Cinnamomi,Caſsiæ	Coſti,Trium piperum ana ʒ.j.

Melle deſpumato excipitur. Præſtat eadem quæ Diacurcuma. Nam effectus uentriculi,hepatis,lienis frigidos: proindeque chronicos ſanat, hydropem, frigidam uentriculi intemperiem, ac inde natam crudorum ſuccorum copiam,& dolorem. Meſues.

Cyphoides.

℞. Pulpæ paſſarum pinguium ℥.iij.	Schœnanthi ʒ.ij.ß.
Croci,Calami aromatici	Myrrhæ ʒ.iv.
Bdellij ana ʒ.ij.ß.	Rad. Aſpalathi ʒ.ij.
Caſiæ ligneæ,Cinnamomi ana ʒ.j.ß.	Terebinthinæ ʒ.iv.
Spicæ nardi,id eſt,Indicæ ʒ.iij.	Mellis,Vini odorati ana quantum ſufficit.

Coque,fiat electuarium,ut artis eſt.* Ad hepaticos,& thoracis affectiones utilis eſt. Andromachus.

Diacoſtum.

℞. Coſti candidi,aromatici,amari, Caſsiæ ligneæ ueræ,Cinnamomi ana ʒ.v.

Sem,

A Sem. Apij, Aniſi, Schœnanthi	Croci, Ariſtolochiæ rotundæ
Rhabarbari ana ʒ.iij.	Myrrhæ ana ʒ.ij.
Aſari ʒ. iv.	Sacchari uel mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Seruatur per annum. * Valet ad dolorem uiſcerum, & oppilationem in eis, & ad principium hydropis. Meſues.

Confectio Rauedſeni.

℞. Rhabarbari, ſucci Eupatorij Meſuæ	Caſiæ ligneæ, Schœnanthi, Fumariæ
Succi abſinthij ana ℥ v.	Sem. Aniſi, ſem. Apij
Myrrhæ, Croci ana ʒ. j.	Amygdal. amar. ana ʒ. ß.
Spicæ nardi, id eſt, Indicæ, Aſari	Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Obſtructiones potenter aperit, & inde natos affectus, icterum, febres putridas etiam inueteratas, formæ corruptionem ſanat. Meſues.

HEPAR quoq; EXCALFACIVNT, Diacinnamomū, Diacalamenthum: de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE ELECTVARIIS EXCALFACIENtibus ſplenem.

Diacapparis.

℞. Capparis ℥.iv.	Apij, Seminis Gith
Scyllæ, Aſari, Centauriæ	Agrimoniæ radicis ana ℥ j.
Pyrethri, Piperis nigri, Thymi	Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium.* Ad uitia ſplenis ualet. Gilbertus de Anglia.

Electuarium è Scoria ferri.

℞. Myrobalanorum Indorum	Ammios, Thuris ana ℥ ß.
Myrobalanorum Belliricorum	Scoriæ ferri infuſæ aceto per dies ſeptem, poſteà torrefactæ ʒ iij.
Myrobalanorum Emblicorum ana ʒ.j.	
B Spicæ Indicæ, Schœnanthos	Mellis decocti cum apozemate emblicorum ℥. xvj.
Cyperi, Zingiberis, Piperis	

Miſce, fiat electuarium. * Leuiter purgat, roborat, confert uentriculi doloribus, & lienoſis. Rhaſis.

Triomphyllon Nicolai.

℞. Piperis albi ℥.ß.	Aniſi, Helenij, Spicæ, Cyperi
Piperis nigri ʒ.ij.	Apij, Seſeleos, Coſti ana ʒ ß.
Cymini aſsi ʒ.ß.	Caryophyllorum ʒ j. G. vj. ß.
Zingiberis, Nitri, Pyrethri ana ʒ.ij.	Dactylorum mundat. nu. xij.
Piperis longi ʒ. j.	Fol. rutæ uiridis ℥. j. ß.
Sem. Petroſelini, Ameos, Dauci	Mellis q. ſ. eſt.

Confice. Valet propriè quartanariis, & ueræ quotidianæ in hyeme, & poſt prandium in ſero cum uino.

SPLENEM quoque EXCALFACIVNT, Diacoſtum, Diacalamenthum, &c. de quibus uide ſ. ſuo loco.

DE ELECTVARIIS EXCALFACIENTIBVS matricem.

Electuarium ducis.

℞. Aniſi ʒ.ij. G xvj.	Baccarum Iuniperi, ſem. Seſeleos
Glycyrrhizæ, Maſticis ana ℈.ij. G.v.	Rad. Penthaphylli, id eſt, rad. eius
Chamædryos, Cinnamomi	Sem. Aſparagi, ſem. Citri, Acori
Zingiberis, Galangæ, ſem, Fœniculi	Sem, Ammios, Rhabarbari, Nucis moſchatæ
Sem. Carui ana ℈ j. G. xv.	Ligni aloes, Baſilici caryophyllati
Xylocaſsiæ, Calaminthæ	Milij ſolis, ſem. Saxifragiæ
Sem. Dauci, Pyrethri, Piperis albi	Nucleorum ſem. Citrulli
Piperis longi, Cyperi, id eſt, rotundi	Nucleor. ſem. Cucumeris
Schœnanthi, rad. Ireos, ſem. Amomi	Nucleor. ſem. Melonis
Folij, Aſari ana ℈ j.	Nucleor. ſem. Cucurbitæ, ſem. Scariolæ
Spicæ nardi, id eſt, Indicæ, Croci	Petroſelini Macedonici
C Gummi Arabici, Tragacanthæ	Been albi, rubri
Sem. Anethi, Calami aromatici	Styracis calamitæ ana ℈.ß. G.v.
Cubebarum, Caryophyllorum	Penidiorum ℥.iv ℈.ij.ß.
Carpobalſami, Cardamomi	Sacchari, uel mellis deſpumati quantum ſufficit.
Sem. Liguſtici, ſem. Oluſatri	

Fiat electuarium. Conſeruatur per annos tres. * Valet ad indigeſtionem & uentoſitatem ſtomachi & inteſtinorum, & ilei dolorem & lapidis. Nicolaus.

Electuarium ex aſa.

℞. Liquoris Cyrenaici, Piperis, Myrrhæ, fol. Rutæ ana ℥. ß.
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Datur à ʒ j. ad aureum unum, in febre cum oxymelite per horam ante acceſsionem, contra uenenum cum uino calido.* Ad febres antiquas, & circuitu repetentes, ut quartanas, quotidianas, ſomnum grauem, tremorem, uenenoſos morſus. Meſues.

Panchriſton.

℞. Opij Thebaici ʒ.v.	Piperis albi, Hyoſcyami, Semin. lini
Croci ʒ.ij ℈.j.ß.	Semin. rutæ ſyl. Marathri ana ℈.ij.
Seſeleos ʒ.ij.	Nardi, Pyrethri, Meu, Euphorbij
Calami aromat. Caſtorei, Carpobalſami	Aniſi, Trifolij acuti
Cardamomi, Petroſelini ana ʒ j. ℈. j.	Dauci Cretici ana ℈ j.ß.
Zingiberis, Caſsiæ, Sagapeni	Mellis quantum ſatis eſt.

Datur in modum auellanæ in ſero cum uino calido. Typicè febrientibus datum cum mulſa mirabiliter ſubuenit, cum hydromelite diſtemperatum, ſine mora, menſtrua prouocat. Nicolaus,

Electuarium imperiale, Fiorauanti.

℞. Cinnamomi electi ℥. j. Macis, Caryophyllorum, Zingiberis ana ʒ. j. Caſiæ ℥ vj.

Diacitonij

Diacytonij ℥.xij.
Ligni aloes ℥.ß.
Santali rubri ʒ.ij.
Aquæ uitæ ℥.iij. A
Moſchi ℈.ß.
Mellis cocti & deſpumati ℔.j.

Miſce, & fiat electuarium. Doſis ab ℥.ß. uſque ad ℥.j. confert doloribus matricis: menſtrua prouocat: partes totius corporis debilitatas confortat. Vtendum autem hoc electuario eſt, poſt uſum pilularum aquilinarum.

MATRICEM quoque EXCALFACIVNT, Diambra, Diacalamenthum, Electuarium de gemmis, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE ELECTVARIIS REFRIGERANtibus caput.

Diacodion compoſitum.

℞. Capitum papaueris flaccidorum nu.x.
Aquæ cœleſtis ℔.j.ß.

Coquantur ad tertias: id eſt, tandiu, uſquequò tertia pars aquæ ſuperſit. Colaturæ expreſſæ adde
Sapæ optimæ ad tertias coctæ ℥.iij.
Mellis optimi ℥.j.

Coquantur ad perfectionem: deinde addantur
Acaciæ, Hypociſtidis, Croci, Balauſtiorum ana ʒ.j.
Ramich ʒ.iv.

Fiat electuarium: conſeruatur per annos tres.* Confert eis quibus ex capite ad pectus & ad pulmonem ſubtiles catarrhi defluunt, & ſunt cauſa tuſsis. Meſues.

Diacodion aliud.

℞. Capitum papaueris, neque perquàm uiridium, neq; etiam ariditate exuctorũ nu.xiij.
Roſarum rub. ʒ.ij.ß.
Croci, Acaciæ, Glycyrrhizæ ana ʒ.j.
Boli Armeni ℥.ß.
Cinnamomi, rad. Conſolidæ maioris
Hypociſtidis, Balauſtiorum ana ʒ.j.
Myrti, Dauci ana ℥.j.
Coralli candidi, rubri, Sumach
Sanguinis draconis
Flor. Altheæ ana ʒ.ij.
Sem. Portulacæ ℈.j.ß.

Capita papaueris in cœleſti imbre ſufficienti duos dies macerato: poſtridie ad tertias coquito, & decoctum expreſſum ad iuſtam conſiſtentiam cum ſufficiente quantitate ſacchari uel mellis coquito. Poſtremò depoſito ab igne uaſe, ſpecies ſubtiliſsimè tritas adiicito, & bene unito.* Auxilio eſt cœliacis, dyſentericis, leuitati B inteſtinorum, alui profluuio, cum aqua cœleſti, in qua ſpodium inferbuerit, aut ſuccinum torrefactum, uel cũ ſtillatitio roſarum liquore. Actuarius.

DE ELECTVARIIS REFRIGERANTIB. PECTVS.

Diapapauer.

℞. Succi Liquiritiæ, Tragacanthi
Gummi Arabici ana ʒ.x.
Sem. Papaueris albi, Penidiorum ana ʒ.xx.
Amygdal. dulc. mundat. ʒ.x.
Amyli, ſem. Cytoniorum
Sem. Portulacæ ana ʒ.v.
Sem. Melonis, Cucurbitæ
Cucumeris, Lactucæ, Maluæ ana ʒ.iix.

Fac puluerem, confice cum ſyrupo uiolarum uel ſapa.* Mirabiliter prodeſt hecticis, phthiſicis, nimium uigilantibus. Nicolaus.

Diatragacanthum frigidum.

℞. Tragacanthæ albiſsimæ ℥.ij.
Gummi Arabici ℥.j.ʒ.ij.
Amyli ʒ.ß.
Glycyrrhizæ, ſem. Cucurbitæ mundat.
Sem. Cucumeris, ſem. Citrulli
Sem. Melonis ana ʒ.ij.
Sem. Vrticæ, ſem. Papaueris albi ana ʒ.iij.
Caphuræ ℈.ß.
Penidiorum ℥.iij.
Sacchari albi quantum ſufficit.

Fiat electuarium, conſeruatur per annum. * Medetur omnibus pulmonum & thoracis uitiis aridis, maximè tabidis, macie confectis: inflammatione lateris laborantibus, omnibusque tuſsibus calidis & ſiccis, exaſperationi linguæ & faucium: deuoratum tamdiu ægrotans in ore contineat, quoad liquefactum perfectè exugatur. Nicolaus.

Diapenidion ſine ſpeciebus calidis.

℞. Penidiorum ℥.ij.ʒ.ß.
Pinearum, Amygdal. dulc.
Sem. Papaueris albi ana ʒ.iij.℈.j.
Cinnamomi, Caryophyll. Zingiberis
Succi Glycyrrhizæ, Tragacanthæ
Gummi Arabici, Amyli, ſem. Cucurbitæ
Sem. Citrulli, ſem. Cucumeris
Sem. Melonis ana ʒ.j.ß. C
Caphuræ G.vij.
Sacchari albi quantum ſufficit.

Fiat electuarium. * Valet aduerſus omnem thoracis noxam, tuſsim, uocis iacturam: tabidis deniq; & purulenta excreantibus ſuccurrit. Nicolaus.

Electuarium reſumptiuum.

℞. Roſarum, Glycyrrhizæ
Sacchari ana ʒ.ij.G.v.
Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ʒ.ij.℈.ij.
Santali albi, rubri ana ʒ.j.℈.j.
Papaueris albi, ſucci Glycyrrhizæ
Amyli, ſem. Portulacæ, ſem. Lactucæ
Sem. Scariolæ ana ʒ.iij.
Caryophyllorum, Spodij, uel Eboris uſti
Cinnamomi ana ʒ.j.
Zedoariæ, Zingiberis
Styracis calamitæ ana ʒ.ij.
Croci G.v.
Penidiorum ℥.ß.
Sem. Cucurbitæ mundat.
Sem. Citrulli, ſem. Cucumeris
Sem. Melonis ana ʒ.iij.
Sem. Cytoniorum ℈.ij.
Amygdal. dulcium, Pineorum nucleorum
Berberis, ſem. Maluæ
Sem. Coti ſiue Bombacis, ſem. Violarum
Sebeſten pulpæ ana ʒ.ij.
Syrupi uiolati quantum ſufficit.

Fiat electuarium.* Reſtaurat humiditatem radicalem, lenit, humectat, nutrit, & confortat, aperit poros, obſiſtit choleræ, ſedat febrem, tuſsim, & ſitim, reſtituit integras uires, & priſtinam ſanitatem extenuatis, cõſumtis & hecticis. Nicolaus.

DE ELECTVARIIS REFRIGERANTIBVS COR.

Diarrhodon Abbatis.

℞. Santali albi, rubri ana ʒ.ij.ß.
Tragacanthæ, Gummi Arabici
Spodij anà ℈.ij.
Aſari, Maſticis, Spicæ nardi, id eſt Indicæ

Carda-

A Cardamomi,ſucci Glycyrrhizæ
Croci,Ligni aloes,Caryophyllorum
Cinnamomi,Galliæ moſchatæ ueræ
Rhabarbari electi,
Berberis,id eſt,acinorum
Sem.Aniſi,ſem.Fœniculi
Sem.Baſiliconis,ſem.Cucurbitæ,ſem.Citrulli
Sem.Cucumeris, ſem.Melonis, ſem.Papaueris albi
Sem.Scariolæ,Portulacæ,Lactucæ ana ℈.j.
Margaritarum,Oſsis de corde cerui ana ℈.ß.
Sacchari candi,Roſarum rubrarum ana ℥.j.ʒ.iij.
Caphuræ G.xv. Alij G.vij.
Moſchi G.iij.ß.
Syrupi roſati,Sacchari albi ana quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Conſeruatur per annum. * Valet aduerſus uẽtriculi calorem,iecoris, lienis, pulmonumq́;, contra uiſcerum dolores,& omnem totius corporis noxam à calore proficiſcentem. Nicolaus.

Diarrhodon commune.

℞. Roſar.rub.ʒ.xxx.
Trochiſc.diarrhod.Trochiſ.è Spodio
Glycyrrhizæ ana ℥.ß.
Caryophyllorum,Trium ſantalorum
Galliæ moſchatæ ana ʒ.iij.
Spodij,Croci
Maſtichis,Ligni aloes ana ʒ.ij.
Aſari,Spicæ nardi Indicæ,Macis, Cardamomi ana ʒ.j.
Sem.Portulacæ,ſem.Lactucæ,ſem.Scariolæ
Sem.Cucurbitæ,ſem.Citrulli,ſem.Cucumeris
Sem.Melonis,Margaritarum alb.
Ocymi caryophyllati,Raſuræ eboris
Tragacanthi,Gummi Arabici ana ʒ.j.
Caphuræ ʒ.j.ß. Moſchi ℈.ß.

Confice cum Syrupo roſato, & aqua roſata.Doſis eius eſt ℥.ß. Vẽtriculum & epar roborat,coctionem ob id iuuat,& dolorem horum à calenti & acri,ac mordenti bile mitigat.Meſues.

Diatrion ſantalon.

℞. Santali albi,rubri,citrini,Roſarum
Sacchari candi ana ʒ.iij.
Rhabarbari,Spodij,ſucci Glycyrrhizæ
Sem.Portulacæ ana ℈.vj.ß.
Amyli,Gummi Arabici,Tragacanthæ
Sem.Melonis,Cucumeris, Citrulli
Cucurbitæ,Scariolæ ana ʒ.j.ß.
Caphuræ ℈.j. Sacchari quantum ſufficit.

B Fiat electuarium. * Aduerſus hepatis & uentriculi calorem utilis eſt: præterea mirum in modum tabidis & regio morbo correptis prodeſt.Nicolaus.

Diamargariton frigidum.

℞. Sem.Citrulli,Cucurbitæ,Melonum
Cucumeris,Portulacæ,Papaueris albi
Santali moſchatellini,Citrini,Ligni aloes
Zingiberis,Roſar.rubrarum,flor.Nymphææ
Borraginis, Baccarum Myrti ana ʒ.j.
Coralli albi,rubri,ana ʒ.ß.
Margaritarum ʒ.iij.
Sacchari quantum ſatis eſt.

Fiat electuarium. Seruatur annis duobus. * Omnem uirium imbecillitatem firmat,ſyncopem iuuat,aſthmaticos,tabidos,tuſsientes,longo morbo extenuatos, & imbecillitate languentes recreat, & ad priſtinum recuperandum robur conducit. Nicolaus.

Electuarium ex acetoſa.

℞. Xyloaloes,Cubebarum ana ℥.ß.
Roſ.rub.Margaritarum,Santali citrini
Auellanarum Indicarum ana ʒ.ij.
Berberorum,ſem.Cucumeris
Sem.Cucurbitæ,ſem.Citrulli ana ℥.ß.
Sem.Oxalidis,ſem.Portulacæ,Bugloſsi ana ʒ.iij.ß.
Spodij,Charabæ,Gummi Arab.
Tragacanthi ana ʒ.iij.
Boli Armeni ʒ.j.ß.
Caphuræ ʒ.j.

Excipe ſucco citri,aut omphacij,coctione inſpiſſato.Datur à ʒ.ij.ad ℥.ß.cum aqua frigida. Valet ad intemperaturam calidam totius, ut in febre æſtuoſa, uel ſolius uentriculi, aut hepatis, ſyncopen, cordis palpitationem,ebrietatem. Galenus.

DE ELECTVARIIS REFRIGERANTIbus ſtomachum.

Electuarium de ſorbis.

℞. Carnis ſorborum propemodum maturorum,coctorum in aqua,cui roſæ prius incoctæ fuerint,& cortices granatorum ℔.iiij. Mellis aut ſacchari ℔.ij.ß.
Coque ad craſsitudinem, & reconde uaſe.Da ℥.j. * Ventriculũ roborat,immodicã purgationẽ ſiſtit.Meſues.

C *Electuarium de baccis myrti.*

℞. Baccarum myrti tenuiſs.tritarum ℔.j.
Myrobal.nigrarum,Myrob.Belliricarum
Myrob. Emblicarum in aqua cotoneorum & uino coct.ana ʒ.vij.
Sem.Aniſi,ſem.Cymini,ſem.Apij aceto horis 24. macerat.& ſiccat.ana ʒ.v.

Conficitur cum miua aromatizata. Datur cum ſyrupo decoctionis cydoniorum. Vẽtriculum & epar firmat, eorumq́; coctionem iuuat:ob id lienteriæ,& dyſenteriæ hepaticæ confert.Meſues.

STOMACHVM quoq; REFRIGERANT, Diarrhodon Abbatis, Diatrion ſantalon,&c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE ELECTVARIIS REFRIGERANTIbus hepar.

HEPAR refrigerant Diarrhodon Abbatis,Diatrion ſantalon,&c.de quibus uide ſuprà.

DE ELECTVARIIS REFRIGERANTIbus ſplenem.

SPLENEM refrigerant,Diarrhodon Abbatis,Diatrion ſantalon,&c.de quibus ſuprà.

DE ELECTVARIIS REFRIGERANTIbus matricem.

MATRICEM refrigerant,Diatrion ſantalon,Diarrhodon Abbatis,&c.de quibus ſuprà.

DE ELECTVARIIS REFRIGERANTIbus iuncturas.

IVNCTVRAS refrigerant,Diarrhodon Abbatis,Diatrion ſantalon:de quibus uide ſuprà ſuo loco.

DE ELECTVARIIS ASTRINGENTIBVS.

Michleta.

℞. Myrobal.Citrinorum,Chebulorum
Indorum,toſtorum ana ʒ.ij.ß.
Myrob. Belliricorũ, Emblicorũ,toſtorum ana ʒ.ij.
Sem.Naſturtij ʒ.ij.ß.
Sem.Cymini,ſem.Aniſi,ſem.Fœniculi
Sem.Ammios,ſem.Carui ana ʒ.j.ß.

Omnia cruda terantur,& macerentur in aceto uini modico horis uigintiquatuor,exiccentur cum inſperſo aceto,poſtea torreantur ſupra prunas:toſtis addantur A

Spodij,Balauſtiorum,Pulpæ rhois,id eſt,Sumach,Maſticis,Gummi Arabici ana ʒ.j.G.xv.

Omnia cum oleo roſato fricentur, & commiſceantur cum ſyrupi myrtini triplo. * Propriè ualet ad hæmorhoides,& ad uentris torſionem,& rugitum lienteriæ, & dyſenteriæ : & optima eſt omni ſolutioni uentris.Nicolaus.

Tryphera minor Phenonis.

℞. Myrobal.Chebulorum,Belliricorum	Fructus Tamariſci ſatiuæ,Nardi Indicæ
Indorum,Emblicorum,Nucis moſchatæ ana ʒ.v.	Schœnanthi,Cyperi ana ʒ.iv.
Sem.Naſturtij,Aſari, Origani Perſici,Piperis	Scoriæ ferri, quinq; diebus in aceto maceratæ, &
Olibani,Ammeos,Zingiberis	ſicca tæ ʒ.xx.

Myrobalani cum butyro recenti non ſalito aſſentur modicum , reliqua oleo amygdalino dulci inuoluantur: deinde addantur

Moſchi ʒ.j.	Mellis deſpumati triplex pondus,uel quantũ ſatis eſt.

Oporter autem diligenter attendere,ne myrobalani comburantur,cum in butyro aſſantur.Poſt ſex mẽſes datur, à drachma una ad drachmas ſex. * Valet ad corruptionem , ad abundantiam menſtruorum & hæmorrhoidarum,& ad corruptionem formæ, & debilitatem ſtomachi , & deſtruit humorem crudum,& clarificat colorem,& confortat ueſicam,& abſcindit fluxum uentris.Meſues.

ASTRINGIT etiam Diacodion.

Tryphera alia minor.

℞. Myrobal. chebularum,Myrob.Indarum,Myrob.Belliricarum,Myrob.Emblicarum ana part.æquales.

Hæ butyro uaccino inuolutæ frigentur, melle emblicarum excipientur , aromatizetur moſcho . Addunt alij

Cyperi,Thuris,Aſari,Sem.apij,Sem.naſturtij ana ℈ j.	Scoriæ ferrei nutritæ ʒ. j.

Ventriculum & hepar firmat:lienteriæ confert,& hemorrhoidibus malignis,& formæ corruptæ.Meſues.

Electuarium conſolidæ maioris. B

℞. Rad.conſolidæ maioris,contuſ.& crib.℔ j.	Myrrhæ,Maſticis,Sarcocollæ
Cort.granatorum ℥ j.	Sanguinis draconis ana ʒ.ij.
Ligni aloes ʒ.vj.	Mellis communis ℥.xvj.

Miſce,& fiat electuarium ſecundum artem.Sumptum per os,& forinſecus applicatur.Confert rupturis: uulneribus præſertim pulmonis:oſsibus fractis,&c.Fiorauantus.

DE ELECTVARIIS CALCVLVM frangentibus.

Electuarium Reginæ,magiſtrale & uſuale.

℞. Sem.Saxifragiæ,Milij ſolis	Baccarum Lauri,rad.Acori ueri
Succi Liquiritiæ ana ℥ ß.	Pulegij,rad.Pentaphylli ana ʒ.ij.
Sem.Carui,ſem.Aniſi,ſem.Fœniculi	Spicæ Indicæ,Squinanthi,Peucedani
Sem.Apij,ſem.Petroſelini	Valerianæ,Carabæ,Lapidis Lyncis ana ʒ.j.ß.
Sem.Geniſtæ,ſem.Petroſelini Macedonici	Galangæ,Zingiberis,Turbith ana ʒ.ij.
Sem.Dauci,ſem.Bruſci,ſem.Aſparagi	Senæ Alexandr. ℥.j.
Sem.Leuiſtici,ſem.Cumini,ſem.Iuniperi	Sanguinis hirci præparati ℥.ß.
Sem Rutæ,ſem.Sileris montani	Sacchari uel mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium.Medici colonienſes.

Electuarium Iuſtinum.

℞. Cinnamomi,Folij,Coſti	Sem.Oluſatri,id eſt,Petroſelini Macedonici
Spicæ nardi Indicæ,Caſsiæ ligneæ	Sem.Vrticæ,Milij ſolis, Sem.Saxifragiæ
Ariſtolochiæ longæ,rotundæ,Enulæ campanæ,	Baccarum Iuniperi,ſem.Aſparagi, ſem.Sileris mõtani
Hyſſopi,Pulegij,Artemiſiæ	Sem.Apij,ſem Anethi,ſem.Rutæ
Pentaphylli,id eſt,rad.eius,Leucopiperis	Sem.Citrei mali,ſem.Fœniculi,ſem.Aniſi
Sem.Orobi ueri,Sem.Petroſelini	Baccarum Lauri ana ʒ.j.ß.
Semin.Leuiſtici	Sacchari albiſsimi quantum ſufficit. C

Fiat electuarium.Conſeruatur per annos duos. * Valet ad dolorem renum, calculos frangit, & arenam expellit,& ſtranguriam diſſoluit.Nicolaus.

Electuarium de cineribus.

℞. Cinerum Vitri,Scorpionum	Lapidis Iudaici,Gummi Iuglandis,Acori ana ʒ.j.
Rad.Braſsicæ,Leporis	Petroſelini,Dauci,Pulegij,Gummi Arabici
Putaminum ouorum(è quibus pullus exẽptus ſit)	Sem.Altheæ,Piperis nigri ana ʒ.j.ß.
Lapidis Spongiæ,Sanguinis hirci præparati	Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Auicenna.

Electuarinm diureticnm.

℞. Cineris putaminum ouorum , ex quibus pulli ſunt excluſi ʒ.j.ß.	Aniſi,Glycyrrhizæ ana ℥.ß.
	Sanguinis hirci præparati ʒ.v.
Vitri combuſti,Lapidis ſpongiæ	Mucilaginis ſebeſten ℔.j.
Lap.Iudaici ana ʒ.j.ß.	Sacchari rubri ℔.ß.
Sem.Apij,ſem.Petroſelini, ſem.Ruſci	Oxymellis compoſiti ʒ.iij.
Sem.Aſparagi,Sem.Leuiſtici ana ʒ.j.	Piſtaciorum depuratorum ℥.iv.

Infundantur piſtacia in aqua cineris calidi per duos dies,poſtea minutim incidantur,& coquantur ſimul mucilagines,ſyrupus , & ſaccharum ad ſpiſsitudinem, deinde in mortario incorporentur cum piſtaciis & alijs ſpeciebus,fiat electuarium. * Confert in urinæ retentione,dyſuria, & ſtranguria.nam urinam potenter prouocat,calculos rumpit.Bart.Montagna.

Lithontribon.

℞. Spicæ nardi,id eſt,Indicæ,Zingiberis	Leucopiperis,Saxifragiæ ana ʒ.ij.ß.
Xylobalſami,aut Xyloaloes	Opobalſami,(loco eius ſumatur oleum de granis iuniperi)Caryophyllorum,Coſti
Acori,id eſt,calami aromatici,Cinnamomi	Rheupontici,Glycyrrhizæ, Cyperi, Tragacanthæ,
Peucedani,id eſt,rad.eius	Sem.Oluſatri, Chamædryos, ſem.Apij,ſem.Ammeos
Meu,(loco eius accipe Seſeli Cretici radicem,id eſt, Beerwurz)Melanopiperis,Macropiperis	Sem.Aſparagi,ſem.Ocymi,ſem.Vrticæ

A Sem.Citrei mali ana ʒ.j.G.xv.
Folij,aut Macis,Croci,Schœnanthi
Caſsiæ ligneæ,Bdellij,Maſticis
Ireos,ſemin.Amomi,ſemin.Liguſtici
Milij ſolis,ſemin. Petroſelini Macedonici
Semin.Seſeleos,Sinoni,Cardamomi
Semin.Anethi,Euphorbij
Lapidis Lyncis,Olei Nardini
Olei Moſchellini ana ℈.j.G.xv.
Sacchari albiſsimi quantum ſufficit.

Fiat electuarium,in uaſe fictili uitreato conſeruandum. * Præclarum ad indigeſtionem ſtomachi ex frigiditate:iliorum lumborumq; dolorem compeſcit,lapides in renibus & ueſica potenter confringit, & inde mirabiliter expellit:ſtranguriam & dyſuriam eueſtigiò ſoluit.Nicolaus.

Philanthropos.

℞. Folij,Schœnanthi,Cyperi
Aſari,Anthi,Euphorbij
Semin.Petroſelini,Macæ,Summit.thymi
Semin.anethi,Milij Solis,Lapidis lyncis ana ʒ.ij.ß.
Cinnamomi electi,Calami aromatici
Polypodij,Philipendulæ,Macis
Semin.Leuiſtici,Piperis albi,Semin.urticæ
Sem.Citri,Saxifragiæ,Rad. bardanæ
Baccarum hederæ ana ℈.ij.
Galangæ,Spicæ nardi,Zedoariæ
Rad.Valerianæ,Menthæ,Betonicæ
Semin.Aſparagi,Cardamomi min.Semin.apij
Marathri,Semin.erucæ,Sinapis
Orobi albi & rub.ana ʒ.ß.
Caryophyllorum,Zingiberis,Caſsiæ ligneæ
Coſti,Pyrethri,Spicæ Celticæ
Cort.myrobal.citrinorum,Olibani
Piperis longi,Carpobalſami,Carui,Cymini
Baccarum lauri,Seſeleos ana ℈.j.
Olei nardini,Pulegini
Sambucini,Muſcelini ana G.xv.
Mellis deſpumati quaſi ℔.ij.

Incorporentur.Doſis eius eſt à ʒ.ij.uſq; ad ʒ.iij.Datum cum decoct.ſaxifragiæ,& milij ſolis, frangit lapidem mirabiliter,& fractum expellit potenter abſq; periculo à renibus,& à ueſica. Datum cum decoctione diureticorum,confert ſtranguriosis,& nephriticis frigidis.Datum cum decoctione ſcolopendriæ,& tamariſci, cōfert opilationibus ſplenis,& hepatis ex humoribus frigidis,& uiſcoſis.Datum cum decoct. diagridij, & euphorbij ana ℈.j.maſticis,tragacanthi ana ℈.ij.in media nocte,cum calida,eſt optima medicina ilioſis non con
B ſtipatis.Arnold.Villanou.

Nephrocatharticum.

℞. Lapidis lyncis ʒ.ij. Gr.xv.
Croci ʒ.j.Gr.xv.
Zingiberis,Euphorbij,Myrrhæ
Olibani,Veſicæ apri ſiccæ
Lapidis in hepate,uel ueſica porci inuenti
Sem. hyoſcyami albi,ſem.Petroſelini
Sem.Macæ,ſem.Citri ana ʒ.j.Gr.vj.
Spicæ nardi,Coſti,Schœnanti,Pyrethri
Caſsiæ ligneæ,Rheupontici,Praſsij, Enulæ cāpanę
Maioranæ,Calamenthi regalis,Flor.roriſmarini
Gentianæ,Saxifragiæ, Gummi hederæ
Cupularum cypreſsi,Baccarū lauri,Piperis nigri,albi
Sem.rutæ domeſt.ſem.iuniperi ana.ʒ.ß.
Quatuor grana balſami,Styracis calamitæ
Sanguinis hirci,Naſturtij,Aſari
Rad.acori,rad.Valerianæ,rad.Meu
Rad.Ariſt.rotun.& longæ,Betonicæ
Sem.ſaxifragiæ,ſem.Dauci ana Gr.v.
Sem.Petroſelini,ſuc.Aſparagi
Suc.Bruſci ana Gr.v.
Sem.urticæ ℈.ß.Gr.iij.ß.
Mellis deſpumati ℔.j.

Incorporentur.Doſis eius eſt à ʒ.j.uſq; ad iij.Drachma una ex eo data cum decoct.milij ſolis,eſt expertum ilioſis,difficultati urinæ.Datū cū decoct.ſaxifragiæ,expellit potenter lapidem de renibus, & ueſica.Datū cum decoctione artemiſiæ,imperat menſtruis.Propinatum cum decoct.coſti ſedat tumorem colli.Arnol.Villan.

DE ELECTVARIIS VENEREM STImulantibus.

Diaſatyrium.

℞. Teſticulorum Satyrij recentium denſorum
Rad.Paſtinacæ ſatiuæ recentium
Rad.Secacul,id eſt,Siſeris,Grintzelmoren.
Nucis Indicæ,Pinearum,Piſtaciorum ana ʒ.xij.
Caryophyllorum,Zingiberis,Aniſi
Sem.Erucæ,ſem.Fraxini ana ʒ.v.
Cinnamomi,Caudarum Scincorum
Sem.Bulbi ana ʒ.ij ß.
Moſchi G.vij.
Mellis deſpumati optimi ℔.iij.

Radices Satyrij,paſtinacæ,& Siſeris priuatim,& ſeorſim bene tritæ melli imponuntur,ac ſubiguntur,paulu-
C lumq; molliuſculo igne ferueſcāt:deinde piſtacia, & nuces pineæ repurgatæ ac tuſæ adiiciuntur, ubi cum melle aliquantulum bullierint,ſublato ab igne lebete,tuſæ,& cribratæ ſpecies addūtur: poſtremo moſchus cum exiguo ſtillatitio aquarum liquore inſeritur. Fitq; electuarium in fictili uaſe uitreato conſeruandum per annum unum. * Pollet contra ueſicæ & renum imbecillitatem: iis etiam auxilio eſt, qui urinam reddere nequeunt:uenerem ſtimulat,eamq; certa de cauſa ceſſantem,haud ſegniter reſtituit.Nicolaus.

Diaſatyrium aliud.

℞. Rad.Secacul albi & mundi,& elixati in decocto Cicerū,quorū prima aqua, in qua decoquebātur,ſit effuſa,℔.j. Teſticulorum uulpis ℥.viij. Rad.Raphani ℥.iij. Rad.Luph plani ℥.ij.

Terantur hæ tres radices poſteriores,& infundantur ſuper eas lactis bubuli aut ouilli tantum,ut lac duos digitos emineat,adiiciendo
Olei Seſamini,Butyri recentis non ſaliti ana ℥.iiij.

Coquantur cum facilitate uſq; ad conſumptionē lactis, & donec omnino remollitæ ſint radices, & habeant iuſtam ſpiſsitudinē inſtar pultis craſsioris.nam ſi aqueū quod in lacte & radicibus eſt, nō conſumatur, ſitum contrahit hoc medicamentum.Poſtea adfunde omnibus hiſce prædictis radicibus
Mellis deſpumati optimi ℔.vj. Succi ceparum recentium ℔.j.ß.

Coque omnia ſimul ad perfectam decoctionem: deinde ab igne depone, & inſperge ſubſequentium ſpecierum minutiſsimum puluerem.
Caudarum Scinci cum renibus & ſumine ℥.j.
Seminis Erucæ ʒ.iiij
Zingiberis,Been albi,rubri,ſem.Fraxini
Sem.Naſturtij,Cinnamomi,Piperis longi
Sem.Bauciæ,ſem.Napi,Pulpæ
Sem.Aſparagi,maximè recentis ana ʒ.iiij.

Confice cum eis:ultimò uerò adiiciantur ſubſequentia:
Pinearum mundatarum ℔.j.ß. Piſtaciorum ℥.x.

Confice,& miſce omnia optimè,& aromatiza cum
Moſci boni ʒ.j. * Valet ad erectionem uirgæ:multiplicat ſperma,& deſiderium coeundi.Meſues.

Diaſatyrion analepticum & renutritorium.

℞. Rad.Satyrij plenarum & recent.℔.j.

Tere, coque exactè in lacte ouino q. ſ. e. ad lactis conſumptionem. Poſtea tere piſtillo ligneo cum ℥. iij. olei recentis amygdal dulcium. Deinde ſyrupum ex ſucci bugloſsi cocti & deſpumati ℔.ij. ſucci pomorum dulcium ℥.xij. cum ſacchari optimi ℔.iij. coctũ ſuperfunde, miſce percoquẽdo. Poſtremo ab igne depoſito adde A

Cinnamomi ʒ.v.
Been albi, Been rubri ana ʒ.ij.
Ligni aloes ʒ iij.
Croci, Santali citrini, Tragacanthi
Gummi Arabici, Ocymi caryophyllati
Cubebarum, Macis ana ʒ.j.ß.

Confice & pone in uaſe uitreo. Doſis ab aur. iij. ad aur. v. Confert phthiſicis, hecticis, uel aliter conſumptis, & emaciatis, ſemen auget, ueneremq́; incitat. Meſues.

Tryphera Sarracenica.

℞. Myrobalan. Chebulorum, Indorum
Belliricorum, Emblicorum, Citrinorum ana ʒ.v.
Cinnamomi, Leucopiperis, Macropiperis
Melanopiperis, Secacul, id eſt, Siſeris
Folij, ſeu Maceris, Spicæ nardi Indicæ
Cardamomi maioris, minoris, Caſsiæ ligneæ
Seitaragi Indi, id eſt, Lepidij, Cyperi, Apij
Linguæ auis, Caryophyllorum
Been albi, rubri, Zingiberis ana ʒ.ij.
Nucis moſchatæ, Macis, Seſami excorticati ana ʒ.iij.
Amygdalarum dulcium, amararum ana ʒ.v.
Ligni aloes, Maſticis, Rhabarbari, ſem. Fœnic. ana ʒ.ij.
Ocymi caryophyllatæ, Menthæ ſiccæ
Origani Perſici ana ʒ.j.ß.

Fricentur myrobalani tritæ cum butyro uaccino recenti & non ſalito, aliæ uerò ſpecies cum oleo amygdalino dulci: & confice cum mellis deſpumati optimi triplo: & ſerua in uaſe fictili uitreato ad annos duos. Datur à ʒ j ß uſque ad ʒ.iij. Addunt aliqui Turbith ʒ.v. Moſchi ʒ.j. G.xv. * Concoctionem uentriculi & hepatis ſuo calore iuuat: ob id flatus diſsipat, humores in uentriculo & alijs uiſceribus putres abſumit: oris & corporis odorem & colorem commendat, laſsitudinem tollit, ſanitatem præſentem tuetur, & morborum generationem prohibet, uenerem auget, hæmorrhoides ſanat. Meſues.

Tryphera Galeni.

℞. Myrobal. omnium, ana ʒ.x.
Zingiberis, Maſticis
Cinnamomi, Caryophyllorum ana ʒ.vij.
Galangæ, Spicæ nardi, Aſari
Croci, ſem. Fœniculi, ſem. Aniſi
Sem. Apij. ſem. Ameos ana ℥.ß.
Coſti, Piperis nigri, & longi, Caſsiæ ana ʒ.iij.
Nucis moſchatæ, Cardamomi utriuſq;
Macis, Calami aromat. Ligni aloes ana ʒ.ij. B
Been albi, & rub. Piperis, Cyperi ana ʒ.iij.ß.
Ambræ ʒ j.
Moſchi ℈ j.

Fricentur myrobalani cum oleo amygd. dul. Melle deſpumato omnia excipiuntur. Scoria ferri, in aceto nutrita aliquando additur. Doſis eius eſt à ʒ.j. ad ʒ.ij. Confortat ſtomachum & calefacit ipſum.

Tryphera muſcata.

℞. Myrobal. Chebularum, Myrob. Nigrarum
Myrob. Emblicarum, Myrob. Belliricarum
Piperis nigri, & longi, Zingiberis, Caſsiæ
Spicæ nardi ana ʒ v.
Sem. Anethi, ſem. Porri ana ʒ.ij.
Sem. Dauci, Roſar. rub. Cinnamomi
Nucis moſchatæ, Caryophyllorum ana ʒ.j.ß.
Macis, Cardamomi maior. Galangæ
Ligni aloes, Moſchi ana ʒ.j.
Sem. naſturtij ʒ. x.

Excipiuntur melle deſpumato. Datur à ʒ.ij. ad ℥.ß. Adduntur interdum ſcoriæ ferri nutritæ ʒ.ij. Eadem promittit, ut Sarracenica. Meſues.

DE ELECTVARIIS CONTRA VENENA.

Diarceuthidon Damocratis.

℞. Baccarum Iuniperi ℥ ß.
Terræ Lemniæ ʒ.ij.
Trita excipiantur Olei dulcis quantitate ſufficienti.

Alij butyrum recens loco olei ſumunt. * Accipientẽ tutũ à uenenis reddit. nã ſi uenenũ non ſubſit, quieta manet: ſin adſit, nauſeam concitat, & euomere cogit, ita ut uenenum quoq; cũ antidoto reiiciatur. Galenus.

Electuarium de ouo.

℞. Ouum gallinæ recens in altera angulorum parte aperiatur, ut albumen extrahi queat: uitello addatur croci contuſi, quantum ad implendum ouum ſufficit: foramen ſuo operculo & oui albumine claudatur, atq; in cineribus calidis ad perfectam uſq; coctionem aſſetur: deinde ablato cortice, teratur, addanturq́;

Sem. Erucæ, Dictamni albi
Tormentillæ ana ʒ. ij.
Trochiſcorum becchi corum ʒ.j.
Theriacæ optimæ ad pondus omnium. C

Contundantur ſimul optimè, & diutiſsimè, fiatq; electuarium, quod in uaſe fictili uitreato ſeruetur ad annos triginta. Datur à ʒ.ß. ad ʒ.j. Contra peſtem præſentaneum eſt remedium.

Electuarium de ouo, aliter, Maxim. I. Imp.

℞. Ouum gallinæ recens, & educto per apicem albumine, id quod uacuum eſt Croco Orientali non puluerizato imple, uitellum non auferendo, poſtea cum alio putamine iterum occlude, ne quid tranſpiret, & lento igne uel poſt fornacem tamdiu aſſa in ollula, donec tota oui teſta ad nigredinem deueniat. Exempta è teſta materia, exiccetur, ut in mortario exquiſitiſsimè contundi & in puluerem redigi queat, addendo pulueris ſinapis albi quantum prædicta omnia ponderant. Poſtea

℞. Pul. dictamni albi, pul. Tormentillæ ana ʒ.ij.
Pul. Myrrhæ, pul. Cornu cerui
Pul. Nucis Vomicæ ana ʒ.j.
Pul. Angelicæ, pul. Pimpinellæ
Pul. Granorum Iuniperi, pul. Zedoariæ
Pul. Caphuræ ana ℥ ß.

Miſce omnia ſimul in mortario, & tandẽ adpone Theriacæ optimæ ad põdus omniũ, & iterũ piſtillo fortiter contunde & commiſce per tres quaſi integras horas agitando: fiat electuariũ, ut artis eſt. Medici Auguſtani.

Electuarium de ouo, aliter.

Albumen per acutiorem oui partem educitur: ouum croco repletur, pulte poſtea circumlinitur, ſub cineribus, donec in puluerem redigi poſsit, coquitur, eius pulueri ſequentia adduntur:

℞. Rad. Tormentillæ, rad. Morſus diaboli, rad. Angelicæ, rad. Pimpinellæ, rad. Dictamni, rad. Zedoariæ
Theriacæ ueteris ℥.iij.

Aqua ſcabioſæ uel roſarum diluuntur: puluis oui prædictis miſcetur: & eius mixtionis quotidie manè ʒ.j. uel ℈.ij. ſumuntur. Peſti medetur. Ant. Chalmeteus.

Electuarium de nucibus.

℞. Nuces communes xv.
Caricas pingues xv.
Rad. Ariſtolochiæ utriuſq; ana ℥.j.ß.
Rad. Tormentillæ, rad. Dictamni albi
Pimpinellæ ana ʒ.ij.ß.
Abſinthij, Rutæ, Scabioſæ, Aſari ana M.j.
Baccarum lauri ʒ.ij ß.
Cort. Citri, Galangæ, Macis ana ʒ.j.

Flor.

A Flor.borrag.p.ij. Oſsis de corde cerui,Boli Armeni,Myrrhæ ana ʒ.j. Mellis deſpumati ℔.iij.
Miſceantur fiatq; electuarium,de quo detur manè inſtar lupini.Præſeruat à peſte.Ant.Chalmeteus.

Electuarium præſeruatiuum contra peſtem,& alios morbos.

℞.Cinnamomi electi ʒ.ß.
Zedoariæ ʒ.j.
Boli armeni præparati ʒ.iij.
Caphuræ G.vij.
Sem.citri excorticati,ſem.acetoſæ
Cort.mali citri ana ʒ.j.ß.
Rad.Dictamni,rad.Tormentillæ
Rad.Pimpinellæ ana ʒ.ß.
Raſuræ eboris,Oſsis de corde cerui ana ʒ.j.
Auri fol.Fol.argenti ana ℈.ß.
Frag.Saphyri,frag.Rubini,frag.Smaragdi
Frag.Granati ana ℈.j.
Miſce,& fiat puluis, cui adde Conſeruæ Roſarum,conſ.Acetoſæ,conſ.Bugloſſæ ana ℥.ij.
Sacchari albiſs.in aqua bugloſs.& endiuiæ diſſoluti ℔.j.
Fiat electuarium.Doſis ad quantitatem duarum fabarum. Incenſo uerò iam peſte ℥.ß. cum uino acetoſæ detur omni die.Priſcianus de Corduba.

Electuarium contra peſtem.

℞.Torme̅tillæ,Rubiæ tinct. Cardui bened.ana ℥.iij.
Carlinæ ℥.ij.
Terræ ſigillatæ ueræ,Boli Armeni ana ℥.j.
Caphuræ ʒ.ij.
Moſchi,Ambræ ana ℈.ß.
Theriacæ ueteris,Mithridati ana ℥.iij ß.
Spec.Diamarg.Nicol.ʒ.ij ß.
Aquæ uitæ optimæ atq; circulatæ ℔.j.
Puluerizanda puluerizentur optimè,& ponantur in boccia uitreata cu̅ dicta aqua uitæ, & claudatur os bocciæ,ne exhalet,& ibi ſtent inſuſa per 24.horas,poſtea deſtillentur,per alembicum,quo uſque fæces remanea̅t, tunc abiice,& aquam ſerua in qua diſſolue Sacchari taberzet ℔.j.ß. Croci ʒ.ij.
Bulliant omnia uſque ad ſpiſsitudinem ſyrupi,cui addantur
Zedoariæ ʒ.ij.
Boli Armeni ℥.ß.
B Terræ ſigillatæ ueræ ʒ.iij.
Carlinæ ℥ j.
Vnicorni,Lapidis ſerpentini ana ℥.j.
Frag.hyacinthi,frag.Smaragdi
Frag.Saphyri,frag.Granati ana ʒ.j.
Margaritarum,Berillorum ana ʒ.ij.
Coralli albi & rubri ana ʒ.j.
Santali albi,citrin.& rub.ana ʒ.j.
Cortic.mali citri, Oſsis de corde cerui ana ℈.ij.
Been albi & rub.ana ʒ.j.
Fol.auri.num.30.
Fol.argenti num.xxxvj.
Syrup.de acetoſitate citri,Syrup.de limonibus
Syrupi de Ribes ana ℥.ij.
Syrupi acetoſi ſimpl.℥ j.ß.
Conſer. borrag.bugloſs.roſarum ana ℥.ij.ß.
Miſce & fiat electuarium ſecundum artem.Eſt enim mirabile tempore peſtis, tum ad præſeruationem, tum curationem Nicolaus de Graſsis,Med.Romanus.

Electuarium contra Peſtem,quod alij Electuarium Papæ uocant.

℞. Granorum Iuniperi ʒ.ij.ß.
Caryophyllorum,Macis,Nucis moſchatæ
Zingiberis albi,Zedoariæ ana ʒ.ij.
Gentianæ,Tormentillæ,Herbæ tunicæ
Dictamni albi,rad.Ariſtoloch.rotundæ
Rad.Ariſtolochiæ longæ ana ʒ.ij.ß.
Saluiæ,Rutæ,Balſamitæ, Menthæ criſpæ
Rad.Chelidoniæ ana ʒ. j.
Baccarum lauri,Doronici,Croci orient.
Sem.acetoſæ,ſem.Citri,ſem.Ocymi, Maſticis,Thuris
Boli armeni,Terræ lemniæ,Spodij præparati
Oſsis de corde cerui,Raſuræ eboris
Marg.præparatarum,Corall.rubeoru̅ Frag.Saphyri,
Frag.Smaragdi,Ligni aloes, Santali Citrini
Santali Rubri,ſantali Muſcellini ana ʒ.ß.
Conſeruæ Roſarum,conſeruæ Bugloſſæ
Conſeruæ Nymphęæ,Theriacæ electæ ana ℥.j.
Sacchari optimi ℔.iij.
Diſſoluatur ſaccharum cum aqua ſcabioſæ & roſarum,addendo
Caphuræ ℈.j. Miſceantur omnia ut artis eſt. Guido.

Diaſcordium.

℞. Cinnamomi,Caſsiæ ligneæ ana ℥.ß.
Scordij ueri ℥.j.
C Dictamni Cretici,Tormentillæ, Biſtortæ ana ℥.ß.
Galbani,Gummi Arabici ana ℥.ß.
Opij ʒ.j.ß. Styracis Calamitæ ʒ.iiij.ß.
Sem.acetoſæ ʒ.j.ß.
Gentianæ ℥.ß.
Boli armeni ℥.j ß.
Terræ Lemniæ ℥.ß.
Piperis longi,Zingiberis ana ʒ.ij.
Mellis albi ℔.ij.ß.
Conſeruæ roſ.℔.j. Vini aromatici ℔.ß.
Fiat electuarium.Hoc feliciter utuntur in iis,quibus Theriaca locum non habet, ut pueris & grauidis. In peſte correptis ac extremè deſperatis commendatur hoc modo.
℞. Succi Luiulæ ℥.ij.
Succi Citri ℥.j. Diaſcordij ʒ.ij.
Spec.Cordialium,Spec.è gemmis ana ℈.j.
Aceti ℥.j.
Omnia miſceto & totum haurito.Hieronymus Fracaſtorius.

Athanaſia Mithridatis.

℞. Piperis albi G.xl.
Coſti,Mei,Acori,Agarici,Scordij
Dauci,Petroſelini ana ʒ.iv.
Croci,Myrrhæ ana ʒ.viij.
Cinnamomi,Caſiæ,Schœnanthi ana ʒ.xij.
Mellis quantum ſufficit.
Compone,ut artis eſt. * Facit ad uenena,& omnium uenenatorum morſus,quibuſq; cibus in uentriculo aceſcit,ſanguinemq; reiiciunt:antiquas inſuper tuſſes,hepatis,lienis,ueſicæ & uteri morbos ſanat. Galenus.

Antidotum contra Venena lethalia,& Peſtem.

℞. Rhabarbari,Rhapontici,rad.Phu,Acori
Rad.Cyperi,Quinque folij,rad.Tormentillæ
Rad.Ariſtoloch.rotun.rad.Pæoniæ,Helenij
Rad.Coſti,Iridis,rad.Chamæleo̅tis albi ana ʒ.iij.
Rad.Galangæ,rad.Imperatoriæ
Rad.Dictamni albi,rad.Angelicæ,Rad.Millefolij
Rad.Filipendulæ,rad.Doronici,rad.Zedoariæ
Rad.Zingiberis ana ʒ.ij.
Agarici ʒ.iij.
Libanotidis maris, Gentianæ
Morſus diaboli ana ʒ.ij.ß.
Sem.mali Citri,ſem.Viticis,ſem.Cocci infectorij
Sem.Fraxini,ſem.Acetoſæ,ſem.Paſtinacæ ſylueſt.
Sem.Napi,Nigellæ,ſem.Pæoniæ,ſem.Ocymi
Sem.Irionis,ſem.Thlaſpis,ſem.Fœniculi
Sem.Ammi ana ʒ.ij.
Baccarum Lauri,baccar.Iuniperi,baccar.Hederæ
Baccar.Smilacis,Cubebarum ana ʒ.j.ß.
Fol.Scordij,fol.Chamædryos,fol.Chamæpityos
Fol.Centaurij min.fol.Stœchadis, fol.Nardi Celtici
Fol.Calaminthæ,fol.Rutæ ana ʒ j.ß.
Fol.Menthæ,fol.Betonicæ,fol.Verbenacæ
Fol.Scabioſæ,fol.Cardui benedicti
Fol.Meliſſæ ana ʒ.j.ß. Dictamni Cretenſis ʒ.iij.

A

Sampſuchi,Hyperici,Iunci odorati,Marrubij
Galangæ,Sabinæ,Pimpinellæ ʒ.ij.
Caricarũ,Nucum iuglandiũ,Piſtaciorum ana ℥.iij.
Myrobalanorum emblicorum ℥.ß.
Flor.Borraginis,flor.Bugloſſæ,flor.Roſarum
Flor.Lauendulæ,flor.Saluiæ
Flor.Roriſmarini ana ℈.iv.
Croci ʒ.iij. Caſsiæ odoratæ ʒ.x.
Caryophyllorũ,Nucis moſchatę,Macis ana ʒ.ii.ß.
Piperis nigri,Piperis longi
Santalorum omnium,Agallochi ana ʒ.j.ß.
Cornu cerui ℥.ß. Vnicorni ʒ.j.
Oſsis cordis ceruini,Ramentorum eboris
Virgæ ceruinæ,Caſtorij ana ℈.iv.
Terræ lemniæ ʒ.iij. Opij ʒ.j.ß.
Margaritarum Orientalium,rament.Smaragdi
Rament. Hyacinthi,Corallij rubri ana ʒ.j.ß.
Caphuræ ʒ.ij.
Maſticis,Thuris,Styracis,Myrrhæ,Gummi Arabici
Terebinthinæ,Sagapeni
Opopanacis,Laſerpitij ana ʒ.ij.ß.
Moſchi odorati,Ambræ ana ʒ.j.
Olei Vitrioli ℥.ß.
Specierum Cordialium,ſpec.Diamargarit.
Spec.Diamoſchi,ſpec.Diambræ,ſpec.Diagemmæ
Trochiſ.caphuræ ana ʒ.ij.ß.
De uipera ℥.ij.
De ſcilla ʒ.ij.ß.
Succi acetoſæ,ſuc.Sonchi,ſuc.Scordij,ſuc.Echij
Suc.Bugloſsi,ſuc.Meliſſæ ana ℔.ß.
Hypociſtidis ʒ.ij.
Theriacæ electæ,Mithridatij optimi ana ʒ.vj.
Vini odorati ℔.iij.
Sacchari albiſs.℔.viij.ß.

Fiat electuarium.Matthiolus.

Electuarium contra peſtem,Ferdinandi Imperatoris.

℞. Boli Armeni præparati ℥.ß.
Raſuræ cornu cerui,ſem.Citri
Sem.Arantiorum,ſem.Limonum ana ʒ.iij.
Diptamni albi,Cinnamomi electi ana ʒ.ij.
Caryophyllorum,Roſarum rubrarum
Coriandri præparati,ſem.Perforatæ
Raſuræ eboris ana ʒ.j.ß.
Xyloaloes,Nucis moſchatæ,Maioranæ
Granorum Iuniperi,Oſsis de corde cerui,ſem.Aniſi
Sem.Perfoliatæ,rad.Tormentillæ,rad.Scabioſæ
Rad.Bugloſſæ,Santalorum omnium anaʒ.ß.
Saphyri,Hyacinthi,Smaragdi,Rubini
Granati,præparatorum ana ℈.j.
Miſce. Auguſtani.

B

Electuarium peſtilentiale.

℞. Rad. Angelicæ domeſticæ,rad.Imperatoriæ
Rad.Zedoariæ,ſem. Angelicæ domeſticæ,
Granorum iuniperi,Rutæ
Boli optimi finiſsimi,Cinnamomi electi ana ʒ.ij.
Angelicæ ſylueſtris rad.rad.Tormentillæ
Rad.Chamæleontis Carlinæ dictæ
Rad.Aſclepiadis ſiue chelidoniæ
Rad.Pimpinellæ,rad.Morſus diaboli
Rad.Phu ueri domeſtici,Acetoſæ
Sem.Citri,uel Limonum,uel Aurantiorum
Sem.Cardui benedicti,Baccarum lauri
Foliorum Sabinæ,fol.Cardui benedicti
Florum Lauendulæ,Roſarum rubrarum
Croci,Opij,Myrrhæ optimæ
Thuris,Raſuræ cornu cerui ana ʒ.j.
Rad.Ariſtolochiæ noſtræ uulgaris
Rad.Gentianæ
Rad.Acori,ſiue Calami aromatici
Cort. Laureolæ inciſorum, & in aceto per noctem maceratorum,rurſumq; exiccatorum
Summitatum centaurij minoris,Piperis longi
Maceris,Euphorbij ana ʒ.ß.

Fiat puluis ad Electuarium conficiendum ex eo,adde
Nucum iuglandium non rancidarum
Pulpæ ficuum optimarum ana ℥.ß.
Succi acetoſæ,Vini præſtantiſsimi ana ℥.j.ß.
Sacchari finiſsimi ℥.iij. Mellis puriſsimi ℥.xvj.

Fiat electuarium. Ad tabulas formandas accipe pro ʒ.j. Puluerum ſacchari ℥.j. in aqua conuenienti diſſoluti, fiant Tabulæ. De electuario datur ad præſeruationem ʒ.ß.ſingulis uel alternis diebus: ad curationem uerò ʒ.j. Medici Baſilienſes.

Theriaca ſeu Antidotus contra peſtem.

℞. Rad.Angelicæ,rad. Gentianæ,rad.Zedoariæ
Rad.Tormentillæ,rad.Dictamni Cretici
Rad.Pimpinellæ,rad. Valerianæ
Rad.Oſtrutij,rad.Morſus diaboli
Rad.Ariſt.rotundæ,rad.Aſari
Rad.Serpentariæ,rad. Leuiſtici,rad. Cardopatij
Rad.Petaſitidis,herb.Scordij
Herb.Rutæ,herb. Cardui benedicti
Herb.Galegæ (cuius defectu augeatur quantitas ſcordij)flor.Calendulæ,ſem.Citri
Sem.Acetoſæ,Baccarum lauri,Oſsis de corde cerui
Cornu cerui præparati ana ʒ.ij.
Croci,Maſticis,Thuris,Santalorum omnium ana ʒ.j.
Cinnamomi,Myrrhæ,Boli armeni præparati
Terræ ſigillatæ,Florum Sulphuris
Camphuræ ana ℥.ß.
Spec.Diagemmæ cal.& frig.
Spec.Diamarg.cal.& frig.ſpec.Diambræ
Spec.Cordialium ana ʒ.j.
Succi Scordij,ſucci Calendulæ
Succi Baccarum Ebuli ana ℥.j.
Theriacæ Andromachi ℥.vj.
Mithridati,Electuarij de ouo ana ℥.ij.
Aquæ uitæ contra peſtem ℥.ij.

C

Cõmiſceantur omnia,& cũ ſyrupo acetoſitatis Citri,uel cũ Melle deſpumato optimo q. ſ. incorporentur ſecundum artem ad formam Opiatæ.Doſis à ʒ.j.ad ʒ.ij.pro ætatis ratione.Adamus Lonicerus.

Electuarium præſeruatiuum in peſte.

℞. Rad.Angelicæ,rad. Gentianæ,rad.Zedoariæ
Rad.Tormentillæ,rad.Pimpinellæ
Rad.Valerianæ,rad. Galangæ,rad.Zingiberis
Herb. Scordij,herb.Rutæ,herb. Saluiæ
Herb.Maioranæ,herb.Cardui benedicti
Flor. Calendulæ, Granorum iuniperi ana ʒ.vj.
Croci ℥.ij.
Cinnamomi ℥.j.
Myrrhæ,flor.Sulphuris ana ℥.ß.
Thuris, Maſticis ana ʒ.iij.
Boli Armeni,Terræ ſigillatæ ana ℥.j.
Caphuræ ℥.ß.
Conſeruæ Roſarum,conſer.Borraginis
Conſer.Anthos ana ℥.iij.
Theriacæ Andromachi,Mithridati ana ℥.j.
Theriacæ Diateſſaron ℥.vj.

Cum ſyrup.acetoſ.Citri,uel cum Melle optimè deſpumato fiat electuarium ad formam Opiatæ.Doſis quantitas auellanæ,manè ante egreſſum ex ædibus. Adamus Lonicerus.

Antidotum de ſanguinibus.

Antidotum de ſanguinibus, conficitur ex ſanguine anatis, maris & fœminæ, ſicco, hædino itẽ & anſerino: quod & poſteriores Medici perpetuo in peſtilentia plurimũ probarũt. Valet ad uenena uenenatorũq; morſum. Videtur aũt ſanguinis uſus,à magno illo Mithridate Rege originem habuiſſe:qui tamẽ Rex non omnem ſanguinem antidotis miſcuit,ſed tantum anatum Ponticarum:quoniam ueneno uiuerent. Galenus.

Antidotum Regis Mithridatis contra omne uenenum,& peſtilentiam.

℞. Nucum iuglandium ſiccarum ℥.vj. Ficuum ſiccarum ℥.iiij. Fol.rutæ ſicc.℥.ß. Salis ʒ.ij.

Omnia

A Omnia hæc in minutas partes conciſa, aqua roſarum imbuantur, neq; ut quidam uolunt terantur. Aliqui hæc miſcent ſucco acetoſæ aut aceto roſaceo. Nonnulli etiam addunt gran. iuniperi ℥.ß. Hoc antidotum ieiuno ſtomacho ſumatur ad quantitatem nucis caſtaneæ, eſtq; aduerſus uenenum præſeruatiuum.

Antidotus Nicomedis regis contra uenena.

℞. Baccarum Iniperi ℥ ij.   Terræ Lemniæ ʒ.ij. & obulos ij.

Hæc ubi in puluerem redegeris, oleo aut melle commiſcebis reponeſq; atq; cum opus fuerit, ex aquæ mulſæ cyathis duobus in magnitudinem auellanæ dabis.

DE ELECTVARIIS OFFICINALIBVS LENITIVIS.

Flores caſſiæ.

℞. Cannas ſeu ſiliquas Caſsiæ ponderoſas, & quæ non reſonant concuſſe: aperi eas, & contentam in eis pulpã ſeu medullã cum laminis & ſeminibus ſuis diligẽter euacua: & exempta proiice ſuper inuerſum & anguſtũ cribrũ, ſetis equinis cõtextũ. Cribrũ deinde pone ſupra bulliẽtis aquę uaporẽ, & auerſo cochlearis cõuexo medullã caſsiæ hinc & inde ducito, ut per cribrũ paulatim excernatur: & ſi quid excretũ eſt, aut penetrauerit, cõfeſtim ſubinde auferto, ne plus quàm neceſſe eſt, de uapore imbibat: idq; tãdiu facito, donec quantũ uoles, collegeris. Porrò cũ neceſsitas requirit, ſemper recentes exprime caſsiæ flores: repoſitæ enim aceſcunt. Si quis caſſiæ flores ſiue pulpã magis ſolutiuã reddere uolet, in bullientẽ aquã proiiciat folia Perſici, aut flores Perſici, & Prunellorum ſylueſtriũ, aut omnia hæc ſimul: horũ enim uapor & diſtillata aqua ſoluit aluũ. * Mũdificat ſanguinẽ, & cõpeſcit omnẽ acuitatẽ, & ſedat ſitim, & propriè cũ ſucco Endiuiæ, aut Taraxaconis, in quibus aduenerit depuratio ſecundũ artẽ. Et ipſa quidem mundificat ſtomachum, & educit choleram & phlegma, & operatur illud ſine nocumento & exceſſu: caret enim mordicatione. Et ipſa quidem lenit pectus & guttur, & reſoluit apoſtemata acuta in eis. Et confert calefactioni renum, ſumpta cum diureticis in infuſione glycyrrhizę, & prohibet generationẽ lapidis in eis, & confert febribus calidis. Datur recens à ʒ.iij. ad ℥.j. ſi per os aſſumatur manè uel ante cœnam, ſed paulò ante paſtum: in clyſteribus uerò ab ℥.j. ad ℥.ij. Meſues & Cordus.

Caſſia extracta ſine foliis ſenæ.

℞. Prunorum n.xij.   Violarum M.j.   Paſſularum ℥ ß.
B Hordei mundi, Aniſi, Polypodij   Sem. Fœniculi ʒ. ij.
Sem. Carthami ana ʒ.v.   Sem Portulacæ, ſem. Maluæ ana ʒ.iij.
Capill. Veneris, Thymi, Epithymi ana M ß.   Glycyrrhizæ ℥ ß.

Fiat horum decoctio in ſufficienti quantitate aquæ, colentur: in colatura diſſolue

Pulpæ caſsiæ ℔.ij.   Pulpæ Tamarindorum ℥ j.   Cinnamomi ʒ.iij.   Sacchari optimi ℔.j.

Coquantur ad perfectionem, ſecundum artem.

Caſſia extracta cum foliis ſenæ.

℞. Confectionis Caſsiæ extractæ ſine foliis Senæ ℔.ij.   Pulueris foliorum Senæ ℥.ij.

Miſce ſecundum artem. * Facilè ſoluit, lenit aſperitatem inteſtinorum, remouet ſtipticitatem, & uentris onus ſubducit, & morbis cholericis & melancholicis auxilia præbet.

Diacaſſia, ſub nomine caſſiæ conditæ.

℞. Pulpæ Caſsiæ ℔.j.   Sacchari uiolati, Sacch. candi ana ℥.ß.
Pulpæ Tamar. Mannæ electæ, Penidiorum   Syrupi uiolati ℥.iij.

Hæc omnia diſſolue in decocto ſequenti:

℞. Prunorũ, Violarum, Glycyrrhizæ, ſem. communium frig. maiorum enucleatorum, Polypodij ana ℥.j.
Foliorum Senæ ℥ ß.   Aniſi, Fœniculi ana ʒ.j.

Coquantur in aqua ad tertiæ partis conſumptionem: & colaturæ bene expreſſæ addantur ſupradicta, ac in electuarij formam reducantur. * Confert iis qui dura ſunt aluo: hæc enim leniter & citra moleſtiam ſubducit, ac flauam educit bilem, ac febres inde natas mitigat. Thoracis, pulmonis, & aſperæ arteriæ phlegmonas reſoluit, &c. Nicolaus.

Diacaſſia magiſtralis.

℞. Iuiubarum, Prunorum, Capillor. Veneris, Tamarindorum, Sebeſten, Violarum ana M.j.

Coquantur in aqua, ſecundum artem: & in colatura diſſolue

Pulpæ Caſsiæ ℔.x.   Sacchari albi ℔.v.   Coquantur ad perfectam conſiſtentiam.

Diacaſſia Meſuæ.

C ℞. Succi Violarum, ſucci Betæ, ſuc. Mercurialis   Succi Abſinthij Pontici ℥.ij.
Succi Maluæ, ſucci Muralis herbæ ana quart. j.   Mellis q.ſ.eſt.

Coque ad iuſtam craſsitiem: tunc adde Medullæ caſsiæ ℔ j.

Vtile catharcticum pauperibus, & diuitum clyſteribus percommodum. Meſues.

Caſſia communis, extracta.

℞. Violariæ, Maluæ, Mercurialis, Betæ, Parietariæ, flor. Violarum ana M.j.

Fiat horum uiridium decoctio in Aquæ communis ℔.x.

Bulliant ad dimidij conſumptionem: hac colatura bene expreſſa extrahitur caſsia, & ad ſingulas libras pulpæ adduntur   Mellis deſpumati ℥.vj.

Coquitur in formã electuarij. * Aluũ leniter & citra moleſtiã omnẽ ſubducit, eſtq; ꝓ delicatis ac molliorib.

Diacaſſia cum Manna, incerti authoris.

℞. Prun. Damaſc. ℥.ij.   Violarum M.j.ß.   Aquæ puræ ℥.xviij.

Bulliant, ut artis eſt, ad medietatis conſumptionem, cola, & in colatura diſſolue

Pulpæ caſsiæ ℥ vj.   Syrupi uiolati ℥.iv.
Pulp. tamarind. ℥.j.   Sacchari candi, Penidij ana ℥.j.
Mannæ electæ ℥.ij.   Sacchari uiolati ℥.iv.

Confice, ut artis eſt. Hoc medicamentum quamuis pharmacopœis noſtris non ſit in uſu, poſſet tamen aliquãdo in uſum reuocari, cùm mite & ſuaue ſit medicamentum leniens: confert iis, qui dura ſunt aluo, hanc enim leniter, & citra moleſtiam ſubducit, ac flauam bilem, febreſq; inde natas mitigat. Auguſt.

Pulpa tamarindorum.

Extrahitur eodem modo, ut flores caſsiæ.

Diacatholicon.

℞. Pulpæ Caſsiæ. Pulpæ Tamarindorum   Glycyrrhizæ raſæ, Penidiorum, Sacchari candi
Senæ mundatæ ana ℥.ij.   Quatuor ſem. frig. maior. ana ʒ.ij.
Rhabarbari, Polypodij, Violarum, Aniſi ana ℥.j.   Conterenda conterantur, & ſume

Polypodij recentis ℥.iij. Sem.Fœniculi ʒ.vj. Aquæ communis ℔.ix. A

Coque ad dimidij conſumptionem,& cola,colaturæ adde

Sacchari albi ℔.ij.

Coquantur ad ſyrupi conſiſtentiam:& ſupraſcriptis additis,fiat electuariũ. * Omnes corporis humores purgat.Confert acutis & peracutis morbis:emollit enim,alterat,roburq́; addit.Iecinoroſis, lienoſis, podagricis, arthriticis,tertianis,quartanis,& quotidianis doloribus capitis ſuccurrit.Datur ab ℥.ß.ad ℥.j.Nicolaus.

Diaprunum ſimplex.

℞. Prunorum magnorum acetoſorum & uinoſorum quantitatem quam uolueris,& exemptis nucleis in fictili uitreato magno coquito:deinde per cribrum ſetaceum exprimito : expreſſam pulpam iterum lento igne ad perfectam & iuſtam ſpiſsitudinem coquito,& ſine ſaccharo reponito. * Medulla prunorum uinoſorum, calorem & ſitim in febribus mitigat : & melius eſt ut conſeruetur ſine ſaccharo , ceraſorum modo inſpiſſata. Porrò ſi medullam prunorum laxatiuam requiris, ex dulcibus prunis , aut prunis Vngaricis magnis exiccatis conficito. * Calorem & ſitim in febribus mitigat.Datur eadem quantitate,qua Diacatholicum.

Diaprunum compoſitum,lenitiuum.

℞. Pruna Damaſcena electa num.c,

Coquãtur perfectè in aqua ſufficiẽti, deinde cribro raro trãſmittantur:& reſeruata pulpa decoctioni affunde

Violarum ℥.ß.

Bulliant ſufficienter,& colentur:colaturæ addantur

Sacchari ℔.ij. Pulpæ ſupradictæ ℔.j. Pulpæ Caſsiæ,pulpæ Tamarindorum ana ℥.j.

Coquantur lento igne,& addantur ſubſequentes ſpecies,tenuiſsimè tritæ,ſemper commouendo:

Santali albi,rubri,Spodij — Sem.Portulacæ,ſem.Scariolæ,ſem.Berberis

Rhabarbari electi,Cinnamomi ana ʒ.iij. — Succi Glycyrrhizæ,Tragacanthæ ana ʒ.ij.

Roſarum rubrarum,Violarum — Sem.Cucurbitæ,Cucumeris Melonum ana ʒ.j.

Contundantur ut ſuprà. * Facit ad acutas , ardentes, omneſque alias febres, nempe tertianas continuas, hecticas, maraſmodes, lipyrias, & in ſumma,ad omnem febrilem affectum. Datur ad modum caſtaneæ, omni hora diei. Nicolaus. B

Electuarium lenitiuum.

℞. Paſſularum enucleatarum ℥.ij. — Glycyrrhizæ ℥.ß.

Capil.Vener.Violarum — Prunorum,Tamarindorum ana ʒ.vj.

Hordei mundi ana M.j. — Senæ,Polypodij ana ℥.ij.

Iuiubarum,Sebeſten ana n.xx. — Mercurialis M.j.ß.

Decoquantur ſecundum artem in ſufficienti aqua,cola:& in colatura diſſolue

Pulpæ Caſsiæ,pulp.Tamarindorum — Sacchari uiolati ana ℥. vj.

Pulp.Prunorum,Sacchari optimi — Pulueris ſenæ ℥.iij.ß.

Cõfice ſecundũ artẽ. * Vſus eius eſt in febribus humoralibus;& pleureſi:lenit enim & mollit inteſtina,& delet eorũ ſtipticitatem: facilè ſoluit ſine moleſtia & læſione choleram phlegmaticam & melancholicã. Rhaſis.

Electuarium lenitiuum,magiſtrale.

℞. Myrobal. flauorum,Chebulorum — Myrobal.Belliricorum,Emblicorum ana ʒ.j.ß.

Indorum ana ʒ.ij. — Sacchari optimi ℥.ß.

Terantur triduum in uaſe lapideo , ſingulis diebus bis uel ter aquam fontanam inſpergendo,deinde ſiccatæ terantur in puluerem tenuem, cuius ſumes ℥.j.

Turbith boni ʒ.iij. — Scammonij præparati ʒ.j.ß.

Zingiberis ʒ.j.ß. — Sacchari quantum ſufficit.

Cinnamomi,Aniſi,Santali rubri ana ʒ.j. — Fiat electuarium.Florentini.

Electuarium lenitiuum de manna.

℞. Capillorum Veneris — Sem.Cucurbitæ,ſem.Citrulli,ſem.Melonis

Scolopendriæ,id eſt,Ceterach — Sem.Cucumeris,Violarum ana ℥.j.

Epaticæ,id eſt,Lichenis ana ʒ.iij. — Prunorum Damaſcenorum n.xx.

Coquantur in aqua ad dimidias,deinde percolentur cum expreſsione:in colato diſſoluatur

Mannæ opt.puræ, Conſeruæ Violarum,Pulpæ Caſsiæ recens extractæ ana ℥.j. C

Sacchari albiſsimi ℔.iv.

Coquantur ad mellis conſiſtentiam:poſtremò ſpecies ſequentes iniiciantur:

Nucleorum,ſem.Melonis — Flor.Nenupharis,ſem.Lactucæ

Item ſem.Cucumeris,ſem.Cucurbitæ — Sem.Scariolæ,ſem.Portulacæ

Sem.Citrulli,flor.Violarum — Rhabarbari electi,Foliorum Senæ ana ℥.j.

His accuratè ſubactis conficiatur electuarium. * Vtile eſt ad purgandum ſanguinem, ad choleram reprimendam & melancholiam:ualet etiam ad hepar calefactum: & corpus uniuerſum perpurgat. Nicolaus Alexand.

Electuarium de ſebeſten.

℞. Sebeſten ſine nucleis — Succi Mercurialis depurati ℥.iiij.

Prunorum ſiccorum enucleatorum — Penidiorum ℥.viij. Diapruni ſimplicis ℔.j.ß.

Pulpæ Tamarindorum ana ℥.v. — Nucleorum ſem.Cucurbitæ,ſem.Cucumeris

Aquæ Violarum ℔.j. — Sem.Melonis,ſem.Citrulli ana ʒ.ij.

Aquæ Ireos,ſucci Anguriæ ana ℥.vj. — Diagridij ʒ.iij.

Caro ſiue pulpa Sebeſten,Prunorum & Tamarindorum minutiſsimè teratur,& cum aquis extrahatur. Semina uerò minutiſsimè incidantur,& reliquis miſceantur,& fiat ſecundum artem electuarium. * Confert febribus cholericis interpolatis,& continuis puris,& ſedat acuitatẽ febrium, ſitim & uigilias,& etiam amaritudinem remouendo:& educit materias acutas à uiis urinalibus,& ueſica.Bartholomæus Montagnana.

Diamanna.

℞. Mannæ electæ ℔.j. Scammonij præparati ℥.j. Succi Roſarum rubrarum ℔.j.

Diſſoluatur in ſucco manna,& coquatur ſufficienter lento igne:deinde adde

Maſticis pulueriʒatæ ʒ.iij.

Fiat electuarium. * Bilem flauam educit ſine moleſtia,ob id omnibus morbis bilioſis ſalubre.Galenus.

Diamanna,aliter.

℞. Mannæ bonæ ℥.iiij. — Succi intybi,ſucci Apij,ſucci Mal.dulcium

Tamarindorum immat.℥.vj. — Succi Mal.acidorum,Suc.Mal.acido dulcium

Medullæ caſsiæ,Sacchari uiolati ana ℥.xvj. — Suc.Citrorum acidorum ana ℥.iij.

A In quibus purgatis prædicta tria diſſolue:& cola. Deinde
℞. Radic.Intybi,rad.Apij ana ℥.iij. Violarum ℥.j ß.
Fol.lupuli,Adianti albi ana ℥.ij. Roſarum ℥.j.
Prunorum Siccorum num.c. Spicæ nardi ʒ.iij.
Coque hæc libris tribus aquæ fontanæ ad dimidias:colato adde
Sacchari ℔.iij. Aceti boni ℔.j.
Semel feruefiant.Adde colatum prius,& percoque ad mellis craſsitudinem:poſtremo adde
Santali citrini,Roſarum,Spodij,Succini Sem.Cucumeris ana ʒ.iij.
Berberorum,ſem.portulacæ,ſem.Oxalidis Ligni aloes ℥.ß.
Sem.Melonum,ſem.Citrulli Cubebarum ʒ.v.
Sem.Cucurbitæ Caphuræ ʒ.j.
Repone uaſe uitreo.Datur æſtate cum aqua frigida ab ℥.j.ad ℥.ij.Valet ad febres acutas,& multum ardentes. Nam cordis,uentriculi,hepatis,ſanguinis intemperiem calidam,& feruorem,& ſitim extinguit.Meſues.

Tryphera Perſica.

℞. Succi Solatri,aut Solani,ſucci Endiuiæ ueræ,ſucci Apij,ſucci Lupulor.depurat.ana ℔.ij.
Proiiciantur deſuper
Violarum, Roſarum ana ʒ.iij. Cuſcutæ ℥.ß.
Folliculorum Senæ ℥ ij. Myrobal.Citrinor.Chebulor.
Agarici ℥.j. Indorum,fricatorum in oleo amyg.dul.ana.℥.ij.
Prunorum Damaſcenorum num.l. Spicæ Indicæ ʒ.iij.
Bulliant molliuſculo igne,donec ſuperſunt ℔.ij.Et iniiciantur
Epithymi ʒ.xl.
Bulliant leuiter,deinde ab igne deponantur & percolentur,atq; diſſoluantur in una parte iſtius percolati
Tamarindorum recentium ℥.iij. Pulpæ Caſsiæ ℥.iiij.
B Mannæ electæ ℥.ß. Sacchari uiolati ℔.j.
Percolentur & mundentur à granis & ſordibus,atq; in aliam aquæ partem proiiciantur
Sacchari albiſsimi ℔.iij. Aceti uini ℔.j.
Coquãtur leuiuſculo igne:deinde ꝓiiciatur ſup illud quod diſſolutũ eſt in ſuccis,& aggregẽtur ſimul in unũ, atq; coquãtur,donec mellis craſsitiem obtineat:poſtremò in puluerẽ redactæ, ſequẽtes ſpecies inſpergantur:
Rhabarbari optimi ℥ ij. Macis,Maſticis,Cubebarum,Spodij,aut Eboris uſti
Myrobal.Citrinorum ℥.j.ß. Santali citrini ana ʒ.ij.
Myrobal.Chebulorum,Indorum ana ℥.j. Nucleorum ſem.Cucurbitæ,ſem.Citrulli
Myrob.Belliricorum, Emblicorum ana ℥.ß. Sem.Cucumeris,ſem.Melonis ana ʒ.ij.ß.
Sem.Fumiterræ,Trochiſcorum diarrhodon Aniſi ℥ ß. Spicæ Indicæ ʒ.ij.
Inuoluantur in oleo uiolato,& reponãtur in uaſe uitreo.Datur ad ℥.j.cũ aqua frigida & ſucco intybi,uel ſolani. * Confert febribus acutis,& inflãmationibus ſtomachi & hepatis,ictericis calidis: deopilatione incolumitatẽ acqrit,uiſum à fumis cholericis deperditũ reparat:ſitim mitigat,morbos aduſtiõis fieri ꝓhibet. Meſu.

DE ELECTVARIIS OFFICINALIBVS SOLVTIVIS.

ac primùm de purgantibus bilem.

Electuarium de ſucco roſarum.

℞. Succi Roſarum rubr.Sacchari albi ana ℔.j.℥.iv. Santali rubri,albi,citrini ana ʒ.vj.
Scammonij præparati ℥ j.ß. Spodij ʒ.iij. Caphuræ ℈.j.
Coquatur saccharum cum ſucco roſarum,deinde reliqua trita adiiciantur, & fiat electuarium. Seruatur per annos duos.Datur à ʒ.ij.ad ℥ ß. * Expellit flauam bilem citra moleſtiam:ad morbos articulorum ex bilioſis & calidis humoribus natos,ad febreſq; tertianas confert.Nicolaus.

Electuarium roſatum Meſuæ.

℞. Succi Roſarum rubrarum ℔.iiij. Mannæ electæ,& recentis ℥.vj.
Sacchari optimi ℔ j.ß. Scammonij præparati ℥.j.ß.
Coque igne lento ad mellis craſsitudinem:tunc adde ſubſequentia bene trita,& per cribrum tranſmiſſa:
C Trochiſcorum de ſpodio ℥.j. Galliæ moſchatæ,Croci ana ʒ.ij. Trochiſcorum de Berberis ℥.ß.
Confice ſecundum artem.Hoc electuario utimur in catapotiis conficiendis aggregatiuis, & de hermodactylis,Doſis eſt ʒ.v. * Cholagogum eſt clemens, ob id ſalubre bilioſis affectibus, arthritidi calidæ, cephalalgiæ calidæ,uertigini,oculorum dolori,ictero.Meſues.

Electuarium de pſyllio.

℞. Succi Bugloſsi,ſiue Borraginis domeſticę & ſylueſtris,ſucci Endiuiæ Succi Apij ana ℔.ij.
Succi Fumariæ ℥.iv.
Clarificentur,& in his infunde,
Cuſcutæ,Aniſi,Senæ,ana ℥.ß. Aſari ℥.ß.
Capill.Veneris M.j. Nardi Indicæ ʒ.ij.
Macerentur uigintiquatuor horas:deinde ſemel feruefiant,& adde
Violarum recentium ℥.iij. Epithymi ℥.ij.
Rurſus feruefiant,colentur:colaturæ addantur
Pſyllij,id eſt,ſeminis ℥.iij.
Macerentur 24.horas,identidem agitando,pòſt exprime totã muccaginem:in cuius ℔.iv.coque igne lento,
Sacchari optimi ℔.ij.ß. Scammonij præparati ℥.iij.ß.
Coctis omnibus adde ſubſequentia ſubtiliſsimè trita:
Trochiſcorum diarrhodon,Trochiſcorum de ſpodio,Rhabarbari ana ℥.j.
Trochiſcorum de Berberis ℥.ß.
Fiat electuariũ. *Flauã bilẽ euocat:ob id febribus ardentib.acutis,curatu difficilib.auxiliatur,dolori capitis, & uertigini à bilis uapore naſcẽti,ictero & intẽperiei calidæ hepatis.Datur à ʒ.iij.uſq; ad aureos iij. Meſues.

Electuarium de pſyllio,Montagnanæ.

℞. Polypodij recentis ℔.j. Tamarindorum,paſſularum ana ℥.iij.
Senæ,Violarum,Prunorum Aquæ fontis ℔.x.
Macerentur horis uigintiquatuor, poſtea decoquantur ad medietatem, colentur, & exprimantur, colaturæ portio reſeruetur pro extractione Caſsiæ,& Tamarindorum,reſiduo adde
Seminum Pſyllij ℥.iij.

Macerentur rurſus totidem horis ſemper agitando:pòſt exprime mucilaginem, cuius libræ uni adde A

Sacchari ℔.iv. Decoquantur iterum lento igne,& addantur

Caſsiæ fiſtulæ, Pulpæ Tamarindorum diſſolutorum cum prædicta decoctione,ana ℔.ß.
Diagridij ℥.iv.
Spodij,Rhabarbari,Santali albi,rubri
Roſarum rub.Violarum,ſem.Papaueris albi
Sem.Portulacæ,ſem.Endiuiæ
Sem.Scariolæ,ſem.Lactucæ,ſem.Fœniculi
Sem.Aniſi,ſem.Berberorum,Tragacanthæ
Amyli,Gummi Arabici,Raſuræ eboris
Fumiterræ,Glycyrrhizæ ana ʒ.iij.
Myrob.Indorum,Myrob.Emblicorum ana ʒ.v.ß.
Miſce,& fiat electuarium.

Diaprunum ſolutiuum.

℞. Diapruni lenitiui ℔.j. Diagridij ℥.j. Miſce & repone. Datur à ʒ.ij.ad ℥.ß.Nicolaus.

Oxylatiuum.

℞. Succi mal.granatorum acet.& dulc.ana ℥.viij. Prunorum ſiccorum ℔.ij.

Coquantur in x. ℔.aquæ uſq; ad medietatem, & extrahantur pòſt de aqua, & ponantur in cribrum, catino ſuppoſito,tandiu fricentur manibus, donec tota pulpa exeat, & in aqua,in qua pruna fuerint cocta, bulliat ℥.ß,uiol.pòſt fiat ſyrupus in hac decoctione,non decoctus ad plenum cum ℔. ij.ß. ſacchari, & prædicto ſucco,ſeu pulpa prunorum addito,bulliat ad ſpiſsitudinem,& addantur pòſt

Tamarindorum mundat.à nucleis ℥.iiij. Caſsiæ fiſt.mundæ,& diſſ.cum aqua roſ.℥.ij.

Ponatur cũ ſyrupo,& cũ inceperit inſpiſſari,ponantur ibi ſucci utrorumq; granatorũ, & agitetur continuè, donec perueniat ad perfectionẽ cum ſpatula de oliua, & depoſito ab igne, adde pulueres harum ſpecierum:

℞. Santali albi,& rub.Spodij ana ℥.ß.
Portulacæ ʒ.vj.
Roſarum,Tragacanthi
Berberis ana ʒ.ij.

Et ſi uolueris facere laxatiuum,pone in unaquaq; libra diagridij puluerizati ℥.j. cùm deponitur ab igne.Doſis eius eſt ab ℥.ß.uſq; ad ℥.j.Et acuati quaſi ʒ.iij.manè.Educit choleram rubram,infrigidando eam:ſecundum aliquos etiam educit choleram nigram, & humores aduſtos. Datur cholericis omni hora diei cum frigida, ad mitigationem ſitis,& caloris.Datur propriè contrè ſynochum,cauſonem,& contra omnes acutas, & peracutas ægritudines,& confert hepaticis,& dyſcraſiæ calidæ ſtomachi:confert tertianæ continuæ,& interpo- B latæ,& hemitritæis,& quotidianę ex phlegmate ſalſo,& defectui appetitus ex cholera,& hecticis cum calida. Datum cum decoct.ſcariolæ confert icteritiæ, & opilationi hepatis. Arnol.Villano.

Alcantalum.

℞. Cort.myrobal.citrin.myrob.Emblicorum
Myrobal.Chebulorum ana ʒ.vij.
Myrobal.Indorum ʒ.vj.
Sem.portulacæ,Violarum
Sem.Scariolæ ana ʒ.j.
Myrob.belliricorum ʒ.j.Gr.vj.
Marathri ʒ.ij. Gr.viij.
Calami aromat ʒ.ij.Gr.ij.
Cinnamomi,Spicæ nardi,Croci
Coſti,Maſticis ana ʒ.ij.℈.j.
Tamarindorum mundat.℥.ij.
Nenupharis,Been rub.ana ʒ.j.Gr.iiij.
Medullæ caſsiæ fiſt.℥.iiij.
Syrupi uiolacei quantum ſufficit.

Conficitur ſic.In duabus libris aquæ dulcis bulliant ℥.j.uiolarum,donec aqua coloretur aliquantulum, poſt deponatur,& coletur, de qua accipiatur quart.ß.cum aqua diſtemperes tamarindos,& caſsiam fiſt. & colentur per cochlear,& in alia colatura diſtemperetur ℔.j.ß.ſacchari,& bulliat uſq; ad perfectionem : poſtea addatur colaturę caſsia fiſt. & tamarindi,& iterum bulliat uſque ad ſpiſsitudinem,ſcilicet,uſq; quò gutta poſita ſuper marmor adhæret, ut mel, & tunc deponatur ab igne, & modicum infrigidato incorporetur puluis ſupradictarum ſpecierum, agitando ſemper cum ſpatula. Reſpicit propriè membra naturalia læſa à cholera. Datum patienti febres acutas cum ſyrupo uiolaceo, purgat. Datum cum duabus, uel tribus drachmis rhabarbari, & ſi cũ tepida diſtemperetur,medetur mirabiliter.Confert hepaticis & ictericis cum decoct. ſcariolæ uel fœniculi,& cap.Ven.Seruatur per annum,& plus. Arnol.Villan.

Electuarium frigidum ſecundum Cophonem.

℞. Sanatali albi,rubri,Spodij ana ʒ.j.
Gummi Arabici,Amyli,Raſuræ eboris
Rhabarbari,Senæ,Roſarum
Violarum,Fumiterræ,Berberis
Sebeſten.Sem.portulacæ,Marathri
Aniſi,Sem.papaueris,Glycyrrhizæ
Semin.Lactucæ ana ʒ.iij.
Myrobal.citrinorum,Myrob.Belliricorum
Capill.Veneris ana ℥.j.ß.
Myrob.emblicorum ℥.j.

Conficitur ſic.Pſyllij ℥.viij.ponuntur in ſufficienti aqua feruenti, in qua bullierit ℔.ß.polypodij quercini,uiridis,mundati,& triti,omnes herbæ diureticæ uio. & primo,& tandiu dimittantur, donec benè congelẽtur, deinde coletur fortiter per ſaccum:ad meliorem uerò mucilaginis conſtrictionẽ intromittatur in ſacellũ aliquantulũ aquæ feruentiſsimæ,& colaturæ addantur ſcãmoneæ puluerizatæ ℥.vj. prius tamẽ cũ aqua frigida inter manus fricatæ,& benè cũ eadẽ mucilagine fricentur manibus: deinde apponantur ſacchari in aqua polypodij diſſoluti ℔.iiij. Deinde ſuper ignem poſitum bullire permittatur : cumq; ad mediũ decoctionis peruenerit,addantur tamarindorũ ℥.ij.Caſsiæ fiſt.in decoct. prunorũ diſſolutæ ℥.ij. & uſq; ad perfectã coctionẽ bullire permittatur.Signum autem decoctionis eſt,ſi ſuper marmor poſitũ, & infrigidatũ aliquantulũ uiſcoſum fuerit, & digito adhæſerit.Motione tamen baculi ab ipſo decoctionis principio non ceſſante.Cumq; coctum fuerit,ab igne deponatur, & in mortario poſito puluis prædictarũ ſpecierum ſuperaſpergatur, & cũ piſtillo bene conteratur uſq; ad ipſius uiſcoſitatis & gummoſitatis remotionem, deinde recondatur. Detur colatura caſsiæ fiſt.in ſero,uel media nocte.Optimè tertianarios, & quotidianarios, & erraticas febres purgando ſanat,& etiam habentibus ſtomachum cholericum familiare eſt.Nicolaus. C

Euangelon.

℞.Myrob.Citrinorum,Myrob.Chebulorũ ana ℥.j.
Indorum ʒ.vij.
Sem.Portulacæ,Violarũ,ſem.Scariolæ ana ℥.ß.
Myrob.Belliricorum,Emblicorum ana ʒ.j. G.vij.
Maſticis ʒ.ij.℈.j.
Florum nenupharis,Berberis
Been rubri,Rhabarbari ana ʒ.j.Gr.iiij.
Medullæ caſsiæ fiſt.℥.iiij.
Tamarindorum ℥.iij.

Conficitur ſic:In duab.℔.aquæ pone ſyrupum uiolatum ℥.ß,& bulliat,donec aliquantulum coloretur aqua, poſtea ab igne deponatur,& coletur.De eadem aqua accipiatur, quod ſufficiat ad abluendum caſsiam fiſt. & tamarindos cola per caciam, & cum alia aqua addatur ℔.j.ß. Sacchari, & bulliat uſq; ad aquæ conſumptionem,poſtea addatur lotura caſsiæ & tamarindorum:& iterum bulliat ad ſpiſsitudinem. Si uis probare ſi coctum ſit,ponatur ſuper marmor,& ſi adhæreat quaſi mel,coctum eſt,& tunc ab igne deponatur, & aliquantulum infrigidari permittatur:deinde ſupradictarum ſpecierum puluis ſuper aſpergatur, & cum ſpatula agitetur,donec incorporetur. Doſis eius eſt ʒ. iij, ſerò, & manè cum aqua tepida datur. Datur patientibus febres acutas cum ſyrupo uiolato cum duobus aut tribus ſcrupulis rhabarbari : & datur contra caliginem oculorum

A rum patientibus ex fumo choleræ rubeæ, uel ex acuta febre: hepaticis, ictericis. Datur cum ſucco ſcariolæ, uel fœniculi, aut cum decoctione cap. Ven. Nicolaus.

DE ELECTVARIIS PVRGANTIBVS PITVITAM.

Benedicta laxatiua.

℞. Turbith electi, Sacchari ana ʒ.x.	Amomi, aut calami aromat. Cardamomi minoris
Diagridij, Eſulæ præparatæ	Sem. Apij, Salis gemmei, Galangæ, Macis, Sem Carui
Hermodactylorum, Roſarum ana ʒ.v.	Sem. Fœniculi, ſem. Petroſelini, ſem. Aſparagi
Caryophyllorum, Spicæ Indicæ, Zingiberis	Sem. Ruſci, Milij ſolis ana ʒ.j.
Croci, Saxifragiæ, Macropiperis	Mellis deſpumati ℔.iij.

Fiat electuarium. Seruatur annis tribus. * Humores pituitoſos, potiſsimum ad articulos decumbentes, elicit. A renibus quoque & ueſica purgat. Nicolaus.

Diaphœnicon.

℞. Dactylorum mundatorum ʒ.c.	Scammonij ʒ.xij.
Penidiorum ʒ.l.	Zingiberis, Piperis longi, Foliorum Rutæ
Amygdal. dulcium purgatarum ʒ.xxx.	Cinnamomi, Ligni aloes, Macis
Turbith electi ʒ xxxv.	Aniſi, Fœniculi, Dauci, Galangæ ana ʒ.ij.ß.

Dactyli per triduum in aceto, & totidē noctes macerantur, deinde in mortario contunduntur cum amygdalis & penidiis. Reliqua tenuiſsimè teruntur, & in electuarium reducuntur cum Mellis deſpumati ℔.vj. *Febribus cōpoſitis & diuturnis auxiliatur: bilē enim flauā & pituitā ducit. Colicis cruciatibus mirificè confert, itē doloribus uentriculi, & id genus aliis uitiis, ex crudis humoribus ortis. Datur à ʒ.ij. ad ʒ.v. Meſues.

Electuarium Indum maius.

℞. Cinnamomi, Caryophyllorum	Turbith electi ʒ.l.
Spicæ nardi Indicæ, Roſarum rubrar.	Sacchari optimi, Penidiorum ana ℥.xx.
Caſsiæ ligneæ ueræ, Macis, Cyperi ana ℥.ß.	Galangæ, Cardamomi maioris, minoris
B Santali citrini ʒ.ij.ß.	Aſari, Maſticis ana ʒ.j.ß.
Ligni aloes, Nucis moſchatæ ana ʒ.ij.	Scammonij præparati ℥.j.ß.

Omnia tenuiſsimè conterantur, & manibus oleo amygdalar. dulcium recens extracto, bene inunctis, fricentur, & fiat electuarium cum ſyrupo ſubſequenti, qui

℞. Succi Apij, Fœniculi, Cydoniorum	Mellis deſpumati ℔.iij.ß.
Granatorum omnium depuratorum ana ℥.vj.	Allij ℔.iiij.ß.

Coquantur in formam ſyrupi. * Purgat uentrem totum inferiorem, atq; adeò iuncturas pituita etiam putri, flatuſque diſsipat: & affectibus inde natis, dolori colico & nephritico, & uentriculi, & aliorum uiſcerum, utile eſt. Datur ad aureos iij. uel à ʒ.ij. ad ʒ.v. Meſues.

Electuarium Indum minus.

℞. Turbith electi, Sacchari ana ʒ vj.	Cardamomi ana ʒ.vij.
Macis Caryophyllorum, Piperis, Zingiberis	Scammonij præparati ℥.j.ß.
Cinnamomi, Nucis moſchatæ	Mellis deſpumati ℔.iij.

* Ad eadem efficax eſt. Datur ad aureos iij. Meſues.

Electuarium Eleſcoph.

℞. Scammonij præparati, Turbith ana ʒ.vj.	Polypodij ana ʒ.ij.ß.
Caryophyllorum, Cinnamomi, Zingiberis	Sacchari optimi ℥ vj.
Myrobal. Emblicorum, Nucis moſchatæ	Mellis deſpumati ℔.j.℥.iiij.

Coquantur, fiat electuarium. * Bilem flauam & pituitam elicit, flatus quoque toto corpore expellit doloribus articulorum lateriſque prodeſt, item colicis cruciatibus: humores ad renes & ueſicam decumbentes expurgat. Datur uſque ad ʒ.iiij. Meſues.

Diaturbith maius.

℞. Turbith albi & gummoſi ʒ.x.	Maſticis ʒ iij.
Zingiberis ʒ.v.	Sacchari albi ℥.ij.ß. Mellis quantum ſufficit.

C Fiat electuarium. * Pituitam, præſerim eam quæ eſt in uentriculo, elicit. Zezar.

Diaturbith minus.

℞. Turbith optimi ℥.j.	Galangæ, Piperis longi
Diagridij, Zingiberis ana ʒ.iiij.	Macis ana ʒ j.
Cinnamomi, Caryophyllorum ana ʒ.ij.	Mellis ℥.viij.ʒ.v.

Fiat electuarium. * Ducit humores phlegmaticos, & purgat & calefacit.

Hiera picra S.

℞. Cinnamomi, Xylobalſami	Maſtiches Chiæ, Croci ana ʒ.vj.
Rad. Aſari, Nardi ſpicæ Indicæ	Aloes electæ ʒ.c.

Omnibus tritis, & in puluerem redactis, deinde mellis quantitate ſufficienti exceptis fit electuariū. *Præſtantiſsimū medicamentum eſt ad uitioſos ſuccos, qui in uentriculi tunicis hærēt. Vtiliter quoq; exhibetur iis, qui ſuffuſorū imagines, & alia ſymptomata ex ſtomachi uitio patiuntur: & præterea iis, qui aluo ſunt aſtricta, & mulieribus, quæ non probè purgantur. Datur ab ℥.ß. ad ℥.j. in clyſteribus à ʒ.vj. ad ℥.j.ß. uel ℥.ij. Galenus.

Hiera picra Conſtantini.

℞. Myrobal. Chebulorum, Myrob. Indorum	Rhabarbari, Xylocaſsiæ ana ʒ.ij.
Myrob. Citrinorum, Violarum, Abſinthij ana ℥ ß.	Spicæ, Aniſi, Maſticis, Xyloaloes
Myrob. Emblicorū, Myrob. Belliricorum, Caſsiæ	Salis gemmæ, nitri ana ʒ.j.
Epithymi, Agarici, Senæ, Cuſcuthæ, Schœnanthi	Mellis quantum ſufficit.

Datur in ſero cum uino calido. Valet ad uiſum recuperandum, & retinendum. Nicolaus.

Hiera compoſita.

℞. Colocynthidis ʒ viij.	Aloes, Chamædryos, Euphorbij
Scyllæ aſſatæ, Agarici, Ammoniaci, Scāmonij, Cort.	Marrubij, Caſiæ ana ʒ.viij.
Rad. Hellebori nigri, Stœchadis, Hyperici, Pulegij	Myrrhæ, Sagapeni, Croci, Ariſtoloch. rotundæ
Gentianæ, Spicæ nardi, Schœnanthi ana ʒ.xvj.	Trium piperum, Cinnamomi, Opopanacis
Polij montani, Epithymi, Polypodij, Bdellij	Caſtorij, Petroſelini ana ʒ.iiij.

Omnia tenuiſsimè contrita excipe melle ad ſpecierum pondus. * Medicamentum eſt efficaciſsimum ad omnes morbos contumaces, & tutiſsimum. Galenus.

Hiera

Hiera picra compoſita alia. A

℞. Cinnamomi, Spicæ Indicæ	Agarici, Roſarum, Turbith
Croci, Schœnanthi, Aſari	Colocynthidis, Maſticis ana ℈.ij.
Xylocaſsiæ, Xylobalſami, Carpobalſami	Aloes non lotæ ʒ.x.℈.ij.
Violarum, Abſinthij, Epithymi	Mellis deſpumati ℥.viij.

Fiat electuarium, in uaſe fictili uitreato ſeruandum per annos duos. * Facit ad diuerſas capitis & auriū & oculorū diſtemperantias: ſtomachū quoq; optimè purgat, affectiones hepatis emendat, ſplenis duritiē & denſitatem emollit & extenuat: renibus & ueſicæ prodeſt, & matricis diſtemperantiam emendat. Nicolaus.

Hiera picra compoſita alia.

℞. Aloes ʒ.xv.	Calami aromat. Maſticis, Caſsiæ ana ʒ.vij.
Epithymi, Coſti ana ʒ.v.	Xylobalſami ʒ.ß.
Euphorbij, Croci, Spicæ nardi	Piperis albi, & nigri, Gentianæ
Chamædryos ana ʒ.vj.	Amomi ana ʒ.j.
Agarici ʒ.ix.	Diagridij ʒ.ij.
Caryophyllorum ʒ.ij.	Mellis q.ſ.

Confice. Datur aur.j. Purgat bilem utramq;, & pituitam, flatus craſſos cerebri, & uentriculi, & corporis reliqui diſsipat: ob hæc uiſioni imbecillæ confert, ac cæteris affectibus, cauſas illas ſequentibus. Meſues.

Hiera picra cum agarico.

℞. Specierum hieræ ſimplicis ſine aloe	Aloes non lotæ ℥.j.
Agarici trochiſcati ana ℥.ß.	Mellis deſpumati ℥.vj.

Fiat electuarium.

Hiera pachij.

℞. Stœchados, Marrubij, Chamædryos	Piperis albi ana ʒ.v.
Agarici, Colocynthidos ana ʒ.x.	Cinnamomi, Spicæ nardi,
Opopanacis, Sagapeni	Myrrhæ, Polij, Croci ana ℥ ß.
Petroſelini, rad. Ariſtoloc. rot.	Mellis deſpumati triplum, id eſt, ℔.iij.℥.iiij.ʒ.v. B

Arida omnia in tenuiſsimum puluerem tundito: liquores uerò opopanacem, ſagapenum, electa & pura in mortario tundito: deinde in feruenti mortario cum melle deſpumato, feruenti adhuc unito, ac reliquis miſceto, cum omnino læuigata fuerint. Cum uerò mel ad diſſoluendos hos liquores accipies, de ſupraſcripta quantitate ſumito, nihil addendo. * Compoſitio hæc ſanat morbo comitiali correptos, furioſos, ſcotomaticos, cephalalgicos: facit ad deprauatam in utramlibet partem. Ad tetanum, & cynicum ſpaſmum, præcipuè uerò ad pectoris & lateris dolores prodeſt, ex qualibet cauſa factos, ſiue latente & occulta, ſiue manifeſta. Præterea neruorum tenſionibus mirificè conuenit: prodeſt & ad articularem morbum, ad ſpinam & lumbrorum dolorem: duritias in mammis mulierum cum dolore conſiſtentes, ex toto interdum ſanat. Ad ſtomachicos euidenter conuenit. Remediat enim eos, quibus frequenter inaceſcit cibus, aut aſsiduè nauſeant, aut ſaliua abundant: præcipuè uerò melancholicis bene facit, &c. Nicolaus Alexandrinus.

Hiera archigenis.

℞. Colocynthidos ℥.j.	Petroſelini, Ariſtolochiæ rot. Piperis albi ana ʒ.v.
Chamædryos, Agarici	Cinnamomi, Spicæ nardi Indicæ
Marrubij, Stœchadis ana ʒ.x.	Myrrhæ, Polij montani, Croci ana ʒ.iiij.
Opopanacis, Sagapeni ana ℥.j.	Mellis deſpumati ad pondus ſpecierum.

Fiat Electuarium. * Confert affectibus melancholicis, & ex pituita craſſa natis, ut uertigini, epilepſiæ, ſpaſmo, difficultati ſpirandi, pſoræ, lepræ, & cæteris tuberculis à craſſa materia naſcentibus, aut ſeroſo excremento, item inteſtinis, uentriculo, utero, à flatu dolentibus, aut prædictis humoribus. Aetius.

Hiera archigenis alia.

℞. Pulpæ Colocynthidos ʒ.ij.	Gentianæ, Petroſelini, Hammoniaci
Praſsij, Stœchados, Hellebori nigri	Opopanacis ana ʒ.j.
Chamædryos, Scammonij, Leucopiperis	Polij, Cinnamomi, Sagapeni, Myrrhæ
Macropiperis ana ʒ.ij.	Spicæ nardi, Schœnanthi, Calaminthæ mont.
Scyllæ aſſatæ, Euphorbij, Aloes, Croci	Ariſtoloch. rotundæ ana ʒ.ij.

Melle ſufficienti excipiantur omnia Epithymi decocto, & Vuarum paſſarum mundatarum. * Ad eadem confert. Datur ad aureos iiij. Meſues. C

Hiera Archigenis alia.

℞. Praſsij, Agarici, Chamædryos	Ariſtolochiæ rot. Piperis albi ana aur.v.
Pulpæ colocynthidos, Stœchados ana aur.x.	Cinnamomi, Spicæ nardi
Opopanacis, Sagapeni, Petroſelini	Polij, Croci ana aur. iiij.

Sicca terantur, liquores frangantur, hydromelite infundantur, & omnia melle excipiantur. Datur ad aur.iiij. cum ſalis triti ʒ.j. & aqua mulſa. Paulus.

Hiera Hermetis cum dracunculo.

℞ Aloes ℥.j.	Caſsiæ ligneæ, Salis Indi, Caſtorij, Croci
Trochiſcorum Alchandel aur. viij.	Apij, Liguſtici, Cocci gnidij, Stœchados ana ʒ.j.
Turbith, Agarici, Dracunculi utriuſq; ſicci	Scyllæ aſſatæ ʒ.ij ß.
Ireos, Sagapeni, Myrobal. Chebulorum	Scammonij ʒ.ij.
Citrinorum, Indorum ana ℥.j ß.	Vini odoriferi quantum ſufficit.
Zingiberis, Cinnamomi, Maſticis, Bdellij	Succi Cucumeris agreſtis quantum ſufficit.
Hellebori nigri, Euphorbij, Aſari,	Mellis, Olei, quantum ſufficit.

Curioſè omnia terantur, gummi & ſucci uino odoro diſſoluantur, pulueres ſucco cucumeris agreſtis comprehendantur. Siccentur iterum eodem ſucco & pauco melle, oleo excipiantur, & ſiccentur: poſtremò melle deſpumato omnia comprehendantur. Datur poſt menſes ſex à ʒ.j. ad ʒ.ij. * Hiera Hermetis cum dracunculo maximarum & certiſsimarum eſt uirium ad cephalalgiam, hemicraniam, uertiginem, paralyſim, epilepſiam, tremorem, ſpaſmum cynicum, dolorem colicum, nephriticum, uterinum, arthritinum. Vacuat enim humores tam tenues, quàm craſſos & lentos, à capite, uentriculo, neruis, iuncturis, & reliquis partibus. Meſues.

Hiera diacolocynthidos.

℞. Stœchados, Agarici, Chamædryos ana ʒ.x.	Petroſelini, Ariſtolochiæ rotund. Piperis albi ana ʒ.v.
Colocynthidos ʒ.xx.	Caſsiæ ʒ. vij.
Sagapeni, Opopanacis ana ʒ.viij.	Cinnamomi, Croci, Spicæ nardi

Myr-

A Myrrhæ,Polij ana ʒ.iv.	Vini,Mellis deſpumati ana quantum ſufficit.

Myrrham uino infunde:cætera tere, & melle deſpumato excipe.* Caput, uentriculum, & corpus reliquum purgat humore craſſo & lento,& atra bile: ob id maniæ,melancholiæ,epilepſiæ paralyſi,ſpaſmo cynico,uertigini confert,ac ulceribus malignis,fiſtuloſis,cancro,elephantiæ: flatus quoque diſcutit:uentriculum roborat,concoctionem firmat. Rufus.

Hiera fortiſſima Galeni.

℞. Colocynthidis, Scyllæ, Agarici	Smirnij,Sagapeni,Ariſtolochiæ longæ
Ammoniaci,Hellebori nigri	Piperis albi & longi,Cinnamomi
Silphij,Hyperici ana ʒ. v.	Opopanacis,Caſtorei ana ℥. iij.ß.
Epithymi,Bdellij, Chamædryos	Petroſelini,Abſinthij,Piperis nigri ana ℥.ij.
Succi braſsicæ,Caſsiæ ana ℥.iv.	Aloes ℥.j.ß. Mellis quantum ſufficit.

Dentur ex ea ʒ.ij.uel ʒ.iij.manè cum calida. Facit cephalalgicis,ſcotomaticis, epilepticis, melancholicis, apoplecticis,paralyticis,maniacis,alopeciacis, lethargicis, & qui in ſomno meditantur mortem : ad auriũ auditus,& oculorum paſsiones,fauces,& arterias facit,dolorem dentium ſedat, uocem claram facit, aſthmaticos,orthopnoicos,& longinquas ægritudines ſanat,pleuriticis,hydropicis,ictericis, hepaticis,ſpleniticis pdeſt,artheticum,colicum,cœliacum,dyſentericum leuat,medetur nephriticis,& iſchiaticis,releuat phlegmaticum : quartanarios,& hemitritæos adiuuat,febres omnes auertit, elephantioſos purgat: uenenis obſiſtit, & cancroſis proficit : uitia mulieris emendat. Nicolaus.

Blanca Nicolai.

℞. Terebinthinæ,Opopanacis,Galbani	Cyperi,Pęoniæ,Betonicæ
Aſſæ,Sagapeni,Caſtorei	Chamædryos,Polij,Amomi
Antimonij,Sulphuris,Bdellij	Leuiſtici,Sem.rutæ,Sang.draconis ana ʒ.j.
Aſphalati,Ammoniaci,Styracis liquidæ	Cinnamomi,Caryophyllorum
Carnis leonis, Diagridij,Euphorbij	Macis,Cardamomi,Aniſi
Agarici,Pulpæ colocynthidis,Hellebori nigri	Marathri,Balſami ana ℈.ß.
Polypodij,Thapſiæ,Pyrethri	Ambræ G.v.
B Schœnanthi, Peucedani, Aſari	Mellis q.ſ.eſt.

Confice.Doſis à ʒ.j.ad ʒ.iij.Datur cũ uino,in quo cocta ſit ſaluia,aut herba paralyſis in ſero,in modum caſtaneę.Phlegmaticos purgat humores.Valet cephalalgicis,& oculorũ doloribus,& ſanguinolentis tumoribus, & lippis:optimè facit contra omnia, quæ turbant phantaſiam,rationem,& memoriam: utilis eſt tremuloſis, epilepticis, paralyticis.

Electuarium Diabryonias.

℞. Rad.bryoniæ purgat.& tritarum ℔.ß.	Macis,Zingiberis ana ʒ.ij.
Sapæ,ſiue mellis paſſularum ℔. iv.	Caryophyllorum,Piperis longi,Stœchados ana ʒ.j.ß.
Scyllæ aſſatæ,Pinearum mundat.ana ℥.j.ß.	Seſeleos,Salis gemmæ, Galliæ ana ʒ.j.
Nucis moſchatæ,Cardamomi	Agarici ʒ.iij.

Datur poſt tres menſes à ʒ.ij.ad ℥.ß.Cerebrum & neruos purgat excrementis:ob id epilepſiæ,paralyſi,uertigini,& aliis cerebri,& neruorum frigidis affectibus medetur. Democritus.

Theodoricon anacardinum.

℞. Aloes hepaticæ ℥.j.ß.	Meu,Epithymi ana ʒ. iij.℈.j.
Ireos,Caſsiæ ana ʒ.vij. minus G.xvj.	Caryophyllorum,Rhapontici
Zingiberis,Anacardi, Carpobalſami ana ʒ.iij.ß.	Maſticis,Schænanthi ana ʒ.j.G.iij.ß.
Folij,Spicæ,Cort.myrobalanorum	Mellis q.ſ.eſt.

Conficitur ſic:Accipe cort.rad.fœniculi benè triti & abluti ℔.j.& pone in ij.℔.aceti:& ſtet ibi per 7. dies, & poſtea tere ipſas radices,& in eodem aceto coque uſque ad tertiam partem. Et cum omni diligentia cola per pannum,& pone in duabus libris mellis deſpumati,& bulliat uſque ad aceti conſumptionem, cum tali melle confice.Supradictæ aũt radices colligantur in Maio, uel Iulio: quia ante hoc tempus humidæ ſunt, & poſt hoc ſiccæ ſunt.Doſis eſt ʒ.j.uel ij.cum mulſa. Memoriam reparat, uertiginem capitis, & maximè à poſteriori parte aufert,phlegma quod ibi eſt,purgat,cauſis matricis mirabiliter confert,ſi eam purgare uolueris.Nicol.

Theodoricon hyperiſton.

℞. Aloes hepaticæ ʒ. iij.G.iij.ß.	Polypodij ſucc.Braſsicæ
C Cinnamomi,Chamædryos,Acori ana ʒ.iij.	Piperis albi & longi ana ʒ.1.
Croci,Caſsiæ ligneæ,Rhapontici ana ʒ.ij.G.xvj.	Schœnanthi,Zingiberis,Smyrnæ
Agarici ʒ.2.ß.	Myrobalanorum, Colocynthidis,Sagapeni
Nardi,Coſti,Maſticis	Opopanacis,Caſtorei,Abſinthij
Aſari, Silphij,Scillæ,Aſſæ	Ariſtolochiæ longæ,Petroſelini
Ammoniaci,Bdellij ana ʒ.1.ß.	Gentianæ,Amomi ana ℈. 2.
Hellebori nigri, Piperis,Epithymi	Diagridij,Piperis nigri ana ℈.1. Mellis q.ſ.eſt.

Datur manè & ſerò cum uino calido ʒ. iij.Facit contra dolorem hemicraneum,& uertiginem capitis, & contra fluxum phlegmatis,quod in faucibus & gutture decurrit, unde fit homo quandoque ſine uoce: ualet etiã ſpleneticis ſine febre:colorem bonũ facit,ſi ſimplex detur. Sed ſi purgationem facere uolueris, adhibeas ℈.2. ſcammoneæ:& fortiùs operabitur. Nicolaus.

DE ELECTVARIIS PVRGANTIBVS BILEM ATRAM.

Diaſena.

℞. Senæ ℥.iij.	Caryophyllorum,Galangæ
Auellanas toſtas n.I.	Piperis nigri, Spicæ nardi Indicæ
Serici uſti ʒ.2.	Folij,ſem.Ocymi, Cardamomi
Lapidis Armeni loti ʒ.1.	Croci, Zingiberis,Zedoariæ
Lapidis Lazuli,lauati ʒ. iij.	Flor. Roriſmarini
Sacchari ʒ.vj.	Piperis longi ana ʒ. ij.
Cinnamomi ℥.1.	Mellis deſpumati ℔.ij.

Fiat electuarium.Seruatur ad annos duos.* Succurrit melancholicis, mania uexatis, quartana laborantibus, triſticia affectis,lienoſis,elephanticis,& omnibus uitiis ex atra bile procreatis. Nicolaus.

Diaſena,alia.

℞. Foliorum Senæ ℥.iij.	Auellanarum n.I.

D Serici

Serici uſti ʒ.ij.
Lapidis Armeni ʒ.1.
Sacchari ℥.v. A
Mellis deſpumati ℥. vj.

Fiat electuarium ſecundum artem. Gentilis de Fulgino.

Confectio Hamech maior.

℞. Myrobal. Citrinorum ℥.iv.
Myrobal. Chebulorum, Indorum
Rhabarbari electi ana ℥.ij.
Agarici, Colocynthidis, Polypodij ana ʒ.xiix.
Abſinthij, Thymi, Senæ ana ʒ. vj.
Violarum ℥.1.ß.
Epithymi ℥. 2.
Sem. Aniſi, ſem. Fœniculi
Roſarum rubrarum ana ʒ.vj.
Succi Fumariæ ℔.1.
Prunorum n.lx.
Paſſularum enucleatarum ℥.vj.

Macerentur omnia in ſero lactis caprini ſufficiente, in uaſe uitrato anguſti oris, per dies quinque. Poſtea ferueant una aut altera ebullitione, colentur, colaturæ bene expreſſæ adde,

Pulpæ caſsiæ ℥.iv.
Pulpæ Tamarindorum ℥. v.
Mannæ ℥.iij.

Frica manu, cola, & adde,

Sacchari albi ℔.1.ß.
Scammonij præparati ℥. 1.ß.

Coque ad mellis conſiſtentiam, & adde,

Myrobal. Citrinorum, Chebulorum
Indorum ana ℥.ß.
Myrob. Belliricorum, Emblicorum
Rhabarbari, ſem. Fumariæ ana ʒ.iij.
Spicæ Indicæ, Aniſi ana ʒ.2.

Confice electuarium.* Morbis omnibus ex flaua bile, & pituita ſalſa natis, nempe impetigini, ſcabiei, elephantiæ, & cancro ſuccurrit. In ſumma, omni fœditati cutis à bilioſis & aduſtis humoribus procreatæ conuenit. Datur à ʒ.2. ad aur.2. uel ℥.ß. uel ad ʒ.vj. Meſues.

Confectio Hamech minor.

℞. Myrobal. Indorum
Chebulorum, Epithymi ana ʒ.l.
Fumi terræ, Abſinthij ana ʒ.xx.
Thymi, Calamenthæ, Polypodij
Agarici, Glycyrrhizæ, Bugloſſæ ana ʒ.x.
Stœchados Arabicæ, Chamædryos
Chamæpityos, Bedeguaris, Aniſi ana ʒ.v.
Prunorum, Iuiubarum
Sebeſten ana n.lxx.
Paſſularum enucleatarum ℔.1. B

Decoquantur in aqua ſufficienti uſque ad tertias: colentur, & colaturæ addantur,

Sapæ ℔.2. Mellis deſpumati ℔.1. Scammonij præparati ℥.2.

Coquantur lento igne uſque ad mellis ſpiſsitudinem. * Purgat melancholiam, & uſtos humores alios: ob id confert maniæ, melancholiæ, uertigini, obliuioni & uitiis cutis: qualia ſunt pſora, id eſt, ſcabies, morphea, cancer, elephantia, impetigo. Meſues.

Diapolypodion magiſtrale.

℞. Polypodij mundati ℔.2.
Mellis deſpumati ℔.vj.
Aceti ſcyllitici ℔.1. ℥.2.
Zingiberis ʒ.vj.

Fiat electuarium. Medici Florentini.

Hieralogodium.

℞. Colocynthidis ʒ.xx.
Scyllæ aſſatæ, Agarici, Ammoniaci
Scammonij, Cort. rad. Hellebori nigri
Hyperici ana ʒ.1.
Epithymi, Polypodij, Bdellij, Aloes
Chamædryos, Marrubij, Caſiæ ana ʒ.1.
Myrrhæ, Piperis albi, nigri, Cinnamomi
Croci, Opopanacis, Sagapeni
Caſtorij, Petroſelini
Ariſtolochiæ ana ℥.ß.

Mellis deſpumati, ad pondus omnium.* Ad lateris dolorem, epilepſiam, maniam, melancholiam morbum, ſcotoma, cephalæam, ſuſpiria, ſubitam præfocationem, incubum, tetanum, ſpaſmum cynicum, contuſum corpus ex ictu, lapſu, tremorem, paralyſim, arthritidas, dolores ſpinæ, mammarum duritias, cancrosq; carũ, ſtomachi imbecillitatẽ, ructum acidum, inflationẽ, tormina, nauſeam, colicum dolorẽ, menſes ſuppreſſos. Aetius.

Hieralogodium aliud.

℞. Pulpæ Colocynthidos, Polypodij ana ʒ.2.
Euphorbij, Polij montani
Sem. Thymeleæ ana ʒ. 1.ß. G.vj.
Abſinthij, Myrrhæ ana ʒ.1. G.xij.
Centaurij, Agarici, Ammoniaci
Folij, Nardi Indicæ, Scyllæ
Scammonij præparati ana ʒ.1.
Aloes, Comarũ Thymi, Caſiæ ligneæ, Chamædryos
Bdellij, Marrubij, ana ℈.1. G.xiv.
Cinnamomi, Opopanacis, Caſtorij
Ariſtolochiæ longæ, Trium piperum
Croci, Sagapeni, Petroſelini ana ʒ. ß. C
Hellebori nigri, albi, ana G.vj.
Mellis deſpumati ℔.1.ß.

Confice ut decet. Seruatur per annos duos.* Exterminat mala diuturna ex melancholia facta, epilepſiam, uertiginem, conuulſiones, hemicraniam, elephantiam, impetigines, lethargum: prodeſt ſpumantibus, & linguam mordentibus, his qui lethalia uenena ſumpſerunt, iecinoroſis, pleuriticis, iſchiadicis, & lumborum dolore infeſtatis: uitioſos humores educit, & mulierum menſtrua. Nicolaus.

DE ELECTVARIIS AQVAM PVRGANTIBVS.

Electuarium Diacoccu gnidiu.

℞. Fol. Thymeleæ præpar. part. x.
Carnis cydoniorum in aceto coct. Sacchari ana part. lxxx.
Mannæ, part. xl.
Olei ex coccognidio part. xij.

Saccharum & manna diſſoluantur in ſero lactis, cui infuſus erit agaricus part. xxx. miſce carnem cydoniorum, coque igne lento ad mellis craſsitudinem. Puluis foliorum thymeleæ miſtus prædicto oleo reliquis addatur. Datur ℥.ß.* Hydragogum eſt, in hydrope efficaciſsimum. Meſues.

DE ELECTVARIIS PVRGANTIBVS humores mixtos.

Catharticum imperiale.

℞. Scammonij præparati, Sacchari ana ℥.1.
Cinnamomi, Spicæ nardi, rad. Saxifragiæ
Polypodij, Zingiberis ana ℥.ß.
Spicæ nardi Celticæ, Piperis longi, albi
Cardamomi, Amomi
Caryophyllorum ana ʒ. iij.

Terantur omnia tenuiſsimè, & fiat electuarium, cum
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

* Bilem utramque & pituitam ſine moleſtia educit, caput optimè purgat, & oris ſpiritum commendat. Nicolaus.

Diacar-

A *Diacarthamum.*

℞. Spec.Diatragacanthi frigidi ℥.ß.	Turbith ʒ.vj.
Pulpæ Cydoniorum ℥.1.	Mannæ ʒ.2.
Pulpæ Carthami ℥.ß.	Mellis roſati col.Sacchari candi ana ℥.1.
Zingiberis ʒ.2.	Hermodactylorum ℥.ß.
Scammonij præparati ʒ.iij.	Sacchari albi ℥ x.ß.

Fiat electuarium liquidum.* Flauæ bili & pituitæ educendæ mirificè conducit.Datur à ʒ.1.ß. ad ʒ. vj. Arnoldus de Villa noua.

Diaturbith cum rhabarbaro.

℞. Turbith,Hermodactylorum ana ℥.1.	Santali albi,Rubri,Violarum,Zingiberis ana ʒ.1.ß.
Rhabarbari ʒ.x.	Maſticis,Aniſi,Cinnamomi,Croci ana ʒ.ß.
Scammonij præparati ℥.ß.	Sacchari albi ℔.1.℥. iij.

Fiat electuarium,in forma competenti.* Flauam bilem & pituitam educit, atque aqua inter cutem laborantibus mirificè confert. Montagnana.

Hiera Ruffi.

℞. Aloes ℥.1.	Croci,Agarici, Maſticis
Hellebori albi,nigri ana ℥.ß.	Epithymi ana ʒ.1.ß.
Diagridij,Colocynthidis inter.ana ʒ.iij.	Caſsiæ ligneæ, Xylobalſami
Nitri,Euphorbij, Polypodij	Opopanacis,Gith ana ʒ.2.
Salis Ammoniaci ana ʒ.2.G.xv.	Myrrhæ G.xv.
Piperis, Chamædryos	Mellis quantum ſufficit.

Fiat electuarium. Seruatur per annum.Datur ad modum caſtaneæ. * Datur propriè ſcabioſis phlegmate ſalſo,elephantioſis,ſerpiginoſis: curat utramque morpheam cum tepida:deſtruit antiquam cephalicam, & hemicranicam,& monopogiam,dolorem capitis uel ſtomachi: epilepticis,catalepticis, & iis, qui ex fumo ſtomachi extenebreſcunt, ita ut ſubitaneum timorem uideant, uel uentoſitate ſtomachi tinnitum aurium patiuntur,ut in furias uertantur,deponitur cacochymia ſtomachi,hepatis & ſplenis: elephanticis, & podagri-
B cis confert auxilium: & menſtrua educit. Nicolaus.

Hiera Abbatis.

℞. Agarici,Colocynthidis, Turbith	Rhapontici, Folij
Epithymi, Cuſcutæ ana ℥ 2.G.v.	Lapidis Lazuli ana ʒ. 2.
Schœnanthi,Carpobalſami,Xyloaloes	Diagridij ʒ.1.ß.
Xylocaſsiæ, Croci,Aſari,Cinnamomi	Aloes hepaticæ ʒ.iv.ß.
Maſticis,Roſarum,Violarum,Abſinthij	Mellis quantum ſufficit.

Fia electuarium,in uaſe fictili uitreato ſeruandum per annos duos.* Phlegma & melancholiam purgat,& ad guttam,quæ fit de frigido & ſicco humore,unde membra uideantur contracta,ualet paralyticis. Nicolaus.

Antimoron Nicolai.

℞. Aloes ʒ.v.ß.& G.vj.	Aronis,Dragonteæ ana ℈.1.G 2.ß.
Caſsiæ fiſt.ʒ.1. G.vj.ß.	Agarici,Colocynthidis
Marathri,Maſticis ana ℈.2.G.v.	Nitri,Euphorbij, Caſtorei ana ℈.2.G.v.
Croci ʒ.ß.	Apij Macedonici
Aſari ℈ 2.G.v.	Petroſelini ana ℈.2.G.v.
Xylobalſami ℈.2.G.2.ß.	Ellebori nigri ʒ.ß.
Cinnamomi ℈.2.G.v.	Diagridij, Coccognidij ana ℈.2.G.v.
Ireos ʒ.1.	Mellis q. ſufficit.

Datur ad modum caſtaneę,in ſero, cum aqua calida. Confert cephalalgicis,lethargicis,ſtomachicis,iſchiadicis, podagricis, & de matrice laborantibus, diſcoloratis, nephriticis, & omnibus,qui de tenui,aut uiſcoſo phlegmate affliguntur, & his, qui cibos nōn digerunt: phlegma & choleram purgat, & aquoſos humores cum uentoſitate.

Electuarium Angelicum Fierouanti.

℞. Croci, Ligni aloes	Conſeruæ roſ.℥.iv.
Cinnamomi	Moſchi ʒ.1.
Corallij rubri ana ℈.1.	Lapidis philoſophici noſtri ℥.iij.
C Ellebori nigri ℥.2.	Quintæ eſſentiæ noſtræ ℥.2.
Elect.de ſucco roſ.Meſuæ ℥.vj.	Mellis cocti & deſpumati q. ſatis eſt.

Miſce, & fiat electuarium leui ignis calore in uaſe terreo,uitreo: & ſeruetur in uaſe uitreo. Doſis à ʒ. 1. uſq; ad ʒ. 2. manè ſtomacho ieiuno. Purgat egregiè tum per uomitum, tum per aluum. Confert febribus omnibus: podagricis, arthriticis: tuſsi, catarrho: morbo Gallico, aliiſque quamplurimis affectibus.

Electuarium Albarif.

℞. Myrobal.citrinorum,Chebulorum, Indorum ana part.æquales.

Tere, & cribra: oleum amygdal.dul.ſuperfunde, quantum ſufficit,inſola triduo: frica ſæpe manibus: oleum nouum ſuffice,quantum abſumitur. Iterum eadem triduo conuenienter tere in aqua fontana,in qua ſacchari partem decimam diſſolueris,affuſa identidem pauca aqua.Hoc fac,donec myrobalanorum ſapor ingratus auferatur,poſt ſicca in umbra.

℞. Huius maſſæ ʒ. xv.	Spicæ nardi,ſem.apij ana ʒ.1.ß.
Turpeti ʒ. vj.	Violarum ſicc.ʒ. vij.
Aniſi,Maſticis ana ʒ 2.	Sacchari albi,Sacchari candefacti ana ʒ.x.

Excipe melle deſpumato: Doſis ʒ iij. cum aqua calida. Purgat uentriculum, hepar, & corpus reliquum: uſu corpus uiuidum, & iuuenile reddit, & ſeruat. Meſues.

Electuarium Albarif aliud.

℞. Myrobal.chebulorum	Zingiberis,Cardamomi,Maſticis
Citrinorum,Nigrorum ana part.2.	Cinnamomi,Ligni aloes,Caryophyllorum
Emblicorum,Belliricorum ana part.1.ß.	Piperis,Cubebarum,Galangæ
Tere,cribra, ut ſuprà. De hac maſſa	Macis,Semin.Apij ana ʒ.1.ß.
℞. ʒ.xiv.	Spicæ Nardi ℈.2.
Turpeti ʒ. vij.	Pinearum,Sacchari albi,Sacchari candi ana ʒ.xij.

Excipe melle deſpumato. Earundem uirium eſt: præterea uentriculum roborat &c. partes nutritorias frigi-

 das,ap-

das, appetentiam excitat, coctionem iuuat, propter hæc colorem corporis, & odorem commendat: iuuentutem tuetur, canos remoratur, & ſpiritibus tenuatis, & purgatis uiſum & reliquum ſenſum omnem, & cogitationem exacuit, uenerem excitat. Meſues. A

Electuarium Alſebram, id eſt eſulæ.

℞. Eſulæ bonæ, Myrobal. citrinorum ana ʒ.2.

Trita & creta merguntur ſucco fœniculi, & inſolentur dies quinque, affundendo ſæpè ſuccum nouum. Siccatum repone uaſe uitreo. Datur à ʒ.1. ad ʒ.2. cum ſaccharo, & aqua calida. Pituitã & melancholiam purgat, & aquas. Meſues.

Diaphyſalidon.

℞. Succi lupuli ſalictarij, Intybi	Agarici, Ireos ana ʒ.x.
Apij purgat. ana ℔.iv.	Abſinthij, Caſſuthæ
Myrobal. citrinorum, Chebulorum ana ʒ.xij.	Radicum apij, Fœniculi
Emblicorum ʒ.l.	Aniſi ana ℥.ß.
Indorum, Belliricorum ana ℥.1.	Vuarum paſſarum ʒ.lxxx.

Coquantur igne lento ad conſumptionẽ dimidij ſuccorum, frica probè manibus, cola. Vni huius parti adde

Tamarindorũ, Cheyron, Caſsiæ fiſtulæ ana ℥.iix.	De abſinthio, De rhabarbaro ana ℥.1.ß.
Mannæ ℥.iij.	Ireos ℥.1.
Cola & munda. Alteri ſuccorum parti adde	Agarici, Fol. thymelææ præparat. ana aur.iix.
Penidiorum hordeatorum ℔.iv.	Scammonij, Succi eupatorij, Abſinthij
Miſce omnia ſimul: bis ferueſiant: tunc adde	Croci, Laccæ lotæ, Myrobal. citrinorum
Olei ſeſamini recent. ℥.xv.	Chebulorum ana aur. iv.
Percoque ad mellis craſsitudinem: ab igne depoſitis, adde	Belliricorum, Emblicorum, Indorum ana aur.iij.
	Turpeti ℥.vj.
Trochiſcorum Diarrhod. De eupatorio	Olei thymelææ ℥.iij.

Omnia prius inuoluta prædictis miſceantur. Datur à ʒ.iij. ad ℥.ß. cum aqua cichorij. Efficacisſimum ad hydropem, & cachexiam, & affectus epatis, lienis, iuncturarum. Meſues. B

Electuarium de eupatorio.

℞. Succi eupatorij, Rhabarbari ana ℥.ß.	Sem. citrulli, ſem. Cucumeris, ſem. Portulacæ
Croci ʒ.2.	Succi abſinthij ana ʒ.iij.
Laccæ, ſem. Cuſcutæ. Schœnanthi	Diagridij ʒ.2.ß.

Tere curioſè. Datur aur.1. cum lactis ſero. Confert ictero, & hydropi incipienti. Meſues.

Antidotum hæmagogum.

℞. Aſari, Acori, Amomi, ſem. atriplicis	Macedonici ℈.2. G.xiv.
Marathri ana ʒ.1. G. vj.	Pyrethri ℈.2. G.xiv.
Aniſi ℈. 2.	Piperis ʒ.1 ℈.2. G.vij.
Ariſtol. longæ, Artemiſiæ	Sem. rutæ ℈.2. G.xiv.
Caſsiæ fiſt. ana ℈.2. G.xiv.	Spicæ ℈.2. G.xiv.
Centaureæ minoris ℈.1. G. vij.	Pulegii ℈.2. G.xiv.
Centaureæ maioris, Dauci Cretici ana ℈.2.	Pæoniæ ℈.1. G.vj.
Hellebori nigri ℈.1.	Cyperi ℈.1.
Fol. lauri ℈.1 ß. G.iij.	Sinoni ℈. 2.
Glycyrrhizæ ʒ.1. ℈.1.	Schœnanthi ℈.1. G.13.
Lupini ʒ.2.	Caryophyllorum ℈.2.
Melanthii ℈.2.	Rad. capparis, Cymini ana ʒ.1.
Myrrhæ ℈.1. G.xiv.	Apii, Sabinæ ana ℈.2. G.13.
Orobi ℈.1.	Xylobalſami ℈.1. G.xiv.
Stypteriæ ℈. 2.	Mellis q.ſ.eſt.

Datur in modum auellanæ maioris cum aqua poſt balneum, ſi cum febre eſt: ſi uerò ſine febre, cum uino, aut mulſo. Ad multas mulierum paſsiones ualet: menſtrua educit, & fœtum in utero occidit, & poſtea extrahit, & poſt partũ, quæ non ſunt purgata, purgat, & ad ſalutẽ perducit, petram in ueſica rumpit & purgat: urinam mouet, ſtranguriam ſanat, hepatis emphraſim curat, ſcliroſim in ſplene ſanat, & ad omnia interiora magnum bonum facit: & ad ſtomachi indigeſtionem: & eos ſanat, qui colicam patiuntur: nephriticis prodeſt: uiam totius corporis aperit, & fœtum mortuum, & ſecundinam educit, & ueſicam purgat, ſtomachum calidum facit, uentoſitatem conſumit, uomitum compeſcit. Cauendum tamen ab eius uſu in fluxu hæmorrhoidum, aut uentris. Nicolaus. C

Vomitorium Andreæ.

℞. Cort. rad. thapſiæ ℥.vj.	Succi cucumeris aſinini ʒ. 2.
Cartami excorticati ℥.iij.	Mellis aſari, quantum ſufficit, ad incorporandum.
Canellæ, Gummi Arabici ana ℥.1.	

Conficitur ſic. Recipe duas partes mellis, & unam ſucci aſari, & fac bullire ſimul, donec poſsit benè deſpumari: quo deſpumato, & colato, incorpora puluerem ſpecierũ, denique reſeruetur in optimo uaſe ad uſum per annum. Eſt uomitorium leue, ſuaue, quod purgat omnes humores ſine labore, principaliter datum cum calida per ſuperiorem regionem, & cum frigida per inferiorem Doſis eius eſt quaſi ℥.ß. Arnol. Villanouanus.

Vomitiuum Nicolai.

℞. Thapſiæ Panormitanæ, uel Aragonenſis in menſe Maij, ſiue Iulij collectæ ℥. iij.	Croci Aphricani ſiue medullæ cartami ℥.1.ß.
	Nucis uomicæ ℥. ß.
Cort. rad. raphani ℥.1.ß.	Aſari ℥.1. Mellis Aſari q.ſ.eſt.

In duabus libris mellis deſpumati adde ℥.iv. ſucci aſari, & bulliat ad ſucci conſumtionem. Et ſi ſuccũ habere non uolueris, pone thapſiæ, aſari ana ℥.2.ß. & dimidiã catapuciarum, & totũ depone in aqua marina, & bulliat uſq; ad medietatem, & aqua ponatur in ℔.2. mellis deſpumati, & coque uſq; ad aquæ conſumtionem, & cum tali melle confice. Datur manè in modum caſtaneæ cum tepida, uel oxyſacchara, duris hominibus cũ tota ſubſtantia: debilibus colatura tantum. Frigidos & calidos purgat humores, cholerã rubeam, & phlegma: datur quotidianæ ueræ, & tertianæ nothæ: delicatis datur etiam cum ſyrupo acetoſo: ſedat ueram tertianam, debilitatem & nauſeam à ſuperfluis, & acutis humoribus factam, aufert.

Vomitiuum Patriarchæ.

℞. Thapſiæ ℔. 1.	Croci Aphricani ſiue ſem. cartami ℥.iv.

Cinnamo-

A Cinnamomi, Aſari ana ℥.2. Catapuciæ ℥.2. Mellis q.ſ.eſt.

Detur cum tepida ante acceſsionem. Nicolaus.

Aliud Patriarchæ.

℞. Thapſiæ ℔.*iij.* Sem.atriplicis ℔.1.
Aſari ℔.2. Granorum catapuciæ excort.℥.*iij.*
Caſtaneolæ uomicæ ℔.1. Gummi Arabici ℥.iv.
Canellæ ℥.iix. Mellis q.ſufficit.

Doſis eius eſt uſque ad ʒ.2. Seruatur per annum. Arnoldus de Villanoua.

Vomitiuum aliud.

℞. Thapſiæ ℥.iv. Croci hortulani ℥.1.
Aſari, baccari ℥.1. Sem.atriplicis ℥.ß.
Cinnamomi ℥.1. Mellis q.ſufficit.

Detur in modũ caſtaneæ cũ calida. Valet tertianariis, & quartanariis, ſed maximè cõpetit quotidianariis. Nic.

Vomitorium Scarpellæ.

℞. Cort.rad.thapſiæ ℔.1. Aſari ana ℥.2.
Sem.cartami excort.℥.iv. Gran.cataputiæ excort.℥.1.
Auellanarum Mellis quantum ſufficit.

Conficitur ſic: Tolle ℔.ß.cort.thapſiæ & ℥.2. tere aliquantulum, & coque cum aqua marina uſque ad conſumtionem medietatis aquæ: deinde commiſce aquam colatam cum duabus partibus mellis cocti, & deſpumati, & coque iterum uſque ad conſumtionem aquæ: quo facto catapuciam cum aliquantulo melle adiice: deinde adde puluerem ſpecierum, & cõmiſce totum diligenter, & reconde, & ſi uis, adde gummi Arabici: & utere ſic ad omnes quotidianarios, & tertianarios, ad ſuperius cum calida, & ad inferius cum frigida. Doſis eius ad ʒ.iij. Probatiſsimum febribus interpolatis poſt ſeptem acceſsiones. Arnol. Villanouanus.

DE ELECTVARIIS MINVS VSVALIBVS AC primùm de electuariis calfacientibus caput.

B *Electuarium ad morbos capitis frigidos.*

℞. Conſeruæ Capill.Veneris ℥.1. Cineris hirund. ℥.ß.
Conſeruæ Anthos Coralli rubri uſti ʒ.1.
Zingiberis conditi ana ʒ. iij. Piperis tenuiſs.pulverizati ʒ.1.ß.

Cum ſyrupo de ſtœchade fiat electuarium. Rondeletius.

Aliud.

℞. Summitatum Roriſmarini Cariophyllorum ana ℥.ß.
Cinnamomi, Macis, Nucis moſchatæ Hirundinum, Caſtorij, Priapi tauri ana ℥.1.

Simul colligata, in olla perforata impoſita in furno urantur, donec in cineres redigantur: qui poſtea lauantur, ſi timeatur odor uſtionis. Et ex cineribus iſtis cum pauco ſaccharo & ſyrupo de ſtœchade fiat electuarium.* Valet ad paralyſim, conuulſionem, plenitudinem, & oculorum rheumatiſmos, & aliarum partium, ad articulorum dolores à morbo Gallico, & alios affectus, in quibus multum exiccandum eſt. Rondeletius.

Electuarium opticum.

℞. Spec.pliriſarcotici, ſem.Fœniculi ana ʒ.1. Succi Saluiæ, ſuc.Rutæ
Macis, Cubebarum, Cinnamomi Suc.Chelidonij ana ℥.1.ß.
Piperis longi, Caryophyllorum ana ℈.ß. Sacchari clarificati ℥.1.
Euphragiæ ℥.ß. Mellis roſati ℥.v.

Coquantur ſucci cum melle ad ſpiſsitudinem, deinde ſpecies tritæ addantur. Valet in uiſus imbecillitate undecunque proueniente, & ſuffuſionibus. Adolphus Occo.

Electuarium ad memoriam.

℞. Maioranæ, Meliſſæ, Betonicæ, Saluiæ ana ʒ.iij. Coriandri præparati in aceto paſſulato ℥.ß.
Balſamitæ, Squinanthi, Marathri ana ʒ.1. Glycyrrhizæ raſæ, Myrobal.chebulorum
Baccarum lauri, Semin.pæoniæ Citrinorum, Indorum, Belliricorum ana ʒ.2.
Aniſi, Anthos ana ʒ. iij. Folij, Maſticis, Been albi & rubri, Coralli ana ʒ. 1.
Semin.ocymi, ſemin.Sinapis, Sileris mõtani ana ʒ.1. Moſchi ℈. 1.
C Cyperi ʒ.iij. Sacchari ℥. 2.
Tormentillæ, Cubebarum, Nucis moſchatæ Fiat puluis. De hoc puluere ℞.℥.1.
Cinnamomi, Piperis longi, Caryophyllorum Conſeruæ anthos, Citri ana ℥.1.
Zedoariæ, Cardamomi, Zingiberis ana ʒ.2. Carnium citoneorum, Vuarum paſs.ana ℥.2.

Cum aqua meliſſæ & maioranæ fiat electuarium ad lentum ignẽm. Confortat memoriam, cerebrum, & omnes uirtutes corporis. Arnol. Villan.

Aliud ad idem.

℞. Myrobal.omnium, Piperis longi ana ʒ.2. Butyri uaccini, Sacchari ana ʒ.vj.
Coſti, Anacardi, Baccarum lauri Cyperi ʒ.2.

Terantur anacardi per ſe: poſtea alia, & conficiantur cum butyro & melle in æquali quantitate prius bullitorum. Dentur ʒ.2. cum aqua decoct.apij, fœniculi, & meliſſæ. Idem.

DE ELECTVARIIS CALFACIENTIBVS COR.

Electuarium pro corde & palpitatione.

℞. Confectionis Alchermes ℥.ß. Conſeruæ flor.Anthos ℥.ß.
Conſeruæ rad.Bugloſſæ ℥. 1. Spec.Diamarg.frigidi ʒ. 1.

Cum ſyrupo de pomis redolentibus fiat electuarium: quo ſumpto, ſuperbibant parum uini, diluti aqua borraginis uel bugloſſæ. Rondeletius.

Electuarium pro palpitatione à flatibus.

℞. Spec.Aromat.roſ.℥.1. Corticis citri ſaccharo conditi ℥.1.
Spec.Diarrhod.Abb.Confect.Alchermes ana ʒ.1. Conſeruæ Bugloſſæ, conſeruæ Anthos ana ʒ.iij.

Cum ſyrupo conſeruationis Citri fiat electuarium. Capiat ante & poſt paſtum. ſuperbibendo parum uini, cum aqua menthæ & abſinthij diluti. Rondelet.

Electuarium pro palpitatione ab aqua.

℞. Electuarij prædicti ℥.2. Coralli rubri uſti & loti, Aquæ Meliſſæ ana ʒ.2.

Raſuræ Eboris ʒ.1. — Pul.Margaritarum ʒ.ß. A

Cum ſyrupo conſeruationis cort.Citri fiat electuarium.Capiat ſerò & manè. Rondelet.

Electuarium cordis.

℞. Corall.rub.Macis, Oſsis de corde cerui	Baccarum lauri,Pyrethri ana ʒ.iij.
Ambræ,Margaritarum,Cryſtalli	Styracis calamitæ,Magnetis
Auri cocti,Argenti meri,Oſsis eboris	Myrrhæ,Opij Thebaici ana ʒ.1.
Saphyri,Rubini, Hyacinthi ana ʒ.v.	Sem.pęoniæ in nouilunio collectæ
Balſami ʒ.2. Moſchi ʒ.ß.	Flor.liliſagi,Maioranæ,Balſamitæ
Anthos,Spodij,Santalorum	Ameos,Ariſtolochiæ, Anthos ana ʒ.iij.
Caryophyllorum,Galangæ,Calami aromat.	Croci orient.ʒ.ß.
Cubebarum,Spicæ Indicæ,Cort.phiſticorum	Ligni aloes,ſem.papaueris albi ana ʒ.2.
Sem.baſiliconis,Cardamomi, Piperis longi	Sacchari,quod ſufficit.

Fiat electuarium.Doſis à ʒ.2.uſque ad iij.cum uino calido. Conſeruat totam naturam, & eam reddit hilarē, aufert laſsitudinem membrorum principalium, ſubuenit triſtibus, & melancholicis, iuuat paralyticos. Petrus Aponenſis.

Electuarium confortans mineram omnium uirtutum.

℞. Roris Maialis collecti de mundiſs.herbis deſtillati ℔.2. Sacchari ℥.iix.

Coquantur lento igne uſque ad conſumptionem roris: poſtea adde Aquæ ſtillatitiæ florum uel cort. citri: aquæ meliſſæ ana ℥.1.incorpora ad Solem fortiſsimè, benè agitando cum ſpatula: & ſic permitte ſtare in uaſe panno ſubtili cooperto,per dies tres,donec inſpiſſetur: poſtea

℞. Aquæ ſtillatitiæ ſanguinis humani ℥.2. — Sanguinis draconis ℥.ß.

Diſtempera,& miſce totum cum iam ſupradicto ſaccharo,& fortiter incorporetur ad Solem:deinde

℞. Croci orientalis ℈.iv.	Ligni aloes ℥.j.
Balſami electiſsimi ℈.j.	Auri foliati ℈ j.
Moſchi ℈.ß.	Coralli rubri ℈.ß.
Roſ.ſiccarum ℥.ß.	Margaritarum orient. ʒ.ß.

Incorpora fortiter,& ſic permitte uas coopertum,donec exiccetur, & ſeruetur. Cor lætificat, calorem naturalem,& ſpiritus, & principalia membra adiuuat:confortat humidum radicale: ab ægritudinibus peſtilentibus,& ab omnibus uenenis conſeruat:iuuentutem prolongat, & ſenectutem retardat: hominem in ſuo uigore tenet,& conſeruat. Arnol. Villan. B

Electuarium.

℞. Conſeruæ roſarum ℥.iv.	Santali rubri,Coralli rubri
Conſeruæ bugloſſæ ℥.2.	Serici coccinei crudi,conciſi
Cort.mali citri conditi ℥.1.	Croci,Margaritarum ana ʒ.ß.
Chebulorum conditorum ℥.2.	Fol.auri,Fol.argenti ana ℈.j.
Cinnamomi electi ʒ.1.	Moſchi,Ambræ ana G.2.

Funde omnia ſimul ſucco citri,uel limonis ſaccharo cocti.Spiritus fouet,nutrit,roborat, ingenium acuit atque illuſtrat. Marſilius Ficinus.

Aliud.

℞. Amygdal.dulcium ℥.iv.	Sacchari candidi ℥.iv.
Pinearum mundat.ſem.cucumeris ana ℥.2.	Sacchari albiſsimi ℔.1.ß.

Funde cuncta hæc aqua roſ.atque limonis, & citri,in quam extinctum fuerit ignitum aurum,& argentum, ſimul coque ſuauiter,demum adde

Cinnamomi,Been rubri,Coralli rubri ana ʒ.1.	Hyacinthi,Smaragdi,Zaphyri, carbunculi ana ℈.j.
Margaritarum alb.Croci,Serici crudi,triti ana ʒ.ß.	Moſchi,Ambræ ana G.2.
Fol.argenti,fol.auri ana G.xij.	Fiat electuarium. Idem.

DE ELECTVARIIS EXCALFAC. PVLMONEM.

Electuarium pectorale.

℞. Succi Glycyrrhizæ ℥.ß.	Piperis nigri,ſem.Naſturtij,rad.Enulæ ana ʒ.ß.
Hyſſopi,Capillorum Ven.Ireos	Auellanarum,Amygd.dulc.ana ℥.ß.
Sem.Vrticæ,Ariſt.rot.ana ℥.1.ß.	Pinearum ℥.1. Mellis ℥.xiv.

Fiat elect.Hoc ego uſus ſum in aſthmate,& præ cæteris miram eius efficaciā expertus ſum. Adolphus Occo. C

Electuarium ad tuſsim mirabile.

℞. Enulæ campanæ,Rad.althęæ ana ℥.iix. Cotoneorum ℥.xvj. Mellis albi ℔.iij.

Cōtuſa miſceantur cū melle & coquātur:in fine decoctionis auferatur ab igne addanturq; pro qualibet libra

Croci ℈.1. Cinnamomi ʒ.1. Sulphuris triti ℥.iv. Glycyrrhizæ ℈.1. Moſchi ℈.ß.

Miſce,& ſerua ad uſum.Vſus eius eſt manè ſtomacho uacuo & ueſperi. Fiorauantus.

DE ELECTVARIIS CALFACIENTIBUS uentriculum.

Electuarium pro refrigerato uentriculo.

℞. Spec.Aromat.roſ.ʒ.1.	Vel Roſatæ nouellæ ana ʒ. iij.
Spec.Diagalangæ,ſpec. Diarrhod.Abb.	Sacchari parum.

Cum ſyrupo conſeruat.cort.citri fiat electuarium. Sumatur ad quantitatem auellanæ, ſuperbibendo parum uini diluti aqua abſinthij,uel menthæ. Rondeletius.

Aliud.

℞. Zingiberis conditi cum ſaccharo ℥.j. Spec.Aromat.roſ.ʒ.2. Spec.Diarrhod.Abb.ʒ.iij.

Cum ſyrupo de mentha fiat electuarium.Capiat,ut antea dictum eſt. Rondeletius.

Electuarium ad uentriculi corroborationem.

℞. Cort.Citri cum ſaccharo conditi,loti in uino ℥.2.	Aniſi ʒ.iij. Fœniculi ʒ.2.
Spec.Aromat.roſ.ʒ.1.	Sem.Rutæ,ſem.Viticis ana ʒ.1.

Cum ſyrupo de mentha fiat electuarium. Rondeletius.

Aliud.

℞. Menthæ ſiccæ ℥.ij.	Aniſi,Fœniculi ana ʒ.ij.
Sem.Viticis ʒ.iij.	Sem.Rutæ ʒ.j.

Cort.

A Cort. Citri ſicci, Coralli rubri, uſti & loti in aqua rutæ ana ʒ. ij.
Cum ſyrupo de mentha fiat electuarium. Sumatur ad quantitatem fabæ ante paſtum.

Electuarium corroborans & conſtringens uentriculum.

℞. Conſeruæ Enulæ campanæ — Sem. Viticis, Rutæ ana ʒ. ij.
Conſeruæ Anthos ana ʒ. ij. — Rad. Biſtortæ, ſem. Vuarum ana ʒ. i.
Pul. Iridis Venetæ ʒ. iij. — Rad. Cyperi ʒ. ß.
Cum ſyrupo de mentha fiat electuarium. Rondeletius.

Electuarium confortans ſtomachum & digeſtiuam.

℞. Roſarum rub. Nucis moſchatæ — Spicæ nardi, Santali albi & rub.
Glycyrrhizæ raſæ, ſem. Cucum. ana ʒ. i. ß. — Tragacanthi, ſem. Citrulli ana ʒ. ij. ß. G. iv.
Florum Violarum, Caryophyllorum — Margaritarum, Ambræ
Spodij, Amyli — Limaturæ auri, argenti ana ʒ. i.
Sem. Meliſſæ ana ʒ. i. — Sacchari ℔. iij.
Fiat electuarium. Doſis eſt à ʒ. ij. uſque ad ℥. ß. manè cum uino remollitionis Galangæ & Zingiberis. Arnoldus Villanouanus.

Aliud.

℞. Rad. Gentianæ, rad. Ariſtol. rotundæ — Caryophyllorum
Myrrhæ, Baccarum lauri — Galangæ
Carui, Fœniculi ana ʒ. iij. — Zingiberis ana ʒ. i. ß.
Mellis quantum ſufficit. Fiat electuarium. Valet contra omnes morbos à frigiditate, uentoſitate, & materia groſſa, expertum ſtomacho, inteſtinis, colica, capite. Valet etiam contra uermes & uenenum.

Aliud.

℞. Cotoneorum inciſorum, Mellis albi ana part. i. Aquæ roſarum part. dimidiam.
Coquantur ſimul uſque ad conſumptionem aquæ, per ſetaceum pellantur omnia: & pro qualibet libra adde
Mellis ℥. vj. — Croci ʒ. j.
Denuò coquantur: in fine adde — Moſchi G. v.
Zingiberis albi ℈. i. — Quintæ eſſentiæ noſtræ ℥. i.
B Cinnamomi ʒ. i. — Olei tartari, Olei ſulphuris
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ, Ligni aloes — Olei uitrioli ana ℈. j.
Calami aromatici, Piperis nigri ana ℈. ij. — Maſticis ℥. ß.
Miſce, & fiat electuarium, & ſeruetur in uaſe uitreo optimè clauſo. Ventriculum confortat: uirtutem debilem reſtaurat: appetitum excitat: urinamq; prouocat. Fiorauantus.

DE ELECTVARIIS CALEFACIENTIBVS hepar.

Electuarium ad icterum.

℞. Conſeruæ Capill. Veneris — Spec. Triaſandali ʒ. ij.
Conſer. rad. Apij ana ℥. i. ß. — Spec. Diarrhod. Abb. ʒ. i.
Conſer. flor. Cichorij, uel — Quatuor ſem. frig. maiorum minutim inciſorum
Conſer. flor. Calendulæ ℥. i. — ana ʒ. ij.
Cum ſyrupo endiuiæ fiat electuarium. Capiat, ut ſuprà, ſuperbibendo aquę graminis, uel cichorij ℥. j. Rondel.

Electuarium ad aquam inter cutem.

℞. Conſeruæ flor. Cichorij — Spec. Triaſandali ℥. ij.
Conſer. Capill. Vener. ana ℥. i. — Hepatis lupi ʒ. i.
Spec. Diarrhod. Abb. Aromat. roſ. ana ʒ. i. — Cineris inteſtinorum lupi ℥. ij.
Cum ſyrupo ex eupatorio fiat electuarium. Capiat ad quantitatem auellanæ, & ſuperbibantur aquæ abſinthij ℥. ij. Rondeletius.

Aliud.

℞. Conſer. Anthos, Conſer. rad. Apij ana ℥. i. — Spec. Diarrhod. Abb. ʒ. i.
Spec. Aromat. roſ. ℥. i. — Trochiſcorum de eupatorio ℥. ß.
Cum ſyrupo de Byzantiis, uel de mentha, uel de eupatorio, fiat electuarium. De hoc capiat, ſuperbibendo ui-
C num dilutum cum aqua abſinthij. Rondeletius.

DE ELECTVARIIS CALEFACIENTIBVS ſplenem.

Electuarium pro ſplene.

℞. Conſeruæ rad. Apij ℥. j. — Spec. Diarrhod. Abb.
Conſer. Ceterach, Conſer. Capil. Ven. ana ℥. ß. — Trochiſc. de Cappar. ana ʒ. j.
Cum ſyrupo acetoſo fiat electuarium, de quo capiat, ſuperbibendo aquæ fœniculi, uel ferratæ, uel aſparagi ℥. j. Rondeletius.

Aliud.

℞. Conſeruæ Ceterach ℥. ij. — Limaturæ chalybis, maceratæ in aceto, & tenuiſſimè tritæ ʒ. iij.
Trochiſc. de Cappar. ʒ. j.
Spec. Diarrhod. Abb. ſpec. Diagalangæ ana ʒ. j. ß. — Sem. Portulacæ ʒ. i.
Cum ſyrupo acetoſo ſimp. fiat electuarium. Sumatur quotidie ad quantitatem auellanæ, ſuperbibendo parum aquæ portulacæ, tamariſci, uel ſyrupi acetoſi ſimplicis. Idem.

DE ELECTVARIIS REFRIGERANTIBVS uentriculum.

Electuarium ad uentriculum refrigerandum.

℞. Conſeruæ Roſarum — Spec. Triaſandali ana ʒ. ij.
Conſer. Nenupharis ana ℥. ß. — Spec. Diarrhod. Abb. ʒ. ß.
Spec. Diamarg. frig. — Coralli rubri ʒ. i. ß.
Cum ſyrupo uiolato fiat electuarium. Rondeletius.

Electuarium contra ſtomachi ardorem.

℞. Conſeruæ roſarum ueteris ℥. ij. — Lapidum cancrorum tritorum ℥. j.

Boli armeni parum. Miſce ſimul. A

Electuarium ad humectationem uentriculi, totiusq́; corporis.

℞. Confer.rad.Bugloſſæ, Conſ.Borraginis
Conſ.Violarum, Conſ.Satyrionis ana ℥.j.
Pinearum infuſ. in lacte
Quatuor ſem.frig.maior.mundatorum
Sem.Bombacis ana ʒ.ij.
Carnis teſt.præparatarum ℥.j.
Aniſi ʒ.1.
Cinnamomi ℈.j.

Cum ſyrupo de Bugloſſa, uel Borragine fiat electuarium. Rondeletius.

Electuarium ad humiditatem reſtaurandum.

℞. Glycyrrhizæ raſæ, Roſarum rub.
Aniſi, Sacchari albi ana ʒ.ij.G.vj.
Gummi Arabici, Tragacanthi ana ʒ.iij. ℈.ij.
Santali albi, & rub. ana ℈.iv.
Sem. Papaueris albi, Succi Glycyrrhizæ
Amyli, ſem.Portulacæ
Sem.Scariolæ, ſem. Lactucæ ana ℥. ß.
Quat. ſem.frig.mundat.
Sem.Cydoniorum mundat. ℈.ij.
Amygdal.mundat.Pinearum
Sebeſten, Cinnamomi
Styracis calamitæ, ſem.Bombacis
Sem.Maluæ, Violarum
Nenupharis, Berberis ana ʒ.ij.

Confice cum ſyrupo, quando quæritur confortatio interiorum, uel cum ſyrupo decoct.gummi Arab. tragacanthi, & roſ.quando quæritur humectatio ſpiritualium. Doſis eius eſt à ʒ.ij. uſq; ad ℥.ß.Seruatur per annũ. Vires corporis ex longa infirmitate, & ſpiritus, & humiditatem reſtaurat. Propriè reſpicit peccatum ſecundæ digeſtionis. Datum cum decoctione uiolarum, & ſantal.confortat hepar, & ſtomachum à ſiccitate læſos, & à caliditate. Datum cum decoctione hordei, & glycyrrhizæ, confert ualdè attenuatis, ſuppuratis, & conſumtis, & curat ſiccitatem pectoralium, & tuſsim. Datum in infuſione croci reſtaurat uires cordis, & humiditatem. Datur cum uino lymphato, confert impedimento conceptionis ex ſiccitate. Arnol. Villanouanus.

Electuarium reſtauratiuum.

℞. Conſeruæ Roſarum ℥.j.
Conſ.Borraginis, Conſ.Violarum ana ℥.ß.
Rad. Cichorij condit.
Cort. Citri condit.ana ʒ.iij.
Spec. Diarrhodon Abb. ℈. ij.
Spec. Diambræ ʒ.ß.
Spodij, uel Spicæ Indicæ, Coralli rub. præparat.
Margarit.præparat.ana ℈.j. B

Cum ſyrupo citri condit. fiat electuarium. Ranzouius.

DE ELECTVARIIS REFRIGERANTIbus hepar.

Electuarium ad calefactum hepar, cum obſtructione.

℞. Conſeruæ flor. Cichorij
Conſ.Capill.Ven.ana ℥.ß.
Conſ. Violarum ʒ.iij.
Spec.Diatragacanthi frig.
Spec.Triaſandali ana ʒ.ij.
Quat.ſem.frig.minutim inciſorum ana ʒ. j.

Cum ſyrupo endiuiæ fiat electuarium. Rondelet.

DE ELECTVARIIS ASTRINGENtibus.

Electuarium pro uentriculo laxato.

℞. Myrobal.conditorum num.j. uel
Carnium Cytoniorum
Cort. Citri conditi, Zingiberis conditi ana ℥.1.
Spec.Aromat.roſati ℥. ij.
Raſuræ Eboris
Coralli rubri uſti, loti in aqua menthæ ana ℥.ij.
Cineris inteſtinorum gallinæ
Cineris inteſt.lupi ana ℥.iij.

Cum pauco ſyrupo conſeruæ corticum citri fiat electuarium. Idem.

Electuarium pro lienteria.

℞. Myrobal. Emblicorum num. j. uel
Carnis Cytoniorum ℥.j.
Corticum Citri conditi ℥.j.
Pulueris Diacitonites ʒ.ij.
Spec.Diarrhod. Abb.ſpec.Roſatæ nouellæ ana ʒ. j.
Coralli rubri uſti ʒ.1.ß.
Conſeruæ Acori colatæ, & tranſmiſſæ per cribrum ʒ.vj.

Cum miua Cytoniorum fiat electuarium. Capiat ante cibum. Idem. C

Electuarium pro dyſenteria.

℞. Carnis Cytoniorum conditæ ℥.1.
Conſeruæ Roſ.antiquæ ℥.1.ß.
Coralli rubri, Boli armeni ana ℥.ij.
Spec.Diamarg. frig. ʒ.1.

Cum miua Cytoniorum fiat electuarium. Capiat manè. Idem.

DE ELECTVARIIS VRINAS ET MENſes mouentibus.

Electuarium ad urinas & menſes mouendos.

℞. Conſeruæ Eryngij
Conſ. rad.Paſtinacæ agreſtis ana ℥.1.
Trochiſcorum de myrrha ʒ.iij.
Cinnamomi ʒ.ij.

Cum ſyrupo de artemiſia fiat electuarium. Sumatur manè, deinde ſuperbibendo cyathum uini Hippocratis, uel decoctionis pulegij, aut calaminthæ. Idem.

Electuarium ad menſes mouendos.

℞. Succi Eryngij, ſucci Sabinæ
Succi Pulegij, depuratorum ana ʒ.iij.
Cinnamomi, Aſari, Myrrhæ, Croci ana ʒ. 1.
Sem. Nigellæ ʒ.ß.

Miſceantur, & fiat electuarium. Ad dulcorandum adde parum ſyrupi de artemiſia. Idem.

DE ELECTVARIIS FRANGENTIBVS calculum.

Electuarium ad calculum.

℞. Succi Portulacæ, Fœniculi marini ana ℥.ß.
Sem.Palyuri ℥.1.
Aſari, Ochræ ana ʒ. iij.
Cinnamomi, Seſeli ana ʒ. 1.

Cum ſyrupo de Byzantiis, uel de quinq; rad. fiat electuarium. Parantur etiam ex Lithontribone, lapide Iudaico, additis ſuccis uel ſyrupis conuenientibus. Idem.

DE

A

DE ELECTVARIIS VENEREM ſtimulantibus.

Electuarium ad uenerem.

℞. Conſeruæ rad. Eryngij
Zingiberis conditi ana ℥.j.
Teſticulorum gallor. decoctorum in lacte ʒ.ß.
Pinearū mundatarū, & in lacte maceratarum ℥.j.
Amygdal. dulcium
Auellanarum maceratarum in melle per diem, ana ℥.ß.
Sem. Bulbi ʒ.i.

Cum ſyrupo conſeruæ cort. Citri fiat electu rium, de quo ſumatur ante paſtum. Idem.

Aliud.

℞. Conſeruæ Satyrionis ʒ.ij.
Cort. Citri conditi ʒ.ß.
Auellanarum in melle maceratarum num. x.
Pinearum
Piſtaciorum, in butyro breuiter frixorum ana ℥.i.
Carnis teſtudinis decoctæ cum eruca ℥.ij.
Cinnamomi ʒ ß.

Cum ſyrupo conſeruationis eryngij fiat electuarium. Sumat ad quantitatem nucis. Idem.

Electuarium pro iis, quibus ſemen eſt acre.

℞. Pinearum conditarum cum ſaccharo ℥.ij.
Rad. Paſtinacæ agreſtis ʒ.i.
Caulium, Lactucæ
Carnium Cucurbitæ conditæ cum ſaccharo ana ʒ.i.ß.
Carnis teſtudinis coctæ cum oryza ℥.iij.

Cum ſyrupo conſeruationis ſatyrionis fiat electuarium. Sumat ad nucis quantitatem tribus horis ante paſtum. Rondeletius.

Electuarium ad Venerem, Auicennæ.

℞. Caudæ ſcinci ʒ.i.ß.
Sem. Napi, Bauciæ
Alleſt, Cepæ albæ
B Vrticæ, Erucæ ana ʒ i.
Melanopiperis, Leucopiperis
Macropiperis ana ʒ.v.
Cepæ muris aſſæ ℥.ß.
Pinearum ℥.ij.ß.
Pyrethri ℥.ß.
Linguæ auis ʒ.vj.
Cerebellorum paſſerum ℥.ß.
Teſticulorum galli ℥.i.

Tere, & confice cum butyro uaccino, & melle, & ſit butyri tertia, & mellis tertiæ duæ, & repone in uaſe. Doſis eius eſt ʒ.ß. cum uino dulci poſt cibum. Sperma auget: & conuenit regibus.

Electuarium ad libidinem augmentandam.

℞. Sem. Seſeleos, Erucæ, Aniſi
Lini, Piperis
Pyrethri, Seſami purgati
Farinæ cicerum ana ʒ.ij.

Tere, & confice cum oleo ſeſamino recenti: adde
Penidiorum ad pondus omnium:
Mellis quantum ſufficit.
Fiat electuarium. Idem.

Electuarium ad coitum augmentandum.

℞. Sileris montani, Cymini
Sem. Vrticæ ana ʒ.x.
Zingiberis ʒ.xv.
Statyrionis ʒ.v.
Pinearum mundat. ʒ xx.
Aniſi ʒ.vj.

Tere, & frica cum butyro: tempera cum melle deſpumato. Doſis ʒ.ß. in introitu lecti. Iſaac.

Electuarium ad libidinem augendam.

℞. Vuam paſſam
Daucum domeſticum.

Et abiice interiora, tere diutiſsimè cortices & adiunge Gummi Arabici ℔.i.

Pone in frixorium ſtanneum, & ſuperadde olei ſeſamini ℥.i. frica, & pone mellis ℔.iij. Dimitte uſque quo condenſentur: admiſce uitellos oui num. v. ab igne remoue: & adde
Galangæ ʒ.ij.
Sem. Vrticæ, Piperis longi, Cinnamomi
Caryophyllorum, ſem. Rapæ
Ceparum, Dauci ana ʒ.ij.

Commiſce diligenter. Si uolueris tingere, adde croci ʒ.ij. poſtea recondе in uaſe uitreo, & uſui reſerua. Arnoldus Villanouanus.

C

Aliud Venerem excitans.

℞. Sem. Aſparagi, Satyrionis ana ℥.j.
Bedeguar, Been albi & rub.
Zingiberis ana ʒ.iij.
Sem. Erucæ, ſem. Dauci
Sem. Ceparum, ſem. Vrticæ ana ʒ.ij.
Sem. Sileris montani aſsi
Vmbilicorum ſcincorum ana ℥.ß.
Cardamomi ʒ. iij.
Linguæ auis ℥.i.
Sacchari quart. i.

Tere, & per tempora dabis ℥.ß. cum lacte, uel mulſa, ſerò & manè. Idem.

Aliud ad idem, pro iis, qui non poſſunt coire ex frigiditate.

℞. Spec. Diagalangæ ʒ.i.
Cinnamomi, Caryophyllorum
Satyrionis ana ℥.j.
Pyrethri, Piperis, Sem. Vrticæ, ſem. Dauci
Sem. Lini, ſem. Carui, ſem. Sileris mont. ana ʒ.ß.
Penidiorum ℥.ij.

Tere, & tempera cum melle, & repone. Doſis ad modum auellanæ ante prandium, & poſt cœnam. Arnoldus.

Electuarium contra ſterilitatem.

℞. Vitell. ouorum num. vj.
Butyri recent. Seui capræ ana quart. j.
Priapi tauri, Satyrionis, Zedoariæ
Zingiberis conditi, Menthæ
Teſticulorum gallorum, teſt. Vulpium
Teſt. Mutonis, teſt. Verris ana ℥.j.
Cerebellorum paſſerum aſſat. ℥.ij.
Medullæ nucis Indicæ, Pinearum
Piſtaciorum ana ℥.i.ß.
Fiſticorum, Amygdal. dulc.
Dactylorum, Auellanarum coctarum ana ℥.i.ß.
Sem. Maluæ, ſem. Mercurialis, ſem. Erucæ
Caryophyllorum, Zingiberis
Piperis longi, albi, & nigri
Sem. Linguæ auis
Cinnamomi ana ʒ.ij.

Iſta omnia mundificentur, temperentur & coquantur in lacte ouino, uel uaccino, & poſt fortiter conterantur, & addantur
Caudarum ſcincorum ℥.ß. Mellis roſ. ℔.ij. Panis ſacchari ℔.vij.

Confi-

Conficiatur lento igne, diu agitando, decoquantur ad electuarij conſiſtentiam, quo continuè mane & ſerò A
utatur. Arnold. Villanouanus.

DE ELECTVARIIS VENEREM MInuentibus.

Electuarium ad ſeminis profluuium, & uenerem minuendam.

℞. Conſeruæ Nymphęæ ℥.ij.
Caulium Lactucæ ana ʒ.i.
Coralli rubri, Cryſtalli ana ʒ. iij.
Caphuræ ℈.ß.
Sem. Agni caſti ℥.ß.
Cum ſyrupo myrtillorum fiat electuarium. Idem.

DE ELECTVARIIS DOLOREM MItigantibus.

Electuarium ad dolorem colicum.

℞. Opij ʒ.ij.
Caſtorij, Euphorbij, Styracis
Myrrhæ, Piperis longi, nigri ana ℈.i.
Sem. Apij, ſem. Petroſelini
Sem. Cumini, Cinnamomi ana ℈.ij.
Cum melle deſpumato fiat electuarium. Idem.

Aliud.

℞. Galangæ, uel Aromat. roſati, uel
Diambræ, uel Diamoſchi ʒ.ß.
Opij diſſoluti in uino maluatico, uel aqua uitæ ʒ.i.
Croci, Caſtorij ana ℈.i.
Cum ſyrupo de ſtœchade fiat electuarium, uel opiata, de qua ſumatur ʒ.i. cum uino & aqua hyſſopi. Idem.

Electuarium pro dolore nephritico.

℞. Glycyrrhizæ, Roſarum, Myrrhæ
Styracis, Aſari, Spicæ Celticæ
Schœnanthi, ſem. Paliuri
Sem. Halicacabi, ſem. Biſmaluæ ana ʒ.i.
Sem. Apij, Petroſelini
Rubiæ maioris ana ʒ.ß.
Opij ʒ.ij.
Croci ℈.i.
Cum ſyrupo capillorum Veneris & pauca terebinthina lota in aqua graminis, uino albo fiat electuarium, uel B
opiata. Capiat à ℈.i. ad ʒ.i. Poſt uomitum, uel detergentia medicamenta dentur. Rondeletius.

Electuarium ad dolorem ueſicæ cum ulcere.

℞. Succi Glycyrrhizæ ʒ.ß.
Myrrhæ, Styracis, Thuris, Maſticis ana ʒ.i.
Gummi Tragacanthæ, Gummi Arabici ana ℈.ij.
Cort. Mandragoræ ʒ.ij.
Sem. Papaueris, ſem. Alkekengi
Sem. Endiuiæ, ſem. Biſmaluæ ana ℈.ij.
Cum ſyrupo iuiubarum fiat opiata. Sumatur ʒ.i. longè à paſtu, ſuperbibendo decoctionis hordei mundati parum. Rondeletius.

Aliud.

℞. Succi Glycyrrhizæ, Styracis, Tragacanthæ
Gummi Arabici, Amyli ana ʒ.iij.
Boli Armeni ʒ.ij.
Opij ʒ.i.ß.
Cum ſyrupo iuiubarum fiat opiata. Capiat, ut ſuprà. Idem.

Electuarium pro dolore in fluxu uentris.

℞. Acaciæ, Hypociſtidis
Carnis Cytoniorum
Sumach, Gallarum ana ʒ.i.
Coralli rubri uſti, & loti in aqua roſ. ʒ. i. ß.
Opij ʒ.i.
Cinnamomi craſsi, Cyperi ana ʒ.ß.
Cum ſyrupo de roſis ſiccis fiat electuarium. Addi poteſt ʒ. i. ß. Boli Armeni, uel terræ ſigillatæ. Idem.

Electuarium ad uteri dolores.

℞. Caſtorij, Myrrhæ
Croci, Styracis ana ʒ.ij.
Rad. Ireos, Spicæ nardi
Folij, Malabathri
Aſari ana ʒ.i.
Opij ʒ.i. ß.
Cum ſyrupo de artemiſia fiat electuarium, uel opiata. Capiat ʒ. i. ſuperbibendo parum uini albi, diluti aqua ex floribus citri. Idem.

Aliud. C

℞. Spec. Diamoſchi
Spec. Diambræ ana ʒ. ij.
Caſtorij ℈. i.
Opij ʒ.ß.
Cum ſyrupo de artemiſia fiat opiata. Sumatur ʒ.i. ut ſuprà. Rondeletius.

Aliud ad dolores cum ulcere.

℞. Bdellij, Myrrhæ ana ʒ.i.
Cort. Thuris, Sarcocollæ
Maſticis ana ʒ.j.ß.
Amyli, Styracis ana ʒ.ij.
Sem. Papaueris albi, ſem. Endiuiæ
Sem. Plantaginis ana ʒ. i. ß.
Cum ſyrupo iuiubino fiat electuarium. Quòd ſi dolor non ſedetur, augeatur quantitas opij ad ʒ.iij. Idem.

DE ELECTVARIIS PVRGANTIBVS bilem.

Electuarium Diacarthami, Cholagogum.

℞. Diagridij ℥.ß.
Turpeti ℥.j.
Sem. Carthami medullæ ℥.ß.
Cort. citri ſicci, Carnis cydoniorum ana ʒ.j.
Cinnamomi
Zingiberis
Diatragacanthi frig. ana ʒ.ij.
Syrupi roſ. laxat. quantum ſatis eſt.
Fiat electuarium. Maxima doſis eſt ℥.ß. Felix Platerus.

Aliud electuarium purgans.

℞. Scammoneæ præparatæ ℥.i. ß.
Turpeti ℥.ß.
Sacchari candi ℥. ß.
Zingiberis ʒ. j.
Cinnamomi ʒ.j.ß.
Galangæ ʒ.ß.
Pulpæ ficuum extract. cum uino opt. ℔.ß.
Syrupi liquiritiæ ℥.iij. Fiat electuarium. Idem.

Electuarium aliud Cholagogum.

℞. Diagridij ℥.ß.
Cinnamomi ʒ.j.
Santali albi, rubri ana ʒ.ß.
Conſeruæ roſ. recent. ℥.v.

A Rob de Ribes ℥.i. Succi liquiritiæ ʒ.i. Maſticis ʒ. ß.
Miſce, & fiat electuarium. Felix Platerus.

Aliud.

℞. Scammoneæ præparatæ ʒ.i.ß. Zingiberis, Caryophyllorũ, Piperis, Cinnamomi
Turpeti ℥.i. Pulpæ Citoneorum coctæ cum ſaccharo quart.i.
Fiat electuarium. Doſis ʒ.ij. Felix Platerus.

DE ELECTVARIIS AQVAM PVRgantibus.

℞. Succi Cucumeris aſinini Succi Laureolæ, Succi Ireos purpurei
Succi rad. Cucum. aſinini Succi Abſinthij, Succi Eupatorij ana ʒ. iij.
Reſideat: quæ ſupernatat aqua, abiiciatur. Craſsiori uerò parti inſperge
Rhabarbari, Agarici ana ℥. ß. Maſticis, Lappæ, Tragacanthæ
Spicæ nardi Indicæ, ſem. Endiuiæ Salis gemmæ ana ℥. i.
Sem. Scariolæ, ſem. Portulacæ Mellis colati ℥. ß.
In uaſe uitreo repoſita agitẽtur in ſole, ut fiat ueluti electuarium. Datur ʒ.i. per interualla hydropicis. Gord.

DE ELECTVARIIS PVRGANTIBVS HVMOres pituitoſos & mixtos.

Electuarium ſoluens uentrem.

℞. Acororum ʒ. i. ß. Origani, Anthos, Nucis moſchatæ
Turpeti electi ℥. ß. Caryophyllorum, Herbæ paralyſis ana ʒ. i.
Carthami, Hermodactylorum ana ʒ. iij. Sem. Apij, ſem. Aniſi, ſem. Liguſtici ana ℈. ij.
Stœchadis, Zingiberis, Aſari Mellis deſpumati ℔. i. ß.
Fiat electuarium. Datur ʒ. ß. Quod ſi uehementius optes, addito diagridij ʒ. ß. Fumanellus.

Aliud.

℞. Caſsiæ fiſtularis ℥. ij. Sacchari uiolacei ℥. i.
B Mannæ electæ ℥. i. ß. Succi roſarum ℥. ß.
Miſce. Datur per horam ante cibum ab ℥. ß. ad ʒ. i. Fumanellus.

Panchymagogon Phædronis.

℞. Specierum Diambræ ʒ. i. ß. Spiritus uini circulati ℔. ij. ß.
Affundatur ſpiritus uini ſpeciebus, & macerentur diebus 14, commiſſuris uaſis optimè oblitis, materia bis quatérue quotidie mota. Deinde ſpiritus à ſpecieb. defundendus eſt, & ſequentib. purgatoriis ſuperfundẽdus
℞. Scammonij ℥. ß. Turpeti, Hermodactylorum ana ʒ. ij. ß.
Rhabarbari electi Sem. Ebuli tuſi ʒ. iij.
Colocynthidis ʒ. v. Hellebori nigri ʒ. ij.
Agarici optimi ʒ. iij. ß. Fol. Senæ ℥. i.
Hæc poſtquam trita, macerataq́; fuerint, ſacculo lineo iniiciantur, exprimanturq́;, in expreſſo diſſolue Aloes ſucco citrini ʒ. x. atq; in Bal. M. euaporentur, ad mellis uſq; craſsitudinem. Datur ℈. i. ex uino, uel iure: uel catapotiis admixtis. His adde etiam aliquot guttas olei chalcanthini.

Electuarium uitæ.

℞. Vuarum paſſarum ℔. i. Glycyrrhizæ raſæ ℥. ß. Aquæ fontis ℥. xv. aut q. ſ.
Coquantur bene, & exprimantur, quibus adde
Cort. Myrob. Chebulorum, Cort. Myrob. Citrinorum, Cort. Myrob. Indorum ana ℥. i.
Cort. Myrob. Emblicorum, Cort. Myrob. Belliricorum ana ʒ. i.
Omnia contuſa decoquantur, exprimantur, & colentur, addendo
Sacchari ℔. ß. Galangæ, Nucis moſchatæ ana ʒ. i.
Coquantur ad formam ſyrupi: ultimo adde Sem. Aniſi
Cinnamomi, Caryophyllorum Sem. Fœniculi ana ℥. ß.
Miſceantur, ut eſt artis. * Ventriculum roborat, ſuperfluitates humorum ex nutrimento præterito remanentes purgat, uſus eius facit homines coloratos, & caniciem retardat. Arnoldus de Villa noua.

C *Remedium præſtantiſsimum contra peſtem.*

℞. Pul. Antimonij præparati ʒ. iij. Coralli rubri, Cinnamomi electi
Doronici Romani, Terræ lemniæ Spicæ Indicæ, Margaritarum præparatarum ana G. v.
Boli armeni ana ℈. i. Aloes lotæ ʒ. x.
Cort. mali citri, Croci, Caphuræ Conſeruæ roſarum, Bugloſſæ ana ℈. iij.
Tormentillæ, Sandali citrini Theriacæ electæ, Mithridati optimi ana ℈. i. ß.
Cornu Monocerotis ana ℈. ß. Syrupi acetoſ. citri quantum ſufficit.
Eboris combuſti G. xv. Fiat maſſa. Doſis ℈. ß.
Medetur peſtilentiæ, & iis qui uenenum hauſerunt. Iac. Theod. Tabermontanus.

Electuarium, quo milites Hiſpani utuntur affecti lue Hiſpanica.

℞. Mellis optimi ℔. i. Panis biſcotti ℥. iij.
Sarſæ parillæ ℥. iv. Fol. Senæ ʒ. i. ß.
Pulucrizentur tenuiſsimè, & paſſentur per ſtamminium, & omnia ſimul commixta coquãtur leui ebullitione, & foco remota decoctioni adde uini cauſtici ʒ. ij. De hoc electuario ſumat patiens mane & ueſperi ſing. uicibus ℥. i. ad dies 14, præmittendo purgationem: & eandem die ſeptimo, & 14 renouãdo. A' quodam Hiſpano.

De Opiatis, Sectio XXII.

Athanaſia maior.

℞. Croci, Myrrhæ Sem. Papaueris nigri
Opij, Caſtorij Spicæ nardi, Eupatorij
Sem. Iuſquiami albi Hepatis lupi
Coſti, Cordumemi Cornu dextri capræ uel cerui, ana part. æquales.

Teren-

Terenda terantur,& alia in uino liqueſiant. Excipe omnia melle deſpumato,& poſt ſex menſes utere cum ui-
no dulci & grato,aut cum ſapa,& ſucco intybi & apij.Seruatur annis tribus. Obſtructionem hepatis, & lie- A
nis liberat,dolorem ſedat tum uentriculi,tum renum,hæmorrhoidum &c.thoracem pulmonesq́; expurgat,
ob id aſthma & antiquam tuſsim iuuat,hæmorrhagiam, diarrhœam,lienteriam antiquam, dyſenteriam cohi-
bet. Meſues.

Athanaſia alia.

℞. Cinnamomi,Caſiæ ligneæ ana ʒ.iij. G.vij.
Croci,Schœnanthi,Styracis calamitæ
Phu,Seſeli,ſem.Hyoſcyami, Betonicæ
Sem.Apij,ſem.Dauci,Aniſi
Opij ana ʒ.i.ß. G.iij.
Nardi Indicæ,Folij,Caſtorij
Myrrhæ, Lapidis hæmatitis
Carabæ, Sanguinis draconis
Coralli rubri,Coſti,Boli Armeni
Mumiæ, Conſolidæ maioris
Terræ ſigillatæ,Acori, Aſari
Cort.rad.Mandragoræ, Polij montani
Pulegij,Baccarum Lauri
Meu,Piperis albi,longi
Sem.Petroſelini ana ʒ.ß.
Mellis quantum ſufficit.

Confice, ut artis eſt,& ſerua in uaſe fictili uitreato ad annos tres.* Dyſenteria laborantibus & cœliacis con-
fert,atq; ad fluxum muliebrem utilis eſt.Facit ad profluuium ſanguinis narium,& eos qui cibum non retinẽt
in uentriculo. Sanguinis præterea à quacunq; cauſa natis reiectionibus auxiliatur. Nicolaus.

Philonis Tharcenſis antidotus,ſimilis ei quam Meſues deſcribit.

℞. Croci ʒ.v.
Pyrethri, Euphorbij
Nardi Indicæ ana ʒ.i.
Piperis albi,ſem.Hyoſcyami ana ʒ.xx.
Opij ʒ.x.
Mellis quantum ſufficit.

Confice ſecundum artem. * Expertiſsima ad ſedandos uehementes & lethales partium dolores, uentriculi,
coli,hypochondriorum,hepatis,lienis, renum, uteri, excitatos à crudis humoribus,aut flatu craſſo, aut ambo
rum cauſa intemperie frigida:ualet etiam ad ſuffocationis periculum, ſingultum uehementem, & urinæ diffi-
cultatem. Galenus.

Philonium Hamech.

℞. Melanthij,Caſtorei,Piperis
Ameos, Baccarum lauri, Cymini
Fol.Rutæ,Calaminthes,Opij
Hyoſcyami, Cort.rad.mãdragoræ ana part.æquales. B

Excipe melle. Datur à ʒ.ij. ad aur.ij. Ad eadem ualet,ut præcedens.

Philonium maius, ſiue Romanum.

℞. Piperis albi,ſem.Hyoſcyami albi ana ʒ.v.
Opij ʒ.ij.ß.
Caſsiæ ueræ ʒ.i.ß.
Sem.Apij ʒ.i.
Sem.Petroſelini, ſem.Fœniculi
Sem.Dauci ana ℈.ij.G.v.
Croci ʒ.ß.
Nardi Indicæ, Pyrethri
Zedoariæ ana G.xv.
Cinnamomi ʒ.i.ß.
Euphorbij,Coſti ana ʒ.i.
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Confice ut artis eſt.* Idem quod præcedens poteſt. Nicolaus.

Philonium Perſicum.

℞. Piperis albi,Hyoſcyami ana ʒ.xx.
Opij, Terræ Lemniæ ana ʒ.x.
Lapidis hæmatitis, Croci ana ʒ.v.
Caſtorij, Nardi Indicæ
Euphorbij, Pyrethri
Margaritarum, Carabæ
Doronici,Zedoariæ
Trochiſc.Ramich ana ʒ.i.
Caphuræ ℈.i.
Mellis quantum ſufficit.

Confice.* Ad ſanguinem undecunque manantem confert:quapropter menſes immodicè erumpentes,hemor
rhoidas,& cruentas excretiones per inferna, itemq́ue ſanguinis ſputum compeſcit,ac fœtum in utero retinet.
Meſues.

Paulina.

℞. Cinnamomi, Coſti, Galbani
Caſtorij, Opij,Piperis nigri, longi
Styracis ana ʒ.i.
Mellis quantum ſufficit.

Tunduntur quæ tundenda ſunt,& cribrantur per anguſtiſsimum cribrum: galbanum in melle diſſoluitur,&
factum electuarium in conſiſtenti forma reponitur in pyxidem uitream,aut argenteam.* Facit hemoptoicis,
tuſsientibus,phthiſicis, peripneumonicis,ad conuulſa, rupta,ſtomachi ſubuerſionem, bilem uomentes, ac ſe- C
cernentes,cœliacos, dyſentericos, ad affectiones circa ueſicam, ſuffocationes uteri, febres per circuitum repe-
tentes, hora una ante exacerbationem exhibita: facit in malum habitum delapſis,cibum non ſentientibus, ac
pharmaca lethalia & plagas uenenum iaculantium beſtiarum. Galenus.

Tryphera magna.

℞. Opij ʒ.ij.
Cinnamomi, Caryophyllorum
Galangæ,Nardi Indicæ,Zedoariæ
Zingiberis,Coſti, Styracis calamitæ
Calami aromatici, Calaminthæ
Rad.Iridis,Peucedani,Acori
Cort.Mandragoræ,Nardi Celticæ
Roſarum rubrarum,Piperis,Aniſi
Apij,Petroſelini,Fœniculi
Dauci,Hyoſcyami, Cymini
Sem. Ocymi ana ʒ.i.
Mellis deſpumati q.ſ.

Confice ut artis eſt,& ſerua ad annos tres. *Auxiliatur dolori ſtomachi ex frigiditate: ſumpta namque ſtatim
ſudorem prouocat,phreniticis,mulieribus ex uteri dolore inſomnibus,rheumaticis,peripneumonicis, & qui
excrementa cum ſanguine excernunt,utiliſsima eſt. Nicolaus.

Requies.

℞. Roſarum rubrarum
Violarum ana ʒ.iij.
Opij,ſem.Hyoſcyami
Sem. Papaueris albi,nigri
Corticis Mandragoræ, ſem.Scariolæ
Sem.Lactucæ, ſem.Portulacæ
Sem.Pſyllij,Nucis moſchatæ
Cinnamomi,Zingiberis
Sacchari ana ʒ.i.ß.
Santali albi,rubri, citrini
Spodij,Tragacanthæ ana ℈.ij.G.v.
Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Confice ſecundum artem. Durat ad decennium. * Ad febres continuas & ardentes,omnemq́; febrilem affe-
ctum,ad febres deniq; acutas confert. Eſt autem utilis temporibus & pulſibus manuum inuncta, ac cordis
dolorem mitigat,ſomnumq́; conciliat. Nicolaus.

Sotera.

A Croci ℈.xxxvij.
Opij, Schœnanthi ana ℈.xxxvj.
Petroſelini ℈.xlv.
Aniſi ℈.ix.
Apij ℈.vij.
Caſiæ ℈.xij.
Piperis longi, Amomi, Seſeli ana ℈.xij.
Siſonis ℈.vj.
Styracis, Hedycroi, Coſti, Aſari ana ℈.xiix.
Mellis quantum ſufficit.

Fiat opiata. Seruatur ad decennium. Paulus.

Muſa Enea, ſiue Zazenea.

℞. Caſtorii, Myrrhæ, Opii
Piperis nigri, longi, Galbani, Coſti
Cinnamomi, Phu, Meu, Dauci, Aſari, Croci ana ℥.ß.
Mellis Hiſpanici deſpumati triplum.

Miſce. Seruatur ad annos decem.* Valet ad omnes paſsiones frigidas & uentoſitates craſſas, & dolorem dentium, & corroſionem eorum, & ad frigus ſtomachi, & tarditatem digeſtionis, & colicam, & difficultatem urinæ, & ad frigus & phlegma, & ad mucoſitatem urinæ. Meſues.

Diaolibanum.

℞. Caſtorei, Opii, Hyoſcyami ana ʒ.iv.
Caſsiæ ligneæ ʒ.ij. ℈.ij.
Folii, Croci, Thuris maſculi ana ʒ.ij.
Rheupontici, Amomi ana ʒ.i. ℈.ij.
Myrrhæ ʒ.i.ß.
Spicæ Indicæ, Pyrethri
Euphorbij, Leucopiperis ana ℈.ij.ß.
Pæoniæ, Styracis calamitæ
Macropiperis ana ʒ.i.
Mellis deſpumati triplex pondus.

Fiat opiata. Seruatur ad annos tres. * Vtile eſt ad diuerſas paſsiones capitis, hemicranicum dolorem placat, & ſupercilij lachrymas potenter ſtringit, fauces rheumatizatas & arterias lenit, hæmoptoicis & tuſsientibus medetur, uomitum compeſcit, dolorem ſtomachi & nauſeā aufert, peripneumonicis, pleuriticis, empycis ſine dubio ſubuenit, gonorrhœam & ſatyriaſim emendat, & menſtrualem ſanguinem ſiſtit. Nicolaus.

Aurea Alexandrina.

℞. Aſari, Carpobalſami
Sem. Hyoſcyami albi ana ʒ.ij.ß.
B Caryophyllorum, Opii Thebaici
Myrrhæ (Baccarum Myrti Actuarij)
Cyperi rotundi ana ʒ.ij.
Opobalſami, ſeu Olei Caryophyllorum
Cinnamomi, Euphorbij, Folii
Zedoariæ, Zingiberis, Coſti ueri
Corallii, Caſsiæ ligneæ, Tragacanthæ
Thuris maſc. Meu, Styracis calamitæ
Spicæ Celticæ, Cardamomi minoris
Sem. Seſelios, ſem. Napi
Sem. Saxifragiæ, ſem. Anethi, Aniſi ana ʒ.i.
Ligni aloes, Rhabarbari, Aliptæ moſchatæ
Caſtorei, Spicæ Indicæ, Galangæ
Opopanacis, Anacardij, Maſticis
Sulphuris uiui, rad. Pæoniæ
Rad. Eryngii, Roſarum, Thymi
Acori ueri, id eſt, Calami aromat.
Pulegii, Ariſtolochiæ longæ, Gentianæ
Cort. rad. Mandragoræ, Chamædryos
Rad. Phu, Baccarum Lauri
Ammeos, Dauci Cretici
Macropiperis, Leucopiperis
Xylobalſami, Carui, Amomi
Petroſelini, ſem. Liguſtici
Seminis Rutæ
Sem. Sinoni ana ʒ.ß.
Auri ſinceri, Argenti meri
Margaritarum albarum, Blattæ Byzantiæ
Oſsium de corde cerui ana ℈.i. G.xiij.
Limaturæ Eboris, Calami aromatici
Pyrethri ana G. iix.
Mellis deſpumati triplum.

Fiat opiata. Seruatur annis quinq;. * Contra defluxiones capitis, frigore conceptas, efficax eſt: oculorum lachrymas exiccat, dentium dolores lenit, aduerſus capitis cruciatum ſummopere prodeſt, illitum fronti, comitiales, inſanos, uertiginoſos, & in uniuerſum omnem capitis noxam mulcet, tabidis, tuſsiculoſis, humorem à thorace reiicientibus, cardiacis, ſanguinem excreantibus præſenti eſt auxilio, iſchiaticis, coli & renum cruciatibus. Aduerſus iliorum noxam, difficultatem urinæ, & eiuſdem ſtillicidium ualet, calculos comminuit, omni uentris malo liberat, quotidianis & tertianis febribus circa acceſsionis initium, ſub feruefacto ſtœchadis iuſculo medetur. Nicolaus.

Theriaca Andromachi ſenioris.

C ℞. Trochiſc. ſcilliticorum ʒ.xliix.
Trochiſc. theriacorum, Hedycroi
Piperis longi, Opii ana ʒ.xxiv.
Roſarum rub. purgatarum, Iridis Illyricæ
Succi Glycyrrhizæ, ſem. Napi ſylueſtris
Scordij, Opobalſami
Cinnamomi, Agarici ana ʒ.xij.
Myrrhæ, Coſti, Croci, Caſiæ ligneæ ueræ
Nardi Indicæ, Schœnanthi, Thuris electi
Piperis nigri, albi, Dictamni Cretici
Comarum Marrubii, Rhapontici
Stœchadis, ſem. Petroſelini
Calaminthæ montanæ, Terebinthinæ
Zingiberis, rad. Quinquefolii ana ʒ.vj.
Polii montani, Chamæpityos
Styracis calamitæ, Meu, Amomi
Nardi Celticæ, Terræ Lemniæ
Phu, Chamædryos, Folii, Chalcitidis toſtæ
Gentianæ, Aniſi torrefacti
Succi Hypociſtidis, Carpobalſami
Gummi Arabici ſplendidi
Sem. Fœniculi, Cardamomi
Seſeli, Acaciæ, Thlaſpi, Hyperici
Ammi, Sagapeni, Acori ana ʒ.iv.
Caſtorii, Ariſtolochiæ tenuis
Sem. Dauci Cretici (Pimpinellæ noſtræ)
Bituminis Iudaici, Opopanacis
Centaurii minoris, Galbani ana ʒ.ij.
Mellis deſpumati ℔.xiv. ℥.v. ʒ.ij.
Vini optimi odorati q. ſ. eſt.

Galeni ætate plus aromatum admiſcebant ad ſingulas libras mellis, & medicamentum ſolidius erat, quàm nunc fit. Iam enim ſumunt mellis ℔. xx. Conficitur autem hoc modo ſecundum Galenum.

Herbæ, flores, fructus, ſemina, radices, cortices, trochiſci, terra Lemnia, chalcitis, & bitumen diligentiſsimè conteruntur piſtillo ferreo in mortario æneo, & cribro ſubtiliſsimo cribrantur, ſemine thlaſpi, napi ſylueſtris, & croco exceptis, quæ per ſe teruntur, uinoq; rigantur, ne mortario interiori inhæreant, & ut commodius terantur. Gummi, ſucci, & caſtorium per ſe teruntur, adfuſo uino, ut etiam commodius teri poſsint. In ipſo compoſitionis tempore, omniumq; rerum mixtura, primùm liquefit terebinthina in duplici uaſe cū mellis pauxillo, deinde etiam opopanax, galbanum, ſagapenum, bene antea per ſe trita, adfuſo pauculo melle, ut facilius digitis explanentur, commiſceanturq;, atq; uniantur. Poſtea coquuntur in ipſo duplici uaſe cum terebinthina, donec ad iuſtam conſiſtentiam redacta ſint: his admiſcetur pars aliqua contritorum, tum etiam in uino diſſolutorum, donec mellis conſiſtentiam conſequantur: deinde in mortarium uaſtæ magnitudinis effunduntur in hunc modum. Primùm pars aliqua eorum quæ uino diſſoluta ſunt, & ad eam formam redacta: deinde mellis nonnihil cocti per ſe, & deſpumati: poſtremò pars aliqua eorum quæ in puluerem redacta fuerant;

rant:adhæc nonnihil eorum quæ liquefacta in duplici uaſe, eaq; tepida: hæc omnia probè agitentur rudicu- A
la, & ſic conſequenter de reſiduo faciendum, donec omnia probè unita ſint: & hæc quidem ad ſolem, ut faci-
lius fiat, continuò agitando, & tundendo pila ferrea, inuncta opobalſamo, ut facilius agitari poſſint: & com-
miſceatur etiam opobalſamum reliquis: alioqui facilè adhæreret piſtillo medicamentum, & difficilior fieret
agitatio. Hæc continuè per quatuor aut quinq; dies agitanda ſunt: & rurſus elapſis ſex aut ſeptem diebus, ite-
randa agitatio per duos menſes: deinde reponitur medicamentum uaſculis plumbeis, aut terreis bene coctis
& uitratis: & ſeruatur per annos xxx.

Chalcitis quæ in hoc medicamen uenit, ſic præparanda eſt. Illius bona quantitas in olla cruda, ſuccenſis
carbonibus coquitur: eaq; liquefacta ubi bullas emiſerit, partem ſupernam in marmor effundes, atq; illic ſi-
nes in umbra, donec frigeat. Hinc poſtea ſolummodo capies quod ſupernè ſpumeum fuerit, quodque cinerei
eſt coloris, aut praſsij, non quod flauum eſt: theriacam enim colore flauo, non nigro inficeret. * Exitialibus
uenenis, & ferarum uirus eiaculantium ictibus aduerſatur. Inueteratis capitis doloribus, uertigini, aurium
grauitati, comitialibus, attonitis, apoplecticiſue, reſolutis, oculorum hebetudini, uoci amiſſæ, aſthmaticis, re-
centi & uetuſtæ tuſsi, ſanguinem reiicientibus, ægrè excreantibus, & non niſi recta ceruice ſpirantibus, uentri-
culi imbecillitatibus ac inflationibus, colicis cruciatibus, ileoſis, cholericis, cœliacis, regio morbo correptis
opitulatur: induratum lienem liquefacit, calculos in renibus comminuit, urinæ difficultati, & ueſicæ exulce-
rationibus medetur. Febrium horroribus & rigoribus, hydropicis, elephantia laborantibus ſæpe præſenti eſt
auxilio. Menſtrua cit, fœtum mortuum excutit, articulorum doloribus adiumento eſt. Non autẽ corpus mo-
dò, ſed & animi morbos perſanat. Melancholicis itaque, lymphaticis, aquæ pauoribus, & id genus aliis malis
iugiter data ſuccurrit. Cæterùm in peſtifera lue uix aliud præſentius, magiſq; idoneum præſidium hac ipſa
inueniri poteſt. Galenus.

Theriaca Andromachi, à Medicis Romanis, & Bononienſibus correcta, & præparata.

℞. Trochiſcorum ſcilliticorum ℥.vj.
Trochiſc. de Viperis
Trochiſc. Hedychroi
Piperis nigri ana ℥.iij.
Trochiſc. de caphura, Opij
Succi infuſionis roſarum inſpiſſati
Scordij Cretici, & noſtri
Sem. Napi ſylueſtris, Iridis Florentinæ
Succi Glycyrrhizæ, Agarici
Cinnamomi, fol. Cardui benedicti
Balſami Indici, Croci orientalis ana ℥.ß.
Myrrhæ, Zingiberis, Rhapontici ueri
Rad. Pentaphylli, rad. Tormentillæ
Calaminthæ montanæ
Comarum marrubij, Stœchados
Rad. Coſti, Zedoariæ
Piperis albi, Piperis longi
Dictamni Cretici
Thuris maſculi
Sem Petroſelini Macedonici, uel Smyrnij
Flor. Schœnanthos
Myrobalanorum emblicorum uel chebulorum
Terebinthinæ, Cypriæ, Caſsiæ ligneæ
Spicæ Indicæ ana ʒ.vj.
Gentianæ, Comæ polij montani
Styracis calamitæ, Sileris montani
Abrotani
Sem. Thlaſpios, ſeu Iberidis, ſeu Naſturtij albi
Sem. Ammios, Chamædryos
Chamæpityos, Succi Hypociſtidis
Suc. Lentiſci, fol. Malabathri, ſeu Macis
Nardi Celticæ, ſeu Spicæ Romanæ
Sem. Aniſi, ſem. Fœniculi B
Rad. Meu, uel Imperatoriæ
Terræ Lemniæ ueræ
Chalcitidis ſemiaſſatæ
Amomi, uel Caryophyllorum, uel
Calami odorati, rad. Phu minoris
Carpobalſami, ſeu Granorum iuniperi
Cubebarum, Comarum hyperici
Acaciæ, uel Succi Lentiſci
Gummi Arabici, uel Iuniperi
Cardamomi maioris (minus melius)
Rad. Angelicæ optimæ, rad. Imperatoriæ
Rad. Vincetoxici, rad. Ariſtol. rotundæ
Rad. Aſari, rad. Succiſæ, rad. Serpentariæ
Rad, Diptami albi, Roſmarini
Saluiæ minoris, Scabioſæ
Cornu cerui uſti, Enulæ campanæ
Pimpinel. Origani Cretici ana ℥.ß.
Sem. Dauci Cretici, uel ſem. Pimpinellæ
Galbani, Opopanacis, Sagapeni
Aſphalti, uel ſuccini albi, rad. Cruciatæ
Caſtorei, Ariſtolochiæ longæ
Baccarum lauri ana ʒ.ij.
Mellis duplum.
Vini Cretici quantum ſatis eſt.
Conficiatur ſecundum artem. Auguſtani.

Theriaca Andromachi, à Bartholomæo Maranta correcta. C

I. ORDO.

℞. Trochiſc. de ſcilla recent. & non ſitu obductorum ʒ.xliix. i. ℥.vj.

II. ORDO.

1. ℞. Trochiſc. uiperinorum recent. & non mucidorum
2. Trochiſc. Hedychroi benè exiccatorum
3. Piperis longi, nõ exeſi, neq; adulterati, integri, bono odore, & acutiſs. ſapore præditi ana ʒ.xxiv. i. ℥.iij.
4. Opij collecti inſtar lachrymæ, & non per expreſsionem aut decoctionem facti, quod graue ſit, den-
ſum, amarum, purum, & facilè diſſoluatur ʒ.xxiv. i. ℥.iij.

III. ORDO.

1. ℞. Roſarum rub. quinque frondium, depuratarum, non ſitu ſqualidarum
2. Rad. Iridis Illyricæ ſiue Florentinæ, quæ dura ſit, denſa, acuti guſtus, breuis, nõ exeſa, nõ ſitu corrupta
3. Succi Glycyrrhizæ non adulterati
4. Sem. Buniadis; aut de rapo recenti & maturo, acuti guſtus
5. Scordij i. frondium, florum, & ſimul ſeminum, in ſicco loco collecti
6. Opobalſami. Ipſius loco Olei nucis moſchatæ per expreſsionem
7. Cinnamomi electi. Eius loco Caſsiæ duplex pondus
8. Agarici boni, friabilis, leuis, rari, & fœminæ ana ʒ.xij. i. ℥. j.ß.

IV. ORDO.

1. ℞. Myrrhæ ſuccolentæ, pinguis, & bonæ, ſaporis amari, acris, boni odoris, coloris ſplendidi, & palli-
di, quæ fracta interius habet uenas quaſdam albas inſtar unguium
2. Coſti. Eius loco Zedoariæ
3. Croci Orient. recent. colorati, longi, integri, non fragilis, pleni, quod habeat in ſuis filamentis nonni-

hil

A hil albicantis,& quod madefactum benè tingat manus,non ſitum oleat,neq; ſit humidum,& nonnihil acutū.

4. Caſsiæ ſubtilis,& bene contortæ, habentis plures quàm unam cannulam, leuis, non aſperæ, aromaticæ,modicæ aſtrictionis,ſaporis acutiſsimi

5. Nardi Indicæ ſaporis & odoris non expertis

6. Schœnanthi,id eſt florum eius,& ſummitat. iunci odorat.

7. Thuris nitidi,rotundi,integri,albi,intus pinguis,non adulterati

8. Dictamni Cretenſis,id eſt frondium eius recentium odorat.

9. Rhapontici,id eſt rad.recent.non exeſarum,guſtu non mucilaginoſarum

10. Stœchadis recentis,odoratæ,amaræ,i.frondium ſiue ſpicarum eius, cum floribus & ramuſculis

11. Marrubij recentis, id eſt foliorum cum ſeminibus

12. Sem.Petroſelini ueri,recentium,odorat.amar. & acrium

13. Calamenthi collecti in montibus,id eſt foliorum cum floribus & ſeminibus

14. Terebinthinæ ueræ

15. Zingiberis,id eſt rad.albarum,non exeſarum, bono odore, & acerrimo ſapore præditarum ana ʒ.vj.

V. Ordo.

℞. 1. Quinquefolij,id eſt radicum collectarum in locis ſiccioribus.

2. Polij,i.ſua coma cum floribus,ſeminibus & foliis,odoris ualidi, & collecti de montibus.

3. Chamæpyteos floreſcentis:uniuerſa planta,excepta radice & lignoſa eius parte.

4. Nardi Celticæ,i.radicum recent.odorat.radicibus crebris,duris,& plenis.

5. Amomi. Eius loco Galangæ maioris

6. Styracis,i.gummi,& non furfuraceum eius,pinguis,reſinoſæ,albicantis,odoratiſsimæ.

7. Mei .i. radicum collectarum in montibus ſiccis,odorat.non exeſarum,in umbra ſiccatarum

8. Chamædryos,i.frondium,florum,& ſeminum cum ramis teneris,odorat. & ex montibus ſiccioribus.

9. Phu Pontici,& Calabrini,i.rad.ſolidarum,non exeſarum,odoratarum. Vulgaris uerò Valeriana nō debet illius loco accipi.

10. Terræ Lemniæ. Eius loco Bolus armena uulgo Orientalis dicta:coloris ruffi,aut Terra Melitenſis:aut Bolus uerus

11. Malabathri. Eius loco Nardus, & tertia illius inſuper pars

B 12. Chalcithidis ſemiuſtæ, quadam peculiari arte

13. Gentianæ,id eſt radicis plenæ,denſæ, amariſsimæ, de ſiccioribus montibus collectæ

14. Gummi,id eſt Arabici,puri, & pellucidi

15. Succi Hypociſtidis ueri,non mixti aliis rebus & arte extracti.

16. Carpobalſami. Eius loco uulgares cubebæ,quæ adhuc in ſiliquis reperiuntur.

17. Aniſi id eſt ſem.recentis,pleni,æqualis,odorati,acris guſtatu, & dulciſsimi

18. Seſelis ueri,id eſt ſeminis,colore nigricantis,quod Venetiis apportatur

19. Cardamomi minoris,aut medij,id eſt ſeminum ipſius recent.odoratorum, & ſaporis acris

20. Fœniculi, i.ſeminis æqualis,pleni,odorati,acris guſtu.

21. Acaciæ,illius ſucci. Et eius loco ſuccus Sumach.

22. Thlaſpi,id eſt ſeminis ueri,recentis,acri ſapore præditi, & amari

23. Hyperici,id eſt Virgulta tenera cum floribus,frondibus,& ſeminibus.

24. Ammi i.ſeminis ipſius,Apio ſimilis,odorati,recentis,non puluerulenti,& quod Origanum nō parum referat ana ℥.ß.

VI. Ordo.

℞. 1. Sagapeni id eſt ſucci,uulgo Serapinum dicti,non adulterati,duri,granulis minutis conſtantis,colore Myrrhæ,ſaporis acris,foris ruffeſcentis, interiùs candidi.

2. Caſtorij non falſi,reſinoſi,grauis odoris,acris ſaporis, fragilis

3. Ariſtolochiæ tenuis,aut ut ita dicam,ſarmentoſæ,ſiccatæ ad umbram,non mucore corruptę,ſed recētis

4. Bituminis Iudaici,non adulterati, in nigro purpureſcentis

5. Dauci,id eſt ſeminis recentis,odore ſuaui præditi,ueri.

6. Opopanacis,id eſt ſucci nō adulterati,pinguis, leuigati,frangibilis, grauis odoris,amariſsimi,& qui in aqua facilè diſſoluatur

7. Centaurij minoris,id eſt cymarum floreſcentium, cum frondibus & ſtipitibus, ueri.

8. Galbani,id eſt ſucci,puri,granuloſi,odoris ingrati,ſicuti & ſaporis: non lignoſi,in ſe continentis adhuc
C ſemina aliquot ex ſua ferula,qui non liquefiat, niſi ad ignem, debetq; benè purgari ana ʒ.*ij*.

9. Vini ueteris,uinoſi,dulcis,non auſteri,non fumoſi,non corruptioni obnoxij,coloris flaui, lucidi,tranſparentis,non craſsi aut turbidi,odore aromatico præditi : quale eſt Maluaticum uetus nō adulteratum ℥.xl. i.ſextar.*ij*. Vel quantum ſatis eſt ad diſſoluenda ſimplicia humida, qualia ſunt gummi,liquores,& lachrymæ.

10. Mellis dulciſsimi,acerrimi,nullo externo ſapore conſtantis,coloris flaui,relucētis,& puri,odorati,mediocris craſsitiei,uniformis,æqualis,tenacis,& quod filū ducat inſtar uiſci,aut lini, grauis, firmi, collecti tempore uerno : confecti ab apibus in loco Thymis frequentibus,Roſmarino,& aliis aromaticis,& calidis & ſiccis herbis conſito:expreſsi de fauis ſemel tantum : non reſinoſi: quod ſit duorū annorū: neq; recētius, aut antiquius:quale eſt Sipontinū,aut Tarentinū. Sumātur aūt huius ℔.x.uel quantū ſatis eſt ad incorporāda ſicca.

Theriaca ex lilio Pauli,ab Armeno compoſita.

℞. Piperis albi,ſem.Hyoſcyami albi ana ʒ.xx.	Myrrhæ rubeæ,Aniſi, Carui,Caſsiæ ligneæ
Opij ʒ.x. Croci ʒ.ß.	Mentaſtri, Cardamomi,Baccarum lauri ana ʒ.j.
Euphorbij,Amomi,Pyrethri, Caſtorei	Spicænardi,ſem. Apij,Balſami
Fol. Dauci,ſem. Rutæ ſyl.Roſar. rub.ſicc.	Olei roſacei, Cyperi ana ʒ.*ij*.
Serapini,Rhabarbari, Coſti, Styracis calamitæ	Mellis deſpumati quaſi ℔.*ij*.

Incorporentur,& reſeruentur.Ab antiquis reperta,cæteris theriacis prẹſtantior ad morſus uiperarum, & potiones uenenoſas,& mortiferas.Confert iliosis,hepatis dolori,& pleuriticis cum hydromelle:ſpleniticis cum oxymellite:ſtomachicis cum aceto: nephriticis,calculoſis cum aqua calida,guttatim mingentibus,ictericis,& hydropicis. Expellit ſecundinam cum decoct.fœnigræci,& prodeſt omnibus doloribus matricis. Denti corroſo impoſita confert, & ad plura alia.

Theriaca communis.

℞. Rad. Enulæ ʒ.xv.	Chamædryos,Chamæpityos ana ʒ.v.
Rad.Ariſtolochiæ rotundæ ʒ. x.	Ariſtolochiæ longæ,Comarum hyperici
Granorum iuniperi,Zedoariæ,Scordij	Schabioſæ,ſem.Rutæ,Sauinæ ana ʒ.iij.

Betonicæ, Saluiæ domeſticæ, Praſsij A
Spicæ Romanæ, Baccarum lauri
Gentianæ, Diptami albi, Tormentillæ
Calami aromatici ana ʒ.ij.
Rad. Meu, rad. Phu, rad. Pimpinellæ
Sem. Ammios, ſem. Carui, Macis
Santali rubei, Succini citrini
Fol. Meliſſæ, Menthæ, Rubeæ ana ʒ.j.
Caſtorei, Abſinthij, Calamenthi montani
Zingiberis, Piperis nigri ana ʒ.ß.
Nucum iuglandium num. 10.
Olei Terebinthinæ ℥.j.
Oxymellis Scyllitici ℥.iv.
Mellis deſpumati triplum.

Hæc quoq; Theriaca nobis uſui eſt, & paratu facilis, non tamen minus efficax in conſtitutione peſtilenti, cuius uſus eſt plebeis maximè, ut minus pretioſa. Pro oleo Terebinthinæ ſumpſi medietatem, id eſt unciam ſemis, & addidi tantundem olei è baccis iuniperi, & ſuauius fit medicamentum. Auguſtani.

Mithridatium Andromachi.

℞. Glycyrrhizæ ʒ.iix.℈.ß.
Opij ʒ.iv.℈.j.
Folij, Nardi Celticæ, ſem. Fœniculi
Gentianæ, Meu, Roſarum ſiccarum
Cardamomi ana ʒ.iv.
Caſtorij, Thuris, Myrrhæ
Succi Hypociſtidis ana ʒ.vj.
Polij, Coſti, Seſeli, Caſiæ ana ʒ.v.℈.j.
Nardi Indicæ, Scordij, Cyphi, Schœnanthi
Opopanacis, Terebinthinæ ana ʒ.vj.℈.j.
Acori, Phu, Hyperici, Acaciæ, Gummi
Carpobalſami, Sagapeni ana ʒ.ij.
Croci, Cinnamomi, Zingiberis ana ʒ.vij.℈.j.
Styracis ʒ.v.℈.ij.
Dauci ʒ.vj.℈.ß.
Petroſelini ʒ.iv.ß.
Piperis longi ʒ.iij.ß.
Aniſi ʒ.iij.
Thlaſpi, Opobalſami ana ʒ.vj.℈.ij.
Galbani ʒ.vij.
Scinci ʒ.ij.℈.j.
Vini optimi, Mellis deſpumati ana q.ſ. eſt.

Compone in modum theriacæ. Seruatur per annos decem. * Ad eadem ad quæ theriaca ualet, & ad pleraq; pernicioſa medicamenta & uenena eſt efficacior: in uiperæ autem morſus curatione, theriaca inferior. Priuatim uerò facit ad diuturnas uentriculi & thoracis fluxiones, & ad omnes inueteratas in profundo corporis exulcerationes & abſceſſus. Tabidis, uentriſq; inflationibus medetur, appetentiam emendat & reſtituit, ac bonum corpori colorem conciliat. Calculos conterit, ac urinæ difficultatem ſanat, acuit uiſum eorum, qui illo crebrius utuntur. Mortuum fœtum eiicit, & ad muliebria omnis generis mala frigida, atq; iis quæ non con- B
cipiunt, conducit. Item melancholiam non ſinit conſiſtere. Omne deniq; capitis malum, ex frigiditate ortum, dolores aurium, lachrymantes oculos, dentium cruciatus, oris, palati auriumq; omnia uitia, emplaſtri forma impoſita, ſanat. Galenus.

Mithridatium Damocratis.

℞. Myrrhæ, Croci, Agarici, Zingiberis
Cinnamomi, Nardi Indicæ
Thuris electi, Thlaſpi ana ʒ.x.
Seſeli, Opobalſami, Schœnanthi, Stœchadis
Terebinthinæ, Galbani, Coſti, Piperis longi
Caſtorij, ſuc. Hypociſtidis, Styracis
Opopanacis, Folij ana ℥.j.
Caſiæ, Polij montani, Piperis albi
Scordij, ſem. Dauci Cretici, Carpobalſami
Cyphi, Bdellij ana ʒ.vij.
Nardi Celticæ, Gummi, ſem. Petroſelini
Opij, Cardamomi, ſem. Fœniculi, Gentianæ
Roſarum, Dictamni Cretici ana ʒ.v.
Aniſi, Ariſtolochiæ rotundæ
Acori, Phu, Sagapeni ana ʒ.iij.
Meu, Acaciæ, Scinci, Summitatũ Hyperici ana ʒ.ij.ß.
Vini q.ſ. Mellis deſpumati triplum.
Confice ſecundum artem. Damocrates.

Mithridatium Damocratis, à Bartholomæo Maranta Venuſino correctum.

I. CLASSIS.

℞. 1. Myrrhæ, id eſt, lachrymæ ſuæ, recentis, pinguis, ſucculentæ, uenis in interna parte inſtar unguium albicantibus præditæ
2. Croci recentis, colorati, non humidi, aut mucorem habentis, integri, longi, neq; fragilis, odoratiſsimi, acuti ſaporis, & non exeſi
3. Agarici fœminæ, rari, leuis, candidi, friabilis
4. Zingiberis radicis, acutiſsimi ſaporis, odoratiſsimi, non exeſi, albi
5. Cinnamomi: uel illius loco duplæ Caſsiæ, cuius cortex ſit craſſus, fiſtula uerò ſubtilis, optimo odore & ſapore prædita
6. Spicæ Nardi. i. eius radicis odoriferæ, recentis, & quæ ſecum terram odoratam retineat. C
7. Thuris lucidi, integri, rotundi, albi, pinguis interius, & non adulterati
8. Thlaſpi ueri, id eſt ſeminis recentis, acutiſsimi, amari ana ʒ.x.

II. CLASSIS.

℞. 1. Seſeli ueri, coloris nigricantis, quod ſemen Venetiis affertur
2. Opobalſami, aut illius loco olei nucis moſchatæ, factæ per expreſsionem
3. Iunci odorati, id eſt eius cymarum recentium, & odoratiſsimarum.
4. Stœchadis recentis, odoratæ, amaræ, & acutæ: ſumantur frondes, ſpicæ cum floribus, & ramuſculis
5. Coſti radicis ueræ, aut illius loco Zedoariæ recentis, non exeſæ, boni odoris
6. Galbani id eſt ſucci ipſius, depurati à granis, odore, & ſapore ingrato, non lignoſi, cui ſint commiſta aliquot ſemina, ex propria ferula, neq; liqueſcat ſine igne, debetq; optimè purgari.
7. Terebinthinæ legitimæ, & ueræ
8. Piperis longi, integri, duri, non exeſi, acutiſsimi ſaporis, boni odoris, non adulterati
9. Caſtorei pontici, non falſi, grauiſsimi odoris, ſaporis acuti, reſinoſi, fragilis, cuius teſticuli ab uno principio exorti ſint
10. Succi Hypociſtidos ueri, non miſti, uera ratione extracti
11. Styracis gummi, & non furfurum, quod pingue ſit, reſinoſum, albicans, odoratiſsimum
12. Opopanacis, ſucci non adulterati, pinguis, frangibilis, grauis odoris, leuis, amariſsimi, qui aqua facilè diſſoluatur
13. Folij Malabathri, uel ſuo loco radicis, aut ſtipitum Nardi Celtici, aut radicis Phu, aut Spicæ Nardi, cũ tertia inſuper eius parte ana ʒ.iix.

III. CLASSIS.

℞. 1. Caſsiæ nigræ, cum ſignis indicatis in theriaca
2. Polij i. ſuarũ cymarum cum floribus, ſeminibus, & foliis, perfecti odoris, & collecti ex montib. ſaxoſis
3. Piperis albi, pleni, ſine rugis, odorati, & ſolidi, amareſcentis, & acerrimi ſaporis

4. Scor-

A 4. Scordij i.ſuarum frondium, florum, & ſeminum, ex ſiccis locis deſumpti
5. Sem. Dauci Cretici, recentis, odorati, & legitimi
6. Carpobalſami: aut illius loco Cubebarum uulgarium, in ſiliquis exiſtentium
7. Cypheos, id eſt trochiſcorum
8. Bdellij, recentis, amari, pinguis, pellucidi inſtar glutinis taurini, quod facilè liqueſcat, ſimileq́; ſit ungui humano, atq; accenſum ſpiret gratum odorem, non adulteratum cum gummi. Eo deficiente accipiatur Ammoniacum Thymiama ana ʒ. vij.

IV. Classis.

℞. 1. Nardi Celtici purgati i.ſuarum radicum & ſtipitum recentium, odoratiſsimarũ, quòd plures habent radices, duras & plenas
2. Gummi Arabici, pellucidi, & ſine ſordibus
3. Petroſelini i.ſeminum recentium, odoratorum, & acrium: ſitq́; legitimum
4. Meconij, uel potius Opij collecti, ut lachrymæ ſolent colligi, non per expreſsionem facti, uel decoctionem: ſitq́; graue, denſum, amarum, purum, & diſſolubile
5. Cardamomi i.minoris, uel medij: ſemina ſint recentia, odorata, & acri ſapore prædita
6. Sem. Fœniculi, æqualium, plenorum, odoratorum, & ſaporis acris
7. Gentianæ i.radicis plenæ, denſæ, amariſsimæ, collectæ ex montibus aridis
8. Frondium roſarum, quæ habeant quinq; frondes, purgatarum, non mucidarum
9. Dictamni Cretici i.frondium recentium, odoratarum, non nimis tenerarum ana ʒ.v. boni ponderis.

V. Classis.

℞. 1. Aniſi, ſeminis recentis, pleni, æqualis, odorati, puri, acris, ſaporis dulciſsimi
2. Aſari i.radicis recentis, odorati, & ſolidi
3. Acori i. Galangæ maioris, radicis recentis, odoris boni, & acris ſaporis
4. Phu i.radicum odoratiſsimarum, non exeſarum, & ſolidarum
5. Sagapeni, ſucci uſitati, minutis granulis, duri, coloris ut Myrrha, puri, ſaporis acris, exterius ruffeſcentis, interius albi, non adulterati
B 6. Succi Glycyrrhizæ recentis, non falſi ana ʒ. iij.

VI. Classis.

℞. 1. Mei Athamantici i.radicum collectarum ex montibus ſiccis, ponderoſarum, gratiſsimi odoris, nõ carioſarum, & in umbra exiccatarum
2. Acaciæ i.ipſius ſucci: & ipſo deficiente ſuccus ex Rhu
3. Ventrum Scinci ueri, caudam rotundam habẽtis, caput oblongius, cum linea cæſij coloris per dorſum, aut cum aliis ſignis ſuo loco enumeratis
4. Sem. Hyperici i.cymarum cum floribus, ſeminibus & frondibus ana ʒ.ij.ß.

Vini quantum ſatis erit ad omnia liquabilia diſſoluenda: ſitq́; uetus, quod diu durauerit, uinoſum, dulce, non auſterum, neq; fumoſum, incorruptum, colore flauo, claro, pellucido præditum, non craſſum, uel turbidum, odoris aromatici: quale eſt Maluaticum, non adulteratum. Pondus legitimum eſt ℥. xx.

Mellis q.ſ. eſt. Sitq́; dulciſsimum, acutiſsimum, expers omnis ſaporis externi, colore flauo, & lucido præditum: odoratum, unius formæ, mediocris craſsitiei, tenax, ęquale, quod inſtar uiſci fila demittat, ponderoſum, firmum, collectum initio ueris &c. Quantum ad pondus, accipiuntur ℔. vj. & eo plus, quanto plus requirent ſimplicia duplicata pondere, propter ſubſtitutionem aliquam.

Ambroſia Archibij.

℞. Aniſi, ſem. Apij ana ʒ.iv.	Croci ʒ.ij. ß.
Myrrhæ Opopanacis ana ʒ.j.	Piperis ʒ.ß.
Cinnamomi, ſem. Loti amari	Opij ʒ.iv.
Caſsiæ, Spicæ Indicæ ana ʒ. ij.	Mellis deſpumati quantum ſatis eſt.

Conf ice ſecundum artem. * Ad omnes internas affectiones utilis eſt pota: ad inteſtinorum tormina quidem ex uini myrtini, & aquæ quarta heminæ parte: ad hepar autem ex aquæ mulſæ hemina dimidia. Item ad uigilias, ophthalmiam: & lateris morbum ex aqua mulſa: ad ſtomachi demum uitia, ex uini granatorum cyathis
C duobus, & aquæ totidem. Galenus.

Eſdræ antidotus.

℞. Amomi ℈. xij.	Opij ℈.xxvij.
Squinanthi ʒ.ix.	Euphorbij ℈.vj.
Pyrethri ℈.vj.	Piperis nigri ℈.xxx.
Croci ℈.xxxvj.	Roſarum ſiccarum ℈.ix.
Cinnamomi ℈.vj.	Pſyllij ℈. xij.
Myrrhæ troglodyticæ ℈.xij.	Opobalſami, ſeu olei Caryophyllorum ℈.xxiv.
Styracis calamitæ ℈.xiix.	Ventris mergi ℈.vj.
Petroſelini, ſem. Dauci ana ℈. iij.	Laccæ, Lycij Indici, Caryophyllorum ℈.xij.
Tragacanthæ ℈.vj.	Stercoris reperti in aluo mergi ℈.vj.
Succi Hypociſtidis ℈ ix.	Florum Nerij ℈.iv.ß.
Ireos, Abrotani ana ℈.xv.	Rhabarbari ℈.xij.
Sem. Fœniculi ℈.vj.	Mei Athamantici ℈.vj.
Bdellij ℈.ix.	Terræ Cimoliæ ℈.xij.
Thuris ʒ.j.	Succi Artemiſiæ ℈.xx.
Sulphuris uiui ℈.vj.	Fol. Cichoreæ ℈.ix.
Sem. Hyoſcyami albi ℈.xxvij.	Spicæ Celticæ ℈. xij.
Caſsiæ ligneæ ℈. ix.	Caſtorei ʒ.j.
Sem. Papaueris ℈.xxx.	Coſti, Gentianæ ℈.xij.
Spicæ nardi ℈ xij.	Confect. Hædychroi ℈.ix.
Sem. Rutæ, ſem. Ocymi ana ʒ.j.	Aniſi ℈.vj.
Rhois culinarij ℈.lv.	Siſonis ℈.xiix.
Sem. Anethi ℈.vj.	Thymiamatis Hammoniaci, Fol. Citri ℈. xij.
Aſari ʒ.j.	Vini uet. odor. q.ſ. fuerit ſuccis & liquorib. reſoluen-
Cardamomi ℈.vj.	Mellis deſpumati optimi ℔.v. aut ℔.vj. (dis.

Arida omnia minutiſsimè contundito. Opium uerò & myrrham, hypociſtidem, bdelliũ, lycium, hammoniacum in uino diſſoluito: tragacantham deinde ſeorſim per ſe affuſo uino diſſoluito. Deinde omnia ſimul mi-

ſceto, addendo etiam deſpumatum artemiſiæ ſuccum. In uniuerſum hanc confectionem eodem modo conficias, quo theriacam, & eodem modo dimittenda eſt ut efferueſcat, non omnino repleto uaſe. Per ſeptem annos melior iudicatur.* Mirificè contra lethalia uenena prodeſt: alioſq; uſus multos habet, quos apud Aetium lib. 13. cap. 101. Paulum lib. 7. cap. 11. Actuarium in lib. De compoſ. medicament. reperies. Aetius. A

Eſdra, aliter.

℞. Mameræ ℥.j.
Amomi ʒ.ij.
Squinanthi ℥.ß.
Pyrethri ℈.iix.
Croci ʒ.j.
Myrrhæ ʒ.iv.
Styracis ℥.ß.℈.ij.
Petroſelini ℈.iv.
Tragacanthæ ℥.j.
Succi Hypociſtidis ʒ.iv.
Ireos ℥.ß.℈.ij.
Sem. Fœniculi ℥.j.
Folij ℥.iij.
Rhabarbari, Roſarum ſiccarum, Glycyrrhizæ
Flor. Syluestris Punicæ
Cinnamomi ana ℥.iij.
Nardi Celticæ ʒ.j.
Mellis deſpumati ℔.vj.℥.ix.ʒ.vij.

Myrrham & hypociſtidem in uino diſſolue modico, tragacanthum uerò per ſe etiam diſſolue, & confice ſecundum artem. Actuarius.

Mameræ loco, ſume Doronicum Romanum. Cordus.

Adrianum.

℞. Opij Thebaici ʒ.iij.
Caſsiæ ligneæ, Hyoſcyami ana ʒ.ij.℈.ij.ß.
Euphorbij, Leucopiperis ana ʒ.ij. G.vj.
Seſeleos, ſem. Apij ana ʒ.j.℈.ß.G.ij.
Folij, Origani, Tragacanthæ ana ʒ.j.
Opobalſami, Petroſelini, Macis
Styracis cal. Zingiberis, Xylobalſami, Cyperi
Carpobalſami Macedon. ana ʒ.j. minus G.vj.
Sem. Marathri ℈.ij.G.iix.
Calami aromat. ℈.ij. G.ij.
Cinnamomi, Croci, Coſti, Rheupontici
Pyrethri, Acori, Dauci Cretici, Aniſi ana ʒ.ß.G.vj.
Caſtorij ʒ.ß.
Serapini, Myrrhæ, Roſarum
Cardamomi, Amomi, Rutæ agreſtis
Sem. Ameos ana ℈.j.G.iv.
Caſsiæ fiſtulæ ℈.j. B
Mellis quantum ſufficit.

Fiat opiata, in uaſe fictili uitrato ſeruandum, annis ſeptem.* Valet propriè ad omne uitium capitis ex frigiditate, & ad grauedinem oculorum, & obſcuritatem, contra hemicraniam datur, cum uino calido, ubi cocta ſit ſaluia cum ſero, in modum auellanæ: datur etiam quartanariis cum decocto gentianę, uel origani ante horam acceſsionis. Cum uino data, in quo ſaxifragia ſit decocta, uel milium ſolis, lapidem frangit. Nicolaus.

Opiata ſopiens ſenſus.

℞. Pyrethri, Euphorbij, Spicænardi ana ℈.j.
Croci optimi ʒ.j.℈.ij.
Lachrymæ papaueris ʒ.iij.℈.j.
Sem. Hyoſcyami albi ʒ.ij.℈.ij.
Sem. Papaueris albi ʒ.v.℈.ij.
Mellis optimi non cocti q.ſ.

Miſceantur, fiat opiata. Antonius Chalmeteus.

De Conſeruis, Sectio XXIII.

Conſeruæ *ſunt flores, uel herbæ exactiſſimè conciſæ, uel tuſæ, & ſaccharo mixtæ: et uel*

- Calefacientes
  - Caput: *Conſerua* — Anthos flor. Acori, Betonicæ, Euphragiæ, Flor. Stœchados, flor. Saluiæ, flor. Lauẽdulæ, Maioranæ, Pæoniæ, Primulæ ueris, *&c.*
  - Pectus: *Conſerua* — Hyſſopi, Meliſſæ, Capill. Veneris.
  - Cor: *Conſerua* — Flor. Borraginis, flor. Bugloſſæ, flor. Anthos, Arantij, Lychnidis, *id eſt*, flor. Caryophyllorum, Meliſſæ.
  - Ventriculum: *Conſerua* — Abſinthij, Enulæ, Menthæ, *&c.*
  - Hepar: *Conſerua* — Abſinthij, Fumiterræ, Flor. Sambuci, *&c.*
  - Splenem: *Conſerua* — Aſplenij, Fumiterræ.
  - Vterum: *Conſerua* — Maioranæ, Meliſſæ, Anthos, *&c.*
  - Iuncturas: *Conſerua* — Florum Stœchados, Florum Anthos, *&c.*
- Refrigerantes. *Vide in ſequentibus ſignum A.*

A, Refrige-

A. Refrigerantes
- Caput: *Conſerua*
  - Flor. Nymphæę *ſeu* Nenupharis,
  - Roſarum,
  - Violarum, *&c.*
- Pectus: *Conſerua* — Violarum, *&c.*
- Cor: *Conſerua*
  - Acetoſæ,
  - Roſarum,
  - Violarum, *&c.*
- Ventriculum: *Conſerua*
  - Roſarum,
  - Violarum, *&c.*
- Hepar: *Conſerua*
  - Florum Cichorij,
  - Roſarum,
  - Violarum, *&c.*
- Splenem: *Conſerua*
  - Roſarum,
  - Violarum, *&c.*
- Renes: *Conſerua* — Roſarum, *&c.*
- Vterum: *Conſerua*
  - Roſarum,
  - Violarum, *&c.*
- Iuncturas: *Conſerua*
  - Roſarum,
  - Violarum, *&c.*

DE CONSERVIS CALFACIENtibus caput.

Conſerua flor. Anthos.

℞. Flor. Anthos recent. ℔. ß. Sacchari albiſsimi ℔. *j*. ß.

Terantur ſimul in mortario marmoreo, piſtillo ligneo: fiatq́; conſerua in uaſe uitreo uel uitrato fictili, uel lapideo denſo aliquandiu ad ſolem: deinde ad annum uel biennium ſeruanda. * Valet ad confortandum cerebrum humidum, & neruoſa membra, & ad melancholiam & ad phlegma.

Conſerua Acori.

℞. Radicum Acori ueri ℔ *j*.

Bulliant in aqua uſquedum cocta fuerint, poſtea piſtentur, & paſſentur per ſetaceum, deinde ponantur ſupra ignem, addendo Sacchari ℔ iij.

Fiat conſerua in modum opiatæ. Inſoletur, & ſeruetur per annum. * Valet ægritudinibus cerebri & neruorum: ualet in affectibus phlegmaticis. Meſues.

Conſerua Betonicæ.

℞. Betonicæ recentis & teneræ ℔ *j*. Sacchari ℔. iij.

Folia in mortario lapideo terantur minutiſsimè: ſaccharum uerò coquendum eſt, cum aquæ betonicæ ℔. ij.
C ultra ſyrupi conſiſtentiam: deinde ſimul miſceantur aliquandiu ſupra prunas, fiatq́; conſerua, quę per annum in uaſe uitreato conſeruanda. * Caput & uentriculum confortat, uenena ex corpore pellit. Florentini Medici.

Conſerua Euphragiæ.

℞. Menſe Iulio uel Iunio, Euphragiæ unà cum floribus ℔. ß.
Sacchari ℔. *j*. ß.

Contundantur ſimul in mortario lapideo minutiſsimè, deinde ponantur in uaſe uitreato aliquandiu ad ſolem quotidie agitando: poſtea ſeruetur ad annum uel biennium. * Cerebrum confortat, ſiccatque: uiſum acuit ac clarificat.

Conſerua florum Stœchados.

Conſerua Stœchados eodem modo, quo conſerua anthos, uel beton. paratur.

Conſerua florum Saluiæ.

℞. Florum Saluiæ recent. ℔. ß. Sacchari ℔. *j*. ß.

Piſtentur ſimul in mortario marmoreo minutiſsimè: deinde ponantur in uaſe fictili uitrato ad ſolem aliquandiu, quotidie agitando: poſtea ſeruetur ad annum. * Ad omnia cerebri uitia ex frigida cauſa, ualet: uentriculum corroborat: obſtructiones aperit: uentriculi ſuperfluos & noxios humores abſumit.

Conſerua florum Lauendulæ.

Conſerua florum Lauendulæ uel ſpicæ, fit floribus recentibus contritis cum ſaccharo, eodem quo conſerua florum anthos modo: inſolatur, & conſeruatur per annum. * Cerebrum, uentriculum, hepar, ſplenem & uterum excalfacit: ad ſuffocationes uteri, ad ſplenem induratum, & apoplexiam prodeſt.

Conſerua Maioranæ.

Conſerua Maioranæ paratur, ut conſerua anthos, uel betonicæ. Inſolatur, & conſeruatur per annum. * Valet ad omnes frigidos & humidos cerebri, capitis & uentriculi affectus: iecinoris obſtructiones reſerat: uitales ſpiritus fortificat, &c.

Conſerua Pæoniæ. A

℞. In uere florum Pæoniæ recent ℔ ß. Sacchari ℔. j.
Piſtentur ſimul in mortario lapideo optimè: deinde ponantur ad ſolem in uaſe uitreato per menſes tres, quotidie agitando ſpatula lignea: poſtea conſeruetur ad annum. * Ad epilepſiam & uertiginem ualet: menſtrua prouocat: renum & ueſicæ calculos expellit: terrores nocturnos ſedat, &c.

Conſerua Primulæ ueris.

Conſerua Primulæ ueris tempore ueris conficitur eodem modo, quo conſerua pæoniæ. * Capiti & cerebro frigido conducit: hominem ab apoplexia tutum reddit, &c.

DE CONSERVIS CALFACIENtibus pectus.

Conſerua Hyſſopi.

Conſerua Hyſſopi menſe Iulio, uel Auguſto ex floribus hyſſopi & duplo ſacchari conficitur, eodem quo conſerua florum anthos modo. Inſolatur, & ad annum conſeruatur. * Pectori & pulmoni prodeſt: tuſsim curat: humores frigidos & craſſos in pectore attenuat, & conſumit: cerebrum & uentriculum confortat.

Conſerua Meliſſæ.

Conſerua Meliſſæ conficitur ut conſerua ex floribus roriſmarini. * Cerebrum, cor, pectus, uentriculũ roborat: melãcholicis & triſtib. confert: memoriã cõfirmat: mẽſtrua pellit: uteri dolores, & ſuffocationes tollit.

Conſerua Capill. Veneris.

℞. Capillorũm Veneris ℔. j. Sacchari albi ℔. iij.
Contundantur in uaſe lapideo, fiatq; cõſerua, ad ſolẽ primò, deinde ad annum conſeruanda. * Valet pleureſi, & affectibus pectoris & pulmonis: in affectibus etiam melancholicis, & choleræ rubræ maximè prodeſt.

DE CONSERVIS CALFACIENtibus cor.

Conſerua florum Borraginis. B

℞. Florum Borraginis recentium, à capitello, cui inſeruntur, purgatorum ℥. iv.
Sacchari albi ℥. xij.
Contundãtur ſimul bene in uaſe lapideo, piſtillo ligneo: fiatq; cõſerua: inſoletur, & in uaſe uitreato ſeruetur ad annũ. Doſis eſt ad ℥. j. * Datur in tremore cordis, & in ſyncope: gaudiũ. n. generat, & cõfert melãcholię.

Conſerua Bugloſſæ.

℞. Florum Bugloſſæ ℔. j. Sacchari ℔. iij.
Terãtur in uaſe lapideo, cũ piſtillo ligneo, fiatq; cõſerua in modũ opiatæ: inſoletur, & ſeruetur per annum. * Cõfortat cor, maniacis & melancholicis cõfert, etiã ſyncopi, & cordis tremorẽ aufert: ualet etiam choleræ.

Conſerua flor. Aurantij.

℞. Florum mal. Aurantiorum recent. Sacchari albi ana ℔. j.
Contundantur ut ſuprà, fiatque conſerua.

Conſerua florum Perſici.

℞. Florum Perſici recent ℔. j. Sacchari ℔. ij.
Contunde in uaſe lapideo: inſola, & ſerua per annum. * Lumbricos necat, atque expellit.

Conſerua florum Caryophyllorum, id eſt, lychnidis coronar.

℞. Florum Lychnidis, qui ab odoris imitatione caryophylli uocantur, ℔. ß.
Sacchari albi ℔ j. ß.
Fiat conſerua ad modum opiatæ. * Cerebrum, caput & cor confortat: contra uenena ualet, atque aerem peſtiferum: atque partum facilitat, &c.

COR quoque CALEFACIVNT & roborant, Conſerua Anthos, Meliſſæ: de quibus ſuprà.

DE CONSERVIS CALFACIENtibus uentriculum.

Conſerua Abſinthij.

℞. Thymi Venetiani ℥. 2. Vini albi optimi ℔. j. ß. C
Coque thymum ad ℥. xij. uini: deinde exprimito, & adde
Sacchari albi ℔ j.
Coque ad formam ſyrupi craſsioris, deinde cum infrigidatum fuerit, adde
Abſinthij uiridis, optimè inciſi ac ſubtiliſsimè in mortario lapideo contuſi ℥. xiix.
Miſce, ac reponatur.

Conſerua Enulæ.

℞. Radicis Enulæ campanæ ℔. ij.
Bulliat in aqua, uſquedum cocta fuerit: poſtea piſtetur, & paſſetur per ſetaceum, deinde ponatur ſupra ignẽ, addendo Sacchari ℔. vj.
Fiat conſerua in forma opiatæ. * Valet ad confortandũ ſtomachum, & membra nutritionis, & ad phlegma.

Conſerua Menthæ.

℞. Menthæ criſpæ ℔ ß. Sacchari albi ℔. j. ß.
Contunde, inſola, & ſerua per annum. * Ventriculum calefacit ac roborat: uomitum compeſcit.

DE CONSERVIS CALFACIENtibus hepar.

Conſerua Fumiterræ.

℞. Florum Fumiterræ ℔. ß. Sacchari albi ℔. j. ß.
Contũde ſimul in mortario lapideo, & fac conſeruam ad modum opiatæ: inſola, & ſerua per annũ in uaſe lapideo denſo, uel uitreo. * Scabie infectis confert: ſanguinẽ mundificat: ſudorẽ mouet: ac regiũ morbũ pſanat.

Conſerua florum Sambuci.

℞. Flor. Sambuci recent. ℔. j. Sacchari albi ℔. ij. uel iij.
Piſta in mortario lapideo ſimul: inſola, & conſerua. Durat annum. * Hydropicis confert.

HEPAR etiam CALEFACIT Conſerua Abſinthij: de qua ſuprà.

DE

A

DE CONSERVIS CALFACIENtibus ſplenem.

℞. Aſplenij ſeu Ceterach ℔.ß. Sacchari ℔.j.ß.
Fiat conſerua ad modum opiatæ. * Ad eadem, ad quæ herba ipſa ualet.

DE CONSERVIS EXCALFACIENtibus uterum.

VTERVM excalfaciunt ac roborant, Conſerua Maioranæ, Meliſſæ, Anthos, &c. de quibus uide ſ. ſuo loco.

DE CONSERVIS EXCALFACIENtibus iuncturas.

IVNCTVRAS excalfaciunt roborantq́;, Conſerua flor. Anthos, florum Stœchadis: de quibus uide ſuprà.

DE CONSERVIS REFRIGERANTIbus caput.

Conſerua florum Nenupharis.

℞. Florum Nymphęæ luteorum, recentium ℔.ß.
Sacchari albi ℔ j.
Tere in uaſe lapideo, ac in formam opiatæ confice: inſola, & in uaſe fictili uitreato conſerua ad annum.* Febricitantibus, hecticis & pleuriticis confert: cerebrum refrigerat, ſomnumq́ue inducit.

Conſerua Roſarum.

℞. Roſarum rub. recent. exunguatarum ℔.j.
Sacchari albi ℔. ij. uel iij.
Teruntur in mortario lapideo, reponuntur uaſe uitreo, aut uitrato, pergamena operculato, menſibus tribus inſolantur, in die ſæpe agitantur, pòſt auferuntur, ſeruantur ad biennium uel triennium. Sunt qui roſas om-
B nino imperfectas condiunt, ut ualentius adſtringant. Datur ad ℥.j.ß.* Ventriculum & cor, & uiſcera reliqua firmat, ipſorumq́ue intemperiem humidam emendat. Meſues.

Poteſt eadem cum oleo uitridi confici: & fien conſerua uitriolata.

Conſerua Violarum.

℞. Violarum purpurearum recentium cauda & uiridi, ceu calyculo purgatarum ℔.j.
Sacchari albi ℔.ij. uel ſecundum Meſuem ℔.iij.
Contundantur ſimul in uaſe lapideo, fiatque conſerua. Annum durat. Datur ad ℥.j. * Bilis incendium, ſitimq́ue extinguit, aluum ſubducit. Syluius.

Quod ſi huic oleũ uitrioli permiſceatur: fit cõſerua uiolarũ uitriolata, ad ſupra dicta multò præſtantior.

DE CONSERVIS REFRIGERANtibus pectus.

PECTVS refrigerat Conſerua Violarum: de qua ſuprà.

DE CONSERVIS REFRIGERANtibus cor.

Conſerua Acetoſæ.

℞. Acetoſæ ℔.ß. Sacchari ℔ j.ß.
Tere in mortario lapideo: deinde inſola, & ſerua per annum.* Valet cholericis.

COR etiam REFRIGERANT, Conſerua Roſarum, Violarum, &c. de quibus ſuprà.

DE CONSERVIS REFRIGERANtibus uentriculum.

VENTRICVLVM refrigerant, Conſerua Roſarum, Violarum, &c. de quibus ſuprà.

DE CONSERVIS REFRIGERANtibus hepar.

C

Conſerua florum Cichorij.

℞. Florum Cichorij recent. ℔.j. Sacchari albi ℔.iij.
Terantur in uaſe lapideo optimè, deinde in uaſe uitrato ponatur ad ſolem per aliquot hebdomadas, & ſeruetur conſerua ad annum.* Valet melancholicis & cholericis.

HEPAR quoque REFRIGERANT, Conſerua Roſarum, Violarum: de quibus ſuprà.

DE CONSERVIS REFRIGERANtibus ſplenem.

SPLENEM refrigerant, Conſerua Roſarum, Violarum, Cichorij, &c. de quibus ſuprà.

DE CONSERVIS REFRIGERANtibus renes.

RENES refrigerant Conſerua Roſarum, Nymphęæ, &c. de quibus uide ſuprà.

DE CONSERVIS REFRIGERANtibus uterum.

VTERVM refrigerant, Conſerua Roſarum, Violarum, Nymphęæ, &c. de quibus ſuprà.

DE CONSERVIS REFRIGERANtibus iuncturas.

IVNCTVRAS refrigerant, Conſerua Roſarum, Violarum, &c. de quibus ſuprà.

De eclegmatis ſiue Loch, Sectio XXIIII.

Eclegma, *quod Arabibus Loch, Latinis Linctus dicitur, thoracicũ & pulmonicum eſt præſidium, ex medicamentis ferè dulcibus & detergentibus, ac etiam glutinoſis, interdum amaris & acribus parcius coctis, quàm electuario liquido, uel ſolido conueniat. Horum alia*

- Vſualia *ſeu officinalia*
  - Adſtringentia
    - Loch de papauere,
    - Diacodion ſimplex Galeni,
    - Diacodion Montani,
    - Loch de pſyllio.
  - Abſtergentia
    - Loch de tuſsilagine ſimp.
    - Loch de tuſsilagine comp.
    - Loch de pino,
    - Loch ſanum & expertum,
    - Loch paſſularum,
    - Loch Antipatri,
    - Loch de praſsio,
    - Loch de eruo,
    - Loch de pulmone uulpis,
    - Loch de ſcylla,
    - Loch ad aſthma,
    - Loch è caulibus,
    - Loch de carthamo,
    - Loch ex alliis.
  - Conſolidantia: — Loch de pulmone uulpis.
- Minus *uſualia*
  - Aſtringentia
    - Loch ad ſputum ſanguinis,
    - Loch ad inflammationem laterum & pulmonis incipientem,
    - Loch ad defluxionem tenuem,
    - Loch ad acres & erodentes deſtillationes,
    - Loch è portulaca,
    - Loch ex tragacantho.
  - Abſtergentia
    - Loch abſtergens & concoquens,
    - Loch ad humores pituitoſos,
    - Loch ad frigidas diſtillationes,
    - Loch ad pus retentum,
    - Loch ad ulcus pulmonis,
    - Loch ad aſthma Geſneri, *&c.*

DE ECLEGMATIS ASTRINGENTIBVS.

Loch de papauere.

℞. Papaueris albi ʒ.xxv.
Amygdalarum dulcium depellatarum
Nucleorum pinearum, Gummi Arabici
Tragacanthi, ſucci Glycyrrhizæ ana ʒ.x.
Amyli, ſem. Portulacæ, ſem. Lactucæ
Sem. Cytoniorum ana ℥.iv.
Croci ʒ.j.
Penidiorum alborum ℥.iv.

Omnia contundantur, & fiat loch ſecundum artem cum ſyrupi papaueris ℔. iij. Seruatur in uaſe figulino uitrato per annum. Datur lambendo ad ʒ.iv. hora una poſt prandium: uel ad ſomnum hora una, à cœna: uel omni tempore ad affectus ſequentes. * Iuuat tuſsim & gutturis aſperitatem à catarrho calido, tenui (quem ſputum liquidum indicat:) eum enim coquit, & craſſat. Confert etiam febribus ardentibus, dolenti thoraci, pleuritidi. Meſues.

Diacodion ſimplex Galeni.

℞. Capita papaueris albi, mediocri magnitudine, nec nimium uiridia, nec nimium matura n.xx.
Aquæ pluuiæ aut fontanæ ℔.iij.

Macera horis uigintiquatuor, pòſt coque, donec capita contabuerint, cola, & adde
Mellis ℔.ij.

Coque ad iuſtam conſiſtentiam. Fit cum ſaccharo eodem modo, item cum ſapa hac ratione:
℞. Decoctionis prædictæ ℔.ij. Sapæ uini dulcis ℔.ij. Succi Glycyrrhizæ ℥. ij.

Coquantur ad iuſtam conſiſtentiam. * Vſus eius eſt in deſtillationibus tenuibus è capite in aſperam arteriã, ex perpetua tuſsi inſomniam parientibus. Quod ſi magna humoris copia ex capite circa pulmones conſtiterit, confectio ex melle melior eſt, quemadmodum ſomno opus habentibus, ea quæ ex ſapa conſtat.

Diacodion Montani.

℞. Capitum papaueris albi cum ſeminibus n.xx.
Siliquarum dulcium ℥.iij.
Rad. Altheæ, Glycyrrhizæ raſæ ana ℥.ij.
Aquæ fontis ℔.xij.

Eximantur è ſiliquis grana, poſtea decoquantur ad remanentiam librarum trium, deinde exprimantur, & colentur, poſtea adde

Sacchari

A Sacchari candi roſ.℔.ß. Penidiorum ℔.1.
Decoquantur ad mellis conſiſtentiam. * Eo utimur in tenuibus & acribus rheumatiſmis, pulmones, & aſperam arteriam fluxione tentantibus, & continenti tuſsi, peruigilium excitantibus.

Loch de pſyllio.

℞. Mucaginis pſyllij ſecundum artem extractæ ℥.2. Sacchari clarificati ℔.1.
Coquatur ſaccharum ſufficienter, donec candidum fiat: deinde admiſcetur mucilago, & tandiu agitatur, donec probè unita ſint, & albeſcant. Seruatur in uaſe uitreato ad annum. * Tenues & acres humores in pectus defluentes inſpiſſat, mitigatque, & excretioni præparat. Fit in hunc modum loch de ſemine lini, & alia huiuſmodi eclegmata, quæ mucilagines recipiunt.

Loch de pſyllio, aliud.

℞. Pſyllij, Granorum Cytoniorum ana ʒ.v. Iuiubarum n.xxx.
Glycyrrhizæ ʒ.vij.
Sem. Papaueris albi ʒ.x. Paſſularum exacinatarum ʒ.xv.
Sebeſten n.l. Caſsiæ fiſtulæ mundatæ ℥.1.
Decoque in ℔.iix. aquæ, donec impinguentur: deinde cola & proiice ſuper ea
Rob. ℔.ij. Farinæ fabarum ʒ.iij.
Sacchari Saliemeni, Syrupi uiolati Tragacanthi
Penidiarum ana ℥.vj. Gummi Arabici ana aur.iv.
Coquantur uſquedum tranſeant in conſiſtentiam mellis: deinde
℞. Sem. Cucurbitæ, ſem. Melonis Sem. Papaueris albi aur.iij.
Sem. Cucumeris, ſem. Citrulli ana aur. 2. Sem. Aniſi, Fœniculi ana aur. 2.
Confice, & conſerua in uaſe uitreo ad biennium. Meſues.

DE ECLEGMATIS ABSTERGENTIBVS.

Loch de tuſsilagine ſimplex.

℞. Rad. Tuſsilaginis ℔.1.
B Coquantur in aqua, donec diſſolutæ ſint, contundantur & colentur: deinde additis
Mellis ℔. 2.
Coquitur in iuſtam conſiſtentiam: & ſeruatur per annum. Eodem modo fit loch de althea, baucia, & ſimilia.

Loch de tuſsilagine comp. Magiſtrale.

℞. Rad. Tuſsilaginis ℥.vj.
Coquantur in aqua: deinde contuſis, & diſſolutis in ipſa decoctione, additur
Sacchari ℔. 1.ß.
Igni deponuntur, & agitantur, donec in commodam formam redigantur: adde
Nucleorum pinearum denudatorum ℥.1.ß. Paſſularum purgatarum ℥.2.
Contuſis in mortario lapideo, & permiſtis, adde
Croci, Caryophyllorum ana ℈.ß. Cinnamomi
Succi Glycyrrhizæ ℈.iij.ß. Macis ana ℈. 1.
Redigantur in puluerem tenuem: miſce, & ſerua per annum.

Loch de pino.

℞. Nucleorum pinearum mundatorum ℥.xxx. Carnis dactylorum ʒ.xxxv.
Amygdalarum, Auellanarum aſſatarum Amygdal. amararum ʒ.iij.
Tragacanthi, Gummi Arabici Mellis paſſularum, id eſt, ſapæ, Butyri recentis
Succi Glycyrrhizæ, Amyli Sacchari optimi ana ℥.iv.
Capill. Veneris, Ireos ana ℥.ß. Mellis optimi ℔.iij. ℥.ij.
Fiat loch, quod annum ſeruatur. Sumatur uelut lambendo ℥.1.* Tuſsi diuturnæ, difficultati ſpiritus, & aſthmati ſuccurrit, humores in thorace craſſos incidit & extenuat. Meſues.

Loch ſanum & expertum.

℞. Cinnamomi, Hyſſopi, Glycyrrhizæ ana ℥.ß. Fœnigræci ʒ. v.
Iuiubas, Sebeſten ana n.xxx. Capill. Veneris M.j.
Vuarum paſſarum, Ficuum pinguium Aniſi, ſem. Fœniculi, Ireos
Dactylorum pinguium ana ℥.ij. Calamenthæ, ſem. Lini ana ℥. ß.
C Coquantur in ℔. iv. aquæ ad dimidij conſumptionem. Colaturæ bene expreſſæ adde
Penidiarum albarum ℔.2.
Coquantur ad perfectionem: poſtea inſperge ſubſequentia minutiſsimè trita,
Nucleorum pinearum mundatorum Tragacanthi, Gummi Arabici
Amygdal. mundat. ana ʒ. v. Amyli candidi ana ℥.ß.
Succi Glycyrrhizæ Ireos ʒ.2.
Agitentur omnia ſimul in lebete, donec albeſcant. Serua in uaſe uitreato annum uel biennium. Datur labendo à ʒ.v. ad ʒ.x. * Tuſsi uociſque aſperitati à frigiditate natæ auxilio eſt. Craſſos in thorace & pulmone humores extenuat. Meſues.

Loch paſſularum.

℞. Radicum pæoniæ ℥. ß. Scolopendrij ana M. ß.
Hyſſopi, Meliſſæ Glycyrrhizæ ℥. ß.
Fiat omnium decoctio in ſ.q. aquæ pluuiæ, facta colatura cum forti expreſsione, adde paſſularum minorum in mortario bene contuſarum, prius bene mundatarum à gigartis, & arillis ℔.1. Decoquantur, & per pānum lineum fortiter exprimantur, expreſsioni adde
Sacchari ℔. j.
Fiat loch, ut artis eſt. * In frequenti uſu eſt noſtris ad tuſsim & pectoris uitia, maximè in puerulis, iiſdemque epilepticis, propter pæoniæ radices ingredientes. Auguſtani.

Loch Antipatri.

℞. Nucleorum pinearum mundatorum ʒ. xij. Tragacanthi, Ireos ana ʒ. xij.
Carnis dactylorum ʒ.xiix.
Seminis Lini aſsi ʒ. ix. Amygdalarum dulcium ʒ. xvj.
Diſſoluatur tragacantha in aqua uiolarum & reliquis contuſis, cum melle q.ſ. fiat loch ſecundum artem. Durat annum. * Earundem ferè uirium cum ſuperiori.

Loch de praſſio. A

℞. Comarum Marrubij, Iridis, Hyſſopi
Pulegij, Glycyrrhizæ, ſeminis Apij ana ʒ.iv.
Ficuum paſſarum pinguium
Nucleorum pinearum mundat. ana ʒ.vj.

Macerata in aqua ſufficiente per noctem, decoquantur: & percolatis addatur mellis pars media. Coquatur ad perfectionem. Annum durat. * Tabeſcentibus maximè conuenit. Paulus.

Loch de eruo.

℞. Amygdal. amararum ℥.ß.
Farinæ Orobi, Hyſſopi ana ℥.1.
Iridis ʒ.2.
Nucleorum pinearum mundat. ℥.1.
Mellis quantum ſatis eſt.
Fiat loch. Conſeruatur annum. Paulus.

Loch de pulmone uulpis.

℞. Pulmonis uulpini præparati
Succi Glycyrrhizæ, ſem. Fœniculi
Aniſi, Capillorum Veneris ana ℥.1.
Mellis ℥ xvj.

Fiat loch. Seruatur biennium.* Abſtergit & conſolidat ulcera pectoris & pulmonis: & præferendum eſt aliis remediis in phthiſi. Meſues.

Loch è ſucco ſcillæ.

℞. Succi Scillæ, diebus canicularibus excepti ℔.j. Mellis ℔.1.ß.

Coque, fiat loch, ad annum uel biennium ſeruandum. * Craſſos & lentos humores, quique in thorace difficulter coquuntur, incidit & extenuat: ideoque aſthmaticis, & difficilè ſpirantibus auxiliatur, thoracisq; dolorem leuat. Galenus.

Loch aliud.

Ipſum Scillæ corpus, è qua ſuccus extractus, libram unam terito, cum mellis ℔.1.ß.
Coque, fiat loch. * Hoc facultate poſterius eſt præcedenti.

Loch de ſcilla compoſitum, ſeu ad aſthma.

℞. Scillæ in pane aſſatæ ʒ.iv.
Marrubij, Hyſſopi ana ʒ.1. Iridis ʒ.2.
Myrrhæ, Croci ana ʒ.ß.
Mellis quantum ſufficit. B

Fiat loch. Seruatur ad bieniũ.* Ad aſthma & diuturnã tuſsim ualet: humorẽ enim craſſum extenuat. Meſues.

Loch de caulibus.

℞. Succi Caulium ℔.v.

Lento igne coque, auferendo ſpumam eius, uſquedum redeat ad libras duas. Deinde decoquatur cum rob, id eſt, ſapæ, uini & mellis ana ℔.1. uſquedum ingroſſentur, agitetur itaque diligenter piſtillo, fiatque loch ad annum ſeruandum. Meſues.

Aliqui pro rob accipiunt ſaccharum rubrum.

Loch de Carthamo.

℞. Medullæ ſem. Carthami ʒ.vj.
Amygdal. mundatarum ʒ.2.
Nucleorum pinearum mundatorum ʒ.1.
Mellis cocti, Succi Scillæ ana quantum ſufficit.
Fiat loch ad perfectionem. Meſues.

Loch de caulibus, aliud.

℞. Succi Caulium rubeorum ℔.1.
Croci ʒ.2.
Sacchari, Mellis ana ℔.ß.
Miſce ſimul ut decet, & fiat loch. Gordonius.

Loch ex alliis.

℞. Alliorum purgatorum ℔.ß.

In cicerum & hyſſopi iure decoquetur: deinde tundetur, medulla exprimetur, incerneturq;, & cum mellis & butyri recentis ſingulis libris, igne lento ad eclegmatis ſpiſsitudinem percoquetur. * Valet ad thoracis intẽperiem frigidam, materiæque pituitoſæ defluxionẽ, tuſsim humidã, & diuturnã: pectoris excretiones iuuat.

Loch de amygdalis.

℞. Amygd. dulcium, Amygd. amararum
Sem. lini torrefacti, Pinearum
Aniſi, Tragacanthi, Gummi Arabici
Glycyrrhizæ ana ʒ.1.ß
Sacchari, Penidiarum ana ʒ.iij.
Mellis, Succi fœniculi ana q.ſ.

Coque. Valet ad intemperiem ſiccam pulmonis & thoracis, & tuſsim inde ſiccam. Meſues.

DE ECLEGMATIS MINVS VSVALIbus: ac primùm de aſtringentibus. C

Loch ad ſputum ſanguinis.

℞. Conſeruæ Symphyti, conſ. Roſarum antiquæ ana ℥.ß.
Gelatinæ Cytoniorum conditorum ſaccharo ℥.1.
Trochiſcorum de terra ſigillata, uel de Carabe ʒ.2.

Cum ſyrupo myrtillorum fiat ad modum loch. Rondeletius.

Aliud.

℞. Gelatinæ Cytoniorum, uel ſucci eorundem ℥.1.
Amyli, Tragacanthæ ana ʒ.iij.
Terræ ſigillatæ, Sanguinis draconis ana ʒ.2.
Carabæ ʒ.1.
Lapidis hæmatites ʒ.ß.
Incorporentur ſimul, fiat loch. Rondeletius.

Aliud cum albumine oui.

℞. Sanguinis draconis ʒ.2.
Amyli, Tragacanthæ ana ʒ.1.
Sem. Portulacæ, ſem. Papaueris
Sem. Vuarum ana ʒ.1.
Terræ ſigillatæ, uel Boli Armeni
Roſarum rubrarum ana ʒ.ß.

Fiat puluis tenuiſsimus: qui albumine oui crudo fortiter agitato, ut ſit tenuium partium, excipiatur, ſumaturque eclegmatis loco: cui ſaporis gratia ſaccharum roſ. tabulatum addatur. Idem.

Aliud ex ſuccis recentibus.

℞. Succi Burſæ paſtoris
Succi Herbæ ſanguinariæ
Succi Plantaginis, depuratorum ana ℥.2.
Amyli, Sanguinis draconis ana ʒ.iij.
Coralli rubri, Tragacanthæ ana ʒ.iij.
Sacchari roſ. tabulati quantum ſufficit.
Miſce, & fiat loch. Idem.

Loch

A *Loch ad incipientem inflammationem laterum & pulmonis.*

℞. Spec.Diatragacanthi frig.ʒ.iij. Sacchari candi,Penidiarum ana ℥.j. Syrupi iuiubarum q.ſ.
Fiat loch.Capiat lambendo. In progreſſu autem, nimiſque tenui materia additur diairis ſimplex & pro ſyrupo iuiubarum uiolatus ponitur. Rondeletius.

Loch ad inflammationem declinantem.

℞. Spec. Diairis ſimplicis ʒ.ij. Syrupi Capill. Veneris
Spec.Diatrag.frigidi ℈.j. Syrupi de Glycyrrhiza ana ℥.j.
Sacchari candi ℈.ij. Miſce. Idem.

Loch ad defluxionem tenuem incraſſandam & ſiſtendam.

℞. Pulpæ iuiubarum ℥.ß. Amyli ʒ.ij. Tragacanthæ, Gummi Arabici ana ʒ.j.
Cum ſyrupo de papauere fiat loch. Sumatur lambendo. Rondeletius.

Loch ad acres & erodentes deſtillationes.

℞. Spec.Diatrag.frig.ʒ.ß. Trochiſcorum de terra ſigillata ℈.ij.
Boli Armeni in aqua roſacea loti ʒ.ij. Cum ſyrupo de papauere fiat loch. Andernacus.

Loch è portulaca.

℞. Succi portulacæ ℔.ij. Sanguinis draconis ana ʒ.j.
Trochiſcorum de terra lemnia ℥.ij. Lap.Hæmatitis, Pilorum leporis uſtorum ana ℈.ij.
Trochiſc. de Carabe, Gummi Arabici Sacchari albi ℔.j.
Fiat Loch,ut eſt artis. * Cōmēdatur in ſputo ſanguinis,& aliis eiuſdē,uel ſupra,uel infra eductionib. Auguſt.

Loch ex Tragacantho.

℞. Gummi Arabici,Tragacanthi ana ʒ.j.
Infundantur in aqua roſacea,donec mucilago fiat, adde
Terræ lēniæ,Boli Armeni,Lap.hæmatitis ana ʒ.j. Conſeruæ roſarū antiquæ,Syrupi è roſis ſiccis ana q.ſ.
B Fiat loch. Ad eoſdem affectus, ad quos præcedens ualet. Iidem.

Loch ad caliditatem & aſperitatem pectoris, & ad tuſſim calidam.

℞. Glycyrrhizæ ʒ.xv. Paſſularum ℥.ij. Zizypharum, Myxarum ana num.xxv.
Coque igne lento in aquæ ℔.iiij.ad librarum trium conſumptionem,adde
Caſsiæ fiſtulæ ℥ j.
Colatum,& ſeminibus ac membranis purgatum percoque cum penidiorum ℔.ß. ſapæ ℥.iiij. ad iuſtam craſſitiem. Tunc miſce farinæ fabarum ʒ.ij. Meſues.

Aliud ad idem.

℞. Sem.papaueris ʒ.x. Semin.Pſyllij
Glycyrrhizæ ʒ.vij. Semin. Cydoniorum ana ʒ.v.
Myxarum num.xx. Aquæ ℔.iij.
Coque ad dimidij conſumptionem:colatum percoque cum
Sapæ,Penidiorum ana ℥.iiij.
Ad iuſtam craſsitudinem:deinde miſce
Tragacanthi,Gummi ana ʒ.v. Sem.Citrulli,ſem.Cucumeris ana ʒ.ij.
Papaueris albi,ſem.Melonum. Conficc. Meſues.

DE ECLEGMATIS ABSTERGENTIBVS.

Loch abſtergens & concoquens.

℞. Pulpæ paſſularum ℥.j. Enulæ campanæ ſiccæ ʒ.j.
Mucilaginis ficuū extractę cū decoctiōe hord. ʒ.ß. Spec.Diaireos ſimp.ʒ.j.
Cum ſyrupo de glycyrrhizæ fiat loch. Rondeletius.

Aliud.

℞. Amygdal.dulcium ℥.j ß. Pulpæ paſſularum ʒ.ß.
Pinearum infuſarum in aqua decoctionis hordei & glycyrrhizæ ʒ.j.ß. Sem.Maluæ,ſem.Bombacis ana ʒ.ij.
Sem.Aniſi ʒ.j. Succi Glycyrrhizæ ʒ.ij.
C Cum ſyrupo de praſsio, uel glycyrrhizæ fiat loch. Idem.

Aliud fortius.

℞. Scyllæ in paſta inuolutæ, & in furno aſſæ ℥.ß.
Fortiter contundatur:cui adde,
Succi Glycyrrhizæ ʒ.ij. Auellanarum ʒ.ß.
Conſeruæ Enulæ campanæ ℥.ß. Quatuor.ſem.frig.inciſorum ana ʒ.iij.
Sapæ,Oxymellitis ſimpl.ana ʒ.ij. Pinearum, Amygdal.dulc.ana ʒ.j.
Piſtentur ſimul, & fiat loch. Idem.

Aliud.

℞. Marrubij,Hyſſopi,Capill.Veneris Aniſi ʒ.ij.
Calaminthæ ana M.j. Glycyrrhizæ raſæ ʒ.iij.
Paſſularum, Ficuum, Dactylorum ana n.xxx. Quatuor ſem.frig.ana ʒ.ij.
Fiat decoctio in aqua hordei ad quart.j.cui adde
Pinearum ʒ.iij. Pulpæ Paſſularum,Dactylorum,Ficuum ana ʒ.ß.
Tragacanthæ, Gummi Arabici ana ʒ.j. Cum pauca quantitate ſapæ fiat loch. Rondeletius.

Loch ad humorem pituitoſum.

℞. Spec.Diaireos Salmon. Enulæ campanæ ʒ.j.ß.
Spec.Diaireos ſimpl.ana ʒ.ij. Oxymellis ſcyllitici quantum ſufficit.
Omnia commiſceantur,ac ex rudicula glycyrrhizæ lingenda deglutiendaq; paulatim dentur. Andernacus.

Loch ad frigidas diſtillationes.

Ex butyro,ſaccharo,& pauca terebinthina paratur:quo in catarrho à materia frigida, & pectoris conſtrictione dilatanda,utimur. Fundit enim, expectorat, & detergit. Rondeletius.

Loch ad pus retentum.

℞. Syrupi Roſati laxatiui ℥.ij. Farinæ hordei ℥.ß.
Succi Glycyrrhizæ ʒ.j. Tragacanthæ,uel Gummi Arabici ʒ.j.
Fiat loch. Sumatur manè tantùm. Serò autem utatur conſtringentibus. Rondeletius.

Loch ad ulcera pulmonis. A

℞. Conſeruæ Symphyti
Conſeruæ Roſ. antiquæ ana ℥.j.
Tragacanthæ torrefactæ
Gummi Arabici leuiter torrefacti, Cin. Cancrorum fluuiat. lotorum in aqua roſ. ana ʒ.ij.
Coralli rubri, Boli Armeni, Terræ ſigillatæ ana ʒ.j.
Sem. Papaueris albi, ſem. Plantaginis ana ʒ.j.ß.
Cum ſyrupo de roſis ſiccis fiat loch. Idem.

Loch ad phthiſim.

℞. Sem. Papaueris albi, ſem. Lini torrefacti
Spodij, Croci
Amygdalarum dulcium ana ʒ.iij.
Amyli, Tragacanthi, Gummi
Sem. cydoniorum, ſem. citrulli ana ʒ.vj.
Sem. naſturtij torrefacti, Amygdal. amar.
Fabarum ana ʒ.j.ß.
Penidiorum ʒ.lx.

Hæ aqua fontana diſſolutæ coquantur, deinde cætera miſceãtur. Dantur ʒ.ij, cum hydromelite. Phthiſicis ſa luberrimum, ſed etiam hecticis, & aliter conſumptis, pure & ſanie pulmones purgat, & tuſsim lenit. Meſues.

Loch ad Aſthma Geſneri.

℞. Fœnigræci ℥.j.
Aniſi ℥.ß.
Sacchari ℥.ij.
Aquæ ℔.ij.

Decoque ſecundum artem. Vſus eius eſt in deſtillationibus tenuibus è capite in aſperam arteriam, ex perpetua tuſsi inſomniam parientibus.

De Conditis, Sectio XXV.

Condita *fiunt è floribus, radicibus & corticibus quorũ alia*
- Simplicia
  - Calefacientia *ſeu corroborantia*
    - Cor: *ut*
      - Nux moſchata Indica condita.
      - Aurantia condita.
      - Citria condita.
      - Myrobalani Chebuli conditi.
      - Conditum ex pomis, *&c.*
    - Ventriculum: *ut*
      - Zingiber conditum.
      - Citria condita.
      - Nux indica condita.
      - Calamus, Acorus — Conditus.
      - Galanga condita.
      - Cotonia, Pyra — Condita.
      - Iuglandes, *&c.*
    - Renes: *ut*
      - Eryngium, Secacul — Conditum.
  - Refrigerãtia *& corroborantia*
    - Ventriculũ: *ut*
      - Myrobalani Emblicæ conditæ.
      - Conditum ex perſicis.
      - Conditum ex prunis.
      - Conditum ex ſorbis.
      - Meſpila, Ceraſa — Condita.
    - Iecur: — Radices cichorij conditæ, *&c.*
- Com*poſita*
  - Alte*rantia*
    - Temperata: *ut*
      - Conditum ad omnes uires roborandas.
      - Aliud, *&c.*
    - Intem*perata*
      - Calefacientia: *ut*
        - Diacitonium compoſitum.
        - Conditum ad frigidum humorem.
      - Refri*gerantia*
        - Cor: *ut* — Conditum ad humorem calidum.
        - Pectus: *ut* — Conditum ad inflam. pul. *&c.*
        - Ventriculum: *ut* — Conditum ad ſtomachum imbecillum ex calore.
        - Iecur: *ut*
          - Conditum ad calorem iecoris.
          - Aliud, *&c.*
  - Purgantia: *ut* — Diacitonium purgans.

DE

A

DE CONDITIS CALFACIENTIBVS ET corroborantibus cor.

Nux moſchata Indica condîta.

Nuces moſchatæ Indicæ recentes conditæ ad nos Luſitanorum nauigationibus ex India conuehuntur, noſtris iuglandibus amplioribus perſimiles, cortice uiridi, carnoſo, & alio lignoſo, inter quos eſt macis, & ſub lignoſo ipſa nux moſchata. * Valet ad cordis & uentriculi robur, & intemperiem frigidam. Sylu.

Aurantia condîta.

Cortices Arantiorum aqua frigida aliquoties mutata macerentur ad deponẽdum amarorem plus minus, pro intentione uſurpare uolentis: & deindem odicè reſiccati condiantur ſyrupo ſimplici, uel mellis, uel ſacchari, coniunctim uel diuiſim, ad iuſtam craſsitiem. Quidam à prædictis corticibus accuratè auferunt album illud quod ſub flauo ſubeſt, ueluti fungoſum intermedium, uſq; ad ſuccum ſiue chylum ipſius fructus: alij contrà relinquunt, & pariter condiunt. * Ventriculum & cor roborant. Colonienſes.

Citria condîta.

Cortices Citrorum tam magnorum, quàm uola manus capere poteſt, carne purgati, lixiuio claro mergantur dies nouem, mutato ad diem quintum, pòſt merge aqua clara, donec amaritudine depoſita dulceſcant: tũc uaſe mundo, aqua fontis plurima coquentur, donec tenereſcant: aquoſa deinde ſubſtantia ab his expreſſa in uaſe lapideo mergantur uigintiquatuor horas iulepo ſufficienti ex ſaccharo albo, & aqua tripla conſtante: pòſt coquantur igni lento, ad penidiorum conſiſtentiam. Extracti ex iulepo cortices, uaſe uitreo reponantur, ſuperfuſo ſingulis uicíſsim uelut incruſtandis iulepo roſato ad mediocrem, ſeu ſacchari candefacti craſſitiem coꝺto. Sunt qui ambrà & moſcho aromatizant. Datur poſt menſem. * Stomachum & cor confortant, coctionem iuuant, oris halitum commendant. Eodem etiam modo condiuntur cortices Arantiorum & Limonum. Meſues.

Myrobalani Chebulæ condîtæ.

B Myrobalani Chebulæ accipiendæ ſunt, quotlibet, humidæ & recentes, ſi harum eſt poteſtas, uel ſaltem arte & induſtria idonea humectatæ, quæ ſtylo paſsim compunctæ coquantur ex aqua igni lento, donec tenereſcant. His in aſſerem immiſsis, aqua exprimatur. Deinde biduò hydromelite uel ſyrupo ſacchari mergantur. Deinde igni lento clementer coquantur, uaſe uitreo recondantur, ac melle cui incoctæ fuerint, mergantur. Hodie ex Aegypto condîtæ in Italiam adferuntur. Dantur poſt ſex menſes. Doſis eſt una de mane ſtomacho ieiuno. * Stomachum, cor & uentriculum firmant, appetentiam inuitant, coctionem promouent, rationalem animæ partem uegetam reddunt & ſenſificam: quapropter uiſum quoq; clariorem, & uſu crebro iuuentutem diu tuentur. Meſues.

Conditum de pomis.

Poma odora nulla putredine uitiata, depellata, intus purgata, in fruſta idonea ſecta coque in iulepo multum aquoſo: poſtridie in iulepo alio propemodum perfectè coꝺto percoque, aromatiza moſcho, uaſe uitreo repone, eo iulepo cui incocta ſunt, ſuperdato. * Cor firmant, ſyncopen & cordis palpitationem ſedant. Meſues.

Conditum, ſiue Electuarium de pomis.

℞. Carnium pomorum dulcium, & redolentium, intus & foris purgatorum, & in fruſta inciſorum ℔.vj.

Sacchari albi boni ℔.v.	Caryophyllorum ℥.ß.
Aquæ roſatæ ℔.ij.	Cinnamomi ʒ.iiij.ß.
Ligni aloes ʒ.v.	Ambræ ʒ.ij.
Santali citrini ʒ.v.	Moſchi ℈.j.

Salubre ad cordis, & ſtomachi imbecillitatem, coctionemq; iuuandam. Meſues.

DE CONDITIS CALFACIENTIBVS uentriculum.

Zingiber conditum.

℞. Zingiberis recentis, ſi haberi poteſt: ſin minus, ſaltem arte humectati part.j. Coquitur cum mellis partibus tribus, & ſacchari parte una. Humectandum autem zingiber album, purum, recẽs, aqua affuſa primùm, deinde arena humida obrutum, quarto quoq; die renouata, aqua ſæpe ſuperfuſa, donec tumefiat, & humectetur: idq; uel in dolio, aut alio uaſe magno fiat, uel in foſſa quadam ſubterranea magna, & loco humido. Alij
C zingiber aridum acerrimo lixiuio probè macerant, ut molle euadat: quod ubi factum eſt, perfundunt pura aqua frigida ſubinde mutata, donec omnis acrimonia & lentor lixiuij auferatur. Poſtea, ut ſuprà dictum eſt, procedunt. Viride conditum ex Arabia & Troglodytica in Aegyptum, & inde ad nos affertur. * Temperiem uentriculi frigidam & humidam ſanat, & ab ea tardam & deprauatam coctionem, quæ cibos in acidam cruditatem corrumpat. Viſcerum lubricitatem corrigit, flatus diſsipat, alimenti in hepar & corpus reliquum diſtributionem celerat. Meſues & Colonienſes.

Calamus aromaticus conditus.

Calamus aromaticus ſeu acorus uerus, ut zingiber condîtur. Noſtrũ quoq; acorũ officinæ condîtũ habent, ſed inutilem omnino cenſemus. * Acorus condîtus, cerebri & neruorum affectibus frigidis confert. Meſues.

Cytonia condita.

℞. Cytonia ampla, nulla putredine uitiata, depellata, intus purgata, in fruſta idonea ſecta: coque in iulepo multum aquoſo: poſtridie in iulepo alio propemodum perfectè coꝺto percoque: aromatiza moſcho, uaſe uitreo repone, eo iulepo, cui incocta ſunt, ſuperdato. * Fluorem alui, uomitumque ſiſtunt, uentriculum roborant: ob id & coctionem iuuant. Meſues.

Diacitonium ſimplex.

℞. Carnium Citoniorum uapore aquæ dulcis coctorum, & ad ſpiſsitudinem coctorum ℔.viij.
Sacchari albiſsimi deſpumati, & ad ſpiſsitudinem iuſtam cocti ℔.viij.

Coquantur ad ſolidam conſiſtentiam, & extendatur in tabulam feruens maſſa, refrigerata in partes incidatur. Quidam octo libris carnium Citoniorum, addunt ſex libras ſacchari clarificati. Poteris etiam ita facere:

℞. Citoniorum excorticatorum, & ab interioribus mundatorum ℔.viij.
Sacchari clarificati, ℔.iv.

Coque deinde citonia ſuper uaporem aquæ dulcis: deinde unà cum ſaccharo ad iuſtam ſpiſsitudinem coque. Durat annum. * Peculiare remedium eſt fluxus, uel uomitus, quoniam ſtipticat, & corroborat membra collapſa, debilia: confortat ſtomachum, uirtutem retentiuam & digeſtiuam: & ſummopere excitat guſtum. Sed ad fluxum datur antè cibum, & ad uomitum compeſcendum poſt cibum. Nicolaus.

Diacitonium ſtybiatum, noſtrum. A

℞. Diacitonij ad perfectam conſiſtentiam cocti ℔ j. Vitri antimonij ℥.j.ß. Tragacanthi ʒ.ij. Miſce. Doſis ʒ.j. plus minúſue pro ſumentis uiribus.

Pyra condita.

Pyra condita, cor, & uentriculum roborant. Condiuntur, ut Citonia. Meſues.

Iuglandes conditæ.

Iuglandes nondum maturæ macerantur nouem diebus, uel circiter in aqua pura mutata quotidie: deinde coquuntur: coctæ ferramento tenui perfodiuntur tranſuerſim ſecundum tres dimenſiones, & leuiter reſiccantur: deinde foramina Cinnamomo, Caryophyllis, & Zingibere, in feſtucas longas conciſis expleantur: poſt hæc affuſo ſyrupo adſeruentur. Cauendum etiam atque etiam, ne ſyrupus nimis calidus ſit: alioqui enim contrahentur, & corij inſtar, lenti & tenaces euadunt. Quòd ſi ſyrupus aquoſior poſt aliquot dies euadit, & periculum, ne corrumpantur fructus, eſſe ſuſpicaris, effundatur, & ad iuſtam ſpiſsitudinem recoquatur, ac iterum affundatur. Colonienſes.

DE CONDITIS EXCALFACIENTIBVS RENES.

Eryngium conditum.

Radices Eryngij albæ, amplæ, teneræ, à cortice cinericio & ligno internò purgatæ, in fruſta pollicaris magnitudinis ſectæ, uno caryophyllo humectato & particula zingiberis humectati, fartæ intus, unde lignoſa portio excecta eſt, coquantur in æquali pondere ſacchari, & duplo melle, uel melle ſolo, ſed triplo: coctis addatur aromatum pondus iuſtum. Datur ab ℥.j. ad ℥.ij. * Renes calefacit, Venerem excitat, flatus tamen uentriculi diſsipat. Meſues.

EODEM etiam modo radices Secacul condiuntur.

DE CONDITIS REFRIGERANTIBVS uentriculum.

Myrobalani emblicæ conditæ. B

Myrobalani Emblicæ aqua affuſa ſoli exponendæ, donec tenereſcant, & humectetur: tunc expreſſæ, hydromelite biduo macerantur: poſt igni lento coquuntur: coctæ ubi parum refrixerunt, mellis albi quarta parte, uel ſacchari, adiecta recondantur. Sunt qui aromatibus condiant, cinnamomo, xyloaloe, cardamomo, croco, moſcho, gallia, & ſimilibus. Datur una ſemel tota diebus aliquot. * Ventriculum roborant, eius ſubſtantiam & facultatem contrahendo, & intemperiem humidam corrigendo. Meſues.

Condîtum ex perſicis.

Perſica cōdiuntur, ut Cytonia. *Ventriculū calidū confirmāt, ſitim ſedāt, oris fœtorem emendant. Meſues.

Condîtum perſicorum.

℞. Perſicorum propemodum maturorum, intus & foris purgatorum. Succi perſicorum ana ℔.iij. Sacchari albi ℔.ij.

Tere perſica in medullæ conſiſtentiā, coque cū ſyrupo, ut in cōdito ex cydoniis diximus. Vbi coctū erit, miſce

Ligni aloes, Santali citrini ana ʒ.ij. Cinnamomi, Cubebarum, Macis ana ℥.ß. Moſchi ℈.ß.

Fit etiam ſine aromatibus. Ventriculi ardorem mitigat: ſtomachum confortat, ſitim extinguit: tetrum oris halitum emendat. Meſues.

Condîtum ex fructibus.

℞. Carnis cotoneorum, Carnis Pyrorum auſterorum, carn. Malorum acidorum ana ℔.j.

Coque ex aceto forti, in quo rhus uiginti quatuor horis maceratus fuerit: deinde adde

Omphacij ex acinis expreſsi ℔.j. Carnis Sorborum immaturorum ℥.v. Sacchari ℔.iiij.

Coquantur omnia ad mellis craſsitudinem: deinde adde

Succi berberorum ℥.ij. Spodij, Sem. acetoſæ ana ℥.j.

Percoctum conde uaſe uitreo. Datur à ʒ.ij, ad ʒ.iij. cum aqua frigida. & ſucco citri, aut ſucco ribes. Appetentiam excitat, & bilem flauam ex uentriculo deturbat: eiuſq; intemperiem calidam corrigit. Idem.

Condîtum ex prunis.

℞. Carnium prunorum nigrorum, oblongorum, mediorum, ſubdulcium, elixatorum in aqua cui portulaca incocta fuit, ℔.j. C

Sacchari albi ℔.j. Aquæ uiolarum ℔.ij.

Coque igni lento, ad craſsitudinem reconde uitreo uaſe. Da ab aureis iv. ad ſex aureos. * Ventriculi ardorem, & inde natam ſitim extinguit, febres mitigat, aluum ſoluit. Meſues.

Condîtum ex ſorbis.

℞. Carnis ſorborum propemodum maturorum, coctorum in aqua, cui roſæ primùm incoctæ fuerint, & cortices granatorum ℔.iv.

Mellis aut ſacchari ℔.ij.ß.

Coque ad craſsitudinē, & reconde uaſe. Datur ℥.j. * Ventriculū roborat, immodicā purgationē ſiſtit. Meſues.

Ceraſa condîta.

Ceraſa acida recentia, antequam ad perfectam maturitatem peruenerunt, auellantur, & ſaccharo ad iuſtā ſpiſsitudinem cocto atq; clarificato perfundantur, reponanturq;. Colonienſes.

Meſpila condîta.

Meſpila matura colliguntur, atque ſaccharo ad ſyrupi conſiſtentiam cocto, condiuntur, & in uaſe uitreato reponuntur.

Radices Cichorij conditæ.

Radices Cichorij recentes & uirides, primùm terra & cortice exteriore atq; matrice purgatæ, deinde in partes ſectæ, priuſquam condiuntur, coquantur, donec mediocriter molleſcant: ita tamen, ut non obſcurus remaneat amaror. Coctæ leuiter reſiccentur in aere, à ſe mutuò ſeiunctæ: deinde ſaccharo ad iuſtam ſpiſsitudinem cocto condiantur, & reponantur. Colonienſes.

DE CONDITIS TEMPERATIS.

Condîtum ad omnes uires roborandas.

℞. Conſeruæ Anthos, Roſarum, Cyrſij Buglоſſæ, Adianti, Cichorij ana ʒ.ij.
Cort. Citri conditi, Nucis Indicæ cōditæ ana ʒ.j.ß.
Spec. Pliriſarcoticon. Diamoſchi Diarrhod. Abb. Triaſandali ana ʒ.ß.
Fol. auri n. vj.
Sacchari albiſsimi quantum ſufficit.
Fiat conditum auro coopertum. Andernacus.

Aliud

A

Aliud.

℞. Spec.Pliriſarcotici, Conſeruæ Adianti
Spec.Diamoſchi
Diarrhod.Abb.Triaſantali ana ʒ.ß.
Conſeruæ Roſarum, Cichorij ana ʒ.ij.
Sacchari albiſsimi, in aqua roſarum diſſoluti quantum ſufficit.

Fiat conditum, inſtar electuarij ſolidi. Idem.

DE CONDITIS EXCALFACIENTIBVS.

Diacitonium compoſitum.

℞. Carnium Citoniorum comminutarum, & coctura inſpiſſatarum ℔.iij. Mellis deſpumati ℔.iiij.
Coquantur ſimul ad iuſtam conſiſtentiam, & poſtquam ab igne depoſueris, antequam refrigerentur, inſperge ſubſequentes ſpecies, in tenuiſsimum puluerem contritas:
Cinnamomi ℥.j.ß.
Zingiberis ℥.j.
Piperis, Galangæ ana ℥.ß.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ ana ʒ.iij.
Spicæ nardi, Ligni aloes, Macis, Cardamomi ana ʒ.ij.
Zedoariæ ʒ.j.
* Excalfacit, reſoluit uentoſitates, remouet fœtorem corporis, reſtituit priſtinum colorem, & magis reſtaurat. Nicolaus.

Diacitonium compoſitum aliud.

℞. Carnis Cotoneorum in uino coctorum, Mellis deſpumati ana ℔.iij.
Coque igne lento, tunc adde
Cinnamomi, Caryophyllorum
Cardamomi, Galangæ ana ʒ.j.
Cinnamomi craſsi ʒ.iij.
Zingiberis, Piperis longi, Macis ana ℥.ß.
Si autē affectus eſt calidus, coquenda ſunt cotonea cū aceti parte tertia. Et quandoq; permiſcetur ſuccus granatorum: quandoq; ſuccus Citri: quandoq; adduntur ſpodij, berberis, ſemin.acetoſæ, trium ſantalorum, roſ. rub. partes æquales. Ventriculum firmat, coctionem iuuat, uomitum bilioſum & pituitoſum ſiſtit: colorem

B cordoris floridum efficit. Meſues.

Diacitonium è ſucco citoniorum.

℞. Succi Citoniorum deſpumati ℔.xij.
Mellis optimi deſpumati, Sacchari albiſsimi clarificati ana ℔.ij.
Coquantur ſimul ad iuſtam ſpiſsitudinem: deinde ab igne remotis, & adhuc tepentibus inſperge ſubſequentium pulueres minutiſsimè tritos, & per cribrum excuſſos:
℞. Cinnamomi, Nucis moſchatæ ana ℥.iiij.
Caryophyllorum, Zingiberis, Galangæ ana ℥.ij.
Nardi Celticæ, Piperis nigri, Ligni aloes
Macis, Zedoariæ, Cubebarum
Cardamomi ana ℥.j.
Confice ſecundum artem.

Diacitonium aliud.

℞. Carnis Cotoneorū, Mellis, Aceti albi ana ℔.iij. Piperis, Zingiberis ana ℥.iij. Petroſelini Maced. ℥.j.
* Appetentiam languentem excitat, coctionem ciborum iuuat, iecur & uentrem totum roborat: uentriculi diſpoſitiones propè omnes, exceptis quæ ab æſtu uehementi fiunt, modicè iuuat. Galenus.

Aliud.

℞. Succi Cotoneorum, Mellis Attici ana ſextarios Rom.ij.
Aceti ſextarium ß.
Zingiberis ℥.iij. Piperis ℥.ij.
At in calido uentriculo aufer piper & zingiber. Galenus.

Aliud.

℞. Succi Cotoneorum
Mellis deſpumati ana ℔.iij.
Aceti ℔.ij.
Piperis longi, Zingiberis, Cinnamomi ana ℥.j.
Caryophyllorum, Ligni aloes ana ℥.ß.
Moſchi ℈.iij.
Succū, mel, acetū igne lento coque, cōtinenter deſpumando ad mellis craſsitudinē: tūc inſperge cætera. * Appetentiā languentē excitat, uentriculū & hepar roborat, coctionē iuuat, & retentionē, eam reſtringēdo. Meſu.

Aliud.

C ℞. Carnis Cotoneorum in uino coctorum
Mellis deſpumati ana ℔.iij.
Cinnamomi, Caryophyllorum
Cardamomi, Galangæ ana ʒ.j.
Cinnamomi craſsi ℥.iij.
Zingiberis, Piperis longi, Macis ana ʒ.iiij.
Carnem & mel igne lento percoque: tunc adde reliqua. * Firmat uentriculum, coctionem iuuat, uomitum bilioſum & pituitoſum ſiſtit, colorem corporis floridum efficit. Meſues.

Condîtum ad frigidum humorem.

℞. Trochiſc. de Capparibus, Cōditi Citri ana ʒ ß.
Spec. Diagemmæ ʒ.ij.
Sem. Aniſi, Cumini, Fœniculi ana ʒ.ij.
Sacchari quantum ſufficit.
Fiat conditum, quod bracteis auri contegatur: deturq; cochleare. Andernacus.

DE CONDITIS COMPOSITIS REFRIGERANTIBVS.

Condîtum ad humorem calidum.

℞. Cōſeruæ Bugloſsi, Roſarū, Nymphææ ana ℥.ij.ß.
Spec. Diamarg. frig. pul. Coralli rubri ana ℥.ij.
Pul. frag. lapidum precioſorum ana ℈.j.
Sem. Oxalidis, ſem. Portulacæ, ſem. Cichorij ana ʒ.j.
Fol. auri num.iv.
Salchari albi quantum ſatis eſt.
Mixta redigantur in conditum, quod auellanæ magnitudinis inſtar exhibetur. Andernacus.

Conditum ad inflammationem pulmonis.

℞. Conſeruæ uiolarum ℥.ß.
Conſeruæ Bugloſſæ ℥.ij.
Spec. Diatrag. frig. ʒ.j. Spec. Diamargarit. frig. ℈.ß.
Sacchari candi, Sacchari albiſsimi ana q.ſ.
Fiat conditum. * Refrigerat, confortat, & humectat. Rondeletius.

Conditum refrigerans & conſtringens ſtomachum imbecillum.

℞. Conſeruæ Roſarum ℥.j.
Spec. Diamarg. frig. ʒj.
Coralli rubri ʒ.ß. Sacchari q.ſ.
Fiat conditum. Rondeletius.

Aliud à paſtu conueniens.

℞. Myrobal. Emblicorum, in aqua roſ. ablutorum num.x.
Cort. Citri, Conſeruæ Roſarum antiquæ
Carnium cotoneorum ana ℥.ß.
Coralli rubri, Margaritarum ana ʒ.ij.
Spec. Diarrhod. Diacitoniten ſine ſpec. calidis ana ʒ.ß.
Sacchari roſati tab. quantum ſufficit.

Fiat conditum, de quo capiat poſt paſtum. Ad ſpiritus fœtorem additur aromaticum roſ. & parum moſchi, & diamoſchi uel ambræ, &c. Rondeletius. A

Conditum ad calorem iecoris.

℞. Conſeruæ Cichorij, Violarum, Nymphææ Buglosſi ana ℨ.ij ß.
Conſeruæ Roſ. ℥.j.ß.
Spec. Diamarg. frig. Triaſantalorum ana ℨ.ß.
Fol. auri n. viij.
Sacchari albisſimi quantum ſufficit.

Miſceantur, fiatque conditum. Detur cochleare unum. Andernacus.

Aliud ad idem.

℞. Spec. Triaſantali ℥.ij.
Specierum Diamarg. frig.
Spec. Diarrhod. Abb. ana ℈.ij.
Conſeruæ Cichorij, Violarum ana ℨ.j.ß.
Sacchari albisſimi, ex aqua intybi, uel cichorij diſſoluti, quantum ſatis eſt, nempe ad ℥.iij.ß.

Finguntur hinc teſſellæ, quæ drachmas duas aut tres pendeant. Idem.

DE CONDITIS PVRGANTIBVS.

Diacitonium purgans.

℞. Succi Citoniorum ℔.iij. Mellis albi ℔.ij.

Coque continenter deſpumando, donec manus non inficiat, quæ forma eſt miuæ ſimplicis uſitatæ: deinde iniice ſequentia: Scammonij in malo Citonio correcti ℨ.j.ß.

Caryophyllorum, Zingiberis, Maſticis, Piperis longi, Cinnamomi, Nucis moſchatæ ana ℥.iij.

Miſce ſimul omnia. * Colico dolori & aliis partium nutritoriarũ morbis ſalubre eſt. Datur ab aureo uno ad aureos tres. Aut ℞. Scammonij ℥.v. Turbith ℨ.xij.

* Cholagogum erit, ſimul & phlegmagogum. Aut abiecto ſcammonio, miſce
Turbith ℨ.xxv. Carthami ℨ.v.

* Phlegmagogum ſolum erit. Aut ſi bilem atram uacuare uelis, horum loco
℞. Helleborum nigrum, uel huius loco Epithymum. Quidam cum ſaccharo coquunt: alij cum carnibus tantùm: alij cum ambobus. Meſues.

B

De Extractis, Sectio XXVI.

Extracta ſunt uel medicamẽtorum
- Simplicium
  - Alterantium qualitate
    - Prima: ut
      - Extractum meliſſæ.
      - Extractum chelidonij.
      - Extractum card. bened.
      - Extractum iuniperi.
    - Secunda: & uel
      - Glutinantia: ut—Extractum ſymphyti.
      - Semen generantia, ut—Extractum ſatyrij.
  - Purgantium
    - Bilem: ut—Extractum rhabarbari.
    - Pituitam: ut
      - Extractum agarici.
      - Extractum aloes.
    - Atram bilem: ut—Extractum hellebori nigri.
    - Aquam: ut—Extractum eſulæ, thymelææ, &c.
- Compoſitorum: ut—Extractum
  - Primum, ex ſemine cnici, & aliis.
  - Secundum, ſolutorium compoſitum.
  - Tertium minus efficax.
  - Quartum, purgans.
  - Quintum, ad omnes humores purgandos.
  - Sextum, ualenter purgans.
  - Septimum, ex helleboro nigro, & aliis.
  - Octauum, ex aloe, & aliis.
  - Rad. Mechoacan.

DE EXTRACTIS SIMPLICIBVS ALTERANTIBVS.

Extractum Meliſſæ.

Meliſſa minutim inciditur, inditurq́; ampullæ uitreæ, & uino ſtillatitio, quod duos digitos ſupereminet, perfunditur: deinde illa cæco operculo occluſa, maceratur in balneo, uel in ſole, uel iuxta fornacem diebus aliquot: poſtea eximitur, & ſub prælo ualidè exprimitur, fæcibuſq́; reiectis, recens herba in idem uinum ponitur, maceratur, exprimiturq́; ut prius: iſq́; labor ter quaterq́; repetitur, prout extractũ efficax deſiderauerimus. Tandem uinum illud in balneo ex ampulla extillatur, dum extracti ſpiſſitudo in fundo mellis inſtar appareat, uel ſpiritu uini euocato, aquoſum effluat. Andernacus.

Extractum Chelidonij.

Chelidonij herba recens adhuc cum floribus & radicibus ſimul, pultis inſtar contunditur, inditurq́; ampullæ, & in fimo equino per menſem maceratur: deinde in balneo humor ad fęcum ſiccitatem uſq; extillatur: poſtea

A poſtea hæ conteruntur in puluerem, & humore paulo antè prolecto, perfunditur, rurſuſque diebus triginta in fimo maceratur, ut prius: tunc ex cineribus calidis diſtillatur, ſeparaturque aqua ab oleo: quod Chemici uerã chelidonij eſſentiã appellant. Ex fæcibus in cinerẽ redactis cum aqua ſal elicitur. Andernacus ex Paracel.

Extractum Cardui benedicti.

Extractum Cardui benedicti conficitur, ut meliſſæ. * Præſtantiſsimum eſt remedium præſeruatiuum ad peſtem, Crato.

Extractum Iuniperi.

Baccæ iuniperorum recentes, maturæque, in Septembri menſe collectæ, modij inſtar, in mortario conte-
runtur, dum nulla earum integra ſuperſit: deinde lebeti, qui quatuor aut quinq; urnas continet, induntur, co
quuntur q;, donec omnem uim exuiſſe uideantur: poſtea ab igne remouentur, & quàm ualidiſsimè ſub præ-
lo per lineos denſoſque ſacculos diligenter & exactè exprimuntur: mox ſuccus expreſſus iterum per lineum
ſacculum colatur, quò purior euadat, & materia terreſtris, ſi quæ adhuc ineſt, ab eo ſeparetur: tandem igni rur
ſus ſuperimponitur, incoquiturque, donec ad ſpiſsitudinem perueniat, & purpureus quaſi appareat. Illud
autem aduertendum eſt, ne dum coquitur, aut effluat, aut aduſtionem reſipiat. Duplici igitur quidam lebete
utuntur, ut cum ſuccus ferè incoctus fuerit, commutari poſsint, qui tamen coctionem diligenter obſerua-
rint, ij unico perficere poterunt: nimirum ut paulatim ſuccum in lebetem infundant, neque ſingulis uici-
bus ſupra modum impleant: ne dum ille inflatur, præſertim in ſecunda ebullitione, quando ferè percoctus
eſt, totus in ignem defluat, quare diligentia adhibenda eſt, & cochleari culinario continuè ſubigi, commoue-
rique debet. In prima quidem ebullitione à fundo uſque agitandus, ne aduratur: aliàs ingratus fiet, & adu-
ſtionem referet. Præſtat etiam, ut ad iuſtam craſsitiem percoquatur. temporis namque proceſſu per ſe magis
ac magis extenuatur, gratiorque euadit, quò purior ſeruatur: niſi enim mundus retineatur, perdurare nequit.
* Præcellentiſsimum eſt extractum in curandis præcauendiſque morbis. Datur adultioribus, cochlearis in-
ſtar manè & ueſperi: iunioribus, minore pondere. Benefacit præcipuè calculoſis, arenoſis, colicis, uteri ſtran
gulatui, menſtruis ſuppreſsis, uariis defluxionibus, anguſtiæ pectoris, tuſsi, cruditati ſtomachi, peſtilentiæ,
B ſyncopæ, uertigini, oculorum doloribus, phrenitidi, ſurditati, oris fœtori, aquæ ſubter cutem, morbo co-
mitiali, abſceſsibus internis, & membrorum tremori auxiliatur: ſtomachumque & caput corroborat: ieco-
ri conuenit: prodeſt menſtruis ſuperfluis: præſeruat ab omni morbo ſuperuenienti: uiſum incolumem ſer-
uat: contra omne uenenum, & aerem peſtilentem ſingulariter efficax eſt, ut non immeritò Germanorũ The-
riaca dici queat. In autumno, hyeme & uere ſecurè uſurpari poteſt, idq; pro ſuperuenientis morbi ratione ſe-
mel aut bis in ſeptimana, præſeruationis gratia. Per æſtatem, cum calor urget, utendum eo non eſt, niſi neceſ-
ſitas poſtulet. Ad duodecim annos ſeruari poteſt, ſi ritè ſit confectus. Andernacus ex Euonymo.

Extractum Symphyti.

Extractum Symphyti eodem, quo ſequens ex Satyrij radicibus, modo paratur. * Ad ramices curandos efficaciſsimum eſt. Idem.

Extractum Satyrij.

Radices Satyrij repurgatæ contunduntur, & cum æquali medullæ panis portione probè ſubiguntur, ma-
ceranturque in calido fimo, donec in cremorem rubicundum redigantur: deinde ſub prælo ualidè exprimun
tur, & fæcibus relictis, alius panis admiſcetur, ponunturq; in fimum, & exprimuntur, ut antea: idq; tandiu rei
teratur, quouſq; omnia in liquorem lenti ſucci inſtar redacta fuerint: hic poſtea ampullæ inditur, & in calore
fimi aut aquæ finitur per dies aliquot: tandem diſtillatur, ſeparaturq; aqua ab oleo, ſiue ſucco, quem ſangui-
nem ſatyrij appellant: is proprio, uel meliſſæ ſale imbuitur, & ex uino, ſiue aquis ſtillatitiis datur. * Vterum
confirmat, & ad concipiendum aptiorem reddit: omnes facultates corroborat. Idem.

Extractum Scyllæ.

Ex rad. Scyllæ ſuccum extrahes, quem eodem modo præparabis ut extractum Elaterij. Vel, quod melius eſt,
cum mulſo maluatico id facies. Humores craſſos, lentos, & thoraci inhærentes incidendo, tenuando, tergen-
do, reſoluendo, & coquendo euacuat, & hepatis ac lienis obſtructiones tollit, Exhibentur ℈.ij. pro doſi cum
decocto pectorali, aut cum aqua cinnamomi. Quercetanus.

Extractio Sulphuris, uel eſſentia, in colore auri, & rubini.

℞. Sulphuris partes duas, liquefac in ſcutella uitreata: liquefacto ſulphure inſpergatur ſalis tartari pars u-
na, & agitetur benè cũ ſpatula ſuper calorẽ lentum, donec inſpiſſetur, & coloretur in colore ſubrubeo. Poſtea
C euacua cũ ſpatula ſuper orbiculũ madefactũ, ut non adhæreat ligno, & factũ eſt. Deinde tere in puluerẽ, & po
ne in uitrũ. q. v. & ſuperinfunde uinũ deſtillatũ, uel ſpiritum uini, & in ictu oculi colorabitur, in colore citri-
no, uel croceo. & cũ per noctẽ reſideat, colorabitur quaſi rubin⁹: per inclinationẽ euacuatur in ſpeciale uitrũ.
Huius uirtus eſt in morbis corrodentibus, & hæmorrhoidibus, & omnibus, quæ corrodunt corpus exterius.
Ad ulcera Gallica, penis, manuum excoriationes, &c. Alexius Pedemontanus.

DE EXTRACTIS SIMPLICIBVS PVRGANTIBVS.

Extractum Rhabarbari, Paracelſi.

℞. Rhabarbari electi, craſsiuſculè triti ℔.j. Aquæ tartareæ ℔.iiij.
Macerentur in Bal. Mariæ per dies quatuor, deinde lento igne decoquatur, donec ſuperemineat rhabarbarũ:
tum per laneum cribrum nouum coletur accuratè, & ualidè exprimatur. poſtremò colatum euaporet cum
ſyrupo è floribus perſicorum nouies infuſi, ad iuſtam ſpiſsitudinem, & in uitro recondatur diligenter. Do-
ſis à ℈.j. ad ʒ.j. cum iure aliquo. Excellens & clemens eſt catharticum, quod deiicit non modò bilem, ſed & pi
tuitam ipſam, tam in pueris ætate tenellis, quàm in prægnantibus.

Extractum Rhabarbari.

℞. Rhabarbari quantum ſatis eſt.
Cui affunde ſpiritum uini, atq; ſic relinque, quouſq; plus ſatis coloretur: tum effunde, cola, & ſpiritũ paula-
tim in balneo ſepara: eundemq; rurſus rhabarbaro priori affundito, & aliquandiu in infuſione relinquito
in loco calido, quouſq; colorem acquirat, tum cola, & rurſus in balneo ſepara per deſtillationem: id autem
tantiſper eſt repetendum, quoad ſpiritus à rhabarbaro non coloretur amplius. Id tum exprime fortiter, &
per filtrũ deſtilla: habet enim neſcio quid tenacitatis aut lētoris à rhabarbaro, quæ in extractione eſt inutilis,
& ſimul multæ utiles partes fluũt, quæ nõ ſunt negligẽdæ: ideoq; ad hũc modũ deſtillare oportet per filtrũ:
Per roſtrum ſeu naſum alembici, filo trahe filtrum, digiti unius latitudine, quoad præ naſi anguſtia, filtrum
amplius non ſequatur: cauendo tamen, ne nimia uiolentia diſsiliat uitrum: quo facto, impone ſpiritum fil-
trandum in alembicum obſtructum charta humectata. Spiritum per filtrum deſtillatũ extractioni quæ prius
erat ſeparata, rurſus in uitro affunde (multum enim uitro adhæret, ideoque in primum uitrum, cui ſpiri-
tus erat infuſus, omnes ſpiritus rhabarbari percolandi ſunt, & ad ſeparationem infundendi) non curan-

do, quòd extractio una iam prius in uitro reperiatur. omnes enim extractiones neceſſariò coniungendæ ſunt, A
& ad extremũ aquæ deſtillatæ permiſcendæ, & rurſus ſeparandæ, quoad aqua limpida extrahatur. Euonym.

Extractum Rhabarbari aliter.

Rhabarbari electi fragmentorum libram minutim incide, & craſsiuſculè tere: & affunde ſucci depurati borraginis & bugloſsi, utriuſque libras duas: relinque per horas uigintiquatuor. Poſtea coque ad lentum ignem, donec exter & emineat rhabarbarum. Exprime deinde fortiter, & expreſſam decoctionem per laneum colatorium tranſmitte & exprime, ut ſubſtantia in colatorio maneat. Colaturam coque ad mellis conſiſtentiam, adiecta ſacchari optimi uncia. Quidam in balneo Mariæ ad ſpiſsitudinem coquunt, ne aduratur: quod præſtat, quemadmodum & in duplici uaſe. * Purgando da deglutiendum cum gutta olei cinnamomi & aniſi mixtum, & azymo inuolutum, faciendo in doſi periculum à ſcrupulo uſq; ad duos. Suauiſsimè lubricat uentrem etiam in infantibus. Quidam, quoniam rhabarbarum per ſe non ualde purgat, acuunt totam extractionem cum modico diagrydij optimi: quod nihil obeſt. Euonymus.

Extractum Rhabarbari aliter.

℞. Rhabarbari electi ℥.iiij.
Pulueriza, & infunde in aquas appropriatas: ſtet infuſum per diem & noctem, deinde fortiter exprime. Illam expreſsionem adiecto ſaccharo candi, quantum uidebitur, leuiter in arena exhalando, exicca ad craſsitiem electuarij. Euonymus.

Extractum Rhabarbari aliter.

Rhabarbarũ pulueriza, illud include uaſe uitreo, oblongo collo, affundendo uini alcool, ut ſupernatet quatuor digitis: obturato uaſe, fac digerantur in Bal. M. per tres aut quatuor dies, donec tandem menſtruum coloretur: coloratum transfunde ſeorſim, quod referuabis: nouum menſtruum denuò fecibus affundendo, donec non amplius illud tingatur, & magma, ſiue fex Rhabarbari ſubalba remaneat. Circulatis ritè omnibus ex arte, ſeparetur menſtruum per Bal. M. & remanebit in fundo Rhabarbari eſſentia: cui adde pro oñ. j. Olei cinnamomi ℈.ij. Cuius ſi exhibeas ℈ j. cum cochleari uini albi potentiùs purgabit, quàm ℥.ß. in infuſione: idq; minori cum perturbatione. Poteſt exhiberi hoc medicamentum infantibus, prægnantibus, ſenibus, & ex morbo iam imbecillis: purgat, & educit flauam bilem. Fæx ſiue terra, quæ remanet, eſt aſtringentis facultatis, qua ratione lienteriæ, dyſenteriæ, & alui fluoribus præſcribitur. Quod ſi quis potentius purgare cupiat, fæcem calcinet in reuerberio, tũ per aquas, alkali extrahat, ipſumq; reiteratis filtrationibus purificet cryſtalli inſtar. Eſſentiam extractam ſuo alkali ſuperiiciat, digerat, & demum diſtillet: hoc enim modo uis omnium medicamentorum augetur. Quercetanus. B

Extractum ſcammonij.

Scammonium Spagyrica præparatione commodum uſui redditur, ut ſine ullo periculo multis aliis medicamentis immiſceri poſsit, & tutò exhiberi ad purgandam bilem & pituitam. Electum Scammonium ſoluatur in oleo Maſticis ſpagyricè extracto cum uini ſpiritu: quo facto, digerantur per octo dies in Bal. calido, in uaſe optimè clauſo: quod clarum erit, & pellucidum, transfunde, affundendo rurſus nouum menſtruum, donec totam eſſentiam attraxeris: interim tamen omnes fæces ſeponito. Tum ſeparato toto menſtruo, affunde denuò uini ſpiritum coralliſatum, ut ſupernatet quatuor digitis: circulentur omnia in Bal. per x. dies, aut amplius. Demum menſtruum extrahe, & pro Vnc. eſſentiæ relictæ in fundo uaſis, adde eſſentiæ ueræ corallorum, & margaritarum ana ℈.j. eſſentiæ Croci ℈.ß. Olei aniſi, & cinnamomi ana ℈. j. ß. Fiat mixtura ad blandum ignem ad conſiſtentiam debitam. Miſceatur hæc eſſentia ſic præparata cum eſſentia Aloes, & Myrobalanorum, & fiat mixtum medicamentum ad bilem expurgandam perutile, item ſeroſa excrementa è capite educenda. Per ſe exhiberi poteſt ℈.ß. cum ℥.ij. Olei amygdal. dulcium: ſine ulla perturbatione, aut læſione cordis, uentriculi, & hepatis, è uaſis ipſis bilem educit. Quercetanus.

Extractum Elaterij.

Ex ſucco è cucumeris agreſtis fructibus autumnali tempore extracto, dum præ maturitate pallent, fit præſtantiſsimum medicamentum, ſi debitè præparetur ad ſeroſa & linoſa excrementa euacuanda. Elaterium Græcis hoc medicamentum dicitur, quod efficacius multo reddetur, & ſine periculo exhiberi poterit, ſi ita præparetur. Hic ſuccus clementer per expreſsionem extractus per filamenta diſtilletur, ita ut fæx omnino ab ipſo ſeparetur: deinde indatur uaſi uitreo, oblongo collo: cui affunde ſpiritus uini ana æquales partes, omnia poſtea digerantur in Bal. tepido per aliquot dies, donec fæx & tota impuritas ſecernatur: ſeparato priori C
menſtruo, blando igne, alium uini ſpiritum, infuſionis ſpecierum Diamarg. frig. affunde, & circulentur omnia in pellicano x. dierum ſpatio, ut uis medicamenti augeatur, & ab ipſo omnis malignitas auferatur: ſeparato deniq; ultimo menſtruo, coaguletur igne lentiſsimo, quod fiet intra paucos dies Huius cape oñ.j. cui adde olei nucis moſchatæ, & cinnamomi ana ℈.j. fiat mixtura: & ſic obtinebis præparationem Elaterij Spagyricorum, ſiue ipſius eſſentiam, mirificè ſeroſa excrementa etiam è iuncturis trahentem, & è cerebro euocantem arthritidi hydropi, cephalalgiæ ueteri, & epilepſiæ ualde conducentem. Quercetanus.

Idem, aliter.

Rhabarbarum eodem modo infundi poſſet, quo ellebori nigri radices, ut infrà dicetur: ſed in aqua cinnamomi, & cum ſyrupo roſato ſolutiuo fieri debet ſuccus de rhabarbaro. Medicus quidam ad Geſnerum.

Extractum Agarici.

Agaricum rectius maceratur & decoquitur, quàm ex uini ſpiritu, alióue humore extrahatur. Si tamen omnino eius ſuccum ad hunc modum parare cupias, id quoq; per aquam aniſi, cui óleum ipſius ademptum ſit, præſtare poteris. * Ad capitis affectus, præſertim defluxiones eius efficax. Andernac. ex Euonymo.

Extractum Agarici, Senæ, Polypodij, & Mechoacæ, &c.

Agaricus eodem modo paratur, ut Rhabarbarum: craſſam pituitam maximè à uentriculo, meſenterio, iecore, liene, & pulmonibus expurgat, à cerebro, & neruis debilius trahit, quòd uis ipſius ſit imbecillior. Exhibentur eius ℈.ij. etiam impuberibus, & ſenibus. Sed quoniam aliquantum uentriculum offendit, cum oleo Zingiberis, & Spicæ corrigitur. Sic ex Sena, Polypodio, Mechoaca, Myrobalanis, & reliquis huiuſmodi elicies extracta, ſiue eſſentias: quæ omnia exhibebis quando, & quibus conferent, additis propriis correctiuis pro morbi exigentia, & ægrotantium uiribus. Quercetanus.

Extractum aloes.

Aloe in puluerem redacta ex humore idoneo maceratur in loco calido tam diu, donec is coloretur: deinde hic relictis fæcibus eximitur, & recens iterum affunditur: idq; tantiſper reiteratur, quoad nullum amplius colorem extrahere uidebitur: poſtea omnis humor congregatur, per filtrum, ut uocant, colatur, & ſuccus in fundo remanebit: qui ſyrupo roſarum ſolutorio, aut ſimili, ad iuſtam ſpiſsitudinem coqui debet. Andernac.

Extra-

A *Extractum aloes, aliter.*

Extractum Aloes præparabis, ut extractum Rhabarbari: quod bilem pituitamq; craſſam expurgat, ſed lentè, præcipuè è uentriculo & inteſtinis, eaſq; partes, tum detergendo, tum uacuando, corroborat. Extracto ad de oleum Caryophyllorum, & Macis, ad uim ipſius ſtimulandam, & oleum maſticis, ad acrimoniam, & erodentem uim retundendam. Quercetanus.

Extractum Turpeti.

Turpetum albiſsimũ, gummoſum, & mediocriter recens, in puluerem tenuiſsimum reducatur, quod indas matratio uitreo, oblongo collo, & hermeticè clauſo, affundendo illi ſpiritum uini, qui ſupernatet materiæ tribus, aut quatuor digitis, & ſic omnia ſtent in Bal. M. tepido per duos, aut tres dies, quò eſſentiam totam menſtruum attrahat: illud ſeorſim reſeruato, deinde nouum affunde denuò, donec nihil amplius ex materia elici poſsit: fæces ſemper ſepone, & quod purius eſt, elige, ut artis eſt. Quo facto, circulentur omnia, ut ſummum acquirant perfectionis gradum: ſeparato omnino menſtruo, medicamentum perfectius redderur, ſi in correctione addideris pro ℥.j. eſſentiæ, olei nucis moſchatæ, & Zingiberis ana ℈.j. Iſtis enim ſic eius actio intenditur, ut proprietate quadam mirabili, etiam ſine nauſea, & aliqua perturbatione, & iuncturis, & remotiſsimis, ac profundiſsimis his partibus pituitam uiſcidam, & craſſam euacuet: quum aliàs tenuem ſolummodo, idq; tardè per ſe adduceret. Exhibetur huius eſſentiæ ℈.j. cum uino rubro, aut decocto pectorali. Hydropicis etiam & pituitoſis omnibus affectibus confert. Quercetanus.

Extractum Colocynthidis.

Colocynthis puluerizetur tenuiſsimè: cui affunde uini alcool optimè præparati, ut ſupernatet ſex digitis: digerantur in balneo M. uaſe clauſo hermeticè tribus ſeptimanis. Amittet enim illo temporis ſpatio totam acrimoniam. Quod ſi diutius digeratur, extractum dulceſcet: ſicq; reddetur optimum medicamentum ad pituitam, & ad alios humores craſſos, & glutinoſos à profundioribus partibus attrahendos: idq; ſine noxa. Quare uertiginoſis, hemicranicis, epilepticis, apoplecticis exhibetur, cùm Syrupo Roſato ſimplici, uel myrtillorum. Corrigitur autem cum oleo Maſticis, nucis moſchatæ, & cinnamomi. Quercetanus.

B *Extractum Euphorbij.*

Euphorbium, ut præparetur, reſolui debet priùs in aceto roſato albo, in Bal. uaporoſo diſtillato, & per ſetaceum trãſmitti: hocque ter faciendum, quò terreſtreitas omnis ſeparetur, & purior remaneat hæc lachryma: à qua abſtrahatur acetum, ut ipſius emendetur acrimonia, reiteratis ablutionibus in aqua roſarum. Itaq; Euphorbio per acetum reſoluto, ut iam dictum, & abluto, affunde uini ſpiritum, quo eſſentiam extrahes, fæcibus ac impuritatibus ſepoſitis, omnia circulato cum nouo alcoole ſaccharino per x. dies: deinde ſeparato menſtruo, coagula igne lentiſsimo, addendo ſub finem olei maſtichini ℈.ij. Olei aniſi ℈.j. eſſentiæ corallorũ ℈.ß. Fiat mixtura. Doſis eſt ℈.j. cum decocto competenti. Paralyſi, Arthritidi, Spaſmo, Hydropi ualdè conducit, & pituitam quantumuis lentam, craſſam, & impactam neruis ipſis, & iuncturis, ſine aliqua perturbatione euacuat. Quercetanus.

Extractum Opopanacis, Sagapeni & Sarcocollæ.

Eodem modo, quo extractum Euphorbij, ex Opopanaco, Sarcocolla, & Sagapeno medicamenta præparantur, ad eoſdem affectus utiliſsima, quorum uim purgatricem per inferiora Græci reticuerunt, ſed ab Arabibus inuenta fuit. Purgant autem iſta clementiũs, quàm Euphorbium: ex omnibus fit mixtum medicamentum, purgans craſſam pituitam, & uiſcidam etiam à remotis partibus, cerebro, neruis, iuncturis, & thorace.

Extractum Hermodactylorum.

Ex radice Hermodact. alb & elect. eodem modo ut ex Elleboro eſſentia elicitur, quæ pituitam craſſam & lentam à iuncturis præſertim trahit: ob id arthritidi multum confert, corrigi tamen debet cum oleo cumini & caryophyllorum, ne ſuo humore flatulento uentriculum lædat, & in ipſo nauſeam excitet. Exhibetur per ſe uel cum decocto competenti, pondere ℈.j. plus uel minus pro ſumentis uiribus. Quercetanus.

Extractum Hellebori nigri.

Cortices radicis Hellebori nigri, medulla exempta, infundantur in aqua aniſi, de qua ſit oleum ſeparatum, & ſtet in infuſione per horas uigintiquatuor, uel quandiu libuerit: deinde bulliant ſimul, quouſque extent
C radices ad aquæ ſcilicet ferè conſumptionem: coletur poſtea cum forti expreſsione. Vltimò decoquatur expreſſum cum ſyrupo roſato ſolutiuo ad ſufficientem ſpiſsitudinem: reponatur in uaſculo terreo uitreato: & utere. Doſis eſt ℈.j. uel ℈.j.ß. * Purgat ſine moleſtia humorem melancholicum. Medicus quidam Cæſareus ad Geſnerum.

Extractum ſiue eſſentia Ellebori nigri.

℞. Rad. Ellebori nigri Autumnali tempore collectarum recentium ℔.j. Decoquantur cum aqua aniſi & pulegij (ex quibus oleum Chymicè extraxeris) in uitreo uaſe benè clauſo in Bal. M. feruentiſsimo per integrũ diem, quo facto, comprimendo ſuccum omnino extrahe: fæces autem abiicito: quod reliquum eſt, indas alembico uitreo, ut menſtruum ſeparetur, & remanebit in fundo alembici uiſcida quædam ſubſtantia, cui affunde ſpiritum uini optimi, qui materiæ ſupernatet quatuor digitis: ponantur omnia in matratio oblongo collo, & bene obturato, digeranturq; in Bal. M. per duos, aut tres dies: quod clarum & pellucidum eſt, tamen amarum, affunde alio uaſi, nouumq; denuò uini ſpiritum infunde, faciendo ut prius, donec totam eſſentiam reiteratis digeſtionibus attraxeris, ſemper fæces ſeponendo, ut artis eſt. Quo facto, ſepara prius menſtruum cum calore Balnei: ipſo ſeparato fac circulentur cum nouo uini ſpiritu, infuſionis maceris, per aliquot dies. Rurſus optimè ſeparato uehiculo, remanebit in fundo Eſſentia Ellebori, mediocris conſiſtentiæ, & fuſci coloris: hanc ad multos uſus reſeruabis. Huius eſſentiæ ℈.j. cui aliquot guttulæ olei aniſi, & menthæ admiſtæ fuerint, exhibetur ieiuno ſtomacho, cum decocto competenti, uel aqua lumbricorum, hydropicis. Item cum aqua Betonicæ, cerebri affectibus, ut maniæ, melancholiæ, uertigini, epilepſiæ, & paralyſi confert. Bilem enim utramq; & pituitam ſine ulla moleſtia: corpus deniq; totum excrementis corruptis expurgat, quod quidem incolume, & uelut iuuenile reddit. Neque ſolum noxios humores, & excrementa è uaſis attrahit, ſanguinem purificando, ſed à toto corpore, & cute ipſa: qua ratione epilepſiæ, cancro, eryſipelati, malo mortuo, & phagedænis ualdè conducit. Quercetanus.

Extractum lapidis Armeni, & Cyanei.

Lapis Armenus & Cyaneus candentes extinguantur ſexies in aqua ardenti, poſtea reducantur in tenuiſsimum puluerem: quo facto, puluis hic abluatur aqua fontana, eiiciendo terram, & quod aquæ ſupernatabit, hocq; fac pluries: demum ablue relictum puluerem prius exiccatum aqua meliſſæ aut bugloſsi: euapora aquã à puluere igne lentiſsimo: quo exiccato, cum cœleſti noſtro menſtruo & ſpiritu uini digerantur in B. M. & circulentur per xx. dies ad ſummam graduationem: ſeparato menſtruo, coagulentur igne lentiſsimo: adde pro

corre-

correctione eſſentiam margaritarum, corallorum, & croci, cum oleo cinnamomi, & caryophyllorum. Melancholicis omnibus affectibus, maniæ, uertigini, epilepſiæ, cephalalgiæ, quartanariis & cancro conducunt. Doſis eſt ℈.j.ß. cum aqua meliſſæ, aut bugloſſæ. Purgant enim atram bilem, & quicquid craſſum & tenax ſanguini eſt immixtum. Lapis Cyaneus ſic præparatus poterit commodiùs multò exhiberi in confectione Alkermes, ad cordis tremorem, ſyncopen, mœſtitiam, ad ſpiritus omnes roborandos, & ad arcẽdum quoduis uenenum. A

Extractum eſulæ.

℞. Fol. eſulæ, ſicc. & pulueriz. q.ſ. eſt.	Spiritus uini q.ſ.

Miſce, cola, & in balneo deſtillentur, donec mellis craſsitiem acquirat. Per uomitum & aluum purgat. Hac quoque ratione helleborus niger extrahitur.

Extractum Eſulæ, thymelææ, & Chamelææ.

Radices Eſulæ, thymelææ, & chamelææ, ſiue Mezerij & Thapſiæ ſuccus, quæ partim pituitam, partim bilem euocant: non tamẽ ſine mordacitate, cum acria ſint omnia & ignea, ualdeq; periculoſa, eodem modo, quo Elleborus parantur: exhibeturq; illorum extractum ſine periculo, immixto myrobalanorum extracto ad hydropem, & ad ſeroſa excrementa expurganda etiam in articulis ipſis. Doſis eſt ℈. j. cum ʒ. j. olei amygdalarum dulcium. Quercetanus.

Extractum granorum Lathyridis.

Ex granis Lathyridis contuſis extrahes eodem modo eſſentiam, quo ex Helleboro nigro: cui addes oleum Maſticis, & nucis moſchatæ ad correctionem. Quercetanus.

Extractum radicum cucumeris aſinini.

Cucumeris aſinini radix menſe Maio colligi debet, deinde contundi, deniq; ex ipſa ſuccus optimè exprimi. Qui quidem filtrandus eſt bis, uel ter, donec clarùs diſtilletur, & benè depuratus ſit: cui affunde uini ſpiritum ſantalatum, & optimè præparatum, collocando omnia in balneo M. per tres aut quatuor dies: quod purum eſt, transfunde, denuo uini ſpiritum affundendo, donec nullæ fæces amplius ſeponantur. Tum circulentur omnia ſimul, ad maiorem graduationem per aliquot dies. Quo facto, ſeparato menſtruo, congeletur eſſentia igne lentiſsimo cinerũ, donec inſpiſſetur: cui adde pro oñ. j. olei cinnamomi ℈.j. eſſentiæ croci ℈.ß. Hoc autem medicamentum ſeroſa excrementa potenter euacuat: qua ratione hydropicis: item ictero & obſtructionibus tum epatis, tum lienis ſummopere confert ſi ℈.ß. aut plus pro ægrotantis uiribus exhibeas cum uino albo, idque manè ieiuno ſtomacho. Quercetanus. B

Extractum ex ſemine Cnici, & aliis.

℞. Medullæ ſem. Cnici ʒ.iv.	Agarici trochiſcati ʒ.vj.
Turpeti albi, Fol. Senæ Alex. ana ʒ.j.ß.	Mannæ granatæ ʒ.ij.ß.
Diagridij ʒ.v.	Myrobal. Chebulorum ℥.iij.
Rhabarbari electi ʒ.j.	Rad. Polypodij ℥.ij. Zingiberis albi ℥.ij.

Minutim incidantur, uel craſsiùs conterantur, & in uini ſpiritum, ex quo pulueris confectionis Diambræ ℥.j. per dies octo macerata fuerit, ponantur, ſinanturq; ſtare in loco calidiore, diebus quatuordecim: deinde ſacculo indantur, & ſub prælo ualde exprimantur: poſtea id quod expreſſum eſt, ampullæ infundatur, & operculo impoſitum, uinum extillatur, donec ad mellis ſpiſsitudinem peruenerit. * Drachma dimidia iunioribus, adultis integra, ex iure, uel liquore peculiari, cum ſyrupi roſacei aut uiolacei ſolutorij ſemuncia diluitur, potuique datur. Andernacus.

Extractum ſolutorium compoſitum.

℞. Colocynthidis ʒ.vj.	Aloes electæ ʒ.j.
Agarici optimi, Diagrydij, Hellebori nig. ana ʒ. iv.	Elect. Diarrhod. Abb. ℥.ß.

Puluis electuarij ex aqua cinnamomi, uel ſpiritu uini diebus aliquot maceratur: deinde relictis fæcibus, illa ſuper medicamenta purgantia inciſa funditur, & in loco calido per dies octo, aut plures macerantur: poſtea exprimuntur, & humor abſtrahitur per balneũ, donec in craſsitudinẽ formandis catapotiis idoneã perueneri t. * Datur ℈.ß. uel etiam G.v. tantùm. Medicamentum eſt catholicum, quaſi dicás generale. Andernacus.

Extractum ſolutiuum minus efficax.

℞. Colocynthidis ʒ.vj. ℈.ij.	Aſari, Nardi, Roſ. rubrarum,
Agarici ʒ.ß.	Maſticis, Xyloaloes ana ʒ.j.
Rhabarbari ʒ.ij.	Styracis liquidæ ℈.iv.
Cinnamomi ℈.iv.	Vini Maluatici menſ.j.

C

Fiat infuſio, & extractio. Magenbuch.

Aliud.

℞. Pulpæ Colocynthidis ʒ.vj. ℈.ij.	Cinnamomi ℈.v.
Turpeti albi & gummoſi ʒ.x.	Rad. Aſari, Spicæ nardi
Stœchadis Arabicæ ʒ.ß.	Roſ. rubrarum, Maſticis
Diagridij ʒ.iij. uel ʒ.vj.	Ligni aloes ana ℈.iv.
Agarici optimi ʒ.ß.	Aloes hepaticæ ʒ.j.ß. ʒ.ij.
Rhabarbari electi ʒ.iij.	Styracis liquidæ ℈.ij. G.iij.

Inciſis & contuſis, infundantur in uino ſublimato: rectificetur, & fiat ſecundũ artem extractum. Magenbuch.

Aliud purgans, Norimbergæ in uſu.

℞. Colocynthidis ʒ.xiij.	Cinnamomi ʒ.ij. ℈.ij.
Veratri nigri, Senæ Alexandr. ana ʒ.ß.	Turbith, Stœchados Arab. ana ʒ.ij.ß.
Agarici optimi ℥.j.	Roſ. rubrarum, Ligni aloes, Maſticis
Rhabarbari electi ℥.j.	Ligni paradiſi, Myrrhæ, Aſari, Spicæ nardi
Diagrydij ʒ.xiv.	Storacis liquidæ ana ℈.v.

Fiat infuſio uel putrefactio per aliquot dies, nempe 10. 12. uel 14. cum eſſentia uini calida: & ſuccus deinde expreſſus uniatur cum aloes præparatæ ʒ.iij. Idem.

Extractum purgans omnes humores.

℞. Spec. Diambræ ℥.ß. Spiritus uini ℔.ij.ß. Aquæ cinnamomi diſtil. ℔.j.

Macerantur per dies aliquot uaſe probè oblito, ne quid expiret: quotidie uerò uas uitreum agitari debet, quoad liquor rubeſcat: deinde ſuper hæc quæ ſequuntur, funditur, relictis fæcibus in fundo uaſis:

℞. Colocynthidis ʒ.vj.	Eupatorij Meſuæ, ſiue Graciolæ
Turpeti albi ʒ.vij.	Foliorum Senæ ana ʒ.v.ß.
Agarici optimi ʒ.iv.	Diagrydij ʒ.v.
Veratri nigri ʒ.iij.	Rhabarbari electi ʒ.vij.

Omnia

A Omnia inciſa macerantur in humore ſupradicto diebus quatuordecim: deinde ſacculo lineo iniiciuntur, exprimunturq; ſub prælo ſtanneo. Liquor excolatus effuſuſq; in ampullam imponitur balneo, & extillatur, donec id quod in fundo ſubeſt, ſyrupi acquirat ſpiſsitudinem: tunc in hoc aloes præparatæ, rurſuſque in puluerem redactæ ℥.x. reſoluentur, & agitando uniuntur, quoad craſſamentum mellis inſtar appareat. * Datur ℈.j. uel ℈.ß. ex iure, alióue diluto: uel in catapotia per ſe, aut medicamentis purgantibus admixtis, redigitur, exhibeturq; ad deuorandum in aurora, aut longiſsimè à cœna, ita ut ſomnus ſubſequatur. Andernacus.

Aliud ualenter purgans.

℞. Vini ſpiritus ℔. ij.	Spec. Diambræ ℥.j.
Aquæ Cinnamomi ℔.j.	Spec. Aromat. caryophyll. ℥.ß.

Hæc per dies quatuordecim in aqua temperatè calida macerantur: deinde liquor fæcibus relictis, effunditur ſuper hæc quæ ſequuntur:

Diagrydij ℥.ß.	Sem. Citri albi ʒ.j.
Rhabarbari electi ℥.j.	Cort. Citri ʒ.ß.
Trochiſc. Diacolocynthidos ʒ.iij.	Enulæ campanæ ℥.j.
Agarici Trochiſcati ʒ.vj.	Rad. Cichorij ʒ.vj.
Turpeti ex uino cotoneorum macerati ℥.ß.	Scolopendrij ueri, Flor. Stœchados
Veratri nigri, cum ſapa, dauco, & cinnamomo præparati ʒ.vj.	Maſticis, Myrrhæ
	Roſarum rub. ſem. Fœniculi
Fol. Senæ Alexand. ℥.j ß.	Semin. Aniſi ana ʒ.j.ß.

Singula contunduntur, macerantúrque, ut dictum eſt, poſtea ſub prælo exprimuntur, & ampullæ impoſita, diſtillantur, donec craſsitudinem mellis acquirant: poſtremo aloes ʒ. xij. diſſolutis, repurgatiſque ex uino ſtillatitio, uniuntur in modum extracti: quod oleo cinnamomi, aut caryophyllorum imbuitur, ac uitreo uaſe conditur. Andernacus.

Extractum ex helleboro, & aliis.

℞. Succi Bugloſſi, Borraginis ana ℔.ij.

B Depurentur, colenturq;, ut purificentur. adde his,

Rad. Fœniculi, Cichorij, Aſparagi	Sebeſten, Iuiubarum ana ℥. ij.
Petroſelini ana ℥.iv.	Sem. frig. minorum ana ℥.ß.

Decoquãtur in aquæ ℔.xvj. ad tertias. colaturæ adde ſuccos præſcriptos, bulliãt ad ignẽ parũ: pmiſce poſtea,
Rad. Hellebori nigri ℔.iv.

Coque donec radices emineant, fiat tandem colatura omnium, & decoquantur lento igne ad mellis ſpiſsitudinem. Hieronymus Herold.

Extractum aloes.

Aloe in puluerem redacta ex humore idoneo maceratur in loco calido tamdiu, donec is coloretur: deinde hic relictis fæcibus eximitur, & recens iterum affunditur: idq; tantiſper reiteratur, quoad nullum amplius colorem extrahere uidebitur: poſtea omnis humor congregatur, per filtrum colatur, & ſuccus in fundo remanebit: qui ſyrupo roſ. lax. ad iuſtam ſpiſsitudinem coqui debet. Andernacus.

Extractum rad. Mechoacan.

Extractum radicis Mechoacan, eodem modo conficitur, ut Rhabarbari extractum. * Purgat clementer pituitam & aquas. Confert epilepticis, cephalicis, ictericis, aſthmaticis, febrientibus, &c. Datur à ℈.j. ad ʒ.ß.

De Linimentis, Sectio XXVII.

Linimẽta fiũt ex oleo, adipe, ſeuo, butyro, liquefactis, uel aliis, quæ olei ſpiſſitudinẽ habẽt, ut ſtyrace liquida, &c. Atq; hæc alterant aut qualitate

- *Prima. Sic*
  - Temperata: *ut* Linimentum ad pectus.
  - Intemperata
    - Calida: *ut*
      - Linimentum ad partes conuulſas.
      - Linimentum ad thoracis affectum frigidum.
    - Frigida: *ut*
      - Linimentum ad thoracis affectum calidum.
      - Linimentum refrigerans ad eryſipelas & inflammationem.
    - Humida: *ut* Linimentum humectans.
    - Sicca: *ut* Linimentum exiccans.
- Secun*da. Sic*
  - Aſtringunt: *ut*—Linimentum repellens & ſanguinem cohibens.
  - Emolliunt: *ut* Linimentum emolliens.
  - Glutinant: *ut* Linimentum pro capitis uulneribus, *&c.*
  - Carnem generant: *ut* Linimentum ad fiſtulas, *&c.*
  - Dolo*rem ſedant: ut*
    - Linimentum ad dolorem pleuriticum.
    - Linimentum ad capitis dolorem ex inſolatu.
    - Linimentum ad uetuſtum capitis dolorem.
    - Aliud.
    - Aliud ad capitis dolorem ex calore iecoris.
    - Aliud ad dolorem ex frigore.
    - Linimentum ad mamillarum dolores lacte turgentium.
    - Aliud mitius.
    - Linimẽtum ad dolorem ex inflammatione iecoris, ani, & auriũ.
  - Vermes necant: *ut* Linimentum contra uermes.
  - Ambuſta extinguunt: *ut* Linimentum empyreuma extinguens, *&c.*

DE LINIMENTIS TEMPERATIS. A

Linimentum ad pectus.

℞. Olei amygdal.dul.℥.iij. Butyri recentis ʒ.ij. Axungiæ gallinæ,uel anatis ℥.j.
Miſce,& fiat linimentum.Rondeletius.

DE LINIMENTIS CALIDIS.

Linimentum ad partes conuulſas ratione nerui uulnerati.

℞.Olei ſulphuris terebinthinati ʒ.ij. Olei Sabinę,Olei terebinthinę ana ʒ.ij. Olei uitellorũ ouorũ ʒ.ß.
Miſce & applicetur calidè parti affectæ.Quercetanus.

Aliud ad idem.

℞. Olei butyri,Olei reſinæ ana ʒ.ij. Olei terebinthinæ ʒ.j.
Olei euphorbij deſtillati Olei uitellorum ouorum ʒ.j.
Olei baccarum iuniperi Miſce. Idem.

Linimentum ad membra uulnerata, conuulſa ex repletione.

℞. Balſami gũmi hederæ, Bal.gũmi elemi ana ℥.ij. Olei iuniperi ana ℥.ß.
Olei ceræ,Olei terebinthinæ Ol.caryophyllorum,Ol.Belzoini ana ℈.ij.
Miſce, & fiat in formam linimenti,quo inungatur ſpina dorſi, & pars affecta.Quercetanus.

Aliud ad idem.

℞. Balſami uiſci pomorum,Bal.hederæ Ol.Iuniperi ʒ.ß.
Bal.Hypericonis ana ʒ.ij. Ol.tartari fœtentis ʒ.iij.
Olei Saluiæ,Olei terebinthinæ ana ʒ.j. Axungiæ taxi ℥.iij.
Miſce.Vtatur,ut iam dictum eſt.Idem.

Linimentum ad thoracis affectum frigidum.

℞. Olei amygdal.amararum,Olei Liliorum,uel Mucilaginis ſem.Lini
Irini,uel Olei Cheirini ana ʒ.ij. Mucilaginis Fœnigræci,extractæ cum aqua hordei
Butyri rancidi,loti ʒ.j. & pauco uino albo ana ʒ.ß. B
Axungiæ gallinæ,anatis ana ʒ.ß. Croci parum.
Miſce, & fiat linimentum,quo pectus & latera illinantur. Rondeletius.

DE LINIMENTIS FRIGIDIS.

Linimentum ad thoracis affectum calidum.

℞. Olei amygdal.dulcium,Violarum ana ℥.ij. Butyri loti,in aqua hordei mundati ℥.j.
Miſce,& fiat linimentum,quo inungatur pectus. Rondeletius.

Linimentum refrigerans ad eryſipelas & inflammationem.

℞. Mucilaginis ſem.Pſyllij,extractæ cum aqua ſemperuiui, & pauco aceto ʒ.iij.
Succi Plantaginis,uel Solani ℥.j. Olei Nymphææ,uel de papauere,uel Hyoſcyami ℥.iij.
Coquantur ſucci uſque ad conſumptionem:deinde adde Pomatæ ʒ.ß.
Miſce,& fiat linimentum,quo illinatur pars feruens.Rondeletius.

DE LINIMENTIS HVMIDIS.

Linimentum humectans.

℞. Olei Violarũ ℥.iij. Olei è ſem.Cucurbitæ ℥.j. Lactis mulieris recẽtis,uel Butyri recentis ana ℥.j.ß.
Miſce,& fiat linimentũ,quo pars humectãda illinatur,tribus horis poſt paſtũ,præcedẽte fotu tepidè. Rondel.

Linimentum exiccans.

℞. Olei Irini,Coſtini ana ℥.ij. Butyri ſaliti rancidi ana ℥.j.
Pinguedinis gallinæ antiquæ,ſalitæ Vini ueteris & generoſi parum , uel Aquæ uitæ parũ.
Miſce,& fiat linimentum. Idem.

Linimentum emolliens duritiem hepatis.

℞. Olei amygdal.dulc.Olei Abſinthij ana ℥.j.ß. Pinguedinis gallinæ ʒ.j.
Butyri recentis ℥.ij. Maſticis ʒ.ij. Miſce,& fiat linimentum.

DE LINIMENTIS ASTRINGENTIBVS.

Linimentum repellens,& ſanguinem cohibens. C

℞. Boli Armeni Spagyrico more præparati ℥.ij. Olei roſati q.ſ.eſt.
Croci Martis,Croci Veneris ana ℥.j. Miſce,& fiat linimentum.Quercetanus.

Aliud ad idem.

℞. Colchotaris dulcificati,Cineris ranarum aduſtarum ana ʒ.ß. Album.ouorum q.ſ.eſt.
Miſce,& fiat linimentum. Idem.

Linimentum,ſeu potius nutritum,humorum defluxionem,& inflammationem prohibens.

℞. Succi fol.nymphęæ,ſucci fol.Semperuiui Lithargyri,uel Salis eiuſdem ʒ.ij.
Succi fol.Hyoſcyami ana ℥.ij. Olei uiſci pomorum
Aquæ Spermatis ranarum Olei roſati omphacini ana ℥.ij.ß.
Aquæ florum tapſi barbati ana ʒ.j. Aceti roſati ℥.j.
Ducantur diu in mortario plũbeo, cũ piſtillo plũbeo,& fiat inſtar nutriti,quo utendũ ꝑ defenſiuo.Quercet.

Linimentum defenſiuum.

℞. Boli Armenæ præparat.Sanguinis Draconis Olei roſ.omphac.ʒ.iiij.
Coralli rubri ana ʒ.ß. Aceti roſati ʒ.ij.
Croci martis ʒ.ij. Ceræ ℥.j.ß.
Baccarum myrti ʒ.j.ß. Fiat linimentum. Ioſephus Quercetanus.

DE LINIMENTIS GLVTINANTIBVS.

Linimentum pro capitis uulneribus cum cranij fractura.

℞. Mellis roſati ℥.ij. Olei ouorum ℥.j.
Miſce,& ex eis ſantalũ intinge,uel linamenta,& calida mẽbranæ,ſiue meningi detectę impone.Quercetanus.

Aliud.

℞. Mellis roſati ℥.ij. Olei roſati ℥.j. Terebinthinæ lotæ ℥.ß.
Miſce,& ſantalum imbue. Vbi uerò dies ſeptima aut undecima præterierit, ſequentia remedia meningi detectæ applicanda erunt:

℞. Mel-

A ℞. Mellis roſati ℥.2. Terebinthinæ ʒ.1. Aquæ uitæ guttas x.

Miſce omnia ſimul, & calefac in lance, ac ſantalum intinge, & linamenta tenuiſsima, calidaque meningi impone. Quercetanus.

Aliud ad idem, pro ditioribus.

℞. Mellis roſati ℥.2.
Olei myrrhæ ex deſcript. noſtra ʒ.ß.
Olei terebinthinæ per Bal. deſtill. cum aqua uitæ ʒ.1.

Miſce, & utere, ut ſuprà, modo pars phlegmone non tentetur. Hoc medicamentum commodiſsimum eſt ad membranam, ab omni putredine conſeruandam, & cranij fracturis aptiſsimum. Idem.

DE LINIMENTIS CARNEM GENERANTIBVS.

Linimentum ad callum & fiſtulas curandas.

℞. Olei mellis deſtillati ignis expreſsione ℥.2.
Olei Saturni
Olei Mercurij ſublimati ana ʒ.1.
Olei petrolei, Ol. Caryophyll. ana ʒ.1.ß.

Excipiantur terebinthina, & apponantur cum ellychniis aut turundis parti affectæ. Quercetanus.

Linimentum ad intertrigines.

℞. Medullæ ceruinæ ʒ.iij.
Ceruſſæ lotæ ʒ.2.ß.
Butyri recentis, aqua roſ. abluti ʒ.2.
Lithargyrij abluti ʒ.ß. Myrrhæ ʒ.1.

Cum modico terebinthinæ lotæ fiat linimentum. Hier. Mercurialis.

Linimentum ad oſſa corrupta, & carioſa.

℞. Olei myrrhæ deſtillat. per deſcenſum, purificati cum uini ſpiritu ℥.ß.
Olei caryophyllorum ʒ.2.
Olei ſulphuris cum colchotare deſtillati ʒ.1.ß.

Miſce omnia & cum uti uoles, os corruptum bis, terué contrectato cum xylo in hoc medicamentum intincto, quod ad extremum ſpecilli alligaueris: ac tum os à carie ſanabitur, ſimulque quod corruptum eſt, breui dilabetur. Quercetanus.

Aliud.

B ℞. Olei tartari deſtillati per retortam
Olei guaiaci ana ℥.ß.
Olei ſulphuris, Olei uitrioli ana ʒ.1.
Miſce, & utere, ut ſuprà. Idem.

Aliud.

℞. Balſami Mercurij ℥.ß. Olei antimonij ʒ.iij. Salis Saturni ʒ.ij.

Miſce oĩa ſimul. Oſſa corrupta & ſanioſa, nec non ulcera maligna, & deplorata mirũ in modũ perſanat. Idem.

DE LINIMENTIS DOLOREM SEDANTIBVS.

Linimentum ad dolorem pleuriticum.

℞. Olei Irini, Chamæmelini
Adipis capi ana ℥.ß.
Butyri recentis non ſaliti ʒ.ß.
Ceræ lotæ parum.

Miſce, & fiat linimentum. Andernacus.

Linimentum ad capitis dolorem ex inſolatu.

℞. Olei Chamæmelini recenter præparati ℥.2.

Temporibus & fronti illinantur. Andernacus.

Linimentum ad uetuſtum capitis dolorem.

℞. Olei Chamæmelini recenter præparati ℥.2.
Olei Roſarum ℥.ß. Miſce. Vel
℞. Olei Roſacei ℥.2.
Olei Chamæmelini ℥.ß.

Miſce, & fiat linimentum. Andernacus.

Aliud.

℞. Olei Roſacei ℥.1.
Aceti ʒ.2.
Ceręlotæ ex aqua frigida quantum ſatis eſt.
Miſce, & fiat linimentum. Andernacus.

Aliud ad capitis dolorem ex calore iecoris.

Oleo roſaceo, aut melino, aut hydrelæo, aut cerato, frons & tempora illinantur. Idem.

Aliud ad dolorem capitis ex frigore.

Oleum rutaceum, aut laurinum, aut irinum, aut nardinum, aut ea quæ ex pipere & euphorbio conſtant, fronti imponantur. Andernacus.

C *Linimentum ad mamillarum dolores, lacte turgentium, & inflammationes.*

℞. Vitellorum ouorum n.2.
Pompholygis præparatæ ʒ.2.
Olei Roſacei ℥.iij.
Ceræ nouæ parum.

Miſce, & Fiat linimentum. Idem.

Aliud mitius, uſu crebro probatum.

℞. Olei Lini ℥.iij. Ceræ nouæ ʒ.1.

Liqueſcant, & linteis intincta mammis obducantur. Andernacus.

Linimentum ad dolorem ex inflammatione iecoris, ani, & aurium.

℞. Olei Violarum ʒ.iv.
Cremoris radicis Althęæ, Cremoris pſyllij, expreſsi cum lacte mulieris, uel iure pulli, uel aquæ hordei purgati ana ʒ.1.
Butyri recentis, uel Axungiæ porcinæ, uel Medullæ porcinæ recentis, aut Medullæ uitulinæ ʒ.ß.

Miſce, & fiat linimentum, quo partes affectæ calidæ illinantur. Rondeletius.

Linimentum dolorem leniens.

℞. Succi fol. hyoſcyami
Semperuiui ana ℥. 2.
Olei uiſci pomorum
Olei nenupharis ana ℥.1.ß.
Butyri recentis ℥.2.
Ceræ nouæ ℥.1.

Miſce, & fiat linimentum. Quercetanus.

DE LINIMENTIS VERMES NECANTIBVS.

Linimentum contra uermes.

℞. Succi abſinthij, ſucci abrotani ana ʒ.1.ß.
Pul. ſcordij, Aloes ana ℈.2.
Olei communis ℥.1.
Ceræ parum.

Miſce, & fiat linimentum. Hier. Mercurialis.

DE LINIMENTIS AMBVSTA EX- tinguentibus. A

Linimentum empyreuma extinguens, ualde efficax.

℞. Olei lardi
Olei butyri ana ℥.ß.
Succi fol. & baccarum hæderæ ℥. 2.
Succi cort.med. ſambuci ℥.1.
Olei ſambuci ℥.iv.
Salis petræ ʒ.2.
Decoquantur ſimul ad aquæ conſumptionem & cum modico ceræ fiat linimentum. Quercetanus.

Linimentum ad ambuſta uulnera.

℞. Lardi liquefacti,& aqua ſolani excepti ℥.2. Olei Saturni ℥.ß. Miſce. Quercetanus.

Aliud ad idem.

℞. Viſci rad. hyoſcyami
Viſci papau.rubri ana ℥.1.
Salis petræ ʒ.1.
Mucilag.ſemin. Cydoniorum ʒ.iij.
Olei calphuræ q.ſ.
Fiat linimentum. Idem.

Linimentum ad combuſtionem faciei, & uulnera ſclopetica.

℞. Succi porrorum
Succi ceparum ſub prunis coctarum ana ℥. 2.
Aquæ ſem. ranarum ℥. 1.
Olei è uiſco pomorum
Olei populini
Ceræ albæ ana q.ſ.
Miſce, & fiat linimentum, quo bis quotidie partem uſtam & depilatam inunges. Quercetanus.

Aliud ad idem.

Butyrum liquefactum in aquam ex ranarum ſemine extractam iniice, aut in aquam gammarorum moro noſtro paratam, id decies, aut ſæpius repetendo, donec butyrum lactis inſtar albeſcat. Eius ita præparati ℥.iij. miſce cum ℥.j. olei luteorum ouorum, & fiat linimentum, quo partem puluere tormentario maculatam inunges. Eſt enim ad id ſingulare remedium, & ad empyreuma partis ambuſtæ tollendum. Idem.

Linimentum præſtantiſſimum ad empyreuma pulueris tormentarij reſtinguendum.

℞. Salis ſaturni ſacchacini ℥.j. Olei uitellorum ouorum ℥.2. Butyri præparati ℥. iv. B
Miſce, & fiat linimentum, quo totus aduſtus locus inungatur ter, aut quater in die. Inflammationes etiam omnes arcet, & dolores compeſcit. Quercetanus.

Linimentum ad ambuſta.

℞. Succi cepæ ſub cineribus coctæ ℥.2. Olei nucum ℥. 1.
Miſce, & fiat in forma linimenti. Quercetanus.

Aliud ad ambuſta.

℞. Fol. hederæ nigræ, cum aqua plantaginis contuſorum M. 2.
Olei ℔.1.
Vini albi ℥.iv.
Coquantur uſque ad uini conſumptionem, adde ſub finem
Ceræ q.ſ. eſt.
Fiat linimentum. Idem.

Aliud ad idem.

℞. Lardi ad flammam liquati ℥. 2.
Succi betæ, ſucci rutæ ana ℥.2.
Cremoris lactis ℥.1.
Mucilaginis ſem. cydoniorum
Mucilag. tragacanthæ ana ℥.ß.
Miſce, & fiat linimentum. Idem.

De Vnguentis, Sectio XXVIII.

- Vnguenta *ſunt craßioris conſiſtentiæ, quàm linimenta, & ualidiora. Horum autem alia*
  - Vſualia *ſeu officinalia & uel*
    - Alterátia *qualitate*
      - Prima: *atq; ſic*
        - Calida —
          - Vnguentum Aregon,
          - Vnguentum Martiatum,
          - Vnguentum Philagrij,
          - Vnguentum ſtomachicum,
          - Vnguentum dialthęa,
          - Vnguentum ex bdellio,
          - Vnguentum Bernardinum, *&c.*
        - Frigida —
          - Vnguentum roſatum,
          - Vnguentum uiolatum,
          - Vnguentum refrigerans,
          - Vnguentum populeon,
          - Vnguentum caphuratum,
          - Vnguentum rubrũ caphuratũ, *&c.*
      - Secunda. *Vide in ſeq. ſignum A.*
    - Purgantia
      - Vnguentum Agrippę,
      - Vnguentum de Artanita maius,
      - Vnguentum contra uermes, *&c.*
  - Vnguenta *minus uſualia, ſeu non officinalia, uel*
    - Alterant. *Vide in ſeq. ſignum B.*
    - Purgant: *ut*
      - Vnguentum uentrem laxans,
      - Vnguentum ad uermes,
      - Vnguentem uentrem ſubducens, *&c.*

A. Vnguen-

A Vnguenta *alterantia qualitate ſecunda, uel*

- Aſtringunt: *ut* — Vnguentum Comitiſſæ defenſiuum Magiſtrale, *&c.*
- Emolliunt
  - Vnguentum Dialthęa,
  - Vnguentum reſumptiuum,
  - Vnguentum tetrapharmacum,
  - Vnguentum de artanita minus,
  - Vnguentum ex bryonia.
- Abſtergunt
  - Vnguentum apoſtolicon,
  - Vnguentum album, De minio,
  - Vnguentum Baſilicum,
  - Vnguentum Aegyptiacum,
  - Vnguentum uiride,
  - Vnguentum citrinum,
  - Vnguentum rubeum,
  - Pſoricum, Vnguentum de lithargyro,
  - Trypharmacum, pro ſcabie,
  - Vnguentum de tuthia,
  - Vnguentum ad pediculos,
  - Vnguentum Mercuriatum.
- Carnem *generant*
  - Vnguentum ceraſeos,
  - Vnguentum diapompholygos,
  - Vnguentum aureum,
  - Vnguentum apoſtolicon,
  - Vnguentum mirificum, *&c.*
- Glutinant, *& cicatricem ducunt*
  - Vnguentum potabile,
  - Vnguentum aureum,
  - Vnguentum citrinum,
  - Vnguentum deſiccat. rubrum, *&c.*
- Carnem *auferunt*
  - Vnguentum Aegyptiacum,
  - Vnguentum apoſtolicon,
  - Pſoricon,
  - Vnguentum ex cantharid.
- Extrahunt: — Vnguentum fuſcum, *&c.*
- Dolorem *ſedant*
  - Vnguentum D. Gereonis,
  - Vnguentum ad hæmorrhoidas,
  - Vnguentum ad oculos,
  - Vnguentum anodynum,
  - Vnguentum pectorale.
- Somnum *conciliant*
  - Vnguentum populeon,
  - Vnguentum ſomniferum.
- Ambuſta *extinguunt*
  - Vnguentum ad ambuſta,
  - Vnguentum ex calce.

- B. Alterant *qualitate*
  - Prima. *Sic*
    - Calefaciunt
      - Caput: *ut* — Vnguentum ad memoriam.
      - Pectus: *ut*
        - Vnguentũ ad pectoris anguſtiã, & maturationẽ,
        - Vnguentum ad ſanguinis eruptionem,
        - Vnguentum ad phthiſim, *&c.*
      - Stomachum: *ut*
        - Vnguentum ad uentriculum excalfaciendum,
        - Vnguentum ad iuuandam concoctionem,
        - Vnguentum ad lienteriam calefaciens,
        - Vnguentum ad ſtomachi reſolutionem, *&c.*
      - Hepar: *ut*
        - Vnguentum ad calefaciendum hepar,
        - Vnguentũ iecoris facultatẽ ſanguificã roborans,
        - Vnguentum ad ſcirrhos iecoris.
      - Splenem: *ut*
        - Vnguentum ad ſcirrhum ſplenis,
        - Vnguentum ad tumorem lienis, *&c.*
      - Renes: *ut*
        - Vnguentum ad mouendas urinas,
        - Vnguentum ad urinæ retentionem aliud, *&c.*
      - Vterum: *ut*
        - Vnguentum ad menſtrua prouocanda,
        - Vnguentum ad facilitandum partum,
        - Vnguentum ad eiectionem ſecundæ,
        - Vnguentum ad retentionem fœtus,
        - Vnguentum ad ſuperpurgationem menſtruorum. *&c.*
    - Frigefaciunt
      - Stomachum: *ut*
        - Vnguentum ad uentriculum refrigerandum.
        - Vnguentum ad lienteriam.
      - Hepar: *ut* — Vnguentum ad refrigerandum hepar, *&c.*
  - Secunda *Sic*
    - Aſtringunt: *ut*
      - Vnguentum ad inflammationem oculorum,
      - Vnguentum ad ſanguinis impetum ſiſtendum è naribus, pul. thorace, renibus, *&c.*
      - Vnguentum ſanguinem cohibens aliud.
    - Emolliunt: *ut* — Vnguentum ad humorem concretum & ſcirrhoſum.
    - Calculum expellunt: *ut* — Vnguentum precioſum (quod *Fuchersſalb* appellant)
    - Digerunt: *ut*
      - Vnguentum ad inflãmationem oculorum digerendam,
      - Vnguentum ad parotidas,
      - Vnguentum ad anginam.
    - Abſtergunt: *ut*
      - Vnguentum ad deterſionem ſuffuſionis,
      - Vnguentum ad ſcabritiem, ſcabiem, *&c.*
      - Vnguentum ad pſoram,
      - Vnguentum ad herpetes,
      - Vnguentum ad ſcabiem,
      - Vnguentum ad pruritum, *&c.*
    - Carnem generant: *ut*
      - Vnguentum ad ulcera narium,
      - Vnguentum ſarcoticum, *&c.*
    - Conſolidant: *ut*
      - Vnguentum ad phthiſim,
      - Vnguentum glutinans,
      - Vnguentum ad uulnera, *&c.*
    - Cicatricem *inducunt: ut* — Vnguentum epuloticum,
    - Erodunt: *ut* — Vnguentum ad polypos exedendos,
    - Dolorem *ſedant: ut*
      - Vnguentum ad dolorem capitis ex calore,
      - Vnguentum ad dolorem capitis ex calore in declinatione,
      - Vnguentum ad dolorem capitis ex frigore,
      - Vnguentum ad dolorem colicum,
      - Vnguentum ad dolores capitis & articulos.
    - Somnum conciliant: *ut* — Vnguentum ſomniferum.
    - Venerem excitant: *ut* Vnguentum ad coitum.
    - Ambuſta extinguunt: — Vnguentum ad combuſtionem, *&c.*

A DE VNGVENTIS EXCALFACIENTIBVS.

Vnguentum Aregon.

℞. Roriſmarini, Maioranæ, radicis Iari (id eſt ueræ ſerpentariæ) Serpilli, Rutæ
Rad. Cucumer. aſinini ana ℥.iv.ß.
Fol. Lauri, Saluiæ
Sabinæ ana ℥. iij.
Pulicariæ maioris, minor. ana ℥.iv.
Rad. Bryoniæ ℥.iij.
Laureolæ (pro eo radicum uel foliorum Cocci gnidij) ℥.ix.
Fol. Cucum. aſinini, Nepetæ ana ℥. vj.
Maſticis, Olibani ana ʒ. vij.
Pyrethri, Euphorbij, Zingiberis
Piperis ana ℥.j.
Adipis urſini, Olei Laurini ana ℥. iij.
Olei Moſchelini ℥.ß.
Olei communis ℔.v. aut plures.
Petrolei clari ℥.j.
Butyri ℥.iv. aut quantum ſufficit.

Herbæ & radices Maio menſe collectæ in oleo macerentur diebus ſeptem, deinde coquantur, & colentur. Colato oleo adiice reliqua, atque adde
Ceræ ℔.j.℥.iij.
Durat annum.* Prodeſt malis corporis frigidis, conuulſionibus, reſolutionibus partium: item dolori colico, renum, articulorumque. Nicolaus.

Vnguentum Martiatum.

℞. Ceræ ℔.2.
Olei ℔.iix. uel quantum ſatis eſt.
Roriſmarini, Folior. Lauri ana ℥.iix.
Rutæ ℥. vij.
Fol. Tamariſci ℥.vj.
Ebuli, Sabinæ, Balſamitæ
Saluiæ, Ocymi, Polij, Calaminthæ
Artemiſiæ, Enulæ, Betonicæ
Brancæ urſinæ, Spargulæ
B Herbulæ uenti, id eſt, parietariæ
Pimpinellæ, Agrimoniæ, Abſinthij
Herbæ paralyſis, Herbæ ſanctæ Mariæ
Cymarum Sambuci, Herbæ Craſſulæ
Millefolij, Semperuiuæ, Chamædryos
Centaureæ, Centumneruiæ, Fragulæ
Tetrahit, id eſt, herbæ Iudaici, uel orobi
Quinquefolij ana ʒ.iv.ß.
Rad. Altheæ, Cumini, Myrrhæ ana ℥. iij.
Fœnigræci ℥.1.ß.
Butyri ℥.1.ʒ.ij.
Seminis Vrticæ, Violarum
Papaueris albi, Menthæ Saracenicæ, criſpæ
Lapathioli, Polytrichi, Carduncelli
Matris ſyluæ, Maturellæ
Herbæ Moſchatæ
Alleluiæ, Linguæ ceruinæ
Criſpulæ, Camphoratæ id eſt, abrotani
Styracis calamitæ
Medullæ ceruinæ ana ℥.ß.
Adipis urſini, Gallinacei
Maſtiches, Thuris ana ℥.j.
Olei Nardini ℥. 2.

Herbæ omnes in Maio menſe colligantur, & inciſæ macerentur in uino odorifero per dies ſeptem: octauo deinde die coquantur, donec ferè conſumatur uinum: poſtea cola: & colaturæ expreſſæ adde oleum, & coque donec conſumatur uinum: mox adde ceram, & reliqua ſecundum artem. Seruatur annos tres.* Aduerſus frigida corporis mala, reſolutionem coxendicum, nephritim, conuulſionem, & id genus alia ualet: tumores reprimit, durities emollit, liuoremque cutis emendat. Nicolaus.

Vnguentum Martiatum magnum.

℞. Ceræ albæ ℔. ix.
Olei ſextarios vj.
Roriſmarini, fol. Lauri ana ℔. 2.ß.
Amarici, Ebuli, Sabinæ
Balſamitæ, Ocymi, Saluiæ
Polij, Calaminthes, Arthemiſiæ
Enulæ, Betonicæ, Brancæ urſinæ
Herbæ uenti, Pimpinellæ
Agrimoniæ, Abſinthij
Herbę paralyſis, Herbæ ſanctæ Mariæ
Cymarum Sambuci
Herbæ Craſſulæ, Semperuiuæ
Millefolij, Chamędryos, Centaurię
C Centumneruiæ, Fragulę
Quinquefolij, Herbæ Tetrahit ana ℔.j.ß.
Rad. Altheæ, Cumini, Myrrhæ ana ℔.j.
Fœnigræci ℔.ß.
Butyri ℥.v.
Sem. Vrticæ, Violarum
Papaueris rubei, Menthæ Saracenicæ
Menthæ criſpæ, Lapathioli
Polytrichi, Carduncelli
Matris ſyluæ, Marathri
Herbæ Moſchatæ, Alleluiæ
Liguæ ceruinæ, Criſpulæ
Camphoratæ, Styracis
Medullæ ceruinæ
Adipis urſini, gallinacei ana ℥. iij.
Thuris ʒ. 2.
Olei Nardini ℥.j.

Fiat unguentum ſecundum artem. * Ad frigiditatem & dolorem capitis, pectoris & ſtomachi, ad ſcliron hepatis & ſplenis, ad ilij dolorem, ad paralyticos, arthriticos, nephriticos, podagricos, iſchiaticos, & ad omnes dolores, ad tumores, duriciem, ſpaſmum, & febrientes, ad ignem uel ſolem inunctum. Nicolaus Alexand.

Vnguentum Martiatum paruum.

℞. Fol. Lauri, ℔. iij.
Rutæ ℔.2.ß.
Maioranæ ℔.2.
Roriſmarini ℔.j.ß.
Myrti ℔.j.
Esbrij, uel maioranæ ſummitates
Balſamitæ, ſem. Ocymi ana ℥.vj.
Butyri ʒ. v.
Styracis, Medullæ ceruinæ
Adipis urſini
Adipis gallinacei ana ʒ. iv.
Maſticis ℥.iij.
Thuris ℥.2.ß.
Olei Nardini ℥.j.
Olei communis ℔.vj.
Ceræ ℔.iv.

Conſice ut artis eſt.* Ad podagram frigidam ſiue calidam, paralyticos, arthriticos, nephriticos, iſchiadicos, & ad omnia uitia, & dolores neruorum ualet. Nicolaus.

Vnguentum Martiatum, aliud.

℞. Maſticis, Ceræ
Styracis ana ℥.iij.
Oeſypi ℥. vj.
Terebinthinæ ℥.j.

Conſice ut artis eſt.* Ad articulorum morbos, & corporis languores ac reſolutiones. Paulus.

Vnguentum Philagrios.

℞. Ceræ ℥.iij.
Oeſypi, ſucci Rutæ agreſtis ana ℥.2.
Euphorbij, Piperis, Ammoniaci, Croci
Thuris, Caſtorei, Terebinthinæ
Opopanacis ana ʒ.2.
Styracis, Myrrhæ ana ʒ.2.ß.

Fiat unguentum ſecundum artem. * Spaſmum & paralyſim iuuat. Meſues. A

Vnguentum ſtomachicum magiſtrale.

℞. Olei Abſinthij, Maſtichini
Nardini ana ℥.1.
Roſarum rubrarum, Coralli rubri
Caryophyllorum, Cinnamomi, Ligni aloes
Maſticis, Menthæ, Schœnanthi ana ʒ.1.
Ceræ quantum ſufficit.

Fiat unguentum ſecundum artem. * Ventriculum & hepar roborat, horum dolorem à frigido lenit, appetentiam excitat, coctionem iuuat. Medici Florentini.

Vnguentum Dialthea, ſimplex.

℞. Rad. Altheæ ℔ 2.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℔.1.
Olei ℔.iv.
Ceræ ℔.1.
Terebinthinæ ℥.2.
Reſinæ ℥.vj.

Radices ſectæ, & cum ſeminibus contuſę macerentur tribus diebus in aquæ ℔.iix. deinde ferueſiant, & mucilaginis inde expreſſæ ℔.2. ſume, & coque cum aliis rebus, donec aquoſum illud in mucilagine conſumtum fuerit: & fac unguentum. Durat annos tres.* Emolliendi uim habet, calefacit & humectat. Nicol.

Vnguentum dialtheæ compoſitum.

℞. Rad. Altheæ ℔. 2.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ℔.1.
Scyllæ recentis ℥. vj.
Olei ℔.iv. Ceræ ℔.1.
Terebinthinæ ℥. 2.
Reſinæ, Picis græcæ ana ℥.vj.

Fiat unguentum, ut ſuperius: deinde addes gummi ſubſequentia diſſoluta in aceto:
Galbani, Gummi hederæ ana ℥.2.

Miſceantur probè, & reponantur. * Valet propriè ad dolorem pectoris ex frigiditate & pleuriſi, & ſuper pectus inunctum ſanat omnia loca infrigidata: calefacit, mollificat, & humectat. Nicolaus.

Vnguentum ex bdellio.

℞. Bdellij ʒ.vj.
Euphorbij, Sagapeni ana ʒ.iv.
Caſtorij ʒ.iij. Ceræ ʒ.xv.
Olei Iaſmini, uel Keirini ʒ.x.

Bdellium & ſagapenum diſſoluantur aqua rutæ agreſtis: cætera cum aqua calida uniantur, & fiat unguentum. * Epilepſiam, paralyſim, ſpaſmum, cæteros neruorum affectus frigidos ac ſcirrhoſos iuuat. Meſues. B

Vnguentum Bernardinum.

℞. Granorum paradiſi, Caryophyllorum
Zingiberis albi ana ℥.2.
Sulphuris uiui ℥.vj.
Axungiæ porcinæ ℔.1.
Moſchi ʒ.ß.
Olei Spicæ ʒ.2.

Terantur omnia ſubtiliter arida, ac commiſce diligenter, fiatq; unguentum.

DE VNGVENTIS REFRIGERANTIBVS.

Vnguentum roſatum Meſuæ.

℞. Axungiæ porcinæ ℔.1.

Lauetur nouies aqua calente, & toties frigida: deinde addito
Roſarum rubr. recentium ℔.j.

Probè terantur, & marceſcant cum ea dies ſeptem: coque igne lento, cola: rurſus tantundem roſarum recentium cum ea tere, ut ſuprà: idem fac tertiò: quartò autem præter roſas affunde
Succi Roſar. rubr. ℥.vj.
Olei Amygdalar. dulc. ℥.iij.

Coque igne lento ad ſucci conſumptionem: cola, & repone. Alij addunt Opij ʒ.1.* Phlegmonas, eryſipelata, herpetas ſedat, cephalalgiam calidam, & uentriculi ac hepatis intemperiem calidam mitigat. Meſues.

Vnguentum uiolatum.

Fit ut Roſatum, ſed ex uiolis nigris.* Idem quod roſatum pollet: prætereas pleuritidi & thoracis inflammationi prodeſt.

Vnguentum refrigerans, Galeni.

℞. Ceræ albæ ℥.1.
Olei Roſati Omphacini ℥. iv.

Aquæ fontis frigidiſsimæ quantum ſufficit ad multum diuq; lauandum & ſubigendum ceratum: quod tandem ex aceto albo, pauco, claro, ſimiliter ſubigendum eſt, addaturque etiam aliquid aquæ roſaceæ ad odoris gratiam acquirendam. Si qui fortè diutius aſſeruare debent, meminerint, ut ſubinde relauent poſca bene acida, ne ranceſcat. Meſues. C

Vnguentum populeon.

℞. Oculorum populi arboris recentium, menſe Martio collectorum ℔.1.ß.
Axungiæ porcinæ præparatæ ℔. 2.

Oculi populi contundantur, & macerentur cum axungia, donec ſequentes herbæ colligi queant: deinde,
℞. Fol. Papaueris agreſtis, fol. Mandragorę
Fol. Hyoſcyami, Solani
Vermicularis aut Craſſulę, Lactucæ
Semperuiui, Bardanæ, Portulacæ, Violariæ
Vmbilici Veneris ana ℥. iij.
Summitatum pruni tenerarum ℥. iij.

Herbę contundatur, & miſceantur axungiæ & oculis populi: adde
Vini optimi quantum ſatis eſt.

Coquantur ad uini conſumptionem: deinde cola, exprime, & fiat unguentum. * Contra nimium calorem ualet, & temporibus illitum ſomnum conciliat. Nicolaus.

Vnguentum caphuratum album.

℞. Olei Roſati ℔.1.
Ceræ albæ ℥. iij.
Ceruſſæ ℥. xij.
Albi ouorum n. vj.
Caphuræ diſſolutæ cum aqua roſ. ex arte ʒ.2.
Fiat unguentum ſecundum artem.

Vnguentum caphuratum rubrum.

℞. Olei Roſati ℔.1.ß.
Lithargyri ℥.2.
Minij ℥.iij.
Ceruſſæ ℥.1.ß.
Tuth.æ, Caphuræ ana ʒ.iij.
Ceræ ℥.2. in æſtate: ſed in hyeme ℥.j.

Fiat unguentum in pila plumbea cum piſtillo plumbeo.

A

DE VNGVENTIS ASTRINGENTIBVS.

Vnguentum Comitiſſæ.

℞. Cort.med. Glandium
Cort.med. Caſtanearum
Cort.med. Quercus arboris
Baccarum Myrti, Caudæ equinæ
Gallarum, cort. Fabarum
Acinorum Vuarum, Calycum Glandium
Sorborum immaturorum ſiccorum
Meſpilorum acerborum ſiccorum
Fol. Capparis, fol. Prunioli ſylueſt.
Rad. Chelidonij ana ℥.j.ß.

Contundantur aliquantulum, & coquantur in decocti plantaginis quantum ſufficit, ad dimidij conſumtionem: cola, & in dicta colatura laua ſubſequentia nouem uicibus, ſemper recentem aquam decoctionis affundendo, quotieſcunq; laueris:

℞. Olei Myrtini, Maſtichini ana ℔.j.ß.
Ceræ nouæ ℥.iix.ß.

Liqua & laua, ut dictum eſt: poſtea inſperge ſequentium rerum tenuiſsimum puluerem:

Cort.med. Glandium
Cort. med. Caſtanearum
Cort.med. Quercus arboris ana ℥.j.
Gallarum, ſucci Hypociſtidis
Cineris oſsium cruris bubuli
Baccarum Myrti, Acini Vuarum
Sorborum ſiccorum ana ℥.ß.
Trochiſc. de Charabe ʒ.ij.

Miſce, fiat unguentum bonæ conſiſtentiæ. * Inceptum abortum prohibet, hæmorrhoidas ſiſtit, ac laxatos renes conciliat. Varignana.

Defenſiuum magiſtrale.

℞. Boli Armeni
Sanguinis Draconis
Terræ ſigillatæ ana ℥.j.
Olei Roſati ℥.vj.
Ceræ ℥.j.ß.
Aceti ℥.iv.

Coquantur ſimul oleum, cera, & acetum, donec acetum conſumptum fuerit: deinde ſublatum ab igne ubi refrigerari cœperit, adde reliqua in tenuiſsimum puluerem trita. Florentini.

B

DE VNGVENTIS EMOLLIENTIBVS.

Vnguentum reſumptiuum, uulgare.

℞. Axungiæ porci recentis ſine ſale ℥.iv.
Axungiæ Gallinaceæ, Anſeris, Anatis ana ℥.ij.
Oeſypi humidæ ℥.ß.
Olei Violati, Chamæmeli, Anethini ana ℥.ij.
Butyri recentis ℔.j.
Ceræ albæ ℥.vj.
Mucilaginis Tragacanthæ
Mucilag. ſem. Cotoneorum, Lini
Biſmaluæ, Gummi Arab. ana ℥.ß.
Miſce, & fiat unguentum.

Vnguentum tetrapharmacum.

℞. Picis nigræ, Reſinæ, Ceræ, Adipis uaccini ana ʒ.ij.

Fiat unguentum. * Calfacit, humectat, dolorem ſedat, & pus mouet. Macedonicum ex iiſdem conſtat: ſed inſuper additur thuris una pars. Galenus.

Vnguentum de artanita minus.

℞. Succi Artanitæ, ſiue ſucci Cyclaminis
Succi glutinoſi ex rad. filicis extracti
Succi Ebuli ana ℥.ix.
Succi ſummitatum Tamaricis ℥.ij.
Oeſypi humidæ ℥.v.
Olei Irini ℔.ij.
Bdellij, Ammoniaci ana ℥.j.ß.
Aceti, quantum ſatis eſt ad ammoniacum diſſoluendum.
Ceræ citrinæ ℥.vj.
Cort.rad. Capparis ℥.j.ß.
Spicæ ʒ.iij.

Confice ſecundum artem unguentum.* Splenis humores etiam ſcirrhoſos diſſoluit, & ſtrumas. Meſues.

Vnguentum ex bryonia.

℞. Olei communis ℔.iij.
Medullæ crurum bouis ℔ j.
Butyri recentis ℔.ß.
Succi Bryoniæ, ſucci Cyclaminis ana ℔.j.

At quia hic cyclamen recens in copia non habemus, oportebit radices ſiccas cyclaminis accipere, & diligenter
C coquere in ſufficienti aqua, in qua tamen antea dies aliquot ſint maceratæ: ſicq; ſuccum fortiter exprimere, atque iterum ſi libet coquere ad mellis ſpiſsitudinem (præſertim quando diutius aſſeruare ſtudium eſt) eo ferè modo, quo paratur ſuccus glycyrrhizæ. Bulliant ſimul ad lentum ignem, uſq; ferè ad conſumptionem ſucci, & coletur. Colaturæ adde

Pulueris Aſplenij
Cort. Capparorum
Cort. Tamariſci
Sem. Agni caſti ana ℥.iij.

Miſce, & fiat unguentum. Ferrarienſes.

DE VNGVENTIS ABSTERGENTIBVS.

Vnguentum Apoſtolicum.

℞. Ceræ albæ, Terebinthinæ
Reſinæ, Hammoniaci ana ʒ.xiv.
Ariſtolochiæ longæ
Thuris, Bdellij ana ʒ.vj.
Myrrhæ, Galbani ana ℥.iv.
Lithargyri ʒ.ix.
Opopanacis, Aeruginis ana ʒ.ij.
Olei communis ℔.ij. hyeme uerò ℔.iij.

Gummi in aceto albo ſoluta coque cum oleo, cera, reſina, terebinthina & lithargyro ad aceti conſumptionē: deinde reliqua adde tenuiſsimè trita. * Efficax eſt contra uulnera & ulcera difficilia, & fiſtulas, conſumit carnem mortuam, & conſumptam reſtaurat, duram mollit, & plagas ſanat. Auicenna.

Vnguentum album, unguentum De ceruſſa dictum.

℞. Lithargyri albi loti ʒ.j.
Ceruſſæ aqua roſarum lotæ ʒ.v.
Ceræ albæ ʒ.vij. Olei roſ. ℥.ij.
Albuminis ouorum num. j.

Ceræ liquatæ in oleo roſato, lento igni, iniice ceruſſam & lithargyrū probè contrita: miſce, & poſtremò adde albumen oui. Alij addunt caphuræ momentum, & caphuratum uocant. * Pollet aduerſus ulcera, ſcabiem, & aduſtionem. Auicenna.

Vnguentum album, aliter.

℞. Ceruſſæ, Lithargyri ana ℥.vj.
Plumbi uſti, Scoriæ argenti ana ℥.ß.
Maſticis, Thuris ana ʒ.ij.ß.
Olei roſati, Aceti albi ana quantum ſufficit.

Tritis omnibus in mortario, affunde paulatim nunc oleum, nunc acetum, ſemper mouendo, donec pingueſcant, uelut nutrita. Meſues.

Idem, aliter. A

℞. Olei communis ℔.ij. Ceræ albæ ℥.vj.
Ceruſſæ ſubtilis ℔.j. Et quidam addunt caphuræ ʒ.ij.
Fiat unguentum ſecundum artem. Rhaſis.

Aliter.

℞. Ceruſſæ in aqua roſarum lotæ ℥.xiix. Olei roſati ℔.ij. ℥.iv.
Lithargyri albi loti ℥.j.ß. Ceræ albiſsimæ ℥.vj. aut circiter.
Confice ſecundùm artem.

Vnguentum de minio.

℞. Minij læuiſsimè triti ℥.ij. Olei Roſati, Myrtini ana ℥.ij.
Coquantur lento igne cum Ceræ albæ ℥.ß. Florentini.

Aliud de minio Caphuratum.

℞. Minij triti ℥. iij. Tuthiæ, Caphuræ ana ʒ.iij.
Lithargyri ℥. ij. Olei Roſati ℔.j.ß.
Ceruſſæ ℥.j. ß. Ceræ albæ ℥.ij.
Liquatam ceram cum oleo lento igne, miſce in mortario plumbeo cum reliquis rebus tenuiſsimè tritis. * Valent ad ulcera mala & antiqua. Idem.

Vnguentum Baſilicon minus.

℞. Ceræ flauæ, Reſinæ pinguis, Picis græcæ ana ℔.j. Olei communis quantum ſufficit.
Fiat unguentum lento igne. Alij terebinthinam addunt: alij uerò terebinthinam picis loco ponunt. * Idem pollet quod Baſilicon maius, ſed imbecillius: recentibus tamen capitis & neruoſarum partium uulneribus & ulceribus aptius erit. Meſues.

Vnguentum Baſilicum maius: Galeni enneapharmacum eſt.

℞. Ceræ albæ, Reſinæ pini Thuris, Myrrhæ ana ℥.j.
Seui uaccini, Picis græcæ Olei communis q. ſ. B
Picis nigræ, Terebinthinæ Fiat unguentum. Meſues.

Aliter.

℞. Ceræ ℥.vj. Reliquorum ana ℥.j.ß.
Picis græcæ ℥. iij. Olei quantum ſufficit.
* Vlcera phlegmone carentia, præſertim partium neruoſarum, terget, carne implet.

Vnguentum Aegyptiacum.

℞. Aeruginis ʒ. v. Mellis ʒ.xiv. Aceti albi ʒ.vij.
Coque igne, & tantiſper moue, donec fiat rubrum. Alij ſumunt eius medicamenti ℥.vj.
Chalcanthi uſti ℥.ij. Olei roſati ℥.iij. Ceræ quantum ſufficit.
Fiat unguentum.* Confert ad uulnera antiqua, fiſtulasq; terget: carnis excreſcentiæ medetur, uehementerq; exiccat. Meſues.

Aliud.

℞. Aquæ Plantaginis Aluminis rupis
Vini Malorum granatorum, Mellis ana ℥.ij. Aeruginis ana ʒ.x.
Coque, & moue, donec fiat rubrum. Ioannes de Vigo.

Aliud.

℞. Mellis ℔. j. Aeruginis ℥.j.
Aceti optimi ℥. vj. Aluminis rupis ʒ.v.
Coque, & moue, donec rubrum fiat. Guido.

Vnguentum uiride, Andromachi.

℞. Reſinæ pini ℔.ij. Olei communis ℥.iix.
Ceræ ℔ j.ß. Aeruginis æris ℥. iij.
Reſinam & ceram in oleo liquabis: deinde æruginem tenuiſsimè tritam addito. * Recentia uulnera, & quæcunque non magna ſunt, ſanat. Galenus.

Vnguentum mundificatiuum, magiſtrale.

℞. Mellis roſati colati ℥.j.ß. Succi Apij, ſucci Praſsij ana ʒ.ß.
Terebinthinæ claræ ℥.iij. Succi Abſinthij ʒ.ij.
Simul coquantur: deinde addantur
Farinæ Hordei, Fabarum ana ʒ.vj. Sarcocollæ, Myrrhæ ana ʒ.j.ß.
Farinæ Lupinorum, Orobi ana ʒ.iij. Reduc in puluerem, & fac unguentum.

Vnguentum citrinum.

℞. Boracis ℥.j. (alij ʒ.ij.) Amyli, Cryſtalli, Enthalij, Dentalij
Caphuræ ʒ.j. Thuris albiſsimi, Nitri ana ʒ.iij.
Coralli albi ℥.ß. Marmoris albi ʒ.ij.
Gypſi ℥.j. Gerſæ ſerpentariæ ʒ.j.
Vmbilici marini, Tragacanthæ albiſsimæ Ceruſſæ ʒ. vj.
Axungiæ porcinæ recentis non ſalitæ, ſed præparatæ & mundæ ℔.j.ß.
Seui caprini præparati ℥.j.ß. Adipis gallinacei præparati ℥.j.
Axungiam porcinam atque adipem gallinaceum liqua ſimul, & impone tepidis adhuc corticum citrei mali ſatis magnam quantitatem, & macerentur per menſem unum. Poſtea eximito cortices, & eliquati porcini adipis recipe, ut dictum eſt, ℔.j. ß. Adipis gallinacei ℥.j. & adde ſeuum caprinum: deinde addantur reliqua tenuiſsimè trita: ultimò uerò inſperge Caphuram ſubtiliſsimè tritam. Notandum eſt in hoc unguento, nō concordare exemplaria in ponderum characteribus. Nam quidam pro ℥. ponunt ʒ. & econtrà. * Faciei maculas emendat, ſcabiem in quacunque corporis parte extiterit, cicatrices extenuat, ruborem oculorum aufert, & ea quæ aſpera ſunt leuigat. Nicolaus.

Vnguentum rubeum, caphuratum.

℞. Olei Roſati ℔.ß. Minij ℥.iij.
Lithargyri ℥. ij. Ceruſſæ ℥.j. ß.

Tuthiæ,

A Tuthiæ, Caphuræ ana ʒ.iij. Ceræ ʒ.ij.in æſtate: ſed in hyeme ʒ.j.
Fiat unguentum in pila plumbea cum piſtillo plumbeo.

Vnguentum pſoricum Alexandri.

℞. Ceruſſæ, Lithargyri pſorici — Argenti uiui extincti ana part. æquales.
Aloes, Croci, Cadmiæ argenteæ — Olei Oleandri, Aceti ana q. ſ.

Fiat unguentum.* Pſoram ſanat, impetiginem à pituita ſalſa, cutis aſperitatē, & alia cutis uitia terget. Meſues.

Aliud.

℞. Lithargyri albi — Aeruginis partem dimidiam.
Chalcanthi ana part.j. — Aceti acerrimi quantum ſufficit.

Terantur die uno in ſole æſtiuo, paulatim affundendo acetum. Deinde in uaſe uitreo probè obſtructo, condantur ſub fimo diebus quadraginta.* Ad fiſtulas, cancros, ſcabiem ſiccam, lepram, carnis putridæ incrementum. Meſues.

Vnguentum pſoricum, ſiue enulatum.

℞. Rad. Enulæ campanæ coctæ cum aceto, & piſtatæ ℔. j. — Argenti uiui extincti
Terebinthinæ lotæ ana ℥.ij.
Axungiæ porci, Olei communis ana ℥.iij. — Salis communis pulueriƶati ʒ.ß.
Ceræ nouæ ʒ.j. — Incorporentur ut decet.

Vnguentum de Lythargyro.

℞. Lithargyri ʒ. ij. — Aceti ʒ. j.
Ceruſſæ ℥. ß. — Olei roſati quantum ſufficit.

Fiat unguentum lento igne. poteſt etiam fieri crudum in mortario plumbeo.* Vlcera & excoriationes à calore ſolis, ſtrictiore calceo, itinere, equitatione, frictione, & coitu ſanat.

Tripharmacum crudum.

℞. Lithargyri, Aceti fortis ana ʒ.iij. Olei communis ʒ.vj.

B Lithargyrus tenuiſsimè tritus mouetur continuò paulatim affuſis oleo uiciſsim & aceto. * Prodeſt ſcabiei, & cutis ulceribus, ut ſuperius. Meſues.

Vnguentum contra ſerpiginem, & impetiginem, atq; elephantiam.

℞. Sulphuris, Aloes, Lithargyri — Maſticis, Olibani, Cymini
Arſenici, Argenti uiui, Tartari — Piculæ, Axungiæ ueteris ana q.ſ.

Quæ ſunt terenda, tere, & tempera cum aceto, & oleo, & ſucco lappaceoli, & ſucco fumiterrę q. ſufficit, & poſtea inungatur ad Solem, uel ad ignem. Nicolaus.

Vnguentum pro ſcabie.

℞. Styracis liquidæ ʒ.j. — Succi Limonum ℥.j.ß.
Terebinthinæ lotæ — Ceruſſæ lotæ ℥.j.
Butyri loti ana ℥.ij. — Salis ʒ.ij.
Miſce, fiat unguentum in mortario plumbeo.

Vnguentum ad ſcabiem, aliud.

℞. Axungiæ porci ʒ.v. — Salis ʒ.iix.
Olei Laurini, Argenti uiui extincti — Succi Plantaginis
Ceræ mundæ, Maſticis, Thuris albi ana ʒ.ij. — Fumiterræ quantum ſufficit.

Ceram, oleum laurinum, & axungiam pone ad ignem cum ſuccis, & bulliant, donec ſimul liquefiant: deinde adde ſalem, olibanum & maſticen, & bulliant omnia ſimul uſq; ad conſumptionem ſucci: poſtea deponantur ab igne, & addatur argentum uiuum extinctum, ut ſuprà, & utere. Potens eſt. Sed caue, ne ob argentum uiuum attingat propè membra principalia, addeq́ue maſtichen. Syl. hoc unguentum ſine argento uiuo paratum commendat.

Aliud pro pueris.

℞. Terebinthinæ bene lotæ ʒ.iv. — Succi Limonum ʒ.j.ß.
Butyri loti ʒ.ij. — Vitellos ouorum num.iij.
C Salis ʒ.j. — Olei Roſati ʒ.j.
Miſce, & fiat unguentum.

Aliud ad ſcabiem, noſtrum.

℞. Seui hircini ℥.ij. — Olei herbæ Nicotianæ ʒ.ß.
Olei ceræ ʒ.ij. — Sulphuris triti, Salis ana ʒ.j.
Olei malorum aureorum ℥.j. — Succi Nicotianæ ℥.j.ß. Miſce.

Vnguentum de tuthia ſeu diapompholygos, magiſtrale.

℞. Olei Roſati — Olei Myrtini, Vnguenti populei ana ʒ. ij.
Omphacini ana ʒ.vj. — Fol. Plantaginis, Solani ana M.ij.

Herbas minutim inciſas cum oleis miſcebis, & diēbus octo marceſcere ſines: deinde coctas aliquantulum colabis, & colaturæ addes Ceræ albæ ʒ. iv.ß.

Coquantur igne lento, donec cera liquata ſit, ſemper agitando: aufer ab igne, & adde
Lithargyri ℥.vj. — Ceruſſæ tritæ ana ℥.ij.
Pompholygis ſiue Tuthiæ præparatæ — Plumbi uſti ʒ.vj. Caphuræ ℥.j.

Omnia in pilam plumbeam iniecta horis duabus continuis agitentur, deinde in uaſe uitreato reponantur.

Vnguentum diapompholygos, aliud.

℞. Olei Roſati, Ceræ albæ ana ʒ.vj. — Plumbi uſti & loti
Succi Solani q.ſ. — Tuthiæ præparatæ ana ℥.j.
Ceruſſæ lotæ ℥.ij. — Thuris puri ʒ.j.

Ceram liqua cum oleo, lento igne, & in pilam plumbeam iniice, additis quæ terenda ſunt, in tenuiſsimū puluerem redactis: moue continuò, & paulatim ſuccum ſupra dictum inſtillato, perpetuò mouens ſex horis continuis.* Vtilia ſunt ad exiccanda eryſipelata, uulnera ſordida purganda, & ſananda tibiarum ulcera: aliorum locorum concaua uel diſsipata replent, refrigerant, & cicatrizant. Nicolaus.

Vnguentum ad pediculos.

℞. Sem. Staphiſagriæ ʒ.ij. — Salis ʒ.ij.
Hellebori albi ʒ.j. — Argenti uiui ʒ.ij.

Aceti

Aceti uini ʒ.ij.
Axungiæ porcinæ ℔.j.
Olei laurini ℥.ix. A
Saponis Veneti ℔.ß.

Fiat unguentum ſecundum artem.

Vnguentum Mercuriatum cum Theriaca.

℞. Butyri ℥.ij.
Axungiæ porci ℥.iix.
Theriacæ, Mithridati ana ℥.ß.
Argenti uiui extincti ℥.vij.
Lithargyri, Salis communis ana ʒ.vj.
Croci ʒ.j.
Olei uermium terreſtrium ℥.j.
Aquæ ardentis ℥.j.
Moſchi G.v.
Fiat unguentum. Adolph. Occo.

DE VNGVENTIS CARNEM GENErantibus.

Vnguentum ceraſeos magnum.

℞. Hammoniaci ℥.j.
Bdellij, Thuris maſculi
Ariſtolochiæ, Sarcocollæ ana ʒ.v.
Myrrhæ, Galbani ana ℥.ß.
Lithargyri ʒ.xv.
Aloes, Opopanacis ana ʒ.ij.ß.
Aeruginis ʒ.iij.
Reſinæ ʒ.xiv.
Ceræ albæ ℥.ij.
Olei quantum ſufficit.

Lithargyrum tere, & cum oleo coque, donec liqueſiat. Tunc depone ab igne, & dum modicè refrixerit, miſce hammoniacum & bdellium aceto ſoluta: redde igni, coque ad iuſtam craſsitiem, tuncq; reliqua permiſce. *Vlcera maligna, putrida, fiſtuloſa, ſorde & carne mortua purgat, carne implet, glutinat, & cicatrice tegit. Meſues.

Vnguentum ceraſeos paruum.

℞. Ariſtolochiæ, Ireos, Sanguinis draconis
Hammoniaci, Sarcocollæ ana ℥.ß.
Lithargyri læuigati ℥.v.
Olei ℔.j.

Coque lithargyrum cum oleo, donec liqueſiat: tunc cætera, ut in priore, miſce.* Vlcera tam uetera, quàm noua terget, carne implet, glutinat, cicatrice claudit. Meſues. B

Vnguentum aureum.

℞. Ceræ citrinæ ʒ.vj.
Olei boni ℔.ij.ß.
Terebinthinæ ℥.ij.
Reſinæ, Colophoniæ ana ℥.j.ß.
Thuris, Maſticis ana ℥.j.
Croci ℥.j.

Conſice ſecundum artem. Durat annos tres.* Vulnera certò & ſalubriter glutinat. Meſues.

Vnguentum mirabile.

℞. Myrrhæ, Aloes
Sarcocollæ ana ℥.j.
Mellis deſpumati ℥.vj.
Vini albi boni quantum ſufficit.

Coque igne lento ad ſpiſsitudinem. * Vlcera putrida & fiſtulas purgat, carne implet, glutinat, cicatrice tegit, putredinem arcet. Et ſi ulceri caro ſupercreuerit, adde unguenti chalciteos ℥.ß. Meſues.

Aliud.

℞. Myrrhæ, Aloes ana ʒ.ix.
Vini albi quantum ſufficit.

His tritis tenuiſsimè uinum paulatim affunde, ſemper miſcendo, uſq; ad mellis craſsitudinem: utere. Addunt nonnulli chalciteos ʒ.j.ß. alij olei myrtini & uini portionem paucam uiciſsim miſcent. Meſues.

Vnguentum è caprifolio, magiſtrale.

℞. Caprifolij M.iv. Caprifolium minutim inciſum, & in uino optimo maceratum die uno, coques ad tertias, cola: & colaturæ adde

Olei roſati ℔.vj.
Reſinæ pinguis
Terebinthinæ
Ceræ flauæ ana ℔.i.

Fiat unguentum, ut artis eſt.

Vnguentum è caprifolio, aliud.

℞. Terebinthinæ
Reſinæ pini
Ceræ nouæ ana ℥.iv.
Olei roſati ℥.iix.
Maſticis, Thuris ana ℥.j.
Gummi Elemi ℥.ij.
Caprifolij, Betonicæ ana ℥.iij.
Vini optimi ℔.x.

Caprifolium & betonicam tenuiſsimè terito, & macera uino horis xxiv. deinde reliqua adde, præter gummi, thus, & maſticen. Coquantur luculento igni, donec uini pars dimidia conſumpta ſit, imò donec uireſcere incipiat: cola, & concreſcere ſinito: deinde, effuſo uino, rurſus coquatur, donec quicquid remãſerit uini, abſumptum ſit: iterum cola, & reliqua adde in puluerem tenuem redacta, & coque lentò igne, donec caleſcant, ſemper agitando: aufer poſtmodum ab igne, & frigido loco repone, donec refrixerit perpetuò mouens. * Ad capitis uulnera præſtantiſsimum eſt. Carpus. C

Vnguentum capitale.

℞. Gummi Elemi ℥.iij.
Hammoniaci ℥.ij.
Terebinthinæ, Reſinæ pini ana ℥.iij.ß.
Ceræ quantum ſufficit.

Fiat unguentum, gummi diſſolutis ſecundum artem. Percoquitur etiam amplius, ut cerati formam ſumat. Conciliator.

Vnguentum Diapalmæ.

℞. Ceræ nouæ, flauæ, Terebinthinæ
Maſticis, Ceruſſæ, Picis Græcæ
Olei roſati ana q.ſ. eſt.
Rad. Palmæ (Italis *Zaſſaioni uocat.*) q.ſ. eſt.

Miſce, & coque, donec radices prorſus ſiccentur: cola, & ſerua ad uſum. Vlcera ſordida mundificat, ſanat, & cicatricem inducit: tumores reſoluit, diſcutit: doloresq; lenit. Fiorauantus.

Emplaſtrum rubeum Græcum.

℞. Olei ℔.ij. Aceti ℔.j.ß. Lithargyrij, Aeris uiridis ℥.j.

Coquatur lithargyrium cum aceto, & oleo, donec ingroſſetur, & tunc ponatur uiride æs, & coquatur, donec inſpiſſetur, & rubrũ efficiatur: & fiat emplaſtrũ. Rectificat ulcera maligna, & difficilis conſolidationis. Galen.

Emplaſtrum uiride herbarum.

℞. Chelidoniæ, Plantaginis, Scabioſæ, Vrticæ, Leuiſtici, Centrum galli ana M. j.

Conquaſſentur, & cum libris duabus olei per ſeptem dies temperentur: deinde bulliant, & exprimendo colentur; cui addatur

Ceræ

A Ceræ ℥.iij. Terebinthinæ ℥.vj. Reſinæ ℥.ij.
Bulliant, donec parum ſpiſſentur, deinde auferatur ab igne addaturq;
Thuris, Sarcocollæ
Aloes ana ℥.i.
Ariſtolochiæ longæ
Floris æris ana ℥.vj.
Miſce, & fiat unguentum. Plagas ueteres mundificat: carnem ſuperfluam conſumit, cõſolidat, & ſanat. Dynus.

Vnguentum diaireos.

℞. Seui uaccini ℔.ß.
Olei roſati ℥.iv.
Ceræ ℥.ij.
Rad. Ireos ℥.i.
Thuris, Sarcocollæ
Maſticis, Aloes
Ariſtolochiæ ana ʒ.ij.
Terebinthinæ quart.j.
Fiat unguentum. Carnem generat. Dynus Florentinus.

Vnguentum mirabile Nicodemi.

℞. Myrrhæ, Aloes
Sarcocollæ ana ℥.i.
Mellis deſpumati ℥.vj.
Vini albi quantum ſufficit.
Coque igne lento ad ſpiſsitudinem. Vlcera putrida, & fiſtulas purgat, carne implet, glutinat, cicatrice tegit, putredinem arcet. Meſues.

Vnguentum alterum Nicodemi.

℞. Myrrhæ, Aloes ana ʒ.ix.
Vini albi quantum ſufficit.
Tritis tenuiſsimè uinum paulatim affunde ſemper miſcendo uſq; ad mellis craſsitudinem: utere. Addunt nonnulli Chalciteos ʒ.i.ß. Olei myrtini, Vini parum. Miſce.

Vnguentum ex panno lineo Hebenzezar.

℞. Opopanacis ℥.i.
Raſuræ panni linei, tenuis, puri, antiqui ℥.ß.
Vini, Mellis, Olei roſati ana ℥.v.
Lithargyri, Aloes
Sarcocollæ
Myrrhæ ana ʒ.ij.ß.
Tere paulatim affundendo nunc uinum, nunc mel, nunc oleũ. Mirabile ad ulcera maligna, fiſtuloſa, carne
B implenda. Meſues.

Vnguentum de lino.

℞. Raſuræ panni linei benè mundati part.ß.
Opopanacis part.ij.
Vini, Mellis, Olei roſ. ana part.v.
Lithargyrij
Aloes
Sarcocollæ ana tertiam partem illius.
Fiat unguentum. Carnem generat. Auicenna.

DE VNGVENTIS GLVTINANTIBVS, & cicatricem inducentibus.

Vnguentum potabile.

℞. Butyri recentis ſine ſale ℔.iij.
Rubiæ tinctorum
Caſtorei, Spermatis Ceti
Tormentillæ ana ℥.j.
Bulliant ſimul in uinò odorifero ad uini conſumptionem, ac fiat unguentum ſecundum artem. * Datur ad conſolidandum caſum ex alto.

Vnguentum deſiccatiuum rubrum.

℞. Lapidis Calaminaris
Terræ ſigillatæ ana ℥.iv.
Lithargyri auri, Ceruſſæ ana ℥.iij.
Caphuræ ʒ.i.
Ceræ ℥.v.
Olei Roſati, Violati ana ℥.vj.
Fiat unguentum ſecundum artem.

DE VNGVENTIS ERODENTIBVS.

Vnguentum ex Cantharidibus.

℞. Cantharidum recentium ʒ.x.
Axungiæ porci ℥.v.ß.
C Tere ſimul, dies ſeptem marceſcant: pòſt coque, cola, ſerua uitreo uaſe. * Cauſticum, phænigmon, & ueſicas excitat, ulcerat: alphos, panos, lentigines, cutis maculas delet. Meſues.

CARNEM quoq; auferunt, unguentum Aegyptiacum, unguentum Apoſtolicum, Pſoricum, &c. de quibus uide ſuprà.

DE VNGVENTIS EXTRAHENTIBVS.

Vnguentum fuſcum.

℞. Olei ℔.i.ß.
Ceræ nouæ ℥.iv.
Picis Græcæ, Nigræ ana ℥.2.
Maſticis, Galbani, Thuris ana ℥.i.
Sagapeni ℥.ij.
Terebinthinæ ℥.i.
Fiat unguentum. * Sanandi uim habet, & extrahendi. Nicolaus.

Aliud.

℞. Olei communis, Seui hircini ana ℔.i.
Picis nigræ ℔.ß.
Picis Græcæ ʒ.iij.
Maſticis, Thuris, Galbani
Hammoniaci, Opopanacis
Sagapeni, Ceræ ana ʒ.ß.
Oleum, ſeuum, & picem liquabis: deinde gummi diſſoluta ſecundum artem adiicies: deinde reliqua tenuiſsimè trita, ſemper agitando, donec percoquantur. His ab igne ſublatis, adde
Terebinthinæ ʒ.ij.
Probè miſceantur & reponantur.

DE VNGVENTIS DOLOREM SEdantibus.

Vnguentum D. Gereonis de Sapone, ad dolores iuncturarum, pro domo pauperum.

℞. Saponis albi & mundi, minutim inciſi ℥.iij ß.
Bulliant in aquæ fumiterræ ℥.vj. Ebullitione una facta, adde
Olei de Euphorbio, Olei Hypericonis ana ℥.ß.

Olei

Olei Iuniperi ℥.1.ß. Olei uermium terreſtrium ℥.1. A

Bulliant iterum ad conſumptionem aquæ, deinde adde

Maſticis, Thuris ana ʒ. iij. Pyrethri ana ʒ.ij.ß.
Sulphuris uiui, Euphorbij Miſce, fiat unguentum. Auguſtani.

Vnguentum ad Hæmorrhoidas.

℞. Thuris ℥.ß. Croci ana ʒ.iij.
Lycij, Myrrhæ Opij ʒ 1.

Decoquantur in lactis caprini ℥.iv, ad conſumptionem tertiæ partis, cui adde

Mucilaginis pſyllij ℥.ß. Vitellum oui num.1.
Olei roſati ℥.ij. Miſce, & fiat unguentum. Auguſtani.

Vnguentum ad oculos magiſtrale.

℞. Carnis pinguis exiccatæ Tuthiæ præparatæ ℥.1.
Vini maluatici ana ℥. iij. Ceræ albæ quantum ſufficit.

Caro cum maluatico coquatur uſq; ad uini maluatici conſumptionem: deinde cola, & cera liquata, adde poſtremò Tuthiam: probè commiſceto, & repone. Medici Florent.

Aliud magiſtrale.

℞. Butyri recentis ℥. iv. Ceræ albæ ℥.1.

Liqua, & laua ſæpius aqua roſacea, & prunorum, & adde

Tuthiæ præparatæ ℥.ß. Caphuræ ℈.ij. Fiat unguentum. Idem.

Vnguentum anodynum.

℞. Olei Liliorum alborum ℥.vj. Pinguedinis anatis
Olei Anethini, olei Chamæmelini ana ℥.ij. Pinguedinis gallinæ ana ℥.ij.
Olei amygdal. dulcium ℥.1. Ceræ albæ parum.

* Dolores quacunque corporis parte mitigat. Auguſtani.

Vnguentum pectorale.

℞. Mucilaginis ſem. Pſyllij Butyri recentis, loti cum aqua uiolarum ana ℥.1. ß. B
Tragacanthæ, Gummi Arabici Olei Violati
Sem Lini, Fœnigræci, Adipis gallinæ Olei amygdal. dulc. ana ℥.1.
Medullæ uituli Ceræ albæ quantum ſufficit.

Fiat unguentum.* Mitigat dolores pectoris, & tuſsim: digerit, maturat, facilitat ſputũ, & reſoluit pleureſim.

Aliter.

℞. Olei amygdalarum dulc. ℥.iv. Adipis gallinæ, Adipis anatis ana ℥.ij.
Olei Chamæmelini Iridis ʒ.ij.
Olei Violati ana ℥.iij. Croci ʒ.ß.
Butyri recentis ℥. vj. Ceræ albæ ℥.iij.

Ceram & adipes in oleis liquato, deinde ſæpius lauato aqua capillorum Veneris, aut aqua hordei. His probè lotis, adde Iridẽ, & crocũ, in tenuiſsimum puluerẽ redacta. * Laterum dolores, & pectoris mitigat, tuſsim ſedat, maturat, excreationem iuuat, & expectorat, humores craſſos digerit & attenuat. Auguſtani.

Vnguentum magnum Fierouanti.

℞. Argenti uiui ℥.vj. Oxymellis ſcyllitici ℥.iv.

Miſce bene in uaſe uitreo, & agitentur optimè ſimul, dum argentum in cinerem conuertatur, & mortificetur: tum ſenſim effundatur oxymel, ut argentum uiuum ſiccum remaneat. Poſtea

℞. Olibani albi triti, Ceruſſæ ana ℥.1.

Miſce cum ſupra dicto argento uiuo, in mortario lapideo, addendo liquoris noſtri magni magiſtralis q. ſ. eſt ad incorporandum. Quo facto, adde, & miſce Pinguedinis porci ℥.iix. & erit factum. Valet ad morbum Gallicum, dolores, plagas: oculorum ardores tollit impoſitum.

Vnguentum Gleucinum Andromachi.

℞. Myrrhæ ℔.ij. Corticis thuris ℔.1.
Nardi Indicæ ℔.ij. Roſarum ſiccarum ℔.ij.
Coſti ℔. iij. Brathyos ℥.vj.
Styracis ℔.1. Fœniculi ℔.ij. C
Bdellij, Sampſuci, Xylobalſami Fructus balſami ℔.ij.
Lentiſci, Cardamomi, Spathæ Croci ℥.iij.al.℥.vj.
Iridis Illyricæ, Miſyos Baccarum lauri ℔. 1.
Aſari ana ℔. ij. Piperis albi ℔.1.
Meliloti ℔.1. Opobalſami, Vaſcula iij.
Nardi Gallicæ ℔.1. Malabathri fol. ℔.ij.
Aſpalathi, Calami ana ℔.ß. Pinearum ℔.ij.
Ariſtolochiæ longæ ℔.ß. Rutæ uiridis ℥.2.
Sem. Roriſmarini ſextar.ij. Salis Ammoniaci Denar.iv.
Thuris ℔.iij. Nitri Denar.iv.
Caſiæ ℔.iij. Vini ueteris Sextar.2.
Fœnigræci ſextar.ij. Muſti boni fictilia 2.ß.
Sphagni, Amomi ana ℔. ij. Olei ueteris ℔.v.

Præparato diebus xl. Ad dolorem laſsitudinemq; longe eſt accommodatiſsimum.

DE VNGVENTIS SOMNIFERIS.

Vnguentum ſomniferum magiſtrale.

℞. Olei Papauerini, Nymphææ ana ℥.ß. Opii, Canæ, Croci ana ℈.1.
Miſce cum pauca cera. Medici Florentini.

DE VNGVENTIS AD AMBVSTA.

Vnguentum ad ambuſta, magiſtrale.

℞. Olei Roſati ℥.iix. Olei ex ouis ℥.2. Ceræ albæ ℥.1.ß.
Nitri albi puluerizati ℥. 2. Corticis med. Sambuci M.1.

Fiat unguentum lento igne ſecundum artem. Medici Florent.

Aliud

A *Aliud ad idem.*

℞. Hederæ foliorum, Baccarum hederæ ana part. æquales.
Contunde, & ſuccum exprime. Ex huius autem ſucci ℔.j.
Olei communis ℔.j. Ceræ q.ſ. Fiat unguentum. Iidem.

Vnguentum ex calce.

℞. Calcis extinctæ ℥.iij. Olei ℔.j. Ceræ ℥.iij.
Calx ſingulis diebus eluitur, & ſubſidere permittitur: aqua diebus decem ſpongia exprimitur: deinde calx aqua roſacea lauari debet, & ſiccari, poſtea ſinetur. Vbi cera ex oleo liquefacta, ab igneq́; ſublata fuerit, & iam concreſcere incipit, eadem tenuiſsimè trita admiſcetur, reponiturq́;.* Ad ambuſta ualde efficax eſt.

DE VNGVENTIS PVRGANTIBVS.

Vnguentum Agrippæ regis.

℞. Rad. Bryoniæ ℔.ij.
Rad. Cucumeris aſinini ℔.j.
Scyllę ℔.ß.
Ireos ℥.iij.
Rad. Filicis, rad. Ebuli
Tribulorum aquaticorum ana ℥.ij.
Ceræ albiſsimæ ℥.xv.
Olei albiſsimi ℔.iv.

Radices omnes iſtę recentes inciſæ & contuſę macerentur in oleo per dies octo, deinde coquantur, poſtea exprimantur, & in colato oleo & expreſſo, reſoluatur cera, & fiat unguentum ſecundum artem. Seruatur ad annos tres.* Hydropicis, omnibus corporis œdematis ſuccurrit. Neruorum mala ſanat, urinam mouet, extrinſecus illitum uentrem ſubducit, doloriq́; renum utile. Nicolaus.

Vnguentum de Artanita maius.

℞. Succi Cyclaminis ℔.iij.
Succi Cucumeris agreſtis ℔.j.
Olei Irini ℔.ij. Butyri ℔.j.
Pulpæ Colocynthidis ℥.iv.
Polypodij ℥.vj.
Euphorbij ℥.ß.

Contundenda terantur, & macerentur ſuccis & oleis dies octo in uaſe uitreo: pòſt ſemel feruefac in duplici uaſe, cola. Colaturæ adde
Sagapeni ʒ.vij.ß. Myrrhæ ʒ.iij.

B Diſſoluantur hæc aceto, & coquantur in prædicta colatura ad ſuccorum conſumptionem: deinde adde
Ceræ ℥ v. Fellis taurini ʒ.vij.ß.

Feruеſcat ſimul, donec cera liqueſcat: tunc inſperge paulatim ſubſequentium medicamentorum puluerem
Scammonij, Aloes
Colocynthidis, Mezerei
Turbith ana ʒ.vij.ß.
Salis gemmæ ʒ.iv.ß.
Euphorbij, Piperis longi
Zingiberis, Chamæmeli ana ʒ.iij.

Miſce, & fiat unguentum. * Illitum ſtomacho, uomitu purgat: hypogaſtrio autem inunctum, aluum deiicit: ob id hydropicos mirè iuuat, ſeorſum excrementum largè uacuando: uermes quoq; necat & educit. Adhibetur non potentibus ſumere medicamentum purgans. Meſues.

Vnguentum ad uermes, magiſtrale.

℞. Succi Abſinthij, Abrotani
Centaurij minor. rad. Ariſtol. rotundæ
Perſicariæ, fol. Perſicæ, fol. Lupini:
præterea Ebuli, Balauſtij ana ʒ.j.
Succi Porri ℥.ij.
Succi Naſturtij aquatici ℔.i.
Olei Abſinthij ℔.i.ß.
Ceræ quantum ſufficit.

Fiat unguentum ſecundum artem. Medici Florentini.

Vnguentum contra uermes.

℞. Olei Amygdal. amar. ℥.i.
Succi fol. Perſici
Matricariæ ana ℥.ß.
Roſarum, Farinæ Lupinorum
Cornu cerui uſti ana ʒ.i.
Aloes ſucco Citrini ʒ.ij.
Quidam addunt fellis taurini ʒ.ij.
Modicum aceti, & ceræ q.ſ.

Aliud.

℞. Succi Abſinthij, ſucci Abrotani
Succi Centaurij min. ſucci Perſicariæ
Succi fol. Perſicæ, ſucci Lupini
Succi rad. Ebuli ana ʒ.i.
C Succi Porri ℥.ij.
Succi Naſturtij aquatici ℔.i.
Balauſtiorum ʒ.i.
Olei Abſinthij ℔.i.ß.
Ceræ q.ſ.
Fiat unguentum. Auguſtani.

Vnguentum de Colocynthide, Auicennæ.

℞. Pulpę colocynthidis ℥.i.ß.
Turpeti, Scammoneæ
Euphorbij ana ℥.j.
Sem. Anethi, Salis, Myrrhæ
Aloes, Fellis uaccini, Salis Indi
Nigellæ, Staphiſagriæ montanæ
Piperis, Zingiberis, Myrobal. citrinorum
Mezereon, Myrobal. Belliricorum ana ℥.j.ß.
Amygdalarum, Ammoniaci
Opopanacis, Serapini ana ʒ.vij.
Baurac, Sulphuris citrini ana ℥.i.ʒ.vij.
Fœnigræci, Chamomillæ
Sem. Lini ana ℥.x.
Storacis, Ceræ ana ſex.x.

Liquefac ea quæ liquefiunt cum butyro uaccino: & infunde, quę ex eis infunduntur in uino, & tere, quę ex eis ſicca ſunt, & cribella ea: deinde tere infuſa, & permiſce ea ſimul, donec fiat unguentum. Line ex eo ſtomachum & epar: ipſum enim facit deſcendere aquam citrinam. Et qui indiget aſſellatione, & non poteſt bibere medicinam, liniat ipſum ſuper ſtomachum: quoniam ſoluet eum.

Vnguentum laxatiuum Nicolai.

℞. Succi Cucumeris aſinini, ſucci Scyllę
Succi Cyclaminis, ſucci rad. Anabulæ
Succi rad. Ebuli, ſucci med. cort. Sambuci
Lactis Tithymalli, lact. Chamæmillæ ana ℥.ij.
Violarum, ſucci rad. Cucum. aſinini
Succi pomorum aſinini cucum.
Polypodij ſucci, ſuc. Laureolæ
Succi cap. Ven. Cataputiæ
Fellis tauri, Aloes hepaticæ ana ℥.iij.
Diagridij ℥.i.ß.
Nucis uomicæ ℥.i.
Euphorbij ℥.i.

Omnes ſupradictæ herbæ, & radices in menſe Maij colligātur. Conficitur ſic. Succos & cataputias tritas cum ℔.iij. olei ſex diebus immiſce: ſeptimo uerò die tandiu coque, donec ſuccorum quantitas conſumatur: tunc adde ceræ albæ ℔.i. cum felle taurino, & cum ſpatulā agitando, donec cera, & fel liquefiant, & poſtea addatur puluis terendorum. Ventrem laxat. Cùm autem uolueris inungere, poſt unctionem abſtineat ſex horis:

ualet etiam conſtipatis, & lapidoſis, nephriticis ſuper pectinem, & uentrem inunctum. Nicolaus. A

De Vnguentis minus uſualibus.

DE VNGVENTIS CALFACIENtibus caput.

Vnguentum ad memoriam.

℞. Radicis rutæ, Linguæ bouinæ Caſtorei
Valerianæ cum ſuis rad. ana ℥. iv. Linguæ auis ana ʒ. ij.
Puluerizentur ſubtiliter, & miſceantur: poſt
℞. Succi Euphragiæ, Criſtæ galli Medullæ anacardi ℥. i.
Verbenæ ana ℥. iv. Axungiæ urſi q. ſufficit.
Fiat linimentum. Vngatur pars capitis poſterior. Arnol. Villan.

Vnguentum pro epilepticis.

Accipe lacertam uiridem, abſciſſo capite & cauda, & ponatur in oleo communi, macera per dies lx, donec putrefiat: poſtea coquatur in ipſo oleo, & addito aſphalto, cera rub. fiat unguentum, ualens epilepſiæ, paralyſi, ſi ex eo ſpina dorſi inungatur: ualet etiam alopeciæ ex humoris frig. putredine. Platearius.

Vnguentum ad partes conuulſas ratione uulnerum, ex repletione.

℞. Axungiæ cerui, axungiæ Taxi Ol. Iuniperini, Ol. Lumbricorum ana ℥. ß.
Axungiæ Vrſi ana ℥. i. Vnguenti Agrippæ, ung. althææ ana ℥. ij.
Olei laurini ℥. i ß. Terebinthinæ in aqua liliorum lotæ ℥. i.
Ol. Vulpini, Ol. Caſtorei, Ol. Terebinthinæ Euphorbij ℈. i.
Cum modico ceræ fiat unguentum. Quercetanus.

Ad contracturas unguentum.

Oleum ſulphuris ad contracturas minimè contemnendum eſt, ac potius tanquã ad eas principale quoddam remedium. Hoc itaq; fit, ut ſequitur: ℞. Sulphuris optimè pulverizati ℔. xv. quas è cucurbita fictili ſublimabis in uitreum alembicum. Quicquid ſublimatum fuerit, ponatur in cellam penuariam ad ſoluendum, B & ſucceſſu temporis in oleum reſoluetur. Poſtmodum ſubſequens compoſitio fiat
℞. Olei ſulphuris ℥. ij. Aquæ uitæ ℥. v.
Saponis ungarici ℥. iij. Oleorum oliuarum, Ol. roſarum ana ℥. i.
Hæc omnia coquantur ſ. a. obſeruato, ne flammam concipiant. Membra perungantur optimè per dies triginta, ſed in balneo ſicco ſudorem excitante, contractis maximè confert membris. Paracelſus.

DE VNGVENTIS CALFACIENTIBVS pectus.

Vnguentum ad pectoris anguſtiam & maturationem.

℞. Olei Amygdal. dulc. Butyri recentis ana ℥. iv. Iridis, Croci ana ʒ. i.
Axungiæ gallinæ ℥. ij. Ceræ nouæ quantum ſufficit.
Fiat unguentum, quo ungatur pectus. Quòd ſi frigidior ſit materia, addimus oleum anethi, amygdal. amararum, liliorum, rad. enulæ campanæ, hyſſopi, mucilag. fœnigræci, ſem. lini, dialtheam, œſypum, & ſulphur: ſi affectus ſit in muſculis terebinthinam abietinam, & lariceam in laterum doloribus, quemadmodum & picem ſumma cum utilitate.* Concoquunt, digerunt, dolorem ſoluunt. Rondeletius.

Vnguentum ad ſanguinis eruptionem.

℞. Olei Myrtillorum uel Roſarum ℥. ij. Boli Armeni
Olei Maſtichini, uel Lentiſcini ℥. i. Coralli ana ʒ. ij.
Sanguinis draconis, Cort. thuris ana ʒ. i. Ceræ albæ quantum ſufficit.
Fiat unguentum.* Sanguinem compeſcit. Rondeletius.

Vnguentum ad phthiſim.

℞. Olei Roſati, Lentiſci, uel Maſtichini ana ℥. iij. Cineris cancrorum ℥. ß.
Sarcocollæ nutritæ in uino albo uel lacte coctæ (ʒ. i. Farinæ hordei toſtæ ℥. i.
Thuris, Maſticis, Myrrhæ ana ʒ. i. Terebinthinæ abietis, Mellis ana ℥. ij. C
Miſce, & fiat unguentum. Rondeletius.

DE VNGVENTIS CALFACIENTIBVS ſtomachum.

Vnguentum ad uentriculum calefaciendum, & conſtringendum.

℞. Olei Maſtichini Caryophyllorum, Nucis moſchatæ ana ʒ. ij.
Cytoniorum ana ℥. iij. Myrobal. Citrinorum ʒ. iij.
Ladani, Hypociſtidis, Acaciæ ana ʒ. ß. Ceræ quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Rondeletius.

Vnguentum ad iuuandam concoctionem.

℞. Olei Maſtichini Caryophyllorum ana ʒ. ß.
Olei Menthæ ana ℥. ij. Roſ. rubrarum ʒ. ij.
Spicæ nardi Indicæ, Nucis moſchatæ Ceræ parum.
Miſce, & fiat unguentum, quo ungatur regio uentriculi duabus uel tribus horis ante paſtum, addendo tempore inunctionis, parum uini albi, uel clareti.* Moderatè calefacit & aſtringit, calorem conſeruat, & concoctionem iuuat. Rondeletius.

Vnguentum ad lienteriam frigidam.

℞. Olei Maſtichini, ol. de Abſinthio ana ℥. i. Vini maluatici, Limaturæ cort. Thuris ana ʒ. i.
Cyperi, Caryophyllorum, Nucis moſchatæ Ceræ albæ q. ſ. Fiat unguentum. Idem.

Vnguentum ad ſtomachi reſolutionem.

℞. Olei de Abſinthio, Nardi ana ℥. ij. Cort. Citri, Cinnamomi craſsi ana ʒ. ß.
Galangæ, Caryophyllorum Aceti parum.
Maſticis, Cyperi ana ʒ. ij. Ceræ quantum ſufficit.
Santali albi, Coralli uſti
Fiat unguentum. Idem.

A
DE VNGVENTIS EXCALFACIENtibus hepar.

Vnguentum ad calefaciendum hepar.

℞. Olei Nardini, ol. de Abſinthio ana ℥. iij.
Spicæ nardi Indicæ
Schœnanthi, Aſari ana ʒ.1.
Antiſpodij facti ex myrtho, uel ex corall. rubris, uel ex cornu cerui ʒ. ij.
Florum Anthos ʒ.ß.
Sem. Apij, Petroſelini ana ʒ.1.
Ceræ citrinæ quantum ſufficit.

Vini maluatici, quantum poterit bibere, uel id addatur tempore inunctionis. * Calfacit, roborat, exiccat, & aliorum penetrationem iuuat. Rondeletius.

Aliud.

℞. Olei de Abſinthio ℥.iij.
Santalorum omnium
Coralli rubri uſti, & loti in aqua abſinthij & cichorij ana ʒ.1.
Sem. Endiuiæ, Scariolæ ana ʒ.ß.
Sem. Apij, Petroſelini
Aniſi ana ʒ.1.
Ceræ quantum ſufficit.

Fiat unguentum. Tempore inunctionis adde uini maluatici parum. Idem.

Vnguentum iecoris facultatem ſanguificam roborans.

℞. Olei hepatis, Gelei ℥.iv.
Spicæ nardi Indicæ, Schœnanthi, Azari ana ʒ. ß.
Maſticis, Bdellij, Myrrhæ
Styracis ana ʒ. iij.

Si ſcirrhus adſit, diſſoluantur in oleo: quibus adde terebinthinæ abietis ℥.1. ceræ citrinæ nunquam calfactæ, ut extrahitur ex alueariis, quantum ſufficit. Fiat unguentum. Tempore inunctionis adde uini maluatici parum. Rondeletius.

Aliud ad ſcirrhos iecoris.

℞. Hepatis lupi terreſtris num. 1.
Coquantur in oleo amygdalarum dulc. cui adde Rad. Iridis ℥.1. Colentur, & in colatura diſſolue
B Propoleos ℥.iij.
Styracis, Bdellij, Myrrhæ
Ammoniaci ana ʒ.iij.
Spicæ Celticæ, Schœnanthi ana ʒ.1.

Fiat unguentum, quo inungatur hepar induratum. Tempore inunctionis adde uini albi parum. Idem.

DE VNGVENTIS EXCALFACIENTIBVS ſplenem.

Vnguentum ad ſcirrhum ſplenis.

℞. Ammoniaci, Bdellij
Opopanacis, diſs. in aceto ſcillitico ana ℥.ij.
Rad. Liliorum, uel Biſmaluæ decoct. in axungia porci, uel oleo amygd. dulcium, uel amararum ℥. ij.
Styracis, Myrrhæ, Iridis ana ʒ.iij.
Mucilaginis ſem. Fœnigræci extractæ in uino albo ℥.ij.
Terebinthinæ, Propoleos ana ℥.iij.
Sem. Viticis, Apij, Petroſelini ana ʒ.1.

Miſce, & fiat unguentum: quod non niſi poſt fotum adhibeatur. Idem.

Aliud, quando exactè obduruit lien.

℔. Rad. Mandragoræ quart.1. diuiſæ in partes decoquantur in oleo ſeminis lini, uel ſeſamini, uel amygdalarum, addito pauco aceto contundantur, & per cribrum paſſentur. quibus adde
Opopanacis in aceto ſcillitico diſſoluti ℥.ij.
Styracis, Myrrhæ, Bdellij
Sem. Alchechengi ana ℥.ß.
Propoleos, uel ceræ nouæ
Terebinthinæ ana quantum ſufficit.
Croci ʒ.ij.
Spicæ Celticæ, Schœnanthi
Azari, uel Viticis ana ʒ.1.

Miſce, & fiat unguentum, quo inungatur ſplen. Rondeletius.

Vnguentum ad tumorem lienis ob flatus.

℞. Olei Nardini
Olei de Abſinthio ana ℥.ß.
Sem. Agni caſti, Portulacæ
C Sem. Capparorum, uel ſem. Fraxini ana ʒ.ij.
Sem. Apij, Petroſelini
Cumini in aceto macerati ana ʒ.1.
Corallij rubri uſti, Scoriæ ferri ana ʒ. 1.ß.
Ceræ quantum ſufficit.

Fiat unguentum: cui adde tempore inunctionis, aceti quantum ſufficit. ungatur regio ſplenis. Idem.

DE VNGVENTIS EXCALFACIENTIBVS renes & ueſicam.

Vnguentum ad mouendas urinas.

℞. Succi rad. Raphani
Succi Creſſonum, ſiue Siſymbrij aquatici ana ℥.ij.
Succi Apij, ſucci Petroſelini ana ℥.1.
Olei Scorpionum ℥. iij.
Olei Spicæ ℥.ß.
Terebinthinæ
Ceræ ana quantum ſufficit.
Azari, ſem. Apij, ſem. Petroſelini ana ʒ.ij.

Miſce, & fiat unguentum, quo inungatur regio renum, ueſicæ & peritonei. Idem.

Vnguentum ad urinæ retentionem, aliud.

℞. Axungiæ cuniculi ℥.1.
Succi Fœniculi marini recentis ℥.1. ß.
Azari, Spicæ Celticæ, Schœnanthi ana ʒ. 1.
Olei Scorpionum, olei Nucum ana ℥.ij.
Ceræ, Terebinthinæ ana q.ſ.
Fiat unguentum. Idem.

DE VNGVENTIS EXCALFACIENTIBVS uterum.

Vnguentum ad menſtrua prouocanda.

℞. Olei amygdal. amararum, Liliorum ana ℥. 1.
Olei Cheirini, uel Irini ℥.ij.
Spicæ Celticæ, Schœnanthi, Azari ana ʒ.iij.
Sem. Apij, Petroſelini ana ʒ.iij.
Terebinthinæ, Axungiæ anſeris ueteris ana ℥.ij.
Ceræ nouæ q.ſ.

Fiat unguentũ, quo inungatur regio pubis, renũ & inguinũ, addẽdo uini maluatici parũ. Addũtur & ſucci herbarum calidarũ, & tenuiũ partium, ut apij, ſuccus pedis columbini, artemiſiæ, pulegij, & ſimiliũ, &c. Rondel.

Vnguentum ad facilitandum partum.

℞. Olei amygd. dulc. Butyri recentis ana ℥.ij.
Axungiæ porci, Axungiæ gallinæ ana ℥. iij.

Ariſtol. rotundæ, Ariſtol. longæ ana ℥.iij.
Cinnamomi tenuioris ʒ 1.
Azari, Styracis, Myrrhæ ana ʒ.1. A
Ceræ nouæ quantum ſufficit.

Fiat unguentum, quo inungatur regio pubis, inguinum & renũ, poſt uſum fomenti ex maluis & ariſtolochia. Idem unguentum conuenit ad ſecundæ eiectionem, & fortiora adduntur, ut agaricus, colocynthis. Iuuant enim expulſionem cuiuſlibet rei, irritando facultatem expultricem. Idem.

DE VNGVENTIS REFRIGERANTIBVS uterum.

Vnguentum ad retentionem fœtus.

℞. Olei Omphacini, uel
Citoniorum, uel Myrti ℥.iij.
Rad. Biſtortæ ℥.1.
Boli Armeni, Coralli rub. ana ℥.ß.
Balauſtiorum ʒ.iij.
Ceræ rubræ quantum ſufficit.

Fiat unguentum, addendo aceti quantum ſatis eſt. Vngatur regio uentris & renum frequenter.

Vnguentum ad ſuperpurgationem menſtruorum.

℞. Olei Nenupharis ℥.1.
Olei Citoniorum ℥.iij.
Boli Armeni, Acaciæ, Sanguinalis ana ʒ.iij.
Balauſtiorum
Spongiæ Bedeguaris, Aluminis ana ʒ.j.
Ceræ, Aceti ana quantum ſufficit.

Miſce, & fiat unguentum. Efficacius fit cum ſucco portulacæ. Rondeletius.

Aliud.

℞. Oſsium ſepiæ ℥.ß.
Coralli uſti, Sanguinalis
Tuthiæ ana ʒ.ij.
Aluminis ʒ.1.
Olei Citoniorum, Myrtini ana ℥.ij.
Succi Plantag. uel Burſæ paſtoris, uel
Polygoni, uel Hernialis ℥.iij.
Aceti parum.

Miſce, & fiat unguentum, diu agitando. Qui ceram uelit, addat albam. Rondeletius.

DE VNGVENTIS REFRIGERANTIBVS ſtomachum. B

Vnguentum ad uentriculum refrigerandum.

℞. Olei Roſati, uel Omphacini ana ℥.iij.
Coralli rubri, Coriandri, Santali albi
Flor. Labruſcæ, Cort. Citri ana ʒ.1.
Ceræ albæ quantum ſufficit.

Fiat unguentum, quo inungatur os uentriculi, addito pauco aceto, tempore inunctionis. Idem.

Aliud ad refrigerandum & humectandum uentriculum.

℞. Olei Violati ℥.ij.
Olei Nenupharis, olei Amygdal. dulc. ana ʒ.1.
Ceræ citrinæ quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Idem.

Vnguentum ad lienteriam.

℞. Olei Myrtini, Citoniorum ana ℥.ij.
Coralli rubri, Boli Armeni, Aloes
Rad. Biſtortæ, Gallarum ana ʒ.ij.
Acaciæ, Hypociſtidis, Ladani ana ʒ.1.
Ceræ albæ quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Idem.

Aliud.

℞. Olei Roſ. Omphacini
Citoniorum ana ℥. ij.
Gallarum, cort. Mali granati
Balauſtiorum, Myrtillorum
Spongiæ Bedeguaris, Biſtortæ ana ʒ. ij.
Boli Armeni ℥.ß.
Acaciæ ℥.j.
Ceræ quantum ſufficit.
Aceti parum.
Fiat unguentum. Idem.

DE VNGVENTIS REFRIGERANTIBVS hepar.

Vnguentum refrigerans hepar.

℞. Vnguenti Roſati ℥. iij.
Olei Violati ℥.ij.
Santali albi ʒ.1.
Ceruſſæ ʒ.ij.
Aceti parum.
Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Aliud. C

℞. Olei Myrtillorum, uel Cotoneorum, uel
Roſati Omphacini ℥.iij.
Sem. Portulacæ, ſem. Endiuiæ
Sem. Scariolæ ana ℈.j.
Coralli rubri, Boli Armeni ana ʒ. ij.
Myrtillorum, Balauſtiorum
Spicæ nardi Indicæ
Santali rubri ana ℥.ß.
Antiſpodij ℈.ij.
Ceræ albæ quantum ſufficit.

Miſce, & fiat unguentum ſecundum artem. Rondeletius.

DE VNGVENTIS ASTRINGENTIBVS.

Vnguentum ad inflammationem oculorum cum defluxione.

℞. Vnguenti Roſati, loti in aqua peculi roſ. ℥.1.
Tuthiæ præparatæ, Acaciæ ana ʒ.1.

Incorporentur: fiat unguentum, quo inungantur palpebræ. Idem.

Aliud, minus aſtringens.

℞. Pulpæ Pomorum decoctorum in lacte, uel cum aqua roſarum ℥.ij.

Contundantur diligenter: deinde adde aquæ peculi roſ. & myrti ana ℥.ß.

Mucilaginis ſem. Pſyllij, Tuthiæ præparatæ ana ℥.ß.

Incorporentur ſimul, & fiat unguentum, quo inungantur palpebræ. Rondel.

Vnguentum ad ſanguinis impetum ſiſtendum è naribus, pulmone, thorace, renibus, &c.

℞. Gallarum, cort. inter. Caſtaneæ, uel
Cort. Mali granati, uel Balauſtiorum ana ℥.ß.
Boli Armeni ℥.1.
Sanguinis draconis ʒ.iij.

Cum albumine oui excipiantur: fiat unguentum. Idem.

Aliud.

℞. Olei Myrtillorum, uel olei Roſati ℥.iij.
Succi Burſæ paſtoris, uel Polygonij ℥.ij.

Gallarum,

A Gallarum, Balauſtiorum
Rad. Biſtortæ ana ℥. ß.
Ceræ albæ quantum ſufficit.
Aceti parum.

Fiat unguentum. Hæc unguenta non ſunt ponenda ſupra os uenæ fluentis, ſed paulo infra, ſupra regionem per quam uenæ ad illud permeant, & potiſsimùm in ea parte, in qua magis ad extra ſe prodit: ueluti ſi ſanguis influit in caput, unguenta in lateribus colli, in quibus uenæ & arteriæ poſitæ ſunt, apponenda erunt, & circa emunctoria, quando in aliquod membrum deſcendit, ut in principio arthritidis, miſſo ſanguine, & non exiſtente uenoſa materia, aut in magna quantitate. Si ſanguis è pulmone fluat, utile erit imponi unguentum ſupra renes, & totam ſpinam. Si è uulnere fluat, ſupra emunctoria illius partis, & in circuitu partis læſæ. Sin per ſedem, ſupra renes. Si per ueſicam, circa peritonæum, uel arteriam, unde fluit ſanguis. Idem.

Vnguentum ſanguinem cohibens, aliud.

℞. Olei Myrtillorum, uel roſarum ℥. ij.
Olei Maſtichini, uel Lentiſcini ℥. i.
Sanguinis draconis, Cort. Thuris ana ʒ. i.
Boli Armeni
Corallorum ana ʒ. ij.
Ceræ albæ quantum ſufficit.

Fiat unguentum, quo inungatur pars affecta. * Sanguinem compeſcit, è thorace fluentem, & ulcus, quod ſæpe fit, curat. Rondeletius.

Vnguentum repellens & ſanguinem cohibens, aliud.

℞. Pulpæ pomorum decoct. in lacte ℥. iij.
Mucilag. ſem. Pſyllij
Mucilag. ſem. Cydoniorum ana ℥. ß.
Succi burſæ paſtoris
Succi Polygoni ana ℥ j.
Acaciæ, Sanguinis drac. ana ʒ. iij.
Terræ ſigillatæ ℥. ß.
Olei Myrtillorum ℥. iv.
Ceræ albæ q. ſ.
Miſce, & fiat unguentum. Quercetanus.

Aliud.

℞. Succi fol. Caprifolij
Succi fol. Quercus ana ℥. i.
Roſ. rubrarum ʒ. i.
Boli Armeni, Sanguinis drac. ana ʒ. ij.
Olei roſati ℥. iij.
Ceræ q. ſ.
Fiat unguentum. Quercetanus.

Aliud ſanguinem ſtringens.

B ℞. Croci martis ℥. j.
Calcis teſtarum ouorum
Colchotaris ana ℥. ß.
Cineris ranarum uſtarum ℥. ij.
Excipiantur oleo uiſci pomorum. Quercetanus.

Aliud paratu facile, nec minus utile.

℞. Colchotaris aceto præparati ℥. ij. Calcis limacum ℥. ß. Butyri recentis ℥. iv.
Miſce, & fiat unguentum: uel excipiantur oui albumine. Idem.

Defenſiuum optimum.

℞. Pul. roſ. rub. Pul. Myrtillorum ana ʒ. j.
Boli Armeni, Terræ ſigillatæ ana ʒ vj.
Succi Plantag. ſucci Solatri ana ℥. j.
Aceti roſati ℥. ij.
Olei roſati omphacini
Olei myrtillorum ana ℥. ij. ß.
Ceræ ℥. ij.
Miſce pro defenſiuo. Quercetanus.

Aliud ſanguinem in uulneribus cohibens.

℞. Croci Martis ſubtiliſsimè reuerberati ℥. ij. Croci Veneris ℥. ij.
Excipiantur oleo uiſci pomorum ſimplici & fiat unguentum. Sanguinis fluxionem ſiſtit adeò, ut propè incredibile uideatur: uulnus quinetiam in meliorem ſtatum diſponit. Idem.

DE VNGVENTIS EMOLLIENTIBVS.

Vnguentum ad humorem concretum & ſcirrhoſum.

℞. Opopanacis, Styracis, Bdellij ana ℥. ß.
Diſſoluantur in oleo amygdal. dulcium, & irino, quantum ſufficit: quibus adde
Mucilag. fœnigræci, & ficuum, extractæ cum uino albo ana ℥. ij.
Rad. Iridis Venet. puluerizatæ ℥. ß.
Rad. Gladioli eodem modo exiccatæ & puluerizatæ ℥. j.
Propoleos ueræ ℥. iij.
Miſce, & fiat unguentum. Rondeletius.

C *Aliud.*

℞. Nucis cupreſsi num. x. Ficuum paria vj. Rad. Cannæ ℥. ß.
Fiat decoctio in oxymellite: facta expreſsione adde
Salis communis, Cineris ſpongiæ, Cineris chalcitidis ana ℥. iij.
Miſceantur, & fiat unguentum, quo inungantur partes duræ. Idem.

DE VNGVENTIS CALCVLVM EXpellentibus.

Vnguentum precioſum (quod Fuckersſalb appellant).

℞. Seui ceruini, ſeui Hircini ſylueſt.
Seui Vitulini, ſeui Capreoli ana ℥. iv.
Medullæ cerui, medullæ Equi caſtrati
Medullæ Elephantis, ſi haberi poteſt, ana ℥. ij.
Pinguedinis Vrſi, pingued. Porci ſylueſtris
Ping. Taxi, ping. *Murmentelſchmaltz.*
Ping. Lincis, ana ℥. iv.
Ping. Vulpis, ping Lupi ana ℥. ij.
Ping. Cati ſylueſtris ℥. iv.
Ping. Echini, ping Vngularum bouis ana ℥ ij.

Pinguedines minutim incidantur, & liqueſcant ad ignem, ita tamen, ne nimium incaleſcant, & ſeruentur in uaſe ſtanneo ad uſum. Dein

℞. Prædictarum pinguedinum ℔. i. ß.
Ping. Capi, ping. Gallinæ, ping. Anatis ana ʒ. vj.
Ping. Anſeris ℥. j.
Ping. Coturnicum ℥. j.
Butyri Maialis ℥. ij.
Olei (Summq ôl) Ol. auellanarum
Ol. Florum Hypericonis, ol. Ouorum ana ʒ. vj.
Ol. Macis, ol. Nucleorum dactylorum
Ol. Lini, ol. Canabini, ol. Liliorum alborum
Ol. Tanaceti ex floribus, ol. Laurini, ol. Lauendulæ
Ol. Roſati, ol. flor. Caryophyllorum ſylueſtrium (Wild negeln ôl) Ol. Croci, ol. Alchechengi
Ol. Maioranæ, ol. Menthæ, ol. Rutæ, ana ʒ. ij.
Ol. Baſilici, ol. Amygdal. ol. Nucleorum perſicorum
Ol. Populei, ol. Cheyrini, ol. Irini
Ol. Liliorum conuallium, ol. Chamomelini ana ℥. ß.

Ol. Violarum, ol. Raparum ex ſemine ana ℥.ß.
Stich pflaſter öl ʒ.ij.
Stalkraut plüſt öl ʒ.ß.
Ol. Flor. Caryophyllorum ℥.ß. A

Miſce omnia ad ignem, & ſerua in alio uaſe ſtanneo. Poſtea

℞. Huius miſturæ ℔.ß. Vienenſem
Pillich ſchmaltz ℥.1.
Mellis roſati ʒ.j.
Spermatis ceti ʒ.ij.
Olei ſpicæ nardi, ol. Sancti Quirini (iſt ein öl/ ſo auff dem Zoger See vmbſchwimbt)
Olei ex Rhabarbaro
Ol. ex Caſsia ana ʒ.ij.

Miſce omnia benè, & cum ferè frigidum fuerit adde
Aquæ uitæ precioſæ Fuckeri, ſuperiùs deſcriptæ ʒ.iij.

Fiatq; unguentum. Calculum frangit, & expellit ſine dubio, ſi tota ſpina à nucha uſq; ad imum, renes & epigaſtrium fuerint calidè inuncta manè & ueſperi. Valet in colica, ſi uenter circa umbilicum inungatur. Ad dolorem dorſi, iuncturarum, ab humorum defluxione, pleuritidē, pectoris morbos, ex deſtillatione: ad aſthma, membra conſumpta, reſiccata & hectica, podagram, chiragram cum ſale toſto: ad dolores poſt partum, puerorum tormina, menſtrua ſuppreſſa, conſtipationem uentris, umbilico inuncto: ſterilitatem mulierum & uirorum, &c. Quod ſi morbus fuerit calidus, temperetur unguentum cum frigidis.

Vnguentum pretioſum, noſtrum.

℞. Seui Hircini, ſeui Ceruini
Seui Vitulini ana ʒ.iij.
Pinguedinis humanæ, ping. Muris alpini
Ping. Taxi, ping. Vulpinæ, ping. Capi
Ping. Gallinæ, ping. Anatis, ping. Anſeris ana ℥.j.
Olei ping. humanæ, ol. Butyri maialis ana ℥.ß.
Ol. Malorum aureorum ʒ.j.
Ol. Roſacei, Violacei ana ʒ.j.
Ol. Ceræ, ol. Lini, ol. Liliorum alborum
Ol. Chamomælini, ol. Anethini
Ol. ex baccis lauri, ol. Scorpionum
Ol. Ouorum, ol. Cheyrini ana ʒ.ij.
Mellis, Vnguenti altheæ
Butyri maialis ana ʒ.ß.
Ceræ quantum ſatis eſt.
Moſchi ℈.ß.

Miſce omnia bene. & cum ferè frigidum fuerit, adde
Aquæ uitæ ſequentis ʒ.ij.
Olei ſpicæ ʒ.ij.

Aqua autem uitæ huiuſmodi eſt:

℞. Sem. Alkekengi, ſem. Vrticæ
Sem. Aſparagi, ſem. Fœniculi, Aniſi, Cumini
Sem. Petroſelini, ſem. Anethi
Sem. Milij ſolis, ſem. Nicotianæ
Sem. Altheæ, ſem. Maluæ ana ʒ.j.
Baccarum lauri, granorum iuniperi ana ʒ.ij.
Gentianæ, Glycyrrhizæ, rad. Ireos
Santali rubri ana ʒ.ij. B
Rhabarbari electi
Agarici, Turpeti ana ʒ.ij.
Cinnamomi, Galangæ ana ʒ.ij.
Macis, Caryophyllorum
Nucis moſchatæ, Croci ana ʒ.j.
Aquæ uitæ quantum ſufficit.

Miſce & macerentur per menſem, deinde coletur, & in uitro ſeruetur ad uſum. Dolores mitigat, calculū frangit & expellit, pleuritidi, podagræ, &c. conuenit.

Vnguentum ad mollificandum ſplenem.

℞. Fœnigræci, ſem. Lini
Caricarum, Tamariſci
Farinæ hordei, Aceti
Olei, Ceræ albæ ana q. ſ. eſt.

Omnia iſta tribus diebus ſtent ad mollificandum: poſtea coquantur uſq; ad conſumptionem aceti, & poſtea colentur, & reſeruentur, & ex eis fiat unguentum. Nicolaus.

Vnguentum ſuppurans.

℞. Rad. Altheæ, rad. Liliorum ana ʒ.iv.
Betæ cum rad. M.j.
Butyri recent. ℔.ß.
Lumbricorum uino præparatorum ℥.iij.
Vitell. ouorum num. xij.
Medullæ uituli
Terebinthinæ ana ʒ.v.
Olei oliuarum depurati à fæcibus ℔.j.

Contuſis, quæ contundi debent, ac rite omnibus mixtis, digerantur in fimo calido per menſem: poſt prelo exprimantur, ac igne cinerum coquantur ad unguenti conſiſtentiam. Quercetanus.

Aliud ad idem.

℞. Succi herb. Tuſsilaginis
Succi herb. Oxalidis ana ℥.iij.
Caricarum pinguium num. xx.
Thuris ʒ.ij.
Reſinæ laricis ℥.1.ß.
Axungiæ anſeris, axung. Gallinæ ana ʒ.ij.
Butyri recentis ℔.ß.
Olei uiſci pomorum comp. ℔.1. C

Mixtis omnibus, decoquantur in duplici uaſe, luto ſapientię obducto, per horas ſex igne mediocri: calidè percolentur, & rurſus Solis radiis exponantur, uel coquantur ad idoneam conſiſtentiam. Celeriter pus mouet, atq; anodynum eſt, uulneribusq; ſclopetariis accommodatiſsimum. Idem.

Aliud.

℞. Succi rad. Liliorum, coctarum prius ſub cineribus ʒ.iv.
Axungiæ gallinæ, uel anſeris, uel porci ʒ.ij.
Olei lini, uel oliuarum q. ſ.
Vitell. ouorum num. j.
Ceræ q. ſ.

Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Vnguentum uulneris corruptionem prohibens, & ſuppurans.

℞. Vnguenti Baſilici maioris Meſuæ ʒ.ij.
Butyri recentis ℥.j.
Præcipitati noſtro modo præparati ʒ.ij.ß.

Miſce pro ellychniis & turundis inungendis. Idem.

DE VNGVENTIS DIGERENTIBVS.

Vnguentum ad inflammationem oculorum digerendam.

℞. Mucilaginis ſem. Fœnigræci loti in aqua fœniculi. & in eadem extractæ ℥.ß.
Sarcocollæ nutritæ cum lacte ʒ.iij.
Aloes, Myrrhæ, Croci ana ℈.ß.

Miſce, & fiat unguentum: applicetur palpebris.* Digerit, & detergit. Rondeletius.

Vnguentum ad parotidas.

℞. Olei Chamæmeli, uel Liliorum, uel Amygdalarum ʒ.iij.
Butyri recentis, uel Axungiæ porci ʒ.j.ß.
Pinguedinis gallinæ ʒ.j.
Farinæ ſem. Fœnigręci ʒ.ß.
Flor. Chamomillę
Meliloti ana ʒ.ij.
Ceræ nouę quantum ſufficit.

Miſce, & fiat unguentum.* Parotidas & ſtrumas factas diſcutit, & emollit. Idem.

Vnguen-

A

Vnguentum ad anginam.

℞. Dialtheæ
Oeſypi ana quart. j.
Nidi hirundinum ℥. iij.
Rad. Iridis ʒ. ß.

Cum oleo irino uel liliorum, fiat unguentum, quo inungatur ceruix. Idem.

Aliud.

℞. Vnguenti reſumptiui ℥. j.
Butyri recentis
Axungiæ porci ana ℥. j.
Stercoris Hirund. uel Columbarum ℥. j. ß.
Olei Irini, Liliorum, uel Chamomillæ
ana quantum ſufficit.

Miſce, & fiat unguentum, quo inungatur pars affecta. Idem.

Vnguentum ſudores mouens, in morbo Gallico.

Poſtquam uideamus decoctum guaiaci non ſufficere ad morbum Gallicum profligandū, quòd tenues humores abſumat, craſſos uerò frequenter relinquat, poſt huiuſmodi decocti, & purgationum uniuerſalium uſum, leuioribus ſolemus uti unctionibus ex hydrargyro, & aliis, quibus quod reliquum erat craſſorū humorum abſumitur. Vt aūt ad rem ueniamus, poſt uniuerſales purgationes, poterunt ſudores hoc pacto moueri.

℞. Axungiæ ſuillæ ℔. j.
Pinguedinis gallinæ
Butyri recentis ana ℥. j.
Olei Chamæmelini
Olei Liliorum ana ℥. iv.
Olei Laurini, ol Anethini ana ℥. ij.
Thuris
Maſticis
Myrrhæ ana ℥. ß.
Argenti uiui ℥. v.
Terebinthinæ lotæ in aqua uitæ ℥. iij.
Reſinæ pini ℥. iv.

Miſce, & fiat unguentum. Quod erit doloribus profuturum, ſi addas unguentorum calidorum ℥. iv. aut plus, minúſue pro doloris uehementia, & ſtyracis liquidæ ℥. ß. Proderit quoq; tophis, & ſcirrhoſis tumoribus, ſi addideris, gummi, bdellij, ammoniaci, galbani, diſſolutorum in uino albo, & aquæ uitæ ana ℥. j. pinguedinis anſeris, anatis, & medullæ cruris uituli ana ℥. ij. Vlcera uerò iuuabit, augendo doſim puluerum, & addendo lithargyrum, & ceruſſam, uel minium. Vt tamen rem dilatemus, explicemusq; magis perſpicuè, poterunt unguenta ſequentia ſingulis affectibus particularia parari. Ant. Chalmeteus.

B

Vnguentum in morbo Gallico cum puſtulis, ſine articulorum dolore.

℞. Rad. & fol. Enulæ camp.
Lapathi acuti, Altheæ
Maluæ, Scabioſæ
Fumariæ, Lupulorum
Roſtri porcini, Agrimoniæ
Bugloſſæ, Violarum ana M. j.
Lentium, Lupinorum
Hordei parum contuſ ana P. ij.
Hellebori nigri triti ℥. ij.
Sulphuris uiui ℥. i.

Fiat decoctio pro balneo, quod ægrotus ingredietur ueſperi longè à cœna, poſtea in lecto ſudabit, & dormiet, manè uerò ungetur ſequenti linimento.

℞. Rad. Enulæ camp.
Rad. Liliorum alborum ana ℥. i. ß.
Summitatum Abſinthij, ſum. Lupulorum
Sum. Fumariæ, ſum Scabioſæ ana M. ß.
Cicerum, Lentium
Hordei ana P. j.
Flor. Chamæmeli, flor. Meliloti
Flor. Sambuci ana P. j.

Fiat decoctio. Cape de colatura ℔. i. ß. adde

Olei roſ ℥. ij.
Olei Maſtichini, & Laurini ana ℥. iv.
Butyri recent. ℥. v.
Axungiæ ſuillæ, ſalis expertis ℔. ß.

Bulliant omnia ſimul ad decocti conſumptionem: poſtea miſce

Thuris, Maſticis, Myrrhæ ana ℥. i. ß.
Sarcocollæ, Ceruſſæ ana ℥. i.
Aluminis ʒ vj.
Lithargyri ℥. i. ß.
Terebinthinæ ℥. iij.
Styracis liquidæ ʒ. x.

Argenti uiui, in ſucco limonum extincti ℥. iij. uel plus minúſue pro ægrotantis uiribus, agitentur diligenter in mortario marmoreo, fiatq; linimentum. Idem.

Vnguentum aliud ad morbum Gallicum præſertim ſi dolor ſine puſtulis articulos, & caput maximè afficiat.

C

℞. Axungiæ Gallinæ, axung. Anſeris
Axungiæ Anatis ana ℥. i.
Medullæ crur. uituli
Medul. crur. Bouis ana ℥. i. ß.
Axungiæ Suillæ ℔. i.
Argenti uiui, in ea axungia extincti ℥. v.
uel vj. uel vij.
Thuris, Maſticis
Baccarum lauri ana ℥. ij.
Sarcocollæ, Myrrhę ana ℥. i. ß.
Cinnabrij ʒ. ij.
Euphorbij ʒ. ß.
Reſinę pini ʒ. ij. ß.
Terebinthinę lotæ in aqua uitæ ℥. iij.
Sublimati ʒ. i. ß.
Olei Lumbricorum, Amurcæ ol. de liliis
Olei Chamæmelini
Olei Vulpini ana ℥. iij.

Agitentur in mortario marmoreo, addendo ſtyracis liquidæ ʒ. x. Idem.

Vnguentum aliud ad Gallicam luem præſertim ſi tophi in capite, & ulcera magna cum carie oſſium, uel ſine carie, in diuerſis corporis partibus fuerint, ſitq; ægrotus debilis.

Solæ corporis partes extremæ ſunt ungendæ, & adenes, atq; à ſuperiori linimento cinnabrium, ſublimatū, & euphorbium ſunt detrahenda: miſcere autem poteris aliquid unguenti reſumptiui, & agrippę, ac aliorum calidorum cum bdellio, & ammoniaco. Idem.

Vnguentum aliud, ſudores mouens in morbo Gallico, præcipuè ſi adeſt dolor articulorum cum tophis.

℞. Rad. Acori, rad. Enulę camp. rad. Ireos
Rad. Ebuli, rad. Althæę, rad. Hermodactyl. ana ℥. j.
Betonicę, Saluię, Iuę artheticę ana M. j.
Flor. Hyperici, flor. Stœchadis ana P. i.

Coquantur in ℔. ij. uini, & colaturæ miſce

Axungię Suillæ, ſalis expertis ℔. i.
Axung. Gallinarum, axung. Anſeris
Axung. Anatis, Medull. cruris uituli ana ℥. i.
Vnguenti Agrippę, ung. Martiati
Vng. Dialtheę ana ℥. i. ß.
Olei Lumbricorum, ol. Vulpini ana ℥. i. ß.
Olei Liliorum, ol. Chamæmelini
Ol. Anethini, ol. Laurini
Ol. Maſtichini ana ℥. i. ß.
Thuris, Maſticis ana ℥. i.

Myrrhæ ℥.ß.
Baccarum lauri ℥.1.ß.
Euphorbij ʒ ij.
Reſinæ pini, in oleo lumbricorum liqueſa-ctæ ℥ iij.

Terebinthinæ lotæ in uino albo ℥. ij. A
Mercurij, in aqua uitæ, & ſaluiæ loti, exiccati, & axungia extincti ℥. vj.
Styracis liquidæ ℥.ß.
Fiat unguentum. Idem.

Aliud.

℞. Axungiæ Suillæ ℔ 1.
Opopanacis, Galbani, Sagapeni
Bdellij diſſolutorum in aqua uitæ ana ℥.1.
Reſinæ pini liquefactæ ℥ iv.
Olei Rutæ ℥ ij.
Ol. Lumbricorum, Ol. de ſpica
Olei Chamæmelini

Ol. Laurini ana ℥.iij.
Vnguenti dialtheæ ℥.v.
Thuris, Maſticis
Myrrhæ ana ℥.1.
Euphorbij ℥.ß.
Cinnabrij ʒ.iij.
Hermodactylorum ʒ. iij.

Fiat linimentum. Cæterum his utendum erit, donec morbi materiam abſumptam putaueris, manè autẽ tantum ieiuno uentriculo, uel alternis tantùm diebus, ſi æger imbecillior. Quod ſi natura tarda ad expellendũ, & robuſta fuerit in fine bis in die ſine periculo ungere poteris. Vnges uerò partes extremas, & adenes, ac ſpinam, atque ubiq; regionem partium principum. Fiet autem unctio proximè ignem, uel in lecto, ſi æger imbecillior. Denique his notis materiam ſatis abſumptam deprehendes: dentes dolebunt: lingua intumeſcet: ulcera naſcentur in ore: ſaliua multa effluet: ulcera exiccabuntur: remittentur dolores: aderit laſsitudo ferè ad ſyncopen: diſtendentur nerui: & aluus profluet. Idem.

DE VNGVENTIS ABSTERGENTIBVS.

Vnguentum ad deterſionem ſuffuſionis.

℞. Fellis uaccæ ʒ.1.
Fellis uulturis, uel milui, uel galli ʒ.ß.

Mellis Roſ. colati ʒ.ij.
Oſsis ſepiæ ʒ.1. Stercoris lacerti ʒ.ß.

Fiat unguentum, quod ſeruetur in uaſe æneo. Idem.

Aliud. B

℞. Omphacij inſpiſſati, uel coctione, uel ſolis exiccatione ʒ 1.
Amurcæ præparatæ ʒ.1.

Sacchari candi ʒ. ij.
Mucilag. ſem. Fœnigræci ʒ.iij.
Tuthiæ præparatæ ʒ.1.ß.

Miſce, & fiat unguentum, quo inungantur palpebræ. Rondeletius.

Vnguentum ad genarum ſcabritiem, ſcabiem & ulcera.

℞. Omphacij, Acaciæ ana ʒ.1.
Tuthiæ præparatæ ʒ ij.

Ceruſſæ lotæ, Antimonij ana ʒ.1.
Vnguenti roſati ℥.ß.

Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Aliud ad lachrymarum fluxum.

℞. Cort. Thuris, Maſticis
Sarcocollæ ana ʒ. ij.
Tragacanthæ
Gummi Arabici, torrefactorum ana ʒ.1.

Tuthiæ præparatæ
Antimonij ana ʒ.ß.
Sanguinis draconis, Acaciæ
Amurcæ inſpiſſatæ ana ʒ.ij.

Miſce, & fiat unguentum, quo inungantur canthi oculorum, & totæ palpebræ. Idem.

Vnguentum ad pſoram.

℞. Olei Iuniperini ℥.ij.
Olei Nucum ℥.1.
Tartari albi ℥.ß.
Vitrioli, ſalis communis

Sulphuris ana ʒ.iij.
Terebinthinæ lotæ cum ſucco limonum ℥.ij.
Lithargyri ℥.1.ß.
Ceræ parum.

Miſce, & fiat unguentum. Si morbus fuerit contumax, adde
Argenti uiui ℥.ij.
Sublimati æris ʒ.ij.
Applicetur poſt balnei uſum. Idem.

Aliud.

℞. Olei Iuniperini ℥.iij.
Lithargyri auri ℥.iv.
Olei Lucernarum
Olei Nucum ana ℥.ij.

Tartari albi ℥.1.ß.
Vitrioli, Salis communis ana ʒ.iij.
Succi Plantaginis, Limonum ana ℥.iij. C
Aceti ſcyllitici ℥.1.

Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Vnguentum ad herpetes.

℞. Succi Plantaginis
Succi ſummitatum Vitis, uel Labruſcæ ana ℥.ij.
Succi Polygoni ℥. iij.
Lithargyri ℥.1.

Tuthiæ præparatæ
Antimonij ana ℥ ß.
Aloes citrinæ ʒ.iij.
Ceræ parum.

Miſce, & fiat unguentum, addito pauco oleo myrtino, uel roſato omphacino. Si uerò herpes exedat carnem, utile erit omphacium addere. Idem.

Vnguentum ad ſcabiem.

℞. Lithargyri
Ceruſſæ lotæ ana ℥.1.
Myrrhæ, Styracis liquidæ ana ʒ.ij.
Salis communis ʒ.ij.

Sulphuris uiui ʒ.iij.
Argenti uiui extincti in ſucco limonum ℥.1.
Olei Roſati quantum ſufficit.
Ceræ parum.

Miſce, & fiat unguentum, quo inungatur uola manuum, & poſtea fricetur totum corpus manibus iunctis. Rondeletius.

Vnguentum ad pruritum.

℞. Rad. Lapathi acuti, rad. Enulæ campanæ ana ℥.1.
Decoquantur in aceto, & contuſa per cribrum paſſentur. quibus adde
Olei Irini ℥.iv.
Salis communis ℥. 1.
Myrrhæ ʒ.ij.

Lithargyri ℥.1. ß.
Ceræ parum.
Fiat unguentum. Idem.

Aliud,

Aliud, eiuſdem.

A ℞. Vnguenti Diapompholygos ℥.ij. Olei Hyoſcyami ℥.j.ß.

Fiat unguentum, quo inungatur locus pruriens. Poſt horum uſum, utile eſt corpus balneo, uel lauacro detergente frequenter abluere: quia quæ in cute remanent, pruritum excitant. Prima lotio ſit lixiuio, altera ex decoctione fabarum, roſ. & hordei, &c.

Vnguentum detergens.

℞. Succi centaurij
Succi Chelidoniæ ana ℥.iiij.
Mellis ℥.iij.
Flor. uerbaſci P.ij.
Thuris, Myrrhæ
Maſticis ana ℥.ß.
Olei terebinthinæ ℥.vj.
Vini albi generoſi ℔.j.

Putrefiant in fimo calido, & coquantur ad uini & ſuccorum conſumptionem, igne cinerum, donec reducantur in formam unguenti. adde pro ℥.j. huius unguenti, præcipitati mercurij dulcificati ʒ.j.

Aliud detergens ualidius.

℞. Viſci herb. ſaniculæ
Viſci herb. pyrolæ
Viſci ariſtolochiæ
Viſci Vincæ peruincæ ana ℥.ij.
Terebinthinæ lotæ ℥.iiij.
Croci Veneris ℥.ß.
Balſami tartari ʒ.ij.
Sulphuris antimonij ʒ.j.ß.

Imponantur igni cinerum, dum unguenti conſiſtentiam acquirant. Idem.

Aliud detergens.

℞. Fol. Plantaginis
Fol. Apij ana M.j.
Roſ. rub. P.ij.
Vini rubri ℥.viij.

Decoquantur ad medias: colaturæ diſſolue

Sacchari rubri ℥.ij.
Terebinthinæ ℥.j.
Farinæ lupinorum, Far. orobi ana ʒ.j.
Aloes, Myrrhæ ana ʒ.ß.

Decoquantur rurſus, & addendo ceræ quantitatem ſufficientem, reducantur in formam unguenti. Idem.

Aliud ad idem.

B ℞. Succi plantaginis, Suc. Agrimoniæ ana ℥.ij.
Mellis roſati ℥.iiij.
Rad. iridis, Farinæ fabarum ana ℥.ß.
Terebinthinæ ſub finem permixtæ ℥.j.

Fiat unguentum. Idem.

Vnguentum detergens optimum pro gregariis.

℞. Vnguenti aurei ℥.j.
Terebinthinæ
Mellis roſati ana ℥.ß.
Farinæ fabarum ʒ.ij.
Boracis ʒ.j.
Pul. præcipitati ʒ.iij.

Miſce, & fiat unguentum. Quercetanus.

Aliud detergens uulnera, probatum, pro ditioribus.

℞. Succi perſicariæ, ſuc. Symphyti ana ℥.ij.
Olei terebinthinæ, Olei thuris, Olei myrrhæ
Olei ſarcocollæ ſpagyricè deſtillatorum ana ʒ.iij.
Radic. Ariſt. rot. ʒ.j.ß.
Ceræ albæ ℥.j.
Olei hypericonis comp. q. ſ.

Miſce, & fiat unguentum: de quo

℞. ℥.ij. Mercurij præcipitati ʒ.j.

Miſce pro inunctione ellychniorum. Idem.

Vnguentum aliud, ad idem.

℞. Ceræ nouæ, Reſinæ
Picis naualis ana ℥.iiij.
Seui hircini
Medullæ cruris uituli ana ℥.ij.
Oeſypi humidæ ℥.j.
Olei oliuarum, uel lini, uel uiſci pomorum ℔.j.

Liquefactis omnibus, & tranſcolatis, fiat unguentum. Huius cape ℥.ij, præcipitati noſtri ʒ.ij. miſce. Præſtantiſſimũ eſt remediũ, quo etiã emplaſtra ſine præcipitato ſunt illinenda, & in uulneris ambitu apponenda. Idem.

Vnguentum detergens.

℞. Mellis ℥.iij. Farinæ fabarum, Farinæ hordei ana ʒ.ij.

Decoquantur cum uino ad conſiſtentiam unguenti. Quercetanus.

Vnguentum abſtergens pro capitis uulneribus cum cranij fractura.

C ℞. Myrrhæ, Sarcocollæ, Iridis Florentinæ ana ʒ.ij.
Mumiæ ʒ.j.ß.
Ariſtol. long. & rot. ana ʒ.j.
Farinæ Orobi ʒ.ij ß.
Mellis roſati, Terebinthinæ lotæ
Aquæ betonicæ ana q. ſ.

Miſce, & fiat unguentum. Quercetanus.

Aliud ad idem pro ditioribus.

℞. Vnguenti de Peto noſtræ deſcript. ℥.iij.
Olei myrrhæ ʒ.iij.
Olei ſuccini deſtillati & purificati ʒ.ij.
Pulu. rad. ariſtolochiæ ʒ.j.

Miſce, & utere, ut ſuprà. Idem.

DE VNGVENTIS CARNEM GEnerantibus.

Vnguentum ad ulcera narium.

℞. Aloes lotæ cum aqua plantaginis ʒ.iij.
Myrrhæ electæ ʒ.ij.
Rad. Iridis, Sarcocollæ ana ʒ.j.
Ceruſſæ, Antimonii, Tuthię, Minii ana ʒ.ß.
Olei Hyperici, Roſarum ana ℥.ij.
Mellis Roſ. colati ℥.j.
Succi mali granati
Succi Piloſellæ, uel lingue paſſerinæ ana ℥.ij.

Coquantur ſucci cum oleis, deinde mel: poſtremò puluerizata diligenter inſpergantur, & ad unguenti formam reducantur. Si diuiti paretur, adde

Moſchi ℈.ß. Muſci arborum, uel Beniouini, uel Cyperi, uel Roſarum ʒ.j. Rondeletius.

Vnguentum ſarcoticum.

℞. Thuris, Maſticis ana ℥.ß.
Colophoniæ ℥.2.
Olei roſati, Mellis, quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Idem.

Aliud, eiuſdem.

℞. Ariſtolochiæ rotundæ
Iridis, Cort. Thuris ana ʒ.iij.
Maſticis, Myrrhæ, Aloes, Cadmiæ ana ℥.2.
Mellis parum. Fiat unguentum.

Aliud

Aliud, eiuſdem. A

℞. Folior. Conſolidæ, Piloſellæ
Betonicæ, Hyperici, Caudæ equinæ
Verbenæ ana M.j.
Decoquantur in uino, & contundantur: deinde adde
Mellis, Terebinthinæ ana ℥. iij.
Thuris, Maſticis ana ℥. iij.
Sanguinis draconis
Myrthi ana ℥. iij.
Fiat unguentum.

Aliud, eiuſdem.

Succi rad. Iridis ℥. 2.
Vini parum.
Mellis ʒ. iij.
Cadmiæ uel Lithargyri ℥. ß.
Aloes, Myrrhæ ana ʒ. iij.
Fiat unguentum.

Aliud, eiuſdem.

℞. Succi rad. Narciſsi ℥. 2.
Succi Verbenæ, Hyperici
Caudæ equinæ ana ℥. j.
Olei antiquiſsimi ℥. 2.
Colophoniæ ℥. 1.
Gummi Elemi, Myrrhæ
Sanguinis draconis
Maſticis, Aloes ana ʒ. iij.

Coquantur ſucci cum oleo & pauco melle ad inſpiſſandum: quibus admiſce pulueres reliquorum. * Efficaciſsimum eſt, replet ulcera concaua carne, & recentia ſubitò conſolidat.

Vnguentum ad gangrænas.

℞. Mellis ℥. 2.
Croci Martis, Croci Veneris ana ℥. ß.
Pul. myrrhæ, Pul. ariſtoloch. rot. ana ʒ. 2.
Caphuræ ʒ. 1. ß.
Phlegmatis uitrioli acidi ℥. iv.
Decoquantur ad conſiſtentiam unguenti. Adde
Mercurij præcipitati ℥. ß.
Inungantur ellychnia, & turundæ. Quercetanus.

Aliud præſtantiſsimum.

℞. Butyri arſenici fixi ℥. 2. Mercurij præcipitati ℥ ß. Olei myrrhæ ʒ. iij.

Excipiantur melle, prius loto cum ſucco chelidoniæ. Idem.

Aliud, eiuſdem. B

℞. Mannæ, Thuris ana ʒ. 2.
Farinæ fœnigræci, Far. orobi ana ʒ. 1.
Mellis, Vitell. ouorum ana q. ſ.
Fiat unguentum. Quercetanus.

Aliud ſarcoticum.

℞. Sarcocollæ in lacte ſolutæ ʒ. iij.
Maſticis, Olibani ana ℥. 1.
Picis liquidæ, Terebinthinæ ana ℥. 1.
Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Vnguentum ſarcoticum.

℞. Mucilag. ſem. fœnigræci ℥. 2.
Viſci herb. cynogloſsi, Perſicariæ
Conſol. maioris ana ℥. 1. ß.
Ol. thuris, Ol. myrrhæ ana ℥. iij.
Ol. Hyperic. ſimp. ℥. 2.
Terebinthinæ lotæ uino albo ℥. 2.

Stent ad Solem, uel ad calorem cinerum, donec incraſſeſcant. Quercetanus.

Vnguentum de Pæto, ſarcoticum.

℞. Succi pæti ℔ 1.
Terebinthinæ ℥. v.
Olei Hyperici comp. ℥. iix.
Vini albi generoſiſs. ℔. ß.

Digerantur per 8. dies, pòſt decoquantur ad uini conſumptionem: tum demum adde
Colophoniæ, Ceræ ana ℥. iij.
Mumiæ, Carabes ana ʒ. 2.

Liquefiant rurſus ad ignem, & fiat unguentum, ut artis eſt. Quercetanus.

Vnguentum Regis Angliæ.

℞. Ceræ albæ, Reſinæ ana quart. 1.
Olei ℥. iij.
Terebinthinæ lotæ ℥. 1.
Thuris, Maſticis ana ℥. ß.
Fiat unguentum. Incarnat, & conſolidat.

DE VNGVENTIS CONSOLIDANTIBVS.

Vnguentum ad phthiſim.

℞. Olei Roſati, olei Lentiſcini, uel Maſtichini ana ℥. iij.
Sarcocollę nutritę in uino albo, uel lacte coctę ʒ. 1.
Thuris, Maſticis, Myrrhæ ana ʒ. 1.
Cineris cancrorum ℥. ß.
Farinæ hordei torrefacti ʒ. 1.
Terebinthinæ abietis, Mellis ana ℥. 2. C
Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Aliud, eiuſdem.

℞. Cinerum cort. Cucurbitarum ℥. 1.
Boli Armeni ℥. ß.

Excipiantur butyro, & cremore hordei, fiatq; unguentum. Applicetur poſt expectorationem.

Vnguentum contra caſum, & contuſionem partium internarum.

℞. Pimpinellæ, Lauendulæ
Spicæ Indicæ, Rutæ, Hyſſopi
Saluiæ, Pyrethri, Pulegij
Fœniculi, Siliginis agreſtis, Millefolij
Prunellæ, Ibiſci, Conſolidæ maioris
Virgæ aureæ, Amaraci, Verbenæ
Abrotani, Epaticæ, Meliſſæ
Angelicæ, Veronicæ, Fœnigræci
Fragariæ, Clematidis, Cordialis
Pedis leonis, Roriſmarini
Fol. linguæ ceruinæ, Tormentillæ
Betonicæ ana M. 1.

Hæc omnia cultello in tenuiſsimas particulas cõminuta, iniice in lebetem, & affunde butyri opt. in Maio confecti, & à ſale purgati ℔. 28. & hæc ſimul ad ignem ex carbonibus confectum, probè decoque tantiſper, donec uirtus egrediatur: deinde cum hæc per mundum linteolum expreſſeris, affunde olei laurini ℔. 2. & habebis præſtans unguentum. Valet contra internam læſionem, ex caſu aliquo ortam, quantitate nucis auellanæ in calido iuſculo ceruiſiano ſumptum. Si primò non medetur, uſus eius bis, aut ter eſt iterandus. quin etiam externæ corporis partes affectæ apud ignem lentum ſunt inungendæ. Ranzouius.

Vnguentum ad rupturam oſsium.

Oſſa quocunque modo rupta, per infra ſcriptum unguentum optimè conſolidantur, ſingulis ordinatè coniunctis.

℞. Mellis ℥. 2.
Olei antimonij, Olei Vitrioli ana ʒ. 2.
Axungiæ taxi, Seui ceruini
Axungiæ urſinæ, Saponis ana ℥. 1.
Terebinthinæ ℥. 1. ß.
Ceræ ℥. 2.

Coquan-

A Coquantur in unguentum, pro more, quo rupturæ ſunt ad ignem calida manu perungendę &c. Mirum in modum præ cęteris curat, & ſanat optima conſolidatione. Paracelſus.

DE VNGVENTIS GLVTINANTIBVS.

Vnguentum glutinans.

℞. Pulueris conſtrictiui ℥. 1.

Incorporentur cum albumine oui agitato, uel cũ ichthyocolla diſſoluta cũ uino aſtringente, uel ſucco citoniorum, uel plantaginis. Idem preſtabit, ſi incorporetur cum mucilagine gummi tragacanthę uel Arabici. Quo autem melius id fiat, commodius fuerit pilos leporis addere, uel pappos floris ſalicis, uel arundinis, uel ſenecionis. Puluis autem talis fit conſtrictiuus:

℞. Boli Armeni, Sanguinis draconis
Sarcocollæ, Maſticis, Aloes, Gallarum
Balauſtiorum, Blattæ Bizantiæ ana ℥. ß.
Fol. Syderitis ℥. j.

Fiat puluis, qui cribretur: deinde pilorum leporum integrorum ʒ. 2. uel tantundem lanuginis florum ſalicis. Rondeletius.

Aliud, eiuſdem.

℞. Olei antiquiſsimi ℔. j.
Succi Narciſsi, ſucci Syderitis ana ʒ. iij.
Florum Hyperici ℥. iv.
Gummi Elemi ℥. v.
Maſticis, Sanguinis draconis, Aloes ana ℥. 2.
Blattæ Bizantiæ ℥. ß.

Coquatur diu oleum per ſe, deinde ſucci addantur, demum hyperici flores ponantur in uaſe uitreo obturato, & ſoli exponantur per dies decem: undecima die addantur pulueres, & agitentur. Prius autem & colari debent, & flores auferri: rurſus ſoli exponantur per uiginti dies: deinde ſerua ad uſum. * Vlcera cutis & neruorum curat, ſi retineantur coniuncti, & quieſcant, donec coiuerint.

Vnguentum ad uulnera.

℞. Succi herbæ Peti (quam etiam Nicoſiam & Piperinam uocant) ℔. j.
Ceræ nouæ, Picis, Reſinæ, Olei communis ana ℥. iij.

Coquantur omnia ſimul uſque ad ſucci conſumptionem: deinde adde

B Terebinthinæ Venetæ ℥. iij.

Cola per linteum, & ſerua in pyxide.* Vulnera & ulcera indubitatè curat. A' quodam Gallo.

Vnguentum ad uulnera uenenata.

℞. Olei carabes, Terebinthinæ ana ℥. j.
Iuniperi ʒ. 2.
Sem. urticæ
Rad. gentianæ ana ʒ. 2.
Olei ſulphuris uitriolati ʒ. 1. ß.
Coralli rubri ʒ. 1.

Miſce, & fiat unguentum. Quercetanus.

Aliud ad idem.

℞. Succi pentaphylli
Scabioſæ, Rutæ ana ℥. 2.
Olei ſulphuris rubei ℥. 1.
Olei Myrrhæ ʒ. 2.
Colophoniæ, Gummi hederæ ana ʒ. vj.

Miſce pro unguento. Idem.

Vnguentum attrahens uenenum ex uulneribus.

℞. Succi anagallidis purpureæ
Succi cyclaminis ana ℥. 1.
Sulphuris uiui, mixti cum ſaliua hominis ℥. ß.

Miſce, & fiat unguentum. Quercetanus.

Aliud ad uenenata uulnera.

℞. Lithargyri ℥. 2.
Galbani ℥. ß.
Picis Græcæ, Terebinthinæ ana ℥. 1.
Olei q. ſ. eſt.

Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Aliud ad idem.

℞. Olei ℥. iv.
Sagapeni, Mumiæ, Succini ana ʒ. iij.
Thuris, Maſticis ana ʒ. 2.
Terræ ſigillatæ opt. Coralli rubri ana ʒ. j.
Picis ʒ. 2. Ceræ q. ſ. eſt.

Fiat unguentum. Idem.

Aliud ad idem.

℞. Cepas duas, fol. Vincæ peruincæ
Scabioſæ, Ricini ana M. 1.
Decoquantur ſub cineribus, adde
Theriacæ ʒ. ß.
Terebinthinæ q. ſ. eſt.

Fiat unguentum. Idem.

C *Vnguentum uenenatis uulneribus conducens.*

℞. Vnguenti Macedonici ʒ. 2.
Olei myrrhæ, Olei terebinthinæ ana ʒ. 2.
Præcipitati noſtri ʒ. 1. ß.
Butyri arſenici fixi, & dulcificati ℥. ß.
Olei antimonij ʒ. 2.
Ceræ tantillum, uel q. ſ.

Miſce, & fiat unguentum. Abluit, & deterget quoduis è uulneribus uenenum. Confert quoque carcinomatis, gangrænis, & aliis deſperatis ulceribus. Nam ſine ullo dolore operatur. Quercetanus.

DE VNGVENTIS CICATRICEM DVCENTIBVS.

Vnguentum epuloticum.

℞. Aloes, Sarcocollæ, Myrrhæ, Iridis ana ʒ. 2.
Lithargyri, Ceruſſæ ana ʒ. iij.
Cort. Mali granati, uel Balauſtiorum ℥. ß.

Cum melle crudo fiat unguentum. Rondeletius.

Aliud, eiuſdem.

℞. Lithargyri, Aluminis
Floris æris uſti & loti, Plumbi uſti ana ʒ. iij.
Balauſtiorum, Boli Armeni, uel
Cinerum oſtreorum ana ʒ. 2.
Olei myrtini ʒ. iij.
Seui hircini, Colophoniæ ana ℥. 2.
Vini parum.

Fiat unguentum.

Aliud, eiuſdem

℞. Ariſtolochiæ uſtæ & lotæ
Nucis Cupreſsi, Balauſtiorum uſtorum
Oſtreorum uſtorum ana ʒ. 2.
Aluminis, Floris æris uſti & loti, Chalcitidis ana ʒ. iij.
Mellis, Vini aſtringentis ana quantum ſufficit.

Miſce, & fiat unguentum.

Vnguentum cicatricem inducens.

℞. Cretæ albæ ℥. 2. Cineris corij aduſti ʒ. iij. Olei roſati q. ſ. eſt. Miſce, & fiat unguentũ. Quercetan.

Aliud cicatricem ducens.

℞. Calcis uiuæ, toties in aqua lotæ, dum omni deſtituatur acrimonia ℥. 2.

Terræ Armenæ ℥.1. Olei myrtillorum q. ſ. Miſce,& fiat unguentum. Idem. A

Vnguentum cicatricem inducens.

℞. Boli Armeni noſtro modo præparati ʒ.2 Succi prunorum immaturorum ℥.iij.
Calcis cort. ouorum ℥.ß.
Decoquantur igne lento ad perfectam conſiſtentiam. Quercetanus.

DE VNGVENTIS CARNEM AVferentibus.

Vnguentum ad polypos exedendos.

℞. Squamæ æris, Aeruginis æris ana ʒ.2. Omphacij ℥.iij.
Incorporentur ſimul,& fiat unguentum, quo illinantur tantùm partes affectæ. Rondeletius.

Aliud, eiuſdem.

℞. Sandaracæ, uel Auripigmenti, Chalcitidis præparatæ ana ℥.2. Mellis quantum ſufficit.
Miſce,& fiat unguentum. Vel ſi fortius uelis, adde omphacium: ſi mitius, addito multo melle, uel ſucco mali granati, uel plantaginis. * Vtile eſt ad ozęnas curandas in principio.

DE VNGVENTIS DOLOREM SEDANTIBVS.

Vnguentum ad dolorem capitis ex calore.

℞. Olei Roſati Myrtillorum, Coralli ana ʒ.1.
Omphacini ana ℥.iij. Ceræ albæ quantum ſufficit.
Coriandri, Roſ. rubrarum Aceti parum.
Fiat unguentum, quo inungatur pars anterior capitis. Idem.

Aliud.

℞. Succi ſummitatum uitis, ſucci Plantaginis, Solatri ana ℥.1.
Olei Roſ. Omphacini, uel olei Citoniorum, uel olei Nenupharis ℥.iij.
Decoquantur uſque ad conſumptionem ſuccorum: quibus adde
Ceræ albæ quantum ſufficit. Myrtillorum ʒ.ij. B
Sem. Berberis, Coriandri, Endiuiæ ana ʒ.1. Aceti parum.
Miſce,& fiat unguentum. Idem.

Vnguentum ad dolorem capitis ex calore in declinatione.

℞. Olei Anethini, Chamomillæ ana ℥.iij. Stœchados ana ʒ.ß.
Flor. Chamomillæ Nucis moſchatæ, Macis ana ℈.j.
Meliloti, Sambuci, Anthos Ceræ nouę quantum ſufficit.
Fiat unguentum, addito uino pauco uel aceto ad penetrationem. Idem.

Vnguentum ad dolorem capitis ex frigore.

℞. Olei Nucum, Irini ana ℥.ij. Piperis, Pyrethri, Caſtorej ana ʒ.1.
Olei Rutacei ℥.1. Cerę citrinę quantum ſufficit.
Nucis moſchatæ, Caryophyllor. Macis Aquę uitę parum.
Fiat unguentum, quo inungatur pars affecta. Idem.

Vnguentum ad dolorem colicum.

℞. Olei Nardini, Rutacei ana ℥.2. Meliloti ana ʒ.2.
Sem. Apij, ſem. Petroſelini ana ʒ.iij. Piperis, Galangę ana ʒ. 1.
Flor. Chamomillę Cerę quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Tempore inunctionis adde uini albi generoſi, uel uini maluatici parum. Vngatur manè, reiectis recrementis, uel poſt clyſterem. Rondeletius.

Aliud fortius.

℞. Olei Anethini, Rutacei ana ℥. iij. Sem. Apij, ſem. Petroſelini ana ʒ.1.
Olei de ſpica ℥.1.ß. Spicę nardi Indicę, Galangę ana ʒ.ß.
Sem. Rutę, ſem. Cumini, Baccarum Lauri Cerę quantum ſufficit.
Fiat unguentum, quo inungatur uentris pars media. Adde tempore inunctionis etiã parũ uini generoſi. Idẽ.

Vnguentum ad dolores capitis & articulos, in morbo Gallico.

℞. Axungię porci non ſalitę ℔.j. Terebinthinæ lotæ in aqua uitæ ℥.iij.
Butyri recentis, Axungię Gallinę Argenti uiui extincti in axungia porci ℥.v. C
Axungię Anatis ana ℥. iij. Ceræ nouæ parum.
Olei Irini, Laurini ana ℥.iv. Lithargyri ℥. ij.
Euphorbij ℥.j. Miſce,& fiat unguentum.

DE VNGVENTIS SOMNVM CONCILIANTIBVS.

Vnguentum ſomniferum.

℞. Olei nymphęæ, Violarum Opij G.iij.
Vnguenti populeonis ana ℥.ß. Croci G.iv.
Fiat unguentum, quo nares & tempora inungantur. Ranzouius.

Vnguentum lamiarum.

℞. Pinguedinem puerorum, Eleoſelini, Aconiti, Frondium populn. Fuliginis ana q.ſ.eſt.
Miſce,& fiat unguentum. Porta.

Aliud.

℞. Sij, Acori uulgaris Sanguinis ueſpertilionis
Pentaphyllonis Solani ſomniferi, Olei, uel adipis. ana q.ſ.eſt.
Miſce,& fiat unguentum. quo ſi totum corpus noctu inungatur, facit uideri; ac ſi per aera deferantur: conuiuia, ſonos, tripudia,& formoſorum iuuenum concubitus.

DE VNGVENTIS VENEREM EXCITANTIBVS.

Vnguentum Venerem excitans.

℞. Euphorbij, Galbani ana ʒ.2. Anethi ʒ.1 Piperis longi ʒ.2. Pyrethri ʒ.2.ß. Ceræ ℥. vj.
Tere ſpecies,& reſolue ceram in oleo prædicto,& ſuperadde puluerem ſpecierum: agita fortiter: & circa locum coitus unge. Arnol. Villan.

A *Vnguentum ad coitum.*

℞. Euphorbij, Galbani ana ʒ.ij.
Macis ʒ.j.
Macropiperis ʒ.j.ß.
Pyrethri ʒ.ij.ß.
Sem. Erucæ, Caſtorei ana ʒ.ß.
Olei de narciſſo ℥.j.ß. Ceræ q.ſ.
Fiat unguentum, quo inungatur pecten, uirga & lumbi. Auicenna.

DE VNGVENTIS AMBVSTA EXTINGVENTIBVS.

Vnguentum ad combuſtionem.

℞. Olei roſati ℥.viij.
Olei ouorum ℥.ij.
Vitri albiſsimi tenuiſsimè pulueriʒati ℥.j.
Corticis medij ſambuci M.j.
Ceræ albæ ℥.j.ß.
Coquantur ſimul, ac fiat unguentum. Aetius.

Vnguentum faciem ambuſtam leniens.

℞. Vnguenti citrini ℥.ij. Spermatis ceti ʒ.j. Olei roſati, Ol. liliorum ana ℥.ß.
Miſce, & fiat unguentum, quo facies poſt ambuſtionem lenienda eſt ter, aut quater in die. Quercetanus.

Aliud præſtantius.

℞. Vnguenti pomatæ ℥.ij.
Mucilag. ſemin. pſyllij, cum aqua roſ. extracti ℥.j.
Caphuræ ℈.j.
Olei amydal. dulc. ℥.ß.
Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Vnguentum refrigerans uulnera ſclopetaria.

℞. Succi Plantaginis, ſucci Solatri
Succi Semperuiui ana ℥.j.
Boli Armeni ℥.ß.
Lithargyri loti aqua plantag.
Tuthiæ præparatæ ana ℥.j.
Olei roſati omphacini.
Olei nenupharis.
Aceti roſati, Ceræ ana tantillum.
Miſce, & fiat unguentum. Quercetanus.

B *Vnguentum pro gregariis, empyreuma in uulneribus ſclopeticis extinguens, & puſtulas prohibens.*

℞. Olei ſambuci, Olei nucum ana ℥.ij.
Olei ouorum ℥.ß.
Seui ceruini
Medullæ cruris tauri ana ℥.j.
Cepæ coctæ num.ij.
Ceræ tantillum
Miſce, & fiat unguentum. Apponatur parti affectæ. Quercetanus.

Aliud præſtantiſsimum.

℞. Olei Mercur. corporalis ʒ.j.ß. Olei ſulphuris terebinthinati ʒ.iij. Arſenici dulcificati ʒ.ij.
Excipiantur butyro ſalem non experto, & fiat unguentum. Apponatur uulneri, cum ellychniis, & turundis. Venenatis, gangrænæ, cancro, phagedænis & cacoethis ulceribus curandis confert. Superponatur autem in uulneris ambitu emplaſtrum aliquod, uel ceratum attrahens idem.

DE VNGVENTIS PVRGANTIBVS.

Vnguentum uentrem laxans.

℞. Olei Liliorum, Olei Amygdal.
Butyri rancidi ana ℥.ij.
Agarici, Azari pulueriʒati ana ʒ.ij.
Ceræ nouæ quantum ſufficit.
Fiat unguentum, quo inungatur os uentriculi. * Vomitum prouocat, & aluum laxat. Rondeletius.

Aliud ad uomitum prouocandum.

℞. Fæcis olei Liliorum
Olei communis antiqui, & fœtidi ana ℥.j.
Dialthææ ℥.ß.
Ammoniaci diſſoluti in oleo ʒ.ij.
Succi Cucumeris agreſtis uel Raphani agreſtis, uel Cyclaminis ʒ.j.
Ceræ parum:
Fiat unguentum, quo inungatur os uentriculi. Idem.

Vnguentum uentrem laxans, aliud.

℞. Succi Sambuci, ſucci Mercurialis ana ℥.iij. Mellis communis, Farinæ Orobi, uel Lupinorum ana ʒ.ij.
Miſce, & fiat unguentum. Idem.

C *Aliud.*

℞. Terebinthinæ, Aloes ana ℥.j.
Fellis taurini quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Fumanellus.

Aliud ad idem.

℞. Succi Cyclaminis ℥.vj.
Suc. Cucumeris ſyl. uel Mercurialis uel Ebuli ℥.iij.
Farinæ Lupinorum, Vini maluatici ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum. * Valet etiam ad tumores lienis. Rondeletius.

Aliud laxans.

℞. Olei Cicini uel Seſamini, uel Irini ℥.ij. Ciclæ, Cucumeris ſylueſtris Ebuli ana ℥.iij.
Coquantur leuiter: cum liquefacta cera applicentur. Idem.

Aliud.

℞. Elaterij ſicci, Cataputiæ, Colocynthidis
Succi Tithymali ana ʒ.vj.
Succi Cucumeris agreſtis recent. ℥.ß.
Hellebori nigri, Terebinthinæ ana ℥.ß.
Sem. Laureolæ ʒ.iij.
Succi Arthanitæ ʒ.vj. Scammonij ʒ.iij.
Omnia trita ex melle commixta ad uſum ſeruentur. Fumanellus.

Aliud potens.

℞. Aloes, Fellis taurini ana P.j.
Pul. Arthanitæ part.ij.
Cum oleo Violaceo, aut Liliaceo & cera mixtis, fiat unguentum. Fumanellus.

Aliud.

℞. Olei Cheirini, uel Irini ℥.iij.
Suc. Ariſtolochię, uel Cucum. agreſtis, uel Ebuli ℥.iiij.
Ammoniaci, Bdellij, Opopanacis diſſoluti in prædictis oleis ana ℥.ß.
Terebinthinæ, Butyri ſaliti ana ℥.ij.
Ceræ nouæ quantum ſufficit.
Fiat unguentum. * Attenuat, laxat, & emollit. Rondeletius.

Vnguentum uentrem laxans, aliud.

℞. Succi Mercurialis, ſucci Cyclaminis
Suc. Cucumeris agreſtis ana ℥.iij.

Ellebori albi, nigri, Colocynthidis ana ℥ ß. Fellis tauri ʒ. ij.
Diagridij ʒ ß. Farinæ lupinorum ℥ ß. Mellis parum.
Fiat unguentum, quo inungantur partes umbilici & inguina, poſt fotum ex relaxantibus & emollientibus. Idem poteſt etiã aquas purgare, maximè ſi ex ſucco braſsicæ marinæ, uel thymeleæ, uel chameleæ fiat. Rõdel.

De Emplaſtris, Sectio XXIX.

Emplaſtra *ſunt, quæ tenaciter corporis partibus & meatibus adhærent: ex terreis & glutinoſis fiunt: & ſunt uel*

- Vſualia: *& alterãt qualitate uel*
  - Prima,
    - Calida: *ut*
      - Emplaſtrum ſtomachicum.
      - Emplaſtrum polyarchion.
    - Frigida: *ut* — Hydrelæum Galeni.
  - Secunda
    - Aſtringentia: *ut*
      - Emplaſtrum ex gallia.
      - Emplaſtrum de cruſta panis.
      - Emplaſtrum diaphœnicon.
      - Emplaſtrum ad uterum, *&c.*
    - Emollientia: *ut*
      - Emplaſtrum diachylon.
      - Emplaſtrum de meliloto.
      - Emplaſtrum ceroneum.
      - Emplaſtrum oxycroceum.
      - Emplaſtrum apoſtolicon.
      - Emplaſtrum de Rhabarbaro.
      - Emplaſtrum ex alliis.
      - Emplaſtrum Gratia Dei.
      - Emplaſtrum filij Zachariæ, *&c.*
    - Abſtergentia: *ut*
      - Emplaſtrum de tribus farinis.
      - Emplaſtrum de quinque farinis.
      - Emplaſtrum barbarum maius.
      - Iſis Galeni.
      - Emplaſtrum album.
      - Emplaſtrum de ianua.
      - Emplaſtrum uiride.
      - Emplaſtrum diuinum.
      - Emplaſtrum baſilicum.
      - Diadictamnum Galeni.
    - Diſcutientia: *ut* — Emplaſtrum ad Hydropem.
    - Conſolidantia *& glutinantia: ut*
      - Emplaſt. de Minio Vigonis.
      - Emplaſt. triapharmacum.
      - Emplaſt. contra ramicem.
      - Emplaſt. diachalciteos.
      - Oxelæum Galeni.
      - Oenelæum Galeni.
      - Emplaſtrum nigrum, *&c.*
    - Cicatricem *inducentia: ut*
      - Emplaſtrum Griſeum.
      - Emplaſtrum de lapide calaminari.
      - Emplaſtrum Diacadmia.
    - Dolorem *ſedantia: ut*
      - Emplaſtrum de baccis lauri.
      - Emplaſtrum de meliloto.
      - Emplaſtrum Marciatum Pauli.
      - Emplaſtrum ceroneum.
      - Oxycroceum, *&c.*
- Minus *uſualia. Vide in ſequentibus ſignum A.*

A. Empla-

A.
Emplaſtra *minus uſualia ſunt uel*

- Aſtringentia: *ut*
  - Emplaſtrum ad flux. uentris.
  - Emplaſtrum ad fœtum retinendum.
  - Emplaſt. inflammationem reprimens, *&c.*
- Emollientia: *ut*
  - Emplaſtr. commune ad durities & dolores iecoris, *&c.*
  - Aliud.
  - Aliud.
- Concoquentia: *ut* — Emplaſt. ad materiam concoquendam, *&c.*
- Diſcutientia: *ut* — Emplaſt. diſcutiens, *&c.*
- Abſtergentia: *ut*
  - Emplaſt. ex ſalice.
  - Emplaſt. abſtergens, purganſque, *&c.*
- Conſolidantia: *ut* — Emplaſt. ad uulnera inſigne, *&c.*
- Extrahentia: *ut*
  - Emplaſt. de betonica.
  - Emplaſt. ex fermento, *&c.*
- Erodentia: *ut* — Emplaſt. cutem aperiens, *&c.*
- Ambuſta *extinguentia: ut* — Emplaſtrum contra ambuſtionem.

DE EMPLASTRIS CALIDIS.

Emplaſtrum ſtomachicum.

℞. Ligni aloes, Abſinthij
Maſticis, Cyperi, Coſti, Zingiberis
Gummi Arabici ana ℥.ß.
Calami aromatici, Thuris, Aloes ana ℥.iij.
Caryophyllorum, Maceris, Nucis moſchatæ
Iunci odorati florum, Nardi ana ʒ.j.ß.

Omnia miua cotoneorum excipiantur, & extendantur ſuper pannum, & ſuffumigetur ſuper ligno aloes, & ſuperponatur. * Stomachum & hepar confortat, & calefacit. Meſues.

Emplaſtrum polyarchion.

℞ Ceræ, Terebinthinæ, Bdellij, Ammoniaci
Cardamomi, Cyperi ana ℔.j.
Amomi, Nardi, Croci, Myrrhæ
Thuris, Cinnamomi ana ʒ.xv.
Olei Cyperini ℥.xvj.
Vini odorati quantum ſufficit.

Fiat emplaſtrum. * Lienoſis & hepaticis affectibus auxiliatur. Galenus.

DE EMPLASTRIS FRIGIDIS.

Hydrelæon.

℞. Lithargyri argenti ℔.j.
Aquæ limpidæ, Olei puri ana ℔.ij.

Lithargyrus læuiſsimè terendus eſt, & reliqua diligenter mouenda in mortario lapideo: deinde coquēda lento igne, ex lignis acapnis, aut carbonibus bene accenſis. Ad ſolem conficiendum eſt medicamentum, die ſerena, ut albeſcat: pereunte igne alij carbones imponendi ſunt, ſed bene accenſi: coquatur autem ſemper agitan-
C do, donec cerati craſsitiem adipiſcatur. Poteſt autem in unguēti formam redigi, ſi minus coquatur. Fit etiam ex libris tribus olei & aquæ: etiam ex lithargyri ℔.iij. olei tantundem, & aquæ ℔.ij. tunc enim candidius fit, citiuſq; coquitur. * Refrigeratoriam habet uim mediocrem, cuius auxilio exulceratis partibus ne quid influat, impedit, & quod iam influxit, ad partes circumiacentes retundit. hinc pruritus, deſquamata & parua ulcera perſanat. Galenus.

DE EMPLASTRIS ASTRINGENTIBVS.

Emplaſtrum ex Gallia.

℞. Galliæ moſchatæ, iunci odorati ana ʒ.j.ß.
Ramich, Rhus, Prunorum ſylueſtrium
Hypociſtidis, Ladani, Gallarum integrarum
Calami aromatici, Roſarum, Santalorum alborum
Santalorum rubrorum, Maſticis
Ligni aloes, Caryophyllorum
Nardi, Thuris, Myrrhæ, Coſti
Cyperi, Abſinthij ana ℥.ij.
Palmularum ſiccarum num. xij.
Panis bis cocti ʒ.iij.
Succi Myrrhi, ſucci Lauri, Aquæ roſarum
Vini auſteri ana ℥.j.ß.
Miuæ Citoniorum cum ſpec. ℥.iij, uel ℥.iiij.
Gummi Arabici aſſati ʒ.vij.

Omnia probè teruntur: deinde panis & palmulæ uigintiquatuor horis ex ſuccis macerantur: læuigata miua excipiuntur, gummique additis coquuntur igne lento, ad mellis ſpiſsitudinem: his in mortario puluis ſuperior admiſcetur, donec tota maſſa fiat uiſcoſa. Cum uti uoles, panno illitum, ſuffitu ligni aloes imbuito. *Totum uentrem inferiorem roborat aſtringendo, calefaciendoque: eoque lienterias, diarrhœas, dyſenteriaſque ex frigore contractas iuuat. Meſues.

Emplaſtrum de cruſta panis.

℞. Maſticis, Menthæ, Spodij, Coralli rubri
Santali albi, rubri ana ʒ.j.
Cruſtæ panis toſtæ & maceratæ in aceto per horam mediam ℥.ij.
Olei Maſtichini, Citoniorum ana ℥.j.
Farinæ hordei quantum ſufficit.

Fiat emplaſtrum. * Valet in uomitu puerorum, & his qui cibum retinere non poſſunt. Montagnana.

Emplaſtrum Diaphœnicon, calidum.

℞. Ceræ ℥.ij.
Olei Roſati, Nardini ana ℥.iv.

Simul liquentur: deinde A

Dactylorum ſiccorum num.xl.	Panis bis cocti ʒ.viij.

Macerentur in uino odoro biduum: pòſt

Carnis Citoniorum in uino coctorum ℥.j.

Permulrum teres cum dactylis & pane bis cocto: deinde miſce cum cerato ſuperiori ex cera, oleo roſato & nardino, & adde ſubſequentia in mortario bene contuſa:

Maſticis, Thuris, Abſinthij Romani ana ℥.ij.ß.	Galliæ moſchatæ, Trochiſcorum Ramich
Ligni aloes, Macis, Myrrhæ, Aloes Iotæ	Calami aromatici ana ʒ.j.
Spicæ nardi Indicæ, Acaciæ	Ladani ʒ.ij.

Miſce, fiat emplaſtrũ. * Ventriculũ & heoar firmat: ob id lienteriam & dyſenteriã hepaticã adiuuat. Meſues.

Emplaſtrum Diaphœnicum frigidum.

℞. Dactylorum maturitati proximorum, in uino auſtero coctorum ℥.v.	Acaciæ, Omphacij, Flor. Labruſcæ
Panis bis cocti ℥.j.	Roſ. rubrarũ, Santali citrini, Trochiſcorum Ramich
Carnis Citoniorum in uino auſtero coctorum ℥ j.ß.	Myrrhæ, Ligni aloes ana ℥.ß.
Styracis calamitæ, Maſticis, Ladani	Ceræ ℥.iv.
	Olei Roſati ℥.xv.
	Vini auſteri quantum ſufficit.

Fiat emplaſtrum. * Ventrem totum inferiorem, ne aliarum partium recrementa ſuſcipiat, roborat, coctionem iuuat: ob hæc uomitum, choleram morbum, lienteriam, dyſenteriam hepaticam iuuat. Meſues.

Emplaſtrum pro matrice.

℞. Rad. Biſtortæ ℔.j.	Galliæ moſchatæ, Styracis calamitæ
Ligni aloes, Santali citrini, Nucis moſchatæ	Styracis rubræ ana ʒ.iij.
Berberis, Anth'eræ, Cinnamomi ana ℥.j.	Moſchi fini ʒ.ß. Ceræ ℔.j.ß.
Caryophyllorum, Schœnanthi	Terebinthinæ ℔ ß.
Flor. Chamæmeli ana ℥.ß.	Ladani ℔.iv.
Thuris, Maſticis, Aliptæ moſchatæ	Picis naualis ℔.iij. B

Fiat emplaſtrum ſecundum artem. * Vteri imbecillitati ſuccurrit: eius procidentiam reprimit: muliebribus uitiis ex nimia humorum mollitudine ſubuenit, fluxuſq; immoderatos ſiſtit.

DE EMPLASTRIS EMOLLIENTIBVS.

Emplaſtrum Diachylon, ſimplex.

℞. Mucilaginis Fœnigræci, Mucilag. ſem. Lini	Lithargyri ℥.j.ß.
Mucilag. rad. Altheæ ana ℥.j.	Olei antiqui clari ℥.iij.

Lithargyrium tenuiſsimè teratur, & cum oleo ſubigatur & miſceatur: pòſt igne lento coque, ſpatha ſemper agitando, donec probè miſta ſint. Exime igni, paulatim frigeſcat: poſtea mucilagines affunde, permiſce, & recoque igne ad iuſtam craſsitiem. * Scirrhos hepatis, lienis, uentriculi, & aliarum partium, ipſas chœradas & durities reliquas emollit, & iuuat. Meſues.

Emplaſtrum Diachylon, compoſitum.

℞. Mucilaginis radic. Althææ	Hammoniaci, Galbani, Opopanacis
Mucilag. ſem. Lini, Mucilag. Med. cort. Vlmi	Sagapeni ana ℥ ß.
Mucilag. Fœnigræci ana ℥.iv.	Ceræ nouæ ℥.xx.
Olei Chamæmelini, Liliorum, Anethini ana ℥.j.ß.	Croci ʒ.ij. Terebinthinæ ℥.ij.

Gummi reſoluantur in uino optimo, & conficiantur ſecundum artem. * Maturat apoſtemata, & mollit durities: partim reſoluit, & partim digerit, abſtergitq; ſaniem ruptorum apoſtematum, & ſanat phlegmones.

Emplaſtrum Diachylon magnum filij Zachariæ.

℞. Lithargyri mundi, tenuiſsimè triti, & per cribrum excuſſi ℥.xij.	Mucilag. Paſſularum, ſucci Ireos, ſucci Scyllæ
Olei Irini, Chamæmelini, Anethini ana ℥.viij.	Oeſypi, Glutinis Alchanach. ſiue Ictiocollæ ana ʒ. ij. ß. (alij ʒ.xij.
Mucilag. ſem. Lini, mucilag. Fœnigræci	Terebinthinæ ℥.iij.
Mucilag. Althææ, mucilag. Ficuum pinguium	Reſinæ pini, Ceræ citrinæ ana ℥.ij. C

Fiat emplaſtrum ſecundum artem. * Reſoluit & maturat omnes durities & inflammationes.

Emplaſtrum Diachylon paruum.

℞. Lithargyri ℥. vj.	Mucilag. ſeminis Hyoſcyami ℥.j.ß.
Olei ueteris clari ℔.j.	Mucilag. ſemin. Lini
Mucilag. Pſyllij ℥.iiij.	Mucilag. rad. Maluæ ana ℥.ij.

Fiat emplaſtrum ſecundum artem. * Tumores calidos digerit & maturat. Meſues.

Diachylon cum gummi Vigonis.

℞. Rad. Altheæ ℔.ß.	Olei Liliorum, Olei lini, Olei Irini ana ℥.iij.
Semin. Lini Fœnigræci ana ℥.j.	Pingued. Gallinæ, pingued. Anatis
Violarum, ſem. Maluæ, ſem. Althææ	Pingued. Anſeris ana ℥.iij.
Sem. Cydoniorum ana ℥.ß.	Olei amygd. dulc. Oeſypi humidi
Sem. Pſyllij ʒ.ij.	Succi glycyrrhizæ ana ʒ.x.
Rad. Ireos ℥ ij.	Terebinthinæ ℥.j.ß.
Olei Chamæmelini, olei Anethini	Seui uituli ℔.ß. Lithargyri auri ʒ.x.

Bulliant omnia ſimul baculo agitando, uſque ad conſumptionem mucilaginis. Deinde cum cera alba, quantum ſufficit, fiat ceratum molle, addendo

Sagapeni, Opopanacis, Bdellij mollis, Galbani ana ʒ.iij. Hammoniaci ʒ.v.

Diſſoluta in aceto, fiat emplaſtrum ſecundum srtem. * Ad omnia præcedentia multò efficacius eſt.

Emplaſtrum de meliloto.

℞. Meliloti ℥.vj.	Styracis calamitæ, Bdellij ana ʒ.v.
Flor. Chamæmeli, Fœnigræci, Baccarum Lauri	Terebinthinæ ℥.j.ß.
Rad. Althææ, Comarum Abſinthij ana ʒ.iij.	Ficuum pinguium n.xij.
Sem. Apij, Cardamomi, Iridis, Cyperi	Seui hircini, Reſinæ ana ℥.ij.ß.
Spicæ nardi Indicæ, Caſiæ, ſem. Ammi ana ʒ.j.ß.	Ceræ ℥.vj.
Maioranæ ʒ.iij.	Olei Sampſuchini
Hammoniaci ʒ.x.	Nardini ana quantum ſatis eſt, uel ℥.iij.

Con-

A Confice ſic: Fit decoctio
Meliloti, Fœnigræci, Chamæmeli ana quantum ſufficit.

Coquantur ad medias: deinde in colaturam immiſsis triturandis ſubtiliſsimè puluerizatis, rurſum coquuntur additis oleis, terebinthina, & ſimilibus, gummiq; in aceto diſſolutis: poſtremò adduntur radices & ficus ſimul cocti & bene contuſi. Miſce, & fiat emplaſtrum. * Mollit duritiem omnem uentriculi, hepatis, lienis, uiſcerum, & reliquorum. Dolorem item uehementer ſedat, hypochondriaq; tenſa ſanat. Meſues.

Diameliton Andromachi.

℞. Nardi Gallicæ, Cyperi, Iridis, Myrrhę ana ʒ.viij.
Croci ℥.ß.
Meliloti ʒ.xxv.
Hammoniaci, Terebinthinæ ana ʒ.l.
Ceræ ʒ.c. Olei Cyprini ℥.vj.
Aceti quantum ſufficit.

Fiat emplaſtrum. * Eadem quæ præcedens poteſt. Galenus.

Emplaſtrum neruinum Vigonis.

℞. Olei Chamomillæ, olei Roſarum ana ℥.ij.
Ol. Maſtichini, ol. Terebinthinę, olei Lini ana ℥.j.ß.
Terebinthinæ claræ ℥.iiij.
Seui uituli caſtrati, ſeui Hircini ana ℥.ij.ß.
Roriſmarini, Betonicæ, Caudæ equinæ
Ceutaureæ ana M.j.
Vermium terreſtrium lotorum & purgatorum in
uino ℥.iij.
Coquantur ſimul in uino.
Rad. rub. tinctorum ʒ.x.
Fol. Hypericonis, ſem. Hypericonis ana M.j.
Maſticis triti, Gummi elemi ana ʒ.x.
Picis naualis, Reſinæ ana ℥.j.ß.
Sagapeni, Galbani, Hammoniaci ana ʒ.iij.

Diſſolutis gummi in aceto, cum Cyatho uno uini odoriferi aliquantulum contundantur, poſtea decoquantur, & exprimantur, cui expreſsioni addantur
Lithargyri auri, Lithargyri argenti ana ℥.ij.ß. Minij ℥.ij.

Iterum bulliant, imprimis lento igne baculo agitando ignem, deinde uigorando, bulliant donec acquirat colorem ſubnigrum, quo facto cum cera noua ſufficiente, fiat emplaſtrum in bona forma. * Emollit, digerit, reſoluit, neruoſarum partium malis cumprimis utile. Modus compoſitionis eſt ut herbæ, rad. rubiæ, & uer-
B mes terreſtres coquantur in ſ. q. uini odoriferi, & oleorum ad uini conſumptionem expreſſo adiiciatur Terebinthina, ſeuum, maſtiche per ſe trita, & gummi diluti aceto: tum coquuntur ad iuſtam conſiſtentiam, addendo ceram ſufficientem & ſub finem decoctionis, addenda lithargyrus, & minium.

Emplaſtrum ceroneum.

℞. Picis naualis bene colatæ
Ceræ, ana ℥.j.ʒ.iij.
Sagapeni ℥.ij.
Hammoniaci, Terebinthinæ, Colophoniæ
Croci ana ℥.j.ʒ.iij.
Aloes, Thuris, Myrrhæ ana ℥.j.
Opopanacis, Styracis calamitæ, Galbani,
Maſticis, Aluminis, Fœnigræci ana ʒ.vj.
Fæcis Styracis liquidæ, Bdellij ana ʒ.iij.
Lithargyrij ʒ.j.ß.

Confice ſic. Sagapenum, galbanum, opopanacum, hammoniacum, gummi aliquantulum tuſa cum uino temperentur, deinde ad mediæ partis uini conſumptionem bulliant: & uaſe ſtanneo poſito ſuper ignem, cum inceperit bullire, pix naualis bene colata addatur, & cum ſpathula bene agitetur, donec liqueſiat: liquefacta pice, addatur cera, & ea liquefacta ponatur colophonia: tum ſtyrax cum piſtillo calido trita fruſtatim imponatur: poſtea maſtiche & olibanum, deinde myrrha cum bdellio: & interuallo facto ponatur terebinthina, & conſequenter alumen & lithargyrium, & ad ultimum fœnum græcum. Et cum decoctum fuerit, fundatur ſupra aquam tepidam, & ab aqua extracto, manib. exprimatur, donec tota aqua inde exeat: deinde puluis aloes ſuper marmor inunctũ cũ oleo laurino malaxetur: poſtremũ croco puluerizato, & inũctis manibus cũ eodẽ oleo laurino magdaleones informentur. Durát quinquenniũ. Emplaſtrũ hoc à cera dictũ eſt. *Valet pręcipuè ad omnẽ dolorẽ ſpatularũ & pectoris ex frigiditate: frigidos humores ſoluit: ſplenẽ remollit: ualet ad hydropem ex cauſa frigida hepatis: de eadem cauſa matricis frigiditati ſuperpoſitũ multũ reſiſtit. Nicolaus.

Emplaſtrum oxycroceum, commune.

℞. Croci, Picis, Colophoniæ, Ceræ ana ℥.iv.
Terebinthinæ, Galbani, Hammoniaci, Myrrhæ, Thuris, Maſticis ana ℥.j.ʒ.iij.

Galbanum & hammoniacum in aceti ſufficienti quantitate diſſoluantur: coque dum diſſoluta ſint: cola, & rurſum coque, donec acetũ in uaporẽ euanuerit: tunc adde picem, ceram, terebinthinam liquata, deinde maſti-
C ches, thuris, myrrhæ puluerẽ tenuiſsimũ continenter miſcẽdo donec percocta ſint ad cerati craſsitiẽ. Infunde in aquã frigidã, exime, preme, & in tabula marmorea oleo laurino inuncta extende: poſtremò crocum in tenuiſsimum puluerem redactum admiſce, & fiat emplaſtrum. *Prodeſt oſsibus fractis, item partibus, quæ dolore aliquo affliguntur, duritiem deniq; omnem emollit & diſcutit. Nicolaus.

Oxycroceum Vigonis.

℞. Olei myrtini, olei Roſarum, ol. Omphacini ana ℔.j.ß. Succi rad. Altheæ ℔.ij.
Rad. & fol. Fraxini, rad. & fol. Conſolidæ minoris, fol. Myrti ana M.j.

Omnia prius aliquantulũ contuſa, bulliant in uino nigro quantũ ſufficit ad cõſumptionem medietatis, cum
Myrrhæ, Thuris ana ℥.ß.

Deinde fortiter colentur, cuius colaturæ addantur
Seui hircini ℔.ß. Terebinthinæ ℥.ij. Maſticis ℥.j.

Iterum cum prædictis oleis bulliant ad conſumptionem decoctionis, poſtmodum colentur, addendo
Lithargyri auri, Lithargyri argenti ana ℥.iij. Boli Armeni, Terræ ſigillatæ ana ℥.ij. Minij ʒ.x.

Coquãtur lento igne, & cũ cera noua ſufficiẽte, ſemper baculo agitãdo, fiat emplaſtrũ. Ad prædicta efficacius.

Emplaſtrum apoſtolicon.

℞. Lithargyrij ℥.xv. (alij ℥.vj.)
Ceræ fuluæ, Colophoniæ ana ℥.ij.
Propoleos, Viſci quercini glutinis ana ℥.j.
Hãmoniaci, Lapidis calaminaris, Thuris ana ʒ.vj.
Maſticis, Mumiæ ana ℥.j.ß.
Terebinthinæ, Bdellij Galbani, Myrrhæ,
Aeris uſti, Squamæ æris, Viridis æris
Sarcocollæ, Dictamni Cretici
Ariſtolochiæ rotundæ, Opopanacis ana ℥.j.
Olei ueteris quantum ſufficit.

Vini quantum galbano, hammoniaco & opopanaco diſſoluendis ſatis fuerit. Confice ſecundum artem & diligenter emplaſtrum. * Valet ad dolores ceruicis potiſsimùm & renum: ſagittas & ſurculos corpori infixos extrahit. Nicolaus.

Emplaſtrum apoſtolicon, aliud.

℞. Lithargyrij ʒ.xviij. Ceræ rubeæ, Colophoniæ ana ʒ.vj.

Propoleos, Viſci quercini ana ʒ.iij. Aeris uſti, Sarcocollæ, Squamæ æris A
Hãmoniaci, Lapidis calaminaris, Thuris ana ʒ.ij. Opopanacis Dictamni Cretici
Maſticis, Mumiæ ana ʒ.j.ß. Ariſtolochiæ, Aeris uiridis ana ʒ.j.
Terebinthinæ, Galbani, Bdellij, Myrrhæ Olei ueteris quantum ſufficit, uel ℥ vj.

* Ad omnia uulnera recentia ſiue antiqua, & ad neruos præciſos, uel muſculos, ad puncturas uel morſum terreſtrium animalium uel maritimorum peculiariter congruit, educit ab eis humores & putredines intimè immerſas, & concauitates earum pura carne replet: repletiſq; cicatricem abſq; detrimento inducit: ſagittas, calamos, & ſimilia altius membris infixa, ſine dolore extrahit. Nicolaus.

Emplaſtrum de Rhabarbaro.

℞. Rhabarbari electi ℥.ß. Lixiuij fortis ℔.j.
Aloes hepaticæ ℥.j. Saponis Veneti ℔.ß. Ceræ ℥.ij.

Decoquantur ad duritiem iuſtam. Commendatur ad duros tumores, & tophos, præſertim in morbo Gallico. Ioan. Manardus.

Emplaſtrum ex alliis.

℞. Ceræ ℔.ij. Nitri albi ℥.viij.
Picis Græcæ, Medullæ ceruinæ ana ℥.vj. Olei ℔.iiij. Allia num. xx.

Allia mundata coque oleo, & his colatis adde ceram, poſtremò nitrum bene pulueratum: fiat emplaſtrum.
* Vim attractoriam habet: facit ad omnem duritiem, abſceſſus, furunculos, ſtrumas, inguinum tumores, fiſtulas, impetigines humidas, ac mammas induratas. Aetius.

Emplaſtrum Gratia Dei.

℞. Terebinthinæ ℔.ß. Reſinæ ℔.j. Maſticis ℥.j.
Ceræ albæ ℥.iiij. Verbenæ, Betonicæ, Pimpinellæ ana M.j.

Fiat decoctio herbarum in uino albo generoſo ad conſumptionem tertiæ partis. Colaturæ diſſolue ceram; reſinam, maſticem. Bulliant, donec incorporentur, & agitentur. Tunc ab igne deponantur, & terebinthina iniiciatur, agitando cum ſpathula, & fiat emplaſtrum. Nicolaus. B

Emplaſtrum filij Zachariæ, ſecundum Meſuem.

℞. Ceræ flauæ, Medullæ cruris uaccæ, Adipis anatis, Adipis gallinæ, Mucilag. ſem. Lini ana ℔.j.
Olei lini q. ſ. eſt.

Fiat emplaſtrum. Si autem ualentius facere uolueris, adde
Mucilag. Altheæ, mucilag. Fœnigræci ana part. æqual. Olei Leucoij (pro oleo lini) quantum ſufficit.
Adhuc ualentius reddetur, ſi addantur
Mucilag. Oeſypi, Ichthyocollæ ana q. ſ.
* Iuncturarum tophos, ac nodos duros emollit, diſſoluit, & craſſa lentaq; pulmonis, & thoracis excrementa ad eiectionem per ſputum magis habilia reddit.

Emplaſtrum de adipibus.

℞. Adipis Agni, adip. Porci, adip. Vrſi Olei ſeſamini, Olei de Kerua, Olei Lentiſcini
Adip. Vituli, adip. Cerui, Adip. Hirci Medullæ cruris uaccini
Adip. Aſini ſylueſt. adip. Anatis, adip. Gallinæ Olei amygdal. amar. Ceræ albæ ana ℥.ß.
Adip. Vulturis ana ℥.ß. Ceræ rubræ, Butyri uaccini ana ℔.j.

Liquefiat, coletur, & adminiſtretur. Emollit & dolorem leuat. Galenus.

Emplaſtrum Macedonicum.

℞. Picis naualis ℥.j, Adipis Taurini, Oeſypi ana ℥.ij.
Adipis ſuilli, expurgati ℥.v. Reſinæ pini ℥.v.

Liquefiant ſimul, & addantur ceræ ℥.iij. Confert furunculis. Aetius.

DE EMPLASTRIS ABSTERGENTIBVS.

Emplaſtrum de tribus farinis.

℞. Farinæ Fabarum, Orobi, Hordei ana ℔.ij. Lixiuij quantum ſufficit.

Coque lento igne, & adde
Oxymellis ſimplicis quantum ſufficit. Fiat emplaſtrum. Auicenna.

Emplaſtrum de quinque farinis. C

℞. Farinæ Fabarum, Orobi, Ciceris, Lupinorum, Hordei ana part. æquales.
Lixiuij, Oxymellis ſimplicis ana quantum ſufficit.

Miſce, & fiat emplaſtrum. Auicenna.

Barbarum paruum.

℞. Picis nigræ, Ceræ, Reſinæ pini Ceruſſæ, Aeruginis ana ʒ.v.
Picis Græcæ, Bituminis ana ℔.j. Opopanacis ʒ.iij.
Lithargyri ʒ.x. Olei ʒ.ix.

Terenda contundantur in mortario cum aceto forti: reliqua liquentur: miſce, coque, quouſque non amplius manus inquinet. Si uoles ſedando dolori aptius reddere, adde
Succi Hyoſcyami, Opij ana ʒ.ß.
* Ad recentia uulnera, ſinus, canum hominumq; morſus, condylomata, inflammata, ad articulorum uitia in principio & podagram ualet. Galenus.

Barbarum magnum.

℞. Picis ℔.viij. Aluminis liquidi ℥.j.ß.
Ceræ ℔.vj.℥.viij. Aluminis ſciſsilis ℥.iiij.
Reſinæ pini ℔.v.℥.iiij. Opopanacis, Squamæ æris, Galbani ana ʒ.xij.
Bituminis ℔.iiij. Aloes, Opij, Myrrhæ ana ℥.ß.
Olei ℔.j.℥.vj. Succi Mandragoræ ʒ.vj.
Lithargyri, Ceruſſæ, Aeruginis ana ℥.iij. Terebinthinæ ℔.ij.
Thuris ℥.vj. Aceti ℔.v.

Confice, ut in paruo dictum eſt. * Eiuſdem cum ſuperiori efficaciæ. Hoc autem ad maxima uulnera adhibetur, ut præcedens ad minora. Galenus.

Iſis.

℞. Ceræ ʒ.c. Terebinthinæ ʒ.cc.
Squamæ æris, Aeruginis, Ariſtolochiæ, Thuris, Salis hammoniaci, Hammoniaci, Aeris uſti ana ʒ.viij.

Alu-

A Aluminis uſti ʒ.vj. Myrrhæ, Aloes, Galbani ana ʒ.xij. Olei ueteris ℥.x.
Coque ut ſuprà: deinde ſubige manibus aceto forti lotis: fiãt magdaliæ, quas in aceto repones diebus decem. Alij addunt radicis dracontij ʒ.viij. * Capiti accommodatum eſt, ad chironia ulcera & curatu difficilia: eſt item cruentis idoneum. Galenus.

Emplaſtrum album, ſiue è ceruſſa.

℞. Ceruſſæ ℔.j.ß. Olei roſati ℔.ij. Ceræ candidæ ℥.iiij.
Cera in oleo liquata, adde ceruſſam tenuiſsimè læuigatam, & ſemper agitando coquantur, donec nigreſcant. * Sanat ambuſta, eryſipelata, ſcabiem ſiccam, & ulcera calida.

Emplaſtrum de ianua.

℞. Succi Betonicæ, Plantaginis, Apij ana ℔.j. Ceræ, Picis, Reſinæ, Terebinthinæ ana ℔ ß.
Fiat emplaſtrum. Meſues.

Emplaſtrum uiride.

℞. Ceræ nouæ, Reſinæ, Terebinthinæ ana ℥.iiij. Olibani, Maſticis, Viridis æris ana ʒ.iij.
Confice ſecundum artem.

Emplaſtrum diuinum.

℞. Galbani ℥.j.ʒ.ij. — Olibani ℥.j.ʒ.j.
Hammoniaci ℥.iij.ʒ.iij. — Myrrhæ ℥.j.ʒ.ij.
Opopanacis ℥.j. — Viridis æris ℥.j.
Lithargyri ℔.j.ß. — Bdellij ℥.ij.
Ceræ nouæ ℥. viij. — Ariſtolochiæ ℥.j.
Olei oliuarum ℔.j.ß. — Maſticis ℥.j. Magnetis ℥.iv.
Miſce omnia ſicut decet, & fiat emplaſtrum. Nicolaus.

Emplaſtrum Baſilicum maius.

℞. Ceræ albæ, Reſinæ pineæ — Terebinthinæ, Olibani, Myrrhæ ana ℥.j.
Seui uaccini, Picis Græcæ, Picis nigræ — Olei quantum ſufficit.
Fiat emplaſtrum. * Vlcera phlegmone carentia, præſertim partium neruoſarũ, terget, & carne implet. Meſu.

Emplaſtrum Baſilicum minus.

℞. Ceræ flauæ, Reſinæ pinguis, Picis græcæ ana ℔.j.
Olei communis quantum ſufficit, fiat emplaſtrum. Alij terebinthinam addunt, alij uerò Terebinthinam picis loco ponunt. Meſues.

Diadictamnum.

℞. Olei ueteris ℔.ij.ß. — Aeris uſti ℥.j.
Lithargyri ℔.j.℥.ß. — Diphrygis, Gentianæ ana ʒ.vj.
Aeruginis ℥.j. — Propoleos, Aloes ana ℥.j.
Squamæ æris ʒ. vj. — Galbani ℥.j.ß.
Colophoniæ ℥. vj.ʒ.ij. — Ariſtolochiæ rotundæ
Pollinis thuris ℥.j.ß. — Dictamni Cretenſis ana ℥.j.ʒ.ij.
Hammoniaci ℥.ij. — Ceræ ʒ.xxv.
Confice in hunc modum. Lithargyrum cum oleo mixtum coques tantiſper, donec probè coierint, continenter agitando, additis ærugine & ſquama æris, ferueat aliquantulum: exime igni, & dum adhuc bullit, immitte reſinam & hammoniacum in aceto diſſoluta, & eouſque mouebis, donec deferbuerit, tum ceram & æs uſtum immitte. Rurſus coquatur igni, & cum non inficiet manus, exime igni, & adde reliqua tenuiſſimè trita: probè moueto, & confice magdalias. * Facit ad recentia uulnera, neruorum præciſiones, uetera ulcera, & cicatricem ægrè ducentia, abſceſſus, ſtrumas, furunculos, duritias: tela educit, aculeos, oſſa ex capite: & ad cuiuſlibet uirulenti ictus efficax eſt. Galenus.

Emplaſtrum Aſclepiadis.

℞. Aeris ſquamæ ℥.j. — Ceræ ℔.ß.
Aeruginis raſæ ℥.j. — Reſinæ laricis ℥.ß.
C Ea, quæ liquari poſſunt, aridis affundũtur, quibus exceptis, utitor: item platyſma exiguum ſoli affectæ parti, ut ulcus tantum comprehendat, iniicito. Cæterum ambientes partes pharmaco, quod phlegmonem arceat, circundare oportet. Ad Chironia, & curatu difficilia ulcera accommodatum eſt. Galenus.

Aliud Andromachi, ad ulcera maligna.

℞. Chryſocollæ ʒ.ij. — Diphrygis ʒ.ij.
Squamæ ʒ.ij. — Squamæ argenti ℥.j.
Ceræ ʒ.vj. — Olei roſacei uel myrtini, parum.
Miſce, & fiat emplaſtrum ſecundum artem. Galenus.

Aliud eiuſdem.

℞. Diphrygis ʒ.xiiij. — Ceræ ʒ.liij.
Spumæ argenti ʒ.xl. — Olei myrtini ℥.x.
Miſce, & fiat emplaſtrum ſecundum artem. Ad eadem ualet.

Melinum Serapionis.

℞. Spumæ argenti, Denar.c. — Myrrhæ, Denar.j.
Guttæ ammoniaci, Denar.xxviij. — Colophoniæ, Denar.lvj.
Ceræ, Denar.lvj. — Galbani, Denar.ix.
Aeruginis Cypriæ, Denar.ix. — Olei, cyathos iij.
Argenti ſpumam, ac oleum coquito, cum inalterata ſunt, ammoniacum, deinde ceram: poſtquam depoſueris cacabum, galbanum, æruginem, & reliqua addito, atque molliter incoquito. Valet ad ulcera, & ad reſoluendum, pugilibus utiliſsimum. Galenus.

Emplaſtrum Diabotamum, Critonis.

℞. Anagallidis cœruleum florem habentis, Papaueris erratici, Marrubij, Alterci ana Denar.lvj.
Hæc in pilam coniecta teruntur, quouſque contuſa ſint ac diſſoluta duntaxat, ne eorum ſuccus abſumatur: poſtea iniecta in mortarium terantur: in alio autem mortario habentur
Squamæ æris rubri, Denar.xxvj. — Aloes, Denar.xvj.
Mannæ, Denar.viij. alij xx. — Aluminis ſciſsi, Den.iiij.
Reſinæ pityinæ ſiccæ, Denar.xvj. — Aluminis rot. Den.iiij.

Hæc in ſole læuigantur, ut ſordium craſsitudinem cum aceto habeant. Deinde herbæ miſtæ, donec probè coeant, teruntur: poſtea ceratum facito, addendo A

Ceræ Chiæ, Den.c.al.Min.j.
Olei ueteris, Hem.ij.

Radito, & miſceto. Facit ad carcinomata, ſtrumas, putredines: ad ſuppurationem perducit & exprimit: lepras amouet, furunculos ſoluit, podagricis prodeſt, calloſas duritiès emollit, &c. Gal.

Emplaſtrum ex Scylla, Critonis.

℞. Chalcitidis
Ariſtol.rot.ana Den.xxx.alij xv.
Iridis Den.xxx.alij xv.
Ammoniaci, Myrrhæ, Styracis
Squamæ æris rubri ana Den.xv.
Scyllæ toſtæ, Den.cviij.alij xx.

Aceto acerrimo diebus 40.terito, quando caniculæ ſidus oritur. Squama primum & ſtyrax, paulatim ex utroq;, deinde gutta ammoniaci, & æs, & ſcylla iniiciuntur, ut elaborētur, paulò poſt reſina: inde myrrha. Cum leuia facta fuerint, reliqua ſicca miſcentur. Expletis autem diebus, eiuſmodi ceratum facito:

Ceræ, Den.v.alij Den.ccxl.
Terebinthinæ ℔.j.alij pondo xxx.
Olei, Sext.ij.ß.alij Hem.vj.
Galbani, Den.xxx. Picis liquidæ, Den.xxx.

Poſtremo galbanū indito, deinde ubi refrigeraueris, curioſè excipito. Syncero medicamine utitor, in capitis fracturis, fiſtulis, nomis, & excreſcentiis: itē ad ora uenarū adaperta, & hypophorā, id eſt, ulcus dehiſcēs. Gal.

Fuſca Aegyptia, Andromachi.

℞. Spumæ argenti ʒ.xliiij.
Ricini, Hem.vj.
Ceræ, ʒ.cxliiij.
Guttæ ammoniaci ʒ.lxxij.
Terebinthinæ ʒ.xxxvj.
Lanarum combuſtarum ʒ.xviij.
Squamæ ſtomomatis
Squamæ æris, Ariſtolochiæ
Thuris ana ℥.j.
Myrrhæ ℥.ß.
Opopanacis ʒ.ij.
Aquæ marinæ ʒ.l. alij viij.ad ceram conſpergendam.

Facit ad nomas, gangrænas, ulcera uetera & maligna. Galenus.

Emplaſtrum de ſtercore canis.

℞. Stercoris canis comedentis oſſa, triti ℥.iiij. B
Farinæ lentium ℥.ij.
Farinæ Fabarum ℥.j.
Terræ ſigillatæ
Boli armeni ana ℥ j.ß.
Ceruſſæ, Lithargyri ana ʒ.x.

Cum lacte caprino uel uaccino, in quo extinctum ſit ferrum ignitum, fiat emplaſtrum. Valet in ulceribus fraudulentis. Ioan. de Vigo.

Emplaſtrum Chalcanthinum, noſtrum.

℞. Colophoniæ ℥.j.
Thuris, Myrrhæ ana ʒ.ij.ß.
Maſticis ʒ.ij.
Terebinthinæ lotæ ℥.ß.
Ceræ q.ſ. Olei uitrioli ʒ.ß.
Ol.mal.aureorum ℥.ß.

Fiat emplaſtrum. Vlcera ſordida, antiqua, & curatu difficilia perſanat.

Emplaſtrum ſulphuratum, noſtrum.

℞. Colophoniæ ℥.j.
Maſticis ʒ.j.
Thuris, Myrrhæ ana ʒ.j ß.
Terebinthinæ lotæ ℥ ß.
Aluminis uſti ʒ ß.
Olei hyoſcyami ℥ ß.
Olei ſulphuris per campanam deſtillati ℥.j.
Ceræ quantum ſufficit.

Fiat emplaſtrum. Omnis generis maligna ulcera quàm breuiſsimè curat.

Panacea Heræ.

℞. Chamæpityos, Symphyti
Chamæleontis ana ℥.ß.
Marrubij ʒ.iiij.aliis ʒ.vj.
Polij ʒ.vj.
Centaurij minoris ʒ.vj.
Helenij, Ariſtolochiæ ana ℥.ß.
Thuris ʒ.xij.ß.
Myrrhæ ʒ.iij.
Aloes ʒ.vj.
Galbani ʒ.vj.ob ß.
Olei ʒ.clxxx.
Mellis ʒ.xxx.
Propoleos ʒ.xij.ß.
Aluminis fiſsi ʒ.vj.Ob.ß.
Chalcitidis, Terebinthinæ ana ʒ.vj.Ob.ß.
Bituminis ʒ l.
Terræ ampelitidis, Spumæ argenti ana ʒ.l.
Gallæ ʒ.iij. Pulueris Iridis ʒ.iij. C

Contuſæ pridie herbę, & rad.oleo immittuntur per noctē, manè argenti ſpuma, ampelitis, bitumen iniicitur, ſupra ignē leuē incoquuntur, ubi ſpiſsitudinē adepta fuerint, olla ab igne tollitur. Sint aūt in alio uaſe mel, reſina, galbanū, propolis colliquata, quę oportet ſimul cōmiſcere, in ollā fundendo, deinde arida, quib.cum medicamē coquitur, donec non coinquinet. Rurſus ab igne depoſito myrrha læuis facta, & thus inſpergitur. Eſt aūt aduertendum, ne quādo efferueſcat, & quantū fieri poteſt, in amplo ſpatio coquatur. Difficulter enim reſtingui poteſt, ſi quid attingat. Valet ad omnem paſtionem, & malignitatem. Siſtit autem nomas, neq; cruentas facit, neq; circumpoſitis partibus duritiem conciliat: rumpit ac tabefacit omne corruptum, ut nihil à liquida ſtaphide differat: cohibet ſanguinis eruptionem, tum etiam, quæ per hæmorrhoidas fieri ſolet, myrteo dilutum. Item hæmorrhoidas ipſas tabefacit, & conſumit: inſuper fiſtulis medetur, & carbunculis: ſanat ægylopas, & chironia ulcera, &c. Galenus.

DE EMPLASTRIS DISCVTIENTIBVS.

Emplaſtrum ad Hydropem.

℞. Stercoris columbini aceto macerati ℔.j.
Sulphuris uiui ℥.j.
Nitri ℥.ß.
Pul.Rad.Enulæ, pul Baccarum lauri
Pul.Anethi, pul.flor. Chamomillæ ana ʒ.vj.
Sem.Naſturtij ʒ.ij.

Decoquantur omnia in uino ad ſpiſsitudinem, adde

Mellis ℥.ij.
Terebinthinæ ℥.j.ß.
Succi Ebuli ℥.ij.
Succi Iridis ℥.j.
Farinæ fabarum ℥ j.ß.

Fiat emplaſtrum.

* Celebre & ualde probatum medicamentum eſt in Hydrope. Medici Patauini.

DE EMPLASTRIS CONSOLIDANTIBVS & glutinantibus.

Emplaſtrum de Minio Vigonis.

℞. Olei roſati odorati ℔.j.ß.
Olei myrtini, Vnguenti populeonis ana ℥.iv.

Pin-

A Pinguedinis gallinæ ℥.ij.	Ceruſſæ ʒ.iv.
Seui caſtrati, Seui uaccini ana ℔.ß.	Minij ℥.iij.
Pingued. porcinæ ℥.vij.	Terebinthinæ ʒ.x.
Lithargyri auri, Lithargyri argenti ana ℥.iij.ß.	Ceræ quantum ſufficit.

Fiat emplaſtrũ ſecundũ artem, tendens ad nigredinem. * Vulnera, & ulcera antiqũa, & maligna potẽter curat.

Aliud, Nicolai Maſſæ.

℞. Minij ℔.ij. Olei roſacei ℥.xx. Picis naualis ℥.iv.

Bulliant omnia ſimul, donec per cocturam redigantur ad formam Cerati, deinde adde Terebinthinæ ℥.ij.

Miſce poſtea ſic: calidum proiice in ſitulam aquæ frigidæ, & dimitte refrigerari, poſtea manibus ducatur ad optimam permiſtionem. * Ad uulnera pectoris penetrantia, & ad ulcera quam plurima antiqua, & difficilis conſolidationis.

Emplaſtrum triapharmacum.

℞. Lithargyri ſubtiliſsimè triti, Aceti uini ana ℔.j. Olei ueteris ℔.ij.

Fiat ſecundum artem emplaſtrum. * Facit naſci carnem in uulneribus, & conſolidat ea. Meſues.

Emplaſtrum contra ramicem, ſiue rupturam.

℞. Picis naualis, Aloes ana ʒ.iij.	Terebinthinæ ℥.ij.
Lithargyri, Ceræ rubræ, Colophoniæ	Vermium terreſtrium ℥.iv.
Galbani, Ammoniaci ana ℥.ij.	Gallarum ℥.iv.
Viſci quercini ℥.vj.	Conſolidæ utriuſque
Gypſi, Ariſtolochiæ longæ, rotundæ	Boli Armeni ana ʒ.ß.
Myrrhæ, Thuris ana ʒ.vj.	Sanguinis draconis ℔ j.

Conſice ſic. Primò ponatur uiſcus quercinus: & dimittatur diu bullire in aqua decoctionis pellis arietinæ, ſicut remouetur ab ariete, quæ debet decoqui per diem & noctem. Poſtea deponatur ab igne, & ponatur tere-
B binthina, lithargyrium, & colophonia: poſtea maſtix, thus, uermes, myrrha & galbanum, & ammoniacum: paulo pòſt conſolida maior & minor, gypſus & bolus Armenus. Poſtea ſuper ignem ponatur, & ponatur ſanguis draconis (alij, Sanguis humanus,) conſequenter ariſtolochia longa & rotunda, & ad ultimum aloe, & ſemper agitari debet ſine intermiſsióne fortiter cum ſpatula. Signum decoctionis eſt, quando digitis non adhæret. Poſtea ponantur ſuper marmor unctum oleo uiolato, & manibus malaxentur: poſtea teratur iterum in mortario aſsiduè per duos uel tres dies: deinde uſui reſerua.

Aliud, ex pelle arietina dictum.

℞. Lithargyri, Lapidis hæmatitis	Roſarum rubrarum, Myrrhæ, Aloes ana G.xviij.
Sanguinis draconis, Boli Armeni, Opij	Succi Hypociſtidis ʒ.vj.
Maſticis, Hammoniaci, Mumiæ, Galbani	Gallarum immaturarum, Balauſtiorum
Thuris, Coſti, Lumbricorum ana ʒ ß.	Ariſtolochiæ rotundæ ana ʒ.vj.
Picis nigræ, Picis Græcæ, Ceræ albæ rubræ ana ʒ.j.	Viſci quercini, Terebinthinæ ana ʒ.ij.
Rad. Conſolidæ maioris, minoris ana ʒ iij.	Sanguinis hominis rufi ʒ.ix.

Fit autem in hunc modum. Pellem arietinam integram cum omnibus pilis coques in aqua, donec ferè omnino diſſoluta ſit in lentorem quendam: quem colabis. Huius colaturæ ſumæ ℔. j. immitte in uas nouum, in quo uiſcus liquabis igni lento, rudicula ſemper agitando: iniice deinde lumbricos, poſtea ceram, terebinthinã, & maſticẽ: his liquatis, adde gummi aceto diſſoluta: & coque ad cerati craſsitiẽ: poſtremò iniice, quæ terenda ſunt, probè trita: probè miſceto, & cõfice magdalias. *Magnæ eſt efficaciæ in rupturis. Arnoldus.

Aliud ad rupturam.

℞. Ceræ nouæ ℔.j.	Boli Armeni ʒ j.
Reſinæ, Colophoniæ, Olei ouorum	Cort. Thuris ʒ.j.
Picis naualis ana ʒ.iiij.	Aloes ℥.ij.
Terebinthinæ ʒ.ij.	Lapidis hæmatitis ʒ.j.
Rad. Nenupharis	Lithargyri utriuſq; ana ʒ ß.
C Flor. Nenupharis ana ℥.j.	Maſticis, Myrrhæ, Mumiæ ana ℥.ß.
Rad. Conſolidæ maioris ʒ.ij.	Carabæ, Balauſtiorum, Vermium terreſtrium combuſtorum, Roſarum rubrarum ana ℥.ß.
Nucum Cypreſsi ℥.j.	Galbani, Ammoniaci ana ʒ.vj.
Gallarum ʒ.ij.	

Diſſolue gummi cum aceto, & fiat emplaſtrum. Præparandi autem modus & ordo ita habet: Habeas ad manum tres patellas, unam maximam, & reliquas duas minores. In maxima patella ſuper ignem mediocrem colliqua ſimul ceram fruſtulatim conſciſſam aut fractam, pariter & reſinam & colophoniam. Deinde in ſecunda patella liqua picem, quam exinde colatam adde prædictis, ad patellam nempe maximam. In tertia uerò patella diſſolue cum aceto galbanum & ammoniacum, & ſuper ignem admodum ualde lentum eliqua, ne uel minimam ſupercalfactionem aut aduſtionem ſentiant, & cola. Deinde & hæc quoque ſupradictis ſimul omnibus affunde, uidelicet, quando illa quæ ſunt in patella maxima, quodammodo refrixerint, diligenter ſpatula circumagendo, & affunde ſimulac terebinthinam & oleum ex uitellis ouorum: & illicò poſt reliqua omnia in tenuiſsimum puluerem læuigata, cautiſsimè & diligentiſsimè continuò ſpatha agitando, donec emplaſtri formam acquirat. Poſtremò totum illud ſimul aggregatum proiice ſuper marmor, manibuſq; oleo uel aqua infectis & humectatis malaxando fac magdaleones teretes, &c. Et ſi uis, eſto tibi hic modus ceu norma formandi emplaſtra conſimilia, ut oxycroceum, diachylon, emplaſtrum gryſeum, &c. Vnum tamen adhuc notandum eſt, galbanum, quod illius tertiam partem amplius accipere debes, quàm pondus præſcriptum habet, propter ſordes, quæ ei plerunque inſunt, quæ in colatura retrò manere debent, nec tamen decedat quicquam ponderi præſcripto. uerbi gratia: In hac recepta habes galbani ʒ vj. tu modò recipe drachmas nouem. Similiter & ammoniaci paulo plus quàm pro præſcripto pondere accipies, prout plus minúſue impurum fuerit. ℞. igitur hoc loco, ammoniaci ʒ. vij. aut circiter. Ex diſpenſario colonienſi.

Emplaſtrum Diachalciteos, Palmeum unguentum dictum.

℞. Axungiæ porci ueteris, à membranis per liquationem & colationem purgatæ ℔.ij.
Olei ueteris, Lithargyri triti & creti ana ℔.iij. Chalcitidis uſtæ ℥.iiij.

Coque igni, & moue rudicula, ex ramo palmæ recentiſsimo confecta: cum ferè excoctum erit, adde tenerorum palmæ ramorum minutim inciſorum, & nodulo ligatorum M.iiij. Coque ad cerati craſsitiem. Vſus eius eſt liquati cum uariis rebus, pro Medici inſtituto. * Ad uulnera cruenta, tumores peſtilentes, & exituras, uſta, rupta, contuſa, & inde nata ecchymomata. Galenus.

Oxelæum. A

℞. Lithargyri argenti ℔.j.
Olei ueteris, Aceti optimi ana ℔.ij.

Lithargyros læuiſsimè terendus eſt, & reliqua diligenter mouenda in mortario lapideo, deinde coquenda lento igne, donec cerati craſsitiem adipiſcantur. Componitur etiam ex olei & aceti ℔.ij.ß. uel ex ſingulorum ℔.iij. tunc enim nigrius eſt, & ualentius. * Exiccat, fiſtulas quæ nondum callum durum habent, curat: uulnera cruenta glutinat. Galenus.

Oenelæum.

℞. Lithargyri argenti ℔.j.
Olei clari, Vini albi optimi ana ℔.ij.

Coque, & confice, ut ſuprà. * Exiccat, proinde in rheumaticis diſpoſitionibus utile eſt, & cruenta uulnera ſanat. Galenus.

Emplaſtrum nigrum, uulgò Stich pflaſter.

℞. Olei roſarum ℥.vij.
Colophoniæ, Reſinæ, Picis naualis ana ʒ.viij.
Ceræ albæ, Vitrioli Romani, Ceruſſæ
Olibani, Myrrhæ ana ʒ.viij.
Maſticis ℥.j.
Olei ouorum ʒ.ij.
Olei de ſpica ʒ.j.
Olei iuniperi ex granis ℥.iiij.
Mumiæ ℥.ij.
Terræ ſigillatæ, ſang. Draconis ana ℥.j.
Vitrioli albi, Coralli rub. ana ʒ.ij.
Axungiæ ardeæ ʒ.j.
Axungiæ thymali ℥.iij.
Lap. magnetis præparati ʒ.ij.
Lumbricorum præparatorum ℥.j.
Caphuræ ℥.j.

Fiat emplaſtrum ſecundum artem. * Valde efficax ad recentia uulnera, & puncturas, unde denominationem etiam habet. Auguſtani.

Emplaſtrum ex ſalicibus.

℞. Miſyos, Chalcitidis, Aeruginis, Ceruſſæ, Gallæ
Aluminis ſciſsi, & rot.
Cretæ ſutoriæ, ſeu melanteriæ ana ʒ.vj.
Ceræ, Reſinæ pityinæ, Picis
Bituminis, Fol. ſalicis ana ℥.ij.
Olei, Hem.iiij.al.ij.ʒ.iiij.
Chalcanthi ℥.vj.
Malicorij ℥ vj. Aceti ſext.vj. B

Salices ex aceto incoquãtur, donec relicti fuerint ſextarij duo. Deinde æruginis, ceruſſæ, & cretæ ſutoriæ prius tritis folia immittito, ſimulq́; ad læuorem terito, deinde ſicca læuigato, rurſuſq́; exprimito, poſtea liquefacta ſuperinfundito. * Prodeſt cruentis ulceribus impoſitum, articulis ſolutis, fiſtulis inditum, flaccidis carnib. humidiſq́;, preſertim quæ in extremis partibus extãt. Valet itẽ ad eryſipelata, alioſq́; plurimos affectus. Galen.

Emplaſtrum Venatorum.

℞. Spumæ argẽti, Olei ueteris, Squamæ æris rubri
Ceræ, Reſinæ frictæ ana Min.j.
Guttæ ammoniaci, Trientem.
Galbani, Minij ſynopici ana ℥.ij.

Argenti ſpumam, ſquamam, & oleum ad ſpiſsitudinem uſq; incoquito, deinde ceram ac reſinam iniicito. Cum liquata fuerint, ab igne tollito, & ammoniacum dilatatum immittito. Vbi refrixerint, galbanum & ammoniacum indito, ſynopicum inſpergens, ac in mortarium defuſis, mollitiſq́; utitor. * Facit ad quadrupedum ictus, & ad reliqua uenenata. Galenus.

Emplaſtrum Tarentini.

℞. Squamæ ʒ.ß. Mannæ ʒ.ß. Aluminis ſciſsi, Myſios ana ℥.ij.

Trita ex aceto in paſtillos digerito, qui ſinguli pendeant ℥.ij. & reponito. Cum uſus poſcit, ceræ ʒ.ß. aliàs ℥.xxxx, reſinæ pityinæ ℥.ij, ſeui taurini ℥.ß. Liquata refrigerari ſinito, paſtilloq́; miſceto, utitor ad uulnera tanquam glutinatorio, & quod inflammationem arceat. Galenus.

Aegyptia Andromachi.

℞. Argenti ſpumæ, Ceræ ana ℥.cxliiij.
Guttæ ammoniaci ℥.lxxij.
Terebinthinæ ℥.xxxvj.
Lanæ ſuccidæ combuſtæ ℥.xij, alij xviij.
Squamæ æris
Squamæ ſtomomatis, Thuris
Ariſtoloch. rotundæ ana ʒ.j.
Olei ricinini, Hem.iij.

Argenti ſpuma, & oleum incoquuntur, ac ubi mutata fuerunt, cera, reſinaq́; adiicitur: cum non inquinant, ammoniacum indas dilatando, & tunc lanas ſuccidas, ac reliqua. Valet ad neruorum uulnera cruenta, facit ad neruos muſculoſq́; præciſos: item ad puncturas, contuſiones, attritus, artus fractos, &c. Galenus. C

Aegyptium Philoxeni.

℞. Argenti ſpumæ, Ceræ ana ℥.clx.
Guttæ ammoniaci, ℥.lxxx.
Propoleos, ℥.xl.
Reſinæ ſiccæ, Terebinthinæ
Squamæ æris, Thuris ana ℥.xvj. alij xviij.
Lanæ ſuccidæ, Squamæ ſtomomatis ana ℥.j.
Opopanacis ℥.ß.
Ricini, Hem.iij.

Omnia incoquantur, fiatq́; emplaſtrum. Valet ad prædicta uitia. Idem.

Emplaſtrum Iceſij

℞. Terræ ampelitidis, Bituminis
Argenti ſpumæ ana Min.ij.
Ceræ, Thuris, Terebinthinæ
Propolis ana Minam ß.
Galbani, Alum. fiſsilis ana Min.ß.
Myrrhæ, Gallæ, Iridis ana ℥.xij.
Chalcitidis ℥ vj.
Olei omphacini Congios ij. alij Hem.ij.

Ampelitis, bitumen, argenti ſpuma cum oleo coquuntur, humore prius expreſſo, ut fiant læuia. Incoquuntur autem igne non acri, ſpatha ex tædarum ligno aſsiduè mouentur, ne ſubſidant. Quæ liquari poſſunt, in alio uaſe liquefacito, melle prius ſeorſim cocto, ut coeant, ac in cacabo pulchrè conſertis miſceto: rurſus enim reſoluitur, his præmiſsis, deinde arida inſpergũtur aliquatenus refrigerata, poſtremò thus. Ac ubi in unitatem coierit, utitor. Valet ad omne uulnus, recens, uetus, cõtuſa, laxata, fracturas, phlegmonas, & omnem dolorẽ, quem protinus ſedat. Facit ad abſceſſus, phymata, ſtrumas, carbunculos, parotidas, phygethla, condylomata, impetigines, clauos, nigritias, hemorrhoides phlegmone tentatas, fiſtulas, ambuſta igne. Dilutum roſaceo, ualet ad ulcera, aculeos, tela, canum, hominumq́; morſus, ferarum ictus. Galenus.

Emplaſtrum uiride, Andromachi.

℞. Reſinæ ℔.ij.
Ceræ ℔.j.
Olei cyath. ij.
Aeruginis ʒ.ij, alij ʒ.iij.

Liquefactis, quæ liquari poſſunt, ærugo inſpergatur. Quidam ubi refrigerauerint, mox raſerint, in mortario miſturam moliuntur. Exiccat & glutinat ulcera. Gal.

A *Emplaſtrum uiride aliud.*

℞. Plantaginis, Conſolidæ maioris, & min. Betonicæ, Verbenæ, Pimpinellæ, Piloſellæ, Millefolij, Linguæ canis, Caudæ equinæ ana M.j.

Conquaſſentur, & cum ℔.iij. ſeui mutonis coquantur, & colentur, poſtea addatur

Reſinæ, Ceræ, Galbani ana quart.iij. Sarcocollæ quart.j. Terebinthinæ quart. j.ß.

Fundantur & fiat emplaſtrum. Incarnat, & conſolidat. Petrus de Bonanto.

Barbarum Andromachi.

℞. Ceræ, Picis, Reſinæ — Thuris ʒ.xxiiij.
Bituminis ana Denar.cc. — Olei heminam j.

Fiat emplaſtrum. Vulnera conglutinat. Galenus.

Aliud ad idem.

℞. Picis ℔ ij. — Ceruſſæ ℥ iij.
Bituminis, Ceræ ana ℔.j. — Olei heminam dimidiam.
Guttæ ammoniaci, Mannæ ana ʒ.vj. — Aceti heminas iiij.

Fiat emplaſtrum.

Giluum Halieni.

℞. Argenti ſpumæ, Ceræ ana ʒ.c. — Minij ſinopici ana ʒ.viij. alij ʒ.c.
Terebinthinæ, Mannæ thuris, Galbani — Olei Sex.j.

Coquantur ſ.a. & fiat emplaſtrum. Facit ad cruenta uulnera & neruos præciſos: item ad uetera, cicatricem ægrè ducentia & fluentia ulcera: quin & probè emollit duritias maximè in mammis oborientes. Vtimur eo ad canum, hominumq; morſus: ſummè facit ad paſtinacæ, draconis, aliorumq; ſæuorum piſcium ictus. Galenus.

Catagmaticum Andromachi.

℞. Argenti ſpumæ, Picis, Ceræ — Terebinthinæ, M.j.
Seui taurini, Thuris ana Minam j. — Opopanacis, Denar.viij. al.xx.
B Picis liquidæ, Hem ß. — Galbani, Denar. viij. al.xx.
Liquoris ſycamini, Hem.j. — Aeruginis, Denar.viij. Ricini, Hem.j.

Nonnulli addunt

Butyri, Min.j. Guttæ ammoniaci, Denar.xxv.

Ex uino auſtero diluitur. fitq; emplaſtrum ad capitis fracturas. Galenus.

Emplaſtrum ex euphorbio.

℞. Euphorbij ℥ j. Ceræ ʒ.iij. Olei ℥ xij.

Omnia ſimul incoquantur, fiatq; emplaſtrum. Neruorum uulneribus accommodatum eſt. Galenus.

Emplaſtrum Diaſulphuris.

℞. Olei ſulphuris ℥.iij. — Colophoniæ ʒ.iij.
Ceræ ℥ ß. — Myrrhæ ad pondus omnium.

Ceræ, colophoniæ, oleoq; liquefactis, ſimul ac benè commixtis inſpergatur myrrha ſubtiliſsimè trita paulatim, igneq; lento coquantur, ſpatha ſemper agitando, donec permixta fuerint benè. Poſtea, nimirum poſt quartam horæ partem ab igne deponantur, & paulatim frigeſcant. Habebis emplaſtrum præſtantiſsimum, certum & infallibile in curandis omnis generis ulceribus, & uulneribus quibuſcunque. Martinus Rulandus.

Emplaſtrum de centaurea.

℞. Centaureæ, in uino albo per noctem infuſæ M.vj.

Coquantur ad medias: & poſt colaturam coque iterum ad mellis craſsitiem. De huiuſmodi decocto ℞. ʒ.iij.

Lactis mulieris ℥ ij. — Thuris, Maſticis
Terebinthinæ ℔.j. — Gummi arab. ana ʒ.j.
Reſinæ ℥.ß. — Ceræ nouæ, quart.j.

Miſce & fiat emplaſtrum. Capitis uulneribus prodeſt. Ant. Chalmeteus.

Emplaſtrum comitis.

℞. Ceræ albæ ʒ.iiij. Ammoniaci ʒ.ij. Terebinthinæ ℥.iij.

Bullian in uino albo, & extrahatur, & cum lacte mulieris malaxando fiat emplaſtrum. Carnem generat.
C Americus de Aleſto.

Emplaſtrum de uermibus.

℞. Conſolidæ maior. & min. Cynogloſſæ, Piloſellæ, Plantaginis utriuſque ana M.j.
Vermium terreſtrium ℔ ß.

Terantur omnia & ponantur in ℔.j.ß. olei communis per 7. dies, deinde bulliant parum, & colentur & exprimantur, addaturque

Seui arietini mundati ℔.j. — Ammoniaci, Galbani, Opopanacis
Picis naualis ℔.ß. — Terebinthinæ ana quart.j.
Picis græcæ quart.j. — Thuris, Maſticis ana quart ß.

Diſſolutis gummi cum aceto, fiat emplaſtrum. Incarnat, & conſolidat membra neruoſa. Lanfrancus.

Emplaſtrum incarnans.

℞. Pimpinellæ, Betonicæ, Melangianæ, Verbenæ, Vermicularis ana M.j.

Bulliant in bono uino albo, uſq; ad conſumptionem duarum partium, coletur, cui addatur

Reſinæ ℔.j. Ceræ albæ ℔.ß. Maſticis ℔.ij.

Coquantur, & proiiciatur ſuper lac mulieris, & malaxetur, fiatq; unguentum. Incarnat, & conſolidat. Anſhelmus de Ianua.

Emplaſtrum croceum.

℞. Seminis fœnigræci quart.j. Infundatur per 9. dies in uino albo, donec marceſcat, poſtea tere fortiter, & cola, & adde ſeui hircini quart.iij. & ſimul conterantur, & coquantur: & poſt mucillago & pinguedo congregetur, quibus addatur

Ceræ quart.j. Reſinæ Gr.ij.

Fundantur omnia, & coquantur, & fiat emplaſtrum. Carnem generat. Petrus de Bonanto.

DE EMPLASTRIS CICATRICEM INDVCENTIBVS.

Emplaſtrum griſeum de lapide calaminari.

℞. Lapidis Calaminaris præparati ℥.j. — Ceruſſæ ℥ ß.
Lithargyrij ʒ.ij. — Tuthiæ ʒ.j.

Terebinthinæ ℥.vj. Thuris electi ʒ.v. A
Ceræ albæ ℥.j ß. Maſtichis ʒ.iij.
Seui ceruini ʒ.ij. Myrrhæ ʒ.ij. Caphuræ ʒ.j.ß.

Confice ſecundum artem. * Deſiccat, replet, & cicatrizat ulcera.

Emplaſtrum de lapide calaminari, uulgò Zelten pflaſter.

℞. Lapidis calaminaris, Tuthiæ p̄paratę ana ℥.ij. Lithargyri ℥ ß.
Terebinthinæ ℥.j. Olibani, Maſticis, Tragacanthi ana ℥.j.
Ceræ citrinæ, Reſinæ ana ℥.j. Olei roſati, Olei myrtini ana ʒ.ij.

Fiat emplaſtrum. Idem ferè quod Griſeum præſtat, eadem etiam penè compoſitio.

Emplaſtrum Diacadmia.

℞. Cadmiæ præparatæ, Chalcitidis uſtæ ana ʒ.xvj. Colophoniæ ʒ.lxiv.
Ceræ ʒ.lxxx. Olei Myrtini ℔.j.

Cadmia & chalcitis bene tritæ cum tanto uino ſubigentur, donec mellis craſsitiem adeptæ ſint: deinde cera & colophonia in oleo liquatis, coque aliquantulum: exime igni, & ubi refrixerint, adde reliqua. * Efficax eſt ad cicatricem ducendam in ulceribus. Galenus.

Panacea Andromachi.

℞. Argenti ſpumæ, Denar. cl. Ricini, Hem. ij.
Ceræ, Denar. xl. Ceruſſæ, Denar. lxxx.
Terebinthinæ, Denar. liij. Guttæ ammoniaci, Denar. xxiiij.
Aquæ marinæ ueteris Heminas ij. Seui uitulini, Denar. lxxx.
Strigmenti Heminas vj. Calcis uiuæ, Denar. xxiiij.
Squamæ, Denar. xvj. Ariſtolochiæ, Denar. xxv.

Coquito, fiatq; emplaſtrum. Epuloticum eſt. Galenus.

DE EMPLASTRIS DOLOREM SEDANTIBVS.

Emplaſtrum de baccis lauri. B

℞. Thuris, Maſticis, Myrrhæ ana ℥.j. Cyperi, Coſti ana ℥.ß.
Baccarum lauri ℥.ij. Mellis deſpumati quantum ſufficit.

Fiat emplaſtrum. * Ventriculi, inteſtinorum, hepatis, renum, ueſicæ, uteri, & partium aliarum dolorem à flatibus aut intemperie frigida ortum placat. Meſues.

Emplaſtrum Marciatum, Pauli.

℞. Maſticis, Ceræ, Styracis ana ℥.iij. Oeſypi ℥.vj. Terebinthinæ ℥.j.

Fiat emplaſtrum. * Ad articulorum morbos, & corporis languores, & reſolutiones.

Emplaſtrum de maſtice.

℞. Maſticis ℔ j. Thuris ℔ ß. Menthæ, Abſinthij ana ʒ.ij.ß.
Coralli rubri ℥ j.ß. Galliæ & aliptæ moſchatæ ana ℥.j.℈.ij.
Santalorum omnium ʒ.v. Picis ℔.j.
Caryophyllorum, Galangæ, Nucis moſchatæ Ceræ & terebinthinæ ana q. ſ.

Fiat emplaſtrum. Confert dolori dentium, temporibus applicatum. Incertus.

Emplaſtrum ad dolorem iuncturarum & podagræ, expertum.

℞. Seminis hyoſcyami kiſt. j. Reſinæ coctæ, Olei antiqui ana ℔.j.
Agarici, Fœnigræci ana kiſt. j. Medullæ oſsium cerui ℥.iiij.
Baurac ℥.j. Ceræ ℔.j. Radicis lilij ℥.iv.

Terantur medicinæ ſiccæ, cribellentur, & liquefiant ea, quæ liquefiunt, & dimittantur, donec infrigidentur, & proiiciantur ſuper medicinas ſiccas, commiſceantur, & reponantur ad uſum. Auicenna.

DOLOREM quoque ſedant, emplaſtrum de Meliloto, emplaſtrum Ceroneum, emplaſtrum Oxycroceum, &c. de quibus uide ſuprà ſuo loco.

De Emplaſtris minus uſualibus.

DE EMPLASTRIS ASTRINGENTIBVS. C

Emplaſtrum ad fluxum uentris.

℞. Cort. Mali granati, Gallarum, Balauſtiorum, Aluminis ana ℥.ß.
Acaciæ, Sanguinis draconis, Myrtillorum, Cort. myrobal. Chebul. ſem. Vuarum ana ʒ.ij. (Rondel.

Fiat puluis, qui excipiatur miua citoniorū, & mucilagine gūmi tragacāthæ extracta cū aceto: fiat emplaſtrū.

Aliud, eiuſdem.

℞. Succi Citoniorum, ſucci Pyrorum agreſtium, Aceti ana ℥.iij. Panis ℔.ß.

Coquantur diligenter, & contundantur, & paſſentur, deinde adde
Maſticis, Sang. Draconis Farinæ Lentium, farinæ Hordei ana ℥.j.
Boli Armeni ana ℥.ß. Mucilagin. Tragacanthæ ℥.j.ß.

Miſce, coquantur leuiter, fiat emplaſtrum, quod applicetur ſuprà uentrem.

Emplaſtrum ad fœtum retinendum.

℞. Olei Citoniorum, olei Myrtini, ablutorum cum aqua plantag. & peculi roſ. uel cum decoct. rad. biſtortæ ℥.iv. Acaciæ, Hypociſtidis ana ʒ.ß.
Rad. Biſtortæ, Gallarum, Balauſtiorum
Ceræ rubræ ℥.iij. Coralli rubri, Maſticis ana ʒ.iij.
Ceruſſæ ℥.j.
Sanguinis draconis, Boli Armeni Terebinthinæ lotæ in ſucco burſæ paſtoris ℥.iij.

Fiat emplaſtrum, decoquendo in oleo ceruſſam, poſtea addendo terebinthinā & alia in fine. * Fœtum, ſanguinis fluxum ex utero aut renibus retinet. Rondeletius.

Emplaſtrum inflammationem reprimens.

℞. Rad. Cyperi ʒ.j. Ceruſſæ ʒ.iij.
Chalcitidis ʒ.ß. Reſinæ piceæ, Picis ana ℥.j.
Boli Armeni, Terræ ſigillatæ ana ʒ.ij. Ceræ albiſsimæ ℥.iv. Fiat emplaſtrum. Andernacus.

DE EMPLASTRIS EMOLLIENTIBVS.

Emplaſtrum commune ad durities & dolores iecoris, ſplenis, &c.

℞. Lithargyri auri tenuiſsimè triti ℥.iv.

Nutrian-

A Nutriantur oleo Chamomillæ in mortario, deinde coquantur ſemper mouendo, donec inſpiſſentur: deinde adde,

Ammoniaci, Bdellij, diſſol. in uino, liquefactorum & colatorum ana ℥.ß.

Ceræ ℥.v. Terebinthinæ ℥.iv. Iridis ℥.1.

Malaxentur manibus inunctis oleo liliorum. * Valet ad durities hepatis, ſplenis, tumorem in articulis, uel aliis partibus. Rondeletius.

Aliud, eiuſdem.

℞. Fol. Chamæpityos M.1. Rad. Maluæ, rad. Cucumeris agreſtis ana ℥.iij.

Incidantur, & macerentur in olei antiqui duabus partibus, & una uini, decoquantur: & in colatura decoquantur

Lithargyri ℥.iv. ad conſumptionem uini: deinde diſſolue

Picis, Colophoniæ, Pinguedinis porci ana ℥.vj.

Galbani, Ammoniaci, Opopanacis, diſſol. in oleo amygdal. ana ℥.j.

Iridis, Myrrhæ, Styracis, Propoleos, Maſticis, Ceræ ana ℥.2.

Fiat emplaſtrum: malaxetur cum lacte mulieris.

Aliud.

℞. Iuris decocti rad. Liliorum, item rad. Altheæ ana ℔.ß.

Olei Laurini, Chamæmelini ana ℥.iij.

Coquantur uſque ad conſumptionem iurium: deinde adde

Galbani, Ammoniaci, Suffiminis, Bdellij, ex aceto dilutorum ana ℥.ß.

His iterum coctis, dum nihil humidi ſuperſit, admiſceto

Propoleos, Ceruſſæ ana ℥.v.

Vino generoſo omnia ſubacta in unum cogantur. Ex Andernaco.

DE EMPLASTRIS CONCOQVENTIBVS.

B *Emplaſtrum ad materiam concoquendam, & pus mouendum.*

℞. Rad. Altheæ, Lapathij ana ℥.iij.

Fœnigræci, ſem. Lini ana ℥.1.ß.

Caricarum albarum n. xx.

Vuarum paſſarum ℥.2.

Contuſa concoquantur ad cremorem. Huius colatæ libræ addito

Olei Liliorum ℔.ß.

Coquito iterum, donec omnis humor abſumptus fuerit: poſtremò admiſceto

Adipis ſuilli, Adipis uitulini purgati ana ℥.iv.

Rad. Iridis tritæ, Farinæ tritici, Reſinæ, Colophoniæ ana ℥. iij.

Ceræ quantum ſufficit. Fiat emplaſtrum. Andernacus.

DE EMPLASTRIS DISCVTIENTIBVS.

Emplaſtrum diſcutiens.

℞. Abſinthij, Papaueris corniculati ana M.1.

Rad. Altheæ, Maluæ, Narciſsi ana M.ß.

Sem. Fœnigræci, Erui, contuſorum ana P.1.

Fiat decoctio: de qua

℞. ℔.1.

Olei Anethini, Hyperici ana ℥. 2.

Adipis ſuilli ueteris

Adipis gallinacei ana ℥.1.

Coquantur uſque ad humoris conſumptionem: deinde adde

Salis uſti ʒ.2.

Coralli ʒ.1.

Sem. Aniſi, Cymini ana ʒ.2.

Farinæ Lolij, Hordei ana ℥.1.

Croci ℈.2.

Ceræ quantum ſufficit.

Miſce, & fiat emplaſtrum. Andernacus.

Emplaſtrum ad hydropem, noſtrum.

℞. Panis nigri, in lixiuio molliti q. ſ. eſt

Sulphuris uiui & triti ℥.ß.

Nitri ʒ.2.

Salis fabarum ʒ.1.

Stercoris columbini, in aceto macerati q. ſ. eſt

Olei laterini, Bacarum lauri

Anethini, Chamomelini ana ℥.ß.

Fiat emplaſtrum.

Emplaſtrum ad membra conuulſa ex repletione.

C ℞. Reſinæ, picis naualis ana ℥.1.

Colophoniæ, Ceræ nouæ ana ℥. 2.

Olibani, Maſticis, Ceruſſæ ana ℥.ß.

Salis nitri, ſanguinis draconis

Terebinthinæ

Ol. roſati, Salis ammoniaci

Ol. uitellorum ouorum ana ʒ.2.

Caphuræ ʒ.1.

Matris perlarum ℥.1.

Carabes ʒ.1.ß.

Magnetis ℥.ß.

Vitrioli albi ʒ.2.

Fiat emplaſtrum ſecundum artem. Quercetanus.

Emplaſtrum ad morbum Gallicum.

Qui unctiones pati nolunt, poterunt uti cerato, uel emplaſtro Vigonij de Ranis, quo poſt uniuerſales purgationes circumuoluentur omnes articuli, uel brachia & crura tota, & in lecto, aut domi ſe continebunt. Quod ſi pruritus naſcatur, fouendus locus uino decoctionis roſarum, chamæmeli, meliloti, & ſimilium, deinde applicandum emplaſtrum. Vis autem eorum ſi nimium fuerit imbecilla, unam aut alteram unctionem iis adiunges. Antonius Chalmeteus.

DE EMPLASTRIS ABSTERGENTIBVS.

Emplaſtrum ex ſalice.

℞. Miſyos, Aluminis rotundi

Chalcitidis, Melantherij

Aeruginis

Aluminis ſciſsilis

Gallarum acerbarum ana ℥.vj.

Ceruſſæ, Ceræ

Reſinæ frictæ

Picis naualis, Bituminis

Olei Omphacini

Fol. Salicis tenerorum ana ℔.2.

Folia in aceto forti coquuntur, deinde ſiccata in tenuiſsimum puluerem rediguntur, alia liquantur coquunturque, donec ſatis eſt: poſtea refrigerantur, adduntúrque pulueres. * Vlcera curatu difficilia, eryſipelata, & alios plurimos affectus ſine aduſtione, & fiſtulas curat.

Emplaſtrum abſtergens, purgansq́ue. A

℞. Succi Solani, Marrubij, Plantaginis, olei Roſati ana ℔ ß.
Coquantur omnia uſque ad conſumptionem ſuccorum: deinde adde
Cinerum teſtaceorum, Stercoris caprilli uſti
Calcis lotæ ana ℥.iv.
Aeruginis lotæ, Auripigmenti pulueriżati
Aloes ana ʒ.iij.
Terebinthinæ ℥.2.
Ceræ uiridis quantum ſufficit.
Miſce, & fiat emplaſtrum. Andernacus.

Emplaſtrum contra uermes.

℞. Fol. abſinthij, Fol. abrotani ana M.j.
Lupinorum contuſorum craſſo modo P.1.ß.
Bulliant ſimul in aquæ ℔.vj. & aceti ſcyllitici ℔.j. Deinde omnia ſimul piſtentur diligentiſsimè, & uentri apponantur. Hieron. Mercurialis.

DE EMPLASTRIS CONSOLIDANTIBVS.

Emplaſtrum ad uulnera inſigne.

℞. Picis Græcæ, ſeu Colophoniæ, Sulphuris, Thuris albi ana ℥.ß.
Ex albuminibus ouorum fiat emplaſtrum. Labris uulnerum unitis & ſanguine abſterſo, corio inductum applicetur, faſciaq́ue obligetur. Andernacus.

Emplaſtrum cephalicum optimum, ad uulnera capitis cum fractura cranij.

℞. Succi peruincæ
Chelidoniæ
Conſol. maioris ana ℥.j.
Mumiæ, Myrrhæ
Sarcocollæ, Ireos ana ʒ.1.
Rad. ariſtoloch. rot. ʒ.ß.
Pul. ſuccini flaui, opt. triti ʒ.2, ß.
Terebinthinæ, Mellis ana ℥.iij.
Croci martis ſubtiliſſ. ʒ.iij.
Ceræ q. ſufficit.
Miſce, & formetur emplaſtrum, quo capitis uulnera contegantur. Quercetanus.

DE EMPLASTRIS EXTRAHENTIBVS.

Emplaſtrum de betonica. B

℞. Betonicæ uiridis, Pimpinellæ
Agrimonij, Saluiæ, Pulegij
Millefolij, Conſolidæ maioris
Callitrichi ana ℥. vj.
Thuris, Maſticis ana ʒ.iij.
Ireos, Ariſtolochiæ rotundæ ana ʒ.vj.
Ceræ albæ, Terebinthinæ ana ℥.iix.
Gummi oleæ Aethiopicæ ℥.2.
Reſinæ pini ℥.vj.
Olei Abietini, Vini albi ana quantum ſufficit.
Herbæ in pila probè contuſæ, diebus octo ex uino albo macerantur, pluries agitantur, coquunturq́ue. Vino expreſſo, colatoq́ue, & lento igne cocto, dum tertia pars conſumpta fuerit, oleum abietinum additur, deinde cera liquata, mox reſina, & gummi, poſtea terebinthina: his iam paulului refrigeratis, reliqua trita, incretaq́ue adduntur, & manibus aſsiduè ſubiguntur, dum totus humor exhalet: poſtremò lac caprinum ad formandos globulos admiſcetur: medicamentum iterum manibus ſubigitur continuè. * Ad caluariæ fracturas uniendas, oſſaq́ue carne contegenda, ſquamas oſsium detrahendas, & ad ea quæ in alto latent, foràs euocanda efficax eſt: carnes amiſſas, duraſq́ue reſtituit: ualde abſtergit, digerit, & ſiccat. Andernacus.

Emplaſtrum ex fermento.

℞. Mellis, Fermenti ana ℔.j.
Ammoniaci ex aqua fœnigræci, aut lacte Mori arboris ℥. iij.
Fæcis olei ueteris quantum ſufficit.
Viſci quercini ℥.ß.
Fingatur emplaſtrum. * Oſſa fractæ caluariæ, cerebri membranis etiam altius infixa & ſpinas, ſurculoſq́ue extrahit. Idem.

Emplaſtrum attrahens, optimum.

℞. Gummi cort. med. tiliæ, extracti, ut docebitur ℥.2.
Magnetis præparati ℥. 1.
Succini flaui præparati ℥.ß.
Opopanacis repurgati cum ſucco ſerpentariæ ʒ. iij.
Terebinthinæ, Ceræ ana q. ſ. eſt.
Miſce, & fiat emplaſtrum. Venenum è uulneribus elicit, tum glandem, ferri, oſsium, lignorum, & ueſtium fragmenta ad ſe trahit. Quercetanus.

DE EMPLASTRIS ERODENTIBVS. C

Emplaſtrum aperiens cutim.

℞. Rad. Bryoniæ, Hermodactylorum ana ʒ.1.
Fæcis combuſtæ, Stercoris columbæ ana ʒ.1.ß.
Arſenici, Aeruginis, Adipis Ranarum uiridium, Olei ueteris ana ℥.ß.
Propoleos, Terebinthinæ ana quantum ſufficit.
Fiat emplaſtrum. Andernacus.

DE EMPLASTRIS AMBVSTA EXtinguentibus.

Emplaſtrum contra ambuſtionem.

Accipe duo linteola munda, quorum alterum lacteo cremore, alterum uerò ſero butyrino imbue, & parti læſæ ſingulis diebus ter applica, donec feruor interior refrigeretur. Deinde lardo porcino maſculino, auenam, nec non unam aut alteram aſſulam infige. Hæc incende, & ſic porcinam pinguedinem ignitam in uas aquæ puræ ex alto cadere facito. Deinde ſume ſex ouorum uitellos abiecto albumine, quibus adde parum prædicti lactei cremoris, & deinde pinguedinem lardi liquatam, ac ſupernatantem adiice, & hæc unà probè decoque. Inde fiet emplaſtrum, quo ter de die partem affectam inunges, ac breui eam ſanam reddes.
Ranzouius.

DE

De Cataplaſmatis, Sectio XXX.

Cataplaſma *eſt, quod è plantis uiridibus contuſis, uel iiſdem ad mollitudinem uſque in aqua decoctis, additis oleis, adipibus & farinis: interdum ſine oleis & adipibus parantur. Horum autem alia*

- Aſtringunt: *ut*
  - Cataplaſma ad uentris fluxum,
  - Cataplaſma ad iecur inflammatum,
  - Cataplaſma ad lienis inflammationem,
  - Cataplaſma ad incipientem inflammationem,
  - Cataplaſma ad ſanguinis eruptionem è naribus.
- Emolliunt: *ut*
  - Cataplaſma ad induratos tumores lienis & iecoris,
  - Cataplaſma emolliens & diſcutiens.
- Conſolidant: *ut* — Cataplaſma contra quemuis ictum.
- * Abſtergunt: *ut* — Cataplaſma detergens.
- Concoquunt: *ut*
  - Cataplaſma concoquens,
  - Cataplaſma ad maturandos tumores,
  - Cataplaſma ſuppuratorium,
  - Cataplaſma concoquens & maturans, *&c.*
- Diſcutiunt: *ut*
  - Cataplaſma diſcutiens,
  - Cataplaſma ad hydropem,
  - Cataplaſma ad anginam,
  - Cataplaſma ad augeſcentem inflammationem,
  - Cataplaſma ad inflammationem in ſtatu,
  - Cataplaſma ad inflammationem in declinatione,
  - Cataplaſma ad parotidas ex frigore, *&c.*
- Attrahunt: *ut* — Cataplaſma attractorium.
- Dolorem *mitigant: ut*
  - Cataplaſma ad dolores & inflammationes partium externarum,
  - Cataplaſma ad dolores articulorum ex materia calida,
  - Cataplaſma in dolore colico & nephritico,
  - Cataplaſma ad dolorem oculorum,
  - Cataplaſma ad dolorem uentriculi,
  - Cataplaſma ad dolorem podagricum,
  - Cataplaſma mitigatorium ad parotidas per initia,
  - Cataplaſma ad inflammationem,
  - Cataplaſma ſtupefaciens,
  - Cataplaſma ad oculos refrigerandos, *&c.*

DE CATAPLASMATIS ASTRINgentibus.

C

Cataplaſma ad uentris fluxum.

℞. Micæ panis toſti, & in aceto macerati ℥.vj.
Contundantur: cui adde
Caryophyllorum, Macis
Maſticis, Galangæ
Granorum Myrti
Acinorum Vuarum
Balauſtiorum ana ℥.ß.
Olei Abſinthij, Menthæ ana ℥.2.
Fiat cataplaſma: applicetur ſupra uentrem. Rondeletius.

Aliud.

℞. Prunorum ſylueſtrium, Prunellorum ana ℔.ß.
Decoquantur in aceto, per cribrum mittantur: & in colatura decoque
Micæ panis ſordidi ℔.j.
Fol. Abſinthij puluerizati
Maſticis, Coralli ana ℥.j.
Santalorum omnium
Cort. Mali granati ana ℥.ß.
Olei Roſati, olei Citoniorum ana ℥.iij.
Miſceantur, & fiat cataplaſma: quod applicetur ſupra uentrem ſerò, cum ibit dormitum. Idem.

Cataplaſma ad iecur inflammatum.

℞. Mali cotonei ℥.2.
Farinæ Hordeaceæ, Farinæ Fœnigræci ana P.2.
In aqua decoquantur ad cataplaſmatis formam. Andernacus.

Aliud.

℞. Palmularum pinguium contuſarum ℥.j.
Glaucij ʒ.iij.
Croci ℈.j.
Farinæ Hordei P.j.
Coquantur modicè in aqua, fiatque cataplaſma. Idem.

Cataplaſma ad lienis inflammationem.

℞. Farinæ Hordei ℥.2.
Roſarum rubrarum P.2.

Chamomillæ, Abſinthij, Meliloti ana ℥.ß.
Olei Roſati, Nardini ana quantum ſufficit. A

Miſce, & fiat cataplaſma. Si magnus fuerit calor, adde ſuccum portulacæ, & foliorum ſalicis. Idem.

Cataplaſma ad incipientem inflammationem.

℞. Parietariæ, Atriplicis, Lactucæ
Cucurbitæ, Maluæ ana M.ß.
Semperuiui P.j.
Cort. Mali punici ℥.ß
Glaucij ʒ.iij.
Farinæ Hordei ℥. 2.

Decoquantur in aqua, quæ digitorum duorum inſtar illa ſuperet donec molliuſcula fiat craſsities: deinde linamento inducta, membro imponantur. Idem.

Cataplaſma ad ſanguinis eruptionem è naribus.

℞. Boli Armeni, Sanguinis draconis ana ℥. 2.
Albuminis ouorum, ſucci Plantaginis ana quantum ſufficit.

Miſceantur, frontiq; & ſincipiti applicentur: nec non teſticulis, ſi maſculus fuerit: mammis autem, ſi fœminæ ſanguis per nares erumpat. Andernacus.

Cataplaſma, quo fluxus ſanguinis ex quouis uulnere erumpentis cohiberi poteſt.

Ineunte uere, cum ranæ ſemina prima, ſiue oua proiiciunt, tunc accipe craſsioris linei panni ulnas tres, uel quatuor, plus minuſué quantum ſatis eſt. Hunc pannum cum huiuſmodi ouis ranarum probè abluito, Soliq́ue ſiccandum exponito. Deinde ſecundo tertioque lotum, ſimiliq́ue modo in Sole ſiccatum uſui diligenter ſeruato. Cum autem hoc uti uolueris, partem uulnere duplo maiorem, inde præciſam inſtar cataplaſmatis uulneri imponito, ſanguinis effuſio ſtatim ſupprimetur, quod certo experimento in plurimis eſt comprobatum. Ranzouius.

Cataplaſma, ſanguinem è naribus profluentem ſiſtens.

℞. Boli armeni, Farinæ uolacilis molendinariæ, Albuminum ouorum, Aceti roſacei ana q.ſ. eſt.

Fiat cataplaſma, illudq́ue cum linteo canabino fronti & arteriis capitis applicato. Et ſi ſanguis nondum reprimitur, linteolum aceto imbutum collo circumuoluito. Quinimo ad eundem etiam modum pudenda humectare poteris. Idem.

Cataplaſma magiſtrale. B

℞. Florum Verbaſci, Hyperici, Roſarum ana P.2.
Foliorum Rutæ, Hyoſcyami ana M.1.

Decoquantur cum aceto, & fiat in formam cataplaſmatis. Eſt defenſiuum optimum, præſertim in uulnerib⁹ uenenatis: toti membro affecto impoſitum multum confert. Dolorem enim ſedat, ac prohibet, ne phlegmone pars moleſtetur. Quercetanus.

DE CATAPLASMATIS EMOLIENTIBVS.

Cataplaſma ad induratos tumores lienis & iecoris.

℞. Thymi, Pulegij, puluerizat. ana ʒ.1.
Fermenti ℥.2.
Aceti quantum ſufficit.
Miſce, & fiat cataplaſma. Andern.

Cataplaſma emolliens & diſcutiens.

℞. Maluæ, Altheæ cum rad. ana M.2.
Flor. Chamomillæ
Flor. Meliloti ana P.1.
Pulegij, Origani, Satureiæ ana M.j.

Coquantur in aqua, donec molleſcant: deinde contuſa in formam cataplaſmatis redigantur. Andernacus.

Aliud.

℞. Fol. Maluæ, Altheæ
Violarum ana M.1.
Rad. Altheæ, item Liliorum alborum
Iridis ana ℥.ß.
Flor. Chamomillæ, Flor. Meliloti
Comarum Aneti ana P.1.
Cumini ℥.1.
Baccarum Lauri ʒ. 2.
Croci ℈.1.
Adipis anatis, anſeris
Medullæ crurum uituli
Butyri recentis, olei Irini
Liliorum ana ℥.ß. uel quantum ſufficit.
Fiat cataplaſma. Andernacus.

DE CATAPLASMATIS CONSOLIDANTIBVS.

Cataplaſma inſigne, contra quemuis ictum, quo uſus eſt Chriſtiernus rex Daniæ.

℞. Ceræ ℥.iij.ß.
Colophoniæ ſeu picis græcæ
Pinguedinis Thymalli piſcis
Mumiæ ana ℥.1.ß.
Myrrhæ ℥.j. Minij ℥.ß.
Coralli albi ʒ.iij.
Thuris, Maſticis ana ℥.j. C
Caphuræ ℥.ß.

Fiat cataplaſma ſecundum artem. Quibuslibet etiam uulneribus ſiue cæſim gladio ſecante, ſiue punctim mucrone ſint inflicta, hoc cataplaſma rectè adhiberi poteſt. Ranzouius.

Cataplaſma præſtantiſsimum.

℞. Galbani, Ammoniaci, Opopanacis
Bdellij, Ceræ ana q.ſ.
Olei communis ℔.2.
Spumæ argenti ℔.1.
Olei laurini ℥.ß.
Myrrhæ, Thuris, Maſticis
Ariſtolochiæ ana q.ſ.
Terræ cadmiæ ſiue lap. calaminaris præpar. ℥.1.
Caphuræ ℥.ß.
Terebinthinæ ʒ. 1.

Redige in puluerem, quem fac igni excandeſcere, & quicquid diſſoluendum eſt, diſſolue & in morem cataplaſmatis forma. Valet contra quemuis ictum, & ad uulnera à tormentorum globulis illata, mirabilem curandi uim habet. A' quodam chirurgo.

DE CATAPLASMATIS ABSTERGENTIBVS.

Cataplaſmata detergens.

℞. Parietariæ M.1.
Flor. Chamomillæ, itē Meliloti, Sambuci ana P.2.
Fiat decoctio: in decoctione incorpora
Farinæ Fabarum, Farinæ Hordei, uel
Furfuris macri ana ℔.ß.
Olei Chamomillæ
Olei Amygdal. amararum ana ℥.2.
Pinguedinis gallinæ ℥.1.

Fiat cataplaſma, permiſcendo fæcem decoctionis. Rondeletius.

DE CATAPLASMATIS CONCOQVENTIBVS.

Cataplaſma concoquens.

℞. Rad. Biſmaluæ ℔.ß. Rad. Mauluæ M.1. Panis candidi ℔.j.

Fiat

A Fiat decoctio: contundantur, & per cribrum tranſmittantur, fiatque cataplaſma. Rondeletius.

Aliud.

℞. Farinæ Tritici ℔.1. Sapæ ℥.iij.
Fiat decoctio: cui adde, Vitell. ouorum n.iij. Fiat cataplaſma. Idem.

Cataplaſma ad maturandos tumores inguinum, &c.

℞. Medullæ panis ℥.1. Fermenti ʒ.v.
Vuarum paſſarum ſine acinis ℥.1. Lactis uaccini ℥.2.
Butyri recentis, Axungiæ ana ʒ.vj. Croci ℈.1.
Fiat cataplaſma, quo bis quotidie utendum. Andernacus.

Cataplaſma ſuppuratorium.

℞. Farinæ Fabarum, Farinæ Tritici ana ℥.1. Axungiæ ueteris ℥.2.
Farinæ ſem. Lini Croci ℈.1.
Farinæ Fœnigræci ana ʒ.vj. Vitell. ouorum n.2.
Ficuum contuſarum ℥.1.ß. Fiat cataplaſma. Andernacus.

Cataplaſma concoquens & maturans.

℞. Radicum Altheæ uel Maluæ ℔.ß. Panis candidi ℔.1.
Foliorum Maluæ M.1. Fiat cataplaſma. Rondeletius.

DE CATAPLASMATIS DISCVTIENTIB.

Cataplaſma diſcutiens.

℞. Parietariæ M.1. Olei Chamomillæ
Florum Chamomillæ Amygd. amararum ana ℥.2.
Meliloti, Sambuci ana P.2. Adipis gallinæ ℥.1.
Farinæ Fabarum, Hordei ana ℔.ß. Fiat cataplaſma.

Cataplaſma ad hydropem.

℞. Stercoris bouini ℔.j. Aniſi, Fœniculi, Carui ana ℥.ß.
B Stercoris caprini ℥.iij. Fiat cataplaſma. Rondeletius.

Aliud.

℞. Sulphuris uiui. ℥.2. Cumini ℥.1. Sem. Apij, Petroſelini ana ℥.ß.
Cum excrementis cochlearum fiat cataplaſma. Rondeletius.

Cataplaſma ad anginam.

℞. Stercoris Hirundinum, uel Olei Liliorum, Chamomillæ ana ℥.iij.
Gallinarum, uel Canis ℥.iv. Butyri recentis ℥.2.
Farinæ Fabarum ℥.2. Fiat cataplaſma. Idem.

Aliud.

℞. Vnguenti Dialtheæ, uel Stercoris Hirundinum, uel
Oeſypi ℥.iv. Gallinarum ℥.vj.
Miſce, & fiat cataplaſma. Rondeletius.

Cataplaſma ad augeſcentem inflammationem.

℞. Roſarum rubrarum P.2. Lactucæ, Parietariæ ana M.1.
Chamomillæ, Meliloti ana ℥.ß. Cort. Mali punici, Rhus ana ℥.ß.
Semperuiui, Cucurbitæ Farinæ Hordei P.2.
Ex aqua decoquantur omnia ad cataplaſmatis ſpiſsitudinem. Andernacus.

Cataplaſma ad inflammationem in ſtatu.

℞. Lapathi, Parietariæ, Chamæmeli Roſarum P.1. Palmularum n. x.
Meliloti ana M.ß. Farinæ Hordei P.2.
Contuſa decoquantur in aqua ad ſpiſsitudinem cataplaſmatis. Idem.

Cataplaſma ad inflammationem in declinatione.

℞. Altheæ, Maluæ ana M.1. Sem. Lini, Fœnigræci ana ℥.ß.
Flor. Chamomillæ, item Meliloti, Roſarũ ana P.1. Ficus pingues n.x.
C Rad. Liliorum alb. item Altheæ ana ℥.1. Furfurum farinæ triticeæ P.2.
Contuſa decoquantur in aqua ad craſsitiem: deinde addito
Olei Chamæmelini, Adipis ſuilli ana ℥.1.ß. Andernacus.

Cataplaſma ad parotidas ex frigore.

℞. Farinæ Fœnigræci ℥.iij. Farinæ ſem. Lini, farinæ Erui ana ℥.1.ß.
Decoquantur ex uino tenui & calido, ad mediocrem ſpiſsitudinem: deinde addantur
Olei Nardini modicum: & Olei Cyprini parum, ſi hyems eſt. Idem.

Aliud.

℞. Stercoris caprilli ℥.2.
Decoquantur ex uino: mox adiiciatur oleum ex lilio, & mel cum modica farina ſeminis lini. Idem.

DE CATAPLASMATIS ATTRAHENTIBVS.

Cataplaſma attractorium.

℞. Flor. Chamomillæ P.1.ß. Stercoris columbini ℥.1.ß.
Farinæ ſem. Lini Adipis gallinæ ℥.2.
Farinæ Fœnigreci ana ℥.2. Olei Liliorum, Chamæmeli ana ℥.1.ß.
Rad. Iridis pulueriʒatæ ℥.iij. Fiat cataplaſma. Idem.

DE CATAPLASMATIS DOLOREM mitigantibus.

Cataplaſma ad dolores & inflammationes partium externarum.

℞. Rad. Altheæ ℥.iij. Maluæ cum rad. Violariæ, Branchæ Vrſinæ ana M.1.
Flor. Chamomillæ, flor. Violarum pulueriz. Furfuris ana P.1.
Fiat decoctio in brodio pingui, ut ueruecis: uel adde Axungiæ porci ℔.ß.
Contundantur omnia, & per cribrum tranſmittantur, & fiat cataplaſma. Rondeletius.

Cataplaſma ad dolores articulorum ex materia calida.

℞. Medullæ panis medij ℔.1.
Decoquatur in lacte bubulo, è quo non ſit extractum butyrum, q.ſ. Fiat cataplaſma. Ad magnam ſedationem doloris, oleum uiolatum ponendum: ad maiorem, oleum hyoſcyami: ad maximum, oleum mandragoræ, addendo modicum croci. Idem.

Aliud ex herbis.

℞. Solani, Violarum ana M.1.
Flor. Hyoſcyami M.2.
Flor. Violarum
Chamæmeli ana P.1.
Fiat decoctio in lacte, uel aqua. His cum axungia porci confuſis & cribratis, crociq́ue ℈.1. addito, fiat cataplaſma. Rondeletius.

Cataplaſma in dolore colico & nephritico.

℞. Stercoris bubuli ℔.2.
Vini, Mellis ana parum.
Fiat cataplaſma. Rondeletius.

Aliud fortius.

℞. Stercoris Bouis ℔.1.
Stercoris Capræ ℥.iij.
Sem. Aniſi, item Fœniculi, Carui ana ℥.ß.
Mellis parum.
Miſce, & fiat cataplaſma. Idem.

Cataplaſma ad dolorem oculorum.

℞. Pomorum acidorum n.iij.
Decoquantur in aqua peculi roſarum, amotis ſeminibus & cortice, & duro quod ineſt: contundantur, & facto cataplaſmate applicetur frigidè ſupra palpebras. Rondeletius.

Aliud, eiuſdem.

℞. Panis ſyncomiſti ℔.ß. Temperetur in lacte, & parum coquatur, fiatq́; cataplaſma.

Aliud.

℞. Portulacæ M.2.
Contuſa diligenter apponantur ſupra partem affectam. Eodem modo fieri poſſunt ex plantagine & ſolano. (Idem. B

Cataplaſma ad dolorem uentriculi.

℞. Roſarum rubrarum P.2.
Carnis Cotoniorum, Palmularum ana ℥.ß.
Abſinthij Pontici, Iunci rotundi ſicci
Oenanthæ ana M.ß.
Ex uino rubro incoquantur: deinde addantur
Polentæ ℥.2.
Rurſus coquantur: poſtea adde
Maſticis ℥.2.
Olei Melini ℥.2.
Fiat cataplaſma. Andernacus.

Cataplaſma ad dolorem podagricum.

℞. Farinæ Hordei P.2. uel
Caſsię fiſtularis ℥. 2.
Diluito oleo coſtino, uel ſucco, aquáue ſolani, aut plantaginis. Andernacus.

Aliud præſtantiſſimum, eiuſdem.

℞. Micæ panis ſecalini ℥.iij.
Macerato in lacte bubulo, & modicè coquito: deinde addito
Vitellorum ouorum n.2.
Croci ℈.1. Fiat cataplaſma.

Cataplaſma mitigatorium ad parotidas per initia.

℞. Farinæ Frumenti, uel farinæ Hordei, uel farinæ ſem. Lini P. 2.
Ex mulſa rediganturin cataplaſma. Andernacus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Altheæ, Chamæmeli ana M.1.
Decoquito, & iuri farinam hordeaceam inſtar P.2. miſceto.

Aliud, eiuſdem.

℞. Cremoris Lini, item Fœnigræci ana ℥.2.
Vitell. ouorum n.2.
Butyri recentis ℥.1.ß.
Olei communis loti in aqua calente ℥.2.
Mixta omnia membro dolenti admouentur ſtatim.

Cataplaſma ad inflammationem. C

℞. Succi Semperuiui ℔.1.
Vini craſsi acerbi ℔.ß.
Farinæ Hordei ℥. iij.
Corticis Mali granati, Sumach ana ℥.ß.
Miſce, & fiat cataplaſma. Rondeletius.

Cataplaſma ſtupefaciens.

Ad ſenſum ſtupefaciendum ex pomis mandragorę decoctis in lacte, uel foliis hyoſcyami eodem modo coctis fiat cataplaſma, addendo parum croci. Rondeletius.

Cataplaſma ad oculos, refrigerans.

℞. Succi Semperuiui ℔.1.
Vini craſsi acerbi ℔.ß.
Farinæ Hordei ℥.iv.
Corticis Mali punici, Rhus ana ℥.ß.
Fiat cataplaſma. Idem.

De Ceratis, Sectio XXXI.

Ceratum *à cera nomen habet, & ex ſpecieb. paulò craſſiorib. & oleis cõponitur, & cum cera aut reſina terebinthina, aut utriuſq; ſimul in ſolidiorem conſiſtentiã coit. Horũ aũt alia alterant qualitate*

- Prima. *Sic*
  - Calida
    - Ceratum ſtomachale,
    - Ceratum Andromachi,
    - Ceratum de euphorbio,
    - Ceratum Matricale, *&c.*
  - Frigida
    - Ceratum infrigidans,
    - Ceratum ſantalinum,
    - Ceratum ê ceruſſa, *&c.*
  - Sicca. — Ceratum Cerinæ.
- Secunda. *Vide in ſeq. ſignum A.*

A. Secunda. Sic
- Emolliunt,
  - Ceratum diapente,
  - Ceratum Alexandri,
  - Ceratum è ſtyrace magiſtrale,
  - Ceratum Gratia Dei,
  - Ceratum oxycroceum,
  - Ceratum œſypatum, *&c.*
- Aſtringunt: *ut* — Sparadrappum Vigonis, *&c.*
- Conſolidant *& glutinant*
  - Ceratum ex pelle arietina,
  - Ceratum è betonica,
  - Ceratum capitale,
  - Ceratum uiride Machærionis,
  - Iſis ex Galeno,
  - Diadictamnum *ſeu* Sacrum Galeni, *&c.*
- Abſtergunt: *ut* — Ceratum detergens uulnera & ulcera.
- Attrahunt: *ut* — Ceratum attrahens.

DE CERATIS CALIDIS.

Ceratum ſtomachale, Galeni.

℞. Roſarum rubrarum
Maſticis ana ʒ.xx.
Fol. Abſinthij ſiccorum ʒ.xv.
B Spicæ nardi Indicæ ʒ.x.
Ceræ ℥. iv.
Olei Roſati ℔.1.ß.
Aquæ roſarum quantum ſufficit ad lauandum.
Vini ueteris auſteri
Succi Citoniorum ana q.ſ.ad lauandum.
Aceti parum.

Omnia tenuiſsimè terantur: cera & oleum igne lento liquentur, & aqua roſarum diu lauentur: liquentur iterum, & lauentur uino, ſucco & aceto: pòſt miſce reliqua, & fiat ceratum.* Ventriculum & hepar roborat: horum dolorem à frigido lenit, appetentiam excitat, coctionem iuuat. Meſues.

Ceratum Andromachi.

℞. Styracis ℥.ß.
Maſticis ℥.1.ß.
Folij, Spicæ nardi Indicæ ana ℥.iij.ß.
Euphorbij ʒ.iij.
Cinnamomi ʒ. vj.
Ceræ albæ ʒ.xx.
Olei Balanini ℥.iix.
Olei Balſami ʒ.xv.

Fiat ceratum. * Ventriculum frigidum roborat, ne excrementa aliarum partium tam promptè recipiat: affectus neruorum & iuncturarum frigidos, ut duritiem, dolores, tumores, quos diſſoluit, ſi digeri ſunt habiles: aut coquit, aut ſuppurat, ſi maturari poſſunt. Meſues.

Ceratum de euphorbio.

℞. Olei Cinnamomi, uel olei antiqui ℔.j. Ceræ flauæ ℥.ij. Euphorbij recentis ℥.1.

Fiat ceratum. * Pro parte conuulſa mirabile eſt. Meſues.

Ceratum Matricale.

℞. Galbani præparati (eius præparationem pete ex Cordo) ℥.1.ß.
Myrrhæ rubeæ ʒ.ij.
Bdellij ʒ.1.
Matricariæ
Artemiſiæ ana ʒ.ß.

Gummi diſſoluantur in aceto, & fiat ceratum. Auguſtani.

DE CERATIS FRIGIDIS.

Ceratum infrigidans, Galeni.

℞. Ceræ albæ ℥.ij.
Olei Roſati Omphacini ℥.iij.

C Conquaſſentur ſimul cum modico albi & clari aceti. Oleum uerò omphacinum antequam roſas recipiat, ſæpius eſt lauandum cum aqua fontis gelidiſsima: deinde confice ſecundum arté. * Refrigerat febres ardentes, calorem hepatis, & ſedat dolores capitis, circùm tempora, ſuper hepar, & per ſpinam dorſi linitum. Meſues.

Ceratum ſantalinum.

℞. Roſarum ʒ.xij.
Santali rubri ʒ.x.
Santali albi, citrini ana ʒ. vj.
Boli Armeni ʒ.vij.
Spodij ℥.ß.
Caphuræ ʒ.ij.
Ceræ albæ ʒ.xxx.
Olei Roſati ℔.1.

Confice ſecundum artem. * Phlegmonas & intemperaturas omnes calidas uentriculi, hepatis, & partium aliarum potentiſsimè extinguit. Meſues.

Ceratum è ceruſſa.

℞. Ceruſſæ ℔ 1.ß. Olei Roſati ℔.ij. Ceræ candidæ ℥.iv.

Cera in oleo liquata, adde ceruſſam tenuiſsimè læuigatam, & ſemper agitando coquantur donec nigreſcant. * Sanat ambuſta, eryſipelata, ſcabiem ſiccam, & ulcera calida.

Ceratum Cerinæ, Cteſiphontis.

℞. Ceræ citrinæ
Terebinthinæ
Olei antiqui, Salis nitri ana ℔.ß.
Aquæ communis ℥.iix.

Diſſoluatur nitrum in aqua mortario impoſita ad perfectam colaturam, poſtea ponatur ad ignem, ſemper agitando cum baculo, ad perfectam coctionem, fiant maſſæ in bona forma. * Exiccat mirificè humores omnium corporis partium, & præſertim ſcroti. Galenus.

DE CERATIS EMOLLIENTIBVS.

Ceratum diapente.

℞. Ceræ flauæ ℥.iij. Styracis liquidi ʒ.iij.

Terebinthinæ ℥.1. A
Muccaginis ichthyocollæ, uel
Gummi Hederæ
Olei Irini ana quantum ſufficit.

Miſce, & fiat ceratum ſecundum artem. * Spaſmum & neruorum iuncturarumq; tumores duros & nodoſos lenit. Meſues.

Ceratum Alexandri.

℞. Comarum Abſinthij, Thuris ana ℥.x.
Hammoniaci
Styracis calamitæ ana ʒ.xij.
Spicæ nardi ʒ. iij.
Ceræ ℥.iv.
Olei Chamæmelini quantum ſufficit.

Hammoniacum & thus uino horis xxiv. macerentur: oleum & cera liquentur igne: reliqua trita & creta inſpergantur.* Ventriculum & uentrem reliquum inferiorem roborat, ab hisq; duritiem diſsipat. Meſues.

Alterum eiuſdem.

℞. Caſtorij, Euphorbij
Piperis longi, nigri, ana ℥.1.
Hammoniaci, Opopanacis
Galliæ ana ℥.1.ß.
Medullæ cruris cerui, item cruris uaccæ ana ℥.ij.
Terebinthinæ ℥.vj.
Styracis liquidi ℥.1.
Adipis Gallinæ, item Anatis
Anſeris, Porci ana ℥.1.ß.
Ceræ ℔.1.
Olei ueteris, item Nardini, Irini, Laurini
Chamæmelini, Leucoij lutei
Naphthici ana ℥.iix.
Olei Balſami ℥.iv.
Vini ueteris q.ſ. ad macerandum.
Oeſypi ℥.iv.

* Valenter ſcirrhos diſsipat articulorum, & neruorum omnium, dolores & affectus diuturnos à frigido natos, & contractiones, & paralyſin, & torturam.

Ceratum è ſtyrace, magiſtrale.

℞. Styracis liquidi ℥. iv.
Ceræ flauæ ℥.ij.
Thuris
Myrrhæ ana ℥.1.

Fiat ceratum ſecundum artem.* Neruorum iuncturarumq; tumores duros lenit.

Ceratum Gratia Dei.

℞. Galbani, Opopanacis, Aeruginis, Thuris B
Ariſtol. longæ, Maſtiches, Myrrhæ ana ℥. 1.
Hammoniaci ℥.j. ʒ.ij.
Ceræ ℥.iix.
Lithargyri, Olei communis ana ℥. xiix.
Bdellij ʒ.ij.
Lapidis Calaminaris
Lapidis Hæmatitis ana ℥.1.
Olei Abſinthij ℥. iv.
Terebinthinæ ℥.vj.

Fiat ceratum. * Mollit, terget, glutinat.

Aliter, Nicolai.

℞. Terebinthinæ ℔.ß.
Reſinæ ℔. 1.
Ceræ albæ ℥.iv.
Maſticis ℥.1.
Verbenæ, Betonicæ
Pimpinellæ ana M.1.

Herbæ piſtentur, & in uino albo odorato bulliant uſq; ad conſumptionem tertiæ partis, colentur, & deinde herbæ abiiciantur, ac cera, reſina & maſtiche cum colatura ponantur, & bulliant iterum, agitando donec optimè incorporentur: & tunc deponantur ab igne, & addatur terebinthina & totum agitetur bene cum ſpatula, & fiat emplaſtrum.

Ceratum oxycroceum.

℞. Croci, Picis nigræ, Picis Græcæ
Ceræ ana ℥.iv.
Terebinthinæ, Galbani, Hammoniaci
Myrrhæ, Thuris, Maſtiches ana ℥.1. ʒ.iij.

Galbanum & hammoniacum in aceti ſufficienti quantitate diſſoluantur: coque dum diſſoluta ſint: cola, & rurſum coque, donec acetum in uaporem euanuerit: tunc adde picem, ceram, terebinthinam liquata: deinde maſtiches, thuris, myrrhæ puluerem tenuiſsimum, continenter miſcendo, donec percocta ſint ad cerati craſsitiem. Infunde in aquam frigidam, exime, preme, & in tabula marmorea oleo laurino inuncta extende: poſtremò crocum in tenuiſsimum puluerem redactum admiſce: fiat ceratum. * Prodeſt oſsibus fractis item partibus, quæ dolore aliquo affliguntur: duritiem deniq; omnem emollit & diſcutit. Nicolaus.

Ceratum œſypatum, Galeni.

℞. Ceræ flauæ ℥.iij.
Olei Chamæmelini, Irini ana ℥.vj. C
Maſticis ℥. 1.
Spicæ nardi ʒ.ij.ß.
Croci ʒ.1.ß.
Terebinthinæ ℥.1.
Reſinæ ℥.ß.
Oeſypi ʒ.xxc.

* Emollit & digerit tumores duros hepatis, ſplenis, uteri, neruorum, iuncturarum, & aliarum partium: eſtq; anodynum. Meſues.

Ceratum œſypi, Philagrij.

℞. Croci ʒ.v.
Bdellij, Maſticis, Hammoniaci
Aloes, Styracis liquidi ana ʒ. vij.
Ceræ flauæ ℔.1.
Terebinthinæ ℥.1. ß.
Medullæ cruris uaccæ, Adipis anſeris ana ʒ. xv.
Oeſypi humidæ ℔.1.ß.
Olei Nardini quantum ſufficit.

Bdellium, hammoniacũ & aloe diſſoluantur in aqua, in qua fœnumgræcum & chamæmelum ſunt macerata: cum aliis miſceantur in unguentum. Poſt Philagrium addiderunt nonnulli,

Succi Squillæ ℥. iij.
Seui uitulini ʒ.xv.
Thuris ℥.1.
Ceræ quartaria iij. ſeu ℥.ix.

* Ad eadem potens. Meſues.

Ceratum œſypatum, Pauli.

℞. Hammoniaci ʒ. x.
Bdellij ʒ. v.
Styracis liquidi, uel Myrrhæ ſtactis ℥. ß.
Croci ʒ. 1.ß.
Aloes, Maſtiches, Thuris ana ʒ.ij. ß.
Ceræ ʒ.iij.
Seui, Medullæ uituli ana ʒ.ij.
Oeſypi ʒ. xl.
Olei Irini quantum ſufficit.

Confice ſecundum artem. * Idem pollet.

DE CERATIS ASTRINGENTIBVS.

Sparadrappum Vigonis.

℞. Hordei, Myrtillorum, Olei roſati ana ℥.ij. Vnguenti populnei ℥.ij.ß.

Pingue-

A Pinguedinis uituli, Pingued. Vaccinæ ana ℔.ß.
Axungiæ porci ℥.v.
Plantaginis, Solatri, Matriſſyluæ ana M.ij.
Vini granatorum ℥.iix.

Omnia ſimul piſtentur, & conquaſſentur, ac per diem naturalem permaneant: deinde bulliant ad conſumtionem uini: poſtremum colentur: colaturæ adde ſequentia:

Lithargyri auri, Lithargyri argenti ana ℥.iij.
Minij, Boli armeni, Terræ ſigillatæ ana ʒ.vj.

Bulliant iterum ac baculo agitentur, & cum cera alba quantum ſufficit, fiat Sparadrappum nigrum, addendo in fine coctura

Caphuræ ʒ.ij.
Terebinthinæ ℥.iij.ß. Miſce.

Ceratum contra uomitum nimium puerorum.

℞. Olei Myrtini ℥.ij. Succi Omphacini ʒ.i.ß. Vini auſteri rubri ʒ.i.

Bulliant in duplici uaſe, ad conſumptionem uini, deinde adde

Maſticis, Myrrhæ, Acaciæ
Thuris ana ℈.ß.
Ceræ
Reſinæ ana quantum ſufficit.

Fiat ceratum molle. Hieron. Mercurialis.

DE CERATIS CONSOLIDANTIBVS & glutinantibus.

Ceratum ex pelle arietina.

℞. Lithargyri, Lapidis Hæmatitis
Sanguinis draconis, Boli Armeni
Opij, Maſtiches, Hammoniaci, Mumiæ
Galbani, Thuris, Coſti, Lumbricorum ana ʒ.ß.
Picis nigræ, Græcæ, ſeu Colophoniæ
Ceræ albæ, rubræ ana ʒ.i.
Rad. Conſolidæ maioris, Minoris ana ʒ.iij.
Roſarum rubrarum, Myrrhæ
Aloes ana G.xiix.
Succi Hypociſtidis, Gallarum immaturarum
Balauſtiorum
Ariſtolochiæ rotundæ ana ʒ.vj.
Viſci quercini, Terebinthinæ ana ʒ ij.
Sanguinis hominis rufi ℥.ix.

Fit autem in hunc modum. Pellem arietinam integram cum omnibus pilis coques in aqua, donec ferè omni-
B no diſſoluta ſit in lentorem quendam: quem colabis. Huius colaturæ ſume ℔.i. immitte in uas nouū, in quo uiſcus liquabis igni lento, rudicula ſemper agitando: iniice deinde lumbricos, poſtea ceram, terebinthinam, & maſtichen: his liquatis adde gummi aceto diſſoluta, & coque ad cerati craſsitiem: poſtremò iniice quæ terenda ſunt probè trita: probè miſceto, & confice magdalias.* Magnæ eſt efficaciæ in rupturis. Arnol. Villan.

Ceratum è betonica.

℞. Terebinthinæ
Reſinæ pini
Ceræ flauæ ana ℥.iv.
Betonicæ pulueratæ ℥.i.
Maſticis, Thuris ana ℥.ß.
Mumiæ ʒ.iij.

Miſce, fiat malagma. * Ad capitis uulnera utile eſt Carpenſis.

Ceratum capitale.

℞. Terebinthinæ, in uino maluatico ſępius lotæ
Reſinæ pini
Ceræ albæ ana ℥.iij.
Mumiæ ℥.i.ß.

Terebinthina, reſina, & cera liquatis, adde mumiam læuiſsimè tritam: coque igni, ſemper mouendo: deinde iniice in uas argenteum, aliúdue terſum, in quo habeas aceti roſati è uino maluatico ℔.iv. Macerentur horis xxiv. deinde manu exprime, donec acetum ſit excolatum: repone uaſe uitreo. Carpenſis.

Ceratum uiride, Machærionis.

℞. Olei Roſati Omphacini ℥.vj.
Ariſtolochiæ, Galbani, Opopanacis
Hammoniaci, Aeruginis
Myrrhæ, Iridis ana ℥.i.
Terebinthinæ ℥.vij.ß.
Ceræ tantundem.

Fiat ceratum. * Ad omnia recentia uulnera prodeſt: conglutinat, & phlegmonem arcet, ubi contuſio fuerit: rabioſi canis morſum curat: item ad aurium, naturaliumq́ue & narium ulcera facit: in oſsibus denudatis carnem producit. Galenus.

Iſis ex Galeno.

C ℞. Ceræ albæ ʒ.I.
Terebinthinæ ʒ.c.
Squamæ æris, Aeruginis, Ariſtolochiæ
Thuris, Salis Hammoniaci
Ammoniacæ guttæ, Aeris uſti ana ℥.ß.
Aluminis uſti ʒ.iij.
Myrrhæ, Aloes, Galbani ana ʒ.vj.
Olei ueteris ℥.v.

Coquantur, deinde ſubigantur manibus aceto forti lotis, ac fiant magdaleones, quos in aceto repones diebus decem. Alij addunt radices dracontij ℥.ß.

Diadictamnum ſeu ſacrum Galeni.

℞. Olei ueteris ℔.ij.ß.
Lithargyri ℔.i.℥.ß.
Aeruginis ℥.i.
Squamæ æris ʒ.vj.
Colophonię ℥.vj.ʒ.ij.
Pollinis thuris ℥.i.ß.
Hammoniaci ℥.ij.
Aeris uſti ℥.i.
Diphrygis, Gentianæ ana ʒ.vj.
Propoleos, Aloes ana ℥.i.
Galbani ℥.i.ß.
Ariſtolochiæ rotundę
Dictamni Cretenſis ana ℥.i.ʒ.ij.
Ceræ ʒ.xxv.

Confice in hunc modum. Lithargyrum cum oleo mixto coques tantiſper, dum probè coierint. Continenter agitando, & additis ærugine, & ſquama æris, ferueant aliquantulum: exime igni, & dum adhuc bulliunt, immitte reſinam, & Hammoniacum in aceto diſſoluta, & eo uſq; mouebis, donec deferbuerint, tum ceram, & æs uſtum immitte. Rurſus coquantur igne, & cum non inficient manus exime, & adde reliqua tenuiſsimè trita, probè moueto, & confice magdaleones.

Ceratum, fracturis omnibus cum uulnere oportuniſsimum, præſertim brachiorum, & tibiarum.

℞. Reſinæ
Cerę ana ℔.i.
Pul. cort. tilię ℥.iij.
Succi geranij ℥.iv.

Coquantur ad ceroti conſiſtentiam, quod ſuper linteo prius oxyrhodine madefacto, apponatur uulneri cum fractura. Quercetanus.

Aliud, quo ipſe ſemper utor.

℞. Gummi, Rad. conſol. maior, Viſci pomorum, Viſci populi ana ℥.iv.

Succi

Succi Geranij ℥.vj. A
Lapidis ſabuloſi Rhenenſ. uel
Argillæ rubræ, aut
Boli Armeni ℥.iij.
Pul.cort.Tiliæ ℥.ij.
Vitellos ouorum num.xx.
Terebinthinæ ℔.ß.
Olei Lumbricorum ℥.iij.

Coquantur omnia bene permixta, uſq; ad ceroti conſiſtentiam. Aptiſsimum eſt remedium ad uulnera fracturis complicata, atque ad arcendos dolores, inflammationes, aliaq; ſymptomata. Idem.

DE CERATIS ABSTERGENTIBVS.

Ceratum detergens uulnera, & ulcera.

℞. Maſſæ emplaſtri Diachalciteos ℥.vj.
Olei uiſci pomorum q.ſ. ut fiat cerati inſtar, quod uulneri ſuperponatur. Quercetanus.

Ceratum contra uermes.

℞. Myrrhæ, Aloes ana ʒ.1.
Pul.Scordij, ſem.Abſinthij
Sem.Citri ana ℈.ß.
Ceræ, Reſinæ ana quantum ſufficit.

Fiat ceratum. Hieron. Mercurialis.

Ceratum ad gangrænas.

℞. Ceræ, Picis naualis ana ℥.iij.
Liquoris myrrhæ ℥.ij.
Colophoniæ ℥.1.ß.
Olei frumenti, ol. Ouorum ana ℥.ß.

Miſce, & fiat ceratum ſ.a. quo utendum, ſcarificata priùs parte affecta. Quercetanus.

DE CERATIS ATTRAHENTIBVS.

Ceratum attrahens.

℞. Ammoniaci
Bdellij in aceto roſ. diſſol. ana ℥.ij.
Galbani ℥. ß.
Mumiæ, Thuris, Maſticis ana ʒ.iij.
Caphuræ ʒ.ij.
Coralli utriuſq;, Magnetis præparati
Aſphalti, Carabis ana ℥.ß.
Rad. Ariſtolochiæ
Rad. Serpentariæ
Rad. Arundinis ana ʒ.ij.ß.
Ceræ, Picis naualis ana ℥.iij.
Alabaſtri ʒ.iij. B
Olei Terebinthinæ
Olei ouorum ana quantum ſufficit.

Miſce, & fiat cerati inſtar.. Hoc medicamentum rectè præparatum tum uenenum elicit ex uulneribus, tum glandem, ferri, oſsium, lignorum, & ueſtium fragmenta ad ſe pertrahit. Quercetanus.

De Dropacibus, Sectio XXXII.

DROPAX Latinis Picatio, à pice uocata eſt, qua membra externa omnia extenuata, reſoluta, frigida & humida óblini ſolent.

Dropax ſimplex.

℞. Picis quantum ſufficit.
Olei communis, uel Terebinthinæ parum.

Liquentur ſimul, & fiat dropax.* In extenuatis commodiſsimum eſt. Calefacit & humectat, ſanguinemq; ad partes membrorum emaciatas attrahit, reficitq;. Quinetiam iis, qui cibum ſolent reuomere, & cruditatē experiri: item cœliacis, & aliis alimentum non ſentientibus conuenit.

Dropax compoſitus.

℞. Picis, Ceræ
Colophoniæ ana ℥.iij.
Nitri ℥.1.ß.
Bituminis ℥.1.
Sulphuris uiui ʒ.iij.
Piperis, Euphorbij, Adarcæ ana ʒ.ij.
Cantharidum ʒ.ß.
Olei Cyprini ℥.1.

Fiat dropax. * Diuturnis uitiis conuenit, & ante ſinapiſmum corpus præparat: poſt illum autem morbi reliquias diſcutit. Aetius.

De Sinapiſmis, Sectio XXXIII.

SINAPISMVS nihil aliud eſt, quàm cataplaſma, aut emplaſtrum ex ſinapi confectum: qualia ſunt rubificantia, &c. C

Sinapiſmus Aetij.

Ficus pingues in aqua tepida pridie macerentur: in ſequenti die ualenter expreſſę, lęuigentur curioſiùs: deinde acre ſinapi priuatim teratur, interq; terendum paululum ex diluto illarum affundatur, quo commodiùs hoc teri poſsit, ſic tamen, ut nō aquoſum fiat: poſtea utraq; ſeorſim in maſſas redigantur, & inter ſe commiſceantur, prout uſus requiret. Nam ſi ualentem ſinapiſmum inducere uoluerimus, duas partes ſinapis cum una ficuum temperabimus: ſin imbecillem, unam ficuum cum duabus ſinapis miſcebimus: ſi mediocrem, ęquales utriuſq; portiones committemus. In delicato & tenero corpore, externoque affectu, panis uice caricarum ſinapi admiſceri poteſt, aut id prius in aceto macerari. nam hoc illius efficaciam imminuit. * Omnibus diuturnis affectibus prodeſt, ut comitiali, uertigini, cephalęę, hemicranię, arthritidi, coxęq; dolori, & aliis, qui ex frigidiore materia proueniunt.

Sinapiſmus alius.

℞. Olei Coſtini ℥.1.
Olei è Caſtorio
Olei Euphorbij ana ʒ.1.ß.
Sinapis ʒ.ij.
Caſtorei ʒ.1.
Euphorbij ℈.1.
Sagapeni ʒ.1.ß.
Aceti ʒ.1.ß.

Cum cera quantum ſatis eſt ad emplaſtri conſiſtentiam. Fuchſius.

De Ceris tingendis ſeu colorandis, Sectio XXXIV.

Cera alba quomodo fiat.

℞. Ceræ quantum ſatis eſt.
Aquæ claræ part.ij.

Miſcean-

A Miſceantur duo hæc, & calefiat aqua ad ignem clarum, uſquequò cera ſit liquefacta: deinde paululum permittatur quieſcere, donec tota cera natet ſuper faciem aquæ: deinde accipe uas aliquod uitreatum, cuius pars exterior ſit lenis, madefac id in aqua frigida: deinde infundatur ferè medietas eius in cera liquefacta, & extrahe cum cera, quæ ſibi adhæret, & permitte ceram illam infrigidari: deinde ſepara eam à uaſe, & tantum hoc facias, quoad tota cera ab aqua fuerit extracta: deinde dictam ceram taliter formatam, ſoli exponas & rori in menſe Maij, & illam ſæpe uoluas, & tandiu permittatur, donec fiat alba, ut ceruſſa. Sunt qui ceram dealbant tribus diebus, ſeruando prędictum modum. Verùm id faciunt Iulio menſe, quando ſol eſt in maiori calore. Et quia cera facilè à ſolis calore liqueſcit, aqua munda frigida bis in die aſpergēda eſt. Theſaurus Aromatariorũ.

Modus alius dealbandi ceram.

℞. Ceræ quantum uolueris. Aquæ claræ part. ij.

Bulliant ſimul, & coquantur, donec nigreſcat aqua. Et tunc proiice aquam illam, & pone aliam, & ita ſæpe fiat, donec fiat alba: deinde collige ceram, & reſerua. Idem.

Cera flaua quomodo fiat.

℞. Ceræ flauæ ℔.j. Terebinthinæ puræ ℥.iij.

Liquentur ſimul ſupra carbones. Quidam addunt puluerem curcumæ, quod non opus eſt, ſi cera cruda per ſe ſe elegans ſumatur. Colonienſes.

Cera rubra quomodo tingenda.

℞. Ceræ puræ ℔.1.
Terebinthinæ puræ ℥.iij. in æſtate: in hyeme uerò ℥. iv.
Cinnabaris ſuper lapidem pictorum bene triti
Olei communis ana ℥.1.

Liquefiant cera & terebinthina, ad ignem: deinde remoueantur, & poſt aliqualem infrigidationem addatur oleum & cinnabaris ſimul trita, beneq; ſimul miſceantur, & in formulas ſculptas fundatur. Quidam minium ponunt, quod tamen non ita eleganter tingit, ſed minore quantitate: alij utrunq;. Theſaurus Aromat.

Cera uiridis quomodo fiat.

℞. Ceræ nouæ ℔.1.
B Viridis æris triti ℥.1.
Olei oliuarum ℥.1.
Terebinthinæ ℥.iij.

Liquefiat cera & terebinthina, & poſt aliqualem infrigidationem, addatur uiride æris, & oleum, & bene miſceātur: deinde fundatur in formulas ſculptas, & madida ſpongia humectatas. Sed prius ſpuma auferatur candente carbone, uel cerea candela ardente admota: ita enim abſumitur ſpuma. Cauendum autem, ne uel carbo in ceram incidat, uel cinere cera inficiatur. Theſ. Aromat.

Cera nigra quomodo facienda.

℞. Ceræ nouæ ℔.1.
Terebinthinæ ℥.iv.
Terræ nigræ tritæ
Olei communis ana ℥.1.

Liquefiat cera & terebinthina, & poſt aliqualem infrigidationem addantur terra nigra, & oleum, & fiat ut ſuprà. Theſaurus Aromat.

De Salibus, Sectio XXXV.

C

- Salium alia
  - Purgant *per*
    - Tuſsim: *ut*
      - Sal hypericonis.
      - Sal polypodij, *&c.*
    - Aluum: *ut* — Sal Catharticum.
    - Vrinam: *ut*
      - Sal chamomillæ,
      - Sal abſinthij,
      - Sal gentianæ,
      - Sal graciolæ,
      - Sal ononidis,
      - Sal geniſtæ,
      - Sal ſtipitum fabarum,
      - Sal iuniperinum, *&c.*
    - Vterum: *ut*
      - Sal artemiſiæ,
      - Sal meliſſæ,
      - Sal chelidonij, *&c.*
    - Sudorem: *ut* — Sal ligni guaiaci, *&c.*
  - Dolorem *ſedant*
    - Sal ſanguinis humani,
    - Sal ſanguinis ceruini,
    - Sal ſanguinis hircini, *&c.*
  - Detergunt: *ut*
    - Sal urinæ,
    - Sal mellis,
    - Sal aceti, *&c.*
  - Erodunt: *ut* — Sal Alkali.

DE SALIBVS PVRGANTIBVS PER tuſsim.

Sal hypericonis.

Hypericonis plantam ſiccam in cinerem redige ſuper foco: cinerem proiice in aquam feruentem, & decoquantur,

quantur, & partes terreſtres ad fundum deſcendunt. Poſtea aqua in cucurbita in Balneo Mariæ conſumatur, & remanebit in fundo eius ſal: quem exicca bene. * In pleuritide probatiſsimum eſt. Datur patienti in uino calido, quantum dimidio cortice nucis auellanæ contineri poteſt. Euonymus. A

Sal polypodij.

℞. Polypodij quantum ſufficit.

Extrahatur eorum aqua per balneum Mariæ: fæces reliquæ in fundo calcinantur in furno reuerberationis: cũ aqua propria fiat filtratio calcis ſæpiſsimè: aqua filtrata ponatur in pelui ad ſolem, uel cinerem calidum, ut aquoſitas exhalet, & ſal remaneat. * Pleuritidi prodeſt. Idem.

DE SALIBVS PVRGANTIBVS PER ALVVM.

Sal catharticum.

℞. Salis Armoniaci ℥.1.ß.	Marathri, Aniſi, ſem. apij
Diagridij, Euphorbij ana ʒ.2.	Ameos, Leuiſtici, Petroſelini
Piperis, Cymini, Zingiberis	Cardamomi ana ʒ.2.

Fiat puluis, de quo detur manè cum uino calido quaſi ℥.iij. Purgat caput, & caliginem oculorum; tollit dolorem aurium, paralyticos curat. Arnol. Villan.

Sal Marcelli.

℞. Salis Armon. ℥.iv.	Caryophyllorum, Galangæ, Cubebarum
Coſti ℥.iij.	Cardamomi ana ʒ.1. G. v.
Piperis nigri ℥.1.ʒ.2.	Hyſſopi, Thymi, Origani
Cymini, Zingiberis, Piperis albi	Carui, Aniſi, ſem. Apij, Petroſelini
Marathri, Cinnamomi electi ana ℥.1.	Leuiſtici ana ʒ.iij.

Omnia puluerizentur, & de iſto puluere utatur in prandio loco ſalis, & ſi uolueris facere laxatiuum, adde doſi ipſius ℈.2. diagridij, & da manè cum mulſa, uel uino ℥.1. Expertum ad omnes humores capitis frigidos, phlegma de cerebro educit: hydropicis, ſciaticis, & artheticis mirè ſubuenit.

DE SALIBVS PVRGANTIBVS PER VRINAM. B

Sal chamomillæ.

℞. Chamomillæ quantum ſatis eſt.

Exure in foco ab omni ſorde ſcopis mundato (aliqui prius inſolant, alij in umbra deſiccant.) Modus uſtionis eſt, quouſque ambuſta in quodam uelut pane cohæreat: ſed ſi ultrà progrediaris urendo uſque ad incinerationem, maiorem ſalis menſuram conſequêris. Poſtea in fictili plumbato aquam huic pani uel cineri claram, limpidamq́ue ſuperfunde, & igni, ut aliquot horis efferueſcat, admoue: demum effunde in aliud uas, ubi reſideat, fæcibus relictis: tandem tranſige per pannum lineum, & quod tranſactum erit, igni redde lento paucorum carbonum, quo exhalet aqua, ſal in fundo ſubſideat.* Difficultati urinæ prodeſt, ſi pugillus unus ex uino calido exhibeatur. Leo Suauius.

Sal abſinthij.

℞. Abſinthij recentis quantum ſufficit.

Tere, diſtillà aquam per alembicum, calcina fæces uaſe clauſo igne mediocri, quouſque in cinerem ſiccũ uertantur. Sitq́ue ignis cautio, ne materia priuetur propria & radicali humiditate, quæ non poſſet amplius niſi uitrificatoriam dare fuſionem. Redde aquam ſuæ terræ, inhuma in fimo uel balneo aliquot dies, effunde cautè, ne fæces turbentur, deinde filtra, poſtremò euapora filtrationem.* Omnibus ferè morbis exhibetur utiliter, præſertim in peſte. Aquam intercutem educit: urinam mouet: uentriculum corroborat. Idem.

Sal gentianæ.

Sal gentianæ eodem modo, quo abſinthij, fit.* Febribus omnibus conducit: uiſcerum obſtructiones aperit, expurgat: urinam & menſes mouet.

Sal graciolæ.

℞. Graciolæ quantum ſufficit.

Exure in foco, uel in fictili obturato, longo & ualidiſsimo igni, donec in cinerẽ albiſsimum redigatur. Poſtea in aqua pluuia uel ſtillatitia fac efferueſcat in uaſe uitreo, locato in fictili cinerum pleno, & efferueſcat uſque ad conſumptionem quartæ partis aquæ. Deinde ſubſidat aliquo tempore, effundatur in uas aliud uitreũ amplum, in quod immittas linguas filtri noui puriq́ue, per quas aſcendet aqua clara ſalſa, deſcendetq́ue in alia uaſa recipientia. Vbi ceſſauerit filtratio, euapora illam igne ſuaui in uaſe uitreo, & ſal reſtabit in fundo C
clarum ſincerumq́ue.* Hydropi medetur. Idem.

Sal ononidis.

Sal ononidis eodem modo fit, quo graciolæ ſal, uel abſinthij, uel chamomillæ. * Calculos comminuit, expellit, urinæq́ue difficultati ſuccurrit.

Sal geniſtæ.

Sal geniſtæ fit, ut chamomillæ uel abſinthij. * Calculos frangit, expellit, & urinam mouet.

Sal ſtipitum fabarum.

Sal ſtipitũ fabarum conficitur, ut chamomillæ. * Vrinæ difficultati ſuccurrit: calculos frangit, expellitq́ue.

Sal è baccis & ligno iuniperi.

℞. Virgulta iuniperi arida, unà cum ſuis baccis, in magna quantitate, & in cinerem combure exactiſsimè. Cum hoc cinere fiat lixiuium cum aqua mediocriter calida: aut poteſt in uaſe ligneo cinis cum aqua relinq, ut ſubſideat, ac poſtea aqua ſeorſim effundi, & cinis cum aqua turbida ſeparari. His aqua alia affundenda, idq́ue aliquoties, quoad nullus ſapor lixiuij in aquam deponatur, ac poſtea aqua decoctione conſumenda, ad exiccationem materiæ, & eiuſdem albedinem. Odore refert boracem & urinam: acris eſt, & penetrãs. Geſner.

DE SALIBVS PVRGANTIB. PER VTERVM.

Sal artemiſiæ.

Sal artemiſię fit, ut chamomillę.* Candidus & purus eſt, nec non, ut ſeuũ, pinguis: mẽſes mouet. Euonym.

Sal meliſſæ.

Sal meliſſæ paratur eodem modo, quo abſinthij ſal. * Menſes mouet: uterum expurgat: ſuffocationi uteri ſuccurrit.

Sal chelidonij.

℞. Radices chelidonij mundatas à terra ſine ablutione, quantum uolueris, tere diligenter in pila marmorea;

A rea:pone in uaſe circulationis per diem naturalem, deſuper infunde aquam ardentem: poſtea ſine per noctem in balneo Mariæ ſtare: demum manè extrahe ſine ulla expreſsione. Poſtea fac ut ſeparetur (exuperet) aqua ardens deſtillando, ut moris eſt, & colligatur. Et cum tota aqua ardens per balneum Mariæ fuerit reſoluta, in fundo uaſis remanebit puluis citrinus: quo utere: pro qualibet doſi ℈.j. cum uino albo, loco & tempore neceſſario. * Menſes euocat. Euonymus.

DE SALIBVS PVRGANTIBVS PER ſudorem.

Sal ligni guaiaci.

Sal ligni guaiaci fit ut hypericonis, uel chamomillæ, uel graciolæ. * Luem uenereum curat.

Sal Theriacum.

℞. Viperas eodem tempore captas num. 4.	Centaurij minoris ℔.ij.
Salis ammoniaci, uel communis Modium 1.	Cardamomi, Marrubij ana ℔.ß.
Gentianæ conciſæ ℔.1.ß.	Scordij montani, Chamædryos ana ℔.1.
Ariſtolochiæ rot. ℔.j.ß.	Sem. Rutæ ℔.1.

Hæc omnia melle Attico commiſcebis. Harum rerum mediam portionem in ollam nouam, ex argilla confectam, coniice, poſtea uiperas quatuor uiuas ſuper immitte, & cum eis Scillas quinq; recentes, conciſas: in reliquum aliarum rerum dimidium, poſtremo lutum ollæ diligenter inducito, ubi prius operculum impoſueris, quod foraminibus quatuor aperies, ut per eam uapor egrediens aſſationis menſuram ſignificet. Nam fumus, qui primum exibit obſcurus admodum, & ualde turbidus denotabit ignem ad uiperas iam perueniſſe: quo tempore diligenter aduertas moneo, ut reſpirando, non aerem attrahas infectum hoc fumo, qui à uiperis exhalat. His peractis, cum fumus deſiſtet, & tenuem quandam flammam è foraminibus aſcendere uidebis, tunc optimè toſta cuncta iudicato, itaq; transfer ollam ab igne in locum, ubi per integrum diem & noctem frigeſcat: inde uaſe adaperto, combuſtas res exime, quibus contuſis, atq; cribatis, adde

Sem. Rutæ ſyl. ℥.ix.	Sem. Coriandri ℔.ß.
B Hyſſopi ℥.ix.	Piperis albi ℔.ij.
Sem. Fœniculi ℥.vj.	Piperis nigri ℔.ij.
Nardi Gallicæ, Stachyos Scythicæ ana ℥.vj.	Rad. Silphij ℥.x.
Petroſelini Macedonici ℥.iv.	Zingiberis ℔.ij.
Racemorum amomi ℥.iij.	Rad. Satyrij ℔.ß.
Origani Heracleontici ℥.ix.	Pulegij montani ℔.ß.
Sem. hormini torrefacti ℥.iij.	Sem. Seſeleos ℥.vj.
Summitatum thymi Attici ℥.ix.	Sem. Tordilij montani, Mentæ ana ℥.vj.
Fol. Malabathri Indici ℥.iv.	Caſiæ optimæ ℥.ij.
Carnium baccarum iuniperi Laconici ℔.ij.	Cinnamomi ℥.j.

Hæc ubi ſemel contudi, & excuſsi, denuò contudere, & excutere molior, quò ſæpenumero cribrata in tenuiſsimum puluerem redigantur, quem in uaſis uitreis poſitum, non ſtatim, ſed à quadrageſimo die utendũ trado. Morbos cutim infeſtantes curat, uitiliginem albam, lepram, impetiginem, & demũ omnia ſub cute poſita reſoluit. Quamobrem magna pars eorum, qui ſalem hunc commedunt, pluſquam conſueuerant ſudãtes putridam materiam eiiciũt: dentes præterea purgat, & ipſos à putredine ſeruat, nec eos erodi permittit: membra laxa denſat, illucq; deſcendentem fluorem ſupprimit. Galenus.

DE SALIBVS DOLOREM SEDANTIBVS.

Sal ſanguinis humani.

Sanguinem in fictili, operculo ſuo clauſo, exure longo & ualido igne, donec in cinerem redigatur. Poſtea cinis in aqua pluuia efferueſcat, fiatq; ſal: ut in graciolæ ſale antea dictum eſt. * Veſicæ, articulorumq; morbis, ut chiragræ, gonagræ, & podagræ medetur.

Sal ſanguinis ceruini & hircini eodem modo fit, ad eademq; ualet.

Sal ſacerdotale.

℞. Salis communis ℥.xvj.	Cymini, Ameos, Piperis
Cinnamomi ℥.iv.	Sileris, Saturegiæ, Hyſſopi
C Zingiberis, Amomi, Pyrethri	Origani, Pulegij ana ℥.1.

Quæ omnia terendo in puluerem redige: & in omni cibo utere: & uſui ſerua. Dolorem capitis, & oculorum caliginem ſanat, & ſtomachi & dentium dolorem, tuſsim & anhelitum emendat, os odoratum reddit, & corpus humanum incolume ſeruat. Nicolaus.

Aliud.

℞. Salis calcinati	Carui, Cinnamomi, Zedoariæ ana ʒ.ij.
Piperis ana ℥.1.	Zingiberis ʒ.1.ß.
Cumini ℥.ß.	Macis ʒ.ij.

Miſce, & fiat puluis. Defluxionibus capitis confert: ſtomachum confortat, & exiccat. Henricus Vuolffius.

DE SALIBVS DETERGENTIBVS.

Sal urinæ humanæ.

Sal urinæ humanæ ſummam ad detergendum uim habet. Conficitur autem ſic. Primùm urina filtranda eſt, tum coagulanda, pòſt cum aceto deſtillato diſſoluenda, atque iterum coagulanda. Nam ter aut quater hæc iteranda ſunt. Quercetanus.

Sal mellis.

Ex fæcibus, quæ poſt olei mellis deſtillationem remanſerint, igne reuerberij priùs calcinatis, extrahitur ſal cum aqua propria, uel communi, ſoluendo, filtrando, & coagulando: idq; ter: Putridis omnibus ulceribus confert. Hunc ſalem cum oleo proprio, & adurẽte ex artis præſcripto commiſcebis, atq; inde maiorem, quàm dictu fas eſt, opportunitatem auferes. Quercetanus.

Sal aceti.

Quod ſi caput mortuum (ex oleo aceti parato relictum) diſſoluas in calida, filtres, & coagules, ſubſidebit ſal aceti ad phagedænica omnia accommodatiſsimus. Idem.

Sal Saturni.

Ex Saturno calcinato ſal elicitur dulceſcens in balneo, cũ aceto deſtillato: toties ipſum in fæces affundendo, dum nihil amplius attrahat: euaporato menſtruo, remanet in fundo ſal, qui ſolutionibus, & coagulatio-

nibus iteratis fit cryſtallinus. Deinde facilè in oleum reſoluitur, in loco humido collocatum. Porrò ſi hunc cry- A
ſtallinum ſalem circules in pellicano, cum uini alcoole per quindecim dies: poſtea menſtruum per deſtillatio-
nem eximas, nouumq; affundas, & circules, addasq; idoneum pondus ſalis tartari cryſtallini, conficies balſa-
mum ſaccharo dulciorem, & qui aduerſus maligna ulcera, & oculorum affectus maiorem in modum condu-
cit. Quercetanus.

Sal fuliginis.

Fuligo in tenuem pollinem redacta, diſſoluatur in aceto deſtillato, in balneo: ſeparato toto menſtruo, quod
in fundo ſubſidebit, denuò diſſolues, deinde coagulabis: idque tandiu, donec in ſalem candidiſsimum abeat:
qui in humido ſoluetur in oleum ad gangrænam, & quæuis maligna ulcera curanda opportuniſsimum.

Sal antimonij.

℞. Antimonij crudi, Tartari, Calcis uiuæ ana quantum ſufficit.
Terantur ſingula, & miſceantur, ponanturq; in uaſe terreo, optimè lutato, unico foramine in ſummitate reli-
cto, & in fornace figulino calcinentur. Quo facto, materia teritur, atq; cum aqua fontana coquitur, qua deni-
que exiccata, ſal in fundo remanebit. Vſus in alchymia. Innominatus.

Sal Tartari.

Porrò tartari ſalem extrahes ex fæcibus (quas caput mortuum appellant) in retorta relictis, easq; in aqua
calida diſſolues: diſſolutum totum poſtea bis térue filtrabis. Tum eundem coagula ad ignem per euaporatio
nem aquæ. Ita remanebit ſal in fundo uaſis, quem ſi rurſus diſſoluas, & coagules, ſic expurgabis, ut cryſtalli-
nus euadat. Quercetanus.

DE SALIBVS ERODENTIBVS.

Sal alkali.

Fiat foſſa, cui tranſuerſim imponantur ligna, quibus ſupponatur aceruum herbæ Kali, & acceſo igne, fiat,
ut in foueam ſtillet liquor ex herba: qui liquor tandem concreſcit, & fit ſal alkali, coloris partim nigri, partim
cineritij, ualde acris & ſalſus, ut etiam corrodat. Io. Bauhinus.

Cauterium potentiale. B

℞. Fæcularum uini calcinatarum, ſiue uſtarum, calcis uiuæ, ana part. j.
Miſceantur, fiatq; lixiuium fortiſsimum, coquatur in uaſe uitreo ad exiccationem uſq;, atq; ſal in fundo reli-
ctus, ſeruetur in uitro optimè obturato, ad uſum. Hugo Bauhinus.

De Antimonij & aliorum quorundam Metallicorum præparatione, Sectio XXXVI.

Vitrum Antimonij.

℞. Antimonij crudi ℔. *ij.* uel *iij.*
Contere ſuper lapide minutiſsimè: contritum immitte in fictile latum, non obductum uitro, atq; admoue ad
ignem lentum, ut ita mundificetur, ac agitetur continuè cum ſpatula ferrea, uel cochleari ferreo, donec incipi-
at ueluti conglobari. tum remoueatur, & rurſus ſuper lapide, ut antè, comminuatur, iterumq; igni admouea-
tur: fiatq; hoc per tot uices, donec puluis cineris ſubalbidi formã adipiſcatur, puto decies, uel duodecies, uel
amplius. Poſtea immittatur in crucibulo, quali utuntur aurifabri (ego aliquando ℥. 1. ſalis ammoniaci addi-
di) & cooperiatur, inq; copioſum ignem immittatur, atq; obruatur ita, ut carbones trium digitorum altitu-
dine excedant ipſum crucibulum: ita liquabitur, & coquetur ſufficienter inter dimidiæ horæ ſpacium: poſtea
eximatur, & in pelui aurichalcea tenuiter diffundatur, & refrigeretur. & habebis uitrũ antimonij, quod hya-
cinthi inſtar pellucet. Datur à granis tribus uſq; ad nouem uel decem, cum æquali menſura gummi tragacan-
the, & ſacchari ſufficiente quantitate, in forma uel tabularum, uel electuarij, uel pulueris, &c.* Tertiana febri
à ſtomacho laborantibus prodeſt, nec non colicis.

Flores Antimonij.

℞. Antimonij crudi ℔. ij. Aquæ ſalnitri, uel ſalis quantum ſufficit.
Quibus mixtis & ſolutis, ſublimetur. Quod ſublimatum eſt collige, ablue, & ad uſum ſerua. Dantur à G. iij. C
uſq; ad v. & vij. cum conſerua roſarum. Purgant per uomitum & aluum uehemẽter. Chymicus innominatus.

Aliter.

Cape tantùm quod eſt purum in antimonio, hoc ipſum extolle ter, dando ignem ſublimationis, quo ſub-
limetur totum ſine ullo capite mortuo: ſic obtinebis totum ipſius ſulphur cum proportionato Mercurio, quod
uerum Lilium dicitur: iſtud in reuerberatorio uaſe hermeticè clauſo decoque, dando gradus ignis, donec al-
befiat, & rubini tandem color appareat, ex quo cum alcoole glaciati corneoli, ut ſupernatet octo digitis, ex-
trahes pretioſam tincturam, quam circulabis in pellicano, ad perfectam uſque graduationem, & fixationem.
Cum terrea muria fixatur etiam, ablutionibusq; alkali extrahitur, remanent tandem flores Antimonij albiſsi
mi, qui ſudores potenter mouent, ſi illorum exhibueris cum aqua cardui benedicti ʒ. ß. ad febres intermitten
tes optimum eſt medicamentum. Quercetanus.

Sulphur Antimonij.

Decoquatur antimonium puluerizatum cum capitello, præparato ex tartaro calcinato, aut cineribus cla-
uellatis, & calce uiua, per horæ unius ſpatium. Tum finito illud infrigidari affundendo tantillum aceti, & ru
bor quidam apparebit ſupernatans, quem colliges: pòſt rurſus ebulliant per horam unam, aut alteram: ite-
rumque refrigerentur, ac denuo, quod ſupernatabit collige, id toties iterando, donec rubor nullus amplius
appareat. Eſt enim ſulphur antimonij, quod exiccatum igne lentiſsimo ad uſus bonos ſeruabis. Idem.

Aqua antimonij.

Aquam è ſtibio nonnulli ſic eliciunt: Stibio in ſublime, uel alio modo ui ignis, elato, tantum aquæ arden
tis, ut tribus digitis ſuperet, affundunt, balneoq; aquæ tepentis, duobus diebus, macerant. Alij ſtibium cum æ-
qua ſalnitri portione in calcem redigunt, ad ignem deinde reuerberationis, ſeu uitreariarum fornacum, die-
bus quindecim, tritum in puluerem, ſinunt: huic tantum aquæ ardentis ſuperfundunt, quantum tribus digi-
tis, uaſe optimè clauſo, circulo agi permittunt. Huius aquæ ʒ. j. ſi cum iure, aut uino ſumatur, infra, ſupraque
corpus, omnibus humoribus, minima moleſtia, liberat. Febribus tertianis, ſimplicibus, ac nothis: aſsiduis, ma
lignis, ſi tribus diebus ʒ. j. quotidie ſumatur, opportunè plurimum conducit. Rubeus.

Vitriolum

A

DE PILVLIS ASTRINGENTIBVS.

Pilulæ ex bdellio.

℞. Bdellij ℥.j.ß.
Myrobal. Chebularum, Indarum
Belliricarum, Emblicarum
Concharum uenerearũ uſtarum, Charabæ ana ʒ.ij.ß.
Ammi ʒ.iij.
Succi porri quantum ſufficit.

Excipiantur. Annum durant.* Ad fluxum hæmorrhoidũ & ulcerum in eis, & ad menſes immodicos. Meſues.

Pilulæ ad defluxiones tenues, in articulos & ulcera pulmonum.

℞. Tragacanthi
Gummi Arabici ana ʒ.i.
Amyli ʒ.ß.
Cort. Thuris, Styracis ana ℈.i.
Myrrhæ, Succi Glycyrrhizæ ana ℈.j.
Opij ℈.j.

Sapa excipiantur, formenturq́; catapotia decem, quæ drachmam pendeant. Ex his duo uel tria longiſsimè à ci bo dormituris exhibentur. Rondeletius.

Pilulæ ad fluorem & raucitatem arteriæ.

℞. Glycyrrhizæ purgatæ & lotæ ℥.ß.
Tragacanthæ ʒ.iij.
Croci ʒ j.
Gummi Arabici
Reſinæ terebinthinæ ana ʒ.ij.
Pulpæ uuarum paſſarum, acinis exemtis ℥.ß.

Gummi & tragacanthum in uino Cretico, uno die & nocte macerentur: poſtridie in mortario mundo pila contundantur, inde glycyrrhiza & crocus contrita adiiciantur: poſtremò terebinthina & pulpa uuarum addatur, fiantq́; pilulæ ad fabæ magnitudinem, & dentur ſub lingua tenendæ, donec in liquorem reſoluantur. Andernacus.

Pilulæ hypoglottides aſtrictoriæ.

℞. Acaciæ ℥.ß.
Hypociſtidis, Boli Armeni
Terræ ſigillatæ ana ʒ.i.
Roſarum, Spongiæ, Spinæ albæ radicis
Rad. Biſtortæ ana ʒ.ij.
Amyli ʒ.iij.

Ex ſyrupo roſarum ſiccarum, aut myrtorum formentur pilulæ. Idem.

B

Aliæ, eiuſdem.

℞. Tragacanthi
Gummi Arabici ana ʒ.ij.
Acaciæ, Balauſtij ana ʒ.i.
Cinnamomi craſsi ʒ.ß.

Balauſtium contundatur: ſiccatum mortario teratur. Cætera poſtridie ex aqua macerentur: deinde omnia ex ſyrupo roſarum ſiccarum redigantur in pilulas fabæ magnitudinis: quæ ſub lingua tenendæ exhibentur.

Aliæ ad fluxionem tenuem, eiuſdem.

℞. Boli Armeni, Terræ ſigillatæ
Sem. Papaueris ana ʒ j.
Tragacanthi, Gummi Arabici
Amyli ana ʒ.ij.

Ex ſyrupo Ziziphorum fingantur orbiculi, qui noctu in ore contineantur.

Aliæ ad pituitam educendam & inſpiſſandam.

℞. Pilularum Penidiorum
Sacchari candi ana ℥.ß.
Tragacanthi
Gummi Arabici ana ʒ.j.
Amyli ʒ.ß.
Succi Glycyrrhizæ ℈.j.

Ex ſyrupo Ziziphorum formentur pilulæ. Idem.

Aliæ ad tuſsim, aſperitatem arteriæ, raucitatem, & materiæ eductionem ex pectore.

℞. Glycyrrhizæ mundæ contuſæq́; ℥.j. Vuarum paſſarum, acinis exemtis ℥.ij. Hordei integri P.j.

Decoquantur in ℔. aquæ ad tertias. Colato iuri addito

Tragacanthi ℥.ß. Penidiorum ℥.iij. Sacchari candi ℥.j.

Modico amylo fingantur hypoglottides, quæ ſub lingua tenentur. Idem.

Aliæ pectorales.

℞. Spec. Diatrag. frig. Penidiarum ana ℥.ß.
Succi Glycyrrhizæ ʒ. iij.
Zingiberis ℈ ij.
Ireos ℈.j.
Sem. Vrticæ, Hyſſopi, flor. Anthos ana ℈.ß.
Croci orientalis, Sulphuris ana G.vij.

Cum Loch ſano formentur magdaleones pondere unciæ ſemis, & inuoluantur cinnamomo. Ad tuſsientes,
C aſthmaticos, & reliqua pectoris uitia ualent. Auguſtæ Vindelicorum in uſu ſunt. Adolphus Occo.

Pilulæ probatæ contra fluxum uentris.

℞. Myrtillorum, Balauſtiarum, Pſidiæ
Symphyti, Sang. drac. Boli Arm.
Acaciæ, Hypociſtidis, Roſarum
Tartari, Sumach, Croci
Galliæ muſchatæ, Gallæ
Cinnamomi, Spodij
Maſticis, Gummi Arabici ana ʒ. j.
Opij Thebaici ʒ.ß.

Cum ſucco cymarum myrti, lentiſci tempera, & fac pilulas in modum Orobi. Dentur ix. uel xj. cum aqua roſ. uel pluuiali. Contra fluxum uentris, maximè lienteriam & dyſenteriam ualent. Nicolaus.

Pilulæ ſtypticæ.

℞. Sumach, Myrtillorum, Pſidiæ
Balauſtiæ, Conſol. maior. Sang. drac.
Boli Armeni, Acaciæ, Hypociſtidos
Roſ. rubr. Tamar. ana ʒ. j.
Croci, Galliæ moſchatæ
Cinnamomi, Spodij, Macis
Gummi Arabici torrefacti ana ʒ.j.
Opij Thebaici ʒ.ß.

Cum ſucco cymarum myrti formentur pilulæ. Reſpiciunt uirtutem retentiuam. Datæ cum decoct. balauſtiæ conferunt omni fluxui uentris, maximè lientericis, & dyſentericis. Datæ cum uino decoct. maſticis & caryophyll. conferunt fluxui in digeſtione. Doſis ix. uel xj. in forma orobi. Arnol. Villanou.

Laudanum Theophraſti.

℞. Spec. Diambræ ℥. 1. ß.
Opij Thebaici ʒ.ij.
Mumiæ ℈.j.
Succi hyoſcyami ʒ.j.ß.
Corall. rub. præparat. ℈.j.
Succini albi ʒ.ß.
Vnicorni G.iv.
Croci Orientalis ℈.j.
Moſchi boni G.iv.
Alcool uini ℔.ß.

Macerentur ad ſolem, uel in loco calido per menſem: deinde exprimantur: & euaporentur uſque ad iuſtam craſsitudinem: & formentur pilulæ. Doſis pilulæ vij. cum uino. Valet ad ſiſtendum ſanguinem undecunque

prorumpentem, tum ad dolores omnes pacandos, & defluxiones reprimendas. Theophr. Paracelſus. A

Pilulæ de cynogloſſa.

℞. Myrrhæ ʒ.vj.
Thuris ʒ.v.
Opij
Hyoſcyami ana ℥.ß.
Croci ʒ.j.ß.
Rad. linguæ canis ℥.ß. ʒ.ß.

Fiat maſſa. Datur à ʒ.ß. ad ʒ.j. Valent ad catarrhum, coryzam, tuſsim, aliosq; his ſuccedentes affectus. Meſues.

DE PILVLIS APERIENTIBVS.

Pilulæ ad iecoris obſtructionem.

℞. Trochiſcorum de abſinthio ʒ.j.
Succi Apij, uel Syrupi Bizantini quantum ſufficit.

Formentur pilulæ paruæ num.x. pro ʒ.j. Dentur manè, ſuperbibendo parum uini albi modicè diluti ℥.iij. aquæ graminis, aſparagi, endiuiæ, capillorum Veneris. Rondel.

Pilulæ ad lienem obſtructum.

℞. Trochiſcorum de Cappar. uel Trochiſcorum de Myrrha ʒ.j.

Cum ſyrupo acetoſo uel oxymelle formentur pilulæ x. pro drachma, & plures ſi fieri poſsint: quas capiat cum ſyrupo acetoſo ex cochleari, deinde bibat aquas graminis & portulacæ ana ℥.ij. cum duabus unciis ſyrupi acetoſi ſimplicis, uel oxymelite. Rondeletius.

Pilulæ ad hepar, aliæ.

℞. Succi Abſinthij depurati & exiccati ʒ.j.
Spicæ Indicæ, Squinanthi ana ʒ.ß.
Sem. Apij
Sem. Petroſelini ana ℈.j.

Puluerizentur ſubtiliſsimè, & cum pauco ſyrupo endiuiæ fiant pilulæ paruæ. Idem.

Pilulæ ad ſplenem fortiores.

℞. Myrrhæ, Aſari, Ariſtolochiæ utriuſq;
Sem. Capparorum, uel florum ana ʒ.j.
Spicæ Indicæ, Squinanthi ana ʒ.ß.
Sem. Apij, Petroſelini, Agni caſti ana ʒ.ß.

Cum ſyrupo acetoſo, aut oxymelle fiant pilulæ paruæ. Idem. B

Pilulæ noſtræ ad hydropem.

℞. Spicæ nardi Indicæ, Hepatis lupini ana ʒ.j.
Eupatorij ℈.j.

Cum ſyrupo de abſinthio, & guttis tribus olei uitrioli fiant pilulæ xxx. auro coopertæ. Doſis pilulæ ʒ. ſingulis diebus cum uino abſinthiaco.

Pilulæ ad quartanam, noſtræ.

℞. Piperis contuſi G. iv.

Cum ſucco gentianæ fiat pilula una auro cooperta. Capiat cum aqua theriacali, uel liquore tartari tribus horis ante paroxyſmum, corpore priùs purgato.

DE PILVLIS ABSTERGENTIBVS.

Pilulæ ad renum & ueſicæ ulcera.

℞. Tragacanthi leuiter aſsi
Gummi Arabici parum uſti
Coralli rubri, Sanguinis draconis
Boli Armeni ana ʒ.ß.
Maſticis, Lapidis Iudaici ana ℈.j.
Sem. Melonum
Sem. Alchekengi ana ℈.ij.
Sem. Biſmaluæ ℈.j.

Cum ſucco caudæ equinæ, uel narciſsi formentur pilulæ. Quòd ſi ulcus magnum inferat dolorem, ob caliditatem, ſemen papaueris addimus. Sin doloris uehementia ſuadeat, opij paucam quantitatem caſtigati addimus. Rondeletius.

DE PILVLIS MOVENTIBVS VRInam & menſtrua.

Pilulæ ad urinas & menſtrua mouenda.

℞. Succi Abſinthij ſiccati ʒ.ij.
Spicæ nardi, Iunci odorati ana ʒ.ß.
Sem. Apij, Petroſelini ana ℈.j.
Trochiſcorum ex rhabarbaro ʒ.j.

Cum ſyrupo endiuiæ formentur pilulæ paruæ. Idem. C

Pilulæ ex terebinthina.

℞. Terebinthinæ coctæ ℥.j.
Rhabarbari electiſsimi ʒ.iij.
Succini albi, ſucci Glycyrrhizæ ana ʒ.ß.
Cinnamomi electi ʒ.j.

Miſce, & fiat maſſa, de qua formentur pilulæ mediocres. Accipiuntur autem de his primùm nouem ante cœnam, deinceps, niſi aluum ſubduxerint, plures. Difficultati & ſuppreſsioni urinæ conferunt. Crato.

Pilulæ ad urinam.

℞. Carabæ ʒ.j.
Gummi prunorum, uel ceraſorum ℈.j.
Aſari, Seſeli ana ℈.j.
Sem. Apij
Petroſelini
Spicæ Celticæ ana ℈.ß.

Cum ſucco apij, uel braſsicæ marinæ fiant pilulæ, quæ ſumantur uentriculo purgato, & oxymelite ſuperbibito, cum aqua graminis, aſparagi & apij. Rondeletius.

Pilulæ ad matricem.

℞. Doronici
Zedoariæ
Nucis moſchatæ
Caſtorij ana ʒ.j.
Sem. Apij
Sem. Anethi
Margaritarum ana ℈.iv.
Hyoſcyami G.iij.

Fiant pilulæ cum aqua artemiſiæ quantum ſufficit. Auicenna.

Pilulæ de Caſtoreo.

℞. Caſtorei
Galangæ
Zedoariæ
Nucis moſchatæ ana ʒ.1.
Sem. Apij
Anethi
Margaritarum ana ℈.iv.
Hyoſcyami G.iij.

Formetur maſſa cum aqua artemiſiæ, Vtero conferunt, impeditas menſtruas purgationes eliciunt. Auicenna.

A

DE PILVLIS CALCVLVM COMminuentibus.

Pilulæ ad renum & ueſicæ calculum.

℞. Pilularum ad urinam, proximè præſcriptarum ʒ.ß.
Ochræ, ſem. Paliuri ana ʒ.1.
Cineris ſcorpionum ℈.1.

Cum oxymelite uel ſucco limonum fiant pilulæ, ſuperbibendo aquam graminis, aſparagi, uel ſaxifragiæ. Rondeletius.

DE PILVLIS DOLOREM MITIGANTIBVS.

Pilulæ ad dolorem Colicum.

℞. Spec. Aromatici roſati ʒ. 2.
Spec. Diagalangæ ʒ.2.
Caſtorij ʒ.ß.
Euphorbij G. x.
Opij diligentiſsimè tuſi, cum piſtillo ferreo calido, diſſolutiq; in uino maluatico ℈.1.ß.
Piperis, Croci, Myrrhæ ana ℈.ß.

Formentur pilulæ decem pro drachma. Capiat pilulas 4. aut 5. Si nec ſic ſedetur dolor, dentur 9. uel 10. Maſſa iſta non niſi poſt menſes duos propinanda. Tunc enim uis opij remiſsior & ipſa exiccata, ita ut pulueri zari poſsit, & cum uino propinari. Rondeletius.

Pilulæ ad dolorem calculi mitigandum.

℞. Opij ℈.1.
Styracis, Croci, Myrrhæ, Caſtorij ana ℈.ß.

Cum uino maluatico formentur pilulæ, & cum piſtillo calido, in mortario calido diu permiſceantur. His deinde addatur pilularum ad urinam præſcriptarum ʒ.1. Idem.

Pilulæ anodynæ noſtræ.

℞. Piperis Indici, in aceto macerati per noctem, & pulueri zati ʒ. 1.
Croci ℈.2.
Myrrhæ ℈.1.
Opij Thebaici diligentiſs. tuſi cum piſtillo ferreo calido, diſſolutique in uino generoſo ʒ.2.
Moſchi G.iij.

B Miſce & fiat pilulæ, ad quantitatem piſæ. Dantur tres, uel quinque ad ſummum, ante ſomnum, cum uino. Colicos dolores mitigant: ſomnum inducunt.

Pilulæ colicæ.

℞. Cnici, Aniſi, Caſtorij ana ʒ.1.
Petroſelini, Piperis longi, rotundi ana ʒ.1.ß.
Opij, Iunci odorati
Myrrhæ, Nardi ana ʒ.2.

Ex melle parentur catapotia. Ex his ſcrupuli inſtar ſumetur manè uel à cœna. Andernacus.

Aliæ.

℞. Myrrhæ Troglodytidis ʒ.2.
Alterci ʒ.1.
Opij ʒ.ß.
Cynogloſſæ herbæ corticis ℈.2.

Cortex priùs in ſole exiccetur: deinde in puluerem tenuem redigatur, aliisq; admiſceatur. Omnibus ſic mixtis, ex aqua roſacea fingantur ciceris magnitudine catapotia: dentur quinque aut ſeptem dormituris. Idem.

Pilulæ opiatæ.

℞. Opij Thebaici minutim inciſi ʒ.2.
Mumiæ G.iij.
Succi rad. Alterci, dum adhuc eſt ſucculenta, collectæ purgatæque ʒ ß.

Hæc ſimul mixta recondantur uitro, macerenturque ad ſolem, uel in loco calido per dies quatuordecim. Poſtea
Spec. Diambræ ℥.1 ß.

Cum uini ardentis quinquies correcti libra uaſe optimè conditur, & in loco calido, ſiue in ſole ſtare per dies octo uel decem ſinitur, ita ut ſingulis diebus ter quaterque agitetur. Huius uini rubicundiſsimi per inclinationem à confectione ſeparati, modicum ſuper opium, ut antea docui, præparatum, funditur, & in pulticulam redigitur, idque per triduum iterum in ſole alióue loco calido, uaſe diligenter clauſo digeritur: atq; hic labor ter reiterari debet. Tandem medicamentum exiccari ſinito, donec indureſcat. hoc in puluerem ſuper lapidem conterito, uino quod dixi, ſubinde adiecto, dum pultis craſsitudo ſit: cui adde
Coralli rubri, Succini flaui, præparati ana ℈.j.
Vnicornu G.iv.
C Moſchi optimi, uel olei ex moſcho, uel ex ambra G. iij.
Croci Orientalis ℈.1.

Probè ſubiguntur, iunguntúrque & formantur pilulæ minutiſsimæ, quarum ſingulæ pendeant G. iij. uel iv. Ex his unicum noctu dormituro, unicum manè datur ex uino decumbenti in lecto. * Medicamentum eſt ad omnes febres abigendas efficaciſsimum, ſi Paracelſo fides adhibenda eſt: dolores omnes, præſertim capitis ſedat: humorumque defluxiones in partes inferiores prohibet: ſomnum accerſit: tuſsi medetur: pectoris, pulmonumq; uitiis auxiliatur: ſanguinis reiectionem coercet: ueſicę cruciatus mitigat. Andernacus ex Paracelſo.

Pilulæ ex opio, magiſtrales.

℞. Opij, Croci, Caſsiæ ana ℥.ß.
Vini albi quantum ſufficit.

Miſce. * Faciunt ad tuſsim, & tenues fluxiones inſpiſſant. Medici Florentini.

Pilulæ de cynogloſſa.

℞. Cynogloſſæ, Opij
Sem. Hyoſcyami ana ℥.ß.
Myrrhæ ʒ.vj. Thuris ʒ. v.
Caryophyllorum, Cinnamomi
Styracis calamitæ ana ʒ.2.
Aquæ roſaceæ quantum ſufficit.

Fingatur maſſa. Seruatur annos duos uel tres. *Magnam uim obtinent in tenuibus ſiſtendis deſtillationibus, ac doloribus mitigandis. Datur à ℈.j. ad ʒ.1. Nicolaus.

Pilulæ de arnogloſſo ſeu plantagine, magiſtrales.

℞. Myrrhæ, Thuris, ſucci Glycyrrhizæ ana ʒ.1.
Succi plantaginis quantum ſufficit.

Fiat maſſa. * Siſtunt tenues deſtillationes, ac eandem ferè cum ſuperioribus facultatem obtinent.

Pilulæ de ſtyrace.

℞. Styracis liquidæ, Thuris, Myrrhæ, ſucci Glycyrrhizæ, Opij ana ʒ.1.

Fiat maſſa. Durat annos duos uel plures. Doſis eadem cum ſuperioribus. * Ad eadem efficaces, ad quæ ſequentes. Meſues.

Pilulæ ſtyracis, aliæ.

℞. Styracis ʒ.ix. Opij, Myrrhæ ana ℥.ß. Sapæ quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Seruatur per annos duos uel tres. Datur à ℈.1. uſque ad ʒ.1.* Faciunt ad tuſsim recentem, & hæmoptoicos, dolorem leuant, ac ſomnum inducunt. Galenus. A

Aliæ, eiuſdem.

℞. Myrrhæ, Piperis, Opij, Styracis, Caſtorij, Galbani ana ʒ.2.	Sapæ quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Seruatur ad annos tres. Doſis eadem cum ſuperioribus.* Faciunt ad deſtillationem, dolorem capitis, ægrè ſpirantes, peripneumonicos, ad ueſicæ & uteri affectiones.

Pilulæ harmoniæ.

℞. Styracis, Caſtorij, Piperis	Opij, Myrrhæ, ſem. Hyoſcyami ana ℥.ß.
Cardamomi ana ʒ.iij.	Sapæ quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Seruatur in charta pura, ceræ liquatæ intincta, ad annos tres. * Ad deſtillationes & inexuperabilem defluxum utiles ſunt. Galenus.

Pilulæ Scribonij.

℞. Sagapeni, Myrrhæ ana ʒ.2.	Piperis albi ℈.1.ß.
Opij, Cardamomi, Caſtorij ana ℥.ß.	Sapæ quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Exiccetur, & papyro, ceræ liquatæ intincta, ſeruetur ad annos tres. Doſis à ℈.1. ad ʒ.1. * Phthiſicis, ſanguinem reiectantibus, ſuppuratis educunt pelliculas, & repurgant ſufficienter: uerùm immorari pharmaco oportet. Galenus.

DE PILVLIS VENEREM EXCITANTIBVS.

Pilulæ ad coitum.

℞. Fœniculi aſsi, ſem. erucæ ana ℥.2.

Tere cum lacte uaccino, & forma pilulas ad modum fabæ. Da iij. cum uino. Arnol. Villan.

Pilulæ coitum mirabiler ſtimulantes.

℞. Cerebella paſſerum n.xxx.

Et ſolue diutiſsimè in catino, & accipe æqualiter ſeui hircini, quod eſt circa renes, ſtatim dum occiditur: ſoluatur iuxta ignem, cui addantur cerebra, & mellis q.ſ. In patella miſceantur, & tandiu coquantur, donec in- B
dureſcant: poſtea formentur pilulæ in modum auellanæ: & da unam ante coitum. Arnol. Villanou.

Pilulæ ad eos, qui coire non ualent.

℞. Ceparum albarum	Cerebella paſſerum
Teſticulorum uulpis	Flor. palmæ maſculi, Olibani albi ana q.ſ.

Tempera cum aqua calida, & forma pilulas in modum ciceris. Dabis vij. manè cum uino.

DE PILVLIS VENENO RESISTENTIBVS.

Pilulæ contra uenena.

℞. Imperatoriæ, Biſtortæ, Tormentillæ	Salis gemmæ ana part. æquales.
Valerianæ, Dictamni albi, Carlinæ	Succi alliorum, Ceparum ana q.ſ. eſt.
Ariſtol. rot. Gentianæ, Agarici electi	Croci ʒ.1.

Miſce omnia, ut fiat tanquam paſta, quæ in umbra ſiccetur, & ſeruetur ad uſum. Quando autem uti uoles. ℞. Huius paſtæ ℥.ß. & cum ſupradictis ſuccis formentur pilulæ.

DE PILVLIS PVRGANTIBVS BILEM FLAUAM EX CAPITE.

Pilulæ aureæ.

℞. Aloes, Scammonij præparati, ſeu Diagridij ana ʒ.v.	Sem. Fœniculi, Aniſi ana ʒ.1.ß.
	Maſticis, Croci, pulpæ Colocynthidis
Roſarum rubrarum, ſem. Apij ana ʒ.2.ß.	ana ʒ.1.

Trita craſsiùs excipiantur tragacantha macerata in aqua fœniculi, & fiat maſſa, quæ ſiccanda, & in ueſica uel charta, ceræ liquefactæ intincta, aſſeruanda per annum. Doſis à ℈.1. ad. ʒ.1. uel ℈.iv. * Caput expurgant, aciem oculorum exacuunt, flatus uentriculi & inteſtinorum diſſoluunt, ac citra moleſtiam aluum deiiciunt. Nic.

Pilulæ Arabicæ.

℞. Aloes optimæ ℥.iv.	Aſari, Roſarum ana ℥.1. C
Radicis Bryoniæ, Myrobal. Citrinarum	Caſtorij ʒ.iij.
Chebularum, Indarum, Belliricarum	Croci ʒ.1.
Emblicarum, Maſticis, Diagridij	Succi Fœniculi quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Seruatur ſiccata in papyro, ceræ liquatæ intincta, ad annum. Doſis ut præcedentium. * Valent ad capitis dolorem, uertiginem, hemicraniamq́; : lætitiam generant, mentiſq́ue uigorem conſeruant, uiſum acuunt, auditumq́; amiſſum reparant, ac ſtomachum à uitioſis humoribus purgant. Nicolaus.

DE PILVLIS PVRGANTIBVS BILEM EX HEPATE.

Pilulæ ad bilem in febribus.

℞. Rhabarbari electi ʒ.ß.	Tamarindorum ℈.1.
Cinnamomi, Spicæ ana G.vj.	Succi Apij ℈.ß.

Temperetur rhabarbarum cum ſpica & cinnamomo in ſucco roſarum, & cum eodem ſucco, aut ſyrupo roſ. lax. fiant pilulæ. His etiam diagridij G.2. pro ʒ.1. addi poſſunt. Poſt aſſumptionem harum pilularum imperandum, ut æger bibat uiolati ℥.1. uel 2. cum pauca quantitate aquæ borraginis. Rondel.

Aliæ.

℞. Rhabarbari ℈.1.	Diagridij G.vj.
Aloes, Maſticis ana ℈.ß.	Spicæ nardi, Nucis moſchatæ ana G.iij.

Cum ſyrupo roſ. lax. fiant pilulæ. Andernacus.

Pilulæ ex rhabarbaro.

℞. Rhabarbari electi ʒ.iij.	Myrobal. Citrinarum ʒ.iij.ß.
Succi Glycyrrhizæ, ſucci Abſinthij	Sem. Apij, ſem. Fœniculi ana ʒ.ß.
Maſtiches ana ʒ.1.	Trochiſcorum diarrhod. ʒ.iij.ß.

A Miſce, & fiant pilulæ. * Idem præſtant, quod præcedentes.

Pilulæ ante cibum.

℞. Ligni aloes, Caryophyllorum	Abſinthij, Menthæ rubeæ
Macis, Nucis moſchatæ, Zedoariæ	Sem. Apij, ſem. Fœniculi, Aniſi
Zingiberis, Spicę, Galangæ	Sem. Petroſelini
Croci, Amomi, Calami aromatici	Sem. Sileris montani
Xylobalſami, ſeu pro eo, acori ueri	Sem. Leuiſtici, Maſticis ana ʒ.1.
Carpobalſami, ſeu pro eo, granorum paradiſi	Rhabarbari ad pondus omnium, id eſt ℥.iij.
Cardamomi, Cubebarum	Aloes ℥.vj.

Miſce, & fiat maſſa cum oleo nucis moſchatæ per expreſsionem facto : uel cum uino optimo : ſed præſtabit cum oleo fieri, ut dictum eſt. Medici Colonienſes.

Aliæ ante cibum.

℞. Ligni aloes, Caryophyllorum	Cinnamomi, Cubebarum
Folij, Xylobalſami	Croci, Sileris montani
Sem. Balſami, Caſiæ ligneæ	Radicis nardi, Maſticis ana ʒ.2.
Maceris, Nucis moſchatæ	Rhabarbari, Aloes ſucco citrinæ ana ℥.iij.ß.

Vino odorato excipiuntur.* Concoquendi uires firmant, humoresq; bilioſos leniter purgant. Dantur à ʒ. j. uſque ad ʒ.2. Andernacus.

Pilulæ ante cibum & poſt.

℞. Aloes ʒ xliv.	Xylobalſami, Carpobalſami
Rhabarbari ℥.1.ß.	Croci, Spicænardi
Ligni aloes, Caryophyllorum	Caſsiæ ligneæ, Cinnamomi
Folij, Maſticis	Cubebarum ana ʒ. 2.

Conficiantur cum uino optimo. Reſpiciunt ſtomachum: dantur conſtipatis, & iis, qui ſunt aluo dura, & cõquerentibus de dolore ſtomachi propter uentoſitatem, uel exuperantia phlegmatis, præterquam tempore
B calido, abſque obſeruatione dietæ. 9. uel. 11. cum uino calido conſeruant ſanitatem. Arnol. Villan.

Pilulæ ante cibum, & poſt cibum.

℞. Cinnamomi, Caryophyllorum	Xyloaloes, Styracis calamitæ ana ʒ.1.
Galangæ, Nucis moſchatæ	Rhabarbari ad pondus omnium ſupradictorum
Macis, Zingiberis, Cardamomi	Aloes ad pondus omnium ſupradictorum.

Confice cum uino. Sumantur ante cibum vij. & poſt cibum v. Virtutem digeſtiuam confortant. Nicolaus.

Pilulæ maſtichinæ.

℞. Maſticis ℥.ß. Agarici optimi ʒ.iij. Aloes. ʒ. x.

Agaricum elimatum aut eraſum maceretur in oxymelite, fiatque maſſa. Seruatur ad annum. Doſis ad ʒ. 2. * Ventriculũ, cerebrũ, uiſcera reliqua, oculos, uterũ, putribus humoribus purgant & roborant. Conciliator.

Pilulæ ſtomachicæ.

℞. Myrobalanorum Citrinarum	Maſticis ana ʒ.2.ß.
Aloes, Turbith ana ʒ x.	Aniſi ʒ.1.ß.
Roſarum, Spicæ Indicæ	Salis Indi, uel Salis gemmei, Croci ana ʒ.1.

Cum ſucco Abſinthij formetur maſſa. Seruatur ad annum dimidium uel integrum. Doſis ad ʒ. 2. * Bilioſos & pituitoſos uacuant humores, eos potiſsimùm, qui caput & uentriculum obſident. Meſues.

Pilulæ ſtomachicæ aliæ.

℞. Myrobal. Citrinarum, Indarum	Caryophyllorum, Schœnanthi
Chebularum ana ʒ iij.	Nucis moſchatæ ana ʒ. 2.
Roſarum, Maſticis ana ʒ. 2.	Rhabarbari ℥.ß.
Cardamomi, Ligni aloes	Turbith ʒ.vij.
Santali citrini, Cubebarum	Aloes ad pondus omnium.

Fiat maſſa. Seruatur ad annum. Doſis à ʒ.1. uſque ad ʒ. 2. * Cerebrum & uentriculum corruptis humoribus purgant, uentriculum roborant, coctionem iuuant appetentiam excitant. Alkindus.

Pilulæ ſtomachicæ aliæ.

℞. Hieræ picræ ʒ. vij.	Epithymi Cretenſis, Aniſi ana ʒ. 2.
C Myrobal. Chebularum	Salis indi ʒ.2.
Citrinarum, Indarum ana ʒ.iij.	Abſinthij, Scammonij ana ʒ. iij.
Agarici ʒ.2.	Penidiorum ʒ.iij.
Turbith boni ʒ.x.	Succi Cichorij quantum ſufficit.

Fiat maſſa. * Pituita & bile flaua uentriculum, hepar, caput, ſenſoria, iuncturas purgant. Dantur ʒ.2. Meſues.

Pilulæ ſtomachicæ aliæ.

℞. Hieræ picræ ʒ. x.	Zingiberis ʒ. 2.
Trium Myrobalanorum	Caryophyllorum, Salis gemmei
Abſinthij ana ʒ.2.	Schœnanthi ana ʒ.1.
Maſticis, Aniſi, Myrob. Belliricarum	Turbith ʒ. xij.
Emblicarum, Agarici ana ʒ. iij.ß.	Succi Abſinthij quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Doſis à ʒ.1. uſque ad ʒ. 2. uel 3.* Cerebrum & uentriculum corruptis humoribus purgant, uentriculum roborant, coctionem iuuant, appetentiam excitant. Meſues.

Pilulæ ex turbith, Stomachicæ dictæ.

℞. Turbith gummoſi ʒ.x.	Aloes ℥.2.ʒ 1.
Maſtiches ℥.ß.	Succi Abſinthij quantum ſufficit.
Roſarum rubrarum ʒ. iij.	

Fiat maſſa. Seruatur per annum dimidium, uel integrum. Datur à ʒ.1. uſque ad ʒ. 2. uel ʒ.iij. * Materiam pituitoſam, putrem, & aquoſam ex uentriculo & cerebro uacuant. Meſues.

Pilulæ ex turbith.

℞. Turbith	Aniſi ʒ.1.ß.
Myrobal. Citrinarum, Aloes ana ʒ. x.	Croci ʒ.1.
Maſticis, Roſarum, Spicæ ana ʒ.2.ß.	Salis Indi ʒ.2.

* Idem ut ſequentes promittunt. Meſues.

Pilulæ

 A

Pilulæ aureæ ex turbith.

℞. Aloes ℥.xij.
Maſtiches, Roſarum rubrarum ana ʒ.vij.
Turbith gummoſi ʒ.xvj.
Myrobal. flauarum ʒ. x.
Croci ʒ.iij.

Pulueriz͡etur, & cum ſucci Abſinthij q.ſ. fiat maſſa. * Pituitam & bilem ſine moleſtia purgant: hepar & uentriculum roborant, coctionem iuuant. Meſues.

Pilulæ communes, Peſtilentiales dictæ.

℞. Aloes ℥.1. Myrrhæ, Croci ana ℥.ß. Vini albi q. ſ.

Fiat maſſa. * Mirificè aduerſus peſtiferæ luis contagia populatim graſſantia pollent. Humores etiam uentriculo immerſos educunt. Auicenna.

Pilulæ peſtilentiales, Ruffi.

℞. Aloes, Ammoniaci ana ℥.1.
Myrrhæ ℥.ß.

Cum ſucco Limonum fiat maſſa.

Pilulæ contra peſtem, magiſtrales.

℞. Myrrhæ, Croci
Boli Armeni, Coralli rubri
Charabæ ana ʒ.1.
Myrobal. Chebularum ʒ.2.
Aloes ʒ.vij.
Vini albi quantum ſufficit. Fiat maſſa.

Pilulæ peſtilentiales.

℞. Aloes optimæ ʒ.2.
Rhabarbari electi
Myrrhæ optimæ ana ʒ.1.
Zedoariæ ſelectæ, Croci ana ℈.1.

Cum ſucco Citri, uel Limonum, uel Aurantiorum, uel acetoſæ fiat maſſula, ex qua formentur pilulæ. Datur ex his ʒ.ß. ſingulis ſeptimanis. Medici Baſilienſes.

Pilulæ peſtilentiales aliæ.

℞. Aloes lotæ ℥.1.
Myrrhæ ℥.ß.
Agarici ʒ.1.
Maſticis ʒ.1.ß.
Croci, Rhabarbari electi ana ʒ.ß.
Boli Armeni ʒ.ß.
Spec. Hieræ picræ ʒ.1.
Diagridij ʒ.2. B

Cum uino fiant pilulæ. Valent contra peſtem. Angelus de Bononia.

Pilulæ contra uermes.

℞. Aloes ʒ.2.
Myrrhæ, Scordij, Dictamni albi ana ℈.1.

Cum ſyrupo de abſinthio fiant pilulæ. Doſis ʒ.1. Et ſi puer ſit tenerior ʒ.ß. aut ℈.2. Hieron. Mercurialis.

DE PILVLIS PVRGANTIBVS pituitam ex iuncturis.

Pilulæ de hermodactylis, maiores.

℞. Hermodactylorum
Myrobal. Citrinarum, Aloes
Turbith, Colocynthidis
Bdellij, Sagapeni ana ʒ.vj.
Caſtorij, Sarcocollæ, Euphorbij
Opopanacis, ſem. Rutæ, ſem. Apij ana ʒ.iij.
Croci ʒ.1.ß.
Succi Braſsicæ quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Seruatur ad annos duos. Doſis à ʒ.1. uſque ad ʒ.2.* Valent ad podagram, & dolores frigidos aliarum iuncturarum. Meſues.

Pilulæ arthriticæ.

℞. Hermodactylorum
Turbith, Agarici ana ℥.ß.
Caſiæ ligneæ, Spicæ Indicæ
Caryophyllorum, Xylobalſami
Carpobalſami, Macis, Galangæ
Zingiberis, Maſticis, Aſæ fœtidæ
Fœniculi, Aniſi, Saxifragiæ
Sem. Aſparagi, ſem. Ruſci, Roſarum
Milij ſolis, Salis gemmei ana ʒ. 2.
Scammonij ℥.1.
Aloes optimæ, ad pondus omnium.
Succi fœniculi quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Siccetur, & ſeruetur in charta, ceræ liquatæ intincta, ad annum. Doſis à ʒ.1. uſque ad ʒ. 2. * Valent ad podagram, alioſque articulorum dolores. Nicolaus.

Pilulæ arthriticæ aliæ.

℞. Betonicæ, myrrhæ, boli Armeni p̄parati, iuæ arthriticæ ana ʒ.1. pimpinellæ, chamædryos, aloes, ana ʒ.2. Croci ℈.ß. Mellis roſ. colati q. ſ. miſce, & fiat maſſa pilularum. Capiat duas pro una uice per tres horas ante cibum, ad quantitatem ciceris, ſingulis diebus: & uidebis mirabilem effectum. Innominatus. C

Pilulæ arthrticæ quatuor magiſtrorum.

℞. Hermodactylorum
Gummi hederæ ana ʒ. vj.
Turpeti gummoſi, Myrob. chebulorum
Pulp. colocynthidis, Agarici ana ʒ.2.
Euphorbij, Diagridij
Sarcocollæ, Opopanacis
Serapini, Bdellij, Amomi ana ʒ.1.
Salis gemmæ, ſem. apij
Petroſelini, Rutæ domeſt.
Rad. acori, ſem. cicutæ ana ʒ.ß.
Aloes ʒ.*iij*.
Diagridij ʒ.1.

Confice cum ſucco iuæ, uel fœniculi: imponatur puluis iuæ. Arnol. Villanouan.

Pilulæ podagricæ.

℞. Agarici opt. Rhabarbari pul. Maſticis ana ʒ.1.
Croci ʒ ß.
Succi ſiue extracti hellebori nigri
Succi fumiterræ
Succi ſiue extracti colocynthidis
Succi ſiue extracti gentianæ
Succi ſiue extracti petaſitæ
Extracti rhabarbari ana ʒ.1.

Miſce, & fiant pilulæ. Henricus Vuolffius.

Pilulæ fœtidæ maiores.

℞. Sagapeni, Ammoniaci
Opopanacis, Bdellij
Colocynthidis, Rutæ agreſtis
Aloes, Epithymi ana ʒ.v.
Hermodactylorum
Eſulæ ana ʒ. 2.
Scammonij præparati ʒ. iij.
Turbith ℥. ß.
Cinnamomi, Nardi Indicæ
Croci, Caſtorei ana ʒ. 1.
Zingiberis ʒ. 1. ß.
Euphorbij ℈.2.

A Diſſoluantur lachrymæ in ſucco porri, & fiat maſſa. Siccetur, & ſeruetur in charta, ceræ liquatæ intincta, per annum. Doſis à ℈.ij. ad ʒ.j. * Vacuant pituitam craſſam, crudam: ob id conferunt affectibus inde natis, arthritidi, podagræ, gonagræ, dolori ſpinæ, & aliarum iuncturarum, uentriculi, colico, alphis, elephantiæ, aliiſque cutis uitiis. Meſues.

Pilulæ fœtidæ minores.

℞. Sagapeni, Ammoniaci, Opopanacis
Bdellij, Myrrhæ ana ʒ.v.
Turbith ʒ.x.
Colocynthidis ʒ.vj.

Fiant ut priores. * Idem pollent. Meſues.

Pilulæ ex ſagapeno.

℞. Sagapeni, Ammoniaci
Bdellij, Opopanacis, Aloes
Caſtorij, Rutæ agreſtis ana ʒ.ij.
Colocynthidis ʒ.iij.
Salis gemmæ ʒ.j.
Succi Porri quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Siccetur, ſeruetuŕq; in papyro, ceræ liquatæ intincta, per annos duos. Doſis à ℈.ij. ad ʒ.j. * Pituitá lentá purgant: ob id iuuant paralyſim, ſpaſmum, doloré iuncturarum, dorſi, podagramq; frigidam, Meſues.

Pilulæ ex opopanace.

℞. Opopanacis, Hermodactylorum, Sagapeni
Bdellij, Ammoniaci, Colocynthidis ana ʒ.v.
Croci, Caſtorij, Myrrhæ, Zingiberis
Piperis nigri, longi, Caſsiæ ligneæ
Myrobalanorum Citrinarum, Indarum
Belliricarum, Emblicarum ana ʒ.j.
Scammonij præparati ʒ.ij.
Turbith ℥.ß.
Aloes ℥.j ß.
Succi Braſsicæ quantum ſufficit.

Fiat maſſa: ſiccetur, & ſeruetur in charta, ceræ liquatæ intincta, loco ſicciore, per annum. Doſis ℈. ij. uſque ad ʒ.j. * Ad paralyſim, ſpaſmum cynicum, gonagram, podagram, & aliorum articulorum dolores, morboſque partium neruoſarum frigidos, utiles ſunt. Meſues.

Pilulæ de ſarcocolla.

B ℞. Sarcocollæ ʒ.iij. Turbith ℥.ß.
Colocynthidis, Zingiberis ana ʒ.j ß.
Salis gemmei ʒ.j.
Aquæ roſarum quantum ſufficit.

Fiat maſſa, quæ ut præcedens ſeruanda. Doſis ʒ.j. * Pituitá uacuát: ob id pituitoſis affectib. cõmodant. Meſu.

Pilulæ benedictæ.

℞. Spec. Benedictæ laxatiuæ ʒ.vj.
Mellis roſati quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Seruatur papyro munda, ceræ liquatæ intincta, per annum. Doſis à ʒ.j. ad ʒ.ij. * Humores pituitoſos, potiſsimúm ad articulos decũbentes eliciũt, à renibus quoq; & ueſica purgãt. Nicol.

Pilulæ de Nitro.

℞. Aloes, Colocynthidis, Scammonij
Bdellij, Hellebori nigri
Gummi Arabici ana ʒ.ij.
Euphorbij, Nitri ana ʒ.j.

Cum ſucco braſsicæ fiat maſſa. * Valent ad craſſos, frigidos, lentos & glutinoſos humores, ex remotioribus partibus educendos, frigidis neruorum affectibus ſuccurrunt, & humores ex alto euocant, quo nomine cerebri, & capitis pertinacibus affectibus, articulariis morbis, comitiali, & reſolutioni conueniunt. Stomachicis, & Iſchiadicis ſuccurrunt. Vertiginoſos iuuant: pituitæ lentitiam diſsipant, utramq; bilem deturbant, unde earum uſus in morbo Gallico. Alexander Trallianus.

DE PILVLIS PVRGANTIBVS MELANcholiam ex hepate & ſplene.

Pilulæ ex fumaria.

℞. Myrobal. flauarũ, Chebularum, Indarũ ana ʒ.v.
Aloes ʒ.vij.
Scammonij præparati ʒ.v.
Succi Fumariæ quantum ſufficit.

Omnia in puluerem redacta comprehende ſucco, & ſiccari ſinito: rurſus trita ſucco excipiantur, ſiccentur: & ſic tertiùm, & in pilulas formentur. Durant annum. * Soluunt humores acres, bilioſos, pituitam ſálſam, & alios aduſtos, à quibus pruritus & ſcabies. Auicenna.

C

Pilulæ Indæ.

℞. Myrobal. Indarum, Hellebori nigri
Polypodij ana ʒ.v.
Epithymi, Stœchadis ana ʒ.vj
Agarici, Lapidis lazuli loti
Colocynthidis, Salis Indi ana ℥.ß.
Succi Eupatorij inſpiſſati, Nardi Indicæ ana ʒ.ij.
Zingiberis ʒ.j.
Spec. Hieræ ſimp. ℥.j.ß. Succi Apij q.ſ.

Fiat maſſa: quæ leuiter ſiccata, ſeruetur in charta munda ceræ liquatæ intincta, per annum. Datur à ℈.ij. ad ʒ.j. * Valent ad affectus melancholicos, cancrum non ulceratum, elephantiam, alphos nigros, curatu difficiles, melancholiam morbũ, & inde ortũ timoré & mœrorem, quartanam, icterum ſpleniticũ, & ſplenis doloré. Meſu.

Pilulæ de lapide lazuli.

℞. Lapidis lazuli loti ʒ.vj.
Epithymi, Polyppdij ana ℥.j.
Caryophyllorum, Aniſi ana ℥.ß.
Scammonij præparati, Hellebori nigri
Salis indi ana ʒ.ij ß.
Agarici electi ℥.j.
Spec. Hieræ ſimp. ʒ.xv.
Succi Endiuiæ quantum ſufficit.

Fiat maſſa: leuiter ſiccata ſeruetur in papyro munda, ceræ liquatæ intincta. Doſis à ℈. ij. ad ℥. j. * Valent ad affectus melancholicos, & bile uſta natos. Meſues.

Pilulæ de lapide Armeno.

℞. Lapidis Armeni loti, ſpec. Hieræ ſimp. ana ʒ.v.
Polypodij, Epithymi ana ℥.j.
Scammonij præparati ʒ.iij.
Caryophyllorum ʒ.ij.
Salis Indi ʒ.j ß.
Succi Solani quantum ſufficit.

Fiat maſſa, ſiccetur leuiter, & in charta mũda, ceræ liquatæ intincta, ſeruetur per annũ. Doſis à ℈.ij. ad ʒ.j. * Melancholiã & bilem uſtã multiplicem utramq; clementer uacuant: ob id morbis inde natis conferunt. Meſues.

Pilulæ contra morbum Gallicum.

℞. Ellebori nigri, triti ℥.j.
Præcipitati ℥ ß.
Fol. ſenæ Alex. ℥.ij.
Croci ʒ.j.

Miſce, & cum melle albo fiat maſſa pilularum. Doſis à ʒ.j. uſque ad ʒ.ij. Fiorauantus.

Pilulæ mercuriales, ad morbum Gallicum.

Nonnulli poſt purgationem uniuerſalem ſequentibus pilulis Gallicam luem curant.

℞. Rhabarbari electi ℥.x. A
Scammonij ʒ.iij.
Terantur, ſuccum, uel ſyrupum de limonibus affundendo,
Argenti uiui, panno concluſi, ut granis minimis effluat ℥.ij.ʒ.vj.

Extinguatur diligenter eodem ſucco: cumq; ſatis extinctum, & mixtum fuerit, ſæpè de eodem ſucco, uel ſyrupo affundendo, adde farinæ triticeæ ʒ.ij, moſchi ʒ.j. Fiant pilulæ quinq; pro drachma, diligenter deauratæ. Nam aurum mirificè hydargyri noxam reprimit. Sumat quotidie unam pilulam ſex horis ante cibum: illiſq; triginta dies utatur. Interea uerò nullo alio utatur medicamento, nec cathartico, nec topico: ſed bis in hebdomada tantum bibat aquæ fœniculi ℥.j. & aquæ uitæ ℥.ß. Antonius Chalmeteus.

DE PILVLIS PVRGANTIBVS HVMOres ſeroſos.

Pilulæ de mezæreo.

℞. Foliorum Thymelææ aceto infuſorum & exiccatorum ʒ.v.
Myrobal. flauarum ℥.ß.
Myrobal. Chebularum ʒ.iij.
Mannæ q.ſ.

Tamarindorum aqua cichorij ſolut. q.ſ. ad formandum. * Seroſum excrementum ualenter purgant, ſeu aquas: ob id hydropem iuuant. Dantur à ʒ.j. ad ℈.iiij. Meſues.

Pilulæ de euphorbio.

℞. Euphorbij, Colocynthidis, Agarici
Bdellij, Sagapeni ana ʒ.ij.
Aloes ʒ.v.
Succi Porri quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Siccetur leuiter, & in charta munda ceræ liquatæ intincta, ſeruetur per annum. Datur à ʒ.j. ad ℈.iiij. * Ad emittendam hydropicorum flauam aquam, & materiam tumoris diſcutiendam ualent, opem quoque aſſerunt lumborum doloribus, & podagræ humida cauſa concitatæ. Meſues.

DE PILVLIS PVRGANTIBVS HVMOres mixtos à capite.

Pilulæ ſine quibus. B

℞. Aloes lotæ ʒ.xiiij.
Myrobal. flauarum, Chebularum, Indarum
Belliricarum, Emblicarum, Rhabarbari
Maſtiches, Abſynthij, Roſarum, Violarum
Senæ, Agarici, Cuſcutæ ana ʒ.j.
Scammonij præparati ʒ.vj.ß.

Macerato ſcãmonio in ſucci fœniculi q.ſ. infuſionẽ panno lineo colligatam fortiter exprime manib. oleo uiolato inunctis, & cum expreſsione fiat maſſa: ſiccetur leniter, & papyro munda ceræ liquatæ intincta, ſeruetur per annũ. Doſis à ℈.ij. ad ʒ.j. * Mirificè pituitã, bilẽ, & humorẽ melancholicũ purgant, & ad ſuffuſiones oculorumq; claritatem conducunt, uiſum conſeruantes: aurium dolorem ſanant, & ilioſis conferunt. Nicolaus.

Pilulæ lucis maiores.

℞. Roſarum, Violarum, Abſinthij
Colocynthidis, Turbith, Cubebarum
Calami aromat. Nucis moſch. Spicæ Indicæ
Epithymi, Carpobalſami, Xylobalſami
Sem. Seſelios, ſem. Rutæ, Schœnanthi
Maſtich. rad. Azari, Caryophyllorum,
Cinnamomi, Aniſi, ſem. Fœnic. ſem. Apij
Caſiæ ligneæ, Croci, Macis ana ʒ.ij.
Myrobal. Citrinarum, Chebularum, Indarum
Belliricarum, Emblicarum, Rhabarbari ana ℥.ß.
Agarici, Senæ ana ʒ.v.
Euphragiæ ʒ.vj.
Aloes ſuccocitrinæ ℥.xj.ʒ.ij.
Succi Fœniculi quantum ſufficit.

Fiat maſſa: leuiter ſiccetur, & in papyro, ceræ liquatæ intincta ſeruetur per annum. Datur à ℈.ij. ad ʒ.j. * Excrementa capitis pituitoſa educunt, uiſumq; roborant. Meſues.

Pilulæ lucis minores.

℞. Xylobalſami, Carpobalſami ana ʒ.j.
Rad. Chelidoniæ ʒ.v.
Roſarum, Violarum, Abſinthij
Euphragiæ ana ʒ.iij.
Senæ Epithymi, Myrobal. flauarum
Chebularum, Indarum, Belliricarum
Emblicarum, Agarici, Colocynthidis
Schœnanthi, Lycij, Lapidis lazuli loti ana ʒ.ij.ß.
Aloes lotæ ℥.vj.
Succi Fœniculi, aut Chelidoniæ quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Seruatur in charta munda, ceræ liquatæ intincta per annum. * Excrementa capitis pituitoſa educunt, uiſumq; roborant: atram tamen bilem magis uacuant, Meſues.

Pilulæ capitales. C

℞. Artanitæ, Colocynthidis, Agarici
Turpeti, Hermodactylorum ana Gr. xxiiij.
Zingiberis, Caryophyllorum, Macis
Ligni aloes, Salis gemmæ ana Gr. xij.
Diagridij ℈.j.
Aloes lotæ ʒ.x.

Cum Hiera ſimplici fiant pilulæ vij. pro drachma. Nicolaus Stocker.

Pilulæ ad omnem dolorem capitis.

℞. Aloes hepaticæ lotæ ℥.iij. Bryoniæ, Maſticis ana ℥.j.
Cum uino fiant pilulæ. Conferunt omni dolori capitis, memoriam reparant, & lætificant. Franciſ. Gozad.

Pilulæ ad dolorem capitis, ex phlegmate & melancholia.

℞. Myrobal. Chebularum, Myrob. Belliricorum
Myrobal. Emblicorum ana ʒ.iij.
Salis ℥.ß.
Stœchados ʒ.ij.
Hieræ picræ ℥.j.
Pulpæ colocynth. ℥.ß.
Abſinthij ʒ.ij.
Agarici ℥.j.
Turpeti, Epithymi ana ʒ.xv.
Hellebori nigri ʒ.v.

Fiat maſſa. Doſis à ʒ.j. uſque ad ij.ß. Auicenna.

Pilulæ ſaluæ mundificantes caput.

℞. Turpeti, Aloes ana ʒ.x. Colocynthidis, Scammoneæ ana ʒ.iij. Aniſi, Salis ana ʒ.ij.
Fiat maſſa cum uino. Doſis aur.j. Auicenna.

Pilulæ ad dolorem capitis ex melancholia.

℞. Epithymi, Agarici ana ℥.ß.
Polypodij ʒ.iij.
Hieræ ʒ.vij.
Salis ʒ.ij.ß.
Myrob. Indarum ʒ.v.
Lapidis Lazuli ʒ.ij.

Doſis ʒ.ij. Auicenna.

Pilulæ ad melancholiam, ualidiores.

℞. Pæoniæ, Myrrhæ, Stœchados Arabici, Meliſſæ, Thuris, Croci, Myrobal. trium, Roſarum ana ℥.j.

Trochiſc.

Trochiſc.de agarico, Polypodij, Epithymi
Senæ, Lapidis Lazuli loti & præparati
Boli Armeni præparati ana ʒ.iij.
Aloes lotæ ℥.ij.

Cum uino fiant pilulæ. Idem.

DE PILVLIS PVRGANTIBVS HVMORES mixtos à ſtomacho.

Pilulæ hieræ ſimplicis.

℞. Aloes ʒ.I.
Cinnamomi, Xylobalſami, Azari
Spicæ Indicæ, Croci, Maſtiches ana ʒ.iij.
Mellis roſati quantum ſufficit.

Fiat maſſa. Seruatur per annum in charta munda, ceræ liquatæ intincta. Doſis ad ʒ.ij. * Aduerſus uitia uentriculi ex humoribus bilioſis & pituitoſis nata proſunt. Galenus.

Pilulæ de hiera compoſita.

℞. Cinnamomi, Spicæ Indicæ
Croci, Schœnanthi, Azari
Xylocaſsiæ, Xylobalſami
Carpobalſami, Violarum, Abſinthij
Epithymi, Agarici, Roſarum
Turbith, Colocynthidis, Maſtiches ana ℈.ij.
Aloes ʒ.x.℈.ij.
Aquæ Endiuiæ quantum ſufficit.

Fiat maſſa, in papyro munda ceræ liquatæ intincta, ſeruanda per annum. Doſis ut ſupra. * Opem ferunt uitiis capitis, neruorumq; ab humoribus pituitoſis procreatis.

Pilulæ Aſſaieret.

℞. Spec. Hieræ picræ Gal. ʒ.ij.
Maſtiches, Myrobal. Citrinarum ana ʒ.j.
Aloes ℥.ß.
Succi Maioranæ quantum ſufficit.

Fiat maſſa, in charta munda, ceræ liquatæ intincta, ſeruanda per annum. Doſis ad ʒ. ij. * Bilem flauam & pituitam uacuant. Auicenna.

Pilulæ ex turbith.

B ℞. Turbith gummoſi ʒ.x.
Maſtiches ℥.ß.
Roſ.rubrarum ʒ.iij.
Aloes ℥.ij.ʒ.j. Succi abſinthii quantum ſufficit.

Fiat maſſa. * Materiam pituitoſam, putrem & aquoſam ex uentriculo & cerebro uacuant. Meſues.

Pilulæ ex turbith, aliæ.

℞. Turbith, Myrobal. Citrinarum, Aloes ana ʒ.x.
Maſtiches, Roſarum, Spicæ ana ʒ.ij ß.
Aniſi ʒ.j.ß.
Croci ʒ.j. Salis Indi ʒ.ij.

Idem quod ſequentes promittunt.

Pilulæ ex turbith aureæ.

℞. Turbith optimi ʒ.xvj.
Aloes ℥.j.ß.
Maſtiches, Roſarum ana ʒ.vij.
Myrobal. flauarum ʒ.x.
Croci ʒ.iv.
Succi Abſinthij quantum ſufficit.

Fiat maſſa, in charta munda, ceræ liquatæ intincta, ſeruanda per annum. * Bilem & pituitam citra moleſtiam purgant, hepar & uentriculum roborant, coctionem iuuant. Meſues.

Pilulæ de aloe & maſtiche.

℞. Aloes ℥.j.
Maſtiches ℥.ß.
Caryophyllorum, Roſarum rubrarum ana ʒ.j.
Croci, Diagridij ana ℈.ij.
Succi Abſinthij, uel
Succi Fœniculi quantum ſufficit.

Fiat maſſa. * Reſpiciunt uirtutẽ naturalem, purgant incolumiter ſtomachũ à phlegmate & à cholera. Nicol.

Pilulæ de aloe lota.

℞. Aloes lotæ cum ſucco roſarum rubrarum ℥.j.
Agarici trochiſcati ʒ.iij.
Maſtiches ʒ.ij.
Spec. Diamoſchi dulcis ʒ.ß. Vini maluatici q.ſ.

Fiat maſſa, in papyro munda, ceræ liquatæ intincta, ſeruanda per annum. * Ventriculum, cerebrum, uiſcera reliqua, oculos, uterum, putridis humoribus purgant, & roborant. Incertus.

Pilulæ de aloe roſata.

℞. Aloes roſatæ optimæ & pellucidæ ℥.j.

C Cum uino formentur pilulæ, pro drachma quot uoles. * Minus purgant, magis roborant. Aloe roſata dicitur, quæ ſucco roſarum ſæpius eſt elota, aut quæ eundem ſuccum ſæpius imbiberit. Auguſtani.

Pilulæ de aloe roſata, aliter.

℞. Foliorum roſ.uiridium ℥.iv.

Terantur, ſeu incidantur minutiſsimè, & cum Aloes ℥.vj. incorporentur: quibus exiccatis denuò addantur totidem roſæ, & tertiũ reiterentur: poſtea formetur maſſa, quæ uſui reſeruetur. Arnoldus Villanouanus.

Pilulæ imperiales, magiſtrales.

℞. Cinnamomi, Amomi, Aniſi
Maſtiches, Cardamomi minoris, Zingiberis
Zedoariæ, Maceris, Nucis moſchatæ
Caryophyllorum, Croci, Cubebarum, Ligni aloes
Turbith, Mannæ, Agarici, fol. Senæ, Spicæ Indicæ
Myrobal. Citrinarum, Chebularum, Indarum
Belliricarum, Emblicarum ana ℈.j.
Rhabarbari ℥.j.
Aloes ℥.ij.
Syrupi roſ.lax. quantum ſufficit.

Fiat maſſa. * Modicum ſoluunt, & plurimum confortant ſtomachum, & omnia inteſtina frigida: muniunt uirtutes naturales, remouent frigiditatem, clarificant ſanguinem & ſpiritum.

Pilulæ aureæ ſiue magicæ.

℞. Fol. auri Gr.xij.
Thuris, Myrrhæ, Croci
Ligni aloes, Cinnamomi, Cort. mali citri
Meliſſæ, Serici coccinei crudi, Mentæ
Been albi, Been rubri ana ʒ.ß.
Roſarum rub. Santali rubri, Coralli rubri
Myrobal. emblicarum
Myrobal. Chebularum
Myrobal. Indarum ana ʒ.j.
Aloes lotæ ad pondus omnium.

Cum uino optimo confice pilulas. Pituitam, atram bilem educunt abſque moleſtia: ſingula membra corroborant, ſpiritus acuunt, & illuminant: ita eos dilatant, ne conſtricti mœſtitiam pariant, ſed dilatatione, & lumine gaudeant, ita rurſus ſtabiliunt, ne extenſione nimia euaneſcant. Marſilius Ficinus.

Pilulæ Angelicæ Fiorauanti.

℞. Colocynthidis ℥.iiij. Aquæ uitæ optimæ circulatæ ℔.j.

Macerentur per dies tres: inde fiat fortis expreſsio: cui adde

Aloes hepaticæ, Ellebori nigri, Myrrhæ ana ℥.j. A
Miſceantur trita, & ponantur in loco calido dum ferè exiccetur: mox adde
Croci, Cinnamomi, Sulphuris flaui ana ℥ ß.
Incorpora bene, & permitte, dum perfectè exiccetur: inde cum melle fiat maſſa, in uaſe plumbeo ſeruanda. Doſis ʒ j. Valent ad omnia genera morborum. Purgant bilem utranque & pituitam clementer, ita ut etiam grauidis mulieribus exhiberi ſine periculo poſsint. Febres omnes & catarrhos ſanant.

Pilulæ Aquilinæ Fiorauanti.

℞. Conſeruæ roſarum ℥.iij.
Ligni aloes ʒ j.
Olei uitrioli Gr. x.
Cinnamomi electi ℈ ij.
Lapidis philoſophici noſtri ℥.j.
Sacchari albi ℥.ij.

Miſce, & cum ſyrupo acetoſo fiat maſſa. Doſis ʒ. j. uſque ad ʒ. ij. cum uino. Valent ad omnes infirmitates: purgantque ſine nocumento.

Pilulæ magiſtrales.

℞. Olibani, Maſticis, Myrrhæ, Sarcocollæ
Aloes hepaticæ, Ellebori nigri, Turpeti
Colocynthidis, Croci ana quantum ſatis eſt.
Moſchi ℈. ß.

Terantur minutiſsimè & cum melle roſato, & aqua uitæ fiat maſſa pilularum. Doſis ʒ.ij, ad ʒ.iij. Purgant humores corruptos uiſcoſos & craſſos: corpora à putredine conſeruant: conferunt podagricis, nec non Gallico morbo affectis. Fiorauantus.

Pilulæ ſaluberrimæ.

℞. Myrrhæ electæ, Croci, Oſsis de corde cerui
Caphuræ, Spodij, Sem. ocymi ana ʒ. ß.
Ligni aloes ℈. j. Gr. v.
Boli Armeni cum aqua roſ. præparati ℈. j.
Been albi ℈. ß. Gr. v.
Flor. bugloſſæ ʒ. j.
Caryophyllorum, Cort. mal. citri
Sem. Citri, Zingiberis ana ℈. j.
Ambræ griſeæ electæ Gr. v.
Hyacinthorum, Granatorum ana ℈. ß.
Agarici optimi, Rhabarbari electi ana ʒ. j.
Spicæ Indicæ ℈. ß. B

Aloës hepaticæ elect. & elotæ, ad pondus omnium. Cum aqua bugloſſæ fiat maſſa non nimis ſpiſſa. Iſtæ pilulæ poſſunt circa adminiſtrationem acui cum
Diagridio, Trochiſc. Alhand. ana quantum ſatis eſt.
Et formentur pilulæ.

Pilulæ.

℞. Myrobal. Chebulorum ʒ.ij.
Roſarum rub.
Santali rubri
Emblicorum
Cinnamomi electi
Croci, Cort. mali citri
Been albi
Been rubri
Meliſſæ ana ʒ.j.
Aloes electæ riteq; ablutæ ʒ.xij.

Cum uino fiant pilulæ, quibus hebdomada qualibet ſemel utaris diluculo, eo ſcilicet pondere, quo naturæ tuæ conueniat, æſtate quidem cum aqua roſacea, aliàs uerò cum uino. Pituitam & atram bilem euacuant. Marſilius Ficinus.

Pilulæ Galeni ad laxandum.

℞. Diagridij ʒ.iij.
Colocynthidis, Aloes ana ℥.ß.
Myrrhæ ʒ.ij.
Maſticis ʒ.j.

Fac pilulas cum uino, ad modum ciceris.

Pilulæ de Elaterio.

℞. Aloes ℥.ij. Maſticis ℥.j. Elaterij ℥.iij.

Cum ſucco cucumeris aſinini conficitur. Da iij, uel v. Suauiter ducunt, & principaliter melancholiam, & phlegma purgant ſiue choleram rubeam. Nicolaus.

Pilulæ aliæ.

℞. Aloes lotæ ℥.j.
Myrobal. Emblicorum
Myrob. Chebulorum ana ʒ.ij.
Maſticis, Roſarum rub. ana ʒ.ij.

Cum uino fiant pilulæ. Pituitam, atramque bilem euacuant. Marſ. Ficinus. C

DE PILVLIS PVRGANTIBVS HVMORES mixtos ab hepate.

Pilulæ de tribus.

℞. Rhabarbari, Agarici, Aloes lotæ ana ʒ.ij ß.
Syrupi roſ. lax. quantum ſufficit.

Fiat maſſa, in charta munda, ceræ liquatæ intincta, ſeruanda per annum.

Pilulæ ex halicacabo.

℞. Abſinthij, ſucci Abſinthij, ſucci Eupatorij
Aloes, Myrobal. flauarum Maſtiches, Croci
Rhabarbari, Cancami loti, Aſari, Aniſi
Caſiæ ligneæ, ſem. Fumariæ ana ʒ.ij.
Hieræ picræ ʒ.iij.
Aquæ Solani quantum ſufficit.

Fiat maſſa. * Ad febres diuturnas ex humoribus uariis ortas, obſtructionē hepatis ſoluunt, & inde ortum dolorem, & incipientem hydropem: dantur à ʒ.j. ad aur. j. ß. Meſues.

Pilulæ ad hydropem.

℞. Spicæ Indicæ & Romanæ ana ℥.ß.
Agarici, Ariſtolochiæ, Amomi
Croci, Aeris combuſti, Epithymi
Maſticis, Hyperici, Coſti
Chamædryos ana ʒ.iij.
Myrrhæ, Kerſe medicinalis
Squinanthi, Tithymali ana ʒ.j.
Aloes ℥.j.

Puluerizentur, & cum aqua fiat maſſa pilularum. Doſis ʒ.ij. cum uino. Galenus.

Pilulæ Philagrij.

℞. Trochiſcorum Diarrhod.
Trochiſc. de rhabarbaro ana ℥.ß.
Succi eupatorij, Succi Spinæ albæ ana ʒ.ij.
Abſinthij ʒ.j.ß.
Myrobal. citrinorum, Semin. Cuſcutæ
Turpeti ana ℥.ß.
Agarici, Aloes ana ℥.j.
Salis Indi ʒ.j.ß.

Confice cum aqua fœniculi. Doſis ʒ.ij. Valent ad febres antiquas. Meſues.

DE

DE PILVLIS PVRGANTIBVS HVMORES. mixtos à toto.

Pilulæ aggregatiuæ, maiores.

℞. Myrobal. flauarum, Rhabarbari ana ℥.ß.
Succi Eupatorij, ſucci Abſinthij ana ʒ.iij.
Scammonij præparati ʒ.vj.
Myrobal. Chebularum, Indarum, Agarici
Colocynthidis, Polypod. ana ʒ.ij.
Turbith, Aloes ana ʒ.vj.
Maſtiches, Roſarum rubr. Salis gemmæ
Epithymi, Aniſi, Zingiberis ana ʒ.j.

Craſsiuſculè omnia conterantur, & cum electuarij roſ. Meſuæ quantum ſufficit, fiat maſſa, in charta munda, ceræ liquatæ intincta, ſeruanda per annum. Doſis ad ʒ.j. * Valent ad diuturnas febres, & uitia capitis, uentriculi, & iecinoris. Humores item bilioſos, & pituitoſos educunt. Meſues.

Pilulæ aggregatiuæ, minores.

℞. Myrob. Citrinorum, Indorum
Emblicorum ana ʒ.iij.
Maſticis, Aniſi, ſucci Eupatorij
Succi Abſinthij, ſucci roſarum ana ʒ.ij.
Rhabarbari ʒ.v.
Spec. Hieræ Picræ Galeni ℥.j.ß.

Cum ſucco Apij formetur maſſa. Meſues.

De Confectionibus aromaticis ſolidis, tabulis & rotulis, Sectio XXXIX.

Confectionum ſolidarum aliæ rotundæ ſunt, & uocatur Rotulæ, aliæ ſunt fruſta aut tabulata, & dicuntur uulgò Morſelli, etc. Fruſta uerò ſunt uel quadrata, uel oblonga, etc. Porrò tabularum aliæ

- Vſuales
  - Alterantes, *hoc eſt,*
    - Calefacientes
      - Caput: *ut* Tabulæ
        - Diambræ.
        - Diamoſchi.
        - Fœniculi, *&c.*
      - Pectus: *ut*
        - Tabulæ ireos.
        - Tabulæ bechicæ, *&c.*
      - Ventriculum: *ut*
        - Tabulæ aromat. roſ.
        - Tabulæ diacymini.
        - Tabulæ dianiſi.
        - Confectio aniſi tabul.
        - Caryophyllorum.
        - Confectio Zingiberis cocti.
      - Hepar: *ut Tabulæ*
        - Diacurcumæ.
        - Dialaccæ, *&c.*
      - Matricem: *ut*—Tabulæ de gemmis, *&c.*
    - Refrigerantes
      - Caput:—Diacodion ſolidum.
      - Pectus: *ut*
        - Tabulæ diatragacanthi frigidi.
        - Tabulæ diapenidij, ſine ſpeciebus calidis.
        - Saponea.
      - Cor: *ut*
        - Diamargaritum frigidum.
        - Manus Chriſti, *&c.*
      - Hepar: *ut*
        - Tabulæ diarrhodon.
        - Tabulæ triaſantali.
  - Purgantes
    - Bilem: *ut*
      - Tabulæ elect. de ſucco roſarum.
      - Zingiber laxatiuum.
    - Pituitam: *ut*
      - Tabulæ Diaturbith cum Rhabarbaro Montagnanæ.
      - Tabulæ diaphœniconis.
- Minus uſuales. *Vide in ſequentibus ſignum A.*

A. Tabulæ *minus uſuales.*
- Alterãtes, *hoc eſt,*
  - Calefacientes
    - Caput: *ut*—Tabulæ de unicornu.
    - Stomachum: *ut*
      - Tabulæ corroborãtes ſtomachum.
      - Tabulæ ex ſulphure.
    - Hepar, *&c.*
  - Refrigerantes
    - Stomachum.
    - Hepar, *&c.*
- Purgantes
  - Bilem: *ut*
    - Orbiculi ex rhabarbaro.
    - Tabulæ ad bilem purgandam.
    - Aliæ.
  - Pituitam: *ut*
    - Tabulæ diacnicu.
    - Tabulæ ſtibiatæ.
  - Melancholiam: *ut*—Tabulæ ad melancholicum humorem, *&c.*
  - Humores *mixtos*
    - Tabulæ ad humores mixtos.
    - Tabulæ Diaturbith cum rhabarbaro Langij.
    - Tabulæ noſtræ purgantes.
  - Vermes
    - Confectio ad uermes.
    - Alia.

DE TABVLIS CALFACIENTIBVS CAPVT.

Orbiculi diambræ.

℞. Spec. Diambræ ℥.vj. Sacchari albi in aqua fœniculi uel maioranæ diſſoluti ℔.j.

Saccharum ad exactam perfectionem coquitur: deinde ab igne remotum, ligneo piſtillo agitatur, & ſpecies iniiciuntur, ac probè miſcentur: poſtea per plicam lebetis in tabulam farina uel puluere aliquo, ut cinnamomi, ſtratam, ſpatula aſsiduè ſaccharum pari & æquali quantitate extrahatur: quod decidens placentulæ modo in orbem concreſcit. Si quid uerò remanet in lebete, dureſcit iterum, ſed pauca aqua affuſa liqueſcit: deinde extrahatur ut prius. Rotulæ concretæ digitis ſingillatim auferantur, & farina ſuperficiei inferiori adhærente penicillo aut panno abſterſa, in cribrum conijciantur, & ulterius in calido loco exiccentur: in ligneis arculis ex tilia aut ſimili materia inodora condantur. Poſtea in ſicco & calido loco rcponantur. * Cerebrum, cor, & ſtomachum confortant.

Orbiculi diamoſchi.

℞. Diamoſchi ʒ.vj. Sacchari albi in aqua fœniculi diſſoluti ℔.j.

Fiãt orbiculi, ut antea dictũ. *Malis cerebri frigidis, uertigini, comitialibus, & difficulter ſpirãtibus ſuccurrũt.

Confectio fœniculi orbiculata. C

℞. Sacchari albiſsimi in aqua roſ. diſſoluti ℔.ß.

Saccharum ad perfectionem exactam coquitur: deinde ab igne remotum, diu piſtillo agitetur, addanturq́;

Olei fœniculi ℈.j. uel ʒ.ß.

Probè miſcentur: deinde per plicam lebetis in tabulam farina ſtratam ſpatula aſsiduè ſaccharũ pari & æquali quantitate extrahitur. Rotulæ cõcretæ digitis auferãtur, exiccẽtur, in ligneis arculis cõdantur, & ſicco loco reponantur. * Capitis affectibus conferunt, uiſum acuunt, pectoris anguſtiæ & difficultati ſpirandi ſuccurrũt.

DE TABVLIS CALFACIENTIBVS PECTVS.

Tabulæ diaireos.

℞. Spec. Diaireos S. ℥.ß. Sacchari albi in aqua capill. Ven. uel fœniculi diſſoluti ℔.ß.

Saccharum ad perfectionem coquitur, agitatur, deinde ſpecies miſcentur: poſtea ſaccharum fluidum adhuc in tabulam æqualiter ſitam, effunditur, ſuperficieſq́; eius acie cultri perſtringitur: poſtquam ſaccharum induruit, tota maſſa tollitur, & in ſuas portiones pro modo linearum frangitur: demum tabulæ in arculis ligneis, ſicco loco reponuntur. * Tuſsiculoſis, difficulter ſpirantibus auxiliantur, &c.

Orbiculi ſeu trochiſci bechici.

℞. Sacchari albiſsimi ℔.j.
Sacchari candi optimi, Secchari penidij ana ℥.iv.
Ireos ℥.j. ʒ.vij.
Amyli ℥.ij.ß.
Mucilaginis Tragacanthæ cum aqua roſacea factæ, quantum ſufficit.

Formentur trochiſci parui, & ſignentur. * Auxiliantur tuſsiculoſis & difficulter ſpirantibus.

DE TABVLIS EXCALFACIENTIBVS uentriculum.

Tabulæ aromatici roſati.

℞. Specierum aromat. roſ. ℥.ß. Sacchari albi in aqua roſ. diſſoluti ℔.ß.

Fiant tabulæ, ut ſuprà dictũ eſt. * Vẽtriculo imbecillo, aliiſq́; nutritioni deſeruiẽtibus inſtrumẽtis ſuccurrũt.

Tabu-

A

Tabulæ diacymini.

℞. Spec.Diacymini ℥.ß.uel ʒ.vj. Sacchari albi in aqua fœniculi diſſoluti ℔.ß.
Fiant tabulæ,eo modo, quo dictum eſt. * Noxam uentriculi corrigunt:tuſsiculoſis, difficultati ſpirandi, inflationibus ſunt adiumento.

Tabulæ dianiſi.

℞. Spec.Dianiſi ℥.ß.uel ʒ.vj. Sacchari albi in aqua aniſi uel fœniculi diſſoluti ℔.ß.
Fiant tabulæ ſecundum artem. * Craſsis flatibus in uentriculo natis,eiuſdemq́; perfrictioni ſuccurrunt.

Confectio aniſi tabulata.

℞. Sacchari albiſsimi in aqua roſ.diſſoluti ℔.ß.
Coquitur ad perfectionem, deinde ab igne remouetur,piſtillo diu agitatur,additurq́ue
Olei Aniſi ℈.j.uel ʒ.ß.
Miſcentur:deinde per plicam lebetis in tabulam farina ſtratam ſpatula aſsiduè ſaccharum pari & æquali quãtitate extrahitur.Rotulæ concretæ ſiccantur, & in ligneis arculis,ſicco loco reponuntur. * Ad cruditatem ſtomachi ex flatibus,uomitionem,aquam inter cutem,fluorem uteri album ualent, &c.

Confectio caryophyllorum orbiculata.

℞. Sacchari albi, in aqua roſ.diſſoluti ℔.ß. Olei Caryophyllorum ℈.j.
Fiant orbiculi,modo,quo iam dictum eſt. * Ventriculo,iecori & cordi proſunt.

Confectio Zingiberis cocti.

℞. Cinnamomi electi ʒ.ij. Caryophyllorum ℈.ij.
Nucis moſchatæ ʒ.j. Macis ℈.j.
Incidantur omnia craſsè,adde
Zingiberis tenuiſsimè triti ʒ.vj. Sacchari aqua roſ.diſſoluti ℥.xvj.
Fiat confectio in morſellis. * Ventriculum frigidum roborat, & firmat. Auguſtani.

B

DE TABVLIS EXCALFACIENTIBVS HEPAR.

Tabulæ diacurcumæ.

℞. Spec.Diacinnamomi ℥.ß. Sacchari albi,in aqua eupatorij diſſoluti ℔.ß.
Fiant tabulæ,modo ſuprà dicto. * Hepatis & lienis ægritudines eradicant,hydropem curant.

Tabulæ dialaccæ.

℞. Spec.Dialaccæ ℥.ß.uel ʒ.vj. Sacchari albi,in aqua eupatorij diſſoluti ℔.ß.
Fiant tabulæ ſecundum artem. * Iecinoris & lienis obſtructiones,inflationes, & renum duritias ſanãt: aquæ inter cutem cauſas omnes diſcutiunt,menſes mouent,&c.

DE TABVLIS CALFACIENTIBVS matricem.

Tabulæ de gemmis.

℞. Spec.Diagemmæ ℥.ß.uel ʒ.vj. Sacchari albi, in aqua arthemiſiæ diſſoluti ℔.ß.
Fiant tabulæ ſecundum artem. * Malis cordis,uentriculi,cerebri,iecinoris,& uteri frigidis auxiliantur.

DE TABVLIS REFRIGERANTIBVS CAPVT.

Diacodion ſolidum.

℞. Capitum papaueris albi,mediocri magnitudine,nec nimis uiridium,neq; ſupra modũ maturorũ, n.xx.
Aquæ pluuiæ,aut fontanæ ℔.iij.
Macerentur horis uiginti:deinde coquantur, donec contabuerint capita,& colentur:ad extremum adde ſacchari ſufficientẽ quantitatẽ, & coquatur,ut eſt artis. * In peruigiliis,& fluxionib.è capite tenuib.ualẽt. Auguſt.

DE TABVLIS REFRIGERANTIBVS PECTVS.

Tabulæ diatragacanthi frigidi.

℞. Spec.Diatragacanthi frigidi,℥.ß.uel ʒ.vj. Sacchari albi in aqua uiolarum diſſoluti ℔.ß.
Fiant tabulæ ſecundum artem. * Omnibus pulmonum & thoracis uitiis aridis,maximè tabidis, macie confectis,medentur:inflammatione lateris laborantibus,omnibuſq́; tuſsibus calidis & ſiccis,&c.

C

Tabulæ diapenidij,ſine ſpeciebus calidis.

℞. Spec.Diapenidij,ſine ſpeciebus calidis ℥.ß.uel ʒ.vj. Sacchari albi, in aqua uiolarum diſſoluti ℔.ß.
Fiant tabulæ ſecundum artem. * Valent aduerſus omnem thoracis noxam,tuſsim à calore contractam, uocis iacturam:tabidis deniq; & purulenta excreantibus ſuccurrunt.

Saponea.

℞. Amygdal.dulcium mundatarum ℥.ij. Amyli puriſsimi & noui ℥.ß. Sacchari albi clari ℔.j.
Ex hoc ſaccharo nouem unciæ ſumantur cum contuſis amygdalis, quæ ſimul mixta per denſum ſetaceum percolentur, & ad ignem ſuſpendantur : cumq́ue ſpiſſari amylum cœperit, tum reliquæ tres ſacchari unciæ ad prædictam compoſitionem addantur, & ad perfectam cocturam redigantur : ad quam cum peruenerit, in bolos,quos morſellos uocant,fingatur. Minori porrò coctura linctus formam induit. Prodeſt ad pectoris uitia,tenues deſtillationes à capite ad ſubiectas partes emanantes incraſſat, tuſsim ſedat, pectus mundat, ac roborat. Auguſtani.

DE TABVLIS REFRIGERANTIBVS COR.

Tabulæ diamargaritonis frigidi.

℞. Spec. Diamarg.frig.℥.ß. Sacchari albi in aqua roſ. diſſoluti ℔.ß.
Fiant tabulæ ſecundum artem. * Omnem uirium imbecillitatem firmant;cor confortant, &c.

Manus Chriſti Perlata.

℞. Sacchari clarificati ℔.j. Aquæ roſarum ℔.ß. Margaritarum minutiſsimè tritarum ℥.ß.
Saccharum & aqua roſacea coquuntur ſimul,dum aqua euaneſcat,& ſaccharum iuſtam craſsitiem conſequatur:in fine margaritæ adduntur,atq; ſuper marmor,uel tabulam farina ſtratam,infunditur,& rotulę formantur. * Medentur deiectis uiribus,ardentibus febribus, & imaginationes falſas abolent.

DE TABVLIS REFRIGERANTIBVS HEPAR.

Tabulæ diarrhodon.

℞. Spec. Diarrhodon Abbatis ſine ſpec.calidis ℥.ß.uel ʒ.vj.
Sacchari albi,in aqua endiuiæ diſſoluti ℔.ß.

Fiant tabulæ ſecundum artem. * Valent aduerſus uentriculi calorem, iecoris, lienis, pulmonumq; contra ui A
ſcerum dolores, & omnem totius corporis noxam à calore proficiſcentem.

Tabulæ triaſantali.

℞. Spec. Triaſantali ℥.ß. uel ʒ.vj. — Sacchari albi, in aqua cichorij diſſoluti ℔.ß.

Fiant tabulæ ſecundum artem. * Pollent aduerſus iecoris & uentriculi calorem, mirum in modum: tabidis & regio morbo correptis proſunt.

DE TABVLIS PVRGANTIBVS BILEM.

Tabulæ ex elect. de ſucco roſarum.

℞. Spec. Electuarij de ſucco roſarum ʒ.vj. — Sacchari albi in aqua endiuiæ diſſoluti ℔.ß. uel ℥.iv.

Fiant tabulæ quadratæ ponderis drachmarum quatuor. Datur ℥.ß. * Flauam bilem purgant citra moleſtiam.

Zingiber laxatiuum.

℞. Zingiberis ʒ.ij.
Cinnamomi, Caryophyll. ana ʒ.j.
Nucis moſchatæ, Galangæ ana ℈.j.
Croci G.xiv.
Turbith ℈.j.ß.
Diagridij ʒ.iij. — Sacchari ℥.iv.

Fiat confectio in morſellis. Auguſtani.

DE TABVLIS PVRGANTIBVS PITVITAM.

Tabulæ Diaturbith cum Rhabarbaro.

℞. Turbith optimi ℥.j.
Zingiberis ʒ.j.ß.
Hermodactylorum ℥.j.
Rhabarbari ʒ.x.
Diagridij ℥.ß.
Santali albi, Santali rubri, Violarum ana ʒ.j.ß.
Maſticis, Aniſi, Cinnamomi, Croci ana ʒ.ß.
Sacchari albi ℔.j.℥.ij.ʒ.ij.

Fiant tabulæ. * Flauam bilem & pituitam educit, atque aqua inter cutem laborantibus mirificè confert, ad neruos etiam efficaciſsimum eſt medicamentum, & ualde idoneum. Bart. Montagnana.

Tabulæ Diaturbith.

℞. Spec. Diaturbith maioris ʒ.vj. — Sacchari albi in aqua roſ. diſſoluti ℔.ß. uel ℥.iv. B

Fiant tabulæ ſecundum artem. Datur ℥.ß. * Humores phlegmaticos purgant.

Tabulæ Diaphœniconis.

℞. Dactylorum triduo aceto maceratorum n.vj.
Sem. Libiſtici ʒ.ij.
Pinearum, Amygd. dulcium ana ʒ.xv.
Turbith ʒ.xij.
Diagridij ʒ.xj.
Sacchari candi ℥.ij.
Piperis longi, Zingiberis, fol. Rutæ ſiccatorum
Cinnamomi, Macis, Fœniculi, Aniſi
Dauci, Galangæ, Ligni aloes ana ʒ.j.
Sacchari ℔.j.

Fiat confectio ſolida, ut eſt artis. Iſta confectio pleriſque Medicis eſt uſui. Idem quod liquidum poteſt, eſt tamen paulò gratius altero. Et quia Libiſtici ſemen nauſeam mouet, ſubſtitui rectè poterit Liguſticum uerum, aut cardamomi ſemen.

Tabulæ diaphœniconis, aliter.

℞. Spec. Diaphœniconis ℥.vj. — Sacchari albi, in aqua roſ. diſſoluti ℥.iiij.

Fiant tabulæ ſecundum artem. Datur ℥.ß. * Febribus compoſitis & diuturnis auxiliantur: bilem enim flauam & pituitam ducunt. Colicis cruciatibus mirificè conferunt.

De Confectionibus Solidis minus uſualibus.

DE TABVLIS CALFACIENTIBVS CAPVT.

Tabulæ ex Vnicornu.

℞. Succini albi, Vnicornu ana ʒ.ß.
Margaritarum ʒ.j.
Ambari G.iij.
Sacchari in aqua cinnamomi diſſoluti ℥.v.
Olei aniſi G.iv. — Olei ſuccini G.ij.

Fiat confectio in orbiculis. Crato.

Tabulæ ſaluberrimæ.

℞. Cinnamomi, Zingiberis ana ℥.j.ß.
Nucis moſchatæ, Caryophyllorum
Piperis longi ana ʒ.j.
Maceris, Galangæ ana ʒ.j.
Dictamni, Zedoariæ, Calami aromat. ana ʒ.j.
Pimpinellæ, Angelicæ ana ʒ.j.
Rhabarbari opt. ℥.ß.
Rhapontici ʒ.ij.
Croci ʒ.ß. C
Sacchari in aqua roſ. diſſ. ℔.j. ʒ.j.

Fiant tabulæ. Cerebrum, & memoriam confortant, uertiginem, prauaſq; melancholias tollunt: ſanguinem purificant, & mundant, cor roborant: appetitum generant: aluum laxant: tuſsiculoſis & phthiſicis mirè conferunt: apoſtemata calida, & pectoris ulcera ſanant: cordis diſtrictionem diſſoluũt: omnibuſq; aliis membris proſunt, & uitam producunt. Hier. Brunſuicenſis.

DE TABVLIS CALFACIENTIBVS ſtomachum.

Tabulæ confortantes & exiccantes ſtomachum.

℞. Spec. Aromat. roſ. ʒ.ij. — Spec. Diarrhod. Abb. ʒ.j. — Sacchari albi diſſoluti in aqua menthæ ℥.iij.

Fiant tabulæ ſecundum artem ponderis ʒ.ij. Rondeletius.

Tabulæ ſulphuratæ noſtræ.

℞. Florum Sulphuris ʒ.iij.
Sacchari albi in aqua roſ. diſſoluti ℥.iij.
Olei Fœniculi G.xv.
Moſchi G.iij.

Fiant tabulæ ſecundum artem. * Paralyſi atq; colicæ paſsioni conferunt.

Tabulæ aliæ confortantes uentriculum.

℞. Spec. Imperialium ℥.ß.
Pinearum electarum, & ſubtiliter inciſarum ʒ.ij.
Spec. Aromat. roſ. ʒ.j.ß.
Sacchari in aqua roſarum diſſoluti ℥.viij.
Olei Cinnamomi G.iij.
Moſchi G.ij.

Fiat confectio in morſulis ſecundum artem. Ioannes Crato.

Morſelli confortantes.

℞. Pinearum præparatarum ʒ.iij.
Amygdal. dulcium ʒ.ij.ß.
Cinnamomi electi ℈.v.
Caryophyllorum ʒ.ß.
Macis ℈.j.
Phiſticorum uiridium ʒ.j.ß.

Zingi-

A Zingiberis albi, inciſi ℈.ij.
Margaritarum præparatarum ℈.ß.
Foliorum auri n.iv.
Sacchari albi, in aqua roſ. diſſoluti ℥.vij.
Fiant morſelli quadrati ſecundum artem. Langius.

Morſelli confortantes mirum in modum.

℞. Spec. Aromat. roſ. ʒ.j.
Spec. Diarrhod. Abb. ʒ.ß.
Spec. Diambræ ℈.j.
Cinnamomi electi ʒ.j.
Zingiberis ℈.iij.ß.
Macis inciſæ ʒ.ß.
Santali citrini ℈.ß.
Pinearum mundatarum ʒ.iiij.
Sacchari opt. in aqua roſ. diſſoluti ℔.ß.
Fiant morſelli ſ.a. Aromatarius quidam Vlmenſis.

Confectio pinicata confortans.

℞. Pinearum præparatarum ℥.j.ß.
Phiſticorum uiridium ʒ.vij.ß.
Foliorum auri n.xv.
Margaritarum præparatarum ℈.j.ß.
Sacchari in aqua roſarum diſſoluti ℥.xij.
Fiant tabulæ quadratæ ſecundum artem. Langius.

Tabulæ confortantes, aliæ.

℞. Sacchari albiſsimi, in aqua roſarũ diſſoluti ℥.iv.
Olei Caryophyllorum G.iv.
Coralli rubri præparati ℈.j.
Moſchi G.ij.
Fiat confectio in orbiculis ſecundum artem. Ioan. Crato, Medicus Cæſareus.

Morſelli ad impinguanda corpora emaciata.

℞. Pulpæ caponum elixorum
Pulpæ Perdicis ana ℥.ß.
Nucleorum pini, Piſtaceorum in uino maluatico maceratorum ana ℥.ß.
Amygdal. dulcium ℥.j.
Cinnamomi, Caryophyllorum
Nucis moſchatæ ana ℥.j.ß.
Sacchari fini q.ſ.
Fiant ſ.a. morſelli. Hier. Mercurialis.

B DE TABVLIS REFRIGERANTIBVS ſtomachum.

Tabulæ orificium ſtomachi claudentes, & corroborantes.

℞. Coriandri præparati ℥.j.
Cinnamomi electi ʒ.ij.
Coralli præparati ʒ.j.
Santali albi, Maſtiches ana ℈.j.
Sacchari albi, in aqua roſarum diſſoluti ℥.x.
Conſeruæ roſarum ℥.ß.
Fiat confectio in morſulis ſecundum artem. Crato.

DE TABVLIS REFRIGERANTIBVS HEPAR.

Tabulæ ad Hepatis refrigerationem.

℞. Conſeruæ flor. Cichorij
Flor. Nenupharis ana ʒ.j.
Spec. Triaſantali, Diatrag. frig. ana ʒ.ij.
Sacchari albi, in aqua endiuiæ diſſoluti ℥.iv.
Fiant tabulæ ſecundum artem. Rondeletius.

Tabulæ noſtræ, ad lepram.

℞. Trochiſcorum de Vipera ʒ.ij.
Margarit. præparat. ʒ.ß.
Spec. aromat. roſ. ʒ j.
Fol. auri num. cc.
Sacchari in aqua roſ. diſſoluti ℥.iij.
Fiant rotulæ auro obductæ.

DE TABVLIS PVRGANTIBVS BILEM.

Orbiculi ex rhabarbaro.

℞. Sacchari albi, in aqua cinnamomi diſſoluti, & ad perfectionem cocti ℥.iv.
Extracti rhabarbari, in ſucci roſarum drachmis duabus diſſoluti ʒ.j.
Rhabarbari ſubtiliter pulverizati, atq; in aqua cinnamomi humectati ʒ.ij.
Fiant tabulæ ſecundum artem. Ioannes Crato.

Tabulæ ad purgandum bilem aliæ.

C ℞. Mannæ electæ ℥.iv.
Succi Roſarum rubrarum ℔.ij.
Conſeruæ Bugloſsi, Conſeruæ Cyrſij ana ℥.ij.
Diagridij ʒ.vj.
Sacchari albi q.ſ.e. ad placentulam formandam: quæ diuidetur in tabellas ſingulas ʒ.ß. pendentes. Andern.

Tabulæ ad bilem aliæ.

℞. Santali citrini, albi, rubri, Galliæ moſchatæ
Trochiſcorum oxyacanthæ ana ʒ.iij.
Mannæ ʒ.iij.
Succi roſarum rubr. ℔.j.ß.
Conſeruæ Cichorij
Conſeruæ Borraginis ana ℥.ij.
Diagridij ℥.j.
Sacchari albi quantum ſufficit.
Fiat tabellæ ſecundũ artẽ, drachmas duas aut tres pendẽtes, pro robuſtioribus: ꝑ imbecillioribus ʒ.j. dari põt. (Andern.

Aliæ.

℞. Spec. Diamoſchi ʒ.j.
Spec. Diarrhod. Abb. Calami aromat. ana ʒ.j.
Rhabarbari electi ℈.j.
Diagridij ℈.ij.ß.
Sacchari in aqua roſ. diſſoluti ℥.iij. uel ℥.iv.
Fiant tabulæ. Datur ℥.ß. A' quodam Italo.

Tabulæ noſtræ purgantes.

℞. Sacchari in aqua roſ. diſſoluti ℥.iij. Quintæ eſſentiæ ſcammonij, q.ſ. fiant rotulæ.

DE TABVLIS PVRGANTIBVS PITVITAM.

Tabulæ diacnicu.

℞. Diatragacanthi frigidi ʒ.ß.
Carnis Cotoneorum ʒ.j.
Zingiberis albi ʒ.ij.
Medullæ ſeminis Cnici ʒ.iv.
Diagridij ʒ.iij.
Turpeti albi ℥.vj.
Mannæ, Mellis roſati colati ana ℥.j.
Sacchari optimi ʒ.x.
Parentur tabellæ, pendentes ʒ.ß. ſingulæ. Andernacus.

Tabulæ Stibiatæ, noſtræ.

℞. Stibij ſeu Antimonij præparati ʒ.ij.
Gummi Tragacanthi ʒ.j.
Sacchari albi in aqua roſ. diſſoluti ℥.iij.
Olei Aniſi G xv.
Fiant tabulæ ſecundum artem, pendentes ʒ.j. ſingulæ pro robuſtioribus: imbecillioribus uerò ʒ.ß. uel ℈.ij. exhibere ſoleo. * Purgant per uomitum & aluum ualenter.

Tabulæ

Tabulæ noſtræ de ſtibio, aliæ.

℞. Vitri antimonij ʒ.vj. Pul. tragacáthi ʒ.iij. Sacchari in aqua roſ. diſſoluti, & ad perfectioné cocti ℔.ß.
Fiant tabulæ. Doſis à ʒ.j. uſq; ad ʒ.j.ß. Purgant per uomitum & aluum uehementer.

DE TABVLIS PVRGANTIBVS melancholiam.

℞. Succi Cotoneorum
Mellis opt. deſpumati ana ℔.j.ß.
Caryophyllorũ, Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ.j.
Conſeruæ Bugloſsi, Cyrſij, Violarum ana ℥.ij.
Epithymi, fol. Senæ ana ℥.ß.
Veratri nigri ʒ.vj.
Ex ſaccharo fingantur tabellæ paruæ, drachmas duas pendentes. Andernacus.

TABVLÆ PVRGANTES HVMORES MIXTOS.

℞. Spec. electuárij Diacnicu ℥.ß. Spec. elect. Diaturpeti cum rhabarbaro ʒ.vj. Sacchari ℥.iij.ß.
Redigantur in placentulas, drachmas tres pendentes. Andernacus.

Tabulæ diaturbith cum Rhabarbaro.

℞. Turbith in oleo amygd. per noctẽ macerati ʒ.v.
Zingiberis, Cinnamomi ana ʒ.j.
Caryophyllorum ℈.iij.ß.
Agarici trochiſcati ʒ.j.ß.
Fol. ſenæ ʒ.ij.℈.ß.
Hermodactylorum ʒ.ij.
Rhabarbari ʒ.iij.
Schœnanthi ℈.j.
Galangæ, Macis ana ℈.ij.
Diagridij ʒ.iij.ß.
Sacchari in uino citoniorum & aqua roſ. diſſoluti (℥.xviij.
Fiant tabulæ. Doſis ℥.ß. Ioan. Langius.

Tabulæ noſtræ purgantes.

℞. Spec. aromat. roſ. ℈.ß.
Cinnamomi electi, Zingiberis ana ʒ.ß.
Macis, Galangæ, Calami aromat. ana ℈.ß.
Rhabarbari electi ʒ.j.ß.
Spicæ Indicæ ℈.ß.
Turbith opt. ʒ.iij.
Agarici Trochiſ. ʒ.ij.
Fol. Senæ mundat. ℈.iv.
Diagridij ʒ.ij.ß.
Tragacanthæ, Maſticis ana ℈.ß.
Sacchari in aqua cotoneorum diſſoluti ℥.ix. B
Olei Caryophyllorum ℈.ß.
Olei Cinnamomi G.v.
Fiant tabulæ pondere ʒ.ij. Doſis ʒ.ij.

Morſelli præcipua membra fouentes, & purgantes nonnihil.

℞. Cinnamomi electi ℥.ß.
Myrob. Chebularũ, Myrob. Emblicarum ana ʒ.ij.
Croci, Roſarum ana ʒ.j.
Santali rub. ʒ.ij.
Coralli rub. ʒ.j.
Sacchari albiſs. in aqua roſ. & ſucco citri diſſoluti q.ſ. eſt.
Moſchi, Ambræ ana ℈.j.
Formentur morſelli auro obducti. Marſ. Ficinus.

DE TABVLIS VERMES NECANTIBVS.

Confectio ad Vermes.

℞. Seminis Sancti ℥.j.ß.
Farinæ lupinorum ℥.j.
Diptamni albi, Indici ana ℥.ß.
Cornu cerui uſti, & preparati, Scordij ueri ana ʒ.j.ß.
Croci ʒ.ß. G.vj.
Sacchari albi, aqua Abſinthij diluti q.ſ. eſt.
Fiat confectio in morſellis. Auguſtani.

Alia.

℞. Sem. Cinæ ʒ.1.
Rad. Filicis, rad. Graminis, Diptamni albi ana ℈.2.
Cornu cerui uſti, Rhabarbari ana ℈.iv.
Sacchari in aqua graminis diluti ℥.vj.
Fiant tabulæ. Auguſtani.

De Trochiſcis, Sectio XL.

Trochiſci, Latinis Paſtilli, ſunt uel rotundi, uel quadrati, cum quadam depreſſione, ad ſimilitudinem groſſi lupini. Horum alij

- Intrinſecus aſſumũtur: & uel per
  - Se: atq; hi uel
    - Alterant *Vide ſeq. ſignum A.*
    - Purgant
      - Bilem: *ut* C
        - Trochiſci de rhabarbaro.
        - Paſtillus purgans bilem, *&c.*
      - Pituitam: *ut*
        - Trochiſci de agarico.
        - Agaricus trochiſcatus.
        - Trochiſci Alhandal.
        - Trochiſci hamech, *&c.*
      - Humores *mixtos: ut*—Trochiſci de uiolis magiſt.
  - Compoſitiones *aliorum medicamentorum: ut*
    - Trochiſci de uipera.
    - Troch. de ſcylla.
    - Troch. ramich.
    - Troch. hedichroi.
    - Troch. galliæ moſchatæ.
    - Troch. diarrhod. Nicolai.
    - Troch. diani, *ſiue* de uiolis, *&c.*
- Extrinſecus *applicantur: ut*
  - Paſtillus Andronius.
  - Trochiſci de minio.
  - Paſtilli Polyidæ.
  - Paſtilli Muſæ, *&c.*

A. Alte-

- *A.* Alterant.
  - Conſer- *do: & uel qualitate*
    - Prima. *Sic*
      - Calidi: *ut*
        - Trochiſci ligni aloes.
        - Trochiſci de croco.
        - Crocomagma Damocratis.
        - Paſtillus calefaciens, *&c.*
      - Frigidi: ut
        - Trochiſci de ſpodio.
        - Diaſantalon.
        - Trochiſci de caphura, *&c.*
    - Secũda. *Sic*
      - Aſtringunt
        - Trochiſci de terra ſigillata.
        - Trochiſci de charabe.
        - Trochiſci de berberis.
        - Trochiſci de ſpodio.
        - Trochiſci ad fluxum.
        - Trochiſci de corallo.
        - Trochiſci Diaſpermaton Galeni, *&c.*
      - Emolliunt: *ut*—Trochiſci de cappare, *&c.*
      - Aperiunt: *ut*
        - Trochiſci hepatici.
        - Trochiſci ex amygdal. amaris.
        - Trochiſci de abſinthio.
        - Trochiſci de roſis.
        - Trochiſci de lacca.
        - Trochiſci de alkekengi.
        - Trochiſci de eupatorio.
        - Trochiſci aliptæ moſchatæ.
        - Trochiſci de Benzoi.
        - Trochiſci de myrrha.
        - Trochiſci de rhabarbaro.
        - Trochiſci de aniſo, *&c.*
      - Abſtergunt: *ut*—Trochiſci cyphi.
      - Venena *fugant*: *ut*
        - Paſtilli ad aerem peſtilentem.
        - Paſtilli in frigido peſtilentiæ tempore.
      - Dolorem *ſedant*: *ut*
        - Trochiſci diarrhodon Meſ.
        - Trochiſci diaſpermaton.
        - Trochiſci de caphura, *&c.*
  - Corrumpendo: *ut* Trochiſci interficientes
    - Glires.
    - Mures.

DE TROCHISCIS CALIDIS.

Trochiſci ligni aloes.

℞. Ligni aloes, Roſarum rub. ana ʒ. ij.
Maſtiches, Cinnamomi, Caryophyllorum
Nardi Indicæ, Macis, Nucis moſchatæ
Cubebarum, Cardamomi minoris, maioris
Paſtinacæ, Galliæ moſchatæ
Corticis Citri ana ʒ. j. ß.
Moſchi, Ambræ ana ℈. ß.
Mellis paſſulati quantum ſufficit.

Formentur trochiſci. Siccentur in umbra, & ſeruentur in charta, ceræ liquatæ intincta. Durant annum unum. * Ventriculum, cor, hepar imbecilla roborant: ob id ualent ad oris fœtorem, pulſum cordis, & ſyncopen, & hydropen. Meſues.

Trochiſci de croco.

℞. Croci ʒ. iij.
Roſarum rubrarum, Ammi, Myrrhæ ana ʒ. j. ß.
Ligni aloes ℈. ij.
Aquæ roſaceæ quantum ſufficit.

Fiant trochiſci. Nicolaus.

Crocomagma Damocratis.

℞. Croci ʒ. c.
Myrrhæ, Roſarum rub. ana ʒ. l.
Amyli, Gummi Arabici ana ʒ. xxx.
Vini quantum ſufficit.

Fiant trochiſci. Galenus.

Paſtillus calefaciens, ad uitia uentris ex frigore.

℞. Abſinthij, ſemin. Apij, Aniſi, Cinnamomi, Caſiæ odoratæ ana ʒ. iij.

Myrrhæ,Spicæ Indicæ,Caſtorei ana ʒ.j.
Piperis lõgi,Lachrymæ papaueris,Croci ana ℈.ij.
Succi Fœniculi quantum ſufficit. A
Fiant trochiſci. Andernacus.

DE TROCHISCIS FRIGIDIS.

Trochiſci de ſpodio.

℞. Roſarum rubrarum ℥.j.ß.
Spodij ʒ.x.
Sem. Acetoſæ ʒ.vj.
Sem.Portulacæ,Coriandri præparati
Sumach ana ʒ.ij.ß.
Amyli uſti,Balauſtiorum,Berberis ana ʒ.ij.
Gummi Arabici aſſati ʒ.j.ß.
Agreſtæ quantum ſufficit.

Fiant trochiſci.Seruantur in annum. * In febribus bilioſis cum alui fluore efficaces ſunt: inflammationem uentriculi & hepatis,& ſitim continuam ſedant. Meſues.

Trochiſci ſantalorum.

℞. Trium Santalorum ana ʒ.viij.
Spodij,ſem.Cucumeris
Sem.Cucurbitæ,ſem.Citrulli
Sem.Portulacæ,Boli Armeni ana ʒ.iv.
Roſarum ʒ.vj.
Berberorum aut ſucci eius ʒ.iij.
Caphuræ ʒ.ß.
Aquæ Portulacæ quantum ſufficit.

Formentur trochiſci. Seruantur in annum. * Ad febrem ardentem , uentriculi & hepatis intemperiem calidam, & ſitim dantur lacte acido,aut omphacio,aut ſucco acido citri,aut ſucco ribes. Meſues.

Trochiſci ſantalorum alij.

℞. Santalorum citrinorum ʒ.ij.
Gummi Arabici,ſem.Citrulli ana ʒ.j.
Sem.Lactucæ,ſem.portulacæ,Tragacanthi
Succi Glycyrrhizæ ana ʒ.ß.

Fac trochiſcos:utere,ut prius.Meſues.

Trochiſci de caphura.

℞. Fol.Roſ.rub.℥.ß.
Spodij ʒ.ij.
Santali citrini ʒ.ij.ß.
Croci ʒ.j.
Glycyrrhizæ ʒ.ij.
Sem.Citrulli,Melonis,Cucumeris
Cucurbitæ,Tragacanthæ,Gummi Arabici
Nardi Indicæ ana ʒ.j.
Ligni aloes,Cardamomi maioris B
Amyli,Caphuræ ana ℈.ij.
Sacchari albi,Mannæ ana ʒ.iij.
Mucilag.ſem.Pſyllij,cum aqua roſ.extractæ q.ſ.

Formentur trochiſci.Durant annum. * Ad febres ardentes,bilis & ſanguinis feruorem, uentriculi & hepatis intemperiem calidam,& ab his ſitim inexpletam,icterum quoq;,ac phthiſim & hecticã conferũt. Meſues.

DE TROCHISCIS ASTRINGENTIBVS.

Trochiſci de terra ſigillata.

℞. Sanguinis draconis,Gummi Arabici aſſati
Trochiſcorum Ramich,Roſarum rub.
Sem.Roſ.Amyli aſſati, Acaciæ, Lapidis hæmatitis
Hypociſtidis,Balauſtiorum,Boli Armeni
Terræ ſigillatæ,Coralli rubri,Charabæ ana ʒ.j.
Spodij,Margaritarum,Tragacanthæ
Sem.Papaueris nigri ana ʒ.j ß.
Sem.Portulacæ,Cornu cerui uſti
Thuris,Gallarum,Croci ana ʒ.ij.
Aquæ plantag.quantum ſufficit.

Qui nolet cum opio,addat Opij ʒ.ij.

Formentur trochiſci. Seruantur in charta,ceræ liquatæ intincta, ad annos duos. * Sunt admodum efficaces ad ſputum ſanguinis cum aqua plantaginis poti:ad fluorem uerò ſanguinis è naribus, fronti illiti:ad menſes immodicos, utero iniecti:uel pubi illiti:ad mictum ſanguinis,in ueſicam iniecti:& ad alias hemorrhagias, parti ſanguine fluenti impoſiti. Meſues.

Trochiſci de charabe.

℞. Charabæ ʒ.ix.
Cornu cerui uſti,Gummi Arabici aſſati
Coralli rubri uſti,Tragacanthæ
Acaciæ,Hypociſtidis
Balauſtiorum,Maſtiches,Laccæ
Papaueris nigri aſſati ana ʒ.iij.
Thuris,Croci,Opij ana ʒ.ij.G.xv.
Mucilaginis Pſyllij quantum ſufficit.

Formentur trochiſci. Seruantur in charta,ceræ liquatæ intincta. Durant annos duos. * Vtiles ſunt ad conſtringendum ſanguinem undecunque fluentem , menſtrua , ſputum, fluxum ſanguineum , & hæmorrhoidalem:& conſolidant ulcera pectoris & pulmonis.Meſues. C

Trochiſci de berberis.

℞. Berberis ʒ.ij.
Spodij,Ligni aloes,ſeminis Acetoſæ,Maſtiches
Galliæ moſchatæ,Nardi Indicæ ana ʒ.j.
Gummi Arabici ʒ.iij.
Roſarum rubrarum ʒ.v.
Aquæ roſarum quantum ſufficit.

Formentur trochiſci. Siccantur in umbra. Seruantur in papyro munda , ceræ liquatæ intincta , per annum. *Valent ad intemperiem calidam,fluorem alui,& hepatis dolorem. Meſues.

Trochiſci ad fluxum.

℞. Balauſtiorum
Cort.glandium, aceto maceratorum & toſtorum
Rhois,Baccarum Myrti,Hypociſtidos ana ʒ.ij.
Cymini Carmani
Gallarum aceto maceratarum & toſtarum
Capitum Granatorum,Fructus Tamaricis
Macis,Xyloaloes,Galliæ aromaticæ
Maſtiches,Spicæ Indicæ ana ʒ.j.
Sem.Oxalidis,Gummi,Boli Armeni
Sem.Vuæ,Paſſerum toſtorum ana ʒ.j.ß.
Sem.Coriandri,aceto macerati & toſti ʒ.ij.
Vini Pontici quantum ſufficit.

Formentur trochiſci põderis ʒ.j.quorũ unus datur cũ ſyrupo cydoniorũ,uel aliquo ſucco ſtyptico. Meſues.

Trochiſci alij ad idem cum exulceratione inteſtinorum.

℞. Spodij ʒ.vij.
Sem.Roſarum,Balauſtij
Roſarum,Acaciæ
Sanguinis draconis ana ʒ.ij.ß.
Sem.Acetoſæ ʒ.j.ß.
Oxyacanthæ,Carnis Rhu,ſem.Plantaginis
Sem.Portulacæ aſſati ana ʒ.j.G.x.
Gummi aſſati ʒ.j.

Fiant trochiſci ponderis ʒ.ß. * Dantur cum decocto hordei excorticati. Meſues.

Trochiſci de corallo.

℞. Coralli rubri,Cinnamomi,Myrrhæ
Amomi,ſem.Papaueris albi ana ℥.ß.
Schœnanthi,Croci ana ʒ.ij.
Calami aromatici,Xylobalſami,Caſiæ,Folij
Maſtiches,Phu,Polij montani,Aſari
Pedis columbini ana ʒ.j. Vini q.ſ.

Formẽtur trochiſci.*Sãguinolẽta excreãtibus,dyſentericis,cœliacis,cibũ faſtidiẽtibus mirè ſubueniũt.Nicol.

A

Diacorallu Galeni.

℞. Coralli rubri, Terræ Samiæ ana ℥.1.
Balauſtiorum, Amyli
Terræ Lemniæ ana ℥.ß.
Sem. Hyoſcyami, Opij
Hypociſtidis ana ʒ.2.
Succi Plantaginis quantum ſufficit.

Formentur trochiſci. Siccantur in umbra, & ſeruantur in charta munda, ceræ liquatæ intincta, ad annos duos.* Ad eadem efficax. Galenus.

Trochiſci de Agno caſto.

℞. Agni caſti, Tamaricis ana ʒ.v.
Sem. Endiuiæ, ſem. portulacæ ana ʒ.2.ß.

Formentur trochiſci cum aqua ſcolopendrij. Non ſunt in uſu, poſſent tamen in ſeminis profluuio ſeu gonorrhœa, & aliis eiuſmodi uitiis commodè adminiſtrari. Rhaſis.

Trochiſci Diaſpermaton, Galeni.

℞. Sem. Apij
Sem. Amios ana ℥.ß.
Sem. Aniſi, ſem. Fœniculi ana ʒ.2.
Opij, Caſsiæ ana ʒ.1.

Cum aqua pluuia formentur trochiſci. * Dantur ex paſſo, aut aqua, ad omnes internos affectus, pleuriticis, & ſanguinem reiectantibus conferunt, dolorem ſedant.

Trochiſci ad Phthiſim, & ulcera pulmonis.

℞. Balauſtiarum, Roſ. ſiccarum ana ℥.ß.
Sanguinis drac. Medullæ tritici
Olibani ana ʒ.2.
Gummi Arabici, Tragacanthi
Maſticis ana ʒ.iij.
Acaciæ, Croci ana ʒ.ß.
Carabæ, Myrrhæ ana ʒ.1.
Anarcinæ ʒ.v.

Terantur & conficiantur cum miua cydoniorum, deinde fiant trochiſci aur. 1. pendentes. exiccentur in umbra, & dentur in potu. Auicenna.

DE TROCHISCIS EMOLLIENTIBVS.

Trochiſci de capparibus.

B ℞. Cort. rad. Capparis, ſem. Agni ana ʒ. vj.
Sem. Nigellæ, Calamenthi, ſucci Eupatorij
Acori, Amygdal. amar. Foliorum Rutæ
Ariſtolochiæ rotundæ, ſem. Naſturtij
Ammoniaci ana ʒ.2.
Cyperi, Ceterach ana ʒ.j.

Ammoniacum diſſoluito, & reliqua triturato: deinde fiant trochiſci. Seruantur in annum, in charta munda, ceræ liquatæ intincta.* Ad ſplenis duritiem & flatus eius diſsipandos ualent. Meſues.

DE TROCHISCIS APERIENTIBVS.

Trochiſci hepatici, Aſclepiadis.

℞. Aniſi, ſem. Apij, Aſari, Amygdalarum, Abſinthij ana ℥.ß.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.

Formentur trochiſci.* Hepaticos iuuant: habent enim uim hepar expurgandi per urinas: dantur cum uino, febrientibus cum aqua. Galenus.

Paſtilli ex amygdalis amaris.

℞. Aniſi, Apij, Aſari, comarum Abſinthij, Amygdal. amararum ana ʒ.2.
Aquæ quantum ſufficit.

Formentur paſtilli.* Idem præſtant. Dantur febri carentibus ex mulſo, febrientibus cum hydromelite. Paul.

Trochiſci de Abſinthio.

℞. Roſarum, Abſinthij, Aniſi ana ʒ.2.
Rhabarbari, ſucci Eupatorij, Aſari
Sem. Apij, Amygdal. amararum
Nardi Indicæ, Maſtiches
Folij ſeu Spicæ Romanæ ana ʒ.1.
Succi Endiuiæ quantum ſufficit.

Formentur trochiſci, in charta munda, ceræ liquatæ intincta, ſeruandi per annum. * Obſtructiones uentriculi & hepatis, & ab his dolorem & febres antiquas tollunt, dictas partes, reliquasque nutritorias roborant, ac appetentiam excitant. Meſues.

Trochiſci de roſis, Rhaſis.

℞. Roſarum rubrarum ℥.ß.
Ligni aloes ʒ.2.
Maſtiches ʒ.1.ß.
Abſinthij, Cinnamomi
Nardi Indicæ, Caſiæ
Schœnanthi ana ʒ.1.
Vini antiqui, & decoctionis quinque radicum q. ſ.

C Formentur trochiſci. Durant annum unum.* Sunt efficaces ad multos affectus, præſertim ad uentriculi dolorem, malam coctionem, febres antiquas, hydropem incipientem, & illos maximè, quibus forma corrumpitur. Meſues.

Trochiſci de lacca.

℞. Laccæ, ſucci Glycyrrhizæ
Succi Eupatorij, Abſinthij
Berberis, Rhabarbari
Ariſtolochiæ longæ
Coſti, Aſari, Amygdal. amararum
Rubiæ, ſem. Apij, ſem. Aniſi
Schœnanthi ana ʒ.1.
Vini quantum ſufficit.

Formentur trochiſci. Siccantur in umbra, & reponuntur in charta munda, ceræ liquatæ intincta. Durant annum unum.* Valent ad obſtructiones hepatis & lienis, & inde natas febres uarias antiquas, & aſcitem per urinas mouent. Meſues.

Trochiſci de alkekengi.

℞. Fructus Alkekengi ʒ.iij.
Sem. Citrulli, ſem. Cucumeris
Sem. Cucurbitæ ana ʒ.iij.ß.
Boli Armenici, Gummi Arabici
Thuris, Sanguinis draconis
Sem. Papaueris albi, Amygdal. amararum
Succi Glycyrrhizæ, Tragacanthæ
Amyli, Pinearum mundat. ana ʒ.vj.
Sem. Apij, Carabæ
Terræ ſigillatæ
Sem. Hyoſcyami, Opij ana ʒ.2.
Iulepi uiolati quantum ſufficit.

Formentur trochiſci. Durant annos duos.* Valent ad renum & ueſicæ ulcera, & natam inde dyſuriã. Meſues.

Trochiſci de eupatorio.

℞. Mannæ electæ, ſucci Eupatorij ana ʒ.1.
Roſarum rub. ℥.ß.
Nardi Indicæ ʒ.iij.
Spodij ʒ.iij.ß.
Rhabarbari electi, Aſari, Aniſi ana ℥.2.ß.
Succi Eupatorij quantum ſufficit.

Fiant trochiſci.* Obſtructionem & tumorem præter naturam hepatis & lienis ſanant, ac inde natas febres A
antiquas, & harum rigorem, icterum, ac incipientem hydropem. Meſues.

Trochiſci aliptæ moſchatæ.

℞. Ladani ℥.iij.
Styracis ℥.1.ß.
Styracis rubræ ℥.1.
Ligni aloes ʒ.2.
Ambræ ʒ.1.
Camphoræ ℈.1.ß.
Moſchi ℈.ß.
Aquæ roſ. quantum ſufficit.

Formentur trochiſci ſecundum artem.* Valent pueris laborantibus aſthmate, & iis qui anguſto ſunt thorace, nec lac hauſtum retinent, præſtatque uſum optimi & odoriferi ſuffitus.

Trochiſci de Benzoi.

℞. Benzoi ℥.vj.
Ligni aloes ℥. iix.
Styracis calamitæ ℥.iij.
Moſchi ʒ.ß.
Ireos ℥.2.
Sacchari candi ℔.3.

Puluerizatis omnibus fiant trochiſci cum aqua roſarum. * Delicati ſunt & ſumptuoſi, ad delicias maximè ſuo odore accommodati, ſuffitu & uaporatione grati. Cor & cerebrum roborant. Auguſtani.

Trochiſci de myrrha.

℞. Myrrhæ ʒ iij.
Lupinorum ʒ. v.
Foliorum Rutæ, Mentaſtri
Pulegij, Cumini, Rubiæ
Aſæ fœtidæ, Sagapeni
Opopanacis ana ʒ. 2.

Diſſoluuntur gummi in aceto, formanturque trochiſci cum ſucco abſinthij. Siccantur in umbra, & in charta munda, ceræ liquatæ intincta, ſeruantur annum.* Prouocant menſtrua, & ſedãt dolores, qui ex retentis menſtruis proueniunt. Rhaſis.

Trochiſci de aniſo.

℞. Aniſi, ſucci Eupatorij ana ʒ.2.
Sem. Anethi, Nardi Indicæ
Maſtiches, Folij, Fol. Abſinthij, Aſari, Apij
Amygdalarum amararum ana ʒ.ß.
Aloes ʒ.2.
Syrupi Abſinthij quantum ſufficit. B

Formantur trochiſci. Siccantur in umbra. Reponuntur in charta munda, ceræ liquatæ intincta: & ſeruantur annum unum. * Obſtructiones hepatis, & alios eius morbos, & inde natas febres antiquas ſanant. Meſues.

Trochiſci ex aniſo alij, ex decem ſimplicibus.

℞. Aniſi, ſucci Eupatorij ana ℥.ß.
Maſtiches, Spicæ Indicæ, Apij
Abſinthij Rom. Aſari, Folij ana ʒ. 1.
Amygdalarum amararum ʒ.1.ß.
Aloes bonæ ʒ.2.
Decocti Abſinthij quantum ſufficit.

Formentur trochiſci.* Hepatis uitia, & inde natas febres antiquas, & quartanas, & formam corrumpentes ſanare ſunt à ueteribus probati. Meſues.

DE TROCHISCIS ABSTERGENTIBVS.

Trochiſci Cyphi.

℞. Pulpæ paſſularum
Terebinthinæ coctæ ana ℥.iij.
Myrrhæ, Schœnanthi ana ℥.1. ß.
Calami aromatici ʒ. ix.
Cinnamomi ℥.ß.
Vnguis odorati, Bdellij, Nardi Indicæ
Caſiæ ligneæ, Cyperi
Baccarum Iuniperi ana ʒ.iij.
Aſpalathi ʒ. 2.ß.
Croci ʒ. 1.
Mellis quantum ſufficit.
Vini modicum.

Formentur trochiſci.* Valent ad pulmonum, iecoris, aliarumque internarum partium exulcerationes. Damocrates.

DE TROCHISCIS VENENA FVGANTIBVS.

Paſtilli ad peſtilentem aerem in æſtate.

℞. Roſarum rubrarum, Florum Violarum
Flor. Nymphеæ ana ʒ. 1.
Corticis Citri, ſem. Citri ana ʒ.ß.
Coriandri, Santali rubri
Spec. Diarrhodon ana ℈.2.
Boli Armeni ʒ.1.
Mucilaginis Tragacanthæ cum aqua roſ. extractæ q. ſ. C

Formentur paſtilli. Andernacus.

Paſtilli in frigido peſtilentiæ tempore idonei.

℞. Spec. Aromat. roſ. item Diamarg. calidi ana ʒ. 2.
Boli Armeni ʒ.1.ß.
Mucilaginis Tragacanthæ, cum aqua roſarum extractæ q. ſ.

Formentur paſtilli. Andernacus.

DE TROCHISCIS DOLOREM ſedantibus.

Trochiſci diarrhodon Meſuæ.

℞. Roſarum rubrarum ʒ.ix.
Ligni aloes, Nardi Indicæ ana ʒ.iij.
Glycyrrhizæ ʒ.iv.ß.
Spodij ʒ 1.ß.
Maſtiches ʒ.2.
Croci ℈.2.ß.
Vini albi quantum ſufficit.

Fiant trochiſci.* Efficaciſsimi ad febres pituitoſas, antiquatas, aliis implexas, uentriculi dolorem leniendũ, & humores ipſi adhærentes detergendos.

Trochiſci diaſpermaton.

℞. Sem. Apij, ſem. Ammi ana ℥.1.
Aniſi, Fœniculi ana ℥.ß.
Opij, Caſiæ ana ʒ. 2.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.

Formentur trochiſci. Durant annos duos.* Dantur ex paſſo, aut aqua: ſedant dolorem: ad omnes internos affectus, & pleuritidas utiles ſunt, & ſanguinem reiectantibus. Galenus.

Trochiſci interficientes glires & mures.

℞. Farinæ auenaceæ ℥.iv.
Arſenici citrini ℥.ß.
Axungiæ porcinæ, quantum ſufficit
Mellis parum.

Miſce & fiant trochiſci.

DE

A DE TROCHISCIS PVRGANTIBVS BILEM.

Trochiſci de rhabarbaro.

℞. Rhabarbari boni ʒ.x. Nardi Indicæ, Aniſi, Rubiæ
Succi Eupatorij, Amygdal. amararum ana ℥. ß. Sem. Apij, Abſinthij, Aſari ana ʒ.1.
Roſarum ʒ.iij. Aquæ Cuſcuthæ quantum ſufficit.

Fiant trochiſci, ponderis drachmæ unius cum dimidia. Siccantur in umbra, & ſeruantur in charta munda, ceræ liquatæ intincta, per annum.* Valent ad hepatis obſtructionem, dolorem, tumores præter naturam, affectus inueteratos eiuſdem. Meſues.

Paſtillus purgans bilem.

℞. Maſtiches, Nucis pineæ Gummi G.vij. Diagridij ℈.1.
Vuarum paſſarum, detractis acinis ana G. v. Mellis quantum ſufficit.

Formentur paſtilli, qui una uice aſſumi poſſunt. Andernacus.

DE TROCHISCIS PITVITAM PVRGANT.

Trochiſci de agarico.

℞. Agarici ℥.iij. Zingiberis ʒ.iij.
Salis gemmæ ℥.ß. Oxymelitis quantum ſufficit.

Agaricum lima confringendum, & formandi trochiſci.* Purgant ex cerebro & capite phlegma craſſum cum cholera mixtum: & præcipuè educunt ex pectore craſſos humores putridos & uiſcoſos. Meſues.

Agaricus trochiſcatus.

℞. Agarici electi ℥.iv.
Vini, in quo maceratum ſit zingiber, quantum ſufficit.

Agaricum limandum eſt, & formandi trochiſci. Additur inſuper gummi, aut tragacantha: & poteſt iniici in omnes compoſitiones, in quas agaricum ingreditur: uires enim habet agarici, & tutius agit, minoreque uentriculi noxa. Meſues.

Trochiſci Albandal.

℞. Pulpæ Colocynthidis ʒ.x.
B Minutim inciſa fricentur cum Olei Roſati ℥.1. Tragacanthi, Gummi Arabici, Bdellij ana ʒ. vj.

Macerentur quatriduum in aqua roſacea: his colatis & expreſsis, partem unam cum colocynthide permiſcebis, & fiat maſſa: quæ ſiccata in ſole, rurſum teretur, atque addetur altera pars colaturæ, & formabuntur trochiſci: qui iniici poſſunt in omnes compoſitiones, quæ colocynthidem recipiunt, & ipſa colocynthide ſalubriores ſunt. Doſis per ſe à G.vj. ad G.xij. Meſues.

Trochiſci Hamech.

℞. Violarum humidi & ſicci mediarum aur.xij. Succi Glycyrrhizæ aur.iij.
Turbith gummoſi aur. vj. Mannæ ʒ.iij.

* Sedant inflammationem, uentrem leniunt, thoracem purgant. Dantur aur.2. cum ſaccharo, aut pulpa caſſiæ fiſtulæ. Meſues.

DE TROCHISCIS PVRGANTIBVS humores mixtos.

Trochiſci de uiolis, magiſtrales.

℞. Violarum nigrarum ʒ.vj. Succi Glycyrrhizæ
Turbith ʒ.iij. Diagridij ana ʒ.2.

Formentur trochiſci.* Aquas, pituitam craſſam & bilem purgant, flatusque diſsipant.

DE TROCHISCIS, COMPOSITIONES ALIOrum medicamentorum ingredientibus.

Trochiſci de uipera.

℞. Viperas n. xx.

Sumendæ ſunt autem, non quæ quouis tempore captæ ſunt, ſed à medio potiſsimùm Aprile, in finem uſque Maij, aut paulo tardius, locisq; procul à mari diſsitis. Eligendæ ſunt fœminæ, quæque colore ſubflauo ſint,
C non pregnantes: quæ caput latius habeant, & depreſſum: collum longius, graciliusq; quàm mares: uentre uaſtiores: cauda minore, quæ non inuoluta eſt, ſed potiùs contorta & diſtenſa: inceſſu quieti proximo, quæ tamen poſtremas partes in inceſſu magis moueant: aſpectu ferino & inuerecundo, oculis ſubrubentibus, & recens captæ. Capita primùm & caudas amputabis, quatuor digitorum longitudine utrinque: his amputatis, conſiderandum eſt, ſi motum quendam in ipſis reſiduum conſpicies, ſanguinemque multũ fundent: nam hæ ceu præſtantiſsimæ ſumendæ ſunt: deinde pelle detracta, interanea cum adipe abiicienda erunt: reliquum corpus in ollam nouam bene coctam immittendum, & coquendum in aqua fontana, additis anethi comis, & ſub finem pauxillo ſalis, (ignis autem eſto è carbonibus accenſis, aut ſarmentis uitium) donec carnes à ſpinis ſeparentur. Cum coctæ fuerint, ollam ab igne depones, & carnes diligenter à ſpinis exemptas, per ſe contundes, nulla iuſculi addita parte: & addito puluere panis biſcocti maximè puri, quantum paſtillis formandis ſufficiat, quæ erit ſecundum Galenum tertia aut quarta pars, admiſceto. Formabis in paſtillos ponderis duarum drachmarum, & ſiccabis in ſuperiori ædium parte, in cella ad meridiem conuerſa, à puluere diligenter mundata. Sæpe autem cõuertendi ſunt, per quindecim dies, aut eo amplius, donec probè exiccati fuerint: deinde in pyxidem uitream, aut figulinam uitratam bene obturatam reponendi. Annum unum integri perſeuerant, quanquam longè melius ſit, haud multo pòſt, quàm ipſos confeceris, theriacam conficere. Qui autẽ diutius conſeruare uolet, ſubinde abſtergendi ſunt à puluiſculo quodam, qui illis obnaſci conſueuit: qui ſi diutius inhæreat, paſtillos perforabit. Hoc itaque modo conſeruari poſſunt integri ad tertium annum. Galenus.

De Trochiſcis uiperinis, ex correctione Bartholomæi Marantæ.

Ante paucos annos nondum cognoſcebatur uipera, & propterea maiores noſtri Medicos barbaros ſequuti, pro illa ſumebant Tormentillam, & Dictamnum, quorum alterum redigebant in paſtillos: ſed noſtro tempore adeò innotuerunt, ut etiam ab omni circulatore colligi poſsint. Ideoque non erò longior in enarrandis notis, quibus cognoſcitur: idque eò etiam magis, quod Matthiolus in ſuis commentariis ſupra Dioſcoridem, certis omnino notis eam deſcripſerit. Quare tantùm addam, quo pacto eligi debent laudabiles, & idoneæ pro Theriaca paranda. Debent itaque uiperæ non quouis anni tempore capi, multo minus in media

æſtate, quemadmodum nonnulli faciunt. Nam Theriaca ex eiuſmodi uiperis confecta, illis, qui eam aſſumũt, A magnam ſitim affert. Neque etiam ſtatim, poſteaquam ex ipſarum cauernis (in quibus toto tempore frigidiore ſe abſcondunt, & quaſi ſtupidę uix ſe mouent) rurſum proſerpere ſolent. Nam quandiu intra terram latent, retinent intra ſe quandam uenenatam, & pernicioſam qualitatem, quæ poſtea aliis temporibus ſolet exhalare, & præterea tamen ſicciores, & frigidiores ſunt, & magis extenuatæ, quàm alio ullo tempore. Quare antea illis permittendum eſt, ut aliquantiſper in liberiore aere obambulent, & ueſcantur cibo illis conſueto, ut ſunt nonnullæ herbæ, & inter alia animalcula, Cantharides, Bupreſtes, & Erucæ pini. Et præ aliis omnibus Galenus in libro de uſu Theriacæ ad Pamphilianum tradit meliores eſſe, recenter captas, & non diu incluſas. Nam hæ ut famelicæ ſunt ueneno ſiores: quod facile etiam coniicitur à morſu hominis ieiuni. Aliæ uerò ſaturæ adueniunt ex campis. Legitimum igitur, & magis conueniens erit capturæ tempus circa finem ueris, ne tamen attingant initium æſtatis, niſi ueris conſtitutio magna ex parte fuerit frigida, & hyemi ſimilis. Viperæ præterea grauidæ tanquam inutiles ſunt abiiciendæ. Color earum debet habere neſcio quid de luteo aſperſum, & ſint agiles, & promptæ ad mouendum, & potiſs. quæ de uniuerſo corpore ſæpè caput extollant, oculi ſint rubedine tincti, inter ſerpendum obliqua, torua, & elata. Præterea caput debet eſſe latum, uẽter rotundus, & prominens: & totum corpus ſinuoſum: locuſque, unde emittit excrementa, ſit propè extremam caudam, quæ etiam non ſit in gyrum circumuoluta, ſed nonnihil contorta. Et ſi haberi poterunt fœminæ omnes, melius erit, quàm mares accipere. Dignoſcunrur autem à maribus ex ingreſſu earum magis firmo, & quieto, & in dentibus quoque caninis, quorum mas tãtum duos, fœmina autem, ut ſcribit Nicander, plures habet. Critonis fuit ſententia (quemadmodum Galenus refert in libro de uſu Theriacæ) uiperas eſſe capiendas, aut in fine ueris, aut in autumno, & eas quidem quæ eſſent corpulentiores, & grandiores. Cum igitur uiperas eiuſmodi, quales iam deſcripſimus, habuerimus, primùm ad quatuor digitos, & non plures, caput & cauda amputetur, idque ſi grandiores fuerint. Nam minoribus minus quoque eſt auferendum. Quæ partes propterea abiiciuntur: quia paucam habent carnem, eamque duram, & quod ſint reliquis uenenoſiores. Animaduertendum quoque eſt, eas eſſe ualidiores, quæ poſtquam caput & cauda reſecata ſint, per aliquod tempus ſeſe adhuc moueant, & ſatis multum ſanguinis emittant, eumque non ſtatim effluere ſinant: ideoque iſtæ quæ ſtatim moriuntur, neque ſe mouent quicquam, nullius ſunt momenti. Poſt iſtam amputationem, interiora uiſcera ſunt auferenda, & reliquum corporis diligenter à pelle ſeparandum, quemadmodum etiam omnis pinguedo. B & poſteaquam diligenter bis, terúe ex aqua ſemper recenti mundatæ fuerint, imponantur in ollam fictilem, aut ahenum puriſsimum, cum ſufficiente parte aquæ fontanæ, & ad ignem ex carbonibus paratum, aut alium expertem fumi (ſunt qui ſarmenta uitium hîc maximè probent.) Iniicito quoque in uas parum ſalis recentis, additis aliquot frondibus anethi uiridibus, quod commodè eo tempore reperiri ſolet. Vbi etiam eſt obſeruandum, ſi uiperæ in æſtatis initio ſint captæ, tum nihil ſalis eſſe imponendum, alioqui Theriaca ſitim excitabit, ſicuti etiam illa, ad quam aſſumptæ fuẽt uiperæ collectæ in locis maritimis, & ſiccis: aut in paludibus aquæ ſalſæ. Quod ſi forte fortuna inter ebulliendum aqua effluerer, ſtatim aliquid frigidæ eſt aſpergendum: tandiu quoque coqui debent, donec facilè caro de ſpinis ſeparari poſsit, ſi edendo eſſe ſolerent, diligenterque cauendum, ne intra carnem aliquid de ſpinis remaneat: idque ſi fieret, omni ſtudio eſt auferendum, quanquam ſi uiperæ ita ut optimè coctæ fuerint, non facilè hic error committatur. Propterea laborandum eſt, ut uniuerſæ uiperæ ſint grandes: quod ſi fieri ſemper nequeat, coctio debet fieri per gradus, primùm ex olla ſumendo iuniores. Nam ſic per longiorem coctionem grandiores fient magis friabiles, & caro facilè à ſpinis decidet. Nam hæ cum planè ſimiles ſint carni, uix ab ea poſſunt diſcerni: quanquam poſtea in ſiccis paſtillis facilè appareant. Atque omnia hæc ſecundum commemoratum modum, primùm uidi obſeruari ab Imperato, qui ſolebat idoneo inſtrumento ſæpius iuuenes uiperas inſpicere, & ſtatim cùm coctæ eſſent, ex olla extrahere: hocque ſi obſeruetur, uniuerſæ ſpinæ adhærent ſceleto, & trunco maiori medullæ ſpinalis, nihilque ex ipſis carni admiſcetur. Obſeruaui autem ex uipera quantumuis magna non plus carnis, quàm pondere duarum drachmarum colligi poſſe: & ſi illius affuerit copia maior, ſuſpicio eſt illam aliquid in ſe ſpinarum adhuc continere. Hæc coctio ita ritè facta, tanti momenti eſt, ut in ea omnis conſiſtat aut bonitas, aut imperfectio Antidoti. His eo modo peractis, poſteà caro collecta diligenter in mortario contunditur, addito parum panis benè cocti, & fermentati, ex recenti, & puriſsima farina facti: cuius certa menſura definiri nequit: quanquam aliqui accipiant æqualem quantitatem cum ipſa carne: nonuulli minus, nimirum tantùm dimidiam: alij tertiam ſolummodo partem. Sic Gal. interdum etiam ponebat quartam partem, & alibi quintam: prout animaduertebat illius ſatis eſſe ad carnem contundendam. Quam etiam menſuram Bononienſes uſurpare ſoliti ſunt, quemadmodum P. M. Lucas Ghinus olim præceptor meus mihi ſignificauit. Crito, ſicuti Gal. refert. carni ex decem uiperis collectę addebat panis unciam unam. Sed hic animaduertendum eſt, Theriacam fieri aridam, ſi panis non fuerit benè coctus: quare C melius eſt illũ rectè coctum per duos, aut tres dies ponere in loco perflabili, ut exiccetur nonnihil: & non ſimul cum carne contundere, ſed utrunque ſeorſim: atque poſtea miſcere ſimul. Hic panis ita ſiccus in puluerem redigi, & per cribrum anguſtiſsimum cribrari, ac deinde miſceri cum carne debet. Cumque utrunque fuerit diligenter tritum, & commiſtum, ut ne minima quidem portiuncula amplius de uipera, quæ non ſit benè cõtuſa, appareat, ex iſta poſtea maſſa parentur Trochiſci, aut Paſtilli, qui debent eſſe tenerrimè & optimè ſubactæ, idque, ſi fieri poteſt, ſine iuſculo, aut ſaltem cum ipſius exigua quantitate: hoc enim modo multò celeriùs exiccantur. Contrà, ſi panis in iuſculo uiperarum maceretur, & poſtea ſimul cum carne tundatur, tales Trochiſci difficulter exiccantur, & ſunt in cauſa, ut poſtea caro putreſcat, & panis fiat acidus. Trochiſci ita parati ſolent in aliquo conclaui ſuperiori collocari ad exiccandum, uerſus Meridiem, ubi Sol maiori parte diei uerſatur, non tamen radij eius Trochiſcos attingant, utque penitus exiccari poſsint, crebrò uerti debent. Nam ſi aliqua exigua illorum portio humidior reſtet, facilè putreſcunt. Quando ita benè ſunt exiccati, remoueãtur paulò longius ab illo loco priore (attamen in eodem relinquantur conclaui) ad quem Sol peruenire potuit, atque ſemper uertantur, ad quod quidem utrunque ſatis erunt dies quindecim. Aetius quoque laudat uerſus Septentrionem eos poni. Tandem ſi omnes ſicci fuerint, ungantur parum contra putredinem cum Opobalſamo: quam curam adhibuerunt Medici Bononienſes, admoniti ab Aetio, qui etiam uoluit, ut Opobalſamum, dum formantur Trochiſci, adhibeatur. Poſtremò aſſeruentur in uaſe ſtanneo, uitreo, aureo, uel argenteo puriſsimo. Quanquam plumbum candidum, uel ſtannum (ut uulgo uocant) improbetur quando admiſtum habeat plumbi. Quia in eiuſmodi uaſis quædam rubiginis ſpecies ſolet colligi, quæ malam qualitatem illis conciliat. Ideoque optimum eſt, ut Theriaca quoque quamprimum Trochiſci ad manum ſint, ipſa quoque conficiatur, quanquam etiam ſi rectè aſſeruentur tres annos, & paulò plus durare ſoleant, modò ſæpius cum linteolo mundentur à puluere, & ſitu albo, quo progreſſu temporis obducuntur, unde ſolent exedi, & cariem ſentire, & priuari ſuis omnibus uiribus. Præterea quoque propter ipſam Theriacam, illa ſtatim parari debet. Nam cum per quadraginta dies, quotidie aliquid miſtionis fieri neceſſe ſit, quò fermentatio ſequatur melior, ideò admodum idoneum ad hanc actionem eſt tempus calidum.

Quod

A Quod ſi in autumno conficiatur, & ſuperueniat tempus hybernum, ſimplicia omnia quaſi ignaua permanebunt, & multò tardius calor naturalis in illis excitabitur.

Trochiſci de ſcylla.

Scyllam initio Iulij collectam, mediæ magnitudinis, plenam, candidam, cortice primo detracto, & parte duriore cui radiculæ adhærent, abiecta, farina ſubacta inuolues, & eouſque in clibano coques, donec farina probè ſiccata ſit & ea perforata, ſtylo ligneo tentabis, num ſcylla undique tenera ſit. Ea exempta, partem interiorem diligenter teres: cui admiſcebis farinæ erui tenuiſsimè cribratæ uncias octo ad ſingulas libras, & formabis in trochiſcos ponderis duarum drachmarum, & ſiccabis in ſuperiore parte ædium, in cella probè mundata, meridiem ſpectante, ſæpius obuertendo, donec probè ſiccati ſint, deinde repones: ut ſuprà dictum eſt de paſtillis uiperinis. Galenus.

De Trochiſcis Scylliticis, ex correctione Bartholomæi Marantæ.

Multæ, & quaſi infinitæ animaduerti res, & diligenter conſiderari debent, ſi uolumus Theriacam quemadmodum fieri poteſt, diligentiſsimè præparare. Occurrunt autem tam multæ difficultates, ut ex illis ob earum multitudinem uix nos poſsimus extricare. Nam Galenus, & reliqui uniuerſi, qui docent Theriacæ compoſitionem ſecundum ſententiam Andromachi, uolunt Scyllam non accipi nimis inueteratam, ſed recentiſsimam, & quæ iam primum è terra eruta ſit, reiicientes tanquam inutilem, & malam, quæ paulo antè ſit collecta: præterea colligendum eſſe tradunt, quando caulis, uel ſcapus ſit ſiccus. Nam eo tempore omnis uis in radice retinetur: idq́ue fieri nequit, niſi media æſtate aut ſaltem tempore meſsis: nam ante hoc tempus uel florem fert, uel etiam ſemen. Iubent poſtea, paſtillos uiperinos fieri debere, quando iam omnia ad Theriacam parandam ſint in promptu. Nam Trochiſci uiperini propter iſtum puluerem, qui ſæpè in illis quaſi effloreſcit, facilè aliquid de ſuis uiribus amittunt. Cum uerò illi quoque ipſi dixerint, hoſce paſtillos eſſe parandos in fine ueris, uidentur hæc inter ſe diſcrepare, quòd ſtatim poſt Trochiſcorum uiperinorum præparationem fieri debeat Theriaca, & quod aſſumenda ſit Scylla recens, ad faciendos iſtos paſtillos, cùm hi fieri non poſſint, niſi media æſtate: illi uerò in fine ueris. Hæcq́ue difficultas eò maior eſt, quod Aetius etiam ex ſententia Galeni uult hoſce de Scylla trochiſcos ex aliis omnibus primùm fieri debere: quoniam ut benè

B exiccentur, multos dies requirunt. Neceſſe eſt itaque, ut uel in æſtatis fine Trochiſci de Scylla parentur, & aſſeruentur uſque ad uernum tempus ſequentis anni: nam quamprimum alteri de uipera ſunt facti, Theriaca paratur, uel uiperinos Trochiſcos ad finẽ æſtatis transferre oportet, qñ Scyllitici benè fuerint exiccati: & quocunque modo hoc fiat, quædam præcepta ex authoribus præcipuis non obſeruabuntur. Et uidentur minus errare illi, qui Scylliticos factos æſtate elapſa accipiunt, ad parandam poſtea Theriacam in æſtatis ſequentis principio: cùm uiperini fuerint præparati in fine ueris. Quoniam multum refert, ad Theriacam iam paratam adhibere tempus calidius, ut per quadraginta dies quotidie miſceri, & agitari poſsit. At ſi ita agamus, Scyllitici hac ratione inueteraſcent, atque inſuper pharmacopola nimis erit incertus, an ita per longa interualla in Theriaca paranda uerſari, donec hoc atque illud fuerit in promptu, uelit, cùm alioqui ſatis moræ obiiciatur, dum colligantur ex tam diuerſis, & remotis locis tot ſimplicia. Quid igitur eſt ſtatuendum? Cenſeo optimum eſſe, ut primum paſtilli uiperini ſtato tempore fiant, id eſt, in fine ueris: Nec nos impedire debet, quòd tam diu aſſeruandi ſint, donec fiant, & exiccentur quoque Scyllitici. Nam tametſi Gal. cap. 7. lib. j. de Antidotis dicat, quòd multò melius ſit conficere Theriacam paulò poſtea quàm parati ſint uiperini trochiſci propter cauſam iam indicatam: nihilo tamen minus ipſemet in eodem loco affirmat, eos poſſe ſine corruptione euidenti per integrum quoque annum aſſeruari: imò ſi fuerint benè ſiccati, & diligenter ſepoſiti, ſolent etiam in quartum annum durare, quare in tam breui tempore, quod intercedit inter finem ueris, & medium, uel finem æſtatis corrumpi nequeunt. Hoc tamen obſeruandum eſt, ut quamprimum fieri poſsit, habeamus Scyllam, hoc eſt, ſtatim poſteaquam caulis & folia exaruerint, quò Antidotus in una eſtate abſolui poſsit, nec calidiore tempore carere cogatur, quod diximus neceſſariò requiri; idq́ue 40. dierum ad fermentationem totius maſſæ: & quanquam tum principium autumni ſubſequatur, parum hoc refert, cùm notum ſit omnibus, initium autumni æquè atque finem æſtatis eſſe calidum. Nec multum refert etiam, quod Aetius dicit, paſtillos Scylliticos primo loco fieri debere. Nam hoc non aliam ob cauſam uoluit obſeruari, niſi propter accuratam exiccationem. Quoniam plus temporis in his exiccandis, quã uiperinis, requirit. Et apparet Aetium ideò hoc tradere, ut ſcilicet ſatis temporis ſuperſit, ut (interea dum Scyllitici primùm facti exiccentur) eodem tempore ad Antidoti præparationem uiperini quoque haberi poſſent. Atque ita omnes dubitandi occaſio, quemadmodum unicuique hæc conſideranti patebit, facilè adimetur. Vt igitur ad rem reuertamur, Scyllam benè ſucciplenam è terra erues, quando folia, & caulis erunt omnino arida, idq́ue exquiſitè, tum

C quando uti illa iam uolueris: ſitq́ue mediocriter grandis, à qua auferatur exterior cortex, & omne lignoſum & aridum: poſtea fermento duriore, & ex frumento recenti, quod etiam maturum fuerit, facto, totum inungas, non creta aliqua, quemadmodum nonnulli facere conſueuerunt. Nam primum hæc eſt ſordida, deinde ad ſe neſcio quid boni ex ipſa maſſa trahit, & citò coquitur. Sic itaque cooperta optimè in cineribus calidis recondatur, & ſupra eos imponantur carbones accenſi, & non prius inde auferatur, quàm apparuerit etiam totam maſſam eſſe benè coctam, & aſſatam, inſtar cruſtæ. Quod tamen idem fieri poteſt in furno, in quem panes ſunt impoſiti, ſi in olla benè cooperta imponantur: & ubi paſta fuerit ſicca, rurſum eximatur. Quod ſi non ſatis eſſe coctam exiſtimauerimus, rurſum eadem Scylla paſta obduci, & eodem modo coqui debet. Nam quæ imperfectè ita fuerit toſta, non ſine periculo graui membrorum interiorum exhiberi poteſt, quemadmodum Dioſcorides quoque monet. Cognoſcitur autem, quod rectè ſit cocta, ſi pungendo eam cum feſtuca aliqua, illa facilè penetret: aut comprimendo duobus digitis ſine difficultate aliqua diſſoluatur. Tradit autem Dioſcorides alterum quoque modum coquendi. Nam eius fruſta iubet ebulliri, & toties aquã illius mutari, donec in Scylla nihil amaritudinis, aut acrimoniæ relinquatur, accipiendo ſolum partes interiores, & auferendo tunicas exteriores uſque ad uiuum, & abiiciendo ſatis multum de primis corticibus. Hæc Scylla ita diligenter cocta, benè in pila tundatur, & deinde admiſceatur farinæ erui albiſsimi (quoniam minus albicans, nimis eſt amarum) quæ per cribrum anguſtiſsimum tranſierit, ea quantitas, ut ad tres partes Scyllæ ſumantur duæ erui, quemadmodum quoque Andromachus tradit. Hoc Gal. 1. de Antid. ſcribit, cui plus fidei adhibendum, quàm lib. de Theriaca ad Piſonem: in quo duplum erui ſumitur: cùm ibi in aliis multis rebus quædam retractet, de quibus aliter in lib. ad Piſonem ſenſit. Sed hoc experientia quoque meliùs poteſt deprædendi. Nam Aetius de Theriaca ſecundum Galeni ſententiam differens, atque coniungens ſimul quoque cum eo Andromachum, uult etiam ad tres Scyllæ eſſe accipiendas duas farinæ erui partes: & poſtea addit, quod interdum æquale pondus utriuſque ſumatur. Atque eam quidem differentiam inde certam, quòd interdum Scylla humidior, uel ſiccior, quàm ut in Trochiſcos redigi queat, atque ideò opus eſſe plus, aut minus farinæ erui admiſcere. Attamen ſi cum duabus partibus ſolum parari ſemper potuerit, procul-

dubio minus errabimus. Nam ita fiet, ut Scylla ſit iſtius qualitatis, & ea arte cocta, quemadmodum eſſe decet. A Quæ ſi erit eiuſmodi, non opus erit ſuperuacaneam humiditatem ipſius cum maiore quantitate erui corrigi: & hanc credo fuiſſe cauſam, quòd Gal. aliter ſenſerit in lib. de Antidotis, quàm in lib. 1. de Theriaca ad Piſonem. De hac igitur maſſa benè contuſa, & commiſta fiunt rotulæ exiguæ, & inter formandum digiti ungendi ſunt oleo roſaceo, ſicuti docet Aetius: quanquam aliqui hoc omittant. Poſtea in illis exiccandis & reponendis ea, quæ diximus de Trochiſcis uiperæ, omnia ſunt obſeruanda. Meſue quoque monet, Scyllam quæ planè ſola abſque altera in agro reperiatur, abiiciendam tanquam uenenoſam admodum: & illam accipiendam eſſe, quæ plures habet alias uicinas: quæ admonitio propter maiorem ſecuritatem non eſt negligenda.

Trochiſci ramich.

℞. Succi Acetoſæ ℥.xvj.
Roſarum ℥.1.
Baccarum Myrti ℥ 2.
Boli pauxillum.
Colentur, & colaturæ adiunge
Gallarum tritarum ℥.iij.

Coque aliquantulum. Cola: & adde inſuper ſubſequentia bene triturata:

Roſarum ℥.j.
Santali Citrini ʒ.x.
Gummi Arabici ℥.1.ß.
Sumach, Spodij ana ℥.1.
Omphacij ſeu agreſtæ ʒ.vij.
Baccarum Myrti tritarum ℥.iv.
Ligni aloes
Caryophyllorum
Macis
Nucis moſchatæ ana ʒ.iv.

Miſce omnia, & ſiccentur in ſcutella figulina, & tere minutim, & fiant trochiſci cum ʒ.1.ß. de caphura & aqua roſacea q.ſ. Succi acetoſæ loco ſumi poteſt uinum è codoniis acerbis: ſunt qui aromatizent Gran. xiix. moſchi. Siccantur in umbra, & reponuntur in charta munda, ceræ liquatæ intincta. Durant in annum. * Ventriculum, cor, hepar imbecilla firmant, & lubrica uiſcera ac inteſtina, choleram morbum ſiſtunt, acrimoniam obtundunt, animum reddunt tranquillum, omnem hæmorrhagiam cohibent, ob quam naribus ſanguine fluentibus flando impelluntur: aliis medicamentis miſcentur. Meſues.

Trochiſci hedychroi, Andromachi.

℞. Mari, Aſari, Maioranæ
Aſpalathi ana ʒ.2.
Schœnanchi
Calami odorati
Phu, Xylobalſami
Opobalſami, Cinnamomi
Coſti ana ʒ.iij.
Myrrhæ, Folij B
Nardi Indicæ
Croci
Caſiæ ana ʒ.vj.
Amomi ʒ xij.
Maſtiches ʒ.1.
Vini quantum ſufficit.

Fiant trochiſci, inunctis prius manibus opobalſamo: deinde ſiccantur, & in charta ceræ liquatæ intincta, ſeruantur in annum. Ex Galeno.

Trochiſci Hedychroi, ex correctione Bartholomæi Marantæ.

1. ℞. Ligni aſpalathi ueri, nuper in collegio Patauino reperti, aut Ligni aloes Rhodij.
2. Radicum aſari recentium, & benè compactarum.
3. Mari, id eſt, maioranæ nobilis id eſt, ſuæ cimæ cum floribus, & ſeminibus ana ʒ.2.
4. Calami odorati, id eſt, radicum. Eius loco Agalochum cum tertia eius inſuper parte: aut uulgaris Calamus odoratus.
5. Iunci odorati, id eſt, cimæ odoratæ, & recentes.
6. Rad. coſti ueri: aut ſuo loco Rad. Zedoariæ recentis, non exeſæ, & opt. odore præditæ.
7. Rad. Phu, ſolidarum, non exeſarum, & odoris abſolutarum.
8. Cinnamomi: uel ipſius loco duplum caſsiæ, quæ ſit cortice craſſo, & fiſtula prædita ſubtili, optimi odoris, & saporis.
9. Opobalſami. Loco ipſius Oleum nucis moſchatæ, per expreſsionem facti.
10. Xylobalſami. Eius loco Agalochi ana ʒ.iij.
11. Folij, uel ipſius loco, radicum & ſtipitum Nardi Celtici, aut radicis Phu, aut ſpicæ Nardi cum tertia inſuper eius parte.
12. Nardi Indici, id eſt, radicum: quæ eſſe debent odoratæ, recentes, & de illarum numero, quæ in ſe adhuc retinent terram odoriferam.
13. Caſsiæ cum ſignis in Theriaca commemoratis. C
14. Myrrhæ, id eſt, lachrymæ recentis, pinguis, & ſucculentæ cum parte uenarum candidarum inſtar unguium.
15. Croci recentis, colorati, longi, integri, non fragilis, neque humidi, nec mucidi, uel exeſi, ſaporis acuti, & odoris ualidi ana ʒ.vj.
16. Amomi. Ipſius loco Acorũ, id eſt, radicis galangæ maioris, recentis, acuti ſaporis, & boni odoris ʒ. xij.
17. Maſticis candidiſsimi, pleni, puri, fragilis, ſicci, odorati, ſtridentis ʒ.1.

Fac paſtillos cum uino optimo, exicca.

Trochiſci galliæ moſchatæ.

℞. Ligni aloes ʒ.v.
Ambræ ʒ.iij.
Moſchi ʒ.j.
Mucilaginis, Tragacanthæ, cum aqua roſ. extractæ quantum ſufficit.

Fiant trochiſci parui. * Cerebrum, corq; roborant: oris, atque adeò corporis totius odorem commendant: compoſitionibus aliis miſcentur. Meſues.

Trochiſci diarrhodon, Nicolai.

℞. Roſarum recentium ℥.ß.
Spodij ʒ.ij.
Santali rubri ʒ. j.ß. G.vij.
Santali albi ʒ.j. G.xij.
Croci ℈.ij. G.vij.
Caphuræ G.xij.

Fiunt in hunc modum. Roſas recentes in mortario contundes lapideo, ſine intermiſsione, & reliqua in puluerem redacta addes, ac cum aqua roſ. q. ſ. formabis: ſub finem caphuram addito: ſicca in umbra, & ſerua. * Hæc compoſitio adminiſtratur in magnis compoſitionibus. Nicolaus.

Trochiſci diani.

℞. Violarum purpurearum uiridium ℥.v.
Amyli ʒ.iij.
Papaueris albi ʒ.ij.
Sem. Plantag. ʒ.j.
Rhabarbari ℈.v.

Opobal-

A Opobalſami ſeu olei Caryophyllorum ℈. j. Aquæ roſ. quantum ſufficit.

Formentur trochiſci. Non præparantur, niſi quando ingrediuntur compoſitiones magnas. Nicolaus.

DE TROCHISCIS EXTRINSECVS applicandis.

Paſtillus Andronius.

℞. Florum Mali punici ʒ.x.
Gallæ omphacitidis ʒ.iix.
Myrrhæ, Ariſtolochiæ ana ℥.ß.
Chalcanthi, Aluminis ſciſsilis
Miſy ana ʒ. ij.
Sapæ quantum ſufficit.

Formentur trochiſci. * Faciunt ad recentia uulnera & uetera: curant fiſtulas, aures ſuppurantes, oſſa corrupta: reprimunt omnem carnis excreſcentiam: ualent ad phagedænas & condylomata. Andromachus.

Trochiſci de minio.

℞. Medullæ panis non cocti, bene fermentati ℥.ß.
Sublimati electi ʒ.j.
Minij ʒ.ß.
Aquæ roſ. quantum ſufficit.

Formentur trochiſci, qui in clibano tepente reſiccati ſeruentur. * Omnes carnis prauas excreſcentias liquat, ſordida ulcera expurgat, calloſa emollit, ac fiſtulas mirabiliter ſanat. Io. de Vigo.

Paſtilli Polyidæ.

℞. Florum Mali punici ʒ.xij.
Aluminis ſciſsilis ʒ.iij.
Thuris
Myrrhæ ana ℥.ß.
Chalcanthi ʒ. ij.
Fellis taurini ʒ. vj.
Aloes ʒ. iix.
Vini auſteri quantum ſufficit.

Formentur paſtilli. * Ad nomas, & eadem ferè, quæ Andronij. Andromachus.

Trochiſci Muſæ.

℞. Aluminis ſciſsilis, Aloes
Myrrhæ, Chalcanthi ana ʒ.vj.
B Croci, Crocomagmatis ana ʒ.iij.
Flor. Malorum granatorum domeſticorum ʒ.iv.
Vini odorati
Mellis ana quantum ſufficit.

Formentur paſtilli. * Paſtillus multiplicis uſus, pus educens, & relaxans.

Placenta contra peſtem.

℞. Arſenici albi cryſtallini ℥. ij.
Arſenici rubri ℥.j.

Cum oui albo, uel mucilagine tragacanthi fiat placenta rotunda craſsitudine digiti. Inſuatur linteolo lineo, ſuperaddito ſerico, & admoueatur cordi. Iacobus Carpenſis.

De Collyriis, ſiue Sief, Sectio XLI.

Collyria *ſunt medicamenta oculis dicata, horum arida, Sief à Barbaris dicta, trochiſcorum forma parātur. Porrò collyriorum alia*

- Abſtergunt: *ut*
  - Trypherum Galeni,
  - Sief de thure,
  - Collyrium nardinum,
  - Dia œnu,
  - Diahæmatites,
  - Diamyrrha,
  - Sief è cornu ceruino,
  - Libianum,
  - Sief de plumbo, *&c.*
- Excreſcentias *auferunt: ut*
  - Viride Anthei,
  - Sief aliud uiride,
  - Sief rubrum Meſuæ,
  - Sief rubrum Galeni, *&c.*
- Dolorem *mitigant: ut*
  - Sief album,
  - Cygnus Galeni,
  - Diarrhodon Nilei,
  - Sief de roſis,
  - Sief luteum.

DE COLLYRIIS ABSTERGENTIBVS. A

Trypherum Galeni.

℞. Cadmiæ lotæ ʒ. xvj.
Ceruſſæ ʒ. iix.
Amyli, Gummi
Tragacanthæ ana ℥. ß.
Opij ʒ. ij.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.

Fiat collyrium. * Ad epiphoras, & affectiones oculorum.

Aliud, Galeni.

℞. Cadmiæ lotæ ʒ. xvj.
Amyli, Thuris ana ʒ. iix.
Ceruſſæ ʒ. xliix.
Opij ʒ. vj.
Gummi ʒ. xvj.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.

Fiat collyrium. Siccatur, & ſeruatur per annos duos, in charta, ceræ liquatæ intincta. * Ad inuſtiones oculorum, puſtulas, chemoſeis, maximè in his, qui nullam mordacitatem perferre poſſunt.

Collyrium, ſeu Sief de thure.

℞. Cadmiæ
Pompholygis
Thuris ana ʒ. x.
Ceruſſæ ʒ. xl.
Opij, Gummi ana ʒ. vj.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.

Fiat collyrium. Siccatur & ſeruatur. * Ad fluxiones oculorum & chemoſeis.

Aliud, Meſuæ.

℞. Thuris ʒ. x.
Ammoniaci, Sarcocollæ ana ʒ. v.
Croci ʒ. ij.
Mucilag. fœnigræci q. ſ.

Fiat collyrium. Siccatur & ſeruatur annos duos. * Vlcera oculorum ducit ad maturitatem.

Collyrium nardinum.

℞. Cadmiæ
Croci
Gummi ana ʒ. xij.
Aeris uſti ʒ. v.
Stibij, id eſt, Antimonij
Acaciæ ana ʒ. x.
Nardi Indicæ ℥. ß.
Opij B
Myrrhæ ana ʒ. v.
Vini quantum ſufficit.

Fiat collyrium. Durat in annos duos. * Ad doloris uexationes, fluxum tenuem & multum, puſtulas & aſpretudines oculorum.

Diacenu.

℞. Cadmiæ
Lap. Hæmatitis
Aluminis ſciſsilis ana ʒ. x.
Aeris uſti ʒ. vij. ß.
Chalcitidis ʒ. iix.
Sem. Papaueris ʒ. v.

Maceretur ſemen papaueris in aqua pluuiæ q. ſ. Exprimatur, & reliquis tritis fiat collyrium, cum uini auſteri quantum ſufficit. * Ad claritatem & cicatrices oculorum.

Diahæmatites.

℞. Aeris uſti & loti ʒ. xxiv.
Lapidis Hæmatitis ʒ j.
Croci
Opij ana ʒ. iv.
Gummi ʒ. xij.
Aceti quantum ſufficit.

Fiat collyrium. * Aſpretudinibus commodum: facit ad ueteres affectiones, & ad omnem extuberantiam oculorum.

Diamyrrha.

℞. Cadmiæ lotæ ʒ. xxiix.
Lapidis Hæmatitis uſti & loti ʒ. xxv.
Spodij ʒ. xxiv.
Myrrhæ ℥. vj.
Croci ℥. ß. Opij ℥. j.
Piperis albi G. num. xxx.
Gummi ʒ. vj.
Vini quantum ſufficit.

Fiat collyrium. * Accommodatum eſt ad ueteres affectiones oculorum: facit & ad rhœadas & ægylopas.

Sief è cornu ceruino.

℞. Cornu cerui uſti & loti, Thuris
Plumbi uſti & loti ana ℥. ß.
Squamæ æris lotæ ʒ. ij.
Opij ʒ j.
Gummi ℥. ß. C
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.

Fiat collyrium. Siccatur, & ſeruatur ad annos duos. * Facit ad ulcera & puſtulas oculorum: cicatrices exterit.

Aliud.

℞. Plumbi uſti & loti
Cornu cerui uſti & loti ana ʒ. xvj.
Thuris, Acaciæ, Spodij ana ʒ. iix.
Amyli ℥. ß.
Opij, Squamæ æris ana ʒ. ij.
Croci ʒ. iix.
Myrrhæ ʒ. iv.
Tragacanthæ ʒ. j.
Gummi, ſem. Hyoſcyami ana ʒ. iix.
Mucilaginis ſem. Hyoſcyami q. ſ.

Fiat collyrium. * Ad eadem efficax.

Libianum.

℞. Cadmiæ uſtæ & lotæ
Ceruſſæ lotæ
Stibij uſti & loti ana ʒ. xvj.
Plumbi uſti & loti ℥. j.
Amyli ʒ. xij.
Pompholygis, Myrrhæ, Terræ Samiæ
Tragacanthæ, Opij ana ℥. j.
Albuminis oui q. ſ.

Fiat collyrium. * Ad puſtulas, inuſtiones, rupturas, concauitates, oculos purulentos, chemoſeis, ſtaphylomata, & ad circummoleſtantem dolorem facit, & cicatrices exterit.

Aliud.

℞. Pompholygis ℥. j.
Cadmiæ uſtæ & lotæ ʒ. xvj.
Stibij uſti & loti ʒ. xij.
Ceruſſæ lotæ ʒ. xvj.
Amyli ʒ. xij.
Terræ Samiæ
Plumbi uſti ana ʒ. iix.
Myrrhæ, Opij
Tragacanthæ ana ʒ. ij.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.

Fiat collyrium. * Eiuſdem cum priore facultatis.

A *Sief de plumbo, Meſuæ.*

℞. Plumbi uſti, Antimonij, Tuthiæ lotæ
Aeris uſti, Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ℥.j.
Opij ʒ.ß.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.
Fiat collyrium.* Replet & conſolidat uulnera oculorum. Meſues.

Collyrium præſtantiſſimum contra omnis generis paſſiones oculorum.

℞. Fœniculi, Abſinthij
Apij, Rutæ
Schelwurtz unà cum radicibus
Eufragiæ, Saluiæ, Betonicæ
Auripigmenti, Gnidij, Pimpinellæ
Cardui benedicti ana part. æquales.
Hæc omnia ſimul in mortario contuſa miſce, ac urinam pueri infunde. Deinde
℞. xiv. gran. piperis contuſi, & cochlearia duo mellis ex apibus, caphuræ ʒ.j.
Hæc omnia ſimul in mortario contuſa, per linteum exprime, & colaturam ſeu ſuccum in uitreo uaſe conſerua, ac inde ſingulis diebus ueſperi & mane guttam unam in oculum patientis inſtilla. Animaduertendum tamen eſt, quod hæc aqua per ſpatium nouem dierum Soli eſt exponenda, & deſtillanda antequã in uſum transferatur. Ranzouius.

DE COLLYRIIS EXCRESCENTIAS AUferentibus.

Viride Anthæi.

℞. Cadmiæ ʒ.vj.
Myrrhæ ʒ.iij.
Croci ℥.vj.
Opij ℥.iij.
Plumbi uſti & loti ℥.j.
Squamæ æris
Nardi Indicæ
Acaciæ ana ʒ.vj.
Gummi ʒ.xxiv.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.
Fiat collyrium.* Ad doloris moleſtias, puſtulas, inuſtiones, prolapſus, confuſiones oculorum.

Aliud uiride.

℞. Cadmiæ uſtæ, & uino odorato extinctæ ʒ.j.
B Croci
Antimonij uſti, & in lacte extincti ana ʒ.iv.
Amyli ʒ.j.
Gummi ʒ.ij.
Succi anagallidis fœminæ quantum ſufficit.
Fiat collyrium.* Ad idem ualet.

Aliud uiride, Meſuæ.

℞. Aeruginis æris ʒ.iij.
Chalcanthi uſti ʒ.vj.
Auripigmenti rubri, Spumæ Nitri
Spumæ maris ana ʒ.j.
Ammoniaci ʒ.j.ß.
Salis Hammoniaci ʒ.ß.
Ammoniacum macerato in aqua rutæ, & fac collyrium.* Eiuſdem facultatis eſt ferè cum Sief rubro ſequenti.

Sief rubrum, Meſuæ.

℞. Sem. Canabis ʒ.iij.
Aeris uſti, Myrrhæ ana ʒ.ij.
Croci ʒ.j.
Aeruginis æris, Salis Hammoniaci ana ʒ.ß.
Piperis nigri ʒ.ß.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.
Fiat Sief.* Vtile eſt oculorum ſcabritiei, pruriginiq́;, ſuffuſionibus & ungui.

Aliud, Galeni.

℞. Cadmiæ ʒ.xl.
Chalcitidis uſtæ, Piperis albi
Gummi ana ʒ.xx.
Aquæ quantum ſufficit.
Fiant paſtilli.* Ad lippitudinem, ſycoſin, & carnis excreſcentias.

DE COLLYRIIS DOLOREM MITIgantibus.

Sief album, Meſuæ.

℞. Sarcocollæ, in lacte aſinino maceratæ ʒ.v.
Amyli ℥.ß.
C Tragacanthæ ʒ.iij.
Opij ʒ.j. Thuris ʒ.j.ß.
Ceruſſæ lotæ ʒ.x.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.
Fiat ſief.* Confert ophthalmiæ, cùm eſt in augmento, & dolorem ſedat.

Aliud ſimile, eiuſdem.

℞. Gummi Arabici, Tragacanthæ, Amyli ana ℥.ß.
Ceruſſæ lotæ ʒ.vj.
Sarcocollæ nutritæ ʒ.iij.
Opij ʒ.j.
Cum oui albumine fiat ſief.* Hoc utimur initio uehementis doloris à cauſa calida.

Cygnus Galeni.

℞. Cadmiæ ʒ.xvj.
Ceruſſæ lotæ ℥.j.
Amyli, Tragacanthæ
Acaciæ, Opij, ana ʒ.ij.
Gummi ʒ.xij.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.
Fiat collyrium.* Ad maximos dolores & affectiones oculorum.

Diarrhodon Nilei, ex Galeno.

℞. Roſarum ℥.ß.
Croci ʒ.ij.
Gummi ʒ.iij.
Opij
Nardi Indicæ ana ℥.j.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.
Fiat collyrium.* Ad doloris moleſtias, fluxum uberem ac tenuem, puſtulas, prolapſus oculorum.

Sief de roſis aliud, Meſuæ.

℞. Fol. Roſæ ʒ.xv.
Croci, Gummi Arabici ana ℥.j.
Nardi Indicæ, Opij ana ʒ.ij.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.
Fiat ſief.* Eadem, quæ præcedens poteſt.

Sief luteum, Meſuæ.

℞. Cadmiæ lotæ, uſtæ, & in lacte muliebri maceratæ ʒ.x.
Ceruſſæ lotæ ℥.j.
Squamæ ferri ℥.ß.
Opij ʒ.ij.
Tragacanthæ
Gummi Arabici ana ℥.ß.
Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.
Fiat ſief.* Confert doloribus oculorum uehementioribus à cauſa calida.

DE

De Apophlegmatiſmis, Sectio XLII.

A

Apophlegmatiſmi *pituitam ex cerebro per os educunt: quorum alij conferunt ad*
- Symptomata: *uidelicet*
  - Dolorem
    - Dentium ex influxu.
    - Capitis *ex*
      - Bile,
      - Pituita.
  - Deſtillationem capitis, *&c.*
- Morbos: *ſcilicet*
  - Intemperiem frigidam & humidam capitis,
  - Obſtructionem uentriculorum cerebri: ut morbum comitialem.

Apophlegmatiſmus ad dolores dentium ex materiæ influxu.

℞. Maſtiches ℥.1. Piperis, Pyrethri ana ʒ.1.ß. Mellis quantum ſufficit.

Fiant paſtilli, inſtar lupinorum. Manè ante cibum in ore per horam circiter dimidiam contineantur. Andern.

Apophlegmatiſmus ad dolorem capitis ex bile.

℞. Maſticis contritæ ℥.ß. Mellis quantum ſufficit.

Fiant paſtilli inſtar lupinorum. Vnus ad horæ dimidium in ore contineatur, mandaturq́;, & nouiſsimè expuatur. Andernacus.

Alius ualentior ad frigidum & humidum capitis affectum.

℞. Piperis albi, Pyrethri, Zingiberis ana ʒ.ij. Mellis quantum ſufficit.

Fingantur paſtilli manſiles. Vtere, ut prædictis. Idem.

B

Apophlegmatiſmus ad deſtillationem capitis.

℞. Maſtiches ℥.1. Pyrethri ʒ.iij. Piperis nigri ʒ.1.ß.
Corticis Capparis ʒ.ij. Vuarum paſſarum ℥.ß.

Mixta, pannoq́; lineo raro inuoluta, ad horæ dimidium ante cibum mandantur. Idem.

Apophlegmatiſmus ad morbum comitialem.

℞. Pyrethri, Maſtiches ana ℥.j. Ceræ quantum ſufficit.

Fiant paſtilli auellanæ magnitudinis, manducenturq́; ad horæ dimidium, ita ut pituita ſemper expuatur. Idē.

De Confectis, Sectio XLIII.

Confecta *uocantur materiæ, ſaccharo ſicco obductæ. Horum alia uel*
- Alterant: *ſunt autem uel*
  - Seminum: *ut* Confectum
    - Coriandri,
    - Aniſi,
    - Fœniculi,
    - Anethi,
    - Cumini,
    - Ammi,
    - Amomi,
    - Cardamomi,
    - Erucæ,
    - Sinapi,
    - Cucumeris,
    - Cucurbitæ,
    - Melonis,
    - Papaueris albi,
    - Xantonici, *&c.*
  - Fructuum: *ut* Confectum
    - Amygdalarum,
    - Auellanarum,
    - Pinearum,
    - Phiſticorum,
    - Nucleorum perſicorum.
    - Ceraſorum, *&c.*
  - Corticum: *ut* Confectum
    - Citri,
    - Arantij,
    - Cucurbitæ, *&c.*
  - Aromatum: *ut* Confectum
    - Cinnamomi,
    - Caryophyllorum,
    - Zingiberis,
    - Moſchatum, *&c.*
  - Saccharata: *ut*
    - Saccharum penidij,
    - Fructus, uel animalia ex ſaccharo uaria, *&c.*
- Purgant: *ut* Confectum aniſi laxatiuum.

Confe-

A

Confectum coriandri.

℞. Coriandri à ſordibus, pulueribus, feſtucis, lapillis & pediculis cribrando, uentilando & ſeligendo repurgati, & ab omni humiditate exiccati ℔.ij.

Ponuntur in æneum uas penſile duabus anſis ſuſpenſum, & ſuper carbones hinc inde, antrorſum, retrorſum, dextrorſum, ſiniſtrorſum agitantur: nunc in orbem uoluuntur, nunc inſtar auenæ in uannis mouentur, donec calefiant. Calefactis infundatur parum ſacchari, ad debitam, & quodammodo perfectam conſiſtentiam, id eſt, propemodum ut ad morſulos & orbiculos cocti, cochleari ferreo, non procul ab extremitate uno foramine perforato, & continuò agitantur, donec ſiccetur ſaccharum: deinde aliud affunditur, ut prius, idque tantiſper fit, dum iuſtam acquirat magnitudinem. Superficies in pleriſq; læuis eſt, niſi ſingulari artificio aſperior, ſeu (ut uulgò loquuntur) criſpa ſit, uidelicet ex alto ſaccharum fundendo. Si materia conglobatur, uel ſaccharo confertim infuſo, uel negligenter moto, manu affricata diſſoluuntur nodi. In fine confecturæ exactè ſiccentur: deinde in locum calidum & ſiccum cribro impoſita reponantur. * Orificium uentriculi ſuperius claudit, & corroborat à cibo ſumptum. Medici Colonienſes.

Confectum aniſi.

℞. Sem. Aniſorum optimè mundatorum ℔.ij.

Induntur in uas æneum penſile, ut ſuprà, & ſuper ea infunditur ſaccharum leuis coctionis in principio, & bene manibus ducuntur per uas æneum, uſquequo ferè ſint cooperta, beneq; exiccantur ad omnem manum ſacchari: & hoc continuatur uſque in finem, ſi ſolidos ſeu læues aniſos facere uelis. Si uerò aſperos aut criſpos, poſtquam cooperta erunt, affunde ſaccharum cum cochleari ferreo, ab alto, & ſit fortis cocturæ: deinde uas hinc inde agitetur, ut in coriandris eſt dictum. Aniſi quantò paruiores, tantò pulchriores: & quantò duriores, tantò laudabiliores. Duri enim fiunt, & non ſolùm aniſi, ſed & cætera alia confecta, ſi bene ſiccentur ad omnem ſacchari affuſionem. * Vrinam mouet, digerit, flatusque uentris diſcutit, oris halitum commendat. Theſaurus Aromatariorum.

Confectum fœniculi, &c.

Semen fœniculi, anethi, cumini, ammi, amomi, cardamomi, erucæ, ſinapi, cucumeris, cucurbitę, melonis, papaueris albi, xantonici, &c. eodem modo ſaccharo obducuntur, ut coriandri & aniſi.

B

Confectum amygdalarum dulcium.

Amygdalæ bene cum pane aſpero fricantur, atque in uaſe æneo penſili, ſuper carbones, hinc inde agitatę, ſiccantur, & ab omni immunditia mundantur: demum ſaccharum fortis coctionis cochleari ferreo perforato ſuper eas infunditur, uas huc & illuc ducendo inceſſanter: & tantiſper hoc fiat, dum bene tegātur: & quantò magis agitatio uaſis continuatur, tantò ſolidiores redduntur. Sunt qui cum cortice conficiunt amygdalas: & hoc modo confectæ, longiori tempore durant, nec ranceſcunt. Sunt qui à ſuperiori cortice mundant. Quidam illas diuidunt in partes duas, & criſpas faciunt. Theſaurus Aromatariorum.

Confectum auellanarum.

℞. Auellanarum quantum uolueris: & fac ut in amygdalis dictum eſt, uel criſpos uel leues faciendo. Antequam autem conficiantur auellanæ, bene in uaſe æneo penſili, hinc inde agitari debent, & calefieri, quoad ſubtilis cortex eis adhærens remoueatur. Theſaurus Aromatariorum.

Confectum pinearum.

℞. Pinearum bene mundatarum, quantum uolueris. Super eas infunde ſaccharum cum cochleari ferreo perforato, bonæ cocturæ, à principio uſq; ad finem: & agita bene uas hinc inde, prout in coriandris aſperis dictum eſt ſuprà. Si uerò ſolidos ſeu læues facere uoles, facias ut ſuprà de amygdalis dictum eſt, & de proiectione ſacchari, & uaſis agitatione. Hoc confectum parum durat, eo quia ranceſcunt pineæ: & antequam conficiantur, animaduertendum eſt, ne rancidæ ſint. Cognoſcuntur autem, quia ſunt nigræ, & mali ſaporis: quare purgandæ ſunt cum furfure. Quidam in prima ſacchari exhibitione ponunt albumen oui, bene agitatum, cum ſaccharo non multum calido, ne albumen coqueretur: & hoc faciũt eò, quia cum difficultate ſaccharum eis adhæret propter oleaginitatem, quæ in eis eſt: & hic modus non uituperatur. Idem.

EODEM etiam modo phiſtici, perſicorum & ceraſorum nuclei conficiuntur.

C

Piniocatum.

℞. Sacchari albi, in aqua roſarum diſſoluti, clarificati ℔.j.

Agitetur optimè cum baculo, ab igne remoto: & cum coctum fuerit ad perfectionem, addantur pinearum mundatarum ℥.iv. miſceantur, & permittantur infrigidari ad formam confectionis ſolidæ. Theſaurus Aromatariorum.

Confectum citri.

℞. Corticum citri, minutim in fruſta longiuſcula inciſorum, quantum uolueris.

Ponuntur in uaſe ęneo penſili ſuper carbones, ſuperinfundendo ſaccharum coctum, cum cochleari ferreo perforato, atque uas hinc inde agitando, quouſque ſatis craſsi reddantur. Ad hunc etiam modum Arancij cortices & cucurbitæ conficiuntur. Theſaurus Aromatariorum.

Confectum cinnamomi.

℞. Cinnamomum à ſuperiori cortice excorticatum, quantum uolueris.

Per parua fila inciditur, & in uaſe æneo penſili ſuper carbones ponitur, ſuperinfundendo ſaccharum cum cochleari ferreo, paruo foramine forato. Et in principio, uidelicet per tres uices, ſaccharum ſit læuis coctionis, poſtmodum uſq; in finem fortis, uas hinc inde bene agitando, ut in coriandris dictum eſt: & tantiſper hoc continuetur, quouſque ſatis craſsi reddantur. Quidam poſt primam ſacchari proiectionem, aſpergunt zingiber puluerizatum, ut fiant fortiores, acrioresq;. Theſaurus Aromatariorum.

Confectum caryophyllorum.

℞. Caryophyllorum quantum uolueris.

Exicca, beneque munda ab omni ſpurcitia: deinde ſuperinfunde ſaccharum cum ferreo cochleari perforato, ſatis fortis cocturæ. Et ſi illos aſperos facere uoles, facias ut de coriandris criſpis dictum eſt, & de agitatione uaſis, & ſacchari proiectione. Ad confecta bene criſpa facienda, foramen cochlearis paruum eſſe debet, & ſaccharum æqualiter & uniformiter ſuperinfundi: & quantò altius ſaccharum proiicitur, tantò melius: nec permittendæ ſunt guttæ ſuper eas cadere: illæ enim opus tuum deſtruent.

Confe-

Confectum zingiberis. A

Confectum zingiberis eodem modo fit, ut cinnamomi.

Confectum moſchatum, ſeu moſchardini.

℞. Cinnamomi interioris, & electi, & bene puluerizati ʒ. ij.
Muſci optimi, cum paucisſima aqua roſarum diſſoluti ℈. ß.

Miſce duo hæc in uaſe æneo penſili ſuper carbones, ſuperinfundendo ſaccharum bene coctum, beneque & inceſſanter manibus ſaccharum ducatur, & bene exiccetur: & toties hoc fiat, quoad groſsitudinem ſeminis papaueris ueniant, & in fine dando per duas uices ſaccharum læuis coctionis, ut rotundi fiant. Muſcardini non niſi cum difficultate corpus accipiunt: ſed ſagax aromatarius & ſollicitus, in miſcendo manibus ſaccharum, & ſpecies, citò eos format: poſt uerò duas uel tres uices ſeu manus ſacchari cribellandi ſunt: à qua cribratione exeunt muſchardini, groſsitudinis puncturæ acus, & puluis reſeruetur, & alij qui iam corpus ſumpſerunt, expleantur. Theſaurus Aromatariorum.

Morſellata alba.

℞. Sacchari clarificati, & coctionis non perfectæ ℔. j.

Agitetur optimè cum baculo, & poſt longam eius ductionem, addantur

Zingiberis minutim inciſi ʒ. ij.

Deinde ſaccharum perfectè coquatur, & in morſellis incidatur.

Saccharum Penidij.

Accipitur ſaccharum album bonum (poteſt & ex uiliori parari:) coquitur leuiori flamma ad extremam ſpiſsitudinem, quæ ita cognoſcitur: Quando portiuncula aliqua digitis extremis duobus diſtracta in tenuiſsima quaſi fila abit, quæ percuſſa digito, tanquam uitrum diſsiliunt. Inde effundatur ſuper marmor butyro, oleo amygdalino, aut oliuarum leuiter inunctum, & manibus uel inunctis, uel amyli polline aſperſis, ne adhæreat comprehenſum, ex alto paulatim comprimendo, & fricando hinc inde demittitur aliquoties: tandem ubi paulùm refrixit, ferramento unco parieti infixo obuoluitur, idq; tantiſper, dum bene lentum & candidum efficiatur. Quo autem diutius trahitur, eò candidius redditur. Tandem attractum famulis diſtribuitur, ut diſtrahendo torquendoque formetur modo conſueto. Formatum reponatur loco calido. Alij mel addendum eſſe ſcribunt, quod uſu non receptum. Colonienſes. B

Ad faciendum fructus & animalia omnia ex ſaccharo.

℞. Sacchari albi quantum uolueris, & pulueriza: deinde poſt ſubtilem puluerizationem impaſtetur cum albuminibus ouorum qualitate ſufficienti in tantùm, quòd formam paſtæ habeat: deinde ungantur formæ cum oleo amygdalarum dulcium, & de dicta paſta formæ impleantur, poſtea ſimul comprimantur: & ſic erunt animalia uel fructus facti: & ſic omnia fieri poſſunt: deinde ponantur in ſtupha ad ſiccandum: deinde colore inficiantur. Theſaurus Aromatariorum.

Panis Marſicus.

℞. Amygdalarum dulcium mundatarum, & ſubtiliter contuſarum ℔. ß.
Sacchari optimi pulueriʒati ℔. ß. uel ℔. j.
Aquæ roſarum quantum ſufficit.

Formetur marzapanis, pane azymo ſubſtrato. Coquatur in clibano, uel uaſe cupreo, ad id apto.

Panis medicamentoſus, contra uertiginem.

℞. Zingiberis albi, Caryophyllorum ana ℥. ß.
Panis triticei optimi ℥. j. ß.

Omnia ſimul contuſa miſce cum aqua uitæ optima. Coque iterum, ut panis fiat. Hunc panem comedat manè. Theophraſtus Paracelſus.

Confectum aniſi laxatiuum.

Confectum aniſi laxatiuũ fit ſcammonio cum ſaccharo mixto, uel maceratione aniſi in aqua, in qua ſcammonium fuerit diſſolutum.

DE COLORANDO SACCHARO, IN concinnandis confectis.

Ad ſaccharum rubro colore tingendum.

℞. Praſilij triti, uel Santali rubri, uel Rad. Rubiæ, uel Granorum tinctorum ℥. j.
Aluminis Rochæ ℥. ß.
Aquæ ℥. vj. C

Infundantur duo hæc in petia ligata in dicta aqua per dies ſex, deinde calefiant ad ignem leuiter: & cum ea aqua ſaccharum coquatur. Vel confectis iam abſolutis, ſenſim in aheno calentibus aſpergitur. Theſaurus Aromatariorum.

Ad ſaccharum uiridi colore tingendum.

℞. Succi Caulium, uel ſucci Anethi, uel ſucci Solani, uel ſucci Rutæ quantum ſufficit.

Hoc confecta iam abſoluta, atque adhuc in aheno calentia aſperguntur: uel ſaccharum unà cum ſucco coquitur, &c. Idem.

Ad ſaccharum colore flauo tingendum.

Confecta iam abſoluta, atque adhuc in aheno calida, diluto rhabarbari uel croci aſperguntur.

Ad ſaccharum colore cœruleo tingendum.

℞. Succi baccarum Sambuci, uel Florum frumenti, in aceto uel uino dilutorum quantum ſ. quo confecta adhuc calentia aſperguntur.

Ad ſaccharum colore purpureo tingendum.

℞. Succi florum Ireos quantum ſ. & cum eo ſaccharum coque.

Ad ſaccharum colore nigro tingendum.

℞. Succi Iuglandium, uel Gallarum, uel Myrobalanorum in aceto dilutorum quantum ſufficit, quo aſpergatur ſaccharum. Quòd ſi uoles uaricolora reddere confecta, inuicem modò hunc, modò illum colorem aſperge. Colonienſes.

De Glandibus & ſuppoſitoriis, Sectio XLIV.

Glãdes *penicilla ſunt, quæ ano ſubiiciũtur: Græcis, Balani: Barbaris & officinis, Suppoſitoria dicuntur. Horum alia*
- Purgant *ſeu expellunt*
  - Recremẽta
    - Leniter: *ut*
      - Glans ex farina, aqua & ſale,
      - Glans ex radice betæ,
      - Glans ex ſapone, *&c.*
    - Mediocriter: *ut*
      - Glans mediocris,
      - Suppoſitorium mediocre, *&c.*
    - Acriter: *ut*
      - Glans acris,
      - Aliud ſupp. acre, *&c.*
  - Flatus: *ut*
    - Suppoſitorium ad flatus, *&c.*
    - Aliud, *&c.*
- Dolorem *mitigant: ut* — Glans dolorem ſedans, *&c.*

DE GLANDIBVS LENIBVS.

B GLANDES lenes ex farina hordei, aut tritici, aut ſiliginis, ex aqua in maſſam reducta, & modico ſale condita: aut ex ſapone albo, aut ex pinguedine ſuilla ſalſa: aut ex betæ uel braſsicæ, uel mercurialis caule, ſiue radicibus oleo inunctis, & modico ſale reſperſis.

Glans lenis.

℞. Farinæ hordei uel tritici, Aquæ coctæ, Salis parum ana quantum ſufficit.
Fiant glandes, annularis digiti inſtar longæ, & ſiccentur. Tempore uſus, in oleo intinguntur, atque in aluum induntur. Andernacus.

Glans ex radice betæ.

℞. Radicem Betæ, uel Mercurialis.
Fingatur indicis, aut annularis, aut minimi digiti modo longa & craſſa, oleoq; intincta, & ſale aſperſa inferiùs indatur.

Glans lenis alia.

℞. Saponis albi ʒ.ß. uel ſi adultior eſt, ʒ.j.
Glans indicis aut digiti modo longa craſſaq; , aut tenuior fiat. Idem.

Alia.

℞. Carnis ſuillæ, pinguis, ſalſæ & conciſæ quantum ſufficit.
Glandem minimi digiti inſtar longam parabis, & ſubter aluum adhibebis. Idem.

Aliud ſuppoſitorium lene.

℞. Mellis probè cocti ʒ.ß. uel ℥ j.
Glans inſtar indicis digiti longa craſſaq; conficiatur. Idem.

DE GLANDIBVS ET GLOBVLIS lenioribus.

℞. Ficuum num.j. Inuertatur, & in glandis formam redigatur, indaturque.

Globulus excrementa ducens, lenis.

C ℞. Mellis concreti, uel Maſſæ ex farina tritici, uel hordei ex aqua coactæ ℈.ij. Salis communis ℈.j.
Redigantur in globulum craſsitiei digitalis, aut pollicaris, qui ad ſolem aut fornacem ſiccetur. Vbi uſus neceſſitas adfuerit, oleo uel butyro intingatur, ac in aluum ſic penitiſsimè demittatur. Andernacus.

Nodulus lenis.

℞. Vitellorum ouorum num.j. Salis communis ℈.j.
Probè permiſcentur, linteoloq; excepta, ligentur filo, cuius appendix aliqua relinquatur, ut trahi poſsit: oleo intingatur, & indatur. Idem.

Suppoſitorium, quo pueri etiam tutò poſſunt uti.

Sume recentem oui toſti uitellum, quem ſale conſperſum, cultroq; unà cum ſale in tenuiſsimas conciſum particulas commiſce. Huius partem aliquam magnitudine auellanæ linteolo tenui inſere, filoq; longiore conſtringe, id quod propter commoditatem extractionis minimè præcidas. Poſtea in oleum feruẽs iniice, ex quo rurſus exemptum mox in loca ſecretiora, dum calet, inſere. Ranzouius.

Glandes aliæ.

℞. Mel decoctum ad ſpiſsitudinem, miſce cũ farina triticea: poſtea mitte in menſam, & addito recenti butyro, non ſalito, in teretem longamq; formam finge. Deinde immitte in oleum, ex quo rurſus exemptum loco ſecretiori inſere. Idem.

DE GLANDIBVS MEDIOCRIBVS.

Glans mediocris.

℞. Mellis concreti ℥.ß. uel ʒ.i. Salis communis, uel foſsitij ʒ.ß. Miſce, & formetur glans.

Suppoſitorium aliud mediocre.

℞. Mellis concreti ʒ.ß. uel ℥.j. Salis communis ʒ.ß. Spec. Hieræ picræ, uel Aloes, uel Agarici ℈.j.
Miſce, & fiat glans.

DE SVPPOSITORIIS ACRIBVS.

Glans acris.

℞. Mellis ad ſpiſsitudinem cocti ʒ.ß. Veratri, Scammonij

Salis ana in puluerem redactorum ℈.j. Miſce, & fingatur ſuppoſitorium. A

Alia.

℞. Mellis concreti ℥.ß.
Colocynthidis, uel ſucci Cyclamini, uel Scammonij, uel Grani cnidij G.v.

In glandem indicis inſtar longam digeſta, oleoq́; ſeu butyro inuncta. Andernacus.

Alia.

℞. Mellis cocti & concreti ℥.ij.
Pul. Euphorbij ℈.ß.
Pul. Colocynthidis G.iv.
Pul. Ellebori albi G.ij. Salis communis ʒ.j.

Miſceantur ſingula, & digerantur in glandes. Tempore neceſsitatis oleo uel butyro intinguntur & induntur. Fuchſius.

DE GLANDIBVS ET GLOBVLVS FLAtus diſcutientibus.

Suppoſitorium ad flatus.

℞. Mellis cocti ac concreti ℥.1.ß.
Sem. Aniſi, Cumini
Fœniculi ana ℈.1.
Sem. Carui ℈.ij.
Colocynthidis ℈.1.
Salis uulgaris ʒ.1.

Tundenda tundantur, cribroq́; ſecernantur, miſceantur, digeranturq́; in glandes. Idem.

Glandes ad flatus.

℞. Mellis ad ſpiſsitudinem cocti ℥.ß.
Sem. Rutæ, item Aniſi
Cumini, Colocynthidis
Salis foſsitij ana ℈.ß.

Glans medij aut indicis inſtar magna, butyro recenti illita in aluum datur. Andernacus.

Globulus flatus diſcutiens.

℞. Mellis ad ſpiſsitudinem cocti, uel
Maſſæ hordeaceæ ℥.1.
Sem. Rutæ, Cymini
Fœniculi ana ʒ.ß.
Salis communis ʒ.1.ß. uel
Colocynthidis, & Salis communis ana ʒ.ß.

In globulos pollicares redigito, & butyro illitos recenti, inferioribus penitiſsimè indito. Idem.

DE GLANDIBVS DOLOREM MITIGANTIBVS. B

Glans dolorem ſedans.

℞. Opij ℈.1. Croci, Caſtorei ana ℈.ß.

Tuſa & cribrata cum melle cocto, aut cera & oleo nymphęæ in unum coeant, formenturque glandes, quibus filum appenſum eſt.

De Peſsis, Sectio XLV.

Peſſus eſt lana concerpta, & ad digiti formā rotunda, in qua medicamenta excipiuntur, ac genitalibus mulierum induntur. Horum alij

- Alterant, *hoc eſt*
  - Aſtringunt: *ut* — Peſſus ad menſtrua ſiſtenda.
  - Aperiunt: *ut* — Peſſus menſtrua prouocans.
  - Abſtergunt *& conſolidant*: *ut* — Peſſus uteri ulcera ſiccans.
  - Emolliunt, *&c. ut* — Peſſus emolliens.
  - Dolorem *ſedant*: *ut* — Peſſus ad uteri præcipitationem.
- Purgant: *ut* — Peſſus pituitam educens.

DE PESSIS ASTRINGENTIBVS.

Peſſus menſes ſiſtens.

℞. Stercoris porci ℥.1.
Sanguinis draconis ʒ.1. C
Boli Armeni ʒ.ij.
Succi burſæ Paſtoris, uel ſucci Plantag. q.ſ.

Fiat peſſarium, ad formam ſuppoſitorij, quod filo obligatum noctu ſubiiciatur. Rondeletius.

Alius.

℞. Cornu cerui uſti ʒ.ij.
Thuris ʒ.1.ß.
Gallarum ʒ.ij.
Balauſtiorum, Roſarum rub. ana ʒ.1.ß.
Gummi, Acaciæ, Hypociſtidis ana ℈.ij.
Boli Armeni ʒ.ß.

Trita in pollinem leuiſsimum ſucco plantaginis excipiantur, & linteolis deligata fingantur peſsi, qui in mulieris pudendum inferantur. Fuchſius.

DE PESSIS APERIENTIBVS.

Peſſus menſtrua mouens.

℞. Myrrhæ, ſem. Nigellæ ana ʒ.iij. Saluiæ ʒ.ij. Caſtorei ʒ.ß.

Cum ſucco mercurialis, uel pauca terebinthina, uel melle fiat peſſarium. Aut puluis ponatur in ſacculo, confecto ex panno raro, addito pauco bombace: fiat ad craſsitudinem digiti maioris, indaturq́;. Rondel.

Alius.

℞. Artemiſiæ, Abrotani
Dictamni ana ʒ.ij.
Rad. Acori, rad. Rub. tinct. ana ℥.1.ß.
Nigellæ ℈.ij.
Baccarum Lauri ʒ.ß.
Rutæ ℈.ij.
Sabinæ ℈.1.
Caſtorei ℈.ß.
Myrrhæ, Stactis ana ʒ.1.
Sagapeni ʒ.1.ß.

Tuſis & cribratis iis quæ opus eſt, mellis quantum ſatis eſt, ut in coalitum craſsiorem & unitatem coeant, adiiciatur, & ubi opus eſt, fingantur peſsi: qui in uuluam indantur. Fuchſius.

A DE PESSIS ABSTERGENTIBVS ET conſolidantibus.

Peſſus ulcera ſiccans.

Peſſarium paretur, quod unguento è pompholyge imbutũ indatur uuluæ: uel aliud unguento roſaceo imbutum naturalibus ſubiiciatur: uel medullæ ceruinæ, adipis anſerini ana ℥.ß. ouorum duorum coctorum lutea, terebinthinæ ʒ.1. croci ℈.1. ſubigantur, uuluæq; inſerantur. Andernacus.

DE PESSIS EMOLLIENTIBVS.

Peſſus emolliens.

℞. Butyri recentis ſine ſale ʒ.iij.
Medullæ ceruinæ
Adipis Anſeris, item Gallinæ ana ʒ.1.ß.
Maſticis, Meliloti ana ʒ.1.
Sem. Lini, Fœnigræci ana ʒ.1.ß.
Ouorum lutea num.iij.
Olei Roſacei
Irini ana ℥.ß.
Ceræ quantum ſatis eſt ad iuſtam craſsitudinem inducendam.

Deinde lana duplicata in hoc medicamentum intincta, utero ſubiiciatur. Fuchſius.

DE PESSIS DOLOREM SEDANTIBVS.

Peſſus dolorem mitigans, ex calido.

Peſſus paretur, cui opij paululum miſceatur, quod calorem nimium obtundat. Verùm tunc peſſus nõ longiore tempore, quàm dimidiæ horæ ſpacio retineri debet, ne pars neruoſa membranoſaque, à frigido noxam concipiat. Andernacus.

Peſſus ad uteri præcipitationem.

℞. Beniouini, Styracis
Caryophyllorum ana ʒ.1.
Galliæ moſchatæ ʒ.ß.
Moſchi G.vj.

B Fiat puluis, exceptus bombace imponatur in uterum. Rondeletius.

DE PESSIS PVRGANTIBVS.

Peſſus pituitam educens.

℞. Spec. Benedictæ lax. ℥.iij.
Agarici trochiſcati ʒ.ij.
Terebinthinæ parum.
Succi Mercurialis quantum ſufficit.

Formetur peſſarium, ad formam ſuppoſitorij: quod filo obligatum, noctu ſubiiciatur. Rondel.

De Sacculis, Sectio XLVI.

Sacculi *ſunt fomenta arida. Horum alij conferunt*
- Capiti: *ut*
  - Pileolus ad dolorem capitis,
  - Alius,
  - Pileolus ad dolorem capitis ex mixto humore,
  - Pileolus ad deſtillationem, roborans, & materiam exiccans,
  - Pileolus ad frigidam deſtillationem, aſtringens,
  - Pileolus ad calidam deſtillationem, aſtringens, *&c.*
- Cordi: *ut* Sacculus ad cordis affectus frigidos.
- Ventri: *ut*
  - Sacculus ad uentriculũ imbecillem, doloremq;, calefaciẽs, *&c.*
  - Sacculus ad dolorem ex pituita,
  - Sacculus ad lateris dolores, *&c.*

DE SACCVLIS CONFERENTIBVS CAPITI.

Pileolus ad dolorem capitis.

C ℞. Galangæ, Calami odorati, Cyperi ana ʒ.iij.
Nucis moſchatæ Caryophyllorum ana ʒ.ij.
Betonicæ, Maioranæ ana ℥.1.
Florum Anthos, flor. Stœchados ana ℥.ß.

Fiat puluis, qui bombace exceptus, panno rubro raro interſuatur, & fiat cucuffa. Rondel.

Pileolus ad dolorem capitis alius.

℞. Maioranæ, Betonicæ, Meliſſæ
Roriſmarini, Stœchados ana P.1.
Roſarum rubrarum, Cort. Citri
Granorum alkermes ana ʒ.iij.
Macis, Piperis longi, Cubebarum
Caryophyllorum ana ʒ.ß.

Hæc in puluerem redacta, panno ſerico rubro & raro, ad formam pileoli concinnato inſuantur: uel ut uulgares dicunt, ſyndone duplici cum modico goſſypio interſuto condantur. Andernacus.

Sacculus capitalis, alius.

℞. Florum Roriſmarini
Florum Lauendulæ ana M.1.ß.
Florum Chamomillæ
Flor. Betonicæ
Roſarum rub. ana M.1.ß.
Saluiæ, Maioranæ, Serpylli, Meliloti ana M.ß.
Foliorum Senæ ʒ.ij.
Stœchados ʒ.iij.
Caryophyllorum, Nucis moſchatæ
Maceris ana ℈.ij.

Contuſa in ſericum demittantur, formeturq; ſacculus tiriæ formam exprimens. Fuchſius.

Pileolus alius, ad dolorem ex mixto humore.

℞. Roſarum rubrarum, Violarum
Flor. Meliloti, item Chamomillæ
Stœchados, Roriſmarini ana P.ß.
Meliſſæ, Betonicæ, Maioranæ
Pulegij ana M.ß.
Cocci infectorij ʒ.ij.

Omnia diligenter trita pileolo ex panno ſerico rubro & raro inſuantur: qui die noctuque ad menſes aliquot geſtetur. Andernacus.

Pileolus ad deſtillationem, roborans & materiam exiccans.

℞. Roſarum rubrarum P.ij.
Meliſſæ, Betonicæ
Maioranæ
Origani ana M.ß.

Nucis moſchatæ, Caryophyllorum
Gummi Iuniperi
Baccarum Cupreſsi ana ʒ.1.
Cocci infectorij A
Maceris ana ʒ.1 ß.
Thuris, Maſtiches ana ʒ.ij.

Hæc in tenuiſsimum puluerem redacta, panno ſerico rubro & raro, ad pileoli formã adaptato inſuantur. Idẽ.

Sacculus ad idem, paratu facilis.

℞. Salis torridi ℥.1.ß. Milij torrefacti ℥.iv.

Indita duobus ſacculis ex lineo panno raro admoueantur ſincipiti calidi, alter poſt alterum. Idem.

Alius ex meris aſtringentibus, ad frigidam deſtillationem.

℞. Salis communis torridi ℥.ij.
Nigellæ, Maioranæ ana M.1.
Cort. Citri, Thuris ana ʒ.1.
Gummi Iuniperi ʒ.ß.

Trita ſacculis ex lino condantur, qui alternatim capiti manè ante cibum ad horam unam applicentur. Idem.

Alius ad calidam deſtillationem ex aſtringentibus.

℞. Milij torrefacti P.ij.
Myrtorum
Baccarum cupreſsi ana ℥.ß.
Roſarum rubrarum P.ß.

In puluerem redacta ſacculo indantur, & capiti adhibeantur. Idem.

Sacculus refrigerans & repellens, pro fronte.

℞. Coriandri ℥.ß.
Sem. Lactucæ ʒ.iij.
Sem. Papaueris ʒ.ij.
Flor. Violarum
Flor. Nenupharis ana ℥.1.
Roſarum rubrarum ℥.ß.

Miſce, fiat puluis, ex quo impleatur ſacculus, latus quinq; digitos, longus pedem unum, pro fronte. Rondel.

DE SACCVLIS CONFERENTIBVS CORDI.

Sacculus ad cordis affectus frigidos.

℞. Flor. Anthos, Flor. Stœchados ana ℥.ij.
Summitatum Ocymi
Corticum Citri ſicci
Macis, Caryophyllorum ana ʒ.iij.
Spec. Dimarg. calidi, uel Diagemmæ, uel B
Diathamaron ʒ.ij.

Fiant ſacculi forma rotunda: conſuantur. Imponi autem debet bombax ad retinendum puluerem, & pannus qui integit, debet eſſe delicatiſsimus. Irroretur uino & aqua meliſſæ, & calidus applicetur cordi. Rondel.

Alius ad idem.

℞. Flor. Bugloſsi, item Borraginis
Roſarum, Meliſſæ ana M.1.
Cinnamomi electi, Caryophyllorum
Maceris ana ʒ.ß.
Ligni aloes ℈.1.
Cort. Mali citri, Spec. Diambræ ana ʒ.1.
Oſsis cordis ceruini ℈.ß.
Croci ℈.1.

Contritis omnibus fiat è ſerico ſacculus, cordi admouendus. Fuchſius.

Sacculus pro corde, contra peſtem.

℞. Saphyri, Smaragdi
Hyacinthi, Rubini, Coralli rubri
Coralli albi ana ʒ.1.
Croci ℈.1.
Margaritarum ʒ.ß.
Arſenici albi ʒ.ij.
Ambræ G.vj.
Rad. Iridis ſiccæ, & odoræ ℥.ß.
Cornu cerui uſti ʒ.1.
Auripigmenti ℥.ß.

Terantur omnia, & fiat ſacculus cum ſindone purpurea, cordiſq; regioni apponatur. Ranzouius.

DE SACCVLIS CONFERENTIBVS uentri.

Sacculus ad imbecillitatem & dolores uentriculi.

℞. Comarum Abſinthij ſicci
Menthæ ana ℥.ij.
Cort. Citri ſicci ℥.1.
Galangæ, Cyperi
Caryophyllorum ana ℥.ß.
Roſarum rub. ʒ.ij.

Fiat puluis: ex quo ſacculus, qui à ſcuti figura, Scutum appellatur. Rondel.

Alius ad idem. C

℞. Comarum Abſinthij ſicci
Menthæ ſiccæ
Siſimbrij ana M.ß.
Coriandri præparati ʒ.iij.
Caryophyllorum
Cinnamomi electi ana ʒ.ij.
Ladani ʒ.1.ß.
Coralli rubri ℈.iv.
Maceris ʒ.1.
Cocci infectorij ʒ.ß.

Omnia minutim tuſa, tritaque ſacculo ex panno ſerico purpureo inſuantur, figura ſcuti ſtomachici: qui acuã interpunctus, uentriculo applicetur. Andernacus.

Alius.

℞. Florum Chamomillæ, item Meliloti
Anethi ana M.ß.
Sem. Lini, item Fœnigræci
Altheæ ana ʒ.ij.
Origani, Abrotani
Menthæ ſiccæ
Calaminthæ
Rutæ ana M.1.

Contuſa in linteolum demittantur, fiatq; ſacculus. Fuchſius.

Sacculus ad colicam.

℞. Milij torridi P.iv. Salis P.iij. Foliorum Lauri P.ij.

Contuſa in ſacculo uentri admoueantur. Andernacus.

Alius.

℞. Cumini P.iv. Salis P.iij.

Contuſa & trita, uentri calida applicentur, priùs aqua ardente irrorata.

Sacculus ad dolores lateris.

℞. Furfuris macri P.1.
Sem. Aniſi, item Fœniculi, Carui ana ℥.ij.
Flor. Chamomillæ, Meliloti
Sambuci, Anthos ana P.1.

Trita & contuſa ponantur in ſacculis duobus conſutis, & ſupra laminam ferream uino extinctam calfactis, parti dolenti applicentur. Rondeletius.

A

De Dentifriciis, Sectio XLVII.

Dentifricium ad candorem dentibus conciliandum.

℞. Roriſmarini, Menthæ, Pulegij ana ʒ.ß.
Rad. Iridis, Iunci odorati ana ℈.i.
Nardi, Piperis ana ℈.ß.
Pumicis, Salis toſti, Cornu ceruini ana ℈.ij.

Excipiantur tragacantho in aqua roſarum macerato, & fiant ueluti penicilla. Ex lentiſco bacilli concinnentur, dentibus expurgandis & roborandis apti. Andernacus.

Aliud.

℞. Coralli rubri ℥.j.
Terræ Maioricæ ℥.ß.
Oſsis Sepiæ, Pumicis ana ʒ.ij.
Caryophyllorum, Cinnamomi
Maſtiches ana ℈.i.
Vnionum electorum ʒ.i.
Sanguinis draconis ʒ.ij.
Moſchi G.i.

In puluerem redacta, ex tragacantho aqua roſacea macerato, in maſſam redigantur: unde fingentur dentifricia, ſeu penicilla. Idem.

Aliud.

℞. Cornu ceruini
Dentium equi ana ℥.ij.
Concharum marinarum, Salis communis
Nucis Cupreſsi ana ℥.i.

Vrantur ſimul in clibano, & fiat puluis, mucilagine gummi tragacanthæ excipiendus. Rondel.

Aliud in puluere.

℞. Myrrhæ, Maſtiches, Thuris ana ℥.ß.
Cornu cerui uſti & loti, Coralli rubri, Roſarum
Santali moſcatellini, Caryophyllorum ana ℈.ij.
Oſsis Sepiæ, Aluminis Rochæ uſti ana ʒ.ij.
Pumicis ʒ.i.ß.
Salis communis uſti ʒ.i.

Fiat puluis. Vtatur cum radice maluæ præparata. Rondeletius.

Alius inſignis dealbans.

B ℞. Summitatum Myrti, ſummit. Lentiſci
Oleaſtri, Saluiæ, Roriſmarini ana M.i.
Coralli rubri, Eboris, Dentium equorum ana ℥.ß.
Salis communis P.i.

In uaſe fictili ſimul urantur, donec dealbentur: deinde in puluerem redigantur, adiicianturque
Caryophyllorum, Roſarum, Cinnamomi craſsi ana ℥.iij.

Mixtis dentes confricentur. Vel ex cremore tragacanthi formentur penicilla oblonga. Andernacus.

De Odoramentis, Sectio XLIIX.

ODORAMENTA ſunt omnia medicamenta, quæ citra ignis acceſsionem ſuo odore cerebrum alterare, aut grauem odorem, aut peſtilentem auram depellere poſſunt.

Sacculus odoratus.

℞. Cubebarum ʒ.ß.
Caryophyllorum ℈.i.
Nigellæ toſtæ ℥.i.ß.
Maceris ℈.ij.

Contuſa & trita diligenter ſerico induntur ad odorandum. Fuchſius.

Puluis uiolarum.

℞. Iridis Florentinæ ℔.ß.
Roſarum ℥.iv.
Cyperi ℥.ß.
Maioranæ, Caryophyllorum ana ℥.i.
Santali albi odoriferi, Beniouini ana ℥.iv.
Styracis calamitæ ℥.i.

Trita ſerico induntur ad odorandum.

Puluis uiolarum Syluij.

℞. Rad. Iridis Florentinæ ℔.iv.
Maioranæ ſiccæ quart. i.
Calami aromatici ℥.iij.
Roſarum, Violarum ana ʒ.v.
Caryophyllorum ℥.i.ß.
Moſchi ʒ.i.

Trita ſerico imponantur.

Puluis uiolarum alius.

C ℞. Iridis Florentinæ ℔.ij.
Roſ. rubrarum ℔.j.
Styracis calamitæ, Caryophyllorum
Santali albi, Calami aromatici ana ℥.iv.
Coriandri, Cyperi ana ℥.iv.
Maioranæ, Lauendulæ ana ʒ.vj.
Zibetti, Moſchi ana quantum ſufficit.
Miſce. Innominatus.

Pomum Ambræ.

℞. Styracis calamitæ ℥.i.
Caryophyllorum ʒ.ij.
Beniouini ℥.ß.
Ambræ ʒ ß. Moſchi G.xv.
Pulueris Violarum prædicti quantum ſufficit.
Aquæ roſarum quantum ſufficit ad cogendum.

Idem aliter.

℞. Styracis calamitæ ℥.i.ß.
Beniouini ℥.ij.
Ladani ℥.ß.
Caryophyllorum, Santali albi ana ʒ.iij.
Roſarum, Maioranæ ana ʒ.ij.ß.
Moſchi, Ambræ ana ℈.i.

Formetur pomum cum infuſione gummi tragacanthæ in aqua roſarum.

Aliud.

℞. Styracis calamitæ, Styracis liquidæ
Benzoi, Galliæ moſchatæ, Aliptæ moſchatæ
Ladani ana ℥.i.
Cinnamomi electi, Caryophyllorum
Santali albi ana ℥.ß.
Roſ. rubrarum, Nucis moſchatæ, Macis
Ligni aloes, Cardamomi, Maioranæ
Gummi Elemi, ſem. Nigellæ
Zedoariæ ana ʒ.i.ß.
Terebinthinæ quantum ſufficit.

Cum modica infuſione tragacanthæ facta in aqua roſarum, fiat maſſa. Auguſtani.

Aliud.

℞. Santali citrini ʒ.vj.℈.ij.
Ligni aloes ℥.ß.
Roſarum rub. Baſiliconis
Lauendulæ, Anthos
Maioranæ ana ʒ.iij.℈.i.
Cort. Citri ʒ.vij.

Cinnamomi, Nucis moſchatæ, Macis
Caryophyl. Coriandrorum præparat.
Cardamomi ana ʒ.iij. ℈.1.
Ladani puri ℥.iix.
Styracis calamitæ ʒ.vj. ℈.ij.
Styracis liquidæ ℥.iij.
Aſſæ dulcis ʒ.x. A
Ceræ citrinæ ℥.1.ß.
Terebinthinæ ℥.iv.
Aquæ roſ. ℥.ij.ß.
Moſchi Alexandrini
Ambræ griſeæ ana ℈.ij.ß. Fiat maſſa. Auguſtani.

Aliud.

℞. Pulueris Violarum ʒ.1.ß.
Roſarum, Maioranæ
Styracis calamitæ, Ladani ana ʒ.1.
Caryophyllorum ʒ. ij.
Benzoini, Nucis moſchatæ ana ℈.1.
Ambræ ℈.ß.

Maſſa fiat ex aqua roſarum, in qua maduerit tragacanthum & gummi Arabicum: hæc momento olei, uel cinnamomi, uel caryophyllorum, uel nucis moſchatæ imbuatur. Andernacus.

Aliud.

℞. Styracis ʒ.iij.
Caryophyllorum, Cinnamomi ana ʒ.ij.
Maceris, Nucis moſchatæ ana ʒ.1.
Ligni aloes ʒ.ß.
Moſchi, Ambræ ana G.iij.
Maſtiches ʒ.1.ß.

Trita & cribrata, liquore ſtillatitio maioranæ, & ſtacte quod ſatis eſt, excipiantur, finganturque orbiculi odorati. Fuchſius.

Confectio pomi ambræ.

℞. Ceræ uirginis ℥.iv.
Olei oliuarum, Terebinthinæ ana ℥. ß.
Ladani ʒ.iij.
Olibani, Maſticis ana ʒ.1.ß.
Myrrhæ, Styracis calamitæ ana ʒ.ij.
Been albi, & rubri, Roſarum rub.
Menthæ ſiccæ, Maioranæ
Caryophyllorum, Cardamomi
Santali albi, & rubri, Cinnamomi
Nucis moſchatæ ana ʒ.1.
Ligni aloes, Caphuræ ana ʒ.1.
Ambræ, Moſchi fini ana ʒ.ß.

Pulueriza, & fac pomum, pro ut decet. Ex lib. manu ſcripto. B

Pomum ambræ ad aerem peſtilentem.

℞. Ladani, Styracis calamitæ ana ʒ.1.
Caryophyllorum ʒ.ß.
Caphuræ, Nardi
Nucis moſchatæ ana G.vij.

Omnia in puluerem tenuem contuſa, commixtaq́; , ex aqua roſarum, in qua tragacanthũ & gummi Arabicum maduerit, redigantur in orbiculos. Andernacus.

Pomum odore aluum ſoluens.

℞. Scammonij, Aloës, Myrrhæ ana ʒ.1. Eſulæ, Colocynthidis ana ʒ.1.ß.

Trita & cribrata cum coriandrorũ ſucco, duo confice poma, inuicemq́; manibus tractentur, ex una in aliam permutando, ut calefiant, & aerem immutent. Fumanellus.

Aliud contra peſtem.

℞. Florum Nymphææ
Bugloſſæ
Violarum, Roſarum ana ʒ.1.
Cort. Mali Citri ʒ.1.ß.
Maceris ʒ.ß.
Santalorum omnium ana ʒ.1.ß.
Papaueris candidi ℈.1.
Caphuræ ℈.ß.
Ladani ʒ.ij.
Ambræ G.iv.

Trita excipiantur liquore ſtillatitio lactucæ & ſtacte: fiantq́; orbiculi odorati. Fuchſius.

Aliud.

℞. Styracis calamitæ
Aſſæ dulcis ana ℥.1.
Ladani, Maſticis ana ℥.ß.
Caryophyllorum, Xyloaloes
Santali citrini ana ʒ.1.
Sem. Nigellæ ʒ.ij.

Cum modico reſinæ Terebinthinæ Venetæ fiat Pila odorifera, quæ aromatizetur moſchi, ambrę diſſolutorũ ex oleo caryophyllorum ana G.vj. Ranzouius.

Vnguentum odoratum.

℞. Moſchi, Ambræ, Zibetti ana G.iv. Olei amygdalarum dulcium quantum ſufficit.
Fiat linimentum. C

Aliud.

℞. Olei nucis moſchatæ expreſsi ʒ.1.
Zibeti optimi ℈.1.
Moſchi electi G.vj.
Olei Spicæ, olei Lauendulæ ana gutt. *ij.* uel *iij.*

Fiat unguentum, quo nares, frons, aliæq́; nobiliores partes illinantur. Andernacus.

Candelæ pro fumo.

℞. Aſſæ dulcis, Styracis calamitæ ana ℥.iv.
Thymiamatis, Olibani ana ℥. xij.
Ladani ℥.xiix.
Caryophyllorum ℥.1.ß.
Nigellæ ℥.1.
Coriandri præparati
Gran. Iuniperi ana ℥.ß.
Styracis liquidæ ℥.vj.
Terebinthinæ ℥.ß.
Carbonum tiliæ, uel Salicis ℥.xxx.

Cum infuſione tragacanthæ, facta in aqua roſarum, fiant candelæ. Auguſtani.

Candelæ odoriferæ contra uenena, & peſtem.

℞. Ladani ℥. iij.
Styracis calamitæ ʒ.x.
Aſſæ dulcis ʒ. vj.
Thuris ℥.1.ß.
Stœchadis ℥.*ij.*
Roſ. rub. Caryophyllorum ana ℥.iij.
Cort. Mali citri, Santali citrini ana ʒ.*ij.*
Granorum iuniperi ℥.ß.
Ambræ, Moſchi ana ℈.ß.
Carbonum tiliæ ℔.1.ß.

Hæc omnia cum gummi Tragacanth. & aqua roſ. tepida mixta pila terantur, & in maſſam redigantur: inde paruæ candelæ fingantur, & lentè ſiccentur. Ranzouius.

Sapo Moſchatus.

℞. Saponis Veneti ℔.iv.
Incidatur minutiſsimè, adde.
Pulu. Caryophyllorum, Santali albi ana ℥.*ij.*
Benzoi ℥.1. Moſchi G.xx.

Diſtemperentur in aqua roſ. Aliqui addunt olei de ſpica guttas aliquot, ſed meliùs fuerit oleum Caryophyllorum, aut Macis. Auguſtani.

De Suffimentis, Sectio XLIX.

Suffimenta, *quæ Græcis θυμιάματα noſtris uerò ſuffumigationes dicuntur, ſunt medicamenta quæ incenduntur, aut ignitis carbonibus iniiciuntur. Horum alia pertinent ad*

- Sanitatē: *& conferūt uel*
  - Capiti: *ut*
    - Suffimenta ad catharros ſiſtendos & ſiccandos,
    - Aliud ad idem, ex gummi, *&c.*
  - Cordi: *ut*
    - Suffimentum ad animæ defectionem, ante acceſsionem febrium,
    - Suffimentum ad animales & uitales uires corroborandas, *&c.*
  - Pulmoni: *ut*
    - Suffimentum ad ulcera pulmonis,
    - Aliud ad ulcera pulmonis cum inflammatione,
    - Suffimentum ad tuſsim,
    - Suffimentum ad tuſsim ueterem, *&c.*
  - Vtero: *ut*
    - Suffimentum ad ſuffocationem uteri,
    - Suffimentum ad menſes mouendos,
    - Suffimentum ad caſtigationem uteri,
    - Suffimentum calefaciens uterum, & præparans ad conceptum,
    - Suffimentum ad procidentiam uteri, *&c.*
  - Iuncturis: *ut*
    - Suffimentum ad dolorem iuncturarum,
    - Suffimentum ad prouocandum ſudorem in morbo Gallico, *&c.*
- Voluptatem: *ut*
  - Trochiſci de fumo,
  - Trochiſci galliæ moſchatæ,
  - Trochiſci de Benzoi,
  - Suffitus, qui ex formulis auiculas referentibus excitatur.
  - Suffitus ex
    - Belzoino,
    - Styrace,
    - Ladano,
    - Ambra,
    - Moſcho, *&c.*

DE SVFFIMENTIS CONFERENTIBUS capiti.

Suffimentum ad catharros ſiſtendos, & ſiccandos.

℞. Coriandri, Roſarum
Gummi hederæ torrefactæ ana ℥.1.
Nigellæ torrefactæ in aceto ℥.1.ß.
Maſtiches, Thuris
Cort. Thuris ana ʒ. iij.
Gummi Iuniperi ℥.2.

Fiat puluis non admodum tenuis, quo ſupra carbones impoſito ſuffumigentur capitis operimenta. Poteſt étiam excipi mucilagine gummi tragacanthæ, & fieri formæ lupinares. Rondeletius.

Aliud ad idem, ex gummi.

℞. Thuris, Maſtiches, Ladani, Styracis calamitæ ana ʒ.ß.

Ex his mixtis linteum aſperum ſuffiatur, deinde caput eo manè fricetur. Melius autem hoc ſuffimen cremore tragacanthi, uel gummi Arabici macerati in aqua roſacea ad formam lupinorum cōcremari poteſt. Ander.

Suffimentum odoratum ad caput.

℞. Trochiſcorum galliæ moſchatæ ʒ. 1.
Saluiæ, Maioranæ
Roriſmarini ana ʒ.1. ß.
Maceris ʒ.1.
Caryophyllorum, Cinnamomi ana ʒ.1.
Foliorum Lauri ʒ.ß.
Ligni aloes ℈.1.
Moſchi G.iij.

Terantur ſingula, & commixtis omnibus fiat puluis, qui exigente uſu carbonibus uiuis inſpergatur. Fuch.

Aliud.

℞. Thuris, Cinnamomi
Caryophyllorum ana ʒ.1.ß.
Cort. Mali Citri ʒ.1.
Maceris
Ligni aloes ana ℈. 2.
Myrrhæ, Maſtiches ana ʒ.1.
Trochiſcorum galliæ moſchatæ ʒ.2.
Ladani ʒ.2.ß.

Trita excipiantur ſtacte, & informentur paſtilli pro ſuffimento. Fuchſius.

DE SVFFIMENTIS CONFErentibus cordi. A

Suffimentum ad animæ defectionem.

℞. Thuris, Maſtiches ana ℥.1.
Cort. Citri ſicci ℥.ß.
Agallochi, Styracis calamitæ, Calamenthæ
Caryophyllorum ana ʒ.iij.

Ex his in puluerem redactis, fiat ſuffitus ante acceſsionem febrium, in quibus anima deficit. Andernacus.

Aliud ad animales & uitales uires corroborandas.

℞. Roſarum rubrarum
Florum Stœchados
Roriſmarini ana ʒ.1.
Thuris ʒ.2.
Caryophyllorum, Macis
Xyloaloes ana ʒ.1.ß.

Detrita in puluerem, imbecillis & deficientibus iniiciantur. Idem.

Suffumigium perfectum ad aeris corruptionem.

℞. Roſarum rubrarum, Spicænardi
Ligni aloes, Coſti, Roriſmarini
Maſticis, Santali rub. Bdellij
Ladani, Olibani, Croci ana ʒ.1.ß.
Cort. colocynthidis
Styracis liquidæ ana ʒ.1.ß.
Bardanæ, Piperis, Citrini ana ʒ.iij.
Cardamomi, Cubebarum
Caphuræ ana ʒ.ß.G.xv.
Moſchi G.vj.

Terantur & cribellentur, & conficiantur cum aqua roſ. ex quo fiant trochiſci parui, qui deſiccentur in umbra, ex quibus ſufficit unus ad ſuffumigandum. Arnol. Villano.

DE SVFFIMENTIS CONFERENtibus pulmoni.

Suffimentum ad ulcera pulmonis.

℞. Gummi hederæ torrefacti
Coriandri, Roſarum rubrarum
Santalorum, Maſtiches
Thuris, Myrrhæ
Cort. Thuris ana ʒ. iij.
Belzoini, Styracis, Ladani puri
Hypociſtidis ana ʒ.2. B
Auripigmenti rubri ʒ.1.

Excipiantur terebinthina & fiant formulæ lupinares, quibus fumigentur operimenta capitis.* Efficax eſt ad ulcera narium, aurium, pulmonis & uteri. Rondeletius.

Suffimentum ad ulcera pulmonis cum inflammatione.

℞. Coriandri præparati
Roſarum rubrarum ana ℥.1.
Ladani puri, Hypociſtidis ana ʒ.iij.
Santali rubri, albi, Blattæ Bizantiæ ana ʒ. 2.
Capitum Papaueris
Corticum Mandragoræ ana ʒ.2.
Styracis, Belzoini ana ʒ. 1.
Auripigmenti rubri ʒ.ß.

Cum mucilagine gummi tragacanthæ & Arabici, infuſorum in aqua roſarum quantum ſufficit. Addito ſalicis carbone, fiant formulæ: utatur, ut prius. Rondeletius.

Suffimentum ad tuſsim.

℞. Thuris, Maſtiches ana ʒ.iij.
Santalorum omnium ana ʒ.1.
Styracis calamitæ, Ladani
Roſarum rubrarum ana ʒ.2.

His tritis, operimenta capitis manè & ueſperi ſuffiantur. Andernacus.

Suffimentum ad tuſsim ueterem.

℞. Rad. & fol. Vngulæ caballinæ ℥. 1.
Fol. Marrubij ℥.ß.
Styracis, Myrrhæ, Bdellij ana ʒ.iij.
Capitum Papaueris, ſem. Hyoſcyami ana ʒ.1.

Excipiantur terebinthina, pice & butyro ſimul liquatis. fiant formulæ, quibus fumigentur opercula capitis. Excipiatur etiam fumus per nares & os. Rondelet.

DE SVFFIMENTIS CONFERENtibus utero.

Suffimentum ad ſuffocationem uteri.

Suffitus ad uteri ſuffocationem fiunt ex fœtidis, ut galbano, aſa fœtida, blatta, caſtoreo, aut fragmentis plumarum, uel etiam ex ſimplicibus ſeparatim: ut ſi caſtoreum tantùm, uel aſa fœtida calfacta naribus apponantur. Rondeletius. C

Suffimentum ad menſes mouendos.

℞. Myrrhæ, Styracis, Bdellij ana ℥.ß.
Iridis, Aſari, Cumini ana ʒ.iij.
Opopanacis ʒ.2.
Pulegij utriuſque ſicc. ana ʒ.1.

Excipiantur terebinthina & butyro: fiat fumigium, quo fumigentur per embotum, tempore quo erupturi ſunt menſes.* Calfacit, relaxat. Rondeletius.

Suffimentum ad calefaciendum & ſiccandum uterum. poſt menſium purgationem.

℞. Aliptæ moſchatæ, uel
Galliæ moſchatæ ℥.ß.
Belzoini
Calami aromatici ana ʒ. 2.

Cum mucilagine gummi tragacanthæ fiant formulæ, recipiant fumum per infundibulum. Rondeletius.

Suffimentum ad conceptionem promouendam.

℞. Ladani, Maſtiches
Galliæ moſchatæ
Caryophyllorum
Macis, Calami
Galangæ ana ʒ. iij.
Cyperi, Roſarum ana ℥.1.ß.
Hypociſtidis
Caſtorei ana ʒ.2.

Cum mucilagine gummi tragacanthæ fiant formulæ, quibus utatur ut prioribus, poſt menſium purgationem ante concubitum. Rondeletius.

Suffimentum ad procidentiam uteri.

℞. Bituminis
Lapidis Gagatis ana ℥.2.
Vſneæ ℥.2.
Caſtorei, Cyperi
Rad. Biſtortæ, Cupularum glandium
Balauſtiorum ana ʒ. iij.

DE

A

DE SVFFIMENTIS CONFERENTIbus iuncturis.

Suffitus ad dolorem iuncturarum.

℞. Fol. Abſinthij, Anthos
Stœchados, Chamomillæ ana ℥.2.
Myrrhæ, Styracis
Belzoini ana ʒ.iij.

Excipiantur terebinthina: fiant formulæ. His ſuffiatur lana, uel bombax: deinde parti applicetur. Rondelet.

Suffimentum ad tumores induratos.

℞. Marchaſitæ ℥.2.
Propoleos ℥.iij.
Bdellij, Myrrhæ
Styracis, Iridis ana ℥.ß.

Cum terebinthina fiant formulæ, quibus ſuffumigetur durities neruorum. Rondeletius.

Suffimentum ad prouocandum ſudorem in morbo Gallico.

℞. Cinnabaris ℥.2.
Styracis, Belzoini ana ℥.1.
Myrrhæ
Corticis Pini ana ℥ ß.

Ex terebinthina figantur orbiculi. Aegri hoc ſuffiantur, loco calido, ſicut per initia caput extra illum habeant, ne offendantur, aut ſuffocentur: quod multis ob incuriam accidere ſolet.. Rondeletius.

Aliud.

℞. Santalorum omnium ana ℥.j.
Nucis moſchatæ
Maſtiches, Iunci odorati
Caryophyllorum, Caphuræ
Succini, Aſari ana ℥.ß.
Cort. Mali arantij ℥.j.

Conterantur, miſceanturque, & cũ guttis aliquot terebinthinæ fiant paſtilli, quo ægroti ſuffiantur. Ander.

Suffitus pro morbo Gallico.

Suffitus pro curando morbo Gallico parum mihi probatur. Quia non poſſunt fieri ſine magno partium principum periculo, ac ſæpè inducunt ſyncopem, aut paralyſim, aut conuulſionem. Cum tamen reliqua medicamenta non profuerint, illis tandem uti poterimus in ſequentem modum.

℞. Cinnabrij ℥.ß.
Thuris, Maſticis ana ℥.j.
B Calami aromatici
Zedoariæ ana ʒ.iij.
Olibani, Sandaracæ ueræ ana ʒ.2.
Ceruſſæ ℥.ß.

Excipiantur terebinthina, & fiant trochiſci pro ſuffitu. Antonius Chalmeteus.

Suffitus alius pro Gallica lue.

℞. Corticis thuris ʒ.2.
Maſticis, Gummi hederæ
Gummi iuniperi, Ladani
Hypociſtidis ana ℥.ß.
Auripigmenti rubri, uel citrini ʒ.iij.
Cinnabrij ℥.j.

Excipiantur terebinthina, & fiant trochiſci pro ſuffitu. Idem.

Suffitus alius ad idem.

℞. Cinnabrij ℥.2. Ladani ʒ.2.
Cort. citri ſicci ℥.ß.
Sublimati ʒ.j.
Thuris, Maſticis
Styracis calamitæ
Rad. dictamni ueri ana ʒ.1.ß.

Cum debita theriacæ ueteris quantitate fiant trochiſci ponderis ʒ.1.ß. qui uiciſsim coniiciantur in carbones. Si uerò fuerit fluxus humoris in pulmones, poterimus ſublimatum detrahere, & illius loco auripigmentum miſcere. Solis illis ſuffitibus contenti erimus: uel poſt ſuffitus ungemus extremas partes, imbecillo unguento, quo utendum eſſe diximus poſt uſum guaiaci, optimumque erit in ulceribus, quæ cacoethe dicuntur. Si poſt unctiones ſuffitu uti uelimus ad abſumendas morbi reliquias, detractis cinnabrio, & auripigmento, cardiaca miſcebimus, quæ uim incidendi, tenuandi, ac diſcutiendi habeant. Modus autem utendi ſuffitu is eſto: Aeger nudus collocabitur ſub conopeo in ſedili, oculis clauſis, ne ſuffitus tenuiate lædantur: & in uaſe ignis ex prunis luculentis, in quem coniicientur trochiſci ℥.1. uel ℥.1.ß. pro uiribus ægrotantis, & indicationibus uariis. Si fumus ualentior fuerit, paululum caput educet, deinde reducet: ac ſi fieri poſsit, moueatur ſudor: poſtea in lecto reclinetur æger, ac ſudet: fiatque ſuffitus manè ante cibum: uel ſi uirtus imbecilla, ſumpto tantum oui uitello, & tantillo uini, uel ℥.ß. diamarg. frigidi, uel modico corticis citri conditi. His autem utendum, donec morbi materiem abſumptam putaueris. Idem.

DE SVFFIMENTIS ODORATIS.

C

Trochiſci pro fumo. S.V.

℞. Ligni aloes
Ladani ana ʒ.1.
Belzoini ʒ.2.
Styracis calamitæ ʒ.ß.
Sacchari candi ℥.2.
Moſchi G.2.

Miſce cum aqua roſacea, & ex paſta ſubacta fac trochiſcos: qui tempore uſus magis redolebunt, ſi irrorando aſpergas eis pauxillum aquæ roſaceæ.

Trochiſci galliæ moſchatæ.

℞. Xyloaloes crudæ, bonæ, electæ, part. v.
Ambræ partes iij.
Moſchi boni part. 1.
Glutinis tragacanthi in aqua roſ. ſoluti, quantum ſufficit ad ea comprehendenda.

Fiant trochiſci, figura folij myrtei: ſigillentur: uaſe uitreo reponantur. Meſues.

Trochiſci de Benzoi.

℞. Benzoi ℥.vj.
Ligni aloes ℥.iix.
Styracis calamitæ ℥.iij.
Moſchi ʒ.ß.
Ireos ℥.2.
Sacchari candi ℔.iij.

Puluerizatis omnibus cum aqua roſarum fiant trochiſci. Auguſtani.

Trochiſci pro fumo Comitiſſæ Arnsburgenſis.

℞. Roſ. alb. uiridium contuſarum ℥.iv.
Belzoini in aqua roſ. per diem & noctem macerat. ℥.2.
Ambræ G.iij.
Moſchi G.2.
Zibetti G.1.

Trita contunde cum roſis. Omnibus adde ſacchari opt. ℥.ß. Atque hæc ita contrita per biduum in mortario benè obturato ſinas. Poſtea in modum maſſæ forma: atque inde effinge trochiſcos. Admiſcere autem oportet gummi tragacanthæ, in aqua roſ. macerati, ſinguloſque trochiſcos ponere in cochlearium gummi draconis, ut tantò firmiùs coaleſcant. Ranzouius.

Suffitus qui ex formulis auiculas referentibus excitatur. A

℞. Suffiminis, officinæ uocant thymiamatis ℔.ß.
Styracis liquidæ ℥.1.
Styracis calamitæ ℥.1.ß.
Ladani ℥.ß.
Carbonum Silicis
Tragacanthæ ana ʒ.2.

Puluis carbonum & tragacanthum in aqua roſarum triduum macerentur, deinde etiam in maſſam redigantur: ex qua finguntur formulæ auicularum. Andernacus.

Suffimentum optimum.

℞. Aſſæ dulcis ℥.ß. Pul. ireos ʒ.2.
Ligni aloes, Nucis moſchatæ
Caryophyllorum, Maſticis ana ʒ.1.
Styracis calamitæ ʒ.2.
Santalorum omnium, ana ℈.ß.
Caphuræ G.v.
Ambræ, Moſchi ana G.iv.
Sacchari albi ℥.iv.

Cum mucilaginibus tragacanthæ, & ſtyrace liquida pauca, & aqua roſ. cum muſco, fiant candelæ, uel trochiſci. Innominatus.

FINIS LIBRI SECVNDI.

ANTIDOTARII SPECIALIS, LIBER III.

De Medicamentis Ornantibus. B

HACTENVS medicamenta quæ ad neceſsitatem pertinent, duobus primis libris abſoluimus: nunc de iis quæ ad ornatum ſpectant, tertio hoc libro agendum. Sunt itaque *Vide ſignum* ☙

☙ Ornantiũ *medicamentorum alia*
- Fluida
  - Non pinguia: *ut*
    - Aquæ
      - Corpus
        - Odoratum reddentes,
        - Extenuantes, *&c.*
      - Capill
        - Longos reddentes,
        - Colorantes, *ſeu* tingentes,
        - Augentes, Prohibentes, *&c.*
      - Oculorum uitia tollentes.
      - Dentes dealbantes, confirmantes, *&c.*
      - Faciem
        - Illuſtrantes,
        - Venuſtantes,
        - Tingentes,
        - Iuuenilem reddentes,
        - A'maculis mundantes, *&c.*
    - Potiones impinguantes, extenuantes, *&c.*
    - Balneæ mundantes, uenuſtantes, *&c.*
    - Lotiones, capillos
      - Tingentes,
      - Prolongantes,
      - Augentes,
      - Prohibentes,
      - Criſpos reddentes, *&c.*
  - Pinguia: Olea. *Atque horum alia*
    - Faciem illuſtrant,
    - Faciem tingunt,
    - Rugas / Maculas — Tollunt.
    - Capillos conſeruant,
    - Capillos augent, tingunt,
    - Capillos prolongant,
    - Frigus arcent, *&c.*
- Non fluida. *Vide in ſeq. ſignum A.*

A. Medi-

- *A Medicamenta ornantia non fluida, ſunt aut*
  - Coacta: *ut*
    - Vnguēta, *emplaſtra, &c. quorum alia*
      - Corporis ſcabiem tollunt.
      - Capillos
        - Conſeruant,
        - Reſtituunt,
        - Prohibent,
        - Auferunt,
        - Tingunt,
        - Criſpos reddunt, *&c.*
      - Superciliorum, Palpebrarum, Cutis — Vitia tollunt.
      - Faciem
        - Illuſtrant,
        - Erugant, *&c.*
      - Manus
        - Illuſtrant,
        - Venuſtant, *&c.*
      - Mammillas
        - Minuunt,
        - Indurant, *&c.*
      - Ventris rugas auferunt.
      - Pedum callos extirpant.
    - Smegmata
      - Faciem, Manus — Venuſtantia, *&c.*
  - Diſsipata: *ut* Pulueres
    - Dentes
      - Abſtergentes,
      - Dealbantes, *&c.*
    - Manus uenuſtantes, *&c.*

De Aquis Ornantibus, Sectio I.

DE AQVIS ODORATIS.

Aqua odorata ad corpus & ueſtimenta.

℞. Aquæ Roſarum, item Nanfæ, Myrti Moſchatæ ana ℔.1.
Pulueris Ireos Orient. ℥.1.
Zibeti ʒ.1.

Miſceantur, & coquantur in uaſe uitreo uſque ad tertiæ partis conſumptionem: deinde in uaſe uitreo optimè obturato ſeruetur. Iſabella Corteſe.

Aqua odorata alia.

℞. Aquæ roſarum quantum ſufficit. Moſchi ℈.1. Zibetti, Ambræ ana parum.

Ponantur in uaſe uitreo ad ignem, donec caleſiant: deinde obturetur & ſeruetur ad uſum. Marinellus.

Alia eiuſdem.

℞. Aquæ Roſarum ℔.iv.
Belzoini, Styracis, Caryophyllorum, Caphuræ, Ligni aloes ana ℥.1. Moſchi, Zibetti ana ℈.1.

Miſceantur; in uaſe uitreo obturato coquantur per horas quatuor in balneo Mariæ: deinde frigidum colatur: ac in alio uaſe uitreo bene obturato, ponatur ad ſolem per dies quinque, addendo moſchi G. xv.

Aqua moſchata, eiuſdem.

℞. Aquæ roſarum opt. ℔.2. Moſchi optimi ℥.j.ß.

Miſceantur, & deſtillentur in balneo Mariæ, igne perquàm lento: deinde ſeruetur in uaſe optimè obturato.

Alia.

℞. Aquæ Roſarum ℔. xij.
Aquæ Lauendulæ, Caryophyllorum
Cinnamomi electi ana ʒ.1.
Macis, Cardamomi, Moſchi, Ambræ ana ℈.ß.
Cort. Mali citri, Santali citrini, Ireos ana ʒ.ß.
Belzoini. Styracis calamitæ ana ℈. 1.

Mixta omnia, atque in phialam poſita, in balneo Mariæ per quindecim dies ponantur, deinde ad ſolem per dies alios quindecim: & erit optima. Alexius.

Alia, eiuſdem.

℞. Aquæ Roſarum ℔.iv.
Aquæ Lauendulæ ℥.vj.
Aquæ flor. Iaſmini ℔.iij.
Moſchi ℈.1.

Miſceantur, deinde cum per dies decem in uaſe optimè recluſa fuerint, diſtillentur in balneo Mariæ, ſeruenturque ad uſum.

DE AQVIS MACIEM INDVCENTIBVS. A

Aqua corpus macilentum reddens.

℞. Caryophyllatæ, Zingiberis, Roriſmarini ana part.1.
Pulverizentur, & in uino optimo per dies octo macerentur in uaſe uitreo, deinde diſtillentur. Vtatur quotidie poc.1. ante prandium. Marinellus.

DE AQVIS CAPILLOS LONGOS REDDENTIBVS.

Aqua capillos longos reddens.

℞. Lardi quantum ſatis eſt.
Radendo quàm minutiſsimè conſcindes, deinde in pila marmorea contundes, ut paſtam ſubactam referat. Hac in alembico deſtillata, liquorem album colliges, quo pilos inunges. Alexius.

Alia, capillos elongans.

℞. Mellis optimi colati ℔.iij. Vitellorum ouorum n. xl.
Miſceantur, & deſtillentur: qua capilli inungantur. Marinellus.

Alia eiuſdem.

℞. Capillorum Veneris recent. contuſorum M.1. Mellis optimi quantum ſufficit.
Miſceantur ad formam paſtæ, & deſtillentur.

DE AQVIS CAPILLOS TINGENTIBVS.

Aqua capillos denigrans.

℞. Gummi Arabici ℥.iv. Myrobal. Chebularum, Emblicarum ana ℔.ß.
Omnia trita, igneq; ſuaui deſtillata, ſoli exponantur horis duabus, & capite cum lixiuio loto, & exiccato, capilli denuò uino & ſale madentes, cum aqua abluantur deſtillata, cutim tamen non attingente. Fumanellus.

Alia eiuſdem.

℞. Gummi Arabici ℥.iv. Ebulorum, Roſarum ana ℔.ß.
Trita igne lento deſtillentur, caputque prius aqua lotum, & nõ exactè ſiccatum, lauetur cum aqua deſtillata.

Alia denigrans.

℞. Alcannæ tritæ, Oſsium dactylorum pulverizatorum ana part.1. B
Aquæ in qua cort. fabarum & gallæ fuerint incoctæ, quantum ſufficit.
Miſce. Marinellus.

Alia eiuſdem.

℞. Nucum Cupreſsi quantum ſufficit. Vini rubri, Aceti rubri ana part.1.
Coquantur ſimul, & decoctione hac capilli lauentur.

Alia eiuſdem.

℞. Spumæ argenti quantum ſufficit. Aceti, uel ſucci Citri, uel Limonij q.ſ.
Coquantur ſimul per horam dimidiam: quo capilli lauentur.

Alia.

℞. Limaturæ ferri quantum ſufficit.
Ponatur in aceto fortiſsimo per dies decem: deinde capilli inungantur. Iſabella Corteſe.

Alia capillos nigros reddens.

℞. Scoriæ ferri, Limaturæ plumbi ana q.ſ.
Coque in aceto ad conſumptionem medietatis. Cola, & unge. Bayrus.

Alia eiuſdem.

℞. Rad. Capparorum quantum ſufficit.
Coque in lacte aſinæ uſque ad tertiam partem, & unge, dimittendo per noctem.

Alia denigrans.

℞. Mellis ℔.2. Gummi Arabici ℥.2. Ebulorum, Roſarum ana ℔.ß.
Trita lento igne deſtillentur, & caput prius cum lixiuio & ſale lotum, cum prædicta abluatur aqua. Fuman.

Alia eiuſdem.

℞. Salis gemmæ, Squamæ æris, Alcannæ ana part. 1.
Omnia trita alembico deſtillato.

C

Alia eiuſdem.

℞. Salis gemmæ ℔.1. Salis nitri ℥.iv.
Vitrioli Romani ℔.ß. Rad. Chelidonij uiridium ℔.2.
Contuſis & tritis alembico aquam eximito: quod primò exit, abiicito: quod ſecundò, capillos colorat, prius lotos, & feruenti ſole ſiccatos.

Alia optima.

℞. Aquæ fortis ℥.ß. Argenti fini ʒ. 2.
Miſceantur, & cùm argentum diſſolutum fuerit, adde aquæ roſ. ℥.iij. & inunge capillos. Cardanus.

Aqua, qua capilli flaueſcunt.

℞. Mellis optimi ℔.2. Gummi Arabici ℥.2.
Suaui deſtillato igne, aqua quæ primò exit, faciẽ dealbat: quę ſecũdò & tertiò, flauos reddit capillos. Fumanel.

Alia capillos flauos reddens.

℞. Buxi raſi, Stœchadis, Citri
Glycyrrhizæ tritæ, rad. Vngulæ caballinæ Capillorum Veneris ana q.ſ.
Croci parum.
Coquantur omnia ſimul uſque ad conſumptionem tertiæ partis. Cola & unge. Marinellus.

Aqua capillos rubros reddens.

℞. Aquæ Raphani quantum ſufficit. Alcannæ quantum ſufficit.
Miſce, & capillos unge. Idem.

Aqua capillos colore afficiens croceo.

℞. Agrimoniæ ℥. 1.
Teſticulorum equi exiccatorum n.1.
In aqua fontis coque, & deſtilla, utereque capite priùs loto. Fumanellus.

Alia

A *Alia eiuſdem, ad idem.*

℞. Aceti ℔.ij. Salis nitrii ℔.ß. Deſtillentur.

Aqua dealbans capillos.

℞. Centaurij maioris ℥.iv.
Aluminis fæcis ℥.viij.
Aluminis rochæ, Gummi Arabici ana ℥.ij.
Saponis albi mundi
Lachrymæ ex trgacantha ana ℥.iv.
Aquæ ℥.vj.

Coquantur ad dimidias, & colentur: caputque hac lotum colatura, ad ſolemque ſiccatum, denuò abluatur lixiuio. Fumanellus.

DE AQVIS CAPILLOS AVGENTIBVS.

Aqua faciens renaſcere pilos.

℞. Carnium limaciarum, Veſparum, Apum, Sanguiſugarum, Salis aduſti ana part. æquales.
Pone in uaſe uitreato, habente in fundo parua foramina, ſicut cribrum: & pone ſub eo aliud uas uitreatum, quod colligat humiditatem, quæ paulatim per multas dies manabit. Colligatur, & loca depilata ex ea fricentur. Bayrus.

Aqua ad caſum capillorum.

℞. Mellis purioris, Vini Cretici, Vrinæ puerorum, Lactis ana ℔.j.
Deſtillet aqua, qua abluantur loca, unde pili decidunt. Fallopius.

Alia efficacior.

℞. Hyſſopi montani
Calaminthæ montanæ
Fol. Abrotani ana M.ij.
Vini generoſi Cretici
Vrinæ, Mellis, Lactis ana ℔.ij.
Sem. ſinapi ℔.ß.

Contritis, quæ teri poſſunt, miſceantur omnia, & per tres dies macerentur: mox deſtillet aqua: cuius uſus, uiuentibus barbam citò educit, ac producit, & pilos qui ciciderunt reſtituit. Idem.

B

DE AQVIS CAPILLOS PROHIBENTIBVS.

Aqua capillos renaſci prohibens.

℞. Sanguinis ranarum, Terræ ſigillatæ, Sumach, Roſarum ana tritorum quantum ſufficit.
Aceti, ſucci Semperuiui ana q.ſ.
Macerentur per horas uiginti quatuor, deinde deſtillentur: qua ſæpius loca depilata lauentur. Marinellus.

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Cornu Vaccæ, Aluminis Rochæ, Papaueris nigri ana tritorum q.ſ.
Sanguinis uaccini recentis ℔.ij.
Macerentur, & deſtillentur. Vtatur omni ſero.

Aqua capillos creſcere non permittens.

℞. Tithymalli decoctum cum aceto, calce uiua, & maluis commixtum. Fumanellus.

Aqua prohibens ortum pilorum.

℞. Sem. Hyoſcyami triti ℔.ß.
In loco humido reponito, & poſt tempus additis ℥.ij. fol. fabæ inuerſæ, quæ telephium eſt, deſtillato, & pilis euulſis partem glabram ſæpius balneato. Fumanellus.

DE AQVIS OCVLORVM VITIA tollentibus.

Aqua ad oculorum lachrymas.

℞. Fragorum maturorum quantum ſufficit.
Macerenntur in fimo equino per dies quindecim, deinde deſtillentur. Marinellus.

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Florum Spinæ albæ, Flor. Salicis, uel Comarum fol. Salicis ana quantum ſufficit.
Deſtillentur in uaſe uitreo: ad idem etiam ualet aqua euphragiæ deſtillata.

Aqua ad rubedinem oculorum.

C ℞. Chelidoniæ, Verbenacæ, Rutæ
Fœniculi ſuccorum ana ℥.iij.
Comarum fol. Roſarum quantum ſufficit.
Sacchari candi ℥.iij.
Tuthiæ optimæ ℥.iv.
Sanguinis draconis ℥.iv.

Trita deſtillentur. Marinellus.

Aqua uiſum conſeruans.

℞. Myrrhæ ℥.j. Aloes ℥.ij.
Croci ʒ.j.
Thuris, Zingiberis, Sarcocollæ
Caphuræ tritæ ana Parum.

In aqua impoſita ad uſum ſeruetur. Fumanellus.

Alia.

℞. Fœniculi, Verbenacæ, Euphragiæ, Endiuiæ, Betonicæ, Roſarum rubr. Capill. Veneris ana M.iij.
Contuſa per diem in uino macerentur albo, & deſtillentur. Fumanellus.

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Fœniculi, Chelidonij, Saluiæ, Roriſmarini, Verbenacæ, Rutæ ana part. æquales.
Alembico deſtillentur.

Aqua ad oculorum dolores.

℞. Aquæ Roſaceæ, item Euphragiæ, Chelidonij ana ℥.j. Tuthiæ præparatæ ʒ.j.
Miſce. Valet ad idem aqua uitis inciſæ. Idem.

Aqua uiſum inſtaurans.

℞. Fœniculi, Chelidonij, Verbenacæ
Rutæ, Fol. Enulæ ana M.j.
Virgæ paſtoris, Millefolij ana M.j.
Caphuræ ℥.ß.

Alembico deſtillentur. Idem.

Aqua ad oculorum lachrymas exiccandas.

℞. Tuthiæ præparatæ ℥.j.
Lapidis hæmatitis ℥.ß.
Sanguinis draconis
Acaciæ, Antimonij ana ʒ.j.
Caphuræ ℈.ij.
Terræ ſigillatæ ℥.j.
Thuris, Maſticis, Piperis albi ana ℈.ß.
Aquæ Fœniculi, Euphragiæ ana ℥.j.

Aquæ Violarum, Roſarum ana ℥.ij. Vini antiqui ʒ.iij. A
Coquito omnia in duplici uaſe ad conſumptionem medietatis, & percolato. Fumanellus.

Aqua ad rubedinem oculorum.

℞. Succi Vuæ immaturæ ʒ.ij. Aloes ʒ.j.ß.
In panno lineo ligatæ, infuſæq́; in dicto ſucco ſomni tempore oculi madefiant. Idem.

Aqua ad oculorum tenebroſitatem.

℞. Tuthiæ præparatæ ℥.iiij. Omphacij ʒ.ß. uel ʒ.v.
Soli diebus quindecim exponito, & addita aquæ roſaceæ ℥.ß. denuò per dies 15. alios ſub ſole iaceat, & per dies quinque cum aqua euphragiæ: poſt hæc tuthiam terito, & cum panno xylino, tenui, cribrato in ſole æſtuante, uſuiq; ſeruato. Idem.

Alia ad ſuffuſionem, eiuſdem.

Marcheſitæ fruſta ignito, & in oleo communi antiquo pellucido extincta, tritaque deſtillato, & denuò cum fæce ſua terito, deſtillatoque.

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Aſæ ℥.j.
Mellis albi puri ℔.ß.
Aquæ Fœniculi, Aquæ Rutæ ana ℥.xij.
Aquæ Maioranæ ʒ.ß.
Alembico deſtillentur.

Aqua ad palpebrarum tumores & lachrymas oculorum.

℞. Agrimoniæ, Verbenacæ, Fœniculi Roſarum, Chelidonij ana quantum ſufficit.
Omnia inciſa, uinique albi momento conſperſa deſtillato. Fumanellus.

DE AQVIS DENTES DEALBANTIBVS.

Aqua dentes dealbans.

℞. Salis Arabici, Salis gemmæ ana ℔.ß. Aluminis Zuccharini ℥.iij.
Trita deſtillentur, qua fricentur dentes cum panno rubro ſcarlato. Marinellus. B

Alia eiuſdem.

℞. Aluminis Rochæ ℔.j. Salis nitri ℔.j. Aceti parum.
Trita diſſoluãtur cũ aceto, & deſtillẽtur. Pro qualibet ℥.j. huius aquę, adde ſucci limonũ ʒ.iv. & fricẽtur dẽtes.

Aqua dentes albos reddens.

℞. Aluminis rubri ℥.vj.
Salis communis ʒ.iij.
Maſtichis ʒ.j. Myrrhæ ℥ß.
Caryophyllorum ʒ.vj.
Miſce, fiat deſtillatio, qua fricentur dentes. Rondeletius.

Aqua ad dealbandos dentes.

℞. Salis purgati & contuſi ℔.j. Aluminis glacialis ʒ.j.
Deſtillẽtur alẽbico. Huius aquæ ℥.j. miſce cum uncia plantaginis, & intincta lana xylina dentes perfrica. Alex.

Alia precioſiſſima, eiuſdem.

℞. Primæ aquę mellis deſtillatæ, quæ alba eſt, ℔.j.
Salis albi ʒ.j. Aluminis ℔.ß.
Salis nitri ʒ.j.
Aquæ ex foliis lentiſci ℔.j.
Maſticis ʒ.ij.
Aceti albi, Vini albi ana ʒ.ij.
Deſtillentur omnia in balneo Mariæ. Qua ſi quis uti uolet, abluat prius dentes: deinde cum panno aliquo ſiccati fuerint, fricentur, uel cũm lentiſci ſtylo intincto, uel cum panno lineo madefacto, paruo.

Aqua dealbans dentes.

℞. Vini albi ʒ.vj.
Comarum Myrti: item Lentiſci
Sorbarum, Cupreſsi ana ʒ.iij.
Balauſtij, Cort. rad. nucum, Pyrethri
Sanguinis draconis, Oſsium dactylorum uſtorum
Roſ. rub. nondum apertarum, Cinnamomi ana ℥.j.
Contuſa deſtillentur lento igne, donec omnis exierit aqua. Huius aquæ ℥.ij. miſce cum ʒ.j. cornu cerui uſti, & ℥.j. ſanguinis draconis, & pone ad ſolem per dies quatuor, & frica dentes. Iſabella Corteſe.

Aqua dentes confirmans.

℞. Nucum moſchatarum n.iij.
Radicum Gingiberis n.ij. Maſticis parum.
Pyrethri, Maioranæ, Hyſſopi, Menthæ C
Roriſmarini, Saluiæ, Salis ana ℥ß.
Excipiantur omnia, & uino miſceantur odoro, bullïantq́; donec pars tertia conſumpta fuerit, & colo tranſfundantur, & frequenter percolato, utitor calido. Fumanellus.

Decoctum ad dentes firmandos, gingiuas purgandas & conſolidandas.

℞. Aquæ Lentiſci, Roriſmarini
Aceti diſtillati, ana poculum dimidium.
Myrrhæ, Maſticis, Boli Armeni
Sanguinis draconis, Aluminis uſti ana ℥.j.
Cinnamomi electi ʒß.
Aquæ pluuialis pocula tria.
Miſceantur omnia, coquantur igne admodum lento per quartam horæ partem, addendo mellis deſpumati ℔.ß. Belzoini parum: & fiat decoctum, quo ſæpius lauentur dentes ante & poſt cibum, tenendo in ore aliquandiu. Alexius.

DE AQVIS FACIEM ILLVSTRANTIBVS.

Aqua faciem detergens & illuſtrans.

℞. Medullæ panis hordei ℔.ij.
Lactis caprini ℔.iij.
Vini albi ℔ß.
Quatuor. ſem. frig. maiorum, contuſorum ana ʒ.ij.
Thuris, Maſticis, Myrrhæ ana ℥.j.
Fabarum recentium ℔.ij. uel Florum fabarũ P.iij.
uel Fabarum ſiccarum, &
Cicerum rubrorum ana ℔.ij.
Oryzæ ℔ß.
Florum Nenupharis, Violarum
Roſarum albarum ana P.ij.
Vitellorum ouorum cum albuminibus n.x.
Deſtillentur in balneo Mariæ. Si addatur ante deſtillationem terebinthina, melior erit fucus, & diutius faciem ſeruabit. Rondeletius.

Alia, eiuſdem.

℞. Decocti Pulli, uel Decocti Caponis, uel
Decocti Gallinæ ℔.iij.
Succi Limonum ℔.j.
Aceti albi ℔.ß.
Florum Fabarum, Nenupharis ana P.iij.
Caphuræ, Album. ouorum ana ʒ.ij.
Miſceantur, & deſtillentur per alembicum. Loco decocti pulli, uel gallinæ, lactę capræ albæ uti licet.

Alia,

A *Alia, eiuſdem.*

℞. Furfuris ex meliori frumento cribrati, Aceti fortiſsimi ana quantum ſufficit.
Miſce, & fiat paſta: cui adde miſcendo, Album. ouorum num. xij. Deſtilla.

Aqua ad ſplendorem & formam faciei.

Aqua de albuminibus ouorum recentium per ſpongiam facta, cum æquali menſura ſucci limonum, deſtilletur, ut roſacea. Huic aquæ poſtea addes lixiuij communis ℥. ij. uel circa: & limonẽ integrum contuſum immittes: poſt octo dies exprimes ab eo ſuccum, & miſcebis cum aqua. Facies prius abluta aqua pura, & abſterſa, hac aqua deſtillata lauetur. Alexius.

Aqua formam faciei concilians.

℞. Roriſmarini, Tartari albi, Vini albi ana quantum ſufficit.
Miſceantur, & deſtillentnr per alembicum. Alexius.

Aqua faciem pulcherrimam reddens.

℞. Columbarum pullos n. ij.
Carnis uitulinæ ℔. ij.
Sem. Cataputiorum, à corticibus mundatorũ ℥. iv.
Pinearum, Amygdal. dulcium, amararum
Rad. Liliorum alborum, cæruleorum
Fabarum contuſarum & mundatarum
Fellis bubuli, rad. Serpentariæ
Fraxinellæ ana quantum ſufficit
Limonem unum purgatum, & inciſum.
Medullæ panis albi, in lacte madefactæ
Gummi ammoniaci, in aceto liquefacti
Florum Liguſtri ana q. ſ.

Miſceantur & deſtillentur lento igne, ponendo aliquantulum moſchi & belzoini circa principium colli vaſis recipientis: & ſeruetur in uaſe probè obſtructo. Alexius.

Aqua faciem illuſtrans.

℞. Pinearum uiridium, mundatarum inciſarum quantum ſufficit.
Ponantur in lacte per dies tres, quotidie addendo nouum lac: deinde cum ſequentibus rebus deſtillentur:

℞. Vitri contriti ʒ. iv.
B Coralli rubri ℥ iij.
Sacchari candi ℥. iv.
Aluminis ℥. j.

Miſce, & fiat puluis. Deinde

℞. Argenti uiui cum ſaliua mortificati ʒ. j. ß.
Oua recentia, unà cum corticibus, rupta & concuſſa num. xij.
Terebinthinæ nouies lotæ ʒ. iv.
Cochleas marinas cãdidas, quas uẽdũt ſuffitores ℥. ij.
Cochleas terreſtres n. l.

Contundantur ſingula, & miſceãtur: deinde pars aliqua ponatur in cucurbitam uitream, deinde pars aliqua pulueris, pòſt pars terebinthinæ, demum pars cochlearum, aliud ſuper aliud ponẽdo, donec cucurbita ſit plena. Poſtremò addito

Vini albi menſuram j.

Diſtilla igne lento, & ſerua ad uſum. Alexius.

Aqua melonum ad faciem illuſtrandam.

℞. Melones albos, à corticibus mundatos, quot opus erit: eoſq; in fruſta unius digiti craſsitudine ſecato: deinde aluminis ſaccharini ʒ. iv.

Aluminis uſti ℥. j.
Argenti uiui extincti ℥. j.
Cochlearum marinarum alb. ʒ. ij.
Terebinthinæ lotæ ℔. j.
Ouorum recentiũ, & cum corticib. cõtuſorum n. xij.
Limoniorũ alb. in fruſta inciſorũ, quantum uolueris.
Sacchari ʒ. iv.
Lactis caprini, Vini albi ana menſ. j.

Hæc omnia ponantur in cucurbitam uitream, aliud ſuper aliud, ut dictum eſt: deinde deſtillentur igne lento, donec aqua omnis exierit, demum ſeruetur in uaſe uitreo, ad uſum. Alexius.

Aqua cucurbitæ perfecta, eiuſdem.

℞. Cucurbitas à corticibus mundatas, & in partes rotundas inciſas, quot uolueris.
Aluminis Zuccharini ʒ. vj.
Aluminis ſciſsilis ℥. j.
Myrrhæ ʒ j.
C Terebinthinæ lotæ ℔. ß.
Oua recentia & contuſa n. iiij.
Limonia inciſa n. vj.
Cochlearum, quantum uolueris.
Vini albi menſ. j.

In puluerem redigenda redigantur, & miſceantur, faciendo ordinem primùm ex ſaccharo, deinde ex pulueribus, tertium ex cochleis, demum ex uino, limoniis & ouis: atq; ſic igne lento deſtillentur, donec omnis aqua extracta fuerit: poſtea ſeruetur in uaſe aliquo uitreo per dies octo aut quindecim.

Aqua ad faciem commendandam.

℞. Pedum uituli n. ij. Aquæ fluuialis ℔. xviij.
Coque ad conſumptionem medietatis. Deinde adde,

Oryzæ ℔. j.
Medullæ panis in lacte mollitæ n. j.
Butyri recentis ℔. ij.
Albuminum ouorum cum cort. n. x.

Miſceantur omnia, & coquantur, deinde deſtillentur, quouſq; omnis aqua exierit: cui denique adde
Caphuræ, Aluminis zuccharini ana parum. & erit optima. Alexius.

Alia eiuſdem.

℞. Chryſocollæ, ſeu Boracis ʒ. ij. Aluminis rupei, ſciſsilis, ſquamoſi ana ʒ. j. Caphuræ ʒ. ij.
Redigantur in puluerem ſingula, deinde miſceantur, ponanturq; in phialam uitream, quam aqua fontana repletam diligenter obturabis. His factis ponatur ad ignem per horas duas, deinde auferatur: & cum refrixerit, ponatur in aliam phialam, addendo duo alba ouorum recentium, bene cum omphacio agitata: miſceantur, ſintq; in ſole per dies uiginti: & habebis aquam perfectiſsimam.

Aqua ad decorandam faciem.

℞. Oua in partes diſſecta, Cort. Aranciorum, rad. Melonum ana quantum ſufficit.
Cum bocia ampla, roſtrum habente longum, ſtudioſo ac potenti igne per alembicum deſtillato. Fumanellus.

Alia.

℞. Florum Fabarum M. vj.
Aquæ Limonum ℔. j.
Rad. Lilij ℥. viij.
Farinæ Fabarum ℔. j.
Gummi Arabici, Tragacanthæ ana ℥. j.

Deſtilla, & utere. Fumanellus.

Aqua faciem decorans, alia.

℞. Fœniculi, Rutæ, Verbenacæ, Euphragiæ, Endiuiæ, Betonicæ, Sileris montani, Roſarum rubrarum, Capillorum Veneris ana M. vj.

In uino albo per diem & noctem infuſa alembico deſtillentur. Fumanellus. A

Alia.

℞. Fabarum albarum à corticibus mundatarum, quantum uolueris.
Macerentur in uino albo per dies nouem: deinde contundantur, & prædicto uino addantur: quibus adiunge,
Oryzæ in lacte caprino coctæ quantum ſufficit. Albuminum ouorum quantum ſufficit.
Miſce omnia, & deſtilla. Iſabella Corteſe.

Alia.

℞. Hordei immaturi recentis quantum ſufficit. Lactis caprini, Album. ouorum ana q. ſ.
Miſce, & deſtilla. Iſabella Corteſe.

Alia, eiuſdem.

℞. Limoniorum, Fabarum ſiccarum, & in uino maceratarum, Mellis, Lactis caprini, Album. ouorum ana quantum ſufficit. Miſce & deſtilla.

Aqua ad faciem decorandam.

℞. Lactis uaccini, menſe Maij ℔. ij. Aranciorum n. iij. Limonum n. v.
Incidantur minutim: deinde adde,
Aluminis, Sacchari ana ℥. j.
Miſce omnia, & deſtilla. Rondeletius.

Alia eiuſdem, ad ſplendorem.

℞. Micæ panis albi ℔. ij.
Florum Fabarum ℔. j.
Florum Roſarũ, item Nympheæ, Liliorũ ana ℔. iv.
Lactis Capræ ℥. vj.
Iridis Venetorum ℥. j.
Deſtilla in balneo Mariæ.

Alia, eiuſdem.

℞. Terebinthinæ, Maſticis albiſsimæ, Tuthiæ præparatæ, Caphuræ, Aluminis ana ℥. iv.
Infunde in aceto forti per dies tres. Poſtea deſtilla per alembicum.

Aqua faciem decorans. B

℞. Serpentariæ recentis ℥. j.
Rutæ M. j.
Hederæ terreſtris M. ij.
Boracis ℥. j.
Styracis calamitæ ℥. ß.
Ligni aloes ʒ. ij.
Moſchi ℈. ß.
Vnguenti ℥. iij.
Caphuræ ʒ. vj.
Carnis Caponis ℥. ij.
Cort. Limonum, Cort. Aranciorum ana ℔. j.
Deſtilla. Rondeletius.

Aqua ad decorandam faciem.

℞. Caphuræ ʒ. iij. Aluminis rubri, Boracis ana ʒ. vj. Moſchi ℈. ij.
Terantur omnia: adde,
Tartari ℥. j. ß. Aquæ roſarum ℔. ij.
Commiſcendo ſemper cum ſpatula. Poſtea deſtilla per filtrum, & in ampulla bene clauſa ſeruetur, & manè facie bene terſa, cum panno guttam unam aquæ ſumat, deinde faciem bene fricet. Rondeletius.

DE AQVIS TINGENTIBVS ET DEALbantibus faciem.

Aqua faciem dealbans, & oculos.

℞. Rutæ campeſtris, Fœniculi, Verbenacæ, rad. Betonicæ, fol. Roſarum, Capill. Veneris ana part. æquales.
Macerentur per noctem in uino albo odoro, & alembico deſtillentur. Fumanellus.

Alia, eiuſdem.

℞. Ari quantum ſufficit.
Partes craſsiores tundito, & cum roſarum aqua, ad ſolem ter, quatérue ſiccato, & roſacea impoſitã utitor.

Alia faciem dealbans.

℞. Albuminis oui, Boracis petroſi, Salis, Aluminis Rochæ ana ℥. j.
Quodlibet per ſe tritum, albumini ouorum commixtum deſtillato, utitorq́;. Fumanellus.

Alia eiuſdem, ad idem. C

℞. Aluminis Rochæ tritæ ℥. iij. Albuminis ouorum quantum ſufficit.
Miſce, & deſtilla.

Aqua faciem dealbans.

℞. Florum Nenupharis, item Spinæ albæ, Sambuci, Fabarũ, Violarũ, Capillorum Veneris ana part. æqual.
Miſce, & deſtilla. Fumanellus.

Alia eiuſdem.

℞. Lithargyri contriti ℔. ß.
In aceti albi ℥. iij. coquito, & panno cribratam, in uitreo uaſe ſeruato: deinde adde
Caphuræ, Aluminis Iameni, Boracis, Olei Tartari ana part. æqual. Aquæ roſarum quantum ſufficit.
Miſce, & deſtilla.

Alia experta, eiuſdem.

℞. Terebinthinæ deſtillatæ ℔. ij.
Thuris ℥. iij.
Maſticis ℥. ß.
Dracunculi ℥. ß.
Omnia trita, & cum aqua terebinthinæ mixta, iterum deſtillato: deinde
℞. Axungiæ ſuillæ, recentis, liquatæ ℔. j.
Caryophyllorum ʒ. ij.
Nucis moſchatæ n. iij.
Auri ʒ. j.
Argenti ʒ. ij.
Omnia tenuiſsimè trita alembico deſtillato.

Alia faciem dealbans & mundans.

℞. Florum Fabarum M. x.
Aluminis Rochæ ℔. j. ß.
Aluminis Zuccharini ʒ. v.
Aluminis Scaiolæ ℥. iv. ß.
Salis Nitri ℥. iij.
Aluminis Fæcis ℥. vj.
Argenti uiui extincti ℥. iij.
Deſtillentur igne lento, & quum quid ſtillare incipit, ignem augeto. Fumanellus.

Alia eiuſdem.

℞. Aluminis Iameni, Boracis, Aluminis Rochæ ana tritorum ℥. iij.

Album

A Album.ouorum quantum ſufficit. Deſtilla.

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Argenti electi, Argenti uiui ana ℥.j.

Super porphyreum terantur lapidem, additoq; argenti ſublimati modico, in loco collocentur humido: & quod liquatum eſt, alembico deſtilletur.

Alia ad faciei nitorem.

℞. Radicum Lilij, item Ari
Dracunculi ana ℔.ß.
Aquæ flor. Fabarum ℔.j.ß.
Aquæ roſaceæ ℥.viij.

Deſtilla: adiice moſchi carij, cinnamomi ana ʒ.ij. faciem bis die abluito. Alexius.

Aqua faciem dealbans.

℞. Sulphuris uiui ℥.j.
Thuris albi ʒ.ij.
Caphuræ ʒ.j.
Aquæ roſarum ℔.j.

Trita miſceantur, & ſoli per dies quindecim exponantur, & de ea lauetur facies in ſero: manè uerò abluatur cum decoctione furfuris & roſarum. Alexius, & Bayrus.

Aqua cutem reddens albam, ſolisq; aduſtionem auferens.

℞. Aquæ pluuiæ, Omphacij ana menſ.ß.

Coquantur ſimul uſq; ad conſumptionem medietatis: deinde inter bulliendum, addito,
Succi Limoniorum tantum, quantum bulliendo antea euanuit.
Demum cum cocta ſatis fuerint, auferantur ab igne, addaturq;
Albuminum ouorum n.iv.
Poſtquam deferbuerint, ſeruetur ad uſum. Rondeletius.

Alia ad dealbandas faciei maculas, & cicatrices.

℞. Aquæ uitæ quartò deſtillatæ, part.iij.
Summitatum flor. Anthos part.ij.

Macerentur ſimul per diem & noctem in uaſe bene cooperto, deinde deſtillentur. Rondeletius.

B *Aqua cuiuſdam mulieris nobilis.*

℞. Sublimati ℥.j.
Caphuræ ʒ.j.

Puluerizentur optimè, infundantur in ſucco limonum, & aqua roſarum, nenupharis, cucurbitæ, & florum fabarum ana ℔.ß. Inſolentur per dies quindecim, & uſui ſeruetur. Rondeletius.

Fucus Ducis Mediolanenſis.

℞. Lactis caprini ℔.iij.
Medullæ panis albiſsimæ n.ij.

Temperentur ſimul per horas ſex: deinde adde,
Limonum à cort. extremo mundatorum n.xij.
Albuminum ouorum n.xij.
Calcis, Corticum ouorũ, Porcellanarum ana ℥.ß.
Caphuræ, Aluminis, Coralli rubri ana ʒ.ij.
Boracis ℥.j.
Ceruſſæ ℥.iij.

Miſceantur, & cum diligentia deſtillentur. Rondeletius.

Aqua eiuſdem, ad idem.

℞. Florum Fabarum, florum Nenupharis ana ℔.j.
Medullæ panis alb. Farinæ Oryzæ, Farinæ Ireos
Cucumeris agreſtis ana ℥.vj.
Mellis ℔.j.
Vini albi, Aquæ fontis ana ℔.iij.

Temperentur ſimul, & fiat deſtillatio in balneo Mariæ. Adde,
Seminis Cucurbitæ mund. ℥.iij.
Thuris, Myrrhæ ana ℥.j.

Aqua ſeruetur uſui.

Alia ad dealbandas cicatrices.

℞. Rad. Ireos
Rad. Cucumeris agreſtis ana ℔.iij.
Rad. Altheæ, rad. Liliorum ana ℔.ij.
Racemorum maturorum ℔.ß.
Rad. Dictamni ℥.iij.
Herbæ Fabarum, herbæ Parietariæ ana M.j.
Flor. Nenupharis, flor. Maluarum ana P.j.
Panis hordei ℔.j.

Macerentur in uino albo, uel ſero caprino, & fiat deſtillatio. Adde
Raphani ℥.ß.
Quatuor ſem. frig. maior. ana ʒ.j.
Vrinæ puellæ ℔.ß.

Inſolentur, & ſeruentur uſui. Rondeletius.

C *Alia.*

℞. Sulphuris, Salis ana ℥.ß.
Caphuræ ʒ.j.
Tuthiæ ʒ.j.
Aquæ roſ. ℥.xviij.

Trita miſceantur. Innominatus.

Aqua faciem dealbans.

℞. Succi Limoniorum ℥.j.
Porcellanarum ℥.v.

Macerentur, donec diſſoluantur: deinde adde,
Limoniorum inciſorum n.xij.
Albuminum ouorum n.x.
Caphuræ ʒ.j.ß.
Boracis ʒ.j.ß.
Aquæ pinearum ℔.ß.
Miſce, & deſtilla. Marinellus.

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Spumæ argenti ℔.ß.
Aceti albi ℔.iij.

Coquantur ſimul uſque ad conſumptionem tertiæ partis, & deſtilla: deinde aquæ deſtillatæ adde,
Caphuræ ℥.ß.
Aluminis Scaiolæ, Olei Tartari, Aluminis Zuccharini ana ℥.j.

Relinquantur ſic, donec diſſoluantur: poſtea coletur, & uſui ſeruetur aqua.

Aqua ad faciem rubram.

℞. Ariſtolochiæ rotũdę, Beẽ albi & rubri ana ℥.ß.
Rad. Ireos ℥.v.
Rad. Liliorum ℥.vj.
Cicerũ rubrorũ, Lupinorũ combuſtorũ ana P.ß.
Nucis moſchatæ, Cinnamomi ana ʒ.ß.
Amygdal. amar. contuſ. ℥.ij.
Olei Tartari ℥.iv.
Aquæ pluuialis ℔.ij.
Sanguinis leporini quantum ſufficit.
Trita deſtilla. Rondeletius.

Aqua faciem dealbans.

℞. Roſarum albarum, flor. Nymphææ
Item Sambuci, Liliorum alborum ana ℔.j.
Aquæ Fabarum ℔ ß.
Medullæ panis quantum ſufficit.
Albuminum ouorum n.xij.
Thuris ℥.ij.
Ceruſſæ tritæ ℔.j.
Miſce, & deſtilla. Marinellus.

Alia, eiuſdem. A

℞. Lactis caprini, Farinæ frumenti ana quantum ſufficit.
Miſce ad formam panis, & in clibano coquatur. Huius panis accipe medullam, in lacte caprino maceratam:
Album. ouorum n.xij.
Deſtillentur. Aquæ deſtillatæ adde,
Calcis ℥.j. Caphuræ ʒ.ij. Aluminis Zuccharini, Coralli albi ana ʒ.ij.
Trita miſceantur, & denuò deſtillentur. Marinellus.

Alia, eiuſdem.

℞. Tartari albi, Vini albi, flor. Roriſmarini ana q.ſ.
Miſce, & deſtilla.

Alia ualde bona, eiuſdem.

℞. Ouorum recentium n.vj.
Vini maluatici ℔.ß.
Columbarum iuuenum n.j.
Caſei recentis non ſaliti n.j.
Malorum aranciorum n.viij.
Olei Tartari ℥.iij. Ceruſſæ ℥.j.
Contundenda contundantur, miſceantur, & deſtillentur.

Alia, eiuſdem.

℞. Limaciarum n.xxx.
Lactis caprini ℔.ij.
Axungiæ porci ℥.iij.
Caphuræ ʒ.j.
Caphura per ſe trituretur, deinde omnia ſimul contundantur, & deſtillentur.

Alia, eiuſdem.

℞. Medullæ panis albi, in lacte capræ uel aſinæ infuſæ q.ſ. Deſtilla.

Alia, eiuſdem.

℞. Myrrhæ ℥.ij.
Thuris ℥.ß.
Maſticis ℥.ß.
Zingiberis albi ʒ.iij.
Cinnamomi electi ʒ.ij.
Argenti ſublimati ʒ.ij.
Caphuræ ʒ.j.
Album. ouorum ℔.j. B
Trita ponantur in uentre gallinæ, addendo
Lactis caprini uel aſinæ ℔.iij. Diſtilla.

Aqua dealbans faciem, & maculas tollens.

℞. Boracis ℥.j.
Caphuræ ʒ.ß.
Aluminis Rochæ ʒ.iij.
Gummi Arabici ℥.ß.
Tragacanthæ ℥.ß.
Sarcocollæ ℥.ij.
Aſæ dulcis ℥.ij.
Ceruſſæ ℥.iv.
Tritis adde,
Aquæ Serpentariæ, item flor. Liliorum, flor. Geniſtæ, flor. Nimphææ ana ℔.ß.
Miſce, & diſtilla. Marinellus.

Alia ad idem.

℞. Columbarum iuuenum n.iv.
Butyri recentis, uel
Pinguedinis lactis ℥.iv.
Ouorum recent. albuminum n.xij.
Radicis Sigilli Salomonis ʒ.xij.
Boracis ℥.ij.
Flor. Criſtalli ℥.iij.
Caphuræ ℥.ß.
Aluminis Scaiolæ ℥.ß.
Aluminis Zuccharini ℥.ß.
Aquæ Cucurbitæ ℥.xij.
Aquæ Omphacij ℥.iij.
Terenda in puluerem redigantur, deinde miſceantur, & diſtillentur. Marinellus.

Alia eiuſdem optima.

℞. Aceti albi ℔.ij.
Aquæ Roſarum ℔ j.
Aquæ ex cort. Arantij ℥.vj.
Aquæ ex flor. Arantij ℥.vj.
Marrubij M.j.
Mellis ℔.ß.
Moſchi G.iij.
Caryophyllorum ʒ.iv.
Aluminis Zuccharini ℥.ij.
Maſticis ℥.j.
Trita diſtillentur. C

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Limoniorum n.iv.
Sacchari candi ℥.ß.
Succi Agreſtæ ℔.j.℥.iv.
Lactis Aſinæ ℔.ß.
Albumin. ouorum recent. n.viij.
Medullæ panis albi ℥.iij.
Caphuræ ʒ.j.ß.
Florum Fabarum ℔.ij.
Miſce, & diſtilla.

Alia, eiuſdem.

℞. Succi Cannæ uiridis ℥.ij.
Succi Gentianæ ℥.ij.
Succi ſemperuiui ℥.ij.
Succi Limoniorum ℥.ij.
Lactis Aſinæ ℥.vj.
Aquæ florum Fabarum ℔.ij.
Coralli albi ℥.iij.
Porcellanarum in ſucco limonum diſſolutarũ ℥.j.
Boracis ℥.ß.
Trita diſtillentur. Marinellus.

DE AQVIS RVBIFICANTIBVS FACIEM.

Aqua rubificans faciem.

Ad rubificandam faciem utitor praſilio raſo, & aqua roſacea diſſoluto, ac modica caphura. Fumanellus.

Aqua faciem coloratam reddens.

Sumito pullos columbinos albos: hos diebus quindecim nucibus pineis paſcito: deinde eos aperito: capita, pedes, inteſtinaq; abiicito: deinde
℞. Panem dimidium.
Aluminis Zuccharini quantum ſufficit.
Foliorum Auri n.500.
Foliorum Argenti n.300.
Medullas panis candidiſsimi, in lacte amygdal. dulcium mollitas n.iv.
Medullæ uituli, aut bubuli, aut axungiæ porcinæ ℔.j.
Miſceantur omnia, & deſtillentur. Alexius.

Rubri-

A *Rubrica ad faciem.*

℞. Santali rubri contriti, Aceti fortis bis diſtillati ana quantum ſufficit.
Miſceantur, & coquantur igne lento, addendo parum aluminis: & habebis rubricam perfectiſsimam. Alexius.

Aqua concilians faciei roſeum colorem.

℞. Pintam aquæ uitæ optimæ. Granorum Paradiſi n.x.
Praſilij ℥.j. Caryophyllorum n.x. Cubebarum n.v.
Omnia trita cribrataque cum aqua uitę, perparum feruefacies in uaſe diligenter operculato, ne quid ullo modo expiret. Deinde refrigeratum diſtilla. Euonymus.

Aqua rubra ad faciem.

℞. Albuminum ouorum ad duritiem coctorum n.xxv. Lactis ficuum poculum j.
Miſce, & diſtilla. Huic aquæ adde, pro qualibet menſura
Aluminis ſciſsilis ʒ.ij. Cocci tinctorij ℥.ß. Cocci, quo ſericum tingi ſolet ℥.ij.
Miſceantur, & ponantur in phialam uitream, bene clauſam, in fimo uel in aqua calida, non feruente, per dies octo: deinde eximantur, colenturq́;, & exprimantur optimè. Quibus factis, addatur rurſus tantundem aluminis, ut prius, coccíq;: & ſimiliter in fimo, uel aqua calida, per dies octo ponantur: & rurſus ut prius colentur. Quod cùm ter factum fuerit, adde gummi Arabici ℥.ß. ſi aqua fuerit mẽſura una: & relinquatur per dies octo in loco calido, ut antea: deinde coletur, & ſeruetur. Alexius.

Alia facilior, ac precij minoris.

℞. Glutinis piſcium, in uino albo, per quinque aut ſex dies liquefacti ʒ.ij. Ligni Praſilij inciſi quantum ſufficit: Aquæ fontanæ quantum ſufficit.
Miſceantur, & coquantur igne admodum lento, donec ſatis eſſe uideatur: deinde addatur
Aluminis triti ℥.j. Gummi Arabici ʒ.ij.
Miſceantur: deinde ablata aqua ab igne, ſeruetur in aliquo uaſe optimè obturato. Alexius.

Alia, faciem rubram faciens.

B ℞. Rad. Sigilli Salomonis ʒ.x. Medullæ panis albi, in lacte macerati, quantum ſufficit.
Rad. Cyclaminis ℥.v. Sublimati, Aluminis Scaiolæ ana ℥.ij.
Rad. Serpentariæ ſeu Ari ʒ.j. Aluminis Rochæ ℥.j.ß.
Lardi mundi ℥.j.ß. Porcellanarum in ſucco limonum diſſolutarum ʒ.j.
Limonum inciſorum n.v.
Miſce, & diſtilla. Marinellus.

Aqua faciem rubram reddens.

℞. Rad. Serpentariæ maior. mundatarum & contuſarum quantum ſufficit.
Aquæ fontanæ quantum ſufficit.
Miſceantur, & coquantur uſq; ad conſumptionem quartæ partis: deinde ab igne auferatur, & ſeruetur in uaſe cooperto, qua facies lauetur. Marinellus.

FACIEM quoq; rubrã reddunt, aqua ex rad. Serpentariæ, ex rad. Bryonię, ex rad. Cyclaminis diſtillata. Idẽ.

Aqua faciem colorans.

℞. Rad. Dracunculi ſeu Serpentariæ ℔.ß. Aquæ Roſarum ʒ.viij.
Rad. Liliorum alborum ℔.ß. Moſchi ʒ.j.
Lardi recentis ℔.ß. Cinnamomi ʒ.j.
Aquæ flor. Fabarum ʒ.iv. Trita diſtillentur. Marinellus.

Alia, eiuſdem.

℞. Boracis ʒ.j. Aluminis Rochæ ʒ.ij.
Sublimati ℥.ij. Aluminis Scaiolæ ʒ.ij.
Caphuræ ʒ.ß. Aluminis Plumæ ʒ.ß.
Salis Gemmæ ʒ.j. Aluminis Zuccharini ℥.ß.
Salis Alkali ʒ.ij. Aquæ Roſarum quantum ſufficit.
C Coquantur in uaſe uitreo, uſque ad dimidiæ partis conſumptionem: & ſeruetur.

Alia faciem coloratam reddens.

℞. Aquæ uitæ ʒ. ij. Aquæ flor. Nympheæ ℥.vj.
Aquæ flor. Fabarum, aquæ Roſarum ana ℥.iv. Tragacanthæ tritæ ʒ.j.
Miſce, & ponantur ad ſolem per ſex uel octo dies: deinde cola, & ſerua. Hac facies prius lota, lauetur. Marinel.

Alia, eiuſdem.

℞. Lactis caprini menſ.ij. Aluminis Scaiolæ ʒ.ß.
Panis albi calidi n.j. Succi Limonum ℥.j.
Rad. Dracunculi ſeu Serpentariæ Porcellanarum in ſucco prædicto diſſolutatum ℥.j.
Rad. Sigilli Salomonis ana ℔.ß. Ceruſſæ ℥.j.
Caput Veruecis inciſum, unum. Lithargyri
Boracis ʒ.ß. Sublimati ana ℥.ß.
Terenda in puluerem redigantur, incidenda incidantur minutim: deinde miſceantur, & diſtillentur.

Alia, eiuſdem.

℞. Ceruſſæ ℥.ij. Boracis ʒ.ij.
Sublimati ʒ.j. Caphuræ ʒ.j.
Aluminis Plumæ ʒ.ß. Sacchari candi ℈.ij.
Aluminis Scaiolæ ʒ.ß. Aluminis Rochæ ℈.j.
Trita ponantur in panno lineo ligato: adde deinde,
Columbam albam iuuenem, mundatam, & in fruſta minuta inciſam.
Hęc ſimul coquãtur in lacte capręuel aſinę, donec caro ab oſsibus ſeparetur. Poſtea omnia alẽbico diſtillẽtur.

Alia eiuſdem.

℞. Limaciarum, Salis Gemmæ, ſucci Limonum ana quantum ſufficit.
Inciſa & trita miſceantur bene, & in balneo Mariæ diſtillentur.

Alia, eiuſdem.

℞. Limonum inciſorum n.xij. Succi Bryoniæ, Vini albi ana quantum ſufficit. Album. ouorum n.iij.
Miſce, & diſtilla.

DE AQVIS FACIEM DENIGRANTIBVS. A

Aqua faciem denigrans.

Iuglandis calloſo herbidoq; putamine illô, quod guliocam dicunt, & gallis, Chymiſtarum organis clariſſima eliciatur aqua: qua ſi facies uel manus maduerint, nigreſcunt paulatim, ut Aethiopis uideantur. Quòd ſi abiicere, & priſtinæ albedini reſtituere uis, acetum, limonis ſuccum, & colophoniam extillabis: taliſq; lotura nigrum illud abiicit & propulſat. Io. Baptiſta Porta.

DE AQVIS FACIEM IVVENILEM reddentibus.

Aqua faciem iuuenilem reddens.

℞. Sulphuris uiui ℥.j. Myrrhæ ʒ.ij.
Olibani albi ℥.ij. Ambræ ʒ.vj.
Trita miſceantur, addendo
Aquæ Roſarum ℔.j.
Deſtillentur, & ſeruetur aqua in uaſe obturato: qua ſi quis uti uolet, ueſperi cum itur cubitum, hac lauet faciem, deinde manè aqua fontana lauet faciem: & erit uenuſtiſsima. Alexius.

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Pedes uituli duos. Aquæ fluuialis ℔.xviij.
Coque ſimul uſq; ad conſumptionem medietatis. Deinde adde,
Orizæ ℔.j. Butyri recentis ℔.ij.
Medullæ panis, in lacte mollitæ n.j. Album. ouorum cum cort. n.x.
Miſceantur omnia, & coquantur: deinde deſtillentur, quouſque omnis aqua exierit: cui deniq; adde
Caphuræ, Aluminis Zuccharini ana parum. & erit optima.

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Aquæ uitæ ℥.ij. Aquæ ex flor. Fabarum, Aquæ Roſarum ana ℥.iv. Aquæ Nymphææ ʒ.vj. B
Miſtis omnibus adiice tragacanthæ albiſsimæ ʒ.j. Per ſex dies inſolatam hanc aquam colabis linteo puro. Vſus eius eſt manè, ita ut non abſtergatur.

DE AQVIS FACIEI MACVLAS tollentibus.

Aqua ad uerrucas, & alia tubercula faciei.

℞. Salis Ammoniaci, Vitrioli Romani Aluminis rubri ʒ.j.
Viridis æris ana ʒ.ij. Calcis uiuæ ℥.ß.
Diſtillentur in alembico uitreo. Reiiciatur primus liquor: ſecundus efficacior erit, & ſeruetùr uſui. Rondelet.

Alia ad rugas faciei.

℞. Decoctionis Bryoniæ, Decoctionis Ficuum ana partes æquales.
Abluatur facies. Rondeletius.

Ad impetigines faciei.

℞. Aquæ Lapathi acuti ℥.iv. Salis communis ʒ.j.
Boracis ʒ.iij. Aceti Scyllitici ʒ.j.
Miſce. Rondeletius.

Aqua ad prohibendas impetigines.

℞. Aceti albi optimi ℥.iij. Succi Lapathi acuti, ſucci Limonum ana ʒ.iij. Lithargyri auri ℔.j.
Decoquantur leuiter, deinde diſtillentur, & ad uſum ſeruentur. Rondeletius.

Aqua ad dealbandas faciei maculas.

℞. Aquæ uitæ optim. part.iij. Florum Anthos part.ij.
Macerentur ſimul per diem & noctem: deinde diſtillentur. Rondeletius.

Aqua ad tollendum omnes moleſtias in facie.

Florem farinæ frumenti ſubigito cum ſextario lactis caprini: inde panem in furno leniter coquito, & extrahito, antequam nimium coctus ſit. Huius panis medullam per minuta fruſta diuiſam aut friatam, & in alio recẽti lacte caprino infuſam per ſex horas relinquito. Admiſcebis aquam in duodecim albuminibus ouorum cum ſpongia factam: calcis de putaminibus ouorum ℥.j. caphuræ, aluminis ſaccharini, coralli albi ana ℥.ij. Omnia trita cum liquidis incorporentur, & in alembico uitreo diſtillentur. Alexius. C

Aqua ad rugas faciei.

℞. Malum granatum n.j.
Ab interioribus munda & euacua: infunde ſerum lactis cum uino ana quantum ſufficit, & coque, donec uinũ euanuerit: & utere. Marinellus.

Aqua ad maculas faciei.

℞. Aquæ Roſarum Sublimati ʒ.ij.
Succi Limonum ana ʒ.viij. Albuminum ouorum n.iv.
Miſce omnia diligenter: deinde pone ad ſolem per dies octo, & ſerua ad uſum. Iſabella Corteſe.

Alia, eiuſdem.

℞. Lactis aſinæ ℔.iv. Ouorum cum corticibus n.xij.
Vini albi ℔.j. Sacchari candidi ʒ.iij.
Medullæ panis recentis n.ij. Contuſa diſtilla.

Aqua ad delenda uariolarum ueſtigia.

℞. Maſticis, Myrrhæ, Aloes hepaticæ, Nardi, Sanguinis draconis, Olibani, Opopanacis, Bdellij, Carpobalſami, Croci, Gummi Arabici, Styracis liquidi ana ʒ.ij.ß.
Terantur omnia, & cum terebinthina ad pondus omnium, deſtillet uitreis organis liquor. Idem facit aqua è fabis, è pedibus uituli, arietis, porcellorum, è melle, radice ſerpentariæ, limonibus, arantiis, floribus fabarum, corticibus ouorum, &c. Rubeus.

A

De Potionibus ornantibus corpus, Sectio II.

Potio impinguans corpus.

℞. Farinæ Cicerum, item Fabarum — Farinæ Papaueris albi part. ß.
Hordei, Orizæ ana part. j. — Farinæ Frumenti part. j.
Farinæ Lentium part. ß. — Farinæ Seſami part. j. — Sacchari duplum.

Coquantur in ſufficienti quantitate lactis ouini: de quo ſumat quotidie ſtomacho ieiuno poculum unum, ſuperdormiendo per horam dimidiam. Marinellus.

Alia, eiuſdem.

℞. Lactis ℔. j. — Aquæ fontanæ ℔. j.

Coquantur ſimul uſque ad conſumptionem aquæ: deinde adde

Sacchari Penidij ℥. j. — Butyri recentis ℥. j. — Olei amygd. dul. recent. ℥ ß.

Coquantur iterum bullitione una: & ſumatur ſtomacho ieiuno, aliquandiu ſuperdormiendo.

Potio maciem inducens.

℞. Ariſtolochiæ rotundæ ʒ. j. — Gentianæ ʒ. iij.
Centaurij minoris ℈. j. — Polij, Petroſelini ana ʒ. iij.

Trita ſumantur cum uino albo, ſtomacho ieiuno. Marinellus.

De Balneis mundantibus corpus,

B

Sectio III.

Balneum mundans.

℞. Parietariæ, Maluæ cum rad. Acanthi — Hordei integri P. ij.
Violariæ ana M. j. — Violarum, Chamomillæ ana P. iij.

Fiat decoctio in aqua pluuiæ, & in ea paretur balneum, quo ieiuno uentriculo lauetur. Deinde ubi ſudauerit corpus in lecto, diligenter detergendum eſt. Rondeletius.

Balneum corporis ſordes abſtergens, ipſumq; uenuſtum reddens.

℞. Saluiæ, Flor. Lauendulæ, Flor. Roſarum ana M. ij. — Salis parum.

Coquantur in aqua, uel lixiuio, q. ſ. fiatque lauacrum non nimis calidum, in quo totum corpus ante cibum horis duabus lauetur. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad ſordes.

℞. Aquæ roſarum, Aceti, Salis ana quantum ſufficit.

Fiat decoctio cum aqua fontana de qua

℞. Pocula duo — Furfuris quantum ſufficit.

Miſce, quo fricetur totũ corpus: deinde mulier ſe abluat aqua calida, uel balneum aquæ dulcis ingrediatur.

Balneum ad cutis uitia, pro billioſis.

℞. Hordei mundati P. iij. — Sem. Cucurbitæ, item Citrulli, Melonum
Althææ, Maluæ, Violariæ ana M. iij. — Cucumeris, Lini, Fœnigræci ana ʒ. ij.
Betæ, Parietariæ, Bugloſſæ — Violarum, Roſarum, flor. Nenupharis
Borraginis ana M. j. — Flor. Liliorum ana P. ij.

Fiat decoctio in decoctione pedum & capitis arietis, & paretur balneum tepidum. Rondeletius.

Balneum ad cutis uitia, ualentius.

℞. Rad. Liliorum, item Serpentariæ — Hordei integri, Fabarum excort. Orizæ ana ℥. iij.
C Bryoniæ ana ℔. j. — Flor. Meliloti, item Chamomillæ, Anthos
Borraginis, Bugloſſæ, Fumariæ — Maluæ, Violarum ana P. ij.
Saponariæ ana M. ij. — Rad. Ireos, Nitri ana quantum ſufficit.
Parietariæ, Adianti, Maluæ, Violariæ ana M. j. — Fiat decoctio pro balneo. Rondeletius.

Balneum odoriferum, pro nobilioribus fœminis.

℞. Roſarum, Cort. Mali citri — Lauri, Roriſmarini, Lauendulæ, Menthæ
Flor. Mali citri, item Mali arantij, Iaſmini — Pulegij, Aquæ fontanæ ana q. ſ.

Coquantur ſimul leuiter, pareturq; lauacrum, cui adde

Olei Spicæ G. vj. — Ambræ G. iij.
Moſchi G. v. — Aſæ dulcis ℥. j.

Ingrediatur fœmina horis duabus ante cibum. Marinellus.

De Lotionibus ſeu Lixiuiis ornantibus capillos, Sectio IIII.

DE LIXIVIIS CAPILLOS TINGENtibus flauos.

Lixiuium capillos pulchriores reddens.

Si uelis capillos pulchriores reddere, & redolentes, caput lixiuio, à Galeno ſtillatitio nuncupato, abluito: confectio utique ex pauco uitis crematæ cinere, nodorum paleæ hordei, & glycyrrhizæ, mali terræ, ſeu cyclamini: dumque caput pectitur, capillis caryophyllorum puluerem ſuperaſpergito, roſarum, nucis moſchatæ, cardamomi & galangæ cum roſacea, pectine etiam in eiſdem madefacto. Redduntur & pulchri, glandium fagi decocto ſæpius loti. Fumanellus.

Aliud,

Aliud, flauos reddens capillos. A

℞. Rubiæ tinctorum, Stœchadis citrinæ, Polytrichi, Abſinthi, Lupinorum ana q.ſ.

Ponantur in aqua, uel lixiuio, in uaſe uitreo per nouem dies, mouendo ſingulo die bis: & infundatur ſpongia in ea, cum qua lauentur capilli: & poſt exiccationem lauentur cum aqua calida & ſapone. Bayrus.

Lixiuium capillos aureo colore tingens.

℞. Palearum Hordei, Cort. Glycyrrhizæ, Raſuræ Buxi, fol. Buxi, Croci, Cumini ana q.ſ.
Lixiuij è ſarmentitio cinere quantum ſufficit.

Coquantur omnia bene, & fiat lixiuium: quo ſi ſæpius capilli lauentur, maximè flaueſcent, aurique colorem imitabuntur. Alexius.

Lixiuium capillos flauos reddens.

℞. Lixiuij ſarmentorum, q.ſ. ad lauandum ſemel capillos.
Flor. Tapſi barbati, flor. Stœchados, rad. Chelidoniæ ana P.j.

Coquantur ſimul. Ex hac decoctione caput prius lotum lixiuio communi, & ſiccatum rurſus lauetur, & ſenſim ſiccetur linteis calidis. Italicæ mulieres bulliunt in lixiuio communi flores ſtœchados contuſos, & raſuram ſandali citrini. Rondeletius.

Aliud, ad idem.

℞. Buxi raſi, Stœchadis, Cort. Mali citri
Glycyrrhizæ tritæ, rad. Vngulæ caballinæ
Capillorum Veneris ana quantum ſufficit.
Croci parum.

Coquãtur in aqua uſq; ad cõſumptionẽ tertiæ partis, coletur: quo caput lauetur, & pecten inungatur. Marin.

Aliud, eiuſdem.

℞. Palearum Hordei quantũ ſufficit. Flor. Myrti ʒ.iij. Buxi raſi, Croci, Cumini, Alcannæ ana ʒ.iij.

Coquantur in lixiuio ſarmentorum: quo caput lauetur.

Aliud, eiuſdem.

℞. Lupinorum ℥.j.ß. Myrrhæ ℥.j. Staphidis agriæ, Tartari albi ana ℥.ß.

Coquantur in lixiuio: quo capilli tingantur.

Aliud, ad idem. B

℞. Straminis Auenæ, rad. Chelidoniæ, Agrimoniæ, Raſuræ Buxi, cinerum Vitium, cinerum Auenæ ana q.ſ.

Cum aqua calida fiat lixiuium: quo caput lauetur. Trotula.

Lixiuium capillos colore afficiens croceo.

Lixiuium, in quo modicum rhabarbari diſſolutum fuerit, capillos croceo tingit colore. Fumanellus.

Aliud, capillos flauos reddens.

Fuluos reddunt capillos lupini crudi, cum aqua & nitro illiti. Galenus.

Aliud, ad idem.

℞. Lupinorum tritorum ʒ.x.
Myrrhæ ʒ.v.
Sal Nitri ʒ.iij. Tartari albi uſti ʒ.iij.
Lixiuij ſarmentorum uitium q.ſ.

Miſce, & fiat lixiuium: quo capilli ad ſolem lauentur cum ſpongia uel pectine. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Cort. Berberorum ℥.ß. Rad. Glycyrrhizæ ℥.ij.ß. Ceterach, Polypodij ana M.j.

Fiat decoctio in aqua uel lixiuio: coletur. Ad ℔.j. adde
Mellis communis ℥.j. Aquæ Serpentariæ, aquæ Ari ana ℥.ß.

Miſce: & cum ſpongia uel pectine capillos tinge, ad ſolem. Rondeletius.

Aliud, eiuſdem, ad idem.

℞. Tartari calcinati ℥.j. Rad. Alcannæ ℥.ij. Rad. Raphani ℥.iij.

Piſtentur optimè, & bulliant: fricentur capilli, cum ibit cubitum. Manè autem lauetur lixiuio ſarmentorum.

Aliud ad flauos crines reddendos.

℞. Lixiuij de cinere hederæ, ligni decorticati. Lauetur ſæpe caput, & euenient flaui. Rondeletius.

Lixiuium ad reddendos pilos ruffos & criſpos.

Bononiæ lauantur in lixiuio ſarmentorũ, in quo ſunt raſuræ buxi, & corticis citri maceratæ. In Italia quoque aiunt radicem gentianæ idem præſtare. Rondeletius.

Lixiuium capillos flauos, lucidos & longos reddens, memoriamq; iuuans. C

℞. Lixiuij communis tantum, quantum decies eo caput lauari poſsit.
Cort. Arantiorum dulcium n.vj.
Cort. Mali citri, quantum uoles.
Flor. Chamomillæ, foliorum Lauri ana M.j.
Capill. Veneris M.j.
Agrimoniæ M.ß.
Palearum hordei inciſarum M.iij.
Lupinorum aridorum M.j.
Fœnigræci M.ij.
Tartari uſti ℔.ß.
Flor. Spartij M.v.

Miſceantur, ponanturq; in uas aliquod magnum, & ſeruetur ad uſum. Quum hoc uti uoles, ſumito parum ex uaſe, atq; in alio uaſe calefacito: addeq;, ſi lubet, aliquantulũ myrrhæ, & cinnamomi: & ſic erit optimũ. Alex.

Lotio capillorum.

℞. Aluminis fæcum ℥.viij.
Centauriæ ℔.j.
Gummi Arabici ℥.iij.
Amyli ℥.iij.
Saponis albi ℥.j.
Aquæ fluuialis ℔.j.

Miſceantur, & coquantur uſque ad conſumptionem quartæ partis. Poſtquam caput lixiuio fuerit lotum, hac aqua cum ſpongia ad ſolem tinguntur. Marinellus.

Lixiuium capillos flauos reddens.

℞. Flor. Verbaſci M.j.
Fœnigræci ℥.ij.
Cineris Vitium M.j.
Cineris ligni Hederæ M.j. Aquæ pluuiæ ℔.x.

Coquantur ſimul uſq; ad dimidiæ partis conſumptionem: coletur, addanturque,
Smegmatis albiſsimi ℔.iv. Croci ʒ.ij.

Miſceantur, & ponantur ad ſolem, per menſem unum: quo tingantur capilli ad ſolem cum ſpongia uel pectine, &c. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Lixiuij, ex cineribus ligni hederæ facti q.ſ. Flor. Tapſi barbati, flor. Perforatæ, Fœnigræci ana q.ſ.

Coquantur, & fiat lixiuium, quo capilli lauentur. Marinellus.

Aliud,

A *Aliud, eiuſdem.*

℞. Lixiuij ſarmentorum uitium, flor. Verbaſci, flor. Stœchados, Raſuræ ligni Ruſci, rad. Chelidoniæ ana quantum ſufficit.
Coquantur: quo capilli lauentur.

Lixiuium capillos aureos reddens.

Stipites & radices caulium pulnerizentur, & cum eis admiſceantur raſura buxi uel eboris pulnerizata: & ex iſtis pulueribus fiat lixiuium, quod facit capillos aureos. Trotula.

Aliud, ad idem.

℞. Lixiuij ex cineribus uitium q.ſ. Croci, Saponis albi ana quantum ſufficit.
Miſce. Marinellus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Lixiuij ſarment. uitium, Pulegij ana q.ſ.
Miſce, & coquantur: quo capilli lauentur.

Aliud, ad idem.

℞. Lixiuij ex cineribus caulium facti quantum ſufficit. Agrimoniæ, rad. Salicis ana q.ſ. Aloes parũ.
Coquantur ſimul: deinde adde
Croci, Rhabarbari triti ana parum.
Miſce, & fiat lixiuium, quo caput ueſperi lauetur, pannoq; linteo calido inuoluatur: & manè flaui conſpicientur. Marinellus.

DE LIXIVIIS TINGENTIBVS CAPILlos nigros.

Lixiuium capillos denigrans.

℞. Succi cort. Nucis iuglandis ℔.iij. Lithargyri triti ℔.j.
Omnibus cum lixiuio mixtis capillos abluito. Fumanellus.

B *Lixiuium capillos nigro colore tingens.*

℞. Corticum Ficus, Gallarum, Elates, Rubi, Cupreſsi ana quantum ſufficit.
Miſceantur, & fiat lixiuium, quo capilli lauentur. Ioan. Bap. Porta.

Aliud, ad idem.

℞. Foliorum Ficus, fol. Vitis nigræ, fol. Mori ana ℔.j. Aquæ pluuiæ quantum ſufficit.
Macerentur per diem unum: deinde coquantur: quo capilli lauentur. Marinellus.

Lixiuium capillos nigros reddens.

℞. Lixiuij commmunis quantum ſufficit. Saluiæ M.iij. uel iv.
Foliorum Betæ M.j. Myrrhæ, Fol. Lauri, Cort. Nucum uiridium ana q.ſ.
Miſceantur, & coquãtur, quo lauetur caput: deinde in fine abluatur facies & collum lixiuio ſimplici. Alexius.

Aliud, ad idem.

℞. Baccarum Myrti, Sumach, Saluiæ, Nucum cupreſsi, Myrobal. Citrinarum, Chebularum, Lixiuij communis ana quantum ſufficit.
Coquantur omnia ſimul uſq; ad conſumptionem tertiæ partis, fiatq; lixiuium, quo caput lauetur. Marinel.

Aliud.

℞. Myrob. Indarum, Gallarum, Nucum cupreſsi Aluminis Rochæ ℥.ß.
Balauſtiorum, Baccarum Myrti ana ℥.j. Salis Gemmæ ʒ.j
Trita coquantur in aqua, qua capilli lauentur. Marinellus.

Lixiuium capillos denigrans.

℞. Lixiuij communis quantum ſufficit. Lithargyri auri ℔.j.
Coquantur aliquandiu ſimul: deinde ab igne remoueantur, addaturq;
Olei Tartari ℥.ß.
Miſce, & capillos inunge. Iſabella Corteſe.

Aliud.

C ℞. Lixiuij communis part.ij. Cineris Cerri, Sal. Nitri ana part.j.
Miſce, quo capilli lauentur. Iſabella Corteſe.

Aliud, capillos & barbam nigro colore tingens.

℞. Argenti ſpumæ, Aeris combuſti ana part.j. Lixiuij fortiſsimi part.iv.
Coquantur leuibus prunis, dũq; in bullas erũpit, lauabis, & reſiccatos calidã perlues aqua. Io. Baptiſta Porta.

Aliud.

Accipiatur aqua capitelli, in qua ponantur acus quatuor ferreæ, donec eliquentur, & auripigmentum tritum: & cum penna abluatur pecten cum dicta aqua, & pectantur capilli ad ignem, uel ſolem: ita tamen, ut cutis non tangatur. Fumanellus.

DE LIXIVIIS TINGENTIBVS CApillos rubros.

Lixiuium capillos rubros reddens.

℞. Lupinorum tritorum ʒ.x. Florum Salicis ʒ.iij.
Myrrhæ ʒ.ß. Tartari uſti ʒ.iij.
Trita ponantur in lixiuio, coquanturq; uſque ad ſpiſsitudinem: quo tingantur capilli. Marinellus.

Aliud.

℞. Sumach ℥.ij. Capill. Veneris ℥.j.
Gallarrum ℥.iij. Abſinthij ℥.j.
Rubiæ ℥.ij. Lupinorum excortic. M.ij. Aquæ ℔.x.
Macerentur per aliquot dies: quo capilli lauentur. Marinellus.

DE LIXIVIIS TINGENTIBVS CApillos albos.

Lotio.

℞. Centaurij maioris ℥.iv. Aluminis Fæcis ℥.viij.

Alu-

Aluminis Rochæ, Gummi Arabici ana ℥.ij. Lachrymæ ex Tragacantha ana ℥.iv. A
Saponis albi mundi Aquæ claræ ℥.vj.
Coquantur ad dimidias, & colentur: caputque hac lotum colatura, ad ſolemque ſiccatum, denuò abluatur lixiuio. Fumanellus.

Aliud.

℞. Cineris uitis ℔.j. Aquæ ℔.vj.
Confice lixiuium. Fumanellus.

DE LIXIVIIS PROLONGANTIBVS capillos.

Lotio capillos longos reddens.

℞. Agrimoniæ, Cort. Vlmi, Verbenacæ, Aquæ pluuiæ ana quantum ſufficit: Miſceantur, & coquantur uſque ad conſumptionem tertiæ partis: quo ſingulis ſeptimanis ſemel lauentur capilli. Marinellus.

Alia, ad idem.

℞. Corticum Salicis, Abſinthij, Abrotani, Roſarum ſiccarum, Aquæ ana quantum ſufficit.
Miſceantur, & macerentur per integrum diem Veneris: die ſabbati coquantur uſque ad tertiæ partis conſumptionem, & capilli lauentur. Marinellus.

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Seri lactis caprini quantum ſufficit. Cineris Cannæ, Sem. Lini ana quantum ſufficit.
Coquantur ſimul: coletur & fiat lotio, qua lauentur capilli.

Alia.

℞. Capillorum Veneris, Myrobal. Emblicorum, Acetoſæ ana quantum ſufficit.
Coquantur in aqua: colaturæ adde myrrhæ q. ſ. fiatq; lotio, qua lauentur capilli. Marinellus.

DE LIXIVIIS AVGENTIBVS CAPILLOS.

Lixiuium capillos augens.

℞. Agrimoniæ, Cort. Vlmi, rad. Salicis, Abrotani, Althææ, Pilularum Populi albæ, Cinerum ſtipitum caulium, Aquæ ana quantum ſufficit. B
Fiat lixiuium, quo capilli lauentur. Fumanellus.

Aliud eiuſdem.

℞. Branchæ urſinæ, Lixiuij communis ana quantum ſufficit.
Coquantur: quo capilli lauentur.

Aliud, ad capillos ſpiſſandos.

℞. Agrimoniæ, Corticum Vlmi, rad. Verbenæ, rad. Salicis, Abrotani, Sem. Lini uſti, radicum Cannę ana q. ſ.
Miſceantur omnia, & coquantur in lacte caprino uel aqua: & capilli lauentur. Alexius.

Lotio pilos augens.

℞. Polytrichi ℥.iij. Ladani, Myrti, Cucurbitæ uſtæ ana ʒ.j. Aquæ ℔.x.
Trita macerentur per dies uiginti, ſingulis diebus miſcendo: deinde coquantur uſque ad tertiæ partis conſumptionem, fiatq; lixiuium, quo caput lauetur. Marinellus.

Alia, eiuſdem.

℞. Vini albi quantum ſufficit. Cineris Capill. Veneris uſtorum, ſatis bonam quantitatem.
Coquantur ſimul: quo capilli lauentur.

DE LIXIVIIS PROHIBENTIBVS capillos.

Lotio capillos creſcere non permittens.

Tithymalli decoctum, cum aceto, calce uiua, & maluis commixtum. Fumanellus.

DE LIXIVIIS CAPILLOS CRISPOS reddentibus.

Lotio capillos criſpos reddens.

Radices Althææ, in aqua decoctæ, percolentur, premanturq;: & decocto addantur,
Seminis Lini, ſem. Pſyllij ana quantum ſufficit. C
Et ex eorum colatura, poſt exactam commixtionem & compreſsionem, capilli abluantur. Fumanellus.

Alia eiuſdem.

℞. Farinæ Fœnigræci, Hyoſcyami, Lithargyri auri ana part. æquales.
Ponantur in lixiuio, quo capilli abluantur.

Alia ad idem.

℞. Rad. Filicis, Fol. Betæ.
Coquantur ſimul uſque ad conſumptionem tertiæ partis: auferatur ab igne, addaturque,
Gummi Arabici quantum ſufficit.
Miſce, & fiat lotio, quo capilli lauentur: qui reſiccati oleo myrtino tingantur. Marinellus.

De Oleis ornantibus faciem, Sectio V.

DE OLEIS FACIEM ILLVSTRANTIBVS.

Oleum faciem exornans, puſtulasq; nigras delens.

SVMITO tartarum ex uino albo in fruſta redactum, panno lineo, aceto potenti madente inuolutum, aut foliis caulium, ſtuppaq; ſub cineribus calidis detectum, donec in exactum puluerem redigi ualeat: quem in fictili uaſe, ac decliui, diebus quatuor, quinquéue ſoli expones, & oleo quod ſtillabit, faciem aqua calida & ſapone lotam, deinde aqua ex furfuribus exiccatam linies. Fumanellus.

Aliud Venetis meretricibus conſuetum.

℞. Tartari uſti ℔.ß.
Puluerizetur, & reſicca, ut fit de ſale. Tunc accipe ſal illud, & pone intra albumina ouorũ decocta. Rondel.

DE OLEIS ORNANTIBVS FACIEM.

A *Oleum faciem illuſtrans & dealbans.*

℞. Vitellorum ouorum, ad duritiem coctorum n. xij.
Olei lentiſcini poculum dimidium. Terebinthinæ lotæ duplum.
Miſceantur, & coquantur aliquandiu ſimul: deinde ſub prælo exprimatur oleum, quo facies inungatur ueſperi. Marinellus.

Oleum ad faciei ruborem diluendum.

℞. Nucleorum perſicorum ℥.iv. Sem. Cucurbitarum ℥.2.
Contundantur, & fiat oleum, quo inungatur facies, manè & ueſperi. Alexius.

DE OLEIS FACIEM TINGENTIBVS.

Oleum faciem colorans.

℞. Olei communis, Florum Roriſmarini ana part.1.
Miſceantur, ponanturque in phialam uitream ſub fimo equino per tres ſeptimanas, uel per menſem: deinde coletur: ad ſolem per aliquot dies ponatur, & utere. Marinellus.

DE OLEIS RVGAS FACIEI tollentibus.

Oleum de ſeſamo, & decoctio granorum eius, rugas diſtendunt, & molliunt, & ſolidant. Oleum etiam de glande eſt optimum. Bayrus.

Oleum ad faciei rugas.

Oleum tartari faciei rugas tollit: item oleum amygdalarum amararum: & oleum liliorum. Marinellus.

DE OLEIS FACIEI MACVLAS delentibus.

Oleum cicatrices delens.

B Oleum dactylorum delendis ueſtigiis cicatricum conducit. Rondeletius.

Oleum ad facici puſtulas.

Nuces iuglandes contere, & decoque, donec ex ipſis oleum aquæ ſupernatet: quo & utere. Fumanellus.

Oleum ad faciei maculas.

℞. Florum Roriſmarini quantum ſufficit
In uitreo uaſe recondito ſub fimo, à pluuia tuto, diebus triginta ſeruetur: quodque liquatum erit, ſoli diebus nouem exponatur, puluere polypodij commixto, quantum tribus digitis capi poteſt: de quo ſingulo die per menſem ſumatur. Fumanellus.

Oleum ad impetiginem faciei.

℞. Lacertã uiridem uiuã, coque in uino & oleo uſq; ad conſumptionẽ uini: deinde cola, & utere. Bayrus.
OLEVM Mezerei, oleum Fraxini, oleum Ouorum, omnes maculas, lentigines faciei tollunt. Marinellus.

DE OLEIS CONSERVANTIBVS ET AVgentibus capillos.

Oleum capillos conſeruans, augensq́.

Colocynthidem, abiectis quæ intus ſunt, oleo laurino impleto, additisq́; hyoſcyami ſemine, & auripigmento, capillos illinito. Fumanellus.

Oleum capillos augens.

℞. Sem. Biſmaluæ quantum ſufficit.
Coquantur in oleo communi, quo capilli inungantur. Marinellus.

Aliud, ad idem.

Auget quoque capillos oleum ex lumbricis terreſtribus. Fumanellus.

Aliud, ad idem.

℞. Omphacij ℥.vj. Olei Myrtini, olei Ladani ana ℥.2.
Olei Lentiſcini ℥.2. Capillorum Veneris ℥.iv.
C Coquantur uſque ad conſumptionem omphacij, & oleo inungantur capilli. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Colocynthidem ab interioribus mundatam: in cuius cauitate impone olei lentiſcini, quantum capere poteſt, croci parum: coquantur ſimul, uſque ad tertiæ partis conſumptionem: & utere. Marinellus.

Oleum abrotani, capillos producens.

Oleum Abrotani, conficitur ut oleum rutaceum. Confert ad producendos pilos, & in caſu pilorum cum Ladano, & pinguedine urſi illinitur. Maſſa.

DE OLEIS CAPILLOS TINGENTIBVS.

Oleum capillos denigrans.

Capillos denigrat oleum ex lacertis uiridibus confectum. Fumanellus.

Aliud, ad idem.

℞. Alcannæ, Vitrioli, Olei communis ana q.ſ.
Ponantur ad ignem, donec bullire incipiat, deinde ſeruetur pro capillis inungendis. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Succi ex cort. ſalicis, Olei communis, uel Olei de coſto ana quantum ſufficit.
Miſce, & inunge capillos.

Oleum capillos denigrans.

℞. Nucum uiridium n.c. Olei communis ſextarium 1. Aluminis liquidi ℔.iij.
Hæc ſimul in uas nouum teſtaceum præmadefactum indito, idipſumque quàm diligentiſsimè oblitum in loco neque humecto nimium, neque calido reponito, & per menſes tres ſub terra ſitum finito, deinde auferto, oleoque uitor. Galenus.

Aliud, ad idem.

℞. Succi Papaueris rubri, ſucci Nucum uiridium, Olei Myrtini, Olei de Coſto ana part.1.
Coquantur aliquandiu, & oleo capilli inungantur. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem. A

℞. Myrobal. Emblicarum ℥.1.
Acaciæ ʒ.x.
Gallarum, Capitulorum Glandium
Baccarum Myrti
Sumach ana ʒ.x.
Olei Omphacini, Olei Amygdal. dul. ana ʒ.x.
Ladani ℥.iij.
Aceti parum.

Miſce, & coque uſque ad aceti conſumptionem: ſerua, & utere. Marinellus.

Aliud, ad idem.

Si colocynthis, extractis ſeminibus impleatur oleo (alij laurino) & ſemine hyoſcyami nigri integro, & dimittatur ſic per diem & noctem in loco calido, & ex oleo inungantur capilli, denigrat eos, tardando canitiem. Bayrus.

Oleum capillos flauos reddens.

℞. Myrrhæ electæ, rad. maioris Rubiæ, rad. Chelidonij ana partes æquales. Omnia trita in oleo coquantur, in quo priùs bullierint buxi ſcobes, ramentáue & crocus. Hoc autem capilli inungantur, loti ſæpius lixiuio, è ſpiritibus fabarum confecto, atque hordei. Fumanellus.

Oleum capillos flauos, longos, ſplendidos ut aurum reddens.

℞. Olei Seſamini menſ.1.
Florum Spartij inciſ. ℥.iij.
Sem. Liliorum alborum ℥.1.
Curcumæ ʒ.2. Croci ʒ.ß.
Cinnamomi, Belzoini, Moſchi
Zibetti ana parum.

Miſceantur omnia, & ponantur in phialam aliquam uitream ad ſolem, per æſtatem integram. Hoc oleo pecten inungendum eſt: mox capilli ad ſolem pectendi, aut caput pexum calfacto uelo tegendum, ita ut ne uelo caput prematur, ſed leniter tegatur. Alexius.

Oleum tingens capillos rubros.

℞. Tartari uſti, Olei Maſticis, Reſinæ Pini ana q.ſ.
Miſce: & unge hoc oleo capillos. Marinellus.

DE OLEIS CAPILLOS LONGOS reddentibus. B

Oleum capillos elongans.

℞. Lacertas uirides tres. Olei Myrtini quantum ſufficit.
Coquantur ſimul, donec diſſoluatur caro, & inungatur pecten, &c. Marinell.

Alia eiuſdem, ad idem.

℞. Myrobal. Emblicarum quantum ſufficit.
Macerentur in oleo ſeſamino, donec intumeſcant: deinde coquantur ſimul per quartam horæ partem.

Oleum præſeruans itinerantes à frigore.

Vnguntur extremitates ex oleo de euphorbio calido, fricatis prius extremitatibus: & oleo de pyrethro, & oleo de piperibus. Bayrus.

De Vnguentis capillos defluos conſeruantibus, Sectio VI.

Vnguentum capillos conſeruans, augensq́.

℞. Ladani in uino auſtero macerati, & triti q.ſ. Olei Myrtini quantum ſufficit.
Miſce, & fiat unguentum, quo pilos ante balneum ſubline. Crito.

Aliud, eiuſdem.

℞. Ladani part.2.
Adianti part.1.
Olei Myrtini, Vini ana quantum ſufficit. Fiat unguentum.

Aliud ad idem.

℞. Baccarum Myrti, Ladani ana ℥. iij.
Cum decocto acaciæ ad ſpiſsitudinem coque: deinde adde
Olei Nardini, uel Myrtini q.ſ. Fiat unguentum. Galenns ex Critone. C

Aliud, capillos conſeruans, ipſosq́ ſubnigros reddens.

℞. Baccarum Myrti ſextarium 1.
Sem. Apij ſextarium 1.
Sem. Betæ ſextarium 1.
Virgultorum Myrti ſextar.1.
Adianti ſextar. ß.
Ladani ſextar. ß.
Vini nigri ſextar. vj.

Coquito uſquequò penitùs diſſoluantur: atque ubi tertia pars ſuperfuerit, addito olei Myrtini ſextar. iij. rurſusq́ue coquito ad ſpiſsitudinem. Crito.

Vnguentum capillos conſeruans.

℞. Paſsi Cretici ſextar.1.
Ladani ℥.1.
Corticis Nucum pinearum uſti, ſextantem.
Polytrichi uſti ℥.1.
Adipis urſini ℔.1.
Succi Betæ cyathos iij.

Ladanum & paſſum, donec cogantur in unam compagem, coquito: deinde reliqua iniicito, & ſublata in uas plumbeum ſeruato. Galenus ex Critone.

Aliud, defluos conſeruans, eiuſdem.

℞. Seminis Apij ſextantem.
Callitrichi, ſextantem.
Thuris, ſextantem.
Nuces iuglandes n. xv.
Ladani ſextantem.
Cort. Nucis pineæ ℔.1.

Omnia in nouam ollam coniecta, & cum argilla probè obturata, in balnei fornace aſſato: deinde extracta terito, & adde Adipis urſini ℔.1.
Subigito, & in pyxide ilicea aut cyprina reponito. Vſu uerò expetente, quantum ſatis uidebitur ex pharmaco accipito, ac quocunque uelis odorato unguine conquaſſato, ex eoq́ue caput bis in die illinito.

Vnguentum ad capillos defluentes.

℞. Braſsicæ aridæ quantum ſufficit.

Tere,

A Tere,atque cum aqua in formam unguenti redige,& impone. Cleopatra.

Aliud.

Ladanum in uino auſtero rigatum terito, & oleo myrteo ac uino uiciſsim affuſo ad mellis ſpiſsitudinem redigito, ex eoque ante & poſt balneum caput illinito. Galenus.

Aliud,ad idem.

℞. Omphacij,uel Vini immaturi ℔.1.ß. — Adianti uſti ℥.iij.
Ladani ℥.1. — Adipis urſini uel anatis ℥.iv.
Cort.Pinearum uſt.℥.2. — Succi Solani ℥.ß.
Vinum & Ladanum ſimul coquantur,deinde reliqua addantur,& ſeruetur. Marinellus.

Aliud eiuſdem,ad idem.

℞. Ladani,Adianti — Rutæ ʒ.2.
Olei Myrtini ana ʒ.1. — Vini ueteris quantum ſufficit.
Miſceantur & contundantur: deinde addatur
Pinguedinis urſinæ quantum ſufficit: & fiat unguentum.

Vnguentum Archigenis ad capillos defluos.

℞. Ladani,Abſinthij ana part. æquales. Baccarum Iuniperi n.x. Olei quantum ſufficit.
Miſce,contunde,atque in unguenti formam redige. Galenus.

Aliud Archigenis,ad idem.

℞. Adianti nigri,Myrti nigræ ana part.æquales. Gallarum duplum.
Cum oleo lentiſcino uel myrtino ad mellis craſsitudinem redige,& utere. Galenus.

Aliud eiuſdem,ad idem.

℞. Thuris, Miſy, Gallarum, Adianti ana part.æquales.
Cum uino ad mellis ſpiſsitudinem in ſole terendo redige. Aut molliter cocta donec nigreſcant, deindeque cum oleo lentiſcino uel myrteo miſta in uſum adhibe.

Vnguentum ad capillos defluos.

B ℞. Abſinthij.Cort. Pinearum,Fol.Myrti,Adianti ana q.ſ.
In cinerem comburantur: quibus adde
Ladani triti,Myrrhæ ana part. æquales.
Olei ex ſem.Raphani,Vini ueteris ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Marinellus.

Aliud,eiuſdem.

℞. Ladani in uino macerati & triti,Olei Myrtini ana part.1.
Miſce, & fiat unguentum.

Aliud eiuſdem,ad idem.

℞. Acaciæ ʒ.iij. — Olei Myrtini ℥.ß.
Ladani ʒ.iij. — Vini ℥.ß. Miſce,& fiat unguentum.

Aliud eiuſdem,ad idem.

℞. Gallarum,Myrobal.Indarum,Fol.Myrti ana part.æquales.
Coquantur in uino,colentur,colatura iterum ad ſpiſsitudinem coquatur: deinde addatur
Ladani,Maſticis ana ℥.1. — Aquæ ℔.j.
Olei Omphacini ℔.j. — Iterum coquantur ad craſsitiem.

Aliud.

℞. Ladani ℥.iij. — Myrrhæ,Maſticis,Thuris ana ʒ.1.
Gallarum ʒ.1. — Cardui ſylueſtris ʒ.2.
Diſſoluantur omnia in oleo roſato: & utere. Marinellus.

Aliud eiuſdem,ad idem.

℞. Succi fol.Myrti — Roſarum ſiccarum ℥.ß.
Succi Oliuarum ſylueſtrium ana ℥.2. — Abſinthij Romani ʒ.2. Aceti ℔.ß.
Coquantur ſimul uſque ad dimidij conſumptionem: colentur, addanturque,
Ladani ℥.2. — Quibus omnibus bene contuſis,adde
C Olei Myrtini,Omphacij ana q.ſ.ad mellis craſsitudinem.
Adianti triti ʒ.iij. — Galliæ moſchatæ ʒ.1.uel ʒ.2.
Fiat ungueutum.

Aliud.

℞. Baccarum Myrti — Cort.Pinearum uſt.℥.ß.
Cort.Arundinum uſt.ana ℥.ß. — Fol.Myrti, Abſinthij ana ʒ.2.
Trita miſceantur cum oleo myrtino ad unguenti formam. Marinellus.

Aliud,ad idem.

℞. Capill.Veneris uſtorum — Thuris tantundem.
Fol.Myrti uſtorum — Ladani tantundem.
Cort.Pini uſt.ana q.ſ.ſeu part. æquales.
Trita miſceantur cum oleo ex ſem.Raphani,& uino, ad formam unguenti. Marinellus.

DE VNGVENTIS CAPILLOS reſtituentibus.

Vnguentum capillos generans,Cleopatræ.

Arundinum tenellarum radices ubi contuderis, ſuccum exprimito,muſcasque ubi ſiccaueris, in pulticula miſceto: ſimulque urſinum adipem,atque oleum cedrinum,ubi in unum triueris,atque unà miſcueris, ad illinendum exhibeto. Quo uerò odorem obtundas,uinum aut paſſum affundito. Galenus.

Aliud,capillos generans,Cleopatræ.

Lini ſemen ſiccum,unà cum lini ſtipula exurito,tritumque cum oleo ſeſamino illinito. Galenus.

Aliud,ad idem.

Apes crematas,cum melleque commixtas,capillis ſuperponito. Fumanellus.

Aliud, ad pilorum regenerationem. A

℞. Olei Iuniperini
Olei Nucum ana ℥.1.
Mellis albi
Succi Lapathi ana ℥.ß.
Sem. Apij triti
Aſari triti ana ℥.2.
Incorporentur ſimul, & ungatur locus. Rondeletius.

Vnguentum ad pilorum generationem.

Alcyonium, quod aſperius eſt, uſtum, ac cum oleo tritum ac læuigatum, loco illinito. Sit autem oleum maximè ex lucernis acceptum. Galenus.

Aliud, ad idem.

Erinaceorum marinorum teſtas exuſtas, & adipe urſino ſubactas locis præfrictis impone. Crito.

Aliud, eiuſdem.

Arundinis radices uſtas adipe urſino excipe, atque impone.

Aliud, Oreſtini, ad alopecias inueteratas.

℞. Muſcerdæ ʒ. 2.
Thuris ʒ.2.
Aceto acerrimo diſſoluta præraſis locis illine. Galenus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Erinaceorum marinorum, unà cum teſtis exuſtorum ʒ.2.
Gallarum immaturarum ʒ.2.
Amygdalarum amararum uſtarum ʒ. 2.
Muſcerdæ ʒ.j.
Aceto diſſoluta, & probè trita imponito.

Aliud, pilos generans, Oreſtini.

℞. Pilorum Vrſi uſtorum
Adianti uſti
Rad. Arundinis uſtarum
Fol. Viſci uſtorum
Panniculi Cilicij uſti ana partes æquales.
Adipe urſino & cedria excipe. Galenus.

Aliud, Orthonis Siculi, ad idem. B

℞. Cineris Ranarum minimarum, in olla uſtarum, part.j.
Muſcerdæ, Veratri albi, rad. Arundinis uſtarum, Piperis albi ana æqual. port.
Aceto excipe, & ad præfrictum, ac præraſum locum utere. Galenus.

Aliud, ad idem.

℞. Cineris ungularum caprarum uſtarum, Succi Thapſiæ, Alcyonij, Muſcerdæ, Spumæ Nitri, Myrrhæ, Piperis albi, Zingiberis ana part. æqual.
Probè tritis felle caprino excipe. Galenus.

Aliud, ad idem.

℞. Succi fol. Salicis, ſucci fol. Myrti ana ℥.ß.
Ladani ℥.j.
Olei Myrtini, quantum ad conficiendum unguentum ſatis eſt.
Miſce, & utere. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Apum uſtarum, Adianti uſti, Olei Roſati ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum.

Vnguentum pilos elephanticorum ubiq; renaſci faciens.

℞. Cineris Talpæ
Item Veſparum
Gallinatum ana ℥.2.
Ladani ℥.1.ß.
Olei Irini ℥.2.
Ceræ modicum.
Fiat linimentum. Rondeletius.

Vnguentum pilos generans.

℞. Corticum Arundinis ℥.ß.
Spumæ Nitri ℥.ß.
Pice liquida exceptis utere. Cæterùm locum aſsiduè radere, & cum linteolo confricare oportet: ſic enim quàm celerrimè pilos producet. Galen. ex Cleopatra.

Aliud. C

℞. Murium domeſticorum uſtorum part. j.
Panniculi ampelini (aliàs linei) uſti part. j.
Cort. Arundinis part. j.
Hæc omnia arida læuigentur, & ſufficienti melle admiſto ad craſsitudinem mellis redigantur, indeq́ue adeps & medulla liquefacta addantur, & in æream pyxidem reponantur: & ex eo alopecia, donec capillos producat, defricetur. Galenus.

Aliud, ad idem.

℞. Papaueris rubri
Fol. Myrti, Capill. Ven.
Lauendulæ
Cyperi, ſem. Apij
Myrobal. Emblicarum
Nucum cypreſsi ana ʒ.j.
Aquæ ℔.iij.
Coquantur omnia uſque ad conſumptionem duarum librarum: coletur: colaturæ adde
Olei Myrtini ℔.j.
Iterum coctis ad conſumptionem aquæ, adde
Cort. Pinearum, Ladani ana ℈.j.
Miſce, & fiat unguentum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

Erinacei terreſtris caput aut corium uſtum, tritum ac melle ſubactum illinito. Galenus.

Aliud, eiuſdem.

Hippocampum marinum, & nitri parum coexure, adipeq́ue anſerino admiſto, loco nitro præparato illine.

Aliud, eiuſdem.

℞. Calami Cyprij quantum ſufficit.
Folia in olla exurito, deinde reſina pinus cineris plurimum excipito, & præſcarificatæ alopeciæ imponito, ac obligato.

A *Aliud Sorani, ad idem.*

℞. Adipis Vrſini, Cineris fol. Arundinis uſt. Squamæ Stomomatis ana part. 1.
Aceti, Olei ueteris ana q. ſ.
Fiat unguentum. Galenus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Cineris Arundinis uſti, Pilorum Vrſi
Adianti, Adipis Vrſini, Picis liquidæ
Pilorum Caprarum uſt.
Cedriæ ana part. æqual.
Liquida cum aridis committe: quæ præfrictis adhibe.

Vnguentum ad alopeciam.

℞ Fol. Arundinis Græcæ uſtorum ℥.ß.
Muſcerdæ ʒ.2.
Erinaceorum uſtorum ʒ.1.
Cum aceto trita illine. Galenus.

Vnguentum ad caluitiem.

℞. Adipis Taurinæ inſolatæ ℔.1.
Adarces ℥.1.
Succi Thapſiæ ℥.1.ß.
Myrrhæ ℥.1
Polytrichi ℔.ß.
Callitrichi ℔.ß.
Membri Aſinini ℔.1.
Splenis Aſini ℔.j.
Ladani ℔.1.

Ladanum in uino pauxillo macerato, adipem uerò aquæ uapore liquefacito: aſini membrum aſſatum, donec inſumatur, radito: ſplenem uerò cum callitricho & polytricho in noua olla torrefacito: contuſisq; quæ contundi poſſunt, ac cribratis, omnia gleucino, aut ſabino excipito, & ante balneum utitor, capite priùs pectinato. Galenus.

Vnguentum ad barbam generandam, expertum.

℞. Olei amygdal. dulcium
Myrrhæ ana ℥.1.
Cort. rad. Arundinum uſtarum
B Capil. Vener. uſt. Polytrichi uſti ana ʒ.ij.
Capitum Muſcarum uſtarum
Apum contritarum in ſuis uacuitatibus ana ʒ.ß.
Ladani ʒ.ij.
Mellis ℥.j.
Pulucrizentur: cum modico ceræ fiat linimentum. Rondeletius.

Aliud, ad idem.

℞. Cineris Talpæ, in clibano exiccatæ ʒ.2.
Cineris Apum ʒ.j.ß.
Cineris Auellanarum uſtarum ʒ.j.ß.
Stercoris Muris ʒ.2.
Ladani ʒ.1.ß.
Mellis optimi ℥.j.
Olei Nardini
Ceræ ana quantum ſufficit.

Fiat linimentum. Oportet manè faciem ſequenti die, hac decoctione abluere:

℞. Polytrichi, Abrotani maris
Roriſmarini, fol. Myrti
Cort. rad. Arundinis, flo. Chamomillæ
Roſ. rubrarum
Fol. Rumicis ana M.j.
Ligni guaiaci ℔.ß.
Fiat decoctio: utatur, ut dixi. Rondeletius.

Aliud, ad idem.

℞. Fœnigreci ſextarios iv.
Seminis Lini ſextarios 2.
Ladani beſſem.
Succi Acaciæ ſexuncem.
Folij Malabathri ſexuncem.
Gallas n. xx.
Onychis aromatici ſextantem.
Calami Syriaci ſextantem & ℥.ß.
Bdellij ſextantem.
Myrti uſtæ ſextarium j.
Muſci, quem alij bryon aromaticum uocant, quadrantem.
Iridis aſtragalitidis, alij Illyricæ, ſextantem.

Singula per ſe contundito, ac per cribrum arctius excutito, & deinceps miſceto. Galenus.

Vnguentum capillos generans.

℞. Cineris Cicadarum uſtarum
Cineris Apum uſtarum
Olei myrtini, uel
Axungiæ ana quantum ſufficit.
Miſce, & fiat unguentum. Marinellus.

C DE VNGVENTIS CAPILLOS prohibentibus.

Vnguentum capillos creſcere non permittens.

Tithymali decoctum cum aceto, calce uiua, & maluis commixtum. Fumanel.

Aliud, ad idem.

℞. Gummi Hederæ
Ouorum Formicar.
Auripigmenti, Colophoniæ ana ℥.j.
Hirudinum ſiue ſanguiſugarum uſtarum ℥.ß.
Trita miſceantur cum ranarum ſanguine, fiatque unguentum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Sang. Veſpertil. Succi Hederæ, Succi Raphani, Seui Caprini ana q. ſ.
Miſce, & fiat unguentum. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Pinguedinis Ranarum, item Talpæ, Veſpertilionis, Gummi hederæ q. ſ. Fiat unguentum.

Aliud, ad idem.

℞. Opij, Iuſquiami ana quantum ſufficit.
Trita cum aceto in unguenti formam redigantur, quo pili quotidie inungantur: & continuò frons depilata uidebitur. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Caſtorei quantum ſufficit.
Mellis deſpumati quantum ſufficit pro unguento.

Aliud, ad idem.

℞. Erinaceum integrum.
Coquatur in oleo, donec caro ab oſsibus ſeparetur: cola, & prædicto oleo miſce oua formicarum, & inunge. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem. A

℞. Seminis Cicutæ quantum ſufficit.
Trita cum ſanguine ueſpertilionis ad formam unguenti redigantur.

Aliud, ad idem.

℞. Gummi Hederæ ℥.j.
Auripigmenti, Colophoniæ
Seminis Cicutæ ana ℥.ß.
Caſtorei ʒ.ij.
Opij ʒ.j.
Hyoſcyami ʒ.j.ß.
Succi Cicutæ
Sanguinis Veſpertilionis ana q.ſ.
Fiat unguentum, quo loca depilata inungantur. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Sanguinis Veſpertilionis
Sanguinis humani
Caſsiæ recentis ana partes æquales.
Ouorum Formicar.
Sem. Iuſquiami
Sem. Papaueris nigri ana part. æqual.
Pulucrizanda pulucrizentur, atq; cum cæteris miſceantur. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Terrę Cimoliæ, Ceruſſæ ana part.j.
Aluminis Rochæ part.ß.
Succi Hyoſcyami q.ſ.
Fiat unguentum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Tartari albi triti, Mellis deſpumati ana q.ſ.
Miſce, & inunge. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Gummi uitis albæ, Gummi hederæ, Bryoniæ.
Trita miſceantur cum oleo, in formam unguenti. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Ouorum Formicarum, Sanguinis Ranarum, Rubiginis ferri.
Cum ſaliua miſceantur. B

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Fellis Erinacei, Fellis Mergi, Teſtarum marinarum uſtarum, tritarum
Sanguinis Veſpertilionis ana q.ſ. Fiat unguentum.

Aliud, ad idem.

℞. Cineris Hirundinum uſtarum, Lactis Tithymalli ana q.ſ.
Fiat unguentum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Gummi Arabici, Tragacanthæ
Aeris uſti, Viridis æris, Arſenici
Piperis longi, albi, nigri
Lapidis hæmatitis, Amyli
Rubiæ tinctorum
Squamæ æris uſti ana ʒ.2.
Sang. draconis ʒ.j.ß.
Acaciæ ʒ.j.ß.
Thuris, Spicæ, Lycij ana ʒ.j.
Gallarum uſtarum ʒ.j.
Sarcocollæ ℥.ß.
Ammoniaci in aqua uitæ diſſoluti ℥.ß.
Trita cum ſucco citri uel limonum miſceantur fiat unguentum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Hyoſcyami, Sang. draconis, Gummi Arabici, Thuris albi ana ʒ.vj.
Aquæ Solatri quantum ſufficit.
Trita cum cama miſceantur ad formam unguenti. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Dactylorum uſtorum ʒ.iij.
Spicæ ʒ.2.
Trita miſceantur cum melle & ſtercore talpæ, ad formam unguenti. Marinell.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Rubiginis ferri, Teſtarum marinarum uſtarum ana q.ſ.
Cum ſaliua hominis ieiuni miſceatur.

Vt pili cadant, & non renaſcantur. C

℞. Auripigmenti, Ouorum Formicarum, Gummi Arabici ana ʒ.ß.
Gummi Hederæ ℥.2.
Cum ſanguine ueſpertilionis, uel ſucco hyoſcyami fiat unguentum. Applicetur, priùs abraſis capillis. Rond.

DE VNGVENTIS CAPILLOS auferentibus.

Pſilothrum.

℞. Auripigmenti auricoloris ℈.vij. aut ℈.x.
Calcis uiuæ ℈.vij. uel x.
Amyli ſextantem.
Terræ Selinuſiæ ℥.j.
Omnia trita, & per anguſtiſsimum cribrum excuſſa reponito. Vſus uerò tempore ex pharmaco quod ſufficit acceptum, aqua conquaſſato: deinde illinire iubeto, ac animaduertere ne exurat. Galenus ex Critone.

Aliud, cutem eueſtigiò læuem reddens, Critonis.

℞. Calcis uiuæ part.2.
Auripigmenti part.1.
Hæc in mortarium plumbeum coniecta, aqua aut ptiſanæ ſucco affuſo terito: atque ubi nigra reddentur, calefacta illini maximè in balneo iubeto. Galenus.

Aliud, Paridis ſaltatoris.

℞. Sandaracæ ℥.j.
Calcis uiuæ ſextarium j.
Trita cum aqua diligenter coquito, atque ubi ebullire cœperint, ablatis utitor. Galenus.

Aliud.

℞. Amyli ℥.j.
Calcis uiuæ, Auripigmenti ana ℥.j.
Contuſa & cribrata repone, utereque ut dictum eſt. Galenus.

Pſilothrum Heraclidæ Tarentini, eueſtigiò pilos tollens, Critonis.

℞. Calcis uiuæ ſextar.j. Cimoliæ, Pumicis uſti ana ſext.j. Auripigmenti part.iv.
Trita ac leuigata reponito. Vſus tempore aqua dilutis, ut dictum eſt, utitor. Galenus.

Aliud pilos auferens, & cutim tenuans.

℞. Succi fol. Cucumeris agreſtis — Calcis uiuæ, Auripigmenti
Lactis Amygdalarum — Galbani in uino macerati, & percolati ana q. ſ.
Inuicem coctis adde:
Olei Roſati, Maſticis ana quantum ſufficit. — Caryophyllorum, Cumini
Thuris, Vernicis, Roſarum — Nucis moſchatæ, Cinnamomi ana parum.
Miſce, & fiat unguentum. Fumanellus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Cineris Cerri part.ij. Auripigmenti part.j. Coquantur in aqua fluminis.

Aliud, eiuſdem.

℞. Saponis nigri ℔.j. — Succi Cyperi ʒ.xv.
Tartari ℥.j.ß. — Calcis uiuæ ℥.ß.
Auripigmenti ℥.vj. — Capitelli ℥.j.
Calx ponatur in capitello, & colata cæteris commiſceatur.

Aliud.

℞. Gummi Hederæ ℥. ij. — Ouorum formicarum
Auripigmenti — Gummi Arabici ana ʒ.iij.
In pollinem redacta, potenti aceto commiſceantur. Fumanellus.

Vnguentum pilos remouens.

℞. Auripigmenti ℥.iij. Calcis uiuæ ʒ.j. Lixiuij fortis quantum ſufficit.
Coquantur donec pluma immiſſa depiletur. Alexius.

B *Aliud depilans faciem.*

℞. Colophoniæ ℥.iv. Maſticis ℥.j. Ammoniaci puri ℥.j.
Diſſolue in uaſe terreo, bene mundo, & colabis ſupra aquā frigidam: collige, & malaxa ſimul, & ſoluatur parum de eo ſuper ignem, & tepidum applicetur, ſuperdimittendo per horas duas, deinde remoueatur. Alexius.

Pſilothrum.

℞. Pulueris Noctuæ ℥.1. — Sanguinis Veſpertilionis ana ʒ.iij.
Cumini — Moſchi ℈.j.
Fiat linimentum. Summopere præſtandum eſt, ut pars cui debet applicari unguentum, primò lauetur lixiuio cinerum ſarmentorum. Quòd ſi poſt admotum medicamentum pruritus relinquatur in parte, ungatur unguento albo Rhaſis, aut decocto ſeminis hyoſcyami, aut ſeminis caulium. Rondel.

Aliud.

℞. Sanguinis Teſtudinis, item Ranarum — Auripigmenti rubri
Veſpertilionis: Ouorum Formicarum — Gummi Hederæ ana quantum ſufficit.
Miſce cum aceto, & unge diſcretè, ne excoriet. Bayrus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Auripigmenti, ſucci Hyoſcyami ana part. æquales. Miſce, & inunge.

Vnguentum auferens pilos ex quacunque corporis parte.

℞. Albuminum ouorum contuſorum num.iij. — Auripigmenti ℥.j.
Calcis uiuæ ℥. iix. — Lixiuij quantum ſufficit.
Fiat unguentum, quo adhibita penna aliqua inungantur partes piloſæ. Quum autem per horæ quadrantem inunctæ fuerint, eluatur unguentum calida aqua. Alexius.

Aliud.

℞. Ouorum Formicarum — Sem. Pſyllij, Sanguinis Veſpertilionis
Succi Hyoſcyami, item Cicutæ — Sanguinis Teſtudinis ana quantum ſufficit.
C Miſce, & inunge. Alij aurea bractea ignita locum impuberibus percurrunt, ut ne ueſtigium remaneat, nec amplius lanuginoſum appareat. Ioan. Bapt. Porta.

DE VNGVENTIS CAPILLOS TINGENtibus flauos.

Vnguentum capillos flauos reddens.

Flauos reddunt capillos lupini crudi, cum aqua & nitro illiti. Galenus.

Vnguentum faciens capillos aureos.

℞. Medianum corticem Sambuci, Flores Geniſtæ, Croci, Vitellorum ouorum ana q.ſ.
Coquantur in aqua, & quod ſupernatauerit, colligatur, & inde capilli inungantur.

Aliud, ad idem.

℞. Tartari albi uſti, Olei Balanini ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum, quo capilli ad ſolem inungantur pectendo. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Myrrhæ ℥.j. Salis albi ℥.ß.
Trita cum oleo balanino miſceantur, ad formam unguenti.

Aliud, capillos flauos reddens.

℞. Flor. Verbaſci M.j. — Cineris ligni Hederæ M.j.
Fœnigræci ℥.ij. Cineris Vitium M.j. — Aquæ ℔.x.
Coquantur omnia ſimul uſque ad conſumptionem dimidiæ partis: colaturæ adde
Saponis albiſſimi ℔.iij. Croci ʒ.ij.
Relinquantur ſic ad ſolem, per menſem unum, miſcendo ſingulis diebus cum baculo. Hoc unguento capilli ad ſolem inungantur. Marinellus.

Linimentum ad clarificandos, & candidos reddendos capillos.

℞. Stercoris Hirundinum — Sem. Raphani, Sulphuris
Rad. Enulæ camp. — Flor. Capparis, Thuris ana ℥.ß.

Omnia ſimul incorporentur cum paribus partibus fellis bouis albi: fricentur capilli priùs loti lixiuio ſarmentorum, & ſiccati. Et dum capilli erunt ſua ſponte ſiccati, à lotione in frictione rurſum lauentur in dicto lixiuio, & ſiccentur paulatim panno calido. Rondeletius. A

DE VNGVENTIS CAPILLOS NIGROS tingentibus.

Vnguentum capillos denigrans, Archigenis.

℞. Spumæ Argenti, Cimoliæ, Aluminis liquidi ana part. æquales.
Prælotis & ſiccatis capillis, in noctem illinito, & betæ foliis ſupernè obligato. Galenus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Terræ Selinuſiæ, Argenti ſpumæ, Calcis ana part. æquales.
Cum aqua ad mellis craſsitudinem redige, & ubi liquido lixiuio prælaueris, capillis uicisſim inunge, ſimiliterq́; betæ foliis impoſitis obligato. Manè uerò excuſſos capillos applanato.

Aliud, barbam denigrans.

Suber aridum & plumbum uſtum cum betæ crudæ ſucco mellis ſpiſsitudine illita, ſinito uſque ad prandium, deinde abluito. Galenus.

Aliud.

℞. Gallarum, Thuris, Nigellæ ana ʒ.ij.
Trita ponantur in malo cotoneo excauato: claudatur, & in panis paſta inuolutum coquatur in clibano, donec comburatur: pulucrizetur, cinisq́; cum oleo miſceatur. Marinellus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Gallarum cum oleo communi uſtarum ℥.ij. Aluminis Rochæ ʒ.ij. Salis Gemmæ ʒ.j.
Cum oleo coſtino fiat unguentum.

Linimentum capilles canos nigros reddens.

℞. Myrobalanorum nigrorum / Ladani P.xx.
Emblicorum, Gallarum ana P.x. / Fol. Myrti, Baccarum Myrti ana P.xxx. B
Pulucrizata & cribrata infundantur in tribus libris olei per tres dies: deinde coquantur, donec inſpiſſentur, & cum eis liniantur radices capillorum. Bayrus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Scoriæ ferri, Limaturæ plumbi ana quantum ſufficit.
Coque in aceto uſq; ad conſumptionem medietatis: cola, & unge. Inunctio cum plumbo combuſto confecto cum ſucco betæ ad mellis conſiſtentiam, ungendo nigrificat barbam. Bayrus.

DE VNGVENTIS CAPILLOS TINGENtibus albos.

Vnguentum dealbans capillos.

℞. Stercoris Hirundinis, Fellis Tauri ana q.ſ. Miſce, & fiat unguentum.

Aliud, eiuſdem.

℞. Enulæ, Cort. rad. Raphani, Aluminis, Glutinis ana part.j. Miſce & unge.

Aliud.

℞. Stercoris Hirundinis, ſem. Raphani / Fellis uaccini
Sulphuris, Cort. rad. Capparorum / Aceti optimi ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Marinellus.

DE VNGVENTIS TINGENTIBVS CApillos rubros.

Vnguentum capillos rubros tingens.

℞. Tartari uſti, triti, Olei Cucumeris ſylueſtris ana quantum ſufficit.
Fiat linimentum, quo capilli inungantur. Marinellus.

DE VNGVENTIS CAPILLOS REDdentibus criſpos. C

Vnguentum capillos criſpos reddens.

℞. Cornu arietum q.ſ. Incidito, & cum oleo terito, capillosq́; inungito. Fumanellus.

Aliud, ad capillos criſpandos.

Radix ebuli teratur cum oleo, & inde caput ungatur, & cum foliis eiuſdem ſuperligetur caput. Alexius.

Aliud ad idem.

℞. Succi Betæ, ſucci Myrti, Olei communis ana quantum ſufficit. Miſce, & unge. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Nucleorum Pini uſtorum & tritorum, Olei Myrtini ana quantum ſufficit.
Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Aliud, ad idem.

℞. Spumæ Salis, quæ bulliendo colligitur, Myrrhæ tritæ ana quantum ſufficit.
Miſce, & fiat unguentum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Myrrhæ, Gummi Arabici, Olei Fœnigræci, Olei Hyoſcyami ana quantum ſufficit.
Miſce, & fiat unguentum, quo capilli inungantur. Marinellus.

DE VNGVENTIS, SVPERCILIORVM uitia tollentibus.

Vnguentum ad caſum ſuperciliorum.

℞. Plumbi limati, Pinguedinis Anatis ana q.ſ. Miſce, & fiat unguentum. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Auellanarum toſtarum & tritarum, Pinguedinis Capræ, uel Vrſi ana q.ſ. Miſce, & fiat unguentum.

Aliud

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Sem. Iuſquiami nigri ʒ.ij. Polytrichi ʒ.j. Vnguenti Irini cochlearia iij.
Trita cum unguento miſceantur ad formam unguenti.

Vnguentum ſupercilia renaſci faciens.

℞. Sem. Hyoſcyami uſti quantum ſufficit. Cum aqua fiat unguentum. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Apum uſtarum & tritarum q.ſ. Cum oleo quantum ſufficit.
Fiat linimentum, quo ſupercilia inungantur.

Vnguentum ad ſuperciliorum pediculos.

℞. Vitell. ouorum, ad duritiem coctorum num.j. Aloes parum.
Miſce, & inunge. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Argenti uiui, cum ſaliua extincti, Staphidis agriæ ana ℥.ß. Butyri quantum ſufficit.
Fiat unguentum.

Aliud ad idem.

℞. Pomorum coctorum & emundatorum num.j. Argenti uiui ſaliua mortificati quantum ſufficit.
Miſce bene, & inunge. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Staphidis agriæ ℥.j. Olei Abſinthini ℥.ij. Ceræ quantum ſufficit.
Fiat linimentum.

Aliud, ad idem.

℞. Aluminis ſaccharini, Aloes, Staphidis agriæ, Aceti ſcyllitici ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Marinellus.

B

DE VNGVENTIS, PALPEBRARVM OCV- lorumq́; liuorem tollentibus.

℞. Fabarum excort. tritarum q.ſ. Mellis quantum ſufficit.
Miſce, & fiat unguentum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Vitell. ouorum, ad duritiem coctorum q.ſ. Mellis quantum ſufficit.
Contundantur ſimul ad formam unguenti, quo partes liuidæ inunguntur. Marinellus.

Aliud, eiuſdem, ad idem.

℞. Ceruſſæ, Cumini, Fabarum ana q.ſ. Trita cum ſucco coriandri fiat unguentum.

Vnguentum ad caſum pilorum in palpebris.

℞. Stibij uſti, & in lacte mulieris extincti ʒ.xiij. Myrrhæ, Spicæ nardi ana ʒ.ij.
Aloes ʒ.ij. Hordei uſti ℥.ß.
Trita cum aqua quantum ſufficit, miſceantur. Marinellus.

Aliud, ad pilos defluos in palpebris.

℞. Medullæ pedis dextri bubuli, Fuliginis ana q.ſ. Miſce. Marinellus.

Ad caſum superciliorum & barbæ.

℞. Iuſquiami ʒ.ij. Polytrichi ʒ.ij.
Stercoris Muris ʒ.i. Olei Irini quantum ſufficit.
Tere, & miſce cum oleo, & præfomentando unge. Bayrus.

Vnguentum ad oculorum lachrymas.

℞. Myrrhæ, Cumini Boli Armeni ana ℥.ß.
Thuris, Maſticis, Ammoniaci Croci ʒ.ij.
Trita omnia cum albuminibus ouorum miſceantur, & ſupra frontem & tempora ponantur. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Thuris, Maſticis Boli Armeni, Tuthiæ
Gummi Arabici, Tragacanthæ Sanguinis draconis ana ℥.ß.
C
Trita cum oui albumine miſceantur, & fronti, temporibusq́; applicetur.

DE VNGVENTIS OCVLORVM LACHRY- mas ſiſtentibus.

℞. Chelidoniæ, Rutæ, Verbenacæ, Cort. rad. Fœniculi ana M.j.
Contuſa cum axungia porcina ueteri fiat paſta, quæ coquatur in uino albo, uſque ferè ad uini conſumptionem: colaturæ expreſſæ adde Ceræ albæ nouæ ʒ.iij.
Aloes ʒ.iij. Thuris ʒ.iij.
Viridis æris ʒ.j. Maſticis ʒ.iij.
Croci ʒ.j. Caphuræ ʒ.j.
Fiat unguentum, quo oculi inungantur. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Aloes, Sarcocollæ, Thuris ana q.ſ. Trita cum ſucco fœniculi miſceantur.

Vnguentum ad oculorum lachrymas.

℞. Tuthiæ præparatæ ℈.j. Styracis calamitæ, Ambræ ana ℈.j.
Sarcocollæ, Myrrhæ Roſarum ſiccarum, Sumach
Thuris ana ℈.j. Sanguinis draconis ana ʒ.vj.
Trita cum mucilagine tragacanthæ & gũmi Arabici fiat unguentũ: de quo parũ in oculos ponatur. Marinel.

Vnguentum ad oculorum rubedinem.

℞. Cumini triti quantum ſ. Cum cera miſceatur, & ſuper oculos ſomni tempore ponatur. Idem.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Tragacanthæ, Gummi Arabici, Roſarum tritarum, Amyli, Ceruſſæ ana ℥.ij. Opij ℈.j.
Trita cum lacte mulieris miſceantur.

DE VNGVENTIS CVTIS CAPITIS VItia curantibus. A

Vnguentum ad achoras, Apollonij.

℞. Ceruſſæ ʒ. vj.
Spumæ Argenti ʒ.ß.
Sulphuris ʒ.vj.
Olei Roſacei, uel Myrtini, Ceræ ana q.ſ.
Fiat ungüentum. Galenus.

Aliud, Critonis.

℞. Spumæ Argenti ʒ.I.
Fol. Rutæ tenerorum ʒ.xxv.
Aceti, Olei Roſati, uel
Myrtini ana quantum ſufficit.
Miſce, & cum penna illinito. Galenus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Ceruſſæ uſtæ ʒ.c.
Rutæ
Mannæ thuris ana ʒ.c.
Corticis Pinus ʒ.I.
Olei Myrtini ſextarios ij.
Aceti tantundem. Miſce. Galenus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Recrementi Plumbi
Pampinorum Vitis, Thuris
Myrrhæ, Spumæ Nitri ana ʒ.I.
Olei Myrtini
Aceti ana quantum ſufficit.
Miſce. Galenus.

Vnguentum ad achoras, Cleopatræ reginæ.

℞. Ceruſſæ frictæ ʒ.ij.
Thuris ʒ.ij.
Sulphuris ʒ.j.
Trita ex oleo illinito. Galenus.

Aliud ad achoras & furfures, eiuſdem.

℞. Nitri, Atramenti ſutorij ana ʒ.1. Olei quantum ſufficit.
Trita cum oleo miſceantur.

Aliud ad achoras, Cleopatræ. B

℞. Sulphuris uiui ʒ.vj.
Thuris maſculi ʒ.1.
Aluminis ſciſsi, Staphidis ſylueſtris
Erucæ, Spumæ Nitri ana ʒ.1.
Atramenti ſutorij ʒ.1.
Rutæ ramulos iij.
Olei Laurini, uel Myrtini
Aceti ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Galenus.

Aliud, Sorani.

℞. Sulphuris uiui
Spumæ Argenti
Ceruſſæ ana part. æquales.
Croci part. dimidiam.
Trita cum paſſo Cretico illinito.

Aliud, eiuſdem.

℞. Spumæ Argenti ʒ.xx.
Calcis uiuæ ʒ.xx.
Aceti, uel Olei heminam 1.
Trita miſce. Galenus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Chalcitidis ʒ. ij.
Sandaracæ ℥.ß.
Spumæ Argenti ʒ.1.
Olei Myrtini, Aceti ana quantum ſufficit.
Miſce, & fiat unguentum.

Aliud, ad achoras & tineam.

℞. Succi Betæ
Succi Chelidonij ana ℥.ij.
Axungiæ porci ℥.ij.
Ellebori albi ℥.1.ʒ.ij.
Miſce, & fiat unguentum. Fumanellus.

Aliud, ad tineam, & ſcabiem.

℞. Ellebori albi, nigri, Sulphuris uiui
Auripigmenti, Lithargyri, Calcis uiuæ
Vitrioli, Aluminis, Gallarum, Fuliginis
Cineris Cleuelati ana ℥.ß.
Argenti uiui extincti, Viridis æris ana ʒ.ij.
Succi Fumiterræ, Olei ana quantum ſufficit. C
Fiat unguentum. Fumanellus.

Vnguentum ad tineam.

℞. Fœnigræci ℔.i.
Sanguinis draconis triti ℥.j.
Pumicis ℔.j.
Terebinthinæ ℥.v. Mellis ℥.1.
Vitell. ouorum num.iv.
Olei Roſati ℥.ij.
Miſce, fiat unguentum: quo capite priùs abraſo, & cum infantium urina abluto, ac ſpongia deterſo, & oleo de ſemine lini perunͨto, utatur. Fumanellus.

Aliud, ad idem.

℞. Chelidonij part.iij.
Pinguedinis ſuillæ tantundem.
Ellebori albi part.i.
Miſce. Fumanellus.

Vnguentum ad cruſtas puerorum in capite.

℞. Myrrhæ, rad. Iridis, Hellebori nigri, Olei ouorum ana q.ſ.
Trita miſceantur in formam unguenti. Similiter oleum de frumento ualet. Bayrus.

Vnguentum ad furfures capitis.

℞. Farinæ Ciceris, Farinæ Fœnigræci
Baurach, Furfuris, Myrtillorũ, Sinapis ana ʒ.xv.
Olei communis quantum ſufficit.
Aceti, Aquæ ana parum.
Fiat unguentum, quo caput deraſum & ablutum ungatur. Fumanellus.

Aliud, ad furfures.

℞. Spumæ Nitri, Atramenti ſutorij ana part. æquales. Vini quantum ſufficit.
Miſce: atque ter aut quater in menſe affricato. Galenus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Fæcis Vini, Pumicis, Nitri, Lupinorum ana part. 1. Miſce.

Aliud.

℞. Terræ Cimoliæ, Fellis Bubuli, uel Suilli, Aceti ana q.ſ. Miſce. Galenus.

Vnguen-

A *Vnguentum ad pediculos.*

℞. Staphidis ſylueſtris part.ij. Nitri ana part.i.
Sandarachæ Olei, Aceti ana quantum ſufficit.
Miſce, & fiat unguentum. Galenus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Veratri albi, Staphidis ſylueſtris, Nitri ana part.æquales. Olei quantum ſufficit.
Miſce, & in balneo adhibe.

Vnguentum ad pediculos & lendes.

℞. Staphidis ſylueſtris Olei communis ℥.iij.
Argenti uiui cum ſaliua extincti ana ʒ.iij. Ceræ ℥.i.
Fiat unguentum, quo ungatur loco ſaponis, quando caput lauatur. Bayrus.

Aliud, eiuſdem.

℞. Sandarachæ, Nitri ana ʒ.i. Olei, Aceti ana quantum ſufficit.
Staphiſagriæ ʒ.ij. Fiat unguentum.

Aliud.

℞. Olei Laurini, Olei ex ſem. Raphani ana ℥.ij. Piperis, Croci ana quantum ſufficit.
Miſce. Marinellus.

Vnguentum ad faciei maculas rubentes.

℞. Rad. Lapathi ℥.ij. Adipis ſuilli ℥.ij. Ceræ albæ ℥.i.
Liquatis adde,
Argenti uiui extincti, Caphuræ ana parum. Succi Abſinthij, Mellis ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Fumanellus.

Aliud ad faciei ruborem.

℞. Sulphuris uiui Saponis Saracenici ana ℥.ß.
B Auripigmenti Fuliginis ʒ.ij. Miſce. Idem.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Succi Arantiorum num. vij. Ceræ albæ ℥.ß.
Succi Solatri, aquæ Nenupharis Pinguedinis Gallinæ, item Arietis ana ℥.i.ß.
Aquæ Limacum ana ʒ.ij. Rad. Veſicariæ uiridium ʒ.ij.
Fiat unguentum.

Vnguentum ad rugas & lentigines faciei.

Caprinum fel cum lupinorum farina commiſceto, & ueſperi faciem confricato. Fumanellus.

Aliud, ad idem.

℞. Coralliorum alborum ℥.ß. Ceræ albæ ʒ.i.
Salis Gemmæ, Ceruſſæ Aquæ Roſaceæ ℥.j.
Caphuræ ana ʒ.ij. Pinguedinis Gallinæ lotæ ℥. ij.
Terenda terito, ſimulq; ad uſum commiſceto. Fumanellus.

Aliud ad lentigines.

℞. Ceræ albæ ℔.j. Maſticis ʒ.j.ß.
Olei Violati ℥.i. Caphuræ parum.
Argenti uiui ℥.ß. Lithargyri ʒ.j.
Fiat linimentum. Fumanellus.

Aliud, ad panum faciei.

℞. Farinæ Lupinorum, item Fabarum Sem. Raphani, Tragacanthæ, Amyli ana ʒ.ß.
Cicerum alb. Orobi ana ʒ.ij. Sem. Melonis excort. ʒ. iij.
Farinæ Hordei, Farinæ lentium ana ʒ.j. Croci ℈.ß.
Trita conficiantur cum lacte mulieris, & ueſperi liniatur ex eo facies: manè uerò lauetur cum aqua cort. me-
C lonum & uiolarum. Bayrus.

Vnguentum omnia ueſtigia, omnes tuberoſitates & maculas faciei auferens.

℞. Rad. Cucumeris aſinini, Been albi Stercoris columbini ana ℈.ij.
Bryoniæ, Lupinorum ana ℥.i. Olei Seſamini ℥.iij.
Ceruſſæ, Lithargyri, Tartari ana ʒ.i. Olei Iuniperi, Olei de frumento ana ℥.ij.ß.
Rad. Cannæ, Serapini Succi Arantiorum ℥.iv.
Pulueriżatis pulueriżandis, & ſubtiliſsimè cribratis, omnia ſimul lento igne uſq; ad ſucci conſumtionem bulliant: deinde remoue ab igne ſemper cum ſpatula agitando, donec infrigidentur: tunc adde album unius oui recentis conquaſſatum & colatum, caphuræ tritæ ʒ j. deinde ſemper miſcendo: deinde lauetur in ℔.j. aquæ expreſsionis cannarum, quando ſunt teneræ, decies in ea aqua lauando & agitando cum ſpatula: & eſt ſingulare. Bayrus.

Ad panos & coſſos faciei.

℞. Pinguedinis Gallinæ, Betonicæ ana quantum ſufficit.
Miſceantur, & contundantur ſimul. Marinellus.

Vnguentum ad dealbandas cicatrices.

℞. Olei Tartari, ſem. Pſyllij ana ℥.j.
Infundantur in mucilagine, in oleo roſato diſſoluta ℥.j. boracis, uel ſalis gemmæ. Rondeletius.

Linimentum ad cicatrices elatas, & rubentes.

℞. Olei Lithargyri ʒ.ij. Caphuræ ℈.j.
Olei Tartari Spermatis ceti ʒ.j.
Balſami Saturni ana ʒ. j. Olei ouorum ℥.ij.
Miſce, & fiat linimentum. Vtere quater quotidie. Ditiores oleo Talci ad omnes maculas delendas omnium præſtantiſsimo, utentur. Quercetanus.

Vnguentum craßitiem faciei auferens.

℞. Butyri recentis Rad. Liliorum decoctorum in foliis betæ ſub cineribus ℥.iij.
Terebinthinæ ana ℥ij.

Calcis

Calcis uiuæ quinquies lotæ in aqua roſarum, uel ſucco citranguli ℥.1. Axungiæ porci recentis liquefactæ in aqua roſarum ℥.1. A

Miſce, & fiat unguentum. Rondeletius.

Aliud, pro delicatis.

℞. Rad. Liliorum ſub cineribus decoctarum ℔.j.

Contundantur in mortario: cui adde, Sacchari candi ℥.iij.

Fiat unguentum: quod applicetur ſupra faciem. Rondeletius.

Vnguentum ad uaros in facie.

℞. Mellis Attici ʒ.xij. Aceti acerrimi ʒ.xij.

Miſceto diligenter, & uaros illinito, digito affricando. Crito.

Aliud, eiuſdem.

℞. Spumæ argenti ʒ.iij. Terebinthinæ puræ, ad fabæ Aegyptiæ magnitudinem. Olei parum.

Miſce, atq; ubi priùs faciem deterſeris, paululũ digito excipe, deinde ambabus manibus terẽdo uaros obline.

Aliud ad idem.

℞. Aluminis ſciſsi & probè læuigati, Terebinthinæ ana quantum ſufficit. Miſce. Crito.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Coſti Indici tuſi & cribrati, Fellis Caprini ana quantum ſufficit.

Fiat unguentum, quo uaros circa ueſperam illine. Mane uerò ubi ſurrexeris, lacte faciem proluere iube.

Vnguentum ad impetigines faciei.

℞. Aceti Scillitici ℥.ij. Aloes ʒ.iij. Succi Lapathi acuti, Olei Tartari ana ʒ.iij.

Fiat linimentum. Rondeletius.

Aliud, ad idem.

℞. Aquæ Lapathi acuti deſtillatæ ℥.iv. Boracis ʒ.iij. Salis communis ʒ.j. Aceti Scillitici ℥.j.

Miſce, & fiat unguentum. Rondeletius.

Aliud eiuſdem, ad idem. B

℞. Radicum Lapathi ℥.iij.

Decoquantur ſub cineribus, poſtea cum aceto ſcillitico fiat linimentum. Si non curetur, adde

Argenti uiui ʒ.ß. uel ſublimati ℈.j.

Abluatur ſæpe facies aqua myrtillorum, uel peculi pedum roſ. Poſtea etiam adde parum albuminis, ut cutis melius reſiſtat.

Aliud, ad idem.

℞. Tartari ʒ.ij.

Puluerizetur, & cum albumine ouorum applicetur, uel aluminis uſti ʒ.iij. quod eodem modo adhibetur. Rondeletius.

Vnguentum ad uaros calloſos.

℞. Saponis Gallici ℥.ß. Ammoniaci thymiamatis ʒ.1. Thuris ʒ.j.

Aqua diſſoluito. & cerati ſpiſsitudinem facito, eoq; illinito, & poſt horæ interſtitium tepida abluere iubeto. Galenus, ex Critone.

Aliud, ad idem.

℞. Nitri rubri, Hyſſopi, Pulegij, Salis foſsilis ana part. æquales.

Tundito & cribrato, exceptisq; cerato roſaceo utitor. Galenus, ex Critone.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Sem. Ocymi, Nitri rubri, Pulegij uiridis, Aluminis ſciſsi, Coſti Indici ana part. æquales.

Tuſa & cribrata cum adipe anſerino ſeu gallinaceo q.ſ. miſce, ad unguenti formam.

Aliud, ad idem.

℞. Salis aſſati, Pulegij, Hyſſopi, Ammoniaci, Rhois ana part. æquales. Olei roſati quantum ſufficit.

Fiat unguentum. Galenus, ex Critone. C

Vnguentum ad impetigines faciei.

℞. Aloes ʒ.ij. diſſolut. in aceto ſcillitico, in modum linimenti. Liniantur ſerò partes affectæ. Rondel.

Aliud, ad idem.

℞. Radicum Bryoniæ quantum ſufficit.

Cum ſale ſubacta in aceto acerrimo, admota impetigines ſanat. Rondeletius.

Aliud ad impetigines expertum.

℞. Oxylapathi part. ij. Gentianæ part. j.

Coquantur in aqua, deinde exprimantur: expreſſa cum axungia uituli mixta rurſus decoquantur lento igne, uſque ad unguenti conſiſtentiam. Rondeletius.

Vnguentum ad ſolis uſtionem, labiorum ſciſſuras, & maculas faciei.

℞. Limacum cum putaminibus num. xx.

Conterantur cum teſta: adde, Ceruſſæ ad pondus limacum.

Ceræ nouæ ℥.iij. Cornu cerui ℥. j.

Fiat linimentum: poſtea abluat faciem. Rondeletius.

Vnguentum ad uerrucas in facie.

℞. Rad. Aſari. Tempera in aqua roſ. biduum: piſta, & illine. Rondel.

Aliud, ad uerrucas.

℞. Rad. Chelidoniæ quantum ſufficit.

Cum axungia trita, & admota, uerrucas abſumit & tollit. Rondeletius.

Ad ruborem faciei.

℞. Sulphuris ℥.j. Ceruſſæ lotæ ʒ.ij. Succi Limonum ℥.iij.

Applica ueſperi cum decoctione furfuris. Rondeletius.

A *Vnguentum ad ruborem faciei à fumis & uaporibus.*

℞. Olei Tartari
Olei Roſarum ana ℥.iv.
Succi Oxylapathi, Lauri
Serpentariæ,ſuccorum ana ℥.iv.
Ceruſſæ ℥.j.ß.
Lithargyri auri ʒ.ij.
Argenti uiui extincti ℥.j.ß.
Rad. Aſphod.uſtorum ſub cineribus ℥.ij.
Fiat linimentum in mortario plumbeo. Rondeletius.

Aliud,ad ruborem.

℞. Vnguenti Citrini ℔.ß.
Lithargyri ℥.iv.
Ceruſſæ lotæ ℥.ij.
Bombacis,Aluminis,uſtorum ℥.1.ß.
Tartari calcinati ℥.1.ß.
Succi rad.Enulæ, ſucci Oxylapathi
Item Cyclaminis,Limonum ana ℥.v.
Caphuræ ʒ.iij.
Olei Roſ.℔.1.ß.
Miſce. Rondeletius.

Aliud,ad ruborem faciei.

℞. Succi Fumiterræ,item Plantaginis
Acetoſæ ana ℥.iij.
Olei Roſati ℥.1.
Gummi Tragacanthi, Gummi Arabici ana ʒ.ß.
Sanguinis draconis ʒ.ij.
Ceræ nouæ quantum ſufficit.
Fiat unguentũ,quo inungatur in introitu lecti.Die uerò craſtina ablue faciem decoctione fabarum. Idem.

Aliud.

℞. Lithargyri in aceto bis uel ter infuſi ℥.1. nutriatur ex aceto albo,& ſemine cucurbitæ, & agitetur, donec redigatur in formam unguenti.Adde caphuræ diſſolutæ in aqua roſ.ʒ.ß.ungatur facies,& manè fabarum decocto abluatur. Idem.

Linimentum pro uirgine,cui facies erat defœdata ſcabie.

℞. Lithargyri auri ℥.1.ß.
Ceruſſæ lotæ in aqua plantaginis, &
caudæ equinæ ℥.ij.
Olei Roſ.℥.iij.
B Coquatur oleum,& cum cera alba fiat linimentum. Idem.

Vnguentum ad ruborem faciei,& tubercula.

℞. Olei Roſati,Olei Tartari ana ℥.iv.
Succi Oxalidis ℥.iij.
Ceruſſæ lotæ ʒ.1.ß.
Lithargyri auri ℥.ij.
Argenti uiui extincti ℥.1.ß.
Rad.Aſphod. uſti ſub cineribus.
Fiat linimentum in mortario plumbeo. Rondeletius.

Aliud,ad tubercula faciei elephanticorum.

℞. Spec. unguenti Citrini
Lithargyri auri ana ℥.iv.
Ceruſſæ lotæ ℥.ij.
Boracis, Aluminis uſtorum
Tartari calcinati ana ℥.1.ß.
Succi rad.Elenij,ſucci Oxylapathi, item
Cyclaminis,Limonum ana ℥.v.
Olei Roſati ℔.1.
Argenti uiui,ſaliua extincti ℥.iv.
Fiat unguentum. Idem.

Vnguentum ad tubercula faciei lepræ.

℞. Cineris rad. Ariſtol.& Serpentariæ,decorticatæ, per dies nouẽ in aqua fontis lotæ. Tunc tota per cribrum tranſmiſſa,quantum uoles,particulã cum aqua plantaginis uel portulacæ diſſolue,ac faciem illine. Idẽ.

Vnguentum ad nodos ſub cute apparentes,tanquam auellanæ.

℞. Rad.Croci. Piſtetur cum lacte mulieris,& exhibeatur. Rondeletius.

Vnguentum ad ſolis uſtionem.

℞. Succi Plantag.ſucci Solani ana ʒ.1.ß.
Lithargyri auri,item argenti ana ʒ.1.
Plumbi uſti ℥.ß.
Tuthiæ præparatæ ʒ. vj.
Caphuræ ʒ.ß.
Olei Roſati, Ceræ ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Rondeletius.

Vnguentum ad impetiginem.

℞. Miſyos peregrini, Thuris
Myrrhæ,Aluminis ſciſsi ana ℥.1.
Aloes
Sulphuris uiui ana ℥.ß.
C Excipe paſſo,ut ſtrigmentitiam ſpiſsitudinem accipiant: & bis aut ter in die præfrictis,illine. Galenus.

Aliud.

℞. Miſyos ℥.ß.
Acaciæ ʒ.ij.
Squamæ æris ℥.ß.
Sulphuris uiui ʒ.vj.
Chalcitidis ℥.1.
Gummi ℥.1. Aceti quantum ſufficit.
In quo ubi gummi diſſolueris,reliquaq; admiſcueris, amurcam iniice. Galenus.

Aliud, ad idem.

℞. Sulphuris uiui,Thuris,Myrrhæ
Atramenti ſutorij, Miſyos crudi ana ʒ. ij.
Gummi ℥.ß.
Aceti, Olei Cedrini ana quantum ſufficit.
Miſce. Galenus.

Aliud ad idem, Diodori.

℞. Lachrymæ oleæ Aethiopicæ ʒ.xx.
Gummi ʒ.xl.
Atramenti ſutorij ʒ.xvj.
Sulphuris uiui ʒ.x.
Thuris ʒ.x.
Aeruginis, Acaciæ
Myrrhæ amineæ ana ʒ.x.
Aceti quantum ſufficit.
Vbi diſſoluta fuerint ſingula, ac læuiſsima reddita, excipe amurca condenſata. Idem.

Vnguentum ad lichenas inueteratos.

℞. Atramenti ſutorij
Fœnigræci molliti
Cardamomi ana ʒ.ij.
Melanthij ʒ.1.ß.
Fol.Caprifici ʒ.1.ß.
Aceti acerrimi quantum ſufficit.
Læuigata ad mellis ſpiſsitudinem reducito. Galenus.

Vnguentum ad ignis combuſtionem.

℞. Olei Roſati,Aquæ Roſarum,Albuminum ouorum ana quantum ſufficit.
Miſce:& per quatuor dies admoue loco aduſto,quinto die admoue ſequens emplaſtrum:
℞. Olei Nucum,Ceræ nouæ ana ℥.1. Liqueſcant ſimul. Rondeletius.

Vnguentum ad combuſta aqua & igne.

℞. Mediani cort. Sambuci ʒ.vj.
Olei Roſati ℥.1.ß.
Maſticis, Thuris ana ʒ.ß.
Ceræ albæ ℥.ij.

Bulliant in ℔ iv. aquæ ad conſumptionem medietatis, donec expumatur, & refrigeretur: quod ſupernatat, idoneum eſt aduſtioni admouere. Rondeletius.

Aliud, ad aduſtionem.

℞. Succi Solani, ſucci Plantag. ana ℥.ij. Cort. med. Sambuci ℥.1. Olei ℥.1.

Coque in duplici uaſe ad conſumptionem ſuccorum: adde,

Ceruſſæ lotæ in aqua roſ.
Lithargyri auri ana ʒ.1.ß.
Tuthiæ præparatæ ʒ.iij.
Corticis Thuris ʒ.ij.
Axungiæ porci recentis, & loti in aqua roſ. ʒ.x.
Ceræ albæ quantum ſufficit.

Fiat linimentum. In fine adde albumina ouorum num.ij. Caphuræ ʒ.ß. Idem.

Vnguentum ad partes igne affectas.

℞. Calcis nouæ in aqua roſarum lotæ ℔.iij. Succi Roſarum, ſucci Plantag. ana ℔.ij.
Miſce: fiat unguentum. Auicenna.

Vnguentum ad ambuſta.

℞. Olei Roſarum ℥.ij. Olei ex ſem. Cucurbitæ expreſsi ℥.1.ß. Ceræ albæ quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Rondeletius.

Vnguentum ad leniendam faciem poſt aduſtionem.

℞. Vnguenti Pomatæ ℥.iv. Olei Roſati ℥.iv. Vnguenti Roſati ℥.ij.
Fiat linimentum. Rondeletius.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Vnguenti Pomatæ ℥.iv. Olei Roſati ℥.iij. Vnguenti citrini ℥.ß.
Fiat linimentum.

Aliud, ad uſtionem ignis & aquæ.

℞. Lardũ antiquum, & ferro ignito ſuperpone: deinde excipe guttulas ardentes, cadentes in aquam frigidam, & pinguedinẽ quæ ſupernatat, excipito, & cum aqua roſ. ſubigito, & parti combuſtę apponito. Rondel. B

Aliud, ad combuſtionem aquæ.

℞. Ceruſſæ lotæ in aqua roſarum ℥.1. Calcis lotæ in aqua roſ. ʒ.iij. Spec. unguenti Citrini ℥.ß.
Mucilag. ſem. Cidoniorum, & Pyrorum, extractis cum aqua roſarum ℥.iij.

Ducantur omnia in mortario, donec acquirant linimenti formam. Idem.

Vnguentum ad delenda ueſtigia morbillorum in pueris.

℞. Olei Liliorum ℔.1. Pinguedinis ℥.iv. Olei Roſati ℥.1.

Lauentur diu cum aqua roſarum & liliorum. Deinde

℞. Albumin. ouorum num.iv.

In teſtis ſuis parentur, & ad ignem parum coagulentur: miſce in mortario cum ſupradictis.

Amygdal. dulc. decort. Amygdal. amararum ana ℥.1.

Deinde incorporentur, & piſtentur cum ſupradictis. Adde

Rad. Arundinis ʒ.ij.ß.
Sarcocollæ, ſem. Melonum mund.
Lithargyri auri, Sacchari, Medullæ
Aniſi, Cretæ ana ʒ.1.

Omnia miſce in mortario, donec formam linimenti habeant. Rondel.

DE VNGVENTIS AD SCABIEM.

Vnguentum ad ſcabiem.

℞. Sulphuris uiui ℔.ß.
Salis tantundem.
Axungiæ porcinæ ℔.ij.
Olei Laurini ℔.ß.

Miſce. Fumanellus.

Aliud potentius, ad ſcabiem & pituitam ſalſam.

℞. Lithargyri, Auripigmenti
Argenti uiui, Tartari, Maſticis
Olibani, Sulphuris uiui ana ℥.ß.
Axungiæ porcinæ uet. ℥.vj.
Olei Laurini ℥.ij.
Aceti parum. C

Miſce, & fiat unguentum. Fumanellus.

Aliud, omni carens nocumento.

℞. Terebinthinæ in aqua roſarum lotæ ℥.iij.
Olei Roſati ℥.iv.
Succi mal. Aranciorum quantum ſufficit.
Vitellorum ouorum num.iij.

Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Aliud.

℞. Butyri recentis ʒ.vj.
Aluminis lameni, Salis communis ana ʒ.ij.
Succi Lapathi acuti, ſucci Fumariæ ana ℥.ß.
Vitellorum ouorum num.iij.
Pulueris Ireos ʒ.iij.
Styracis liquidæ ʒ.vj.

Miſce. Fumanellus.

Aliud, ad omnem ſcabiem expertum, impetiginem & ſerpiginem.

℞. Lithargyri, Aluminis
Argenti uiui ana ʒ.ß.
Roſarum, Ceruſſæ, Sabinæ
Sepiæ, Cadmiæ ʒ.1.
Cineris Lentiſci
Calaminthæ ana ʒ.ß.

Cum ſucco menthæ excepta ad tertias oleo incoquantur roſaceo, addita cera. Fumanellus.

Aliud, ad ſcabiem puerorum.

℞. Terebinthinæ lotæ ℥.1. Vitellorum ouorum num.1. Olei Lini ℥.ß.
Miſce. Fumanellus.

Aliud.

℞. Butyri loti ℥.ij.
Terebinthinæ lotæ ℥.iij.
Salis ℥.1.
Vitellorum ouorum ℥.1.
Roſacei ℥.1.

Miſce. Fumanellus.

A *Aliud.*

℞. Butyri recent. in aqua fumiterræ loti
Terebinthinæ lotæ, Salis communis ana ℥.iij.
Vitellorum ouorum num.ij.
Succi Arancij quantum ſufficit.
Miſce. Fumanellus.

DE VNGVENTIS FACIEM ILLVſtrantibus.

Vnguentum ad reddendam faciem ſplendidam.

℞. Olei Tartari ℥.iij. Sem.Pſyllij ʒ.j.
Infundantur in mucilagine: miſce in oleo roſ. diſſoluto ℥.j.
Boracis, Salis gemmæ ana ʒ.j. Fiat linimentum. Rondeletius.

Fucus ad faciem.

℞. Vnguenti Citrini recenter parati ℥.iij.
Amygdal.dulc. optimè contuſarum ʒ.j.
Farinæ fabarum ʒ.j.
Oſsis Sepiæ
Cornu Cerui
Farinæ Hordei ana ʒ.ij.
Omnia incorporentur cum melle. Rondeletius.

Fucus alius.

℞. Ranas ſine teſta. Ponantur in uaſe uitreo, & aſpergantur pul. ſalis gemmæ, & aqua limonum cooperiantur, & tandiu in ſole ponantur, donec fiant quaſi unguentum. De quo facies illinatur: poſtea lauetur aqua florum fabarum. Rondeletius.

Alius, eiuſdem.

℞. Vnguenti Citrini ℥.iv. Pomatæ ℥.ij.
Miſce: ungatur facies ſerò & manè. Abluatur aqua florum fabarum.

Linimentum in modum lactis uirginalis ad ornatum faciei.

B ℞. Lithargyrij auri ℥.ij.
Bulliant in exiguo uaſe plumbeo, cum ℥.vj. aceti albi diſtillati, per totum mouendo ſemper cum baculo. Paſſetur per pannum lineum, ſeruetur aqua. In hanc rem tandem accipito
Salis, uel Olei Tartari ℥.j.
Et diſſoluantur in ampulla cum ℥.iv. aquæ liliorum: & pone aquarum ſupradictarũ ana guttas tres aut quatuor in manu, & conuertantur in lac uirginale. Fricetur facies, & ſiccetur. Rondeletius.

Vnguentum ad faciem illuſtrandam.

℞. Olei Medullæ cerui ℥.ij.
Olei medullæ caſtrati ℥.ij.
Olei ſem. Cucurbitæ ℥.j.
Pinguedinis caprinæ ℥.ß.
Terebinthinæ lotæ ℥.ß.
Ceræ nouæ ʒ.iij.
Liquefiant ad ignem: deinde adde
Maſticis, Borracis uſti ana ʒ.ij.
Miſce, fiat unguentum, quo ueſperi facies ungatur: manè aqua furfuris abluatur. Marinellus.

Vnguentum pro facie albanda.

℞. Lactis uirginei ℥.ij. Olei tartari ℥.j.
Miſce, & faciẽ inunge ueſperi, cùm itur dormitũ: manè laua faciem, & erit clara, lucida & pulchra. Fiorauant.

DE VNGVENTIS MANVS DEALbantibus.

Vnguentum dealbans manus.

℞. Lardi ſaliti, tuſi, & in lixiuio per tres dies macerati (mutando bis quotidie lixiuium) q.ſ.
Ceræ albæ parum.
Rad. Liliorum alborum, ſub cineribus coctarum & contuſarum num.ij.
Liquefiant ad ignem: deinde per cribrum anguſtum paſſetur in aquam frigidam, lauetur bene, aquam quin-
C quies uel ſexies renouando: poſtea ſeruetur in uaſe uitreo ad uſum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Pinguedinis uel ſeui caprini, mundati, atq; in aqua roſacea per duos dies macerati, & optimè loti q.ſ.
Contundatur in mortario, continuò cum aqua roſacea lauando: deinde adde
Ceræ albæ, Moſchi, Zibetti ana quantum ſufficit.
Liquefiant ſimul, & in aqua roſacea, uel alia odorata fundatur: deinde ſeruetur ad uſum. Marinellus.

Vnguentum manus dealbans, & uenuſtans.

℞. Olei Amygdalarum amararum, in aqua roſarum uel uiolarum optimè loti quantum ſufficit.
Ceræ albæ q.ſ. Miſce ad ignem, & fiat unguentum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Sem. Melonum mundat.
Sem. Cucurbitarum mundat.
Pinearum mundat. ſem. Perſicorum non excort.
Farinæ Hordei ana part.j.
Contundantur omnia optimè: deinde ℔.j. mellis miſceantur ad formam unguenti, quo manus ueſperi inungantur, manè abluantur. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Olei Amygdal. dulcium, optimè loti, Ceræ albæ ana q.ſ. Caphuræ ʒ.j.
Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Aliud.

℞. Rad. Ireos albi ℥.j. Rad. Liliorum ℥.iij. Sacchari albi ℥.j.
Contundantur omnia optimè, & miſceantur ſimul ad formam paſtæ, qua manus fricentur, deinde aqua abluantur. Idem.

Aliud.

℞. Olei Tartari, Olei Amygdalarum dulc. Ceræ albæ ana quantum ſufficit.
Liquefactis ad ignem adde,
Myrrhæ contritæ ʒ.ij. Maſticis tuſi ʒ.j.
Miſceantur, & infundantur in aquam roſarum, lauentur optimè: poſtea adde
Moſchi, Ambræ, Caphuræ ana parum. Fiat unguentum. Idem.

Aliud, ad idem. A

℞. Sem. Cucurbitarum mundat. Sem. Perſicorum ana ℥.vj.
Sem. Melonum excort. Pinearum mundat. Furfuris Hordei quantum ſufficit.
Trita cum melle optimo miſceantur. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Pinearum mundat. & contuſarum ℔.1. Ficuum ℥.iij.
Sinapis ℥.1. Caphuræ ʒ.ij.
Contundantur omnia optimè, miſceantur: fiatq́; paſta, qua manus fricentur. Marinellus.

Vnguentum manus pulchras reddens.

℞. Olei communis loti, Butyri recentis loti, Pinguedinis caprinæ lotæ ana part. 1.
Macerentur ſimul in aqua roſarum per 24. horas, deinde liqueſiant ad ignem, addendo
Ceræ albæ quantum ſufficit. Moſchi parum. Fiat unguentum. Marinellus.

Aliud, manus candidas reddens.

℞. Micæ panis ℥.iij. aut iv. Saponis mollis ℥.1.ß.
Orizæ, Cicerum rubrorum ana ℥.iij. uel iv. Mellis deſpumati quantum ſufficit. Fiat paſta. Rond.

Aliud, ad idem.

℞. Succi Peponis quantum ſufficit. Sinapis ℥.ij. Rad. Iridis ℥.1.
Amygdal. amararum, in ſero lactis infuſarum q.ſ. Fellis bouis ʒ.iv.
Ficuum in eodem ſero infuſarum num. 100. Incorporentur, & fiat paſta. Rondel.

Aliud, ad dealbandas manus.

℞. Decoctionis ſuper prunas ℥. iij. in ℔. aquæ, & bene cooperiatur uas terreum plumbeatum, coquatur ad dimidium: deinde adde Succi Limonum ℥. vj.
Mellis ℥.ij. Olei amygdal. amararum ℥.ij. Miſce, & fiat unguentum. Idem.

Vnguentum ad manus tumidas ex frigore.

℞. Oeſypi, Adipis Anſeris, item Anatis ℥.ij. Terebinthinæ ℥.1.ß. B
Mucilag. ſem. Cidoniorum ℥.1. Olei roſati, Olei uitell. ouorum ana ℥.ij.
Amyli ʒ.vj. Ceræ citrinæ parum.
Fiat linimentum. Rondeletius.

Aliud, ad abluendas manus.

℞. Pinearum mundat. Pul. Sinapis ana ℥.iij. Mellis optimi ℔.ß.
Miſce, & fiat paſta. Idem.

Aliud, ad tumorem manuum ex frigore.

℞. Sem. Lini, Fœnigræci, ſem. Althææ ana ʒ. ß. Vnguenti ſuprà ſcripti, Mucilag. ana ℥.1.
Extractæ mucilag. cum aqua liliorum. Olei Anethi, Olei amygd. dulc. ana ℥.ß.
Fiat linimentum pro manibus cum lana ſordida. Idem.

Vnguentum ad ſciſſuras manuum.

℞. Vnguenti ex Lithargyro, Vnguenti Ceruſſæ ana ℥.1. Miſce, & fiat unguentum. Fumanellus.

Aliud, ad idem.

℞. Axungiæ arietinæ, Amyli, Lithargyri, Olei ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Idem.

Aliud.

℞. Lithargyri argenti, Myrrhæ, Zingiberis ana part. æquales. Mellis, Ceræ, Olei ana quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Fumanellus.

Vnguentum ad manuum ſciſſuras & frigus.

℞. Olei communis ℥.iv. Succi fol. Sambuci ℥.iij.
Thuris albi, Ceræ mundæ ana ℥.1. Vini albi odorati ℥.iv.
In uino, oleo & ſambuci ſucco coquatur pomum unum, & pòſt addantur thus & cera, & colentur. Idem.

Aliud, ad idem.

Radice lapathi acuti cum axungia ſuilla, linito. Fumanellus. C

Vnguentum ad manuum ſciſſuras.

℞. Maſticis, Olei roſati, Ceræ albæ ana quantum ſufficit. Fiat unguentum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Furfuris in cinerem uſti, Pilorum caudæ equi uſtorum ana part. 1. Mellis quantum ſufficit.
Fiat unguentum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Tuthiæ, Ceruſſæ, Lithargyri ana ʒ.ß. Aquæ roſarum, Plantag. Portulacæ ana q.ſ.
Arſenici ſublimati G.iij. Albuminum ouorum num. 1.
Minij, Aluminis ana ℈.ß. Fiat mixtura. Fumanellus.

Aliud.

℞. Tragacanthæ ℈.1. Farinæ Amyli ℥.ß. Succi Plantaginis ʒ.ij.
Cum ſyrupo roſato fiat mixtura. Fumanellus.

Vnguentum ad ungues ſcabroſos, leproſosq́;.

℞. Pinguedinis Arietis, Colophoniæ ana ʒ.ij.
Miſce. Fumanellus.

Ceratum, ad idem.

℞. Terebinthinæ, Cymini ana ʒ.1. Miſce.

Aliud, ad panaricium.

℞. Olei Maſtichini Plumbi uſti ana ʒ.ß.
Omphacini ana ℥.ij. Tuthiæ præparatæ ʒ.vj.
Cinnamomi ʒ.1. Ceræ albæ
Ceruſſæ lotæ Reſinæ lotæ cum uino ana ℥.1.
Miſce. Fumanellus.

Vnguentum

DE VNGVENTIS ORNANTIBVS MANVS.

A *Vnguentum ad unguium contuſionem.*

R. Ceræ nouæ, Cumini, Coſti ana quantum ſufficit. Trita cum cera miſceantur. Marinellus.

Aliud, ad idem.

R. Pinguedinis Anatis, Pinguedinis Vrſi, Euphorbij triti ana quantum ſufficit. Fiat unguentum. Fumanellus.

Vnguentum ad unguium ſciſſuras & eroſiones.

R. Diachilonis, Olei Amygdalarum, Olei de Been, Maſticis, Vuarum paſſarum ana quantum ſufficit. Fiat emplaſtrum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

R. Seminis Lini, Mellis ana quantum ſufficit. Miſce ad formam emplaſtri. Marinellus.

Ad ungues leproſos.

R. Picis, Ceræ ana quantum ſufficit. Liquefiant ſimul, & fiat tanquam unguentum. Idem.

Aliud, ad idem.

R. Seui caprini, Sandarachæ tritæ ana quantum ſufficit. Miſce. Marinellus.

Ad ungues excorticatos.

R. Salis, Farinæ Hordei, Coſti triti ana part. j. Mellis q.ſ. Miſce. Marinellus.

Vnguentum poſt caſum unguium.

R. Seminis Lini ℥.j. Cardamomi ʒ.iij. Mellis quantum ſufficit. Miſce, & fiat tanquam emplaſtrum. Marinellus.

Vnguentum faciens cadere ungues.

R. Vnguenti Roſati, Cantharidum ana q.ſ. Miſce. Marinellus.

Aliud, ad idem.

R. Viſci quercini, Arſenici ana q.ſ. Miſce. Marinellus.

B *Vnguentum ad uerrucas manuum.*

R. Radicis uitis, Stercoris ouini, item caprini ana part. j. Lactis Ficuum, uel Lactis Tithymali q.ſ. Fiat unguentum. Fumanellus.

Aliud, ad idem.

R. Fæcis olei, Aluminis Zuccharini ana ℥.j. Viridis æris ℥.ij. Picis naualis ℥.ß. Tritis omnibus utitor. Fumanellus.

Vnguentum ad uerrucas manuum.

R. Aeruginis æris, Auripigmenti | Farinæ Siliginis
Dactylorum, Calcis uiuæ, Spumæ maris | Farinæ Nigellæ ana part. æquales.
Tartari, Vitrioli, Stercoris columbini | Fellis taurini q.ſ.

Fiat unguentum quod ſuperponatur, uerrucis priùs ſcarificatis. Fumanellus.

Aliud, ad idem.

Cortex ſalicis ambuſtus, mixtusq́; aceto, & ſuperpoſitus. Item canis ſtercus cum cera. Fumanellus.

DE VNGVENTIS PECTVS ORNANTIBVS.

Vnguentum mamillas paruas conſeruans.

R. Aluminis Rochæ triti q.ſ. Olei Roſati q.ſ. Miſce, & inunge mamillas. Marinellus.

Aliud, ad idem.

R. Boli Armeni puluerizati, Gallarum uiridium tritarum ana part. j. Mellis q.ſ. Fiat unguentum. Idem.

Aliud, ad idem.

R. Ceruſſæ, Marmoris albi ana part. j. Olei Myrtini q.ſ. Trita cum oleo myrtino miſceantur. Marinellus.

C *Vt mamillæ decreſcant, minoréſue reddantur.*

Cicutæ ſuccus caphura mixtus, illitusq́;, minores illas efficit. Item, Thus album cum Veneris umbilico, acriq́; aceto mamillas creſcere non ſinit. Fumanellus.

Vnguentum prohibens mamillas augeri.

R. Terræ tinctorum quantum ſufficit.

Coque cũ melle, fac cataplaſma ſpiſſum & craſſum, & appone manè uſq; ad ueſperas: deindè ſuperpone ſpongiam in aqua frigida infuſam, quouſq; cataplaſma auferatur. Et ſi uis efficacius, miſce cum eo gallarum immaturarum ʒ.x. facit enim mamillas rectas & tenſas. Bayrus.

Vnguentum mamillas molles & relaxatas indurans.

R. Argillæ, Albuminis oui, Gallarum immaturarum, Maſticis, Thuris ana q.ſ. Tuſa omnia calido aceto immiſceantur, & illinantur mammæ: & integra nocte commorari oportet, & finito illic eſſe: ſi parum fuerit efficax, opus innouato. Io. Baptiſta Porta.

Aliud eiuſdem, ad prohibendum incrementum mamillarum.

Contundatur cicuta, eiusq́; magmata cum aceto, uirginum uberibus imponatur, & ſic coercet, ut creſcere non patiatur: præcipuè hoc in uirginitate: quanquam ſolito lac deneget tempore.

Linimentum ubera flaccida rugisq́; deformata expoliens.

R. Amurcæ q.ſ. Gummi Arabici, Tragacanthæ, Maſticis ana parum. Caphuræ perparum. Miſce. Alexius.

Vnguentum mamillas minores & duriores reddens.

R. Menthæ uiridis, Roſarum ſiccarum | Acaciæ, Balauſtiorum, Malicorij
Pyrorum ſylueſtrium, Meſpilorum | Nucum Pinearum immaturarum
Sorborum, Prunorum ſylueſtrium | Plantaginis, flor. Chameleonis ana part. æquales.

Contuſa coquantur in aceto: deinde adde

Farinæ Fabarum quantum ſufficit. Fiat emplaſtrum. Marinellus.

Aliud ad idem.

R. Cotoneorum, Prunorum immat. ana quantum ſufficit. Optimè contuſis adde,

Boli Armeni, ſem. Plantaginis, Aniſi, Fœniculi, Cumini ana parum. Succi Plantag. Aceti ana q.ſ. A
Miſce. Marinellus.

Vnguentum ad mamillas pendentes.

℞. Farinæ Fabarum, Thuris, Maſticis, Succi Semperuiuę, Aceti calidi, Albuminis oui ana quantum ſufficit.
Miſce. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Ficuum ſiccarum, Paſſularum, Cumini, Aceti ana quantum ſufficit.
Coquantur & contundantur, ad formam emplaſtri. Idem.

Aliud, ad idem.

℞. Gallarum, Maſticis, Thuris, Albumin. ouorum, Aceti calidi ana quantum ſufficit.
Miſce. Idem efficit furfur cum aceto coctum, & ſupra mamillas poſitum. Marinellus.

Vnguentum ad papillarum ſciſſuras.

℞. Olei Roſacei ℥.j. Cort. med. Sambuci ℥.j. Ceræ quantum ſufficit.
Miſce. Fumanellus.

Aliud, ad dolorem ex ſciſſuris.

℞. Olei uiolacei, uel Olei Amygdal. dulc. Thuris albi, Ceræ ana ʒ. ij. Miſce. Fumanellus.

Aliud ad ſciſſuras.

℞. Pinguedinis Taxi ℥.ß.
Vnguenti Marciaton, item Agrippæ
Althææ, Anodini ana ʒ.j.
Olei Nardini ℥.j.ß.
Miſce. Fumanellus.

Aliud, ad idem.

℞. Roſacei ℥. ij. Ceræ nouæ ℥.ß. Lithargyri, Thuris ana ʒ.j.
Miſce. Fumanellus.

Aliud, ad idem.

℞. Tragacanthæ ℈.j. Farinæ Amyli ℥.ij. Succi Plantaginis ʒ.iij.
Miſce, & linito. Fumanellus. B

DE VNGVENTIS ORNANTIBVS VENtrem & pedes.

Vnguentum uentris rugas à partu abſtergens.

℞. Cornu ceruini combuſti
Lapidis Amianthi, Salis Ammoniaci
Myrrhæ, Thuris
Maſticis ana quantum ſufficit.
Trita cum melle miſceantur. Ioan. Baptiſta Porta.

Aliud, ad idem.

℞. Seui arietis nouies in aqua frigida loti ℔.j. Albuminum ouorum num. ij. Butyri parum.
Contundantur omnia optimè: deinde addantur,
Maſticis, Olibani ana ʒ.ij.
Miſce, & fiat unguentum, quo uenter inungatur. Marinellus.

Aliud eiuſdem, ad idem.

℞. Cepæ marinæ uſtæ
Cornu ceruini uſti
Aluminis Plumæ
Salis Ammoniaci, Myrrhæ
Olibani, Maſticis, Nigellæ
Farinæ hordei ana part. æquales.
Trita cum melle miſceantur.

Vnguentum ad callos pedum.

℞. Farinæ Nigellæ, farinæ frumenti ueteris, Ceræ ana quantum ſufficit.
Miſce, & fiat ceratum, quod ſupra callos ponatur. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Apomelitis, Ammoniaci ana ℥.j.
Bdellij, Sagapeni ana ʒ.ij.
Terebinthinæ ʒ.iij.
Olei Irini ℥.ij.
Miſce, & fiat unguentum. Fumanellus.

Aliud, ad idem.

℞. Cineris cort. Salicis, Aceti ana quantum ſufficit. Miſce, quo calli inungantur. Marinellus. C

Aliud, ad idem.

℞. Fol. Rutæ uiridium, Paſſularum ana quantum ſufficit.
Contundantur ſimul, & fiat emplaſtrum. Marinellus.

Aliud, ad idem.

℞. Galbani, Ceræ ana q.ſ. Miſce. Marinellus.

De Smegmatis ornantibus, Sectio VII.

Smegma album odoratum.

℞. Smegmatis Veneti, antiqui, raſi, atque per ſex dies ad ſolem poſiti, q.ſ.
Contundatur probè cum aquæ roſarum optimæ ℔.j. deinde cùm igne lento reſolutum fuerit, addatur
Ireos triti ℥.iv. Amyl. ℥.vj.
Santali albi ℥.ij.
Styracis liquidæ ℥.j.
Olei Spicæ ℥.j.
Miſceantur optimè: deinde cùm refrixerit, formentur pilæ. Alexius.

Smegma moſchatum Damaſcenum.

℞. Smegmatis optimi, raſi ℔.j.
Cinnamomi electi, Nucis moſchatæ
Styracis calamitæ ana ℥.j.
Ligni aloes ʒ.ij.
Belzoini ℥.ij.
Caryophyllorum ℥.j.
Conterantur omnia in puluerem tenuiſsimum, addendo
Pulueris Cyprici ʒ.j. Moſchi, Zibetti ana parum.

Mergan-

A Merganturin aqua roſarum:poſtea cùm ad ſolem dies xl.fuerint relicta, fiant pilæ, quæ ſeruandæ ſunt in vaſis ligneis cum bombyce. Alexius.

Smegma album,odoratum,Damaſcenum.

℞. Smegmatis communis antiqui,raſi,quantum ſufficit.
Siccetur bene per dies octo,aut decem: deinde contundatur,& cribretur,fiatque puluis : cui adde ℔. x.
Ireos ℥. iv. Mahaleb.℥.2.
Santali albi ℥. iij. Farinæ Amyli ℥.j.
Redigantur in puluerem omnia , miſceantur cum prædictis x. libris , & ponantur in mortario , unà cum ℥.j. Styracis liquidæ & pauco oleo ſpicæ:contundantur bene omnia ſimul:demum cum farina amyli formentur pilæ,ſeu globi : ſiccentur in umbra,& ſeruentur. Alexius.

Aliud optimum,eiuſdem.

℞. Moſchi in aqua roſarum diſſoluti G.vj. Zibetti G. iv.
Miſceantur cum ſuprà dicto ſmegmate. Verùm moſchum in aqua roſarum calidum eſſe oportet.

Aliud,manus dealbans.

℞. Amygdalarum amararum,mundatarum, & contuſarum ℔. j.
Saponis Saracenici,ad oui magnitudinem. Sinapis cochlearium j.
Trita omnia miſceantur bene. Marinellus.

De Pulueribus ornantibus dentes,

Sectio VIII.

Puluis dentes dealbans.

℞. Coralliorum rubrorum,Oſsium Dactylorum,Pumicis,Oſsium Sepiæ,Salis aſsi ana q.ſ.
Miſce, & fiat puluis. Bayrus.

B *Alius gingiuas etiam roborans,& dentes confirmans.*

℞. Coralliorum rubrorum Boli Armeni,Thuris
Margaritarum,Sanguinis draconis Cort.Cancrorum ana part.j.
Miſce,& fiat puluis. Fumanellus.

Dentifricium optimum.

℞. Hyſſopi,Origani,Menthæ ana ℥. ij.
Aluminis ſciſsilis,Cornu cerui,Salis communis ana ℥.j.
Excipiantur,& urantur in olla donec in prunas reducantur: adde,
Piperis,Pumicis,Pyrethri,Maſticis ana ℥.ß. Myrrhæ,Cinnamomi ana ℈.j.
Fiat puluis ſubtiliſsimus. Rondeletius.

Puluis dentes dealbans.

℞. Oſsium Sepiæ Pyrethri ana ℥.iij.
Marmoris albi uſti ana ℥.j. Spongiæ,Pumicis
Caryophyllorum,Cinnamomi Salis ana ℥. j.
Miſce,& fiat puluis ſubtiliſsimus,quo fricentur dentes. Marinellus.

Alius,ad idem.

℞. Zingiberis,Cinnamomi Spongiæ,Marmoris albi ana ℥. ß.
Caryophyllorum ana ℥.ß. Oſsium Dactylorum uſtorum
Pumicis ℥.ß. Hellebori albi ana ℥. iij.
Ligni aloes, Nucis moſchatæ Panis hordei uſti cum ſale & melle ℥.ß.
Macis ana ℥.ß. Tegularum rubrarum,Cornu ceruini uſti
Piperis,Pyrethri,Sinapis Aluminis Plumæ,Oſsium Oliuarum uſtorum
Staphyſagriæ ana ℥. iij. Oſsium Myrobal.uſtorum ana ℥.iij.
Miſce,& fiat puluis ſubtiliſsimus. Marinellus.

C ## DE PVLVERIBVS ORNANTIBVS MANVS.

Puluis manus reddens albas.

℞. Farinæ Fabarum, Lupinorum ana ℥. vj. Oryzæ, Fabarum minutarum
Farinæ Amyli ℥. vj. Ireos ana ℥. vj.
Miſce,& fiat puluis,quo lauentur manus cum aqua. Marinellus.

Alius,ad idem.

℞. Pinearum mundat.contuſ.ana ℥.ij. Sinapis ℔.j. Amygdal.mundat.contuſ.ana ℥.ij.
Fiat puluis qui ad ſolem ſiccetur,quo fricentur manus cum ſucco limonum,deinde cum aqua. Marinellus.

Alius,ad idem.

℞. Sem.Erucæ ℥.vj. Tragacanthæ ℥.j.
Ireos ℥.j. Caphuræ ℈.j.
Cumini ℥.j. Pinearum mundat.Amygdalarum mundat.℥.iij.
Aluminis Fæcis ℥.ß. Medullæ panis albi ℥.ß.
Sacchari candi ℥.j. Saponis antiqui raſi ℥.ij.
Trita omnia miſceantur: fiatque puluis ad manus lauandas. Marinellus.

IOAN. IACOBI VVECKERI BASILIENSIS, ET REIPVB.
Colmarienſis Phyſici, Antidotarij Specialis
Lib. III. *& ultimi*
FINIS.

RERVM ET VERBORVM, IN ANTIDOTARIO HOC SPECIALI præcipuè memorabilium,

INDEX.

ABECHENSIVM thermarum ſitus, ratio & uires 7.c
abrotani duo genera 47.c uires ibid.
abſinthium quomodo diſtillandũ 158.a eius facultas & uires ibid.
abſinthij ſuccus ab herba quid differat 129.b eius uires ibid.
abſinthij tria genera 41.a uires ibid.
abudiacarum thermarum ſitus, ratio uires 7.c
acacia quid 134.a eius loco quid ſubſtituendum 134.a uires ibid.
acacia quid Plinio 134.b
acaciæ deſcriptio obſcura 134.b
acanthi radicis uires 105.a
accipitris oſſa aurum trahunt 148.c
acetum charyophyllatum 208.c
acetum diſtillatum quomodo fiat 208.b
acetum lauendulæ 208.c
acetum omne miſtæ ſubſtantiæ 131.b
acetum quod magis aſtringat 131.b
acetum quomodo ſtatim fiat 208.b
acetum roſmarinatum 208.c
acetum roſaceum quomodo fiat 208.c
acetum ſaluiatum 208.c
acetum ſambucatum 208.c
acetum ſcillinum quomodo parandum 197.b eius facultas & uires ibid.
acetum theriacale, deſtillatum quomodo fiat 208.b
aceti conficiendi ratio 208.b
aceti uires 131.b
acetoſæ duo genera 57.a uires ibid.
acetoſæ ſeminis facultas 98.c
acetoſæ ſuccus quomodo exprimendus 129.c eius uires ibid.
achariſtum 293.b
acinorum nuclei ſtomacho utiles 100.b
aconiti uires 68.b 69.b
acorus conditus, uulgaris 290.c
acori radicis uis 106.a
adamantis uires 25.b
adeps anatum & anſerum ſylueſtrium quomodo colligatur 150.a eius uires ibid.
adeps anſerina calore ſuillam ſuperat 150.a anſerina quomodo colligenda, præparanda & reponẽda 150.a eius uires ibid.
adeps caponũ quomodo colligatur 150.a. eius uires ibid.
adeps gallinarum quomodo colligenda præparanda, & reponenda 150.a eius uires ibid.
adeps humana quando colligatur 150. eius uires ibid.
adeps ſuilla eodem modo colligitur, quo humana 150.a eius uſus ibid.
adianthum quomodo diſtillandum 157.c. eius facultas & uires ibid.
adianthi duo genera 40.c eius uires (ibid.
adrianum 330.a
ægeræ fontis ſitus, ratio & uires 9.a
ægrina balnea 9.a
ægyptia Andromachi 382.b
ægyptium Philoxeni 382.c
aer corporum & ſpirituum elementum 2.b
aer qui eligendus 2.b
aeris calidi & frigidi uires 2.c
aeris corrupti emendatio 2.c
aeris uſus 2.b
aetites lapis quam uim habeat 29.c optimus quis, item peſſimus 29.a eius uires ibid.
ærugo raſa quomodo fiat 17.c ubi gignatur ibid. quibus modis adulteretur ibid.
æruginis ſcoleciæ duo genera 18.a
agallochum 122.c eius uires ibid.
agallochum calidum & ſiccum in ſecundo gradu 112.c
agallochi loco calamum odoratum ſumi 112.c
agaricũ duplex 120.c eius uires 120.c
agaricum non admittit fucum 109.a 121.c
agaricus trochiſcatus 423.a
agni caſti florum uires 26.b
agni coagulum quas uires habeat 153.c
agnini pulmonis uſus 147.b
agreſta quid 178.b
agrimonia quid 42.b eius uires, ibid.
Abr balneum 10.a eius ſitus, ratio & uires 10.a
aiuga quid 45.b eius uires ibid.b
alabaſtrites qui probatiſſimus 28.a eius uires ibid.
alcantalum 310.b
alcis ungulæ electio 150.c uis 150.b
alcyonij lapidis quinq; genera 31.a uires ibid.
alectorij uires 26.b
Alep Syriæ emporium 126.a
aliſma quid 67.b eius uires ibid.
Alkakengi 98.c
allij uires 54.c 107.a
aloe quæ improbetur 135.c quomodo adulteretur 135.c quando colligatur & quandiu ſeruetur 135.c
aloes duo genera 135.c facultates & uires 135.c
aloes lignum 122.c eius uires ibid.
alterci ſeminis facultas 98.c
altheæ appellatio 41.a uires ibid.b
altheæ radicis uires 105.a
alumen optimum quod 18.b
aluminis adulteratio 18.b tria genera uires 18.c
alumine ligna illita non ardeſcunt 22.a
amaracus quid 51.c eius uires 51.c
ambra citrina unde naſcatur 33.b eius genera ibid. uires ibid.
ambræ generationis uaria ſcriptorum opinio 31.b
ambroſia Archibij 329.b
ambuſtis medentia 78.c 119.c
amethyſti uires 25.b 26.b
amianthus lapis ubi naſcatur 29.b eius uires ibid.
ammi quid 48.c 95.c eius loco quid ſubſtituendum 49.a 95.c
ammoniacum quid 140.c quando colligendum 140.c quod optimum 140.c ubi gignatur 140.c eius uires 140.c
amomum quid 48.b quod optimum ibid. eius uires ibid.
amomi loco quid ſubſtituendum 75.a 96.a
amuleti uis 150.c
amydum unde conficiatur 133.a eius uires ibid.
amygdalæ amaræ quæ probentur 88.a earum uires ibid.
amygdalæ quæ optimæ 82.b earum uires ibid.
amygdalarum uires 132.c
amylum unde conficiatur 133.a eius uires ibid.
ex Ampelitide terra quæ in primis laudetur 15.c uitioſa quæ cenſeatur ibid. eius uires ibid.
ab Amphisbena demorſis quomodo auxiliandum 146.b
anacardia quid 84.a eius uires ibid.
anagallidis duo genera 64.a uires ibid.
anatis ſanguis utiliſſimè in antidota miſcetur 149.b
anemones duo genera 77.a facultas & uires ibid.
anethum quid 44.c quando colligendum & quamdiu ſeruetur ibid. ac eius uires ibid.
anethi ſeminis collectio 95.b eius uires ibid.
angelica 44.c quando colligenda ibid.c 118.c eius uires 44.c 119.a
anguillæ in uino ſuffocatæ quid præſtent 143.b
aniſi ſemen quod melius 96.a quando colligendum & quamdiu ſeruandum ibid. eius uires ibid.
Annæbergenſia balnea 10.a
Annæbergenſis fontis acidi ſitus, ratio & uires

& uires 10.a
antheræ ſeminis uires 100.b
anonis uires 119.c
anſeris ſanguis utiliſſimè in antidota miſcetur 149.b
anſerini ſtercoris uires 152.b
anthos flores quomodo diſtillandi 157.a. eorum facultas & uires ibid.
antidotum Andromachi 328.a
antidotum contra uenena & peſtem, 305.c de ſanguinibus 306.c
hæmagogum 316.b
antidotus Nicomedis regis contra uenena 307.a Saxonica 273.b
Antigaſtrenſia balnea 9.b
Antigaſtrenſis fontis acidi ſitus, ratio & uires ibid.
antimonium quod optimum 20.a
antimonij præparatio 398.b
uires 20.a
antimoron Nicolai 315.b
aparine quid 68.a eius uires ibid.
apij uires 45.a.106.c
apij ſatiui radix quando colligatur 105.b. eius uires ibid.
apij ſemen quando colligendũ & quãdiu ſeruandum 95.c
eius uires ibid.
apij ſucci uis 129.b
apophlegmatiſmus ad deſtillationem capitis 430.b ad dolorem capitis ex bile 430.a ad dolores dentium ex materiæ influxu 430.a
ad frigidum & humidum capitis affectum 430.a ad morbum comitialem 430.b
apophlegmatiſmorum uſus 430.a
apozemata unde parentur 199.c
apri coagulum ad quid utile 153.c
dentis uires 148.c
aduerſus Apum ictus remedium 145.b
aqua ad ambuſta, precioſiſſima 174.b
ad caſum capillorum 445.a
ad conuulſiones 170.b
ad dealbandas faciei maculas 452.b
ad decorandam faciem 447.c
ad delenda uariolarum ueſtigia 452.c. ad dentes 174.b
aqua ad faciem decorandum 447.c 448.a ad faciem rubram 449.c
ad hydropem 173.a
ad impetigines faciei 452.b
ad iuuentutem conſeruandam & ſenectutem tardandam 164.c
ad loquelam deperditam 170.c
ad maculas faciei 452.c
ad melancholiam 170.b
ad morbum gallicum deſtillata 173.b. ad nebulas oculorum & ſuffuſiones 171.c ad oculorum dolores 445.c lacrymas ibid.
ad oculorum nebulas & ſuffuſiones 172.a ad oculorum tenebroſitatem 446.a ad oculorum ulcera, ubi materia calida eſt 171.c
item frigida 172.a
ad palpebrarum tumores & lachrymas oculorum 446.a
ad phthiſim 172.b
ad rubedinem oculorum 445.c 446.a ad rugas faciei 452.b
ad ſplendorem & formam faciei, 447.a ad ſputa cruenta & phthiſim 172.b ad ſtrumas 174.a
ad tollendum omnes moleſtias in facie 452.c ad uenena erodentia, 173.b ad uerrucas & alia tubercula faciei 452.b ad ulcera corrodentia & ſordida 174.a
ad ulcera pudendi 174.b
aqua antimonij 398.c
apoplectica 169.b
aqua Bezoartica 162.c
contra peſtem 167.b
aqua cancrorum 160.a
capillos efficiens croceos 444.c
capillos denigrans 444.a.b
capillos longos reddens 444.a
capillos renaſci prohibens 445.b
capillos rubros reddens 444.c
capillos tingens 444.a
aqua caponis 161.b.c.162.a
cicerum quomodo paranda 200.c
eius uires ibid.
cinnamomi contra peſtem 166.c
ciſternarum cur non æquè commendetur 2.c
cochlearum 162.a
concilians faciei roſeum colorem, 451.a confortans uiſum 171.b
contra peſtem 166.c.167.a
contra uenena lethalia & peſtem, 168.a corpus macilentum reddens, 444.a corrodens loco cauterij 174.b
aqua cum Mercurio 174.c
cutem reddens albam, ſolisq; aduſtionem auferens 449.a
cucurbitæ perfecta 447.b
aqua dealbans capillos 445.a
dealbans faciei maculas & cicatrices 449.a dentes confirmans 446.b
aqua epileptica 169.c Eraſti 169.c
Langij 170.a
aqua faciem coloratam reddens 450.c 451.b
aqua faciem dealbans 448.b 449.c.450.a
faciem denigrans 452.a
faciem illuſtrans 447.a
faciem iuuenilem reddens 452.a
faciem pulcherrimã reddens 447.a
faciem detergens & illuſtrans, 446.c
aqua fluuiatilis quæ probetur 2.c
aqua formam faciei concilians 447.a
aqua fortis 174.c
faciens renaſci pilos 445.a
aqua hordei quomodo paranda 200.b
eius uſus ibid.c
hydrotica 173.a
mellis 161.a
melonum ad faciem illuſtrandam, 447.b
aqua mirabilis 162.b.169.a
ad uiſum 171.b
aqua mulſa, ſeu hydromel 181.b
aqua oculorum uitia tollens 445.b
aqua odorata 443.b
odorata ad corpus & ueſtimenta, 443.b.c
aqua panis 157.b
philoſophica ſiue theriacalis ad morbum gallicum 173.c
potabilis 4.a
precioſa 169.a
aqua pro leproſis ad faciem 174.a
pro phthiſicis & hecticis 172.c
aqua prohibens ortum capillorum, 445.b
aqua putealis cuiuſmodi 2.c
quæ in humanæ uitæ uſum admitti non debeat 2.c
quæ optima 2.c
aqua rubificans faciem 450.c 451.a.b
aqua rubra ad faciem 451.a.b
aqua ſacchari deſtillata 161.a
aqua ſomnifera 170.c.171.a
ſordidis & corrodentibus ulceribus conferens 174.a
ſpermatis ranarum 160.a
ſtillatitia arthritidi utilis 173.b
odorata ualde 164.a
ſtillatitia quomodo ex herbis & floribus extrahatur 156.a
ſudatoria ad peſtem 165.c
Tartarea 173.a
theriacalis 164.c.166.a.167.c
caphurata 167.c
aqua uiſum conſeruans 445.c.172.a
uiſum inſtaurans 445.c
aqua uſualis ad oculos 171.b
aqua uitæ ad peſtem 165.166.b
aqua uitæ aurea 162.a
aqua uitæ contra peſtem 166.b
mirabilis contra graſſantem peſtem 166.a
aqua uitæ optima 163.c.164.a 168.b
aqua uitæ precioſa 168.a
pretioſiſſima 165.a
alia minus ſumptuoſa ibid.b
uitam prolongans 164.a
aquæ dulcis balneum calidum 4.a
frigidum 5.a
medicamenta 3.a
aquæ alterantes bilem atram in corde 159.a alterantes qualitate occulta 159.b
capillos augentes 445.a
calefacientes caput 157.a
cor 157.ibid.c
hepar 158.b

ſplenem

ſplenem 158.b ſtomachum ibid.
aquæ concoquentes atram bilem in pectore 159.a in hepate 159.a in ſplene 159.a in thorace 156.b
aquæ dentes dealbantes 446.a
aquæ excalefacientes atram bilem in capite 158.c matricem 158.c renes & ueſicam 158.b faciei maculas tollentes 452.b
aquæ lacuſtres & paluſtres omnino improbandæ 2.c minerales ſiue thermæ 5.a
aquæ mulſæ uires 181.c
aquæ ornãtes 443.b purgantes 160.a refrigerantes bilem in capite 156.b cor ibid. hepar ibid.c matricem 157.a renes & ueſicam 156.c ſanguinẽ ibid.a ſtomachum, ibi.c
Aquarij balnei ſitus & uires 13.b
Aquenſia balnea 10.a
Aquenſium balneorum uires 10.a.13.b
arabici lapidis uires 28.c
arenæ uires 27.c
argentum uiuum duplex 20.b eius uires ibid. quomodo fiat ibid. quam uim habeat 20.b.21.c
argenti liquor 253.b
argenti ſcobis uires 20.b
argenti ſpumæ uires 21.c
ariſtolochia clematitis appellata 111.c quomodo diſtillanda 158.b eius facultas & uires ibid.
ariſtolochia Saracenica 111.c
ariſtolochiæ appellationes 111.b etymon 111.b tres ſpecies 111.a
ariſtolochiæ quando colligendæ 111.b
armenij lapidis uires 30.a
aromaticum caryophyllatum 294.a moſchatum 293.c nardinũ 294.a roſatum 293.c roſatum Gabrielis 293.b
aron quid 106.a eius uires ibid.b
artemiſia quomodo diſtillanda 158.c eius facultas & uires ibid.
artemiſiæ duo genera 45.a
artus calefacientia 100.a refrigerantia 100.b
aſa dulcis 133.c fœtida 134.a
aſarum quid 48.a eius uires ibid.
aſarum quando diſtillandum 159.a eius facultas & uires ibid.
aſari uires 106.a
aſclepias quid 68.b eius uires ibid.
aſinæ lactis uires 150.c
aſini ungularum combuſtarum uſus, 150.b
aſinini iecoris uis 147.b ſtercoris uis 152.b
aſpalathum 123 eius uires ibid.
aſparagi duo genera 41.a uires, ibid. radix quando colligatur 113.a eius uires ibid.b ſeminis uires 99.b
aſperula odorata quid 63.a eius uires ibid.
aſphaltij radicis uires 110.c
aſphodelus quid 115.b quando eius radix colligenda ibid. facultas & uires ibid.
aſpidis exuuij uires 153.c ictus quomodo curandus 146.c
aſius lapis quomodo probetur 27.b eius uires ibid.
athanaſia maior 323.c.324.a Mithridatis 305.c
atramentum ſutorium quomodo probetur 18.a
atriplicis duo genera 55.a uires ibid.
attractylis quid 41.a eius uires ibid.
auellanæ quæ præſtantiores 88.a
auellanarum facultates & uires 88.a
aurantia condita 339.a
aurantiorum malorum tria genera 86.a. uires ibid.
aurantij mali corticis uis 128.a
arum quid 48.b eius uires ibid.
aurum omnium metallorum præſtantiſſimum 17.a ui quadam attactrice pollet ibid. in omnibus partibus ſuis æquale ibid.
aurum potabile 252.a præcipitatum 285.b uitæ 253.a
auri facultas & uires 17.a uena præſtantiſsima quæ 17.a
aurea Alexandrina 325.a
auripigmentum quod optimum 19.b eius duo genera ibid. uires ibid.c
Auſtriacæ thermæ 6.c

B

Baccæ iuniperi quando colligantur 83.b earum uires ibid.
Bacchus corymbifer cur dicatur 69.a cur hedera coronetur 69.a
Badenſe in Marchionatu balneum 6.b
Badenuuilenſia balnea 8.b
Badenuuilenſium thermarum ſitus, ratio & uires 8.b
balanus myrepſica quid 87.b eius uires ibid.
balaninum oleum 87.b
balneum abſtergens, purgans, rarefaciens, digerens, pro leproſis 230.b
balneum ad conceptum perutile, calefaciens & roborans uterum 229.b
ad contractos & conuulſos 228.c
ad cutis uitia, pro bilioſis 453.b
ad dolorem 231.a
ad dolorem colicum 230.c
nephriticum 230.c ad inflammationem, cum fluxus adeſt 229.b
ad duritiem membrorum 229.b
ad intemperiem calidam 229.a
ad intemperiem frigidam 228.c
ad iuuandum conceptum 229.a
ad laßitudinem 231.a
ad maiores cutis affectus 230.a
ad morbum gallicum 230.b
ad paralyticos 228.c
ad præduram prætumidamq́; ſcabiem 230.a ad ſcabiem, lepram, ulcera, & omnia cutis uitia 230.b
balneum aereum 2.c quomodo fiat 2.c
aquæ dulcis frigidum contra quos morbos ualeat 5.a
corporis ſordes abſtergens, ipſumq́; uenuſtum reddens 453.b
balneum emolliens 229.b
balneum frigidum quibus maximè noceat 53.a menſtrua prouocans 229.c mundans corpus 453.a odoriferum, pro nobilioribus fœminis 453.c
balneum primum, cutis affectus emolliens & detergens 299.c ſecundũ, cutis affectus detergens & exiccans ibid. tertium, cutim detergens, ac leniter aſtringens ſeu corroborans ibid.
balneum pro hecticis 229.a remedium totius corporis 228.b Theophraſti Paracelſi 230.c
balnei diuiſio 228.b laconici incommoda 2.c
balneæ gypſiæ quibus conferant 5.c
balnea abſtergentia cutem 229.c
balnea ærea quibus auxilientur 5.c aluminoſa 5.b aluminoſorum uſus 5.b
balnea aperientia 229.b aſtringentia 229.a
balnea aurea 5.c quibus utilia 5.c bituminoſa 5.b bituminoſorum uſus 5.b
balnea calefacientia 228.c
balnea cuprea & ærea 5.c cuprea quibus auxilientur 5.c
balnea dolorem mitigantia 230.c emollientia 229.b
balnea ferrea 5.c quibus utilia 5.c
balnea gypſea 5.c mixta 5.c nitroſa 5.a nitroſorum uſus 5.a
balnea nitroſa quid à ſalſis differant 5.a. refrigerantia 229.a ſalſa 5.a ſalſorum uſus 5.a
balnea ſulphurea 5.b ſulphureorum uſus 5.b
balſamum ad articulorum dolores 267.c. ad morbos diuerſos 266.a
ad paralyſim 267.b
ad uulnera 266.c
artificiale 263.c.264.a.b
artificiale Fiorauanti 268.b
Chriſti 266.c
magiſtrale 265.a
mumiæ 266.b
balſamum optimum 269.a pro uulnerib. conglutinandis 267.c
balſamum Romæ factum 265.b

balſamum ſeu oleum benedictum 266.c

balſamum ſulphuris 268.a tartari 268.a

balſamum trifariam in medicum uſum recipitur 242.b

balſamum Vigonis 268.c

balſamus Hypericonis ſimplex 269.a compoſitus ibid. Martis 268.b Mercurij 268.a Pœti pretioſus, ſarcoticus 268.c uiſci pomorum 269.a

balſamini olei artificialis uires 169.b

balſami uires 242.b

barbarum Andromachi 383.a

barbarum magnum 378.c paruum ibid.

bardanæ maioris folij uires 69.a

baſiliconis ſemen quando colligendum & quandiu ſeruandum 95.c eius uires ibid.

Baſſenheimenſe balneum 9.c

Baſſenheimenſis fontis acidi ſitus, ratio & uires 9.c

bdellium quid 138.a quod optimum ibid. eius adulteratio ibid. uires ibid.

bedeguar quando colligatur 112.b eius uires ibid.

Bellerthal balneum 10.b

Bellerthalenſis fontis acidi ſitus, ratio & uires 10.b

belzoin quid 134.a 141.a quod optimum ibid.

ben album quid 112.b eius uires ibid. rubrum 112.b eius uires ibid.

benedicta laxatiua 311.a

berberis quid 88.c quando colligatur 89.a eius uires ibid.

berberorum ſeminis uires 100.b ſucci uires 130.b

Bertringenſia balnea 10.b

Bertringenſium thermarum ſitus, ratio & uires 10.b

beta duorum generum eſt 41.b eius uires ibid.

betæ radicis uires 105.a ſucci uires 129.b

betonica quid 45.a quomodo diſtillanda 157.a eius facultas & uires ibid.

betonicæ florum uis 75.a

bezoar lapis 25.c

bilem flauam purgantia 101.b 120.b in capite concoquentia 156.b

Berchenfeldenſis fontis acidi ſitus, ratio & uires 9.b

biſtorta quid 114.b eius duæ ſpecies ibid.c uires ibid.

bitumen quid 33.b duûm eſt generum ibid. eius probatio ibid. uires ibid.

Blanca Nicolai 313.a

blattæ Byzantiæ uires 32.b

blitum duorum eſt generum 56.b eius uires ibid.

baccharis quid 49.a eius uires ibid.

bolbocaſtani deſcriptio 115.a nominis ratio ibid. uires ibid.

bolus armena quãdo primùm in lucem uenerit 14.a eius præparatio 14.a uires 15.a

borrago quid 41.b

borrago quomodo diſtillanda 159.a eius facultas & uires ibid.

borraginis flores quando colligantur 75.a eorum uires ibid.

brachij humani oßis uires 148.c

brancæ urſinæ radicis planta 105. eius uires ibid.

braßica quid 41.c eius uires ibid.

braßica marina quid 60.b eius uires ibid.c

braßicæ folij uires 69.a ſucci uis 129.b

Brigenſia balnea 10.b

Brigenſium thermarum ſitus, ratio & uires 10.b

Brintzbachenſia balnea 8.c

Brintzbachenſiũ thermarum ratio & uires 8.b

brunella quomodo diſtillanda 157.c eius facultas & uires ibid.

bryonia à labruſca differt 109.a alba 108.b nigra 108.c etiam Chironia appellatur 108.c ſylueſtris 109.a

bryoniæ ſylueſtris appellationes 109.a

bryoniæ duo genera 108.b

bryoniæ facultates 108.c

bubali coagulum ad quid utile 153.c

ex Bubalorum cornibus annuli uires, 149.a

bubulum ſeuum quomodo conficiendũ & ſeruandũ 150.a eius uires, ibid.

bubuli ſtercoris uires 152.b

bubulinæ medullæ uſus 149.a

buccinum quid 34.c nominis ratio ibid. uires ibid.

buccinorum carnes 34.c

bufonis lapis 26.a

bugloſſum quid 41.b

bugloſſa quando diſtillanda 159.a eius facultas & uires ibid.

bugloſſæ radix uino impoſita, uoluptates auget 105.a

bugloſſæ ſucci uires 129.b

bulbus eſculentus 115.b

bulbi uires 115.b 119.c

bupthalmi flores quãdo colligendi 75.a. eorum uires ibid.

bupreſtin qui biberint quæ mala experiantur 144.b iiſdem quæ auxilientur ibid.

Buretzheimenſia balnea 10.b

Buretzheimenſis balnei ſitus & uires 10.b

burſa paſtoralis quid 60.c eius uires ibid. 100.b

butyrum quomodo fiat 150.c eius uires 151.a

butyri oleum 263.a

buxum Italis idem quod Indis Guaiacum 113.b

C

Cadmia fornacaria 21.b

calamintha qñ colligenda 50.b

calamintha quomodo diſtillanda 157.b. eius facultas & uires ibid.

calaminthæ ſucci uis 129.b tres ſpecies 50.b uires ibid.

calamus aromaticus conditus 339.c eius uires 112.b

calamus uulgaris pro uero calamo à Bononienſibus acceptus 112.c

calculum frangentia 101.a

calendula quomodo diſtillanda 158.a eius facultas & uires ibid.

calx, cineris quædam ſpecies eſt 2.a

calx quæ efficacior 2.a

calx quomodo fiat 2.a

calcis facultas & uires 2.a

camphora quæ optima 141.b quæ deterior 141.b

camphora uel caphura quid 141.a

camphoræ oleum 249.a uires 141.b

cancrorum deſtillatorum uis 160.a

cancrorum oculi uis 147.b exuſtorum cineris uires 35.a fluuiatilium exuſtorũ cineris uſus 143.c lapilli uis 29.c

candelæ odoriferæ contra uenena & peſtem 438.c pro fumo 438.c quæ præſtantiores 1.a

candelarum uſus 1.a

canella unde dicta 126.a

canellæ adulteratio 126.a baccarum oleum 127.b

canellæ diuerſa cinnamomi nomina indita 126.b

contra Canis rabioſi morſus auxilium 145.b

canis rabioſi morſus 145.a

caninus ſanguis à quibus commodè bibatur 149.b

canini ſtercoris uis 152.b

cantharides quæ probatißimæ 144.a earum uſus ibid.

cantharidum datarum ſigna grauißima 144.a quæ in auxilium exhibenda ibid.b

capilli Veneris facultas 40.c ſyrupi uires 180.c

capnos chelidonia 110.b

capparis uires 83.a

capparis corticis uires 128.b

capparũ radix quas uires habeat 105.b

capræ ſanguinis uires 149.b

capreæ laticornis coagulum ad quid utile 153.c

capreoli ſeui uires ibid.

caprini ſeui uires ibid.

caprini lactis uires 150.c ſtercoris uis 152.b ueſicæ uſus 148.b

caprifolij duo genera 51.b uires, ibid.

caputpurgium Auicennæ 219.b

carbonum ignitorum electio 1.a uſus ibid.

carbunculi uires 24.c

cardamomum Arabum aliud à cardamomo Græcorum 96.a eius uires ibid.

cardapatij duæ ſpecies 119.a

carduus benedictus quomodo diſtillandus 157.c. eius facultas & uires, ibid.

carlinæ duæ ſpecies 119.a

Carpenſis balnei ſitus & uires 13.b

carpobalſamum quid 84.a optimum quod ibid.

carum quando colligendum & quandiu ſeruandũ 96.a. eius uires ibid.

cariophyllata radix quando colligatur 112.c eius uires 112.c

cariophyllorum arboris deſcriptio 83.b facultas & uires ibid. flores qñ colligendi 75.b eorũ uires ibid.c

carthami ſeminis uires 102.a

caſsia Arabum 89.c quæ eligenda ibid. eius uires ibid.

caſsia communis, extracta 307.c extracta cum foliis ſenæ 307.b ſine foliis ſenæ 307.a

caſsia Græcorum 123.c

caſsia qualis eſſe debeat 127.b

caſsia quæ optima 123.c 127.b

caſsiæ adulteratio 126.a copia 127.b hiſtoria ueteribus incognita 126.a in cinnamomum mutatio 127.c

Caſteinenſia balnea 7.c

Caſteinenſium thermarum ſitus, ratio & uires 7.c

caſtellum ex larigna materia conſtructum 125.a

caſtorium quid 147.c eius facultas & uires ibid.

caſtorium rarò uerum inuenitur 147.c

catagmaticum Andromachi 383.a

cataplaſma ad anginam 389.b ad augeſcentem inflammationem 389.b. ad dolorem oculorum 390.a ad dolorem podagricum 390.b ad dolorem uentriculi 390.b ad dolores articulorum ex materia calida 390.a ad dolores & inflammationes partium externarum 389.c. ad eruptionem ſanguinis è naribus 388.a ad hydropem 389.a ad iecur inflammatum 387.c ad incipientem inflammationem 388.a ad induratos tumores lienis & iecoris 388.b ad inflammationem 390.c ad inflammationem in declinatione 389.b ad inflammationem in ſtatu 389.b ad lienis inflammationem 387.c ad maturandos tumores inguinum 389.a ad oculos, refrigerans 390.c ad parotidas ex frigore 389.c ad uentris fluxum 387.c

cataplaſma attractorium 389.c concoquens & maturans 389.a conſolidans 388.b in dolore colico & nephritico 390.a inſigne regis Daniæ 388.b

cataplaſma magiſtrale 388.b mitigatorium ad parotidas per initia 390.b

cataplaſma quid 387.a eius diuiſio ibid. quo fluxus ſanguinis è quouis uulnere erumpentis cohiberi poteſt 388.a ſanguinem è naribus profluentem ſiſtens 388.a ſuppuratorium 389.a ſtupefaciens 390.c

cataplaſmata abſtergentia 388.c adſtringentia 387.c attrahentia 389.c concoquentia 388.c diſcutientia 389.a dolorem mitigantia 389.c emollientia 388.b

catapotia quid 399.c

cataputia maior 102.a

catharticum imperiale 314.c

Catini montis balnei uires 13.b

catti nigri capitis uſus 147.a

cauterium potentiale 398.b

Caymanum lapis 26.c

cedria pix quæ optima 140.c eius uires ibid.

Cellẽſium thermarum ſitus ratio & uires 6.c

cenchri morſus curatio 146.c

centaurium magnum quid 116.c eius radix cuiuſmodi ibid. uires ibid.

centaurium maius pro rhapontico accipi 113.c maius quid 49.c eius uires, ibid. minus quid 50.a eius uires ibid. minus quomodo diſtillandum 158.b eius facultas & uires ibid. (ibid.

centaurij florum collectio 78.a uires

ceparum uires 107.a

cera alba quomodo fiat 151.b 394.c cærulea quomodo fiat 151.b

cera flaua quomodo fiat 151.b 395.a quæ optima 151.b nigra quomodo facienda 395.b rubea quomodo fiat 151.b uiridis quomodo fiat 395.a

ceræ omnis uis 151.b

ceram dealbandi modus 395.a

ceraſa condita 340.c

ceraſa nigra quomodo diſtillanda 156.c eorum facultas & uires ibid. quæ ſtomacho conueniant 88.b

ceraſorum aquæ uis 159.c

ceraſi arboris florum uires 78.c

à Ceraſte percuſsis quomodo ſubueniẽdum 146.c

ceratum ad gangrænas 394.a. Alexandri 392.a Andromachi 391.b capitale 393.b cerinæ, Cteſiphontis 391.c

ceratum contra uermes 394.a contra uomitũ nimium puerorum 393.a

ceratum de ceruſſa 391.c

ceratum de euphorbio 391.b diapente 391.c è betonica 393.b è ſtyrace, magiſtrale 392.a ex pelle arietina 393.a fracturis omnibus oportunum 393.c

ceratum gratia Dei 392.b

ceratum infrigidans, Galeni 391.c matricale 391.b

ceratum Nicolai 392.b

ceratum œſypatum, Galeni 392.b Pauli 392.c Philagrij 392.c

ceratum oxycroceum 392.b ſantalinum 391.c ſtomachale, Galeni 391.a uiride, Machærionis 393.b

ceratum unde dicatur 390.c ex quibus conſtet ibid. eius diuiſio, ibid.

cerata abſtergentia 394.a aſtringentia 392.c attrahentia 394.a conſolidantia 393.a

cerata calida 391.a emollientia 391.c frigida 391.b

cerefolium quomodo diſtillandum 158.a. eius facultas & uires ibid.

cerui coagulum ad quid utile 153.c genitalis uſus 148.b ſanguinis uires 149.b ſeuum quomodo colligendũ præparandũ & conſeruandũ 150.b eius uires ibid. cornu uires 148.c

ceruinæ medullæ uſus 149.a

ceruſſa quomodo fiat 21.a eius urendi modus ibid.b uires ibid.

ceruſſa ſuo colore proditur 22.a

ceſtion quid 45.a eius uires ibid.

chalcedonij lapidis uires 26.b

chalcitis quid 19.a quæ optima, ibid. eius uires ibid.

chamæ quid peculiare habeant 34.c earum uires ibid.

chamarum appellatio 34.c

chamædrys quid 49.b eius uires ibid.c

chamælæa Germanica quid 71.a eius uires ibid.

chamæleon & anthemis dicitur 42.a eius tria genera ibid. uires ibid.

chamæleon niger 119.b

chamæleonis ſanguinis uſus 149.b

chamæmeli flores quando colligantur 75.a eorum uires ibid.

chamomilla quomodo diſtillanda 157. eius facultas & uires ibid.

chamæpitys quid 45.b eius uires, ibid.

charyophyllata 49.b eius uires, ibid.

chelidoniæ ſuccus quomodo exprimendus & ſeruandus 129.c eius uires ibid.

chelidonius lapis duplex in hirundine inuenitur 29.b

chelidonij radicis facultas & uires 115.c

chelidonium maius quid 50.b eius uires ibid.

chia quæ eligenda 15.c eius uires ibid.

chinæ radicis uires 118.c

Chinenſes mercium precia quibus commentis auxerint 126.b

chondrilla quid 56.b eius uires ibid.

chryſo-

chryſocolla quid 19.c eius uis ibid.
cicadarum uſus 144.a
cicerbitæ ſucci 130.a
ciceris ſatiui facultas 99.c
cichorium quomodo diſtillandum 156.a eius facultas & uires ibid.
cichorij florum collectio 77.b uires ibid.
cichorij radicis uires 108.a
cichorij ſeminis facultas 98.c
ciconiæ ſtercoris uis 152.b
cionia quid 34.c
cicutæ uires 59.c 68.c 98.c
cimicum facultas & uires 143.a
cimolia optima quæ 15.b eius duo genera ibid. uires ibid.
cinnabaris uera hodie ignoratur 17.b neotericorum factitia ibid.
cinnamomum apud Arabes & Aethiopes non naſci 126.a
cinnamomum quid ſignificet 126.c quomodo diſtillandum 157.c eius facultas & uires 158.a
cinnamomi adulteratio 126.a forma 127.c uires 127.b
cinis combuſtorum lignorum 1.b
ciſtus quid 62.b eius uires ibid.
citoniorum ſuccus quomodo extrahatur & conſeruetur 130.b eius uires ibid.
citria condita 339.a
citri ſeminis uires 100.a
citrulli ſeminis uires 100.a
claretum cum melle 195.b cum ſaccharo 195.c
claretum laxatiuum 199.b laxatiuum quomodo parandum 197.c eius uires ibid.
claretum purgans 199.b quomodo conficiendum 197.a
claretum quomodo fiat 194.a 197.a eius uires 197.a
clyſter ad anaſarcam 215.b ad aſcarides 213.b ad aſciten 215.a
clyſter ad bilem alterandam 211.c ad colicum dolorem 213.c ad comminuendum calculum 213.b ad dolorem colicum à pituita uitrea 214.a ad dolorē coxendicū, ibid.b ad dolorē nephriticū 214.a ad flatus 215.c ad flatus uteri 215.c ad lienteriam & diarrhœam 212.b
clyſter ad morbos capitis frigidos & inteſtinorum 211.c ad paſſionem iliacam 214.b ad pituitam alterandam 211.c ad ſcirrhum uteri, emolliens 212.a ad tympanitem 215.b ad uermes cum alui fluore 213.c ad uermes cum febri 213.c ad uermes in uentriculo 213.b ad urinæ retentionem fol. 213.a
clyſter aſtringens & conſolidans 212.b aſtringens & ſiccans 212.c detergens & ſiccans ibid.
clyſter dolores dyſentericos ſedans 214.c ex uino Hippocratico 214.a
clyſter humores melancholicos purgās 215.a nutriens 211.b purgans pituitam 214.c
clyſter quid 210.b eius diuiſio, ibid.
clyſter ſedans dolorem colicum 214.a
clyſter uermes necans 213.b urinam prouocans 213.a
clyſteres calefacientes 211.b dolorem ſedantes 213.c flatus diſcutientes 215.c purgantes 214.c purgantes aquam 215.a
clyſteres reſtringentes 211.c
cnicus quid 49.c eius uires, ibid.
cnici ſeminis uires 102.a
coagulum quod omnium præſtantiſſimum 153.c
coagulorum omnium natura & facultas 153.c
cochleæ quæ optimæ 143.b
cochlearum marinarum uires 35.a
cochlearum uires 143.b
cochlearia ex ficulneo ligno quid peculiare habeant 125.a
collyrium contra omnis generis paſſiones oculorum 429.a de thure 428.a Meſuæ ibid. nardinum ibid.
collyria abſtergentia ibid.
collyria dolorem mitigantia 429.b excreſcentias auferentia 429.b
collyria quid 427.c. eorum differentiæ ibid.
colocynthis quid. 91.a eius uires, ibid.
colophonia quid 141.c
coluber fluuiatilis quomodo ore lapidem eructet 26.a
columbæ ſanguinis uires 149.b
columbarum pulli qua polleant proprietate 144.a
columbarum ſtercoris uis 152 b
Condertbalenſe balneum 9.c
Condertbalenſis fontis acidi ſitus, ratio uires 9.c
conditum ad calidum humorem 341.c ad calorem iecoris 342.a ad frigidum humorem 341.c ad inflammationem pulmonis, ibid. ad omnes uires roborandas 340.c
conditum de pomis 339.b excalfaciens 341.a
conditum ex fructibus 340.b ex perſicis, ibid. ex prunis, ibid. ex ſorbis 340.c
conditum purgans 342.a refrigerans & cōſtringens ſtomachum imbecillum 341.c
condita calefacientia & corroborantia cor 339.a calefacientia uentriculum 339.b renes 340.a uentriculum ibid.
condita temperata 340.c
condita unde fiant 338.c. eorum diuiſio ibid.
confectio anacardina 289.c
confectio aniſi tabulata 415.a caryophyllorum orbiculata 415.a
confectio contra uermes 418.b
confectio cordialis 295.b fœniculi orbiculata 414.a
confectio Hamech maior 314.a minor, ibid. liberantis 295.b pinicata confortans 417.a
confectio pomi ambræ 438.a
confectio Rauedſeni 299.a zingiberis cocti 415.a
confectionum differentiæ 413.c
confectum amygdalarū dulcium 431.b aniſi 431.a
confectum aniſi laxatiuum 432.b auellanarum 431.b caryophyllorum 431.c cinnamomi, ibid. citri 431.c. coriandri 431.a fœniculi, ibid. moſchatum ſeu moſchardini 432.a pinearum 431.b zingiberis 432.a
confecta quid 430.c eorum differentiæ ibid.
cōſerua abſinthij 332.c acetoſæ 333.b acori 331.b betonicæ, ibid. bugloſſæ 332.b capil. Veneris 332.a enulæ 332.c euphragiæ 331.c flor. anthos 331.b flor. aurantij 332.b florum borraginis 332.a florum caryophyllorum 332.b florum cichorij 332.c florum lauendulæ 331.c. florum Nenupharis 333.a flor. perſici 332.b florum ſaluiæ 331.c florum ſambuci 332.c florum ſtœchados 331.c
conſerua fumiterræ 332.c hyſſopi 332.a
conſerua maioranæ 331.c meliſſæ 332.a menthæ 332.c pæoniæ 332.a primulæ ueris 332.a roſarum 333.a uiolarum 333.b
conſeruæ calefacientes caput 331.b cor 332.a hepar 332.c pectus ibid.a ſplenem 333.a uentriculum 332.b
conſeruæ excalfaciētes iuncturas 333.a excalfacientes uterum 333.a
conſeruæ quid 330.c earum diuiſio, ibi.
conſeruæ refrigerantes caput 333.a cor 333.b hepar, ibid. iuncturas 333.c pectus 333.b renes 333.c ſplenem, ibid. uentriculum 333.b uterum 333.c
conſolida maior quid 116.a eius uires ibid.
conſolida maior quomodo diſtillanda 157.c eius facultas & uires, ibid.
conyzæ tria genera 50.c. uires, ibid.
cor calefacientia 88.b 99.b 158.a 112.b
cor qui flores calefaciant 78.a
cor refrigerantia, ibid. 88.b 100.a 156.c

corallium triplici conſtat differentia 32.c eius uires ibid.
coralliorum oleum 254.a
coriandri ſemen cuiuſmodi 95.a quando colligendum & quamdiu ſeruandum, ibid. eius uires, ibid.
Carolinorum balneorũ ſitus, ratio & uires 7.b
cornus quid 88.c eius uires, ibid. eius fructus uires ibid.
Corſenum balneum 12.c
Corſeni balnei ſitus & uires 12.c
cortices aperientes 128.a bilem purgantes 128.b
cortices calidi, ibid. in primo 125.c in ſecundo 126.a in tertio 127.c
cortices dolorem mitigantes 128.a
cortices fructuum calidi 128.a
cortices frigidi 128.b purgantes 128.a
cortices fructuum aſtringentes 128.a
corticum diuiſio 125.b
coſtus quid 107.b eius facultas, ibid.
cothyledonis ſucci uires 129.c
cranij hominis uires 148.c
Creta inſula cupreßi patria 124.c
crocus Martis 283.b
crocus quando floreat 75.b ubi naſcatur 75.b
croci adulteratio 75.b eſſentia 249.a uires 75.b
crocodyli terreſtris ſtercoris uires 152.c
crocomagma Damocratis 419.c
cryſtallus unde gignatur 227.b eius uires ibid.c & 30.a
cubebæ quid 87.c
cubebæ fructus in quanta ſit æſtimatione 87.c eius uires ibid.
cucumis ſylueſtris quid diſtet à ſatiuo 91.c quando colligatur & quãdiu ſeruetur, ibid. quomodo corrigatur, ibid. eius uires ibid.
cucumeris ſylueſtris uires 118.b 121.a
cucumeris ſeminis uires 100.a
cucumeris uires 85.c
cucurbitæ quomodo diſtillandæ 156.c earum facultas & uires ibid.
cucurbitæ ſeminis uires 100.a
cucurbitarum uires 85.c
cuminum quando colligendum 97.a eius uis ibid.
cupreßi duo genera 62.a uires, ibid.b
cupreßi lignum ſuaueolentiam non exuit 124.c
curcumæ uires 113.a
Curienſe balneum ſiue Piperinum 6.a
cuſcuta quæ deligenda 42.a eius uires, ibid. quando diſtillanda 159.a eius facultas & uires, ibid.
cyclaminus quid 63.a eius uires, ibid.
cyclamini radix ἄχρηστος 109.a
cygnus Galeni 429.c
cyperus quid 114.b eius genera duo ibid. uires ibid.
cyphoides 298.c
cytonia condita 339.c

D

DActyli qui probentur 82.a qui deteriores ibid.
dactylorum uis ibid.
Dalfingenſia balnea 10.b
Dalfingenſium thermarum ſitus, ratio & uires 10.b.
damæ ſeuum quomodo colligendum, præparandum & conſeruandum 150.b eius uires ibid.
daphnoides quid 70.c eius uires, ibidem.
dauci tria genera 97.b uires ibid.
decoctio aperitiua lenitiua maior 206.c minor 207.a aperitiua maior cum rhabarbaro ibid.
decoctio bilem educens 206.b florum & fructuum 201.a
decoctio ſenæ D. Gereonis quomodo paranda 204.b eius uires, ibid. uulneraria noſtra 205.b
decoctum ad dentes firmandos 446.c adianti quomodo parãdum 203.c eius uires ibid.
decoctum atram bilem uacuans 206.c cephalicum calefaciens 201.b commune magiſtrale ad medicamẽta maceranda 201.a
decoctum contra urinæ ardorem 205.a cordiale 204.c quõ fiat 201.c
decoctum epithymi quõ parandum 204.a eius uires ibid.b
decoctum ex fumaria 205.b ex thymo quomodo parandum 205.a
decoctum eupatorij quomodo parandum 204.c eius uires ibid.
decoctum flatus pellens, ſeu carminatiuum 301.c
decoctum fructuum quomodo parandum 203.c
decoctum galli ad colicam 204.a
decoctum guaiaci cum zarza parilla pro ſyrupo 203.a
decoctum hellebori nigri quomodo parandum 206.c
decoctum laxatiuum in Maio 207.b
decoctum ligni guaiaci cum corticibus 202.a,b,c cum uino 202.b
decoctum ligni pro potu 201.a
decoctum mixtos educens humores 206.b
decoctum myrobalanorum quomodo parandum 204.c eius uires, ibi.
decoctum pectorale quõ parandum 201.b eius uires ibid.
decoctum pituitam educens 206.c prouocans menſtrua 205.b
decoctum ptiſanæ hordei quomodo fiat 200.c
decoctum radicis chinæ 203.b
decoctum ſtœchados quomodo parandum 204.a eius uires ibid.
decoctum thymi quomodo parandum 204.a eius uires ibid.
decoctum zarzæ parillæ 203.a
decoctum zarzæ parillæ cum guaiaco 203.a
decocta alterantia bilem 205.a,b bilem atram purgantia 204.a alterantia caput 201.a
decocta alterantia communia 201.a alterantia cor 201.b 204.c pectus 201.b pituitam 205.a uentriculum 201.c
decocta minus uſualia 204.c
decocta officinalia reficientia 200.b
decocta purgantia bilem flauam 203.c 206.b atram bilem ibid. humores mixtos 204.b 206.c pituitam 204.a.206.c ſanguinem 203.c
decocta ſudorem prouocantia 202.a
decocta unde parentur 199.c
decocta uulneraria 205.b
defenſiuum optimum 365.b
defenſiuum magiſtrale 355.a
dentifricium ad candorẽ dentibus conciliandum 437.a
dentifricium optimum 475.b
Deynachenſe balneum 9.a
Deinachenſis fontis acidi ſitus, ratio & uires 9.a
diacalaminthon Galeni 292.c Nicolai ibid.
diacapparis 299.a
diacarthamum 315.a
diacaßia cum manna 307.c
diacaßia magiſtralis 307.b Meſuæ 307.c
diacaßia ſub noĩe caßiæ conditæ 307.b
diacaſtorium 290.c
diacatholicon 307.c
diacatholicum Theophraſti 160.c
diachylon cum gummi Vigonis 376.c
diacinnamomum 296.b
diacitonium compoſitum 300.a 341.a
diacitonium è ſucco citoniorum 341.b
diacodion Montani 334.c
diacodion ſimplex Galeni 334.c
diacodion ſolidum 415.b
diacodium ſimplex 339.a ſtibiatum 340.a
diacorallu Galeni 421.a
diacorum 290.b
diacoſtum 298.c
diacuminum 296.a
diacurcuma magna 298.b minor, ibid.c
diadictamnum 379.b
diadictamnum Galeni 393.c
diagalanga 295.c
diahæmatites 428.b
diahyſſopum 292.a
diaireos Salomonis 291.c
diaireos ſimplex, magiſtralis 291.c
diaireos uſitata 292.a
dialacca maior 298.a minor, ibid.
dialacca Iſaac 298.b
diamanna 308.c

diamargaritum calidum 294.b
diamoruſia 298.c
diambra 290.a
diameliton Andromachi 377.a
diamoron Meſuæ 190.b
diamoron ſimplex Galeni, ibid. compoſitum ibid.
diamorum uſitatum ibid.
diamoſchum amarum, ibid. dulce 290.a
diamyrrha 428.b
dianiſum 296.a
dianthon 294.b
diaœnu 428.b
diaolibanum 325.a
diapapauer 300.b
diapenidion 292.a
diapenidiõ ſine ſpeciebus calidis 300.b
diaphœnicon 311.a
diaphyſalidon 316.a
diapolypodion magiſtrale 314.b
diapraßium 292.b
diaprunum ſimplex 308.a compoſitum, ibid. ſolutiuum 310.a
diarceuthidon Damocratis 304.b
diarrhodon abbatis 300.c commune 301.a
diarrhodon Nilei 429.c
diaſatyrium 303.b
diaſatyrium analepticum & renutritorium 303.c
diaſcordium 305.b
diaſena 313.c
diaſpoliticum 296.c
diaſulphur 293.a
diathamaron 292.c
diatragacanthum calidum 292.a frigidum 300.b
diatrion pipereon 296.c
diatrion ſantalon 301.a
diaturbith cum rhabarbaro 315.a
diaturbith maius 311.b minus, ibid.c
diaxyloaloes 294.b
diazingiber 296.b
dictamnum quid 49.a eius uires, ibi. 106.b
diaphryges quid 18.b quod optimum ibid. eius uis & uſus ibid.
dolorem mitigantia 101.b ſedantia 119.c
dorci coagulum ad quid utile 153.c
doronici uires 106.b
dorycnij uires 68.c
dracunculus maior quid 115.c quando colligendus, ibid. eius facultas & uires ibid.
dracunculus minor quid 116.a eius uires ibid.
draconis ſanguis factitius 134.c eius uis ibid.
dropax quid 394.b
dropax ſimplex, ibid compoſitus, ibi.
dryini morſus quomodo curãdus 146.b
dulcamara quid 63.a eius uires, ibid.b
Dunckelbrun balneum 10.c
Dunckelbrunenſis balnei ſitus, ratio & uires ibid.

E

EBani balnei uires 12.c
Ebenhauſen balneum 10.c
Ebenhauſani fontis acidi ſitus & uires ibid.
ebenus optima quæ 123.b eius uires ibid.
ebrietas omnis nocet 132.b
Ebrus Thraciæ fl. auri ferax 17.a
ebulus quid 62.b eius uires, ibid.
ebulum quando diſtillandum 160.a eius facultas & uires ibid.
ebuli foliorum uires 69.b radicis uis 121.b
ebur quid 148.b eius uires, ibid.
echij ſucci uis 129.a
eclegm. quid 334.b eius diuiſio, ibid.
eclegma abſtergens 335.a 337.b adſtringens 334.c
elaterium quid 136.c quod optimum ibid. quod improbetur ibid.
electuarium Alcanzi 297.c
electuarium Albarif 315.c
electuarium Alſebram 316.a
electuarium angelicum Fiorauãti 315.b
electuariũ ad aquam inter cutem 319.b ad calculum 320.c ad coitum augmentandum 321.b ad dolorem colicum 322.a ad dolorem ueſicæ cum ulcere 322.b ad dolores cum ulcere 322.c ad hepar calefactum cum obſtructione 320.b ad humectationem uentriculi totiusq; corporis 320.a ad icterum 319.b ad libidinem augmentandã 321.b.c
electuarium ad memoriam 317.b ad morbos capitis frigidos 317.b ad ſeminis profluuium, & uenerem minuendam 322.a ad uenerem 321.a ad uentriculi corroborationem 318.c. 319.a. ad urinas & menſes mouendos 320.c ad uteri dolores 322.b
electuarium calculum frangens 302.b confortans mineram omnium uirtutum 318.a confortans ſtomachum & digeſtiuam 319.a conſolidæ maioris 302.b contra peſtem, Ferdinandi Imp. 306.a contra ſterilitatem 321.c contra ſtomachi ardorem 319.c
electuarium cordis 318.a
electuarium de aromatibus 297.a de baccis lauri, ibid. de baccis myrti 301.c de cineribus 302.c de eupatorio 316.b de gemmis, calidum 294.c de nucibus 304.c de ouo, ibid. de pſyllio 309.c de ſeminibus 298.a de ſebeſten 308.c de ſorbis 301.b de ſucco roſarum 309.b
electuarium diabryonias 313.b
electuarium diacarthami, cholagogum 322.c
electuarium diacoccu gnidiu 314.c
electuarium diapæonias 291.a
electuarium diureticum 302.c
electuarium ducis 299.b
electuarium è ſcoria ferri 299.a
electuarium Bleſcoph 311.b
electuarium ex acetoſa 301.b
electuariũ ex aſa 299.c ex citro 296.c
electuarium frigidum ſecundũ Cophonem 310.b
electuarium imperiale, Fiorauãti 299.c
electuarium indum maius 311.a minus ibid.b
electuarium Iuſtinum 302.b
electuarium lætificans 294.c
electuarium lenitiuum 308.b
electuarium Meſuæ 297.b
electuarium officinale ſolutiuum 309.b
electuarium opticum 317.b pectorale 318.b peſtilentiale 306.b
electuarium Petri 297.b
electuarium præſeruatiuum contra peſtẽ & alios morbos 305.a 306.c
electuarium pro corde & palpitatione 317.c pro dolore in fluxu uentris 322.b pro dolore nephritico 322.a pro dyſenteria 320.c pro iis qui nõ poſſunt coire ex frigiditate 321.c pro ijs quibus ſemen eſt acre 321.a pro lienteria 320.b pro refrigerato uentriculo 308.c pro ſplene 319.c pro uentriculo laxato 320.b
electuarium, quo Hiſpani milites utuntur affecti lue Hiſpanica 323.c
electuarium reginæ, magiſtrale & uſuale 302.b
electuarium regium 295.c
electuariũ refrigerans caput 300.a.c pectus 300.b
electuarium reſtauratiuum 320.a reſumptiuum 300.c
electuarium roſatum Meſuæ 309.b
electuarium ſoluens uentrem 323.a
electuarium ſulphuratum 293.a
electuarium uitæ 297.c 323.b
electuaria aquã purgantia 314.c.323.a
electuaria aſtringentia 301.c 320.b calefacientia caput 289.c 317.a cor 293.c 317.c hepar 298.a 319.b matricem 299.b pectus 291.c pulmonem 318.c ſplenem 299.a 319.c uentriculum 295.c 318.c
electuaria dolorem mitigantia 322.a
electuaria contra uenena 304.b
electuaria officinalia lenitiua 307.a
electuaria purgantia humores mixtos 314.c 323.a
electuaria quid & unde dicãtur 286.b
electuaria refrigerantia hepar 320.b 301.c iuncturas, ibid. matricem, ibid. ſplenem, ibid. ſtomachum 301.b uentriculũ 319.c

electuaria uenerem minuentia 322.c
uenerem ſtimulantia 303.b 321.a
electuariorum diuiſio 286.b
el xiruitæ 161.c 163.c 168.c
ellebori albi uires 120.c
nigri uires 120.b
Ellenbogenſium thermarum ſitus, ratio & uires 7.b
embrocha quid 225.b
embrochæ alterantes ſtomachum 225.c
calefacientes capu ibid.
embrocha ad dolorem podagricum 226.a ad lethargum 225.c
ad phrenitidem in principio 226.a
ad ſomnum inducendum 226.a
ad ſtomachum imbecillem in febri quotidiana 225.c
embrocha in augmento 226.a
embrochæ refrigerantes caput 226.a
embrochæ unde componantur 225 b
embrocharum diuiſio ibid.
Embſenſium balneorum ſitus, ratio & res 7.a.b
emplaſtrum abſtergens purgansq́; 386.a ad dolorem iuncturarum & podagræ 384.b
emplaſtrum ad fluxum uentris 384.c
ad fœtum retinendum, ibid. ad hydropem 380.c 385.b ad humiditatem reſtaurandam 320.a
ad materiam cõcoquendam & pus mouendum 385.b ad membra conuulſa ex repletione 385.c ad morbum gallicum ibid.
emplaſtrum album, ſiue è ceruſſa 379.a
emplaſtrum Andromachi ad ulcera maligna 379.c
emplaſtrum aperiens cutim 386.c
emplaſtrum apoſtolicum 377.c
emplaſtrum Aſclepiadis 379.b
emplaſtrum attrahens 386.b
emplaſtrum baſilicum maius 379.a
minus ibid.
emplaſtrum cephalicum 386.a
emplaſtrum ceroneum 377.b
emplaſtrum chalcanthinum 380.b
emplaſtrum comitis 383.b
emplaſtrum commune ad durities & dolores iecoris & ſplenis 384.c
emplaſtra conſolidantia 380.c
emplaſtrum cõtra ambuſtionem 386.c
contra ramicem ſiue rupturam 381.a.b contra uermes 386.a
emplaſtrum croceum 383 c
emplaſtrum de adipibus 378.b
de baccis lauri 384.a de betonica 386.b de centaurea 383.b
de cruſta panis 375.c
emplaſtrum de ianua 379.a
de lapide calaminari 384.a
de maſtice 384.b de meliloto 376.c de minio, Vigonis 380.c
de rhabarbaro 378.a de tribus farinis 378.b item de quinque, ibid. de ſtercore canis 380.a
de uermibus 383.c
emplaſtrum Diabotanon, Critonis 379.c
emplaſtrum Diacadmia 384.a
emplaſtrum diachalciteos, palmeum unguentum dictum 381.c
emplaſtrum diachylon ſimplex 376.b
compoſitum, ibid. magnum filij Zachariæ, ibid. paruum, ibid.c
emplaſtrum diaphœnicon, calidũ 375.c
emplaſtrum diaphœnicũ frigidũ 376.a
emplaſtrum diaſulphuris 383.b
emplaſtrum diſcutiens 385.b
emplaſtrum diuinum 379.a
emplaſtrum ex alliis 378.a ex euphorbio 383.b ex fermento 386.b
ex Gallia 375.c ex ſalice 385.c
ex ſalicibus 382.a ex Scylla, Critonis 380.a
emplaſtrum filij Zachariæ ſecundum Meſuem 378.b
emplaſtrum gratia Dei 378.a
emplaſtrum griſeum de lapide calaminari 383.c
emplaſtrum incarnans 383.c inflammationem reprimens 384.c
emplaſtrum Macedonicum 378.b
emplaſtrum Marciatum, Pauli 384.b
emplaſtrum nigrum 382.a
oxycroceum 377.b
emplaſtrum polyarchion 375.b
emplaſtrum pro matrice 376.a
emplaſtra quid 374.b eorum diuiſio ibid.
emplaſtrum ſtomachicum 375.b
ſulphuratum 380.b
emplaſtrum Tarentini 382.b
emplaſtrum triapharmacum 381.a
emplaſtrum uenatorum 382.b
emplaſtrum uiride 379.a 383.a
uiride, Andromachi 382.c
uiride herbarum 358.c
emplaſtra abſtergentia 378.b 385.c
adſtringentia 375.c 384.b ambuſta extinguentia 386.c cicatricem inducentia 383.c concoquentia 385.b conſolidantia 386.a
diſcutientia 380.c 385.b dolorem ſedantia 384.b emollientia 384.c erodentia 386.c
extrahentia 386.a
emplaſtra frigida 375.b
emplaſtra minus uſualia 375.a
emulſio ad renum ueſicæ affectus 190.c
endiuia quomodo diſtillanda 156.a
eius facultas & uires ibid.
endiuiæ ſucci uires 179.b
enema ad bilem 214.c
enula quando diſtillanda 158.c
eius fæcultas & uires ibid.
ephemeri uires 119.c
epithema ad calidam hepatis intemperiem 224.c ad capitis dolores à frigore 223.a ad coitum 225.b
ad dolorẽ ſtomachi ex calore 224.c
ex frigido 224.c ad faciei eryſipelata 223.a
ad febres ardentes & ſiccas 223.c
ad frigidos cordis affectus, ibid.
ad frontem, primum 222.c ſecundum & tertium ibid.
ad hecticam febrem 224.a
ad hepatis obſtructionem & calorem 224.c ad palpitationem cordis ex bile 223.c ad ſomnum 223.a
ad teſticulos refrigerandos 225.a
ad uentriculum corroborandum 224.a ad uentriculum bilioſum, ibid. pituitoſum, ibid. ad uirium imbecillitatem 223.c
epithema commune omnium partium 222.c
epithema contra ulcera uirgæ 225.a
epithema frontale commune 223.a
epithema in febri continua arteriis iuxta manum applicandum 225.a
in febribus ardentibus 223.b
epithemata alterantia cerebrum 222.c
cor 223.a corpus per arterias iuxta manus 225.a hepar 224.c
pectus 224 a ſtomachum, ibid.
teſticulos 225.a
epithemata quæ dicantur 222.a eorum diuiſio ibid.
epithymum quid 70.a eius uires, ibid.b
epithymi florum uires 76.b
equi coagulum quibus conueniat 153.c
equorum ſanguinis uſus 149.b
equini ſtercoris uis 152.b
equiſetum quid 60.c eius uires, ibid.
eretriadum duæ ſpecies 15.a quæ optima, ibid. quam uim habeat, ibid.b
ericæ florum uis 75.c
erinacei iecoris uis 147.b
eriphionis etymon 110.b
errhinum ad capitis dolorem ex pituita 219.a ad fœtorem narium 219.c
ad ſanguinem reprimendum, ibid.
ad uetuſtum capitis dolorem & lippitudinem 219.b ad ulceris eroſionis deterſionẽ 219.a ad ulcera narium detergenda & exiccanda, ibi.
ad ulcera purganda & conſolidanda ibid.
errhinum detergens pituitam 218.c purgans bilem 218.b purgans melancholiam 218.c purgans pituitã, ibi.
errhina quid 218.b eorum diuiſio, ibi.
errhina aſtringentia 219.b dolorem mitigantia 219.a
errhina odorata 219.c
eruca quando diſtillanda 158.b eius facultas & uires ibid.
erucæ duo genera 67.a uires, ibid.
erucæ ſemen quando colligendum & quãdiu ſeruandũ 95.c eius uires, ibi.
erucas pinorum qui hauſerint, quos experiantur dolores 144.b iis quomodo

modo ſuccurrendum ibid.
eruum quid 95.c quando colligendũ ibid. eius uires ibid.
eryngion quid 116.a eius radix cuiuſ modi, ibid.b facultas & uires, ibi.
eryngium conditum 340.a
eryſimon quid 67.c eius uires, ibid.
erythrodanum 109.b
Eſdræ antidotus 329.c 330.a
eſſentia cornu ceruini, monocerotis, oſſium de corde cerui & eboris 261.a
eſſentia cranij hominis 261.c
eſſentia moſchi, zibettæ & caſtorei 262.c
eſſentia uiperarum 262.b
eſula quid 71.a
eſula quæ præſtantior ibid.
eſula quando colligenda 71.b
eſulæ nomine tres plantæ intelliguntur 121.b
eſulæ uires 71.b 121.b 128.b
Etingenſia balnea 10.c
Etingenſium balneorum ſitus, ratio & uires 10.c
euangelon 310.c
Eupatorium quid Auicennæ 42.b item Meſuæ, ibid. eius uires, ibid. quomodo diſtillandum 158.b eius facultas & uires ibid.
euphorbium quid 141.a quamdiu ſeruetur, ibid. quod optimum, ibid.
euphorbij uires ibid.
euphragia quomodo diſtillanda 157.b eius facultas & uires ibid.
extractum agarici 344.c
extractum aloes, ibid. 345.a 347.b
extractum cardui benedicti 343.a chelidonij 342.c colocynthidis 345.a
extractũ elaterij 344.b eſulæ 346.a
extractum ex helleboro 347.a ex ſemine Cnici 346.b
extractum euphorbij 345.b
extractum granorum lathyridis 346.a hellebori nigri 345.b hermodactylorum 345.b iuniperi 343.a lapidis Armeni & Cyanei 345.c mechoacæ 344.c meliſſæ 342.c Opopanacis 345.b polypodij 344.c
extractum purgans, Norimbergæ in uſu 346.c purgans omnes humores ibid.
extracta quid 342.b eorũ diuiſio, ib.
extractum rhabarbari 343.c 344.a
extractum radicum cucumeris aſinini 346.a rad. Mechoacan 347.b
extractũ ſagapeni & ſarcocollæ 345.b ſatyrij 343.b ſcammonij 344.b ſcyllæ 343.b ſenæ 344.c
extractum ſolutiuum minus efficax 346.b ſulphuris in colore auri & rubini 343.b ſymphyti, ibid. thymelææ & chamelææ 346.a turpeti 345.a

F

FAbarum flores quando colligendi 78.b eorum facultas & uires, ib.
faciem quæ exornent 456.c
Federina balnea 9.a
Federini fontis acidi ſitus, ratio & uires ibid.
fel omne à quibus animalibus deſumendum, & quomodo ſiccandum 152.c
fellis callionymi piſcis uires 153.a caprini ſylueſtris uis ibid. hircini uires 153.a
fellis omnis uis qualis 153.a
fellis ouilli uires 153.a ſuilli uires, ibi. taurini uires, ibid. teſtudinum uires, ibid. urſini uires ibid.
ferina balnea in ducatu Vuirtenbergenſi 6.c
ferri uires 17.b
ficus delicatiſsimæ 81.c præſtantiſsimæ quæ ibid.
ficus quando colligantur ibid.
ficuum facultas & uires ibid.
ficulnei ligni uis 125.a
filipendulæ radicis uires 116.c
filix quid 61.a eius uires ibid.
filicis radicis uires 120.b
flatus diſcutientia 78.c. 116.b
Fliechen balneum 10.c
Fliechẽ fontis acidi ſitus & uires, ibid.
flos æris quid 17.b optimus quis, ibi. eius uires, ibid. ſalis uires 31.a maris uires 31.a
flores antimonij 398.b caßiæ 307.a ſulphuris ſalſi 399.b
florum differentiæ 72.b
fœniculi cremor quomodo conficiatur 130.b eius uires ibid.
fœniculi ſemen quãdo colligendũ 97.a eius facultas ibid. & 50.c 106.b
fœnigræci cremoris uires 95.a
folia quid 35.b eorumq́; diuiſio, ibid.
fomentum ad alui fluxiones 220.b ad dolorem colicum 221.c ad dolorem lateris 221.b ad dolorem pleuriticum, ibid. ad dolorem nephriticũ 221.c ad lienis inflammationẽ 221.a ad lienem induratum 221.b ad menſtrua prouocãda 220.c ad ophthalmiã 221.a ad ſtomachi frigus 220.b ad tumores emolliendos lienis 221.b ad uentriculum roborandum 220.b ad urinæ retẽtionẽ & calculũ 220.c
fomentum diſcutiens œdemata 221.a emolliens, doloreſq́; ſedans 221.c
fomentum in febribus ardentibus 220.a in febribus biliosis 220.b
fomentũ pro ſtomacho eructuoſo 220.c
fomentum relaxans 221.a reſoluens ac flatus diſcutiens 220.c
fomenta aperientia, ibid. aſtringentia ibid.b
fomenta dolorẽ ſedantia 221.b emollientia ibid.
fomenta unde dicantur 219.c
fomentorum diuiſio 219.c
fontes acidi 9.a
formicarum alatarum oleum 143.b
fornacum terra eiuſdem cum teſta effectus 15.c
fraga quid 89.a eorum uires, ibid.
fraga quomodo diſtillanda 156.c eorum facultas & uires ibid.
fragaria quid 64.b
fragariæ fructus fugax, ibid. uires, ibi. herbæ & radicis uſus 114.c
fraxinella an tragij ueterum ſit ſpecies 118.a eius deſcriptio, ibid. ſpecies duæ, ibid. uires ibid.b
fraxini arboris uires 113.c. corticis uis 128.a feminis uires 100.c
fructus quid 79.b eorũ differẽtiæ, ibid.
fucus ad faciem 471.a
fucus ducis Mediolanenſis 449.b
fuligo ex liquida pice quomodo fiat 1.b eius uis ibid.
fuligo omnis exiccatoria 1.a
fuligo pictoria 1.b
fuligo thuris quomodo facienda, ibid.
fuliginis facultas & uires, ibid.
fuliginis pictoriæ electio ibid.
fuliginis natura 1.a uires 1.b
fumaria quid 70.a quæ optima, ibid. eius uires ibid.
fumaria quomodo diſtillanda 156.b eius facultas & uires ibid.
fumariæ ſuccus quando exprimendus 129.c eius uis ibid.
fumus terræ quid 55.b eius uires, ibid.
fungorum uires 119.c
fuſca Aegyptia, Andromachi 380.a

G

GAgates qui probetur 28.b eius uires ibid. & 29.c 30.a
galactites unde dicatur 28.c
galanga quomodo adulteretur 106.b eius uires ibid.c
galeritæ corculi uis 147.c
galeritæ uſus 143.c
galaxiæ lapidis uſus 28.c
galbanum quid 138.a quod optimũ, ibid. eius adulteratio ibid. uires ibid.
galla quid 85.c
galla quæ optima 85.c
gallæ uires ibid.
gallus ad ius purgatorium qualis eligendus 143.c
gallorũ nondũ coeuntium uires 147.c
in Gallinæ uentriculi interiore ſinu reſidens mẽbrana, cuius ſit facultatis 148.a
gallinacei ſtercoris uires 152.c
galliopſis quid 68.a eius uires, ibid.
gãmarorum diſtillatorum uires 160.a
Ganges Indiæ fl. auri ferax 17.a
gargariſma ad anginam 217.a ad deterſionẽ pituitæ, quæ partibus adhæret 217.b ad dolorẽ dentiũ in principio 217.c fluxione iã facta, ibid.

gargariſma ad inflammatas tonſillas per initia exhibendum 216.c 217.a ad oris fœtorem 218.a ad oris inflammationem 217.a ad oris ulcera exiccanda 217.c ad oris ulcera putrida, ibid. ad pituitam lentā detergendam 217.b ad ulcerum oris deterſionem, ibid. ad ulcera oris in morbo gallico 217.c
gargariſma deterſorium cōmune 217.b
gargariſmata conſolidantia, ibid. detergentia, ibid. diſcutientia 217.a dolorem ſedantia 217.c
gargariſmata odorata 218.a
gargariſmata unde inſtituantur 216.b
gargariſmatum diuiſiones, ibid.
Geberſuilenſia balnea 7.b
Geberſuilenſium thermarum ſitus, ratio & uires ibid.
geniſtæ uires 102.a
geniſtarum florum collectio uires ibid.
gentiana quid 114.a
gentiana quando colligatur, ibid.
gentiana quomodo diſtillanda 158.b eius facultas & uires ibid.
gentianæ inuentio cui aſsignetur 114.a
Gentius Illyricorum rex ibid.
geodes lapis ubi naſcatur 28.a eius uires ibid.
Geppingenſia balnea 7.a
Geppingenſium balneorum ſitus, ratio & uires ibid.
gingiber quod eligendum 113.a
gingiberis uires ibid.
gingidium quid 61 eius uires, ibid.
giluum Halieni 383.a
glans acris 433.c
glans dolorem ſedans 434.b
glans ex radice betæ 433.b lenis 433.a.b
glans mediocris 433.c
glandis calyculi uis 128.a
glandes ad flatus 434.a
glandes dolorem mitigantes 434.b
glandes Græcis, balani: barbaris, ſuppoſitoria dicuntur 433.a
glandes ſeu globuli flatus diſcutientes 434.a
glandium differentiæ 433.a
globulus excrementa ducens 433.c flatus diſcutiens 434.a
globulus lenis 433.c
Glotterbad 8.c
Glotterbad balnei ſitus, ratio & uires, ibid.
glycyrrhiza ubi plurima naſcatur 105.a quando colligatur, ibid. eius uires ibid.
glycyrrhizæ ſuccus qui optimus 133.c
glycyrrhizæ ſuccus quomodo extrahatur 105.a
gramen quomodo diſtillandum 156.c eius facultas & uires ibid.
graminis uires 116.c
granatus unde dictus 24.c eius duæ ſpecies, ibid. uires ibid.
gratiola quid 70.b. eius uires, ibid.
Grotini thermarum uires 13.a
guaiacum lignum 123.b eius uires, ib.
guaiaci corticis uis 126.a
gummi quid 37.b eius differentiæ, ib.
gummi Arabicum quod optimum 141.b eius uires ibid.
gummi amygdalarum uires 141.c ceraſi uis 142.a
gummi elemi quid 137.c quod optimum, ibid. eius uires ibid.
gummi hederæ quid 138.a eius facultas & uires ibid.
e Gummi quō oleum eliciatur 249.a
gypſum lapideſcens ſtrangulationem creat 22.a
gypſum unde fiat 21.c eius uires, ibi.

H

HAematites optimus 27.a
hæmatites quomodo uitietur, ibid. eius uires ibid.
hæmorrhoi ictus quō curandus 146.b
halicacabum 98.c
halicacabum quid 89.b eius uires ibid.
hederæ natura 69.a
hederæ tres differentiæ 45.c
hederæ uires ibid.
helenium quid 51.a eius uires, ibid. & 106.c
helichryſon quid 67.b eius uires, ibi.
helleborum nigrum quomodo diſtillandum 160.a eius facultas & uires ibid.c
Heluetiorum balnea 6.a
helxine quid 56.b eius uires, ibid.
hepar excalefacientia 78.a 99.b 113.a refrigerantia 78.b 100.a 156.c
herbæ excalefaciētes thoracem 157.b.c
hermodactylus 121.b eius uires, ibid.
herniaria quid 65.a eius uires, ibid.
Heylbronenſe balneum 9.c eius ſitus, ratio & uires ibid.
hiera abbatis 315.b Archigenis 312.b
hiera colocynthidos 312.c
hiera compoſita 311.c 312.a
Hiera fortiſsima Galeni 313.a
hiera Hermetis cum dracunculo 312.c
hiera pachij 311.a
hiera picra Conſtantini 311.c
hiera picra cum agarico 312.b
hiera Ruffi 315.a
hieracium quid 62.c eius uires, ibid.
Hieralogodium 314.b
hinnuli coagulum ad quid utile 153.c
hirci ſanguinis uis 149.b
hircinus ſanguis quō paretur 149.b
hircinum ſeuum quomodo præparandum & reponendum 150.a eius uires ibid.
hircini medullæ uſus 149.a iecoris uis 147.b
hirudo hauſta quo argumento deprehendatur 144.c
hirudines cum aqua deuoratæ quæ incommoda præſtent 144.c eaſdē quæ excutiant ibid.
hirundinum uires 143.c
hœdi coagulum ad quid utile 153.c ſanguis utiliſsimè in antidota miſcetur 149.b
hœdinum ſeuum quomodo conficiendū & ſeruandū 150.a eius uires, ibi.
hordei facultas 98.b
horminum quid 67.a quando colligendum, ibid. eius uires, ibid.
Hubbad balneum 8.a eius ſitus, ratio & uires ibid.
humani ſtercoris uires 152.b
humoris in folliculis ulmi naſcentis uis 130.a
hyacinthus quid 57.a eius uires, ibid.
hyacinthus ubi proueniat 77.a eius uires ibid.
hyacinthi uis 119.c
hyacinthorum duæ ſpecies 23.c uires ibid
hydrargyrum metallorum 279.b
hydrelæon 375.b
hydromel compoſitum 181.c
hygiia Græca 291.c
hyoſcyamus quid 59.b
hyoſcyami facultas & uires 68.c.69.b
hyoſcyami flores quando colligendi 77 b eorum uires ibid.
hyoſcyami tres differentiæ 59.b uires ibid.
hypericon quid 67.b eius uires, ibid.
hypociſtis ubi naſcatur 135.a
hypociſtidis extrahendæ modus 135.a
hypociſtidis uires 134.c
hyſſopum quomodo diſtillandum 157.c eius facultas & uires ibid.
de Hyſſopo ſyrupi uires 180.b

I

IAſminum quid 76.a
iaſmini olei compoſitio 76.b
iaſmini uires ibid.
iaſpidis uires 26.b
iaſpidum genera 28.b uires ibid.
iecur excalefacientia 99.b
ignis qualis in medicamentis eligendus 1.a
ignis in medicina uſus ibid.
infantis recēter nati umbilici uſus 148.b
infantes ut epilepſiam euitent 29.c
infuſio ad atram bilem prima 210.a ſecunda & tertia, ibid. ad colicā 209.c ad pituitā prima 209.b ſecunda & tertia ibid.c
infuſio hieræ ſimplicis 209.b
infuſio purgans ſanguinem 210.b
infuſio quid 207.c eius diuiſio, ibid.
infuſio roſarum, ſeu ſyrupus ſolutiuus, ſiue Mucharū 184.c. uiolarū, ib.
infuſum ſeri lactis 208.c eius facultas & uires ibid.

infuſum ſucci herbarum 209.a
infuſa purgantia bilem 208.c 210.a purgantia pituitam 209.b
infuſa ſanguinē puriorē reddētia 210.b
iniectio in ueſicam ad ulcus eius 216.a in uterum ad deterſionē ulceris poſt fœtum mortuum 215.c ad ſcirrhū ipſius 216.a ad ſuffocationem ipſius 216.a
iniectio in uterū mēſes prouocās 215.c
inſeßiones aperientes 227.a aſtringentes 226.c diſcutientes 227.b dolorem mitigantes 228.a emollietes 227.a frangētes calculū 227.c
inſeſſus ad alui uteriq; nimium fluorē, deſcenſum, hæmorrhoidas, exitum ani aliaq; eius uitia 227.a ad anū prolapſam 226.c ad arenam, renumq; calculos 227.c ad colicam paßionē uentriſq; torſiones 228.a ad calculum 227.c ad dolores colicos mitigandos curandoſq; 228.a ad fluorem alui 226.c ad hæmorrhoidas, ibid. ad menſes ciendos 227.b ad menſtrua indurata tumoresq; & dolores naturalium, ibid. ad menſtrua prouocanda 227.a.b ad nimium uteri fluorem & ani hæmorrhoidas 226.c ad renes inflāmatos 227.b ad teneſmum, ibid.a ad ueſicæ calculum & ſtranguriam 228.a ad uteri dolores & præfocationes, ibid.b ad uteri inflāmationes 227.b
inſeſſus quid 226.b
inſeſſus unde fiant ibid.
inſeſſuum diuiſio ibid.
intybus duorum eſt generum 56.c eius uires ibid.
intybi ſuccus quādo exprimendus 129.c eius uires ibid.
ireos flores quomodo diſtillandi 157.c eorum facultas & uires ibid.
iris unde dicatur 111.c eius uires, ibid.
irrigatio ad morbos capitis frigidos 225.c
irrigatio calefaciens caput 225.c
iſatis quid 64.b eius uires ibid.
Iſis 378.c
Iſis ex Galeno 393.c
Iſter Pannoniæ fl. auri ferax 17.
Iudaici lapidis uis 28.c
iuglandes conditæ 340.a
iuglandes quomodo diſtillandæ 156.b earum facultas & uires ibid.
iuglandium uiridium facultates 128.b
iuiubæ quæ præſtantiores 82.b earum uires ibid.
iulapiū ad hepatis refrigerationē 189.c ad pectus 189.c ad phthiſim, ibid. ad ſiſtendum ſanguinem, ibid.
iulapium Mercuriale, ibid. oxalidis quō fiat, ibid. roſaceum quō fiat, ibid. eius uires, ibid. uiolatū, ibi. eius uires ibid.
Iungbrun balneum 10.c eius ſitus & uires 10.c
iuniperi lignum quamdiu incorruptum perduret 123.c eius facultas & uires ibid.
iuniperorū duo genera 51.a uires, ibi.
iuncturas qui flores calefaciant 78.a
iuncturas refrigerantia 78.b
iuſquiami ſeminis facultas 98.c

K

KErlich balneum 10.c eius ſitus & uires ibid.
Keſſelbrunnenſe balneum 9 eius ſitus, ratio & uires ibid.
Keßingen balneum 11.a
Keſuuaſſer balneum 10.c eius ſitus & uires ibid.
Kibbadenſia balnea 8.c
Kibbadenſium thermarum ſitus, ratio & uires 8.c
Kißingenſis fontis acidi uires 11.a
Kronenberg balneū 11.a eius uires, ibi.

L

LAc amygdalarum dulcium quomodo parandum 190.c
lac humanum omnium dulcißimū 150.c eius uires ibid.
lac quod probatißimum ibid.
lac uirgineum 174.c
lactis aſinæ uires 150.c caprini uires ibid. ouilli uires, ibid. uaccini uires ibid.
laccæ loco ſtyrace utendum 137.c
lacertæ parietariæ capitis uires 147.a
lactuca quid 56.c eius uires, ibid.
lactuca domeſtica quomodo diſtillanda 156.a eius facultas & uires, ibid.
lactucæ ſeminis uires 100.a ſucci uis 130.a
ladanum quid 133.c eius uires, ibid.
lapides precioſi alterantes qualitate occulta 25.b frigidi in primo gradu 23.c
lapides ſpongiarum 29.a
lapidum differentiæ 22.b
lapilli in bouis uentriculo inuenti uires 153.c in ueſica fellis tauri inuenti uires ibid.
lappæ ſeminis uires 101.a
lardi oleum 263.a
laricis lignum alumine illitum non comburitur 125.a
lathyris ſeminis uires 102.a
Laubacenſe balneum 11.a eius ſitus, ratio & uires 11.a
laudanum Mercuriale 279.b
laudanum Theophraſti 401.c
lauri baccæ quando colligantur 88.b
lauri uires 51.b
lauendula nardi Italicæ ſpecies 75.c
lauendulæ flores quando colligantur 76.a eorum uires ibid.
lazuli lapidis uires 30.b
leonis adeps quomodo colligatur, preparetur & conſeruetur 150.b eius uires ibid.
Leonſtein balneum 11.a eius uires, ibi.
lēnia terra à rubrica quid differat 14.a
lens paluſtris ubi inueniatur 63.c eius uires ibid.
lepidium quid 54.c eius uires, ibid.
leporis coaguli uires 153.c
in Leporis pedibus prioribus oſſa quam uim habeant 148.c
leporis ſanguinis uires 149.b
leporis terreſtris cerebrum cuius ſit facultatis & uſus 147.a
leporem marinū qui biberint, quæ mala experiantur 144.c iis quid contrà dandum ibid.
leucographidæ lapidis uſus 28.c
leucoion quid 76.b eius flores quando colligendi, ibid. florū uis, ibid.
Leuck balneum 11.b eius ſitus, ratio & uires ibid.
Leuningenſia balnea 11.b eius ſitus, ratio & uires ibid.
leuiſticum quando colligendum 68.a eius uires ibid. & 158.c quando diſtillandum 158.c
libianum 4.8.c
lichen quid 64.a eius uires ibid.
lignum ad renum affectiones & urinæ incommoda 124.c
ligna alterantia qualitate occulta 125.a
lignum aromaticum 124.b
ligna calida 122.c frigida 124.c
ligna quid 122.b eorum diuiſio, ibid.
ligiſtici ſeminis uires 101.a
liliorum alborum radix quando colligatur 115.c eius uires ibid.
liliorū conualliū flores quō diſtillandi 157.b eorū facultas & uires, ibid.
limacum terreſtrium uires 143.b
ex Limacū capite lapillorum uires 29.c
limonia mala Citriis & Aurantiis acidiora 86.a eorum uires, ibid.
limonium quid 67.c eius uires, ibid.
limonū acetoſitatis ſyrupi uires 179.a
lini cremor quomodo fiat 130.b eius uires ibid.
lini ſemen quando colligendū & quandiu ſeruandum 95.a eius uires, ibi.
linimentum ad ambuſta 350.b ad callū & fiſtulas curādas 349.a ad capitis dolorē ex calore iecoris 349.b ex frigore, ibid. ad capitis dolorem ex inſolatu, ibid. ad cicatrices elatas & rubentes 467.c ad clarificandos & cādidos reddendos capillos 463.c ad combuſtionem faciei & uulnera ſclopetica 350.a ad dolorē pleuriticū 349.b ad intertrigines 349.a ad mēbra uulnerata, cōuulſa ex repletione 348.a ad oſſa corrupta & carioſa 349.a ad partes conuulſas ratione nerui uulnerati 348.a ad pectus, ibid. ad thoracis affectū calidū 348.a frigidū, ibi. ad uetuſtum capitis dolorē 349.b

linimentum capillos canos nigros reddens 464.a
linimentum contra uermes 349.c
linimentum defenſiuum 348.c
linimentum dolorem leniens 349.c emolliens duritiem hepatis 348.b empyreuma extinguens, ualde efficax 350.a
linimentum exiccans 348.b humectans 348.c
linimentum in modum lactis uirginalis ad ornatum faciei 471.a
linimentum præſtantiſsimum ad empyreuma pulueris tormentarij reſtinguendum 350.a
linimentũ pro capitis uulneribus cũ cranei fractura 348.c pro uirgine, cuius facies erat defœdata ſcabie 469.a
linimentum refrigerans ad eryſipelas & inflammationem 348.b repellens, & ſanguinem cohibens 348.c
linimentum ubera flaccida rugisq́; deformata expoliens 473.c
linimenta ambuſta extinguenta 350.a aſtringentia 348.c
linimenta calida 348.a carnem generantia 349.a dolorem ſedantia 349.b
linimenta frigida 348.b glutinantia 348.c humida 348.b temperata 348.a
linimenta unde fiant 347.c eorum diuiſio ibid.
liquor auri 168.b
liquor magnus magiſtralis, Fiorauanti 162.a
liquor quid 130.c eius diuiſio, ibid.
liquor ſeu oleum argenti 253.b
liquor tartari 165.c
liquores concreti bilem purgantes 135.c concreti calidi moderatè 133.a
liquores calidi 131.c frigidi 131.b
liquores concreti pituitam purgantes 136.c
liquores pingues calidi 132.b frigidi 133.a
lithargyrij uires 20.b
lithoſpermon quando colligendum & quamdiu ſeruandum 95.b eius uires ibid.
lithoſpermon unde nomen acceperit 95.b
lithontribon 302.c
lixiuium ad achoras 231.c ad aſthma, ſiccans & ſiſtens deſtillationes ex capite ad ſubiectas partes 232.a
lixiuium ad cerebrum memoriamq́; iuuandã 232.a ad deſtillationẽ ſiſtendã 232.a ad frigidos affectus 232.a ad melancholiã, inſaniã ac uigilias 231.c ad memoriã 232.a ad pediculos 231.c ad reddendos pilos ruffos & criſpos 454.b capillos aureo colore tingens 454.a 455.a capillos colore afficiens croceo 454.b capillos criſpos reddens 456.c capillos denigrans 455.a capillos flauos reddẽs 454.a.c rubros 455.c capillos ſpiſſans 456.b
lixiuiũ prolongans capillos 456.a prohibens capillos 456.c roborãs cerebrum, neruos, oculos ſenſusq́; reliquos 231.c tingens capillos albos 453.c 455.c
lixiuia capillos ornantia 453.c
loch abſtergens & concoquens 337.b
loch ad acres & erodẽtes diſtillationes 337.a ad aſthma 338.a ad caliditatẽ & aſperitatem pectoris, & ad tuſsim calidã 337.b ad defluxionẽ tenuẽ incraſſandã & ſiſtendã 337.a ad frigidas deſtillationes, ibid.c ad humorẽ pituitoſum, ibid. incipientẽ inflammationẽ laterũ & pulmonis, ibid.a ad inflãmationẽ declinantẽ, ibid. ad phthiſim 338.a ad pus retentũ 337.c ad ſputũ ſanguinis 336.c ad ulcera pulmonis 338.a
loch Antipatri 335.c
loch de amygdalis 336.b de carthamo ibid. de caulibus, ibid. de eruo 336.a de papauere 334.c de pino 335.b de praſsio 336.a de pſyllio 335.a de pulmone uulpis 336.a de ſcylla compoſitũ 336.a de tuſsilagine ſimplex 335.a
loch è portulaca 337.a è ſucco ſcyllæ 336.a ex tragacantho 337.a
loch paſſularum 335.c
loch ſanum & expertum 335.b
locuſtæ uires 143.c
Loffingenſia balnea 11.b
Loffingenſium balneorum ſitus, ratio & uires ibid.
lolij uires 100.c
Lonquich balneum 11.b eius ſitus & uires ibid.
Lotharingiæ ſiue plũbaria balnea 6.a
loti arboris lignũ dyſẽtericis utile 124.c
lotio ad alopeciã 231.c ad axillas 232.b ad manus, ibid. ad podagrã, ibid.c ad pediculos 231.c ad ſomnũ ciendũ in febribus 232.b ad ſordes capitis auferẽdas 231.b ad tingendos capillos, ad ulcera 231.c
lotio capillorum 454.c
lotio pedum ad dolores & podagram 232.c ad fœtorem, ibid. ad laſsitudinem ibid.
lotio pedum polychriſtos 232.b
lotio pilos augens 456.b
lotiones axillarum 232.b
lotiones capillos ornantes 453.c
lotiones capitis 231.b manuum 232.b
lotionum diuiſio 231.b
lucernæ quæ præſtantiores 1.a
lucernæ quæ meliores habeantur, ibid.
lumbricorum uires 143.a
lupi inteſtina quomodo præparanda 148.a cuius ſit uſus, ibid. oſſa exiccata quam uim habeant 148.c
lupini hepatis uis 147.b ſtercoris uires 152.c
lupinus ſatiuus quando colligendus & quamdiu ſeruandus 95.b eius uires ibid.
lupi ſalictarij uires 69.b
lupuli flores quando colligendi 76.a eorum uires ibid.
lupuli ſuccus quando extrahendus 129.c eius uires ibid.
lupuli quomodo diſtillandi 158.c eius facultas & uires ibid.
lycium quid 133.a
lycij extrahẽdi ratio 133.a uires, ibi.b
lyncis lapis à lyncurino q̃d differat 28.c
lyncurij lapidis uires 29.c
lyſimachia quid 62 eius uires, ibid.

M

MAcer 125.c eius uires, ibid. macis quid 127.c eius precium triplo maius quàm nucis myſticæ 128.a uires ibid.
magiſtrantia quid 116.c quãdo colligatur & quandiu ſeruetur, ibid. eius uires ibid.
magnes optimus quis 30.a eius uires, ib.
magnetis præparatio 399.a
magnetis pulueris uis 29.b
maiorana quid 51.c
maiorana quomodo diſtillanda 157.a eius facultas & uires ibid.
mali citri corticis uis 128.a
mali punicæ flores quando colligantur 77.b eorum uires ibid.
mali punicæ ſylueſtris florum complura genera 77.b
mala acerba aſtringunt, matura ſecus 88.c
mala aurea 86.c
malorum aurantiorũ tria genera 86.a uires ibid.
mala citria 85.b
malorum citriorum uires 85.b
mala cotonea 85.b q̃uo diſtillãda 156.b eorum facultas & uires ibid.
malorum cotoneorum uires 85.b
mala punica dulcia ſtomacho meliora habentur 86.a
mala punica triplici diſtinguuntur ſpecie ibid.
malorum punicorum ſuccus quomodo fiat 130.b
mala inſana 86.c
malorum dulcium ſucci uires 130.b
malabathrũ quid 42.c eius uires, ibid.
malicoriũ quid 128.a eius uires, ibid.
maluæ duo genera 55.c uires, ibid.
maluæ flores quando colligendi 36.c uires, ibid. radicis facultas 108.a ſeminis uires 98.c
ad Mamillarum incrementum prohibendum 473.c
mandragora quando colligatur 108.a

man-

mandragoræ duo genera 108.a
mandragoræ radicis uis 128.b
mandragoræ uires 58.c. 108.b
manna quid 135.c. quæ probetur ibid. eius uires 136.a
manna Calabricum omnibus anteferatur ibid.
manna in ſalicibus reperta ibid.
manna thuris quid 141.c quæ optima ibid. eius adulteratio. ibid. uires. ib.
manus Chriſti perlata 415.c
margaritæ quæ præſtantiſſimæ 29.c
earum uires 33.a
margaritarum eſſentia 253.c
S. Mariæ in Bagno balnei uires 13.a
marrubium quid 46.b eius uires. ibid.
marrubium quomodo diſtillandũ 157.c
eius facultas & uires ibid.
marum quid 51.c eius uires ibidem
maſtiche quid. 139.b. quæ optima ibid.
maſtiches adulteratio ibid. uires. ib.
matricem calefacientia 78.a refrigerantia 78.b. 157.a
mechoacan radix quando reperta 121.c
eius uires 122.a
meconium 135.a eius uires ibid.
meconium quid Dioſcoridi 135.b. itẽ Plinio ibid.
medicamentorum ornantium differentiæ 442.c. 443.a
mel anacardinum Azarauij 180.b
mellis anacardini uires ibid.
mel Mercuriale, è ſucco herbæ Mercurialis 185.a
mel optimum quod. 151.a eius uires. ib.
mel roſatum 182.a
mellis roſati facultas & uires ibidem
mel roſcidum ubi inueniatur 136.a
eius uires ibid.
mellis oleum & aqua 263.b
è Melle difficile aqua elicitur 161.a
melanteria geminæ eſt originis 20.a
quæ præſtantior. ibid. eius uires. ib.
melanthium quando colligendum 97.b
eius uires ibid.
Meliæ forma & uis 15.c
melinum Serapionis 379.c
melones quomodo diſtillandi 156.c
eorum facultas & uires ibid.
melonis ſeminis uires 100.a
melilotus quando colligatur & quamdiu conſeruetur. 42.b eius uires. ib.
meliloti uires 75.a
meliſſa quomodo diſtillanda 157.c
eius facultas & uires ibid.
meliſſatum & borraginatum uinũ, ſunt cordialia uina 192.b
meliſſophyllon quid. 46. eius uires. ib.
melites à galactite quid differat 28.c
memoriæ confortandæ medicina 162.b
memphites lapis ubi inueniatur 28.b
eius uires ibid.
menſes mouentia 78.c ſiſtentia. ibid. 89.b. 101.a. 180.b
menſtrua prouocantia 101.a. 118.b
menſtrui ſanguinis uires 149.b
mentha quomodo diſtillanda 158.a
eius facultas & uires ibid.
menthæ ſuccus quomodo extrahendus 129.c eius uires ibid.
meon quid 116.c quando colligatur ibid. eius uires ibid.
Mercurius auri & quomodo præcipitetur 285.b
Mercurius præcipitatus 284.c præcipitatus cum auro 285.b præcipitatus fixus & dulcificatus ibid.a præcipitatus uulgi ibid.
Mercurius ſublimatus ibid.
mercurialis quid 69.c
mercurialis quando colligatur ibid.
eius uires ibid.
Mertesdorff balneũ 11.b. eius uires. ib.
meſpilus quid 88.c eius uires ibid.
meſpila condita 340.c
metalla alterãtia qualitate occulta 22.a
aſtringentia 21.c calefacientia & ſiccantia in gradu ſecundo 17.b
tertio ibid.
metalla calida & ſicca in gradu quarto 19.b
metalla ignita quæ meliora habeantur 1.a.b eorum uſus ibid.
metalla uenenoſa 21.c
metallorum differentiæ 16.c
metallicorum quorundam præparatio 398.b
michleta 301.c
milij facultas 98.b
millefolium quid 61.b eius uires. ibid.
millepedæ quid 143.a earũ uires. ibid.
milui capitis uſus 147.b
miſy quam uim habeat 19.c
Mithridatium Damocratis 328.b à Bartholomæo Maranta Venuſino correctum ibid.
mituli quid 34.c qui laudatiſſimi. ib.
miua citoniorum aromatica 178.c
Montebaur balneum 11.c eius ſitus, ratio & uires ibid.
morbi gallici curatio 203.b
morochti lapidis uſus 28.c
morſellata alba 432.a
morſelli ad impinguanda corpora emaciata 417.a
morſelli confortantes 416.c. 417.a
morſelli præcipua membra fouentes & purgantes nonnihil 418.b
moſchus quid 153.b qui melior ibid.
moſchi adulteratio ibid. uires ibid.
à Mure araneo percuſſis quomodo ſuccurrendum 146.a
murini ſtercoris uires 152.c
Muſa Enea ſeu Zazenea 325.a
myexis lapis 29.b eius uires ibid.
myricæ uires 110.a. 125.a
myrobalani Arabum quid 90.a
earum uires ibid.
myrobalani Bellericæ quæ meliores 91.b earũ uires ibid. chebulæ cõditæ 339.b chebulæ quò maiores, eò meliores 91.b earum uires ibid.
myrobalani Emblicæ quæ præſtantiores ibid. earum uires ibid.
myrobalani emblicæ conditæ 340.b
myrobalani Indæ quæ optimæ 90.a.c
earum uires 91.a
myrrha quid 138.c quæ eligenda. ib.
eius uires ibid.
myrrhæ & bdellij ſimilitudo ibid.
myrrhis quid 46. eius uires ibid.
myrtacantha quid 113.c eius uires. ib.
myrti baccæ quæ probentur 89.a
earum uires ibid.
myrti duo genera 56.a uires ibid.b

N

NAporum ſemen 97.c eius uis. ib.
naphtha quid 34.a eius uires. ib.
narcaphthum 123.c eius uires ibid.
nardus Celtica 44.a eius uires. ibid.b
nardus Indica ibid.a
nardi duo genera 43.c uires ibid.
nardum quod optimum ibid.
naſturtium quomodo diſtillandũ 158.b
eius facultas & uires ibidem
naſturtium ſatiuum quid 54.c eius uires 55.a
naſturtij ſemen quãdo colligendũ. 98.a
uires ibid.
natricis morſus quomodo ſanãd9 146.c
naxiæ uires 28.a
nectar bonum quomodo fiat 195.a.b
nectar quomodo parandum 192.c
eius uires ibid.
nectar laxatiuum quomodo parandum 198.c eius uires 199.a
Neubad 11.c eius ſitus & uires ibid.
nenupharis duo genera 60.a uires. ib.
nenupharis flores quomodo diſtillandi 156.a eius facultas & uires ibid.
nephritici lapidis uires 26.b
nephrocatharticum 303.b
nicotiana quid 65.a eius facultas & uires ibid.
de Nicotiana quæ Carolus Cluſius habeat 66.b
Nideranenſis fontis acidi ſitus, ratio & uires 9.a
Niderborn fontis acidi ſitus ratio & uires 9.b
nigella quid 51.c. 97.b eius uires. 51.c
nitri apud ueteres multæ differẽtiæ 18.c
hodie unicum tantùm genus ibid.
noctuæ ouorum uires 151.b
nucleorum Perſicorum uires 89.b
nux moſchata Indica condita 339.a
quæ eligenda 83.a eius uires. ibid.
nuces cupreſſi quæ præſtantiſſimæ 82.c
earum uires ibidem
nuces Indicæ quid. 88.a. earũ uires. ib.b
nuces pineæ quæ præſtantiores 82.a
earum uires ibidem
nucum iuglandiũ facultas & uires. 82.c
nymphææ duo genera 60. uires. ibid.
nymphææ flores quãdo colligãtur 77.b

eorum uſus ibid.

O

OBerborn balneum 9.b eius ſitus, ratio & uires ibid.
ochræ electio 15.a uires ibid.
ocimum quid 46.b eius uires ibid.c
ocimi ſemen quando colligendum & quandiu ſeruandum 95.c
oculus catti laudatiſsimus 27.c eius precium ibidem
odoramenta quid 437.b
œnanthe quid 52.a
œnanthæ uires ibid. & 76.b
Oenelæum 382.a
œſipus quid 153.c eius parandi ratio ibid. uires ibid.
oleũ abrotani, capillos producens 457.c abſinthinum 236.a aceti 25.c
oleum ad capitis dolorem à cauſa frigida. 269.b ad faciei puſtulas. 457.a ad faciei ruborem diluendum ibid. ad fiſtulas 270.a ad grauitatẽ auditus 238.c ad impetiginem faciei 457.b ad paralyſin 269.c ad podagram 237.c ad ſcabiem 241.c
oleum æris 258.a
oleum ammoniaci 250.c
oleum amygdalarum amararum 236.b quomodo fiat 132.c eius uires. ibid.
oleum amygdalarum dulcium 240.c
oleum anethinum quomodo parandum 237.a eius uires ibid.
oleum aniſi 246.b antimonij 257.c Arſenici 260.a auellanarũ 244.c auri 251.c auripigmenti 259.c balaninum unde fiat 132.c eius uires ibid. balſami 241.c, 265.a
oleum balſaminum pretioſum 242.c belzoinum 250.a.c benedictum Fiorauanti 270.a
oleum Euphorbij 250.a
oleum uini. 251.b. butyri & lardi. 263.a calcinum 260.b caphuræ 250.b capillos conſeruans augensq́; 457.b denigrans. 457.c capillos elongãs 458.b capillos flauos reddens. ib.a capillos longos, ſplendidos ut aurum reddens ibid. capillos rubros tingens 457.c.458.a
oleum caryophyllorum 248.a caſtorei 262.c ceræ 263.b.c chamæmelinum 241.a chelidoniæ 245.a cheyrinum quomodo fiat 237.b eius uires ibid.
oleum cicatrices delens 457.a
oleum cinnamomi 247.b cnicinum 244.c colophoniæ, picis & hederæ 251.a coralliorum 254.a corticum & lignorum 248.a
oleum coſtinum 238.a cranij humani 261.b croci 249.a crocinũ quomodo parandum 237.b eius uires ibid. cryſtallorum 260.c cucurbitarum 240.b
oleum cuiuſdam eremitæ 269.c cumini 246.c cupri 258.a cytoniorũ 239.b
oleum de behen 236.c de caſtoreo 237.b de ceraſis 243.b de euphorbio 238.b de lateribus 260.b de myrrha 241.b de nuce Indica 238.a de capparibus 236.c de papauere 239.a de piperibus 238.a.b de ranis 261.b
oleum diuinum 269.b
oleum dulce uitrioli 255.a enulatum 238.b
oleum ex animalibus, & eorum partib. 260.c ex auellanis quomodo fiat 132.c eius uires ibid.
oleum è baccis hederæ 246.a iuniperi 245.c lauri 246.a ex bdellio 251.a ex caluaria humana 261.b
oleum è cepa 246.a ex corticib. 247.b ex corticibus mali aurantij 248.a ex corticibus nucum ibid. ex cornubus ceruinis 261.a ex radicibus 247.a ex floribus quomodo eliciatur 245.b ex fructibus 245.c ex granis cataputiæ 246.c citri 243.b
oleum ex gummi 249.a. 251.b ex lapide pyrite 260.c ex lignis 247.a ex lignis fraxini 247.b ex lignis hederæ ibid. ex lignis iuniperi. ib.
oleum ex luteis ouorum 262.c ex maxillis equorum 261.a è nucibus cupreſsi 246.a è nucleis pineis. ibid. ex oſsibus humanis 261.a ex piſtacijs 243.c ex reſinis & gummi 249.a è roſis præſtantiſsimũ. 245.b ex ſanguine humano & ceruino 260.c ex ſemine ebuli 244.c ex ſemine lactucæ & hyoſcyami. ibid. ex ſtercore humano 262.a ex ſtyrace 241.a ex taxo 261.a
oleum faciei maculas delens 457.a rugas tollens 457.a faciem colorans ibid. faciem exornans, puſtulasq́; nigras delens 456.c illuſtrans & dealbans 457.a
oleum ferri 259.a.b fœniculi 246.b formicarum 243.c frumenti 241.b 246.c gentianæ 241.c hydrargyri 259.b hyoſcyami 243.a quomodo fiat 133.a eius uires ibid.
oleum hyperici 243.c hyperici magiſtrale 244.a
oleum irinum quomodo parandũ 237.a eius uires ibid.
oleum ladani 250.c
oleum laurinum 243.c unde fiat 132.c eius uires ibid. lentiſcinum 239.c ligni guaiaci 247.a liguſtrinum, ſiue de alcanna, ſiue cyprinum 238.c liliorum conuallium 244.a liliorũ ſimplex 236.c compoſitum ibid.
oleum lini 240.c quomodo fiat 132.c eius uires. ibid. liquidambar 242.a lithargyri 259.c lumbricorũ 238.b macis 248.b malorum aureorum 243.a mandragoræ 239.a.b Martis 259.a maſtichinum 236.b. 249.b
oleum medicinale 243.a meliſſæ 245.a mellis 263.a.b melonum & cucumeris 240.c menthæ 236.a Mercurij 268.b
oleum Mercurij corporale 259.b Mercurij ſublimati 259.b
oleum moſchellinum 244.a myrrhæ 250.a myrtillorum 239.c myrtinum ibid.
oleum nardinum ſimplex 236.b compoſitum ibid.
oleum nenupharis citrini 240.b
oleum Nicotianæ 241.c
oleum nucis moſchatæ 238.a.248.b
oleum nucum 237.c quomodo fiat 132.c eius uires ibid.
oleum nucleorum perſicorum 236.c
oleum nympheatum, ſeu nenupharis albi 240.a
oleum œnanthinum 240.c
oleum oliuarum recens ibid.b omphacinum 239.c
oleum optimum ad memoriam augendam 269.b
oleum ouorum 241.b papaueris unde fiat 133.c eius uires ibid. perlarum 253.c petroſelini 246.a philoſophorum 270.a piperis 248.c plumbi 258.c
oleum populinum 244.b
oleum præſeruans itinerantes à frigore 458.b raphaninum 241.c
oleum regis Dauid 238.c
oleum ricinum, ſiue de cherua 240.b roſaceum uulgare 239.c
oleum roſatum completum ibid. 240.a omphacinum ibid.
oleum rutaceum 237.c
oleum ſacchari Mercuriale 251.c
oleum ſalis 254.b ſaluiæ 245.a ſambucinum 241.c.243.a
oleum ſarcocollæ 250.a
oleum Saturni 258.a ſcorpionum 263.b
oleum ſcorpionum ſimplex 243.b compoſitum ibid.
oleum ſeſaminum 240.c unde fiat 132.c eius uires ibid.
oleum ſpicæ 245.a ſtanni 258.b ſtibij 257.b ſtyracis 250.a ſuccini 250.b ſulphuris 237.c.254.a ſulphuris acidum 255.a ſulphuris terebinthinatum 256.a ſulphuris uitriolatum 255.c
oleum talci 260.b tartari 241.b 255.c
oleum terebinthinæ 251.a thuris 249.c thymelææ 244.c Valerianæ 245.a
oleum uetus magis calefacit 132.b uiolaceum 240.a uitrioli 255.a

oleum uulneri à machinis bellicis, perutile 243.a
oleum uulpinum 244.b
olei uires 132.b
olea aromatum, lachrymarum & gummi 249.a
olea aſtringentia 240.c *calefacientia articulos* 237.c *hepar* 236.b *lienem* ibid.c *neruos* 238.a *uentriculum* 236.a *uterum* 237.a
olea craſſo modo parata 235.c
olea detergentia 241.b *digerentia* ibid. *emollientia* 240.c *exiccantia* 240.b
olea ex aromatibus 248.a *ex baccis* 247.a *ex liquorib.* 251.b *ex metallicis* 251.c
olea frangentia calculum 243.b
olea fructuum 245.c
olea glutinantia 241.c
olea herbarum & florum 245.a
olea humectantia 240.b *iuuantia coitum* 243.b *laxantia* 241.a
olea pinguedinum & axungiarũ 262.c
olea purgantia 244.c
olea quomodo parentur 233.c
olea rarefacientia 241.b *refrigerantia caput* 239.a *refrigerantia uentriculum* 239.b *hepar* 240.b *pectus* ibid. *ſedantia dolorẽ* 243.c *ſomnum inducentia* ibid.a
olea ſubtili modo parata ſeu diſtillata ibidem
oleorum officinariorum uera præparandi methodus 235.c
olibanum quid 139.b *eius uires* ibid.
oliuæ quæ laudatiſsimæ 88.c *earum uires* ibid.
omphacium unde paretur 131.b *eius uis* ibid.
ononis uires 119.c
onyx qui probatiſsimus 28.a *eius uires* ibid.b
ophites lapis quam uim habeat ibid.
opiata ſopiens ſenſus 330.b
opium quid 135.a
opium optimum quod 135.a.b
opium uulgare quale ibid.
opij adulteratio ibid.
opij duo genera ibid.a
opopanax quid 137.a.142.b *quomodo adulteretur* 137.a *eius uires* ibidem
opopanax optimus 142.c
opopanacis adulteratio ibid. *uires* ibidem
opopyra 291.b
orbiculi diambræ 414.b
orbiculi diamoſchi ibid.
orbiculi ex querno uiſco 115.a
ex rhabarbaro 417.b
orbiculi ſeu trochiſci bechici 414.c
origanum quomodo diſtillandum 158.a *eius facultas & uires* ibid.
origanum trium eſt generum 52.a
eius uires ibidem
Ormuz urbs 126.b
ornantia medicamenta 442.b
orobus quid 95.c *quando colligatur* ibid. *eius uires* ibid.
oryzæ uires 95.b
oſtracitæ lapidis uis 29.a
oſtreorum uiuorum uires 143.b
oſtrutium quid 116.c *quando colligatur* ibid. *eius uires* ibid.
oſyris cur linaria dicatur 43.c *eius uires* ibid.
oui candidi uires 151.b *lutei uires*, ibid.
oua quæ alijs plus alant ibid. *eorundẽ uires* ibid.
ouorum aut limacũ in calcem reductio 2.a
ouilli lactis uires 150.c *ſtercoris uires* 152.c
ouillæ ueſicæ uſus 148.b
oxalis duorum eſt generum 57.a *eius uires* ibid.
oxalis quomodo diſtillanda 156.a *eius facultas & uires* ibid.
oxelæum 381.a
oxycroceum Vigonis 377.c
oxylapathum quid 55.c *eius uires.* ib.
oxylatiuum 310.a
oxymel elleboratum maius Iuliani, purgãs phlegma & melancholiã 188.a
minus ibid.
oxymel ex calamintha ad quid ualeat 182.c
oxymel ex liguſtico ad quid utile ibid.
oxymel diureticum quomodo parandũ 189.a *eius uires* ibid.
oxymel noſtrum compoſitum 182.c
oxymel phlegmagogum quomodo fiat 185.b *eius uires* ibid.
oxymel ſcylliticum Democriti 182.b
oxymel ſimplex 182.a *compoſitum* ibid. *eius uires* ibid.b
oxymel uacuans melancholiam 185.b
oxymyrſine quid 113.c *eius uis* ibid.
oxyſacchara ſimplex 178.a
oxyſacchara compoſita ibid.
oxytriphylli radicis uires 110.c

P

PActolus Indiæ fl. auri ferax 17.a
Padus auri ferax ibid.
pæoniæ flores quando colligendi 77.b *eorum uires* ibid.
pæoniæ radix quando colligatur 110.c *eius uires* 111.a
pæoniæ ſeminis facultas 101.a
palmæ Chriſti uires 102.a
panacea Andromachi 384.a *Heræ* 380.b
panchriſton 299.c
panchymagogon Phædronis 323.b
panici ſeminis uires 101.b
panis Marſicus 432.b
panis medicamentoſus contra uertiginẽ ibidem
papauer corniculatũ quid inferat 68.c
quibus auxilijs expugnetur ibid.
papaueris albi folia quomodo diſtillanda 156.b *eorum facultas & uires* ibidem
papaueris ſex genera apud Dioſcoridẽ 59.c *uires* ibid. *ſuccus quomodo fiat* 130.a *eius uires* ibid.
paralyſis herbæ flores quando colligendi 77.c *eorum uires* ibid.
pardi adeps quomodo præparãda 150.b *eius facultas* ibid.
parietaria quid 56.b *eius uires* ibid.
parietaria quomodo diſtillanda 158.a *eius facultas & uires* ibid.
parthenium quid 47.c *eius uires.* ibid.
paſtillus Andronius 427.a
paſtillus calefaciens, ad uitia uentris ex frigore 419.c *purgans bilẽ* 423.a
paſtilli ad peſtilentem aerem in æſtate 422.b *ex amygdalis amaris* 421.b *in frigido peſtilẽtiæ tempore idonei* 422.c
paſtilli polyidæ 427.a
paſtilli uiperini quando fieri debeant 425.a.b
à Paſtinaca marina percuſsis quæ mala accidant 145.c *ijſdem quæ in remedium conueniant* ibid.
paſſerum cerebella quando & quomodo reponenda 147.a
paſſerculus troglodytes quam uim habeat 144.a
Patauina balnea 11.a
Padua 324.b
pectus refrigerantia 78.a
pentaphyllum quando colligatur 110.c *eius uires* ibid.
pentaphyllum uenenis reſiſtit 69.b
pentarbis lapidis uires 29.b
peplus quid 70.b *eius uires* ibid.c
periclymeni duo genera 52.b *uires* ibid. *flores ubi naſcantur* 76.b *eorum uires* ibidem
perlarum oleum 253.c
perſicæ arboris foliorum & florum uires 69.c.78.c
perſicorum plurimæ ſpecies 86.b
perſicorum uires 86.c
peſſus ad uteri præcipitationem 435.a
peſſus dolorem mitigans, ex calido. ibid. *emolliens* 435.a *menſes ſiſtens* 434.c *menſtrua mouens* ibidem *pituitam educens* 435.b
peſſus quid 434.b *eius differentiæ* ibid. *ulcera ſiccans* 435.a
peſsi abſtergentes & conſolidantes. ib. *aperientes* 434.c *aſtringentes.* ib.
peti herba quomodo diſtillanda 157.c *eius uires* ibid.
Petrioli balnei ſitus & uires 13.a
petroſelini ſemen quando colligendum 97.c *eius uires* ibid.
petroſelini uires 52.c.106.c
peucedanum quid 46.c *eius uires* 47.a 105.b

à Phalangijs demorſi quæ mala ſentiant 145.b quæ contrà medeantur ibidem
pharicum quid inferat 68.c quomodo ei reſiſtendum ibid.
philanthropos 303.a
Philonis Tharſenſis antidotus 324
Philonium Hamech 324.a
Philonium maius, ſiue Romanum 324.b
Perſicum 324.b
phrygius lapis unde dictus 27.c ubi naſcatur ibid. eius uires ibid.
phuuerum ubi creſcat 117.c eius radix cuiuſmodi ibid.
pili ut cadant, & nõ renaſcãtur 462.b
pileolus ad deſtillationem, roborans & materiam exiccans 435.c ad dolorem capitis 435.b.c
pilulæ abſtergentes 402.b
pilulæ ad bilem in febribus 404.c ad coitum 404.a ad deſluxiones tenues, in articulos & ulcera pulmonum 401.a ad dolorem colicum 403.a calculi mitigandum ibid.
pilulæ ad eos qui coire non pñt 404.b ad fluorem & raucitatem arteriæ 401.a ad fluxionem tenuem ibid.b
pilulæ ad hepar 402.a ad hydropem ibid.b.412.c ad iecoris obſtructionem 402.a ad lienem obſtructum ibidem
pilulæ ad matricem ibid.c ad melancholiam 410.c ad omnem dolorẽ capitis ibid. ad pituitam educendam & inſpiſſandam 401.b ad quartanam 402.b ad renum & ueſicæ calculum 403.a ad renum & ueſicæ ulcera 402.b
pilulæ ad ſplenem ibid.a
pilulæ ad tuſsim, aſperitatẽ arteriæ, raucitatem & materiæ eductionem ex pectore 401.b
pilulæ ad urinam 402.c ad urinas & menſtrua mouenda ibid.b
pilulæ aggregatiuæ, maiores 413. minores ibidem
pilulæ alephanginæ 406.c
pilulæ Albandal 405.b anodynæ 403.a angelicæ Fiorauanti 411.c
pilulæ ante & poſt cibum 407.a.b
pilulæ aperientes 402.a
pilulæ arthriticæ 408.b artheticæ quatuor magiſtrorum 408.c
pilulæ Aquilinæ, Fiorauanti 412.a
pilulæ Arabicæ 404.c
pilulæ Aſſaieret 411.a
pilulæ aſtringentes ibidem
pilulæ aureæ 404.b ex turbith 408.a
pilulæ aureæ ſiue magicæ 411.c
pilulæ bechicæ 406.b albæ, magiſtrales ibid. bechicæ cum terebinthina ibid. bechicæ emplaſticæ ibid.
pilulæ benedictæ 409.b
pilulæ bonæ 406.b
pilulæ calculum comminuentes 403.a
pilulæ capitales 410.c
pilulæ cochiæ 405.a
pilulæ coitum mirabiliter ſtimulantes 404.a
pilulæ colicæ 403.b
pilulæ communes peſtilentiales dictæ 408.a
pilulæ contra catarrhum & repletionẽ capitis 405.c contra fluxum capitis ibid. contra morbum gallicum 409.c contra peſtem 408.a. contra uenena 404.b contra uermes 408.b
pilulæ de aloe & maſtiche 411.b de aloe lota ibid. de aloe roſata ibidem c de arnogloſſa ſeu plantagine 403.c de caſtoreo 402.c de cynogloſſa ibid.a. 403.c de elaterio 412.b de eupatorio 405.a de euphorbio 410.a de hermodactylis, maiores 408.b de lapide Armeno 409.c de lapide lazuli ibid.
pilulæ de mezæreo 410.a de nitro 409.b de octo rebus, ſiue octomeræ 405.c de ſarcocolla 409.b de ſtyrace 403.c de tribus 412.c
pilulæ dolorem mitigantes 403.a
pilulæ epilepticæ 406.a
pilulæ ex agarico ibid. ex bdellio 401.a ex colocynthide 405.b ex fumaria 409.b ex halicacabo 412.c ex opopanace 409.a ex rhabarbaro 404.c ex ſagapeno 409.a ex ſex rebus 405.c ex terebinthina 402.c ex turbith 411.b.407.c
pilulæ fœtidæ maiores 408.c minores 409.a
pilulæ Galeni ad laxandum 412.b
pilulæ Galeni, ſimiles alephanginis 406.c
pilulæ harmoniæ 404.a
pilulæ hieræ cum agarico 405.b.& 406.a
pilulæ hieræ ſimplicis 411.a compoſitæ ibid. hypoglottides aſtrictoriæ 401.a imperiales 411.c Indæ 409.c lucis maiores 410.b minores ibid. magiſtrales 412.a maſtichinæ 407.b mercuriales ad morbum gallicum 409.c mouentes urinam & menſtrua 402.b. opiatæ 403.b peſtilentiales, Ruffi 408.a pectorales 401.b Philagrij 412.c podagricæ 408.c
pilulæ probatæ contra fluxum uentris 401.c
pilulæ purgãtes bilem ex capite 404.b ex hepate ibid.c purgantes humores mixtos à capite 410.a ab hepate 412.c à ſtomacho 411.a purgantes humores ſeroſos 410.a purgantes melancholiam ex hepate & ſplene 409.b purgantes pituitam ex capite 405.a ex iuncturis 408.b ex pectore 406.a ex ſtomacho ibid.c
pilulæ ſabelliæ 405.a ſaluæ mundificantes caput 410.c ſaluberrimæ 412.a Scribonij 404.a ſine quibus 410.b ſtomachicæ 407.b ſtypticæ 401.c ueneno reſiſtentes 404.b
pilulæ unde dicantur 399.c earum differentiæ ibidem
pilulæ uenerem excitantes 404.a
pimpinella quomodo diſtillanda 158.c eius facultas & uires ibid.
pimpinellæ duo genera 46.c uires ibid.
piniocatum 431.c
pinguedo quid 149.c eius differentiæ ibid.
piper longum Galeni tempore dupliciter adulteratum 85.a
piper quid 84.a quod optimum ibid. b quomodo adulteretur ibid.
piper quæ regiones gignant ibid.
Piperina balnea quibus utilia 6.a eorum uſus ibid.
piſcium lapidum uires 29.c
piſſaſphalti appellatio 34.a. uires ibid.
piſtacia cuiuſmodi eligenda 83.b eorum uires ibid.
piſtolochia 111.b
pituitam purgantia 79.a.102.a
pityuſæ uires 72.a
pix naualis duorum generum 139.c
pix quæ optima ibid.
pix unde fluat ibid.
picis differentiæ ibid. uires ibid.
placenta contra peſtem 427.b
plantago quomodo diſtillanda 156.c eius facultas & uires ibid.
plantaginis duo genera 57.a uires ibid.
plantaginis radicis uires 119.c ſucci uires 130.a
pleres archonticon 291.a
plumbago quæ optima 20.c quæ uitioſa ibid.
plumbaria balnea in Lotharingia quibus auxilientur 6.a
plumbum qua conſtet natura 20.b eius uires 21.a
plumbi lotura quomodo fiat 20.c eius uires ibid.
plumbi recrementi uis 21.a
pnignitis colore ſimilis ferè Eretriæ 15.b eius effectus ibid.
polij duo genera 61.c uires ibid.
polygonatum quid 116.a eius uires ibid.
polygoni planta quando colligenda 130.a
polygonium quid 57.b eius uires ibid.
polypodij radicis uires 120.c

pompholyx unde fiat 21.b eius uires ibid.c
pomum Ambræ 437.c ad aerem peſtilentem 438.b
pomum odore aluum ſoluens ibid.
Ponterbornenſe balneum 9.c eius ſitus, ratio & uires ibid.
porri capitati uires 55.a
Porretanum balneum 12.c eius ſitus, ratio & uires 12.c
portulaca quomodo diſtillanda 156.a eius uires ibid.
portulacæ duo genera 58.b eius uires ibid.c
portulacæ ſeminis uires 100.a.130.a
potio alexipharmaca cõtra uulnera ſclopetica uenenata 206.b
potio impinguans corpus 453.a
potio inferioris uentriculi uulneribus conducens 206.b maciẽ inducens 453.a muſcata maior quomodo paranda 201.c eius uſus ibid.
potio purgatoria 207.b purgans pro delicatis 207.b
potio ſanguinem ex uulneribus erumpentem cohibens 206.a
potio uenenatis uulneribus ſclopetarijs conueniens 206.a
potio uomitoria ſine moleſtia 207.c uulneraria 205.b
potio uulneraria cephalica 206.a uulneraria in fracto oſſe, ab ictu ſclopetario ibid.
potio uulneraria pectoralis ibid.
potiones corpus ornantes 453.a
potus Hippocraticus quomodo fiat 193.c.194.a
præcipitatum 284.c
praßium quomodo diſtillandum 157.c eius facultas & uires ibid.
de Praßio ſyrupi uires 180.c
primulæ ueris flores quomodo diſtillandi 157.b eorum facultas & uires ibid.
propolis quæ eligenda 151.b eius uires ibid.
prunorum uires 85.c
prunellæ flores quando colligendi 77.c
pſyllion quid 57.c eius uires ibid.
pſyllij cremor quomodo conficiatur 130.b
pſyllij uires 101.b
pſilothrum 462.c.463.b
pſilothrum Heraclidæ Tarentini eueſtigiò pilos tollens 463.a
pſilothrum pilos auferens, & cutim tenuans ibidem
ptarnica quid 53.a eius uires ibid.
ptiſana plus alimenti præbet quàm polenta 98.b
pulegium quando diſtillandum 158.c eius facultas & uires ibid.
pulpa tamarindorum 307.c
puluis ad capitis dolorem à uaporibus 286.a ad capitis dolorem ex frigore 285.c
puluis ad conſtringendũ os ſuperius uentriculi 277.a
puluis ad dentifricia 283.c ad dolorẽ lateris 286.a
puluis ad flatus uentriculi diſcutiendos 282.b
puluis aduerſus flatus, magiſtralis 276.a
puluis ad hydropem 279.a ad iuuandam concoctionem 275.c ad menſium prouocationem 277.a ad naſalia 278.c ad omnem hæmorrhagiam 283.b ad peſtem 282.a ad phrenitidem ibid.b ad ſtrumam 285.c ad ſuppoſitoria communia 281.b ſicca ibid. ad tußim 272.c ad uentriculum calefaciendum 282.a
puluis aromatum 276.b
puluis alexipharmacus contra uulnera ſclopetica 273.c
puluis bezoarticus 272.c
puluis capitalis temperatus 281.c cauſticus 284.c cephalicus ibid.a
puluis contra caſum 278.a contra diſſectionem nerui 284.b contra lumbricos 281.a contra morbum caducum, regis Daniæ 272.b contra ſcabiem communis 284.a contra periculoſos & peſtiferos morbos puerorum 273.c contra peſtẽ 272.c contra toxicum & omne uenenum 273.c
puluis conſtringens 283.a
puluis cordialis temperatus 281.c
puluis de granis myrti 276.c
puluis dentes dealbans 475.b
puluis diarrhodon 274.a
puluis electuarij de bolo 273.a
puluis emplaſticus & ſanguinem ſiſtens 283.b
puluis epilepticus 272.b epuloticus 284.b
puluis è turbith, magiſtralis 278.c
puluis gingiuas roborans & dentes confirmans 475.b
puluis griſeus Cæſaris contra peſtem 273.a
puluis incarnans Lanfranci 284.b item Rhaſis ibid.
puluis imperialis 275.c
puluis impinguans 278.a
puluis laxatiuus 280.a.b laxatiuus delectabilis 280.a laxatiuus magiſtralis 279.a
puluis ligni aloes 274.a manus reddens albas 475.b
puluis optimus cum cibo ſumẽdus 274.a partum prouocans 277.c
puluis paſſauant cum rhabarbaro, uſualis 279.b
puluis præſeruatiuus in peſte 273.a pro familia ibid.b
puluis pro condiendis cibis 274.a pro epithemate cordis refrigerans 282.c hepatis excalfaciens ibid.b refrigerans 283.a pro tragea communi 274.c pro ulceribus gutturis 277.c
puluis purgatorius 279.c.280.a
puluis rubeus Cæſaris contra peſtem 273.a
puluis ſedans dolorem ad ſuppoſitoria 278.b
puluis ſenæ præparatæ 278.c
puluis ſolutiuus de tribus 279.b ſolutiuus ſine dolore 280.b ſternutatorius 278.c
puluis ſtomachum corroborans 276.c
puluis ualde bonus, & qui poteſt dari in ferculo 280.c
puluis uiolarum Syluij 437.b
puluis urinas mouens 277.a
pulueres abſtergentes cutem 284.a dentes 283.c
pulueres aſtringentes 277.a
pulueres calculum frangentes 277.b
pulueres calefacientes caput 281.c. & 282.a cor 272.c.& 282.a hepar 276.b.282.b pectus 272.c ſtomachum 273.c
pulueres carnem auferentes 284.c cicatricem inducentes ibid.b conſolidantes 277.c
pulueres dentes ornantes 475.a
pulueres diſſoluentes ſanguinem 278.a
pulueres incarnãtes 284.a mitigantes dolorẽ 285.c ornãtes manus 475.b purgantes aquam 279.a purgantes bilem 278.b
pulueres purgantes per nares pituitam 278.b purgantes fæces 281.a humores mixtos 279.a pituitam per aluum 278.c
pulueres refrigerantes caput 282.b cor 282.c hepar 276.c.283.a uentriculum 276.c
pulueres ſtrumas diſſoluentes 285.c
pumex qui probetur 28.a eius uires ibid.
purpuræ quid 34.b earum uires, ibid.
pyra condita 340.a
pyrorum multa genera 85.c uires ibid.
pyrethrum quid 107.c eius facultas & uires 108.a
pyrites lapis qui eligi debeat 27.a quomodo uratur ibid. eius uires ibid.

Q

QVadrimeron 293
quercus quam uim habeat 62.c
quinquefolium quid 61.b quando colligatur 110.c eius uires 61.b.& 110.c

R

RAdices abſtergentes 115.b adurentes ibid.c aperientes ibid. alterantes qualitate occulta 120.a ambuſtis conferentes 119.b
radices bilem flauam purgantes 120.a

radices calidæ in primo 105.a
ſecundo ibid.b
radices excalefacientes in tertio 106.a
in quarto ibid.c
radices cauæ duæ 110.a
radices cichorij conditæ 340.c
radices diſcutientes 115.b dolorem
ſedantes 119.b ſtrumas diſcutien-
tes ibid.c emollientes 115.c
extenuantes ibidem
radices frigidæ in primo, ſecundo &
tertio 108.a glutinantes 115.c
radices menſes mouentes 116.c ſiſten-
tes 118.b pituitam purgantes 120.c
ſemen generantes 116.c
radices ſiccæ in primo 108.b in ſecun
do & tertio 110.a
radices ſudorem prouocantes 118.b
radices ſuppurantes 115.c uenenoſæ
119.c
radices uenenis reſiſtentes 118.c
rapæ uires 105.b
rapæ ſeminis uires 101.a
raphani quomodo diſtillandi 158.c
eorum facultas & uires ibid. &
106.c
rana paluſtris hauſta quæ mala inducat
144.c quibus adiuuentur ibidem
ranarum cordis uis 147.c
ranarum facultas & uires 143.c
ranarum iecoris uis 147.c
ranarum ſeminis diſtillatio 160.a
eius facultas & uires ibid.
ranarum ſpermatis uis 151.c
remedium præſtantiſſimum contra pe-
ſtem 323.c
renes calefacientia 78.a. 88.b. 99.c.
& 114.a
renes refrigerantia 78.b.100.b
requies 324.c
reſina quæ improbetur 140.a
reſina quid ibidem
reſinæ duplex differentia ibidem
uires ibidem
rhaponticum à rhabarbaro quid diffe-
rat 113.b
rhaponticum optimum ibid.
rhaponticum quomodo adulteretur i-
bidem
rhaponticum uulgò rheuponticũ ibid.
rhapontici uires ibid.
Rhenus auri ferax 17.a
rhodia radix ubi gignatur 105.c un-
de nomen acceperit ibid. eius uires
ibid.
rhus quid 57.c eius uires ibid.
ribes ſuccus quam uim habeat 130.b
ricini ſeminis uires 102.a
rob de agreſta 190.a de berberis
ſimplex 190.a compoſitum ibid.
de cornis ibid. de ribes ſimplex
ibid. compoſitum ibidem
rob nucum ibid.
roſmarinus quid 47.a eius uires ibid.
roriſmarini flores quando colligantur
76.a eorum uires ibidem
roſæ Damaſcenæ quomodo diſtillandæ
156.b earum facultas & uires, ibid.
roſæ quæ præſtantiſſimæ 76.c
roſæ quando colligendæ ibid.
roſarum multa genera ibid.
roſarum perſicarum florũ ſuccus 79.a
eius uis ibidem
roſarum ſuccus quando exprimendus
129.c eius uires ibid.
roſarum uires 76.c
roſata nouella 297.
rubeta aſſumta quæ mala pariat 144.c
quibus adiuuentur ibid.
rubi uires 67.c
rubia tinctorum 109.b
rubia ubi naſcatur ibid.c
rubiæ appellationes ibid.b
rubiæ radicis uires ibid.c
rubiæ radices quando legantur ibid.
rubiæ ſemen ibidem
rubini uires 24.c
rubrica ad faciem 451.a
rubrica fabrilis Sinopide inferior 15.a
quæ optima ib. ubi gignatur ib.
rubrica lemnia alia res quàm ſigillum
lemnium 14.b
rubrica Sinopis quæ maximè probetur
15.a ubi effodiatur ibid. eius uires
ibidem
rutæ ſeminis facultas 99.c
rutæ ſuccus quomodo extrahẽdus 129.c
eius uires ibidem
rutæ ſylueſtris uires 53.c. 62.a

S

SAbina quomodo diſtillanda 158.c
eius facultas & uires ibid.
ſabina duorum generum eſt 53.c
eius uires ibid.
ſaccharum Penidij 432.a
ſaccharum quid 133.b quod præſtan-
tiſſimum ibid. eius uires ibid.c
ad Saccharum colore cœruleo tingendũ
432.c colore flauo tingendũ ibid.
colore nigro tingendum ibid.
colore purpureo tingendum ibid.
rubro colore tingendum ibid.b
uiridi colore tingendum ibid.c
de Saccharo colorando in concinnãdis
confectis ibid.b
ex Saccharo fructus & animalia face-
re ibid.
ſacculus ad calidam deſtillationẽ 436.a
ſacculus ad colicam ibid.c
ſacculus ad cordis affectus frigidos, ibi-
dem a.b ad dolores lateris ibid.c
ad frigidam deſtillationem ibid.a
ad imbecillitatem & dolores uentri
culi ibid.b
ſacculus capitalis 435.c
ſacculus odoratus 437.b
ſacculus pro corde, contra peſtẽ 436.b
ſacculus refrigerans & repellens, pro
fronte ibid.a
ſacculi quid 435.b eorum differen-
tiæ ibid.
ſacculi conferentes capiti ibid. cordi
436.a uentri ibid.b
ſagapenum quid 142.a
ſagapenum quod optimum ibid.
ſagapeni adulteratio ibid.b uires
ibidem a
ſalamandram qui hauſerint, quæ mala
conſequantur 144.c iiſdem quæ
contrà præſtanda ibid.
ſal abſinthij 396.b aceti 397.c
ſal alkali 398.a
ſal antimonij ibid. artemiſiæ 396.c
ſal catarthicum ibid.a chamomillæ
ibid.b chelidonij 396.c
ſal è baccis & ligno iuniperi ibid.
ſal fuliginis 398.a geniſtæ 396.c
gentianæ ibid.b graciolæ ibid.
ſal ligni guaiaci 397.a
ſal Marcelli 396.a meliſſæ ibid.c
mellis 397.c ononidis 396.c
ſal ſacerdotale 397.b ſanguinis hu-
mani ibid.
ſal Saturni ibid.c ſtipitum fabarum
396.c tartari 398.a theriacum
397.a urinæ humanæ ibid.c
ſalis duo genera 18.c
ſalis factitij multa genera ibid.
ſalis flos ibid. gemmæ ibid. oleum
254.b uires 18.c
ſales detergentes 397.c dolorem ſe-
dantes ibid.b erodentes 398.a
purgantes per aluum 396.a pur-
gantes per ſudorem 397.a per tuſ-
ſim 395.c per urinam 396.b
per uterum ibid.c
ſalium diuiſio 395.c
ſaluia quid 47. eius uires ibid.
ſaluia quomodo diſtillanda 157.a
eius facultas & uires ibidem
ſambuci corticis uis 128.a item radicis
121.b
ſambuci corticum aquæ uis 160.a
ſambuci duo genera 70.c uires ibid.
ſambuci florum collectio 78.a uires
ibid.
ſamius lapis quomodo probetur 27.c
eius uires ibidem
ſamiæ duæ ſpecies 15.b quæ optima
ibid. uires ibid.
ſampſuchus ibid.c eius uires ibid.
ſandaracha quid 19.c quæ optima
141.c eius facultas & uis 19.c
ſanicula quid 64.c eius uires ibid.
ſanguis draconis factitius 134.c eius
uis ibid.
ſanguis hircinus quomodo paretur
149.b
ſanguinis humani diſtillatio 159.b
eius facultas & uires ibidem
ſanguinalis lapis 26.c
ſantali tria genera 124.c uires ibid.
ſanti, ſantonici uires 100.c
ſapa quid 184.a quomodo fiat 131.c
eius uires ibid.

ſapo moſchatus 438.c
ſaponea 415.c
ſaphyrus gemmarum omnium pulcherrima 23.c eius duo genera 24.a uires ibid.
ſarcocolla quid 141.c quæ optima ibid. eius uires 142.c
ſarcocollæ correctio 142.b
ſarda nomen cum ſardonyche communicat 24.c eius effectus 25.a tria genera in India 24.c
ſarmentorum cinis 2.a urendi uim habet 2.a eius uſus ibid.
ſarſa parilla quid 118.c eius uires ibid.
ſaſſafras 123.c eius uires 124.a
ſatyrij radicis uires 198.b
Saurenthal balneum 11.c eius ſitus & uires 11.c
ſaxifragia quando diſtillanda 158.c eius facultas & uires ibid.
ſaxifragiæ radicis uires 114.a ſeminis facultas 99.c
ſcabioſa quid 47.b uires ibid.
ſcabioſa quomodo colligenda & diſtillanda 157.c eius facultas & uires ibid.
ſcammonium adulteratum 136.b
ſcammonium quid 136.b quod laudetur ibid.
ſcammonium quò antiquius, eò melius, 136.b
ſcammonij uires 136.b
ſcariolæ ſeminis uires 100.a
ſcincus quid 143.b eius carnium facultas ibid.
ſcincorum renum uires 148.b
à Scolopendra icti quæ mala experiantur 145.c quæ his ſint remedio ibid.
ſcolopendrium quid 44.a eius uires ibid.
ſcordium quid 47.b eius uires ibid.
ſcordij ſuccus quomodo extrahendus & ſeruandus 129.c
ſcoria quid 21.a
ſcorpionis morſum quæ mala ſubſequãtur 145.c
à Scorpione percuſsis quæ præſenti ſint auxilio 145.c
ſcorpiones terreſtres quid 143.a eorum uires ibid.
ſcylla præparandæ ratio 425.c
ſcyllæ uires 105.c
ſebeſten quid 82.a quæ probatiſsima ibid. eorum uires ibid. & 90.c
ſecacul uerum 116.c eius uires ibid.
ſelinuſia quæ maximè laudanda 15.b ſemen quid 91.c eorum differentiæ ibid.
ſemina abſtergentia 100.c aſtringentia 100.b diſcutientia 100.b emollientia 100.c flatus diſcutientia 100.c glutinantia 100.c indurantia 100.c
ſuppurantia 100.c
ſemina uenenoſa 101.b
ſemperuiuum ſeu ſedum quomodo diſtillandum 156.c eius facultas & uires ibid.
ſemperuiui ſeu ſedi tria genera 59.a uires ibid.
ſemperuiui ſuccus quomodo conficiendus 130.a eius uires ibid.
ſena quid 69.c quæ optima ibid. eius uires 70.a
ſepiarum oſſa 35.a oſsium uires 148.c
ſerapinum quid 142.a quod optimum 142.a
ſerapini uires 142.a
ſerici uermiculi uires 151.b
ſerpentis exuuij uires 153.c
ſerpillum quomodo diſtillandum 158.a eius facultas & uires ibid.
ſerpilli duo genera 53.c uires 54.a
ſerum quid 151.a eius uires ibid.
ſeſami ſeminis uires 98.c
ſeſeli optimum quod 66.c eius uires ibid.
ſeſelis ſemen ubi inueniatur 97.c quando colligendum ibid. uires ibid.
ſchiſtos lapis ubi gignatur 27.b eius uires ibid.
Siculorum balneorum uires 13.b
ſidion quid 128.a eius uires ibid.
ſief album Meſuæ 429.b
ſief de plumbo 429.a de roſis, Meſuæ 429.c è cornu ceruino 428.b
ſief quid 427.c
ſief rubrum Meſuæ 429.b
ſigillum Lemnium 14.a
ſigillum Salomonis quid 116.a eius uires ibid.
ſilenites lapis lunæ figuram reddit 29.b eius uires ibid.
ſinapi quando colligendum 98.a uires ibid.
ſinapiſmus Aetij 394.c
ſinapiſmus quid 394.c
ſymphytum quid 116.a eius uires ibi.
ſiſymbrij uires 54.a
ſmaragdus gemmarum omnium pretioſiſsima 24.a eius uires ibid.b
ſmaragdi uires 26.a
ſmegma manus dealbans 475.a
ſmegma album odoratum 474.c
ſmegma moſchatũ Damaſcenum 474.c
ſmilacis arboris uires 69.a
ſmyris qualis lapis 27.b eius uires ibid.
ſmyrnium quid 64.a eius uires ibid.
ſolani duo genera 57.c uires 58.a
ſolani folia quomodo diſtillanda 156.b eorum facultas & uires ibid.
ſolani hortenſis ſucci uires 130.a ueſicatorij ſeminis facultas 98.c
ſorba quid 88.c eius facultas & uires ibid.
ſory quod optimum 20.a eius uires ibid.
ſparadappum Vigonis 392.c
ſpecies ad carnes & piſces 274.b
ſpecies dulces pro cibariis 276.b
ſpecies fortes finæ 276.b
ſpecies inciſæ ſacchаro obductæ 275.c
ſpecies pro clareto 194.c pro tragea ſimplici 274.c pro uno zedoarico 197.a
ſpecierũ & puluerũ differentia 270.b
ſpica celtica quid 116.b quomodo adulteretur & dignoſcatur ibid. quæ laudatiſsima ibid. eius uires ibid.
ſpica nardi radix, non ſpica 116.b quæ eligenda ibid. quomodo adulteretur & dignoſcatur ibid. eius uires ibid.
Spiegelbergenſe balneum 11.c eius ſitus, ratio & uires 11.c
ſpinæ albæ uires 112.b
ſpiritus tartari 257.b
ſplenem excalefacientia 78.a.99.c 113.c refrigerantia 78.b.100.b
ſpodium ubi inueniatur 21.c
ſpongiarum duo genera 142.c uires ibid.
ſpongites lapis quam uim habeat 29.b eius uires 29.b
ſpumæ argenti uires 20.b
ſquama æris quæ optima 17.c eius uires ibid.
ſquinanthum peſsimum quod 75.c quod laudatiſsimum 75.c
ſquinanthi floris uſus 75.c
ſtaphyſagria quando colligatur 98.a eius uires ibid.
ſtercoris aſinini uires 152.b anſeris uires 152.b bubuli uires 152.b canini uires 152.c caprini uires 150.b.152.b ciconiæ uires 152.c columbarum uires 152.b crocodyli terreſtris uires 152.c
ſtercoris differentiæ 152.a
ſtercoris equini uires 152.b gallinacei uires 152.c humani diſtillatio 159 c. eius facultas & uires ibid. & 152.b lupini uires 152.c murini uires 152.c ouilli uires 152.c ſuis ſylueſtris 152.c ulturini uires 152.b
ſtibium quod optimum 20.a eius uires ibid.
ſtimmi quod optimum 20.a eius uires ibid.
ſtœchas quid 47.c eius uires ibid.
ſtœchados florum uires 75.a
de Stœchade ſyrupi uires 180.a
ſtomachum calefacientia 88.b.99.b refrigerantia 100.a.106.c
ſtyrax duorum generum 140.b
ſtyrax optimus quis 140.b
ſtyrax quomodo dignoſcatur 140.b

ſtyracis adulteratio 140.b uires 140.b
ſuccinum pterygophoron 153.b
ſuccus fructuum calidus 130.b frigidus 130.b
ſuccus herbarum calidus & frigidus in primo, ſecundo & tertio 129.c
in quarto 130.a
ſuccus quid 128.c eius diuiſio ibid.
ſuccus ſeminum calidus 130.b
frigidus ibid.
ſudor omnis malus 153.b
ſudatoribus quæ uina conueniant 132.a
Suenningenſe balneum 11.c eius ſitus, ratio & uires 11.c
ſuffimentũ ad animæ defectionẽ 440 a. ad animales & uitales uires corroborandas 440.a ad calefaciendum & ſiccandũ uterum poſt menſium purgationem 440.c ad catarrhos ſiſtendos & ſiccandos 439.c ad conceptionem promouendã 440 c. ad menſes mouendos 440.c ad procidentiam uteri 440.c ad prouocandũ ſudorem in morbo gallico 441.a ad ſuffocationem uteri 440.b ad tumores induratos 441.a ad tuſſim 440.b ad ulcera pulmonis 440.a
ſuffimentum optimum 442.a
ſuffimenta capiti conferentia 439.c
cordi 440.a iuncturis 441.a
pulmoni 440.a utero 440.b
ſuffimenta odorata 441.c, 443.c
ſuffimenta quid 439.a
eorum differentiæ ibid.
ſuffitus ad dolorem iuncturarum 441.a
ſuffitus pro morbo Gallico 441.a.b
ſuffitus qui ex formulis auiculas referentibus excitatur 442.a
ſuffumigiũ ad acris corruptionẽ 440.a
ſuffumigium tempore hyberno 442.a
ſulphur antimonij 398.c
ſulphur optimum quod 19.a
ſulphur ſublimatum, ſeu flores ſulphuris 399.a
ſulphuris duo genera 19.a uires ibid.
ſulphuris oleum 254.c
Sultzbergenſia balnea 8.a eorum ſitus, ratio & uires 8.a
Sultzbrun balneum 8.b eius ſitus ratio & uires 8.b
Sultzenſe balneum 8.c eius ſitus, ratio & uires 8.c
ſumach eandem uim cum acacia habet, 134.c
ſuppoſitorium ad flatus 434.a
ſuppoſitorium quo pueri tutò poſſunt uti 433.c
ſuis ſyluestris ſtercoris uires 152.c
ſuis ueſicæ uis 148.b
ſuilli pulmonis uſus 147.b
Syluestre balneum 11.c eius ſitus & uires 11.c
ſyluestris myrtus quid 113.c
eius uis ibid.
ſymphyti duo genera 44.b
ſyrupus acetoſus diarrhodon 177.c
ſyrupus acetoſus de ſuccis herbarũ cum aromatibus 178.a
ſyrupus acetoſus ſimplex 177.c compoſitus 177.c
ſyrupus acetoſitatis limonum 179.a
ſyrupus ad anaſarcam 188.b ad aſcitem 188.b ad atram bilem quomodo parandus 187.b ad calculũ 189.b ad epilepſiam 186.c ad melancholiam quomodo conficiendus 187.c ad menſes prouocandos 187.a ad tympanitem 188.c
ſyrupus alterans bilem flauam 186.a
ſyrupus alterans pituitam 186.c
ſyrupus Ambroſij prouocans ſudorem & ſitim extinguens, utilis in febribus 186.b
ſyrupus arantiorum 179.a capillorũ Veneris magiſtralis 180.c capillorum Veneris ſimplex 180.c
compoſitus ibid.
ſympus contra acutas & peracutas paſſiones 186.b contra omnem fluxum uentris 186.b contra pleureſin & peripneumoniam, phthiſicos & hecticos 186.b
ſyrupus de abſinthio 181.c de acetoſitate citri 179.a de agreſta 178 b. de artemiſia 183.a eius facultas & uires ibid.b de betonica compoſitus 180.a ad quid ualeat 185 b. de calamintha 181.a quibus plurimum conferat 181.a de cichorio cum rhabarbaro 184.c eius uires 185.a de cinnamomo noſter 187.a de duabus radicibus 182.c de endiuia compoſitus 179.b de epithymo 183.c eius uires 184.a de eupatorio 183.a. de glycyrrhiza 180.c
ſyrupus de hermodactylis 185.b de hyſſopo 180.b de iuiubis 177.b de lupulo 184.a eius uires ibid. de mentha maior 181.c minor 182 a. de nymphæa ſimplex 176.c cõpoſitus 176.c de olibano Rhaſis 179.c de papauere contra omnem uentris ſolutionem 186.c
ſyrupus de papauere ſimplex 176.c
compoſitus ibid.
ſyrupus de pomis 183.b eius uires, ibid. de praſſio 180.b de quinque radicibus 183.a eius uires ibid. de rhabarbaro ſolutiuus 185.a eius uires ibid. de ſcolopendrio 184.a eius uires ibid. de ſtœchade ſimplex 180.a compoſitus ibid. de ſucco acetoſæ 179.a de ſucco borraginis 183.c eius uires ibid de ſucco buglоſſæ 183.c eius uires ibid. de ſucco enduiæ, uel endiuiæ ſimplex 179.b de ſucco fumiterræ maior 184.b minor ibid. eorumq; uires ibid. de ſucco myrtillorum ſeu Myrtinus ſimplex 178 c. compoſitus ibid. de ſucco roſarum 178.b
de ſucco uiolarum 177.a
ſyrupus diacnicu quomodo parandus 186.a eius facultas & uires ibid.
ſyrupus diaſereos 185.c
eius uires ibid.
ſyrupus Dinarij, ſiue de Bizantiis ſimplex 181.a
compoſitus ibid.
ſyrupus diureticus 189.b
ſyrupus domeſticus, ſiue de ſpina infectoria 188.c
eius uires ibid.
ſyrupus ex bryoniæ radicum ſucco 185 a. ex floribus perſicis 184.c eius uires ibid. è pomis regis Saporis 183.a ex quinta eſſentia Fiorauanti 187.a è ſcabioſæ ſucco 181.a ad quæ ualeat 181.a è ſucco fumariæ ſimplex 184.c eius uires ibid.
ſyrupus granatorum acetoſorum 178.a
dulcium 177.b
ſyrupus infuſionis roſarum 178.b
uiolarum 177.a
ſyrupus purgans bilem quomodo parandus 187.c melancholiam 188.a
pituitam ex thorace 187.c
ſyrupus quid 175.a
ſyrupus ſaccharatus 187.a
ſyrupus ſolutiuus Fiorauãti 188.c. 189.a
ſyrupus ſplenicus 184.a
ſyrupus uiolarum 177.a
ſyrupi alterantes bilem atram 187.b
pituitam 186.c concoquentes bilem flauam in corde 179.a in hepate 179.b in ſtomacho 177.c
in thorace 177.a
ſyrupi concoquentes melancholiam in corde 183.b in hepate & liene 183.c
ſyrupi concoquentes pituitam in capite 180.a in corde 181.a in hepate 181.c in matrice 183.a
in ſtomacho 181.b
in thorace 180.b
ſyrupi de abſinthio facultas & uires, 281.c de artemiſia uires 183.a
de mentha maiori uis 181.c
de ſucco roſarum uires 179.b
ſyrupi educentes urinam 189.a
ſyrupi minus uſuales, alterantes 186.a
ſyrupi officinales, concoquentes bilem in capite 176.b
ſyrupi purgantes 187.c
purgantes bilem 184.c
humores mixtos 185.c, 188.c
purgantes pituitam 185.a
ſyruporum differentiæ 175.c

T

TAbaci apud Indos uſus 65.b
uires ibid.c
tabaci nomen nicotianæ cur inditum, 65.a

tabulæ aromatici roſati 414.c
tabulæ ad hepatis refrigerationem 417 b. ad lepram 417. b ad purgandam bilem 417.c
tabulæ calefacientes caput 414.b.416.b hepar 415.a matricem 415.b pectus 414.c ſtomachum 416.c uentriculum 414.c
tabulæ confortantes 417.a confortantes & exiccantes ſtomachū 416 c. confortantes uentriculum 416.c
tabulæ de gemmis 415.b
de ſtibio 418.a
tabulæ diacnicu 417.c
tabulæ diacurcumæ 415.b
tabulæ diacymini 415.a
tabulæ diaireos 414.c
tabulæ dialaccæ 415.b
tabulæ diamargaritonis frigidi 415.c
tabulæ dianiſi 415.a
tabulæ diapenidij ſine ſpeciebus calidis 415.c
tabulæ diaphœniconis 416.b
tabulæ diarrhodon 415.c
tabulæ diatragacanthi frigidi 415.b
tabulæ diaturbith 416.b
tabulæ diaturbith cum rhabarbaro, 416.a.418.a
tabulæ ex elect. de ſucco roſarum 416.a
tabulæ ex unicornu 416.b
tabulæ orificium ſtomachi claudentes & corroborantes 417.b
tabulæ purgantes 417.c.418.a
purgantes bilem 416.a.417.b
purgantes humores mixtos 418.a
purgantes melancholiam 418.a
purgantes pituitam 416.a.417.c
tabulæ refrigerantes cor 415.c
refrigerantes hepar 415.c.417.b
refrigerantes pectus 415.b
refrigerantes ſtomachum 417.b
tabulæ ſaluberrimæ 416.b
tabulæ ſtibiatæ 417.c
tabulæ ſulphuratæ 416.c
tabulæ triaſantali 416.a
tabulæ uermes necantes 418.b
Tagus Hiſpaniæ fl. auri ferax 17.a
tamarindi quid 90.c
tamarindorum adulteratio 90.c
uires ibid.
tamaricis corticis uires 126.a
tamaricis cortices & folia quando diſtillanda 159.a eorum facultas & uires ibid.
tamaricis radicis uis 110.a
tamum non eſſe bryoniam 109.b
taratantulæ ictus quomodo curandus, 147.a
taurinum ſeuum quomodo cōficiendum & ſeruandū 150.a eius uires, ibi.
taurini ſanguinis uſus 149.b
taxi uires 69.a
tellinarum uires 34.c
Teplica balnea 10.c
eorum uires 11.c
terebinthina quō cognoſcatur 140.a
terra omnis quam uim habeat 15.a
terra ſeu bolus armena quādo primùm in lucem uenerit 14.a
terræ in medicina uſus 13.c diuiſio ibi.
terræ ſigillatæ duo genera 14.a
terrarum ſigillatarum duo genera hodie Conſtantinopoli adferūtur 14.a
teſtudinis marinæ ſanguinis uſus 149.b
teſtudinis terreſtris ſanguis quam uim habeat 149.b
thapſia unde nomen acceperit 55.b
thapſiæ uires 55.b.69.a
Theodoricon anacardinum 131.b
hyperiſton ibid.
theriaca Andromachi à Bartholomæo Maranta correcta 326.c item à medicis Romanis & Bononienſibus ibid. b
theriaca Andromachi ſenioris 325.c
theriaca communis 327.c diateſſaron 291.a
theriaca ex lilio Pauli ab Armeno compoſita 327.c
theriaca ſeu antidotus contra peſtem, 306.b
thermæ Italiæ 12.c
thermarum de Aquis ſitus & uires 13.a
thermarum de Grota ſitus & uires 13.a
thermæ Germaniæ 6.a
thermarum differentiæ 5.a
thlaſpi quid 101.c eius uires ibid.
thoracem excaleſacientia 99.b.111.a 112.b refrigerantia 88.b 100.a
Thracius lapis ubi naſcatur 28.b
eius uires ibid.
thus quid 139.b
thuris adulteratio 139.c
thuris cortex probatiſſimus quis 127.c adulteratio ibid. uires ibid. & 139. b
thucia Arabum 21.c
thyites lapis ubi gignatur 27.b
eius uires ibid.
thymelææ ſeminis facultas 101.c
thymiamatis uis 128.a
thymum quando diſtillandum 159.a
eius facultas & uires ibid.
thymi uires 54.a
Ticinus Italiæ fl. auri ferax 17.a
tiliæ duo genera 77.c
tiliæ flores quando colligendi 77.c quomodo diſtillandi 157.c eorum facultas & uires ibid. & 77.c
ex Tiliæ floribus aquæ ſtillatitiæ facultas 159.c
tinctura auri 253.b mumiæ liquidæ 261.c recentis 262.a ſiccæ 261.c
tithymalum 102.a
tithymali ſeptem genera 71.b uires ibid.c. & 69.a.121.b
topazius qualis gemma 26.a
eius uires ibid.
tormentilla quid 64.c
eius uires ibid. & 118.b
toxicum unde dictum 69.a
tragacanthum quid 137.c
eius uires 138.a
tragea groſſa 275.b groſſa communis pro ſtomacho & capite 275.a
tragea laxatiua 280.c.281.a
tragea nobilis pro ſtomacho, capite, pectore & hepate 275.a
tragea optima 274.b
tragea pro mulieribus in puerperio 275 a. pro ſtomacho eructuoſo 275.b
tragea rubra 274.c
tragea ſpecialis pro ſtomacho 275.b
tragea ſoluens uentrem 281.a
tragema ad pulmones exulceratos 277 c. ad uenerem ſtimulandam 277.c ad uomitum & uentris fluxū 277.a
Treuirenſia balnea 9.b eorum ſitus, ratio & uires 9.b
trifolium ubi copioſè naſcatur 61.c
eius uires ibid.
trifolij uires 54.b.69.b.110.b
triomphyllon Nicolai 299.b
tripharmacum crudum 357.a
trochiſci abſtergentes 422.b
trochiſci ad fluxum 420.c
trochiſci ad phthiſim & ulcera pulmonis 421.a
trochiſci adſtringentes 420.b
trochiſci Albandal 423.a
trochiſci aliptæ moſchatæ 42[illegible].a
trochiſci aperientes 421.b
trochiſci calidi 419.c
trochiſci compoſitiones aliorum medicamentorum ingredientes 423.b
trochiſci cyphi 422.b
trochiſci de abſinthio 421.b de agarico 423.a de agno caſto 421.a de alkekengi 421.c de aniſo 422 a. de Benzoi 422.a 441.c de berberis 420.c de caphura 420 a. de capparibus 421.a de carabe 420.b de corallo 420.c de croco 419.c de eupatorio 421.c de lacca 421.c de minio 427.a de myrrha 422.a de rhabarbaro, 423.a de roſis, Rhaſis 421.b de ſcylla 425.a
trochiſci de ſcylla quando parandi 425 a. de ſpodio 420.a de terra ſigillata 420.b de uiolis 423.b de uipera 423.b
trochiſci diani 426.c
trochiſci diarrhodon Meſuæ 422.c
Nicolai 426.c
trochiſci diaſpermaton 422.c
trochiſci galliæ moſchatæ 426.c.441.c
trochiſci Hamech 423.b hedychroi Andromachi 426.a hedychroi, ex correctione Bartholomæi Maranthæ 426.b
trochiſci hepatici, Aſclepiadis 421.b ligni aloes 419.c interficientes glires & mures 422.c
trochiſci Muſæ 427.a

trochiſci pituitam purgantes 423.a
trochiſci pro ſumo comitiſſæ Arnsburgenſis 441.c
trochiſci purgantes bilem 423.a
mixtos humores 423.b
trochiſci quid 418.c eorũ diuiſio, ib.
trochiſci ramich 426.a
trochiſci ſantalorum 420.a
trochiſci uenena fugantes 422.b
de Trochiſcis ſcylliticis, ex correctione Bartholomæi Maranthæ 425.a
de Trochiſcis uiperinis ex correctione Bartholomæi Maranthæ 423.c
tryphera Galeni 304.a.428.a
tryphera magna 324.c minor Phenonis 302.a
tryphera muſcata 304.b
tryphera perſica 309.a
Sarracenica 304.a
turbith quod laudatiſſimum 121.c
ubi creſcat ibid. eius uires ibid.
turpetum minerale 160.b.c
tuſſilago quid 44.b eius uires ibid.c
quomodo diſtillanda 156.b eius facultas & uires ibid.

V

Vaccæ ungularum combuſtarum uires 150.b
uaccini lactis uires 150.c
Valerianæ genera tria 117.a uariæ appellationes ibid. facultas & uires ibid.b
Vberlingenſe balneum 9.a eius ſitus & uires 9.a
Vberkingenſia balnea 12.a eorum uires ibid.
uenenis reſiſtentia 68.a.76.c.89.c 101.a.119.b
uentriculum excalfacientia 158.b refrigerantia 78.a.88.c
ueratri albi uires 120.a
uerbaſci duæ differentiæ 60.b
uires ibid.
uerbaſci flores quando colligendi 78.b
eorum uires ibid.
uerbenaca quid 54.b eius uires, ibid.
uermium terrenorum facultas & uires 143.a
uermiculi in medio echino reperti, cuius ſint facultatis & uſus 143.a
uerticis oſſiculi uires 148.c
ueſicam calefacientia 78.a.88.b.99.c 114.a refrigerantia 78.b.100.b
aduerſus Veſparũ ictus remediũ 145.b
Villacenſe balneũ 12.a eius uires 12.a
uinum abſinthite purgans 198.c abſinthite quomodo parandum 193.b
eius facultas & uires ibid.
uinum ad aſthma 193.a eius uires, ibi.
ad memoriam & obliuionem 192.b
uinum Adrianum 132.a
uinum album in ſecunda & ſiniſtra ualetudine laudatur 131.c
uinum alkekengi quomodo fiat 196.a
eius uires ibid.
uinum aniſatum quomodo parandum, 195.c eius uires ibid.
uinum Aſianum 132.a
uinum borraginatum ad quid ualeat, 192.b bugloſſatum quomodo parandum 192.b eius uires ibid.
uinum Cecubum 132.a ceraſorum nigrorum acetoſorum quomodo fiat 193.b eius facultas & uires ibid.
chamædrytes quomodo parandum, 196.a eius uires ibid.
uinum Chium 132.a
uinum Clazomenium 132.a
uinum Coum 132.a
uinum Creticum 131.c
uinum cydonites quomodo fiat 196.b
eius uires ibid.
uinum ebulatum quomodo parandum, 198.b eius uires ibid.
uinum è betonica quomodo parandum 192.a eius uires ibi. è chamælæa quomodo parandum 198.b
eius uires ibid.
uinum enulatum quomodo fiat 193.a
eius facultas & uires ibid.
uinum ex punicis malis quomodo fiat, 196.b eius uires ibid. è prunis ſylueſtribus quomodo fiat 196.c
eius uires ibid. ex pyris quomodo fiat 196.b eius uires ibid.
è marrubio quomodo fiat 192.c
eius uires ibid. è thymelea quomodo parandum 198.b eius uires, ibi.
è ueratro nigro quomodo fiat 198.a
eius uires ibid.
uinum Epheſium 132.a
uinum euphragiæ quomodo parandum 192.a eius uires ibid.
uinum Falernum in Italia primum locũ obtinet 131.c
uinum fœniculatum quomodo parandũ 192.b eius uires ibid.
uinum guaiacum quomodo fiat 196.c
eius uires 197.a
uinum Hippocraticum laxatiuum quomodo parandum 198.c
eius uires ibid.
uinum hyſſopites quomodo parandum, 192 eius uires ibid.
uinum Iſtricum 132.a
uinum Lesbium 132.a
uinum Mamertinum 132.a
uinum Muralti 198.b
uinum myrtites quomodo fiat 196.c
eius uſus ibid.
uinum noſtrum, ad calculum 196.a
noſtrum guaiacum purgans 199.a
uinum œnanthinum quomodo fiat 196 b. eius uires ibid.
uinum palmeum quomodo fiat 196.c
eius uires ibid.
uinum paſſulatum quomodo fiat 193.a
eius uires ibid.
uinum pro ſenibus, noſtrum 193.b
uinum purgans noſtrum 199.b
uinum purgatorium in epilepſia 198.a
uinum raſpatitium quomodo parandum 193.b eius uires ibid.
uinum roſaceum quomodo fiat 196.b
eius uires ibid.
uinum roſmarinatũ quomodo parandũ 192.a eius uires ibid.
uinum ſaccharatum quomodo fiat 193 b. eius uires ibid.
uinum ſaluiatum quomodo fiat 192.a
eius uires ibid.
uinum ſcammonites quomodo fiat 198 a. eius uires ibid.
uinum ſcilliticum quomodo parandum 197.b eius facultas & uires ibid.
uinum ſtœchadites quomodo parandum 192.a eius uires ibid.
uinum tamaricis quomodo fiat 196.a
eius uires ibid.
uinum zedoarticum quomodo parandum 197.a
uina Albana craſſioribus partibus conſtant 131.c
uina aſtringentia 196.b calefacientia caput 192.a cor 192.b hepar 196.a ſplenem 196.a thoracem 192.c uentriculum 193.b
uina craſſa ſtomacho negotium præbẽt 132.a
uina cordialia 192.b
uina purgantia aquam 198.b purgantia bilem flauam 198.a pituitam 197.b
uina reſiſtentia uenenis 197.a
uina ſapore diſtant 131.c
uina ſudorem prouocantia 196.c
uinorum differentiæ 191.a
uiolarũ flores quomodo diſtillandi 156 a. eius uires ibid.
uiolarum florum ſuccus 79.a
uiolarum purpurearum uſus 77.a
uiolarum ſuccus quando exprimendus, 129.c eius uires ibid.
uiperæ quæ meliores 424.a quando capiendæ 424.a quo tempore colligendæ 423.c
uiperæ morſus quomodo curãdus 146.a
uiperinarum carnium uires 143.b
uirga paſtoris quid 61.a
eius uires ibid.
uiride Anthæi 429.a Meſuæ 429.b
uiſcum quod laudatiſſimum 125.c
eius uires ibid.
uiſci querni uis 125.a
uitis ſylueſtris 109.a
uitrum antimonij 398.b
uitriolum duplex 19.b quod præſtantius ibid. eius uires ibid.
uitriolum æris 399.a
uituli coagulum ad quid utile 153.c
uituli marini coagulũ ad quid utile 153 c. quomodo excipiendum 153.c
uitulinum ſeuum quomodo cõficiendum & ſeruandũ 150.a eius uires, ibi.
uitulinæ medullæ uis 149.a

uitex quid 48.a eius genera duo & uires ibid.
uiticis ſeminis facultas 98.a
unguenta abſtergentia 355.c 368.a
ambuſta extinguentia 373.a
unguentum barbam denigrans 464.a
unguentum Baſilicon maius & minus, 356.a
unguentum Bernardinum 354.b
unguentum ad achoras 466.a ad aduſtionem 470.a ad alopeciã 461.a ad ambuſtionem 373.a 360.c.470.a ad anginam 367.a ad barbam generandam 461.a.b ad calefaciendum hepar 363.a ad callos pedum 474.b ad caluitiem 461.a ad capillos defluentes 459.a.b. capillos prohibens 462.a ad caſum pilorum in palpebris 465 b.464.c. ad caſum ſuperciliorum & barbæ 465.b ad coitum 373.a. ad combuſt.a aqua & igne 470 a. ad combuſtionem aquæ 470.a ad contracturas 362.a ad cruſtas puerorum in capite 466.c ad dealbandas cicatrices 467.c ad delenda ueſtigia morbillorum in pueris 470.b ad deterſionem ſuffiſionis 368.a ad dolorem capitis ex calore 372.a ex frigore 372.b ad dolorem capitis & articulos, in morbo Gallico 372.b ad dolorem colicum 372.b ad faciei maculas rubentes 467.a ad faciei ruborem 467.a ad faciem illuſtrandam 471.a ad facilitandum partum 363.c ad furfures 466.a ad furfures capitis 466.c ad gangrænas 370.a ad genarum ſcabritiem, ſcabiem & ulcera 368.b ad hæmorrhoidas 360.a ad herpetes 368.c ad humorem concretum & ſcirrhoſum 365.b
unguentum ad ignis combuſtionẽ 469 c. ad impetiginem 469.b ad impetigines faciei 468.a ad inflammationem oculorum cum defluxione 364.c ad inflammationem oculorum digerendam 366.c adiuuandam concoctionem 362.c
unguentum ad lachrymarum fluxum, 368.b ad lendes 467.a ad lichenas inueteratos 469.c ad lienteriam 364.b ad lienteriam frigidam 361.c
unguentum ad mamillas dependentes, 474.a ad memoriam 362.a ad menſtrua prouocanda 363.c ad mollificandum ſplenem 366.b ad morbum gallicum 367.c ad mouendas urinas 363.c
unguentum ad oculorũ lachrymas 465 b. ad oculorum rubedinem 465.c ad oculos, magiſtrale 360.a ad omnem ſcabiem, impetiginem & ſerpiginem 470.c
unguentum ad panaritium 472.c ad pannum faciei 467.b
unguentum ad pannos & coſſos faciei, 467.c ad papillarũ ſciſſuras 474.a. ad parotidas 366.c ad partes igne affectas 470.a ad partes conuulſas 362.a ad pectoris anguſtiã & maturationem 362.b ad pediculos 357.c.467.a
unguentum ad phthiſim 362.b.370.b ad pilorum generationem 460.a ad pilos defluos in palbebris 465.b ad polypos exedendos 372.a ad prurituũ 368.c ad pſoram 368.b
unguentum ad retentionem fœtus 364 a. ad ruborem faciei 468.c.469. ad ruborem faciei à fumis & uap ribus 469.a ad rugas & len io nes faciei 467.b ad rupturas oſ ſium 70.c
unguentum ad ſanguinis eruptnem, 362.b ad ſanguinis impetuſiſtendum 364.c ad ſcabie 368.c 470.b ad ſcirrhum ſplis 363.b ad ſcirrhos iecoris 363 ad ſciſſuras manuum 472. ad ſolis uſtionem 469.b ad omachi reſolutionem 362.c a ſuperciliorum pediculos 465.a ad ſuper purgationem menſtruũm 364.a
unguentum ad tinem & ſcabiem 466 b. ad tubercul faciei elephanticorũ 469.b ad ubercula faciei lepræ 469.b ad imorem lienis ob flatus 363.b ad imorem manuum ex frigore 472b. ad uaros calloſos 468 b. ad uetriculum calefaciendũ & conſtringendum 362.c ad uentriculum efrigerandum 364.b ad uermes, magiſtrale 361.b ad uerrucas in facie 468.c ad uerrucas manuum 473.b ad ulcera narium 369.c ad ungues excorticatos ad ungues ſcabroſos leproſosq́; 472.c ad ungues leproſos 473.a ad unguium contuſionem 473.a ad unguium ſciſſuras & eroſiones, 473.a ad uomitum prouocandum 373.b ad urinæ retentionem 363.c ad uſtionem ignis & aquæ 470.a ad uulnera uenenata 371.a
unguentum adſtringens 364.c.355.a
unguentum Aegyptiacum 356.b
unguentum Agrippæ regis 361.a
unguentũ album, de ceruſſa dictũ 355.c
unguentum anodynum 360.a
unguentum apoſtolicum 355.c
unguentum Archigenis ad capillos defluos 459.a
unguentum Aregon 353.a
unguentum aureum 358.b
unguentum attrahens uenenum ex ulneribus 371.b
unguentum calefaciens caput 362.a hepar 36.a pectus 362.b renes & ueſicam 363.c ſtomachum 362.c uterum 363.c
unguentum caphuratum album 354.c rubrum ibid.
unguentum capillos auferens 462.c capillos conſeruans augensq́; 458.c capillos creſcere non permittens 461 b capillos criſpos reddens 464.c capillos dealbans 464.b capillos defluos conſeruans 458.c capillos denigrans, Archigenis 464.a capillos flauos reddens 463.c capillos generans 461.b
unguentum capillos generans, Cleopatræ 459.c.460.a capillos reſtituens 459.c capillos rubeos tingens 464.c capillos ſubnigros reddens 458.c
unguentum capitale 358.c
unguentum ceraſeos magnum 358.a paruum ibid.
unguentum citrinum 356.c
unguentum comitiſſæ 355.a
unguentum contra caſum & contuſionem partium internarum 370.c contra ſerpiginem, impetiginem & elephantiam 357.b
unguentum craßitiem faciei auferens, 467.c
unguentum de Artanita maius 361.a minus 355.b
unguentum de bryonia 355.b de colocynthide, Auicennæ 361.c de lino 359.b de lithargyro 357.a de minio 356.a de tuthia ſeu dia pompholygos 357.c
unguentum detergens 369.a
unguentum deſiccatiuum rubrum 359.b
unguentum diaireos 359.a
unguentum dialthea, ſimplex 354.a compoſitum ibid.
unguentum diapalmæ 358.c
unguentum diapompholygos 357.c
unguentum ex bdellio 354.a
unguentum excalfaciens ſplenem 363.b
unguentum ex calce 361.a ex cantharidibus 359.b è caprifolio 358.b.c ex panno lineo Hebenzezar 359.a
unguentum empyreuma in uulneribus ſclopeticis extinguens, & puſtulas prohibens 373.b
unguentum epuloticum 371.c
unguentum faciem depilans 463.b illuſtrans 471.a
unguentum faciens capillos aureos 463 c. faciens cadere ungues 473.a
unguentum fuſcum 359.c
unguentum D. Gereonis de ſapone ad dolores iuncturarum 359.c
unguentũ gleucinũ Andromachi 360.b
unguentum glutinans 371.a.359.b
unguentum in morbo gallico cum puſtulis, ſine articulorum dolore 367.b
unguentum lamiarum 372.c

unguentum

unguentum laxatiuum Nicolai 361.c
unguentum magnum Vieruanti 360.b
unguentum mamillas minores & durio res reddens 473.c manillas molles & relaxatas indurans 473.c
mamillas paruas conſeruans 473.c
manus dealbans 4[illegible].b
unguentum Martiatum [illegible].a
unguentum Marti[illegible]um magnum 353.b
paruum [illegible].c
unguentum Mer[illegible]atum cum theriaca 358.a
unguentum mirabile 358.b 359.a
unguentum mundificatiuum 35[illegible]
oculorum lacrymas ſiſtens [illegible]
unguentum [illegible]doratum [illegible]38.b
unguentum omnia ueſtigia, omnes tuberoſitates & maculas faciei auferens 467.b
unguentum Oreſtini ad alopecias inueteratas 460.a.b. ad pilos generandos 460.b
unguentum ornans uentrem & pedes, 474.b pectus 473.b
unguentum Othonis Siculi ad pilos generandos 460.b
unguentum palpebrarum oculorumq; liuorem tollens 465.a
unguentum pectorale 360.b
unguentum Philagrios 353.c
unguentum pilos elephanticorum ubiq; renaſci faciens 460.b.c
pilos remouens 463.a
unguentum populeon 354.c
unguentum poſt caſum unguium 473.a
unguentum potabile 359.b
unguentū pretioſum, Fuckerſalb 365.c
unguentum pretioſum, noſtrum 366.a
unguentum pro epilepticis 362.a
pro facie dealbanda 471.b
pro ſcabie 357.b
unguentum prohibens mamillas augeri 473.c
unguentum pſoricum Alexandri 357.a
unguentū pſoricū, ſiue enulatum 357.a
unguentum purgans 361.a.373.b
unguentum quid 350.c
eius diuiſio ibid.
unguentum, quando exactè obduruit lien 363.b
unguentum refrigerans 354.b refrigerans, Galeni 354.b refrigerans hepar 364.b ſtomachum 364.b uterum 364.a uulnera ſclopetaria 373.a
unguentum regis Angliæ 370.b
unguentum repellens & ſanguinem cohibens 365.a
unguentum reſumptiuū, uulgare 355.b
unguentum roſatum, Meſuæ 354.b
unguentum rubeum, caphuratum 356.c
rubeum Græcum 358.c
unguentum ſanguinem cohibens 365.a
ſanguinem ſtringens 365.b
u[illegible]n[illegible]um ſarcoti[illegible]um 369.c.370.a
u[illegible]ue[illegible]um ſomriferum 372.c ſomniferum, magiſtrale 360.c
unguentum Sorani ad pilos generandos 461.a
unguentum ſt[illegible]bicum 354.a
unguentum ſud[illegible]uens in morbo gallico 367.c
unguentum ſuperciliorum uitia tollens, 464.c ſupercilia renaſci faciens, 465.a
unguentum ſuppurans 366.b
unguentum tetrapharmacum 355.b
unguentum uene[illegible] 372.c
unguentum uentris rugas à partu abſtergens [illegible]
unguentum uentre[illegible] 373.b.c
unguentum [illegible] Vigonis 377.a
unguentū uulneris corruptionem prohibens 366.c
unguentum uiolatum 35[illegible].b
ungula caballina quomodo diſtillanda 156.b eius facultas [illegible] ibid.
unguis odorati uir[illegible] 32.b
unicornu facultas & uire[illegible] 148.b
unionum pulueris uis 35.a
bituminis ſuffitus uis 35.a
uomitorium Andreæ 316.[illegible]
Nicolai 316.c patriarchæ 316.c
Scarpellæ 317.a
Vogtſpergenſe balneum 8.c eius ſitus ratio & uires 8.c
urbis ueteris thermarum uir[illegible] 15.[illegible]
urinæ aprinæ uis 153.b [illegible]
caprinæ uires 153.c
catti deſtillatæ uis 153.a
humanæ uires 153.a
lyncis uires 153.b
taurinæ uis 153.a
urſi adeps quomodo præparanda 150.b. eius uires ibid.
urſini pulmonis uſus 147.b
urtica quando diſtillanda 158.b
eius facultas & uires ibid.
urticæ duo genera 54.b
uires ibid.
urticæ ſemen quando colligendum 95.c
eius uires ibid.
uterum calefacientia 88.b.99.c.104.b
refrigerantia 89.a
uua taminia 109.a
uuarum facultas & uires 82.c
uuarum paſſarum uires 82.b.90.c
Valdsborn balneum 12.a eius ſitus, ratio & uires 12.a
Vuatzenuuilenſia balnea 8.b ſitus, ratio & uires 8.b
Vuendingenſia balnea 8.a eorum ſitus, ratio & uires 8.a
Veringenſe balneum 12.[illegible] ſitus, ratio & uires 12.b
Vuillingenſia balnea 8.b eorum ſitus, ratio & uires 8.b
Vuisbadenſia balnea 7.b eorum ſitus, ratio & [illegible] 7.b.c
uulpis ade[illegible] quomodo colligatur, præ[illegible] & conſeruetur 150.b
eius facultas & uires ibid.
uulpis pulmonis uſus 147.b
uulturini ſtercoris [illegible] 15[illegible].b
[illegible] capitis lapilli uis 29.c
[illegible]nſe balneum 12.b
eius ſitus, ratio & uires ibid.

X

XYloaloe lignum 12[illegible].c
eius uires ibid.
xylocaßia 123.c
xylocinnamomum 123.c

Z

ZEdoariæ ſeminis uires 100.c 105.c
zib[illegible]tum quid [illegible]53
[illegible] uires ibid.
[illegible]bæ quid [illegible]
[illegible]rum uires ibid.
zingiber quod eligendum 11[illegible].a
zingiber conditum 339.b
zingiberis uires 113.a
Zuc[illegible]nſe balneum 88.c
Z[illegible]enſis balnei ſitus, ratio & uires 8.c
zurumbeth quid Arabibus 116.b

FINIS.